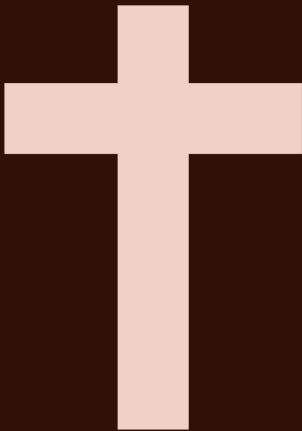

Soso Kitaabuie:
Tawureta, Yabura,
Inyila

The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila

The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Evangélique Réformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2

Contents

Fe Folo Fole	1
Yete sote	76
Lewi Serexedube	133
Konti Tife	174
Masenyi Donxe Siida	231
Yosuwe	282
Kiitisae	315
Ruti xa Taruxui	348
Samuweli I	353
Samuweli II	395
Isirayila Mangee I	431
Isirayila Mangee II	474
Yudaya Mangee I	516
Yudaya Mangee II	557
Annabi Esidirasi	604
Annabi Nehemi	619
Esita xa Taruxui	640
Ayuba	650
Yabura	699
Talie	828
Kawandila	871
Suuki	885
Annabi Esayi	895
Annabi Yeremi	981
Annabi Yeremi firin nde	1076
Annabi Esekiyeli	1086
Annabi Daniyeli	1150
Annabi Hose	1171
Annabi Yoweli	1186
Annabi Amosi	1192
Annabi Abadiyasi	1205
Annabi Yunusa	1207
Annabi Mika	1211
Annabi Naxumu	1220
Annabi Habakuku	1224
Annabi Sofoni	1229
Annabi Hage	1234
Annabi Sakari	1238
Annabi Malaki	1253
Matiyu	1257
Maraki	1312
Luki	1346
Yaya	1404

Xεεrae xa taruxui	1445
Roma	1493
Korinti I	1518
Korinti II	1540
Galati	1554
Efese	1563
Filipi	1572
Kolosi	1578
Tesaloniki I	1584
Tesaloniki II	1590
Timote I	1594
Timote II	1601
Tito	1606
Filemon	1610
Eburu	1612
Yaki	1629
Piyeri I	1635
Piyeri II	1642
Yaya I	1646
Yaya II	1653
Yaya III	1654
Yude	1655
Waxayi	1657

Tawureta Munsa Fe Folo Fole Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

«Tawureta Munsa»

Tawureta Munsa findixi Alatala xa masenyi sebexi singe nan na. Ala Xaxili Seniyenxi naxa taruxui gbegbe fi Annabi Munsa ma alako a xa e sebe. Na taruxuie fe gbegbe masenma won be naxee bara dangi kabi dunjpa fole, han Annabi Munsa Isirayilakae xanin e xa boxi ma temui naxe.

Na birin findixi «Tawureta» nan na, naxan falaxi Eburu xui «xaranyi.» Na xaranyi tide gbo mixi birin be, barima Ala lonni belebele fima mixi ma a kui. Na lonni mu danma fe dangixi kolonfe gbansan xa ma. Won Alatala xa seriye yati toma ne na taruxuie kui.

Tawureta Munsa lanxi kitaabui suuli nan ma. Na singe xili «Fe Folo Fole,» barima a a masenma won be dunjpa nun diine foloxi ki naxe. A firin nde xili «Isirayila xa Yete Sotoe,» barima Ala Isirayila ramini naa ne konyiya kui Misira boxi ma. A saxan nde xili «Lewikae Serexedube Bonsoe xa Seriyee.» Lewi findixi Isirayila serexedubee benba nan na. Na kitaabui a masenxi a lan Isirayilakae xa sali ki naxe. A naani nde xili «Konti Tife.» Isirayila naxan nabaxi kira ra, kelife Misira boxi ma sigafe ra e xa boxi ma, na birin na yi kitaabui kui. A suuli nde xili «Annabi Munsa xa Masenyi Donxoe.» Beenun Isirayilakae xa so e xa boxi ma Ala dennaxe fixi e ma, Annabi Munsa naxa a xa masenyi donxoe ti e be. Na masenyi sebexi na kitaabui suuli nde kui.

«Fe Folo Fole»

Tawureta Munsa xa kitaabui singe xilixi «Fe Folo Fole.» Sora tongo suuli nan na a kui. E noma itaxunde doxo naani:

Sora 1 han 11, Dunjpa rafolo ki

Alatala naxa dunjpa daa senbe ra. Baba Adama nun Nene Mahawa findixi a xa daali donxoe nan na. A to e daa, a naxa yaamari nde fi e ma, konso a mu bu e naxa Ala matandi. Ibunadama toore folo menni ne. Kabi na temui fe birin naxa kana. Dunjpa xa yunubi to gbo, Ala naxa nate tongo a xa dunjpa halaki banbaranyi ra. Na nate kelixi a xa seniyenxi nan ma. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Konso Ala xa marafanyi ma, a mu tin dunjpa birin xa halaki. Na kui a naxa Annabi Nuha rakisi kunkui belebele kui, a nun subee mooli birin.

Sora 12 han 25, Annabi Ibrahima xa taruxui

Alatala naxa Annabi Ibrahima sugandi, a xa findi saabui fanyi ra dunjpa birin be. A naxa barake sa a xa fe alako a xa findi si belebele ra. A man naxa saate tongo a be, Kanaan boxi xa findi a bonsoe Isirayila gbe ra.

Konso na saate mu nu noma rakamalide fo Ibrahima xa di soto. Sara to a kolon a mu noma di baride a xa mori Ibrahima be, a naxa a xa konyi gine Hagara fi a ma. Hagara naxa Sumayila bari Ibrahima be, konso Ala mu tin Sumayila xa findi ke tongoma ra. Na kui Ala naxa a niya Ibrahima nun Sara xa Isiyaga soto e xa forjpa kui. Ala naxa gbilen a xa saate ma

a nu bara naxan tongo Iburahima be, a fa na saate tongo Annabi Isiyaga fan be.

Sora 26 han 36, Annabi Isiyaga nun Annabi Yaxuba xa taruxui

Annabi Isiyaga naxa guli firin soto a xa gine Rebeka saabui ra. Ala naxa a ragiri Yaxuba ma, naxan bari donxoe ra, a xa findi ke tongoma ra dangi a taara Esayu ra. Esayu to na to, a naxa wa a xunya faxafe, kono Yaxuba naxa a gi, a siga a nga xabile yire. Menni a naxa Raxele nun Leya doxo. E naxa di xeme fu nun firin bari a be, naxee findi Isirayila bonsoe fu nun firin xa yarerate ra.

Sora 37 han 50, Annabi Yusufu xa taruxui

Annabi Yaxuba xa di Yusufu mu nu rafan a taarae ma, barima Ala nu bara a masen a be a tan nan findima e xunyi ra. Na nan a niya e naxa a mati konyi ra Misirakae ma. Kono Ala naxa a ragiri Yusufu xa findi mixi belebele ra Misira boxi ma. Alatala man naxa a masen a be a tan nan fama dunja birin natangade xoxoxoe nde ma naxan fama. Ne wuyaxi to dangi, kaame naxa sin dunja birin ma. Baloe nu na Misira boxi gbansan nan ma Annabi Yusufu saabui ra. Annabi Yaxuba to a xa die xee Misira baloe fende, e naxa Yusufu li naa. Na kui Annabi Yusufu naxa a xabile birin nafa Misira boxi ma alako e naxa faxa kaame ra.

Mixi noma lonni belebele sode yi kitaabui saabui ra. Alatala a yete masenma ne yi taruxuie kui. Ala senbe gbo dangi birin na. A wama ne mixi xa tinxin. Fe naaxi mu rafan a ma feo, a man kiiti sama ne yunubitoe ma. Kono Ala mu tinma mixi xa halaki. A ibunadama xanuma, a wama e malife alako e xa tuubi, e xa kisi a xa marafanyi saabui ra. Na seriye masenxi «Fe Folo Fole» nan kui. Ala xa won mali na birin kolonde alako won xa findi a xa mixie yati yati ra.

Tawureta Munsa Fe Folo Fole

Dunja Fole

¹ A fole ra, Ala naxa koore nun boxi daa.

² Dunja mu nu yailanxi, sese mu nu na a ma. Dimi nan nu na baa birin ma, kono Ala jengi naxan luxi alo foye nu a malintanma ye xun ma.

³ Ala naxa a masen, «Naiyalanyi xa mini.» Naiyalanyi naxa mini keren na.

⁴ Ala naxa a mato fa, na naiyalanyi fanxi. Ala naxa naiyalanyi nun dimi itaxun.

⁵ Ala naxa naiyalanyi xili sa «yanyi.» A naxa dimi xili sa «koe.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe singe nan nu na ki.

⁶ Ala naxa a masen, «Kooore walaxe xa lu boxi ye nun koore ye tagi.»

⁷ Na bara findi naaninyi ra boxi ye nun koore ye tagi. A rabaxi na ki ne.

⁸ Ala naxa yi naaninyi xili sa «kooore.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe firin nde nan nu na ki.

⁹ Ala naxa a masen, «Boxi ye xa malan yire keren. Xare xa maba.» A rabaxi na ki ne.

¹⁰ Ala naxa na xare xili sa «boxi.» A naxa na boxi ye xili sa «baa.» Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹¹ Ala naxa a masen, «Sansie xa mini boxi ma. Sansi mooli birin xa bula. Sansi xori naxan na a bogi kui, a bulama ne birin nun a mooli ra.» A rabaxi na ki ne.

¹² Boxi naxa rafe sansi mooli birin na, a bogi nun a sansi xori na a bili ma, na fan birin nun a mooli. Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe saxon nde nan nu na ki.

¹⁴ Ala naxa a masen, «Yanbasee xa lu koore ma, yanyi nun koe itaxunfe ra. Waxati birin kolonma yanbasee saabui nan na. Xi yo xi, je yo je a kolonma yanbasee nan saabui ra.

¹⁵ Yanbase na koore ma boxi iyalanse nan na.» A rabaxi na ki ne.

¹⁶ Ala naxa naiyalanse xungbe firin nafala. Naxan xungbo, na xa yanyi yaamari raba. Naxan xurun, na xa koe yaamari raba. A naxa tunbuie fan nafala.

¹⁷ Ala naxa yanbasee sa koore ma alako e xa boxi iyalan,

¹⁸ e xa yanyi nun koe yaamari raba, e xa dimi nun naiyalanyi rafatan. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

¹⁹ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe naani nde nan nu na ki.

²⁰ Ala naxa a masen, yexee xa ye ramaxa. Xonie xa jere koore ma.

²¹ Ala naxa yexee xungbe mooli birin daa a nun nimase naxan birin na ye xora. A naxa xoni mooli birin fan daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²² Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako yexee xa wuya baa ma. Xonie fan xa gbo boxi ma.»

²³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe suuli nde nan nu na ki.

²⁴ Ala naxa a masen, «Nimasee mooli birin xa lu boxi ma: xurusee, bubusee, a nun buurunyi subee.» A rabaxi na ki ne.

²⁵ Ala naxa buurunyi subee mooli birin daa, a naxa xurusee mooli birin daa, a naxa bubusee mooli birin daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²⁶ Ala naxa a masen, «Won xa adama daa, won xa won foxi lu a ma. A xa yaamari raba yexee xun ma, xonie xun ma, xurusee xun ma, boxi xun ma, a nun bubusee xun ma.»

²⁷ Ala naxa adama daa gine nun xeme, a a foxi lu e ma.

²⁸ Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako boxi xa rafe. Wo xa yaamari raba boxi xun ma, yexee xun ma, xonie xun ma, bubusee xun ma.»

²⁹ A naxe, «N bara sansi birin nun sansi bogi birin fi wo ma baloe ra.

³⁰ N bara sansi birin fi sube birin ma naxan na boxi ma, a nun xoni birin ma, a nun bubuse birin ma, nimase birin ma naxee jengima. Sansi birin bara findi e baloe ra.» A rabaxi na ki ne.

³¹ Ala naxa a xa daalise birin mato fa, a fanxi han. Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe senni nde nan nu na ki.

2

¹ Koore, boxi, nun se birin daa ki nan nu na ki.

² Loxoe solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.

³ Ala naxa tide sa na loxoe solofere nde ma, a xa findi loxoe seniyenxi ra barima a a malabu na loxoe ne a xa wali kamalixi xa fe ra.

Baba Adama nun Nene Mahawa

⁴ Taruxui nan ya, dunija daaxi ki naxe. Marigi Alatala boxi nun koore daa temui naxe,

⁵ fotonyi yo mu nu na. Sansi yo mu nu na naxan bulaxi boxi ma barima Marigi Alatala mu nu tune ye ragoroxi sinden. Adama fan mu nu na naxan boxi rawalima,

⁶ kono ye nu luma mini ra boxi bun, a fa yensen ye yire birin ma.

⁷ Marigi Alatala naxa adama yailan bende ra. Na dangi xanbi a naxa nii raso a fate a ɲɔɛ kui. A findi adama ra na ki ne.

⁸ Na xanbi Marigi Alatala naxa yire fanyi yailan sogetede mabiri. Na yire xili «Eden.» A naxa adama lu menni.

⁹ Marigi Alatala naxa wuri mooli birin nabula menni, wuri tofanyie, wuri naxee bogi fan a don daaxi ra. Na yire tagi wuri firin nu na. Keren xili «Simaya wuri.» Boore xili «Fe fanyi nun fe ɲaaxi kolon wuri.»

¹⁰ Xure naxan ye rasoxi Eden kui sansie be, a to dangixi, a itaxunxi doxo naani ra.

¹¹ Na singe xili Pison. Na nan dangima Hawila boxi birin ma, xema na dennaxe.

¹² Na xema fan. Wuri ye xiri ɲoxunme fan na na, a nun geme tofanyi naxan xili onixi.

¹³ Na xure firin nde xili Gixon. Na nan dangima Kusi boxi birin ma.

¹⁴ Na xure saxan nde xili Tigiri. Na nan dangima Asuri boxi ma a sogetede biri ra. Na xure naani nde xili Efirati.

¹⁵ Marigi Alatala naxa adama rasabati Eden, alako a xa no na yire rawalide, a man xa meeni na ma.

¹⁶ Marigi Alatala naxa yaamari so adama yi ra, a naxe, «I noma yi wuri bogi birin donde naxan na Eden kui,

¹⁷ kono i naxa <Fe fanyi nun fe ɲaaxi kolon wuri> bogi don de, barima i nu na don, i faxama ne.»

¹⁸ Marigi Alatala naxa a fala, «A mu fan xeme xa lu be a keren. N fama malima fanyi daalide a be.»

¹⁹ Buurunyi sube birin nun xoni birin Marigi Alatala naxan daalixi bende ra, a naxa e xanin adama xon ma a xa e xili sa. Adama xili naxee sa e xun ma, nee naxa findi e xilie ra.

²⁰ A naxa xuruse birin, xoni birin, a nun buurunyi sube birin xili sa.

Kono na waxati Adama mu a malima fanyi sotoxi sinden.

²¹ Marigi Alatala naxa xi xoli radangi a ma. A naxa a raxi a fanyi ra. A to xi, Marigi Alatala naxa a ganyanyi xori keren ba, a fa menni ragali.

²² Na xanbi, Marigi Alatala naxa Adama ganyanyi xori findi gine ra, a fa na gine fi Adama ma.

²³ Adama naxa a fala, «Yi gine fatanxi n xori nun n sube nan na. A xili ne <gine>, barima a minixi xeme ne i.»

²⁴ Na fe na a toxi, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a maso a xa gine ra, e findi keren na.

²⁵ Xeme nun a xa gine mageli nan nu a ra, kono na fe yaagi mu nu e ma.

3

Yunubi singe

¹ Boximase nan nu koota Marigi Alatala xa daalise birin be. A naxa gine maxorin, «Ala a fala ne wo be a wuri bogi naxan birin na Eden kui, a wo naxa a sese don? Nondi na a ra?»

² Gine naxa a yaabi, «Wuri naxee na Eden kui, muxu noma e birin bogi donde,

³ kono wuri naxan na Eden tagi, muxu mu noma na tan bogi donde, muxu mu noma makorede a ra yete yati, xa na mu a ra muxu faxama ne.»

⁴ Boximase naxa a fala gine be, «Ade, wo mu faxama.

⁵ Ala a kolon, wo na a don, wo ya rabima ne. Wo fama fe fanyi nun fe jaaxi kolonde alɔ Ala yete.»

⁶ Gine to wuri bogi to, a tofan, a fan donse ra, a fan xaxili sotose ra, a naxa keren ba, a don, a nde so a xa mɔri yi, e nun naxan nu a ra. Na fan naxa a don.

⁷ Na waxati e yae naxa rabi. E naxa a kolon, e mageli nan nu a ra. E naxa xɔre burexee denbe e boore ra, e e yete sutura a ra.

⁸ Na xanbi, xeme nun a xa gine naxa Marigi Alatala pere xui me nunmare ra. E naxa e noxun wurie xanbi ra.

⁹ Marigi Alatala naxa xili ti, «Adama, i na minden?»

¹⁰ Adama naxa a yaabi, «N bara i xui me Eden kui, konɔ n bara gaaxu, barima n mageli na a ra. Na nan a ra, n nan n noxunxi.»

¹¹ Marigi Alatala naxa a maxɔrin, «Nde a masenxi i be i mageli na a ra? Ka i bara na wuri bogi don ba, n naxan ma fe fala i be i naxa a don?»

¹² Adama naxe, «I gine naxan fixi n ma, na nan yi wuri bogi so n yi ra, n naxa a don.»

¹³ Na xanbi, Marigi Alatala naxa gine maxɔrin, «I yi rabaxi munfe ra?» Gine naxa a yaabi, «Boximase bara n madaxu han n bara na wuri bogi don.»

¹⁴ Awa, Marigi Alatala naxa a fala boximase be, «I to bara yi raba, awa, n fan n bara i danka xuruse nun buurunyi sube birin ya ma. I findima bubuse nan na i furi fari. I xube nan donma i xa dunipeigiri kui.

¹⁵ N bara depaaxui raso i tan nun gine tagi. N bara a raso i xa die nun a xa die tagi. Gine xa di i xunyi butuxunma ne. I fan a tingilinyi xinma ne.»

¹⁶ Marigi Alatala naxa a fala gine be, «I fan, n i toɔroma ne i xa di bari kui. Na toɔre gboma ne. I birama ne i xa mɔri foxo ra, a i yamari.»

¹⁷ Marigi Alatala naxa a fala Adama be, «I bara bira i xa gine foxo ra. I bara na wuri bogi don, n naxan ma fe fala i be, i naxa a don. Yakɔsi n bara boxi danka i xa fe ra. I toɔroma ne baloe sotode i xa dunipeigiri kui.

¹⁸ N tunbe nun baagi raminima ne boxi ma, i baloe sotoma xe nan ma.

¹⁹ I baloe sotoma i yilenfure nan na han i gbilenma bende temui naxe i rafalaxi naxan na. Bende nan i ra, i man gbilenma na bende ne.»

²⁰ Adama naxa a xa gine xili sa «Mahawa,» barima a findima ne mixi birin nga ra.

²¹ Marigi Alatala naxa dugi kiri daaxie dege Adama nun a xa gine be, a naxa e ragoro e ma.

²² Marigi Alatala naxa a masen, «Adama bara fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon alɔ won tan. A mu daxa a xa simaya wuri bogi don, xa na mu a ra a mu faxama.»

²³ Marigi Alatala naxa a ramini Eden, a xa boxi rawali Ala a daaxi naxan na.

²⁴ A Adama keri xanbi, Marigi Alatala naxa malekee yaamari, e xa ti Eden sogetede biri ra. E xa nu santidegema te daaxi malintan, na simaya wuri kantade.

4

Kabila nun Habila

¹ Adama nun Mahawa to kafu, Mahawa naxa teege. E naxa di soto naxan xili Kabila. Mahawa naxe, «Alatala bara n mali di xeme sotofe ra.»

² Na xanbi Mahawa naxa Kabila xanbiratoe xemema soto naxan xili Habila. Xuruse demadonyi nan nu Habila ra. Bɔxi rawali nan nu Kabila ra.

³ Na temui to dangi, Kabila naxa fa sansi bogi fangadama ra serexe bade Alatala be.

⁴ Kono Habila naxa fa xuruse di singee ra nun e ture. Habila nun a xa serexe naxa rafa Alatala ma,

⁵ kono Kabila nun a xa serexe mu nu rafa Alatala ma. Alatala mu a ya ti Kabila xa serexe ra. Na na a ra, Kabila naxa xono, a yatagi naxa masara.

⁶ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxorin, «I xonoxi munfe ra? I yatagi masaraxi munfe ra?»

⁷ Xa i fe fanyi raba, n na tongoma ne, kono xa i fe paaxi raba, Sentane i ratantanma ne. I kata, i xa i yete ba a yi ra.»

⁸ Kabila naxa a fala a xunya be, «Won xee xe ma.» E to so xe ma, Kabila naxa a xunya Habila suxu, a naxa a faxa.

⁹ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxorin, «I xunya Habila na minden?» A naxa a yaabi, «N mu a kolon. Fo n xa meeni n xunya ma?»

¹⁰ Alatala naxa a fala, «I munse rabaxi? N na i xunya wuli gbelegbele xui mefe keli bɔxi ma.

¹¹ N bara i danka barima i bara i xunya faxa. N i kerima ne yi bɔxi ma i xunya wuli na dennaxe.

¹² I na bɔxi rawali, i mu baloe sɔtoma. I findima jɛreti nan na.»

¹³ Kabila naxa Alatala yaabi, «Na jaxankate gbo n tan be.

¹⁴ Xa i bara n keri yi bɔxi ma to, won tagi ikuyama ne. N findima jɛreti nan na. Mixi naxan na sa n to, a n faxama ne.»

¹⁵ Alatala naxa a yaabi, «Ade, xa mixi yo i faxa, n i gbejoxoma ne dɔxo solofere.» Alatala naxa tonxuma sa Kabila ma alako xa naxan sa a to a naxa no a gerede.

¹⁶ Na temui Kabila naxa a makuya Alatala ra. A naxa sabati Nodi bɔxi ma Eden fuge ra.

¹⁷ Kabila nun a xa gine naxa kafu. A xa gine naxa teege, a naxa di soto naxan xili Enoki. Kabila nu na taa tife. A naxa a xa di xili sa na taa xun ma.

¹⁸ Enoki naxa Iradi soto. Iradi, Mexuyayeli baba na a ra. Mexuyayeli, Metusayeli baba na a ra. Metusayeli, Lameki baba na a ra.

¹⁹ Lameki naxa gine firin soto, keren xili Ada, boore xili Silahi.

²⁰ Ada naxa Yabala soto. Yabala, xuruse demadonyie nun kiri banxi kanyie baba na a ra.

²¹ Yabala xunya xili Yubali. Yubali, kora bonbɔee nun xule fee baba na a ra.

²² Silahi fan naxa di soto. A xili Tubali Kabila. Xabui nan nu a tan na. Walise wure gbeeli nun wure daaxi mɔoli birin xabui nan nu a ra. Tubali Kayini xunya ginema xili Nama.

²³ Lameki naxa a fala a xa ginee be, «Ada nun Silahi wo xa wo haake to n be. Lameki xa ginee, wo xa wo tuli mati n ma wɔyenyi ra.

N bara xeme nde faxa gbejoxɔe ra.

N bara na segetala faxa barima a bara n maxono.

²⁴ Xa mixi solofere nan faxama Kabila gbejoxɔfe ra,

mixi tongo solofere nun solofere nan faxama n tan Lameki gbejoxɔfe ra.»

²⁵ Adama nun a xa gine naxa kafu. Mahawa naxa di soto naxan xili Seti. A bara na xili sa a xa di xun ma barima Ala bara a xa di Habila ɲɔxɔe so a yi ra Kabila naxan faxa.

²⁶ Seti fan naxa di soto naxan xili Enosi.

Na waxati mixie naxa Alatala maxandi folo.

5

Adama han Nuha

¹ Adama nun a bɔnsɔe xa taruxui nan ya. Ala to ibunadama die daa, a naxa a foxi lu e ma.

² A naxa e daa xeme nun gine. A barake sa e ma. A e xili sa «adama.»

³ Adama to bu ɲe keme ɲe tongo saxan, a naxa di soto a yete misaali ra. A naxa a xili sa Seti.

⁴ Seti xa bari dangi xanbi, Adama naxa bu ɲe keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

⁵ Adama xa simaya naxa siga ɲe keme solomanaani nun ɲe tongo saxan. Na xanbi a naxa faxa.

⁶ Seti to bu ɲe keme ɲe suuli, a naxa findi Enosi baba ra.

⁷ Enosi xa bari dangi xanbi, Seti naxa bu ɲe keme solomasaxan ɲe solofere. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

⁸ Seti xa simaya naxa siga ɲe keme solomanaani nun ɲe fu nun firin. Na xanbi a naxa faxa.

⁹ Enosi to bu ɲe tongo solomanaani, a naxa findi Kenan baba ra.

¹⁰ Kenan xa bari dangi xanbi, Enosi naxa bu ɲe keme solomasaxan ɲe fu nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

¹¹ Enosi xa simaya naxa siga ɲe keme solomanaani nun ɲe suuli. Na xanbi a naxa faxa.

¹² Kenan to bu ɲe tongo solofere, a naxa findi Mahalaleli baba ra.

¹³ Mahalaleli xa bari dangi xanbi, Kenan naxa bu ɲe keme solomasaxan ɲe tongo naani. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

¹⁴ Kenan xa simaya naxa siga ɲe keme solomanaani nun ɲe fu. Na xanbi a naxa faxa.

¹⁵ Mahalaleli to bu ɲe tongo senni a nun suuli, a naxa findi Yeredi baba ra.

¹⁶ Yeredi xa bari dangi xanbi, Mahalaleli naxa bu ɲe keme solomasaxan ɲe tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

¹⁷ Mahalaleli xa simaya naxa siga ɲe keme solomasaxan nun ɲe tongo solomanaani nun suuli. Na xanbi a naxa faxa.

¹⁸ Yeredi to bu ɲe keme ɲe tongo senni a nun firin, a naxa findi Enoki baba ra.

¹⁹ Enoki xa bari dangi xanbi, Yeredi naxa bu ɲe keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

²⁰ Yeredi xa simaya naxa siga ɲe keme solomanaani nun ɲe tongo senni a nun firin. Na xanbi a naxa faxa.

²¹ Enoki to bu ɲe tongo senni a nun suuli, a naxa findi Metusela baba ra.

²² Metusela xa bari dangi xanbi, Enoki naxa bira Ala foxɔ ra ɲe keme saxan. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ soto.

²³ Enoki xa simaya naxa siga ɲe keme saxan nun ɲe tongo senni a nun suuli.

²⁴ Enoki naxa bira Ala foxɔ ra. Na xanbi a mu lu na sonon, barima Ala bara a xanin.

²⁵ Metusela to bu je keme je tongo solomasaxan a nun solofere, a naxa findi Lameki baba ra.

²⁶ Lameki xa bari dangi xanbi, Metusela naxa bu je keme solofere je tongo solomasaxan a nun firin. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²⁷ Metusela xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun solomanaani. Na xanbi a naxa faxesa.

²⁸ Lameki to bu je keme je tongo solomasaxan a nun firin, a naxa di soto.

²⁹ A naxa a xili sa Nuha. A naxa a fala, «A fama won malide won ma toore nun won ma wali kui, won naxan nabama boxi ma Alatala bara dennaxe danka.»

³⁰ Nuha xa bari dangi xanbi, Lameki naxa bu je keme suuli je tongo solomanaani a nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

³¹ Lameki xa simaya naxa siga je keme solofere nun je tongo solofere a nun solofere. Na xanbi a naxa faxesa.

³² Nuha to bu je keme suuli, a naxa findi Semi, Hami, nun Yefeti baba ra.

6

Ala dunija halaki ki naxe

¹ Na temui xeme nun e xa di ginee naxa wuya folo.

² Ala xa malekee naxa yabu yi di ginee ra e xa tofanyi ma. Malekee naxa ndee sugandi, e naxa e findi e xa ginee ra.

³ Na xanbi, Alatala naxa a fala, «N mu tinma nii xa bu adama fate abadan, barima daalise na a ra. A mu dangima je keme je mɔxɔɔn na.»

⁴ Na waxati, a nun waxati naxan fa na xanbi ra, nabiyoro bɔnsɔe nu na dunija ma. Na malekee nun na di ginee nan nee barixi. Geresoe belebelee nun xili xungbe kanyie nan nu nabiyoro bɔnsɔe ra.

⁵ Alatala naxa a to adama bara kobi. Temui birin a xa maɔxɔɔnyie findixi a kobi nan na.

⁶ Na naxa Alatala tooro han a bara a yete maxɔrin munfe ra a adama daaxi. Na fe naxa a bɔje tooro ki fanyi.

⁷ Alatala naxa a fala, «Adama birin n naxan daaxi, n na birin tongoma ne dunija ma. Mixi yo, sube yo, bubuse yo, xoni naxan jɛrema koore ma yo, n na birin tongoma ne dunija ma, barima n bara nimisa adama daafe ra.»

⁸ Kɔno Nuha tan nu rafan Alatala ma.

Nuha xa kunkui banbanyi

⁹ Nuha xa taruxui nan ya. Nuha nu findixi tinxintɔe nun seniyentɔe nan na na waxati mixie tagi. A nu birama Ala nan fɔxo ra.

¹⁰ Di saxan nan nu Nuha yi ra: Semi, Hami, nun Yefeti.

¹¹ Dunija nu bara kana Ala ya i, a xa fe jaaxi nu bara gbo ye.

¹² Ala naxa dunija to, a kanaxi, mixi birin fe jaaxi rabafe.

¹³ Na kui Ala naxa a masen Nuha be, «N wama adama birin tongofe dunija ma, barima dunija bara kobi a jaaxi ra. N wama adama birin nun dunija birin kanafe.

¹⁴ A lanma i xa kunkui banban wuri ra, naxan xili goferi. Konkoe xa lu a kui. Dole xa sa a kui nun a fari.

¹⁵ I xa a yailan yi ki: I xa kunkui rakuya kanke ya tongo senni nun solofere a nun a tagi. I xa a igbo kanke ya fu nun keren. I xa a ite kanke ya senni nun a tagi.

¹⁶ I xa kunkui xunyi yailan, nongon ya keren xa lu kunkui xunyi nun kunkui de kiri tagi. I xa naade ti a seeti keren ma. I xa a kui rabagan doko saxon.»

¹⁷ «Na xanbi n tan fama ye radinde dunja ma. A mixi birin sonto. Nimase birin faxama ne.

¹⁸ Kono n bara saate tongo i be. I soma ne yi kunkui kui, i tan nun i xa die, a nun i xa gine, a nun i xa die xa gine.

¹⁹ I xa fa nimase mooli birin firin firin na, xeme nun gine. Na nan a toma e kisima.

²⁰ Xoni bonsoe birin firin firin, sube bonsoe birin firin firin, bubuse bonsoe birin firin firin, e fama i xon, i xa e rakisi.

²¹ I xa donse mooli birin baki kunkui kui. I xa sa a ragata i tan be a nun e fan be.»

²² Nuha naxa a birin naba Ala naxan masenxi a be.

7

Banbaranyi Belebele

¹ Alatala naxa a masen Nuha be, «So kunkui kui, i tan nun i xa denbaya birin, barima i tan tinxintoe nan i ra yi waxati mixie tagi.

² Sube radaxaxi birin, i xa xeme solofere nun gine solofere baki. Sube raharamuxi birin, i xa xeme keren nun gine keren baki.

³ Xoni fan a mooli birin, i xa xeme solofere nun gine solofere baki. Na kui sube mooli birin xa no lude dunja ma banbaranyi dangi xanbi.»

⁴ «Xi solofere na dangi, n tune ragoroma boxi ma. Xi tongo naani tune fama koe nun yanyi. Nimase birin n naxan daaxi, na birin sontoma ne.»

⁵ Nuha naxa na birin naba Alatala naxan masen a be.

⁶ Na tune fama temui naxe, Nuha xa simaya nu na je keme senni.

⁷ Nuha yo, a xa gine, a xa die nun nee fan xa gine, e birin naxa e gi ye ma, e sa so kunkui kui.

⁸ Sube radaxaxie, sube raharamuxie, xonie, nun bubusee, e birin

⁹ naxa siga Nuha xon ma kunkui kui, xeme nun gine, e sa so kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe.

¹⁰ Xi solofere dangi xanbi, na banbaranyi naxa din dunja ma.

¹¹ Nuha xa simaya nu na je keme senni, kike firin, xi fu a nun solofere. Na loxoe ye naxan na boxi bun ma, na naxa te folo, ye naxan na koore ma, na fan naxa goro folo.

¹² Tune naxa bira boxi ma xi tongo naani. Koe a nun yanyi, tune fama.

¹³ Na loxoe, Nuha nun a xa die, Semi, Hami, Yefeti, a xa gine, nun a xa di saxanyie xa gine, e birin naxa so kunkui kui.

¹⁴ Buurunyi sube bonsoe birin, xuruse bonsoe birin, bubuse bonsoe birin, a nun xoni bonsoe birin, e naxa so kunkui kui.

¹⁵ Daalise naxan birin jengima, a firin firin, e naxa fa Nuha xon ma, e sa so kunkui kui.

¹⁶ Nimase birin, xeme nun gine, e soxi ne kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe. Na xanbi Alatala naxa naade balan.

¹⁷ Xi tongo naani banbaranyi tema. A naxa kunkui ite.

¹⁸ Ye to gbo boxi ma, kunkui naxa doko ye fari.

¹⁹ Ye naxa te han a naxa geya birin makoto dunja ma.

²⁰ Ye naxa dusu geya xun han kanke ya solofere nun a tagi.

²¹ Nimase naxan birin nu jɛrɛma dunɛɛma ma, e birin naxa faxa: xɔnie, xurusee, buurunɛni subee, bubusee, a nun adamadie.

²² Nimase naxan birin jɛngima xare ma, e birin naxa faxa.

²³ Ala naxa nimase birin ba dunɛɛma ma. Nimase birin naxa faxa: adamadie, xurusee, bubusee, a nun xɔni naxee jɛrɛma koore ma, fo Nuha keren, a nun naxee nu na a xun ma kunkui kui.

²⁴ Banbaranyi naxa din dunɛɛma ma xi kɛmɛ xi tongo suuli.

8

Banbaranyi jɔnyi

¹ Kɔɔ Ala naxa ratu Nuha ma, a nun buurunɛni sube nun xuruse naxee nu na a xun ma kunkui kui. Ala naxa foye radin dunɛɛma ma, ye fa xɔri folo.

² Ye naxan nu kelima bɔxi bun ma, na naxa dan. Ye naxan nu kelima koore ma, na fan naxa dan.

³ Lɔxɔ yo lɔxɔ fo nde ba ye ra. Xi kɛmɛ xi tongo suuli kamali xanbi, nde naxa ba ye ra ki fanyi ra.

⁴ Kike solofere, xi fu nun solofere nde, kunkui naxa dɔxɔ geyae fari, geya naxee na Ararati bɔxi ma.

⁵ Kike fu xi keren kamali xanbi, geyae fari naxa maba.

⁶ Xi tongo naani dangi xanbi, Nuha naxa wunderi rabi naxan na kunkui ma.

⁷ A naxa xaxa bɛɛɛn, a nu siga, a nu fa, han ye naxa xurun.

⁸ Na xanbi a naxa ganbɛ bɛɛɛn, a xa kolon xa ye bara xɔri.

⁹ Kɔɔ na ganbɛ naxa yire mato, santide mu na, barima ye dinxi dunɛɛma birin ma. A naxa gbilen Nuha yire. Nuha naxa ganbɛ tongo, a a raso kunkui kui.

¹⁰ A naxa mame ti han xi solofere, a man naxa ganbɛ bɛɛɛn a firin nde.

¹¹ Nunmare, ganbɛ naxa gbilen Nuha yire, oliwi wuri jingi suxuxi a dɛkole ra. Na kui Nuha naxa a kolon ye bara ba dunɛɛma ma.

¹² A naxa mame ti xi solofere. A naxa ganbɛ bɛɛɛn a saxan nde, kɔɔ ganbɛ mu gbilen.

¹³ Nuha xa simaya to siga jɛ kɛmɛ senni nun jɛ keren, kike keren, xi keren, banbaranyi fa jɔn dunɛɛma ma. Nuha to kunkui xunyi ba naa, a naxa a to xare bara maba.

¹⁴ Kike firin xi mɔxɔɛn a nun solofere to dangi, bɔxi nu bara xara a fanyi ra.

¹⁵ Ala naxa a masen Nuha bɛ,

¹⁶ «Wo mini kunkui kui, i tan nun i xa gine, i xa die nun e xa ginɛe.

¹⁷ I xa nimase birin namini kunkui kui: xɔnie, subee, bubusee, alako e xa yiriwa, e xa wuya dunɛɛma ma.»

¹⁸ Na tɛmɛi Nuha naxa mini fa, a nun a xa die, a xa gine, nun a xa die xa ginɛe.

¹⁹ Subee fan naxa mini, a nun bubusee, nun xɔnie. Nimase bɔnsɔɛ birin naxa mini e xati xati ma.

²⁰ Na xanbi, Nuha naxa sɛrɛxɛbade yailan Alatala bɛ. A naxa sube nun xɔni radaxaxi ndee tongo, a nee ba sɛrɛxɛ gan daaxi ra.

²¹ Na tuuri to te, Alatala naxa na gan xiri mɛ. A naxa rafan a ma. A naxa a fala a bɔɛ ma, «N mu bɔxi dankama sɔnɔn adama xa fe ra, barima n

na kolon adama boɲe mu fan kafi a dimedi temui. N mu nimase birin sɔntoma sɔnɔn alo n na singe raba ki naxe.

²² Sansi si temui nun sansi xaba temui, xinbeli nun kuyefure, sogofure nun ɲeme, yanyi nun kɔe, n mu na bama sɔnɔn han dunɲa ɲɔn.»

9

Ala xa saate Nuha be

¹ Na dangi xanbi Ala naxa barake sa Nuha nun a xa die xa fe. A naxa a masen e be, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma.

² Sube naxee na dunɲa ma nun xɔni naxee na koore ma, e gaaxuma ne wo ya ra. Bubuse naxee na boxi ma nun yexe naxee na baa ma, e e gima ne wo ya ra. N bara e birin sa wo sago,

³ n bara e birin findi baloe ra wo be alo sansie n naxan singe fi wo ma donse ra.»

⁴ «Kɔnɔ wo naxa sube don, naxan wuli mu baxi, barima a wuli findixi sube nii nan na.

⁵ Sube yo naxan wo nii bama, xa na mu a ra mixi yo naxan a boore adamadi nii bama, na kanyi nan gbe na na nii kote sare ra.

⁶ Mixi naxan adamadi nii bama, mixi nan na kanyi fan nii bama, barima Ala foxi bara lu adama ma.

⁷ Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma.»

⁸ Na xanbi Ala naxa a masen Nuha nun a xa die be,

⁹ «N bara saate tongo wo nun wo xa die be,

¹⁰ a nun nimase naxan birin nu na kunkui kui: xɔnie, xurusee, buurunyi subee, nimase naxan birin na dunɲa ma.

¹¹ N bara saate tongo wo be, banbaranyi tan mu nii birin bama sɔnɔn, a mu dunɲa birin kanama fa.»

¹² Ala naxa a masen, «N bara saate tongo wo nun nimase birin be, saate naxan mu kanama abadan.

¹³ Saate tɔnxuma nan ya, n senkui masenma ne koore ma.

¹⁴ Xa n bara kunda sa koore ma, na senkui minima ne.

¹⁵ Na temui n natuma ne saate xa fe ma, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be. N mu nii birin bama dunɲa ma banbaranyi ra sɔnɔn.

¹⁶ Senkui na mini koore ma, n na toma, n natuma saate xa fe ma, saate naxan mu kanama abadan, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be naxee na dunɲa ma.»

¹⁷ Ala naxa a masen Nuha be, «Saate tɔnxuma nan ya, n na saate naxan tongoxi nimase birin be.»

¹⁸ Nuha xa di naxee kelixi kunkui kui, e xili Semi, Hami, Yefeti. Hami findixi Kanaankae baba nan na.

¹⁹ Dunɲa mixi birin fatanxi Nuha xa di saxanyie nan na.

²⁰ Nuha to xe rawali folo, a naxa weni sansi si.

²¹ Na sansi to bogi, Nuha naxa weni yailan. A to siisi na ra, a naxa a sa kiri banxi kui a mageli.

²² Kanaankae benba Hami to a baba mageli to, a naxa na fala a taarae be.

²³ Na kui Semi nun Yefeti naxa dugi tongo fa, e so e baba xun e xanbi xanbi ma. E naxa dugi felen e baba ma, e mu e ya ti e baba mageli ra.

²⁴ Nuha xun to maboo a ra, a naxa keli, a naxa a kolon fa a xa di dɔnxɔe naxan nabaxi a ra.

²⁵ Nuha naxa a fala, «N bara Kanaan danka. A xa findi konyi birin dɔnxɔe ra a taarae be.»

²⁶ A man naxa a fala,
«N bara Semi Marigi Alatala matɔxo.
Kanaan xa findi Semi xa konyi ra.

²⁷ Ala xa Yefeti xa boxi gbo,
a xa lu Semi xa niini bun ma,
Kanaan xa findi a xa konyi ra.»

²⁸ Banbaranyi dangi xanbi, Nuha naxa bu dunija ma je keme saxon je tongo suuli.

²⁹ Nuha xa simaya to je keme solomanaani je tongo suuli li, a naxa laaxira.

10

Semi, Hami, nun Yefeti tolobitɛ

¹ Nuha xa die, Semi, Hami, nun Yefeti xa taruxui nan ya, a nun e fan xa die e naxee soto banbaranyi dangi xanbi.

² Yefeti xa die xilie nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, Tirasi.

³ Gomeri xa die xilie nan ya: Asikenasi, Rifati, Togarama.

⁴ Yawani xa die xilie nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, Rodanimi.

⁵ Yefeti xa mixie naxa sabati baa de ra e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si dɔxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

⁶ Hami xa die xilie nan ya: Kusi, Misira, Puti, Kanaan.

⁷ Kusi xa die xilie nan ya: Seba, Hawila, Sabata, Raama, Sabiteka. Raama xa die xilie nan ya: Seeba, Dedan.

⁸ Nimirodi geresoe belebele nan nu a ra. A baba xili Kusi.

⁹ Nimirodi man findi koyinma belebele ra Alatala ya i. Mixie nu a falama, «Koyinma belebele nan Nimirodi ra Alatala ya i.»

¹⁰ A xa mangɛya taa singee findi Babilon, Ereki, Akadi, nun Kalene nan na, naxee nu na Sinari boxi ma.

¹¹ A naxa keli Sinari, a siga Asiriya boxi ma. Menni a naxa taa ti naxee xili Ninewe, Rehoboti, Iri, Kala,

¹² nun Resen, taa belebele naxan na Ninewe nun Kala tagi.

¹³ Misira naxa findi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatu,

¹⁴ Patirusukae, Kasaluxukae, (Filisitakae keli dennaxe), a nun Kafatorokae benba ra.

¹⁵ Kanaan naxa findi yi mixie baba ra: Sidonkae, a xa di singe, Xitikae,

¹⁶ Yebusukae, Amorikae, Girigasakae,

¹⁷ Hiwikae, Arakikae, Sinikae,

¹⁸ Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakae. Bonsɔe naxan birin keli Kanaan, e naxa yensen ye.

¹⁹ Kanaan xa naaninyi naxa keli Sidon sigafe Gerara, a naxa siga han Gasa, a dangi Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi ra, a siga han Lasa.

²⁰ Hami xa mixie nan ya e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si dɔxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

²¹ Yefeti xunya Semi fan naxa die soto. Eberi xa die benba nan na Semi ra.

²² Semi xa die xilie nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami.

²³ Arami xa die xilie nan ya: Usi, Xulu, Geteri, nun Meseki.

²⁴ Arafaxadi naxa findi Selaha baba ra. Selaha naxa findi Eberi baba ra.

²⁵ Eberi naxa di firin soto. Keren xili Pelegi. Na nan falaxi «maitaxunyi,» barima Ala dunija mixie itaxun na waxati ne. A xunya xili Yokatan.

²⁶ Yokatan xa die xilie nan ya: Alomodadi, Selefa, Hasaramawete, Yera,

²⁷ Hadorami, Usali, Dikila,

²⁸ Obala, Abimaye, Seeba,

²⁹ Ofiri, Hawila, nun Yobabo. Yokatan naxa na die birin soto.

³⁰ E xa boxi kelima Mesa, a siga han Sefare, naxan na geya sogetede mabiri.

³¹ Semi xa die nan ya a xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

³² Nuha xa die bonsoe xa taruxui nan na ki. Banbaranyi dangi xanbi, yi bonsoe nan findi dunija si birin na.

11

Xui masunbuxi ki naxe

¹ Na temui dunija mixi birin nu xui keren nan falama.

² Mixi ndee naxa keli, e siga sogetede mabiri, e geya to Sinari boxi ma. E naxa sabati kene ma naxan na gulunba kui.

³ E naxa a fala e boore be, «Wo fa, won xa biriki bonbo, won xa e gan.» E naxa biriki findi geme joxoe ra. E naxa mota findi dole joxoe ra.

⁴ Na xanbi e naxa a fala, «Won wali suxu, won xa taa ti won yete be, a nun banxi belebele naxan tema han koore ma, alako won xili xa gbo. Na na a ra, won mu loema won boore ma.»

⁵ Kono Alatala naxa goro na taa matode, a nun na banxi belebele.

⁶ Alatala naxa a masen, «Xa yi mixie bara kafu e boore ma yi wali rabade, e na xui keren fala, wali birin e wama naxan nabafe, a sooneyama ne.

⁷ Won xee, won xa goro e xa xui masunbude alako e naxa e boore woyen xui fahaamu.»

⁸ Na kui Alatala naxa na gali rayensen ye. Na banxi tife naxa dan.

⁹ Na yire xili naxa sa Babeli, barima Alatala dunija mixie xue rawuya menni ne, a fa e rayensen ye dunija birin ma.

Semi han Tera

¹⁰ Semi xa taruxui nan ya. Banbaranyi dangi xanbi je firin, Semi xa simaya naxa je keme li. A naxa findi Arafaxadi baba ra.

¹¹ A to Arafaxadi soto, Semi naxa je keme suuli sa a fari. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹² Arafaxadi to je tongo saxan a nun suuli soto, a naxa findi Selaha baba ra.

¹³ A to Selaha soto, Arafaxadi naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹⁴ Selaha to je tongo saxan soto, a naxa findi Eberi baba ra.

¹⁵ A to Eberi soto, Selaha naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹⁶ Eberi to je tongo saxan nun naani soto, a naxa findi Pelegi baba ra.

¹⁷ A to Pelegi soto, Eberi naxa bu je keme naani nun je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹⁸ Pelegi to je tongo saxan soto, a naxa findi Ruye baba ra.

¹⁹ A to Ruye soto, Pelegi naxa bu je keme firin nun je solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²⁰ Ruye to je tongo saxan a nun firin soto, a naxa findi Serugu baba ra.

²¹ A to Serugu soto, Ruye naxa bu je keme firin nun je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²² Serugu to je tongo saxan soto, a naxa findi Naxori baba ra.

²³ A to Naxori soto, Serugu naxa bu je keme firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁴ Naxori to je mɔxɔɲen nun solomanaani soto, a naxa findi Tera baba ra.

²⁵ A to Tera soto, Naxori naxa bu je keme nun je fu nun solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁶ Tera to je tongo solofere soto, a naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra.

Tera xa denbaya

²⁷ Tera xa taruxui nan ya. Tera naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra. Xarani naxa findi Loti baba ra.

²⁸ Xarani singe naxa faxa a baba Tera be Uru, Kalidi boxi ma, a barixi dennaxe.

²⁹ Iburama nun Naxori naxa ginee fen, e naxa futi xiri. Iburama xa gine xili Sarayi. Naxori xa gine xili Milika. Milika Xarani xa di na a ra. Di firin nu na Xarani yi ra, Milika nun Isika.

³⁰ Sarayi dibaritare nan nu a ra. Di yo mu nu na a be.

³¹ Tera naxa a xa di Iburama, a xa mamadi Loti, naxan findixi Xarani xa di ra, nun Iburama xa gine Sarayi tongo, e naxa keli Uru Kalidi boxi ma sigafe ra Kanaan boxi ma. Kono e to Xarani li, e naxa sabati menni.

³² Tera xa simaya to je keme firin je suuli li, a naxa laaxira Xarani.

12

Alatala Iburama xilife

¹ Alatala naxa a masen Iburama be, «I xa boxi bepin, i xa mixie bepin, i xabile bepin. I xa siga boxi ma n dennaxe masenma i be.

² N i findima ne si belebele ra. N barake sama ne i xa fe. N i xili gboma ne. Mixie fan barake sotoma i tan nan saabui ra.

³ Mixi naxan dubama i be, n fan barake sama ne na kanyi ma. Mixi naxan i dankama, n fan na kanyi dankama ne. Dunipa birin barake sotoma i tan nan saabui ra.»

⁴ Na temui Iburama naxa keli Xarani alo Alatala a masenxi a be ki naxe. Loti fan naxa bira a foxo ra.

⁵ Iburama to keli Xarani, a xa simaya nu bara je tongo solofere nun suuli li. A naxa a xa gine Sarayi, a xunya xa di Loti, a harige birin, nun mixie a naxee soto Xarani, a naxa e birin xanin Kanaan boxi ma.

⁶ Iburama naxa pere han a naxa wuri bili belebele nde li dennaxe xili More, Sikemi mabiri. Kanaankae nu sabatixi menni ne.

⁷ Alatala naxa a yete masen Iburama be. A naxa a fala, «N yi boxi nan fima i bonsoe ma.» Na kui Iburama naxa serexebade yailan Alatala be naxan minixi a ma.

⁸ A naxa siga geya ma Beteli fuge ra. A naxa kiri banxi ti menni, Beteli na a sogegode, Ayi na a sogetede. A naxa serexebade yailan Alatala be, a fa a maxandi a xili ra.

⁹ Na xanbi a naxa siga Negewi gbengberen yire biri.

Iburama sigafe Misira

¹⁰ Na temui, kaame nu bara din Kanaan boxi ra. Iburama naxa siga Misira.

¹¹ Beenu e xa so Misira boxi ma, Iburama naxa a fala a xa gine Sarayi be, «N a kolon, gine tofanyi nan i ra.

¹² Misirakae na i to ya, e a falama ne n ma gine nan i ra. Na xanbi, e n faxama ne, alako e xa i tongo.

¹³ I xa a fala e be n xunya nan lanxi i ma, alako e xa meeni n ma i xa fe ra. Na kui, n mu faxama i tan saabui ra.»

¹⁴ Iburama to Misira li, Misirakae naxa a to, Sarayi gine tofanyi nan a ra.

¹⁵ Misira mange xa sansalae to Sarayi matoxo a be, a naxa a xanin a xonyi.

¹⁶ Mange naxa meeni Iburama ma Sarayi saabui ra. A naxa xuruse lanmae, xuruse xungbee, sofalee, konyie, nun joxomee fi a ma.

¹⁷ Kono Alatala naxa fure naaxi sa Misira mange nun a xa denbaya ma, Iburama xa gine Sarayi xa fe ra.

¹⁸ Misira mange naxa Iburama xili. A naxa a fala a be, «I munse rabaxi n na? Munfe ra i mu a fala n be i xa gine nan a ra.

¹⁹ Munfe ra i a falaxi i xunya na a ra, han n tan bara a findi n ma gine ra? Awa, n ko, i xa gine nan ya. Wo siga!»

²⁰ Na xanbi, Misira mange naxa Iburama xa fe fala a xa korogbae be. E naxa a ragbengben, a tan, a xa gine, nun a harige birin.

13

Iburama nun Loti

¹ Na temui Iburama naxa keli Misira, a siga Negewi gbengberen yire mabiri. A naxa a xa gine nun a harige birin xanin a xun ma. A xunya xa di Loti fan naxa a mati naa.

² Iburama nu bara findi banna ra. Xurusee, gbeti, nun xee ma nu na a yi ra.

³ A naxa keli Negewi, a nu a xa jere tagi isuxu, sigafe ra

⁴ yire nde Beteli nun Ayi tagi, a nu bara serexebade ti dennaxe. Menni Iburama naxa Alatala maxandi a xili ra.

⁵ Loti, naxan nu na Iburama foxo ra, a fan findixi xurusee nun kiri banxie kanyi nan na.

⁶ Iburama xa xuruse goore nun Loti xa xuruse goore nu gbo na boxi be. E mu nu noma lude yire keren sonon.

⁷ Sonxoe naxa mini Iburama xa xuruse demadonyie a nun Loti xa xuruse demadonyie tagi. Kanaankae nun Perisikae fan nu na menni na waxati.

⁸ Iburama naxa a fala Loti be, «Won naxa konje, won ma xuruse demadonyie fan mu lan e xa konje, barima won tan ngaxakerenna nan won na.

⁹ Yi boxi birin nan i ya i yi ki. Won naxan nabama, won xa fatan. Xa i siga koola ma, n tan sigama yirefanyi nan ma. Xa i siga yirefanyi ma, n tan siga koola ma.»

¹⁰ Loti naxa a ya rasiga, a naxa sa Yuruden mere to. Ye nu na na a fanyi ra. Beenu Alatala xa Sodoma nun Gomora kana, na boxie nu fan han Sowari biri. Na nu luxi alo Misira boxi, alo Alatala xa yire yailanxi.

¹¹ Na kui Loti naxa Yuruden mere sugandi a yete be. A naxa siga sogetede mabiri. Iburama nun Loti fatan na ki ne.

¹² Iburama naxa lu Kanaan boxi ma, Loti naxa lu Yuruden mere taee tagi. Loti naxa a xa kiri banxie ti Sodoma fe ma.

¹³ Sodomakae nu bara kobi a gbe ra, e nu bara findi yunubitoe belebele ra Alatala be.

¹⁴ Iburama nun Loti to fatan, Alatala naxa a masen Iburama be, «I ya ti sogetede ra, sogegorode, yirefanyi, nun koola.

¹⁵ I boxi naxan birin toxi, n a fima i tan nun i bonsoe ma abadan.

¹⁶ N i bonsoe rawuyama ne alo xube naxan na boxi ma. Xa mixi nde noma xube kontide, a noma ne i bonsoe konti fan kolonde.

¹⁷ Keli, i boxi ipere, a kuyeya nun a gboya, i xa a birin mato barima n a fima i tan nan ma.»

¹⁸ Na temui Iburama naxa kiri banxi yire masara. A naxa sabati wuri belebele ndee mabiri naxan na Mamire nun Hebiron fe ma. A naxa serexebade yailan naa Alatala be.

14

Iburama Loti ratangafe

¹ Na waxati Babilon boxi mange Amarafeli, Elasari boxi mange Ariyoki, Elama boxi mange Kedorolameri, nun Goyin boxi mange Tidali, yi mange naani naxa saate tongo e boore be mange suuli ndee gerefe ra.

² Na mange suuli nan ya: Sodoma mange Bera, Gomora mange Birisa, Adamaha mange Sinabu, Seboyimi mange Semeberi, nun Bela mange Sowari.

³ Yi mange suuli naxa e malan gulunba nde kui naxan xili Sidimi, Foxoe Baa na dennaxe to.

⁴ Kabi je fu nun firin yi mange suuli nu na mange Kedorolameri xa noe bun ma, konko je fu nun saxan nde e naxa muruta a xa mangeya ma.

⁵ A je fu nun naani nde, mange Kedorolameri nun mange naxee nu na a seeti ma, e naxa siga gere sode. E naxa no a birin na: Refaka naxee nu na Asiteroti Karanayimi, Susika naxee nu na Hami, Emika naxee nu na Sawe Kiriyatayimi,

⁶ a nun Xorika naxee nu na geya ma Seyiri biri han Paran gbengberen yire fe ma.

⁷ Na xanbi e naxa gbilen, e naxa siga En Misapati, naxan xili Kadesi. E naxa no Amalekikae ra, a nun Amorika naxee nu sabatixi Xasason Tamari.

⁸ Na temui, Sodoma mange, Gomora mange, Adamaha mange, Seboyimi mange, a nun Bela mange (Bela xili Sowari), e naxa e malan gulunba kui naxan xili Sidimi yi mange suuli gerefe ma:

⁹ Elama mange Kedorolameri, Goyin mange Tidali, Babilon mange Amarafeli, nun Lasa mange Ariyoki. Na mange naani naxa yi mange suuli gere.

¹⁰ Yilie nu na Sidimi gulunba kui, dole nu na e kui. Sodoma mange nun Gomora mange to e gi, e naxa fa bira na yilie kui. Mixi donxoe naxa e gi sigafe ra geya fari.

¹¹ Na mange naani naxee geeni, e naxa Sodoma nun Gomora harige nun e xa baloe birin tongo, e siga.

¹² E naxa Iburama xunya xa di Loti fan suxu a nun a harige birin, barima a nu sabatixi Sodoma nan kui.

¹³ Mixi nde naxa no a gide, a sa na fe birin tagi raba Iburama Eburuka be. Na waxati, Iburama nu sabatixi Mamire Amorika xa wuri bili belebelee nan bun ma. Mamire nun a ngaxakerenyie Esekoli nun Aneri, e nun Iburama nu bara saate tongo e boore be.

¹⁴ Iburama to a me e bara a xunya xa di xemema Loti suxu, a naxa soori keme saxan soori fu nun solomasaxan tongo, naxee nu barixi a xa mixie ya ma. E naxa siga na mangee foxo ra han taa naxan xili Dana.

¹⁵ Koe ra Iburama naxa a xa soorie itaxun, e naxa na mangee terenna gere ra. E naxa no na mangee matutunde han Hoba, Damasi koola ma.

¹⁶ Iburama naxa no na harige birin masotode. A naxa gblen a xunya xa di Loti ra, a harige, a xa gine, nun a xa mixi birin.

Iburama nun Melekisedeki

¹⁷ Iburama to gblen xun nakeli kui kelifa mange Kedorolameri gere de nun mange naxee nu na a seeti ma, Sodoma mange naxa siga a ralande gulunba kui naxan xili Sawe. Menni xili ne «Mange xa gulunba.»

¹⁸ Na xanbi, Salamu mange Melekisedeki naxa fa taami nun weni ra Iburama be. Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan nu na Melekisedeki ra.

¹⁹ A naxa duba Iburama be a falafe ra,

«Ala Xili Xungbe Kanyi,
naxan koore nun boxi daaxi,
a xa barake sa Iburama ma.

²⁰ Tantui na Ala Xili Xungbe Kanyi be,

naxan i yaxuie rayarabixi i be.»

Na temui, Iburama naxa farile fi Melekisedeki ma a naxan soto na gere kui.

²¹ Sodoma mange naxa a fala Iburama be, «N ma mixie ragblen n ma, kono naafuli tan xa lu i be.»

²² Iburama naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, Ala Xili Xungbe Kanyi naxan koore nun boxi daaxi,

²³ n mu sese tongoma naxan findi i gbe ra, hali luuti di, xa na mu a ra sankiri luuti, alako i naxa fa a fala, «N bara Iburama findi banna ra.»

²⁴ N mu sese tongoma, fo n ma soorie naxan donxi. I man xa Aneri, Esekoli, nun Mamire gbe so e yi ra, barima e fan nu na n seeti ma.»

15

Alatala saate tongofe Iburama be

¹ Na xanbi Alatala naxa mini Iburama ma, a naxa a masen a be, «Iburama i naxa gaaxu, n tan nan na i kantama ra. I sare xungbe sotoma ne.»

² Iburama naxa a yaabi, «Marigi Alatala, i munse janigexi n be a fife ra n ma? N to yi ki, di yo mu na n be. Mixi mu na n be naxan n ke tongoma fo n ma walike Eliyeseri Damasi.

³ I mu di yo fixi n tan ma. Naxan barixi n ma banxi kui, na nan findima n ke tongoma ra.»

⁴ Alatala naxa a yaabi, «Ade, na mu findima i ke tongoma ra de. I bari di yati nan fama findide i ke tongoma ra.»

⁵ Alatala naxa Iburama ramini a xa kiri banxi bun ma, a naxa a masen a be, «I ya rate koore ma. I xa tunbuie konti xa i noma e konti kolonde.» A man naxa a masen a be, «Tunbuie gboxi ki naxe koore ma, i bonsoe fan wuyama na ki ne.»

⁶ Iburama naxa la Alatala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.

⁷ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Alatala ra, naxan i raminixi Uru taa kui Babilon boxi ma. N bara i xanin boxi ma, n dennaxe fixi i ma.»

⁸ Iburama naxa a Marigi Alatala maxorin, «N na kolonma di, n fama na sotode?»

⁹ Alatala naxa a masen a be, «Fa ninge gine, si gine, nun yexee kontonyi ra, naxee bara je saxan saxan soto. I man xa fa ganbe nun kolokonde lanma ra.»

¹⁰ Iburama naxa fa na subee ra. A naxa ninge, si gine, nun yexee kontonyi ixaba a tagi. A naxa na sube bolonyie sa e boore ya i, kono a mu na xonie tan ixaba.

¹¹ Yubee naxa fa, e goro na sube faxaxi yire, kono Iburama naxa e birin kerri naa.

¹² Soge to nu dulafe, xi xoli naxa dangi Iburama ma dungben. Dimi naxa sin a ma, gaaxui xungbe naxa a suxu.

¹³ Alatala naxa a masen a be, «A kolon, i bonsoe fama sigade boxi gbete ma e xonyi mu dennaxe ra. E findima ne konyie ra na boxi ma. E fe xone mooli birin sotoma ne menni je keme naani bun ma.

¹⁴ Kono n fama ne na boxikae makiitide, i bonsoe findima konyie ra dennaxe. Na dangi xanbi, i bonsoe kelima ne naa, e fa naafuli xungbe xanin e xun ma.

¹⁵ I tan fama ne bopesa sotode, i man simaya xonkuye sotoma ne, han i sa ragatama temui naxe.

¹⁶ Amorikae xa yunubi na gbo ye temui naxe, i bonsoe tolontolonyie fama gbilende kelifa e xa konyiya kui.»

¹⁷ Soge to bara dula, kuye bara iforo, tuuri nun te naxa dangi sube bolonyie tagi.

¹⁸ Na loxe, Alatala naxa yi saate tongo Iburama be, «N bara yi boxi fi i bonsoe ma, keli Misira xure ma, sa doro Efirati xure belebele ra.»

¹⁹ Si doro wuyaxi nan nu na na boxi ma. Na sie nan ya: Keni, Kenisi, Kadamon,

²⁰ Xiti, Perisi, Refa,

²¹ Amori, Kanaan, Girigasa, nun Yebusu.

16

Sumayila xa bari

¹ Sarayi mu nu di yo bari a xa mori Iburama be. Konyi gine Misiraka nu na Sarayi yi ra, naxan xili Hagara.

² Sarayi naxa a fala Iburama be, «I bara a to, Alatala mu di bari fe ragirixi n tan ma. Kono temunde n noma di sotode n ma konyi gine saabui ra i be. Wo xa lu yire keren to ke ra.» Iburama naxa tin Sarayi xa woyenyi ra.

³ Sarayi naxa a xa konyi gine Hagara Misiraka tongo, a naxa a so a xa mori Iburama yi ra, a xa findi a xa gine ra. Iburama nu bara je fu raba Kanaan boxi ma.

⁴ Iburama nun Hagara naxa xi yire keren, na nan findi Hagara be teege ra. Hagara to bara a kolon a a bara teege, a naxa yo a kanyi ma, a naxa a mato mato ki kobi ra.

⁵ Sarayi naxa a fala Iburama be, «I tan nan a niyaxi yi bote raba xa ilan n na! N tan nan n ma konyi gine fixi i ma a xa findi i xa gine ra. Kabi a naxa a kolon a furuxi, a fa fe kobi nan tun ilanma n na. Alatala xa won tan firinyi makiiti.»

⁶ Iburama naxa a xa gine yaabi, «I xa konyi gine na a ra. I wama fe naxan birin xon ma, i xa na raba a ra.» Sarayi naxa a waxonfe kobi birin naba Hagara ra, han a naxa a gi.

⁷ Alatala xa maleke naxa Hagara li dulonyi nde fe ma Suru kira xon ma gbgengberen yire.

⁸ Maleke naxa Hagara maxorin, «Sarayi xa konyi gine Hagara, i kelixi minden? I sigafe minden?» Hagara naxa maleke yaabi, «N nan n gixi n kanyi nan ma.»

⁹ Alatala xa maleke naxa a masen Hagara be, «I man xa gbilen i kelide, i sa i magoro i kanyi be.»

¹⁰ Alatala xa maleke naxa a fala a be, «N fama bonsoe wuyaxi fide i ma, i mu noma naxan konti kolonde.»

¹¹ Alatala xa maleke man naxa a fala a be,
«I teegexi ne yi ki.

I fama di sotode.

I na di xili sama ne Sumayila,

barima Alatala bara i xui me i xa marayaagi kui.

¹² I xa di findima geresoe ra
alo wulai soe a rabama ki naxe.

A mixi birin gerema ne,

birin a tan fan gerema ne.

A xunye fan a gerema ne.»

¹³ Hagara naxa xili sa Alatala xun, naxan woyen a be, «Alatala naxan n toxi.» A naxa a fala, «N bara n toma to.»

¹⁴ Na nan a toxi e na kolonyi xili falama, «Ala jipe naxan n toxi.» Na kolonyi na Kadesi nun Bereda nan tagi.

¹⁵ Hagara naxa di soto Iburama be. Iburama naxa a xili sa Sumayila.

¹⁶ Iburama nu bara je tongo solomasaxan nun senni soto simaya ra, Hagara fa na di soto a be.

17

Iburama xili masarafe

¹ Iburama to bara je tongo solomanaani nun solomanaani soto simaya ra, Alatala naxa mini a ma, a fa yi masen a be, «N tan nan na Ala Senbe Kanyi ra. I majere n ya tode ra tinxinyi kui.

² N fama ne saate tongode won firin tagi. N fama bonsoe gbegbe fide i ma.»

³ Iburama naxa a xinbi sin, a yatagi rafelen boxi. Alatala naxa a masen a be,

⁴ «N bara yi saate tongo i be. I fama ne findide si wuyaxi baba ra.

⁵ I xili mu falama sonon Iburama, i xili fama ne falade Iburahima, barima n i findima si wuyaxi baba nan na.

⁶ N fama ne i findide jama gbegbe baba ra. I fama ne die sotode naxee findima si wuyaxi ra, mangee fan fama ne minide i xa die ya ma.

⁷ N nan n ma saate mabanbanma ne won firin tagi, hali i dangi xanbi, a nun i bonsoe, gbilen nee fan bonsoe bonsoe. A findima saate ra dan mu na naxan ma. Na kui, n tan nan na i Marigi Ala ra. N tan nan na i bonsoe Marigi Ala ra, hali i dangi xanbi.

⁸ N fama ne yi boxi fide i tan nun i bonsoe ma, wo faxi sabatide dennaxe. Kanaan boxi birin findima ne wo gbe ra abadan. N tan nan na i bonsoe Marigi Ala ra.»

⁹ Ala man naxa a masen Iburahima be, «I tan nun i bonsoe, gbilen na fan bonsoe bonsoe, wo lan ne wo xa n ma saate ratinme.

¹⁰ Won ma saate nan ya, n naxan saxi wo ma, wo lan wo xa naxan natinme, i tan nun i bonsoe: Naxan birin findixi xeme ra wo ya ma, e birin lan ne e xa sunna.

¹¹ Wo xa sunna findima saate tonxuma nan na wo tan nun n tan tagi.

¹² Keli wo tan ma, a sa doxo wo bonsoe bonsoe ra, di xeme naxan birin barima, a lanma e xa sunna xi solomasaxan nde. Na seriye lan ne a xa sa wo xa konyi ma naxee na wo yi ra, naxee barixi wo xonyi, a nun konyi naxee saraxi boxi gbete ma, hali a mu fa na i bonsoe xa ya ma.

¹³ Na kui, konyi naxan barixi i xonyi a nun i na naxan fan sara, e birin lan ne e xa sunna alako n ma saate tonxuma xa lu wo fate ma abadan.

¹⁴ Xeme naxan na lu a fate mu sunna, a fama ne ramini de a bonsoe ya ma, barima a mu n ma saate rakamalixi.»

¹⁵ Na xanbi, Ala naxa a masen Iburahima be, «I naxa Sarayi xili fala i xa gine xun ma sonon de, a fa xili ne kore Sara.

¹⁶ N barake sama a xa fe, a fa di xeme bari i be. N barake sama ne Sara xa fe, a fama findide si gbegbe nga ra. Si doxo wuyaxi mangee fama ne minide a xa die ya ma.»

¹⁷ Iburahima naxa a yatagi rafelen boxi ma, kono a naxa yele, a fa a fala a boje ma, «N tan naxan bara je keme soto simaya ra, n noma di nde sode sonon? Sara naxan bara je tongo solomanaani soto simaya ra, a fan noma di nde baride fa?»

¹⁸ A naxa a fala Ala be, «I jengi sa Sumayila xon ma. Na bara n wasa.»

¹⁹ Ala naxa a yaabi, «Ade! I xa gine Sara fama di xeme baride i be i naxan xili sama Isiyaga. N nan n ma saate mabanbanma ne n tan nun a tan tagi, a nun a bonsoe ra hali a faza xanbi. Saate nan na ki naxan mu kanama abadan.

²⁰ N bara i xa maxandi suxu Sumayila xa fe ra. N barake sama ne a xa fe, n man fa di gbegbe barife ragiri a ma, n bonsoe wuyaxi fima ne a ma. A findima ne mangi di fu nun firin baba ra, a nun si xungbe kanyi ra.

²¹ Kono, naxan findi n ma saate ra, n fama a mabanbande n tan nun Isiyaga nan tagi, Sara fama di xeme naxan baride i be tamuna yi waxati.»

²² Ala to ge na masenyi ra, a naxa keli Iburahima xun ma.

²³ Iburahima naxa a xa di Sumayila tongo, a nun a xa konyi naxee barixi a xonyi, a nun a naxee saraxi. Xeme naxan birin na a xa banxi kui, a naxa e birin sunna na loxo alo Ala a yamari ki naxe.

²⁴ Iburahima fan naxa sunna. Iburahima sunna temui naxe, a je tongo solomanaani a nun solomanaani nan nu na a ra.

²⁵ Sumayila sunnama temui naxe, a je fu nun saxan.

²⁶ E naxa e birin sunna loxo keren,

²⁷ a nun xeme naxan birin nu na Iburahima xa banxi kui, konyi naxee barixi a xonyi, a nun a naxee fan saraxi kelifi si gbete ma.

18

Alatala xa masenyi Isiyaga bari ki xa fe ra

¹ Alatala mini ne Iburahima ma Mamire, wuri bili belebele na dennaxe. Na temui, Iburahima nu doxo a xa kiri banxi sode de ra kuyefure temui yanyi ra.

² A to xeme saxan to fa ra, a naxa keli mafuren, a sa e ralan. A naxa a igoro e be boxi ma.

³ A naxa a masen e be, «N Marigi, n bara wo maxandi, wo xa wo malabu n tan wo xa konyi xonyi,

⁴ n xa fa ye ra wo be alako wo xa wo sanyie maxa. Wo man xa foye tongo yi wuri bun ma.

⁵ N xa fa taami ra wo xon ma alako wo noma senbe sotode ki naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra. Na kui wo a kolonma wo xa konyi nan n na.» Na xonee naxa a ratin, «Won bara lan na ma. I naxan falaxi, a raba.»

⁶ Na nan lan, Iburahima naxa gbilen mafuren a xa kiri banxi kui. A naxa a masen a xa gine Sara be, «I xulun. I farin fanyi sigaati ya tongo solofere yailan taami ra.»

⁷ Na xanbi, a naxa a gi, a siga ninge goore, a sa ninge sube boroxoxi fate fanyi keren tongo. A naxa na ninge so a xa walike yi ra, a xa a faxa, a xa a yailan donse ra.

⁸ Na sube to bara ge jinde, Iburahima naxa a tongo, a a so xonee yi ra, a nun xipe xinbeli nun xipe bonboxi. E na na donse donfe, Iburahima naxa ti e seeti ma wuri bun ma.

⁹ Na xonee naxa Iburahima maxarin, «I xa gine Sara na minden?» A naxa e yaabi, «A na kiri banxi bun ma.»

¹⁰ Na xone mixi keren naxa a masen Iburahima be, «N man gbilenma tamuna yi jondon temui. Na temui i xa gine fama di xeme baride i be.» Sara nu tixi Iburahima xanbi ra kiri banxi sode de ra, a tuli matixi e xa woyenyi ra.

¹¹ Iburahima nun Sara nu bara ge foride. Sara mu nu noma di baride sonon.

¹² Sara to na me, a naxa yele a yete ma, «N tan na ki naxe yi ki n bara ge tagande. N ma xeme fan bara findi xeme fori ra. Muxu tan di bari temui bara dangi.»

¹³ Alatala naxa a masen Iburahima be, «Sara yelexi munfe ra? A a falaxi munfe ra, a tan mu noma di baride sonon, barima a bara ge tagande?

¹⁴ Na fe na na Alatala mu noma naxan nabade? N na fa tamuna i xonyi be yi temui, Sara fama ne di baride.»

¹⁵ Sara naxa gaaxu, a naxa wule fala, «N mu yelexi de.» Alatala naxa a masen a be, «Iyo, i yelexi ne!»

¹⁶ Na xonee naxa ti kira xon ma, e naxa e xunsa Sodoma taa ma. Iburahima naxa siga e matide.

¹⁷ Alatala naxa a masen, «N noma a noxunde Iburahima ma, n wama naxan nabafe?

¹⁸ A fama ne findide si belebele senbema ra. N fama ne barake sade si birin ma a tan saabui ra.

¹⁹ N na a sugandixi ne, alako a xa no yaamari sade a xa die nun a bonsore ma, e xa no e jengi sade n ma seriye xon ma tinxinyi kui. Na temui, n tan Alatala, n fama ne n ma laayidi rakamalide n naxan tongoxi Iburahima be.»

²⁰ Alatala naxa a masen Iburahima be, «Fe naxan falaxi Sodomakae nun Gomorakae xun, fe magaaxuxi na a ra. E xa yunubi bara gbo han,

²¹ n fama gorode n xa sa a mato fe naxan birin falaxi e xun ma, xa a na na ki ne.»

²² Xone firin naxa keli e nu na dennaxe, e naxa siga Sodoma. Kono Alatala nun Iburahima naxa lu yire keren.

²³ Iburahima naxa a maso Alatala ra, a naxa a masen a be, «Alatala, i fama ne mixi kobi nun mixi tinxinxu birin sontode?

²⁴ Temunde mixi tongo suuli na Sodomakae ya ma naxee findixi mixi matinxinxie ra. I fama ne na taa kanade? I mu noma dipede Sodoma jama ma na mixi matinxinxu tongo suuli xa fe ra?

²⁵ Ade, a mu lan i xa mixi kobi nun mixi tinxinxi faxa ki keren. A mu lan kiiti keren xa sa mixi kobi nun mixi tinxinxi ma. A mu lan i xa na raba. Naxan dunija birin makiitima, a rabama ne tinxinyi kira ra.»

²⁶ Alatala naxa yaabi ti, «Xa n mixi matinxinxi tongo suuli li Sodoma taa kui, n fama ne dipede Sodoma mixi birin ma na mixi tongo suuli xa fe ra.»

²⁷ Iburahima man naxa woyenyi tongo, «N Marigi, n bara i maxandi i xa no dipede n be, n xa no yi masenyi tide i be, ba n tan kelixi xube nun bende ne.»

²⁸ I sa a lima mixi tongo suuli xa mu mixi matinxinxi ra, temunde fo mixi tongo naani a nun suuli. Na mixi suuli naxan luma na ki, i fama ne na taa kanade nee xa fe ra?» Alatala naxa a masen, «N mu na kanama xa n mixi matinxinxi tongo naani a nun suuli li naa.»

²⁹ Iburahima man naxa a maxoroxo, «Temunde i mixi tongo naani nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na kanade na mixi tongo naani xa fe ra.»

³⁰ Iburahima naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono xa n man fa woyenyi nde masen i be. Temunde i fama mixi tongo saxan nan lide naa.» Alatala naxa a masen a be, «N mu fama na kanade xa n mixi matinxinxi tongo saxan li naa.»

³¹ Iburahima naxa a masen, «Marigi i xa i haake to n be n ma boje xoroxoe ma. Temunde wo mixi maxoren nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na taa kanade na mixi maxoren xa fe ra.»

³² Iburahima man naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono. N ma maxorinyi donxoe nan yi ki i be. Temunde, i mixi fu nan lima naa.» Alatala naxa a masen Iburahima be, «N mu fama na taa kanade na mixi fu xa fe ra.»

³³ E to ge na masenyi ra, Alatala naxa siga, Iburahima fan naxa gbilen a xonyi.

19

Sodoma nun Gomora xa kasare

¹ Nunmare temui, na maleke firinyie naxa so Sodoma. Loti nu doroxi na taa sode de ra. A to malekee to fa ra, a naxa keli a sa e ralan kira ra. A naxa a igoro boxi ma e be.

² Loti naxa a masen e be, «N bara wo maxandi wo xa tin n xa wo yigiya n xonyi. Wo noma wo sanyie maxade, wo wo malabu. Tina geesege wo kurun wo xa biyaasi ra.» Malekee naxa a yaabi, «Ade! Fo muxu xa xi taa tagi ne to ke ra.»

³ Kono Loti naxa a maxoroxo han e naxa siga a xonyi. A naxa donse fanyi rafala e be, a naxa taami lebinitare gan. E naxa e dege.

⁴ Sa temui mu nu a lixi, Sodomakae naxa Loti xa banxi rabilin. Keli segetalae ma, a sa doro xemoxie ra, e birin nu na naa.

⁵ E naxa Loti xili, e a maxorin, «Na mixie na minden, naxee soxi i xonyi to nunmare ra? E ramini muxu ma, muxu xa kafu yire keren.»

⁶ Loti naxa mini a xa banxi kui, a ti naade ra, a naade ragali a xanbi ra.

⁷ A naxa a masen e be, «Ade! N ngaxakerenyie, wo naxa fe jaaxi raba.

⁸ N ma di gine firinyie na be naxee mu nu xeme fe kolon. N bara tin a ra n xa nee sa wo sagoe, wo xa wo waxonfe birin naba e ra, alako wo naxa sese raba n ma xopee ra. N tan bara findi e yatigi ra.»

⁹ Na mixie naxa a fala Loti be, «Mini muxu tagi. Xɔɲe nan i ra be. I mu nɔma kiiti sade muxu ma. Xa i mu i kata, muxu fama fe xɔne dɔxɔde i ma dangife e tan na.» E naxa sonson Loti ma, alako e xa naade kana.

¹⁰ Na maleke firinyie naxa Loti suxu, e naxa a raso banxi kui, e naade balan e xun ma.

¹¹ Malekee naxa gali radɔnxu, naxee nu tixi naade ra. Keli segetalae ma, sa dɔxɔ xɛmɔxie ra, e mu nu sese toma fa. Kira naxa ifu e ma.

¹² Na maleke firinyie naxa Loti maxɔrin, «I xa mixi nde na be? I xa i xa di birin namini yi taa kui. I xabile xa keli be,

¹³ barima muxu fafe yi taa kanade. Yi taakae xa wali kobi bara findi seedeɲɔxɔya ra Alatala be. Alatala man muxu rasanbaxi ne, muxu xa fa yi taa kana.»

¹⁴ Loti naxa siga a fala a xa die xa mɔrie be, «Wo keli be mafuren! Alatala na fafe be kanade yakɔsi.» E naxa a maɲɔxun a na gbɛntenfe ne.

¹⁵ Na subaxe ma, malekee naxa gbata Loti ra, e naxa a masen a be, «Keli, i xa gine tongo, a nun i xa di gine firinyi naxee na be. Wo xa keli be alako wo naxa sɔntɔ a nun yi taa mixi kobie ra.»

¹⁶ A to nu wama bufe, malekee naxa Loti suxu a belexe ma, a nun a xa gine, sa a xa di gine firinyie xun ma. E naxa e ramini taa kui, barima Alatala nu bara kinikini e ma.

¹⁷ Malekee to e ramini, keren naxa a masen Loti be, «I gi, alako i xa i nii ratanga. I naxa i kobe rato de! I naxa i mati yi taa yire yoe. Xa i mu wama i xa sɔntɔ, siga na geya yire.»

¹⁸ Loti naxa a fala, «Ade, n Marigi, n bara i maxandi, n mu nɔma na rabade.

¹⁹ N a kolon, i bara hinne i xa konyi di ra. I bara kinikini n ma a gbegbe ra. I bara n nii ratanga. Kɔnɔ, n tan mu nɔma n gide han geya ma, xa na mu a ra n faxama ne.

²⁰ I bara na taa lanmadi to naxan makɔrexɔ won na? N nɔma na tan lide. A lu n xa siga naa, n nii xa ratanga. A mato, taa xurudi xa mu a ra?»

²¹ Maleke naxa a yaabi, «N bara tin na birin na. N mu na taa kanama.

²² Siga mafuren. Han i sa soma temui naxe, n mu fefe rabama.» Na taa xili saxi ne Sowari, barima a xurun.

²³ Soge nu tefe temui naxe, Loti naxa so Sowari taa kui.

²⁴ Na temui, Alatala naxa sooda nun te ragoro Gomora taa nun Sodoma taa ma.

²⁵ A naxa na taae tuxunsan, keli sansie ma, a sa dɔxɔ mixie ra naxee birin sabatixi na taae kui.

²⁶ Loti xa gine naxa a kobe rato, na nan lan a naxa findi foxe xuti ra.

²⁷ Na subaxe ma, Iburahima naxa keli, a a xunsa yire ma a nun Alatala de masara dennaxe.

²⁸ A to a ya rasiga Gomora nun Sodoma ma, a nun na rabilinyi birin, a naxa tuuri gbegbe to te ra.

²⁹ Ala to na taae kana Loti nu sabatixi dennaxe, a a ratanga na gbaloe ma Iburahima xa fe nan na.

Loti nun a xa di gine firinyie

³⁰ Loti nu bara gaaxu lufe ra Sowari taa kui. A naxa keli naa, a siga geya fari. A naxa sabati a nun a xa di gine firinyie ra fɔnne nde kui geme longori ra.

³¹ Loxɔɛ nde, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «Won baba bara fori. Won na dennaxe yi ki, xeme yo mu na won doxoma naxan xon alo adama darixi a ra ki naxe.

³² Fa be, won xa won baba rasiisi alako won xa xi a xon ma, alako won xa di fi a ma naxan findima a bonsoe ra.»

³³ Na koe ra, e naxa e baba rasiisi. A xa di gine singe naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁴ Kuye to iba, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «A bara jon, n tan nun n baba bara xi yire keren to. To koe ra, i nun won baba fama xide yire keren. Na temui won noma bonsoe fide a ma.»

³⁵ Na koe man na, e naxa e baba rasiisi. A xunya fan naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁶ Loti xa di gine firinyie naxa furi tongo e baba xa di ma.

³⁷ Na di gine singe to di bari, a xili naxa sa Mowaba. Na nan findi Mowabakae birin benba ra. Han yakosi e na na.

³⁸ A xa di gine firin nde fan naxa di bari, a xili naxa sa Ben Ami. Na nan findi Amonikae birin benba ra. Han yakosi e na na.

20

Ibrahim nuna Abimeleki

¹ Ibrahim naxa siga Negewi boxi ma, a sabati Kadesi nun Suru tagi. Na dangi xanbi a naxa siga Gerara, a saxanyi raba menni.

² Ibrahim naxa a fala mennikae be a xa gine Sara xa fe ra, «N xunya ginema nan a ra.» Na kui Gerara mange Abimeleki naxa Sara tongo.

³ Koe to so, Ala naxa a masen Abimeleki be xiye kui, «I fama ne faxade yi gine xa fe ra, i naxan tongoxi, barima xeme taa idoxoe na a ra.»

⁴ Na temui Abimeleki mu nu a makorexi a ra. A naxa a yaabi, «N Marigi, i fama ne si tinxinxu xa fe kanade?

⁵ Ibrahim a masen ne n be, a yi gine a xunya ginema nan lanxi a ma. Gine fan naxa a fala n be, a taara nan lanxi Ibrahim ma. N naxan nabaxi, n na rabaxi n boje fiixe nan na.»

⁶ Ala man naxa a masen a be na xiye kui, «N tan yati, n na kolon i fe naxan nabaxi, fe kobi xa mu a ra. N tan nan man a niyaxi, i mu noxi yunubi fe rabade n na. Na nan a toxi n mu a luxi i xa a findi i xa gine ra.

⁷ Yakosi, yi gine ragbilen a xa mori ma. Namijonme nan a ra. A fama ne Ala maxandide i be, alako i nii ratangama ki naxe. Kono xa i mu a ragbilen a xa mori ma, a kolon i fama ne faxade wo nun i xa denbaya birin.»

⁸ Abimeleki naxa keli sinnanyi ma, a naxa a xa konyie birin malan. Fe naxan birin dangixi, a na tagi raba e be. Gaaxui gbege naxa e suxu.

⁹ Abimeleki naxa Ibrahim xili a xonyi. A naxa a maxarin, «N yunubi mundun nabaxi i ra, i xa no n tan nun n ma jama findide yunubitoe belebelee ra? I bara fe raba n na, fe naxan mu lan a xa raba.

¹⁰ Munfe a niyaxi i na rabaxi?»

¹¹ Ibrahim naxa a yaabi, «N a fala ne mixi naxee birin na be, e mu gaaxuma Ala ya ra, e fama ne n faxade n ma gine xa fe ra.

¹² Nondi nan a ra, n xunya nan man lanxi a ma. Muxu birin baba keren, kono muxu nga keren mu a ra. Na nan a toxi a findixi n ma gine ra.

¹³ Ala to bara n tongo n baba xonyi, n naxa a masen n ma gine be, «Won na siga dede, yandi n bara i maxandi i xa a fala, n xunya nan lanxi i ma.»»

¹⁴ Abimeleki naxa γεχέε, sie, ningee, nun konyie tongo, a naxa e birin so Iburahima yi ra. A man naxa a xa gine Sara ragbilen a ma.

¹⁵ A naxa a fala Iburahima be, «N ma boxi bara rabi i be. I na wa lufe dede yi boxi ma, i xa lu naa.»

¹⁶ A naxa a fala Sara be, «I bara a to, n bara kobiri kole wulu firin so i taara yi ra, alako yaagi xa ba i ya ra, i tan nun i malan boore birin tagi. Na kui i xun nakeli sotoma ne.»

¹⁷ Iburahima to Ala maxandi, Ala naxa Abimeleki, a xa gine, nun a xa konyie yalan, alako e man xa no di baride.

¹⁸ Alatala nu bara dibaritareja ragiri Abimeleki xa mixie ma Iburahima xa gine Sara xa fe ra.

21

Isiyaga xa bari

¹ Alatala naxa hinne Sara ra, a xa laayidi rakamali a be.

² Sara naxa teege. A xa mori xa xemeforija kui, a naxa di bari Iburahima be Ala waxati naxan fala a be.

³ Iburahima naxa a xa di xili sa Isiyaga, Sara naxan sotoxi a be.

⁴ A naxa a xa di sunna a xi solomasaxan loxo alɔ Ala a yamari ki naxe.

⁵ Iburahima nu bara je keme soto simaya ra, Isiyaga barixi temui naxe.

⁶ Sara naxa a fala, «Ala bara n naseewa. Mixi yo na n ma di Isiyaga barife me, muxu birin seewama ne.»

⁷ A man naxa a fala, «Nde nu noma a falade Iburahima be na temui, loxo nde fama a lide, Sara findima ne dinge ra? Kono n tan bara di fi a ma a xa xemeforija kui.»

Iburahima Hagara nun Sumayila kerife

⁸ Isiyaga to mo, e naxa a de ba xije ra. Iburahima naxa jɛlexin xulunyi belebele sa, a diyore de ba loxo.

⁹ Na temui Sara naxa Sumayila to yele ra, Misiraka Hagara di naxan barixi Iburahima be.

¹⁰ Sara naxa a fala Iburahima be, «Yi konyi gine keru, a nun a xa di. Yi naxan yi ki, a mu lan a nun n ma di Isiyaga xa lu ke keren.»

¹¹ Na woyenyi mu rafan Iburahima ma a xa di xa fe ra,

¹² kono Ala naxa a masen Iburahima be, «I boje naxa rapaaxu i ma i xa konyi gine nun a xa di xa fe ra. Sara na fe naxan birin fala i be, a birin naba a be, barima Isiyaga nan fama findide i bonsoe ra.

¹³ N si fan naminima ne i xa konyi gine xa di, barima i xa di nan lanxi a fan ma.»

¹⁴ Iburahima naxa keli subaxe ma. A naxa taami tongo a nun kiri gbɔnfɔe, ye na kui. A naxa na birin doxo Hagara xun ma, a naxa di so a yi ra, a fa e birin nasiga. Hagara naxa a xun ti gbengberen yire ra dennaxe xili Beriseeba.

¹⁵ Ye to bara jon a xa kiri gbɔnfɔe kui, a naxa a xa di lu wuri nde bun ma.

¹⁶ A naxa siga, a sa doxo a xati ma yaamile keren pondonyi. A naxa a fala, «N mu noma n ya tide n ma di ra, a xa faxa n ya xori.» A naxa siga a sa doxo a xati ma a nu wa ra.

¹⁷ Ala naxa na di wa xui me kooe ma. Ala xa maleke naxa Hagara xili, a naxa a maxorin, «Hagara munse i sotoxi? I naxa gaaxu barima Ala bara i xa di wa xui me kooe ma.

¹⁸ Keli, i xa mæeni i xa di ma, barima n fama a findide si belebele kanyi nan na.»

¹⁹ Ala naxa Hagara ya rabi, a naxa kolonyi nde to. A naxa kiri gbɔnfɔɛ tongo, a ye sa a kui, a nde fi a xa di ma.

²⁰ Ala naxa a jengi sa Sumayila xon ma. A naxa mo, a sa sabati gbengheren yire, dennaxe xili Paran. A naxa findi xali woli yi matinxinxi ra.

²¹ A nga naxa Misira gine keren fen a be.

Ibrahim nuna Abimeleki xa saate

²² Na temui Abimeleki nuna a xa soori mange Pikoli naxa a fala Ibrahim be, «I fefe yo rabama wo nuna Ala na a ra.

²³ I rakali n be Ala xili ra, fa sa xili ma i mu fama n yanfade, i mu n ma die yanfama, i mu n ma mamadie fan yanfama. I xa fe fanyi raba n be a nuna yi boxi mixie be i na dennaxe, ala n na raba i be ki naxe.»

²⁴ Ibrahim naxa a yaabi, «N bara n kali Ala ra.»

²⁵ Ibrahim naxa korosi raba Abimeleki ra fe ma a xa mixie naxan niyaxi a ra, a xa kolonyi bafe a gbepa.

²⁶ Abimeleki naxa a yaabi, «N mu a kolon naxan na fe rabaxi i ra. I mu yi woyenyi falaxi n be, fo to n tan fa na kolon.»

²⁷ Na nana lan, Ibrahim naxa yexee nun ningee fi Abimeleki ma, e xa saate tongo e boore be.

²⁸ Ibrahim naxa yexee solofere tongo, a naxa e sa a xati ma.

²⁹ Abimeleki naxa a maxarin, «I na yexee solofere saxi a xati ma munfe ra?»

³⁰ Ibrahim naxa a yaabi, «N nee sofe ne i yi ra, alako i xa a kolon, fa sa xili ma, yi kolonyi naxan yi ki, n tan nana a gexi.»

³¹ Na nana a toxi, na taa xili falama Beriseeba, barima na mixi firinyie e rakali e boore be menni ne.

³² E to na saate tongo e boore be Beriseeba, Abimeleki nuna a xa soori mange Pikoli naxa ti kira xon ma gbilenfe Filisita boxi ma.

³³ Ibrahim naxa tamare wuri bili keren si Beriseeba. A naxa Alatala maxandi a xili ra, Ala naxan na na.

³⁴ Ibrahim jɛ gbegbe raba ne Filisita boxi ma.

22

Ibrahim xa serexe

¹ Na fe dangi xanbi, Ala naxa Ibrahim mato. A naxa a xili, «Ibrahim.» Ibrahim naxa a ratin, «N tan nana ya.»

² Ala man naxa a masen a be, «I xa di Isiyaga tongo, i xa di kerenyi, naxan nafanxi i ma, i xa a xanin boxi ma dennaxe xili Moriya, geya fari n na dennaxe masen i be. I xa a fi n ma serexe gan daaxi ra.»

³ Subaxe ma Ibrahim naxa keli, a naxa doxose yailan a xa sofale fari. A naxa a xa walike firin tongo a nuna a xa di Isiyaga. Ibrahim naxa yege iboo naxan findima te xuruse ra serexe bade. A naxa biyaasi folo sigafe ra yire Ala dennaxe masenxi a be.

⁴ Na xi saxan loxoɛ, Ibrahim ya naxa ti na yire makuye ra, a sigafe dennaxe.

⁵ A naxa a fala a xa walike firinyie be, «Wo tan nuna sofale xa lu be. N tan nuna n ma di, muxu na sigafe geya fari salide. Na temui muxu man gbilenma han be.»

⁶ Iburahima naxa na yege dɔxɔ a xa di Isiyaga xun ma. A man naxa te wole nun fine xanin. E ɲerefe e firin.

⁷ Isiyaga naxa a baba Iburahima xili, «N baba.» A naxa a ratin, «N tan nan ya, n ma di.» Isiyaga naxa a baba maxɔrin, «N bara a to yege nun te xuruse na won yi ra, kɔnɔ yexɛɛ na minden won naxan bafe sɛrɛxɛ ra?»

⁸ Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, Ala yati nan yexɛɛ soma won yi ra, won naxan bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra.» E ɲerefe e firin.

⁹ E to yire li Ala dennaxe masenxi Iburahima bɛ, Iburahima naxa sɛrɛxɛbade yailan, a yege sa a fari. A naxa a xa di Isiyaga xiri, a a sa sɛrɛxɛbade kɔn na, na yege fari.

¹⁰ Na xanbi, Iburahima naxa fine tongo, a naxa a bɛlɛxɛ itala a xa a xa di kɔn naxaba,

¹¹ kɔnɔ Alatala xa malekɛ naxa a xili koore ma, «Iburahima, Iburahima!» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² Malekɛ naxa a fala, «Yi segetala lu naa. I naxa fefe ɲaaxi yo raba a ra. N bara a kolon i gaaxuma Ala ya ra. N man bara la a ra, i mu tondixi i xa di kerenyi fide n ma sɛrɛxɛ ra.»

¹³ Iburahima naxa a ya ragbilen a xanbi ra, a naxa yexɛɛ kontonyi to sansi longori ra, a feri firinyi kankanxi sansi firi ra. A naxa siga, a sa na yexɛɛ kontonyi tongo, a fa a ra. A naxa na ba sɛrɛxɛ ra a xa di ɲɔxɔɛ ra.

¹⁴ Iburahima naxa na yire xili sa «Alatala mixi kima.» Na nan a toxi han yakɔsi a falama «Alatala mixi kima a xa geya fari.»

¹⁵ Alatala xa malekɛ man naxa gbilen Iburahima xili ra koore ma.

¹⁶ A naxa a masen a bɛ, «N bara n kali n yetɛ ra, Alatala xa masenxi nan ya. I to bara yi raba, i mu tondi i xa di kerenyi ma n bɛ,

¹⁷ n barake sama nɛ i ma. I bɔnsɔɛ wuyama nɛ alo tunbui naxee na koore ma, xa na mu a ra e gboma nɛ alo meyenxi naxan malanxi baa de ra. I bɔnsɔɛ fama nɛ nɔde e yaxuie ra.

¹⁸ N fama nɛ barake sade dunɲa si birin ma i bɔnsɔɛ saabui ra, barima i bara n xui ratinmɛ.»

¹⁹ Iburahima naxa gbilen a xa konyie yire. E birin naxa siga Beriseeba, barima Iburahima nu sabatixi menni nɛ.

²⁰ Na fe birin to dangi, Iburahima naxa a mɛ Milika die bari nɛ Iburahima xunya Naxori bɛ.

²¹ E xili nan ya: A xa di singe Usi, na xanbiratoe Busi, Arami baba Kemuweli,

²² Kesede, Haso, Pilidasi, Yidilafi nun Betuweli.

²³ Betuweli findi Rebeka baba nan na. Na di solomasaxanyi, Milika nan nee bari Iburahima xunya Naxori bɛ.

²⁴ Naxori xa konyi gine nu xili nɛ Reyuma. A yi die nan bari: Teba, Gaxami, Taxasa, nun Maaka.

23

Iburahima xa mixi ragatade

¹ Sara to ɲɛ kɛmɛ ɲɛ mɔxɔɲɛn a nun solofere nan soto simaya ra,

² a naxa laaxira Kiriyaṭi Araba, Hebiron mabiri, Nanaan bɔxi ma. Iburahima naxa a xa gine ɲon fe raba.

³ Iburahima to ge wade a xa gine bɛ, a naxa siga Xitikae xɔn ma, a a fala e bɛ,

⁴ «Xojne nan lanxi n ma wo ya ma be. N bara wo maxandi, wo gaburi yire fi n ma, n noma n ma gine ragatade dennaxe.»

⁵ Xitika naxa a yaabi,

⁶ «I tuli mati muxu ra a fanyi ra. Ala xa mixi nan i ra muxu ya ma. I na wa i xa gine ragatafe muxu xa gaburi yire yoe, i sago na a ra. Muxu tan ya ma be, mixi yo mu na naxan noma tondide i be i xa gine ragatade a xa gaburi yire.»

⁷ Iburahima naxa keli, a igoro boxi ma Xiti bomsae ya i, naxee nu sabatixi na boxi ma.

⁸ A naxa a fala e be, «Xa wo bara tin, n xa n ma gine ragata wo xa boxi ma, wo xa n ma maxandi radangi Soxara xa di Eferon ma,

⁹ alako a xa Makipela fonme so n yi ra gaburi ra naxan na a xa xe fe ma. N a kolon a tan nan gbe lanxi menni ma. A xa na sara n ma wo ya xori, alako birin xa a kolon na boxi bara findi n ma mixi ragatade ra.»

¹⁰ Eferon Xitika nu tixi naa pama tagi. A naxa Iburahima yaabi a xui itexi ra, alako Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e xa no a xa woyenyi ramede.

¹¹ A naxe, «N baba, n bara i maxandi, i tuli mati n na. N bara na xe nun na fonme fi i ma n bomsae ya xori. I xa i xa gine ragata menni.»

¹² Iburahima man naxa a igoro boxi ma pama birin ya xori,

¹³ a a fala Eferon be, «I xa i haake to n be. I xa xe masundi nan ya. Yandi, a rasuxu, alako n xa no n ma gine ragatade menni.»

¹⁴ Eferon naxa a yaabi,

¹⁵ «N baba, i tuli mati n na a fanyi ra. Boxi naxan sare lanma gbeti kilo naani nun a tagi, sese mu na ki i tan nun n tan tagi. I xa gine ragata naa tun!»

¹⁶ Iburahima naxa tin na sare ra Xitika naxa ya xori. A naxa gbeti kilo naani nun a tagi maniya a be.

¹⁷ Na xe naxan na Makipela fe ma, Mamire sogetede biri, fonme naxan na a nun wuri bili naxan birin sixi na naaninyi ra,

¹⁸ na birin naxa findi Iburahima gbe ra. Na Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e birin findixi na fe seede ra.

¹⁹ Na birin dangi xanbi, Iburahima naxa a xa gine Sara ragata na fonme kui Makipela xe fe ma, naxan na Mamire yatagi Hebiron mabiri Kanaan boxi ma.

²⁰ Na xe nun na fonme naxa ba Xitika naxa gbe na, a findi Iburahima gbe ra, alako a xa no a xa mixie ragatade menni.

24

Isiyaga xa futi xiri a nun Rebeka

¹ Na waxati Iburahima nu bara ge foride. Alatala nu bara barake sa Iburahima xa fe birin.

² Iburahima naxa a masen a xa walikae xunyi be, naxan a jengi saxi a harige birin xon ma, «I belexe sa n tabe bun ma kali ki ma.

³ N fafe i rakalide koore nun boxi Marigi Alatala ra, alako i naxa Kanaan gine fen n ma di be n sabatixi dennaxe.

⁴ A xoli n ma i xa siga n bari boxi nan ma, i fa menni gine nde fen n bomsae ya ma n ma di Isiyaga be.»

⁵ A xa walike naxa a yaabi, «Xa a sa li na gine mu tin birade n foxo ra fafe yi boxi ma, n xa i xa di xanin i xa boxi ma, i kelixi dennaxe?»

⁶ Iburahima naxa a yaabi, «I naxa n ma di ragbilen menni de!

⁷ Alatala naxan na koore ma, naxan n tongoxi n bari mixie ya ma, naxan n nakelixa n ma boxi ma, a fa a kali a yi boxi fima ne n bɔnsɔe ma, a tan yati fama ne a xa maleke xɛede i malife ra, alako i xa no gine tongode menni n ma di be.

⁸ Xa na gine mu fa sa tin birade i fɔxo ra, i fama ne ratangade n ma marakali ma, i naxan tongoxi n be. Kɔno i naxa n ma di xanin menni de!»

⁹ Na walike naxa a belexe sa a marigi Iburahima tabe bun ma, a naxa a rakali.

¹⁰ A naxa ɲɔxɔme fu tongo Iburahima xa ɲɔxɔme gɔɔre ya ma, a kote gbegbe sa e fari. A naxa keli, a siga Naxori xa taa Padan Arami boxi ma.

¹¹ Iburahima xa walike to menni li, a naxa ɲɔxɔmee ragoro taa fari ma kolɔnyi nde sɛeti ma. Nunmare temui nan nu a ra, ginee minima ye bade temui naxe.

¹² A naxa Ala maxandi, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i maxandi alako n ma ɲere xa findi n be xun nakeli ra to lɔxɔe. I man xa hinne n marigi Iburahima ra.

¹³ I bara n to n na kolɔnyi sɛeti ma, taa gine dimeɛ na fafe ye bade.

¹⁴ N fama ne gine dimeɛ nde maxɔrinde a xa a xa ye base so n yi ra, n xa ye min. Xa a sa n yaabi, «Ye min, n xa ye so i xa ɲɔxɔmee fan yi ra,» n fama ne a kolonde na temui, i na gine yati nan sugandixi i xa konyi Isiyaga be. Na temui n fama a kolonde i bara hinne n marigi Iburahima ra.»

¹⁵ Beenun a xa ge na wɔyenyi ra, na nan lan Betuweli xa di gine Rebeka naxa fa. Iburahima xunya Naxori xa mamadi nan lanxi a ma. A xa feɲe dɔxɔxi a tunki fari.

¹⁶ Gine dimedi tofanyi nan nu a ra, naxan mu xeme fe kolon. A naxa goro kolɔnyi yire, a naxa a ye base rafe ye ra, a man naxa te.

¹⁷ Iburahima xa walike naxa a gi a sa a ralan. A naxa a fala a be, «N bara i maxandi, a lu n xa ye nde min, naxan na i xa feɲe kui.»

¹⁸ A naxa a yaabi, «N ba, ye min.» A naxa a xa feɲe ragoro a tunki fari, a ye so a yi ra.

¹⁹ A to ge na ra, a naxa a fala a be, «N ye bama ne i xa ɲɔxɔmee fan be, alako e birin xa ye min a fanyi ra.»

²⁰ Mafuren, a naxa a xa feɲe ibagan kuure kui, a man a gi sigafe kolon de ra a xa ye gbete ba. A naxa ye ba han ɲɔxɔme birin naxa wasa.

²¹ Iburahima xa walike nu fa a maɲɔxun, «Temunde Alatala bara n ma biyaasi sooneya n be.»

²² ɲɔxɔmee to bara ge ye minde, Iburahima xa mixi naxa ɲɔerasoe xɛema daaxi so Rebeka ɲɔe ra, naxan xa binye giramu senni lima. A man naxa belexerasoe firin xɛema daaxie so a belexe ra, naxan keren xa binye dangi giramu keme ra.

²³ A naxa ginedimedi maxɔrin, «Nde xa di lanxi i ma? Yandi, a fala n be, i baba noma muxu yigiyade to kɔe ra?»

²⁴ Rebeka naxa a yaabi, «Betuweli xa di nan lanxi n ma, Milika nun Naxori xa mamadi.»

²⁵ A man naxa a fala, «Muxu xɔnyi sɛxe nun ɲooge gbegbe na na, yigiya fan na na wo luma dennaxe.»

²⁶ Iburahima xa walike naxa a igoro boxi ma Alatala be.

²⁷ A naxa a fala, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i tantu. I mu tagan hinnede n marigi Iburahima ra, i xa lanlanteya mu kana. Alatala n xun tixi n marigi Iburahima xabile nan xɔnyi ra.»

²⁸ Rebeka naxa siga a gi ra a nga yire, alako fe naxan dangixi, a xa a tagi raba a be.

²⁹ Rebeka taara Laban naxa a xulun sigafe ra kolon yire, Iburahima xa walike nu tixi dennaxe.

³⁰ Laban nu bara a maagine to, jɔɛrasoe a jɔɛ ra, belexerasoe a belexe ra. A man nu bara a xa dentege me, xeme naxan falaxi a be. Na kui, a naxa siga na xeme ralande kolonyi fe ma, jɔxɔmee nu na dennaxe.

³¹ Laban naxa a fala a be, «Alatala bara baraka sa i tan naxan ma fe, i tixi be munfe ra, dennaxe makuya taa ra? I xa so n xɔnyi. N bara banxi yailan i yigiya ra, n bara yire rafala i xa jɔxɔmee luma dennaxe.»

³² Iburahima xa walike naxa so Laban xɔnyi. Laban naxa jɔxɔmee xa kote ragoro, a fa donse so e yi ra, a yire yailan e be. A naxa ye fan so Iburahima xa mixie yi ra, alako e xa e sanyie maxa.

³³ Laban to fa donse ra e be, Iburahima xa walike naxa a fala, «N mu n degema sinden, fo n xa n dentege wo be.» Laban naxa a fala a be, «Awa yire, dentege sa.»

³⁴ Iburahima xa walike naxa a masen, «N tan nan na Iburahima xa walike ra.

³⁵ Alatala bara barake sa n marigi Iburahima xa fe ki fanyi. A bara findi banna ra, barima Alatala bara xuruse mɔɔli birin fi a ma, a nun gbeti, xɛema, konyie, jɔxɔmee, nun sofalee. Alatala bara na birin fi a ma.

³⁶ N marigi Iburahima xa gine Sara bara di fan bari a be a xa forija kui. Iburahima a harige birin fixi na di nan ma.»

³⁷ «Iburahima n nakalixi ne, <I naxa gine tongo n ma di be naxan findi Kanaanka ra n sabatixi dennaxe.

³⁸ I xa siga n baba bariboore yire n xabile tagi, alako i xa gine tongo n ma di be menni.>

³⁹ N marigi to na fala n be, n naxa a maxorin, <Xa na gine fa tondi birade n foxo ra go?>

⁴⁰ A naxa n yaabi, <N jɛɛma Alatala naxan ya i, a fama a xa maleke birade i foxo ra i xa jɛɛra kui alako a xa soɔneya. I fama ne gine tongode n ma di be n xabile tagi n baba xɔnyi.

⁴¹ I na siga n xabile ra, xa e mu fa sa gine dimedi so i yi ra feo, i bara ratanga n ma marakali ma.»>

⁴² «N to kolon yire li, n naxa Ala maxandi, <Alatala, n marigi Iburahima naxan batuma, n bara i mayandi i xa n ma biyaasi soɔneya.

⁴³ I ya ti n na yi kolonyi seeti ma. N fama ne gine dimedi nde maxorinde naxan fafe ye bade, a xa ye so n yi ra naxan na a xa feje kui alako n xa a min.

⁴⁴ Xa a n yaabi, «Ye min, n ye bama ne i xa jɔxɔmee fan be, e min,» n a kolonma na temui, Alatala na gine dimedi yati nan sugandixi n marigi Iburahima xa di be.»>

⁴⁵ «Beenun n xa ge na woyenyi rajonde n yete ma, na nan lan Rebeka naxa fa, feje doxoxi a tunki fari. A naxa goro kolonyi ra, a ye ba. N naxa a fala a be, <N bara i maxandi, n ki ye, n xa a min.>

⁴⁶ A naxa a xa feje ragoro mafuren a tunki fari, a naxa a fala n be, <Ye min. I na ge ye minde n ye soma ne i xa jɔxɔmee fan yi ra.>

⁴⁷ N naxa a maxorin, <Nde xa di na i ra?> A naxa n yaabi, <Betuweli xa di gine nan n na, Naxori nun Milika xa mamadi.> Na kui n naxa xɛema so a jɔɛ ra, n naxa xɛema belexerasoe so a belexe ra.

⁴⁸ N naxa n igoro boxi ma Alatala be. N naxa n marigi Iburahima Marigi Alatala tantu, barima a bara n xun ti n marigi xunya xa di ginema ra, n xa a futi a xa di be.

⁴⁹ Yakosi, Laban, a fala n be xa i bara tin fe fanyi nun fe tinxinxu rabafe n marigi be. Xa na mu a ra n sigama ne yire gbete.»

⁵⁰ Laban nun Betuweli naxa a yaabi, «Alatala nan yi fe ragirixi. Muxu mu fama na maxoroxode.

⁵¹ Rebeka nan tixi i ya i yi ki. A xanin i xun ma, alako a xa findi i marigi xa di xa gine ra, alɔ Alatala a masenxi ki naxe.»

⁵² Iburahima xa walike to na woyenyi me, a naxa a igoro boxi ma Alatala be.

⁵³ Na xanbi, a naxa bunse gbeti daaxi, bunse xeeema daaxi, a nun dugie fi Rebeka ma. A naxa sanbe fanyie fi Rebeka nga nun a taara fan ma.

⁵⁴ Na dangi xanbi, Iburahima xa walike nun a xa mixie naxa e dege, e min, e fa so e sade.

E to keli geesege, Iburahima xa walike naxa a masen Rebeka nga nun a taara be, «Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.»

⁵⁵ E naxa a fala, «Rebeka xa xi fu jondɔn naba be sinden, na temui wo fa siga.»

⁵⁶ Iburahima xa walike naxa e yaabi, «Wo naxa n makankan be. Alatala bara n ma biyaasi sooneya. Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.»

⁵⁷ E naxa a fala, «Won xa Rebeka xili, won xa a kolon janige naxan na a be.»

⁵⁸ E naxa Rebeka xili, e naxa a maxorin, «I wama sigafe wo nun yi xeme ra?» Rebeka naxa e yaabi, «Iyo, n wama sigafe.»

⁵⁹ Na kui e naxa e xunya Rebeka nun a meenima so Iburahima xa walike nun a xa mixie yi ra.

⁶⁰ E naxa duba Rebeka be a falafe ra, «Muxu xunya nan lanxi i ma.

Ala xa i findi jama gbegbe barima ra.

I bɔnsɔe xa nɔ i yaxuie ra.»

⁶¹ Rebeka nun a xa ginee naxa dɔxɔ jɔxɔmee fari, e naxa bira Iburahima xa walike fɔxɔ ra. E birin naxa siga.

⁶² Isiyaga nu bara keli kolon yire naxan xili «Ala jipe naxan n toxi.» A nu bara sabati Negewi boxi ma.

⁶³ Lɔxɔe nde, Isiyaga to mini a mapereɗe daaxa nunmare temui, a naxa Iburahima xa walike xa jɔxɔmee to fa ra.

⁶⁴ Rebeka to bara Isiyaga to, a naxa goro jɔxɔmee fari,

⁶⁵ a fa walike maxorin, «Nde na na xeme ra naxan sa fafe na ki, keli daaxa longori ra won nalande?»

⁶⁶ Iburahima xa walike naxa a yaabi, «N marigi nan a ra.» Na nan lan, Rebeka naxa a ya makoto a xa mafelenyi ra.

Iburahima xa walike naxa dentɛge sa Isiyaga be, a fe naxan birin nadangixi.

⁶⁷ Na xanbi, Isiyaga naxa Rebeka xanin a nga xa kiri banxi kui, a a findi a xa gine ra. Isiyaga naxa a xanu a bɔje birin na, han a nga xa faxe sunnunyi naxa ba a ma.

¹ Iburahima man naxa gine gbete doxo naxan xili Ketura.

² Na gine naxa die bari a be. Na die nu xili: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suwa.

³ Yokosan naxa Seeba nun Dedan bari. Dedan bonsoe findi Asurikae, Letusikae, nun Leyumikae nan na.

⁴ Madiyan xa die lanxi Efa, Efere, Hanoki, Abida, nun Elidaa nan ma. Ketura xa die nan lanxi e ma.

⁵ Iburahima naxa a harige birin fi Isiyaga ma.

⁶ A naxa se gbegbe fan fi a xa gine booree xa die ma, a fa e makuya a xa di Isiyaga ra, a e rasiga boxi nde ma naxan na sogetede mabiri.

⁷ Iburahima xa simaya naxa siga han je keme je tongo solofere nun suuli.

⁸ Na xanbi, a naxa faxa heeri kui, a a benbae li aligiyama.

⁹ A xa die Isiyaga nun Sumayila naxa a ragata Makipela fonme kui, Soxara Xitika xa di Eferon xa boxi ma Mamire fe ma.

¹⁰ Iburahima na boxi sara Xitikae bonsoe nan ma. E nun a xa gine Sara, e birin nagataxi menni ne.

¹¹ Iburahima faxa xanbi, Ala naxa barake sa a xa di Isiyaga ma. A nu sabatixi kolonyi fe ma, naxan xili «Ala pipje naxan n toxi.»

Sumayila xa taruxui

¹² Xilie nan ya naxee findi Sumayila bonsoe ra. Sara nu bara a xa konyi gine Misiraka Hagara fi Iburahima ma. Hagara naxa Sumayila soto di ra.

¹³ Sumayila xa die nan ya, e barixi ki naxe e boore foxo ra: Nebayoti, Sumayila xa di singe, Kedari, Adabeeli, Mibisami,

¹⁴ Misima, Duma, Masa,

¹⁵ Hadada, Tema, Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Na di fu nun firinyi findi Sumayila xa die nan na.

¹⁶ Na mixi keren keren ma findi boxi mangee nan na. E naxa e xilie sa e xa taae xun ma a nun e xa mixie.

¹⁷ Sumayila xa simaya dan je keme je tongo saxan nun solofere ne. A naxa laaxira, a sa a benbae li aligiyama.

¹⁸ Sumayila bonsoe nu sabatixi boxi nan ma, dennaxe nu na Hawila nun Suru tagi. Suru ya rafindixi Misira nan ma Asuri kira ra. E nu sabatixi e ngaxakerenyie nan seeti ma.

Esayu nun Yaxuba

¹⁹ Isiyaga xa taruxui nan ya: Isiyaga findi Iburahima xa di nan na.

²⁰ A to bara je tongo naani soto simaya ra, a naxa Rebeka doxo, Laban xunya ginema, Betuweli xa di gine. Aramikae nan na e ra, kelifa Padan Arami.

²¹ Kono Rebeka mu nu noma di baride Isiyaga be. Isiyaga naxa Alatala maxandi a xa gine xa fe ra a xa no di baride. Alatala naxa a xa duba suxu, Rebeka naxa teege.

²² Na die nu fa gere e nga teege. A naxa a yete maxorin, «Munfe rabafe n be yi ki?» Na kui a naxa siga Alatala maxorinde.

²³ Alatala naxa a masen a be,
«Si doxo firin nan na i teege.
Keren senbe gboma ne boore be.

Taara nan fama lude a xunya xa noe bun ma.»

²⁴ A di bari temui to a li, Rebeka naxa gulie bari.

²⁵ A xa di singe findixi mixi gbeeli nan na. Fate maxabe gbegbe kanyi nan nu a ra. E naxa a xili sa Esayu.

²⁶ Na xanbi a xunya fan naxa bari. A belexe raxutuxi a taara tingilinyi ma. E naxa a fan xili sa Yaxuba. Isiyaga na die barima temui naxe, a nu na je tongo senni ne.

²⁷ Na di xeme firinyi naxa mo. Esayu naxa findi koyinma fanyi ra naxan nu wula i sama. Naxan findi Yaxuba tan na, mixi maxinbelixi nan nu a ra, a tan nu doxoma kiri banxi nan bun ma.

²⁸ Esayu nan nu rafa Isiyaga ma, barima a nu fama sube ra a be. Yaxuba tan nu rafa Rebeka nan ma.

²⁹ Loxoe nde Yaxuba nu bara supi yailan. Esayu naxa so, a taganxi kelife koyinde.

³⁰ A naxa a fala a be, «N mu noma fefe ra yi ki. A lu n xa yi supi gbeeli nde min.» Na nan toxi a Edon xili naxa sa a xun ma, na nan na ki «a gbeeli.»

³¹ Yaxuba naxa a yaabi, «I xa forija tide fi n ma sinden.»

³² Esayu naxa a masen, «N na faxafe, kaame nan na n ma yi ki. Na forija tide munse fanma n ma?»

³³ Yaxuba man naxa a fala, «Fo i xa i kali.» Esayu naxa a kali a a bara a xa forija tide fi a ma.

³⁴ Yaxuba naxa taami nun na toge supi nde so a yi ra. Esayu to ge a degede, a a min, a naxa siga. Esayu mu tide yo toxi a xa forija ma.

26

Isiyaga nun Abimeleki

¹ Kaame naxa so boxi kui, bafe kaame singe ra naxan naba Iburahima xa waxati. Isiyaga naxa siga Filisita mange Abimeleki xonyi, naxan nu na Gerara.

² Alatala naxa mini Isiyaga ma, a a masen a be, «I naxa siga Misira boxi ma de. I xa lu boxi ma n na dennaxe masen i be.

³ Lu be. Won birin na a ra. N barake sama ne i xa fe, barima n fama yi boxi fide i tan nun i bonsoe nan ma. N laayidi naxan tongo i baba Iburahima be, n na rakamalima ne.

⁴ N i bonsoe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N yi boxi fima ne i bonsoe ma. N barake sama ne dunja si birin ma i bonsoe saabui ra.

⁵ Iburahima n xui rame ne. A naxa a jengi sa n ma seriye, n ma mangeya, n ma yaamarie, nun n ma tonyie xon ma.»

⁶ Na kui Isiyaga naxa sabati Gerara.

⁷ Mixi naxee doxoxi menni, nee naxa a maxorin a xa gine xa fe ma. A naxa e yaabi, a a xunya ginema nan lanxi a ma. A mu suusa a falade e be, a xa gine nan lanxi Rebeka ma alako menni mixie naxa fa a faxa. A bara gaaxu a falade a xa gine na a ra barima Rebeka gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

⁸ Isiyaga to bara bu naa, loxoe nde Filisitakae xa mange Abimeleki naxa a ya ramini wunderi ra, a naxa a to Isiyaga na Rebeka mafurukufe.

⁹ Abimeleki naxa a xili a xonyi. A naxa a fala a be, «I xa gine yati nan lanxi yi ma! Munfe ra i fa a fala muxu be i xunya ginema nan a ra?» Isiyaga naxa a yaabi, «N nu gaaxuxi ne wo naxa fa n faxa. Na nan a to n naxa na fala.»

¹⁰ Abimeleki man naxa a maxorin, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? Xa mixi nde fa mini n ma pama ya ma go, a naxa i xa gine findi a yete ra? Na temui i bara muxu ratantan.»

¹¹ Abimeleki naxa yaamari fi a xa pama birin ma, «Mixi yo na din yi xeme nun a xa gine ra, n na kanyi faxama ne.»

¹² Na je ra, Isiyaga naxa xe sa na boxi ma. A to na xe xaba, a naxa a xa sansi wolixi jondon keme soto, barima Alatala bara barake sa a xa fe.

¹³ A harige xun naxa masa, a findi banna ra.

¹⁴ Yexee, si, ninge, nun konyi gbegbe nu na a yi ra. Na kui Filisitakae naxa Isiyaga toone.

¹⁵ Filisitakae naxa kolonyi birin nafe bende ra, Isiyaga baba Iburahima xa konyi naxee ge Iburahima xa waxati.

¹⁶ Abimeleki naxa a fala Isiyaga be, «Fo i xa keli be. I bara senbe soto dangi muxu tan na.»

¹⁷ Isiyaga naxa keli naa, a sa sabati Gerara gulunba kui.

¹⁸ Isiyaga naxa kolonyie iba, naxee nu gexi a baba waxati, Filisitakae naxee dese Iburahima faxa xanbi. A baba nu na kolonyie xili falama ki naxe, Isiyaga man naxa na xilie fala e xun ma.

¹⁹ Isiyaga xa konyie man naxa kolonyi gbete ge na gulunba yire, dulonyi fa mini a kui.

²⁰ Gerara xa xuruse demadonyie nun Isiyaga xa xuruse demadonyie naxa konje na kolonyi xa fe ra. E birin nu fa a fala e boore be, «Muxu tan nan gbe na na kolonyi ra.» Isiyaga naxa na kolonyi xili fala «sonxoe», barima sonxoe bara bira a xa fe ra.

²¹ A xa konyie man naxa kolonyi gbete ge, sonxoe man naxa bira na fan xa fe ra. A naxa a xili fala Sitina, na nan na ki «galanbui kolonyi.»

²² Isiyaga naxa keli naa, a sa kolonyi ge yire gbete. Na kolonyi to ge, sonxoe mu bira na tan xa fe ra. A naxa a xili fala Rehoboti kolonyi, na nan na ki «makuye kolonyi,» barima a naxe, «Alatala bara won makuya bekae ra alako won ma fe xa sooneya yi boxi ma.»

²³ Isiyaga to keli menni sigafe ra Beriseeba,

²⁴ Alatala naxa mini a ma koe ra. A naxa a masen a be, «I baba Iburahima Marigi Ala lanxi n tan nan ma. I naxa gaaxu fefe ra, won tan nan a ra yire birin. N man barake sama ne i xa fe. N i bonsoe rawuyama ne n ma konyi Iburahima xa fe ra.»

²⁵ Isiyaga naxa serexebade yailan na yire, a nu fa Alatala maxandi a xili ra. A naxa sabati naa, a xa konyie man naxa kolonyi gbete ge.

²⁶ Abimeleki boore Ahusati, nun a xa soori mange Pikoli naxa keli Gerara, e siga Isiyaga yire.

²⁷ Isiyaga naxa e maxorin, «Wo faxi n yire munfe ra yi ki? Wo bara n napaaxu han wo bara n keri wo xonyi.»

²⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara a kolon Alatala xa mixi nan lanxi i ma. Muxu man bara a mapoxun, fo won xa saate tongo won boore be marakali ra.

²⁹ I rakali muxu be, i mu fama fe xone rabade muxu ra, barima muxu fan mu fe kobi yo rabaxi i ra, fo fe fanyi. Muxu man naxa i lu, i xa siga bojesa kui. Yakosi Alatala bara barake sa i ma.»

³⁰ Isiyaga naxa donse gbegbe yailan e be. E birin naxa e dege, e naxa e min.

³¹ Kuye to iba, e naxa e rakali e boore be. Isiyaga naxa a pungu e ma, e naxa fatan lanyi kui.

³² Na loxoɛ kereɲi, Isiyaga xa konyie naxa kolonyi nde xa fe dentɛge sa a be e naxan gexi. E naxe, «Muxu bara ye li na kolonyi ra.»

³³ Isiyaga naxa na kolonyi xili fala Siba kolonyi, na nan falaxi «marakali.» Na nan a toxi muxu yi taa xili falama han yakosi Beriseeba, na nan falaxi «marakali kolonyi.»

³⁴ Esayu to ɲe tongo naani rakamali, a naxa Beeri xa di Yudita nun Elon xa di Basamati doxo. Na firinyi Xitikae nan na e ra.

³⁵ E naxa Isiyaga nun Rebeka boɲe rapaaxu e ma.

27

Isiyaga dubafe Yaxuba be

¹ Isiyaga nu bara ge foride, a yae nu bara rafɔɔɔ. A mu noma sese tode fa. A naxa a xa di singe Esayu xili, «N ma di!» Esayu naxa a ratin, «N tan nan ya!»

² Isiyaga naxa a fala a be, «I bara a to, n bara ge foride. N mu a kolon n faxama temui naxe.

³ Tanbe sase nun xali tongo, i xa siga wulai sube fende n be.

⁴ I xa na sube ɲin alo a rafanxi n ma ki naxe. I xa fa a ra n xon ma, alako n xa no dubade i be beenu n xa faxa.»

⁵ Na temui Rebeka tixi a tuli matixi Isiyaga ra, a naxan falaxi Esayu be. Esayu naxa siga wulai sube bunde a baba be.

⁶ Rebeka naxa a fala a xa di Yaxuba be, «N bara i baba xui me a yi woɲenyi falama Esayu be,

⁷ <Sa sube bun n be, i xa a ɲin a fanyi ra, n xa a don. N na ge na sube donde, n dubama i be Alatala ya i beenun n xa faxa.>

⁸ Yakosi, n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. N naxan falama i be, i xa a raba.

⁹ Siga goore, i xa fa si fanyi firin na. N xa e ɲin a fanyi ra alo i baba wama a xon ma ki naxe.

¹⁰ N na ge na ra, i xa a xanin i baba xon ma, alako a xa duba i be beenun a xa faxa.»

¹¹ Yaxuba naxa a nga Rebeka yaabi, «Esayu fate maxabe kanyi nan a ra. N tan fate maxabe mu na n be.

¹² N baba na n masuxu, a kolonma ne Esayu xa mu a ra, n findima wule fale nan na a tan be. Beenun n xa duba soto, n fama danke nan sotoɔde.»

¹³ A nga naxa a fala, «Ade, na danke xa gbilen n tan nan ma, n ma di. I naxan nabama, i tuli mati n na. Siga, i sa fa na si fanyi firinyie ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa siga, a naxa fa si fanyi firinyie ra a nga xon ma. A nga naxa na donse yailan alo a rafanxi Isiyaga ma ki naxe.

¹⁵ Na xanbi, Rebeka naxa a xa di singe Esayu xa donma tongo, donma naxan fan a xa dugie ya ma banxi kui. A naxa na ragoro Yaxuba ma, a xa di firin nde.

¹⁶ A naxa a xa di belexee nun a konyi masalaxunxi maxiri si kiri ra.

¹⁷ A naxa sube nun taami so a xa di Yaxuba yi ra, a naxan yailanxi.

¹⁸ Na temui Yaxuba naxa siga a baba yire, a a fala a be, «N baba, n tan nan ya.» A baba naxa a maxorin, «N ma di mundun lanxi i tan ma?»

¹⁹ Yaxuba naxa a baba yaabi, «Esayu nan lanxi n ma, i xa di singe. I naxan maxorinxi n ma, n bara fa a ra. Yandi, keli, i doxo, i xa n ma sube yailanxi don. Na temui i xa duba n be.»

²⁰ Isiyaga naxa a fala a xa di be, «N ma di, i yi sube toxi yi ikorexi ra di?» Yaxuba naxa a yaabi, «I Marigi Alatala nan yi fixi n ma sooneya ra.»

²¹ Isiyaga naxa a fala Yaxuba be, «N ma di, i maso n na, n xa i masuxu, alako n xa la a ra a n ma di Esayu yati nan i ra.»

²² Yaxuba naxa a maso a baba ra. Isiyaga naxa a fate masuxu. A naxa a fala, «I xui maniya Yaxuba xui ra, kono i belexe tan Esayu belexe na a ra.»

²³ Isiyaga mu no Yaxuba kolonde, barima a belexe nu maxirixi xabe ra, alo a taara Esayu na ki naxe. Na kui Isiyaga naxa duba Yaxuba be.

²⁴ Isiyaga man naxa a maxorin, «N ma di Esayu yati nan i ra?» Yaxuba naxa a yaabi, «Iyo.»

²⁵ Isiyaga naxa a fala, «Fa donse ra, i naxan yailanxi, n xa a don, n fa duba i be.» Yaxuba naxa donse so a baba yi ra, Isiyaga naxa a don. Yaxuba naxa weni fan so a yi ra, a naxa na fan min.

²⁶ Na temui, a baba Isiyaga naxa a fala a be, «N ma di, i makore n na, i xa findigilin n ma.»

²⁷ Yaxuba naxa a maso a ra, a naxa findigilin a ma. Isiyaga naxa a xa sose xiri me. Na dangi xanbi, a naxa duba a be. A naxa a masen, «Iyo, n ma di xiri luxi ne alo Alatala barake saxi xe naxan ma.

²⁸ Ala xa xini fi i ma naxan kelima kooe ma.

Ala xa boxi daxamui fi i ma.

Ala xa barake sa i xa xe ma.

Ala xa weni gbegbe fi i ma.

²⁹ Ala xa nama birin lu i sagoe.

Ala xa si birin magoro i be.

I xa findi i ngaxakerenyie xa yarerati ra.

E birin xa e magoro i be.

Mixi yo na i danka, na danke xa gbilen a kanyi ma.

Mixi yo na duba i be, Ala xa barake sa na kanyi ma.»

³⁰ Isiyaga to bara ge dubade a be, Yaxuba naxa mini. A mu bu, Yaxuba taara Esayu fan naxa so kelife sube fende.

³¹ A fan naxa na sube yailan a fanyi ra alo a baba wama a xon ma ki naxe. A to fa a ra a baba xon, a naxa a fala a baba be, «N baba, keli, i xa doko, i sube don n naxan yailanxi i be alako i xa duba n be.»

³² A baba Isiyaga naxa a maxorin, «Nde na i tan na?» Esayu naxa a yaabi, «Esayu nan na n na, i xa di singe.»

³³ Na fe naxa Isiyaga ifu a fanyi ra. A fate birin naxa seren a ma. A naxa a fala a be, «Kono nde tan faxi sube yailanxi ra n be, n naxan donxi yakosi beenun i tan xa so be yi ki? N bara duba na kanyi be. A tan nan fama barake sotoe.»

³⁴ Esayu to a baba xa masenyi me, a bope naxa mini, a naxa sonxoe gbegbe rate. A naxa a baba mayandi, «N baba, duba n fan be.»

³⁵ Isiyaga naxa a yaabi, «I xunya bara n madaxu. N bara ge dubade a tan nan be.»

³⁶ Esayu naxa a fala, «A xili yati na a xun ma, Yaxuba, «mixi mayanfe». A sanmaya firin nan ya a n mayanfama. A bara n ma forija tide tongo. Yakosi a bara n ma dube fan soto.» Esayu man naxa a maxorin, «Dube yo mu na i yi ra sonon, i lan i xa naxan naba n tan be?»

³⁷ Isiyaga naxa a masen Esayu be, «N bara a tan findi i xunyi ra, n man bara a ngaxakerenyi birin so a yi ra e xa lu a bun ma. N bara barake

gbegbe fi a ma, a nun weni fanyi. N ma di, n noma munse rabade i tan be?»

³⁸ Esayu naxa a fala a baba be, «Dube keren peti nan na i yi ra? N baba, duba n tan fan be.» A naxa wa a xui itexi ra.

³⁹ A baba Isiyaga naxa a yaabi,
«A kolon, i mu fama boxi daxamui sotode,
a nun xini naxan kelima kooore ma.

⁴⁰ I baloma i xa santidegema nan xun na.
I fama walide i xunya xa nœ nan bun ma,
konɔ yare i fama i yete sotode.
A na nœ naxan sa i ma,
i tondima ne a ra.»

⁴¹ Esayu nu a xunya Yaxuba rafenge gere ra, a xa dube sotofe xa fe ra e baba ra. Esayu naxa a fala a boɲe ma, «N baba xa ɲonfe na ba a ra temui naxe, n Yaxuba faxama ne.»

⁴² Rebeka to bara a xa di singe Esayu xa nate tongoxi kolon, a naxa a xa di firin nde Yaxuba xili. A naxa a fala a be, «I bara a to, i taara Esayu wama a gbeɲoxofe i ma, a xa i faxa.

⁴³ Yakosi n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. Keli be, i xa siga Xarani, n taara Laban xonyi. I xa sa lu naa.

⁴⁴ I xa lu a xonyi yi saxanyi han beemanu i taara boɲe fama gorode temui naxe.

⁴⁵ I taara boɲe na goro i ma temui naxan ma, a na neemu i raba foxi ra, na temui n nan ɲunguma i xa fa. N mu wama ganfe wo firinyi birin na loxoɔe keren.»

⁴⁶ Rebeka naxa a fala Isiyaga be, «N boɲe bara rapaaxu n ma Xiti xa di ginee xa fe ra. Xa a sa li Yaxuba fan gine tongo e ya ma yi boxi ma, na temui tide yo mu na n tan ma fe ma sonon.»

28

Yaxuba sigafe Laban xonyi

¹ Isiyaga naxa Yaxuba xili, a duba a be. A naxa a yamari, «I naxa gine doxo de naxan findi Kanaanka ra.

² Keli, i xa siga Padan Arami, i nga baba Betuweli xonyi. Menni i xa i nga taara Laban xa di gine nde doxo.

³ Ala Senbe Kanyi xa barake sa i xa fe,
a xa di gbegbe fi i ma,
a xa i findi si gbegbe benba ra.

⁴ Ala xa barake sa i xa fe, a nun i bonsoe,
alo a laayidixi Iburahima be ki naxe,
alako yi boxi xa findi i gbe ra,
i saxanyi rabafe dennaxe,
Ala boxi naxan fi Iburahima ma.»

⁵ Na kui Isiyaga naxa Yaxuba xee Padan Arami boxi ma Betuweli Aramika xa di Laban xonyi. Laban findixi Rebeka taara nan na, Yaxuba nun Esayu nga.

⁶ Esayu naxa a kolon a baba bara duba Yaxuba be, a xeeffe Padan Arami a xa menni gine doxo. A man naxa kolon soto a ma, a baba bara Yaxuba yamari a naxa Kanaan gine doxo,

⁷ Yaxuba fan bara a baba nun a nga xui ratinme sigafe ra Padan Arami.

⁸ Na kui Esayu naxa a fahaamu Kanaan gine mu rafan a baba Isiyaga ma.

⁹ Na na a ra a naxa siga Iburahima xa di Sumayila yire, a sa na xa di gine Mahalata doxo, naxan findixi Nebayoti xunya ra.

¹⁰ Yaxuba naxa keli Beriseeba sigafe ra Xarani.

¹¹ Koe to so a ra kira i, a naxa a sa yire nde, a geme findi a xa xunsase ra.

¹² Koe ra a naxa xiye sa, same tixi boxi fari a xunyi sa doxoxi koore ra. Ala xa malekee nu tefe same kon na, e man nu goro.

¹³ Alatala nu tixi same fuge ra. A naxa a masen Yaxuba be, «N tan nan na i tanun Iburahima nun i baba Isiyaga Marigi Alatala ra. I saxi boxi naxan fari yi ki, n a fima ne i tan nun i bonsoe ma.

¹⁴ I bonsoe fama ne wuyade alo xube. Wo xa boxi fama ne gbode kelife sogetede ma a sa doxo sogegorode ra, keli kola ma sa doxo yirefanyi ra. N fama heeri fide si birin ma i tan nun i bonsoe saabui ra.

¹⁵ I siga dede, won birin na a ra. N i kantama yire birin. N man i ragbilenma ne yi boxi ma. N mu i raboloma fefe ma. N nan n ma laayidi birin nakamalima ne i be.»

¹⁶ Yaxuba to xunu, a naxa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala na be, konso singe n mu nu a kolonxi.»

¹⁷ A naxa gaaxu, a fa a fala, «Yire magaaxuxi nan na be ra. Be findixi Ala xa banxi naade nan na, sigafe ra koore ma.»

¹⁸ Yaxuba to keli subaxe ma, a naxa na geme tongo a xunyi nu saxi naxan ma. A naxa a rakeli, a a ti tonxuma ra, a naxa ture maso geme xunyi ma.

¹⁹ A naxa na yire xili sa Beteli, «Ala xa banxi.» Beenun na xa raba, na yire xili nu falama ne Lusi.

²⁰ Yaxuba naxa laayidi tongo Ala be a falafe ra, «Xa Ala n kantama kira xon ma, a fa donse nun sose fi n ma,

²¹ n gbilen bojesa kui n baba xonyi, na temui n Alatala nan findima n Marigi Ala ra.

²² N bara yi geme ti be tonxuma ra, yi yire xa findi Ala batude ra. Alatala, i harige naxan birin fima n ma, n farile bama ne a ra, n na fi i ma.»

29

Yaxuba futi xirife

¹ Na dangi xanbi Yaxuba naxa a xa biyaasi de idoxo. A to boxi li naxan na sogetede,

² a naxa kolonyi nde to wula i. Yexee nun si goore saxan nu malanxi na kolonyi fe ma, konso geme xungbe nan nu kolonyi de makotoxi.

³ E nu darixi naxan na, xuruse birin na malan na yire, xuruse demadonyie na kolonyi derakote geme mapindigilinma, a ba naa. Xuruse na ge ye minde, xuruse demadonyie man nu geme ragbilenma kolonyi de ra.

⁴ Yaxuba naxa xuruse demadonyie maxorin, «N ngaxakerenyie, wo kelixi minden yi ki?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Xarani ne.»

⁵ A naxa e maxorin, «Wo Laban kolon, Naxori xa di xeme?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu a kolon.»

⁶ A naxa e maxorin, «Tana mu na a ma?» E naxa a yaabi, «Sese mu a toxi. A xa di gine Raxele nan fafe na ki e nun xurusee ra.»

⁷ A naxa a fala e be, «Won na yanyi ne yi ki. Xurusee malan temui mu yi ki. Wo ye fi xurusee ma mafuren, wo man xa gbilen e ra e demadonde.»

⁸ E naxa a yaabi, «Muxu mu noma fefe yo rabade yi ki, fo xurusee birin na malan. Na temui, muxu fa yi game ba kolonyi de ra naxan a makotoxi, muxu ye fi xurusee birin ma.»

⁹ Yaxuba to nu na woyenfe e be, Raxelee fan naxa fa a baba xa xurusee ra, barima xurusee demadonyi nan nu lanxi a fan ma.

¹⁰ Yaxuba to Raxelee to fa ra, Yaxuba nga taara Laban xa di gine, a nun a xa xurusee, a naxa a maso kolonyi ra. A naxa game ba kolonyi de ra, a naxa ye fi Laban xa xurusee birin ma.

¹¹ Yaxuba naxa Raxelee xeebu sunbui ra, a nu wa a xui itexi ra.

¹² A naxa a fala Raxelee be, «I baba xunya xa di nan lanxi n ma, Rebeka xa di xeme.»

Raxelee to na me, a naxa a gi rakee, a sa na tagi raba a baba be.

¹³ Laban to bara a xunya ginema xa di Yaxuba xa fe me, a naxa siga a sa a ralan. A naxa findigilin a ma, a a xanin banxi. Yaxuba naxa dentege sa Laban be.

¹⁴ Laban naxa a fala a be, «Won birin wuli keren fase keren.» Yaxuba naxa kike keren naba Laban xonyi.

¹⁵ Na loxoe Laban naxa a fala Yaxuba be, «N ma mamadi nan lanxi i ma, konso seriyee yo mu a falaxi i xa wali n be a fa lu n mu i sare fi. A fala n be, a lanma n xa i sare fi naxan na.»

¹⁶ Na temui di gine firin nan nu na Laban yi ra. A xa di gine singe xili ne Leya, a firin nde Raxelee.

¹⁷ Leya ya nu xurun, konso Raxelee tan gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

¹⁸ Raxelee nan nu rafan Yaxuba ma ki fanyi ra. A naxa a fala Laban be, «N je solofere nan walima i be, alako i xa i xa di gine firin nde Raxelee fi n ma.»

¹⁹ Laban naxa a yaabi, «Beenun n xa n ma di fi mixi gbete ma, n lan n xa a fi i tan nan ma. Lu n xonyi be.»

²⁰ Yaxuba naxa je solofere wali raba Laban yi ra Raxelee xa fe ra. Konso na je solofere lu ne a be alo xi solofere gbansan, barima Raxelee nu rafanxi a ma ki fanyi ra.

²¹ Na je solofere dangi xanbi, Yaxuba naxa a fala Laban be, «N ma kere tongoxi bara kamali. N ma gine so n yi ra fa, n xa a findi n yete ra.»

²² Laban naxa mennika birin xili, e xa fa e dege, e xa jalexinyi xulunyi raba.

²³ Nunmare ra, a naxa a xa di gine singe Leya tongo, a naxa a xanin Yaxuba xon ma. Yaxuba naxa a findi a yete ra.

²⁴ Laban naxa Silipa so a xa di Leya yi ra, a xa findi a xa konyi ra.

²⁵ Kuye to iba, Yaxuba naxa a to Leya na a ra. A naxa a fala Laban be, «I munse rabaxi n na yi ki? N mu walixi i be Raxelee xa fe xa ra? I n yanfaxi munfe ra?»

²⁶ Laban naxa a yaabi, «Muxu tan ma naamunyi mu tinma a ra di gine firin nde xa doxo xeme taa, a singe mu xeme sotoxi.

²⁷ Yi loxoxunyi raba sinden wo nun Leya. Xa i man je solofere wali raba n be, n nan n ma di gine firin nde fan fima ne i ma, a findi i xa gine ra.»

²⁸ Yaxuba naxa na raba. E nun Leya to loxoxunyi raba yire keren, Laban naxa Raxelee fan fi a ma,

²⁹ a Bila so Raxelee yi ra a xa findi a xa konyi ra.

³⁰ Yaxuba naxa Raxelee findi a yete ra, a a xanu dangife Leya ra. Na dangi xanbi a man naxa je solofere wali raba Laban be.

³¹ Alatala to bara a to Leya mu gexi rafande Yaxuba ma alo Raxelee, a naxa Leya findi dibari ra, a Raxelee findi dibaritane ra.

³² Leya naxa teege, a di xeme bari. A naxa na di xili sa Ruben, a falafe ra, «Alatala bara n ma yaagi to. Yakosi n fa rafanma ne n ma xeme ma.»

³³ A man naxa teege di firin nde ma. A to na di bari, a naxa a fala, «Alatala fan yati a kolon, n mu rafan n ma xeme ma. Na nan a toxi a yi di firin nde fan fixi n ma.» A naxa na di xili sa Simeyon.

³⁴ A man naxa teege di saxan nde ma. A to a bari, a man naxa a fala, «Yi biyaasi, fo n xa rafan ne n ma xeme ma sonon, barima n bara di saxan soto a be.» Na nan a to, a naxa na di xili sa Lewi.

³⁵ A naxa teege di naani nde ma. A to na fan bari, a naxa a fala, «Yi biyaasi n Alatala tantuma ne.» A naxa na di xili sa Yuda. A xa di barife dan na di naani nan ma.

30

Yaxuba di sotofe

¹ Raxelee to bara a to, a mu fa di barife, a naxa a taara toone. A naxa a fala Yaxuba be, «Di fi n fan ma, xa na mu a ra n faxama ne.»

² Yaxuba naxa xono a xa woyenyi ma. A naxa a fala a be, «I tan a mapoxunxi ne a Ala na n tan nan na? Ala na a niyaxi i mu di barife!»

³ Raxelee naxa a yaabi, «N ma konyi gine Bila tongo, alako a xa di bari n be. A xa findi n ma saabui ra di barife ra.»

⁴ Raxelee naxa a xa konyi gine tongo, a a so a xa xeme Yaxuba yi ra. E to kafu,

⁵ Bila naxa teege, a naxa di xeme bari Yaxuba be.

⁶ Raxelee naxa a fala, «Ala bara n ma kiiti sa. A bara n ma woyenyi me. Na nan a toxi a di fixi n ma.» A naxa na di xili sa Dana.

⁷ Raxelee xa konyi gine Bila man naxa teege. A naxa di xeme firin nde bari Yaxuba be.

⁸ Raxelee naxa a fala, «Ala bara n mali kate birin na alako n xa xun nakeli soto n taara ginema xun ma.» A naxa a xa di xili sa Nafatali.

⁹ Leya to bara a kolon a mu di barima fa, a naxa a xa konyi gine Silipa tongo, a naxa a so Yaxuba yi ra a xa findi a xa gine ra.

¹⁰ Silipa naxa di xeme bari Yaxuba be.

¹¹ Leya naxa a fala, «Heeri bara fa n ma.» A naxa na di xili sa Gadi.

¹² Silipa naxa di firin nde soto Yaxuba be.

¹³ Leya naxa a fala, «N bara nexin. Yakosi, gine birin bara a kolon n bara heeri gbegbe soto.» A naxa a xili sa Aseri.

¹⁴ Mengi xaba temui to bara a li, Ruben naxa siga xe ma. A naxa bogise nde li naa, naxan xili marafanyi bogise. A naxa fa a ra a nga xon. Na nan lan Raxelee naxa a fala Leya be, «N bara i maxandi, i xa i xa di xa marafanyi bogise ndee fi n ma.»

¹⁵ Leya naxa a yaabi, «I bara n ma xeme ba n yi ra. Na mu i wasaxi? I man waxi n ma di xa marafanyi bogise nan fan tongofe?» Raxelee naxa a fala, «To koe ra, wo nun Yaxuba nan fama xide i xa di xa marafanyi bogise joxoe ra.»

¹⁶ Yaxuba to so nunmare ra kelife xε ma, Leya naxa a ralan. A naxa a fala a bε, «I xima n tan nan xon ma to koe ra. N bara to koe sare fi n ma di xa marafanyi bogise ra.» A tan nun Yaxuba naxa kafu na koe ra.

¹⁷ Ala naxa Leya xa maxandi tongo, a naxa teege. Na naxa findi a xa di suuli nde ra Yaxuba bε.

¹⁸ A naxa a fala, «Ala bara n sare fi n ma konyi gine sofe ra n ma xeme yi.» A naxa a xa di xili sa Isakari.

¹⁹ Leya man naxa teege di senni nde ma. A naxa na di bari Yaxuba bε.

²⁰ Leya naxa a fala, «Ala bara n ki. Yi biyaasi n ma xeme n binyama ne, barima n bara di senni bari a bε.» A naxa na di xili sa Sabulon.

²¹ Na xanbi a man naxa di gine bari. A naxa a xili sa Dina.

²² Na temui Ala naxa a jengi rasiga Raxele xa fe xon. A naxa a xa kontofili mε, a a findi di bari ra.

²³ Raxele naxa teege, a naxa di bari. A naxa a fala, «Ala bara n namini n ma yaagi kui.»

²⁴ A naxa na di xili sa Yusufu. Na xili yati nan findixi a xa maxandi ra, fa a falafe, «Alatala man xa di xeme gbete fan fi n ma.»

Yaxuba nun Laban fatanfe

²⁵ Raxele to Yusufu bari, Yaxuba naxa a fala Laban bε, «A lu n xa gbilen n ma boxi ma.

²⁶ A lu n xa n ma ginεe xanin a nun n ma die, n walixi i bε naxee xa fe ra. I a kolon n wali naxan xasabi rabaxi i bε.»

²⁷ Laban naxa a fala a bε, «Yandi, xa n nafan i ma, i xa dipe, i xa lu be. N bara a kolon sematoe saabui ra, Alatala barake saxi n ma i tan nan xa fe ra.

²⁸ A fala n bε i wama wali sare naxan xon. N na fima nε i ma.»

²⁹ Yaxuba naxa a fala a bε, «I tan yete yati a kolon n walixi i bε ki naxee han i xa goore bara findi a ra. Na saabui kelixi n tan nan ma.

³⁰ Dondoronti nan nu na i yi ra beenu n xa fa, a gbege bara sa a xun ma. Alatala bara barake sa i xa fe kabi n naxa so i xonyi. Yakosi, i mu a luma n xa wali nde raba n ma denbaya fan bε?»

³¹ Laban naxa a maxorin, «A lan n xa yeri fi i ma?» Yaxuba naxa a yaabi, «I naxa sese fi n ma. Xa i bara tin fe ra n naxan falaxi i bε i xa a raba, n fan bara tin n jengi safe ra i xa goore xon ma.

³² N sigama to, n xa i xa xuruse birin mato. Yexεε nun si makatunxi birin ti seeti keren, a nun naxee birin nafooroxi. N masundi findima nee nan na.

³³ N ma tinxinyi fama makenende i fama xuruse matode temui naxe. Si naxee birin mu makatunxi nun yexεε yore birin naxee mu fooro, nee bara findi mupe ra n mabiri.»

³⁴ Laban naxa a fala, «N bara tin na ra. I naxan falaxi na ki, won bara lan na ma.»

³⁵ Na loxoε Laban naxa si xemeε nun ginεe mayegeti, sarinyi saxi naxee ma a nun naxee makatunxi. A man naxa yexεε rafooroxi mayegeti. A naxa na xuruse birin so a xa die yi ra.

³⁶ Na xanbi a naxa nee xanin yire xi saxan jere rabama dennaxe kira xon e nun Yaxuba tagi. Yaxuba nu fa Laban xa xuruse donxoεε demadon.

³⁷ Na temui Yaxuba naxa wuri bili mooli saxan salonyi xinde gira. A naxa e kobolee ba e ma yire nde alako sarinyi fiixe xa makenen.

³⁸ A naxa e sa xurusee ye minde alako xuruse xa e yae ti e ra e ye minma temui naxe. Xurusee na siga ye minde, xuruse xemee xa te xuruse ginnee ma salonyie ya i.

³⁹ Na nan a toxi, na xurusee naxa die bari, sarinyie nun katunyie na e ma.

⁴⁰ Yaxuba naxa na xuruse yoree sa e xati ma, kono booree ti Laban xa xurusee ya ra sarinyi na naxee ma, a nun naxee mafooroxi. Na ki a goore firin nan yailanxi. A mu tin a gbe xa lu Laban xa xurusee ya ma.

⁴¹ Xuruse senbemaee nu tema ginemaee ma temui naxe, Yaxuba naxa na salonyi mooli sa xuruse ye minde alako e xa te ginnee ma salonyie ya i.

⁴² Yaxuba mu nu na wali rabama xuruse xurie ra. Na nan a niyaxi xuruse xurie naxa findi Laban gbe ra, a senbemaee naxa findi Yaxuba gbe ra.

⁴³ Na kui Yaxuba bara findi bannamixi belebele ra. Xurusee, konyie, joxomee, nun sofale gbege bara lu a yi ra.

31

Yaxuba sigafe Kanaan

¹ Na temui Yaxuba nu bara Laban xa di xemee xui me e naxan falama, «Se naxan birin findixi won baba gbe ra, Yaxuba bara a birin tongo. Na nan a toxi a bara findi banna mixi ra.»

² Yaxuba yati naxa a kolon, a mu rafan Laban ma sonon alo singe.

³ Alatala naxa a masen Yaxuba be, «Gbilen i babae nun i baribooree xa boxi ma i kelixi dennaxe. Won birin na a ra.»

⁴ Yaxuba naxa Raxelee nun Leya xili. E nu na a xa xurusee demadonfe.

⁵ A naxa a fala e be, «N bara a kolon n mu rafan wo baba ma alo singe, kono n baba Marigi Alatala bara hinne n na.

⁶ Wo a kolon yati n bara wali wo baba be n senbe ra.

⁷ A bara n madaxu n wali sare masarafe doro fu ra, kono Ala mu tin a xa fe jaaxi raba n na.

⁸ Xa wo baba fa a fala, «Katunyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima naxee makatunxi. Xa wo baba fa a fala, «Sarinyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima sarinyi na naxee ma.

⁹ Ala bara wo baba xa xurusee ba a yi ra, a naxa e fi n tan ma.»

¹⁰ «Yi xurusee nu tema e boore ma temui naxe, n bara a to xiye kui, xuruse xemee naxee texi xuruse ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e birin ma.

¹¹ N ma xiye kui, Ala xa maleke naxa n xili, «Yaxuba». N naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² A naxa a masen, «I ya rakeli, i xa a mato. Xuruse xemee naxee birin texi xuruse ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e ma, barima Laban naxan birin nabaxi i ra, n na toxi.

¹³ N tan nan na Ala ra naxan mini i ma Beteli, i gemee tixi tonxuma ra dennaxe. Menni i bara laayidi tongo n be. Yakosi, keli yi boxi ma. I xa siga boxi ma i barixi dennaxe.»

¹⁴ Raxelee nun Leya naxa Yaxuba yaabi, «Muxu baba mu ke yo luxi muxu tan be.

¹⁵ Xore xa mu na muxu ra muxu baba xonyi? A bara muxu mati, a man bara muxu xa kobiri fan don.

16 Ala harige naxan birin baxi muxu baba yi ra, a gbilenma ne muxu ma a nun muxu xa die. Yakosi Ala fe naxan birin masenxi i be, na birin naba.»

17 Yaxuba naxa a xa ginnee nun a xa die baki joxome fari.

18 A naxa a xa xuruse nun a harige birin xanin, a naxan soto Padan Arami sigafe ra a baba Isiyaga xonyi Kanaan boxi ma.

19 Laban to siga a xa xurusee xabe maxabade e ma, Raxelee nu bara a xa kuyee muja.

20 Yaxuba fan Laban Aramika mayanfa ne, barima a siga ne a mu jungui rabira a ma.

21 Yaxuba naxa a gi, a nun se naxan birin findi a gbe ra. A to dangi Efirati xure ra, a naxa siga Galadi geya mabiri.

22 A xi saxan loxo, mixi nde naxa a fala Laban be a Yaxuba bara a gi.

23 Laban naxa a ngaxakerenyie tongo, e naxa mini Yaxuba fende xi solofere bun ma. E naxa a li Galadi geya biri ra.

24 Kono koe ra, Ala naxa mini Laban Aramika ma xiye kui. A naxa a masen a be, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.»

25 Laban naxa Yaxuba li, a xa kiri banxi italaxi geya yire Galadi boxi ma. Laban nun a ngaxakerenyie fan naxa e gbe itala menni ne.

26 Laban naxa a fala Yaxuba be, «I munse rabaxi yi ki? Munfe ra i n mayanfaxi, i fa n ma die xanin alo geelimanie?

27 I gixi noxunyi kui munfe ra? I bara yanfanteya niya n na. I mu i jungui rabira n ma. Xa i n nakolon nu, n xulunyi nan tima i be, n i ti kira ra jalexinyi kui boote nun kora xui ra.

28 Kono i tan mu tinxi yati n xa n ma die nun n ma mamadie sunbu. Xaxili fanyi mu na ki.

29 N noma fe kobi rabade wo ra, kono i baba Marigi Alatala bara a masen n be to koe ra, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.»

30 Kono i to gbataxi sigafe ra i baba xonyi, i n ma alae tan xaninxi i xun ma munfe ra?»

31 Yaxuba naxa Laban yaabi, «N mu n jungu i ma, barima n gaaxu ne i fa i xa di ginnee bafe n yi ra.

32 Kono i na i xa alae to n ma mixi yo yi ra, n na kanyi faxama ne. I xa n ma kote birin mato won ngaxakerenyie ya xori. Naxan birin findixi i gbe ra, i xa a xanin.» Yaxuba mu nu a mapoxunma a Raxelee nan a baba xa kuyee tongoxi.

33 Laban naxa Yaxuba xa kiri banxi kui mato. A man naxa Leya xonyi, Leya xa konyi xonyi, nun Raxelee xa konyi xonyi mato, kono a mu a gbe se yo to naa. A to mini e xonyi, a naxa so Raxelee xa kiri banxi kui.

34 Raxelee yati nan yi kuyee tongo. A nu bara e noxun doxo se bun ma naxan sama joxome fari, a fa doxo a fari. Laban naxa kiri banxi kui mato, kono a mu a gbe se yo toxi naa.

35 Raxelee naxa a fala a baba be, «N baba i naxa xono n ma de, i na to n mu kelixi n ti. N na kike wali ne.» Laban fenyi mooli birin ti ne, kono a mu kuyee to.

36 Yaxuba naxa xono, a naxa woyen xone fala Laban be. A naxe, «N gbaloe mundun nabaxi, n seriye mundun kanaxi naxan a niyama i xa mini n fende yi mooli ra?

37 I bara n ma kote birin kui mato. I gbe see mundun toxi e kui? A masen n be n ngaxakerenyie ya xori a nun i fan ngaxakerenyie ya xori alako e xa won makiiti.

38 N je moxonen nan nabaxi i xonyi, konɔ i xa yexee nun si keren mu di barixi n yi ra a fa faxesa. N man mu i xa xuruse kontonyi yo donxi.

39 N mu faxi xuruse ra i xon ma wulai subee naxan faxaxi. Xuruse naxee munaxi koe nun yanyi ra, n tan nan na kote birin tongoxi n yete ra. I nu na birin maxorinma n tan nan ma.

40 Yanyi ra kuyefure naxa n tooro, koe ra xinbeli naxa n tooro, han n mu nu noma xide a fanyi ra.

41 N bara je moxonen naba i yi ra. N je fu nun naani walixi ne alako n xa i xa di gine firinyie doxo. N man naxa je senni fan sa a fari i xa goore kantafe ra. Konɔ i bara n sare masara doxo fu.

42 Xa n tanun Iburahima Marigi Ala mu n mali nu, Ala naxan nu n baba Isiyaga raserenma, n sigama n belexe igeli nan na nu. Konɔ Ala bara n ma marayaagi to, a bara n ma toore kolon. Yi koe dangixi a bara n ma kiiti sa.»

43 Laban naxa Yaxuba yaabi, «I xa ginee nan lanxi n ma die ma, e xa die, won ma die nan e ra. Yi xurusee n gbe na e ra, i se naxan birin toxi yi ki, n tan nan gbe e ra. Konɔ to xanbi, n noma munse rabade n ma die nun n ma mamadie be?

44 Yakosi, won xa saata. Seede xa lu won tagi.»

45 Yaxuba naxa geme tongo, a naxa a ti saate tonxuma ra.

46 A naxa a fala a ngaxakerenyie be e fan xa geme matongo. E naxa e matongo, e e malan yire keren. E naxa e dege na geme kotoxi seeti ma.

47 Laban naxa na yire xili fala Yegara Sahaduta. Yi xili nan falaxi «koto seede» Arami xui ra. Yaxuba naxa na xili fala Galede. Yi xili nan falaxi «koto seede» Isirayila xui ra.

48 Laban naxa a fala, «Yi geme kotoxi naxan yi ki, a findixi seede nan na i tan nun n tan tagi.» Na nan a toxi be xili falaxi Galede, «seede geme kotoxi.»

49 Misipa xili fan saxi na yire nan xun. Na xili nan falaxi «jengi sa yire,» barima Laban a fala menni ne, «Alatala xa a jengi sa won tan firinyi xa fe xon ma, hali won fatan xanbi.

50 Xa i n ma die tooro, xa na mu a ra i gine gbetse doxo, i xa ratu a ma a Ala nan findixi seede ra won tagi, adamadi xa mu a ra.»

51 Na xanbi Laban naxa a fala Yaxuba be, «I ya ti yi geme kotoxi ra. Yi tonxuma geme mato n naxan tixi won tagi.

52 Yi geme kotoxi nun yi tonxuma geme findixi seede nan na. N mu lan n xa dangi be ra i xa fe jaaxi ra n furi kui. I fan mu lan i xa dangi yi geme kotoxi nun yi tonxuma geme ra n ma fe jaaxi ra i furi kui.

53 Iburahima Marigi Ala nun Naxori Marigi Ala xa findi won tan firinyi makiitima ra.» Na temui Yaxuba naxa a yete rakali Ala ra, a baba Isiyaga gaaxuxi naxan ya ra.

54 Yaxuba naxa serexe ba geya yire. A naxa a ngaxakerenyi birin xili e xa e dege. E to ge e gedede, e naxa xi menni na koe ra.

32

Yaxuba sigafe Esayu yire

1 Laban to keli subaxe ma, a naxa findigilin a xa die nun a xa mamadie ma. A naxa duba e be. Na xanbi, Laban naxa gbilen a xonyi.

² Yaxuba to nu sigafe kira xon, Ala xa malekee naxa mini a ma. A to bara e to, a naxa a fala, «Ala xa yonkinde nan yi ki.»

³ A naxa yi yire xili sa Maxanayimi.

⁴ Yaxuba naxa xerae xee a taara Esayu xon ma Edon daaxa, Seyiri boxi ma.

⁵ A naxa a fala e be, «Wo yi nan falama n marigi Esayu be, «I xa konyi di Yaxuba naxe, N bara bu Laban xonyi han ya.

⁶ Ningee, sofalee, yexeee, nun sie nan n yi ra. Konyi xemee nun konyi ginnee fan nan n yi ra. N marigi, n xerae xeei ne i xon ma alako i xa dije n be.»

⁷ Na xerae to gbilen, e naxa a fala Yaxuba be, «Muxu bara i taara Esayu to. A na fafe i yire, a nun gbangbalanyi mixi keme naani.»

⁸ Na masenyi naxa Yaxuba boje ramini. Nama naxan nu a foxo ra, a naxa e itaxun dexo firin. A naxa yexeee nun sie itaxun dexo firin, a nun ningee nun joxomee.

⁹ A naxa a fala, «Xa Esayu jama keren gere, jama boore xa no a gide.»

¹⁰ Na xanbi Yaxuba naxa Ala maxandi, «N tanun Iburahima Marigi Ala, n baba Isiyaga Marigi Alatala, i a fala ne n be, «Gbilen i xa boxi ma, i ngaxakerenyie yire. I na siga, n fe fanyi rabama ne i be.»

¹¹ Kono yakosi n Marigi, n tan xurun yi fe sotofe ma i naxan nagirixi n ma. I bara i xui rasabati n tan be i xa konyi. N ma yisuxuwuri gbansan nan nu suxuxi n yi ra n Yuruden igirima temui naxe, kono yakosi muxu nun jama firin nan gbilenfe.

¹² N natanga n taara Esayu ma, barima n bara gaaxu a ya ra. N gaaxuxi ne a naxa fa n faxe, n tan nun dingee nun e xa die.

¹³ I bara a masen n be, «N fe fanyi rabama ne i be. N i bonsoe rawuyama ne alo meyeniyi naxan konti mu noma kolonde baa de ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa koe radangi na yire. A naxa sanbase fanyi mayegeti a harige birin ya ma a naxan fima a taara Esayu ma:

¹⁵ Si keme firin, si kontonyi moxonen, yexee keme firin, yexee kontonyi moxonen,

¹⁶ joxome gine tongo saxan, e xa die, ninge tongo naani, tuura fu, sofale gine moxonen, a nun sofale xeme fu.

¹⁷ A naxa yi xurusee itaxun, a nde so a xa konyie yi ra. A naxa a fala e be, «Wo dangi yare. Wo xa naaninyi lu gooree tagi.»

¹⁸ A naxa a fala a xa konyi singe be, «Wo nun n taara Esayu na naralan, a fama i maxorinde, «Wo nun nde a ra? I na sigafe minden? Nde gbe na yi xurusee ra naxee tixi i ya ra yi ki?»

¹⁹ I fama ne a yaabide, «N marigi Esayu, i xa konyi Yaxuba nan gbe na e ra. A i sanbaxi yee nan na. A fan na n xanbi ra.»

²⁰ A naxa na masenyi ti a firin nde fan be, a nun a saxan nde, a nun mixi naxee birin biraxi xurusee foxo ra. «Wo nun Esayu na naralan temui naxe, wo xa na masenyi ti a be.

²¹ Wo xa a fala, «I xa konyi Yaxuba na fafe muxu xanbi ra.» Na kui Yaxuba nu na a maxoxunfe, «Yakosi, n a boje magoroma yi sanbasee nan na. Na temui, a na n to, temunde a noma ne n nasenede.»

²² Yaxuba xa sanbasee naxa ti a ya ra, a tan naxa koe radangi yonkinde kui.

²³ Koe kui, Yaxuba naxa keli. A naxa a xa gine firinyie tongo, e xa konyi firinyie, a nun a xa di fu nun kerenyi. E naxa Yaboko igiri.

²⁴ A naxa e ragiri Yaboko xure a nun se naxan birin na a yi ra.

²⁵ A naxa lu menni a keren. Na temui, xeme nde naxa mini a ma, e naxa gere han kuye iba temui.

²⁶ Na xeme to bara a to a mu noma nola sotode Yaxuba ma e xa gere kui, a naxa a garin a tonxonyi ma. A tonxonyi naxa te a kui.

²⁷ Xeme naxa a fala, «A lu n xa siga, ba kuye bara iba.» Yaxuba naxa a fala, «N mu i bepinma, fo i duba n be.»

²⁸ Xeme naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «Yaxuba.»

²⁹ Xeme naxa a fala, «I xili mu falama sonon Yaxuba. A fa falama ne kore Isirayila, ba wo nun Ala nan gerexi, wo nun mixie fan bara gere. I tan bara no e ra.»

³⁰ Yaxuba naxa maxorinyi ti, «I xili di?» Xeme naxa a fala, «Munfe ra i n maxorinma n xili ma?» Na xanbi, a naxa duba Yaxuba be.

³¹ Yaxuba naxa na yire xili Peniyeli, barima a naxe, «N Ala toxi ne n ya i, kono n tan nan man jengife yi ki.»

³² Soge tema temui naxe, Yaxuba nu bara dangi Peniyeli ra, a goroma a seeti ma.

³³ Na nan a toxi han yakosi Isirayilakae mu laare donma naxan na tonxonyi ma, barima Ala Yaxuba masotoxi a tonxon laare nan ma.

33

Yaxuba nun Esayu xa lanyì

¹ Yaxuba to Esayu to fa ra e nun xeme mixi keme naani, a naxa a xa die itaxun Leya nun Raxeke ma, a nun e xa konyi gine firinyie.

² A naxa konyi gine firinyie ti yare, e nun e xa die. Nee xanbi ra, Leya fan naxa ti nun a xa die. Raxeke nun Yusufu naxa lu donxoe ra.

³ Yaxuba tan naxa siga yare. A to makore a taara ra, a naxa a igoro boxi ma sanya solofere.

⁴ Na nan lan Esayu naxa a gi a sa Yaxuba ralan. A naxa findigilin a ma, a fa a masunbu. E birin nu fa wa ra.

⁵ Esayu to bara ginee nun dimee to, a naxa maxorinyi ti, «Nde yee ra naxee biraxi i foxo ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «Ala di naxee fixi i xa konyi di ma a xa marafanyi saabui ra.»

⁶ Na kui Leya nun Raxeke xa konyi ginee naxa e maso Esayu ra, e nun e xa die, e fa e igoro boxi ma.

⁷ Leya nun a xa die fan naxa e maso, e naxa e igoro boxi ma. Na xanbi Yusufu nun Raxeke naxa e maso Esayu ra, e igoro boxi ma.

⁸ Esayu naxa Yaxuba maxorin, «I munse rabama yi xuruse birin na, n naralanxi naxee ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «N wama ne i tan naxan na n marigi ra, i xa n nafan.»

⁹ Esayu naxa a fala, «N xunya, harige gbege na n fan yi ra. I gbe ragata.»

¹⁰ Yaxuba naxa a yaabi, «Ade, n bara i maxandi. Xa i bara n nafan, n i sanbaxi se naxee birin na, i xa e rasuxu. Won tan firinyi xa maralanyi luxi ne n be alo muxu nun Ala nan luxi yire keren. I bara n nasene a fanyi ra.

¹¹ N bara i maxandi, i xa yi sanbasee rasuxu, barima Ala bara n waxonfe birin naba n be. N hayi mu na sese ma sonon.» Yaxuba naxa a maxoroxo han Esayu naxa tin nee ra.

¹² Esayu naxa a fala, «Won xee kira xon ma, n xa sa i mati.»

¹³ Yaxuba naxa a yaabi, «N marigi, a kolon dimɛɛ xa fe xɔɔɔɔ. Yɛɛɛ gineɛ nun ninge gineɛ na xɪɛ fife e xa die ma. Xa won gbata e ra lɔɔɔɛ keren, nee birin fama nɛ faxade.

¹⁴ N marigi, i tan xa ti yare. N tan xa bira n ma xurusee fɔɔɔ ra dɔyin. N xa siga n ma xurusee nun n ma die yaya ra, han muxu soma i xɔnyi temui naxɛ Seyiri bɔxi ma.»

¹⁵ Esayu naxa a fala, «N xa n ma mixi ndee lu i yi ra be.» Yaxuba naxa a yaabi, «Munfe ra? N marigi, n tan wama naxan xɔn, n xa rafan i ma gbansan.»

¹⁶ Na kui Esayu naxa gbilen na lɔɔɔɛ Seyiri.

¹⁷ Yaxuba tan naxa siga Sukɔti. Menni a naxa banxi keren ti a yetɛ bɛ, a nun gɔɔɔɛ a xa xurusee luma dɛnnaxɛ. Na nan a toxi na yire xili falama Sukɔti, na nan falaxi na ki «banxi xunxuri.»

¹⁸ Yaxuba to so hɛɛri Sikemi taa kui Kanaan bɔxi ma kelifɛ Padan Arami, a naxa a xa kiri banxi itala taa fari ma.

¹⁹ A xa kiri banxi nu tixi dɛnnaxɛ, a naxa na bɔxi sara Hamori xa die ma kɔbiri kole kɛmɛ ra. Hamori nan findi Sikemi Baba ra, naxan singe sabati na bɔxi ma.

²⁰ A naxa sɛrɛɛɛbade yailan mɛnni, a na yire xili «Isirayila Marigi Ala sɛnbɛ gbo.»

34

Dina xa marayaagi

¹ Yaxuba xa di gine Dina, Leya naxan barixi a bɛ, na naxa siga Sikemi taa kui gineɛ xɛɛbude.

² Mange Hamori Hiwika xa di Sikemi to Dina to, a naxa a madutun, a naxa a futi kana.

³ Na kui Yaxuba xa di gine Dina xa xanunteya naxa lu Sikemi fate. Sikemi naxa wɔyen Dina bɛ marafanyi kui.

⁴ Na temui Sikemi naxa a fala a baba Hamori bɛ, «Yi tɛmɛdi maxandi n bɛ alako n xa a dɔɔɔ.»

⁵ Yaxuba a mɛ temui naxɛ Sikemi bara a xa di gine Dina futi kana, a xa di xɛmɛɛ nu na xɛ ma xurusee fɔɔɔ ra. A mu sɛsɛ fala han nee so temui.

⁶ Sikemi baba Hamori naxa siga Yaxuba xɔnyi a xa sa wɔyen a bɛ.

⁷ Yaxuba xa die to a mɛ naxan dangixi, e naxa keli xɛ ma keren na, e gbilen banxi. E bɔɔɔ naxa te ki fanyi ra barima Sikemi fe mayaagixi nan nabaxi Isirayila bɔxi ma, a fe niya Yaxuba xa di gine ra naxan mu lanma a xa raba.

⁸ Hamori naxa a fala e bɛ, «Wo xa di gine bara rafan n ma di Sikemi ma. N bara wo maxandi, wo xa a fi a ma, a xa findi a xa gine ra.

⁹ Won xa lu fe keren, wo wo xa di gineɛ fi muxu ma alako muxu xa e dɔɔɔ. Na temui wo fan nɔma muxu gbee dɔɔɔɔɛ.

¹⁰ Wo xa sabati yi bɔxi ma muxu sɛɛti ma. Be xa findi wo xɔnyi ra, wo xa yuleya raba, wo xa harige sɔɔɔ.»

¹¹ Sikemi naxa a fala Dina baba nun a taaraɛ bɛ, «Wo xa hinne n na. Wo wama sɛ naxan yo xɔn, n a fima wo ma.

¹² Wo nɔma fe belebele maxɔrinde n ma naxan findima kote dɔɔɔɔɛ ra, sa sɛ gbegbe fan fari. Wo na sɛ naxan birin maxɔrin n ma, n nɔma a birin fide wo ma alako n xa yi sungbutunyi dɔɔɔ.»

¹³ Yaxuba xa die naxa wɔyen furuxi fala Sikemi nun a baba Hamori bɛ, barima Sikemi nu bara e xunya Dina rayaagi.

¹⁴ E naxa a fala e be, «Muxu mu noma muxu xunya ginema fide mixi ma naxan mu sunnaxi. A findima yaagi nan na muxu be.

¹⁵ Muxu mu noma wo waxɔnfe rabade, fo wo xa lu alo muxu tan. Mixi naxan birin na wo xɔnyi, e lan ne e xa sunna alo muxu tan.

¹⁶ Na temui muxu noma muxu xa di ginɛe fide wo ma, wo xa e dɔxɔ. Muxu fan wo gbee dɔxɔ. Muxu luma wo seeti ma na temui. Won birin findi pama keren na.

¹⁷ Kɔnɔ xa wo mu fa sa tin wo sunnade, muxu muxu xunya ginema rasuxuma ne, muxu keli be.»

¹⁸ Hamori nun a xa di Sikemi naxa tin e xa masenyi ra.

¹⁹ Na segetala mu bu na fe rabafe ra, barima Yaxuba xa di ginɛ bara rafan a ma. A tan nan nu wurugente ra a ngaxakerenyie tagi.

²⁰ Hamori nun Sikemi naxa siga e xa malan yire taa sode de ra. E naxa a masen e xa pama be,

²¹ «Yi mixie won ma fe fanyi na e be. E xa lu yi bɔxi ma, e xa yuleya raba, barima won ma bɔxi gbo. Won noma e xa di ginɛe dɔxode, won fan won ma di ginɛe fima e ma.

²² Xa yi mixie sabatima be, won xa findi pama keren na, fo won xa yi nan naba. Xeme naxan birin na won xɔnyi be, e birin lan ne e xa sunna alo e tan.

²³ Xa won bara tin e xa masenyi ra, na temui e sabatima won xɔnyi. E xa xurusee nun e sɔtɔse birin findi won birin gbe ra.»

²⁴ Mixi naxan birin nu na taa sode de ra na lɔxɔe, e birin naxa tin Hamori nun a xa di Sikemi xa masenyi ra. Xeme naxan birin nu na taa kui, e birin naxa e sunna.

²⁵ E xa sunne xi saxan lɔxɔe, yi xeme sunnade to nu na e xɔnɔfe, Yaxuba xa di xeme firinyie Simeyon nun Lewi, Dina taara xememae naxa e xa santidegmae tongo, e so taa kui, e xeme birin faxa santidegema ra terenna ra.

²⁶ E naxa Hamori nun a xa di Sikemi fan faxa. E naxa Dina tongo Sikemi xɔnyi, e naxa fa a ra.

²⁷ Yaxuba xa di booree naxa se birin tongo naxee findi na mixi faxaxie gbe ra, barima e nu bara e xunya ginema futi kana.

²⁸ E naxa e xa yexee tongo a nun e xa sie, e xa ningee nun e xa sofalee, naxee nu na taa kui a nun daaxa.

²⁹ Se naxan birin nu na, e naxa a birin xanin. E naxa dimɛe nun ginɛe xanin. Banxi naxan birin nu na, e naxa a birin kana.

³⁰ Yaxuba naxa a fala Simeyon nun Lewi be, «Wo bara kontɔfili ti n ma n lufe ra xɔnanteya dɔxɔe kui Kanaankae nun Peresikae tagi. Xeme gbege mu na n yi ra. E fama ne lande n xun ma, e n bonbo, e n xabile birin halaki.»

³¹ E naxa a yaabi, «A nu lanma yi mixi xa muxu xunya findi langoe ra?»

35

Yaxuba sigafe Beteli

Raxelee nun Isiyaga xa faxe

¹ Ala naxa a masen Yaxuba be, «Keli, i siga Beteli. I xa sɛrɛxɛbade yailan n be menni, n nan n yete masen i be dennaxe, i nu i gima waxati naxe i taara Esayu ma.»

² Yaxuba naxa a fala a xa denbaya be a nun a foxirabiree, «Wo gbilen kuye fe foxo ra, wo xa wo yete seniyen, wo xa wo xa sosee fan masara.

³ Wo wo yailan, won xa siga Beteli. N xa serexebade yailan Ala be, naxan a yete masen n be n nu na kontofili kui temui naxe. A naxa a jengi sa n ma fe xon n siga dennaxe birin.»

⁴ Na temui e naxa e xa kuye birin so Yaxuba yi ra a nun e xa tulirasoe. Yaxuba naxa e birin biri wuri belebele bun ma naxan na Sikemi seeti ma.

⁵ Yaxuba nun a xa die to bara e xa yonkinde ba, Ala naxa gaaxui lu taa mixi birin boje ma, mixi yo mu suusa birade e foxo ra.

⁶ Yaxuba nun a foxirabiree naxa siga Lusi, Beteli nan na ki, Kanaan boxi ma.

⁷ A naxa serexebade yailan menni. A naxa na yire xili fala «Beteli Marigi Ala,» barima Ala a yete masen a be menni ne a nu a gife a taara ma temui naxe.

⁸ Rebeka xa di masuxui Debora naxa faxes. E naxa a ragata Beteli mabiri wuri belebele na dennaxe. Na wuri belebele xili ne «wa tide.»

⁹ Ala man naxa mini Yaxuba ma, a to gbilen kelife Padan Arami. A naxa barake sa a xa fe.

¹⁰ Ala naxa a fala a be,
«I xili falafe ne Yaxuba,
kono a mu falama na ki sonon.
To xanbi i xili fa falama ne Isirayila.»
Ala naxa a xili sa Isirayila.

¹¹ A man naxa a masen a be,
«N tan nan na Ala ra Senbe Kanyi.
N di gbege fima ne i ma,
alako i xa findi si nde benba ra.
I man findima ne si gbege benba ra.
Mangee fama ne minide i bonsoe ya ma.

¹² N boxi naxan fi Iburahima nun Isiyaga ma,
n bara a fi i fan ma,
a nun i bonsoe ma naxan fama i xanbi ra.»

¹³ Na nan lan, Ala naxa keli yire, a woyen Yaxuba be dennaxe.

¹⁴ Yaxuba naxa geme tonxuma ti naa, a naxa ture nun weni ifili a ma serexe ra, alako a xa findi geme magaaxuxi ra.

¹⁵ A naxa yi yire xili fala Beteli, Ala woyen a be dennaxe.

¹⁶ Yaxuba nun a xa denbaya to keli Beteli, beenu e xa makore Efarata ra, Raxeke naxa di soto. Na di barife naxa findi a be fe xorochoe ra.

¹⁷ Raxeke nu na di barima temui naxe xone kui, di rasuxui naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, yi biyaasi i man xeme nan barixi.»

¹⁸ Raxeke nu bara lu alo mixi faxaxi. A nu a nii magagama temui naxe, a naxa a xa di xili sa Ben Oni, «nimisa di.» Kono a baba tan naxa a xili sa Bunyamin, «di barakaxi.»

¹⁹ Raxeke to faxes, e naxa a ragata Efarata kira de. Na yire xili falama ne yakosi Beteleemu.

²⁰ Yaxuba naxa geme sa gaburi fari tonxuma ra, na na menni han to.

²¹ Isirayila naxa siga a xa yonkin Migidali Ederi xanbi ra.

²² Isirayila nu na menni temui naxe, Ruben naxa a baba xa gine Bila kolon gine ra. Isirayila naxa kolon soto na ma.

Isirayila di xeme fu nun firin nan soto.

²³ Leya naxa Ruben bari di singe, na xanbi ra Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, nun Sabulon.

²⁴ Raxelexa naxa Yusufu nun Bunyamin bari.

²⁵ Raxelexa konyi Bila naxa Nafatali nun Dana bari.

²⁶ Leya xa konyi Silipa naxa Gadi nun Aseri bari. Nee birin findixi Yaxuba xa die nan na, a naxee soto Padan Arami.

²⁷ Yaxuba naxa siga a baba Isiyaga xonyi Mamire, Kiriya Araba mabiri. Menni fa xili ne kore Hebron. Ibrahima nun Isiyaga sabati ne naa.

²⁸ Isiyaga xa simaya nu bara siga ne keme ne tongo solomasaxan.

²⁹ A to ge simaya xonkuye sode, a naxa faya, a a benbae masagata aligiyama. A xa di Esayu nun Yaxuba naxa a ragata.

36

Esayu bonsɔɛ

¹ Esayu, naxan man xili falama Edon, a xa taruxui nan ya.

² Esayu Kanaan ginɛ doxo ne:

Ada, naxan findixi Elon Xitika xa di ra,
nun Oholibama, naxan findixi Ana xa di ra,
Sibeyon Hiwika xa mamadi.

³ A naxa Sumayila xa di ginɛ Basamati fan doxo,
Nebayoti xunya ginɛma.

⁴ Elifasi findi Ada xa di nan na.
Reyuweli findi Basamati xa di nan na.

⁵ Oholibama naxa di xeme saxon bari a be:
Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Nee birin findi Esayu xa die nan na
naxee barixi Kanaan boxi ma.

⁶ Esayu naxa a xa ginɛ xanin a xun ma, a xa di ginɛ, a xa di xeme, a xa konye, a xa xuruse, nun a harige naxan birin soto Kanaan boxi ma. A naxa a birin xanin boxi gbete ma, dennaxe makuya a xunya Yaxuba yire ra,

⁷ barima e harige nu bara gbo, e mu nu noma lude e boore seeti ma. E nu na dennaxe, e xa xuruse birin mu nu noma jooge sode.

⁸ Na nan a to Esayu, naxan findi Edon na, a naxa siga a sa sabati Seyiri geya boxi ma.

⁹ Esayu naxan findi Edon bonsɔɛ baba ra, na nu sabatixi geyae nan ma Seyiri boxi ma, a xa taruxui nan ya.

¹⁰ Esayu xa die nan ya:
Elifasi, Ada naxan barixi Esayu be,
Reyuweli, Basamati naxan barixi Esayu be.

¹¹ Elifasi xa die nan ya:
Teman, Omaru, Sefo, Gatami, nun Kenasi.

¹² Timina, Elifasi xa konyi ginɛ,
a Amaleki bari ne Elifasi be.
Esayu nun a xa ginɛ Ada xa mamadie nan na ki.

¹³ Reyuweli xa die nan ya:
Naxati, Sera, Sama, nun Misa.
Esayu nun a xa ginɛ Basamati xa mamadie nan na ki.

¹⁴ Esayu xa die nan ya Oholibama naxan barixi a be:
Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Oholibama findixi Ana xa di ginɛ nan na.

Ana findixi Sibeyon xa di gine nan na.

¹⁵ Mangee naxee keli Esayu bonsɔɛ nee nan ya:

Esayu xa di singe Elifasi xa die nan ya:

Mangee Teman, Omaru, Sefo, Kenasi,

¹⁶ Kora, Gatami, nun Amaleki.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Elifasi Edonka ra.

Ada xa mamadie nan e ra.

¹⁷ Esayu xa di Reyuweli xa die nan ya:

Mangee Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Esayu xa gine Oholibama ra.

Basamati xa mamadie nan e ra.

¹⁸ Esayu xa gine Oholibama xa die nan ya:

Mangee Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Esayu xa gine Oholibama ra.

Oholibama nan findixi Ana xa di ra.

¹⁹ Esayu, naxan man xili falama Edon,

a xa die nan na ki,

a nun mangee naxee fatanxi Esayu bonsɔɛ ra.

²⁰ Seyiri Xorika xa die nan ya,

naxee nu na yi boxi ma:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

²¹ Dison, Eseri, nun Disan.

Xori mangee nan na ki

naxee fatanxi Seyiri bonsɔɛ ra Edon boxi ma.

²² Lotan xa di xemee nan ya:

Xori nun Hemami

Timina findixi Lotan xunya ginema nan na.

²³ Sobali xa di xemee nan ya:

Aliban, Manaxati, Ebali, Sefo, nun Onan.

²⁴ Sibeyon xa di xemee nan ya:

Aya nun Ana,

naxan dulonyi furaxie toxi gbengberen yire,

a to nu Sibeyon xa sofalee demadonfe.

²⁵ Ana xa die nan ya:

Dison nun Oholibama,

Ana xa di gine.

²⁶ Dison xa di xemee nan ya:

Hendan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

²⁷ Eseri xa di xemee nan ya:

Bilihan, Saban, nun Akan.

²⁸ Disan xa di xemee nan ya:

Usi nun Aran.

²⁹ Xori mangee nan ya:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

³⁰ Dison, Eseri, Disan.

Xori mangee nan na ki Seyiri boxi ma.

³¹ Edon mangee nan ya,

naxee nu na beenu mangee ndee xa lu Isirayila:

³² Beyori xa di Bela naxa findi Edon mangee ra.

A xa taa xili nu fala ne Dinhaba.

³³ Bela to faxa, Sera xa di Yobabo naxan keli Bosara, na naxa findi mange ra.

³⁴ Yobabo to faxa, Xusama naxan keli Teman boxi ma, na naxa findi mange ra.

³⁵ Xusama to faxa, Bedada xa di Hadada, naxan bara no Madiyan na Mowaba boxi ma, na naxa findi mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Abiti.

³⁶ Hadada to faxa, Samala Masareka naxa findi mange ra.

³⁷ Samala to faxa, Sawulu Rehobotika, naxan nu na xure de ra, na naxa findi mange ra.

³⁸ Sawulu to faxa, Akibori xa di Bali Hanan, na naxa findi mange ra.

³⁹ Akibori xa di Bali Hanan to faxa, Hadara naxa findi mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Pawu.

A xa gine xili nu fala ne Mehetabeli, Matiredi xa di gine, Mesahabi xa mamadi.

⁴⁰ Mangee nan ya naxee kelixi Esayu bonsoe ma:

Timina, Aliba, Yeteti,

⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon,

⁴² Kenasi, Teman, Mibisari,

⁴³ Magadiyeli, nun Irami.

Edon mangee nu mangeya rapere ma e xa boxie nan ma. Esayu xa taruxui nan na ki naxan findixi Edonkae benba ra.

37

Yusufu xa xiye singee

¹ Yaxuba sabati ne Kanaan boxi ma, a baba nu na dennaxe.

² Yaxuba bonsoe xa taruxui nan ya. Yusufu, naxan xa simaya nu bara je fu nun solofere li, a nu xurusee nan kantama a nun a taarae, nun a baba xa gine Bila nun Silipa xa die. Yusufu nu a taarae xa fe paaxie denteege sama a baba be.

³ Yusufu nan nu rafan Isirayila ma dangi a xa di birin na, barima a tan bari a xa xemeforija nan kui. Na kui a naxa donma kuye tofanyi fi a ma.

⁴ Yusufu taarae naxa a kolon e xunya nan napan e baba ma dangi e birin na. E naxa a rapaaxu folo, e mu nu woyen fanyi falama a be kore.

⁵ Na temui Yusufu naxa xiye nde sa. A to na iba a taarae be, e naxa a rapaaxu dangife a singe ra.

⁶ A naxa a fala e be, «Wo tuli mati n ma xiye ra, n naxan saxi.

⁷ Won birin nu na xe nan ma mengi raxiride. Na nan lan, n ma mengi xiri naxa keli, a ti. Mengi xiri naxee nu suxuxi wo tan yi ra, e naxa n gbe xiri rabilin, e birin fa e kuntin n ma xiri bun.»

⁸ A taarae naxa a maxorin, «Pe, i wama findife muxu xa mange nan na, alako i xa nu muxu yamari?» E naxa a rapaaxu dangife a singe ra a xa xiye nun a xa masenyi xa fe ra.

⁹ Yusufu to xiye gbete sa, a naxa na fan iba a taarae be. A naxa a fala e be, «N man bara xiye sa. Soge, kike, nun tunbui fu nun keren nu na n bun ma.»

¹⁰ A naxa na xiye tagi raba a baba nun a taarae be. A baba naxa xaape a ma, a fa a fala a be, «I xiye naxan saxi yi ki, a findixi xiye mooli mundun na? I waxi ne i nga, i taarae, nun n tan, muxu xa fa muxu igorode boxi ma i be?»

¹¹ A taarae naxa bira a toone fe foxo ra, kono a baba naxa a jengi sa a xiye xon ma.

¹² Yusufu taarae naxa siga Sikemi e baba xa xurusee demadonde.

¹³ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I taarae bara siga xurusee demadonde Sikemi. N naxan nabama, n xa i xee e xon ma.» Yusufu naxa a yaabi, «Awa.»

¹⁴ Isirayila naxa a masen a be, «Siga mafuren i xa sa a mato xa i taarae mu furaxi, xa se mu xurusee fan toxi alako i xa fa na dentege sa n be.» A naxa a xee keli Hebron lanbanyi sigafe ra Sikemi.

¹⁵ Xeme nde naxa Yusufu to Sikemi boxi ma, a na jerefe wula i. Na xeme naxa a maxarin, «I munse fenfe?»

¹⁶ A naxa a yaabi, «N na n taarae nan fenfe. Yandi, a fala n be e na xurusee demadonfe dennaxe.»

¹⁷ Na xeme naxa a fala a be, «E mu na be. N bara e xui me a fala ra e xa siga Dotan.» Na kui Yusufu naxa bira a taarae foxo ra han a sa e li Dotan.

¹⁸ E to sa a to yire makuye, e naxa lan a ma e xa a faxa.

¹⁹ E nu fa a fala ra e boore be, «Yi xiye sa mange nan na fafe yi ki.

²⁰ Wo fa be, won xa a faxa, won xa a ragoro kolonyi nde kui. Won noma a falade sube xaape nde bara a iboo. Na temui won fama a kolonde a xa xiye findima a be fe naxan na.»

²¹ Ruben to na me, a naxa a ba e yi ra yi masenyi ra, «Won naxa a faxa de.

²² A mu lanma wo xa a wuli ramini. Wo xa a ragoro yi kolonyi kui naxan na yi gbengberen yire. Mixi yo naxa a belexe din a ra.» A nu wama a bafe ne e yi ra alako a xa no a ragbilende a baba xon.

²³ Yusufu to a taarae yire li, e naxa a xa donma kuye tofanyi rate a ma.

²⁴ E naxa Yusufu ragoro kolonyi nde kui, ye mu nu na naxan kui.

²⁵ Na dangi xanbi, e nu na e degefe temui naxe, e naxa Sumayila di ndee to fa ra kelifa Galede. E nu na surayi, seri, nun labunde xaninfe Misira boxi ma joxomee fari.

²⁶ Yuda naxa a masen a xunyah be, «Won na won xunya faxa gundo kui, na munse fanma won tan ma?

²⁷ Wo fa, won xa a mati Sumayila bonsae mixie ma. Won naxa a faxa, barima won xunya na a ra. Won wuli keren fase keren.» A xunyah birin naxa tin a xa masenyi ra.

²⁸ Na Madiyan yule to e yire li, Yusufu taarae naxa a rate kolonyi kui, e fa a mati nee ma kobiri kole moxopen na. Na yule naxee fatanxi Sumayila bonsae ra, nee naxa Yusufu xanin Misira boxi ma.

²⁹ Na dangi xanbi Ruben naxa gbilen kolonyi yire Yusufu foxo ra, kono a mu a li naa. A naxa a xa donma birin iboo a ma sunnunyi kui.

³⁰ A naxa gbilen a xunyah yire, a a fala e be, «Yusufu mu na yire won na lu dennaxe, n fa munse rabama kore?»

³¹ E naxa si keren faxa, e fa Yusufu xa donma kuye tofanyi maturuxun na sube wuli.

³² Na xanbi, e naxa na donma kuye tofanyi xanin e baba xon ma. E naxa a fala a be, «Muxu bara yi to. Yi donma mato ba xa i xa di nan gbe a ra.»

³³ Yaxuba naxa na donma kolon, a fa a fala, «N ma di xa donma na a ra! Wula sube xaape nde bara n ma di Yusufu faxes! A bara a iboo!»

³⁴ Yaxuba naxa a xa donma iboo a ma sunnunyi kui. A naxa sunnun dugi ragoro a ma, a a xa di jon fe raba xi wuyaxi.

³⁵ A xa di xeme nun a xa di ginee naxa fe birin naba a be alako sunnunyi xa ba a ma, kono Yaxuba mu dundu. A naxa a fala, «N nan n ma di xa sunnunyi xaninma han n sa a lima temui naxe aligiyama.» Yaxuba naxa wa a xa di be.

³⁶ Madiyankae to Misira li, e naxa Yusufu mati Potifari ma, naxan findixi Misira mange kantamixie xunyi ra.

38

Yuda nun Tamari

¹ Na temui, Yuda naxa keli a ngaxakerenyie xun ma, a siga Adulamaka nde xonyi naxan xili Hira.

² Menni Yuda naxa Suwa Kanaanka xa di gine to. A naxa a findi a xa gine ra. E naxa lu e boore ra.

³ Na gine naxa teege, a naxa di xeme bari. Yuda naxa na di xili sa Eri.

⁴ Na gine man naxa teege di firin nde ma, a naxa di xeme bari. A naxa na di xili sa Onan.

⁵ Na xanbi, a man naxa di xeme gbete bari. A naxa na di xili sa Selaha. Yuda xa gine na di bari Kesibe ne.

⁶ Yuda naxa gine nde fen, a a so a xa di singe Eri yi ra. Na gine xili Tamari.

⁷ Mixi kobi nan nu lanxi Yuda xa di singe Eri ma Alatala ya i. Alatala naxa a ragiri a xa faxes.

⁸ Na xanbi Yuda naxa a fala Onan be, «I taara xa gine tongo, a xa findi i xa gine ra. I xa nimoxo wali raba, alako i xa di fi i taara ma.»

⁹ Kono Onan a kolon na di mu fama findide a gbe ra. Na nan a to, e nun a nimoxo na kafu, a a xa maniye sama boxi nan ma alako a naxa fa di fi a taara ma.

¹⁰ A nu naxan nabama, na mu nu rafan Alatala ma. Na nan a ra, Ala naxa a ragiri a fan xa faxes.

¹¹ Na temui Yuda naxa a fala a xa mamadi Tamari be, «Kaape xanin i baba xonyi, beenun n ma di Selaha moma temui naxe.» A a mapoxun ne, temunde Selaha fan faxama alo a taarae faxaxi ki naxe. Na kui Tamari naxa siga, a sa lu a baba xonyi.

¹² A mu bu Yuda xa gine naxa fa, naxan nu lanxi Suwa xa di gine ma. Jon fe to ba a ra, Yuda naxa siga Timina e nun a boore Hira Adulamaka. E naxa siga Yuda xa xuruse yire, Yuda xa walikee nu xurusee xabe maxabafe dennaxe.

¹³ Mixi nde naxa a fala Tamari be, «I tanun na sigafe Timina a xa xurusee xabe maxabade.»

¹⁴ Tamari naxa a xa kaape donma rate a ma, a naxa a yatagi makoto mafelenyi ra, a sa doxo Enayima sode de ra Timina kira xon. A nu bara a to, Selaha bara a gine doxode li, kono Yuda mu Tamari fi a ma, a xa findi a xa gine ra.

¹⁵ Yuda to bara Tamari to kira de ra, a yatagi makotoxi mafelenyi ra, a naxa a mapoxun langoe ra.

¹⁶ A naxa a fala a be kira ra, «Won xεε, won xa sa kafu.» A mu nu a kolonxi a xa mamadi nan a ra. Kono Tamari naxa Yuda maxorin, «I munse fima n ma won na kafu?»

¹⁷ A naxa a yaabi, «N si keren tongoma n ma xurusee ya ma, n fa a ra i xon ma.» Tamari naxa a yaabi, «Awa, seεke se nde lu n yi ra be sinden, beenun i fama si ra temui naxe.»

¹⁸ A naxa a maxorin, «I wama n xa munse doxo i xon ma seεke ra?» Tamari naxa a yaabi, «I xa i xa tonxuma, a luuti, nun i xa yisuxuwuri so n yi ra.» A naxa na see so a yi ra, e fa kafu e boore ra. Tamari naxa teege a xa di ma.

¹⁹ Tamari naxa gbilen a xonyi. A naxa a xa mafelenyi ba a xun ma, a man naxa a kaape gine donma ragoro a ma.

²⁰ Yuda naxa a boore Adulamaka xεε si tide na gine ma, alako a xa fa see ra a naxan so gine yi ra seedeɔoxoya ra. Kono a boore mu na gine to.

²¹ A naxa Enayima mixie maxorin, «Yi langoe gine naxan nu na Enayima kira ra, a na minden?» E naxa a yaabi, «Langoe yo mu na be.»

²² A naxa gbilen Yuda yire, a fa a fala, «N mu a lixi naa. Na longori mixie bara a fala n be a langoe yo mu na na kira xon.»

²³ Yuda naxa a fala, «Na gine xa na see ragata. Won fan naxa won yete rayaagi. N bara si rasanba a ma, kono i mu a lixi naa.»

²⁴ Kike saxan dangi xanbi, mixi nde naxa a fala Yuda be, «I xa mamadi Tamari bara findi langoe ra, a bara furi tongo a xa langoena saabui ra.» Yuda naxa a fala, «Wo a ramini, a xa gan.»

²⁵ E nu fafe a ra temui naxe, Tamari naxa xεera rasanba a tanun ma, «Yi see mato naxan na n yi ra. Yi tonxuma, a luuti, nun yi yisuxuwuri findi mixi nan gbe ra naxan n nafuruxi. I lan ne i xa yi kanyi kolon.»

²⁶ Yuda naxa kolon soto na see xa fe ma. A naxa a fala, «A bara seriye rakamali dangife n tan na barima n mu a fixi n ma di Selaha ma.» Na xanbi, a mu a kolon gine ra sonon.

²⁷ Tamari nu di barima temui naxe, e naxa a kolon a gulie nan na a furi.

²⁸ Di bari temui, keren naxa a belexe ramini. Di rasuxui naxa a belexe suxu, a gese gbeeli xiri a belexe ra. A fa a fala, «Yi nan singe barixi.»

²⁹ Kono na diyore naxa a belexe raso, a xunya naxa bari. Di rasuxui naxa a fala, «I faxi senbe mundun na yi ki?» Yuda naxa a xili sa Peresi.

³⁰ Na xanbi, boore fan naxa bari gese gbeeli xirixi a belexe ra. Yuda naxa a xili sa Sera.

39

Yusufu na Potifari xonyi

¹ Sumayila bonsoεe to Yusufu xanin Misira, Misira mange kantamae xunyi Potifari naxa a sara konyi ra.

² Alatala nun Yusufu nan nu a ra. Yusufu nu fe naxan birin nabama a xa mange Misiraka xonyi, a birin nu fanma ne a yi ra.

³ A xa mange naxa a kolon a Yusufu nun Alatala na a ra, barima Alatala nu fe birin sooneyama a be.

⁴ Potifari naxa pelexin a ra, a naxa a findi a xa banxi mixie xunyi ra. A naxa a harige birin taxu a ra.

⁵ Potifari to Yusufu findi a xa banxi nun a harige xunyi ra, Alatala naxa barake sa na Misiraka xa banxi ma Yusufu saabui ra. Alatala naxa barake sa Potifari xa banxi nun a xa xεe birin ma.

⁶ Na nan a to, Potifari naxa a xa se birin taxu Yusufu ra. A tan mu nu fa a pengi saxi fefe xon ma, fo a nu donse naxan donma.

Mixi tofanyi nan nu lanxi Yusufu ma.

⁷ Temui nde to dangi, Yusufu xa mange xa gine ya naxa sin a i. A naxa a fala a be, «Fa be, won xa fa kafu.»

⁸ Yusufu naxa tondi, a fa a fala a xa mange xa gine be, «Kafi n naxa fa n ma mange xonyi a mu a pengi saxi fefe xon ma kore a xa banxi kui. A bara a harige birin taxu n na.

⁹ A xa banxi kui be, n tan nan dangi mixi birin na. A mu sese rafisaxi n be, fo i keren, ba i tan bara findi a xa gine ra. Yakosi, n fe jaaxi rabama munfe ra naxan findi yunubi fe ra Ala be?»

¹⁰ Kono na gine naxa bira Yusufu xa fe dalili foxo ra. A nu a makatama loxo birin, kono Yusufu naxa tondi e xa kafu.

¹¹ Loxo nde Yusufu naxa so banxi kui a xa wali rabade. Konyi gbete yo mu nu na banxi kui na temui.

¹² Potifari xa gine naxa a suxu a xa donma ma. A nu fa a fala a be, «Won kafu!» Gine to Yusufu xa donma suxu, Yusufu naxa mini a xa donma kui a a lu gine belexe, a mini a gi ra tande.

¹³ Gine to bara a kolon a bara a gi, a xa donma lu a yi ra, a naxa mini tande,

¹⁴ a naxa a xa banxi konyie xili, a fa na donma masen e be, «Wo yi to, n ma xeme faxi Eburu naxan na, na nan wama won mayanfafe koota ra. A faxi ne n yire a muxu xa muxu sa, kono n naxa sonxo rate.

¹⁵ Kabi n bara sonxo rate, a naxa a gi, a xa donma lu n yi ra. A naxa mini a gi ra tande.»

¹⁶ Potifari xa gine naxa Yusufu xa donma ragata han beenun a xa mange so temui.

¹⁷ A naxa na fe tagi raba a be, a naxe, «I faxi Eburu konyi xeme naxan na yi ki, a faxi ne a xa n mayanfa koota ra.

¹⁸ Kono n to sonxo rate, a naxa a xa donma lu n yi ra, a naxa mini a gi ra tande.

¹⁹ I xa konyi na nan nabaxi n na.» Yusufu xa mange to a xa gine xa woyenyi me,

²⁰ a boje naxa te a jaaxi ra. A naxa Yusufu balan mange xa geelimanie nu na dennaxe.

²¹ Kono menni fan, Alatala meeni ne a ma. A naxa a ragiri Yusufu nun geeli mange de xa fan.

²² Geeli mange naxa geelimanie taxu Yusufu ra. Fe naxan birin nu rabama, a nu dangima a tan nan ma.

²³ Geeli mange mu nu Yusufu xa wali xun matoma a ra, barima Alatala nun Yusufu birin na a ra. Alatala nu fe birin sooneyama Yusufu be.

40

Yusufu na geeli

¹ Na dangi xanbi Misira mange xa walike naxan a pengi saxi a xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi naxa fe nde raba naxan mu rafanxi e xa mange ma.

² Misira mange naxa xono na walike firinyie ma, naxan pengi sama a xa minse xon ma a nun naxan a xa taami ganma.

³ A naxa e suxu, e balan soori mange xa geeli kui, Yusufu nu na dennaxe.

⁴ Soorie xa mange naxa e taxu Yusufu ra, a xa mæeni e ma.

E to saxanyi raba geeli kui,

⁵ naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun naxan taami ganma mange be, nee naxa xiye sa geeli kui koe keren na. Kankan xa xiye nu wama fe nde nan masenfe a kanyi be.

⁶ Na kuye iba Yusufu naxa fa e yire, a naxa e li sunnunyi kui.

⁷ Na temui a naxa na Misira mange xa walike firinyie maxorin, naxee taxuxi a ra, «Munfe ra wo sunnunxi to?»

⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara xiye ndee nan sa, konɔ mixi yo mu na be naxan noma na fasaride.» Yusufu naxa a fala e be, «Wo mu a kolon Ala noma a fasaride wo be? Wo xiye fala n be.»

⁹ Naxan jengi nu sama mange xa minse xon ma, a naxa a xiye fala Yusufu be. A naxe, «N tan ma xiye kui, n weni bili nan to a tixi n ya i.

¹⁰ Salon saxan na a bili ma. A to fuga, a fuge naxa weni bogi moxie ramini.

¹¹ Misira mange xa weni sase suxuxi n yi ra. N naxa na weni bogi moxie ba, n naxa e bundu Misira mange xa weni sase kui, n fa a so a yi ra.»

¹² Yusufu naxa a fala a be, «Yi xiye yi nan fasarixi: Na salonyi saxan naxan na ki, a xi saxan nan masenxi.

¹³ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xun nakelima ne, a man fa i ragbilen i walide fori. I man fama ne weni tonbili sode Misira mange yi ra alɔ i darixi a ra ki naxe.

¹⁴ Konɔ i naxa neemu n ma i na heeri soto temui naxe. I xa findi saabui ra n be, i xa n ma fe fala Misira mange be alako n xa mini geeli kui,

¹⁵ barima e n tongoxi noe nan na Eburu boxi ma. Be fan, n mu fefe rabaxi naxan a niyama n xa geeli soto.»

¹⁶ Naxan taami ganma mange be, a to bara a to Yusufu woyenyi naxan tagi rabaxi a boore be, a fanxi a be, a naxa a fala Yusufu be, «N tan fan xiye nde saxi. Debe saxan doxoxi n xun ma, taami fiixe na e kui.

¹⁷ Debe naxan doxoxi a fari, taamiganyi donse naxan birin nafalama Misira mange be, a birin nu na a kui. Konɔ xonie nu fa na donse masakun naxan doxoxi n xun ma.»

¹⁸ Yusufu naxa a masen a be, «I xa xiye yi nan fasarixi: Na debe saxanyi naxan na ki, a xi saxan nan masenxi.

¹⁹ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xunyi bolonma ne a de i. A i gbakuma ne wuri ma, xonie i sube masakun.»

²⁰ Xi saxan loxoe, Misira mange bari loxoe, mange naxa xulunyi belebele ti a xa walikee be. Naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi, Misira mange naxa e xun nakeli walikee tagi.

²¹ Naxan jengi sama minse xon ma, a naxa a ragbilen a walide fori, alako a man xa minse so a yi ra.

²² Konɔ a naxa a xa taamiganyi gbaku wuri ma alɔ Yusufu nu bara a tagi raba ki naxe.

²³ Naxan jengi sama mange xa minse xa fe xon ma, a mu ratu Yusufu xa fe ma, a neemu a ma.

41

Misira Mange xa xiye

¹ Ne firin dangi xanbi, Misira mange naxa xiye nde sa. Na xiye kui a tixi xure de ra.

² A naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooge donfe kalee tagi.

³ Na dangi xanbi, ninge solofere gbete, naxee xosixi, nee naxa mini xure de ra boore ningee seeti ma.

⁴ Yi ninge xosixi solofere naxa yi ninge fate fanyi solofere don. Na nan lan Misira mange naxa xunu.

⁵ A to gbilen a sa ra, a man naxa xiye gbete sa.

⁶ Na xiye kui tonsɔe solofere fanyi tixi bili keren ma.

⁷ Na dangi xanbi, tonsɔe solofere gbete, naxee xun xurun, foye bara e ragan, e tixi boore tonsɔee seeti ma. Yi tonsɔe xunxurie naxa yi tonsɔe rafexi fanyie don. Na nan lan, Misira mange naxa xunu. Na xiye nan na ki.

⁸ Na kuye iba, Misira mange bope nu minixi. A naxa mandurulae nun karamɔɔe birin xili. A naxa na xiye masen e be, kɔno mixi yo mu soto e ya ma, naxan no a tagi rabade a be.

⁹ Na temui naxan a jengi sama mange xa minse xon ma, na naxa woyenyi tongo a fa a fala Misira mange be, «N nan ma kanari ya xaranma ne to loxoɔe.

¹⁰ Temui dangixi, Misira mange xono ne a xa konyie ma. A naxa n suxu, a n balan soori mange xa geeli kui, a nun naxan taami ganma mange be.

¹¹ A tan nun n tan, muxu birin xiye sa ne koe keren kui naxan tagi lan a xa raba. Kankan xa xiye nu wama fe nde masenfe a kanyi be.

¹² Soori mange xa Eburu konyi nde nan nu na geeli kui muxu ya ma. Muxu to na xiye fala a be, a naxa e birin fasari muxu be. Muxu xiye naxee saxi, a naxa kankan gbe fasari a be.

¹³ A birin dangi ne alo a xiye tagi raba muxu be ki naxe. Misira mange bara n tan nagbilen n walide fori, kono a bara boore gbaku wuri ma.»

¹⁴ Misira mange naxa xerae xee Yusufu yire. E naxa a ramini geeli kui a ikorexi ra. E naxa a xunyi bi, e sose gbete ragoro a ma, e siga a ra Misira mange yire.

¹⁵ Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N bara xiye nde sa. Mixi yo mu noxi a tagi rabade, kono n bara a me i tan xiye tagi rabama e na naxan fala i be.»

¹⁶ Yusufu naxa Misira mange yaabi, «N tan mu a ra. Ala nan Misira mange xa xiye tagi rabama a be.»

¹⁷ Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N ma xiye kui n tixi xure de ra.

¹⁸ N naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooge donfe kalee longori ra.

¹⁹ Na nan lan, ninge solofere gbete naxa te e xanbi ra, e xosixi han. E ganyanxori birin saxi kene ma. Han to n mu na ninge xosixi mooli to Misira boxi ma.

²⁰ Na ninge xosixi xun nakanaxie naxa na ninge solofere fate fanyi don.

²¹ Kono na dangi xanbi, mixi yo mu no a kolonde xa e bara e don. E xa xosi mu masara. Na nan lan, n naxa xunu.»

²² «Na temui n man naxa xiye gbete sa. Tonsɔe rafexi fanyi solofere tixi bili keren ma.

²³ Na dangi xanbi tonsɔe xunxuri solofere gbete, foye naxee raganxi, nee naxa mini booree seeti ma.

²⁴ Tonsɔe ponpoe naxa na tonsɔe solofere fanyi don. N bara na fala mandurulae be, kono mixi yo mu no a fasaride n be.»

²⁵ Yusufu naxa a fala Misira mange be, «I xa xiye firinyi birin fe keren nan masenxi. Ala bara i rakolon fe ma a fama naxan nabade.

²⁶ Na ninge solofere fanyie nun na tonsɔɛ solofere fanyie, je solofere nan masenxi na ki. Na tan xiye keren nan a ra.

²⁷ Na ninge xosixi xun nakanaxi solofere nun na tonsɔɛ ponpoe solofere foye naxee raganxi, nee fan je solofere kaame nan masenxi.»

²⁸ «N xa nondi fala i be, Ala bara fe masen Misira mange be a fama naxan nabade.

²⁹ Yi je solofere naxan fafe yi ki, e findima je fanyi nan na Misira boxi be.

³⁰ Na na dangi, kaame je solofere gbete fama fade, won neemuma ne na fe fanyi birin na. Kaame boxi halakima ne.

³¹ Na findima fe magaaxuxi nan na, a lu alo sese fanyi mu nu raba yi boxi ma.»

³² «I yi xiye saxi ne doxo firin, barima Ala xa nate na a ra naxan mu kanama, a man mu buma a xa raba.

³³ Mange, yakosi a lanma i xa xaxilima fen naxan lonnixa. I xa Misira noe so na kanyi yi ra.

³⁴ Mange, i xa mixie sugandi naxee jengi fama sade boxi rawali xon ma yi je fanyi solofere bun ma. Boxi daxamui busali suuli yo suuli, e xa fa keren na mange xon ma, a xa a ragata.

³⁵ E xa donse birin malan, e xa a ragata taae kui Misira mange xa noe bun ma.

³⁶ Yi donse ragataxi fama Misira boxi ratangade kaame ma, naxan fama fade je solofere bun.»

³⁷ Na woyenyi naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma.

³⁸ Misira mange naxa a fala e be, «Won noma mixi nde sotode naxan luma alo yi xeme? Ala Xaxili na a be.»

³⁹ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «Ala bara na fe birin masen i be. Mixi yo mu na naxan xaxili fan alo i tan, a xa lonni man xa dangi i gbe ra.

⁴⁰ I tan nan fama findide n ma banxi xunyi ra. N ma pama fama birade i xa yaamari nan foxo ra. N ma mange kibanyi nan tun n nadangixi i ra.»

⁴¹ Misira mange man naxa a fala Yusufu be, «A mato, n bara noe so i yi ra Misira boxi birin ma.»

⁴² A naxa a xa gbeti xurunde ba a belexe ra, a naxa a so Yusufu belexe ra. A naxa sose fanyi ragoro a ma. A naxa konmagore xeeema daaxi ragoro a kon ma.

⁴³ A naxa a rate gise kui, naxan birama Misira mange ragise foxo ra. Soorie nu fa a fala e xui itexi ra pama be, «Wo xinbi sin!» Misira mange a xa mangeya taxu Yusufu ra na ki ne.

⁴⁴ Misira mange man naxa a fala Yusufu be, «N tan nan mange ra, kono xa i mu yaamari fi naxan ma, fefe mu rabama Misira boxi ma.»

⁴⁵ Misira mange naxa Yusufu xili sa Safanati Paneya. A naxa Potifera, On serexedube, xa di gine Asana, fi a ma. Yusufu naxa Misira boxi xun mato folo a ra.

⁴⁶ Yusufu simaya nu bara je tongo saxan li, a fa Misira mange yire temui naxe.

Na temui Yusufu naxa keli Misira mange yire, a sa Misira boxi birin ipere.

⁴⁷ Na je solofere fanyi kui, boxi birin naxa rawali.

⁴⁸ Yusufu naxa donse birin malan naxan sotoxi na je solofere bun ma Misira boxi ma. A naxa donse ragata taae kui naxan sotoxi daaxa.

⁴⁹ Yusufu naxa donse xori gbegebe malan, alo meyenyi naxan na baa de ra. A naxa gbo ye han a mu na xasabi sebe sonon, barima mixi yo mu noma a konti kolonde.

⁵⁰ Beenun kaame je sin temui, Yusufu xa gine Asana, On serexedube Potifari xa di gine, naxa di firin bari a be.

⁵¹ Yusufu naxa a xa di singe xili sa Manasi. Na nan na ki, Ala bara a niya n bara neemu n ma toore birin ma, a nun n baba xa denbaya.

⁵² A naxa a xa di firin nde xili sa Efirami. Na nan na ki, Ala bara n findi di bari ra boxi ma n xun nu goroxi dennaxe.

⁵³ Ne fanyi solofere naxa dangi Misira boxi ma.

⁵⁴ Kaame je solofere naxa a li folo, alo Yusufu a tagi raba ki naxe. Kaame naxa din dunja birin na, konko baloe nu na Misira boxi tan ma.

⁵⁵ Kaame to bara Misira boxi birin suxu, jama naxa sonxoe rate Misira mange ma baloe fe ra. Misira mange naxa a fala Misirakae birin be, «Wo siga a fala Yusufu be, a na fe naxan fala wo be, wo xa na raba.»

⁵⁶ Kaame naxa din boxi birin na. Yusufu naxa donse malandee rabi, a naxa mengi sara Misirakae ma, barima kaame nu bara senbe soto Misira boxi birin ma.

⁵⁷ Mixie nu fa keli yire birin, fafe mengi sarade Yusufu ma, barima kaame nu bara senbe soto dunja birin ma.

42

Yaxuba xa die sigafe Misira

¹ Yaxuba to bara a me a mengi na Misira, a naxa a fala a xa die be, «Wo doxoxi munfe ra?

² N bara a me a mengi na Misira. Wo goro, wo sa mengi sara won be alako won xa balo, won naxa fa faxe.»

³ Yusufu taara mixi fu naxa goro donse xori sarade Misira.

⁴ Yaxuba mu tin Bunyamin, Yusufu xunya, xa bira e foxo ra. A nu fa a fala, «N bara gaaxu fe naaxi naxa fa a soto.»

⁵ Isirayila xa die naxa siga mengi sarade, e nun mixi gbete ra naxee fan nu waxi mengi xon, barima kaame nu bara din Kanaan boxi birin na.

⁶ Yusufu nan nu findixi mange xungbe ra Misira. A tan nan nu mengi sarama mixi birin ma. Yusufu taarae naxa fa, e e yatagi rafelen boxi ma a ya i.

⁷ Yusufu to a taarae to, a naxa e kolon, konko a naxa a yete rasan e ma. A naxa woyen e be a xorochoe ra, «Wo kelixi minden?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Kanaan boxi nan ma, fafe donse sarade.»

⁸ Yusufu naxa a taarae kolon, konko e tan mu kolon soto a xa fe ma.

⁹ Yusufu naxa ratu a xa xiye ma, a naxan sa a taarae xa fe ra. A naxa a fala e be, «Boxi rabenyie nan na wo ra. Wo faxi yi boxi kobidee nan kolonde.»

¹⁰ E naxa a yaabi, «Ade. Mange, muxu faxi donse na tun sarade.

¹¹ Muxu birin, xeme keren xa die nan lanxi muxu ma. Mixi matinxinxie nan na muxu ra. Muxu na i xa yaamari bun ma, muxu mu findixi boxi rabenyie xa ra.»

¹² Yusufu naxa a fala e be, «Wule na a ra. Wo faxi boxi kobidee nan fende.»

¹³ E naxa a yaabi, «Muxu tan luxi alo i xa konyie. Muxu di fu nun firin nan a ra. Mixi keren ma die nan na muxu birin na Kanaan bɔxi ma. Muxu birin xunya na muxu baba yire, di keren tan bara laaxira.»

¹⁴ Yusufu naxa a fala e be, «N a kolon a bɔxi rabenyie nan na wo ra.

¹⁵ N wo matoma yi nan ma. Misira mange xili ra, wo mu kelima be danmi wo xunya mu fa.

¹⁶ Wo mixi nde xee wo ya ma a xa sa fa wo xunya ra. Wo tan donxɔee soma geeli ne. N fama wo xa woyenyi matode, n xa a kolon xa wo nondi falama, xa na mu Misira mange xili ra, bɔxi rabenyie nan na wo ra.»

¹⁷ A naxa e birin makankan han xi saxan.

¹⁸ Xi saxan lɔxɔe, Yusufu naxa a fala e be, «Xa wo bara n xui suxu, wo mu faxama, barima n gaaxuma Ala ya ra.

¹⁹ Xa mixi matinxinxie nan wo ra, wo mixi keren lu geeli kui, booree xa donse xanin wo xa denbayae xɔn ma, barima e na tɔɔre kui.

²⁰ Wo xa fa wo xunya ra n xɔn ma alako n xa a kolon xa nondi falee nan wo ra, na nan a toma wo mu faxama.»

²¹ Na temui, e nu fa a fala e boore be, «Iyo won tan nan yati foxi na won yete ma, barima won na won xunya xa yamapɔxunyi to ne. A naxa won mayandi, kɔnɔ won jan mu a danxun. Na fe nan a toxi won na yi tɔɔre kui.»

²² Ruben to woyenyi tongo, a naxa a fala e be, «N na a fala ne wo be, wo naxa gbaloe fe raba na dimedi ra. Kɔnɔ wo mu tin wo tuli matide n na. Yakɔsi a haake nan won bonbɔfe yi ki.»

²³ E mu nu a kolonxi a Yusufu e xa xui mema, barima xui madangi nu na e tagi.

²⁴ Yusufu naxa a makuya e ra, a nu fa wa. Na dangi xanbi, a naxa fa woyende e be. A naxa Simeyon tongo e ya ma, a a sa geeli e ya xori.

²⁵ Yusufu naxa yaamari fi a xa walikɛe ma, e xa e xa bekie rafe donse xori ra, e xa e xa kɔbiri fan sa kankan xa bekie kui a nun e fandɛ. Na naxa raba e be.

²⁶ Na temui Yusufu xa taarae naxa e xa mengi kote sa sofalee fari, e naxa siga.

²⁷ E to xide li, keren naxa a xa beki rabi alako a xa donse xori so a xa sofale yi ra. A naxa a xa kɔbiri to a xa beki kui.

²⁸ A naxa a fala a taarae be, «E bara n ma kɔbiri ragbilen n ma. A tan nan na n ma beki kui yi ki.» E bɔpɛe naxa mini. E nu fa e boore maxɔrin kontɔfili kui, «Ala munse rabaxi won na yi ki?»

²⁹ E to so e baba Yaxuba yire Kanaan bɔxi ma, e naxa na birin dentɛge a be.

³⁰ E naxa a fala, «Xeme naxan na na bɔxi mange ra, a woyenxi ne muxu be a xɔɔxɔe ra. A man fa muxu findi mixie ra naxee faxi a xa bɔxi rabende.

³¹ Muxu naxa a fala a be, «Mixi matinxinxie nan na muxu ra, bɔxi rabenyie xa mu lanxi muxu ma.

³² Muxu di fu nun firin na a ra, muxu birin baba keren. Keren bara laaxira, muxu xunya na muxu baba fe ma Kanaan bɔxi ma.»

³³ Na xeme naxan na na bɔxi mange ra, a falaxi ne muxu be, «N wama a kolonfe ne xa mixi matinxinxie nan na wo ra. Wo mixi keren lu n yire be. Wo mengi xanin wo xa mixie xɔn, barima kaame na e ma. Wo siga,

³⁴ Kono wo man xa fa wo xunya ra n xon ma. N fama a kolonde na nan ma mixi matinxinxie nan wo ra, boxi rabenyie mu wo ra. Na temui, n wo xunya soma wo yi ra, wo man fa yuleya raba n ma boxi kui.»

³⁵ E to e xa bekie ibagan, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui. E tan nun e baba to na kobiri to, e birin naxa gaaxu.

³⁶ E baba Yaxuba naxa a fala e be, «Wo bara n nagan n ma die ra. Yusufu mu na fa, Simeyon fan mu na. Wo man waxi Bunyamin nan fan tongofe yi ki. Yi kote birin findixi n tan nan gbe ra.»

³⁷ Ruben naxa a fala a baba be, «Xa n mu Bunyamin nagbilen i ma, i xa n ma di firinyie faxa. Bunyamin so n yi ra, n man fama a ra.»

³⁸ Yaxuba naxa a yaabi, «Wo nun n ma di birin mu sigama, barima a taara bara faxa, a keren nan fa luxi. Xa fe nde sa a soto wo xa biyaasi kui, n ma simaya rajonyi findima n be sunnunyi nan na wo foxi ra.»

43

Yaxuba xa die xa biyaasi firin nde

¹ Kaame senbe nu gboma nan tun Kanaan boxi kui.

² Yaxuba nun a xa denbaya to bara ge mengi birin donde e fa naxan na kelife ra Misira, Yaxuba naxa a fala a xa die be, «Wo man xa siga, wo xa sa donse nde sara won be.»

³ Yuda naxa a yaabi, «Misira mange a fala ne muxu be a fanyi ra, <Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin mu fa.>

⁴ Xa i bara tin muxu nun Bunyamin birin xa siga, muxu sigama ne, muxu sa donse sara i be.

⁵ Kono xa i mu tin na ra, muxu mu sigama, barima na xeme a fala ne muxu be, <Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin xa mu fa.>»

⁶ Na temui Isirayila naxa a fala, «Munfe ra wo fe kobi ilanxi n na a falafe na xeme be a xunya gbete na wo be?»

⁷ E naxa a yaabi, «Na xeme muxu maxorinxi ne a xoxoxoxe ra muxu bari ki ma. A nu fa a fala, <Wo baba man na simaya kui? Wo xunya nde na?> Muxu fan naxa a xa maxorinyi birin yaabi. Muxu joxo mu nu a ma, a falama, <Wo fa wo xunya ra.>»

⁸ Yuda naxa a fala a baba Isirayila be, «A lu muxu nun dimedi xa siga. Muxu xa siga, na temui won baloe soto ma ne won mu faxa, i tan, muxu tan, a nun muxu xa die.

⁹ I ya ti n tan na. I fama a maxorinde n tan nan ma. Xa n mu fa a ra, n fa a ti i ya i, na kote bara findi n gbe ra i mabiri.

¹⁰ Yakosi, xa yi fe xa mu muxu rabuxi nu, muxu bara sige nun fa firin naba nu.»

¹¹ E baba Isirayila naxa a fala e be, «Yi nan to fa a ra, wo fan yi nan nabama. Wo boxi daxamui ndee sa kote alako wo xa na xeme sanba wuri dolo, kumi, surayi, labunde, kusu, nun foote kansa ra.

¹² Wo xa mengi sare singe, wo naxan toxi bekie kui, a nun mengi gbete sare, wo xa na kobiri birin xanin wo xun. Temunde na findixi neemui nan na.

¹³ Wo wo xunya tongo, wo xa siga na xeme yire.

¹⁴ Ala Senbe Kanye xa a niya na xeme xa kinikini wo ma, a xa wo xunya so wo yi ra a nun Bunyamin. Xa n tan fa ganma ne n ma die birin na, n bara yerele.»

¹⁵ Yaxuba xa die naxa na sanbasee yailan. E naxa mengi sare singe kobiri tongo, a nun e lanma e xa mengi gbete sara kobiri naxan na. E naxa siga Misira a nun Bunyamin, e sa e yete dentegge Yusufu be.

¹⁶ Yusufu to Bunyamin to e ya ma, a naxa a fala a xa konyi be, «Yi xeme xanin n xonyi. I xa xuruse ndee faxes, i donse yailan, alako muxu xa muxu dege yire keren to yanyi ra.»

¹⁷ Yusufu xa konyi naxa a xa yaamari raba keren na. A naxa Yaxuba xa die xanin Yusufu xonyi.

¹⁸ Gaaxui naxa lu e ma a nu e xaninma temui naxe Yusufu xonyi. E nu fa a fala e boore be, «E na won xaninfe na kobiri nan ma fe ra, won naxan to won ma bekie kui. E fama ne dutunde won ma, e won ma sofalee tongo, e won findi konyie ra.»

¹⁹ Na kui e naxa e maso Yusufu xa banxi konyi ra, e naxa woyen a ra banxi sode de ra.

²⁰ E naxa a fala, «Yandi mange, muxu singe bara fa be nu donse sarade.

²¹ Kono muxu to muxu xide li gbilenfe ra muxu xonyi, muxu naxa muxu xa bekie rafulun, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui na donse saraxi naxan na. Yakosi muxu man bara fa na kobiri ragbilende i ma.

²² Muxu bara fa kobiri gbete fan na, alako muxu man xa donse gbete sara. Muxu mu a kolon mixi yo naxan na kobiri saxi muxu xa bekie kui.»

²³ Mange xa konyi naxa e yaabi, «Wo boje xa sa, wo naxa gaaxu. Ala na a ra, wo baba Marigi Ala nan na harige fixi wo ma wo xa bekie kui. N tan yati nan wo xa kobiri rasuxu.» Na temui a naxa Simeyon ramini e ma,

²⁴ a fa e raso Yusufu xonyi. A naxa ye so e yi ra, alako e xa e sanyie maxa. A naxa jooge so e xa sofalee yi ra donse ra.

²⁵ Yusufu taarae naxa sanbasee yailan, beenu Yusufu soma temui naxe yanyi ra, barima e nu bara a me e e degema naa ne.

²⁶ Yusufu to so banxi, e naxa a xa sanbasee so a yi ra, e e rafelen boxi ma a be.

²⁷ Yusufu naxa e maxorin xa e yalanxi. A man naxa e maxorin, «Wo baba forixi wo naxan xa fe fala n be, se mu a toxi? A man na simaya kui?»

²⁸ E naxa a yaabi, «I xa konyi muxu baba, sese mu a sotoxi. A man na simaya kui.» E man naxa e rafelen boxi ma a bun ma.

²⁹ Yusufu to a ya rakeli, a naxa a xunya Bunyamin to, a nga xa di. A naxa a fala, «Yi nan na wo xunya ra wo naxan xa fe fala n be?» Yusufu naxa a fala Bunyamin be, «N ma di, Ala xa heeri fi i ma.»

³⁰ A xunya xa fe kinikini naxa goro a sondonyi kui, wa xoli naxa a suxu. A naxa keli mafuren, a so a xide a nu fa wa.

³¹ Yusufu to ge a ya rafurukude, a naxa mini, a na mapoxunyi ba a ya ra. A naxa yaamari fi, «Wo donse itaxun.»

³² A xa walikae naxa a gbe sa a xati ma, e a taarae gbe doxo e xati ma, e Misirakae gbe fan doxo e xati ma, barima Misirakae nun Eburu mixie mu e degema yire keren. Misirakae xa naamunyi mu tinma na ra feo.

³³ Yusufu xa walikae naxa a taarae magoro a ya xori. E birin nu magoroxi a fori ki ma, keli di singe ma han dimedi. Yi fe naxa e birin kaaba.

³⁴ Yusufu to yaamari fi donse xa so e yi ra, Bunyamin xa donse nu dangi a taarae gbe ra doxo suuli. E birin naxa e dege, e min, han e wasa.

44

Yusufu na a taarae matofe

¹ Yusufu naxa yi yaamari so a xa banxi walikee xunyi yi ra, a naxe, «Yi mixie xa bekie rafe donse ra e noma naxan xaninde. I man xa e xa kobiri sa e xa bekie kui.

² I xa n ma ye minse gbeti daaxi fan sa e birin xunya donxoe xa beki kui, a nun a xa mengi sara kobiri.» Yusufu fe naxan birin fala a xa walike be, a naxa a birin naba.

³ Kuye to iba geesege, Yaxuba xa die naxa siga, e nun e xa sofalee ra.

⁴ E naxa keli taa kui, konɔ beenun e xa makuya, Yusufu naxa a fala a xa walike be, «Keli, i siga na mixie foxo ra, i xa e suxu. I na e li, a fala e be, <Wo fe fanyi masaraxi fe kobi ra munfe ra?

⁵ Munfe ra wo n ma mange xa ye minse gbeti daaxi se matose mupaxi? Na fe mooli mu fan.»

⁶ Mange xa walike to e yire li, a naxa na birin fala e be.

⁷ E naxa a yaabi, «Mange, i woyenma yi mooli ra munfe ra? Muxu tan, i xa konyie mu noma na mooli rabade.

⁸ Muxu kobiri naxan to bekie kui Kanaan, muxu bara fa a ra. Munfe ra muxu gbeti, xa na mu a ra xema, mupama i xa mange xa banxi kui?

⁹ I na sese to muxu yi ra naxan findixi Misira mange gbe ra, i xa na kanyi faxa, i xa muxu tan donxoe fan findi i xa konyie ra.»

¹⁰ Mange xa konyi naxa a fala, «Na bara fan. Wo naxan falaxi yi ki, n fan bara tin na ra. N na se keren to mixi naxan yi ra, na tan bara findi n ma konyi ra, wo tan donxoe bara kisi.»

¹¹ E birin naxa e xa bekie ragoro mafuren, e naxa e rafulun.

¹² Mange xa konyi naxa e fetenken folo fori ma a sa dɔxo dimedi ra. Na ye minse gbeti daaxi naxa to Bunyamin xa beki kui.

¹³ Na kui Yaxuba xa die naxa e xa donmae iboo. E birin naxa e xa kote baki sofalee fari, e man naxa gbilan taa kui.

¹⁴ Yuda nun a xunxae to Yusufu xonyi li, e naxa e felen a bun boxi ma.

¹⁵ Yusufu naxa a fala e be, «Wo yi rabaxi munfe ra? Wo mu a kolon, mixi alo n tan a noma se matode fe birin ma?»

¹⁶ Yuda naxa a yaabi, «N munse falama n ma mange be? N lan n xa munse fala? Muxu noma fiixede di? Ala bara i xa konyie to fe kobi xun ma. Muxu bara findi n ma mange xa konyie ra, muxu tan nun yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi.»

¹⁷ Yusufu naxa a fala, «N mu noma na mooli rabade. Yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi ra, na nan na n ma konyi ra, konɔ wo tan, wo siga xaxilisa kui wo baba yire.»

¹⁸ Na xanbi Yuda naxa makore mange ra, a naxa a fala a be, «N bara i mayandi n ma mange, a lu n xa masenyi nde ti i be. I boje naxa te n tan i xa konyi xili ma, barima i luxi ne alo Misira mange.

¹⁹ A singe ra i muxu maxorin ne, fa a fala, <Wo baba na na? Wo xunya nde na na?»

²⁰ Muxu naxa i yaabi, <Muxu baba forixi na na, a nun muxu xunya, a naxan sotoxi a xa xemeforipa kui. Bunyamin taara bara faxa, a keren nan fa luxi a nga xa die ya ma, a tan nan napan muxu baba ma.»

²¹ «I bara a fala muxu tan i xa konyie be, <Wo fa a ra n xon ma alako n xa a to n ya ra.»

²² Muxu naxa n ma mange yaabi, <Yi dimedi mu kelima a baba seeti ma, xa na mu a ra a baba faxama ne.>

²³ Kono i bara a fala i xa konyie be, <Xa wo nun wo xunya birin mu fa, n mu n ya tima wo be.>

²⁴ Muxu to siga n baba yire, i xa konyi, muxu naxa mange xa dentege sa a be.»

²⁵ «Na dangi xanbi, muxu baba man naxa a fala muxu be, <Wo siga, wo xa sa donse nde sara won be.>

²⁶ Muxu naxa a yaabi, <Muxu mu noma sigade xa muxu nun muxu xunya birin mu a ra. Xa biyaasi lanma, fo muxu nun muxu xunya xa siga. Xa na mu a ra, yi xeme mu muxu rasenema.>

²⁷ I xa konyi, n baba, a a fala ne muxu be, <Wo a kolon n ma gine di xeme firin nan barixi n be.

²⁸ Keren kelixi ne n xun ma, n ɲɔɲɔ luxi a ma temunde sube nde bara a ibɔɔ, barima han yakosi n mu nu a to.

²⁹ Xa wo yi di fan tongo n xun ma, fe ɲaaxi nde naxa a soto, n faxama ne na sunnunyi ra n fate.»

³⁰ «Yakosi xa n sa gbilen n baba yire, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra,

³¹ n baba faxama ne, barima a nii luuti nan Bunyamin na. A na a to yi dimedi mu na muxu ɬɔɬɔ ra, muxu tan i xa konyie bara e baba forixi faxes sunnunyi ra a fate.

³² N tan i xa konyi, n dɔɬɔɬɔ ne seɛke ra yi dimedi xa fe ra. N nu bara a fala n baba be, <Xa n mu gbilen a ra i yire, na bara findi n ma kote ra n ma dunjeigiri birin kui.>»

³³ «Yakosi n bara i mayandi, i xa tin n tan xa lu yi dimedi ɲɔɲɔɛ ra, n xa findi i xa konyi ra, alako yi dimedi nun a taarae birin xa siga.

³⁴ N noma sigade n baba yire di, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra? N mu noma a lude sunnunyi xa n baba faxes n ya xori.»

45

Yusufu a yete masenfe

¹ Yusufu to mu nu wama wafe a xa konyie ya xori, a naxa e yamari e birin xa mini. Na kui, a nu a yete masenma a taarae be temui naxe, mixi gbete yo mu nu na naa.

² Yusufu naxa wa a xui itexi ra, han Misirakae nun Misira mange xa mixi birin naxa na fe kolon.

³ Yusufu naxa a masen a taarae be, «Yusufu nan n na! N baba man na dunje?» Kono a taarae mu no a yaabide fefe ma. E de bara ixara, e gaaxu a ya ra.

⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N bara wo maxandi, wo xa wo maso n na.» E naxa e maso a ra. A naxa a fala, «N tan nan na Yusufu ra, wo xunya, wo naxan mati a xa findi konyi ra Misirakae be.

⁵ Yakosi wo boɲe naxa mini, wo naxa gaaxu, wo to bara n mati konyi ra, n saramae naxa fa n na yi boxi ma. Ala nan na ragirixi. A tan nan n xexxi wo ya ra alako n xa wo rakisi.

⁶ Wo bara a to, ɲe firin nan yi ki kaame na boxi ma, kono ɲe suuli man luxi. Bɔxi mu rawalima, sansi mu xabama.

⁷ Ala n nasanbaxi ne wo ya ra, alako n xa boxi donse nde ragata wo be, wo xa no balode maratange kui.

⁸ Wo tan xa mu faxi n na be. Ala na a ra. A tan nan n findi Misira mange baba ra, a xa banxi nun a xa boxi birin xa lu n ma yaamari bun ma.»

⁹ «Wo xulun, wo xa siga n baba yire. Wo xa a fala a be, «I xa di Yusufu yi nan falaxi, «Ala bara n findi Misira mange ra. I xa siga n yire, i naxa dugundi.

¹⁰ I fama lude Gosen boxi nan ma n fe ma, i tan, i xa die, i xa mamadie, i xa xurusee, nun i harige birin.

¹¹ Ne suuli kaame man luxi. N i hayi birin fanma ne Gosen, alako i nun i xa denbaya naxa findi setaree ra.»»

¹² «Wo bara a to wo yete ya ra, n xunya Bunyamin fan bara a to, a n tan yati nan woyenfe wo be.

¹³ Wo xa n ma mangeya senbe tagi raba n baba be, n na naxan kui Misira boxi ma, a nun wo fe naxan birin toxi. Wo wo xulun, wo xa fa n baba ra han be.»

¹⁴ Yusufu naxa findigilin a xunya Bunyamin ma, e firin naxa wa a xoxoxe ra.

¹⁵ Yusufu naxa a taarae fan masunbu, e birin naxa wa. Na xanbi, a taarae naxa suusa woyende a be.

¹⁶ Misira mange naxa kolon soto a ma, a Yusufu taarae bara fa. Na naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma.

¹⁷ A naxa a masen Yusufu be, «A fala i taarae be, «Wo kote baki wo xa sofalee fari, wo xa siga Kanaan boxi ma.

¹⁸ Na temui wo xa gbilen wo nun wo baba nun wo xabile ra n yire. Se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, n na a soma ne wo yi ra, wo man fa boxi daxamui fanyi don.»

¹⁹ I xa a fala i taarae be, «Wo xa Misira gisee xanin, wo xa wo baba, wo xa die, nun wo xa ginnee baki e kui, wo xa fa e ra.

²⁰ Wo naxa mone sese xa fe ra, barima se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, a findima wo gbe nan na.»»

²¹ Isirayila xa die naxa na raba. Yusufu naxa gisee so a taarae yi ra alo Misira mange a fala a be ki naxe. A naxa fande fan so e yi ra e naxan donma kira ra.

²² A naxa donma fanyie fi a taarae birin ma. Kono a kobiri kole keme saxon nan fi Bunyamin tan ma, a nun donma suuli.

²³ A naxa Misira daxamui fanyi baki sofale fu fari a baba xa sanbe. A man naxa donse xori, taami, nun fande gbetee baki sofale gine fu fari a baba xa biyaasi xa fe ra.

²⁴ Na dangi xanbi, a naxa a taarae lu e xa siga. A naxa a fala e be, «Wo naxa galanbu kira xon ma de!»

²⁵ E naxa keli Misira, e te Kanaan boxi ma e baba Yaxuba yire.

²⁶ E naxa a fala a be, «Yusufu mu faxaxi! A tan nan Misira boxi birin yamarima!» Yaxuba to na me, a mu no lade na ra.

²⁷ Kono e to Yusufu xa masenyi birin dentegbe a be, a ya fan naxa gisee to Yusufu naxee rasanbaxi a xaninfe ra, Yaxuba naxa seewa.

²⁸ Isirayila naxa a fala, «N bara pelexin, n ma di Yusufu man na jengife. Beenun n xa faxa, n fama ne a tode.»

¹ Yaxuba naxa a harige birin xanin a xun ma. A to Beriseeba li, a naxa serexe ba a baba Isiyaga Marigi Alatala be.

² Ala naxa Isirayila xili xiye kui, «Yaxuba, Yaxuba.» Isirayila naxa a ratin, «N tan nan ya.»

³ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Ala ra, i baba Marigi Ala. Hali i mu gaaxu sigafe ra Misira, barima n i findima si belebele nan na.

⁴ Won birin nan sigama Misira, n tan nan man fama i ragbilende be. Yusufu yati nan fama i yae ragalide i jon temui.»

⁵ Na kui, Yaxuba naxa keli Beriseeba. Isirayila xa die naxa e baba Yaxuba, e xa die, a nun e xa ginee baki gisee kui, Misira mange naxee rasanba.

⁶ E naxa e xa xurusee tongo, a nun e se naxan birin soto Kanaan boxi ma. Yaxuba naxa siga Misira a nun a bonsœ birin.

⁷ A naxa a xa die nun a xa mamadie birin xanin a xun ma. A naxa siga a tan nun a bonsœ birin.

⁸ Isirayila xa die xili nan ya naxee siga Misira. Yaxuba nun a xa di xemee xa taruxui nan ya: Yaxuba xa di singe lanxi Ruben nan ma.

⁹ Ruben xa die nan ya: Hanoki, Palu, Heseron, nun Karimi.

¹⁰ Simeyon xa die nan ya: Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun Soli. Soli findi Kanaan gine xa di nan na.

¹¹ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kohata, nun Merari.

¹² Yuda xa die nan ya: Eri, Onan, Selaha, Peresi, nun Sera. Kono Eri nun Onan faxa Kanaan boxi nan ma. Peresi xa die findi Heseron nun Hamuli nan na.

¹³ Isakari xa die nan ya: Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

¹⁴ Sabulon xa die nan ya: Seredi, Elon, nun Yaxaleeli.

¹⁵ Die nan na ki, Leya naxee bari Yaxuba be Padan Arami. A man naxa a xa di gine Dina bari naa. A xa di xemee nun di ginee konti birin nalanxi mixi tongo saxon a nun saxon.

¹⁶ Gadi xa die nan ya: Sefon, Hagi, Suni, Esibon, Eri, Arodi, nun Areli.

¹⁷ Aseri xa die nan ya: Yimina, Yisiwa, Yisiwi, Beriya, a nun e xunya ginema Sera. Beriya xa die findi Heberi nun Malakiyeli nan na.

¹⁸ Die nan na ki, Silipa naxee bari Yaxuba be. E birin nalanxi mixi fu nun senni. Laban nu bara Silipa so a xa di gine Leya yi ra.

¹⁹ Yaxuba xa gine Raxele xa die nan ya: Yusufu nun Bunyamin.

²⁰ Asena naxa di firin soto Yusufu be Misira boxi ma: Manasi nun Efirami.

Asana nan lanxi On sɛrɛxɛdubɛ Potifari xa di gine ma.

²¹ Bunyamin xa die nan ya:

Bela, Bekerɪ, Asibeli, Gera, Naaman,
Eki, Rosi, Xupimi, Mupimi, nun Arade.

²² Die nan na ki, Raxelexaxee bari Yaxuba bɛ.
E birin nalanxi mixi fu nun naani.

²³ Dana xa di nan ya:

Xusimi.

²⁴ Nafatali xa die nan ya:

Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Silemi.

²⁵ Die nan na ki, Bila naxee bari Yaxuba bɛ.

E birin nalanxi mixi solofere.
Laban nu bara Bila so a xa di gine Raxelexaxee yi ra.

²⁶ Yaxuba nun mixi naxee birin siga Misira,
a bɔnsɔɛ birin nalanxi mixi tongo senni nun senni,
bafɛ a xa die xa ginee ra.

²⁷ Yusufu di xɛmɛ firin nan bari Misira.
Yaxuba xabilɛ naxan siga Misira bɔxi ma,
e kɔnti birin nalanxi mixi tongo solofere.

²⁸ Yaxuba naxa Yuda xɛɛ a ya ra Yusufu xɔn ma, alako a xa kira yailan
e bɛ sigafɛ ra Gosen. E to so Gosen bɔxi ma,

²⁹ Yusufu naxa a gise tongo, a naxa siga a baba Isirayila ralandɛ naa. A
to a li, a naxa findigilin a ma, a nu fa wa ra a xɔnkuye ra.

³⁰ Isirayila naxa a fala Yusufu bɛ, «Hali n faxa fa, n bɔɛɛ bara sa barima
n bara i yatagi to, i man na ɲɛngifɛ.»

³¹ Yusufu naxa a fala a taaraɛ bɛ, a nun a baba xa denbaya, «N xa siga,
n xa sa a fala Misira mangɛ bɛ, «N taaraɛ nun n baba xa denbaya naxee
nu sabatixi Kanaan bɔxi ma, e birin bara fa n yire.

³² Yi mixie gɔɔrɛ kanyie nan e ra. E xuruseɛ nan demadonma. E bara
fa e xa gɔɔrɛɛ ra, sie, yɛxɛɛɛ, ningee, nun e harige birin.»

³³ Misira mangɛ na wo xili tɛmui naxɛ, a wo maxɔrinma nɛ wo xa wali
ma.

³⁴ Wo xa a yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse maxurie nan
na, kabi muxu dimɛdi tɛmui han yakɔsi, alɔ muxu benbae nu a rabama
ki naxɛ.» Na kui wo fama lude Gosen bɔxi nan ma, barima xuruse
demadonyie rapaaxu Misirakɛ ma.»

47

Yaxuba sabatife Misira

¹ Yusufu naxa siga a sa a fala Misira mangɛ bɛ, «N baba nun n
ngaxakerenyie bara fa Gosen kelife Kanaan bɔxi ma. E bara fa e xa
xuruseɛ nun e harige birin na.»

² A naxa a taara suuli ndee masen Misira mangɛ bɛ.

³ Misira mangɛ naxa Yusufu taaraɛ maxɔrin, «Wo wali mundun
nabama?» E naxa Misira mangɛ yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi
xuruse demadonyie nan na, alɔ muxu benbae nu a rabama ki naxɛ.»

⁴ E man naxa a fala Misira mangɛ bɛ, «Muxu faxi nɛ, muxu xa lu yi bɔxi
ma sinden, barima sɛxɛ mu na muxu xɔnyi kɔrɛ xuruseɛ naxan donma.

Kaame bara din Kanaan boxi ra. Muxu bara i mayandi i xa muxu tan i xa konyie sago sa, muxu xa lu Gosen boxi ma.»

⁵ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «I baba nun i taarae bara fa i foxo ra.

⁶ Misira boxi na i sagoe. Yire fanyi fen Gosen mabiri, i baba nun i ngaxakerenyie luma dennaxe. Xa i mixi matinxinxie kolon e ya ma, e sugandi e xa findi n ma xuruse demadonyie ra.»

⁷ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a baba xanin Misira mange yire, a a masen a be. Yaxuba naxa duba Misira mange be.

⁸ Misira mange naxa Yaxuba maxorin, «I xa simaya je yeri a ra yi ki?»

⁹ Yaxuba naxa Misira mange yaabi, «N ma simaya je keme je tongo saxon na a ra yi ki. N simaya dunke naxasixi nan sotoxi. A jan mu makorexi n benbae xa simaya xasabi ra.»

¹⁰ Yaxuba to duba Misira mange be, a naxa siga.

¹¹ Yusufu naxa boxi fanyi fi a baba nun a taarae ma, alo Misira mange a yamari ki naxe. E boxi naxan soto a tan nan fan Misira boxi birin be. A xili Ramesesi.

¹² Yusufu naxa meeni a baba, a taarae, nun a baba xa denbayae birin ma.

¹³ Na temui kaame nu bara senbe soto. Donse mu nu toma keli Misira boxi ma han Kanaan. Kaame naxa jama halaki.

¹⁴ Kobiri naxan birin nu na Misira nun Kanaan boxi ma, Yusufu naxa a masara mengi ra. A naxa na kobiri ragata Misira mange xa banxi kui.

¹⁵ Misirakae nun Kanaankae xa kobiri birin to jon, Misirakae naxa fa Yusufu yire e a fala, «Donse so muxu yi ra! A lanma muxu xa faxa i ya xori? Muxu xa kobiri birin bara jon.»

¹⁶ Yusufu naxa e yaabi, «Wo fa wo xa xurusee ra, won xa a masara donse ra, barima kobiri mu na wo yi ra.»

¹⁷ E naxa fa e xa xurusee ra Yusufu xon ma. E xa soe, sie, yexeee, ningee, nun sofalee, e nee birin masara Yusufu ma donse ra. A naxa donse taxun e ra e xa xurusee masare ra.

¹⁸ Na je to dangi, e naxa fa a yire, e a fala a be, «Muxu mu noma muxu noxunde muxu xa mange ma. Kobiri yo mu na muxu yi ra. Muxu xa xuruse fan birin na muxu xa mange yi ra. Muxu gundie nun muxu xa boxie gbansan nan luxi muxu yi ra donse sare ra muxu xa mange be.

¹⁹ A lanma muxu xa faxa i ya xori, muxu xa boxie xun xa rakana? Muxu nun muxu xa boxie masara donse ra, muxu xa findi Misira mange xa konyie ra, muxu xa boxie fan xa findi a gbe ra. Sansi xori so muxu yi ra muxu naxan nawalima, muxu xa balo alako muxu naxa faxa, boxi fan naxa rabepin.»

²⁰ Na kui Yusufu naxa Misirakae xa boxi birin sara Misira mange be. Kaame xa xoxoxoe nu bara a niya e xa e xa boxi birin mati Misira mange ma.

²¹ Yusufu Misira jama birin findi konyie ra na ki ne.

²² Kono serexedubee tan mu e gbe boxie sara, barima Misira mange nu hinnema e ra donse fe ra.

²³ Yusufu naxa a fala jama be, «N bara wo sara to a nun wo xa boxie Misira mange be. Sansi nan yi ki, wo xa boxie rawali.

²⁴ A xaba temui, wo a doxo suuli nde soma Misira mange nan yi ra. Doho naani naxee luma, na findima sansi nun baloe nan na, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mixi birin be.»

²⁵ E naxa a fala, «I bara muxu rakisi! Muxu bara muxu xa mange xa fe fanyi to a naxan nabaxi muxu be. Muxu findima Misira mange xa konyie nan na.»

²⁶ Yusufu naxa na findi seriye ra. Han to Misira boxi daxamui doxo suuli nde birin findi Misira mange nan gbe ra. Serexedubee xa boxie nan gbansan mu findixi Misira mange gbe ra.

²⁷ Isirayilakae naxa sabati Gosen Misira boxi ma. Na boxi naxa findi e gbe ra. E bonsoe naxa gbo ye.

²⁸ Yaxuba je fu nun solofere nan naba Misira boxi ma. A xa simaya naxa je keme je tongo naani nun solofere li.

²⁹ Isirayila xa simaya to nu fa jonfe, a naxa a xa di Yusufu xili, a a fala a be, «Na kui, i xa i belexe doxo n tabe bunyi ra, i fa i kali n be fa a falafe ra, i mu n nagatama yi Misira boxi ma, i xa meeni n ma tinxinyi kui, i hinne n na.

³⁰ N na laaxira temui naxe, i xa n namini Misira, i sa n nagata n benbae xa gaburi yire.» Yusufu naxa a yaabi, «I naxan falaxi n be, n na rabama ne.»

³¹ Yaxuba naxa a fala, «I rakali n be.» Yusufu naxa a kali a be. Na temui Yaxuba naxa a felen a xa sade xunyi ra.

48

Yusufu xa die Manasi nun Eframi

¹ Na fe birin to bara dangi, e naxa a fala Yusufu be, «I baba mu yalanxi.» Yusufu naxa siga a baba yire, a nun a xa di xeme firinyie, Manasi nun Eframi.

² Mixi nde naxa a fala Yaxuba be, «I xa di Yusufu bara fa.» Isirayila naxa senbe raba, a keli, a doxo sade ma.

³ Yaxuba naxa a fala Yusufu be, «Ala Senbe Kanyi mini ne n ma Lusi Kanaan boxi ma. A naxa barake sa n ma fe.

⁴ Ala naxa a fala n be, «N i findima dibari belebele nan na. N i xa die rawuyama ne, han e findi jama gbegebe ra. N yi boxi fima ne i bonsoe ma, hali i dangi xanbi, a findi e gbe ra han dunja jon.»

⁵ «Yakosi yi di firinyie, i naxee barixi Misira beenun n tan xa fa, n bara e findi n ma die ra. Eframi nun Manasi findima n tan nan gbe ra, alo Ruben nun Simeyon.

⁶ Kono i di naxee barima yee xanbi ra, i gbe lanxi nee nan ma. E fama lude e taarae nan bun ma e ke xa fe ra.

⁷ N to keli Padan, Raxeke naxa faxa n yi ra kira xon Kanaan boxi ma. A jonde mu nu makuya Efarata ra. N naxa a ragata menni, Efarata kira ra, dennaxe xili Beteleemu.»

⁸ Isirayila naxa Yusufu xa die mato, a fa a fala, «Ndee yee ra?»

⁹ Yusufu naxa a baba yaabi, «N ma di xeme na e ra Ala naxee fixi n ma be.» Isirayila naxa a fala, «I xa e maso n na, alako n xa duba e be.»

¹⁰ Yaxuba nu bara ge foride, a yae mu nu see igbema sonon. Yusufu to a xa die maso a ra, Isirayila naxa e masunbu, a findigilin e ma.

¹¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «N mu nu laxi a ra, xa n i yatagi toma sonon, kono Ala bara a ragiri n bara i xa die fan to.»

¹² Yusufu naxa a xa die tongo a baba san ma, a fa a rafelen boxi fari.

¹³ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a xa di firinyie tongo e belexe ma. A naxa Eframi suxu a yirefanyi belexe ra, Isirayila koola mabiri. A naxa

Manasi suxu a koola belexe ra, Isirayila yirefanyi mabiri. A naxa e maso a ra.

¹⁴ Kono Yaxuba naxa a yirefanyi belexe sa Eframi xunyi fari naxan na dimedi ra. A naxa a koola belexe sa Manasi xunyi fari naxan na di singe ra. A nu a kolon a nu fe naxan nabama a belexe ra.

¹⁵ A naxa duba Yusufu be, a fa a fala,
«Ala, n benbae Iburahima nun Isiyaga jere naxan ya xori,

Ala naxan na n kantama ra, kafi n bari loxo han to,

¹⁶ Ala naxan maleke xexi n natangade fe xoro xo ma,
a xa barake sa yi dimee xa fe.

Mixie xa e xili n xili ra,

e xa e xili n benbae Iburahima nun Isiyaga xili ra.

E bonsoe xa wuya a gbegbe ra dunja.»

¹⁷ Yusufu naxa a to a baba bara a yirefanyi belexe sa Eframi xunyi ma. Na fe mu rafxanxi a ma. A naxa a baba belexe suxu, a ba Eframi xunyi ma, a fa a sa Manasi xunyi ma.

¹⁸ Yusufu naxa a fala a baba be, «N baba, na ki xa mu a ra, barima yi nan na fori ra. I yirefanyi belexe sama yi nan xunyi ma.»

¹⁹ A baba naxa tondi, a fa a fala, «N ma di, n a kolon, n a kolon. A fan fama findide bonsoe wuyaxi kanyi nan na. A fan gboma ne, kono a xunya nan fama gbode dangife a ra. A xunya bonsoe findima ne si wuyaxi ra.»

²⁰ A naxa duba e be na loxo, a fa a fala, «Isirayilakae duba rabama wo xilie nan na. E fama a falade, «Ala xa i lu alo Eframi nun Manasi.» Na kui a naxa Eframi ti yare Manasi be.

²¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I bara a to, a gbe mu luxi n xa laaxira, kono Ala tima ne i fanga ra, a fa i ragbilen i benbae xa boxi ma.

²² N fama ke fide i ma dangi i taarae ra. N boxi naxan nasuxu Amorikae yi ra n ma santidegema nun n ma xali saabui ra, n bara na fan sa i ke fari.»

49

Yaxuba xa duba donxo

¹ Yaxuba naxa a xa die xili, a naxa a fala e be, «Wo xa wo malan, n xa fe fala naxan fama rabade wo be.»

² «Yaxuba xa die, wo fa be,
wo xa wo tuli mati wo baba Isirayila ra.

³ Ruben, i tan, n ma di singe,
i tan nan na n ma fonike di ra.
I bara findi fisamante ra lasiriya kui.
I senbe dangi birin na.

⁴ Kono i to findi xurutare nan na,
alo ye naxan susuma,
i mu fisamanteya sotoma sonon,
barima i bara i sa i baba xa sade ma a nun i nanden.
Na bara findi seniyentareja ra.

⁵ Simeyon nun Lewi findixi ngaxakerenmae nan na.
Santidegema nan na e xa geresose ra.

⁶ N mu soma e xa fefe ya ma,
n mu tinma doxo de e xa malanyi,

barima e xa bojete kui e bara xemsee faxa,
e xa kalabantepa kui e bara tuurae maxono fufafu.

⁷ N bara e xa bojete danka,
barima geregerie nan e ra.
E naxan nabama, n bara na danka,
barima e ya ixara.
E bonsoe mu luma yire keren Yaxuba xonyi,
n e rayensenma ne Isirayila boxi ma.

⁸ Yuda, i xunxae i tan nan tantuma.
I fama ne xutu sotode i yaxuie ma.
I baba xa di xemsee magoroma ne i be.

⁹ Yuda, yete yore nan lanxi i ma.
N ma di, i baloma sube nan xun na.
I xinbie kuntanma ne alo yete.
Nde noma suusade a xa i rakeli?
¹⁰ Mange sawuri fama lude Yuda bonsoe nan yi.
Mixi yo mu mange sawuri bama a yi,
beemanu tonxuma kanyi fama temui naxe,
sie suydima naxan be.

¹¹ A xa sofale xirima weni bili nan na,
a xa sofale yore xirima weni bili fanyi nan na.
A xa donma nun a xa xinbeli donma xama weni ye nan na.

¹² A ya mapingixi alo weni,
A jinyi fiixe alo xije.

¹³ Sabulon fama sabatide baa de ne.
A findima wafu de nan na kunkuie be.
A xa naaninyi luma ne Sidon nan seeti ma.

¹⁴ Isakari senbe gbo alo sofale,
naxan a sama goore firinyie tagi.

¹⁵ A saxi boxi naxan ma,
yire fanyi nan a ra.
A tunki felenma ne kote bun ma,
a luma yaamari nan bun ma.

¹⁶ Dana a xa nama yamarima ne,
alo Isirayila bonsoe nde.

¹⁷ A luma ne alo boximase kira xon ma,
alo tanbalunbe sankira ra.
A na soe tingilinyi xin,
soe ragi birama ne a fari ma.

¹⁸ Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra.

¹⁹ Gadi, geresoe a gerema ne,
kono a tan nan e raboronma a tingilinyi ra.

²⁰ Aseri xa boxi findima daxamui fanyi yire nan na,
naxan findima mange daxamude ra.

²¹ Nafatali luma ne alo xeli gine naxan na a gife,

a wøyen fanyie falama nē.

²² Yusufu luma nē alo sansi burexē nēnē,
naxan bogima a fanyi ra xure sēeti ma.
A salonyie tima tēte nan xun.

²³ Mixie naxa gere giri a ma,
e naxa xali woli a ma gere ra.

²⁴ Kōnō a xa xali senbē gbo,
a belexē fan xōrōxō
Yaxuba Marigi Ala Senbē Kanyi saabui ra,
naxan findixi Isirayila kantama ra,
naxan luxi alo fanye.

²⁵ I baba Marigi Ala fama i malide.
Ala Senbē Kanyi barakē sama nē i xa fe.
A kooe barakē fima nē i ma,
a bōxi barakē fi i ma,
a dibari barakē ragiri i ma.

²⁶ I baba xa dube dangi baloe nun se fanyi birin na,
naxan kelima geya fari,
geya naxan tixi kafi dunipa fole.
Na barakē birin xa lu Yusufu ma,
naxan findi a ngaxakerenyie xa mangē ra.

²⁷ Bunyamin luma nē alo wulai bare xaape.
A sube faxama gēsege,
a a dōnxōe don nunmare.»

²⁸ Isirayila bōnsōe fu nun firinyie nan na ki, a nun dube e baba naxan nabaxi kankan bē.

²⁹ Na dube dangi xanbi, Yaxuba naxa a jundu a xa die ma, a falafe ra,
«N fa sigafe n benba faxaxie nan yire. N na faxes, wo n nagata n benbae ragatade, gaburi naxan na Eferon Xitika xa xē yire,

³⁰ Makipela xē fōnme ra, Mamire fē ma, Kanaan bōxi ma. Iburahima na xē saraxi Eferon Xitika nan ma, alako na xa findi a xa mixi ragatade ra.

³¹ Iburahima ragataxi mēnni nē, a nun a xa gine Sara. Isiyaga fan nagataxi mēnni nē a nun a xa gine Rebeka. N tan fan Leya ragataxi mēnni nē.

³² Na xē nun na fōnme naxan na naa, e saraxi Xitikae nan ma.»

³³ Yaxuba to bara gē a xa wøyenyi masende a xa die bē, a naxa a sa sade ma, a fa laaxira, a a benbae li aligiyama.

50

Yaxuba xa jōn fe

¹ Yusufu naxa findigilin a baba ma, a masunbu, a wama.

² Na dangi xanbi, Yusufu naxa yaamari fi seribae ma e xa a baba fate sōxō seri ra, alako a fure naxa bōrō. E naxa na wali raba a baba Isirayila ra

³ xi tongo naani bun ma e xa naamunyi ki ma. Misirakae naxa a jōnfe raba xi tongo solofere bun.

⁴ N̄on fe to bara ba a ra, Yusufu naxa a fala Misira mange xa mixie be, «N bara wo mayandi, xa n ma fe rafa wo ma, wo xa n waxonfe masen Misira mange be.

⁵ N baba n nakali ne, a naxe, «N fa na faxafe ne. I n nagatama gaburi nan kui n naxan gexi Kanaan boxi ma.» Na kui n wama sigafe ne n xa sa n baba ragata. N na ge, n fama.»

⁶ Misira mange naxa a yaabi, «Siga, i xa sa i baba ragata alo a i rakalixi ki naxe.»

⁷ Yusufu naxa siga a baba ragatade. A naxa siga a nun Misira mange xa konyie, Misira mange xa mixi xungbee, Misira kuntigie,

⁸ a yete xa denbaya, a taarae, nun a baba xa denbaya. E xa dimedie nun e xa xurusee gbansan naxa lu Gosen boxi ma.

⁹ Soorie nun soe ragie naxa Yusufu mati e xa gisee kui. Nama belebele nan nu e ra.

¹⁰ E to Atadi lonyi li Yuruden naakiri ma, e naxa n̄on fe belebele raba. Yusufu naxa binye fi a baba ma, a n̄on fe xanin han xi solofere.

¹¹ Kanaankae naxa e n̄oxo d̄oxo na maragate x̄on ma, naxan nabaxi Atadi xa lonyi ma. E naxa a fala, «Yi n̄on fe findi fe belebele nan na Misirakae be.» Na nan a toxi e naxa «Misira N̄on fe» xili fala na yire xun Yuruden naakiri ma.

¹² Na kui, Yaxuba xa die naxa e baba waxonfe raba alo a a fala e be ki naxe.

¹³ E naxa a xanin Kanaan boxi ma, e naxa a ragata Makipela xa xe yire fonme kui, Iburahima xe naxan sara Eferon Xitika ma alako na xa findi mixi ragatade ra Mamire seeti ma.

¹⁴ Yusufu to ge a baba ragatade, a naxa gbilen Misira boxi ma, a nun a taarae nun mixi naxan birin a mati.

¹⁵ Yusufu taarae to bara a to e baba bara faxa, e naxa a fala, «Xa Yusufu fa won findi a gerefara, won fe jaaxi naxan birin nabaxi a ra, a gbeɔxoma ne won ma.»

¹⁶ Na kui e naxa siga Yusufu yire, e a fala a be, «I baba yi nan falaxi muxu be beenun a xa faxa, a naxe,

¹⁷ «Wo yi fala Yusufu be, «N bara i maxandi, dipe i taarae xa gbaloe fe ma a nun e xa yunubi, barima e bara fe jaaxi raba i ra. N bara i maxandi, yakosi dipe i baba Marigi Ala xa konyie ma.»» E to na masenyi fala Yusufu be, a naxa wa.

¹⁸ A taarae naxa e felen a bun ma, e fa a fala, «Muxu tan nan ya, i xa konyie.»

¹⁹ Yusufu naxa a fala e be, «Hali wo mu gaaxu. Ala mu na n tan xa ra.

²⁰ Wo lan ne n xun wo naxa fe jaaxi raba n na, kono Ala naxa a masara fe fanyi ra alako n xa fe rakamali nama nii ratangafe ra.

²¹ Yakosi hali wo mu gaaxu. N wo hayi birin fanma ne nun wo xa die.» A xa woyenyi naxa e boje sa.

Yusufu xa faxe

²² Yusufu naxa lu Misira, a tan nun a xa denbaya birin. A naxa je keme je fu soto simaya ra.

²³ Yusufu naxa a xa mamadie nun a tolobitee to, a xa di Efirami naxee soto. A naxa Manasi xa di Makiri xa die to, a nee tongo a gbe die ra.

²⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N fan na faxafe ne, kono Ala wo malima ne a fanyi ra. A fama ne wo tongode Misira, a wo xanin boxi ma a dennaxe laayidi tongo Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.»

²⁵Yusufu naxa Isirayila xa die rakali, a fa a fala, «Ala na wo mali gbilenfe ra Kanaan boxi ma, wo xa n fure xanin naa.»

²⁶Yusufu laaxira a je keme je fu nan ma. E naxa a fure soxo seri ra alako a fate naxa boro, e a ragata fure kankira kui Misira boxi ma.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotoe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui foloxi Tawureta Munsa xa kitaabui singe nan kui, e naxan ma «Fe Folo Fole.» Na sora donxoe a masenma Isirayila sabatixi Misira boxi ma ki naxe Annabi Yusufu xa waxati.

Yusufu nun a taarae to faxa, Isirayila nun Misira xa defanyi naxa xurun folo. A raponyi Isirayila naxa findi Misira xa konyie ra. Misira mange naxa e rawali a paaxi ra, e xa taee ti a be.

Kono Alatala naxan mu neemuma a xa pama ma, a naxa Annabi Munsa xee Misira boxi ma alako Isirayila xa xoreya soto. Ala naxa kaabanako magaaxuxi fu raba Munsa saabui ra, han Firawuna naxa Isirayila bonsoe keru. Isirayila to jere folo, e naxa Xulunyumi baa li Misira boxi naaninyi ra. Firawuna nun a xa soorie naxa kata e sontode menni, kono Ala man naxa kaabanakoe raba, a kira rabi baa tagi Isirayilakae girima dennaxe. Firawuna xa soorie to bira e foxo ra, Ala naxa baa ragali e xun ma.

Naakiri ma Isirayila naxa jere folo gbengberenyi ma sigafe ra Kanaan boxi ma, Ala dennaxe laayidixi e be. Kira xon ma a naxa a xa seriye fi Annabi Munsa ma Turusinina geya fari pama ya xori. Kono a mu bu, pama naxa Ala xa seriye matandi, e kuye batu. Na nan a niya Ala naxa nate tongo e xa e jere gbengberenyi ma je tongo naani bun ma, alako Ala matandi birin xa faxa kira xon beenu e xa die xa so Kanaan boxi ma.

Na jere kui Ala naxa lu e ya ma a xa horomolingira saabui ra. A xa nore nu na na xun ma koe nun yanyi. E biyaasi temui, e horomolingira ragoro, Ala xa nore nu tixi e ya ra han a yire li e yonkinma dennaxe. Na mooli raba ne na je tongo naani birin bun ma.

Yi kitaabui raponma Annabi Munsa xa faxe nan ma. Beenun a xa laaxira, a naxa Isirayila pama taxu Yosuwe ra naxan fama e rasode Kanaan boxi ma.

Ala lufe a xa pama ya ma, a e xaran tinxinyi ra, a e makanta senbe ra, na birin findixi misaali nan na Ala xa pama be won ma waxati. Ala wama won xun tife kira fanyi ma sigafe ra ariyanna a won nasoma dennaxe. Ala xa won mali na biyaasi kui. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotoe

Isirayilakae xa konyiya Misira boxi ma

¹ Isirayila xa die xilie nan ya, naxee e baba Yaxuba mati Misira boxi ma, a nun e xa denbayae:

² Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda,

³ Isakari, Sabulon, Bunyamin,

⁴ Dana, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

⁵ Yaxuba xa die nun a xa mamadie nu lanxi mixi tongo solofere nan ma. A xa di Yusufu pan nu bara siga Misira.

⁶ Yusufu nun a ngaxakerenyie dangi xanbi,

⁷ Isirayilakae naxa yiriwa Misira boxi ma, e senbe nu luma xun masa ra.

⁸ Na waxati mange gbete nan nu na Misira xun ma, naxan mu Yusufu kolon.

⁹ A naxa a fala a xa pama be, «Wo a to, Isirayilakae yiriwaxi ki naxe, a bara findi kontofili ra won be. E bara dangi won na.

¹⁰ Won xa koota nde raba alako e naxa wuya sonon. Xa na mu, gere temui, e fama ne kafude won yaxuie ma, e keli won xun ma.»

¹¹ Na kui, mange naxa e findi konyie ra, a wali xoroxoe dexo e ma Pitomi nun Ramesesi taafe tife ra. Misira mange Firawuna nu donse malanma na taafe nan kui.

¹² Konon wali xoroxoe nu dexo ma e ma ki naxe, e man nu sigama gbo ra na ki ne, han Misirakae bone naxa rapaaxu e ma Isirayilakae xa fe ra.

¹³ Misirakae naxa e rawali a paaxi ra.

¹⁴ E naxa e tooto wali xoroxoe ra alo biriki bonbofe nun xee rawalife. E naxa konyiya paaxi dexo e ma.

¹⁵ Misira mange naxa Isirayilakae xa dirasuxuie Sifira nun Puwa yamari,

¹⁶ «Wo na Isirayila gine xa di rasuxu, xa xeme nan a ra, wo a faxa keren na. Xa gine nan a ra, wo xa a lu a xa balo.»

¹⁷ Konon dirasuxuie to nu gaaxuma Ala ya ra, e mu nu Misira mange xa yaamari rabatuma. E naxa di xemema lu e xa balo.

¹⁸ Mange naxa dirasuxuie xili, a naxa e maxarin, «Munfe ra wo di xeme luma, e xa balo?»

¹⁹ Dirasuxuie naxa Firawuna yaabi, «Isirayila ginee senbe gbo Misira ginee be. Beenu dirasuxui xa e yire li, e jan bara di bari.»

²⁰ Ala naxa hinne na dirasuxuie ra. Isirayila pama naxa wuya dangife a singe ra.

²¹ Dirasuxuie to gaaxu Ala ya ra, Ala naxa die fi e fan ma.

²² Na temui, Firawuna naxa a xa pama birin yamari, «Wo Isirayilakae xa diyore xeme woli Nili xure ma, konon wo e xa di ginee tan lu, e xa balo.»

2

Munsa mofe Misira

¹ Xeme nun gine nde naxa e boore futi, e birin fatan Lewi bonsoe nan na Isirayilakae ya ma.

² Na gine naxa teege, a di xeme bari. A to a to di fanyi nan nu a ra, a naxa a noxun kike saxon.

³ A to mu nu noma a noxunde sonon, a naxa kolime debe maso dole ra, a diyore sa a kui, a fa debe dexo Nili xure ma yoforoe tagi.

⁴ Na diyore taara ginema nu tixi yire nde, a ya tixi a xunya ra, alako a xa a kolon fe naxan fama na lide.

⁵ Firawuna xa di gine naxa goro Nili xure ma a maxade. A to debe to yoforoe tagi, a naxa a xa konyi gine nde xee a tongode.

⁶ A to a rabi, a naxa di xeme to a kui, a wafe. A naxa kinikini a ma, a fa a fala, «Isirayilaka nde xa di na a ra!»

⁷ Na temui, diyore taara naxa Firawuna xa di gine maxarin, «N xa siga Isirayila dinga nde xili i be, a xa fa xipe fi a ma?»

⁸ Firawuna xa di gine naxa a yaabi, «Iyo.» Diyore taara naxa siga, a sa diyore nga xili.

⁹ Firawuna xa di gine naxa a fala diyore nga be, «Yi diyore xanin, i xa xipe fi a ma n be. N i sare fima ne.» Diyore nga naxa diyore tongo, a xipe fi a ma.

¹⁰ Diyore to mo, a nga naxa a xanin Firawuna xa di gine xon ma, a findi na xa di ra. A to a raminixi ye nan xora, a naxa a xili sa Munsa, naxan falaxi «minife» Eburu xui ra.

Munsa sigafe Madiyan

¹¹ Munsa to fonikeya rakamali, a naxa siga a ngaxakerenyie yire, a xa e xun mato a ra e xa wali xoxoxe kui. A to a ngaxakerenyie yire li, a naxa Misiraka nde to Isirayilaka nde bonbo ra.

¹² A to mu mixi yo to na longori, a naxa na Misiraka faxesa, a fa a fure noxun meyenyi kui.

¹³ Na kuye iba, Munsa man naxa mini, a Isirayilaka firin to sonxo ra. A naxa mixi maxorin nondi mu na naxan be, «I bariiboore bonbofe munfe ra?»

¹⁴ A naxa a yaabi, «Nde i findixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma? I wama n fan faxafe ne, alo i na Misiraka faxesa ki naxe?» Munsa naxa gaaxu. A naxa a fala a boje ma, «N naxan nabaxi a bara kolon.»

¹⁵ Firawuna to a kolon Munsa naxan nabaxi, a naxa kata Munsa faxade. Kono Munsa naxa a gi Firawuna ma, a sa sabati Madiyan boxi ma. Munsa to siga naa, a naxa kolonyi nde li, a fa doko a xa a malabu.

¹⁶ Madiyan serexedube xa di gine solofere naxa fa ye bade na kolonyi yire e baba xa xurusee be.

¹⁷ Kono xuruse demadonyi ndee fan naxa fa, e naxa wa na ginnee kerife. Munsa to na to, a naxa keli, a na ginnee xun magere so, a fa ye fi e xa xurusee ma.

¹⁸ Na ginnee to gbilen e baba Reyuweli yire, a naxa e maxorin, «Munse a niyaxi wo gbilenxi sinnanyi ma to?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Misiraka nde bara muxu ratanga xuruse demadonyi kobie ma, a man fa ye ba won ma xurusee be.»

²⁰ Reyuweli naxa a xa di ginnee maxorin, «A na minden? Wo a luxi naa munfe ra? Wo sa a xili, wo donse so a yi ra.»

²¹ Munsa naxa tin sabatide Reyuweli xonyi. Reyuweli naxa a xa di gine Sipora fi Munsa ma, a xa a doko.

²² Sipora naxa di xeme bari a be. Xoje nan to lanxi Munsa ma na boxi ma, a naxa a xa di xili sa Gerisomi, naxan wama a falafe, «Xoje nan n na yi boxi ma.»

²³ Ne wuyaxi dangi xanbi, Misira mange naxa faxesa. Isirayilakae nu e mawafe Ala be e xa konyiya xoxoxe xa fe ra. Na maxandi naxa Ala li.

²⁴ Ala naxa e wa xui me. A naxa ratu a xa saate ma naxan xirixi a tan nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi.

²⁵ Na kui Ala naxa a ya rafindi Isirayilakae ma, a xa a jengi sa e xon ma.

3

Munsa xa xeeraya

¹ Munsa bitanyi Yetiro nan nu na Madiyan serexedube ra. Munsa naxa Yetiro xa xurusee xanin wula i yire makuye, han a sa Ala xa geya Xorebe li.

² Menni Alatala xa maleke naxa mini a ma wuri bili lanmadi ma, naxan radexexi. Munsa naxa a mato, te nu na na wuri bili ma, kono wuri bili mu ganxi.

³ Munsa naxa a fala a yete ma, «N xa n makore yi kaabanako ra, n xa a kolon munfe ra wuri bili lanma mu ganxi.»

⁴ Alatala to Munsa to a makoroxi wuri bili ra alako a xa a igbe, a naxa a xili kelife na wuri bili ma, «Munsa, Munsa!» Munsa naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Ala naxa a masen a be, «I naxa i makore be ra. Sankirie ba, barima i tixi yire seniyenxi nan ma.»

⁶ A man naxa a masen, «I baba Marigi Ala na n tan na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.» Munsa to na me, a naxa a yatagi makoto, barima a nu gaaxuxi Ala matofe ra.

⁷ Alatala man naxa yi masenyi ti Munsa be, «N bara n ma pama xa toore to Misira boxi ma. N bara e wa xui me e xa konyiya kui. N jengi saxi e xa toore xon ma.

⁸ N goroxi na nan ma, n xa fa e bade Misirakae yi ra, n xa e raso boxi fanyi ma, lude gbegbe na dennaxe. Xipe nun kumi gbo naa, Kanaankae, Xitika, Amorikae, Perisikae, Hiwika, nun Yebusukae xonyi.

⁹ Yakosi Isirayilakae wa xui bara n li. N man bara jaxankate to Misirakae naxan doxofo e ma.

¹⁰ Siga, n bara i xee Firawuna xon, i xa n ma pama Isirayila ramini Misira.»

¹¹ Munsa naxa a fala Ala be, «Mixi mooli mundun na n tan na, n xa siga Firawuna ma Isirayilakae ramini ra Misira?»

¹² Ala naxa a yaabi, «Won birin na a ra. I na ge pama ramini Misira boxi ma, wo fama n batude yi geya nan fari. Na findima tonxuma ra, fa a fala, n tan yati nan i xexi.»

¹³ Munsa naxa a fala Ala be, «N na sa a fala Isirayilakae be, «Wo benbae Marigi Ala nan n xexi wo ma,» e fa sa n maxorin i xili ma, n yaabi mundun fima e ma?»

¹⁴ Ala naxa a masen Munsa be, «N na «naxan na» na. I xa Isirayilakae yaabi, «Ala naxan na, a bara n xee wo ma.»

¹⁵ Ala man naxa a masen Munsa be, «I fama woyende yi ki ne Isirayilakae be, «Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala, Ala naxan na, na nan n xexi wo ma.» N xili nan na ki abadan, n wama mixi birin xa n xili na ki ne temui birin.

¹⁶ Sa Isirayila kuntigie malan, i a fala e be, «Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini n ma. A bara a masen n be, «N bara fe to e naxan doxofo wo ma Misira.

¹⁷ N bara nate tongo wo ramini ra Misira wo xa toore kui. N xa wo xanin Kanaankae, Xitika, Amorikae, Perisikae, Hiwika, nun Yebusukae xonyi, xipe nun kumi xelega dennaxe.»»

¹⁸ «Isirayila kuntigie na ge i xui ramede, wo sigama ne Misira mange yire a falafe ra, «Isirayilakae Marigi Alatala bara fa muxu foxo ra. I xa muxu sago sa muxu xa feen saxon jere raba gbengberenyi ma, alako muxu xa serexee ba muxu Marigi Alatala be.»

¹⁹ N a kolon Misira mange mu tinma wo lude wo xa siga, xa n mu n senbe masen a be.

²⁰ Na kui n fe magaaxuxie rabama ne Misirakae ra, n e tooro kaabanakoe ra. Na dangi xanbi, e xa mange tinma ne wo xa siga.

²¹ N man a ragirima ne Misirakae xa wo ki, alako wo naxa siga wo belaxe igeli ra.

²² Isirayila gine birin xa e doxooboore Misirakae makula yirabase gbeti nun xema daaxie ra, a nun sosee, wo naxee soma wo xa die ma. Na kui wo harige bama ne Misirakae yi ra.»

4

Alatala a senbe masenfe Munsa be

¹ Munsa naxa Alatala maxɔrin, «Xa Isirayilakae mu sa la n ma masenyi ra, e fa a fala, «Alatala mu minixi i ma feo,» n munse rabama fa?»

² Alatala naxa a maxɔrin, «Munse na i belexe na ki?» A naxa a yaabi, «N ma yisuxuwuri.»

³ Alatala naxa a yamari, «A woli boxi.» A to a woli boxi, na naxa mafindi boximase ra, Munsa fa a gi a ya ra.

⁴ Alatala naxa a masen a be, «I belexe itala i xa a suxu a xuli ma.» Munsa naxa a belexe itala. A to a suxu a belexe ra, na naxa findi yisuxuwuri ra.

⁵ Alatala naxa a masen a be, «Na findima tɔnxuma ra e be, fa a fala, e benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini i ma.»

⁶ Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen a be, «I belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a fa a ramini, kune a belexe rafixexi.

⁷ A man naxa a yamari, «I man xa i belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a belexe naxa yalan keren na.

⁸ Alatala naxa a masen a be, «Xa Isirayilakae mu la i xui ra, xa na mu a ra na tɔnxuma singe ra, temunde e fama ne lade i ra na tɔnxuma firin nde xa fe ra.

⁹ Xa e mu la i xui ra na tɔnxuma firinyie xa fe ra, i xa ye tongo Nili xure, i a rafili boxi ma. A findima ne wuli ra keren na.»

¹⁰ Munsa naxa Alatala yaabi, «N Marigi, i a kolon i xa konyi mu fata woyende. N nenyi binya n de i kabi n dimedi temui. To masenyi mu na fe masaraxi.»

¹¹ Alatala naxa a masen a be, «Nde mixi nenyi rakelima? Nde mixi findima boboe ra, xa na mu tulixori? Nde mixi findima ya kanyi ra, xa na mu donxui? N tan Alatala xa mu a ra?

¹² Siga. N i malima masenyi tide. N masenyi yati rasoma ne i de i, i naxan tima.»

¹³ Munsa naxa a yaabi, «N Marigi, yandi, mixi gbete xee.»

¹⁴ Na kui Alatala naxa xɔɔ Munsa ma. A naxa a masen a be, «I taara Haruna go? Lewi bonsoe mu a ra? N a kolon, na tan fata woyende. A jan na fafe i ralande. A seewama ne i tofe ra.

¹⁵ I masenyie tima ne a be, a naxan falama pama be. N wo firin malima na kui. N a masenma wo be wo lan wo xa naxan fala.

¹⁶ Haruna i xui madangima pama be, alo namijonme Ala xui madangima ki naxe.

¹⁷ I xa i xa yisuxuwuri tongo. I kaabanako birin nabama a tan na.»

Munsa gbilenfe Misira

¹⁸ Na temui Munsa naxa gbilen a bitanyi xɔnyi, a a fala a be, «N wama sigafe ngaxakerenyie yire Misira boxi ma, n xa a kolon e xa fe na ki naxe.» Yetiro naxa a yaabi, «Siga bonesa kui.»

¹⁹ Alatala nu bara a masen Munsa be Madiyan boxi ma, «I xa gbilen Misira. Naxee nu wama i faxafe, nee birin bara faxes.»

²⁰ Na kui Munsa naxa a xa gine nun a xa die baki sofalee fari, e gbilen Misira. Munsa naxa a xa yisuxuwuri fan xanin, Ala naxan ma fe fala a be.

²¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be, «I na gbilen Misira, i xa kaabanako birin naba Firawuna ya i, n naxee saxi i sagoe. Na temui n tan nan a xaxili raxorɔxoma, alako a naxa tin n ma pama bepinde.

²² I xa a fala Firawuna be, «Alatala xui nan ya, Isirayila, n ma di singe nan a ra.

²³ N bara i yamari i xa a bepin alako a xa siga n batude. I to bara tondi na ra, n i xa di singe faxama ne.»

²⁴ Munsu to nu na biyaasi kui sigafe ra Misira, Alatala naxa mini a ma koe ra, a xa a faxa,

²⁵ kono Munsu xa gine Sipora naxa a xa di xeme sunna geme xepexni ra, a na soli sa a sanyi ma. A naxa a fala, «N ma mori nan i ra, muxu nun naxan wuli keren.»

²⁶ Na kui Alatala naxa Munsu lu na. Sipora xa masenyi, «N ma mori nan i ra, muxu nun naxan wuli keren,» a nu wama sunne wuli nan xa fe falafe.

²⁷ Alatala naxa a masen Haruna be, «I xa siga Munsu ralande gbengberenyi ma.» A to naralan Munsu ra Ala xa geya ma, a naxa a sunbu.

²⁸ Munsu naxa Alatala xa xeraya birin ya ba a be. A naxa na kaabanako fee fan fala a be, Ala naxan fixi a ma a rabafe ra.

²⁹ Munsu nun Haruna to Isirayilakae li, e naxa Isirayila fori birin malan.

³⁰ Haruna naxa dentege sa e be Alatala naxan masenxi Munsu be. A naxa kaabanakoe fan naba pama ya xori.

³¹ Nama naxa la na birin na. E to a kolon a Alatala pengi saxi Isirayilakae xon ma e xa toore kui, e naxa e igoro boxi, e suyidi Ala be.

5

Munsu nun Haruna sigafe Firawuna yire

¹ Na dangi xanbi, Munsu nun Haruna naxa siga Firawuna yire. E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bepin, alako e xa siga n ma sali rabade gbengberenyi ma.»»

² Firawuna naxa yi maxorinyi ti, «Nde tan na na Alatala ra, n lan n xa naxan xa yaamari rabatu Isirayila bepinfe ra? N mu Alatala kolon! Na kui, n mu noma a lude Isirayila xa siga fefe ma!»

³ E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Ala bara fa muxu foxo ra. A lu muxu xa biyaasi xi saxan gbengberenyi yire, alako muxu xa serexee ba muxu Marigi Alatala be, xa muxu mu na raba muxu sontoma ne wuganyi ra, xa na mu santidegema ra.»

⁴ Misira mange naxa e yaabi, «Munsu nun Haruna, munfe ra wo wama pama bafe wali de i? Wo siga wo xa wali ra.

⁵ Yi pama to bara gbo ye yi boxi ma, wo wama e xa wali nan xun nakanafe fa.»

⁶ Na loxo Firawuna naxa konyie xa mangee nun wali xunyie yamari,

⁷ «Wo naxa sexe so Isirayila pama yi ra sonon, e naxan malanma boora ra e biriki bonboma temui naxe. Yakosi e xa na sexe fen e yete ra.

⁸ E dari biriki xasabi naxan bonbo ra, wo naxa sese ba na ra. Fuyante nan e ra. Na nan a ra, e a falama, «Muxu xa siga serexe bade muxu Marigi Ala be.»

⁹ Wo xa nde sa e xa wali xun ma, alako e naxa yanfa wali ma madaxui woyenyi xa fe ra.»

¹⁰ Konyi xa mangee nun wali xunyie naxa a fala Isirayila pama be, «Firawuna naxe a a mu sexe soma wo yi ra sonon.

¹¹ Wo xa siga na fende wo yete ra. Wo xa a kolon sese mu bama wo xa wali kote ra.»

¹² Na kui pama naxa yensen Misira boxi sexe xabade.

¹³ Mangee nu e ragbatama ne, e nu fa a fala, «Wo xa wo xa wali rajon loxo yo loxo alo a singe, sexe nu soma wo yi ra temui naxe.»

¹⁴ Firawuna xa mixie nu fa Isirayilakae bonbo naxee nu tixi wali xunyie ra. E nu fa e maxorin, «Munfe ra xoro nun to, wo mu biriki xasabi bonboxi alo wo darixi a ra ki naxe?»

¹⁵ Isirayila wali xunyie naxa siga e mawade Firawuna xon a falafe ra, «I na yi mooli rabafe muxu tan i xa konyie ra munfe ra?

¹⁶ E mu sexe yo soma muxu yi ra, konɔ e a falama a muxu xa biriki bonbo! I xa mixie na muxu tan i xa konyi bonbofe, konɔ e tan nan wali kanaxi.»

¹⁷ Firawuna naxa e yaabi, «Fuyantee nan wo ra. Na nan a toxi wo a falama, a wo xa siga serexe bade Alatala be.

¹⁸ Wo siga walide! Sexe yo mu soma wo yi ra, sese man mu bama wo xa biriki konti ra.»

¹⁹ Isirayila wali xunyie naxa kontofili na woyenyi ra, a falafe ra, «Sese mu bama birikie konti ra wo naxan bonboma loxo yo loxo.»

²⁰ E to mini Firawuna xonyi, e naxa Munsa nun Haruna li naa. E nu na e memefe.

²¹ Na wali xunyie naxa a fala e be, «Alatala xa wo jaxankata, barima wo bara muxu mapaaxu Firawuna nun a xa mixie xon ma. Wo bara santidegema sa e belexe, e xa muxu faxa.»

²² Munsa naxa gbilen Alatala ma a falafe ra, «Marigi, i bara yi toore dɔxo yi jama ma munfe ra? I n xexxi be munfe ma?

²³ Kabi n naxa siga Firawuna yire woyenfe ra i xili ra, a fa fe jaaxi nan tun nabafe yi jama ra. I mu i xa jama xoreyaxi feo.»

6

Ala xa laayidi Munsa be

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «I fama a tode yakosi, n naxan nabama Firawuna ra. N senbe nan fama a niyade a xa Isirayila jama bejin, a yete xa e keri a xa boxi ma.»

² Ala man naxa a masen Munsa be, «N tan nan Alatala ra.

³ N naxa n yete masen Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. Konɔ e mu n n xili kolonxi Alatala ra. E n kolonxi Ala Senbema xili nan na.

⁴ Muxu man naxa saata, n xa Kanaan boxi fi e ma, e xoreya rabaxi dennaxe.

⁵ N bara Isirayilakae wa xui me e xa konyiya kui Misirakae yi ra. N man bara ratu n ma saate ma.

⁶ Na kui, a fala Isirayilakae be, «N tan nan Alatala ra. N fama ne wo raminide Misirakae xa noe bun ma. N xoreya fima ne wo ma. N fama ne wo xun sarade n senbe ra. N jaxankate ragoroma ne Misirakae ma e xa wali kobie xa fe ra.

⁷ N wo findima ne n ma jama ra. N fan findima ne wo Marigi ra. Na temui wo a kolonma ne, n tan nan na wo Marigi Alatala ra, naxan wo baxi konyiya kui Misirakae yi ra.

⁸ N fama ne wo rasode boxi ma, n nakalixi naxan ma fe ra, n xa a fi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma. N fama ne a fide wo ma, a lu wo sagoe.»

⁹ Munsa naxa na dentegɛ Isirayilakae be, konɔ e mu la a xui ra e xa konyiya xoroxoe xa fe ra. Limaniya birin nu bara ba e yi.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹¹ «Siga Misira mange yire. A fala Firawuna be a xa Isirayila jama bepin, e xa mini a xa boxi ra.»

¹² Kono Munsa naxa Alatala yaabi, «Xa Isirayilakae yati mu laxi n xui ra, Firawuna fan mu n xui suxuma feo, n tan naxan jan mu fata woyende.»

¹³ Alatala masenyi ti Munsa nun Haruna be na ki ne, Isirayilakae nun Misira mange Firawuna xa fe ra. A e yamari ne e xa Isirayilakae ramini Misira boxi ra.

¹⁴ Isirayila bonsɔɛ yareratie nan yi ki:

Ruben naxan singe bari Isirayila, a xa die nan ya: Xanoki, Palu, Xesiron, nun Karimi. Ruben bonsɔɛ nan na ki.

¹⁵ Simeyon xa die nan ya: Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun gine Kanaanka xa di Sawulu. Simeyon bonsɔɛ nan na ki.

¹⁶ Lewi xa die xilie nan yi ki e xa taruxui ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari. Lewi xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

¹⁷ Gerison xa die findixi Libini nun Simeyi nan na e xabile ki ma.

¹⁸ Kehati xa die findixi Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli nan na e xabile ki ma. Kehati xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun saxan li.

¹⁹ Merari xa die findixi Maxali nun Musi nan na. Lewi xa die nan na ki e taruxui ki ma.

²⁰ Amarama naxa a baba baren yi Yebedi doxo, naxan Haruna nun Munsa bari a be. Amarama xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

²¹ Yisehari xa die nan ya: Kora, Nefegi, nun Sikiri.

²² Yusiyeli xa die nan ya: Misayeli, Elesafana, nun Sitiri.

²³ Haruna naxa Aminadabo xa di Eliseeba doxo, naxan findixi Naxason maagine ra. A naxa Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari bari Haruna be.

²⁴ Kora xa die nan ya: Asiri, Elekana, nun Abiyasafi a xabile ki ma.

²⁵ Haruna xa di Eleyasari naxa Putiyeli xa di gine doxo. A naxa Finexasi bari a be. Lewi bonsɔɛ yareratie nan na ki e xabile ki ma.

²⁶ Alatala Haruna nun Munsa yamari ne, «Wo Isirayilakae ramini Misira boxi ra e lanxunde ki ma.»

²⁷ Munsa nun Haruna nan woyen Misira mange Firawuna be Isirayilakae raminife ra Misira kui.

²⁸ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be Misira boxi ma,

²⁹ «N tan nan na Alatala ra. Siga, n xui birin nadangi Misira mange Firawuna ma.»

³⁰ Munsa naxa Alatala yaabi, «N tan nan yi ki, n mu fata woyende a fanyi ra. Firawuna noma tinde n ma masenyi ra di?»

7

Ala xa xɛɛɛɛɛɛ Munsa be

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Haruna xa i xui madangi Firawuna be alɔ namipɔnme Ala xui madangima mixie be ki naxe.

² N i yamarima naxan birin na, i xa na fala i taara Haruna be naxan na madangima Firawuna ma, alako a xa a lu Isirayilakae xa mini Misira boxi ra.

³ N Firawuna xaxili raxɔɔɔɔɔma ne. N tonxuma nun kaabanako gbegebe rabama ne Misira boxi kui,

⁴ kono Firawuna mu fama a tuli matide wo ra. N fama ne paxankate xorochoe doxoode Misira ma, n fa n ma pama Isirayila ramini a lanxunde ki ma.

⁵ N na Misira halaki Isirayila raminife ra e tagi, e n kolonma ne Alatala ra.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa Alatala xa yaamari suxu alo a masenxi e be ki naxe.

⁷ E nu masenyi tima Firawuna be temui naxe, Munsa xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. Haruna xa simaya nu bara je tongo solomasaxan a nun saxan li.

⁸ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

⁹ «Firawuna na a fala wo be, «Wo xa kaabanako nde raba,» i tan Munsa, i xa a fala Haruna be, a xa i xa yisuxuwuri tongo, a a woli Firawuna seeti ma. Na mafindima ne boximase ra.»

¹⁰ Na kui Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna yire, e fa a raba, alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa Munsa xa yisuxuwuri woli boxi ma Firawuna nun a xa kuntigie ya i, na naxa findi boximase ra.

¹¹ Na temui Firawuna naxa a xa karamoxoe nun a xa mandurulae xili, e xa na kaabanako mooli raba e xa duureya ra.

¹² E nun Haruna birin naxa e xa yisuxuwurie woli boxi ma. Nee birin naxa mafindi boximasee ra, kono Haruna gbe naxa boore gbe gerun.

¹³ Na kui Firawuna xaxili naxa xorocho, a mu a tuli mati Munsa nun Haruna ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

Mankane singe: ye findife wuli ra

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Firawuna xaxili bara xorocho. A bara tondi n ma pama bepinde.

¹⁵ Tina geesege i xa naralan Firawuna ra Nili xure de. I xa i xa yisuxuwuri xanin, naxan nu bara mafindi boximase ra.

¹⁶ Menni i xa a fala Firawuna be, «Isirayilakae Marigi Alatala bara n xee i yire, n xa a fala i be, «N ma pama bepin, alako e xa siga n batude gbengberenyi ma.» Han yakosi i tan mu tinxi na xui suxude.

¹⁷ Na kui Alatala xa masenyi nan ya, «Na nan a ra, i fama a kolonde, n tan nan Alatala ra. N ma yisuxuwuri na din Nili xure ra, ye mafindima ne wuli ra.

¹⁸ Yexe naxee na Nili xure ma, e fama sontode, e xiri paaxi fa mini, Misirakae mu noma na ye minde.»»

¹⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Haruna yamari, «I xa i xa yisuxuwuri itala Misira baee, xuree, nun dabonyi birin ma.» Na a niyama ne ye birin xa mafindi wuli ra Misira boxi ma, hali naxee na fejee kui, wuri nun geme daaxi.»

²⁰ Munsa nun Haruna naxa a raba alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa a xa yisuxuwuri itala, a a din Nili xure ra. Xure naxa findi wuli ra Firawuna nun a xa kuntigie ya xori.

²¹ Yexe birin naxa faha, e xiri paaxi naxa mini Nili xure ma. Misirakae mu nu noma na ye minde, barima Misira ye birin findixi wuli nan na.

²² Mandurulae fan naxa na kaabanako mooli raba. Firawuna xaxili naxa xorocho, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

²³ Firawuna naxa gbilen a xonyi, a naxa na fe bote ba.

²⁴ Misiraka birin naxa tigie ge Nili xure seetie ma, alako e xa ye min daaxi soto, barima e mu nu noma Nili xure ye minde.

Mankane firin nde: lanxansarimae

²⁵ Alatala to ge Nili xure garinde, xi solofere dangi xanbi,

²⁶ a naxa a masen Munsa be, «I xa siga Firawuna yire, a fala a be, «Alatala bara a yamari, i xa a xa pama bejin, e xa siga a batude.

²⁷ Xa i mu tin na ra, Alatala fama i xa boxi birin xun nakanade lanxansarimae ra.

²⁸ E fama yiriwade Nili xure ma, e fa te, e so i xa banxi kui han e i xa sade li. E soma i xa kuntigie nun Misira pama xa banxie kui, e man soma taami rafalama dennaxe.

²⁹ Lanxansarimae fama ne tede i tan, i xa pama, nun i xa kuntigie birin ma.»

8

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala Haruna be, a xa a xa yisuxuwuri itala baee, xuree, nun dabonyi birin xun ma alako lanxansarimae xa te Nili xure ma, e so Misira boxi ma.»

² Haruna to a xa yisuxuwuri itala Misira yee xun ma, lanxansarimae naxa te Misira boxi birin ma.

³ Mandurulae fan naxa na kaabanako mooli raba, e fan naxa lanxansarimae raso Misira boxi ma.

⁴ Na dangi xanbi Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo sa Alatala maxandi, alako lanxansarimae xa keli n tan nun n ma pama xun ma. N fama i xa pama rabepinde, e xa siga serexee bade Alatala be.»

⁵ Munsa naxa a fala Firawuna be, «Mange, i gbe binye. I xa nate tongo loxo safe ra lanxansarimae xa keli i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama xun ma, e xa lu Nili xure gbansan ma.»

⁶ A naxa a yaabi, «Tina.» Munsa naxa a fala, «A fama rabade na ki ne, alako i xa a kolon, muxu Marigi Alatala maniye mu na.

⁷ Lanxansarimae fama kelide i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama xun ma, e fa lu Nili xure ma.»

⁸ Munsa nun Haruna to mini Firawuna xonyi, Munsa naxa Alatala maxandi lanxansarimae xa fe ra naxee nu Firawuna toooma.

⁹ Alatala naxa Munsa xa maxandi suxu. Lanxansarimae naxa faxa banxie, xandee, nun daaxae kui.

¹⁰ Mixie naxa e koto, e xiri jaaxi fa din boxi birin na.

¹¹ Kono Firawuna to a to na fe nu bara dangi, a man naxa a xaxili raxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala a masen ki naxe.

Mankane saxan nde: saasie

¹² Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala Haruna be a xa a xa yisuxuwuri itala, a xa din boxi xube ra alako a xa mafindi saasie ra Misira boxi birin kui.»

¹³ E naxa a raba na ki. Haruna to a xa yisuxuwuri itala, a fa boxi xube garin, na birin naxa findi saasie ra, mixie nun xurusee foxo ra. Xube birin naxa findi saasie ra Misira boxi birin kui.

¹⁴ Mandurulae to kata na kaabanako mooli rabade, e mu no. Saasie nu dinxi mixi nun xuruse birin na.

¹⁵ Mandurulae naxa a fala Firawuna be, «Ala foxi yati nan na ki,» kono Firawuna xaxili man naxa xoxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala a masenxi ki naxe.

Mankane naani nde: xerie

¹⁶ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «Tina geesege i xa kurun, i xa naralan Firawuna ra ye yire. I xa a fala a be Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bejin, alako e xa siga n batude.

¹⁷ Xa i mu sa tin n ma pama bejinde, n fama xerie nan nadinde i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma wo xonyi. Xerie fama lude Misirakae xa banxie nun e xa boxie birin ma.

¹⁸ Kono na loxe, Gosen boxi ratangama ne, n ma pama na dennaxe. Xerie mu luma naa, alako i xa a kolon a n tan Alatala na yi boxi yire birin ma.

¹⁹ N tagi rasa luma ne n ma pama nun i gbe ma. Wo na kaabanako toma ne tina.»»

²⁰ Alatala a raba na ki ne. Xerie naxa din Firawuna, nun a xa kuntigie ra. Misira boxi birin xun naxa rakana xerie ra.

²¹ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo xa siga serexe bade wo Marigi Ala be Misira.»

²² Munsa naxa a yaabi, «Na mu lanma, barima muxu xa serexee mu rafan Misirakae ma. Xa muxu na serexe mooli ba Misirakae ya xori e naxee xonxi, e mu muxu magonoma xe?

²³ A lanma muxu xa xi saxon biyaasi raba gbengberenyi ma, muxu fa serexee ba muxu Marigi Alatala be, alo a muxu yamarixi ki naxe.»

²⁴ Firawuna naxa a fala Munsa be, «N fama wo bejinde, alako wo xa siga gbengberenyi ma serexee bade wo Marigi Alatala be. Kono wo naxa wo makuya a gbe ra. Yakosi, wo Ala maxandi n be.»

²⁵ Munsa naxa a yaabi, «N bara tin. N na mini i xonyi, n Alatala maxandima ne. Tina, xerie makuyama ne Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Kono i tan Firawuna, i naxa muxu madaxu. I naxa tondi Isirayila pama bejinde alako e xa serexee ba Alatala be.»

²⁶ Munsa to mini Firawuna xonyi, a naxa Alatala maxandi.

²⁷ Alatala naxa Munsa xa duba suxu. Xerie naxa makuya Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Hali keren mu lu naa.

²⁸ Kono Firawuna man naxa a xaxili xoxoxo, a mu tin Isirayila pama bejinde.

9

Mankane suuli nde: xurusee xa wuganyi

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa siga Firawuna yire, i xa a fala a be, «Isirayilaka Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I xa n ma pama bejin, alako e xa siga n batude.»

² Xa i tondi e bejinde, i kankan e ma,

³ Alatala fama wuganyi naaxi radinde i xa xurusee ma, alo soe, sofalee, joxomee, ningee, yexee, nun si.

⁴ Alatala fama Isirayilakae xa goore nun Misirakae xa goore tagi rasade. Isirayilakae xa xurusee mu wuganyi sotoma.

⁵ Alatala bara nate tongo na rabama temui naxe, a falafe ra, «Tina, n fama na nan nabade.»»»

⁶ Na kuye iba, Alatala a raba na ki ne. Misira goore birin naxa faxe, kono hali xurusee keren mu faxe Isirayilakae xa goore ya ma.

⁷ Firawuna naxa mixie xee na fe kolonde. E naxa a fala Firawuna be xurusee keren mu faxaxi Isirayilakae xa goore kui, kono a xaxili naxa xoxoxo, a man mu tin Isirayila pama bejinde.

Mankane senni nde: suurie

⁸ Na temui Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, «Wo xa te xube rate Firawuna ya xori.

⁹ A findima xube ra naxan dinma Misira boxi birin na, a suuri ramini Misirakae nun e xa xurusee birin ma.»

¹⁰ E naxa te xube xanin Firawuna yire. Munsa naxa a woli koore ma, a fa suuri paaxie ramini mixie nun xurusee ma.

¹¹ Mandurulae yati mu no tide Munsa ya i suurie xa fe ra, naxee nu na Misirakae birin ma.

¹² Kono Alatala naxa Firawuna xaxili raxoxoxo, alako a naxa tin Munsa nun Haruna xui suxude, alo Alatala nu bara a masen Munsa be ki naxe.

Mankanε solofere nde: balabalanyi

¹³ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «Tina i xa kurun sigafe ra Firawuna yire, a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bepin, e xa siga n batude,

¹⁴ xa na mu a ra n gbaloe mooli birin naminima i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma n senbe ra. Na kui i fama a kolonde n maniye mu na dunija bende fupi fari.

¹⁵ N nu noma gbaloe paaxi raminide wo ma n senbe ra, naxan nu noma wo sontode, wo loε dunija ma,

¹⁶ kono n bara wo lu dunija alako n xa n senbe masen wo be, dunija xa n xili kolon.

¹⁷ Han ya i kira bolonma n ma pama ya ra, i tondi e xa siga.

¹⁸ Na nan a ra, tina n fama ne balabalanyi magaaxuxi ragorode Misira ma, wo mu naxan mooli to kabi dunija fole.

¹⁹ I xa i xa goore nun i xa se birin naso yire makantaxi kui, barima yi balabalanyi na bira, a mixi nun xuruse birin sontoma ne.»»

²⁰ Firawuna xa kuntigi ndee naxa gaaxu Alatala xa masenyi ya ra, e xulun e xa konyie nun e xa xurusee rasode yire makantaxi kui.

²¹ Kono naxee mu nu e joxo saxi Alatala xa masenyi xon ma, e naxa e xa konyie nun e xa xurusee lu tande.

²² Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexε itala koore mabiri, balabalanyi xa bira mixi, xurusee, nun xee fari Misira boxi birin ma.»

²³ Munsa to a xa yisuxuwuri itala koore ma, Alatala naxa seyamakonyi, galanyi, nun balabalanyi ragoro Misira boxi ma.

²⁴ Balabalanyi masunbuxi te ra a naxa goro e ma. Misira boxi mu nu na gbaloe mooli to kabi a fole.

²⁵ Na balabalanyi naxa mixie nun xurusee magono Misira boxi birin ma. A naxa xee nun wuri bilie fan kana.

²⁶ Gosen boxi gbansan naxa ratanga na gbaloe ma, Isirayilakae nu na dennaxe.

²⁷ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Yi biyaasi, n bara yunubi raba. Nondi n Alatala nan be. N tan nun n ma pama bara tantan.

²⁸ Wo xa Alatala madije, alako seyamakonyi nun balabalanyi xa jon. N bara tin wo bepinde, n mu kankanma wo ma sonon.»

²⁹ Munsa naxa a fala a be, «N na mini taa kui, n Alatala maxandima wo be. Galanyi nun balabalanyi danma ne, alako i xa a kolon a Alatala nan gbe dunija ra.

³⁰ Kono n bara a kolon, i tan nun i xa kuntigie, wo mu gaaxuxi Marigi Alatala ya ra sinden.»

³¹ Na balabalanyi nu bara sansi funden maniye nun gese futi kana, naxee mu nu mo sinden.

³² Mengi nun a maniye tan mu kana, barima e tan temui mu nu a lixi.

³³ Munsa naxa mini Firawuna xonyi, a siga taa fari ma. A to a belexe itala Alatala maxandide, galanyi, balabalanyi, nun tune naxa dan.

³⁴ Firawuna to na to, a man naxa yunubi soto, barima a tan nun a xa kuntigie naxa e xaxili raxoroxo.

³⁵ Na kui Firawuna mu tin Isirayilakae bepinde, alo Alatala a masenxi ki naxe Munsa saabui ra.

10

Mankane solomasaxan nde: katoe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Siga Firawuna yire, barima n tan nan a xaxili nun a xa kuntigie xaxili raxoroxo, alako n xa n ma tonxuma makaabaxie masen e be.

² N gbaloe naxan doxoma Misirakae ma, wo xa na fala wo xa die nun wo xa mamadie be, alako wo xa a kolon, n tan nan Alatala ra.»

³ Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna xonyi, e a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I tondima i yete magorode n be han mun temui? I xa n ma jama bepin, e xa siga n batude.

⁴ Xa i mu e bepin, tina n katoe radinma ne i xa boxi birin ma.

⁵ E boxi gbaata makotoma ne, e sansi nun wuri bili birin donma ne balabalanyi mu naxee lixi.

⁶ E fama sode i tan, i xa kuntigie, nun Misirakae birin xa banxie kui, alo wo benbae mu nu a toxi ki naxe kabi Misira fole.» Munsa to ge na falade, a naxa a kobe so, a mini Firawuna xonyi.

⁷ Firawuna xa kuntigie naxa a fala a be, «Yi xeme won tooroma han mun temui? I xa a xa jama bepin alako e xa siga e Marigi Alatala batude. Han ya i mu a kolon Misira na sontofe ne?»

⁸ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo siga, wo sa wo Marigi Alatala batu.» A man naxa e maxorin, «Ndee na sigafe wo ya ma?»

⁹ Munsa naxa a yaabi, «Muxu birin sigama ne: fonikee, forie, xeme, ginnee, muxu xa xurusee. Alatala xa sali xungbe na a ra.»

¹⁰ Firawuna naxa e yaabi, «Wo wama ne n xa a fala wo be, «Alatala xa wo kanta.» Xa n sa a lu wo xa siga, wo nun wo xa die, n a kolon wo fe kobi rabama ne.

¹¹ N mu tinma na ra. Xeme gbansan noma sigade Alatala batude, barima wo na nan maxorinxi.» A to ge na falade, Firawuna naxa e keru.

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala Misira boxi xun ma, katooe xa fa. E xa burexe xinde birin don balabalanyi mu naxee lixi.»

¹³ Munsa naxa a xa yisuxuwuri itala Misira boxi xun ma, Alatala fa foye ramini yanyi nun koe keren kui kelifie sogetede. Na kuye iba, na foye nu bara fa katooe ra,

¹⁴ naxee din Misira boxi birin na. Katooe gbegbe naxa lu Misira yire birin. Han ya na fe maniye mu toxi, a man mu toma sonon.

¹⁵ E naxa boxi birin makoto han a iforo. E naxa burexe xinde nun wuri bogi birin don balabalanyi mu naxan lixi. Burexe xinde yo mu lu wurie nun sansie kon na Misira boxi ma.

¹⁶ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili mafuren. A naxa a fala e be, «N bara yunubi soto wo Marigi Alatala ra, n bara haake soto wo fan na.

¹⁷ Wo xa dije n ma, wo xa wo Marigi Alatala maxandi alako a xa yi toore ba n ma.»

¹⁸ Munsa naxa keli Firawuna yire, a naxa Alatala maxandi.

¹⁹ Alatala naxa turunnaade foye ramini, a katoe birin tutun sogegode, a sa e rasin Xulunyumi Baa ma. Hali katoe keren mu lu Misira.

²⁰ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxoroxo, alako a naxa Isirayilakae bepin.

Mankane solomanaani nde: dimi

²¹ Na temui Alatala naxa a fala Munsa be, «I belexe itala koore ma, dimi binye xa sin Misira boxi ma.»

²² Munsa to na raba, dimi binye naxa sin Misira boxi birin ma. Xi saxan bun ma

²³ mixi mu no a boore tode, mixi mu no kelide a xonyi. Kono Isirayilakae nu sabatixi dennaxe, menni tan iyalanxi.

²⁴ Firawuna naxa Munsa xili, a a fala a be, «Wo xa siga Alatala batude. Wo noma wo xa die nun wo xa ginee xaninde, kono wo xa wo xa xurusee tan lu be.»

²⁵ Munsa naxa a yaabi, «I xa tin muxu xa xurusee xanin muxu naxee bama serexe ra muxu Marigi Alatala be.

²⁶ Muxu xa goore birin xa siga. Hali keren mu luma be. Ndee bama serexe nan na muxu Marigi Alatala be, kono muxu mu a kolon sinden xurusee mundun rawalima na kui, fo muxu xa so naa.»

²⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxoroxo, a mu tin e bepinde.

²⁸ Firawuna naxa a fala Munsa be, «Keli n xun ma! I yete ratanga tife ra n ya i sonon. Xa n i to be, n i faxama ne.»

²⁹ Munsa naxa a yaabi, «A xa raba alo i a fala ki naxe. I mu n toma sonon.»

11

Marakolonyi mankane fu nde ra: di singe faxe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama kaabanako donxoe ragorode Firawuna nun Misirakae ma. Na dangi xanbi, Firawuna wo bepinma ne, wo siga kerenyi ra.

² A fala pama be e xa e doxo-boore makula gbeti nun xema ra.»

³ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae kide. Misira pama nun Firawuna xa kuntigie naxa gaaxu Munsa ya ra.

⁴ Munsa naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya, <Koe tagi n Misira boxi igirima ne,

⁵ di singe birin fa faxe kelifi Firawuna xa di singe ma, a sa doxo konyi ginee xa di singe ra. Firawuna tan mangeya fima a xa di ma, konyi gine tan taami rafalama, kono e xa di singe birin fama ne faxade. Hali Misirakae xa xurusee xa di singe faxama ne.

⁶ Na temui Misira wa xui nde mema ne, e mu naxan mooli mexi temui dangixie, e mu naxan mooli mema temui naxee sa fama.

⁷ Kono Isirayilakae xonyi, hali bare keren mu wonwonma. Na kui wo xa a kolon n tagi rasa luxi Misirakae nun Isirayilakae tagi.

⁸ Na temui i xa kuntigie birin fama ne e xinbi sinde n bun ma, e a fala n be, a n tan nun n ma pama birin xa mini e xa boxi kui. N na ge na rabade, n sigama ne.» Munsa to ge na falade, a naxa keli Firawuna xun ma, a xonoxi ki fanyu ra.

⁹ Alatala nu bara a masen Munsa be, «Firawuna mu a tuli matima wo ra. Na kui n nan n ma kaabanakoe xun masama ne Misira boxi kui.»

¹⁰ Munsa nun Haruna nu bara na kaabanakoe birin naba Firawuna ya xori, kono Alatala bara Firawuna xaxili raxoroxo, a mu tin Isirayilakae xa mini a xa boxi kui.

12

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be Misira boxi ma,

² «Yi kike naxan ya, yi nan findima wo be je kike singe ra.

³ Wo xa a fala Isirayila pama birin be, yi kike xi fu, denbaya yo denbaya xa yexee keren soto.

⁴ Xa denbaya nde xurun, e mu noma na ra, e xa kafu e doro boore ndee ma alako yexee keren xa e birin nali.

⁵ Na yexee xa findi xeme ra, naxan bara je keren soto, lanyuru yo mu naxan ma. Xa na mu a ra, wo noma si fan nawalide.

⁶ Wo xa a ragata han na kike xi fu nun naani. Na loxe Isirayila denbaya birin xa e gbe kon naxaba soge dula temui.

⁷ Wo xa a wuli maso naade gbanyi nun a seetie ma, a donma banxi naxan kui.

⁸ Na sube xa gan te ra, wo xa a don na koe ra taami lebinitare nun burexe xone ra.

⁹ Wo naxa a don a gantare ra, wo naxa a jin ye ra. Wo xa a birin gan a fanyi ra beenu wo xa a ixaba. A xunyi, a sanyie, nun a furingee xa gan temui keren.

¹⁰ Na sese naxa xi han geesege. Xa nde luxi, wo xa na woli te xora.

¹¹ Wo xa a don wo tagi ixirixi, wo xa sankirie soxi wo sanyie, a nun wo xa yisuxuwuri suxuxi wo belexe ra. Wo xa a don mafuren mafuren. Alatala xa Sayamaleke Dangi Sali serexe na a ra.»

¹² «Na koe ra, n Misira boxi isama ne, n di singe birin faxe mixie nun xurusee ya ma. N Misira xa alae paxankatama ne. N tan nan Alatala ra.

¹³ N na na wuli tonxuma to wo xa naade ma, n dangima ne menni xun ma. Kasare yo mu wo lima, n Misira boxi ratonma temui naxe.»

¹⁴ «Na loxe xa findi sali xungbe nan na wo be Alatala xa binye bun ma. Wo xa na sali raba je yo je Alatala xa yaamari ki ma.

¹⁵ Na sali waxati wo xa taami lebinitare don xi solofere bun ma. Sali fole loxe, wo xa lebini birin namini wo xa banxie kui. Mixi yo naxan taami lebini daaxi donma na xi solofere bun ma, na kanyi xa ramini Isirayila pama ya ma.

¹⁶ Na sali loxe singe nun na sali loxe solofere nde, wo xa wo malan Alatala xa binye bun ma. Na loxe firinyie, wo naxa wali yo raba bafe donse rafalafe ra.»

¹⁷ «Wo xa yi Taami Lebinitare Sali raba, barima n wo xa pama ramini Misira boxi ra na loxe ne. N bara wo yamari wo xa yi sali raba je yo je abadan.

¹⁸ Kike singe, xi fu nun naani, nunmare folo temui, wo naxa taami yo don bafe taami lebinitare ra han a xi moxonen nun keren, a nunmare temui.

¹⁹ Na xi solofere bun ma, lebini yo naxa to wo xunyi, barima xone nun Isirayilaka birin naxan lebini donma na waxati bun ma, a ramini na Isirayila pama ya ma.

²⁰ Wo naxa taami lebini daaxi don dede.»

²¹ Munsa naxa Isirayila fori birin xili, a a fala e be, «Wo xa siga xuruse nde sɔtɔde wo xa denbayae be. Wo xa e kɔn naxaba Sayamaleke Dangi Sali serexe ra.

²² Wo na ge xuruse kɔn naxabade, wo xa a wuli maso naade gbanyi nun naade seetie ma hisopi burexe ra. Mixi yo naxa mini a xa banxi kui han geesege.

²³ Alatala na Misira boxi isa di singe faxafe ra, a dangima ne banxie xun ma, wuli na naxee naade gbanyi nun a seetie ma. A mu tinma kanari yo xa so wo xonyi.

²⁴ Wo nun wo xa die xa yi yaamari ratinme ne yo ne abadan.

²⁵ Wo na so boxi kui Alatala naxan laayidixi wo be, wo xa yi sali raba a ki ma.

²⁶ Wo xa die na wo maxɔrin, «Yi sali munse masenma won be,»

²⁷ wo xa e yaabi, «Sayamaleke Dangi Sali serexe nan a ra. Won na rabama Alatala be naxan dangi Isirayilakae xa banxie xun ma Misira, alako e xa ratanga, Misirakae tan xa faxe.»

Isirayila pama naxa a suyidi Alatala be.

²⁸ Isirayilakae naxa na yaamari ratinme alo Alatala a masenxi Munsa nun Haruna be ki naxe.

Mankanɛ fu nde: di singe faxe

²⁹ Kɔɛ tagi Alatala naxa di singe birin faxe Misira boxi kui, kelife Firawuna kibanyi kanyi xa di singe ma, a sa dɔxɔ geelimani xa di singe ra. A naxa xuruse xa di singe fan birin faxe.

³⁰ Na kui Firawuna naxa keli kɔɛ ra, a tan, a xa kuntigie, nun Misirakae birin, e fa e wa xui rate, barima banxi keren mu lu faxe mu ti dennaxe.

³¹ Na kɔɛ ra Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo nun Isirayilakae, wo mini n ma pama ya ma. Wo siga, wo sa Alatala batu, alo wo nu wama a xɔn ma ki naxe.

³² Wo xa wo xa xurusee xanin, alo wo a falaxi ki naxe. Wo siga! Wo xa duba n fan be.»

³³ Misirakae nu gbataxi Isirayilakae xa siga. E nu a fala, «Xa e mu sigama, won birin fama ne sɔntɔde!»

³⁴ Na nan a ra Isirayilakae naxa taami ramulanxi mafilin e xa dugie kui, beenu taami xa te. E naxa taami nun taami ramulanse dɔxɔ e xun ma, e fa siga.

³⁵ Isirayilakae naxa gbeti, xeɛma, nun dugie makula Misirakae ma alo Munsa a fala e be ki naxe.

³⁶ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae waxɔnfe ra. Na kui Isirayilakae naxa se gbegbe sɔtɔ Misirakae yi ra.

Isirayilakae minife Misira

³⁷ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, sigafe Sukɔti. Xeme wulu keme senni nu na, bafe ginɛ nun dimedie ra.

³⁸ Mixi gbeteɛ fan naxa bira e fɔxɔ ra, a nun goore gbegbe mɔɔli birin.

³⁹ E naxa taami gan, na taami lebinitare ramulanxi ra, e faxi naxan na e xun ma kelife Misira. Na taami mu nu texi, barima Misirakae to e kerɛ, e mu no fande rafalade.

⁴⁰ Isirayilakae nu bara ne keme naani ne tongo saxan naba Misira.

⁴¹ Na ne keme naani ne tongo saxan ɲɔn lɔxɔɛ yati, Alatala xa pama birin mini Misira boxi ra na ne.

⁴² Alatala to na koe radangi Isirayila pama raminife ra Misira, a lanma Isirayilakae birin xa na koe xungbilenyi radangi Alatala matoxofe ra ne yo ne.

⁴³ Alatala naxa yi seriyee so Munsa nun Haruna yi ra Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra, «Mixi yo naxa na serexe don naxan mu findixi Isirayilaka ra.

⁴⁴ Wo xa konyi sunnaxie noma a donde,

⁴⁵ kono wo xa walike naxee kelixi yire gbete, e naxa a don.

⁴⁶ Na serexe xa don banxi nan kui, wo naxa a sube xanin tande, wo naxa a xori yo gira.

⁴⁷ Isirayila pama birin xa Sayamaleke Dangi Sali raba.

⁴⁸ Xa wo xa xope nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe Alatala xa binye bun ma, fo a xa xeme birin sunna a xa denbaya kui. Xa a bara na raba, a noma na sali rabade alo Isirayilakae. Kono sunnatatee mu noma a donde.

⁴⁹ Lasiri nun xope birin na na seriyee bun ma.»

⁵⁰ Isirayilaka birin naxa a raba, alo Alatala Munsa nun Haruna yamarixi ki naxe.

⁵¹ Na loxoe yati, Alatala naxa Isirayilakae ramini Misira boxi ra, e lanxunde ki ma.

13

Di singe seriyee

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Wo xa di singe birin fi n ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan gbe na Isirayilakae birin xa di singee ra.»

³ Munsa naxa a fala pama be, «Wo xa ratu to loxoe ma sali ra, barima Alatala senbe nan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui. Wo naxa lebini yo don na loxoe.

⁴ Wo minixi to Abibi kike nan na.

⁵ Alatala na wo raso boxi kui, a naxan laayidixi wo benbae be, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Hiwikae nun Yebusukae sabatixi dennaxe, xipe nun kumi xeleva boxi naxan ma, wo xa Taami Lebinitare Sali raba na kike ra.

⁶ Na sali waxati wo xa taami lebinitare gbansan don xi solofere bun ma. Na xi solofere nde, wo xa sali raba Alatala xa binye bun ma.

⁷ Na xi solofere bun ma taami lebinitare nan donma. Lebini yo naxa lu Isirayilaka nde xonyi.

⁸ Na loxoe wo xa yi sali xa fe fatanfasi wo xa die be, wo fa a fala, «N yi sali rabama ne, barima Alatala bara n namini Misira boxi ra.»

⁹ Yi sali luma ne wo be alo tonxuma naxan saxi wo belexe ma, xa na mu tonxuma naxan saxi wo tigi ma, alako wo naxa neemu Alatala xa seriyee ma.

¹⁰ Wo xa yi sali raba a waxati ne birin na.»

¹¹ «Alatala na wo raso Kanaankae xa boxi ma, a a fi wo ma alo a laayidixi wo tan nun wo benbae be ki naxe,

¹² wo xa wo xa di xeme singe birin fi Alatala ma, a nun wo xa xurusee xa di xeme singe. Wo xa di xemema singe birin findixi Alatala nan gbe ra.

¹³ Wo noma yexee xa na mu a ra si fide wo xa sofale xa di singe joxoe ra, xa na mu a ra wo xa a kobe gira, a xa faxa. Wo xa wo xa di singe fan xun sara yexee ra.

¹⁴ Xa a sa li wo xa di nde wo maxorinma a wo yi fe rabama fe naxan ma, wo xa a yaabi, «Alatala senbe nan won naminixi konyiya kui Misirakae yi ra.

¹⁵ Firawuna to tondi muxu bepinde muxu xa siga, Alatala naxa Misira di singe birin faxa mixie nun xurusee ya ma. Na nan a ra won xurusee xa di singe birin fima Alatala ma serexe ra, a nun won ma di xeme singe birin xun sarama ne yexee ra.»

¹⁶ Na luma ne wo be alo tonxuma naxan saxi wo belexe ma, xa na mu tonxuma naxan saxi wo tigi ma, barima Alatala senbe nan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui.»

Kelife Misira

¹⁷ Firawuna to Isirayila pama bepin, Alatala mu e xun ti Filisita boxi kira ra, hali na kira nan to sooneya, barima a a fala ne, «Xa pama gere lima kira xon ma, e nate masarama ne, e fa gbilen Misira.»

¹⁸ Na kui Alatala naxa pama ya rafindi gbengberenyi kira ma Xulunyumi Baa mabiri. Isirayilakae naxa mini Misira e xa geresosee ra e yi ra.

¹⁹ Munsa naxa Yusufu xorie fan xanin, barima Yusufu nu bara Isirayila xa die rakali na fe ma, a falafe ra, «N a kolon, Alatala fama ne wo malide. Na temui wo xa n xorie xanin wo xun ma yire gbete.»

²⁰ Isirayilakae naxa keli Sukoti, e sa yonkin Etama gbengberenyi foloxi dennaxe.

²¹ Alatala nan nu tixi e ya ra. Yanyi ra a naxa e rapere nuxui ra, koe ra a naxa e rapere te dexe ra koore ma, naxan nu kuye iyalanma e be. Na ki e nu noma perede koe nun yanyi ra.

²² Loxo yo loxo na nuxui nu tixi e ya ra yanyi ra, na te fan nu tixi e ya ra koe ra.

14

Misirakae Isirayilakae sagatafe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be e xa gbilen, e xa fa yonkin Pi Haxiroti mabiri ra, Migidoli nun baa tagi. E xa lu baa de ra Baali Sefon ya ra.

³ Firawuna a mapoxunma ne, a Isirayilakae bara loe gbengberenyi mabiri.

⁴ N Firawuna xaxili raxoroxoma ne, alako a xa bira wo foxo ra. Na kui n fama matoxoe sotoe Firawuna nun a xa soorie saabui ra. Misirakae fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.» Isirayilakae a raba na ki ne.

⁵ Misira mange nun a xa kuntigie to a kolon, a Isirayilakae bara siga, e naxa nate masara, a falafe ra, «Won munse rabaxi yi ki? Won to Isirayilakae bepinxi, e mu walima won be sonon!»

⁶ Firawuna naxa yaamari fi soe xa xiri soori ragisee ra, soorie xa malan yire keren.

⁷ A naxa soori ragise fanyi keme senni sugandi, soori ragise naxan birin na Misira e fa bira e foxo ra. Soori kuntigi nu bakixi e birin kui.

⁸ Alatala naxa Misira mange Firawuna xaxili raxoroxo, a fa bira Isirayilakae foxo ra, naxee nu sigafe xun nakeli kui.

⁹ Firawuna nun a xa soori birin naxa bira Isirayilakae foxo ra e xa soe nun e xa soori ragisee ra. Misirakae naxa e li baa de ra, e nu yonkinxi dennaxe, Pi Haxiroti mabiri ra, Baali Sefon ya ra.

¹⁰ Firawuna to makore e ra, Isirayilakae naxa e ya rakeli, e naxa Misirakae to fa ra. E naxa gaaxu ki fanyi ra, e fa e mawa Alatala be.

¹¹ E naxa a fala Munsa be, «I won naminixi Misira boxi ra munfe ra? Yakosi won faxama ne gbengberen yire. A mu nu fisa won xa faxa Misira?»

¹² Won nu na Misira boxi ma temui naxe, muxu a fala ne i be, «Muxu walife Misirakae be, na fisa muxu be dine faxafe ra gbengberenyi ma.»»

¹³ Munsa naxa pama yaabi, «Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya. To wo fama Alatala xa kisi tode. Misirakae naxee yi ki, wo mu e toma sonon.

¹⁴ Alatala nan gere soma wo be. Wo sabari.»

¹⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I mawafe n be munfe ra? A fala Isirayilakae be, e xa ti kira xon ma.

¹⁶ I xa yisuxuwuri rate, a itala baa xun ma, alako baa xa rabi, Isirayilakae xa igiri boxi xaraxi ra.

¹⁷ N Misirakae xaxili raxoroxoma ne, alako e xa bira wo foxo ra. Na kui n matoxoe sotoma Firawuna, a xa soorie, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra.

¹⁸ N na ge matoxoe sotode Firawuna, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra, Misirakae a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁹ Ala xa maleke naxan nu na sigafe Isirayila pama ya ra, a naxa gbilen e xanbi ra. Nuxui fan naxa keli e ya ra, a fa ti e xanbi ra

²⁰ Misirakae nun Isirayilakae tagi. Na nuxui naxa a niya Misirakae xa lu dimi kui, Isirayilakae tan xa lu naiyalanyi kui. E mu no e makorede e boore ra na koe ra.

²¹ Munsa to a belexe itala baa xun ma, Alatala naxa baa tutun koe birin na foye xungbe ra kelife sogetede. A naxa kira xaraxi ramini baa tagi.

²² Isirayilakae dangima dennaxe, baa yee naxa malan e yirefanyi ma nun e koola ma.

²³ Misirakae naxa e sagata. Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae birin naxa bira e foxo ra baa tagi.

²⁴ Subaxe ma, Alatala naxa a ya rasiga Misira xa soorie ma kelife koore ma, te nun nuxui na dennaxe, a fa e ifu.

²⁵ A naxa a ragiri soorie ragisee sanyie xa ba na, e xa jere xa xoroxo. Na kui, Misirakae naxa a fala, «Won xa won gi Isirayilakae ma, barima Alatala nan na e xa gere sofe.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala baa xun ma, ye xa radin Misirakae, e xa soori ragisee, nun e xa soe ragimae xun na.»

²⁷ Munsa to na raba subaxe ma, baa naxa gbilen a yire. Misirakae nu na e gife temui naxe, Alatala naxa ye dusu e birin xun na.

²⁸ Ye naxa Firawuna xa soorie, a xa ragisee, soe ragimae, nun a xa soori birin makoto. Naxee nu biraxi Isirayilakae foxo ra baa kui, nee birin naxa loe.

²⁹ Kono Isirayilakae naxa baa igiri kira xaraxi xon ma. Ye nu malanxi e yirefanyi ma nun e koola ma.

³⁰ Na loxoe Alatala naxa Isirayilakae ratanga Misirakae ma. Isirayilakae naxa Misirakae furee to baa de ra.

³¹ Isirayilakae to Alatala senbe to a naxan nawalixi Misirakae xili ma, e naxa gaaxu Alatala ya ra, e fa e taxu Alatala nun a xa xera Munsa ra.

¹ Na dangi xanbi Munsa nun Isirayilakae naxa yi beeti ba Alatala be.
«N xa yi beeti ba Alatala be,
naxan xili gbo.

A bara soe nun a ragima madula baa ma.

² N senbe na Alatala nan na.

N a matoxoma beeti ra.

A bara findi n Nakisima nun n Marigi ra.

N tantui rasigama n benbae Marigi ma.

³ Senbema nan Ala ra.

A xili ne Alatala.

⁴ A naxa Firawuna xa soorie nun e ragisee rasin baa ma.

Firawuna xa kuntigie naxa madula Xulunyumi Baa ma.

⁵ Moronyie naxa e makoto,
e naxa goro a botini ma alo geme.

⁶ Alatala, i senbe magaaxu.

I bara no i yaxuie ra,

i bara no i matandimae ra.

⁷ I xa mangeya senbe magaaxu.

I boje na te, e ganma ne

alo sexe te soxi naxan na.

⁸ I xa foye naxa Xulunyumi baa rabi,

kira xaraxi naxa lu a tagi.

Moronyie naxa te alo banxi xale.

Ye naxa ti, a xoxoxo.

⁹ Isirayila yaxui a fala ne,

«N birama ne e foxo ra, han n e li,

n e harige tongoma ne, han n wasa.

N e sontoma ne n ma santidegema ra.»

¹⁰ Kono i tan naxa foye ramini,

baa naxa e radula.

E naxa goro ye xora alo yoxui.

¹¹ Alatala, i maniyi mu na adama xa alae ya ma.

I xa seniyenxi fiixe,

i xa nore gbo,

i xa kaabanakoe wuya.

I maniyi na minden?

¹² I to i senbe ramini,

boxi naxa e gerun.

¹³ I xa pama naxan xun saraxi,

i fama e xun tide i xa xanunteya ra,

naxan mu jonma abadan.

I fama e xun tide i xa lingira seniyenxi yire i senbe ra.

¹⁴ Namane gbete na na me,

e gaaxuma ne.

Filisitakae boje minima ne.

¹⁵ Edon yareratie ifuma ne,

Mowaba mangee serenma ne.

Limaniya birin bama ne Kanaan pamane yi ra.

¹⁶ Alatala, gaaxui nun kontofili e suxuma ne,

e de balanma ne i senbe ra,

han i xa pama dangi,

i naxan xun saraxi.

¹⁷ I fama ne i xa pama rasabatide i xa geya fari,

i dennaxe sugandixi i xa lingira seniyenxi ra.

¹⁸ Alatala xa mangeya buma abadan.»

¹⁹ Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae to goro baa ma, Alatala naxa baa radin e xun ma, kono Isirayilakae naxa dangi kira xaraxi ra baa tagi.

²⁰ Haruna maagine Mariyama, naxan findixi namijonme gine ra, a naxa boote maxa. Gine gbetee naxa fare boron.

²¹ Mariyama naxa yi beeti ba,

«Wo beeti ba Alatala be,

barima a xili gbo.

A bara soe nun e ragimae radula baa ma.»

²² Munsa naxa Isirayilakae xun ti Suru gbengberenyi rakelife Xulunyumi Baa de ra. E naxa e jere xi saxon gbengberenyi ma, e mu ye soto.

²³ E naxa Mara li, kono e mu no Mara ye minde barima na ye nu xono.

«Mara» wama «xone» nan falafe.

²⁴ Nama naxa sonxo Munsa ma, «Won ye soto ma minden?»

²⁵ Munsa naxa a de rawa Alatala xon ma. Alatala naxa wuri mooli nde masen Munsa be, a fa na woli ye xora, ye xone naxa ba. Alatala to ge e xaxili matode menni, a naxa yi saate tongo e be,

²⁶ «Xa wo wo tuli mati n xui ra a fanyi ra, xa wo bira n ma tinxinyi foxo ra, xa wo n ma yaamari birin suxu, wo n ma seriye birin binya, n tan, wo Marigi Alatala, n mu fure paaxi yo ragoroma wo ma, alo n naxan nagoro Misirakae ma. N tan nan Alatala ra, naxan wo rayalanma.»

²⁷ E to dulonyi fu nun firin nun tugi bili tongo solofere li Elimi, e naxa yonkin menni.

16

Isirayilakae xa sonxo

¹ Isirayila pama birin naxa keli Elimi, sigafe ra Sini gbengberenyi ma, naxan na Elimi nun Turusinina tagi. E biyaasi naxan naba keli Misira han Sini gbengberenyi ma, na naxa bu kike firin a nun xi fu nun suuli.

² Menni Isirayila pama naxa sonxo Munsa nun Haruna ma,

³ a falafe ra, «Munfe ra Alatala mu a ragirixi won xa faxa Misira boxi ma? Menni sube nun taami nu na won yi ra naxan won lugama, kono be yi gbengberen yire, won fama faxade kaame nan na.»

⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama taami ragorode wo be kelifa koore ma. Nama xa mini, e xa a matongo geesege e naxan donma loxo keren kui. N fama e xaxili matode, xa e jere ma n ma yaamari nan ma.

⁵ A xi senni nde, e xa xi firin daaxi matongo.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa a fala Isirayila pama be, «To nunmare wo a kolonma ne, a Alatala nan wo raminixi Misira boxi ra.

⁷ Tina geesege, wo fama Alatala xa kaabanako tode. A bara wo xa sonxo me. Munfe ra wo wama sonxo muxu tan ma?

⁸ To nunmare Alatala wo kima sube ra, geesege a wo kima taami ra, han wo luga. Wo mu sonxo muxu tan xa ma de. Wo sonxo Alatala nan ma, naxan bara wo xui birin me.»

⁹ Munsa naxa a fala Haruna be, «A fala Isirayila pama be, e xa e yete masen Alatala be, barima a bara e xa sonxo me.»

¹⁰ Haruna nu woyenfe Isirayila pama be temui naxe, e naxa e ya rafindi gbengberenyi ma, e fa Alatala xa nore to mini ra nuxui kui.

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

12 «N bara Isirayilakae xa sɔnxɔe mɛ. A fala e bɛ, «Nunmare wo sube donma, gɛsɛgɛ wo lugama taami ra. Na kui wo a kolonma nɛ, a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»»

13 Nunmare yati xɔnie naxee xili kɔnkɔlee naxa radin e yonkinde birin ma. Na kuye iba xini naxa lu e yonkinde rabilinyi ma.

14 Na xini to ba na, se nde naxa lu bɔxi fari alo balabalanyi.

15 Isirayilakae to na to, e naxa e boore maxɔrin, «Munse ya?» E mu a kolon se yo na ki. Munsa naxa a fala e bɛ, «Taami nan a ra, Alatala naxan fixi wo ma baloe ra.»

16 Alatala xa yaamari nan ya, «Wo xa sigaati ya solofere tongo mixi birin bɛ naxan na wo xɔnyi.»

17 Isirayilakae a raba na ki nɛ.

18 E to a maniya, naxee gbe nu gboxi, a mu dangi yɛ, naxee fan gbe nu xurunxi, a e ralixi nɛ. Kankan naxa baloe xasabi sɔto naxan a ralima.

19 Munsa naxa a fala e bɛ, «Yi baloe naxa raxi han gɛsɛgɛ.»

20 Kɔno ndee mu Munsa xui suxu, e naxa a ragata han gɛsɛgɛ. Kulie naxa bira a i, a xiri jaaxi naxa mini. Munsa naxa xɔno na kanyie ma.

21 Gɛsɛgɛ yo gɛsɛgɛ, kankan nu fa a gbe donse matongo, kɔno soge na te, a dɔnxɔe naxan luxi, na xunu a i.

22 A xi senni nde, e naxa xi firin daaxi matongo, sigaati ya fu nun naani mixi keren bɛ. Yareratie naxa na dentege sa Munsa bɛ.

23 Munsa naxa a fala e bɛ, «Alatala naxɛ a tina malabui lɔxɔe nan a ra, lɔxɔe seniyenxi Alatala bɛ. Wo xa nde gan, wo xa nde satun. A dɔnxɔe naxan na lu, wo xa na ragata han tina gɛsɛgɛ.»

24 E to nde ragata han gɛsɛgɛ, alo Munsa a yamari e bɛ ki naxɛ, e naxa a to kuli mu biraxi a i, a man mu bɔɔ.

25 Munsa naxa a fala e bɛ, «Wo xa a don to, barima to nan malabui lɔxɔe ra Alatala xa binyɛ bun ma. Na donse mu goroma bɔxi ma to.

26 Wo xa a matongo xi senni bun ma, kɔno a xi solofere nde, wo mu sese toma, barima malabui lɔxɔe na a ra.»

27 A xi solofere nde, mixi ndee mini nɛ na donse matongode, kɔno e mu sese to.

28 Na kui Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «Wo n ma yaamari nun n ma seriye matandima han mun temui?

29 Wo xa a kolon, n tan Alatala nan malabui lɔxɔe seriye masenxi wo bɛ. Na nan a ra, xi senni nde wo donse xi firin daaxi sɔtɔma. A solofere nde wo naxa siga dede, wo birin xa lu wo xɔnyie, malabui lɔxɔe nan a ra.»

30 Na kui jama naxa e malabu na lɔxɔe solofere nde ma.

31 Isirayilakae naxa na donse xili fala «mana,» naxan nu wama a falafe, «Munse a ra?» A maniya funden xori ra, a fiixe, a jɔxun alo digiyanyi.

32 Munsa naxa a fala, «Alatala xa yaamari nan yi ki, «Wo xa yi mana sigaati ya solofere ragata, alako wo bɔnsɔe naxee fama baride e xa donse to n naxan nagoroxi wo ma gbengberenyi ma, n to wo ramini Misira bɔxi ra.»»

33 Na kui Munsa naxa a fala Haruna bɛ, «I xa mana sigaati ya solofere sa sesase kui, i xa a dɔxo hɔrɔmɔlingira yire, alako a xa findi tɔnxuma ra wo bɔnsɔe bɛ naxee fama baride.»

34 Haruna naxa na sesase dɔxo Alatala xa hɔrɔmɔlingira yire saate kankira ya ra, alako a xa ragata alo Alatala a masenxi Munsa bɛ ki naxɛ.

35 Isirayilakae mana don nɛ jɛ tongo naani bun ma, han e sa so Kanaan bɔxi ma, si gbetee sabatixi dennaxe.

³⁶ Na sigaati ya solofere naxan nu rawalima na mana maniyafe ra, a dɔxɔ fu findixi busali keren nan na.

17

Turusinina fanye

¹ Isirayila nama birin naxa keli Sini gbengberenyi ma, e fa biyaasi raba alo Alatala nu luma e yamari ra ki naxe. E to Refidimi li, e naxa yonkin naa, kono e mu ye min daaxi soto.

² Nama naxa ti Munsa kanke, e a fala a be, «Ye so muxu yi ra.» Munsa naxa woyen e be, «Wo tima n kanke munfe ra? Wo na Alatala matofe munfe ra?»

³ Ye xoli nu bara gbaa nama ra, e nu fa a fala Munsa be, «Munfe ra i muxu raminixi Misira boxi ra? I wama ne muxu xa denbaya nun muxu xa xurusee xa faxa ye xoli ra gbengberenyi ma?»

⁴ Munsa naxa a de rawa Alatala xon ma, a falafe ra, «N noma munse rabade yi nama ra? A gbe mu luxi e xa n faxa.»

⁵ Alatala naxa Munsa yaabi, «I xa dangi nama ya ra, a nun Isirayila fori ndee. I xa i xa yisuxuwuri tongo, i Nili xure garin naxan na, i ti e ya ra.

⁶ N tima i ya ra, fanye seeti ma, naxan na Xorebe geya yire. I xa na fanye garin. Na kui ye minima ne nama naxan minma.» Munsa naxa a raba na ki Isirayila forie ya xori.

⁷ A naxa na yire xili sa Masa nun Meriba, na nan na ki «matoe nun sonxo», barima Isirayilakae sonxo ne Munsa ma menni, e man naxa Alatala mato na a falafe ra, «Alatala na won tagi ba, ka a mu won tagi?»

⁸ Amalekikae naxa fa Isirayila gere de Refidimi.

⁹ Munsa naxa a fala Yosuwe be, «Xeme ndee mayegeti, wo fa mini Amalekikae gere de. Tina, n tima ne geya fari Ala xa yisuxuwuri ra n yi.»

¹⁰ Yosuwe naxa Amalekikae gere alo Munsa a yamarixi ki naxe. Munsa, Haruna, nun Xuru naxa te geya fari.

¹¹ Munsa to a belexe itema, Isirayila senbe nu gboma, kono a to a belexe igoroma, Amalekikae senbe tan nu gboma.

¹² Munsa belexee to binya a ra, e naxa geme nde tongo a dɔxoma naxan fari. Haruna nun Xuru naxa lu Munsa seeti ma, a koola nun a yirefanyi ma, a belexe ratefe ra han soge dula temui.

¹³ Na kui Yosuwe naxa no Amaleki nun a xa soorie ra santidegema xepexie ra.

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi taruxui sebe alako nama xa ratu a ma. I man xa a fala Yosuwe be, «N fama ne Amalekikae xa fe jonde yi dunija ma.»»

¹⁵ Munsa naxa yire nde rafala serexebade ra, a naxa na yire xili sa, «Alatala nan xun nakeli fima n ma,»

¹⁶ barima a nu bara a xaxili ti Alatala xa mangeya ra. Munsa naxa a a fala, «Alatala Amalekikae gerema ne abadan.»

18

Yetiro sigafe Munsa yire

¹ Munsa bitanyi Yetiro, naxan findixi Madiyan serexedube ra, a naxa a me Alatala naxan nabaxi Munsa nun a xa nama Isirayila be, e raminife ra Misira boxi kui.

² Munsa nu bara a xa gine Sipora nun a xa di firinyi xee Yetiro xonyi.

³ Munsaxa di singe nu xili Gerisomi, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «Xɔɲe nan n na yi boxi ma.»

⁴ Boore nu xili Eliyesi, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «N baba Marigi bara n mali, a bara n natanga Firawuna xa santidegema ma.»

⁵ Munsaxa bitanyi Yetiro naxa Munsaxa gine nun na xa die xanin Munsaxa yire gbengberenyi ma, a nu yonkinxi dennaxe, Ala xa geya mabiri.

⁶ Yetiro nu bara xɛra xɛ Munsaxa xon a falafe ra, «N tan, i bitanyi Yetiro, n na fafe i xa gine nun a xa di firinyie ra.»

⁷ Munsaxa mini a bitanyi ralande. A naxa a xinbi sin a ya ra, a man fa a sunbu. E to e boore xɛbu, e naxa so Munsaxa xonyi.

⁸ Munsaxa fee ya ba a bitanyi be, Alatala naxan birin naba Firawuna nun Misirakae ra Isirayila xa fe ra. A naxa Isirayila xa jaxankate birin fala a be, a nun Alatala e rakisixi ki naxe.

⁹ Yetiro naxa seewa Alatala xa hinne ra a naxan masenxi Isirayila be, a e bafe ra Misirakae yi ra.

¹⁰ Yetiro naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan wo ba Misirakae nun Firawuna yi ra, naxan Isirayila pama raminixi e xa nɔe bun ma!

¹¹ N bara a kolon Alatala senbe gbo dangi adamadie xa alae mooli birin na, barima a bara pama igoro naxan nu bara a yete rafisa Isirayilakae be.»

¹² Na temui Munsaxa bitanyi Yetiro naxa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba Alatala be. Haruna nun Isirayila fori birin naxa na serexe don Munsaxa bitanyi yire Alatala xa horomolingira kui.

¹³ Na kuye iba, Munsaxa a magoro, a xa kiiti sa Isirayilakae tagi. Nama naxa lu a yire kelife geesege han nunmare.

¹⁴ A bitanyi to a to Munsaxa naxan birin nabama pama be, a naxa a fala a be, «I na munse rabafe yi pama be? Munfe ra kiiti wali birin doxoxi i keren nan xun ma kelife geesege han nunmare?»

¹⁵ Munsaxa a bitanyi yaabi, «Nama faxi n yire Alatala xa kiiti nan fende.

¹⁶ Galanbui na lu mixie tagi e fama n yire n xa kiiti sa Alatala xa yaamarie nun a xa seriye ra.»

¹⁷ Munsaxa bitanyi naxa a fala a be, «A mu lanma i xa a raba na ki.»

¹⁸ I nun i xa mixie, wo taganma ne. I keren mu noma yi kote xaninde.

¹⁹ I xa i tuli mati n ma marasi ra. Ala xa i mali. I tan xa findi pama xui madangima ra Alatala be.

²⁰ I lan ne i xa e xaran Alatala xa seriye nun a xa yaamarie ra. I xa Ala xa kira masen e be, e birama naxan foxo ra.

²¹ Mixi kendee sugandi pama ya ma, nondi fale naxee gaaxuma Alatala ya ra, naxee riba xonxi. I xa nee findi yareratie ra pama xun ma xunlande ki ma. Nde xa lu mixi wulu keren xun ma, boore mixi keme xun ma, boore mixi tongo suuli xun ma, boore mixi fu xun ma.

²² Nee xa kiiti birin sa mixie tagi, fo kiiti nde naxee xoxoxo. E xa na kiiti xoxoxo masen i tan be. Na ki, kote mu doxoma i keren xun.

²³ Xa i Ala xui suxuma, na rabafe noma findide sooneya ra wo birin be, bojnesa fa lu pama be e xonyi.

²⁴ Munsaxa a bitanyi xui suxu, a birin naxa raba alo a falaxi ki naxe.

²⁵ Munsaxa mixi kendee sugandi Isirayilakae ya ma, a fa e doxo pama xun na xunlande ki ma, mixi wulu keren xun ma, mixi keme xun ma, mixi tongo suuli xun ma, nun mixi fu xun ma.

²⁶ E nu kiitisa wali raba temui birin, fo kiiti xoxoxoe e nee nan masenma Munsu be.

²⁷ Na temui Munsu naxa a bitanyi bejin. Yetiro naxa gbilen a xa boxi ma.

19

Isirayila pama sofe Turusinina

¹ Kike saxan yati to dangi, kelifa e mini Misira boxi ra temui naxe, Isirayilakae naxa so Turusinina gbengberenyi ma.

² E to keli Refidimi, e naxa so Turusinina gbengberenyi ma, e yonkin geya ya tagi.

³ Munsu naxa te geya fari sigafe Alatala yire. Alatala naxa a xili geya fari, a a masen a be, «I xa a fala Isirayilakae Yaxuba bonsae be,

⁴ «Wo bara a to, n fe naxan nabaxi Misirakae ra. Wo bara a kolon n faxi wo ra n yire ki naxe. A luxi alo wo bakixi xoni nan fari.

⁵ Xa wo n xui suxu n ma saate rakamalife ra, wo fama ne findide n ma pama sugandixi ra si birin ya ma. N gbe nan dunja birin na,

⁶ kono wo tan findima n ma si seniyenxi nan na, naxan serexedube wali rabama.» I xa na masenyi ti Isirayilakae be.»

⁷ Munsu naxa goro, a fori birin xili, a fa Alatala xa masenyi birin dentege e be.

⁸ Nama birin naxa a fala, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

Munsu naxa pama xa yaabi dentege Alatala be.

⁹ Alatala naxa a masen Munsu be, «N fama woyende i be nuxui kui pama ya xori, alako e xa lanlanteya sa i ma temui birin.»

Munsu naxa pama xa masenyi dentege Alatala be.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsu be, «A fala pama be, e xa e yete rasenyen to nun tina. E xa e xa dugie fan xa.

¹¹ E xa redi tina bora ya ra, barima n fama ne gorode pama birin ya tode ra na loxo Turusinina geya fari.

¹² I xa naaninyi sa geya rabilinyi birin ma, i fa a fala pama be, «Mixi yo naxa te geya fari, mixi yo naxa a makore a ra, barima naxan yo din a ra, na kanyi faxama ne.»

¹³ Wo naxa wo belexe din na kanyi ra, wo a magono gema ra han a faxes. Xa na mu, wo xa a masoxo xalie ra. A findi daalise ra, a findi mixi ra, a lanma a xa faxes. Mixi mu lanma a xa te geya fari, fo sara xui na mini mixi sugandixi ndee fa te.»

¹⁴ Munsu to goro geya ma pama yire, a naxa marasenyenyi fe fala e be, e xa e yete nun e xa dugie rasenyen.

¹⁵ A naxa a fala pama be, «Wo xa wo yete yailan tina bora ya ra. Sade fe naxa lu wo tan nun wo xa ginnee tagi.»

¹⁶ A xi saxan loxo, galanyi nun seyamakonyi naxa bira boxi ma geesege, nuxui ifoxoxi naxa to geya ma. Sara xui naxa mini senbe ra. Nama birin naxa gaaxu.

¹⁷ Munsu naxa pama mati geya lanbanyi Ala xui ramede.

¹⁸ Tuuri nu na Turusinina geya ma, barima Alatala nu bara goro te tagi. Na tuuri nu tema ne, alo fiili na gan. Geya nu serenma senbe ra.

¹⁹ Sara xui nu sigama gbo ra. Na temui Munsu naxa woyen, Ala naxa a yaabi.

²⁰ Alatala naxa goro Turusinina geya fari, a fa Munsa xili. Munsa to te naa,

²¹ Alatala naxa a masen a be, «I xa goro, i xa a fala pama be, e naxa wuruntun n tofe ra de, xa na mu a ra, a gbegbe faxama ne.

²² Hali seɣɛdube naxee e makɔrema n na, e xa e yete raseniyen, alako n naxa fa e faxa.»

²³ Munsa naxa a fala Alatala be, «Nama mu nɔma tide Turusinina geya fari, barima i jan bara muxu yamari naaninyie xa sa geya rabilinyi ma, pama xa lu e xati ma.»

²⁴ Alatala naxa a masen a be, «I xa goro sinden Haruna fɔxɔ ra. Na temui wo firin xa te. Seɣɛdube nun pama naxa te de, xa na mu a ra, e faxama ne.»

²⁵ Munsa naxa goro pama yire, a fa na maseniyi ti e be.

20

Ala xa seriye fu

¹ Na temui Alatala naxa yi maseniyi ti:

² «N tan Alatala nan wo Marigi Ala ra, naxan wo ramini Misira konyiya kui.»

³ «Wo naxa ala gbetee batu bafe n tan na.»

⁴ «Wo naxa kuye yo yailan naxan misaalixi se nde ra, naxan toma koore nun boxi ma, xa na mu naxan luma ye nun boxi bun ma.

⁵ Wo naxa wo mafelen na se moolie be, wo naxa e batu, barima n tan wo Marigi Alatala, n mu wama n firin nde xon. Naxee n xonma, n nee bonsoe ratonma ne han e tolontolonyie, xa na mu a ra e tolobitsee xa die.

⁶ Kɔnɔ mixi naxee n xanuma, e bira n ma seriye fɔxɔ ra, n hinnema e ra xanunteya kui abadan.»

⁷ «Wo naxa n xili yelefu, barima n tan Alatala mu dipema mixie ma, naxee na fe mooli rabama.»

⁸ «Wo xa ratu malabui loxɔe ma, wo xa a binya.

⁹ Wo nɔma wali birin nabade xi senni bun ma,

¹⁰ kɔnɔ na xi solofere nde findima malabui loxɔe ra wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxɔe, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, wo xa xurusee, nun wo xa xɔɣee.

¹¹ Alatala dunipa nun se birin daa xi senni nan bun ma. A to ge na ra a naxa a malabu a xi solofere nde. Na nan a xɛɛxi, Alatala naxa barake sa na malabui loxɔe ma, a findi loxɔe seniyenxi ra.»

¹² «Wo xa wo baba nun wo nga binya. Na kui wo xa simaya xon kuyama ne boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹³ «Wo naxa mixi faxa.»

¹⁴ «Wo naxa yene raba.»

¹⁵ «Wo naxa mupe ti.»

¹⁶ «Wo naxa wo boore tɔɣeɣe.»

¹⁷ «Wo naxa mila wo boore xa harige ma, alo a xa banxi, a xa gine, a xa konyie, a xa ninge, xa na mu a xa sofale.»

¹⁸ Nama to na galanyi, seyamakonyi, nun tuuri to geya fari, e fa sara xui me, e naxa seren gaaxui ra. E naxa makuya menni ra,

¹⁹ e fa a fala Munsa be, «I tan xa woyen muxu ra, Alatala xui won faxama ne.»

²⁰ Munsa naxa a fala pama be, «Hali wo mu gaaxu. Ala na wo matofe, alako wo xa gaaxu a ya ra, wo xa yunubi lu na.»

²¹ Nama naxa lu yire makuye, kono Munsu tan naxa siga na nuxui fooroxi yire Alatala nu na dennaxe.

²² Alatala naxa a masen Munsu be, «I xa yi masenyi ti Isirayilakae be, <Wo bara a to, n bara woyen wo ra kelife koore ma.

²³ Wo naxa kuye yo yailan gbeti nun xema ra naxan luma n seeti ma.

²⁴ Wo xa serexebade yailan n be bende ra. Wo xa xurusee ba serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ra. Wo na n xili binya, n barake sama ne wo ma.

²⁵ Xa wo sa serexebade tima n be gema ra, wo naxa a ti gema masolixie ra, barima na a niyama ne a xa findi se seniyentare ra.

²⁶ Wo naxa n ma serexebade ite, xa na mu a ra serexedube xa donma kuye bunyi mabama ne.»

21

Konyiya seriye

a nun faxe nun maxone joxoxe

¹ I xa yi yaamarie masen Isirayilakae be.

² Xa wo konyi sara naxan findi Isirayilaka ra, a xa wali wo be je senni, kono a solofere nde wo xa a bejin barima a xunsare bara jon.

³ Xa a sa li wo nu bara na konyi nun a xa gine sara, wo xa e firin birin bejin je solofere nde.

⁴ Xa konyi kanyi nan gine so a xa konyi yi ra, a fa di bari, na gine nun a xa die luma konyi kanyi yi ra. Xeme gbansan nan bejinma.

⁵ Xa na konyi fa a fala, «N marigi, n ma gine, nun n ma die rafan n ma, n mu wama xoreyafe,»

⁶ a marigi xa a dentegge Ala be. Na temui a xa a tuli tunba soxome ra naade wuri ma. Na nan a masenma na konyi bara lu a marigi xa yaamari bun ma a xa duniyeigiri birin kui.

⁷ Xeme na a xa di gine mati konyi ra, gine xoreya ki mu luma alo xeme xoreya ki.

⁸ Xa na gine mu rafan a marigi ma, naxan nu wama a findife a xa gine ra, a lanma a xa lu a xun xa sara. A mu daxe a xa a mati mixi gbete ma, barima a bara me a ra.

⁹ Xa a wama a fife a xa di ma gine ra, a lanma a xa a suxu alo a xa di gine yati.

¹⁰ Xa a sa gine gbete tongo, a naxa sese ba a xa gine singe xa donse, a xa sosee, nun a xa sole ra.

¹¹ Xa a mu na fe saxanyie rakamali a be, gine noma kelide a xon ma, a mu sese fi.

¹² Naxan na mixi bonbo han a naxa faxa, na kanyi lan a fan xa faxa.

¹³ Kono xa a mu a faxafe janigexi, Ala nan tun a ragirixi, a xa a xun taxu yire nde n dennaxe masenma wo be.

¹⁴ Kono xa a nu a faxafe janigexi ne koota nde ra, na kanyi mu noma a xun taxude n ma serexebade ra. Wo xa a faxa.

¹⁵ Naxan na a nga, xa na mu a baba bonbo, na lan ne a xa faxa.

¹⁶ Naxan na adamadi suxu, a xa a mati, na kanyi xa faxa hali a mu gexi na adamadi matide.

¹⁷ Naxan na a nga, xa na mu a baba danku, na kanyi lan ne a xa faxa.

¹⁸ Naxan na mixi maxono gere kui, na kanyi mu suxuma xa mixi maxonoxi mu faxaxi,

¹⁹ xa a noma kelide a xa sade ma, a jere a xa yisuxuwuri ra. Kono maxone ti tan lanma a xa kobiri ba na mixi maxonoxi be han a gema yalande temui naxe.

²⁰ Naxan na a xa konyi faxesa bonbo wuri ra, a lanma ne na kanyi xa naxankata.

²¹ Kono xa na konyi sa yalan beenu xi firin, a mu lanma konyi kanyi xa naxankata, barima na konyi findixi a gbe nan na.

²² Mixi naxee bonboma furi gine nde ra, e xa gere kui, na fa a niya gine xa di bari a waxati mu a lixi, kono a mu fe kana a ma, na geresoea xa kobiri nde ba gine be. Gine xa mori nun kiitisa xa nate tongo kobiri xasabi naxan bama.

²³ Kono xa a sa findi gbaloe ra, nii joxoe na nii nan na,

²⁴ ya joxoe na ya nan na, jinyi joxoe na jinyi nan na, belexe joxoe na belexe nan na, sanyi joxoe na sanyi nan na,

²⁵ ganyi joxoe na ganyi nan na, xabe joxoe na xabe nan na, maxone joxoe na maxone nan na.

²⁶ Naxan na a xa konyi bonbo han a ya naxa kana, a lanma a xa a xa konyi xoreya a xa ya kane joxoe ra.

²⁷ Naxan na a xa konyi jinyi gira, na kanyi lanma a xa a xa konyi xoreya a xa jinyi gire joxoe ra.

²⁸ Tuura naxan na mixi faxesa, a lanma na tuura xa magono han a faxesa. A sube naxa don. Tuura kanyi mu naxankate yo sotoma na kui.

²⁹ Kono xa na tuura darixi na mooli raba ra, a kanyi a kolon kono a mu a xirima a fanyi ra, na kanyi yo, a xa tuura yo, e birin xa magono han e xa faxesa.

³⁰ Kiitisa noma nate tongode na tuura kanyi xun sarama naxan na.

³¹ Na seriye keren nan nawalima hali tuura sa dimedi nan faxesa.

³² Xa a sa li tuura fa mixi gbeta xa konyi nde faxesa, gbeta kole tongo saxan nan fima na konyi marigi ma. Na tuura xa magono han a faxesa.

³³ Naxan na yili ge, a lu i mu a de rakotoma, xa a sa li ninge xa na mu a ra sofale nde sa sin na yili kui,

³⁴ a lanma na kanyi xa na xuruse sare fi, xuruse faxaxi xa lu a be.

³⁵ Naxan ma tuura na sa a boore gbe faxesa, na tuura baloxi xa mati, na sare nun na tuura faxaxi xa itaxun e boore tagi.

³⁶ Kono xa a sa a li, na tuura darixi na mooli raba ra, a kanyi a kolon kono a mu a xirima a fanyi ra, a lanma tuura baloxi kanyi xa a gbe fi tuura faxaxi kanyi ma, tuura faxaxi xa lu a tan be.

³⁷ Naxan na tuura xa na mu a ra yexee mupa, a sa a mati, xa na mu a ra, a faxesa, a lanma na kanyi xa tuura suuli ragbilen na tuura keren joxoe ra, xa na mu, yexee naani na yexee keren joxoe ra.

22

Mupa se joxoe

nun yaamari gbetee

¹ Xa wo mixi suxu a mupe tife ke ra, a fa faxesa wo yi bonboe ra, faxesa kote mu dodoxma wo xun ma.

² Kono xa wo na mooli raba yanyi ra, faxesa kote dodoxma ne wo xun ma. Mupeti lanma a xa se mupaxie sare ragbilen, kono xa a mu noma na ra, a gundi xa mati konyi ra alako mupe se sare xa fi.

³ Xa a sa li, na se mupaxi na a yi alo ninge, sofale, yexee, xa na mu a ra, a jipe ra, a e jondon firin nan fima a joxoe ra.

⁴ Naxan na a xa xurusee bejin, a sa a boore xa xe kana, na kanyi lanma a xa a sare fi a xa xe bogi fanyi nan na.

⁵ Naxan na te sa jooge ganfe ra, konɔ te fa mixi nde xa sansi malanxi gan, xa na mu a xa xe, na kanyi lanma a xa na se birin sare fi.

⁶ Xa mixi harige nde taxu a doxo boore ra, konɔ mixi fa na mupa, na mupeti xa na se sare firin nagbilen a joxoe ra.

⁷ Konɔ xa na mupeti mu to, se taxuxi naxan na, na xa a kali Ala xili ra kiitisamae yire, alako e xa a kolon a tan xa mu na harige tongoxi.

⁸ Xa se nde sa lu mixi yi ra alo ninge, sofale, yexee, dugi, xa na mu a ra se gbete, konɔ mixi gbete fa a fala a tan nan gbe na a ra, e lanma e xa siga kiitisee yire. Kiiti kanama naxan na, a xa na se sare doxo firin nagbilen a boore ma.

⁹ Xa mixi nde xuruse taxu a boore ra, alo sofale, ninge, xa na mu yexee, na xuruse fa faxa, xa na mu a salonse nde fa gira, xa na mu mixi fa a mupa,

¹⁰ a boore xa a kali Alatala ra a mu a yi. Se kanyi xa la na ra, a xa dipe na se loxi ma.

¹¹ Konɔ xa na xuruse mupaxi na a xonyi ne, a joxoe fima ne.

¹² Xa wulai sube nde nan fa a faxa, a taxu naxan na, na xa a binbi masen xuruse kanyi be seedejoxoya ra. Na temui, a mu na joxoe fima.

¹³ Xa mixi xuruse yefu a boore ma, xuruse fa a yete maxono, xa na mu a ra a faxa xuruse kanyi xanbi, a yefuma xa a joxoe fi.

¹⁴ Konɔ xa fe nde na xuruse soto a kanyi ya xori, a yefuma mu a joxoe fima. Xa a sa li, a herixi nan a ra, heri masundi nan findima a joxoe ra.

¹⁵ Naxan na gine dimedi futi kana naxan xa kote mu doxoxi sinden, a lanma a xa a xa kote doxo alako a xa findi a xa gine ra.

¹⁶ Xa na gine baba mu tin a fide a ma, na futikane kobiri nan fima naxan lanma gine dimedi xa kote ma.

¹⁷ Mandurula gine lanma ne a xa faxa.

¹⁸ Naxan yo yene raba xuruse ra, a lanma a xa faxa.

¹⁹ Naxan yo na serexe ba ala gbete be, bafe Alatala ra, na kanyi lan ne a xa faxa.

²⁰ Wo naxa xope tooro naxan fatan si gbete ra a sabati wo xonyi, barima wo fan nu na xopeya ne Misira boxi ma.

²¹ Wo naxa fu kaape gine nun kiridi ma.

²² Wo na fu nee ma, n e wa xui mema ne.

²³ N ma xone tema ne wo xili ma, n wo faxa santidegema ra. Wo xa ginee findima ne kaape ginee ra, wo xa die fan findima ne kiridie ra.

²⁴ Xa wo sa kobiri doni tooromixi nde be n ma jama ya ma, wo naxa geeni yo fen a xun na alo doniti paaxi ndee.

²⁵ Wo na wo boore xa dugi doxo seake ra, wo xa a ragbilen a ma beenun soqe xa dula,

²⁶ barima na keren peti nan a yi ra, a na nan felenma a ma. A na n xili, n a xui suxuma ne, barima kinikininte nan n na.

²⁷ Wo naxa n tan Ala bexu. Wo naxa wo xa jama mange danka.

²⁸ Wo naxa dugundi n kide wo xa xe bogie ra. Wo xa wo xa di singe birin fi n ma.

²⁹ Wo xa wo xa xurusee xa di singee fi n ma. Wo xa e lu e nga foxo ra xi solofere. A xi solomasaxan nde, wo fa e fi n ma.

³⁰ Wo xa findi n ma pama seniyenxi ra. Wo naxa wulai sube don, sube gbete naxan faxaxi. Wo xa na mooli fi baree ma.

23

Tinxinyi seriyε

nun Isirayila xa salie

¹ Wo naxa mixi tɔɔɛɛɛ, wo naxa wule seede ba mixi jaaxi bε.

² Wo naxa bira pama waxonfe jaaxi foxo ra, wo naxa wule seede ba pama xa fe ra. Na mooli tinxinyi kanama nε.

³ Wo naxa mixi rafisa a boore bε kiiti kui, hali a findi misikiine ra.

⁴ Wo na wo yaxui xa ninge lɔxi to, xa na mu a xa sofale, wo xa a xanin a xon ma.

⁵ Wo na wo yaxui xa sofale to, a biraxi kote xungbe bun ma, wo naxa a lu naa. Wo xa a mali.

⁶ Wo naxa seriyε matandi tɔɔɔmixi makiitima temui naxe.

⁷ Wo naxa mixi tɔɔɛɛɛ. Wo naxa a niya mixi tɔɔɛɛɛxi xa faxa, barima n mu dipema na mixi mooli ma.

⁸ Wo naxa tinxinyi kana kɔbiri ra, barima na a niyama nε seede xa dundu, tinxintɔe xa wɔyenyi xa mafindi.

⁹ Wo naxa xɔɛ tɔɔɔ naxan fatan si gbete ra. Wo tan yati bara na tɔɔɔ mooli kolon wo nu na Misira boxi ma temui naxe.

¹⁰ Wo xa sansi si, wo xa a xaba ɲε senni bun ma,

¹¹ kɔɔɔ a ɲε solofere nde, wo xa boxi lu na, a xa a malabu. Na temui sansi naxan fama bulade a yete ma, na nɔma findide Isirayila tɔɔɔmixie xa baloe ra. Burunyi subee fan xa balo na donxɔe ra. Wo xa na raba wo xa weni nun wo xa oliwi bilie fan na.

¹² Wo xa wali birin naba xi senni bun ma, kɔɔɔ a xi solofere nde wo naxa wali yo raba alako wo xa ninge, wo xa sofale, wo xa konyi, nun si gbete mixi naxee na wo xɔnyi, e birin xa e malabu.

¹³ Wo xa wo ɲɔɔ sa n ma yaamari birin xon ma. Wo naxa ala gbeteε batu, e xili ɲan naxa mini wo dε i.

¹⁴ Nε yo ɲε wo xa sali saxan naba n ma binyε bun ma.

¹⁵ Wo xa Taami Lebinitare Sali raba yi ki. Xi solofere naxee sugandixi Abibi kike kui, wo xa taami lebinitare gbansan don, alɔ n wo yamarixi ki naxe. Wo xa a raba na temui nε barima wo mini Misira boxi kui na kike nan na. Wo naxa n kuma na salie kui.

¹⁶ Xε Xabe Sali, wo xa a raba wo xa sansi bogi singee ra. Sansi Bogi Ba Sali, wo xa a raba ɲε rapɔnyi, wo na sansi bogi se raso temui naxe.

¹⁷ Xeme birin xa na sali saxan naba e Marigi Alatala xa binyε bun ma ɲε birin kui.

¹⁸ Wo na xuruse ba sεɛɛɛ ra n bε temui naxe, wo naxa taami lebini daaxi ba sεɛɛɛ ra a seeti ma de. Wo naxa n ma sali sεɛɛɛ sube ture ragata han geεεɛɛɛ.

¹⁹ Wo xa sansi bogi fisamante ba wo xa sansi bogi singee ya ma n tan wo Marigi Alatala bε, wo e xanin n ma hɔɔmolingira kui. Wo naxa si ɲin a nga xɲε ye ra.

²⁰ N maleke tima nε wo ya ra, naxan wo makantama kira ra sigafe ra boxi ma n dennaxe yailanxi wo bε.

²¹ Wo xa wo tuli mati a ra, wo xa a xui suxu. Wo naxa a matandi. A mu dipnema wo xa matandi ma, barima n xili na a xun ma.

²² Kono xa wo wo tuli mati a ra, xa wo a xui birin suxu, n findima ne wo yaxuie yaxui ra, wo gerefae gerema ra.

²³ N ma maleke wo matima Amorikae, Xitikae, Perisikae, Kanaankae, Hiwikae, nun Yebusukae xonyi. N fama ne e birin sontode.

²⁴ Wo naxa suyidi e xa alae be, wo naxa e batu, wo naxa bira e foxo ra. Wo xa e xa kuyee kana, wo xa e xa geme masolixie magira.

²⁵ Wo xa wo Marigi Alatala batu. A barake sama ne wo xa taami nun wo xa ye ma. A wo xa fure yalanma ne.

²⁶ Gine furi mu kanama wo xa boxi ma, gine di baritare fan mu toma wo ya ma. N simaya kamalixi fima ne wo ma.

²⁷ N sie ragaaxuma ne wo ya ra n senbe ra. N e ifuma ne alako e xa e gi wo ya ra.

²⁸ N jurie rasanbama ne wo ya ra naxan Hiwikae, Kanaankae, nun Xitikae kerima.

²⁹ Kono n mu na rabama je keren kui, alako boxi naxa fa kana, wulai subee naxa fa wuya wo xili ma.

³⁰ N nee kerima a xuri xuri nan na wo ya ra, han wo wuya, wo fa noe soto boxi birin ma.

³¹ N wo xa naaninyi igboma ne keli Xulunyumi Baa ma han Baa Xungbe, kelife Turusinina gbengberenyi ma han a sa doxo Efirati xure xungbe ra. N mennikae sama ne wo sago, alako wo xa e keru.

³² Wo naxa saate yo tongo mennikae nun e xa alae be.

³³ Wo naxa lu e xa sabati wo xa boxi ma, xa na mu a ra e a niyama ne wo xa gbilen n foxo ra. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.

24

Ala nun Isirayilakae xa saate

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Te n yire be geya fari, i tan, Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie mixi tongo solofere. Wo xa suyidi yire naxan makuya n na.

² Munsa, i gbansan xa makore n na, booree xa lu yire makuye. Nama fan naxa te i tan Munsa foxo ra.»

³ Munsa naxa Alatala xa masenyi nun a xa yaamari birin nadangi pama ma. Nama birin naxa a yaabi xui keren na, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

⁴ Munsa naxa Alatala xa masenyi birin sebe. Na kuye iba, Munsa naxa serexebade ti geya bunyi, a naxa geme tundenyi fu nun firin ti menni, naxee Isirayila bonsae fu nun firinyi misaalixi.

⁵ A naxa Isirayila fonike ndee xee e xa serexe gan daaxie ba. E man xa tuurae ba Ala be xanunteya serexe ra.

⁶ Munsa naxa na wuli tagi sa feje die kui, a naxa na donxoe kasan serexebade ma.

⁷ A naxa saate kitaabui tongo, a a xaran pama birin be. E naxa a yaabi, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne. Muxu a ratinmemma ne.»

⁸ Munsa naxa na wuli tongo, a a kasan pama ma. A naxa a masen, «Saate wuli nan ya. Alatala yi saate nan tongoxi wo be a xa masenyi fari.»

⁹ Munsa naxa te, a tan nun Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie, mixi tongo solofere.

¹⁰ E naxa Isirayila Marigi Ala to. A nu tixi gɛmɛ nɔrɔxi fari.

¹¹ Na Isirayila kuntigie naxa Ala to, kɔnɔ a mu e naxankata na ma. E birin naxa e dɛgɛ, e naxa e min.

¹² Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «Te gɛya fari n yire, i xa fa lu be sinden. N xa gɛmɛ walaxɛɛ so i yi ra, n nan n ma sɛriyɛ nun n ma yaamarie sɛbɛxi naxɛɛ ma. I xa Isirayilakɛ xaran nɛɛ ra.»

¹³ Munsa nun a malima Yosuwe naxa te Ala xa gɛya ma.

¹⁴ Munsa naxa a fala forie bɛ, «Wo xa muxu mɛmɛ be. Muxu fafe. Haruna nun Xuru xa lu wo fɛ ma be. Xa fɛ nde bira a i wo tagi, wo xa a masen e bɛ.»

¹⁵ Munsa to te gɛya fari, nuxui naxa dusu a xun na.

¹⁶ Alatala xa nɔrɛ naxa lu Turusinina gɛya xun na. Nuxui naxa gɛya makoto xi senni. A xi solofere nde, Alatala naxa Munsa xili na nuxui kui.

¹⁷ Alatala xa nɔrɛ nu luxi nɛ Isirayilakɛ bɛ, alo te xungbe gɛya fari.

¹⁸ Munsa to nu tema, a naxa so na nuxui kui, a naxa lu gɛya fari xi tongo naani kɔɛ nun yanyi.

25

Hɔrɔmɔlingira sɛrɛxɛbade,

a teebili, nun a lanpui

¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

² «A fala Isirayilakɛ bɛ, foniserelɛɛ xa yi sɛɛ mɔoli ba hadiya ra:

³ xɛɛma, gbɛti, wure gbɛeli,

⁴ gɛsɛ gɛrɛ daaxi, gɛsɛ bulu daaxi, gɛsɛ gbɛeli, suwa dugi, dugi naxan sɔxɔxi si xabɛ ra,

⁵ yɛxɛɛ kontonyi kiri naxɛɛ soxi a gbɛeli ra, peremui kirie, kasiya wuri,

⁶ ture naxan sama lanpui kui, labundɛ naxan sama ture sɛniyɛnxi nun surayi xun ma,

⁷ a nun gɛmɛ tofanyi naxɛɛ findi sɛrɛxɛdubɛ xa donma kuyɛ nun donma kanke raxunma sɛ ra.

⁸ Isirayilakɛ xa hɔrɔmɔlingira ti n bɛ, alako n xa sabati e ya ma.

⁹ Wo xa na lingira nun a xa yirabase birin yailan alo n na masenma i bɛ ki naxɛ.»

¹⁰ «E xa saate kankira yailan kasiya wuri ra. Na kankira xa kuya nɔngɔn firin nun a tagi, a xa igbo nɔngɔn kɛrɛn nun a tagi, a xa ite nɔngɔn kɛrɛn nun a tagi.

¹¹ I xa a kui nun a fari maso xɛɛma ra. A dɛ kiri fan xa yailan xɛɛma ra.

¹² I xa a suxude digilinxi naani rafala xɛɛma ra a tunxun naanie ma, firin na sɛɛti, firin na boore sɛɛti ma.»

¹³ «I xa kasiya wuri kuyɛ firin masoli, e maso xɛɛma ra.

¹⁴ I xa e raso kankira suxude digilinxie kui, na kankira xaninma e tan nan ma.

¹⁵ E naxa ramini na abadan.»

¹⁶ «N na saate tɔnxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui.

¹⁷ I xa a dɛrakote yailan xɛɛma fanyi ra, naxan findima xunsare yire ra. A xa kuya nɔngɔn firin nun a tagi, a xa igbo nɔngɔn kɛrɛn nun a tagi.

¹⁸ Malekɛ sawurɛ firin xa yailan xɛɛma xabuxi ra kankira dɛrakote fari.

¹⁹ Malekɛ sawurɛ nun kankira dɛrakote xa findi kɛrɛn na.

²⁰ Na malekɛ sawurɛ firinyie xa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.»

21 «I xa na kankira derakote sa a ma, naxan findixi xunsare yire ra. N na saate tɔnxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui.

22 N nan n yete masenma i be menni ne, na saate kankira derakote fari, maleke sawure firinyie tagi. N yaamari birin soma i yi ra menni ne katarabi Isirayilakae ma.»

23 «I xa teebili nde yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nɔngon firin, a igbo nɔngon keren, a ite nɔngon keren nun a tagi.

24 I xa xɛma fanyi maso a ma, a nun a de kiri ma.

25 Xebenyi nde xa sa na de kiri bun ma naxan igbo suxui keren a nun a tagi. Xɛma xa sa na fan de kiri ma.

26 I xa a suxude digilnxi naani rafala xɛma ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra

27 na xebenyi bun ma. Wuri kuyee xa so nee kui teebili xaninfe ra.

28 Na wuri kuyee xa masoli kasiya wuri ra, xɛma xa maso e ma. Nee nan findima teebili tongose ra.

29 Piletie, tɔnbilie, pɔotie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima sɛrɛɛ yeerama daaxi xa fe ra, nee birin xa yailan xɛma fanyi nan na.

30 Taami fan xa sa na teebili ma temui birin, naxan findixi sɛrɛɛ ra n be.»

31 «I xa lanpui dɔxɔse nde yailan xɛma fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui dɔxode naxee maniya sansi fugee ra, na birin xa findi keren na.

32 Salon senni xa mini lanpui dɔxɔse bili ma, saxan sɛeti keren, saxan boore sɛeti.

33 Tɔnbili saxan xa lu na salon senni birin xun ma. E xa maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexee nun a fugee tagi.

34 Tɔnbili naani gbete xa lu lanpui bili ma. E fan xa maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexee nun a fugee tagi.

35 Na salon firin firin dɔxɔ saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sama ne menni fan ma.

36 Na tɔnbilie nun lanpui salonyie xa findi keren na, e xa yailan xɛma fanyi xabuxi ra.»

37 «I xa lanpui solofere yailan, i xa e dɔxɔ e dɔxodee ma alako e dexe xa yare iyalan.

38 I xa wuki xabase nun xube sase yailan xɛma fanyi ra.

39 Xɛma naxan nawalima lanpui dɔxɔse nun lanpui yirabase yailanfe ra, na xa findi xɛma kilo tongo saxan nun naani nan na.

40 I xa na birin naba alo n a masenxi i be ki naxe geya fari.»

26

Hɔrɔmɔlingira tife

1 «I xa Ala xa hɔrɔmɔlingira yailan suwa dugi fu ra, naxee raxunmaxi gese mɔoli saxan na, gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli. Na gese xa malekee sawure ramini dugie ma. A xa tofan ki fanyi.

2 Dugi birin xa kuya nɔngon mɔxɔnɔn nun solomasaxan, a xa igbo nɔngon naani. E kuye nun e igboya xa lan.

3 Dugi suuli xa dɛge e boore ra, dugi suuli gbete fan xa dɛge e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na.

⁴ I xa gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma.

⁵ I xa gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma.

⁶ Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan xeema ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama horomolingira xa findi dugi keren na.»

⁷ «I xa dugi fu nun keren soxo si xabe ra, naxee Ala xa horomolingira makotoma.

⁸ Dugi keren xa kuya nongon tongo saxon, a xa igbo nongon naani. Na dugi fu nun kerenyi birin xa lan.

⁹ I xa dugi suuli dege e boore ra, e xa findi dugi keren na. Na dugi senni naxee luxi, i xa e fan dege e boore ra. Na dugi senni nde singanma banxi yatagi nan xun ma.

¹⁰ I xa gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra.

¹¹ Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama na birin xa findi dugi keren na naxan Ala xa horomolingira makotoma.

¹² Na dugi xa mayigboe kepa ma donxoɛ tagi singanma horomolingira nan xanbi ra.

¹³ Na dugi xa kuye kepa na ki naxe, nongon keren nan luma na seeti firinyie ma, alako horomolingira xa makoto.»

¹⁴ «Na dangi xanbi i xa makotose gbete yailan yexee kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. I man xa makotose gbete yailan peremui kiri ra.»

¹⁵ «I xa kasiya wuri xaba xebenyie ra horomolingira tima naxee ma.

¹⁶ Kankan xa kuya nongon fu, a xa igbo nongon keren nun a tagi.

¹⁷ Suxuse firin xa lu horomolingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra.

¹⁸ Xebenyi mɔxɔɲen nan tima horomolingira yirefanyi ma.

¹⁹ Sanbunyi gbeti daaxi tongo naani nan sama na xebenyi mɔxɔɲen bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E xa lu xebenyi suxusee fe ma.

²⁰ Xebenyi mɔxɔɲen nan tima horomolingira koola fan ma,

²¹ a nun e sanbunyi gbeti daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin.

²² Xebenyi senni nan tima horomolingira xanbi ra soggorode mabiri.

²³ I xa xebenyi firin yailan tuxuie be horomolingira xanbi ra,

²⁴ naxee fuge nun lanbanyi lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilinxi ra. Na tuxui firinyi xa yailan na ki.

²⁵ Na birin lanma xebenyi solomasaxon nan ma, a nun e sanbunyi gbeti daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.»

²⁶ «I xa wuri suuli yailan kasiya wuri ra, horomolingira xebenyie tima naxee ma. Suuli rawali seeti keren ma,

²⁷ suuli rawali boore seeti ma, suuli rawalima horomolingira xanbi ra soggorode mabiri.

²⁸ Wuri naxan luma a tagi, na dangima xebenyie nan xun ma, a keli seeti singe a sa dɔxo boore ra.

²⁹ Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilinxi wuri soma naxee kui, i xa xeema maso na birin ma.

³⁰ I xa na horomolingira ti alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

³¹ «I xa suwa dugi yailan gese gbeeli nun gese bulu daaxi ra. Maleke sawuree xa dege na ma, a xa tofan ki fanyi.

³² I xa a gbaku kasiya wuri naani ra xεεma masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunyiye ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, xεεma xa maso nee fan ma.

³³ I na ge dugi gbakude na suxusee ra, i xa saate kankira doxo a xanbi ra. Na ki, na dugi luma na yire firin tagi ra, naxan xili yire seniyenxi a nun naxan xili yire seniyenxi fisamante.

³⁴ I xa saate kankira de rakoto a derakote ra yire seniyenxi fisamante kui. Na derakote se findixi xunsare yire nan na.

³⁵ I xa teebili tan doxo horomolingira koola ma, lanpui doxoase xa lu a ya ra yirefanyi ma.»

³⁶ «I xa suwa dugi gbete yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli ra horomolingira sode. I xa a masoxo a fanyi ra, a xa tofan.

³⁷ I xa a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, xεεma masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunyiye ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.»

27

Serexebade, horomolingira tete

nun horomolingira lanpui ture

¹ «I xa serexebade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon suuli, a igbo nongon suuli, a ite nongon saxan.

² I xa feri naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na serexebade ra. I xa wure gbeeli maso na birin ma.

³ I xa a yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube soboxee, nun tundee te sama naxee kui.

⁴ I xa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama te xun ma, sube sama naxan fari. I xa suxuse digilinxie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma,

⁵ alako a xa gbaku serexebade kui a tagi.

⁶ I xa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma.

⁷ E rasoma suxuse digilinxie naanie nan kui serexebade seeti firinyie ma a xanife ra.

⁸ I xa na serexebade yailan xebenyie nan na. Sese naxa lu a kui. I xa a yailan alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

⁹ «I xa horomolingira tete yailan yi ki ne: Tete xa kuya nongon keme yirefanyi mabiri ra. I xa gere suwa dugi gbaku na

¹⁰ wuri moxonen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹¹ Tete xa kuya nongon keme koola fan mabiri ra. I xa gere dugi gbaku na wuri moxonen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹² Tete xa igbo nongon tongo suuli sogegorode mabiri ra. I xa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

¹³ Tete xa igbo nongon tongo suuli sogetede fan mabiri ra.

¹⁴ Gere dugi xa gbaku seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na xa kuya nongon fu nun suuli.

¹⁵ Gere dugi gbete xa gbaku boore seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan xa kuya nongon fu nun suuli.

¹⁶ Tete sode de xa yailan suwa dugi ra naxan masoxoxi gese gere daaxi nun gese bulu daaxi nun gese gbeeli ra. Na dugi xa nongon xa moxonen soto. Na xa gbaku wuri naani ma, naxee tixi sanbunyi ma.

¹⁷ Wuri naxee tixi tete ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra.

¹⁸ Na horomolingira tete kuyeya lanma nongon keme nan ma, a igboya nongon tongo suuli. Suwa dugi naxee gbakuxi na, e ite nongon suuli. Tete wuri sanbunyi,

¹⁹ horomolingira yirabase birin, nun tete luuti xirima se naxee ma, na birin yailanma wure gbeeli nan na.»

²⁰ «I xa Isirayilakae yaamari, e xa fa oliwi ture fanyi ra i xon ma, alako horomolingira lanpuie xa dexe temui birin.

²¹ Haruna nun a xa die xa na lanpuie radexe, naxee na horomolingira kui, n i lima dennaxe, yire seniye nxi fisamante ya ra, dugi gbakuxi dennaxe saate kankira ya ra. Na lanpuie xa yanba Alatala ya xori kelife koe han geesege. Seriyen nan na ki Isirayila bonsoe birin be naxan mu kanama abadan.»

28

Serexedube sosee

¹ «I xa i taara Haruna tongo Isirayilakae ya ma, a nun a xa die Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari, e xa serexedube wali raba n be.

² I xa sose seniye nxi dege i taara Haruna be, naxee a xa kuntigiya nun a binye masenma.

³ I xa na wali so mixie yi ra n naxee kixi xaxili fanyi ra, naxan a niyama e xa fata. E xa Haruna xa serexedube sosee dege, alako a xa ti n ma serexedube wali ra.

⁴ Sosee nan yi ki e naxee degema: donma kanke raxunmase, donma kuye, tunki raxunmase, donma kuye bun magoroe masoxoxi, xunmase naxan dodoxa e xunyi ma, nun beleti. E xa na sose seniye nxi yailan i taara Haruna nun a xa die be, alako e xa serexedube wali raba n be.»

⁵ «Donma degemae xa gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xeema daaxi, nun suwa dugi malan.

⁶ E xa donma kuye dege gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xeema daaxi, nun suwa dugi ra. A xa findi wali tofanyi ra.

⁷ E xa tunki raxunmase firin yailan, e xa e dege donma kuye ma.

⁸ Beleti fan xa yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xeema daaxi, nun suwa dugi ra alo donma kuye.

⁹ I xa onixi geme firin tongo, i fa Yaxuba xa die xilie masoli e ma

¹⁰ e bari ki ma. Xili senni masoli geme keren ma, xili senni masoli geme boore fan ma.

¹¹ Na geme masolixi firinyie findima wali tofanyi ra, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. I xa xeema sa e rabilinyi ma,

¹² i fa nee dege tunki raxunmasee ma, e xa findi joxo rasiga see ra Isirayila die xa fe ma. Na ki Haruna fama e xilie ra n ya i, a xa findi dube ra.

¹³ I na xeema sa e rabilinyi ma,

¹⁴ i xa luuti die yailan xeema ra naxee gbakuma e rabilinyi ma.»

¹⁵ «I xa serexedube donma kanke raxunmase yailan a tofanyi ki ma. A findima kiiti se nan na. I xa a yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, nun suwa dugi ra alo donma kuye yailanxi ki naxe.

16 A xa kuye nun a xa igboya xa findi suxui keren na. A xa findi dugi firin na, alako a xa findi yuba ra.

17 A xa raxunma geme tofanyie safe naani ra. Safe singe findima gemee nan na, naxee xili sariduواني, topasi, nun emerode.

18 Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman.

19 Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite.

20 Safe naani nde, kirosoilite, onixi, nun yasipe. I xa xema sa nee birin rabilinyi ma.

21 Isirayila xa die xilie xa masoli na gema fu nun firin ma, alo sebali masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili xa masoli gema nde ma. E findima Isirayila bonsoe fu nun firinyi matonxuma se nan na.

22 I xa luuti die dege na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xema ra.

23 I xa xurunde firin yailan xema ra, i xa e dege donma kanke raxunmase ma a de kiri firinyie ma a fuge ra.

24 Na luuti xema daaxie xa xiri na xurunde firinyie ma, naxee degexi donma kanke raxunmase de kiri ma.

25 I man xa na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.»

26 «I xa xurunde firin gbete yailan xema ra, i naxee degema donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. I xa nee dege donma kuye seeti ma.

27 I xa xurunde firin gbete yailan xema ra, i naxee degema tunki raxunmasee lanbanyi ma, dennaxe ilanma beleti ra.

28 Donma kanke raxunmase xa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurundee kui naxee degexi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma.»

29 «Haruna na so horomolingira kui, Isirayila bonsoe xili birin sebexi a xa donma kanke raxunmase ma, naxan saxi a kanke fari sondonyi yailanyi, a findima dube ra Alatala be Isirayila xa fe ra temui birin.

30 I xa gema firin sa na donma kanke raxunmasee kui, naxan saxi Haruna kanke fari sondonyi mabiri. Nee findixi Ala waxonfe masen se nan na. Haruna na so Alatala yire, a noma Alatala waxonfe kolonde Isirayilakae xa fe ra nee saabui ra.»

31 «I xa serexedube xa donma kuye bun magoroe soxo gese gere daaxi ra.

32 I xa a xunyi rasode xaba a tagi, i xa na sode de masoxo, alako boode yo naxa lu a ma.

33 I xa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun gbeeli ra naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma. I xa tolonyi xema daaxie dege na pirintie tagi,

34 alako tolonyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma.

35 Haruna na a ragoro a ma a so temui nun a mini temui Alatala xa horomolingira kui, na nan a ratangama faxe ma.»

36 «I xa xema yailan, a sebe a ma, <Alatala gbe>,

37 i fa a xiri xunmase fari luuti gere daaxi ra,

38 alako a xa gbaku a tigi ra. Xa a sa li serexe mu nu baxi seriye ki ma, na kote luma Haruna nan ma, kono na sebali naxan gbakuxi a tigi ra a niyama ne Alatala xa na serexe suxu.»

³⁹ «I xa donma kuye bun magoroe gbetε dege Haruna be suwa dugi ra, a nun xunmase naxan sama a xun ma. I xa a xa beleti masoxo a tofanyi ra.

⁴⁰ I xa donma kuye bun magoroe, beletie, nun xunmasee dege Haruna xa die fan be, naxee e xa binye nun e xa kuntigiya masenma.

⁴¹ I xa i taara Haruna nun a xa die maxiri na ki, beenun i xa e ti n ma serexedube wali rabade. I xa ture maso e xunyi ma, i fa e masen jama be e bara findi serexedubee ra.

⁴² I xa wantanyi dege suwa dugi ra naxan kelima e tagi han e tabe alako e xa sutura.

⁴³ Haruna nun a xa die xa na mooli so e ma e makorema serexebade ra temui naxe, xa na mu a ra e na horomobanxi kui li temui naxe, n i lima dennaxe. Na nan a niyama e mu yunubi sotoma, e tangama ne faxe ma. Seriyε na a ra naxan mu kanama abadan Haruna nun a bonsoe birin be.»

29

Mixi tife serexedube ra

nun serexεe bafe

¹ «I na wa mixi tife n ma serexedube wali rabafe ra, i xa tuura nun yexεε kontonyi firin tongo, lanyuru yo mu na naxee ma,

² a nun taami lebinitare, taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri ture masoxi naxan ma. I xa na birin naba sansi xori luxutaxi ra.

³ I xa na taami birin sa debe kui, i a xanin horomolingira yire, a nun tuura, nun yexεε kontonyi firin.

⁴ I xa Haruna nun a xa die ti serexedube wali ra horomolingira sode, n e lima dennaxe. I na ge e maxade ye ra e raseniyenfe ra,

⁵ i xa Haruna xa serexedube sosee ragoro a ma, a xa donma bun magoroe, a xa donma kuye bun magoroe, a xa donma kuye, a xa donma kanke raxunmase ra, nun a xa beleti donma kanke raxunmase xirima naxan na.

⁶ I xa xunmase doxo a xunyi ma, i fa na tonxuma xεεma daaxi xiri na ra.

⁷ I xa ture seniyenxi surusuru a xunyi ma a tife serexedube ra.

⁸ I na ge na ra, i xa serexedube donma kuye bun magoroe ragoro Haruna xa die fan ma.

⁹ I xa Haruna nun a xa die tagi ixiri beleti ra, i xa xunmase doxo e xunyi ma. I Haruna nun a xa die tima serexedubee ra na ki ne. Na xa findi seriyε ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁰ «I xa tuura nde xanin horomolingira sode de ra, n i lima dennaxe. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi,

¹¹ i xa na tuura kon naxaba Alatala ya xori horomolingira sode de ra, n i lima dennaxe.

¹² I xa na tuura wuli tongo, i nde sa serexebade feri naani ma i belexesole ra. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade sanbunyi ma.

¹³ I na ge na ra, i xa na tuura ture tongo naxan na a furingε ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan na e ma, i xa na birin gan serexεe ra serexebade fari.

¹⁴ Konε a sube, a kiri, nun a xa jape, i xa nee gan taa fari ma, barima yunubi xafari serexεe na a ra.»

¹⁵ «I na ge na ra, i xa yexee kontonyi keren tongo. Haruna nun a xa die e xa e belexe sa a xunyi,

¹⁶ i fa a kon naxaba. I xa a wuli tongo, i a ifili serexebade rabilinyi ma.

¹⁷ I xa na yexee kontonyi bolon a xuntunyi ra. I xa a furinge nun a sanyie maxa, i fa e malan a sube nun a xunyi fari,

¹⁸ i na birin gan serexebade fari. Serexe gan daaxi nan na ki Alatala be, naxan nafan Alatala ma.»

¹⁹ «I na ge na singe ra, i xa na yexee kontonyi firin nde tongo. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi ma,

²⁰ i xa a kon naxaba. I xa na wuli tongo, i nde sa Haruna nun a xa die yirefanyi tuli kirie ma, e yirefanyi belexe, nun sankurae ma. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade rabilinyi.

²¹ I xa wuli nde tongo serexebade fari, a nun ture nde naxan nawalixi mixi tife serexedube ra, i xa nee kasan Haruna, a xa die, nun e xa dugie ma. Na kui Haruna nun a xa die bara ti serexedubee ra, e xa dugie fan bara findi serexedube dugie ra.»

²² «I xa yexee kontonyi ture tongo, a nun a xuli, a ture naxan na a furinge ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan e makotoxi, a nun a yirefanyi tabe, barima serexe na a ra naxan a niyama mixi xa ti serexedube wali ra.

²³ I xa na debe tongo taami lebinitare na naxan kui naxan fixi Alatala ma. Na kui i xa taami digilinxi keren tongo, a nun taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri nde,

²⁴ i xa nee sa Haruna nun a xa die belexe, i nee lintan Alatala ya i serexe ra.

²⁵ Na dangi xanbi, i xa e ba e belexe, i e sa serexe gan daaxi fari serexebade. Serexe ganxi na a ra naxan nafan Alatala ma.»

²⁶ «I xa yexee kontonyi kanke tongo, naxan baxi Haruna be, i a lintan Alatala ya i serexe ra, a xa findi i gbe ra.

²⁷ Na kanke nun na tabe i naxan lintanxi Alatala ya i serexe ra serexedubee tife xa fe ra,

²⁸ nee bara findi Haruna nun a xa die gbe ra. Seriyee nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan. E lan ne e xa na mooli ba e xa xanunteya serexe birin ma, e a fi Alatala ma.»

²⁹ «Haruna na faxa, a xa serexedube sose radangima a xa die nan ma. E ti temui na wali ra, e xa e ragoro e ma.

³⁰ Haruna xa di naxan findima a joxoe ra na nan fama na dugie ragorode a ma xi solofere bun ma, beenun a xa so yire seniye nxi horomolingira kui, n i lima dennaxe, serexedube wali rabafe ra.»

³¹ «Yexee kontonyi naxan baxi serexe ra, Haruna findixi serexedube ra temui naxe, i xa na sube jin yire nde naxan seniye nxi.

³² Na sube nun na taami naxan na debe kui, Haruna nun a xa die xa na don horomolingira sode de ra, n i lima dennaxe.

³³ E keren xa na yunubi xafari serexe don, serexe naxan ba e be e ti loxoe serexedubee ra. A mu lanma mixi gbete xa na don, barima se seniye nxi nan a ra.

³⁴ Xa na serexe sube nun taami nde sa lu han geesege, i xa a gan te xora. A mu donma, barima se seniye nxi nan a ra.»

³⁵ «I xa n ma yaamarie rabatu Haruna nun a xa die xa fe ra na xi solofere bun ma e tima serexedubee ra temui naxe.

³⁶ I xa tuura keren ba lɔxo yo lɔxo yunubi xafari sɛrɛɛ ra. Na nan a toma sɛrɛɛbade fan sɛniyenma. Na xanbi i xa ture ifili sɛrɛɛbade fari, alako a xa findi yire sugandixi ra.

³⁷ I xa na wali raba xi solofere bun ma, alako sɛrɛɛbade xa sɛniyen, a man xa mixi raseniye naxan dinma a ra.»

³⁸ «Lɔxo yo lɔxo a lanma i xa yɛɛ firin ba sɛrɛɛ ra sɛrɛɛbade fari, naxee bara ɲɛ keren sɔtɔ. Na xa raba kudɛi.

³⁹ A singe xa ba gɛɛɛge, boore xa ba kɔɛ so tɛmɛi.

⁴⁰ I na na yɛɛ singe ba, i xa farin konkoronyi suuli, oliwi ture litiri keren, nun wɛni litiri keren sa na fari.

⁴¹ I na na yɛɛ firin nde ba kɔɛ so tɛmɛi, i xa sansi bogi nde nun wɛni sa a fari alo gɛɛɛge daaxi. I xa nee ba sɛrɛɛ gan daaxi ra, naxan nafan Alatala ma.

⁴² Sɛrɛɛ gan daaxi mɔoli nan a ra, i bɔnsɔɛ lanma a xa naxan ba n tan Alatala bɛ abadan. A bama hɔrɔmɔlingira sode dɛ nan na n tan Alatala ya xɔri, n wo lima dennaxe, n woyenma wo bɛ dennaxe.»

⁴³ «N nan n yete masenma Isirayilakae bɛ menni n ma nɔrɛ kui, naxan menni raseniye naxan.

⁴⁴ N nan n ma hɔrɔmɔlingira nun n ma sɛrɛɛbade raseniye naxan nɛ, n i lima dennaxe. N Haruna nun a xa die raseniye naxan nɛ, alako e xa n ma sɛrɛɛdube wali raba.

⁴⁵ N sabatima nɛ Isirayilakae tagi, n man findima nɛ e Marigi Ala ra.

⁴⁶ Na kui e a kolonma nɛ n tan nan Alatala ra, e Marigi Ala, naxan e ramini Misira bɔxi ra, alako n xa sabati e tagi. Alatala nan n tan na, e Marigi Ala.»

30

Surayi sɛrɛɛbade, Isirayilakae xunsare,

Hɔrɔmɔlingira ye, ture, nun labunde

¹ «I xa surayi sɛrɛɛbade yailan kasiya wuri ra.

² A xa kuya nɔngɔn keren, a igbo nɔngɔn keren, a ite nɔngɔn firin. Feri naani xa lu a tuxuie ra, e nun sɛrɛɛbade findixi se keren nan na.

³ I xa na sɛrɛɛbade birin maso xɛɛma xinde ra, a fari, a sɛɛti, a ferie, nun a dɛ kiri.

⁴ I xa suxuse digilinxi firin yailan xɛɛma ra sɛrɛɛbade sɛɛti firinyie ma a dɛ kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra.

⁵ I xa na wurie yailan kasiya wuri ra, i fa xɛɛma maso e ma.

⁶ Na surayi sɛrɛɛbade xa dɔxo dugi ya ra naxan na saate kankira ya ra, yunubi xunsare yire dɔxoxi naxan fari, n mixi lima dennaxe.

⁷ Haruna xa surayi xiri ɲoxunme gan menni gɛɛɛge birin, a fentenma lanpuie ma tɛmɛi naxe.

⁸ A man xa na mɔoli raba kɔɛ so tɛmɛi. Surayi nan a ra, naxan lanma a xa gan waxati birin Alatala ya xɔri. Sɛriye na a ra wo bɔnsɔɛ bɛ naxan mu kanama abadan.

⁹ Wo naxa sese ba na sɛrɛɛbade fari bafe surayi sɛniyenxi ra. Wo naxa surayi sɛniyentare ba, wo naxa sɛrɛɛ gan daaxi ba, wo naxa sansi sɛrɛɛ ba, wo naxa wɛni xa na mu a ra ture ba menni.

¹⁰ Nɛ yo ɲɛ Haruna xa yunubi xafari sɛrɛɛ wuli nde tongo, a a maso surayi sɛrɛɛbade ferie ma, alako e fan xa sɛniyen. Sɛriye nan a ra i bɔnsɔɛ

lanma a xa naxan naba abadan. Na serexebade findixi se seniyenxi nan na Alatala be.»

¹¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be:

¹² «I na Isirayilakae konti loxo e naxe, birin xa a xunsare fi Alatala ma. Na nan a ra, mankane yo mu e lima na konti tife xa fe ra.

¹³ Mixi naxan birin kontima, e xa gbeti giramu senni fi Alatala ma. Na xa maniya horomolingira seriye ki ma.

¹⁴ Mixi naxan birin simaya bara ne moxo nen li, a xa a xunsare fi Alatala ma.

¹⁵ Banna mu se sama na giramu senni xun ma, misikiine fan mu nde bama na giramu senni ra. Birin xa na fi Alatala ma e xunsare ra.

¹⁶ Isirayilakae na na gbeti so i yi ra, i xa a rawali horomolingira yailanfe ra, n i lima dennaxe, alako n xa ratu a ma Isirayilakae naxan fixi e xunsare ra.»

¹⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be.

¹⁸ «I xa horomolingira ye sase xungbe yailan wure gbeeli ra, a nun a doxo. I xa na doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa maraseniye ye sa a kui,

¹⁹ Haruna nun a xa die naxan nawalima e belexee nun e sanyie maxafe ra.

²⁰ Beenun e xa so horomolingira kui, n wo lima dennaxe, a lanma e xa e belexee nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxa. Beenun e xa e makore serexebade ra serexe gan daaxi bafe Alatala be,

²¹ a lanma e xa e belexee nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxa. Seriye nan na ra e bonsoe birin be naxan mu kanama abadan.»

²² Alatala naxa a masen Munsa be,

²³ «I xa se xiri joxunme fanyie tongo, alo wuri wa ye naxan xili miri kilo suuli, wuri fupi naxan xili sinamon kilo firin nun a tagi, kale nde kilo firin nun a tagi naxan xiri joxun,

²⁴ kasiya wuri fupi kilo suuli, nun oliwi ture litiri senni.

²⁵ I xa na birin yailan ture seniyenxi ra naxan nawalima serexedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra a raba ki ma.»

²⁶ «I man xa na ture rawali horomolingira nun saate kankira raseniye nfe ra, n wo lima dennaxe,

²⁷ a nun horomolingira teebili, a yirabasee, lanpui doxo, a yirabasee, surayi serexebade,

²⁸ serexebade xungbe, a yirabasee, horomolingira ye sase xungbe, nun a doxo.

²⁹ I xa na ture seniyenxi rawali na birin naseniye nfe ra. Mixi naxee dinma nee ra, e seniyenma ne.

³⁰ I xa na ture seniyenxi rawali Haruna nun a xa die tife n ma serexedube ra.»

³¹ «I xa a fala Isirayilakae be a na ture findixi ture seniyenxi nan na wo bonsoe be abadan.

³² Wo naxa a sa mixi fate ma, wo naxa na ture mooli yailan wali gbete xa fe ra. Ture seniyenxi nan a ra wo be.

³³ Mixi yo naxan na na ture mooli rafala, a a sa mixi seniyentare ma, na kanyi bama ne pama ya ma.»

³⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa se xiri joxunmee tongo, alo sitakite, onixi, nun galibanon. I xa e masunbu surayi fanyi ra, e xasabi birin xa lan.

³⁵ Na findima surayi ra naxan xiri noxun ki fanyi ra. Fɔxe di xa sa a ma. Surayi seniyeŋxi nan a ra.

³⁶ I xa na surayi findi fupi ra i naxan sama saate kankira ya ra hoɔmɔlingira kui n i lima dennaxe. Se seniyeŋxi na a ra wo be.

³⁷ Wo naxa yi surayi mooli rafala wo yete be. Se seniyeŋxi na a ra, wo naxan nawalima Alatala gbansan be.

³⁸ Mixi yo naxan na na mooli rafalama a yete be a xa na xiri rame, na kanyi kerima ne a xa jama ya ma.»

31

Hɔɔmɔlingira walikɛɛ

nun malabui loxɔe binyafe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «I xa a kolon n bara Uri xa di Besaleli sugandi, Xuru xa mamadi, naxan fatanxi Yuda boŋsɔe ra.

³ N bara xaxili fanyi fi a ma naxan fatanxi n tan na, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra,

⁴ a xa no wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa no xɛɛma, gbeti, nun wure gbeeli rawalide,

⁵ a xa no gɛmɛ fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa no kamuderipna nun wali gbete rabade.»

⁶ «N bara Oholiyabu Axisamaki xa di so a yi ra, naxan fatanxi Dana boŋsɔe ra, a xa a mali. N bara xaxili fanyi fi mixie ma, naxee fata walide, alako e xa no n ma yaamari birin nabade,

⁷ alo hoɔmɔlingira n adamadi lima dennaxe, saate kankira, a derakote naxan findixi xunsare yire ra, nun hoɔmɔlingira yirabase birin,

⁸ teebili, teebili yirabasee, lanpui doxoɔe xɛɛma daaxi, lanpui yirabasee, surayi serɛɛɛbade,

⁹ serɛɛɛbade xungbe nun a xa yirabasee, ye sase xungbe nun a doxoɔe,

¹⁰ serɛɛɛdube sose seniyeŋxie Haruna nun a xa die be,

¹¹ ture seniyeŋxi, nun surayi naxan ganma hoɔmɔlingira kui. E xa a birin yailan n ma yaamari ki ma.»

¹² Alatala naxa a masen Munsa be,

¹³ «A fala Isirayilakae be a e xa e jɛngi sa n ma malabui loxoɔe xon ma, barima nee findima toŋxuma ra won tagi abadan, alako wo xa a kolon a n tan nan na Alatala ra naxan wo raseniyeŋma.

¹⁴ Wo xa wo jɛngi sa malabui loxoɔe xon ma, barima a seniyeŋ wo tan be. Xa naxan mu a binya, a lan ne na kanyi xa faxa. Mixi naxan walima malabui loxoɔe, na kanyi xa keri n ma jama ya ma.

¹⁵ Xi senni na wo yi ra walife ra, kono a xi solofere nde findima malabui loxoɔe nan na, naxan fima Alatala ma. Mixi naxan walima na loxoɔe, na kanyi xa faxa.

¹⁶ Isirayilakae xa e jɛngi sa malabui loxoɔe xon ma, e a rabatu waxati birin. Saate na a ra naxan mu kanama abadan.

¹⁷ A findima toŋxuma nan na, n tan nun Isirayilakae tagi temui birin, barima n tan Alatala, n koore nun boxi daaxi xi senni nan bun ma, kono a xi solofere nde, n naxa wali dan, n nan n malabu.»

¹⁸ Alatala to ge masenyi tide Munsa be Turusinina geya fari, a naxa gɛmɛ walaxe firin so a yi ra seede ra, a xa yaamarie nu sebɛxi naxee ma a belexe sole ra.

32

Ninge kuye xεema daaxi

¹ Isirayilakae to a to, Munsa bara bu geya fari, pama naxa e malan Haruna yire, e fa a fala a be, «I xa kuye yailan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira boxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sotoxi geya fari.»

² Haruna naxa e yaabi, «Langa xεema daaxi naxan birin na wo xa ginee nun wo xa die tulie ra, wo fa e birin na n xon ma.»

³ Isirayila pama birin naxa e xa langa xεema daaxie ba e tulie ra, e fa e so Haruna yi ra.

⁴ Haruna naxa na xεema raxunu, a ninge kuye daaxi yailan a ra. A to ge na ra, e naxa a fala e xui itexi ra, «Isirayilakae, won ma ala nan ya naxan won naminixi Misira boxi kui.»

⁵ Haruna to na to, a naxa sεrεxεbade yailan na ninge kuye daaxi ya ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Tina, xulunyi tima ne Alatala be.»

⁶ Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e sεrεxe gan daaxi nun xanunteya sεrεxe ba. Mixie naxa e dege, e minsee min, e fa e waxonfe raba.

⁷ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa goro pama yire, barima i naxee namini Misira boxi kui, e bara fe kana a jaaxi ra.

⁸ E bara n ma kira bejin yi ikorexi ra, e bara ninge kuye daaxi yailan wure raxunuxi ra, e na batu, e sεrεxee ba a be, e a fala, «Isirayilakae, won ma ala nan ya naxan won naminixi Misira boxi kui.»

⁹ N tan Alatala n xa a masen i be, yi pama, pama xurutare na a ra.

¹⁰ Won naxan nabama, a lu n xa e sonto n ma xone kui, kono i tan, i xa makuya e ra, n xa i findi si xungbe ra.»

¹¹ Na kui Munsa naxa Alatala maxandi, «Alatala, munfe ra i wama xonofe i xa pama ma, i senbe naxan naminixi Misira boxi ra?»

¹² Xa i na raba, Misirakae fama a falade a i yi pama raminixi Misira boxi kui ne alako i xa e faxa geyae fari, e xa fe xa jon dunja. N bara i maxandi, i boje magoro, n Marigi. I naxa yi pama sonto.

¹³ I ratu i xa konyie Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila ma, i kalixi naxee ra, a falafe ra, «N wo bonsoe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N boxi fima wo bonsoe ma ke ra naxan mu bama wo yi ra abadan.»

¹⁴ Na temui Alatala boje naxa goro, a mu a xa pama sonto sonon.

¹⁵ Munsa naxa goro geya fari na seede walaxe firinyie suxuxi a yi ra, sebeli tixi nee seeti firinyi ma.

¹⁶ Ala nan na walaxee yailan, a sebeli masoli e ma.

¹⁷ Yosuwe to pama xui itexi me, a naxa a fala Munsa be, «N xui nde mema pama yire naxan luxi alo gere so xui.»

¹⁸ Munsa naxa a yaabi, «Gere geenife xui mu ya, gere loosife xui fan mu a ra. N xulunyi xui nan mema.»

¹⁹ E to makore pama ra, Munsa naxa mixie to fare boron na kuye yire. A boje naxa te han a fa walaxee woli boxi ma geya sanbunyi, e naxa kana.

²⁰ A naxa e xa ninge kuye daaxi woli te xora, a gan han a findi xube ra. A naxa na te xube sa ye xora, a na fi Isirayilakae ma, e xa a min.

²¹ A naxa fa Haruna maxorin, «Yi pama munse rabaxi i ra, naxan a niyaxi i xa e ti yi yunubi xungbe ra?»

²² Haruna naxa a yaabi, «N marigi, i naxa xono n ma! I a kolon yi pama birama fe kobi foxo ra ki naxe.

²³ E tan nan a falaxi n be, <I xa kuye yailan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira boxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sotoxi geya fari.>

²⁴ N naxa a fala e be, <Wo xa fa wo xa xεema ra.> E to fa na xεema ra, n naxa a woli te xɔɔra, yi ninge kuye daaxi fa mini.>

²⁵ Munsa naxa a kolon Haruna pama luxi ne e xa e waxɔnfe raba. Na nu wama findife yaagi ra Isirayilakae be e yaxuie mabiri.

²⁶ Munsa naxa sa ti e xa yonkinde sode de ra, a fa a fala a xui itexi ra, <Naxee na Alatala be, wo xa fa n yire.> Lewi bɔnsɔe birin naxa e malan Munsa xanbi ra.

²⁷ A naxa a fala e be, <Isirayila Marigi Alatala bara wo yamari wo birin xa wo xa santidegema tongo, wo fa wo ngaxakerenyi birin faxa, a nun wo booree nun wo dɔxɔbooree naxee bara lu yi fe kui.>

²⁸ Na lɔxɔe Lewi bɔnsɔe naxa Munsa xa yaamari suxu, e fa Isirayilaka mixi wulu saxon faxa.

²⁹ Munsa naxa a fala e be, <To wo bara Alatala waxɔnfe raba wo ngaxakerenyie faxafe. Ala xa baraka sa wo xa fe ma.>

³⁰ Na kuye iba, Munsa naxa a fala pama be, <Wo bara yunubi xungbe raba. N xa gbilen Alatala yire geya fari, alako n xa a mayandi wo xa yunubi xafarife ra.>

³¹ Munsa naxa siga Alatala yire, a a fala a be, <Alatala, n bara i maxandi yi pama be. E bara yunubi xungbe raba kuye yailanfe xεema ra.

³² N bara i maxandi, i xa diɲe e ma. Yandi, xa na mu a ra, i xa n xili ba e ɲɔxɔe ra kisi kitaabui kui, i naxan seɓexi.>

³³ Alatala naxa a yaabi, <Ade, n mixie nan xili bama n ma kisi kitaabui kui naxee yunubi rabaxi n na.

³⁴ Yakɔsi, siga, i xa pama xanin n dennaxe masenxi i be. N ma maleke tima i ya ra sinden, kɔnɔ kiiti lɔxɔe na fa, e e xa yunubie sare fima ne.>

³⁵ Alatala Isirayilakae raton ne, barima e a fala ne Haruna be, a xa ninge kuye daaxi yailan e be xεema ra.

33

Ala lufe Isirayilakae tagi

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, <Wo nun pama i naxan naminixi Misira boxi kui, wo xa siga n dennaxe laayidixi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be kali ra, a falafe ra n na fima e bɔnsɔe ma.

² N maleke tima ne wo ya ra. N Kanaankae, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Hiwika, nun Yebusukae kerima ne

³ na boxi ma, xipe nun kumi xeleva dennaxe. Kɔnɔ n tan mu sigama naa wo fɔxɔ ra, xa na mu a ra n wo sɔntoma ne kira xɔn ma, barima pama xurutare nan wo ra.>

⁴ Nama to na masenxi xɔɔxɔe me, e naxa sunnun. Mixi yo mu a raxunmasee so a ma.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, <I xa a fala Isirayilakae be, <Xurutaree nan wo ra. Xa n bira wo fɔxɔ ra, n wo sɔntoma ne. Wo xa wo fate raxunmase birin ba wo ma, n xa a mato n wo xa fe suxuma ki naxe.>>

⁶ Na kui e to keli Xorebe geya yire, e naxa e xa xunmasee ba e ma.

⁷ Munsa nu kiri banxi tongoma, a nu a ti Isirayilakae xa yonkinde fari ma. A naxa na xili sa Ala Maxandi yire. Menni mixi nu noma maxorinyi tide Alatala ma.

⁸ Munsu to nu minima sigafe ra na banxi kui, pama birin nu kelima ne, e ti e xa naade ra, e ya ti Munsu ra han a so na kui.

⁹ Munsu na ge sode na banxi kui, nuxui nu goroma na naade ra, Alatala fa sumun a be.

¹⁰ Isirayilakae to nu na nuxui toma na banxi sode de ma, e nu luma e mafelen na boxi ma e xonyi naadee ra.

¹¹ Alatala nu woyenma Munsu be e boore ya i, alo mixi woyenma a boore be ki naxe. Sumunyi dangi xanbi, Munsu nu gbilenma pama yire, kono a malima Yosuwe, Nun xa di, na tan mu nu kelima na banxi kui.

¹² Munsu naxa a masen Alatala be, «N Marigi i bara n yamari n xa ti yi pama ya ra, kono i mu a masenxi n be i naxan xema muxu matife ra. I bara a fala n be, «N tan nan i sugandixi, i bara n keneni.»

¹³ N bara i maxandi, xa n i kenexi, i xa i waxonfe masen n be, alako n xa i kolon yati, n man xa i xa hinne soto. I xa a kolon, yi si findixi i xa pama nan na.»

¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «N tan yati wo matima ne, n xa bojesa fi wo ma.»

¹⁵ Munsu naxa a masen a be, «Xa i tan yati mu muxu matima naa, i naxa a lu muxu xa keli be.

¹⁶ Munse noma a masende dunipa be a muxu bara i keneni, xa i mu na muxu foxo ra? Na kui xa i na muxu foxo ra, e noma a kolonde i bara n tan nun i xa pama sugandi dunipa si birin ya ma.»

¹⁷ Alatala naxa Munsu yaabi, «I naxan falaxi, n a rabama ne, barima i bara n keneni. N tan nan i sugandixi yati.»

¹⁸ Na dangi xanbi Munsu naxa Ala maxandi, «I xa i xa nore masen n be.»

¹⁹ Alatala naxa a yaabi, «N fama n ma fanyi birin masende i be. N tan Alatala, n man fama n xili yati falade i be. N hinnema mixi ra, n wama hinnefe naxan na. N kinikinima mixi ma, n wama kinikinife naxan ma.

²⁰ Kono i mu noma n yatagi tan tode, barima adamadi yo mu noma n yatagi tode, a mu faxa.»

²¹ Alatala naxa a masen a be, «Fanye nde nan be n fe ma. I xa ti naa.

²² N ne dangima n ma nore kui, n i noxunma fonme kui, n fa i ya makoto n belexe ra han n gema dangide temui naxe.

²³ Na temui n fama n belexe bade i ya ma, alako i xa no n kobe tode fa, kono i mu noma n yatagi tan tode.»

34

Seriye walaxe neene

¹ Alatala naxa a masen Munsu be, «Walaxe firin masoli geme ra, naxee maniya na singee ra i naxee kana. N xa sebeli ti e ma, alo sebeli naxan nu tixi na booree ma.

² I xa kurun tina geesege tefe ra Turusinina geya fari i n lima dennaxe.

³ I naxa fa mixi yo ra, mixi yo naxa te geya ma. Hali xurusee naxa e demadon menni.»

⁴ Munsu naxa geme walaxe firin masoli alo a singee. Subaxe a naxa te Turusinina geya ma na walaxe ra, alo Alatala a yamari ki naxe.

⁵ Alatala to goro nuxui kui Munsu yire a xili masende a be,

⁶ a naxa dangi Munsu ya ra, a fa a yita a be,
«N tan nan na Alatala ra.
Alatala naxan kinikinima,
naxan xa hinne gbo,

naxan dijɛma ibunadama ma.

Dugutegeɲa kanyi nan n na,

n mu yanfanteya kolon.

⁷ N ma dugutegeɲa buma abadan.

N dijɛma mixi xa tantanyi ma,

n mu ratuma e xa matandi ma,

n e xa yunubi xafarima.

Kɔnɔ n mu nɛɛmuma tinxintareya ma.

N tinxintaree sare ragbilenma nɛ e bɔnsɔe ma

han e tolontolonyie xa waxati.»

⁸ Munsa naxa a felen boxi ma,

⁹ a fa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, xa n i kenɛn, i xa jɛrɛ muxu ya ma, barima xurutare nan muxu ra. I xa dijɛ muxu xa matandi ma, i xa muxu xa yunubie xafari, alako muxu xa findi i xa jama yati nan na.»

¹⁰ Alatala naxa a yaabi, «N xa saate tongo wo bɛ. N fama nɛ kaabanakoe rabade wo ya ma, naxee singe mu nu raba dunija kui. Si birin kaabama nɛ Alatala xa wali magaaxuxie ma, n naxee rabama i tan saabui ra.

¹¹ Wo jɛngi sa n ma yaamari xɔn ma n naxan falama wo bɛ to. N fama nɛ Amorikae, Kanaankae, Xitikae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae keride wo ya ra.

¹² Wo na so na, wo nun e tan naxa saate yo xiri, xa na mu a ra e findima gantanyi nan na wo bɛ.

¹³ A lanma wo xa e xa sɛrɛxɛbadɛɛ rabira, wo xa e xa gɛmɛ tɔnxumae kana, wo xa e xa kuyee masolixie masegɛ.

¹⁴ Wo naxa wo magoro ala gbɛtɛ bun ma, barima n tan naxan xili Alatala, n mu wama n firin nde xɔn.

¹⁵ Wo naxa saate xiri wo nun na boxikae ra, alako wo naxa n yanfa, wo fa e xa alae xa sɛrɛxɛɛ don e wo xilima lande naxee ma.

¹⁶ Wo naxa menni ginɛɛ fen wo xa die bɛ, alako e naxa a niya wo xa die xa e xa alae batu.

¹⁷ Wo naxa ala gbɛtɛ yailan wure raxunuxi ra.»

¹⁸ «Wo xa Taami Lebinitare Sali raba. Xi solofere bun ma Abiba kike ra, wo xa taami lebinitare gbansan don, alɔ n wo yamarixi ki naxɛ. Wo xa ratu a ma a n wo raminixi Misira boxi kui na kike nan na.»

¹⁹ «N gbe nan di xɛmɛ singe birin na, a findi mixi ra, a findi xuruse ra wo xa gɔɔrɛ kui alɔ ninge, yɛxɛɛ, xa na mu a ra si.

²⁰ Wo xa sofale xa di singe xun sara yɛxɛɛ xa na mu a ra si ra. Xa wo mu tin na ra, wo xa na sofale konyi gira. Wo xa di xɛmɛ singe birin xun sara. Wo naxa wo makɔrɛ n na wo bɛlɛxɛ igeli ra.»

²¹ «Wo xa wali xi senni lɔxunyi kui, kɔnɔ a xi solofere nde, wo xa wo malabu. Hali a findi xɛ buxa nun xɛ xaba tɛmɛi nan na, wo xa na sɛriyɛ suxu.»

²² «Wo xa Lɔxunyi Sali raba Ala tantufe ra wo mɛngi singe xabama tɛmɛi naxɛ, a nun wo xɛ xabama tɛmɛi naxɛ jɛ jɔnyɛ.

²³ Nɛ keren kui, xɛmɛ birin xa fa sali raba ra Isirayila Marigi Alatala ya xɔri sanya saxan.

²⁴ Na waxati saxanyi kui, n mu tinma si yo xa fa wo xa boxi ba wo yi ra. N a niyama nɛ wo xa nɔ e ra, wo fa nde sa wo xa boxi xa gbɔɛ xun ma.»

²⁵ «Wo naxa fa xuruse sɛrɛxɛ ra n xɔn ma, taami lɛbini daaxi biraxi a fɔxɔ ra. Wo na gɛ Sayamalekɛ Dangi Sali sɛrɛxɛ donde, wo naxa na subɛ donxɔɛ raxi yɛ i.

²⁶ Wo xa wo xa sansi bogi fisamante singee ba serexe ra wo Marigi Alatala xa hōromolingira kui. Wo naxa si yore jin a nga xipe ye ra.»

²⁷ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa yi yaamarie sebe, barima nee findixi saate nan na n nun Isirayila pama tagi.»

²⁸ Munsa naxa lu Alatala yire xi tongo naani. Koe nun yanyi a mu sese don, a mu sese min. Na waxati Alatala naxa na seriye fu sebe geme walaxe ma, naxee findixi saate masenyi ra.

²⁹ Munsa naxa goro Turusinina geya fari, walaxe firin suxuxi a yi ra, naxee findixi saate masenyi ra. Munsa mu nu a kolon a yatagi nu bara nro a tan nun Ala xa sumunyi saabui ra.

³⁰ Haruna nun Isirayilakae to nore to Munsa yatagi ma, e mu suusa e makorede a ra.

³¹ Munsa naxa Haruna nun pama kuntigie xili, e fa lu yire keren.

³² E to ge woyende, Isirayila pama birin naxa fa e tuli matide Alatala xa yaamari ra, a naxan masenxi Munsa be Turusinina geya fari.

³³ Munsa to ge na falade, a naxa mafelenyi dusu a yatagi xun na.

³⁴ A nu so kiri banxi kui maxorinyi tide Alatala ma, a nu mafelenyi bama a yatagi ma. A na mini temui naxe, a Ala xa yaamari radangi Isirayila pama ma.

³⁵ Isirayilakae nu a toma Munsa yatagi nu nroxi ki naxe. A na ge na masenyi ra, a man a xa mafelenyi dusu a xun na, han a gbilen temui Alatala yire.

35

Ala xa yaamarie hōromolingira tife xa fe ra

¹ Munsa naxa Isirayila pama birin malan, a a fala e be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

² Wo xa wali xi senni loxunyi kui, kono a xi solofere nde wo xa wo malabu. Loxoe sugandixi na a ra Alatala be. Mixi yo naxan wali suxuma na loxoe, a lanma na kanyi xa faxa.

³ Wo naxa te yo radexe wo xa banxi kui malabui loxoe.»

⁴ Munsa man naxa a masen Isirayila pama birin be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

⁵ Wo xa hadiya ba Alatala be. Mixi naxan na a janige a xa hadiya ba, alo xema, gbeti, nun wure gbeeli,

⁶ gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugi, nun gese naxan yailanxi si xabe ra,

⁷ yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, peremui kirie, nun kasiya wuri,

⁸ lanpui ture, labunde naxan masunbuma ture ra, surayi xiri joxunme naxan ganma,

⁹ onixi geme, nun geme tofanyi naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ma.»

¹⁰ «Wali kolonyie naxee na wo ya ma, e xa fa yi see yailande alo Alatala a yamarixi ki naxe:

¹¹ Hōromolingira dugie,

a xun makoto see,

a suxusee,

a xebenye,

a wurie nun e sanbunye,

¹² a nun saate kankira,

a wuri kuyee,
 a derakote,
 a nun dugi naxan gbakuma a ya ra,
¹³ hōrōmōlingira teebili,
 a wuri kuyee,
 a yirabase,
 nun taami naxee bama Alatala be serexe ra,
¹⁴ hōrōmōlingira lanpui dōxose,
 a yirabasee,
 a lanpuie,
 nun ture naxan sama a kui,
¹⁵ surayi serexebade,
 a wuri kuyee,
 nun ture seniyenxi,
 labunde gan daaxi,
 a nun dugi naxan gbakuma hōrōmōlingira sode de ra,
¹⁶ serexebade xungbe,
 a sube ganse wure gbeeli daaxi,
 a wuri kuyee,
 a yirabase,
 nun hōrōmōlingira ye sase xungbe
 nun a dōxose,
¹⁷ hōrōmōlingira tete xa dugie,
 a wurie,
 nun e sanbunye,
 a nun dugi naxan gbakuma tete sode de ra,
¹⁸ hōrōmōlingira maxirisee,
 tete maxirisee,
 nun e xa luutie,
¹⁹ a nun serexedube sosee Haruna nun a xa die be.»
²⁰ Isirayila nana naxa keli Munsa xun ma.
²¹ Mixi naxee a janige, nee naxa fa e xa hadiya ra Alatala be a xa hōrōmōlingira tife ra, Ala e lima dennaxe, a nun serexedube sosee seniyenxie yailanfe ra.
²² Xeme nun gine naxee a janigexi, e naxa fa xunmase xema daaxie ra, ala tulirasoe, xurundee, konyi magorosee, belexerasoe, a nun xunmase gbete naxee yailanxi xema ra. E naxa na birin fi Alatala ma serexe ra.
²³ Gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugie, gese naxan yailanxi si xabe ra, yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, nun peremui kirie nu na naxee yi ra, nee naxa fa e ra.
²⁴ Mixi naxee nu a janigexi, nee naxa fa gbete nun wure gbeeli hadiya ra Alatala be. Kasiya wuri kanyie naxa fa na wuri ra hōrōmōlingira wali xa fe ra.
²⁵ Gine naxan birin fata dugi soxode, e naxa dugie soxo e belexe ra, e fa nee ra: dugi gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli. E naxa fa suwa dugi ra.
²⁶ Gine naxan birin fata, e a janige, e naxa gese yailan si xabe ra.
²⁷ Nama kuntigie naxa fa onixi gemee nun gemee tofanyi gbete ra, naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ra.
²⁸ E naxa fa labunde nun ture ra hōrōmōlingira lanpui be, a nun ture seniyenxi nun labunde gan daaxi gbete.

²⁹ Isirayilaka birin naxee a panigexi e boɲe kui, xεmεε nun ginεε, nee naxa fa hadiya ra Alatala xon ma, alako Munsa xa wali raba Alatala a yamarixi naxan na.

³⁰ Munsa naxa a masen Isirayilakae be, «Wo a kolon, Alatala bara Besaleli Uri xa di sugandi, Xuru xa mamadi naxan fatanxi Yuda bonsoε ra.

³¹ Alatala bara xaxili fanyi fi a ma, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra,

³² a xa no wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa no xεεma, gbeti, nun wure gbeeli rawalide,

³³ a xa no gεmε fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa no kamuderijna nun wali gbeteε rabade.

³⁴ Ala bara a niya Besaleli xa no mixi gbete matinkande a xa wali ra. Ala bara na niya Oholiyabu Axisamaki xa di fan be, naxan fatanxi Dana bonsoε ra.

³⁵ Ala bara e mali alako e xa fata wali birin na, alo gεmε nun wuri masolife, pirinti rabafe, suwa dugi soxoεe gεse gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra, a nun wali birin e naxan toma e xaxili kui.»

36

Besaleli nun Oholiyabu xa wali

¹ Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, alako e xa hɔrɔmɔlingira wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra, nee wali suxu ne alo Alatala a yamari ki naxe.

² Munsa naxa Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae xili, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, naxee nu bara a panige e xa na wali raba.

³ Munsa naxa hadiya birin so e yi ra, Isirayilakae naxee baxi seɾεxε panigexi ra e xa hɔrɔmɔlingira tife xa fe ra. Gεεsege yo gεεsege, e nu hadiya gbete sotoma.

⁴ Na wali fanyi rabae naxa keli e xa walie de i, alako e xa hɔrɔmɔlingira wali gbansan naba.

⁵ E naxa a fala Munsa be, «Nama fama hadiya naxee ra, a gbo wali be, Alatala naxan yamarixi.»

⁶ Na kui Munsa naxa yaamari fi, yi xibaaru xa rayensen yonkinde kui, «Mixi naxa wali sonon hadiya xa fe ra, naxan bama hɔrɔmɔlingira tife ra.» Nama naxa na xui rabatu, e mu fa na hadiya mooli ra sonon.

⁷ Se naxee nu bara ba, nee nu noma wali ranonde a fanyi ra.

⁸ Wali fanyi rabae naxa hɔrɔmɔlingira ti suwa dugi fu ra, a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli. E malekee sawure masoxo a ma a tofan ki ma.

⁹ Dugi birin kuya nongon moxonon nun solomasaxan, e igbo nongon naani. E kuye nun e igboya lan.

¹⁰ E dugi suuli dege e boore ra, e dugi suuli gbete fan dege e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na.

¹¹ E gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma.

¹² E gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma.

¹³ E suxuse tongo suuli yailan xεεma ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya hɔrɔmɔlingira findi dugi keren na.

¹⁴ E dugi fu nun keren soxo si xabe ra, naxee Ala xa hɔrɔmɔlingira makotoma.

¹⁵ Dugi keren kuya nongon tongo saxan, a igbo nongon naani. Na dugi fu nun kerenyi birin lan ne.

¹⁶ E dugi suuli dege e boore ra, e findi dugi keren na. Na dugi senni naxee luxi, e fan dege e boore ra.

¹⁷ E gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra.

¹⁸ E suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya na birin findi dugi keren na naxan Ala xa horomolingira makotoma.

¹⁹ E makotose gbete yailan yexee kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. E makotose gbete yailan peremui kiri ra.

²⁰ E kasiya wuri xaba xebenyie ra horomolingira tima naxee ra.

²¹ Kankan kuya nongon fu, a igbo nongon keren nun a tagi.

²² Suxuse firin lu horomolingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra.

²³ Xebenyi moxonen nan ti horomolingira yirefanyi ma.

²⁴ Sanbunyi gbeti daaxi tongo naani nan sa na xebenyi moxonen bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E lu xebenyi suxusee fe ma.

²⁵ Xebenyi moxonen nan ti horomolingira koola fan ma,

²⁶ a nun e sanbunyi gbeti daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin.

²⁷ Xebenyi senni nan ti horomolingira xanbi ra soggorode mabiri.

²⁸ E xebenyi firin yailan tuxuie be horomolingira xanbi ra,

²⁹ naxee fuge nun labe lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilinx ra. Na tuxui firinyi yailan na ki ne.

³⁰ Na birin lanxi xebenyi solomasaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbeti daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.

³¹ E wuri suuli yailan kasiya wuri ra, horomolingira xebenyie tima naxee ma. Suuli rawali seeti ma,

³² suuli rawali boore seeti ma, suuli rawali horomolingira xanbi ra soggorode mabiri.

³³ Wuri naxan lu a tagi, na dangi xebenyie nan xun ma, a keli seeti singe a sa doxo boore ra.

³⁴ Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilinxie wuri so naxee kui, na birin maso xema nan na.

³⁵ E suwa dugi yailan gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Maleke sawuree dege na ma, a tofan ki ma.

³⁶ A gbaku kasiya wuri naani ma naxee masoxi xema ra, e tixi gbeti sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee fan maso xema ra.

³⁷ E suwa dugi gbete yailan gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra horomolingira sode de ra. E a masoxo a fanyi ra, a xa tofan.

³⁸ E a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, e masoxi xema ra, e tixi gbeti sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.

37

Saate kankira, horomolingira teebili,

horomolingira lanpui, surayi serexebade

¹ Besaleli naxa kankira yailan kasiya wuri ra. A kuya nongon firin nun a tagi, a igbo nongon keren nun a tagi, a ite nongon keren nun a tagi.

² A naxa a kui nun a fari maso xεema ra, a naxa a dε kiri fan yailan xεema ra.

³ A naxa a suxude digilinxī naani rafala xεema ra a tunxun naanie ma, firin na sεeti, firin na boore sεeti ma.

⁴ A naxa kasiya wuri firin masoli a bε, a fa e maso xεema ra.

⁵ A naxa e raso na kankira suxude digilinxie kui, nee findi kankira tongose ra.

⁶ A naxa na kankira dεrakote yailan xεema fanyi ra, a findi xunsare yire ra. A kuya nongon firin nun a tagi, a igbo nongon keren nun a tagi.

⁷ A naxa maleke sawure firin yailan xεema xabuxi ra kankira dεrakote fari na sεeti firinyie ma.

⁸ Na maleke sawure nun na kankira dεrakote findi keren na.

⁹ Na maleke sawure firinyie naxa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.

¹⁰ A naxa teebili yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon firin, a igbo nongon keren, a ite nongon keren nun a tagi.

¹¹ A naxa xεema fanyi maso a ma, a nun a dε kirie ma.

¹² A naxa xebenyi nde sa na dε kirie bun ma, naxan igbo suxui keren a nun a tagi. A naxa xεema sa na fan dε kirie ma.

¹³ A naxa a suxude digilinxī naani rafala xεema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra.

¹⁴ E nu na na xebenyi bun ma. Wuri kuyee nu soma nee kui teebili xaninfe ra.

¹⁵ A naxa wuri kuyee masoli kasiya wuri ra, a e maso xεema ra. Nee findi teebili tongose ra.

¹⁶ Piletie, tɔnbilie, pootie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima sεrεε yeerama daaxi xa fe ra, a naxa e birin yailan xεema fanyi ra.

¹⁷ A naxa lanpui dɔxɔse nde yailan xεema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui dɔxɔde naxee maniya sansi fugee ra, na birin findi keren na.

¹⁸ Salon senni nan mini lanpui dɔxɔse bili ma, saxan sεeti keren, saxan boore sεeti.

¹⁹ Tɔnbili saxan nan lu na salon senni birin xun ma. E maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexee nun a fugee tagi.

²⁰ Tɔnbili naani gbεtε nan lu lanpui dɔxɔse bili ma. E fan maniya sansi bogi ra naxan dɔxɔxi a burexee nun a fugee tagi.

²¹ Na salon firin firin dɔxɔ saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sa nε mɛnni fan ma.

²² Na tɔnbilie nun lanpui salonyie findi keren na, e yailan xεema fanyi xabuxi ra.

²³ A naxa lanpui solofere yailan, a e dɔxɔ e dɔxɔdee ma alako e dεε xa yare iyalan.

²⁴ Xεema naxan nawalixi lanpui dɔxɔse nun lanpui yirabase yailanfe ra, na findi xεema kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁵ A naxa surayi sεrεεbade yailan kasiya wuri ra. A kuya nongon keren, a igbo nongon keren, a sεeti naani birin lan, a ite nongon firin. Ferie naxa lu a tuxeie ra, e nun sεrεεbade findi se keren na.

²⁶ A naxa na sεrεεbade birin maso xεema xinde ra, a fari, a sεetie, a ferie, nun a dε kiri.

²⁷ A naxa suxuse digilinxi firin yailan xεema ra serεxebade sεeti firinyie ma, a dε kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra.

²⁸ A naxa na wurie yailan kasiya wuri ra, a naxa xεema maso e ma.

²⁹ A naxa ture seniyenxi nun surayi xiri fanyi yailan naxan nawalima serεxedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra alo labunde rafale a rafalama ki naxe.

38

Serεxebade, ye sase xungbe, nun tete

¹ A naxa serεxe gan daaxi serεxebade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon suuli, a igbo nongon suuli, a sεeti birin lan, a ite nongon saxan.

² A naxa feri naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na serεxebade ra. A naxa wure gbeeli maso na birin ma.

³ A naxa serεxebade yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube soxosee, nun tundee te sama naxee kui.

⁴ A naxa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama te xun ma, sube sama naxan fari. A naxa suxuse digilinxie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma,

⁵ alako a xa gbaku serεxebade kui a tagi.

⁶ A naxa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma.

⁷ A naxa e raso suxuse digilinxi naanie kui serεxebade sεeti firinyie ma a xaninfe ra.

⁸ A naxa hɔrɔmɔlingira ye sase xungbe nun a dɔxoɔe yailan wure gbeeli ra, a naxan soto ginεe ra naxee nu malanma hɔrɔmɔlingira sode dε ra.

⁹ A naxa tete yailan suwa dugi ra. Tete kuya nongon keme yirefanyi mabiri ra.

¹⁰ A naxa gere dugi gbaku na wuri mɔxoɔen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee naxa yailan gbeti ra.

¹¹ Tete kuya nongon keme kɔɔla fan mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri mɔxoɔen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹² Tete igbo nongon tongo suuli sogegode mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

¹³ Tete igbo nongon tongo suuli sogetede fan mabiri ra.

¹⁴ A naxa gere dugi gbaku sεeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na kuye nongon fu nun suuli.

¹⁵ A naxa gere dugi gbete gbaku boore sεeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan kuye nongon fu nun suuli.

¹⁶ Tete naxa yailan suwa dugi ra.

¹⁷ Wuri naxee tixi tete ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra.

¹⁸ Tete sode dε naxa yailan suwa dugi ra naxan masoxoxi gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Na dugi kuya nongon mɔxoɔen, a ite nongon suuli, alo tete dugi birin xa maite.

¹⁹ A naxa na gbaku wuri naani ma, naxee tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee nun na wuri xunyi yailanxi gbeti ra.

²⁰ Hɔrɔmɔlingira nun tete luuti xirima se naxee ma, nee birin yailan wure gbeeli na na.

²¹ Hɔrɔmɔlingira, seede walaxe na naxan kui, a wali dentege nan yi ki. Lewi bɔnsɔe na wali raba Munsa xa yaamari nan bun ma. Haruna xa di, Itamari nan findi na wali yarerati ra.

²² Besaleli, Uri xa di, Xuru xa mamadi, Yuda bonsoe, naxa Alatala xa yaamari birin naba, a naxan masen Munsaba.

²³ Oholiyabu, Axisamaki xa di, Dana bonsoe, findi Besaleli malima nan na. A nu fata se masolide nun suwa dugi masoxode gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli daaxi ra.

²⁴ Xee ma xasabi naxan nawalixi horomolingira tife ra, naxan soto hadiya ra, a lan kilo keme solomanaani kilo tongo solomanaani nan ma horomolingira maniyase seriye ki ma.

²⁵ Gbeti xasabi naxan soto mixi kontixie ra, na lan ne kilo wulu saxan kilo keme solomasaxan nun tongo solofere nun suuli nan ma horomolingira maniyase seriye ki ma.

²⁶ Mixi wulu keme senni mixi wulu saxan keme suuli tongo suuli, naxee nu bara je moxonen soto nun na xanbi, naxee kontixi Isirayilakae tagi, kankan naxa gbeti giramu senni fi horomolingira maniyase seriye ki ma.

²⁷ E naxa gbeti kilo wulu saxan kilo keme naani raxunu wuri sanbunyi keme yailanfe ra horomolingira nun tete be. Wuri sanbun keren findi gbeti kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁸ Na kilo moxonen naxan lu, na naxa yailan dugi nun wuri suxusee nun wuri xunye ra.

²⁹ Wure gbeeli xasabi naxan soto Isirayila xa hadiya ra, a lan kilo wulu firin kilo keme naani nun solofere.

³⁰ E naxa a findi horomolingira sode de wuri sanbunye ra, nun serexebade wure gbeeli daaxi, nun na xa yirabase birin,

³¹ nun tete wuri sanbunye, nun a sode de xa wuri sanbunye, nun tete maxirisee ra.

39

Serexedube sosee

¹ E naxa sose seniyenxie dege Haruna nun serexedube be naxee walima horomolingira kui. Na sose yailanxi gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra, alo Alatala a yamari Munsaba ki naxe.

² E donma kuye yailan ne xee ma gese ra, gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra.

³ E naxa xee ma kebela itala, e a ixaba e a yailan waya ra. E naxa gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi masoxo na waya ra. A findi wali tofanyi nan na.

⁴ E naxa tunki raxunmase firin yailan naxee xirima donma kuye ra.

⁵ Beleti fan yailan na ki ne gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra. Na beleti nun donma findi keren na. Na birin yailanxi alo Alatala Munsaba yamari ki naxe.

⁶ E naxa onixi gemee rawali, e naxa e rabilinyi findi xee ma ra. E naxa Isirayila xa die xili masoli e ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxe.

⁷ E naxa e sa tunki raxunmasee ma, e xa findi tonxuma see ra Isirayila xa die xa fe ma, alo Alatala Munsaba yamari ki naxe.

⁸ E donma kanke raxunmase yailan ne a fanyi ra alo donma kuye. E na suwa dugi soxo xee ma gese, gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra.

⁹ A xa kuye nun a xa igboya lan ne suxui keren ma, a findi dugi firin na.

¹⁰ Geme tofanyie safe naani nu na a ma. Safe singe findi gemee nan na, naxee xili sariduwani, topasi, nun emerode.

¹¹ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman.

¹² Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite.

¹³ Safe naani nde, kirosolite, onixi, nun yasipe. Xɛma nu na na gɛmɛ birin rabilinyi ma.

¹⁴ Isirayila xa die xilie masoli na gɛmɛ fu nun firin ma, alɔ sɛbeli masolima xurundɛ ma ki naxɛ. Kankan xili masoli gɛmɛ nde ma. E findi Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyi matɔnxuma se nan na.

¹⁵ E luuti die dɛgɛ nɛ na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xɛma ra.

¹⁶ E xurundɛ firin yailan xɛma ra, e e dɛgɛ donma kanke raxunmase ma a dɛ kiri firinyie ma a fuge ra.

¹⁷ E na luuti xɛma daaxie xiri na xurundɛ firinyie ma, naxee dɛgɛxi donma kanke raxunmase dɛ kiri ma.

¹⁸ E man na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.

¹⁹ E xurundɛ firin gbɛtɛ yailan xɛma ra, naxee dɛgɛma donma kanke raxunmase dɛ kirie ma a labe ra. E nɛe dɛgɛ donma kuye sɛɛti ma.

²⁰ E man naxa xurundɛ firin gbɛtɛ yailan xɛma ra, naxee dɛgɛma tunki raxunmasee labe ra, dennaxɛ ilanma beleti ra.

²¹ Donma kanke raxunmase naxa xiri donma kuye ma luuti gɛrɛ daaxi ra naxan nasoma xurundɛɛ kui naxee dɛgɛxi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma, alɔ Alatala a yamari Munsa bɛ ki naxɛ.

²² E naxa sɛrɛxɛdubɛ xa donma kuye bun magorɔe sɔxɔ gɛsɛ gɛrɛ daaxi ra.

²³ E naxa a xunyi rasode xaba a tagi, e na sode dɛ masɔxɔ, alako bɔɔde yo naxa lu a ma.

²⁴ E naxa a raxunma pirinti gɛrɛ daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma.

²⁵ E naxa tɔlɔnyi xɛma daaxie dɛgɛ na pirintie tagi, alako tɔlɔnyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magorɔe sanbunyi birin ma.

²⁶ Tɔlɔnyi nde lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magorɔe sanbunyi birin ma, alako sɛrɛxɛdubɛ xa wali raba alɔ Alatala a yamari Munsa bɛ ki naxɛ.

²⁷ E naxa donma kuye bun magorɔe gbɛtɛ dɛgɛ suwa dugi ra, naxan sɔxɔxi a fanyi ra, Haruna nun a xa di xɛmɛɛ bɛ.

²⁸ Xunmasee naxa yailan suwa dugi ra. E naxa wantan bun soe fan dɛgɛ suwa dugi ra.

²⁹ E naxa beleti yailan suwa dugi ra, naxan masɔxɔxi a gɛrɛ daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli ra, alɔ Alatala a yamari Munsa bɛ ki naxɛ.

³⁰ E naxa walaxɛ lanmadi yailan xɛma ra, a findi tɔnxuma seniyeɔxi ra. E naxa sɛbeli masoli a ma, alɔ e sɛbeli masolima xurundɛ ma ki naxɛ, a masɛfɛ ra, «Mixi seniyeɔxi Alatala bɛ.»

³¹ E naxa a xiri gɛsɛ gɛrɛ daaxi nun gɛsɛ bulu daaxi ra xunmase ma a tigi ra, alɔ Alatala Munsa yamari ki naxɛ.

Hɔrɔmɔlingira xa see

³² Hɔrɔmɔlingira xa wali rapɔn na ki nɛ, Ala mixi lima dennaxɛ. Isirayilakɛ a birin naba nɛ alɔ Alatala Munsa yamari ki naxɛ.

³³ E naxa hɔrɔmɔlingira xanin Munsa xɔn ma nun a se birin: tɛtɛ nun a see,

suxusee,

xɛbenyie,

wuri kuyee mɔɔli firin,

wuri sanbunyi,

³⁴ hɔrɔmɔlingira makotosee,

naxan yailanxi yexee kontonyi kiri gbeeli ra,
 a nun naxan yailanxi peremui kiri ra,
 dugi naxan gbakuxi yire seniyenxi fisamante sode de ra,
³⁵ saate kankira nun a xa wuri kuyee,
 seede kankira derakote,
³⁶ teebili,
 teebili xa yirabase birin,
 taami naxan sama teebili fari serexe ra,
³⁷ lanpui doxo xeema daaxi,
 lanpuie nun e yirabase birin,
 lanpui ture,
³⁸ Surayi serexebade xeema daaxi,
 ture seniyenxi,
 surayi,
 dugi naxan gbakuxi tete sode de ra,
³⁹ serexebade wure gbeeli daaxi,
 a xa wuri kuyee,
 wuree sube sama naxee fari,
 a xa yirabase birin,
 ye sase xungbe nun a doxo,
⁴⁰ tete dugie,
 wurie dugie gbakuma naxee ma
 nee sanbunye,
 dugi naxan gbakuxi horomolingira sode de ra,
 luutie,
 wurie luutie xirima naxee ra,
 a nun horomolingira xa yirabase birin, Ala maxandi yire,
⁴¹ serexedube xa sose naxee rawalima yire seniyenxi kui,
 Haruna nun a xa die xa sose seniyenxie naxee rawalima e xa serexedube
 wali kui.
⁴² Isirayilakae naxa na wali birin naba, alo Alatala a yamari Munsa be ki
 naxe.
⁴³ Munsa to na wali birin to a rabaxi alo Alatala a yamari ki naxe, a naxa
 duba Isirayilakae be.

40

Ala xa yaamarie rakamalife

horomolingira xa fe ra

- ¹ Alatala naxa a masen Munsa be,
- ² «Kike singe xi singe, i xa horomolingira ti, Ala wo lima dennaxe.
- ³ I xa saate kankira doxo na kui dugi xanbi ra.
- ⁴ I xa teebili yailan menni, i fa see doxo a ma a raba ki ma. I xa lanpui
 doxo ti naa, i fa lanpuie doxo a fari.
- ⁵ I xa surayi serexebade xeema daaxi doxo saate kankira ya ra, i fa dugi
 gbaku horomolingira sode de ra Ala maxandi yire.
- ⁶ I xa serexebade doxo horomolingira sode ya ra, Ala wo lima dennaxe.
- ⁷ I xa ye sase xungbe doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa ye sa
 a kui.
- ⁸ I xa horomolingira tete ti, i fa dugi gbaku tete sode de ra.»
- ⁹ «I na ge na ra, i xa ture seniyenxi tongo, i fa a sa horomolingira nun a
 kui se birin ma, e xa seniyen Alatala be.

¹⁰ I man xa na raba sɛrɛxɛbade nun a yirabase birin ma. E xa seniyen Alatala bɛ.

¹¹ I man xa na raba ye sase xungbe nun a dɔxɔse ma, e xa seniyen Alatala bɛ.»

¹² «I xa Haruna nun a xa die malan hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, i fa e maxa ye ra.

¹³ I xa sɛrɛxɛdubɛ sɔse seniyenxie ragoro Haruna ma, i fa ture seniyenxi sa a ma alako a xa findi n ma sɛrɛxɛdubɛ ra.

¹⁴ I xa sɛrɛxɛdubɛ sɔse seniyenxie ragoro a xa die fan ma,

¹⁵ i fa ture seniyenxi sa e ma alo i naxan nabaxi e baba ra, alako e fan xa findi n ma sɛrɛxɛdubɛ ra. Na wali luma e yi ra, a nun naxee fama e xanbi ra abadan.»

¹⁶ Na temui Munsa naxa Alatala xa yaamari birin naba alo a fala a bɛ ki naxɛ.

¹⁷ Kelife e mini Misira bɔxi kui temui naxɛ, jɛ firin nde, kike singe, tɛnge singe lɔxɔɛ, a naxa hɔrɔmɔlingira ti.

¹⁸ Munsa naxa hɔrɔmɔlingira sanbunyiɛ sa, a a wuri birin ti,

¹⁹ a fa dugi itala hɔrɔmɔlingira xun ma, a nun a makotosee alo Alatala a yamarixi ki naxɛ.

²⁰ Munsa naxa saate walaxɛ firinyiɛ sa saate kankira kui, a fa kankira wurie raso kankira suxuse digilinxiɛ kui, a kankira dɛrakote sa a dɛ ra naxan findixi xunsare yire ra.

²¹ A to gɛ na rabade, a naxa saate kankira xanin hɔrɔmɔlingira kui, a a dɔxɔ yire seniyenxi fisamante kui. A naxa dugi gbaku na ya ra, alako mixi yo naxa a to alo Alatala a yamarixi ki naxɛ.

²² A naxa hɔrɔmɔlingira teebili dɔxɔ dugi ya ra a kɔɔla mabiri,

²³ a fa taamie sa a fari a safɛ ki ma Alatala ya xɔri alo Alatala a yamarixi ki naxɛ.

²⁴ A naxa lanpui dɔxɔse ti hɔrɔmɔlingira kui teebili ya ra a yirefanyi mabiri,

²⁵ a fa lanpuie ti na fari Alatala ya xɔri alo Alatala a yamarixi ki naxɛ.

²⁶ A naxa surayi sɛrɛxɛbade dɔxɔ hɔrɔmɔlingira kui dugi gbakuxi a ya ra,

²⁷ a fa surayi gan menni alo Alatala a yamarixi ki naxɛ.

²⁸ A naxa dugi gbaku hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra.

²⁹ A naxa sɛrɛxɛbade dɔxɔ hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra. A naxa sɛrɛxɛ gan daaxi ba menni nun hadiya alo Alatala a yamarixi ki naxɛ.

³⁰ A naxa ye sase xungbe dɔxɔ hɔrɔmɔlingira nun sɛrɛxɛbade tagi, a ye sa a kui maraseniyenyi xa fe ra.

³¹ Munsa, Haruna, nun Haruna xa die nu luma e bɛlexɛe nun e sanyie maxa ra naa,

³² e soma hɔrɔmɔlingira kui temui naxɛ, a nun e sɛrɛxɛ bama temui naxɛ alo Alatala Munsa yamarixi ki naxɛ.

³³ Munsa naxa tɛtɛ rabilin hɔrɔmɔlingira nun sɛrɛxɛbade ra, a fa dugi gbaku tɛtɛ sode dɛ ra.

³⁴ Munsa to gɛ na birin na, nuxui naxa din hɔrɔmɔlingira xun ma, Ala e lima dɛnnaxɛ. Alatala xa nɔrɛ naxa hɔrɔmɔlingira rafe,

³⁵ han na naxa a niya Munsa mu nu nɔma sode na kui. Alatala xa nɔrɛ nu bara na rafe, nuxui fan nu radinxi na birin xun ma.

³⁶ Kelife na temui e xa biyaasie kui, Isirayilakae mu jɛrɛ foloma fo nuxui na keli hɔrɔmɔlingira xun ma.

³⁷ Xa nuxui mu te hɔrɔmɔlingira xun ma, Isirayilakae mu jɛrɛ raminima sigafe yire gbɛtɛ.

³⁸ Alatala xa nuxui nu luma hɔrɔmɔlingira xun ma yanyi nun kɔɛ ra. Isirayilakae nu te dexɛxi toma nuxui kui kɔɛ ra. A lu na ki nɛ e xa biyaasi birin kui.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bonsɔɛ xa Sɛriye Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa a xa seriye masen a xa jama be Annabi Munsa saabui ra. Na seriye sebexi kitaabui suuli kui naxee birin nalanxi xili falama «Tawureta Munsa.» Isirayila fɔlɔxi ki naxe nun e biraxi seriye naxan fɔxo ra, na birin sebexi na kitaabuie nan kui.

«Lewi Serexedube bonsɔɛ xa Sɛriye» findixi kitaabui saxan nde nan na Tawureta Munsa kui. A sebexi mixie nan be naxee nu Ala xa wali rabama Isirayilakae ya ma. Na mixie findixi Lewi bonsɔɛ nan na. Lewi nu findixi Annabi Yaxuba xa di nde nan na. Ala nu bara yaamari fi a Lewi xa die xa findi salide walikɛe nun serexedubee ra.

A nu lanma Ala xa wali xa raba a raba ki ma. Na kui Annabi Munsa naxa na birin seɛ kitaabui kui alako diine yareratie nun Isirayila jama xa na seriye kolon, e xa bira na fɔxo ra. Fe gbege sebexi yi kitaabui kui serexɛɛ xa fe ra. Ala nu wama nee xa ba e ba ki ma. A man naxa wa adama xa jɛɛɛ seniyenyi kui, alɔ Ala nu wama a xɔn ma ki naxe a xa jama be. A yaamari wuyaxi fixi ne alako adama xa Ala waxɔnfe kolon.

To mixie nɔma lonni gbege tode yi kitaabui kui. Won xa a kolon Alatala mu yaamarie fixi mixie ma fufafu. Xa Ala bara seriye nde so adama yi ra, a na rabaxi fe nde nan ma. Ala wama a xa mixie xa seniyen barima a a kolon e heeri nan toma na kira seniyenxi xɔn ma. Xa won bira Ala xa marasi fɔxo ra, won fe fanyi sɔtɔma ne dunjɔna, won man a sɔtɔ aligiyama. Ala xa won mali alako janige xa lu won boɛɛ kui, won xa dunjɔna igiri alɔ won Daa Marigi won nasixi ki naxe. Amina.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bonsɔɛ xa Sɛriye

Serexɛ gan daaxi

¹ Alatala naxa Annabi Munsa xili a xa hɔrɔmɔlingira kui, a a masen a be,

² «A fala Isirayilakae be, naxan na wa serexɛ bafe n tan Alatala be, a xa xuruse lanma xa na mu a ra xuruse xungbe ba.

³ Xa a wama xuruse xungbe nan bafe serexɛ gan daaxi ra, fo a xa findi tuura ra lanyuru mu na naxan ma. A xa fa na ra n tan Alatala xa hɔrɔmɔlingira sode de ra, alako n xa a tongo.

⁴ Serexɛba xa a belexɛ sa xuruse xun tagi, alako n tan Alatala xa na serexɛ tongo, a xa findi a xunsare ra a xa yunubi xa fe ra.

⁵ Na tuura xa faxa n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubee xa fa na tuura wuli ra, e xa a kasan serexɛbade seetie ma, serexɛbade naxan na n ma hɔrɔmɔlingira sode de ra.

⁶ E xa tuura bura, e fa a isege.

⁷ Haruna xa di serexedubee xa yege radoxo, e te radexe.

⁸ E man xa serexɛ sube, a xunyi, nun a ture sa te i serexɛbade.

⁹ A furinge nun a sanyie xa raxa. Serexedube xa na birin gan serexɛbade. Serexɛ gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁰ «Xa mixi wama serexe gan daaxi bafe xuruse lanma ra, a xa findi yexxe kontonyi ra, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma.

¹¹ Serexeba xa na kon naxaba serexebade koola mabiri n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubee xa a wuli tongo, e xa a kasan serexebade seetie ma.

¹² E na ge sube ixabade, serexedube xa a sube, a xunyi, nun a ture sa te serexebade fari.

¹³ Serexeba xa serexe furinge nun a sanyie raxa. Serexedube xa na birin gan serexebade. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁴ «Xa a wama xoni bafe serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, fo a xa findi kolokonde nan na, xa na mu a ra ganbe yore ra.

¹⁵ Serexedube xa fa a ra serexebade, a a xunyi bolon a de i, a a sa te, a a gan. A wuli xa ifili serexebade seetie ma.

¹⁶ A xa a geme booto ba, a a wole te i xube xun, serexebade sogetede mabiri ra.

¹⁷ Serexedube xa a suxu a gabutenyie ma, a a iboo. A xa a gan, a findi serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

2

Sansi xori serexe

¹ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi sansi xori ra, a xa a luxuta a fanyi ra. A xa ture sa a fari, a surayi fan sa ture fari.

² A xa na so Haruna xa di serexedubee yi ra. Serexedube nde xa sansi xori luxutaxi belexe ya keren ko, ture saxi naxan fari, a nun surayi, a xa a sa te i. Na xa gan n tan Alatala be, a xa findi tonxuma ra na serexe birin xa fe ra. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.

³ Sansi xori luxutaxi naxan luxi naa findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyeen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

⁴ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi taami ganxi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. Taami lebinitare xunxurie fan noma yailande, ture masoxi naxee ma.»

⁵ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami gilinxi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na.

⁶ A na ge giline, a xa igira, ture sa a ma, a xa findi serexe ra.»

⁷ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami ra naxan ganxi tunde kui, a xa na yailan sansi xori luxutaxi nun ture ra.

⁸ A lanma mixi xa fa na serexe mooli ra n tan Alatala be. Xa na bara so serexedube yi ra, a na xaninma serexebade.

⁹ A xa nde tongo naxan findima tonxuma ra, a xa na gan serexebade fari, a xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.

¹⁰ Sansi xori dinxi naxan luxi a findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyeen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

¹¹ «Serexe naxan birin bama n tan Alatala be, lebini yo naxa lu a xun. A mu lan wo xa serexe gan daaxi yo ba n tan Alatala be lebini na naxan xun, xa na mu a ra kumi.

¹² Wo noma lebbini nun kumi sade sansi bogi singee xun ma naxee bama serexe ra n tan Alatala be, kono e naxa gan serexebade fari.

¹³ ԲՈՒՅԷ xa sa na serexe mooli birin ma, barima na bara findi saate tonxuma ra wo tan nun wo Marigi Ala tagi. ԲՈՒՅԷ xa sa wo xa serexe birin ma.»

¹⁴ «Xa wo wama serexe bafe n tan Alatala be wo xa sansi bogi singe ra, wo xa tonsoe neene gan,

¹⁵ wo ture nun surayi sa a xun, a xa findi sansi bogi singe serexe ra.

¹⁶ Serexedube xa nde tongo na sansi xori, ture, nun surayi ra, na xa findi tonxuma ra. A xa na gan serexebade fari. A xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

3

Xanunteya serexe

¹ «Xa mixi wama xuruse xungbe bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma.

² A xa a belexe sa na xuruse xun tagi n tan Ala xa horomolingira sode de ra, a a kon naxaba. Haruna xa di serexedubee xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma.

³ Xanunteya serexe kui, a lanma ture naxan na furinge seeti ma, a xa gan te i n tan Alatala ya i,

⁴ a nun a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bope ma.

⁵ Haruna xa die xa na birin gan serexe gan daaxi xun ma, naxan na ganfe serexebade fari. A xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be.»

⁶ «Xa mixi wama xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma.

⁷ Xa mixi wama yexee bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be.

⁸ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra. Haruna xa di serexedubee xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma.

⁹ Yi xanunteya serexe kui, a lanma a ture, a xuli, ture naxan na furinge seeti ma,

¹⁰ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bope ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i.

¹¹ Serexedube xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be.»

¹² «Xa mixi wama si bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be.

¹³ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra, Haruna xa di serexedubee xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma.

¹⁴ Yi xanunteya serexe kui, a lanma a ture naxan na furinge seeti ma,

¹⁵ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bope ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i.

¹⁶ Serexedube xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be naxan xiri rafan n ma.»

¹⁷ «Mixi yo naxa sube ture don, mixi yo naxa sube wuli min. Wo sabati dede, na bara findi yaamari ra naxan mu kanama abadan.»

4

Yunubi xafari serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa mixi nde sa yunubi raba, konɔ a mu keli a panige ma, a xa bira yi seriye foxo ra.

³ Xa serexedube kuntigi sa Ala xa yaamari nde matandi, na fa findi yunubi ra pama be, a lanma a xa tuura ba serexe ra n tan Alatala be, lanyuru mu na naxan ma, alako na xa findi yunubi xafari serexe ra a be.

⁴ A xa tuura xanin n tan Ala xa horomolingira sode de ra n ya i, a a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Alatala ya i.

⁵ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n ma horomolingira kui,

⁶ a a belexesole ragoro na wuli xɔɔra, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniye nxi ma n tan Alatala ya i.

⁷ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee na surayi serexebade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma horomolingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma, naxan na n tan Alatala xa horomolingira sode de ra.

⁸ A xa ture birin ba tuura ma naxan findixi yunubi xafari serexe ra, ture naxan na a furinge seeti ma,

⁹ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bope ma.

¹⁰ A xa na raba alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Serexedube xa na gan serexe gan daaxi serexebade fari.

¹¹ Konɔ tuura kiri, a sube, a xunyi, a sanyie, a furinge, nun a pape,

¹² na tuura donxɔe birin xa xanin pama yonkinde fari ma, yire seniye nxi, te xube wolema dennaxe. Menni a xa gan te ra na te xube fari.»

¹³ «Xa Isirayila pama birin nan sa n tan Ala xa yaamari nde matandixi, konɔ na mu keli e panige ma, na findima yunubi ra e be.

¹⁴ E na fahaamui soto na ma temui naxe, pama xa tuura yore ba serexe ra n tan Alatala be horomolingira sode de ra naxan findima yunubi xafari serexe ra e be.

¹⁵ Nama forie xa e belexe sa tuura xun tagi n tan Alatala ya i, e a kon naxaba.

¹⁶ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n tan Ala xa horomolingira kui,

¹⁷ a a belexesole ragoro na wuli xɔɔra, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniye nxi ma n tan Alatala ya i.

¹⁸ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma horomolingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma, naxan na n ma horomolingira sode de ra.

¹⁹ A xa ture birin ba tuura ma, a na gan serexebade fari.

²⁰ A xa yi tuura ba serexe ra alo naxan bama yunubi xafari serexe ra. E ba ki birin keren. Na kui, serexedube serexe bama naxan findima e xunsare ra, alako e xa yunubie xa xafari.

²¹ A xa na tuura xanin pama yonkinde fari ma, a xa a gan alo boore tuura ganma ki naxe. Na findima yunubi xafari serexe nan na pama be.»

²² «Xa mange nde a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, konɔ na mu keli a panige ma, na findima yunubi ra a be.

²³ A na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa sikote ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma.

²⁴ A xa a belexe sa sikote xun tagi ma n tan Alatala ya i, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe. Yunubi xafari serexe na a ra.

²⁵ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xoorra naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

²⁶ A xa na ture birin gan serexebade fari, alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Na kui serexedube xunsare serexe bama mange be, alako a xa yunubi xa xafari.»

²⁷ «Xa mixi nde sa a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, konɔ na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be.

²⁸ A na fahaamu soto na ma temui naxe, a xa si gine ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, a xa yunubi xa fe ra.

²⁹ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe.

³⁰ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xoorra naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

³¹ A xa na ture birin ba si ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a na gan serexebade fari, a xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

³² «Xa a yexee bama yunubi xafari serexe ra, fo a xa findi yexee ginema lanyuru mu na naxan ma.

³³ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe.

³⁴ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xoorra naxan baxi yunubi xafari serexe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

³⁵ A xa na ture birin ba yexee ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a xa na gan serexee fari naxee ganma serexebade fari. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

5

Yunubi ndee nun e xa serexee

¹ «Xa mixi nde sa a me e seedee xilima kiiti nde ma, konɔ a gundi seedeyaxi fe naxan ma a mu na fala jama be, na yunubi luma a xun ma.

² Xa mixi din se seniyentare ra a mu a kolon, alo sube raharamuxi binbi, xa na mu a ra xuruse seniyentare binbi, xa na mu a ra bubuse seniyentare binbi, na mixi fan findima ne mixi seniyentare ra, a yunubi soto na kui.

³ Xa mixi nde sa din se seniyentare ra naxan kelixi adamadi fate ma, a fa li a mu a kolon na temui, xa a sa a kolon temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi sotoma na kui.

⁴ Xa mixi nde sa a kali fufafu, fe fanyi xa na mu a ra fe jaaxi ra, a fa neemu na ma, a na ratu na fe ma temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi soto na kui.»

⁵ «Naxan na yunubi mooli rabama, a lanma a xa a ti na ra.

⁶ A xa yexee gine, xa na mu a ra si gine ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be. Na kui serexedube yunubi xafari serexe bama a be, alako a xa yunubi xa xafari.»

⁷ «Xa feere mu na a yi ra na serexe xa fe ra, a xa kolokonde firin xa na mu a ra ganbe firin ba serexe ra n tan Alatala be. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra.

⁸ A xa e xanin serexedube xon, serexedube xa yunubi xafari serexe nan singe ba. A xa a konyi gira, konɔ a naxa a xunyi ba a de i.

⁹ A a wuli nde kasanma serexebade seeti ma, wuli naxan luxi, a na ifilima serexebade lanbanyi. Yunubi xafari serexe na a ra.

¹⁰ Serexedube xa na xoni firin nde ba serexe gan daaxi ra a raba ki ma. Na kui, serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi rabaxi xa fe ra, alako a xa xafari.»

¹¹ «Xa feere mu na a yi ra kolokonde firin, xa na mu a ra ganbe firin sotofe ra, a xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi ba yunubi xafari serexe ra. A naxa ture, xa na mu a ra surayi sa na fari de, barima yunubi xafari serexe na a ra.

¹² A xa na xanin serexedube xon ma, serexedube suxu keren ganma serexebade fari tonxuma ra. A na rabama serexee fari naxee ganma serexebade fari, barima yunubi xafari serexe na a ra.

¹³ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be, alako a xa yunubi rabaxi xa xafari. Sansi xori dinxi naxan luxi a findima serexedube nan gbe ra.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁵ «Xa mixi nde sa se nde tongo naxan findixi n tan Alatala gbe ra, konɔ a mu a kolon a na yunubi mooli rabaxi, a xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be a xa yunubi xa fe ra. A mu lanma lanyuru yo xa lu na yexee ma, a sare fan xa lan sare ma naxan nawalima horomolingira kui.

¹⁶ A xa na se tongoxi ragbilen serexedube ma, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be sikote ra naxan findi yete ragbilen serexe ra, alako a xa yunubi xa xafari.

¹⁷ Mixi naxan yunubi rabama, a n tan Alatala xa yaamari nde matandi, hali a mu a kolon, na bara yunubi soto, fo a xa na sare fi.

¹⁸ A lanma a xa sikote ba yete ragbilen serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, naxan sare lanma seriye ma. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi xa fe ra, a naxan nabaxi a mu a kolon, alako a xa yunubi xa xafari.

¹⁹ Na bara findi yete ragbilen serexe ra, barima a yunubi soto ne n tan Alatala ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²¹ «Xa mixi nde sa yunubi soto, a fe paaxi raba n tan Alatala ra, alo a ngaxakerenyi madaxufe se nde xa fe ra, naxan nu bara taxu a ra, xa na mu a ra a naxan mupa, xa na mu a ra a naxan baxi a boore yi ra funmalaya ra,

²² xa na mu a ra se loxi a naxan toxi, a fa wule fala na xa fe ra kali ra,

²³ na yunubi raba mooli lanma a xa na se mupaxi ragbilen. Xa a mupaxi ne ba, xa a taxuxi ne a ra ba, xa se loxi na a ra a naxan toxi ba,

²⁴ xa se na a ra wule fala naxan ma fe ra kali ra, a xa na ragbilen a kanyi ma keren na, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a

na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so na kanyi yi ra.

²⁵ A man xa yexee kontonyi xanin serexedube yire yete ragbilen serexe ra Alatala be. Fi yo naxa lu na yexee ma, a sare fan xa lan seriye ma.

²⁶ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be n tan Alatala ya i, alako a xa yunubi, a naxan nabaxi, na xa xafari.»

6

Seriye serexedube be

Serexe gan daaxi seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsu be,

² «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: Seriye nan ya serexe gan daaxi xa fe ra. Serexe gan daaxi xa lu serexebade fari koe ra, a xa gan han geesege.

³ Serexedube xa donma ragoro a ma, a xa wantanyi fiixe fanyi so a ra, a xa te xube ba serexe gan daaxi bun ma, a a sa serexebade seeti ma.

⁴ A na ge na wali ra, a xa a xa dugi fanyi ba a ma, a xa dugi gbete ragoro a ma, alako a xa na te xube xanin jama yonkinde fari ma, yire seniye nxi.

⁵ Te naxan dexexi serexebade bun ma, na naxa xuben. Geesege birin serexedube xa yege radoxo, a xa te xuru, a serexe gan daaxi sa na fari. A xanunteya serexee ture fan ganma naa ne.

⁶ Na te dexema temui birin serexebade bun ma, a mu xubenma.»

Sansi xori dinxi seriye

⁷ «Seriye nan ya sansi xori dinxi serexe xa fe ra. Haruna xa die xa fa na serexe ra serexebade n tan Alatala ya i.

⁸ Serexedube xa suxu keren ko sansi xori dinxi ra, a nun ture, a nun surayi naxan birin sama a fari, a xa na birin gan serexe tonxuma ra serexebade fari. Na xiri rafan n tan Alatala ma.

⁹ Naxan luxi, Haruna nun a xa die xa na don a lebinitare ra, horomolingira tete seniye nxi kui.

¹⁰ A mu lanma a xa pin lebini ra, barima a fatanxi n ma serexe gan daaxie nan na naxee seniye nxi han alo yunubi xafari serexe nun yete ragbilen serexe.

¹¹ Haruna xa di xeme noma na donde. Yaamari na a ra wo bonsoe be naxan mu kanama abadan. Mixi naxan birin a makorema na serexe gan daaxie ra naxee bama n tan Alatala be, na kanyie seniye nxi ma ne.»

¹² Alatala naxa a masen Annabi Munsu be,

¹³ «Haruna tima serexedube kuntigi ra loxo naxe, a lanma a tan Haruna nun a xa die xa sansi xori fanyi dinxi konbo ya keren ba serexe ra. Na serexe tagi bama geesege, boore tagi bama nunmare. Na mooli xa raba mixi tima serexedube kuntigi ra temui naxe.

¹⁴ Yi sansi xori dinxi xa gilin tunde kui, ture xa sa a ma. A na jon, a xuntunyie xa gan te xora, a xa findi xiri joxunme ra Alatala be.

¹⁵ Serexedube naxan findima Haruna joxoe ra xa na serexe mooli ba. A xa raba na ki ne temui birin n tan Alatala ya i. Na serexe birin xa gan.

¹⁶ Serexedube xa serexe birin xa gan, e naxa na sese don.»

Yunubi xafari serexe seriye

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsu be,

18 «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: <Seriye nan ya yunubi xafari serexe xa fe ra. Yunubi xafari serexe kon naxabama serexe gan daaxi kon naxabade ne, barima se seniye nxi na a ra.

19 Serexedube naxan yunubi xafari serexe bama, a na donma n tan Ala xa horomolingira tete seniye nxi nan kui.

20 Naxan yo dinma na serexe ra, na kanyi seniye nxi na. Xa na wuli sa kasan dugi nde ma, na dugi xa xa yire seniye nxi.

21 Xa na sube jinma tunde mooli nde kui naxan maniya fepe ra, a na ge a jinde, na tunde xa kana. Xa a jinma tunde kui naxan yailanxi yoxui ra, na tunde xa maxa a fanyi ra ye ra.

22 Xeme serexedube birin xa na don, barima serexe seniye nxi na a ra.

23 Kono mixi yo naxa yunubi xafari serexe don, naxan wuli xaninma horomolingira kui xunsare ra. Na serexe mooli xa gan te ra.»

7

Yete ragbilen serexe seriye

1 «Yete ragbilen serexe seriye nan ya: Serexe seniye nxi na a ra.

2 Yete ragbilen serexe kon naxabama serexe gan daaxi kon naxabade ne. A wuli xa kasan serexebade seetie ma.

3 A ture birin, a xuli, a ture naxan na a furinge seeti ma,

4 a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bope ma, na birin xa ba serexe ra.

5 Serexedube xa na birin gan serexebade fari serexe gan daaxi ra Alatala be. Yete ragbilen serexe na a ra.

6 Xeme serexedube nan na donma yire seniye nxi kui, barima serexe seniye nxi na a ra.

7 Yunubi xafari serexe nun yete ragbilen serexe, e seriye birin keren. Serexedube naxan na xunsare serexe baxi, a tan nan na sube donma.

8 Serexe gan daaxi kiri fan luma serexedube yi ra naxan na baxi serexe ra.»

9 «Sansi xori dinxi serexe naxan ganxi nun naxan gilinxi, e fan findima serexedube nan gbe ra, naxan e baxi serexe ra.

10 Sansi xori dinxi serexe naxan mu ganxi, ture gbansan nan saxi a ma, xa na mu a ra ture mu saxi a ma, nee findima Haruna xa di birin nan gbe ra.»

Xanunteya serexe seriye

11 «Xanunteya serexe seriye nan ya, naxan bama n tan Alatala be.

12 Xa mixi nde wama tantui serexe bafe, a man xa taami lebinitaree yailan ture ra, a nun taami xunxurie ture saxi naxee ma, nun taami xunxuri naxee ramulanxi ture ra.

13 A na xanunteya serexe bama temui naxe, naxan findixi tantui serexe ra, a xa taami fan jin lebini na naxan xun.

14 Nde xa ba na taami mooli birin na, a findi serexedube gbe ra, naxan xanunteya serexe wuli kasanma serexebade seetie ma.

15 Na xanunteya serexe sube donma a ba loxoe ne, sese naxa lu han geesege.»

16 «Xa laayidi serexe bama, xa na mu a ra serexe panigexi, na sube xa don a ba loxoe ne, kono xa nde sa lu a noma donde geesege fan.

17 Xa a donxoe sa lu han na fan kuye iba, na sube xa gan gbiki na xi saxan nde loxoe ma.

¹⁸ Xa mixi nde sa a yete xa xanunteya serexe sube don na xi saxon nde loxo ma, Ala mu a xa serexe tongoma. A luma alo a mu serexe yo baxi, barima na sube findixi se seniyentare nan na. Mixi naxan na rabama, a yunubi sotoma na kui.»

¹⁹ «Serexe sube naxan dinma se seniyentare ra, a mu lanma na sube xa don. Fo a xa gan ne gbiki. Mixi seniyenxi nan noma na xanunteya serexe sube donde,

²⁰ konko seniyentare mu noma n tan Alatala xa xanunteya serexe donde, a raminima ne Isirayila jama ya ma.

²¹ Mixi naxan a belexe dinma se seniyentare ra naxan kelixi adamadi ma, xa na mu a ra a belexe din sube seniyentare ra, xa na mu a ra se gbete naxan mu seniyenxi, xa na kanyi fa n tan Alatala xa xanunteya serexe don, a raminima ne Isirayila jama ya ma.»

²² Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²³ «A fala Isirayilakae be, «Wo naxa ninge, yexee, nun si ture don.

²⁴ Wo noma xuruse ture rawalide alo wo wama a xon ma ki naxe xa a faxa a yete ma, xa na mu a ra sube xaape nde naxa a faxa, konko wo mu noma a donde.

²⁵ Naxan yo ture donma, naxan noma rawalide serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, na kanyi raminima ne Isirayila jama ya ma.

²⁶ Wo man mu lanma wo xa xoni wuli, xa na mu a ra xuruse wuli yo min yire birin wo na dennaxe.

²⁷ Naxan yo wuli minma, na kanyi raminima ne Isirayila jama ya ma.»»

²⁸ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁹ «A fala Isirayilakae be, «Naxan xanunteya serexe bama n tan Alatala be, a xa n tan Alatala gbe fi n ma.

³⁰ A xa na xuruse ture nun a sisi xanin n tan Alatala yire alako a xa gan te ra n tan Alatala be. A lanma a xa na xuruse sisi lintan n tan Alatala ya i a masenfe ra n be, na findixi n tan nan gbe ra.

³¹ Serexedube xa na ture gan serexebade fari. Na xuruse kanke luma Haruna nun a xa die nan be.

³² Wo xa xanunteya serexee kui, wo man xa xuruse yirefanyi tabe fi serexedube ma.

³³ Xuruse yirefanyi tabe xa findi serexedube nan gbe ra naxan bara wuli nun ture ba xanunteya serexe ra.

³⁴ N bara nate tongo naxan mu kanama abadan, Isirayilakae xa xanunteya serexee kui, e xuruse kanke naxan lintanxi n tan Ala ya i, a nun xuruse yirefanyi tabe e naxan baxi, na birin xa findi serexedube Haruna nun a xa die gbe ra.

³⁵ Kabi Haruna nun a xa die findi n tan Ala xa serexedubee ra, e na nan sotoma n tan Alatala xa serexe gan daaxie ya ma.

³⁶ E to findi serexedubee ra, n tan Alatala naxa na yaamari fi Isirayilakae ma. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.»»

³⁷ Seriyen nan na ki serexee xa fe ra, serexe gan daaxi, sansi xori dinxi serexe, yunubi xafari serexe, yete ragbilen serexe, serexedube ti serexe, nun xanunteya serexe.

³⁸ Alatala nu bara na birin masen Annabi Munsa be Turusinina geya fari a to Isirayilakae yamari e xa fa serexee ra Turusinina gbengberenyi ma.

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsu be,

² «Haruna nun a xa die xili hōrōmōlingira sode de ra. I xa fa e xa dugi seniyenxie ra, a nun ture seniyenxi, tuura naxan bama yunubi xafari serexe ra, yexee kontonyi firin, nun debe, taami lebinitaree na naxan kui.

³ I xa Isirayila pama birin malan hōrōmōlingira sode de ra.»

⁴ Annabi Munsu naxa Alatala xa yaamari rakamali, pama fan naxa e malan hōrōmōlingira sode de ra.

⁵ Annabi Munsu naxa a fala pama be, «Alatala bara n yamari n xa yi raba.»

⁶ Annabi Munsu naxa Haruna nun a xa die maso, a naxa e maxa ye ra.

⁷ A naxa dugi seniyenxie ragoro Haruna ma, a naxa a tagi xiri beleti ra, a guba ragoro a ma, a serexedube donma ragoro na fari, a a tagi xiri beleti ra.

⁸ A naxa kanke makotose ragoro a kon ma, a geme firin sa na kui naxee findixi Ala waxonfe masense ra.

⁹ A naxa xunmase doxo Haruna xunyi ma, a tonxuma seniyenxi xema daaxi sa na ma, alo Alatala Munsu yamari ki naxe.

¹⁰ Annabi Munsu naxa ture seniyenxi tongo, a nde maso Ala xa hōrōmōlingira ma, nun se naxan birin na a kui. A nee raseniyen na ki ne.

¹¹ A naxa ture kasan serexebade ma sanya solofere, a nun serexebade yirabasee, ye ragatade xungbe, nun na saxi se naxan fari, alako e xa seniyen.

¹² A man naxa ture nde sa Haruna xunyi ma, alako Haruna fan xa seniyen.

¹³ Annabi Munsu naxa Haruna xa die maso, a dugi seniyenxie ragoro e fan ma. A naxa e tagi nun e xunyi xiri dugi ra, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Annabi Munsu to fa tuura yunubi xafari serexe ra, Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na tuura xun tagi.

¹⁵ Annabi Munsu naxa a kon naxaba, a naxa a wuli nde tongo, a a maso serexebade ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa na raba a belexesole ra, alako a xa serexebade raseniyen. A naxa wuli donxoe ifili serexebade seetie ma. A serexebade raseniyen na ki ne barima a findi xunsarade nan na.

¹⁶ Annabi Munsu man naxa ture tongo naxan nu na ninge furinge rabilinyi, a nun laare naxan nu na a bope fari, nun a gungui xori firinyie nun e ture. A naxa nee birin sa te i serexebade fari.

¹⁷ Kono a naxa tuura gundi, a kiri, a sube, nun a nape gan te ra pama yonkinde fari ma, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁸ Annabi Munsu naxa fa yexee kontonyi ra naxan findi serexe gan daaxi ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi.

¹⁹ Annabi Munsu naxa a kon naxaba, a a wuli nde kasan serexebade seetie ma.

²⁰ A naxa yexee ixaba a xuntunye ra. A naxa a xunyi, a xuntunye, nun a ture gan te i.

²¹ A naxa yexee furinge nun a sanyie raxa, a yexee kontonyi gundi birin gan te ra serexebade fari serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan Alatala ma. A na birin naba ne alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²² Annabi Munsu naxa yexee kontonyi firin nde tongo naxan findi serexedube doxo serexe ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi.

²³ Annabi Munsa naxa a kōn naxaba, a a wuli nde tongo, a a sa Haruna yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, nun a sankura ma.

²⁴ A naxa Haruna xa die fan maso, a naxa wuli nde sa e yirefanyi tulie ma, e yirefanyi belexekura ma, nun e yirefanyi sankura ma. A naxa a wuli nde kasan serexebade seetie ma.

²⁵ A naxa na yexee ture tongo, a nun a xuli, a furinge ture, laare naxan na a boje fari, a gungui xori firinyie nun e ture, nun a yirefanyi tabe.

²⁶ Annabi Munsa naxa debe tongo taami lebinitaree na naxan kui, naxan nu doxo Alatala ya i. A naxa taami lebinitare keren ba na, a nun taami keren naxan yailanxi ture ra, a nun taami lanmadi keren. A naxa e sa na yexee ture nun a yirefanyi tabe fari.

²⁷ A naxa na birin so Haruna nun a xa die yi ra, e fa na lintan Alatala ya i alako a xa a kolon a gbe na a ra.

²⁸ Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa e rasuxu e yi ra, a naxa e sa te serexebade fari, serexe gan daaxi nu na dennaxe. Serexedube doxo serexe na a ra, naxan gan xiri rafan Alatala ma.

²⁹ Annabi Munsa naxa yexee kontonyi kanke tongo na serexedube doxo serexe ra, a fa na lintan Alatala ya i a masenfe ra a be. Na naxa findi Annabi Munsa gbe ra alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

³⁰ Annabi Munsa naxa ture seniyenxi nde tongo, a nun wuli nde naxan nu na serexebade fari, a naxa a kasan Haruna nun a xa dugie ma, a a kasan Haruna xa die nun e xa dugie fan ma, alako e tan nun e xa dugie birin xa seniyen.

³¹ Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, «Wo sube pin hɔrɔmɔlingira sode de ra, wo xa a don mɛnni, a nun taami naxan na debe kui naxan findi serexedube doxo serexe ra. N bara yaamari fi, Haruna nun a xa die xa na don.

³² Taami nun sube naxan luxi, wo xa na dɔnxɔe gan.

³³ Wo naxa keli hɔrɔmɔlingira sode de ra xi solofere bun ma, han wo xa dɔxɔe waxati kamalima temui naxe.

³⁴ Naxan nabaxi to, Alatala a yamarixi wo yunubi xunsare xa fe nan na.

³⁵ Na na a toxi, wo luma hɔrɔmɔlingira sode de ra xi solofere bun ma, kɔe nun yanyi, alɔ Alatala n yamarixi a ra ki naxe, alako wo naxa faxa.»

³⁶ Haruna nun a xa die naxa Alatala xa yaamari birin naba na ki a naxan masenxi e be Annabi Munsa saabui ra.

9

Serexedube xa serexe singee

¹ Xi solomasaxan loxɔe, Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die, nun Isirayila forie xili.

² A naxa a masen Haruna be, «I xa serexe firin masen Alatala be, tuura di naxan findima yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi naxan findima serexe gan daaxi ra, lanyuru mu na naxan ma.

³ I xa a fala Isirayilakae be, «Wo xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra. Wo xa tuura di nun yexee di naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxee ma, wo xa e ba serexe gan daaxi ra.

⁴ Wo xa tuura nun yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra Alatala be. Wo xa taami fan ba serexe ra, ture sunbuxi naxan na. Wo xa na birin ba barima Alatala minima ne wo ma to.»

⁵ Nama naxa serexɛe xanin hɔrɔmɔlingira sode de ra alo Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E birin naxa e makɔre hɔrɔmɔlingira ra, e ti Alatala ya i.

⁶ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Wo xa Alatala xa yaamari rabatu alako a xa a nɔre masen wo be.»

⁷ Annabi Munsa naxa a masen Haruna be, «I maso serexɛbade ra. I xa yunubi xafari serexɛ nun serexɛ gan daaxi ba xunsare ra i yete be, a nun pama be. I xa pama xa serexɛ fan ba e be xunsare ra alo Alatala a yamarixi ki naxe.»

⁸ Haruna to a maso serexɛbade ra, a naxa tuura di kɔn naxaba a yete yunubi xafari serexɛ ra.

⁹ A xa die naxa tuura wuli so a yi ra. A naxa a belɛxɛsole rasin wuli xɔɔra, a nde sa ferie ma naxee nu na serexɛbade tunxunyi naani ra. A naxa wuli dɔnxɔɛ ifili serexɛbade lanbanyi ma.

¹⁰ Xuruse ture, a gunguie, nun laare naxan na a bɔɲe ma, a naxa na birin gan serexɛbade fari yunubi xafari serexɛ ra alo Alatala Annabi Munsa yamarixi a ra ki naxe.

¹¹ Kɔnɔ a naxa a sube nun a kiri gan pama yonkinde fari ma.

¹² Na dangi xanbi, Haruna naxa serexɛ gan daaxi kɔn naxaba. A xa die naxa na wuli so a yi ra, a fa a kasan serexɛbade sɛtie ma.

¹³ E naxa serexɛ xuntunyie nun a xunyi so a yi ra, a na birin gan serexɛbade fari.

¹⁴ A to ge a furinge nun a sanyie raxade, a naxa e gan e nun serexɛ gan daaxi ra serexɛbade fari.

¹⁵ Haruna ge xanbi na ra, a naxa pama xa sikote kɔn naxaba, a xa findi yunubi xafari serexɛ ra pama be. A na raba ne alo a a singe raba ki naxe.

¹⁶ A naxa serexɛ gan daaxi ba a seriye ki ma.

¹⁷ A naxa sansi xɔri dinxi suxu keren gan serexɛbade fari serexɛ gan daaxi ba temui geesege.

¹⁸ A naxa tuura nun yexɛɛ kontonyi kɔn naxaba xanunteya serexɛ ra pama be. A xa die naxa na wuli so a yi, a a kasan serexɛbade sɛtie ma.

¹⁹ E naxa tuura nun yexɛɛ kontonyi ture tongo, naxan na e xuli nun e furinge mabiri, a nun e gunguie, a nun laare naxan na e bɔɲe ma,

²⁰ e naxa na birin sa sube kanke ma serexɛbade fari, e a birin gan.

²¹ Haruna naxa serexɛ subee kanke nun e yirefanyi tabe ite, a e lantan Alatala ya i a masenfe ra a be, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe.

²² Haruna naxa a belɛxɛɛ itala, a duba pama be. A to yunubi xafari serexɛ, serexɛ gan daaxi, nun xanunteya serexɛ ba, a naxa goro kelife serexɛbade sɛtie ma.

²³ Annabi Munsa nun Haruna naxa so hɔrɔmɔlingira kui. E to mini, e naxa duba pama be. Na temui Alatala xa nɔre naxa mini pama ma.

²⁴ Alatala naxa te ragoro serexɛbade fari, a serexɛ gan daaxi nun ture gan. Nama to na to, e naxa e xui ite sɛwe ra, e e felen bɔxi ma.

10

Haruna xa di firinyie

¹ Haruna xa di firinyie, Nadabo nun Abihu naxa surayi gansee tongo, e te sa e kui, e surayi gan Alatala ya i. Kɔnɔ e mu na te tongo Ala xa seriye ki ma.

² Na na a to, Alatala naxa te ragoro e ma, e faxa a xa hōrōmolingira yire seniyenxi kui.

³ Annabi Munsa naxa a fala Haruna be, «Alatala wo rakolonxi ne yi ra, a to a fala, «Naxee makore n na, e xa a kolon n seniyen, jama xa n binya.» Haruna naxa dundu yen.

⁴ Annabi Munsa naxa Mikayeli nun Elisafan xili, Haruna baba xunya Yusiyele xa die. A naxa a fala e be, «Wo xa wo ngaxakerenyie furee xanin jama yonkinde fari ma, dennaxe makuya yire seniyenxi ra.»

⁵ E naxa e furee xanin jama yonkinde fari ma, alo Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E nu bara serexedube dugie lu e furee ma.

⁶ Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, Eleyasari nun Itamari, «Wo naxa wo xunsexe rabejin, wo naxa wo xa dugie fan iboo. Wo naxa sese raba naxan noma sunnunyi masende yi mixie xa faxe xa fe ra, alako Alatala naxa xono jama ma, a wo fan faxa. Wo ngaxakerenyi Isirayilakae tan noma sunnunde yi mixie xa fe ra Alatala naxee faxaxi te ra.

⁷ Wo naxa keli Ala xa hōrōmolingira sode de ra yi saxanyi, alako wo naxa faxa. Alatala xa mixi sugandixie nan wo tan na.» E naxa Annabi Munsa xa yaamari rabatu.

⁸ Alatala naxa a masen Haruna be,

⁹ «Wo na so hōrōmolingira kui, wo naxa weni min. Wo naxa minse yo min naxan mixi siisima, xa na mu a ra wo faxama ne. Na seriye mu kanama wo bōnsōe be abadan.

¹⁰ Na nan a niyama wo noma Ala gbe nun adamadi gbe tagi rabade, seniyenxi nun seniyentarepa.

¹¹ Na fan a niyama ne wo xa no Isirayilakae xarande Alatala xa yaamarie ra, a naxee fixi e ma Annabi Munsa saabui ra.»

¹² Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa di donxose be, Eleyasari nun Itamari, «Sansi xori dinxi naxan baxi serexe ra Alatala be, kono naxan birin mu ganxi te ra, wo xa na don serexebade fe ma. Wo naxa lebini sa a xun ma de, barima a seniyen.

¹³ Wo xa a don yire seniyenxi, barima a ganxi Alatala be serexe gan daaxie nan fe ma. Na findixi i gbe nun i xa die gbe nan na. Alatala serexedube yamarixi na nan na.

¹⁴ Wo man xa serexe sube kanke nun tabe don yire seniyenxi ne, naxee bara lintan Ala ya i, a masenfe ra a be. Nee findixi wo gbe nan na, i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginnee. Ala bara na yaamari fi Isirayilakae ma e xa xanunteya serexee xa fe ra.

¹⁵ Ture naxan ganma yo, tabe naxan bama yo, nun kanke naxan lintanma yo, e xa na birin masen Alatala be, na fa findi i gbe nun i xa die gbe ra, alo Alatala a yamarixi ki naxe. Seriye na a ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁶ Annabi Munsa to sikote xa fe maxorin, naxan ba yunubi xafari serexe ra, a naxa a me a e nu bara a birin gan te ra, a naxa xono Eleyasari nun Itamari ma, Haruna xa die naxee mu faxa. A naxa a fala e be,

¹⁷ «Munfe ra wo mu yi yunubi xafari serexe sube donxi yire seniyenxi? Serexe seniyenxi na a ra Alatala naxan fixi wo ma, alako Isirayila jama xa yunubi xa xafari, a findi xunsare ra e be Alatala ya i.

¹⁸ Yi serexe wuli to mu soxi yire seniyenxi ma hōrōmolingira kui, a nu lan ne wo xa a sube don yire seniyenxi ne, alo Ala n yamarixi a ra ki naxe.»

¹⁹ Haruna naxa Annabi Munsa yaabi, «To e bara e xa yunubi xafari serexe nun e xa serexe gan daaxi ba Alatala ya i, kɔnɔ n to bara yi fe xɔrɔxɔe mooli soto, Alatala noma tinde n xa yunubi xafari serexe sube don to?»

²⁰ Annabi Munsa to na yaabi me, a naxa tin a ra.

11

Donse radaxaxi nun donse raharamuxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Wo xa a fala Isirayilakae be, sube naxee radaxaxi wo be, nee nan ya:

³ Sube tore kanyie naxee tore itaxunxi firinyi ra, e man e xa donse ratema e de i e nu a idon. Wo noma na sube mooli donde.»

⁴ «Kɔnɔ ndee na naxee donse ratema e de i e nu a idon, e tore tan mu itaxunxi firinyi ra. Nee raharamuxi wo ma. Nɔxome raharamuxi wo ma, barima a donse ratema a de i a nu a idon, kɔnɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra.

⁵ Yere maniye nde fan donse ratema a de i a nu a idon, kɔnɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma.

⁶ Yere fan donse ratema a de i a nu a idon, kɔnɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma.

⁷ Xose tan, a tore itaxunxi firinyi ra, kɔnɔ a mu donse ratema a de i a nu a idon. A raharamuxi wo ma.

⁸ Wo naxa na subee don, wo naxa din e binbie ra. E raharamuxi wo ma.»

⁹ «Yexe naxee na ye xɔra, wo noma naxee donde, nee nan ya: xale kanyi nun bele kanyie naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui.

¹⁰ Kɔnɔ yexe naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui, bele mu na naxee ma, xa na mu a ra xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.

¹¹ E raharamuxi wo ma, wo naxa e sube don. E binbie fan raharamuxi wo ma.

¹² Yexe birin bele nun xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

¹³ «Xoni raharamuxie nan ya wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe,

¹⁴ a nun nee maniye birin.

¹⁵ Xaaxa fan, wo naxa na don a nun a maniye birin.

¹⁶ Xundi, koofole, a nun tagarantongoe,

¹⁷ wo naxa e don a nun nee maniye birin.

¹⁸ Gbongboe, yedonme,

¹⁹ laaba, tuke, a nun nee maniye birin, wo naxa e don.»

²⁰ «Nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.

²¹ Kɔnɔ na nimase moolie ya ma, naxee tunganma, wo noma nee tan donde,

²² alo katoe, tugumie, nun nee maniye birin.

²³ Kɔnɔ, nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

²⁴ «Xa wo dinma sube seniyentare ra, wo findima mixi seniyentare ra han nunmare ra.

²⁵ Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyentare ra han nunmare ra. Fo a xa a xa dugie xa.

²⁶ Sube naxee birin tore mu itaxunxi firinyi ra, a nun naxee donse donma, kono a mu gbilenma a rate ra e de i e nu a idon, nee raharamuxi wo ma. Naxan dinma na mooli ra a findima mixi seniyentare ra.

²⁷ Sube birin tore mu na naxee be, e e jere e sanyi naanie xun na, e raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra na findima mixi seniyentare ra han nunmare ra.

²⁸ E raharamuxi wo ma. Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyentare ra han nunmare ra.»

²⁹ «Nimase naxan birin luma yilie kui, e haramuxi wo be. E xilie nan ya: bale, jene, kasa,

³⁰ bonbolika, koolo, nun nee maniyee.

³¹ Na nimase xunxuri moolie raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra a findima mixi seniyentare ra han nunmare ra.

³² Xa e binbie sa bira se nde fari, na fan findima se seniyentare ra, alo se sa se wuri daaxi, dugi, xuruse kiri xaraxi, beki, xa na mu a ra yirabase nde. A lanma na se mooli xa sa ye xora han nunmare ra alako a xa seniyen.

³³ Xa na nimase mooli bira feje nde kui, feje nun a kui se birin findima se seniyentare ra. Na feje xa kana.

³⁴ Ye naxan nu na na feje kui, a na sa donse nde ma, na donse fan findima se seniyentare ra. Minse yo naxan nu na na feje kui, a fan findima se seniyentare ra.

³⁵ Xa na nimase mooli binbi bira se yo ma, na findima se seniyentare ra, alo taami ganse, xa na mu a ra tunde. E to findi se seniyentaree ra, a lanma wo xa e kana.

³⁶ Kono xa e binbi sa bira dulonyi nan kui, xa na mu a ra ye ragatade nde, nee tan mu findima se seniyentaree ra. Kono mixi naxan a belexe dinma e binbie ra, na findima mixi seniyentare ra.

³⁷ Xa a binbi bira sansi xori ma naxan sima, na mu findima se seniyentare ra.

³⁸ Kono xa a binbi bira sansi xori tan ma naxan na ye xora, na sansi xori findima se seniyentare ra wo be.»

³⁹ «Xa xuruse radaxaxi nde faxa, mixi fa din a binbi ra, na kanyi findima seniyentare ra han nunmare ra.

⁴⁰ Naxan na a sube don, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyentare ra han nunmare ra. Naxan na sube binbi maxanin, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyentare ra han nunmare ra.»

⁴¹ «Nimase naxan birin a bubuma boxi ma, nee birin raharamuxi wo ma. A mu lanma wo xa nee don.

⁴² Bubusee nun nimase xunxuri naxee jere e sanyi naani xun na, xa na mu a ra e sanyi wuyaxi xun na, e sese mu radaxaxi. Wo naxa e don.

⁴³ Wo naxa wo yete findi seniyentare ra na nimase mooli saabui ra. Wo naxa e don.

⁴⁴ Alatala nan n na, wo Marigi Ala. Wo xa wo yete fi n tan nan ma. Wo xa seniyen, barima n tan seniyen. Wo naxa wo yete findi seniyentare ra na nimase xunxuri saabui ra naxee luma jere ra boxi ma.»

⁴⁵ «N tan nan Alatala ra naxan wo raminixi Misira boxi ma, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. Wo xa seniyen, barima n tan seniyen.

⁴⁶ Serije nan na ki subee, xonie, yexee, nun bubusee xa fe ra.

⁴⁷ Na kui wo noma sube seniyenxi nun sube seniyentare tagi raba kolonde, sube radaxaxi nun sube raharamuxi.»

12

Dinge xa serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa gine nde sa teege, a di xeme bari, a findima seniyentare ra xi solofere bun ma, alo a kike walima temui naxe.

³ Xi solomasaxan loxoɛ, di xa sunna.

⁴ Na xi solofere xanbi, dinge luma seniyentarepa kui xi tongo saxan nun saxan bun ma a wuli xa fe ra naxan minixi a ma a di bari temui. A mu lanma a xa din se seniyenxi ra, a mu lanma a xa so yire seniyenxi kui han maraseniyenxi waxati xa kamali.»

⁵ «Xa dinge di gine bari, a luma seniyentarepa kui loxoɛun firin, alo a kike walima temui naxe. Na xanbi a xa maraseniyenxi waxati buma xi tongo senni nun senni, a wuli xa fe ra naxan minixi a di bari temui.

⁶ A xa maraseniyenxi waxati na kamali, di xeme, xa na mu a ra di gine xa fe ra, a xa yexee je keren daaxi xanin serexedube xon ma horomolingira sode de ra. A xa na ba serexe gan daaxi ra. A man xa kolokonde yore, xa na mu a ra ganbe ba yunubi xafari serexe ra.

⁷ Serexedube xa na serexee ba Alatala be, a findi na gine xa xunsare ra. Na temui a seniyenma ne na wuli xa fe ra. Seriyen nan na ki gine be naxan di xeme barima, xa na mu a ra di gine.

⁸ Xa feere mu na a yi a xa yexee soto, a noma ganbe firin xaninde, xa na mu a ra kolokonde firin. Keren xa ba serexe gan daaxi ra, boore xa ba yunubi xafari serexe ra. Serexedube xa na ba, a findi xunsare ra gine be, a fa seniyen.»

13

Furee mixi fate ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Xa mixi fate kiri yire nde funtu, xa na mu a ra a fiixe, xa na mu a ra a findi fi ra, wo xa na kanyi xanin serexedube Haruna yire, xa na mu a ra a xa di nde yire.

³ Fure naxan na a fate, serexedube xa na mato. Xa fate xabe bara fiixe na fi yire, fi fan bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra. Serexedube xa masenxi ti, na kanyi bara findi seniyentare ra.

⁴ Xa fure ya mu itilin a na kiri nan gbansan fari, fate xabe mu fiixexi na longori, serexedube xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoɛun keren.

⁵ A xi solofere nde loxoɛ, serexedube man xa a mato. Xa a sa li fure mu na lantanfe, a man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoɛun keren.

⁶ A xi solofere nde loxoɛ, serexedube man xa a mato a sanmaya firin nde. Xa fure pingi bara masara, a man mu lantanfe, serexedube xa masenxi ti, na kanyi bara seniyen. Fure na a ra naxan mu jaaxu. A xa a xa dugie xa, a findi mixi seniyenxi ra.

⁷ Kono xa serexedube bara a mato, fure bara lantan ye na masenxi dangi xanbi, furema man xa gbilen serexedube yire temui gbete.

⁸ Serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, serexedube xa masenxi ti, na kanyi bara findi seniyentare ra, fure jaaxi na a ra.»

⁹ «Xa fure jaaxi bara lu mixi nde kiri ma, e xa a xanin serexedube yire.

¹⁰ A xa a mato. Xa na mixi kiri bara fiixe yire nde, a fa funtu, fate xabe fan fa fiixe na longori, a bula, sube mini keɛ ma,

¹¹ fure jaaxi na a ra naxan mu dandanma. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Hali a mu lu a kerenyi ma waxati di bun ma sonon, serexedube man xa a mato. Na tan bara ge findide mixi seniyentare ra.

¹² Xa serexedube bara a to a na fi jaaxi birin bara bari folo, naxan nu na furema fate ma, kelifa a sanyie ma han a xunyi,

¹³ a xa masenyi ti, na kanyi bara seniyen, barima fi birin bara bari folo. A bara seniyen.

¹⁴ Kono xa, fure sa bula, sube mini keɛ ma, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra.

¹⁵ Serexedube na fure bulaxi to, a xa masenyi ti, fi bulaxi mu seniyen, fure jaaxi na a ra.

¹⁶ Xa sube bulaxi fa bari, furema xa siga serexedube yire.

¹⁷ A xa a mato. Xa fure bara bari, serexedube xa masenyi ti, furema bara seniyen.

¹⁸ Xa suuri mini mixi ma, a fa yalan,

¹⁹ kono na kiri fa fiixe, xa na mu a ra a gbeeli, na kanyi xa siga serexedube yire.

²⁰ A xa a mato. Xa fure ya bara itilin, a sube li, fate xabe bara fiixe na longori, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Fure jaaxi na a ra, naxan minixi suuri foxi.

²¹ Xa serexedube mu fate xabe fiixe to, fi fan mu tilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, furema xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

²² Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra, fure jaaxi na a ra.

²³ Kono xa fure mu masaraxi a mu lantanxi a i, suuri barixi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra.»

²⁴ «Xa mixi fate bara gan te ra temui dangixi, a kiri fa bari, kono fure gbeeli, xa na mu a ra fure fiixe fa mini na foxi,

²⁵ serexedube xa na mato. Xa furema fate xabe bara fiixe na foxi, fure bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra, naxan bara mini fate ma kiri dennaxe nu ganxi. Na serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra, barima fure jaaxi na a ra.

²⁶ Kono xa serexedube mu fate xabe fiixe to fure ma, fi fan ya mu itilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, serexedube xa na kanyi yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

²⁷ Serexedube xa a mato xi solofere nde loxoɛ. Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra, fure jaaxi na a ra.

²⁸ Kono xa fure mu masaraxi, a mu lantanxi a i, a mu fiixe alo a singe, a fatanxi na kiri ganxi nan na. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. Nari na a ra kiri dennaxe gan.»

²⁹ «Xa fure lu xeme, xa na mu a ra gine xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma,

³⁰ serexedube xa na fure mato. Xa fi ya bara itilin, a sube li, fate xabe fiixe, a xurun, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Fure jaaxi na a ra naxan bara lu a xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma.

³¹ Xa serexedube sa a to fure ya mu itilinfе, a mu sube life, fate xabe foorе mu na, a xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma xi solofere bun ma.

³² Serexedube xa na fure mato xi solofere nde loxoе. Xa fure mu lantanfe a i, fate xabe mu fiixe na longori, fi ya mu itilinxі, a mu sube lixi,

³³ na kanyi xa a xunsexe nun a dexabe bi a xa a ba fi ra. Serexedube man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoхun keren.

³⁴ Serexedube xa na fure man mato xi solofere nde loxoе. Xa a mu lantanxi a i, a ya mu itilinxі, a mu sube lixi, serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. A xa a xa dugie xa, a seniyen.

³⁵ Kono serexedube xa masenyi dangi xanbi, xa fure bara lantan ye furema fate ma,

³⁶ serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, hali serexedube mu fate xabe fiixe fen. Na kanyi bara findi mixi seniyentare ra.

³⁷ Kono xa na fure mu lantanxi a i, fate xabe foorе nde tan bara mini, fure bara yalan. Na kanyi mixi seniyenxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra.»

³⁸ «Xa xeme, xa na mu a ra gine fate kiri bara fiixe yire ndee,

³⁹ serexedube xa na mato. Xa na mu fiixe a gbe ra, kasi mooli nde gbansan na a ra. A seniyen.»

⁴⁰ «Xa mixi nde xunsexe bara makon, terere kanyi na a ra, a mu jaaxu. Na kanyi seniyen.

⁴¹ Xa mixi nde xunsexe makonxi a tigi de biri gbansan ne, terere na a ra a mu jaaxu. Na kanyi seniyen.

⁴² Kono xa fure fiixe, xa na mu a ra fure gbeeli mini a xunyi ma, xa na mu a ra a tigi ma, fure jaaxi na a ra.

⁴³ Serexedube xa na mato. Xa na fure funtu naxan minixi a xunyi ma, a fiixe, xa na mu a ra a gbeeli alo fure jaaxi na ki naxe,

⁴⁴ furema na a ra, a mu seniyenxi. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Fure na a xunyi ma.»

⁴⁵ «Na fure jaaxi kanyi xa dugi ibooxi ragoro a ma, a xa a xunyi bi, a xa a de xabe makoto a belexe ra, a nu a fala a xui itexi ra <Seniyentare, Seniyentare.»

⁴⁶ Danmi na fure jaaxi na a ma, a mu seniyen. Fo a xa lu a kerenyi ma pama yonkinde fari ma.»

⁴⁷ «Na fure jaaxi noma lude dugi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra.

⁴⁸ A man noma lude se nde denbexi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra. A man noma lude se nde ma naxan yailanxi xuruse kiri ra.

⁴⁹ Xa na fure bara ifoorо, xa na mu a ra a bara gbeeli dugi ma, kiri ma, xa na mu a ra se denbexi ma, fure jaaxi na a ra. A xa masen serexedube be, a xa na mato.

⁵⁰ Na fure na se naxan ma, na se xa ragata yire nde a kerenyi ma xi solofere bun ma.

⁵¹ Xi solofere nde loxoе serexedube man xa a mato. Xa na fure bara lantan ye i na dugi ma, xa na mu a ra na se denbexi ma, xa na mu a ra na kiri ma, fure jaaxi na a ra. Na bara findi se seniyentare ra.

⁵² Serexedube xa se birin gan na fure na se naxan ma, dugi naxan yailanxi xuruse xabe ra, dugi naxan yailanxi gese fute ra, dugi denbexi, xa na mu a ra kiri.

⁵³ Kono xa serexedube bara a mato, na fure mu lantanxi na see ma,
⁵⁴ a xa yaamari fi na see xa maxa ye ra, e xa sa e kerenyi ma xi solofere bun ma sanmaya firin nde.

⁵⁵ A na ge maxade, serexedube man xa na mato. Xa fure mu masaraxi, hali a man mu lantanxi a i, na findixi se seniyentare nan na. A birin xa gan te ra, hali fure na a lahale kerenyi gbansan nan ma.

⁵⁶ Xa serexedube bara a to fure mu fiixe alo singe, a xa na yire gbansan ba na.

⁵⁷ Kono xa fure na lantanfe a i dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma, fure jaaxi na a ra, fo na xa gan te ra.

⁵⁸ Xa fure bara ba dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma ye ra a firin nde, a bara seniyen.»

⁵⁹ Seriyen nan na ki fure jaaxi xa fe ra naxan noma lude dugi nde ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra, a nun dugi nde ma naxan denbexi, a nun kiri nde ma. Na seriyen noma a masende xa se nde seniyen, xa na mu a mu seniyen.

14

Furema seniyentare

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Maraseniyeanyi loxo, fure jaaxi kanyi xa siga serexedube xon.

³ Serexedube xa siga nama yonkinde fari ma na furema matode. Xa a bara yalan,

⁴ serexedube xa yaamari fi, a xa fa xoni pipe radaxaxi firin na, e nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri furema be.

⁵ Serexedube xa yaamari fi, e xa xoni keren kon naxaba feje nde xun ma, dulon ye na naxan kui.

⁶ A xa xoni pipe tongo, a nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri, a xa e birin dukulu xoni wuli xora e naxan kon naxabaxi dulon ye xun ma.

⁷ A xa na kasan sanmaya solofere na furema ma, naxan lanma a xa seniyen. Serexedube xa masenyi ti, na mixi bara findi mixi seniyenxi ra. Na temui a xa xoni pipe bepin wula i.»

⁸ «Naxan wama seniyenfe, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxabe bi, a xa a maxa ye ra. Na kui, a seniyenma ne. Na dangi xanbi a noma sode nama yonkinde kui, kono a mu noma sode a xa kiri banxi tan kui xi solofere.

⁹ Xi solofere nde loxo, a man xa a xunsexe bi, a de xabe, a ya xinbi xabe, a nun a fate maxabe birin. A man xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa. Na kui, a seniyenma ne.

¹⁰ Xi solomasaxan nde loxo, a xa yexesoyore xemema firin tongo, a nun yexee ginema, je keren daaxi, lanyuru mu na naxee ma. A man xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren naxan findima serexe ra.

¹¹ Serexedube xa furema nun a xa serexe ti n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra.

¹² A xa yexesoyore keren tongo, a xa a ba yete ragbilen serexe ra, a nun ture sigaati ya keren. A xa nee lintan n tan Alatala ya i.

¹³ A xa na yexee kon naxaba yire seniyenxi yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi bama dennaxe. Serexedube nan gbe yete ragbilen serexe nun yunubi xafari serexe ra. Serexe seniyenxi nan e ra.

14 Serexedube xa yete ragbilen serexe wuli nde tongo, a xa a sa furema yirefanyi tuli ma, a belexekura yirefanyi ma, nun a sankura yirefanyi ma.

15 A man xa na ture sigaati ya keren ifili a yete koola belexe kui.

16 A xa a belexesole yirefanyi sin ture kui, a nu bara naxan sa a koola belexe kui, a xa na ture kasan dɔxɔ solofere n tan Alatala ya i.

17 Ture naxan luxi serexedube belexe kui, a xa nde sa furema yirefanyi tuli ma, a nun a belexekura yirefanyi ma, a nun a sankura yirefanyi ma yete ragbilen serexe wuli fari.

18 Ture dɔnxɔe naxan luxi serexedube yi ra, a xa na sa furema xunyi ma. Serexedube xa a xun sara n tan Alatala ya i.

19 Serexedube xa yunubi xafari serexe ba, a xa a xun sara a xa seniyentareja ma. Na dangi xanbi a xa na serexe gan daaxi kɔn naxaba.

20 A xa serexe gan daaxi nun sansi xɔri dinxi serexe ba serexebade fari. A xa furema xun sara alako a xa seniyen.»

21 «Xa setare nan na furema ra, fɛɛɛ mu na a yi na serexe xa fe ra, a xa yexɛyɔɛ keren gbansan ba yete ragbilen serexe ra, naxan lintanma n tan Alatala ya i a xa findi furema xa xunsare ra. A xa sansi xɔri dinxi konbo ya tagi sɔto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren,

22 nun ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yɔɛ firin. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi.

23 Xi solomasaxan nde lɔxɔe, a xa fa na serexɛe ra serexedube xɔn hɔrɔmɔlingira sode de ra n tan Alatala ya i, alako a xa seniyen.

24 Serexedube xa yete ragbilen serexe yexɛɛ nun ture sigaati ya keren lintan n tan Alatala ya i.

25 A xa na yexɛyɔɛ kɔn naxaba yete ragbilen serexe ra. A xa a wuli nde tongo, a xa na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma.

26 A xa ture nde ifili a yete koola belexe kui.

27 A xa na ture kasan sanmaya solofere a belexesole yirefanyi ra n tan Alatala ya i.

28 Ture naxan na a belexe kui, a xa dondoronti tongo, a na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma wuli fari naxan keli yete ragbilen serexe ma.

29 Ture naxan luxi a belexe kui, a xa na sa na furema xunyi ma, alako a xun xa sara n tan Alatala ya i.

30 Serexedube xa ganbe keren ba, xa na mu a ra kolokonde yɔɛ, serexɛe ya ma furema naxee sɔtoxi.

31 A xa keren ba yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra, a nun sansi xɔri dinxi. Serexedube furema xun sarama n tan Alatala ya i na ki nɛ.

32 Seriyɛ nan na ki maraseniyeanyi xa fe ra furemae bɛ naxee findixi setaree ra.»

33 Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna bɛ,

34 «Wo na so Kanaan bɔxi ma, n naxan fima wo ma kɛ ra, xa fure paaxi sa mini wo xa banxi kankee ma mɛnni,

35 banxi kanyi xa sa a fala serexedube bɛ, <N bara fure paaxi to n ma banxi ma.>

36 Serexedube xa yaamari fi, e xa se birin namini banxi kui beenu a xa siga fure paaxi matode, alako se naxan na banxi kui, na naxa findi se seniyentare ra. E na gɛ na rabade, serexedube xa siga na banxi matode.»

³⁷ «Serexedube xa na fure mato. Xa fure fooro, xa na mu a ra a gbeeli, a man ya naxa itilin, a banxi kanke suxu,

³⁸ serexedube xa mini banxi kui, a xa banxi naade balan loxun keren.

³⁹ Xi solofere nde loxo, serexedube man xa gbilen naa. Xa fure bara lantan ye i banxi kanke ma,

⁴⁰ serexedube xa yaamari fi, banxi gemee xa ba na fure na dennaxe, e xa e wole taa fari ma yire seniyentare.

⁴¹ Banxi kanke xa maxoolin banxi kui. Naxan bama, na xa woli taa fari ma yire seniyentare.

⁴² Geme gbete xa sa booree joxoe ra, banxi kanke xa maso a neene ra.»

⁴³ «Na wali birin dangi xanbi, xa fure jaaxi man mini banxi ma,

⁴⁴ serexedube xa gbilen na mato ra. Xa fure bara lantan ye banxi kui, fure jaaxi na a ra, a findixi se seniyentare nan na.

⁴⁵ Na banxi xa rabira, a gemee, a wurie, nun a maso bende birin xa wole taa fari ma yire seniyentare.

⁴⁶ Naxan yo soma na banxi kui a balan xanbi, na kanyi fan findima mixi seniyentare nan na han nunmare ra.

⁴⁷ Naxan na a sa na banxi kui, xa na mu a ra a a dege naa, na lanma a xa a xa dugie xa.»

⁴⁸ «Na banxi yailan xanbi, xa serexedube sa gbilen na banxi kui, a fa a to fure mu lantanxi a i, a xa masenyi ti, na banxi bara seniyen, fure bara jon naa.

⁴⁹ Na banxi kanyi xa na marasenyenyi rakamali serexe bafe ra. A xa xoni frin, sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri soto.

⁵⁰ A xa xoni keren kon naxaba feje nde xun ma dulon ye na naxan kui.

⁵¹ A xa sediri wuri, hisopi wuri, gere mooli nde, nun xoni nipe sin xoni kon naxaba wuli xora, naxan na dulon ye kui. A xa a kasan banxi ma sanmaya solofere.

⁵² A xa banxi rasenyen xoni wuli, dulon ye, xoni nipe, sediri wuri, hisopi wuri, nun gere mooli nde ra.

⁵³ A xa xoni nipe bejin taa fari ma wula i. Na kui, na banxi xa fe jaaxi jonma ne, a seniyen.»

⁵⁴ «Seriye nan na ki fure jaaxie xa fe ra naxee minima mixi fate ma,

⁵⁵ dugie ma, banxie ma,

⁵⁶ naxee funtuma, naxee bulama, naxee fiixema,

⁵⁷ alako a xa kolon xa se seniyenxi nan a ra, xa na mu a ra a mu seniyenxi. Seriye nan na ki na fure jaaxi xa fe ra.»

15

Korosila kanyi

nun gine xa kike wali

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Wo xa a fala Isirayilakae be, korosila kanyi bara findi mixi seniyentare ra.

³ Korosila kanyi bara findi mixi seniyentare ra hali korosila mu na minife sinden, kon a na a fate kui.

⁴ Korosila kanyi sama sade naxan ma, se seniyentare na a ra. A doxo gonyi naxan yo ma, na fan se seniyentare na a ra.

⁵ Naxan na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁶ Naxan doxoma a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁷ Naxan yo din na furema fate ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁸ Xa furema de ye boxun mixi seniyyenxi nde ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁹ Dooxe naxan sama soe ma, xa na mu a ra doxo me ma, xa furema doxo na fari, na doxo se findima se seniyyentare nan na.

¹⁰ Naxan na din sese ra furema bara doxo naxan fari, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra han nunmare ra. Na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa.

¹¹ Furema belexe seniyyentare kanyi dinma mixi naxan na, na xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

¹² Furema dinma feje naxan na, na xa kana. Xa yirabase wuri daaxi na a ra, a lan a xa maxa ye ra.»

¹³ «Korosila kanyi na yalan, a mame tima ne loxun keren beenu a xa findi mixi seniyyenxi ra. A xa a xa dugie xa, a xa a maxa dulonyi ye ra. A seniyyenma na ki ne.

¹⁴ Xi solomasaxan nde loxo, a xa ganbe firin tongo, xa na mu a ra kolokonde yore firin, a sa e so serexedube yi ra n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra.

¹⁵ Serexedube xa xoni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Na kui, korosila kanyi bara a xun sara n tan Alatala ya i.»

¹⁶ «Xa xeme nde a xa wantanyi noxo, a xa a fate birin maxa. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

¹⁷ Dugi nun kiri naxan birin noxo, e xa maxa ye ra, e fan findima ne se seniyyentare han nunmare ra.

¹⁸ Xa xeme nun gine kafu e boore ra, e xa e fate maxa. E findima mixi seniyyentaree nan na han nunmare ra.»

¹⁹ «Gine naxan na a xa kike wali kui, a findima mixi seniyyentare nan na loxun keren bun ma. Naxan na din a ra, a fan findima mixi seniyyentare ra han nunmare ra.

²⁰ Gine naxan na a xa kike wali kui, a sama sade naxan ma, se seniyyentare na a ra. A doxo sese naxan ma, na fan se seniyyentare na a ra.

²¹ Naxan yo na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²² Naxan yo na doxo a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²³ Xa se nde saxi na sade ma, xa na mu a ra na gonyi ma a nu doxoxi naxan ma, naxan dinma na se ra a findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²⁴ Xa xeme nde nun na gine kafu, a xa kike wali wuli fa sa a fate ma, a fan findima mixi seniyyentare nan na loxoxun keren bun ma. A na sa sade yo ma, na fan findima se seniyyentare nan na.»

²⁵ «Xa wuli lu mini ra gine ma, naxan mu findixi a xa kike wali wuli ra, xa na mu a ra a xa kike wali temui xon naxa kuya, a findima mixi seniyyentare nan na alo gine naxan na a xa kike wali kui.

²⁶ A na a sa sade naxan ma, xa na mu a ra a dɔxɔ gonyi naxan ma, na birin findima ne se seniyentare ra alɔ a xa kike wali temui.

²⁷ Naxan dinma na see ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra. A findima mixi seniyentare nan na han nunmare ra.»

²⁸ «Wuli na ba minife, na gine xa mame ti lɔxɔxun keren, a fa seniyen.

²⁹ Xi solofere nde lɔxɔɛ, a xa ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yɔre firin tongo, a xa e xanin serexedube xɔn hɔrɔmɔlingira sode de ra.

³⁰ Serexedube xa xɔni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Serexedube xunsare serexe bama na gine be n tan Alatala ya i na ki ne.»

³¹ «Wo xa Isirayilakae makuya seniyentarepa ra, xa na mu a ra, e na e makɔre n ma hɔrɔmɔlingira ra naxan na wo tagi, e faxama ne.»

³² «Seriye nan na ki kɔrɔsila xa fe ra, a nun xeme naxan a xa wantanyi nɔxɔma,

³³ gine naxan na kike wali kui, kɔrɔsila naxan minima xeme nun gine fate i, nun xeme naxan nun gine seniyentare kafuma.»

16

Xunsare lɔxɔɛ

¹ Haruna xa di firinyi to faxe e yete masenfe ra Alatala be, Alatala naxa a masen Annabi Munsɔ be,

² «A fala i taara Haruna be, a na so hɔrɔmɔlingira kui, a naxa lu dangi ra dugi gbakuxi ra xa a dangi temui mu a lixi, alako a naxa faxe. Yire seniyenxi na a ra saate kankira na dennaxe. Xunsarade na na saate kankira nan fari, n minima nuxui kui dennaxe.»

³ «Haruna xa so hɔrɔmɔlingira kui tuura ra, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a nun yexɛɛ kontonyi serexe gan daaxi ra.

⁴ A xa guba seniyenxi gese fute daaxi ragoro a ma, a xa wantanyi gese fute daaxi so. A xa a tagi ixiri beleti gese fute daaxi ra, a xa xunmase dɔxɔ a xunyi ma. A na ge a maxade, a xa na dugi seniyenxi birin nagoro a ma.

⁵ Isirayila jama xa sikote firin so a yi ra yunubi xafari serexe ra, a nun yexɛɛ kontonyi keren serexe gan daaxi ra.

⁶ Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra alako a tan nun a xa denbaya xun xa sara.

⁷ A xa na sikote firinyi ti n tan Alatala ya i, hɔrɔmɔlingira sode de ra.

⁸ A xa n tan Ala maxandi a xa tɔnxuma masen n be na sikote firinyi xa fe ra. Keren xa findi n tan Alatala gbe ra, boore xa lu Sentane be wula i.

⁹ Sikote naxan sugandixi n tan Alatala gbe ra, Haruna xa a ba yunubi xafari serexe ra.

¹⁰ Sikote naxan sugandixi a xa findi Sentane gbe ra, na mu faxama. Haruna xa a ti n tan Alatala ya i, a xa findi xunsare ra, a xa a bepin sigafe ra wula i Sentane be.

¹¹ Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra, a xa findi a tan nun a xa denbaya xunsare ra. A xa na tuura kɔn naxaba yunubi xafari serexe ra.

¹² A xa surayi ganse rafe te wole ra naxan tongoxi serexebade fari n tan Alatala ya i. A xa surayi funi belexe ya firin fan tongo. A xa na birin xanin dugi gbakuxi xanbi ra yire seniyenxi kui.

¹³ A xa na surayi gan n tan Alatala ya i, alako tuuri naxan tema na xa saate kankira nɔxun a ma alako a naxa faxe.

14 A xa tuura wuli nde tongo a belexesole ra, a xa a kasan saate kankira makoto se ma xunsarade sogetede biri sanmaya solofere, a man xa a kasan na makoto se ya ra.

15 A xa sikote kon naxaba pama xa yunubi xafari serexe ra, a fa a wuli xanin dugi gbakuxi xanbi ra. A xa na wuli kasan saate kankira makoto se ma nun saate kankira makoto se ya ra, alo a rabaxi tuura wuli ra ki naxe.»

16 «Na ki a xunsare sotoma yire seniyenxi be Isirayilakae xa seniyentareja, e xa fe kobie, nun e xa yunubie xa fe ra. A xa a raba na ki horomolingira fan be, naxan tixi Isirayilaka seniyentaree tagi.

17 Mixi yo naxa lu horomolingira kui han Haruna minima yire seniyenxi fisamante kui temui naxe. A xa a tan nun a xa denbaya xun sara, a nun Isirayila pama birin.

18 A xa siga serexebade yire naxan na n tan Alatala ya i, a fa xunsare ba na serexebade be. A xa tuura nun sikote wuli sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naanie ra.

19 A xa wuli kasan a belexesole ra sanya solofere serexebade ma, alako a xa seniyen Isirayilakae xa seniyentareja xa fe ra.»

20 «Haruna na ge xunsare bade yire seniyenxi, horomolingira, nun serexebade be, a xa sikote boore maso naxan mu nu faxa.

21 A xa a belexe firinyie sa na sikote xun tagi, a fa Isirayilakae xa seniyentareja, e xa fe kobie, nun e xa yunubi birin masen n tan Ala be. A na ge na kote birin sade sikote xun, a xa na sikote bepin wula i mixi nde saabui ra naxan bara tin na wali ra.

22 Na sikote yunubi birin xaninma a xun ma wula i, a bepin dennaxe.»

23 «Na dangi xanbi, Haruna xa so horomolingira kui, a xa a xa dugi gese fute daaxie ba, a naxee ragoroxi a ma beenu a xa so yire seniyenxi kui. A xa nee lu na.

24 A xa a maxa ye ra yire seniyenxi kui, a dugi gbetee ragoro a ma. A na ge, a xa mini, a serexe gan daaxi firin ba, keren a yete be, boore pama be. A xunsare sotoma a yete be nun pama be na kui.

25 A man xa yunubi xafari serexe ture gan serexebade fari.»

26 «Naxan sikote bepin wula i Sentane be, na lan a xa a xa dugie xa, a a fate maxa, a fa gbilen pama yonkinde.

27 Tuura nun sikote naxee baxi yunubi xafari serexe ra, naxee wuli findi xunsare ra yire seniyenxi, nee lan e xa xanin pama yonkinde fari ma, e kiri, e sube, nun e pape birin xa gan te ra.

28 Naxan na wali rabama, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra, a fa gbilen pama yonkinde.»

29 «Seriye nan na ki wo be naxan mu kanama abadan. Kike solofere nde, xi fu loxe, wo xa sunyi suxu, wo naxa wali yo raba, wo tan, nun mixi naxee sabatixi naa kon e mu findi Isirayilakae ra.

30 Na findima xunsare loxe ra wo be, alako wo xa seniyen, wo xa yunubi birin xa xafari n tan Alatala ya i.

31 Na findima malabui nun sali loxe ra wo be. Wo xa sunyi suxu na loxe. Yi seriye mu kanama abadan.»

32 «Ala naxan sugandixi, a naxan tixi serexedube kuntigi ra, na nan wo xun sarama. A luma a baba xa wali raba ra. A luma serexedube dugi seniyenxie ragoro ra a ma.

33 A luma yire seniyenxi, horomolingira, serexebade, serexedube nun Isirayila pama birin xun sara ra.

³⁴ Yi seriye mu kanama abadan, alako ɲe birin xunsare xa ba Isirayilakae be e xa yunubi birin ma fe ra.»

E Alatala xa yaamari birin suxu alo a masenxi Annabi Munsa be ki naxe.

17

Serexe bama dennaxe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Haruna be nun a xa die be, a nun Isirayilaka birin be, Alatala yi nan yamarixi.

³ Isirayilaka naxan ninge, xa na mu a ra yexee, xa na mu a ra si bama serexe ra pama yonkinde kui, xa na mu a ra pama yonkinde fari ma,

⁴ a mu a xaninma horomolingira sode de xa ra alako a xa a fi n tan Alatala ma horomolingira yire, na kanyi luma ne alo faxeti. A bara faxe ti, a lanma na kanyi xa keri pama ya ma.

⁵ Yi yaamari wama a masenfe ne a Isirayilakae mu lanma e xa serexe ba burunyi. E xa fa xanunteya serexe ra serexedube nan xon n tan Alatala ya i n ma horomolingira sode de ra.

⁶ Serexedube xa na wuli kasan n tan Alatala xa serexebade seetie ma horomolingira sode de ra, a man xa na ture gan te i, a xa findi xiri fanyi ra n tan Alatala be.

⁷ Isirayilakae naxa sikote serexe ba kuye be sonon de. Na findima yantante ya nan na n tan Alatala mabiri. Yi yaamari mu kanama abadan.»

⁸ «A fala e be, Isirayilaka, xa na mu a ra xone naxan sabatixi e tagi, xa a serexe gan daaxi, xa na mu a ra serexe gbete ba,

⁹ a mu a xanin horomolingira sode de ra, alako a xa fi n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne a xa pama tagi.»

Wuli minfe tonyi

¹⁰ «Xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xone nde naxan sabatixi Isirayila boxi ma a naxa wuli min, n gbilenma ne na kanyi foxo ra, n fa a keri a xa pama ya ma,

¹¹ barima sube nii bara lu a wuli ya ma. N bara wuli findi wo xunsare ra, naxan bama serexe ra serexebade fari. Wuli nan na xunsare ra.

¹² Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari e naxa wuli min. Wo xa xone naxee sabatixi Isirayila boxi ma, e fan naxa wuli min de.

¹³ Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xone nde naxan na wo tagi, sa sube nde, xa na mu a ra xoni nde faxa naxan daxa a xa don, a xa na wuli ifili boxi ma, a bende sa a fari,

¹⁴ barima sube nii na a wuli nan ya ma. Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari wo naxa sube wuli yo min, barima sube nii na a wuli nan ya ma. Naxan yo na raba, a fama keride Isirayila pama ya ma.»

¹⁵ «Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xone nde naxan na wo tagi, na sube don naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube gbete naxan faxaxi ki gbete ra, na kanyi xa a xa dugie xa ye ra, a man xa a yete maxa. A mu seniyenma han nunmare ra.

¹⁶ Xa a mu a xa dugie xa, xa a mu a yete maxa, na seniyentarepa luma ne a ma.»

18

Kafui seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

³ Wo naxa Misirakae xa naamunye raba, wo nu na dennaxe. Wo man naxa Kanaankae fan ma naamunye raba, n wo xaninma dennaxe. Wo naxa bira e xa seriye foxo ra.

⁴ Wo xa n tan nan ma seriye nun n ma yaamarie rabatu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

⁵ Wo xa bira n ma seriye nun n ma yaamarie nan foxo ra. Mixi naxan nee rabatuma, a simaya sotoma nee nan saabui ra. Alatala nan n na.»

⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo barima. Alatala nan n na.»

⁷ «Wo naxa kafu wo nun wo nga, naxan findixi wo baba xa gine ra. Wo nga nan wo nga ra, wo naxa kafu a ra.»

⁸ «Wo naxa kafu wo nun wo nanden, naxan findixi wo baba xa gine ra.»

⁹ «Wo naxa kafu wo nun wo maagine, naxan findixi wo baba xa na mu a ra wo nga xa di ra, naxan barixi wo xonyi xa na mu a ra yire gbete.»

¹⁰ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xeme xa di gine, wo naxa kafu wo nun wo xa di gine xa di gine. E fatanxi wo yete fate nan na.»

¹¹ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xa gine gbete xa di gine, wo baba naxan barixi. Wo maagine na a ra.»

¹² «Wo naxa kafu wo nun wo baba maagine ra. Wo baba bariboore na a ra.»

¹³ «Wo naxa kafu wo nun wo nga xunya, xa na mu a ra a taara. Wo nga bariboore na a ra.»

¹⁴ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xunya xa gine, xa na mu a ra a taara xa gine. Wo baba xunya xa na mu a ra a taara nan gbe findixi na ginee ra. Wo nga nun wo mama nan lanxi e ma.»

¹⁵ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xa gine, wo xa di nan xa gine a ra.»

¹⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo xunya, xa na mu a ra wo taara xa gine.»

¹⁷ «Xa wo nun gine nde bara kafu, wo nun a xa di gine tan naxa kafu de. Wo nun a xa di xeme xa di gine naxa kafu de, wo nun a xa di gine xa di gine naxa kafu de. Baribooremae na e ra, na fe mooli mu fan.»

¹⁸ «Wo nun wo xa gine xunya naxa kafu de, xa na mu a ra a taara, wo xa gine xa simaya kui. Na fe fama ne tcone ra.»

¹⁹ «Wo nun gine naxa kafu a xa kike wali kui de, barima a mu seniyenxi na temui.»

²⁰ «Sade fe naxa lu wo nun wo malanboore xa gine tagi de, na findima seniyentareja nan na.»

²¹ «Wo naxa wo xa di yo ba serexe ra Moloko kuye be. Wo naxa wo Marigi Ala xili bexu. Alatala nan n na.»

²² «Xeme naxa kafu nun xeme ra. Fe paaxi na a ra. Xeme lanma e nun gine nan xa kafu.»

²³ «Xeme naxa kafu nun sube ra. Gine fan naxa kafu nun sube ra. Na fe mooli mu fan feo.»

²⁴ «Wo naxa wo manoxo yi fe moolie ra, alo na sie a rabaxi ki naxe n naxee keru wo ya ra.

²⁵ E xa fe paaxie bara boxi yati manoxo. N e ratonxi na nan ma, e mu luma yi boxi ma sonon.

²⁶ Wo tan Isirayilakae nun xone naxee na wo tagi, wo xa n ma seriye nun n ma yaamarie rabatu. Wo naxa yi fe xonxie raba de.

²⁷ Bekae nu bara na mooli raba beenu wo xa fa. Yi boxi findi yire seniyentare ra na nan ma.

²⁸ Xa wo fan bira na mooli foxo ra, wo fan kerima ne yi boxi ma.

²⁹ Mixi yo naxan na mooli rabama, a kelima ne a xa pama ya ma.

³⁰ Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo naxa na fe xonxie raba alo mixi naxee nu na be beenu wo xa fa. Wo naxa findi mixi seniyentaree ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

19

Tinxinyi naxan nafan Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, wo xa seniyen, barima n tan seniyen, wo Marigi Alatala.

³ Birin xa e nga nun e baba binya. Birin xa malabui loxoeri seriye rabatu. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴ «Wo naxa kuyee batu, wo naxa wure raxunu kuye yailanfe ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁵ «Wo xa xanunteya serexe ba n tan Alatala be a raba ki ma.

⁶ Serexe sube xa don a faxes loxoeri, xa na mu a ra na kuye iba. Sube na xi saxan ti, na xa sa te i.

⁷ Naxan luma han xi saxan, a raharamuxi, a mu lan na mooli xa don.

⁸ Naxan na rabama, a na sare sotoma ne, barima a bara n tan Alatala xa se seniyenxi yelebu. Na kanyi raminima ne Isirayila pama ya ma.»

⁹ «Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa.

¹⁰ Wo na weni bogi ba wo xa sansie kon na, wo naxa gbilen a ma a firin nde. Bogi naxee fan yolonma e yete ma, wo xa nee fan lu na setaree be, a nun mixie be naxee kelixi jamane gbete ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹¹ «Wo naxa mupe ti. Wo naxa wule fala. Wo naxa wo boore yanfa.

¹² Wo naxa wo kali n xili ra wule fari, barima na kui wo wo Marigi Ala xili nan kanama. Alatala nan n na.»

¹³ «Wo naxa wo ngaxakerenyi toozo, wo naxa a mupa. Wo naxa wo xa walike xa wali sare lu han tina.»

¹⁴ «Wo naxa tulixori konbi, wo naxa donxui rabira. Wo xa gaaxu n tan Ala ya ra. Alatala nan n na.»

¹⁵ «Wo naxa kiiti sa tinxintareya ra. Wo naxa setare rafisa a boore be, wo naxa banna rafisa a boore be. Wo xa kiiti birin sa tinxinyi ra.

¹⁶ Wo naxa wo boore mafala. Wo naxa wo boore toojege alako a xa faxes. Alatala nan n na.

¹⁷ Wo naxa wo ngaxakerenyi xon. Wo xa wo boore rasi, alako wo naxa yunubi soto a xa fe ra.

¹⁸ Wo naxa wo gberoxo. Wo naxa gbesenxonneya ragata wo sondonyi kui wo ngaxakerenyi be. Wo xa wo boore xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Alatala nan n na.»

¹⁹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu. Wo naxa xuruse mooli firin rate e boore ma. Wo naxa sansi mooli firin si xe keren ma. Wo naxa dugi ragoro wo ma naxan degexi gese mooli firin na.»

²⁰ «Xa xeme nde nun konyi gine nde kafu xeme gbete naxan xa kote doxoxi, naxan xun mu saraxi sinden, naxan mu xoreyaxi, e xa paxankata. Kono wo naxa e faxes, barima konyi gine nan a ra.

²¹ Na xeme xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be horomolingira sode de ra.

²² Serexedube xa na yexee kontonyi findi xunsare ra a be n tan Alatala ya i, a xa findi yete ragbilen serexe ra alako a xa yunubi xa xafari.»

²³ «Wo na so boxi kui n naxan fima wo ma, wo naxa wo xa sansi sixie bogie don sinden han je saxon. E mu seniyen, e luxi alo sunnetare. Wo naxa e don.

²⁴ Naxee fan bogima je naani nde ma, na birin fima n tan Alatala nan ma, a xa findi n ma matoxe ra.

²⁵ Naxee bogima je suuli nde ma, na tan birin findima wo baloe nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²⁶ «Wo naxa sube yo don wo mu naxan kon naxabaxi, a wuli xa mini. Wo naxa sematoe wali raba, wo naxa duureya raba.

²⁷ Wo naxa wo xunsexe maxaba wo xunyi seetie ma a radigilinxu ra, wo naxa wo de xabe seetie maxaba,

²⁸ wo naxa wo fate maxaba jonyi to soxi wo ma. Wo naxa pirinti ti wo fate ma. Alatala nan n na.»

²⁹ «Wo naxa wo xa di gine mati langoe ra, alako wo xa boxi naxa bira langoepa foxo ra, a xa rafe fe paaxie ra.

³⁰ Wo xa n ma malabui loxoe binya, a nun n ma yire seniyenxi. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo naxa mixi fen naxan mixi faxaxie rawoyenma. Wo naxa bira sematoe foxo ra, xa na mu a ra wo findima seniyentaree nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³² «Wo xa mixi mxoxie binya, naxee xunsexe bara fiixe. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na.»

³³ «Wo naxa mixi rawali a paaxi ra, naxee kelixi jamanε gbete e xa sabati wo xa boxi kui.

³⁴ Wo xa na xone mooli rasene alo wo ngaxakerenyi. Wo xa a xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Wo fan nu na xoneya nan kui Misira boxi ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³⁵ «Wo naxa tinxintareya yo raba, kiiti sade, se kuyeya maniyade, se binye maniyade, se rafe daaxi maniyade.

³⁶ Wo xa sikeeli xa kamali. Wo se maniyase kamalixie rawali. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira boxi ma.

³⁷ Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu. Alatala nan n na.»

20

Fe xonxie Ala mabiri

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xone nde naxan sabatixi Isirayila boxi ma, a xa di nde ba serexe ra Moloko kuye be, pama xa na kanyi magono gemee ra han a xa faxa.

³ N tan fan gbilenma ne na mixi foxo ra, n a ramini pama ya ma, barima a bara n ma yire seniyenxi yelebu, a bara n xili seniyenxi kana na serexe mooli ra Moloko kuye be.

⁴ Xa pama a ya raxi na fe ma, e tondi mixi faxade, naxan a xa di baxi serexe ra Moloko be,

⁵ n tan gbilenma ne na mixi nun a xabile foxo ra, n nee keri e xa pama ya ma, a nun mixi birin naxee n yanfama Moloko kuye xa fe ra.»

⁶ «Xa mixi nde n yanfa, a bira sematoe foxo ra, a nun mixi naxan mixi faxaxie rawoyenma, n gbilenma na kanyi foxo ra, n a keri a xa pama ya ma.

⁷ Wo xa wo jere seniyenyi kui, alako wo xa seniyen, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

⁸ Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e ratinme. Alatala nan n na, naxan wo raseniyenma.»

⁹ «Naxan yo a baba danka, xa na mu a ra a nga, wo xa na kanyi faxes. A tan nan a faxes fe ragirixi, barima a bara a baba danka, xa na mu a ra a nga.»

¹⁰ «Xa xeme nde yene raba a malan boore xa gine ra, na xeme nun na gine xa faxes e xa langoepa xa fe ra.»

¹¹ «Xa xeme nde kafu nun a baba xa gine ra, a bara fe paaxi raba a baba ra. Wo xa na xeme nun na gine faxes e xa yunubi xa fe ra.»

¹² «Xa xeme nde kafu nun a xa di xa gine ra, wo xa e firinyi birin faxes na yunubi xa fe ra, barima na fe mooli mu fan feo.»

¹³ «Xa xeme nde kafu nun xeme gbete ra alo xeme darixi a raba ra gine ra ki naxe, wo xa e firinyi birin faxes na fe xonxi xa fe ra.»

¹⁴ «Xa xeme nde kafu nun gine ra nun na xa di gine ra, e bara fe paaxi raba. Wo xa e gan te ra, xeme nun gine, alako na fe xonxi mooli naxa lu wo tagi.»

¹⁵ «Xa xeme nde kafu nun sube ra, wo xa na xeme nun na sube birin faxes.»

¹⁶ «Xa gine nde a maso sube ra kafu boorepa ra, wo xa na gine nun na sube faxes na fe paaxi xa fe ra.»

¹⁷ «Xa xeme nde kafu nun a maagine ra, a baba xa di gine, xa na mu a ra a nga xa di gine, fe mayaagixi nan a ra. Wo xa e kerixi e xa pama ya ma, barima xeme bara kafu nun a maagine ra. Na kote xa lu a xun ma.»

¹⁸ «Xa xeme nde kafu nun gine ra naxan na a xa kike wali kui, a wuli naxa mini kene ma. E firinyi birin xa kerixi pama ya ma na fe ma.»

¹⁹ «Wo naxa kafu nun wo nga xunya, xa na mu a ra wo nga taara ra, xa na mu a ra wo baba maagine ra, barima wo bariboore nan e ra. Naxan na mooli rabama na kote xa lu a xun ma.»

²⁰ «Xa xeme nde kafu nun a baba xunya xa gine ra, xa na mu a ra a baba taara xa gine ra, e na kote xaninma ne. E birin fama faxade dibaritarepa nan kui.»

²¹ «Xa xeme nde kafu nun a xunya xa gine ra, xa na mu a ra a kafu nun na taara xa gine ra, a bara fe seniyentare raba. E birin fama faxade dibaritarepa nan kui.»

²² «Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu, wo xa na birin naba, alako wo mu fama keride ki naxe boxi ma n wo rasabatima dennaxe.

²³ Wo naxa bira na boxi sie xa seriye foxo ra, n fama naxee keride wo ya ra. E naxan nabama na mu rafanxi n ma feo.

²⁴ N bara a fala wo be na boxi findima wo gbe ra. N bara na boxi fi wo ma, xipe nun kumi gbege na dennaxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo sugandixi sie tagi.

²⁵ Wo xa sube raharamuxie nun sube radaxaxie tagi rasa, e nun xoni raharamuxie nun xoni radaxaxie, alako wo naxa findi seniyentaree ra e saabui ra. N bara tonyi doxo na subee, na xonie, nun na boximasee ra. E mu seniyen.

²⁶ Wo xa findi n ma pama seniyenxi ra, barima n tan Alatala nan seniyen. N bara wo sugandi sie tagi, alako wo xa findi n gbe ra.»

²⁷ «Mixi yo naxan mixi faxaxie rawoyenma, xa na mu a ra a findi sematoe ra, wo xa a magono gemee ra han a xa faxa. A tan nan a faxa fe ragirixi.»

21

Serexedube xa seniyenyi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «A fala Haruna xa di serexedube be, serexedube naxa a yete findi seniyentare ra a xa mixi nde fure saabui ra,

² fo a xa mixi kende nde alo a nga, a baba, a xa di xeme, a xa di gine, a xunya xemema, a taara xemema,

³ nun a maagine, ginedimedi na naxan na, a mu doxoxi xeme taa sinden, a na a xonyi. Serexedube na din e fure ra, a findima ne mixi seniyentare ra.

⁴ A mu lanma serexedube xa findi seniyentare ra a xa gine fure xa fe ra, xa na mu a ra a xa gine xa mixie fure xa fe ra.»

⁵ «Xa nonfe bara a li, a mu lanma serexedube xa a xunyi bi, xa na mu a ra a de xabee seeti maxaba, xa na mu a ra a fate maxaba.

⁶ E xa seniyen e Marigi Ala be. E naxa e Marigi Ala xili kana, barima e tan nan serexe gan daaxie bama n tan Alatala be, naxee luxi alo n ma donse. E lan e xa seniyen na nan ma.

⁷ A mu lanma serexedube xa langoe gine doxo, xa na mu a ra gine futi kanε, xa na mu a ra gine xeme mæxi naxan na. Serexedube tan seniyen a Marigi Ala be.

⁸ Wo xa a kolon mixi seniyenxi ra, barima a tan nan serexee fima Ala ma naxee luxi alo donse. Wo xa a kolon a seniyen, barima n tan Alatala seniyen, n tan naxan wo raseniyenma.

⁹ Xa serexedube xa di gine nde a yete rayaagima findife ra langoe ra, a bara a baba rayaagi. A lanma na gine xa gan te ra.»

¹⁰ «Serexedube kuntigi naxan sugandixi a ngaxakerenyie tagi, e ture seniyenxi sa a ma, e dugi seniyenxi ragoro a ma, na naxa a xunxexe kana, a naxa a xa dugi iboo.

¹¹ A naxa so fure xun ma, a naxa findi seniyentare ra fure xa fe ra, hali a baba xa na mu a ra a nga.

¹² A naxa mini yire seniyenxi kui, a naxa a Marigi Ala xa horomolingira manoxo, barima n tan Ala nan a sugandixi, ture seniyenxi saxi a xunyi ma. Alatala nan n na.

¹³ A xa ginedimedi doxo gine ra.

¹⁴ A naxa kaape gine doxo, a naxa gine rabepinxi doxo, a naxa langoe doxo, a naxa gine doxo ginedimedi mu naxan na. A xa ginedimedi tongo gine ra a xa mixie ya ma,

¹⁵ alako a naxa a bonsœ rayaagi. Alatala nan n na naxan a raseniyenma.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁷ «A fala Haruna be, mixi mabenxi yo naxa serexedube wali raba, a serexe sa serexebade ma n tan Ala be. Na mu lanma abadan.

¹⁸ Mabenye nan ya naxee mu daxa e xa e maso serexebade ra: naxan ya mu fan, naxan mu noma perede a fanyi ra, naxan salonse nde kanaxi,

¹⁹ naxan belexe, xa na mu a ra sanyi giraxi,

²⁰ naxan kuntinxi, naxan xa kuye mu kamalixi, naxan ya mu fanxi, fate kiri fure na naxan ma, nun xeme banaxi.

²¹ Mabenyi yo fatan serexedube Haruna xabile ra, a naxa a maso n tan Alatala xa serexebade ra serexe gan daaxi bafe ra a Marigi Ala be.

²² A noma n tan Ala xa donse seniyeenxi mooli birin donde,

²³ kono a mu lan a xa a maso yire seniyeenxi fisamante xa dugi ra, xa na mu a ra serexebade ra. A naxa n ma yire seniyeenxi xili kana, barima Alatala nan n na, naxan a raseniyeenma.»

²⁴ Annabi Munsa naxa na masenyi ti Haruna, a xa die, nun Isirayilaka birin be.

22

Serexee nun maraseniyeenxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Haruna nun a xa die be, e xa Isirayilakae xa serexe seniyeenxi ba a ba ki ma, barima e nee fima n tan nan ma. Serexedube naxa n xili seniyeenxi kana. Alatala nan n na.»

³ «A fala e be, xa e bonsoe mixi nde sa findi seniyeentare ra, a naxa a maso Isirayilakae xa serexe ra e naxee fima n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne n ya i. Alatala nan n na.»

⁴ «Kune fure na mixi yo ma Haruna bonsoe ya ma, xa na mu a ra korosila fure, na mu lan a xa serexe seniyeenxi don fo a xa ge seniyeende. A man mu lan mixi xa na raba xa a bara din mixi nde ra naxan bara din mixi fure ra. Xa ye seniyeentare na minife mixi xemeya kui, a mu lan a xa serexe seniyeenxi don.

⁵ Xa mixi nde bara din bubuse ra, xa na mu a ra mixi seniyeentare ra, na mu lan a xa serexe seniyeenxi don.

⁶ Naxan na rabama, na kanyi findima seniyeentare nan na han nunmare. Beenu a xa na serexe seniyeenxi don, a xa a fate maxa.

⁷ Soge na goro, a bara seniyeen, a noma serexe seniyeenxi donde sonon, barima a baloe na a ra.»

⁸ «Serexedube naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. A man naxa sube don sube gbete naxan faxaxi, alako a naxa findi seniyeentare ra. Alatala nan n na.»

⁹ «Serexedube xa n ma yaamarie rabatu e baloe xa fe ra, alako e naxa yunubi soto, e fa faxa. Alatala nan n na, naxan e raseniyeenma.

¹⁰ Mixi yo naxa serexe seniyeenxi don xa serexedube mu a ra. Hali serexedube xa xope, xa na mu a ra a xa walike mu lanma a xa a don.

¹¹ Kono serexedube xa konyi, a naxan sara kobiri ra, a nun na konyi xa denbaya tan noma serexedube baloe donde.

¹² Serexedube xa di gine naxan doxoxi xeme Ala kolontare xon ma, naxa serexe seniyeenxi don.

¹³ Serexedube xa di gine naxan findixi kaape gine ra, xa na mu a ra xeme meexi naxan na e mu di bari, a gbilen a baba xonyi alo a nu na naa ki naxe a dimedi ra, na gine noma a baba baloe donde. Mixi yo naxan mu findi Isirayilaka ra, na mu lanma a xa na mooli don.

¹⁴ Xa mixi nde sa serexe seniyeenxi don kolontareya ma, a lan a xa a paxoe fi kobiri ra, a man xa nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na donse sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so serexedube yi ra.

¹⁵ Serexedube naxa fe raba n tan Alatala xa serexe seniyeenxi ra, a mu lan naxan xa raba

¹⁶ alako e naxa yunubi soto na serexee xa fe ra e naxee donxi. Alatala nan n na, naxan e raseniyeenma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁸ «A fala Haruna, a xa die, nun Isirayilakae birin be, Isirayilakae birin, a nun xone naxee sabatixi Isirayila boxi ma, mixi naxan serexee gan daaxi bama n tan Alatala be laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra a yete janige rabafe ra,

¹⁹ a lan a xa tuura nan ba, xa na mu a ra yexee kontonyi, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma.

²⁰ Wo naxa xuruse yo ba lanyuru na naxan ma, barima n tan Ala mu na mooli rasuxuma.

²¹ Xa mixi nde wama xuruse xungbe, xa na mu a ra xuruse lanma bafe xanunteya serexee ra n tan Alatala be, laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra janige rabafe ra, na xuruse fate xa fan, lanyuru yo naxa lu a ma, xa na mu a ra n tan Ala mu a rasuxuma.

²² Wo naxa xuruse yo ba naxan ya mu fan, naxan maxonoxi, naxan mabenxi, fure na naxan kiri ma. Wo naxa na mooli sa n tan Alatala xa serexebade fari, a xa findi serexee gan daaxi ra.

²³ I noma ninge, xa na mu a ra yexee kepa naaxi bade janige serexee ra, konɔ i mu noma na bade laayidi rakamali serexee ra de.

²⁴ Wo naxa xuruse banaxi, xemeya kanaxi, xa na mu a ra xemeya mu naxan be, ba serexee ra n tan Alatala be. Wo naxa na mooli ba serexee ra wo xa boxi ma.

²⁵ Wo naxa na xuruse mooli rasuxu xone yi ra, wo xa e ba serexee ra wo Marigi Ala be, barima e fate mu fanxi, e mu kamalixi. N tan Ala mu nee rasuxuma.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁷ «Ninge yore, yexee yore, nun si yore na bari, e xa lu e nga bun ma xi solofere, beenu e xa findi serexee gan daaxi ra n tan Alatala be.

²⁸ Wo naxa ninge, xa na mu a ra yexee, nun a xa di kon naxaba loxoe keren kui.»

²⁹ «Wo xa tantui serexee ba n tan Alatala be a ba ki ma alako n xa a suxu.

³⁰ Wo xa na serexee don na loxoe yati, a naxa lu han geesege. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e suxu. Alatala nan n na.

³² Wo naxa n xili seniyeenxi kana. Isirayilakae birin xa a kolon n seniyeen. Alatala nan n na, naxan wo raseniyeenma.

³³ N tan nan wo ramini Misira boxi ra, n xa findi wo Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

23

Isirayila sali loxoe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, n tan Alatala xa sali loxoe nan ya, naxee seniyeenxi wo be.

³ Wo xa wali xi senni, konɔ xi solofere nde findixi malabui loxoe nan na, malanyi seniyeenxi rabama loxoe naxe. Wo naxa wali yo raba na loxoe. Na findixi n tan Alatala nan gbe ra. Wo xa na seriye suxu wo sabatide birin.»

⁴ «N tan Alatala xa sali loxoe gbete nan ya, wo jama maxilima loxoe naxee ma:

⁵ Kike singe, xi fu nun naani nde, soge dula temui, Sayamaleke Dangi Sali serexee xa ba n tan Alatala be.

⁶ N tan Alatala xa Taami Lebinitaree Sali foloma na kike xi fu nun suuli nde loxoε ne. Wo xa taami lebinitaree don na xi solofere bun ma.

⁷ Na sali xi singe kui, wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoε.

⁸ Wo xa serexεε gan daaxie ba n tan Alatala be na xi solofere bun ma. Xi solofere nde loxoε, wo man xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoε.»

⁹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁰ «A fala Isirayilakae be, wo na so boxi ma n naxan fima wo ma, wo na xe xaba, wo xa a xiri singe xanin serexedube xon.

¹¹ Serexedube xa na masen n tan Alatala be malabui loxoε dangi xanbi, alako n xa a suxu wo be.

¹² Wo na xiri singe masenma n tan Alatala be loxoε naxe, wo man xa yexεε fanyi ne keren daaxi ba serexε gan daaxi ra n be,

¹³ a nun sansi xori dinxi konbo ya keren naxan masunbuxi ture ra. Na findima serexε gan daaxi ra n tan Alatala be naxan xiri rafan n ma. Wo man xa weni litiri keren ba weni serexε ra.

¹⁴ Wo naxan soto xe xaba temui, wo naxa sese don, taami, tonsōε ganxi, nun sansi xori ra, beenu wo xa na serexε ba wo Marigi Ala be. Seriyε nan na ki wo bōnsōε be wo sabatide birin. Na mu kanama abadan.»

¹⁵ «Folo malabui loxoε kuye iba ma, wo na xiri singe lintanma Alatala ya i serexε ra loxoε naxe, loxun solofere xa dangi.

¹⁶ A xi tongo suuli nde, malabui loxoε xi solofere nde kuye iba, wo man xa serexε ba n tan Alatala be daxamui neene ra.

¹⁷ Wo xa fa taami firin n wo naxan lintanma n tan Alatala ya i serexε ra, kelife ra wo xonyie. Wo xa e yailan sansi xori luxutaxi konbo ya keren na, wo lebini sunbu a ra. Bogise singe serexε nan na ki n tan Alatala be.

¹⁸ Wo man xa yexεε fanyi ne keren daaxi solofere sa na taami fari, tuura lanma keren, nun yexεε kontonyi firin naxee bama serexε gan daaxie ra. Wo man xa sansi xori luxutaxi nun weni serexε sa nee fari. Nee gan xiri nafan n tan Alatala ma.

¹⁹ Wo man xa sikote keren ba yunubi xafari serexε ra, a nun yexεε firin ne keren daaxi, naxee findima xanunteya serexε ra.

²⁰ Serexedube na birin lintanma n tan Alatala ya i serexε ra, na taami singee, nun na yexεε firinyie. E birin fima n tan Alatala nan ma, e fa lu serexedube be.

²¹ Na loxoε wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoε. Seriyε na a ra wo bōnsōε be yire birin abadan.

²² Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa setaree be, a nun mixie be naxee kelixi jamane ghetee ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁴ «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde, xi singe, wo xa wo malabu na loxoε, wo xa jama maxili sara xui ra, wo malanyi seniye nxi raba.

²⁵ Wo naxa wali yo raba na loxoε, wo xa serexε gan daaxie ba n tan Alatala be.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁷ «Kike solofere nde, xi fu nde xa findi Xunsare Loxoε ra. Wo xa malanyi seniye nxi raba, wo xa sunyi suxu, wo xa serexε gan daaxie ba n tan Alatala be.

²⁸ Wo naxa wali yo raba na loxoε, barima Xunsare Loxoε na a ra, wo xun sarama wo Marigi Alatala ya i loxoε naxe.

²⁹ Mixi naxan tondima sunyi suxude na loxo, na kanyi raminima ne a xa pama ya ma.

³⁰ Mixi naxan wali yo rabama na loxo, n a sontoma ne a xa pama tagi.

³¹ Wo naxa wali yo raba. Seriyē na a ra wo bōnsōe birin be yire birin, naxan mu kanama abadan.

³² Na findima malabui loxo nan na wo be. Wo xa sunyi suxu folofe na kike xi solomanaani loxo nunmare ra, han a xi fu loxo nunmare ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

³⁴ «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde xi fu nun suuli nde, Bage Ti Sali foloma, a bu xi solofere n tan Alatala xa binye bun ma.

³⁵ Sali xi singe malanyi seniye nxi rabama ne. Wo naxa wali yo raba na loxo.

³⁶ Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Xi solomasaxan nde wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be. Sali xungbe na a ra, wo naxa wali yo raba.»

³⁷ «N tan Alatala xa sali loxo xungbee nan na ki wo be. Wo xa serexe gan daaxie, sansi xori serexee, nun weni serexee ba a ba temui.

³⁸ Wo xa n tan Alatala xa malabui loxo rabatu, wo xa xanunteya serexee, wo xa laayidi serexee, a nun wo xa janige serexee wo naxee fima n ma, wo xa e rakamali.»

³⁹ «Kike solofere nde xi fu nun suuli nde, wo ge xanbi wo xa xee bogisee malande, wo xa sali raba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Sali xi singe nun a xi solomasaxan nde findixi malabui loxo nan na.

⁴⁰ Sali xi singe, wo xa bogise fanyie ba sansi bilie kon na, tugi fensee, nun wuri tofanyi jingie. Wo xa seewa wo Marigi Alatala ya i xi solofere bun ma.

⁴¹ Wo xa yi sali raba Alatala be pe yo pe xi solofere bun ma. Seriyē na a ra wo bōnsōe birin be naxan mu kanama abadan. Wo xa na sali raba kike solofere nde kui.

⁴² Wo xa xi bagee kui na xi solofere bun ma. Isirayilakae birin xa xi bagee kui,

⁴³ alako wo bōnsōe xa a kolon a n a niyaxi ne wo benbae xa xi bagee kui n e ramini Misira boxi ra temui naxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴⁴ Annabi Munsa xa masenyi nan na ki, a naxan masen Isirayilakae be Alatala xa salie xa fe ra.

24

Yire seniye nxi lanpui

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Isirayilakae yamari, e xa fa oliwi ture fanyi ra i xon, alako lanpui xa dexe temui birin.

³ Haruna xa a jengi sa lanpui xon, naxee na hōromolingira kui, yire seniye nxi seeti ma. Saate kankira na na yire seniye nxi fisamante nan kui, dugi gbakuxi a sode de ra. A xa a niya lanpui xa nu dexe n tan Alatala ya i temui birin, kelifē nunmare ra han geesege. Seriyē na a ra wo bōnsōe be abadan.

⁴ Haruna xa a jengi sa lanpui xon naxee dōxoxi lanpui dōxo se xema daaxie fari n tan Alatala ya i.»

⁵ «Wo xa taami fu nun firin yailan sansi xori luxutaxi fanyi ra, taami keren, sansi xori dinxi konbo ya keren.

⁶ Wo xa e sa safe firin, senni na seeti keren, senni na seeti boore, teebili fari n tan Alatala ya i.

⁷ Wo xa surayi fanyi sa taami safee seeti ma, naxan fama gande taami joxo ra n tan Alatala be.

⁸ Taami xa sa teebili fari malabui loxo birin. Seriyɛ na a ra Isirayilakae be abadan.

⁹ Haruna nun a xa die xa na taamie don yire seniyenxi, barima serexe seniyenxi na a ra, naxee fixi Alatala ma a gan daaxi ra. Seriyɛ na a ra naxan mu kanama abadan.»

Ala xa seriyɛ matandie

¹⁰ Loxo nde mixi nde naxa so Isirayilakae ya ma. A nga findi Isirayilaka nan na, konɔ a baba naxa findi Misiraka ra. Gere naxa bira a i na mixi nun Isirayilaka nde tagi.

¹¹ Na kui, na Isirayila gine xa di naxa Alatala xili bexu, a a konbi. E naxa a xanin Annabi Munsa xon na fe ma. Na mixi nga xili ne Selomiti, Dibiri xa di gine, Dana bonsoe.

¹² E naxa a suxu a fanyi ra han Alatala yati naxa a xa fe ya iba e be.

¹³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁴ «Nama xa yi konbiti xanin pama yonkinde fari ma. Naxee na konbi mexi, nee xa e belexee sa a xunyi, pama birin fa a magono geme ra han a faxa.

¹⁵ I xa a fala Isirayilakae be, mixi yo naxan n tan Ala konbima, na yunubi kote luma a xun ma.

¹⁶ Naxan na n tan Alatala xili bexu, pama birin xa a magono geme ra han a xa faxa. Xa a findi xoɽe ra, xa a findi beka ra, a xa faxa barima a bara n tan Alatala bexu.»

¹⁷ «Mixi naxan na adamadi faxa, a fan xa faxa.

¹⁸ Mixi naxan na mixi nde xa xuruse faxa, a xa a joxo so a yi. Nii joxo xa fi nii ra.

¹⁹ Mixi naxan na a boore maxono, a fan xa maxono na ki.

²⁰ Maxone joxo maxone nan na. Ya joxo ya nan na, jinyi joxo na jinyi nan na. A xa maxono alo a a rabaxi a boore ra ki naxe.

²¹ Mixi naxan na mixi xa xuruse faxa, a xa a joxo fi, konɔ mixi naxan na adamadi faxa, na kanyi fan xa faxa.

²² Seriyɛ keren na a ra wo birin be, xoɽee nun Isirayilakae. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Annabi Munsa to ge na masenyi tide Isirayilakae be, pama naxa na konbiti xanin pama yonkinde fari ma, e a magono geme ra han a faxa. Na kui e naxa Alatala xa yaamari suxu alo Annabi Munsa a masenxi e be ki naxe.

25

Malabui je

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be Turusinina geya fari,

² «A fala Isirayilakae be, wo na so boxi kui n naxan fima wo ma, wo xa a lu boxi xa malabu n tan Alatala xa binye bun ma.

³ Wo xa xe wali suxu, wo xa meeni weni bilie ma, wo xa e bogie ba. Wo xa na birin naba je senni bun ma,

⁴ konɔ je solofere nde wo xa a lu boxi xa a malabu n tan Alatala xa binye bun ma. Wo naxa xe wali raba, wo naxa fefe raba weni bilie ra na je kui.

⁵ Sansi bogi naxee bulama e yete ma, wo naxa e xaba. Weni bogie naxee bogima e yete ma, wo xa e lu naa barima malabui je na a ra boxi be.

⁶ Boxi naxan naminima na malabui je kui, wo birin noma na donde, wo tan, wo xa konyie, wo xa walikée, wo xa xɔɲee,

⁷ wo xa xurusee, a nun burunyi sube naxee na boxi kui. Boxi naxan namini a yete ra na je ra, na nan findima wo baloe ra.»

Xɔɣya Ƴe

⁸ «Wo xa malabui je solofere konti, je tongo naani nun solomanaani, je solofere dɔɔɔ solofere.

⁹ A kike solofere xi fu nde, wo xa sarae fe ɲama be boxi birin kui, a findima Xunsare Lɔxɔe nan na.

¹⁰ Na je tongo suuli nde xa findi xɔɣya je ra boxi mixi birin be. Konyi birin xa xɔɣya soto, kankan xa gbilen a xɔnyi a xabile ya ma.

¹¹ Na je tongo suuli nde findima Xɔɣya Ƴe nan na wo be. Wo naxa sansi xɔɣie si, wo naxa sansi bogie nun weni bogie ba naxee bulama e yete ma,

¹² Xɔɣya Ƴe nan na ra, waxati seniyeɲxi na a ra wo be. Boxi daxamui xa findi wo xa baloe ra.»

¹³ «Na Xɔɣya Ƴe kui, birin xa gbilen e xa boxi ma.

¹⁴ Xa wo boxi matima wo ngaxakerenyi ma, xa na mu a ra wo bara nde sara wo ngaxakerenyi ma, wo naxa wo boore tɔɔɔ na kui.

¹⁵ Wo xa na sara sare tinxinxi ra, naxan ɲee kontima kelifé Xɔɣya Ƴe waxati. Wo ngaxakerenyi xa na mati wo ma seriye ki ma. A xa xe xaba je konti naxee luxi beenu Xɔɣya Ƴe xa a li.

¹⁶ Xa je wuyaxi luxi, a sare xa mate na ki. Xa je wuyaxi mu luxi, a sare xa magoro. Wo xa a mato xe xabama sanmaya yeri beenu Xɔɣya Ƴe xa a li.

¹⁷ Wo naxa wo boore tɔɔɔ na kui. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹⁸ «Wo xa n ma seriye suxu, wo xa n ma yaamarie rabatu, alako wo xa lu yi boxi ma boɲesa kui.

¹⁹ Boxi daxamui fama wo wasade, wo man sabatima boɲesa kui.

²⁰ Xa wo sa maxorinyi ti yi ki, «Xa won mu sese sima je solofere nde kui, xa won mu sansi xabama na temui, won baloma munse ra fa?»

²¹ N tan nan baraka ragoroma wo ma je senni nde kui, naxan findima baloe ra wo be je saxan bun ma.

²² Wo xa sansi xɔɣie si je solomasaxan nde kui, kɔɔ wo donse ragataxi nan donma han je solomanaani nde. Donse naxan nagataxi, na wo ralima ne han baloe neene sa minima temui naxe.»

²³ «Wo naxa boxi mati a xa lu wo boore yi ra abadan, barima n tan nan gbe boxi ra. Wo luxi ne alɔ xɔɲee naxee yigiyaxi n xɔnyi.

²⁴ Seriye ki ma, wo xa tin yi boxi birin xun xa sara.

²⁵ Xa wo ngaxakerenyi nde a xa boxi mati a xa setarepa ma, a bariboore nde xa na boxi matixi xun sara.

²⁶ Xa a bariboore mu na naxan noma na boxi xun sarade, kɔɔ a tan naxa sa na xunsare feere soto a yete ra,

²⁷ a xa boxi sare konti seriye ki ma, kelifé a sara temui, a fa na ɲɔxɔe ragbilen a sara mixi ma, alako a xa gbilen a xa boxi masoto ra.

²⁸ Kɔɔ xa a mu na xunsare feere soto, na boxi xa lu a sara mixi yi ra han Xɔɣya Ƴe ra. Na temui boxi kanyi man xa gbilen a xa boxi masoto ra.»

²⁹ «Xa mixi nde sa a xa banxi mati naxan na taa kui tete rabilinx i naxan na, a noma na banxi xun sarade ɲe keren bun ma.

³⁰ Xa na banxi xun mu sara na ɲe kui, a luma ne a sara mixi nun a bɔnsɔɛ yi ra abadan. Hali Xɔɣeya ɲe kui a sara mixi mu kelima naa.

³¹ Kɔnɔ banxi naxee tixi taa xunxurie kui, naxee mu rabilinx i tete ra, nee luma alɔ bɔxi. E noma xun sarade. Naxan na mɔɔli sarama, a lanma a xa mini na banxi Xɔɣeya ɲe ra.»

³² «Lewikae tan noma e xa banxie xun sarade e xa taae kui temui birin.

³³ Naxan bara Lewika nde xa banxi sara, a minima ne na kui Xɔɣeya ɲe temui, barima banxi naxee na Lewikae xa taae kui, nee findixi Lewikae nan gbe ra Isirayila pama tagi.

³⁴ Xe naxee na Lewikae xa taae rabilinyi, nee mu noma matide, barima Lewikae nan gbe e ra abadan.»

Doni seriye

³⁵ «Xa wo ngaxakerenyi nde findi setare ra, fɛɛɛɛ mu na a yi ra a baloma naxan na, a lanma wo xa a mali alɔ xɔɲɛ, a xa lu wo fɛ ma.

³⁶ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma. Wo xa gaaxu Wo Marigi Ala ya ra. Wo xa wo ngaxakerenyi yigiya.

³⁷ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma, wo naxa riba sa a xa donse sare xun ma.

³⁸ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira bɔxi kui, n xa Kanaan bɔxi fi wo ma, n xa findi wo Marigi Ala ra.»

Mixi xun sara seriye

³⁹ «Xa wo ngaxakerenyi nde a yete mati wo ma a xa setareɲa ma, wo naxa konyi wali dɔxɔ a ma.

⁴⁰ A xa lu alɔ wo xa walike, xa na mu a ra wo xa xɔɲɛ han Xɔɣeya ɲe waxati.

⁴¹ Na temui, a tan nun a xa die xa xɔɣeya, e xa gbilen e xabile ma, e benbae xa bɔxi ma,

⁴² barima n ma walikee nan Isirayilakae ra, n naxee raminixi Misira bɔxi ra. A mu lanma e xa mati konyiya ra.

⁴³ Wo naxa e yamari a ɲaaxi ra, wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra.

⁴⁴ Xa wo wama konyie xɔn, wo xa e sara si gbeteɛ tagi, naxee na wo rabilinyi. E tan nan xa findi wo xa konyie ra.

⁴⁵ Wo man noma konyie sarade si gbeteɛ xa mixie ya ma naxee dɔxɔxi wo tagi, a nun e xabileɛ mixi naxee barixi wo xa bɔxi kui. Nee noma findide wo xa konyie ra.

⁴⁶ Wo noma e lude wo xa die yi ra ke ra. E noma lude konyiya kui abadan, kɔnɔ wo ngaxakerenyi Isirayilakae mu noma lude e ngaxakerenyi xa yaamari xɔrɔxɔɛ bun ma.»

⁴⁷ «Xa wo ngaxakerenyi setare nde a yete mati xɔɲɛ bannaxi ma wo xa bɔxi kui, xa na mu a ra na xɔɲɛ xabile mixi nde ma,

⁴⁸ wo ngaxakerenyi bariboore nde noma a xun sarade.

⁴⁹ A sɔxɔ, xa na mu a ra a sɔxɔ xa di, xa na mu a ra a bariboore nde gbete, noma a xun sarade. Xa a fan fɛɛɛɛ sɔtɔ, a noma a yete xun sarade.

⁵⁰ A xa na xunsare konti seriye ki ma, kelifa a sara ɲe ma, han Xɔɣeya ɲe ra. A xa na ɲɔxɔɛ ragbilen a kanyi ma, a xa lu alɔ wali sare.

⁵¹ Xa ɲe wuyaxi luxi, a xunsare xa gbo na ki a kanyi mabiri.

⁵² Xa ɲe wuyaxi mu luxi beenu Xɔɣeya ɲe xa a li, a xunsare xa lan na ɲe xasabi ma.

⁵³ A noma lude alo walike a kanyi xonyi, kono a mu lanma a kanyi xa a yamari a jaaxi ra.

⁵⁴ Xa a mu noma a yete xun sarade yi fere mooli yo ra, a tan nun a xa die xa lu e kanyi yi ra han Xoreya Ne ra,

⁵⁵ barima n tan nan ma walikee na Isirayilakae ra, n naxee raminixi Misira boxi ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

26

Barake nun Danke

¹ «Wo naxa kuye yo yailan, wo naxa ala nde rafala, wo naxa geme batu daaxi doxo, wo naxa geme masolixi batu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

² Wo xa n ma malabui loxoee rabatu, wo xa n ma yire seniyenxi binya. Alatala nan n na.»

³ «Xa wo n ma seriye suxu, xa wo n ma yaamarie rabatu,

⁴ n tune ragoroma ne wo be a waxati, boxi daxamui raminima ne, sansie bogima ne xe ma.

⁵ Sansi bonbo temui buma ne han weni bogi ba temui. Weni bogi ba temui fan buma ne han sansi si temui. Wo wasama ne baloe ra, wo sabati wo xa boxi ma bonesa kui.

⁶ N hinnema wo ra alako wo xa xi bonesa kui, alako burunyi subee nun geresoe naxa wo tooro wo xonyi.

⁷ Wo noma ne wo yaxuie ra santidegema ra.

⁸ Wo xa soori suuli fama ne wo yaxui mixi keme keride. Wo xa soori keme fama wo yaxui mixi wulu fu keride. Wo fama node wo yaxuie ra gere kui.

⁹ Won birin na a ra. N di wuyaxi fima ne wo ma, n wo rawuya. N nan n ma saate rakamalima ne wo be.

¹⁰ Wo yala maale donma ne han maale xaba temui. Wo a fori bama ne a sasee kui a xa gboe ma, alako wo xa no maale neene ragatade.

¹¹ N luma ne wo seeti ma, n mu meema wo ra.

¹² N jere ma ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan bara findi n ma jama ra.

¹³ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira boxi ra alako wo naxa lu e yi ra. N bara konyiya kote ba wo xun ma, alako wo xa jere xunnakeli kui.»

¹⁴ «Kono, xa wo mu n xui rame, xa wo mu n ma yaamarie birin nabatu,

¹⁵ xa wo mu n ma seriye suxu, xa wo mu bira n waxonfe foxo ra, xa wo n ma saate kana,

¹⁶ n yi nan nabama wo ra: N yihadi ragoroma ne wo ma, n wo rafurama ne fure jaaxi ra naxan wo yae kanama, naxan wo bone tooroma. Wo sansi xorie sima ne fufafu, barima wo yaxuie na birin donma ne.

¹⁷ N gbilenma ne wo foxo ra. Wo yaxuie noma ne wo ra, wo xonnantee wo yamarima ne. Wo luma gaaxui nan kui, wo nu wo gi hali mixi mu na wo foxo ra.»

¹⁸ «Kono na birin kui, wo mu fama n xui ramede. N wo jaxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

¹⁹ N wo xa yete igbona kanama ne. N koore balanma ne wo ya ra han wo xa boxi xoxoxo alo wure gbeeli.

²⁰ Wo senbe jonma ne fufafu. Wo xa boxi tondima ne daxamui raminide, wo xa sansie mu bogima sonon.»

21 «Xa wo lu n matandi ra, xa wo mu n xui rame, n wo paxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

22 N burunyi subee rafama ne wo xili ma. E wo xa die faxama ne, e wo xa xurusee iboo, e wo sonto han mixi jon kirae xon ma.»

23 «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu tin n ma seriye ra, xa wo lu n matandi ra,

24 n fe xoxoxe rafama ne wo ma, n wo paxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

25 N gere rakelima ne wo ma n ma saate kanaxi xa fe ra. Wo na wo noxun wo xa taa makantaxie kui, n wo rafurama ne fure jaaxi ra, wo fa lu wo yaxuie sagoe.

26 N kaame radinma wo ma temui naxe, gine fu taami ganma ne taami ganse keren kui. E na itaxun a xunxuri ra, e a xanin wo xon ma wo a don, kono a mu wo wasama.»

27 «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo tondi n waxofe suxude,

28 n fe xoxoxe rafama ne wo ma, n wo paxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

29 Wo fama wo xa die sube yati donde.

30 N wo xa kuye batudee kanama ne naxee na geyae fari. N wo xa gemee rabirama ne, wo naxee batuma. N furee malanma ne wo xa kuyee fari. N wo rabejinma ne,

31 n wo xa taae findi gbengberenyi ra, n wo xa batudee kana, n tondi wo xa serexee suxude sonton.

32 N na ge wo xa boxi kanade, wo yaxuie yati fama kaabade na xa fe ra.

33 N wo rayensenma ne jaman gbetee ma, n wo paxankatama ne santidegema ra. Wo xa boxi kanama ne, mixi yo mu luma wo xa taae kui.»

34 «Na waxati bun ma wo xa boxi malabuma ne. Wo na wo yaxuie yire temui naxe, wo xa boxi fanma ne malabui saabui ra.

35 Wo xa boxi malabui sotoma na waxati nan kui a mu naxan soto wo nu na menni temui naxe.

36 Naxee mu faxama na geree kui, nee luma ne gaaxui kui e yaxuie yire, hali wuri burexe nan din e ra, fo e e gi. E e gima ne, e bira hali santidegema kanyi yo mu na e foxo ra.

37 E birama ne e boore fari, alo santidegema kanyi nan e foxo ra, a fa li mixi yo mu na e foxo ra. Wo mu noma tide wo yaxuie ya ra.

38 Wo sontoma ne si gbetee tagi, wo yaxuie noma ne wo ra.

39 Naxee mu faxama gere kui wo ya ma, nee fama ne faxade e yaxuie xa boxi ma e xa yunubie nun e benbae xa yunubie xa fe ra.»

40 «E fama e xa yunubie nun e benbae xa yunubie masende n be, a nun e naxan nabaxi n na matandi kui.

41 N fan e tooroma ne e yaxuie xa boxi kui, alako mixi naxee e yete fixi n ma, e xa magoro. E xa e xa yunubie sare fi.

42 Na temui n nan n joxo sama ne n ma saate xon ma naxan na n tan, nun Yaxuba, Isiyaga, nun Iburahima tagi. N mu neemuma na boxi ma.

43 Boxi fama ne malabude na temui, barima Isirayilakae bara siga pon e xa yunubi sare fide. E bara n ma seriye bejin, e bara yo n ma yaamarie ma.»

44 «Κονο, n na e kerī sigafe ra e yaxuie yire temui naxe, n mu e rabeginma han e xa sonto. N mu n ma saate kanama e tan ma fe ra, barima Alatala nan n na, e Marigi Ala.

45 N nan n ποχο sama ne n ma saate singe xon ma, n e ramini Misira boxi ra sie ya xori temui naxe, alako n xa findi e Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

46 Alatala xa seriye, a xa yaamarie, nun a xa masenyie nan na ki Alatala naxee masenxi Isirayilakae be Annabi Munsa saabui ra Turusinina geya fari.

27

Mixi naxee e yete fixi Ala ma

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala Isirayilakae be, xa mixi nde laayidi tongo, a xa mixi nde fi n tan Alatala ma, a noma a xun sarade yi kobiri xasabi nan na.

3 Xa xeme na a ra naxan xa simaya kelima je moxonen han je tongo senni, a xun sarama gbeti kole tongo suuli nan na naxan maniyama yire seniyenxi maniyase ra.

4 Xa gine na a ra, a xun sarama gbeti kole tongo saxan nun a tagi nan na.

5 Xa di xeme na a ra naxan xa simaya kelima je suuli han je moxonen, a xun sarama gbeti kilo moxonen nan na. Xa gine dimedi na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na.

6 Xa di xeme na a ra naxan mu je suuli sotoxi sinden, a xun sarama gbeti kole suuli nan na. Xa di gine na a ra, a xun sarama gbeti kole saxan nan na.

7 Xa xemoxi na a ra naxan xa simaya dangima je tongo senni ra, a xun sarama gbeti kole fu nun suuli nan na. Xa jexexefori na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na.

8 Xa setare bara na laayidi tongo, naxan mu noma na xunsare xasabi fide, a lan a xa a yete masen serexedube be naxan fama xunsare xasabi falade a be a noma naxan na.»

9 «Xa mixi nde laayidi tongo xuruse nde fife ra, naxan noma bade serexe ra n tan Alatala be, na xuruse xa fi n tan Alatala ma. A bara seniyen.

10 Xuruse gbete mu fima a masare ra, a fan ba, a mu fan ba. Xa wo na rabama, e firinyi bara findi se seniyenxi ra.

11 Xa sube raharamuxi na a ra, naxan mu bama serexe ra n tan Alatala be, a xa xanin serexedube xon.

12 Serexedube xa xunsare nde fala sube kepa ma. Na xa findi a sare ra.

13 Xa a kanyi wama na sube xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra.»

14 «Xa mixi nde a xa banxi fi n tan Alatala ma, serexedube xa na sare fala banxi kepa ma. Na xa findi a sare ra.

15 Xa a kanyi wama a xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na banxi sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui banxi xa gbilen a kanyi na.»

16 «Xa mixi nde a xa xe fi n tan Alatala ma, a sare fatanma sansi xori xasabi nan na naxan noma garansande naa. Gbeti kole tongo suuli xa fi fundeniyi maniyex busali naani xasabi ra.

17 Xa a a xa xe fi Xoreya Ne nan kui, a sare mu masarama.

18 Xa a a xa xe fi Xoreya Ne dangi xanbi ne, serexedube xa jee konti naxee luxi beenu Xoreya Ne gbete xa fa. A xa nde ba xe sare ra na seriye kui.

19 Xa xe kanyi wama a xa xe xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na xe sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui xe xa lu a yi ra.

20 Xa a mu xe xun sara, a fa a mati mixi gbete ma, a mu noma a xun sarade sonon.

21 Xoreya Ne na a li, na xe kanyi neene xa keli na boxi ma. Boxi bara seniye, a bara lu alo boxi naxan natonxi. A bara findi Alatala gbe ra, serexedube xa na rawali.

22 Xa mixi bara xe saraxi fi Alatala ma, naxan mu na a xabile ke ya ma,

23 serexedube xa a sare fala a seriye ki ma. A na kolonma je xasabi nan ma naxee luxi beenu Xoreya Ne xa a li. Na kanyi xa a sare fi na loxoce yati, barima a seniye n tan Alatala be.

24 Xoreya Ne na a li, na xe gbilenma na xe kanyi singe nan ma, boore a sara naxan ma.

25 Na saree birin maniyama yire seniye nxi xa se maniya ki nan ma. A kole keren lanxi garamu fu nan ma.»

26 «Mixi yo mu noma a xa xuruse di singe fide n tan Alatala ma, barima a jan findixi n tan Alatala gbe nan na. Xuruse xungbe nun a lanma di singe birin findixi n tan nan gbe ra.

27 Mixi noma sube raharamuxi xa di singe xun sarade. Na mixi xa a sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na sube sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi a xunsare ra. Xa a kanyi mu a xun sarama, a xa a mati a sare ra.»

28 «Kono se ndee na mixi naxee fima n tan Alatala ma a bope birin na e findi n gbe ra, adama mu noma nee xun sarade sonon. Nee bara seniye, nee bara findi n tan Alatala gbansan gbe ra. Nee noma findide mixi, xuruse, xe, xa na mu a ra se gbete ra.

29 Mixi se naxee fima n tan Alatala ma na mooli ra, e xun mu noma sarade, fo e xa faxa ne.»

30 «Boxi farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, sansi xori naxan naminima nun wuri bili naxan bogima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma.

31 Xa mixi nde wama a xa farile xun sarafe, a xa a sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi a xunsare ra.

32 Xuruse farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, xuruse xungbe nun a lanma, xuruse demadonyi naxan birin kontima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma.

33 Xuruse mu matoma xa a fan, xa a mu fan. Xuruse mu noma masarade xuruse gbete ra, xa na mu a ra na firinyi birin seniye nxi, e findi n tan Alatala gbe ra, e sese mu noma xun sarade sonon.»

34 Alatala xa yaamarie nan na ki, a naxee so Annabi Munsa yi ra Turusinina geya fari Isirayilakae be.

Tawureta Munsa Isirayila xa Konti Tife Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa xa kitaabui naani nde kui, Isirayila pama xa taruxui nde masenxi naa naxan tide gbo danxaniyatɔe birin bɛ. Alatala nu bara Isirayila ramini Misira konyiya kui sigafe ra Kanaan bɔxi ma, a dennaxe laayidixi e benbae bɛ. Na sige kui a nu lanma e xa gbengberenyi igiri. E to Turusinina geya li, Alatala naxa mini pama ma alako e xa gaaxu a ya ra, e man xa a xa seriye kolon.

Kono na dangi xanbi, Isirayila naxa tagan na pɛrɛ ma, Ala naxa e xono xui mɛ. Ala nu fe birin nabama alako e xa a kolon a na mɛɛnife e ma biyaasi kui, kono e mu wasa na ra. E to makɔre Kanaan bɔxi ra, Ala naxa mixie sugandi e ya ma naxee siga naa rabende. Nee xa dentɛge naxa a niya Isirayila xa kontofili a paaxi ra, e fa tondi sigade na bɔxi suxude.

Na kui Alatala naxa natɛ tongo na mixie xili ma, naxee minixi Misira bɔxi ma, a e sese mu nu noma Kanaan bɔxi masotode fa, fo e xa die. Isirayila pama naxa pɛ tongo naani raba gbengberenyi ma, alako forie birin xa faxa, e xa die xa mo na biyaasi kui.

A raponyi, e naxa makɔre Kanaan naaninyi ra. Mowabakae mu tin e xa so, kono Ala naxa a masen a fiixe ra a sese mu noma a niyade a xa a xa pama Isirayila rabepin. Hali e to bara nu yunubi sɔto, Ala e paxankataxi naxan ma fe ra, a mu danyi sa a xa hinne ma e bɛ.

Seriye nan na ki danxaniyatɔe birin bɛ. Yunubi mu fan, a Ala raxonomɔ. Won na gbilen Ala xa seriye fɔxo ra, won xa a kolon na mu findima fe fanyi ra won bɛ. Kono Ala yuge na ki naxe, hali a yunubitɔe paxankata a xa yunubie xa fe ra, a man katɛ birin nabama alako a xa tin a xa hinne ra naxan noma findide kisi ra a bɛ abadan. Ala tinxin, a xa kiiti mu kanama. Kono a xa xanunteya gbo dangi fe birin na. A wama ibunadama birin xa lu a xa pama ya ma, e fa so ariyanna. Ala xa na raba won birin bɛ. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Konti Tife

Isirayila xemɛ konti tife

¹ Isirayilakae xa mini Misira pɛ firin nde, kike firin nde, xi singe, Alatala naxa a masen Munsa bɛ Turusinina gbengberenyi ma hɔrɔmɔlingira kui,

² «Wo xa Isirayila xemɛ birin konti a xabile nun a denbaya ki ma,

³ naxee xa simaya bara pɛ mɔxoɲen li, naxee noma findide Isirayila soorie ra. I nun Haruna, wo xa e itaxun soorie gaali ki ma.

⁴ Bɔnsɔe xunyie xa wo mali na wali kui.

⁵ E xilie nan ya:

Ruben bɔnsɔe ya ma, Sedeyuri xa di xemɛ Elisuru.

⁶ Simeyon bɔnsɔe ya ma, Surisadayi xa di xemɛ Selumiyeli.

⁷ Yuda bɔnsɔe ya ma, Aminadabo xa di xemɛ Naxason.

⁸ Isakari bɔnsɔe ya ma, Suwara xa di xemɛ Netaneeli.

⁹ Sabulon bɔnsɔe ya ma, Xelon xa di xemɛ Eliyabi.

¹⁰ Yusufu xa di xemɛ Efirami bɔnsɔe ya ma, Amixudi xa di xemɛ Elisama. Yusufu xa di xemɛ Manasi bɔnsɔe ya ma, Pedasuru xa di xemɛ Gamaliyeli.

¹¹ Bunyamin bɔnsɔɛ ya ma, Gideyoni xa di xɛmɛ Abidan.

¹² Dana bɔnsɔɛ ya ma, Amisadayi xa di xɛmɛ Axiyeseri.

¹³ Aseri bɔnsɔɛ ya ma, Okiran xa di xɛmɛ Pagiyɛli.

¹⁴ Gadi bɔnsɔɛ ya ma, Duweli xa di xɛmɛ Eliyasafa.

¹⁵ Nafatali bɔnsɔɛ ya ma, Enan xa di xɛmɛ Axira.»

¹⁶ Na bɔnsɔɛ xunyie nan xilixi, e xa findi Isirayila sɔɔri mangɛe ra.

¹⁷ E naxa kafu Munsa nun Haruna ma,

¹⁸ e xa Isirayila pama malan, na kike firin nde, xi singe. Xɛmɛ birin naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, e naxa e tɛngɛ e xabilɛ nun e denbaya ki ma,

¹⁹ alɔ Alatala a yamari ki naxɛ. Munsa naxa e tɛngɛ Turusinina gbɛngberenyi ma.

²⁰ E naxa Isirayila xa di singe Ruben bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²¹ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo naani nun senni, xɛmɛ kɛmɛ suuli nan ma.

²² E naxa Simeyɔn bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²³ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo suuli nun solomanaani, xɛmɛ kɛmɛ saxan nan ma.

²⁴ E naxa Gadi bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²⁵ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo naani nun suuli, xɛmɛ kɛmɛ senni tongo suuli nan ma.

²⁶ E naxa Yuda bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²⁷ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo solofere nun naani, xɛmɛ kɛmɛ senni nan ma.

²⁸ E naxa Isakari bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

²⁹ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo suuli nun naani, xɛmɛ kɛmɛ naani nan ma.

³⁰ E naxa Simeyɔn bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³¹ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo suuli nun solofere, xɛmɛ kɛmɛ naani nan ma.

³² E naxa Yusufu xa di xɛmɛ Eframi bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³³ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo naani, xɛmɛ kɛmɛ suuli nan ma.

³⁴ E naxa Yusufu xa di xɛmɛ Manasi bɔnsɔɛ birin tɛngɛ e xabilɛ nun e xa denbaya ki ma. E naxa xɛmɛɛ xili seɛɛ, naxee xa simaya nu bara jɛ mɔxɔɲɛn li, naxee nu nɔma sɔɔriɲa rabade.

³⁵ Na xasabi lan nɛ xɛmɛ wulu tongo saxan nun firin, xɛmɛ kɛmɛ firin nan ma.

³⁶ E naxa Bunyamin bõnsõe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xẽmee xili sebe, naxee xa simaya nu bara ƣe mɔxɔƣen li, naxee nu noma soorɣa rabade.

³⁷ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun suuli, xeme keme naani nan ma.

³⁸ E naxa Dana bõnsõe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xẽmee xili sebe, naxee xa simaya nu bara ƣe mɔxɔƣen li, naxee nu noma soorɣa rabade.

³⁹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo senni nun firin, xeme keme solofere nan ma.

⁴⁰ E naxa Aseri bõnsõe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xẽmee xili sebe, naxee xa simaya nu bara ƣe mɔxɔƣen li, naxee nu noma soorɣa rabade.

⁴¹ Na xasabi lan ne xeme wulu naani nun keren, xeme keme suuli nan ma.

⁴² E naxa Nafatali bõnsõe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xẽmee xili sebe, naxee xa simaya nu bara ƣe mɔxɔƣen li, naxee nu noma soorɣa rabade.

⁴³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun saxan, xeme keme naani nan ma.

⁴⁴ Isirayila bõnsõe xunyi fu nun firinyi nan kafu Munsa nun Haruna ma na tenge tife ra.

⁴⁵ Isirayila xeme naxee nu bara ƣe mɔxɔƣen li, naxee nu noma soorɣa rabade,

⁴⁶ nee nu lanxi xeme wulu keme senni nun saxan, xeme keme suuli nun tongo suuli nan ma.

⁴⁷ Kɔnɔ Lewi bõnsõe mu nu na na konti ya ma,

⁴⁸ barima Alatala nu bara a masen Munsa be,

⁴⁹ «I naxa Lewikae tenge Isirayilakae ya ma.

⁵⁰ I xa hɔrɔmɔlingira nun a xa se birin taxu e ra. N ma saate tɔnxuma na a ra. E xa a maxanin, e xa meeni a ma, e xa yonkin a rabilinyi ra.

⁵¹ Wo na keli sigade, e xa a ragoro. Wo na yire neene li, e xa a ti. Xa mixi gbete a maso a ra naxan mu findi Lewi bõnsõe ra, na kanyi lan ne a xa faxa.

⁵² Isirayilaka birin xa yonkin yire e na dennaxe masen e be, e bõnsõe xa tɔnxuma bun ma, a nun e xa soorie.

⁵³ Lewi bõnsõe xa yonkin hɔrɔmɔlingira rabilinyi, xa na mu a ra n xɔnoma ne Isirayila ƣama ma. Lewikae xa e ƣengi sa hɔrɔmɔlingira xɔn ma.»

⁵⁴ Isirayilakae naxa Alatala xa yaamari birin suxu, a naxan soxi Munsa yi ra.

2

Bõnsõe dɔxɔ ki

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

² «Isirayilaka birin yonkinma e xabile xa tɔnxuma nan bun ma. E birin ya rafindima e booree nan ma, hɔrɔmɔlingira fa lu e tagi.»

³ Yuda bõnsõe nan yonkinma sogetede mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Aminadabo xa di Naxason nan e xa yarerati ra.

⁴ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun naani, mixi keme senni nan ma.

⁵ Isakari bõnsõe nan yonkinma Yuda bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Suwara xa di Netaneeli nan e xa yarerati ra.

⁶ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun naani, mixi keme naani nan ma.

⁷ Sabulon bõnsõe nan yonkinma Yuda bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Xelon xa di Eliyabi nan e xa yarerati ra.

⁸ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi keme naani nan ma.

⁹ Gali naxan yonkin Yuda bõnsõe mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo solomasaxan nun senni, mixi keme naani nan ma. E tan nan tima yare ra.

¹⁰ Ruben bõnsõe nan yonkinma sogetede mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Sedeyuri xa di Elisuru nan e xa yarerati ra.

¹¹ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun senni, mixi keme suuli nan ma.

¹² Simeyon bõnsõe nan yonkinma Ruben bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Surisadayi xa di Selumiyeli nan e xa yarerati ra.

¹³ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solomanaani, mixi keme suuli nan ma.

¹⁴ Gadi bõnsõe nan yonkinma Ruben bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Duweli xa di Eliyasafa nan e xa yarerati ra.

¹⁵ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi keme senni nun tongo suuli nan ma.

¹⁶ Gali naxan yonkin Ruben bõnsõe mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo suuli nun keren, mixi keme naani nun tongo suuli nan ma. E tan nan sigama a firin nde.

¹⁷ Lewi bõnsõe naxan yonkinma e tagi, a birama e fɔxɔ ra hɔrɔmɔlingira xanife ra. Bõnsõe birin jɛrɛma e safɛ ki nan ma e xa tɔnxuma bun ma.

¹⁸ Efirami bõnsõe nan yonkinma sogegorode mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Amixudi xa di Elisama nan e xa yarerati ra.

¹⁹ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani, mixi keme suuli nan ma.

²⁰ Manasi bõnsõe nan yonkinma Efirami bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Padasuru xa di Gamaliyeli nan e xa yarerati ra.

²¹ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi keme firin nan ma.

²² Bunyamin bõnsõe nan yonkinma Efirami bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Gideyoni xa di Abidan nan e xa yarerati ra.

²³ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun suuli, mixi keme naani nan ma.

²⁴ Gali naxan yonkin Efirami bõnsõe mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu solomasaxan, mixi keme nan ma. E tan nan sigama a saxan nde.

²⁵ Dana bõnsõe nan yonkinma yirefanyi mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Amisadayi xa di Axiyeseri nan e xa yarerati ra.

²⁶ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo senni nun firin, mixi keme solofere nan ma.

²⁷ Aseri bõnsõe nan yonkinma Dana bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Okiran xa di Pagiyeli nan e xa yarerati ra.

²⁸ A xa sɔorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun keren, mixi keme suuli nan ma.

²⁹ Nafatali bõnsõe nan yonkinma Dana bõnsõe sɛeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Enan xa di Axira nan e xa yarerati ra.

³⁰ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxon, mixi keme naani nan ma.

³¹ Gali naxan yonkin Dana bonsœ mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi keme senni nan ma. E tan nan sigama a donxœ ra e xa tonxumae bun ma.

³² Isirayilaka naxee tenge e xabile ki ma nun e xa soori gali ki ma, e xasabi lan mixi wulu keme senni nun saxon, mixi keme suuli nun tongo suuli nan ma.

³³ Lewi bonsœ tan mu tenge Isirayilakae xun ma, alo Alatala a masen ki naxe Munsa be.

³⁴ Isirayilakae naxa bira Alatala xa yaamari birin foxœ ra, alo a Munsa yamari a ra ki naxe. E nu yonkinma e xa tonxuma nan bun ma, e man nu jerema e xabile nun e xa denbaya ki nan ma.

3

Serexedubee

¹ Haruna nun Munsa xa taruxui nan ya, Alatala to woyen Munsa be Turusinina geya ma.

² Haruna xa di xemee xilie nan yi ki: a xa di xeme singe nu xili ne Nadabo, a xunyae, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

³ Nee nan sugandixi e xa findi serexedubee ra.

⁴ Kono Nadabo nun Abihu naxa faxa Alatala ya i e to serexe gan te ra naxan mu lanxi. E mu di yo soto, kono Eleyasari nun Itamari naxa lu serexedubena kui e baba Haruna xa yaamari bun ma.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁶ «I xa Lewi bonsœ masen Haruna be, e xa a mali a xa serexedube wali kui.

⁷ E xa Haruna nun Isirayila nama mali horomolingira wali kui.

⁸ E xa e joxœ sa horomolingira raxunmasee xœn na, e man xa horomolingira wali raba Isirayilakae be.

⁹ Na kui i Lewi bonsœ sama Haruna nun a xa di xemee nan sago. E sugandixi Isirayilakae ya ma Haruna malife nan na.

¹⁰ I xa Haruna nun a xa die nan tun ti serexedube wali rabafe ra. Xa mixi gbete sa a maso horomolingira ra, na kanyi xa faxa.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹² «N bara Lewi bonsœ sugandi Isirayilakae tagi Isirayila ginœe xa di singe birin joxœ ra. Na bonsœ findixi n gbe nan na,

¹³ barima n gbe nan na di xeme singe birin na. N to di xeme singe birin faxa Misira boxi ma, n naxa Isirayila di xeme singe birin sugandi n yete be, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan na Alatala ra.»

Lewi bonsœ tengefe

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be Turusinina gbengberenyi ma,

¹⁵ «Lewi bonsœ tenge a denbaya nun a xabile ki ma. Xeme birin tengema ne naxan ma simaya bara kike keren li.»

¹⁶ Munsa naxa e tenge alo Alatala a yamari ki naxe.

¹⁷ Lewi xa di xemee xilie nan yi ki:

Gerison, Kehati, nun Merari.

¹⁸ Gerison xa di xemee xilie nan yi ki a xabile ki ma:

Libini nun Simeyi.

¹⁹ Kehati xa di xemee a xabile ki ma:

Amarama, Yisehari, Xebiron nun Yusiyei.

²⁰ Merari xa di xemee a xabile ki ma:

Maxali nun Musi.

Lewi xabile nan na ki e xa denbaya ki ma.

²¹ Gerison bonsoe nu na Libini Simeyi xabile nan na.

²² Naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solofere mixi keme suuli nan ma.

²³ Gerison xabile nu yonkinma horomolingira nan xanbi ra sogegorode mabiri ra.

²⁴ E xunyi nu na Layeli xa di xeme Eliyasafa nan na.

²⁵ Gerison xa mixie nu e joxoe saxi horomolingira nan xon ma, nun mafelenyi naxan felenma a xun ma, a nun a sode de ra,

²⁶ a nun kolime naxee nu sama horomolingira nun serexebade rabilinyi ma, a nun na tete sode de ra, a nun luutie e na maxirima naxee ra.

²⁷ Kehati xa mixie nan yi ki: Amarama xabile, Yisehari xabile, Xebiron xabile, nun Yusiyele xabile. Na xabilee nan minixi e benba Kehati ma.

²⁸ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solomasaxan keme senni nan ma. Kehati xa mixie nan nu meenima horomolingira ma.

²⁹ E tan nu yonkinma horomolingira yirefanyi mabiri ne.

³⁰ Yusiyele xa di xeme Elisafan nan nu na e xunyi ra.

³¹ Horomolingira saate kankira, teebili, lanpuie, serexebadee, yirabase naxee rawalima yire seniye nxi kui, nun dugi yarasa naxan na horomolingira kui, e nu taxuxi e tan nan na.

³² Lewi bonsoe birin xunyi nu na Haruna xa di xeme Eleyasari nan na. A tan nan nu Lewi bonsoe mixie xun ma, naxee meenima horomolingira ma.

³³ Merari xa mixie nan yi ki: Maxali xabile nun Musi xabile.

³⁴ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu senni keme firin nan ma.

³⁵ Abixayili xa di xeme Suriyele nan nu na Merari xabilee xunyi ra. E nu yonkinma horomolingira koola mabiri ne.

³⁶ Horomolingira xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, a sanbunyie, a xa yirabase, nun a rawalisee nu taxuxi e tan nan na.

³⁷ E man nu e joxo sama kontigibae xon ma naxee nu horomolingira tete rabilinxi, a nun e sanbunyie, e xa koridie, nun e xa luutie.

³⁸ Munsa, Haruna, nun a xa di xemee nu yonkinma horomolingira sode de nan na sogetede mabiri. E tan nan nu e joxo sama horomolingira xon ma Isirayilaka birin xili ra. Xa mixi gbete sa a maso horomolingira ra, na kanyi xa faxa.

³⁹ Lewi bonsoe di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu moxopen nun firin nan ma. Munsa nun Haruna nu bara e tenge e xabile ki ma alo Alatala e yamari ki naxe.

⁴⁰ Alatala naxa a masen Munsa be, «Di xeme singe birin tenge Isirayilakae ya ma, naxee simaya bara kike keren li, i xa e xilie sebe.

⁴¹ Lewi bonsoe xa findi Isirayila di xeme singe birin joxoe ra. Lewi bonsoe xa goore xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee joxoe ra. N tan nan na Alatala ra.»

⁴² Munsa naxa Isirayila di xeme singe birin tenge alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴³ Isirayila di xeme singe birin naxee xa simaya bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu moxopen nun firin mixi keme firin tongo solofere nun saxan nan ma.

⁴⁴ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁴⁵ «Lewi bõnsõe xa findi Isirayila di xeme singe birin joxõe ra. Lewi bõnsõe xa goõre xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee joxõe ra. N tan nan na Alatala ra.

⁴⁶ Na Isirayila di xeme singe mixi keme frin tongo solofere nun saxan naxee xasabi dangi Lewi bõnsõe konti ra,

⁴⁷ i xa kankan xun sara gbeti giramu tongo suuli nun solofere ra naxan mooli rawalima hõromolingira kui.

⁴⁸ I xa na gbeti so Haruna nun a xa di xeme yi ra, di singee xunsare ra naxee xasabi nu dangi Lewi bõnsõe xasabi ra.»

⁴⁹ Munsa naxa na gbeti suxu naxan fixi di singee xunsare xa fe ra, naxee xasabi nu dangi Lewi bõnsõe xasabi ra.

⁵⁰ A naxa na gbeti kilo fu nun suuli nun a tagi rasuxu Isirayila di singee yi ra. Gbeti nan a ra naxan nu rawalima hõromolingira kui.

⁵¹ Munsa naxa na xunsare gbeti so Haruna nun a xa di xeme yi ra alo Alatala a yamari ki naxe.

4

Kehati xa mixie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Kehati xa die tenge Lewi bõnsõe ya ma a xabile nun a denbaya ki ma,

³ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama hõromolingira wali rabade.

⁴ Kehati xa die lanma e xa meeni se seniyenxie ma naxee na hõromolingira kui.

⁵ Isirayilakae na keli sigade, Haruna nun a xa di xeme xa dugi yarasa ragoro, e saate kankira makoto a ra.

⁶ Na dangi xanbi e xa foye yexe kiri sa na fari, a nun gere dugi. A donxõe ra e xa wuri kuyee raso kankira tongosee ra.»

⁷ «E na gere dugi gbete itala teebili ma, e xa piletie, tonbilie, nun kundie sa na fari, naxee rawalima weni serexee ra. Taami naxan bama serexe ra, na fan sama ne na teebili nan fari.

⁸ E dugi gbeeli nan sama na birin xun ma, e fa foye yexe kiri itala na fari. Na dangi xanbi e xa wuri kuyee raso teebili tongosee ra.»

⁹ «E xa gere dugi dusu lanpui doxõse, lanpuie, a yirabasee, xube sasee, nun ture kundie xun ma.

¹⁰ E xa na birin mafilin foye yexe kiri nan kui, e fa a sa xaninse fari.

¹¹ E xa gere dugi itala serexebade xema daaxi fari, e fa a makoto foye yexe kiri ra, e wuri kuyee raso a tongosee ra.

¹² Na hõromolingira raxunmase birin makotoma gare dugi nan na, e e mafilin foye yexe kiri kui, e fa na sa xaninse fari.

¹³ E xa xube ba serexebade wure gbeeli daaxi kui, e fa dugi gbeeli dusu a xun na.

¹⁴ E na a yirabasee sa a fari, alo surayi gansee, suxumee, pelie, nun pooti xungbee, e xa na birin mafilin foye yexe kiri ra, e fa wuri kuyee raso a tongosee ra.

¹⁵ Haruna nun a xa di xeme na ge na xunmase seniyenxie nun a yirabasee makotode, Kehati xa die lanma e xa na birin xanin biyaasi kui. Kõõõ e mu lanma e xa din na se seniyenxie ra xa na mu e faxama ne. Kehati bõnsõe xa wali nan na ki.

¹⁶ Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari nan a joxo sama lanpui ture, surayi, sansi serexe, nun ture seniyenxi xon ma. Horomolingira raxunmase seniyenxie nun a yirabase birin taxuxi a tan nan na.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

¹⁸ «Wo naxa lu Kehati bonsœ xabilee xa ba Lewi bonsœ ya ma.

¹⁹ Haruna nun a xa di xeme xa e mati horomolingira kui, e fa e xa wali masen kankan be alako e naxa e makore se seniyenxie ra, e fa faxa.

²⁰ E mu lan e xa e ya masa se seniyenxie ma, hali dondoronti, xa na mu e faxama ne.»

Gerison xa mixie

²¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

²² «Gerison bonsœ tenge a xabile nun a denbaya ki ma,

²³ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

²⁴ Gerison xabile xa wali nan yi ki.

²⁵ E horomolingira mafelenyie nan xaninma, a nun mafelenyi naxan yailanxi foye yexe kiri ra, a nun mafelenyi naxan gbakuxi horomolingira sode de ra.

²⁶ E xa tete mafelenyie fan xanin naxee horomolingira nun serexebade rabilinma, a nun naxan gbakuxi tete sode de ra, a nun tete luutie. E xa e joxo sa na se mooli birin xon ma.

²⁷ Gerison xabile walima Haruna nun a xa di xeme xa yaamari nan bun ma, a findi kotee xanife ra, a findi wali gbete rabafe ra. Nee nan a falama e be e lan e xa naxan naba, a nun e lan e xa naxan xanin.

²⁸ Gerison bonsœ xa wali nan na ki horomolingira xa fe ra. E na wali rabama Haruna serexedube xa di xeme Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Merari xa mixie

²⁹ «I xa Merari bonsœ fan tenge a xabile nun a denbaya ki ma,

³⁰ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

³¹ See nan yi ki e tan lan e xa naxee maxanin horomolingira see ra: a xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, nun e sanbunyie.

³² E xa tete fan xanin, a nun a kontigibae, e sanbunyie, e soronsee, e xa luutie, e xa yirabasee, nun e xa walise birin. Wo see masen kankan be, a lanma a xa naxee xanin.

³³ Merari bonsœe xa wali birin nan na ki horomolingira xa fe ra. E walima Haruna serexedube xa di xeme Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Walikee tengefe Lewi bonsœ ya ma

³⁴ Munsa, Haruna, nun pama kuntigie naxa Kehati xa mixie tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma,

³⁵ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

³⁶ E xasabi lan mixi wulu firin, mixi keme solofere, tongo suuli nan ma.

³⁷ Xeme nan na ki Kehati xabilee ya ma naxee horomolingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tenge alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

³⁸ E naxa Gerison xa mixie tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma,

³⁹ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

⁴⁰ E xasabi lan mixi wulu firin, keme senni, tongo saxan nan ma.

⁴¹ Xemee nan na ki Gerison xabilee ya ma naxee hɔrɔmɔlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tenge alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

⁴² E naxa Merari xa mixie tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma,

⁴³ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

⁴⁴ E xasabi lan mixi wulu saxan mixi keme firin nan ma.

⁴⁵ Xemee nan na ki Merari xabilee ya ma naxee hɔrɔmɔlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tenge alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

⁴⁶ Munsa, Haruna, nun Isirayila kuntigie, e Lewi bɔnsɔe mixi naxee tengexi e xabile nun e xa denbaya ki ma,

⁴⁷ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

⁴⁸ E xasabi lan mixi wulu solomasaxan, keme suuli, tongo solomasaxan nan ma.

⁴⁹ Xemee nun e xa walie nan na ki Lewi naxee tengexi Munsa nun Haruna saabui ra alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

5

Mixi seniyyentaree, haake tongoe, nun yenelae

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Isirayilakae yamari e xa kune kanyi nun korɔsila kanyi birin namini e yonkinde, a nun mixi naxee dinxi fure nde ra, e fa findi seniyyentaree ra.

³ A findi xeme ra, a findi gine ra, wo e ramini wo ya ma, e xa sa lu e xati ma alako e naxa seniyyentareja raso wo ya ma, n sabatixi dennaxe.»

⁴ Isirayilakae naxa a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe, e naxa na mixie ramini e ya ma. Alatala a yamari ki naxe Munsa be, e naxa a raba na ki.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁶ «A fala Isirayilakae be, a findi xeme ra, a findi gine ra, naxan yo na haake nde raba a boore ra, haake naxan findima Alatala xui matandife ra, na fe dɔxɔxi a xun ma.

⁷ A lan ne a xa a ti na haake ra, a xa na fe yailan a nun na kanyi tagi, a man fa na fe kanaxi dɔxɔ suuli nde sa na fari.

⁸ Xa a sa li a haake rabaxi naxan na, a bara faxa, a xa mixi yo mu na naxan nɔma na fe yailanxi rasuxude, na findima Alatala nan gbe ra, a so serexedube yi ra. Fe kane man fa yexee kontonyi keren ba a xa yunubi xafari ra, a a so serexedube yi ra.

⁹ Isirayilakae na serexe ba, e a fi serexedube ma, na serexe findima na serexedube nan gbe ra.

¹⁰ Naxan birin serexe bama, a naxan bama, a gbe nan na ki, kɔnɔ a naxan fima serexedube ma, serexedube gbe nan na ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹² «A fala Isirayilakae be, e yi nan nabama xa gine nde sa yene raba.

¹³ Xa e nun xeme gbete bara e sa gundo ra, gine xa mɔri mu na kolon, seede mu na, mixi mu a suxu a kui,

¹⁴ kɔnɔ a xa mɔri bara a xa gine tɔone folo, xa a xa gine seniyyenxi, xa na mu a mu seniyyenxi,

¹⁵ a xa a xa gine xanin serexedube yire, a mengi kilo saxan ba a be serexe ra ture nun surayi mu na naxan xun, barima tɔone serexe nan a ra naxan bama a kolonfe ra xa yunubi rabaxi.»

¹⁶ «Serexedube xa na gine ti Alatala ya i,

¹⁷ a fa xube mako boxi ma horomolingira kui, a a masunbu ye seniyenxi ra feje kui.

¹⁸ Gine na ti Alatala ya i, serexedube xa a xunsexe fulun, a fa toone serexe sa gine belexe maratuse ra. Serexedube tan xa na ye tongo naxan findima danka ra, a a lintan gine ya i.»

¹⁹ «Serexedube gine rakalima ne, a a fala, «Xa a sa li i tan nun xeme gbete mu kafuxi, i mu i xa mori yanfa, i mu seniyentareja soto futi kui, i xa ratanga danke ma yi ye fama naxan na.

²⁰ Kono xa a sa li, i bara i xa mori yanfa wo xa futi kui, i nun xeme gbete bara kafu seniyentareja kui,

²¹ Alatala xa a ragiri i furi xa kana. Na kui i ngaxakerenyie i dankama ne, e i konbi.

²² Yi ye naxan fama danke ra, a xa i furi mafuntu, a i xore maba.» Gine xa a ratin a falafe ra, «Amina, amina.»

²³ «Serexedube na ge na danke sebede kiri ma, a xa na kiri xa na ye seniyenxi ra,

²⁴ a fa a fi gine ma, a xa a min. Na ye naxan noma findide danke ra, a soma a fate i.

²⁵ Serexedube toone serexe rasuxuma ne gine yi ra, a a dentege Alatala be serexebade yire.

²⁶ Serexedube xa mengi suxui keren gan serexebade fari, a findi serexe tonxuma ra. A na ge na ra, a xa na ye fi gine ma, a xa a min.

²⁷ A na na ye min, xa a sa li na gine bara findi seniyentare ra, a bara a xa mori yanfa, na ye naxan findima danke ra, a soma ne a fate i, a a tooro ki fanyi ra. A furi funtuma ne, a xore mabama ne, a ngaxakerenyie fama ne a dankade.»

²⁸ «Kono xa a sa li a mu seniyentareja yo rabaxi, toonege bama ne a xun ma, a man noma di baride.

²⁹ Toone seriye nan na ki naxan nawalima xa gine findima seniyentare ra, a a xa mori yanfa futi kui,

³⁰ xa na mu a ra, toone xaxili na so xeme furi, a fa siike a xa gine ma. A a xa gine xaninma Alatala ya i, serexedube fa na seriye rabatu a xa fe ra.

³¹ Na kui yunubi mu na na xeme ma, kono gine tan a xa yunubi sare sotoma ne.»

6

Mixi xa seriye naxan a yete safe Alatala sago

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa xeme nde, xa na mu gine nde sa laayidi tongo Alatala be, a xa lu a sago, na nan na ki a xa findi Nasari ra,

³ na kanyi mu lan a xa weni nun beere min. A naxa sese min naxan kelixi weni bogi ma, xa na mu beere ma. A naxa weni bogi bunda don, a naxa a xare don.

⁴ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a naxa sese don naxan keli weni bili ma, keli a bogi ma a sa doxo a xori ra.»

⁵ «A xa Nasariya kui, a mu lanma a xunyi xa bi. A xa lu seniyenxi kui, a xunsexe xa nu kuya ra tun.

⁶ Na waxati bun ma, a mu lan a xa a maso fure ra,

⁷ hali a findi a baba ra, a nga, a taara, xa na mu a ra a xunya fure ra. A na Alatala nan sago tun, alo a xunsexe keja a masenxi ki naxe.

8 A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a luma seniyeanyi nan kui Alatala be.»

9 «Xa mixi nde sa faxa a fe ma a terenna ki ma, a xunsexe bara findi se seniyeantare ra. Na temui a xa seniyeanyi loxun keren bun ma, a man fa a xunyi bi na xi solofere loxo.»

10 A xi solomasaxan loxo, a fogotara firin nan xaninma serexedube xon ma horomolingira sode de ra, xa na mu ganbe firin.

11 Serexedube xoni keren nan bama yunubi xafari serexe ra, boore findima a gan daaxi nan na, alako a xa yunubi xa xafari, barima a dinfe fure ra, na findima yunubi nan na. Na loxo a man xa a xunyi raseniyeanyi.

12 A na ge na ra, a man xa gbilen a xa laayidi ma. Fo a xa yexee keren ba yete ragbilen serexe ra, naxan pe keren a ra a xa yunubi xafarife ra. Loxo naxee bara dangi, nee mu kontima sonon, barima a nu bara seniyeantareja soto.»

13 «Mixi na ge Nasariya rabade, a xa bira yi seriye nan foxo ra. A xa siga horomolingira sode de ra,

14 a xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee naxan bara pe keren soto, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa yunubi xafari serexe fan ba, yexee gine naxan bara pe keren soto, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa xanunteya serexe ba, yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxan ma.

15 A xa serexe ndee sa na fari, alo sansi xori dinxi serexe, weni serexe, taami lebinitare, leki yailanxi ture ra, nun leki ture masoxi naxee ma.

16 Serexedube na serexe see nan dentegema Alatala be, a fa yunubi xafari serexe ba, a nun serexe gan daaxi.

17 A xa na taami lebinitare masen Alatala be, a xa na yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra, a xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe sa na fari.»

18 «Na temui Nasari xa a xunsexe bi horomolingira sode de ra, a naxan fixi Alatala ma. A xa na raso te xora xanunteya serexe na bafe dennaxe.

19 Nasari na ge a xunsexe bide, serexedube yexee kontonyi belexe ganxi keren nan tongoma a belexe ra, a nun leki lebinitare firin naxee na debe kui.

20 A xa e dentegema Alatala be e lintanfe ra. Na findi donse seniyeanyi nan na serexedube be, a nun na yexee ganyanyi nun a tabe. Na dangi xanbi, Nasari noma weni minde sonon.

21 Nasari seriye nan na ki. A lanma a xa na serexee ba Alatala be alo a panigexi ki naxe, a nun se gbete a noma naxan na. Fo a xa a xa Nasari laayidi rakamali a seriye ki ma.»

22 Alatala naxa a masen Munsa be,

23 «A fala Haruna nun a xa die be, e xa duba Isirayilakae be yi ki ne:

24 «Alatala xa baraka sa i xa fe,
a xa i kanta.

25 Alatala yatagi xa nora i ma,
a xa hinne i ra.

26 Alatala xa a ya rafindi i ma,
a xa bojesa fi i ma.»

27 E dubama Isirayilakae be na ki ne, n fan baraka sama ne e ma.»

7

Hadiya naxee fixi horomolingira rabi temui

¹ Munsa to ge hōromōlingira tide, a naxa ture seniyeñxi sa a ma, a nun a xunmasee, a xa serexebadee, nun a yirabasee, alako nee xa seniyeñ Alatala be.

² Isirayila kuntigie, xabile xunyi naxee bōnsōe tengē, e naxa hadiyae ba Alatala be.

³ E naxa fa sareti makotoxi senni nun ninge fu nun firin na hōromōlingira sode de ra, e xa findi e xa serexe ra Alatala be.

⁴ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁵ «Yi hadiyae rasuxu e yi ra hōromōlingira wali xa fe ra. E taxu Lewi bōnsōe xa mixie ra kankan xa wali bere ra.»

⁶ Munsa naxa na sareti nun ninge so Lewi xa mixie yi ra.

⁷ A naxa sareti firin nun ninge naani so Gerison xabile yi ra e xa wali bere ra.

⁸ A naxa sareti naani nun ninge solomasaxan so Merari xabile yi ra e xa wali bere ra. E nu na Haruna serexedube xa di Itamari xa yaamari nan bun ma.

⁹ Kōnō a mu sese so Kehati xabile tan yi, barima a nu lanma e xa se seniyeñxie maxanin e tunki fari alo Alatala e yamarixi ki naxe.

¹⁰ Serexebade neene xa wali singe, ture seniyeñxi to maso a ma temui naxe, kuntigie naxa fa e xa serexe ra serexebade yire.

¹¹ Alatala nu bara a masen Munsa be, «Lōxōe yo lōxōe mixi keren xa fa a xa hadiya ra serexebade neene xa fe ra.»

¹² Na lōxōe singe, Aminadabo xa di Naxason kelife Yuda bōnsōe,

¹³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pōoti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hōromōlingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

¹⁴ A man naxa fa pōoti keren na naxan yailanxi xēema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

¹⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

¹⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

¹⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

¹⁸ Na lōxōe firin nde, Suwara xa di Netaneeli kelife Isakari bōnsōe,

¹⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pōoti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hōromōlingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

²⁰ A man naxa fa pōoti keren na naxan yailanxi xēema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

²¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

²² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

²³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Suwara xa di Netaneeli xa hadiya nan na ki.

²⁴ Na lōxōe saxan nde, Xelon xa di Eliyabi kelife Sabulon bōnsōe,

²⁵ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pōoti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo

se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

²⁶ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xexema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

²⁷ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

²⁸ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

²⁹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Xelon xa di Eliyabi xa hadiya nan na ki.

³⁰ Na loxoe naani nde, Sedeyuri xa di Elisuru kelifa Ruben bonsoe,

³¹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

³² A man naxa fa pooti keren naxan yailanxi xexema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

³³ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

³⁴ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

³⁵ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Sedeyuri xa di Elisuru xa hadiya nan na ki.

³⁶ Na loxoe suuli nde, Surisadayi xa di Selumiyeli kelifa Simeyon bonsoe,

³⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

³⁸ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xexema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

³⁹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁴⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁴¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Surisadayi xa di Selumiyeli xa hadiya nan na ki.

⁴² Na loxoe senni nde, Duweli xa di Eliyasafa fatanfe Gadi bonsoe ra,

⁴³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁴⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xexema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁴⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁴⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁴⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Duweli xa di Eliyasafa xa hadiya nan na ki.

⁴⁸ Na loxɔɛ solofere nde, Amixudi xa di Elisama fatanfe Efirami bɔnsɔɛ ra,

⁴⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: piletɪ kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔɔti kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo kɛren na alo se maniyama ki naxɛ hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

⁵⁰ A man naxa fa pɔɔti kɛren naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁵¹ a nun naxɛɛ bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura kɛren, yɛxɛɛ kontɔnyi kɛren, nun yɛxɛɛ kɛren naxan xa simaya bara jɛ kɛren li,

⁵² a nun sikɔtɛ naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

⁵³ a nun naxɛɛ bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontɔnyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli naxɛɛ xa simaya bara jɛ kɛren li. Amixudi xa di Elisama xa hadiya nan na ki.

⁵⁴ Na loxɔɛ solomasaxan nde, Pedasuru xa di Gamaliyɛli fatanfe Manasi bɔnsɔɛ ra,

⁵⁵ a naxa fa yi hadiyae ra: piletɪ kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔɔti kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo kɛren na alo se maniyama ki naxɛ hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

⁵⁶ A man naxa fa pɔɔti kɛren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁵⁷ a nun naxɛɛ bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura kɛren, yɛxɛɛ kontɔnyi kɛren, nun yɛxɛɛ kɛren naxan xa simaya bara jɛ kɛren li,

⁵⁸ a nun sikɔtɛ naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

⁵⁹ a nun naxɛɛ bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontɔnyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli naxɛɛ xa simaya bara jɛ kɛren li. Pedasuru xa di Gamaliyɛli xa hadiya nan na ki.

⁶⁰ Na loxɔɛ solomanaani nde, Gideyoni xa di Abidan fatanfe Bunyamin bɔnsɔɛ ra,

⁶¹ a naxa fa yi hadiyae ra: piletɪ kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔɔti kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo kɛren na alo se maniyama ki naxɛ hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

⁶² A man naxa fa pɔɔti kɛren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁶³ a nun naxɛɛ bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura kɛren, yɛxɛɛ kontɔnyi kɛren, nun yɛxɛɛ kɛren naxan xa simaya bara jɛ kɛren li,

⁶⁴ a nun sikɔtɛ naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

⁶⁵ a nun naxɛɛ bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontɔnyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli naxɛɛ xa simaya bara jɛ kɛren li. Gideyoni xa di Abidan xa hadiya nan na ki.

⁶⁶ Na loxɔɛ fu nde, Amisadayi xa di Axiyɛseri fatanfe Dana bɔnsɔɛ ra,

⁶⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: piletɪ kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔɔti kɛren naxan yailanxi gbɛti kilo kɛren na alo se maniyama ki naxɛ hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

⁶⁸ A man naxa fa pɔɔti kɛren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁶⁹ a nun naxɛɛ bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura kɛren, yɛxɛɛ kontɔnyi kɛren, nun yɛxɛɛ kɛren naxan xa simaya bara jɛ kɛren li,

⁷⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁷¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Amisadayi xa di Axiseseri xa hadiya nan na ki.

⁷² Na loxoƎ fu nun keren nde, Okiran xa di Pagiyeli fatanfe Aseri bonsoƎ ra,

⁷³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁷⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeeƎa giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁷⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁷⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁷⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

⁷⁸ Na loxoƎ fu nun firin nde, Enan xa di Axira fatanfe Nafatali bonsoƎ ra,

⁷⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁸⁰ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeeƎa giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁸¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li,

⁸² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁸³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Enan xa di Axira xa hadiya nan na ki.

⁸⁴ Isirayila kungtie xa hadiya malanxie findixi yi nan na serexebade neene xa fe ra: pileti gbeti daaxi fu nun firin, pooti gbeti daaxi fu nun firin, nun pooti xeeƎa daaxi fu nun firin.

⁸⁵ Pileti keren keren lanxi gbeti kilo keren nun a tagi nan ma. Pooti keren keren lanxi gbeti kilo keren nan ma. Se naxee yailanxi gbeti ra, nee lanxi kilo moxoƎen nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe horomolingira kui.

⁸⁶ Pooti xeeƎa daaxi fu nun firin lanxi xeeƎa giramu keme giramu fu nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. Na pooti fu nun firin lanxi xeeƎa kilo keren nun a tagi nan ma. E birin nafexi surayi nan na.

⁸⁷ Serexe gan daaxi xuruse xasabi naxa lan tuura fu nun firin ma, a nun yexee kontonyi fu nun firin, nun yexee fu nun firin naxee xa simaya nu bara je keren li, a nun e xa sansi xori dinxi serexe. Yunubi xafari serexe xuruse xasabi naxa lan sikote fu nun firin ma.

⁸⁸ Xanunteya serexe xa xuruse xasabi naxa lan tuura moxoƎen nun naani ma, yexee kontonyi tongo senni, sikote tongo senni, nun yexee tongo senni naxee bara je keren soto. Nee nan findi hadiyae ra serexebade xa wali folo temui, ture seniyeƎi to sa a ma.

⁸⁹ Munsa to so hōrōmōlingira kui, a nun Alatala xa sumun, a naxa Alatala xui me saate kankira derakote fari, a masenyi tima a be maleke firinyie sawure tagi naxee na na kankira fari.

8

Lanpuie dōxɔfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Haruna be, a xa lanpui solofere dōxɔ alako e xa yanba e dōxɔse ya ra.»

³ Haruna a raba na ki ne. A naxa lanpui dōxɔ alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

⁴ Lanpuie dōxɔse nu rafalaxi xεema dinxi nan na, kelife a sanbunyi ma han a xunyi, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁶ «Lewi bōnsɔe ba Isirayilakae ya ma, i xa e raseniyen.

⁷ I e raseniyenma yi ki ne. Maraseniyen ye makasan e ma. E xa e fate maxabe birin bi, e xa e xa dugie xa, alako e xa seniyen.

⁸ Na xanbi, e xa tuura keren ba serexe ra, a nun mengi naxan masunbuxi ture ra. I xa tuura gbete ba yunubi xafari serexe ra.

⁹ I xa Lewi bōnsɔe nun Isirayilaka birin malan hōrōmōlingira sode de ra.

¹⁰ Menni, Alatala ya xori, Isirayilakae xa e belexe sa Lewi bōnsɔe mixie ma.

¹¹ Haruna nan fama e dentegede Alatala be e xa lu alo serexe Isirayilakae jɔxɔe ra. Na kui e noma Alatala xa wali rabade.»

¹² «Lewi bōnsɔe mixie xa e belexe sa na tuura firinyie ma. Keren bama yunubi xafari serexe nan na, boore ba serexe gan daaxi ra, alako e xa yunubie xa xafari.

¹³ Lewi bōnsɔe na ti Haruna nun a xa die ya i, i xa e dentegɛ a serexe ki ma Alatala be.

¹⁴ A lima ne, na temui, i bara Lewi bōnsɔe tan ba Isirayilakae ya ma, e xa findi n gbe ra.»

¹⁵ «I na ge e raseniyende a serexe ki ma, Lewi bōnsɔe fama ne sode e xa hōrōmōlingira wali kui.

¹⁶ Isirayilakae nan e ra naxee findixi n gbe ra Isirayila di singe birin jɔxɔe ra.

¹⁷ Isirayila di singe birin nun e xa xuruse di singe birin findixi n gbe nan na, kafi n sa Misirakae xa di singe birin faxa temui naxe.

¹⁸ N naxa Lewi bōnsɔe tongo Isirayila di singe birin jɔxɔe ra.

¹⁹ N bara e so Haruna nun a xa die yi ra Isirayilakae tagi, alako e xa hōrōmōlingira wali raba Isirayilakae xili ra. E man xa yunubi xafari serexe ba Isirayilakae be, alako gbaloe yo naxa goro Isirayilakae ma e na makore yire seniyenxi ra temui naxe.»

²⁰ Munsa, Haruna, nun jama birin naxa na raba Lewi bōnsɔe ra alo Alatala a yamari ki naxe.

²¹ Lewi bōnsɔe naxa e yete raseniyen, e naxa e xa dugie xa. Haruna naxa e dentegɛ Alatala be. A naxa e xa yunubi xafari serexe ba e be e xa seniyen.

²² Na to ba a ra, Lewi bōnsɔe naxa fa e xa wali suxu hōrōmōlingira xa fe ra Haruna nun a xa die xa yaamari bun ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²³ Alatala naxa a masen Munsa be,

²⁴ «Lewi bõnsõe mixie xa simaya na je mɔxɔɲen nun suuli li, e noma hɔrɔmɔlingira wali suxude.

²⁵ E na je tongo suuli soto, e xa na wali lu naa.

²⁶ E noma e ngaxakerenyie malide na wali kui, kɔnɔ e tan mu noma na rabade sɔnɔn. I xa na seriye suxu Lewi bõnsõe xa fe ra hɔrɔmɔlingira wali rabafe ma.»

9

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Isirayilakae to mini Misira bɔxi ma, e fa lu gbengberen yire je firin, na kike singe Alatala nu bara a masen Munsa be Turusinina gbengberenyi ma,

² «Isirayilakae xa Sayamaleke Dangi Sali raba

³ yi kike xi fu nun naani, soge dula temui alo a yamarixi ki naxe.»

⁴ Munsa naxa a fala Isirayilakae be, a e xa Sayamaleke Dangi Sali raba.

⁵ E naxa na sali raba kike singe xi fu nun naani soge dula temui Turusinina gbengberenyi ma. E naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

⁶ Kɔnɔ na lɔxɔe, mixi ndee mu nɔ Sayamaleke Dangi Sali raba barima e nu bara din mixi fure ra, e fa findi seniyentare ra na lɔxɔe. Na lɔxɔe kerenyi e naxa siga Munsa nun Haruna yire.

⁷ E a fala e be, «Muxu mu seniyen fure xa fe ra, kɔnɔ munfe ra muxu mu lan muxu xa fa muxu xa hadiya ra Alatala be alo Isirayilaka birin?»

⁸ Munsa naxa e yaabi, «Wo mame ti sinden, n xa a mato Alatala naxan yamarima wo xa fe ra.»

⁹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁰ «Xa wo mu seniyen fure nde xa fe ra, xa na mu a ra wo na biyaasi kui, wo man noma Sayamaleke Dangi Sali rabade Alatala xa binye bun ma, keli wo tan ma han a sa wo bõnsõe li.

¹¹ Kɔnɔ e tan xa a raba kike firin nde xi fu nun naani soge dula temui. E yexee don a nun taami lebinitare nun burexe xone ra.

¹² A donxɔe yo naxa lu han geesege. A xori fan mu ibɔoma. E xa na sali raba a seriye ki ma.

¹³ Kɔnɔ xa mixi seniyenxi naxan mu na biyaasi kui, a tondi Sayamaleke Dangi Sali rabade, na kanyi lanma a xa ba Alatala xa nama ya ma, barima a mu fa hadiya ra Alatala be a waxati. Na kanyi fama ne a xa yunubi sare sɔtode.»

¹⁴ «Xa i xa xɔɲe nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe, a xa a raba a seriye ki ma. Seriye naxan saxi taa kanyie ma, na seriye kerenyi nan luma na xɔɲe fan ma.»

¹⁵ Hɔrɔmɔlingira ti lɔxɔe, saate walaxee na dennaxe, nuxui nde naxa dusu na xun na. Keli nunmare han kuye iba, a nu na hɔrɔmɔlingira fari, a maniyaxi te ra.

¹⁶ Temui birin a nu na na ki ne, nuxui nu na hɔrɔmɔlingira fari yanyi ra, a fa yanba alo te kɔe ra.

¹⁷ Nuxui nefe keli hɔrɔmɔlingira xun ma, Isirayilakae fan bara keli, e jere folo han a goro, e fa yonkin menni.

¹⁸ Na kui Isirayilakae nu jereima Alatala xa yaamari nan bun ma, e man nu yonkinma Alatala xa yaamari nan ma. Fanni nuxui na hɔrɔmɔlingira xun ma, e fan yonkinma menni ne.

¹⁹ Xa nuxui sa bu hōrōmōlingira fari a gbe ra, Isirayilakae nu birama Alatala xa yaamari nan fōxō ra, e lu mēnni.

²⁰ Tēmui ndee na nuxui mu buma, a keli. Isirayilakae nu luma Alatala xa yaamari nan bun ma, e fan keli, e yonkin nuxui yire.

²¹ Tēmui ndee nuxui bara lu yire xi keren, keli kōe ra han kuye iba, a fa siga. A nefe keli, Isirayilakae fan bara keli, e bira a fōxō ra.

²² Xa nuxui lu hōrōmōlingira xun ma xi firin, xa na mu kike keren, xa na mu jē keren, Isirayilakae mu nu kelima e yonkinde, fo na nuxui na keli hōrōmōlingira xun ma tēmui naxe.

²³ E nu yonkinma Alatala xa yaamari nan bun ma, e nu kelima Alatala xa yaamari nan bun ma. E nu birama Alatala xa yaamari nan fōxō ra, a naxan fixi Munsa saabui ra.

10

Sara firin gbeti daaxi

¹ Alatala naxa a masen Munsa bē,

² «I xa sara firin yailan gbeti bonbōxi ra. E rawalima pama xilife nan na malanyi. E man nawalima pama kelife nan na biyaasi tēmui.

³ E firin na fe tēmui keren, pama birin xa malan i yire hōrōmōlingira dē ra.

⁴ Xa sara keren nan fe, Isirayila yareratie nun kuntigie gbansan xa malan i yire.»

⁵ «Wo kelima biyaaside tēmui naxe, sarae xa fe keren. Na kui naxee dōxōxi sogetede, e xa siga.

⁶ Sarae na fe firin, naxee dōxōxi yirefanyi ma, nee fan xa siga. Sara xui nan a masenma pama siga tēmui bara a li.

⁷ Sara xui kēpa gbete nan a masenma pama malan tēmui bara a li.»

⁸ «Haruna bōnsōe sērexedubee nan na sarae fema. Sēriye nan na ra wo tan nun wo bōnsōe bē abadan.

⁹ Wo na wo yaxuie gere wo xa bōxi ma tēmui naxe, wo xa na sarae fe. Alatala jōxō sama nē wo xōn, a wo ratanga wo yaxuie ma.

¹⁰ Wo xa sali lōxōe xungbee nun wo xa kike nēene sali lōxōe, wo man xa na sarae fe wo sērexe gan daaxie nun xanuntēya sērexee bama tēmui naxe. Na nan a niyama, n nan n jōxō sama wo xōn ma. N tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

Isirayilakae tife kira xōn ma

¹¹ Jē firin nde kike firin nde xi mōxōjēn lōxōe, nuxui naxan nu dōxōxi hōrōmōlingira xun ma, Ala xa seede nu na dennaxe, a naxa jere folo.

¹² Na kui Isirayilakae naxa keli Turusinina gbengberenyi ma, e bira na nuxui fōxō ra han a sa ti Paran gbengberenyi xun ma.

¹³ Alatala naxa e yamari Annabi Munsa saabui ra, e xa na biyaasi singe folo.

¹⁴ Yuda bōnsōe naxa ti yare, e xa tōnxuma tixi e ya ra. E xunyi nu na Aminadabo xa di xeme Naxason nan na.

¹⁵ Suwara xa di xeme Netaneeli nan nu na Isakari bōnsōe xunyi ra.

¹⁶ Xelon xa di xeme Eliyabi nan nu na Sabulon bōnsōe xunyi ra.

¹⁷ Hōrōmōlingira to mafagati, Gerison xa di xeme nun Merari xa di xeme naxa a xanin.

¹⁸ Ruben bōnsōe naxa bira e fōxō ra, e xa tōnxuma tixi e ya ra. Sedeyuri xa di xeme Elisuru nan nu na e xunyi ra.

¹⁹ Simeyɔn bɔnsɔɛ naxa bira e fɔxɔ ra. Surisadayi xa di xeme nan nu na e xunyi ra.

²⁰ Gadi bɔnsɔɛ naxa bira e fɔxɔ ra. Duweli xa di xeme Eliyasafa nan nu na e xunyi ra.

²¹ Kehati xabile naxa bira e fɔxɔ ra hɔrɔmɔlingira se seniyenxie ra. Booree tan lan ne e xa hɔrɔmɔlingira ti beenu Kehati xabile xa so.

²² Eframi bɔnsɔɛ naxa bira e fɔxɔ ra, e xa tɔnxuma tixi e ya ra. Amixudi xa di xeme Elisama nan nu na e xunyi ra.

²³ Manasi bɔnsɔɛ naxa bira e fɔxɔ ra. Pedasuru xa di xeme Gamaliyeli nan nu na e xunyi ra.

²⁴ Gideyoni xa di xeme Abidan nan nu na Bunyamin bɔnsɔɛ xunyi ra.

²⁵ Dana bɔnsɔɛ naxa jere e birin xanbi ra, e xa tɔnxuma tixi e ya ra. Amisadayi xa di xeme Axiyeseri nan nu na e xunyi ra.

²⁶ Okiran xa di xeme Pagiyeli nan nu na Aseri bɔnsɔɛ xunyi ra.

²⁷ Enan xa di xeme Axira nan nu na Nafatali bɔnsɔɛ xunyi ra.

²⁸ Isirayilakae nu jerema na ki ne e gali ki ma.

Kelife Turusinina geya

²⁹ Munsa naxa a fala a bitanyi Reyuweli Madiyanka xa di xeme Xobabo be, «Muxu na sigafe Alatala dennaxan laayidixi muxu be. I fan xa fa. Na findima sooneya nan na i be, barima Alatala bara laayidi tongo a fe fanyie rabama ne Isirayila be.»

³⁰ Xobabo naxa a yaabi, «Ade, n xa gbilen n xɔnyi n ma mixie tagi.»

³¹ Munsa naxa a maxandi, «Yandi, i naxa keli muxu xun ma. I tan nan yi gbengberenyi birin kolon muxu nɔma yonkinde dennaxe. I findima muxu raperema nan na.

³² Xa i muxu matima, muxu i kima ne heeri ra Alatala fama naxan fide muxu ma.»

³³ E naxa keli Alatala xa geya bun ma, e xi saxan jere raba. Alatala xa saate kankira nu tixi e ya ra na xi saxan bun ma yonkinde fenfe ra.

³⁴ E to nu kelima e yonkinde, Alatala xa nuxui nu tixi e xun ma feɛpenyi kui.

³⁵ E to nu saate kankira rakelima temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa keli, i xa i yaxuie rayensen. Naxee i xɔnxi, nee fan xa e gi i ya ra.»

³⁶ E to nu saate kankira ragoroma temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa i magoro Isirayila nama wuyaxi tagi.»

11

Isirayilakae mawafe

¹ Lɔxɔɛ nde, nama naxa e mawa e xa tɔɔre xa fe ra Alatala ya i. Alatala naxa xɔnɔ na fe ma, a fa te rasin nama tagi, a yire nde gan yonkinde seeti ma.

² Nama to gbelegbele Munsa ra, a naxa Alatala maxandi. Na kui te naxa xuben.

³ E naxa na yire xili sa Tabera, na nan na ki «Te mankanɛ,» barima Alatala nu bara te rasin e tagi.

⁴ Mixi kobi ndee to wa donse mɔoli gbete xɔn ma, Isirayilakae man naxa e mawa, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xɔn!

⁵ Muxu muxu ratuma na donse fanyi ma muxu naxan sɔto Misira bɔxi ma kɔbiri xanbi, alɔ yexe, kaakunboosi, basiketi, yebe, nun yebe maniye.

⁶ Kɔnɔ yakɔsi donse xɔli mu na muxu ma, barima <mana> donse nan tun na be.»

⁷ Na «mana» nu luxi nɛ alɔ funden xɔri fiixɛ.

⁸ Nama nu minima a matongode, e fa a din gɛmɛ ra, xa na mu, mulunyi kui. E nu lɛki yaɪlanma a ra. A nu luxi alɔ ture nu na a ma.

⁹ Mana nu goroma xini goro tɛmɛi.

¹⁰ Munsa naxa pama wa xui ramɛ. Mixi birin nu e mawama e xɔnyi. Alatala naxa xɔnɔ ki fanyi ra. Munsa naxa kɔntɔfli.

¹¹ A naxa Alatala maxɔrin, «N Marigi, munfe ra i bara yi kɔntɔfli lu i xa kɔnyi ma? N munse rabaxi naxan a niyama i xa yi pama xa kote dɔxɔ n xun ma? N tan nan nu wama a xɔn?

¹² N tan nan e barixi? Munfe ra i bara e sa n bɛlɛxɛ, n xa e xanin bɔxi ma i naxan laayidixi e benbae bɛ, alɔ dinge a xa di xaninma ki naxɛ?

¹³ N sube sɔtɔma minden yi pama birin bɛ? E e mawama e wama sube xɔn.

¹⁴ N keren mu nɔma yi pama birin xa kote ra, a binya n bɛ.

¹⁵ Faxɛ nan fisa na kote bɛ. Xa n ma fe rafan i ma, i naxa n xun nakana.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «Isirayila fori tongo solofere malan n bɛ, i naxee kolon taa yarɛratie nun kuntigie ra. E xa e malan hɔrɔmɔlingira dɛ ra i sɛti ma.

¹⁷ N fama gorode i yire, won xa wɔyɛn. N Xaxili Sɛniyɛnxi naxan fixi i ma, n na nde bama i ma, n xa na sa e fan ma, alako i keren naxa yi pama xa kote xanin sɔnɔn. Wo nun na kuntigie nan a xaninma fa.»

¹⁸ «A fala pama bɛ, <Wo xa wo yetɛ rasɛniyɛn, barima tina wo sube donma nɛ. Alatala bara wo wa xui mɛ, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xɔn ma. Lufe Misira nan fisa.» Alatala fama sube fide wo ma wo naxan donma.

¹⁹ Kɔnɔ wo mu a donma xɛ xi keren, xa na mu xi firin, xa na mu xi suuli, xa na mu xi fu, xa na mu xi mɔxɔpɛn.

²⁰ Wo a donma nɛ han kike keren, han a mini wo pɔɛ kui, han a rapaaxu wo ma, barima wo bara Alatala rabɛnin, naxan na wo ya ma. Wo bara wo mawa a falafe ra, «Munfe ra muxu minixi Misira?»»

²¹ Munsa naxa a masen Alatala bɛ, «I a falama i sube fima yi pama ma kike keren bun ma? N na xɛmɛ wulu kɛmɛ senni nan ya ma.

²² Xuruse gɔɔrɛ mu nɔma e ralide sube ra. Hali yɛxɛ naxee na baa ma, e mu nɔma e ralide.»

²³ Alatala naxa a yaabi, «N senbɛ xurun na rabade? I fama a kolonde xa n ma wɔyɛnyi findixi nɔndi nan na.»

²⁴ Munsa naxa siga Alatala xa masɛnyi dɛntɛgedɛ pama bɛ. A naxa pama forie mixi tongo solofere malan Ala xa hɔrɔmɔlingira rabilinyi.

²⁵ Alatala naxa goro nuxui kui, a masɛnyi ti Munsa bɛ. A naxa a yetɛ Xaxili Sɛniyɛnxi nde tongo naxan nu na Munsa ma, a a sa na fori mixi tongo solofere ma. Na Xaxili Sɛniyɛnxi to goro e ma, e naxa so masɛnyi tife Ala xili ra, kɔnɔ e mu a ikuya.

²⁶ Kɔnɔ xɛmɛ firin nu na na fori tongo solofere ya ma naxee mu siga malanyi. E mu siga hɔrɔmɔlingira yire, e naxa lu yonkinde kui. Kɔnɔ Ala Xaxili Sɛniyɛnxi naxa goro e fan ma, e fa masɛnyi ti Ala xili ra pama tagi.

²⁷ Fonike nde naxa a gi, a sa a fala Munsa bɛ, «Eledade nun Medadi na masɛnyi tife Ala xili ra pama tagi.»

²⁸ Nunu xa di xɛmɛ Yosuwɛ, naxan nu Munsa malima kafi a fonike tɛmɛi, a naxa a fala Munsa bɛ, «N marigi, i xa na fe dan.»

²⁹ Munsu naxa a yaabi, «I tɔɔnɛ tife n tan nan ma fe ra? A xoli n ma Alatala xa pama birin findi namɔɔnɔmɛe ra naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi soto!»

³⁰ Na temui, Munsu nun Isirayila kuntigie naxa gbilen pama ya ma.

³¹ Alatala naxa foye xungbe ramini kelife baa ma, naxan xoni gbege radin pama yonkinde rabilinyi, han kelife yonkinde tagi, a sa dɔxɔ fɛɛɔnɛn keren jere ra.

³² Nama naxa fɛɛɔnɛn na xonie matongo ra, han na kuye iba. E man naxa fɛɛɔnɛn xonie matongo ra, han kankan naxa paani ya fu soto, litiri keme saxon tongo suuli sama paani naxan kui. E naxa e rafen e xa yonkinde rabilinyi.

³³ Kɔɔɔ beenu Isirayilakae xa ge na sube donde, Alatala naxa xɔɔɔ e ma, a e paxankata a xɔɔɔɔɔe ra.

³⁴ E naxa na yire xili sa Kibiroti Hataawa, na nan na ki «milante gaburi,» barima milante gali nan nagata menni.

³⁵ Nama naxa keli Kibiroti Hataawa, e sa yonkin Xaseroti.

12

Mariyama nun Haruna Munsu xili kanafe

¹ Munsu to nu bara Kusi gine dɔxɔ, Mariyama nun Haruna naxa Munsu mafala,

² a falafe ra, «Alatala woyenma Munsu nan gbansan saabui ra? A mu woyenma muxu fan saabui ra?» Alatala naxa na masenyi me.

³ Munsu nu findixi yete magoroe nan na dangife mixi birin na.

⁴ Alatala naxa Munsu, Haruna, nun Mariyama xili keren na, a e birin xa siga hɔɔmɔlingira. E to siga naa,

⁵ Alatala naxa goro nuxui kui hɔɔmɔlingira de ra. A naxa Haruna nun Mariyama xili. E firin naxa e maso a ra.

⁶ Alatala naxa a masen e be, «Wo tuli mati n ma masenyi ra. N namɔɔnɔmɛe xɛɛma wo ya ma temui naxe, n nan n yete masenma na kanyi be laamatunyi nan kui. N woyen a ra xiye ra.

⁷ Kɔɔɔ n ma konyi Munsu tan gbe mu na na ki xɛ. A tan findixi n dugutege nan na n ma wali birin kui.

⁸ N na n ma masenyi makenenma a be, n mu taali woyenyi rawalima muxu tagi. N nan n yete masenma a be, a fa n niini igbefe. Munfe ra wo mu gaaxu n ma konyi Munsu mafalafe ra?»

⁹ Alatala naxa xɔɔɔ e ma, a fa keli e xun ma.

¹⁰ Nuxui to keli hɔɔmɔlingira xun ma, Mariyama fate naxa rafixe kune ra keren na. Haruna to a to, kune na Mariyama fate birin ma,

¹¹ a naxa Munsu mayandi, «Yandi, n marigi, i naxa muxu raton muxu xa yunubi xa fe ra, muxu naxan nabaxi muxu xa xaxilitareja kui.

¹² Mariyama naxa lu alo di naxan faxaxi a nga furi, naxan fate seeti bɔɔxi beenu a bari temui.»

¹³ Munsu naxa a xui rate Alatala ma, «N Marigi, n bara i maxandi, a rayalan!»

¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «Xa a baba deye bɔxun a yatagi, a mu yaagima xɛ han lɔxun keren? I xa a ramini pama ya ma. A na ge lɔxun keren nabade pama yonkinde fari ma, wo nɔma a rasode wo ya ma.»

¹⁵ Na kui, e naxa a ramini pama ya ma, a xi solofere raba yonkinde fari ma. Nama mu keli e yonkinde han Mariyama naxa ragbilen e ya ma.

¹⁶ Na to ba a ra, jama naxa keli Xaseroti, e naxa sa yonkin Paran gbengberenyi ma.

13

Kanaan boxi rabenfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «I xa yarerati keren keren sugandi bõnsõ birin ya ma, i xa e xee Kanaan boxi ma, e xa sa na boxi raben, n naxan fima Isirayilakae ma.»

³ Munsa naxa na mixie xee kelifa Paran gbengberenyi ma, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. Na mixi birin findi Isirayila kuntigie nan na.

⁴ E xilie nan yi ki:

Kelifa Ruben bõnsõ ma, Sakuru xa di xeme Samuwa.

⁵ Kelifa Simeyon bõnsõ ma, Xori xa di xeme Safati.

⁶ Kelifa Yuda bõnsõ ma, Yefune xa di xeme Kalebi.

⁷ Kelifa Isakari bõnsõ ma, Yusufu xa di xeme Yigali.

⁸ Kelifa Eframi bõnsõ ma, Nunu xa di xeme Hoseya.

⁹ Kelifa Bunyamin bõnsõ ma, Rafu xa di xeme Paliti.

¹⁰ Kelifa Sabulon bõnsõ ma, Sodi xa di xeme Gadiyeli.

¹¹ Kelifa Yusufu xa di, Manasi bõnsõ ma, Susi xa di xeme Gadi.

¹² Kelifa Dana bõnsõ ma, Gemali xa di xeme Amiyeli.

¹³ Kelifa Aseri bõnsõ ma, Mikayeli xa di xeme Seturu.

¹⁴ Kelifa Nafatali bõnsõ ma, Fofisi xa di xeme Naxabi.

¹⁵ Kelifa Gadi bõnsõ ma, Maki xa di xeme Geyuweli.

¹⁶ Xeme xilie nan na ki Munsa naxee xee Kanaan boxi rabende. Munsa naxa Nunu xa di xeme Hoseya xili sa Yosuwe.

¹⁷ Munsa to e xee Kanaan boxi rabende, a naxa a fala e be, «Wo xa mini Negewi gbengberenyi biri, han wo geyae yire li.

¹⁸ Wo xa na boxi raben, wo xa a kolon xa mennikae senbe gbo, xa e senbe mu gbo, xa e wuya, xa e mu wuya.

¹⁹ Wo xa a mato xa na boxi fan. Wo xa a kolon xa tete na na taae rabilinyi ma.

²⁰ Wo xa a mato xa na boxi fan sansi be, xa wurie gbo naa. Wo kata wo xa fa na sansi bogi ndee ra.» Weni bilie bogi singe temui nan nu a ra.

²¹ E naxa sa na boxi raben, kelifa Sini gbengberenyi ma, han Rexobo, Xamata mabiri.

²² E naxa dangi Negewi gbengberenyi ra, e sa Xebiron li, Anaki xa die Aximan, Sesayi, nun Talamayi nu sabatixi dennaxe. Xebiron taa nu tixi ne solofere beenu Sowan taa xa ti Misira.

²³ E to Esekoli gulunba li, e naxa weni bili salonyi nde rasege, a tonsõ nu na naxan ma. Mixi firin naxa na xanin wuri kuye ra. E naxa xore bogi nde fan tongo, a nun bogise nde naxan xili girenadi, naxan maniye koobe ra.

²⁴ E naxa na yire xili sa Esekoli, na nan na ki «Tonsõ yire,» na weni bogi tonsõ xa fe ra, e naxan baxi.

²⁵ E to xi tongo naani raba naa na boxi rabende, e naxa gbilan

²⁶ Munsa, Haruna, nun Isirayila jama yire. E nu na Kadesi, Paran gbengberenyi ma. Menni e naxa dentegẽ sa, e na boxi sansi bogie masen e be.

²⁷ E naxa a fala Munsa be, «Muxu so ne boxi ma, i muxu xee dennaxe. Boxi nan a ra, kumi nun xipe xeleva dennaxe. Na bogise ndee nan ya.

²⁸ Kɔnɔ pama naxan sabatixi na bɔxi ma, e senbe gbo. Tete dɔxɔxi taa birin na. Taa xungbe nan e ra. Muxu Anaki bɔnsɔɛ yati toxi nɛ naa.

²⁹ Amalekikae sabatixi Negewi gbengberenyi nan ma. Xitikae, Yebusukae, nun Amorikae, nee nan sabatixi geya yire. Kanaankae tan sabatixi baa de nan na, a nun Yuruden xure de ra.»

³⁰ Kalebi naxa pama masabari Munsu ya xɔri, a falafe ra, «Won xɛɛ! Won xa yi bɔxi findi won gbe ra. Won nɔma na rabade.»

³¹ Kɔnɔ boore naxee siga bɔxi rabende, nee naxa a fala, «Won mu nɔma sigade na pama gereede. E senbe gbo won be!»

³² Na kui e naxa fe jaaxi fala na bɔxi xa fe ra Isirayila pama be. E naxa a fala, «Muxu bɔxi naxan nabenxi, bɔxi nan a ra naxan mixi faxama. Mixi gbangbalanyie sabatixi naa.

³³ Muxu anabiyoroɛ to nɛ naxan fatanxi Anaki bɔnsɔɛ ra. Muxu nu luxi nɛ alo katɔe e mabiri. E tan yo, muxu tan yo, e birin a toxi na ki nɛ.»

14

Isirayilakae Ala matandife

¹ Nama naxa wa xui ramini kɔɛ ra.

² Isirayilaka birin nu fa wɔyɛn na Munsu nun Haruna ma, e nu a fala, «A nu fisa muxu xa faxa Misira, xa na mu a ra yi gbengberen yire.

³ Munfe ra Alatala muxu rasofe yi bɔxi ma, muxu xa faxa santidegema ra, muxu xa die nun muxu xa ginɛe xa suxu gere kui. A mu fisa muxu xa gbilen Misira?»

⁴ E naxa a fala e boore be, «Won mange keren ti won xun na, won xa gbilen Misira.»

⁵ Munsu nun Haruna naxa e yatagi rafelen bɔxi ma Isirayilaka birin ya xɔri.

⁶ Nunu xa di xeme Yosuwe nun Yefune xa di xeme Kalebi naxa e xa donma ibɔɔ sunnunyi kui. Na mixi firin nu na na xɛɛrae ya ma, naxee siga Kanaan bɔxi rabende.

⁷ E naxa fa yi masenyi ti pama be, «Muxu bɔxi naxan matoxi, bɔxi fanyɛ fanyi nan a ra.

⁸ Xɛɛ nun kumi yire nan a ra. Xa Alatala na won be, a won nasoma nɛ naa, a na bɔxi fi won ma.

⁹ Yandi, wo naxa Alatala matandi. Wo naxa gaaxu na bɔxi mixie ya ra. Won nɔma nɛ e ra. E sanke yo mu na sɔnɔn, barima Alatala na won tan nan be. Wo naxa gaaxu e ya ra.»

¹⁰ Nama nu wama e magɔnɔfe, kɔnɔ Alatala xa nɔre naxa mini hɔrɔmɔlingira Isirayilaka birin ya xɔri.

¹¹ Alatala naxa a masen Munsu be, «Yi pama bama n maberefe mun temui? Munfe ra e siikema hali n kaabanakoe rabama e tagi?

¹² N xa wuganyi radin e ma, n nee faxa. Na temui n bɔnsɔɛ xungbe senberna nde rakelima nɛ i saabui ra, naxan dangi e tan na.»

¹³ Munsu naxa Alatala yaabi, «Misirakae bara a kolon, a i yi pama ramini e xa bɔxi ra i senbe nan na.

¹⁴ E bara bekae rakolon. Nee bara a me, a i tan Alatala na i xa pama foxo ra, a i i yete masenma e ma, a i nuxui sama e xun ma, a i jɛrɛma e ya ra nuxui kui yanyi ra, nun te kui kɔɛ ra.

¹⁵ Xa i fa yi pama birin faxa kerenyi ra, bɔnsɔɛ naxee i xa fe mexi, e a falama nɛ,

¹⁶ «Alatala senbe yo mu nu noma yi pama rasode boxi ma, a naxan laayidixi e be. Na nan a ra, a e birin sonto gbengberenyi ma.»

¹⁷ «I xa i senbe masen e be, alo i tan yati a yitaxi ki naxe, a falafe ra,

¹⁸ «N mu xonoma mafuren mafuren. N ma dipe nun fanyi gbo. N mixie xa yunubie nun fe paaxie xafarima. Kono n mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasama. N benbae xa yunubi sare dɔxoma e xa die xun ma han bɔnsɔe saxon, xa na mu naani.»

¹⁹ Yandi, n bara i maxandi, dipe i xa pama xa yunubi ma i xa hinne xa fe ra, alo i a rabaxi kabi e mini Misira temui naxe.»

²⁰ Alatala naxa a yaabi, «N bara dipe i xa maxandi xa fe ra.

²¹ Kono, n bara n kali, nondi nan a ra alo n to na na, alo n ma nɔre naxan boxi rafema,

²² xeme naxan birin n ma nɔre nun n ma kaabanakoe toxi, n naxee raba Misira nun gbengberenyi ma, kono e fa muruta n ma han sanya fu tuli xɔrɔxɔe ra,

²³ nee sese mu boxi toma, n naxan laayidixi e benbae be. Naxan birin murutaxi n ma, e sese mu na toma.

²⁴ Kono n ma konyi di Kalebi to bira xaxili gbete foxo ra, a fa n nabatu, n a tan nasoma ne na boxi ma, a naxan nabexi. A bɔnsɔe ke sɔtoma ne naa.

²⁵ Amalekikae nun Kanaankae to sabati gulunba kui, tina wo xa wo mafindi, wo xa gbilen gbengberenyi ma Xulunyumi Baa mabiri.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

²⁷ «Yi pama kobi n matandima han mun temui? N bara Isirayilakae xui me, e naxan falama n be, e ti n kanke.

²⁸ A fala e be, «N bara n kali, nondi nan a ra, alo n to na na, n a rabama ne wo be alo n a mexi wo de i ki naxe.

²⁹ Wo tan matandilae, naxan birin kontixi Isirayila pama ya ma, naxee xa simaya bara dangi je mɔxɔɔen na, wo faxama ne yi gbengberenyi ma.

³⁰ Wo mu soma boxi ma n naxan laayidi wo be, fo Yefune xa di xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwe.

³¹ Wo xa die, wo naxee ma a e birin faxama gere nan kui, n nee tan nasoma ne na boxi kui, wo mɛxi naxan na.

³² Wo faxama gbengberenyi nan ma, wo furee luma na ne.

³³ Wo xa die findima jɛretie nan na je tongo naani bun ma yi gbengberenyi ma. E wo xa yunubi sare xaninma han wo birin faxa gbengberenyi ma.

³⁴ Wo xi xasabi naxan naba na boxi rabende, wo na je xasabi rabama gbengberenyi ma wo xa yunubi xa fe ra. Wo to xi tongo naani raba na boxi rabende, wo fama ne je tongo naani rabade gbengberenyi ma, alako wo xa a kolon n na yunubi xonxi ki naxe.

³⁵ N tan Alatala, n bara ge wɔyende. N bara na nate tongo yi pama kobi xa fe ra, naxan ti n kanke. E birin faxama ne gbengberenyi ma.»

³⁶ Munsa xa xɛrae to gbilen kelifa na boxi rabende, e naxa fe xɔrɔxɔe fala na boxi xa fe ra han Isirayila pama naxa ti Munsa kanke.

³⁷ Na kui, Alatala naxa e faxa keren na.

³⁸ Na xɛrae ya ma, Yefune xa di xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan gbansan mu faxa.

³⁹ Munsa to na masenyi ti Isirayila pama be, e naxa sunnun ki fanyi.

⁴⁰ E naxa keli subaxe ma, e xa te geya longori. E naxe, «Muxu xa te yire, Alatala dennaxe masenxi muxu be. Muxu bara yunubi raba.»

⁴¹ Munsa naxa e maxorin, «Wo Alatala xa yaamari nan matandife? Wo mu geenima na kui.

⁴² Wo naxa te de, barima Alatala mu na wo ya ma sɔnɔn. Wo naxa a niya wo yaxuie xa nɔ wo ra.

⁴³ Amalekikae nun Kanaankae na wo ya ra, e wo sɔntɔma nɛ e xa santidegema ra. Wo to bara wo kobe so Alatala ra, a mu na wo foxɔ ra.»

⁴⁴ Kɔnɔ Isirayila pama mu e tuli mati Munsa ra. E naxa te geya yire, kɔnɔ Alatala xa saate kankira nun Munsa mu keli pama xa yonkinde.

⁴⁵ Amalekikae nun Kanaankae naxee nu sabatixi na geya yire, e naxa goro Isirayilakae xili ma, e fa e bɔnbɔ, e e masege han Horoma.

15

Hadiya naxan sama serexe fari

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, «Wo na so bɔxi ma, n dennaxan fixi wo ma sabatide ra,

³ xa wo wama xuruse bafe serexe ra naxan nafan Alatala ma, alo serexe gan daaxi, laayidi serexe, serexe panigexi, xa na mu a ra sali serexe,

⁴ wo xa sansi xori dinxi serexe sa na fari, naxan findima sansi xori dinxi luxutaxi kilo saxon masunbuxi ture litiri keren nun a tagi ra,

⁵ a nun weni litiri keren nun a tagi. Na sama serexe gan daaxi nun serexe panigexi nan xun ma naxan findima yexee ra.

⁶ Xa a sa findi yexee kontonyi nan na, wo xa sansi xori dinxi serexe sa na fari, naxan findima sansi xori dinxi luxutaxi kilo senni masunbuxi ture litiri firin na,

⁷ a nun weni litiri firin. Na ganxi rafan Alatala ma.»»

⁸ «Xa wo wama ninge bafe serexe ra naxan nafan Alatala ma, alo serexe gan daaxi, laayidi serexe, xanunteya serexe,

⁹ wo xa sansi xori dinxi serexe sa na fari, naxan findima sansi xori dinxi luxutaxi kilo solomanaani naxan masunbuxi ture litiri saxon na,

¹⁰ a nun weni litiri saxon. Na ganxi rafan Alatala ma.»

¹¹ «Na nan nabama ninge, yexee kontonyie, yexeee, nun sie birin be wo naxan bama serexe ra.

¹² Wo xa na raba xuruse birin be.

¹³ Isirayilaka birin xa a raba na ki nɛ e xa serexe birin be, e naxan bama te ra Alatala be.

¹⁴ Xɔpɛ naxee na wo ya ma, e fan xa a raba na ki e serexe gan daaxi bama temui naxe. Na rafan Alatala ma.

¹⁵ Seriyɛ keren nan luma pama birin be, Isirayilakae ba, xɔpɛ ba. Keli wo tan ma, han wo xa die, nun nee fan xa die naxee fama, wo tan yo, xɔpɛ yo, wo birin xa Alatala xa seriyɛ suxu na ki nɛ.

¹⁶ Isirayilakae ba, xɔpɛ ba, wo birin na seriyɛ keren nun yaamari keren nan bun ma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁸ «A fala Isirayilakae be, «Wo na so bɔxi ma, n wo rasofe dennaxe,

¹⁹ wo fa na bɔxi daxamui sɔtɔ, wo xa nde ba serexe ra n be.

²⁰ Wo na taami singe yailan sansi xori nɛɛnɛ ra, wo xa nde ba serexe ra n be, alo wo sansi xori nɛɛnɛ nde bama ki naxe xɛ xaba temui lonyi yire.

²¹ Wo xa na taami singe ba Alatala be pɛ yo pɛ.»»

Yunubi panigetare

²² «Xa a sa li wo tantanxi ne Alatala xa yaamarie suxufe kui, a naxee masenxi Munsa be,

²³ kelife na masen temui, han wo xa die xa mamadie xa temui,

²⁴ xa wo mu na raba wo janige ra, wo a raba kolontareya kui, nama xa tuura ba serexe gan daaxi ra, naxan nafan Alatala ma. Wo xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe sa na fari a raba ki ma, a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra.

²⁵ Serexedube yunubi xafari maxandima ne Isirayilaka birin be. Alatala dipema ne e ma. Yunubi nan a ra, e mu naxan janigexi. E man bara serexe gan daaxi ba Alatala be, a nun e xa yunubi xafari serexe.

²⁶ Na yunubi xafarima ne Isirayilaka birin nun e xa xopæ be, barima tantanyi na nu a ra.»

²⁷ «Xa mixi keren nan yunubi raba janigetareja kui, a xa si gine keren ba yunubi xafari serexe ra, naxan bara je keren soto.

²⁸ Serexedube yunubi xafari maxandima ne na mixi be naxan yunubi raba janigetareja kui Alatala ya xori. Na na jon, a xa yunubi bara xafari.

²⁹ Na seriye kerenyi na Isirayilakae nun e xa xopæ be, yunubi rabafe janigetareja xa fe ra.

³⁰ Konɔ xa mixi nde sa Alatala matandi a janige ra, a findi Isirayilaka ra, a findi xopæ ra, na kanyi kerima ne nama tagi.

³¹ A bara Alatala xa masenyi mabere, a bara Alatala xa seriye matandi. Na kanyi kerima ne nama tagi, barima na yunubi kote dɔxoxi a xun ma.»

Malabui loxæ kanafæ

³² Isirayilakae to nu na gbengberenyi ma, e naxa mixi nde li malabui loxæ a yege fenfe.

³³ E naxa a xanin Munsa nun Haruna xon nama ya xori.

³⁴ E naxa a suxu, konɔ e mu a jaxankata, barima nate mu nu tongoxi a xa fe ra sinden.

³⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi xemæ lan ne a xa faxa. Nama birin xa a magono han a faxa yonkinde fari ma.»

³⁶ Nama birin naxa a ramini e yonkinde fari ma, e a magono han a faxa, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

Sosee xa seriye

³⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,

³⁸ «A fala Isirayilakae be, e tan nun e xa die xa mamadie e xa e xa sosee sanbunyi rafutufutu, e gese gere daaxi xiri a de i.

³⁹ Na sanbunyi rafutufutuxi findima tonxuma nan na wo be, alako wo xa ratu Alatala xa yaamarie ma, wo man xa e rabatu. Wo naxa bira wo yete waxonfee foxo ra, naxee wo ratantanma.

⁴⁰ Na nan a niyama, wo ratuma n ma yaamarie ma, wo man e rabatu. Na kui, wo bara findi n ma mixie ra.

⁴¹ N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira boxi ra, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala.»

16

Kora Munsa matandife

¹ Lewi bonsoe mixi nde, naxan xili Kora, Yisehari xa di xemæ, Kehati xa mamadi, a nun Datan nun Abirami, Eliyabi xa di xemæ, a nun Peleta xa di xemæ Oni, naxan fatanxi Ruben bonsoe ra,

² nee naxa ti Munsa kanke. Isirayilaka mixi keme firin mixi tongo suuli nu na e xanbi ra. Kuntigi belebelee nu na e ya ma.

³ E naxa e malan Munsa nun Haruna xili ma, e fa a fala e be, «Wo xa mangeya bara jon! Isirayila pama birin seniyen, Alatala man na muxu tagi. Munfe ra wo tan gbansan wo yete itema Alatala xa pama xun ma?»

⁴ Munsa to na me, a naxa a yatagi rafelen boxi ma.

⁵ A naxa a fala Kora nun a xa mixie be, «Tina geesege, Alatala fama a masende won be, a xa mixi seniyenxi na naxan na. A tinma na kanyi xa makore a ra, a naxan sugandima.

⁶ Kora, i nun i xa mixie, wo xa surayi gansee tongo.

⁷ Tina wo te sa e kui, wo surayi gan Alatala be. Alatala na naxan sugandi, na nan seniyen. Lewi bonsoe, yakosi wo bara a radangi a i.»

⁸ Munsa man naxa a fala Kora be, «Lewi bonsoe xa die, wo wo tuli mati.

⁹ Isirayila Marigi Ala wo sugandixi ne Isirayila pama ya ma a xa horomolingira wali xa fe ra. Wo tan nan tima pama ya ra e sali temui. Na mu wo wasa?

¹⁰ A tinma wo tan Lewi bonsoe xa makore a ra, konso wo wama serexedube wali fan nan nabafe.

¹¹ Na kui i tan nun i xa mixie, wo bara lan wo boore ma wo xa Alatala matandi. Munfe ra wo na tife Haruna kanke?»

¹² Munsa naxa mixi xee Eliyabi xa di xeme Datani nun Abirami xilide, konso e naxa tondi, e fa a fala, «Muxu tan mu sigama.

¹³ Munfe ra i bara muxu ramini boxi ma, kumi nun xipe xeleva dennaxe, alako muxu xa fava yi gbengberenyi ma? I man wama i yete findife muxu xa mange ra?

¹⁴ I mu muxu rasoxi boxi kui kumi nun xipe xeleva dennaxe. I mu xee nun weni bilie xa fixi muxu ma ke ra. I jonso a ma, a i nun donxue nan a ra? Muxu mu sigama!»

¹⁵ Munsa naxa xonso ki fanyi ra, a a fala Alatala be, «I naxa e xa serexe suxu. N mu sese tongoxi e yi ra, hali sofale keren. N mu fe paaxi yo rabaxi e ra.»

¹⁶ Munsa naxa a fala Kora be, «I tan nun i xa mixie, tina wo nun Haruna xa ti be Alatala ya i.

¹⁷ Wo birin xa wo xa surayi gansee tongo, wo xa surayi sa a ma, wo wo yete masen Alatala be. Na lanma surayi ganse keme firin tongo suuli nan ma. I tan nun Haruna, wo fan xa wo xa surayi ganse suxu wo yi ra.»

¹⁸ E birin naxa te sa e xa surayi gansee kui, e naxa surayi sa a ma, e fa ti horomolingira de ra. Munsa nun Haruna fan nu na naa.

¹⁹ Kora to pama birin malan Munsa nun Haruna xili ma horomolingira de ra, Alatala xa nore naxa mini pama birin ma.

²⁰ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

²¹ «Wo mini yi mixie ya ma. N xa e sonto keren na!»

²² Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma, e fa a fala, «Alatala, Daali birin Mange, a lanma i xa xonso pama birin ma, mixi keren xa yunubi xa fe ra?»

²³ Alatala naxa Munsa yaabi,

²⁴ «A fala pama birin be, e xa e makuya Kora, Datani, nun Abirami xonyi ra.»

²⁵ Munsa nun Isirayila kuntigie naxa siga Abirami nun Datani yire.

²⁶ A naxa a fala pama be, «Wo wo makuya yi yunubise xa lingirae ra. Wo naxa din e xa see ra, alako wo naxa fa fava e xa yunubie xa fe ra.»

²⁷ Nama naxa a masiga Kora, Datan, nun Abirami xa lingirae ra. Datan nun Abirami naxa mini e xonyi, e ti naade ra, e nun e xa ginée, nun e xa die.

²⁸ Munsa naxa a fala, «Wo a kolonma a Alatala nan n tixi yi wali birin na, n tan mu a ra.

²⁹ Xa yi mixie mu faxa kaabanakoe ra, Alatala mu n xεεxi.

³⁰ Kono xa Alatala sa kaabanako raba, a boxi rabi, e goro e piɲe ra a kui, e tan nun e ke birin, na nan a masenma wo be, a e bara Alatala mabere.»

³¹ Munsa to ge na falade, boxi naxa rabi e sanyi bun ma,

³² a e gerun, Kora nun a xa mixie, e xa lingirae, a nun e xa harige birin.

³³ E naxa goro aligiyama e piɲe ra, e tan nun e sotoɲe birin. Boxi naxa e makoto, e naxa loe pama tagi.

³⁴ Isirayilaka naxan birin nu na e seeti ma, e naxa e gi e gbelegbele xui ma, e nu fa a fala, «Boxi naxa muxu fan gerun de!»

³⁵ Alatala naxa te radin na mini keme firin mixi tongo suuli ma, naxee surayi gan horomolingira de ra.

17

Nama raseniyenfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari be, a xa surayi gansee matongo te xora, a xa e te wolee rawoli yire makuye. Na surayi gansee bara findi se seniyenxie ra Ala be.

³ Wo xa na surayi gansee matongo, yunubitoe naxee rawalixi e fa faxa, wo e bonbo han e xa findi a kebela ra, wo e sa serexebade ma. Se seniyenxi na a ra barima a nu bara masen Alatala be. Na kui a findi tonxuma nan na Isirayilakae be.»

⁴ Eleyasari serexedube naxa na mixie xa surayi ganse wure gbeeli daaxie matongo, na mixi faxaxie naxee rawalixi, a e bonbo han e findi kebela ra, a e sa serexebade ma.

⁵ Na bara findi tonxuma ra Isirayilakae be, alako e xa ratu a ma a mu lan mixi yo xa surayi gan serexe ra bafe Haruna xa die, xa na mu a ra a fan luma ne alo Kora nun a xa mixie, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

⁶ Na kuye iba, Isirayila pama naxa woyen folo Munsa nun Haruna ma, a e tan nan Alatala xa pama faxaxi.

⁷ E nu e malanfe temui naxe Munsa nun Haruna xili ma, e naxa a to nuxui naxa dusu horomolingira xun ma, Alatala xa nore fa mini e ma.

⁸ Munsa nun Haruna naxa siga horomolingira de ra.

⁹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁰ «Wo mini yi mixie ya ma, n xa e sonto kerenyi ra.» Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma,

¹¹ Munsa fa a fala Haruna be, «I xa te wole tongo serexebade yire, i a sa i xa surayi ganse kui a nun surayi nde. Na xanin mafuren mafuren pama mabiri, i sa yunubi xafari maxandi e be. Alatala bara a xa xone fulun yi pama xili ma, sontoe jan bara folo.»

¹² Haruna naxa surayi ganse tongo alo Munsa a fala a be ki naxe, a a gi a siga pama yire, sontoe nu bara folo dennaxe. A naxa surayi ba serexe ra, a fa yunubi xafari maxandi pama be.

¹³ A naxa ti mixi faxaxie nun mixi piɲe tagi. Mixi faxafe naxa dan.

¹⁴ Mixi wulu fu nun naani mixi keme solofere nan faxa, bafe Kora xa mixie ra, naxee singe faxa.

¹⁵ Mixi faxafe to dan, Haruna naxa gbilen Munsa yire horomolingira de ra.

Haruna xa yisuxuwuri

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «A fala Isirayilakae be, bonsoe xunyi birin xa yisuxuwuri keren so i yi ra, na lanma yisuxuwuri fu nun firin nan ma. I xa bonsoe birin xili sebe a xa yisuxuwuri ma.

¹⁸ I xa Haruna xili sebe Lewi bonsoe xa yisuxuwuri ma. Bonsoe xunyi birin xa yisuxuwuri xa lu naa.

¹⁹ I na yisuxuwurie sama horomolingira nan kui, saate kankira ya tode ra, n luma n yete masen na wo be dennaxe.

²⁰ N mixi naxan sugandixi, na kanyi xa yisuxuwuri mabutunma ne. Na kui, n bara a niya Isirayilakae naxa woyen wo ma sonon.»

²¹ Munsa naxa dentege sa Isirayilakae be. Isirayila bonsoe xunyi birin naxa fa e xa yisuxuwuri ra. Na naxa lan yisuxuwuri fu nun firin ma. Haruna gbe nu na e ya ma.

²² Munsa naxa na yisuxuwurie sa Alatala ya i, horomolingira kui, saate kankira na dennaxe.

²³ Na kuye iba, a to so horomolingira kui, a naxa a to Haruna xa yisuxuwuri, naxan sa Lewi bonsoe xili ra, a bara butun, a bara fuga, a tamare bogi gbeeli ramini.

²⁴ Munsa naxa yisuxuwuri birin namini, a e masen Isirayila pama be. Bonsoe xunyi birin to e to, e naxa e gbe tongo.

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I man xa Haruna xa yisuxuwuri ragbilen saate kankira yire, a xa ragata tonxuma ra matandilae be. Na kui e mu woyenma n ma, e mu faxa.»

²⁶ Munsa naxa Alatala xa yaamari rabatu, alo a masen a be ki naxe.

²⁷ Isirayilakae naxa a fala Munsa be, «A mato, muxu birin nonma ne halaki kui.

²⁸ Naxan yo a maso Alatala xa horomolingira ra, na kanyi faxama ne. Muxu birin xa sonto?»

18

Serexedubee nun Lewi bonsoe xa fe

¹ Alatala naxa a masen Haruna be, «I tan, i xa die, nun Lewi bonsoe birin, wo tan nan yunubi sotoma xa fe jaaxi sa raba horomolingira xa fe ra. Haruna i tan nun i xa die, wo tan nan yunubi sotoma xa fe jaaxi sa raba serexedubega xa fe ra.

² I xa Lewi bonsoe mixi birin maso i ra, alako e xa i tan nun i xa die mali wo xa wali ra horomolingira kui.

³ E i malima horomolingira wali kui, konso e naxa makore yirabase seniyenxie nun serexebade ra, alako wo naxa faxa, e tan nun i tan.

⁴ E birama ne i foxo ra i xa horomolingira wali birin kui. Mixi gbete yo naxa sunbu wo ra.

⁵ Wo tan gbansan xa seniyen lingira nun serexebade wali raba, alako Alatala naxa fa a xa xone ramini Isirayilakae ma sonon.

⁶ N tan nan wo ngaxakerenyi Lewi bonsoe tongoxi Isirayilakae ya ma n yete be. N bara e sa wo sagoe, e xa wo mali horomolingira wali raba ra.

⁷ I tan nun i xa die, wo ꞑꞑꞑꞑ sama ne wo xa serexedube wali xon ma serexebade nun yire seniyeñxi fisamante, naxan na dugi gbakuxi xanbi ra. N tan nan na wali fixi wo ma. Mixi gbete na a maso na ra, a faxama ne.»

⁸ Alatala naxa a fala Haruna be, «N bara Isirayilakae xa hadiya seniyeñxi birin fi i tan nun i xa die ma, barima wo tan nan sugandixi serexedubee ra abadan.

⁹ See nan yi ki naxee findima i gbe ra se seniyeñxie tagi, te mu naxee ganxi: Isirayilakae xa serexe, e xa sansi xori dинxi serexee, e xa yunubi xafari serexee, nun e xa yete ragbilen serexee. Na serexe seniyeñxie findima i tan nun i xa die nan gbe ra.

¹⁰ Wo nee donma ne alo se seniyeñxie. Xeme birin noma e donde wo xa denbaya kui. Se seniyeñxie nan e ra wo be.»

¹¹ «Se naxee baxi Isirayilakae xa hadiya seniyeñxie ra, n nee fan fima ne i ma, naxee lintanma n ya i a masenfe ra n gbe na a ra. N na fima i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginne ma. I xa mixi birin naxee seniyeñxi e noma na donde.

¹² N man bara daxamui singee fi i ma, Isirayilakae naxee bama n na hadiya ra alo ture, weni, nun sansi xorie dинxi.

¹³ Daxamui singee e fama naxan birin na n be, na birin findima i gbe nan na. I xa mixi birin naxee seniyeñxi e noma na donde.»

¹⁴ «Se naxan birin haramuxi mixie be Isirayila boxi ma, a fa findi n gbe ra, n bara na fi i ma.

¹⁵ Di singe birin naxee fima Alatala ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra, na birin i tan nan gbe a ra. Kono ibunadama xa di xeme singe nun sube haramuxi xa di xeme singe, e tan xun sarama ne.

¹⁶ E na kike keren soto, e xun xa sara gbete kole suuli, naxan kole keren lanma giramu fu ma.»

¹⁷ «Kono i naxa ngingee, yexee, nun sie xa di singee xun sara, barima e tan seniyeñxi. E wuli xa kasan serexebade ma, e ture xa ba serexe ra. E xa gan te ra Alatala be. Na rafa na ma.

¹⁸ E ganyanyi nun e yirefanyi tabe findima i gbe nan na, barima e nu lintanxi n tan Alatala ya i serexe ra.

¹⁹ N bara nee fi i tan nun i xa die ma abadan, Isirayilaka naxan birin bama e xa serexe seniyeñxie ra Alatala be. Saate nan a ra naxan mu kanama abadan, i tan nun i bonsoe birin be Alatala ya i.»

²⁰ Alatala naxa a masen Haruna be, «I mu ke sotoma Isirayila boxi ma alo boore. N tan nan findima i ke ra Isirayilakae tagi. I hayi mu na sese gbete ma.»

²¹ «N Isirayila xa farile fima Lewi bonsoe nan ma sare ra e xa horomolingira wali xa fe ra.

²² Isirayilakae naxa e maso horomolingira ra sonon, alako e naxa fa yunubi soto na kui e faxama naxan ma.

²³ Lewi bonsoe nan horomolingira xa wali rabama. Xa yunubi yo sa mini na wali kui, e tan nan a kote tongoma. Na findima seriye nan na wo be abadan. Lewi bonsoe mu fama ke sotode Isirayilakae tagi.

²⁴ N bara Isirayilakae xa farile fi Lewi bonsoe ma ke ra. Na nan a toxi, n na a falaxi e xa fe ra, ke mu na e tan be Isirayilakae tagi.»

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

²⁶ «A fala Lewi bonsoe be, «Isirayilakae na fa e xa farile ra, n naxan fima wo ma, wo xa na farile xa farile ba n tan be.

²⁷ Na kui wo fan a rabama ne alo wo ngaxakerenyi naxee farile bama e xa sansi xori ra lonyi yire, xa na mu a ra e xa weni ra e a bunduma temui naxe.

²⁸ Wo xa wo xa hadiya ba n be Isirayilakae xa farile ra, wo fa a so Haruna serexedube yi ra.

²⁹ Wo xa farile ba n be hadiya ra wo naxan birin sotoma. Wo xa daxamui singee wo naxee sotoma, wo xa n gbe ba na ra.»

³⁰ I man xa a fala e be, «Wo na ge daxamui fisamante bade n be, wo xa na farile ba sansi xori nun weni ra Lewi bonsoe be.

³¹ Wo tan nun wo xa denbaye noma na donde wo wama a xon dennaxe. Wo xa horomolingira wali sare nan na ki.

³² Daxamui singee bafe mu findima yunubi ra wo be. Wo mu Isirayilakae xa hadiya seniyenxie maberema na kui, wo man mu faxama na xa fe ra.»

19

Maraseniye ye

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

² «Ala xa seriye nan ya. Isirayilakae xa fa ninge ginε gbeeli ra, naxan mu mabenxi, lanyuru mu na naxan ma, a nun naxan mu sari bendunxi sinden.

³ I xa na so Eleyasari serexedube yi ra, a kon fa raxaba a ya xori yonkinde fari ma.

⁴ Eleyasari xa a wuli nde kasan a belaxesole ra horomolingira sode mabiri sanmaya solofere.

⁵ E xa na ninge gundi birin gan a ya xori, a kiri, a sube, a wuli, nun a pape.

⁶ Na ninge na ganfe temui naxe, serexedube xa sediri wuri nde, hisopi, nun gese gbeeli woli te xora.»

⁷ «Na dangi xanbi, serexedube xa a fate nun a xa sosee maxa, a fa so yonkin yire, konε a mu seniyenxi han nummare.

⁸ Naxan bara ninge gan, na fan xa a fate nun a xa sosee maxa, konε a mu seniyenxi han nummare.

⁹ Mixi seniyenxi nde xa na ninge ganxi xube makε, a sa e sa yire seniyenxi yonkinde fari ma. A ragatama menni ne Isirayila pama be alako e xa maraseniye ye yailan a ra. Yunubi xafari serexe nan a ra.

¹⁰ Naxan bara na ninge ganxi xube makε, na fan xa a fate nun a xa dugie xa, konε a mu seniyenxi han nummare. Na seriye mu kanama abadan Isirayilakae nun e xope be.»

¹¹ «Naxan na din mixi faxaxi ra, na kanyi findima seniyentare nan na xi solofere bun ma.

¹² A xa a yetε raseniye yi maraseniye ye ra a xi saxan nde nun a xi solofere nde ma. Xa a mu a raba na xi saxan nde nun na xi solofere nde ma, a mu seniyenma.

¹³ Xa naxan yo din mixi faxaxi fure ra, a fa lu a mu a yetε raseniye, na kanyi xa seniyentarepa dangima ne Alatala xa horomolingira ma. Na kanyi xa keri Isirayilakae ya ma. Maraseniye ye to mu kasanxi a ma, a mu seniyenxi.»

¹⁴ «Seriye nan ya: Xa mixi faxa kiri banxi nde kui, mixi yo naxan na naa, xa na mu a ra a soma naa, na kanyi findima mixi seniyentare nan na xi solofere bun ma.

¹⁵ Sesase rabixi birin findima se seniyentare ra.

¹⁶ Mixi naxan din mixi faxaxi ra wula i, naxan bara faxa a jaaxi ra, xa na mu a faxa a yete ma, na kanyi findima seniyyentare nan na xi solofere bun ma. Naxan din mixi faxaxi xorie ra, xa na mu a gaburi ra, na fan mu seniyyenxi xi solofere bun ma.»

¹⁷ «A lanma na mixi mooli xa seniyyen ye ra, naxan masunbuxi na ninge ganxi xube ra. Na ye xa tongo dulonyi yire, xa na mu a ra xure.

¹⁸ Xeme seniyyenxi nde xa hisopi wuri salonyi tongo, a a rasin na ye xoorä, a a kasan na kiri banxi ma, a kui se birin ma, nun mixie ma naxee nu na a kui. E man xa na raba mixi ra naxan dinxi mixi fure ra, naxan faxa a jaaxi ra, xa na mu a ra naxan faxa a yete ma, a nun mixi naxan dinxi mixi xorie ra, xa na mu gaburi ra.

¹⁹ Mixi seniyyenxi xa na ye kasan mixi seniyyentare ma a xi saxan nde nun a xi solofere nde. A na ge na ra, a xa a yete nun a xa sosee maxa ye ra, a fa findi mixi seniyyenxi ra na xi solofere nunmare ra.»

²⁰ «Mixi naxan tondi a yete raseniyyende, na kanyi xa keri pama ya ma, barima a xa seniyyentareja dangima ne Alatala xa horomolingira ma. A to mu kasanxi maraseniyen ye ra, a mu seniyyenxi.

²¹ Yaamari nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan.»

«Maraseniyen ye kasanma naxan ma, na kanyi xa a xa dugie xa. A mu seniyyenma fo nunmare.

²² Mixi seniyyentare dinma se naxan na, na se bara findi se seniyyentare ra. Mixi naxan dinma na se ra, na fan findima mixi seniyyentare nan na han nunmare.»

20

Meriba ye

¹ Kike singe, Isirayila pama birin naxa so Sini gbengberenyi ma, e yonkin Kadesi. Mariyama naxa faxa menni, e fa a ragata gaburi kui.

² Ye to mu nu na pama yi ra, e naxa e malan Munsä nun Haruna xili ma.

³ E naxa sonxo Munsä ra, e nu a fala, «A nu fisa muxu fan xa faxa Alatala muxu ngaxakerenyie faxa temui naxe.

⁴ Munfe ra wo Alatala xa pama rafaxi yi gbengberenyi ma, muxu nun muxu xa xurusee xa faxa?

⁵ Munfe ra wo muxu ramini Misira boxi ra fafe ra yi yire jaaxi, xore bili, weni bili, girenadi wuri bili mu na dennaxe. Hali ye min daaxi mu sotoma be.»

⁶ Munsä nun Haruna naxa keli pama ya ma, e e felen horomolingira sode de ra. Alatala xa nore naxa mini e ma.

⁷ Alatala naxa a masen Munsä be,

⁸ «I xa yisuxuwuri tongo. I tan nun i taara Haruna, wo xa Isirayilaka birin malan, wo woyen fanye ra e ya xori, alako a xa ye ramini. Wo ye ramini na ne Isirayila pama be alako e tan nun e xa xurusee xa ye min.»

⁹ Munsä naxa a xa yisuxuwuri tongo naxan nu na horomolingira kui, alö Alatala a yamari a be ki naxe.

¹⁰ Munsä nun Haruna naxa pama malan na fanye ya ra, e fa a fala e be, «Wo tuli mati, wo tan matandilae. Muxu xa ye ramini wo be yi fanye kui?»

¹¹ Munsä naxa a belexe ite, a fanye bonbo sanya firin a xa yisuxuwuri ra. Ye naxa gbusan fanye ra, pama nun xuruse birin naxa e min.

¹² Kono Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, «Wo to mu laxi n na, Isirayila nama ya xori, wo xa binye ti n tan Seniyentoe ma, wo tan mu fama yi nama rasode na boxi ma n dennaxe fixi e ma.»

¹³ E menni nan xili Meriba ye, barima Isirayilakae sonxo Alatala ma menni ne, a fa a xa seniyenyi masen e be.

Edon mange tondife Isirayila xa dangi

¹⁴ Munsa naxa xerae xee Edon mange ma keli Kadesi, a falafe ra a be, «I ngaxakerenyi Isirayilakae xui nan ya! I a kolon muxu tsooxi ki naxe.

¹⁵ Muxu benbae goro ne Misira, muxu naxa je wuyaxi raba menni. Kono Misirakae naxa muxu nun muxu benbae jaxankata.

¹⁶ Muxu naxa Alatala maxandi, a fa muxu xui rame. A naxa a xa maleke xee muxu raminide Misira. Yakosi muxu na be Kadesi naxan na wo xa naaninyi ra.

¹⁷ A lu muxu xa dangi wo xa boxi tagi. Muxu mu wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Muxu mu ye bama wo xa kolonyie kui. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu fama yirefanyi ma. Muxu tima wo xa kira xungbe kerenyi nan xon, han muxu dangima wo xa boxi ra temui naxe.»

¹⁸ Edon mange naxa a yaabi, «Wo mu dangima muxu xa boxi ra fefe ma, xa na mu muxu wo gerema santidegema nan na.»

¹⁹ Isirayilakae man naxa a fala a be, «Muxu tan dangima ne kira xon. Xa muxu nun muxu xa xurusee wo xa ye nde min, muxu xa a sare fi. Muxu mu i maxorinxi sese ma, muxu wama dangife ne tun.»

²⁰ Edon mange man naxa a yaabi, «Wo mu dangima feo!» Na kui, a naxa a xa soorie ramini a senbe ki ma Isirayilakae ya ra.

²¹ Edon mange to tondi Isirayilakae xa dangi a xa boxi ra, Isirayila naxa gbilen.

Haruna faxafe

²² Isirayila nama naxa keli Kadesi, e naxa siga Horo geya yire.

²³ Alatala naxa a fala Munsa nun Haruna be Horo geya yire, Edon xa boxi naaninyi ra,

²⁴ «Haruna fama ne a benbae lide aligiyama. A mu soma na boxi ma n dennaxe fixi Isirayilakae ma, barima wo bara n ma yaamari matandi Meriba ye xa fe ra.

²⁵ I xa Haruna nun a xa di xeme Eleyasari xanin Horo geya fari.

²⁶ Menni i xa serexedube dugie ba Haruna ma, i e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna laaxirama ne menni, a fa a benbae yire li.»

²⁷ Munsa naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe. E naxa te Horo geya fari Isirayilaka birin ya xori.

²⁸ Munsa naxa Haruna xa donmae ba a ma, a e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna naxa laaxira geya fari. Munsa nun Eleyasari naxa goro geya ra,

²⁹ e fa Isirayila nama rakolon Haruna faxes ra. Isirayila naxa a non fe raba xi tongo saxan bun ma.

21

Isirayila xa gere singe gbengberenyi ma

¹ Aradi mange Kanaanka, naxan nu sabatixi Negewi boxi ma, a to a me, a Isirayila nu minife Atarima kira nan na, a naxa e gere, a ndee findi geelmanie ra.

² Na kui Isirayila naxa yi laayidi tongo Alatala be, «Xa i yi mixie sa muxu sagoe, muxu e xa taa birin kanama ne.»

³ Alatala naxa tin Isirayilakae xa laayidi ra, a naxa Kanaankae sa e sagoe. Isirayilakae naxa e sonto, e e xa taae kana. Na nan a toxi e naxa menni xili sa Horoma, naxan wama a falafe «gbaloe.»

⁴ Isirayilakae naxa keli Horo geya ma Xulunyumi Baa kira xon ma, alako e xa Edon boxi mabilin. Kono limaniya naxa ba e yi ra,

⁵ e fa a fala Alatala nun Munsu be, «Munfe ra wo muxu raminixi Misira boxi ra, alako muxu xa fa faxa gbengberenyi ma? Taami mu na be, ye mu na be, fo yi donse naaxi naxan goroma kooore ma!»

⁶ Na kui Alatala naxa a niya boximasee xa mini e tagi, e xa mixie xin, e mixi gbege faxa.

⁷ Nama naxa a fala Munsu be, «Muxu bara yunubi raba woyenfe ra i tan nun Alatala ma. I xa Alatala maxandi muxu be, a xa yi boximasee makuya muxu ra.» Munsu naxa tin na ra, a Alatala maxandi pama be.

⁸ Alatala naxa a yaabi, «Boximase misaali rafala wure gbeeli ra, a gbaku wuri kuye ra. Mixi xinxi naxan a ya tima na ra, a mu faxama.»

⁹ Munsu naxa boximase yailan wure gbeeli ra, a a gbaku wuri kuye ra. Na temui boximasee mixi naxee xinxi, e nu noma e ya tide na ra, e kisi.

¹⁰ Isirayilakae naxa siga, e sa yonkin Oboti.

¹¹ E naxa keli menni, e siga Iye Abarimi gbengberenyi ma naxan ya rafindixi Mowaba boxi ma, sogetede mabiri.

¹² E to keli menni, e naxa siga Serede gulunba yire.

¹³ E to keli menni, e naxa siga Arinon de ra, xure naxan na Amori boxi ma. Arinon nan na naaninyi ra Mowabakae nun Amorikae tagi.

¹⁴ Na nan a ra, a sebei sebei nde kui, Alatala xa geree xa fe na naxan kui,

«Wahebi nun a xa gulunbae na Sufa boxi ma,

¹⁵ Arinon gulunbae gexi han Ari, a findi Mowaba naaninyi nan na.»

¹⁶ E to keli, e naxa siga Beeri, Alatala a masen Munsu be dennaxe, «Nama malan, n xa e ki ye ra.»

¹⁷ Isirayilakae yi suuki ba na waxati ne:

«Ye xa te kolonyi ra!

Wo xa beeti ba a xa fe ra!

¹⁸ Mangee nun kuntigie bara a ge, mange tonxuma kanyie.»

¹⁹ E to keli gbengberenyi ma, e naxa siga Matana. E to keli Matana, e naxa siga Naxaliyeli. E to keli Naxaliyeli, e naxa siga Bamoti.

²⁰ E to keli Bamoti, e naxa siga Mowaba gulunba yire, Pisiga geya na dennaxe. Gbengberen yire birin toma ne na geya fari.

²¹ Isirayilakae naxa xerae xee Amorikae xa mange Sixon yire a falafe ra,

²² «Muxu wama girife i xa boxi nan ma. Muxu mu xe yire nun weni bogi yire lima. Muxu mu wo xa kolon ye minma. Muxu luma mange xa kira gbansan nan xon ma, han muxu i xa boxi igiri.»

²³ Sixon mu tin e xa dangi a xa boxi ma. A naxa a xa soorie malan, e naxa mini Isirayilakae xili ma gbengberenyi ma, e fa e gere Yahasi.

²⁴ Isirayilakae naxa geeni. E naxa e xa boxi birin tongo keli Arinon xure ma han Yaboko xure, han Amonikae xa boxi naaninyi ra. E mu no dangide na ra barima Amonikae senbe nu gbo.

²⁵ Kono Isirayilakae naxa Amorikae xa taae birin suxu, e fa sabati nee kui. E naxa Xesibon fan suxu, a nun a xa rabilinyi.

²⁶ Xesibon nan nu na Amorikae xa mange Sixon xa mangataa ra. A nu bara na taa ba Mowaba mange nde yi, a nun a xa boxi birin han Arinon xure.

²⁷ Na nan a ra, beetibae a falama,

«Wo fa Xesibon!

Sixon xa taa xa ti,

a man xa senbe soto!

²⁸ Te bara Xesibon gan,

Sixon xa taa bara kana te ra.

Mowaba boxi xa taa Ari fan bara gan,

naxan xa mixie nu noma Arinon tode.

²⁹ Naxankate na wo be Mowabakae,

wo tan Kemosi xa batulae.

A xa di xeme bara e gi.

A xa di ginee bara findi geelimanie ra Amori mange Sixon xonyi.

³⁰ Kono muxu bara no e ra,

Xesibon bara kana han Dibon.

Muxu bara e halaki han Nofa,

han a sa Medeba li.»

³¹ Isirayila naxa sabati Amorikae xa boxi ma.

³² Munsa to ge Yaaseri taa rabende, Isirayila naxa Amorikae keri na longori birin ma.

³³ Na dangi xanbi, e naxa kira tongo sigafe ra Basan. Basan mange Ogo nun a xa soorie naxa e li Edereyi.

³⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «I naxa gaaxu a ya ra! N na sama ne i belexe, a nun a xa soorie nun a xa boxi birin. I xa a bonbo alo i Amori mange Sixon bonboxi ki naxe Xesibon.»

³⁵ Isirayilakae naxa Ogo, a xa die, nun a xa soori birin bonbo. Mixi keren mu no a bade e yi. E naxa a xa boxi findi e gbe ra.

22

Balaki xa xeraya

¹ Isirayilakae naxa siga e sa yonkin Mowaba fiili ma, Yuruden xure de, Yeriko ya tagi.

² Siporo xa di xeme Balaki nu bara a me Isirayilakae naxan nabaxi Amorikae ra.

³ Mowabakae nu bara gaaxu Isirayila pama belebele xa fe ra.

⁴ Na kui, e naxa a fala Madiyan kuntigie be, «Yi pama belebele fama won ma boxi birin xun nakanade, alo ningee mere xun nakanama ki naxe.» Balaki nan nu na Mowaba mange ra na temui.

⁵ A naxa xerae xee Beyori xa di xeme Balami yire, naxan nu sabatixi Petori, a bari taa xure de ra, a falafe ra, «Nama belebele nde bara keli Misira boxi ma, e fa yonkin n ma boxi seeti ma.

⁶ Yandi, i xa fa yi pama dankade, barima e senbe gbo n be. Temunde, na ki n noma ne e bonbode, n e keri yi boxi ma. N a kolon, i na duba naxan be, na bara baraka. I man na naxan danka, na fan bara danka.»

⁷ Mowaba kuntigie nun Madiyan kuntigie naxa siga se matoe sare ra Balami xon, e fa Balaki xa xeraya iba a be.

⁸ Balami naxa a fala e be, «Wo xa koe radangi be. Alatala na yaabi so n yi, n na falama ne wo be.» Na kui, Mowaba kuntigie naxa xi Balami xonyi.

⁹ Alatala naxa mini Balami ma, a a maxorin, «Nde na yi mixie ra i naxee rasenexi i xonyi yi ki?»

¹⁰ Balami naxa a yaabi, «Mowaba mange Siporo xa di xeme Balaki nan yi mixie xee, a e xa fa a fala n be,

¹¹ «Nama belebele nde bara keli Misira boxi ma, e fa sabati n ma boxi seeti ma. I xa fa yi jama danka, alako n xa no e keride.»

¹² Alatala naxa a masen Balami be, «I naxa bira yi mixie foxo ra, i naxa na jama danka. Barakatoe jama na a ra.»

¹³ Na kuye iba Balami naxa keli, a a fala Balaki xa kuntigie be, «Wo gbilen wo xa boxi ma, barima Alatala mu tinxi n xa bira wo foxo ra.»

¹⁴ Na kui, Mowaba kuntigie naxa gbilen Balaki yire, e a fala a be, «Balami bara tondi birade muxu foxo ra.»

¹⁵ Balaki man naxa kuntigi gbegbe gbete xee, naxee tide dangi a singee ra.

¹⁶ E naxa siga Balami yire, e a fala a be, «Balaki xa masenyi nan ya: «N tan Siporo xa di xeme Balaki, n bara i mayandi, i naxa tondi talufe ra n yire!

¹⁷ N i sare fima ne a fanyi ra. I wama naxan yo xon, n na fima ne i ma. Yandi i xa yi jama danka n be.»

¹⁸ Kono Balami naxa Balaki xa xerae yaabi, «Hali Balaki a xa banxi rafe gbeti nun xema ra, a a so n yi ra, n mu noma fefe rabade n Marigi Alatala mu n yamari naxan na.

¹⁹ Wo naxan nabama, wo fan xa lu be han tina geesege. N man xa Alatala xa masenyi rame.»

²⁰ Alatala naxa mini Balami ma koe ra, a a masen a be, «Yi mixie to bara fa i xilide, i xa bira e foxo ra, kono n na naxan fala i be, i na nan nabama.»

²¹ Na kuye iba Balami naxa baki a xa sofale fari, a bira Mowaba kuntigie foxo ra.

²² Balami sigafe naxa Alatala raxono. Alatala xa maleke naxa siga kira ibolonde Balami ya ra. A nu dodoxi a xa sofale fari, a xa walike firinyie nu na a foxo ra.

²³ Balami xa sofale to Alatala xa maleke to kira tagi, santidegema suxuxi a yi, a ramini a te i, a naxa keli kira xon ma, a so xe ra. Balami naxa sofale bonbo, alako a xa a xun ti kira ra.

²⁴ Alatala xa maleke man naxa sa ti e xa kira di xon ma weni bilie tete firinyie tagi.

²⁵ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a raxeten tete ra, a Balami sanyi xeten tete ra a jaaxi ra. Balami naxa gbilen a bonbo ra.

²⁶ Alatala xa maleke man naxa sa ti yire raxetenxi a fanyi ra. Dangide yo mu nu na.

²⁷ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a sa Balami bun ma. Balami naxa xono a ma, a a bonbo a xa yisuxuwuri ra.

²⁸ Na kui, Alatala naxa sofale de ramini, a a niya a xa a fala Balami be, «A saxan nde nan yi ki i n bonboma. N munse rabaxi i ra?»

²⁹ Balami naxa a yaabi, «I n matandixi ne. Xa santidegema na n yi ra nu, n i faxama ne keren na.»

³⁰ Sofale naxa a fala Balami be, «N tan xa mu i xa sofale ra, i tema naxan fari temui birin? N darixi yi mooli raba ra?» Balami naxa a yaabi, «Ade.»

³¹ Na temui Alatala naxa Balami ya rabi maleke tofe ra, a tixi kira tagi, a xa santidegema baxi a te i, a suxuxi a belexe. Balami naxa a felen, a suyidi keren na.

³² Maleke naxa a maxorin, «Munfe ra i bara i xa sofale bonbo sanya saxan? N faxi ne n xa kira ibolon i ya ra, barima i na kira naxan xon yi ki, murutela xa kira na a ra.

³³ I xa sofale bara i ratanga n ma sanya saxan. Xa a tan mu a ra nu, n bara i faxa nu, konon mu a tan faxama.»

³⁴ Balami naxa a fala a be, «N bara yunubi raba! N mu nu a kolonxi, i tixi n ya ra. Konon yakosi, xa yi biyaasi mu i kenexi, n xa gbilen n xonyi.»

³⁵ Alatala xa maleke naxa a masen, «Ade, i xa bira yi mixie foxo ra, konon na masenyi naxan masen i be, i na nan falama.» Na kui, Balami nun Balaki xa xerae naxa siga.

³⁶ Balaki to a me a Balami na fafe, a naxa siga a ralande taa nde ma Arinon xure de ra, Mowaba xa naaninyi yire.

³⁷ A naxa Balami maxorin, «Munfe ra i mu fa n ma xeraya singe xili ma? I foxo a ma n mu noma i sare fide?»

³⁸ Balami naxa Balaki yaabi, «N bara fa i xon, konon mu noma woyende na ki tun. Alatala masenyi naxan sama n de i, n na nan tun falama.»

³⁹ Balami nun Balaki naxa siga, e so Kiriyati Xusoti.

⁴⁰ Balaki naxa ningee nun yexee ba serexe ra, a nde so Balami yi ra a nun kuntigi naxee nu na a foxo ra.

⁴¹ Na kuye iba, Balaki naxa Balami xanin Bamoti Baali geya fari. Menni a naxa Isirayila pama seeti nde to.

23

Balami dubafe Isirayila pama be

¹ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa serexebade solofere yailan be. I man xa fa tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ra.»

² Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. E naxa tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma.

³ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be serexe fe ma, n tan xa n makuya dondoronti. Temunde Alatala fama minide n ma. A naxan yo masen n be, n a falama i be.» Balami to te geya nde fari,

⁴ Alatala naxa mini a ma. Balami naxa a fala a be, «N bara serexebade solofere yailan, n yexee kontonyi keren nun tuura keren nan baxi a birin keren keren fari.»

⁵ Alatala naxa masenyi fi Balami ma a naxan masenma. A naxa a yita a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.»

⁶ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie.

⁷ Balami naxa a xa masenyi ti yi ki,

«Balaki nan faxi n na kelife Siriya.

Mowaba mange nan n xilixi, kelife sogetede geyae kon na.

«Fa, Yaxuba bonsoe danka n be!

I xa xone radin Isirayila ma!»

⁸ N noma mixi dankade di,

Alatala mu naxan dankaxi?

N noma xonode mixi ma di,

Ala mu xonoxi naxan ma?

⁹ N e toma kelife geya kon na,

keli yire itexi.

Nama nan a ra,
naxan luma a xati ma,
naxan tagi rasama e nun si gbete ra.

¹⁰ Nde noma Yaxuba bɔnsɔɛ kontide,
konti naxan dangima meyen yi konti ra?
E nu Isirayila pama itaxun dɔxɔde naani ra,
nde noma a seeti keren yati kontide?

Ala xa n mali n xa aligiyama li tinxinyi kui.
Ala xa n mali n xa maniya e ra n ma saya kui.»

¹¹ Balaki naxa a fala Balami be, «I munse rabaxi n na yi ki? N i rafaxi ne n yaxuie dankade, kɔnɔ i tan na dubafe e be.»

¹² Balami naxa a yaabi, «Alatala na masen yi naxan sa n de i, n mu lan n xa na fala?»

¹³ Balaki man naxa a fala a be, «Won xa siga yire gbete, i noma e tode dennaxe. I seeti keren nan gbansan toma be, i mu e birin toma. Menni i noma e birin tode, i fa e dank.»

¹⁴ A naxa Balami xanin Sofimi, Pisiga geya fari. A naxa serexɛbade solofere yailan menni, a tuura keren nun yexɛɛ kontonyi keren ba serexɛ ra na serexɛbade keren keren ma fari.

¹⁵ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be i xa serexɛ fe ma, n tan xa n makuya dondoronti, n nun Alatala xa lu yire keren.»

¹⁶ Alatala naxa mini Balami ma, a masen yi nde fi a ma, a fa a fala a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masen yi ti a be.»

¹⁷ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexɛ fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie. Balaki naxa a maxɔrin, «Alatala munse masen xi?»

¹⁸ Balami naxa yi masen yi ti a be,
«Balaki, keli.

Siporo xa di xeme, i tuli mati.

¹⁹ Ala mixi mu a ra, a mu wule falama.

Adamadi mu a ra, a xa a xaxili masara.

A mu a xui masarama.

A mu neemuma a xa saate ma.

A mu laayidi kanama.

²⁰ Ala bara n yamari n xa duba yi pama be.

Alatala bara baraka sa e ma.

N mu noma na masarade.

²¹ Tɔɔre mu luma Yaxuba bɔnsɔɛ ya ma.

Setarepa mu toma Isirayila.

E Marigi Alatala na e foxɔ ra.

Mange xui mema ne e tagi.

²² Alatala e ramixi Misira boxi ra,

senbe na e yi ra alo sexe ninge.

²³ Karamɔxɔ wali mu noma Yaxuba bɔnsɔɛ tɔɔrode.

Sematoe mu noma sese rabade Isirayila xili ma.

A fama falade Yaxuba nun Isirayila xa fe ra,

Ala xa wali mato!

²⁴ Yi pama kelima alo yete gine,

e tima alo yete xeme,

naxan mu a sama fo a xa sube don,

a naxan faxes,

fo a xa a wuli min.»

²⁵ Balaki naxa a fala Balami be, «Xa i mu wama e dankafe, hali i mu duba e be.»

²⁶ Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i be, Alatala na naxan yo masen n be, n na nan falama?»

²⁷ Balaki naxa a fala Balami be, «Awa, won xa siga yire gbete. Temunde Alatala tinma i xa yi pama danka n be menni.»

²⁸ Balaki naxa Balami xanin Peyori geya fari, gbengberenyi toma dennaxe.

²⁹ Balami naxa a fala Balaki be, «Serexebade solofere ti be, i man xa fa tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ra.»

³⁰ Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. A naxa tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma fari.

24

Balami dubafe Isirayila be

¹ Balami to a to a Alatala nu wama baraka safe Isirayila xa fe ma, a mu karamoxo wali raba alo a darixi a raba ra ki naxe. A naxa a ya rafindi gbengberenyi ma.

² A to Isirayila pama to, e yonkinxi e bonsoe ki ma, Ala Xaxili naxa goro a ma,

³ a fa yi masenyi ti:

«N yi nan masenma,
n tan Beyori xa di xeme Balami,
naxan xa se igbema a fanyi ra,

⁴ naxan Ala xui ramema,
naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laamatunyi toma,
naxan fahaamui sotoma suyidi kui.

⁵ Yaxuba, i xa kiri banxie rayabu,
Isirayila, i xa lingirae tofan.

⁶ E gulunba rafema,
e luma alo laakoe naxan na xure de ra,
alo wuri bilie Alatala naxee sixi ye yire.

⁷ Ye mu jonma Isirayila pama yi ra,
tune goroma e xa sansie ma a fanyi ra.
E xa mange senbe gbo Agaga be,
Isirayila xa mangeya xili fanyi sotoma ne.

⁸ Ala naxa e ramini Misira boxi ma,
e senbe gbo alo sexe ninge.
E e yaxuie xun nakanama ne,
naxee e xori girama,
e e faxama xalie ra.

⁹ E e malabuma ne alo yete,
nde suusama e rakelide?
Baraka xa lu mixi be naxan na duba wo be,
danka xa lu mixi be naxan na wo danka!»

¹⁰ Na kui Balaki naxa xono Balami ma a paaxi ra. A naxa a fala, «N i xili ne i xa n yaxuie danka, kono a sanya saxan nde nan yi ki, i na dubafe e be!

¹¹ Keli be keren na! Siga i xonyi! N nu bara laayidi tongo i be wali sare xa fe ra, kono Alatala mu tinxi i xa a soto!»

¹² Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i xa xerae be,

¹³ «Hali Balaki a xa banxi nan nafe gbeti nun xεema ra n be, n mu noma sese rabade Alatala mu n yamari naxan na. Alatala naxan masenma n be, n noma gbilende na foxo ra?»

¹⁴ Awa, yakosi, n na gbilenfe n xonyi, kono i xa a kolon yi pama naxan nabama wo ra.»

¹⁵ Na temui Balami naxa yi masenyi ti a be:
«Beyori xa di xeme Balami xa masenyi nan ya,
naxan see igbema a fanyi ra,

¹⁶ naxan Ala xui ramema,
naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laamatunyi toma,
naxan fahaamui sotoma Ala Xili Xungbe saabui ra.

¹⁷ N fe toxi naxan fama rabade yare.

N fe toxi naxan makuya yakosi ra.
Tunbui nde fama tede kelifе Yaxuba xa mixie ma.
Mange tonxuma nde fama kelide Isirayila ya ma.
A Mowaba xun nakanama ne,
a Seti xa die xa fe nonma ne.

¹⁸ Edon xa fe goroma ne,
Seyiri xa fe goroma ne,
kono Isirayila senbe sotoma ne.

¹⁹ Mange nde kelima Yaxuba xa mixie ya ma,
naxan bekae sontoma.»

²⁰ Balami to Amalekikae to, a naxa yi masenyi ti:
«Amaleki si fisamante na nu a ra,
kono a rajonyi, a bonoma ne!»

²¹ Balami to Kenikae to, a naxa yi masenyi ti:
«Wo sabatide mabanbanxi,
wo tee saxi fanye nan fari,

²² kono Asuri fama ne wo xun nakanade,
a wo findi geelimanie ra.»

²³ Na temui a naxa a xa masenyi xun dusu:
«Nde noma kaside Ala xa paxankate ma?

²⁴ Kunkuie fama ne kelifе Kitimi,
e noma ne Asuri nun Xeberi ra,
kono a rajonyi, e fan xun nakanama ne.»

²⁵ Na dangi xanbi, Balami naxa keli, a gbilen a xonyi. Balaki fan naxa keli naa.

25

Isirayilakae xa kuye batui

¹ Isirayilakae to nu yonkinxi Sitimi, e naxa so yene rabafe Mowaba ginεe ra.

² Na ginεe naxa Isirayila xemeεe xili e xa lan e xa sereεεe ma, naxee nu bama e xa kuyee be.

³ Isirayilakae to Peyori xa Bali kuye batu folo, Alatala naxa xono e ma.

⁴ Alatala naxa a fala Munsa be, a a xa pama yarerati birin gbaku wuri kon na a ya i, a e ya rafindi soge ma, alako a xa xone xa gbilen Isirayila foxo ra.

⁵ Munsa naxa Isirayila kiitisae yamari, «Wo xa mixi birin faxa, naxan bara Peyori xa Bali kuye batu!»

⁶ A fefe na fala, Isirayilaka nde naxa fa Madiyanka gine nde ra a ngaxakerenyie ya i. Munsa nun Isirayila pama naxee nu na wafe hōromolingira sode de ra, naxa na gine nun na xeme to.

⁷ Haruna xa mamadi, Eleyasari xa di xeme Finexasi serexedube to na gine nun na xeme to, a naxa keli, a tanbe tongo,

⁸ a bira na xeme foxo ra kiri banxi kui, a sa a tan nun na gine soxo a xa tanbe ra e furi ma keren na. Na temui Alatala xa xone naxa dan.

⁹ Mixi wulu mōxōpen nun naani nan faxa na gbaloe kui.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹¹ «Haruna serexedube xa mamadi, Eleyasari xa di xeme Finexasi, bara n ma xone ba Isirayilakae ma. N ma xanunteya n ma pama be nu na a bope kui, a fa a niya a xa na raba. N tan mu Isirayila birin sonto n ma xanunteya xa fe ra.

¹² A fala Finexasi be, n bara bope saate xiri a tan nun n tan tagi.

¹³ Na saate luma n tan nun a bōnsōe tagi, e fa findi serexedube ra abadan, barima n ma xanunteya nu na a bope kui, a man fa a niya Isirayilakae xa yunubi xa xafari.»

¹⁴ Isirayilaka naxan faxa e nun na Madiyan gine ra, a nu xili Simiri, Salu xa di xeme. Simeyon bōnsōe xunyi nde nan nu a ra.

¹⁵ Na gine Madiyanka tan nu xili Kōsibi, Suuru xa di gine. Madiyan xabile ndee xunyi nan nu a baba ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «Wo xa Madiyankae gere alo yaxuie!

¹⁸ E findixi wo be yaxuie nan na Peyori kuye xa fe ra, nun e maagine Kōsibi xa fe ra. Kōsibi findixi e xa yarerati nde xa di gine nan na,

¹⁹ naxan faxa Peyori kuye xa fe kui.»

26

Isirayilakae kontife a firin nde

¹ Na gbaloe to dangi, Alatala naxa a fala Munsa nun Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari be,

² «Wo xa Isirayila pama birin xili sebe, keli a pe mōxōpen ma han na xanbi, a denbaya ki ma, naxan birin noma soorjia rabade.»

³ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa a fala Isirayilakae be Mowaba boxi ma Yuruden xure seeti ma Yeriko ya i,

⁴ «Isirayilaka birin xa konti, keli mixi ma naxan bara pe mōxōpen soto han na xanbi, alo Alatala a yamari Munsa nun Isirayilakae be ki naxe.» Isirayila bōnsōe naxee mini Misira boxi ra, nee nan yi ki.

⁵ A folo Isirayila xa di singe Ruben nan ma, a xa die nan yi ki: Xanoki, Palu,

⁶ Xesiron, Karimi, nun e xabilēe.

⁷ Ruben bōnsōe xabilee nan na ki. Nee xasabi lan mixi wulu tongo naani nun saxan keme solofere tongo saxan nan ma.

⁸ Palu xa di xeme Eliyabi

⁹ nan nu na Nemuweli, Datan, nun Abirami baba ra, naxee keli Munsa nun Haruna xili ma Isirayila kuntigie ya ma. E nun Kora nun a foxirabiree to keli Alatala xili ma,

¹⁰ boxi rabi ne, a fa e birin gerun. Na boxe Alatala mixi keme firin mixi tongo suuli gan ne te ra, e xa findi misaali ra pama be.

¹¹ Kōno Kora xa die tan mu faxa na fe kui.

¹² Simeyɔn xa die nan yi ki e xabile ki ma: Nemuweli, Yamin, Yakimi,
¹³ Sera, Sawulu, a nun e xabilee.

¹⁴ Simeyɔn bɔnsɔe xabilee nan na ki. Nee xasabi lan mixi wulu mɔxɔɔn
 nun firin, mixi keme firin nan ma.

¹⁵ Gadi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Sefon, Xagi, Suni,

¹⁶ Oseni, Eri,

¹⁷ Arodi, Areli, nun e xabilee.

¹⁸ Gadi bɔnsɔe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo naani,
 mixi keme suuli nan ma.

¹⁹ Yuda xa die nan yi ki: Eru nun Onan. Kɔnɔ e tan faxa Kanaan bɔxi
 nan ma.

²⁰ Yuda xa die nan yi ki e xabile ki ma: Selaha, Peresi, Sera, nun e xabilee.

²¹ Peresi xa die nan yi ki: Xesiron, Xamuli, nun e xabilee.

²² Yuda bɔnsɔe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo solofere
 nun senni, mixi keme suuli nan ma.

²³ Isakari xa die nan yi ki e xabile ki ma: Tola, Puwa,

²⁴ Yasubu, Simiron, nun e xabilee.

²⁵ Isakari bɔnsɔe nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo
 senni nun naani, mixi keme saxan nan ma.

²⁶ Sabulon xa die nan yi ki e xabile ki ma: Seredi, Elon, Yaxaleeli, nun e
 xabilee.

²⁷ Sabulon bɔnsɔe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo senni,
 mixi keme suuli nan ma.

²⁸ Yusufu xa die nan yi ki e xabile ki ma: Manasi nun Eframi.

²⁹ Manasi xa die nan yi ki: Makiri nun a xabilee. Makiri nan Galadi nun
 a xabilee sɔɔ.

³⁰ Galadi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yeseri, Xeleki,

³¹ Asireli, Sikemi,

³² Semida, Xeferi, nun e xabilee.

³³ Xeferi xa di xeme Selofexadi tan di ginɛe nan tun sɔɔ. Nee xilie nan
 yi ki: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa.

³⁴ Manasi bɔnsɔe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli
 nun firin, mixi keme solofere nan ma.

³⁵ Eframi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Sutela, Beker, Taxani, nun e
 xabilee.

³⁶ Sutela xa di nan yi ki: Eran nun a xabilee.

³⁷ Eframi xa die nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun
 firin, mixi keme suuli nan ma. Yusufu xa mamadie nan na ki e xabile ki
 ma.

³⁸ Bunyamin xa die nan yi ki e xabile ki ma: Bela, Asibeli, Axirama,

³⁹ Sufami, Xufami, nun e xabilee.

⁴⁰ Bela xa die naxa findi Arade, Naaman, nun e xabilee ra.

⁴¹ Bunyamin xa die nan na ki e xabile ki ma. E xasabi naxa lan mixi
 wulu tongo naani nun mixi suuli keme senni ma.

⁴² Dana xa die nan yi ki e xabile ki ma. Suxami nun a xabilee. Dana
 bɔnsɔe nan na ki e xabile ki ma.

⁴³ E xasabi naxa lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi keme naani
 ma.

⁴⁴ Aseri xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yimena, Yisiwi, Beriya, nun e
 xabilee.

⁴⁵ Beriya xa die nan yi ki: Xeberi, Malakiyeli, nun e xabilee.

⁴⁶ Aseri xa di ginɛ nu xili ne Sera.

⁴⁷ Aserikae nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxon, mixi keme naani nan ma.

⁴⁸ Nafatali xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yaxaseeli, Guni,

⁴⁹ Yeseri, Silemi, nun e xabilée.

⁵⁰ Nafatali bõsõee nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi keme naani nan ma.

⁵¹ Isirayilaka konti lanxi mixi wulu keme senni nun keren, mixi keme solofere tongo saxon nan ma.

⁵² Alatala naxa a masen Munsa be,

⁵³ «Kanaan bõxi itaxunma na mixie nan ma e bõsõe xasabi ma, a findi e ke ra.

⁵⁴ Bõsõe birin ke sõtõma a xa mixie xasabi bere nan na. Bõsõe naxee xa mixie gbo, i nee gbe ragbo dangi booree ra, naxee xa mixi xurun.

⁵⁵ N tan nan a ragirima bõsõe birin lan a xa ke naxan soto e bõsõe xasabi ma.

⁵⁶ Bõxi itaxunyi findima Ala xa maragiri nan na, bõsõe xungbee nun bõsõe xurie tagi.»

⁵⁷ Lewi bõsõe nan yi ki naxee konti e xabile ki ma: Gerison, Kehati, Merari, nun e xabilée.

⁵⁸ Lewi bõsõe xabilée nan yi ki: Libini, Xebiron, Maxali, Musi, nun Kora. Kehati nu bara Amarama soto.

⁵⁹ Amarama xa gine nu xili ne Yebedi, Lewi xa di gine, naxan bari Misira. A naxa Haruna, Munsa, nun e maagine Mariyama bari Amarama be.

⁶⁰ Haruna nu bara Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari soto di ra.

⁶¹ Nadabo nun Abihu faxe ne, e to serexe gan te ra naxan mu daxe.

⁶² Di xeme naxan konti Lewi bõsõe ya ma, keli a kike keren ma han na xanbi, a xasabi lan mixi wulu mæxɔɔn nun saxon nan ma. E xa konti nu na a xati ma, barima e mu bõxi soto ke ra Isirayilakae ya ma.

⁶³ Munsa nun Eleyasari serexedube na mixie nan konti Mowaba bõxi ma Yuruden xure seeti ma Yeriko taa ya i,

⁶⁴ kɔɔ Munsa nun Haruna serexedube mixi naxee konti Turusinina gbengberenyi ma, na keren mu nu na Isirayilakae ya ma sɔɔnɔ.

⁶⁵ Alatala a fala ne, a nee birin faxama ne gbengberenyi ma. Na kui, e sese mu lu dunja, fo Yefune xa di xeme Kalebi, nun Nunu xa di xeme Yosuwe.

27

Ginee xa ke seriye

¹ Yusufu xa di xeme Manasi, na fan xa di xeme Makiri, na fan xa di xeme Galadi, na fan xa di xeme Xeferi, na fan xa di xeme Selofexadi, di gine suuli nan soto, naxee nu xili: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa.

² Na di ginee nan fa e yete kan dentegẽ Munsa, Eleyasari serexedube, nun Isirayila yareratie be, Isirayila jama birin ya xori, hɔɔmɔlingira sode de ra. E naxa a masen,

³ «Muxu baba mu di xeme soto. A bara faxe gbengberenyi ma, kɔɔ a mu nu na Kora xa mixie ya ma naxee keli Alatala xili ma. A tan faxe a yete kan xa yunubi rabaxi nan ma.

⁴ Munfe ra muxu baba xili bama a xabile xa mixie ya ma, di xeme to mu na a be? Ke nde so muxu fan yi ra, muxu baba ngaxakerenyie tagi!»

⁵ Munsa naxa e xa fe dentegẽ Alatala be.

⁶ Alatala naxa a masen a be,

⁷ «Selofexadi xa di ginnee bara nondi fala. E baba ke so e yi ra alo e baba ngaxakerenyie a soto ki naxe.

⁸ A fala Isirayilakae be, «Xa xeme nde sa faxa di xeme xanbi, wo a ke so a xa di ginnee yi ra.

⁹ Xa di gine fan mu na a be, wo a ke so a fafaxakerenyie yi ra.

¹⁰ Xa fafaxakeren yo mu na a be, wo a so a baba fafaxakerenyie yi ra.

¹¹ Xa a sa li, a baba fafaxakeren yo mu na, wo a ke so mixi yi ra, e nun naxan makore e boore ra a xabilee ya ma.» Na xa findi yaamari nun seriye ra Isirayilakae be, alo n tan Alatala a yamarixi i be ki naxe.»

Yosuwe findife Munsa joxoxe ra

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te yi Abarimi geya fari, alako i xa boxi mato n naxan fima Isirayilakae ma.

¹³ I na ge a matode, i taa masarama ne, i gbilen i benbae ma alo i taara Haruna,

¹⁴ barima yo bara n ma yaamari matandi. Isirayilakae to keli n xili ma ye xoli xa fe ra Kadesi, Sini gbengberenyi ma, wo mu seedejoxoxa raba n ma seniyeanyi xa fe ra.»

¹⁵ Munsa naxa a fala Alatala be,

¹⁶ «Alatala, daali birin Marigi Ala, mixi keren dexo pama xun ma,

¹⁷ naxan tima e ya ra, e mini temui nun e so temui, naxan e raminima, a e raso, alako i xa pama naxa lu alo xuruse naxee rabepinx i yete ma, kantama yo mu e be.»

¹⁸ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa Nunu xa di Yosuwe sugandi, Xaxili Seniyeanyi na naxan ma. I xa i belexe sa a ma.

¹⁹ I xa a ti Eleyasari serexedube nun pama birin ya xori, i fa yaamarie so a yi ra,

²⁰ i xa mangeya nde xa dangi a ma, alako Isirayila pama birin xa a xui suxu.

²¹ A tima ne Eleyasari serexedube ya i n waxonfe maxorinde geme sugandixie ra. N yaabi naxan fima, a tan nun pama birin perema na nan ma. E minima Eleyasari serexedube xui nan ma, e soma Yosuwe xui nan ma.»

²² Munsa naxa Alatala xa yaamari raba. A naxa Yosuwe tongo, a sa a ti Eleyasari serexedube nun Isirayila pama ya i,

²³ a a belexe sa a ma, a yaamarie so a yi ra, alo Alatala nu bara a yamari ki naxe.

28

Gesege nun nunmare serexee

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, e xa n ma serexe ba a ba temui. Donsee nan e ra, naxee ganma, e xiri joxunme te n na.

³ «A fala e be, «Loxo yo loxo wo xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee firin, naxee bara pe keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁴ Keren xa ba gesege, boore xa ba nunmare.

⁵ Wo man xa sansi xori dinxi kilo saxon ba serexe ra naxan namulanxi oliwi ture fanyi litiri keren nun a tagi ra.

⁶ Na serexe gan daaxi mooli nu bama n be Turusinina geya ma, a xiri joxunme nu tema n na.

⁷ Weni serexe litiri keren nun a tagi bama yexee seeti ma Alatala be. Na serexe rafalama yire seniye nxi nan kui.

⁸ Wo xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe ba nunmare temui yexee seeti ma. Na birin findima serexe gan daaxi nan na naxan xiri joxunme tema n tan Alatala ra.»

Malabu loxe serexe

⁹ Malabui loxe wo xa yexee firin ba malabu loxe serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Sansi xori dinxi serexe naxan namulanxi ture kilo senni ra, nun weni serexe xa ba na yexee seeti ma.

¹⁰ Malabui loxe serexe gan daaxie nan bama geesege nun nunmare serexe ra, a nun e xa weni serexe.

Kike xi singe serexe

¹¹ Kike xi singe birin, wo xa tuura firin ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

¹² Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

¹³ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma. Serexe gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri joxunme te n tan Alatala ra.

¹⁴ Weni litiri saxan serexe xa ba tuura birin be. Weni litiri firin serexe xa ba yexee kontonyi birin be. Weni litiri keren serexe xa ba yexee birin be. Na serexe mooli bama kike xi singe birin je kui.

¹⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra, wo geesege nun nunmare serexe bama temui naxe, a nun a xa weni serexe.

Sayamaleke Dangi Sali serexe

¹⁶ Kike singe xi fu nun naani nde, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba Alatala xa binye bun ma.

¹⁷ Na kike xi fu nun suuli nde findima sali loxe nan na. Wo xa taami lebinitare don xi solofere bun ma.

¹⁸ Na xi singe wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali yo raba na loxe.

¹⁹ Wo xa yi serexe gan daaxie ba Alatala be na loxe: tuura firin, yexee kontonyi keren, nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

²⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

²¹ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee yo yexee seeti ma.

²² Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

²³ Wo xa na serexe sa geesege daaxie xun ma, naxee bama loxe birin.

²⁴ Wo xa nee ba xi solofere bun ma. Serexe gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri joxunme te n tan Alatala ra. Nee bama ne loxo yo loxo, e nun boore serexe gan daaxie, nun weni serexe.

²⁵ A xi solofere nde, wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali gbete raba na loxe.

Xe Xaba Sali serexe

²⁶ Xe Xaba Sali, wo na fa sansi bogi singee serexe ra Alatala xon ma, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo suxu na loxo.

²⁷ Wo xa yi serexee ba: tuura firin, yexee kontonyi keren, nun yexee solofere, naxee bara je keren soto. Nee nan bama serexe gan daaxi ra, e xiri joxunme te n tan Alatala ra.

²⁸ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

²⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

³⁰ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

³¹ Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra. Lanyuru yo naxa lu na serexee ma.

29*Sara xa Sali serexe*

¹ «Kike solofere nde xi singe, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxo. Wo sarae fema ne na loxo.

² Wo xa tuura firin ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

³ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

⁶ Na serexe birin sama serexe gan daaxie nan xun, wo naxee bama loxo yo loxo, a nun wo naxee bama kike yo kike a xi singe, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe naxan sama e seeti ma. Serexee nan e ra naxee ganma, e xiri joxunme te n tan Alatala ra.»

Yunubi xafari loxo serexe

⁷ «Na kike solofere nde, xi fu loxo, wo xa wo malan n batude, wo fan xa sunyi suxu. Wo naxa wali yo raba na loxo.

⁸ Na loxo wo xa tuura nde ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

¹⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

¹¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

Base Ti Sali serexe

12 «Kike solofere nde, xi fu nun suuli, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxoɛ. Wo xa sali nde raba n tan Alatala be xi solofere bun ma.

13 A xi singe, wo xa tuura fu nun saxan, yexɛɛ kontonyi firin, nun yexɛɛ fu nun naani ba serɛɛ gan daaxi ra n tan Alatala be, naxee bara ɲe keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Wo na e gan, a xiri ɲoxunme te n tan Alatala ra.

14 Sansi xori dinxi serɛɛ kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa na tuura fu nun saxan seeti ma. Sansi xori dinxi serɛɛ kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexɛɛ kontonyi firin seeti ma.

15 Sansi xori dinxi serɛɛ kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexɛɛ fu nun naani seeti ma.

16 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serɛɛ ra, dangife na yunubi xafari serɛɛ, nun na serɛɛ gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serɛɛ.»

17 «Sali xi firin nde, wo xa tuura fu nun firin, yexɛɛ kontonyi firin, nun yexɛɛ fu nun naani ba serɛɛ ra, naxee bara ɲe keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

18 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serɛɛ naxan lanma seriye ki ma.

19 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serɛɛ ra. Wo xa na serɛɛ sa boore serɛɛ xun, wo naxee bama loxoɛ birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serɛɛ ra.»

20 «Sali xi saxan nde, wo xa tuura fu nun firin, yexɛɛ kontonyi firin, nun yexɛɛ fu nun naani ba serɛɛ ra, naxee bara ɲe keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

21 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serɛɛ naxan lanma seriye ki ma.

22 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serɛɛ ra. Wo xa na serɛɛ sa boore serɛɛ xun, wo naxee bama loxoɛ birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serɛɛ ra.»

23 «Sali xi naani nde, wo xa tuura fu nun firin, yexɛɛ kontonyi firin, nun yexɛɛ fu nun naani ba serɛɛ ra, naxee bara ɲe keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

24 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serɛɛ naxan lanma seriye ki ma.

25 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serɛɛ ra. Wo xa na serɛɛ sa boore serɛɛ xun, wo naxee bama loxoɛ birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serɛɛ ra.»

26 «Sali xi suuli nde, wo xa tuura fu nun firin, yexɛɛ kontonyi firin, nun yexɛɛ fu nun naani ba serɛɛ ra, naxee bara ɲe keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

27 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serɛɛ naxan lanma seriye ki ma.

28 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serɛɛ ra. Wo xa na serɛɛ sa boore serɛɛ xun, wo naxee bama loxoɛ birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serɛɛ ra.»

29 «Sali xi senni nde, wo xa tuura fu nun firin, yexɛɛ kontonyi firin, nun yexɛɛ fu nun naani ba serɛɛ ra, naxee bara ɲe keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

30 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serɛɛ naxan lanma seriye ki ma.

³¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxo'e birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³² «Sali xi solofere nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

³³ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

³⁴ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxo'e birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³⁵ «Sali xi solomasaxan nde, wo xa wo malan n tan Ala batude. Wo naxa wali gbete'e raba na loxo'e.

³⁶ Wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma. E xiri joxunme tema n tan Alatala ma.

³⁷ Wo man xa sansi xori dinxi nun weni serexe ba naxan lanma seriye ki ma na tuura, na yexee kontonyi, nun na yexee xa fe ra.

³⁸ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxo'e birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³⁹ «Serexee nan na ki wo lan wo xa naxee ba n tan Alatala be wo xa sali loxo'e, bafe wo xa laayidi serexee, wo xa serexe janigexie, wo xa serexe gan daaxie, wo xa sansi xori dinxi serexee, wo xa weni serexee, nun wo xa xanunteya serexee.»

30

Laayidi tongoxi seriye

¹ Munsa naxa Alatala xa yaamari birin fala Isirayilakae be, a naxee so a yi ra.

² Munsa naxa yi masenyi ti Isirayila bonso'e kuntigie be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

³ Xa mixi nde sa laayidi tongo Alatala be fe nde ma, xa na mu a a kali Alatala ra fe nde ma, na kanyi lan ne a xa a xui rakamali. A naxan birin falaxi a de ra, a xa a birin naba.»

⁴ «Gine dimedi na sa laayidi tongo fe nde ma Alatala be, a na a baba xonyi temui naxe, a fa a kali,

⁵ a baba naxa a kolon a a xa di gine bara laayidi nde tongo, a baba mu sese fala na fe kui, a xa na laayidi rakamali.

⁶ Kono xa a baba mu tin na laayidi tongoxi ra a me temui, a mu lan na gine dimedi xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra a baba waxonfe xa fe ra.»

⁷ «Gine na sa laayidi tongo, xa na mu a a kali woyenyi mafuraxi ra,

⁸ xa a xa mori sa na me, a fa lu a mu sese fala na fe ra, a xa na laayidi rakamali.

⁹ Kono xa a xa mori mu tin na fe ra a me temui, a mu lan na gine xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra.»

¹⁰ «Kaape gine na laayidi tongo, xa na mu, gine naxan nun a xa xeme bara fatan, a xa a xa laayidi rakamali.»

¹¹ «Gine xeme taa idoxoe na laayidi tongo, xa na mu a a kali fe nde ma,

¹² xa a xa mōri fa na fe kolon, kōnō a mu fefe fala na fe kui, a lanma na ginē xa a xa laayidi rakamali.

¹³ A xa mōri na a xa laayidi mē temui naxē, a nōma tinde a ra, xa na mu a ra, a nōma tōnyi dōxōde a ma. Alatala mu a suxuma a ra.

¹⁴ A xa mōri nōma tinde, xa na mu a ra tondide a xa laayidi nun a xa kali birin na.

¹⁵ Xa a mu fefe falama na fe kui, a xa ginē lanma a xa a xa laayidi rakamali. A xa dundui a niyama nē ginē xa a xa laayidi rakamali.

¹⁶ Xa a xa mōri tōnyi dōxōma a xa ginē xa laayidi ma temui gbete, a tan nan yati a xa ginē xa kote xaninna.»

¹⁷ «Alatala xa seriye nan na ki a naxan fixi Munsa ma, ginē xa fe ra naxan na xēmē taa, xa na mu a ra ginē naxan na a baba xōnyi.»

31

Madiyankae gerefe

¹ Alatala naxa yi maseniyi ti Munsa bē,

² «I xa Isirayilakae gbe jōxō Madiyankae ma. I na gē na ra, i fa taa masara.»

³ Munsa naxa a fala pama bē, «Xēmē ndee xa geresosee tongo Madiyan xili ma wo gbe jōxōde Alatala xili ra.

⁴ Isirayila bōnsōe birin xa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.»

⁵ Isirayila bōnsōe fu nun firin naxa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.

⁶ Munsa naxa na sōori wulu fu nun firin xēē gere tide. Eleyasari sērēxēdube xa di xēmē Finexasi naxa e mati, se sēniyenxie nu na a yi ra, a nun sara naxee tōnxuma fima e boore ma gere xa fe ra.

⁷ E naxa siga gere tide Madiyan xili ma, alō Alatala a yamari ki naxē Munsa bē. E naxa na xēmē birin faxa,

⁸ a nun Madiyan mange suuli: Efi, Rekemi, Suuru, Xuru, nun Reba. E naxa Beyori xa di xēmē Balamī fan faxa santidegema ra.

⁹ E naxa Madiyan ginēe nun e xa di birin findi konyie ra. E naxa e xa xurusee, e xa gōoree, nun e harige birin tongo.

¹⁰ E naxa e xa taae nun e xa daaxae gan.

¹¹ E naxa e xa harige, e xa xurusee, nun e xa ginēe suxu,

¹² e e xanin Munsa, Eleyasari, nun Isirayila pama xōn ma e yonkinde Mowaba fili ma, Yuruden xure dē i, Yeriko ya tagi.

¹³ Munsa, Eleyasari sērēxēdube, nun Isirayila pama yareratīe naxa e ralan yonkinde fari ma.

¹⁴ Munsa naxa xōnō sōori wulu xunyie nun sōori kēmē xunyie ma, a a fala e bē,

¹⁵ «Munfe ra wo mu yi ginēe faxa?

¹⁶ E tan nan bira Balamī xa marasi fōxō ra, e Isirayilakae ramini Alatala xa kira xōn Peyori, Alatala fa gbaloe ragoro a xa pama ma.

¹⁷ Awa, yakōsi, wo xēmē dime birin faxa, a nun ginē naxee bara xēmē fe kolon.

¹⁸ Ginē dime die tan, wo xa nee ragata wo yetē bē.

¹⁹ Wo tan naxee bara mixi faxa, xa na mu wo bara din fure ra, wo xa lu yonkinde fari ma xi solofere, a nun mixie wo naxee suxu gere kui. Wo xa wo yetē nun wo xa mixi suxuxie rasēniyen a xi saxan nde nun a xi solofere nde.

²⁰ Wo xa wo xa dugie fan naseniyen a nun see naxan tan birin nafalaxi kiri, si xabe, nun wuri ra.»

²¹ Eleyasari serexedube naxa a fala soorie be naxee gere tixi, «Alatala xa seriye nan ya a naxan masenxi Munsa be:

²² Xaema, gbeti, wure gbeeli, wure, yoxui, nun sunbui,

²³ se naxan birin mu ganma te ra, wo xa a raso te, a xa seniyen. Na dangi xanbi wo man xa a raseniyen ye ra. Se naxan mu noma rasode te, wo xa na raseniyen ye ra.

²⁴ Wo xa wo xa dugie xa a xi solofere nde. Na temui wo bara seniyen, wo fa noma sode yonkinde.»

Sotose itaxunfe

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

²⁶ «I tan, Eleyasari serexedube, nun Isirayila kuntigie, wo xa yi mixi suxuxie, nun e xa xurusee konti, wo naxee sotoxi gere kui.

²⁷ I xa e itaxun soorie nun pama ra.

²⁸ Soorie gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi keme suuli yo mixi keme suuli tagi, a xa findi n gbe ra. Xurusee fan na ki, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ningee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra.

²⁹ I xa nee ba soorie gbe ya ma, i e fi Eleyasari serexedube ma Alatala xili ra.

³⁰ Isirayila pama gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi tongo suuli yo mixi tongo suuli ya ma, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ningee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra. I xa nee so Lewi bonsœ yi ra, naxee e joxo saxi n ma hœromolingira xœn.»

³¹ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

³² Naxan soto gere kui, a xasabi lan xuruse lanma wulu keme senni wulu tongo solofere nun suuli nan ma,

³³ ninge wulu tongo solofere nun firin,

³⁴ sofale wulu tongo senni nun keren,

³⁵ gine naxee mu xeme fe kolon, mixi wulu tongo saxan nun firin.

³⁶ Seeti naxan fixi soorie ma naxee gere ti, a xasabi naxa lan xuruse lanma wulu keme saxan wulu tongo saxan nun solofere keme suuli ma.

³⁷ Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan xuruse lanma keme senni tongo solofere nun suuli ma.

³⁸ Ninge naxee fixi soorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan ninge tongo solofere nun firin ma.

³⁹ Sofale naxee fixi soorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan keme suuli ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan sofale tongo senni nun keren ma.

⁴⁰ Mixi naxee fixi soorie ma, e xasabi naxa lan wulu fu nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan mixi tongo saxan nun firin ma.

⁴¹ Munsa naxa Alatala gbe fi Eleyasari serexedube ma, alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴² Isirayila pama gbe, Munsa naxan so e yi ra, naxan mu nu na soorie gbe ya ma,

⁴³ na findixi xuruse lanmae wulu keme saxan tongo saxan nun solofere keme suuli nan ma,

⁴⁴ a nun ninge wulu tongo saxan nun senni,

⁴⁵ a nun sofale wulu tongo saxan keme suuli,

⁴⁶ a nun mixi wulu fu nun senni.

⁴⁷ Na kui, xurusee ba, mixie ba, tongo suuli yo tongo suuli, Munsa naxa keren keren ba a birin na, a e so Lewi bɔnsɔɛ yi ra, naxee e ɲɔɔ saxi Alatala xa hɔrɔmɔlingira xɔn, alo Alatala a yamari a be ki naxɛ.

Tantui hadiya

⁴⁸ Sɔɔri keme xunyie nun sɔɔri wulu xunyie naxa fa Munsa yire,

⁴⁹ e a fala a be, «Muxu tan i xa konyie, muxu bara sɔɔrie konti naxee nu na muxu xa yaamari bun ma. E birin na na.

⁵⁰ Na nan a toxi muxu bara fa hadiyae ra Alatala be xunsare xa fe ra. Kankan bara fa a sɔtɔsee ra alo belexerasoe, xurundee, tulirasoe, nun kɔnmagore xɛema daaxi.»

⁵¹ Munsa nun Eleyasari sɛrɛxɛdube naxa na see xɛema daaxi rasuxu e yi ra.

⁵² Na xɛema birin, sɔɔri xunyie fa naxan na Alatala be, a xasabi lan fayida xɛema kilo keme tongo solofere nan ma.

⁵³ Sɔɔrie tan nu e gbee ragataxi e yi ra.

⁵⁴ Munsa nun Eleyasari sɛrɛxɛdube naxa na see birin nasuxu sɔɔri wulu xunyie nun sɔɔri keme xunyie yi ra, e a xanin hɔrɔmɔlingira yire, alako na xa findi tɔnxuma ra Isirayila xa fe ra Alatala be.

32

Bɔnsɔɛ saxan dɔxɔfe Yuruden xure sogetede

¹ Gɔɔre gbegbe nan nu na Ruben bɔnsɔɛ nun Gadi bɔnsɔɛ yi ra. E to a to Yaaseri nun Galadi bɔxi fan xurusee be,

² e naxa fa Munsa, Eleyasari, nun Isirayila kuntigie yire,

³ e a fala e be, «Taa naxee xili Ataroti, Dibon, Yaaseri, Nimira, Xesibon, Eleyale, Sebami, Nebo, nun Beyon, nee na bɔxi ya ma,

⁴ Alatala naxan saxi Isirayila nama sagoe. Na longori fan xuruse kanyie be alo muxu tan.

⁵ Xa wo bara tin a ra, be xa findi muxu tan gbe ra, hali muxu mu dangi Yuruden naakiri ma.»

⁶ Munsa naxa Gadi bɔnsɔɛ nun Ruben bɔnsɔɛ yaabi, «Wo ngaxakerenyie sigama ne gere sode, wo tan xa lu be?

⁷ Munfe ra wo wama limaniya bafe wo ngaxakerenyie yi ra, alako e naxa dangi Yuruden naakiri ma bɔxi ma Alatala naxan fixi e ma?

⁸ Wo babae fan bara na wali mooli raba n to e xɛ Kanaan bɔxi rabende kelife Kadesi Barineya.

⁹ E to ge Esekoli gulunba rabende, e naxa gbilen, e fa limaniya ba Isirayilakae yi ra sofe ra bɔxi ma, Alatala naxan fixi e ma.

¹⁰ Alatala naxa xɔɔ Isirayilakae ma na lɔxɔɛ, a fa a kali,

¹¹ <Yi mixi naxan birin kelixi Misira, naxan xa simaya bara dangi ɲɛ mɔxɔɲɛn na, e mu soma bɔxi ma n nan n kali Iburahima, Isiyaga nun Yaxuba be dennaxan fife ra e ma, barima e mu bira n fɔxɔ ra e ɲanige birin na.

¹² Fo Yefune xa di xeme Kalebi Kenisika, nun Nunu xa di xeme Yosuwe, nee nan peti bira n xui fɔxɔ ra e ɲanige birin na.»

¹³ Alatala naxa kɔnɔ Isirayilakae ma ki fanyi, a fa e rabɛpin gbengberenyi ma jɛ tongo naani bun ma, han na mixi birin faxa, naxee wali ki mu nu rafan a ma.

¹⁴ Wo tan yunubitɔɛ bɔnsɔɛ, wo na birafe wo benbae fɔxɔ ra Alatala raxɔnɔfe ra Isirayila xili ma.

¹⁵ Xa wo keli Ala xa kira xɔn, a man Isirayila rabɛpinma nɛ gbengberenyi ma, e halaki wo xa fe ra.»

¹⁶ E naxa siga Munsa yire, e a fala a bɛ, «Muxu wama gɔɔrɛ tife be muxu xa xurusee bɛ, a nun muxu wama yiree yailanfe be muxu xa ginɛ nun muxu xa die luma dennaxe.

¹⁷ Kɔnɔ muxu bara tin sɔɔriɲa rabade muxu ngaxakerenyi Isirayilakae bɛ han e xa so e sode. Muxu xa die tan luma be muxu xanbi ra nɛ taa kantaxie kui, alako bekae naxa e tɔɔɔ.

¹⁸ Muxu mu gbilenma muxu xɔnyi be, fo Isirayilaka birin a gbe bɔxi masɔɔ.

¹⁹ Kɛ gbɛtɛ mu luma muxu tan bɛ sɔnɔn Yurudɛn naakiri ma. Muxu gbe na bebiri Yurudɛn sogetede nɛ.»

²⁰ Munsa naxa a fala e bɛ, «Xa wo sa a raba alɔ wo a falaxi ki naxe, xa wo wo maxiri sigafe ra gere tide Alatala xili ra,

²¹ xa wo mu gbilen be Yurudɛn naakiri ma, han Alatala gɛ a yaxuie birin keride a ya ra,

²² na tɛmɛi be bara findi wo xa bɔxi ra Alatala xili ra. Mɛnni na lu Alatala xa yaamari bun ma, wo nɔma gbilende be. Na kui wo bara wo xa laayidi rakamali Isirayila nun Alatala bɛ.»

²³ «Kɔnɔ xa wo mu sa na sɛriyɛ rabatu, na bara findi yunubi ra wo bɛ, wo na sare fima nɛ.

²⁴ Yakɔsi, wo xa taɛ ti wo xa ginɛ nun wo xa die bɛ. Wo xa gɔɔrɛ yailan wo xa xurusee fan bɛ. Kɔnɔ wo naxa nɛɛmu wo xa laayidi tongoxi ma dɛ, wo xa na rakamali.»

²⁵ Gadi bɔnsɔɛ nun Ruben bɔnsɔɛ naxa Munsa yaabi, «Muxu fama nɛ i xa yaamari birin suxude.

²⁶ Muxu xa die, muxu xa ginɛ, nun muxu xa xurusee birin luma be Galadi bɔxi ma,

²⁷ kɔnɔ muxu geresosee tongoma nɛ, muxu fa gere so Alatala bɛ alɔ i a yitaxi ki naxe, muxu marigi.»

²⁸ Munsa naxa Eleyasari sɛrɛxɛdubɛ, Nunu xa di xɛmɛ Yosuwe, a nun Isirayila kuntigie yamari,

²⁹ «Xa Gadi bɔnsɔɛ nun Ruben bɔnsɔɛ sa dangi Yurudɛn naakiri ma, e siga gere sode Alatala bɛ, han wo naxa na bɔxi birin masɔɔ tɛmɛi naxe, wo xa Galadi bɔxi so e yi ra kɛ ra.

³⁰ Kɔnɔ xa e mu na raba, e fan xa sabati wo tagi Kanaan bɔxi ma!»

³¹ Gadi bɔnsɔɛ nun Ruben bɔnsɔɛ naxa e yaabi, «Alatala naxan birin masɛnxi a xa konyi die xa fe ra, muxu a birin nabama nɛ.

³² Muxu dangima nɛ Yurudɛn naakiri ma muxu xa geresosee ra sigafe ra Kanaan bɔxi ma Alatala ya tode ra, kɔnɔ muxu kɛ tan findima bɔxi nan na Yurudɛn bebiri sɛɛti ma.»

³³ Munsa naxa Amorikae xa mɛngɛ Sixɔn nun Basan mɛngɛ Ogo xa bɔxi nun na rabilinyi fi Gadi bɔnsɔɛ, Ruben bɔnsɔɛ, nun Yusufu xa di xɛmɛ Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren ma.

³⁴ Gadi xa die naxa gbilen Dibon ti ra, a nun Ataroti, Aroweri,

³⁵ Atiroti Sofana, Yaasɛri, Yogbeha,

³⁶ Beti Nimira, nun Beti Xarani. E bara findi taa makantaxie ra, gooree gbegbe fan nu na.

³⁷ Ruben bɔnsɔe naxa gbilen Xesibon ti ra, a nun Eleyale, Kiriyaatayimi,

³⁸ Nebo, Baali Meyoni, nun Sibima. E naxa na taa ndee xilie masara.

³⁹ Manasi xa di Makiri xa die to Galadi taa suxu, e Amorikae keri naxee nu sabatixi naa,

⁴⁰ Munsa naxa na taa so e yi ra sabatide ra.

⁴¹ Manasi xa Yayiri fan naxa taa ndee suxu, a e xili Yayiri xa taae.

⁴² Noba fan naxa Kenata taa nun a rabilinyi suxu, a yete xili sa e xun ma.

33

Isirayila xa biyaasi kelifa Misira

¹ Nere nan ya Isirayilakae naxan naba e xunde ki ma Munsa nun Haruna xa yaamari bun ma e to keli Misira bɔxi ma.

² Munsa na birin sebexi ne alo Alatala a yamari a be ki naxe.

³ E naxa keli Ramesesi taa Misira bɔxi kike singe xi fu nun suuli. Sayamaleke Dangi Sali loxoɔ, na kuye iba Isirayilakae naxa mini Misira xoreya kui Misiraka birin ya xori.

⁴ A a lixi na temui, Misirakae nu na e xa di singee ragatafe, Alatala naxee faxa e ya ma a xa xone kui e xa kuyee xa fe ra.

⁵ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, e sa yonkin Sukoti.

⁶ E to keli menni, e naxa siga Etama gbengberenyi de ra.

⁷ E to keli Etama, e naxa gbilen Pi Haxiroti mabiri, Baali Sefon ya tagi, e sa yonkin Migidoli ya ra.

⁸ E to keli menni, e naxa baa igiri, e siga gbengberenyi ma.

E naxa xi saxan nere raba Etama gbengberenyi ma, e sa yonkin Mara.

⁹ E to keli menni, e naxa siga Elimi, e dulonyi fu nun firin nun tugi tongo solofere li dennaxe.

¹⁰ E to keli menni, e naxa siga Xulunyumi Baa seeti ma.

¹¹ E to keli menni, e naxa siga Sini gbengberenyi ma.

¹² E to keli menni, e naxa sa yonkin Dofika.

¹³ E to keli menni, e naxa siga Alusu.

¹⁴ E to keli menni, e naxa siga Refidimi, kono e mu ye to naa.

¹⁵ E to keli menni, e naxa siga Turusinina gbengberenyi ma.

¹⁶ E to keli menni, e naxa siga Kibiroti Hataawa.

¹⁷ E to keli menni, e naxa siga Xaseroti.

¹⁸ E to keli menni, e naxa siga Ritima.

¹⁹ E to keli menni, e naxa siga Rimon Peresi.

²⁰ E to keli menni, e naxa siga Libina.

²¹ E to keli menni, e naxa siga Risa.

²² E to keli menni, e naxa siga Kehelata.

²³ E to keli menni, e naxa siga Seeferi geya ma.

²⁴ E to keli menni, e naxa siga Xarada.

²⁵ E to keli menni, e naxa siga Makeloti.

²⁶ E to keli menni, e naxa siga Taxati.

²⁷ E to keli mēnni, e naxa siga Tera.
²⁸ E to keli mēnni, e naxa siga Mitika.
²⁹ E to keli mēnni, e naxa siga Xasamona.
³⁰ E to keli mēnni, e naxa siga Mosera.
³¹ E to keli mēnni, e naxa siga Beneyaakan.
³² E to keli mēnni, e naxa siga Horo Gidigada.
³³ E to keli mēnni, e naxa siga Yotobata.
³⁴ E to keli mēnni, e naxa siga Abarona.
³⁵ E to keli mēnni, e naxa siga Esiyon Geberi.
³⁶ E to keli mēnni, e naxa siga Kadesi Sini gbengberenyi ma.
³⁷ E keli mēnni nē, e naxa siga Horo geya ma,
 Edon boxi naaninyi fē ma.

³⁸ Isirayilakae xa mini Misira jē tongo naani kike suuli nde xi singe, Alatala naxa Haruna yamari a xa te Horo geya fari, a xa laaxira mēnni.

³⁹ Haruna nu bara jē keme mōxōjēn nun saxan soto, a faxa temui Horo geya fari.

⁴⁰ Aradi mangel, naxan sabatixi Negewi gbengberenyi Kanaan boxi ma, a naxa a kolon Isirayilakae bara fa.

⁴¹ Isirayilakae to keli Horo geya yire, e naxa sa yonkin Salamona.

⁴² E to keli mēnni, e naxa siga Punon.

⁴³ E to keli mēnni, e naxa siga Oboti.

⁴⁴ E to keli mēnni, e naxa siga Iye Abarimi, Mowaba boxi naaninyi ra.

⁴⁵ E to keli mēnni, e naxa siga Dibon Gadi.

⁴⁶ E to keli mēnni, e naxa siga Alamōn Dibilatayima.

⁴⁷ E to keli mēnni, e naxa siga Abarimi geyae yire, Nebo geya yatagi.

⁴⁸ E to keli mēnni, e naxa siga Mowaba fili ma, Yurudēn xure dē ra, Yeriko taa yatagi.

⁴⁹ E naxa yonkin Yurudēn xure dē ra, Beti Yesimoti nun Abeli Sitimi longori Mowaba fili ma.

Kanaan boxi itaxunfe

⁵⁰ Alatala naxa a masen Munsa bē Mowaba fili ma, Yurudēn xure dē ra, Yeriko taa yatagi,

⁵¹ «A fala Isirayilakae bē, «Wo na Yurudēn xure giri temui naxe sofe ra Kanaan boxi ma,

⁵² wo mēnnikae birin faxa. Wo xa e xa kuye birin kana, naxee masolixi gēme ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. Wo xa e xa batudee fan kana.

⁵³ Wo xa na boxi suxu, wo fa sabati naa. N bara na boxi fi wo ma.

⁵⁴ Na boxi itaxunma wo ma Alatala xa maragiri kēpa nan ma a xabile ki ma. Naxee bōnsōe xa mixie na wuya, e xa boxi belebele soto. Naxee bōnsōe xa mixie mu wuya, e xa boxi xa xurun. Alatala a ragirima kankan naxan soto ma a bōnsōe ki ma.

⁵⁵ Kōno xa wo mu mēnnikae faxa, e fama maniyade pooge nan na naxan mixi ya tōōroma, xa na mu a ra tunbee naxee mixi fari masōxōma. E findima nē wo yaxuie ra wo xōnyi.

⁵⁶ Na temui, n e xa yunubi sare dōxōma wo tan nan ma.»

34

Isirayila boxi naaninyie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A masen Isirayilakae be, «Wo na siga Kanaan boxi ma, n naxan fixi wo ma ke ra, a naaninyie nan yi ki:

³ Yirefanyi mabiri, wo xa boxi naaninyi sa foloma Sini gbengberenyi nan ma, Edon boxi mabiri. Na naaninyi sa foloma Foxoe Baa nan ma sogetede mabiri,

⁴ a sa a konkoron Tali Tede yirefanyi mabiri, a a xun sa Sini, a dangi Kadesi Barineya yirefanyi mabiri, a siga Xasari Adari mabiri, a sa Asimon li.

⁵ A sa keli Asimon, a a konkoron han Misira dabonyi kui, a fa sa mini Baa Xungbe ma.»

⁶ «A soggorode naaninyi findima Baa Xungbe nan na.»

⁷ «A koola naaninyi sa foloma Baa Xungbe nan ma, han a fa doxo Horo geya ra.

⁸ Kelife ra Horo geya ma, wo xa naaninyi sigama na ki ne han Xamata sode de ra, a sa doxo Sedade ra.

⁹ A na keli menni, a sigama Sifiron mabiri ne han a sa mini Xasari Enan ma. Wo xa boxi naaninyi nan na ki koola mabiri.»

¹⁰ «A sogetede, wo xa naaninyi sa kelima Xasari Enan nan ma, a siga han Seefami.

¹¹ A keli menni, a siga Ribila, Ayin sogetede biri, a man siga, a sa din tentenyie ra Kinereti baa sogetede biri ra,

¹² a sa mini Yuruden xure ma, a fa sa a rapon Foxoe Baa ma. Wo xa boxi naaninyie nan na ki.»

¹³ Munsa naxa na yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra, «Boxi nan yi ki, naxan itaxunma Isirayila bonsoe solomanaani nun a tagi ma, alo Alatala a ragirixi kankan ma ki naxe.

¹⁴ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti bara e gbe ke soto e denbaya ki ma,

¹⁵ Yuruden naakiri ma, Yeriko ya tagi sogetede biri ra.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «Eleyasari serexedube nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan yi boxi itaxunma.

¹⁸ Wo xa yarerati keren keren sugandi bonsoe birin kui, naxee lanma yi boxi itaxunyi.

¹⁹ E xilie nan yi ki:

Yuda bonsoe, Yefune xa di xeme Kalebi.

²⁰ Simeyon bonsoe, Amixudi xa di xeme Semuweli.

²¹ Bunyamin bonsoe, Kisilon xa di xeme Elidada

²² Dana bonsoe, Yogoli xa di xeme Buuki.

²³ Yusufu xa di Manasi bonsoe, Efodo xa di xeme Xaniyeli.

²⁴ Efirami bonsoe, Sifitan xa di xeme Kemuweli.

²⁵ Sabulon bonsoe, Paranki xa di xeme Elisafan.

²⁶ Isakari bonsoe, Asana xa di xeme Palatiyeli.

²⁷ Aseri bonsoe, Selomi xa di xeme Axihudi.

²⁸ Nafatali bonsoe, Amixudi xa di xeme Pedaheli.»

²⁹ Alatala nee nan sugandi Kanaan boxi itaxunfe ra Isirayilakae ma.

35

Lewi bɔnsɔɛ xa taaɛ

¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ, Mowaba fiili ma, Yurudɛn xure fɛ ma, Yeriko ya tagi,

² «A fala Isirayilakae bɛ, e xa taa ndee nun e rabilinyie sugandi e xa ɔɔxi kui, e naxee fima Lewi bɔnsɔɛ ma, e sabatima dɛnnaxɛ.

³ Lewi bɔnsɔɛ sabatima na taaɛ nan kui, e xa xurusee luma na rabilinyie.

⁴ Na taa rabilinyie xa gbɔya sigama nɛ han nɔngɔn wulu keren na taa sɛɛti naani birin ma,

⁵ kelifɛ taa tɛtɛ ma sigafɛ nɔngɔn wulu firin a sogetede biri, a sogegorode biri, a kɔɔla ma, nun a yirefanyi ma.»

⁶ «Na taa tongo naani nun solomasaxan ya ma, wo xa taa senni sugandi naxee findima makantadeɛ ra mixie bɛ naxee bara faxɛ ti e mu a janigexi.

⁷ Wo xa na taa tongo naani nun solomasaxan nun e rabilinyie fi Lewi bɔnsɔɛ ma.

⁸ Bɔnsɔɛ naxee xa taaɛ wuya, e xa taa gbegbe fi. Bɔnsɔɛ naxee xa taaɛ mu wuya, e xa taa dondoronti fi Lewi bɔnsɔɛ ma.»

⁹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

¹⁰ «A fala Isirayilakae bɛ, e na Yurudɛn xure igiri sofe ra Kanaan ɔɔxi ma,

¹¹ e xa taaɛ sugandi, naxee findima makantadeɛ ra mixie bɛ naxee bara faxɛ ti e mu a janigexi.

¹² Na taaɛ nan findima makantadeɛ ra na mixie bɛ, han kiitisae e makiitima tɛmɛui naxɛ. Na kui e xa ratanga mixie ma naxee wama e gbɛɔɔɔɔfɛ, naxee wama e faxafɛ keren na.

¹³ Wo xa taa senni sugandi na wali xa fɛ ra,

¹⁴ saxan Yurudɛn naakiri ma, saxan Kanaan ɔɔxi ma. Na taaɛ nan findima wo makantadeɛ ra.

¹⁵ Mixi yo mixi, a findi Isirayilaka ra, a findi xɔɔɔɔɔɔ ra, a findi dangi mixi ra, xa naxan yo sa mixi nde faxa a mu a janigexi, na kanyi nɔma a nii ratangade na taa sennie nde kui.»

¹⁶ «Kɔɔɔɔ xa mixi sa mixi ɔɔɔɔɔ wure ra han a faxa, nii ba nan a ra. A lan nɛ, a fan xa faxa.

¹⁷ Xa mixi sa mixi ɔɔɔɔɔ gɛmɛ nan na han a faxa, nii ba nan a ra. A lan nɛ, a fan xa faxa.

¹⁸ Xa mixi sa mixi ɔɔɔɔɔ wuri nan na han a faxa, nii ba nan a ra. A lan nɛ, a fan xa faxa.

¹⁹ Gbɛɔɔɔɔɔɔ xa na faxɛti faxa a a suxuxi tɛmɛui naxɛ.

²⁰ Xa mixi nde sa a boore radin yɛ maraɔaaxui ma, xa na mu, a janigɛ a xa a gɔɔɔ se nde ra, a faxa, faxɛti nan a ra.

²¹ Xa mixi nde sa a boore din a bɛlɛxɛ ra yaxuya ra, a faxa, faxɛti nan a ra. A lan nɛ, a fan xa faxa. Gbɛɔɔɔɔɔɔ xa na faxɛti faxa a a suxuxi tɛmɛui naxɛ.»

²² «Kɔɔɔɔ xa mixi nde sa a boore radin yɛ janigetareɔa kui, xɔɔɔɔ mu na, xa na mu a se nde woli a ma janigetareɔa kui,

²³ xa na mu a a gɔɔɔ gɛmɛ ra janigetareɔa kui, a fa faxa, kɔɔɔ xɔɔɔɔɔɔ nun yaxuya mu na a kui,

²⁴ ɔa ma xa a makiiti yi sɛriyɛ ra gbɛɔɔɔɔɔɔ xa fɛ ra.

²⁵ Nama xa a ba gbɛɔɔɔɔɔɔ yi ra, a a raso makantade kui. A xa lu mɛnni han sɛrɛxɛdube kuntigi laaxirama tɛmɛui naxɛ, Alatala naxan sugandixi.

²⁶ Kɔɔɔ xa na kanyi sa mini makantade fari ma, a nu bara so dɛnnaxɛ,

²⁷ gbepoxoe fa a to, a faxes, gbepoxoe mu findima faxeti ra.

²⁸ Mixi naxan nii bama panigetarepa kui, a xa lu makantade han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe. Serexedube kuntigi na laaxira temui naxe, mixi naxan nii baxi panigetarepa kui, a noma gbilende a xonyi maratange kui.»

²⁹ «Seriye nan ya wo bonsoe be yire birin, temui birin.

³⁰ Faxeti mu lan a xa faxes seede keren xui ma, fo seede wuyaxi.

³¹ Faxeti mu lan a xun xa sara, a xa faxes.

³² Mixi naxan faxes ti panigetarepa kui, a mu lan a xun xa sara alako a xa gbilen a xonyi beenun serexedube kuntigi laaxirama temui naxe.

³³ Wo mu lan wo xa boxi findi boxi seniyentare ra. Wuli raminife na nan nabama. Faxeti wuli gbansan nan findima boxi xunsare ra.

³⁴ Wo naxa wo xonyi findi yire seniyentare ra. N tan Alatala sabatixi wo tan Isirayilakae ya ma.»

36

Gine ke kanyi futife seriye

¹ Denbaya xunyi naxee nu na Galadi xabile ya ma, Makiri xa die, Manasi xa mamadie, Yusufu xabilee, nee naxa siga Munsa nun Isirayila denbaya xunye yire.

² E naxa a fala Munsa be, «Alatala bara a yamari i tan n marigi, i xa yi boxi itaxun Isirayila die ma Alatala xa maragiri kepa ma, a xa findi e ke ra. Alatala man bara i yamari i xa muxu taara Selofexadi xa harige so a xa di ginee yi ra.

³ Kono xa na di ginee sa doko bonsoe gbete xeme xon, e ke bama ne muxu bonsoe ke ra, a sa e xa xeme bonsoe ke xun ma. Na kui nde bama ne muxu ke ra, naxan fixi muxu bonsoe ma maragiri kui.

⁴ Xoreya Ne na a li, e ke bama ne muxu benbae ke ra, a sa e xa xeme benbae ke xun ma.»

⁵ Munsa naxa Alatala xa yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra,

⁶ «Yusufu bonsoe, wo nondi. Alatala xa yaamari nan ya Selofexadi xa di ginee be. E xa doko xeme xon naxan na xabile nde kui e baba bonsoe ya ma.

⁷ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.

⁸ Di gine ke kanyi xa doko xeme xon naxan na xabile nde kui e baba bonsoe ya ma.

⁹ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.»

¹⁰ Selofexadi xa di ginee naxa Alatala xa yaamari suxu alo Munsa a fala ki naxe.

¹¹ E xilie nan ya: Maxala, Tirisa, Xogala, Milika, nun Nowa. E birin naxa doko e dexoe xon ma.

¹² E doko Manasi xa di xabilee nan xon ma. Na kui e ke naxa lu e benba Yusufu bonsoe.

¹³ Alatala xa seriye nun yaamarie nan na ki a naxee fixi Munsa ma, katarabi Isirayila ma, e nu na Mowaba fiili ma temui naxe, Yuruden xure fe ma, Yeriko ya tagi.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala a xa masenyi singee fixi won ma Annabi Munsa nan saabui ra. Na masenyi dɔxo suulie findixi kitaabui keren nan na, naxan xili falama Tawureta Munsa. A dɔxo singe Ala xa pama fɔlo ki nan masenma. Ala to Annabi Iburahima sugandi, a a xɛɛ Kanaan bɔxi ma, a xa die naxa findi bɔnsɔe belebele ra menni. Annabi Yaxuba waxati, kaame naxa din bɔxi ra e nu dennaxe. Annabi Yaxuba xa die naxa siga Misira bɔxi ma baloe fende. Ala naxa a ragiri, e xa e xunya Yusufu li naa. Annabi Yusufu naxa e mali a fanyi ra.

Ala naxa na bɔnsɔe mali han e findi si belebele ra. Ne wuyaxi to dangi, Misira mange naxa gaaxu fɔlo e ya ra. A naxa e findi konyie ra alako e naxa nɔ Misirakae ra. Na konyiya naxa bu han Ala Annabi Munsa xɛɛ temui naxe. Ala naxa a mali xoreya fide a xa mixie ma. E naxa mini Misira bɔxi ma Ala senbe saabui ra, naxan baa botini maba alako e xa a igiri e sanyi ra.

Na kaabanako belebele xanbi, Ala naxa e xun ti Kanaan bɔxi ra, a dennaxe fi e ma. Kira ra, Ala naxa mini e ma Turusinina geya fari. A naxa a xa yaamari fu fi Annabi Munsa ma, e sebexi geme walaxe ma. Ala man naxa seriye gbete fala Annabi Munsa be alako pama xa lu e Marigi sagoe. Kono pama naxa Alatala matandi sanya wuyaxi gbengberenyi ma. Na taruxui birin sebexi Tawureta Munsa nan kui.

Beenun e xa Kanaan bɔxi soto, Annabi Munsa naxa e malan yire keren. Menni a naxa yi taruxui birin madɔxo e be. A man naxa gbilen Ala xa seriye birin ma alako e naxa neemu a ma Kanaan. A to ge na birin tagi raba e be, e naxa laayidi tongo birafe ra Ala xa seriye fɔxo ra. Na masenyi dɔxo suuli nde birin xili falama, «Annabi Munsa xa masenyi dɔnxɔe.» Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa laaxiraya geya fari.

Yi kitaabui lonni fima won ma alako won xa Ala xa seriye kolon. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe

Annabi Munsa xa masenyi singe

Kelifɛ Xorebe geya

¹ Wɔyenyie nan yi ki, Annabi Munsa naxan masen Isirayilakae birin be. Na temui a nu na Yuruden sogetede biri ra, gbengberenyi ma naxan na Araba, Sufi ya tagi, Paran, Tofeli, Laban, Xaseroti, nun Disahabi longori.

² Keli Xorebe geya han Kadesi Barineya kira ra minife ra Seyiri geyae biri, xi fu nun keren pɛre na a ra.

³ E xa keli pe tongo naani nde ma Misira, a kike fu nun keren nde, xi singe, Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari masen Isirayilakae be.

⁴ Na temui Annabi Munsa nu bara xutu soto Sixon ma, Amori mange, naxan nu sabatixi Xesibon, a nun Ogo, Basan mange, naxan nu sabatixi Asataroti nun Edereyi.

⁵ Yuruden sogetede biri Mowaba ɔɔxi ma, Annabi Munsa naxa Ala xa seriye tagi raba e be. Na wɔyenyi nan yi ki.

⁶ «Won nu na Xorebe geya yire temui naxe, won Marigi Alatala yi nan masen won be, «Wo bara bu yi geya bun ma.

⁷ Wo ti kira xɔn ma fa. Wo xa siga geya ma Amorikae na dennaxe, nun na longori birin, Araba ɔɔxi ma, geya biri, Sefela nun Negewi biri, baa de ra, han Kanaan ɔɔxi ma, han Liban sa dɔɔɔ Efirati xure belebele ra.

⁸ Wo xa na ɔɔxi mato, n naxan fixi wo ma. Wo siga, wo xa na tongo, barima n tan Alatala yati nan na ɔɔxi laayidi tongoxi wo benbae be, Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba, a nun e ɔɔnsɔe birin hali e dangi xanbi.»

Annabi Munsa xa kiitisae

⁹ «Na temui n yi nan fala wo be, «N tan keren mu nɔma wo xa fe nɔde.

¹⁰ Wo Marigi Alatala bara wo ragbo ye. Yakɔsi wo bara gbo ye alo tunbuie naxee na kooe ma.

¹¹ Wo benbae Marigi Alatala xa wo rawuya han. A xa baraka sa wo xa fe alo a masen ki naxe.

¹² N tan keren nɔma wo xa kalamuie makiitide di?

¹³ Wo kuntigi lɔnnilae sugandi, naxee kolonxi wo ɔɔnsɔe ya ma. N nee nan findima nama yareratie ra.»

¹⁴ Wo naxa n yaabi, a n ma maɔɔxunyi, a maɔɔxun fanyi na a ra.

¹⁵ N naxa wo xa yareratie tongo, wo xa kuntigi lɔnnila naxee kolonxi wo ɔɔnsɔe ya ma. N naxa e findi mixi wulu, mixi keme, mixi tongo suuli, mixi fu xunye ra. N naxa e findi yareratie ra wo ɔɔnsɔe ya ma.

¹⁶ Na temui n naxa yaamari so wo makiitimaie yi ra. N naxe, «Wo xa wo tuli mati wo baribooree ra. Wo xa birin makiiti seriye keɔna ma, wo ngaxakerenyie tagi nun e tan nun xɔɔɔe tagi.

¹⁷ Wo naxa ti mixi yo xɔn ma kiiti sade. Wo naxa xurunyi nun gboe mato. Wo naxa gaaxu mixi yo ya ra, barima kiitisa na Ala nan na. Xa kiiti sa xɔɔɔɔ wo be han, wo fa a ra n xɔn, n tan kiiti sama.»

¹⁸ Na ki n bara fe birin masen wo be, a lan wo xa naxan naba.»

Ala matandife Kadesi

¹⁹ «Na to dangi, won naxa keli Xorebe geya, won mini gbengberenyi magaaxuxi ra wo bara dennaxe to. Won naxa bira kira fɔɔɔ ra naxan sigama Amori geyae biri ra, alo won Marigi Alatala a masen won be ki naxe. Won naxa so Kadesi Barineya.

²⁰ N naxa a fala wo be, «Wo bara Amori geyae li, won Marigi Alatala dennaxe fixi won ma.

²¹ Wo a mato, wo Marigi Alatala bara yi ɔɔxi ti won ya i. Wo siga, wo xa na tongo alo wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe. Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya.»

²² «Na temui, wo birin naxa fa n yire, wo fa a fala n be, «Won xa mixie xee, e xa siga yi ɔɔxi ma, e xa naa raben. Na xa findi nee fan ma wali ra, alako won xa a kolon won lan won xa won ɔɔɔe kira naxan xɔn a nun won sigama taa naxee.»

²³ Wo xa maɔɔxunyi naxa findi n be fe fanyi ra. Na nan a to n naxa xeme mixi fu nun firin mayegeti wo ya ma, wo ɔɔnsɔe keren keren ma tagi.

²⁴ E naxa siga geyae biri ra han e naxa gulunba li naxan xili Esekoli. E naxa naa raben.

²⁵ E naxa yi boxi bogisee ba, e fa e masen won be. E naxa dentegse sa won be yi ki, <Won Marigi Alatala boxi fanyi nan fixi won ma.>

²⁶ Kono wo mu tin tede, wo naxa tondi wo Marigi Alatala xa yaamari ra.

²⁷ Wo a maxoroxo ne wo xa kiri banxie kui. Wo naxa a fala, <Xonnanteya na xexxi, Alatala won tongoxi Misira boxi ma. A wama won sofe Amorikae nan yi ra alako e xa won halaki.>

²⁸ Won sigama minden? Limaniya mu na won be, barima won ngaxakerenyie bara a fala won be a mennikae senbe gbo. E man gbangbalan won be, nun na taae xa fe maxoroxo. Tete naxan naa rabilinxi, a ite han. Muxu Anaki bonsoe yati to ne.>»

²⁹ <N naxa a fala wo be, <Wo naxa siike. Wo naxa gaaxu e ya ra!

³⁰ Wo Marigi Alatala naxan perema wo ya ra, a gere soma ne wo be alo a a rabaxi wo ya xori ki naxe Misira boxi ma han gbengberenyi ma.

³¹ Wo man bara a to, wo Marigi Alatala faxi ne wo ra alo xeme a xa di xaninma ki naxe, wo perexi kira naxan birin na han wo naxa fa be li.

³² Kono na birin kui, wo mu nu laxi wo Marigi Alatala ra.

³³ A tan nan ti wo ya ra, a yire fen wo be wo luma dennaxe. Koe ra a tan nan nu kira iyalanma wo be te ra. Yanyi fan na, a findi nuxui ra, a ti wo ya ra.

³⁴ Alatala naxa wo xurutuxurutu xui me. A xa xone kui, a naxa a rakali,

³⁵ <Yi mixi kobi yo mu soma yi boxi fanyi ma, n naxan laayidixi wo babae be

³⁶ fo Kalebi, Yefune xa di. A tan a toma ne. A boxi dennaxe perexi, na findima ne a gbe nun a bonsoe gbe ra, barima a bara bira n tan Alatala xa kira foxo ra.>»

³⁷ <Wo tan xa fe ra Alatala bara xono n fan ma. A naxa a masen, <I tan yete yati mu soma yi boxi ma.

³⁸ Yosuwe, Nunu xa di, i malima, nan fama sode. Limaniya fi a ma, barima a tan nan tima Isirayilakae ya ra yi boxi masotofe ra, a xa findi e ke ra.

³⁹ Wo xa die, wo a falaxi naxee be, e findima geelimanie ra. E tan naxan mu fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonxi, e tan nan fama sode na boxi ma. N fama na boxi fide e tan nan ma. A findima e tan nan gbe ra.

⁴⁰ Kono wo tan man xa wo mafindi gbilenfe ra gbengberenyi biri ra, sigafe Kale baa mabiri.>»

⁴¹ <Wo naxa a yaabi, <Muxu bara findi yunubitoe ra Alatala ya i, kono yakosi muxu fa wama sigafe gere sode ne, alo muxu Marigi Alatala muxu yamarixi a ra ki naxe.> Kankan naxa geresose tongo, barima wo a mapoxun ne a yi geya taa masotofe a findima sooneya ra.

⁴² Na nan a to Alatala naxa a masen n be, <A fala e be, wo naxa siga gere sode de, barima n mu na wo ya ma. Wo naxa siga de, wo yaxuie naxa fa wo bonbo.>

⁴³ N yi marasi fixi ne wo ma, kono wo mu tin wo tuli matide n na. Wo naxa Alatala xui matandi, wo naxa te yete igbona kui geya fari.

⁴⁴ Na temui Amerika naxee nu sabatixi geya fari e naxa mini wo gere de alo kumi dinma mixi ra ki naxe. E naxa wo bonbo keli Seyiri han Horoma.

⁴⁵ Wo to gbilen, wo naxa wa Alatala ya i, kono Alatala mu a tuli mati wo wa xui ra.

⁴⁶ Wo man naxa lu Kadesi, wo bu naa alo wo singe bui naxan naba.>»

2

Isirayilakae taae mabilinfɛ

¹ «Na xanbi won naxa gbilen gbengberenyi kira suxu ra sigafe Kale Baa mabiri, alɔ Alatala a masen n bɛ ki naxɛ. Won naxa xi wuyaxi raba Seyiri geyae rabilinyi.»

² «Alatala naxa a fala n bɛ,

³ <Wo bara yi geya mabilin a gbe ra. Wo wo mafindi sigafe ra kɔɔla ma.>

⁴ A naxa a fala n bɛ n xa yi yaamari fi wo ma. Wo fama dangide Seyiri bɔxi sɛɛti ma, wo ngaxakerenyie na dɛnnaxɛ, Esayu bɔnsɔɛ. E fama nɛ gaaxude wo ya ra, kɔnɔ wo wo yɛtɛ masuxu e gerefe ra,

⁵ barima n mu sese soma wo yi ra e xa bɔxi ma, hali sanyi tide. N bara Seyiri geyae fi Esayu ma.

⁶ Wo na wa donse nun ye naxan xɔn fo wo a sara e ma gbeti ra.

⁷ Wo Marigi Alatala bara baraka sa wo wali fɔxi. A bara a ɲɔxɔ sa wo xa fe xɔn ma wo nu yi gbengberenyi igirima tɛmui naxɛ. Yi ɲɛ tongo naani bun ma, wo birin nan nu a ra. Sese xa fe mu xɔrɔxɔ wo ma.»

⁸ «Won naxa dangi won ngaxakerenyie ra yire makuye, Esayu bɔnsɔɛ naxan sabatixi Seyiri bɔxi ma. Won man naxa dangi Araba, Elata, Esiyon Geberi kira ra yire makuye. Na xanbi won naxa won mafindi, won Mowaba gbengberenyi kira suxu.»

⁹ «Alatala naxa a fala n bɛ, <Wo naxa gere giri Mowabakae ma de. Wo naxa gere ti e bɛ de, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xɔnyi. N bara Ari bɔxi fi Loti ma.>»

¹⁰ Singe ra, Emikae nan nu na Ari bɔxi ma. Nama gbangbalanyi nan nu e ra. E wuya, e fan kuya alɔ Anaki bɔnsɔɛɛ.

¹¹ Mixi ndee naxa e maɲɔxun Refakae ra, naxee maniya Anaki bɔnsɔɛɛ ra, kɔnɔ Mowabakae nu e xilima nɛ Emikae.

¹² Naxan findi Seyiri bɔxi ra, Xorikae nan singe nu na naa. Esayu bɔnsɔɛ naxa e masuxu, e e faxa. E tan naxa sabati naa. Isirayilakae fan fama na mɔɔli nan nabade bɔxi ma Alatala na dɛnnaxɛ fi e ma.

¹³ «Alatala naxa a fala n bɛ, <Yakɔsi, wo keli, wo xa Serede xure igiri.>» Won naxa na raba.

¹⁴ ɲɛ tongo saxon nun solomasaxon dangi nɛ kabi won keli lɔxɔɛ Kadesi Barineya han won giri lɔxɔɛ Serede xure ra. Na waxati kui geresoe naxee nu na, nee birin nu bara faxa alɔ Alatala a rakali e bɛ ki naxɛ.

¹⁵ Alatala naxa e tuxunsan han e birin naxa halaki.

¹⁶ Na geresoe to bara halaki pama tagi,

¹⁷ Alatala naxa a masen n bɛ,

¹⁸ «Wo fa sigafe dangide Mowaba naaninyi nan na sigafe Ari bɔxi ma.

¹⁹ Wo makɔrema nɛ Amonikae ra. Wo naxa gere giri e ma de. Wo naxa e fen gere ra, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xa bɔxi ma. N naa fixi Loti bɔnsɔɛ nan ma.»

²⁰ E nu yi bɔxi maɲɔxunxi Refakae nan gbe ra. Kabi tɛmui xɔnnakuye Refakae nan nu sabatixi naa. Amonikae nu e xilima nɛ Samisumikae.

²¹ Nama sɛnbɛma nan nu lanxi e ma, e wuya, e man gbangbalan alɔ Anaki bɔnsɔɛ. Kɔnɔ Alatala naxa e halaki Amonikae saabui ra. Naa naxa findi Amonikae gbe ra, e naxa sabati naa.

²² Alatala naxa na mɔɔli raba Esayu xa die bɛ naxee sabatixi Seyiri bɔxi ma. A to nu Xorikae halakima e saabui ra, naa naxa findi e gbe ra. E sabatixi menni nɛ han yakɔsi.

²³ Naxan findi Awikae tan na, naxee nu sabatixi taae kui han Gasa, e naxa halaki Kafatorokae saabui ra. Naa naxa findi Kafatorokae gbe ra, e naxa sabati naa. Kafatorokae naxa keli Kafatoro.

²⁴ Alatala naxa a masen won be, «Wo ti kira xon ma, wo xa Arinon xure igiri. Wo a mato, n bara Sixon Amorika Xesibon mange so wo yi ra nun a xa boxi. Yakosi, wo na tongo, wo e gere.

²⁵ To n fama ne wo xa fe magaaxui lude dunipa mixi birin ma. E na wo xili me, e fama ne serende gbirighiri.»

Sixon mangeya soto ki

²⁶ «N xεεra xεε ne Sixon, Xesibon mange ma, kelife ra Kedemoti gbengberenyi ma. N naxa yi bojesa masenyi ti a be,

²⁷ «Muxu wama i xa boxi igirife. Muxu muxu jεrema kira nan tun xon ma. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu sigama yirefanyi ma.

²⁸ Muxu donse nun ye naxan minma, muxu fama ne a birin sare fide i ma gbeti ra. A lu kansan muxu xa dangi i xa boxi ma muxu sanyi ra.

²⁹ Esayu bonsoe naxee sabatixi Seyiri boxi ma, nun Mowabakae naxee sabatixi Ari boxi ma, nee naxa muxu sagoe sa dangife ra e xa boxi ma. I fan xa muxu sagoe sa muxu xa Yuruden xure igiri, muxu xa so boxi ma muxu Marigi Alatala dennaxe fixi muxu ma.»

³⁰ Kono Xesibon mange Sixon naxa tondi muxu sagoe fide dangife ra a xa boxi ma, barima wo Marigi Alatala nu bara a xaxili raxoxoxo. A naxa a boje balan alako a xa a so wo yi ra alo wo a toxi ki naxe to.»

³¹ «Alatala naxa a fala n be, «I bara a to, n bara ge Sixon nun a xa boxi sode i yi ra. Naa tongo i gbe.»

³² Sixon nun a xa jama birin naxa keli fafe ra won gere de Yahasi.

³³ Won Marigi Alatala naxa e so won yi ra xunnakeli kui. Won naxa nola soto e ma, a tan, a xa die a nun a xa jama birin.

³⁴ Won naxa na taae birin suxu, won naxa e birin kana. Won man naxa xεmee, nun ginεe, a nun dimεe birin faxa. Won mu mixi yo lu a jipe ra, ³⁵ kono won mu sese tongo fo xurusee a nun se xori naxee nu na na taae kui.

³⁶ Keli Aroweri Arinon xure de ra, a nun taa naxan na geya lanbanyi, sigafe ra han Galadi, taa yo senbe mu dangi won na. Won Marigi Alatala naxa a birin so won yi ra.

³⁷ Kono wo mu wo makore Amonikae xa boxi ra, Yaboko xure de birin, taa naxee na geya fari, a nun Alatala tonyi doxo won ma boxi naxee gerefe ra.»

3

Basan boxi masoto ki

¹ «Won naxa won mafindi tefe ra Basan kira xon ma. Ogo, Basan mange, naxa mini won gere de Ederi, a tan nun a xa jama birin.

² Alatala naxa a fala n be, «I naxa gaaxu a ya ra, barima n a niyama ne i xutu soto a tan nun a xa jama birin ma nun a xa boxi. I xa no a ra alo i a rabaxi Amorikae xa mange Sixon na ki naxe.»

³ Won Marigi Alatala naxa a niya won xa xutu soto Basan mange Ogo nun a xa jama birin ma. Won naxa e birin faxa, mixi yo mu lu.

⁴ Na temui won nu bara e xa taae birin suxu. Na taa yo mu lu won mu dennaxe suxu, taa tongo senni na a ra naxan na Aragobo rabilinyi. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.

⁵ Na taae birin nu rabilinxi tete itexie nan na, nun naade mabalanxie ra. Taa gbege fan nu na tete mu nu naxee rabilinxi.

⁶ Won naxa na longori taa birin kana alo won a raba Xesibon, Sixon mange xa boxi ra ki naxe. Won naxa xeme, nun ginɛ, a nun dime birin faxa,

⁷ konɔ won naxa e xa xurusee nun e harige tan xanin.»

⁸ «Won a raba na ki nɛ. Na waxati won naxa boxie rasuxu, naxee nu na Yuruden sogetede biri, Amorikae xa mange firinyie yi ra. Na longori keli Arinon xure han Xerimon geya.

⁹ Sidonkae na geya xili falama nɛ Siriyon. Amorikae tan na xili falama Seniri.

¹⁰ Taa naxee birin na lanbanyi ma, won naxa e birin masoto, a nun Galadi boxi rabilinyi birin, sigafe ra Basan ma sa dɔxo Salika nun Ederi ra. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.

¹¹ Basan mange Ogo nan keren mu faxa Refakae ya ma. A xa wure sade nu na Raaba nɛ, Amonikae xa mangataa. A kuye nu sigaxi nongon solomanaani, a igboe nongon naani.»

Galadi nun Basan boxi itaxunyi

¹² «Na temui won naxa xutu soto na boxi ma. Kelife Aroweri sigafe ra Arinon xure ma, a nun Galade geya seeti, nun a taae, n naxa na birin so Ruben nun Gadi bɔnsɔe yi ra.

¹³ N naxa Galade seeti dɔnxɔe nun Ogo xa mangeya naxan na Basan boxi ma so Manasi bɔnsɔe seeti yi ra. Aragobo rabilinyi nun Basan nu kolonxi Refakae xa boxi nan na.

¹⁴ Manasi xa di Yayiri naxa Aragobo boxi findi a gbe ra, han Gesurikae nun Maakakae naaninyi ra. A naxa a xili sa Basan xun ma, naxan xili falama han yakosi Yayiri taa.

¹⁵ N naxa Galade so Makiri yi ra.

¹⁶ N naxa Galade seeti so Ruben bɔnsɔe a nun Gadi bɔnsɔe yi ra, han a sa dɔxo Arinon xure ra. Xure nan na naaninyi ra, han a sa dɔxo Yaboko xure ra Amonikae naaninyi ra,

¹⁷ a nun Araba boxi naxan nun Yuruden naaninyi baxi, keli Kinereti Baa ma, a sa dɔxo Araba Foxe Baa ra, naxan na Pisiga lanbanyi ma sogetede.»

¹⁸ «Na temui n naxa yi yaamari fi wo ma, <Wo Marigi Alatala bara yi boxi fi wo ma alako a xa findi wo gbe ra. Wo tan xeme kendɛ, wo findima nɛ wo ngaxakerenyi Isirayilakae xa soorie ra.

¹⁹ Wo xa ginɛ nun wo xa diyɔrɛ, nun wo xa xurusee nan gbansan fama lude taae kui n naxee soxi wo yi ra. N na a kolon xurusee gbege na wo yi ra.

²⁰ Wo soorija rabama nɛ han wo Marigi Alatala malabui fama wo ngaxakerenyie ma temui naxe. Wo Marigi Alatala boxi fama e ma Yuruden naakiri nan ma. Na temui kankan fama gbilende a xa boxi ma n naxan soxi a yi ra.»

²¹ «Na temui n naxa yaamari so Yosuwe yi ra. N fa a fala a bɛ, <I ya bara fee birin to i Marigi Alatala naxee rabaxi yi mange firinyie ra. Alatala fama nɛ na rabade mangataa birin i na dangi dennaxe.

²² I naxa gaaxu e ya ra, barima i Marigi Alatala nan fama e gereɛ wo bɛ.»

Annabi Munsa mu soma Kanaan

²³ «Na temui n naxa Alatala maxandi,

²⁴ «N Marigi Alatala, i bara i xa fisamanteya nun i senbe masen i xa konyi be. Ala gbete yo mu na koore ma a nun boxi naxan noma i foxi a nun i xa kaabanakoe rabade.

²⁵ N bara i mayandi, a lu n xa no Yuruden xure igiride, alako n xa na boxi fanyi nun a xa geya fanyie to naxan na naakiri ma, a nun Liban.»

²⁶ Kono wo tan xa fe ra, Alatala naxa xono n ma. A mu n danxun. Alatala naxa a fala n be, «A mu lan i xa yi woyenyi fala n be sonon.

²⁷ Te Pisiga geya xuntagi, i xa sogegorode biri, koola biri, yirefanyi biri, a nun sogetede biri mato, kono i xa a kolon a fanyi ra i mu Yuruden igirima.

²⁸ I xa yaamari so Yosuwe yi ra, i xa limaniya nun senbe fi a ma, barima a tan nan fama tide jama ya ra Yuruden igirife ra. I boxi naxan toma, Yosuwe fama ne na boxi sode Isirayila yi ra, a findi e ke boxi ra.»

²⁹ Na nan a toxi, won naxa lu gulunba Beti Peyori yatagi.

4

Ala xa seriye rabafe

¹ «Yakosi, Isirayila, wo wo tuli mati. Wo xa bira seriye nun yaamari foxo ra n wo xaranfe naxee ra yi ki, alako wo xa simaya soto, wo man xa boxi soto wo babae Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

² Wo naxa sese sa yaamari xun, n naxan falaxi wo be. Wo man naxa sese ba a ra. Wo xa wo Marigi Alatala xa yaamari rawali alo n na falaxi wo be ki naxe.»

³ «Wo yae bara fee to Alatala naxee rabaxi Peyori. Wo Marigi Alatala bara mixi birin faxa naxee Bali batuxi Peyori.

⁴ Kono wo tan naxee biraxi wo Marigi Alatala xa fe foxo ra, wo birin man na simaya kui han to.»

⁵ «Wo a kolon, n bara wo xaran seriye nun yaamari ra alo n Marigi Alatala a yamarixi n na ki naxe, alako wo xa a raba boxi ma dennaxe findima wo gbe ra.

⁶ Wo xa a ti xori ma, wo xa a raba, a xa findi lonni ra wo be, a xa xaxili fi wo ma. Si gbete na yi seriye kolon, e fama ne a falade, «Yi si findixi lonnila fanyie nan na.»

⁷ Si mundun xa ala makorexi a ra alo won Marigi Alatala a makorema won na ki naxe won na a maxandi temui naxe?

⁸ Seriye nun yaamari tinxixi na si mundun be alo won ma seriye n naxan soxi wo yi ra yi ki?

⁹ Wo xa fee ragata wo xaxili ma loxoe birin wo xa simaya kui, wo naxee toxi. Wo naxa neemu nee ma, e naxa ba wo boje ma. Wo xa e masen wo xa die nun wo xa mamadie be.»

¹⁰ «Wo wo mapoxun loxoe ma wo ti wo Marigi Alatala ya i loxoe naxe, Xorebe geya fari. Na loxoe Alatala naxa a fala n be, «Nama birin xa malan n yire. N xa n ma seriye fala e be alako e xa gaaxu n ya ra e xa dunjeigiri kui. E man xa a xaran e xa die fan na.»

¹¹ Wo naxa wo maso geya bunyi ra. Te nu bara din geya ra han koore ma. Dimi, nuxui, nun kunda naxa goro.

¹² Alatala naxa woyen wo be te tagi. Wo naxa a woyen xui me, kono wo mu sese to. Wo nu a xui nan tun mema.

¹³ A naxa a xa saate masen wo be, wo naxan nawalima. A naxa na yaamari fu sebe geme walaxe firinyi ma.

14 Na waxati, Alatala naxa n yaamari n xa wo xaran seriye nun yaamari ra, alako wo xa a raba boxi ma naxan findima wo gbe ra.»

15 «Wo naxa wo yete ranɛɛmu lɔxɔe ma de Alatala wɔyɛn wo be lɔxɔe naxɛ, Xorebe geya fari tɛ tagi, wo mu a gundi yati to.

16 Wo naxa findi yunubitɔe ra de kuyee yailanfe ra, naxee misaalixi xɛmɛ, gine,

17 sube, xɔni,

18 bubusee nun yɛxɛe ra naxee na ye ma.

19 Wo naxa wo yae rate koore ma de, soge batufe ra, xa na mu a ra kike, xa na mu a ra tunbuie. Se naxee birin na koore ma, wo naxa wo igoro e be, wo naxa e batu. Wo Marigi Alatala nee daaxi si birin nan be, naxee na dunɔpa ma.

20 Kɔnɔ wo tan, Alatala wo ramini nɛ fe xɔrɔxɔe kui Misira boxi ma alako wo xa findi a xa pama ra, alɔ wo na ki naxɛ to lɔxɔe.»

21 «Alatala naxa xɔnɔ n ma wo xa fe ra. A naxa a kali a n mu Yurudɛn igirima, n mu fama sode yi boxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma kɛ ra.

22 N tan, n fama faxade yi boxi nan ma. N mu fama Yurudɛn igiride feo. Kɔnɔ wo tan fama nɛ a igiride, na boxi fanyi findi wo gbe ra.

23 Wo xa wo jɛngi sa wo yete xɔn ma alako wo naxa nɛɛmu wo Marigi Alatala xa saate ma a naxan tongoxi wo be. Wo naxa kuye yo yailan wo Marigi Alatala naxee ratɔnxi wo ma,

24 barima wo Marigi Alatala luma alɔ tɛ naxan se kanama, a mu wama a firin boore xɔn ma.»

25 «Wo na die nun mamadie sɔto temui naxɛ, wo na bu ki naxɛ boxi ma, xa wo kuye yailan se nde misaali ra, xa wo fe jaaxi raba wo Marigi Alatala ya i naxan mu rafan a ma,

26 koore nun boxi nan na won seede ra to lɔxɔe, wo fama nɛ faxade mafuren boxi ma naxan fama findide wo gbe ra Yurudɛn naakiri ma. Wo mu fama simaya sɔtode, wo halakima nɛ.

27 Alatala wo rayensenma nɛ pamanɛɛ ma. Wo si fama nɛ xurunde pamae tagi Alatala na wo xanin dennaxɛ.

28 Mɛnni wo fama kuyee nan batude, mixie naxee yailanxi wuri ra, xa na mu a ra gɛmɛ, kuye naxee mu nɔma se tode, e mu fe mɛma, e mu e degema, e mu se xiri mɛma.

29 Mɛnni wo fama nɛ wo Marigi Alatala fende. Wo a toma nɛ xa wo a fen wo bɔjɛ fanyi ra, wo panige birin na.

30 Wo xa tɔɔrɛ kui na fe birin wo lima nɛ. Na temui wo fama gbilende wo Marigi Alatala ma, wo a xui mɛma nɛ,

31 barima wo Marigi Alatala, Ala na a ra naxan kinikinima mixi ma, naxan mu wo rabɛpinma, naxan mu wo halakima. A mu fama nɛɛmude saate ma a rakali naxan na wo babae be.»

32 «Wo wo mapɔxun fe forie ma naxee bara dangi dunɔpa ma kabi Ala adama daaxi temui naxɛ. Fe kaabanakoe gbete fan bara raba na xanbi ra? Nde bara na fe mɔoli maniye mɛ sinden?

33 Nama gbete nde na na ba, naxee bara Ala xui mɛ tɛ tagi, a man fa simaya sɔto alɔ naxan bara raba wo tan be?

34 Ala mundun bara pama ba pama gbete yi ra paxankate ra, tɔnxuma ra, kaabanakoe ra, gere belebele ra, fe magaaxuxie ra, alɔ wo Marigi Alatala naxan naba wo be Misira boxi ma wo ya xɔri?»

³⁵ «Na bara fiixe wo be alako wo xa la a ra a Alatala keren peti nan Ala ra, Ala gbete yo mu na fo a keren.

³⁶ A naxa a xui ramini koore ma alako wo xa gaaxu a ya ra. A naxa te belebele masen wo be boxi fari, a woyen wo be a tagi.

³⁷ A naxa wo babae xanu, a naxa e bɔnsɔe fan sugandi hali e dangi xanbi. Na nan a toxi a wo ramini senbe ra Misira boxi ma.

³⁸ A sie keri wo be naxee senbe gbo wo tan be, a e xa boxi so wo yi ra ke ra alo wo a toxi ki naxe to.

³⁹ Wo lan ne wo xa a kolon to lɔxɔe wo bɔpe kui, a Alatala keren peti nan na Ala ra koore nun boxi ma. Ala gbete mu na na fo a keren.

⁴⁰ Wo a xa seriye nun a xa yaamari rabatu, n naxan sofe wo yi ra to lɔxɔe, alako wo xa heeri soto wo tan nun wo bɔnsɔe, hali wo dangi xanbi, alako wo man xa simaya xɔnkuye soto boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma abadan.»

Mixi ratanga taee

⁴¹ Annabi Munsu naxa taa saxan sugandi Yuruden sogetede biri.

⁴² Nee naxa findi mixi ratanga taee ra faxatie be naxee faxe tima, kono e mu a janigexi. Na faxeti noma lude yi taa keren keren na ma kui alako a nii xa ratanga gbexɔxɔe ma.

⁴³ Na taee findi Beteseri nan na gbengberenyi ma geya fari, Rubenkae xonyi, Ramoti taa naxan na Galede, Gadikae xonyi, a nun Golan, taa naxan na Basan boxi ma Manasikae xonyi.

Annabi Munsu xa masenyi firin nde

⁴⁴ Ala xa seriye nan ya, Annabi Munsu naxan masenxi Isirayilakae be.

⁴⁵ Masenyi, seriye, nun yaamari nan ya, Annabi Munsu naxan fala Isirayilakae be e nu minima Misira boxi ra temui naxe.

⁴⁶ Na temui, e nu na Yuruden naakiri nan ma, gulunba Beti Peyori ya tagi, Amorikae xa mange Sixon xa boxi ma. Sixon nu sabatixi Xesibon ne. Annabi Munsu nun Isirayilakae to mini Misira boxi ma, e naxa nola soto Sixon ma.

⁴⁷ E naxa a xa boxi rasuxu a yi ra, a nun Basan mange Ogo xa boxi. Yi Amorikae xa mange firinyie nu na Yuruden naakiri ma sogetede biri.

⁴⁸ Yi taee nu sigaxi Aroweri han Arinon xure, sigafe ra Xerimon geya ma, naxan xili Siyon.

⁴⁹ Yi taee nan nu Araba boxi ma Yuruden naakiri ma, sogetede biri, a sa dɔxɔ Araba baa ra Pisiga geya bun ma.

5

Yaamari fu

¹ Annabi Munsu naxa Isirayila jama maxili, a naxa a fala e be, «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi seriye nun yaamari ra, n naxan falafe wo be to lɔxɔe. Wo lan wo xa a xaran, wo xa fenten a raba ki ma.

² Won Marigi Alatala bara saate tongo won be Xorebe geya fari.

³ Alatala nun won babae xa mu yi saate xirixi. A xirixi won tan nan birin tagi, won tan naxee na simaya kui yi waxati.

⁴ Alatala woyen ne won be ya nun ya te tagi geya fari.

⁵ Na temui n tan nan nu na wo nun Alatala tagi alako n xa Alatala xa masenyi ya xaran wo be, barima wo nu gaaxuxi te ya ra. Wo mu te geya fari. A naxa a masen wo be,

⁶ «N tan nan na wo Marigi Alatala ra. N tan nan wo raminixi Misira, wo nu na konyiya kui dennaxɛ.»

⁷ «Wo naxa Ala gbɛtɛ batu fo n keren.»

⁸ «Wo naxa kuye yailan misaali yo ra, se yo ra naxee na koore nun bɔxi ma, naxee na ye bun ma.

⁹ Wo naxa wo igoro e bɛ de, wo naxa e batu de, barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra, n mu wama n firin boore xɔn. Xa mixi nde n matandi, n na kanyi paxankatama nɛ, a tan nun a bɔnsɔɛ han a sa dɔxɔ a tolobitɛɛ ra, xa na mu a ra a tolontolonyiɛ ra naxee na n napaaxu.

¹⁰ Kɔnɔ n fe fanyi rabama nɛ bɔnsɔɛ wulu bɛ n nafan naxee ma, naxee n ma sɛriyɛ rabatuma.»

¹¹ «Wo naxa wo Marigi Alatala xili yelefu, barima Alatala mixi paxankatama nɛ naxan na rabama.»

¹² «Wo lan nɛ wo xa fenten malabui lɔxɔɛ ma, wo xa a binya alɔ wo Marigi Alatala a yamarixi wo bɛ ki naxɛ.

¹³ Xi senni nan na wo bɛ lɔxɔxunyi kui wali lɔxɔɛɛ ra, wo xa wali birin nabafe ra.

¹⁴ A xi solofere nde findixi wo Marigi Alatala xa malabui lɔxɔɛ nan na. Wo naxa wali yo raba na lɔxɔɛ keli wo tan ma, a sa wo xa die li, wo xa konyiɛ, wo xa ningee, wo xa sofalee, wo xa xuruse mɔɔli birin, han a sa wo xa xɔpɛɛ li naxee na wo xɔnyi, alako wo xa konyiɛ fan xa e malabu alɔ wo tan.

¹⁵ Wo naxa nɛɛmu konyi nan nu wo ra Misira. N naxa wo ramini na konyiya kui, a keli n sɛnbɛ ma. N a falaxi wo bɛ na nan ma, wo xa malabui lɔxɔɛ binya.»

¹⁶ «Wo xa wo baba nun wo nga binya alɔ wo Marigi Alatala a yamarixi wo bɛ ki naxɛ, alako wo xa simaya xɔnkuye nun sɛɛwɛ sɔtɔ bɔxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹⁷ «Wo naxa faxɛ ti.»

¹⁸ «Wo naxa yɛnɛ raba.»

¹⁹ «Wo naxa mupɛ ti.»

²⁰ «Wo naxa wule seedɛpɔxɔya raba wo boore xun.»

²¹ «Wo naxa mila wo boore xa ginɛ ma, a xa banxi, a xa xɛ, a xa konyi, a xa ninge, a xa sofale, nun se naxan birin findixi a gbe ra.»

²² «Alatala yi fee nan masen wo xa malanyi kui, a xui itexi ra, geya fari, tɛ tagi, nuxui nun kunda tagi. A mu sɛsɛ sa a xun ma. A naxa e sɛbɛ gɛmɛ walaxɛ firin ma, a e so n yi ra.»

²³ «Wo yi xui mɛ kuye ifɔɔrɛ kui tɛmɛui naxɛ, tɛ tagi, geya fari, wo naxa wo maso n na, wo nun wo xa mangɛɛ nun kuntigie.

²⁴ Wo naxa a fala, «Muxu Marigi Alatala bara a xa nɔrɛ nun a xa gbɔɛ masen muxu bɛ. Muxu bara a xui mɛ wɔyɛn na tɛ tagi. Muxu bara a kolon to a Ala nɔma wɔyɛnde mixi bɛ, na kanyi man fa lu a mu faxa.

²⁵ Yakɔsi, muxu fa muxu makɔrɛma faxɛ ra munfɛ ra? Yi tɛ muxu faxama nɛ. Xa muxu man muxu tuli mati won Marigi Alatala xui ra, muxu faxama nɛ.

²⁶ Mixi mundun luxi alɔ won tan naxan bara Alatala xui mɛ a wɔyɛnma tɛ tagi, na kanyi man fa lu a mu faxa?

²⁷ I tan Munsa, i maso won Marigi Alatala ra, i xa i tuli mati a xa masenyi ra, alako i xa na madangi muxu bɛ, muxu muxu tuli matima nɛ i ra, muxu man fa a xui rabatu.»

²⁸ «Alatala naxa wo xa woyenyi me, wo naxan falaxi n be. A naxa a masen n be, <N bara jama fala xui me. E naxan birin falaxi nondi na a ra.

²⁹ Xa n ma fe gaaxui lu e boje ma temui birin, e man naxa n ma yaamari rabatu, e tan nun e bonsoe fama ne heeri sotode abadan.

³⁰ Siga i xa sa a fala e be, e xa so e xa kiri banxie bun ma.

³¹ Konɔ i tan xa lu n fe ma be. N xa n ma seriye nun yaamari birin masen i be, i lan i xa e xaran naxan na, alako e xa no na rapereɗe boxi ma n fama dennaxe fide e ma.»

³² Wo Marigi Alatala naxan masenxi wo be, wo xa wo tuli mati na ra, wo man xa a rabatu. Wo naxa siga koola ma, wo naxa siga yirefanyi ma.

³³ Wo xa bira yi kira fanyi nan foxo ra won Marigi Alatala naxan masenxi, alako wo naxa faxa, wo fa simaya xonkuye soto seewe kui boxi ma wo fama dennaxe sotode.»

6

Ala xa marafanyi nun a xa seriye

¹ «Seriye, yaamari, nun masenyi nan yi ki, wo Marigi Alatala naxan soxi n yi ra alako n xa a xaran wo ra, wo xa no a rabade boxi ma a fafe naxan fide wo ma.

² Wo xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra. Wo xa simaya kui, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mamadie, wo xa yi seriye nun yi yaamari birin naba n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa simaya xonkuye soto.

³ Isirayilakae, wo wo pengi sa yi birin xon ma, wo man xa fenten a raba ki ma. Wo fama ne heeri sotode, wo fama ne findide jama gbegbe ra yi boxi ma xipe nun kumi gbegbe na dennaxe, alo wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe.

⁴ Isirayilakae, wo wo tuli mati. Won Marigi Alatala keren peti na a ra.

⁵ Wo lan ne wo xa wo Marigi Alatala xanu wo boje fiixexi ra, wo nii ra, a nun wo senbe birin na.

⁶ N yi masenyi naxan xaranxi wo be yi ki, a xa lu wo boje ma.

⁷ Wo fama ne a mabanbande wo xa die be temui birin, xa wo na banxi kui, xa wo na biyaasife, koe nun yanyi ra.

⁸ A xa xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra.

⁹ Wo xa a sebe wo xa banxi nun wo xa naade ma.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala na wo xanin temui naxe boxi ma a na dennaxe sofe wo yi ra, alo a rakali wo babae Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba be ki naxe, wo fama ne taa belebele tofanyie sotode wo mu naxee tixi,

¹¹ banxi rafexie harige mooli birin na wo mu naxee fenxi, kolonyie wo mu naxee gexi, weni bilie nun oliwi bilie wo mu naxee sixi.

¹² Wo na wo dege han wo naxa wasa temui naxe, wo naxa neemu wo Marigi Alatala ma de, naxan wo raminixi konyiya kui Misira boxi ma.

¹³ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra. Wo xa a keren nan batu. Wo xa wo kali a xili nan na.

¹⁴ Wo naxa ala gbeteɗe batu de, mixie naxee batuma wo rabilinyi,

¹⁵ barima wo Marigi Alatala mu wama a firin nde xon. Xa na mu a ra a xonoma ne wo ma, a man fa wo faxa.»

¹⁶ «Wo naxa wo Marigi Alatala mato de, alo wo naxan naba Masa.

¹⁷ Wo xa wo Marigi Alatala xa seriye, a xa masenyi, nun a xa yaamari rabatu tinxinyi kui a naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa wo nɛrɛ tinxinyi kira ra. Alatala wama fe naxan birin xɔn ma, wo lan wo xa na nan naba. Na temui wo fama nɛ hɛɛri sɔtɔde, wo fa bɔxi fanyi sɔtɔ Alatala a kali naxan na wo babae bɛ.

¹⁹ Wo wo yaxuie kerima nɛ alɔ Alatala a masenxi ki naxɛ.»

²⁰ «Wo xa die na wo maxɔrin temui naxɛ, «Munse na yi masenyi, yi seriye, nun yi yaamari ra, won Marigi Alatala naxan soxi won yi ra yi ki?»

²¹ Wo fama nɛ e yaabide, «Firawuna xa konyie nan nu muxu ra Misira bɔxi ma, Alatala fa muxu ramini naa a senbɛ ra.

²² Alatala naxa tɔnxuma nun kaabanako belebele magaaxuxie raba muxu ya xɔri Misirakae ra, Firawuna nun a xa denbaya birin na.

²³ A muxu ramini nɛ Misira alako a xa muxu xanin bɔxi ma, a a kali dennaxɛ xa fe ra won babae bɛ sofe ra won yi ra.

²⁴ Na temui Alatala naxa muxu yaamari, a muxu xa yi seriye birin nawali a rawali ki ma. Xa won gaaxu won Marigi Alatala ya ra, a hɛɛri nun simaya xɔnkuye fima nɛ won ma alɔ a na a rabafe ki naxɛ yakɔsi.

²⁵ Xa won sa won Marigi Alatala xa yaamari birin nabatu alɔ a masenxi won bɛ ki naxɛ, na findima nɛ tinxinyi ra won bɛ.»

7

Isirayila nun Kanaankae

¹ «Wo Marigi Alatala na wo xanin bɔxi ma temui naxɛ, a dennaxɛ fima wo ma, a fama nɛ si solofere keride naxɛɛ findi Xitikae, Girigasakae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae nun Yebusukae ra, si solofere naxɛɛ senbɛ gbo wo bɛ, e man wuya wo bɛ.

² Wo Marigi Alatala na e lu wo sagoe temui naxɛ, wo xutu sɔtɔma nɛ e ma, wo e halaki. Wo naxa saate xiri wo tagi, wo man naxa kinikini e ma.

³ Wo nun e tan naxa futi malan de. Wo naxa wo xa di ginɛɛ fi e xa di xɛmɛɛ ma, wo naxa ginɛɛ fan fen e ra wo xa di xɛmɛɛ bɛ.

⁴ Xa na mu a ra yi xɔnɛɛ fama nɛ wo xa die ratantande, e xa ala gbeteɛ batu. Alatala xɔnɔma nɛ wo ma na temui, a man fa wo faxa mafurenyi ra.

⁵ Kira nan yi ki wo lan wo xa mini naxan na yi mixie bɛ. Wo xa e xa sɛrɛxɛbadeɛ a nun e xa gɛmɛ batuxie birin kana. Wo xa e xa Asera wuri masolixie bolon, wo xa e xa kuye birin gan.»

⁶ «Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra. Wo Marigi Alatala bara wo tan nan sugandi dunija pama tagi bende fupɛ fari, alako wo xa findi a yetɛ yati gbe ra.

⁷ Alatala mu wo sugandixi wo xa pama xasabi xa fe xa ra, barima wo xurun si birin bɛ.

⁸ Alatala wo tan nan sugandixi a xa xanunteya xa fe ra. A bara wa saate rakamalife a naxan tongo wo benbae bɛ. Na nan a toxi a wo ramini bɔxi ma a senbɛ ra wo nu na konyiya kui dennaxɛ. A naxa wo ba Firawuna yi ra, Misira mange.

⁹ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala, nan keren peti na Ala ra. Ala findixi Fonisire Mange nan na naxan a xa saate rakamalima, naxan hɛɛri gbege fima wo ma. A na rabama wo bɔnsɔɛɛ bɛ naxɛɛ fama wo xanbi ra, naxɛɛ a xanuma, e man a xa yaamarie rabatu.

¹⁰ Kɔnɔ a gbilenma nɛ mixie fɔxɔ ra naxɛɛ a xɔnma, a a xɔnnantee ralɔɛma nɛ keren na.

¹¹ Wo xa fenten n ma yaamari nun n ma seriye ma n naxan soxi wo yi ra to lɔxɔɛ.»

¹² «Xa wo wo jɛngi sa yi yaamari xɔn ma, wo naxa fentɛn a ma, wo Marigi Alatala fama a xa saate rakamalide, a hɛɛri fima nɛ wo ma alo a rakalixi wo benbae bɛ ki naxɛ.

¹³ A wo xanuma nɛ, a barakɛ sa wo xa fe, a man wo rawuya. A di gɛgɛbe barife ragiri wo ma. Wo fa bɔxi daxamui fan sɔtɔde, mɛngi, wɛni nɛnɛ nun ture. A man fa wo xa ningee nun wo xa xurusee rawuya. A yi birin nabama nɛ bɔxi ma, a rakali naxan na wo babae bɛ sofe ra wo yi.

¹⁴ A wo barakama nɛ dangife si birin na. Dibaritare mu fama lude wo ya ma, xɛmɛ ba, gine ba, xa na mu a ra xuruse.

¹⁵ Alatala wo ratangama nɛ fure dɔnxɔɛ mɔoli birin ma, a nun fe jaaxi birin ma wo naxee kolonxi Misira bɔxi ma. Kɔnɔ a yi fure rasanbama mixie nan ma naxee na wo raɲaaxu.

¹⁶ Wo lan nɛ wo xa mixi birin faxa, wo Marigi Alatala naxee soma wo yi ra. Wo naxa kinikini e ma, wo man naxa e xa alae batu, alako e naxa wo ratantan.»

¹⁷ «Wo fama a maɲɔxunde wo bɔɲɛ ma, <Yi sie gbo dangife won tan na. Won tan nɔla sɔtɔma nee ma di?»

¹⁸ Kɔnɔ, wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Alatala naxan nabaxi Firawuna nun Misira bɔxi ra.

¹⁹ Wo bara fe xɔɔxɔɛ to naxee dɔnxɔɛ e ma, tɔnxumae nun kaabanakoe naxee rabaxi. Wo bara wo Marigi Alatala senbɛ to a wo ramini ki naxɛ Misira bɔxi ma. Na nan a toma wo Marigi Alatala na mɔoli rabama jamane birin na wo gaaxuxi naxee ya ra.

²⁰ Wo Marigi Alatala fama nɛ wo yaxuie birin halakide, hali naxee nɔxunma wo ma.

²¹ Wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo nun wo Marigi Alatala na a ra, Ala belebele naxan magaaxu.»

²² «Wo Marigi Alatala fama nɛ yi pama keride a xuri xuri ra wo ya i. Wo mu nɔma e birin faxade waxati keren bun, xa na mu a ra wula i subee fama nɛ wuyade, e wo tɔɔɔ.

²³ Wo Marigi Alatala fama nɛ yi mixie sode wo yi ra. E ifuma nɛ kira ma, han e sa halaki.

²⁴ A fama nɛ e xa mangɛɛ sode wo yi ra, wo e xili ralɔɛ. Mixi yo mu nɔma tide wo kanke. Wo e birin halakima nɛ.»

²⁵ «Wo e xa ala yailanxie ganma nɛ. Wo naxa mila e xa xɛɛma nun gbeti ma naxan na kuyee ma. Wo naxa na findi wo gbe ra alako a naxa findi wo fan bɛ gantanyi ra, barima fe nan na ki wo Marigi Alatala naxan naharamuxi.

²⁶ Wo naxa na kuye mɔoli jaaxi raso wo xa banxi kui de, alako wo naxa halaki alo kuyee. Wo nee findima se jaaxi nan na barima a raharamuxi.»

8

Nɛɛmufe Alatala ma

¹ «Wo xa yi yaamari birin naba n naxan xaranfe wo bɛ to lɔnxɔɛ. Na nan fama a niyade wo xa simaya sɔto, wo fa findi pama gɛgɛbe ra. Na tɛmɛi, wo nɔma yi bɔxi sɔtɔde alo Alatala a rakalixi wo babae bɛ ki naxɛ.

² Wo xa wo maɲɔxun jɛrɛ xɔnkuye ma wo Marigi Alatala naxan nagiri wo ma yi gbɛngɛrenyi igirife ra yi jɛ tongo naani bun ma. A yi fe xɔɔxɔɛ rabaxi nɛ wo ra, alako wo xa wo yetɛ magoro, a xa wo mato, a xa nɔ a kolonde fe naxan na wo sondonmɛ ma. A man xa nɔ a kolonde xa wo wama a xa seriye mabanbanfe.

³ A bara wo xa fe magoro, a bara wo raxi kaame ra. A bara mana so wo yi ra, wo nun wo benbae mu donse naxan kolon. A a masen wo be na ki ne, a ibunadama mu noma balode donse xa kansan xun na, kono masenyi fan birin na naxan fatanxi Alatala ra.

⁴ Wo xa donmae mu jonxi, wo sanyie mu funtuxi yi je tongo naani bun ma.

⁵ Wo lan ne wo xa a kolon a wo Marigi Alatala na wo xurufe ne alo baba a xa di xuruma ki naxe.

⁶ Wo wo Marigi Alatala xa yaamari mabanban, wo xa wo yete suxu alo a wama a xon ma ki naxe, wo man xa gaaxu a ya ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala wo rasoma ne boxi fanyi ma xuree nun dulonyie na dennaxe. Ye gbege na na boxi bun ma, a man minima gulunba nun geya fari.

⁸ Boxi na a ra mengi, fundenyi maniyee, weni bili, xore, kinkirinsi, oliwi, nun kumi na dennaxe.

⁹ Taami mu jonma sonon, se birin fama ne lude wo yi ra. Wure fama ne minide gemee kui, wure gbeeli fan sotoma ne geya kui.»

¹⁰ «Wo na wo dege han wo naxa luga, wo xa wo Marigi Alatala tantu yi boxi fanyi xa fe ra.

¹¹ Wo naxa wo yete ranee mu wo Marigi Alatala xa fe ma de, tondife a xa yaamari nun a xa seriye rabatufe ra, n naxan xaranxi wo be to loxoe.

¹² Wo na wo dege han wo naxa luga, wo na banxie ti, wo naxa sabati e kui,

¹³ wo xa xurusee xungbe nun a lanmae na wuya, wo xa gbeti nun wo xa xee ma na gbo, wo harige birin na gbo,

¹⁴ wo xa fenten wo yete ma a fanyi ra alako wo naxa wo yete igbo han wo xa neemu wo Marigi Alatala ma, naxan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui.

¹⁵ A bara wo radangi gbengberen yire magaaxuxi ra, boximase xone kanyi nun tali na dennaxe, ye mu na boxi naxan ma. A naxa ye ramini fanye kui.

¹⁶ A naxa mana donse so wo yi ra gbengberenyi ma, wo benbae mu nu naxan kolon, alako a xa wo xa fe magoro, a xa wo mato, a fa no fe fanyi rabade wo be.

¹⁷ Wo naxa a mapoxun de a wo senbe nun wo xa koota nan yi harige fixi wo ma.

¹⁸ Wo xa wo ratu wo Marigi Alatala ma, a tan nan yi senbe fima wo ma, alako wo xa na harige birin soto. A man bara saate masen wo be to loxoe a naxan tongo a nun wo babae ra.»

¹⁹ «Xa wo neemu wo Marigi Alatala ma, xa wo bira ala gbete batufe foxo ra, xa wo tuubi e be, xa wo wo magoro e be, n xa a fala wo be to loxoe, wo halakima ne.

²⁰ Iyo, wo halakima ne alo Alatala si gbete halakixi ki naxe wo ya xori, barima wo mu wo tuli matixi wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

9

Isirayilakae Ala matandife

¹ «Isirayilakae wo wo tuli mati. To loxoe wo na sigafe Yuruden nan igiride. Wo fama ne sie ragide naxee gbo wo be, e senbe dangi wo ra. Wo fa e xa taee tongo naxee tete itexi han.

² Wo fama Anaki xa die nan masotode, mixi senbemaee naxee gbang-balan, wo naxee kolon a fanyi ra. Wo bara a me, e a falama, <Nde noma tide Anaki xa die ya i?>

³ Wo noma a kolonde yakosi, a wo Marigi Alatala na a jerefe wo ya ra, alo te naxan se birin kanama. A tan nan yati e halakima, a e xa fe magoro wo ya xori. Wo e kerima ne, wo e birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe.

⁴ Wo Marigi Alatala na e keru wo ya ra temui naxe, wo naxa wo yete matoxo de han wo xa a fala, <Alatala na a xexi muxu yi boxi masotoxi muxu xa tinxinyi saabui ra.> E xa fe kobi raba na a toxi Alatala e kerixi beenun wo xa be li.

⁵ Wo naxa a mapoxun de a wo be sotoxi wo xa tinxinyi nun wo xa fanyi nan ma. Alatala yi sie kerima e xa yuge kobi nan ma, a man xa nate rakamali a naxan tongo wo babae Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.

⁶ Wo xa a kolon wo xa tinxinyi xa mu a niyaxi wo Marigi Alatala yi boxi fanyi soxi wo yi ra a xa findi wo gbe ra. Nama xurutare nan na wo ra.»

⁷ «Wo xa wo ratu a ma wo wo Marigi Alatala raxono ki naxe gbengberenyi ma. Wo naxa neemu wo keli loxoe ma Misira, han wo so loxoe be, wo nu xurutarepa rabama ne wo Marigi Alatala ra.

⁸ Wo Alatala raxono ne Xorebe geya fari han a naxa wa wo faxafe.

⁹ N to te geya fari alako n xa walaxe geme daaxi tongo naxan findi saate ra Alatala nun won tan tagi, n naxa yanyi tongo naani nun koe tongo naani raba geya fari, n mu taami don, n mu ye fan min.

¹⁰ Alatala naxa yi walaxe geme daaxi firinyie so n yi ra, a naxan sebe a xonye ra. Alatala naxan fala wo be te tagi, wo nu malanxi loxoe naxe geya fari, na birin sebexi walaxe ma.»

¹¹ «Yi yanyi tongo naani nun yi koe tongo naani dangi xanbi, Alatala naxa yi walaxe geme daaxi firinyi so n yi ra naxan findi saate ra.

¹² Alatala naxa a fala n be, <Keli, i xa goro mafuren barima i xa pama i naxan naminixi Misira boxi ra, e bara yangoe belebele raba, e bara e ba kira ma n naxan masen e be, e bara kuye yailan wure raxunuxi ra.>

¹³ Alatala man naxa yi masen n be, <N bara a to yi pama, pama xurutare na a ra.

¹⁴ Keli be, n xa e halaki, n xa e xili jon dunija ma. N i mafindima pama gbege ra naxan senbe gbo, e man wuya, dangi boore pama ra.>

¹⁵ N naxa goro geya fari, naxan nu luxi alo a na te nan tagi, na walaxe firinyie suxuxi n yi ra, Ala xa saate sebexi naxee ma.

¹⁶ Na temui n naxa a to wo bara yunubi fe raba wo Marigi Alatala ra. Wo ninge yailan wure raxunuxi ra. Wo wo ba kira ma Alatala naxan masen wo be.

¹⁷ N naxa yi walaxe geme daaxi firinyie suxu n belexe firinyi ra, n fa e wole, e naxa iboo wo ya xori.»

¹⁸ «N naxa bira boxi Alatala ya i alo n naxan naba a singe. N naxa lu naa yanyi tongo naani nun koe tongo naani, n mu taami don, n mu ye fan min. N na birin naba wo xa yunubi nan ma fe ra, naxan napaaxuxi Alatala ma, a a raxono.

¹⁹ N naxa gaaxu Alatala xa xone ra a xonoxi wo ma naxan ma han a wa wo halakife. Kono Alatala man naxa n ma maxandi suxu.

²⁰ A bope nu texi Haruna nan ma a gbe ra han a wa a halakife, kono n naxa Ala maxandi Haruna fan be.

²¹ N naxa ninge tongo wo naxan yailanxi, naxan findixi wo xa yunubi fe ra, n a woli tɛ xɔɔra, n a iwuru han a findi xube ra. N naxa na xube ibagan susui ye xɔɔra naxan kelima geya kɔn na.»

²² «Wo man bara Alatala raxɔɔ Tabera, Masa, nun Kibiroti Hataawa.

²³ Alatala to wo xɛɛ kelife Kadesi Barineya yi xɛɛɛra ra, «Wo siga, wo xa bɔxi tongo n naxan soxi wo yi ra,» wo naxa wo Marigi Alatala xui matandi. Wo mu la a fala xui ra, wo mu na fan suxu nɔndi ra.

²⁴ Kabi n naxa sa wo kolon, wo xurutare fe nan tun nabafe Alatala ra.»

²⁵ «Alatala to wa wo faxafe, n naxa n felen bɔxi ma, n a maxandi yanyi tongo naani nun kɔɛ tongo naani bun ma.

²⁶ N naxa Alatala maxandi, «Marigi Alatala, i naxa i yɛtɛ xa pama halaki, i pama naxan xa xɔɛɛra soxi a yi i xa gboe saabui ra, i naxan naminixi Misira bɔxi ma i sɛnbɛ ra.

²⁷ I ratu i xa konyie ma, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba. I naxa i kobe rato yi pama xa xaxili xɔɔɔxɔɔɛ ma, e xa jaaxui, nun e xa yunubi ma,

²⁸ alako Misirakae naxa a fala, «Alatala mu nɔma yi mixie xaninde bɔxi ma a dɛnnaxɛ laayidi tongoxi e bɛ. A e xɔnxi nɛ. A e ramini alako a xa sa e faxa gbengberenyi ma.» >

²⁹ Alatala i xa pama nan lanxi e ma. I gbe nan na e ra, i naxɛɛ xɔɛɛyaxi i sɛnbɛ nun i xa mangɛya ra.»

10

Ala xa xanunteya

¹ «Na temui Alatala naxa yaamari fi n ma. A naxɛ, «Walaxɛ gɛmɛ daaxi firin yailan alɔ a singee nu ki naxɛ. I man xa kankira wuri daaxi yailan. Na temui i xa fa n yire geya fari.

² N man gbilenma nɛ yi sɛriyɛ sɛbɛ ra naxan nu na boore walaxɛɛ ma, i naxɛɛ kanaxi. I fama e sade na kankira nan kui.»

³ N naxa kankira yailan wuri mɔoli nde ra naxan xɔɔɔɔ. N naxa walaxɛ gɛmɛ daaxi firin fan yailan naxan maniya booree ra. N naxa te e ra geya fari.

⁴ Alatala naxa sɛbeli ti yi walaxɛ nɛɛnɛɛ ma, alɔ naxan singe nu sɛbɛxi booree ma. Yi yaamari fu, a naxɛɛ yaxaran wo bɛ geya fari tɛ tagi wo nu malanxi temui naxɛ, Alatala naxa e so n yi ra.

⁵ N naxa goro geya fari, n fa e sa kankira kui, n naxan yailanxi. E naxa lu naa alɔ Alatala a fala n bɛ ki naxɛ.»

⁶ Isirayilakae naxa keli Bene Yakan kolɔnyie ra sigafe ra Mosera. Haruna laaxira menni nɛ, a naxa bɛndɛ sɔtɔ naa. A xa di Eleyasari naxa findi a jɔxɔɛ ra sɛɛɛɛdubɛɛna kui.

⁷ Na dangi xanbi Isirayilakae naxa siga Gudugoda. E to keli Gudugoda, e naxa siga Yotobata, xure gbegbe na bɔxi naxan ma.

⁸ Na waxati bun ma, Alatala naxa wali taxu Lewi bɔnsɔɛ ra, e xa findi kankira xaninyie ra, e xa ti Alatala ya i a xa wali rabafe ma, e man xa duba pama bɛ Alatala xili ra. Na nan nabafe han to lɔxɔɛ.

⁹ Na fe na a toxi Lewi bɔnsɔɛ mu kɛ sɔtɔxi e ngaxakerenyie ya ma. Alatala nan na e tan malima ra alɔ a a fala ki naxɛ.

¹⁰ «N naxa lu geya fari yanyi tongo naani nun kɔɛ tongo naani alɔ n naxan naba singe ra. Alatala man naxa n ma maxandi suxu, barima a mu waxi wo faxafe.

¹¹ Alatala naxa a masen n bɛ, «Nama rapɛɛɛ. E xa so bɔxi ma n nan nakalixi naxan na e babae bɛ sofe ra e yi.»

¹² «Yakosi fa, Isirayilakae wo Marigi Alatala wama wo xa munse raba? A wama ne wo xa gaaxu a ya ra alako wo xa wo jere a xa kira xon ma, wo xa a xanu, wo xa a rabatu wo boje fixe nun wo nii birin na.

¹³ Alatala wama ne wo xa a xa yaamari raba, wo xa a xa seriye rabatu, n naxan soxi wo yi ra to loxoe, alako wo xa simaya xa fan.

¹⁴ Wo Marigi Alatala nan gbe na koore nun boxi ra, a nun se naxan birin na a ma.

¹⁵ Alatala wo babae nan xanu. Yakosi fa wo tan nan na e bonsoe ra, a wo tan nan sugandixi boore sie tagi, alo wo a toxi ki naxe to loxoe.»

¹⁶ «Wo lan ne wo xa wo xaxili raseniyen, wo naxa xurutarepa raba sonon,

¹⁷ barima wo Marigi Alatala keren peti nan na Ala ra, mangee xa mange, Ala belebele senbema magaaxuxi, naxan mu mixi rafisa a boore be, naxan mu kiiti jaaxi kobiri rasuxuma.

¹⁸ A tan nan kiridie nun kaape ginnee kantama ra. Xopee rafan a ma, a donse nun sose soma e yi ra.

¹⁹ Wo tan fan, wo hinne xopee ra naxee na wo ya ma. Wo xa wo mapoxun xopee nan nu na wo tan fan na Misira boxi ma.

²⁰ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra, wo xa tuubi a be, wo xa bira a foxo ra, wo man xa wo rakali a tan nan xili ra.

²¹ A tan nan na wo xa nore ra. A tan nan na wo Marigi Ala ra, naxan kaabanakoe nun fe magaaxuxie rabaxi wo ya xori.

²² Wo babae nu fama temui naxe Misira, e mu nu dangixi mixi tongo solofere ra. Yakosi wo Marigi Alatala bara wo rawuya dangi tunbuie ra naxee na koore ma.»

11

Won ma xanunteya Ala be

¹ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo xa a xa yaamari, a xa seriye, a xa masenyi, nun a xa tonyi rabatu temui birin.

² Wo xa a kolon to loxoe wo xa die mu Alatala xa kaabanako magaaxuxie toxi e ya ra. E mu wo Marigi Alatala xa seriye mexi e tuli ra.

³ E mu a xa laamatunye toxi Misira, a nun a naxan nabaxi Firawuna nun a xa boxi birin na.

⁴ E man mu fe toxi a naxan nabaxi Misira soorie ra, e xa soe nun gisee ra. E mu a to Ala Misira soorie madulaxi Kale Baa ma ki naxe, e to bira wo foxo ra, Alatala fa e birin halaki kerenyi ra.

⁵ E man mu fee toxi a naxee raba gbengberenyi ma beenun wo xa be li.

⁶ A naxa wo ratanga Datan nun Abirami ma, naxee findi Eliyabi xa di xemee ra Ruben bonsoe ya ma. Isirayilakae birin ya xori, boxi naxa a rabi, a fa a raxutu e nun e xa denbayae birin ma, e xa kiri banxie, nun mixi birin ma naxee nu biraxi e foxo ra.

⁷ Wo tan nan yati bara fe belebelee to Alatala naxee rabaxi.

⁸ Na nan a toxi, wo lan wo xa yi seriye rabatu n naxan xaranfe wo be to loxoe, alako wo xa limaniya soto yi boxi masotofe ra wo na sigafe dennaxe.

⁹ Wo xa yi raba alako wo xa bu boxi ma Alatala a kalixi naxan xa fe ra, a sofe ra wo babae nun e bonsoe yi, xipe nun kumi gbege na boxi naxan ma.

¹⁰ Wo fama boxi naxan sotode, a mu luxi alo Misira boxi, wo kelixi dennaxe. Misira tan, wo na ge xe sade, fo wo nu ye maxanin a ma laakoe daaxi wo sanyi ra.

¹¹ Wo fama boxi naxan sotode, geya nun gulunba yire na a ra, tune ye naxan nafanma a fanyi ra.

¹² Boxi na a ra wo Marigi Alatala jengi saxi naxan xon. A man fa meeni a ma, keli je fole han je jonyi.

Ala xa laayidi

¹³ Xa wo yi seriye ratinme a fanyi ra n naxan xaranxi wo be yi ki to loxo, xa wo wo Marigi Alatala xanu, wo a xa seriye raba boje fixe ra nun wo nii ra,

¹⁴ a tune rafama ne wo xa boxi ma, jeme a nun sogofure, alako wo xa harige fanyi soto, alo mengi, weni neene, a nun ture.

¹⁵ A man pooge fan nafanma ne wo xa boxi ma wo xa xurusee naxan donma. Wo baloe gbegbe sotoma ne, wo a don han wo luga.

¹⁶ Wo xa fe mooli birin naba alako fefe yo naxa wo ba yi kira fanyi xon ma. Wo naxa wo igoro ala gbetee batufe ra.

¹⁷ Xa wo na fe mooli raba, Alatala xonoma ne wo ma. Na temui a a niyama ne tune mu fa sonon, sansi yo mu fanma boxi ma sonon, wo fa halaki yi boxi ma Alatala naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa yi seriye rasabati wo boje ma nun wo nii ra. Wo nde xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra, alako wo naxa neemu a ra.

¹⁹ Wo xa a xaran wo xa die ra wo xa banxie kui, wo xa biyaasie kui, wo sa temui, wo keli temui.

²⁰ Wo xa a sebe wo xa banxie nun wo xa naadee ma.

²¹ Na nan a toma wo xa simaya nun wo xa die xa simaya xon kuyama boxi ma Alatala naxan laayidixi wo benbae be han dunja raponyi.

²² Xa wo yi seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo be, xa wo wo Marigi Alatala xanu, xa wo wo jere a xa kira xon ma, xa wo bira a foxo ra,

²³ Alatala fama ne yi sie birin keride wo ya xori, wo fa no e ra, naxee gbangbalan wo be, naxee senbe gbo wo be.

²⁴ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, naa findima wo gbe nan na. Wo xa boxi italama keli gbengberenyi ma han Liban, keli Efirati xure ma han Mediteran Baa ra.

²⁵ Mixi yo mu suusama tide wo ya ra. Wo na siga boxi naxan yo ma, wo Marigi Alatala a niyama ne mennikae xa gaaxu wo ya ra, e boje mini alo a masenxi wo be ki naxe.

²⁶ Wo a mato, n bara barake nun danke sa wo ya i to.

²⁷ Xa wo wo Marigi Alatala xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan soxi wo yi ra to, wo barake sotoma ne.

²⁸ Kono xa wo mu wo Marigi Alatala xa seriye ratinme, xa wo wo ba kira xon ma n naxan soxi wo yi ra to, xa wo bira ala gbetee foxo ra wo mu naxee kolon, wo danke nan sotoma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na wo xanin boxi ma a fama naxan sode wo yi ra, wo dube masenyi tima Garisimi geya nan fari, wo danke masenyi tima Ebal geya nan fari.

³⁰ Na geyae na Yuruden naakiri nan ma, kira xanbi ra naxan na sogegorode, Kanaankae xa boxi ma naxee sabatixi Araba, Giligali ya tagi, More wuri belebele fe ma.

³¹ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra, menni findima wo gbe nan na, wo man fa sabati naa.

³² Wo lan ne wo xa fenten yi seriye nun yi yaamarie ma, n naxee soxi wo yi ra to loxo.

12

Sali xa seriye

¹ Wo xa yi seriye nun yaamarie rabatu boxi ma, wo babae Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra.

² Wo xa yire birin kana geyae fari nun fotonye kui, yi sie kuyee batuma dennaxe. Wo fama yi sie keride.

³ Wo xa e xa serexebadee kana, wo xa e xa geme tonxumae kana, wo xa e xa Aseri wuri masolixie gan, wo xa e xa kuyee rabira, wo xa e xilie jon naa.

⁴ Wo naxa wo Marigi Alatala batu na mooli ra de.

⁵ Wo xa Alatala fen yire nde a dennaxe sugandima wo bonsœ ya ma. Na findima Ala xa yire nan na, a xili matoxoma dennaxe. Wo xa siga menni

⁶ wo xa serexee mooli birin bade, alo serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, hadiyae, serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba, panige serexe, nun xuruse di singee.

⁷ Wo xa wo xa serexee don menni, wo tan nun wo xa denbayae. Wo xa jexin harige ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

⁸ A mu lanma kankan xa a yete waxonfe raba, alo wo a rabafe ki naxe yakosi,

⁹ wo to mu so boxi ma, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma malabude ra.

¹⁰ Konɔ wo na Yuruden igiri, wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, a fama ne wo ratangade wo yaxuie birin ma naxee na wo rabilinyi, wo fa sabati naa bonesa kui.

¹¹ Na temui, menni findima wo Marigi Alatala xa yire sugandixi nan na, a xili matoxoma dennaxe. Wo xa wo xa serexee ba menni ne, n naxee yamarixi wo ra, alo serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, hadiyae, a nun serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba.

¹² Wo jexinma ne wo Marigi Alatala ra, wo tan, wo xa die, wo xa konyie nun Lewi xa die naxee na wo ya ma barima boxi mu na e tan be naxan findi e ke ra.

¹³ Wo naxa wo xa serexe gan daaxie ba wo waxonde.

¹⁴ Wo e bama yire ne wo Marigi Alatala dennaxe sugandima wo bonsœ ya ma. N naxan birin yamarixi wo ra, wo xa a birin naba menni.

¹⁵ Konɔ i noma sube don daaxi faxade, Ala naxan fixi i ma, yire birin i na sabati dennaxe. Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma a donde, alo xeli nun tooke.

¹⁶ Konɔ wo mu lan wo xa sube wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye.

¹⁷ Wo mu lan wo xa mengi, weni neene, nun ture don wo xonyi, naxee findima wo xa farile ra Alatala be. Wo mu lan wo xa wo xa xuruse di singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexe ra Alatala be, serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba wo be, nun wo xa panige serexe. Wo mu lan wo xa wo xa bogi singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexe ra.

¹⁸ Wo lan wo xa na see birin don wo Marigi Alatala nan ya i a xa yire sugandixi kui. Wo tan, wo xa die, wo xa konyie, a nun Lewi xa die naxee na wo ya ma, wo xa na serexee don menni jexinyi kui wo Marigi Alatala ya i, a naxan fixi wo ma.

¹⁹ Wo wo jengi sa Lewi xa die xon ma a fanyi ra. Wo naxa neemu e ma.

²⁰ Wo Marigi Alatala na wo xa boxi ragbo ye, alo a a laayidixi wo be ki naxe, xa wo wa sube nan xon ma, wo noma na donde han wo wasa.

²¹ Xa wo makuya Alatala xa yire sugandixi ra a xili matɔxɔma dɛnnaxɛ, wo nɔma xurusee faxade, wo Marigi naxee fixi wo ma, wo fa na sube don n ma seriye ki ma wo xɔnyie han wo wasa.

²² Mixi seniyeŋxi nun mixi seniyeŋtare nɔma e donde alo xeli nun tɔɔkɛ.

²³ Kɔnɔ wo mu lan wo xa sube wuli min, barima wuli findixi nii nan na. A mu lan wo xa sube nun a wuli don.

²⁴ Wo naxa wuli min, wo xa a ifili bɔxi ma alo ye.

²⁵ Wo naxa a min alako wo xa sɛɛwa, wo tan, nun wo xa die hali wo dangi xanbi. Wo xa fe tinxinxi raba, Alatala wama naxee xɔn.

²⁶ Xa wo wama sɛrɛɛ seniyeŋxi nan bafe Alatala bɛ, alako wo waxɔnfe xa raba wo bɛ, wo xa na sɛrɛɛ ba yire nɛ Alatala dɛnnaxɛ sugandima.

²⁷ Naxan findixi sɛrɛɛ gan daaxi ra, wo xa na sube nun na wuli sa wo Marigi Alatala xa sɛrɛɛbade. Naxan findixi sɛrɛɛ boore daaxi ra, wo xa a wuli ifili wo Marigi Alatala xa sɛrɛɛbade, wo fa a sube tan don.

²⁸ Wo wo tuli mati, wo lan nɛ wo xa yi seriye ratinme n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa sɛɛwa, wo tan nun wo xa die hali wo faxa xanbi abadan, barima fe fanyi na a ra naxan nafan wo Marigi Alatala ma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na gɛ sie halakide wo saabui ra, wo na sabati e xa bɔxi ma,

³⁰ wo xa wo yete ratanga e xa fe kobi rabafe ma, e halaki xanbi. Wo xa wo yete ratanga e xa alae maxɔrinfe ma. Wo naxa a fala, «Yi sie nu tuubi rabirama e bɛ di? N fan waxi na nan nabafe.»

³¹ Wo naxa na mɔoli raba wo Marigi Alatala ra, barima e nu fe kobie rabama e xa alae bɛ Alatala mu wama naxee xɔn. Mixi nan nu e ra, naxee nu e xa die ganma e xa kuyee bɛ sɛrɛɛ ra.

13

Kuye batue

¹ Wo lan nɛ wo xa yi seriye raba a raba ki ma n naxan soxi wo yi ra. Wo naxa sese ba a ra, wo man naxa sese fan sa a xun ma.

² Xa namipɔnme nde, xa na mu a ra waliyu nde,

³ sa kaabanakoe fe nun tɔnxuma fe raba wo ya xɔri, a man fa a fala wo bɛ, «Won bira kuye batufe fɔxɔ ra, wo tan mu alae naxee kolon,»

⁴ wo naxa wo tuli mati na namipɔnme ra a nun na waliyu ra de. Wo Marigi Alatala nan fama wo matode na ki, alako a xa nɔ a kolonde xa a xa xanunteya na wo sondonme ma, xa wo a xanuxi wo nii ra.

⁵ Wo lan wo xa tuubi rabira wo Marigi Alatala nan keren bɛ, wo xa gaaxu a ya ra, wo xa a xa yaamarie raba, wo xa a xui rabatu, wo xa a keren nan batu, wo xa bira a fɔxɔ ra.

⁶ Yi namipɔnme nun yi waliyu mɔoli lan nɛ a xa faxa, barima a bara wa wo bɔpɛ ratefe wo Marigi Alatala ma naxan wo raminixi konyiya kui Misira bɔxi ma. E bara wo ba kira xɔn Alatala wo tixi naxan na. Wo xa fe jaaxi ɔn wo tagi.

⁷ Xa wo ngaxakerenyi, xa na mu a ra wo xa di, xa na mu a ra wo xa baate gine, xa na mu a ra wo boore naxan nafanxi wo ma alo wo yete, sa wo manahane alako wo xa ala gbete batu, wo tan mu naxan kolon, wo babae fan mu naxan kolon,

⁸ si gbete naxee batuxi wo rabilinyi nun naxee makuya wo ra, keli bɔxi tuxui ma sa dɔxɔ boore tuxui ra,

⁹ wo naxa tin e xa woyenyi ra, wo naxa wo tuli mati e ra. Wo naxa kinikini e ma, wo naxa e nɔxun, wo man naxa e kanta.

¹⁰ Wo lan ne wo xa na kanyi faxa, wo a gonɔ geme ra, jama fan fa a magonɔ.

¹¹ Wo xa a magonɔ han a xa faxa, barima a bara kata a xa wo ragbilen wo Marigi Alatala foxo ra naxan wo raminixi konyiya kui Misira boxi ma.

¹² Isirayilakae birin na na fe me, e luma ne gaaxui kui. Na temui na fe kobi mooli mu noma rabade wo tagi sonon.

¹³ Xa wo a me taa nde xa fe ra, wo Marigi Alatala wo rasabatima dennaxe,

¹⁴ a mennika ndee a falama e booree be, «Won xa kuye neene ndee batu,»

¹⁵ a lanma wo xa na mixi kobie xon nafen alako wo xa e kepa kolon. Wo xa a kolon xa na fe kobi bara raba wo tagi.

¹⁶ Xa a sa na ki ne, wo xa na taakae birin faxa santidegema ra. Wo xa na taa halaki nun a xa xurusee birin na.

¹⁷ Wo e harige birin malanma taa tagi ne, wo te sa a ma, wo taa birin gan wo Marigi Alatala ya i. Naa fama findide boxi rabejinxi nan na. Menni tan mu findima taa ra sonon.

¹⁸ Wo naxa na se ratonxi sese tongo wo yete be, wo na naxan ganfe alako nde xa ba Alatala xa xone ra, a xa kinikini wo ma, a xa wo rawuya alo a rakalixi ki naxe wo babae be.

¹⁹ Xa wo tuubi rabira wo Marigi Alatala be a xa seriye rabatufe ma, n naxan soxi wo yi ra to loxoe, xa wo fe tinxinx raba wo Marigi Alatala ya i, a fama ne na heeri birin fide wo ma.

14

Nɔnfe seriye

¹ Marigi Alatala xa die lanxi wo tan nan ma. Xa faxe fa sa ti, Wo naxa wo yete maxaba, wo naxa wo xunsexe bi wo tigi de ra.

² Wo bara findi wo Marigi Alatala xa jama seniye nxi ra. A wo tan nan sugandixi boxi jama birin tagi, wo xa findi a gbe ra.

Sube radaxamuxi nun a radaxamutare

³ Wo mu lan wo xa se seniye ntare don.

⁴ Subee nan yi ki, wo lan wo xa naxee don: ninge, yexee, si,

⁵ xeli, gaale, tooke, muntui, burunyi si, geya fari sube naxan maniyaxi yexee ra, bole,

⁶ sube naxee tore itaxunxi, e man na jooge don, e gbilen a rate ra e kon na.

⁷ Konɔ na subee ya ma, naxee tore itaxunxi firinyi ra, naxee jooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, ndee na e ya ma wo naxa e don alo joxome, yere, nun yere maniyee. E findixi sube seniye ntaree nan na wo be, barima e jooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, konɔ e tore mu itaxunxi firinyi ra.

⁸ Xose naxan tore itaxunxi firinyi ra, konɔ a mu jooge donma, a man xa gbilen a rate ra a kon na, na nan a findixi sube seniye ntare ra wo be. Wo naxa na sube don, wo man naxa wo belexe din a binbi ra.

⁹ Yexe naxee na ye xora, belee na naxee birin be a nun xalee, wo lan wo xa nee nan don.

¹⁰ Konɔ wo mu lan wo xa yexe don bele mu naxan be a nun xale. Wo xa nee kolon yexe seniye ntare ra.

¹¹ Wo noma xoni seniye nxi birin donde.

¹² Konɔ xonie xilie nan yi ki wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe,

¹³ a nun e maniye birin.

¹⁴ Xaaxa fan wo naxa na don a nun a maniye birin.

¹⁵ Xundi, koofole, a nun tagarantongoe,

¹⁶ wo naxa e don a nun e maniye birin.

¹⁷ Gbongboe, yedɔnme,

¹⁸ laaba, tuke, a nun e maniye birin, wo naxa e don.

¹⁹ Nimase xunxuri gabutenyi kanyɛ birin raharamunaxi. Wo mu lan wo xa e don.

²⁰ Wo lan wo xa nimasee nan don naxee seniyenxi.

²¹ Wo naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. Wo xa a so xɔɲe Ala kolontaree yi ra, naxee na wo xɔɲi, alako e xa a don, xa na mu wo xa a mati mixi gbete ma. Wo tan bara findi wo Marigi Alatala xa jama seniyenxi ra.

Wo naxa si yɔɛ pin a nga xɛ ye ra.

Farile

²² Wo sansi naxan birin nawalima xɛ ma, wo lan nɛ wo xa farile ba a ra ɲɛ yo ɲɛ.

²³ Wo xa na farile don yire wo Marigi Alatala xili matɔxɔma dennaxe. Wo xa farile findima wo xa mɛngi, wo xa wɛni nɛɛnɛ, wo xa ture, wo xa xurusee xa di singee nan na. Wo xa na ba alako wo nɔma gaaxude wo Marigi Alatala ya ra ki naxe lɔxɔe birin.

²⁴ Xa a sa li wo sabatide makuya wo Marigi Alatala xili matɔxɔde ra, na kote xanɛnfe xɔɔxɔma nɛ wo bɛ, barima wo Marigi Alatala bara barake gbegbe fi wo ma.

²⁵ Na tɛmɛi wo xa wo xa farile masara kɔbiri ra, wo fa na xanin wo Marigi Alatala xili matɔxɔde.

²⁶ Mɛnni wo nɔma xurusee, wɛni, nun wo waxɔnse gbete sarade, alako wo nun wo xa denbayae xa wo dɛge wo Marigi Alatala ya i sɛwɛ kui.

²⁷ Wo naxa nɛɛmu Lewikae ma naxee sabatixi wo ya ma, barima se mu na e bɛ naxan findima e kɛ ra.

²⁸ ɲɛ saxan yo ɲɛ saxan wo xa wo xa sansi farile birin nagata wo xɔɲi.

²⁹ Na tɛmɛi Lewikae, kɛ mu na naxee bɛ, wo xa xɔɲɛɛ, kiridie, a nun kaape gɛnɛ naxee na wo ya ma, e birin xa fa e dɛgede wo xɔɲi han e luga. Na kui wo Marigi Alatala fama barake sade wo xa fe birin ma.

15

Dɛɲɛfe doni ma

¹ ɲɛ solofere yo ɲɛ solofere wo xa dɛɲɛ donie ma.

² Na sɛriye lan a xa raba yi ki nɛ: Fɛɛɛ kanyie naxee birin doni bɛɲɛnxi e ngaxakerenyi bɛ, e lan nɛ e xa dɛɲɛ na doni ma. Wo mu lan wo xa wo boore nun wo ngaxakerenyi ɲaxankata doni fife ma ɲɛ kui Alatala naxan sugandixi.

³ Wo lan wo xa dɔxɔ Ala kolontare nan na a xa wo xa doni fi, kɔnɔ wo naxan donixi wo ngaxakerenyi bɛ, wo lan nɛ wo xa dɛɲɛ na ma.

⁴ Na nan a toma setare mu kolonma wo ya ma, barima Alatala barake gbegbe sama nɛ wo xa fe bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxe soxi wo yi ra kɛ ra, alako a xa findi wo gbe ra.

⁵ A na rabama nɛ xa wo bira wo Marigi Alatala xui fɔxɔ ra. Wo xa a xa yaamari rabatu, n naxan falaxi wo bɛ to lɔxɔe.

⁶ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe alo a masen ki naxe. Wo kobiri donima ne nama gbegebe be, konɔ wo tan mu doni tongoma. Wo fama ne dangide nama gbegebe ra, mixi yo mu dangima wo ra.

⁷ Xa setare na wo ngaxakerenyie ya ma wo nun naxee sabatixi boxi keren ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo naxa wo nii raxutu, wo xa tondi doni beɗinde e be.

⁸ Wo lanma ne wo xa a doni seewe kui a hayi na naxan ma.

⁹ Wo xa wo meeni ki fanyi ra, xaxili jaaxi naxa no wo ra a falafe ra, «A gbe mu luxi je solofere nde xa a li, a lan mixi xa diɗe doni ma je naxan na.» Wo xa wo meeni, wo naxa kinikinitareɗa masen wo ngaxakerenyi setaree be tondife se nde sode a yi ra. Na na raba, a a yaxaseri masama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa findi yunubitɔe ra.

¹⁰ Wo lan ne wo xa a ki boɗe fiixe ra. Wo na boɗe fanyi naxan nabaxi na ki, wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa walie wo na so naxee yo ya ma.

¹¹ Setaree luma ne wo xa boxi ma, na nan a toxi n na a falaxi wo be wo xa hinne wo ngaxakerenyie ra, misikiine a nun setare naxee na wo xa boxi ma.

Konyie xɔreyafe

¹² Xa wo ngaxakerenyi Eburu xeme, xa na mu a ra gine, a yete mati wo ma konyi ra, a walima ne wo be je senni. A je solofere nde wo xa a xɔeya.

¹³ Wo man naxa a beɗin a yi igeli ra.

¹⁴ Wo Marigi Alatala se naxan birin fixi wo ma barake ra alo yexee, si, mengi, a nun weni, wo xa na ndee so a yi ra.

¹⁵ Wo wo ratu a ma konyi nan nu wo fan na Misira, wo Marigi Alatala fa wo xun sara. Na fe na a toxi, n yi seriye soxi wo yi ra to lɔxo.

¹⁶ Xa konyi nde fa a fala wo be a mu kelima wo xa denbaya ya ma barima wo bara rafan a ma,

¹⁷ na temui wo se tunbase nan tongoma. Wo a tuli tunba banxi naade ma. Na temui a bara findi wo xa konyi ra kudɛ. Wo na mooli nan nabama wo xa konyi gine fan na.

¹⁸ Wo naxa nimisa xɔreya fife ra wo xa konyi ma, barima a xa wali je senni bun ma na bara wo rageeni dɔxo firin dangi walike sare ra. Na kui wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa wali birin ma na xa fe ra.

Xuruse di singe

¹⁹ Wo xa ninge, yexee, nun si di xeme singe naxee barima, e birin findima wo Marigi Alatala nan gbe ra. Wo mu lan wo xa ninge xeme di singe rawali, wo man mu lan wo xa yexee di xeme singe xabe maxaba a ma.

²⁰ Ne yo je wo tan nun wo xa denbaya nan na donma yire, wo Marigi Alatala xa yire sugandixi.

²¹ Xa a mabenxi, xa a ya kanaxi, xa na mu fure gbete na a ma, wo naxa na fi wo Marigi Alatala ma serexe ra.

²² Wo noma na donde wo xɔnyi ne, wo nun mixi seniyenxie, xa na mu a ra, mixi seniyentaree, alo wo xeli nun tooke donma ki naxe.

²³ Konɔ wo naxa sube wuli don de. Wo a ifilima boxi nan ma alo ye.

¹ Abiba kike ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba wo Marigi Alatala xa fe ra, barima na kike kui, wo Marigi Alatala wo ramini Misira ra kɔe nan na.

² Wo sɛɛɛ naxee bama wo Marigi Alatala be Sayamaleke Dangi Sali lɔxɔe, e tongoma xuruse nan ya ma: yɛɛɛ, si, xa na mu a ra ninge. Na sɛɛɛ bama Alatala xili matɔxɔde nɛ.

³ Wo naxa taami lebinɛ daaxi don na sali xi solofere bun ma. Wo lan wo xa taami lebinɛtare nan don naxan findi kinikini taami ra. Na nan wo ratuma lɔxɔe ma wo gbataxi mini Misira bɔxi ra lɔxɔe naxɛ. Na a niyama nɛ wo mu nɛmu wo mini lɔxɔe ma Misira bɔxi ra.

⁴ Na xi solofere bun ma, a mu lan lebinɛ siya xa to wo xɔnyi, wo xa bɔxi birin ma. Wo sɛɛɛ naxan bama a xi singe nunmare ra, na mu lan a xa lu han gɛɛɛge.

⁵ Na Sayamaleke Dangi Sali sɛɛɛ mu lan a xa raba yire birin, wo Marigi Alatala wo rasabatixi dennaxɛ.

⁶ Wo a bama yire keren peti nɛ, wo Marigi Alatala xili matɔxɔde sɛniyenxi. Na sɛɛɛ bama nunmare nan na soɛ goro tɛmui, wo mini waxati naxan ma Misira bɔxi ra.

⁷ Wo sube jinma nɛ, wo a don yire wo Marigi Alatala dennaxɛ sugandixi. Kuye na iba, wo fa siga wo xɔnyi.

⁸ Xi senni bun ma, wo taami lebinɛtare nan donma. A xi solofere lɔxɔe wo malanyi belebele raba wo Marigi Alatala xa binyɛ bun ma. Wo naxa wali yo raba na lɔxɔe.

Xɛ Xabɛ Sali

⁹ Wo na mengi xaba folɔ, wo lɔxɔxun solofere nan kontima,

¹⁰ wo fa Lɔxunyie Sali raba wo Marigi Alatala be. Wo Marigi Alatala barake naxan fixi wo ma wo sɔtɔse ra, wo xa nde ba wo janige ra na barake bɛɛ ra.

¹¹ Wo sɛɛwama nɛ wo Marigi Alatala ra yire a dennaxɛ sugandixi a xili falafe ra, wo tan nun wo xa die, wo xa konyie, Lewikae naxee na wo xɔnyi, xɔnɛ, kiridie, a nun kaapɛ ginɛe.

¹² Wo xa ratu konyi nan nu na wo ra Misira bɔxi ma. Wo lan nɛ wo xa yi sɛriye rapɛɛ a rapɛɛ ki ma.

Bage Ti Sali

¹³ Wo na gɛ wo xa sansie bɔnbɔde lɔnyi ma, wo naxa wɛni bogi fan bundu, wo xa Bage Ti Sali raba xi solofere bun ma.

¹⁴ Wo xa sɛɛwa na sali kui, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, Lewikae, xɔnɛ, kiridie, a nun kaapɛ ginɛe naxee na wo xɔnyi.

¹⁵ Wo yi sali rabama xi solofere nan bun ma wo Marigi Alatala be a na dennaxɛ sugandi, barima wo Marigi Alatala barake sama nɛ wo xa xɛ wali nun wo xa wali birin ma, wo fa sɛɛwa ki fanyi ra.

¹⁶ Nɛ yo nɛ, xɛmɛ naxan birin na wo ya ma, e lan nɛ e xa ti e Marigi Alatala ya i sanya saxan, yire a dennaxɛ sugandixi: Taami lebinɛtare Sali, Lɔxunyie Sali, a nun Bage Ti Sali. Wo mu lan wo xa siga Alatala ma wo yi igeli ra.

¹⁷ Wo keren keren ma fama sɛɛɛ nan na wo noxi naxan na, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma barake ra.

Sɛriye rapɛɛ ki

¹⁸ Taɛ birin kui, wo Marigi Alatala dennaxɛ fixi wo ma, bɔnsɔe yo bɔnsɔe, wo kiitisɛ nan sugandima, e xa pama makiiti tinxinyi kui.

¹⁹ Wo naxa tooɲɛɛ kiiti sa de, wo man naxa ti mixi yo xon ma. Wo naxa tin fe nde xa wo madaxu, barima se noma nondi falee findide ne donxui ra, e nondi mafindi wule ra.

²⁰ Wo lanma wo xa kiiti tinxinxi yati nan sa, alako wo xa simaya soto, wo man xa no boxi masotode wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma.

Kuye rabatufe

²¹ Wo mu lan wo xa Aseri wuri masolixi ti serexebade fe ma, wo dennaxe yailanxi wo Marigi Alatala be.

²² Wo naxa geme ti kuye ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

17

Serexe fanyi

¹ Wo mu lan wo xa ninge xa na mu yexee ba serexe ra wo Marigi Alatala be, naxan kepa mu fan, xa na mu a ra naxan mabenxi, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

² Xa wo mixi nde to wo xa taae kui, wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma, naxan ala gbete batuma, a bara fe jaaxi raba naxan mu rafan wo Marigi Alatala ma. A bara Ala xa saate matandi

³ tuubi rabirafe ala gbete be, xa na mu soge, kike, nun tunbuie be.

⁴ Wo na na fe mooli ifale me, wo xa a xon nafen a fanyi ra. Wo na a kolon na fe xonxi bara raba Isirayila boxi ma,

⁵ a na findi xeme ra, xa na mu gine, wo a kanyi xaninma taa sode de nan na, wo a magono geme ra han a xa faxa.

⁶ Mixi naxan lan a xa faxa, a mu faxama sinden fo a tongo seede firin xui ma, xa na mu a ra saxan. A mu lan a xa faxa seede keren gbansan xui ma.

⁷ Seede nan singe geme wolima a ma a faxafe ra, jama donxoe fan fa a magono. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne.

Kiiti magaaxuxie

⁸ Xa faxa kiiti bara fa, xa na mu a ra galanbui, xa na mu maxone, naxan findixi kiiti xoxoe ra wo be taa kui, wo xa siga yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi.

⁹ Wo sigama Lewika serexedubee nan xon, a nun kiitisae naxee na wo xun ma, wo a tagi raba e be. E a falama wo be na temui a lan kiiti xa sa ki naxe.

¹⁰ E naxan falama wo be yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi, wo kiiti bolonma na ki ne. E naxan falama wo be, wo xa na birin naba.

¹¹ E seriye naxan birin falama wo be, wo xa na raba. Wo naxa binya yirefanyi ma, xa na mu koola ma.

¹² Xa mixi nde, a xa yete igbona kui, mu a tuli mati kiitisae nun serexedubee ra, wo Marigi Alatala naxee sugandixi a xa wali rabafe ma, na kanyi lanma ne a xa faxa. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne Isirayila.

¹³ Nama birin fama lude gaaxui nan kui na temui. E na yi fe me naxan nabaxi, mixi gbete yo mu suusama na yete igbona mooli rabade fa.

Mangeya

¹⁴ Wo na so boxi ma temui naxe, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo na sabati naa, temunde wo fama ne a mapoxunde wo fan xa wo gbe mange soto alo boore si naxee wo rabilinxi.

¹⁵ Wo Marigi Alatala na mixi naxan sugandi, na nan fama findide wo xa mange ra. Wo naxa tin xɔɲe xa findi wo xa mange ra, wo ngaxakerenyi mu naxan na.

¹⁶ A mu lan soe gbegbe xa lu wo xa mange yi ra. A mu lan a xa mixie rasanba Misira e sarade, barima Alatala a falaxi ne wo be, a wo naxa siga na boxi ma sɔnɔn.

¹⁷ A mu lan a xa gine gbegbe dɔxɔ. Na fee nan fama a ragbilende Alatala fɔxɔ ra. A mu lan a xa gbeti gbegbe nun xɛma gbegbe malan.

¹⁸ Mange na dɔxɔ a xa mange kibanyi tɛmɛi naxɛ, seriye kitaabui naxan nagataxi Lewika sɛrɛxɛdubɛe yi ra, a xa na misaali yailan a yetɛ be.

¹⁹ A xa na kitaabui ragata a fe ma, a xa a xaran lɔxɔe birin a xa simaya kui, alako a xa gaaxu a Marigi Alatala ya ra, a man xa nɔ a xa seriye nun a xa yaamari rabatude naxan sɛbɛxi a kui.

²⁰ Na fe nan fama a niyade, a mu a yetɛ rafisa a ngaxakerenyie be, a man mu tantan seriye ma, a mu binya yirefanyi ma nun kɔɔla ma. Na tɛmɛi a mangeya xɔnkuye sɔtɔma ne, a tan nun a xa die Isirayila jama tagi.

18

Sɛrɛxɛdubɛe xa wali

¹ Lewika sɛrɛxɛdubɛe nun Lewi xabile dɔnxɔe mu fama boxi sɔtɔde ke ra alo Isirayila di booree. E baloe findima sɛrɛxɛ gan daaxie nan na naxee bama Alatala be.

² E mu fama ke sɔtɔde e ngaxakerenyie tagi. Alatala nan findima e ke ra alo a a masen e be ki naxɛ.

³ Lewika sɛrɛxɛdubɛe mabiri findima sɛrɛxɛe nan na Isirayilakae fama naxee bade alo ningee, xa na mu a ra yɛxɛɛɛ. A lanma sube belexɛ, a banganyi, nun a furi nan xa so sɛrɛxɛdubɛe yi ra.

⁴ Wo man fa boxi daxamui singe so e yi ra: mengi, weni nɛɛnɛ, ture, a nun wo yɛxɛɛ xabe naxan singe maxabama.

⁵ Wo Marigi Alatala Lewi bɔnsɔe nan sugandixi bɔnsɔe birin tagi, alako e tan nun e xa die xa nɔ Alatala xili binyade tɛmɛi birin.

⁶ Xa Lewika nde wa kelife Isirayila taa kui a na dennaxɛ, sigafe ra yire Alatala dennaxɛ sugandixi,

⁷ menni, a lanma a xa a Marigi Alatala xa wali raba a nun a ngaxakerenyi Lewikae ra naxee na naa.

⁸ A lan ne a xa baloe sɔtɔ alo sɛrɛxɛdubɛe booree, bafe a harige ra a faxi naxan na a xun ma, a bara naxan sɔtɔ.

Sematɔe nun duure

⁹ Wo na so tɛmɛi naxɛ boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo mu lan wo xa so wali jaaxie ya ma mennikae na naxee kui.

¹⁰ Mixi naxa mini wo ya ma de naxan a xa di ganma sɛrɛxɛ ra, naxan findima sematɔe ra, ya kanyi ra, duure ra, kɔrɔmixi ra,

¹¹ naxan karamɔxɔ wali rabama, naxan wɔyɛnma barie, jinnɛɛ, nun mixi faxaxie ra.

¹² Wo Marigi Alatala na mixi mɔɔli xɔnxi. Na fe kobie na a toxi, wo Marigi Alatala yi sie halakima wo ya ra.

¹³ Wo xa lu wo Marigi Alatala waxɔnki.

¹⁴ Wo fama si naxee halakide na ki, e biraxi sematɔe xui nan fɔxɔ ra, kɔnɔ wo Marigi Alatala mu tinma wo tan xa na raba.

Namijɔnɛ wali

¹⁵ Wo Marigi Alatala fama namipɔnɔmɛ nde rakelide wo ya ma, naxan luma alo n tan. Wo xa wo tuli mati a ra.

¹⁶ Wo na nan yati maxɔrin wo Marigi Alatala ma, wo nu malanxi loxoe naxe Xorebe geya fari. Wo naxa a fala, «Muxu mu wama muxu Marigi Alatala xui mefe fa. Muxu mu wama yi te belebele fan tofe kore, alako muxu naxa faxesa.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, «E fe fanyi nan falaxi n be.

¹⁸ N fama ne namipɔnɔmɛ nde rakelide e ya ma, naxan luxi alo i tan. N fama n ma masenyi fide a ma, a fa na tagi raba e be.

¹⁹ Mixi nde na lu, a mu a tuli mati na namipɔnɔmɛ xa masenyi ra a naxan tima n xili ra, n tan yete yati nan na kanyi makiitima.»

²⁰ «Kono xa namipɔnɔmɛ yete igboe nde fa masenyi ti n xili ra, n mu naxan fixi a ma, xa na mu a masenyi ti ala gbete xili ra, a lanma ne na kanyi xa faxesa.

²¹ Temunde wo fama ne wo yete maxorinde, «Won noma a kolonde di xa yi woyenyi fatanxi Alatala nan na?»

²² Xa namipɔnɔmɛ masenyi ti Alatala xili ra, a fa lu a mu kamali, na nan na ki a xa masenyi mu fatanxi Alatala ra. Namipɔnɔmɛ nan na falaxi a xa yete igbona kui. Hali wo mu gaaxu a ya ra.»

19

Mixi ratanga taee

¹ Wo Marigi Alatala na fa sie halakide wo ya ra, a fa e xa boxi so wo yi ra, wo fa sabati e xa taee nun e xa banxie kui,

² wo xa taa saxan sugandi na boxi tagi, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

³ Wo xa boxi maniya, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo fa a itaxun doxo saxan. Na nan a toma faxati nde noma sigade na taa nde kui, alako a nii xa ratanga.

⁴ Mixi naxan faxe tixi, a mu a rakelixi a ma, na faxati mooli nan gbansan noma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra.

⁵ Misaali nan ya: Xa mixi siga fotonyi wuri segede, a nun a boore, a xa beera fa koren, a din a boore ra, na fa faxesa, na faxati mooli tan noma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra.

⁶ A xa na raba alako mixi naxan wama na fure gbeɔoxofe a xa boɔpete kui, a naxa no faxeti lide kira ra, a fa a faxesa. Na mu lanma, barima xonnanteya yo mu nu na a be na mixi faxaxi xa fe ra.

⁷ N yi yaamari fixi wo ma na nan ma. Wo xa taa saxan sugandi, nee xa findi mixi ratanga taee ra.

⁸ Xa wo Marigi Alatala wo xa boxi ragbo ye alo a rakali ki naxe wo babae be, xa a yi boxi birin so wo yi ra a naxan laayidixi wo babae be,

⁹ xa wo yi yaamari raba a raba ki ma n naxan falaxi wo be to loxoe, wo Marigi Alatala naxa rafan wo ma, wo naxa bira a xa kira foxo ra, na temui wo man xa taa saxan sugandi, wo xa e sa yi taa saxanyi boore xun ma.

¹⁰ Na kui, mixi toɔɔɔɔɔɔɔɔ mu faxama wo xa boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra.

¹¹ Kono xa mixi nde a yaxui xon, a a melen, a a faxesa, a fa so yi taa nde kui,

¹² na taa forie lan ne e xa a suxu, e a xanin mixi xon ma naxan wama na fure gbeɔoxofe, alako faxeti xa faxesa.

¹³ Wo naxa kinikini yo ti na kanyi ma. Wo na faxati mɔoli ɲɔnma na ki ne Isirayila boxi ma, alako boɲesa xa lu wo yi ra.

Boxi naaninyi nun seede wule fale

¹⁴ Wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo naxa naaninyi tɔnxumae masiga de wo benbae naxee dɔxɔ.

¹⁵ Mixi naxan yunubi fe rabaxi, xa na mu a ra haake, na kanyi mu lan a xa makiiti mixi keren xa seede baxi ma. Na mɔoli makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan xui nan ma.

¹⁶ Xa seede ɲaaxi ba nde sa mixi nde tɔɲɛge fe nde ma,

¹⁷ yi gere mixi firinyie lan ne e xa siga Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, e sa e xa galanbui yaxaran serexedube nun kiitisae be naxee na na waxati.

¹⁸ Kiitisae a fe xɔn nafenma ne a ki nun a keɲa ma. E na a kolon seede wule nan saxi a ngaxakerenyi xun ma,

¹⁹ a ngaxakerenyi nu wama a makiitife ki naxe, wo xa na kiiti ragbilen a ma. Wo fe ɲaaxi ɲɔnma wo tagi na ki ne.

²⁰ Mixi gbete na na fe me, gaaxui nan luma e ma, e mu suusama na fe kobi mɔoli rabade fa.

²¹ Wo naxa kinikini na mixi mɔoli ma. Xa a mixi nan faxaxi, wo a fan faxes. Xa a mixi ya nan kanaxi, wo a fan ya kana. Xa a mixi ɲinyi nan giraxi, wo a fan ɲinyi gira. Xa a mixi belexe nan bolonxi, wo a fan belexe bolon. Xa a mixi sanyi nan bolonxi, wo a fan sanyi bolon.

20

Gere seriye

¹ Wo na siga wo yaxuie gere, wo fa a to e xa soee, geresosee, nun soorie dangi wo gbe ra, hali wo mu gaaxu. Wo Marigi Alatala naxan wo raminixi Misira boxi ra, a na wo fɔxɔ ra.

² Wo ne wo yailanma temui naxe gere sofe ma, serexedube nan tima a woyen ɲama be,

³ «Isirayila, wo wo tuli mati! To lɔxɔe wo faxi wo yaxuie nan gere. Limaniya naxa ba wo yi ra de, wo naxa gaaxu, wo boɲe naxa mini a i, wo naxa seren,

⁴ barima wo Marigi Alatala na wo fɔxɔ ra wo yaxuie gere. A e rayarabima ne wo be, wo fa xutu soto e ma.»

⁵ Na temui mange xa kuntigie xa soorie maxɔrin, «Mixi nde na wo ya ma, naxan bara ge banxi tide kɔnɔ a mu soxi a kui sinden? Na kanyi xa gbilen a xɔnyi, barima xa a faxes gere kui, mixi gbete fama ne sode a xa banxi kui.

⁶ Mixi nde na wo ya ma be, naxan weni bili sixi, a mu a bogi baxi sinden? Na kanyi xa gbilen a xɔnyi, barima xa a faxes gere kui, mixi gbete fama ne a xa weni bogi bade.

⁷ Mixi nde na wo ya ma be, naxan bara wa gine xɔn, kɔnɔ a mu a futixi sinden? Na kanyi xa gbilen a xɔnyi, barima xa a faxes gere kui, mixi gbete fama ne a xa gine futide.»

⁸ Mange xa kuntigie man xa soorie maxɔrin, «Mixi nde na wo ya ma be limaniya baxi naxan yi, a gaaxu? Na kanyi fan xa gbilen a xɔnyi alako a naxa limaniya ba a booree fan yi.»

⁹ Mange xa kuntigie na ge woyende ɲama ra, e xa mangee ti yi soori xundee ya ra.

¹⁰ Wo na wo makɔre wo yaxuie xa taae ra gereso ki ma, wo xa lanyɩ maxɔrin e ma.

¹¹ Xa e tin na ra, e taa naade rabi wo be, e birin xa lu wo xa yaamari nan bun ma, e nu duuti fi.

¹² Kɔnɔ xa e mu tin lanyɩ ra, e fa wo yaabi gere ra, na temui wo xa na taa bilin.

¹³ Wo Marigi Alatala e rayarabima ne wo be. Wo xa xeme birin faxa santidegema ra,

¹⁴ Wo xa ginee, dimee, xurusee, nun se naxan birin na taa kui, wo xa a tongo wo yete be seewe kui. Wo Marigi Alatala bara na fi wo ma.

¹⁵ Wo xa na mooli raba taae fan na, naxee makuya wo ra, naxee mu na taae ya ma wo fama sabatide dennaxe.

¹⁶ Kɔnɔ wo naxa sese lu a pipɛ ra taae kui, wo Marigi Alatala fama naxee fide wo ma ke ra.

¹⁷ Wo Xitikaɛ, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe,

¹⁸ alako e naxa wo xaran na fe xonxie rabafe ra e naxee rabama e xa alae be, na fa findi yunubi fe ra wo be wo Marigi Alatala mabiri.

¹⁹ Wo na taa nde bilin a gerefe ma, a mu lan wo xa beera tongo sansie sege xili ma. E findima wo balose nan na. Na daaxa sansie xa mu findixi wo gerefae ra.

²⁰ Sansi naxee bogi mu noma donde, wo noma nee tan segede e xa findi geresose ra wo be taa mixie xili ma, wo nun naxee na gerefe han e sa rayarabima wo be temui naxe.

21

Faxati kolontare

¹ Xa a sa li wo naxa mixi nde fure to boxi ma burunyi, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, kɔnɔ wo mu a faxama kolon sinden,

² wo xa forie nun wo xa kiitisae xa a mato taa mundun makɔrexi na fure ra.

³ E na taa kolon naxan makɔrexi na ra, na taa forie xa ninge gine tongo, naxan singe mu nu wali, wuri mu nu xiri naxan kɔn ma,

⁴ e xa a xanin xure nde ma, naxan mu xorima, sansi mu rawalima dennaxe, e xa a kobe gira ye xɔɔra.

⁵ Na birin xa raba Lewi xa di serexedubee ya xori, barima wo Marigi Alatala nee nan sugandixi a xa wali rabafe ma, e xa duba mixi be Alatala xili ra, e xa kiiti sa gere xa fe ra.

⁶ Fori naxee birin na taa kui naxan makɔrexi fure yire ra, e xa e belaxee raxa ninge gine fari, e naxan faxaxi xure kui.

⁷ E xa a fala, «Muxu tan xa mu faxe tixi, muxu mu a rabama fan kolon.

⁸ Alatala, i xa Isirayila jama xun sara, i naxan xoreyaxi. Yandi, i naxa faxe kote dɔxɔ Isirayila xun ma, e foxi mu na naxan na.» Na temui Alatala fama ne e xun sarade.

⁹ Wo noma ratangade yi faxe tife mooli ma, xa wo Alatala waxɔnfe rabama.

Gere xa geelimanie

¹⁰ Wo na siga wo yaxuie gere, xa wo Marigi Alatala e rayarabi wo be, wo e findi wo xa geelimanie ra,

¹¹ tɛmunde mixi nde ya fama nɛ sinde geelimani ginɛ tofanyi nde ma. Xa na kanyi wama a dɔxɔfe nɛ,

¹² a nɔma a xaninde a xɔnyi. Na ginɛ xa a yɛtɛ xunyi bi, a a bɛlɛxɛ xale maxaba,

¹³ a dugi fanyi ragoro a ma. A xa sabati a xa mɔri xɔnyi, a fa a baba nun a nga xa ɲɔnfɛ raba kike keren bun ma. Na dangi xanbi xɛmɛ nɔma a findide a xa ginɛ ra.

¹⁴ Xa a sa li a xa fe naxa rapaaxu a ma, a nɔma a bɛpinde a xa siga a waxɔnde, kɔnɔ a mu lanma a xa a mati kɔbiri ra, a mu lanma a xa findi a xa konyi ra, barima a nu bara findi a xa ginɛ ra.

Di fori tide

¹⁵ Xa a sa li ginɛ firin na xɛmɛ nde yi ra, keren fa rafan a ma dangi boore ra, kɔnɔ e firinyie bara di bari a bɛ, a mu lanma a xa baatɛ ginɛ xa di rafisa a boore xa di bɛ,

¹⁶ a fa foriɲa tide fi baatɛ ginɛ xa di ma, a fa a li na ginɛ boore nan singe di barixi a bɛ.

¹⁷ A lanma a xa a kolon ginɛ naxan napaaxuxi a ma na ki, na nan ma di findixi di singe ra. A harige dɔxɔ firin nan soma di fori yi ra, barima na nan findixi a xa fonike di ra. A tan nan lanma a xa di foriɲa tide sɔto.

Di xurutare

¹⁸ Xa a sa li xɛmɛ nde naxa di xɛmɛ kalabante xurutare bari, naxan mu a tuli matixi a baba nun a nga xui ra, naxan tondima birade e xa seriye fɔxɔ ra,

¹⁹ a lanma na di baba nun a nga xa a suxu, e xa a xanin forie xɔn ma taa sode dɛ ra.

²⁰ E xa a fala e bɛ, «Muxu xa di naxan yi ki, a xurutare, a kalabante. Muxu fe naxan birin falama a bɛ, a mu a tuli matima a ra, fo wayuɲa rabafe nun siisi fe.»

²¹ Na kui, a xa taa xɛmɛ birin xa a magɔnɔ gɛmɛ ra, han a faxa. Wo fe ɲaaxi ɲonma wo tagi na ki nɛ. Isirayilakae na na fe mɛ, gaaxui luma nɛ e birin ma.

Mixi gbakuxi fure

²² Xa a sa li wo bara mixi gbaku wuri kɔn na, naxan bara yunubi fe raba a lan a xa faxa naxan ma,

²³ a fure mu lan a xa lu wuri kɔn na han gɛɛsɛgɛ. A lan nɛ a xa ragata na lɔxɔɛ kerɛnyi, barima Ala bara fure gbakuxi danka. Wo wo mɛɛni ki fanyi ra, xa na mu a ra na fure gbakuxi nan bɔxi dankama, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma kɛ ra.

22

Xuruse nun se lɔɛxie

¹ Wo na wo ngaxakerɛnyi xa ninge, xa na mu a ra a xa yɛxɛɛ to, a murutaxi, wo naxa wo kobe ti a ra. Wo lan nɛ wo xa a xanin a kanyi xɔn ma.

² Xa wo ngaxakerɛnyi yire makuya, xa na mu wo mu a kanyi kolon, wo xa xuruse xanin wo xɔnyi. Wo a ragata han beenun wo a kanyi toma temui naxɛ, wo fa a so a yi ra.

³ Wo na mɔoli nan nabama wo ngaxakerɛnyi xa sofale fan na, a xa donma, a nun a gbe se naxan birin lɔɛxi a ma. Wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra.

⁴ Xa wo bara wo ngaxakerenyi xa sofale, xa na mu a ra a xa ninge to, a bara bira kira xɔn ma, wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. Wo lan nɛ wo xa kafu a ma a rakelide.

Xɛmɛ naxee e yɛtɛ findima ginɛ ra

⁵ Gine mu lan a xa xɛmɛ dugi so. Xɛmɛ fan mu lan a xa gine dugi so. Mixi naxee na fe mooli rabama, na kanyie mu rafan Marigi Alatala ma.

Kinikinife daalisee ma

⁶ Wo na a to kira xɔn ma, xɔni bara a tɛɛ sa wuri kɔn na, xa na mu a ra boxi ma, a nga felenxi a xɛlɛ ma, xa na mu a ra a xa die ma, wo mu lan wo xa a nga nun a xa die birin tongo.

⁷ Wo lan nɛ wo xa a nga tan nabɛɲin, a xa siga, wo fa die tan tongo. Na kui wo fama nɛ simaya xɔnkuye nun hɛɛri sɔtode.

Mixi ratanga ki

⁸ Xa wo banxi nɛɛnɛ ti, wo lan nɛ wo xa bilixi nde rabilin banxi fuge ra, alako mixi naxee tema naa, e naxa bira, e fa faxa wo saabui ra.

Se masunbufe

⁹ Wo mu lan wo xa sansi gbɛtɛ si wo xa weni bilie ya ma, xa na mu a ra a bogi fama findide se raharamuxi nan na.

¹⁰ Wo nɛ yire buxama, wo mu lan wo xa ninge nun sofale xiri e boore ra sari ra.

¹¹ Wo mu lan wo xa sose ragoro wo ma naxan masunbuxi dugi yɛxɛɛ xabe daaxi nun gɛsɛ fute daaxi ra.

Mafelenyi

¹² Wo gɛsɛ nan nafalama ponpon na wo a singan wo xa dugi tuxui naanie ra, wo naxan felenma wo ma.

Ginɛ fe kiiti

¹³ Xa a sa li xɛmɛ nde naxa ginɛ dɔxɔ, e kafu, kɔnɔ a xa fe to rapaaxu xɛmɛ ma,

¹⁴ a a xili kana wɔyɛn kobi ra, a nu fa a fala, «N bara yi ginɛ dɔxɔ, kɔnɔ muxu to kafu n naxa a li a bara futi kana,»

¹⁵ Na temui ginɛ baba nun a nga xa ginedimɛdi dugi xanin taa forie xɔn ma taa sode dɛ ra, naxan a masenxi a e xa di futi rasoxi.

¹⁶ A baba xa a tagi raba, «N bara n ma di ginɛ fi yi xɛmɛ ma, kɔnɔ a mu rafan a ma sɔnɔn.

¹⁷ A fa wule nan safe a xun ma a a mu futi rasoxi.» Na temui temɛdi xa mixie xa na ginedimɛdi dugi itala taa forie ya i.

¹⁸ Taa forie na na to, e xa na xɛmɛ suxu, e xa a paxankata.

¹⁹ E na a makiiti, e xa alamani bolon a ma naxan findima kɔbiri kole kɛmɛ sofe ra temɛdi baba yi ra, Isirayila ginɛ xili kanafe ma. Na xanbi a lan nɛ ginɛ xa gbilen xɛmɛ xonyi, na xɛmɛ naxa mɛɛ a ra abadan.

²⁰ Kɔnɔ xa futi kanafe fa sa findi nɔndi ra, ginedimɛdi dugi yo mu na naxan a masenma a bara futi raso,

²¹ na ginɛ xa xanin a baba xa banxi sode dɛ ra, taa mixie fa a magɔnɔ gɛmɛ ra han a faxa, barima a bara fe kobi raba ginɛ mu lan a xa naxan naba Isirayila boxi ma, xɛmɛ fe kolonfe ra a na a baba xa nɔɛ bun ma temui naxɛ. Wo fe jaaxi ɲɔnma wo tagi na ki nɛ.

²² Xa wo xeme suxu, e nun gine xeme taa idɔxɔe saxi, na fe kobi raba firinyie lan ne e xa faxa, gine nun xeme. Wo fe jaaxi jɔnma na ki ne wo tagi Isirayila bɔxi ma.

²³ Xa xeme naralan gine dimedi nde ra taa kui, kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra, a fa a futi kana,

²⁴ wo xa na mixi firinyie xanin taa sode de ra, wo e magɔnɔ geme ra han e xa faxa. Yi gine dimedi faxaxi ne, barima a mu sɔnxɔe ratexi taa kui. Xeme fan faxaxi ne, barima a bara gine futi kana kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra. Wo fe jaaxi jɔnma wo tagi na ki ne.

²⁵ Kɔnɔ xa xeme naralan gine dimedi ra wula i, kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana, na xeme nan keren lan a xa faxe.

²⁶ Wo naxa fefe raba gine dimedi tan na, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi a lan a xa faxe naxan ma. Yi fe maniyaxi ne alo xeme naxan waxi a boore faxafe.

²⁷ Na naralanyi rabaxi wula ne. Hali yi gine dimedi xeme kanyi sɔnxɔe rate nu, mixi yo mu sɔtɔma naxan nɔma a ratangade.

²⁸ Xa xeme naralan gine dimedi ra kote mu nu dɔxɔ naxan ma fe ra, a naxa bagan a ma, a a futi kana, mixi nde fa e suxu na fe xun,

²⁹ na xeme kobiri kole tongo suuli nan soma gine baba yi ra, a fa yi gine dɔxɔ, barima a bara a futi kana. A xa simaya kui, a mu lan a xa mee na gine ra.

23

Langoepa mɔoli nde

¹ Mixi yo mu lan a nun a baba xa gine xa kafu. A tana fe nan na ra a baba mabiri.

Mixi naxee mu lan e xa lan Alatala xa malanyi

² Mixi naxan xemeya kanaxi, xa na mu a ra a bolonxi, na kanyi mu lan a xa siga Alatala xa malanyi.

³ Yangamadi fan mu sigama Alatala xa malanyi hali a bɔnsɔe fu nde.

⁴ Amonikae nun Mowabakae mu sigama Alatala xa malanyi hali e bɔnsɔe fu nde.

⁵ A luma e be na ki ne kudei barima yi pamae mu fa wo ralande taami nun ye ra, wo nu na kira xɔn ma temui naxe wo kelixi Misira. E Beyori xa di xeme Balami nan sare fi wo dankafe ma Petori, Mesopotamiya bɔxi ma.

⁶ Kɔnɔ wo Marigi Alatala mu tin a tuli matide Balami ra. A naxa na danke masara barake ra barima wo rafen wo Marigi Alatala ma.

⁷ Wo naxa wo jɛngi sa e xa bɔpesa nun e xa baloe fe xɔn ma wo xa simaya kui.

⁸ Wo naxa fe jaaxi yo raba Edonkae ra, barima wo ngaxakerenyi nan na e ra. Wo naxa fe jaaxi yo niya Misirakae ra, barima wo saxanyi raba ne e xa bɔxi ma.

⁹ E fama bɔnsɔe naxee sɔtode, fo e tolobitee, nee nan fama sigade Alatala xa malanyi.

Sɔori tete kui xa seniyeenyi

¹⁰ Wo na mini fafe ra tide wo yaxuie ya ra, wo lan ne wo xa wo yete ratanga fe kobi birin ma.

11 Xa xeme nde na wo ya ma naxan mu seniyenxi, a bara makana wantanyi kui, a lan ne a xa mini soori tete fari ma.

12 Nunmare ra, a na a maxa ye ra, soge goro temui a fa so soori tete kui.

13 Wo fama yire nde nan sugandide dennaxe makuya soori tete ra, naa xa findi suturade ra.

14 Yili ge se nde lan ne a xa lu wo xa kote i. Wo na siga suturade, wo yili ge. Wo na ge wo hayi rabade, wo a makoto, wo fa keli naa.

15 Wo xa soori tete lan ne a xa seniyen, barima wo Marigi Alatala a manjerema a kui wo kantafe ra, a man fa wo yaxuie rayarabi wo be. Xa a fe jaaxi li soori tete kui, a a makuyama ne wo ra.

Seriye konyi xa fe ra

16 Xa konyi nde a gi a kanyi ma, a naxa siga lude wo xonyi, wo naxa gbilen a ra a kanyi xon ma de.

17 A lan ne a xa sabati wo xa taa nde kui dennaxe na rafan a ma. Wo man naxa a tooo de.

Langoepa

18 Isirayila xeme, xa na mu a gine mu lan a xa langoepa raba.

19 Langoe sare mu lan a xa so wo Marigi Alatala xa hōromobanxi kui laayidi rakamalise ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

Doni nun daakan

20 Wo na se nde doni wo ngaxakerenyi be, kobiri, donse, xa na mu a ra se gbete, wo naxa geeni yo fen a fari.

21 Ala kolontare nan lanma a xa wo xa geeni sa, konō wo ngaxakerenyi tan mu a ra de. Wo na na seriye rabatu boxi ma wo fama dennaxe sotode, wo Marigi Alatala barake sama ne wo isofe birin ma.

22 Wo na daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo naxa taxiri a rabafe ma, xa na mu wo Marigi Alatala a maxorinma ne wo ma, wo fa findide yunubitoe ra.

23 Xa wo mu daakan tongoxi, yunubi fe mu na.

24 Konō xa wo daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo lan ne wo xa a raba keren na a fanyi ra. Wo fa a raba alo wo a panigexi wo de ra ki naxe.

25 Wo noma wuri bogi ndee bade wo gbe mu naxee ra, wo a don han wo luga, konō a mu lan wo xa nde sa wo xa kote i.

26 Wo na so mengi xe fan na, wo gbe mu naxan na, wo noma tonsōe ndee bade wo belexe ra, konō wo mu lan wo xa worote tongo wo ngaxakerenyi xa mengi xili ma.

24

Xeme nun gine fatanfe

1 A noma na lide xeme nde xa gine mu rafanxi a ma sonon, a fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xonyi.

2 Na temui xa na gine dōxo xeme gbete xon ma,

3 a xa fe rapaaxu na xeme fan ma, na fan fa fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xonyi, xa na xeme fa sa faxa ne,

4 xeme naxan singe mee na gine ra, na mu lan a xa a findi a xa gine ra korē, barima a bara raharamuna a ma. Alatala na fe mooli xonxi. Wo mu lan wo xa na yunubi mooli raba boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

Seriye naxan ibunadama ratangama

⁵ Xeme naxan baxi gine dɔxode, a mu lan a xa sɔɔriɲa raba waxati nde bun ma. Kɔntɔfli gbete yo mu lan a xa dɔxo a ra ɲe keren bun ma, alako a xa meeni a xa gine dɔxoxi ma.

⁶ Wo mu lan wo xa mulunyi nun kile rasuxu mixi yi seɛke ra, xa na mu a ra kile gbanan, barima wo a balose nan bama a yi ra na ki.

⁷ Xa Isirayilaka a ngaxakerenyi nde suxu nɔe ra, a a findi konyi ra, xa na mu a a mati, a lan ne na kanyi xa faxa. Wo fe ɲaaxi ɲonma wo tagi na ki ne.

⁸ Wo lan ne wo xa fenten kune fure xa fe ra. N xaranyi naxan soxi Lewi xa di seɛɛdubee yi, wo lan ne wo xa na raba a raba ki ma.

⁹ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala naxan naba Mariyama ra wo kelixi Misira temui naxe.

¹⁰ Wo na doni ti wo ngaxakerenyi be, a mu lanma wo tan xa so a xɔnyi a xa seɛke se tongode.

¹¹ Wo xa lu tande, wo xa donifa xa fa seɛke se ra wo xɔn ma, a a so wo yi ra.

¹² Xa setare na a ra, a fa a xa xinbeli donma so wo yi seɛke se ra, wo mu lan wo xa na ragata wo xɔnyi kɔe ra.

¹³ Wo xa a ragbilen a ma soge goro waxati ne, alako a xa a felen a ma kɔe ra. Na kui a Ala maxandima ne wo be. Setare malife na ki a findima tinxinyi nan na wo nun wo Marigi Alatala tagi.

¹⁴ Wo mu lan wo xa wo xa walike setaree tɔɔɔ, e findi wo ngaxakerenyie ra, xa na mu e findi xɔɲee ra.

¹⁵ Lɔxɔe birin wo lan ne wo xa e xa wali sare fi e ma beenun soge xa goro, barima setare nan e ra, e hayi na na ma. Xa wo mu na rabama, a mawama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa yunubi sɔto na kui.

¹⁶ Di babae mu lan e xa faxa e xa die xa yunubie rabafe ma. Die fan mu lan e xa faxa e babae xa yunubie rabafe ma. Ibunadama lanma a xa faxa a yete xa yunubi rabaxi nan ma.

¹⁷ Wo naxa tinxintareya raba mixie ra naxee faxi sabatide wo xa bɔxi ma. Wo naxa kiridie tɔɔɔ. Wo naxa kaɲe gine xa donma tongo seɛke ra.

¹⁸ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala wo xɔreyaxi ki naxe wo xa konyiya kui Misira bɔxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

¹⁹ Wo na ge xe xabade, wo naxa gbilen tɔnsɔe dɔnxɔee tongo ra. Wo xa e lu xɔɲee, kiridie, nun kaɲe ginee be, alako wo Marigi Alatala xa barake sa wo xa fe.

²⁰ Wo na ge oliwi bili ifuyanfuyande, wo naxa gbilen bogi dɔnxɔee bade sansie kɔn na. Wo xa e lu xɔɲee, kiridie, nun kaɲe ginee be.

²¹ Wo na ge weni bogi bade, wo naxa gbilen bogi dɔnxɔee ba ra. Wo xa e lu xɔɲee, kiridie, nun kaɲe ginee be.

²² Wo xa ratu wo xa konyiya ma Misira bɔxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

25*Seriye Luxusinyi*

¹ Xa a sa li mixi firin naxa gere, kiitisa xa e mato tinxinyi kui seriye ki ma.

² Nɔndi mu na naxan be, xa a lanma a xa bɔnbɔ, na xa raba kiitisa ya xɔri fe rabaxi bere ma.

³ Na kui, wo mu lan wo xa dangi luxusinyi ya tongo naani ra. Xa wo nde sa na fari, wo bara wo ngaxakerenyi rayarabi.

Ninge xa wali

⁴ Wo na ninge rawali mengi turuxunde temui naxe, wo mu lan wo xa a de xiri.

Kaape gine ditare

⁵ Xa ngaxakerenma firin sabati yire keren, keren fa faxa a ditare ra, a xa kaape gine mu lan a xa dɔxo xeme gbete xon ma xabile gbete kui. A lan a xa dɔxo a nimoxo nan xon ma, a findi a xa gine ra.

⁶ Na gine di singe naxan barima a nimoxo be, a xa findi a xa mɔri singe xa di nan na ke ki ma, alako a xa mɔri xili naxa loe Isirayila boxi ma.

⁷ Xa na xeme tondi a nimoxo dɔxode, kaape gine xa siga taa forie nan xon ma kiitisea yire, a a tagi raba e be yi ki, «N nimoxo bara tondi bɔnsɔɛ fide a ngaxakerenyi ma, a mu tinma a xa seriye rakamalide n tan mabiri.»

⁸ Taa forie xa na xeme xili, e xa na fe mato. Xa na xeme tondi a ngaxakerenyi xa kaape gine dɔxode,

⁹ kaape gine xa a makore a ra taa forie ya xori, a xa a nimoxo xa sankiri ba, a deye boxun a yatagi, a falafe ra, «Yi mooli nan lan a xa raba xeme ra naxan tondima bɔnsɔɛ fide a ngaxakerenyi ma.»

¹⁰ Na temui Isirayila, na xeme xa denbaya xili falama ne, «Sankiri ba xa denbaya.»

Dinyi naxan mu lan a xa raba gere kui

¹¹ Xa a sa li xeme firin na gerefe, keren xa gine fa siga a xa mɔri bade boore yi ra a xemeɣa suxufe ra,

¹² wo xa na gine belexe bolon, wo naxa kinikini a ma.

Tinxinyi yuleya kui

¹³ Wo naxa kiloe kamalitare sa wo xa gbɔnfɔɛ kui, ndee binya, booree yelebu.

¹⁴ Wo naxa se maniyase kamalitare fan lu wo xɔnyi, ndee xungbo, booree xurun.

¹⁵ Kiloe kamalixi nun se maniyase kamalixi nan lan a xa lu wo yi ra. Na temui wo fama ne simaya xɔnkuye sɔtode boxi ma wo Marigi Alatala fama dennaxe sode wo yi ra.

¹⁶ Mixi yo na mooli rabama, a mu rafaɲma wo Marigi Alatala ma.

Wo yaxui Amalekikae

¹⁷ Wo xa ratu a ma Amalekikae naxan naba wo ra wo to keli Misira.

¹⁸ E mu gaaxu Ala ya ra. E mini ne wo ma kira xon, e xanbirati taganxie bɔnbɔ.

¹⁹ Yakosi, wo Marigi Alatala fama ne wo ratangade wo yaxuie ma, naxee na wo rabilinyi boxi ma a fama dennaxe sode wo yi ra. Wo fama Amalekikae rahalakide, alako e xili xa loe dunija ma. Wo naxa nɛemu e xa fe rabaxi ma.

26

Bɔxi daxamui singe nun farile

¹ Wo na so boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma ke ra, a xa findi wo gbe ra, wo xa sabati naa,

² wo keren keren ma fama na daxamui singe seeti bade wo Marigi Alatala be. Wo a sa debe kui, wo xa a xanin yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi a xili matoxofe ra.

³ Wo xa siga serexedubee xon, naxee na naa na waxati, wo xa a fala e be, «To loxoe won bara so boxi, won Marigi Alatala dennaxe laayidi won benbae be a sofe ra won yi ra.»

⁴ Serexedube na debe rasuxuma ne wo yi ra, a a doxo wo Marigi Alatala xa serexebade ya i.

⁵ Wo xa yi woyenyi fala wo Marigi Alatala be, «N baba, Aramika nan nu a ra naxan nu a jereema. A naxa goro Misira mixi ndee ra, a saxanyi raba naa. E naxa wuya, han e findi si belebele senbema ra,

⁶ konɔ Misirakae tan naxa muxu jaxankata, e muxu tooɔɔ, e konyiya xoxoxe doxo muxu ma.

⁷ Muxu naxa muxu benbae Marigi Alatala makula, a xa muxu mali. A naxa muxu xa maxandi suxu, a man naxa muxu xa mantooroli to, e nu fe jaaxi nun fe xoxoxee naxee doxoma muxu ma.»

⁸ «Alatala naxa muxu ramini Misira boxi ma senbe magaaxuxi, kaabanakoe, nun tonxumae ra.

⁹ A naxa fa muxu ra han be, a fa yi boxi so muxu yi ra, xijne nun kumi xeleva dennaxe.

¹⁰ Na nan a toxi, yakosi n faxi yi boxi daxamui singe ra i tan Alatala xon ma, i naxan fixi n ma.»

Wo xa na doxo wo Marigi Alatala ya i, wo a batu.

¹¹ Wo xa seewa wo boore ra, wo tan nun Lewikae, a nun xojne naxee na wo ya ma, barake ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo nun wo xa denbaya ma.

¹² Ne saxan yo je saxan na a li, wo xa na je farile fi Lewikae, xojne, kiridie, nun kaajne ginnee ma, naxee na wo xa taae kui. Nee fan baloe findima na nan na.

¹³ Na temui, wo xa a masen wo Marigi Alatala be, «Naxan findixi i gbe ra, n bara a birin namini n xonyi. N bara a so Lewikae, xojne, kiridie, nun kaajne ginnee yi alo i a yamarixi ki naxe muxu be. N mu i xa yaamari matandixi, n mu neemuxi keren ma.

¹⁴ N mu farile siya donxi jonyi to so n ma, xa na mu a ra, n to lu seniyentareja kui. N mu a fixi serexe ra mixi faxaxi be. N bara bira i tan, n Marigi Alatala, xui nan foxo ra. I naxan yamarixi n be, n bara na birin naba.

¹⁵ I xa muxu mato, kelife i xa koore seniyenxi ma. I xa barake sa i xa pama Isirayila ma, i xa barake sa boxi ma, i naxan fixi muxu ma, i naxan laayidixi muxu benbae be, xijne nun kumi gbegebe na dennaxe.»

¹⁶ To loxoe wo Marigi Alatala bara wo yamari wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma. Wo xa wo jengi sa na seriye xon ma wo boje fiixe ra.

¹⁷ To loxoe wo bara laayidi tongo Alatala be, a a tan nan na wo Marigi Alatala ra, a wo xa jere a xa kira xon ma, a wo xa a xa masenyi, a xa seriye, nun a xa yaamari rabatu.

¹⁸ Wo saate tongoxi ne a be, a wo tan nan na a xa pama ra, alo a a falaxi wo be ki naxe. Wo xa bira a xa seriye foxo ra,

¹⁹ alako a xa fisamanteya fi wo ma si birin xun ma a naxee daaxi. Wo xa noxe, wo xili, nun wo senbe xa dangi e birin na. Wo xa findi pama ra naxan a xa wali rabama, alo a masenxi wo be ki naxe.

27

Barake nun danke

¹ Annabi Munsa nun pama forie yi masenyi nan ti Isirayilakae be, «Wo xa meeni yi yaamarie ma, n naxee fixi wo ma to loxo.»

² Wo na Yuruden xure igiri temui naxe, sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo xa gеме xungbe ndee ti, wo e mafixe.

³ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, xipe nun kumi gbege na dennaxe, alo wo babae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe,

⁴ wo xa yi gемеe nan ti Ebali geya fari, n baxi naxee xa fe falade wo be ya, wo fa e mafixe.»

⁵ «Menni wo xa serexebade yailan gемеe ra wo Marigi Alatala be, wure mu dинxi naxee ra,

⁶ naxee mu masolixi fefe ma. Wo xa serexe gan daaxi ndee ba wo Marigi Alatala be na serexebade fari.

⁷ Wo xa xanunteya serexee fan ba, wo naxee donma seewe kui wo Marigi Alatala ya i.

⁸ Wo xa Ala xa seriye sebe na gеме tixie ma, alako pama xa no xarande a fanyi ra.»

⁹ Annabi Munsa nun Lewika serexedubee naxa yi masenyi ti pama be, «Isirayila pama, wo wo sabari. Wo xa wo tuli mati. To loxo, wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra.

¹⁰ Wo xa bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranfe wo be to loxo.»

¹¹ Na loxo kerenyi, Annabi Munsa man naxa yi yaamari so pama yi ra,

¹² «Wo na Yuruden igiri, Simeyon bonsoe, Lewi bonsoe, Yuda bonsoe, Isakari bonsoe, Yusufu bonsoe, nun Bunyamin bonsoe xa ti Garisimi geya fari, e xa dubee ti.

¹³ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, Aseri bonsoe, Sabulon bonsoe, Dana bonsoe, nun Nafatali bonsoe xa ti Ebali geya fari, e xa dankee ti.

¹⁴ Lewi bonsoe xa na masenyi madangi Isirayila pama be e xui itexi ra.»

¹⁵ «Danke na mixi be naxan kuye masolima, xa na mu a ra a kuye yailanma yoxui raxunuxi ra, a tuubi a be dunxui ra. Alatala na se mooli xonxi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁶ «Danke na mixi be naxan a baba nun a nga rayaagima.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁷ «Danke na mixi be naxan naaninyi tonxuma masigama.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁸ «Danke na mixi be naxan donxui ratantanma kira ma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁹ «Danke na mixi be naxan seriye rakanama xope, kiridi, xa na mu a ra kaape gine ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁰ «Danke na mixi be naxan sama a baba xa gine fe ma, a a baba rayaagi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²¹ «Danke na mixi be naxan yene rabama xuruse ra, na findi xuruse yo ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²² «Danke na mixi be naxan nun a maagine kafuma, a baba xa di gine, xa na mu a nga xa di gine.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²³ «Danke na mixi be naxan nun a bitanyi ginema kafuma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁴ «Danke na mixi be naxan a boore faxama nɔxunyi kui.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁵ «Danke na mixi be naxan kɔbiri rasuxuma mixi tɔɔnɛgɛxi faxafe ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁶ «Danke na mixi be naxan tondima Ala xa sɛriyɛ rabatude.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

28

Barake

¹ «Xa wo bira wo Marigi Alatala xui fɔxɔ ra bɔpɛ fiixɛ ra, xa wo yi yaamarie rabatu n naxee soxi wo yi ra to lɔxɔɛ, Alatala wo findima nɛ si fisamante ra si birin tagi dunɔpa kui.

² Wo yi barake nan sɔtɔma xa wo bira wo Marigi Alatala xui fɔxɔ ra.»

³ A barake sama nɛ taakae nun daaxakae ma,

⁴ e xa die, daxamui, yɛxɛɛɛ, sie, nun ningee xun masama nɛ.

⁵ A wo xa sagae rafe bogi se ra, a barake sa wo xa farin namaxadee.

⁶ Wo xa simaya kui, a barake sama nɛ wo xa fe birin.

⁷ Wo yaxuie na fa wo gereɗe, Alatala e rayarabima nɛ wo bɛ. Xa e so kira keren nan na, e gbilenma e gi ra nɛ wo ya ra kira solofere xɔn.

⁸ Wo Marigi Alatala barake sama nɛ wo xa sansi rawalide nun wo na so fe naxan birin ya ma. A barake sa wo xa fe bɔxi ma, a dennaxe fima wo ma.

⁹ Xa wo wo Marigi Alatala xa masenyi raba a raba ki ma, wo man naxa bira a waxɔnfe fɔxɔ ra, a wo findima a yetɛ xa pama nan na alɔ a a rakalixi wo bɛ ki naxe.

¹⁰ Bɔxi pamae birin a kolonma nɛ na temui, a wo tan nan sugandixi Alatala xa wali rabafe ma, e gaaxuma nɛ wo ya ra.

¹¹ Alatala wo harige xun masama nɛ bɔxi ma a dennaxe saate tongo wo benbae bɛ sofe ra wo yi. A wo xa die rawuyama nɛ, a wo xa xurusee rawuya.

¹² Alatala ye ragatade rabima nɛ wo bɛ koore ma, tune xa fa wo xa bɔxie ma a waxati ma, alako wo xa walie xa fan. Wo hayi mu birama kɔbiri doni fe ma, fo wo tan kɔbiri doni xɔpɛɛ bɛ de.

¹³ Alatala wo tan nan findima si birin ma yarerati ra. Wo mu luma xanbi, wo fisamanteya nan sɔtɔma temui birin. Wo mu nimisama fefe ma, kɔnɔ fo wo xa yi yaamari rabatu nɛ a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo ra to lɔxɔɛ wo Marigi Alatala xa fe ra.

¹⁴ Fefe yo naxa a niya wo xa ba yi kira xɔn ma n naxan falaxi wo bɛ. Wo naxa bira ala gbeteɛ batufe fɔxɔ ra fefe ma.

Danke

¹⁵ Xa wo fa tondi wo Marigi Alatala batude, xa wo tondi a xa yaamarie nun a xa sɛriyɛ rabade, n naxee xaranxi wo ra to lɔxɔɛ a xa fe ra, na temui a fama yi danke nan birade wo fɔxɔ ra.

¹⁶ A taakae nun daaxakae dankama nɛ.

¹⁷ A mu bogi se sama wo xa sagae kui, a man mu barake sama wo xa farin namaxadee.

¹⁸ A tondima nɛ di fide wo ma, wo man mu baloe sɔtɔma. Wo xa ningee, yɛxɛɛɛ, nun sie xun mu masama.

¹⁹ Wo danke nan sɔtɔma yire birin wo xa simaya kui.

²⁰ Wo na so fefe yo naxan ya ma, a danke ragoroma ne wo ma. A wo kui ifuma ne alako wo xa fe naxa sooneya fefe ma, wo xun xa ra kana, barima wo bara fe jaaxi raba, wo man bara gbilen Alatala foxo ra.

²¹ Alatala fure jaaxi radinma ne wo ma, han wo jon boxi ma a dennaxe soma wo yi ra.

²² Alatala a niyama ne wo xa xosi, wo fate xa gan, wo xa fura a jaaxi ra. A man boxi xara, sansie gan soge bun ma, e fan fure jaaxi soto. A na birin nabama ne wo ra, han wo loe.

²³ Koore nun boxi xarama ne a xoxoxoe ra.

²⁴ Alatala tune mafindima ne xube ra, naxan goroma wo xa boxi ma, a wo sonto.

²⁵ Alatala senbe fima ne wo yaxuie ma e wo rayarabi. Xa wo e gere kira keren nan na, wo wo gima ne e ya ra kira solofere xon. Naxan nabama wo ra, a dunja birin magaaxuma ne.

²⁶ Wo binbie findima xonie nun wulai subee xa donse nan na. Mixi yo mu fama e keride.

²⁷ Alatala suuri ikonkonma ne wo ma alo a naxan naba Misirakae ra. A wo tooroma ne mange faxe ra, kasi, nun xepenyi naxan mu yalanma.

²⁸ Alatala wo findima ne donxuie ra, a daxui fure fan fi wo ma.

²⁹ Yanyi ra wo ne wo perema, wo luma kira melen na ne alo donxuie. Wo xa wali yo mu findima a ra, wo luma tooro ra ne. Mixie fama ne wo harige bade wo yi ra, e wo tooro a jaaxi ra. Marakisima yo mu luma wo be.

³⁰ Wo na kote doxo gine xa fe ra, xeme gbete a futi kanama ne. Wo na banxi ti, wo mu noma sode a kui. Wo na weni bilie si, wo mu noma e bogi bade.

³¹ Wo xa ningee kon naxabama ne wo ya xori, wo mu no e sube donde. E wo xa sofale mupama ne wo ma, wo mu a masotoma. Yaxuie wo xa xuruse yoree tongoma ne, mixi yo mu fama wo malide.

³² Si gbete mixie wo xa die suxuma ne wo ya xori, e e findi konyie ra. Wo taganma ne wo xa die mamede, wo mu noma na yaxuie ra fefe ma.

³³ Si nde wo mu naxan kolon e baloma wo xa sansie nan xun na, wo xa boxi daxamui findima e tan nan gbe ra. E wo rawalima ne, e man fe jaaxi raba wo ra.

³⁴ Na fe tofe wo findima ne daxeie ra.

³⁵ Alatala fi jaaxi doxoma ne wo ma, naxan mu yalanma. A goroma xinbie nun belenyie nan ma, a fa yensen fate yire birin na, keli wo xunyi ma, a doxo wo sanyie ra.

³⁶ Alatala fama ne wo tan nun wo xa mangee rasigade boxi nde ma, wo tan nun wo benbae mu naxan kolon. Menni wo fama ne ala gbete batude, naxee masolixi wuri nun geme ra.

³⁷ Mennikae wo mayelema ne, e yoma wo ma.

³⁸ Wo sansi xori gbege rawalima ne wo xa xee ma, konwo wo dondoronti nan xabama, barima katoe dinma ne a birin na.

³⁹ Wo weni sansi sima ne, wo mæni a ma a fanyi ra, konwo wo mu a ye minma, barima kuli soma e i ne.

⁴⁰ Oliwi bilie luma ne boxi yire birin ma, konwo wo mu e ture masoma wo ma, barima oliwi bogie birama ne, e mu gbeeli.

⁴¹ Wo die barima ne, konwo e mu luma wo yi, barima wo yaxuie e xaninma ne.

⁴² Wo xa wurie nun boxi daxamui findima katoe nan gbe ra.

⁴³ Xɔɲe naxee na wo ya ma, nee senbe xun masama ne temui birin, kɔnɔ wo tan xa fe magoroma ne.

⁴⁴ Fɛɛɛ luma ne e yi ra, kɔnɔ wo tan luma setareɲa nan kui. E findima ne wo xa yareratie ra, kɔnɔ wo tan luma e xanbi ra ne.

⁴⁵ Yi danke birin dɔxɔma ne wo fari, han wo birin ge halakide, barima wo bara tondi wo Marigi Alatala xui ratinmede. Wo mu a xa yaamari nun a xa seriye rabatuxi a rabatu ki ma.

⁴⁶ Na findima tɔnxuma nun deixare nan na wo tan nun wo bɔnsɔe be abadan.

⁴⁷ Wo to mu tin wo Marigi Alatala batude sɛɛwe nun bɔɲesa kui, fe fanyi birin xa lu wo yi ra,

⁴⁸ wo fama ne tɔɔɔɔde wo yaxuie yi ra. Kaame nun ye xɔli wo suxuma ne. Wo tima ne wo mageli ra, wo luma setareɲa nan kui. Na kui Alatala fama yɔlɔnxɔnyi sade wo kɔnyi ma, han wo ge halakide.

⁴⁹ A fama ne si ra wo mu naxan xa xui mema kelife yire makuye, a xa goro wo ma alo sege goroma tɔxɔe yɔɛ ma ki naxe.

⁵⁰ Mixi kaarinxie nan e ra, naxee mu forie binyama, naxee mu kinikinima dimeɛ ma.

⁵¹ E wo xa xuruse nun wo xa baloe tongo e yete be, wo xa faxa kaame ra. E wo xa mengi, weni, ture, ninge yɔɛɛ, yɛxɛɛɛ, nun sie birin xaninma ne. Wo fama ne halakide.

⁵² E fama ne wo xa taee birin nabilinde, wo Marigi Alatala naxee so wo yi ra. E wo gerema ne han wo xa tete itexi senbemaɛ yolon, wo laxi naxee ra.

⁵³ Na gereɛ kui wo yaxuie wo rakaamema ne, han wo wo xa die sube yati don, die wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma.

⁵⁴ Hali xeme fanyi naxan luma wo ya ma, a mu kinikinima a ngaxakerenma, a xa gine, nun a xa die ma.

⁵⁵ A tondima ne a xa di sube itaxunde e ra, barima na findixi a baloe dɔnxɔe nan na. Wo yaxuie na marayarabi sama ne wo fari wo xa taee birin kui.

⁵⁶ Hali gine fanyi naxan luma wo ya ma, naxan mu tinma a sanyi yati xa manɔxɔ, na tan fan mu kinikinima a xa mɔri fanyi nun a xa die ma.

⁵⁷ A tondima ne a xa diyɔɛ sube itaxunde e nun na xanbiratoe ma a naxan barixi, barima a tan wama na donfe, a xa lu a tan gbansan be. Wo yaxuie fama na tɔɔɛ mɔli nan dɔxɔde wo ma.

⁵⁸ Xa wo mu mɛɛni yi masenyie ma naxee seɓexi yi kitaabui kui, xa wo mu gaaxu wo Marigi Alatala xili xungbe magaaxuxi ya ra,

⁵⁹ Alatala fama ne fure ɲaaxi magaaxuxie dɔxɔde wo tan nun wo bɔnsɔe ma, naxan mu yalanma.

⁶⁰ A fure ɲaaxi ikonkoma ne wo xun na, wo nu gaaxuxi naxan ya ra Misira bɔxi ma. Na fure mɔli wo suxuma ne, a nɔ wo ra.

⁶¹ Alatala fure mɔli gbeɓe dɔxɔma ne wo ma, naxee xili mu seɓexi yi kitaabui kui, han wo birin ge sɔntode.

⁶² Wo tan naxee nu wuya dangi tunbuie ra koore ma, wo kɔnti xurunma ne, barima wo bara wo Marigi Alatala xui matandi.

⁶³ Alatala fe fanyi rabaxi wo be ki naxe, a nun a wo rawuyaxi ki naxe, a fama wo halakide na ki ne man, wo fa ɲɔn bɔxi ma a naxan fi wo ma.

⁶⁴ A wo rayensen si birin ya ma, keli dunija tuxui ma, sa dɔxɔ boore tuxui ra. Wo fama ne ala gbetee batude, wuri nun geme daaxie, wo tan nun wo benbae mu naxee kolon.

⁶⁵ Na sie tagi, wo mu malabui yo sotoma, wo mu yire yo sotoma wo sabatima dennaxe. Alatala wo bonje ratema ne, a wo yaye ramini, a wo nii tooro.

⁶⁶ Wo xa simaya findima kontofili nan na, gaaxui fama ne wo raserende koe nun yanyi ra.

⁶⁷ Wo na na fe mooli to temui naxe, gaaxui fama wo bone rafede. Geesege, wo nu fa a fala, «Xa nummare nan nu a ra nu!» Nummare, wo nu fa a fala, «Xa geesege nan nu a ra nu!»

⁶⁸ Alatala wo xaninma ne kunkuie kui Misira, n a fala wo be dennaxe ma wo mu naa toma sonon. Menni, wo katama ne wo yete matide wo yaxuie ma konyie ra, xeme ne nun ginee, konon mixi yo mu wo sarama.

⁶⁹ Alatala yi saate nan so Annabi Munsa yi ra, a xa a mabanban e nun Isirayilakae tagi, Mowaba boxi ma. Yi saate nun boore saate tagi rasa naxan tongo Xorebe geya fari.

29

Ala xa saate

¹ Annabi Munsa naxa Isirayila pama birin maxili, a a masen e be, «Wo nu na Misira temui naxe, wo fe to ne Alatala naxan naba Firawuna ra, a xa soorie nun a xa boxi birin na.

² Wo bara fe xorochoe to, tonxumae nun kaabanakoe a naxee raba e ra,

³ konon han to Alatala mu xaxili fi wo ma naxan noma yi fee kolonde. Wo yae mu a toma, wo tuli man mu a mema.

⁴ Ne tongo naani bun ma a wo ratangama gbengberenyi kui. Wo xa sose nun wo xa sankirie mu kana,

⁵ wo mu taami don, wo mu weni nun beere min. Alatala bara a poxo rasiga wo xa fe xon alako wo xa no a kolonde a tan nan na wo Marigi Ala ra.

⁶ Wo to so be, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, fa ne wo gere, konon wo naxa no e ra.

⁷ Wo naxa e xa boxie tongo, wo a itaxun Ruben bonsoe ma, Gadi bonsoe ma, nun Manasi bonsoe seeti keren ma.

⁸ Na nan a toxi, wo lanma wo xa bira yi saate seriye foxo ra, alako wo na so fe naxan yo ya ma, a xa sooneya wo be.»

⁹ «Isirayilakae, wo tan nan malanxi yi ki to loxo wo Marigi Alatala ya i. Birin na be, wo xa mangee, wo xa yareratie, wo xa forie, wo xa soori mangee,

¹⁰ wo xa ginee, wo xa die, nun xone naxee wuri segema nun ye bama wo be.

¹¹ Wo Marigi Alatala bara saate mabanban kali ra. Wo na be to alako wo xa na xiri, wo tan nun wo Marigi Alatala tagi.

¹² Na temui wo tan nan na a xa pama ra, nun a tan nan na wo Marigi Ala ra, alo a kali wo benbae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be ki naxe.

¹³ N mu yi saate mabanbanxi kali ra wo tan gbansan xa be,

¹⁴ wo tan naxee na be won Marigi Alatala ya i. N a mabanbanxi wo bonsoe nan fan be naxee mu nu bari sinden.»

¹⁵ «Wo a kolon won buxi Misira boxi ma ki naxe, nun won dangi si naxee xa boxie ra.

¹⁶ Wo bara yi kuye xonxie to yi sie nu naxee batuma, kuye naxee yailanxi wuri, geme, gbeti, nun xema ra.

¹⁷ Xeme yo, gine yo, bɔnsɔɛ yo, xabile yo naxa gbilen wo Marigi Alatala fɔxo ra, birafe ra na sie xa alae batufe fɔxo ra. Wo ya ma, mixi yo naxa lu alo wuri sanke naxan pɔsɔne xɔne raminiima.

¹⁸ Na mixi mɔoli naxan bara ge yi kali mɛde, kɔno a fa sɛɛwa a bɔɛ ma a falafe ra, <Soɔneya na n be, n xa n yete waxɔnfe raba temui birin, jeme nun sogofure,>

¹⁹ Alatala mu dipɛma na kanyi ma. A fama ne a xa xɔne masende a be a jaaxi ra, barima a mu wama a firin nde xon. A danke ragoroma ne a ma, naxee seɓexi yi kitaabui kui. A a xili ralɔɛma ne dunja ma.

²⁰ Alatala na mixi mɔoli raminiima Isirayila jama ya ma a danke ki ma, alo a saate seɓexi ki naxe yi seriye kitaabui kui.»

²¹ «Wo bɔnsɔɛ naxee fama wo xanbi ra, a nun xɔɛɛ naxee kelima bɔxi makuye ma, e fama furee nun fe xɔɔxɔɛɛ tode, Alatala naxee dɔxɔma wo xa bɔxi ma.

²² Soda nun fɔxɔɛ fama lude bɔxi fari. Bɔxi mu noma rawalide, sese mu noma fande, hali burɛɛɛ keren a mu noma findide a ra. Bɔxi luma ne alo Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi, Ala taa naxee kana a xa bɔɛ xɔne kui.

²³ Na temui si gbeteɛ fama ne maxɔrinyi tide, <Alatala yi bɔxi niyaxi yi ki munfe ra? A bɔɛ xɔnɔxi yi mɔoli ra munfe ra?>

²⁴ E e yaabima ne, <Yi fe rabaxi ne barima yi jama bara saate kana, e benbae Marigi Alatala naxan tongo e be, a to e ramini Misira bɔxi ra.

²⁵ E bara kuyee batu e mu naxee kolonxi, Alatala mu tinxi naxee ra.

²⁶ Na fe na a toxi Alatala yi jaxankate birin dɔxɔxi yi bɔxi ma a xa xɔne kui alo a xa kitaabui a masenma ki naxe.

²⁷ A bara a xa xɔne belebele dɔxo a xa jama ma, a e tongo e xa bɔxi ma, a e kerɔ bɔxi gbete fan ma, e na dennaxe yi waxati.»

²⁸ «Fe naxee nɔxunxi, won Marigi Alatala nan keren peti nee kolon. Fe naxee masenxi won be, nun won ma die be, nee findixi won gbe nan na han dunja jon. A lanma won xa yi seriye masenxi birin nabatu.»

30

Ala xa laayidi

¹ N baraka nun danka naxee birin falaxi wo be, nee fama ne kamalide. Wo Marigi Alatala na wo rayensen ye temui naxe bɔxi gbete ma, wo wo maɔɔxun yi fee ma.

² Xa wo gbilenma wo Marigi Alatala ma, wo man a xui suxu wo bɔɛ nun wo xaxili kui wo tan nun wo xa die, alo n a masenxi wo be ki naxe to lɔxɔɛ,

³ na temui wo Marigi Alatala wo raminiima ne konyiya kui, a kinikini wo ma, a wo ba sie ya ma a wo rayensen ye dennaxe.

⁴ Hali wo na yire makuye konyiya kui, wo Marigi Alatala sigama ne wo fende, a fa wo malan

⁵ wo benbae xa bɔxi ma, alako wo xa naa masɔɔ, a fa mɛɛni wo ma dangife wo benbae ra, a wo rawuya dangi e ra.

⁶ Na temui wo Marigi Alatala yete yati wo bɔnsɔɛ bɔɛ raseniyeɛma ne, alako wo xa a xanu wo bɔɛ nun wo xaxili birin na. Na kui wo noma simaya fanyi sɔtode.

⁷ N yi danke naxee birin seɓexi wo be yi ki, nee fama dɔxɔde wo yaxuie nun wo xɔnmae nan ma.

⁸ Na temui wo man tuubi rabirama ne a be, wo a xa seriye suxu n naxan fixi wo ma to loxo.

⁹ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe birin ma. Wo di gbegbe sotoma ne, wo xa xurusee rawuyama ne, wo xa sansie fanma ne, barima wo fama ne rafande Alatala ma alo wo benbae.

¹⁰ Na nan nabama, wo na wo tuli mati a ra temui naxe, a xa seriye nun a xa yaamarie suxufe ra, naxee sebexi yi kitaabui kui. Na temui wo wo yete ragbilenma ne a ma wo boje fixe ra, wo xaxili birin na.

Ala xa seriye

¹¹ N yi seriye naxan falaxi wo be yi ki to loxo, a kolon yo mu xono wo be.

¹² A mu na kooxe xa ma, alako a xa fala, «Nde noma tede kooxe ma a xa sa fa a ra won be, a a xaran won be alako won xa no a rabade?»

¹³ A mu na baa kiri fan xa ma, alako a xa fala, «Nde noma baa igiride a xa sa fa a ra won be, a man xa a xaran won be alako won xa no a rabade?»

¹⁴ Ade, yi seriye na wo seeti ma ne, wo de kui, a nun wo boje ma. Wo noma a rabade.

Simaya sugandi

¹⁵ Isirayilakae, wo a mato. To loxo n bara simaya nun fe fanyi ti seeti, faxe nun fe jaaxi fan boore seeti.

¹⁶ To loxo wo tin wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa jere a xa kira ma, wo xa bira a xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye foxo ra, alako wo xa simaya fanyi soto, wo xa wuya, alako Ala xa barake sa wo ma yire a dennaxe findima wo gbe ra.

¹⁷ Kono xa wo gbilen a foxo ra, xa wo tondi a be, xa wo bira kuye batufe foxo ra,

¹⁸ wo sontoma ne feo, wo mu fa bude boxi ma wo fama dennaxe soto de Yuruden kiri ma.

¹⁹ To loxo kooxe nun boxi na n seede ra, n bara simaya nun fe fanyi ti wo be seeti keren na, faxe nun fe jaaxi fan na boore seeti ra. Wo xa simaya fanyi sugandi, wo tan nun wo bonsoe.

²⁰ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo a xa fe suxu. Wo noma simaya soto de na ki ne, wo fa je gbegbe raba boxi ma, Alatala dennaxe saate tongo fife ra wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma.

31

Yosuwe findife Annabi Munsa joxoe ra

¹ Annabi Munsa naxa a fala Isirayilakae birin be,

² «N bara je keme je moxonen soto yi temui, n mu noma mangeya rabade fa. Alatala jan a fala ne n be a n mu Yuruden igirima.

³ Wo Marigi Alatala yete yati nan wo rapere. A sie birin faxama ne naxee na naakiri ma alako wo xa e xa boxie masoto. Yosuwe nan findima wo xa mange ra, alo Alatala a fala ki naxe.

⁴ Alatala yi sie halakima ne alo a Sixon nun Ogo, Amorikae xa mangee, halaki ki naxe, nun e xa boxie.

⁵ A e rayarabima ne wo be. Wo xa a xa yaamari raba e xa fe ra.

⁶ Wo limaniya, wo xa senbe soto, wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo Marigi Alatala na wo kantafe, a mu wo rabeginma fefe ma.»

⁷ Annabi Munsa naxa Yosuwe xili, a naxa wɔyɛn a bɛ Isirayilakae birin malanxi tagi, «I xa limaniya, i xa sɛnbɛ sɔtɔ, barima i tan nan Isirayilakae rapɛrɛma bɔxi ma Alatala dɛnnaxɛ saate tongoxi wo benbae bɛ. I tan xa e xa kɛ so e yi ra.

⁸ Alatala tima nɛ i ya ra, a mu i rabɛɲinma. A mu gbilenma i fɔxɔ ra fefe ma. Hali i mu gaaxu, i man naxa i yetɛ rabolo.»

⁹ Annabi Munsa to yi sɛriyɛ seɓɛ, a naxa a taxu sɛrɛxɛdubɛɛ ra, Lewi xa di naxee saate kankira xaninma, nun Isirayila forie.

¹⁰ Annabi Munsa naxa a masen e bɛ, «Nɛ solofere yo ɲɛ solofere, wo dɪɲɛma doni ma ɲɛ naxan na, wo yi sɛriyɛ xaranma Bage Ti Sali lɔxɔɛ nɛ.

¹¹ Wo a xaranma wo xui itexi nan na Isirayilakae birin bɛ, naxee faxi salide Marigi Alatala ya i a xa yire sugandixi.

¹² Birin malanma mɛnni nɛ, xɛmɛ, ginɛ, dimɛdi, a nun xɔɲɛ naxee na wo xɔnyi, alako e xa yi xaranyi mɛ, e xa wo Marigi Alatala binya, e xa bira yi sɛriyɛ fɔxɔ ra.

¹³ Dimɛ naxee mu nu a kolonxi sinden, e fan a mɛma nɛ. Na kui e wo Marigi Alatala binya ki kolon, wo na fa bɔxi sɔtɔdɛ Yurudɛn naakiri ma tɛmɛi naxɛ.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ, «I faxa tɛmɛi bara makɔrɛ, Yosuwe xili, wo birin xa siga n ma hɔrɔmɔlingira yire. Menni n fa n ma yaamari fi a ma.» Annabi Munsa nun Yosuwe naxa siga Ala xa hɔrɔmɔlingira yire.

¹⁵ Alatala naxa mini e ma nuxui kui naxan nu tema kiri banxi sode dɛ ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ, «I fa na faxafe nɛ. I xa faxɛ xanbi, Isirayila pama fama kuyee nan batude bɔxi ma e fama sigade dɛnnaxɛ. E gbilenma nɛ saate fɔxɔ ra won lanxi naxan ma.

¹⁷ Na tɛmɛi n bɔɲɛ tema nɛ, n xɔɲɔ e ma han n e rabɛɲin. N nan n yatagi nɔxunma nɛ e ma, si gbɛtɛɛ e halaki, tɔɔrɛ nun fe xɔrɔxɔɛ fa dusu e xun na. Isirayilakae a kolonma na tɛmɛi nɛ, yi tɔɔrɛ e lixi nɛ barima n tan, e Marigi Ala, mu na e ya ma sɔnɔn.

¹⁸ N nan n yatagi nɔxunma nɛ e ma, barima e bara fe ɲaaxi raba kuyee batufe ra.»

¹⁹ «Yakosi i xa bɛɛti seɓɛ n naxan xaranma i bɛ. Munsa, i xa a xaran Isirayilakae bɛ alako e bɔnsɔɛ mu nɛɛmu a ma, a man xa findi seede ra n tan nun Isirayilakae tagi.

²⁰ N fama yi pama xaninde bɔxi ma, xɪɲɛ nun kumi xɛlɛma dɛnnaxɛ, alɔ n nan n kalixi e babae bɛ ki naxɛ. E na balɔɛ don a fanyi ra han e belebele, e fama birade ala gbɛtɛɛ fɔxɔ ra, e man n ma saate kana.

²¹ Tɔɔrɛɛ nun fe xɔrɔxɔɛ fa bira e fɔxɔ ra, yi bɛɛti fan findima seede nan na won tagi. E bɔnsɔɛ mu nɛɛmu a ma. Naxan na e xaxili kui, n a kolon. A ɲan toma e ya ma beenu e xa so bɔxi kui n nan n kalixi e bɛ naxan xa fe ra.»

²² Na lɔxɔɛ Annabi Munsa naxa naxa n bɛɛti seɓɛ, Ala naxan masenxi. A naxa a xaran Isirayilakae ra.

²³ Na xanbi Alatala naxa a xa yaamari so Annabi Yosuwe yi ra, Nunu xa di. A naxa a masen a bɛ, «I xa limaniya, i xa sɛnbɛ sɔtɔ. I tan nan Isirayilakae rasoma bɔxi ma n nan n kalixi e bɛ naxan xa fe ra. Won birin na a ra.»

²⁴ Annabi Munsa naxa Ala xa sɛriyɛ birin seɓɛ kitaabui kui.

²⁵ A to gɛ, a naxa wɔyɛn Lewikae ra, naxee Alatala xa saate kankira xaninma. A naxa a masen e bɛ,

²⁶ «Wo yi kitaabui tongo, Ala xa sɛriyɛ sɛbɛxi naxan kui, wo xa a sa wo Marigi Alatala xa saate kankira sɛeti ma. A xa lu menni seede ra Isirayilakae bɛ,

²⁷ barima n wo xaxili xɔrɔxɔya kolon. Kantagbele nan wo ra. Xa wo Alatala matandima n wo tagi temui naxe, n faxa xanbi wo man a matandima nɛ.

²⁸ Yakɔsi wo wo malan n sɛeti ma, forie nun wo bɔnsɔɛ yareratɛ, alako n xa yi masenyi xaran wo bɛ. Koore nun bɔxi nan findima seede ra wo xili ma.

²⁹ N a kolon n faxa xanbi, Isirayilakae yunubi fe rabama nɛ, e gbilen kira fɔxɔ ra n naxan falaxi e bɛ. E na fe kobi raba naxan mu rafan Alatala ma, na rapɔnyi fa findi e bɛ nimisɛ ra barima a bɔɲɛ tema nɛ.»

³⁰ Annabi Munsa naxa yi bɛeti birin masen Isirayila jama bɛ.

32

Annabi Munsa xa bɛeti

¹ «Koore, i tuli mati n ma wɔyɛnyi ra.

Bɔxi, i tuli mati n fala xui ra.

² N ma xaranyi xa yensen yɛ alɔ tɔnɛ ye.

N ma masenyi xa lu alɔ xini,
naxan dɔxɔma burɛxɛɛ ma.

³ N fa na Alatala xili nan masenfe.

Wo xa won Marigi Ala tantu.»

⁴ «Alatala maniyaxi fanye nan na,
naxan mixi kantama.

A walima tinxinyi nan na.

A xa natee birin fan.

A xa wɔyɛnyi mu kanama,
wule yo mu na a dɛ kui.

A tinxin.»

⁵ «Kɔnɔ wo tan, jama jaaxi,

wo bara gɛɛgiri Alatala ma.

Yaagi na wo bɛ.

Wo bara findi jama kobi ra.

⁶ Nama daxui, jama xaxilitare,

mixi lan a xa na fe mɔɔli raba a ra?

Wo baba mu lanxi a tan xa ma, wo daa Marigi,

naxan wo findixi a xa jama ra?

⁷ Wo wo mapɔxun lɔxɔɛ dangixie ma,

wo jɛɛ mato,

wo wo babae nun forie maxɔrin,

e xa fe dangixie tagi raba wo bɛ.

⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi naxa bɔxi itaxun adamadie ma.

A naxa bɔxie naaninyi sa Isirayila xa die xasabi ma.

⁹ Isirayila jama naxa findi a gbe ra.

Alatala naxa Yaxuba xa die findi a yetɛ gbe ra.»

¹⁰ «A Isirayila toxi gbɛngbɛren yire nɛ.

A naxa a jɛngi sa a xɔn ma,

a naxa mɛɛni a ma alo a ya di firinyie.

¹¹ A luxi nɛ alo sɛɛ,
naxan luma a xa die xun ma,
a a gabutenyi itala,
a die xanin.

¹² Alatala keren peti nan a xa nama kantaxi.
Ala gbɛtɛ yo mu kafu a ma.»

¹³ «A naxa wo rasabati geya fari.
A naxa wo rabalo xɛ sansie xun na.
A naxa kumi nun ture ramini wo bɛ gɛmɛ longori ra.

¹⁴ A naxa ninge nun yɛxɛɛ xɪnɛ fi wo ma.
A naxa yɛxɛɛ, sie, nun si kontonyie fi wo ma sube ra
kelife Basan bɔxi ma.
A naxa mɛngi fi wo ma wo naxan donma,
a naxa wɛni fi wo ma wo naxan minma.»

¹⁵ «Isirayila tinxinxɪ naxa belebele,
a naxa findi di fanyi ra,
kɔnɔ a bara gbilen Ala fɔxɔ ra, a daa Marigi,
a bara a kantama, a rakisima rayaagi.

¹⁶ Isirayila naxa Ala raxɔnɔ
barima a bira nɛ ala gbɛtɛɛ fɔxɔ ra,
e fe paaxi raba.

¹⁷ E naxa sɛrɛxɛ ba jinnɛɛ bɛ,
naxee mu na Ala ra,
e mu naxee kolon sinden,
e babae mu naxee kolon.

¹⁸ Isirayilakae, wo bara nɛɛmu wo kantama ma
naxan wo ramini duniɲa ma,
naxan simaya fima wo ma.»

¹⁹ «Alatala to bara a xa die kɛɲa to,
a naxa xɔnɔ e ma.

²⁰ A naxa a masen,
«N xa gbilen e kantafe fɔxɔ ra,
n fa a mato fe naxan fama e lide.»
E mu fan.
Yanfante nan e ra.

²¹ E bara n naxɔnɔ ala wulee ra.
E bara n bɔɲɛ rate kuyee ra.
N tan fan e raxɔnɔma nɛ mixie ra,
pama fanyi mu na naxee ra.
N e bɔɲɛ rate si xaxilitare ma.»

²² «Iyo, n ma xɔnɛ bara gbo yɛ,
han a bara mixi faxaxie ramaxa.
A luma alo tɛ naxan bɔxi nun a daxamui ganma,
han a sa dɔxɔ geyae sanke ra.

²³ N fe paaxi ragboma nɛ e fari,
n nan n ma xalie birin wolima nɛ.

²⁴ N kaame rasoma bɔxi ma,

n fure jaaxi rasanbama ne e ma,
n wulai sube magaaxuxie raminima ne e ma,
a nun boximase xone kanyie.

²⁵ Naxee na tande, fanfore nan e faxama.
Naxee na banxi kui, gaaxui nan e faxama.
E birin faxama ne,
xeme nun gine, dimedi nun fori.»

²⁶ «N nu wama ne e birin halakife,
e xili xa loe dunjina ma.

²⁷ Kono n mu tin yaxuie xa n mayele.

N mu wa e xa a mapoxun
a e tan nan yi wali rabaxi,
Ala xa foxi mu a ra.

²⁸ Xaxili kanyi mu na e ra,
lonni mu e yi.

²⁹ Xa lonni kanyi nan e ra nu,
e e sigade kolonma ne nu.

³⁰ Yaxui keren tan noma Isirayilaka wulu keren nagide di?
Yaxui firin noma birade mixi wulu fu foxo ra di?
Iyo, xa e Marigi, e Kantama sa e lu e yaxuie sagoe,
na noma ne rabade.

³¹ Yaxuie yati a kolon,
e xa ala e kantama mu dangi Isirayila Marigi Alatala ra.

³² E xa fe mu dangi Sodoma nun Gomora ra.
E birin maniyaxi weni bili nan na
naxan bogi xonee raminima,

³³ naxan ye luxi alo boximase xone.

³⁴ Na birin nagataxi gundo nan na n xonyi.

³⁵ E na bira,
n nan n gbejoxoma ne.
A gbege mu luxi.
E yigi tege loxoe bara makore.»

³⁶ «Alatala fama a xa pama makiitide,
kono a man kinikinima ne e ma,
barima e senbe yo mu na.
Mixi yo mu na naxan noma e malide.

³⁷ Ala e maxorinma ne fa,
<Wo xa alae na minden,

naxee nu wo kantama,
³⁸ wo naxee rabaloxi sube ture ra,
wo nu weni soma naxee yi ra?

E xa e yete masen wo be,
e xa wo rakisi, e xa wo ratanga.

³⁹ Yakosi wo xa a kolon,
n tan nan keren peti noma mixi rakiside.
Ala gbete mu na fo n keren.

N tan nan mixi faxama, n a rakeli.
N tan nan mixi maxonoma, n a rayalan.
Nde gbete noma mixi nde bade n belexe?

⁴⁰ N kali naxan ti,

n belexe tixi koore ma na nan yi ki:

N ɲɲɛ. N mu faxama abadan!

⁴¹ Xa n fanfore ralugan,
xa n a suxu n belexe kui,
n nan n gberɔxɔma nɛ n gerefæ ma,
n sare fima nɛ n xɔnmae ma.

⁴² N nan n ma xalie rasiisima nɛ wuli ra,
n ma fanfore sube donma nɛ.
Geresoe yo mu kisima.»»

⁴³ «Si birin xa sɛɛwa Alatala xa ɲama ra.
Alatala a xa konyie xa faxe ɲɔxɔma nɛ.
A tɔɔre dɔxɔma nɛ a gerefæ ma.
A a xa ɲama nun a xa bɔxi xun sarama nɛ.»

⁴⁴ Annabi Munsa nun Annabi Yosuwe, Nunu xa di, naxa yi beɛti masenyi birin xaran ɲama be e xui itexi ra.

⁴⁵ Annabi Munsa to gɛ Alatala xa masenyi tide Isirayilakæ be,

⁴⁶ a naxa a fala e be, «Wo xa yi masenyi suxu sɛnbɛ ra n naxan xaranxi wo be to lɔxɔɛ. Wo xa a xaran wo xa die be, alako e xa nɔ Alatala xa seriye rabatude a fanyi ra.

⁴⁷ Masenyi tilinxi nan yi masenyi ra, a naxa lu wo be alo masenyi fufafui. A simaya nan fima wo ma bɔxi ma wo fama dɛnnaxɛ sɔtɔde Yurudɛn naakiri ma.»

Annabi Munsa xa faxe ɲɔgɔnyi

⁴⁸ Na lɔxɔɛ kerɛnyi kui, Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

⁴⁹ «Siga Abarimi geya longori, Nebo geya fari Mowaba bɔxi ma, Yeriko ya tagi. Menni i xa Kanaan bɔxi mato, n naxan fima Isirayilakæ ma.

⁵⁰ I na te geya fari, i fama saya sɔtɔde naa, i i benbae li aligiyama, alo i taara Haruna xa fe rabaxi ki naxɛ Horo geya fari.

⁵¹ Wo na sɔtɔxi nɛ, barima wo mu wo xaxili ti n na Isirayilakæ ya xɔri Meriba ye yire, Kadesi biri ra, Sini gbengberɛnyi ma. Na kui wo mu tin n binyade ɲama ya xɔri.

⁵² Na fe na a niyaxi a i nɔma bɔxi tode yire makuye gbansan nɛ, n naxan fixi Isirayilakæ ma, kɔnɔ i tan gundi mu soma naa.»

33

Munsa xa dubɛ Isirayila be

¹ Beenu Annabi Munsa xa laaxira, Ala xa mixi, a duba nɛ Isirayilakæ be. A xa dubɛ masenyi nan ya:

² «Alatala keli nɛ Turusinina geya fari alo soge.
A naxa te Seyiri bɔxi ma Isirayilakæ nu na dɛnnaxɛ.

A naxa keli Paran geya yirefanyi ma,
maleke gbegbe biraxi a fɔxɔ ra.

³ Alatala Isirayila bɔnsɔɛ xanuma.

A a xa mixie kantama,
naxee birama a xa seriye fɔxɔ ra.

⁴ Annabi Munsa bara a xa seriye fi won ma.
Na seriye findixi Yaxuba bɔnsɔɛ xa dariye mate nan na.

⁵ Alatala findixi Isirayila xa Mange nan na,
pama mangée xa malanyi
e nun Isirayila bõnsõee birin na.»

⁶ «Alatala xa Ruben bõnsõee xa simaya xun masa.
A xa mixie xa gbo.»

⁷ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yuda bõnsõee xa fe ra,
«Alatala xa Yuda bõnsõee xui rame,
alako a xa gbilen a xa pama ma.
A na katafe.
Alatala xa a mali a yaxuie ya ra.»

⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Lewi bõnsõee xa fe ra,
«Alatala, i bara i xa tɔnxumae Tumimi nun Urimi so Lewi bõnsõee yi ra.
Bõnsõee tinxinxi nan e ra
i naxee mato Masa,
i naxee makiiti Meriba ye xa fe ra.

⁹ E mu birama e baba nun e nga sagoe xa fɔxo ra,
xa na mu e ngaxakerenyie nun e xa die,
e tan birama i xa masenyi gbansan nan fɔxo ra,
e birama i xa saate nan tun fɔxo ra.

¹⁰ E tan nan i xa yaamari masenma Yaxuba bõnsõee be,
e tan nan i xa sɛriye raxaranma Isirayilakae birin na.
E tan nan man surayi bama sɛrɛxɛ ra,
e sɛrɛxɛ gan daaxi ba i xa sɛrɛxɛbade.

¹¹ Alatala, i xa sɛnbɛ fi e ma,
i xa barakɛ sa e xa fe birin,
i xa e gɛrefae rakori,
i xa e yaxuie rabira
alako e naxa gbilen xanbi ra fefe ma.»

¹² Annabi Munsa yi masenyi nan ti Bunyamin bõnsõee xa fe ra,
«Alatala xanuntenyi nan lanxi e ma.
E Marigi Ala e ratangama nɛ,
a man luma nɛ e tagi,
a e kantama temui birin.»

¹³ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yusufu bõnsõee xa fe ra,
«Alatala bara barakɛ sa e xa bɔxi.
E ye sɔtɔma nɛ keli koore ma,
e ye sɔtɔ keli bɔxi bun ma.

¹⁴ Soge sansie rafanma nɛ,
kike yo kike bogie gbeeli luma nɛ naa.

¹⁵ E daxamui fanyi sɔtɔma nɛ e xa geyae fari,
naxee tixi naa kabi a fɔle.

¹⁶ Ala xa yi bɔxi daxamui se fan.
Naxan wɔyɛn wuri bili radɛxɛxi kui,
a xa hinne Yusufu ra,
a naxan sugandixi mange ra a ngaxakerenyie tagi.

¹⁷ Xunnakeli na Yusufu bɛ.
A sɛnbɛ gbo alo ninge tuura,

feri firin nan na a xa geresose ra alo sexe ninge.
 A sie birin bonboma nee nan na han yire makuye.
 Efirami xa di wuyaxie nan a feri singe ra.
 Manasi xa di wuyaxie nan a feri firin nde ra.»

¹⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Sabulon bonsoe xa fe ra,
 «Sabulon bonsoe, wo xa seewa yuleya nan kui.
 Isakari bonsoe, wo xa seewa wo xa kiri banxi nan kui.
¹⁹ Wo wo doxo-booree xilima ne,
 wo serexe ba geya fari Ala wa xon ki ma,
 barima wo wo baloe sotoma foxo ye ne,
 a nun heeri naxan na meyenyi kui.»

²⁰ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Gadi xa fe ra,
 «Ala xa barake sa mixi xa fe,
 naxan Gadi xa fe gboma.
 Gadi malabuma ne,
 alo yete naxan a xa sube iboxi donma.
²¹ Gadi bara boxi fanyi findi a gbe ra,
 alo mange naxan a jere ma pama ya ra.
 A bara Alatala xa nate rakamali,
 a man bara Ala xa kiiti sa Isirayila ma.»

²² Annabi Munsa yi masenyi nan ti Dana bonsoe xa fe ra,
 «Dana luxi ne alo yete yore,
 naxan tunganma Basan boxi ma.»

²³ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Nafatali bonsoe xa fe ra,
 «Xunnafanyi gbege na Nafatali nan be.
 Alatala a rakamali fe fanyi ra.
 A xa boxi xa gbo ye sogorode nun yirefanyi.»

²⁴ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Aseri bonsoe xa fe ra,
 «Alatala xa barake sa Aseri, Yaxuba xa die tagi.
 A ngaxakerenyie xa hinne a ra.
 A xa ture xa gbo han.
²⁵ A xa naadde xa yailan wure nun wure gbeeli ra.
 A senbe xa bu alo a xa simaya.»

²⁶ «Isirayila, Ala maniyie yo mu na.
 A a jere ma koore ma fafe ra i malide.
 A nuxui igirima nore ra.

²⁷ Ala, fole mu naxan be, na nan i kantama ra,
 a belexe na i bun kabi fe folo folo.
 A tan nan i yaxuie kerima i ya ra,
 a man fa a masen i be i xa e halaki.

²⁸ Isirayila sabatima kantari nan kui.
 Yaxuba bonsoe luma Ala niini nan bun ma.
 Mengi nun weni gboma ne na boxi kui,
 ye fan kelima ne koore ma.

²⁹ Seewe na wo be, Isirayilakae.
 Wo maniyie yo mu na sie tagi,

Alatala naxan kisixi,
 a naxan kantaxi,
 a naxan xun nakelixi.
 Wo yaxuie fama ne e magorode wo ya ra,
 wo fan e xa batudee kanama ne.»

34

Annabi Munsa xa faxe

¹ Annabi Munsa naxa te Nebo geya fari, Mowaba boxi ma, han Pisiga geya, naxan na Yeriko sogetede. Alatala naxa boxi birin masen a be, keli Galadi a sa doxo Dana ra,

² Nafatali boxi, Efirami nun Manasi xa boxi, Yuda xa boxi han baa ma naxan na sogegorode,

³ Negewi boxi, a sa rajon Yuruden longorie ra, Yeriko lanbanyi, tugi bili taa, han Sowari.

⁴ Alatala naxa a masen a be, «I ya ti boxi ra n naxan saate tongoxi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. N naxa a fala e be, «N yi boxi fima wo bonsoe nan ma.» N xa na boxi masen i be, kono i mu soma naa.»

⁵ Annabi Munsa, Alatala xa konyi, naxa laaxira menni, Mowaba boxi ma, alo Alatala a masen ki naxe.

⁶ Alatala naxa a ragata Mowaba boxi ma gulunba kui Beti Peyori ya tagi. Mixi yo mu noxi a xa gaburi yire kolonde han to.

⁷ Annabi Munsa laaxiraxi a je keme je moxojen nan ma. Na birin a ya nu se toma a fanyi ra, a senbe fan nu gbo.

⁸ Isirayilakae naxa a wa Mowaba boxi ma xi tongo saxan bun ma. E Annabi Munsa xa jon fe raba na ki ne.

⁹ Annabi Munsa nu bara a belexe sa Annabi Yosuwe ma, Nunu xa di, a fa rafe xaxilimaya ra. Isirayilakae naxa Yosuwe xui rabatu birafe Annabi Munsa xa yaamarie foxo ra, Alatala naxee fixi a ma.

¹⁰ Isirayila boxi ma, namijonme yo mu nu na na naxan maniyama Annabi Munsa ra. A woyen Ala ra ya nun ya.

¹¹ Ala a xee ne Misira fe kaabanakoe rabade Firawuna, a xa yareratie, nun a xa mixi birin xili ma.

¹² Annabi Munsa walixi senbe magaaxuxi nan na Isirayilakae birin ya xori.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayilakae xa taruxui sebexi kitaabui gbegbe nan kui. A foloma Tawureta Munsa nan ma. Isirayila kuntigie, Annabi Iburahima, Annabi Isiyaga, Annabi Yaxuba, nun a xa di fu nun firinyie, e birin xa taruxui toma Tawureta Munsa kitaabui singe nan kui, naxan xili «Fe Folo Fole.» Na kitaabui raṇonyi a masenma won be Isirayilakae Misira boxi li ki naxe.

Tawureta Munsa kitaabui firin nde, naxan xili «Isirayilakae xa yete sotoe,» a foloma Annabi Munsa xa taruxui nan ma. Ala naxa a ragiri a xa bari Misira boxi ma, alako a xa Isirayila pama ramini konyiya kui.

Isirayilakae to Xulunyumi Baa igiri Ala xa kaabanakoe saabui ra, e naxa so gbengberenyi ma. Ala nu wama e xaninfe Kanaan boxi nan ma, a dennaxe laayidi fife ra Isirayilakae ma. Tawureta Munsa kitaabui saxan ne, a naani nde, nun a suuli nde na biyaasi xa fe masenma. Isirayila pama naxa bu gbengberenyi ma je tongo naani beenun e xa Kanaan boxi li. E bu naa e xa danxaniyatareja nan ma fe ra.

E to keli Yuruden xure igiride, e xa so Kanaan boxi ma, Alatala naxa a masen Isirayilakae be a Yosuwe xa findi e xa yarerati ra Annabi Munsa ɲoxoe ra. Annabi Yosuwe naxa e ragiri Yuruden xure ra Ala xa kaabanakoe ra, alo Annabi Munsa e ragiri xulunyumi Baa ra ki naxe.

Na dangi xanbi, Yosuwe naxa e xun ti Kanaan boxi ra, e xa gere so alako e xa na boxi soto. Ala nu wama na fife e ma a xa xanunteya nun a xa saate nan ma fe ra. Na kui, a naxa e mali na geree kui, han Kanaankae birin naxa gaaxu e ya ra. Isirayila bɔnsɔe fu nun firinyi birin naxa e gbe boxi soto Ala naxan fi e ma e ke ra.

Na taruxui birin sebexi yi kitaabui kui, kelife pama Yuruden igiri temui naxe, han e naxa no Kanaan boxi birin na. Na kui won Ala senbe toma ne a fanyi ra. A xa pama rafan a ma. A laayidi yo tongo e be, a na rakamalima ne senbe nun xanunteya ra. Na birin findima misaali fanyi nan na won be. Xa won fan findi Ala xa mixie ra, a won malima won ma dunipeigiri kui a senbe ra, alo a laayidi won be ki naxe.

Ala xa won mali alako won xa na masenyi fahaamu, won man xa la a ra. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be

Isirayila yarerati Yosuwe

¹ Annabi Munsa, Alatala xa konyi to laaxira, Alatala naxa a masen Nunu xa di xeme Yosuwe be, Annabi Munsa malima,

² «N ma konyi Munsa bara laaxira. Yakosi, keli i xa Yuruden igiri nun yi pama birin na. Wo xa siga boxi ma n dennaxe sofe Isirayilakae yi ra.

³ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, n naa fima ne wo ma, alo n a masen Annabi Munsa be ki naxe.

⁴ Wo xa naaninyie kelima gbengberen yire ne, a sa doxo Liban geyae ra, han Efirati xure belebele ra, Xitikae xa boxi birin sa doxo Baa Xungbe ra soggorode.

⁵ Mixi yo mu noma i ra i xa simaya kui. Won birin na a ra, alo muxu nun Munsa nu a ra ki naxe. N mu i rabejinma, n mu i raboloma.»

⁶ «I i senbe so, i xa limaniya, barima i tan nan findima saabui ra yi pama be, e xa no ke tongode, n nan n kali boxi naxan xa fe ra e babae be fife ra e ma.

⁷ I lan ne i xa i senbe so, limaniya xa lu i be ki fanyi ra. I xa i pengi sa yi seriye birin xon ma, i xa a rabatu alo n ma konyi Annabi Munsa i yamarixi a ra ki naxe. I naxa binya yirefanyi ma, i naxa binya koola ma, alako i xa xutu soto yire ma i na siga dennaxe.

⁸ Yi seriye kitaabui fale mu lan a xa makuya i de ra. I xa i pengi sa a xon ma koe nun yanyi, alako i xa a birin nabatu. Naxan birin sebexi i xa a rawali, barima na nan a niyama i na so fe naxan birin ya ma, i xutu sotoma a ma, i findima a ra na ki ne.

⁹ N naxan falaxi i be, i naxa neemu. I i senbe so, i xa limaniya. I naxa gaaxu, i naxa hanme, barima i na siga dede, i nun n tan i Marigi Alatala birin na a ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa yi yaamari so pama xunyie yi ra:

¹¹ «Wo wo jere pama tagi, wo e yaamari yi ra, «Wo wo xa donsee xunlan, barima won fama Yuruden igiride beenun xi saxon, alako wo xa boxi masoto won Marigi Alatala naxan sofe wo yi.»

¹² Yosuwe naxa a fala Ruben bomsae, Gadi bomsae, nun Manasi bomsae seeti be,

¹³ «Wo ratu Alatala xa konyi Munsa xa yaamari ma. A to a fala, «Wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ma. A bara yi boxi so wo yi.»

¹⁴ Wo xa ginee, wo xa die, nun wo xa xurusee noma lude boxi ma Annabi Munsa naxan soxi wo yi ra Yuruden kiri ma. Kono wo tan tima a gereso ki nan ma wo ngaxakerenyie ya ra. Wo xa e mali,

¹⁵ han beenun Alatala malabui fima e ma temui naxe alo wo tan, han e fan xa boxi masoto wo Marigi Alatala naxan fife e ma. Na xanbi, wo man fa gbilen wo xa boxi ma, Alatala xa konyi Munsa naxan fixi wo ma Yuruden kiri ma, sogetede biri.»

¹⁶ E naxa Yosuwe yaabi, «I muxu yamarixi fe naxan birin na, muxu a rabama ne. I na muxu xee dennaxe fan, muxu sigama ne.

¹⁷ Muxu i xui rabatuma ne fe birin ma, alo muxu Annabi Munsa xui rabatu ki naxe. I Marigi Alatala xa bira i foxo ra alo e nun Munsa nu a ra ki naxe.

¹⁸ Mixi yo kalabante i xui ma, a mu bira i woyen xui foxo ra, i fe naxan birin falama a be, a mu na me, na kanyi faxama ne. I xa i senbe so, i man xa limaniya.»

2

Fe rabenfe Yeriko

¹ Nunu xa di Yosuwe, naxa fe rabenyi firin xee a gundo ki ma keli Sitimi sigafe ra Yeriko. A naxa a fala e be, «Wo siga Yeriko taa nun a rabilinyi rabende.» E naxa siga, e sa so Raxabi langoe gine nde xa banxi kui. Na naxa e yigiya naa.

² Yerikoka ndee naxa sa a fala e xa mange be, «I bara a to, Isirayilaka mixi firin bara fa to koe ra, e xa fa yi boxi raben.»

³ Na kui, Yeriko mange naxa xerae xee Raxabi ma, e xa a fala a be, «Xeme naxee soxi i xonyi, e ramini, barima e faxi yi boxi ife nan birin nabende.»

⁴ Kono Raxabi nu bara yi xeme firinyie xanin, a sa e noxun. A naxa a fala mange xa xerae be, «Iyo, yi xemee fa ne n xonyi, kono n mu e kelide kolon.

⁵ E siga ne nunmare ra, taa naade balan temui. Yi xemee sigaxi dede, n mu a kolon. Xa wo sa wo xulun, wo noma e suxude!»

⁶ Raxabi nu bara yi xemee rate banxi gbanyi ra, a e noxun sansi xabaxi xaree ya ma.

⁷ E fenmae naxa siga Yuruden kira xon, han e xure igiride li. E to mini, taakae naxa taa naade balan.

⁸ Beenun fe rabenyie xa xi, Raxabi naxa te banxi gbanyi ra e yire.

⁹ A naxa a fala e be, «N bara a kolon, Alatala bara muxu xa boxi so wo yi ra. Wo mirinyi bara a niya limaniya bara ba muxu tan birin yi ra. Yi boxi mixie bara seren wo ya ra,

¹⁰ barima muxu bara a me a Alatala bara Xulunyumi Baa xara wo ya ra, wo nu minima Misira temui naxe. Muxu man bara a me wo naxan nabaxi Amoriakae xa mange firinyie ra, Sixon nun Ogo, naxee nu na Yuruden kiri ma. Wo naxa e raton, a nun e ke birin na.

¹¹ Muxu to na fe me, muxu boje naxa kana. Limaniya naxa ba kankan yi ra wo xa fe ra, barima wo Marigi Alatala nan na Ala ra koore nun boxi ma.»

¹² «Yakosi, wo xa wo kali n be Alatala xili ra, a n kui ifanyina naxan nabaxi wo be, wo fan noma na kui ifanyina mooli rabade n tan fan nun n ma denbaya be. Wo xa tonxuma nde so n yi ra, alako n xa a kolon

¹³ wo mu n baba, n nga, n xunxae, n taarae, nun e xa mixi keren faxama.»

¹⁴ Na xemee naxa Raxabi yaabi, «Muxu redixi faxafe ma wo joxoxe ra. Xa i mu muxu xa fe fala mixi yo be, muxu fan kui ifanyina rabama ne i be dugutegepa nun tinxinyi ra, Alatala na yi boxi so muxu yi ra temui naxe.»

¹⁵ Raxabi naxa na xemee ragoro luuti ma wunderi ra, barima a xa banxi nu fatuxi tete nan na. A nu sabatixi na tete nan kui.

¹⁶ Raxabi naxa a fala e be, «Wo siga geya biri, xa na mu a ra wo fenmae wo toma ne. Wo xa wo noxun menni han xi saxon, beemanu wo fenmae gbilenma temui naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra.»

¹⁷ Na xemee naxa a fala Raxabi be, «Muxu mu muxu xa marakali kanama,

¹⁸ kono fo i xa yi luuti gbeeli xiri wunderi ra, i muxu ramini dennaxe ra. Muxu na fa temui naxe yi boxi ma, a lanma muxu xa na luuti li naa. I man xa i baba, i nga, i taarae, i xunxae, nun i xa mixie birin malan be i xa banxi kui.

¹⁹ Xa mixi yo mini i xa banxi kui, xa na kanyi faxes, a a tarixi ne, muxu tan foxi mu na ki. Kono xa muxu xa mixi nde a belexe din i xa mixi nde ra i xa banxi kui, muxu muxu tarixi ne na temui.

²⁰ Xa i muxu xa fe fala mixi nde be, muxu bara fulun yi marakali ma.»

²¹ Raxabi naxa e yaabi, «Won bara lan na ma.» A naxa na xemee bejin, e naxa siga. Na temui a naxa na luuti gbeeli xiri wunderi ra.

²² Na xemee naxa siga. E to geya yire li, e naxa e noxun naa xi saxon, han e fenmae naxa gbilen. E fenmae naxa e fen kira xon, kono e mu e to.

²³ Na temui na xeme firinyie naxa goro geya fari fa, e Yuruden igiri, e gbilen Nunu xa di Yosuwe yire. Fe naxan e soto, e naxa na birin tagi raba a be.

²⁴ E naxe Yosuwe be, «Muxu a kolon Alatala bara na boxi birin sa won belexe i. Limaniya bara ba na boxi mixi birin yi ra tife ra won kanke.»

3

Yuruden igirife

¹ Yosuwe naxa kurun keli ra Sitimi, e Yuruden li, a tan nun Isirayilakae birin. E naxa xi menni han beenun Yuruden igiri loxoɛ xa a li.

² A xi saxan nde, pama xunyie naxa pama yonkinde ipere,

³ e fa pama yaamari yi ra, «Wo na wo Marigi Alatala xa saate kankira to temui naxe, a doxoɔi Lewi die serexedubee xun ma, wo xa bira e foxo ra.

⁴ Kono a lanma yaamile keren xasabi xa lu wo tan nun e tan tagi. Wo naxa wo makore e ra de. Wo fama kira tode na ki ne wo wo perema naxan xon, barima wo singe mu nu mini na kira ra sinden.»

⁵ Yosuwe naxa a fala pama be, «Wo wo yete raseniye, barima tina Alatala kaabanakoe masenma ne wo be.»

⁶ Na kuye iba, Yosuwe naxa a fala serexedubee be, «Wo saate kankira tongo, wo xa ti pama ya ra.» E naxa saate kankira tongo, e naxa e pere pama ya ra.

⁷ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «N i xa fe gbo foloma ne Isirayilakae birin ya xori to loxoɛ, alako e xa a kolon won birin na a ra, alo muxu nun Munsa nu a ra ki naxe.

⁸ I tan fan xa yi yaamari so serexedubee yi naxee yi saate kankira xaninma, «Wo na Yuruden xure de li, na temui wo xa goro Yuruden ye xora.»

⁹ Yosuwe naxa a masen Isirayilakae be, «Wo fa be, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa a masen, «Yi nan fama a niyade wo xa a kolon Ala pipie na a ra. A na wo tagi, a tan fama ne Kanaankae, Xitikae, Hiwikae, Perisikae, Girigasakae, Amoriakae, nun Yebusukae ragide wo ya ra.

¹¹ Wo bara a to Marigi, naxan na dunipa birin Marigi ra, na xa saate kankira tixi wo ya ra, a na Yuruden igirife.

¹² Yakosi wo xa xeme fu nun firin sugandi Isirayila bonsoe fu nun firinyie ya ma, bonsoe keren, xeme keren.

¹³ Serexedube naxee dunipa birin Marigi Alatala xa saate kankira xaninma, nee nefɛ e sanyi rasin Yuruden xure ma, Yuruden ye bolonma ne. Ye naxan kelima fuge biri ra, na birin a malanma yire keren ne.»

¹⁴ Nama to mini e xa kiri banxie kui Yuruden igirife ra, serexedube naxee saate kankira xaninma, nee fan naxa e pere folo pama ya ra.

¹⁵ Serexedubee fefe Yuruden li, e e sanyie rasin ye xora, Yuruden xure naxan ye nu banbaranma yire birin na xe xaba temui,

¹⁶ na ye naxan kelima fuge biri ra, na naxa bolon, a fa malan yire makuye Adama taa longori, naxan nu na Saratan taa fe ma. Ye naxan goroma Foxoe Baa ma Yuruden fole kui, na birin naxa bolon, pama naxa giri Yeriko ya tagi.

¹⁷ Serexedube naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden tagi boxi xare ma, han Isirayila bonsoe birin naxa ge Yuruden igiride e xaraxi ra.

4

Geme fu nun firinyie

¹ Nama birin to ge Yuruden igiride, Alatala naxa a masen Yosuwe be,

² «Wo xeme fu nun firin mayegeti pama ya ma, bonsoe keren, xeme keren.

³ Wo xa e yaamari e xa gême fu nun firin tongo Yuruden xure tagi serexedubee sanyi xaraxie nu tixi dennaxe. Wo e xanin yire wo kœ radangima dennaxe.»

⁴ Yosuwe naxa xême fu nun firinyie xili e naxee mayegetixi Isirayilakae ya ma, bõsœ keren, xême keren.

⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo dangi wo Marigi Alatala xa saate kankira ya ra, wo xa siga Yuruden xure tagi. Wo tan mixi keren kerenma birin xa gême keren keren tongo Isirayila bõsœ konti ma, wo a dõxo wo tunkie fari,

⁶ alako na xa findi tõnxuma ra wo tagi. Wo xa die fama wo maxorinde tina, «Yi gêmee findixi wo be munse ra?»

⁷ Wo a falama ne e be, «Yi nan a masenxi a Yuruden ye bolon ne Alatala xa saate kankira ya ra. A nu Yuruden igirima temui naxe, xure ye birin naxa bolon. Yi gêmee findixi jõxo rasiga se nan na Isirayilakae be temui birin.»»

⁸ Yosuwe naxan fala Isirayilakae be, e naxa na raba. E naxa gême fu nun firinyie tongo Yuruden xure tagi, alõ Alatala a masen Yosuwe be ki naxe, e sa e tongo Isirayila bõsœ konti ma. E naxa e xanin pama yonkinde, e e dõxo naa.

⁹ Yosuwe naxa gême fu nun firin gbetee malan Yuruden xure tagi, Ala xa saate kankira xaninmae nu tixi dennaxe. Han to na gême malanxie na naa.

¹⁰ Serexedube naxee nu saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden xure tagi, han pama ge Alatala xa yaamari birin nabatude, alõ Annabi Munsa nu bara a masen Yosuwe be ki naxe. Nama birin naxa dangi mafuren mafuren.

¹¹ E to bara ge dangide, serexedubee naxa dangi pama ya ra, e nun Alatala xa saate kankira.

¹² Ruben bõsœ, Gadi bõsœ, nun Manasi bõsœ seeti naxa dangi, e ti e gereso ki ma Isirayila pama ya ra, alõ Annabi Munsa a fala e be ki naxe.

¹³ Geresoe mixi wulu tongo naani jõndon naxa dangi Alatala ya tode ra, geresose na e yi ra, e redixi sigafe ra Yeriko fiili ma gere sode.

¹⁴ Na lõxœ Alatala naxa Yosuwe xili gbo Isirayilakae birin ya xori. E naxa a binya a xa simaya kui alõ e nu Annabi Munsa binyama ki naxe.

¹⁵ Na xanbi Alatala naxa a masen Yosuwe be,

¹⁶ «Serexedubee yaamari, naxee seriye kankira xaninma, e xa te Yuruden xure kui.»

¹⁷ Yosuwe naxa serexedubee yaamari, «Wo te Yuruden xure kui.»

¹⁸ Serexedube naxee Alatala xa saate kankira xaninma, nee nu e sanyi talama temui naxe kelife ra Yuruden xure kui, Yuruden ye man naxa gbilen a yire, a man naxa a jere folo alõ a singe. A naxa banbaran ye Yuruden yire birin ma.

¹⁹ Nama keli Yuruden xure kike singe xi fu nde ne, e fa sa yonkin Giligali, Yeriko sogetede biri.

²⁰ Yosuwe naxa gême fu nun firinyie malan Giligali, e naxee tongo Yuruden xure tagi,

²¹ A naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo xa die sa wo maxorin yi gêmee xa fe ra,

²² wo xa e yaabi, «Isirayila yi Yuruden xure igiri a xaraxi nan na.»

²³ Wo Marigi Alatala yi xure xaraxi wo ya xori ne, han wo birin naxa ge dangide alõ wo Marigi Alatala a raba Xulunyumi Baa ra ki naxe. Na naxa xara muxu ya xori han muxu birin naxa ge a igiride,

²⁴ alako dunjia si birin xa no a kolonde Alatala xonye findixi xonye barakaxi nan na, wo man xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra.»

5

Sunna ti nun Sayamaleke Dangi Sali

¹ Amorikae xa mangēe naxee nu na Yuruden kiri ma sogegorode, a nun Kanaan mangēe naxee birin nu na baa de ra, e to a me, Alatala bara Yuruden xara Isirayilakae ya ra, han e birin naxa ge giride, e bojēe naxa bolon, limaniya fan naxa ba e yi ra Isirayilakae xa fe ra.

² Na temui, Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Geme xeyenxie yailan finēe ra, i man xa Isirayilakae sunna.»

³ Yosuwe naxa gemēe yailan finēe ra, a naxa Isirayilakae sunna geya fe ma. E naxa naa xili sa laaga.

⁴ Yosuwe e sunna yi fe nan ma. Nama naxan birin keli Misira, xeme geresoe birin faxa ne gbengberenyi kira xon ma, e keli xanbi Misira.

⁵ Nama naxan birin keli Misira, e birin nu sunnaxi, konjo mixi naxee birin bari gbengberenyi kira xon ma e keli xanbi Misira, nee keren mu nu sunnaxi.

⁶ Na kui, Isirayilakae nu bara je tongo naani jere raba gbengberenyi ma, han xeme geresoe birin naxa ge faxade naxee tondi Alatala xa yaamari rabatude. Alatala nu bara a kali, a e mu fama boxi tode Alatala a kali e babae be naxan xa fe ra a sofe ra e yi, xipe nun kumi xelesa boxi naxan ma.

⁷ Alatala e xa die nan findixi e joxoe ra. Yosuwe naxa e sunna, barima e mu nu sunnaxi biyaasi kui.

⁸ E to ge bonsoe birin sunnade, e naxa lu yire keren malabude han e birin ge yalande.

⁹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «To loxoe n bara Misira yaagi makuya wo ra.» Na nan a toxi menni xili falama Giligali han to.

¹⁰ Isirayilakae naxa yonkin Giligali Yuruden fili ma Yeriko biri ra, e Sayamaleke Dangi Sali raba naa nunmare temui, kike xi fu nun naani nde.

¹¹ Sayamaleke Dangi Sali kuye iba, e naxa na boxi daxamui, taami lebinitare, nun sansi xori ganxie don.

¹² E to boxi daxamui don, na kuye iba, mana mu goro sonon. Isirayilakae fa Kanaan boxi daxamui gbansan nan don na je ra.

Yeriko suxui

¹³ Loxoe nde Yosuwe nu na Yeriko longori. A naxa xeme nde to, a tixi a ya i, a xa santidegema mageli suxuxi a yi. Yosuwe naxa a makore a ra, a a maxorin, «I na muxu tan nan be, ka muxu yaxui nan lanxi i ma?»

¹⁴ A naxa Yosuwe yaabi, «N tan nan na Alatala xa soorie xa mange ra. N bara fa.» Yosuwe naxa a felen a bun ma, a fa a fala a be, «N Marigi munse masenxi a xa konyi be?»

¹⁵ Alatala xa soori mange naxa a fala Yosuwe be, «I xa sankirie ba i sanyi, barima i tixi yire naxe yi ki, yire seniye nxi na a ra.» Yosuwe naxa a xa sankirie ba a sanyi.

6

Yosuwe xa xutu sotoe Yeriko ma

¹ Yeriko sode de birin nu mabalanxi ne Isirayilakae xa fe ra. Mixi mu minima, mixi mu soma.

² Alatala naxa a masen Yosuwe be, «A mato, n bara Yeriko taa sa i belexe, a mange, nun a soori palamae.

³ I xa geresoe birin xa yi taa rabilin sanmaya keren xi keren kui, xi senni bun ma.

⁴ Serexedube mixi solofere xa yexee kontonyi feri solofere suxu e yi ra, e xa jere saate kankira ya ra. A xi solofere nde, wo xa taa rabilin sanmaya solofere, serexedubee nu fa feri fe.

⁵ E na yexee kontonyi feri fe, wo naxa a xui me, pama birin xa sonxoe gbege rate. Na temui tete naxan taa rabilinxi, na birama ne a yete ma. Kankan tixi dennaxe biri, a xa so menni ra.»

⁶ Nunu xa di Yosuwe naxa serexedubee xili, a a fala e be, «Wo Alatala xa saate kankira tongo. Serexedube solofere xa yexee kontonyi feri solofere tongo, wo xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁷ A naxa a fala pama be, «Wo dangi, wo xa taa rabilin. Makantati singee xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁸ Yosuwe a fala pama be ki naxe, e naxa a raba na ki. Serexedube solofere, yexee kontonyi feri solofere nu suxuxi naxee yi Alatala ya i, nee naxa e jere, e nu fa feri fe. Alatala xa saate kankira xaninmae naxa bira e foxo ra.

⁹ Makantati singee naxa ti serexedubee ya ra naxee nu feri fefe. Makantati donxoe naxa ti saate kankira xanbi ra. E nu fa e jere feri xui ma.

¹⁰ Yosuwe nu bara yi yaamari so pama yi ra, «Wo naxa sonxoe rate, wo naxa wo xui ite, mixi yo naxa woyen han n na a falama wo be loxoe naxe. Na temui kore, wo fa sonxoe rate.»

¹¹ Alatala xa saate kankira naxa taa rabilin sanmaya keren. Na xanbi e naxa gbilen pama yonkinde, e xi naa.

¹² Yosuwe naxa keli subaxe ma, serexedubee naxa Alatala xa saate kankira tongo.

¹³ Serexedube soloferee, feri soloferee suxuxi naxee yi, nee naxa e jere folo Alatala xa saate kankira ya ra, e nu fa feri fe. Makantati singee tixi yare, Alatala xa saate kankira ya ra. Makantati donxoe fan tixi a xanbi ra, e e jere ma feri xui ma.

¹⁴ A xi firin nde, e naxa taa rabilin sanmaya keren, e fa gbilen pama yonkinde. E naxa na mooli raba xi senni bun ma.

¹⁵ A xi solofere nde, e naxa keli subaxe ma, e taa rabilin alo e darixi a ra ki naxe. Kono yi biyaasi, e naxa na raba sanmaya solofere. E taa rabilin sanmaya solofere na xi solofere nde kansan ne.

¹⁶ A sanmaya solofere nde, serexedubee naxa feri fe fa. Yosuwe fa a fala pama be, «Wo sonxoe rate, barima Alatala bara yi taa sa wo belexe.

¹⁷ Alatala bara yi taa raton nun a isee birin raton, fo Raxabi langoe gine kerenyi peti naxan natangaxi, nun mixi naxee birin na a xa banxi kui, barima a tan nan yigiya fi won ma xerae ma.

¹⁸ Kono wo a idoyin se ratonxie ma, wo naxa keren xanin wo xun, xa na mu a ra Isirayila pama findima ne se ratonxi ra.

¹⁹ Gbeti, xema, wure, nun wure gbeeli, nee findima Alatala nan gbe ra. Wo xa e ragata a be.»

²⁰ Nama naxa sɔnxɔɛ rate, sɛrɛxɛdubɛɛ nu fa feri fe. Nama to feri xui mɛ, e naxa sɔnxɔɛ gɛgbɛ rate. Tɛtɛ naxa bira a yɛtɛ ma, nama fa so keren na taa kui. Taa naxa findi e gɛbe ra.

²¹ E naxa taa ratɔn, e na taa mixi birin faxa santidɛgɛma ra, xɛmɛɛ nun ginɛɛ, dimɛɛ nun forie, ningee, yɛxɛɛɛ nun sofalee.

²² Yosuwe nu bara a fala yi xɛmɛ firinyi bɛ, naxee siga yi bɔxi rabɛnde, «Wo siga na langoe ginɛ xa banxi kui, wo a ramini a nun a xa mixie birin, alɔ wo wo kali a bɛ ki naxɛ.»

²³ Yi sɛgetala fe rabenyi firinyie naxa siga, e sa Raxabi ramini banxi kui. E naxa a baba, a nga, a taarae, a xunyae, nun a baribooree birin namini, e fa e makanta e kerenyi ma Isirayila pama yonkinde sɛɛti ma.

²⁴ Isirayilakae naxa taa gan a nun a isee birin na, fo gbɛti, xɛɛma, wure, nun wure gbɛli. E naxa nee raso naafuli ragatade Alatala xa banxi kui.

²⁵ Yosuwe naxa Raxabi langoe ginɛ lu a si ra, a nun a xa mixie birin. Raxabi naxa sabati Isirayilakae ya ma. Han to a bɔnsɔɛ na naa, barima a yigiya fi nɛ Yosuwe xa xɛɛra fe rabenyi firinyie ma Yeriko.

²⁶ Na waxati Yosuwe naxa yi marakali ti, «Danke na mixi bɛ naxan gbilenma Yeriko taa ti ra. Na kanyi xa di singe nan findima na biriki singe sare ra, nun a xa di dɔnxɔɛ nan findima taa naade sare ra.»

²⁷ Alatala nun Yosuwe nan nu a ra. Yosuwe xili naxa te, a din bɔxi birin na.

7

Akan xa gbaloe

¹ Kɔnɔ Isirayilakae naxa Alatala xui matandi, e se ndee tongo a tɔnyi dɔxɔxi naxee ra. Akan, Karimi xa mamadi, Sabidi tolobite, Sera xa tolonɔlonyi, Yuda bɔnsɔɛ ya ma, nu bara se ratɔnxie tongo, Alatala bɔɛ fa te Isirayilakae xili ma na xa fe ra.

² Yosuwe naxa mixie xɛɛ keli Yeriko, sigafe ra Ayi, dɛnnaxɛ na Beti Aweni fɛ ma, Beteli sogetede. A naxa a fala e bɛ, «Wo te, wo xa sa na bɔxi rabɛn.» Na xɛmɛɛ naxa te Ayi bɔxi rabɛnde.

³ E naxa gbilen Yosuwe yire, e a fala a bɛ, «Hali pama birin mu siga, mixi wulu firin, xa na mu mixi wulu saxan nan xa te, e Ayi mixie bɔnbɔma nɛ. I naxa pama birin natagan yi fe ma, barima won gerefɛɛ mu gbo.»

⁴ Na kui mixi wulu saxan jɔndɔn naxa te gere xili ma. Kɔnɔ Ayi mixie naxa nɔ e ra, e fa e gi e ya ra.

⁵ Ayikae naxa mixi tongo saxan nun senni faxa Isirayilakae ra. E naxa e keri keli taa sode dɛ ra han Sabarimi. E goro goro ma na kira ra, e naxa nɔ e ra.

Na kui Isirayila pama bɔɛ naxa kana, limaniya naxa ba e yi ra.

⁶ Yosuwe naxa a xa sɔsɛ ibɔɔ a ma, a naxa a yatagi rafɛlɛn bɔxi ma Alatala xa saate kankira ya i han nunmare, a tan nun Isirayila forie. E naxa bɛndɛ maso e xunye ma nimisɛ xa fe ra.

⁷ Yosuwe naxa a fala, «N Marigi Alatala, munfe ra i a niyaxi yi pama xa Yurudɛn igiri? I wama muxu safɛ Amorikae bɛlɛxɛ nɛ, i xa gan muxu ra? Muxu na a kolon nu, hali muxu lu Yurudɛn naakiri ma nu.

⁸ N Marigi, n munse falama kɔrɛ, Isirayilakae to e gixi e yaxuie ya ra?

⁹ Kanaankae nun yi bɔxi mixie na yi fe mɛ, e muxu digilinma nɛ, e muxu xili jɔn yi bɔxi ma. Na kui, i tan fa munse rabama i xili xungbe xa fe ra?»

¹⁰ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Keli, i i yatagi rafelenxi boxi ma munfe ra yi ki?

¹¹ Isirayila bara yunubi raba. Na kui e bara saate kana n naxan tongo e be. Iyo, e bara se ratonxie tongo a mu lan e xa naxan tongo. E bara a muna, e a noxun e xa kote kui.

¹² Isirayilakae mu noma tide e yaxuie ya ra. E e gima ne e yaxuie ma, barima e fan yete yati bara findi mixi ratonxie ra. N mu luma wo foxo ra, xa wo mu yi se ratonxie kana wo naxee tongoxi.

¹³ Keli, i xa pama raseniye. I xa a fala e be, «Beemanu tina, wo xa wo yete raseniye. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «Se ratonxie na wo tagi. Isirayila mu noma tide e yaxuie ya ra, danmi na se ratonxie na wo yi ra.»

¹⁴ Tina geesege wo wo maso wo bonsoe ki ma. Alatala na bonsoe naxan masen, na xa a maso a xabile ki ma. Alatala na xabile naxan masen, na xa a maso a denbaya ki ma. Alatala na mixi naxan masen denbaya ya ma, na xa a maso.

¹⁵ Na mixi nun na se ratonxie ganma ne te ra, barima a bara Alatala xa saate kana, a bara fe raba Isirayila, a mu lan a xa naxan naba.»

¹⁶ Yosuwe naxa keli subaxe ma, a naxa Isirayila ti a bonsoe ki ma. A fe naxa ti Yuda bonsoe.

¹⁷ A naxa Yuda xabilee maso, a fe naxa ti Sera xabile. A naxa Sera xabile maso, a denbaya ki ma, a fe naxa ti Sabadi.

¹⁸ A naxa denbaya xunyiye maso, a fe naxa ti Akan, Karimi xa di xeme, Sabadi xa di xeme, Sera xa di naxan fatan Yuda bonsoe ra.

¹⁹ Yosuwe naxa a fala Akan be, «N ma di, tantui rasiga Alatala ma, Isirayila Marigi Ala. A tantu. I naxan nabaxi, na tagi raba n be a ki ma. I naxa a noxun n ma.»

²⁰ Akan naxa Yosuwe yaabi, «Nondi na a ra. N tan nan yunubi rabaxi Alatala ra, Isirayila Marigi Ala. N naxan nabaxi a tan nan yi ki.

²¹ N Sinari donma nde to ne na see ya ma, naxan xa tofanyi maniye mu na, a nun gbeti kole keme firin, nun xema, naxan kilo tagi lima. N naxa mila e ma, n fa e tongo. N bara e biri yili kui n ma kiri banxi bun ma. Gbeti saxi xema nun donma bun ma.»

²² Yosuwe naxa mixie xee e gi ra, e xa Akan xa kiri banxi mato. Na see nu noxunxi yili kui, gbeti saxi e bun ma.

²³ E naxa a birin nate yili kui kiri banxi bun ma, e a xanin Yosuwe xon ma, Isirayila nama tagi. E naxa a ibagan boxi Alatala ya i.

²⁴ Yosuwe naxa Sera xa di Akan suxu. A naxa a xa see birin tongo, na gbeti, na donma tofanyi, na xema, nun a xa kiri banxi. A man naxa a xa di xeme, a xa di ginnee, a xa ningee, a xa sofalee, nun a xa xurusee, a naxa na birin suxu, a a xanin Akori gulunba kui. Isirayila birin naxa bira a foxo ra.

²⁵ Yosuwe naxa a fala Akan be, «I bara muxu xun mapaaxu, Alatala i fan xun mapaaxuma ne to loxo.» Na masenyi xanbi, Isirayilakae birin naxa e magono geme ra, e gan.

²⁶ E naxa geme gbege koto a fari. Han to na kotoxi naa. Na kui Alatala bope naxa goro. Na nan a toxi han to, Akori gulunba xili falama na yire xun ma.

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Hali i mu gaaxu, i boɲe naxa mini a i. Geresoe birin tongo, wo keli, wo xa siga Ayi gereɗe. A kolon, n bara Ayi mange sa i beleɗe a nun a xa pama birin na, a xa taa nun a xa boxi.

² I Ayi boxi nun a mange xa fe rabama ne alo i Yeriko boxi nun a mange xa fe raba ki naxe, koɲo yi biyaasi e xa se fanyie nun e xa xurusee findima wo harige nan na. I fama taa melende a xanbi xanbi nan ma.»

³ Yosuwe nun geresoe birin naxa keli, e naxa te Ayi. Yosuwe naxa soori geresoe fanyi mixi wulu tongo saxan mayegeti, e birin naxa te koɗe ra.

⁴ A naxa yi yaamari so e yi ra, «Wo a idoyin, wo xa taa melen a xanbi xanbi ma. Wo naxa wo makuya taa ra a gbe ra. Wo birin xa wo redi.

⁵ N tan nun n ma pama birin, muxu muxu makorema ne taa ra mennikae ya ra. E na mini muxu ralande alo a singe ra, muxu fama ne muxu gide e ya ra.

⁶ Na kui e birama ne muxu foxo ra a falafe ra, «E na e gife alo boore biyaasi.» Na ki muxu fama ne e raminide taa fari ma.

⁷ Na temui, wo tan xa mini wo noxunde, wo fa taa masoto. Wo Marigi Alatala naa sama ne wo beleɗe.

⁸ Wo na taa suxu, wo te so naa ra, wo naa gan. A tan nan na ki, wo xa Alatala waxonfe rakamali, wo xa n ma yaamari rabatu a rabatu ki ma.»

⁹ Yosuwe naxa e rasiga fa, e sa taa melen a xanbi xanbi ma. E naxa lu Ayi nun Beteli tagi, Ayi sogegorode. Yosuwe nun pama birin naxa xi yonkinde kui na koɗe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Yosuwe naxa keli, a pama xunmato a ra. A tan nun Isirayila kuntigie naxa te pama ya ra, sigafe ra Ayi.

¹¹ E tan nun geresoe birin naxa e makore Ayi taa ra, e fa yonkinde yailan a koɗa biri ra. Gulunba naxa lu e tan nun Ayi tagi.

¹² Yosuwe nu bara xeme wulu suuli pondon xee taa melende Ayi nun Beteli tagi, Ayi taa sogegorode.

¹³ Na kui soorie xa yonkinde xungbe nu na taa koɗa ma, soori booree nu na taa melenfe sogegorode biri. Yosuwe naxa siga na koɗe radangi gulunba kui.

¹⁴ Ayi mange to Isirayila soorie to, a tan nun a xa pama naxa mini e gereɗe fiili yire Araba ya ra. Koɲo a mu nu a kolon xa Isirayilakae bara a xa taa melen a xanbi xanbi ma.

¹⁵ Na temui Yosuwe nun Isirayila pama birin naxa e yete ragi Ayi mixie ya ra gbengberenyi kira xon ma.

¹⁶ Ayikae naxa bira e foxo ra keren na. Yosuwe nun a xa soorie naxa e gi han e ge Ayi pama birin naminide taa fari ma.

¹⁷ Xeme keren mu lu Ayi nun Beteli taae kui, e birin naxa bira Isirayilakae foxo ra, e xa e suxu. E naxa taa lu na ki, a rabixi.

¹⁸ Na kui, Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I xa tanbe itala Ayi biri ra, naxan suxuxi i yi ra, barima n bara a sa i beleɗe.» Yosuwe naxa a xun ti taa ra, a xa tanbe suxuxi a yi ra Ayi mabiri.

¹⁹ A to na raba, soori melentie naxa mini mafuren mafuren e noxunde kui, e fa so taa kui, e te so na ra keren na.

²⁰ Ayikae to e ya ragbilen e xanbi ra, e naxa a to tuuri na tefe koore ma kelife taa kui. E mu no e gide e xa siga dede. Isirayilaka naxee nu na e gife gbengberenyi kira xon Ayi mixie ya ra, nee naxa e mafindi e xili ma.

²¹ Yosuwe nun Isirayila pama to na tuuri to te ra, e naxa a kolon a soori melentie bara ge taa suxude. Na kui e naxa e mafindi, e fa Ayikae bonbo.

²² Na melentie fan naxa fa kelife taa kui, e xa Ayikae gere. Na kui Ayikae naxa raxeten, Isirayilakae fa e birin faxa. Mixi yo mu nɔ a gide, mixi yo mu lu a piɲe ra,

²³ fo Ayi mange, e naxan suxu, e a xanin Yosuwe xɔn.

²⁴ Isirayilakae to ge Ayikae faxade naxee bira e ɔɔɔ ra gbengberenyi kira xɔn ma, e naxa gbilen taa fan kui, e Ayika donxɔe birin faxa e xa santidegemaɛ ra.

²⁵ Ayika naxee birin faxa na loxɔe, xemeɛ nun ginɛe, e konti naxa lan mixi wulu fu nun firin ma.

²⁶ Yosuwe to a xa tanbe itala Ayi xun ma, a mu a iso fo naakae birin to ge faxade.

²⁷ Na kui, Isirayila naxa a wasaso Ayi xuruse nun a harige ra, alɔ Alatala a masen ki naxe Yosuwe be.

²⁸ Yosuwe naxa Ayi taa birin kana, a a gan. Han to naa kiroxi.

²⁹ Naxan findi Ayi mange tan na, e naxa na gbaku wuri ma han nunmare. Nunmare to so, Yosuwe naxa yaamari fi e xa a fure ragoro wuri kɔn na. E naxa a rabira taa sode de ra, e fa gɛme gbegbe malan a fari. Han to na gɛme malanxi naa.

Sɛrɛxɛbade Ebali geya fari

³⁰ Na temui Yosuwe naxa sɛrɛxɛbade yailan Isirayila Marigi Alatala be Ebali geya fari,

³¹ alɔ Alatala xa konyi Munsa a fala Isirayilakae be ki naxe. E naxa sɛrɛxɛbade gɛme daaxi ti, wure mu nu din naxan na, alɔ a seɓexi Tawureta Munsa kitaabui kui ki naxe. E naxa sɛrɛxɛ gan daaxie nun xanunteya sɛrɛxɛ ba Alatala be na fari.

³² Menni Yosuwe naxa Ala xa sɛriye seɓe gɛmɛe ma Isirayilakae birin ya xɔri, Annabi Munsa naxan seɓe e be.

³³ Isirayilakae, e xa kuntigie, e xa soori mangeɛ, e xa kiitiseɛ, nun xɔɲe naxee nu na e ya ma, e birin naxa siga ti ra Lewi bonxɔe sɛrɛxɛdubɛe ya i, naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma. Nama sɛeti keren naxa ti Garisimi geya biri, pama sɛeti boore naxa ti Ebali geya biri, alɔ Alatala xa konyi Munsa a fala Isirayila pama singe be ki naxe, a duba e be temui naxe.

³⁴ Na xanbi, Yosuwe naxa yi sɛriye masenyi birin ti, dubɛe nun dankɛe, alɔ a seɓexi Tawureta Munsa kitaabui kui ki naxe.

³⁵ Annabi Munsa xa masenyi seɓexi keren mu lu, Yosuwe mu naxan tagi raba Isirayila pama birin be, hali ginɛe, dimeɛ, nun xɔɲe naxee nu na e ya ma.

9

Gabayonkae xa saate

¹ Yuruden naakiri mangeɛ, Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae xa mange, e to yi gere xa fe me, naxan nabaxi Sefela boxi geyae fari, Baa Xungbe de ra, Liban geyae sɛeti ma,

² e naxa e malan, e lanyi xiri e tagi alako e xa Yosuwe nun Isirayila pama gere.

³ Gabayonkae to a me, Yosuwe naxan nabaxi Yeriko nun Ayi ra,

⁴ e naxa yanfanteya maxiri. E naxa siga a xɔn, beki kobie nun weni sase ibooxie doxoxi e xa sofalee fari.

⁵ E naxa sankiri fori jonxi madegexie so e sanyi, e donma kobi jonxie ragoro e ma. E naxa taami xuntunyi xaraxie sa e xa kote kui.

⁶ E to Yosuwe li yonkinde kui Giligali, e naxa a fala a tan nun Isirayilakae be, «Muxu sa kelixi boxi makuye ne yi ki, alako won xa saate xiri.»

⁷ Isirayilakae naxa a fala e be, «Won noma saate xiride di? Xa a sa li wo kelixi yi boxi nan ma, a mu lanma saate xa lu won tagi.»

⁸ E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie nan lanxi muxu ma.» Yosuwe naxa e maxorin, «Nde na wo tan na? Wo kelixi minden?»

⁹ E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie kelixi boxi makuye nan ma i Marigi Alatala xili xa fe ra, barima muxu bara a xa fe ifale me, a naxan nabaxi Misira,

¹⁰ a nun a fe naxan birin nabaxi Amoriakae xa mange firinyie ra Yuruden naakiri ma, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, naxan nu sabatixi Asataroti.»

¹¹ «Muxu xa forie nun boxi mixi birin a falaxi ne muxu be, «Wo wo fande tongo wo naxan donma kira xon ma. Wo xa siga Isirayilakae ralan, wo xa a fala e be wo xa konyie nan muxu ra.» Yakosi, won xa saate tongo won boore be.

¹² Wo bara muxu xa taamie to? Muxu to keli muxu xonyi, taami fanyi na nu a ra, konɔ yakosi a birin bara xara.

¹³ Muxu xa weni sase neene nu rafexi weni fanyi ra, konɔ yakosi na birin bara jon, weni sasee bara boɔ. Wo muxu xa donmae mato, a nun muxu xa sankirie. E birin bara kana yi kira xa makuye be.»

¹⁴ Isirayilakae naxa na birin mato, konɔ e mu Alatala maxorin xa a findixi nondi nan na.

¹⁵ Na kui Yosuwe naxa lanyi xiri e tagi e xa simaya makantafe ra. Marakali naxa lu e tagi.

¹⁶ Xi saxan to dangi na saate xirife ra, Isirayilakae naxa a kolon a e doxooree nan lanxi e ma.

¹⁷ Na loxoɛ Isirayilakae naxa siga, e sa so e xa taae kui, naxan findixi Gabayon, Kefira, Beeroti, nun Kiriyaɪi Yeyarimi.

¹⁸ Isirayilakae mu e faxa saate xa fe ma, boxi yareratɪe naxan tongo Gabayonkae be Isirayila Marigi Alatala xili ra, konɔ pama birin naxa xurutuxurutu e xa yareratɪe ma.

¹⁹ Mangɛe naxa a fala pama be, «Muxu tan nan muxu kalixi e be Isirayila Marigi Alatala xili ra. Won mu noma won belexe dɪnde e ra.

²⁰ Yakosi won e xa fe suxuma yi ki ne. Won e luma e si nan na alako won naxa Alatala raxono marakali kanafe ra.

²¹ Won naxa e faxa, konɔ won xa e rawali wuri segefe nun ye bafe ra pama birin be.» Na kui Isirayila yareratɪe xa saate mu kanama.

²² Yosuwe naxa e xili, a woyen e be, «Munfe ra wo muxu yanfaxi, wo a fala muxu be, a wo sabatixi yire makuye ne, a fa sa a li, wo sabatixi muxu seeti nan ma?»

²³ Na kui wo bara danke soto, wo bara findi muxu xa konyie ra. Wuri segefe nun ye bafe wali luma wo tan nan xun ma muxu Marigi Ala xa pama be abadan.»

²⁴ E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara a me, i Marigi Alatala a fala ne a xa konyi Munsa be, a xa yi boxi birin so wo yi ra, a xa bekae sonto wo ya xori. Wo xa fa bara gaaxui gbege lu muxu ma muxu nii xa fe ra. Na nan a toxi muxu bara wo yanfa.

²⁵ Yakosi, muxu na wo sago. Wo xa muxu xa fe raba alo wo wama a xon ma ki naxe tinxinyi kui.»

²⁶ Yosuwe naxa na tinxinyi raba, a mu a lu Isirayilakae xa e faxes.

²⁷ Na loxo e a naxa wuri segefe nun ye bafe wali doxo e xun ma Isirayila pama birin be, a nun Alatala xa serexebade be, naxan na Alatala xa yire sugandixi. Han to Gabayonkae na na wali kui.

10

Gere belebele Gabayon fe ma

¹ Darisalamu mange Adoni Sedeki naxa a me a Yosuwe bara Ayi taa suxu, a bara naa raton, a bara Ayi boxi nun a mange xa fe raba alo a Yeriko boxi nun a mange xa fe raba ki naxe. A man bara a me a Gabayon nun Isirayila bara lanyi xiri, a nee sabatixi e tagi.

² E naxa gaaxu na xa fe ra, barima mangataa belebele nan nu na Gabayon na, naxan xungbo Ayi be. E xa soorie nu findixi xeme gbangbalanyie nan na.

³ Darisalamu mange Adoni Sedeki naxa xera xee, a xa sa a fala Xebiron mange Hohami be, Yaramuti mange Pirami be, Lakisi mange Yafiya be, a nun Egilon mange Debiri be,

⁴ «Wo te n yire, wo xa fa kafu n ma alako won xa Gabayon gere, barima e tan nun Yosuwe nun Isirayilakae bara lanyi xiri.»

⁵ Yi Amori mange suulie: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange naxa te nun e xa soorie ra. E naxa e xa yonkinde yailan Gabayon ya ra, e fa gere ti e be.

⁶ Gabayonkae naxa xera xee Isirayilakae xa yonkinde Giligali, e xa sa a fala Yosuwe be, «I naxa i xa konyie rabenjin. I xa te muxu yire mafuren. I xa muxu ratanga Amori mangee ma, naxee sabatixi geya yire, e wama muxu gerefe.»

⁷ Yosuwe nun a xa soori jalamae naxa keli Giligali, e siga Gabayon.

⁸ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I naxa gaaxu e ya ra, barima n bara ge e sade i belexe. Mixi keren mu noma tide i ya ra e ya ma.»

⁹ Na kui Yosuwe nun a xa mixie naxa keli Giligali, e jere ke ra, alako e xa sin Amoriakae xun ma terenna ra.

¹⁰ Alatala naxa Amoriakae keru Isirayila ya ra, a fa no e ra senbe ra Gabayon. Isirayilakae naxa bira e foxo ra kira xon naxan tema Beti Xoron, e naxa e bonbo han Aseka nun Makeda.

¹¹ E to nu e gima Isirayilakae ya ra gorofe Beti Xoron kira xon, Alatala naxa balabalanyi xori belebele ragoro e ma keli koore ma, han e sa Aseka li. Na balabalanyi xa mixi faxaxie dangi mixie ra, Isirayilakae naxee faxes e xa santidegema ra.

¹² Alatala nu Amoriakae safe Isirayila belexe temui naxe, Yosuwe nu bara Alatala maxandi Isirayilakae ya xori a xa soge raxara Gabayon xun, a xa kike raxara Ayalon gulunba xun.

¹³ Soge nun kike naxa e raxara, han Isirayila naxa ge e waxonyi rabade e yaxuie ra. Yi fe sebexi Yasari xa buki kui. Soge naxa a raxara koore tagi, soge mu gbata dulade fexen keren kui.

¹⁴ Han to na fe mooli mu toxi dunina. Alatala nu bara Yosuwe xa maxandi suxu, a nu na gere sofe Isirayila be.

¹⁵ Na temui Yosuwe nun a xa soorie naxa a gblen e xa yonkinde Giligali.

¹⁶ Na mange suulie e gi ne, e sa e noxun Makeda fonme ra.

¹⁷ Mixi nde naxa a fala Yosuwe be, «Na mange suulie na e noxunfe Makeda fonme kui.»

¹⁸ Yosuwe naxa yaamari fi, «Wo gême belebelee mayindigilin na fônme de ma, wo soori ndee ti naa.

¹⁹ Wo tan dônɔɔe, wo naxa dugundi, wo xa bira wo yaxuie fɔɔɔ ra, wo fa kira bolon e ya ra, alako e naxa nɔ e xɔnyi masɔtode, barima wo Marigi Alatala bara e sa wo belexe.»

²⁰ Na kui Yosuwe nun a xa sooriee naxa nɔ Amorikae ra, fo mixi keren kerenyi naxee e gi, e sa e xa taa makantaxie masɔto.

²¹ Isirayila xa soorie birin naxa gbilen bɔɔesa kui Yosuwe yire Makeda yonkinde kui. Mixi yo mu nɔ e ra.

²² Na temui Yosuwe naxa a fala, «Wo yi gême ba fônme de ma, wo xa yi mange suulie ramini.»

²³ E naxa na mixi suuli ramini: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange.

²⁴ E to yi mangée ramini Yosuwe ma, Yosuwe naxa Isirayila soorie birin xili, a a fala e xa yareratie be, «Wo wo maso, wo xa wo sanyi ti yi mangée konyie ma.» E naxa e maso, e e sanyi ti e konyie ma.

²⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu, wo bɔɔe naxa mini a i. Wo wo senbe so, wo man xa limaniya, barima Alatala wo yaxuie birin ma fe rabama yi ki ne, wo nun naxee ne gerema.»

²⁶ Na birin to dangi, Yosuwe naxa e faxa, a fa e gbaku wuri suuli kɔn na han nummare.

²⁷ Soge dula temui, Yosuwe naxa yaamari fi e xa e ragoro wuri kɔn na, e xa e raso fônme kui, e nu nɔxunxi dennaxe. E naxa gême belebelee dɔɔɔ na de ma. Han to naa na na ki.

²⁸ Na lɔɔɔe Yosuwe naxa Makeda fan suxu, a mennikae nun e xa mange sɔnto santidegema ra. A mu mixi keren lu. A naxa Makeda mange xa fe raba alo a Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

²⁹ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Makeda, e siga Libina gere.

³⁰ Alatala naxa naakae nun e xa mange sa e belexe. E naxa na mixi birin sɔnto e xa santidegema ra, e mu mixi keren lu. E naxa Libina mange xa fe raba alo e Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

³¹ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Libina, e siga Lakisi gere.

³² Na kuye iba, Alatala naxa Lakisi sa e belexe. E naxa na mixi birin faxa santidegema ra, alo e Libina xa fe raba ki naxe.

³³ Geseri mange Horami naxa te kafude Lakisi ma, kɔnɔ Yosuwe naxa a tan nun a xa soorie birin faxa, a mu mixi keren lu.

³⁴ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Lakisi, e siga Egilon gere.

³⁵ Na lɔɔɔe e naxa mennikae birin sɔnto, alo e Lakisi xa fe raba ki naxe.

³⁶ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Egilon, e siga Xebiron gere.

³⁷ E naxa mennikae birin, e xa mange, nun e dɔɔɔbooree sɔnto, e mu mixi keren lu. E naxa e xa fe raba alo e Egilon xa fe raba ki naxe, e mennikae birin faxa.

³⁸ Na temui Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa e mafindi Debiri taa xili ma, e xa e gere.

³⁹ E naxa mennikae birin, e xa mange, nun e dɔɔɔbooree sɔnto, e mu mixi keren lu. E naxa e xa fe raba alo e Libina, a mange, nun Xebiron xa fe raba ki naxe.

⁴⁰ Yosuwe naxa nɔ na bɔxi birin na, geya yire, Negewi gbengberenyi, Sefela bɔxi, nun a mangée. A naxa na mixi birin sɔnto alo Isirayila Marigi Alatala a yamari ki naxe.

⁴¹ Yosuwe naxa e gere keli Kadesi Barineya han Gasa, Gosen boxi birin, sa dɔɔɔ Gabayon na.

⁴² Yosuwe naxa nɔ na taee nun e mangɛe ra tɛmɛi kerɛnyi ra, barima Isirayila Marigi Alatala nan nu gere soma Isirayila bɛ.

⁴³ Na tɛmɛi Yosuwe nun Isirayila xa sɔɔrie birin naxa gbilen e xa yonkinde Giligali.

11

Gere xungbe Meromi xure fɛ ma

¹ Xasori mange Yabini to yi fee mɛ, a naxa xɛɛrae xɛɛ yi mixie xɔn ma: Madon mange Yobabo, Simiron mange, Akisafa mange,

² mangɛ naxee nu sabatixi geyae fari kɔɔla ma, naxee nu sabatixi Yuruden gulunba kui, naxee nu sabatixi Kinereti Baa yirefanyi ma, naxee nu sabatixi Sefela boxi ma, naxee nu Dɔɔɔ rabilinyi ma sogegorode,

³ Kanaankae naxee nu na sogetede nun sogegorode, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Yebusukae naxee nu na geyae fari, a nun Hiwikae naxee nu na Xerimon geya bunyi Misipa boxi ma.

⁴ Na mangɛe naxa e xa sɔɔrie birin malan, naxee wuya alɔ mɛyɛnyi baa dɛ ra. Soe gɛgɛbe nun sɔɔri ragise gɛgɛbe fan nu na e yi.

⁵ Yi mangɛe naxa lan fe keren ma, e naxa sa e xa yonkinde ti Meromi xure fɛ ma Isirayilakae gerefe ma.

⁶ Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, «Hali i mu gaaxu e ya ra, barima tina yi tɛmɛi ma, n tan e birin sama nɛ i belexɛ, i e faxa Isirayilakae ya xori. I fama nɛ e xa soe san fasee bolonde, i fama nɛ e xa sɔɔri ragisee gande.»

⁷ Yosuwe nun a xa geresoe naxa sin e ma Meromi xure fɛ ma.

⁸ Alatala naxa e sa Isirayila belexɛ. E naxa e bɔnbɔ, e e keri han Sidɔn taa xungbe kui, han Misirefoti Mayimi, han Misipa gulunba ra sogetede biri. E naxa e bɔnbɔ, e mu mixi keren lu.

⁹ Yosuwe naxa e xa fe raba alɔ Alatala a masen a bɛ ki naxe. A naxa e xa soe san fasee bolon, a e xa sɔɔri ragisee fan gan.

¹⁰ A gbilen gbilen ma, Yosuwe naxa Xasori boxi fan suxu, a naxa a mange faxa santidɛgema ra, barima a tan nan nu na mangataa ra na boxi birin xun.

¹¹ Yosuwe xa sɔɔrie naxa e sɔntɔ santidɛgema ra, e mu mixi keren lu a si ra. Na dangi xanbi e naxa Xasori taa gan.

¹² Yosuwe naxa na taee birin suxu, a mɛnnikae nun e mangɛe faxa santidɛgema ra, a mɛnni ratɔn alɔ Alatala xa konyi Munsa a fala a bɛ ki naxe.

¹³ Kɔɔɔ Isirayila xa sɔɔrie mu taee gan naxee nu na geyae fari, fo Xasori keren Yosuwe dennaxe gan.

¹⁴ Isirayila naxa a wasaso yi taee harige nun e xa xurusee ra, kɔɔɔ e naxa mixie tan birin faxa santidɛgema ra. E mu mixi keren lu a piɲɛ ra.

¹⁵ Alatala naxan yamari a xa konyi Munsa bɛ, Annabi Munsa fan naxa na yamari Yosuwe bɛ. Yosuwe naxa na birin naba alɔ Alatala a masen Annabi Munsa bɛ ki naxe.

¹⁶ Yosuwe naxa na boxi birin masɔɔ: geya yire, Negewi gbengberɛnyi, Gosen boxi, Sefela boxi, nun Yuruden gulunba, kelifɛ Isirayila geyae ma han baa dɛ ra.

¹⁷ Keli geya Mageli itexi ra Seyiri biri ra, han Bali Gadi, Liban gulunba kui, Xerimon geya bunyi, a naxa naa mangɛe birin suxu, a e sɔntɔ.

¹⁸ Yosuwe nun yi mangɛɛ naxa gere xɔnkuye raba.

¹⁹ Taa yo mu nu na naxan tin Isirayila xa lanbooreɲa ra, fo Gabayon keren Hiwikaɛ nu sabatixi dennaxɛ. Isirayilakae naxa na dɔnxɔɛ birin gere.

²⁰ Alatala nan Kanaankae xaxilie raxɔɔɔɔ, alako Isirayila mixie xa e gere, e xa e ratɔn, e naxa kinikini e ma fefe ma, alo Alatala a masen Annabi Munsa bɛ ki naxe.

²¹ Na waxati kerɛnyi kui, Yosuwe naxa Anaki bɔnsɔɛ fan gere, a e sɔnto Xebiron, Debiri, Anaba, nun geya yire naxee nu na Yudaya nun Isirayila bɔxi ma. Yosuwe naxa e birin halaki, a e xa taaɛ kana.

²² Na dangi xanbi Anaki bɔnsɔɛ keren mu lu Isirayila bɔxi ma. Naxee mu faxa, nee naxa sabati Gasa, Gati, nun Asidodi taaɛ kui.

²³ Na kui, Yosuwe naxa na bɔxi birin masɔto alo Alatala a masen Annabi Munsa bɛ ki naxe. A naxa a itaxun Isirayila bɔnsɔɛɛ ma e kɛ ra. Na tɛmɛi, bɔxi naxa xinbeli, gere yo mu so fa.

12

Mangɛɛ nɔfɛ

¹ Mangɛɛ nan ya Isirayilakae nɔ naxee ra, e e xa taaɛ tongo Yurudɛn sogetede biri ra, fɔlɔfɛ Arinon xure ma, a sa dɔxɔ Xerimon geya ra, han a sa Yurudɛn gulunba birin li sogetede biri:

² Amori mange Sixɔn, naxan nu sabatixi Xesibɔn, a xa mangɛya nu fɔlɔma Aroweri, naxan tixi Arinon xure dɛ ra, han a sa dɔxɔ Yaboko xure ra, Amoni naaninyi. Yi birin nu findixi Galadi bɔxi sɛɛti keren nan na.

³ A man naxa Yurudɛn gulunba sogetede fan yaamari, kelifɛ Kinereti Baa han Fɔxɔɛ Baa Yurudɛn gulunba ra, Beti Yesimoti taa na dennaxɛ. A xa bɔxi nu sigaxi itala ra yirefanyi biri ra han Pisiga geya ra.

⁴ Basan mangɛ Ogo, Refa bɔnsɔɛ mixi dɔnxɔɛ nde, naxan nu dɔxɔxi Asataroti nun Edereyi taaɛ.

⁵ A xa mangɛya nu fɔlɔma Xerimon geya nan ma, a siga Salaka, han a sa Basan bɔxi birin li. A xa mangɛya naaninyi nu na Gesurikaɛ nun Maakakae xa bɔxi nan fɛ ma. Yi birin nu findixi Galadi sɛɛti boore nan fan na, han Xesibɔn mange Sixɔn xa mangɛya fɔlɔde.

⁶ Annabi Munsa, Alatala xa konyi nun Isirayilakae naxa nɔ na mangɛɛ birin na. Alatala xa konyi Annabi Munsa naxa e xa pamane so Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti keren yi ra, menni xa findi nee gbe ra.

⁷ Mangɛyae nan ya Yosuwe nun Isirayilakae naxee masɔto Yurudɛn kiri ma soggorode, fɔlɔfɛ Bali Gadi ma Liban gulunba, han Xalaka geya Seyiri biri ra. Yosuwe naxa yi bɔxi birin itaxun Isirayila bɔnsɔɛɛ ma, kankan xa a gbe kɛ sɔto.

⁸ E bɔxi naxee sɔto na birin nalanxi na, Isirayila geyae, Sefela bɔxi, Yurudɛn gulunba, gbɛngberɛn yire, nun Negewi gbɛngberɛnyi nan na. Xitikae, Amorikaɛ, Kanaankae, Perisikaɛ, Hiwikaɛ, nun Yebusukae nan nu sabatixi menni.

⁹ Mangɛɛ nan ya e nɔxi naxee ra:

Yeriko mangɛ, Ayi mangɛ naxan nu na Beteli fɛ ma,

¹⁰ Darisalamu mangɛ, Xebiron mangɛ,

¹¹ Yaramuti mangɛ, Lakisi mangɛ,

¹² Egilon mangɛ, Geseri mangɛ,

¹³ Debiri mangɛ, Gederi mangɛ,

¹⁴ Horoma mange, Aradi mange,
¹⁵ Libina mange, Adulama mange,
¹⁶ Makeda mange, Beteli mange,
¹⁷ Tapuwa mange, Xeferi mange,
¹⁸ Afeki mange, Lasaron mange,
¹⁹ Madon mange, Xasori mange,
²⁰ Simiron Meron mange, Akisafa mange,
²¹ Taanaki mange, Megido mange,
²² Kedesi mange, Yokanayimi mange naxan nu na Karemele biri,
²³ Doro mange, naxan nu na Doro boxi ma,
 Goyimi mange naxan nu na Giligali boxi ma,
²⁴ nun Tirisa mange.
 Na birin nalanxi, mange tongo saxan a nun keren.

13

Boxi masototaree

¹ Yosuwe to ge foride, Alatala naxa a masen a be, «I bara fori kono pamanɛ gbege man na wo lan wo xa naxee soto.

² Filisitakae nun Gesurikae xa boxi luxi sinden.

³ Boxi naxan foloma Sixori xure ma Misira ya tagi, han a sa Ekiron li, naxan na koola ma, na birin Kanaankae nan gbe nu a ra, kono na waxati Awikae nu naa suxuxi e yi, e nun Filisita mangedi suulie, naxee nu na Gasa, Asidodi, Asikalon, Gati, nun Ekiron.

⁴ Kanaankae xa boxi fan luxi, folofe Meyara taa ma Sidonkae na dennaxe, han a sa Afeki li. Amorikae xa boxi fan luxi.»

⁵ «Gebalakae nun Libankae xa boxi fan luxi, folofe Bali Gadi ma Xerimon geya bunyi, han a sa Xamata li.

⁶ Sidonka naxee birin na geyae fari, folofe Liban geyae ma, han a sa Misirefoti Mayimi li, n fama e keride Isirayilakae ya xori. I xa na birin fi Isirayila ma ke ra, alo n a masenxi ki naxe.

⁷ I xa yi boxi itaxun Isirayila bonsɔe solomanaani ma, a nun Manasi bonsɔe seeti boore ma.»

Manasi, Ruben, nun Gadi bonsɔe xa boxi

⁸ Manasi bonsɔe seeti singe, Ruben bonsɔe, nun Gadi bonsɔe nu bara e gbe ke soto Yuruden kiri ma sogetede biri ra, Ala xa konyi Munsa saabui ra.

⁹ E xa boxi sa foloxi kafi Aroweri, taa naxan na Arinon xure fe ma, a geya bunyi taa li, a Medeba fili li, han a sa Dibon li,

¹⁰ a sa Amori mange Sixon Xesibonka xa taa birin li han Amonikae xa naaninyi ra.

¹¹ E man naxa Galadi soto, Gesurikae nun Maakakae xa boxi, Xerimon geya, nun Basan boxi han a sa Salaka li.

¹² Basan mange Ogo fan xa boxi, naxan nu doxoxi Asataroti nun Edereyi taa, naxan findi Refa bonsɔe mixi donxoɛ ra, na fan gbe birin naxa findi Isirayilakae gbe ra. Annabi Munsa naxa no yi pamanɛ birin na, a naxa e xa boxi birin tongo.

¹³ Kono Isirayilakae mu Gesurikae nun Maakakae kerɛ. Han to e sabatixi Isirayilakae ya ma.

Lewi bonsɔe ke

¹⁴ Annabi Munsa mu ɔɔxi yo fi Lewi ɔɔnsɔɔ tan ma, barima sɛrɛxɛ gan daaxi naxee bama Isirayila Marigi Alatala bɛ, e nee nan findixi e tan gbe ke ra alɔ Ala a masen ki naxe.

Ruben ɔɔnsɔɔ xa ɔɔxi

¹⁵ Annabi Munsa nu bara ɔɔxi fi Ruben ɔɔnsɔɔ ma, e xabile ki ma.

¹⁶ E xa ɔɔxi naxa fɔlɔ Aroweri Arinon xure dɛ ra, a taa li naxan na geya bunyi, han a sa Medeba rabilinyi li,

¹⁷ a Xesibon li, nun taa naxee birin na naa rabilinyi. Na taaɛ xili: Dibon, Bamoti Bali, Beti Bali Meyoni,

¹⁸ Yahasi, Kedemoti, Mefaati,

¹⁹ Kiriayatayimi, Sibima, Sereti Saxari naxan na geya fari,

²⁰ Beti Peyori, Pisiga geya fari, Beti Yesimoti,

²¹ taa naxee birin na fiili ma nun Amori mange Sixon, naxan nu dɔxɔxi Xesibon, na xa ɔɔxi birin. Annabi Munsa nu bara mange Sixon faxa, a nun Madiyan mangedie Efi, Rekemi, Suru, Xuru, nun Reba. E nu sabatixi ɔɔxi kui Sixon xa mangeya bun ma.

²² Isirayilakae naxa Beyori xa di xɛmɛ Balami fan faxa santidegema ra, naxan nu duureya rabama.

²³ Yuruden xure findixi Ruben ɔɔnsɔɔ xa naaninyi nan na sogegorode biri ra. Na taaɛ nun e xa ɔɔxie findixi Ruben ɔɔnsɔɔ gbe nan na.

Gadi ɔɔnsɔɔ xa ɔɔxi

²⁴ Annabi Munsa naxa yi ɔɔxi fi Gadi ɔɔnsɔɔ ma e xabile ki ma:

²⁵ Yaasɛri ɔɔxi, Galadi ɔɔxi taaɛ birin, nun Amoni ɔɔxi sɛti keren, han a sa Aroweri li, Raba ya tagi,

²⁶ kafi Xesibon han a sa Ramati Misipa nun Betonimi li, kafi Maxanayimi han a sa Debiri ɔɔxi li,

²⁷ a sa Beti Harama, Beti Nimira, Sukoti, nun Sefon li, taa naxee nu na Yuruden xure fɛ ma, a sa Xesibon mange Sixon xa ɔɔxi birin li, nun Yuruden rabilinyi sogetede biri han a sa dɔxɔ Kinereti Baa ra.

²⁸ Yi birin naxa findi Gadi ɔɔnsɔɔ ke ra e xabile ki ma, kankan nun a xa taa, nun a daaxa.

Manasi ɔɔnsɔɔ sɛti singe xa ɔɔxi

²⁹ Annabi Munsa naxa yi ɔɔxi fi Manasi ɔɔnsɔɔ sɛti singe ma, Manasi xa die sɛti keren ma:

³⁰ Basan ɔɔxi birin, naxan nu Basan mange Ogo xa mangeya bun ma, fɔlɔfɛ Maxanayimi, han a sa Yayiri li. Na findi taa tongo senni nan na.

³¹ E man naxa Galadi ɔɔxi sɛti keren sɔtɔ, e naxa Asataroti nun Edereyi taaɛ sɔtɔ, naxee nu findixi Basan mange Ogo gbe ra. Manasi xa di Makiri naxa yi birin sɔtɔ a xa die sɛti keren bɛ e xabile ki ma.

³² Annabi Munsa naxa yi ke fi Isirayilakae ma a nu na Mowaba fiili ma temui naxe, Yuruden kiri ma Yeriko sogetede biri.

³³ Kɔnɔ Annabi Munsa mu ɔɔxi yo fi Lewi ɔɔnsɔɔ tan ma. Isirayila Marigi Alatala nan nu na a ke ra alɔ Ala a masen ki naxe.

14

Isirayila ɔɔnsɔɔ solomanaani xa ɔɔxi

¹ Nunu xa di Yosuwe, sɛrɛxɛdubɛ Eleyasari, nun xabile kuntigie Kanaan ɔɔxi itaxun Isirayilakae ma ke ra yi ki ne.

² Boxi naxa itaxun Isirayila bõnsõe solomanaani nun a tagi ma Ala xa mali saabui ra, alõ Alatala a masen Annabi Munsa bẽ ki naxe.

³ Boxi naxan na Yuruden xure kiri ma sogetede biri, Annabi Munsa naxa na fi bõnsõe firin nun a tagi ma, kõõõ a mu bõxi yo fi Lewi bõnsõe tan ma.

⁴ Annabi Yusufu bõnsõe nu bara itaxun firin na, Manasi nun Efirami. Annabi Munsa mu bõxi yo fi Lewi bõnsõe ma naxan findixi e gbe yati ra, fo taae, e sabatima dennaxe nun filie e xurusee demadonna dennaxe.

⁵ Isirayilakae naxa na boxi itaxun e boore tagi alõ Alatala a masenxi ki naxe Annabi Munsa bẽ.

Kalebi Xebiron sõtõfe

⁶ Yuda bõnsõe ndee nun Kenisi xa di Kalebi naxa siga Yosuwe xõn. Kalebi naxa a fala a bẽ, «I a kolon Alatala naxan fala Annabi Munsa bẽ won firin xa fe ra Kadesi Barineya.

⁷ N jẽ tongo naani nan nu a ra, Alatala xa konyi Annabi Munsa n xẽxi temui naxe kelifẽ Kadesi Barineya sigafe ra Kanaan bõxi ma menni rabende. N to gẽ na ra, n naxa dentege fanyi sa a bẽ.

⁸ N nan ngaxakerenyi naxee n mati naa, nee naxa limaniya ba jama yi ra, kõõõ n tan bira n Marigi Alatala nan tun fõxõ ra.

⁹ Na kui Annabi Munsa naxa laayidi tongo n bẽ yi ki, «I i jẽrẽxi bõxi naxan ma, na findima nẽ i tan nun i xa die kẽ ra temui birin, barima i bara bira n Marigi Alatala xui fõxõ ra a ki ma.»

¹⁰ «Jẽ tongo naani nun suuli bara dangi kabi Alatala naxa na masen Annabi Munsa bẽ, won nu na gbengberenyi ma temui naxe. Alatala bara n ma simaya rasiga han jẽ tongo solomasaxan a nun suuli.

¹¹ To, n senbe man luxi alõ Annabi Munsa n xẽxi temui naxe. N noma gere sode yi waxati alõ n na raba ki naxe a singe ra.

¹² Awa, i xa yi geya bõxi fi n ma alõ Alatala laayidi tongo n bẽ ki naxe na lõxõẽ. Na lõxõẽ i nu a kolon Anaki bõnsõe na menni, e xa taa xungbe makantaxi a fanyi ra. Alatala gbansan xa lu n sɛeti ma. Na kui n noma e keride alõ Alatala a masen ki naxe.»

¹³ Yosuwe naxa duba Yefune xa di Kalebi bẽ, a Xebiron xa fi a ma kẽ ra.

¹⁴ Na taa na a xa die belexe han to, barima Yefune Kenisika xa di Kalebi bira Isirayila Marigi Alatala nan fõxõ ra.

¹⁵ Kabi na temui bõpɛsa naxa lu na bõxi ma, gere yo mu nu na sõnõn. Singe Xebiron xili nu falama nẽ Kiriyati Araba, barima Araba nan nu findixi Anaki mixie xa kuntigi ra.

15

Yuda bõnsõe xa bõxi

¹ Boxi naxan fixi Yuda bõnsõe ma e xabile ki ma Alatala xa maragiri saabui ra, sa fõlõxi Edon naaninyi nan na, a sa dõxõ Sini gbengberenyi ra yirefanyi ma.

² Na naaninyi fõlõxi Fõxõẽ Baa dẽ yirefanyi nan ma naxan na Negewi gbengberenyi ma,

³ a siga Tali geya yirefanyi ma Sini biri ra, a tẽ Kadesi Barineya yirefanyi ma han a sa dangi Xesiron na, a man tẽ Adari, a siga han Karaka.

⁴ Na xanbi a Asimon li, a siga Misira xure han baa dẽ ra. Yudayakae xa naaninyi nan na ki yirefanyi biri ra.

⁵ Yudaya naaninyi sogetede biri findixi Fõxõẽ Baa dẽ nan na, han Yuruden xure sinma baa xun dennaxe.

A naaninyi koola biri fɔloma Yuruden xure sinma baa xun dennaxe,
⁶ a te Beti Xogala biri ra, a siga Beti Araba, han Ruben xa di Bohan xa gɛmɛ yire ra.

⁷ Na naaninyi texi han Debiri, a dangi Akori gulunba kui ra, a siga koola ma han Giligali, naxan na Adumimi geya ya ra, xure yirefanyi ma. Na naaninyi sigaxi han En Semesi dulonyi ra, a mini En Rogeli ra.

⁸ A keli menni, a goro Hinoma xa gulunba kui, Yebusukae xa taa yirefanyi ma. Na taa findixi Darisalamu nan na. A siga han geya fari ma Hinoma xa gulunba ya ra sogetede biri nun Refa bɔnsɔɛ xa gulunba rapɔnyi ra koola biri ra.

⁹ Kelife na geya fari ma, naaninyi sigama han Nefetowa dulonyi ra. Na xanbi a taa ndee li naxee na Eferon geya fari, a siga Baala, dennaxe xili Kiriyaŋti Yeyarimi.

¹⁰ A Keli menni a siga sogegorode biri han a Seyiri geya li, a siga Yeyarimi geya seeti ma, dennaxe xili Kesalon. A man siga Beti Semesi, han a Timina li.

¹¹ Na naaninyi sigaxi Ekiron nun Sikiron taaɛ seeti ma, han a Baala geya li, a siga Yabaneeli. Na dangi xanbi a sa baa li.

¹² Baa Xungbe dɛ ra findi na naaninyi nan na sogegorode biri ra. Yudayakae xa naaninyie nan na ki. E xabilee birin na menni nɛ.

Kalebi xa bɔxi

¹³ Yosuwe naxa Yudayakae xa bɔxi nde fi Yefune xa di Kalebi ma, alo Alatala a yamari ki naxe. A xa taa singe findi Kiriyaŋti Araba nan na, naxan xili Xebiron. Mixi naxan nu xili Araba, na nan lanxi Anaki bɔnsɔɛ benba ma.

¹⁴ Kalebi naxa Anaki xa di xemɛ saxanyie kerɛ. Nee nu xili nɛ Sesayi, Aximan, nun Talama.

¹⁵ Na xanbi e naxa te Debiri xili ma, dennaxe nu xili Kiriyaŋti Sifa.

¹⁶ Kalebi naxa a fala, «Mixi yo naxan na no Sifa taa ra, n nan n ma di gine Akasa fima nɛ a ma.»

¹⁷ Kalebi xunya Kenasi xa di xemɛ Otiniyeli naxa no Sifa taa ra. Kalebi naxa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁸ Akasa to siga Otiniyeli xon, a naxa a fala a bɛ a xa bɔxi gbɛtɛ maxorin a baba ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxorin, «I wama munse xon?»

¹⁹ A naxa a yaabi, «N wama naxan xon, i bara bɔxi fi n ma naxan na yirefanyi biri ra. Yakosi i man xa ye yire fan fi n ma.» Awa, a baba naxa geya yire fi a ma. Ye nu na na geya fari, a man nu na geya bunyi.

Yuda bɔnsɔɛ xa bɔxi

²⁰ Yuda xa die ke nan yi ki, e xabile ki ma:

²¹ Taa naxee nu na yirefanyi ma, Negewi gbengberenyi ma, Edon naaninyi fɛ ma, e xili Kabaseeli, Ederi, Yaguru,

²² Kina, Dimona, Adada,

²³ Kedesi, Xasori, Yitinan,

²⁴ Sifi, Telemi, Beyaloti,

²⁵ Xasori Xadata, Keriyoti Xesiron, naxan findixi Xasori ra,

²⁶ Amama, Sema, Molada,

²⁷ Xasari Gada, Xesimon, Beti Peleti,

²⁸ Xasari Suwali, Beriseeba, Bisiyoteya

²⁹ Baala, Iyimi, Esemi,

³⁰ Elitoladi, Kesili, Horoma,
³¹ Sikilaga, Madamanna, Sansanna,
³² Lebayoti, Siliximi, Ayin, e nun Rimon. E birin nalanxi taa mɔxɔpɛn
 nun solomanaani, nun e daaxae.
³³ Taa naxee nu na Sefela bɔxi, e xili Esetayoli, Soraha, Asena,
³⁴ Sanowa, En Ganimi, Tapuwa, Enama,
³⁵ Yaramuti, Adulama, Soko, Aseka,
³⁶ Saarayimi, Aditayimi, Geder, e nun Gederotayimi. E birin nalanxi taa
 fu nun naani, nun e daaxae.
³⁷ Senan, Xadasa, Migidali Gadi,
³⁸ Dilana, Misipa, Yokatili,
³⁹ Lakisi, Bɔsikati, Egilon,
⁴⁰ Kabon, Laxamasi, Kitilisi,
⁴¹ Gederoti, Beti Dagɔn, Nama, e nun Makeda. E birin nalanxi taa fu nun
 senni, nun e daaxae.
⁴² Libina, Eteri, Asan,
⁴³ Yifita, Asena, Nesibi,
⁴⁴ Keyila, Akisibu, nun Maresa. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e
 daaxae.
⁴⁵ Ekiron nun a daaxae,
⁴⁶ taa naxee na Ekiron nun Asidodi tagi sogegoroode,
⁴⁷ Asidodi nun a daaxae, Gasa nun a daaxae, han Misira xure nun Baa
 Xungbe naralande.
⁴⁸ Taa naxee nu na geya yire, e xili Samiri, Yatiri, Soko,
⁴⁹ Danna, Kiriyaati Sanna naxan findi Debiri ra,
⁵⁰ Anaba, Esitemowa, Enama,
⁵¹ Gosen, Xolon, Giloka. E birin nalanxi taa fu nun keren, nun e daaxae.
⁵² Arabi, Duma, Eseyan,
⁵³ Yanimi, Beti Tapuwa, Afeka,
⁵⁴ Xumeta, Kiriyaati Araba naxan findi Xebiron na, e nun Siyoro. E birin
 nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.
⁵⁵ Mayon, Karemele, Sifi, Yuta,
⁵⁶ Yisireeli, Yokodeyan, Sanowa,
⁵⁷ Kayin, Gibiya, nun Timina. E birin nalanxi taa fu, nun e daaxae.
⁵⁸ Xalixuli, Beti Suru, Gedor,
⁵⁹ Maarati, Beti Anoti, nun Elitekon. E birin nalanxi taa senni, nun e
 daaxae.
⁶⁰ Kiriyaati Bali naxan findi Kiriyaati Yeyarimi, nun Raba. E birin nalanxi
 taa firin, nun e daaxae.
⁶¹ Taa naxee nu na gbengberen yire, e xili Beti Araba, Midin, Sekaka,
⁶² Nibisan, Fɔxɔɛ taa, e nun En Gedi. E birin nalanxi taa senni, nun e
 daaxae.
⁶³ Yuda bɔnsɔɛ mu nɔ Yebusukae keride, naxee dɔxɔxi Darisalamu taa
 kui. Han to e na Yudayakae ya ma.

16

Eframi nun Manasi bɔnsɔɛ xa bɔxi

¹ Boxi naxan fi Yusufu xa die ma Alatala xa maragiri saabui ra, a folo
 Yuruden xure nan ma Yeriko sogetede biri, Yeriko dulonyi na dennaxe. Na
 naaninyi dangi Yeriko taa nan na, a siga wula i, han a Beteli geya li.

² A keli naa, a siga Lusi han Ataroti taa, Arakakae na dennaxe.

³ Na xanbi a siga sogegorode biri Yefeletikae yire han Beti Xoron Labe, han Geseri, han Fəxə Yə Baa də ra.

⁴ Yusufu xa die Manasi nun Eframi na nan soto ke ra.

⁵ Eframi xa boxi nan ya e xabile ki ma: Naaninyi naxan na fuge ra, a folo Ataroti Adari ne han Beti Xoron Fuge,

⁶ han a baa də li. A keli Mikimetati koola ma, a dangi Taanati Silo fuge ra, a siga Yanowa.

⁷ A goro han Ataroti nun Naarata. A man dangi Yeriko ra, a sa mini Yuruden xure ma.

⁸ A keli Tapuwa, a siga sogegorode biri han Kanna xure, han baa də ra. Eframi bənsəe ke nan na ki e xabile ki ma.

⁹ Eframi bənsəe naxa taa nun daaxa ndee fan soto Manasi bənsəe xa boxi kui.

¹⁰ Eframi bənsəe mu Kanaankae keru Geseri. Han to nee na Eframikae ya ma, kono e findixi konyie nan na.

17

Manasi bənsəe xa boxi

¹ Yusufu xa di singe Manasi naxa a gbe ke soto Alatala xa maragiri saabui ra. Manasi xa di singe Makiri, naxa findi Galadikae benba ra. A naxa Galadi nun Basan boxi soto barima geresoe nan nu a ra.

² Manasi xa mamadie birin naxa e gbe ke soto e xabile ki ma. E xilie nan ya: Abiyeseri, Xeleki, Asireli, Sikemi, Xeferi, nun Semida. Yusufu xa di Manasi xa die nan na ki, nun e xabile.

³ Selofexadi, Xeferi xa di, Galadi xa di, Makiri xa di, Manasi xa di mu di xeme yo bari, fo di gine suuli. E xilie nan ya: Maxala, Nuha, Xogala, Milika, a nun Tirisa.

⁴ E naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila kuntigie xon ma, e a fala e be, «Alatala a masen ne Annabi Munsa be a xa muxu gbe ke fi muxu ma alo muxu benba barenjie na a sotofe ki naxe.» Awa Yosuwe naxa e gbe ke fi e ma alo a a raba e baba xunya xeməmae be ki naxe.

⁵ Manasi bənsəe naxa dɔxɔ fu soto, bafe Galadi nun Basan na, naxan na Yuruden kiri ma.

⁶ Manasi xa di ginəe naxa ke soto alo a xa di xeməe. Galadi boxi naxa lu Manasi xa di gbətəe be.

⁷ Manasi xa boxi naxa folo Aseri boxi naaninyi ra han Mikimetati taa, naxan na Sikemi sogetede biri ra. A man sigaxi han Yamin naxan na En Tapuwa fe ma.

⁸ En Tapuwa xa boxi nu findixi Manasikae gbe nan na, kono Tapuwa taa naxan nu na naaninyi ra, na tan nu findixi Eframi nan gbe ra.

⁹ Na naaninyi nu goroxi han Kanna xure də ra. Manasi xa boxi naaninyi findi Kanna xure nan na yirefanyi ma han baa də ra, kono Eframi xa taa ndee nu na Manasi xa taae ya ma.

¹⁰ Eframi xa boxi nu Kanna xure yirefanyi nan ma. Manasi gbe nu na koola ma. Baa fan nu findixi e naaninyi nan na. Manasi xa boxi koola ma, nu na Aseri xa boxi nan seeti ma. A sogetede biri nu na Isakari xa boxi nan seeti ma.

¹¹ Manasi naxa taa ndee soto Isakari nun Aseri xa boxie kui. E xili nan ya: Beti Saan, Yibeleyami, Dɔrɔ, En Dɔrɔ, Taanaki, nun Megido, nun e daaxae. Na saxanyi dɔnxɔe nu na Dɔrɔ xa mangeya nan bun ma.

¹² Manasi bõnsõe mu nõ na taae ra, Kanaan mixie naxa lu naa.

¹³ Kõnõ Isirayilakae to senbe soto, e naxa konyiya dõxõ Kanaankae ma, kõnõ e mu nõ e keride.

¹⁴ Yusufu xa die naxa Yosuwe maxõrin, «I yi bõxi kerenyi gbansan fixi muxu ma munfe ra? Muxu xabile wuya, barima Alatala bara barake sa muxu xa fe a fanyi ra.»

¹⁵ Yosuwe naxa e yaabi, «Xa wo wuya Efirami geya yire be, wo xa siga Perisikae nun Refakae xa wondi yire, wo menni masege alako wo xa bõxi soto.»

¹⁶ Yusufu bõnsõe naxa a fala a be, «Yi geyae xurun muxu be. Kanaanka naxee fan sabatixi geyae bunyi, Beti Saan nun e daaxae, naxee na Yisireeli geya bunyi, geresoe ragise wure daaxi na e yi ra.»

¹⁷ Yosuwe naxa Yusufu bõnsõe yaabi, «Efiramikae nun Manasikae, wo bara nõndi fala kõnõ wo wuya, wo senbe fan gbo. A mu lanma wo xa ke dõxõde keren gbansan soto.

¹⁸ Wo na geyae findi wo gbe ra, hali wondi to a ra. Wo naa masege alako wo xa na tõe soto. Wo fama Kanaankae keride hali geresoe ragisee wure daaxi nan to na e yi ra.»

18

Bõxi naxan luxi

¹ Isirayila jama to ge nõde bõxi ra, e naxa e malan Silo, e Ala xa hõrõmõlingira ti naa.

² Isirayila bõnsõe solofere nu na na temui, naxee mu nu e gbe ke sotoxi sinden.

³ Yosuwe naxa a fala Isirayilakae be, «Wo dõxõxi be munfe ra? Munfe ra wo mu sigama wo xa bõxi tongode wo benbae Marigi Alatala naxan fi wo ma?

⁴ Yakõsi wo xa mixi saxan sugandi bõnsõe birin ya ma. N xa e xee, e xa e bõnsõe xa bõxi birin mato, e fa sa na dentege n be.

⁵ Na bõxi xa itaxun dõxõ solofere ra. Yuda bõnsõe xa lu na bõxi yirefanyi ma, Yusufu bõnsõe fan xa lu na bõxi koola ma.

⁶ Wo na ge na bõxi itaxunxi dõxõ solofere masende n be, n fama nate tongode won Marigi Alatala xa mali saabui ra, alako nee xa itaxun wo ma.

⁷ Kõnõ Lewi bõnsõe mu bõxi yo sõtõma, barima e gbe ke findi serexedubeja nan na Alatala be. Gadi, Ruben, a nun Manasi bõnsõe seeti singe jan bara e gbe soto Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra alo Annabi Munsa a fi e ma ki naxe.»

⁸ Na kui na xemee naxa siga. Yosuwe nu bara e yamari, «Wo siga, wo bõxi ipere. Wo xa a mato a na ki naxe. Na xanbi wo xa fa be Silo, n xa nate tongo won Marigi Alatala xa mali saabui ra, won na bõxi itaxunma wo ma ki naxe.»

⁹ Na xemee naxa siga bõxi matode. E taa naxee to na yire solofere kui, e naxa nee birin xilie sebe, e fa a ra Yosuwe xõn Silo yonkinde kui.

¹⁰ Yosuwe naxa nate tongo Silo Alatala xa mali saabui ra. A naxa na bõxi birin itaxun Isirayila bõnsõe ma.

Bunyamin bõnsõe xa bõxi

¹¹ Bunyamin bõnsõe xabillee birin naxa e gbe soto Yuda bõnsõe gbe nun Yusufu xa die gbe tagi Alatala xa maragiri saabui ra.

¹² E xa naaninyi koola ma folo Yuruden xure nan ma, a dangi Yeriko ra koola biri ra, a te geya ma sogekorode biri ra han a Beti Aweni gbengberenyi li.

¹³ A keli menni, a dangi Lusi ra, naxan man xili Beteli, yirefanyi biri ra. A goro han Ataroti Adari, a te geya fari, naxan na Beti Xoron Labe yirefanyi ma.

¹⁴ Na naaninyi naxa goro na geya fari a siga baa seeti xon ma sigafe ra Kiriyaati Bali, naxan man xili Kiriyaati Yeyarimi. Na taa findi Yuda xa die nan gbe ra. Naaninyi nan na ki naxan na sogekorode.

¹⁵ Naxan na yirefanyi ma, a folo Kiriyaati Yeyarimi ne, a siga sogekorode biri ra han a Nefetowa dulonyi li.

¹⁶ Na naaninyi naxa goro menni, a siga han Ben Hinoma geya bunyi ra, Refakae xa gulunba kui koola mabiri. A keli menni, a goro Ben Hinoma geya bunyi ra, Yebusukae fe ma. A yirefanyi ma, a siga han En Rogeli.

¹⁷ Na naaninyi sigaxi En Semesi koola biri ra, a siga Geliloti, naxan na Adumimi geya ya ra. A goro han Ruben xa di Bohan xa fanye ma.

¹⁸ A dangi geya ra koola biri ra, geya naxan na Yuruden gulunba ya tagi. A goro Yuruden gulunba kui,

¹⁹ a dangi Beti Xogala ra, koola biri ra. Na yirefanyi naaninyi danxi Yuruden xure sode nan ma Foxe Baa xun.

²⁰ Yuruden xure findixi Bunyamin xabillee xa boxi naaninyi nan na sogetede biri ra. Bunyamin bonsoe xa naaninyi birin nan na ki.

²¹ Taa naxee fi Bunyamin bonsoe xabillee ma, nee nan ya: Yeriko, Beti Xogala, Emeki Kesisi,

²² Beti Araba, Semarayima, Beteli,

²³ Awimi, Para, Ofara,

²⁴ Kefarahamoni, Ofini, nun Geba. Na birin lanxi taa fu nun firin nan ma, a nun e daaxae.

²⁵ Gabayon, Ramati, Beeroti,

²⁶ Misipa, Kefira, Mosa,

²⁷ Rekemi, Yiripeeli, Tarala,

²⁸ Sela, Elefi, Yebusu naxan man xili Darisalamu, Gibiya, a nun Kiriyaati Yeyarimi lanxi taa fu nun naani nan ma a nun e daaxae. Bunyamin bonsoe xabillee ke nan na ki.

19

Simeyon bonsoe xa boxi

¹ Boxi taxun firin nde kui, naxan nabaxi won Marigi Alatala xa mali saabui ra, Simeyon bonsoe naxa e gbe ke soto Yuda bonsoe xa boxi kui.

² Taa naxee fixi Simeyon bonsoe ma, nee nan ya: Beriseeba, Seeba, Molada,

³ Xasari Suwali, Bala, Esemi,

⁴ Elitoladi, Betuli, Horoma,

⁵ Sikilaga, Beti Marakaboti, Xasari Susa,

⁶ Beti Lebayoti, a nun Saruxen. Na birin lanxi taa fu nun saxan nan ma, a nun e daaxae.

⁷ Ayin, Rimon, Eteri, nun Asan lanxi taa naani nan ma, a nun e daaxae.

⁸ Na daaxae sigama han Baalati Beer, naxan nu xili Ramati Negewi gbengberenyi ma. Simeyon bonsoe xabillee ke nan na ki.

⁹ E ke nu na Yuda bɔnsɔe xa bɔxi nan kui, barima bɔxi naxan so Yuda bɔnsɔe yi ra, a nu gbo. Nde ba na bɔxi nan na, a naxa so Simeyon bɔnsɔe yi ra.

Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi

¹⁰ Bɔxi taxun saxan nde naxa findi Sabulon bɔnsɔe xabilɛe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. E xa bɔxi naaninyi sigaxi han Saridi,

¹¹ a te Marala sogekorode, han Dabeseti, a man siga xure de ra naxan na Yokanayimi ya ra.

¹² A keli Saridi a a ibilin sogetede biri ra, a Kisiloti Taboro li. A siga han Daberati, han Yafiya.

¹³ A tan na sogetede biri ra, a siga Gati Xeferi nun Eta Kasin. A na Rimɔn li, a siga Neya biri ra.

¹⁴ Kɔɔla ma, na naaninyi nan sigaxi Xanatɔn han a Yifita Eli gulunba li.

¹⁵ E man naxa Katati, Nahalali, Simiron, Yidala, nun Betelɛemu sɔto. Na birin nalanxi taa fu nun firin, a nun e daaxae.

¹⁶ Sabulon bɔnsɔe xabilɛe ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Isakari bɔnsɔe xa bɔxi

¹⁷ Bɔxi taxun naani nde naxa findi Isakari bɔnsɔe xabilɛe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

¹⁸ E xa naaninyi naxa yi taae birin li: Yisireeli, Kesuloti, Sunemi,

¹⁹ Xafarayimi, Siyon, Anaxarati,

²⁰ Rabiti, Kisiyon, Abesi,

²¹ Remeti, En Ganimi, En Xada, Beti Pasɛsi,

²² Taboro, Saxasima, nun Beti Semesi. Naaninyi danxi Yuruden xure de nan na. E birin nalanxi taa fu nun senni, a nun e daaxae.

²³ Isakari bɔnsɔe xabilɛe ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Aseri bɔnsɔe xa bɔxi

²⁴ Bɔxi taxun suuli nde naxa findi Aseri bɔnsɔe xabilɛe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

²⁵ E xa naaninyi na yi taae nan na: Xelekati, Xali, Beten, Akisafa,

²⁶ Alameleki, Amada, nun Misala. E xa naaninyi sogekorode biri na Karemele geya nun Sixori Libanati xure nan na.

²⁷ E xa naaninyi sogetede biri foloxi Beti Dagon ne, Sabulon bɔnsɔe na dennaxe, nun Yifita Eli gulunba. A siga kɔɔla ma Beti Emeki nun Neyiyeli. A dangi Kabulu ra kɔɔla biri ra.

²⁸ A naxa siga Abadon, Rexobo, Xamɔn, nun Kanna, han Sidɔn taa xungbe.

²⁹ Naaninyi keli Sidɔn, a siga Ramati nun Tire taa makantaxi mabiri. A siga Xosa, a mini Foxe Ye Baa ma Akisibu bɔxi ma,

³⁰ Uma, Afeki, nun Rexobo taae. E birin lanma taa mɔxɔɔnɛn nun firin nan ma, a nun e daaxae.

³¹ Yi taae nun daaxae birin findixi Aseri bɔnsɔe xabilɛe ke nan na.

Nafatali bɔnsɔe xa bɔxi

³² Bɔxi taxun senni nde naxa findi Nafatali bɔnsɔe xabilɛe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

³³ Na bɔxi naaninyi naxa folo Xelefa taa ma, a siga wuri bili belebele nde ma naxan na Saananimi. A dangi Adami Nekebi nun Yabaneeli ra, a Lakuma li, a siga han Yuruden xure de ra.

³⁴ Na naaninyi naxa siga sogegorode biri ra han a Asanoti Taboro li, a sa mini Huloku taa ma. A Sabulon bõnsõe xa bõxi li yirefanyi ma, a Aseri bõnsõe xa bõxi li sogegorode biri ra. A Yuruden xure li sogetede biri ra.

³⁵ Taae nan ya tete hagigee nu soxi naxee ra: Sidima, Sere, Xamata, Rakati, Kinereti,

³⁶ Adama, Ramati, Xasori,

³⁷ Kedesi, Edereyi, En Xasori,

³⁸ Yiron, Migidali Eli, Xoremi, Beti Anati, Beti Semesi. Na birin lanxi taa fu nun solomanaani nan ma, a nun e daaxae.

³⁹ Nafatali bõnsõe xabillee ke nan na ki.

Dana bõnsõe xa bõxi

⁴⁰ Bõxi taxun solofere nde naxa findi Dana bõnsõe xabillee gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

⁴¹ E xa bõxi naaninyi na yi taae nan na: Soraha, Esetayoli, Iri Semesi,

⁴² Saalabin, Ayalon, Yitila,

⁴³ Elon, Timina, Ekiron,

⁴⁴ Eliteke, Gibeton, Baalati,

⁴⁵ Yehudu, Beneberaki, Gati Rimon,

⁴⁶ Yarakon dulonyi, Rakon, nun bõxi naxan na Yafa ya ra.

⁴⁷ Kõnõ na bõxi kanyie man naxa gbilen e xa bõxi ma. Na kui Dana bõnsõe naxa siga Lesemi gerede. E naxa naa masoto, e mennikae faxa santidegema ra. E sabati menni, e fa e baba Dana xili sa naa xun.

⁴⁸ Yi taae nun daaxae birin findixi Dana xabillee ke nan na.

Yosuwe xa bõxi

⁴⁹ E to ge e xa bõxi itaxunde, e naxa Nunu xa di Yosuwe ke fi a ma e tagi Alatala xa maragiri saabui ra.

⁵⁰ Yosuwe taa naxan maxorin e ma, Timina Sera, e naxa na fi a ma alo Alatala a masen e be ki naxe. Na taa na Efirami bõnsõe xa geya bõxi nan kui. Yosuwe naxa taa ragbilen a neene ra, a sabati naa.

⁵¹ Serexedube Eleyasari, Yosuwe, nun Isirayila bõnsõe xabillee kuntigie bõxi itaxun Alatala xa mali saabui ra na ki ne, a xa horomolingira naade ra naxan nu na Silo.

20

Yete ratanga taae

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be,

² «A fala Isirayilakae be e xa taa ndee sugandi mixie ratangama dennaxe, alo n a fala Annabi Munsa be ki naxe.

³ Xa mixi nde sa a boore nde faxa, kono a fa a li a mu a rakelixi a ma, a xa a gi, a siga na taa nde a ratangama gberoxoe ti ma dennaxe.

⁴ A na na taa li temui naxe, a xa ti naa sode de ra, a fa a dentegge forie be. Nee xa a raso taa kui, e a yigiya e xonyi.

⁵ Xa gberoxoe ti sa siga naa, e naxa na faxeti so a yi ra de, barima na faxe mu kelixi janige xa ma.

⁶ Faxeti xa lu na taa kui han a xa makiiti mennikae ya xori. E xa a lu na taa kui han serexedube kuntigi faxama temui naxe. Na xanbi na mixi xa gbilen a xonyi, a kelixi dennaxe.»

⁷ E naxa yi taae sugandi: Kedesi naxan na Galile bõxi ma Nafatali geyae na dennaxe, Sikemi naxan na Efirami geyae fari, Kiriyaati Araba naxan xili Xebiron, naxan na Yudaya geyae ma.

⁸ E naxa taa gbete'e fan sugandi Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra: Beteseri, naxan na Ruben xa gbengberenyi ma, Ramoti naxan na Galadi boxi ma, Gadi bõnsõe na dennaxe, Golan naxan na Basan boxi ma, Manasi bõnsõe na dennaxe.

⁹ Taae nan na ki naxee sugandixi Isirayilakae nun e xa xõpõe be, alako naxan na mixi faxa, kõõõ a mu a rakelixi a ma, a xa a yete ratanga gbepõxõe ti ma meeni. Na kui mixi mu faxama gbepõxõe ti saabui ra, beenun pama xa a makiiti.

21

Lewi bõnsõe xa taae

¹ Lewi bõnsõe kuntigie naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila bõnsõe xabile kuntigie xõn ma Silo taa kui Kanaan boxi ma.

² E sa a fala e be, «Alatala a masen ne nu Annabi Munsa be a muxu xa taae soto muxu sabatima dennaxe, a nun muxu xa filie fan soto muxu xa xurusee be.»

³ Na kui Isirayilakae naxa yi taae nun yi filie fi Lewi bõnsõe ma, e xa findi e ke ra alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴ Kehati xabile gbe nan ya: Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto Yuda bõnsõe xa taae ya ma, Simeyon bõnsõe gbee ya ma, nun Bunyamin bõnsõe gbee ya ma.

⁵ Kehati xabile, naxee nu luxi, nee naxa taa fu soto Efirami bõnsõe gbee ya ma, Dana bõnsõe gbee ya ma, nun Manasi bõnsõe seeti boore gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁶ Gerison xa die naxa taa fu nun saxan soto Isakari bõnsõe gbee ya ma, Aseri bõnsõe gbee ya ma, Nafatali bõnsõe gbee ya ma, a nun Manasi bõnsõe seeti singe naxan na Basan boxi ma, na gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁷ Merari xa die naxa taa fu nun firin soto e xabile ki ma Ruben bõnsõe gbee ya ma, Gadi bõnsõe gbee ya ma, nun Sabulon bõnsõe gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁸ Na kui Isirayilakae naxa yi taae nun e filie fi Lewi bõnsõe ma alo Alatala a yamari ki naxe Annabi Munsa saabui ra.

⁹ Taa naxee fixi e ma Yuda nun Simeyon bõnsõe ya ma, nee nan ya.

¹⁰ Haruna xa die gbe, naxee keli Kehati xabile, nee naxa yi taae soto Ala xa maragiri saabui ra sugandi singe kui:

¹¹ Kiriyaati Araba, naxan findi Xebiron na, a nun fili naxee na Yudaya geya boxi rabilinyi ma. Araba findi Anakie benba nan na.

¹² Daaxae nun taa xunxuri naxee na taa fari ma nee findi Yefune xa di Kalebi gbee nan na.

¹³ E taa naxee fi serexedube Haruna xa die ma, nee nan yi ki: Xebiron, mixi ratanga taa nde, Libina,

¹⁴ Yatiri, Esitemowa,

¹⁵ Xolon, Debiri,

¹⁶ Ayin, Yuta, nun Beti Semesi, nun e filie. Na birin nalanxi taa solomanaani, kelife yi bõnsõe firinyi ma.

¹⁷ E naxa yi taae soto Bunyamin bõnsõe xa boxi kui: Gabayon, Geba,

¹⁸ Anatoti, Alamõn, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

¹⁹ Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto, nun e filie.

²⁰ Lewika naxee kelixi Kehati xa di booree ya ma, Ala xa maragiri naxa a niya nee naxa taee soto Efirami bõnsõe ya ma.

²¹ Na taee nan ya: Sikemi naxan na Efirami geya bõxi fari, mixi noma ratangade gbepõxõe ti ma dennaxe, Geseri,

²² Kibisayimi, Beti Xoron, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

²³ E naxee soto Dana xa bõxi kui, nee nan ya: Eliteke, Gibetõn,

²⁴ Ayalon, Gati Rimõn, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

²⁵ E naxee soto Manasi bõnsõe seeti boore xa bõxi kui, nee nan ya: Taanaki, Gati Rimõn, nun e filie. Na birin nalanxi taa firin.

²⁶ Yi taa fu nun e filie naxa findi Kehati xa die xabillee gbe ra naxee mu nu na Haruna xa die ya ma.

²⁷ Gerison xabillee naxa taee soto Manasi bõnsõe seeti singe ya ma. E xili Golan, mixi ratanga taa nde naxan na Basan bõxi ma, Besetera, nun e filie. Na birin nalanxi taa firin.

²⁸ E naxee soto Isakari bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Kisiyon, Daberati,

²⁹ Yaramuti, Ganimi, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁰ E naxee soto Aseri bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Misala, Abadon,

³¹ Xelekati, Rexobo, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³² E naxee soto Nafatali bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Kedesi, mixi ratanga taa nde naxan na Galile bõxi kui nun a filie, Xamoti Doro nun a filie, Karatan nun a filie. Na birin nalanxi taa saxan.

³³ Gerison xabillee naxa taa fu nun saxan soto nun e filie.

³⁴ Lewikae naxee luxi, Merari xabillee ra, e naxee soto Sabulon bõnsõe ya ma, nee nan ya: Yokanayimi, Karata,

³⁵ Dimina, Nahalali, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁶ E naxee soto Ruben bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Beteseri, Yahasi,

³⁷ Kedemoti, Mefaati, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁸ E naxee soto Gadi bõnsõe xa bõxi kui, nee nan ya: Ramoti, mixi ratanga taa nde naxan na Galadi bõxi kui, Maxanayimi,

³⁹ Xesibõn, Yaaseri, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

⁴⁰ Taa naxee birin fixi Merari xabillee ma, e ralanxi taa fu nun firin.

⁴¹ Taa naxee birin fixi Lewi bõnsõe ma Isirayilakae xa bõxi kui, e ralanxi taa tongo naani nun solomasaxan, nun e rabilinyie.

⁴² Filie nu na taee birin nabilinxi.

⁴³ Alatala naxa na bõxi birin fi Isirayilakae ma alo a a laayidi e benbae be ki naxe. Na bõxi birin naxa findi e gbe ra, e naxa sabati naa.

⁴⁴ Alatala naxa bõpesa fi e ma e naaninyi birin na, alo a a laayidi e benbae be ki naxe. E yaxui yo mu no xunnakeli sotoode e xun, barima Alatala e yaxui birin sa ne e sagoe.

⁴⁵ Alatala xa laayidi birin naxa kamali Isirayilakae be. Keren mu lu naxan mu kamali.

22

Serexebade yailanxi Yuruden

¹ Na temui Yosuwe naxa Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti singe xili.

² A a fala e be, «Alatala xa konyi Munsa fe naxan birin fala wo be, wo bara na birin naba. Wo man bara bira n xui birin fõxo ra.

³ Wo mu wo ngaxakerenyie rabepin yi xi wuyaxie bun ma han to. Wo Marigi Alatala yaamari naxan so wo yi ra, wo bara wo jengi sa a xon ma.

⁴ Yakɔsi wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ngaxakerenyie ma, alɔ a a masen e be ki naxe. Yakɔsi wo siga wo xɔnyi. Wo xa gbilen na bɔxi ma Alatala xa konyi Munsa dennaxe soxi wo yi ra Yuruden kiri ma.

⁵ Wo xa meeni yi seriye nun yi yaamari rabafe ma, Alatala xa konyi Munsa naxan soxi wo yi ra. Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa bira a xa kira birin fɔxɔ ra, wo xa wo jengi sa a xa yaamari xɔn wo janige fiixe ra nun wo nii birin na.»

⁶ Yosuwe naxa duba e be, e fa siga e xɔnyi.

⁷ Annabi Munsa nu bara ke so Manasi bɔnsɔe seeti keren yi ra Basan. Yosuwe fan naxa ke so yi seeti boore yi ra e ngaxakerenyie fe ma Yuruden sogegode. Yosuwe to nu e rasigama e xɔnyi, a naxa duba e be.

⁸ A naxe e be, «Wo nun harige gbegebe xa gbilen wo xɔnyi, nun xurusee, gbeti, xɛma, yɔxui, wure, nun dugie. Wo nun wo ngaxakerenyie xa wo yaxuie harige itaxun wo wo wasasoxi naxee.»

⁹ Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti singe naxa gbilen. E naxa keli Isirayilakae xun ma Silo, Kanaan bɔxi ma, e siga Galadi bɔxi ma, bɔxi naxan findi e gbe ra Alatala xa yaamari bun ma Annabi Munsa saabui ra.

¹⁰ E to so Yuruden nabilinyi Kanaan bɔxi ma, Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti singe naxa serexebade belebele yailan Yuruden xure de ra.

¹¹ Isirayilakae to na me, e naxa a fala, «Wo bara a to, Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti singe bara serexebade yailan Kanaan bɔxi ma, Yuruden taee kui Isirayilakae fe ma.»

¹² Isirayilakae to na fe kolon, e birin naxa e malan Silo alako e xa te e gere.

¹³ Isirayilakae naxa Finexasi, serexedube Eleyasari xa di xee Galadi bɔxi ma, Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe nun Manasi bɔnsɔe seeti singe xɔn.

¹⁴ Mange fu, bɔnsɔe yo bɔnsɔe mange keren, naxa a mati. Nee birin nu findixi e xabile xunye nan na Isirayilakae wulu wulu tagi.

¹⁵ E naxa siga Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti singe yire, Galadi bɔxi ma. Finexasi naxa a fala e be,

¹⁶ «Alatala xa pama birin yi nan masenxi, «Wo Isirayila Marigi Ala yanfahi munfe ra? To, wo gbilenxi Alatala fɔxɔ ra munfe ra? Wo serexebade yailanxi munfe ra, naxan findixi Alatala matandife ra?

¹⁷ Won fe jaaxi naxan naba Peyori, han to won na na toore nan kui yi ki. Hali Alatala to jaxankate doxo a xa pama birin ma na fe ma, han to won mu nu seniye sinden.

¹⁸ To, wo bara muruta wo Marigi Alatala ma. Xa wo Alatala matandima to, tina a xa xɔne fama ne dusude Isirayila pama nan birin xun ma.

¹⁹ Na kui, bɔxi naxan findi wo gbe ra, xa na mu seniye xɔni, wo xa gbilen Alatala xa bɔxi ma, alako wo xa wo yete bɔxi soto muxu tagi. Kono wo naxa Alatala nun Isirayilakae matandi serexebade yailanfe ra de, naxan mu findixi won Marigi Alatala xa serexebade ra.

²⁰ Sera xa di Akan to tinxintareya raba se ratonxie ra, see ra a mu lan naxee xa tongo, Alatala naxa xono Isirayilakae birin ma. A keren xa mu halaki a xa yunubi rabaxi ma.»

²¹ Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti singe naxa Isirayila mangee yaabi,

²² «Marigi Alatala, a tan nan na Mange Ala ra! A tan nan a kolon muxu yi rabaxi fe naxan ma. Isirayilaka birin fan fama a kolonde. Xa muxu

bara Alatala matandi, xa muxu bara tinxintareya raba, muxu naxa kisi to loxo.

²³ Xa muxu serexebade yailanxi muxu yete nan be, alako muxu xa gbilen muxu Marigi Alatala foxo ra, muxu xa serexe gan daaxi, serexe janigexi, nun xanunteya serexe ba, Alatala yete yati nan fama muxu makiitide.»

²⁴ «Kono na mooli xa mu a ra. Muxu yi rabaxi ne barima muxu nu bara kontofili, tina wo xa die noma ne a falade muxu xa die be, <Dari mundun na wo tan nun Isirayila Marigi Alatala tagi?»

²⁵ Alatala Yuruden nan findixi won naaninyi ra. Ruben bonsoe nun Gadi bonsoe, wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma. > Muxu xa die bama ne gaaxufe Alatala ya ra wo xa die saabui ra.»

²⁶ «Na kui muxu naxa a fala, won fan xa serexebade yailan. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama na,

²⁷ kono na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi, wo bonsoe nun muxu bonsoe tagi hali won tan dangi xanbi, muxu Alatala rabatuma serexe gan daaxi, serexe janigexi, nun xanunteya serexe ra a xa horomolingira ya ra. Na temui wo xa die naxa fa sa a fala muxu xa die be, <Wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.>

²⁸ Muxu bara a fala, tina, xa e sa na woyenyi fala muxu be, xa na mu muxu xa die be, muxu fan e yaabima ne, <Wo Alatala xa serexebade kepa mato, muxu babae naxan yailanxi. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama naa, kono na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi.>

²⁹ Ala xa muxu tanga muxu bope ratefe ra Alatala xili ma. A xa muxu tanga muxu gbilenfe ra a foxo ra to loxo serexebade yailanfe ra, serexe gan daaxie, serexe janigexie, nun xanunteya serexe bama dennaxe. Nee bama won Marigi Alatala xa serexebade gbansan ne, naxan na won Marigi Alatala xa horomolingira ya ra.»

³⁰ Serexedube Finexasi, mangedie nun Isirayila wulu wulu mangge to yi masenyi me, Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe naxan masenxi, e bope naxa rafa e ma.

³¹ Serexedube Eleyasari xa di Finexasi naxa a masen Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe be, «Muxu bara a kolon Alatala na won ya ma to loxo, barima wo mu tinxintareya rabaxi Alatala ra. Wo bara Isirayilakae ratanga Alatala belexe i.»

³² Serexedube Eleyasari xa di Finexasi nun mangge naxa keli Galadi boxi ma, Ruben, nun Gadi bonsoe nu na dennaxe, e gbilen Kanaan boxi ma Isirayilakae yire, e dentege sa e be.

³³ Yi dentege naxa rafa Isirayilakae ma, e naxa Ala tantu. Gere sofe, e xa Ruben nun Gadi xa boxi onto, na mapoxunyi mu lu e yi onto.

³⁴ Ruben nun Gadi bonsoe naxa yi xili sa na serexebade xun ma: «A tan nan na won tagi seede ra a Alatala nan na Ala ra.»

23

Yosuwe xa masenyi donxo

¹ Temui gbege dangi ne kafi Alatala naxa malabui fi Isirayila pama ma, a ratangafe a yaxuie ma a rabilinyi. Yosuwe nu bara fori, a xa simaya nu bara bu.

² Na kui Yosuwe naxa Isirayila birin malan, a forie, a mangge, a kiitisae, nun a soori mangge. A naxa a fala e be, «N bara fori, n ma simaya bara a ikuya.

³ Wo bara a to wo Marigi Alatala fe naxan birin nabaxi yi sie ra wo xa fe ra. Wo Marigi Alatala nan gere soxi wo be.»

⁴ «Wo a mato, n bara ke boxi so wo yi ra, Ala naxan panigexi wo bɔnsɔɛ be. Na boxi birin, sie gbeteɛ nu dennaxe, nun dennaxe suxu daaxi luxi, Yuruden nun Baa Xungbe longori sogegode, n bara na birin itaxun wo ma.

⁵ Wo Marigi Alatala e makuyama ne wo ra pon, a e faxa wo ya ra, wo fa e xa boxi tongo alo wo Marigi Alatala a masen wo be ki naxe.»

⁶ «Wo wo senbe so. Wo xa wo meeni seriyɛ birin nabatufe ma naxan seɓexi Tawureta Munsu kui. Wo naxa binya yirefanyi ma, wo naxa binya koola ma.

⁷ Wo naxa sunbu yi sie ra, naxee luxi wo ya ma. Wo naxa e xa alae maxandi, wo naxa wo kali e xili ra. Wo naxa e batu, wo naxa wo tuubi e be.

⁸ Kɔnɔ wo tan xa wo tagi ixiri wo Marigi Alatala xa fe ra, alo wo bara fa a raba ra ki naxe han to.»

⁹ «Alatala bara si gbangbalanyi senbɛmae halaki wo ya ra, keli na ma, han to, mixi keren mu noxi tide wo ya ra.

¹⁰ Wo ya ma, mixi keren nu mixi wulu nan kerima, barima wo Marigi Alatala nan nu gere soma wo be alo a laayidi wo be ki naxe.

¹¹ Wo xa wo jengi sa wo yete kan xon ma a fanyi ra, wo xa wo Marigi Alatala xanu.»

¹² «Kɔnɔ xa wo wo kobe ti wo Marigi Alatala ra, wo naxa bira si gbeteɛ foxo ra naxee luxi wo ya ma, wo naxa sunbu e ra, wo naxa e xa di ginɛ doxo,

¹³ wo xa a kolon wo Marigi Alatala mu fama yi sie ragide wo ya ra sɔnɔn. E findima wo be yeɛ nun gantanyi nan na, e findi luxusinyi ra wo fari, e findi tunbe ra wo ya kui, han wo birin ge halakide yi boxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.»

¹⁴ «A gbe mu luxi n xa faxa alo nimase birin naxee na dunipa bende fuɲi fari. Wo xa a kolon wo boɲe kui, wo nii birin na, wo Marigi Alatala laayidi yo naxan tongoxi wo be, na mu kanama. A xa laayidi birin bara kamali, keren mu kanaxi.

¹⁵ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala a xa laayidi fanyi rakamalixi ki naxe, a man fama a xa laayidi jaxankate daaxi rakamalide na ki ne, han a ge wo halakide yi boxi fanyi ma a dennaxe fixi wo ma.

¹⁶ Xa wo tondi yi saate rakamalide wo Marigi Alatala wo yamarixi naxan na, xa wo wo tuubi ala gbeteɛ be, wo naxa wo felen e be, Alatala xɔnɔma ne wo ma, wo fa halaki, a wo ralɔɛ yi boxi fanyi ma, a dennaxe fixi wo ma.»

24

Malanyi dɔnxɔɛ Sikemi

¹ Yosuwe naxa Isirayila bɔnsɔɛ birin malan Sikemi, a fa Isirayila forie, a mangleɛ, a kiitisae, nun a soori mangleɛ maxili, e birin naxa sa e yete dentɛge Ala be.

² Yosuwe naxa a masen pama birin be, «Isirayila Marigi Alatala xui nan ya, «Wo benba Tera nun a xa die Iburahima nun Naxori nu sabatixi kafi temui xonkuye xure kiri ma, e nu ala gbeteɛ nan batuma.

³ N naxa wo baba Iburahima tongo xure kiri ma, muxu naxa Kanaan boxi birin isa, n fa a bɔnsɔɛ iwuya. N naxa a xa di Isiyaga fi a ma,

⁴ n fa a niya Isiyaga xa a xa die Yaxuba nun Esayu bari. N naxa Seyiri geya boxi so Esayu yi ra, kono Yaxuba nun a xa die tan naxa goro Misira boxi ma.»

⁵ «N naxa Munsa nun Haruna xee Misira boxi ma, n fa naxankate wuyaxi doxo Misirakae ma e saabui ra. Na kui n naxa wo ramini Misira ra.

⁶ N to wo babae ramini, Misirakae naxa bira e foxo ra han Xulunyumi Baa de ra. E bakixi soori ragisee nun soe fari.

⁷ Wo babae to gbelegbele Alatala ra, a naxa dimi rasin e nun Misirakae tagi. Misirakae to bira wo babae foxo ra baa tagi, Alatala naxa baa radin e xun ma. Wo yae bara na birin to, a naxan nabaxi Misirakae ra. Na dangi xanbi, wo naxa temui xonkuye raba gbengberenyi ma.»

⁸ «N naxa wo xanin Amorikae xa boxi ma dennaxe na Yuruden kiri ma. E naxa wo gere, kono n naxa e sa wo belexe i, n e keru wo ya ra, wo fa e xa boxi masoto.

⁹ Siporo xa di Balaki, naxan findixi Mowaba mange ra, a fan naxa keli a xa Isirayila gere. A naxa Beyori xa di xeme Balami xili, alako a xa wo danka,

¹⁰ kono n to mu wa n tuli matife na danke ra, Balami xa woyenyi naxa mafindi, a fa duba wo be. Na kui n naxa wo ba a belexe i.»

¹¹ «Wo to Yuruden igiri, wo naxa Yeriko li. Yerikokae naxa wo gere, alo Amorikae, Perisikae, Kanaankae, Xitikae, Girigasakae, Hiwikae, nun Yebusukae fan nabaxi ki naxe, kono n naxa e birin sa wo belexe i.

¹² N fa puri nde radin Amori mange firinyie ma wo ya ra. A naxa e keru, kono na mu findi wo yete xa santidegema nun wo xa xali ra.

¹³ N boxi nan fixi wo ma wo mu naxee rawalixi. N taae nan fixi wo ma, wo mu naxee tixi. N weni bilie nun oliwi bilie nan fixi wo ma, wo mu naxee sixi. Wo na balofe nee nan xun na yi ki.»

¹⁴ «Yakosi wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo xa a rabatu panige fanyi nun tinxinyi ra. Wo xa gbilen na alae foxo ra wo babae naxee batuxi xure kiri ma nun Misira boxi ma. Wo xa Alatala batu!

¹⁵ Xa wo mu tinma na ra, wo xa nate tongo wo alae naxee batuma, alo Amorikae xa alae e naxee batuma yi boxi ma, xa na mu alae wo babae nu naxee batuma xure kiri ma. Kono wo xa a kolon a n tan nun n ma denbaya, muxu Alatala nan batuma.»

¹⁶ Nama naxa a yaabi yi woyenyie ra, «Na xaxili makuya muxu ra gbilenfe ra Alatala foxo ra, muxu mu noma birade ala gbete foxo ra,

¹⁷ barima Alatala nan na won Marigi Ala ra. A tan nan muxu ramini Misira boxi ra, konyiya kui, muxu tan nun muxu babae. A gere so ne muxu be muxu ya xori yi kaabanako belebele ra. A naxa muxu kanta muxu xa jere birin kui, nun pamae tagi muxu dangixi naxee birin na.

¹⁸ Alatala bara pama birin keru muxu ya ra, a nun Amorikae naxee sabatixi yi boxi ma. Muxu tan fan Alatala nan batuma, barima a tan nan na muxu Marigi Alatala ra.»

¹⁹ Yosuwe naxa a fala pama be, «Wo mu noma Alatala batude, barima Alatala seniyen, Ala toonexi na a ra. A mu dipema wo xa matandi nun wo xa yunubi ma.

²⁰ Xa wo Alatala finsiriwali birafe ala gbete foxo ra, a gbilenma ne a xa fe fanyie foxo ra a nu naxee rabama wo be, a fa gbaloe ramini wo ma, han a wo rapon.»

²¹ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Ade, muxu Alatala nan batuma.»

²² Yosuwe naxa a fala pama be, «Wo bara findi wo yete kan ma seedee ra. Wo tan nan yete yati Alatala sugandixi alako wo xa a batu.» E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara findi seedee ra.»

²³ Yosuwe man naxa a fala e be, «Yakosi wo xa gbilen ala gbetee foxo ra, naxee na wo tagi. Wo xa wo xaxili ti Alatala ra, Isirayila Marigi Ala.»

²⁴ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Muxu muxu Marigi Alatala nan batuma, muxu a xui rabatu.»

²⁵ Na loxo, Yosuwe nun pama naxa saata. A naxa seriye nun yaamarie so pama yi ra Sikemi.

²⁶ Yosuwe naxa yi fe birin sebe Ala xa Seriye Kitaabui kui. A naxa geme belebele tongo, a naxa a ti wuri tofanyi bun ma naxan nu na Alatala xa horomolingira yire.

²⁷ Yosuwe fa a fala pama be, «Wo bara yi geme to? A findima won be seede nan na, barima a bara woyenyi birin me, Alatala naxan masenxi won be. A findima seede nan na won be, alako wo naxa wo kobe so wo Marigi Alatala ra.»

²⁸ Na kui Yosuwe naxa pama lu, e birin naxa siga e xa boxi ma dennaxe findi e ke ra.

Yosuwe xa saya

²⁹ Yi fe to dangi, Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya je keme je fu ma.

³⁰ A naxa ragata boxi ma a ke naxan na, Timina Sera, Eframi geyae biri ra, Gaasi geya koola biri ra.

³¹ Isirayila Alatala batu ne Yosuwe xa simaya birin kui, a nun forie xa simaya birin kui, Yosuwe singe faxe naxee be, naxee nu fe birin kolon Alatala naxan naba Isirayilakae be.

³² Isirayilakae Yusufu xori naxee xanin e xun ma keli Misira, e sa e ragata Sikemi boxi nan ma, Yaxuba boxi naxan sara Xamori xa die ma, Sikemi baba ma, mennikae xa kobiri kole keme ra. Na bara findi Yusufu xa die ke ra.

³³ Haruna xa di Eleyasari fan naxa faxe. E naxa a ragata a xa di Finexasi xa geya fari, dennaxe nu bara findi a ke ra Eframi bonsoe xa boxi ma geya longori.

Ala xa Masenyi Kiitisae be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa to Isirayila jama ramini Misira boxi ra, Annabi Yosuwe naxa e xanin Kanaan. Alatala nu bara saate tongo Annabi Iburahima be, a Isirayila bonsœe fama na boxi sotode, a findi e gbe ra. Na birin naxa raba alo Ala a masen ki naxe, Annabi Yosuwe fa laaxira. Na taruxui birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be.»

Na dangi xanbi, Isirayila die naxa sabati Kanaan boxi ma, Ala dennaxe fi e ma. Kono e nu bara mixi naxee keru naa, nee man naxa Isirayila gere folo. Alatala yati naxa a lu e xa na raba, barima Isirayila nu na gbilenfe Ala xui foxo ra. Na toore to Isirayila li, e naxa ratu Alatala xa seriye ma, e fa bira a foxo ra alo a lan ki naxe. Na kui, Ala fan naxa e mali alako e xa no e yaxuie ra. A nu na rabama mixi seniye xie nan saabui ra naxee findi Isirayila «kiitisae» ra. Na birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Kiitisae be.»

Na taruxui lonni xungbe masenma won be. Xa won gbilen Alatala foxo ra, a fe fanyi naxan fixi won ma, a nee bama ne won yi ra, won fa tooro a jaaxi ra. Kono Ala mu tinma won xa lu na toore mooli kui, barima a won xanuxi. Xa won bara won ma yunubi kolon, won fa na masen Ala be, won a mayandi a xa dije, a mu tondima. Ala boje fan, a senbe gbo. Xa a sa a li won bara toore soto won ma yunubi saabui ra, Ala wama won malife alako won xa gbilen a xa kira ma. Won Marigi mu tinma won xa loe, a fe birin nabama won be alako won xa lu seniye nyi kui seewe sotoma dennaxe.

Ala xa won mali won ma dunjeigiri kui. Amina.

Ala xa Masenyi Kiitisae be

Isirayila Kanaan boxi sotofe

¹ Yosuwe faxa xanbi, Isirayilakae naxa Alatala maxorin, «Nde singe kelima muxu ya ma tefe ra Kanaankae gere?»

² Alatala naxa e yaabi, «Yuda bonsœe nan tema. N bara boxi sa e sagoe.»

³ Yuda bonsœe naxa a fala e ngaxakerenyi Simeyonkae be, «Won birin xa siga e dennaxe soxi muxu yi ra, won xa sa Kanaankae gere. Na dangi xanbi, won birin nan sigama e dennaxe soxi wo tan fan yi ra.» Simeyon bonsœe naxa tin na ra.

⁴ Yudayakae to te, Alatala naxa Kanaankae nun Perisikae sa e sagoe. E naxa xeme wulu fu faxa Beseki.

⁵ Na kui e naxa Kanaankae nun Perisikae bonbo. E to Beseki mange li naa, e naxa na fan gere.

⁶ A naxa a gi, kono e naxa bira a foxo ra han e naxa a suxu, e fa a belexekurae nun a sankurae mabolon.

⁷ Adoni Beseki naxa a fala, «Temui dangixi, n tan bara mange tongo solofere suxu, n e belexekurae nun e sankurae bolon. E naxa e dege donse ra naxan nu birama n degede. Yakosi Ala na na sare ragbilenfe n ma.» E naxa a xanin Darisalamu, a naxa faxa menni.

⁸ Yuda bonsœe naxa Darisalamu gere. E to a suxu, e naxa mennikae onto santidegema ra, e taa gan.

⁹ Na dangi xanbi, e man naxa goro Kanaankae gere, naxee nu sabatixi Isirayila geyae fari, Negewi gbengberenyi nun Sefela boxi mabiri.

¹⁰ Yuda bonsœ naxa siga Kanaankae gere, naxee nu sabatixi Hebiron, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriya Ariba. E naxa Sesayi, Aximan, nun Talama bonbo.

¹¹ E naxa keli menni sigafe ra Debirikaere gere, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriya Sifa.

¹² Kalebi naxa a masen, «Mixi naxan Kiriya Sifa masotoma n be, n nan ma di gine Akasa fima ne na kanyi ma, a findi a xa gine ra.»

¹³ Kenasi xa di xeme Otiniyeli, Kalebi xunya nan na masoto. Kalebi fa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁴ Loxœ nde Akasa naxa a fala Otiniyeli be, a xa a bitanyi mayandi a xa xe nde fi a ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxorin, «I wama munse xon?»

¹⁵ A naxa a yaabi, «N wama ne i xa fe fanyi nde raba n be. I bara boxi nde so n yi ra yirefanyi ma. I xa ye dula nde fan fi n ma.» Kalebi naxa tin na ra, a fa ye dula nde fi a ma. Keren nu na fuge, boore nu na labe.

¹⁶ Annabi Munsa bitanyi Kenika xa die naxa keli Yeriko, taa naxan xili «Tugi taa,» e nun Yuda bonsœ. E naxa siga sabatide gbengberenyi Yudaya boxi ma, Negewi Aradi yirefanyi ma. E naxa sabati jama tagi.

¹⁷ Yudayakae nun e ngaxakerenyi Simeyonkae naxa siga Kanaankae gere, naxee nu sabatixi Sefati. E naxa na taa raton. Na nan a toxi a xili falama Horoma.

¹⁸ E man naxa Gasa, Asikalon, nun Ekiron masoto, a nun e xa boxie.

¹⁹ Alatala nun Yuda bonsœ nan nu a ra. E naxa Isirayila geyae masoto, konon e mu no mixie ra naxee nu sabatixi lanbanyi ma, barima soori ragisee wure daaxi nan nu na e yi ra.

²⁰ E naxa Hebiron so Kalebi yi ra, alo Annabi Munsa a fala ki naxe. Kalebi naxa Anaki xa di saxanyie kerin naa.

²¹ Bunyamin xa die mu no Yebusukae keride, naxee nu sabatixi Darisalamu. Han to Yebusukae sabatixi Darisalamu Bunyamin bonsœ ya ma.

²² Yusufu bonsœ naxa Beteli gere. E nun Alatala nan birin nu a ra.

²³ E naxa mixi xee Beteli, e xa menni mato. Yi taa xili nu falama ne singe ra nu Lusi.

²⁴ Na xœrae naxa xeme nde to, a na minife taa kui. E naxa a fala a be, «Taa sode masen muxu be. Muxu fan fe fanyi rabama ne i be na temui.»

²⁵ A to taa sode masen e be, e naxa mennikae faxe santidegema ra, konon e naxa yi xeme nun a xa denbaya lu na.

²⁶ Yi xeme naxa siga Xitikaere xa boxi ma, a naxa taa ti, a Lusi xili sa a xun. Han to na xili nan falama na xun.

²⁷ Konon Manasi bonsœ mu no Beti Saan, Taanaki, Doron, Yibelejami, Megido, nun e xa boxie masotode. Kanaankae mu tin kelide na boxi ma.

²⁸ Isirayila to senbe soto a fanyi ra, e naxa Kanaankae findi e xa konyie ra, konon e mu e kerin.

²⁹ Eframi bonsœ fan mu no Kanaankae keride naxee nu sabatixi Geseri. Kanaankae naxa lu naa Eframikaere ya ma.

³⁰ Sabulon bonsœ fan mu no Kanaankae keride naxee nu sabatixi Kitiron nun Nahaloli. Kanaankae naxa lu naa Sabulonkaere ya ma, konon Isirayilakae naxa e findi e xa konyie ra.

³¹ Aseri bõnsõe fan mu nõ Ako, Sidõn, Axalabi, Akisibu, Xeleba, Afeki, nun Rexobo masõtode.

³² Na nan a toxi Aserikae naxa sabati Kanaankae tagi na bõxi ma.

³³ Nafatali bõnsõe fan mu nõ Beti Semesi nun Beti Anati masõtode. Nafatalikae naxa sabati Kanaankae tagi na bõxi ma. Beti Semesikae nun Beti Anatikae naxa findi e xa konyie ra.

³⁴ Dana bõnsõe fan mu nõ Amorikae keride Isirayila geya bunyie. Na nan a toxi Danakae naxa sabati geyae fari.

³⁵ Amorikae naxa wa lufe Xerese geya, Ayalon, nun Saalabimi, kõno Yusufu bõnsõe naxa senbe soto, e Amorikae findi e xa konyie ra.

³⁶ Amorikae xa naaninyi nu folõxi Akarabimi, a siga han Sela.

2

Isirayila Alatala xa saate kanafe

¹ Alatala xa maleke naxa keli Giligali, a siga Bokin. A naxa a masen Isirayilakae be, «N bara wo tongo Misira, n fa wo xun ti bõxi ra, n dennaxe saate tongo marakali ra wo benbae be. N nu bara a fala, <N mu n ma saate kanama abadan.>

² A mu lan wo tan xa saate tongo yi bõxi mixie be. A nu lan ne wo xa e xa serexebadee rabira, kõno wo mu n ma yaamari suxu! Wo yi wali mooli rabaxi munfe ra?

³ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, n mu fama e keride wo ya ra. E fama lude wo seeti ma ne. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.»

⁴ Alatala xa maleke to ge yi woyenyi masende Isirayilakae be, e naxa wa e xui itexi ra.

⁵ E naxa Bokin xili fala yi yire xun, e fa serexee ba Alatala be.

Yosuwe xa faxe

⁶ Yosuwe to nama bepin, Isirayilakae naxa siga e xa bõxi masõtode naxan nu findixi e ke ra.

⁷ Nama naxa Alatala xa seriye suxu Yosuwe xa waxati kui, nun forie xa waxati kui, naxee xa simaya dangi Yosuwe ra, naxee nu bara Alatala xa kaabanakoe to, a naxee rabaxi Isirayila be.

⁸ Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya pe keme pe fu ma.

⁹ E naxa a ragata a xa bõxi ma naxan findi a ke ra, Timinati Xerese, Eframi geya yire, Gaasi geya koola biri.

¹⁰ Yosuwe xunlanmae birin to faxe, mixi gbetee naxa mini naxee mu Alatala kolon. E mu a kolon a nu bara naxan naba Isirayila be.

¹¹ Na temui Isirayilakae naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa tuubi Bali kuyee be.

¹² E naxa Alatala finsiriwali, e benbae Marigi Alatala, naxan e ramini Misira bõxi ma. E naxa bira ala gbetee foxo ra, e rabilinyi mixie nu ala naxee batufe, e nu fa e felen nee be. E naxa Alatala rapaaxu,

¹³ e a finsiriwali, e Bali kuyee nun Asitarate kuyee batu.

¹⁴ Alatala naxa xono Isirayila ma, a naxa e sa e wuru mixie belexe. A naxa e sara e yaxuie ma e rabilinyi. E mu fa nõ tide e yaxuie ya ra sonon.

¹⁵ E nu sigama gere sode dennaxe birin, Alatala nan nu e bõnboma, a nu fe naaxi doxo e ma, alo a nu bara a masen e be ki naxe marakali ra. E naxa tooro ki fanyi.

¹⁶ Alatala naxa kiitisae rakeli, e xa e ratanga e wuru mixie ma.

¹⁷ Kono Isirayilakae mu tin e tuli matide na kiitisae ra, barima e nu wama ala gbetee nan batufe, e xa e felen e be. E naxa gbilen e benbae xa kira foxo ra mafuren. E benbae nu bara bira Alatala xa seriye foxo ra, kono e tan mu tin na ra feo.

¹⁸ Alatala to nu kiitisamae rakelima, a naxa e mali e xa simaya birin kui alako Isirayilakae xa ratanga e yaxuie ma. Alatala nu kinikinima e ma e xa tooe birin kui.

¹⁹ Kono kiitisa to bara faxes, e man naxa bira ala gbetee foxo ra dangife e babae ra. E naxa e batu, e felen boxi ma e be. E mu sese ba e xa wali kobie ra, e boje xoxoxi tun.

²⁰ Na kui Alatala boje naxa te Isirayilakae xili ma, a fa a masen, «Yi pama bara e kobe ti n ma saate ra n naxan tongo e benbae be. E bara n xui matandi.

²¹ Na kui, n tan fan mu fama si keren keride e ya ra sonon, naxee nu na yi boxi ma Yosuwe faxes temui naxe.

²² N fama Isirayilakae matode xa e tinma, xa e mu tinma, birade Alatala xa kira foxo ra alo e benbae a raba ki naxe.»

²³ Alatala naxa yi sie lu naa, a mu naxee saxi Yosuwe sago. A mu gbata e keride sonon.

3

Ala Isirayilakae matofe

¹ Alatala naxa yi sie lu Kanaan boxi ma alako e xa Isirayilakae mato, naxee mu nu na gere singee kolon.

² Na rabaxi ne alako Isirayila lanfanmae xa na gere xa fe kolon, naxee mu nu a kolonxi nu.

³ Si naxee lu Kanaan boxi ma, nee nan yi ki: Filisitakae xa mange suuli, Kanaankae birin, Sidonkae, nun Hiwika naxee nu sabatixi Liban geyae fari, kelifa Bali Xerimon geya ma, a sa doko Xamata sode de ra.

⁴ Yi sie lu ne naa alako Alatala xa Isirayilakae mato, a xa a kolon xa e sa birama a xa seriye foxo ra, a naxan sebe e babae be Annabi Munsa saabui ra.

⁵ Isirayilakae naxa sabati Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Hiwika, nun Yebusukae tagi.

⁶ Isirayilakae naxa mennikae xa di ginnee doko, e fan naxa e xa di ginnee fi mennikae xa di xeme ma. Isirayilakae man naxa e xa alae batu. Kiitisa mixi fu nun firin

Otiniyeli, Isirayila kiitisa

⁷ Isirayilakae naxa fe paaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa neemu Alatala ma, e Marigi Ala, e fa Bali kuyee nun Aseri wuri masolixi batu.

⁸ Alatala naxa xono Isirayila ma, a fa e sa Kusan Risatayimi sago, Mesopotamiya mange, Isirayilakae nu na naxan xa yaamari bun ma je solomasaxan.

⁹ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Kenasi xa di Otiniyeli, Kalebi xunya.

¹⁰ Alatala Xaxili naxa goro a ma. A naxa findi Isirayila kiitisa ra. A to siga gere sode, Alatala naxa Mesopotamiya mange, Kusan Risatayimi, sa a sago senbe ra.

11 Bɔxi naxa lu bɔɲesa kui ɲe tongo naani. Na temui Kenasi xa di Otiniyeli naxa faxa.

Exudu, Isirayila kiitisa

12 Isirayilakae man naxa fe ɲaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Na nan a toxi, Alatala naxa senbe so Mowaba mange Egilon yi ra Isirayila xili ma, naxan nu bara fe ɲaaxi raba Alatala ya i.

13 Egilon naxa Amonikae nun Amalekikae xili, e birin xa Isirayila gere. Na kui e naxa Tugi taa masoto.

14 Isirayilakae naxa lu Mowaba mange Egilon xa yaamari bun ma ɲe fu nun solomasaxan.

15 Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Gera Bunyaminka xa di Exudu, naxan nu walima a koola belexe ra. Isirayilakae naxa a xee, a xa duuti xanin Mowaba mange Egilon xon.

16 Exudu naxa santidegema de firin yailan, naxan xa kuye nongon ya keren lima, a fa a noxun a xa donma bun ma a yirefanyi tabe fari.

17 A naxa duuti fi Mowaba mange Egilon ma, naxan fate xungbo a gbe ra.

18 A to ge duuti fide, a naxa xeme ragbilen naxee nu bara na kote xanin.

19 Exudu to kuyee li naxee nu na Giligali, a naxa gbilen Egilon yire, a fa a fala, «Mange, n wama gundo nde falafe i be.» Mange naxa a fala booree be, «Wo wo magbilen sinden.» Naxee birin nu na a seeti ma, e naxa e magbilen.

20 Exudu naxa a maso Egilon na, naxan nu doxoxi a xa konkoe itexi xinbelixi kui, dennaxe nu yailanxi a keren peti be. Exudu naxa a fala a be, «Ala bara n xee, n xa yi masenyi fala i be.» Egilon naxa keli a xa doxose kui.

21 Na temui Exudu naxa a xa santidegema ba a tee i a koola belexe ra a yirefanyi seeti, a Egilon furi soxo a ra.

22 A kole nun a fe birin naxa so a furi, a mini a fari. Ture naxa raxi a xun ma, barima a bara santidegema lu naa.

23 Exudu to mini konkoe kui, a naxa naade balan a xun ma saabi ra.

24 Na dangi xanbi, mange xa konyie naxa fa. E naxa a to konkoe itexi naade balanxi. E nu fa a fala, «A na fe nde nan xun ma banxi xinbelixi kui.»

25 E naxa mame ti han, konɔ mange to mu nu konkoe itexi naade rabima, e naxa saabi tongo, e na rabi. E naxa e xa mange to bɔxi ma, a bara faxa.

26 E nu mame tife temui naxe, Exudu nu bara a gi. A naxa dangi kuyee yire ra, a sa a yete ratanga Seyira biri.

27 A fefe so, a naxa feri fe. Isirayilakae naxee nu na Eframi geyae fari, e naxa goro, e naxa ti a xanbi ra.

28 A naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra, barima Alatala bara wo yaxui Mowabakae sa wo sagoe.» E naxa bira a foxo ra, e siga, e sa ti Yuruden xure de Mowaba biri ra. E mu tin mixi gbete xa xure igiri menni.

29 Na waxati bun ma, e naxa Mowabaka xeme gbangbalanyi mixi wulu fu faxa. Mixi yo mu no a gide e ya ma.

30 Na loxo Isirayilakae naxa Mowabakae rayaagi. Bɔxi naxa lu bɔɲesa kui ɲe tongo solomasaxan.

Samagari, Isirayila kiitisa

³¹ Na to dangi, Anati xa di Samagari naxa findi kiitisa ra. A naxa Filisitaka xeme mixi keme senni faxa ninge rapere wuri ra. Na kui a fan naxa Isirayila ratanga.

4

Debora, Isirayila kiitisa

¹ Isirayilakae man naxa fe paaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Exudu nu bara faxa na temui.

² Alatala fan naxa e sa Yabini sagoe, Kanaan mange nde, naxan nu na Xasori. Sisera, a xa soorie xunyi, nu sabatixi Xaroseti Goyimi.

³ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, barima soori ragise wure daaxi keme solomanaani nan nu na Yabini yi ra. A naxa Isirayilakae tooo a paaxi ra ne moxonen bun ma.

⁴ Na waxati kui, Debora namijonme gine, Lapidoti xa gine, nan nu kiitisa ra Isirayila boxi ma.

⁵ A nu kiiti sama tugi bunyi ne, naxan xili «Debora xa tugi,» Raama nun Beteli tagi, Eframi geyae ma. Isirayilakae nu sigama a yire, a xa e xa kiiti sa.

⁶ Debora naxa Kedesika Abinowami xa di Baraki xili, naxan nu na Nafatali bonsoe xa boxi ma, a fa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi yaamari nan soxi i yi ra. I xa Nafatalikae nun Sabulonkae xeme wulu fu xanin Taboro geya fari.

⁷ N fama Sisera, Yabini xa soori mange, bendunde i ma Kison xure mabiri. N a xa soori birin nun e ragisee sama ne i sago.»

⁸ Baraki naxa a fala a be, «Xa won birin nan a ra, n sigama, konso xa won birin mu a ra, n mu sigama feo.»

⁹ Debora naxa a yaabi, «Na kui, won birin nan sigama, konso i mu fama matoxoe yo sotode na kui, barima Alatala fama Sisera sade gine nde nan sagoe.» Na temui, Debora nun Baraki naxa siga Kedesi.

¹⁰ Baraki naxa Nafatalikae nun Sabulonkae maxili Kedesi. Xeme mixi wulu fu naxa bira a foxo ra. Debora fan nu na e ya ma.

¹¹ Heberi Kenika nu bara gbilen a bonsoe foxo ra, naxan findi Xobabo xa die ra, Annabi Munsa bitanyi xemema. Heberi nu bara a xa kiri banxi ti Saananimi, wuri belebele nde bun, Kedesi fe ma.

¹² Mixi nde to a fala Sisera be, a Abinowami xa di Baraki bara te Taboro geya fari,

¹³ a naxa a xa soori birin nun a xa soori ragise keme solomanaani xun lan Kison xure, kelifa Xaroseti Goyimi.

¹⁴ Na temui Debora naxa a fala Baraki be, «Keli, to Alatala fama Sisera sade i sagoe. Alatala nan tima i ya ra.» Baraki naxa goro Taboro geya fari, xeme mixi wulu fu biraxi a foxo ra.

¹⁵ Alatala naxa Sisera nun a xa soori birin nagi Baraki xa santidegema xenenxi ya ra. Sisera naxa goro a xa soori ragise kui, a a gi a sanyi ra.

¹⁶ Baraki naxa Sisera xa geresoe keru han Xaroseti Goyimi, e xa soori ragisee kui. Baraki xa soorie naxa e birin faxa santidegema ra, mixi keru mu lu.

¹⁷ Sisera naxa a gi a sanyi ra, a sa a noxun Yayeli xa kiri banxi kui, Heberi Kenika xa gine. A na rabaxi ne barima lanyu nu na Xasori mange Yabini nun Heberi Kenika xabile tagi.

¹⁸ Yayeli naxa mini Sisera ya ra, a fa a fala a be, «N marigi, fa be, i noxun n xonyi, hali i mu gaaxu.» A naxa sa a noxun Yayeli xa kiri banxi kui sade dugi bun ma.

¹⁹ Sisera naxa a fala Yayeli be, «N bara i maxandi, n ki ye ra, n xa a min. Ye xoli na n ma.» Yayeli naxa xijne sase de rabi, a a so a yi. Sisera to a min, Yayeli naxa gbilen a makoto ra.

²⁰ A man naxa a fala Yayeli be, «Ti kiri banxi sode de ra. Xa mixi nde fa sa i maxorin a falafe ra, <Mixi nde mu soxi be?>, i xa na kanyi yaabi, <Ade.>»

²¹ Heberi xa gine Yayeli naxa kiri banxi mabanban wuri nde tongo, derema suxuxi a yi. Xi xoli nu bara ge Sisera node taganyi saabui ra. A naxa a makore Sisera ra doyin, a fa na wuri banban a gbegebe xonyi ma han a soti boxi. Sisera naxa faxa keren na.

²² Yayeli naxa mini Baraki ya ra, naxan nu na birafe Sisera foxo ra. A naxa a fala a be, «Fa be, i xeme naxan fenfe, n xa a masen i be.» Baraki naxa so Yayeli xonyi, a fa Sisera faxaxi to, wuri banbanxi a gbegebe xonyi.

²³ Na loxo Alatala naxa Kanaan boxi mange Yabini rayaagi Isirayilakae ya xori.

²⁴ Isirayilakae belexe sa Kanaan mange Yabini ma na ki ne a xuri xuri ra, han e naxa a faxa.

5

Debora xa beeti

¹ Na loxo, Abinowami xa di Baraki nun Debora naxa yi beeti ba:

² «Alatala tantu!

Isirayila senbemaie bara keli.

Nama fan bara tin na gere ra.

³ Mangee, mangedie, wo wo tuli mati a fanyi ra.

N tan beeti bama ne, n a bama Alatala nan be.

N xa Isirayila Marigi Alatala binya beeti ra.

⁴ Alatala, i to keli Seyiri, Edonkae xa boxi ma,

boxi naxa seren,

koore nuxui naxa tune ragoro.

⁵ Geyae naxa xoyo Alatala ya i,

yi Turusinina geya fan naxa seren Isirayila Marigi Alatala ya i.

⁶ Yayeli nun Anati xa di Samagari waxati,

mixi mu nu noma biyaaside mupetie xa fe ra.

⁷ Isirayilakae mu nu noma lude daaxae sonon,

e birin naxa keli naa,

han n tan Debora minixi temui naxe.

N bara findi Isirayila nga ra.

⁸ E nu bara ala neenee batu folo.

Gere nu bara fa han taa naadee ra,

sori makantase nun tanbe yo mu nu na Isirayilaka mixi wulu tongo naani yi ra.»

⁹ «Alatala tantu!

N bone na Isirayila mangee nun pama foxo ra,

naxee e yete janigexi.

¹⁰ Wo tan naxee tema sofale gine fiixee fari,

wo tan naxee doxoma dugi fanyi fari,

wo tan naxee j̄erema kira ra, wo wo mapoxun.

¹¹ Naxee ye bama kolonyi ra,
e Alatala tantuma a xa fe fanyie ma.
Alatala fe fanyi raba n̄e Isirayila b̄e,
a xa pama tixi taa sode d̄e ra temui naxe.»

¹² «Debora, xunu!
Xunu, i xa b̄eti ba.
Abinowami xa di Baraki, keli!
I xa yaxuie xanin.

¹³ Alatala naxa xunnakeli fi a xa pama fanyi ma,
a naxa n xun nakeli senbemaie tagi.

¹⁴ Efiramikae naxa fa,
naxee kelixi Amalekikae xa boxi ma,
Bunyaminkae naxa bira e foxo ra.
Makiri manḡee fan naxa goro,
a nun Sabulon yareratie.

¹⁵ Isakari manḡee naxa lu Debora s̄eti ma.
E naxa Baraki mali,
e goro geya bunyi,
kon̄o Rubenkae tan naxa woyen han.

¹⁶ Wo luxi wo xa xurusee tagi munfe ra,
wo nu fa wo tuli mati e wa xui ra?
Rubenkae tan fo woyenyi jontare.

¹⁷ Galadikae fan naxa lu Yuruden naakiri ma.
Danakae lu e xa kunkuie f̄e ma munfe ra?
Aserikae fan naxa lu wafu ra, baa d̄e.

¹⁸ Sabulonkae tan naxa ti fax̄e ya i.
Nafatalikae fan naxa suusa gere ra.»

¹⁹ «Manḡee naxa fa.
Kanaan manḡee naxa fa gere sode Taanaki, Megido xure d̄e ra,
kon̄o e mu harige nun gbeti yo soto na kui.

²⁰ Koore naxa gere so,
tunbuie naxa Sisera gere.

²¹ Kison xure fori naxa e xanin.
N b̄oj̄e xa senbe so,
n xa siga yare!

²² Na temui, soorie naxa e xa soe ragi.
E naxa e xulun, e gbataxi.

²³ Alatala xa maleke naxa a fala,
<Wo xa Merosi dank̄a.
Wo xa Merosikae birin dank̄a.
E mu nu biraxi Alatala foxo ra senbemaie tagi.»

²⁴ «Yayeli barakat̄e gin̄e nan a ra,
Heberi Kenika xa gin̄e.
Barakat̄e belebele nan a ra gin̄e tagi,
naxee sabatixi kiri banxi kui.

²⁵ Sisera to ye makula, a naxa xij̄e fi a ma.
A naxa xij̄e fanyi so a yi ra pooti tofanyi kui.

²⁶ Kiri banxi mabanban wuri suxuxi a yi,

derema fan na a yirefanyi belexe.

A naxa a banban Sisera xunyi,
a xunyi naxa boɔ.

²⁷ Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,

a saxi boxi, a naxa faxesa.

Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,

a saxi boxi, a naxa faxesa.»

²⁸ «Sisera nga tixi wunderi ra,

a a falama, «Munfe ra a ragise mu nu fa sinden?

Munfe ra a soori ragisee buxi fade?»

²⁹ A xa lonnilae naxa a yaabi yi woyenyi ra,

³⁰ «Temunde e mu na e harige see xa tongofe?

E mu na nee xa itaxunfe?

Gine keren soori keren,

xa na mu a ra soori keren, gine firin.

E e wasaso se mapingixie ra naxee nu rafan Sisera ma,

e e wasaso donma mapingi dinxie ra.

Donma mapingixi keren, donma dinxie firin,

xunnakeli kanyi xa na soto.»

³¹ Alatala, i yaxuie birin xa halaki na ki ne,

kono i xanuntenyie xa yanba alo soqe itexi.»

Na dangi xanbi, boxi naxa lu xaxilisa kui je tongo naani.

6

Gedeyon findife kiitisa ra

¹ Isirayilakae man naxa fe kobi raba Alatala ya i naxan mu rafan a ma.

A naxa e sa Madiyankae xa noe bun ma han je solofere.

² Madiyankae naxa fe xoxoxoe doxo Isirayila ma. Na nan a to, Isirayilakae naxa folee ge geya fari, e yete makantadee yailan gema longori ra.

³ Isirayilakae na xe sa temui naxe, Madiyankae, Amalekikae, nun bomsae gbete naxee kelima sogegorode, nee nu tema ne, e ti e kanke.

⁴ E nu lu e fe ma e xa Isirayilakae xa daxamui birin kana han Gasa. E mu nu sese luma Isirayila, hali boxi daxamuie, yexese, ningee, xa na mu a ra sofalee.

⁵ Na mixie nu tema temui naxe, nun e xa xurusee ra, kiri banxie, nun joxomee, e nu luma ne alo katoe gali naxan kasare rabama boxi ma.

⁶ Madiyankae to Isirayila findi setare boxi ra, Isirayilakae naxa Alatala maxandi.

⁷ E to Alatala makula Madiyankae xa fe ra,

⁸ Alatala naxa namijonme keren xee e ma. A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan yi ki, «N bara wo ramini Misira boxi ma, wo nu na konyiya kui dennaxe.

⁹ N bara wo ba Misirakae belexe, a nun wo yaxui birin. N bara e keri wo ya ra, n fa e xa boxi fi wo ma.

¹⁰ N bara a masen wo be, «N tan nan na Alatala ra, wo Marigi Ala. Wo naxa gaaxu Amorikae xa alae ya ra, wo sabatixi boxi naxee ma.» Kono wo mu biraxi n xui foxo ra.»

¹¹ Alatala xa maleke naxa so Ofara daaxa kui, a naxa doxo wuri bili bun ma, naxan tixi Yowasi xonyi, naxan nu na Abiyesa bomsae ya ma.

Yowasi xa di Gedeyon nu na mengi bonbofe yili kui weni bogi nu bunduma dennaxe, alako a xa a noxun Madiyankae ma.

¹² Alatala xa maleke naxa mini a ma, a fa a fala a be, «I tan geresoe fanyi, wo nun Alatala birin nan a ra.»

¹³ Gedeyon naxa a fala a be, «N Marigi, xa muxu nun Alatala birin nan a ra, yi fe xorochoe birin fa muxu lixi munfe ra? A xa kaabanakoe na minden? Muxu babae bara kaabanako nde madocho muxu be. E naxe, <Alatala nan muxu ramini Misira ra.> Yakosi Alatala bara won nabepin, a won sa Madiyankae sago.»

¹⁴ Alatala naxa a masen a be, «I senbe so. I fama ne Isirayila ratangade Madiyankae belexe. N tan xa mu i xexxi?»

¹⁵ A naxa a yaabi, «N Marigi, n tan noma Isirayila ratangade a yaxuie ma? N xabile xa setarepa dangi xabile birin gbe ra Manasi bonsoe ya ma. N baba xa di donxoe na n tan nan na.»

¹⁶ Alatala naxa a masen a be, «Kono won birin nan a ra. Na kui i fama Madiyankae birin bonbode alo i na mixi keren nan bonbofe.»

¹⁷ Gedeyon naxa a yaabi, «Xa i bara hinne n na, tonxuma nde masen n be, naxan a masenma i tan yati nan woyenxi n be.

¹⁸ Yandi, i naxa i makuya be ra, beemanu n xa fa n ma serexe ra i be.» Alatala naxa a fala, «N luma be han i fama temui naxe.»

¹⁹ Gedeyon naxa siga, a sa si yore keren faxa, a farin busali keren nafala taami lebinitare ra. A naxa sube sa debe kui, a naxa bore sa bore sase kui, a naxa e dentege Alatala be wuri bili bun ma.

²⁰ Alatala xa maleke naxa a masen a be, «Sube nun taami lebinitare tongo, i xa e sa yi geme fari, i bore sa a ma.» Gedeyon to ge na rabade,

²¹ Alatala xa maleke naxa a yisuxuwuri itala, a naxa a din sube nun taami lebinitare ra. Na kui te naxa dexe geme ma, a sube nun taami lebinitare birin gan. Na xanbi Alatala xa maleke naxa loe a ma.

²² Gedeyon to a to Alatala xa maleke yati nan a ra, a naxa a fala, «N Marigi Alatala! N bara Alatala xa maleke to, a tixi n ya i.»

²³ Alatala naxa a masen a be, «Hali i mu gaaxu, i mu faxama. I boje xa sa.»

²⁴ Gedeyon naxa serexebade yailan Alatala be menni, a fa a xili fala na xun, «Alatala xa bojesa.» Han to, menni na Ofara, Abiyesa xabile na dennaxe.

²⁵ Na loxoe koe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I baba xa tuura tongo, naxan bara je solofere soto. I xa i baba xa Bali kuye serexebade kana, a nun na Aseri wuri masolixi, naxan tixi a xun.

²⁶ Na dangi xanbi, i xa serexebade gbete yailan i Marigi Alatala be yi yire magaaxuxi fari. I xa na tuura ba serexe gan daaxi ra. Na Aseri wuri masolixi, i naxan kanama, na xa findi yege ra na serexe ganse ra.»

²⁷ Gedeyon naxa mixi fu tongo a xa konyie ya ma, a na birin naba, Alatala naxan masenxi a be. A na raba koe nan na, barima a nu gaaxuxi a baba xa mixie nun taakae ya ra.

²⁸ Taakae to keli subaxe ma, e naxa a to Bali kuye serexebade rabiraxi, Aseri wuri masolixi naxan nu tixi a xun ma, na fan nabiraxi. E man naxa tuura to naxan baxi serexe gan daaxi ra serexebade neene fari.

²⁹ E naxa e boore maxorin, «Nde yi rabaxi?» E to na fe fen, e fa a fala e boore be, «Yowasi xa di Gedeyon nan foxi a ra.»

³⁰ Na kui taakae naxa a fala Yowasi be, «I xa di ramini, a xa faxa, barima a bara Bali kuye serexebade kana, a man bara Aseri wuri masolixi rabira, naxan nu tixi a xun.»

³¹ Yowasi naxa mixie yaabi, naxee nu tixi a kanke, «Wo tan nan Bali xun mafalama? Wo tan nan a ratangama? Mixi yo naxan Bali xun mafala, na kanyi nan singe faxama beemanu kuye xa iba. Xa Ala nan na Bali ra, a tan xa a yete xun mafala, barima e a tan nan xa seɾexeɾade rabiraxi.»

³² Na loxoɛ, e naxa Yerubaali xili fala Gedeyon xun ma, e nu fa a fala, «Bali xa a yete xun mafala, barima a bara a xa seɾexeɾade rabira.»

³³ Madiyankae, Amalekikae, nun bonsoɛ gbeteɛ naxee keli sogetede, nee naxa e malan, e fa Yuruden igiri, e lu Yisireeli geya bunyi.

³⁴ Alatala Xaxili naxa lu Gedeyon be. A naxa feri fe, a xa Abiyeseri bonsoɛ maxili alako e birin xa bira a foxo ra.

³⁵ A naxa xerae xee Manasi boxi ma, nee fan xa bira a foxo ra. A man naxa xerae xee Aseri, Sabulon, nun Nafatali boxi ma, mennikae fan naxa kafu a ma.

³⁶ Gedeyon naxa a fala Alatala be, «Xa i wama Isirayila ratangafe n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe, i xa yi raba n be.

³⁷ N xa yexee kiri itala lonyi xun, a xa lu menni koe ra. Xa xini doxo yexee kiri nan kansan ma, boxi tan nabilinyi naxa xara, n fama a kolonde na temui ne, i tan nan Isirayila ratangama n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe.»

³⁸ A naxa na raba na ki. Na kuye iba, a naxa keli subaxe ma, a yexee kiri bundu alako a xa a kolon xa xini doxoxi kiri ma. Ye, pooti ya keren naxa mini na kui.

³⁹ Gedeyon man naxa a fala Ala be, «Hali i boɾe mu te n xili ma, n ma woyen donxoɛ nan yi ki. N man waxi seedeɾoxoya nan matofe yi kiri ra. Kiri kansan xa xara, xini xa boxi birin bunda.»

⁴⁰ Na koe ra, Ala naxa na raba na ki. Kiri kansan naxa xara, xini fa boxi birin bunda.

7

Madiyankae masotoɛ

¹ Yerubaali, naxan findi Gedeyon na, a nun pama naxan birin nu biraxi a foxo ra, e naxa keli subaxe ma, e sa kuru Xarodi dulonyi fe ma. Madiyankae nu malanxi koola biri More geya bunyi.

² Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa soorie bara gbo ye. Xa n bara Madiyankae sa e sagoe, Isirayilakae fama ne e yete wasude n na, e a fala, «Muxu tan nan muxu yete kan natangaxi.»

³ I xa pama yaamari, «Gaaxui bara naxee birin seren, e xa gbilen Galadi geya yire.» Xeme mixi wulu moxoɾen a nun firin naxa gbilen, kono xeme mixi wulu fu tan naxa lu naa.

⁴ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Han ya pama man gbo. Goro e ra xure biri, n fama e mayegetide menni ne. N na a fala i be naxan na, wo nun yi nan sigama, wo nun na kanyi xa siga. N na a fala xeme naxan birin na, e mu sigama, nee naxa bira i foxo ra.»

⁵ A naxa pama ragoro xure de ra. Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Naxee birin na ye kon e nenyi ra alo bare, i xa nee ti e xati ma. Naxee fan birin na e xinbi sin, e ye min, i xa nee fan ti e xati ma.»

⁶ Naxee birin ye ko e belexe kui, e naxa a min, e konti naxa siga xeme mixi keme saxan. Nama donxoɛ naxa e xinbi sin, e nu fa ye kon e nenyi ra.

⁷ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Yi xeme mixi keme saxan naxee ye koxi e belexe kui, n fama wo ratangade e tan nan saabui ra. N Madiyankae

sama ne i sago. Yi nana donxoe, kankan xa siga a xonyi.» E naxa fande tongo a nun feri naxee nu na pamae yi.

⁸ Gedeyon naxa e ragbilen e xonyi, na xeme mixi keme saxan gbansan naxa lu a yire. Madiyan xa soorie nu na a labe ra geya bunyi.

⁹ Na koe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa goro Madiyan soorie yire, barima n bara e sa i sago.

¹⁰ Xa gaaxui na i ma yi gere xa fe ra, wo nun i xa konyi Pura xa goro Madiyankae yire.

¹¹ I naxan mema naa, na fama i ralimaniyade. Goro e xa soorie yire sinden.» A tan nun a xa konyi Pura naxa goro, han soorie yonkinde fe ma.

¹² Madiyankae, Amalekikae, nun bonsoe gbete naxee keli sogetede, nu na geya bunyi. E wuya alo katoe. E xa joxome fan nu wuya alo meyeniyi naxan na baa de ra.

¹³ Gedeyon to naa li, xeme nde naxa a xa xiye fala a boore be. A naxa a masen, «N yi xiye nan saxi. N taami ganxi nan toxi a firifrima Madiyan soorie yonkinde. A naxa a bonbo kiri banxi nde ra, a a rabira.»

¹⁴ A boore naxa a yaabi, «A mu findixi sese ra fo Gedeyon xa santidegema, Yowasi xa di Isirayilaka. Ala bara Madiyankae nun e xa soorie sa a sago.»

¹⁵ Gedeyon to ge xiye xa fe tagi raba ramede, a naxa a felen boxi ma, a Ala tantu. Na xanbi, a naxa gbilen Isirayila soorie yire, a a fala e be, «Wo keli, barima Alatala bara Madiyan soorie sa won sago.»

¹⁶ A naxa yi xeme mixi keme saxan itaxun doxo saxan na. A fa feri nun feje lanmadie so e birin yi ra, te na fejee kui.

¹⁷ A naxa a fala e be, «Wo xa n mato, n na naxan naba, wo fan xa na raba. N nefe soorie yire li, n na naxan naba, wo fan xa na raba.

¹⁸ Muxu feri fema temui naxe, wo fan xa wo gbe fe soorie yonkinde rabilinyi. Wo xa a fala wo xui itexi ra, «Alatala nun Gedeyon be!»

¹⁹ Gedeyon nun a xa soori mixi keme saxan, naxa Madiyan soorie yire li, e e xa yire makantade masara koe tagi temui naxe. E naxa feri fe, e fejee iboo.

²⁰ Yi mixi kuru saxanyie naxa feri fe, e naxa fejee iboo, te suxuxi e koola belexee ra, feri suxuxi e yirefanyi belexee ra e naxan fema. E nu fa a fala e xui itexi ra, «Won xa gere so Alatala nun Gedeyon be.»

²¹ E birin naxa ti e tide, Madiyan soorie rabilinyi. Madiyankae naxa e gi, e siga sonxo ra.

²² Isirayila soori mixi keme saxanyie nu feri fe temui naxe, Alatala naxa a niya Madiyankae xa e boore faxesa santidegema ra. Soori donxoe naxa e gi han Beti Sita, Serera mabiri, han Abeli Mexola, Tabati mabiri.

²³ Isirayila xeme naxa e malan, Nafatalikae, Aserikae, nun Manasikae. E birin naxa Madiyankae keru.

²⁴ Gedeyon naxa xerae xee Efirami geyae yire, e xa a fala, «Wo goro Madiyankae ya ra, wo singe xa ti Yuruden xure igirima dennaxe han Beti Baara.» Na kui Efirami xeme naxa e malan, e siga Yuruden xure igirima dennaxe, han Beti Baara.

²⁵ E naxa Madiyankae xa mange firinyie suxu, Orebi nun Seebi. E naxa Orebi faxesa Orebi fanye yire, e naxa Seebi faxesa Seebi weni bogi bunduma dennaxe. E naxa Madiyankae keru, e fa Orebi nun Seebi xunyie ra Gedeyon xon Yuruden fe ma.

8

Madiyankae bɔnbɔfe

¹ Efirami xemee naxa a fala Gedeyon be, «I yi mooli rabaxi muxu ra munfe ra? I to siga Madiyankae gereɗe, munfe ra i mu muxu xili, won birin xa siga?» Sonxɔe belebele naxa bira a i e tagi.

² A naxa e yaabi, «Wo naxan nabaxi, na dangi n gbe rabaxi ra pon. Eframikae xa wali lanmadi tide gbo Abiyeseri bɔnsɔee xa wali xungbe be.

³ Alatala Madiyankae xa mangee Orebi nun Seebi saxi wo tan nan sago. N munse rabaxi naxan tide gbo na be?» A to ge woyende, e bɔɓe naxa goro.

⁴ Hali Gedeyon nun a xa soorie mixi keme saxanyie to nu taganxi, e Yuruden igiri ne Madiyankae kerife ra.

⁵ A naxa a fala Sukotikae be, «N bara wo maxandi, wo taami nde so n ma mixie yi ra, barima e bara tagan. N na Madiyankae xa mangee Seba nun Salamuna nan kerife.»

⁶ Sukoti mangee naxa Gedeyon yaabi, «Wo jan bara ge Seba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa soorie yi ra munfe ra?»

⁷ Gedeyon naxa a fala, «Alatala na Seba nun Salamuna sa n sago temui naxe, n fama wo fatee mabɔɔde gbengberen yire tunbee nan na.»

⁸ Gedeyon naxa keli menni, a siga Peniyeli. A naxa mennikae fan makula taami ra. Peniyelikae fan naxa a yaabi alo Sukoti mixie a yaabi ki naxe.

⁹ A naxa a fala nee fan be, «N na xunnakeli soto, n fama be wo xa taa tete birin nabirade.»

¹⁰ Seba nun Salamuna nu na Karakore, e nun e xa soori mixi wulu fu nun suuli jɔndon. E tan gbansan nan nu luxi. Soori mixi wulu keme mixi wulu moxɔɓen nu bara faxa santidegema ra bɔnsɔee ya ma naxee kelixi sogetede.

¹¹ Gedeyon naxa te kira xɔn ma Noba nun Yogbeha sogetede biri. A naxa soorie bɔnbɔ naa, naxee nu laxi a ra a gere mu e lima sonɔn.

¹² Madiyan mangee Seba nun Salamuna fan naxa e gi. Gedeyon naxa bira e foxo ra, han a e suxu, a fa e xa soorie birin nagi.

¹³ Yowasi xa di Gedeyon to fa kelifa gere sode Xereɗe geya fari,

¹⁴ A naxa Sukoti fonike nde suxu, a a karaxan a xa Sukoti mangee nun kuntigie xilie seɓe a be. Nee naxa lan mixi tongo solofere a nun solofere ma.

¹⁵ Gedeyon naxa siga Sukoti, a a fala e be, «Seba nun Salamuna nan yi ki, wo n konbi naxee xa fe ra. Wo naxa a fala, «Wo jan bara ge Seba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa soorie yi ra munfe ra?»»

¹⁶ Na kui a naxa taa kuntigie suxu, a e bɔnbɔ gbengberen yire tunbee ra.

¹⁷ A naxa Peniyeli tete fan nabira, a fa mennikae faxa.

¹⁸ Gedeyon naxa Seba nun Salamuna maxɔrin, «Wo mixi naxee faxa Taboro, e nu na di?» E naxa a yaabi, «E nu ne alo i tan. E birin nu luxi alo mangedie.»

¹⁹ Gedeyon naxa a fala e be, «N taarae nan nu na e ra, n nga xa die. N bara n kali Alatala jipe ra, xa wo mu e faxa nu, n fan mu wo faxama nu.»

²⁰ A naxa a fala Yeteri be, a xa di singe, «E faxa!» Kono Yeteri mu a xa santidegema ba a tee i, barima fonike nan nu a ra, a gaaxuxi.

²¹ Seba nun Salamuna naxa a fala Gedeyon be, «Xa xeme nan i ra, i tan yete yati xa muxu faxa.» Gedeyon naxa keli keren na, a e faxa. A naxa konmagoree ba e xa joxomee kon ma.

²² Isirayila xeme naxa a fala Gedeyon be, «I xa findi muxu xa mange ra, na dangi xanbi i xa di, nun na xa di. I bara muxu ratanga Madiyankae ma.»

²³ Gedeyon naxa a fala e be, «N tan nun n ma di, muxu mu findima wo xa mange ra. Alatala nan na wo xa mange ra.»

²⁴ Gedeyon man naxa woyen e be. A naxe, «Xa wo bara tin, a xoli n ma kankan xa xurunde keren so n yi ra, wo naxan sotoxi wo wasaso see ra gere kui.» Xurunde xema daaxi nu soxi Madiyankae belexee ra, barima e kelixi Sumayila bonsoe ne.

²⁵ E naxa a fala, «Muxu bara tin na ra.» E fa dugi itala, e birin fa e xa xurunde keren keren sa dugi kui e naxan soto wasaso see ra.

²⁶ Gedeyon xema naxan maxorin, a binye naxa siga han kilo maxoren, bafe xunmasee ra, tuli rasoe, donma gbeeli Madiyan mange daaxi, a nun joxome konmagore.

²⁷ Gedeyon naxa serexedube kuntigi donma yailan na xema ra, a a ti Ofara, a xa taa kui. A rajonyi, na naxa findi gantanyi ra Gedeyon nun a xa denbaya be, barima Isirayilakae birin naxa na findi e xa ala ra.

²⁸ Isirayilakae naxa Madiyan lu e xa noe bun ma, nee mu xunnakeli soto sonon. Boxi naxa lu bonesa kui je tongo naani Gedeyon xa simaya kui.

²⁹ Yowasi xa di Yerubaali naxa gbilen a xonyi.

³⁰ Gedeyon naxa di tongo solofere bari, barima gine gbegbe nan nu dotoxi a xon.

³¹ A xa konyi gine naxan nu na Sikemi, na fan naxa di xeme bari a be. A naxa Abimeleki xili fala a xun.

³² Yowasi xa di, Gedeyon naxa faxa simaya fanyi kui. E naxa a ragata Yowasi xa gaburi yire Ofara, Abiyesa bonsoe nu na dennaxe.

³³ Gedeyon to faxa, Isirayilakae man naxa Alatala bepin, e xa Bali kuyee batu. E naxa Bali Beriti findi e xa ala ra.

³⁴ Isirayilakae naxa nemu e Marigi Alatala ma, naxan e ratanga e yaxui birin belexe i, naxee nu e rabilinxi.

³⁵ E mu dugutegena rasiga Yerubaali xa denbaya ma fefe ma, hali a to nu bara fe fanyi gbegbe raba Isirayila be.

9

Abimeleki findife mange ra

¹ Yerubaali xa di Abimeleki naxa siga Sikemi a nga xunyie yire. A naxa yi masenyi ti a nga xabile be,

² «Katarabi Sikemi kuntigie birin ma, <Wo wama a xon ma Yerubaali xa di tongo solofere birin xa findi wo xa mangee ra, ka mixi keren gbansan xa findi wo xa mange ra? Wo xa wo ratu a ma, won findixi wuli keren fase keren nan na.»»

³ A nga xunyie naxa na masenyi birin tagi raba Sikemi kuntigie be. Kuntigie naxa tin birafe Abimeleki foxo ra, barima e ngaxakerenyi nan nu a ra.

⁴ E naxa gbeti kilo solomasaxan fi a ma, kelifa Bali Beriti xa salide kui. Abimeleki naxa kobiri so xeme rabepinxie nun kalabantee yi ra, alako e xa bira a foxo ra.

⁵ A naxa siga a baba xonyi Ofara, a a xunya birin faxa. Yerubaali xa di tongo solofere birin naxa faxa fanye keren fari, fo Yotami, Yerubaali xa di donxɔɛ, naxan nu bara a noxun e ma.

⁶ Sikemi kuntigie nun Beti Milo pama birin naxa e malan Sikemi, gɛmɛ belebele nun wuri tofanyi tixi dennaxe. E naxa Abimeleki findi mange ra menni.

⁷ Yotami to na fe mɛ, a naxa siga a sa ti Garisimi geya fari, a fa a fala a xui itexi ra, «Sikemi kuntigie, xa wo wama nɛ Ala xa a tuli mati wo ra, wo xa wo tuli mati n tan na.

⁸ Lɔxɔɛ nde, wuri bilie naxa a natɛ e xa mange keren sugandi. E naxa a fala oliwi bili bɛ, «Findi muxu xa mange ra.»

⁹ Kɔnɔ oliwi bili naxa e yaabi, «N tan mu gbilenma n ture raminife fɔxɔ ra, ture naxan findima binya se ra Ala nun mixie bɛ, alako n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»

¹⁰ «Wuri bilie naxa a fala xɔrɛ bili bɛ, «I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mange ra.»

¹¹ Kɔnɔ xɔrɛ bili naxa a fala e bɛ, «N tan mu gbilenma n bogi noxunmɛ fanyi raminife fɔxɔ ra, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»

¹² «Wuri bilie naxa a fala wɛni bili bɛ, «I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mange ra.»

¹³ Kɔnɔ wɛni bili naxa e yaabi, «N tan mu gbilenma n ma wɛni raminife fɔxɔ ra naxan Ala nun mixie raseɛwama, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»

¹⁴ «Na kui wuri bilie naxa a fala tunbe kungsi bɛ, «I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mange ra.»

¹⁵ Tunbe kungsi naxa wuri bilie yaabi, «Xa wo waxi janige fanyi nan nabafe n bɛ alako n xa findi wo xa mange ra, wo fa be, wo xa fa lu n niini bun ma. Xa na mu a ra, tɛ minima nɛ tunbe kungsi kui, a Liban wuri bili fanyi birin gan.»

¹⁶ Yotami man naxa a masen e bɛ, «Yakɔsi, wo tan Abimeleki findife mange ra, wo a rabaxi tinxinyi nan ma? Wo fe fanyi nan nabaxi Yerubaali nun a xa denbaya ra na ki? Wo a xa fe fanyi sare ragbilenxi a ma na ki nɛ?

¹⁷ N baba gere soxi nɛ wo tan bɛ, a a nii fi gere ma, a wo ratanga Madiyankae bɛlɛɛ i.

¹⁸ Kɔnɔ wo tan, wo bara keli n baba xa denbaya xili ma to lɔxɔɛ, wo bara a xa di xɛmɛ mixi tongo solofere faxa fanye keren fari, wo fa Abimeleki findi mange ra kuntigie xun ma Sikemi. Wo bara Gedeyon xa konyi gine xa di findi wo xa mange ra, barima wo ngaxakerenyi lanxi a tan nan ma.

¹⁹ Xa na birin kelixi janige fanyi nun tinxinyi nan ma Yerubaali nun a xa denbaya mabiri, awa wo tan nun Abimeleki xa rafan wo boore ma.

²⁰ Xa na mu a ra, tɛ xa mini Abimeleki, a xa Sikemi kuntigie nun Beti Milo mixie gan. Tɛ xa mini e fan ma, a xa Abimeleki gan!»

²¹ Yotami naxa keli naa, a sa a noxun Beeri, dennaxe makuya a taara Abimeleki ra.

²² Abimeleki naxa Isirayila yamari jɛ saxan bun ma.

²³ Na temui, Ala naxa xaxili kobi raso Abimeleki nun Sikemi kuntigie tagi. Sikemi kuntigie fa Abimeleki yanfa.

²⁴ Na kui e birin xa e xa fe jaaxi sare sɔtɔ. Abimeleki nu bara a ngaxakerenyie faxa, Yerubaali xa di tongo solofere. Sikemikae nu bara Abimeleki mali na faxe tife ra.

²⁵ Sikemi kuntigie naxa mixie ti yanfanteya ra Abimeleki xili ma geyae xun tagi, e nu mixie fetenken naxee nu dangima kira ra e yire. Abimeleki naxa na fe me.

²⁶ Λοxοε nde Ebedi xa di Gaali nun a xunyae naxa fa Sikemi. Taa kuntigie naxa lanlanteya sa a ma.

²⁷ E birin naxa siga weni bilie yire, e xa weni bogi ba. E naxa na bogie bundu, e fa xulunyi ti. E naxa so e xa ala batude kui, e naxa e dege, e e min, e fa Abimeleki danka.

²⁸ Ebedi xa di Gaali naxa a fala e be, «Won tan Sikemikae luxi Abimeleki xa noe bun ma munfe ra? Yerubaali xa di xa mu lanxi a ma? Abimeleki mu Sebulu xa findixi taa gomina ra? A lanma wo xa lu Hamori xa mixie tan xa yaamari bun ma, barima Hamori nan Sikemi benba ra. Won luxi Abimeleki xa mangeya bun ma munfe ra?

²⁹ Xa Sikemikae fa bira n tan foxo ra nu, n Abimeleki kerima ne keren na.» Na masenyi dangi xanbi, Gaali naxa a fala Abimeleki be, «I xa soorie ramini, won xa gere.»

³⁰ Sebulu, taa gomina to Ebedi xa di Gaali xa masenyi me, a boje naxa te.

³¹ A naxa xerae xee gundojoxoja ra Abimeleki xon, e xa a fala a be, «Ebedi xa di Gaali nun a xunyae bara fa Sikemi, e na taa mixie boje ratefe i xili ma.

³² Keli, i xa fa to koe ra, i tan nun jama naxan birin biraxi i foxo ra, wo xa taa melen.

³³ Subaxe, i xa keli, i fa taa suxu. Gaali nun a xa mixie na ti wo ya ra, wo xa wo senbe masen e be.»

³⁴ Abimeleki nun a xa soori xunde naani naxa keli koe ra, e sa Sikemi melen.

³⁵ Ebedi xa di Gaali to keli geesege, a sa ti taa sode de ra, Abimeleki nun a xa soorie naxa mini kene ma.

³⁶ Gaali to soorie to, a naxa a fala Sebulu be, «Nama nde nan na gorofe geya fari yi ki.» Sebulu naxa a yaabi, «I geya niini nan findixi mixie ra na ki.»

³⁷ Gaali man naxa a fala, «Nama yati nan na gorofe taa kui yi ki. Nama gbete fan na fafe sematoe xa wuri bili kira xon.»

³⁸ Sebulu naxa a yaabi, «I xa woyen xungbe na minden, i tan naxan nu a falama, «Sikemi luxi Abimeleki xa yaamari bun ma munfe ra?» I mu nu yi mixie konbi xe? Siga, i sa e gere.»

³⁹ Gaali naxa ti Sikemi kuntigie ya ra, e naxa Abimeleki gere.

⁴⁰ Mixi gbege naxa faxa taa sode de ra. Abimeleki naxa Gaali keri

⁴¹ han Aruma. Sebulu naxa Gaali ngaxakerenyie keri Sikemi kui, hali keren, a mu lu naa.

⁴² Na kuye iba, jama naxa siga daaxa. Abimeleki to na fe kolon,

⁴³ a naxa soorie tongo, a e itaxun xunde saxan na. E naxa e noxun daaxa han jama birin naxa mini, e fa keli e xili ma, e e bonbo.

⁴⁴ Abimeleki xa xunde naxa sa ti taa sode de ra. Boore xunde firinyi naxa sin na mixie ma, naxee nu na daaxa, e naxa e birin sonto.

⁴⁵ Abimeleki naxa gere so na taa ma yanyi birin, han a naxa no a ra, a mennikae birin faxa. A man naxa na taa rabira, a foxe sa na ma.

⁴⁶ Sikemikae naxee luxi, e to na fe me, e naxa so Eli Beriti kuye xa salide kui.

⁴⁷ E naxa sa a fala Abimeleki be, a Sikemi taa kuntigie bara malan salide kui.

⁴⁸ Na kui Abimeleki naxa te Salamon geya fari nun naxa naxan nu biraxi a ɸɔɔ ra. Abimeleki naxa beera suxu a belexe. A naxa wuri salonyi nde sege, a a sa a kon ma. Na xanbi, a naxa a fala naxa be naxan nu biraxi a ɸɔɔ ra, «Wo bara a to n naxan nabaxi? Wo fan xa na moɔli raba mafuren mafuren.»

⁴⁹ Nama birin naxa wuri salonyi keren keren sege, e fa bira Abimeleki ɸɔɔ ra. E naxa na wurie ti na salide sode de ra, e fa te so, e mixi birin gan. Sikemika wulu keren, ginɛe nun xemeɛ, naxa sonto na ki.

⁵⁰ Na dangi xanbi, Abimeleki naxa siga Tebeti, a xa mennikae gere. A to yonkinde yailan menni, a naxa no Tebeti ra.

⁵¹ Makantade itexi nde nu na taa tagi, xemeɛ nun ginɛe naxa sa e noxun menni, a nun taa kuntigie. E naxa na balan e xun ma, e tixi na fari.

⁵² Abimeleki to menni li, a naxa makore a naade ra alako a xa te sa na ma.

⁵³ Na nan lan gine nde naxa mengi din se gema daaxi sin Abimeleki xunyi, a xunyi naxa boɔ.

⁵⁴ Abimeleki naxa a fala a xa fonike be, naxan nu a xa geresose xaninma, a naxe, «I xa santidegema ba a tee i, i xa n nanon, alako mixi naxa a fala gine nan n faxaxi.» Na kui na fonike naxa a soxo santidegema ra, a a faxa.

⁵⁵ Isirayila xemeɛ to a to Abimeleki bara faxa, e birin naxa gbilen e xonyi.

⁵⁶ Na kui Ala Abimeleki xa wali kobi ragbilen ne a ma, a naxan naba a baba ra, a xunya tongo solofere faxafe ra.

⁵⁷ Ala na toore birin nagbilen ne Sikemikae ma e xa kobipa sare ra. Yerubaali xa di xeme Yotami xa danke naxa e birin nayarabi.

10

Isirayila kiitisa Tola

¹ Abimeleki to faxa, Puwa xa di Tola, Dodo xa mamadi, naxan fatanxi Isakari bonsoe ra, a naxa keli a xa Isirayila ratanga. A nu sabatixi Samiri ne, Eframi geyae fari.

² A naxa findi kiitisa ra Isirayila ne moxonen nun saxan. Na xanbi a naxa faxa, e sa a ragata Samiri.

Isirayila kiitisa Yayiri

³ Tola to dangi, Yayiri Galadika naxa keli, a findi Isirayila kiitisa ra ne moxonen nun firin.

⁴ Di tongo saxan nan nu na a be. E nu perema sofale tongo saxan nan fari, e nu taa tongo saxan yamarima Galadi boxi ma. Han to na taa xili falama Yayiri xa taa.

⁵ Yayiri naxa faxa, e sa a ragata Kamon.

Isirayila kiitisa Yefite

⁶ Isirayilakae man naxa fee raba naxan mu rafa Alatala ma. E naxa Bali nun Asitarate kuye batu, Aramikae xa alae, Sidonkai xa alae, Mowabakae xa alae, Amonikae xa alae, a nun Filisitakae xa alae. E naxa Alatala finsiriwali, e tondi tuubide a be.

⁷ Alatala bope naxa te Isirayila xili ma, a fa e sa Filisitakae nun Amonikae sagoe.

⁸ E naxa Isirayilakae tooro, e e naxankata na ne bun ma. E man naxa Isirayilakae naxankata naxee fan nu sabatixi Yuruden naakiri ma, Amonikae xa boxi ma, ne fu nun solomasaxan bun ma.

⁹ Amonikae naxa dangi Yuruden na, alako e xa sa Yudaya, Bunyamin, nun Efirami fan gere. Isirayila boŋe tɔɔɔ ne ki fanyi na waxati.

¹⁰ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, e nu fa a fala, «Muxu bara yunubi raba i ra, barima muxu bara gbilen muxu Marigi Ala ɔɔɔ ra, muxu man bara Bali kuyee batu.»

¹¹ Alatala naxa a masen Isirayilakae be, «Misirakae, Amorikae, Amonikae, Filisitakae,

¹² Sidonkae, Amalekikae, nun Mayonkae to wo tɔɔɔ, wo naxa n xili wo xui itexi ra. Na temui, n mu wo ba xe e sagoe?

¹³ Kɔɔ wo tan bara n finisiriwali, wo fa ala gbeteɛ batu. Na nan a toxi n mu wo ratangama sɔnɔn.

¹⁴ Wo sa sɔnxɔ wo xa alae ra, wo naxee sugandixi. E xa wo ratanga wo xa tɔɔɔe ma.»

¹⁵ Isirayilakae naxa a masen Alatala be, «Muxu bara yunubi raba. I xa i waxɔnfe raba muxu ra, kɔɔ yandi i xa muxu rakisi to.»

¹⁶ Na temui e naxa gbilen si gbeteɛ xa alae ɔɔɔ ra, e fa Alatala batu. Alatala nu bara kinikini e ma e xa tɔɔɔe kui.

¹⁷ Amonikae naxa e malan, e sa kuru Galadi. Isirayilakae fan naxa e malan, e sa kuru Misipa.

¹⁸ Galadi pama nun mangɛe nu fa a fala e boore be, «Xeɛe mundun fama yi gere ɔɔɔde Amonikae ma? Na kanyi nan findima Galadikae xa mangɛ ra.»

11

Isirayila kiitisa Yefite

¹ Yefite Galadika, gereso hagige nan nu na a ra. Langoe gine nde nun Galadi nan ma di nu a ra.

² Galadi xa gine naxa die bari a be. Na gine xa die naxa mɔ, e fa Yefite keri, e a fala a be, «I mu fama muxu baba ke sɔɔɔde, barima gine gbete nan ma di lanxi i ma.»

³ Yefite naxa keli, a makuya a taarae ra, a sa sabati Tobo boxi ma. Menni xeɛe rabɛpinxie naxa lu a fe ma, e xa bira a ɔɔɔ ra.

⁴ Na dangi xanbi, Amonikae to Isirayilakae gere,

⁵ Galadi forie naxa siga Yefite fende Tobo boxi ma.

⁶ E naxa a fala Yefite be, «Won xeɛ, i xa findi muxu xa yarerati ra alako won xa Amonikae gere.»

⁷ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Wo mu n xɔnxi xe? Wo mu n keri n baba xa banxi kui? Munfe ra wo n fenma yakɔsi wo xa tɔɔɔe kui?»

⁸ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Na fe yati nan a xeɛxi muxu faxi i yire yakɔsi, alako won birin xa siga, i xa Amonikae gere, i man xa findi Galadikae birin xa mangɛ ra.»

⁹ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Xa wo n nagbilen alako n xa Amonikae gere, xa a sa a li Alatala naxa e sa n sagoe, n tan yati nan findima wo xa mangɛ ra.»

¹⁰ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Alatala bara findi won seede ra, muxu fama i xa woyenyi rakamalide.»

¹¹ Yefite nun Galadi forie naxa siga, pama naxa a findi e xa mangɛe nun e xa sɔɔɔrie yarerati ra. Yefite naxa gbilen a xa masenyi birin ma Alatala ya i Misipa.

¹² Yefite naxa xεεrae xεε Amonikae xa mange xon, e xa a fala a be, «Munfe ra i faxi n gerede n ma boxi ma?»

¹³ Amonikae xa mange naxa Yefite xa xεεrae yaabi, «Isirayilakae to keli Misira, e naxa n ma boxi birin tongo folofe Arinon xure ma, sa dɔxo Yaboko xure ra, han Yuruden xure. I xa na ragbilen n ma lanyi kui.»

¹⁴ Yefite man naxa xεεrae xεε Amonikae xa mange xon.

¹⁵ E xa a fala a be, «Yefite woyen xui nan yi ki. Isirayilakae mu Mowaba boxi nun Amoni boxi yo tongoxi.

¹⁶ Isirayila pama to keli Misira boxi ma, e naxa e jεre gbengberenyi ma han Xulunyumi Baa, e fa so Kadesi.

¹⁷ Na temui Isirayila naxa xεεrae xεε Edon mange xon, e xa a fala a be, «A lu muxu xa dangi i xa boxi ma.» Kono Edon mange mu tin na ra fefe ma. E naxa xεεrae xεε Mowaba mange fan xon. A naxa tondi, Isirayilakae fa lu Kadesi.»

¹⁸ «Na dangi xanbi, e naxa Edon boxi nun Mowaba boxi mabilin gbengberenyi ma. E e jεre Mowaba boxi sogetede biri, han e Arinon xure igiri. Na kui e mu soxi Mowaba boxi ma, barima Arinon findixi Mowaba xa naaninyi nan na.

¹⁹ Na temui Isirayilakae naxa xεεrae xεε Sixon xon, Amorikae xa mange naxan nu na Xesibon. Isirayilakae naxa a fala a be, «A lu muxu xa mini i xa boxi ra, muxu xa siga muxu xa boxi ma Ala naxan sugandixi muxu be.»

²⁰ Kono Sixon mu tin Isirayilakae xa mini a xa boxi ra. A naxa a xa pama birin malan, e naxa kuru Yahasi, e Isirayila gere.

²¹ Isirayila Marigi Alatala naxa Sixon nun a xa pama sa Isirayila sagoe. Isirayilakae naxa no e ra, e fa sabati Amorikae xa boxi birin ma,

²² folofe Arinon xure ma, sa dɔxo Yaboko xure ra, folofe gbengberenyi ma, sa dɔxo Yuruden na.»

²³ «Isirayila Marigi Alatala bara Amorikae xa boxi fi muxu ma, i tan wama na boxi bafe muxu yi munfe ra?

²⁴ I xa ala Kemosi, a boxi naxan soxi i yi ra, i mu i wasasoma ne? Muxu fan, muxu Marigi Alatala boxi naxan birin soxi muxu yi ra, muxu na suxuma ne.

²⁵ I joxo a ma i senbe dangixi ne Balaki ra, Siporo xa di, Mowaba mange? Na tan mu tin Isirayila gere de fefe ma.

²⁶ Ne keme saxon nan yi ki, Isirayila sabatixi Xesibon nun a rabilinyie, Aroweri nun a rabilinyie, a nun taa birin naxee na Arinon xure de ra. Munfe ra wo mu e rasuxu na waxati bun ma?

²⁷ N tan mu haake yo rabaxi i ra. I tan nan fe jaaxi rabafe n na, gere tife n be. Alatala, kiitisa xungbe, a xa Isirayilakae nun Amonikae makiiti to loxoε.»

²⁸ Amonikae xa mange mu tin a tuli matide Yefite xa masenyi ra.

²⁹ Alatala Xaxili naxa goro Yefite ma. Yefite naxa Galadi nun Manasi igiri. A naxa dangi Misipa ra Galadi boxi ma. A naxa siga han Amonikae xa boxi ma.

³⁰ Yefite naxa laayidi tongo Alatala be, a a fala a be, «Xa i sa Amonikae birin sa n sagoe,

³¹ naxan singe na mini n ma banxi naade ra fafe n nalande, n ne gbilenma kelife ra Amonikae xa boxi ma seewe kui temui naxe, na kanyi bama seexe gan daaxi nan na Marigi Alatala be.»

³² Yefite naxa siga Amonikae xa boxi ma e gere de. Alatala naxa e sa a sago.

³³ A naxa e bɔnbɔ a xɔrɔxɔe ra folɔ Aroweri ma, sa dɔxɔ Miniti biri ra, taa mɔxɔnɛn, han Habila Keramimi. Amonikae naxa lu yaagi kui Isirayilakae ya i.

Yefite xa di gine

³⁴ Yefite naxa gbilen Misipa. A to a xɔnyi li, a xa di gine naxa mini a ralande. A nu fare boronma maxasee xui ra. A xa di kerenyi nan nu a ra, di xeme mu nu na, di gine gbete fan mu nu na a be.

³⁵ A fefe a xa di gine to, a naxa a xa donmae ibɔɔ, a a fala, «N ma di gine, i bara n naso tɔɔre xungbe kui, i bara a niya n xa sunnun a jaaxi ra. N bara laayidi tongo Alatala be, n mu noma gbilende na ma sɔnɔn.»

³⁶ A xa di gine naxa a fala a be, «N baba, i laayidi naxan tongo Alatala be, i xa na rakamali. I naxan fala Alatala be, i xa na raba n na, barima Alatala bara i gbexɔxɔ i yaxui Amonikae ma.»

³⁷ A man naxa a fala a baba be, «I xa fe keren naba n be. I xa mame ti kike firin alako n xa siga geyae fari, a nun n booree, muxu xa wa ti barima n mu fama dɔxɔde xeme xɔn.»

³⁸ A baba naxa a yaabi, «Siga.» A naxa a xa di gine mame kike firin. A nun a booree naxa siga wa tide geyae fari, barima a mu fama dɔxɔde xeme xɔn.

³⁹ Na kike firinyie rapɔnyi, a naxa gbilen a baba yire. A baba naxa a xa laayidi tongoxi rakamali. A xa di mu nu xeme fe kolonxi. Na nan a toxi Isirayilakae naxa yi naamunyi ramini:

⁴⁰ Ne birin Isirayila ginedimedie Yefite Galadika xa di gine xa kinikini rabama ne xi naani, alako e xa ratu a xa fe ma.

12

Eframikae nun Galadikae xa gere

¹ Eframami xeme naxa e malan, e Yuruden igiri. E to Sefon li, e naxa a fala Yefite be, «Munfe ra i sigaxi Amonikae gere, i mu muxu xili alako won birin xa siga? Muxu fama te nan sade i xa banxi ma, wo birin xa gan.»

² Yefite naxa e yaabi, «N tan nun n ma pama, nu na lantareya belebele nan kui yi ki, muxu nun Amonikae ra. N wo maxili temui naxe, wo mu tin fade n bade e sagoe.

³ N to a to wo mu fafe n natangade, n naxa te Amonikae gere, hali na to findi fe xɔrɔxɔe ra n be. Alatala naxa e sa n sago. Wo faxi n gere munfe ra?»

⁴ Yefite naxa Galadi xeme birin malan, e xa Eframikae gere. Galadi xeme naxa Eframikae bɔnbɔ, barima e nu bara a fala, «Wo tan Galadikae, wo wo gixi ne kelife Eframami, wo siga Manasi boxi ma.»

⁵ Na gere dangi xanbi, Galadikae naxa ti Yuruden xure igiride ra gbilenfe ra Eframami boxi ma. Eframika nde na wa gbilenfe a xɔnyi kelife gere yire, fo a xa a fala na Galadikae be, «N wama Yuruden igirife.» Galadikae na kanyi maxɔrinma ne, «Eframika nan na i ra?» A na e yaabi, «Ade,»

⁶ Galadikae man a falama a be, «Awa, a fala ba «Xiboleti.» Eframikae to mu fata na falade, e tan nu a falama ne, «Kiboleti.» Na kui Galadikae a kolonma na kanyi findixi Eframika nan na naxan wama a gife. E a kɔn naxabama keren na menni Yuruden xure igiride ra. Eframika mixi wulu tongo naani nun firin sɔnto na ki ne.

⁷ Yefite Galadika naxa findi Isirayila kiitisa ra je senni bun ma. A to faxa, a naxa ragata Galadi taee tagi.

Isirayila kiitisa Ibisani

⁸ Yefite dangi xanbi, Ibisani Beteleemuka naxa findi kiitisa ra Isirayila.

⁹ A naxa di xeme tongo saxan nun di gine tongo saxan bari. A naxa a xa di ginee fi bomsae gbete xemee ma. A man naxa gine tongo saxan fan fen bomsae gbete ra a xa di xemee be. A naxa findi Isirayila kiitisa ra je solofere bun ma.

¹⁰ Ibisani to faxa, a naxa ragata Beteleemu.

Isirayila kiitisa Elon

¹¹ Ibisani dangi xanbi, Elon Sabulonka naxa findi kiitisa ra Isirayila boxi ma je fu bun ma.

¹² A to faxa, a naxa ragata Ayalon, Sabulon boxi ma.

Isirayila kiitisa Abadon

¹³ Ibisani dangi xanbi, Hileli xa di Abadon Piratonka naxa findi kiitisa ra Isirayila.

¹⁴ A naxa di tongo naani nun mamadi tongo saxan soto, e te sofale tongo solofere fari. A naxa findi Isirayila kiitisa ra je solomasaxan bun ma.

¹⁵ Hileli xa di Abadon Piratonka to faxa, a naxa ragata Piraton Eframi boxi ma, Amalekikae xa geya fari.

13

Samison barife

¹ Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba Alatala ya i. Na nan a toxi Alatala naxa e lu Filisitakae sagoe je tongo naani bun ma.

² Dana bomsae mixi nde nu na Soraha naxan xili Manowa. Dibaritare nan nu a xa gine ra.

³ Alatala xa maleke naxa mini na gine ma, a fa a fala a be, «Hali dibaritare to i ra, i fama tegede, i fa di xeme bari.

⁴ I naxa sese min naxan noma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyeenxi,

⁵ barima i fama tegede, i di xeme bari. I naxa a xunyi bi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari. Na kui a xili «Ala xa Nasari.» A tan nan Isirayilakae rakisi foloma Filisitakae ma.»

⁶ Na gine naxa siga, a sa a fala a xa mori be, «Ala xa mixi nde bara fa n yire, a luxi n be ala Ala xa maleke. A magaaxu. N mu a maxorin a kelixi dennaxe, a fan mu a xili fala n be.

⁷ A naxa a masen n be, «I fama tegede, i fa di xeme bari. I naxa sese min naxan noma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyeenxi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari, han a laaxirama temui naxe. Ala xa Nasari na a ra.»

⁸ Manowa naxa Alatala maxandi yi ki, «N Marigi, i man xa i xa mixi xee muxu xon ma alako a xa muxu xaran na di xuru ki ra.»

⁹ Ala naxa Manowa xa dube suxu, a man naxa a xa maleke xee a xa gine xon ma. Manowa xa gine nu doxoxi xe ma a xa mori mu nu na naa.

¹⁰ A to a to, a naxa a gi keren na, a sa a fala a xa mori be, «Xeme naxan fa n yire, a man bara fa.»

¹¹ Manowa naxa keli, a bira a xa gine foxo ra. A to na xeme li, a naxa a maxorin, «I tan nan woyen n ma gine ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.»

¹² Manowa man naxa a maxorin, «I xa masenyi na kamali temui naxe, a lanma muxu xa na di xuru di?»

¹³ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «I xa gine xa a raba alo n a fala a be ki naxe.

¹⁴ A naxa weni sansi bogi yo don, a naxa weni nun a maniye min, a naxa donse seniyentare don. A xa na birin naba alo n a fala a be ki naxe.»

¹⁵ Manowa naxa a fala Alatala xa maleke be, «I xa lu be sinden, muxu xa si jin i be.»

¹⁶ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «Hali n lu be, n mu i xa donse donma, kono xa i wama serexe gan daaxi tan bafe Alatala be, na fan.» Manowa mu nu a kolon Alatala xa maleke nan a ra.

¹⁷ Manowa naxa a maxorin, «I xili di? Muxu xa na kolon alako muxu xa i matoxo i xa masenyi kamalima temui naxe.»

¹⁸ Alatala xa maleke naxa a maxorin, «I wama n xili kolonfe munfe ra? Gundo nan a ra.»

¹⁹ Manowa naxa na si nun farin nde ba serexe gan daaxi ra fanye nde fari Alatala be. Na temui kaabanako nde naxa raba e ya xori.

²⁰ Na te nu na tefe koore ma temui naxe, Alatala xa maleke fan naxa te koore ma na te kui. Manowa nun a xa gine to na to, e naxa e felen boxi ma.

²¹ Alatala xa maleke to siga, Manowa nun a xa gine mu nu a to sonon. E naxa a kolon Alatala xa maleke yati yati nan nu a ra.

²² Manowa naxa a fala a xa gine be, «Won fama faxade ya barima won bara Ala yati yati to.»

²³ A xa gine naxa a yaabi, «Xa Alatala wama won faxafe nu, a mu won ma serexe gan daaxi suxuma nu, a mu na kaabanako masenma won be nu.»

²⁴ Na dangi xanbi, Manowa xa gine naxa di bari. E naxa a xili fala Samison. A naxa mo Alatala xa barake kui.

²⁵ Alatala Xaxili naxa goro Samison ma a singe ra Maxane Dana, taa naxan na Soraha nun Esetayoli tagi.

14

Samison xa gine Filisitaka

¹ Loxoe nde Samison naxa siga Timina. Menni a naxa sungbutunyi Filisitaka nde to.

² A to gbilen a baba xonyi, a naxa a fala a baba nun a nga be, «N bara Filisitaka sungbutunyi nde to Timina. Wo xa na fen n be a xa findi n ma gine ra.»

³ A baba nun a nga naxa a fala a be, «Munfe ra i mu gine fen i ngaxakerenyie ya ma, xa na mu a ra won bonsoe ya ma? Na mu fisa Filisitaka nde be, na pama sunnatare?» Samison naxa a baba yaabi, «Na fen n be. A tan nan nafen n ma.»

⁴ A baba nun a nga mu nu a kolon na birin kelixi Alatala nan ma. A nu na gere fenfe Filisitakae ra, barima na waxati e nu na Isirayilakae yamarife.

⁵ Samison nun a baba nun a nga naxa goro Timina. E to weni bilie yire li, yete nde naxa mini Samison ma, a xa a faxa.

⁶ Alatala Xaxili naxa goro a ma alako a xa no yete iboode a belexe ra alo si yore, hali geresose yo to mu nu na a yi ra. A mu na fe fala a baba nun a nga be.

⁷ E naxa siga woyende na sungbutunyi ra, naxan bara rafan Samison ma ki fanyi.

⁸ Na biyaasi dangi xanbi, Samison naxa gbilen Timina na sungbutunyi yire, a xa a findi a xa gine ra. Beenun a xa a li, a naxa mini kira ra, alako a xa na yete binbinyi mato. A naxa kumi tee li naa, e ture na yete xorie longori ra.

⁹ A naxa nde tongo a belexe ra, a xa a kon kira xon ma. A to gbilen a bari mixie yire, a naxa nde fi nee fan ma. E naxa a kon, kon Samison mu a fala e be na kumi kelixi dennaxe.

¹⁰ Samison baba fan naxa goro na sungbutunyi xonyi. Na temui Samison naxa xulunyi ti naa, alo segetalae darixi a ra ki naxe.

¹¹ Na sungbutunyi xa mixie to Samison to, e naxa mixi tongo saxan xili naxan luma a seeti ma.

¹² Samison naxa a fala e be, «N xa taali nde sa wo bun ma. Xa wo no na tagi rabade n be beenu yi xulunyi xi solofere xa ba a ra, n donma nun dugi tongo saxan fima wo ma.

¹³ Kon xa wo mu no n ma taali tagi rabade n be, wo keren keren ma birin donma nun dugi tofanyi fima n tan nan ma.» E naxa a fala a be, «Awa yire, i xa taali fala. Muxu muxu tuli matixi i ra.»

¹⁴ Na kui a naxa taali nde fala e be, «Naxan se donma, a donse raminima. Se joxunme kelixi senbema nan ma.» E naxa na taali fen xi saxan bun ma, kon e mu no na kolonde.

¹⁵ A xi naani nde, e naxa a fala Samison xa gine be, «Woyen i xa mori be alako a xa na taali tagi raba muxu be, xa na mu a ra muxu fama i tan nun i baba xa denbaya gande. A mu lanma wo xa muxu xili be, wo xa fa muxu mupa.»

¹⁶ Samison xa gine naxa wa folo a xa mori ya i, a a fala a be, «N mu rafan i ma. I bara n xon, xa na mu a ra i na taali tagi rabama ne n be nu.» A naxa a yaabi, «N mu naxan fala n nga nun n baba be, n na falama i tan nan be?»

¹⁷ Na gine naxa wa Samison ya i xi solofere bun ma, na xulunyi temui. Xulunyi loxoe donxoe a naxa na taali tagi raba a xa gine be, barima a nu na a toorofo tun. Na temui na gine naxa na taali tagi raba a xa mixie be.

¹⁸ Beenun soqe dula temui xi solofere nde, taakae naxa Samison xa taali fasari a be yi maxorinyi ra, «Munse joxun kumi be, munse senbe gbo yete be?» Samison naxa e yaabi, «Xa wo mu n ma gine mafuruku nu, wo mu noma n ma taali kui kolonde feo.»

¹⁹ Na dangi xanbi, Alatala Xaxili naxa goro Samison ma. A naxa siga Asikalon, a xeme tongo saxan faxes, a e xa donmae nun dugie tongo, a nee fi mixie ma naxee nu bara na taali tagi raba a be. Na temui Samison naxa gbilen a baba xonyi, a xonoxi a jaaxi ra.

²⁰ Na kui Filisitakae naxa Samison xa gine fi xeme gbete ma, xulunyi binye fixi naxan ma.

¹ Xε xaba temui, Samison naxa si xanin a xa gine xon. A naxa a fala a bitanyi be, «A xoli n ma n tan nun n ma gine xa lu yire keren.» A bitanyi mu tin na ra,

² a fa a fala Samison be, «N joxo a ma i meexi a ra ne, na nan a ra, n bara a fi na xeme ma i xa xulunyi binye fi naxan ma. I xa a xunya dɔxo, na fan a be pon.»

³ Samison naxa a yaabi, «Yi biyaasi, xa n fe jaaxi raba wo tan Filisitakae ra, wo tan nan a niyaxi.»

⁴ A naxa siga, a xulumase keme saxon suxu. A naxa nee xuli xiri e boore ra firin firin na, a sexe maxiri e xulie ra.

⁵ A naxa sexe radexe naxan nu maxirixi e xulie ra, a e rabepin Filisitakae xa xee ma. Te naxa xee birin gan, sansi naxan nu kotoxi xee ma, a nun sansi naxan mu nu xabaxi sinden. Hali oliwi bili naxee nu na menni, e fan gan ne.

⁶ Filisitakae naxa e booree maxorin, «Nde yi wali rabaxi?» Mixi ndee naxa e yaabi, «Samison foxi nan a ra, barima a bitanyi Timinaka bara a xa gine fi xeme ma, a tan Samison xa xulunyi binye fi naxan ma.» Na kui Filisitakae naxa siga na gine nun a baba gande.

⁷ Samison naxa a fala e be, «Xa wo a raba na ki, n fan n gbepoxoma ne wo ma.»

⁸ A naxa e gere a jaaxi ra, a mixi gbegbe faxa. Na xanbi, a naxa siga, a lu fonme kui Etami geya mabiri.

⁹ Filisitakae naxa soorie xee Yudaya Lexi mabiri.

¹⁰ Yudayakae naxa e maxorin, «Wo faxi muxu gere munfe ra?» E naxa e yaabi, «Muxu faxi Samison nan suxude, muxu xa fe jaaxi raba a ra alo a a rabaxi muxu ra ki naxe.»

¹¹ Yudayakae xeme wulu saxon naxa siga Samison foxo ra Etami geya yire. E naxa a fala a be, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? I mu a kolon won na Filisitakae xa yaamari nan bun ma?» Samison naxa e yaabi, «N e xa fe jaaxi nan tun sare ragbilenxi e ma.»

¹² Yudayakae naxa a fala a be, «Muxu faxi be i xiride ne, muxu xa i so e yi ra.» Samison naxa a fala e be «Wo xa wo rakali xa wo tan mu fama n faxade.»

¹³ E naxa a fala a be, «Won bara lan na ma. Muxu mu i faxama. Muxu xa i xiri, muxu xa i so Filisitakae yi ra tun.» E naxa a xiri luuti neene firin na, e a xanin.

¹⁴ E to Lexi li, Filisitakae naxa sonxoe rate. Alatala Xaxili naxa goro Samison ma, a na luutie bolon alo gese ganxi bolonma ki naxe.

¹⁵ A naxa sofale banganyi xori nde tongo boxi ma, a Filisitakae mixi wulu keren faxa na ra.

¹⁶ Samison naxa a fala, «N bara sofale banganyi xori soto, sofale keren sofale gbegbe ya ma. N bara xeme wulu keren faxa sofale banganyi xori ra.»

¹⁷ A to ge na masenyi ra, a naxa na banganyi xori wole. Menni xili naxa sa Ramati Lexi, «Banganyi xori geya.»

¹⁸ Ye xoli xoxoxe naxa Samison suxu. A naxa Alatala maxandi, «I bara a niya n xa xutu soto yi mixie ma. N mali alako n naxa faxa ye xoli ma, yi mixi sunnataree naxa fa n xanin e xonyi.»

¹⁹ Ala naxa fanye iboo Lexi mabiri, ye naxa mini. Samison to ye min, a man naxa senbe soto, a bope naxa sa. E naxa na yire xili fala «Hakore dulonyi.» Han ya na dulonyi na Lexi mabiri.

²⁰ Samison naxa bu kiiti sa ra Isirayila jε mɔxɔɔn Filisitakae xa waxati.

16

Samison nun Dalila

¹ Lɔxɔɔe nde Samison naxa siga Gasa. A to langoe nde to naa, a naxa so a xonyi.

² Gasakae naxa a kolon Samison nu na na. E naxa mɛnni melen, alako kuye na iba e xa a faxa taa sode dε ra.

³ Kɔɛ tagi Samison naxa keli, a taa naade suxu, nun a gbakuxi wure naxee ra wurie ma, a na birin tala, a a dɔxɔ a tunki fari. A naxa a xanin geya fari naxan na Hebiron ya tagi.

⁴ Na dangi xanbi, Samison naxa gine nde kolon Soreki gulunba naxan xili Dalila. Samison naxa na gine xanu.

⁵ Filisitakae xa mangɛe naxa siga na gine xɔn, e a fala a bε, «I xa a kolon Samison sɛnbε kelixi dennaxe, alako muxu xa nɔ a ra. Xa i gε na kolonde, muxu a xirima nε, muxu keren keren ma fa kɔbiri kole wulu keren nun kɔbiri kole keme fi i ma.»

⁶ Na temui Dalila naxa a fala Samison bε, «Yandi, i xa i gundo fala n bε, i sɛnbε sɔtɔma ki naxe. Mixi nɔma munse rabade, e xa i xiri, e nɔ i ra?»

⁷ Samison naxa a yaabi, «Xa e n xirima luuti nεene ra, naxee mu nu xara sinden, n sɛnbε bama n yi, n luma nε alo xeme booree.»

⁸ Filisitakae naxa luuti nεene xaratare solofere xanin Dalila xɔn ma. A naxa Samison xiri e ra.

⁹ Filisitakae naxa a xa konkoe melen. Dalila naxa a xui ramini Samison ma, «Filisitakae bara fa i suxude.» Samison naxa na luutie bolon keren na, alo gese naxan ganxi. Na temui e mu nɔ a sɛnbε gundo kolonde.

¹⁰ Dalila naxa a fala Samison bε, «I wama n madaxufe nε. I bara wule fala n bε. Yakosi, yandi, i xa i gundo fala n bε. E nɔma i xiride munse ra?»

¹¹ Samison naxa a fala a bε, «Xa mixi n xirima luuti nεene ra, sese mu nu xiri naxee ra, n sɛnbε luma alo adamadi birin na ki naxe.»

¹² Dalila to ge a xiride luuti nεene ra, a naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Filisitakae nu bara a xa konkoe melen. Samison naxa luuti bolon a xirixi naxan na alo gese bolonma ki naxe.

¹³ Dalila naxa a fala Samison bε, «Han to i na n madaxufe, i wule nan tun falafe n bε. A fala n bε a lanma i xa xiri se naxan na.» Samison naxa a yaabi, «N xunxεe, naxan dɛnbɛxi solofere ra, xa i na birin dεge mabɔɔe dugi ra, wo naxa dugi sɔxɔ se fan sɔti n xunxεe kui, a sa sɔɔɔn bɔxi, n sɛnbε luma alo adamadi birin na ki naxe.»

¹⁴ Dalila to ge dugi sɔxɔ se sode a fanyi ra, a man naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison naxa xunu, a naxa dugi sɔxɔ se birin tala.

¹⁵ Dalila naxa a fala Samison bε, «I naxe a marafanyi na won tagi, kɔno n ma xanunteya mu na i bε. A sanya saxan nan ya i n madaxuma. Han to i tondixi i gundo falade n bε, i sɛnbε kelixi dennaxe ma.»

¹⁶ Lɔxɔɔe birin Dalila nu a tɔɔrɔma yi wɔyenyi mɔoli ra. A to dɔxɔ a ra,

¹⁷ Samison naxa a gundo fala a bε, a naxe, «Kafi n bari temui n xunyi mu bixi, barima e n fixi Ala nan ma, Ala xa Nasari nan n na. Xa n xunyi bi, n sɛnbε luma alo adamadi birin gbe na ki naxe.»

¹⁸ Dalila to a kolon Samison bara nondi yati yati fala a bε, a naxa Filisita mangɛe xili, a fa a fala e bε, «Wo man xa fa, barima yi biyaasi a bara a xa

gundo fala n be.» Filisita mange naxa siga a xonyi, e man kobiri xanin e saataxi naxan ma.

¹⁹ Dalila naxa Samison raxi, a saxi a sanyi ma. A naxa xeme nde xili, a naxa Samison xunxexe denbexi solofere maxaba. Na bara a niya Dalila xa no a ra. A senbe birin nu bara siga.

²⁰ Na temui Dalila naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison to xunu, a naxa a fala a yete be, «N man xa mini yi fe kui alo boore biyaasi.» A mu a kolon Alatala nu bara a rabejin.

²¹ Filisitakae naxa a suxu, e a yae soxo, e a xanin Gasa. Menni e naxa a xiri yolonxonyi yoxui daaxi ra geeli kui, a xa nu se binyee mayindigilin, naxan sansi xori luxutama.

Samison xa faxe

²² Na waxati a xunxexe, naxan nu bixi, na naxa mini folo.

²³ Loxoe nde Filisita mangee naxa e malan, e xa serexe xungbe ba e xa kuye Dagon be jexexinyi kui. E naxa a fala, «Won ma ala bara Samison sa won sagoe!»

²⁴ Nama to Dagon to, e naxa a matexo, e fa a fala, «Won ma ala bara won yaxui sa won sagoe, naxan bara won ma boxi kana, a man bara won ma mixie faxa.»

²⁵ Na seewe kui, e naxa a fala, «Won xa Samison xili, won xa a mayele.» E naxa fa a ra kelife geeli kui, e a xiri e xa salide sanyie ra. E naxa a findi mayele se ra.

²⁶ Samison naxa a fala a rapereba be, «A lu n belexe xa sa salide sanyie ma, n xa n kilon e ra.»

²⁷ Xeme nun gine gbegbe nu na salide kui. Filisita mangee fan nu na. Na birin findi mixi wulu saxan nan na, e birin nu fa Samison mayele.

²⁸ Samison naxa Alatala maxandi, «N Marigi Alatala, i xa ratu n ma. N bara i mayandi, Ala, senbe fi n ma alako n xa n gbepoxo Filisitakae ma n yae xa fe ra.»

²⁹ Samison naxa a kilon na salide sanyie ra, keren na a yirefanyi ma, keren na a koola ma.

³⁰ Samison naxa a fala, «N xa faxa n nun Filisitakae ra.» A naxa salide sanyie tutun a senbe birin na. Salide naxa bira Filisitakae nun mangee ma, naxee nu na salide kui. Filisitaka naxee faxa na fe kui, na konti dangi mixie ra Samison naxee faxa a xa dunjeigiri birin kui.

³¹ A xunxae nun a baba xa denbaya birin naxa goro naa a fure tongode. E naxa a ragata Soraha nun Esetayoli tagi, a baba Manowa xa gaburi kui. Samison nu bara Isirayila yamari ne moxonen beenu a xa faxa.

17

Ala maxandife Mike xa banxi kui

¹ Xeme nde nu na Efirami geyae fari naxan xili Mike.

² A naxa a fala a nga be, «I xa gbeti kilo fu nun keren a nun a tagi, naxan mujaxi i ma, a na n xonyi. N bara i xui me, i to nu na mujeti dankafe. N tan nan na tongoxi.» A nga naxa a fala, «Alatala xa n ma di baraka.»

³ A naxa yi gbeti kilo fu nun keren a nun kilo tagi so a nga yi ra. A nga fa a fala a be, «N tan yi gbeti fima Alatala nan ma. N a raxunuma ne, a xa findi kuye ra n ma di be. N fama yi gbeti ragbilende i ma na ki ne.»

⁴ A to gbeti so a nga yi ra, a nga naxa gbeti kilo firin nun a tagi so xabui yi ra. A naxa a raxunu, a a yailan kuye ra. E fa na ti Mike xa banxi kui.

⁵ Mike kuye batude nde soto na ki ne. A naxa serexedube xa dugi nun kuye gbete yailan. A naxa a xa di nde findi serexedube ra.

⁶ Na waxati kui, mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxonfe nan tun nabama.

⁷ Fonike nde nu na naxan kelixi Beteleemu Yudaya boxi ma. Lewi bonsoe nan nu a ra.

⁸ Yi xeme naxa keli Beteleemu Yudaya boxi ma, a xa yire gbete fen a sabatima dennaxe. A naxa jere han a Eframi geyae li, Mike xa banxi nu na dennaxe.

⁹ Mike naxa a maxorin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «Lewika nan n na. N kelixi Beteleemu Yudaya boxi nan ma. N na yire fenfe n sabatima dennaxe.»

¹⁰ Mike naxa a fala a be, «Won birin xa lu be. I xa findi n ma denbaya xa serexedube ra, n xaxili tima naxan na. N gbete kilo firin fima i ma je keren kui, a nun sosee nun donsee.» Na Lewi bonsoe mixi naxa tin na ra,

¹¹ a xa lu Mike yire. Mike naxa meeni a ma, a lu alo a xa di.

¹² Mike naxa a findi a xa serexedube ra, a fa lu a xa banxi kui.

¹³ Mike fa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala fa fe fanyi rabama ne n be, barima Lewi bonsoe mixi nan na n ma serexedube ra.»

18

Danakae sabatife Layisa

¹ Na waxati mange yo mu nu na Isirayila. Dana bonsoe fan nu na boxi fenfe e luma dennaxe, barima e mu nu ke sotoxi Isirayila bonsoe ya ma sinden.

² Danakae naxa xeme gbangbalanyi mixi suuli mayegeti e bonsoe ya ma, naxee nu na Soraha nun Esetayoli. E naxa e xee, e xa Isirayila boxi raben. E naxa a fala xerae be, «Wo siga na boxi rabende.» E naxa Mike xa banxi li Eframi geyae ma. E naxa xi naa.

³ E nu na menni temui naxe, e naxa na fonike Lewika xui rakorosi. E naxa a maxorin, «Nde faxi i ra be? I munse rabafe yi yire? I na be munfe ra?»

⁴ A naxa e yaabi, «Mike bara fe fanyi raba n be, a wali sare fima n ma, n xa findi a xa serexedube ra.»

⁵ E naxa a fala a be, «Ala maxorin muxu be alako muxu xa no a kolonde xa muxu xa biyaasi sooneyama ne.»

⁶ Na serexedube naxa e yaabi, «Wo siga bonesa kui, barima wo nun Alatala birin nan a ra.»

⁷ Yi xeme suulie naxa siga, e so Layisa. E naxa a to, mennikae sabatixi bonesa kui, alo Sidonkae darixi a ra ki naxe. Si gbete yo mu nu na naxan e tooroma, xa na mu a ra e yamarima. E nu bara makuya Sidonkae ra, e mu lanyi yo xiri e nun bonsoe gbete tagi.

⁸ Yi xeme mixi suuli to gbilen Soraha nun Esetayoli, e ngaxakerenyie naxa e maxorin, «Wo munse toxi naa?»

⁹ E naxa e yaabi, «Wo keli, won xee. Won xa sa mennikae gere, barima boxi fanyi na e yi ra. Won xa won xulun. Won xa siga naa keren na, won xa na boxi soto!»

¹⁰ Wo na so naa, wo a toma ne mennikae bonje saxi lepu. Boxi belebele na e yi ra, Ala bara na sa wo belexe. Yire nan a ra, sese mu na yi dunija bende fupi fari naxan mu na na.»

¹¹ Dana bonsoe soori mixi keme senni naxa keli Soraha nun Esetayoli, geresose na e yi ra.

¹² E naxa te, e sa kuru Kiriyati Yeyarimi Yudaya boxi ma. Na nan a toxi, han to yire naxan na Kiriyati Yeyarimi xanbi ra, na xili falama Maxane Dana.

¹³ E naxa keli menni, e siga Efirami geyae yire, han Mike xa banxi nu na dennaxe.

¹⁴ Na temui yi xeme mixi suuli naxee siga Layisa boxi rabende, nee naxa a fala e ngaxakerenyie be, «Wo a kolon yi banxie kui serexedube kuntigi donma na na, a nun kuye masolixi, nun kuye naxan nafalaxi yoxui ra. Wo xa na birin mato.»

¹⁵ E naxa so na fonike Lewika xonyi, naxan nu na Mike xa banxi kui. E naxa a xebu.

¹⁶ Dana bonsoe soori mixi keme senni nu tixi naade ra, geresose na e yi ra.

¹⁷ Yi xeme suuli naxee siga boxi rabende, nee naxa so banxi kui, e naxa kuye masolixi tongo, a nun serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye naxan nu raxunuxi. Serexedube nu tixi banxi sode de ra, a nun yi soori mixi keme senni, e xa geresose suxuxi e yi.

¹⁸ E to ge kuye masolixi tongode Mike xa banxi kui, a nun serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun kuye naxan nu raxunuxi, serexedube naxa a fala e be, «Wo na munse rabafe?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Dundu, i naxa sese fala. I xa bira muxu foxo ra tun. I xa findi muxu xa serexedube ra, muxu xaxili tima naxan na. A lanma i xa findi serexedube ra mixi keren ma denbaya be, ka Isirayila bonsoe nde be?»

²⁰ Serexedube naxa seewa na woyenyi ra. A naxa serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye masolixi tongo, a naxa bira e foxo ra.

²¹ E naxa ti kira xon ma, dimae, xurusee, nun kote na e ya ra.

²² E to makuya Mike xa banxi ra, Mike doxoobooree naxa e malan, e fa bira Dana xa die foxo ra.

²³ E naxa sonxo rate Dana xa die ma. Danakae naxa a fala Mike be, «Munse niyaxi? I wama gere sofe munfe ra?»

²⁴ A naxa e yaabi, «Wo bara n ma kuyee nun n ma serexedube xanin. Munse fa luma n yi? N wo gerema na nan ma.»

²⁵ Dana xa die naxa a fala a be, «I naxa sonxo muxu ra, xa na mu xeme ndee fama wo bonbode xone ra. Na kui i fama ne gande i tan nun i xa denbaya ra.»

²⁶ E to na fala, e naxa siga. Mike naxa a kolon e senbe gbo a be, na na a niya, a naxa gbilen a xonyi.

²⁷ E naxa Mike xa see nun a xa serexedube xanin Layisa. E naxa mennikae faxesantidegema ra, e na taa birin gan. Layisakae mu nu sese kolon barima e boje nu saxi, yaxui yo mu nu na e yi ra.

²⁸ Mixi yo mu no e ratangade, barima e nu makuya Sidon na, dari mu nu na e nun si gbete tagi. E nu na geya bunyi Beti Rexobo biri. Dana xa die naxa gbilen Layisa taa ti ra a firin nde, e sabati naa.

²⁹ E naxa e baba Isirayilaka Dana xili sa na taa xun, naxan singe nu xili Layisa.

³⁰ Dana xa die naxa Mike xa kuye ti naa. Gerisomi xa di Yonatan, Munsa xa mamadi, naxa findi Dana bonsoe xa serexedube ra, han e yaxuie e xanin pamane ma temui naxe.

³¹ E nu Mike xa kuye nan batuma, Ala xa banxi nu na Silo waxati naxan ma.

19

Fe jaaxi Bunyamin bɔxi ma

¹ Mange yo mu nu na Isirayila bɔxi ma na temui. Lewika nde, naxan nu na Eframi geyae yire, naxa konyi gine nde fen Beteleemu Yudaya bɔxi ma.

² Kɔnɔ na gine naxa yene raba, a keli a xa mɔri xun ma, a siga Beteleemu Yudaya bɔxi ma a baba xɔnyi. A to kike naani raba naa,

³ a xa mɔri naxa siga a yire alako e xa lan fe keren ma. A xa konyi fonike naxa a mati, e siga sofale firin fari. Na gine naxa a raso a baba xɔnyi. Na gine baba to na xeme to, a naxa a rasene seewe ra.

⁴ A bitanyi naxa a makankan, e fa lu a xɔnyi xi saxan. A naxa e yigiya a fanyi ra.

⁵ Xi naani nde, Lewika naxa kurun a xa kote yailan na, kɔnɔ a bitanyi naxa a fala a be, «I de iba taami ra sinden, wo fa siga.»

⁶ E naxa dɔxɔ, e naxa e dege yire keren. Na xanbi a bitanyi naxa a fala a be, «I xa xi be to kɔe ra. I xa tin na ra alako i bɔje xa rasan i ma.»

⁷ Na gine xa mɔri naxa keli, a xa siga, kɔnɔ a bitanyi naxa a karaxan a xa na kɔe radangi naa.

⁸ Xi suuli nde, a man naxa kurun, a xa siga. A bitanyi man naxa a fala a be, «N bara i mayandi, i xa i de iba sinden, i fa siga nunmare ra.» E man naxa e dege yire keren.

⁹ Na xeme to keli, a xa siga, a tan nun a xa gine, nun a xa fonike konyi, a bitanyi man naxa a mayandi, «I bara a to, kɔe na sofe. Wo xa xi be to, i bɔje xa rasan i ma. Tina wo xa kurun, wo xa siga wo xɔnyi.»

¹⁰ Na gine xa mɔri mu tin na ra. A naxa keli, a nun a xa gine naxa dɔxɔ sofale firinyie fari, e siga Yebusu biri ra, naxan findixi Darisalamu ra.

¹¹ E makɔrexi Yebusu ra temui naxe, nunmare nu bara so. Yi fonike konyi naxa a fala a marigi be, «Won xa ti be Yebusu taa kui, won xa xi be.»

¹² A marigi naxa a yaabi, «Won mu soma taa i si gbete sabatixi dennaxe. Won xa xi Isirayila taa nde ne Gibiya.»

¹³ A man naxa a fala a xa fonike konyi be, «Won xee, won xa so Gibiya, xa na mu Rama, won xa xi menni.»

¹⁴ E naxa jere han soge dula temui. E nu bara makore Gibiya ra, Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi ma.

¹⁵ E naxa so Gibiya, e xa xi naa. E naxa ti taa tagi, kɔnɔ mixi yo mu tin e yigiyade.

¹⁶ Fori nde, naxan keli Eframi geyae mabiri, kɔnɔ a nu sabatixi Gibiya ne, a naxa so taa kui nunmare, kelifa walide xe ma. Menni mixie tan Bunyamin xa die nan nu e ra.

¹⁷ Na fori to xɔjee to taa tagi, a naxa e maxɔrin, «Wo kelixi minden? Wo sigafe minden?»

¹⁸ E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Beteleemu Yudaya bɔxi nan ma, muxu na sigafe Eframi geyae ma, n sabatixi dennaxe. N kelixi Beteleemu Yudaya bɔxi nan ma, n na sigafe Alatala xa banxi, kɔnɔ n mu yigiya sɔtɔxi sinden.

¹⁹ Nooge nun burexe na muxu yi muxu xa sofale naxan donma. Taami nun weni fan na muxu yi muxu naxan donma, n tan, n ma gine, nun n ma fonike konyi. Sese mu luxi naxan mu na muxu yi ra.»

²⁰ Na fori naxa a fala a be, «Ala xa wo bɔje sa. N bara wo yigiya, wo mu luma taa tagi to kɔe ra.»

²¹ A naxa e xanin a xa banxi kui, a pooge so sofalee yi. Biyaasilae to e sanyie maxa, e naxa e dege, e naxa e min.

²² E to nu na e degefe, taa mixi rabɛɲinxie naxa fa, e naxa banxi bilin, e naade kɔnkɔn senbɛ ra. E nu fa a fala fori bɛ, banxi kanyi, «Xɛmɛ naxan soxi i xa banxi kui, a ramini alako muxu xa yɛnɛ raba a ra.»

²³ Banxi kanyi naxa mini, a a fala e bɛ, «Ade, n ngaxakerenyie, wo naxa yi fe ɲaaxi raba n ma xɔɲɛ ra. N bara wo mayandi. Yi xɛmɛ bara so n xɔɲi, wo naxa yi yunubi xɔnxi raba a ra.

²⁴ N ma di ginedimɛdi nan yi ki, a nun yi xɛmɛ xa gine, n xa nee ramini wo ma, wo xa wo waxɔnfe raba e ra. Kɔnɔ wo naxa na fe xɔnxi mɔoli raba yi xɛmɛ ra.»

²⁵ Yi xɛmɛ mu tin e tuli matide a ra. Na kui, xɛmɛ naxa a xa gine suxu, a a ramini e ma tande. E naxa a kolon gine ra, e fa a maxi na kɔɛ birin na han gɛɛsɛgɛ. Kuye to iba, e naxa a bɛɲin.

²⁶ Subaxe yi gine naxa fa, a bira banxi dɛ ra, a xa mɔri yigiyaxi dennaxe. A naxa lu naa han gɛɛsɛgɛ.

²⁷ Gɛɛsɛgɛ a xa mɔri naxa keli, a xa siga. A to naade rabi, a naxa a xa gine to banxi sode dɛ ra, a belexɛ saxi naade gonyi ma.

²⁸ A naxa a fala a xa gine bɛ, «Won xɛɛ,» kɔnɔ a mu a yaabi. A nu bara faxa. Na kui a naxa a sa a xa sofale fari, a siga a xɔɲi.

²⁹ A to so a xɔɲi, a naxa fine tongo, a naxa a xa gine ibolon a salonsee ma dɔxɔ fu nun firin. A naxa na xuntunyie rasanba Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie ma.

³⁰ Naxee birin na to, e naxa a fala, «Kafi Isirayilakae naxa keli Misira bɔxi ma, han to, yi fe ɲaaxi mɔoli mu nu raba sinden. Won xa lu yire keren, wo xa natɛ tongo yi xa fe ra.»

20

Isirayilakae nun Bunyamin bɔnsɔɛ gerefe

¹ Isirayilakae birin, fɔlɔ Dana ma, sa dɔxɔ Beriseeba nun Galadi ra, e naxa e malan Ala ya i Misipa.

² Isirayila bɔnsɔɛɛ kuntigi birin nu na Ala xa ɲama xa malanyi. Sɔɔri wulu kɛmɛ naani nu na, e birin fata santidegɛma ra.

³ Bunyaminkae naxa a kolon Isirayilakae nu malanxi Misipa.

Isirayilakae naxa a fala na Lewika bɛ a xa yi fe ɲaaxi dentɛgɛ sa e bɛ.

⁴ Na kui Lewika naxan ma gine faxaxi, a naxa a masen e bɛ, «Muxu nun n ma gine naxa Gibiya li Bunyamin bɔxi ma, muxu xa xi naa.

⁵ Gibiya xɛmɛ naxa keli n xili ma kɔɛ ra. E naxa banxi bilin n nu na dennaxe, e xa n faxa. E naxa e waxɔnfe raba n ma gine ra han na faxa.

⁶ N naxa a fure ibolon bolon, n naxa a xuntunyie rasanba Isirayila bɔnsɔɛ birin ma, e xa a kolon yi fe ɲaaxi naxan nabaxi Isirayila bɔxi ma.

⁷ Yakɔsi, Isirayilakae birin, wo xa wɔyɛn, wo xa kiiti sa.»

⁸ ɲama birin naxa lan a ma mixi yo naxa gbilen a xɔɲi,

⁹ fo e xa mixie sugandi sinden naxee tema Gibiya xili ma.

¹⁰ E naxa a fala, «Xɛmɛ fu yo xɛmɛ fu, won xa keren xɛɛ a xa donse fen sɔɔrie bɛ. Naxee luxi, e xa te Gibiya e xa wali ɲaaxi sare ragbilen mennikae ma, naxee bara fe xɔnxi raba Isirayila bɔxi ma.»

¹¹ Na kui Isirayila xɛmɛ birin naxa e malan na taa xili ma.

¹² Isirayila bɔnsɔɛ naxa xɛrae xɛɛ Bunyamin xabile birin ma, e xa e maxɔrin, «Yi fe jaaxi mɔoli dangixi wo tagi di?

¹³ Wo xa na Gibiyaka mixi jaaxie so muxu yi ra, muxu xa e faxa alako yi yunubi xa ba Isirayila ma.» Bunyaminkae naxa tondi e ngaxakerenyi Isirayilakae xui suxude.

¹⁴ E naxa keli e xa taɛe kui, e fan xa malan Gibiya Isirayilakae gereɗe.

¹⁵ Santidegema kanyie wulu mɔxɔɗen nun senni nu na Bunyaminkae ya ma, nun Gibiyaka mixi kɛmɛ solofere naxee sugandixi gere xili ma.

¹⁶ Soori yi matinxinxi kɛmɛ solofere nu na e ya ma, naxee fata gɛmɛ wolide laati ra e koɔla belexe ra. E fata se birin goɗode na ra.

¹⁷ Isirayilaka soorie santidegema kanyie nu lanxi xɛmɛ wulu kɛmɛ naani bafe Bunyaminkae ra.

¹⁸ E naxa te Beteli, e Ala maxɔrin, «Nde singe tema muxu ya ma a xa Bunyaminkae gere?» Alatala naxa e yaabi, «Yudayakae singe xa na gere folo.»

¹⁹ Geesege, Isirayilakae naxa kuru Gibiya xili ma.

²⁰ E naxa Bunyaminkae gere Gibiya ya tagi.

²¹ Bunyaminka naxee keli Gibiya, nee naxa Isirayilaka wulu mɔxɔɗen nun firin faxa.

²² Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa limaniya, e man naxa te Bunyaminkae xili ma, e nu na dennaxe na loxɔɛ singe.

²³ E man naxa te Beteli, e naxa wa han nunmare, e fa Alatala maxɔrin, «A lanma muxu man xa Bunyaminkae gere, muxu ngaxakerenyie?» Alatala naxa e yaabi, «Wo e gere.»

²⁴ Awa na xi firin nde, Isirayilakae man naxa te Bunyamin xa die xili ma.

²⁵ Na loxɔɛ Bunyaminka naxee keli Gibiya naxa Isirayila xɛmɛ wulu fu nun solomasaxan faxa santidegema ra.

²⁶ Na temui Isirayilakae birin naxa te Beteli, e naxa wa Alatala ya i. E naxa sunyi suxu han nunmare, e seɗexe gan daaxi nun xanunteya seɗexe ba Alatala be.

²⁷ E naxa Alatala xa marasi fen. Na waxati Ala xa saate kankira nu na Beteli.

²⁸ Finexasi, Eleyasari xa di, Haruna xa mamadi, nu a pengi saxi na birin xɔn ma. E naxa Ala maxɔrin, «A lanma muxu man xa te Bunyaminkae xili ma, muxu ngaxakerenyie, ka a lanma muxu xa gere lu naa?» Alatala naxa e yaabi, «Wo man xa gere so. Tina n e sama wo sagoe.»

²⁹ Na temui Isirayilakae naxa Gibiya melen.

³⁰ E to te Bunyaminkae xili ma Gibiya ya tagi e nu na dennaxe boore biyaasi,

³¹ Bunyamin xa die naxa mini e gereɗe. E naxa mixi tongo saxan faxa Beteli nun Gibiya kirae xɔn ma.

³² Bunyaminkae naxa a fala e booree be, «Won man na e bɔnbɔfe ne yi ki alo a singe,» koɗo Isirayilakae tan nu bara a fala e boore be, «Won xa won makuya taa ra, e xa bira won foxo ra kirae xɔn ma.»

³³ Isirayila xɛmɛɛ naxa e malan Bali Tamari. Naxee nu na Gibiya melenfe, nee fan naxa mini kɛne ma.

³⁴ Isirayila soori fanyie wulu fu naxa Gibiya gere a jaaxi ra. Bunyaminkae mu gexi a kolonde gbaloe nu bara e li.

³⁵ Alatala naxa Bunyamin bɔnsɔɛ bɔnbɔ Isirayila ya xori. Xeme santidegema kanyi wulu mɔxɔɔnɛn nun suuli, xeme keme naxa faxa na lɔxɔɛ.

³⁶ Bunyamin xa die naxa a kolon e mu geenixi yi biyaasi. Isirayilakae naxa a lu e xa gbilen Gibiya mabiri, barima e a kolon sɔɔri gbetɛɛ nu na e melenfe.

³⁷ Sɔɔri naxee nu Gibiya melenfe, nee naxa so taa kui keren na, e mixi birin faxa santidegema ra.

³⁸ E nu bara lan a ma e xa tɛ so taa ra, tuuri gbegbe xa te koore ma.

³⁹ Isirayilaka booree to na to, e naxa e mafindi Bunyaminkae xili ma. Bunyaminkae to bara mixi tongo saxon faxa, e naxa a fala e boore bɛ, «Won na e bɔnbɔfe nɛ yi ki alo a singe.»

⁴⁰ Kɔnɔ e to tuuri to te ra koore ma kelife e xa taa kui,

⁴¹ Bunyaminkae naxa gaaxu na gbaloe ya ra. Isirayilakae naxa e mafindi, e xa e gere.

⁴² Bunyaminkae naxa gbilen e fɔxɔ ra, e e gi gbengberen kira xɔn ma. Sɔɔri naxee nu na taa kui, nee mu tin e xa e ba e yi. E naxa bira e fɔxɔ ra, e e faxa, barima e nu bara makɔɛ e ra.

⁴³ Isirayilakae naxa e rabilin, e bira e fɔxɔ ra Gibiya fuge ra.

⁴⁴ Bunyamin sɔɔri fanyi wulu fu nun solomasaxan naxa faxa na gere kui.

⁴⁵ Xeme wulu suuli naxa faxa, naxee nu bara e gi gbengberen kira xɔn ma, sigafe ra Rimɔn geya mabiri. Xeme wulu firin naxa faxa, naxee nu bara e gi han Gidomi.

⁴⁶ Na lɔxɔɛ Bunyamin sɔɔri fanyi wulu mɔxɔɔnɛn nun suuli naxa faxa, e birin santidegema kanyi.

⁴⁷ Xeme keme senni, naxee nu bara e gi gbengberenyi Rimɔn geya mabiri, naxa lu menni kike naani.

⁴⁸ Isirayilakae naxa bira Bunyamin xa die fɔxɔ ra e xa taa birin kui. E naxa e faxa santidegema ra, xemee nun xurusee. E naxa tɛ fan so e xa taa birin na.

21

Bunyamin bɔnsɔɛ xa gine sɔtɔɛ

¹ Isirayila xemee nu bara e yetɛ rakali Misipa, a falafe ra, «Mixi yo naxa a xa di gine fi Bunyaminka nde ma.»

² Nama naxa siga Beteli, e naxa lu Ala ya i han nunmare. E naxa wa e xui itexi ra.

³ E nu fa a fala, «Isirayila Marigi Alatala bɔnsɔɛ nde baxi muxu ra munfe ra?»

⁴ Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e sɛrɛxɛbade yailan, e fa sɛrɛxɛ gan daaxi nun xanunteya sɛrɛxɛ ba Ala bɛ.

⁵ Isirayilakae naxa a maxɔrin, «Xabile mundun mu na won ya ma naxan mu faxi Alatala xa malanyi?» E nu bara e rakali mixi xili ma naxan mu fama Alatala xa malanyi Misipa. E nu bara a fala na kanyi xa faxa.

⁶ Isirayilakae naxa kinikini e ngaxakerenyi Bunyaminkae ma, e nu fa a fala, «To lɔxɔɛ bɔnsɔɛ keren bara ba Isirayila ra.

⁷ Won munse rabama e bɛ alako e xa ginee sɔtɔ, barima won tan bara won kali Alatala ra, won mu won ma di ginee fima e ma?»

⁸ Na kui, e naxa a fala, «Xabile nde na Isirayila bonsɔɔe ya ma naxan mu te Alatala yire Misipa?» E naxa a mato fa Yabesi Galadi mixi yo mu nu na e ya ma.

⁹ E to jama mato, e naxa a kolon Yabesi Galadi xabile mu nu na e ya ma.

¹⁰ Nama naxa sɔɔri wulu fu nun firin xɛɛ Yabesi Galadi e xa mixi birin, ginɛe nun dimɛdie, faxa santidɛgema ra.

¹¹ «Wo lan nɛ wo xa menni xɛmɛ birin faxa. Wo man xa ginɛe faxa naxee mu findixi ginɛdimɛdi ra.»

¹² E naxa ginɛdimɛdi kɛmɛ naani li Yabesi Galadi, naxee mu xɛmɛ fe kolon. E naxa e xanin Silo Kanaan bɔxi ma.

¹³ Nama birin naxa xɛɛrae xɛɛ Bunyamin xa die xɔn ma naxee nu na Rimɔn geya mabiri. E naxa lanyi wɔyenyi masen e bɛ.

¹⁴ Na tɛmɛi Bunyaminkae naxa gbilen Isirayila bɔxi ma. Isirayilakae naxa Yabesi Galadi ginɛe so e yi ra, kɔnɔ e birin mu ginɛ sɔtɔ.

¹⁵ Nama naxa kinikini e ma, barima Alatala nu bara a ragiri nde xa ba Isirayila bonsɔɔe ra.

¹⁶ Forie naxa a fala, «Won munse rabama e bɛ alako naxee mu ginɛ sɔtɔ, e fan xa ginɛ ndee dɔxɔ? Bunyaminka ginɛ birin bara faxa.

¹⁷ A lanma e xa kɛ tongoe sɔtɔ, alako bonsɔɔe nde naxa ba Isirayila ya ma.

¹⁸ Kɔnɔ won mu nɔma won ma die sode e yi ra, barima won bara won nakali, «Mixi naxan a xa di ginɛ fima Bunyaminka nde ma, na kanyi xa danka.»»

¹⁹ «Awa, won naxan nabama, na nan yi ki. Nɛ yo jɛ sali nde rabama Silo, Beteli kɔɔla ma, Beteli nun Sikemi kira fuge ra, Lebona yirefanyi ma.»

²⁰ E naxa a fala Bunyaminkae bɛ, «Wo siga, wo sa wo nɔxun weni bilie xɔɔra.

²¹ Silo ginɛe na mini fare boronde, wo xa mini weni bilie xɔɔra, wo xa Silo ginɛ ndee tongo wo yɛtɛ bɛ, wo man xa gbilen Bunyamin bɔxi ma.

²² Xa e baba, xa na mu a ra e taarae, fa wo kalamude muxu xɔn, muxu a falama nɛ e bɛ, «Wo xa diɲɛ e ma muxu xa fe ra, barima muxu mu ginɛ sɔtɔxi e xa sɔɔri birin bɛ. Wo tan xa mu wo xa die fixi e ma. Na kui wo mu na marakali kanaxi.»»

²³ Bunyamin xa die naxa na birin naba. E naxa ginɛ tongo e xa kɔnti ma ginɛe ya ma, naxee nu na fare boronfe. E naxa e xanin e xa bɔxi ma, e man naxa e xa taɛ ti, e sabati naa.

²⁴ Isirayilakae fan naxa gbilen e xɔnyi, e bonsɔɔe nun xabile nu na bɔxi naxan ma.

²⁵ Na waxati mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxɔnfe nan nabama.

Ruti xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi taruxui di nan na gine firin xa fe ra. Gine nde nun a xa mori nan keli e xonyi Isirayila boxi ma, e tunu Mowaba boxi ma. Menni, na xeme nun a xa di xeme firinyie naxa faxa. Na kaape gine nun a xa die xa ginee naxa lu naa e keren setareja kui. A rajonyi, na kaape gine naxa nate tongo a xa gbilen a xonyi. A xa mamadi Ruti naxa bira a foxo ra xanunteya xa fe ra. E to so Isirayila boxi ma e xa sunnunyi kui, Alatala naxa kaabanakoe nde raba naxan a masenma a tooomixie xanuma. A naxa meeni na gine firinyie ma a fanyi ra, alako e naxa lu setareja kui e kerenyi ma.

Yi taruxui noma limaniya fide to mixie ma, naxee noma a mapoxunde a Ala bara neemu e ma. Xa mixi bira Ala foxo ra, e a sago rabama, Ala mu neemuma e ma fefe ma. Toore nde noma e lide, kono Alatala noma na toore mafindi fe fanyi ra. Yi taruxui fole makinikini, kono a rajonyi a Ala senbe nun a xa xanunteya masenma won be. Ala xa won mali na kolonde won ma dunipeigiri kui. Amina.

Ruti xa Taruxui

Elimeleki xa denbaya tunufe Mowaba

¹ Alatala xa kiitisae xa waxati, kaame din ne Isirayila boxi ra. Xeme nde naxa keli Beteleemu, naxan nu na Yudaya boxi ma. A naxa tunu Mowaba boxi ma, a tan, a xa gine, nun a xa di firinyie.

² Na xeme xili Elimeleki, a xa gine Nowemi, a xa die, Maxalon nun Kiliyon. E fatan Efarata xabile nan ma. E naxa sa sabati Mowaba boxi ma.

³ Na temui Nowemi xa mori Elimeleki naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa, a nun a xa di firinyie.

⁴ Na di firinyie naxa Mowaba ginee doxo. Gine singe xili Oropa, a firin nde Ruti. E naxa lu menni han je fu.

⁵ Na xanbi Maxalon nun Kiliyon fan naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa a keren. Xeme mu na, di mu na.

⁶ Nowemi to a me a Alatala bara a xa jama mali baloe fe ra,

⁷ Nowemi nun a xa die xa gine firinyie naxa keli Mowaba boxi ma, e nu sabatixi dennaxe. E to kira li naxan sigama Yudaya boxi ma,

⁸ Nowemi naxa a fala a xa die xa ginee be, «Wo xa gbilen wo ngae xonyi. Alatala xa hinne wo ra, alu wo a rabaxi n tan nun n ma die be ki naxe.

⁹ Alatala xa xeme fi wo ma, wo sabatima naxan xon bopesa kui.» Nowemi naxa findigilin e ma, kinikini naxa e rawa.

¹⁰ E naxa a fala a be, «Ade, na mu lanma. Won birin xa siga i bonsoe yire.»

¹¹ Nowemi naxa e yaabi, «N ma mamadie, wo xa gbilen. Munfe ra wo wama birafe n foxo ra? N tan noma di gbete baride sonon wo doxoma naxee xon?

¹² N ma mamadie, fo wo xa gbilen wo xonyi. N bara fori. N mu noma xeme gbete sotode sonon. Hali n sa xeme gbete soto to, n fa di bari to koe ra,

¹³ wo noma na di memede han a mo wo fa doxo a xon ma? Wo noma na ra? N ma mamadie, wo mu noma na ra. Na xoxoxo. Wo noma tondide xeme gbetε be, han n ma die mo? Alatala naxan nagirixi n ma, a xoxoxo dangife wo xa toore ra. Alatala bara n tooro ki fanyi.»

¹⁴ Na kui Oropa nun Ruti man naxa wa folo. Oropa naxa findigilin Nowemi ma, a fa gbilen a xonyi, kono Ruti tan naxa kankan Nowemi ma.

¹⁵ Nowemi naxa a fala a be, «Ruti, Oropa bara gbilen a xa mixie xonyi. A bara gbilen a xa diine ma. I tan fan, i xa bira a foxo ra.»

¹⁶ Ruti naxe, «I naxa n karaxan n xa gbilen i foxo ra. I naxa n ker. I nu siga dede, n fan sigama menni ne. Won sabatima ne yire keren. I xa mixie findima n ma mixie nan na. I Marigi Ala findima n fan Marigi nan na.

¹⁷ N luma i seeti ma han i faxes, n fa ragata i xa gaburi seeti ma. Xa n i bepin, Alatala xa i haake mini n i. Saya gbansan xa won nafatan.»

¹⁸ Nowemi to a kolon, Ruti xa nate mu masarama, a naxa dundu.

¹⁹ E firin naxa ti kira xon ma han Beteleemu. E to so taa kui, nama naxa terenna e tofe ra. Ginεe nu fa maxorinyi ti, «Nowemi nan ya?»

²⁰ Nowemi nu fa e yaabi, «N mu xilima Nowemi sonon. Wo xa n xili Mara, barima Ala Senbema bara n ma dunipeigiri raxoxoxo n ma.» («Nowemi» wama a falafe ne «a joxun.» «Mara» wama a falafe ne «a xoxo.»)

²¹ «N siga sigama, n nun fe fanyi nan siga, kono Alatala bara n nagbilen n belexe igeli ra. Munfe ra wo n xilima Nowemi? Alatala Senbema bara ti n kanke, a bara jaxankate doxo n ma.»

²² Nowemi gbilen a xonyi na ki ne, a tan nun a xa di xa gine Ruti Mowabaka. E soxi Beteleemu funden maniyε xaba temui ne.

2

Boosu Ruti malife

¹ Senbema nde nu na Isirayila boxi ma, naxan xili Boosu. A fatan Elimeleki xabile nan na.

² Ruti Mowabaka naxa a fala Nowemi be, «N wama sigafe xe ma funden maniyε donxoe matongode. Temunde n xe kanyi nde toma naxan hinnema n na.» Nowemi naxe, «Awa n ma mamadi, i n lima be.»

³ Ruti naxa siga funden maniyε donxoe matongode xe walikεe xanbi ra. Alatala naxa a ragiri, a xa a xun ti Boosu, Elimeleki xabile mixi nde xa xe ra.

⁴ Na waxati Boosu nu baxi sode keli Beteleemu. A naxa a xa walikεe xεebu, «Wo nu wali, Alatala xa wo ratanga.» E naxa a ratin, «Amina, Alatala xa barake fi i fan ma.»

⁵ Boosu naxa maxorinyi ti walikεe xunyi ma, «Nde na na sungbutunyi ra?»

⁶ A naxa a yaabi, «Na sungbutunyi Mowabaka na a ra, naxan fa Nowemi matide keli Mowaba boxi ma.

⁷ A mayandi nan ti a xa funden maniyε donxoe matongo walikεe xanbi ra. Kafi a fa geεsege, han yakosi a na walife, fo a to a malabufe yi ki bage bun ma.»

⁸ Na temui Boosu naxa a fala Ruti be, «N ma di, i tuli mati. I xa lu be n ma walikεe ginεe xanbi ra. Hali i mu siga xe gbetε ma funden maniyε donxoe matongode.

⁹ E na siga xe naxan ma, i fan xa bira e foxo ra. N bara jungui lu n ma xeme ma, e naxa i tooxo. Xa ye xoli i suxu, i xa siga ye minde, walikee xa ye naxan saxi feje kui.»

¹⁰ Ruti naxa a igoro boxi ma jalexinyi saabui ra, a fa a fala, «N tan, beka mu n na, konso i bara hinne n na. I hinnexi n na munfe ra?»

¹¹ Boosu naxa a yaabi, «Mixie bara a fala n be, i naxan nabaxi i mama be kafi i xa mori naxa faxes. E naxe, i bara i baba yo, i nga yo, nun i baride, i bara a birin bepin, i fa siga mixie xonyi i mu dennaxe kolon.

¹² Ala xa i baraayi. Isirayila Marigi Ala xa i sare rakamali, i xaxili tixi Marigi naxan na.»

¹³ Ruti naxa a fala Boosu be, «N ma mange, i bara hinne n na, i bara nde ba n na tooxe ra. I xa woyenyi bara so n tan i xa konyi boje kui, na binye gbo n tan be.»

¹⁴ E dege waxati Boosu naxa a fala Ruti be, «Fa be, i xa taami nun bore nde don.» Ruti naxa doxo walikee fe ma. Boosu naxa funden maniye gilinxo nde so a yi ra. A naxa na don han a luga, a fa a donxo ragata.

¹⁵ A man to siga funden maniye matongode, Boosu naxa yaamari fi a xa walikee ma. A naxe, «Hali a so a xabatare fan xoxa, wo naxa sonxo a ma.

¹⁶ Wo na funden maniye raxiri, wo xa nde lu naa, a xa na fan matongo. Hali wo mu sese fala a be.»

¹⁷ Ruti naxa wali han nunmare. A to ge walide, a naxa funden maniye bonbo, a konbo ya firin nan soto.

¹⁸ Ruti to so na birin na taa kui, a naxa a masen Nowemi be. A donse naxan don Boosu yire, a naxa na donxo fan so Nowemi yi ra.

¹⁹ Nowemi naxa Ruti maxorin, «I walixi xe mundun ma to? I yi funden maniye matongoxi minden? Ala xa na mixi baraayi naxan hinnexi i ra.» Ruti naxa a birin ya maxaran a mama be. A man naxa a fala, «Mixi naxan n malixi, a xili ne Boosu.»

²⁰ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «Ala xa a baraayi, Ala naxan mu a xa saate fanyi kanama, a fa hinne a xa mixie ra naxee na dunipa a nun naxee na aligiyama. Yi xeme lanxi won xabile mixi nde nan ma. Won xabile ratangama nan a ra.»

²¹ Ruti Mowabaka naxa a yaabi, «Na xeme naxe, a n xa wakili a xa walikee foxo ra han funden maniye xabe xa ba a ra.»

²² Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «N ma di, a lanma i xa bira a xa walike ginee foxo ra, alako mixi yo naxa i tooxo xe gbete ma.»

²³ Na kui Ruti naxa lu Boosu xa walike ginee foxo ra han funden maniye nun mengi maniye xabe naxa jon. Ruti sabati Nowemi xonyi, na ki ne.

3

Ruti nun Boosu xa lanyi

¹ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, a naxe, «Ruti, n wama i xa xeme taa fanyi soto.

² I a kolon, Boosu, i sa walixi naxan xonyi nun a xa walike ginee ra, won xabile nan a ra. To nunmare ra, Boosu sigama lonyi ma funden maniye bonbode.

³ I naxan nabama, i xa i yailan a fanyi ra. I xa i maxa, i labunde sa i ma, i i maxiri dugi fanyi ra. Na temui i xa siga lonyi yire. I i ya manoxun Boosu ma han a xa ge a degede.

⁴ A na so a sade, i xa a mato a saxi dennaxe. A na xi, i xa a xa dugi ba a sanyie ma, i i sa a san labe ra. A fama i rabafe falade i be.»

⁵ Ruti naxa a yaabi, «Awa, n a birin nabama ne alo i a falaxi ki naxe.»

⁶ Na temui Ruti naxa siga na lonyi ma. A mama naxan falaxi a be, a naxa na raba.

⁷ Boosu to ge a degede, a naxa a sa funden maniye kuruxi fe ma jalexinyi kui. Ruti naxa a maso a ra doyin doyin, a dugi ba a sanyie ma, a fa a sa a san labe ra.

⁸ Koe tagi, Boosu naxa xunu, a naxa gine to a san labe ra.

⁹ A naxa a maxorin, «Nde a ra?» Ruti naxa a yaabi, «I xa konyi nan n na. N xili Ruti. N faxi ne, xa i noma n futide, barima muxu xabile ratangama na i ra.»

¹⁰ Boosu naxa a masen a be, «N ma di, Ala xa i baraa yi. Yi hinne fan i xa hinne singe be, barima i mu sigaxi segetala se kanyi foxo ra, i mu sigaxi segetala setare foxo ra.

¹¹ N ma di, xanmeri yo naxa lu i yi ra. N a birin nabama ne i be i naxan maxorinxi, barima nama birin a kolon gine fanyi nan i ra.

¹² I bara nondi fala. N tan, wo xabile ratangama nan n na, konso xabile ratangama gbete na naxan makore i ra n tan be.

¹³ Koe radangi be to. Geesege, xa na mixi tin i ratangade, awa. Xa a mu tin, n tan i ratangama ne. N bara n kali Alatala ra! I xa xi be han kuye xa iba.»

¹⁴ Ruti naxa a sa Boosu san labe ra han subaxe ma. A naxa keli beenun soqe xa te, barima Boosu mu nu wama mixi xa a kolon yi gine nu na lonyi ma.

¹⁵ A naxa a fala a be, «I xa mafelenyi tongo, a de suxu.» Ruti to a xa mafelenyi de suxu, Boosu naxa funden maniye konbo ya keren sa a kui. Boosu naxa Ruti rate na kote ma, Ruti fa siga taa kui.

¹⁶ A naxa gbilen a mama Nowemi xonyi. Nowemi naxa a maxorin, «N ma mamadi, fe bara dangi a fanyi ra?» Ruti naxa a ya maxaran Boosu naxan birin nabaxi a be.

¹⁷ A naxe, «A bara yi funden maniye konbo ya keren fi n ma. A naxe n be, «I mu gbilenma i mama xonyi i belexe igeli.»

¹⁸ Nowemi naxa a fala a be, «N ma mamadi, i xa lu be han won xa a kolon yi fe ranonma ki naxe. Na xeme mu a raxarama, fo yi fe xa yailan to yati ne.»

4

Boosu Ruti futife

¹ Boosu naxa siga taa naade ra, taakae malanma dennaxe, a doxo. Na xabile ratangama, Boosu nu naxan xa fe falama, na naxa fa. Boosu naxa a fala a be, «N ba, fa i magoro be.» A naxa fa, a doxo.

² Boosu man naxa a fala taa kuntigi fu be, «Wo fa, wo wo magoro be.» E to doxo,

³ Boosu naxa a masen na xabile ratangama be, «Nowemi, naxan kelixi Mowaba, a wama Elimeleki xa boxi matife. I a kolon, Elimeleki won taara na a ra.

⁴ N nu wama i xa kolon soto na fe ma, i xa na boxi xun sara taakae nun taa kuntigie ya xori. Xa i noma a xun sarade, i xa a raba. Xa i mu noma na ra, a fala n be, alako n xa a kolon, barima mixi gbete mu noma a xun

sarade fo i xa i xui fi. N tan nan i xanbi ra.» Na xeme naxa a yaabi, «N a xun sarama ne.»

⁵ Na temui Boosu naxa yi woyenyi sa na fari, a naxe, «I ne yi boxi sarama loxe naxe Nowemi nun Ruti Mowabaka ma, i man xa na kaape gine fan doxo, alako faxamixi xili naxa loe na boxi xun ma.»

⁶ Na xabile ratangama naxa a yaabi, «Na kui n mu noma a xun sarade, xa na mu a ra n yete ke kanama ne. I xa a xun sara, n tan mu noma.»

⁷ Singe ra Isirayila boxi ma, xa mixi nde nu wama lanyi xirife, fo a xa sankiri ba, a xa a so a boore yi ra. Na nan a masenma lanyi bara ge xiride.

⁸ Na kui, na xabile ratangama to a fala Boosu be, «I xa na boxi xun sara i yete be,» a naxa a xa sankiri ba, a a so Boosu yi ra.

⁹ Na dangi xanbi Boosu naxa a masen taa kuntigie nun pama be, «Wo bara findi seedee ra to. Elimeleki, Kilon, nun Maxalon xa see, n bara e birin sara Nowemi ma.

¹⁰ Maxalon xa gine, Ruti Mowabaka, n bara na fan doxo alako faxamixi xili naxa loe a xa boxi xun ma, a xabile nun a xa taa mixie naxa neme a xa fe ma. To wo bara findi yi fe seedee ra.»

¹¹ Nama nun kuntigie naxa a yaabi, «Muxu bara tin findide seedee ra! Muxu bara Alatala maxandi yi gine be naxan sofe i xonyi.

Alatala xa a lu alo Raxeke nun Leya naxee bara die soto, e findi Isirayila pama ra.

Alatala xa senbe fi i ma Efarata xabile ya ma.

Alatala xa xili xungbe fi i ma Beteleemu taa kui.

¹² Alatala xa di gbegbe fi i ma yi sungbutunyi saabui ra.

Alatala xa wo xa die findi denbaya ra alo Peresi xa denbaya, Peresi naxan Tamari barixi Yuda be.»

¹³ Na temui, Boosu naxa Ruti xa futi xiri. E to lu yire keren, Alatala naxa a ragiri Ruti xa tege, a di soto.

¹⁴ Na kui ginee naxa a fala Nowemi be, «Ala tantu, barima Alatala bara xabile ratangama fi i ma. Isirayilakae xa tantui rasiga Ala ma!

¹⁵ Yi di fama menide i ma, a i kantama i xa pelexeforipa kui. I xa mamadi Ruti, naxan yi di sotoxi i be, a fan i xanuma, a tide gbo i be dangi di solofere ra.»

¹⁶ Nowemi naxa na diyore tongo, a a sa a kanke ma, a findi a menima ra.

¹⁷ Nowemi doxo boore ginee naxa xili sa yi diyore xun ma, a falafe ra, «Nowemi bara di soto, a xili Obedo.» Obedo xa di nan Yisayi ra. Yisayi xa di nan Dawuda ra.

¹⁸ Peresi xa taruxui nan ya:

Peresi naxa Heseron soto.

¹⁹ Heseron naxa Rami soto.

Rami naxa Aminadabo soto.

²⁰ Aminadabo naxa Naxason soto.

Naxason naxa Salimon soto.

²¹ Salimon naxa Boosu soto.

Boosu naxa Obedo soto.

²² Obedo naxa Yisayi soto.

Yisayi naxa Dawuda soto.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie to mini Misira xa konyiya bun ma, Annabi Munsa nan nu findixi e xa yarerati ra. A lu nɛ e ya ma han e so Kanaan bɔxi ma, Ala naxan laayidixi e be. Na temui e nu birama Annabi Yosuwe fɔxo ra. A xa waxati dangi xanbi, Isirayila bɔnsɔɛ birin nu na e xati ma. Kɔno e yaxuie to kata e tɔɔrɔde, Ala naxa «Kiitisae» ramini naxee nu luma e mali ra na waxati xɔrɔxɔɛɛ bun ma.

Yi temui serexedube nde nu na Silo, Ala xa saate kankira nu ragatama dennaxe. A bɔɛ nu fanxi, kɔno a xa die mu nu luma Ala xa seriye xa kira xɔn ma alo e baba. Na kui Alatala naxa a niya Samuweli xa findi namɔnɔme ra Isirayila be, naxan nɔma e ratangade e yaxuie ma. Kɔno pama tan nu wama mange nde xɔn ma naxan nu luxi alo jamane gbeteɛ xa mange, naxan findi sɔɔri gali xunyi ra.

Nama waxɔnfe mu nu rafanxi Samuweli ma, kɔno Ala naxa tin na ra, a fa Sɔlu ti mange ra Isirayila xun ma. Kɔno a mu bu Sɔlu naxa findi Ala matandila ra. Na kui Samuweli naxa a fala a be a mixi gbete findima nɛ mange ra a jɔxɔɛ ra.

Dawuda xa taruxui fɔloxi na ki nɛ. Ala naxa Dawuda masen Samuweli be, a xa a rakolon a findima nɛ Isirayila mange ra Sɔlu dangi xanbi. A segetala temui, Dawuda naxa lu Sɔlu seeti ma, a a mali fe wuyaxi kui. Kɔno Sɔlu to a kolon a Ala fama mangeya fide Dawuda nan ma, a naxa fe birin naba alako a xa a faxa. Kɔno Dawuda to findi Ala xa mixi tinxini nan na, a mu mange Sɔlu yelebu. A nu xanunteya masenma Sɔlu be, barima a naxe Alatala nan a sugandixi mange ra a xa pama xun ma.

Na tinxinyi yati findixi misaali nan na won birin be. Ala to findi ibunadama Marigi ra, a lanma won birin xa bira a xui fɔxo ra. Hali dunɔja mangle lan e xa na kolon. Ala nɔma mixie findide pama yareratie ra, kɔno xa e ba Ala xa kira xɔn ma, e xa fe mu sɔɔneyama. Dawuda findixi Isirayila mange xungbe nan na barima a nu perema Ala xa seriye nan xɔn.

Annabi Samuweli to Dawuda ti Isirayila mange ra, a naxa masenyi gbete ti naxan tide gbo won be han to lɔxɔɛ. A naxe Ala xa mange xungbe fama minide Dawuda bɔnsɔɛ ya ma. Na mixi findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, naxan ma fe falaxi Inyila Isa kui. Ala xa won mali birafe a xa mangeya fɔxo ra abadan. Amina.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be

Samuweli bari ki

¹ Xeme nde nu na Ramatayimi taa kui, Sofimu yire, Efirami geya longori, naxan xili Elekana. Efirami bɔnsɔɛ nan nu a ra, fatanfe a benba Sufu, Tohu, nun Elihu ra. Yeroxama xa di nan nu a ra.

² A gine firin nan dɔxo: Ani nun Peninna. Peninna nu bara die bari, kɔno di yo mu nu na Ani tan yi ra.

³ Ne yo je Elekana nu kelima a xɔnyi, a siga Silo, a xa Alatala Mange Xungbe batu, a serexe ba a be. Eli xa di firinyie, Xofini nun Finexasi, nan nu na Alatala xa serexedubeɛ ra mɛnni na temui.

⁴ Elekana nɛ a xa serexe bama, a nu darixi serexe sube nde fi ra a xa gine Peninna nun na xa die ma.

⁵ Kɔnɔ a nu naxan fima a xa gine Ani tan ma, na gbo boore gbe be. A nu na rabama ne barima Ani nu rafan a ma ki fanyi ra, hali Alatala to mu nu di fe ragiri na ma.

⁶ A siina nu a mayelema temui birin a xa dibaritareja xa fe ra.

⁷ Ne yo je, Ani ne tema Alatala batu banxi, a siina Peninna nu a mayelema han a nu tondi a degede, a bonbo wa tun na.

⁸ A xa mori Elekana nu a maxarin, «Munfe ra, i tondima i degede, i nu fa wa? Munfe ra i nimisaxi? N tan mu i wasa dangi di fu ra?»

⁹ Yi biyaasi tan, Elekana xa mixie to ge e degede nun e minde Silo, Ani tan naxa keli e ya ma, a siga Alatala batu banxi. Eli serexedube nu magoroxi naa a xa doxose ma naade fe ma.

¹⁰ Ani boje to mapaxuxi a ra, a naxa Alatala maxandi yaye gbege ra.

¹¹ Na kui a naxa laayidi tongo Alatala be a falafe ra, «Alatala Mange Xungbe, xa i sa i ya ragoro i xa konyi gine xa yaagi ma, xa i sa ratu n ma, xa i mu neemu i xa konyi gine ma, xa i di xeme keren fi i xa konyi gine ma, n na fima ne i ma a xa simaya birin kui, a xunyi mu bima feo.»

¹² A xa Ala maxandi xon to kuya, Eli naxa Ani rakorosi a de ramaxama,

¹³ kɔnɔ xui yo mu minima. Ani nu woyenfe a boje nan ma, kɔnɔ Eli tan joxo a ma a a siisixi ne.

¹⁴ Na kui a naxa a fala a be, «I luma yi siisi kui han mun temui? Sa na raba yire gbete!»

¹⁵ Ani naxa a yaabi, «N marigi, n mu weni minxi, n mu bere minxi. N na n ma kontofili nan masenfe Alatala be.

¹⁶ I naxa n mapoxun siisila ra. N ma toore xa gboe nan a niyaxi, n na n boje ma fe masenfe Alatala be.»

¹⁷ Eli naxa a yaabi, «Awa, siga bojesa kui. Isirayila Marigi Ala xa i xa maxandi suxu.»

¹⁸ Ani naxa a fala a be, «I xa hinne n tan i xa konyi gine ra.» Na dangi xanbi, a naxa a dege, a boje naxa rafan a ma, a yatagi naxa masara.

¹⁹ Na kuye iba, Elekana nun a xa denbaya naxa kurun. E to ge salide, e naxa gbilen e xoni Rama.

Na dangi xanbi, Elekana nun a xa gine Ani naxa kafu, Alatala fa ratu a xa fe ma.

²⁰ Ani naxa tege, a fa di xeme bari, a a xili sa Samuweli, naxan nu wama a falafe, «Alatala bara a me.» A na xili saxi ne a xun ma barima a nu a falama a yete ma, «N yi di maxandixi Alatala nan ma.»

²¹ Na je igbilenyi Elekana nun a xa denbaya man naxa te Silo serexe bade Alatala be, a man xa a xa laayidi rakamali.

²² Kɔnɔ Ani tan mu te. A naxa a fala a xa mori be, «N xa mame ti han diyore de ba temui, n fa a xanin Silo a dentegede Alatala be, a xa lu naa kerenyi ra.»

²³ A xa mori naxa a yaabi, «Naxan nafa i ma, na raba. Lu be han a de ba temui. Alatala xa a xa masenyi rakamali.» Na kui Ani naxa lu banxi han a xa di de ba temui.

²⁴ A to Samuweli de ba, a naxa a xanin Silo Alatala batu banxi, a nun tura je saxan daaxi, farin kilo fu, nun weni. Na temui a xa diyore nu xurun.

²⁵ E naxa tura kon naxaba serexe ra, e fa diyore dentege Eli be.

²⁶ Ani naxa a fala a be, «N marigi, i haake to n be. Gine naxan fa be Alatala maxandide i ya xori, n tan nan nu a ra.

²⁷ N nu a maxandife yi di xeme nan ma fe ra. Alatala bara n ma maxandi suxu.

²⁸ N tan fan wama a fife Alatala ma, a xa lu Alatala sagoe a xa simaya birin kui.» Na dangi xanbi, e naxa suyidi Alatala be.

2

Ani xa suuki

¹ Na kui, Ani yi suuki nan ba Alatala be,
«Alatala bara n bope raseewa,
a bara n xun nakeli.

N de bara mafulun n yaxuie xili ma,
n seewaxi Alatala xa mali xa fe ra.

² Alatala xa seniyenyi maniye mu na.
Ala gbete yo mu na, bafe a tan na.
Senbema yo mu na alo won Marigi Ala.

³ Wo naxa wo yete igbo,
na woyenyi mooli naxa mini wo de i,
barima Alatala, Ala nan a ra naxan fe birin kolon,
naxan mixi xa wali birin maniyama sikeeli ra.

⁴ Gereso senbema e xa xali igirama ne,
kono yete magoroe senbe sotoma.

⁵ Naxee singe nu lugaxi,
nee nu walima ne alako e xa taami sare soto,
kono naxee nu kaamexi,
nee tan bara wasa.

Gine dibaritare di solofere barima ne,
kono dibari bara findi dibaritare ra.

⁶ Alatala nan mixi faxama,
a tan nan mixi baloma.
A mixi rasigama aligiyama,
a tan nan mixi rakelima faxe ma.

⁷ Alatala nan keren mixi rabannama,
a tan nan mixi rafuxarima.
A mixi itema,
a tan nan mixi igoroma.

⁸ A misikiine bama a xa setarepa kui,
a niya a xa doxo kuntigie tagi binye ra.
Alatala nan gbe na dunipa tunxunye ra,
a boxi italaxi e tan nan fari.

⁹ A joxo sama ne a batulae jere ki xon ma,
kono mixi kobie tan loema ne dimi kui.
Mixi yo mu geenima a yete senbe ra.

¹⁰ Alatala matandilae xa fe kanama ne.
Galanyi bulama e tan nan xili ma.
Alatala boxi birin makiitima ne.
A senbe fima ne a xa mange sugandixi ma,
a fa a xa Masihu senbe gbo.»

¹¹ Na dangi xanbi, Elekana naxa gbilen a xonyi Rama. A naxa a xa di Samuweli lu Alatala xa wali ra Eli serexedube fe ma.

Eli xa die xa wali paaxi

¹² Fuyante nan nu na Eli xa die ra, naxee mu nu birama Alatala foxo ra.

¹³ Yi serexedubee nu walima yi ki ne pama ra: Mixie to nu fama serexe bade, e ne serexe sube pinma, serexedube xa walike nu sube soxoese belebele

¹⁴ ragoroma ne tunde kui, xa na mu se jin se gbete kui, a nu naxan yo soxo, a a rate, a na soma serexedube nan yi ra. E nu na mooli rabama Isirayilakae birin na naxee nu fama Silo.

¹⁵ Waxati ndee beenun xuruse ture gan temui xa folo, serexedube xa walike nu a falama ne serexe kanyi be, «Beenun i xa na sube gan, i xa nde so n yi ra serexedube be. A mu wama sube ganxi xon.»

¹⁶ Xa serexe kanyi a yaabi, «A lanma ture xa gan sinden. Na dangi xanbi, i na wa naxan xon, i xa na tongo.» Serexedube xa walike nu a yaabima ne, «N tondi. Xa i mu tin, n a tongoma senbe nan na.»

¹⁷ Na kui, Eli xa die nu yunubi naaxi nan sotoma Alatala ra, barima e mu nu binye yo saxi serexee ma naxee nu bama a be.

¹⁸ Samuweli nu Alatala xa wali rabama ne, donma kuye serexedube daaxi ragoroxi a ma.

¹⁹ Ne yo ne a nga nun a baba nu fama Silo serexe bade. A nga nu a sanbama guba di ra.

²⁰ Eli nu Ala maxandima ne Elekana nun a xa gine be a falafe ra, «Alatala xa a ragiri i xa gine xa di gbete bari i be di soxo ra a naxan fixi Alatala ma.» Na dangi xanbi, Elekana nun Ani naxa gbilen e xonyi.

²¹ Alatala naxa hinne Ani ra, a fa di xeme saxan nun di gine firin bari. Na temui Samuweli nu na mofe Alatala ya i.

²² Eli serexedube naxan nu bara fori ki fanyi ra, a naxa a kolon a xa die nu na fe naaxi rabafe Isirayilakae ra. E nun gine naxee nu wali rabama horomolingira sode de ra, e nu yene rabama nee yete yati ra.

²³ Eli naxa a xa die maxorin, «Munfe ra wo yi mooli rabama? Nama birin wo xa wali kobi nan falafe n be.

²⁴ N ma die, wo xa ba na mooli rabafe. N naxan mefe wo xun, a mu fan feo. Wo Alatala xa pama ramurutama ne a xa seriye ma.

²⁵ Xa mixi yunubi raba a boore ra, Ala nan a makiitima, konso xa mixi sa yunubi raba Alatala ra, nde xari sama na kanyi be?» Konso Eli xa die mu tin e tuli matide e baba ra, barima Ala sago na nu a ra e xa faxa.

²⁶ Na fonike Samuweli nu na mofe a fanyi ra. A nu rafan Ala ma, a nu rafan mixie ma.

²⁷ Loxoe nde namiponme nde naxa fa Eli yire, a a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: N mu n yete masen xe i benbae be Misira, e nu na Firawuna xa yaamari bun ma temui naxe?

²⁸ N tan nan i benba sugandi Isirayila bonsoe birin tagi, a xa findi serexedube ra n ma horomolingira kui, a xa te n ma serexe gande, a xa surayi gan serexe ra, a nun a xa serexedube donma kuye ragoro a ma n ya i. Isirayila e xa serexe ganxi naxan birin fima n ma, n a birin fi i benba bonsoe nan ma.»

²⁹ «Munfe ra wo n ma hadiyae nun n ma serexee yelebuma, n naxee yamarixi e xa ba n be n ma banxi kui? Munfe ra i i xa die binyaxi dangi n tan na, alako wo xa wo yete raboroge hadiya singee ra, n ma pama Isirayila naxee baxi?

³⁰ Na kui, n tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Singe n nu bara laayidi tongo wo be, wo xa denbaya nun wo benbae xa denbaya xa n ma wali raba, konso yakosi n bara na nate masara, barima n mixi nan binyama naxan n binya, konso naxee tan n maberema, n yaagi nan dusuma e xun.

³¹ N fama ne i tan nun i xa denbaya senbe xun nakanade, xemoxi yo mu toma wo ya ma.

³² Isirayila xa fe na te, i fama toore sotode n ma banxi xa fe ra. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma sonon.

³³ I xa mixi nde luma n ma serexebade xa wali kui, konon na findima yaye nun toore nan na i be. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma.»

³⁴ «Fe naxan i xa di firinyie sotoma, na nan findima i be tonxuma ra: Xofini nun Finexasi birin faxama loxe keren ne.

³⁵ N serexedube tinxinxi nde fenma, naxan n boje nun n xaxili waxonfe rabama. N bonsoe fima ne a ma naxan jerema Masiihu ya i, n naxan sugandima.

³⁶ I bonsoe mixie fama ne e magorode a bun ma, alako e xa kobiri di soto, xa na mu, donse di. E fama a falade a be, «Serexedube wali nde fi n ma, alako n xa n baloe nde soto.»»

3

Alatala Samuweli xilife

¹ Na fonike Samuweli nu na Alatala xa wali rabafe Eli fe ma. Na temui Alatala mu nu woyenma mixie be a gbe ra, a xa laamatunye fan mu nu wuya.

² Koe nde ra Eli serexedube nu saxi a xa konkoe kui. A yae mu nu se toma a fanyi ra, a gbe mu nu luxi a xa findi donxui ra.

³ Ala xa lanpui mu nu xubenxi sinden. Samuweli tan nu a saxi Alatala xa banxi kui, saate kankira nu na dennaxe.

⁴ Alatala naxa Samuweli xili. Samuweli naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Na kui a naxa siga a gi ra Eli yire, a a fala a be, «N bara fa i xa xili ma.» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili de. Siga, i i sa.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa.

⁶ Alatala man naxa Samuweli xili. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili. Siga, i sa i sa.»

⁷ Samuweli mu nu Alatala kolonxi sinden, barima han na temui Alatala mu nu woyen a be.

⁸ Alatala man naxa Samuweli xili a saxan nde. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa.» Na kui Eli naxa a fahaamu a Alatala nan na fonike xilife.

⁹ Eli naxa a fala Samuweli be, «Gbilen i sa i sa. I na na xui me sonon, i xa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matima i ra.»» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa a sade.

¹⁰ Alatala naxa fa a yire, a man naxa a xili, «Samuweli, Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matixi i ra.»

¹¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «N fama ne fe nde rabade Isirayila, naxan mixie de ixarama.

¹² Na loxe, n naxan birin falaxi Eli xa denbaya xa fe ra, n a birin nakamalima ne, kelifa a fole han a raponyi.

¹³ N bara a fala a be, a n fama ne a xa denbaya paxankatade abadan a xa yunubi xa fe ra. A nu a kolon a a xa die na n maberefe, konon a tan mu tonyi doko e ma.

¹⁴ Na nan a ra, n bara n kali Eli xa denbaya xa fe ra, xunsare yo mu na e be. Serexe nun hadiya mu noma e xa yunubie xafaride.»

¹⁵ Samuweli naxa a sa han gɛɛsɛgɛ, a fa Alatala xa banxi naadɛe rabi. Samuweli nu gaaxuxi a xa laamatunyi yabade Eli bɛ,

¹⁶ kɔnɔ Eli naxa a xili, a a fala a bɛ, «N ma di Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «N na be.»

¹⁷ Eli naxa a maxɔrin, «Alatala munse masenxi i bɛ? I naxa sese nɔxun n ma. Xa i wɔyen keren nɔxun n ma, Ala xa na sare ragbilen i ma, a fa nde sa na fari.»

¹⁸ Na kui, Samuweli naxa Ala xa masenxi birin nadangi Eli ma, a mu sese nɔxun a ma. Eli naxa a fala, «Alatala nan a ra. A xa a sago raba.»

¹⁹ Samuweli nu na mɔfe, Alatala fan nu na a fɔxɔ ra. A mu Alatala xa masenxi yo rabɛpinxi.

²⁰ Kelifɛ Dana han Beriseeba, Isirayila birin naxa a kolon a Samuweli findixi Alatala xa namipɔnmɛ nan na.

²¹ Alatala nu luma mini ra Samuweli ma Silo, a a xa masenxi ti a bɛ.

4

Saate kankira lɔfɛ

¹ Na waxati Samuweli nu Alatala xa masenxi kawandima Isirayilakae birin bɛ.

Isirayilakae naxa mini Filisitakae gerede. E naxa yonkin Ebeneseri, Filisitakae naxa sa yonkin Afeki.

² Filisitakae naxa mini a gere ki ma Isirayilakae ya i. Na gere kui e naxa Isirayilakae bɔnbɔ, e mixi wulu naani faxa.

³ Soɔrie to gbilen yonkin yire, Isirayila forie naxa maxɔrinyi ti, «Munfe ra Alatala a luxi Filisitakae xa won bɔnbɔ to? Won xɛɛ Silo Alatala xa saate kankira tongode. A xa lu won tagi, a xa fa won nakisi won yaxuie ma.»

⁴ E naxa mixie xɛɛ Silo Alatala xa saate kankira tongode, naxan dɔxɔxi maleke sawure firinyie tagi. Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi naxa na saate kankira mati han Isirayilakae nu yonkinxi dennaxe.

⁵ Alatala xa saate kankira to so yonkinde, Isirayilakae naxa e xui ite han bɔxi fa sɛrɛn.

⁶ Filisitakae to na mɛ, e naxa a fala, «Munse na yi xui gbe ra naxan tefe Isirayilakae xɔnyi yi ki?» E to a kolon a Alatala xa saate kankira bara fa Isirayilakae yonkinde,

⁷ e naxa gaaxu, barima e nu a falama, «Ala bara fa e yire. Naxankatɛ na won bɛ, naxan maniye mu toxi sinden.

⁸ Naxankatɛ na won bɛ. Nde won kantama yi ala sɛnbɛmae ma? Alae nan yi ki naxee gbaloe mɔoli birin dɔxɔ Misirakae ma gbengberenyi ma.

⁹ Filisitakae, won xa limaniya, won xa lu alo xɛmɛ sɛnbɛmae, alako Isirayilakae naxa nɔ won na alo won tan nɔxi e ra ki naxe. Won xa findi xɛmɛ sɛnbɛmae ra, won xa gere so!»

¹⁰ Filisitakae naxa gere ti, e naxa Isirayilakae bɔnbɔ han e gi e siga e xɔnyi. Na lɔxɔɛ kasare naxa gbo. Isirayilaka mixi wulu tongo saxan naxa faxa na gere kui.

¹¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu, e fa Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi faxa.

¹² Na lɔxɔɛ Bunyamin bɔnsɔɛ mixi nde naxa a gi kelifɛ gere yire han Silo taa kui. A xa dugie ibɔxi a ma, xubutanyi soxi a xunyi birin na.

¹³ A to so, a naxa Eli li, a dɔxɔxi kira dɛ ra, barima a nu kɔntɔfli kui saate kankira xa fe ra. Xɛɛra fe naxan to gere yire a naxa na tagi raba a bɛ, taakae naxa gbelegebele.

¹⁴ Eli to e gbelegbele xui me, a naxa maxorinyi ti, «Munfe ra e na gbelegbelefe yi ki?» Xeera naxa fa a yire keren na, a na xibaaru fala a be.

¹⁵ Eli nu bara ne tongo solomanaani nun solomasaxan soto, a yae mu nu sese toma sonon.

¹⁶ Xeera naxa a fala Eli be, «N faxi n gi ra ne yi ki kelife gere yire.» Eli naxa a maxorin, «N ma di, munse dangixi naa?»

¹⁷ Xeera naxa a yaabi, «Isirayila a gixi ne Filisitakae ya ra, nee bara no e ra a fanyi ra. I xa di firinyie fan bara faxa, Xofini nun Finexasi. Filisitakae bara Ala xa saate kankira suxu.»

¹⁸ A fefe Ala xa saate kankira xa fe me, Eli naxa bira a legere ma taa naade seeti ma. A kobe naxa gira, a naxa faxa, barima xemoxi tironxi nan nu a ra. A nu bara findi Isirayila yarerati ra ne tongo naani bun ma.

¹⁹ A xa di Finexasi xa gine nu furuxi, a gbe mu nu luxi a xa di bari. A to a me a Ala xa saate kankira bara suxu, a tanun nun a xa mori fan bara faxa, a naxa a felen a furi ma xone kui, a di bari keren na.

²⁰ A to nu na faxe de nan ma, ginee naxa a fala a be, «I xa limaniya, i di xeme nan barixi.» Kono a mu a joxo yo saxi na woyenyi xon ma, a mu a yaabi.

²¹ A naxa diyore xili sa Ikabodi, naxan nu wama a falafe, «Nore bara jon Isirayila.» A na fala ne barima Alatala xa saate kankira nu bara suxu, a xa mori nun a tanun fan nu bara faxa.

²² A naxa a fala, «Nore bara jon Isirayila, barima e bara Alatala xa saate kankira suxu.»

5

Ala xa saate kankira Filisitakae xonyi

¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu Ebeneseri, e a xanin Asidodi.

² E naxa a xanin e xa kuye xungbe Dagon batu banxi, e sa a dexo na kuye fe ma.

³ Na kuye iba, Asidodikae naxa Dagon li, a rabiraxi a ya tagi ma Ala xa saate kankira bun ma. E naxa a rakeli, e a dexo a dexe.

⁴ Na kuye iba, e man naxa Dagon li, a man nabiraxi Ala xa saate kankira bun ma, a xunyi nun a belexee bolonxi, e saxi sode de ra. Kuye gundi nu na a xati ma.

⁵ Na nan a ra, han yakosi, Dagon kuye xa serexedubee nun naxee birin soma Dagon batu banxi kui Asidodi, e mu lan e xa e sanyi ti na sode de ra.

⁶ Alatala naxa a senbe ragoro Asidodikae ma, a kasare gbegbe raba e tagi, a a niya fie xa mini e ma na longori birin.

⁷ E to na fe to, e naxa a fala, «Isirayila xa Ala xa saate kankira mu luma won xonyi, barima a na won tan nun won ma ala Dagon jaxankatafe ki fanyi.»

⁸ E naxa Filisitakae kuntigi birin malan, e e maxorin, «Won munse rabama Isirayila xa Ala xa saate kankira ra? A xa xanin Gati.» E naxa Isirayila Marigi Ala xa kankira xanin Gati.

⁹ Kono na dangi xanbi, Alatala naxa a senbe ramini Gatikae ma, kelife e xa dimee ma han a sa dexo e xa forie ra. Na fi jaaxi naxa din e birin na.

¹⁰ Na kui e naxa Ala xa kankira xanin Ekiron. A to so naa, Ekironkae naxa gbelegbele a falafe ra, «E bara Isirayilakae xa Ala xa kankira rafa muxu xonyi, alako a xa muxu xa mixie faxa.»

¹¹ E fan naxa Filisitakae kuntigie malan, e a fala e be, «Wo xa Isirayilakae xa Ala xa kankira ragbilen a yire, alako a naxa muxu xa mixie faxa.» Na taa birin nu bara kontofili na faxe xa fe ra. Ala nu bara a senbe masen e be.

¹² Mixi naxee mu nu faxa, fi jaaxi naxa doxo nee ma. Nama xa maxandi naxa te han kooore ma.

6

Ala xa saate kankira gbilenfe

¹ Alatala xa saate kankira kike solofere nan naba Filisitakae xa boxi ma.

² Na temui e naxa e xa serexedubee nun e sematoe malan, e e maxorin, «A lanma muxu xa munse raba Alatala xa saate kankira ra? Wo na ragbilen ki fala muxu be.»

³ E naxa e yaabi, «Xa wo sa Alatala xa saate kankira ragbilen a yire, wo naxa a ragbilen yete ragbilen serexe xanbi. Fo wo xa wo xunsare ba, alako wo xa yalan, wo man xa a kolon fe naxan a niyaxi a a senbe mu gbilenxi wo foxo ra.»

⁴ Filisitakae naxa maxorinyi ti, «A lanma muxu xa munse ba yete ragbilen serexe ra a be?» E naxa e yaabi, «Wo xa se suuli yailan xexema ra na fi jaaxi misaali ra. Wo man xa se suuli gbete yailan xexema ra jene misaali ra. Na xasabi nan lanxi Filisita mange suulie xasabi ma, gbaloe ragoroxi naxee xa boxi ma.

⁵ Wo na ge na fi jaaxi misaali yailande xexema ra, a nun na jene xexema daaxi naxee jene misaalixi wo xa boxi kasara naxee xa fe ra, wo xa Isirayila Marigi Ala matoxo. Temunde a xa xone nde bama wo tan, wo xa kuyee, nun wo xa boxi ma.

⁶ Wo naxa wo xaxili xoxoxo alo Misirakae nun e xa Firawuna. Wo mapoxun jaxankate ma Ala naxan doxo e ma han e Isirayilakae keru e xonyi e siga.

⁷ Yakosi, wo xa saretu neene yailan. Wo ninge dinga firin tongo, wuri singe mu nu sa naxee kon, wo e xiri saretu ra. Wo xa e xa die ragbilen banxi.

⁸ Wo na ge na wali ra, wo xa Alatala xa saate kankira baki saretu fari. Na se yailanxie xexema ra, naxee findixi wo yete ragbilen serexe ra, wo xa nee sa kankira lanma nde kui, wo na kankira baki boore fe ma. Na dangi xanbi, wo xa na ningee nun na saretu bejin, e xa siga e yete ra.

⁹ Xa e e xun ti Isirayila boxi nan na Beti Semesi biri ra, na findima tonxuma nan na a a Alatala nan yi gbaloe ragoroxi won ma, konx xa e mu siga na biri, na fan findima tonxuma nan na a yi gbaloe mu kelixi Alatala xa ma, a ilanxi ne a ra tun.»

¹⁰ Filisitakae na nan naba. E naxa ninge dinga firin tongo, e e xiri saretu ra, e na ningee xa die mabalan kule kui.

¹¹ E naxa Alatala xa saate kankira baki saretu kui, a nun kankira boore, jene xexema daaxi nun e xa fi misaali yailanxi xexema ra nu na naxan kui.

¹² Na ninge dingee naxa ti kira xon ma naxan sigama Beti Semesi biri. E naxa bira na kira kerenyi foxo ra e xui ramini ra. E mu siga koola ma, e mu siga yirefanyi ma. Filisita mangee naxa bira e foxo ra han Beti Semesi naaninyi ra.

¹³ Beti Semesikae nu na fundenyi maniye xabafe gulunba kui. E to Alatala xa saate kankira to fa ra, e naxa seewa.

¹⁴ Sareti naxa ti Yosuwe Beti Semesika xa xe ma. Geme xungbe nu na menni. E naxa sareti wuri iboo, e na ningee ba serexe gan daaxi ra Alatala be.

¹⁵ Lewi bonsoe mixie naxa Alatala xa saate kankira ragoro, nun na kankira, naxan nu doxoxi a fe ma, xema see nu na naxan kui. E naxa nee doxo na geme xungbe fari. Na loxo Beti Semesikae naxa serexe gan daaxie nun serexe mooli gbete ba Alatala be.

¹⁶ Filisita mange suulie to na birin to, e naxa gbilen Ekiron na loxo kerenyi.

¹⁷ Filisitakae nu bara se suuli yailan xema ra naxee misaalixi na fi naaxi ra. E nee fi e yete ragbilen serexe nan na Alatala be, keren Asidodi be, keren Gasa be, keren Asikalon be, keren Gati be, keren Ekiron be.

¹⁸ Nene xema daaxi keren keren, e na nan ba Filisita mangee xa taa suuli be, a nun e xa daaxae be naxee na geme xungbe lima, Alatala xa saate kankira doxo naxan fari, Yosuwe Beti Semesika xa xe yire.

¹⁹ Alatala naxa mixi tongo solofere faxa Beti Semesi jama mixi wulu tongo suuli ya ma, barima e nu bara saate kankira rabi, e a kui mato. Taa birin naxa sunnun na gbaloe xa fe ra, Alatala naxan nagoroxi e ma.

²⁰ Beti Semesikae naxa a fala, «Nde noma tide Alatala ya i, naxan findixi Ala Seniyenxi ra? Won yi kankira makuyama won na minden?»

²¹ E naxa xerae xee Kiriyaati Yeyarimi a falafe ra, «Filisitakae bara fa Alatala xa saate kankira ra. Wo fa a xanin wo xonyi.»

7

Isirayilakae gbilenfe Ala ma

¹ Kiriyaati Yeyarimi xeme naxa fa Alatala xa saate kankira tongode, e a xanin Abinadabo xonyi geya nde fari. E naxa a xa di xeme Eleyasari findi a kantama ra.

² Alatala xa saate kankira je moxoren nan naba Kiriyaati Yeyarimi. Na temui Isirayila jama nu wama gbilenfe Alatala ma.

³ Samuweli naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo wama wo yete ragbilenfe Alatala ma wo bone birin na, wo xa Asataroti kuye nun kuye gbete ba wo tagi, wo Alatala keren batu. Na temui, a wo rakisima ne Filisitakae ma.»

⁴ Na kui, Isirayilakae naxa Bali kuyee nun Asataroti kuyee ba e tagi, e fa Alatala keren batu.

⁵ Samuweli naxa e yamari, «Isirayilaka birin xa malan Misipa, n xa Alatala maxandi wo be.»

⁶ Isirayilakae naxa e malan Misipa Samuweli xa yaamari bun ma. E naxa ye ba, e a ifili Alatala ya i sunyi kui. Menni e naxa a fala, «Muxu bara yunubi raba Alatala ra.»

⁷ Filisita mangee to a me a Isirayilakae malanxi Misipa, e naxa siga e gerede. Isirayilakae naxa gaaxu e ya ra,

⁸ e a fala Samuweli be, «I naxa muxu rabepin. I xa muxu Marigi Alatala makula muxu be, a xa muxu ratanga Filisitakae ma.»

⁹ Samuweli naxa yexee yore keren ba serexe gan daaxi ra Alatala be, a a makula Isirayila xa fe ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu.

¹⁰ Samuweli nu na serexe bafe Alatala be temui naxe, Filisitakae naxa Isirayilakae gere, kono Alatala naxa galanyi xui ramini a belebele ra e xili ma. Na kui Filisitakae naxa gaaxu, Isirayilakae fa no e ra.

¹¹ Isirayilakae naxa Filisitakae kerri Misipa, e e bonbo han Beti Kara.

¹² Samuweli naxa gēme nde tongo, a naxa a sa Misipa nun Seenī tagi a falafe ra, «Alatala muxu mali nē han be.»

¹³ Filisitakae rayaagi na ki nē, e mu fa Isirayila bōxi ma sōnōn. Alatala naxa a senbe masen Filisitakae be Samuweli xa simaya bun ma.

¹⁴ Filisitakae too naxee ba Isirayilakae yi ra, e naxa gbilen Isirayila ma, kelife Ekiron han Gati. Na temui lanyī naxa lu Isirayila nun Amorikae tagi.

¹⁵ Samuweli findi nē Isirayila yarerati ra a xa simaya birin kui.

¹⁶ Nē yo nē, a nu biyaasi nde rabama sigafe ra Beteli, Giligali, nun Misipa alako a xa Isirayilakae rapere.

¹⁷ Na biyaasi dangi xanbi a nu gbilenma nē a xōnyi Rama, a findi mennikae fan xa mange ra. A serexebade yailan Alatala be na taa kui.

8

Isirayila wama mange xungbe xōn

¹ Samuweli to fori, a naxa a xa die findi kiitisae ra Isirayila xun ma.

² A xa di xēme singe xili nē Yoweli, a firin nde xili Abiya. E tan nan nu na kiitisae ra Beriseeba.

³ Samuweli xa di xēmee mu bira e baba xa misaali fōxō ra. Kōbiri nu rafan e ma, e mu nu kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Na kui Isirayila kuntigie naxa e malan, e siga Samuweli xōnyi Rama.

⁵ E naxa a fala a be, «I bara fori, i xa di xēmee mu birafe i xa misaali fōxō ra. Kiitisa nde dōxō muxu xun ma naxan findima muxu xa mange xungbe ra, alo jamanē booree a rabama ki naxe.»

⁶ Samuweli to e xa masenyi mē, a falafe ra, «Mange nde so muxu yi ra naxan muxu makiitima,» na fe mu rafan a ma. Na kui a naxa Alatala maxandi.

⁷ Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati jama xui ra. E mu mēexi i tan xa ra, e mēexi n tan nan na. E mu tinma sōnōn n xa findi e xa mange ra.

⁸ E naxan nabafe i ra, e na nan tun nabafe kabi n sa e ramini Misira han to. E bara mēē n na, e xa ala gbetee batu.

⁹ Yakōsi, i tuli mati e xui ra, kōnō i xa e rakolon a fanyī ra mange fama e yamaride ki naxe.»

¹⁰ Samuweli naxa Alatala xa masenyi birin nadangi jama ma, naxee nu wama mange xōn.

¹¹ A naxe, «Mange naxan fama dōxōde wo xun ma, a wo xa di xēmee nan findima a xa sōorie nun a xa soe ragie ra. Ndee nu e yi a ragise ya ra.

¹² Ndee findima yareratie nan na mixi wulu xun ma, xa na mu a ra mixi tongo suuli. Ndee a xa xee buxama, ndee a xa xee xabama. Ndee geresose nun sōori ragisee yailanma.

¹³ A wo xa di ginē nan findima a xa labunde yailanyie ra, a xa kurisomae, a nun a xa taamiganyie.

¹⁴ A wo xa weni sansi fanyie nun wo xa oliwi wuri fanyie tongo, a e so a xa mixie yi ra.

¹⁵ A wo xa sansie farile nun wo xa weni farile tongoma nē, a a fi a xa walikee nun a xa mixie ma.

¹⁶ A wo xa walike fanyie, wo xa fonikee, nun wo xa sofalee tongoma nē a yete xa wali xa fe ra.

¹⁷ A wo xa xuruse farile bama nē, a wo fan findi a xa konyie ra.

¹⁸ Na lōxōe wo de rawama nē Alatala be mange xa fe ra wo naxan sugandixi, kōnō a mu wo yaabima.»

¹⁹ Nama mu tin e tuli matide Samuweli xa masenyi ra. E naxa a yaabi, «Ade! Mange xa dɔxɔ muxu xun ma,

²⁰ muxu fan xa lu alo pamanɛ boore na ki naxɛ. Muxu xa mange xa muxu yamari, a xa ti muxu ya ra gereɛ kui.»

²¹ Samuweli to pama xui mɛ, a naxa a madangi Alatala bɛ.

²² Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati e ra. I mange dɔxɔma nɛ e xun ma.» Samuweli naxa a fala Isirayila pama bɛ, «Birin xa gbilen e xa taa kui.»

9

Solu sugandife mange ra

¹ Xɛmɛ senbɛma nde nu na Bunyamin bɔnsɔɛ ya ma, a xili Kisu. A benbae nan yi ki: Abiyeli, Serori, Bekorati, nun Afiya.

² A xa di xɛmɛ gbangbalanyi nde nu na naxan xili Solu. A nu rayabu Isirayilaka birin bɛ, a man nu kuya dangi e birin na.

³ Lɔxɔɛ nde Kisu xa sofale lanmae naxa lɔɛ, a naxa a fala a xa di xɛmɛ Solu bɛ, «Konyi keren tongo, i sa n ma sofale lanmae fen.»

⁴ E naxa mini Efirami geyae ra, e Salisa bɔxi ipɛɛ, kɔnɔ e mu sofalee to. E naxa Bunyamin bɔnsɔɛ xa bɔxi fan ipɛɛ, kɔnɔ e mu e to.

⁵ E to so Sufu bɔxi ma, Solu naxa a fala a xa konyi bɛ naxan nu biraxi a fɔxɔ ra, «Won gbilen, alako n baba naxa kɔntɔfili won ma fe ra, dangi sofalee xa fe ra.»

⁶ Na konyi naxa a yaabi, «Ala xa mixi binyɛ nde na yi taa kui, naxan xa masenyi kamalima temui birin. Won xa a maxɔrin a xa sɔɔneya kira masen won bɛ.»

⁷ Solu naxa a fala a xa konyi bɛ, «Mixi nɔma sigade Ala xa mixi ma a bɛlexɛ igeli ra? Hali taami keren mu na won ma gbɔnfɔɛ kui. Sese mu na won yi ra, won naxan fima Ala xa mixi ma. Won na rabama di?»

⁸ A xa konyi naxa a yaabi, «Kɔbiri di na n yi ra won naxan fima Ala xa mixi ma, alako a xa sɔɔneya kira masen won bɛ.»

⁹ Na waxati, Isirayilaka naxee nu wama maxɔrinyi tife Alatala ma e nu a falama, «Won xa siga sematoe yire.» To na sematoe xili falama namijɔnmɛ.

¹⁰ Solu naxa a fala a xa konyi bɛ, «Awa, won xɛɛ.» E naxa siga na taa kui, na Ala xa mixi nu na dennaxɛ.

¹¹ E to so naa, e naxa ginedimɛdie li kira xɔn, e sigafe ye bade. E naxa e maxɔrin, «Sematoe na bɛ?»

¹² Ginedimɛdie naxa e yaabi, «Iyo, a baxi sode yakɔsi, kɔnɔ wo xulun de, barima a faxi sɛɛxɛ bade pama nan bɛ geya fari.

¹³ Xa wo soma taa kui yakɔsi, wo a lima nɛ naa beenun a xa te geya fari sɛɛxɛ xolide. Nama mu a degema a xanbi, fo a xa sɛɛxɛ duba beenun mixie xa a xoli. Wo te yakɔsi. Wo a lima naa.»

¹⁴ E to so taa kui, Samuweli naxa mini e ralande sigafe ra geya fari.

¹⁵ Beenun Solu xa fa, Alatala nu bara a fala Samuweli bɛ,

¹⁶ «Tina, yi waxati, n Bunyamin bɔnsɔɛ mixi nde xɛma i yire. I xa ture sa a xunyi ma a masenfe ra a a xa findi n ma Isirayila pama mange ra. A fama n ma pama rakiside Filisitakae ma. N bara n ma pama xui mɛ.»

¹⁷ Samuweli to Solu to, Alatala naxa a fala a bɛ, «N xɛmɛ naxan xa fe fala i bɛ, a tan nan yi ki. Yaamari luma a yi ra n ma pama xun na.»

¹⁸ Solu naxa a maso Samuweli ra taa sode de ra, a naxa a fala a be, «Yandi, sematoe xa banxi masen muxu be.»

¹⁹ Samuweli naxa a yaabi, «Sematoe na n tan nan na. Won xee geya fari. Won birin xa won dege yire keren. Tina n i xa kontofili bama i ma, n fa i bepin.

²⁰ I naxa kontofili i xa sofale lanmae xa fe ra naxee loexi kabi xi saxan. Sese mu e toxi, e bara to. Naxan tide gbo Isirayila, a findima nde gbe ra? I tan xa mu a ra, a nun i baba xa denbaya birin?»

²¹ Solu naxa a fala a be, «Bunyaminka nan n na. Muxu tan xa mu xurun bonsoe birin be Isirayila? Muxu xabile fan mu xurun xabile birin be Bunyamin bonsoe tagi? Munfe ra i woyenma n be yi ki?»

²² Samuweli naxa Solu nun a xa konyi raso banxi kui, a naxa binye magorode so e yi ra mixi xilixi tongo saxan tagi.

²³ Samuweli naxa a fala kurisoma be, «Fa donse ra n nu naxan ma i xa a sa a xati ma.»

²⁴ Kurisoma naxa fa sube tabe ra, a a doxo Solu ya i. Samuweli naxa a fala Solu be, «Yi sube don, naxan saxi a xati ma i be, n to yi malanyi maxili.» Na loxe, Solu nun Samuweli naxa e dege yire keren.

²⁵ Na dangi xanbi, e naxa goro kelifa geya fari, e so taa kui. E naxa lu yire keren banxi fari, berede nu na dennaxe.

²⁶ Na kuye iba subaxe, e naxa keli. Samuweli naxa Solu xili banxi fari ma, e xa e boore to. A naxa a fala a be, «Keli, n xa i mati kira xon.» Solu naxa keli, e naxa mini kira ma, a tan nun Samuweli.

²⁷ E to mini taa fari ma, Samuweli naxa a fala Solu be, «A fala i xa konyi be, a xa dangi yare.» Konyi to dangi yare, Samuweli naxa a fala Solu be, «Ti be, alako n xa Alatala xa masenyi nde fala i be.»

10

Solu tife mange ra

¹ Samuweli naxa ture bitire keren tongo, a a surusuru Solu xunyi. A naxa a sunbu, a a fala a be, «Alatala bara i sugandi, a i xa findi mange ra a xa jama ke tongoma xun ma.

² I na keli be to, i mixi firin lima Raxelexe gaburi fe ma Bunyamin bonsoe naaninyi ra, yire nde naxan xili Selesa. E fama a falade i be, «Wo siga sofale lanma naxee fende, e bara to. Yakosi i baba fa kontofilixi wo tan nan ma fe ra. A naxe, «N ma di toma di kore?»»

³ I na keli menni, i siga han i sa so Taboro, wuri belebele na dennaxe. I xeme saxan lima na naxee na tefe Ala maxandide Beteli. Si saxan na xeme keren yi ra, taami saxan na xeme firin nde yi ra, weni na xeme saxan nde yi ra.

⁴ E na i xeebu, e taami firin fima i ma.

⁵ I na keli menni, i siga Gibeya Elohimu, Filisitakae xa soori gali nde na dennaxe. I na so taa kui, i namiponme gali nde lima, naxee gorofe geya fari e beeti bafe Ala be kora, maxasee, nun xule ra.

⁶ Alatala Xaxili ragoroma ne i ma, wo birin nan Alatala xa xera ibama, i findima mixi neene nan na.

⁷ Na tonxuma na raba i be, i xa fe raba naxan na i boje ma, barima Alatala na i foxo ra.

⁸ Na dangi xanbi, i xa goro Giligali n ya ra. N na i li naa, n fama ne serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bade. I xa n mame xi solofere, beenun n xa i yire li, n fa i rakolon a lanma i xa naxan naba.»

⁹ Solu fefe keli Samuweli xun ma, Alatala naxa a xaxili masara, na tɔnxuma birin naxa raba a be na lɔxɔe yati.

¹⁰ E to so Gibeya, e naxa namipɔnmɛ gali li naa. Alatala Xaxili naxa goro Solu ma, a fa masenyi ti Ala xili ra e tagi.

¹¹ A kolonmae to a to a Solu bara namipɔnmɛ masenyi ti, e naxa a fala e boore be, «Munse Kisu xa di sɔtɔxi? Solu fan bara findi namipɔnmɛ ra?»

¹² Mixi nde naxa maxorinyi ti e ya ma, «Nde na e karamɔxɔ ra?» Na kui yi taali fala folo na lɔxɔe nɛ, «Solu fan bara findi namipɔnmɛ ra?»

¹³ A to ge Alatala xa masenyi tide, a naxa te geya fari.

¹⁴ Solu sɔxɔ naxa Solu nun a xa konyi maxorin, «Wo tan siga minden?» Solu naxa a yaabi, «Muxu sigaxi sofale lanmae nan fende, kɔnɔ muxu mu e to. Na nan a ra, muxu naxa siga Samuweli yire.»

¹⁵ A sɔxɔ naxe, «Samuweli naxan fala wo be, a fala n be.»

¹⁶ Solu naxa a sɔxɔ yaabi, «A a fala nɛ muxu be, a sofale lanmae bara to.» Kɔnɔ Solu mu sese masen mangɛya xa fe ra, Samuweli naxan fala a be.

¹⁷ Samuweli naxa pama birin maxili Misipa Alatala ya i,

¹⁸ a a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, «N tan nan Isirayila ramini Misira bɔxi ra, n wo ba e belexe. N bara wo ratanga wo yaxuie ma.»

¹⁹ Kɔnɔ to wo tan bara wo Marigi Ala bepin, naxan wo ratanga gbaloe nun kɔntɔfilie ma. Wo naxe, «Mange nde dɔxɔ muxu xun ma!» Awa, wo xa ti Alatala ya i wo bɔnsɔe ki ma, wo xabile ki ma.»

²⁰ Samuweli to ge Isirayila bɔnsɔe birin masende Ala be, Bunyamin bɔnsɔe naxa sugandi.

²¹ A to ge Bunyamin bɔnsɔe masende a xabile ki ma, Matiri xabile naxa sugandi. Na Matiri xabile ya ma, Kisu xa di Solu naxa sugandi, kɔnɔ a mu nu na e ya ma. E naxa a fen, e mu a to.

²² E naxa Alatala maxorin, «Solu na be?» Alatala naxa e yaabi, «A noxunxi kotee longori ra.»

²³ E naxa siga e gi ra, e sa a suxu naa, e a ti pama birin ya i. A nu kuya e birin be.

²⁴ Samuweli naxa a fala pama birin be, «Wo bara a to, Alatala naxan sugandixi? A maniye mu na pama tagi.» E birin naxa jɛlexinyi xui ramini, e a fala, «Kisi na mange be.»

²⁵ Samuweli naxa seriye sebe mangɛya xa fe ra, a na sebɛli sa Alatala ya i. Na dangi xanbi, a naxa pama ragbilen a xonyi.

²⁶ Solu fan naxa gbilen a xonyi Gibeya. Kuntigi ndee naxa a mati, Alatala naxee bɔɲɛ ya rafindi a ma.

²⁷ Fuyante ndee fan nu na, naxee nu a falama, «Yi xeme nan won nakisima?» E naxa yo a ma, e mu fa bupa yo ra a xɔn ma, kɔnɔ Solu mu sese fala na fe ma.

11

Solu xa gere singe

¹ Amoni mange Naxasa naxa yonkin Yabesi taa ya ra Galadi bɔxi ma. Yabesikae naxa a fala a be, «Won xa saate xiri, muxu xa lu i sagoe.»

² Naxasa Amonika naxa e yaabi, «Won noma saate xiride, kɔnɔ fo wo xa tin n xa wo yirefanyi ya kana, alako yaagi xa dusu Isirayila birin xun na.»

³ Yabesi kuntigie naxa a fala a be, «Xi solofere fi muxu ma, alako xerae xa siga Isirayila taa birin. Xa mixi yo mu noma muxu ratangade, muxu luma i sagoe.»

⁴ Xerae naxa siga Gibeya Solu xonyi. E to ge dentegē sade, pama birin naxa wa a xoxoxe ra.

⁵ Na temui, Solu naxa fa kelifē xē ma a xa ningee foxo ra. A naxa maxorinyi ti, «Munfe ra pama na wafe yi mooli ra?» E naxa Yabesikae xa masenyi dentegē a be.

⁶ Solu to na me, Alatala Xaxili naxa goro a ma, a bope naxa te senbe ra.

⁷ A naxa ninge firin tongo, a e ibolon a xuntun xuntunyi ra. A naxa na xuntunye rasanba Isirayila taa birin ma na xerae saabui ra, a falafe ra, «Xa naxan yo mu bira Solu nun Samuweli foxo ra, na kanyi xa ningee fan nabama yi ki ne.» Alatala xa yaragaaxui naxa goro Isirayilakae ma, e birin naxa te gere xili ma lanyi kui.

⁸ Solu naxa e konti Beseki. Isirayila xeme xasabi lan mixi wulu keme saxan nan ma. Yuda bonsoe xeme lan mixi wulu tongo saxan.

⁹ E naxa a fala xerae be, «Wo sa a fala Yabesikae be Galadi boxi ma, <Tina, sogē na xono, wo xun fama rakelide.>» Xerae to na xibaaru masen Yabesi pama be, e naxa jalexin ki fanyi ra.

¹⁰ Na kui Yabesi pama naxa a fala Amonikae be, «Tina, muxu luma wo sagoe, wo wo waxonyi rabama ne muxu ra.»

¹¹ Na kuye iba, Solu naxa pama findi gali saxan na. Subaxe e naxa so Amonikae yonkinde, e e bonbo han yanyi tagi. Mixi naxee mu faxa, nee naxa yensen han mixi firin mu no lude yire keren.

¹² Naxa naxa a fala Samuweli be, «Ndee a fala a Solu mu noma mangeya rabade won xun ma? Wo na mixie ramini, muxu xa e faxa.»

¹³ Kono Solu naxa e yaabi, «Mixi yo mu faxama to, barima to Alatala bara Isirayila rakisi.»

¹⁴ Samuweli naxa a fala pama be, «Won xee Giligali, alako mange xa magoro a xa kibanyi kerenyi ra.»

¹⁵ Naxa birin naxa siga Giligali, e naxa Solu ti mange ra Alatala ya i. E naxa xanunteya serexe ba menni Alatala be, Solu nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi ra.

12

Samuweli xa masenyi donxo

¹ Samuweli naxa a masen Isirayilakae birin be, «Wo a kolon n bara n tuli mati wo ra, n naxa mange doko wo xun ma.

² Mange nan yi ki naxan tima wo ya ra. N tan bara fori, n xunsexe bara fixe, n ma die na wo ya ma. N bara ti wo ya ra kelifē n fonike temui ma han to.

³ Awa, n tixi wo ya i na nan ma, alako wo xa a fala n be Alatala nun mange sugandixi ya xori, xa a sa li n bara ninge xa na mu sofale nde ba wo yi ra. Wo xa a fala xa n bara mixi nde tooo, xa n bara mixi nde xun nakana, xa n bara kobiri rasuxu funmaya ra. Wo xa na fala, n xa na sare ragbilen wo ma.»

⁴ E naxa a yaabi, «I mu muxu tooo, i mu muxu xun nakana, i mu kobiri rasuxu muxu yi.»

⁵ A man naxa a fala e be, «Alatala nun a xa mange sugandixi na seede ra to loxoε, wo mu n nakoroσixi sese xa fe ra.» E naxa a yaabi, «A na na fe seede ra!»

⁶ Samuweli naxa a masen pama be, «Alatala nan Munsa nun Haruna ti wo xun ma, a tan nan wo benbae ramini Misira boxi ra.

⁷ Awa yakosi, wo ti Alatala ya i, n xa wo ratu fe fanyie ra, Ala naxan nabaxi wo tan nun wo babae be.

⁸ Yaxuba fa xanbi Misira, wo babae naxa Alatala xili a xa fa e mali. Alatala naxa Munsa nun Haruna xee wo benbae ramini Misira kui, e fa e rasabati yi boxi ma.

⁹ Kono e to neemu e Marigi Alatala ma, a naxa e lu Xasori xa soorie xa mange Sisera belexe. Filisitakae nun Mowabakae fan naxa e gere.

¹⁰ Isirayilakae naxa a fala Alatala be, «Muxu bara yunubi raba Alatala rabolofe ra, muxu fa Bali kuye nun Asiteroti batu. Yandi, i xa muxu ba muxu yaxuie belexe. Muxu i batuma ne.»

¹¹ Na nan a niya, Alatala naxa Yerubaali, Bedan, Yefite, nun Samuweli xee wo bade wo yaxuie yi ra naxee nu wo rabilinxi. Na kui wo naxa lu bojesa kui.»

¹² «Wo to a to Amonikae xa mange Naxasa na fafe wo gere, wo naxa a fala n be, «Muxu wama mange xa ti muxu xun ma.» Kono wo Marigi Alatala nan findixi wo xa mange ra!

¹³ Awa yakosi, Alatala bara mange nde ti wo xun na, alo wo nu wama a xon ma ki naxe.

¹⁴ Xa wo sa gaaxu Alatala ya ra, xa wo sa a batu, xa wo sa wo tuli mati a ra, xa wo mu sa a matandi, xa wo nun wo xa mange sa bira Alatala foxo ra, fe birin sooneyama ne wo be.

¹⁵ Kono xa wo mu wo tuli mati Alatala ra, xa wo sa a matandi, Alatala xa xone goroma ne wo ma, alo a goro wo benbae ma ki naxe.

¹⁶ Yakosi wo ti, wo xa a mato Alatala fe xungbe naxan nabama wo ya xori.

¹⁷ Mengi xaba temui nan to, kono n Alatala maxandima ne, a xa tune nun galanyi rabira boxi ma, alako wo noma a kolonde wo bara fe naaxi raba Alatala ya i mange maxandife a ma.»

¹⁸ Samuweli naxa Alatala maxandi. Na loxoε yati, Alatala naxa galanyi nun tune rabira boxi ma. Nama naxa gaaxu Alatala nun Samuweli ya ra,

¹⁹ e fa a fala Samuweli be, «I xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, i xa konyi die, alako muxu naxa faza, barima muxu bara nde sa muxu xa yunubie fari, a falafe ra, «Mange nde ti muxu xun ma.»»

²⁰ Samuweli naxa a fala pama be, «Hali wo mu hanme. Wo bara na fe kobi birin naba, kono wo naxa makuya Alatala ra, wo xa a xa yaamarie raba wo boje birin na.

²¹ Wo naxa wo makuya a ra, wo naxa bira fe fufafu foxo ra, naxee munafanyi yo mu na, naxee mu wo malima fefe ma, barima ala wule daaxie nan e ra.

²² Alatala mu a xa pama raboloma a yete xili xungbe xa fe ra, barima a bara nate tongo wo xa findi a xa pama ra.

²³ N mu bama Alatala maxandife wo be, xa na mu a findima yunubi nan na n be Alatala ya i. N luma wo xaran na fe fanyi nun tinxinyi nan na.

²⁴ N naxan tun falama wo be, wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo a xa yaamarie raba wo boje birin na. Wo xa ratu a xa fe xungbee ma a naxee rabaxi wo ya i.

²⁵ Kono xa wo fe kobi raba, wo bonoma ne, wo tan nun wo xa mange.»

13

Solu xa yunubi

¹ Solu nu bara je tongo saxan soto a to findi mange ra. A xa mangeya bu ne je tongo naani nun frin.

² Solu naxa xeme wulu saxan sugandi soorie ra Isirayila. Xeme wulu frin nu na a seeti ma Mikimasi nun Beteli geya fari, xeme wulu keren nu na a xa di Yonatan seeti ma Gibeya, Bunyamin xonyi. A naxa pama donxoe ragbilen e xonyi.

³ Loxoe nde Yonatan naxa Filisitakae xa soorie bonbo, naxee nu na Geba. Filisitaka booree naxa na fe me. Solu naxa yaamari fi feri xa fe boxi birin kui, Isirayilakae xa a rame.

⁴ Isirayila birin naxa a me a Solu bara Filisitakae xa soorie bonbo, Isirayila naxa rapaaxu Filisitakae ma. Isirayila pama naxa malan Solu fe ma Giligali.

⁵ Filisitakae fan naxa e malan Isirayila gere xili ma. Soori ragise wulu tongo saxan nan nu na e yi ra, a nun soe ragie wulu senni. Na pama nu wuya alo meyenyi naxan na baa de ra. E naxa yonkin Mikimasi, Beti Aweni sogetede.

⁶ Isirayila mixie boje naxa rapaaxu e ma, barima Filisitakae nu bara e raxeten. E naxa siga e noxun fonmee nun yilie kui geme yire.

⁷ Ndee naxa Yuruden xure igiri, e siga Gadi nun Galadi boxi ma. Solu nu na Giligali. Nama naxan nu na a fe ma, nee birin nu bara gaaxu ki fanyiri ra.

⁸ Solu naxa Samuweli mame xi solofere alo e nu lanxi a ma ki naxe, kono Samuweli mu fa, pama naxa yensen folo.

⁹ Na kui Solu naxa yaamari fi, «Wo fa serexe gan daaxi ra, a nun xanunteya serexe.» A naxa na serexe gan daaxi ba.

¹⁰ A to ge na ra, Samuweli naxa so. Solu naxa siga a xeebude.

¹¹ Samuweli naxa a maxorin, «I munse rabaxi?» Solu naxa a yaabi, «N to a to pama na yensenfe, i tan mu faxi a waxati, a nun man Filisitakae bara malan Mikimasi,

¹² n naxa a mapoxun, «Filisitakae goroma ne n foxo ra Giligali, beenun n xa Alatala maxandi.» Na nan a ra, feere to mu na n yi, n bara serexe gan daaxi ba.»

¹³ Samuweli naxa a fala Solu be, «I bara xaxilitarepa raba i Marigi Alatala xa seriye matandife ra. Alatala nu wama i xa mangeya rasabatife Isirayila xun ma abadan,

¹⁴ kono yakosi i xa mangeya bara kana. Alatala bara mixi gbete fen naxan boje lanxi Ala boje ma. A bara na kanyi ti mange ra a xa pama xun ma, barima i tan mu Alatala xa yaamari rabatuxi.»

¹⁵ Na temui Samuweli naxa keli Giligali, a siga Gibeya, Bunyamin bonsoe xa boxi. Solu naxa a xa soorie konti, a fa li xeme mixi keme senni nu na a yi ra.

¹⁶ Solu nun a xa di xeme Yonatan naxa e xa soorie ti a gere ki ma Geba Bunyamin xonyi. Filisitakae nu tixi Mikimasi.

¹⁷ Soori gali saxan naxa mini Filisitakae xa yonkinde. Keren naxa e xun ti Ofara kira ra, Suwali boxi mabiri.

¹⁸ Keren naxa e xun ti Beti Xoron kira ra. Keren naxa e xun ti naaninyi kira ra, naxan goroma Seboyima gulunba gbengberenyi fe ma.

¹⁹ Xabui yo mu nu toma Isirayila boxi birin ma, barima Filisitakae nu bara yi tonyi dɔxɔ, «Eburu mixie naxa santidegema nun tanbe yo yailan.»

²⁰ Isirayilakae birin nu sigama Filisitakae nan xɔn ma, e xa walisee ralugande alo kerie, boxi buxa see, nun beerae.

²¹ Boxi buxa se nun kerri ralugan sare findixi gbeti giramu solomasaxan nan na. Beera nun sɔxɔse ralugan sare findixi gbeti giramu naani nan na.

²² Na nan a niya gere lɔxɔe santidegema nun tanbe mu nu na Isirayilaka yo yi ra, hali Solu nun a xa di Yonatan.

²³ Filisitakae xa sɔɔri gali nde naxa fa yonkin Mikimasi yatagi.

14

Yonatan xa gere nde

¹ Lɔxɔe nde, Solu xa di Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee maxaninma, «Won xa be igiri, won xee Filisitakae yonkinde.» A mu sese fala a baba be na xa fe ra.

² Solu nu na Gibeya naaninyi Migiron wuri nde bun ma naxan xili «girenadi.» Xeme keme senni nu na a yi ra.

³ Alatala xa serexedube nde nu na a fe ma, naxan xili Ahiya, Axituba xa di xeme, Ikabodi xa neegaari. Alatala xa serexedube, Eli xa di xeme Finexasi nan xa di xeme nu na Ikabodi ra. Mixi yo mu nu a kolon a Yonatan bara siga Filisitakae yire.

⁴ Yonatan naxa dangi fanye firin tagi. Keren nu xili ne Bosesi, boore fan nu xili ne Sene.

⁵ Keren nu na kɔla ma Mikimasi ya tagi, boore nu na yirefanyi ma Geba ya tagi.

⁶ Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee maxaninma, «Won xee yi sunnateree yire. Temunde Alatala fe nde rabama won saabui ra, barima Alatala noma marakisi rabade mixi xurudi saabui ra, xa na mu mixi wuyaxi saabui ra.»

⁷ A xa konyi naxa a yaabi, «I waxɔnfe birin naba, hali i mu siike, won birin na xaxili keren.»

⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Won xee han na mixie xa won to.

⁹ Xa e a fala «Wo ti menni, muxu fama ya», won tima menni ne, won mu tema e yire.

¹⁰ Kono xa e a fala, «Wo fa be», won tema ne, barima Alatala bara e sa won belexe. Na nan findima won be tonxuma ra.»

¹¹ E to mini Filisitakae ma, nee naxa a fala, «Isirayilakae nan yi ki. E na minife fonme kui, e nu e noxunxi dennaxe.»

¹² Filisitaka naxee yonkinxi menni, e naxa a fala Yonatan nun a xa konyi be, «Wo fa be, muxu xa fe nde fala wo be.» Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee xaninma, «I xa te n foxɔ ra, barima Alatala bara yi mixie sa Isirayilakae belexe.»

¹³ Yonatan naxa te a wulumen na, a xa konyi na a xanbi ra. Yonatan nun a xa konyi naxa na Filisitakae faxesa.

¹⁴ Na gere kui Yonatan nun a xa konyi naxa mixi moxɔɔɔn nun nde faxesa na yire raxetenxi.

¹⁵ Filisitakae boɔne naxa mini yonkinde kui, gaaxui fa pama suxu na longori birin. Boxi yati naxa seren. Alatala nu bara a ragaaxu a paaxi ra.

¹⁶ Solu xa yire makantee, naxee nu na Gibeya, Bunyamin bonsoe xa boxi ma, nee naxa Filisitakae to e yensenfe gi kui.

¹⁷ Solu naxa a fala soorie be, «Wo konti ti, won xa a kolon naxan minixi won ya ma.» E to konti ti e naxa a to a Yonatan nun a xa konyi mu na pama ya ma.

¹⁸ Alatala xa saate kankira to nu na Isirayilakae yonkinde kui, Solu naxa a fala Ahiya be, «Fa Alatala xa saate kankira ra.»

¹⁹ Solu nu woyenma serexedube ra temui naxe, gere soxoxo xui fan nu gboma nan tui Filisitakae yonkinde. Na kui Solu naxa a fala serexedube be, «Hali i mu Ala maxandi kore.»

²⁰ Solu naxa a xa soorie xili, e fa siga gere yire. Menni e naxa a to Filisitakae nu na e boore soxofe santidegema ra jaxasi daaxi.

²¹ Isirayilaka ndee, naxee nu na Filisitakae xa noe bun ma, nee naxa fa Solu nun Yonatan mabiri.

²² Isirayilaka naxee nu bara e noxun Efirami geya longori ra, e birin naxa mini Filisitakae gerede e gi temui.

²³ Na loxoe, Alatala Isirayila rakisi ne. Gere naxa lantan ye han Beti Aweni.

²⁴ Isirayilakae nu na toore nde kui na loxoe, barima Solu nu bara a kali pama be, «Danke na mixi be, naxan a degema beenun n xa n gbe joxoxo n yaxuie ma.» Na kui, mixi yo mu donse don na loxoe.

²⁵ Nama xa jere kui, e naxa kumi li fotonyi nde kui,

²⁶ konoxo mixi yo mu a nemunnemun Solu xa marakali xa fe ra.

²⁷ Yonatan to na yire li, a fa kumi to, a naxa a xa yisuxuwuri rasin kumi kui, a a makon. A ya naxa iyalan keren na. A mu nu a baba xa marakali mexi.

²⁸ Mixi nde naxa a fala a be, «I baba bara pama rakali a falafe ra, «Danke na mixi be naxan a degema to.» Na nan a toxi pama na toore kui yi ki.»

²⁹ Yonatan naxa a yaabi, «N baba na pama toorofe ne na ki. Wo a mato n ya iyalanxi ki naxe, n to yi kumi konxi.

³⁰ Xa won ma soori gali won yaxuie xa donse nde don to nu, nde jan bara sa Filisitakae xa xunnakane fari nu.»

³¹ Na loxoe e naxa Filisitakae bonbo, kelifa Mikimasi ma, han Ayalon. Nama nu bara tagan ki fanyi ra.

³² E naxa din e yaxuie xa see ra. E naxa yexee, sie, nun ningee kon naxaba keren na, e fa e don a nun e wuli ra.

³³ Mixi ndee to a fala Solu be, a a xa soorie na yunubi soxofe Alatala ra sube donfe a wuli ra, Solu naxa a fala pama xa fe ra, «Yanfante nan e ra. Wo fa geme xungbe ra be.

³⁴ Wo yensen pama tagi, wo a fala e be, mixi birin xa fa a xa ninge ra, a xa yexee, xa na mu a ra a xa si. E xa a faxa be. Na kui, e noma a donde, e mu yunubi soxo Alatala ra sube donfe a wuli ra.» Koe ra, mixie birin naxa siga menni e xa xuruse ra, e xa a kon naxaba naa.

³⁵ Solu serexebade singe ti ne Alatala be menni.

³⁶ Na temui Solu naxa a fala, «Won xa bira na Filisitakae foxo ra to koe ra yati. Won xa e tuxunsan han subaxe, won naxa mixi keren lu na.» Soorie naxa a yaabi, «Won xa a raba alo i wama a xon ma ki naxe.» Serexedube naxa a fala, «Won xa Ala maxorin sinden.»

³⁷ Na kui Solu naxa Ala maxorin, «A lanma n xa bira Filisitakae foxo ra? I tan e sama ne Isirayila belexe?» Konoxo na loxoe, Ala mu a yaabi.

³⁸ Solu naxa a xa soori gali xunye xili, a a fala e be, «Wo xa a mato yunubi naxan nabaxi to.

³⁹ N bara n kali Isirayila Rakisima Alatala ra, hali n ma di Yonatan nan a rabaxi, n na a faxama ne.» Nama birin ya ma, mixi yo mu a yaabi.

⁴⁰ A naxa a fala Isirayila pama be, «Wo ti menni, n tan nun n ma di Yonatan, muxu tima bebiri.» Nama naxa a yaabi, «I waxonyi raba.»

⁴¹ Na temui Solu naxa Alatala maxandi, «Isirayila Marigi Ala, kiiti sa muxu tagi.» Alatala naxa a masen a kiiti fanxi pama nan be, a mu fanxi Solu nun Yonatan be.

⁴² Solu man naxa Alatala maxandi kiiti xa sa a tan nun Yonatan tagi. Na kui kiiti mu fanxi Yonatan be.

⁴³ Solu naxa a xa di Yonatan maxorin, «I munse rabaxi?» Yonatan naxa a yaabi, «N kumi nde nan kon, n naxan tongo n ma yisuxuwuri ra. N tan nan yi ki, i xa n faxesa.»

⁴⁴ Solu naxa a fala, «I nondi. Yonatan, i xa faxesa. Xa n mu i faxesa, Ala xa n naxankata a jaaxi ra.»

⁴⁵ Kono soori gali naxa a fala Solu be, «A lanma Yonatan xa faxesa, naxan geeni soto Isirayila be senbe ra? Astofulahi. Muxu bara muxu kali Alatala ra, hali xunsexe keren a mu bama a xunyi ra, barima Yonatan walixi to Ala xa mali saabui nan na.» E Yonatan ratanga Solu ma na ki ne.

⁴⁶ Solu to ge Filisitakae keride waxati nde bun ma, a naxa gbilen a xonyi. Filisitaka naxee luxi, e fan naxa siga e xonyi.

⁴⁷ Solu to findi Isirayila mange ra, a naxa gere ti a yaxuie birin be: Mowabakae, Amonikae, Edonkae, Soba mangee, nun Filisitakae.

⁴⁸ A naxa Amalekikae bonbo senbe ra, a Isirayila ba mixie belexe naxee nu e xa boxi tuxunsanma.

⁴⁹ Solu xa di xeme nu xili ne: Yonatan, Yisiwi, nun Malakisuwa. A xa di ginee nu xili ne: Merabi, nun a xanbiratoe Mikali.

⁵⁰ Solu xa gine nu xili ne Axinowama, Aximaasi xa di. A xa soori gali mange nu findi Abeneri nan na, Solu soxo Neri xa di.

⁵¹ Solu baba Kinsi nun Abeneri baba Neri nan lanxi Abiyeli xa die ma.

⁵² Solu nu Filisitaka gerema a xa simaya birin kui. Solu nu gbangbalanyi senbema birin naso ne a xa soorie ya ma.

15

Solu xa tantanyi

¹ Samuweli naxa a fala Solu be, «Alatala n tan nan xee n xa i sugandi mange ra a xa pama Isirayila xun ma. I tuli mati Alatala xa masenya ra.

² Mange Alatala xui nan ya: «N bara nate tongo Amalekikae xa fe ra, naxee tondi Isirayila xa dangi e xa kira xon kelifa ra Misira.

³ Yakosi, siga, e raton. I naxa e sese lu naa. I xa e xa xeme, e xa ginee, e xa die, e xa diyoree, e xa ninge, e xa yexee, e xa sie, e xa joxomee, e xa sofalee birin faxesa.»

⁴ Solu naxa a xa soori gali malan Telayimi. Xeme mixi wulu keme firin nan faxi kelifa koola ma, xeme mixi wulu fu nan faxi kelifa Yuda bonsae ma.

⁵ Solu naxa gantanyi te fole kui Amalekikae xa taa fari ma.

⁶ A naxa a fala Keni bonsae be, «Wo mini Amalekikae tagi, alako wo naxa sonto e ya ma, barima wo hinne ne Isirayilakae ra e minixi Misira boxi ra temui naxe.» Keni bonsae naxa mini Amalekikae ya ma.

⁷ Solu naxa Amalekikae bonbo kelifa Hawila ma han Suri sode de ra Misira ya ra.

⁸ A naxa Amaleki mange Agaga suxu, a mu a faxa, kono a naxa a xa pama tan birin sonto santidegema ra.

⁹ Solu nun a xa pama mu tin Agaga faxade. E naxa a lu a nii ra, a nun a xa xuruse fanyi borogexie, a xa yexee, a xa sie, nun a xa ningee. E mu tin nee sonto, kono naxee mu fanxi, e nee nan faxa.

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi ti Samuweli be,

¹¹ «N nimisaxi Solu xa fe ra n naxan tixi mange ra, barima a bara a kobe so n na, a mu biraxi n woyen xui foxo ra.» Samuweli naxa sunnun ki fanyi, a Alatala makula na koe birin na.

¹² A naxa keli subaxe ma, a siga Solu yire. Mixi nde naxa a fala a be a Solu bara siga Karemele geya fari tonxuma nde tide. Na dangi xanbi, a keli menni, a goro Giligali.

¹³ Samuweli to Solu yire li, Solu naxa a fala a be, «Ala xa baraka sa i ma. N bara Alatala xa yaamari ratinme.»

¹⁴ Samuweli naxa a maxorin, «N xuruse wa xui mundun mefe yi ki?»

¹⁵ Solu naxa a yaabi, «Nama nan faxi yi xurusee ra e naxan tongoxi Amalekikae yi ra, alako e xa e ba serexe ra i Marigi Alatala be. Muxu bara na donxoe tan sonto.»

¹⁶ Samuweli naxa a fala Solu be, «Awa yire. N xa Alatala xa masenyi fala i be a naxan fixi n ma yi koe ra.» Solu naxa a fala, «Awa, na fala n be.»

¹⁷ Samuweli naxa a fala, «Alatala mu i tixi xe mange ra Isirayila bonsoe xun ma, hali i to nu a kolon mixi xurudi nan i ra?

¹⁸ Alatala i xee ne, a a fala i be, «Siga Amaleki yunubitoe sonto. I xa e birin jon feo».

¹⁹ Munfe ra i mu i tuli matixi Alatala xui ra? Munfe ra i baganxi na see ma, i fe jaaxi raba Alatala ya i?»

²⁰ Solu naxa Samuweli yaabi, «N bara Alatala xui rabatu a fanyi ra. N bara bira a xa kira foxo ra, a n tixi naxan xon ma. N faxi Amaleki mange Agaga nan tun na, n bara Amaleki pama donxoe birin sonto.

²¹ Kono pama bara a xa xuruse fanyie mayegeti, nee xa findi serexe fisamantee ra i Marigi Alatala be Giligali.»

²² Samuweli naxa a yaabi,

«Alatala pelexinma serexe gan daaxie nun hadiyae nan na ba, ka a pelexinma mixie nan na naxee a xui rabatuma?

N xa a fala i be,

yaamari rabatufe fisa serexe bafe be,
yete magoroe fisa, yexee kontonyi ture be.

²³ Ala xui matandife jaaxu,

alo sematoe xa wali jaaxuxi ki naxe.

Ala xa yaamari matandife jaaxu,

alo kuye batufe jaaxuxi ki naxe.

I to bara Alatala xa yaamari rabepin,

a fan fama ne i rabepinde,

a mangeya ba i yi ra.»

²⁴ Solu naxa a fala Samuweli be, «N bara yunubi raba. N bara Alatala xa seriye kana, n bara i fan xui matandi. N nu gaaxuxi pama nan ya ra, n naxa n tuli mati e ra.

²⁵ Yakosi n bara i mayandi, dipe n ma yunubi ma. I naxa gbilen n foxo ra. Na kui n fan xa suyidi Alatala be.»

²⁶ Samuweli naxa a fala Sölu be, «N mu birama i ɸoxo ra, barima i bara i kobe raso Alatala xa masenyi ra, Alatala fan bara i rabepin, a bara Isirayila mangeya ba i yi ra.»

²⁷ Samuweli to a mafindi sigafe ra, Sölu naxa a xa donma suxu, a fa boo a yi ra.

²⁸ Samuweli naxa a fala a be, «To Alatala fan bara Isirayila mangeya ba i yi ra na ki, a a fi i boore ma, naxan fan dangi i tan na.

²⁹ Alatala naxan findixi Isirayila senbe ra, a mu wule falama, a xaxili mu masarama. Ibunadama mu a ra.»

³⁰ Sölu man naxa a fala, «N bara yunubi raba. Yandi, n bara i maxandi, i xa n binya Isirayila nun a kuntigie ya i. Bira n ɸoxo ra, n xa suyidi i Marigi Alatala be.»

³¹ Na temui Samuweli naxa bira Sölu ɸoxo ra. Sölu naxa suyidi Alatala be.

³² Na dangi xanbi Samuweli naxa a fala, «Wo fa Amaleki mange Agaga ra.» Agaga naxa fa bojesa kui, barima a mapoxunxi ne e mu xonoxi a ma sonon e xa a faxesa.

³³ Samuweli naxa a fala a be, «I to dingee xa die faxesa i xa santidegema ra, i nga fan xa di bama a yi ra.» Samuweli to na fala, a naxa a faxesa Alatala ya i Giligali.

³⁴ Samuweli naxa siga Rama. Sölu fan naxa siga a xonyi Gibiya.

³⁵ Samuweli mu Sölu to sonon. A naxa sunnun Sölu xa fe ra. Alatala fan naxa nimisa a Sölu findife mange ra Isirayila.

16

Samuweli Dawuda tife mange ra

¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «I sunnunma Sölu xa fe ra han mun temui? N bara a rabepin, n bara Isirayila mangeya ba a yi. I xa feritire sase rafe ture ra, i xa siga Betelæmu. N i xeeɸe Yisayi Betelæmuka nan xonyi, barima n bara mange sugandi a xa di xemeɸe ya ma.»

² Samuweli naxa a fala, «N sigama di? Sölu na a kolon, a n faxesa ne.» Alatala naxa a fala, «I xa ninge xanin i xun ma, i a fala, «N fafe yi serexe bade Alatala be.»

³ I xa Yisayi xili na serexe ma. Na temui n i rakolonma i lan i xa naxan naba. I fama ne mixi sugandide, n naxan masenma i be.»

⁴ Samuweli naxa a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a siga Betelæmu. Taa forie to a to, e naxa gaaxu. E naxa a maxorin, «I faxesa fe fanyi nan na muxu be?»

⁵ A naxa e yaabi, «Iyo, n faxesa serexe bade Alatala nan be. Wo xa wo raseniye, wo xa fa lan na serexe ba ma.» A naxa a fala Yisayi nun a xa die fan be, e fan xa e raseniye, e xa lan serexe ba ma.

⁶ Mixie to fa, Samuweli naxa Yisayi xa di Eliyabi to. A naxa a mapoxun, «Mixi nan na ki Alatala naxan sugandixi mange ra.»

⁷ Kono Alatala naxa a fala Samuweli be, «I naxa mixi fate bende xa mato. N mu na xeme sugandixi. N ya mu tima fe ra, adamadi ya tima naxan na. N tan mixi boje ma fe nan matoma.»

⁸ Yisayi naxa Abinadabo xili, a a masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

⁹ Yisayi naxa Sanma masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

¹⁰ Yisayi naxa a xa di soloferee birin masen Samuweli be keren keren, kono Samuweli naxa a fala Yisayi be, «Alatala mu e sese sugandixi.»

¹¹ Na temui Samuweli naxa a maxorin, «Di gbete yo mu na i yi ra?» Yisayi naxa a yaabi, «Dimedi keren nan fa luxi, kono na tan na xurusee demadonfe.» Samuweli naxa a yaabi, «I xa mixi nde xee a foxo ra, a xa fa. Won mu serexe donma fo a xa fa.»

¹² Yisayi naxa mixi nde xee a xilide. A to fa, Samuweli naxa a to a xeme tofanyi na nu a ra. A ya iyalan, a fate bende fan. Alatala naxa a fala Samuweli be. «A tan nan ya. I xa ture sa a xunyi a sugandife ra.»

¹³ Samuweli naxa feri ture sase tongo naxan nu rafexi ture ra, a ture sa Dawuda xunyi a taarae ya xori. Kelife na loxo, Ala Xaxili Seniyenxi naxa lu Dawuda foxo ra. Na dangi xanbi, Samuweli naxa gbilen Rama.

¹⁴ Kono Alatala Xaxili naxa gbilen Solu foxo ra. Alatala naxa a niya pinne nde xa a tooro.

¹⁵ Solu xa walikée naxa a fala a be, «Ala bara a niya pinne nde xa i tooro.

¹⁶ Muxu marigi, i xa yaamari fi muxu ma, i xa konyi die, muxu xa sa mixi fen naxan fata kora raberede. Ninne na i tooro, na kanyi xa kora rabere i boje safe ra.»

¹⁷ Solu naxa a sago fi a falafe ra, «Wo sa na mixi fen n be, naxan fata a fanyi ra.»

¹⁸ A xa walike nde naxa a fala, «N bara Yisayi xa di xeme to Beteleemu. A kora raberema a fanyi ra. Gbangbalanyi tofanyi na a ra, naxan fata gere sode. A woyen ki fan. Alatala xa barakatse na a ra.»

¹⁹ Solu naxa mixie xee Yisayi xon ma, a falafe ra a xa a xa di Dawuda so a yi ra, naxan na xurusee demadonfe.

²⁰ Yisayi naxa taami, weni, nun si baki sofale fari, a a so a xa di Dawuda yi ra katarabi Solu ma.

²¹ Dawuda naxa siga a yete dentegede Solu be. Dawuda naxa rafan a ma ki fanyi. Solu naxa a findi a xa geresose xaninma ra.

²² Solu naxa xera ti Yisayi ma a falafe ra a be, «Yandi, Dawuda xa lu n yi ra. A rafan n ma ki fanyi.»

²³ Ala to a niya pinne xa bira Solu foxo ra, Dawuda nu fa kora rabere han Solu fisa, pinne fa gbilen a foxo ra.

17

Goliyati xa gere woyenyi

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan gere xili ma Efesi Damimi, Soko nun Aseka tagi Yudaya boxi ma.

² Solu nun Isirayila xa soorie fan naxa e malan, e sa yonkin Terebinti gulunba kui Filisitakae ya ra.

³ Filisitakae nu na geya yire seeti keren, Isirayilakae fan nu na boore seeti, gulunba na e tagi.

⁴ Filisitakae xa senbema nde naxa mini, naxan nu xili Goliyati, a kuya metiri saxan.

⁵ Soori xunyi makantase nu na a xun na, naxan yailanxi wure gbeeli ra. Kanke makantase wure gbeeli daaxi nu na a ma, naxan binye lanxi kilo tongo senni ma.

⁶ Sanyi makantase wure gbeeli daaxi nu na a sanyie ma, tanbe wure gbeeli daaxi fan nu gbakuxi a fari.

⁷ A xa tanbe nu yailanxi wuri kuye ra naxan xungbo alo maboe xa wuri, dugi masoxo se. A xa tanbe joe nu yailanxi wure ra, a xa binye kilo solofere. A xa makantase xungbe nu na mixi nde yi ra naxan nu tixi a ya ra.

⁸ Goliyati naxa ti Isirayila xa soorie ya ra, a a fala e be a xui itexi ra, «Munfe ra wo tixi gere ki ma? Filisitaka nan n na, Solu xa konyie nan wo tan na. Wo mixi keren sugandi wo ya ma, a xa fa, muxu firin xa gere.

⁹ Xa a no n na, muxu findi wo xa konyie ra, muxu xa wali wo be. Kono xa n tan no a ra, wo fan findi muxu xa konyie ra, wo xa wali muxu be.»

¹⁰ Na Filisitaka naxa a fala, «To n bara yi gere mooli ti wo be. Wo mixi keren sugandi, muxu xa fa gere.»

¹¹ Solu nun Isirayila xa soorie to na masenyi me, e naxa gaaxu ki fanyir ra.

¹² Dawuda baba findixi Yisayi Eframika nan na, naxan nu na Beteleemu Yuda bonsoe xa boxi ma. Di xeme solomasaxan nan nu na a yi ra. Solu xa waxati, a nu bara fori.

¹³ Yisayi xa di saxan singee nu biraxi Solu foxo ra gere kui. E xilie nan ya: di singe Eliyabi, di firin nde Abinadabo, di saxan nde Sanma.

¹⁴ Dawuda nan nu na e birin xanbiratoe ra. Na nan a ra, Dawuda taara saxanyie to siga Solu yire gere xa fe ra,

¹⁵ Dawuda nu luma siga ra Solu yire, a man nu fa gbilen a baba Yisayi xonyi xurusee demadonfe ra Beteleemu.

¹⁶ Xi tongo naani bun ma, na Filisitaka nu minima ne Isirayilakae ya i geesege nun nunmare.

¹⁷ Na temui Yisayi naxa a fala Dawuda be, «Yi donse magilinxu nun yi taami fu xanin mafuren i taarae xon ma, e yonkinma dennaxe.

¹⁸ I xa yi xijne xuti fu fan xanin e xa yarerati xon ma. I taarae xun mato a ra, i xa fa n kunfa ba.

¹⁹ E na Solu nun Isirayila xa soori birin foxo ra Terebinti gulunba kui, Filisitakae gerefe ra.»

²⁰ Dawuda naxa kurun subaxe ma. A to xurusee taxu mixi nde ra, a naxa a xa kote tongo, a siga a baba xa yaamari ra. A to so Isirayila yonkinde, a a li ne soorie nu na minife gere xili ma e xui itexi ra.

²¹ Isirayilakae nun Filisitakae nu tixi gere ki ma e boore ya i.

²² Dawuda naxa a xa kote lu kote kante yi ra, a fa a gi a siga soorie yire. A fefe so, a naxa a taarae xeebu.

²³ E nu woyenfe temui naxe, Filisitakae xa senbema naxa mini. Gadika nan nu a ra, naxan nu xili Goliyati. A naxa a xa masenyi kerenyi ti Dawuda ya xori.

²⁴ Isirayilakae to na senbema to, e naxa e magbilen e xanbi xanbi ma gaaxui be.

²⁵ E nu a fala e boore be, «Wo bara a to mini ra? A faxi Isirayila nan tun maberede. Xa Isirayilaka nde sa no yi faxade, Solu naafuli gbegbe nan fima na kanyi ma, a a xa di gine fan fi a ma, a man duuti fe bama ne a xa denbaya xun ma Isirayila boxi ma.»

²⁶ Dawuda naxa mixi ndee maxorin a fe ma, «Naxan na yi Filisitaka faza a yaagi ba Isirayila ma, munse rabama na kanyi be? Pe, nde na yi Filisitaka gaantare ra, naxan na Ala Kisi Kanyi xa soorie maberefe?»

²⁷ Nama naxa a yaabi, e fe fala a be naxan nabama mixi be naxan na Filisitaka faxama.

²⁸ Dawuda taara Eliyabi to na woyenyi me, a naxa xono a xunya ma. A naxa a fala a be, «Munse i rafaxi be? I xurusee luxi nde yi ra gbengberenyi ma? N i kolon a fanyi ra. Yete igboe nan i ra, i tan fuyante. I faxi sunbude gere nan na?»

²⁹ Dawuda naxa a fala, «N munse rabaxi? N mu maxorinyi xa tun tixi?»

³⁰ Na kui a naxa a kobe so a taara ra, a man naxa mixi gbetae maxorin na fe ma. E fan naxa na yaabi kerenyi fala a be.

³¹ Na mixie to Dawuda xa masenyi fala Solu be, Solu naxa a xili.

³² Dawuda naxa a fala Solu be, «Mixi yo naxa gaaxu yi Filisitaka ya ra. N tan yati, i xa konyi, n a gerema ne.»

³³ Solu naxa a yaabi, «I mu noma yi Filisitaka gere. Dimedi nan i ra. A tan bara mo gere fe kui kabi a fonike temui.»

³⁴ Dawuda naxa a fala Solu be, «N tan i xa konyi, n tan nan n baba xa xurusee demadonna ra. Wula sube alo yete na fa n ma xuruse nde suxude,

³⁵ n a kerima ne, n a bonbo han n na xuruse ba a de i. Xa a ya rafindi n ma, n a suxuma a kon xabe nan ma, n a faxa.

³⁶ I xa konyi to fata yete nun wulai sube bonbode na ki, n na mooli fan nabama ne yi Filisitaka sunnatara ra, barima a Ala Kisi Kanyi xa soorie maberema.»

³⁷ Dawuda man naxa a fala, «Alatala naxan n natanga yete nun wulai sube ma, a fama n natangade yi Filisitaka fan ma.» Na kui, Solu naxa a yaabi, «Siga, Alatala xa lu i seeti ma.»

³⁸ Solu naxa a xa makanta see ragoro Dawuda ma, a xa soori xunyi makantase wure gbeeli daaxi, a nun a kanke makantase.

³⁹ Dawuda naxa Solu xa santidegema ragoro a tee kui, naxan nu xirixi a tagi, kono a fefe pere folo a mu no, barima a mu darixi na mooli ra. Na kui a naxa a fala Solu be, «N mu noma sigade yi kanta see ra n ma, barima n mu darixi a ra.» Dawuda naxa na kanta see birin ba a ma.

⁴⁰ A naxa a xa yisuxuwuri tongo, a gema manoxunxi suuli fen fole kui, a e sa a xa gbongfoe kui. A naxa siga na Filisitaka xili ma, a xa laati suxuxi a yi ra.

⁴¹ Filisitaka naxa a makore Dawuda ra, a xa kanke makantase xungbe xaninma tixi a ya ra.

⁴² A to Dawuda to, a fonike tofanyi na a ra, a naxa yo a ma.

⁴³ Filisitaka naxa a fala Dawuda be, «Pe, bare nan n na, i to fama n gere de wuri ra?» A naxa Dawuda danka a xa alae xili ra,

⁴⁴ a fa a fala a be, «Fa be, n i sube soma xonie yi ra naxee jerema koore ma, a nun subee naxee na wula i.»

⁴⁵ Dawuda naxa a yaabi, «I tan fafe n gere de santidegema nun tanbe mooli firin nan na. N tan i gerema Isirayila xa soorie Marigi Alatala nan xili ra, i naxan maberema.

⁴⁶ To Alatala i sama ne n belexe. N i bonboma ne, n i xunyi bolon, n Filisitakae binbi fima ne xonie nun sube xaape ma. Na temui, dunija birin a kolonna ne a Ala na Isirayila foxo ra.

⁴⁷ Yi pama birin fama a kolonde a Alatala mu mixi rakisima santidegema nun tanbe saabui ra. Mixi kisima Alatala nan saabui ra, naxan wo sama muxu belexe.»

⁴⁸ Filisitaka to siga folo Dawuda ma, Dawuda naxa a gi keren na e nun Filisitaka xa naralan.

⁴⁹ A naxa a belexe ragoro a xa gbɔnfɔe kui, a gɛmɛ keren tongo, a woli a xa laati ra. Gɛmɛ naxa na Filisitaka gɔɔ a tigi ma, a a xun konkota ɔɔɔ. A naxa bira a yatagi ma ɔɔxi.

⁵⁰ Dawuda senbe gbo Filisitaka be na ki ne, a a faxa laati nun gɛmɛ keren peti ra santidegema xanbi.

⁵¹ Dawuda naxa a gi a siga na Filisitaka saxi dennaxe, a Filisitaka xa santidegema ba a tee i, a a faxa a ra, a a xunyi bolon a de i.

Filisitakae to a to e xa senbema bara faxa, e naxa e gi.

⁵² Isirayilakae nun Yudakae naxa e xui ramini, e fa Filisitakae keri gulunba fole, han Ekiron taa naade ra. Filisitaka binbie nu saxi kira xon kelife Saarayimi han Gati nun Ekiron.

⁵³ Isirayilakae to ge Filisitakae keride kira xon ma, e naxa gbilen nee yonkinde, e e xa see xanin.

⁵⁴ Dawuda naxa na Filisitaka xunyi xanin Darisalamu, a a xa geresose ragata a yete xa kiri banxi kui.

⁵⁵ Solu to Dawuda to sigafe ra na Filisitaka gereɔe, a naxa a xa soori mange Abeneri maxorin, «Nde xa di na yi segetala ra?» Abeneri naxa a yaabi, «Mange, n mu na kolon feo.»

⁵⁶ Mange naxa a yamari, «I xa a kolon naxan xa di na yi segetala ra.»

⁵⁷ Dawuda to gbilen kelife na Filisitaka faxade, Abeneri naxa a xanin Solu yire. Filisitaka xunyi nu suxuxi Dawuda belexe.

⁵⁸ Solu naxa a fala a be, «N ma di, nde na i baba ra?» Dawuda naxa a yaabi, «I xa konyi Yisayi Beteleemuka xa di nan n na.»

18

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda nun Solu to ge de masarade, Yonatan naxa findi Dawuda xanuntenyi ra. Yonatan nu a xanuxi alo a yete yati.

² Na loxe Solu naxa kankan Dawuda ma, a mu tin a xa gbilen a baba xonyi.

³ Yonatan nun Dawuda naxa saata, barima Dawuda nu rafan a ma alo a yete yati.

⁴ Yonatan naxa a xa donma xungbe ba a ma, a a ragoro Dawuda ma, a nun a xa santidegema, a xa xali, nun a xa beleti.

⁵ Solu Dawuda rasanba dede gere sode, Dawuda nu geenima ne. Na nan a to Solu naxa a findi a xa soorie xunyi ra. Na fe naxa rafan pama ma, a nun Solu xa mixie yati.

⁶ Soorie nu gbilenma temui naxe kelife gere sode, Dawuda Goliyati faxa gere naxan kui, Isirayila ginɛe naxa mini Solu ralande. E nu sigi sama maxase mooli ndee ra, e nu fare boronma, e nu e xui itema seewe kui.

⁷ Na sigie kui ginɛe nu a falama,
«Solu bara mixi wulu wulu bonbo,
konɔ Dawuda tan mixi wulu wulu doxo fu nan bonboxi.»

⁸ Solu naxa xono ki fanyi ra na sigi xa fe ra. A naxa a fala, «E naxe Dawuda bara wulu fu bonbo, n tan bara wulu keren bonbo. A gbe mu luxi a xa n ma mangeya soto.»

⁹ Kelife na loxe ma, Solu boɔe naxa rapaaxu a ma Dawuda xa fe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Ala naxa a niya pinne xa bira Solu foxo ra, a masenyi ti alo namiponme. A xa tanbe nu suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kora raberefe a be, alo a darixi a ra ki naxe temui birin.

¹¹ Solu naxa a xa tanbe ite, a fa a fala, «N Dawuda mabanbanma ne banxi kanke.» A naxa kata sanya firin, konɔ Dawuda naxa keli tanbe ya i.

¹² Solu mu nu suusaxi Dawuda ra sonon, barima Alatala nu na Dawuda foxo ra, a gbilen Solu tan foxo ra.

¹³ Solu naxa Dawuda findi soori wulu keren mange ra, alako a xa a makuya a ra. Dawuda nun a xa soorie nu luma siga ra gere sode, Dawuda nu fa gbilen

¹⁴ xunnakeli kui, barima Alatala nu na a foxo ra.

¹⁵ Solu to a to fe birin sooneyaxi Dawuda be, a naxa lu gaaxui kui a ya ra.

¹⁶ Konɔ Dawuda nu rafan Isirayila nun Yuda bonsoe ma, barima a nu tima e ya ra na gere birin kui.

¹⁷ Loxoe nde Solu naxa a fala Dawuda be, «N ma di gine singe nan ya, a xili Merabi. N bara a fi i ma. I xa soori wali tun naba n be Alatala xa geree kui.» Solu nu a falama a boje kui, «Hali n mu a faxa n yete ra, n xa a lu Filisitakae xa na raba n be.»

¹⁸ Dawuda naxa Solu yaabi, «Nde na n tan na? N baba xabile xurun Isirayila bonsoe ya ma, n tan xa findi mange bitanyi ra?»

¹⁹ Waxati to a li a nu lanma Solu xa di gine Merabi xa fi Dawuda ma, Solu naxa a fi Mexolaka Adiriyeli ma.

²⁰ Solu xa di gine Mikali nu Dawuda xanuxi. E to na fala Solu be, na naxa rafan a ma.

²¹ Solu nu a falama a yete ma, «N xa a fi a ma, alako a xa findi gantanyi ra a be, Filisitakae xa a faxa.» Na kui Solu man naxa a fala Dawuda be, «To i xa findi n bitanyi ra.»

²² Solu naxa yaamari fi a xa mixie ma, «Wo a fala Dawuda be gundo ra, <I bara rafan mange nun a xa mixi birin ma. I xa tin findide mange bitanyi ra.»

²³ Solu xa mixie to na fala Dawuda be, a naxa e yaabi, «Wo tan be, fe xuri nan a ra findife mange bitanyi ra? Setare na n tan na, naxan tide mu gbo feo.»

²⁴ Solu xa walikoe naxa na dentege sa Solu be.

²⁵ Solu naxa e yamari, «Wo a fala Dawuda be, <Mange mu wama sese xon kote ra fo i xa Filisitaka xeme keme soli xaba, i fa e ra be, alako a xa a gbe joxo a yaxuie ma.» Na kui Solu nu wama Filisitaka xa Dawuda faxa.

²⁶ Solu xa walikoe to a xa masenyi ti Dawuda be, na fe naxa a kenon, a naxa a mapoxun na noma a niyade a xa findi mange bitanyi ra. Beenun loxoe donxoe xa a li,

²⁷ Dawuda nun a xa soorie naxa sa Filisitaka xeme keme firin faxa. Dawuda naxa e soli xaba, a fa na xasabi kamalixi ra mange xon ma, alako a xa findi mange bitanyi ra. Na temui Solu naxa a xa di gine Mikali fi Dawuda ma, a xa findi a xa gine ra.

²⁸ Solu nu bara a kolon Alatala na Dawuda foxo ra. Solu xa di gine Mikali nu Dawuda xanuxi.

²⁹ Solu nu gaaxuxi Dawuda ya ra, a a findi a yaxui ra abadan.

³⁰ Filisita kuntigie nu gere tima Isirayila be, konɔ Dawuda nu e bonboma dangife Solu xa soorie birin na. Na kui a naxa xili xungbe soto.

¹ Solu naxa a fala a xa di Yonatan nun a xa mixie be, a e xa Dawuda faxa. Kono Dawuda nu rafan Yonatan ma ki fanyi.

² Na nan a ra, Yonatan naxa sa na fe yaba Dawuda be, «N baba wama i faxafe. I xa meeni i yete ma tina geesege. I xa i noxun.

³ Tina n nan n baba matima daaxa i i noxunma dennaxe. N i xa fe falama a be, n xa a nate kolon, alako n xa na fala i be.»

⁴ Yonatan naxa Dawuda xun mafala a baba Solu be, a falafe ra, «Mange, i naxa yunubi soto i xa konyi Dawuda xa fe ra, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi i ra. A hinnexi ne i ra tun.

⁵ A mu gaaxu faxe ya ra, alako a xa na Filisitaka faxa. Na kui Alatala naxa Isirayila xun nakeli. I fan bara na to, i fan bara jalexin na xa fe ra. Munfe ra yakosi i wama yunubi rabafe, mixi nii bafe ra tojonege kui? Munfe ra i wama Dawuda faxafe na ki tun?»

⁶ Solu naxa a xa di Yonatan xui rame a fanyi ra. A naxa a kali Alatala ra, a Dawuda mu faxama.

⁷ Yonatan naxa Dawuda xili, a na birin tagi raba a be. A naxa Dawuda xanin Solu yire, Dawuda man naxa wali Solu be alo a darixi a ra ki naxe.

⁸ Gere man naxa bira Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda naxa mini Filisitakae gere, a naxa e bonbo a fanyi ra, e fa e gi.

⁹ Loxoe nde Ala naxa a niya jinne xa bira Solu foxo ra. A nu doxoxi a xonyi, tanbe suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kora raberefe.

¹⁰ Solu naxa a xa xali woli Dawuda ma, a xa a soxo banxi kanke. Dawuda naxa tanbe de maba, tanbe naxa soron banxi kanke. Dawuda naxa a gi, a a noxun na koe ra.

¹¹ Solu naxa mixie xee Dawuda xonyi, e xa a xa fe kolon, alako e xa a faxa geesege. Kono a xa gine naxa a fala a be, «Xa i mu i gi, e i faxama ne.»

¹² A xa gine naxa a ragoro wunderi ra, a naxa a gi. A ratangaxi na ki ne.

¹³ Na dangi xanbi, Mikali naxa wuri masolixi sa Dawuda xa sade ma, a dugi felen a xun ma, a si kiri sa a xunsase fari.

¹⁴ Solu to mixie xee Dawuda suxude, a xa gine naxa a fala e be, «A mu yalanxi.»

¹⁵ Solu man naxa e xee alako e xa Dawuda gundi to. A naxa a fala e be, «Wo xa fa a ra a xa sade ma.»

¹⁶ Xerae to fa, e naxa a li wuri masolixi nan na sade ma, si kiri saxi xunsase fari.

¹⁷ Solu naxa a xa di Mikali maxorin, «I n yanfaxi yi ki munfe ra? I a niyaxi munfe ra n yaxui xa a gi?» Mikali naxa a yaabi, «A a fala ne n be, xa i mu a lu n xa siga, n i faxama ne.»

¹⁸ Dawuda a gi na ki ne, a siga Samuweli yire Rama. A naxa dentegge sa a be Solu naxan nabaxi a ra. Na dangi xanbi, Dawuda nun Samuweli naxa siga, e sa lu Nayoti.

¹⁹ Mixi nde naxa Solu rakolon a Dawuda sa na Nayoti, Rama mabiri.

²⁰ Solu naxa mixie xee Dawuda suxude, kono e naxa namijonmee to kira ra Samuweli foxo ra. Xerae to mixie to masenyi tife Ala xili ra, Ala Xaxili naxa goro e fan ma, e fan naxa so na masenyi mooli tide.

²¹ E to na dentegge Solu be, a naxa mixi gbetee xee, kono nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra. A naxa mixie xee a saxan nde, kono nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra.

²² Na dangi xanbi Solu yete yati naxa siga Rama. A to kolonyi li Seku taa kui, a naxa mixie maxorin, «Dawuda nun Samuweli na minden?» E naxa a yaabi, a e sa na Nayoti, Rama mabiri.

²³ A naxa Nayoti kira suxu Rama mabiri, kono Ala Xaxili naxa goro a ma kira xon. A naxa masenyi ti Ala xili ra han Nayoti, Rama mabiri.

²⁴ A fan naxa donma rate a ma, a fa masenyi ti Ala xili ra Samuweli ya xori. A naxa a felen boxi ma donma mu a ma. A naxa lu na ki na yanyi nun na koe birin. Yi taali minixi na fe nan kui, «Solu fan bara findi namijonmee ra ba?»

20

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda naxa keli namijonmee yire Rama taa kui, a siga Yonatan tode, a sa a maxorin, «N munse rabaxi n xa haake soto i baba ra? N munse niyaxi a ra, a wama n faxafe naxan ma?»

² Yonatan naxa a yaabi, «Ade, n baba mu i faxama. A mu sese rabama a mu a fala n be, a findi fe xuri ra, a findi fe xungbe ra. N baba mu fefe noxunma n ma. A mu fefe rabama a mu a fala n be.»

³ Dawuda naxa a fala a be, «I baba a kolon, a n nafan i ma. A naxe, <N mu yi falama Yonatan be, xa na mu a tooroma ne.> Kono n bara n kali Ala ra, san tongo keren mu na n tan nun faxe tagi.»

⁴ Yonatan naxa a fala Dawuda be, «I nu wa naxan yo xon, n na nan nabama.»

⁵ Dawuda naxa a yaabi, «Kike Neene Sali serexe nan tina. A lanma ne n nun mange xa muxu dege yire keren. A lu n xa siga, n xa n noxun daaxa, han a xi saxan nde loxo nummare.

⁶ Xa a n ma fe maxorin, a fala a be, «Dawuda n maxandi ne, a n xa dije a ma, a xa siga a xonyi Beteleemu, a xa lan a xabile ma naxan serexe bama naa je yo je.»

⁷ Xa a i yaabi, «Na fan,» awa, bojesa na n be, i xa konyi. Kono xa a xono na fe ma, i bara a kolon nate na a yi, a wama n toorofe ma.

⁸ I xa n xun mafala na ki ne, barima won bara saate xiri Alatala ya i. Xa i haake nan n ma, i yete xa n faxa, hali i mu n xanin i baba yire.»

⁹ Yonatan naxa a kali Dawuda be, «Xa n a kolon n baba wama i faxafe, n na falama ne i be.»

¹⁰ Dawuda naxa a fala Yonatan be, «Xa i baba fa i yaabi a xone ra, nde n nakolonma?»

¹¹ Yonatan naxa a yaabi, «Won xa siga burunyi.» E to menni li,

¹² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «N bara n kali Isirayila Marigi Alatala ra, tina xa na mu tina bora yi waxati, n nan n baba maxorinma n xa a kolon naxan na a boje ma i xa fe ra. Xa fe fanyi na a ra, n i rakolonma.

¹³ Kono xa a sa li a wama i toorofe ne, n mu fa na fala i be, Alatala xa n yete toor, a xa nde sa a xun ma. Na temui, n luma ne i xa siga bojesa kui, Alatala xa lu i foxo ra, alo a nu na n baba foxo ra ki naxe.

¹⁴ I xa hinne n na Alatala xa hinne ra n ma dunijeigiri birin kui. N faxa xanbi,

¹⁵ i naxa ba hinnefe n ma denbaya ra, hali Alatala i yaxui birin ba ne yi dunja bende fupi fari.»

¹⁶ Yonatan naxa saate tongo Dawuda bonsoe be, a fa a fala, «Alatala xa Dawuda gbe joxo a yaxuie ma.»

¹⁷ Yonatan man naxa Dawuda rakali a xa xanunteya xa fe ra, barima Yonatan Dawuda xanu ne alo a a yete xanu ki naxe.

¹⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Tina nan na Kike Neene Sali ra. E na a to i mu na, e fama ne i xa fe maxorinde.

¹⁹ A xi saxan nde, i xa siga i sa i noxun dennaxe Eseli geme xanbi ra, yi fe to folo.

²⁰ N xali saxan nan wolima i mabiri ra, alo n wama se nde nan bunfe.

²¹ Na temui, n didi xema ne xalie fende. Xa n a fala a be, «Xalie na i seeti ma,» na findima tonxuma nan na i be a i naxa gaaxu, barima heri nan tun na i be. Ala tantu.

²² Kono, xa n sa a fala didi be, «Xalie na i ya ra pon,» na findima tonxuma nan na i be i xa i gi, barima Ala nan a niyaxi i xa siga.

²³ Alatala nan na won ma saate seede ra.»

²⁴ Dawuda naxa a noxun fotonyi kui.

Kike Neene Sali to a li, mange Solu naxa a magoro teebili ra, a xa a dege.

²⁵ A naxa doxo banxi bili kanke, alo a darixi a ra ki naxe. Yonatan naxa doxo a ya ra, Abeneri naxa doxo a fe ma. Kono Dawuda tan mu nu na a doxode.

²⁶ Na loxe Solu mu sese fala Dawuda xa fe ra, barima a joxo a ma a mu faxi a xa seniyentareja xa fe nan ma.

²⁷ Na kuye iba, Kike Neene Sali xi firin nde, Solu to a to Dawuda mu fa, a naxa Yonatan maxorin, «N ma di, munfe ra Yisayi xa di mu faxi a degede xoro, a mu fa to?»

²⁸ Yonatan naxa Solu yaabi, «Dawuda n mayandi ne, n xa dije a ma, a xa siga Beteleemu.

²⁹ A naxa a fala n be, «Yandi, a lu, n xa siga lande n xabile xa serexe ma. N taara bara n xili. I xa tin n xa siga n ngaxakerenyie yire.» Na nan a ra, Dawuda mu na be to mange xa teebili ra.»

³⁰ Na temui Solu naxa xono a xa di Yonatan ma, a a fala a be, «Gine matandila xa di nan i ra. I joxo a ma a n mu a kolon a i na Yisayi xa di nan be? I xa yaagi nan na ki, a nun i nga!

³¹ I mu a kolon a fanni Yisayi xa di na dunja, xaxili sa yo mu na i be i xa mangeya xa fe ra? I xa mixi nde xee a suxude. A lanma a xa faxa.»

³² Yonatan naxa a baba Solu yaabi, «Munfe ra a lanma a xa faxa? A munse rabaxi?»

³³ Solu to a xa tanbe ite a xa di xili ma, Yonatan naxa a kolon a a baba nu wama Dawuda faxafe ne.

³⁴ A naxa keli a xonoxi ra, a mu sese don na Kike Neene Sali xi firin nde. A boje nu rapaaxuxi a ma Dawuda nun a yete kan ma yaagi xa fe ra.

³⁵ Na kuye iba, Yonatan naxa siga daaxa yire nde, a nun Dawuda nu lanxi naxan ma. A naxa dimedi nde fan xanin naa.

³⁶ A naxa a fala a be, a naxe, «N na xali woli, i gi, i sa fa a ra.» Dimedi naxa a gi folo, Yonatan fa xali woli a ya ra pon.

³⁷ Dimedi to xali yire li, Yonatan naxa a xui ite a falafe ra, «Xali makuya menni ra pon!»

³⁸ A man naxa sonxo a ra, a naxe, «I xulun, i naxa ti de!» Yonatan xa dimedi naxa xalie matongo, a fa a ra a marigi xon ma.

³⁹ A mu nu sese kolon na fe kui, kono Dawuda nun Yonatan tan naxa e boore fahaamu.

⁴⁰ Yonatan naxa a xa xali nun a xa tanbee so dimedi yi ra, a a fala a be, «Yi see xanin taa kui.»

⁴¹ Dimedi to siga, Dawuda naxa mini koola mabiri, a fa a yatagi rafelen boxi sanya saxan. E naxa filinfilin e boore ma, e fa wa, a gbengbenyi Dawuda.

⁴² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «Won bara saate xiri. Alatala na seede ra won tan nun won bonsoe tagi abadan. Yakosi, i xa siga bonesa kui.»

21

Dawuda xa gi

¹ Na dangi xanbi, Dawuda naxa siga Nobo, Yonatan naxa gbilen taa kui.

² Dawuda to Nobo li, a naxa siga serexedube Aximeleki xonyi. A to Dawuda to, a naxa gaaxu, a fa a maxarin, «I keren nan a ra? Mixi yo mu na i foxo ra?»

³ Dawuda naxa Aximeleki yaabi, a naxe, «Mange nan n xexi, kono a a fala n be, a mixi yo naxa a kolon a n xexi fe naxan ma. N bara a fala n ma soorie be, e xa n naralan yire nde.

⁴ Donse nde na na? Taami suuli so n yi ra, xa na mu donse gbete.»

⁵ Serexedube naxa a yaabi, «Taami yo mu na n yi ra, fo taami seniyenxi naxan baxi serexe ra. I xa soorie noma na donde xa a sa li e nun ginnee mu saxi yire keren yi saxanyi.»

⁶ Dawuda naxa a fala a be, «Tanyi jan dodoxi muxu ma gine fe rabafe ma muxu sigama gere sode temui naxe. N ma soorie maraseniyenxi rabama e ne sigama dede. Yi biyaasi tide to gbo biyaasi gbete be, e birin seniyenxi ki fanyi ra.»

⁷ Na kui serexedube naxa serexe taami so a yi ra, barima taami gbete yo mu nu na. Na serexe taami nu masarama taami neene ra loxo birin Alatala ya i.

⁸ Na loxo Solu xa mixi nde nu na menni sali xa fe ra. Edonka nan nu a ra, naxan xili Dowege, naxan findixi Solu xa xuruse kantee xunyi ra.

⁹ Dawuda naxa a fala Aximeleki be, a naxe, «Tanbe yo mu na i yi ra, xa na mu santidegema? N to gbataxi mange xa xeraya xa fe ra, n mu faxi n ma santidegema nun n ma geresose ra.»

¹⁰ Serexedube naxa a yaabi, «Goliyati Filisitaka xa santidegema na be, i naxan faha Ela gulunba kui. A mafilinxi dugi nde kui, a saxi serexedube xa donma xanbi ra. Xa i wama a xon, a tongo. Gbete mu na be.» Dawuda naxa a fala, «A so n yi ra, a manije yo mu na.»

¹¹ Na loxo Dawuda naxa keli, a a gi Solu ya ra. A naxa siga Gati mange Akisi xonyi.

¹² Akisi xa mixie naxa a fala a be, «Isirayila mange Dawuda xa mu yi ki, naxan xa fe falama, «Solu bara mixi wulu wulu faha. Dawuda tan bara mixi wulu wulu doko fu faha?»

¹³ Dawuda to na fe me, a naxa gaaxu ki fanyi Gati mange Akisi ya ra.

¹⁴ Na kui a naxa a niya pama xa a mapoxun daxui ra. A naxa daxuna raba e tagi, a se korin naade ma, a deye nu goro a de xabe ma.

¹⁵ Akisi naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «Wo mu a toxi a findixi daxui nan na yi ki. Wo faxi yi xeme ra n xon ma munfe ra?

¹⁶ N hayi na daxui ma n xonyi? Yi mixi mooli xa so n ma banxi kui?»

22

Solu Aximeleki naxankatafe

¹ Dawuda naxa sa a noxun Adulama fonme kui. A taarae nun a barenyie to na kolon, e naxa siga a foxo ra.

² Mixi naxee nu na toore nde kui alo doni kanyie, e naxa lu a fe ma, e a findi e xa mange ra. Mixi keme naani jondon nu na a foxo ra.

³ Dawuda naxa keli menni, a naxa siga Misipa Mowaba boxi ma. A naxa a fala Mowaba mange be, a naxe, «Yandi, a lu n baba nun n nga xa sabati be sinden, han n xa a kolon Alatala wama naxan xon n be.»

⁴ Dawuda naxa a xa mixie xanin na mange xonyi, e naxa lu menni Dawuda fe ma.

⁵ Annabi Gadi naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I naxa lu yi mange xonyi. I xa gblen Yudaya.» Dawuda naxa keli, a so Xereti fotonyi yire.

⁶ Solu to Dawuda nun a foxirabiree xa xibaaru me, a nu na Gibeya, tamare bili bun ma, geya fari. A xa tanbe nu suxuxi a yi ra, a xa mixie nu na a fe ma.

⁷ A naxa a fala e be, a naxe, «Wo wo tuli mati, wo tan Bunyamin bonsore. Yisayi xa di fama ne weni yiree nun xee fide wo ma? A wo findi soori wulu xunyie ra, xa na mu soori keme xunyie ra?»

⁸ Wo birin bara n yanfa. Mixi yo mu n nakolonxi n ma di nun Yisayi xa di bara saate xiri. Wo mu kinikini n ma, wo mu a fala n be n ma di wama n ma konyi xunyi ikelife n xili ma, alako na xa gantanyi sa n ya ra alo a fa na ki naxe yi ki to.»

⁹ Solu xa xuruse kantee xunyi, Edonka Dowege, na naxa a fala Solu be, «N tan Yisayi xa di to ne Nobo, Axituba xa di Aximeleki xonyi.

¹⁰ Aximeleki naxa Alatala maxandi a be, a donsee so a yi ra, a nun Goliyati Filisitaka xa santidegema.»

¹¹ Mange naxa xerae xee serexedube Aximeleki xilide, a nun a xa denbaya nun serexedube naxee birin nu na Nobo. E to fa mange yire,

¹² Solu naxa a fala e be, a naxe, «Axituba xa di, i tuli mati n na.» A naxa a yaabi, «N marigi, n tuli matixi i ra.»

¹³ Solu naxe, «Munfe ra i yanfe maxirixi n xun ma, wo tan nun Yisayi xa di? Munfe ra i taami nun santidegema soxi a yi ra, i man fa Alatala maxandi a be, alako a xa a ya rafindi n ma, a xa gantanyi te n be alo a fa na ki naxe yi ki to.»

¹⁴ Aximeleki naxa woyenyi tongo, a naxe, «Nde tinxin i bitanyi Dawuda be i xa mixie ya ma? Nde xa binye dangima a ra i xa banxi kui?»

¹⁵ N bara Alatala maxandi a be sanya wuyaxi. Mange, i naxa yi kalamui sa i xa konyi nun a xa denbaya xun ma, barima n mu sese kolon yi fe kui.»

¹⁶ Mange naxa a fala, «Aximeleki, n i tan nun i xa denbaya faxama to.»

¹⁷ Mange naxa a fala a xa soorie be, naxee nu tixi a fe ma, a e xa Alatala xa serexedube faxa, barima e mu a rakolon a Dawuda na gife a ma. Kono soorie tan mu tin na rabade.

¹⁸ Na kui mange naxa a fala Dowege be, «I tan xa yi serexedube faxa.» Awa Dowege Edonka naxa e faxa. Na loxe a mixi tongo solomasaxan nun suuli nan faxa, serexedube donma ragoroxi naxee ma.

¹⁹ A naxa e xa taa mixie fan faxa santidegema ra, xemee yo, ginnee yo, dimee yo, diyoree yo. Nee ningee ba, sofalee ba, yexee ba, e naxa e birin faxa santidegema ra.

²⁰ Aximeleki xa di xeme Abiyatari, Axituba xa mamadi, na nan keren no a gide. A naxa siga alako a xa bira Dawuda foxo ra.

²¹ A naxa a fala Dawuda be a Solu bara Alatala xa serexedube faxa.

²² Dawuda naxa a yaabi, «Na loxɔɛ n nu bara a mapoxun a Dowege Edonka fama nɛ n ma fe falade Sɔlu bɛ. N tan nan a niyaxi i xa mixie xa faxa.

²³ Hali i mu gaaxu. Lu n sɛti ma, barima naxan wama n faxafe, a wama i fan faxafe. I na kantari nan kui n fɛ ma.»

23

Dawuda gife

¹ E naxa fa a fala Dawuda bɛ, a Filisitakae bara din Keyila taa ra, a e na e xa baloe mɔɔnɔfɛ lonyie yire.

² Dawuda naxa Alatala maxɔrin, a naxɛ, «N nɔma nɛ Filisitakae ra?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, i xa Keyila ratanga Filisitakae ma.»

³ Kɔnɔ Dawuda xa mixie naxa a fala a bɛ, «Hali be Yudaya bɔxi, won bara gaaxu. Won mu suusama sigade Keyila Filisitakae gerede.»

⁴ Dawuda man naxa Alatala maxɔrin na xa fe ra. Alatala naxa a yaabi, «Keli, i xa siga Keyila, barima n bara Filisitakae sa i sagoe.»

⁵ Na kui Dawuda nun a xa sɔorie naxa siga naa Filisitakae gerede. E naxa e bɔnbɔ, e fa e xa gɔɔrɛɛ tongo. Dawuda Keyilakae ratanga na ki nɛ.

⁶ Aximeleki xa di Abiyatari to siga Dawuda yire Keyila, a nu bara sɛrɛxɛdubɛ kanke raxunmase xanin naa.

⁷ E to a fala Sɔlu bɛ, a Dawuda bara so Keyila taa kui, Sɔlu naxa a fala, «Ala bara a sa n bɛlɛxɛ, barima Dawuda bara a yetɛ balan Keyila taa kui naadɛ xɔrɔxɔɛ xanbi ra.»

⁸ Sɔlu naxa a xa sɔorie xili, e xa goro naa Dawuda nun a xa sɔorie rabilinde.

⁹ Dawuda to Sɔlu waxɔnfe jaaxi kolon, a naxa a fala Abiyatari sɛrɛxɛdubɛ bɛ, a xa fa sɛrɛxɛdubɛ kanke raxunmase ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala maxɔrin, «Isirayila Marigi Alatala, n tan i xa konyi di bara a kolon a Sɔlu wama fafe Keyila, a xa fa yi taa kana n tan nan ma fe ra.

¹¹ Keyila mangɛɛ n soma nɛ a yi ra? Sɔlu fama nɛ be alɔ n a mɛxi ki naxɛ? Isirayila Marigi Alatala, i xa na masen n bɛ.» Alatala naxa a yaabi, «Sɔlu fama nɛ.»

¹² Dawuda man naxa a maxɔrin, «Keyila mangɛɛ n soma nɛ Sɔlu yi ra, n tan nun n ma sɔorie?» Alatala naxa a yaabi, «È wo sama nɛ a sagoe.»

¹³ Na kui Dawuda nun a xa mixie naxa keli Keyila, mixi kemɛ senni pɔndɔn, e siga yire gbɛtɛ. Mixie to a fala Sɔlu bɛ, a Dawuda bara a gi Keyila, Sɔlu naxa na gere lu na.

¹⁴ Dawuda naxa lu Sifi gbɛngberenyi ma geyae yire. Sɔlu nu a fenma, kɔnɔ Ala mu a sa a bɛlɛxɛ i.

¹⁵ Dawuda naxa a to, Sɔlu nu na a fenfe, a xa a faxa. Dawuda nu na Xoresa, Sifi gbɛngberenyi ma.

¹⁶ Loxɔɛ nde Yonatan naxa siga Xoresa Dawuda ralimaniyade.

¹⁷ A naxa a fala a bɛ, «Hali i mu gaaxu, n baba Sɔlu mu i masɔtɔma feo. I findima nɛ Isirayila mange ra, n tan luma i sɛti ma. N baba Sɔlu na kolon.»

¹⁸ Na kui e naxa saatɛ xiri Alatala ya i. Dawuda naxa lu Xoresa, Yonatan naxa gbilen a xɔnyi.

¹⁹ Sifikae naxa siga Sɔlu yire Gibeya, e sa a fala a bɛ, «Dawuda nɔxunxi gbɛngberenyi yirefanyi ma Xakila geyae mabiri.

²⁰ Mange, xa i wama a xɔn, i xa goro naa. Muxu a sama nɛ i sagoe.»

²¹ Solu naxa e yaabi, «Alatala xa barake sa wo xa fe, barima wo bara kinikini n ma.

²² Wo siga sinden, wo man xa a mato ki fanyi ra. Wo xa a kolon a na dennaxe, wo man xa a kolon nde na a foxo ra. Mixi na a ra naxan koota ki fanyi.

²³ Wo na ge a noxunde kolonde, wo xa na fala n be alako won birin xa siga. Xa a na Yudaya boxi ma, n a fenma ne yire birin han n a toma temui naxe.»

²⁴ Sifika naxa gbilen e xonyi Solu ya ra. Dawuda nun a xa mixie nu na Mayon gbengberenyi ma koola mabiri.

²⁵ Solu nun a xa mixie naxa mini Dawuda fende. Dawuda to na kolon, a naxa siga fanye yire Mayon gbengberenyi ma. Solu to na me, a naxa bira Dawuda foxo ra menni.

²⁶ Solu nu jerema geya seeti ma, Dawuda fan nu jerema geya boore seeti ma, gulunba nu na e tagi. Dawuda nu a gife a senbe ra, konso Solu xa mixie nu na a raxetenfe.

²⁷ Na temui xera nde naxa fa Solu yire, a a fala a be, «I xa fa keren na. Filisitakae man bara din Isirayila boxi ra!»

²⁸ Na kui Solu naxa gbilen Dawuda foxo ra na Filisitakae xa fe ra. Na nan a niya, e naxa menni xili sa Sela Hamalekoto. Na nan na ki «Fatan fanye.»

24

Dawuda tondife Solu faxade ma

¹ Dawuda naxa siga En Gedi geya yire.

² Solu to gbilen kelifa Filisitakae gere, mixie naxa a fala a be, a Dawuda na En Gedi gbengberenyi ma.

³ Solu naxa soori wulu saxan tongo, naxee fata gere sode dangi Isirayilakae birin na, e naxa mini Dawuda nun a xa mixie fende, han e sa so fanyee longori ra.

⁴ Solu naxa dangi goore yire, naxee nu na kira de ra. A naxa so fonme kui a xa ye rafili. A mu a kolon Dawuda nun a xa mixie fan nu na na fonme kui.

⁵ Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Alatala bara yi loxo fi i ma. A xa masenyi bara kamali a falafe ra, «N tan nan i yaxui sama i belaxe, alako i xa i sago raba a ra.» Na temui Dawuda naxa a maso dayindoyin Solu xarbi ra, a fa a xa burumusi seeti xaba.

⁶ Dawuda to ge na rabade, a naxa nimisa Solu xa burumusi seeti xabafe ma.

⁷ A naxa a fala a xa mixie be, «Alatala xa n natanga na fe mooli ma. N bara na raba n marigi ra, Alatala naxan sugandixi mange ra.»

⁸ Dawuda naxa tonyi doxo a xa soorie ma Solu gerefe ra. Solu naxa mini fonme kui, a siga.

⁹ Dawuda fan naxa mini fonme kui, a fa Solu xili a xui itexi ra, «N ma mange, n marigi!» Solu to a kobe rato, Dawuda naxa a xunyi felen boxi ma, a suyidi a be.

¹⁰ Dawuda naxa a fala Solu be, a naxe, «Munfe ra i tuli matima mixie xa woyenyie ra, naxee a falama, a n tan mu wama i xa fe fanyi xon ma?»

¹¹ To loxo Alatala bara i sa n sago fonme kui. N ma mixie bara a fala n be, a n xa i faxa, konso n bara tondi. N bara a fala, «N mu n marigi gerema, Alatala naxan sugandixi mange ra.»

¹² I bara a to se naxan na n belexe? N bara i xa burumusi seeti xaba. N nu noma i faxade, kono n mu a raba. Na kui i noma a kolonde fe jaaxi yo mu na n furi kui i xa fe ra. N mu wama i matandife, n mu wama haake xon, kono i tan na birafe n foxo ra, i xa n faxesa.»

¹³ «Alatala xa won makiiti. Alatala xa n gbe joxo. N tan mu i faxama feo.

¹⁴ Forie a falama, «Naaxupa kelima mixi jaaxie nan ma.» Na kui n xa a fala i be, n tan mu i faxama feo.

¹⁵ I tan Isirayila mange, i wama nde gerefe? I na birafe nde foxo ra? Mixi xurudi naxan tide mu dangi bare faxaxi ra, xa na mu a ra nimase xunxuri?

¹⁶ Alatala xa won firin makiiti. A xa nondi fi n ma, a xa n natanga i belexe.»

¹⁷ Dawuda to ge na masenyi tide, Solu naxa a fala a be, a naxe, «I tan nan yati xui a ra, n ma di Dawuda?» Solu naxa wa folo.

¹⁸ A fa a fala Dawuda be, a naxe, «I tinxin n tan be, barima i bara n ma fe kobi masara fe fanyi ra.

¹⁹ To tan i bara i xa marafanyi masen n be. Alatala nu bara n sa i sagoe, i fa tondi n faxade.

²⁰ Xa mixi a yaxui masoto, a bejinma bojesa kui? Alatala xa i sare fi i naxan nabaxi n be to loxo.

²¹ N a kolon i fama ne findide mange ra, Isirayila fama xande i xa mangeya bun ma.

²² I xa i kali Ala xili ra, a i mu n bonsoe sontoma n faxesa xanbi, i man mu n xili kanama n ma mixie tagi.»

²³ Dawuda to a kali Solu be, Solu naxa gbilen a xonyi, Dawuda nun a xa mixie naxa siga kantari yire.

25

Nabali nun Dawuda xa galanbui

¹ Samuweli to laaxira, Isirayila birin naxa malan a xa jonfe ma, e xa a ragata a xonyi Rama. Na temui Dawuda naxa goro Paran gbengberenyi ma.

² Kuntigi nde nu na Mayon, naxan ma yexe wulu saxan nun si wulu keren nu na Karemele. A nu sigaxi a xa na yexeee xabe mabide.

³ Na xeme nu xili ne Nabali, a xa gine xili Abigayili. Gine xaxilima nan nu a ra, naxan tofan ki fanyi. Kono a xa mori xaxili nu xoxoxo, a nu luma fe jaaxi raba ra. Kalebi bonsoe nan a ra.

⁴ Dawuda naxa a me gbengberenyi ma a Nabali na a xa yexeee xabe mabife.

⁵ A naxa a xa mixi fu xee, a falafe ra, «Wo siga Nabali yire, wo xa a xeebu n be. Wo xa yi masenyi ti n xili ra, wo naxe,

⁶ «Ala xa fe birin sooneya i be, i tan nun i xa denbaya.

⁷ Muxu a mexi ne, a i xa walikee na i xa yexeee xabe xabafe. Kabi i xa xuruse kantee faxi Karemele, muxu nu na e foxo ra bojesa kui. Sese mu baxi e yi ra na waxati bun ma.

⁸ I xa i xa mixie maxorin xa nondi na a ra. Na kui i xa hinne n ma mixie ra yi xulun loxo. I xa muxu ki i noma naxan na, barima muxu findixi i xa konyie nan na, naxee birama i xa di Dawuda foxo ra.»

⁹ Dawuda xa xerae to so naa, e naxa a xa xeraya iba Nabali be a xili ra, e mu sese sa na fari.

¹⁰ Nabali naxa xεεrae yaabi, a naxe, «Nde na Dawuda ra, nde na Yisayi xa di ra? Konyi gbegebe na na to, naxee e gima e marigi ma.

¹¹ Wo waxi ne n xa n ma taami nun n ma sube tongo, n naxee fenxi n ma walikee be, n xa na so mixie yi ra n mu naxee kelide yati kolon?»

¹² Dawuda xa xεεrae naxa gbilen. E to so, e naxa na birin dentεge.

¹³ Dawuda naxa a fala a xa sεεrie be, a naxe, «Wo xa wo xa santidegema xiri wo tagi.» E naxa na raba. Dawuda fan naxa a xa santidegema tongo, a a xiri a tagi. Mixi keme naani jondɔn naxa bira a foxo ra, mixi keme firin naxa lu kotee san na.

¹⁴ Nabali xa walike nde naxa sa na fe yaba a xa gine Abigayili be, a naxe, «Dawuda bara xεεrae xεε won marigi ma keli gbengberenyi ma, e xa a xεebu, kɔnɔ a mu e rasenexi a fanyi ra feo.

¹⁵ Kabi muxu na burunyi, na mixie fe fanyi nan naba muxu be. E mu muxu tɔɔɔ, e mu sese ba muxu yi.

¹⁶ E bara muxu kanta kɔe nun yanyi muxu xa xuruse demadonyi wali kui.

¹⁷ I xa a mato i nɔma naxan nabade, xa na mu a ra won marigi nun a xa denbaya fama fe jaaxi sɔtode. I xa mɔri xaxili xɔɔxɔ, a mu mixi yo xa marasi mema.»

¹⁸ A xa gine Abigayili naxa taami keme firin tongo, a nun weni kundi firin, yεxεe ganxi suuli, kaabe ganxi busali firin, tamare mɔɔli nde suxui keme, nun xɔre xaraxi xuti keme firin. A naxa na kote baki sofale fari.

¹⁹ A naxa a fala a xa konyie be, «Wo siga yare, n fafe.» A mu sese fala a xa mɔri Nabali be.

²⁰ A naxa baki sofale fari, a goro geya ma. Dawuda nun a xa sεεrie fan nu na gorofe, e fa naralan na gine ra.

²¹ Dawuda nu bara a fala a xa mixie be, a naxe, «N bara Nabali xa xurusee makanta fufafu gbengberenyi ma. Sese mu baxi a xa naafuli ra, kɔnɔ a naxa n ma wali fanyi sare masara fe jaaxi ra.

²² Xa a sa li n mu Nabali xa xeme birin faxa beenun tina gεεsege, Ala xa n jaxankata a jaaxi ra.»

²³ Abigayili to sa Dawuda to, a naxa goro mafuren sofale fari, a suyidi Dawuda be.

²⁴ A to bira a sanyi bun ma, a naxa a fala a be, «N marigi, i xa i haake to n be. I xa i tuli mati n tan, i xa konyi gine xui ra.

²⁵ I naxa i tuli mati Nabali xui ra. Xaxilitare nan a ra, alo a xili «Nabali» a masenma ki naxe. A daxupa nan tun falama. N tan mu i xa xεεrae toxi.

²⁶ Ala to i ratanga nii bafe ma, a to i ratanga i gbexoxofe ma, Ala xa a niya i yaxuie xa lu alo Nabali. Ala be, i tan be, naxee wama fe jaaxi rabafe i tan na, nee birin xa lu alo Nabali.»

²⁷ «Yakɔsi, n tan i xa konyi gine faxi buna naxan na, na xa itaxun i foxirabirεe ma.

²⁸ Yandi, i xa dipe muxu ma. Alatala xa i bɔnsɔe sabati, barima Ala xa geresoe nan i ra. Ala xa i ratanga fe jaaxi birin ma.

²⁹ I Marigi Alatala xa i nii ratanga i yaxuie ma. Alatala xa i yaxuie makuya i ra pon.

³⁰ Alatala na ge hinnede i ra, a i findi Isirayila mange ra, alo a laayidixi i be ki naxe,

³¹ a mu lanma i bɔpe xa tɔɔɔ fe nde ma i naxan nabaxi, alo mixi nii bafe fufafu i gbexoxo fe ra. Alatala na ge hinnede i ra, i ratu n ma.»

³² Dawuda naxa a fala Abigayili be, a naxe, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan i xεexi n yire to.

³³ Ala tantu i xaxili fanyi xa fe ra, Ala xa baraka sa i xa fe, i tan naxan n natangaxi gbaloe rabafe ma alako n xa kisi.

³⁴ N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, naxan n natangaxi fe kobi rabafe ma, xa i mu i xulun fafe ra n yire nu, beemanun kuye xa iyalan, Nabali xa xeme birin bara faxa nu.»

³⁵ Abigayili Dawuda sanba see naxee ra, Dawuda naxa e rasuxu, a fa a fala a be, «Gbilen i xonyi bojesa kui. N bara ge i xui suxude.»

³⁶ Abigayili to Nabali yire li, a naxa a to a na xulunyi xungbe tife pelexinyi kui, a siisixi feo. A mu sese fala a xa mōri be han geesege.

³⁷ Na kuye iba, siisi to ba Nabali fate i, a xa gine naxa dentege sa a be, a fa gaaxu ki fanyi ra.

³⁸ Xi fu pondon dangi xanbi, Alatala naxa Nabali faxa.

³⁹ Dawuda to Nabali faxa fe me, a naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan n natanga Nabali xa xaxilitareja ma alako n naxa paaxupa raba. Alatala bara Nabali xa paaxupa sare ragbilen a ma.» Dawuda naxa xerae xee, e xa sa a fala Abigayili be, a xa findi a xa gine ra.

⁴⁰ E to siga Karemele na falade a be,

⁴¹ a naxa a yatagi felen boxi ma, a fa a fala, «N marigi Dawuda, i xa konyi gine nan n na, naxan mu tondima i xa walikee sanyie maxade.»

⁴² Abigayili naxa keli keren na, a te sofale fari, a bira Dawuda xa xerae foxo ra, a nun gine dimedi suuli. Na ki a naxa findi Dawuda xa gine ra.

⁴³ Dawuda nu bara Axinowama Yisireelika fan doxo.

⁴⁴ Solu nu bara a xa di gine Mikali, Dawuda xa gine singe, fi Layisa xa di Paliti Galimuka ma.

26

Dawuda tondife Solu faxade a firin nde

¹ Sifikae naxa siga Solu yire, e sa a fala a be, a Dawuda noxunxi Xakila geyae fari gbengberenyi ya ra.

² Solu naxa Isirayila soori fanyi wulu saxan xanin Sifi gbengberenyi ma Dawuda fende.

³ E naxa yonkin Xakila geyae yire, gbengberenyi ya ra kira de ra. Dawuda tan nu na gbengberenyi ma. A to a me a Solu na a fenfe gbengberenyi ma,

⁴ a naxa fe rabenyie xee. Na kui a naxa a kolon a Solu bara fa.

⁵ Na temui, Dawuda naxa siga Solu yonkinde. A naxa yire to Solu nun a xa soorie xunyi Abeneri, Neri xa di, nu xife dennaxe e xa soorie tagi.

⁶ Dawuda naxa Aximeleki Xitika nun Seruya xa di Abisayi, Yowaba xunya, maxorin, «Nde n matima Solu yire?» Abisayi naxa a yaabi, «N tan.»

⁷ Dawuda nun Abisayi naxa goro pama yire ko e ra. Solu nu saxi pama tagi, a na xife, a xa tanbe soronxi a xun sade ra. Abeneri nun pama birin saxi a rabilinyi.

⁸ Abisayi naxa a fala Dawuda be, «Ala bara i yaxui sa i belexe to. A lu n tan xa a banban boxi ma n ma tanbe ra sanmaya keren. A mu findima firin na!»

⁹ Kono Dawuda naxa a fala Abisayi be, «I naxa a faxa! Nde noma Alatala xa mixi sugandixi faxade, na yunubi mu fa lu a xun ma?»

¹⁰ N bara a fala i be Alatala xili ra, Alatala nan keren noma a faxade, a xa simaya kamalima temui naxe, xa na mu gere nde kui.

¹¹ Alatala xa n natanga n belexe safe ra Alatala xa mixi sugandixi ma! A xa tanbe nun a xa ye kundi tongo tun, won xεε.»

¹² Na ki Dawuda naxa Solu xa tanbe nun a xa ye kundi xanin, mixi yo mu e to, mixi yo mu na fe kolon, mixi yo mu xunu. Alatala nu bara xi xoli tilinxi radangi e birin ma.

¹³ Dawuda naxa dangi boore seeti ma yire makuyaxi, a sa ti geya xun tagi.

¹⁴ Dawuda naxa a xui ramini pama nun Neri xa di Abeneri ma, a naxe, «Abeneri, i mu n xui ratinma?» Abeneri naxa a maxorin, «Nde na i ra, naxan gbelegbelefe mange ra yi ki?»

¹⁵ Dawuda naxa a fala Abeneri be, «Xeme gbangbalanyi mu i ra, naxan maniyε mu na Isirayila? Pe, munfe ra i mu fa i xa mange kanta, i marigi? Mixi nde so ne wo tagi a xa mange faxesa.

¹⁶ I naxan nabaxi na ki, na mu fan. N xa a fala i be Alatala xili ra, a lan ne i xa faxesa, i to mu wo xa mange kantaxi, Alatala xa mixi sugandixi. A mato ba, mange xa tanbe nun a xa ye kundi na minden, naxee nu na a xun sade ra?»

¹⁷ Solu naxa Dawuda xui kolon, a naxa a maxorin, «N ma di Dawuda, i xui nan na ki?» Dawuda naxa a yaabi, «N marigi, n tan nan a ra.

¹⁸ Munfe ra i na birafe n tan i xa konyi foxo ra? N munse rabaxi, naxan mu rafan i ma?

¹⁹ Yakosi, n marigi, i tuli mati n na. Xa Alatala nan i bope ratexi n ma, i xa serexe nde ba alako a xa dipe n ma. Kono xa mixie nan i bope ratexi n ma, Alatala xa e danka, barima e wama n kerife Alatala xa pama ya ma, n xa siga ala gbetee batude.

²⁰ N mu wama faxafe yire naxan makuya Alatala ya tode ra. A luxi alo i tan Isirayila mange na dondoli di nde nan gerefe, alo i na xoni xunxuri di nde nan fenfe geya ma.»

²¹ Solu naxa a yaabi, «N bara haake soto i ra. Diye, n ma di Dawuda, n mu fe jaaxi yo rabama i ra sonon, barima to tan i bara hinne n na. N xaxilitareja naxan nabaxi i ra, a mu fan.»

²² Dawuda naxa a yaabi, «Mange xa tanbe nan yi ki, i xa konyi nde xa fa a tongo.

²³ Alatala mixi birin sare fima a xa tinxinyi nun a xa kinikini nan ma. To Alatala nu bara i sa n belexe, kono n mu tin Alatala xa mixi sugandixi toorode.

²⁴ I nii tide to gboxi n be to, tina n fan nii tide gboma ne Alatala be na ki, a n natangama ne toore birin ma.»

²⁵ Solu naxa a fala Dawuda be, «N ma di Dawuda, Alatala xa i baraayi. Ala xa i xa fe birin sooneya.» Dawuda naxa siga a xa kira xon, Solu fan naxa gbilen a xonyi.

27

Dawuda sigafe Filisita boxi ma

¹ Dawuda naxa a fala a yete ma, a naxe, «Loxoe nde Solu man katama ne n faxade. N xa n gi a ya ra Filisita boxi ma, alako a xa gbilen n foxo ra Isirayila boxi ma. Na nan noma n bade a belexe.»

² Dawuda nun a xa mixi keme sennie naxa keli, e naxa siga Mayi xa di Akisi yire, naxan findixi Gati mange ra.

³ Dawuda naxa sabati Akisi xonyi Gati boxi ma, a tan nun a xa mixi keme senni, birin nun a xa denbaya. Dawuda xa denbaya fan nu na, a xa gine firinyie, Axinowama Yisireelika nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa gine fori.

⁴ Solu to a kolon a Dawuda bara a gi Gati, a naxa gbilen a foxo ra.

⁵ Dawuda naxa a fala Akisi be, «Xa a sa i kenan mange, i xa yire nde so n tan yi ra, i xa konyi di, n luma dennaxe. A mu lanma n tan i xa konyi xa lu i seeti ma mangataa kui.»

⁶ Na loxo Akisi naxa Sikilaga taa so a yi ra. Na nan a toxi Sikilaga naxa findi Yuda mangee gbe ra han to.

⁷ Dawuda je keren kike naani nan naba Filisita boxi ma.

⁸ Dawuda nun a xa soorie nu sigama Gesurikae, Girisikae, Amalekikae gerede, barima nee nu sabatixi kelifa Suru boxi ma han Misira boxi ma kabi temui xonkuye.

⁹ Dawuda nu darixi naakae sonto ra ginee nun xeme, a fa e xa xuruse xungbee, e xa xuruse lanmae, e xa sofalee, e xa joxome, nun e xa dugie, a na birin xanin Akisi yire.

¹⁰ Akisi nu a maxarinma, «Wo gere so minden to?» Dawuda nu a yaabima, «Yudaya, Yerameeli, nun Keni xa gbengberenyie.»

¹¹ Dawuda nu na mixie faxama na nan ma, alako e naxa no sigade Gati, e sa dentege sa Dawuda xa fe rabaxi xa fe ra. A nu walima na ki ne Filisita boxi ma.

¹² Na kui Akisi nu laxi Dawuda ra, a nu a falama, «Dawuda bara a yete rapaaxu a xa jama Isirayila ma. A mu kelima n xun ma abadan.»

28

Solu sigafe karamoxoe yire

¹ Na waxati, Filisitakae nu bara e xa soorie malan sigafe ra Isirayilakae gerede. Akisi naxa a fala Dawuda be, «I tan nun i xa soorie, wo xa n mali yi gere kui.»

² Dawuda naxa Akisi yaabi, «I fama a kolonde n noma naxan nabade.» Akisi naxa a fala a be, «N i findima ne n ma kantama ra abadan.»

³ Samuweli nu bara faxesa. Isirayilakae birin a xa jonfe raba ne, a ragata Rama, a bari taa kui. Na waxati Solu nu bara tonyi doxo karamoxoe xa wali ra, naxee nu woyenma faxamixie nun jinnne ra.

⁴ Filisitakae naxa e malan Sunemi, Solu naxa Isirayilakae malan Gilibowa.

⁵ Solu to Filisita jama to, a boje naxa mini a i, a gaaxu a jaaxi ra.

⁶ Solu naxa Alatala maxandi, kono Alatala mu a yaabi xiye ra, a mu a yaabi serexedube nun namjonme xui ra.

⁷ Na kui Solu naxa a xa mixi ndee xili, a naxe, «Wo sa gine sematoe nde fen, naxan fata woyende mixi faxaxie ra, alako a xa n mali.» Solu xa mixie naxa a yaabi, «Gine nde na Endori, naxan woyenma faxamixie ra.»

⁸ Solu to na me, a naxa a dugi masara alako mixi naxa a kolon a tan na a ra. A tan nun mixi firin, e naxa siga na gine yire koe ra. Solu naxa a fala a be, «Se mato n be faxamixi nde saabui ra, n naxan xili falama i be.»

⁹ Gine naxa a yaabi, «I a kolon Solu tonyi naxan doxoxi karamoxoe wali ra, naxee woyenma faxamixie nun jinnne ra. Munfe ra i na gantanyi tefe n be, i xa n faxesa?»

¹⁰ Solu naxa a rakali a be, «Alatala xili ra, i naxa kontofili. A findi kote yo ra, n tan nan a tongoma.»

¹¹ Na gine naxa a maxorin, «I wama woyenfe faxamixi mundun na?» A naxa a yaabi, «Samuweli.»

¹² Gine to Samuweli to, a naxa gbelegbele, a fa a fala Solu be, «Munfe ra i bara n madaxu? I tan nan yati na Solu ra!»

¹³ Mange naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu! I munse toxi?» Gine naxa a fala Solu be, «A luxi alo maleke nde na kelife boxi ma.»

¹⁴ A naxa a maxorin, «A lahale na di?» Gine naxa a yaabi, «Xanfari nan a ra, burumusi ragoroxi a ma.» Solu naxa a kolon keren na a Samuweli nan a ra. A naxa a tigi sin boxi ma, a suyidi.

¹⁵ Samuweli naxa a fala Solu be, «Munfe ra i n tooroxi, n xa mini i ma?» Solu naxa a yaabi, «N na kontofili belebele nan kui. Filisitakae bara fa n gere. N tan bara Alatala xili, konɔ a bara meɛ n na, a mu n yaabixi namiponmeɛ saabui ra, a mu n yaabixi xiye saabui ra. N fa i xilixi na nan ma, alako i xa a masen n be a lanma n xa naxan naba.»

¹⁶ Samuweli naxa a maxorin, «Xa Alatala bara meɛ i ra, a bara findi i gerefa ra, i fa n tan maxorinma munfe ra?»

¹⁷ Alatala bara fe raba, alo a a fala i be ki naxe n tan saabui ra. A bara mangeya ba i yi ra, a a so Dawuda yi ra.

¹⁸ I to tondi Alatala xui suxude Amaleki xa fe ra, a nu xonoxi naxan ma, Alatala tan na fe mooli nan niyama i ra to.

¹⁹ Alatala fama ne i tan nun Isirayila sade Filisitakae sagoe. Tina, i tan nun i xa die birin luma ne n fe ma be, Alatala Isirayila xa soorie sama ne Filisitakae sagoe.»

²⁰ Na temui Solu naxa bira boxi gaaxui ra Samuweli xa masenyi xa fe ra. A senbe yo mu na, barima a mu nu sese donxi na loxoɛ nun na koɛ ra.

²¹ Na gine to Solu xa gaaxui to, a naxa a fala a be, «To tan n bara i xui ratinme, hali na nu noma findide faxe ra n be.»

²² Yakosi i xa i tuli mati n na. I xa tin n xa donse nde fi i ma, alako i xa no senbe sotode biyaasi xa fe ra.»

²³ Konɔ Solu mu tin, a naxe, «N mu n degema.» A xa mixie nun na gine naxa karaxan, alako a xa a dege. A raponyi a naxa tin na ra, a keli boxi ma, a doxo sade ma.

²⁴ Gine naxa keli keren na, a naxa a xa ninge lanma borogexi faxa. A naxa taami lebinitare rafala farin nun ture ra.

²⁵ A naxa a fi Solu nun a xa mixie ma, e naxa e dege, e fa siga na koɛ yati ra.

29

Dawuda kelife Filisitakae ya ma

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan Afeki, Isirayilakae tan naxa e xa soorie malan dulonyi yire Yisireeli mabiri.

² Filisitakae xa soori mangee nu perema e xa galie ya ra, ndee lanxi mixi keme ma, ndee nu lanxi mixi wulu ma. Dawuda nun a xa soorie nu na e xanbi ra mange Akisi seeti ma.

³ Filisita soori mangee naxa Akisi maxorin, «Pe, yi Isirayilakae na munse rabafe be?» Akisi naxa e yaabi, a naxe, «Dawuda nan a ra, naxan nu findixi Isirayila mange Solu xa mixi ra, konɔ a na n foxo ra kabi ne wuyaxi. Han yakosi n mu fe jaaxi yo toxi a ra, kabi a naxa so n xonyi.»

⁴ Filisita soori mang'ee naxa xon' Akisi ma na xa fe ra, e fa a fala a be, «A lanma i xa Dawuda ragbilen yire, i dennaxe soxi a yi ra. A mu lanma a xa bira won foxo ra, alako a naxa won yanfa gere kui. Na yanfanteya mooli mu noma xe a niyade Solu xa dije a ma?»

⁵ Mixie nu sigi sama, e fare boron Dawuda matoxofe ra. E nu a fala, «Solu bara mixi wulu keren faxes, kon' Dawuda tan bara mixi wulu fu faxes.»

⁶ Akisi naxa Dawuda xili, a a fala a be, «N bara n kali Alatala ra, i tinxin. N nu wama ne, won birin xa siga gere kui, won man fa, barima n mu fe naaxi yo toxi i ra. Kon' i mu rafan n ma soori mang'ee ma.

⁷ I naxan nabama, i xa gbilen muxu foxo ra bojesa kui, alako Filisita soori mang'ee boje naxa rapaaxu e ma.»

⁸ Dawuda naxa a maxorin, «N tan i xa konyi, n munse rabaxi, naxan mu rafanxi i ma, naxan a niyama n xa gbilen n marigi yaxuie gerefe foxo ra?»

⁹ Akisi naxa Dawuda yaabi, a naxe, «N a kolon. I rafan n ma alo Alatala xa xera, kon' Filisita soori mang'ee naxe, «Muxu mu tinma a xa bira muxu foxo ra gere kui!»

¹⁰ Na nan a ra, tina subaxe i tan nun i xa mang'e xa soorie, naxee faxi i foxo ra, wo xa gbilen.»

¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa keli subaxe ma, e gbilen Filisita boxi ma. Filisitakae tan naxa te Yisireeli.

30

Dawuda nun Amalekikae xa gere

¹ A xi saxan nde, Dawuda nun a xa soorie to so e xonyi Sikilaga, e naxa a to a Amalekikae nu bara so Negewi boxi ma, e Sikilaga gan.

² E naxa mixi birin suxu, gin'ee yo, xeme'e yo, dime'e yo, e e xanin e pi'e ra e xun ma.

³ Dawuda nun a xa soorie to e xonyi li, e naxa a to e xa taa nu ganxi, e xa gin'ee nun e xa die nu xaninxi.

⁴ Na kui, Dawuda nun a xa mixie naxa wa han e tagan.

⁵ Amalekikae nu bara Dawuda xa gin'e firinyie fan xanin: Axinowama Yisireelika, nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa kaape gin'e.

⁶ Dawuda naxa tooro ki fanyi, barima pama nu wama a magoxofe. Birin boje nu rapaaxuxi e ma e xa die xa fe ra, kon' Dawuda naxa limaniya a xaxili tife ra a Marigi Alatala ra.

⁷ A naxa a fala Aximeleki xa di Abiyatari be, a naxe, «Fa Alatala maxorin see ra.» Abiyatari naxa fa a ra Dawuda xon.

⁸ Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «Xa n siga yi mixie foxo ra, n noma e masotode?» Alatala naxa a yaabi, «I xa siga e foxo ra. I fama ne e masotode, i man gbilenma ne e birin na.»

⁹ Dawuda nun a xa soorie mixi keme senni naxa siga, e fa Besori xure li.

¹⁰ Mixi keme firin naxa lu menni taganyi xa fe ra. Dawuda nun mixi keme naanie naxa siga yare.

¹¹ E to Misiraka nde li wula i, e naxa fa a ra Dawuda yire. E naxa ye nun donse nde so a yi ra,

¹² alo xore nun tamare mooli nde xaraxi. A to ge a degede, a naxa a yete kolon. A nu bara feepen saxan nun ke'e saxan ti, a mu a dege, a mu ye min.

¹³ Dawuda naxa a maxorin, «Nde xa mixi na i ra? I keli minden?» A naxa a yaabi, «Misiraka nan n na, Amalekika nde xa konyi. A xi saxon nan yi ki, n marigi n naboloxi, barima n to mu yalanxi.

¹⁴ Muxu Kereti nun Kalebi xa mixie bonbo ne gbengberenyi ma, Yudaya. Muxu te so ne Sikilaga fan na.»

¹⁵ Dawuda naxa a maxorin, «I noma n xaninde yi mixie yire?» A naxa a yaabi, «Xa i kali Ala ra a i mu n faxama, a i mu n sama n marigi belexe, n i xaninma ne e yire.»

¹⁶ Na kui, a naxa e xanin Amalekikae yire. E naxa e li e nu na e degefe, e siisife see ra e naxee soto gere kui Filisita nun Yudaya boxi ma.

¹⁷ Dawuda naxa e gere, keli geesege han nunmare. Mixi yo mu no a gide, fo segetala mixi keme naani naxee siga joxomee fari.

¹⁸ Amalekikae se naxee suxu, Dawuda naxa a birin masoto, a nun a xa gine firinyie.

¹⁹ Dawuda naxa a xa mixi birin masoto, dimee ba, forie ba, a nun e xa see birin.

²⁰ Dawuda naxa e xa xuruse xungbee nun a lanmae tongo, mixie fa a fala, «See nan ya Dawuda naxee soto gere kui!»

²¹ Dawuda naxa gbilen na mixi keme firinyie yire, naxee nu bara lu Besori xure taganyi xa fe ra. E naxa mini Dawuda nun a foxirabiree ma. Dawuda naxa a maso e ra, a e xebu.

²² Mixi kobi ndee naxee nu na Dawuda xa soori keme naani ya ma, nee naxa a fala, «Yi keme naxee mu bira won foxo ra gere kui, a mu lanma e xa sese soto, fo e xa die nun e xa ginee. E xa nee tongo, e xa siga.»

²³ Dawuda naxa a fala e be, «N ngaxakerenyie, wo naxa yi mooli raba see ra Alatala naxee fixi won ma, barima a bara won natanga, a won yaxuie sa won belexe.

²⁴ Nde wo xui ramema yi fe kui? A lanma won xa se birin itaxun won ma mixie birin na, naxee siga gere sode nun naxee lu kote san na.»

²⁵ Na loxe Dawuda naxa na findi seriye ra Isirayila boxi birin ma. Han to a na na ki ne.

²⁶ E to so Sikilaga, Dawuda naxa e sotose seeti rasanba a xanuntenyi Yuda forie ma a falafe ra, «Wo mabiri nan yi ki, muxu naxee sotoxi Alatala yaxuie yi ra!»

²⁷ A naxa na see rasanba yi mixie ma naxee na gere kui: Betelikae, Ramotika naxee nu na gbengberenyi ma, Yatirikae,

²⁸ Arowerikae, Sifimotikae, Esitemowakae,

²⁹ Rakalikae, Yerameeli mixie, Keni mixie,

³⁰ Horomakae, Bori Asankae, Atakika,

³¹ Hebrionkae, nun mixi naxee nu na yire birin Dawuda nun a xa soorie siga dennaxe.

31

Solu xa faxe

¹ Na temui Filisitakae naxa Isirayila gere. Isirayilakae naxa e gi e ya ra, mixi gbege naxa faxa Gilibowa geya fari.

² Filisitakae naxa Solu nun a xa die raxeten, e fa Solu xa die Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxa.

³ Gere naxa no Solu ra. Xali wolie to Solu soxo, a nu serenma a jaaxi ra.

⁴ Solu naxa a fala a xa soori be, naxan nu a geresose maxaninma, a naxe, «I xa n faxa i xa santidegema ra, alako yi sunnatatee naxa n faxa

xɔnɛ ɲaaxi ra.» Sɔlu xa sɔɔri to mu tin na rabade gaaxui xa fe ra, Sɔlu naxa a yetɛ faxa a xa santidɛgɛma ra.

⁵ Sɔlu xa geresose maxaninma to a to Sɔlu bara faxa, na fan naxa a yetɛ faxa a xa santidɛgɛma ra a fe ma.

⁶ Sɔlu faxa na ki nɛ na lɔxɔɛ, a tan nun a xa di saxanyie, a xa sɔɔri naxan nu a xa geresose maxaninma, nun a xa sɔɔri birin.

⁷ Isirayilaka naxee nu na gulunba naakiri ma, nun Yurudɛn xure naakiri ma, nee naxa a to a Isirayila sɔɔrie na e gife. E man naxa a to a Sɔlu nun a xa die bara faxa. Na kui e naxa keli e xa taɛe xun ma, e e gi. Filisitakɛ naxa sabati e xa taɛe kui.

⁸ Na kuye iba, Filisitakɛ to siga faxa mixie xa see tongode, e naxa Sɔlu nun a xa di saxanyie fure to Gilibowa geya fari.

⁹ E naxa Sɔlu xunyi bolon, e naxa a xa geresosee tongo. E naxa na xibaaru masen Filisita boxi birin ma, e xa kuye banxie nun e xa ɲama ya ma.

¹⁰ E naxa Sɔlu xa geresose raso Asitarate kuye xa banxi kui, e naxa a fure gbaku Beti San tɛtɛ ra.

¹¹ Yabesikɛ Galadi boxi ma, e to a kolon Filisitakɛ fe naxan nabaxi Sɔlu ra,

¹² e xa sɔɔri gbangbalanyie naxa ɲɛɛ na kɔɛ birin na, e fa Sɔlu nun a xa di furee tongo Beti San tɛtɛ ra, e gbilen Yabesi. Mɛnni e naxa na furee gan,

¹³ e naxa e xɔrie ragata tamare bili nde bun ma Yabesi. E naxa sunyi suxu xi solofere bun ma.

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli bɛ

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila mange singe Solu to faxa, Dawuda naxa a binya ki fanyi ra. A naxa laayidi tongo Solu xa mixie bɛ, a a mu fe jaaxi yo rabama e ra hali Solu to nu bara findi Dawuda yaxui ra. Na birin a masenxi nɛ a Dawuda nu wama birafe Ala xa seriye fɔɔɔ ra.

Yudayakae naxa Dawuda ti mange ra e xun ma, kɔnɔ Isirayila bɔnsɔɛ naxee nu na kɔɔla ma, nee mu tin. Gere naxa lu Yudaya nun Isirayila tagi. A rapɔnyi Isirayilakae fan naxa tin Dawuda xa findi e xa mange ra.

Dawuda to findi mange ra, a naxa gbata sigade Ala xa saate kankira fɔɔɔ ra, naxan mu nu soxi Darisalamu sinden. Ala naxa sɛɛwa na xa fe ra, a fa saate xiri a tan nun Dawuda bɔnsɔɛ tagi. A naxa a fala Dawuda bɛ a mangeya mu bama a bɔnsɔɛ yi ra abadan.

Dawuda xa yaamari naxa sabati a fanyi ra Isirayila bɔxi ma. A naxa sɛnbɛ soto a yaxuie xun ma. Kɔnɔ na mangeya sɔɔnɛya kui, Dawuda naxa fe kobi nde raba. Ala naxa Annabi Natan xɛɛ Dawuda yire, a fa na yunubi nun na yunubi sare masen a bɛ a fiixe ra. Dawuda to tuubi, Ala naxa diɲɛ a ma. Na taruxui findixi masenyi fanyi nan na ibunadama bɛ, Ala yunubi xafarima ki naxe.

Kɔnɔ yunubi tan fe birin kanama nɛ. Dawuda xa denbaya naxa tɔɔɔ ki fanyi ra. A xa di Abisalomi naxa a matandi, a a keri Darisalamu. A rapɔnyi, Dawuda naxa gbilen mangeya ra, kɔnɔ a nu bara tɔɔɔ a gbe ra a xa simaya kui.

Ala xa won mali xaxili fanyi sɔtɔde na taruxui birin kui. Amina.

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli bɛ

Dawuda Solu xa faxe kolonfe

¹ Solu faxa xanbi, Dawuda naxa gbilen Sikilaga kelifɛ Amalekikae bɔnbɔde. A naxa lu naa xi firin.

² A xi saxan nde, xeme nde naxa fa keli Solu yire. A nu bara a xa donma ibɔɔ a ma, a bende so a xunyi ma sunnun fe ma. A to so Dawuda yire, a naxa a xinbi sin a bun ma binyɛ kui.

³ Dawuda naxa a maxɔrin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «N nan n gixi Isirayila xa gali nan ya ma.»

⁴ Dawuda naxa a fala a bɛ, «Munse dangixi naa? Na tagi raba n bɛ.» A naxa a yaabi, «Isirayilakae bara e gi gere ma. Mixi gbege bara faxa e ya ma. Hali Solu nun a xa di xeme Yonatan bara laaxira.»

⁵ Dawuda naxa a fala xeme bɛ, naxan nu dɛntɛge safe a bɛ, a naxe, «I tan a kolonxi di, a Solu nun a xa di xeme Yonatan bara laaxira?»

⁶ A naxa a yaabi, «N Solu li Gilibowa geya nan fari a maxɔnɔxi a jaaxi ra. A nu wama a yetɛ faxafe tanbɛ ra, barima Filisita sɔɔri soe ragie nu bara a raxeten.

⁷ A to n to, a naxa n xili. N naxa a ratin.

⁸ A naxe, «Nde na i tan na?» N naxa a yaabi, «Amalekika nde nan n na.»

⁹ A naxa a fala n bɛ, «N mu gexi faxade, i xa n mali n xa faxa.»

¹⁰ Na kui n naxa a faxa, barima n na kolon, a mu kisima feo. N naxa fa a xa mange tɔnxuma nun a xa belexe rasoe ra i tan n marigi xon ma.»

¹¹ Dawuda nun a xa mixie naxa e xa donmae iboo sunnunyi kui na dentege xa fe ra.

¹² E naxa Solu, a xa di xeme Yonatan, nun Alatala xa pama Isirayila bonsoe xa jonfe raba, naxee faxaxi gere kui. E naxa wa, e naxa sun han nunmare nee xa fe ra.

¹³ Dawuda naxa na xeme maxorin, naxan fa dentege sa a be, «I keli minden?» A naxa a yaabi, «Xɔpe Amalekika xa di nan n na.»

¹⁴ Dawuda naxa a maxorin, «I tan mu gaaxu Ala xa Mixi Sugandixi faxade?»

¹⁵ Dawuda naxa a xa soori nde xili, a a yamari, «Yi xeme faxa!» A naxa na raba.

¹⁶ Dawuda naxa a fala na Amalekika be, «I to a fala a i bara Ala xa Mixi Sugandixi faxa, i bara i yete xun nakana. A lanma i xa faxa.»

¹⁷ Dawuda naxa yi suuki sebe Solu nun a xa di xeme Yonatan xa fe ra,

¹⁸ a fa yamari fi Yudayakae xa a xaran. A xili ne «Xali xa suuki.» A seboxi Yasari xa buki kui.

¹⁹ «Isirayila, wo xa mange xungbe bara laaxira geya fari, soori fanyie bara faxa.

²⁰ Wo naxa na fala Gati taa kui, wo naxa na xibaaru masen Asikalon taa kui, alako Filisita di ginsee naxa fa seewa, alako e tan sunnatatee xa di ginsee naxa fa jlexin.

²¹ Gilibowa geyae, tune nun xini naxa bira wo ma, wo xa xee naxa fan, barima mange Solu xa kanke makantase bara yaagi soto naa, ture yo mu soma a ma sonon!»

²² «Yonatan xa xali bara soori xungbee faxa, Solu xa tanbe xa wali bara sooneya.

²³ Solu nun Yonatan naxee nu rafanxi mixie ma e xa simaya kui, e birin fa faxa loxoere keren. E nu xulun dangi segee ra. E senbe nu gbo dangi yetee ra.

²⁴ Isirayila di ginsee, wo xa wa Solu xa fe ra, naxan nu dugi fanyie ragoroma wo ma, naxan nu xema fima wo ma xunmasee ra.»

²⁵ «Korogbae bara faxa gere kui. Yonatan bara laaxira wo xa geyae fari.

²⁶ Yonatan ngaxakerenyi, n sunnunxi i xa fe ra. I xa fe nu xoxoxo n ma!

I xa xanunteya nu na n be dangi ginsee xa xanunteya ra.

²⁷ Korogbae bara faxa gere kui. Geresosee bara kana.»

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «N xa te Yuda taa nde kui?» Alatala naxa a yaabi, a naxe, «Iyo.» Dawuda man naxa a maxorin, «Yuda taa mundun?» Alatala naxa a yaabi, «Hebiron boxi.»

² Na kui Dawuda naxa te naa a nun a xa gine firinyie: Axinowama Yisireelika nun Nabali Karemeleka xa gine fori Abigayili.

³ Dawuda naxa a foxirabirree nun e xa denbayae xanin a xun ma. E naxa sa sabati Hebiron boxi.

⁴ Yuda xemee naxa e malan Hebiron, e fa Dawuda findi Yuda bonsoe mange ra. Dawuda to a kolon a Yabesi Galadi xemee nu bara Solu ragata,

⁵ a naxa xerae xee e xon ma, e xa sa a fala e be, «Ala xa wo baraayi wo xa hinne xa fe ra wo naxan masenxi Solu be a xa maragate kui.

⁶ Alatala xa hinne wo ra, a xa lu wo seeti ma. N fan hinnema ne wo ra na xa fe ra.

⁷ Wo limaniya tongo, wo senbe soto, barima wo marigi Solu bara faxes, Yuda bonsoe bara n tan sugandi e xa mange ra.»

⁸ Na temui, Solu xa soorie xa mange Abeneri nu bara Solu xa di Isiboseti xanin Maxanayimi.

⁹ A naxa a findi Asuri, Yisireeli, Efirami, nun Isirayila birin mange ra.

¹⁰ Solu xa di Isiboseti nu bara je tongo naani soto, a findixi mange ra temui naxe Isirayila xun ma. A naxa e yamari je firin bun ma. Kono Yuda bonsoe tan naxa lu Dawuda xa mangeya bun ma.

¹¹ Dawuda naxa Yuda bonsoe yaamari je solofere kike senni Hebiron kui.

¹² Neri xa di Abeneri nun Solu xa di Isiboseti xa mixie naxa keli Maxanayimi sigafe ra Gabayon.

¹³ Seruya xa di xeme Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa e li Gabayon ye yire. E naxa ti seeti, booree naxa ti naakiri ma.

¹⁴ Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Won ma soori ndee xa e boore gere won ya tode ra.» Yowaba naxa tin na ra.

¹⁵ Xeme fu nun firin naxa keli Bunyamin nun Solu xa di Isiboseti xa mixie ya ma. Xeme fu nun firin naxa keli Dawuda xa mixie ya ma. E naxa ti e boore kanke.

¹⁶ Birin naxa a gerefa suxu a xunyi ma, a santidegema raso a furi kui. E birin naxa faxes temui keren. Na kui e naxa menni xili sa Xelekati Asurin, naxan nu wama a falafe e xa xui ra «Santidegema yire.»

¹⁷ Na loxae Dawuda xa mixie naxa Abeneri nun Isirayila mixie bonbo a paaxi ra.

¹⁸ Seruya xa di saxanyie nu na na gere kui: Yowaba, Abisayi, nun Asaheli. Asaheli to xulun alo xeli,

¹⁹ a naxa bira Abeneri foxo ra a xoxoxoe ra.

²⁰ Abeneri naxa a ya rafindi a ma, a a maxorin, «I tan nan a ra Asaheli?» Asaheli naxe, «Iyo, n tan nan a ra!»

²¹ Abeneri naxa a fala a be, «I xa bira soori gbete foxo ra. I xa na faxes, i noma na xa geresose tongode i yete be.» Kono Asaheli mu tin gbilende a foxo ra.

²² Abeneri man naxa a fala Asaheli be, «N lu na. Xa n i faxes, n munse falama i taara Yowaba be?»

²³ Kono Asaheli mu tin. Na nan a niya, Abeneri naxa a soxo a furi ma, a xa tanbe fa mini a xanbi ra, a faxes keren na. Na dangi xanbi, naxan yo ne dangima Asaheli faxade ra, fo a ti naa.

²⁴ Yowaba nun Abisayi naxa bira Abeneri foxo ra, han soqe dula temui, e fa so Ama geya yire, Giyaxa ya tagi, Gabayon gbengberenyi kira ra.

²⁵ Bunyamin bonsoe soorie naxa ti gere ki ma Abeneri xanbi ra geya fari.

²⁶ Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Santidegema faxe nan tun tima? I mu a kolon a na raponma fe jaaxi nan ma? I xa yaamari fi i xa mixie xa gbilen e ngaxakerenyie foxo ra.»

²⁷ Yowaba naxa a yaabi, «N xa a fala i be Ala ya xori. Xa i tan xa mu woyen nu, muxu birama ne wo foxo ra han geesege.»

²⁸ Na temui, Yowaba naxa feri fe, alako a xa soorie xa gbilen Isirayilakae foxo ra. Gere dan na ki ne.

²⁹ Abeneri nun a xa mixie naxa e jere kee birin na, e dangi Araba boxi ra, e Yuruden xure giri, e dangi Bitiron na, e sa so Maxanayimi.

³⁰ Yowaba to gbilen Abeneri foxo ra, a naxa a xa mixi birin malan. Asaheli nun mixi fu nun solomanaani nu baxi Dawuda xa mixie ra na gere xa fe ra.

³¹ Kono Dawuda xa mixie nu bara Bunyaminka mixi keme saxon tongo senni faxa, naxee nu na Abeneri foxo ra.

³² E naxa Asaheli fure xanin e xun ma, e sa a ragata a benbae xa gaburi Betselemu. Yowaba nun a xa mixie naxa e jere kee birin na, e sa so Hebiron subaxe ma.

3

Solu nun Dawuda xa mixie (Yudaya Mang'e I 3:1-4)

¹ Gere bu ne ki fanyi ra Dawuda xa mixie nun Solu xa mixie tagi, Dawuda senbe nu gboma, Solu xa mixie tan senbe nu xurunma.

² Dawuda xa die nan ya naxee barixi Hebiron. A xa di singe findixi Aminon nan na, Axinowama Yisireelika naxan bari a be.

³ A xa di firin nde findixi Kileyaba nan na, Nabali Karemeleka xa gine Abigayili naxan bari a be. A xa di saxon nde findixi Abisalomi nan na, Gesuri mange xa di gine Talamayi, Maaka naxan bari a be.

⁴ A xa di naani nde findixi Adoniya nan na, Hagi naxan bari a be. A xa di suuli nde findixi Sefataya nan na, Abitali naxan bari a be.

⁵ A xa di senni nde findixi Yitireyami nan na, a xa gine Egela naxan bari a be. Dawuda xa die nan na ki naxee bari Hebiron.

⁶ Solu xa mixie nun Dawuda xa mixie nu na gerefe temui naxe, Abeneri nu kalamu senbe sode Solu xa mixie ya ma.

⁷ Solu xa konyi gine nde nu na naxan xili Risipa, Aya xa di gine. Isiboseti naxa Abeneri maxorin, «Munfe ra i biraxi n baba xa konyi gine foxo ra?»

⁸ Abeneri naxa xono Isiboseti ma na woyenyi xa fe ra, a fa a yaabi, «Pe, bare nan n na Yudaya boxi ma? N fe gbegebe rabaxi ne i bonsoe be, i baba xa denbaya be, nun i baba booree be. I baba xa xanunteya xa fe ra, n mu tin i sode Dawuda yi ra. Kono yakosi i fa n kalamuxi yi gine nan ma fe ra?»

⁹ Ala xa n makiiti a jaaxi ra, xa n mu fe birin naba alako Dawuda xa fe xa kamali, alo Alatala a laayidixi a be ki naxe,

¹⁰ a xa mangeya ba Solu yi ra, a fa Dawuda xa mangeya mabanban Yudaya boxi ma, kelifa Dana han Beriseeba.»

¹¹ Isiboseti mu suusa a yaabide woyen keren na, barima a gaaxuxi a ya ra.

¹² Abeneri naxa xerae xee Dawuda ma, e xa sa a fala a be a tan xili ra, «Nde gbe na yi boxi ra?» E man xa sa a fala a be, «Won xa saata, n xa i mali Isirayila birin ya xa rafindi i ma.»

¹³ Dawuda naxa a yaabi, «Awa, won xa saate xiri, kono n mu wama i xa fa n yire n ma gine Mikali xanbi, Solu xa di gine.»

¹⁴ Dawuda naxa xerae xee Solu xa di Isiboseti ma, a falafe ra, «N ma gine rasanba n ma be, n naxan xa kote dɔxɔ Filisitaka soli keme ra.»

¹⁵ Na kui Isiboseti naxa sa a ba a xa mɔri Palatiyeli yi ra, Layisa xa di.

¹⁶ A xa mɔri naxa bira a ɔxɔ ra han Baxurimi a wama, kono Abeneri naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi.» Palatiyeli naxa gbilen.

¹⁷ Abeneri nun Isirayila forie naxa e boore to. A naxa a fala e be, «Singe wo nu wama ne Dawuda xa findi wo xa mange ra.

¹⁸ A lanma wo xa a raba yakosi, barima Alatala a fala ne a xa fe ra, «N nan ma jama bama ne Filisitakae nun a yaxuie birin yi ra n ma konyi Dawuda nan saabui ra.»

¹⁹ Abeneri naxa woyen Bunyamin bɔnsɔee fan be. Na dangi xanbi, a naxa siga Hebron a falafe ra Dawuda be Isirayilakae nun Bunyamin bɔnsɔe naxan natexi.

²⁰ Abeneri to siga Dawuda yire Hebron, a tan nun mixi mɔxɔɔɔn, Dawuda naxa xulunyi ti a tan nun a xa mixie be.

²¹ Abeneri naxa a fala Dawuda be, «N marigi, tin n xa siga Isirayila birin xun lan, alako wo xa saate xiri, birin xa lu i xa mangeya bun ma, alo i wama a xɔnma ki naxe.» Dawuda naxa tin Abeneri xa masenyi ra, a naxa a lu a xa siga bɔɔɔɔa kui.

²² A mu bu, Yowaba nun Dawuda xa sɔorie naxa fa see ra e naxee soto gere nde kui. Abeneri mu nu na Dawuda yire Hebron, barima Dawuda nu bara a bɛɛɛɛn bɔɔɔɔa kui.

²³ Yowaba nun a xa sɔorie naxa a kolon Neri xa di Abeneri nu bara fa mange yire, a man fa siga bɔɔɔɔa kui.

²⁴ Yowaba naxa siga mange yire, a a fala a be, «I munse rabaxi Abeneri to fa i yire? I a luxi munfe ra a xa siga bɔɔɔɔa kui?

²⁵ I mu a kolon Neri xa di Abeneri faxi i madaxude nun i rabende ne?»

²⁶ Yowaba to keli Dawuda yire, a naxa mixie xee Abeneri ɔxɔ ra Sira ye kundi yire. E naxa fa a ra, kono Dawuda mu nu fefe kolon.

²⁷ Abeneri to gbilen Hebron, Yowaba naxa a mabɛndun a gundo ki ma taa naade ra, alo a ne wama e xa e boore to. A naxa a sɔxɔ fine ra a furi ma mɛnni a xunya Asaheli gbɛɛɛɛɔfe ra. Abeneri faxa na ki ne.

²⁸ Dawuda to na fe kolon, a naxa a fala, «Ala ya xɔri, Abeneri xa faxe mu findixi n ma kote ra, a mu findixi n ma mangeya xa kote ra.

²⁹ Yi faxe kote na Yowaba nun a bɔnsɔee nan xun ma! Kundi fure xa lu a bɔnsɔe mixi ndee ma abadan, xa na mu a ra, maben fure, faxe ɔaaxi, ka kaame.»

³⁰ Yowaba nun a taara Abisayi Abeneri faxa na ki ne, e xunya Asaheli xa fe ra, naxan faxa gere kui Gabayon.

³¹ Dawuda naxa a fala Yowaba nun a xa sɔorie be, a naxe, «Wo xa wo xa donmae ibɔɔ sunnunyi kui, wo xa ɔɔɔɔɔe dugi ragoro wo ma Abeneri xa faxe xa fe ra.» Mange Dawuda naxa Abeneri fure mati gaburi de ra.

³² E naxa Abeneri ragata Hebron. Mange Dawuda naxa wa a xui itexi ra, a nun jama birin.

³³ Mange naxa yi suuki ba a be, a naxe, «Abeneri lan ne nu a xa faxa alo matandila nde?

³⁴ I belexee mu nu xirixi,

i sanyie fan mu nu xirixi!

I faxaxi ne, alo mixi tinxintare nde naxan jaxankatama.»

³⁵ Nama birin naxa wa Abeneri xa fe ra. Dawuda xa mixie to wa a xa a dege, Dawuda naxa a kali, a naxe, «Ala xa n xun nakana a jaaxi ra xa n nan n degema beemanu soge dulama temui naxe.»

³⁶ Nama to Dawuda xa woyenyi me, na naxa rafan e ma. Mange Dawuda xa fe nu nama kenema.

³⁷ Nama birin naxa a kolon a Neri xa di Abeneri mu faxa mange xa yaamari xa ma.

³⁸ Mange naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «N xa a fala wo be, to kuntigi xungbe bara faxa Isirayila.

³⁹ Hali n to findixi wo xa mange sugandixi ra, n senbe bara xurun Seruya xa die ya i. Ala xa e xa wali jaaxi sare ragbilen e tan tinxintaree ma.»

4

Isiboseti xa faxe

¹ Solu xa di Isiboseti to a me, a Abeneri bara faxa Hebron, limaniya naxa ba a yi, Isirayilakae fan naxa kontofili folo.

² Soori mange firin nu na Solu xa di yi ra. Keren nu xili Baana, boore nu xili Rekabu. Rimon Beerotika xa di xeme nan nu e ra. Beerotikae nu na Bunyamin bonsoe ya ma,

³ barima e e gixi ne, e sa doxo Gitayimi. Han to, e sabatixi menni ne.

⁴ Di mabenxi keren nu na Solu xa di Yonatan yi ra. A je suuli nan nu a ra, Solu nun Yonatan faxa temui naxe Yisireeli. Gine naxan nu xipe fima a ma, na naxa a tongo, a xa a gi. Na gbata kui, gine naxa bira, na di sanyi naxa maxono, a maben. Na di nu xili ne Mefiboseti.

⁵ Rimon xa di xeme Rekabu nun Baana naxa siga Isiboseti xonyi yanyi tagi. Isiboseti nu saxi, a nu a xife.

⁶ E naxa so banxi kui, alo e nu na donse nan fenfe, konso e naxa so Isiboseti yire, e fa a furi soxo a xa faxa a xa sade ma. E to ge na rabade, Rekabu nun a taara Baana naxa e gi.

⁷ E nu bara so Isiboseti xa banxi kui, e fa a li a saxi a xa sade ma a xa konkoe kui. E to ge a soxoode, e a faxa, e naxa a xunyi bolon, e a xanin e xun ma. E naxa e jere ke birin na Araba kira xon ma.

⁸ E naxa Isiboseti xunyi xanin Dawuda xon ma Hebron, e fa a fala, «Mange, Isiboseti xunyi nan yi ki, Solu xa di xeme, i yaxui naxan nu wama i faxafe. N marigi, Alatala bara i gbejoxo Solu bonsoe ma to.»

⁹ Dawuda naxa Rimon Beerotika xa die Rekabu nun Baana yaabi, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natanga toore birin ma, n xa nondi fala wo be.

¹⁰ Mixi nde to a fala n be, a mange Solu bara faxa, na kanyi joxo nu a ma, a a xibaaru fanyi nan ibaxi n be. Konso n tan bara yaamari fi, e xa a suxu, e a faxa Sikilaga taa kui. A xa xibaaru sare nan na ki!

¹¹ Mixi kobie na tinxintoe nde faxa a xa banxi kui, han a xa sade ma, a mu lan xe e fan xa na nii sare fi? N mu lan xe n xa na mixie xa fe jon yi dunjina ma?»

¹² Dawuda naxa a xa soorie yamari, e xa e faxe. E naxa e belexee nun e sanyie bolon, e sa e furee singan Hebron ye yire. Konso e naxa Isiboseti tan xunyi tongo, e a ragata Abeneri xa gaburi kui Hebron.

5

*Dawuda findife Isirayila mange ra
(Yudaya Mangee I 11:1-3)*

¹ Isirayila bõnsõe birin naxa fa Dawuda yire Hebiron, e fa a fala a bẽ, «Won birin bõnsõe keren.

² Solu xa mangeya bun ma, i tan nan nu Isirayila rapereɓa e xa gereɓe kui. Alatala a masenxi nẽ i bẽ, «I tan nan mɛɛnima n ma jama Isirayila ma, i tan nan findima e xa yarerati ra.»»

³ Na kui, Isirayila fori birin to fa mangɛ Dawuda yire Hebiron, e nun Dawuda naxa saate xiri Ala ya xõri. Forie naxa ture nde sa Dawuda xunyi ma tɔnxuma ra a e bara a sugandi a xa findi Isirayila mange ra.

⁴ Dawuda xa simaya nu bara jẽ tongo saxan li na temui. A xa mangeya bu nẽ jẽ tongo naani.

⁵ A jẽ solofere kike senni nan naba mangeya ra Hebiron Yuda bõnsõe xun ma. A jẽ tongo saxan nun saxan nan naba mangeya ra Darisalamu Isirayila nun Yuda bõnsõe xun ma.

⁶ Mange Dawuda nun a xa sɔɔrie naxa siga Darisalamu alako e xa Yebusukae gere, naxee nu sabatixi menni. Mennikae naxa a fala Dawuda bẽ, «I mu soma be feo. Hali dɔnxuie nun mabenɓie nɔma i keride!» E jɔxo a ma a Dawuda mu nɔma sode naa.

⁷ Kɔnɔ Dawuda naxa nɔ e ra, a Siyoni taa senbɛ yire masɔto. Na nan a toxi, na taa xili falama «Dawuda xa taa.»

⁸ Na lɔxɔɛ Dawuda naxa a fala, «Naxan wama yi Yebusukae masɔtofe, fo a xa so ye yire bɔxi nan bun ma. Na kui a nɔma Dawuda yaxuie ra naxee luma alɔ mabenɓie nun dɔnxuie!» Na nan a ra, mixie nu a falama a dɔnxui nun mabenɓi mu soma mange xa banxi kui.

⁹ Dawuda to nɔ e ra, a naxa sabati na yire makantaxi kui, a fa na xili sa «Dawuda xa taa.» A naxa a rabilinyie birin ti, kelife Milo han taa mabiri.

¹⁰ Dawuda senbɛ nu gboma nan tui, barima Alatala Senbema nu na a sɛɛti ma.

¹¹ Tire mange Xirami naxa mixie xɛɛ Dawuda yire. E naxa sɛdiri wuri, banxi banbanyie, nun gɛmɛ masolie rasanba a ma, alako e xa mange banxi ti a bẽ.

¹² Dawuda nu a kolon, a Alatala nan a tixi mangɛ ra Isirayila xun ma, a xa mangeya xa sabati Alatala xa jama Isirayila xa fe ra.

¹³ Dawuda to keli Hebiron, a naxa konyi ginɛɛ nun ginɛ gbetɛɛ soto Darisalamu, naxee bara die bari a bẽ.

¹⁴ Na die xili nan yi ki, naxee barixi a bẽ Darisalamu: Samuwa, Sowa, Natan, Sulemani,

¹⁵ Yibixari, Elisuwa, Nefegi, Yafiya,

¹⁶ Elisama, Eliyada, Elifeleti.

¹⁷ Filisitakae to a mɛ, a e bara Dawuda sugandi Isirayila mangɛ ra, e birin naxa siga senbɛ ra a fɔxo ra, kɔnɔ Dawuda to a mɛ, a fa goro a xa yire makantaxi.

¹⁸ Filisitakae naxa fa, e naxa so Refa gulunba kui.

¹⁹ Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxɛ, «A lanma n xa siga Filisitakae gereɓe? I e sama nɛ n sagoe?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, n e sama nɛ i bɛlexɛ.»

²⁰ Na kui Dawuda naxa siga, a e bɔnbɔ Baali Perasimi. A naxa a fala, «Alatala bara n yaxuie bɔnbɔ n ya ra, alɔ ye naxan bɔnbɔma xare ra diki ibɔɔma temui naxɛ.» Na yire xili sa Baali Perasimi na nan ma.

²¹ Filisitakae naxa e xa kuyee lu menni. Dawuda nun a xa mixie naxa nee birin xanin.

²² Na dangi xanbi Filisitakae man naxa te, e sa so Refa gulunba kui.

²³ Dawuda to Alatala maxorin, a naxa a yaabi, «I naxa te e ya ra de. I xa i mabilin e xanbi ra ne, i din e ra fotonyi ya ra.

²⁴ I na sanyi xui me wurie kon na temui naxe, i siga keren na Filisitakae foxo ra, barima a lima Alatala bara mini i ya ra e bonbode.»

²⁵ Dawuda naxa a raba, alo Alatala a falaxi a be ki naxe. A naxa Filisitakae bonbo, kelifa Geba ma han Geseri.

6

Saats kankira tunufe Darisalamu (Yudaya Mang'e I 13:4-14, 15:25-16:3)

¹ Dawuda man naxa Isirayila soorie malan, e konti naxa siga mixi wulu tongo saxan.

² E naxa siga Bale Yuda, Ala xa kankira tongode, Alatala xili falama naxan xun, Alatala Senbema magoroxi naxan ma malekee masolixie tagi.

³ E naxa Ala xa kankira doxo sareti neene nde fari, e fa e jere a seeti ma kelifa Abinadabo xonyi geya fari. Abinadabo xa di xemee Usa nun Axiyo nan nu sareti neene raperefe.

⁴ E naxa a rapere kelifa Abinadabo xonyi geya fari. Axiyo nu jerefe sareti ya ra, Ala xa kankira nu na naxan fari.

⁵ Dawuda nun Isirayila pama nu na Alatala matoxofe maxase mooli birin na. Maxase wuri daaxie nun kora mooli ndee nu na e yi ra.

⁶ E to Nakon xa lonyi li, ningee naxa wa birafe. Na kui Usa naxa a belexe itala, a Ala xa kankira suxu.

⁷ Alatala naxa xono a ma a xa na karinyi ma, a fa a sonto Alatala xa kankira fe ma.

⁸ Dawuda naxa xono Alatala Usa faxafe ra. E naxa na yire xili sa Peresi Usa. Naa xili falama na ki ne han to loxo.

⁹ Dawuda naxa gaaxu Alatala ya ra na loxo, a a fala, «Alatala xa kankira fa soma n tan xonyi di?»

¹⁰ A naxa nate tongo a a mu lanma a xa a raso a xa taa kui sinden, a xa a xanin Obedo Edon Gatika xonyi.

¹¹ Alatala xa kankira naxa lu menni han kike saxan. Na waxati bun ma, Alatala naxa baraka sa Obedo Edon nun a xa mixi birin ma.

¹² E naxa sa na dentege mange Dawuda be. E naxe, «Alatala bara duba Obedo Edon xa foxe be Alatala xa kankira xa fe ra.»

Na kui Dawuda naxa siga Obedo Edon xonyi, a sa Alatala xa kankira tongo, a a xanin seewe ra a xa taa kui.

¹³ Kankira xaninyie to santongo senni raba, Dawuda naxa tuura nun ninge borogexi ba serexe ra.

¹⁴ Dawuda nu na fare boronfe a senbe birin na Alatala ya i, dugi fiixe ragoroxi a ma.

¹⁵ Dawuda nun Isirayila pama naxa na kankira rasiga Darisalamu, e nu Alatala matoxo sarae fe xui ra.

¹⁶ E nu kankira rasoma Dawuda xa taa kui temui naxe, Solu xa di gine Mikali nu tixi wunderi ra. A to Dawuda to fare boron na, Ala xa kankira ya ra, a boje naxa rapaaxu a ma.

¹⁷ E naxa Alatala xa kankira doxo kiri banxi bun ma Dawuda nu naxan tixi a be. Na temui Dawuda naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba.

¹⁸ A to ge na serexee bade, a naxa duba pama be Alatala Senbema xili ra.

¹⁹ A naxa taami keren, tamaree, nun xore maniyee fi gine nun xeme birin ma, e fa gbilen e xonyi.

²⁰ Dawuda to gbilen a xonyi, a xa sa duba a xa denbaya be, Mikali naxa a ralan, a a fala a be, «I tan, Isirayila mange, i tan nan fare boronfe i mageli ra i xa konyie nun e xa ginee ya i yi ki, alo segetala xurutare nde, i mu yaagi?»

²¹ Dawuda naxa a yaabi, a naxe, «N a rabaxi Alatala nan be, naxan n sugandi, a n nafisa i baba nun a bonsoe birin be, a n findi a xa pama Isirayila mange ra. N matoxoe nan tife Alatala be.

²² N bara tin nde xa sa na fari, n man xa n yete magoro a be. Na konyi ginee i naxee xa fe fala, nee fan n binyama ne.»

²³ Na na a ra, Solu xa di gine Mikali mu di yo bari a xa simaya kui.

7

Ala xa laayidi Dawuda be (Yudaya Mangee I 17:1-27)

¹ Mange Dawuda to ge sabatide a xa mange banxi kui, a yaxui naxee birin a rabilinyie naxa lu a bun ma Alatala saabui ra,

² a naxa a fala Annabi Natan be, a naxe, «A mato ba, n tan sabatixi sediri wuri banxi fanyi nan kui yi ki, konso Ala xa seede kankira tan na kiri banxi nan bun ma.»

³ Natan naxa mange yaabi, a naxe, «Naxan birin na i bope ma, a birin naba, Alatala na i foxo ra.»

⁴ Na koe ra, Alatala naxa a masen Natan be,

⁵ «Siga, a fala n ma konyi Dawuda be, «Alatala yi nan masenxi, a n xa a fala i be, «I tan nan banxi tima n be n sabatima dennaxe?»

⁶ Kabi n naxa Isirayila ramini Misira, han to, n mu lu banxi kui. N bara n pere n ma horomolingira kui naxan findixi kiri banxi ra.

⁷ N pere naxan birin naba n nun Isirayila bonsoe ra, n mu a fala n ma mixi sugandixi yo be, munfe ra i mu banxi ti n be sediri wuri ra?»»

⁸ «I xa a fala n ma konyi Dawuda be, «Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki: N tan nan i tongo xuruse demadon wali kui, n i findi n ma pama Isirayila mange ra.

⁹ N bara i kanta i xa pere birin kui, n bara i yaxui birin sonto. Yakosi n i findima ne xili xungbe kanyi ra dunina kuntigie ya ma.

¹⁰ N boxi fima n ma pama Isirayila pama ma e sabatima dennaxe, e fa lu bopesa kui abadan. Mixi kobi mu e tooroma sonon alo temui dangixi.

¹¹ Keli n kiitisae doxo temui naxe n ma pama Isirayila xun na, han ya n i yaxui birin safe ne i sagoe.»

«Alatala xa masenyi nan ya: Alatala yati bonsoe fima ne i ma.

¹² I xa simaya na kamali, i fa i benbae li aligiyama, n a niyama ne i xa di xa findi mange ra i joxoe ra, n fa a xa mangeya mabanban.

¹³ A fama n ma horomobanxi tide, n a xa mangeya mabanbanma ne abadan.

¹⁴ N findima a baba nan na, a fan findi n ma di ra. A na ba n ma kira xon ma, n a jaxankatama ne mixie saabui ra.

¹⁵ Kɔnɔ n ma hinne mu bama a ma, alɔ n a ba Solu ma ki naxe, n naxan igoroxi i ya i.

¹⁶ I bɔnsɔɛ nun i xa mangelɔ mabanbanma ne abadan, i xa kibanyi dɔxɔma ne temui birin.»

¹⁷ Natan naxa Ala xa masenyi birin dentegɛ Dawuda be.

¹⁸ Na dangi xanbi, mangelɔ Dawuda naxa a magoro Alatala ya i, a a masen a be, «N Marigi Alatala, munfe ra i n tan nun n xabile xa fe itexi yi ki?

¹⁹ I man bara a fala e xa fe fama itede yare. N Marigi Alatala, i darixi na mooli raba ra Adama di nan be?

²⁰ N tan Dawuda, i xa konyi, n noma munse falade i be? I n bɔne birin kolon.

²¹ I bara yi fe xungbe raba i xa laayidi nun i janige xa fe ra, i fa a masen n tan i xa konyi be.

²² N Marigi Alatala, i senbe gbo, i maniye mu na. Ala gbete yo mu na bafe i tan na. Muxu na nan mexi muxu tuli ra.

²³ Bɔnsɔɛ mundun na yi dunja ma naxan luxi alɔ Isirayila bɔnsɔɛ, i xa pama sugandixi? I tan Ala bara na si kerenyi xun sara i yete be, e fa findi matɔxɔe ra i be. I tan bara kaabanakoe raba e be, i fa sie nun e xa alae keri i xa pama ya ra, i naxan xun saraxi Misira.

²⁴ I bara senbe so i xa pama Isirayila yi ra, alako a xa findi i xa pama ra abadan, i fan xa findi e Marigi Ala ra.»

²⁵ «Yakosi, n Marigi Alatala, i xa i xa laayidi rakamali n be. I naxan fala n xabile xa fe ra, i xa na ragiri abadan.

²⁶ I xili xa ite abadan! Mixie xa a fala, «Alatala Senbema findixi Isirayila Marigi nan na! I xa senbe fi i xa konyi Dawuda bɔnsɔɛ ma!»

²⁷ I tan yati, Isirayila Marigi Alatala Senbema, i bara a masen n be, «N bɔnsɔɛ fima ne i ma.» Na nan a ra, n tan i xa konyi bara limaniya soto n xa yi maxandi ti i ma.

²⁸ Yakosi, n Marigi Alatala, i tan nan na Ala ra. Nɔndi nan i xa masenyi ra. I bara i xa hinne masen n be.

²⁹ Yakosi, baraka sa n xabile ma, alako e xa ti i ya tode ra abadan. I tan, n Marigi Alatala, i tan nan wɔyenxi. I xa masenyi nan a niyama n bɔnsɔɛ baraka sɔtoma abadan.»

8

Dawuda gereɛ geenife (Yudaya Mangelɔ I 18:1-17)

¹ Na birin dangi xanbi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e lu a xa yaamari bun ma.

² A naxa Mowabakae fan bonbo. Mixi naxee suxu, a naxa nee itaxun dɔxɔ saxan, a fa dɔxɔ firin faxa. Mowabakae naxa lu Dawuda xa nɔɛ bun ma, e nu fa duuti fi a ma.

³ Dawuda to gere ti Efirati xure longori, a naxa Rexobo xa di Hadadeseri bonbo, naxan findixi Soba mangelɔ ra.

⁴ Dawuda naxa Hadadeseri xa soe ragi mixi wulu keren keme solofere suxu, a nun soori mixi wulu mɔxɔɔn. A naxa soe birin san fase raxaba, bafe soe keme jɔndɔn a naxee ragata a yete be.

⁵ Aramikae naxa keli e xonyi Damasi, e xa Hadadeseri Soba mangelɔ mali, kɔnɔ Dawuda naxa e xa mixi wulu mɔxɔɔn nun firin sɔntɔ.

⁶ Na kui Dawuda naxa a xa soorie rasabati Damasi, Aramikae fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti fi. Alatala nu Dawuda xun nakelima yire birin.

⁷ Dawuda naxa kanke makantase xεema daaxi gbege ba Hadadeseri xa mixie yi ra, a e xanin Darisalamu.

⁸ A naxa wure gbeeli gbege fan tongo Betaxa nun Berotayi, Hadadeseri xa taae.

⁹ Xamata mange Tohu to a mε, a Dawuda bara Hadadeseri xa soorie birin bonbo,

¹⁰ a naxa a xa di Yorami xεε mange Dawuda yire, a xa sa a xεebu, a man xa a tantu Hadadeseri gerefe nun a bonbofe ra. Yorami naxa a sanba gbeti, xεema, nun wure gbeeli ra.

¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma. A nu luma na raba ra xεema nun gbeti birin na a naxan sotoma gere kui a yaxuie yi ra,

¹² alɔ Aramikae, Mowabakae, Amonikae, Filisitakae, Amalekikae, nun Rexobo xa di Hadadeseri Soba mange.

¹³ Na nan a ra Dawuda naxa xili xungbe soto a to Aramikae bonbo Foxe Gulunba, a mixi wulu fu nun solomasaxan sonto dennaxe.

¹⁴ A naxa a xa soorie rasabati Edon boxi birin ma. Menni nu na Dawuda xa yaamari nan bun ma, barima Alatala nu xun nakeli fima a ma yire birin.

¹⁵ Dawuda naxa a xa pama Isirayila yamari tinxinyi nun nondi ra.

¹⁶ Seruya xa di Yowaba nan nu na Dawuda xa soorie xa mange ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa kεedi ragatama ra.

¹⁷ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Aximeleki nan nu na serexedube kuntigie ra.

¹⁸ Seraya nan nu na Dawuda xa sebeliti ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xa mange ra. Dawuda xa di xεmεe fan nu walima e baba xa mangeya kui.

9

Dawuda mεenife Mefiboseti ma

¹ Dawuda naxa maxorinyi ti, a naxe, «Solu xabile mixi nde na na, n noma hinnede naxan na Yonatan xa fe ra?»

² Solu xa konyi nde nu na naxan xili Siba. E to fa a ra Dawuda yire, mange naxa a maxorin, «I tan nan xili Siba?» A naxe, «Iyo mange, n tan nan a ra, i xa konyi di.»

³ Mange naxa a maxorin, «Mixi gbete mu na Solu xabile ya ma n noma hinnede naxan na?» A naxa mange yaabi, a naxe, «Yonatan xa di xεme keren na na, naxan sanyi mabenxi.»

⁴ Mange naxa a maxorin, «A na minden?» Siba naxa a fala, «A na Amiyeli xa di Makiri xonyi Lodebara taa kui.»

⁵ Mange Dawuda naxa a xεε Amiyeli xa di Makiri fende Lodebara taa kui.

⁶ Yonatan xa di Mefiboseti, Solu xa mamadi to Dawuda yire li, a naxa a yatagi rafelen boxi ma. Dawuda naxa a xεebu, «Mefiboseti.» Mefiboseti naxa a ratin, «N tan nan ya, i xa konyi di.»

⁷ Dawuda naxa a fala a be, a naxe, «Hali i mu gaaxu, a kolon n wama hinnefe i ra i baba Yonatan xa fe ra. N Solu xa boxie birin nagbilenma ne i ma. A xoli n ma i xa i dege n xonyi loxo yo loxo.»

⁸ Mefiboseti man naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a fala, «I wama n ma fe fanyi xonma munfe ra? N tide mu dangi hali bare faxaxi nde yati ra.»

⁹ Na temui mange naxa Siba xili, a a fala a be, «N bara Solu nun a xa die xa se birin fi i marigi Yonatan xa di ma.

¹⁰ I tan, i xa die, nun wo xa konyie, wo xa xe sa a be, alako a xa baloe soto. I marigi xa di Mefiboseti fama a degede n xonyi loxo yo loxo.» Di xeme fu nun suuli nun konyi moxonjen nan nu na Siba yi ra.

¹¹ Siba naxa a fala mange be, a naxe, «Mange, n i xa yaamari rabama ne alo i a falaxi n be ki naxe.» Dawuda nu bara a fala, a Mefiboseti a degema mange xonyi alo mange xa die a rabama ki naxe.

¹² Di lanma di nde nu na Mefiboseti yi ra, a xili Mike. Siba xa mixie birin nu walima Mefiboseti be.

¹³ Mefiboseti nu sabatixi Darisalamu ne, temui birin a nu a degema mange xonyi ne. A sanyi firinyie nu mabenxi.

10

Dawuda xa xerae Amonikae yire (Yudaya Mang'e I 19:1-19)

¹ Na to dangi, Amonikae xa mange naxa faxa, a xa di Xanun naxa findi mange ra a joxoxe ra.

² Dawuda naxa a fala, «N hinnema ne Naxasa xa di Xanun na, alo a baba a rabaxi n tan be ki naxe.» Na kui Dawuda naxa xerae xee, e xa sa jon xeebui ti a baba xa faxe ma. Dawuda xa xerae to Amoni boxi li,

³ kuntigie naxa a fala Xanun be, e naxe, «I joxo a ma a Dawuda yi mixie xeexi i baba xa jonfe nan kunfa bade? E faxi i xa boxi rabende ne, alako Dawuda xa be kana.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xerae suxu, a e dexabe seti bi, a e xa donmae iboo e xore yailanyi ma, a e keri e mageli ra yaagi kui.

⁵ Dawuda to a me e naxan nabaxi, a naxa mixie rasiga a xa xerae ralande, e a fala e be, «Wo xa lu Yeriko, han wo de xabee xa mini. Na temui, wo xa fa.» A na raba e xa yaagi xa fe nan ma.

⁶ Amonikae naxa a kolon, a e xa fe bara rapaaxu Dawuda ma. Na kui e naxa soorie malan kelifie yire wuyaxi: mixi wulu moxonjen kelifie Beti Rexobo nun Soba Arami boxi ma, mixi wulu keren Maaka mange xa boxi ma, nun mixi wulu fu nun firin Tobo xa boxi ma.

⁷ Dawuda to na fe me, a naxa Yowaba nun a xa soorie rasiga na gere sode.

⁸ Amonikae naxa ti a gere ki ma e xa taa sode de ra. Aramika naxee tan kelixi Soba nun Beti Rexobo, xa soorie xun ma naxee keli Tobo nun Maaka, nee naxa lu e xati ma taa fari ma.

⁹ Yowaba naxa a to gere tixi a be yare nun xanbi. A naxa a xa soori senbema ti Aramika ya ra,

¹⁰ a booree ti Amonikae ya ra, a xunya Abisayi xa yaamari bun ma.

¹¹ A naxa a fala a xunya be, «Won xa won boore senbe so. Aramika senbe na gbo n be, i fa n mali, konon fan xa Amonikae senbe sa gbo i be, n sigama ne i malide.

¹² I xa limaniya, i xa senbe so. Won xa gere so won ma mixie nun won Marigi Ala xa taa be. Alatala fama a sago rabade.»

¹³ Yowaba nun a xa soorie to makore Aramika ra, e naxa e gi a ya ra.

¹⁴ Amonikae to na to, e fan naxa e gi Abisayi ya ra, e so taa kui. Na gere dangi xanbi, Yowaba naxa gblen Darisalamu.

¹⁵ Aramika to a to, a Isirayilakae bara e bonbo, e man naxa e senbe birin xunlan.

¹⁶ Hadadeseri naxa Aramika gbetee xili kelife Efirati naakiri ma, e fa Hadadeseri xa soori mange Sobaki li Xelama taa kui.

¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin xunlan, e naxa giri Yuruden xure naakiri ma, e siga Xelama. Aramikae naxa ti Dawuda ya ra, e fa a gere.

¹⁸ Kono Aramikae mu no a ra, e naxa e gi Isirayila ya ra. Dawuda naxa e xa soe ragi wulu tongo naani faxa, a nun soori wulu tongo naani. A naxa e xa soori mange Sobaki fan bonbo, a naxa faxa menni.

¹⁹ Mange naxee birin nu na Hadadeseri malife, nee to a to Isirayila bara e bonbo, e naxa saate xiri e nun Dawuda ra, e fa lu a xa yaamari bun ma. Kabi na waxati, Aramikae mu suusa Amonikae malide sonon.

11

Dawuda nun Batiseba (Yudaya Mangee I 20:1)

¹ Na ne igbilenyi, mangee nu geree tima waxati naxe, Dawuda naxa Yowaba nun Isirayila soorie xee Amonikae gere, a nun Raba taa suxude. Kono Dawuda tan naxa lu Darisalamu.

² Nunmare nde, Dawuda naxa keli a xa sade ma, a siga a manerede a xa koore banxi fari. Kelife na yire itexi, a naxa gine tofanyi nde to, a na a maxafe.

³ Dawuda naxa mixi nde xee a xa fe maxorinde. A naxa fa a fala a be, a Eliyami xa di Batiseba nan a ra, naxan doxoxi Uri Xitika xon.

⁴ Dawuda naxa mixie xee, e xa a xili. A to fa, Dawuda naxa a kolon gine ra. Na dangi xanbi, Batiseba naxa gbilen a xonyi. Na temui a nu baxi gede a xa kike wali ra.

⁵ Batiseba to a kolon a bara tege, a naxa na fala Dawuda be, a naxe, «N bara furi tongo.»

⁶ Na kui, Dawuda naxa Yowaba yamari, a xa Uri Xitika rafa a tan Dawuda ma keli gere yire. Yowaba naxa na raba,

⁷ Uri naxa siga Dawuda yire. Dawuda naxa maxorinyi ndee ti a ma Yowaba nun a xa soorie xa fe ra, naxee nu na gere sofe.

⁸ Na dangi xanbi, Dawuda naxa a fala Uri be, «Siga i xonyi, i xa sa i maxa.» Uri to keli mange banxi sigafe a xonyi, Dawuda naxa se fanyi nde rasanba a ma.

⁹ Kono Uri mu gbilen a xonyi. A naxa xi mange xa buntunyi kui mange makantee ya ma.

¹⁰ Na kuye iba mixi nde naxa sa a fala Dawuda be, «Uri mu siga a xonyi.» Na kui, Dawuda naxa Uri xili, a a maxorin, «Munfe ra i mu gbilen i xonyi? I mu kelixi biyaasi xe?»

¹¹ Uri naxa a yaabi, «Alatala xa saate kankira, Isirayila, nun Yudaya soorie, nun n marigi Yowaba, e birin na leele bun ma gere yire. A lanma n tan xa so n xonyi, n xa n dege, n xa n min, n nun n ma gine xa kafu na kui? N bara n kali i xa simaya yati ra, n mu na fe mooli rabama.»

¹² Dawuda naxa a yaabi, «I xa lu be to. Tina n i bepinma ne.» Na kui Uri naxa lu Darisalamu na xi firinyi.

¹³ Dawuda naxa a xili a xa a dege a xonyi. Na temui Dawuda naxa a rasiisi, kono na koe ra Uri mu siga a xonyi. A man naxa xi mange makantee ya ma.

¹⁴ Na kuye iba, Dawuda naxa bataaxe sebe Yowaba ma, a a so Uri yi ra.

¹⁵ A sebexi na bataaxe kui, «Wo xa Uri ti yire nde gere xoxoxoxi dennaxe. Gere kui wo xa wo magbilen wo keli a xun, alako a xa faxa na gere kui.»

¹⁶ Yowaba naxa Uri ti yire nde a a kolon gere xoxoxoxi dennaxe ki fanyi.

¹⁷ Taakae to mini Yowaba xili ma, Dawuda xa mixi ndee naxa sonto. Uri Xitika nu na nee ya ma.

¹⁸ Yowaba naxa xera xee Dawuda yire, a fe birin dentege a be naxan dangixi na gere kui.

¹⁹ Yowaba naxa a fala na xera be, «I na ge na dentege sade,

²⁰ xa mange fa xono, a fa yi woyenyi mooli fala, «Munfe ra wo wo masoxi na taa ra a gbe ra gere sode? Wo mu nu a kolon a e noma bunyi tide kelife taa tete fari ma?

²¹ Yerubeseti xa di Abimeleki mu faxa na ki xe? Gine nde nan a gono geme xungbe ra kelife Tebesi taa tete ra. Wo wo masoxi na tete ra munfe ra?» Na temui i xa yi woyenyi sa i xa dentege fari, a falafe ra, «I xa konyi Uri Xitika fan bara faxa na gere kui.»

²² Xera naxa siga, a fe birin dentege sa Dawuda be naxan dangi gere kui alo Yowaba a fala a be ki naxe.

²³ A naxe, «Yi mixie bara no muxu ra. E to mini taa fari ma, muxu naxa e matutun han e man naxa so taa sode de ra.

²⁴ Kono na temui mixi gbetee naxa xalie woli muxu ma kelife taa tete fari. Muxu xa mixi ndee naxa faxa, hali i xa konyi di Uri, na Xitika.»

²⁵ Dawuda naxa na xera yaabi yi ra, «Yowaba, i boje naxa rapaaxu i ma yi fe ma, barima gere tan kui, fo mixi nde xa faxa ne. I xa na taa suxu senbe ra, i a birin kana.» I tan fan xa a ralimaniya.

²⁶ Uri xa gine to a me a xa mori bara faxa, a naxa kaape fe raba.

²⁷ A xa kaape fe to ba a ra, Dawuda naxa a xili, a a findi a xa gine ra. Na temui a naxa di xeme keren bari a be. Kono Dawuda naxan nabaxi, na mu rafan Alatala ma.

12

Annabi Natan xa masenyi Dawuda be

¹ Alatala naxa Natan xee Dawuda xon ma. Natan naxa a fala a be, «Mixi firin nu na taa nde kui, keren nu findixi banna nan na, boore setare.

² Xuruse gbege nu na na banna yi ra,

³ kono yexee gine keren peti nan nu na setare tan yi ra. A na sara ne, a nu a balo a xonyi a xa die ya ma. A nu donse xuntunyie fima a ma, a nu ye fi a ma a yete xa tonbili ra. Ke ra yexee nu xima a kanke nan ma. A nu luxi ne a be alo a xa di.

⁴ Loxoe nde xone naxa fa na banna xonyi. Na banna to mu tin xuruse bade a yete xa goore kui, a naxa siga a sa na setare xa yexee kerenyi tongo, a a faxa, a a rafala a xa xone be.»

⁵ Dawuda to na me, a naxa xono ki fanyi ra na banna ma, a naxa a fala Natan be, «N bara n kali Alatala xili ra, na banna lan ne a xa faxa.

⁶ A man xa na yexee loxoe naani ragbilen na setare ma, barima a bara fe kobi raba, a mu kinikini.»

⁷ Na temui Natan naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I tan nan na na banna ra! Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara i sugandi Isirayila mange ra, n bara i ratanga Solu ma,

⁸ n fa a xa banxi so i yi ra, a nun a xa ginee, a nun Isirayila nun Yudaya birin. Xa na mu i wasa nu, n nu noma nde sade na xun ma.

⁹ Munfe ra i Alatala xui maberexi, i wali jaaxi raba? I bara Uri Xitika faxa Amonikae saabui ra, i bara Uri xa gine tongo, i a findi i gbe ra.

¹⁰ Yakosi, gere mu makuyama i bonsoe ra sonon, barima i bara n xui mabere, i Uri Xitika xa gine findi i gbe ra.

¹¹ N xa a fala i be, n tan Alatala fama i toorode i bonsoe tagi. N fama i xa gine bade i yi ra, n e so i xa mixi nde yi ra, e nun nee fa kafu kene ma.

¹² I tan fe jaaxi rabaxi a gundo daaxi ne, konon i sare ragbilenma a kene ma daaxi ne Isirayila nama ya xori.»

¹³ Dawuda naxa a fala Natan be, «N bara yunubi raba Alatala ra!» Natan naxa a yaabi, «Alatala bara dije i xa yunubi ma, i mu faxama.

¹⁴ Konon i to a niyaxi Alatala yaxuie xa non a maberede yi fe kui, i xa di naxan fama baride, na tan faxama ne.»

¹⁵ Natan naxa gbilen a xonyi.

Alatala naxa fure radin diyore ma, Uri xa gine naxan bari Dawuda be.

¹⁶ Dawuda naxa Ala maxandi diyore be, a man sunyi suxu a xa fe ra. A to so a xonyi, a naxa a sa boxi ma.

¹⁷ A xa forie naxa fe birin naba alako a xa keli boxi ma, a xa a dege, konon a mu tin feo.

¹⁸ A xi solofere nde diyore naxa faxa. Dawuda xa walikae mu nu wama na falafe a be, barima e nu a falama e boore tagi, «Diyore to mu nu faxaxi, muxu nu woyen ne a be, a mu muxu danxun. Yakosi muxu fama a xa diyore xa faxe falade a be di? A fama fe xone nan nabade!»

¹⁹ Dawuda naxa sogi a xa walikae ma, e na fe nde madukufe e xui igoroxi ra e boore tagi. Na kui a naxa a kolon a xa diyore bara faxa. A naxa a xa walikae maxorin, «Diyore bara faxa?» E naxa, «Iyo, a bara faxa.»

²⁰ Dawuda naxa keli boxi, a a maxa, a labunde sa a ma, a dugie masara, a fa siga Alatala xa banxi kui suydide Ala be. A to keli menni, a naxa siga a xonyi, a donse maxorin, a a dege.

²¹ A xa walikae naxa a maxorin, e naxe, «Munfe ra diyore nu baloxi temui naxe, i nu sunma, i nu wama, konon diyore to faxaxi fa, i bara keli, i i dege?»

²² A naxa e yaabi, «Diyore to nu baloxi, n nu sunma, n nu wama, barima n joxo a ma a temunde Alatala dipema n ma, a n ma diyore rakisi.

²³ A to bara faxa, n fa sunma munfe ra? N noma a ragbilende dunija ma fa? N tan a lima ne naa, konon a tan mu gbilenma n tan ma sonon.»

²⁴ Na temui Dawuda naxa a xa gine Batiseba madundu. E naxa lu yire keren, a naxa teege, a di xeme bari. E naxa a xili sa Sulemani. Alatala to a xanu,

²⁵ a naxa Annabi Natan xee Dawuda yire, a falafe ra, Yedideya xili fan xa sa a xun, naxan wama a falafe Alatala xanuntenyi.

²⁶ Yowaba naxa Amonikae xa mangataa Raaba gere, a na mange banxi suxu.

²⁷ A naxa mixie xee a falafe ra Dawuda be, «N bara Raaba gere, n man bara e xa ye yire suxu.

²⁸ Yakosi i xa soorie malan, wo xa te taa suxude. A mu lanma n tan xa na binye soto.»

²⁹ Dawuda to soorie malan, e naxa siga Raaba. A naxa din taa ra, a a suxu.

³⁰ A naxa Amoni mange xa mange tɔnxuma ba a xun ma, a fa a sa a yete xun ma. A binya kilo tongo saxon, a yailanxi xεema nan na. Gεme tofanyi fan nu na a ma. Dawuda naxa se gbegebe soto na taa kui.

³¹ A naxa na taakae findi konyie ra, naxee nu wuri xabama a nun biriki bɔnbɔma. A a raba na ki ne Amonikae xa taa birin kui. Na dangi xanbi Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

13

Aminon nun Tamari

¹ Na to dangi, fe nde naxa Dawuda xa di Abisalomi xunya ginema tofanyi Tamari li. Dawuda xa di Aminon naxa a xanu folo.

² A naxa wa a maagine Tamari xɔn ma han na naxa findi a be fure ra. Gine dimedi nan nu a ra, kɔnɔ Aminon mu noma a makorede a ra.

³ Aminon boore nde nu na na, naxan nu xili Yonadabo, Dawuda taara Simeya xa di. A nu kɔɔta ki fanyi ra.

⁴ A naxa a boore maxorin, «Mange xa di, munfe ra i yatagi ixɔnɔxi lɔxɔe yo lɔxɔe? A fala n be.» Aminon naxa a yaabi, «N wama n bariboore Abisalomi maagine Tamari nan xɔn.»

⁵ Yonadabo naxa a fala a be, «I naxan nabama, i xa i sa, alɔ i na fura a gbe ra. I baba na fa i xεebude, i xa a mayandi a falafe ra, «A lu n maagine Tamari xa fa n yire, a xa donse yailan n ya xori, a a so n yi ra a yete ra.»

⁶ Na temui Aminon naxa a sa, alɔ a furaxi ne. Mange to fa a xεebude, a naxa a fala a be, «Yandi, a lu Tamari xa fa n yire, a xa donse nde yailan n ya xori, a a so n yi ra a yete ra.»

⁷ Dawuda naxa mixie xεe Tamari xɔnyi, a falafe ra, «I xa siga i taara Aminon xɔnyi, alako i xa donse yailan a be.»

⁸ Tamari naxa so a taara Aminon xa banxi kui, a naxa a li a saxi. A naxa donse nde yailan, a ture sa a ma, a a jin a ya tode ra.

⁹ A to ge, a naxa a makore a ra donse ra a yi tunde kui alako a xa a so a yi ra, kɔnɔ Aminon mu tin a donde. A naxa yaamari fi mixi birin xa mini. E to mini,

¹⁰ a naxa a fala Tamari be, «Fa donse ra n ma konkoe kui. I xa a fi n ma i belexe ra.» Tamari naxa donse tongo a naxan yailanxi, a siga a ra a taara xa konkoe kui.

¹¹ A to donse ti a be, a naxa dutun a ma, a a fala a be, «N xunya, won xa kafu!»

¹² A maagine naxa a yaabi, «N taara yandi, i naxa dutun n ma, barima na fe mɔoli mu lanma a xa raba Isirayila bɔxi ma. I naxa yi daxuna raba.

¹³ N na yaagi mɔoli xaninma di? I xili fan kanama ne Isirayila. I xa mange mayandi, a mu tondima n fide i ma.»

¹⁴ A mu tin a tuli matide a ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana.

¹⁵ Na to ba a ra, Tamari xa fe naxa rapaaxu Aminon ma, a fa a fala a be, «Keli, i siga!»

¹⁶ A naxa a yaabi, a naxe, «Ade! Xa i n keri, na jaaxu dangi i naxan nabaxi n na!» Kɔnɔ Aminon mu a tuli mati a ra.

¹⁷ A naxa a xa konyi xili, a a fala a be, «Yi gine keri n be, i fa naade balan.»

¹⁸ Aminon xa konyi naxa a keri, a naade balan alɔ a falaxi a be ki naxe.

Donma nu ragoroxi Tamari ma, naxan jingi masunbuxi. Mange xa di gine naxee mu nu xeme fe kolon sinden nu darixi na donma mɔoli ra.

¹⁹ Tamari naxa xube radin a yete xun na, a a xa donma iboo a ma. A naxa a belexee sa a xun ma, a siga gbelegbele ra.

²⁰ A taara Abisalomi naxa a maxarin, «I taara Aminon bara dutun i ma? N xunya, i sabari. I naxa kontofili yi xa fe ra. I taara nan a ra.» Kabi na temui Tamari naxa sabati a taara Abisalomi xonyi sunnunyi kui.

²¹ Mange Dawuda to na fe kolon, a naxa xono ki fanyi.

²² Abisalomi mu sese fala Aminon be na xa fe ra, kono xonnante ya naxa lu a bone kui Aminon mabiri, barima a nu bara fe kobi raba a maagine Tamari ra.

²³ Ne firin dangi xanbi, Abisalomi xa walikese nu na a xa yexese xabe maxabafe Bali Xasori, Eframi boxi fe ma. Abisalomi naxa mange xa di birin xili naa, e xa xulunyi raba.

²⁴ Abisalomi naxa siga mange yire, a naxe, «Mange, n ma yexese xabe xaba temui bara a li. Xa i sa tinma, i xa fa a nun i xa mixie na xulunyi.»

²⁵ Mange naxa Abisalomi yaabi, a naxe, «Ade, n ma di, a mu lanma muxu birin xa siga, xa na mu a ra a findima kote xungbe nan na i be.» Abisalomi naxa a karaxan, kono mange naxa tondi, a fa duba a be.

²⁶ Abisalomi naxe, «N ba, xa fe na na ki ne, a lu n xunya Aminon tan xa fa.» Mange naxe, «Munfe ra?»

²⁷ Abisalomi naxa a karaxan, han mange naxa tin Aminon nun mange xa di birin xa siga na xulunyi.

²⁸ Abisalomi naxa a fala a xa konyie be, «Aminon na siisi, n fama yaamari fide wo ma wo xa a faxe. Na waxati hali wo mu gaaxu, n tan nan wo yamarixi. Wo xa limaniya, wo a faxe.»

²⁹ Abisalomi xa konyie naxa na raba Aminon na, alo Abisalomi e yamarixi ki naxe. Mange xa di birin to na to, e naxe a gi e xa soe fari.

³⁰ Mange Dawuda naxa na xibaaru me beenu e xa a yire li, a falafe ra, «Abisalomi bara mange xa di xeme birin faxe, keren mu luxi.»

³¹ Mange naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a fa goro boxi ma, a tan nun a xa mixie.

³² Dawuda taara Simeya xa di xeme Yonadabo, naxa a fala a be, «N marigi, i xa di xeme birin xa mu faxaxi. Aminon gbansan nan faxaxi. Na nate nu na Abisalomi furi kabi Aminon dutunxi a maagine Tamari ma temui naxe.

³³ Mange, i naxa la na xibaaru ra, a falafe ra i xa di xeme birin bara faxe. Aminon gbansan nan faxaxi.»

³⁴ Na kui Abisalomi naxa a gi. Na temui taa makante naxa mixi gbegebe to fa ra kira xon ma kelifa geya yire.

³⁵ Yonadabo naxa a fala mange be, «I xa die nan fafe yi ki, alo n a fala i be ki naxe.»

³⁶ A jan mu ge woyende, mange xa die naxa so wa ra. Mange nun a xa mixie fan naxa wa folo.

³⁷ Abisalomi nu bara a gi, a siga Gesuri mange Amixudi xa di xeme Talamayi xonyi. Dawuda a xa di xonfe raba ne temui xonkuye.

³⁸ Abisalomi lu ne Gesuri xonyi je saxan.

³⁹ Mange Dawuda bone goro ne Aminon xa faxe xa fe ra, a Abisalomi lu na sinden.

¹ Seruya xa di xeme Yowaba nu a kolon a Abisalomi rafan Dawuda ma.

² Na kui Seruya naxa Tekowa gine nde fen naxan koota. A naxa a fala a be, «I xa i maxiri alo kaape gine. I naxa labunde nun ture sa i ma de. I xa lu alo gine naxan buxi jonfe sunnunyi kui temui xonkuye.

³ Na temui i xa siga mange yire, i fa woyen a be alo n a falama i be ki naxe.» Yowaba naxa na woyenyi birin masen a be.

⁴ Na gine Tekowaka naxa sa woyen mange be na ki. A naxa a yatagi rafelen boxi ma mange ya i, a fa a fala, «Mange, i xa n nakisi.»

⁵ Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» A naxa a yaabi, «Kaape gine nan n na, n ma mori bara faxa.

⁶ Di xeme firin nu na n yi ra. Loxoe nde e naxa gere daaxa. Mixi yo mu nu na naxan e tagi ibama. Na kui keren naxa boore faxa.

⁷ Yakosi n ma mixie bara a fala n be, a n xa n ma di so e yi ra naxan luxi, e xa a fan faxa n ma di faxaxi gbepoxofe ra. E wama na ke tongoma kerenyi faxafe naxan luma n be, alako n ma mori xili nun a xa fe xa jon feo.»

⁸ Mange naxa a fala na gine be, «I naxa kontofili. Siga i xonyi. N yaamari fima i xa fe ra yakosi.»

⁹ Na Tekowa gine naxa a yaabi, «N ma fe rabaxi sare xa gbilen n tan nun n xabile ma. Na kote naxa lu mange nun a xa kibanyi xun ma.»

¹⁰ Mange naxa a fala a be, «Xa mixi nde sa i rakiiti, i xa fa a ra n xon ma. A mu i rakiitima sonon.»

¹¹ Na gine naxa a yaabi, «Mange, i xa laayidi tongo n be i Marigi Alatala xili ra, alako n ma di faxaxi gbepoxofe soxi mixi naxan yi, na naxa nde sa n ma toore xun ma n ma di baloxi faxafe ra.» Mange naxa a fala a be, «N xa a fala i be Alatala xili ra, sese mu fama i xa di tode.»

¹² Na temui na gine naxa a fala mange be, «I xa i haake to, n xa masenyi nde ti i be.» A naxe, «Awa yire.»

¹³ Gine naxa a maxorin, «Munfe ra i na rabaxi Alatala xa pama ra? I xa woyenyi a masenxi i tan bara tantan, barima i mu tinxi mixi rafade i naxan kerixi.

¹⁴ Ibunadama birin faxama ne. E luxi ne alo ye ifilixi naxan mu makoma sonon! Kono Ala mu tinma mixi xa simaya xun nakanade. A fe birin nabama alako naxan bara a makuya a ra, na man xa makore a ra.»

¹⁵ «Mange, n bara yi birin masen mange be to, barima n bara gaaxu pama ya ra. N bara a mapoxun a temunde i noma tinde n tan i xa konyi xa masenyi ra.

¹⁶ N bara a mapoxun a i noma n bade n yaxui belexe i naxan wama n tan nun n ma di faxafe, muxu naxa lu sonon Ala xa pama ya ma.

¹⁷ Mange xa masenyi xa bopesa fi n ma. I tan luxi ne n be alo Alatala xa maleke naxan noma fe fanyin nun fe jaaxi tagi rasade. I Marigi Alatala xa i mali.»

¹⁸ Mange naxa na gine yaabi, «Nondi fala n be, i naxa fefe noxun n ma.» Gine naxe, «Awa yire n mange n marigi.»

¹⁹ Mange naxa a maxorin, «I xa masenyi birin fatanxi Yowaba nan na?» Gine naxa a fala a be, «Mange, i bara nondi yati fala. Mixi mu noma fefe noxunde i ma. Yowaba nan n xexi n xa na birin masen i be.

²⁰ I xa konyi Yowaba yi rabaxi ne, alako fe nde xa masara. Kono i tan, n marigi, i xaxili fan alo Alatala xa maleke nde. I fe birin kolon naxan dangima yi boxi ma.»

²¹ Mange naxa a fala Yowaba be, a naxe, «I naxan fala, n wama na nan nabafe. Siga, i sa fa n ma di Abisalami ra.»

²² Yowaba naxa a magoro boxi ma binye kui, a fa duba mange be. A naxa a fala mange be, «Mange n marigi, to n bara i xa hinne to n mabiri, barima i bara tin n ma woyenyi ra.»

²³ Yowaba naxa siga Gesuri Abisalami foxo ra, a fa fa a ra Darisalamu.

²⁴ Kono Abisalami to Darisalamu li, mange naxa yaamari fi a a naxa fa mange yire, a xa lu a xonyi. Na kui Abisalami naxa siga a xonyi, a mu mange yire li.

²⁵ Mixi yo mu nu na Isirayila boxi ma, naxan nu tofan alo Abisalami, kelife a xunyi han a sanyi. Nama birin na to ne.

²⁶ Ne yo je a nu luma a xunyi bii ra, barima a xunsexe nu binya han kilo firin mange maniyase ki ma.

²⁷ Abisalami di xeme saxan nan bari, a nun di gine nde naxan xili Tamari. Gine tofanyi na nu a ra.

²⁸ Abisalami naxa lu Darisalamu je firin, mange mu tin e xa boore to ra.

²⁹ Abisalami naxa Yowaba xili alako a xa a masen mange be, kono Yowaba fan mu tin e xa boore to ra. Abisalami naxa a xili a sanya firin nde, kono Yowaba mu a xa xili ratin.

³⁰ Na kui Abisalami naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon, Yowaba xa mengi xe na n gbe fe ma. Wo sa te so naa ra.»

³¹ E to ge na rabade, Yowaba naxa siga Abisalami yire, a sa a maxorin a a xa xe ganxi fe naxan ma.

³² Abisalami naxa a yaabi, «N bara i xili alako n xa i xee mange xon, i xa a maxorin n be, «Munfe ra i n tongoxi Gesuri, i fa n na be? Xa i mu wama n tofe, a nu fisa n xa lu menni!» Yakosi n wama n yete dentegefe mange be. Xa n bara seriye nde kana, a xa n faxesa.»

³³ Yowaba naxa siga mange yire, a sa Abisalami xa xee ra iba mange be. Na temui mange naxa Abisalami xili. Abisalami to siga mange yire, a naxa a magoro boxi ma binye kui, mange fa a sunbu.

15

Abisalami findife mange ra

¹ Na temui Abisalami naxa soori ragise nun soee soto, a nun soori mixi tongo suuli, naxee nu jerema a ya ra.

² Abisalami nu kelima geesege, a ti kira de ra naxan nu soma mangataa. Mixi naxee nu minima naa ra sigafe ra mange yire alako e xa e xa kontofili masen a be, Abisalami nu nee maxorinma, «Wo kelixi minden?» E na e kelide fala a be,

³ Abisalami nu a falama ne e be, «Nondi na wo be, kono mixi yo mu a tuli matima wo ra mange xonyi.

⁴ Xa n tan nan findixi kiitisa ra Isirayila boxi ma nu, n mixi birin makiitima tinxinyi nun nondi nan na nu.»

⁵ Mixi naxee nu e xinbi sinma a be, Abisalami nu e belexe suxuma, a e sunbu.

⁶ Abisalami nu na nan nabama Isirayilakae birin be, naxee nu sigama mange yire kiiti nde xa fe ra. Na kui a naxa e boje ya rafindi a yete ma.

⁷ Ne naani dangi xanbi, Abisalami naxa a fala mange be, «Dije n ma, n xa siga Hebiron laayidi nde rakamalide,

8 n naxan tongo Alatala be, n nu na Gesuri taa kui temui naxe Arami boxi ma. N a fala ne, xa Alatala n nagbilen Darisalamu, n serexe bama ne a be Hebiron.»

9 Mange naxa a fala a be, «Siga bonesa kui.» Na temui Abisalomi naxa a xun ti Hebiron na.

10 Abisalomi naxa mixie xee Isirayila bonsode birin ma, e xa a fala, «Wo na sara xui me temui naxe, wo xa a fala, Abisalomi bara mangeya tongo Hebiron.»

11 A naxa mixi keme firin tongo Darisalamu, naxee a mati Hebiron, konso e mu a kolon Abisalomi nu wama naxan nabafe naa.

12 Abisalomi to nu serexe bama Alatala be Hebiron, a naxa Axitofeli xili Gilo taa kui. Axitofeli nu findixi Dawuda rasima nde nan na. Na waxati Abisalomi nu senbe sotoma, mixi ghegbe nu luma a seeti ma.

13 Na temui mixi nde naxa a masen Dawuda be, «Abisalomi rafan Isirayilakae ma.»

14 Na kui Dawuda naxa a fala a xa mixie be Darisalamu, «Won xa won gi, xa na mu a ra Abisalomi fama ne won sontode. Wo xulun alako a naxa won li taa kui, a fa won faxa santidegema ra.»

15 Mange xa mixie naxa a yaabi, «Mange, i na wa fefe xon ma, muxu na i xanbi ra.»

16 Mange nun a xa mixie naxa keli a xonyi, e xa e gi. A naxa konyi gine fu lu naa alako e xa meeni mange xa banxi ma.

17 Nama birin naxa bira mange foxo ra kelife Darisalamu. E to banxi donxoe li, e naxa ti naa.

18 A xa soorie, a xa soori Keretikae nun Peletakae, nun a xa soori keme senni naxee keli Gati, e birin naxa dangi mange ya tode ra.

19 Mange naxa a fala Gatika Itayi be, «Munfe ra i fan faxi muxu foxo ra? I xa lu be mange neene seeti ma. Xone nan i ra, naxan jan bara keli a xa boxi ma.

20 I faxi xoro ne. A mu lanma i xa lintan muxu foxo ra, barima n tan yati mu n sigade kolon. Wo xa gbilen, i tan nun i ngaxakerenyie. Alatala xa hinne i ra a xa tinxinyi kui.»

21 Itayi naxa mange yaabi, «Mange, n xa a fala i be Alatala ya xori, i siga dede, n fan sigama naa. Xa na findi faxe ra, xa na findi kisi ra, n mu kelima i seeti ma.»

22 Mange Dawuda naxa a fala Itayi be, «Awa yire.» Na kui Itayi, a xa mixie, nun e xa denbayae naxa lu Dawuda foxo ra.

23 Nama birin nu na wafe e xui itexi ra, e dangi temui. Mange nun a xa nama naxa Sediron xure ti igiri, e kira suxu naxan sigama gbengberenyi ma.

24 Sadoki nun Lewi bonsode mixie nu na na, Alatala xa kankira xaninfe ra. E naxa Alatala xa kankira ragoro, alako Abiyatari xa nu serexee ba han jama xa ge minide taa kui.

25 Mange naxa a fala Sadoki be, «I xa Alatala xa kankira ragbilen taa kui. Xa Alatala wama hinnefe n na, a n nagbilenma ne, n xa a xa horomolingira nun a xa kankira to.

26 Konso xa a sa li n ma fe mu rafan Alatala ma sonon, a sago xa raba.»

27 Mange man naxa a fala serexedube Sadoki be, «Wo xa gbilen bonesa kui, i tan nun i xa di Aximaasi, a nun Abiyatari nun a xa di Yonatan.

28 N luma gbengberenyi fiili ma, han n xibaaru sotoma wo ra temui naxe.»

²⁹ Na kui Sadoki nun Abiyatari naxa gbilen Darisalamu Alatala xa kankira ra, e fa lu menni.

³⁰ Dawuda nun a xa pama naxa te Oliwi kira xon ma sunnunyi kui, e nu wama, e xunyi makotoxi, e sanyi igeli.

³¹ Mixi nde naxa a fala Dawuda be, a Axitofeli nun Abisalomi birin na a ra yi fe kui. Dawuda naxa Ala maxandi, «Alatala, i xa Axitofeli xa marasie kana.»

³² Dawuda to so geya fari, mixie nu salima dennaxe, Xusayi Arika naxa fa a ralande, a xa donma iboxxi a ma, xube soxi a xunyi ra sunnunyi xa fe ra.

³³ Dawuda naxa a fala a be, «Xa i bira n foxo ra, i findima kote nan na n be.

³⁴ I naxan nabama, i xa gbilen taa kui Abisalomi yire, i fa a fala a be, «Mange, n bara nate tongo n xa findi i xa konyi ra alo n a rabaxi i baba be ki naxe.» Na ki i noma Axitofeli xa marasie xun nakanade n be.

³⁵ Serexedube Sadoki nun Abiyatari fan na n malife. I na naxan yo me mange xa banxi kui, i xa a fala e be.

³⁶ E fama e xa die Aximaasi nun Yonatan xeede n yire i xa xibaaru ra.»

³⁷ Dawuda xanuntenyi Xusayi gbilen taa kui na nan ma. A tan nun Abisalomi naxa so Darisalamu temui keren.

16

Dawuda nun Siba

¹ Dawuda to dangi geya xun tagi ra, a naxa naralan Mefiboseti xa konyi Siba ra. Sofale firin nu na a yi ra, taami keme firin bakixi e fari, tamare mooli nde suxui keme, xore xaraxi debe keme, nun weni lului keren.

² Mange naxa a maxorin, «I munse rabama yi birin na?» Siba naxa a yaabi, «Sofalee findima mange xa mixi maxanin see ra, taami nun xore findima donse nan na fonikee be, weni tan senbe nan fima mixie ma naxee taganma gbengberenyi ma.»

³ Mange naxa a maxorin, «I marigi xa di na minden?» Siba naxa a yaabi, «A na Darisalamu taa kui, barima a naxe, «Isirayilakae n baba xa mangeya ragbilenma ne n ma to.»»

⁴ Mange naxa a fala Siba be, «N bara Mefiboseti ke birin fi i ma.» Siba naxe, «Mange n marigi, n bara i tantu. I xa hinne n na kudei.»

⁵ Mange Dawuda to Baxurimi li, Solu xabile xa mixi nde naxa mini naxan xili Simeyi. Gera xa di nan nu a ra. A naxa dankee rasiga Dawuda ma.

⁶ A naxa gemee mawoli Dawuda nun a xa mixie ma, naxee nu na e jerefe Dawuda xa pama nun a xa soorie tagi.

⁷ Simeyi nu a dankama yi ki ne, «Keli be, keli be, i tan faxeti seriyelatate.

⁸ Alatala xa Solu bonsoe nii sare doxo i xun ma, i tan naxan findixi mange ra a joxoxe ra. Alatala bara mangeya ragbilen i xa di Abisalomi ma. Yi toore bara findi i xa faxeti sare ra.»

⁹ Seruya xa di Abisayi naxa a fala mange be, «N marigi, munfe ra won a luma yi xeme xurutare xa mange konbi? Sago fi n ma n xa a xunyi bolon a de i.»

¹⁰ Mange naxa a yaabi, «Seruya xa di, i mu na yi fe kui feo. Yi mixi n dankaxi ne, barima Alatala bara a yamari a xa n danka. Nde noma a falade a be, «Munfe ra i yi rabama?»»

¹¹ Dawuda naxa a fala Abisayi nun a xa mixie be, «Xa n ma di barixi yati wama n faxafe, a mu findima n be terenna ra yi mixi fan xa n faxa naxan

kelixi Bunyamin bɔnsɔɛ! Wo a lu na. A xa n danka alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹² Temunde Alatala na n ma tɔɔre to, a fama to danke mafindide fe fanyira.»

¹³ Dawuda nun a xa mixie naxa bira e xa kira fɔxɔ ra. Kɔnɔ Simeyi nu pɛrefe geya kanke Dawuda mabiri, a nu a danka, a nu gɛmɛ mawoli a ma, a nu xube rate a ma.

¹⁴ Mange nun a xa pama birin naxa e yonkinde li, e taganxi. Menni e naxa e malabu.

¹⁵ Abisalomi nun a xa pama tan naxa so Darisalamu. Axitofeli fan nu na a fɔxɔ ra.

¹⁶ Dawuda xanuntenyi Xusa Arika to so Abisalomi yire, a naxa a fala a bɛ, «Kisi na mange bɛ! Kisi na mange bɛ!»

¹⁷ Abisalomi naxa Xusa yaabi, «Xanunteya mu na i bɔɔɛ kui i boore bɛ? Munfe ra i mu bira i xanuntenyi fɔxɔ ra?»

¹⁸ Xusa naxa Abisalomi yaabi, «Ade! N tan birama mixi nan fɔxɔ ra Alatala nun Isirayila pama naxan sugandixi. N wama lufe na nan sɛti ma.

¹⁹ A nun, a lanma n xa Dawuda xa di rabatu. A xa di mu i ra? N walima nɛ i bɛ alo n wali i baba bɛ ki naxe.»

²⁰ Abisalomi naxa a fala Axitofeli bɛ, «Yakɔsi, a lanma won xa munse raba?»

²¹ Axitofeli naxa a fala Abisalomi bɛ, «I xa i sa i baba xa konyi ginɛɛ fɛ ma a naxee luxi mange banxi kui. Na kui Isirayilaka birin a kolonma nɛ xɔnnanteya bara lu i tan nun i baba tagi. I xa mixie limaniyama nɛ i xa fɛ ra.»

²² E to kiri banxi ti mange banxi fari, Abisalomi naxa a sa a baba xa konyi ginɛɛ fɛ ma Isirayila pama ya xɔri.

²³ Na waxati Abisalomi nun Dawuda birin nu birama Axitofeli xa marasie fɔxɔ ra, alo marasie naxee kelixi Ala ma.

17

Xusa nun Axitofeli xa marasie

¹ Axitofeli naxa a fala Abisalomi bɛ, «A lu n xa mixi wulu fu nun firin mayegeti, n xa siga Dawuda fɔxɔ ra to kɔɛ ra yati.

² N a lima naa, a taganxi, limaniya yo mu na a bɛ, fo gaaxui. Na kui pama e gima nɛ, n fa mange faxa a keren.

³ Na temui n pama birin malanma, e xa gbilen i ma. Na fatanma Dawuda xa faxe nan na. Nama fama lude bɔɔɛsa kui na ki nɛ.»

⁴ Na masenyi naxa rafan Abisalomi nun Isirayila kuntigie birin ma.

⁵ Abisalomi naxa a fala, «Wo Xusa Arika xili. Won xa na fan xui rame.»

⁶ Xusa to fa, Abisalomi naxa a fala a bɛ, «Axitofeli xa marasi nan ya. I tan a toma di? A lanma ka a mu lanma?»

⁷ Xusa naxa a yaabi, «Yi biyaasi, Axitofeli xa marasi mu fan.

⁸ I i baba kolon, i a xa sɔɔrie kolon. Gbangbalanyie nan e ra, e xaape alo yete naxan xa die baxi a yi. I baba gere kolon. A mu xima pama ya ma.

⁹ A lima yakɔsi a jan bara a nɔxun geya yire nde. I xa mixi nde na faxa na gere kui, pama fama nɛ a falade, «Abisalomi xa mixie bara sɔnto a paaxi ra!»

¹⁰ Limaniya fama nɛ bade mixie yi ra, hali sɔɔri xɔɔxɔɔɛ. Isirayila i baba kolon sɔɔri ra, e a xa mixie kolon gbangbalanyie ra.»

¹¹ «N ma marasi nan ya. I xa Isirayila birin malan kelifa Dana ma han Beriseeba. I xa mixie na wuya alo meyeneni naxan na baa de ra, i tan yati fama e rasode gere kui.

¹² A na dede, won fama a tode, won fama ne gorode a ma, alo xini goroma boxi ma ki naxe. Mixi keren mu luma e ya ma, muxu fama Dawuda nun a xa soori birin faxade.

¹³ Xa a sa a noxun taa nde kui, Isirayilakae fama na taa tete gemee bendunde luutie ra han tete birin ba naa.»

¹⁴ Abisalomi nun Isirayila kuntigie naxa a fala, «Xusa Arika xa marasi nan fan dangi Axitofeli xa marasi ra.» Alatala nu bara Axitofeli xa marasi kootaxi xun nakana, alako Abisalomi xa tooo.

¹⁵ Xusa naxa a fala Sadoki nun Abiyatari serexedubee be, «Axitofeli bara Abisalomi nun Isirayila forie rasi marasi nde ra, konono n tan bara e rasi fe gbete ra.

¹⁶ Yakosi wo xa xeraya iba Dawuda be keren na, a falafe ra, «I naxa lu filli ma gbengberenyi seeti ma to kee ra de. I xa dangi naa ra pon, alako mange nun a xa mixie naxa sooto.»»

¹⁷ Yonatan nun Aximaasi nu na En Rogeli. Konyi gine nde naxa siga Xusa xa masenyi falade e be, alako e fan xa siga na xeraya ibade Dawuda be. E nu na En Rogeli ne barima e mu nu suusama lude Darisalamu taa kui.

¹⁸ Konono fonike nde naxa e to, a sa na fe dentegge Abisalomi be. Yonatan nun Aximaasi naxa e xulun, e sa so Baxurimi taa kui mixi nde xonyi. E naxa goro na mixi xa kolonyi kui, naxan nu na a xa foxoe ra.

¹⁹ Gine nde naxa dugi sa na kolonyi de ra, a fa sansi xori dinxi sa na dugi fari, alako mixi naxa sogi fe nde ma.

²⁰ Abisalomi xa soorie naxa so na gine xa banxi kui, e naxa a maxorin, «Aximaasi nun Yonatan na minden?» Gine naxa e yaabi, «E bara xure igiri.» Abisalomi xa soorie naxa e fen, konono e mu e to. Na temui e naxa gbilen Darisalamu.

²¹ E to gbilen, Aximaasi nun Yonatan naxa te kolonyi ra, e siga a fala Dawuda be, «Wo xa xure igiri mafurenyi ra. Axitofeli bara yi marasi fi Abisalomi ma wo xili ma.»

²² Na kui Dawuda nun a xa pama naxa Yuruden igiri subaxe ma, e mu mixi keren lu e xanbi ra.

²³ Axitofeli to a to a Abisalomi mu a xa marasi suxuxi, a naxa baki a xa sofale fari, a gbilen a bari taa kui. A naxa a xa fee yailan, a fa a yete gbaku. A faxa na ki ne. E naxa sa a ragata a baba xa gaburi seeti ma.

²⁴ Dawuda naxa so Maxanayimi. Abisalomi nun a xa soorie naxa Yuruden xure igiri.

²⁵ Abisalomi naxa Amasa ti a xa soorie yarerati ra, Yowaba foxoe ra. Amasa findi Yeteri xa di nan na, naxan Naxasa xa di gine Abigayili doxo. Abigayili findi Yowaba nga Seruya xunya nan na.

²⁶ Abisalomi nun a xa pama naxa yonkin Galadi boxi ma.

²⁷ Dawuda to so Maxanayimi taa kui, Naxasa xa di Soobi, naxan kelixi Raba taa kui Amonikae xa boxi ma, a nun Amiyeli xa di Makiri, naxan kelixi Lodebara, a nun Barasilayi, naxan kelixi Rogelimi taa kui Galadi boxi ma,

²⁸ nee naxa fa yi se birin na Dawuda xa mixie be: sadee, piletie, fepnee, fundenyi maniye, mengi maniye, farin, sansi xori ganxie, toge mooli firin,

²⁹ kumi, γεγεε nun ninge xipe. E naxa fa na birin na Dawuda nun a xa pama xon ma, alako e xa e dege, barima e nu yi nan falama, «Yi pama bara tagan. Kaame nun ye xoli nan e suxuxi gbengberenyi ma yi ki.»

18

Dawuda Abisalomi gerefe

¹ Dawuda naxa a xa soorie konti, a manglee sugandi gali die be, mixi wulu keren nun mixi keme daaxi.

² Dawuda naxa a xa soorie itaxun doxo saxan na. A singe xunyi naxa findi Yowaba ra, a firin nde xunyi naxa findi Seruya xa di Abisayi ra, Yowaba xunya, a saxan nde xunyi naxa findi Itayi ra, Gatika. Mange Dawuda naxa a fala e be, «N fan luma wo seeti ma yi gere kui.»

³ Kono a xa soorie naxa tondi, a falafe ra, «A mu lanma i fan xa so gere kui. Xa muxu sa muxu gima ne, na mu findima fefe ra e be. Hali won ma gali die seeti sa faxa ne, na tide mu luma e be. Kono i tan tide dangi soori wulu fu ra. A fan ki ma, a lanma i xa lu taa kui, alako i xa no minide muxu malide xa fee mu sa sooneya.»

⁴ Mange naxa e yaabi, a naxe, «Awa, wo sago.» Gali die naxa mini e doxo ki ma mixi wulu nun mixi keme daaxi, mange fan nu tixi taa naade ra.

⁵ Mange naxa Yowaba, Abisayi, nun Itayi yamari, «Wo naxa fe xorochoe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.» Nama birin naxa mange xa yaamari me, a naxan falaxi soori yareratie be Abisalomi xa fe ra.

⁶ Gali die naxa mini taa fari ma Isirayila gere. Gere naxa sin ye Efirami fotonyi kui.

⁷ Dawuda xa soorie naxa xunnakeli fanyi soto, e Isirayilaka wulu moxonen faxa na loxoere kerenyi.

⁸ Gere naxa din boxi birin na. Soori gbegebe naxa loe fotonyi kui dangi a faxaxie ra santidegema ra.

⁹ Dawuda xa soorie naxa Abisalomi li fotonyi kui. A xa sofale tixi wuri xunge nde bun ma, Abisalomi xunsexe kuye kankanxi wuri salonyie ma, a fa singan kuye ma. A xa sofale naxa a gi.

¹⁰ Soori nde to na to, a naxa sa a fala Yowaba be, a naxe, «N bara Abisalomi to, a gbakuxi wuri xunge nde ra.»

¹¹ Yowaba naxa a yaabi, «I to a to, munfe ra i mu a faxa keren na? Xa i na raba nu, n gbeti kole fu nun beleti keren nan fima i ma na fe rabaxi sare ra.»

¹² Na xeme naxa a fala Yowaba be, «Hali i gbeti kole wulu keren fi n ma, n mu dinma mange xa di xeme ra, barima mange i tan nun Abisayi yamari muxu birin ya xori ne, «Wo naxa fe xorochoe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.»

¹³ Xa n sa na fe raba nu, sese mu noma n tangade mange ma, naxan fama fe birin kolonde. Hali i tan mu noma n natangade a ma.»

¹⁴ Yowaba naxa a fala a be, «N mu luma be n de makanafe ra i be.» A naxa tanbe saxan tongo, a sa e banban Abisalomi sondonyi ma. Han na waxati Abisalomi nu gbakuxi wuri ma, a mu nu faxaxi.

¹⁵ Segetala fu naxee nu Yowaba xa geresosee maxaninma, nee naxa Abisalomi rabilin, e a bonbo han a faxa.

¹⁶ Na temui Yowaba naxa sara fe, alako pama xa gbilen Isirayilakae foxo ra.

¹⁷ E naxa Abisalomi tongo, e a sa yili xungbe nde kui fotonyi tagi, e game gbege koto a fari. Isirayilaka birin naxa e gi, e naxa siga e xonyi.

¹⁸ Abisalomi nu bara game tonxuma masoli, a a ti Mange xa Gulunba kui. A nu bara a fala, «Di yo mu na n be naxan n xili binyama.» Na kui a naxa a yete xili sa na game tonxuma xun ma. Han to mixie na xilima «Abisalomi xa game tonxuma.»

¹⁹ Sadoki xa di Aximaasi naxa a fala Yowaba be, «A lu n xa sa a masen mange be a Alatala bara a rakisi a yaxui belexe.»

²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Na mu findima xibaaru fanyi xa ra to. Temui gbete i noma xibaaru fanyi masende mange be, konono to mu lanma barima mange xa di bara faxa.»

²¹ Yowaba naxa a fala Kusika nde be, «Siga, i sa a dentegbe mange be i naxan toxi be.» Kusika to ge a xinbi sinde Yowaba bun ma, a naxa siga mafurenyi ra.

²² Sadoki xa di Aximaasi fan naxa a fala Yowaba be, «Yandi, a lu n fan xa siga mange yire Kusika foxo ra.» Yowaba naxa a yaabi, «N ma di, i wama sigafe munfe ra? Yi biyaasi mu findixi xibaaru fanyi ra.»

²³ Aximaasi naxa a fala a be, «A fa findi fefe ra, n tan wama sigafe na masenyi ra.» Yowaba naxa a yaabi, «Awa yire, siga.» Aximaasi naxa mini Yuruden gulunba biri ra, a dangi na Kusika ra.

²⁴ Dawuda nu doxoxi taa naade de ra. Taa kantama naxa te tete fari naade biri ra. A to a ya rasiga, a naxa sa mixi nde to fa ra a keren.

²⁵ Taa kantama to na fala a xui itexi ra, mange naxa a fala, «Xa mixi keren na a ra, a na fafe xibaaru nan na.» Na xeme to nu na fafe,

²⁶ taa kantama naxa mixi gbete to, naxan na fafe a gi ra. A naxa a fala a xui itexi ra, «Mixi gbete na fafe a gi ra.» Mange naxa a fala a be, «Na fan fafe xibaaru nde nan na.»

²⁷ Taa kantama naxa a fala, «A luxi n be alo Sadoki xa di Aximaasi nan yare. N a gi ki kolon.» Mange naxe, «Mixi fanyi nan a ra. A na fafe xibaaru fanyi nan na.»

²⁸ Aximaasi to makore mange ra, a naxa a fala a xui itexi ra, «Gere bara sooneya!» A naxa a yatagi rafelen boxi ma, a fa a fala, «Tantui na i Marigi Alatala be, naxan n ma mange yaxuie rageroma a bun ma!»

²⁹ Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» Aximaasi naxa a yaabi, «Yowaba to n tan nun mange xa konyi nde xee, fe nde nu na, konono n mu a kolon fe naxan a ra.»

³⁰ Mange naxa a fala a be, «Lu be sinden.» Aximaasi naxa ti a xati ma.

³¹ Kusika to so, a naxa a fala, «N ma mange, n bara fa xibaaru nde ra i be. To, Alatala bara i rakisi i yaxuie belexe tinxinyi ra.»

³² Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» A naxa a yaabi, «Mange, mixi naxee fe paaxi rabama i ra, nun i yaxuie birin na, e xa fe xa jon alo na fonike Abisalomi.»

19

Dawuda wafe Abisalomi xa fe ra

¹ Na kui mange naxa sunnun ki fanyi. A naxa te a xa konkoe kui taa naade xun ma, a wama. A nu a fala a yete ma, «N ma di Abisalomi, n ma di Abisalomi, a nu fisa n tan xa faxa i joxoxe ra. Abisalomi, n ma di. Ee, n ma di!»

² E naxa na dentege Yowaba be, e naxe, «Mange na wafe sunnunyi kui Abisalomi xa fe ra.»

³ E gere naxan geenixi na loxo, na naxa findi sunnunyi ra boxi birin be, barima nama nu bara a me a mange tooxi a xa di Abisalomi xa faxe xa fe ra.

⁴ Soorie naxa so taa kui, e xun sinxi alo e na e gi gere ma yaagi kui.

⁵ Mange naxa a yatagi makoto, a nu fa gbelegbele a xui itexi ra, «N ma di Abisalomi! N ma di Abisalomi! N ma di!»

⁶ Yowaba naxa so mange yire, a a fala a be, «To i bara i xa soorie rayaagi, naxee i nii ratangaxi, a nun i xa die, i xa ginnee, nun i xa konyi ginnee.

⁷ I mixie xanuma, naxee i xonxi, i mixie xonma, naxee i xanuxi. To i bara a masen a i xa soorie nun e xa yareratie tide yo mu na i be. Xa muxu birin sa faxes nu fo Abisalomi, na nan nafaama i ma nu.

⁸ I naxan nabama, keli, i xa woyen fanyi fala i xa soorie be. Xa na mu a ra, n bara n kali Alatala ra, beenu ke xa so i xa xeme birin kelima ne i xun ma to. Na fe xoxoma i xa toore birin be i naxan kolon kabi i bari temui.»

⁹ Na temui mange naxa mini, a a magoro taa naade ra. Nama to na kolon, e naxa siga a yire.

Isirayilaka naxee nu biraxi Abisalomi foxo ra, nee nu bara e gi na temui e siga e xonyi.

¹⁰ Na bonsae birin nu a falama, «Mange Dawuda bara won ba won yaxuie belexe i, a tan nan won baxi Filisitakae yi ra, kono a a gixi ne Abisalomi tan ya ra.

¹¹ Yakosi, Abisalomi, won naxan findi mange ra, na bara faxes gere kui. Won munse mamefe, won mu sa mange ragbilenma?»

¹² Mange Dawuda tan naxa a fala serexedube Sadoki nun Abiyatari be, «Wo a fala Yuda forie be, «Munfe ra wo mu yarerati wali rabama mange ragbilenfe ra a xonyi? Mange nan bara Isirayila waxonfe me.

¹³ N ngaxakerenyi nan wo ra, won wuli keren, fase keren. Munfe ra wo na bufe mange ragbilenfe ra?»

¹⁴ Wo xa a fala Amasa fan be, «Won wuli keren, fase keren xa mu a ra? N bara n kali Ala ra, n i tima ne n ma soorie xa mange ra Yowaba joxoe ra kudei.»

¹⁵ Na kui Dawuda naxa a niya Yudakae birin xa lan a gbilenfe ma. E naxa xera xee mange ma, a xa gbilen, a tan nun a xa mixi birin.

¹⁶ Mange naxa gbilen folo, a fa Yuruden xure li. Yudayakae naxa siga Giligali, e xa a rasene.

¹⁷ Gera xa di Simeyi, naxan kelixi Bunyamin bonsae, naxan nu Dawuda dankaxi Baxurimi, a fan naxa siga mange Dawuda ralande. Yudayakae nun

¹⁸ Bunyaminka soori mixi wulu keren nan nu na a foxo ra.

Siba, naxan nu bara wali Solu xa denbaya be, a tan nun a xa di fu nun suuli, a nun a xa konyi moxojen, e fan naxa siga Yuruden xure mange ralande.

¹⁹ Mixie nu na mange xa nama malife xure igiride temui naxe, Gera xa di Simeyi naxa bira mange bun ma,

²⁰ a a mayandi, «N marigi, i naxa xone ragata i boje kui n be. I naxa i gbe joxo n ma fe jaaxi ra, n naxan nabaxi i ra i mini loxo.

²¹ N marigi, n bara n ma yunubi kolon. Na kui, to, n singe nan faxi i rasenede Yusufu xa mixie ya ma.»

²² Na temui Seruya xa di Abisayi naxa a fala Dawuda be, «A mu lanma xe Simeyi xa faxa, barima a bara mange danka, Alatala naxan sugandixi?»

²³ Dawuda naxa a yaabi, «Seruya xa die, munse na won tagi? Wo wama findife n yaxuie nan na to? A lanma mixi nde xa faxa to Isirayila boxi ma? N pan a kolon n bara ge mangeya sotode to.»

²⁴ Mange naxa a fala Simeyi be, «N tan Isirayila mange, n bara n kali, n mu i faxama.»

²⁵ Solu xa di Mefiboseti fan naxa siga mange ralande. Kabi mange Dawuda keli loxo Darisalamu, a mu a sanyie maxa, a mu a xa dugie xa, a mu a de xabe yailan. A nu mame tife ne mange xa gbilen bopesa kui.

²⁶ A to fa mange ralande Darisalamu, mange naxa a maxarin, «Mefiboseti, n to keli Darisalamu, munfe ra i mu bira n foxo ra nu?»

²⁷ A naxa a yaabi, «N ma mange, n tan mu a ra. Na loxo n ma konyi nan n madaxu. N a fala ne a be a xa n baki n ma sofale fari sigafe ra mange foxo ra. N nu a rabama na ki ne, barima n sanyie mu fan.

²⁸ Kono n ma konyi naxa siga n xun mafalade i xon. Yakosi, i tan naxan luxi alo Alatala xa maleke, i sagoe xa raba.

²⁹ A seriye ki ma a nu lanma i xa n baba bonsoe birin faxa e xa fe kobi xa fe ra i tan mabiri, kono i bara tin n xa lu i xa denbaya ya ma, won birin xa won dege yire keren. Na kui n mu noma i maxandide fefe ra fa.»

³⁰ Mange naxa a fala a be, «I naxa woyenyi yo sa na fari. N bara nate tongo Siba xa boxie xa itaxun.»

³¹ Mefiboseti naxa a yaabi, «N tan be a noma a birin tongode. N jalexinx barima i tan mange bara so to i kendexi ra.»

³² Barasilayi Galadika nu bara mange mati han Yuruden xure keli Rogelimi. E to xure igiri, a naxa a jungu mange ma.

³³ Barasilayi xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. A nu bara meeni mange ma a to siga Maxanayimi kelifa Darisalamu. Kuntigi belebele nan nu a ra.

³⁴ Mange naxa a fala Barasilayi be, «I xa lu n fe ma Darisalamu. N nan joxo sama ne i xon ma a fanyi ra.»

³⁵ Barasilayi naxa mange yaabi, «A lanma n xa te Darisalamu? Ne yeri luxi n ma simaya ra fa?

³⁶ N bara je tongo solomasaxan soto, n bara tagan sonon. Hali donse nun minse fanyi, n de mu noma na kolonde. N tuli mu noma sigi xui mede. A mu lanma n xa findi kote tun na n ma mange be.

³⁷ N man i matima ne dondoronti, kono i wama yi heeri mooli fife n ma munfe ra?

³⁸ Yandi, i xa dije n tan i xa konyi xa gbilen n baride, n xa sa faxa menni, n nga nun n baba xa gaburi na dennaxe. Kono i naxan nabama n be, i xa Kimehami xanin i xun ma, i xa a mali alo i wama a xon ma ki naxe.»

³⁹ Mange naxa a fala, «Awa, n xa Kimehami xanin n xun ma, n xa i waxonfe birin naba a be.»

⁴⁰ Nama birin to Yuruden xure giri, mange naxa Barasilayi sunbu, a duba a be. Na temui Barasilayi naxa gbilen a xonyi,

⁴¹ mange naxa siga Giligali, a nun Kimehami.

Yuda pama nun Isirayila pama seeti keren nan mange mali Yuruden igiride.

⁴² Kono Isirayila xeme naxa e mawa mange xon, a falafe ra, «Muxu ngaxakerenyi Yudayakae i baxi muxu yi ra munfe ra? E tan i xa pama matixi munfe ra kelifa ra Yuruden xure han i xonyi?»

⁴³ Yudaya xemee naxa Isirayilakae yaabi, e naxe, «Mange kelixi muxu bonsoe ne. A mu lanma wo xa xono na fe ma. Muxu bara mange makula donse ra? A bara muxu buja?»

⁴⁴ Isirayilakae naxa a fala e be, «Muxu to findixi bonsoe fu ra, muxu tide gbo wo be mange mabiri, a gbengbenyi yi mange Dawuda. Wo wama muxu xurunfe munfe ra? Muxu tan xa singe mu mange gbilenfe fala?» Kono Yudayakae naxa xoxo dangi Isirayilakae ra.

20

Seeba mange Dawuda matandife

¹ Mixi seriyetare nde nu na, naxan nu xili Seeba, Bikiri xa di, fatanfe Bunyamin bonsoe ra. Seeba naxa feri fe Isirayila pama ma, a a fala e be, «Won mu birama Dawuda foxo ra.

Won nun Yisayi xa di mu na ke keren.

Isirayila pama xa gbilen e xonyi!»

² Isirayila xeme birin naxa keli Dawuda xun ma, e bira Bikiri xa di Seeba foxo ra. Yudaya xemee tan naxa lu e xa mange seeti ma, e sa a mati kelife Yuruden xure ma, han Darisalamu.

³ Mange Dawuda to so a xonyi Darisalamu, a naxa a xa konyi gine fu tongo, a nu bara naxee lu a xa banxi kantade, a e yigiya banxi makantaxi nde kui. A naxa a jengi sa e xon ma, kono a nun e tan mu kafu sonon. E naxa lu na banxi kui e kaape ki ma han e faxa.

⁴ Mange naxa a fala Amasa be, «Siga, sa Yudaya soorie malan beenun xi saxon wo xa be li.»

⁵ Amasa naxa siga na rabade, kono a naxa dugundi.

⁶ Na xi saxon to dangi, Dawuda naxa a fala Abisayi be, «Yakosi Bikiri xa di Seeba fama won toorde dangife Abisalomi ra. I xa n ma soorie tongo, wo xa siga a fende, alako a naxa a noxun taa makantaxi nde kui, a fa loe won ma.»

⁷ Yowaba xa mixie fan naxa bira Abisayi foxo ra, a nun Keretikae nun Peletakae. E birin naxa mini Darisalamu ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

⁸ E to fanye xungbe yire li Gabayon, Amasa naxa mini e ya ra. Yowaba nu bara a xa fine tee xiri a xa geresose donma tagi. A to nu makorefe Amasa ra, a xa fine naxa mini a tee kui a bira.

⁹ Yowaba naxa Amasa xeebu, «A rabaxi di ngaxakerenyi?» A naxa a dexabe suxu a yire fanyi belexe ra xeebui kui.

¹⁰ Amasa mu a joxo sa fine xon ma naxan nu na Yowaba koola belexe i. Yowaba naxa Amasa furi soxo, a a furingee ramini kene ma, a naxa faxa keren na.

Na temui Yowaba nun a xunya Abisayi naxa siga Bikiri xa di Seeba fende.

¹¹ Yowaba xa mixi nde naxa ti Amasa fure fe ma, a a fala a xui itexi ra pama be, «Naxan na Yowaba nun Dawuda be, wo xa bira Yowaba foxo ra.»

¹² Amasa to nu saxi a wuli xora kira tagi, pama fan nu tixi naa a matode. Na kui Yowaba xa na mixi naxa Amasa fure bendun sexe xora, a dugi nde felen a ma, alako pama naxa ti naa a matode.

¹³ A to a ba kira ra, pama naxa bira Yowaba foxo ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

¹⁴ Yowaba naxa dangi Isirayila bonsoe birin na sigafe ra taa nde naxan xili Abeli Beti Maaka longori ra. Berimukae fan naxa bira a foxo ra.

¹⁵ E birin naxa Abeli Beti Maaka rabilin, Seeba nu na na taa kui. E naxa bende malan tete kanke, alako e xa a rabira, e xa so taa kui.

¹⁶ Na kui gine xaxilima nde naxa a fala a xui itexi ra kelife tete kui, a naxe, «Wo wo tuli mati! Wo Yowaba xili n be a xa fa be, muxu xa woyen.»

¹⁷ Yowaba to a makore, na gine naxa a maxorin, «Yowaba nan i ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.» A naxa a fala a be, «I tuli mati n tan i xa konyi gine xui ra.» A naxe, «Awa.»

¹⁸ A naxa a fala, «Birin a kolon kabi temui xonkuye, yi Abeli taa findixi xaxilima yire nan na. Mixie fama be ne temui birin marasi fende.

¹⁹ Isirayila xa taa nde nan Abeli ra naxan bopesa kolon dangi a birin na. Munfe ra i wama taa kanafe naxan findixi Alatala gbe ra?»

²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Ala xa n natanga na ma. N mu wama Abeli Beti Maaka kanafe.

²¹ Muxu faxi Eframika nde nan foxo ra, Bikiri xa di Seeba. A bara mange Dawuda matandi. Xa wo a so muxu yi, muxu kelima ne be keren na.» Gine naxa a yaabi, «Muxu a xunyi nan wolima wo ma tete fari ma.»

²² Na gine naxa woyen a xa mixie ra xaxilimaya ra. E naxa Bikiri xa di Seeba xunyi bolon a de i, e a woli tete fari ma, Yowaba nun a xa mixie ma. Yowaba to na to, a naxa feri fe, a xa mixie birin naxa gbilen e xonyi. Yowaba naxa siga mange yire Darisalamu.

²³ Yowaba nan nu na Isirayila soorie xa mange ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra.

²⁴ Adorami nan nu na mange xa walikee xa yarerati ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa keedi makantade xunyi ra.

²⁵ Sewa nan nu a xa sebeliti ra. Sadoki nun Abiyatari nan nu na serexedubee xunye ra.

²⁶ Ira Yayirika nan nun na Dawuda xa serexedube ra.

21

Solu nun a bonsœ

¹ Dawuda xa waxati, kaame sin ne boxi ma pe saxon. Dawuda to Alatala maxorin na fe keli fe naxan ma, a naxa a yaabi, «A kelixi Solu nun a bonsœ Gabayonkae faxafe nan ma.»

² Mange naxa Gabayonkae xili, e xa de masara. Isirayilakae mu nu e tan na. Amorikae nan nu e ra, naxee nu bara saata e nun Isirayilakae ra. Kono Solu na saate kana ne, a e gere Isirayila nun Yudaya be.

³ Dawuda naxa a fala Gabayonkae be, «N noma munse rabade wo be, naxan noma a niyade wo xa dije Alatala xa jama Isirayila ma?»

⁴ Gabayonkae naxa a yaabi, «Gbeti nun xema fe mu na muxu nun Solu bonsœ tagi. Muxu tan mu noma mixi yo faxade Isirayila boxi ma.» Mange naxa a fala, «Wo naxan yo fala, n na nan nabama wo be.»

⁵ E naxa a fala mange be, «Solu nu wama muxu sontofe ne, muxu xa non Isirayila boxi ma.

⁶ Na kui a bonsœ mixi solofere xa sa muxu sagoe, e binbie xa sa Alatala ya i Ala xa Mixi Sugandixi Solu xa taa kui, dennaxe xili falama Gibeya.» Mange Dawuda naxa e yaabi, «N e sama ne wo sagoe.»

⁷ Mange mu tin Solu xa mamadi Mefiboseti sode e yi ra. Yonatan xa di nan nu na ra. Dawuda nu bara a kali Solu xa di Yonatan be a mu fe paaxi yo rabama a xa denbaya ra.

⁸ Mange naxa Aya xa di gine Risipa, xa di xeme firin tongo, a naxee bari Solu be. Nee xili ne Aramoni nun Mefiboseti. A naxa Solu xa di gine Mikali, xa di xeme suuli fan tongo, a naxee bari Barasilayi xa di Adiriyeli be, Mexolaka.

⁹ A naxa na mixie so Gabayonkae yi ra, e fa e sangbon geya fari Alatala ya i loxoere keren kui, naxan findixi xe xabe loxoere singe ra.

¹⁰ Aya xa di gine Risipa naxa a xa kaape dugi itala fanye fari furee nu na dennaxe, a doxo a ma kelifa xe xabe han tune bire. A mu tin xonie xa goro furee ma yanyi ra, a mu tin burun subee xa e don koere ra.

¹¹ Mixi nde naxa sa na fe fala Dawuda be. Risipa na raba Solu nan xa fe ra, barima a xa konyi gine nan nu a ra.

¹² Na temui Dawuda naxa siga Solu nun a xa di xeme Yonatan xorie tongode Yabesi, Galadi boxi ma. Filisitakae to e faxa Gilibowa, e e furee gbaku Beti San taa nan kui, Yabesikae fan nu bara sa e furee tongo, e e xanin Yabesi.

¹³ Na ki, Dawuda naxa Solu, a xa di, nun na mixi solofere xorie tongo, a e xanin.

¹⁴ A naxa yaamari fi, a Solu nun a xa di Yonatan xorie xa ragata Sela, Bunyamin bonsoere xa boxi ma, Solu baba Kisu xa gaburi yire. E to ge mange waxonfe rabade, Ala naxa hinne e xa boxi ra.

¹⁵ Gere man naxa bira a i Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda nun a xa soorie naxa siga Filisitakae gere. Dawuda nu bara tagan folo na temui.

¹⁶ Yisibi Benobi, naxan fatan Rafa bonsoere ra, nu a falama a a wama Dawuda faxafe. Tanbe kuye nu na a yi ra naxan binye nu dangi kilo saxon na. Santidegema fan nu xirixi a tagi.

¹⁷ A nu na Dawuda gerefe temui naxe, Seruya xa di Abisayi naxa fa Dawuda malide, a na Filisitaka faxe. Na kui, Dawuda xa mixie naxa a rakali a a yete mu minima gere sode sonon, alako mange fanyi naxa ba Isirayila xun.

¹⁸ Na gere to ba a ra, gere gbete man naxa bira a i Gobo, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Sibekayi, Husatika naxa Safa faxe, Rafa bonsoere nde.

¹⁹ Temui gbete, gere naxa bira a i Gobo man, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Na gere kui, Yare, Oregimu xa di Elelanan Beteleemuka naxa Goliyati Gatika faxe, naxan xa tanbe nu xungbo alo dugi soxo wuri.

²⁰ Gere gbete man naxa bira a i Gati. Rafa bonsoere senbema nde nu na, belexe sole senni senni nan nu na a belexe firinyi ma, san sole senni senni a sanyi firinyi fan ma, a birin nalanxi sole moxonen nun naani.

²¹ A to Isirayila konbi, Dawuda taara Simeya xa di Yonatan naxa a faxe.

²² Na Gatika naani birin kelixi Rafa bonsoere ne. Dawuda nun a xa soorie nan nee birin faxe.

22

Dawuda xa beeti

(Yabura Dawuda 18:1-50)

¹ Alatala to Dawuda ratanga Solu nun a yaxuie ma, Dawuda naxa yi beeti ba Alatala be.

² A naxe,

«Alatala nan n ma fanye ra,
Alatala nan n ma yire makantaxi ra,
Alatala nan n nakisima ra.

³ N Marigi Ala luxi alo geme yire

n lingira sɔtɔma dɛnnaxɛ.
 A luxi alo wure lefa n bɛ,
 alo sɛnbɛma naxan n nakisima,
 alo taa makantaxi n sabatima dɛnnaxɛ.
 I tan, n nakisima, i n natangama n yaxuie ma.

⁴ Ala tantu!
 N to i xili,
 i bara n natanga n yaxuie ma.
⁵ Faxɛ nu bara wa nɔfe n na,
 alo mɔrɔnyie naxee dusuma mixi xun na.
 N nu bara kɔntɔfilɪ gbaloe ra,
⁶ faxɛ luuti nu bara n xiri,
 faxɛ yɛlɛ nu bara itala n ya ra.

⁷ N ma tɔɔrɛ kui, n bara Alatala xili,
 n bara n Marigi Ala maxandi.
 A bara n xui mɛ a xa hɔrɔmɔlingira kui,
 n wa xui bara a tuli li.
⁸ Awa, koore nun bɔxi naxa imaxa,
 e sɛrɛn Ala xa xɔnɛ ya i.
⁹ Tuuri nu minima a jɔɛ i,
 tɛ nu minima a dɛ i,
 tɛ wole nu kasanma.
¹⁰ A naxa koore walaxɛ jɛnkɛn,
 a goro nuxui binye fari.
¹¹ A naxa ti malekɛ fari,
 a a jɛrɛ koore ma foye fari.
¹² Nuxui ifɔɔrɔxie nu na a rabilinyi,
 e rafexi ye ra.
¹³ Tɛ wolee nu minima a xa yanbɛ ya ra.
¹⁴ Alatala xui nu luxi alo se sarinyi.
 Koore Mange naxa a xui ramini.
¹⁵ A naxa seyamakɔnyie woli alo xalie,
 e xa n yaxuie kerɪ.
¹⁶ Baa bunyi naxa maba,
 bɔxi xɔri naxa makɛnɛn,
 Alatala jɔɛ foye to mini.

¹⁷ A naxa a bɛlɛxɛ itala keli koore ma,
 a n suxu, a n namini baa ye xɔɔra.
¹⁸ A naxa n natanga n yaxui sɛnbɛmae ma,
 n xɔnnante naxee sɛnbɛ gbo n bɛ.
¹⁹ E nu n gerema n xunsin lɔxɔɛɛ kui,
 kɔnɔ Alatala nu findixi n malima nan na.
²⁰ A naxa n namini,
 a naxa n nakisi a xa xanunteya xa fe ra.

²¹ Alatala n suxu n ma tinxinyi nan ma,
 a n ma sɛniyenɪ sare ragbilen n ma,
²² barima n nu jɛrɛma Alatala xa kira nan xɔn,
 n mu n baxi n Marigi Ala xa kira ma alo mixi jaaxie.

²³ N birama a xa yaamarie fɔxɔ ra,
n mu gbilenma a xa sɛriye fɔxɔ ra.

²⁴ N tinxin nɛ a bɛ,
n fe kobi birin lu na.

²⁵ Na kui Alatala naxa n ma tinxinyi
nun n ma sɛniyeniyi sare ragbilen n ma.

²⁶ Mixi naxan tima i sɛɛti ma,
i fan tima na kanyi nan sɛɛti ma.
Mixi naxan mu findi filankafui ra i mabiri,
i fan mu i xa laayidi kanama na kanyi bɛ.

²⁷ Mixi naxan sɛniyen i ya xɔri,
i fan i xa sɛniyeniyi masenma na kanyi bɛ.
Mixi naxan fe kanama,
i fan fata na sare ragbilende a ma.

²⁸ I mixi magoroxie itema nɛ,
i yetɛ igboee magoroma nɛ.

²⁹ I tan Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.
Alatala nan dimi iyalanma n bɛ.

³⁰ Xa i na n fɔxɔ ra,
n mu gaaxuma sɔɔri gali ya ra.
Xa n Marigi Ala na n fɔxɔ ra,
n suusama nɛ gere ra.

³¹ Ala xa kira kamalixi.
Ala xa masenyi sɛniyenxi.
A findixi makantɛ nan na mixi bɛ,
naxan a yetɛ taxu a ra.

³² Nde na Ala ra xa Alatala mu a ra?
Nde na ibunadama xa fanye ra xa muxu Marigi Ala mu a ra?

³³ Ala nan na n ma yire makantaxi ra,
naxan kira fanyi yailanma n bɛ.

³⁴ A n malima n ma jɛrɛ kui,
alɔ a xeli malima ki naxɛ a xa jɛrɛ kui geyae fari.

³⁵ A n malima n ma gere kui,
alɔ sɛnbɛma naxan xali wure gbeeli daaxi italama.

³⁶ I findixi n ma kantama nan na,
i n xun nakelima.

³⁷ I n naɲɛrɛma a fanyi ra,
n ma kira mu findima tɔɔrɛ ra n bɛ.

³⁸ N na n yaxuie kerima, n e sɔntɔma.
N mu gbilenma e fɔxɔ ra fo n e birin faxa.

³⁹ N e faxama nɛ, n e bɔnbɔma nɛ.
E mu kelima sɔnɔn, e luma n bun ma abadan.

⁴⁰ I sɛnbɛ fima n ma gere kui,
i n yaxuie ragoroma n bun ma.

⁴¹ I n yaxuie kerima n ya ra,
i n xɔnnantɛe ralɔɛma nɛ.

⁴² E e ya ragema nɛ, kɔnɔ e rakisima mu na!
E Alatala xilima nɛ, kɔnɔ a mu e yaabima!

⁴³ N e luntunma nɛ e findi xube ra,

n e iboronma ne alo boora.

⁴⁴ I bara n natanga n ma pama xa ɲɔxɔnsɔsɔɛ ma,
i bara n findi pamanɛɛ xa mangɛ ra,
i bara sie lu n sagoe n mu naxee kolon.

⁴⁵ Si gbetɛɛ n matɔxɔma,
e n ma yaamari birin suxuma.

⁴⁶ Si gbetɛɛ mu suusama sɔnɔn,
e minima e xa yire makantaxie kui gaaxui ra.

⁴⁷ Kisi na Alatala bɛ,
tantui na a bɛ naxan luxi alo fanye n bɛ,
a xili xa matɔxɔ.

⁴⁸ Tantui na Ala bɛ,
naxan n gbe ɲɔxɔma,
naxan sie luma n sagoe,

⁴⁹ naxan n bama n yaxuie yi ra,
naxan n natema yaxuie xun ma,
naxan n bama mixi paaxi belexɛ i.

⁵⁰ Na nan a ra, n i matɔxɔma sie tagi, Alatala!
N beɛti bama i xili ra.

⁵¹ A bara a xa mangɛ sugandixi rakisi,
a mu gbilen na mangɛ ɬoxɔ ra,
naxan findixi Dawuda nun a bɔnsɔɛ ra abadan.»

23

Dawuda xa masenyi dɔnxɔɛ

¹ Dawuda xa masenyi dɔnxɔɛ nan ya:

Yisayi xa di Dawuda xa masenyi nan ya,
kuntigi xungbe,
Yaxuba Marigi Ala naxan sugandixi mangɛ ra,
beɛtiba naxan maniɛ mu na Isirayila bɔxi ma.

² «Alatala Xaxili bara so n dɛ i,
a xa masenyi nan ya.

³ Isirayila Marigi Ala bara wɔyɛn,
Isirayila xa fanye bara a fala n bɛ,
«Naxan na mangɛya xaninfe tinxinyi ra,
naxan na mangɛya xaninfe Ala xa yaragaaxui kui,

⁴ na kanyi luxi nɛ alo gɛɛsɛgɛ,
soɛ te tɛmɛi nuxui yo mu a ya ma.
A luxi alo yanbɛ nun tɛnɛ naxan sansi raminima bɔxi ma.

⁵ N ma denbaya na na ki nɛ Ala bɛ,
barima muxu xa saatɛ mu kanama abadan,
a mabanbanxi a fanyi ra.

A fama n ma kisi rakamalide,
a hinnema n na fe fanyi birin na.»»

⁶ «Kɔnɔ mixi seriyetare luxi nɛ
alo sansi tunbɛ daaxi naxan xun nakanama,

naxan mu matongoma belexe ra,
 7 naxan xabama degema nun kerira,
 naxan ganma te ra a bulaxi dennaxe.»

*Dawuda xa senbema
 (Yudaya Mang'e I 11:10-47)*

8 Dawuda xa soorie xunyiye nan ya: Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e xunyi ra. A tan naxan man nu xili Adino Esinika, nan mixi keme solomasaxan faxa tanbe ra gere keren kui.

9 A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa senbema saxanyie ya ma, naxee Dawuda mali Filisitakae gere, Isirayilakae to e gi e ma e siga geya fari.

10 A tan nan Filisitakae gere, han a belexe kankan a xa santidegema ma. Alatala naxa xun nakeli fanyi fi e ma na loxo. Nama mu gbilen Eleyasari yire fo gere to jon. E naxa mixi faxaxie harige tongo.

11 A saxan nde findi Age xa di Sanma nan na, Hararaka. Filisitakae nu e malanxi Lexi temui naxe. Boxi nde nu na menni, toge nu sixi naxan ma. Isirayilakae nu bara e gi Filisitakae ma,

12 kono Sanma naxa ti na toge xe tagi Filisitakae gere. Alatala naxa xunnakeli fanyi fi e ma na loxo.

13 Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fonme ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui.

14 Na waxati Dawuda nu na a xa yire makantaxi kui, Filisitakae fan nu na Beteleemu.

15 Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.»

16 Na soori yarerati saxanyie naxa Filisita naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na ra Dawuda be, a naxa tondi na minde. A naxa a ifili boxi ma serexe ra Alatala be.

17 A naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu noma yi ye minde, n ma xeme naxan sotoxi n be e nii sare ra. Na luma alo e nii tide mu gbo n be.» Na kui a naxa tondi ye minde a xa senbema saxanyie naxan soto a be.

18 Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbema saxanyie xunyi ra. A nu bara xeme keme saxan faxa a xa tanbe ra. A xili nu gbo alo na xeme saxanyie.

19 A naxa binye soto dangi e tan na, kono a mu nu na e ya ma hali a to nu findixi e xa mange ra.

20 Yehoyada xa di Benaya Kabaseeli findi senbema nde xa di nan na. A nu bara fe xungbe gbegbe raba, alo Ariyeli Mowabaka firinyie faxafe. A man naxa yete nde faxa kolonyi kui balabalanyi temui.

21 Loxo nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxa. Tanbe belebele nu na Misiraka yi ra. Benaya naxa na ba a yi ra wuri di ra, a a faxa a yete xa tanbe ra.

22 Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyie ya ma.

23 A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxan na, kono a senbe mu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

24 Senbema gbetee nan ya:
 Yowaba xunya Asaheli,
 naxan nu na na mixi tongo saxanyie ya ma,
 Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,

25 Samoti Harorika, Elika Xarodika,
 26 Xeleli Pelonka, Ikesi xa di Ira Tekowaka,
 27 Abiyeseri Anatotika, Mebunnayi Husatika,
 28 Salamon Ahoxika, Maharayi Netofaka,
 29 Baanna xa di Xeleda Netofaka, Ribayi xa di Itayi,
 naxan keli Gibiya Bunyamin bonsoe xa boxi ma,
 30 Benaya Piratonka, Xurayi Gaasika,
 31 Abiyeli Arabaka, Asamafeti Baxurimika,
 32 Eliyaba Saalabonka, Hasemi xa di, Yonatan,
 33 Saama Hararaka, Sakara xa di Axiyama Hararaka,
 34 Maakaka xa di Axasabayi xa di Elifeleti,
 Axitofeli Gilonka xa di Eliyami,
 35 Xesero Karemeleka, Paarayi Aribika,
 36 Natan ngaxakerenyi Yigali Sobaka, Bani Gadika,
 37 Seleki Amonika, Seruya xa di Naxarayi Berotika,
 naxan nu Yowaba xa geresosee xaninma,
 38 Ira nun Garebe Yatirika,
 a nun
 39 Uriya Xitika.
 E birin nalanxi, mixi tongo saxan nun solofere.

24

Isirayila pama kontife (Yudaya Mangee I 21:1-26)

1 Na temui Alatala naxa xono Isirayila ma a sanya firin nde. A naxa mapoxunyi nde raso Dawuda bone e xili ma, a a fala a be, «Siga Isirayila nun Yudaya mixie konti.»

2 Na kui mange Dawuda naxa a fala a xa soorie xa mange Yowaba be, a naxe, «Siga Isirayila bonsoe birin xonyi, kelifa Dana ma han Beriseeba. I xa na pama konti alako n xa mixi xasabi kolon.»

3 Yowaba naxa mange yaabi, «I Marigi Ala xa pama rawuya doxo keme i ya xori, kono mange, munfe ra i wama yi rabafe?»

4 Mange naxa a yaabi a xoxoxe ra. Yowaba nun soori mangee naxa keli mange xun, e siga Isirayila pama kontide.

5 E naxa Yuruden xure igiri, e yonkin Aroweri yirefanyi ma. Na taa na gulunba nan kui Gadi, Yaaseri biri.

6 E naxa siga Galadi boxi ma, Tatimi Xodosi, Dana Yaan, nun Sidon biri.

7 E naxa siga Tire yire makantaxi, a nun taa birin naxee nu na Hiwikae nun Kanaankae xa boxi ma. A raponyi, e naxa siga han Beriseeba, naxan na Yudaya boxi yirefanyi biri.

8 E to ge boxi birin isade kike solomanaani xi moxopen bun ma, e naxa so Darisalamu.

9 Yowaba naxa pama xasabi dentege mange be. Xeme mixi wulu keme solomasaxan nan nu na Isirayila, naxee nu noma findide soorie ra. Xeme mixi wulu keme suuli nan nu na Yudaya fan, naxee nu noma findide soorie ra.

10 Dawuda to ge pama kontide, a bone naxa mapaaxu, a fa a fala Alatala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dipe i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxupa ra.»

¹¹ Dawuda to keli gēsege, a lixi Alatala nu bara masenxi ti a xa namijonme Gadi be, Dawuda xa waliyu, a naxe,

¹² «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, <N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»»

¹³ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be, <I bara tin paxankate mundun na: kaame xa sin boxi je solofere, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu fure jaaxi xa din Isirayila pama ma xi saxan bun ma. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xesema be.»»

¹⁴ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N boje bara mapaxu a xoxoxe ra. A lan n xa n sa Alatala nan belexe i, naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexe be.»

¹⁵ Alatala naxa fure jaaxi radin Isirayila ma, kelifē gēsege han a waxati naxan fala. Na kui, kelifē Dana han a sa doxo Beriseeba ra, xeme wulu tongo solofere nan faxa Isirayila boxi ma.

¹⁶ Ala xa maleke to Darisalamu kana folo, Alatala naxa nimisa na toore xa fe ra. A naxa a masen maleke be naxan nu na pama ya ma, «Na lan. E lu na sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Arawuna Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁷ Dawuda to maleke to faxe ti ra pama tagi, a naxa a fala Alatala be, «N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Yi pama munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun n ma denbaya halaki, i xa i xa pama lu na.»

¹⁸ Na temui Annabi Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be «Keli, i xa sa serexebade ti Alatala be Arawuna Yebusuka xa lonyi ma.»

¹⁹ Dawuda naxa te naa alo Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe.

²⁰ Keli yire itexi nde ma, Arawuna naxa mange nun a xa mixie to fa ra a yire. A naxa keli keren na, a sa e ralan, a a felen boxi ma mange bun ma.

²¹ Arawuna naxa a maxorin, «Mange faxi munse fende a xa konyi yire?» Dawuda naxa a yaabi, «N wama yi lonyi nan sarafe i ma alako n xa serexebade ti Alatala be. Na ki fure jaaxi xa jon pama ma.»

²² Arawuna naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saretie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra.

²³ N bara yi birin fi i ma.» Arawuna man naxa a fala mange be, «I Marigi Alatala xa i xa serexe rasuxu.»

²⁴ Konjo mange Dawuda naxa a fala Arawuna be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan mu kelima n yete harige ma. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.» Na kui Dawuda naxa Arawuna xa lonyi nun a xa ningee sara gbeti kilo tongo suuli ra.

²⁵ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. Alatala naxa na serexee suxu Isirayila be, fure jaaxi dan na ki ne.

Isirayila Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mang'ee xa taruxui singe nan na. Annabi Samuweli xa kitaabui raponma mange Dawuda xa taruxui nan na. Yi kitaabui foloma boore raponxi dennaxe.

Alatala nan Dawuda tixi mange ra a xa pama Isirayila xun ma. A xa pama nu rafan a ma, a nu wama e xa bira a xa seriye foxo ra alako dunija xa na misaali to. Dawuda to tin birade Ala foxo ra, Ala naxa laayidi tongo a bonsœ be, e xa lu kibanyi kui abadan.

Dawuda to laaxira, a xa di Sulemani naxa ti Isirayila mange ra. Ala naxa baraka sa a xa fe ma a fanyi ra, a findi mange lonnixa banna ra. A naxa Alatala xa horomobanxi ti Darisalamu, pama nu serexee bama dennaxe. Kono a mu bu, a naxa makuya folo Ala xa seriye ra, a fa kuye batui masunbu Ala batui ra.

Mange Sulemani to gbilen Ala xa seriye foxo ra, Alatala naxa a xa tinxinyi masen, a fa Dawuda bonsœ xuru folo. A naxa a lu e xa e pere kira paaxi xon ma, kono a naxa a masen e be na kira paaxi e xun tima dennaxe ra. Mange nde bara na fahaamu, a fa gbilen Alatala xa kira ma, kono boore mu na me, a xa fe fa rapon gbaloe ma.

Mange Dawuda xa waxati Isirayilakae nu itaxunxi bonsœ fu nun firin nan na, naxee fatanxi Annabi Yaxuba xa di fu nun firinyi ra. Ala nu bara Annabi Yaxuba xili masara «Isirayila» ra, a Kanaan boxi fi e ma ke ra, e xili naxa fala «Isirayilakae.» Kono Alatala to Dawuda bonsœ paxankata e xa filankafuija xa fe ra, a naxa bonsœ fu ba e xa yaamari bun ma, bonsœ firin gbansan naxa lu e yi ra.

Na bonsœ firinyi findixi Yudaya nun Bunyamin bonsœ nan na. Yudaya to xungbo boore be, e birin xili naxa sa «Yudaya.» Na bonsœ fu naxan baxi Dawuda bonsœ xa yaamari bun ma, e fan xili naxa sa na waxati «Isirayila.» Mangeya firin nu na na temui, Yudaya nu na yirefanyi ma, Isirayila nu na koola ma.

Yudaya mang'ee kata ne e xa pama xa bira Ala xa seriye foxo ra. Kono Isirayila mang'ee mu tin na ra, e fa kuyee ti e xa mixie be e xa na batu. Mange Yerobowami naxa na wali kobi folo Beteli nun Dana, a fa yensen boxi birin ma. Mange Axabi naxa Samari findi Isirayila mangataa ra. E na birin naba ne alako pama naxa lu siga ra Darisalamu serexee bade alo Alatala a yamarixi ki naxe.

Mange Akabu xa waxati, Ala naxa namijonme nde rakeli naxan xili Annabi Eliya. A xa fe mu nu rafan mange ma fefe ma, kono Ala naxa a mali a xa kaabanakoe belebelee raba Isirayilakae ya ma, alako e xa gbilen Ala waxonfe ma. Na kui Alatala mu tin a xa pama rabolode hali e to nu birama yunubie foxo ra. A naxa fe birin naba alako e man xa tin lude a xa mangeya bun ma, e fa a sago raba.

Ala xa fe raba ki nan na ki. A a xa pama paxankatama alako e xa gbilen a ma. A hinnema e ra temui birin, hali e na kira paaxi xon ma alako a raponyi e xa kisi soto. A na fe mooli fan nabama to mixie ra. Ala xa won mali na fahaamude. Amina.

Isirayila Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi singe

Dawuda xa mangleya raponyi

¹ Mangle Dawuda xa simaya nu bara a ikuya. Xinbeli nu na a fate i temui birin, hali dugie to nu felenma a ma a fanyi ra.

² Na kui, a xa mixie naxa a fala a be, «Ginedimedi nde xa fen i be, naxan meenima i ma, a nu fa a sa i fe ma alako xinbeli xa ba i ma.»

³ E naxa ginedimedi tofanyi nde fen Isirayila boxi ma, han e sa Abisaga Sunamika to. E naxa na xanin mangle xon ma.

⁴ Na temedi nu tofan ki fanyi. A nu meeni mangle ma, a nu wali birin naba a be. Kono na kui mangle mu a kolon gine ra.

⁵ Na temui Xagiti xa di Adoniya naxa a yete ite folo, a nu fa a fala, «N tan nan findima Isirayila mangle ra.» A naxa soe nun kuntigi mapereese tongo, a nun korogba tongo suuli.

⁶ A xa simaya kui, a baba Dawuda nu a luxi a yete nan yi, a mu nu a falama a be, «Yi lu, yi mu fan?» Adoniya fate nu tofan ki fanyi. Abisalomi xanbiratoe nan nu a ra.

⁷ A tan nun Seruya xa di Yowaba nun Abiyatari serexedube naxa lan fe keren ma, e xa kafu a ma Adoniya xa mangleya masoto.

⁸ Kono Sadoki serexedube, Yehoyada xa di Benaya, Annabi Natan, Simeyi, Rey, nun Dawuda xa soori senbemaie naxa tondi birade Adoniya foxo ra.

⁹ Adoniya naxa ningei nun yexee borogexie ba serexe ra Soxeleti fanye fe ma, dennaxe na En Rogeli seeti ma. A naxa a ngaxakerenyie, mangle xa die, nun mangle xa mixie birin xili.

¹⁰ Kono a mu Annabi Natan, Benaya, mangle xa soori senbemaie, nun a xunya Sulemani tan xili.

¹¹ Natan naxa a fala Sulemani nga Batiseba be, «I mu a mexi a Xagiti xa di Adoniya bara findi mangle ra, a fa li won marigi Dawuda mu fefe kolonxi na fe kui?»

¹² Yakosi i naxan nabama, i i tuli mati n ma marasi ra, alako i xa i tan nun i xa di Sulemani nii ratanga.

¹³ I xa siga mangle Dawuda yire, i a fala a be, «Mangle n marigi, i mu laayidi tongo xe n tan i xa konyi gine be, fa a fala n ma di Sulemani fama mangleya sotode i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui? Munfe ra Adoniya na findife mangle ra yakosi?»

¹⁴ I nun mangle woyenma temui naxe, n fan so temui nan na ki wo yire, n fa i xa woyenyi rakamali.»

¹⁵ Batiseba naxa so mangle xa konkoe kui. Mangle nu bara fori ki fanyi. Abisaga Sunamika nu na meenife a ma.

¹⁶ Batiseba naxa suyidi, a a magoro mangle ya i. Mangle naxa a maxorin, «Munse niyaxi?»

¹⁷ Batiseba naxa a yaabi, «N marigi, i bara i kali i Marigi Alatala xili ra, a falafe ra a n ma di nan findima mangle ra i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui.

¹⁸ Kono mangle n marigi, yakosi Adoniya nan fa findife mangle ra, a fa li i mu fefe kolon na kui.

¹⁹ A bara ningei nun yexee turaxi gbege ba serexe ra. A bara mangle xa die birin xili, fo n ma di Sulemani, naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A bara Abiyatari serexedube nun Yowaba soori mangle fan xili.

²⁰ Mangle n marigi, Isirayila pama tuli matixi i tan nan na, alako i xa a masen naxan doxoma i xa kibanyi kui i joxoe ra.

²¹ Xa na mu a ra, i na beḷe temui naxe i benbae fe ma, yi pama fama n tan nun n ma di Sulemani xa fe xun nakanade ne alo kaafirie.»

²² A woyen temui, Annabi Natan naxa mange xonyi li.

²³ Mixi nde naxa a raso mange xa konkoe kui, a a fala, «Annabi Natan bara fa.» Natan naxa a magoro boxi ma mange ya i.

²⁴ Na temui a naxa a masen mange be, «Mange n marigi, i tan nan a falaxi, <Adoniya nan findima mange ra n joxoe ra, a doxo n ma kibanyi kui?»

²⁵ N i maxorinxi ne na ma barima Adoniya jan bara ningee nun yexee borogexi gbege ba serexe ra. A bara mange xa die birin, sori mangee, nun Abiyatari serexedube xili. E birin na e degefe yire keren, e a falama, <Kisi na mange Adoniya be!»

²⁶ Kono, a mu n tan xilixi, n tan naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A mu Sadoki serexedube xilixi, a mu Yehoyada xa di Benaya xilixi, a mu i xa di Sulemani xilixi, naxan fan findixi i xa konyi ra.

²⁷ Na fe kelixi i tan na ma, mange n marigi? Munfe ra i mu a fala n tan i xa konyi fanyi be, mixi naxan fama doxo de i xa kibanyi kui?»

²⁸ Mange Dawuda naxa a fala, «Wo Batiseba xili n be.» A to so mange yire,

²⁹ mange naxa a kali a be, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natangaxi n ma toore birin kui,

³⁰ alo n nan n kali Alatala ra ki naxe a falafe ra, <I xa di Sulemani nan findima mange ra n joxoe ra, a tan nan doxoma n ma kibanyi kui,> to yati n fama ne na laayidi rakamalide.»

³¹ Batiseba naxa a magoro, a suyidi mange ya i, a fa a fala «Mange n marigi Dawuda xa kisi abadan!»

³² Mange Dawuda naxa a fala a xa mixie be e xa Sadoki serexedube, Annabi Natan, nun Yehoyada xa di Benaya xili. Nee to fa mange yire,

³³ a naxa a masen e be, a naxe, «Wo xa n ma mixie tongo, wo xa n ma di Sulemani doxo n ma sofale fari, wo goro a ra Gixon.

³⁴ Menni, serexedube Sadoki nun Annabi Natan xa ture surusuru a xunyi ma, a tife ra Isirayila mange ra. Wo na ge na rabade, wo xa feri fe, wo fa a fala wo xui itexi ra, <Kisi na mange Sulemani be!»

³⁵ Na temui wo birin xa gbilen, wo xa a doxo n ma kibanyi kui. A tan nan findima mange ra n joxoe ra. N bara a ti Isirayila nun Yudaya mange ra.»

³⁶ Yehoyada xa di Benaya naxa mange yaabi, «N ma mange, a xa raba na ki! A xa findi i Marigi Alatala sagoe ra!

³⁷ Alatala nu na n ma mange be ki naxe, a xa lu Sulemani fan be na ki. Sulemani xa mangeya xa gbo dangi n marigi mange Dawuda gbe ra.»

³⁸ Sadoki serexedube, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Keretikae, nun Peletakae naxa Sulemani rate mange Dawuda xa sofale fari, e siga a ra Gixon.

³⁹ Sadoki serexedube naxa so horomolingira kui, a feri tongo ture seniyenxi nu na naxan kui. A naxa na ture surusuru Sulemani xunyi ma. Na temui e naxa sara fe, pama birin naxa a fala e xui itexi ra, «Kisi na mange Sulemani be!»

⁴⁰ Nama birin naxa bira a foxo ra jexexinyi kui. E nu xule fe, e nu e xui ite han boxi naxa seren na xui ma.

⁴¹ Adoniya nun a xa pama to ge e degede, e naxa na xui me. Yowaba to na sara xui me, a naxa a fala, «Sonxoe mundun na taa kui na ki?»

⁴² Na temui yati, Abiyatari serexedube xa di Yonatan naxa so. Adoniya naxa a xili, a naxe, «Mixi hagige nan i ra, naxan faxi xibaaru fanyi ra.»

⁴³ Kɔnɔ Yonatan naxa Adoniya yaabi, «Won marigi mange Dawuda bara Sulemani ti mange ra.

⁴⁴ Mange bara Sadoki serexedube, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Peletakae, nun Keretikae xee Sulemani matide mange xa sofale fari.

⁴⁵ Sadoki serexedube nun Annabi Natan bara ture seniyenxi surusuru a xunyi ma Gixon, a xa findi mange ra. E birin bara keli menni seewe kui. Na jalexinyi bara din taa birin na. Wo na xui nan mefe yi ki.

⁴⁶ Sulemani jan bara a magoro mange kibanyi kui.

⁴⁷ Mange xa mixie birin bara fa won marigi mange Dawuda yire, e xa duba a be a falafe ra, «I Marigi Ala xa Sulemani xili ite dangi i tan na, a xa mang'eya xa gbo dangi i gbe ra!» Mange naxa suyidi a xa sade ma.

⁴⁸ A naxa yi masenyi ti, a naxe, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan mixi nde dɔxoxi n ma kibanyi kui n ya xori.»

⁴⁹ Adoniya xa mixie a naxee xili, nee birin naxa so serenfe gaaxui ra. E naxa keli, kankan naxa siga a xonyi.

⁵⁰ Adoniya fan naxa gaaxu, a siga hɔrɔmolingira, a serexebade ferie suxu.

⁵¹ Mixi nde naxa a fala Sulemani be a Adoniya to gaaxuxi Sulemani ya ra, a soxi hɔrɔmolingira nan kui, a serexebade ferie suxu, a a fala, «Fo mange Sulemani xa a kali n be to, a mu n tan a xa konyi faxama santidegema ra.»

⁵² Sulemani naxa yi yaabi fi, a naxe, «Xa a sa findi mixi fanyi nan na, sese mu a toma. Kɔnɔ xa a sa findi mixi kobi nan na, a faxama ne!»

⁵³ Na kui mange Sulemani naxa mixie xee, e xa a ragoro serexebade fari. Adoniya naxa siga mange yire, a suyidi a be. Sulemani naxa a fala a be, «Siga i xonyi.»

2

Dawuda xa jungui nun a laaxira temui

¹ Dawuda to a kolon a nu fa na saya kira nan xɔn, a naxa yi masenyi ti a xa di Sulemani be, a naxe,

² «N na saya kira nan xɔn ma yi ki alo ibunadama birin. I xa i senbe so, i xa ti gben.

³ I xa i jɔxɔ sa i Marigi Alatala xa yaamarie xɔn ma, i xa bira a xa kira fɔxɔ ra. I xa a xa seriye rabatu, i xa a xa yaamarie ratinme. I xa bira a xa lonni fɔxɔ ra, i xa a xui suxu alo a sebeɣi ki naxe Tawureta Munsa kui, alako fe birin xa soɔneya i be i siga dede.

⁴ Na nan a toma, Alatala a xa masenyi rakamalima, a naxan masen n be a to a fala, «Xa i xa die fe birin nabama alako e xa e jere n ma kira xɔn e boɣe birin na, e nii birin na, Isirayila mang'eya luma e yi ra abadan.»

⁵ «I a kolon Seruya xa di Yowaba naxan naba n na, i a kolon a naxan naba Isirayila soɔrie xa mang'ee, Abeneri, nun Amasa ra. A naxa e faxa boɣesa waxati, a e wuli maso a xa beleti nun a xa sankirie ma.

⁶ Na kui i xa fere fen alako a naxa siga aligiyama boɣesa kui.

⁷ I xa i jɔxɔ sa Barasilayi Galadika xa die xɔn ma, alako e xa e dege i xa teebili ra, barima e na moɔli nan naba n be n nu na n gife i taara Abisalomi ma temui naxe.

⁸ Fo i xa Gera xa di Simeyi Baxurimi xa fe fan mato, naxan fatanxi Bunyamin bonsoe ra. A n danka ne a jaaxi ra, n nu sigafe Maxanayimi

lɔxɔɛ naxɛ. N to gbilen, a naxa n nalan Yuruden xure biri. Menni n naxa n kali Alatala ra a n mu a faxama santidegema ra.

⁹ Yakɔsi i naxa diɲɛ a ma de. Xaxilima nan i ra, i a kolon a lanma i xa a rasiga aligiyama ki naxɛ.»

¹⁰ Na temui Dawuda naxa laaxira, a naxa beɛ a benbae fe ma a xa taa kui.

¹¹ A ɲɛ tongo naani mangeya nan naba Isirayila xun ma. A naxa ɲɛ solofere raba Xebiron, a ɲɛ tongo saxan nun saxan naba Darisalamu.

¹² A xa di Sulemani naxa magoro a xa kibanyi kui, a xa mangeya naxa mabanban.

¹³ Xagiti xa di Adoniya naxa siga Sulemani nga Batiseba yire. Batiseba naxa a maxɔrin, «I faxi boɲɛsa kui?» A naxa a yaabi, «Iyo, n faxi boɲɛsa kui.»

¹⁴ Adoniya naxa a fala a be, «N wama wɔyɛn keren nan falafe i be.» Batiseba naxa a yaabi, «Na fala n be.»

¹⁵ Adoniya naxa yi masenyi ti a be, «I a kolon a nu lanma n tan nan xa findi mange ra. Isirayila birin ya nu rafindixi n tan nan ma n xa findi mange ra. Kɔnɔ Alatala naxa a ɲiya mangeya xa so n xunya yi ra.

¹⁶ Yakɔsi, n wama fe keren gbansan nan xɔn ma i yi, i naxa tondi n be.» Batiseba naxɛ, «Na fala n be.»

¹⁷ Adoniya naxa a fala, «Yandi, i xa a fala mange Sulemani be a xa Abisaga Sunamika fi n ma gine ra. A mu tondima i be.»

¹⁸ Batiseba naxa a yaabi, «Awa, n wɔyɛnma mange be i xa fe ra.»

¹⁹ Batiseba naxa siga mange Sulemani yire, a xa sa Adoniya xa fe fala a be. Mange to a nga to, a naxa keli a xa kibanyi, a siga a ralande. A naxa a igoro a nga be, a kibanyi gbete maxili. Sulemani nga naxa a magoro a yirefanyi ma.

²⁰ Na temui a nga naxa a fala a be, «N wama fe nde nan xɔn. I naxa tondi n be.» Mange naxa a yaabi, «Nga, i xa na fala n be, n mu tondima i be.»

²¹ A nga naxa a fala a be, «I xa Abisaga Sunamika fi gine ra i taara Adoniya ma.»

²² Mange Sulemani naxa a nga yaabi, «Munfe ra i Abisaga maxɔrinma Adoniya be? Na luxi alo i wama n ma mangeya nan sofe a yi ra, a to findixi n taara ra. I xa a so Abiyatari sɛrɛxɛdube nun Seruya xa di Yowaba fan yi ra.»

²³ Na kui mange Sulemani naxa a kali Alatala ra, a naxɛ, «Ala xa n xun nakana xa Adoniya mu faxama a xa wɔyɛnyi xa fe ra!

²⁴ Yakɔsi, n bara n kali Alatala xili ra, naxan n dɔxɔxi n baba Dawuda xa mange kibanyi kui, to yati Adoniya faxama nɛ. N bara n kali Alatala ra naxan n ma fe birin soɔneyama, naxan bɔnsɔɛ fima n ma.»

²⁵ Mange Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, a xa sa Adoniya faxa. A raba na ki nɛ.

²⁶ Na dangi xanbi, mange naxa a fala Abiyatari sɛrɛxɛdube be, «Siga i xɔnyi Anatɔti boxi ma. A lan i xa faxa, kɔnɔ n bara diɲɛ barima i Ala xa saate kankira xanin nɛ n Baba Dawuda ya i, i man tɔɔɔ nɛ n baba xa tɔɔɔɛ.»

²⁷ Sulemani Abiyatari keri na ki nɛ. Na kui Alatala xa masenyi naxa kamali, Ala naxan masen Eli bɔnsɔɛ xa fe ra Silo.

28 Yowaba nu bara Adoniya mali mang'e matandide, kono a mu nu na Abisalomi tan xa mang'e matandife kui. Na kui, a to fe me Sulemani naxan naba, a naxa a gi, a siga hromolingira kui, a sa serexebade ferie suxu.

29 Mixie to a fala mang'e Sulemani be, a Yowaba bara a gi a siga hromolingira kui serexebade yire, mang'e Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, «Sa a faxes!»

30 Benaya naxa siga Alatala xa hromolingira, a a fala a be, «Mang'e naxe i xa mini.» A naxa a yaabi, «N tondi! N xa faxes be!» Benaya naxa sa Yowaba xa woyenyi denteg'e mang'e be.

31 Mang'e naxa a fala Benaya be, «I xa a raba alo a a falaxi ki naxe. I na a faxes, a ragata. Na kui i fama n tan nun n ma denbaya ratangade Yowaba xa wuli raminixi fufafui ma.

32 Alatala fama na yunubi sare ragbilende a tan nan ma, barima a mixi firin faxes ne naxee nu tinxin a tan be, naxee xa fe binye nu dangi a tan gbe ra. N baba Dawuda mu nu a kolon a Neri xa di Abeneri nun Yeteri xa di Amasa, Isirayila soorie xa mang'ee faxes Yowaba xa santidegema nan saabui ra.

33 E wuli sare doxoma Yowaba nun a bonsoe nan xun ma abadan, kono Alatala xa hinne nan luma Dawuda, a bonsoe, a xa denbaya nun a xa mang'eya ma.»

34 Yehoyada xa Benaya naxa siga, a sa Yowaba faxes, a a ragata a xonyi gbengerenyi ma.

35 Mang'e naxa Yehoyada xa di Benaya findi soorie xa mang'e ra. A naxa Sadoki serexedube ti Abiyatari noxe ra.

36 Mang'e naxa xera ti Simeyi ma, a a fala a be, «Banxi nde ti Darisalamu, i luma dennaxe. I naxa mini taa kui de.

37 I na Sediron xure igiri loxe naxe minife ra taa kui, i faxama na loxe yati ne.»

38 Simeyi naxa mang'e yaabi, a naxe, «Awa yire, i tan n marigi naxan falaxi, n na nan nabama.» Simeyi naxa bu Darisalamu ki fanyi,

39 kono pe saxan to dangi, a xa konyi firin naxa e gi e siga Maaka xa di Akisi xonyi, Gati mang'e. Mixi ndee to a fala a be, «I xa konyi firin na Gati,»

40 a naxa te a xa sofale fari, a siga a xa konyie foxo ra Gati, Akisi xonyi. A to e masoto, a naxa e ragbilende.

41 Mixi nde naxa sa na fala mang'e be, a Simeyi mini ne Darisalamu, a siga Gati, a man gbilen.

42 Mang'e naxa Simeyi xili, a a fala a be, «N mu n kali Alatala ra xe i ya xori, fa a fala, «Xa i mini Darisalamu taa kui, n i faxama ne na loxe yati?» I mu a fala xe n be a i n xui suxuma ne a fanyi ra?

43 Munfe ra i mu tin na laayidi rakamalide i naxan tongo Alatala be? Munfe ra i mu n ma yaamari suxu?»

44 Mang'e naxa a fala Simeyi be, «I a kolon i fe naaxi naxan birin naba n baba ra, mang'e Dawuda, Alatala fama na sare ragbilende i ma,

45 kono a bara barake sa mang'e Sulemani ma. Dawuda xa mang'eya mabanbanxi a fanyi ra Alatala ya i.»

46 Na temui mang'e naxa Yehoyada xa di Benaya yamari a xa Simeyi faxes. A naxa na raba. Sulemani xa mang'eya mabanban na ki ne.

3

Sulemani xa xaxilimaya
(Yudaya Mangee II 1:2-13)

¹ Sulemani naxa lanyi xiri a tan nun Misira mange firawuna tagi futi ra, a na xa di gine dɔxɔ. A naxa na gine yigiya «Dawuda xa Taa» kui, barima a mu nu gexi a xa mange banxi, Alatala xa hɔrɔmɔbanxi, nun Darisalamu tete tide.

² Nama nu serexe bama geyae nan fari, barima Alatala xa banxi mu nu tixi sinden.

³ Sulemani nu Alatala xanuma, a man nu birama a baba Dawuda xa yaamarie fɔxɔ ra, kɔnɔ a fan nu serexe nun surayi bama geyae nan fari alo booree.

⁴ Mange naxa siga Gabayon serexe bade, barima na geya tide nu gbo. Sulemani naxa serexe gan daaxi wulu keren ba menni na serexebade fari.

⁵ Alatala naxa mini Sulemani ma xiye kui Gabayon kɔe ra. Ala naxa a fala a be, «I wama fe naxan yo xɔn, a fala n be n xa a fi i ma.»

⁶ Sulemani naxa a yaabi, a naxe, «I bara hinnenteya belebele raba i xa konyi n baba Dawuda be, barima a a pere ne i ya i nondi ra, tinxinyi ra, nun janige fiixe ra. I bara hinne a ra, i di fi a ma, naxan magoroxi a xa kibanyi kui. Na nan a niyaxi n be to.

⁷ Yakosi, n Marigi Alatala, i tan nan n magoroxi mange kibanyi kui n baba Dawuda jɔxɔe ra. N luxi alo dimedi yi mangeya kui.

⁸ N na i xa pama sugandixi tagi, naxan wuya han e konti mu noma kontide.

⁹ Xaxilimaya fi n ma, alako n xa nɔ pama rapereɗe a fanyi ra, n xa nɔ fe fanyi nun fe naaxi tagi rasade. Xa na mu, nde fata yi pama rapereɗe?»

¹⁰ Sulemani xa maxandi naxa rafan Marigi ma.

¹¹ Na kui, Ala naxa a masen Sulemani be, «I to waxi xaxilimaya nan xɔn yi pama raperefe ra, i mu simaya xɔnkuye xa maxorinxi, i mu bannaya xa maxorinxi, i mu i yaxuie faxafe xa maxorinxi,

¹² n bara i xa maxandi suxu. N xaxilimaya fanyi fima ne i ma, naxan maniye mu toxi sinden, a man mu toma temuie ma naxee sa fama.

¹³ N bannaya nun binye fima ne i ma, naxee maniye mu toma mange gbete yi i xa waxati, hali i to mu e maxorinxi.

¹⁴ Xa i bira n ma kira fɔxɔ ra, i n ma seriye nun n ma yaamari ratinme, alo i baba Dawuda a raba ki naxe, n i xa simaya ikuyama ne.»

¹⁵ Na temui Sulemani naxa xunu na xiye ma. A naxa gbilen Darisalamu Alatala xa saate kankira yire. A naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba, a fa na don a tan nun a xa mixie birin na.

¹⁶ Langoe gine firin naxa siga mange yire kiiti fenfe ra a yi.

¹⁷ Na gine nde naxa a fala a be, a naxe, «N marigi i xa i haake to n be. N nun yi gine, muxu birin nan na banxi keren kui. N naxa di bari a ya xori.

¹⁸ Xi saxan to dangi, a fan naxa di bari. Muxu doro nan tun nu a ra, mixi gbete yo mu nu na banxi kui fo muxu firin peti.

¹⁹ Kɔe nde kui, yi gine naxa a sa a xa di fari, a xa di naxa faxa.

²⁰ A to na to, a naxa n ma di tongo n seeti ma, a fa a xa di faxaxi sa n tan fe ma. N nu xife, n mu nu na sese kolon.

²¹ Geesege n to keli n xa xipe fi n ma di ma, n naxa a to na di bara faxa. Kɔnɔ n to a igbe fa a fanyi ra, n naxa a to n ma di mu a ra, n naxan barixi.»

²² Boore giñe naxa woyenyi tongo, a a fala, «A mu na na ki xε. N ma di nan baloxi, i tan nan xa di faxaxi.» Giñe singe naxa boore matandi a falafe ra, «I wule! N ma di xa mu faxaxi, n gbe nan baloxi.» E nu woyenma na ki ne mange ya xori.

²³ Na kui mange naxa yi masenyi ti e be, «Nde naxe, «N ma di nan baloxi, i gbe nan faxaxi.» Boore naxe, «I wule. N gbe nan baloxi, i gbe nan faxaxi.»»

²⁴ Na woyenyi dangi xanbi, mange naxa mixie yamari, «Wo fa santidegema ra n be ba.» E to fa na santidegema ra a xon ma,

²⁵ a naxa a fala e be, «Wo yi diyore baloxi ibolon a tagi, wo seeti nde so yi giñe yi ra, wo boore seeti so na boore giñe yi ra.»

²⁶ Na temui giñe naxan xa di baloxi, na boje naxa a xaba a xa di xa fe xanuntaya xafe ra, han a a fala mange be, «Yandi, n bara i maxandi n marigi, wo di baloxi so a yi ra, wo naxa yi di faxesa.» Kono boore giñe tan naxa a fala, «Yi di naxa lu n yi ra, a naxa lu i fan yi ra. Wo a ibolon!»

²⁷ Mange to na me, a naxa a masen, «Wo naxa diyore faxesa. Wo xa yi di baloxi so na giñe singe yi ra, a nga nan na ki.»

²⁸ Isirayila pama to mange xa kiiti me, e naxa gaaxu a ya ra, barima e nu bara a kolon Ala xaxili nan na a boje ma mangeya raperefe ra tinxinyi kui.

4

Sulemani xa kuntigi xungbee

¹ Mange Sulemani nu Isirayila boxi birin yamarima.

² A xa kuntigi xungbee nan yi ki:

Sadoki xa di Asaraya, naxan findi serexedube ra.

³ Sifa xa di Elixorefa nun Ahiya, naxee findi sebelitie ra.

Axiludu xa di Yehosafati, naxan findi keedi ragate ra.

⁴ Yehoyada xa di Benaya, naxan findi soorie xa mange ra.

Sadoki nun Abiyatari, naxee findi serexedubee ra.

⁵ Natan xa di Asariyahu, naxan findi gominae xa mange ra.

Natan xa di Sabadi, naxan findi mange xa serexedube ra.

⁶ Ahisari, naxan findi mange xa hanxi walikee xunyi ra.

Abeda xa di Adonirami, naxan findi konyie xunyi ra.

⁷ Mange Sulemani nu bara gomina fu nun firin ti Isirayila boxi xun ma. Kike yo kike je kui, gomina keren nu fama baloe ra mange nun a xa denbaya be.

⁸ E xilie nan ya:

Xuru xa di, naxan nu gomina ra Efirami bonsoe xa geya boxi xun ma.

⁹ Dekeri xa di, naxan nu gomina ra Makasa, Saalabimi, Beti Semesi, Elon, nun Beti Hanan taee xun ma.

¹⁰ Xeseda xa di, naxan nu gomina ra Arubotu, Soko, nun Xeferi boxi xun ma.

¹¹ Abinadabo xa di, naxan nu gomina ra Doro boxi xun ma, naxan mange Sulemani xa di giñe Tafati doro.

¹² Axiludu xa di Bana, naxan nu gomina ra Taanaki, Megido, nun Beti Saan xun ma,

dennaxe na Saratan seeti ma.

A tan nan nu gomina ra Yisireeli fan xun ma, kelifa Beti Saan han Abeli Mexola, han Yokineyami xanbi ra.

¹³ Geberi xa di, naxan nu gomina ra Ramoti, Galadi boxi ma.

A tan nan nu gomina ra Manasi xa di Yayiri xa taae xun ma, Galadi boxi ma.

A tan nan nu gomina ra na boxi xun ma, kelifa Aragobo han Basan, taa xungbe makantaxi tongo senni nu na dennaxe.

¹⁴ Ido xa di Axinadabo nan nu gomina ra Maxanayimi xun ma.

¹⁵ Aximaasi nan nu gomina ra Nafatali boxi xun ma, naxan mange Sulemani xa di gine Basamati doxo.

¹⁶ Xusayi xa di Bana nan nu gomina ra Aseri nun Beyaloti xun ma.

¹⁷ Paruwa xa di Yehosafati nan nu gomina ra Isakari boxi xun ma.

¹⁸ Ela xa di Simeyi nan nu gomina ra Bunyamin boxi xun ma.

¹⁹ Uri xa di Geberi nan nu gomina ra Galadi boxi xun ma, a Amorikae xa mange Sixon xa boxi, nun Basankae xa mange Ogo xa boxi.

Geberi keren nan nu na boxi birin gomina ra.

²⁰ Yudayakae nun Isirayilakae nu wuya alo baa de ra meyenyi. E nu e degema, e nu e minma seewe kui.

5

Sulemani xa mangeya

(Yudaya Mangee II 2:1-16)

¹ Mange Sulemani nu boxi birin yamarima, kelifa Efirati xure ma, han Filisita boxi, han Misira naaninyi ra. Na mixi birin nu duuti fima mange Sulemani ma a xa simaya birin kui.

² Mange Sulemani nun a xa mixie baloe findi yi nan na loxoere keren kui: farin fuji daaxi busali keme tongo saxon, noeraba busali keme firin tongo naani,

³ ninge borogexi fu, ninge demadon daaxi moxooren, xuruse lanma keme, bolee, xelie, burunyi sie, nun xoni borogexie.

⁴ Mange Sulemani nan nu boxi birin yamarima naxee nu na Efirati xure yirefanyi ma, kelifa Tifisa han Gasa. Na boxi mangee nun e xa mixie nu sabatixi bojesa nan kui.

⁵ Yudayakae nun Isirayilakae birin, kelifa Dana han Beriseeba, nu sabatixi bojesa nan kui e xa weni bilie nun e xa xore bilie tagi Sulemani xa mangeya bun ma.

⁶ Soe goore wulu tongo naani nu na Sulemani yi ra, naxee nu a xa soori ragisee bendunma. Soe ragi mixi wulu fu nun firin nan nu na Sulemani yi ra.

⁷ Sulemani xa gomina fu nun firinyie nu fama baloe ra a be nun a xa mixie be. Kike yo kike gomina nde nu fama mange hayi birin na.

⁸ E nu fama mengi nun sexe ra soe birin be gooree kui.

⁹ Ala xaxilimaya, lonni, nun fahaamui gbegbe nan so Sulemani yi ra. E nu gbo alo baa de ra meyenyi.

¹⁰ Sulemani xa xaxilimaya nu dangi fugerakae nun Misirakae xa xaxilimaya birin na.

¹¹ A xa xaxilimaya nu dangi mixi birin na, hali Etani Esiraka, Maxolo xa die Heman, Kalikoli, nun Darada. A xili naxa din boxi birin na naxee nu Isirayila rabilinyi.

¹² A taali wulu saxon nan fala, a nun beeti wulu keren nun suuli.

¹³ A wuri gbegbee xa fe fala, a folofe Liban wuri xungbe ma naxan xili sediri, a sa hisopi sansi xunxuri li naxan bulama banxi xale ma. A subee, xonie, bubusee, nun yexee fan xa fe fala.

¹⁴ Dunipa mang'ee nu luma mixie x'ee ra e xa fa mange Sulemani xa lonni nun xaxilimaya rame.

¹⁵ Tire mange Xirami naxa kuntigie x'ee mange Sulemani x'on, barima a nu bara a me a a tan nan tixi mange ra a baba joxo'e ra. Xirami nu bara Sulemani baba Dawuda xanu kabi a rakuya.

¹⁶ Sulemani naxa Xirami yaabi,

¹⁷ «I nu n baba Dawuda kolon, a mu no banxi tide a Marigi Alatala be gere xa fe ra, naxan nu na a yire birin han Alatala naxa a yaxuie sa a sanyi bun ma.

¹⁸ Yakosi Alatala bara a ragiri n xa lu bo'esa kui. Gere nun fe x'one bara jo'on.

¹⁹ Na kui n bara a panige n xa banxi ti n Marigi Alatala be alo a a yitaxi ki naxe n baba Dawuda be. A naxa a masen a be, «I xa di, n naxan doxo'ma i xa kibanyi kui i joxo'e ra, na nan fama banxi tide n be.»

²⁰ I naxan nabama, i xa yaamari fi Liban sediri wuyaxie xa xaba n be. N ma walik'ee kafuma ne i xa walik'ee ma. N e xa wali sare fima ne alo i wama a x'on ki naxe. Mixi yo mu na naxan fata wuri xabade alo Sidon'kae.»

²¹ Mange Xirami to Sulemani xa wo'yenyi me, a naxa se'ewa ki fanyi ra, a fa a fala, «Alatala tantu. A bara di xaxilima fi Dawuda ma naxan noma yi nama xungbe rapere'de.»

²² Xirami naxa Sulemani yaabi, a naxe, «N bara i xa masenyi me. N i waxonfe birin nabama ne, sediri wurie nun sipire wurie xa fe ra.

²³ N ma walik'ee wurie ragoroma ne kelifa Liban han baa de ra. N e xirima e boore ra, alako n xa e rapere baa fari han i wama dennaxe x'on. Menni n e rafulunma, i fa e xanin. N tan wama naxan x'on na wali sare ra, i xa baloe fi n tan nun n ma mixie ma.»

²⁴ Mange Xirami naxa sediri wuri nun sipire wuri birin so mange Sulemani yi ra, a nu wama naxan x'on.

²⁵ Ne yo je, mange Sulemani nu farin busali wulu tongo solomasaxan nun ture fifa moxo'pen fima ne Xirami ma a xa banxi baloe xa fe ra.

²⁶ Alatala xaxilimaya fi ne Sulemani ma alo a a fala a be ki naxe. Defanyi naxa lu Xirami nun Sulemani tagi, e fa saate xiri e boore be.

²⁷ Mange Sulemani naxa Isirayilaka wulu tongo saxan yamari e xa wali a be.

²⁸ Kike yo kike, a naxa mixi wulu fu rasiga Liban boxi ma, e xa wali kike keren menni, e fa kike firin naba e x'onyi. Adonirami nan nu na na fe xunyi ra.

²⁹ Mixi wulu tongo solofere nan nu kote maxaninma, mixi wulu tongo solomasaxan nan nu geme masolima mange Sulemani be geyae kon na Liban.

³⁰ Sulemani xa gomin'ae nu bara mixi wulu saxan keme saxan sugandi naxee nu wali xun matoma a ra.

³¹ Mange nu bara yaamari fi, a walik'ee xa geme xungbe tofanyie masoli naxee findima Ala xa banxi sanbunyi ra.

³² Sulemani nun Xirami xa banxitie nun Gebalakae naxa geme masoli. Wurie nun geme'e yailan na ki ne Ala xa banxi xa fe ra.

6

Alatala xa ho'romobanxi tife

¹ Ne keme naani je tongo solomasaxan to dangi kelifa Isirayila mini Misira boxi ra temui naxe, mange Sulemani naxa Alatala xa ho'romobanxi

ti folo Siwi kike kui. Na ƶe findixi a xa mangeya ƶe naani nde nan na Isirayila boxi xun ma.

² Sulemani Ala xa banxi ti yi maniye xasabi nan na: A kuye ƶongon ya tongo senni, a gboe ƶongon ya moxoƶen, a ite ƶongon ya tongo saxan.

³ A yatagi buntunyi xa kuye nu lanxi ƶongon ya moxoƶen nan ma, alo banxi xa kuye na ki naxe. A gboe fan findi ƶongon ya moxoƶen nan na.

⁴ A wunderie nu yailanxi banxi xale nan kui, wurie fan nu yailanxi e fari.

⁵ A naxa konkoe fatu hoƶomobanxi xale rabilinyi.

⁶ Konkoe singee xa gboe nu lanxi ƶongon ya suuli nan ma. Nee fari konkoe gbetee naxa doxo naxee xa gboe nu lanxi ƶongon ya senni ma. Nee fan fari konkoe gbetee naxa doxo naxee xa gboe nu lanxi ƶongon ya solofere ma. Hoƶomobanxi xale xa marabinye nu raxurunxi a fuge biri ra, alako konkoe masa wurie mu soma banxi xale kui ki naxe.

⁷ E to nu hoƶomobanxi tima, e nu gemee rawalima naxee ƶan nu bara masoli geya yire e tongoxi dennaxe. Na ki walise yo xui mu nu mema hoƶomobanxi yire, alo derema, bera, xa na mu a ra walise gbetee naxan yailanxi wure ra.

⁸ Naade nde nu na banxi yirefanyi ma naxan minima konkoe yire ma. Tede same daaxi nde nu yailanxi banxi kui ma, naxan nu konkoe kui masotoma koore ra.

⁹ E to ge banxi tide, Sulemani naxa a raxunma sediri wurie ra.

¹⁰ Konkoe naxee nu tixi hoƶomobanxi seetie ma, e ite ƶongon ya suuli. Na birin nu xirixi banxi ma sediri wurie ra.

¹¹ Alatala naxa a masen mange Sulemani be, a naxe,

¹² «N xa a fala i be yi banxi tife xa fe ra, xa i sa i ƶere n ma kira xon ma, xa i sa n ma seriye rabatu, xa i sa n ma yaamarie suxu, n nan n ma laayidi rakamalima ne i be, n naxan fala i baba Dawuda be.

¹³ Na kui n luma ne n ma ƶama tagi, n mu i bepinma abadan.»

¹⁴ Sulemani naxa Ala xa hoƶomobanxi ti, a wali ƶan.

¹⁵ A naxa sediri wuri xe benyie mafatu banxi xalee ma a kui, kelife a xale folo ma han banxi xunyi ra. A naxa sipire wuri xe benyie mafatu banxi gbaata ma.

¹⁶ A naxa sediri wuri xe benyie mafatu konkoe ƶongon ya moxoƶen daaxi ma banxi kui dunxui ra, kelife a gbaata ma han fuge. Na nu findixi Yire Seniyenxi Fisamante nan na.

¹⁷ Banxi palaa donxoƶe naxan nu na na yatagi, nu kuya ƶongon ya tongo naani. Na nu findixi Yire Seniyenxi nan na.

¹⁸ Sediri wuri xe benyie naxee nu fatuxi banxi xalee ma palaa ma, sansi bogie nun sansi fugee fan nu masolixi e ma. Na ki, geme mu nu toma banxi kui ma fefe ma.

¹⁹ Sulemani naxa Yire Seniyenxi Fisamante yailan hoƶomobanxi kui, Alatala xa saate kankira doxoma dennaxe.

²⁰ Na yire kuya ƶongon ya moxoƶen, a igbo ƶongon ya moxoƶen, a ite ƶongon ya moxoƶen. Xeema nu masoxi na konkoe xalee birin ma, a nun serexebade ma naxan yailanxi sediri wuri ra.

²¹ Mange Sulemani naxa xeema maso na Yire Seniyenxi Fisamante xalee ma. A naxa yolonxonxi xunxuri xeema daaxie gbaku naa sode de ra.

²² Ba na ra, a nu bara xeema maso na hoƶomobanxi xalee birin ma, a nun serexebade ma naxan nu na naa.

²³ A naxa malek'ee firin misaali masoli wulai oliwi wuri ra. E ite jɔngɔn ya fu.

²⁴ Malek'ee singe gabutenyi keren xa kuye jɔngɔn ya suuli, a gabutenyi firin nde fan xa kuye jɔngɔn ya suuli, naxan lanma nongɔn fu ma kelife a koola ma han a yirefanyi ma.

²⁵ Boore malek'ee fan gbee lanxi jɔngɔn ya fu nan ma. E firinyi nu yailanxi keja keren nan na.

²⁶ E firinyi ite jɔngɔn ya fu.

²⁷ Sulemani naxa na malek'ee ti Yire Seniyeŋxi Fisamante tagi, alako malek'ee gabutenyi xa banxi xalee li, e fan xa e boore li banxi tagi.

²⁸ Sulemani naxa x'eema maso na malek'ee firinyie birin ma.

²⁹ A naxa yaamari fi, a e xa malek'ee, tugi bilie, nun wuri fuge tofanyi misaalie masoli banxi xalee ma, naxee nu na Yire Seniyeŋxi Fisamante nun Yire Seniyeŋxi kui.

³⁰ A naxa x'eema maso banxi gbaata ma na yire firinyie kui.

³¹ A naxa hoɔmɔbanxi xa naadee yailan wulai oliwi wuri ra. A e gbaku oliwi wuri xebeŋyi ra naxee xa marabinye mu nu banxi xalee gbe lima, fo doxo naani.

³² Na naadee firinyie nu yailanxi wulai oliwi wuri nan na. Malek'ee, tugi bili, nun wuri fuge tofanyi misaalie nu masolixi na naadee ma. X'eema nu masoxi na naadee nun na misaalie ma

³³ A naxa na mooli raba naadee ma naxee nu na Yire Seniyeŋxi ma. E yailanxi oliwi wuri ra, e gbakuxi wuri xebeŋyi ra naxee mu nu banxi xalee xa marabinye lima fo doxo saxon.

³⁴ Naadee firinyi gbete nu yailanxi sipire wuri ra.

³⁵ A naxa yaamari fi e xa malek'ee, tugie, nun sansi fuge tofanyi misaalie masoli e ma. Na dangi xanbi a naxa x'eema maso naadee nun na misaalie ma.

³⁶ A naxa buntunyi yailan geɔme masolixie ra, naxee nu doxoɔi safe saxon na, a nun sediri wuri safe keren na.

³⁷ Alatala xa banxi doxo folo Siwi kike nan na, Sulemani xa mang'eya je naani nde.

³⁸ A naxa jɔn Bulu kike ra, kike solomasaxon nde, Sulemani xa mang'eya je fu nun keren nde. Na banxi birin ti je solofere nan bun ma, a fa lu alo Ala nu wama a xon ma ki naxe.

7

Mang'ee banxi tife

¹ Sulemani bu ne je fu nun saxon a yete xa banxie tife ra.

² A banxi naxan singe ti a a xili sa ne «Liban fotonyi banxi.» A nu kuya jɔngɔn ya keme, a igbo jɔngɔn ya tongo suuli, a ite jɔngɔn ya tongo saxon. A xunyi wurie nu doxoɔi kinki safe naani naxee xun, nee nu yailanxi sediri wuri nan na.

³ Na kinkie fari nu makotoxi sediri xebeŋyi tongo naani nun suuli nan na a safe ki ma, fu nun suuli safe keren.

⁴ Banxi seetie ma, wunderi safe saxon nu na e ma, e ya rafindixi e boore ma.

⁵ Naadee saxon fan nu na wunderie ya tagi.

⁶ Buntunyi nu na naxan xa kuye jɔngɔn ya tongo suuli lima, a igboe jɔngɔn ya tongo saxon.

⁷ Banxi pala naxan fan nu yailanxi sediri wuri ra keli a gbata ma han fuge, nan nu findixi a xa kiiti sade ra.

⁸ A banxi gbete ti ne na xanbi ra a nu luma dennaxe. A a yailan alo boore. Na xanbi ra, a naxa banxi gbete ti Firawuna xa di gine be a naxan doxo.

⁹ Nee birin ti geme masolixie nan na naxee xabaxi sera ra a kui nun a fari, kelife a bunyi ma han fuge.

¹⁰ Banxi sanbunyi doxo geme tofanyi xungbee nan na, naxee xabaxi jongoon ya fu xa na mu a ra jongoon ya solomasaxan ma.

¹¹ A fuge ra, sediri wuri nun geme tofanyie nu na naxee xabaxi a fanyi ra.

¹² Na tete xungbe nu yailanxi geme xabaxi safe saxan na, sediri wuri fan nu saxi na fari, alo Alatala xa banxi nun a gbutunyi.

¹³ Mange Sulemani naxa mixi nde fen Tire, naxan xili Xirami.

¹⁴ Kaape gine nde xa di nan nu a ra fatanfe Nafatali bonsoe ra. Tireka nan nu a Baba ra, naxan nu wure gbeeli rawalima. A lonnixi, a xaxili fan, a fata wure gbeeli rawalide a mooli birin na. A siga ne mange Sulemani yire, a na wali mooli raba.

¹⁵ A kinki firin xabu wure gbeeli ra, naxee ite jongoon ya fu nun solomasaxan, naxee xa radigilinyi lanxi jongoon ya fu nun firin ma.

¹⁶ A xunyi firin xabu na kinki firinyie be, naxee ite jongoon ya suuli.

¹⁷ A se raxunmase fu nun naani xabu na xunyi firinyie be, xunyi keren solofere.

¹⁸ A mangoe bogi maniyee yailan safe firin na na se raxunmase radoxoxi firinyie ma.

¹⁹ A fuge maniyee masoli na kinki xunyi firinyie ma naxee nu na buntunyi ra. E ite jongoon ya naani.

²⁰ A mangoe bogi maniyee keme firin masoli na kinki xunyi firinyie ma.

²¹ A na kinkie ti buntunyi ya tagi. Naxan nu na a yirefanyi ma, a xili naxa sa Yakin, naxan nu na a koola ma, na xili naxa sa Boosu.

²² Na kinkie konde ra, fugee nu masolixi mennie ma.

²³ A naxa ye sase xungbe digilixi yailan yoxui ra. A de igboe jongoon ya fu, a ite jongoon ya suuli, a xa radigilinyi jongoon ya tongo saxan.

²⁴ Na ye sase de rabilinyi bunyi, ninge maniyee nu masolixi a ma e radoxoxi e boore ra a rabilinyi birin ma. Ninge fu na jongoon ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ningee yo, ye sase yo, na birin yailanxi kerenyi nan na.

²⁵ Na ye sase nu doxoxi ninge maniyee gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola biri, saxan ya rafindixi sogegorode biri, saxan ya rafindixi yirefanyi biri, saxan ya rafindixi sogetede biri. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu doxoxi na ningee fari, e ya rafindixi tande ma.

²⁶ Na ye sase xa marabinye nu findixi suxu keren nan na. A de kiri masolixi maniyee sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

²⁷ A naxa e sanbunyi fu yailan. E birin nu kuya jongoon ya naani, e igbo jongoon ya naani, a ite jongoon ya saxan.

²⁸ E na sanbunyiie rafala ki naxe, wure ralenfetenxie nu na wure gbete naani tagi.

²⁹ Yete misaalie, ninge misaalie, nun maleke misaalie nu yailanxi na wure ralenfetenxie ma, a nun pirinti gbete.

³⁰ Wure digilinxii naani nu na sanbunyi keren keren ma be a ti se ra, naxee nu xirixi e boore ra wure gbeeli firin na. Wure nde nu na na tuxui naanie ma ye sase bun ma. Na birin nu yailanxi temui kerenyi nan na.

³¹ Se digilinxii nde nu na ye sase nu doxo xi naxan kui. Na ite jongo n ya keren sanbunyi be, a igbo jongo n ya keren nun a tagi. Se ndee nu masolixi na ma. Na wure ralenfetenxie mu nu digilinxii, e seeti naanie birin xa maniyee nu lan.

³² Na wure digilinxii naani naxee nu na a ye maxanin se tuxui naanie ra, e ite jongo n ya keren nun a tagi, firin nu xirixi e boore ra wure gbeeli ra.

³³ Na wure digilinxie maniyee soori ragise sanyie ra. E birin nu yailanxi wure gbeeli ra temui kerenyi ra.

³⁴ Se nde nu na tuxui naanie birin na naxee nu senbe fima e ma.

³⁵ Se digilinxii nde nu na ye sase doxo de kui. Na ite sanbunyi be jongo n ya keren. Sanbunyiye fuge, a kilondee nun a wure ralenfetenxie birin nu yailanxi wure gbeeli nan na temui kerenyi ra.

³⁶ Maleke misaalie, yete misaalie, nun tugi misaalie nu yailanxi na kebelae ma, nun se gbete.

³⁷ Ye maxanin se fu nu yailanxi ki kerenyi ra na ki ne wure gbeeli ra. E birin nu lan.

³⁸ Xirami ye sase fu yailan ne wure gbeeli ra, naxee nu doxo xi na ye maxanin se fu fari. Ye litiri wulu keren keme senni jondo n nu sama kankan kui. Ye sase nu igbo jongo n ya naani.

³⁹ A naxa ye maxanin see doxo Alatala xa horomobanxi seetie ma, suuli koola biri, suuli yirefanyi biri. Na ye sase belebele naxan nu xili «Baa,» a naxa na doxo banxi yirefanyi ma, a makore a sogetede biri ra.

⁴⁰ Xurami naxa ye sasee, te xube ko see nun tundee yailan.

Na kui, Xurami naxa ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa horomobanxi xa fe ra. Na walie nan ya:

⁴¹ kinki firinyie, e xunyi tofanxie, se raxunmase naxee e fari,

⁴² koobe bogi maniyee keme naani gbakuxi e ra, koobe bogi maniyee safe firin se raxunmase keren ma kinkie xunyi ra,

⁴³ sunbui maxanin se fu,

⁴⁴ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ninge fu nun firin misaali naxee na ye sase xungbe bun ma,

⁴⁵ tundee, pelie, paanie. Xurami se naxee birin yailan mange Sulemani be Alatala xa banxi xa fe ra, a e yailan wure gbeeli raxunuxi nan na.

⁴⁶ Mange nu na yoxui raxunu Yuruden mere yire ne, Sukoti nun Saratan tagi.

⁴⁷ Mange Sulemani na birin yailan wure gbeeli nan na, naxan xa gboe xasabi mu nu noma kolonde.

⁴⁸ Sulemani se gbege yailan ne Ala xa banxi be, alo serexebade xema daaxi, teebili xema daaxi nde taami serexe sama dennaxe,

⁴⁹ lanpui doxo se xema daaxie naxee dexema Yire Seniyenxi kui seriye ki ma, a fuge misaalixie, lanpuie, te xube ko se xema daaxie,

⁵⁰ paanie, finxe, pooti tofanyie, piletie, kolopooti xema fanyi daaxie, Ala xa horomobanxi xa naadee gbaku se xema daaxie, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante sode de ra nun horomobanxi sode de ra.

⁵¹ Sulemani Alatala xa horomobanxi xa see yailan xema ra na ki ne. A to ge na ra, a naxa se birin naso Alatala xa horomobanxi xa naafuli ragatade kui, a baba Dawuda naxee fixi Ala ma.

8

*Saate kankira doxoŋe hoŋomobanxi kui
(Yudaya Mangee II 5:2-6:11)*

¹ Na temui, Sulemani naxa Isirayila forie, bonsoŋe xunyie, nun Isirayila denbaya xunyie maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelifa Siyon, Dawuda xa taa.

² Isirayilaka birin naxa e malan mange yire alako e xa kike solofere sali raba.

³ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo,

⁴ e a xanin a nun Ala xa Naralande Kiri banxi, a nun se seniyeŋxi naxee nu na a kui. Lewika serexedubee nan na wali raba.

⁵ Mange Sulemani nun Isirayila pama naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbegebe ba serexe ra, naxan konti mu nu noma kolonde.

⁶ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxoŋe Ala xa hoŋomobanxi, Yire Seniyeŋxi Fisamante kui. E a doxo malekee gabutenyie bun ma.

⁷ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma.

⁸ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee joŋe nu toma kafi pala ma yire seniyeŋxi kui, koŋo e mu nu noma tode hoŋomobanxi tande tan ma. Han to saate kankira na menni.

⁹ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire ne, Alatala saate xiri loxoŋe e nun Isirayilakae tagi, e mini temui Misira.

¹⁰ Serexedubee to mini Yire Seniyeŋxi kui, nuxui nde naxa goro Alatala xa banxi ma, a a rafe.

¹¹ Serexedubee mu no lude menni e xa e xa wali raba, barima na nuxui nu na naa, Alatala xa noŋe nu bara lu banxi birin ma.

¹² Na kui, Sulemani naxa a fala,

«Alatala a masen ne,
a a sabatima nuxui foŋore nan kui.

¹³ Na kui n bara lingira ti i be,
i sabatima dennaxe abadan.»

¹⁴ Mange naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin be. E birin nu tixi.

¹⁵ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woŋen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin masen a be, a na birin nakamalixi ne.

¹⁶ A naxe, «Kafi n nan n ma pama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsoŋe tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila pama yarerati ra. Koŋo n bara Darisalamu nan sugandi alako n xili xa lu naa. N man bara Dawuda sugandi alako a xa findi n ma Isirayila pama xunyi ra.»

¹⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boŋe kui, a fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

¹⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boŋe kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi panige fanyi ra.

¹⁹ Koŋo i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»

²⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda ꞑꞑꞑꞑ ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

²¹ N bara Alatala xa saate kankira ꞑꞑꞑꞑ naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

²² Mange Sulemani naxa ti serexebade ya i pama birin ya xori, a naxa a belexe itala koore ma, a fa a fala,

²³ «Isirayila Marigi Alatala, i maniyē mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe nan na i xa konyie mabiri, naxee jere ma i ya tode ra e boje fiixe ra.

²⁴ Na na a ra, to ꞑꞑꞑꞑ i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.

²⁵ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bonsoe fenten e jere ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde na e bonsoe ya ma naxan fama lude Isirayila kibanyi kui abadan.»

²⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan masen i xa konyi Dawuda be.»

²⁷ «Kono Ala tan noma sabatide dunja bende fupi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?

²⁸ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.

²⁹ I xa i pengi sa yi banxi xon ma koe nun yanyi ra, barima i xili matoxoma be. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.

³⁰ I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa pama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelifē koore ma i ꞑꞑꞑꞑi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa dije.»

³¹ «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa kali nde ti serexebade yire yi banxi kui,

³² i xa na fe mato kelifē koore ma, i xa kiiti sa nondi ra alako fe kanē nun tinxintoe birin xa e sare soto.»

³³ «Xa i xa pama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa no e ra na xa fe ra, xa e bara tin gbilenfe ra i yire, e i xili matoxo, e i maxandi yi horomobanxi kui,

³⁴ i xa na fe mato kelifē koore ma, i xa i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

³⁵ «Xa koore sa balan, tunc yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandi be, e i xili matoxo, e gbilen e xa yunubi foxo ra i e rayaagixi naxan ma,

³⁶ i xa na fe mato kelifē koore ma, i xa i xa konyie, i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na jere ki kolon, i fa tunc ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

³⁷ «Xa kaame sa sin yi boxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kanē, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,

³⁸ xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa pama Isirayila a mawa i xon, barima e bara a kolon e xa toore kelixi fe naxan ma, e fa e belexe itala yi banxi mabiri,

³⁹ i xa na fe mato kelifē koore ma i magoroxi dennaxe, i xa dije, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin boje ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.

⁴⁰ Na kui e fama gaaxude i ya ra, e jere i xa kira xon e xa simaya birin kui yi boxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

⁴¹ «Xa xone nde sa fa kelifa jaman'e ma, naxan mu findi i xa jama Isirayila mixi nde ra,

⁴² a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,

⁴³ i xa na fe mato kelifa koore ma i i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunja, alo i xa jama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

⁴⁴ «Xa i xa jama sa mini a yaxuie gere de alo i a masen e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri ra n naxan tixi i xili ra,

⁴⁵ i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxinx i sa e be.»

⁴⁶ «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i bone te e xili ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelmanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,

⁴⁷ xa e bara xaxili soto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, <Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe jaaxi raba, muxu bara kobi,>

⁴⁸ xa e man e yete ragbilen i ma e bone fixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi jaman'e ma konyiya kui yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,

⁴⁹ i xa na fe mato kelifa koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxinx i sa e be,

⁵⁰ i xa dije i xa jama ma naxan yunubi rabaxi i ra. I xa e xa yunubie xafari e naxan nabaxi i ra. I xa hinne e ra e yaxuie ya xori, alako e yaxuie fan xa hinne e ra.

⁵¹ E findixi i xa jama nan na, i ke tongoe, i naxee ramini Misira boxi ra konyiya kui.»

⁵² «Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui,

⁵³ barima i tan nan muxu ba dunja bonsoe tagi muxu xa findi i ke tongoe ra, alo i a masen Isirayila be ki naxe i xa konyi Munsa saabui ra, a to muxu benbae ramini Misira boxi ra.»

⁵⁴ Mange Sulemani to ge na maxandi tide Alatala be, a naxa keli Alatala xa serexebade yire, a xinbi nu sinxi dennaxe a belexee itexi koore ma.

⁵⁵ Na temui a naxa ti Isirayila jama ya xori, a duba e be a xui itexi ra. A naxe,

⁵⁶ «Tantui na Alatala be, naxan bara malabui fi a xa jama Isirayila ma, alo a a masen ki naxe. A masenyi naxee ti a xa konyi Annabi Munsa saabui ra, keren mu na a mu naxan nakamali.

⁵⁷ Won Marigi Alatala xa lu won seeti ma alo a raba won benbae be ki naxe. Ala naxa won nabelo, a naxa won nabepin.

⁵⁸ Ala xa won bone ya mafindi a ma, alako won xa won jere a xa kira xon ma, won xa a xa yaamari birin nabatu, won xa gbilen fee foxo ra a tonyi doxoxi naxee ra, won xa bira a xa seriye foxo ra a naxan so won benbae yi ra.

⁵⁹ Ala xa ratu n ma maxandi ma koe nun yanyi. Won Marigi Alatala xa n tan a xa konyi nun a xa jama Isirayila makanta fe jaaxi ma loxoe birin,

⁶⁰ alako dunja birin xa a kolon a Alatala nan na Ala ra. Ala gbete mu na.

⁶¹ Wo boŋe birin xa lu won Marigi Alatala nan be, alako won xa a xa yaamarie ratinme, won xa won jere a xa seriye ma alo wo darixi a ra ki naxe.»

⁶² Mange nun Isirayila pama birin naxa serexe ba Alatala be.

⁶³ Mange Sulemani naxa ninge wulu moxoŋen nun firin ba xanunteya serexe ra, a nun yexee wulu keme moxoŋen. Na dangi xanbi, Mange nun pama naxa Ala xa banxi rabi.

⁶⁴ Sulemani naxa tete yire raseniyen serexe ra Alatala xa hoŋomobanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie ba naa, a nun xanunteya serexe ture nun sansi xori ra, barima serexebade yoxui daaxi, Sulemani naxan yailan, na nu xurun na serexe birin be.

⁶⁵ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne won Marigi Alatala ya xori xi solofere bun ma. Nama gbege fa ne kelifa Xamata han Misira xure. E to ge na sali ra, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma, a findi xi fu nun naani ra.

⁶⁶ A xi fu nun suuli nde, mange naxa pama beŋin e xa gbilen e xonyi. E naxa duba mange be, e fa gbilen e xonyi seewe kui, Alatala xa hinne xa fe ra a xa konyi Dawuda nun a xa pama Isirayila mabiri.

9

Ala xa masenyi Sulemani be (Yudaya Mang'ee II 7:11-22)

¹ Mange Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a yete xa banxi tide, a a waxoŋfe birin naba na xa fe ra,

² Alatala man naxa mini a ma alo a raba Gabayon ki naxe.

³ Alatala naxa a fala a be, «N bara i xui me, n bara i xa maxandi suxu. N bara tin yi banxi xa findi n gbe ra, i naxan tixi. N xili xa lu a ma abadan, n nan n jengi sama ne a xon ma.

⁴ Xa i sa i jere n ma kira xon ma boŋe tinxinxi ra, alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra,

⁵ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a saataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mang'eya mu bama i bonsoe yi ra.»

⁶ Koŋo xa wo wo kobe ratoma, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be,

⁷ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasanŋe, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui si birin fama ne yeleda Isirayila xa fe ma, e yo wo ma.

⁸ Na temui mixi ne dangima yi banxi ra, naxan bara xili fanyi soto, e de ixarama ne, e a fala, «Munfe ra Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe xun nakanaxi yi ki?»

⁹ E a yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxo ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete ra, e e batu, e tuubi e be. E yi toore sotoxi na nan ma.»

Mange Sulemani xa wali ndee (Yudaya Mang'ee II 8:1-18)

¹⁰ Mange Sulemani nu bara Alatala xa banxi nun a yete xa banxi ti je moxoŋen bun ma.

¹¹ Tire mange Xirami to bara nu sediri nun sipire wurie, nun xema so Sulemani yi ra, a nu wama naxan xasabi xon, a naxa taa moxoŋen fi Xirami ma Galile boxi ma.

¹² Xirami to mini na taae matode, nee mu rafan a ma.

¹³ A naxa a fala Sulemani be, «N ngaxakerenyi, i taa mooli mundun fixi n ma yi ki?» Xirami naxa na taae xili sa «Taa fufafu.» Na xili nan na e xun ma han to.

¹⁴ Kono Xirami naxa xee ma kilo wulu naani rasanba mange Sulemani ma.

¹⁵ Mange Sulemani nu bara tekun wali rakeli banxie nun taae tife ra, alo Alatala xa banxi, mange Sulemani xa banxi, Milo taa, Darisalamu tete, Xasori taa, Megido taa, nun Geseri taa.

¹⁶ Firawuna, Misira mange, dusu ne Geseri taa xun na, a te so na ra, na Kanaankae birin faxa. Na dangi xanbi a na fi a xa di gine ma, naxan doxo mange Sulemani xon ma.

¹⁷ Mange Sulemani yi taa birin ti ne: Geseri taa, Beti Xoron Labe,

¹⁸ Baalati nun Tamari naxee nu na gbengberenyi ma,

¹⁹ nun taa gbete soori ragisee nun soee nu ragatama dennaxe. Sulemani nu bara banxi nun taa gbegbe ti Darisalamu, Liban boxi, nun a xa boxi birin ma, alo a nu wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xitikae, Amorikae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu Isirayila boxi ma, kono e mu findi Isirayilakae ra.

²¹ E babae mu faxa Isirayila xa santidegema saabui ra Isirayilakae so temui. Na kui Sulemani na mixie findi ne konyie ra. Han to e na konyiya kui.

²² Kono Sulemani mu tin Isirayila di yo xa findi konyi ra. Isirayilakae nu findixi a xa soorie, sebelitie, soori xunyie, nun soe ragi xunyie nan na.

²³ Mange Sulemani mixi keme suuli mixi tongo suuli nan ti xunyie ra konyie xun ma naxee nu a xa wali rabama.

²⁴ Sulemani Firawuna xa di gine tongo ne Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbete kui, a naxan ti a be. Na temui fa a naxa Milo taa ti.

²⁵ Mange Sulemani nu serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bama sanya saxan je yo je serexebade fari, a naxan yailan Alatala be. A nu surayi bama serexe ra serexebade nde fari naxan nu na Alatala ya i. A Alatala xa horomobanxi rapon.

²⁶ Mange Sulemani kunkuie yailan ne Esiyon Geberi, Elata fe ma, baa de ra naxan nu na Edon boxi ma.

²⁷ Mange Xirami walike ndee so ne Sulemani yi ra, naxee nu bakima na kunkuie kui Sulemani xa walikae seeti ma. E nu kunkui wali kolon a fanyi ra.

²⁸ Na kunkuie siga ne Ofiri boxi ma xee ma kilo wulu fu nun naani tongode mange Sulemani be.

10

Seeba Mange Gine fafe Mange Sulemani xeebude (Yudaya Mangee II 9:1-12)

¹ Seeba mange gine to Sulemani xili gbe me Alatala xili xa fe ra, a naxa siga maxorinyi xoxoxee tide a ma.

² A naxa siga Darisalamu, a sanbase gbegbe xanin a xun ma joxomee fari alo labunde, xee ma, nun geme tofanyie. A naxa a xa maxorinyi birin ti Sulemani ma.

³ Mange Sulemani naxa a xa maxorinyie birin yaabi, na birin naxa sooneya a be.

⁴ Seeba mange gine to ge Sulemani xa lonni tode, a nun a xa banxie a naxee ti,

⁵ a xa donsee, a xa walik'ee nun e wali ki, e xa dugie, e ludee, na fe birin naxa a de ixara.

⁶ A naxa a fala mange be, «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin findixi n'ondi nan na.

⁷ Beenun n xa be to n yete ra, n mu la e xa masenyi ra. Kono yakosi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. I fe naxan birin tagi rabaxi n be nun i xa naafuli, na dangi i xili ra.

⁸ Nelexinyi na i xa mixie be, nelexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra.

⁹ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i doxo Isirayila mange kibanyi kui. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafa na ma abadan. A i findixi ne e xa mange ra alako i xa e yamari tinxinyi nun n'ondi ra.»

¹⁰ A naxa x'ee ma kilo wulu naani fi mange ma, a nun labunde gbege, nun geme tofanyie. Kabi na temui, Seeba mange gine labunde xasabi naxan fi mange Sulemani ma na jondon mu to Isirayila boxi ma sonon.

¹¹ Xirami nun Sulemani xa walik'ee naxee fa x'ee ma ra kelife Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun geme tofanyie ra.

¹² Mange naxa na wuri rawali Alatala xa horomobanxi sode de ra, a nun mange xa banxi sode de ra. A man naxa na wuri rawali korae yailanfe ra beetibae be. Na wuri mooli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹³ Mange Sulemani naxa Seeba mange gine waxonse birin so a yi ra dangife a naxan nasanbaxi a ma. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa mixie.

Mange Sulemani xa naafuli (Yudaya Mang'ee II 1:14-17, 9:13-28)

¹⁴ Ne yo ne Sulemani nu x'ee ma kilo wulu m'oxonon nun firin, kilo keme senni tongo naani nun naani sotoma,

¹⁵ bafe a naxan soto yuleya duuti ra. A man nu x'ee ma nun gbeti sotoma mang'ee nun gomin'ae ra Arabu boxi ma.

¹⁶ Mange Sulemani naxa soori makantase keme firin yailan x'ee ma ra, kankan yailanxi x'ee ma kilo solofere nan na.

¹⁷ A man naxa soori makantase xunxuri keme saxan yailan x'ee ma ra, kankan yailanxi x'ee ma kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui naxan xili falama Liban Foton Banxi.

¹⁸ Mange naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa x'ee ma fanyi maso a ma.

¹⁹ Santide senni nu na na kibanyi ma. A xanbi radigilinxi, belexe sade firin nu na a seetie ma, yete masolixi firin fan nu na a seetie ma.

²⁰ Yete fu nun firin fan masolixi nu na santidee seetie ma, senni nu na yirefanyi ma, sennie nu na koola ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden.

²¹ Mange Sulemani xa pooti birin nun Liban Foton Banxi xa pileti birin nu yailanxi x'ee ma nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma, a tide mu gbo a be.

²² Kunkuie nu na mange yi ra naxee nu sigama Tarasisi ne saxan yo ne saxan x'ee ma, gbeti, sili jinyi, kule, nun xoni tofanyie tongode. Xirami xa walik'ee nu a malima na wali kui.

²³ Mang'e Sulemani xa bannaya nun a xa lonni naxa gbo ye dangi boxi mange birin na.

²⁴ Boxi mange birin nu wama Sulemani xa lonni ram'e Ala naxan saxi a xaxili ma.

²⁵ Nee birin nu mange sanbama gbeti, xεema, dugie, geresosee, labundee, soe, nun sofalee ra jε yo jε.

²⁶ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragisee wulu keren keme naani, nun soe ragie wulu fu nun firin nan nu na mangataa Darisalamu nun taa makantaxi gbete.

²⁷ Mang'e naxa a niya gbeti xa wuya Darisalamu dangife gεme xori ra. Wuri fanyi fan naxan xili sediri naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela boxi ma.

²⁸ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa boxi nan ma. Mang'e xa yulee nu sigama e tongode.

²⁹ E soori ragisee sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi. E na mooli sara Xiti nun Arami mang'ee fan be.

11

Sulemani gbilenfe Alatala foxo ra

¹ Mang'e Sulemani naxa gine gbegebe doxo naxee mu findixi Isirayilakae ra, ala Firawuna xa di gine, Mowaba ginee, Amoni ginee, Edon ginee, Sidon ginee, nun Xiti ginee.

² Alatala nu bara a fala Isirayilakae be na sie xa fe ra, «Wo naxa siga e xonyi, e fan naxa fa wo xonyi. Xa na mu, e wo bojεe ya rafindima ne e xa alae mabiri.» Kono Sulemani tan bira na mixie nan foxo ra, ginee maxanufe ra.

³ A mange di gine keme solofere nan doxo, a konyi gine keme saxan fan tongo. Na ginee naxa a bojε mafindi.

⁴ A to fori, na ginee nu bara a bojε birin mafindi ala gbete ma, a mu bira a Marigi Alatala foxo ra ala a baba Dawuda.

⁵ Mang'e Sulemani nu Sidonkae xa ala Asiteroti nun Amonikae xa ala Moloko fan batuma.

⁶ Mang'e Sulemani naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a mu a xui rakamali Alatala be ala a baba Dawuda.

⁷ Na kui Sulemani naxa serexebade yailan Mowaba xa ala Kemosi be, a nun Amonikae xa ala Moloko be geya fari, naxan nu na Darisalamu ya ra.

⁸ A nu na mooli rabama a xa ginee birin be, naxee nu fatanxi si gbete ra, naxee nu surayi nun serexee bama e xa alae be.

⁹ Alatala naxa xono mange Sulemani ma, barima a nu bara a kobe so Isirayila Marigi Alatala ra, naxan mini a ma sanya firin.

¹⁰ Alatala nu bara tonyi doxo ala gbete batufe ra, kono Sulemani mu Alatala xa yaamari suxu.

¹¹ Na kui Alatala naxa a fala Sulemani be, «I to bara na mooli raba, i mu bira n ma yaamarie foxo ra n naxee birin masen i be, i n ma saate kana, n i xa mang'eya bama ne i yi ra, n fa a so i xa konyi nde yi ra.

¹² Kono i baba Dawuda xa fe ra, n mu na rabama i xa simaya kui, n mang'eya bama ne i xa di xeme yi ra.

¹³ N mu mang'eya birin bama a yi ra, n bonsoe keren nan luma i xa di be n ma konyi Dawuda xa fe ra, nun Darisalamu xa fe ra n naxan sugandixi.»

¹⁴ Alatala naxa Sulemani gerefa nde ramini, naxan nu xili Hadada. Edon mange xa di nan nu a ra.

¹⁵ Dawuda Edon boxi gere temui naxe, a xa soori mange Yowaba nu bara te naa Isirayila soorie furee ragatade. Na temui a man naxa Edon xeme birin faxa.

¹⁶ Yowaba nun a xa soorie naxa lu naa kike senni, han e ge xeme birin faxade

¹⁷ Hadada nun a baba xa konyi Edonka ndee nu bara e gi, e siga Misira. Na raba Hadada dimedi temui ne.

¹⁸ E to keli Madiyan, e naxa siga Paran. E naxa mixie tongo menni, e fa siga Misira Firawuna yire. Misira mange naxa banxi so a yi ra, a a joxo sa a xa donse fe xon ma, a boxi fan fi a ma.

¹⁹ Hadada naxa rafan Firawuna ma, han a a xa mange gine xunya fi a ma gine ra.

²⁰ Mange gine Tapenesi xunya naxa di xeme bari a be, naxan nu xili Genubati. Tapenesi na de ba Firawuna xonyi ne, a fa lu menni Firawuna xa die ya ma.

²¹ Hadada to a me a Dawuda nun a xa soori mange Yowaba bara faxa, a naxa a fala Firawuna be, a xa dipe a ma a xa gbilen a xonyi.

²² Firawuna naxa a yaabi, «Munfe ra i wama gbilenfe i xonyi? I waxonfe birin na be.» A naxa a yaabi, «I nondi, konso dipe n xa gbilen.»

²³ Ala naxa gerefa gbete ramini mange Sulemani be, naxan findixi Eliyada xa di Reson na, naxan nu bara a gi kelifa Soba mange Hadadeseri xonyi,

²⁴ Dawuda nu na e gerefe temui naxe. Reson xa soorie nan malan a fe ma, e fa lu Damasi, e mangeya soto menni.

²⁵ Reson nun Hadada findi Sulemani yaxuie nan na a xa simaya birin kui. Arami mange Reson nu Isirayila pama xonxi.

²⁶ Nebati xa di Yerobowami nu kelixi Sereda ne Eframi boxi ma. A nga naxa findi kaape gine nde ra, naxan xili Seruya. A nu walima mange Sulemani xa mixie ya ma, konso mange xa fe mu nu rafan a ma.

²⁷ Na rakeli yi fe nan ma: Mange Sulemani nu na Milo tife, a nun a baba xa taa tete yire nde.

²⁸ Yerobowami to findi gbangbalanyi fanyi nan na, Sulemani naxa a findi teku wali xunyi ra Yusufu bonsoe xun ma.

²⁹ Loxoe nde Yerobowami naxa mini Darisalamu, a Annabi Ahiya Siloka li kira xon ma e doro. Donma xungbe neene nu ragoroxi namijonme ma.

³⁰ Annabi Ahiya naxa a xa donma neene iboo xuntun fu nun firin na,

³¹ a fa a fala Yerobowami be, «Xuntun fu tongo, barima Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi n be, <N fama ne mangeya bade Sulemani yi ra, n fa bonsoe fu sa i tan xa yaamari bun ma.

³² N bonsoe keren luma ne Sulemani bun ma n ma konyi Dawuda xa fe ra nun Darisalamu xa fe ra, n taa naxan sugandixi Isirayila bonsoe ya ma.

³³ N na rabama ne barima e bara e kobe so n na, e Sidon xa ala Asiteroti, nun Mowaba xa ala Kemosi, nun Amoni xa ala Moloko batu. E mu e perema n ma kira xon ma, e mu n ma yaamarie ratinmema alo Sulemani baba Dawuda a raba ne ki naxe.

³⁴ N mu mangeya birin bama Sulemani yi ra, a xa lu mangeya kui a xa simaya birin na n ma konyi sugandixi Dawuda xa fe ra, naxan bara n ma yaamarie nun n waxonfe rabatu.

³⁵ Kono n mangeya bama ne Dawuda xa di Sulemani yi ra, n bōnsōe fu fi i ma.

³⁶ N bōnsōe keren nan luma a xa di yi ra, alako n ma konyi Dawuda foxi xa lu Darisalamu abadan, n dennaxe sugandixi n xili xa fe ra.

³⁷ N i tongoma ne, n i findi mange ra Isirayila xun na. I luma i waxōnde ne.

³⁸ Xa i sa i tuli mati n na, xa i sa i pere n ma kira xon, xa i sa wali n be, i n ma yaamarie ratinme, i n ma seriye rabatu, alo n ma konyi Dawuda a raba ki naxe, n luma ne i seeti ma temui birin, n i bōnsōe rasabatima ne, alo n naxan nabaxi n ma konyi mange Dawuda be, n Isirayila fima ne i ma.

³⁹ N mange Dawuda bōnsōe rayaagima ne, kono kude xa mu a ra.»

⁴⁰ Mange Sulemani naxa wa Yerobowami faxafe. Na nan a niya, Yerobowami naxa a gi, a sa a xunyi taxu Sisaki ra Misira mange. A naxa lu menni han mange Sulemani naxa faxa.

⁴¹ Sulemani xa taruxui dōnxōe, a fole nun a rapōnyi, a sebexi Sulemani xa taruxui kui.

⁴² Sulemani xa mangeya naxa bu je tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma.

⁴³ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae seeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa lu a pōxōe ra.

12

Robowami nun Yerobowami (Yudaya Mangee II 10:1-15)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa, e xa a ti mange ra.

² Nebati xa di Yerobowami naxa na fe me Misira, a to a gi Sulemani ma a siga dennaxe.

³ Mixi ndee naxa a xili a xa fa Isirayila bōxi ma. Yerobowami nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a be,

⁴ «I baba muxu suxu ne alo konyie. Yakosi tan, i xa nde ba muxu xa kote ra i baba naxan saxi muxu fari. Na kui muxu fama i xa yaamari rabatude.»

⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Nama naxa siga.

⁶ Mange Robowami naxa marasi fen forie ra, naxee nu na a baba Sulemani fe ma a xa simaya kui, a fa e maxōrin, «Wo marasi mundun fima n ma n nan n ma pama yaabima naxan na?»

⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama pama be, xa i tin e waxōnfe ra, xa i wōyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kono Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanma booree maxōrin a lanma a xa naxan naba.

⁹ A naxa e maxōrin, «Wo marasi mundun fima n ma n na n ma pama yaabima naxan na, pama naxan n mayandima n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan saxi e fari.»

¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi pama yaabi yi ki, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan saxi e fari. I xa a fala e be, <N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be.

¹¹ Yakosi, n baba xa kote xōxōxo a naxan dōxo wo ma, n tan na xun masama ne. N baba wo bōnbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bōnbode talie nan na.»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun pama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.»

¹³ Mange Robowami naxa e yaabi a xoxoxe ra, a mu forie xa marasi tongo.

¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N na n baba xa kote xoxoxe xun ma sama ne a naxan dexo wo ma. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, konon tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹⁵ Na kui, mange mu tin a tuli matide pama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mange mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi, «Munse na won nun Dawuda bomsae tagi?

Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi.

Isirayila xa gbilen e xonyi.

Yakosi Dawuda, i xa meeni i xa banxi ma i yete ra.»

Na kui, Isirayila birin naxa gbilen e xonyi.

¹⁷ Isirayilakae naxee nu sabatixi Yudaya taae kui, nee naxa lu Robowami xa yaamari bun ma.

¹⁸ Na dangi xanbi, mange Robowami naxa Adorami xee, naxan jengi nu saxi teku wali xon ma, konon Isirayilakae naxa a magono han a faxes. Mange Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa soori ragise kui.

¹⁹ Isirayila Dawuda xabile matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

²⁰ Isirayilaka birin to a me a Yerobowami bara fa, e naxa e malan, e a xili, e a findi mange ra Isirayila birin xun ma. Yudaya nan keren sa Dawuda bomsae de ra.

²¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bomsae soorie malan, geresoe fanyi wulu keme tongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mangeya bun ma.

²² Konon Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be,

²³ «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mange, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin boxi ma,

²⁴ Alatala xa masenyi nan yi ki: «Wo naxa te de sigafe ra won ngaxakerenyie gerede. Wo birin xa gbilen wo xonyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa masenyi rabatu, e naxa gbilen, e mu siga Yerobowami gerede sonon.

²⁵ Yerobowami naxa Sikemi taa ti Eframi geyae yire, a sabati naa. Na dangi xanbi, a man naxa siga, a Peniyeli ti.

²⁶ Yerobowami naxa a fala a boje ma, «Temunde yi pama fama gbilende, e lu Dawuda bomsae xa yaamari bun ma,

²⁷ xa e luma te ra serexee bade Alatala xa banxi kui Darisalamu. Yi pama boje ya fama ne rafindide e marigi Robowami Yudaya mange ma, e n tan faxes, e fa gbilen Yudaya mange Robowami ma.»

²⁸ A to ge marasi fende, mange naxa ninge misaali firin yailan xema ra, a fa a fala pama be, «Wo xa sige Darisalamu mu lanma sonon. Isirayila, wo xa alae nan yi ki naxee wo ramini Misira boxi ma.»

²⁹ A naxa keren ti Beteli, a keren ti Dana.

³⁰ Na nan findixi yunubi ra e be. Nama nu luma siga ra na kuyee batude Beteli, xa na mu a ra Dana.

³¹ Yerobowami naxa salidee ti yire itexi, a fa mixie ti serexedube ra naxee mu findi Lewi die ra.

³² Yerobowami naxa sali nde raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ra, alo sali naxan mooli nu rabama Yudaya. A yete yati naxa serexee ba na kuye ninge daaxie be, a naxee yailan Beteli. A naxa serexedubee doxo Beteli na salide yiree, a naxee ti geyae kon.

³³ A naxa serexe ba na salide kui, a naxan yailan Beteli. A na raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ne. A nu bara na kike sugandi a yete kan waxonki ra. A naxa sali xungbe raba Isirayilakae be, a surayi gan serexe ra Beteli serexebade fari.

13

Namijonme xa masenyi Yerobowami be

¹ Alatala xa xera nde naxa fa Beteli kelife Yudaya boxi ma. Yerobowami nu tixi serexebade fari, a na surayi ganfe serexe ra.

² Alatala xa xera naxa a xui ite serexebade a xoxoxo ra a Alatala xa masenyi fala a xui itexi ra. A naxe, «Serexebade, serexebade! Alatala xa masenyi nan ya: <Di xeme nde barima ne mange Dawuda bonsoe ya ma, a xili Yosiya. A i xa serexedubee findi serexe ra i fari, naxee surayi bama serexe ra salide geyae fari. Mixi xorie nan yati ganma i fari!»

³ Na loxo e naxa tonxuma fi e ma, a naxa a fala e be, «Tonxuma nan ya alako wo xa a kolon a n tan Alatala xui yati nan falaxi wo be. Yi serexebade fama ne iboode, a xube ibogonma boxi ma.»

⁴ Mange Yerobowami to Ala xa xera xa masenyi me, a naxan fala a xui itexi ra Beteli serexebade xa fe ra, a naxa a belexe itala na serexebade fari, a fa a fala, «Na xeme suxu.» A to na raba, a belexe naxa xoxoxo a ra, a mu no a ramaxade sonon.

⁵ Na serexebade naxa iboo keren na, a xube naxa ibogon boxi ma, alo Alatala xa xera a fala ki naxe.

⁶ Na kui mange naxa a fala Ala xa xera be, «I Marigi Alatala maxandi n be, alako n belexe xa yalan.» Ala xa xera naxa Ala maxandi a be, Yerobowami belexe naxa yalan alo a singe.

⁷ Mange naxa a fala Ala xa xera be, «Fa n xonyi i xa i malabu, n bupa nde fima i ma.»

⁸ Ala xa xera naxa mange yaabi, «Hali i naafuli gbege fima n ma, n mu soma i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma be,

⁹ barima Alatala n yamarixi yi nan na, <I naxa sese don, i naxa sese min na yire. I xa gbilen i xonyi kira gbete ra.»

¹⁰ A naxa gbilen kira gbete ra, a mu gbilen kira ra a fa naxan xon ma a singe.

¹¹ Namijonme xemoxi nde nu na Beteli taa kui. A xa di nde naxa na fe ya maxaran a be, Ala xa xera naxan birin naba Beteli na loxo, nun a woyenyi naxee fala mange be. A xa di to ge na fe birin masende a be,

¹² a naxa a tan nun a xunxae maxarin, «A gbilen kira mundun na?» A xa die nu bara a kolon na xera gbilen kira naxan na. E to na fala e baba be,

¹³ a naxa a fala e be, «Wo fa n ma sofale ra.» E to a yailan, a naxa te a fari,

¹⁴ a bira Ala xa xera foxo ra, han a sa a li wuri nde bun ma.

A naxa a fala a be, «Ala xa xera na i tan nan na naxan keli Yudaya?» A naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra.»

¹⁵ Namijonme xemoxi naxa a fala a be, «Won xa gbilen n xonyi, won xa won dege.»

¹⁶ Ala xa xɛɛra naxa a yaabi, «N mu nɔma gbilende, n mu nɔma sode i xɔnyi. N mu sese donma, n mu sese minma yi yire,

¹⁷ barima Alatala a masenxi nɛ n bɛ, «I naxa sese don, i naxa sese min, i naxa gbilen kira ra i fa fama faxi naxan xɔn ma.»»

¹⁸ Xɛmɔxi naxa a fala a bɛ, «N tan fan findixi namijɔnmɛ nan na alo i tan. Malekɛ nde nan goroxi n ma, a Ala xa masenxi ti n bɛ, a falafe ra, «Na mixi ragbilen i xɔnyi, a xa a dɛge, a xa a min.»» A nu wule nan falafe a bɛ.

¹⁹ Na kui Ala xa xɛɛra naxa gbilen, e naxa e dɛge, e naxa e min.

²⁰ E nu dɔxɔxi teebili ra temui naxɛ, Ala xa masenxi naxa goro na namijɔnmɛ xɛmɔxi ma,

²¹ a naxa a xui ite Ala xa xɛɛra bɛ naxan keli Yudaya bɔxi ma. A naxa a fala a bɛ, «Ala xa masenxi nan ya: «I to i Marigi Alatala xa yaamari matandi, i mu a xui suxu,

²² a falafe ra i naxa sese don, i naxa sese min bɛ, i fure mu ragatama i benbae xa gaburi yire.»»

²³ Ala xa namijɔnmɛ to gɛ a dɛgede, na xɛmɔxi naxa fa a xa sofale ra alako boore xa siga.

²⁴ A to siga, a xa biyaasi kui yetɛ nde naxa dutun a ma kira xɔn ma, a a faxa. A fure naxa sa kira xɔn ma, a xa sofale nun na yetɛ naxa ti a fɛ ma.

²⁵ Dangi mixie naxa a fure to kira dɛ ra, yetɛ tixi a fɛ ma. E to Beteli li, namijɔnmɛ xɛmɔxi nu na dennaxɛ, e naxa na fɛ fala mixie bɛ.

²⁶ Namijɔnmɛ xɛmɔxi naxan Ala xa xɛɛra ragbilen a xɔnyi a to na fɛ mɛ, a naxa a fala, «Na Ala xa xɛɛra nan a ra, naxan Alatala xa yaamari matandixi. Alatala bara a niya yetɛ xa a ibɔɔ, a xa a faxa, alo a masenxi a bɛ ki naxɛ.»

²⁷ Na temui a naxa a fala a xa die bɛ, «Wo fa n ma sofale ra.» E naxa na raba.

²⁸ A to siga, a naxa Ala xa xɛɛra fure to kira xɔn ma, yetɛ nun sofale tixi a fɛ ma. Yetɛ mu fure donxi, a mu sofale ibɔɔxi.

²⁹ Namijɔnmɛ xɛmɔxi naxa Ala xa xɛɛra fure tongo, a a sa a xa sofale fari, a gbilen a ra. Namijɔnmɛ xɛmɔxi naxa a raso taa kui, a a kasange, a a xa ɲɔn fɛ raba.

³⁰ A to a fure sa gaburi kui, a naxa a fala, «N ngaxakerenyi, i nu tɔɔɔ.»

³¹ Na to ba a ra, xɛmɔxi naxa a fala a xa die bɛ, «N na faxa, wo xa n sa yi gaburi kui Ala xa xɛɛra fure saxi dennaxɛ. Wo xa n xɔrie sa a xɔrie fɛ ma.

³² A naxan fala Alatala xili ra Beteli nun yi sɛrɛxɛbade naxee na geyae ma Samari bɔxi ma, a fama nɛ kamalide.»

³³ Na fɛe to dangi, Yerobowami mu gbilen a xa fɛ ɲaaxie fɔxɔ ra. A mixi mɔɔli birin ti sɛrɛxɛdube ra na salidee kui geyae fari, naxee na tin na ra.

³⁴ Na nan findi Yerobowami bɔnsɔɛ xa yunubi ra. Ala e sɔnto nɛ, a e fa e ralɔɛ dunja ma.

14

Yerobowami xa mang'eya ɲaɲɔnyi

¹ Na temui Yerobowami xa di Abiya naxa fura.

² Yerobowami naxa a fala a xa gine bɛ, «I xa i maxiri kɛna nde ra, alako mixi naxa a kolon a Yerobowami xa gine nan i ra. I siga Silo Annabi Abiya xɔn ma, naxan a fala n bɛ, a n findima nɛ yi bɔxi mange ra.

³ I xa taami fu, se ɲoxunme ndee, nun kumi nde xanin a xon. A a falama ne i be, fe naxan fama won ma di lide.»

⁴ Yerobowami xa gine naxa a raba na ki, a naxa siga Silo, a sa so Ahiya xonyi. Ahiya nu bara fori, a ya mu nu se igbema sonon.

⁵ Alatala nu bara a fala Ahiya be, «Yerobowami xa gine nan fafe yi ki, a faxi i maxorinde a xa di xa fe ma, barima na mu yalanxi. I xa n ma masenyi ti a be. A fama gundo ki nan ma, alako mixi mu a kolonma ki naxe Yerobowami xa gine na a ra.»

⁶ Ahiya to a sanyi xui me a bara makore naade ra, a naxa a fala a be, «So, Yerobowami xa gine. I faxi a gundo ki ma munfe ra? Masenyi xoxoxe nan yi ra i be.

⁷ Siga, i sa a fala Yerobowami be, Isirayila Marigi Alatala naxe, «N bara i xa fe ite pama tagi, n bara i ti mange ra n ma pama Isirayila xun ma,

⁸ n bara mangeya ba Dawuda bonsoe yi ra, n a fi i tan ma. Konon i mu luxi alo n ma konyi Dawuda, naxan n ma seriye rabatu, a bira n foxo ra a boje birin na n waxonfe rabade.

⁹ I wali ki jaaxu dangi mixi birin na. I bara n naxono i xa kuyee batufe ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. I bara i kobe raso n na.

¹⁰ Na nan a toxi, n gbaloe ragoroma i tan Yerobowami bonsoe, i xa konyie, nun i xa mixi xoreyaxie ma. E birin sontoma ne. N fe jaaxi bama ne wo tagi, alo gine banxi makoma ki naxe.

¹¹ Yerobowami bonsoe naxan na faxa taa kui, baree nan na fure donma. Naxan na faxa wula i, xonie nan na donma.» Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Ahiya man naxa a fala na gine be, «Yakosi i xa gbilen i xonyi. I nefi i sanyi ti taa kui, wo xa di faxama ne.

¹³ Isirayilakae birin a jon fe raba, e a ragata gaburi kui. A keren nan sama gaburi kui Yerobowami xa denbaya ya ma, barima a keren nan fe fanyi rabaxi Isirayila Marigi Alatala be Yerobowami xa mixie tagi.

¹⁴ A gbe mu luxi sonon Alatala xa fa mange doko Isirayila xun ma Yerobowami joxoe ra.

¹⁵ Alatala xa xone sinma ne Isirayila ma, alo foye xungbe sinma kalee ma xure de ra ki naxe. A Isirayila talama ne yi boxi fanyi ma, a naxan fi a benbae ma, a fa e rayensen ye xure kiri ma, barima e bara kuyee yailan.

¹⁶ A Isirayila sama ne a yaxuie belexe i yunubi xa fe ra, Isirayila naxan naba Yerobowami foxi ra.»

¹⁷ Yerobowami xa gine naxa siga. A to so Tirisa, a bara makore naade ra a xonyi, a xa di naxa faxa.

¹⁸ E naxa a ragata, Isirayila birin fa a jon fe raba, alo Alatala a masen ki naxe a xa konyi Annabi Ahiya be.

¹⁹ Yerobowami xa taruxui donxoe na Isirayila mangee xa taruxui kui. A xa geree nun a xa mangeya xa fe birin sebexi a kui.

²⁰ Yerobowami mangeya raba ne je moxopen nun firin. Na temui a naxa faxa, a xa di xeme Nadabo naxa ti mange ra a joxoe ra.

²¹ Sulemani xa di Robowami findi Yudaya mange ra temui naxe, a xa simaya nu na je tongo naani nun keren. A je fu nun solofere mangeya nan naba Darisalamu, Alatala taa naxan sugandi a xili xa fe ra Isirayila bonsoe birin tagi. A nga Amonika nu xili ne Naama.

²² Yudayakae fan naxa Alatala raxono e xa yunubie ra, e benbae mu nu darixi naxee mooli ra.

²³ E fan naxa serexebadee yailan yire itexi birin fari wurie fe ma, e fa geme masolixie nun Aseri wuri masolixie ti naa.

²⁴ Langoee fan nu na naa. E nu fe jaaxie rabama na sali mooli kui, alo sie, Ala naxee keru na boxi ma, nee nu a rabama ki naxe beenun Isirayilakae xa sabati naa.

²⁵ Na bara a niya Robowami xa mang'eya je suuli nde ra, Misira mange Sisaki xa Darisalamu gere.

²⁶ A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xema ra.

²⁷ Mange Robowami naxa e joxoe yailan yoxui ra, a e taxu soori mang'ee ra naxee mange xa banxi naade makantama.

²⁸ Mange nu sigama Ala xa banxi kui temui naxe, soorie nu na wure lefae rawalima. Mange na gbilen, e man fa na wure lefae ragbilen soori banxi kui.

²⁹ Robowami xa taruxui donxoe sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui nan kui.

³⁰ Temui birin, Robowami nun Yerobowami nu luma e boore gere ra.

³¹ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a benbae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a joxoe ra. A nga Amonika nu xili ne Naama.

15

Abiyami findife Yudaya mang'ee ra (Yudaya Mang'ee II 13:1-22)

¹ Yerobowami xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde ra, Nebati xa di Abiyami naxa ti mange ra Yudaya.

² A xa mang'eya bu ne je saxan Darisalamu. A nga nu xili ne Maaka, Abisaalon xa di.

³ A fan naxa bira yunubi fee foxo ra, a baba nu naxee rabama. A boje birin nu na a Marigi Alatala be, alo a benba Dawuda gbe nu na ki naxe.

⁴ Konu Alatala naxa a ti mange ra Darisalamu a baba Dawuda xa fe ra,

⁵ barima Dawuda nu bara Alatala waxonfe raba, a bira a xa seriye foxo ra a xa dunijeigiri birin kui, fo Uri Xitika xa fe.

⁶ Robowami nun Yerobowami nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

⁷ Abiyami xa taruxui donxoe sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui. Abiyami nun Yerobowami nu e boore gerema temui birin.

⁸ A naxa laaxira, e a ragata a benbae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti mange ra a joxoe ra.

Asa findife Yudaya mang'ee ra (Yudaya Mang'ee II 14:1-2, 15:16-16:6, 11-14)

⁹ Isirayila mange Yerobowami xa mang'eya je moxonjen nde ra, Asa naxa ti mange ra Yudaya.

¹⁰ A je tongo naani nun keren nan naba mang'eya kui Darisalamu. A nga nu xili ne Maaka, Abisaalon xa di.

¹¹ Asa naxa Ala waxonfe raba alo a benba Dawuda a raba ki naxe.

¹² A naxa kuye fe kana, a babae naxee folo, a langoee keru na serexebadee xun ma.

¹³ A naxa mange gine binye ba a nga Maaka ma, barima a nu Asera kuye batuma. A naxa na kuye rabira, a a gan, a a xube woli Sediron xure kui.

¹⁴ Hali Asa boje birin to nu na Alatala nan be a xa simaya birin kui, a mu ge kuye serexebadee birin kanade yire itexie Yudaya boxi ma.

¹⁵ Asa naxa xεεma, gbeti, nun se fanyie raso Alatala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee ba Alatala be.

¹⁶ Asa nun Isirayila mange Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

¹⁷ Isirayila mange Baasa naxa te Yudaya gere xili ma. A naxa Rama taa ti, alako a xa kira ibolon Yudaya mange Asa ya ra.

¹⁸ Asa naxa gbeti nun xεεma tongo Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui, a a so xεεrae yi ra, a e xεε Damasi taa, Arami mange Ben Hadada yire yi masenyi ra:

¹⁹ «Won xa saate xiri won tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxe. Sanbase nan ya, xεεma nun gbeti. Saate kana naxan na i nun Isirayila mange Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

²⁰ Ben Hadada naxa tin mange Asa xa masenyi ra. A naxa a xa soori xunyie xεε Isirayila taee suxude. E naxa Iyono, Dana, Abeli Beti Maaka, Kinereti, nun Nafatali boxi suxu.

²¹ Baasa to na fe me, a naxa Rama tife wali rati, a lu Tirisa taa kui.

²² Na wali to ti, mange Asa naxa Yudayakae birin xili, e xa fa teku gemee nun wurie tongode Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin xanin, e a rawali Geba nun Misipa tife ra.

²³ Asa xa taruxui donxoe, a xa geree xa fe, a xa taa tife xa fe, nun a xa fe birin sebexi Yudaya nun Isirayila mangee xa taruxui kui. Asa to fori, fure nde naxa a sanyie suxu.

²⁴ Asa naxa laaxira. E naxa a ragata gaburi kui a benba Dawuda xa taa a benbae fe ma. A xa di Yehosafati naxa ti mange ra a joxoe ra.

Nadabo findife Isirayila mange ra

²⁵ Yerobowami xa di Nadabo naxa ti Isirayila mange ra Yudaya mange Asa xa mangeya je firin nde ra. Nadabo naxa mangeya xanin je firin Isirayila boxi ma.

²⁶ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a a jere a baba xa kira xon ma, naxan a niya Isirayila xa yunubi raba.

²⁷ Ahiya xa di Baasa, fatanfe Isakari bonsoe ra, naxa yanfanteya maxiri a xun ma. Baasa naxa a faxa Gibeton, a tan Nadabo nun Isirayilakae nu na Filisitakae gerefe temui naxe.

²⁸ Baasa a faxa Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ne, a ti Isirayila mange ra a joxoe ra.

²⁹ A to findi mange ra, a naxa Yerobowami bonsoe birin faxa. A mu keren lu, a e birin sonto ne, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Annabi Ahiya saabui ra, naxan nu na Silo.

³⁰ A faxa Yerobowami xa yunubi nan ma fe ra, naxan a niya Isirayila fan xa e kobe raso e Marigi Alatala ra.

³¹ Nadabo xa taruxui donxoe nun a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

³² Asa nun Isirayila mange Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

Baasa findife Isirayila mange ra

³³ Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ra, Ahiya xa di Baasa naxa ti Isirayila mange ra Tirisa. A bu ne mangeya kui je moxonen nun naani.

³⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira Yerobowami xa kira foxo ra, naxan a niya Isirayila fan xa yunubi raba.

16

Baasa xa mang'eya

¹ Alatala naxa yi masenyi ragoro Xanani xa di Yehu ma Baasa be:

² «N bara i tongo dunjia bende fupi fari, n i findi n ma pama xa mange ra. Kono i tan bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, i n ma Isirayila pama ti yunubi rabafe ra, naxan bara n naxono a jaaxi ra.

³ Na kui n i tan Baasa bama ne mange ra, alo gine a xa banxi kui makoma ki naxe. N i bonsoe luma ne, alo n Nebati xa di Yerobowami bonsoe luxi ki naxe.

⁴ Baasa bonsoe naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, xonie nan na donma.»

⁵ Baasa xa taruxui donxoe nun a xa gere ki fanyi, birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

⁶ Baasa naxa laaxira, a naxa ragata Tirisa. A xa di Ela naxa ti mange ra a joxoe ra.

⁷ Alatala a xa masenyi ti ne Baasa nun a bonsoe be, Xanani xa di Annabi Yehu saabui ra. Na masenyi ti a xa fe jaaxie nan ma fe ra, naxee mu rafanxi Alatala ma. A nu bara maniya Yerobowami bonsoe ra, a naxan sonto.

Ela findife Isirayila mange ra

⁸ Asa xa mang'eya je moxojen nun senni nde ra, Baasa xa di Ela naxa ti Isirayila mange ra. A xa mang'eya bu ne je frin.

⁹ Simiri, a xa soori mange nde, naxan nu findixi a xa soori ragisee seti keren xunyi ra, naxa yanfanteya xiri a xun. Loxoe nde Ela nu na Tirisa a siisife Arisa xonyi, naxan findi na mange xa banxi kante ra.

¹⁰ Simiri naxa so naa, a a faxa. Yudaya mange Asa xa mang'eya je moxojen nun solofere nde ra, Simiri naxa ti Isirayila mange ra Ela joxoe ra.

¹¹ A to findi mange ra, a naxa doxo kibanyi, a Baasa bonsoe birin faxa ne. A mu na xa mixi yo lu, na boore nde ba, na joxoe ba.

¹² Simiri Baasa bonsoe birin sonto ne, alo Alatala a masen ki naxe Baasa xili ma Annabi Yehu saabui ra.

¹³ Baasa nun a xa di Ela faxa e xa yunubi fufafue nan ma fe ra, e Isirayila Marigi Alatala raxoxi naxee ra.

¹⁴ Ela xa taruxui donxoe birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Simiri findife Isirayila mange ra

¹⁵ Yudaya mange Asa xa mang'eya je moxojen nun solofere nde ra, Simiri naxa mang'eya raba xi solofere bun ma Tirisa. Isirayila pama nu na Gibeton Filisitakae gere.

¹⁶ Nama to a me, a Simiri bara mange yanfa, a a faxa, e naxa soori xunyi Omiri ti Isirayila mange ra keren na.

¹⁷ Na temui Omiri nun Isirayila soorie naxa keli Gibeton, e sa Tirisa rabilin.

¹⁸ Simiri to a to, taa birin nabilinxi, a naxa so mange banxi kui, a na gan a yete xun ma.

¹⁹ A faxa a xa yunubie nan ma fe ra, naxee nu bara Alatala raxono. A nu bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, a a niya Isirayila pama fan xa yunubi raba.

²⁰ Simiri xa taruxui donxoe nun a xa yanfanteya sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Omiri findife Isirayila mange ra

²¹ Na temui Isirayila pama seeti nu wama Ginati xa di Tibini tife mange ra, boore seeti nu wama Omiri nan xon.

²² Nama seeti naxan nu na Omiri foxo ra, nee naxa no Ginati xa di Tibini xa pama ra. E naxa Tibini faxa, e Omiri ti mange ra.

²³ Yudaya mange Asa xa mangeya je tongo saxan nun keren nde ra, Omiri naxa findi Isirayila mange ra, a bu na kui je fu nun firin. A to ge je senni rabade Tirisa,

²⁴ a naxa Samari geya sara Semeri ma gbeti kilo tongo solofere ra. A naxa taa ti naa fari, a na taa xili sa Samari, barima na geya kanyi nu xili ne Semeri.

²⁵ Omiri nu fe paaxie rabama, naxee mu rafan Alatala ma. A xa fe paaxie nu dangi Isirayila mange singee gbee ra.

²⁶ A Nebati xa di Yerobowami foxi birin naba ne, a a niya Isirayila pama fan xa e Marigi Alatala raxono e xa fe fufafue ra.

²⁷ Omiri xa taruxui, nun a xa gere ki fanyi, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

²⁸ Omiri naxa laaxira, a ragata a benbae seeti ma Samari. A xa di Akabu naxa ti mange ra a noxe ra.

Akabu findife Isirayila mange ra

²⁹ Yudaya mange Asa xa mangeya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Omiri xa di naxa findi Isirayila mange ra. A bu ne mangeya kui Isirayila xun ma Samari je moxojen nun firin.

³⁰ Akabu naxa fe paaxie raba, naxee mu rafan Alatala ma, dangi mange singee ra.

³¹ Bafe Nebati xa di Yerobowami xa yunubi ra, a naxa Sidon mange Etibaali xa di Yesabela fan tongo gine ra, a fa na xa kuye Bali batu, a a xinbi sin na bun ma.

³² A naxa serexebade yailan Bali kuye be Bali xa banxi kui, naxan nu tixi Samari.

³³ Akabu naxa Aseri wuri masolixie fan yailan, naxee nu xili Asera. Akabu naxa Alatala raxono na fe moolie ra, dangife Isirayila mange singee ra.

³⁴ A xa waxati, Xiyeli Betelika naxa gbilen Yeriko taa ti ra. A naa ti folo a xa di singe Abirami sare nan na, a wali rapon naadee tife nan ma a xa di Segubu sare ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Nunu xa di Annabi Yosuwe saabui ra.

17*Annabi Eliya*

¹ Eliya Tisibeka, naxan findi Galadi boxi mixi nde ra naxa a fala mange Akabu be, «N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, n naxan nabatuma, toofare tune nun xini yo mu fama, fo n Ala maxandi.»

² Alatala yi nan masen Annabi Eliya be,

³ a naxe, «Keli be, i xa siga sogetede biri ra, i sa i noxun Keriti xure yire.

⁴ I xure ye nan minma, n donse rasanbama ne i ma xaxae saabui ra.»

⁵ A naxa siga, a a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a sa sabati Keriti xure yire Yuruden sogetede biri.

⁶ Xaxae nu fama taami nun sube ra a xon ma geesege nun nunmare. A nu xure ye nan minma.

⁷ Kono temui nde to dangi, na xure naxa xori, barima tune mu nu fama na boxi ma na waxati.

⁸ Na temui Alatala naxa a masen a be, a naxe,

⁹ «Keli, i xa siga Sarepeta naxan na Sidon boxi ma. I xa lu naa. N bara yaamari fi kaape gine nde ma, a xa i balo.»

¹⁰ A naxa keli, a siga Sarepeta. A to so na taa kui, a naxa kaape gine nde to, a yege matongofe. A naxa na gine xili, a a fala a be, «Yandi, n ki ye ra n xa a min.»

¹¹ Gine to nu sigafe ye foxo ra a be, a man naxa a xili, a a fala a be, «Yandi, i xa fa taami xuntunyi fan na n be.»

¹² Gine naxa a yaabi, «N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, taami yo mu na n yi ra, fo farin pooti ya keren, a nun ture dondoronti kundi kui. N na yege di matongofe na nan ma, n xa sa na yailan n tan nun n ma di be. Muxu na ge na donde, muxu fama faxade ne.»

¹³ Eliya naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, sa a raba alo n a falaxi i be ki naxe. Kono i naxan nabama, i xa n ma taami nan singe yailan, i fa a ra. Na dangi xanbi, i xa i gbe nun i xa di gbe yailan.

¹⁴ Isirayila Marigi Alatala a masen ne, «Farin mu jonma pooti kui, ture mu jonma kundi kui, beenun Alatala tune rafama boxi ma temui naxe.»»

¹⁵ Na kui gine naxa siga, a a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe Annabi Eliya saabui ra. Na waxati bun ma baloe nu na a tan, a xa di, nun Annabi Eliya yi.

¹⁶ Farin mu nu jonma pooti kui, ture mu nu jonma kundi kui alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁷ Na fee to dangi, na kaape gine xa di naxa fura. Na fure senbe naxa gbo, han a pengi naxa jon a fate i.

¹⁸ Gine naxa a fala Annabi Eliya be, «Munse na won tagi, i tan Ala xa mixi? I faxi ne n xonyi i xa fa n natu n ma yunubie ra, i man xa n ma di faxa?»

¹⁹ Eliya naxa a yaabi, «I xa di so n yi ra.» A naxa dimedi tongo a nga yi ra, a a xanin a xa konkoe kui naxan nu na banxi kui koore kon na. A to a sa sade ma,

²⁰ a naxa Alatala maxandi a be, a naxe, «N Marigi Alatala, i wama n yatigi kaape gine toofofe yi ki ne, a xa di xa faxa?»

²¹ A naxa a yete itala dimedi fate fari sanya saxan, a Alatala maxandima a falafe ra, «N Marigi Alatala, n bara i maxandi, i xa yi di pengi ragbilen a fate i.»

²² Alatala naxa Annabi Eliya xa maxandi suxu, dimedi pengi naxa gbilen a fate i.

²³ Eliya naxa a tongo, a goro a ra a nga xon, a a fala a be, «I xa di mato, a kisixi.»

²⁴ Gine naxa a fala Eliya be, «Yakosi n bara a kolon a Ala xa mixi nan i ra, naxan Alatala xa masenyi tinxinxi masenma.»

18

Annabi Eliya nun Mange Akabu

¹ Temui xon to kuya, Alatala naxa a masen Annabi Eliya be a je saxan nde ra, a naxe, «Siga Akabu yire, n tune rafama ne boxi ma fa.»

² Eliya naxa siga Akabu yire.

³ Kaame nu bara senbe soto Samari boxi ma. Akabu naxa Abadiyasi xili, naxan nu walima mange banxi kui. A nu gaaxuma Alatala ya ra ki fanyira.

⁴ Yesabela nu Alatala xa namijonmee faxama temui naxe, Abadiyasi namijonme keme tongo ne, a sa e noxun mixi tongo suuli suuli ma fonme firin kui, a e balo ye nun taami ra.

⁵ Akabu naxa a fala Abadiyasi be, a naxe, «I xa boxi birin isa mere fende won ma soee nun won ma sofalee noma pooqe sode dennaxe, alako e naxa faxa.»

⁶ Akabu nun Abadiyasi naxa boxi itaxun e bore ma, e xa a isa. Akabu naxa siga kira nde xon, Abadiyasi naxa siga kira gbete xon.

⁷ Abadiyasi naxa naralan Annabi Eliya ra kira xon. Abadiyasi to a to, a naxa a felen a bun ma, a a fala a be, «N marigi Eliya, i tan yati nan a ra?»

⁸ Eliya naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra. Sa a fala i xa mange be, i bara Annabi Eliya to.»

⁹ Abadiyasi naxa a fala, «N haake mundun nabaxi i ra naxan a niyama i xa yi mooli raba n na? Yi findima faxe nan na n be Akabu mabiri.

¹⁰ N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, pamanu nun boxi yo mu na, n ma mange mu i fenxi dennaxe. Mennikae na a fala i mu na, Akabu e rakalima xa e mu i toxi.

¹¹ Yakosi i naxe, «Sa a fala mange be i bara Annabi Eliya to.»

¹² Kono n na keli i xun ma ya, Alatala Xaxili Seniyenxi fama i xaninde yire nde. Na kui, n na ge xera ibade Akabu be, a lima muxu mu i toma be sonon, a fa n faxa na ma. N tan bara gaaxu Alatala ya ra kabi n dimedi temui.

¹³ N marigi, e mu a falaxi i be, n naxan naba Yesabela nu Alatala xa namijonmee faxama temui naxe? N Alatala xa namijonme keme nan noxun fonme kui tongo suuli suuli ma. N nu fa e balo taami nun ye ra.

¹⁴ Kono yakosi, xa i n xee n ma mange xon ma, n xa a fala a be n bara Annabi Eliya to, a n faxama ne!»

¹⁵ Annabi Eliya naxa a yaabi, «N bara n kali n Marigi Alatala ra, to n nan n yete masenma ne Akabu be.»

¹⁶ Abadiyasi naxa siga Akabu yire, a fa dentege sa a be. Akabu naxa siga Eliya foxo ra.

¹⁷ A to sa Eliya to, Akabu naxa a fala a be, «I tan nan Isirayila ya isoxi yi ki?»

¹⁸ Annabi Eliya naxa a yaabi, «N tan xa mu Isirayila ya isoxi. I tan nun i baba bonsae nan Isirayila ya isoxi, barima wo bara Alatala xa yaamarie rabolo, i bira Bali kuye foxo ra.

¹⁹ Yakosi, i xa Isirayila pama birin malan Karemele geya ma, a nun wo xa Bali kuye xa namijonme keme naani tongo suulie, a nun Asera kuye xa namijonme keme naanie, i xa gine Yesabela naxee rabaloma.»

²⁰ Akabu naxa mixie xee Isirayilakae xilide. A naxa na namijonmee malan Karemele geya fari.

²¹ Na temui Eliya naxa a maso pama birin na, a fa yi masenyi ti e be, «Wo tan luma filankafuija kui han mun temui? Xa Alatala nan Ala ra, wo bira a foxo ra. Xa Bali nan Ala ra, wo bira a tan Bali foxo ra.» Nama mu a yaabi.

²² Annabi Eliya man naxa a fala e be, «N keren nan be Alatala xa namijonme ra. Bali xa namijonmee mixi keme naani tongo suuli na be.

²³ Wo xa tuura firin so muxu yi ra. Bali namijonm'ee xa e gbe sugandi, e xa a ibolon, e a sa yege fari, kon'o te mu d'oxoma a ra. N tan fan xa tuura boore ibolon, n a sa yege g'be te fari, n fan mu te d'oxoma a ra.

²⁴ Muxu na ge na rabade, Bali namijonm'ee xa wo marigi ala maxandi. N tan fan xa Alatala maxandi. Ala naxan na te ragoro serexe ma, na nan findima pama birin Marigi Ala ra.» Nama birin naxa tin na fe ra.

²⁵ Eliya naxa a fala Bali xa namijonm'ee be, «Wo tuura keren sugandi, wo singe xa a ibolon, barima wo tan nan gbo. Wo wo marigi ala maxandi, kon'o wo naxa te sa.»

²⁶ E naxa tuura keren tongo, e a ibolon, e a sa yege fari, e fa Bali maxandi folo. Keli geesege ma, han yanyi tagi, e a falama, «Bali, muxu yaabi.» Kon'o yaabi yo mu fa, xui nde yo mu me. E naxa tungan tungan folo e xa serexebade ya i.

²⁷ Yanyi tagi to a li, Annabi Eliya naxa yo e ma, a falafe ra, «Wo wo xui ite de, barima a to findixi ala ra, fee wuya a yi. Temunde a na biyaasi kui, xa na mu a ra a na xife. Wo xa a raxunu.»

²⁸ E man naxa e xui ite senbe ra. E naxa e fate maxaba santidegemae nun tanbee ra, han e wuli mini.

²⁹ Yanyi to dangi, e naxa Bali kuye maxandi a namijonm'ee daaxi han nunmare serexe ba temui. Kon'o yaabi yo mu fa, xui nde yo mu me, tonxuma nde yo mu to.

³⁰ Na temui Annabi Eliya naxa a fala pama be, a naxe, «Wo wo maso n na.» Nama to na raba, Eliya naxa Alatala xa serexebade yailan, naxan nu bara kana menni temui dangixi.

³¹ Eliya naxa geme fu nun firin tongo, naxan lanxi Yaxuba xa die konti ma, Alatala a masen naxan be, «I xili falama ne Isirayila.»

³² A naxa serexebade yailan na geme fu nun firinyi ra Alatala xili ra. A naxa fole ge na serexebade rabilinyi, ye konbo ya naani noma naxan nafede.

³³ A naxa yege sa na fari, a tuura ibolon, a na sa na yege fari.

³⁴ A to ge na ra, a naxa mixie yamari, «Wo yi feje naani rafe ye ra, wo a ifili yi yege nun yi serexe ma.» E to ge na rabade, a man naxa a fala e be, «Wo man xa a raba.» E to a raba a firin nde, Eliya man naxa a fala, «Wo man xa ye sa.» E naxa a raba a saxan nde.

³⁵ Ye nu soli serexebade ra, fole fa rafe ye ra.

³⁶ Nunmare serexe ba temui, Annabi Eliya naxa a maso serexebade ra, a a fala, «Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Alatala, birin xa a kolon to a i tan nan na Ala ra Isirayila. Birin xa a kolon a n tan nan na i xa konyi ra, naxan yi fe birin nabaxi i xui ma!

³⁷ Alatala, i xa n ma maxandi suxu. Yandi, i xa a suxu, alako yi pama xa a kolon a i tan Alatala nan na Ala ra, naxan noma e boje ragbilende i ma.»

³⁸ Na kui Alatala naxa te ragoro, a serexe gan, a yege gan, hali gemee nun boxi gan ne. Ye naxan nu fole kui, a birin naxa xara feo.

³⁹ Nama to na to, e naxa e yatagi rafelen boxi ma, e fa a fala, «Alatala nan Ala ra! Alatala nan Ala ra!»

⁴⁰ Annabi Eliya naxa a fala e be, «Wo Bali xa namijonm'ee suxu. A keren naxa a gi.» Nama naxa e suxu, Eliya naxa e xanin Kison xure yire, a e birin kon naxaba.

⁴¹ Na temui Eliya naxa a fala Akabu be, «Siga i xonyi. I xa i dege, i xa i min, barima na xui i naxan mexi yi ki na fama tune nan na.»

⁴² Akabu naxa te a xonyi a degede nun a minde, kono Annabi Eliya tan naxa te Karemele geya fari, a fa a felen boxi ma, a yatagi fa lu a sanyie tagi.

⁴³ A naxa a fala a xa konyi be, «Te yire itexi, i xa baa mabiri mato.» Konyi to te naa, a naxa baa mato, a mu sese gbete to. Eliya naxa a ragbilen na yire itexi sanya solofere baa matode.

⁴⁴ A sanya solofere nde, konyi naxa a fala, «Nuxui di nan tefe baa xun ma. A nun belexe munde lan.» Eliya naxa a fala a be, «Siga, i xa sa a fala Akabu be, a xa baki a xa soori ragise kui, a xa goro geya fari mafuren mafuren alako a naxa biri boora. Tuna na fafe!»

⁴⁵ Nuxuie naxa koore birin ifofo, foye naxa keli, tuna belebele naxa sin boxi ma. Akabu naxa te a xa soori ragise kui, a siga Yisireeli.

⁴⁶ Alatala naxa senbe fi Eliya ma, a fa a gi a sanyi ra, a dangi Akabu ya ra han Yisireeli sode de ra.

19

Annabi Eliya gaaxufe

¹ Akabu naxa sa dentege sa Yesabela be, Eliya naxan birin nabaxi, a a xa namijonmee faxaxi santidegema ra ki naxe.

² Yesabela naxa xera xee Eliya ma, a a fala a be, «Xa n lu mu i faxa beenun tina yi waxati alo i n ma namijonmee faxa ki naxe, alae xa n danka.»

³ Annabi Eliya to na me, a naxa a gi a xa a nii ratanga. A naxa so Beriseeba Yudaya boxi ma, a naxa a xa konyi lu menni.

⁴ A tan naxa siga gbengberenyi ma a feenjen keren jere raba, a doxo wuri nde bun ma, a Ala maxandi faxe ra. A naxe, «Alatala, n ma toore bara dangi a i. N nii tongo, barima n mu fisa n benbae be.»

⁵ Na temui a naxa a sa, a xi na wuri bun ma. Maleke nde naxa goro a ma, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege.»

⁶ Taami jinxu nu na menni geme furee fari, a nun ye feje. A naxa a dege, a ye min, a man naxa a sa.

⁷ Ala xa maleke naxa fa a ma a firin nde, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege, barima biyaasi xonkuye na i ya ra.»

⁸ A naxa keli, a a dege, a ye min. A senbe naxan soto na donsee ra, na naxa a niya a xa no a perede xi tongo naani, ke tongo naani bun ma, han a Ala xa Xorebe geya li.

⁹ Menni a naxa ke radangi fonme nde kui. Na temui a naxa yi masenyi me: «I na munse rabafe be Eliya?»

¹⁰ A naxa a yaabi. «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namijonmee faxa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.»

¹¹ Alatala naxa a masen a be, «Mini tande Alatala ya i, i keli fonme kui.» A to mini, Alatala naxa dangi a ya i. Foye xungbe senbema nde naxa a xun sa geya ma, a gemee iboma, a fanyee ibutuxunma, kono Alatala mu nu na na foye kui. Na temui boxi fan naxa seren, kono Alatala mu nu na na boxi serenyi kui.

¹² Na dangi xanbi, te fan naxa mini, kono Alatala mu nu na na te xora. Na to ba a ra, xui joxunme nde naxa mini doyi doyi ra.

¹³ Annabi Eliya to na me, a naxa a yatagi makoto a xa donma ra, a naxa mini fonme kui, a ti fonme de ra. A mu bu, xui nde naxa mini a ma, a naxe, «I na munse rabafe be Eliya?»

¹⁴ A naxa a yaabi, «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namijonmee faxa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.»

¹⁵ Alatala naxa a masen a be, «I xa gbilen gbengberenyi kira xon ma sigafe ra Damasi. I na so naa, i xa ture seniyenxi sa Xasayeli xunyi a masenfe ra, a xa findi Arami mange ra.

¹⁶ I xa ture seniyenxi sa Nimisi xa di Yehu fan ma, a xa findi Isirayila mange ra. Na dangi xanbi i xa ture sa Elise xunyi, Safati xa di, Abeli Mexolaka xa mamadi, a tan xa findi namijonme ra i joxoxe ra.

¹⁷ Naxan na tanga Xasayeli xa santidegema ma, Yehu a faxama ne. Xa naxan tanga Yehu xa santidegema ma, Elise a faxama ne.

¹⁸ Kono n mixi wulu solofere luma ne Isirayila, naxee mu suyidixi Bali kuye be, e de mu a sunbuxi.»

¹⁹ Eliya naxa keli menni, a sa Safati xa di Elise li, a na boxi buxafe. Ninge moxonon nun naani nan nu jerefe a ya ra, a nu firinyi nan nawalife e xanbi ra. Eliya naxa dangi a fe ma, a naxa a xa donma woli a ma.

²⁰ Elise naxa a xa ningee rabolo, a a gi Eliya foxo ra, a a fala a be, «Yandi, i xa dije n xa sa n jungu nga nun n baba ma. Na temui n birama ne i foxo ra.» Eliya naxa a fala a be, «Gbilen i xa wali ra. I munse mexi n na?»

²¹ A to a makuya Eliya ra, a naxa ninge firin tongo, a e ba serexe ra. A naxa wurie findi yege ra e nu maxirixi naxee ra, a sube jin pama be. Na dangi xanbi, a naxa bira Annabi Eliya foxo ra, a findi a xa batula ra.

20

Arami mange Samari taa gerefe

¹ Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan. Mange tongo saxan nun firin nan nu e ya ma, soe nun soori ragisee nu na e yi ra. E naxa Samari rabilin, e fa gere ti e be.

² Na kui Ben Hadada naxa xerae xee Isirayila mange Akabu xon.

³ A naxa a fala a be, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.»

⁴ Isirayila mange naxa a yaabi, «Mange, n bara findi i xa konyi ra, n bara n harige birin fi i ma.»

⁵ Na dangi xanbi mange naxa xera gbetee xee a falafe ra, «Mange Ben Hadada naxe, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.

⁶ Tina yi waxati, n mixie xema ne i xonyi, e xa sa i xa banxi kui mato, a nun i xa mixie xa banxie, e xa se birin tongo naxan tide gbo i be.»

⁷ Isirayila mange naxa taa kuntigie xili, a a fala e be, «Wo xa a kolon, a yi mixi wama won toorofe ne. N nu bara a fala a be a n nan n ma ginee, n ma die, n ma xema, nun n ma gbeti birin fima ne a ma. N mu nu tondixi na sese ra.»

⁸ Kuntigie nun pama birin naxa a yaabi, «I naxa i tuli mati a ra, i naxa a danxun.»

⁹ Na kui Akabu naxa a fala Ben Hadada xa xεεrae be, «Wo sa a fala won ma mange be a a naxan singe fala, n bara tin na ra, kɔnɔ a naxan saxi na fari, n mu na rabama.» Xεεrae naxa gbilen na falade mange Ben Hadada be.

¹⁰ Ben Hadada naxa xεεrae xεε mange Akabu ma a falafe ra, «Xa n mu Samari xun nakana, sese mu lu yi taa kui fa, mixi noma naxan matongode a belexesole ra, alae xa n danka.»

¹¹ Kɔnɔ Isirayila mange naxa a yaabi, «Sɔɔri naxan na sigafe gere sode, a mu lan a xa a yete matoxo, alo sɔɔri naxan bara ge gere sode.»

¹² Ben Hadada to na woyenyi me, a nu na bere minfe ne a nun mange gbete e xa leele bun ma. A naxa a fala a xa sɔɔrie be, «Won xεε gere sode.» Na kui e naxa e ya rafindi Samari taa ma.

¹³ Na temui namipɔnmε nde naxa a maso Isirayila mange Akabu ra, a naxa a masen a be, «Alatala naxe, «I yi sɔɔri gali to? To yati n e birin sama ne i sagoe, alako i xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁴ Akabu naxa a maxɔrin, «A fama na rabade nde saabui ra?» Namipɔnmε naxa a fala a be, «Alatala naxe i fama na rabade gominæ xa segetalæ nan saabui ra.» Akabu naxa a maxɔrin, «Nde findima e xa yarerati ra na gere kui?» A naxa a yaabi, «I tan.»

¹⁵ Na kui Akabu naxa gominæ xa segetalæ malan, e findi mixi keme firin mixi tongo saxan nun firin na. Isirayila pama naxan nu na e xanbi ra, e findi mixi wulu solofere nan na.

¹⁶ E naxa mini gere sode yanyi tagi. A lixi Ben Hadada nun a malima mange tongo saxan nun firin nu na bere minfe e xa leele bun ma.

¹⁷ Gominæ xa segetalæ singe naxa mini gere sode. Mixie naxa a fala Ben Hadada be, «Sɔɔrie bara mini Samari taa kui.»

¹⁸ A naxa e yaabi, «Xa na sɔɔrie fafe lanyi nan fende, xa na mu a ra e wama gere sode, wo xa e suxu kɔnɔ wo naxa e faxe de.»

¹⁹ Isirayila gominæ xa segetalæ naxa mini, e nun Isirayila sɔɔri pama.

²⁰ E to gere so, kankan naxa mixi nde faxe. Aramikæ naxa e gi keren na, Isirayilakæ fa bira e foxo ra. Arami mange Ben Hadada fan naxa a gi a xa soe fari, a nun sɔɔri nde naxee nu na sɔɔri ragisee kui.

²¹ Isirayila mange naxa mini, a Aramikæ xa soe faxe, a e xa sɔɔri ragisee kana. Na findi ne gbaloe ra Aramikæ be.

²² Na namipɔnmε man naxa a maso Isirayila mange ra, a a fala a be, «I xa wakili, i xa fee rafala, barima tamuna Arami mange man fama ne i gere.»

²³ Arami sɔɔrie naxa a fala e xa mange be, «Isirayilakæ xa ala senbe gbo geya nan fari. Na nan a toxi e won bonboxi. Xa won sa e gere fili nan ma nu, won noma ne e ra.

²⁴ I naxan nabama, i xa na mangæ ba naxee na i xa mixie ya ma, i fa gominæ ti e jɔxoε ra.

²⁵ I xa sɔɔri gbete fen sɔɔri faxaxie jɔxoε ra, i xa soe nun sɔɔri ragisee fen a kanaxie jɔxoε ra. Na temui, won man sigama e gere de fili nan ma, won fama ne node e ra a fanyi ra.» Mange naxa na birin naba, alo e a fala a be ki naxe.

²⁶ Na pe igbilenyi, Ben Hadada naxa a xa sɔɔrie malan, a e xanin Afeki biri ra, e xa Isirayila gere.

²⁷ Isirayilakæ fan naxa e xa sɔɔrie malan, e fandε soto, e siga e ralande. Isirayilakæ to yonkin Arami pama ya i, e lu ne alo si goore lanmadi firin Aramikæ xa gboe xa fe ra.

²⁸ Ala xa mixi naxa a maso Isirayila mänge ra, a a masen a be, «Alatala xui nan yi ki: Aramikaе to a fala a Alatala senbe gbo geya nan fari a mu findixi ala ra fili tan ma, n e sama ne i sagoe, alako i xa a kolon n tan nan Alatala ra.»

²⁹ E naxa yonkin e boore ya i xi solofere bun ma. Na temui gere naxa folo, Isirayilakae fa Arami soorie mixi wulu keme faxa.

³⁰ A donxoe naxa mini e gi ra Afeki tete kui, konso tete fan yati naxa bira e ma, a mixi wulu monxopen nun solofere faxa. Ben Hadada tan nu bara a gi, a sa a noxon konkoe nde kui.

³¹ A xa soorie naxa a fala a be, «Muxu a me ne, a Isirayilakae xa mängee boje fan. Muxu xa beki dugi xiri muxu tagi, muxu xa luuti xiri muxu xunye sunnunyi tonxuma ra, muxu xa muxu yete dentege Isirayila mänge be. Temunde a dipema i faxafe ma.»

³² E naxa beki dugi xiri e tagi, e luutie xiri e xunye sunnunyi tonxuma ra, e fa e yete dentege Isirayila mänge be, e fa a fala, «I xa konyi Ben Hadada bara i mayandi i naxa a faxa.» Akabu naxa e yaabi, «A man baloxi? N ngaxakerenyi nan a ra.»

³³ Na mixie to na me, e naxa a mapoxun fe fanyi na a ra. E naxa mänge yaabi, «Iyo, Ben Hadada i ngaxakerenyi nan a ra!» Akabu naxa e yamari, «Wo sa fa a ra.»

Ben Hadada naxa mini a nu na dennaxe, a siga Akabu yire. Akabu naxa a baki a xa soori ragise kui.

³⁴ Ben Hadada naxa a fala a be, «N taaе ragbilenma ne i ma, n baba naxee ba i baba yi ra. I noma i xa makiti tide Damasi, alo n baba gbe to nu na Samari.» Akabu naxa a fala a be, «Won xa saate xiri, n fa i bepin.» E to saate xiri, a naxa a bepin.

³⁵ Namijonme nde naxa a fala a pere boore be Alatala xui ra, «N bonbo.» Konso a pere boore mu tin a bonbode.

³⁶ Na kui, a naxa a fala a pere boore be, «I to mu tinxi i tuli matide Alatala xa masenyi ra, yete nde fama ne i faxade.» A to keli menni, yete naxa dutun a ma, a a faxa.

³⁷ Na namijonme naxa siga mixi gbete fan yire, a a fala a be, «N bonbo.» Na kanyi naxa a bonbo han a a maxono.

³⁸ Namijonme naxa sa ti kira ra mänge nu dangima dennaxe. A naxa a yatagi maxiri dugi nde ra a fi daaxi.

³⁹ Mänge to dangi naa, namijonme naxa a fala mänge be a xui itexi ra, «N tan i xa soori, n nu na gere yire ne. Soori nde naxa mini gere ya ma, a fa won yaxui suxuxi nde taxu n na, a a fala n be, «Yi xeme suxu gben. Xa a ba i yi, i nii nan findima a sare ra, xa na mu i kobiri ba.»

⁴⁰ Konso n nu yanfaxi wali nde kui, na xeme suxuxi naxa no a gide.» Mänge naxa a fala a be, «I bara i yete makiiti. A lanma i xa faxa.»

⁴¹ Na temui namijonme naxa dugi ba a yatagi ma, Isirayila mänge naxa a kolon fa namijonme nde nan a ra.

⁴² A naxa a fala mänge be, «I to bara i yaxui bepin n naxan saxi i belexe i, n mixi naxan natonxi, i nii nan findima a sare ra, i xa pama findima a xa pama sare nan na.»

⁴³ Na kui Isirayila mänge naxa gbilen a xonyi Samari sunnunyi nun boje mapaxui kui.

21

Naboti xa sansi yire

¹ Yisireelika nde nu na naxan xili Naboti. Sansi yire nu na a yi ra Samari mange Akabu xa bōxi fe ma.

² Akabu naxa a fala Naboti be, «I xa i xa sansi yire so n yi ra, n xa a findi n ma laakōe yire ra, barima a makōre n ma banxi ra. N sansi yire gbete soma i yi ra a jōxōe ra naxan fan na be, xa na mu a ra, n xa a sara kōbiri ra.»

³ Naboti naxa Akabu yaabi, a naxe, «Alatala xa n natanga n benbae ke sofe ra i yi.»

⁴ Akabu naxa so a xōnyi, a sunnunxi ra, a bōje mapaaxuxi Yisireelika Naboti xa masenyi xa fe ra, a falafe ra, «N mu n benbae ke soma i yi ra.» A naxa a sa, a a kobe raso mixie ra, a mu tin donse donde.

⁵ A xa giñe Yesabela naxa siga a yire, a a maxōrin, «Munfe ra i bōje mapaaxuxi, i mu tin i degede?»

⁶ A naxa a yaabi, «N bara a fala Yisireelika Naboti be a xa a xa sansi yire so n yi ra, n xa a sara, xa na mu a ra, n xa sansi yire gbete so a yi ra, kōno a mu tin na ra fefe ma.»

⁷ Na kui, a xa giñe Yesabela naxa a fala a be. «Pe, i tan xa mu findixi Isirayila mange ra? Awa, mange, keli, i xa i dege jēlexinyi kui. N tan Yisireelika Naboti xa sansi yire soma ne i yi ra!»

⁸ A xa giñe naxa bataaxe sebe Akabu xili ra, a mange Akabu xa tōnxuma sa a ma, a fa a rasanba forie nun kuntigie ma, naxee nu sabatixi Naboti xa taa kui.

⁹ A sebexi bataaxe kui, «Wo sunyi nun sali rabafe ti pama be, Naboti xa dōxo pama birin ya i.

¹⁰ Wo xa fuyante firin dōxo a ya i, naxee a tōņegema, a falafe ra a bara Ala nun mange konbi. Na kui wo xa a ramini taa kui, wo a magōno geme ra han a xa faxa.»

¹¹ Naboti xa taa mixie, forie nun kuntigie naxa a raba, alo Yesabela a yamarixi ki naxe na bataaxe kui.

¹² E naxa sun e sali, e Naboti dōxo pama birin ya tode ra,

¹³ e fa fuyante firinyi radōxo a yire. Na fuyante firinyie naxa Naboti tōņege pama ya i, a falafe ra, «Naboti bara Ala nun mange konbi.» Nama naxa Naboti xanin taa fari ma, e a magōno han a faxa.

¹⁴ E naxa xērae xēe Yesabela ma, a falafe ra, «Naboti bara magōno geme ra, a bara faxa.»

¹⁵ Yesabela to a me a Naboti bara magōno geme ra han a bara faxa, a naxa siga Akabu yire, a a fala a be, «Yakōsi keli, i xa Naboti xa sansi yire tongo, Naboti Yisireelika tondi naxan sarade i ma kōbiri ra. Naboti a mu na sōnōn, a bara faxa.»

¹⁶ Akabu to a me, a Naboti bara faxa, a naxa keli keren na, a sa Naboti xa sansi yire findi a gbe ra.

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Eliya Tisibeka be, a naxe,

¹⁸ «Siga Isirayila mange Akabu yire Samari. A na Naboti xa sansi yire, a naxan findixi a gbe ra.

¹⁹ I xa a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: «I bara faxe ti, i bara mixi ke mupa! Baree fama i wuli makōnde, e Naboti wuli makōnxi dennaxe.»»

²⁰ Akabu naxa Eliya yaabi, «I tan n yaxui, i bara n to?» A naxa a fala a be, «Iyo, n bara i to. I to i yete fi fe jaaxi rabafe ma, naxan mu rafanxi Alatala ma,

²¹ n gbaloe ragoroma ne i ma, n i bama ne Isirayila, n xeme birin faxa xore nun konyi i bonsoe ya ma Isirayila.

²² N i xa foxe luma ne, alo Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa xa foxee, barima i bara n naxono, i man bara Isirayila jama birin napere yunubi kui.»

²³ «Alatala xa masenyi nan ya Yesabela xa fe ra, a naxe, «Baree fama ne Yesabela donde Yisireeli tete fe ma.

²⁴ Akabu xa mixi naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, yubee nan na donma.»

²⁵ Mixi yo mu na naxan a yete fi fe jaaxi rabafe ma alo Akabu. A xa gine Yesabela nu a boje ratema na fe kui.

²⁶ A nu fe jaaxi rabama dangi mixi birin na. A nu kuyee batuma alo Amorikae, Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra.

²⁷ Akabu to Annabi Eliya xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a naxa sunnun dugi ragoro a ma, a sunyi suxu. A nu a sama sade ma, na sunnun dugi ragoroxi a ma, xa na mu a nu jere doyi doyi a sunnunxi ra.

²⁸ Alatala naxa a masen Eliya Tisibeka be, a naxe,

²⁹ «I bara a to Akabu a yete magoroxi n be ki naxe? A to bara a yete magoro n be, n mu gbaloe ragoroma a ma fanni a baloxi. N gbaloe ragoroma a bonsoe ma a xa di xa waxati ne.»

22

Akabu xa geree (Yudaya Mang'ee II 18:2-27)

¹ Ne saxan naxa dangi, gere yo mu lu Arami nun Isirayila tagi.

² A ne saxan nde ra, Yudaya mange Yehosafati naxa goro Isirayila mange yire.

³ Isirayila mange naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon a Ramoti, naxan na Galadi boxi ma, won tan nan gbe a ra. Won naxa siike a rasuxude Arami mange yi ra.»

⁴ Isirayila mange Akabu naxa a fala Yudaya mange Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma jamae nun won ma soe fan a birin keren.»

⁵ Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «N bara i maxandi, won xa Alatala sago fen yi fe kui yakosi.»

⁶ Isirayila mange naxa namijonme keme naani malan, a e maxorin, «A lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gere de Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.»

⁷ Kono Yehosafati naxa mange maxorin, «Alatala xa namijonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?»

⁸ Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, kono a mu rafa n ma, barima a xunnakane fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xunnakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa na woyen mooli fala.»

⁹ Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

¹⁰ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu dɔxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namijonmee nu na e xa masenyie tife e be.

¹¹ Kenaana xa di Sedekiya nu bara feri wure daaxie yailan, a fa a fala mangee be, «Alatala xa masenyi nan ya: <Wo Aramikae bonboma yi ferie nan na han e sonto.>»

¹² Namijonme birin nu na masenyi mooli falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xunnakeli nan sotoma, Alatala fama ne e sade mange sagoe.»

¹³ Xera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namijonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala mange be.»

¹⁴ Mike naxa a fala, «Alatala nijne na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

¹⁵ A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xunnakeli nan sotoma. Alatala fama ne e sade wo sagoe.»

¹⁶ Kono mange naxa a fala a be, «N jan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falade n be Alatala xili ra.»

¹⁷ Mike naxa a yaabi,
«N bara Isirayila birin to,
e yensenxi geyae fari,
alo xuruse rabepinxie.
Alatala xa masenyi nan ya:
Marigi mu na yi nama be.
Kankan xa gbilen a xonyi bonesa kui.»

¹⁸ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo fe paaxi tun?»

¹⁹ Na temui Mike naxa a fala e be, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyi kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi ma nun a koala ma.

²⁰ Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Akabu xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa?» Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra.

²¹ Na kui pinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxorin, «I noma di?»

²² A naxa a yaabi, «N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namijonmee saabui ra.» Alatala naxa a fala a be, «I fama ne a node, na sooneyama ne. Siga, i xa sa na raba.»

²³ Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namijonmee de i. Ala bara nate paaxi tongo i xa fe ra.»

²⁴ Na temui, Kenaana xa di Sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?»

²⁵ Mike naxa a yaabi, «I fama na tode, i i gima i noxunde fende temui naxe.»

²⁶ Isirayila mange naxa a fala, «Wo Mike xanin taa mange Amon nun mange xa di Yowasi xon ma.

²⁷ Wo xa a fala e be, «Mange naxe, a wo xa yi xeme sa geeli kui, a wo naxa donse so a yi ra, fo taami xare nun ye, han n sa fama temui naxe xunnakeli kui.»»

²⁸ Mike naxa a yaabi, «Xa i sa gbilen xunnakeli kui, n ma masenyi mu kelixi Alatala ma.» A man naxa a fala jama ya xori, «Nama birin, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra a fanyi ra!»

²⁹ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi ma.

³⁰ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «I xa so gere kui mange donma ragoroxi i ma.» Isirayila mange tan naxa mange dugi ba a ma, a soori donma gbansan nagoro a ma, a siga gere sode.

³¹ Arami mange nu bara a fala a xa soori tongo saxan nun firinyi be, naxee findixi soori ragise xa soorie yareratie ra, «Wo xa kate birin naba wo xa Isirayila mange gbansan nan fen, wo a faxesa.»

³² Soori ragise xa soorie yareratie to Yehosafati to, e naxa a mapoxun temunde Isirayila mange nan a ra. E naxa e xun ti a ra, e xa sa a gere. Yehosafati naxa a malimae xili.

³³ Soori ragise xa soorie yareratie naxa a kolon Isirayila mange xa mu a ra, e fa gbilen a foxo ra.

³⁴ Na temui soori nde naxa xali woli na ki tun. Tanbe naxa sa Isirayila mange soxo a kanke makantase lenbee tagi. Mange naxa a fala a xa soori ragise ragima be, «Gise mafindi, i xa n namini gere fari ma, barima n bara maxono.»

³⁵ Gere naxa xoxoxo na boxoe ki fanyi ra. Mange nu tixi a xa soori ragise kui, a ya rafindixi Aramikae ma. A naxa faxesa na nunmare ra, a wuli gbegebe nu na a xa soori ragise kui.

³⁶ Soge goro temui, yaamari naxa fi, «Birin xa gbilen e xonyi, birin xa siga e xa boxi ma.»

³⁷ Mange faxesa na ki ne, a naxa ragata Samari taa kui.

³⁸ E to mange xa soori ragise kui ixa Samari ye yire, baree naxa Akabu wuli makon, langoe ginnee fan naxa e maxa naa, alo Alatala a masen ki naxe.

³⁹ Akabu xa taruxui donxoe, nun a fe naxan birin naba, nun a banxi tixi ki naxe sili pinyie ra, nun a taa naxee ti, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

⁴⁰ Akabu naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a boxoe ra.

*Yehosafati findife Yudaya mange ra
(Yudaya Mang'ee II 20:31-21:1)*

⁴¹ Asa xa di Yehosafati findi Yudaya mange ra, Isirayila mange Akabu xa mang'eya je naani nde ne.

⁴² Ne tongo saxan nun suuli nu na Yehosafati be, a to nu findima mange ra Darisalamu. A nga nu na Sili xa di Asuba nan na.

⁴³ Yehosafati naxa jere a baba Asa xa kira xon ma, a mu a makuya Alatala xa kira ra.

⁴⁴ Kono kuye batufe yire itexie ma, na mu dan Yudaya boxi ma. Mixie mu tagan serexe bafe ra naa, a nun surayi ganfe serexe ra.

⁴⁵ Lanyi nu na Yehosafati nun Isirayila mange tagi.

⁴⁶ Yehosafati xa taruxui donxoe, nun a xa gere ki fanyi, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

⁴⁷ A naxa tonyi doxo langoe xa wali ma kuye batudee, naxee nu na kabi a baba Asa waxati.

⁴⁸ Mange nu na Edon, Yudaya mange gomina nde nan ti naa.

⁴⁹ Yehosafati naxa kunkuie yailan Tarasisi, alako e xa siga xεεma fende Ofiri, kono kunkuie naxa kana Esiyon Geberi.

⁵⁰ Na kui Akabu xa di Axasiya naxa a fala Yehosafati be, «N ma mixie nun i i xa mixie birin xa siga na wali rabade kunkuie kui.» Kono Yehosafati mu tin na fe ra.

⁵¹ Yehosafati naxa bele a benbae fe ma, a ragata a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Yehorami naxa ti mange ra a joxoxe ra.

Isirayila mange Axasiya

⁵² Akabu xa di Axasiya naxa findi mange ra Samari, Isirayila boxi xun ma, Yudaya mange Yehosafati xa mangeya je fu nun solofere nde ra. A bu ne mangeya kui je firin Isirayila xun ma.

⁵³ A naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a naxa a jere a baba nun a nga xa kira xon ma. A naxa fe raba alo Nebati xa di Yerobowami, naxan a niya Isirayila birin xa yunubi raba.

⁵⁴ A naxa Bali kuye batu, a a xinbi sin a be. Na kui a naxa Isirayila Marigi Alatala raxono, alo a baba a raba ki naxe.

Isirayila Mang'ee xa Taruxui S'eniyeŋxi firin nde

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mang'ee xa taruxui firin nde nan na. Yi kitaabui foloma Annabi Elise xa waxati n'e, Annabi Eliya te koore ma temui naxe. Alatala na namiponmee firinyie xee n'e Isirayila mang'ee xa waxati alako e xa Ala xa masenyi ti e be. Na kawandi nu xoxoxoma ki fanyi ra mang'ee xa xaxilitareja xa fe ra. E nu wama birafe kuyee foxo ra alo si kaafirie naxee nu na e rabilinyi. Kono Annabi Elise naxa Alatala senbe magaaxuxi masen jama birin be, e xa a kolon Ala senbe gbo kuyee senbe be.

Yi kitaabui kui Isirayila xa taruxui nun Yudaya xa taruxui tagi rasaxi. Isirayila mang'ee nu kuyee batuma, e man nu n'e xoxoxe doxoma jama ma. E nu luma fe jaaxi raba ra e xa mixie ra temui birin. Mang'ee ndee naxa kata gbilenfe ra na fe mooli foxo ra, kono e mu nu wuya. Na kui, a raponyi Alatala naxa Asiriya mange xee Isirayila boxi ma, a xa no Isirayilakae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na temui Yudayakae gbansan nan nu luxi boxi ma Ala nu bara naxan fi Annabi Iburahima bonsoe ma. Mange fanyi ndee nu na e xa taruxui ya ma naxee fe birin naba alako kuye yo naxa batu na boxi ma. Ndee naxa serexedubee mali alako Ala xa horomobanxi xa yailan, mixie xa batui raba seriye ki ma. Kono Sentane nu luma e ratantan na. A raponyi, mange naxee bira kira jaaxi foxo ra, nee naxa a niya jama xa gbilen Ala waxonfe foxo ra. Na kui Ala naxa Babilon mange xee Yudaya boxi ma, a xa no mennikae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na birin findixi misaali belebele nan na to mixie be. Ala fe birin nabama alako adamadie xa bira a xa seriye foxo ra. Kono xa adama mu tin lude na kira xon ma, a fama a tode na kira a xaninma dennaxe. Mixi mu noma yode Ala ma, a mu na sare soto. Ala xa seriye fan won be. Ala xa won mali alako won xa lu na kira fanyi xon ma naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Isirayila Mang'ee xa Taruxui S'eniyeŋxi firin nde

Annabi Eliya nun Mange Axasiya

¹ Akabu faxa xanbi, Mowabakae naxa muruta Isirayilakae xili ma.

² Axasiya naxa bira kelife a xa koore banxi kon na Samari, a maxono a belebele ra. A naxa xerae rasiga Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde xa a noma yalande.

³ Na temui Alatala xa maleke naxa a fala Annabi Eliya Tisibeka be, «I xa siga Samari mange xa xerae ya ra, i a fala e be, «Ala mu na Isirayila boxi ma, wo to fa sigama Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde?

⁴ Na xa fe ra, Alatala xa masenyi nan ya Axasiya be, i mu goroma sade ma i saxi naxan kon na. I faxama ne.» Annabi Eliya to ge na falade mange xa xerae be, a naxa siga.

⁵ Xerae naxa gbilen mange Axasiya yire. A naxa e maxorin, «Wo gbilenxi munfe ra?»

⁶ E naxa a yaabi, «Mixi nde nan muxu ralanxi, a a fala muxu be <Wo gbilen mange yire, naxan wo xeexi, wo a fala a be, Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebulu maxorinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan ma. I faxama ne.»»

⁷ Axasiya naxa e maxorin, «Yi xeme nu na di, naxan wo ralanxi a yi woyenyi fala wo be?»

⁸ E naxa a yaabi, «Fate maxabe kanyi nan nu a ra, beleti kiri daaxi xirixi a tagi.» Axasiya naxa a fala keren na, «Eliya nan a ra, na Tisibeka.»

⁹ A naxa soori mange nde xee, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, a xa Annabi Eliya suxu. Na to siga Eliya yire, a naxa a li a doroxi geya xun tagi. A naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe, a i xa goro!»

¹⁰ Eliya naxa a fala na soori mange be, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli birin gan.» Na kui, te naxa goro keren na, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹¹ Axasiya naxa soori mange gbete xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli, e xa Eliya suxu. Na soori mange naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe a i xa goro keren na!»

¹² Eliya naxa a yaabi, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli gan.» Na kui Ala naxa te ragoro, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹³ Axasiya man naxa soori mange saxan nde xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli ra. Na soori mange saxan nde naxa te geya kon na. A to Eliya yire li, a naxa a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Ala xa mixi, n bara i maxandi, i xa kinikini n tan nun n ma mixi tongo suuli ma.

¹⁴ Ala bara te ragoro keli koore, a na soori mange firinyi singe nun e xa mixie gan. Kono yakosi, i xa kinikini muxu tan ma, i xa muxu ratanga na ma.»

¹⁵ Ala xa maleke naxa goro, a a fala Annabi Eliya be, «Wo birin xa goro. I naxa gaaxu a ya ra.» Eliya nun a tan soori mange naxa goro mange yire,

¹⁶ Eliya naxa a fala mange be, «Alatala xui nan ya, <Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebulu maxorinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan kon na. I faxama ne.»»

¹⁷ Axasiya naxa faha ala Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra. A xunya Yorami naxa ti mange ra a doro ra Isirayila. Na raba Yudaya mange Yosafati xa di Yehorami xa mangeya je firin nde nan na, barima di mu nu na Axasiya tan be.

¹⁸ Axasiya xa taruxui donxoe, nun a fe naxee raba, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

2

Annabi Eliya ratefe koore ma

¹ Beenun Alatala xa Annabi Eliya rate koore ma foye xungbe kui, Eliya nun a xa taalibi Elise nu kelifa Giligali ne.

² Eliya naxa a fala Elise be, «I xa lu be yandi, barima Alatala wama n xeefe Beteli.» Kono Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i doro ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Beteli.

³ Namijonme naxee nu na Beteli, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne kooore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo n a kolon. Wo wo sabari.»

⁴ Eliya naxa a fala a be, «Elise, i xa lu be, barima Alatala wama n xeeffe Yeriko.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Yeriko.

⁵ Namijonme naxee nu na Yeriko, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne kooore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo, n a kolon. Wo wo sabari.»

⁶ Eliya naxa a fala a be, «I xa lu be, barima Alatala wama n xeeffe Yuruden mabiri.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa siga.

⁷ Namijonme mixi tongo suuli naxa fa, e ti yire nde. E naxa Eliya nun Elise to Yuruden xure de ra.

⁸ Eliya naxa a xa donma rate a ma, a a mafilinfilin, a xure garin a ra. Xure naxa itaxun firin na, e fa giri e sanyi xaraxi ra.

⁹ E to nu dangife, Eliya naxa Elise maxorin, «I wama n xa munse raba i be beenun n xa tongo i xun ma?» Elise naxa a yaabi, «Yandi, n wama naxan xon, i xa xaxilimaya namijonme daaxi doko firin xa lu n ma.»

¹⁰ Eliya naxa a yaabi, «I fe xoxoxe nan maxorinxi na ki, kono xa i n to, n tongoma i xun ma temui naxe, na rabama ne i be. Xa n mu tongoma i ya xori, na mu rabama i be.»

¹¹ E sigama woyen na temui naxe, soe nun gise te daaxi naxa e rafatan, Eliya naxa te kooore ma foye xungbe kui.

¹² Elise naxa a ya ti a ra, a gbelegebe, «N baba! N baba! Isirayila xa senbema!» Na temui a mu Eliya to sonon. A naxa a xa donma iboo firin na sunnunyi kui,

¹³ a fa Eliya xa donma tongo naxan bira boxi ma.

A naxa gbilen Yuruden xure de ra.

¹⁴ A naxa xure ye garin donma ra Eliya naxan lu a yi ra, a a fala, «Eliya Marigi Alatala na minden?» Xure ye man naxa itaxun firin na alo a singe, Elise fa giri a sanyi xaraxi ra.

¹⁵ Yeriko namijonmee nu tixi e na a matofe. E naxa a fala, «Eliya xa xaxilimaya namijonme daaxi bara dangi Elise ma.» E naxa siga a ralande, e sa e igoro a be boxi.

¹⁶ E naxa a fala a be, «I malima gbangbalanyi mixi tongo suuli na be muxu ya ma. E xa siga i marigi fende. Temunde Alatala Xaxili bara a xanin, a sa a lu geya nde kon na, xa na mu a ra gulunba nde kui.» A naxa e yaabi, «Wo naxa e rasiga de.»

¹⁷ Kono e to na fe maxoxoxo, a naxa tin na ra. E naxa na mixi tongo suuli xee Elise fende. E naxa a fen xi saxan bun ma, e mu a to.

¹⁸ E to gbilen Yeriko Elise yire, a naxa a fala e be, «N mu a fala xe wo be, wo naxa siga?»

Annabi Elise xa kaabanakoe singee

¹⁹ Yerikokae naxa a fala Annabi Elise be, «Muxu marigi, i a kolon yi taa fan sabatide ra alo i a toxi ki naxe, kono a ye mu fanxi, xe fe mu sooneyaxi.»

²⁰ A naxa a fala e be, «Wo fa se sase neene nde ra n be, a nun foxe.» E naxa fa na ra.

²¹ A naxa siga ye dulonyi yire, a foxe woli ye ma, a fa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya: <N bara yi ye yailan. A mu nimasee faxama sonon, a mu xe kanama sonon.>»

²² Sa kelifa na loxoɛ ma han to, na ye fanxi alo Annabi Elise a masenxi ki naxe.

²³ Annabi Elise naxa keli menni, a te Beteli. A to nu na kira xon ma, dimɛdi gali naxa mini taa kui, e fa a mayelede, a falafe ra, «Dangi, i tan lela kanyi!»

²⁴ A naxa a ya ragbilen e ma, a e danka Alatala xili ra. A to na raba, wulai sube firin naxa mini fotonyi kui, a mixi tongo naani nun firin iboo na dimeɛ ra.

²⁵ Annabi Elise to keli menni, a naxa siga Karemele geya fari. A keli menni ne, a gbilen Samari.

3

Isirayila mange Yorami

¹ Akabu xa di xeme Yorami naxa ti mange ra Isirayila boxi ma Samari, Yudaya mange Yehosafati xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ra. A mangeya je fu nun firin nan naba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, konɔ a xa yunubi rabaxi mu lu alo a baba nun a nga naxan naba. Yorami tan naxa Bali kuye rabira, a baba naxan ti.

³ Konɔ a naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubi mooli foxo ra, naxan a niya Isirayila pama xa yunubi raba. A mu tin a makuyade na fe mooli ra.

Isirayilakae nun Mowabakae gerefe

⁴ Mowaba mange Mesa nu xuruse nan demadonma. A nu duuti fima ne Isirayila mange ma yexee yore wulu keme nun yexee kontonyi wulu keme ra, e xabee saxi na nan fari.

⁵ Isirayila mange Akabu faxa xanbi, Mowaba mange naxa muruta Isirayila mange xili ma.

⁶ Na kui mange Yorami naxa mini Samari taa kui, a sa a xa soorie xun mato a ra Isirayila boxi birin ma.

⁷ A to a redi Mowaba gerefe ma, a naxa xera xee Yudaya mange Yehosafati ma, a falafe ra, «Mowaba mange bara muruta n xili ma, i tinma n malide a gereɛ?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won birin nan tema Mowabakae gereɛ. N ma pama, i xa pama nan a ra, n ma soee, i xa soee nan e ra.»

⁸ A man naxa a maxorin, «Won tema kira mundun na?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won tema Edon gbengberen yire nan na.»

⁹ Isirayila mange, Yudaya mange, nun Edon mange to e pere xi solofere, ye min daaxi naxa jon e xa soorie nun e xa xurusee yi ra.

¹⁰ Na kui Isirayila mange naxa a fala, «Alatala bara wa won tan mange saxanyie safe Mowabakae beleɛe i.»

¹¹ Konɔ Yehosafati naxa e maxorin, «Alatala xa namiponme yo mu na won ya ma, naxan noma Alatala xilide won be?» Isirayila mange xa mixi nde naxa a yaabi, «Annabi Elise na be, Safati xa di xeme, Annabi Eliya foxirabire.»

¹² Yehosafati naxa a fala, «Alatala xa masenxi na a yi ra.» Isirayila mange Yehosafati nun Edon mange naxa goro a yire.

¹³ Annabi Elise naxa a fala Isirayila mange be, «Munse na won tan tagi? Siga i baba nun i nga xa namiponmee yire.» Isirayila mange naxa a yaabi, «Ade, barima Alatala yi mange saxanyi xilixi ne be, a xa fa e sa Mowabakae sagoe.»

¹⁴ Annabi Elise naxa a fala a be, «N bara n kali mange Alatala ra, n naxan batuma, xa n mu binye saxi Yehosafati xa ma nu, n mu tinma yati i xa ti n ya i nu.

¹⁵ Wo fa kora bonboe nde ra n be.» A to kora bonbo folo, Alatala naxa fa Elise ma,

¹⁶ a a fala a be, «Wo yili wuyaxi ge yi gulunba kui.

¹⁷ Alatala yi nan masenxi, wo mu foye toma, wo mu tune toma, kono yi gulunba birin nafema ne ye ra, wo nun wo xa xurusee naxan minma.

¹⁸ Kono na tan findixi fe xuri nan na Alatala be. Naxan dangima a ra, a Mowabakae sama ne wo sagoe.

¹⁹ Wo e xa taa kantaxie nun e xa taa xungbee birin kanama ne. Wo e xa wuri bogilae birin nabirama ne. Wo e xa ye dulonyie birin desema ne. Wo gemee rayensenma ne e xa xe fanyie ma.»

²⁰ Na kui geesege serexe ba temui, ye naxa fa keli Edon biri ra, a boxi makoto ye ra.

²¹ Mowabakae to a me a mang'ee na tefe e gereede, e naxa mixie malan naxee fata geresose ra, e fa ti Mowaba naaninyi ra.

²² E to keli geesege gbe, soge yanbe nu tixi na ye ma, a fa lu Mowabakae be alo gulunba rafexi wuli nan na.

²³ E naxa a fala, «Wuli nan a ra. Mang'ee bara santidegema tongo e boore xili ma, e e boore faxa. Yakosi, Mowabakae won xee, won sa e xa see tongo.»

²⁴ E to Isirayilakae yonkinde li, Isirayilakae naxa keli, e e bonbo han e naxa e gi e ya ra.

²⁵ Isirayilakae naxa Mowaba taae kana, e gemee ba na tete ma, e e mawoli Mowabakae xa xee ma. E naxa ye dulonyie dese gemee ra, e wuri bogilae birin nabira.

Kire Xareseti taa tete gemee nan tun nu fa luxi. Laati kanyie naxa a rabilin, e a magono.

²⁶ Mowaba mange to a to gere senbe bara gbo a be, a naxa santidegema kanyie keme solofere tongo, e xa kira raboo sigafe ra Edon mange yire, kono e mu no.

²⁷ Na kui a naxa a xa di xeme singe tongo, naxan nu lan a xa ti mange ra a joxoe ra, a a ba serexe ra taa tete fari. Na temui, xone belebele naxa goro Isirayilakae ma, e fa e makuya Mowaba mange ra, e gbilen e xa boxi ma.

4

Annabi Elise kaape gine nde malife

¹ Namiponme nde xa gine naxa a mawa Elise xon, a naxe, «I xa batula nde, naxan nu gaaxuma Alatala ya ra, n ma xeme nan nu a ra, kono a bara faxa. Mixi nde, naxan xa doni nu na a ma, na bara fa n ma di firinyie tongode, e xa findi konyie ra na doni joxoe ra.»

² Elise naxa a fala a be, «N noma munse rabade i be? Munse na i yi ra banxi?» Gine naxa a yaabi, «Sese mu na n tan i xa konyi yi ra, fo ture pooti keren.»

³ Elise naxa a fala a be, «Siga, i xa se sase wuyaxi yefu. I naxa dondoronti gbansan fen, i xa a gbege nan fen.

⁴ I na gbilɛn banxi, i xa naade balan wo nun i xa die xun ma. I xa na ture pooti keren ifili na se sase birin kui. Naxan na a rafe, i xa na doxo a xati ma.»

⁵ Na gine naxa siga, a sa se sasee yefu. A naxa so a xonyi a naade balan a tan nun a xa die xun ma. A xa die nu fa se sasee radangi a ma, a nu ture sa e kui.

⁶ A to ge se sase ndee rafede, a naxa a fala a xa di be, «Se sase gbete man so n yi ra.» A xa di naxa a yaabi, «Se sase gbete yo mu na fa.» Na temui, ture fan naxa a iti.

⁷ A naxa sa na birin yaba Ala xa mixi Annabi Elise be. Elise naxa a fala a be, «Sa na ture mati, i fa i xa doni fi. Na temui wo nun i xa die xa balo na donxoɛ ra.»

Sunamika xa di xeme

⁸ Loxoe nde Annabi Elise naxa siga Sunami taa kui. Gine kuntigi nde nu na menni, naxan Elise karaxan a fo a xa a dege a xonyi. Sa kelifa na loxoɛ ma, xa Elise minima menni ra, a nu a degema naa ne.

⁹ Gine naxa a fala a xa mori be, «N a kolon, yi xeme naxan luma dangi ra won xonyi, Ala xa mixi seniyeɛnxi nan a ra.

¹⁰ Yandi, won xa konkoe lanmadi keren yailan a be banxi kooɛ ra, won sade, teebili, gonyi, nun lanpui doxo a be naa kui, alako menni xa findi a malabude ra, a na fa won xonyi temui naxe.»

¹¹ Loxoe nde Elise naxa siga naa, a sa a malabu na konkoe kui.

¹² A naxa a fala a foxirabire Gexasi be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gexasi naxa a xili, gine naxa fa Elise yire.

¹³ Elise naxa a fala Gexasi be, «A fala yi gine be, «I bara fe gbegbe raba muxu be. Muxu tan noma munse rabade i be? Muxu xa fe fanyi fala mange be i xa fe ra, xa na mu soorie xa mange be?»» Gine naxa a yaabi, «N sabatixi n ma jama nan tagi.»

¹⁴ Na woyenyi masare dangi xanbi, Elise naxa Gexasi maxorin, «Awa, won xa munse raba yi gine be?» Gexasi naxa a yaabi, «Di yo mu a be, a xa mori fan bara fori.»

¹⁵ Elise naxa a fala Gexasi be, «I man xa a xili.» Gexasi naxa na gine xili, gine naxa fa, a ti naade ra.

¹⁶ Elise naxa a fala a be, «Yi temui tamuna, i fama di baride, i a sa i kanke ma.» Gine naxa a fala, «Ade n marigi, Ala xa mixi, i naxa n tan i xa konyi gine mayenden.»

¹⁷ Na gine naxa teege, a di xeme bari na temui yati ma, alo Elise a fala a be ki naxe.

Sunamika xa di xa faxe

¹⁸ Na di to mo, loxoɛ nde a naxa siga a baba yire xe ma xe xaba temui.

¹⁹ A naxa a fala a baba be, «N baba, n xunyi n xonoma a jaaxi ra.» A baba naxa a fala a xa konyi be, «A xanin a nga xon ma.»

²⁰ Na konyi naxa a tongo, a a xanin a nga xon ma. Didi naxa lu a nga san ma han yanyi tagi, a fa faxa.

²¹ Gine naxa te a xa di ra, a a sa Ala xa mixi xa sade ma, a naade balan a xun ma, a mini.

²² A naxa a xa mori xili, a a fala a be, «Yandi i xa konyi keren nun sofale keren so n yi ra, n xa siga na Ala xa mixi foxo ra, n man fama.»

²³ A xa mori naxa a maxorin, «To, i sigafe a tode munfe ra? Kike Neene Sali mu a ra, malabui loxoɛ fan mu a ra.» A naxa a yaabi, «I naxa kontofili.»

²⁴ Na kui, gine naxa a fala a sofale xa yailan a biyaasi ki ma. A naxa a fala a xa konyi be, «I xa sofale rapere mafurenyi ra. Won naxa ti kira xon ma de, fo n na a fala i be temui naxe.»

²⁵ E naxa e xun ti Ala xa mixi yire ra Karemele geya kon. Ala xa mixi to sa a to yire makuye, a naxa a fala a foxirabire be, «Na gine Sunamika nan fafe na ki.

²⁶ I gi i sa a maxorin, «Munse niyaxi? Tana mu na i xa mori ma? Tana mu na i xa di ma?» Gine naxa a yaabi, «Tana yo mu na,»

²⁷ kon a fefe Ala xa mixi yire li geya kon, a naxa bira a bun ma, a a sanyie suxu. Gexasi naxa wa a masigafe a marigi ra, kon Elise naxa a fala a be, «A lu na, a sunnuxi ne. Fe xoxoxe nde bara a soto, kon Ala na fe noxunxi n ma ne sinden, a mu n nakolonxi na ra.»

²⁸ Na temui gine naxa a fala a be, «N marigi, n di maxorin ne i ma? N mu a fala xe i be, i naxa n mayenden?»

²⁹ Annabi Elise naxa a fala a foxirabire be, «Keli, i i tagi ixiri, i xa n ma yisuxuwuri tongo, i siga mafuren na di yire, i n ma yisuxuwuri sa a yatagi ma. I naxa dugundi kira xon ma mixi xeebufo ra.»

³⁰ Didi nga naxa a fala, «N bara n kali Alatala nun i tan xili ra, n mu sigama i xanbi.» Na kui e naxa keli, e birin naxa siga.

³¹ Gexasi tan nu bara ti yare, a Elise xa yisuxuwuri sa didi yatagi ma. Kon na di faxaxi mu a xui yo ramini, a mu a ramaxa. Gexasi naxa gbilen Elise ralande, a dentege sa a be, a naxe, «Didi mu kelixi de.»

³² Annabi Elise to so banxi kui, a naxa a li didi faxaxi saxi a xa sade ma.

³³ Elise naxa naade balan a tan nun na fure xun ma, a xa Alatala maxandi.

³⁴ A naxa te sade ma, a a itala didi fure fari. A naxa a de sa a de ma, a a ya sa a ya ma, a a belexee sa a belexee ma. A naxa lu na ki, han didi fate naxa wolen.

³⁵ Elise naxa so a maperefe konkoe kui, a man naxa gbilen te ra didi fari. Na temui didi naxa tison sanya solofere, a fa a ya rabi.

³⁶ Elise naxa Gexasi xili, a a fala a be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gine to fa Elise yire, Elise naxa a fala a be, «I xa di tongo.»

³⁷ Gine naxa fa a a xinbi sin Annabi Elise bun ma, a a sanyie suxu. Na temui a naxa a xa di tongo, a mini.

Annabi Elise nun donse paaxi

³⁸ Elise naxa gbilen Giligali. Na temui kaame nu dinxi boxi ra. Namijonmee to nu doxoxi Annabi Elise san na, a naxa a fala a foxirabire be, «Tunde doxo te ma, i xa donse nde yailan yi namijonmee be.»

³⁹ Keren naxa mini e ya ma, a siga burunyi bogi se ndee fende. A naxa sansi nde to, a na bogi gbegebe matongo, a e sa a xa donma kui. A to so namijonmee yire, a naxa e maxaba, a e sa tunde kui, kon e mu a kolon se naxan a ra.

⁴⁰ Donse to ge rafalade, e birin naxa a don folo, kon e fefe a raso e de i, e naxa gbelegebe, e naxe, «Ala xa mixi, xone nde na yi donse ma tunde kui.» E mu no a donde.

⁴¹ Elise naxa a fala, «Wo farin nde tongo.» A naxa na nde sa tunde kui, a fa a fala, «Wo yi donse sa yi mixie be, e xa e dege.» Donse nu bara ge fande, xone yo mu nu na a i fa.

Annabi Elise taami rawuyafe

⁴² Mixi nde nan fa kelifa Baali Salisa. A nu fafe taami nun sansi bogi singee nan na Ala xa mixi xon ma, taami mɔxɔnɛn nun mengi neene beki keren. Annabi Elise naxa a fala a batula be, «I xa yi donse fi yi jama ma, alako e xa e dege.»

⁴³ A batula naxa a fala a be, «N yi donse itaxunma yi xeme keme birin na di?» Elise naxa a fala, «Donse itaxun yi mixie ra tun, alako e xa e dege, barima Alatala nan a masenxi, «Yi mixie birin e degema ne, taami donxoe man lu.»»

⁴⁴ Na kui a naxa taami itaxun e ra, e naxa a don han e luga, a donxoe naxa lu alo Ala a masen ki naxe.

5

Naaman xa yalanyi kune fure ma

¹ Arami mange xa soorie xunyi Naaman nu rafan a xa mange ma. A tide nu gbo a xa mange be, barima Alatala xunnakeli fi Arami boxi ma a tan nan saabui ra. Kono kune fure nu na yi soori xunyi gbangbalanyi ma.

² Loxoe nde Aramikae to siga Isirayila gerede, e temedi nde suxu ne, e a xanin e xun ma, a xa findi Naaman xa gine xa konyi ra.

³ Na temedi naxa a fala a marigi be, «Xa n marigi xa mori siga nu namiponme yire, naxan na Samari, na noma ne yi kune fure bade a ma nu.»

⁴ Naaman naxa na dentege sa a xa mange be, temedi Isirayilaka naxan falaxi a be.

⁵ Arami mange naxa a fala Naaman be, «I xa siga Samari. N bataaxe sebema Isirayila mange ma i xa fe ra.» Naaman naxa gbeti kilo keme saxon, xema kilo tongo senni, nun donma tofanyi fu xanin a xun ma.

⁶ A naxa na bataaxe xanin Isirayila mange xon ma, a nu sebexi naxan kui, «N bara n ma soorie xunyi Naaman xee i yire, alako i xa kune fure ba a ma.»

⁷ Isirayila mange to ge bataaxe xarande, a naxa a xa donma iboo, a fa a fala, «Pe, Ala nan n na, naxan faxe tima, naxan mixi rakisima, yi mange to fa a falama n be, a n xa kune fure ba mixi nde ma? Wo a mato, n tan be, a wama gere nan xon.»

⁸ Ala xa mixi Elise to a me, a mange bara a xa donma iboo sunnunyi kui, a naxa xera xee mange ma, a falafe ra, «I i xa donma ibooxi munfe ra? I naxan nabama, a xee n yire, alako a xa a kolon namiponme nde na Isirayila boxi ma.»

⁹ Na kui, Naaman naxa siga a xa soee nun a xa soori ragise ra, a fa ti Annabi Elise xa banxi sode de ra.

¹⁰ Elise naxa mixi xee tande a falafe ra Naaman be, «Sa i maxa Yuruden xure ma sanya solofere. Na kui i fate yalanma ne, i fa seniyen.»

¹¹ Naaman naxa xono na woyenyi ma, a nu fa siga a fala ra, «N joxo a ma, a minima ne nu n ya i, a a Marigi Alatala maxandi, a a belexe sa kune yire ma n fate i, kune fure xa ba n ma.

¹² Xure fanyi mu na n xonyi Damasi, alo Abana nun Farpara xuree, naxee dangi Isirayila xuree birin na? N mu noma n maxade xe menni, n seniyen?» Na kui a naxa gbilen a xonoxi ra.

¹³ Kono a xa konyie naxa a fala a be, «Xa yi namiponme sa fe xoxoxoe nde nan fala i be nu, i mu a rabama xe nu? A to a falaxi i be a i xa sa i maxa, a mu lanma xe i xa na raba?»

¹⁴ Na kui Naaman naxa goro Yuruden xure, a sin a xwora sanya solofere, alo Ala xa mixi a masen ki naxe. Na dangi xanbi a fate naxa fan alo dimedi, a seniyen.

¹⁵ Naaman naxa gbilen Ala xa mixi yire, a tan nun a jere booree birin na. A to so, a naxa ti a ya i, a a fala, «N bara a kolon, Ala mu na dede xa Isirayila boxi xa mu a ra. Yakosi, n bara i mayandi, i xa n ma bupa rasuxu.»

¹⁶ Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n naxan batuma, n mu noma i xa bupa rasuxude.» Naaman naxa a karaxan a xa na rasuxu, konɔ a naxa tondi.

¹⁷ Na temui Naaman naxa a fala Elise be, «Awa yire, i naxan nabama n be, i xa be boxi bende nde so n tan i xa konyi yi ra, sofale firin noma naxan xaninde. N wama serexebade tife na bende fari, n fa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba Alatala gbansan be. N mu serexe yo bama ala gbete be sonon.

¹⁸ Konɔ Alatala xa dije n ma yi fe kerenyi ma. N ma mange ne soma a xa ala Rimon xa salide kui, alako a xa suyidi a be, a luma n belexe suxu ra a yi, na a niyama ne n tan fan xa n igoro boxi ma Rimon kuye xa banxi kui. Alatala xa dije n ma na xa fe ra.»

¹⁹ Elise naxa a yaabi, «Siga bopesa kui.» Na temui Naaman naxa keli a xun a siga.

A to a makuya dondoronti,

²⁰ Elise foxirabire Gexasi naxa a fala a bope ma, «N marigi bara a lu yi Aramika xa siga, a mu a xa bupa rasuxu. N bara n kali Alatala ra, n tan xa n gi a foxo ra ba, alako n xa se nde soto a ra.»

²¹ Awa, Gexasi naxa a gi Naaman foxo ra. Naaman to sa a to a gi ra fafe ra a foxo ra, a naxa goro mafuren a xa gise kon na, a sa a ralan, a a maxorin, «Munse niyaxi? Tana mu na?»

²² A naxa a yaabi, «Heri tun. N marigi nan n xexi n xa fa a fala i be, <Namijonme xope firin nan faxi n xonyi keli Eframi geyae ma. Yandi, gbete kilo tongo saxan nun donma firin fi n ma e be.»

²³ Naaman naxa a fala a be, «I xa gbete kilo tongo senni rasuxu.» A naxa a karaxan, a na gbete sa beki firin kui, a nun donma firin, a e so a xa konyi firin yi ra. Nee naxa ti Gexasi ya ra, e a xanin a be.

²⁴ E to tentenyi fari li, Gexasi naxa kote rasuxu e yi ra, a a raso banxi, a fa na mixie ragbilen, nee naxa siga.

²⁵ Na dangi xanbi, a naxa fa a marigi yire. Annabi Elise naxa a maxorin, «I kelixi minden yi ki Gexasi?» Gexasi naxa a yaabi, «N mu siga dede.»

²⁶ Konɔ Elise naxa a fala a be, «Naaman to goro a xa gise kui i ralande, n mu na to xe n bope ma? Yi waxati a lanma i xa gbete, donmae, oliwi bilie, sansie, xuruse lanmae nun a xungbee, konyi ginde nun konyi xemee fen yi ki?

²⁷ Naaman xa kune fure luma ne i nun i bonsoe ma abadan!» Gexasi naxa keli a ya i. Kune naxa din a fate birin na, a fa rafixe alo kunda.

6

Beera kole tofe

¹ Namijonme ndee naxa a fala Annabi Elise be, «Yi lude xurun won be.

² Xa i tinma a ra, won xεε Yurudεn xure, kankan xa wuri keren keren sege, won xa yire yailan malande ra be.» Annabi Elise naxa tin na a ra, a fa a fala e be, «Wo siga.»

³ Kono mixi nde naxa a fala e ya ma, «Yandi, i fan xa fa muxu foxo ra.» Elise naxa tin na ra, a naxe, «Awa, won birin na a ra.»

⁴ Na kui e birin naxa siga Yurudεn xure de ra, e naxa so wurie segefe.

⁵ Mixi nde to nu wuri segefe, a xa beera kole naxa koren, a sin ye xora. A naxa gbelegbele, a naxe, «Ee! N marigi, beera yefuxi nan a ra.»

⁶ Ala xa mixi naxa a fala, «A biraxi minden?» A to a birade masen a be, Annabi Elise naxa wuri xuntunyi nde bolon, a naxa a woli na yire yati, beera kole fa te ye fari.

⁷ Elise naxa a fala a boore be, «A tongo.» Boore naxa a belexe itala, a beera kole tongo.

Annabi Elise nɔfe Arami soorie ra

⁸ Arami mange nu na Isirayila gerefe. Na kui a nu luma yire xa fe fala ra a xa kuntigie be, e xa soorie fama yonkinde dennaxe.

⁹ Kono Ala xa mixi naxa xera xεε Isirayila mange ma, a falafe ra, «I naxa siga na yire de, xa na mu a ra i Aramikaε lima ne naa.»

¹⁰ Awa, Isirayila mange naxa a xa soorie rasanba yire, Ala xa mixi dennaxe matonxuma a be alako e xa naa madoxo. Na naxa raba sanmaya wuyaxi.

¹¹ Arami mange bope naxa ifu a ma na fe ma. A naxa a xa kuntigie xili, a a fala e be, «Yanfante nde na won ya ma, naxan won ma gundoe falama Isirayila mange be. Nde na ra?»

¹² A xa kuntigi nde naxa a yaabi, «Mange, muxu tan mu a ra! Isirayila xa namiponme Elise nan i xa woyenyi birin nadangima Isirayila mange ma, hali i naxan falama i xa konkoe kui.»

¹³ Mange naxa a fala e be, «Wo sa a lude kolon, n xa mixie xεε e xa sa fa a ra.» E naxa a yaabi, «A na Dotan.»

¹⁴ Mange naxa soori gali xεε naa, soe nun soori ragisee fari. E naxa so naa koe ra, e Dotan taa rabilin.

¹⁵ Ala xa mixi foxirabire to keli subaxe ma, a naxa soori gali to taa rabilinyi soe nun e ragisee ra. A naxa na dentege sa Ala xa mixi be, a naxe «Ee! N karamoxo, won munse rabama?»

¹⁶ A naxa a yaabi, «I naxa gaaxu, naxee na won foxo ra, nee gbo dangi mixie ra, naxee na e tan foxo ra.»

¹⁷ Annabi Elise naxa Ala maxandi a foxirabire be, a naxe, «N Marigi Ala, a ya rabi alako a xa to ti.» Ala naxa a ya rabi, a naxa soe nun soori ragisee te daaxie to geyae fari Elise rabilinyi birin na.

¹⁸ Aramikaε nu na gorofe Elise yire. Annabi Elise naxa Ala maxandi a xa na soorie ya donxu. Ala naxa Elise xa maxandi suxu, a nee radonxu.

¹⁹ E to Elise yire li, a naxa a fala e be, «Na kira mu yi ki, na taa fan mu yi ki. Wo bira n foxo ra, n xa wo mati mixi yire, wo naxan fenfe.» Na kui a naxa e xanin Samari taa kui.

²⁰ E to so naa, Elise naxa Alatala maxandi, a xa na mixie ya raboo, alako e xa to ti. Alatala to e ya rabi, e naxa fa a to, e na Samari taa nan kui.

²¹ Isirayila mange naxa Elise maxorin, «N ba, n xa e faxa? A lanma e xa sonto?»

²² A naxa a yaabi, «I naxa e faxa. I naxee suxuma gere kui santidegema nun xali ra, i luma e findi ra geelimanie nan na, i mu e tan faxama, ka? Donse nun ye fi yee ma, i fa e rabepin e xa siga e marigi yire.»

²³ Na kui Isirayila mange naxa donse ghegbe so e yi ra. E to ge e degede, mange naxa e bepin sigafe e marigi yire. Na dangi xanbi, Aramikaе xa soorie mu gbilen fa ra Isirayila boxi ma sonon.

Kaame sofe Samari

²⁴ Na fe to ba a ra, Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan, e xa siga Samari taa gereде.

²⁵ Taa xa suxui naxa a niya, kaame xungbe xa so Samari. Na fe naxa xoxoxo han sofale xunyi naxa mati gbeti kole tongo solomasaxan na, ganbe sube itaxunxi doxo naani ra, na doxo keren gbeti kole suuli.

²⁶ Isirayila mange nu na a maperefe taa tete fari temui naxe, gine nde naxa a fala a be a xui itexi ra, «Mange, muxu rakisi, n marigi.»

²⁷ A naxa a yaabi, «Xa Alatala mu i rakisi, n tan i rakisima di? Sese mu na lonyi ma, sese mu na weni bogi sase kui.»

²⁸ Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» Gine naxa a yaabi, «Yi gine nan a fala n be, a muxu xa n gbe di don to, tina muxu a fan gbe don.

²⁹ Muxu bara n gbe jin, muxu bara a don, konon na kuye iba, n naxa a fala a be a xa fa a xa di ra, muxu xa na fan don, konon a bara a xa di noxun.»

³⁰ Mange to na gine xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo a ma. A to nu na a maperefe tete nan fari, pama naxa no a tode a beki dugi ragoroxi a ma a xa mange donma bun ma.

³¹ Mange nu fa a fala, «Ala xa n ma toore xunmasa dangi yi fan na xa n mu Safati xa di xeme Elise xunyi ba a de i to.»

³² Elise nu doxoxi a xonyi, taa forie nu na a seeti ma. Mange naxa a xa mixi nde xee Elise ma, konon beenun na xera xa banxi li, Elise nu bara a fala taa forie be, «Wo a to, na faxeti xa di bara mixi nde xee, a xa fa n xunyi bolon n de i. Wo wo redi. Na xera na fa, wo naade balan a ya ra, wo naxa tin a xa so. A marigi sanyie xui jan xa mu a xanbi ra na ki?»

³³ A jan mu a xa woyenyi raponxi, xera naxa fa a ma, a falafe ra, «Yi paxankate kelixi Alatala yati nan ma. N na n xaxili tima Alatala ra munfe ra sonon?»

7

¹ Elise naxa a fala, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, <Tina, yi waxati, won farin kilo fu nun firin, xa na mu mengi maniye kilo moxonjen nun naani sarama gbeti kole keren nan na Samari taa sode de.»

² Mange xa mixi nde, naxan nu mange matima yire birin, na naxa Ala xa mixi yaabi, «Hali Alatala kooore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu nomma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, konon i mu a donma feol!»

Arami soorie e gife e xa see xun ma

³ Kune kanyi naani nu na taa sode de ra. Nee naxa a fala e bore be, «Won na faxe mamefe be munfe ra?

⁴ Xa won sa so taa kui, won faxama ne kaame ra. Xa won man lu be, won faxama ne. Won naxan nabama, won xa sa won yete so Aramikaе yi ra e yonkinde kui. Xa e dije won ma, won baloma ne. Xa e won faxa, won faxama ne.»

⁵ Na kui e naxa keli nunmare ra, e xa sa e yete so Aramikaе yi ra, konon e to nee yonkinde li, mixi yo mu nu na menni.

6 Marigi nu bara soe nun gise gali xui ramini Aramikae yonkinde kui, alo soori gali ne fama. Na kui, e naxa a fala e bore be, «Isirayilakae bara Xitikae nun Misirakae xili e malide gere kui.»

7 Na naxa a niya e xa e gi, e e xa se birin lu naa. E naxa keli e xa kiri banxie, e xa soe, nun e xa sofalee xun ma, e e yonkinde lu na ki, e e gi e nii ratangafe ra.

8 Kune kanyie to na fe li yonkinde kui, e naxa so kiri banxi nde bun ma, e e dege. E to ge e degede, e naxa gbeti, xee ma, nun sosee xanin, e sa na see noxun yire nde. E man naxa gbilen kiri banxi gbete kui, e sa see tongo, e e xanin e noxunde.

9 Na dangi xanbi, e naxa a fala e bore be, «Won mu na fe fanyi xa rabafe yi ki. To loxe findixi xibaarui fanyi iba loxe nan na, xa won dundu yi fe ma, subaxe naxa yi fe li won yi, jaxankate jaaxi won lima ne. Won xee, won xa sa mang'ee rakolon yi fe fanyi ra.»

10 E naxa siga e sa taa naade kante xili, e a fala a be, «Muxu bara so Aramikae yonkinde kui, muxu mu mixi yo lixi naa. E birin siga. E bara keli e xa soee nun e xa sofalee xirixi xun ma, mixi yo mu na e xa kiri banxie kui.»

11 Taa naade kante naxa na dentege sa mang'ee be.

12 Mang'ee naxa keli na ke ra, a a fala a xa mixie be, «Aramikae wama naxan nabafe won na, n xa na fala wo be. E to a kolonxi kaame na won ma, e kelixi ne e yonkinde, e sa e noxun burunyi, e nu fa a fala, <E nefee mini e xa taa kui, won baganma ne e ma, won fa so e xa taa kui.>»

13 A xa mixi nde naxa a yaabi, «Yandi, won xa mixi suuli sugandi, e xa soe ndee tongo naxee luxi won yi ra taa kui, e xa siga yi fe matode. Hali e faxa naa, na mu jaaxu dangi faxafe ra taa kui be. Won fama a matode fe naxan a ra.»

14 E naxa gise nun soe ragi firin xee Arami soorie foxo ra, alako e xa a kolon fee na ki naxe.

15 Nee naxa bira e foxo ra han Yuruden xure. Aramikae nu bara e xa sosee nun e xa geresosee lu kira xon ma e xa gi kui. Isirayila xee rae naxa gbilen e xa mang'ee yire, e na dentege sa a be.

16 Na temui jama naxa mini taa kui, e sa se birin tongo Aramikae yonkinde kui.

Na kui farin fupi kilo fu nun firin naxa sara gbeti kole keren na. Mengi maniye kilo moxonen nun naani naxa sara gbeti kole keren na, alo Alatala a masen ki naxe.

17 Mang'ee nu bara a matima lu taa sode de ra. Nama to mini taa kui e xa gbata gbata kui, e naxa na mang'ee xa mixi maboron, a faxa. Namijonne xa masenyi naxa kamali, a naxan fala mang'ee a to siga a yire.

18 Namijonne nu bara a fala mang'ee be, «Tina yi waxati, Samari taa naade ra, mixi farin kilo fu nun firin sarama gbeti kole keren nan na, xa na mu mengi maniye kilo moxonen nun naani sarama gbeti kole keren na.»

19 Mang'ee matima nu bara a yaabi, «Hali Alatala kooe rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu noma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, kono i mu a donma feo!»

20 Fee dangi na ki ne yati. Nama naxa a maboron e xa gbata gbata kui taa sode de ra, a naxa faxa.

8

Sunami gine xa boxi

¹ Annabi Elise nu bara a fala Sunami gine be, a naxan xa di rakeli faxe ma, «I tan nun i xa denbaya, wo tunu, wo xa siga yire gbete, barima Alatala fama ne kaame radinde yi boxi ma han je solofere.»

² Na Sunami gine naxa a xui suxu, a siga Filisita boxi ma, a nun a xa denbaya, e lu naa je solofere.

³ Na je solofere dangi xanbi, na gine naxa gbilen Isirayila, kelife Filisita boxi ma. A naxa siga mange yire, a a mayandi a xa a xa banxi nun a xa boxi ragbilen a ma.

⁴ Beenun a xa so naa, mange nun Annabi Elise xa batula Gexasi nu na sumunfe. Mange naxe, «Annabi Elise xa kaabanako fee fala n be.»

⁵ Gexasi to nu na a falafe a be, Annabi Elise Sunami gine xa di rakeli ki naxe faxe ma, na gine fan so temui nan na ki mange yire, alako a xa a maxandi a xa boxi nun a xa banxi ma. Gexasi naxa a fala mange be, «Na gine yati nan ya, a nun a xa di Annabi Elise naxan nakeli faxe ma.»

⁶ Mange naxa na gine maxorin na fe ma. Sunami gine naxa na birin yaba a be. Mange naxa gine xa fe so a xa walike xungbe nde yi ra, a a fala naxan be, «Won xa yi gine xa se birin nagbilen a ma, a nun geeni naxan birin sotoxi a xa boxi ma kabi a keli temui be.»

Annabi Elise nun Xasayeli

⁷ Annabi Elise to biyaasi raba sigafe ra Damasi, Arami mange Ben Hadada naxa fura. Mixi nde naxa a fala mange be a Annabi Elise nu na Damasi.

⁸ Mange naxa Xasayeli yamari, a naxe, «I xa buya nde xanin Annabi Elise xon, alako a xa Alatala maxorin n be, xa n kisima yi fure ma?»

⁹ Xasayeli naxa Damasi boxi se fanyie baki joxome tongo naani fari, a a xanin Elise xon sanbasee ra. A to so a yire, a naxa ti a ya i, a a fala a be, «I xa di Ben Hadada, Arami mange nan n xexi i xon ma, n xa i maxorin xa a yalanma yi fure ma?»

¹⁰ Elise naxa a yaabi, «Sa a fala a be, <Iyo, i yalanma.> Konɔ a nondi ki ma, i xa a kolon a Alatala bara a fala n be, a mange faxama ne.»

¹¹ Ala xa mixi Elise naxa a ya banban a ra, a mu a magirama, han Xasayeli fa yaagi. Na temui Elise naxa so wafe.

¹² Xasayeli naxa a maxorin, «I na wafe munfe ra?» Elise naxa a yaabi, «N na wafe ne barima n a kolon, i fama ne fe jaaaxi dɔxode Isirayilakae ma. I fama ne e xa yire makantaxie gande, i e xa fonikee faxa santidegema ra, i e xa diyoree maboron, i e xa furuginee furi raboo.»

¹³ Xasayeli naxa a maxorin, «N tan mixi xuri noma na fe mooli xungbe rabade di?» Elise naxa a yaabi, «Alatala bara a masen n be a i fama ne findide Arami mange ra.»

¹⁴ Xasayeli naxa keli Elise xun ma, a gbilen a xa mange yire. Na naxa a maxorin, «Elise munse falaxi i be?» A naxa a yaabi, «A a falaxi ne a i yalanma.»

¹⁵ Na kuye iba, Xasayeli naxa sade dugi tongo, a a rasin ye xora, a a dusu mange yatagi xun na, a fa a madekun han a faxa. Na dangi xanbi, Xasayeli naxa ti mange ra Ben Hadada joxoe ra.

*Yehorami xa mang'eya Yudaya xun ma
(Yudaya Mang'ee II 21:2-20)*

¹⁶ Akabu xa di Yorami xa mangeya je suuli nde ra Isirayila xun ma, Yehosafati xa di Yehorami naxa findi Yudaya mange ra.

¹⁷ A nu findima mange ra temui naxe, a je tongo saxan nan nu a ra. A naxa mangeya xanin Darisalamu je solomasaxan.

¹⁸ A naxa a jere Isirayila mangee xa kira xon ma, alo Akabu nun a bonsoe a raba ki naxe, barima Akabu xa di gine nde nan nu doxoxi a xon ma. A naxa fe jaaxie raba naxee mu rafan Alatala ma.

¹⁹ Kono Alatala mu nu wama Yudaya sontofe, mange Dawuda xa fe ra, a a fala naxan be a mangeya luma ne a tan nun a bonsoe yi ra abadan.

²⁰ Yehorami xa mangeya kui, Edon boxi naxa Yudaya xa mangeya matandi, e fa e yete xa mange doxo.

²¹ Yehorami naxa siga Sayiri nun a xa soori ragisee birin na. A naxa keli koe ra, a Edonkae gere. Nee naxa a xa soori gali rabilin, e no e ra. Na kui Isirayila xa soorie naxa gbilen e xonyi.

²² Han to Edonkae mu lu Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan Yudaya xa yaamari matandi na temui ne.

²³ Yehorami xa taruxui donxoe nun a fe naxee birin naba, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

²⁴ A naxa laaxira, e fa a ragata a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a joxoe ra.

Yorami xa mangeya Yudaya xun ma (Yudaya Mangee II 22:1-6)

²⁵ Akabu xa di Yorami xa mangeya je fu nun firin nde ra Isirayila xun ma, Yehorami xa di Axasiya naxa ti mange ra Yudaya.

²⁶ Axasiya xa simaya nu na je moxoren nun firin a findi mange ra temui naxe. A naxa mangeya je keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Atalaya, Isirayila mange Omiri xa di gine.

²⁷ A to kelixi Akabu bonsoe ne, a naxa a jere na kira xon, a fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

²⁸ A tan nun Akabu xa di Yorami naxa siga Arami mange Xasayeli gere de Ramoti, Galadi boxi ma, kono Aramika naxa no e ra.

²⁹ Mange Yorami naxa gbilen Yisireeli, a xa a dandan, barima Aramika nu bara a maxono gere kui Rama, a to nu Arami mange Xasayeli gerefe. Yudaya mange Yehorami xa di Axasiya naxa goro Yisireeli Akabu xa di Yorami xonyi, barima a nu furaxi.

9

Yehu tife mange ra Isirayila

¹ Annabi Elise naxa a xa taalibi nde xili, a a fala a be, «I tagi ixiri beleti ra alako i xa yi ture xanin Ramoti taa kui, Galadi boxi ma.

² I na menni li, i xa Yehu fen, Yehosafati xa di, Nimisi xa mamadi. I xa a xili keli a ngaxakerenyie tagi, wo sa lu wo doro ma.

³ I yi ture tongo, i a surusuru a xunyi, i a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «N bara i sugandi, i xa findi mange ra Isirayila xun ma.» I na ge na rabade, i xa i gi, i keli naa mafuren.»

⁴ Na kui, na namiponme fonike naxa siga Ramoti, Galadi boxi ma.

⁵ A so temui naxe, soori mangee nu na malanyi. A naxa a fala, «Mange, n xexi i xon.» Yehu naxa a maxorin, «I wama woyenfe nde be muxu ya ma?» A naxa a yaabi, «Mange, i tan.»

⁶ Na kui, Yehu nun namijonme xa taalibi naxa so banxi kui. Xeera naxa ture surusuru Yehu xunyi, a a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi i be, <N bara i sugandi, i xa findi Ala xa pama Isirayila xa mange ra.

⁷ I fama i xa mange Akabu bonsœ sontode, alako n ma namijonmee nun n ma konyie gbe xa joxo.

⁸ Akabu bonsœ birin sontoma ne, a xa xeme yo mu kisima, hali naxan senbe mu gbo.

⁹ N Akabu bonsœ ragoroma ne alo n a raba Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa ra ki naxe.

¹⁰ Baree nan Yesabela donma Yisireeli xee ma, a mu ragatama feo.» A to ge na falade, a naxa siga keren na a gi ra.

¹¹ Yehu to gbilen a xa mange xa walikœ yire, nee naxa a maxorin, «Munse niyaxi? Yi daxui faxi i tode munfe ra?» Yehu naxa e yaabi, «Wo yi mixi mooli kolon. Fefe mu a ra.»

¹² Kono e naxe, «I wule fu! A fala muxu be.» A naxa na dentegœ sa e be. A naxe, «Alatala yi nan masenxi, <N bara i sugandi, i xa findi Isirayila mange ra.»»

¹³ A to na fala, soori mange birin naxa e yete xa sosee ba, e a itala Yehu bun ma. E naxa feri fe tonxuma ra, e fa a fala, «Yehu nan mange ra!»

¹⁴ Na kui, Yehosafati xa di Yehu, Nimisi xa mamadi naxa mange Yorami yanfa. Yorami nun Isirayila xa soori gali nu na Ramoti makantafe, Galadi boxi ma, barima Arami mange Xasayeli nu wama e gerefe.

¹⁵ Kono mange Yorami nu bara gbilen a dandande Yisireeli. Aramikae nu bara a maxono gere kui. Yehu naxa a fala a booree be, «Wo to bara n findi mange ra, mixi yo naxa mini taa kui sigafe ra Yisireeli n ma fe falade naa.»

¹⁶ Yehu naxa te a xa gise kui, a siga Yisireeli, Yorami nu na a dandanfe dennaxe. Yuda mange Axasiya fan nu bara siga naa Yorami xeebude.

¹⁷ Taa makante naxan nu tixi Yisireeli tete kon na, na to Yehu xa mixie to fa ra, a naxa a fala, «Nama nde nan fafe yi ki.» Mange Yorami naxa a yamari, «Soori nde xee soe fari, a xa a kolon fe naxan niyaxi.»

¹⁸ Na soori to Yehu yire li, a naxa a maxorin, «Mange wama a kolonfe ne fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n foxo ra tun.» Taa makante naxa a fala mange be, «Won ma xeera bara sa pama li, kono a mu na gbilenfe.»

¹⁹ Yorami man naxa soori gbete xee soe fari. Na fan to Yehu yire li, a naxa a fala a be, «Mange wama a kolonfe ne fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n foxo ra tun.»

²⁰ Taa makante naxa dentegœ sa, «Won ma xeera bara sa pama li, kono a mu na gbilenfe. A luxi n be alo naxan gise ragife, a ragi ki xoxoxœ maniya Nimisi xa di Yehu ra.»

²¹ Awa Yorami naxa a fala a xa mixie be, «Wo fa n ma gise ra.» E to fa na ra a be, Isirayila mange Yorami nun Yudaya mange Axasiya naxa te e xa gisee fari sigafe ra Yehu yire. E naxa a li Naboti Yisireelika xa xee fe ma.

²² Yorami to Yehu li naa, a naxa a maxorin, «Yehu, tana mu na?» Yehu naxa a yaabi, «Tana yati yati na na. I nga Yesabela na kuye batufe, a na mandurupa rabafe.»

²³ Yorami to na me, a naxa a xa gise mafindi a a gi, a naxa a fala a xui itexi ra Axasiya be, «Yanfanteya nan a ra Axasiya!»

²⁴ Yehu naxa xali woli, a so Yorami tunki firinyie tagi, a a sondonyi soxo. Yorami naxa bira a xinbie ma gise kui.

²⁵ Yehu naxa a fala Yorami ragima Bidikari be, «A fure woli be Yisireelika Naboti xa xe ma. I i ratuxi, won firin to nu na a baba Akabu foxo ra, Alatala a masen ne:

²⁶ «I xa a kolon a n tan bara Naboti nun a xa die wuli to, i naxan naminixi xoro. N i sare fima yi boxi yati nan fari. Alatala xui nan na ki.» Awa, i xa a fure woli yi xe yati ma, alo Alatala a masenxi ki naxe.»

²⁷ Yuda mange Axasiya to na fe to, a naxa a gi Beti Hagan kira xon ma. Yehu naxa bira a foxo ra, a a fala a xa soorie be, «Wo a fan soxo.» E naxa a soxo a xa soori ragise kui Guru geya tede ra, Yibeleiyami fe ma. A naxa no a gide, a siga Megido, konso a naxa faxesa menni.

²⁸ A xa konyie naxa a xanin gise kui han Darisalamu, e sa a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui.

²⁹ Axasiya findi Yudaya mange ra, Akabu xa di Yorami xa mangeya je fu nun keren nde ne.

³⁰ Yehu naxa siga Yisireeli. Yesabela to na fe me, a naxa lini ti a ya ra, a a xunsexe yailan, a fa sa ti wunderi ra koore banxi kon na.

³¹ Yehu to nu sofe taa naade ra, Yesabela naxa a maxorin, «Tana mu na Simiri, i tan naxan i xa mange faxaxi?»

³² Yehu naxa a ya rate wunderi ra, a maxorinyi ti, «Nde na n be? Nde?» Mange gine makante ndee naxa e ya ragoro Yehu ma.

³³ Yehu naxa a fala nee be, «Wo na gine woli boxi ma!» E naxa a woli boxi ma. A wuli naxa kasan banxi xale nun soee ma, Yehu fa a xa gise rapere a fari.

³⁴ Na xanbi, a naxa so taa kui, a a dege. A to ge, a naxa a fala, «Wo sa na gine dankaxi ragata, barima mange xa di gine nan nu a ra.»

³⁵ E naxa siga, konso a fure sese mu nu luxi naa fa, fo a xunkonkota, a sanyie, nun a belexee.

³⁶ E to na fe dentegge mange Yehu be, a naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan kamalixi, a naxan ti Annabi Eliya Tisibeka saabui ra. A a fala ne, «Baree Yesabela sube donma ne Yisireeli boxi ma.

³⁷ Yesabela binbi luma ne alo nape naxan xee rasanma. Mixi yo mu noma a falade sonon Yesabela nan yi ki.»

10

Akabu xa denbaya sontofe

¹ Akabu xa di xeme tongo solofere nu na Samari boxi ma. Yehu naxa bataaxee rasanba Yisireeli mangee ma Samari boxi ma, forie ma, a nun mixie ma, naxee joxo nu saxi Akabu xa die xon ma. Yi nan nu sebexi na bataaxee kui:

² «Wo xa mange xa die, a xa soori ragisee, a xa soee, a xa taa makantaxi, nun a xa geresosee to na wo yi ra,

³ wo xa wo xa mange xa di jalama nde dexo a baba xa kibanyi kui alako wo xa wo xa mange bonsoe makanta.»

⁴ E to na bataaxe masoto, e boje naxa mini, e fa a fala, «Mange firin mu sa no tide a kanke, muxu tan na rabama di?»

⁵ Mange xa banxi xunyi, taa mange, forie nun mixi naxee joxo nu saxi mange xa die xon ma, nee naxa yi masenyi rasanba Yehu ma, «Muxu tan

bara findi i xa walik'ee ra, i wama naxan yo xon, muxu na nan nabama. Muxu mu mixi yo tima mange ra. I xa i sago raba.»

⁶ Yehu naxa e yaabi a xa bataaxe firin nde kui, a naxe e be, «Xa wo na n tan nan be, wo xa wo xa mange xa die xunyie bolon, wo fa n yire Yisireeli tina yi waxati ma.» Mange xa di tongo solofere nu itaxunxi taa kuntigie ma, nee nu na e maxurufe.

⁷ E to na bataaxe masoto, e naxa mange xa di mixi tongo solofere birin xunyi bolon e de i, e e sa sagae kui, e a rasanba Yehu ma Yisireeli.

⁸ X'ee'ra naxa sa a fala Yehu be, «E bara fa mange Yorami xa die xunyie ra.» Yehu naxa a yamari, «E malan d'oxo firin taa naade ra han ge'esege.»

⁹ Na kuye iba, Yehu naxa mini, a ti pama ya i, a fa a fala e be, «Yunubi mu wo ma. N tan nan n ma mange yanfaxi, n a faxesa. Kon'o nde yi mixie tan faxaxi?»

¹⁰ Wo xa a kolon, Alatala xa masenyi birin bara kamali Akabu bon'soe xili ma. Alatala naxan masen Annabi Eliya saabui ra, na bara kamali.»

¹¹ Yehu naxa Akabu bon'soe birin faxesa naxee nu na Yisireeli, a xa kuntigie, a booree, nun a xa se'exe'dubee. Akabu xa mixi keren mu kisi.

¹² Na dangi xanbi, Yehu naxa siga Samari. A nu na Beti Ekeda Xurusee kira xon ma temui naxe,

¹³ Yehu naxa Yudaya mange Axasiya ngaxakerenyi ndee to. A naxa e max'orin, «Nde na wo tan na?» E naxa a yaabi, «Axasiya ngaxakerenyie nan muxu ra. Muxu na sigafe mange nun mange nga xa di xeme'e nan xee'bude.»

¹⁴ Yehu naxa yaamari fi, «Wo e suxu e jipe ra.» E naxa e suxu, e e birin xanin Beti Ekeda, e e kon naxaba m'enni, e e woli ye ragatade kui. E konti nu lanxi mixi tongo naani nun firin nan ma. Mixi keren mu kisi.

¹⁵ A to keli m'enni, a naxa Rekabu xa di Yehonadabo li kira xon ma, na nu fafe a ralande. Yehu naxa a xeebu, a a max'orin, «I janige fiixexi n be, alo n gbe fiixexi i be ki naxe?» Yehonadabo naxa a yaabi, «Iyo.» Yehu naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne, te be n se'eti ma n ma gise kui.» Yehu naxa a belexe itala Yehonadabo be, a a rate a xa gise kui.

¹⁶ Yehu naxa a fala a be, «Won xee, i xa a mato n na walife Alatala be sen'be naxan na.» A naxa a xanin a xun ma a xa gise kui.

¹⁷ E to so Samari, Yehu naxa Akabu xa mixi don'xoe birin sonto feo, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁸ Na xanbi, Yehu naxa pama birin malan, a a fala e be, «Wo xa a kolon, n fama Bali kuye batude dangife Akabu ra.

¹⁹ Yak'osi fa wo Bali kuye xa namip'on'mee birin maxili, a xa se'exe'dubee birin nun a batuma birin, keren naxa lu. E birin xa fa n yire, barima n wama se'exe g'begbe bafe Bali kuye be. Xa naxan yo mu lan na se'exe, n na kanyi faxama ne.» Kon'o na masenyi kui, Yehu nu wama e madaxufe ne, alako a xa Bali kuye batui birin sonto.

²⁰ Yehu naxa yaamari fi, «Wo xulunyi belebele ti Bali kuye be.» E naxa na masenyi ti pama be.

²¹ Yehu naxa x'ee'rae rasanba Isirayila boxi yire birin ma. Bali kuye batui birin naxa fa. Keren mu lu, naxan mu fa. E birin naxa so Bali xa salide kui, a rafe tapu.

²² Yehu naxa yaamari fi, guba xa ragoro Bali kuye batui birin ma. E naxa na raba.

²³ Yehu nun Rekabu xa di Yehonadabo naxa siga Bali xa salide kui, Yehu fa a fala e be, «Wo a mato, Alatala xa mixi yo naxa lu wo ya ma. Bali kuye batui nan gbansan xa lu be.»

²⁴ Yehu nun mixie naxa so, e xa xurusee ba seɾeɾe ra Bali kuye be. Yehu nu bara soori tongo solomasaxan ti tande, a a fala e be, «Xa yi kuye batui mixi keren a ba wo yi ra, n wo nii nan findima a joxo ra.»

²⁵ E to ge seɾeɾe bade, a naxa a fala a xa soori gbangbalanyie be, «Wo so, wo e birin faxa, mixi yo naxa kisi.» Soorie naxa e faxa e xa santidegemae ra, e e fure lu naa. Na dangi xanbi, e naxa so yire Bali kuye nu ragataxi dennaxe.

²⁶ E naxa na kuye masolixi ramini, e a gan.

²⁷ E Bali kuye nun a xa salide kana, e naa findi suturadee ra. Han to suturadee nan na menni ra.

²⁸ Yehu naxa Bali kuye xa fe joɲ Isirayila.

²⁹ Kono Yehu mu a makuya Yerobowami Nebati xa di xa yunubie ra, naxan Isirayilakae ti yunubi rabafe ma. A mu na mooli raba na tan xa kuyee ra, na ninge masolixi firinyi xema daaxi naxee nu batuma Beteli nun Dana.

³⁰ Alatala naxa a masen Yehu be, «I to bara n sagoe raba Akabu bonsoe xa fe ra, n i bonsoe doxoma ne Isirayila kibanyi ma han i tolontolonyi.»

³¹ Kono na birin kui, Yehu mu Isirayila Marigi Alatala waxonfe ratinme a boje birin na. A mu danyi sa Isirayila xa kuye batui jaaxi ma, Yerobowami naxan folo.

³² Na waxati, Alatala naxa a niya nde xa nu ba ra Isirayila xa boxi ra. Xasayeli naxa e tooro e xa boxi sogetede.

³³ A naxa no Galadi boxi birin na, Gadikae, Rubenkae, nun Manasikae nu sabatixi dennaxe, sa keli Aroweri xure ma, a siga Arinon gulunba kui, han a sa Basan boxi li.

³⁴ Yehu xa taruxui donxoe nun a fe fanyi naxee birin naba, nee sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

³⁵ Yehu naxa laaxira, e a ragata Samari. A xa di Yehowaxasi naxa ti mange ra a joxo ra.

³⁶ Yehu je moxonen nun solomasaxan mangeya nan naba Isirayila, Samari taa kui.

11

Yudaya mange gine Atalaya (Yudaya Mangee II 22:10-12)

¹ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa nate tongo a xa mange bonsoe birin faxa.

² Kono Yehoseeba, mange Yorami xa di gine, Axasiya fan maagine, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo mange xa die ya ma, alako Atalaya naxa a tan faxa alo booree. Yehoseeba naxa sa a noxun konkoe nde kui, a nun dinge naxan joxo nu saxi a xon.

³ E naxa lu naa Alatala xa hromobanxi kui je senni, Atalaya xa mangeya bun ma.

Yowasi tife mange ra (Yudaya Mangee II 23:1-21)

⁴ A je solofere nde ra, Yehoyada naxa xera ti Karikae xa soori mange nun mange makantee ma. A naxa e raso Alatala xa hromobanxi kui, e fa

saate gundo daaxi xiri e bore tagi naa. Na dangi xanbi, a naxa mange xa di masen e be.

⁵ A naxa yi yaamari so e yi ra, a naxe, «Wo yi nan nabama. Wo tan naxee walima malabui loxo, wo xa wo itaxun doxo saxan na. Doho keren xa mange xa banxi makanta,

⁶ doxo firin nde xa sa Suru naade makanta, doxo saxan nde xa naade makanta mange makantee xanbi ra. Wo xa mange xa banxi makantafe masara wo boore tagi.

⁷ Seeti boore firinyi, naxee mu walima malabui loxo, nee tan xa Alatala xa horomobanxi makanta a fanyi ra mange noxunxi dennaxe.

⁸ Wo mange rabilinma ne, geresosee ra wo yi. Mixi yo a maso wo ra, wo a faxa. Wo xa lu mange fe ma, a na siga dede.»

⁹ Soori xunyi naxee tixi soori keme xun na, e naxa serexedube Yehoyada xa yaamarie rabatu, alo a a falaxi ki naxe. Kankan naxa a xa soori mixi keme dentege Yehoyada be, naxee nu walima malabui loxo, nun naxee mu nu walima na loxo.

¹⁰ Serexedube naxa mange Dawuda xa tanbee nun kanke makantasee so soori xunyie yi ra, naxee nu ragataxi Alatala xa horomobanxi kui.

¹¹ Mange makantee naxa geresosee tongo, e naxa ti kelif Alatala xa horomobanxi yirefanyi ma han a koola ma, serexebade nun banxi fe ma, alako e xa mange makanta.

¹² E to ti naa, Yehoyada naxa mange xa di ramini, a mange tonxuma dusu a xun na, a munyaati so a yi ra. A naxa ture seniye xurururu a xunyi, a a ti mange ra. Nama naxa e belexee bonbo, e nu a fala e xui itexi ra, «Kisi na mange be!»

¹³ Alatala to mange makantee nun jama xui me, a naxa siga e yire Alatala xa horomobanxi.

¹⁴ A naxa a to, mange tixi horomobanxi kinki fe ma, alo mang'ee darixi a ra ki naxe. Mange makantee tixi mange fe ma, e sarae fema. Nama birin nu seewaxi, e sarae xui raminima. Alatala naxa a xa sosee iboo a yete ma sunnunyi kui, a gbelegebele, «Yanfante ya! Yanfante ya!»

¹⁵ Na kui serexedube Yehoyada naxa soori keme xunyie yamari, «Wo a ramini horomobanxi fari ma soorie yire. Mixi yo na wa a malife, wo na kanyi faxa santidegema ra.» Serexedube mu nu wama a xa faxa Alatala xa horomobanxi kui.

¹⁶ Soorie naxa a suxu, e a xanin mange xa banxi kui kira ra soee soma dennaxe ra, e a faxa menni ne.

¹⁷ Yehoyada naxa saate xiri Alatala, mange, nun jama tagi, a falafe ra e birin xa bira Alatala foxo ra.

¹⁸ Boxi jama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e serexebadee nun kuyee kana. E naxa Bali kuye xa serexedube Matan faxa serexebade fe ma. Yehoyada serexedube naxa soorie ti, naxee Alatala xa horomobanxi makantama.

¹⁹ A naxa soori keme xunyie tongo, Kari soorie, mange makantee, nun boxi jama birin, e fa mange mati kelif Alatala xa horomobanxi han mange banxi. E naxa so mange banxi kui mange makantee xa naade ra. Mange Yowasi naxa a magoro mange kibanyi kui.

²⁰ Boxi jama birin nu na seewe nun sabari nan kui, barima Alatala nu bara faxa santidegema ra mange banxi kui.

12

Yudaya mange Yowasi
(Yudaya Mang'ee II 24:1-14)

¹ Yowasi findi mange ra temui naxe, a je solofere nan nu a ra.

² Yehu xa mang'eya je solofere nde ra Isirayila boxi ma, Yowasi findi mange ra na je nan na. A naxa je tongo naani mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Sibeya, Beriseebaka nan nu a ra.

³ Yowasi nu fe fanyi nan tun nabama Alatala ya i, alɔ serexedube Yehoyada a masen a be ki naxe.

⁴ Kono na birin kui, kuye batudee mu kana Yudaya. Nama man nu luma siga ra serexe bade nun surayi gande na kuyee be.

⁵ Yowasi naxa a fala serexedubee be, «Kobiri naxan birin bama serexe ra Alatala xa banxi kui, kobiri naxan fima mixie xunsare ra, xa na mu fe gbete ra,

⁶ serexedubee xa a rasuxu, a xa rawali yire kanaxie yailanfe ra Alatala xa banxi ma.»

⁷ Kono han Yowasi xa mang'eya je moxoren nun saxon nde ra, serexedubee mu nu Alatala xa banxi yailanxi sinden.

⁸ Mange Yowasi naxa serexedube Yehoyada nun a booree xili, a a fala e be, «Munfe ra wo mu Alatala xa banxi yailanxi sinden? Yakosi wo naxa kobiri yo tongo kobiri ragatade kui, naxan mu rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.»

⁹ Serexedubee naxa lan a ma, a e naxa kobiri yo rasuxu mixie yi ra sonon, e mu naxan nawalima banxi yailanfe ra.

¹⁰ Na kui serexedube Yehoyada naxa kankira nde tongo, a yale ti a ma, a a dɔxo serexebade yirefanyi ma, mixie nu soma Alatala xa banxi kui dennaxe ra. Serexedube naxee nu e joxo saxi sode de xon ma, nee nu kobiri sama na kankira nan kui, mixie nu fama naxan na Alatala xa banxi kui.

¹¹ E na a to kobiri bara gbo kankira kui, serexedube xungbe nun mange xa sebeliti nu fama ne na kobiri sade beki kui, e kobiri konti, naxan na Alatala xa horomobanxi kui,

¹² e a so walike xunyie yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma. Walike xunyie nu na kobiri soma kamuderie nun banxitie nan yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma,

¹³ a nun geme masolie nun banxi dɔxoee yi ra. Na kobiri fan nu findima wuri, geme masolixi, nun se gbete sare nan na, naxee nu rawalima Ala xa banxi yailanfe ra.

¹⁴ Kono na kobiri mu nu rawalima se sase gbete daaxie, finee, paanie nun sarae yailanfe ra Alatala xa banxi xa fe ra.

¹⁵ A nu soma banxi rawalie nan yi ra, alako e xa Alatala xa banxi yire kanaxie gbansan yailan.

¹⁶ E mu nu na kobiri rawali ki maxorinma banxi rawalie ma, barima e nu tinxin na fe kui.

¹⁷ Kobiri naxan nu soma yete ragbilen serexee ra nun yunubi xafari serexee ra, na mu nu sama na kankira kui Alatala xa banxi kui. A nu soma serexedubee nan yi ra.

¹⁸ Na temui, Arami mange Xasayeli naxa siga Gati gereede. A to no a ra, a naxa wa Darisalamu fan gerefe.

¹⁹ Yudaya mange Yowasi naxa xema birin ba Alatala xa banxi naafuli ragatade kui, a benba Yudaya mang'ee Yehosafati, Yehorami, nun Axasiya

naxan fi Alatala xa hōromōbanxi ma, a nun e naxan sa Yudaya mange xa banxi kui, a fa na birin nasanba Arami mange Xasayeli ma. Na naxa a niya a xa gbilen Darisalamu gerefe fōxo ra.

²⁰ Mange Yowasi xa taruxui dōnxōe seḅexi Yudaya mangēe xa taruxui kui.

²¹ A rapōnyi a xa mixie naxa a yanfa, e a faxa Beti Milo, Sila mabiri.

²² A xa mange banxi mixie, Simeyata xa di Yosabadi nun Someri xa di Yehosabadi nan a faxa. Yowasi naxa ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Amasiya naxa ti a jōxōe ra.

13

Isirayila mange Yehowaxasi

¹ Axasiya xa di Yowasi xa mangēya jē mōxōpēn nun saxan nde ra Yudaya xun ma, Yehu xa di Yehowaxasi naxa ti mangē ra Isirayila bōxi ma. A mangēya jē fu nun solofere nan naba Samari.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fōxo ra, naxan nu bara Isirayila ratantan na kui. Yehowaxasi mu gbilen na yunubie fōxo ra.

³ Alatala xōno nē Isirayila ma na fe ma, a nu e rabolo Arami mangēe yi ra, Xasayeli nun a xa di Ben Hadada.

⁴ Yehowaxasi naxa Alatala maxandi a xa hinne a ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu, barima, a nu bara Isirayila xa tōore to Arami mangē xa nōe bun ma.

⁵ Alatala naxa Isirayila rakisima nde fi e ma, a e ba Arami xa mangēya bun ma, e fa lu bōjesa kui.

⁶ Kōno e mu gbilen Yerobowami bōnsōe xa yunubie fōxo ra. Asera kuye masolixie yati nu tixi Samari taa kui.

⁷ Yehowaxasi xa sōori gali nu bara xurun, soe ragi mixi tongo suuli, gise fu, nun sōori wulu fu nan tun nu fa luxi, barima Arami mangē nu bara e bōnbo, alo bōxi iboronma ki naxe.

⁸ Yehowaxasi xa taruxui dōnxōe, a fe fanyi naxee birin naba, nee seḅexi Isirayila mangēe xa taruxui kui.

⁹ A naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma Samari. A xa di Yowasi naxa ti a jōxōe ra.

Isirayila mange Yehowasa

¹⁰ Yowasi xa mangēya jē tongo saxan nun solofere nde ra Yudaya xun ma, Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa ti mangē ra Isirayila xun ma. A naxa mangēya jē fu nun senni raba Samari.

¹¹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fōxo ra.

¹² Yowasi xa taruxui dōnxōe, a fe fanyi naxee birin naba, alo a Yudaya mange Amasiya gere ki naxe, na fee birin seḅexi Isirayila mangēe xa taruxui kui.

¹³ Yowasi naxa laaxira, a ragata Isirayila mangēe seeti ma Samari. Yerobowami naxa ti mangē ra a jōxōe ra.

Elise xa faxe

¹⁴ Annabi Elise to fura, a nu laaxirama fure naxan ma, Isirayila mange Yowasi naxa goro a yire sunnunyi kui, a yi wōyenyi ti a be wa kui, «N ba, n ba, Isirayila senbema.»

¹⁵ Elise naxa a yaabi, «Xali nun tanbe nde tongo.» Mange naxa na raba.

¹⁶ Na xanbi Elise naxa a fala Isirayila mange be, «Xali rafala.» Elise naxa a belexee sa mange belexee ma, a fa a fala a be,

¹⁷ «Wunderi rabi naxan na sogetede biri.» A naxa a rabi. Elise naxa a fala a be, «Xali woli.» A naxa a woli. Elise naxa a fala a be fa, «Xunnakeli tanbe nan yi ki Alatala be, a naxan fima i ma Aramikae xili ma. I Aramikae bonboma ne Afeki taa kui han i e sonto.»

¹⁸ Na temui Elise naxa a fala, «Xalie tongo.» Mange naxa e tongo. Elise naxa a fala a be, «Boxi bonbo xalie ra.» Mange naxa boxi bonbo sanya saxan, a fa a iti.

¹⁹ Annabi Elise naxa xono a ma, a naxe, «Xa i boxi bonbo ne sanya suuli nu, xa na mu sanya senni, i nu noma ne Aramikae sontode. Kono yakosi i fama e bonbode sanya saxan gbansan ne.»

²⁰ Na dangi xanbi, Annabi Elise naxa laaxira, e fa a ragata. Na je xun gbilenyi, Mowaba soorie naxa so Isirayila boxi ma.

²¹ Na temui Isirayilakae nu na e xa mixi faxaxi nde ragatafe. E to Mowabakae to fa ra, e naxa e xa mixi fure sa mafurenyi ra Annabi Elise xa gaburi kui. Na fure to din Elise xorie ra, a naxa keli faxe ma, a gbilen balo ra.

²² Arami mange Xasayeli nu Isirayilakae tooroma Yehowaxasi xa mangeya bun ma.

²³ Kono Alatala naxa kinikini e ma. A naxa hinne e ra a xa saate xa fe ra, a naxan xiri Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi. Han yakosi Alatala meenima e ma na nan ma.

²⁴ Arami mange Xasayeli naxa faxa, a xa di Ben Hadada naxa ti mange ra a joxxe ra.

²⁵ Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa taae ba Ben Hadada yi ra, na baba Xasayeli naxee ba a baba Yehowaxasi yi ra gere kui. Yowasi naxa a bonbo sanya saxan, a na taae masoto.

14

Yudaya mange Amasiya

(Yudaya Mangee II 25:1-28, 26:1-2)

¹ Yehowasa xa di Yowasi xa mangeya je firin nde ra Isirayila boxi ma, Yowasi xa di Amasiya naxa ti mange ra Yudaya.

² A je moxonen nun suuli nan nu a ra, a ti mange ra temui naxe. A naxa je moxonen nun solomanaani mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yehowadin, Darisalamuka nan nu a ra.

³ A naxa Alatala waxonfe raba, kono a mu lu alo a benba Dawuda. A bira a baba Yowasi xa isaali nan yati foxo ra.

⁴ Na birin kui, kuye batudee nu na geya yiree, mixie man nu serexee nun surayi bama menni.

⁵ Amasiya xa mangeya to senbe soto, a naxa mixie faxa, naxee a baba faxa.

⁶ Kono a mu nee xa die tan faxa, alo Alatala a yamarixi ki naxe Tawureta Munsu kitaabui kui a falafe ra, «A mu lanma babe xa faxa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lanma a xa faxa a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxa a yete kan xa yunubi nan xa fe ra.»

⁷ Amasiya naxa Edonka mixi wulu fu faxe gulunba kui, a Sela taa tongo, a a xili sa Yokatili. A xilima na ki ne han to.

⁸ Amasiya to ge marasi fende mixi gbetee ra, a naxa xee'rae xee Isirayila mange Yehu xa mamadi Yehowasa ma, Yehowaxasi xa di, a falafe ra, «Fa, won xa fa gere.»

⁹ Isirayila mange Yehowasa naxa Yudaya mange Amasiya yaabi yi ra, «Liban tunbe di naxa xee'ra xee Liban sediri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di gine fi n ma di ma.> Na dangi xanbi, Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron.

¹⁰ I bara Edon bonbo a fanyi ra, na bara a niya i xa i yete igbo. See'wa i xa xunnakeli ra, i xa lu i xonyi. I gbaloe fenfe i yete be munfe ra? I sontoma ne, i nun Yudaya ra»

¹¹ Kon'o Amasiya mu a tuli mati a ra. Na kui Isirayila mange Yehowasa naxa siga a xili ma, a tan nun Yudaya mange Amasiya naxa e bore gere Beti Semesi, Yudaya boxi ma.

¹² Isirayila naxa Yudaya bonbo, e fa e gi e so e xonyi.

¹³ Isirayila mange Yehowasa naxa Axasiya xa mamadi Amasiya findi a xa geelimani ra Beti Semesi. A naxa fa Darisalamu tete rabira kelifa Efram i xa naade ra han naade naxan na tunxui ma, ngonon ya keme naani jondon.

¹⁴ A naxa xee'ma nun gbeti birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan suxu, a gbilen Samari.

¹⁵ Yehowasa xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee raba, nun a xa gere e nun Yudaya mange Amasiya, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

¹⁶ Yehowasa naxa laaxira, e a ragata Isirayila mang'ee fe ma Samari. A xa di Yerobowami naxa ti mang'ee ra a joxoe ra.

¹⁷ Isirayila mange Yehowaxasi xa di Yehowasa to faxa, Yudaya mange Yowasi xa di Amasiya xa mang'eya xon man naxa kuya je fu nun suuli.

¹⁸ Amasiya xa taruxui donxoe, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

¹⁹ Mixi ndee naxa yanfanteya maxiri a xun ma Darisalamu, a naxa a gi, a siga Lakisi. E naxa bira a foxo ra Lakisi, e sa a faxa menni.

²⁰ E naxa a fure xanin soe fari, e sa a ragata Darisalamu a benbae fe ma Dawuda xa taa kui.

²¹ Yudaya pama birin naxa Amasiya xa di Asaraya ti mang'ee ra a baba joxoe ra. A je fu nun senni nan nu a ra.

²² Mang'ee Amasiya xa faxe dangi xanbi, Asaraya naxa Elata taa ti, a a sa Yudaya xa boxi xun ma.

Isirayila mang'ee Yerobowami firin nde

²³ Yowasi xa di Amasiya Yudaya mang'ee, xa mang'eya je fu nun suuli nde ra, Yowasi xa di Yerobowami naxa ti Isirayila mang'ee ra Samari. A mang'eya je tongo naani nun keren naba.

²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafa Ala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi foxo ra, a Isirayilakae ti naxan na.

²⁵ A naxa a niya Isirayila naaninyie xa gbilen a ra kelifa Lebo Xamata koola ma, han Araba baa de ra yirefanyi ma, alo Isirayila Marigi Alatala nu bara a masen ki naxe Amitayi xa di Annabi Yunusa be, naxan findi Gati Xeferika ra.

²⁶ Alatala naxa Isirayila xa toore xoxoxoe to, e rakisima yo mu nu na,

²⁷ a naxa e rakisi Yowasi xa di Yerobowami saabui ra. A mu nu wama a xon Isirayila xili xa jon dunja ma.

²⁸ Yerobowami xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, nun a xa xunnakeli Damasi nun Xamata ragbilenfe ra Yudaya ma, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

²⁹ Yerobowami naxa laaxira, e a ragata Isirayila mange fe ma Samari. A xa di Sakari naxa ti mange ra a joxoe ra.

15

Yuda mange Asaraya (Yudaya Mangee II 26:1-23)

¹ Yerobowami xa mangeya je moxojen nun solofere nde ra Isirayila xun ma, Amasiya xa di Asaraya naxa ti mange ra Yudaya.

² A mangeya soto a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya, Darisalamuka nan nu a ra.

³ A Alatala waxonfe raba ne a ki ma, alo a baba Amasiya.

⁴ Kono na birin kui, kuye batudee mu jon geyae yire, mixie nu luma serexee nun surayi man ba ra menni.

⁵ Alatala naxa kune fure sa mange ma, han a faxa loxoe. A nu sabatixi banxi nde nan kui, naxan nu na a xati ma. A xa di Yotami nan nu na a xa foxoe xunyi ra, a man nu a xa mangeya fan najerema boxi kui.

⁶ Asaraya xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

⁷ Asaraya naxa laaxira, e a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Yotami naxa ti mange ra a joxoe ra.

Isirayila mange Sakari

⁸ Yudaya mange Asaraya xa mangeya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Yerobowami xa di Sakari naxa ti Isirayila mange ra Samari, kike senni bun ma.

⁹ A naxa fe raba naxan mu rafa Alatala ma, alo a benbae naxan naba. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi foxo ra, a Isirayila ti naxan na.

¹⁰ Yabesi xa di Salumu naxa yanfanteya maxiri a xun ma, a a faxa Yibeleyami, a ti mange ra a joxoe ra.

¹¹ Sakari xa taruxui donxoe sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

¹² Alatala xa masenyi nan kamali a xa faxe kui, a naxan masen Yehu be, a to a masen, «I bonsoe Isirayila yamarima ne han i tolontolonyi.» A raba na ki ne.

Isirayila mange Salumu

¹³ Yabesi xa di Salumu naxa ti mange ra Isirayila, Yudaya mange Osiyasi xa mangeya je tongo saxan nun solomanaani nde ra. A naxa mangeya raba kike keren Samari.

¹⁴ Menaxemi, Gadi xa di Salumu naxa keli Tirisa, a te Samari, a Yabesi xa di Salumu faxa, a ti mange ra a joxoe ra.

¹⁵ Salumu xa taruxui donxoe, nun a yanfe naxan ti, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

¹⁶ Na temui, Menaxemi naxa keli Tirisa, a siga Tifisa taa gereade. A naxa mennikae birin faxa, a nun naxee nu na naa rabilinyi, barima e mu nu tinma a xa yaamari ra. Hali gine furuxie, a nu e faxa ne, a e furi raboo.

Isirayila mange Menaxemi

¹⁷ Yudaya mang'e Asaraya xa mang'eya j'e tongo saxan nun solomanaani nde ra, Gadi xa di Menaxemi naxa ti Isirayila mang'e ra. A mang'eya j'e fu nan naba Samari.

¹⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, a Isirayila nama ti naxan na.

¹⁹ Asiriya mang'e Pulu naxa so Isirayila boxi kui, a xa naa gere, kono Menaxemi naxa gbeti kilo wulu tongo saxan fi a ma, alako a xa a mali a xa mang'eya xa mabanban.

²⁰ Menaxemi naxa na kabiri soto Isirayila bannae ra, mixi keren keren gbeti kole tongo suuli. A to na fi Asiriya mang'e ma, na naxa Isirayila boxi gerefe lu na, a gbilen a xonyi.

²¹ Menaxemi xa taruxui donxoe, nun a naxan birin naba, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

²² Menaxemi naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma. A xa di Pekaxaya naxa ti mang'e ra a joxoe ra.

Isirayila mang'e Pekaxaya

²³ Yudaya mang'e Asaraya xa mang'eya j'e tongo suuli nde ra, Menaxemi xa di Pekaxaya naxa ti Isirayila mang'e ra Samari. A naxa mang'eya j'e firin naba.

²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, a Isirayilakae tixi naxee ra.

²⁵ A malima nde, Remalياهو xa di Peka, naxa a yanfa, a a faxa mang'e banxi kui Samari. Galadika mixi tongo suuli naxa a mali na kui, e Aragobo nun Ariye fan faxa. Na dangi xanbi Peka naxa ti mang'e ra Pekaxaya joxoe ra.

²⁶ Pekaxaya xa taruxui donxoe, a fe fanyie naxee birin naba, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Isirayila mang'e Peka

²⁷ Yudaya mang'e Asaraya xa mang'eya j'e tongo suuli nun firin nde ra, Remalياهو xa di Peka naxa ti Isirayila mang'e ra Samari. A naxa mang'eya j'e moxonen naba.

²⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, a Isirayila nama ti naxee ra.

²⁹ Peka nu mang'e ra temui naxe Isirayila, Asiriya mang'e Tigilati Pileseri naxa fa, a Iyono, Abeli Beti Maaka, Yanowa, Kedesi, Xasori, Galadi, nun Galile suxu, Nafatali boxi birin, a na mixi birin xanin Asiriya.

³⁰ Hoseya, Ela xa di xeme naxa yanfanteya maxiri, Remalياهو xa di Peka xun ma, a na faxa. A naxa ti mang'e ra a joxoe ra, Osiyasi xa di xeme Yotami xa mang'eya j'e moxonen nde ra.

³¹ Peka xa taruxui donxoe, a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Yudaya mang'e Yotami (Yudaya Mang'ee II 27:1-9)

³² Remalياهو xa di Peka xa mang'eya j'e firin nde ra Isirayila boxi ma, Osiyasi xa di Yotami naxa ti mang'e ra Yudaya xun ma.

³³ A j'e moxonen nun suuli nan nu a ra. A naxa mang'eya j'e fu nun senni raba Darisalamu. Sadoki xa di Yerusa nan nu na a nga ra.

³⁴ A naxa fe raba naxan nagan Alatala ma, alo a baba Osiyasi a raba ki naxe.

³⁵ Kono na birin kui, kuye batudee mu non geyae yire, mixie nu luma serexee nun surayi man ba ra menni. Yotami naxa Alatala xa banxi naade nde ti, naxan xili Fuge Naade.

³⁶ Yotami xa taruxui donxoe, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

³⁷ Na temui Alatala naxa a niya Arami mang'ee Resin nun Remaliyahu xa di Peka xa Yudaya gere.

³⁸ Yotami naxa laaxira, e a ragata a benbae fe ma a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti mang'ee ra a nonxoe ra.

16

Yudaya mang'ee Axasi (Yudaya Mang'ee II 28:1-27)

¹ Remaliyahu xa di Peka xa mang'eya je fu nun solofere nde ra, Yotami xa di Axasi naxa ti mang'ee ra Yudaya boxi ma.

² A je monxopen nan nu a ra na temui. A naxa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A mu a Marigi Alatala waxonfe raba alo a benba Dawuda a raba ki naxe.

³ A nu birama Isirayila mang'ee xa kira nan foxo ra. A naxa a xa di yati ba serexe gan daaxi ra, alo si gbetee nu a rabama ki naxe, Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra.

⁴ A nu serexee bama, a nu surayi gan serexe ra geyae fari nun wuri bilie bun ma.

⁵ Na temui Arami mang'ee Resin nun Isirayila mang'ee Peka Remaliyahu xa di, naxa Darisalamu gere. E naxa Axasi rabilin a xa taa kui, kono e mu no a ra.

⁶ Na waxati Arami mang'ee Resin nu bara Elata taa lu Arami boxi xa noe bun ma. A nu bara Yuda bonsoe tongo naa. Edonkae sabati naa e nonxoe ra. Nee na menni han to.

⁷ Axasi naxa xerae xee Asiriya mang'ee Tigilati Pileseri xon, e xa sa a fala a be, «I xa konyi nan lanxi n ma, n xaxili tixi i tan nan na. I xa fa n nantangade Arami mang'ee nun Isirayila mang'ee ma, e faxi n gere.»

⁸ Axasi naxa gbeti nun xema tongo, naxan nu na Alatala xa banxi kui nun mang'ee banxi kui, a naxa a rasanba Asiriya mang'ee ma duuti ra.

⁹ Asiriya mang'ee naxa tin na fe ra, a fa siga Damasi gere. A to no na taa ra, a naxa mennikae findi konyie ra, a e rasiga Kire taa kui. A Resin faxa, menni mang'ee.

¹⁰ Mang'ee Axasi to siga Damasi, Asiriya mang'ee Tigilati Pileseri yire, a naxa serexebade to naa. A naxa na serexebade pirinti nun a yailan ki rasanba Uri serexedube ma Darisalamu.

¹¹ Uri naxa na serexebade mooli ti Darisalamu, beenun mang'ee Axasi xa gbilen kelifa Damasi.

¹² Mang'ee to gbilen kelifa Damasi, a fa na serexebade to, a naxa a maso a ra, a serexe ba a fari.

¹³ A naxa a xa serexe gan daaxi nun a xa sansi xori serexe gan na fari. A naxa weni serexe ifili a fari, a xanunteya serexe wuli makasan a ma.

¹⁴ Serexebade naxan nu yailanxi wure gbeeli ra, naxan nu na Alatala ya i, horomobanxi nun serexebade neene tagi, a naxa na ti serexebade neene fe ma kola biri ra.

¹⁵ Mang'ee Axasi naxa serexedube Uriya yamari yi ra, «Geesege serexe gan daaxi, nunmare serexe, mang'ee xa serexe gan daaxi, nun sansi xori hadiya,

ɲama xa seɾeɾe gan daaxi, ɲama xa sansi xori hadiya, nun ɲama xa seɾeɾe ture daaxi, nee birin xa ba yi seɾeɾebade xungbe fari. Seɾeɾebade wure gbeeli daaxi xa rawali n tan be.»

¹⁶ Seɾeɾedube Uriya naxa a raba alo mange Axasi a yamari ki naxe.

¹⁷ Mange Axasi naxa Ala xa banxi ye sasee doxoɗe ba a bore ra, a na ye sasee tongo e fari. A ye sase xungbe ragoro keli tuura wure gbeeli daaxie fari, a a doxo boxi ma. Na ye sase nu xili ne «Baa.»

¹⁸ A naxa malabui loxoɗe malande masara Ala xa banxi kui, a nun mange sode, Asiriya mange xa fe ra.

¹⁹ Axasi xa taruxui donxoɗe, a fe naxan birin naba, na seɓexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

²⁰ Axasi naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Xesekiya naxa ti mange ra a ɲoxoɗe ra.

17

Isirayila mange Hoseya

¹ Yudaya mange Axasi xa mangeya ɲe fu nun firin nde ra, Ela xa di Hoseya naxa findi Isirayila mange ra Samari. A ɲe solomanaani mangeya raba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, konɔ a mu lu alo mange singee, naxee xa yunubie dangi a gbe be.

³ Asiriya mange Salamanesari to sa Hoseya gere, a a lu a xa noɗe bun ma, Hoseya naxa tin duuti fife ra a ma.

⁴ Konɔ Asiriya mange naxa a kolon fa, a Hoseya nu wama a matandife. A tondi duuti rasanbade a ma, a man xɛɛrae xɛɛ Misira mange So xon ma, mali fende a ra. Na kui Asiriya mange naxa Hoseya suxu, a a raso geeli.

⁵ Na dangi xanbi, a naxa din Isirayila boxi birin na, a Samari rabilin, ɲe saxan bun ma naa suxuxi a yi ra.

⁶ Hoseya xa mangeya ɲe solomanaani nde ra, Asiriya mange naxa no Samari taa ra, a Isirayilakae xanin Asiriya boxi ma konyiya kui. A naxa e rasabati Xala taa kui Gosan boxi ma Xaboro xure de ra, a nun Medekae xa taafe kui.

Isirayila xa yunubie

⁷ Na fe birin naba ne, barima Isirayilakae nu bara yunubi raba e Marigi Alatala ra, naxan e ramini Misira boxi ra Firawuna xa noɗe bun ma. Isirayila nu bara bira ala gbeteɗe foxo ra,

⁸ e nu e batu alo si booree Alatala naxee kerixi e ya ra. Isirayilakae nu bara e tuli mati e xa mange ra na fe kui.

⁹ Isirayilakae nu bara fee raba gundo ra e Marigi Alatala ra, e mu lan e xa naxee raba. E nu bara kuye batudee yailan yire itexie e xa taafe birin kui, keli yire makantadee ma han taa makantaxie kui.

¹⁰ E naxa geme masolixie nun Asera kuyee ti geyae kon na, wurie bun ma.

¹¹ Menni, e naxa surayi gan seɾeɾe ra na kuyee be, alo sie nu a rabama ki naxe, Alatala naxee kerixi e ya ra. E naxa Alatala matandi e xa na fe ɲaaxie ra.

¹² E nu kuyee batuma, hali Alatala to bara nu tonyi doxo na fe ma, a falafe ra, «Wo naxa na mooli raba.»

¹³ Alatala nu bara Isirayila nun Yudaya rakolon na birin na a xa namijonmee saabui ra. A nu bara a fala, «Wo xa gbilen wo xa wali kobie

ḥōḥō ra. Wo xa bira n ma yaamarie nun n ma tōnyie ḥōḥō ra, alō n ma sēriye a masenxi ki naxē, n naxan yamari wo benbae ra n ma konyi namijōnmēe saabui ra.»

¹⁴ Kōḥō e mu e tuli mati Alatala ra. E naxa e bōjē raxōḥōḥō, alō e benbae naxee mu danxaniya e Marigi Alatala ma.

¹⁵ E naxa Alatala xa yaamarie matandi, e a xa saate kana naxan nu xirixi Ala nun e benbae tagi. E naxa bira fe fufafu ḥōḥō ra, e e yetē findi fuyantee ra. E naxa bira sie xa naamunye ḥōḥō ra, naxee e rabilinxi, Alatala tōnyi ḥōḥō naxee ma.

¹⁶ E naxa e Marigi Alatala xa yaamarie birin matandi. E naxa ninge wure daaxi firin yaillan kuyee ra, e naxa Asera kuye masoli wuri ra, e naxa suyidi tunbuie bē, e naxa Bali kuye batu.

¹⁷ E naxa e xa di xēmēe nun e xa di ginēe ba sērēxē gan daaxi ra. E naxa bira duureya nun sematofe ḥōḥō ra. E naxa e yetē fī ala gbētee ma, e fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

¹⁸ Na nan a niya Alatala naxa xōḥō Isirayila bōnsōe ma, a fa e makuya a ya tode ra. Yuda bōnsōe keren nan lu fa.

¹⁹ Hali Yuda bōnsōe, e mu nu birama e Marigi Alatala xa yaamarie ḥōḥō ra a raba ki ma. E fan naxa bira Isirayila xa misaali ḥōḥō ra.

²⁰ Alatala naxa mēe Isirayila bōnsōe birin na, a naxa e naxankata, a e rabolo a xunnakanamae bēlēxē i, a e kerī a ya tode ra.

²¹ A to Isirayila ba Dawuda bōnsōe ra, a naxa e lu Nebati xa di Yerobowami xa mangeya bun ma, naxan bara e ragbilen Alatala ḥōḥō ra a xa yunubi xungbe saabui ra.

²² Isirayilakae naxa bira Yerobowami xa yunubie birin ḥōḥō ra. E mu e makuya nee ra,

²³ han Alatala naxa Isirayila makuya a ya tode ra, alō a a masen a xa konyi namijōnmēe bē ki naxē. Na kui Isirayilakae naxa makuya e xa bōxi ra, e sa lu Asiriya bōxi ma han to.

Samarikae

²⁴ Asiriya mange naxa fa mixie ra keli Babilōn, Kuta, Awi, Xamata, nun Sefarawayimi, a fa nee lu Samari taaē kui Isirayilakae jōxōe ra. Na kui e naxa Samari findi e gbe ra, e sabati naa.

²⁵ Nee to mu nu gaaxuma Alatala ya ra, Alatala naxa yetēe radin e ma, e nu e fāxa.

²⁶ E naxa a fala Asiriya mange bē, «I mixi naxee xaninxi e xa sabati Samari bōxi ma, nee mu mēnni alae batu ki kolon. Naa alae bara yetēe radin e ma e e fāxa a kolontareya ma.»

²⁷ Asiriya mange naxa yi yaamari fī, «Sērēxēdubē nde xa sabati na bōxi ma, a xa e xaran na bōxi alae batu ki ra.»

²⁸ Sērēxēdubē keren, naxan nu bara xanin Asiriya bōxi ma, na naxa siga Beteli taa kui Samari bōxi ma, a mēnnikae xaran Alatala yaragaaxui ra.

²⁹ Kōḥō na sie, kankan nu a gbe alae tima na kuye banxie kui, Samarikae nu bara naxee ti e xa taaē kui nun yire itexie fari.

³⁰ Babilōnkāe naxa Sukoti Bēnoti kuye ti. Kutakae naxa Nerigali kuye ti. Xamatākae naxa Asima kuye ti.

³¹ Awikae naxa Nibahasi nun Taritaki kuye ti. Sefarawayimikae tan nu luma e xa die nan ba ra sērēxē gan daaxi ra e xa kuyee, Adarameleki nun Anameleki bē.

³² Na sie to nu gaaxuma Alatala fan ya ra, e nu mixi mooli nan birin tima Alatala xa serexedubee ra, nee xa nu serexee ba e be na yire itexie fari.

³³ Na kui, e nu Alatala batuma, konɔ e man nu e gbe kuye fan batuma e gbe ki ma.

³⁴ Han to e birama na naamun forie foxo ra, e mu gaaxuma Alatala ya ra. E mu nu e yete xa naamunye rakamalima, e man mu nu Alatala xa seriye fan nakamalima, a naxan so Yaxuba bonsɔe yi ra, a naxan xili sa Isirayila.

³⁵ Alatala nu bara yi saate tongo e be, a e yamari yi ra, «Wo naxa gaaxu ala gbete ya ra, wo naxa suyidi e be, wo naxa e batu, wo naxa serexe yo ba e be.

³⁶ A lanma wo xa gaaxu Alatala nan keren ya ra, naxan wo raminixi Misira boxi ma a senbe xungbe ra. Wo xa suyidi a tan nan be, wo man xa serexe ba a keren nan be.

³⁷ Wo xa wo foxo sa a xa kiraya, a xa seriye nun a xa yaamarie xon ma loxo birin, a naxee sebexi wo be. Wo naxa gaaxu ala gbete ya ra.

³⁸ Wo naxa neemu n ma saate ma, wo naxa gaaxu ala gbete ya ra.

³⁹ A lanma wo xa gaaxu wo Marigi Alatala nan ya ra, barima a tan nan wo baxi wo yaxuie birin belexe i.»

⁴⁰ Konɔ e mu e tuli mati Alatala xui ra, e naxa bira e xa naamunyi forie foxo ra.

⁴¹ Yi sie nu Alatala batuma, e man nu e xa kuye masolixie fan batuma. E xa die nun nee fan ma die na e benbae xa kira nan xon ma han to.

18

Yudaya mange Xesekiya

(Yudaya Mang'ee II 29:1-2, 31:1, 32:1-19, Annabi Esayi 36:1)

¹ Ela xa di Hoseya xa mang'eya je saxan nde ra, Axasi xa di Xesekiya naxa ti mange ra Yudaya boxi ma.

² A je mɔxɔpen nun suuli nan nu a ra. A naxa mang'eya je mɔxɔpen nun solomanaani raba Darisalamu. A nga nu xili ne Abi, Sakari xa di gine.

³ A naxa fe raba naxan nafan Alatala ma, alo a benba Dawuda a raba ki naxe.

⁴ A kuye batudee kana yire itexie fari, a geme masolixie iwuru, a Asera kuye bolon. A naxa boximase wure gbeeli daaxi fan kana, Annabi Munsa naxan yailan, barima Isirayilakae nu surayi ganma a fan be serexe ra, e nu a xili Nexusetana.

⁵ Xesekiya nu a xa lanlanteya sama Isirayila Marigi Alatala ma dangife Yudaya mange birin na.

⁶ A bonɛ nu xirixi Alatala ra, a tondi a xa kira bejinde, a bira Alatala xa seriye foxo ra, a naxan so Annabi Munsa yi ra.

⁷ Alatala nu luma a seeti ma, a a niya a xa fe birin xa nu sooneya ra. Xesekiya naxa tondi lude Asiriya xa mang'eya bun ma.

⁸ A naxa Filisitakae bonbo han Gasa mabiri, kelif e xa yire makantadee ma han e xa taa makantaxi kui.

⁹ Xesekiya xa mang'eya je naani nde ra, naxan ilan Ela xa di Hoseya xa mang'eya je solofere nde ra Isirayila, Asiriya mange Salamanesari naxa fa Samari gere, a a rabilin.

¹⁰ Ne saxan dangi xanbi, Xesekiya xa mang'eya ne senni nde nan nu a ra, Isirayila mange Hoseya fan xa mang'eya ne solomanaani nde, Samari naxa lu Asiriyakae belexe i.

¹¹ Asiriya mange naxa Isirayilakae xanin Asiriya boxi ma Xala mabiri nun Xaboro de ra Gosan xure, a nun Medekae xa taee kui.

¹² E Marigi Alatala na raba ne e ra, barima e tondi ne e tuli matide a ra, e a xa saate kana. E mu Alatala xa konyi Annabi Munsa xa seriye rabatu.

¹³ Mange Xesekiya xa mang'eya ne fu nun naani nde ra, Asiriya mange Senaxeribi naxa Yudaya taa makantaxie gere, a no e ra.

¹⁴ Yudaya mange Xesekiya naxa xera xee Asiriya mange ma Lakisi, a naxe, «Dine, n bara won ma saate kana. Gbilen n foxo ra, n xa tin i waxonfe birin na.» Na kui, Asiriya mange naxa Xesekiya yamari a xa fa gbeti kilo wulu solomanaani, a nun xema kilo keme solomanaani ra.

¹⁵ Xesekiya naxa gbeti birin fi a ma, naxan nu na Alatala xa horomobanxi nun mange banxi kui.

¹⁶ A naxa gbeti nun xema ba, naxan nu fatuxi Alatala xa horomobanxi naadee nun e gbanyie ma, a na birin fi Asiriya mange ma.

¹⁷ Asiriya mange naxa a xa soori mange, a xa kuntigie xunyi, nun a rasima singe xee Xesekiya xon ma Darisalamu, kelifa ra Lakisi. E to Darisalamu li, e naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe.

¹⁸ E naxa mange xili menni. Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sebeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa keedi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

¹⁹ Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e be, «Wo a fala Xesekiya be, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, <I xaxili tixi munse ra?»

²⁰ I woyen fufafu nan tun falaxi! I joxo a ma a i bara feere nun senbe soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

²¹ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra.

²² Temunde wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kono n xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebade gbansan ne.»»

²³ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotide i xa nama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima.

²⁴ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra.

²⁵ Bafe na ra, wo marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, <Siga, i na boxi kana.»»

²⁶ Xilikiya xa di Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra nama ya xori naxan na tete fari.»

²⁷ Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

²⁸ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

²⁹ <Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

³⁰ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyaake xa mange sagoe.»

³¹ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

³² han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee, oliwi bilie nun kumi na dennaxe. Na kui, wo baloma ne a fanyi ra, wo ratanga faxe ma.» Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.»

³³ Si gbetee xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

³⁴ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

³⁵ Namane birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

³⁶ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

³⁷ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebensa sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee ibooxi e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi denteg'e a be.

19

Xesekiya nun Annabi Esayi xa sumunyi

(Annabi Esayi 37:1-38)

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebensa, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, paxankate, nun bope mapaxu loxo'e nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, kon'o senbe mu na sonon e xa bari.

⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala pipe rasotofe ra, temunde a a paxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxo'e naxa faxa.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, <I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotofe xa fe ra, a naxee falaxi n be.

⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»

⁸ Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe.

⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra,

¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, <I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.»

11 I a kolon a fanyi ra Asiriya mang'ee naxan nabaxi jaman'ee birin na. E e sonto ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

12 N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsoe naxee na Teli Asari?

13 Xamata mang'e, Arapadi mang'e, Sefarawayimi mang'e, Hena mang'e, nun Iwa mang'e na minden?»

14 Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

15 Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunija birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

16 Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xexi Ala Nije rasotode.

17 Alatala, nondi na a ra, Asiriya mang'ee bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana.

18 E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun geme ra.

19 Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunija birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

20 Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mang'e Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mang'e Senaxeribi xa fe ra.

21 Alatala xa masenyi nan ya a xili ma,

Siyoni taa fama yode i ma,

Darisalamu tofanyi fama i maberede.

22 I nde konbixi, i nde maberexi?

I sonxoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentoe ma.

23 I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari

n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon,

n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depexi kui.

24 N tigie ge jaman'ee ma, n e ye min.

N Nili xure senkin'ee birin xorima ne n sanyie ra.»»

25 Alatala naxe, «I mu a mexi ba, a n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbema'e sontoma nan tun na,

26 na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sontoma.

E luma alo jooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

27 Konso n i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

28 I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i joe ra,

n na n ma karafoe soti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»

²⁹ Alatala naxe, «Xesekiya, tɔnxuma nan ya i bɛ:

Toofare wo sansi xɔri yolonxi nan donma.

Tamuna wo sansi bali nan donma.

Kɔnɔ tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba, wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo naxee sima.

³⁰ Yuda bɔnsɔɛ naxee kisima,

nee luma nɛ alɔ wuri bili

naxan a sanke na bɔxi bun ma,

a fa a bogi ramini a fuge biri ra.

³¹ Barima mixi ndee ratangama nɛ faxɛ ma Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima nɛ.

Alatala Senbɛma a mafurama nɛ na birin nabade.»

³² Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mang'ɛ xa fe ra,

«A mu soma yi taa kui,

a mu xali yo wolima be,

a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra,

a mu bendɛ matema tunganfe ra wo xa tɛtɛ ra.

³³ A gbilenma a fa kira nan na,

a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁴ N yi taa makantama nɛ,

n a rakisima nɛ n xili nun n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁵ Na kɔɛ ra Alatala xa malekɛ naxa mini, a sa Asiriya wulu kɛmɛ tongo solomasaxan nun suuli faxa. A dɔnxɔɛ to keli gɛɛsɛgɛ, e naxa na furee to e ya ma.

³⁶ Na kui, Asiriya mang'ɛ Senaxeribi naxa gbilen a xɔnyi Ninewe.

³⁷ Lɔxɔɛ nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa a faxa santidegema ra, e e gi Ararati bɔxi ma. Esarixadoni naxa ti mang'ɛ ra a baba Senaxeribi jɔxɔɛ ra.

20

Xesekiya xa fure

(Yudaya Mang'ee II 32:24-26, Annabi Esayi 38:1-8,21-22)

¹ Na jɛɛ ra, Xesekiya naxa fura a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa. Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a bɛ, Alatala yi nan masenxi, «I xa yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na faxafe nɛ yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi xalɛ ma, a Alatala maxandi, a naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon a n nan jɛrɛxi nɛ kira tinxinxɪ xɔn ma n ma dunɛigiri kui n bɔjɛ fiɛɛ ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxɔnfe fɔxɔ ra.» Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gɛxi minide mang'ɛ banxi tɛtɛ kui, Alatala man naxa a masen a bɛ, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma pama yarerati Xesekiya bɛ, i benba Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi mɛ, n bara i yaye to. N i yalanma nɛ, a xi saxan nde, i tema nɛ Alatala xa banxi.

⁶ N jɛ fu nun suuli sama nɛ i xa simaya xun ma. N i tan nun yi taa ratangama nɛ Asiriya mang'ɛ ma. N yi taa makantama nɛ n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya xa mixie be, «Wo xore bogi xaraxi nde mondo, wo xa a sa a xa fi ya i.» E naxa na raba, Xesekiya naxa yalan.

⁸ Xesekiya nu bara a fala Annabi Esayi be, «N a kolonma tonxuma mundun ma, a Alatala n na yalanma ne, n man fa siga a xa banxi a xi saxan nde ma?»

⁹ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tonxuma ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima ne. I wama soge niini xa a magbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu, ka a xa siga a yare yare ma dɔxɔ fu?»

¹⁰ Xesekiya naxa a yaabi, «Soge niini luma siga ra a yare yare nan ma. I xa a niya a xa gbilen a xanbi xanbi ma.»

¹¹ Na temui, Annabi Esayi naxa Ala maxandi a xa na raba. Alatala naxa soge niini magbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu. Na soge niini nu tixi Axasi tede nan ma.

*Xesekiya nun Babilon mange xa xɛɛrae
(Annabi Esayi 39:1-8)*

¹² Na temui Babilon mange Merodaki Baladan naxa bataaxe nun bupa rasanba Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya furafe me.

¹³ Xesekiya naxa na xɛɛrae rasene, a a xa naafuli birin masen e be, alo gbeti, xɛɛma, surayi, labunde nun ture xiri ɲoxunme, a xa geresose ragatade nun a xa bannaya birin dennaxe. Sese mu lu, Xesekiya mu naxan masen e be a xa banxi nun a xa boxi kui.

¹⁴ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa Xesekiya yire, a a maxorin, «Na mixie munse falaxi i be? E kelixi minden?» Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi boxi makuye nde ne, dennaxe xili Babilon.»

¹⁵ Esayi man naxa a maxorin, «E munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui. Sese mu luxi n xɔnyi n mu naxan masenxi e be.»

¹⁶ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya be, «I tuli mati Alatala xa masenyi ra,

¹⁷ «Lɔxɔɛ na fafe, yi mixie fama i harige birin xaninde Babilon, i benbae naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ E fama i xa die suxude, i naxee barixi, e e bana Babilon mange be.»

¹⁹ Xesekiya naxa a fala Esayi be, «Alatala xa masenyi i naxan tixi, a fan.» A na fala ne barima a naxe, «Boɲesa nun kantari tan luma ne be, n ma simaya birin kui.»

²⁰ Xesekiya xa taruxui donxɔɛ nun a xa wali fanyie a naxee raba, alo ye sase yailanfe nun ye kira rabɔɔfe sofe ra taa kui, na seɓexi Yudaya manglee xa taruxui kui.

²¹ Xesekiya naxa laaxira, e a beɓe a benbae fe ma. A xa di Manasi naxa ti mange ra a ɲoxɔɛ ra.

21

*Yudaya mange Manasi
(Yudaya Mangee II 33:1-20)*

¹ Manasi ɲe fu nun firin nan nu a ra a findi mange ra temui naxe. A naxa lu kibanyi kui ɲe tongo suuli bun ma Darisalamu. A nga nu xili ne Xefesiba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira sie xa naamunyi ɲaaxie foxɔ ra, Alatala naxee kerɪ na boxi ma Isirayila bonsoe ya ra.

³ A naxa kuye batudee yailan a baba nu bara naxee kana. A naxa Bali kuye xa seɾeɾɛɛbadee yailan, a Asera kuye ti, alo Isirayila mang'e Akabu a raba ki naxe. A man naxa tunbuie batu folo, a a xinbi sin nee bun ma.

⁴ A naxa seɾeɾɛɛbade ndee ti kuyee be Alatala xa banxi kui, naxan nu tixi Darisalamu Alatala xili xa fe ra.

⁵ A naxa seɾeɾɛɛbade ndee ti tunbuie batufe ra, Alatala xa banxi tete firinyie kui.

⁶ A naxa a xa di gan seɾeɾɛ ra. A nu duure fe nun sematoo fe raba, a nu woyen jinneen nun mixi faxaxie ra. A ti Alatala kanke, a nu fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

⁷ A naxa Asera kuye masolixi ti Alatala xa banxi kui. Alatala nu bara a masen Dawuda nun a xa di Sulemani be banxi naxan ma fe ra, «N bara Darisalamu nun yi banxi sugandi Isirayila bɔnsɔe birin ya ma, n xili sabatide ra abadan.

⁸ N mu Isirayila kerima e xa bɔxi ma sɔnɔn, n naxan fixi e benbae ma, xa e sa birama n ma yaamarie nun n ma seɾiye foxo ra, n ma konyi Munsu naxan masen e be.»

⁹ Kono Isirayila mu Alatala xui suxu. E xa mang'e Manasi naxa e xun ti kira jaaxi xon ma. E xa yunubie naxa dangi sie xa yunubie ra, Alatala naxee sonto Isirayila ya ra.

¹⁰ Na kui Alatala naxa a xa masenyi ti a xa namijɔnmee saabui ra, a falafe ra,

¹¹ «Yudaya mang'e Manasi, i to bara yunubi raba dangife Amorikae ra, i a niya Yudayakae xa kuyee batu,

¹² n tan Isirayila Marigi Alatala xa a masen i be, n gbaloe ragoroma ne Yudaya nun Darisalamu ma, naxan findima tereɳna ra mixi birin be.

¹³ N Darisalamu makiitima ne alo n a raba Samari ra ki naxe. N wo xa fe matoma ne alo n Akabu bɔnsɔe xa fe mato ki naxe. N Darisalamu mafindima ne a legere ma, alo pileti mafindima ki naxe a na ge maxade.

¹⁴ N na n ma jama dɔnxɔe rabepinma ne, n e lu e yaxuie sagoe, e xun nakana, e halaki,

¹⁵ barima e bara fe raba naxan mu rafan n ma, e ti n kanke kabi n e benbae raminixi temui naxe Misira bɔxi ra.»

¹⁶ Bafe Yudaya xun tife ra kira jaaxi xon ma, Manasi naxa Darisalamuka gbege man faxa tɔɔpege kui.

¹⁷ Manasi xa taruxui dɔnxɔe, a fe jaaxi naxee birin naba, na seɛbexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

¹⁸ A naxa laaxira, e naxa a ragata a benbae fe ma gaburi nde kui mang'e banxi xanbi ra, mang'e Usa ragata dennaxe. A xa di Amon naxa ti mang'e ra a jɔnxɔe ra.

Yudaya mang'e Amon

(Yudaya Mang'ee II 33:21-25)

¹⁹ Amon nu bara je mɔxɔɲen nun firin soto, a ti mang'e ra temui naxe. A naxa mang'eya je firin naba Darisalamu. A nga nu xili ne Mesulemeti, Xarusu naxan bari Yotoba be.

²⁰ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba Manasi a raba ki naxe.

²¹ A naxa bira a baba xa kira foxo ra fe birin kui, a naxa kuyee batu a baba naxee batu, a suyidi e be.

²² A naxa mee a benbae Marigi Alatala ra, a mu bira a xa kira foxo ra.

²³ A xa kuntigie naxa a yanfa, e a faxa a yete banxi kui.

²⁴ Kono pama naxa na yanfantee faxa, e a xa di Yosiya ti mange ra a ɲɔxɔe ra.

²⁵ Amon xa taruxui dɔnxɔe, a fe naxee birin naba, na seɓexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

²⁶ E naxa a ragata a xa gaburi kui, mange banxi xanbi ra, mange Usa ragata dennaxe. A xa di Yosiya naxa ti mange ra a ɲɔxɔe ra.

22

Yudaya mange Yosiya (Yudaya Mangee II 34:1-2)

¹ Yosiya ɲe solomasaxan nan nu a ra, a findi mange ra temui naxe. A naxa mangeya ɲe tongo saxan nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Yedida, Adaya naxan bari Bosikati be.

² A naxa fe raba naxan nafa Alatala ma, a a ɲere a benba Dawuda xa kira xon ma. A mu ba na kira ma fefe ma.

Serexedube kuntigi saate kitaabui tofe (Yudaya Mangee II 34:8-18)

³ Yosiya xa mangeya ɲe fu nun solomasaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di, Mesulama fan xa mamadi Safan sebeliti xee Alatala xa banxi, yi yaamari ra:

⁴ «Siga serexedube xungbe Xilikiya yire, a xa kobiri konti pama faxi naxan na Alatala xa banxi naade kantee xon ma.

⁵ A xa so walike xunyie yi ra, naxee ɲoxɔ saxi Alatala xa banxi yailanfe xon ma. E xa a so walikee yi ra naxee na yire bulaxie yailanfe banxi xale ma,

⁶ nun xabuie, banxitie yi ra. A man xa findi wuri nun geme sare ra, walikee hayi na naxan ma Alatala xa banxi xa fe ra.

⁷ Kono e naxa na kobiri rawali ki maxorin e ma de, barima mixi tinxinxie nan e ra.»

⁸ Na temui serexedube xungbe Xilikiya naxa a fala Safan sebeliti be, «N bara won ma seriye kitaabui to Alatala xa banxi kui!» Xilikiya naxa a so Safan yi ra, Safan naxa a xaran folo a xui itexi ra.

⁹ Na dangi xanbi, a naxa siga mange yire, a dentege sa mange be a falafe ra, «Kobiri naxan nu na Alatala xa banxi kui, i xa walikee bara na so walike xunyie yi ra naxee ɲoxɔ saxi Alatala xa banxi yailanfe xon ma.»

¹⁰ A naxa yi masenyi fan sa na fari, a naxe, «Serexedube Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa a xaran mange be a xui itexi ra.

¹¹ Mange to seriye kitaabui xa masenyi me, a naxa a xa sosee iboo sunnuni kui.

¹² A naxa serexedube Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Akibori, Safan sebeliti, nun mange rasima Asaya yamari,

¹³ «Wo siga Alatala maxorin n tan nun Yudaya pama be yi kitaabui xa masenyi wama naxan falafe won be, won naxan toxi. Alatala xa xone bara gbo. A xonoxi won ma, barima won babae mu tin birade yi kitaabui xui foxo ra, e mu ɲere kira xon ma, naxan seɓexi na kitaabui kui.»

¹⁴ Serexedube Xilikiya, Axikama, Akibori, Safan, nun Asaya naxa siga namiponne gine Xulida yire, Salumu xa gine, Tikifa xa di, Xaraxasi xa mamadi. Na gine nu sabatixi Darisalamu taa neene nan kui, a nu meenima mange xa sosee ma. Xerae to dentege sa na gine be,

¹⁵ a naxa e yaabi, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: <Wo a fala wo xεεma be,

¹⁶ a Alatala naxe a n gbaloe ragoroma ne yi boxi nun a xa mixie ma, alo Yudaya mange a xaranxi yi kitaabui kui ki naxe.

¹⁷ E to bara n nabolo, e nu surayi gan ala gbetee be e naxee yailanxi e yete belexee ra, n boje bara te yi yire xili ma. A luxi alo te naxan mu xubenma muku!»

¹⁸ Kono wo a fala Yudaya mange be, naxan wo xεεxi be Alatala maxorinde, wo naxe, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

¹⁹ I tan Yosiya to gaaxu n ya ra i i yete magoro n tan Alatala be n ma masenyi xa fe ra yi boxi nun a xa mixie xili ma, n bara i xa maxandi suxu. I to i xa sosee iboo sunnunyi kui, i fa wa n ya i, n bara i xui me. Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁰ Na xa fe ra, i ragatama ne i benbae fe ma bojesa kui. I yae mu fama gbaloe birin tode, n naxee ragoroma yi yire ma.» Na dangi xanbi, na xεεrae naxa na masenyi dentεge mange be.

23

Yosiya pama ragbilenfe Ala ma (Yudaya Mang'ee II 34:3-7,29-33)

¹ Mange naxa Yudaya nun Darisalamu forie birin xili.

² A naxa te Alatala xa banxi, pama birin biraxi a foxo ra: Yudayakae, Darisalamukae, serexedubee, namijonmee nun pama birin, kelifε dimedie ma han a sa forie li. A naxa saate kitaabui xaran e be, naxan to Alatala xa banxi kui.

³ Mange nu tixi buntunyi nan na, a laayidi tongo birafe ra Alatala foxo ra, a xa a xa yaamarie, a xa seriye, nun a xa masenyi birin nabatu a boje nun a nii birin na, alako na saate kitaabui xa masenyi xa kamali. Nama fan naxa na saate tongo.

⁴ Mange naxa yamari fi serexedube kuntigi Xilikiya ma, nun a xa serexedubee ma, nun Alatala xa banxi naade kantee ma, a e xa see birin namini Alatala xa banxi kui, naxee nu yailanxi Bali, Asera, nun kooremasee be. A naxa sa e gan Darisalamu taa fari ma Sediron gulunba kui, e xube fa xanin Beteli.

⁵ A naxa kuyee xa serexedubee ba, Yudaya mang'ee naxee ti surayi ganfe ra kuyee be geyae fari Yudaya taae kui nun Darisalamu taa fari ma. E nu serexee bama Bali kuyee, soje, kike, nun tunbuie be.

⁶ A naxa Asera kuye masolixi ramini Alatala xa banxi kui, a a xanin Darisalamu fari ma Sediron gulunba kui, a a gan han a findi te xube ra. A naxa na xube woli gaburie fari.

⁷ A naxa konkoe rabira Ala xa banxi kui, yenelae nu yene rabama dennaxe e xa kuyee xa fe ra. Ginee fan nu sosee yailanma Asera kuye be naa.

⁸ Yosiya naxa Yudaya serexedubee birin xili, e xa kuye batudee kana geyae fari, mixie nu surayi ganma serexee ra dennaxe, kelifε Geba ma han Beriseeba. A naxa kuye batudee kana, naxee nu na taa mange Yosuwe xa naade sode de ra, nun taa naade sode de koola ma.

⁹ Serexedube naxee nu serexe bama kuyee be geyae fari, nee mu nu sigama Alatala xa serexebade yire Darisalamu, kono e nu sunbuma e ngaxakerenyi Alatala xa serexedubee ra, e nu taami lebinitare don nee ya ma.

¹⁰ Mange Yosiya naxa serexebade nde kana naxan nu xili Tofeti, alako mixi yo naxa a xa di ba serexe gan daaxi ra Moloکو kuye be sonon. Na serexebade nu na Ben Hinoma xa gulunba nan kui.

¹¹ A naxa kuyee kana Alatala xa banxi sode de ra, naxee nu masolixi soe daaxie nun gise daaxie ra. Yudaya mangee nan nee ti naa soge batufe ra. Nee nu na Natan Meleki xa konkoe nan fe ma Alatala xa banxi tete kui.

¹² Mange naxa serexebade ndee kana, naxee nu na Axasi xa konkoe fe ma kooore ra, Yudaya mangee nun Manasi naxee ti Alatala xa banxi tete kui. A to ge e kanade, a naxa e gan, a e xube woli Sediron gulunba kui.

¹³ Mange naxa kuye batude ndee kana, naxee nu na Darisalamu yatagi, Kasare geya yirefanyi biri ra, Isirayila mange Sulemani naxan ti Asitarate be, Sidonkae xa kuye jaaxi. A man naxa serexebadee kana naxee nu tixi Kemosi be, Mowabakae xa kuye jaaxi, a nun Moloکو be, Amonikae xa kuye jaaxi.

¹⁴ A naxa na geme masolixie ibutuxun, a naxa na wuri masolixie gan, a fa mixi faxaxi xorie rayensen na yire seniyyentaree ma.

¹⁵ Yowasi naxa na mooli raba Beteli serexebade fan na, Nebati xa di Yerobowami naxan ti alako Isirayilakae xa yunubi raba. A naxa na serexebade kana na yire itexi fari, a fa menni nun na Asera kuye masolixi gan, a na birin findi te xube ra.

¹⁶ Yosiya to gaburi ndee to geya mabiri, a naxa mixi faxaxi xorie tongo naa, a e gan na serexebadee fari, alako a xa findi yire seniyyentare ra, Alatala xa masenyi xa kamali alo namiponme a fala ki naxe.

¹⁷ Na temui Yosiya naxa jama maxarin, a naxe, «Munse na yi geme tonxuma ra naxan tixi be?» Mennikae naxa a yaabi, «Ala xa mixi nde xa gaburi nan a ra naxan keli Yudaya boxi ma, a woyen Beteli serexebade xili ma, a fee fala i naxee rabaxi yi ki.»

¹⁸ A naxa a fala e be, «Wo yi gaburi lu na, mixi yo naxa yi Yudaya namiponme xorie tongo, a nun namiponme xorie naxan keli Samari, nee tan xorie xa ragata e xa gaburie kui.»

¹⁹ Yosiya man naxa kuye banxie birin kana, Isirayila mange naxee ti Samari taee kui, e nu Alatala matandima naxee kui. Yosiya naxa na birin kana, alo a a raba ki naxe Beteli.

²⁰ A naxa na kuye xa serexedubee faxes, a e xorie gan e xa serexebadee fari. A to ge na rabade, a naxa gbilen Darisalamu.

²¹ Mange naxa yi yaamari fi jama ma, «Wo Saya Maleke Dangi sali raba wo Marigi Alatala xa binye bun ma, alo a sebexi saate kitaabui kui ki naxe.»

²² Isirayila bonsoe mu nu Saya Maleke Dangi sali raba na ki kafi kiitisae nu boxi yamarima temui naxe. Na sali mu nu rabama Isirayila mangee nun Yudaya mangee xa waxati.

²³ Na rabaxi Yosiya xa mangeya je fu nun solomasaxan nde gbansan ne. A naxa na sali raba Alatala xa binye bun ma Darisalamu.

²⁴ Yosiya man naxa mandurulae, naxee woyenma mixi faxaxie ra, sematoee, denbaya kuyee, kuye gbete, nun se jaaxie, a naxa na birin pon Yudaya nun Isirayila boxi ma, alako Alatala xa seriye xa rabatu naxan sebexi saate kitaabui kui, serexedube Xilikiya naxan to Alatala xa banxi kui.

²⁵ Isirayila mange yo mu nu na naxan luxi alo Yosiya, naxan gbilenxi Alatala ma a bone, a nii, nun a senbe birin na, alo Annabi Munsa xa seriye a masenxi ki naxe. Kabi a waxati han a dangi xanbi, a maniye yo mu soto.

²⁶ Hali na birin to raba, Alatala xa xone mu gbilen Yudaya foxo ra, Manasi xa fe rabaxie saabui ra, a a matandi naxee kui.

²⁷ Alatala naxa a masen, «N Yudaya fan makuyama ne n ya tode ra, alo n a rabaxi Isirayila ra ki naxe. N ma taa sugandixi Darisalamu raboloma ne, a nun n ma banxi, n a masen dennaxe xa fe ra, <N xili luma be ne.>»

²⁸ Yosiya xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxan birin naba, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

²⁹ Na temui Misira mange Firawuna, naxan xili Neko, naxa siga Asiriya mange gere de Efirati xure mabiri. Yosiya to mini a gere ki ma, Firawuna naxa a faxa Megido.

³⁰ Yudayakae naxa a fure baki soori ragise nde kui, e a xanin keli Megido sigafe ra Darisalamu, e sa a ragata a xa gaburi kui. Nama naxa a xa di Yehowaxasi tongo, e ture surusuru a xunyi ma, e a ti mange ra a baba joxoe ra.

Yudaya mange Yehowaxasi (Yudaya Mangee II 36:2-4)

³¹ Yehowaxasi je moxonjen nun saxan nan nu a ra, a ti mange ra temui naxe. A naxa kike saxan mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Xamutali, Yereimi xa di naxan keli Libina.

³² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a benbae a raba ki naxe.

³³ Firawuna naxan xili Neko, na naxa no a ra, a a xiri yolonxonnyi ra Ribila, Xamata boxi ma. Neko naxa duuti fife ti Yudaya ma, naxan findi gbeti kilo wulu saxan nun xema kilo tongo saxan na.

³⁴ A naxa Yosiya xa di Eliyakimi ti mange ra a baba Yosiya joxoe ra. A naxa a xili masara Yehoyakimi ra. A naxa Yehowaxasi suxu geelimani ra, a a xanin Misira boxi ma. Yehowaxasi naxa faxa naa.

³⁵ Yehoyakimi naxa Yudayakae yamari e xa duuti fi e xa naafuli xasabi ma, alako a xa gbeti nun xema fi Firawuna Neko ma, a a yamarixi naxan na.

Yudaya mange Yehoyakimi (Yudaya Mangee II 36:5-8)

³⁶ Yehoyakimi je moxonjen nun suuli nan nu a ra, a findi mange ra temui naxe. A naxa mangeya je fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Sebida, Pedaya xa di naxan keli Ruma.

³⁷ A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, alo a benbae a raba ki naxe.

24

Yudaya mange Yehoyakimi

¹ Yehoyakimi xa mangeya waxati, Babilon mange Nebukadansari naxa gere rakeli a ma. Yehoyakimi naxa lu a xa noe bun ma je saxan, kono na dangi xanbi a naxa a matandi.

² Alatala naxa Kalidikae, Aramikae, Mowabakae, nun Amonikae rakeli, e xa fa a gere. A nee xee ne e xa fa Yudaya sonto, alo a masenxi ki naxe a xa konyi namijonmee saabui ra.

³ Na raba Alatala xa yaamari nan ma, barima a nu wama Yudakae makuyafe a ra e xa yunubie xa fe ra, e naxee matinkan Manasi foxo ra.

⁴ A man nu wama e jaxankatafe Manasi xa toonege xa fe ra, naxan a niya a xa Darisalamuka gbege faxa. Alatala mu wa dipene na fe ma.

⁵ Yehoyakimi xa taruxui donxoe, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

⁶ Yehoyakimi naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Yehoyakini naxa ti mange ra a joxoxe ra.

⁷ Misira mange mu mini a xa boxi kui sonon, barima Babilon mange nu bara a xa boxi birin ba a yi ra, kelife ra Misira susude ma, han a sa Efirati xure li.

*Yudaya mange Yehoyakini
(Yudaya Mangee II 36:9-10)*

⁸ Yehoyakini je fu nun solomasaxan nan nu a ra, a findi mange ra temui naxe. A naxa mangeya kike saxan naba Darisalamu. A nga nu xili Nexuseta, Elinatan xa di, naxan keli Darisalamu.

⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba a raba ki naxe.

¹⁰ Na waxati Babilon mange Nebukadansari xa soorie naxa siga Darisalamu gerede. E naxa na taa rabilin, alako mixi yo naxa so, mixi yo naxa mini.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari naxa fa, a ti taa yatagi a xa soorie nu taa rabilinfe temui naxe.

¹² Na temui Yudaya mange Yehoyakini naxa a yete so Babilon mange yi ra, a tan, a nga, a rasimae, a xa kuntigie, nun a xa banxi meenimae. Babilon mange naxa a findi geelimani ra a xa mangeya je solomasaxan nde ra.

¹³ A naxa naafuli birin tongo naxan nu ragataxi Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa yirabase xexma daaxie ibolon a xuntunyie ra, mange Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi xa fe ra, alo Alatala a yamari ki naxe.

¹⁴ A naxa Darisalamukae birin xanin. Kuntigie, soori fanyie, walikex, nun xabuie birin. E birin nalanxi mixi wulu fu. A setaree nan gbansan lu naa.

¹⁵ A naxa Yehoyakini xanin Babilon, a tan, a nga, a xa ginex, a xa kuntigie, nun a xa boxi senbema,

¹⁶ soori wulu solofere, nun xabui wulu keren. Mixi naxee birin nu noma gere sode nu na na pama ya ma. Babilon mange naxa e birin xanin Babilon boxi ma.

¹⁷ A naxa Yehoyakini soxo Mataniya naxa ti mange ra a joxoxe ra. A naxa a xili masara Sedekiya.

*Yudaya mange Sedekiya
(Yudaya Mangee II 36:11-16, Annabi Yereimi 39:1-7, 52:1-11)*

¹⁸ Sedekiya je moxopen nun keren nan nu a ra, a ti mange ra temui naxe. A naxa mangeya je fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Xamutali, Yereimi xa di naxan keli Libina.

¹⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo Yehoyakimi a raba ki naxe.

²⁰ Alatala nu bara yi fe birin nagiri Darisalamu nun Yudaya ma a xa xoxe kui. A e makuya a ra na nan ma. Na dangi xanbi, Sedekiya naxa Babilon mange matandi.

25

*Nebukadansari Darisalamu suxufe
(Yudaya Mangee II 36:17-21, Annabi Yereimi 52:3-30)*

¹ Babilon mange Nebukadansari xa mangeya je solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, a naxa fa a nun a xa soori gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa no tede tete fari.

² Taa naxa lu suxui kui han mange Sedekiya xa mang'eya jɛ fu nun keren nde ra.

³ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame to bara nu senbe soto taa kui, donse yo mu nu na pama yi ra sonon,

⁴ taakae naxa yale ti taa tete ma koe ra, soori senbemaef fa mini naade ra naxan na tete firinyie tagi, mange xa malabude fe ma, e fa siga Araba fiili ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁵ Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa bira e xa mange foxo ra, e fa a suxu Yeriko fiili ma. Mange xa soorie naxa e gi a xun ma, e yensen ye.

⁶ Kalidikae naxa mange suxu, e a xanin Babilon mange xon ma Ribila. Menni e naxa a makiiti.

⁷ E naxa Sedekiya xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae kana. Na dangi xanbi, Babilon mange naxa a xiri wure gbeeli yolonxonnyi ra, a a xanin Babilon.

Nebukadansari Darisalamu kanafe

⁸ Kike suuli nde xi solofere nde ra, Nebukadansari xa mang'eya jɛ fu nun solomanaani nde nan nu a ra Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mange xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

⁹ A naxa Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁰ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹¹ Nebusaradan, Babilon soori mange naxa Darisalamu pama donxoe xanin Babilon, naxee nu luxi taa kui, nun naxee e yete so Babilon mange yi ra.

¹² Konɔ a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹³ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁴ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, fince, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁵ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xema nun gbeti ra.

¹⁶ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxode naxee nu na a bun ma, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli gbege nan na, naxan xasabi mu nu noma kolonde.

¹⁷ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan lima. Na kinki xunyi nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniye ra. Nee xa maiteya nu nongon ya saxan lima.

¹⁸ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Sefaniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

¹⁹ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima suuli, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na kuntigi xa mixi tongo senni.

²⁰ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila.

²¹ Babilon mange naxa e faxa Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae rakelixi e xa boxi ma na ki ne.

Yudaya mange Gedalaya
(Annabi Yereimi 40:7-9, 41:1-3)

²² Nebukadansari jama donxoe naxan lu Yudaya, a naxa Axikama xa di, Safan xa mamadi Gedalaya, findi e xa mange ra.

²³ Isirayila soori mang'ee to a kolon a Babilon mang'ee bara Gedalaya ti mang'ee ra, e birin naxa siga a xeebude Misipa nun e xa soorie ra. Na soori mang'ee xilie nan ya: Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa di Yoxanan, Tanxumeti xa di Seraya Netofaka, nun Maakaka xa di Yaasaniya.

²⁴ Gedalaya naxa laayidi tongo e tan nun e xa soorie be, a naxe, «Wo naxa gaaxu Kalidikae ya ra. Wo lu yi boxi ma Babilon mang'ee xa yaamari bun ma, na kui wo xa fe sooneyama ne.»

²⁵ Kono a kike solofere nde ra, Netaniya xa di Sumayila, naxan tanun findi Elisama ra mang'ee bonsoe ya ma, naxa fa a nun mixi fu ra, e fa Gedalaya faxesa, a Yudakae nun Kalidikae faxesa, naxee nu na a seeti ma Misipa.

²⁶ Na kui jama birin, forie, dimedie nun soori mang'ee naxa e gi e siga Misira boxi ma, barima e nu gaaxuxi Kalidikae ya ra.

Efili Merodaki hinnefe Yehoyakini ra

(Annabi Yereimi 52:31-34)

²⁷ Yudaya mang'ee Yehoyakini xa sig'e j'e tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxojen nun solofere nde ra, Babilon mang'ee Efili Merodaki naxa Yudaya mang'ee Yehoyakini ramini geeli.

²⁸ A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mang'ee gbete ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma.

²⁹ A naxa a xa geelimani sosee masara, a nu fa lu a dege ra mang'ee xa teebili ra temui birin.

³⁰ Babilon mang'ee naxa a joxo sa a xa fe xon ma a fanyi ra a xa simaya birin kui.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui S'eniyeŋxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui noma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won noma a kolonde a lanma Ala xa konyie xa jere ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mang'ee xa Taruxui,» yi boore firinyie xili «Yudaya Mang'ee xa Taruxui.» A singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, kono seeti keren to kuye batu folo, a naxa findi Isirayila pama ra, boore seeti naxa findi Yudaya pama ra. Mang'ee birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mang'ee xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mang'ee xa Taruxui» firinyi, Yudaya mang'ee xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mang'ee xa Taruxui» kitaabui singe foloma sora solomanaani nan ma, naxee mixi xilie masenma naxee bara lu dunja kelife baba Adama xa waxati han mange Solu xa waxati. Solu findixi Isirayila mange singe nan na. Ala naxa a sugandi, kono a mu bu Ala xa kira xon ma. Na na a ra, Ala naxa Dawuda ti a joxoxe ra. Dawuda findixi Isirayila mange xungbe nan na, naxan fata pama rapere, a man fata birade Ala xa seriye foxo ra. Ala naxa barake sa a xa fe ma han a xili xungbe soto dunja birin ma. Ala naxa saate tongo Dawuda nun a bonsoe be, a xa di nde xa Ala xa pama rapere abadan. Na taruxui birin sebexi yi kitaabui singe nan kui.

«Yudaya Mang'ee xa Taruxui» kitaabui firin nde foloma Dawuda xa di Sulemani xa mang'eya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jere ki foxo ra. A naxa pama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu soobe ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa horomobanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a joxoxe ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae boje xa rapaaxu e ma. Isirayila bonsoe fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mang'ee ra. Robowami xa mang'eya xili ne Yudaya, Yerobowami xa mang'eya xili ne Isirayila.

Mange naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mange fanyie nan na naxee bira Ala xa seriye foxo ra. Kono ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tooro. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbete saabui ra naxee fa e gerede. Yudayakae to na toore to, e naxa gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali node e yaxuie ra. Mange fanyie nun mange jaaxie nu fa masara e boore tagi. Na mooli naxa bu je keme saxon je tongo solofere nun firin. A raponyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa no e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon boxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a masenma won be mixi naxan na heeri kui, e noma Ala rabolode, na fa findi konyiya xoxoxe ra e be. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won be. Xa won luma Ala xa kira xon ma, won ma dunjeigiri fanma ne, kono xa won tondima na ra, won toore gbansan nan sotoma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui S'eniyeŋxi singe

*Benba Adama han Annabi Ibrahima
(Fe Folo Fole 5:1-32, 10:1-32, 11:10-32)*

¹ Adama naxa Seti soto. Seti naxa Enosi soto. Enosi naxa Kenan soto.

² Kenan naxa Mahalaleli soto. Mahalaleli naxa Yeredi soto.

³ Yeredi naxa Enoki soto. Enoki naxa Metusela soto. Metusela naxa Lemeki soto.

⁴ Lemeki naxa Nuha soto. Nuha naxa di xeme saxon soto: Semi, Hami, nun Yefeti.

⁵ Yefeti xa die nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, nun Tirasi.

⁶ Gomeri xa die nan ya: Asikenasi, Rifati, nun Togarama.

⁷ Yawani xa die nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, nun Rodanimi.

⁸ Hami xa die nan ya: Kusi, Misirayimi, Puti, nun Kanaan.

⁹ Kusi xa die nan ya: Seba, Xawila, Sabata, Raama, nun Sabiteka. Raama xa die nan ya: Seeba nun Dedan.

¹⁰ Kusi naxa Nimirodi bari, naxan findi geresoe singe ra adamadie tagi.

¹¹ Misirayimi naxa die soto, naxee findixi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatukae,

¹² Patirusukae, Kasaluxukae, nun Kafatorokae ra. Filisitakae benba na Kafatoro nan na.

¹³ Kanaan naxa die soto, naxee findixi Sidonkae, Xitikae,

¹⁴ Yebusukae, Amorikae, Girigasakae,

¹⁵ Hiwika, Arakakae, Sinikae,

¹⁶ Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakae ra.

¹⁷ Semi xa die nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami. Arami xa die nan ya: Usu, Xulu, Geteri, nun Meseki.

¹⁸ Arafaxadi naxa Sela soto. Sela naxa Eberi soto.

¹⁹ Eberi naxa di xeme firin soto. Keren xili Pelegi barima boxi itaxunxi a xa waxati. A firin nde xili Yokatan.

²⁰ Yokatan xa die nan ya: Alomodadi, Selefa, Xasaramawete, Yera,

²¹ Hadorami, Usali, Dikila,

²² Obala, Abimaye, Seeba, Ofiri, Xawila, nun Yobabo.

²³ Yokatan xa die nan na ki.

²⁴ Semi naxa Arafaxadi soto. Arafaxadi naxa Sela soto.

²⁵ Sela naxa Eberi soto. Eberi naxa Pelegi soto. Pelegi naxa Rewu soto.

²⁶ Rewu naxa Serugu soto. Serugu naxa Naxori soto. Naxori naxa Tera soto.

²⁷ Tera naxa Iburama soto naxan findi Iburahima ra.

Annabi Iburahima xa die

(Fe Fole Fole 25:1-4, 12-16)

²⁸ Iburahima xa die nan ya: Isiyaga nun Sumayila.

²⁹ Sumayila xa die nan ya: Sumayila xa di singe Nebayoti, Kedari, Adabeeli, Mibisami,

³⁰ Misema, Duma, Masa, Hadada, Tema,

³¹ Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Sumayila xa die nan na ki.

³² Iburahima xa konyi gine Ketura xa die nan ya a naxee bari Iburahima be: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suuwa. Yokosan naxa Seeba nun Dedan soto.

³³ Madiyan naxa Efa, Efere, Xanoki, Abida, nun Elidaa soto. Yi die birin fatanxi Ketura nan na.

³⁴ Iburahima naxa Isiyaga soto. Isiyaga xa die nan ya: Esayu nun Isirayila.

³⁵ Esayu xa die nan ya: Elifasi, Reyuweli, Yeyusu, Yalami, nun Kora.

³⁶ Elifasi xa die nan ya: Teman, Omaru, Sefi, Gatami, Kenasi, Timina, nun Amaleki.

³⁷ Reyuweli xa die nan ya: Naxati, Sera, Saama, nun Misa.

³⁸ Seyiri xa die nan ya: Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana, Dison, Eseri, nun Disan.

³⁹ Lotan xa die nan ya: Xori nun Homami. Lotan maagine xili Timina.

⁴⁰ Sobali xa die nan ya: Aliban, Manaxati, Ebali, Sefi, nun Onan. Sibeyon xa die nan ya: Aya nun Ana.

⁴¹ Ana xa di xili Dison. Dison xa die nan ya: Xemedan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

⁴² Eseri xa die nan ya: Bilihan, Saawan, Yaakan. Disan xa die nan ya: Usu nun Aran.

⁴³ Mang'ee nan ya naxee bara Edon boxi yamari beenu Isirayilakae xa mang'ee nde soto: Beyori xa di Bela, naxan kelixi Dinhaba taa.

⁴⁴ Bela to faxes, Sera xa di Yobabo, naxan kelixi Bosara, naxa boxi yamari.

⁴⁵ Yobabo to faxes, Xusama, naxan kelixi Teman, naxa boxi yamari.

⁴⁶ Xusama to faxes, Bedada xa di Hadada, naxan nu bara Madiyankae bonbo Mowaba boxi ma, naxa boxi yamari. A kelixi Abiti taa ne.

⁴⁷ Hadada to faxes, Masareka Samala naxa boxi yamari.

⁴⁸ Samala to faxes, Sawulu naxan kelixi Rehoboti, taa naxan na xure de ra, naxa boxi yamari.

⁴⁹ Sawulu to faxes, Akibori xa di Bali Xanan naxa boxi yamari.

⁵⁰ Bali Xanan to faxes, Hadada, naxan kelixi Pawu, naxa boxi yamari. A xa gine xili Mehetabeli. Na nga xili Matiredi, a mama xili Mesahabi.

⁵¹ Hadada fan naxa faxes.

Edon mang'ee nan ya: Timina, Aliba, Yeteti,

⁵² Oholibama, Ela, Pinon,

⁵³ Kenasi, Teman, Mibisari,

⁵⁴ Magadiyeli, nun Irami. Edon mang'ee nan na ki.

2

Isirayila xa die

¹ Isirayila xa die nan ya: Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, Sabulon,

² Dana, Yusufu, Bunyamin, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

³ Yuda xa die nan ya: Eri, Onan, Sela. Suwa xa di gine Kanaanka nan e barixi. Yuda xa di singe Eri naxa fe jaaxi raba Alatala ya i. A a faxes na nan ma.

⁴ Yuda xa mamadi Tamari naxa Peresi nun Sera bari a be. Yuda di suuli soto na ki ne.

⁵ Peresi xa die nan ya: Xesiron nun Xamuli.

⁶ Sera xa di suulie nan ya: Simiri, Etani, Heman, Kalikoli, nun Darada.

⁷ Karimi naxa Akan soto, naxan bara fe jaaxi raba Isirayila ra a to se ratonxi tongo.

⁸ Etani naxa Asaraya soto.

⁹ Xesiron xa die nan ya: Yerameeli, Rami, nun Kalebi.

¹⁰ Rami naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Naxason soto, naxan findi Yudayakae xa mang'ee ra.

¹¹ Naxason naxa Salimon soto. Salimon naxa Boosu soto.

¹² Boosu naxa Obedo soto. Obedo naxa Yisayi soto.

¹³ Yisayi xa die nan ya: Eliyabi, a xa di singe, Abinadabo, a xa di firin nde, Simeya, a xa di saxan nde,

¹⁴ Netaneeli, a xa di naani nde, Radayi, a xa di suuli nde,

¹⁵ Osemi, a xa di senni nde, nun Dawuda, a xa di solofere nde.

¹⁶ Yisayi xa di gin'ee nan ya: Seruya nun Abigayili. Seruya naxa di xeme saxon soto: Abisayi, Yowaba, nun Asaheli.

¹⁷ Abigayili naxa Amasa soto Yeteri be, naxan fatanxi Sumayila bonsoe ra.

¹⁸ Xesiron xa di Kalebi naxa die soto a xa gin'ee Asuba ra. E xili Yesere, Sobabo, nun Aradon. A xa gin'ee Yeriyoiti fan naxa di nde soto a be.

¹⁹ Asuba to faxesa, Kalebi naxa Efarata doxo, naxan Xuru bari a be.

²⁰ Xuru naxa Uri soto. Uri naxa Besaleli soto.

²¹ Xesiron to je tongo senni soto, a naxa Galadi baba Makiri xa di gin'ee doxo. E naxa Segubu soto.

²² Segubu naxa Yayiri soto, naxan taa moxopen nun saxon yaamari Galadi boxi ma.

²³ Gesurikae nun Siriyakae naxa Yayiri xa taae soto a nun Kenata nun taa tongo senni naxee na a rabilinyi. Yi mixi birin kelixi Makiri bonsoe ne, Galadi baba.

²⁴ Xesiron to faxesa Kalebi Efarata, a xa gin'ee Abiya naxa Asexuri bari a be, naxan findi Tekowa baba ra.

²⁵ Xesiron xa di singe Yerameeli xa die nan ya: Rami, a xa di singe, Buna, Oreni, Osemi, nun Ahiya.

²⁶ Yerameeli xa gin'ee boore Atara naxa Onan soto.

²⁷ Yerameeli xa di singe Rami xa die nan ya: Maasa, Yamin, nun Ekeri.

²⁸ Onan ma die nan ya: Samayi nun Yada. Samayi xa die nan ya: Nadabo nun Abisuri.

²⁹ Abisuri xa gin'ee Abixayili naxa Axaban nun Molidi soto.

³⁰ Nadabo xa die nan ya: Seleda nun Apayimi. Seleda naxa faxesa a ditare ra.

³¹ Apayimi naxa Yiseyi soto. Yiseyi naxa Sesaan soto. Sesaan naxa Axalayi soto.

³² Samayi xunya Yada xa di nan ya: Yeteri nun Yonatan. Yeteri naxa faxesa a ditare ra.

³³ Yonatan xa die nan ya: Peleta nun Sasa. Yerameeli xa die nan na ki.

³⁴ Sesaan mu di xeme yo soto fo di gin'ee. A xa konyi Misiraka xili Yara.

³⁵ Sesaan naxa a xa di gin'ee fi a xa konyi Yara ma. A naxa Atayi bari.

³⁶ Atayi naxa Natan soto. Natan naxa Sabadi soto.

³⁷ Sabadi naxa Efilali soto. Efilali naxa Obedo soto.

³⁸ Obedo naxa Yehu soto. Yehu naxa Asaraya soto.

³⁹ Asaraya naxa Xelezi soto. Xelezi naxa Eleyasa soto.

⁴⁰ Eleyasa naxa Sisimayi soto. Sisimayi naxa Salumu soto.

⁴¹ Salumu naxa Yekamiya soto. Yekamiya naxa Elisama soto.

⁴² Yerameeli xunya Kalebi xa di singe xili Mesa. Mesa naxa Sifi nun Maresa soto, naxan findi Xebiron baba ra.

⁴³ Xebiron xa die nan ya: Kora, Tapuwa, Rekemi, nun Sema.

⁴⁴ Sema naxa Raxami soto. Raxami naxa Yoreyami soto. Rekemi naxa Samayi soto.

⁴⁵ Samayi naxa Mayon soto. Mayon naxa Beti Suru soto.

⁴⁶ Kalebi xa konyi gin'ee Efa xa die nan ya: Xarani, Mosa, nun Gasesi. Xarani naxa Gasesi soto.

⁴⁷ Yadayi xa die nan ya: Regemi, Yotami, Gesana, Peleti, Efa, nun Saafi.

⁴⁸ Kalebi xa konyi gin'ee Maaka xa die nan ya: Seberi nun Tirana.

⁴⁹ A man naxa Madamanna baba Saafi nun Makabena nun Gibiya baba Sewa bari. Kalebi xa di gine xili Akasa.

⁵⁰ Kalebi xa die nan ya: Sobali, Xuru xa di, a xa gine Efarata xa di singe, Kiriyati Yeyarimi baba,

⁵¹ Salima, Beteleemu baba, nun Xarefa, Beti Gaderi baba.

⁵² Kiriyati Yeyarimi baba Sobali xa die nan ya: Harowe, Menuhoti bõnsõe tagi.

⁵³ Kiriyati Yeyarimi xabilæe nan ya: Itirikae, Putikae, Suumaka, nun Miserayikae. Soreyatakæe nun Esetayolikæe fatanxi e tan nan na.

⁵⁴ Salima xa die nan ya: Beteleemu, Netofakæe, Atiroti Beti Yowaba, Menuhoti bõnsõe tagi, Sorahakæe,

⁵⁵ sebelitie xabile naxee sabatixi Yabesi, Tiratikæe, Simeyatakæe, nun Sukatikæe. Kenikæe nan na ki, naxee fatanxi Xamata, Rekabu baba ra.

3

Mange Dawuda xa die

¹ Dawuda xa di naxee barixi Xebiron, nee nan ya: A xa di singe Aminon, naxan nga findi Axinowama ra Yisireelika, a xa di firin nde Daniyeli, naxan nga findi Abigayili ra Karemleka,

² a xa di saxan nde Abisalom, naxan nga findi Gesuri mange Talamayi xa di gine Maaka ra, a xa di naani nde Adoniya, naxan nga findi Xagiti ra,

³ a xa di suuli nde Sefataya, naxan nga findi Abitali ra, a xa di senni nde Yitireyami, naxan nga findi Egela ra.

⁴ Yi di senni barixi Xebiron nê. Dawuda naxa mangeya raba Xebiron jê solofere, kike senni, a naxa mangeya raba Darisalamu jê tongo saxan nun saxan.

⁵ Di naani nan ya a naxee soto Darisalamu Amiyeli xa di gine Batiseba ra: Simeya, Sobabo, Natan, Sulemani.

⁶ Dawuda xa di solomanaanie nan ya: Yibixari, Elisuwa, Elifeleti,

⁷ Noga, Nefegi, Yafiya,

⁸ Elisama, Eliyada, nun Elifeleti.

⁹ Dawuda xa die, a naxee soto konyi ginæe saabui ra mu na yi die ya ma. Tamari findi e maagine nan na.

Yudaya Mangee

¹⁰ Sulemani naxa Robowami soto. Robowami naxa Abiya soto. Abiya naxa Asa soto. Asa naxa Yehosafati soto.

¹¹ Yehosafati naxa Yorami soto. Yorami naxa Axasiya soto. Axasiya naxa Yowasi soto.

¹² Yowasi naxa Amasiya soto. Amasiya naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yotami soto.

¹³ Yotami naxa Axasi soto. Axasi naxa Xesekiya soto. Xesekiya naxa Manasi soto.

¹⁴ Manasi naxa Amon soto. Amon naxa Yosiya soto.

¹⁵ Yosiya xa di singe naxa findi Yoxanan na, a xa di firin nde, Yehoyakimi, a xa di saxan nde, Sidekiya, nun a xa di naani nde, Salumu.

¹⁶ Yehoyakimi naxa Yekoniya nun Sidekiya soto.

Yudaya Mangee xoreya soto xanbi

¹⁷ Mange Yekoniya naxan nu na konyiya kui, a xa die nan ya: Salatiyeli,

¹⁸ Malakirami, Pedaya, Seenasari, Yekamiya, Hosama, nun Nedabiya.

¹⁹ Pedaya xa die nan ya: Sorobabeli nun Simeyi. Sorobabeli xa die nan ya: Mesulama nun Xananiya. Selomiti naxa findi e maagine ra.

²⁰ Pedaya xa di suuli booree nan ya: Xasuba, Oheli, Berekiya, Xasadiya, nun Yusabi Xeseda.

²¹ Xananiya xa die nan ya: Pelataya, Yesaya, Refaya xa die, Aranan xa die, Abadiyasi xa die, Sekanaya xa die.

²² Sekanaya xa di findi Semaya nan na. Semaya xa die nan ya: Xatusi, Yigali, Bariya, Neyaraya, nun Safati, e birin nalanxi mixi senni.

²³ Neyaraya xa die nan ya: Eliyowenayi, Xisikiya, nun Asirikama, e birin nalanxi mixi saxon.

²⁴ Eliyowenayi xa die nan ya: Hodafiya, Eliyasibu, Pelaya, Akubu, Yoxanan, Delaya, nun Anani, e birin nalanxi mixi solofere.

4

Yuda xabil'ee

¹ Yuda xa die nan ya: Peresi, Xesiron, Karimi, Xuru nun Sobali.

² Sobali xa di Reyaya naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Axumayi nun Lahadi soto. Soreyatakae xabil'ee fatanxi nee nan na.

³ Etami xa die nan ya: Yisireeli, Yisema, nun Yidibasi. E maagine xili Haseleliliponi.

⁴ Penuweli findi Gedori baba nan na. Eseri naxa findi Xusa baba ra. Yi mixie fatanxi Xuru nan na, Efarata xa di singe, Beteleemu baba.

⁵ Tekowa baba Asexuri naxa gine firin dɔxɔ, Xela nun Nayara.

⁶ Nayara naxa Axusami, Xeferi, Temeni, nun Axasetari bari Asexuri be.

⁷ Xela naxa Sereti, Soxara, Etenani, nun Kosi bari a be.

⁸ Kosi naxa Anubi nun Sobeba soto, a nun Harumi xa di Axaraxeli xabil'ee.

⁹ Yabesi naxa binye soto dangife a ngaxakerenyie birin na. A nga naxa a xili sa Yabesi barima a a soto tɔɔre nan kui.

¹⁰ Yabesi naxa Isirayila Marigi Ala maxandi, «I xa barake sa n ma, i xa n ma boxi xun masa, i xa n mali i senbe ra, i xa n natanga tɔɔre ma.» Ala naxa a xa dube suxu.

¹¹ Suuxa ngaxakerenyi Kelubu naxa Mexiri soto. Mexiri naxa Eseton soto.

¹² Eseton naxa Beti Rafa, Paseya, nun Texinna soto. Texinna naxa Iri Naxasa soto. Yi mixie findixi Rekakae nan na.

¹³ Kenasi xa die nan ya: Otiniyeli nun Seraya. Otiniyeli xa die nan ya: Xatati nun Meyonotayi.

¹⁴ Meyonotayi naxa Ofara soto. Seraya naxa Yowaba soto, naxan findi xabuie baba ra naxee nu na Xabuie xa gulunba.

¹⁵ Yefune xa di Kalebi xa die nan ya: Iru, Ela, nun Naami. Ela naxa Kenasi soto.

¹⁶ Yehaleleli xa die nan ya: Sifi, Sifa, Tiriya, nun Asareeli.

¹⁷ Esira xa die nan ya: Yeteri, Meredi, Efere, nun Yalon. Meredi xa gine nde naxa Mariyama, Samayi, nun Yiseba bari. Yiseba naxa findi Esitemowa baba ra.

¹⁸ Meredi xa gine Yudayaka xa die nan ya: Gedori baba Yeredi, Soko baba Xeberi, Sanowa baba Yekutiyeli. Firawuna xa di Bitiya, naxan nu bara dɔxɔ Meredi xon ma, na nan na die bari.

¹⁹ Hodiya xa gine, Naxami maagine, naxa Keyila baba Garimika soto, a nun Esitemowa Maakaka.

²⁰ Simon xa die nan ya: Aminon, Rinna, Ben Xanan, nun Tilon. Yiseyi naxa Soxeti nun Ben Soxeti soto.

²¹ Yuda xa di Sela xa die nan ya: Leka baba Eri, Maresa baba Laada, Asibeya xabile naxee dugi yailanma,

²² Yokimi, Kosebake, Yowasi, nun Sarafi, naxan Mowaba nun Yasubi Lexemi yaamari kabi temui xonnakuye.

²³ E tan nan nu feje yailanma mange be Netayimi nun Gedera taae kui e nu sabatixi dennaxe.

Simeyon xa die

²⁴ Simeyon xa die nan ya: Nemuweli, Yamin, Yaribu, Sera, nun Sawulu.

²⁵ Sawulu naxa Salumu soto. Salumu naxa Mibisami soto. Mibisami naxa Misema soto.

²⁶ Misema naxa Xamuweli soto. Xamuweli naxa Sakuru soto. Sakuru naxa Simeyi soto.

²⁷ Simeyi naxa di xeme fu nun senni nun di gine senni soto. A ngaxakerenyie mu di gbegbe soto. E xabilee mu wuya alo Yuda bonsoe.

²⁸ E sabatixi Beriseeba, Molada, Xasari Suwali,

²⁹ Bila, Esemi, Toladi,

³⁰ Betuweli, Horoma, Sikilaga,

³¹ Beti Marakaboti, Xasari Susimi, Beti Biri, nun Saarayimi. E naxa lu na taae kui han Dawuda xa mangeya temui.

³² E man nu na Etami, Ayin, Rimon, Token, nun Asan, na taa suuli

³³ nun e rabilinyi han Baalati. E xa boxie nun e benbae nan na ki.

³⁴ Simeyon bonsoe xunyie nan ya: Mesobabo, Yameleki, Amasiya xa di Yosa,

³⁵ Yoweli, Yosibiya xa di Yehu, Asiyeli xa di Seraya,

³⁶ Eliyowenayi, Yaakoba, Yesohaya, Asaya, Adiyeli, Yesimiyeli, Benaya,

³⁷ nun Sisa, Sifeyi xa di, Alon xa di, Yedaya xa di, Simiri xa di, Semaya xa di.

³⁸ Xabilee mang'ee nan na ki. E xa denbayae naxa wuya ki fanyi ra.

³⁹ E naxa siga han Gedori gulunba sogetede pooge yire fende e xa xurusee be.

⁴⁰ E naxa fili fanyie to naa. A belebele, mixi yo mu nu na. Singe Hami bonsoe nan nu na menni.

⁴¹ Yudaya mange Xesekiya xa waxati kui, yi mixi naxee xili sebexi, e naxa siga naa, e banxie birin kana, e mennikae raton alako e xa sabati na, pooge fanyi nu na dennaxe e xa xurusee be.

⁴² Simeyon bonsoe mixi keme suuli naxa siga Seyiri geyae yire. E xa yareratie findi Yiseyi xa die nan na, Pelataya, Neyaraya, Refaya, nun Yusiyele.

⁴³ E to ge Amalekikae bonbode, naxee nu luxi naa, e naxa sabati menni. Han to e bonsoe na naa.

5

Ruben xa die

¹ Isirayila xa di singe findi Ruben nan na, konon di singe tide naxa ba a yi ra, a so Isirayila xa di Yusufu xa die yi ra, barima Ruben nu bara a baba xa gine kolon gine ra.

² Yuda naxa senbe soto a ngaxakerenyie tagi han mangeya naxa lu a bonsoe yi, konon di singe tide tan naxa lu Yusufu xa die yi.

³ Isirayila xa di singe Ruben xa die nan ya: Xan'oki, Palu, Xesiron, nun Karimi.

⁴ Yoweli b'ons'oe nan ya: Semaya naxa Gogo soto. Gogo naxa Simeyi soto.

⁵ Simeyi naxa Mike soto. Mike naxa Reyaya soto. Reyaya naxa Bali soto.

⁶ Bali naxa B'eera soto. Asiriya mange Tigilati Pileseri naxa Ruben b'ons'oe mang'edi B'eera xanin konyiya kui.

⁷ B'eera ngaxakerenyie nan ya, e xabile ki ma: Yeyiyeli, Sakari,

⁸ nun Bela, Asasi xa di, Sema xa di, Yoweli xa di. E naxa sabati boxi ma folofe Aroweri sa d'oxo Nebo nun Bali Meyoni ra.

⁹ E nu sabatixi gbengberenyi fol'e ma, han Efirati xure ra. Xuruse gbegbe nu na e yi ra Galadi boxi ma.

¹⁰ Mange Solu xa waxati kui, Ruben b'ons'oe naxa Hagarikae gere, naxee nu na Galadi naaninyi sogetede biri.

Gadi xa die

¹¹ Gadi b'ons'oe nun Ruben b'ons'oe sabatixi e boore nan ya i Basan boxi kui, han Salaka.

¹² E xilie nan ya: Yoweli, mixi singe, Safami, a firin nde, Yaanayi, nun Safati naxee nu na Basan boxi ma.

¹³ E xunya solofere nan ya: Mikayeli, Mesulama, Seeba, Yorayi, Yakan, Siya, nun E'beri.

¹⁴ Abixayili xa die nan na ki, Xuri xa di, Yarowa xa di, Galadi xa di, Mikayeli xa di, Yesisayi xa di, Yado xa di, Busi xa di.

¹⁵ Abidiyeli xa di Axi, Guni xa mamadi, e naxa findi e xabilee xunyi ra.

¹⁶ E sabatixi Galadi, Basan, na rabilinyi, han Saron naaninyie ra.

¹⁷ Yudaya mange Yotami nun Isirayila mange Yerobowami naxa e xilie se'be.

¹⁸ Ruben b'ons'oe, Gadi b'ons'oe, nun Manasi b'ons'oe se'eti keren, e xa so'ori xasabi sigama han mixi wulu tongo naani nun naani, mixi keme solofere tongo senni. E birin fata gere sode. Makantase, santidegema, nun xali nu na e yi ra.

¹⁹ E naxa Hagarikae, Yeturikae, Nafisikae, nun Nodabokae gere.

²⁰ Ala naxa xun nakeli fi e ma Hagarikae xun ma, barima e nu bara Ala maxandi gere kui. Ala naxa e xa duba suxu barima e laxi a ra.

²¹ E naxa e yaxuie xa xurusee ba e yi: j'ox'ome wulu tongo suuli, yex'ee nun si wulu keme firin tongo suuli, nun sofale wulu firin. E naxa mixi wulu keme fan suxu.

²² E e yaxui gbegbe faxa ne barima na gere kelixi Ala yati nan ma. E naxa sabati naa han e siga konyiya kui temui naxe.

Manasi b'ons'oe se'eti keren

²³ Manasi b'ons'oe se'eti keren sabatixi boxi nan ma naxan fol'oxi Basan han Bali Xerimon, sa d'oxo Seniri, nun Xerimon geya ra. E wuya.

²⁴ E xa denbaya mang'ee nan ya: Efere, Yiseyi, Eliyeli, Asiriyeli, Yeremi, Hodafiya, nun Yaxadiyeli. Yi denbaya mang'ee sen'be gbo, naafuli gbegbe na e yi.

²⁵ Kon'o e naxa e babae Marigi Ala yanfa, e mennikae xa kuyee batu, Ala no naxee ra a singe.

²⁶ Na kui Ala naxa a niya, Asiriya Mang'ee Pulu nun Tigilati Pileseri bo'ne xa te, e fa Ruben b'ons'oe, Gadi b'ons'oe, nun Manasi b'ons'oe tagi xanin Xala, Xaboro, nun Hara, han Gosan xure e na dennaxe han to.

²⁷ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari.

²⁸ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeeli.

²⁹ Amarama di xeme firin nan soto, Haruna nun Munsa, a nun di gine keren, Mariyama. Haruna xa die nan ya: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

³⁰ Eleyasari naxa Finexasi soto. Finexasi naxa Abisuwa soto.

³¹ Abisuwa naxa Buuki soto. Buuki naxa Usi soto.

³² Usi naxa Seraxaya soto. Seraxaya naxa Merayoti soto.

³³ Merayoti naxa Amaraya soto. Amaraya naxa Axituba soto.

³⁴ Axituba naxa Sadoki soto. Sadoki naxa Aximaasi soto.

³⁵ Aximaasi naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yoxanan soto.

³⁶ Yoxanan naxa Asaraya soto, naxan findi serexedube ra Ala xa hōrōmōbanxi kui Sulemani naxan tixi Darisalamu.

³⁷ Asaraya naxa Amaraya soto. Amaraya naxa Axituba soto.

³⁸ Axituba naxa Sadoki soto. Sadoki naxa Salumu soto.

³⁹ Salumu naxa Xilikiya soto. Xilikiya naxa Asaraya soto.

⁴⁰ Asaraya naxa Seraya soto. Seraya naxa Yehosadaki soto.

⁴¹ Alatala to Yudaya nun Darisalamu xanin konyiya kui, Nebukadansari naxa Yehosadaki xanin a xun ma.

6

Lewi xa die

¹ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari.

² Gerison ma die nan ya: Libini nun Simeyi.

³ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeeli.

⁴ Merari xa die nan ya: Maxali nun Musi.

⁵ Lewi bōnsōe babae nan ya: Gerison naxa Libini soto. Libini naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Sima soto.

⁶ Sima naxa Yowa soto. Yowa naxa Ido soto. Ido naxa Sera soto. Sera naxa Yeyaterayi soto.

⁷ Kehati xa die nan ya: Kehati naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Kora soto. Kora naxa Asiri soto.

⁸ Asiri naxa Elekana soto. Elekana naxa Ebiyasafi soto. Ebiyasafi naxa Asiri soto.

⁹ Asiri naxa Taxati soto. Taxati naxa Uriyeli soto. Uriyeli naxa Yusiya soto. Yusiya naxa Sawulu soto.

¹⁰ Elekana xa die nan ya: Amasayi nun Aximoti.

¹¹ Elekana naxa Sofayi soto. Sofayi naxa Naxati soto.

¹² Naxati naxa Eliyabi soto. Eliyabi naxa Yeroxama soto. Yeroxama naxa Elekana soto.

¹³ Elekana naxa Samuweli soto. Samuweli xa die nan ya: Yoweli, a xa di singe, nun Abiya.

¹⁴ Merari xa die nan ya: Merari naxa Maxali soto. Maxali naxa Libini soto. Libini naxa Simeyi soto. Simeyi naxa Usa soto.

¹⁵ Usa naxa Simeya soto. Simeya naxa Xagiya soto. Xagiya naxa Asaya soto.

Bēetibae Dawuda xa waxati

¹⁶ Saate kankira to dōxo Alatala xa hōrōmōlingira kui, Dawuda naxa bēetibae sugandi naxee bēeti bama.

¹⁷ Singe e nu bēeti bama Alatala xa hōrōmōlingira nan ya ra, Kiri Banxi Naralande. E naxa na wali raba menni han mange Sulemani Alatala xa hōrōmōbanxi tixi Darisalamu temui naxe.

¹⁸ Beetibae xilie nan ya a nun e xa die: Kehati xabile ya ma, Heman beetiba, Yoweli xa di, Samuweli xa di,

¹⁹ Elekana xa di, Yeroxama xa di, Eliyeli xa di, Towa xa di,

²⁰ Sufu xa di, Elekana xa di, Maxati xa di, Amasayi xa di,

²¹ Elekana xa di, Yoweli xa di, Asaraya xa di, Sefaniya xa di,

²² Taxati xa di, Asiri xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di,

²³ Yisehari xa di, Kehati xa di, Lewi xa di, Isirayila xa di.

²⁴ Heman malima, naxan nu tixi a yirefanyi ma, na findi Asafi nan na, Berekiya xa di, Simeya xa di,

²⁵ Mikayeli xa di, Baaseya xa di, Malakiya xa di,

²⁶ Etini xa di, Sera xa di, Adaya xa di,

²⁷ Etani xa di, Sima xa di, Simeyi xa di,

²⁸ Yaxati xa di, Gerison ma di, Lewi xa di.

²⁹ Naxee kelixi Merari xabile ya ma, nee nu tima koola nan ma. E xunyi findi Etani nan na, Kisi xa di, Abidi xa di, Maluku xa di,

³⁰ Xasabiya xa di, Amasiya xa di, Xilikiya xa di,

³¹ Amasi xa di, Bani xa di, Semeri xa di,

³² Maxali xa di, Musi xa di, Merari xa di, Lewi xa di.

³³ E ngaxakerenyie Lewi bonsoe ya ma, nu na Alatala xa hoxomolingira wali kui.

³⁴ Haruna nun a xa die naxa serexe gan daaxi ba serexebade fari, e man surayi gan serexe ra surayi serexebade fari. E na wali birin naba yire seniexxi fisamante nan kui naxan findi Isirayila xunsare ra, alo Ala xa konyi Munsa a masenxi ki naxe.

³⁵ Haruna xa die nan ya: Eleyasari, a xa di Finexasi, a xa di Abisuwa,

³⁶ a xa di Buuki, a xa di Usi, a xa di Seraxaya,

³⁷ a xa di Merayoti, a xa di Amaraya, a xa di Axituba,

³⁸ a xa di Sadoki, a xa di Aximaasi.

Lewi bonsoe xa taee

(Yosuwe 21:1-42)

³⁹ E xa taee nan ya e sabatixi dennaxe: Haruna xa die, naxee kelixi Kehati xabile ya ma, nee nan singe boxi soto Ala xa maragiri kui.

⁴⁰ Xebiron nun a rabilinyie naxa findi e gbe ra, Yudaya boxi ma,

⁴¹ kono Xebiron daaxa nun taa naxee nu na na rabilinyi, nee naxa findi Yefune xa di Kalebi gbe ra.

⁴² Haruna xa die naxa Xebiron soto, naxan findixi mixi ratanga taa ra, e naxa Libina nun a rabilinyi, Yatiri, Esitemowa nun a rabilinyi soto,

⁴³ e naxa Xilen nun a rabilinyi, Debiri nun a rabilinyi,

⁴⁴ Asan nun a rabilinyi, Beti Semesi nun a rabilinyi fan soto.

⁴⁵ E taa naxee soto Bunyamin boxi ma nee nan ya: Gabayon, Geba, a rabilinyi, Alemeti, a rabilinyi, Anatoti, nun a rabilinyi. E naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma.

⁴⁶ Kehati xa di booree naxa taa fu soto Ala xa maragiri kui Eframi bonsoe, Dana bonsoe seeti keren, nun Manasi bonsoe seeti keren xa boxie ma.

⁴⁷ Gerison ma die naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma Isakari bonsoe, Aseri bonsoe, Nafatali bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti keren xa boxie ma naxee nu na Basan boxi ma.

⁴⁸ Merari xa die naxa taa fu nun firin soto Ala xa maragiri kui Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Sabulon bonsoe xa boxie ma.

⁴⁹ Isirayilakae taee nun e rabilinyie fi Lewi bonsoe ma na ki ne.

⁵⁰ E naxa na taae fi e ma Ala xa maragiri kui, taa naxee nu na Yuda, Simeyon, nun Bunyamin bõnsõee xa bõxie ma.

⁵¹ Kehati xabile booree naxa taae soto Efirami bõnsõe xa bõxi ma.

⁵² E naxa mixi ratanga taa Sikemi nun a rabilinyi fi e ma Efirami geya ma, a nun Geseri, a rabilinyi,

⁵³ Yokineyami, a rabilinyi, Beti Xoron, a rabilinyi,

⁵⁴ Ayalon, a rabilinyi, Gati Rimon, nun a rabilinyi.

⁵⁵ E naxa Aneri, a rabilinyi, Bileyami, nun a rabilinyi soto Manasi bõnsõe tagi xa bõxi ma. Kehati xabile booree xa taae nan na ki.

⁵⁶ Gerison ma die xa taae nan ya: Golan, a rabilinyi, naxan na Basan bõxi ma, Asataroti, a rabilinyi, naxee na Manasi bõnsõe tagi xa bõxi ma,

⁵⁷ Kadesi, a rabilinyi, Daberati, a rabilinyi,

⁵⁸ Ramoti, a rabilinyi, Anemi, a rabilinyi, naxee na Isakari bõnsõe xa bõxi ma.

⁵⁹ E xa taa naxee na Aseri bõnsõe xa bõxi ma nee nan ya: Masala, a rabilinyi, Abadon, a rabilinyi,

⁶⁰ Hukoki, a rabilinyi, Rexobo, nun a rabilinyi.

⁶¹ E xa taa naxee na Nafatali bõnsõe xa bõxi ma, nee nan ya: Kadesi naxan na Galile bõxi ma, Xamon, a rabilinyi, Kiriyatayimi nun a rabilinyi.

⁶² Merari xa die xa taae nan ya: Rimono, a rabilinyi, Taboro, a rabilinyi, naxee na Sabulon bõnsõe xa bõxi ma.

⁶³ E xa taa naxee na Ruben bõnsõe xa bõxi ma Yuruden naakiri ma Yeriko ya ra, nee nan ya: Beteseri naxan na gbengberenyi ma, a rabilinyi, Yahasa, a rabilinyi,

⁶⁴ Kedemoti, a rabilinyi, Mefaati, a rabilinyi.

⁶⁵ E xa taa naxee na Gadi bõnsõe xa bõxi ma, nee nan ya: Ramoti naxan na Galadi bõxi ma, a rabilinyi, Maxanayimi, a rabilinyi,

⁶⁶ Xesibon, a rabilinyi, Yaaseri, nun a rabilinyi.

7

Isakari xa die

¹ Isakari xa di naani nan ya: Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

² Tola xa die nan ya: Usi, Refaya, Yeriye, Yamayi, Yibisami, nun Samuweli. Yi mixie nan findixi e xabile mang'ee ra. Mange Dawuda xa waxati kui, Tola xa di mixi wulu mōxōpən nun firin, keme senni findi sōrie nan na.

³ Usi xa di xili Yisiraxiya. Yisiraxiya xa die nan ya: Mikayeli, Abadiyasi, Yoweli, nun Yisiya. Yi mixi suuli nan findi e xabile mang'ee ra.

⁴ Usi xa mixi wulu tongo saxan nun senni findi sōrie nan na, barima e xa gin'ee nun e xa die wuya.

⁵ Isakari xabilee birin ya ma, xeme mixi wulu tongo solomasaxan nun solofere findi sōri gbangbalanyie nan na.

Bunyamin xa die

⁶ Bunyamin xa die nan ya: Bela, Bokeri, nun Yediyayeli.

⁷ Bela xa di suuli nan ya: Esibon, Usi, Yusiye, Yerimoti, nun Yiri. Yi mixie nan findi e xabile mang'ee ra. Sōri gbangbalanyi mixi wulu mōxōpən nun firin, tongo saxan nun naani nu na e ya ma.

⁸ Bokeri xa die nan ya: Semira, Yowasi, Eliyeseri, Eliyowenayi, Omeri, Yeremoti, Abiya, Anatoti, nun Alemeti. Yee birin Bokeri xa die nan e ra.

⁹ E xabillee xunyie xilie sebexi, e soori mixi wulu moxoɲen keme firin nu na.

¹⁰ Yediayayeli xa di xili Bilihan. Bilihan xa die nan ya: Yeyusu, Bunyamin, Exudu, Kenaana, Setani, Tarasisi, nun Axisaxari.

¹¹ Yediayayeli xa die birin findi e xabillee xunyie nan na. Soori mixi wulu fu nun solofere keme firin nu na e ya ma.

¹² Iri xa die nan ya: Supimi nun Xupimi. Axeri xa di xili Xusimi.

Nafatali xa die

¹³ Nafatali xa die nan ya: Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Salumu, Bila xa di.

Manasi xa die

¹⁴ Manasi xa die nan ya: A xa konyi gine naxan kelixi Siriya boxi ma naxa Asireli nun Makiri bari a be. Makiri naxa Galadi soto.

¹⁵ Makiri naxa gine fen Xupimi nun Supimi be. Makiri maagine xili Maaka. Makiri xa di firin nde xili Selofexadi. Selofexadi mu di xeme yo soto, fo di ginse.

¹⁶ Makiri xa gine Maaka naxa di bari, a xili sa Peresi xun ma. A xunya xili Seresi. Peresi xa die nan ya: Ulami nun Rakemi.

¹⁷ Ulami xa di xili Bedan. Galadi xa die nan na ki, Makiri xa di, Manasi xa di.

¹⁸ Galadi maagine Hamoleketi xa die nan ya: Isihodi, Abiyeseri, nun Maxala.

¹⁹ Semida xa die nan ya: Axiyani, Sikemi, Likixi, nun Aniyama.

Eframi xa die

²⁰ Eframi xa die nan ya: Eframi naxa Sutela soto. Sutela naxa Bereda soto. Bereda naxa Taxati soto. Taxati naxa Eleyada soto. Eleyada naxa Taxati soto.

²¹ Taxati naxa Sabadi soto. Sabadi naxa Sutela soto. Gatikae naxa Eseri nun Eleyadi faxa nee to siga e xa xurusee mupade. Eseri nun Eleyadi bari menni ne.

²² E baba Eframi naxa sunnun temui xonkuye. E ngaxakerenyie naxa a madundu.

²³ Na dangi xanbi a xa gine naxa teege. A to di bari, a naxa a xili sa Beriya barima tooɛ nu bara gbo a xonyi.

²⁴ A naxa di gine soto naxan xili Seera. Na naxa Beti Xoron Labe nun Beti Xoron Fuge ti, a nun taa gbete naxan xili Useni Seera.

²⁵ Eframi naxa Refa soto. Refa naxa Resefa soto. Resefa naxa Tela soto. Tela naxa Taxani soto.

²⁶ Taxani naxa Ladana soto. Ladana naxa Amixudi soto. Amixudi naxa Elisama soto.

²⁷ Elisama naxa Nunu soto. Nunu naxa Yosuwe soto.

²⁸ E naxa sabati Beteli nun a rabilinyi, Naarani, a sogetede, Geseri nun a rabilinyi, a sogorode, Sikemi nun a rabilinyi, han Aya nun a rabilinyi.

²⁹ Manasi bonsoe xa taae nan ya: Beti Saan, a rabilinyi, Taanaki, a rabilinyi, Megido, a rabilinyi, Doro, nun a rabilinyi. Isirayila xa di Yusufu bonsoe sabatixi yi taae nan kui.

Aseri xa die

³⁰ Aseri xa die nan ya: Yimina, Yisiwa, Yisiwi, nun Beriya. E maagine xili Sera.

³¹ Beriya xa die nan ya: Xeberi nun Malakiyeli, naxan findi Birisafiti baba ra.

³² Xeberi xa die nan ya: Yefeleti, Someri, nun Xotama. E maagine xili Suwa.

³³ Yefeleti xa die nan ya: Pasaki, Bimali, nun Asefati. Yefeleti xa die nan na ki.

³⁴ Someri xa die nan ya: Axi, Roga, Xuba, nun Arami.

³⁵ Someri xunya Helemi xa die nan ya: Sofaxa, Yimena, Selesi, nun Amali.

³⁶ Sofaxa xa die nan ya: Suwa, Xaraneferi, Suwali, Beri, Yimira,

³⁷ Beteseri, Hodo, Saama, Silesa, Yitiran, nun Beera.

³⁸ Yeteri xa die nan ya: Yefune, Pisepa, nun Ara.

³⁹ Ula xa die nan ya: Ara, Xaniyeli, nun Risiya.

⁴⁰ Aseri xa die nan na ki, mang'ee, mixi xungbee, soorie gbangbalanyie, mangedie nan nu e ra e xabilee ya ma, naxee konti siga han mixi wulu moxojen nun senni.

8

Bunyamin xa die

¹ Bunyamin xa die nan ya: Bela, a xa di singe, Asibeli, a xa di firin nde, Axara, a xa di saxan nde,

² Noxa, a xa di naani nde, nun Rafa, a xa di suuli nde.

³ Bela xa die nan ya: Adari, Gera, Abihudi,

⁴ Abisuwa, Naaman, Axowa,

⁵ Gera, Sefufani, nun Xurami.

⁶ Exudu xa die nan ya, naxee findi xabile mang'ee ra:

⁷ Naaman, Ahiya, nun Gera. Singe e nu na Geba, konᵒ Gera naxa e xanin Manaxati. Gera naxa Usa nun Axixudi soᵒ.

⁸ Saxarayimi to mee a xa ginee Xusimi nun Baara ra, a naxa die soᵒ Mowaba boxi ma.

⁹ A xa gine Xodesi xa die nan ya: Yobabo, Sibiya, Mesa, Malakama, Yeyusi, Sakiya, nun Mirima.

¹⁰ A xa die nan na ki naxee findi xabile mang'ee ra.

¹¹ A xa gine Xusimi xa die nan ya: Abitubu nun Elipaali.

¹² Elipaali xa die nan ya: Eberi, Misami, nun Semedi, naxan Ono, Lodi, nun e rabilinyi tixi.

¹³ Beri ya nun Sema, naxee findi Ayalon xabile mang'ee ra, naxa Gatikae keru.

¹⁴ Beri ya xa mixie nan ya: Axiyo, Sasaki, Yeremoti,

¹⁵ Sebadaya, Aradi, Ederi,

¹⁶ Mikayeli, Yisepa, nun Yoxa.

¹⁷ Elipaali xa die nan ya: Sebadaya, Mesulama, Xisiki, Xeberi,

¹⁸ Yisemerayi, Yisiliya, nun Yobabo.

¹⁹ Simeyi xa die nan ya: Yakimi, Sikiri, Sabidi,

²⁰ Eliyenayi, Siletayi, Eliyeli,

²¹ Adaya, Beraya, nun Simirati.

²² Sasaki xa die nan ya: Yisepan, Eberi, Eliyeli,

²³ Abadon, Sikiri, Xanan,

²⁴ Xananiya, Elama, Antotiya,

²⁵ Yifideya, nun Penuweli.

²⁶ Yeroxama xa die nan ya: Sameserayi, Sexaraya, Atalaya,

²⁷ Yaaresiya, Eliya, nun Sikiri.

²⁸ Darisalamu xabile mang'ee nan na ki.

²⁹ Gabayon baba Yeyiyeli sabati Gabayon ne. A xa gine xili Maaka.

³⁰ A xa die nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo,

³¹ Gedori, Axiyo, Sekeri,

³² nun Mikiloti, naxan findi Simeyami baba ra. E fan sabati Darisalamu ne e bari mixie ya ma.

³³ Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwu, Abinadabo, nun Esibaali.

³⁴ Yonatan xa di xili Meribaali. Meribaali naxa Mike soto.

³⁵ Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi.

³⁶ Axasi naxa Yehowada soto. Yehowada xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri.

³⁷ Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto. Bineya naxa Rafa soto. Rafa naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto.

³⁸ Aseli xa die nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

³⁹ Aseli xunya Eseka xa die nan ya: Ulami, a xa di singe, Yeyusu, a xa di firin nde, nun Elifeleti a xa di saxan nde.

⁴⁰ Ulami xa die soto gbangbalanyie nan nu e ra. E fata xali ra. E xa die nun mamadie wuya e konti sigama han mixi keme tongo suuli. Bunyamin bomsœ nan e birin na.

9

Darisalamukae

¹ Isirayilakae xilie birin sebexi Isirayila mang'ee xa buki nde kui.

² Yuda bomsœ nu bara siga konyiya kui Babilon boxi ma e xa yanfanteya xa fe ra. Naxee singe gbilan sabbatide e xonyi Isirayila boxi ma, e findi Isirayila serexedubœ, Lewikae, nun mixie nan na, naxee walima Ala xa hœromobanxi kui.

³ Yuda bomsœ, Bunyamin bomsœ, Efirami bomsœ, nun Manasi bomsœ mixi ndee naxa sabati Darisalamu.

⁴ Yuda bomsœ xa mixi, naxee sabati Darisalamu, findi Utayi nan na, Amixudi xa di, Omeri xa di, Imiri xa di, Bani xa di, Peresi xa di, Yuda xa di.

⁵ Siloka naxee sabati naa, nee findi Asaya nan na, di singe, nun a xa die.

⁶ Sera xa di naxee sabati naa, nee findi Yuweli, nun a ngaxakerenyie nan na, mixi keme senni, mixi tongo solomanaani.

⁷ Bunyamin xa di naxee sabati naa, nee nan ya: Mesulama xa di Salu, Hasenuwa xa di, Hodafiya xa di,

⁸ a nun Yeroxama xa di Yibineya, a nun Usi xa di Ela, Mikiri xa di, a nun Sefataya xa di Mesulama, Reyuweli xa di, Yibiniya xa di,

⁹ a nun e ngaxakerenyie e xabile ki ma, mixi keme solomanaani, mixi tongo suuli nun senni.

¹⁰ Serexedube naxee sabbatixi Darisalamu, nee nan ya: Yedaya, Yehoyaribu, Yakin,

¹¹ Xilikiya xa di Asaraya, Mesulama xa di, Sadoki xa di, Merayoti xa di, Axituba xa di, naxan findi Ala xa hœromobanxi wali xunyi ra,

¹² Yeroxama xa di Adaya, Pasura xa di, Malakiya xa di, Masayi xa di, Adiyeli xa di, Yasera xa di, Mesulama xa di, Mesilemiti xa di, Imeri xa di,

¹³ a nun e ngaxakerenyie, e denbaya xunyie, mixi wulu keren, keme solofere tongo senni. E birin findi kuntigie nan na, naxee walima Ala xa hœromobanxi kui.

¹⁴ Lewi bənsəe mixi naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Xasubu xa di Semaya, Asirikama xa di, Xasabiya xa di, Merarika,

¹⁵ a nun Bakibakari, Xeresi, Galali, Mataniya, Mika xa di, Sikiri xa di, Asafi xa di,

¹⁶ a nun Semaya xa di Abadiyasi, Galali xa di, Yedutun xa di, a nun Asa xa di Berekiya, Elekana xa di, naxan sabatixi Netofakae xa taae kui.

¹⁷ Ala xa hərəməbanxi naade makantee nan ya: Salumu, naxan findi e xunyi ra, Akubu, Talamon, Aximan, a nun e ngaxakerenyie.

¹⁸ Salumu bənsəe nan naade makanta wali rabafe han to hərəməbanxi sogetede biri ra. Naade naxan xili «Mange naade.» E benbae findi ne naade makantee ra Lewikae be.

¹⁹ Salumu, Kore xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di, a nun a ngaxakerenyi naxee findi naade makantee ra, naxa Alatala xa hərəməlingira kanta alo e babae singe a raba ki naxe.

²⁰ Finexasi, Eleyasari xa di, nu findixi naade makantee xunyi nan na. Alatala nu na a seeti ma.

²¹ Meselemiya xa di Sakari nu bara findi Kiri Banxi Naralande naade makante ra.

²² Mixi keme firin, fu nun firin nu bara sugandi na wali rabade. E xili birin sebexi a nun taa xilie e sabatixi dennaxe. Dawuda nun Annabi Samuweli nu bara na wali so e yi ra.

²³ E tan nun e xa die naxa Alatala xa hərəməlingira naade kanta.

²⁴ Naade makante ndee nu tixi sogetede, soggorode, koola, nun yirefanyi ma.

²⁵ E ngaxakerenyi naxee nu na taae kui, e nu fama e malide xi solofere bu ma.

²⁶ Naade makante kuntigie Lewikae, naxa yiree kanta Ala xa hərəməbanxi kui naafuli nu ragataxi dennaxe.

²⁷ E nu xima Ala xa hərəməbanxi rabilinyi ne alako e xa menni makanta, a nun e xa naadee rabi geesege.

²⁸ Lewika ndee nu yirabasee ragatama, e nu e ramini loxo yo loxo, e man nu e konti.

²⁹ Booree nu yirabasee ragata, naxee nu na yire seniyeenxi, a nun farin, weni, ture, surayi, nun se jəxunmee.

³⁰ Serexedubee xa die nu labundee masunbu.

³¹ Salumu xa di Matitiya Lewika, naxan keli Kora xabile ya ma, nu taami ganma naxan nu bama serexe ra.

³² E ngaxakerenyi ndee, Kehati bənsəe ya ma, nu taami dəxəma teebili ra malabui loxo birin.

³³ Beetiba naxee findi Lewi xabilee xunyi ra, nu sabatixi Ala xa hərəməbanxi yigiyadee kui. Wali gbete yo mu nu na e yi ra, barima e findi wali birin xunyi nan na. E nu walima kəe nun yanyi.

³⁴ Lewi xabilee xunyi nan na ki, naxee sabatixi Darisalamu.

Səlu bənsəe

(Isirayila Mang'ee I 8:29-38)

³⁵ Gabayon baba Yeyiyeli nu sabatixi Gabayon taa nan kui. A xa giñe xili Maaka.

³⁶ A xa di nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo,

³⁷ Gedor, Axiyo, Sakari, nun Mikiloti.

³⁸ Mikiloti naxa Simeyami soto. E nu sabatixi e ngaxakerenyie fe ma Darisalamu.

³⁹ Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali.

⁴⁰ Yonatan naxa Meribaali soto. Meribaali naxa Mike soto.

⁴¹ Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi.

⁴² Axasi naxa Yara soto. Yara xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri. Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto.

⁴³ Bineya naxa Refaya soto. Refaya naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto.

⁴⁴ Aseli xa di senni nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

10

Mang'e Solu xa faxe (Samuweli I 31:1-13)

¹ Filisitakae naxa Isirayilakae gere. Isirayilakae naxa e gi, a gbegebe naxa faxa Gilibowa geya fari.

² Filisitakae naxa bira Solu nun a xa die foxo ra, han e Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxa.

³ Gere naxa xoxoxo. Tanbe nde naxa Solu soxo a jaaxi ra.

⁴ A naxa a fala a xa geresose maxaninyi be, «N faxa i xa santidegema ra, alako yi gaantaree naxa n nayaagi.» Kono na xeme mu suusa na rabade. Na na a ra, Solu naxa a yete faxa a xa santidegema ra.

⁵ A xa geresose maxaninyi to na to, a fan naxa a yete faxa.

⁶ Solu nun a xa di saxanyi faxa na ki ne. A xa denbaya birin naxa laaxira temui keren.

⁷ Isirayilakae, naxee nu sabatixi geya lanbanyi, e to a kolon a soorie na e gife, Solu nun a xa die bara faxa, e fan naxa e gi. Filisitakae e xa taee birin soto na ki ne.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae naxa gbilen gere yire, e xa soori faxaxie harige tongo. E naxa Solu nun a xa die to Gilibowa geya fari.

⁹ E to ge e xa harige tongode, e naxa Solu xunyi nun a xa geresosee xanin soorie yire. E naxa na xibaarui masen Filisitakae birin be, a nun e xa kuyee be.

¹⁰ E naxa Solu xa geresosee lu e xa ala xa banxi kui, e a xunyi gbaku e xa ala Dagon xa banxi kui.

¹¹ Yabesikae, naxee na Galadi, e to a me Filisitakae naxan nabaxi Solu ra,

¹² e naxa siga e sa Solu nun a xa die furee tongo, e fa e ragata Yabesi terebinti wuri bun ma Galadi. Yabesikae naxa sunyi suxu xi solofere.

¹³ Solu faxa a xa yanfanteya nan ma fe ra a naxan niya Alatala ra. A mu Alatala xa woyenyi suxu, a naxa marasi fen mixie ra naxee woyenma mixi faxaxie ra.

¹⁴ A mu marasi fen Alatala ra, na na a ra Alatala naxa a faxa, a Solu xa mangeya fi Yisayi xa di Dawuda ma.

11

Dawuda findife Isirayila mange ra (Samuweli II 5:1-10)

¹ Isirayilakae birin naxa a masen Dawuda be Xebiron, «Won wuli keren, fase keren.

² Hali Mange Solu xa waxati i tan nan nu Isirayila rap'ere. I Marigi Alatala naxa a masen i be, «I xa n ma pama Isirayila rap'ere, i xa findi e xa yarerati ra.»»

³ Isirayila forie birin naxa siga a foxo ra Xebiron. Dawuda naxa saate xiri e tagi Alatala ya i. E naxa ture sa a xunyi ma Isirayila mange ki ma, alo Alatala nu bara a masen Annabi Samuweli be ki naxe.

⁴ Mange Dawuda nun Isirayilakae naxa siga Darisalamu, naxan man nu xili Yebusu, barima Yebusu bonsoe nu sabatixi naa.

⁵ E naxa a fala Dawuda be, «I mu soma be feo.» Kono Dawuda naxa no Siyon yire makantaxi masotode. Na kui e menni xili fala Dawuda xa taa.

⁶ Dawuda nu bara a fala, «Naxan singe na Yebusu gere, n na kanyi findima ne mange ra.» Seruya xa di Yowaba singe nan gere so, a fa findi soorie xa mange ra.

⁷ Dawuda naxa sabati na yire makantaxi kui, na na a ra naa xili naxa fala Dawuda xa taa.

⁸ Dawuda naxa menni nun a rabilinyi yailan. Yowaba fan naxa wali gbete raba Darisalamu alako naa xa fan.

⁹ Dawuda senbe nu luma gbo ra, barima a nun Mange Alatala nan nu a ra.

¹⁰ Dawuda xa soori xunyi, naxee bara a mali Isirayila mangeya sotode, alo Alatala nu bara a masen ki naxe,

¹¹ na soori gbangbalanyie xilie nan ya: Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e xunyi ra. A nu bara mixi keme saxan faxa tanbe ra gere keren kui.

¹² A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa senbema saxanyie ya ma.

¹³ A nu bara Dawuda mali Filisitakae gere Pasi Damimi. A xa soorie naxa e gi Filisitakae ma, mengi xe nu dennaxe.

¹⁴ Kono Eleyasari naxa lu naa han a Filisitakae bonbo Alatala xa mali ra.

¹⁵ Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fonme ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui.

¹⁶ Na waxati Dawuda nu sabatixi yire makantaxi, Filisitakae nu sabatixi Beteleemu mabiri.

¹⁷ Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.»

¹⁸ Na soori yarerati saxanyie naxa Filisitakae xa naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na ye ra Dawuda be, a naxa tondi a minde. A naxa a ifili boxi ma serexe ra Alatala be.

¹⁹ A naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu noma yi ye minde, n ma xeme naxan sotoxi n be e nii sare ra. Na luma alo e nii tide mu gbo n be.» Na kui a naxa tondi na ye minde a xa senbema saxanyie naxan soto a be.

²⁰ Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbema saxanyie xunyi ra. A nu bara xeme keme saxan faxa a xa tanbe ra. A naxa xili xungbe soto na xeme saxanyie ya ma.

²¹ E naxa a binya, e a findi e xa mange ra, kono a mu lu e ya ma.

²² Yehoyada xa di Benaya Kabaseelika nu findixi soori magaaxuxi nan na. A nu bara fe xungbe gbege raba, alo Ariyeli Mowabaka firinyi faxafe. A man naxa yete nde faka kolonyi kui balabalanyi temui.

²³ Loxoe nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxa, naxan xa maiteya kanke ya firin lima. Tanbe belebele nu na na Misiraka yi ra, naxan gbo alo dugi soxo wuri. Benaya naxa na ba a yi ra, a a faxa a yete xa tanbe ra.

²⁴ Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyi ya ma.

²⁵ A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxon na, kono a senbe mu nu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

²⁶ Senbema gbete'e nan ya: Yowaba xunya Asaheli, Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,

²⁷ Samoti Harorika, Xeleli Pelonka,

²⁸ Ikesi xa di Ira Tekowaka, Abiyeseri Anatotika,

²⁹ Sibekayi Xusaka, Ilayi Axowaka,

³⁰ Maharayi Netofaka, Baanna xa di Xeleda Netofaka,

³¹ Ribayi xa di Itayi, naxan keli Gibiya Bunyamin bonso'e xa boxi ma, Benaya Piratonka,

³² Xurayi naxan keli Gaasi gulunba yire, Abiyeli Arabaka,

³³ Asamafeti Baxurimika, Eliyaba Saalabonka,

³⁴ Hasemi xa die Gisonkae, Saage xa di Yonatan Hararaka,

³⁵ Sakara xa di Axiyama Hararaka, Uru xa di Elifala,

³⁶ Xeferi Mekeraka, Ahiya Pelonka,

³⁷ Xesero Karemeleka, Esibayi xa di Naarayi,

³⁸ Natan ngaxakerenyi Yoweli, Hagari xa di Mibixari,

³⁹ Seleki Amonika, Naxarayi Berotika, Seruya xa di Yowaba xa geresose xaninma,

⁴⁰ Ira nun Garebe Yatirikae,

⁴¹ Uriya Xitika, Axalayi xa di Sabadi,

⁴² Siisa xa di Adina Rubenkae xa mange nun a xa mixi tongo saxon,

⁴³ Maaka xa di Xanan, Yosafati Mitinika,

⁴⁴ Usiya Asatarotika, Xotama xa die Saama nun Yeyiyeli Arowerikae,

⁴⁵ Simiri xa die Yediyayeli, Yoxa xunya Tisika,

⁴⁶ Eliyeli Maxawika, Eliyeli xa die Yeribayi nun Yosawiya, Itima Mowabaka,

⁴⁷ Eliyeli, Obedo, nun Yaasiyeli Mesobaka.

12

Soori gbete'e birafe Dawuda foxo ra

¹ Soorie nan ya naxee siga Dawuda yire Sikilaga, alako e xa a mali gere sode. Na waxati Dawuda mu nu na Kisu xa di Solu fe ma.

² Bunyamin bonso'e nan nu e ra, Solu ngaxakerenyie. E nu fata tanbe nun gemee wolide e yirefanyi nun e koola belexe ra.

³ E xilie nan ya: Mange Axiyeseri, Semaa xa die Yowasi Gibiyaka, Asamafeti xa die Yesiyeli nun Peleti, Beraka nun Yehu Anatotika,

⁴ Yisemaya Gabayonka, naxan findi soori xungbe ra na soori tongo saxon ya ma, a fan findi e xa mange nan na,

⁵ Yeremi, Yaxasiyeli, Yoxanan, nun Yosabadi Gederaka,

⁶ Elusayi, Yerimoti, Beyalaya, Semaraya, Sefataya Xarufuka,

⁷ Elekana Koraka, Yisiya Koraka, Asareli Koraka, Yoweseri Koraka, Yasobeyami Koraka,

⁸ nun Yeroxama Gedorika xa die Yowela nun Sebadaya.

⁹ Soori gbangbalanyi Gadika ndee naxa siga Dawuda yire wula i. Nee fata gere ra, geresose nu na e yi ra alo kanke makantase nun tanbe. E senbe nu gbo alo yetee, e xulun alo xeli naxee e gima geyae fari.

¹⁰ E xilie nan ya: Eseri, e xunyi, Abadiyasi, a firin nde, Eliyabi, a saxan nde,

¹¹ Misemanna, a naani nde, Yereimi, a suuli nde,

¹² Atayi, a senni nde, Eliyeli, a solofere nde,

¹³ Yoxanan, a solomasaxan nde, Elesabada, a solomanaani nde,

¹⁴ Yereimi, a fu nde, a nun Makabanayi, a fu nun keren nde.

¹⁵ Gadikae nan yi ki naxee findi soori xungbee ra. Naxan xurun e ya ma, a senbe gbo mixi keme be. Naxan xungbo e ya ma, a senbe gbo mixi wulu be.

¹⁶ Nee naxa Yuruden xure giri a rafexi temui naxe, kike singe, e fa geya lanbanyi mixie keru sogetede nun sogegorode mabiri.

¹⁷ Bunyaminka nun Yudayaka ndee naxa siga Dawuda xa yire makan-taxi.

¹⁸ Dawuda naxa e ralan, a a fala e be, «Xa wo faxi bojesa nan kui alako wo xa n mali, won bojee findima keren nan na. Kono xa a sa a li wo faxi n yanfade n yaxuie nan be, n tan naxan mu fe jaaxi yo rabaxi, won benbae Marigi Ala kiiti sama ne.»

¹⁹ Na temui Alatala Xaxili Seniyenxi naxa goro Amasayi ma, naxan findi soori tongo saxan xunyi ra. A naxa a fala, Ala xa Yisayi xa di Dawuda mali, Ala xa bojesa fi a ma, Ala xa bojesa fi Dawuda malima ma, barima Ala nan Dawuda malixi.

Na kui Dawuda naxa e rasene, e xa lu a xa soori mang'ee ya ma.

²⁰ Manasi soori ndee nu bara e sa Dawuda de ra a nu wama kafufe Filisitakae ma temui naxe Solu gerede. E nun Dawuda mu no Filisitakae malide barima Filisita mange ndee nu bara gaaxu, e fa a fala, «Dawuda fama ne won yanfade, a kafu a marigi Solu ma, e won gere.»

²¹ E to na fala, Dawuda naxa gbilen Sikilaga. Manasika naxee nu biraxi a foxo ra, e xilie nan ya: Adena, Yosabadi, Yediayeli, Mikayeli, Yosabadi, Elihu, nun Siletayi. Soori wulu keren mange nan nu na e birin na.

²² E nu Dawuda malima a xa soorie rapere, barima e birin fata sooripa rabade. Singe, e nu Isirayila soorie nan naperema.

²³ Loxo yo loxo Dawuda malimae xun nu masama han a xa soori gali naxa lu alo Ala gbe.

²⁴ Soori xasabi nan ya naxee fa Xebiron Dawuda yire, alako e xa Dawuda mali, Solu xa mang'eya xa radangi a ma alo Alatala nu bara a masen ki naxe:

²⁵ Yudayakae, soori wulu senni keme solomasaxan. Geresose nu na e birin yi ra.

²⁶ Simeyankae, soori gbangbalanyie wulu solofere soori keme.

²⁷ Lewikae, soori wulu naani keme senni.

²⁸ Yehoyada, naxan findi yararati ra Haruna joxoxe ra, a nun a xa soori wulu saxan keme solofere.

²⁹ Sadoki, segetala soori gbangbalanyi, nun a xabile kuntigie, mixi moxojen nun firin.

³⁰ Bunyaminkae, Solu bonsoe, soori wulu saxan. E mu nu gbo barima a gbege nu na Solu nan ma seeti.

³¹ Eframikae, soori wulu moxojen keme solomasaxan. E birin soori gbangbalanyi naxee benbae xili nu gbo.

³² Manasikae, soori wulu fu nun solomasaxan. E tan nan nu sugandixi mang'eya radangife ra Dawuda ma.

³³ Isakarikae, kuntigi keme firin nun e xa mixi naxee nu na e xa yaamari bun ma. E fan nu bara a kolon Isirayila lan a xa naxan naba na waxati.

³⁴ Sabulonkae, soori wulu tongo suuli. E redixi gere xili ma, geresose nu na e yi ra.

³⁵ Nafatalikae, soori xunyi wulu keren, a nun soori wulu tongo saxan nun solofere. Wure lefa nun tanbe nu na e birin yi ra.

³⁶ Danakae, soori wulu moxoŋen nun solomasaxan keme senni. Geresose na e birin yi ra.

³⁷ Aserikae, soori wulu tongo naani. E birin redixi.

³⁸ Soori naxee keli Yuruden naakiri ma sogetede biri, nee findi Rubenkae, Gadikae, wun Manasikae nan na, e lan mixi wulu keme moxoŋen nan ma. Geresose na e birin yi ra.

³⁹ Yi soorie fa ne Xebiron alako e xa Dawuda doxo mange ra Isirayila xun na. Na janige nan nu na e be. Isirayilakae birin nu bara na nate tongo.

⁴⁰ E naxa lu menni Dawuda yire xi saxan e e degema, e e minma. E ngaxakerenyie nan nu na donse rafalama e be.

⁴¹ E doxo booree fan naxa fa donse ra kelife ra Isakari boxi, Sabulon boxi, nun Nafatali boxi ma. E naxa fa na ra sofalee, joxomee, soee, nun ninge fari. E naxa fa kote mooli birin na alo donse, farin, xore xaraxi, weni bogi xaraxi, weni, ture, xuruse lanma nun a xungbe. E naxa fa a gbege ba barima Isirayilaka birin nu seewaxi.

13

Dawuda saate kankira xaninfe Darisalamu.

(Samuweli II 6:1-11)

¹ Dawuda naxa soori wulu xunyie, soori keme xunyie, nun kuntigi birin xili, e xa malan.

² Dawuda naxa a fala Isirayila pama birin be, «Xa a findixi fe fanyi nan na, xa a kelixi won Marigi Alatala nan ma, won xa xerae xee won ngaxakerenyie ma, naxee na Isirayila boxie ma. Won xa serexedubee nun Lewikae fan xili, naxee na Isirayila taae kui, alako won birin xa lu yire keren.

³ Won xa won Marigi xa saate kankira ragbilen won yire, barima Solu xa mangeya waxati, won mu siga a foxo ra.»

⁴ Nama birin naxa tin na fe fanyi ra.

⁵ Dawuda naxa Isirayila birin malan, keli Sixori xure ma Misira boxi, sa doxo Xamata ra, alako e xa Ala xa saate kankira tongo Kiriyaŋi Yeyarimi.

⁶ Dawuda nun Isirayila birin naxa te Baala Yudaya boxi ma, dennaxe xili Kiriyaŋi Yeyarimi. E nu wama Ala xa saate kankira tongofe. Alatala xa kibanyi nu na maleke sawure firin tagi na kankira fari, Alatala maxandima dennaxe.

⁷ E naxa Ala xa saate kankira tongo Abinadabo xonyi, e a doxo kote xanin se neene kui. Usa nun Axiyo naxa a ragi.

⁸ Dawuda nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi Ala ya xori. E naxa beeti ba korae, maxasee, nun sarae xui ra.

⁹ E to lonyi li e dennaxe ma Kidon, ninge naxee nu kote xanin se mabendunma, naxa salaxun e wa birafe. Usa naxa saate kankira suxu a belexe ra alako a naxa bira.

¹⁰ Alatala naxa xono Usa ma, a a faxa keren na, barima a mu nu lan a xa a belexe din saate kankira ra. Usa faxa na ki ne Ala ya xori.

¹¹ Dawuda naxa xɔnɔ Usa faxafe ma. Menni xili naxa sa «Usa gbaloe.» Han ya na xili saxi naa xun.

¹² Dawuda naxa gaaxu Ala ya ra na lɔxɔɛ. A naxa a yete maxɔrin, «N Ala xa saate kankira rasoma n xɔnyi di?»

¹³ Na lɔxɔɛ Dawuda mu saate kankira xanin a xɔnyi Darisalamu. A naxa a raso Obedo Edon xa banxi kui, naxan na Gati.

¹⁴ Ala xa saate kankira naxa lu Obedo Edon xa denbaya yire kike saxan. Alatala naxa barake sa e ma na xa fe ra.

14

Dawuda xa denbaya

(Samuweli II 5:11-16)

¹ Tire mange Xirami naxa mixie xee Dawuda xɔn ma alako e xa banxi belebele ti a tan Dawuda be. E naxa sediri wuri xanin e xun ma, a nun walike naxee a rawalima.

² Dawuda naxa a kolon a Alatala yati nan a findixi Isirayila mange ra. A a kolon Ala luma a xa mang'ya ite ra a xa pama xa fe ra.

³ Dawuda naxa gine gbeteɛ dɔxɔ Darisalamu. E naxa di ginɛɛ nun di xemeɛ bari a be.

⁴ A xa di naxee barixi Darisalamu, e xilie nan ya: Samuwa, Sobabo, Natan, Sulemani,

⁵ Yibixari, Elisuwa, Elifeleti,

⁶ Noga, Nefegi, Yafiya,

⁷ Elisama, Beeliyada, nun Elifeleti.

Filisitakae Dawuda gerefe

(Samuweli II 5:17-25)

⁸ Filisitakae to a me Dawuda bara findi Isirayila mange ra, e naxa siga a gereɛ. Dawuda fan naxa mini e ya ra.

⁹ Filisitakae naxa gere ti Isirayilakae be naxee nu na Refa gulunba.

¹⁰ Dawuda naxa Ala maxɔrin, «N xa siga Filisitakae gereɛ? I e sama n sagoe?» Alatala naxa a masen a be, «Siga, n fama ne e sade i sagoe.»

¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa te Bali Perasimi, e fa Filisitakae bonbo. Na kui Dawuda naxa a fala, «Ala bara n yaxuie kana, alo ye gbege bogoni booma a ra ki naxe.» Na fe nan a toxi, Bali Perasimi xili falaxi yi yire xun.

¹² Filisitakae nu bara e xa kuyee lu gere yire. Dawuda naxa yaamari fi e xa gan.

¹³ Filisitakae man naxa gere ti Isirayilakae be naxee nu na Refa gulunba.

¹⁴ Dawuda man naxa Ala maxɔrin xa a lanma a xa e gere. Ala naxa a yaabi, «I naxa bira e foxɔ ra de. I xa e mabilin han wondi yire. I xa mame ti menni

¹⁵ han i xa xui nde me wuri bilie kɔn na. Na temui i fa mini wondi kui e gereɛ. N tan nan minima i ya ra, nee bonbo i be.»

¹⁶ Dawuda naxa a raba alo Ala a masenxi a be ki naxe. E naxa Filisitakae bonbo kelife Gabayon, sa dɔxɔ Geseri ra.

¹⁷ Na kui Dawuda xili naxa xungbo yire birin. Alatala naxa a niya si birin xa gaaxu Dawuda ya ra.

15

Ala xa saate kankira sigafe Darisalamu

¹ Dawuda naxa banxie ti Darisalamu taa kui, dennaxe nu xili Dawuda xa taa. Menni a naxa kiri banxi ti Ala xa saate kankira luma dennaxe.

² Dawuda naxa yaamari fi a mixi yo mu Ala xa saate kankira maxaninma fo Lewikae, barima Alatala e tan nan sugandixi na ma. Na bara findi e xa wali ra temui birin.

³ Dawuda naxa Isirayila birin xunlan Darisalamu Alatala xa saate kankira rasofe ra banxi kui naxan nu yailanxi na xa fe ra.

⁴ Dawuda naxa Haruna xa die nun Lewikae malan:

⁵ Kehati xa die, mixi keme mixi moxoɽen.

E xunyi na Uriyeli nan na.

⁶ Merari xa die, mixi keme firin mixi moxoɽen.

E xunyi na Asaya nan na.

⁷ Gerison xa die, mixi keme mixi tongo saxon.

E xunyi na Yoweli nan na.

⁸ Elisafan xa die, mixi keme firin.

E xunyi na Semaya nan na.

⁹ Xebiron xa die, mixi tongo solomasaxon.

E xunyi na Eliyeli nan na.

¹⁰ Yusiyeli xa die, mixi keme mixi fu nun firin.

E xunyi na Aminadabo nan na.

¹¹ Dawuda naxa serexedubee Sadoki nun Abiyatari, a nun Lewikae Uriyeli, Asaya, Yoweli, Semaya, Eliyeli nun Aminadabo xili.

¹² A naxa a fala e be, «Wo tan nan na Lewi xa denbayae xunyie ra. Wo wo yete raseniye, wo tan nun wo xa mixie. Wo xa te wo Marigi Alatala xa saate kankira ra. Wo xa a xanin yire n dennaxe yailanxi a be.

¹³ Temui dangxi won Marigi Alatala nu bara xono won ma, barima Lewikae nan nu lan e xa na xanin a seriye ki ma.»

¹⁴ Serexedubee nun Lewikae naxa e yete raseniye beenu e xa te Isirayila Marigi Alatala xa saate kankira ra.

¹⁵ Lewikae naxa Alatala xa saate kankira suxu wurie ma a xaninma naxee ra, e e sa e tunkie fari alo Alatala Annabi Munsa yamari ki naxe.

¹⁶ Dawuda naxa a fala Lewikae xunyie be e xa beetiba ndee sugandi e xa mixie ya ma naxee beeti bama korae nun maxasee xui ra jalexinyi kui.

¹⁷ Lewikae naxa Yoweli xa di Heman sugandi, a nun Berekiya xa di Asafi, nun Kusaya xa di Etani, naxan nu na Merari xa die ya ma.

¹⁸ Lewikae gbetee nan nu na naade kantee ra: Sakari, Ben, Yasiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Benaya, Maaseya, Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon, nun Yeyiyeli.

¹⁹ Lewika gbetee nan nu na beetibae ra: Heman, Asafi, nun Etani. E nu maxasee raberema jalexinyi kui.

²⁰ Sakari, Asiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Maaseya, nun Benaya nu korae raberema.

²¹ Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon, Yeyiyeli, nun Asasiya nu korae luuti solomasaxon daaxi raberema.

²² Lewika Kenaniya naxa findi xunyi ra naxan Ala xa saate kankira xaninma. A nu na wali kolon.

²³ Berekiya nun Elekana nu a malima na wali kui.

²⁴ Serexedubee Sebanaya, Yosafati, Netaneeli, Amasayi, Sakari, Benaya, nun Eliyeseri nan nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra. Obedo Edon nun Yexiya nan nu saate kankira xaninyie ra.

²⁵ Dawuda, Isirayila forie, nun soori wulu xunyie naxa ti kira xon alako e xa sa Alatala xa saate kankira mati jalexinyi kui kelifa ra Obedo Edon xonyi.

²⁶ Ala naxa Lewikae mali a xa saate kankira xaninde. Na kui e nu bara tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ba serexe ra.

²⁷ Dawuda, Lewika naxee saate kankira xaninma, beetibae, nun Kenaniya, beetibae xa mange, e birin nu maxirixi donma tofanyie kui. Dawuda naxa serexedube donma fan nagoro a ma.

²⁸ Isirayilakae birin naxa te Alatala xa saate kankira ra jalexinyi kui. Ndee naxa ferie nun sarae fe, ndee naxa maxasee nun korae rabere.

²⁹ Solu xa di gine Mikala naxa Isirayilakae to Alatala xa saate kankira raso ra Dawuda xa taa kui. A to mange Dawuda to fare boron na jalexinyi kui, a naxa mange Dawuda rapaaxu.

16

Dawuda Ala tantufe

¹ E to so Darisalamu, e naxa Ala xa saate kankira doxo horomolingira kui, Dawuda naxan yailanxi a lude ra. E naxa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba.

² Dawuda to ge na serexee bade, a naxa duba Isirayila pama be Alatala xili ra.

³ Na xanbi a naxa taami, sube, nun donse joxunme so Isirayilakae birin yi ra.

⁴ A Lewika naxee sugandi dubafe ra pama be, e Isirayila Marigi Alatala matoxo, e a tantu a xa saate kankira ya ra. Nee xilie nan ya:

⁵ Asafi, naxan findi e xunyi ra, Sakari, naxan na na xanbi ra, Yeyiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Matitiya, Eliyabi, Benaya, Obedo Edon, nun Yeyiyeli. Korae nu na e yi ra, maxasee nu na Asafi yi ra.

⁶ Serexedube Benaya nun Yaxasiyeli nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra.

⁷ Na loxo Dawuda naxa yi beeti so Asafi nun a xa mixie yi ra alako e xa Alatala tantu.

⁸ Wo Alatala matoxo, wo a maxandi.

Wo a masen sie be a fe xungbe naxee rabaxi.

⁹ Wo beeti ba a be, wo a tantu binye kui.

Wo wo mapoxun a xa fe fanyi birin ma.

¹⁰ Wo a xili seniyenxi matoxo.

Wo tan naxee na Alatala fenfe,

seewe xa lu wo bojje kui.

¹¹ Wo xa bira Alatala nun a senbe foxo ra.

Wo wo ya rafindi a ma.

¹² Wo wo ratu a xa kaabanakoe ma,

a xa fe fanyie ma a naxee rabaxi,

a nun a xa marasi.

¹³ Wo tan Isirayila bara findi a xa konyie ra.

Yaxuba xa die, Alatala bara wo sugandi.

¹⁴ Alatala nan na won Marigi Ala ra,

A tan nan kiiti sama boxi birin ma.

¹⁵ Wo wo ratu a xa saate ma temui birin,

a xa woyenyi ma abadan.

¹⁶ A na saate naxan tongo Iburahima be,

a a kali Isiyaga be.

¹⁷ A na nan xirixi e nun Yaxuba tagi,
a findi saate ra Isirayila be
naxan mu kanama abadan.

¹⁸ Na saate nan ya:

«N Kanaan boxi fima ne wo ma,
a findi wo ke ra.»

¹⁹ Wo mu nu gbo,
xɔɲe nan nu wo ra na boxi kui.

²⁰ Wo to siga pamanɛ gbetɛe ma,
wo naxa lu e xa mang'eya bun ma,

²¹ Ala mu tin mixi yo xa wo paxankata.

A naxa mang'ee rakɔɔsi wo xa fe ra,

²² «Wo naxa wo belexe din n ma mixi sugandixie ra,
wo naxa n ma namijɔnmɛe tɔɔɔ.»

²³ Dunija birin xa beɛti ba Alatala be.
Loxɔɛ birin wo xa a xa kisi xa fe masen.

²⁴ Wo xa a xa fe fanyie tagi raba si gbetɛe be,
wo xa a xa kaabanakoe masen dunija birin be.

²⁵ Alatala senbe gbo, a lanma won xa a matɔɔɔ.
A magaaxu alae birin be.

²⁶ Wule nan na si gbetɛe xa alae ra,
kɔɔɔ Alatala nan kooɛ daaxi.

²⁷ Nɔɛ xungbe na a yi ra,
senbe nun seɛwe gbo a xɔnyi.

²⁸ Si birin, wo xa Alatala matɔɔɔ,
wo xa a senbe kolon.

²⁹ Wo xa a xili matɔɔɔ,
wo xa seɛɛɛ ba a be a xa hoɔmɔlingira kui,
wo xa a batu seniyenyi kui.

³⁰ Adama birin xa seɛn a ya ra.
Ala mu tinma dunija xun xa rakana.

³¹ Kooɛ nun dunija xa seɛwa,
birin xa a kolon Alatala nan mange ra.

³² Baa nun yeɛɛɛ xa Ala senbe masen,
boxi nun subee xa Ala xa fanyi masen.

³³ Wondi wuri xa Alatala xili masen,
naxan fafe dunija makiitide.

³⁴ Wo xa Alatala tantu barima a fan,
a xa xanunteya mu kanama abadan.

³⁵ Wo xa a masen Ala be,
«Ala, muxu rakisi,
muxu ratanga si gbetɛe ma,
alako muxu xa i xili matɔɔɔ,
na xa findi fe fanyi ra muxu be.

³⁶ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be temui birin.»

Nama naxa a ratin, «Tantui na Alatala be.»

³⁷ Dawuda naxa Asafi nun a xun'yaɛ yamari e xa meɛni Alatala xa saate
kankira ma temui birin.

³⁸ A naxa Yedutun xa di Obedo Edon, nun Xosa, a nun a xa mixi tongo senni nun solomasaxan yamari e xa hōromōlingira naade kanta.

³⁹ Serexedube Sadoki nun a xa mixie naxa lu Alatala xa hōromōlingira naxan nu na Gabayon geya fari.

⁴⁰ A nu lan ne e xa serexe gan daaxi ba geesege nun nunmare temui Alatala be alo a sebexi Isirayilakae be kitaabui kui ki naxe.

⁴¹ Heman, Yedutun, nun boore naxee nu sugandixi fan nu na alako e xa Alatala tantu, barima a xa fonisireya mu jōnma abadan.

⁴² Heman nun Yedutun nu sarae fema, e nu maxasee raberema alako e xa beeti ba Alatala be. Yedutun xa die nan nu na naade kantee ra.

⁴³ Na dangi xanbi, pama birin naxa siga e xonyi. Dawuda fan naxa gbilen a xonyi, a xa duba a xa denbaya be.

17

Ala xa saate Dawuda be

(Samuweli II 7:1-17)

¹ Dawuda to ge sabatide a xa banxi neene kui, a naxa a fala Annabi Natan be, «I bara a to, n na banxi tofanyi nan kui naxan yailanxi sediri wuri ra, kono Alatala xa saate kankira tan na kiri banxi nan kui.»

² Annabi Natan naxa Dawuda yaabi, «I xa i waxonfe raba, barima wo nun Ala na a ra.»

³ Na koe ra, Ala naxa a masen Annabi Natan be,

⁴ «Sa a fala n ma konyi Dawuda be Alatala xa masenyi nan ya, «I tan mu banxi tima n be n luma dennaxe.

⁵ Kabi n Isirayila ramini Misira boxi kui han to, n na kiri banxi nan kui. Banxi gbete yo mu nu na n yi ra.

⁶ Muxu nun Isirayila xa jere kui, n mu a fala n ma pama xa yarerati yo be, n naxee sugandi e xa meeni n ma pama ma, e xa banxi sediri wuri daaxi ti n be.»

⁷ Yakosi i xa a masen n ma konyi Dawuda be, «Mange Alatala xa masenyi nan ya: I nu na goore ne xuruse kantade, n naxa i findi n ma pama Isirayila xa mange ra.

⁸ I nu sigama dennaxe birin won birin nan nu a ra, n naxa i yaxuie halaki i ya ra, n naxa i xili rate alo mixi binye naxee na boxi fari.

⁹ N bara yire nde sugandi n ma pama Isirayila be e sabatima dennaxe, alako e naxa gaaxu sonon, tinxintaree xa e lu naa.

¹⁰ N e malima ne alo n a raba ki naxe n to kiitisae doxo n ma pama Isirayila xun ma. N man na rabama i tan fan be, i xa ti i yaxuie fari. N tan Alatala fama ne senbe fide i ma a nun i xabile birin.

¹¹ I xa dunijegiri na kamali temui naxe, i naxa gbilen i benbae yire, n meenima ne i xa die ma. N keren sugandima ne, a xa findi mange ra i joxoe ra.

¹² Na kanyi nan fama hōromōbanxi tide n be. N a rasabatima mangeya kui, alako a xa bu abadan.

¹³ N findima a baba nan na, a tan fan findima n ma di nan na. N ma fonisireya mu bama a yi ra alo n a ba ki naxe mange singe yi ra.

¹⁴ Na a findima n ma pama xa mange nan na, a xa mangeya mu kanama abadan.»»

¹⁵ Annabi Natan naxa Ala xa masenyi ti Dawuda be alo Ala a masenxi a be ki naxe.

¹⁶ Na xanbi mange Dawuda naxa siga, a sa a yete dentege Marigi Alatala be, a a fala, «N Marigi Alatala, nde na n tan na a nun n ma denbaya ra naxan a niyama i xa yi nate mooli tongo muxu be?»

¹⁷ N Marigi Ala, i naxan falaxi i xa konyi xa denbaya xa fe ra, fe xuri mu a ra de! N Marigi Alatala i bara hinne n na alo mixi xungbe.

¹⁸ N tan Dawuda, n noma munse falade i be yi xunnakeli xa fe ra i naxan fixi i xa konyi ma? I i xa konyi kolon.

¹⁹ Marigi Alatala, i bara yi nate tongo n be i xa xanunteya xa fe ra alako dunja xa i senbe kolon.»

²⁰ «Alatala, i maniye mu na, ala gbete mu na ba i tan na. Muxu bara na kolon.

²¹ Si gbete na dunja naxan luma alo Isirayila naxan Marigi a ramixi konyiya kui, a a findi a xa pama ra? I bara kaabanakoe raba, fe magaaxuxie. I bara sie ker i xa pama ya ra, i naxan naminixi Misira boxi ra, alako i xili xa kolon.

²² Marigi Alatala, i bara a ragiri Isirayila xa findi i xa pama ra, i fan bara findi e Marigi Ala ra. Na mu kanama abadan.»

²³ «Marigi Alatala, i xa masenyi i xa konyi nun a xa denbaya xa fe ra, na xa kamali. I naxan fala, yandi i xa na ragiri.

²⁴ I xa na ragiri alako i xili xa gbo temui birin. Dunja xa a fala, «Mange Alatala, Isirayila Marigi Ala nan a ra.» I xa konyi Dawuda, nun a xa denbaya, i xa meeni e ma abadan.

²⁵ N Marigi Ala, i bara i janige masen i xa konyi be a falafe ra i xa a xa denbaya xun nakeli. Na na a ra i xa konyi bara limaniya i maxandife ra.

²⁶ Alatala, i tan nan na Ala ra. I bara yi masenyi fanyi ti i xa konyi be.

²⁷ I bara wa i xa konyi xa denbaya barakafe, alako a xa balo i ya i abadan. Alatala barake sama naxan ma, na barake mu bama a yi ra abadan.»

18

Dawuda nola sotofe

(Samuweli II 8:1-18)

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e rayaagi. A naxa Gati nun a rabilinyie ba e yi ra.

² A naxa Mowabakae fan bonbo, e fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti ba.

³ Dawuda naxa Soba mange Hadadeseri fan bonbo Xamata mabiri, barima a nu wama Efirati xure xa lu a xa yaamari bun ma.

⁴ Dawuda naxa soori ragise wulu keren, soe ragi wulu solofere, nun soori wulu moxopen ba e yi ra. A naxa soe birin tore bolon fo soe keme pondon a naxee ragata a yete be.

⁵ Siriyaka naxee na Damasi naxa fa Soba mange Hadadeseri malide, konjo Dawuda naxa soori wulu moxopen nun firin bonbo e ra.

⁶ Dawuda naxa a xa soorie dexo Siriya boxi ma Damasi taa kui. Siriyakae naxa lu Dawuda xa yaamari bun, e duuti ba a be. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

⁷ Dawuda naxa Hadadeseri xa soorie xa wure lefa xanin Darisalamu xema masoxi naxee ma.

⁸ A naxa Hadadeseri xa yoxui gbegbe tongo Tibati nun Kunu. Sulemani naxa na yailan maxase xungbe ra, salide kontigibae, a nun serexebade walisee ra naxee nu rawalima horomobanxi kui.

⁹ Xamata mange Tohu naxa a me a Dawuda bara Soba mange Hadadeseri xa soorie birin bonbo.

¹⁰ A naxa a xa di Hadorami xee mange Dawuda xon, a xa a xeebu a be, a man xa a matoxo a xa gere xa fe ra Hadadeseri mabiri ra. A man naxa xema, gbeti, nun yoxui fi Dawuda ma, barima gere nu na Tohu nun Hadadeseri tagi.

¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma, a nun gbeti nun xema a naxan nasuxu sie birin yi ra alo Edon, Mowaba, Amoni, Filisita, nun Amaleki.

¹² Seruya xa di Abisayi naxa Edonka wulu fu nun solomasaxan bonbo gulunba kui Foxoe yire.

¹³ A naxa soorie lu Edon alako naa birin xa lu Dawuda xa yaamari bun ma. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

¹⁴ Dawuda naxa a xa pama Isirayila yamari seriye nun tinxinyi ra.

¹⁵ Seruya xa di Yowaba nan nu na soorie xa mange ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa xui madangi ra.

¹⁶ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Abimeleki nan nu na serexedubee ra. Sawesa nan nu na mange xa sebeliti ra.

¹⁷ Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra. Mange Dawuda xa die nan nu na a xanbi ra.

19

Dawuda nun Amonikae xa gere (Samuweli II 10:1-19)

¹ Na to dangi, naxan naba na nan yi ki. Amonikae xa mange Naxasa naxa faxa, a xa di naxa ti a joxoe ra.

² Dawuda naxa a mapoxun, «N fe fanyi rabama ne Naxasa xa di Xanun be, barima a baba fe fanyi raba ne n be.» Dawuda naxa xerae xee Xanun xon e xa sa a nu tooro a nu sege sa a baba jonfe ma. Dawuda xa xerae naxa so Amonikae xa boxi ma Xanun yire, e xa a nu tooro sa.

³ Kono Amonikae xa kuntigie naxa a fala Xanun be, «I joxo a ma Dawuda yee xeexi i nu tooro sade i baba jonfe nan ma? E faxi ne e xa fa be kolon, e xa be ya iso, e xa yi boxi tegerenya raba. A xa xerae faxi be na nan ma.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xerae suxu, a naxa e de xabe maxaba, a naxa e xa donmae raxaba e xore yailanyi, a fa e rabepin.

⁵ Mixi nde to na fe dentegge Dawuda be, a naxa mixie xee a xa xerae yire a falafe ra, «Wo lu Yeriko han wo de xabee xa mini. Na temui wo xa gbilen be.» Dawuda xa xerae xaxili nu bara ifu ki fanyi ra.

⁶ Xanun nun Amonikae to a kolon a e bara xonnanteya raso e nun Dawuda tagi, e naxa gbeti kilo wulu tongo saxan nun naani fi Siriyakae ma, naxee nu na Mesopotamiya, Maaka nun Soba, alako e xa fa soori ragisee nun soe ragie ra e be.

⁷ Na kui Maaka mange nun a xa pama naxa fa soori ragise wulu tongo saxan nun firin na, e fa malan Medeba. Amonikae fan naxa mini e xa taae kui, alako e xa Dawuda gere.

⁸ Dawuda fefe na kolon, a naxa soori mange Yowaba nun a xa soori gbangbalanyi birin xee e yire.

⁹ Amonikae naxa mini, e ti gere ki ma taa sode de ra. Mange naxee fa e malide, e nu tixi e xati ma daaxa i.

¹⁰ Yowaba naxa a kolon gere na a ya ra, a man na a xanbi ra. A naxa Isirayila soori fanyie mayegeti, a e ti Siriyakae ya ra.

¹¹ A naxa soori donxoe lu a xunya Abisayi xa yaamari bun ma, e xa ti Amonikae ya ra.

¹² Yowaba naxa a fala a xunya be, «Xa Siriyakae senbe gbo n be, i xa fa n malide. Xa Amonikae fan senbe gbo i be, n fan sigama i malide.

¹³ I xa limaniya, won xa won senbe so won bonsoe xa fe ra nun won Marigi Ala xa taae xa fe ra. Alatala xa a waxonfe raba.»

¹⁴ Yowaba nun a xa soorie naxa Siriyakae gere. Nee naxa e gi Yowaba ma.

¹⁵ Amonikae to a to, Siriyakae bara e gi, e fan naxa e gi Abisayi ma. Yowaba xunya naxa so taa kui, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁶ Siriyakae to a kolon Isirayila bara e bonbo, e naxa xerae xee Siriyakae ma naxee nu na xure naakiri ma. Hadadeseri xa soori mange Sofaki nan nu na e xunyi ra.

¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin malan, e naxa fa e Yuruden igiri, e siga Siriyakae gere. Siriyakae man naxa e gi Isirayilakae ya ra.

¹⁸ Dawuda naxa soori nun e ragise dexo wulu solofere faxa, a nun soori wulu tongo naani gbete. A naxa soori mange Sofaki fan faxa.

¹⁹ Hadadeseri malimae to a kolon a Isirayilakae bara e bonbo, e naxa lanyi xiri e nun Dawuda tagi, e naxa lu a xa yaamari bun. Kabi na waxati, Siriyakae mu tinma Amonikae malide sonon.

20

Dawuda Amonikae nun Filisitakae gerefe (Samuweli II 11:1, 12:26-31)

¹ Na pe igbilenyi, gere temui to a li, Yowaba nun a xa soori gbangbalanyie naxa siga Amonikae gere. Yowaba naxa taa nde suxu naxan xili Raba, a fa menni kana. Dawuda tan naxa lu Darisalamu.

² Dawuda naxa mange tonxuma xema daaxi ba Amonikae xa mange xunyi ma, naxan xa binye dangi kilo tongo saxan na. Geme tofanyi diyaman daaxi fan nu na a ma. Na mange tonxuma naxa dexo Dawuda xun ma, a fa se gbege xanin a xun ma a naxan soto gere kui.

³ Nama naxan nu na naa, Dawuda naxa e xanin a xun ma, a e findi konyie ra naxee wuri, geme, nun wure xabama. A Amonikae xa taa birin xa fe raba na ki ne. Na xanbi, Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

⁴ Na to dangi, Isirayilakae nun Filisitakae naxa gere Geseri. Na gere kui, Sibekayi Xusaka naxa Sipayi faxa. Sipayi findi Refa bonsoe nan na. Filisitakae naxa yaagi na fe ma.

⁵ Isirayilakae nun Filisitakae man naxa gere. Yi biyaasi Yayiri xa di Elexanan naxa Goliyati xunya Laxami Gatika faxa. A senbe nu gbo, a xa tanbe xa xungboe nu luxi alo dugi soxo wuri.

⁶ Gere gbete naxa mini Gati. Xeme kuye nde nu na, sole senni nan nu na a salonse birin ma, nee malanxi moxonon nun naani. Na fan Rafa bonsoe nan nu a ra.

⁷ A to Isirayila konbi, Dawuda xunya Simeya xa di Yonatan naxa a faxa.

⁸ Yi xemee birin fatanxi Rafa bonsoe nan ma naxan nu sabatixi Gati. Dawuda nun a xa soorie naxa e birin sonto.

21

Isirayila pama kontife
(Samuweli II 24:1-9)

¹ Sentane to wa Isirayila ratantanfe, a naxa Dawuda boɓe rate a xa Isirayilakae konti.

² Dawuda naxa a fala Yowaba nun kuntigie be, «Wo siga, wo xa sa Isirayilakae konti, keli Beriseeba ma, sa doxo Dana ra. Wo xa na xasabi dentege n be.»

³ Yowaba naxa a yaabi, «Alatala xa Isirayila pama rawuya doxo keme. Mange, n marigi, i xa konyie xa mu nee birin na? I yi mooli maxorinxi munfe ra? Munfe ra i wama Isirayila xa yi yunubi soto?»

⁴ Kono mange xui mu matandima, na na a ra Yowaba naxa mini, a naxa Isirayila birin ipere, a fa gbilen Darisalamu.

⁵ A naxa pama xasabi fala Dawuda be. Isirayilakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi miliyon keren, wulu keme. Yudayakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi wulu keme naani, tongo solofere.

⁶ Yowaba mu Lewi nun Bunyamin bonsoe konti, barima mange xa yaamari mu nu rafxani a ma.

⁷ Yi yaamari naxa rapaaxu Ala ma. A naxa Isirayila xa tantanyi seri ba.

⁸ Dawuda naxa a fala Ala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dipe i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxupa ra.»

⁹ Alatala naxa a masen Gadi be, naxan findi namijonme ra mange be Dawuda xa waxati,

¹⁰ «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, <N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»

¹¹ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be,

¹² <I bara tin jaxankate mundun na: kaame xa sin boxi je saxan, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu Alatala xa a xa maleke xee a xa Isirayila pama halaki, a xa boxi birin kana a xa santidegema ra nun fure jaaxi ra xi saxan. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xee ma be.»

¹³ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N boɓe bara mapaaxu a xorochoe ra. A lan n xa n sa Alatala belexe i naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexee be.»

¹⁴ Alatala naxa fure jaaxi radin Isirayila ma han xeme wulu tongo solofere naxa faha Isirayila boxi ma.

¹⁵ Ala naxa maleke xee Darisalamu, a xa sa naa kana. A nu naa kanafe temui naxe, Alatala naxa e xa toore mato, a fa nimisa. A naxa a masen maleke be naxan nu na naa kanafe, «Na lan. E lu naa sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Oronan Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁶ Dawuda to a ya rate, a naxa Alatala xa maleke to, a tixi koore ma, a xa santidegema baxi a tee i, a ya rafindixi Darisalamu ma. Dawuda nun forie naxa sunnun donma ragoro e ma, e e yatagi rafelen boxi.

¹⁷ Dawuda naxa a fala Ala be, «N tan xa mu yaamari ti e xa Isirayila pama konti? N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Nama tan munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun ma denbaya halaki, i xa i xa pama lu naa.»

¹⁸ Alatala xa maleke naxa a masen Gadi be a xa a fala Dawuda be, a xa te serexebade yailande Alatala be Oronan Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁹ Dawuda naxa te naa alo Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe.

²⁰ Oronan to nu naa lonyi ma, a mengi bonbofe, a naxa a mafindi, a fa maleke to. A tan nun a xa di naanie naxa e noxun.

²¹ Na waxati, Dawuda fan nu sigafe Oronan yire. Oronan to a to, a naxa keli lonyi ma, a sa a felen boxi ma Dawuda bun ma.

²² Dawuda naxa a fala Oronan be, «N wama yi lonyi sarafe i ma, alako n xa serexebade ti Alatala be. A mati n ma a sare ra, alako fure jaaxi xa jon nama ma.»

²³ Oronan naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saretie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra. N bara yi birin fi i ma.»

²⁴ Kono mange Dawuda naxa a fala Oronan be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan findima i tan harige ra. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.»

²⁵ Na kui Dawuda naxa xema kilo solofere fi Oronan ma na lonyi xa fe ra.

²⁶ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a yaabi te ra naxan sinxi serexebade ma keli koore ma.

²⁷ Na temui Alatala naxa woyen maleke be, a fa santidegema raso a tee i.

²⁸ Dawuda nu serexe bama Oronan Yebusuka xa lonyi nan ma sonon, barima a nu bara a kolon a Alatala a yaabima menni ne.

²⁹ Alatala xa horomolingira, Annabi Munsu naxan yaillan gbengberenyi ma, a nun serexebade serexe gan daaxi bama dennaxe, nee nu na yire itexi nde ne Gabayon na waxati.

³⁰ Kono Dawuda mu nu noma sode naa, a xa woyen Ala ra, barima a nu henmexi Alatala xa maleke xa santidegema ra.

22

Ala xa horomobanxi folofe

¹ Dawuda naxa a masen, «Won Marigi Alatala xa banxi xa ti be, a nun serexebade, serexe gan daaxi bama dennaxe.»

² Dawuda naxa yaamari fi, xone konyi birin naxee sabatixi Isirayila boxi ma, e xa malan. A naxa e findi geme xabamae ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra.

³ Dawuda naxa wure gbegbe fen, naxan findima lantumae nun naade gbaku see ra. A naxa yoxui gbegbe fan fen naxan mu nu noma maniyade a gboe xa fe ra.

⁴ Sidonkae nun Tirekae naxa Dawuda mali, a naxa wuri fanyi gbegbe soto. Na wuri mooli xili ne sediri.

⁵ Dawuda nu fa a fala, «N ma di Sulemani dimedi na a ra, a mu wali kolon sinden. Horomobanxi naxan tima Alatala be, na lanma a xa tofan, a xa rayabu, a xili xa gbo si birin ya ma.» Na kui, Dawuda se gbegbe malan ne na banxi tima naxan na beenu a xa faxa

⁶ Dawuda naxa a xa di Sulemani xili, a fala a be a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

⁷ A naxe, «N ma di, nate nu na n be n xa banxi ti n Marigi Alatala be,

⁸ Kono Alatala bara yi masen n be yi ki, «I bara wuli ifili a gbe ra n ya i i xa yihadi geree kui, i mixie gbegbe faxa. Na nan a ra, i tan nu lan i xa banxi ti n be.

⁹ Kono i fama di nde soto, naxan findima bopesa mixi ra, n malabui fima naxan ma a yaxuie xa fe ra. A xili fama falade Sulemani. Isirayila luma bopesa nun maraxare kui a xa simaya birin kui.

¹⁰ A tan nan fama banxi tide n be, a fa findi n ma di ra, n fan findi a baba ra. A xa mang'ya kibanyi buma abadan Isirayila.»

¹¹ «Yakosi, n ma di, Alatala xa lu i seeti ma, alako i xa i Marigi Alatala xa banxi ti sooneya ra alo a a falaxi i xa fe ra ki naxe.

¹² Alatala xa lonni nun xaxili fanyi fi i ma a i tima mang'e ra temui naxe Isirayila boxi ma, alako i xa i Marigi Alatala xa seriye rabatu.

¹³ Fe birin fama ne sooneyade i be xa i Alatala xa seriye nun a xa yaamarie rabatuma, a naxee soxi Annabi Munsa yi ra Isirayila be. I xa i senbe so, i xa limaniya. I naxa gaaxu fefe ya ra, i bop'e naxa mini.»

¹⁴ «N ma kate kui, n bara xema kilo miliyon saxon, kilo wulu keme naani malan Alatala xa banxi xa fe ra. N man bara gbeti kilo miliyon tongo saxon nun naani malan. Yoxui nun wure bara gbo han na konti mu noma kolonde. N bara wuri nun gema fan fen. I man fama nde sade na xun.

¹⁵ Wali ke gbegbe na i yi ra naxee fata gema xabade, naxee fata gema nun wuri masolide. E wali moli birin kolon.

¹⁶ Xema, gbeti, yoxui, nun wure na i yi ra han a bara dangi a i. Keli, i xa wali suxu keren na! Alatala xa i mali.»

¹⁷ Dawuda naxa a fala Isirayila kuntigi birin be, e xa fa a xa di Sulemani mali. A naxa a fala e be,

¹⁸ «Wo Marigi Alatala mu na wo foxo ra? A mu bopesa fixi wo ma wo yaxui birin ya ra? A bara bekae sa n belexe i. Yi boxi bara findi Alatala nun a xa jama gbe ra.

¹⁹ Wo xa wo Marigi Alatala fen wo bop'e nun wo nii birin na. Wo keli, wo xa horomobanxi seniyenxi ti wo Marigi Alatala be, alako wo xa fa Alatala xa saate kankira nun a xa se seniyenxie raso Ala xa banxi kui.»

23

Lewi bonsoe xa konti

¹ Dawuda to bara ge foride, a naxa a xa di Sulemani sugandi Isirayila mange ra.

² A naxa Isirayila kuntigie, serexedubee, nun Lewikae malan.

³ E naxa Lewikae konti, naxee nu bara je tongo saxon soto. E konti naxa siga xeme wulu tongo saxon nun solomasaxan.

⁴ Dawuda naxa a fala, «N bara mixi wulu moxonon nun naani ba, e xa e jengi sa Alatala xa banxi wali rabafe xon. Mixi wulu senni xa findi kiitisae ra. Mixi wulu naani xa findi naade kantee ra.

⁵ Mixi wulu naani xa Alatala matoxo maxasee xui ra, n naxee yailanxi a matoxo se ra.»

⁶ Dawuda naxa Lewikae itaxun xunde ma, e benba Lewi xa die ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari.

⁷ Gerison xa die: Ladana nun Simeyi.

⁸ Ladana xa die: Yexiyeli, di singe, Setama nun Yoweli, e mixi saxon.

⁹ Simeyi xa die: Selomoti, Xasiyeli, nun Xarani, e mixi saxon. Ladana xa denbaya kuntigie nan na ki.

¹⁰ Simeyi xa die: Yaxati, Sisa, Yeyusu nun Beriya. Simeyi xa di naani nan na ki.

¹¹ Yaxati, di singe, Sisa, di firin nde. Yeyusu nun Beriya mu di gbegebe soto. E naxa findi denbaya keren na.

¹² Kehati xa die: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele, e mixi naani.

¹³ Amarama xa die: Haruna nun Munsu. Haruna naxa findi Ala xa mixi seniyenxi ra, a nun a bonsoe abadan, alako e xa surayi ba serexe ra Alatala be, e xa a xa wali gbete raba, e man xa duba mixi be Ala xili ra temui birin.

¹⁴ Munsu findi Ala xa mixi nan na. A xa die naxa lu Lewi bonsoe ya ma.

¹⁵ Munsu xa die: Gerisomi nun Eliyeseri.

¹⁶ Gerisomi xa die: Sebuweli, di singe.

¹⁷ Eliyeseri xa die: Rexabiya, di singe. Eliyeseri mu di gbete soto, konso Rexabiya naxa di gbegebe bari.

¹⁸ Yisehari xa die: Selomiti, di singe.

¹⁹ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, nun Yekameyami, di naani nde.

²⁰ Yusiyele xa die: Mike, di singe, nun Yisiya, di firin nde.

²¹ Merari xa die: Maxali nun Musi. Maxali xa die: Eleyasari nun Kisi.

²² Eleyasari faxe ne, a mu di xeme yo lu, konso a di ginxe tan lu ne. Kisi xa die naxa e doxo ginxe ra, barima e dexoe nan nu e ra.

²³ Musi xa die: Maxali, Ederi nun Yerimoti, e di saxan.

²⁴ Yee nan findi Lewi bonsoe ra denbaya xunye ki ma. E birin kontixi keren kerenyi ra. E nu walima Alatala xa banxi kui kabi e na je moxopen.

²⁵ Dawuda nu bara a fala, «Isirayila Marigi Alatala bara bonesa fi a xa pama ma. E xa lu Darisalamu abadan.

²⁶ Lewikae mu fama Ala xa hromolingira nun a yirabasee xaninde sonon.»

²⁷ Dawuda xa nate donxo nan na ki, Lewikae kontife naxee bara je moxopen soto.

²⁸ E nu Haruna xa die malima Alatala xa banxi wali ra, alo meenife tete nun konkoe ma, se raseniyenfe, wali xunxuri rabafe Ala xa banxi kui,

²⁹ taami yailanfe naxan bama serexe ra Ala be, farin dinfe naxan findima serexe ra, taami lebinitare yailanfe, nun donse mooli birin nafalafe.

³⁰ E nu lanma e xa Alatala matxo geesege nun nunmare birin.

³¹ E man nu serexe gan daaxie bama Alatala be malabui loxoee ma, Kike Neene Sali, nun sali xungbe waxati. E nu lanma e xa Alatala rabatu a seriye ki ma.

³² E tan nan nu Kiri Banxi Naralande nun yire seniyenxi kantama. E man nu e ngaxakerenyi Haruna xa die xa yaamari rabatuma Alatala xa banxi wali rabafe ma.

24

Serexedubee itaxunfe

¹ Haruna nu bara di naani soto: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

² Nadabo nun Abihu singe naxa faxe e baba be. E mu di yo bari. Eleyasari nun Itamari nan nu na serexedubee ra.

³ Sadoki, Eleyasari xa di, nun Aximeleki, Itamari xa die, naxa Dawuda mali Haruna xa die itaxunfe ra e wali ki ma.

⁴ Mang'ee nu wuya Eleyasari xa die nan ya ma, dangi Itamari xa die ra. Na nan a to e naxa Eleyasari xa die findi denbaya fu nun senni ra. Itamari xa die naxa findi denbaya solomasaxan na.

⁵ E naxa e sugandi Ala xa mali ra, barima Eleyasari xa die nun Itamari xa die birin findixi Ala xa walik'ee nan na.

⁶ Netaneeli xa di Semaya Lewika nan nu e xilie seḅema mang'ee, kuntigie, seḅexedub'ee Sad'oki, Abiyatari xa di Aximeleki, nun seḅexedub'ee xa denbaya xunyie, nun Lewikae ya x'ori. E naxa denbaya keren sugandi Eleyasari xa die ya ma, e man naxa keren sugandi Itamari xa die ya ma.

⁷ Ala naxa a ragiri denbayae xa sugandi yi ki: a singe Yehoyaribu, a firin nde Yedaya,

⁸ a saxan nde Xarima, a naani nde Seyorimi,

⁹ a suuli nde Malakiya, a senni nde Miyamin,

¹⁰ a solofere nde Hak'osi, a solomasaxan nde Abiya,

¹¹ a solomanaani nde Yosuwe, a fu nde Sekanaya,

¹² a fu nun keren nde Eliyasibu, a fu nun firin nde Yakimi,

¹³ a fu nun saxan nde Xupa, a fu nun naani nde Yesebeyabi,

¹⁴ a fu nun suuli nde Biliga, a fu nun senni nde Imeri,

¹⁵ a fu nun solofere nde Xesiri, a fu nun solomasaxan nde Hapis'esi,

¹⁶ a fu nun solomanaani nde Petaxiya, a mox'ox'en nde Yesekiyeli,

¹⁷ a mox'ox'en nun keren nde Yakin, a mox'ox'en nun firin nde Gamulu,

¹⁸ a mox'ox'en nun saxan nde Delaya, a mox'ox'en nun naani nde Maasiya.

¹⁹ A nu lan e xa Alatala xa hoṛom'obanxi xa wali suxu na ki ne, alo e benba Haruna a fala e be ki naxe. Isirayila Marigi Alatala nu bara na yaamari so Haruna yi ra.

²⁰ Lewi boṇso'e gbet'ee nan ya. Amarama xa die: Subayeli. Subayeli xa die: Yexedeya.

²¹ Rexabiya xa die: Yisiya, di singe.

²² Yisehari xa die: Selomoti. Selomoti xa die: Yaxati.

²³ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, Yekameyami, a xa di naani nde.

²⁴ Yusiyeli xa die: Mike. Mike xa die: Samiri.

²⁵ Mike xunya: Yisiya. Yisiya xa die: Sakari.

²⁶ Merari xa die: Maxali nun Musi a nun a xa mamadi Yaasiyahu.

²⁷ Merari xa mamadie: Yaasiyahu, Sohami, Sakuru, nun Ibiri.

²⁸ Maxali xa die: Eleyasari. Eleyasari mu di yo soṭo.

²⁹ Kisi xa die: Yerameeli.

³⁰ Musi xa die: Maxali, Ederi, nun Yerimoti. Lewi xa die nan ya a denbaya ki ma.

³¹ E fan sugandixi Ala xa mali nan na alo e ngaxakerenyie Haruna xa die. Na raba mang'ee Dawuda, Sad'oki, Aximeleki, seḅexedub'ee xa denbaya xunyie, nun Lewikae ya x'ori. Na kui Eleyasari nun Itamari xa denbayae birin lan.

25

Beetibae

¹ Dawuda nun so'ori mang'ee naxa Asafi, Heman, nun Yedutun boṇso'ee sugandi e xa namip'onne masenyi ti be'eti daaxi, ko'rae nun maxasee xui ra. Xeṃ'ee xilie nan ya naxee nu na wali rabama:

² Asafi xa die: Sakuru, Yusufu, Netaniya, nun Asareela. Asafi xa die, naxee nu na a xa yaamari bun ma, naxee nu namijonme masenyi tima mange be:

³ Yedutun xa die: Gedalaya, Seri, Yesaya, Simeyi, Xasabiya, nun Matitiya. Na mixi senni naxa lu e baba Yedutun xa yaamari bun ma. Yedutun nu namijonme masenyi tima kora xui ra, alako a xa Alatala matoxo, a xa a tantu.

⁴ Heman xa die: Buukiya, Mataniya, Yusiyele, Sebuweli, Yerimoti, Xananiya, Xanani, Eliyata, Gidaliti, Romanti Eseri, Yosobekasa, Maloti, Hotiri, Maxasiyoti.

⁵ Yi mixi birin findixi Heman xa die nan na, naxan nu Ala xui madangima mange be. Ala naxa senbe fi a ma, a xa di fu nun naani soto, a nun di gine saxon.

⁶ Nee birin nu na e baba xa yaamari bun ma, e xa beeti ba kora xui ra Alatala xa banxi kui. Asafi, Yedutun, nun Heman nu na mange xa yaamari nan bun ma.

⁷ Yi karamoxo naxee fata beeti bade Alatala be, e findi mixi keme firin mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan nan na.

⁸ E birin sugandixi Ala xa mali nan na e xa wali kepa ma, tagi rasa yo mu nu na a lanmadi, a xungbe, a karamoxe, nun a xarandi tagi.

⁹ Ala naxa a ragiri e xa sugandi yi ki: A singe, Asafi xa di Yusufu. A firin nde, Gedalaya, a xunya, nun a xa die, e mixi fu nun firin.

¹⁰ A saxon nde, Sakuru, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹¹ A naani nde, Yisiri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹² A suuli nde, Netaniya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹³ A senni nde, Buukiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁴ A solofere nde, Yesarela, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁵ A solomasaxan nde, Yesaya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁶ A solomanaani nde, Mataniya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁷ A fu nde, Simeyi, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁸ A fu nun keren nde, Asareli, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁹ A fu nun firin nde, Xasabiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁰ A fu nun saxon nde, Subayeli, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²¹ A fu nun naani nde, Matitiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²² A fu nun suuli nde, Yerimoti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²³ A fu nun senni nde, Xananiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁴ A fu nun solofere nde, Yosobekasa, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁵ A fu nun solomasaxan nde, Xanani, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁶ A fu nun solomanaani nde, Maloti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁷ A moxopen nde, Eliyata, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁸ A məxəpən nun keren nde, Hotiri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁹ A məxəpən nun firin nde, Gidaliti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

³⁰ A məxəpən nun saxan nde, Maxasiyoti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

³¹ A məxəpən nun naani nde, Romanti Eseri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

26

Hərəməbanxi naade kantee

¹ Naade kantee nan ya: Kore xa die naxan baba findi Asafi ra: Meseleliya.

² Meseleliya xa die: Sakari nan na di singe ra, Yediyayeli, nan na a firin nde ra, Sebadaya nan na a saxan nde ra,

³ Yataniyeli nan na a naani nde ra, Elama nan na a suuli nde ra, Yehoxanan nan na a senni nde ra, Eliyehowenayi nan na a solofere nde ra.

⁴ Obedo Edon xa die: Semaya, di singe, Yehosabadi di firin nde, Yowa di saxan nde, Sakara di naani nde, Netaneeli, di suuli nde,

⁵ Amiyeli, di senni nde, Isakari, di solofere nde, Pewuletayi, di solomasaxan nde. Ala nu bara baraka sa Obedo Edon xa fe.

⁶ A xa di singe Semaya naxa di xəmə bari naxee findixi kuntigie ra e xa denbaye xun ma barima e sənbe nu gbo.

⁷ Semaya xa die: Otini, Refayeli, Obedo, Elesabada, nun e xunya Elihu nun Semakiya, xəmə gbangbalanyie.

⁸ Yi mixi tongo senni nun firin birin baba nu lanxi Obedo Edon nan ma. E sənbe nu gbo ki fanyi Ala xa wali kui.

⁹ Meseleliya xa die nun a xunya findixi mixi fu nun solomasaxan nan na. E sənbe fan nu gbo.

¹⁰ Merari xa di Xosa naxa di xəmə bari: Simiri, a baba naxan findi xunyi ra hali di singe to mu nu a ra.

¹¹ Xilikiya, a firin nde, Tebaliya, a saxan nde, Sakari, a naani nde. Xosa xa die nun a xunya nu lanxi mixi fu nun saxan nan ma.

¹² Yi mixi birin nun e xunya findixi naade kantee nan na Alatala xa banxi kui.

¹³ E nu luma mixi sugandi ra Ala xa mali ra alako e xa a kolon nde lan a xa naade mundun kanta. Denbaya birin, mixi xuri nun mixi xungbe, e birin nu na na konti kui.

¹⁴ Ala naxa a ragiri sogetede naade xa ilan Selemiya ra. Koola naade naxa ilan a xa di Sakari ra, naxan findixi lonnila ra.

¹⁵ Yirefanyi naade naxa ilan Obedo Edon na. A xa die fan naxa lan banxi ma see ragatama dənna.

¹⁶ Sogorode naade naxa ilan Supimi nun Xosa ra Alatala xa maragiri saabui ra. E naxa Saaleketi naade fan kanta, naxan nu na kira ma naxan tema. Xunde firin nu na menni, e ya rafindixi e boore ma.

¹⁷ Lewika senni nu na sogetede biri, mixi naani koola biri, mixi naani yirefanyi biri, mixi naani see ragatama banxi naxan kui, yire firin,

¹⁸ sogorode biri, mixi naani nu na kira de ra, mixi firin banxi sode de ra.

¹⁹ Naade kantee nan na ki naxee kelixi Kore nun Merari xa die ya ma.

²⁰ Lewikae nan ya naxee nu e jengi sama naafuli nun se seniyenxie xon ma naxee ragataxi Ala xa horomobanxi kui.

²¹ Ladana xa di naxee fatanxi Gerison bonsœ ra Ladana saabui ra, e xa denbaya xunyie nu lanxi Yexiyeli nan ma.

²² Yexiyeli xa die fan, Setama nun a xunya Yoweli, nu e jengi saxi naafuli xon ma naxan nagataxi Alatala xa horomobanxi kui.

²³ Amaramakae, Yiseharikae, Xebironkæ, nun Yusiyeelikæ

²⁴ naxa Gerisomi xa di Sebuweli, Munsa xa mamadi, sugandi a xa mœeni naafuli ma,

²⁵ e nun a bari boore naxee fatanxi Eliyeseri xabile ra. E findi Eliyeseri xa di Rexabiya nan na, na fan xa di Yesaya, na fan xa di Yorami, na fan xa di Sikiri, nun na fan xa di Selomiti.

²⁶ Selomiti nun a bari booree nan nu e jengi sama naafuli nun se seniyenxie xon ma, mange Dawuda naxee radaxa xabile mixi wulu yarerati, mixi keme yarerati, nun soori xunyie nan nee fixi Ala ma.

²⁷ E nu bara e harige ba Alatala xa banxi be e naxan soto gere kui.

²⁸ Selomiti nun a xunxae man nu e jengi sama naafuli fan xon ma, Annabi Samuweli, Kisi xa di Solu, Neri xa di Abeneri, nun Seruya xa di Yowaba naxan fixi Ala ma.

²⁹ Kenaniya nun a xunxae, naxee findi Yisehari bonsœ ra, nan nu e jengi saxi kiiti safe xon ma Darisalamu fari ma Isirayila.

³⁰ Xasabiya nun a xunxae, naxee nu na Xebiron, xeme gbangbalanyie, e mixi wulu keren keme solofere, e nu e jengi sama Isirayila boxi xon ma naxan nu na Yuruden naakiri ma sogorode mabiri. E nu e jengi sama Alatala nun mange xa wali xon ma mœenni biri.

³¹ Yeriya findi Xebiron mange nan na a xabile ki ma. Dawuda xa mangeya je tongo naani nde, mixi ndee naxa taruxuie mato, e fa a kolon xeme gbangbalanyie na Yaaseri, Galadi boxi ma.

³² A ngaxakerenyie gbangbalanyie nu lanxi mixi wulu firin keme solofere nan ma, e birin xabile xunyie. Mange Dawuda naxa e findi Ruben, Gadi, nun Manasi bonsœ sœti keren xunyie ra.

27

Isirayila soorie

¹ Isirayila soorie xunyie nan ya naxee findi denbaya xunyie ra. E tan nan nu findixi mange xa soori gali xunyie ra, soori wulu nun soori keme ki ma. Kike yo kike xeme wulu moxoŋen nun naani nu soori wali rabama.

² Sabadiyeli xa di Yasobeyami findi xunde singe xa mange nan na, je kike singe. Xeme wulu moxoŋen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

³ Sabadiyeli findi Peresi xa di nde nan na. A findi soori birin xa mange nan na je kike singe.

⁴ Dodayi Axowaka findi xunde firin nde mange nan na je kike firin nde. Mikiloti naxa findi a xa soorie xunyi ra. Xeme wulu moxoŋen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁵ Serexedube Yehoyada xa di Benaya findi xunde saxan nde mange nan na je kike saxan nde. Xeme wulu moxoŋen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁶ Benaya nan nu na Dawuda xa soori tongo saxanyie xunyi ra. A xa di Amisabadi nu na a baba xa yaamari bun ma.

⁷ Yowaba xunya Asaheli findi xunde naani nde mange nan na je kike naani nde. A xa di Sebadaya naxa findi a joxoe ra. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁸ Samehuti Yisiraka findi xunde suuli nde mange nan na je kike suuli nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁹ Ikesi xa di Ira Tekowaka findixi xunde senni nde mange nan na je kike senni nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁰ Xeleli Pelonka naxan fatan Efirami bonsoe ra findi xunde solofere nde mange nan na je kike solofere nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹¹ Sibekayi Xusaka naxan fatan Sera xabile ra findi xunde solomasaxan nde mange nan na je kike solomasaxan nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹² Abiyeseri Anatotika naxan fatan Bunyamin bonsoe ra findi xunde solomanaani nde mange nan na je kike solomanaani nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹³ Maharayi Netofaka naxan fatan Sera xabile ra findi xunde fu nde mange nan na je kike fu nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁴ Benaya Piratonka naxan fatan Efirami bonsoe ra findi xunde fu nun keren nde mange nan na je kike fu nun keren nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁵ Xeledayi Netofaka naxan fatan Otiniyeli xabile ra findi xunde fu nun firin nde mange nan na je kike fu nun firin nde. Xeme wulu moxojen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ Isirayila bonsoe xa soorie xa mang'ee nan ya: Ruben bonsoe xun ma, Sikiri xa di Eliyeseri. Simeyon bonsoe xun ma, Maaka xa di Sefataya,

¹⁷ Lewi bonsoe xun ma, Kemuweli xa di Xasabiya. Serexedube Sadoki nan nu na Haruna xabile xun ma.

¹⁸ Yudaya bonsoe xun ma, Dawuda taara Elihu. Isakari bonsoe xun ma, Mikayeli xa di Omeri.

¹⁹ Sabulon bonsoe xun ma, Abadiyasi xa di Yisemaya. Nafatali bonsoe xun ma, Asiriyeli xa di Yerimoti.

²⁰ Efirami bonsoe xun ma, Asasiya xa di Hoseya. Manasi bonsoe seeti keren xun ma, Pedaya xa di Yoweli.

²¹ Manasi bonsoe seeti boore xun ma sogetede biri, Sakari xa di Ido. Bunyamin bonsoe xun ma, Abeneri xa di Yaasiyeli.

²² Dana bonsoe xun ma, Yeroxama xa di Asareli. Isirayila bonsoe xa soorie xa mang'ee nan na ki.

²³ Dawuda mu mixie konti, naxee nu bara ge je moxojen sotode, barima Alatala nu bara a masen a Isirayilakae wuyama ne alo tunbuie.

²⁴ Seruya xa di Yowaba nu bara Isirayilakae konti folo, kono a mu a rapon Alatala xa xone xa fe ra Isirayila ma. Na konti mu sebexi Dawuda xa taruxui buki kui.

²⁵ Adiyeli xa di Asamafeti findi mange xa naafuli ragate nan na. Yusiya xa di Yonatan fan findi mange xa naafuli ragate nan na Darisalamu fari ma, daaxa nun taa gbetee kui.

²⁶ Kelubu xa di Esiri findi mange xa xe sae xunyi nan na.

²⁷ Simeyi Ramatika nan nu a joxo sama mange xa weni bilie xon ma. Sabidi Sefamika nan fan nu a joxo sama mange xa weni ragatadee xon ma.

²⁸ Bali Xanan Gederika nan nu meenima mange xa oliwi nun sikomoro xee ma Sefela boxi ma. Yowasi nan fan nu meenima mange xa ture ragatadee ma.

²⁹ Sitirayi Saronka nan nu meenima mange xa xuruse xungbee ma Saron boxi ma. Adalayi xa di Safati nan fan nu meenima mange xa xuruse xungbee ma gulunba kui.

³⁰ Sumayila xa di Obili nan nu meenima mange xa joxomee ma. Yexedeya Meronotika nan fan nu meenima mange xa sofalee ma.

³¹ Yasisi Hagarika nan nu meenima mange xa xuruse lanmae ma. Yi mixie birin nu e jengi sama mange Dawuda harige nan xon ma.

³² Mange Dawuda baba xunya Yonatan findi mixi rasi, lonnila, nun sebeliti nan na. Xakimoni xa di Yexiyeli nan nu meenima mange xa die ma.

³³ Axitofeli fan findi mange rasima nan na. Arakika Xusayi findi mange defanboore nan na.

³⁴ Benaya nun Abiyatari xa di Yehoyada naxa findi Axitofeli joxoe ra. Yowaba naxa findi soorie xa mange xungbe ra.

28

Dawuda waxonfe Ala xa horomobanxi xa fe ra

¹ Dawuda naxa Isirayila xunyie birin malan Darisalamu, bonsoe xunyie, soori xundee xunyie, mixi wulu nun mixi keme xunyie, mange xa naafuli meenimae, mange xa xurusee meenimae, mange xa die meenimae, mange xa denbaya meenimae, xeme gbangbalanyie, nun kuntigi birin.

² Mange Dawuda naxa ti, a a masen e be, «N ngaxakerenyie nun n ma pama, wo wo tuli mati n na. Nate nu na n be, n xa banxi ti Alatala xa saate kankira doxoma dennaxe, naxan noma findide won Marigi Ala lude ra. Na kui, n bara na wali folo.»

³ «Kono Ala naxa a masen n be «I mu banxi tima n be n luma dennaxe, barima yihadila nan i ra. I bara adamadie faxa.»

⁴ Isirayila Marigi Alatala n tan nan sugandixi n baba xa mixi birin tagi, n xa findi Isirayila mange ra abadan, barima a Yuda nan sugandixi a xa findi xunyi ra, a n baba xa denbaya sugandi Yuda bonsoe birin tagi. N baba xa die birin ya ma, a n tan nan sugandixi, n xa findi Isirayila mange ra.

⁵ N ma di xeme wuyaxie tagi, Ala naxee fixi n ma, a n ma di Sulemani nan sugandixi Isirayila mange ra, Alatala xa mangeya bun ma.»

⁶ «Ala naxa a masen n be «I xa di Sulemani nan n ma horomobanxi nun a tete tima, barima n bara a sugandi n ma di ra, n tan yete yati nan findima a baba ra.

⁷ N fama a xa mangeya rasabatide abadan, xa a n ma yaamarie nun n ma seriye rabatuma alo a na rabafe ki naxe to.»

⁸ «To loxoe, n bara a fala won Marigi Ala ya xori Isirayilaka birin be, Alatala xa pama, wo xa wo Marigi Alatala xa seriye birin nabatu. Wo xa na nate tongo Ala ya xori naxan wo xui birin namema. Wo xa na raba alako wo xa yi boxi fanyi masoto, a xa findi ke ra wo xa die be naxee fama wo xanbi ra abadan.

⁹ N ma di Sulemani, i xa i baba Marigi Alatala kolon, a naxan batuma. I fan xa a batu i boje nun i janige birin na, barima Alatala a kolon naxan na sondonyi birin kui. A adama janige birin kolon. Xa i Alatala fen, a tinma ne i xa a to. Kono xa i a rabepin, a fan i rabepinma ne kerenyi ra.

¹⁰ I xa a mato, Alatala bara i sugandi, alako i xa a xa hōrōmōbanxi ti. I xa limaniya, i xa na wali suxu.»

¹¹ Dawuda naxa hōrōmōbanxi ti ki tagi raba Sulemani be, a tete, a rabilinyi banxie, naafuli yire, konkoe itexie, konkoe gbetee, nun saate kankira dōxode.

¹² Dawuda naxa fe birin masen a xa di be naxan nu na a xaxili ma Alatala xa hōrōmōbanxi tife ra, alo tete, konkoe, naafuli yire, nun se seniyeixie yire.

¹³ A man naxa a tagi raba a be serexedubee nun Lewikae itaxunma ki naxe, a nun e walima ki naxe Alatala xa banxi kui. A naxa se birin masen a be naxan nawalima Alatala xa banxi kui.

¹⁴ A naxa wali se xee ma daaxie nun gbeti daaxie xa binye xasabi masen a be.

¹⁵ A naxa lanpui dōxosee nun lanpuie xa binye xasabi masen a be, naxee yailanma xee ma ra a nun naxee yailanma gbeti ra.

¹⁶ A naxa xee ma nun gbeti binye xasabi masen a be naxan yailanma teebilie ra serexe taami sama naxee fari.

¹⁷ A naxa yirabase xee ma nun gbeti daaxi mooli birin xa binye xasabi masen a be.

¹⁸ A naxa surayi serexebade xee ma daaxi xa binye xasabi masen a be, a nun na yailan ki. A naxa a masen a be na mange ragise nun na maleke sawure xee ma daaxie, naxee gabutenyie italaxi Alatala xa saate kankira xun ma, nee yailanma ki naxe.

¹⁹ Dawuda naxa a fala a be, «Alatala nan yi birin se bexi. N naxan masenxi i be a fatanxi a xaxili nan na.»

²⁰ Dawuda naxa a fala a xa di Sulemani be, «I senbe so, i xa limaniya. Wali suxu. I naxa gaaxu fefe ma, barima n Marigi Alatala na i seeti ma. A mu i rabepinma. A mu i raboloma han i ge a xa hōrōmōbanxi wali birin na.

²¹ Serexedube nun Lewika xunde birin na i xanbi ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra. Walike mooli birin na naa naxee fata wali ra. Kuntigie nun pama fan e tuli matima i xa yaamari birin na.»

29

Dawuda xa masenyi Isirayila be

¹ Mange Dawuda naxa a fala pama birin be, «N ma di Sulemani, Ala naxan sugandixi, a mu gexi mode, a senbe mu gbo sinden. Wali naxan na be, a gbo, barima banxi xa mu a ra naxan tima mixi be. A tima Alatala nan be.

² N bara n senbe birin sa n Marigi Ala sagoe a xa banxi tife ra. N bara xee ma, gbeti, yoxui, wure, wuri, geme tofanyi, diyaman mooli birin, nun geme fiixe gbege malan, alako e xa rawali e rawali ki ma.

³ Dangi na ra, n bara n harige birin, xee ma nun gbeti, fi n Marigi Ala xa hōrōmōbanxi xa fe ra, barima yi wali tide gbo n be.

⁴ N harige nan ya: xee ma Ofiri daaxi kilo wulu keme wulu firin, gbeti fanyi kilo wulu keme firin tongo saxan nun solomasaxan. Na findima banxi yiree maso se nan na.

⁵ Xee ma nun gbeti birin xa rawali a rawali ki ma, alako walikee xa wali xa sooneya. Yakosi, nde bara janigie nde tongo Alatala be to?»

⁶ Denbaya xunyie, Isirayila bōnsōe kuntigie, mixi wulu nun mixi keme xunyie, nun mange xa wali xunyie naxa janigie tongo yi wali xa fe ra.

⁷ E naxa yi harige xasabi fi Ala xa banxi xa fe ra: xεεma, kilo wulu keme tongo solofere, gbeti kilo wulu keme saxan tongo naani, yoxui kilo wulu keme senni fu nun firin, a nun wure kilo miliyon saxan wulu keme naani.

⁸ Birin naxa gеме tofanyie so Yεxiyeli Gerisonka yi ra, naxan nu naafuli ragatama Alatala xa banxi xa fe ra.

⁹ Nama naxa seewa e panige xa fe ra, barima e na rabaxi e bope birin nan na Alatala be. Mange Dawuda fan naxa seewa na xa fe ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala tantu pama birin ya xori. A naxa a fala, «Muxu benba Isirayila Marigi Alatala, tantui na i be abadan.

¹¹ Alatala, binye, senbe, nun matoxoe birin na i be.

Se naxan birin na koore nun boxi ma, i tan nan gbe a ra.

Duniya birin na i tan nan xa mangeya bun ma.

¹² Bannaya nun xunnakeli fatanxi i tan nan na.

I se birin yamarima,

senbe birin na i yi ra.

I keren nan noma mixi gbode,

i keren nan noma a rasabatide.»

¹³ «Muxu Marigi Ala, to, muxu bara i tantu, muxu bara i xili makaabaxi matoxo.

¹⁴ N tan nun n ma pama senbe mu noma yi harige mooli sotode. A birin kelima i tan nan ma. Muxu tan mu sese fima, i tan singe mu naxan fixi muxu ma.

¹⁵ Muxu luma alo xopee i ya i, alo muxu benbae. Muxu xa simaya luxi ne yi bende fupi fari alo niini naxan minima a mu bu a lae. Xaxili tide yo mu na muxu be.

¹⁶ Muxu Marigi Alatala, yi harige fanyi birin kelima i tan nan ma, muxu naxan xunlanxi alako muxu xa banxi ti i xili seniye nxi be. I tan nan gbe na a birin na.»

¹⁷ «N Marigi Ala, n a kolon i bope birin kolon, tinxinyi man rafan i ma. N yi serexe panigexi i be n bope tinxixi nan na. N man bara a to, i xa pama fan serexe fixi i ma a tan panige kerenyi nan kui e seewaxi ra.

¹⁸ Muxu babae Iburahima, Isiyaga, Isirayila Marigi Alatala, i xa yi xaxili rasabati i xa pama bope kui, alako e naxa i yanfa.

¹⁹ N ma di Sulemani mali alako a fan xa bira i xa yaamari, i xa xaranyi, nun i xa seriye foxo ra a bope birin na. A man xa yi banxi ti n naxan foloxi yi ki.»

²⁰ Dawuda naxa a fala pama birin be, «Wo wo Marigi Alatala tantu.» Nama naxa e babae Marigi Alatala tantu, e fa e igoro, e e felen Alatala be mange ya xori.

²¹ Na loxoe kuye iba, Isirayila naxa serexee nun serexe gan daaxi gbege ba Alatala be: tuura wulu keren, yexee kontonyi wulu keren, yexee lanma wulu keren, weni serexe, a nun serexe gbetee.

²² E naxa e dege na loxoe, e e min Alatala ya i pelaxinyi belebele kui. E man naxa Dawuda xa di Sulemani ti mange ra a sanmaya firin nde. E naxa ture sa a xunyi ma Alatala ya i, a xa findi e xa yarerati ra. E naxa Sadoki fan ti serexedube ra.

²³ Sulemani naxa doxo Alatala xa mange kibanyi kui, a findi mange ra a baba Dawuda noxo ra. A naxa xunnakeli soto, Isirayila birin naxa a xa yaamari rabatu.

²⁴ Kuntigie, soorie, nun mange Dawuda xa die birin naxa tin lude mange Sulemani xa yaamari bun ma.

²⁵ Alatala naxa Sulemani xa fe ite Isirayilaka birin ya xori. A naxa a xa mangeya ite dangi Isirayila mange singee birin na.

Dawuda xa laaxira

²⁶ Yisayi xa di Dawuda naxa mangeya raba Isirayila birin xun na.

²⁷ A je tongo naani mangeya nan naba. A je solofere raba Xebiron, a je tongo saxan nun saxan naba Darisalamu.

²⁸ A naxa simaya fanyi kamalixi soto, a laaxiraya forija fanyi nun seewe kui. Harige kanyi nan nu a ra, a xili fan nu gbo. A xa di Sulemani nan ti mange ra a joxoe ra.

²⁹ Mange Dawuda naxan nabaxi, a fole nun a raponyi, na birin sebexi Annabi Samuweli, Annabi Natan, nun Annabi Gadi xa kitaabuie kui.

³⁰ Yi kitaabuie a xa mangeya fanyi xa fe falama, naxan dangixi a xa waxati Isirayila boxi ma nun boxi gbetee ma.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui S'eniye'xi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui noma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won noma a kolonde a lan Ala xa konyie xa e jere ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mang'ee xa Taruxui,» yi boore fan firin xili «Yudaya Mang'ee xa Taruxui.» Singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, kono seeti keren naxa so kuye batufe, e naxa findi Isirayila pama ra, boore seeti naxa findi Yudaya pama ra. Mang'e birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mang'ee xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mang'ee xa Taruxui» firinyi Yudaya mang'ee xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mang'ee xa Taruxui» kitaabui firin nde foloma Dawuda xa di Sulemani xa mang'eya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jere ki foxo ra. A naxa pama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu soobe ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa horomobanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a joxoxe ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae bope xa rapaaxu e ma. Isirayila bonsoe fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mang'e ra. Robowami xa mang'eya xili ne Yudaya, Yerobowami xa mang'eya xili ne Isirayila.

Mang'e naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mang'e fanyie nan na, naxee bira Ala xa s'eriye foxo ra. Kono ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tooro. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbetee saabui ra naxee fa e gereede. Yudayakae to na toore to, e naxa gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali node e yaxuie ra. Mang'e fanyie nun mang'e jaxxie nu fa masara e boore tagi. Na mooli naxa bu je keme saxan je tongo solofere nun firin. A raponyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa no e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon boxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won be mixi naxan na heeri kui, e noma Ala rabolode, na fa findi konyiya xoxoxe ra e be. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won be. Xa won luma Ala xa kira xon ma, won ma dunijeigiri fanma ne, kono xa won tondima na ra, won toore gbansan nan sotoma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui S'eniye'xi firin nde

*Sulemani xa mang'eya folo
(Isirayila Mang'ee I 3:1-15)*

¹ Dawuda xa di Sulemani xa mang'eya nu mabanbanxi a fanyi ra, barima a Marigi Alatala nu na a seeti ma, a nu a xa fe mate.

² Na temui Sulemani naxa Isirayila pama birin xili, mixi wulu xunye, mixi keme xunye, kiitisae, Isirayila yareratie, a nun denbaya xunyi birin.

³ Sulemani nun pama naxa siga Gabayon, yire itexi Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, Alatala xa konyi Munsa nu bara naxan yailan gbengberenyi ma.

⁴ Dawuda nu bara Alatala xa saate kankira tan xanin Darisalamu, a a dɔɔɔ kiri banxi nde kui a nu bara naxan ti. Singe, na kankira nu na Kiriyaŋi Yeyarimi ne.

⁵ Serexebade yoxui daaxi, Uri xa di Besaleli, Xuru xa mamadi, nu bara naxan yailan, na nu na Alatala xa hoɔmolingira ya ra. Sulemani nun pama naxa siga Alatala waxonfe fende menni.

⁶ Sulemani naxa te na serexebade yoxui daaxi fe ma, Alatala ya xori, Kiri Banxi Naralande na dennaxe, a fa serexe gan daaxi wulu keren ba.

⁷ Na kɔe ra, Ala naxa mini Sulemani ma, a a masen a be, «I wama se naxan xon, a fala n be, n xa a fi i ma.»

⁸ Sulemani naxa Ala yaabi, «I bara hinne n baba Dawuda ra, i bara n ti mange ra a pɔxɔe ra.

⁹ Yakosi, n Marigi Alatala, i naxan masen n baba Dawuda be, i xa a rakamali, barima i bara n ti pama xun ma naxan gbo alo xube.

¹⁰ N bara i maxandi yakosi, i xa lonni nun fe kolonyi fi n ma, alako n xa no yi pama rapereɔe. Xa na mu a ra nde noma yi pama gbege rapereɔe?»

¹¹ Ala naxa a masen Sulemani be, «Yi nan faxi i sondonyi ma. I mu bannaya maxandi, xa na mu a ra naafuli, xa na mu a ra binye. I mu n maxandi n xa i xonnantee faxa. I mu n maxandi n xa i xa simaya xon nakuya. I lonni nun fe kolonyi nan maxandixi, alako i xa n ma pama rapere, n i tixi naxee xun ma.

¹² Na na a ra n bara i xa maxandi suxu. N lonni nun fe kolonyi fima ne i ma, n man bannaya, naafuli, nun binye sama na fari dangife mange birin na naxee singe ti a nun naxee tima i dangi xanbi.»

¹³ Na kui, Sulemani naxa keli Gabayon yire itexi, Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, a gbilen Darisalamu, a Isirayila rapere.

¹⁴ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragise wulu keren keme naani, nun soe ragi wulu fu nun firin nan nu na mangataa ra Darisalamu nun taa makantaxi gbeteɔe kui.

¹⁵ Mange naxa a niya gbeti nun xema xa wuya Darisalamu dangife geme xori ra. Wuri fanyi naxan xili sediri, na naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela boxi ma.

¹⁶ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa boxi nan ma. Mange xa yulee nan nu sigama e sarade a be.

¹⁷ E soori ragise sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi ra. E na mooli sara Xiti nun Siriya mang'ee fan be.

¹⁸ Sulemani naxa yaamari fi a hoɔmɔbanxi xa ti Alatala be, mange banxi xa ti a tan fan be.

2

Ala xa hoɔmɔbanxi tife (Isirayila Mang'ee I 5:1-12)

¹ Sulemani naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soɔo wali xunye ra.

² Sulemani naxa xera xee Tire mange Xirami xon, a xa sa a fala a be, «Temui dangixi i bara sediri wuri rasanba n baba Dawuda ma alako a xa a xa banxi ti.

³ Yakosi n fafe hoɔmɔbanxi tide n Marigi Alatala be, serexee bama dennaxe. Menni surayi fama gande serexe ra, taami serexe sama teebili ma

Ala be, serexe gan daaxi bama geesege nun nunmare birin, sali rabama malabui loxoee ra, kike neenee ra, nun sali xungbee ra. Yi seriye mu kanama Isirayila boxi ma abadan.

⁴ N hɔrɔmɔbanxi naxan tima, a lan a xa findi banxi xungbe nan na, barima muxu Marigi Ala dangi alae birin na.

⁵ Nde noma banxi tide Ala be, naxan xa gboe dangima kooore xa gboe ra? N tan naxan ya, n mu noma hɔrɔmɔbanxi tide a be. N noma naxan gbansan na, n yire nde yailanma serexe gan daaxi bama a be dennaxe.»

⁶ «Yakosi, mixi fanyi nde rasanba n ma, naxan fata xema, gbeti, yoxui, nun wure rawalide. A xa fata gese gbeeli nun a fɔɔre rawalide, a man xa fata se masolide. A xa fa Yudaya nun Darisalamu, a xa kafu n ma walikee fanyie ma, n baba Dawuda naxee sugandixi.

⁷ I xa Liban wuri bilie rasanba n ma alo sediri, sipire, nun santali. N a kolon i xa walikee fata Liban wuri bolonde. N ma walikee fan sigama ne e malide.

⁸ E wuri gbegbe fenma ne n be, barima n hɔrɔmɔbanxi naxan tima, a lanma a xa xungbo, a xa tofan.

⁹ N sare naxan fima i xa wuri bolonyie ma na nan ya: mengi maniye busali wulu tongo solomasaxan, fundenyi maniye busali wulu tongo solomasaxan, weni fifa wulu suuli, nun ture fifa wulu suuli.»

¹⁰ Tire mange Xirami naxa Sulemani yaabi bataaxe ra, «Alatala nan i tixi mange ra a xa xanunteya xa fe ra a xa pama be.»

¹¹ A man naxa a fala, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan kooore nun boxi daaxi. A bara di xeme fi Dawuda ma naxan xa lonni nun xaxili gbo, naxan noma banxi tide Alatala be a nun mange banxi a yete kan be.

¹² Yakosi, n bara Xuramabi xee i yire. A fata walide ki fanyi ra.

¹³ A nga kelixi Dana bonsoe ne, Tireka nan na a baba ra. A fata xema, gbeti, yoxui, wure, geme, nun wuri rawalide, a nun gese gbeeli nun a fɔɔre rawalide. A dugie kolon. A fata se birin masolide i wama naxee xon. A kafuma i xa walikee ma wali kui, a nun n marigi i baba Dawuda xa walikee ma.

¹⁴ I naxan fala mengi maniye, fundenyi maniye, ture, nun weni xa fe ra, i xa na raba.

¹⁵ I wama Liban wuri xasabi naxan xon ma, muxu na segema ne, muxu man e maxaninma ne kunkuie kui baa ma han Yafa. Menni i noma e ratede Darisalamu.»

¹⁶ Sulemani naxa mixie konti naxee nu na Isirayila boxi ma, kono e mu findi Isirayilakae ra. A baba Dawuda fan nu bara na mooli raba. Na mixi xasabi nu lanxi mixi wulu keme tongo suuli nun saxan keme senni nan ma.

¹⁷ Yi mixie ya ma a naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soto wali xunyie ra naxee mixie rawalima.

3

Hɔrɔmɔbanxi wali folofe (Isirayila Mang'ee I 6:1-38)

¹ Sulemani naxa Alatala xa banxi ti folo Darisalamu, Moriya geya fari, a baba Dawuda dennaxe sugandi, Yebusuka Oronan xa lonyi fari.

² A naxa wali fōlo a xa mang'eya jε naani, kike firin, xi firin nde lōxōe ma.

³ Sulemani Ala xa banxi ti yi xasabi nan na: A xa kuye nōngōn ya tongo senni, a xa gboe nōngōn ya mōxōjēn.

⁴ A yatagi buntunyi xa gboe nōngōn ya mōxōjēn, alo banxi xa gboe na ki naxε. A xa maite fan findi nōngōn ya keme mōxōjēn nan na. Sulemani naxa a kui birin yailan xεema tinse ra.

⁵ A naxa banxi kui banban sipirε wuri ra, a fa e raxunma xεema tinse ra, tugi fense denbexi masolixi e ma.

⁶ A man naxa e raxunma geme tofanyie ra, a nun xεema ra naxan keli Parawayimi bōxi ma.

⁷ A naxa banxi birin maso xεema ra, a a maso banxi kinkie ma, naadee ma, naade gbanyie ma, nun a sεtie ma. A man naxa maleke misaali yailan banxi kankee ma.

⁸ A naxa a yire seniyenxi fisamante ti. A xa kuye nōngōn ya mōxōjēn, alo hōrōmōbanxi fan xa gboe to findixi nōngōn ya mōxōjēn na. A naxa a maso xεema tinse fanyi ra naxan xasabi nu lanxi kilo keme firin kilo naani ma.

⁹ A naxa xεema kilo senni findi lantuma ra. A man naxa konkoe fan naxunma xεema ra naxee na koore.

¹⁰ A naxa maleke firin yailan yire seniyenxi fisamante kui bafata raxunuxi ra, a fa a maso xεema ra.

¹¹ Malekε gabutenyie xa kuye nu lanxi nōngōn ya mōxōjēn nan ma. Maleke singe kōola gabutenyi xa kuye nōngōn ya suuli, a yire seniyenxi sεti lixi. A yirefanyi gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi. Na gabutenyi fan lanxi nōngōn ya suuli nan ma.

¹² Maleke firin nde yirefanyi gabutenyi xa kuye nōngōn ya suuli, a yire seniyenxi sεti lixi. A kōola gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi.

¹³ Na maleke firinyi gabutenyie xa kuye nu lanxi nōngōn ya mōxōjēn nan ma. E tixi e sanyie xun na, e yatagi rafindixi banxi ma.

¹⁴ A naxa dugi tofanyi gbaku na, naxan nagbeelixi nun a rafōōrōxi, maleke pirintie masōōxi a ma.

¹⁵ A naxa geme firin ti banxi yatagi, e xa maite nōngōn ya tongo saxon nun suuli. E xuntagi masolixi, na masoli xa kuye nōngōn ya suuli.

¹⁶ Na geme xuntagi masolixie maniya luuti denbexie ra, kōobe bogi maniye keme rafalaxi gbakuxi e ra.

¹⁷ A naxa na geme firinyi ti banxi yatagi, keren na kōola ma, boore na yirefanyi ma. Naxan na yirefanyi ma na xili Yakin, naxan na kōola ma na xili Boosu.

4

Hōrōmōbanxi se seniyenxie (Isirayila Mang'ee I 7:23-51)

¹ A naxa yōxui sεrεxεbade yailan, naxan xa kuye nōngōn ya mōxōjēn lima, a igboe nōngōn ya mōxōjēn, a ite nōngōn ya fu.

² A naxa ye sase xungbe digilixi yailan yōxui ra. A dε xa maigboe nōngōn ya fu, a ite nōngōn ya suuli, a xa maradigilinyi nōngōn ya tongo saxon.

³ Na ye sase dε rabilinyi bunyi masolixi maniya ningee ra, naxee dōxōxi e boore ra. Ningee fu na nōngōn ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ningee yo, ye sase yo, na birin yailanxi a boore nan na kerenyi ra.

⁴ Na ye sase nu dɔxoxi ninge gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola ma, saxan ya rafindixi sogegorode ma, saxan ya rafindixi yirefanyi ma, saxan ya rafindixi sogetede ma. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu dɔxoxi na ninge fari, e ya rafindixi tande ma.

⁵ Na ye sase xa de rabinye suxu keren. A de kiri masolixi maniya sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

⁶ A man naxa ye sase fu gbete yailan alako e xa xuruse serexe gan daaxie maxa menni. Suuli nu dɔxoxi hɔrɔmɔbanxi yirefanyi ma, suuli nu dɔxoxi a koola ma. Serexedubee tan nu e maxama ye nan na, naxan nu na na ye sase xungbe kui, naxan nu xili «Baa.»

⁷ A naxa lanpui dɔxose fu yailan xee ma ra, alo a nu sebexi ki naxe. A naxa e dɔxɔ hɔrɔmɔbanxi kui, suuli yirefanyi ma, suuli koola ma.

⁸ A naxa teebili fu fan yailan, a e dɔxɔ hɔrɔmɔbanxi kui, suuli yirefanyi ma, suuli koola ma. A naxa pooti tofanyi keme yailan xee ma ra.

⁹ A naxa serexedubee xa tete yailan, a nun tete xungbe gbete nun a naadee. A naxa naadee maso yoxui ra.

¹⁰ Na ye sase digilinx xungbe naxan xili «Baa,» a dɔxoxi hɔrɔmɔbanxi yirefanyi sogetede biri.

¹¹ Xurami naxa tundee, suxumee, nun pootie fan yailan. Na kui, Xurami naxa ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa fe ra. Na walie nan ya:

¹² geme tofanyi tixi firin, e xuntage masolixi alo luuti denbexie,

¹³ kooɔe bogi maniye keme naani gbakuxi e ra, safe firin na kankan xuntagi a luutie ma,

¹⁴ ye sasee nun e dɔxosee,

¹⁵ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ninge fu nun firin naxee na ye sase xungbe bun ma,

¹⁶ tundee, nun suxumee. Yi see birin, Xuramabi naxee yailan mange Sulemani be, Alatala xa banxi xa fe ra, e birin yailanxi yoxui fanyi nan na.

¹⁷ Mange nu na yoxui raxunuma Yuruden mere nan ma, Sukoti nun Saratan tagi.

¹⁸ Sulemani yoxui naxan nawalixi naa, a binye xasabi mu noma kolonde.

¹⁹ Sulemani nu bara se birin yailan Ala xa banxi be: serexebade xee ma daaxi, teebilie taami serexe sama dennaxe,

²⁰ lanpui nun e dɔxose xee ma daaxie naxee dexema yire seniye nxi kui seriye ki ma,

²¹ fugee, lanpuie, suxume xee ma tinse daaxie,

²² finnee, pooti tofanyie, piletie, kolopooti xee ma fanyi daaxie, naadee xee ma daaxi naxee nu na yire seniye nxi fisamante sode de ra, nun hɔrɔmɔbanxi sode de ra.

5

Hɔrɔmɔbanxi rabife

(Isirayila Mang'ee I 8:1-13)

¹ Sulemani to ge Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tide, a naxa se birin naso a kui a baba Dawuda naxee fixi Ala ma, gbeti, xee ma, a nun se mooli birin. A naxa e sa naafuli ragatade Ala xa banxi kui.

² Na temui, Sulemani naxa Isirayila forie, bonsoe xunyie, nun Isirayila denbaya xunyie, maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelifie Siyon, Dawuda xa taa.

³ Isirayilaka birin naxa e malan mange yire alako e xa kike solofere nde sali raba.

⁴ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo,

⁵ e a xanin a nun Ala xa Kiri Banxi Naralande, a nun se seniyeñxi naxee nu na a kui. Lewi serexedubee nan na wali rabaxi.

⁶ Mange Sulemani nun Isirayila pama, naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbegebe ba serexe ra, naxan konti mu noma kolonde.

⁷ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxoode, Ala xa horomobanxi kui, yire seniyeñxi fisamante. E a doxo malekee gabutenyie bun ma.

⁸ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma.

⁹ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee nu min-ima yire seniyeñxi fisamante kui, kono e mu nu noma tode horomobanxi tande ma. Han to saate kankira na menni.

¹⁰ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire, ne Alatala saate xiri loxo, Isirayilakae mini temui Misira.

¹¹ Na temui serexedubee naxa mini yire seniyeñxi kui. Serexedube naxee nu na na xunde kui, e birin nu bara seniyeñ.

¹² Lewika beetibae, Asafi, Heman Yedutun, e xa die, nun e ngaxakerenyie, e birin maxirixi dugi fanyie gesa futi daaxi ra. E nu na serexebade sogetede biri, maxasee nun korae nu na e yi ra. Serexedube mixi keme maxoñen fan nu na e seeti ma, e sarae fema.

¹³ Sara fee nun beetibae naxa kafu e boore ma Alatala matoxode e xa sarae, maxasee, nun korae xui ra. E naxa Alatala tantu yi masenyi ra, «Ala xa hinne gbo, a xa fonisireya mu nonna abadan!» Na temui, nuxui naxa Alatala xa banxi rafe.

¹⁴ Serexedubee mu no lude naa e xa wali rabade na nuxui xa fe ra. Alatala xa nore nu bara a xa banxi rafe.

6

Sulemani xa masenyi

(Isirayila Mang'ee I 8:14-21)

¹ Na temui Sulemani naxa a masen, «Alatala, a fala ne a a luma nuxui magaaxuxi kui.

² N tan bara lingira ti Ala be, a luma dennaxe abadan.»

³ Mange naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin be. E birin nu tixi.

⁴ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woyen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin fala a be, a na birin nakamalixi ne.

⁵ «Kafi n nan n ma pama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsode tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila pama xa yarerati ra.

⁶ Kono n Darisalamu nan sugandixi, alako n xili xa lu naa. N man Dawuda nan sugandixi alako a xa findi n ma Isirayila pama xunyi ra.»

⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boñe kui, fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boñe kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyie ra.

⁹ Kono i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan tan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»

¹⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda ɲoxɔe ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

¹¹ N bara Alatala xa saate kankira doxo naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

¹² Sulemani naxa ti Alatala xa serexebade ya ra, Isirayila pama birin ya xori, a fa a belexe itala.

¹³ Sulemani nu bara tide yailan yoxui ra tete tagi, a kuya nongon ya suuli, a igbo nongon ya suuli, a ite nongon ya saxan. A naxa a xinbi sin naa Isirayila pama ya xori, a a belexe itala, a fa a fala,

¹⁴ «Isirayila Marigi Alatala, i maniye mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe ra i xa konyie mabiri, naxee jere ma i ya tode ra e boje fixe ra.

¹⁵ Na na a ra, to loxɔe i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.

¹⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bonsɔe fenten e jere ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde luma ne e ya ma naxan luma Isirayila kibanyi kui abadan.»

¹⁷ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan fala i xa konyi Dawuda be.»

¹⁸ «Kono Ala tan noma sabatide dunja bende fupi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?

¹⁹ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.

²⁰ I xa i jengi sa yi banxi xon ma koe nun yanyi, barima i naxe a i i yete masenma be ne. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.

²¹ I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa pama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelife koore ma i doxoxi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa dije.»

²² «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa marakali nde raba i xa serexebade yire yi banxi kui,

²³ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa kiiti sa tinxinyi ra alako yunubitɔe nun tinxintɔe birin xa e sare soto.»

²⁴ «Xa i xa pama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa no e ra na xa fe ra, xa e tin e yete ragbilende i ma, e i xili matoxo, e i maxandi yi horomobanxi kui,

²⁵ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

²⁶ «Xa koore sa balan, tune yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandide be, e i xili matoxo, e gbilen e xa yunubi foxo ra i e rayaagixi naxan ma,

²⁷ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa konyie, i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na rajere ki kolon, i fa tune ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

²⁸ «Xa kaame sa sin yi boxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kanɛ, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,

²⁹ xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa pama Isirayila e mawa i be, barima e bara e xa tōore saabui kolon e fa e ya rafindi yi banxi ma e i maxandi,

³⁰ i xa na fe mato kelifē koore ma i magoroxi dennaxe, i xa dije, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin bōje ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.

³¹ Na kui e fama gaaxude i ya ra, e e jere i xa kira xon e xa simaya birin kui yi boxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

³² «Xa xōje nde sa fa kelifē pamanē gbete ma, naxan mu findi i xa pama Isirayila mixi nde ra, a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,

³³ i xa na fe mato kelifē koore ma i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra duniḡa, alo i xa pama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

³⁴ «Xa i xa pama sa mini a yaxuie gereḡe alo i a fala e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri n naxan tixi i xili ra,

³⁵ i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxinxi sa e be.»

³⁶ «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i bōje te e ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelimanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,

³⁷ xa e sa xaxili soto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, <Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe paaxi raba, muxu bara kobi,>

³⁸ xa e man e yete ragbilen i ma e bōje fiixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi pamanē ma konyiya kui, e e ya rafindi yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,

³⁹ i xa na fe mato kelifē koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxinxi sa e be, i xa dije i xa pama ma naxan yunubi rabaxi i ra.

⁴⁰ Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui.»

⁴¹ «Yakosi n Marigi Alatala, keli, i fa i xa malabude, i tan nun i senbe xa lu saate kankira foxo ra, alako kisi xa lu i xa serexedubee be, alako i xa danxaniyatōee xa lu heeri kui, n Marigi Alatala.

⁴² N Marigi Alatala i naxa i xa mixi sugandixi rabepin, i xa ratu i xa konyi Dawuda xa dugutegēna ma.»

7

Ala xa nore gorofe a xa hōromōbanxi kui (Isirayila Mang'ee I 8:62-66)

¹ Sulemani to ge salide, te naxa goro keli koore ma, a serexe gan daaxi nun serexe gbete birin gan. Alatala xa nore fan naxa hōromōbanxi rafe.

² Serexedubee mu no sode Alatala xa banxi kui, barima Alatala xa nore nu nara a xa banxi rafe.

³ Isirayilakae birin to te nun Alatala xa nore to hōromōbanxi kui, e naxa e yatagie rafelen boxi ma, e fa Alatala matōxo yi masenyi ra, «Ala fan, a xa fonisireya mu jōnma abadan.»

⁴ Mange nun pama birin naxa serexe ba Alatala be.

⁵ Mange Sulemani naxa ninge wulu mɔxɔɔn nun firin ba serexe ra, a nun yexee wulu keme mɔxɔɔn. Na dangi xanbi, mange nun pama naxa Ala xa banxi rabi.

⁶ Serexedubee nun Lewikae naxa ti e tide e boore ya ra. Beetibasee, mange Dawuda nu bara naxee yailan Alatala matɔxɔfe ra, nu na Lewi beetibae yi ra. E naxa Alatala matɔxɔ yi masenyi ra, «Ala xa fonisireya mu jonma abadan.» Serexedubee tan naxa sarae fe, Isirayilakae birin fa keli, e ti.

⁷ Sulemani naxa tete yire raseniyen serexe ra Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie gan naa, a nun xanunteya serexee naxee findi a ture yiree ra, barima yoxui serexebade, Sulemani naxan yailanxi, a xurun na serexee birin be.

⁸ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne xi solofere bun ma. Nama gbege fa ne kelifa Xamata han Misira xure.

⁹ A xi solomasaxan nde, e naxa sali xungbe raba. E nu bara serexebade raseniyen xi solofere bun ma. Na dangi xanbi, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma.

¹⁰ Kike solofere nde, xi mɔxɔɔn nun saxan lɔxɔe, Sulemani naxa pama ragbilen e xɔnyi. E birin nu bara seewa e boɔɔe kui fe fanyi ra, Alatala naxan nabaxi Dawuda, Sulemani, nun a xa pama Isirayila be.

¹¹ Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a xa mange banxi wali ra, a to a waxɔnfe birin nakamali na wali firinyi xa fe ra,

¹² Alatala naxa mini Sulemani ma kɔe ra, a a masen a be, «N bara i xa dube suxu. Yi banxi bara findi serexebade ra. N bara na nate tongo.

¹³ N na koore balan temui naxe, tune mu fa, xa na mu a ra n na katoo yamari temui naxe, e xa sa boxi tuxunsan, xa na mu a ra n na fa fure paaxi ra n ma pama ma,

¹⁴ xa n ma pama, n xili falaxi naxan xun, naxa e magoro, e n maxandi, e fa gbilen e xa wali kobie foxɔ ra, n nan n tuli matima ne e ra koore ma, n fa e xa yunubie xafari, n e xa boxi rayalan.

¹⁵ Yakosi n nan n yae tima ne yi yire ra. N nan n tuli matima ne maxandie ra naxee rabama be.

¹⁶ N bara nate tongo n xili xa fala be abadan. N yae nun n boɔɔe mu kelima be.»

¹⁷ «I tan fan, xa i jere n ma kira xɔn ma alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra,

¹⁸ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a rasaataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mangeya mu bama i bonsoe yi ra.»

¹⁹ Kɔnɔ xa wo wo kobe so n na, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxɔ ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be,

²⁰ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasan ye i, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui sie birin fama ne yeleda Isirayila xa fe ma, e yo wo ma.

²¹ Mixie ne dangima yi banxi itexi ra, e de ixarama ne, e a fala, «Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe ralɔxi yi mooli ra munfe ra?»

²² E e yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxɔ ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete batufe ra, e tuubi e be. E yi toore soxoxi na nan ma.»»

8

Sulemani xa wali gbetee
(Isirayila Mang'ee I 9:10-28)

¹ Ne mɔxɔŋen bun ma, Sulemani naxa Alatala xa banxi nun a yete banxi ti.

² A naxa taae yailan, Xirami naxee so a yi ra, a fa Isirayilakae rasabati naa.

³ Sulemani naxa Xamata Soba gere, a nɔ a ra.

⁴ A naxa Tadimoro ti gbengberenyi ma, a nun taa gbetee Xamata bɔxi ma mange harige ragatama dennaxe.

⁵ A naxa Beti Xoron Fuge nun Beti Xoron Labe ti, a na taae makanta tete fanyie nun naade xungbee ra.

⁶ A naxa Baalati ti a nun taa gbetee mange harige ragatama dennaxe, alo soori ragisee nun soee. Sulemani naxa yire gbege ti a yete be Darisalamu, Liban, nun a xa bɔxi birin a naxan yamarima.

⁷ Xitikae, Amorigae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu Isirayila bɔxi ma, naxee mu findi Isirayilakae ra,

⁸ Isirayilakae mu naxee faxa, Sulemani naxa e findi konyie ra. Han to e na na ki ne.

⁹ Sulemani mu tin Isirayilaka yo xa findi konyi ra a xa walie xa fe ra, barima geresoe nun soori xunyie nan nu lanxi e tan ma, e nu meenima a xa soori ragisee nun a xa soee ma.

¹⁰ Mange Sulemani naxa mixi keme firin mixi tongo suuli ti xunyie ra pama xun.

¹¹ Sulemani naxa Firawuna xa di gine tongo Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbete kui, a naxan tixi a be. A naxa a fala, «N ma gine mu luma Isirayila mange Dawuda xa banxi kui, Alatala xa saate kankira na dennaxe. Naa findixi yire seniyenxi nan na.»

¹² Sulemani nu serexe gan daaxie bama Alatala be, a xa serexebade fari naxan nu tixi horomobanxi ya ra.

¹³ A serexee ba ne alo Annabi Munsa a yamari ki naxe loxo yo loxo, malabui loxoe ra, kike neene ra, nun sali xungbe saxanyie ra je yo je. Nee findi Taami Lebinitare Sali, Loxunyie Sali, nun Bage Ti Sali nan na.

¹⁴ Sulemani naxa a baba Dawuda xa natsee rakamali serexedubee nun Lewikae xa fe ra. Kankan nu a gbe wali rabama. Lewikae nu Ala matoxoma, e man nu fa serexedubee mali. Naade kantee fan naxa e gbe wali raba, kankan naxa ti a tide alo Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxe.

¹⁵ Serexedubee nun Lewikae mu mange xa yaamari yo matandi, hali a naxan fala naafuli xa fe ra.

¹⁶ Sulemani xa wali birin kamali na ki ne, kelife Alatala xa banxi korin loxo ma, a sa doxo a raponyi ra. Alatala xa banxi wali birin raba ne, a kamali a fanyie ra.

¹⁷ Na to dangi Sulemani naxa siga Esiyon Geberi nun Elata baa de ra Edon bɔxi ma.

¹⁸ Mange Xirami naxa kunkuie nun e raperema fanyie rasanba Sulemani ma. Nee naxa sa a gbee xun ma Ofiri bɔxi ma, alako e xa xee ma kilo wulu fu nun suuli kilo keme saxan tongo mange Sulemani be. E nun mange Sulemani xa walikae naxa siga na ra Sulemani xon ma.

9

*Seeba mange gine sigafe Darisalamu
(Isirayila Mang'ee I 10:1-13)*

¹ Seeba mange gine to Sulemani xili xa gboe me, a naxa siga Darisalamu maxorinyi xoroxoe tide a ma, alako a xa a xa lonni mato. A xa kuntigie naxa a mati naa, e naxa labunde, xema gbegbe, nun gema tofanyie xanin joxomee fari sanbasee ra. A naxa maxorinyi gbegbe ti Sulemani ma.

² Sulemani naxa a xa maxorinyi birin yaabi, na sese mu nu xoroxo a be.

³ Seeba mange gine to ge Sulemani xa lonni tode, a nun a xa banxi a naxan tixi,

⁴ a xa baloe naxan saxi a xa teebili ma, a xa walikoe nun e xa dugi tofanyie, a nun a xa serexee a naxee bama Alatala xa horomobanxi kui, a de naxa ixara na fe birin ma. A naxa a fala mange be,

⁵ «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin bara findi nondi ra.

⁶ Beenun n xa be to n yete ra, n mu nu laxi e xa masenyi ra. Kono yakosi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. E fe naxan birin tagi rabaxi n be i xa fe ra, i xili dangi na birin na.

⁷ Nalexinyi na i xa mixie be, nalexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra.

⁸ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i doro a xa mange kibanyi kui, i xa mangeya raba alo a wama a xon ma ki naxe. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafa a ma, a man wama Isirayila xa bu temui birin. A i findi ne e xa mange ra, alako i xa e yamari tinxinyi nun nondi ra.»

⁹ A naxa xema kilo wulu naani fi mange ma, a nun labunde gbegbe nun gema tofanyie. Kabi na temui, na labunde mooli mu toma Isirayila, Seeba mange gine naxan fixi mange Sulemani ma.

¹⁰ Xirami nun Sulemani xa walike naxee fa xema ra kelife Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun gema tofanyie ra a be.

¹¹ Mange naxa na wuri rawali Alatala xa horomobanxi sode dee ra, a nun mange xa banxi sode dee ra. A man naxa na wuri rawali korae yailanfe ra beetibae be. Na fe mooli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹² Mange Sulemani naxa Seeba mange gine waxonse birin so a yi ra dangife a tan naxan sanbaxi a ra. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa konyie.

*Sulemani xa bannaya
(Isirayila Mang'ee I 10:14-29)*

¹³ Ne yo ne Sulemani nu xema kilo wulu moxonen nun firin, kilo keme senni tongo naani nun naani sotoma,

¹⁴ bafe a nu naxan sotoma yulee yi duuti ra. A man nu xema nun gbeti sotoma mang'ee nun gominæe ra Arabu boxi ma.

¹⁵ Mange Sulemani naxa wure lefa keme firin maso xema ra, kankan nafalaxi xema kilo solofere nan na.

¹⁶ A man naxa wure lefa xunxuri keme saxan maso xema ra, kankan masoxi xema kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui, naxan xili falama Liban foton banxi.

¹⁷ Mange naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa a maso xema tins ra.

¹⁸ Na kibanyi te see findixi xεema nan na, kibanyi nu na yete masolixi firin tagi.

¹⁹ Yetε fu nun firin fan masolixi nu na te see sεetie ma, senni na yirefanyi ma, sennie na koola ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden.

²⁰ Mange Sulemani xa pooti birin nun Liban foton banxi xa pileti birin findixi xεema nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma.

²¹ Kunkuiε nu na mangε yi ra naxee nu luma siga ra Tarasisi jε saxan yo jε saxan xεema, gbeti, sili jinyi, kule, nun xoni tofanyi tongode. Xirami xa walikee nu a malima na wali kui.

²² Mange Sulemani xa bannaya nun a xa lonni naxa gbo yε dangi boxi mange birin na.

²³ Boxi mange birin nu wama Sulemani xa lonni ramεfe Ala naxan fixi a ma.

²⁴ Nee birin nu mangε sanbama gbeti, xεema, dugie, geresosee, labundεε, soe, nun sofalee ra jε yo jε.

²⁵ Soe nun soori ragise ragatade wulu naani nu na Sulemani yi ra. Soori soe ragi wulu fu nun firin fan nu na a yi ra taa makantaxie nun Darisalamu kui, mange xonyi.

²⁶ Mange birin, kelife xure xungbe ma, sa doxo Filisita boxi ra, han a sa doxo Misira naaninyi ra, e birin nu na a xa yaamari bun ma.

²⁷ Mange nan a niya gbeti xa wuya Darisalamu alo gεmε xori. Sediri wuri fan naxa wuya alo sikomoro wuri na Sefela boxi ma ki naxε.

²⁸ Sulemani xa soe nu kelima Misira nε nun boxi gbεtεε ma.

Sulemani xa faxe

(Isirayila Mangee I 11:41-43)

²⁹ Sulemani xa taruxui donxεε, a folε nun a ranonyi, seβexi Annabi Natan xa taruxui seβexi kui, a na Annabi Ahiya Siloka xa namijonmε masenyi seβexi kui, nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi seβexi kui Nebati xa di Yerobowami xa fe ra.

³⁰ Sulemani xa mangεya naxa bu jε tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma.

³¹ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae sεeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa ti a joxεε ra.

10

Isirayila Robowami matandife

(Isirayila Mangee I 12:1-20)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa nε, e xa a ti mange ra.

² Nebati xa di Yerobowami to na fe mε Misira boxi ma, a a gi dennaxe Sulemani ma, a naxa gbilen Isirayila.

³ A to Isirayila li, mixi ndee naxa a xili. A nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a bε,

⁴ «I baba muxu suxu nε alo konyie. Yakosi tan, xa i nde bama muxu xa kote ra i baba naxan doxo muxu fari, muxu fama i xa yaamari rabatude.»

⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Na kui, nama naxa siga.

⁶ Mange Robowami naxa marasi maxorin forie ma, naxee nu na a baba Sulemani fε ma a xa simaya kui. A naxa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n jama yaabima naxan na?»

⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama jama be, xa i tin e waxonfe ra, xa i woyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kono Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanmae maxorin a lanma a xa naxan naba.

⁹ A naxe e be, «Wo marasi mundun fima n ma, n jama yaabima naxan na, jama naxan n mayandixi n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan doko e fari.»

¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi jama yaabi yi ki ne, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan doko e fari. I xa a fala e be, «N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be.

¹¹ Yakosi, n baba xa kote xoxoxo a naxan dokoxi wo ma, n na a xunmasama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹² Xi saxon to dangi, Yerobowami nun jama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala e be, «Xi saxon na dangi, wo xa fa.»

¹³ Mange Robowami naxa e yaabi a xoxoxoe ra. A mu forie xa marasi tongo fefe ma.

¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N baba kote xoxoxoe naxan doko wo xun ma, n na xunmasama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹⁵ Na kui, mange mu tin a tuli matide jama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mange mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi, «Muxu gbe se mundun na Dawuda yi? Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi. Isirayila xa gbilen e xonyi.

Yakosi Dawuda, i xa meeni i xa banxi ma i yete ra.»

¹⁷ Isirayila birin naxa gbilen e xonyi. Isirayilaka naxee nu sabatixi Yudaya taee kui, e naxa lu Robowami xa yaamari bun ma.

¹⁸ Na dangi xanbi, mange Robowami naxa Hadorami xee, naxan jengi nu saxi wali xoxoxoe rabafe xon ma, kono Isirayilakae naxa a magono han a faxa. Na kui, mange Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa soori ragise kui.

¹⁹ Isirayila Dawuda bonsoe matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

11

Robowami xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee I 12:21-24)

¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bonsoe soorie malan, geresoe fanyi wulu keme tongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mang'eya bun ma.

² Kono Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be,

³ «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mange, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin boxi ma,

⁴ «Alatala xa masenyi nan yi ki: Wo naxa te de, sigafe ra wo ngaxakerenyie gerede. Wo birin xa gbilen wo xonyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa woyenyi rabatu, e gbilen, e mu siga Yerobowami gerede sonon.

⁵ Robowami naxa sabati Darisalamu, a taa makantaxie ti Yudaya,

⁶ alo Beteleemu, Etami, Tekowa,

- ⁷ Beti Suru, Soko, Adulama,
⁸ Gati, Maresa, Sifi,
⁹ Adorayimi, Lakisi, Aseka,
¹⁰ Soraha, Ayalon, nun Hebiron. Robowami yi taa makantaxie ti Yudaya nun Bunyamin boxi nan ma.
¹¹ A nee yailan a fanyi ra gere ki ma. A soori xunyie lu naa, a baloe, ture, nun weni so e yi ra.
¹² Wure lefa nun tanbee nu na e yi ra, e senbe nu gbo. Yuda nun Bunyamin bonsoe lu ne a xa yaamari bun ma na ki ne.
¹³ Serexedubee nun Lewikae naxa keli e xonyi Isirayila boxi birin ma, e xa fa Yudaya, e kafu Robowami ma.
¹⁴ Lewikae nu bara mee e xa banxie nun e harige ra sigafe ra Yudaya nun Darisalamu, barima Yerobowami nun a xa die mu tin e xa serexedube wali raba Alatala be.
¹⁵ Yerobowami nu bara serexedubee ti kuye batudee ra geyae fari, yexee kontonyi nun ninge masolixie tixi dennaxe kuye ra.
¹⁶ Isirayilaka naxee nu wama e Marigi Alatala batufe, kelifa bonsoe birin, nee naxa bira Lewikae foxo ra sigafe ra Darisalamu, alako e xa serexe ba e babae Marigi Alatala be.
¹⁷ Na kui e naxa Sulemani xa di Robowami xa mang'eya mabanban Yudaya je saxan bun ma. Na waxati kui, e naxa jere Dawuda nun Sulemani xa kira xon ma.
¹⁸ Robowami naxa Yerimoti xa di gine Mahalata doko. Na gine findi Dawuda xa di xeme Yerimoti, nun a xa gine Abixayili, xa di gine nan na. Abixayili findi Yisayi xa di xeme Eliyabi xa di gine nan na.
¹⁹ Mahalata naxa die bari a be: Yeyusu, Semaraya, nun Sahami.
²⁰ Robowami naxa Abisalomi xa di gine Maaka fan doko. Maaka naxa Abiya, Atayi, Sisa, nun Selomiti bari a be.
²¹ Abisalomi xa di gine Maaka nu rafan Robowami ma, dangife a xa ginee nun a xa konyi ginee birin na. Gine fu nun solomasaxan nun konyi ginee tongo senni nu na a yi ra. A naxa di xeme moxopen nun solomasaxan nun di gine tongo senni soto na ginee ra.
²² Robowami naxa Maaka xa di Abiya findi a xa di fisamante ra. A nu wama na nan xa findi mange ra.
²³ A naxa xaxilimaya raba, a a xa di booree birin nasabati Yudaya nun Bunyamin taa makantaxie kui, a fa baloe nun gine gbege fen e be.

12

Robowami xa mang'eya kanafe (Isirayila Mang'ee I 14:25-28)

- ¹ Robowami xa mang'eya to mabanban, a tan nun Isirayilakae birin naxa Alatala xa seriye rabolo.
² Na bara a niya Misira mange Sisaki xa Darisalamu gere Robowami xa mang'eya je suuli nde ra.
³ Soori ragise wulu keren keme firin nun soe ragi wulu tongo senni nan nu na a yi ra. A naxa keli Misira boxi ma e nun jama gbege ra, naxee findixi Libiyakae, Sukikae, nun Etiyopikae ra.
⁴ A naxa no Yudaya taa makantaxie ra, a so Darisalamu.
⁵ Na temui, Annabi Semaya naxa siga Robowami yire. Yudaya yareratie fan nu na naa, barima e fa Darisalamu Sisaki xa fe nan na. A naxa a fala e

be, «Alatala xa masenya nan ya: <Wo bara n nabepin, n fan wo rabepinma Sisaki sagoe.>»

⁶ Isirayila mange nun yareratie naxa e magoro Alatala be, e fa a fala, «Alatala tinxin.»

⁷ Alatala to a to e bara e magoro a be, a naxa a masen Semaya be, «E to bara e yete magoro n be, n mu fama e halakide. A gbe mu luxi n xa e rakisi. N ma xone mu fama lude Darisalamu ma Sisaki saabui ra.

⁸ Kono e xa lu Sisaki xa noe bun ma sinden, han e xa a kolon, si gbetea xa mangeya rabatufe nun Ala xa mangeya rabatufe, naxan fan.»

⁹ Misira mange Sisaki naxa te Darisalamu gere. A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xema ra.

¹⁰ Mange Robowami naxa e joxoe yailan yoxui ra, a e taxu soori mang'ee ra naxee mange xa banxi naadee makantama.

¹¹ Mange nu sigama Ala xa banxi kui temui naxe, soorie nu na wure lefae xaninma a mati ra. E na ge na ra, e man nu fa e ragbilen soori banxi kui.

¹² Robowami to bara a magoro Alatala be, a mu gbaloe soto Alatala xa xone saabui ra. Na waxati Ala yaragaaxui fanyi nde nu na Yudaya.

¹³ Mange Robowami mangeya sotoxi temui naxe, a nu bara je tongo naani nun keren soto simaya ra. A naxa Isirayila yaamari je fu nun solofere Darisalamu kui, Alatala taa naxan sugandi Isirayila bonsae birin ya ma, alako a xili xa matoxo naa. Robowami nga Amonika nan nu a ra, a xili ne Naama.

¹⁴ Robowami fe naaxi raba ne, barima a mu Alatala fen a boje birin na.

¹⁵ Robowami xa taruxui, a fole nun a raponyi birin sebexi Annabi Semaya xa taruxui kui, a nun Annabi Ido xa laamatunyi masenya sebexi kui, alako mixi xa a kolon.

¹⁶ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a joxoe ra.

13

Abiya xa mangeya

(Isirayila Mang'ee I 15:1-8)

¹ Yerobowami xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ra, Abiya naxa ti mange ra Yudaya.

² A xa mangeya bu ne je saxan Darisalamu. A nga nu xili ne Mikayahu, Uriyeli Gibeyaka xa di gine. Gere naxa sin Abiya nun Yerobowami tagi.

³ Abiya naxa gere rakeli, a tan nun soori fanyi xeme wulu keme naani, kono Yerobowami naxa soori fanyi xeme wulu keme solomasaxan ti a ya ra.

⁴ Abiya naxa te Semarayima geya fari, Eframi geyae ma, a fa a fala, «Yerobowami nun Isirayilakae, wo wo tuli mati n na.

⁵ Wo mu a kolon Isirayila Marigi Alatala bara Isirayila mangeya fi Dawuda nun a xa die ma abadan? Na saate mu noma kanade.

⁶ Kono Yerobowami, naxan findixi Dawuda xa di Sulemani xa walike Nebati xa di ra naxa keli, a a marigi matandi.

⁷ Naxi rabepinxi ndee naxa a rabilin, e noe deren Robowami ma, Sulemani xa di naxan mu nu gexi mode, naxan xa mapoxunyi xon mu nu kuyaxi. Na kui Robowami mu no e ra.»

⁸ «Yakosi, wo tixi a xa mang'eya nan kanke, Alatala naxan taxuxi Dawuda bõnsõe ra. Sõori gbegbe na wo yi ra. Ninge masolixie fan na wo yi ra, Yerobowami naxee yailanxi wo be xẽema ra. E bara findi wo xa alae ra.

⁹ Na kui wo bara Haruna xa die rabolo, Alatala naxee tixi serexedubee ra. Wo bara wo yete findi serexedubee ra, alo si gbetee a rabama ki naxe. Mixi yo naxan fama tuura lanma nun yexee kontonyi solofere ra, alako a xa na wali raba, wo na tima serexedube ra ala nde be naxan mu findixi Ala ra.»

¹⁰ «Alatala nan na muxu tan Marigi Ala ra. Muxu mu a raboloxi, muxu man bara tin Haruna xa die xa findi Alatala xa serexedubee ra, Lewikae fan xa e xa wali raba.

¹¹ Geesege yo geesege, nunmare yo nunmare, muxu serexe gan daaxie bama Alatala be, muxu surayi ganma serexe ra, muxu taami serexe sama Ala xa teebili seniyenxi fari, muxu lanpui xẽema daaxi radexema nunmare yo nunmare, barima muxu tan birama muxu Marigi Alatala xa seriye nan foxo ra. Kõõ wo tan, wo bara a rabolo.

¹² Ala nun a xa serexedubee nan na muxu xunyie ra. Sarae na muxu yi ra naxee noma xui xungbe raminide alako gere xa ramaxa wo xili ma. Isirayila xa die, wo naxa wo babae Marigi Alatala gere. Wo mu xunnakeli sotoma na kui.»

¹³ Yerobowami xa sõorie naxa Yudayakae bilin. Ndee nu na e ya ra, ndee nu na e xanbi ra.

¹⁴ Yudayakae to a to gere na e ya ra, a man na e xanbi ra, e naxa Alatala xili e xui itexi ra, serexedubee fa sarae fe.

¹⁵ Yudayakae to e xui ite, Alatala naxa Yerobowami nun Isirayilakae bonbo Abiya nun Yudayakae ya xõri.

¹⁶ Isirayilakae naxa e gi Yudayakae ma, Ala naxa e sa Yudaya sagoe.

¹⁷ Abiya nun a xa pama naxa Isirayila xa sõori fanyi wulu keme suuli faxe na gere kui.

¹⁸ Na findi ne yaagi ra Isirayilakae be. Yudayakae tan xun nakeli ne, barima e babae Marigi Alatala nu bara e mali.

¹⁹ Abiya naxa bira Yerobowami foxo ra, a fa taae rasuxu a yi ra, alo Beteli, Yesana, Eferon, e naxa e rabilinyie.

²⁰ Yerobowami mu senbe soto Abiya xa waxati. Alatala nan a bonbo, a naxa faxe.

²¹ Kõõ Abiya xa mang'eya mabanban ne a fanyi ra. Gine fu nun naani nu na a yi ra. E di xeme moxõpen nun firin bari, nun di gine fu nun senni.

²² Abiya xa taruxui gbetee, a naxan nabaxi nun a naxan falaxi, a sebexi Annabi Ido xa taruxui sebexi kui.

²³ Abiya to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti a joxoe ra.

14

Asa xa mang'eya

¹ Asa naxa fe fanyi raba tinxinyi kui a Marigi Alatala ya xõri.

² A naxa serexebadee kana yire itexie kuye nu batuma dennaxe. A man naxa kuye gemee nun Aseri wuri masolixie kana.

³ A naxa a fala Yuda bõnsõe be a e xa e babae Marigi Alatala fen, e xa a xa seriye nun a xa yaamarie rabatu.

⁴ Asa naxa kuye batude birin kana Yudaya bōxi ma, a nun serexebadee surayi nu ganma dennaxe kuyee be. A xa mang'eya lu ne bōnesa kui a xa waxati.

⁵ A naxa taa makantaxie ti Yudaya, bōnesa nu na bōxi birin ma. Gere yo mu nu na naa na jee bun ma Alatala saabui ra.

⁶ Asa naxa a fala Yudayakae be, «Won xa yi taae yailan alako e xa senbe soto. Won xa tetee nun wure naade ti. Han ya yi bōxi findixi won gbe nan na, barima won bara won Marigi Alatala fen. Na bara a niya won xa lu bōnesa kui yi waxati.» Na kui e naxa bōnbō wali ra, na birin naxa sooneya.

⁷ Yudaya soori xeme wulu keme saxan nu na Asa yi ra. Wure lefa xungbee nun tanbee nu na e yi ra. Bunyamin soori xeme wulu keme firin tongo solomasaxan fan nu na. Wure lefa lanmadie nun xalie nu na e yi ra. E birin findi gereso jalamae ra.

⁸ Sera Kusika naxa mini e gerede soori gali ra. Soori ragise keme saxan nu na e yi ra. E naxa siga han Maresa.

⁹ Asa fan naxa siga naa e gerede. E birin naxa ti gere ki ma Sefata gulunba Maresa mabiri.

¹⁰ Asa naxa a Marigi Alatala maxandi, «Alatala, i maniyee mu na naxan noma senbetare malide senbemaee ya i. Muxu Marigi Alatala, i xa muxu mali. Muxu bara muxu xaxili ti i ra yi gere xungbe xa fe ra. Alatala i tan nan na muxu Marigi Ala ra. I naxa tin mixi yo xa no i ra.»

¹¹ Alatala naxa Kusikae bōnbō Asa nun Yudayakae ya xori, e naxa e gi.

¹² Asa nun a xa soori gali naxa bira e fōxo ra han Gerara. Kusika gbegebe naxa faxa. E mu no e yete sotode sonon, barima Alatala nun a xa senbemaee nu bara ge e xun nakanade. Yudayakae naxa harige gbegebe xanin.

¹³ E naxa taae birin kana Gerara rabilinyie, barima mennikae mu suusa Alatala ya ra. E naxa harige gbegebe ba e yi ra barima bannaya nu na menni ki fanyi ra.

¹⁴ E naxa xurusee kanyie fan suxu, e xurusee nun joxomee ba e yi ra, e gbilen Darisalamu.

15

Asa kuyee kanafe

¹ Ala Xaxili to goro Odedi xa di Asaraya ma,

² a naxa siga Asa yire, a a masen a be, «Asa, Yudayakae, nun Bunyaminkae, wo wo tuli mati n na. Xa wo bira Alatala fōxo ra, a fan na wo fōxo ra. Xa wo a fen, wo a toma ne. Kono xa wo a rabolo, a fan wo raboloma ne.

³ Ne wuyaxi Isirayila mu Ala jije fen. Serexedube mu nu na naxan e xaranma. Seriyee mu nu na bōxi ma.

⁴ Kono e xa tōore kui, e naxa gbilen Isirayila Marigi Alatala ma. E to a fen, a naxa tin e xa a to.

⁵ Na waxati mixi mu nu jereema bōnesa kui, barima fe xoroxoe nu na bōxi birin ma.

⁶ Sie nu e boore gerema, taae nu e boore gerema. Ala nan na tōore mooli birin niyaxi e ra.

⁷ Kono wo tan, wo wo senbe so, wo wo tun nabexi, barima wo xa wali sare fama ne ragbilende wo ma.»

⁸ Mange Asa to Annabi Odedi xa namijonme masenyi me, a naxa limaniya, a fa kuye birin kana Yudaya nun Bunyamin bōxi ma, a nun

a taa naxee masoto Efirami geya yire. A man naxa Alatala xa serexebade yailan, naxan nu na hōromōbanxi ya ra.

⁹ A naxa Yudayakae nun Bunyaminkae birin malan, a nun xōje naxee kelixi Efirami, Manasi, nun Simeyon bōnsōee xa bōxie ma. Kabi e naxa a to Marigi Alatala nu na nee seeti ma, xōje gbege naxa kafu e ma kelife Isirayila bōxi ma.

¹⁰ Na malanyi raba Darisalamu ne kike saxan nde Asa xa mangeya je fu nun suuli nde ra.

¹¹ Na lōxōe e naxa xuruse xungbe keme solofere nun xuruse lanma wulu solofere ba serexe ra Alatala be. E nee soto na gere nan kui.

¹² E naxa nate tongo e xa e babae Marigi Alatala fen e bōje nun e nii birin na.

¹³ Mixi yo tondi Isirayila Marigi Alatala fende, na kanyi lan ne a xa faxa, dimedi yo, fori yo, xeme yo, xa na mu gine.

¹⁴ E naxa e rakali Alatala ra e xui itexi ra, e fa sarae nun feri fe.

¹⁵ Yudayakae birin naxa seewa yi marakali ra, barima e a rabaxi e bōje birin nan na. E nu bara Alatala fen soobe ra, a tan nan bara tin e xa a to. Alatala naxa bōjesa lu e xa bōxi birin ma.

¹⁶ Mange Asa man naxa a mama Maaka tide magoro, barima a nu bara Asera kuye yailan. Asa naxa a xa kuye yensen, a fa a gan Sediron gulunba kui.

¹⁷ Kōno hali Asa to nu bara a yete fi Alatala ma a xa simaya birin kui, a mu ge kuye batudee birin kanade Isirayila geyae fari.

¹⁸ A naxa gbeti, xēema, nun se gbete raso Ala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee fixi Ala ma.

¹⁹ Gere yo mu lu Isirayila bōxi ma, han Asa xa mangeya je tongo saxan nun suuli nde.

16

Asa xa mangeya raḡonyi (Isirayila Mang'ee I 15:16-22)

¹ Asa xa mangeya je tongo saxan nun senni nde, Isirayila mange Baasa naxa te Yudaya gere. A naxa Rama yailan, alako Yudaya mange Asa nun a xa mixie naxa fēere soto sofe ra menni e xa e keru.

² Asa naxa gbeti nun xēema tongo Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui, a fa xēerae xēe Siriya mange Ben Hadada yire Damasi yi masenyi ra,

³ «Won xa saate xiri won tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxe. Sanba se nan ya, xēema nun gbeti, saate kana naxan ma i nun Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

⁴ Ben Hadada naxa tin mange Asa xa masenyi ra. A naxa a xa soori xunye xēe Isirayila taae suxude. E naxa Iyono, Dana, nun Abeli Mayimi suxu, a nun taa gbete baloe nu ragatama dennaxe Nafatali bōxi ma.

⁵ Baasa to na fe me, a naxa Rama taa tife wali iti.

⁶ Na wali to iti, mange Asa naxa fa Yudayakae ra, e fa gemee nun wurie xanin, Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin nawali Geba nun Misipa tife ra.

⁷ Na temui Annabi Xanani naxa siga Yudaya mange Asa xon, a a fala a be, «I to i xaxili ti Siriya mange ra i Marigi Alatala jōxōe ra, Siriya xa soorie bara ge e yete sōtode i ya ra.

⁸ Kusikae nun Libiyakae xa soori gali gbo, soori ragise nun soe na e yi ra. Kōno Alatala mu e sa i sago xe i i xaxili ti a ra temui naxe?

⁹ Alatala adamadi birin matoma ne alako a xa a kolon naxee e boɲe fixi a ma. I bara lu alo xaxilitare yi fe kui. Yakosi gere luma ne i xa boxi ma temui birin.»

¹⁰ Asa naxa xonɔ na namiponme ma, a fa a raso geeli kui, a nun mixi gbete naxee mu rafanxi a ma.

¹¹ Asa xa taruxui, a fole nun a rapɔnyi, a seɓexi Yudaya nun Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

¹² A xa mang'eya ɲe tongo saxan nun solomanaani nde, fure ɲaaxi naxa Asa suxu a sanyie ma. Na kui a mu Alatala fen, a seribae gbansan nan fen na fure xa fe ra.

¹³ A xa mang'eya ɲe tongo naani nun keren nde, Asa naxa laaxiraya.

¹⁴ E naxa a ragata a xa gaburi gexi kui Dawuda xa taa. E naxa a bele sade nde ma, labunde fanyi nu saxi dennaxe ma. Surayi gbege fan naxa gan a fure be.

17

Yehosafati xa mang'eya

¹ Asa xa di Yehosafati naxa ti mange ra a baba ɲoxɔe ra. A naxa a senbe so Isirayila xili ma.

² A naxa soorie lu Yudaya taa makantaxie birin kui. A man naxa e lu taae kui, a baba nu bara naxee soto Yudaya nun Efirami boxi ma.

³ Alatala naxa Yehosafati mali, barima a nu ɲerema a baba Dawuda xa kira singe nan xon, a mu Bali kuye batu.

⁴ A nu a baba Marigi Ala nan batuma, a bira a xa yaamarie foxo ra, Isirayila mu nu tinma naxee ra.

⁵ Alatala naxa Yehosafati xa mang'eya mabanban, Yudayakae birin nu fama bupae ra a xon. A xa naafuli nun a xili fanyi naxa gbo.

⁶ A boɲe naxa bira Alatala foxo ra. A naxa kuye batudee kana Yudaya geyae fari, a man naxa Aseri kuye wuri daaxie kana na.

⁷ A xa mang'eya ɲe saxan nde, a naxa a xa kuntigie Ben Xayili, Abadiyasi, Sakari, Netaneeli, nun Mike xee mixie xarande Yudaya taae kui.

⁸ Lewikae xilie nan ya, naxee siga e matide: Semaya, Netaniya, Sebadaya, Asaheli, Semiramoti, Yonatan, Adoniya, Tobiya, Tobo Adoniya. Serexedubee xilie nan ya, naxee siga e matide: Elisama nun Yehorami.

⁹ E naxa Alatala xa kitaabui xanin e xon ma, e xa Tawureta Munsa xaran mixie be Yudaya taa birin kui.

¹⁰ Alatala xa yaragaaxui naxa lu si gbete yi ra Yudaya rabilinyi, e mu Yehosafati gere sonon.

¹¹ Filisitakae naxa fa bupae nun duuti ra Yehosafati xon. Arabue fan naxa fa yexee kontonyi wulu solofere keme solofere ra, a nun sikote wulu solofere keme solofere.

¹² Yehosafati xa fe nu tema a fanyi ra. A naxa yire makantaxie ti Yudaya, a nun taa gbete baloe ragatama dennaxe.

¹³ Baloe gbege nu na a yi ra Yudaya taae kui. A xa soorie fan nu wuya Darisalamu.

¹⁴ Na soorie xasabi nan ya e denbaya ki ma: fatanfe Yuda bonsoe ra, soori wulu wulu mange Adina, a nun a xa soori ɲalama mixi wulu keme saxan.

¹⁵ Mange Yehoxanan nu na a seeti ma, a nun xeme wulu keme firin xeme wulu tongo solomasaxan.

¹⁶ Sikiri xa di Amasiya fan nu na a seeti ma, a nun a xa soori jalama wulu keme firin. Amasiya nu bara a yete fi Alatala ma.

¹⁷ Fatanfe Bunyamin bonsoe ra, soori jalama Eliyada, a nun a xa soori wulu keme firin nu na. Xalie nun wure lefae nu na e yi ra.

¹⁸ Yehosabadi nu na a seeti ma, a nun a xa soori wulu keme wulu tongo solomasaxan. Geresose fan nu na e yi ra.

¹⁹ Soorie nan na ki naxee nu na mange bun ma, bafe naxee nu na Yudaya taa makantaxie kui.

18

Yehosafati nun Axabi (Isirayila Mang'ee I 22:1-28)

¹ Yehosafati naxa bannaya nun binye gbege soto. A naxa saate xiri e nun Isirayila mange Axabi tagi futi nde saabui ra.

² Ne ndee to dangi, a naxa siga Axabi yire Samari. Axabi naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbege ba serexe ra a be nun a xa mixie be. A naxa a maxandi a xa bira a foxo ra sigafe ra Ramoti gerede Galadi boxi ma.

³ Isirayila mange Axabi naxa a fala Yudaya mange Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe ra Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma jamae fan birin keren. Won birin nan sigama gere sode.»

⁴ Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «Yakosi n bara i maxandi, won xa Alatala sagoe fen yi fe kui.»

⁵ Isirayila mange naxa namijonme keme naani malan, a e maxorin, «A a lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gerede Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.»

⁶ Kono Yehosafati naxa mange maxorin, «Alatala xa namijonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?»

⁷ Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, kono a mu rafan n ma, barima a gbaloe fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xun nakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa yi woyen mooli fala.»

⁸ Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

⁹ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu doxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namijonme nu na e xa masenyie tife e be.

¹⁰ Kenaana xa di sedekiya nu bara feri wure daaxie yailan, a fa a fala mange be, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo Siriyakae bonboma yi ferie nan na han e soto.»

¹¹ Namijonme birin nu na masenyi mooli nan falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xun nakeli nan sotoma, Alatala fama e sade mange sagoe.»

¹² Xera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namijonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala a be.»

¹³ Mike naxa a fala, «Alatala jipe na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

¹⁴ A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xun nakeli nan sotoma. Alatala fama e sade wo sagoe.»

¹⁵ Kono mange naxa gbilen a fala ra a be, «N jan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falafe ra n be Alatala xili ra.»

¹⁶ Mike naxa a yaabi,

«N bara Isirayila birin to

yensenxi geyae fari,
alo xuruse rabepinxie.

Alatala xa masenyi nan ya:

Marigi mu na yi jama be.

Kankan xa gbilen a xonyi bonesa kui.»

¹⁷ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo a paaxi tun?»

¹⁸ Na temui Mike naxa a fala, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyi kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi nun a koola ma.

¹⁹ Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Axabi xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa?» Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra.

²⁰ Na kui pinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxarin, «Di?»

²¹ A naxa a yaabi, «N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namjonmee saabui ra.» Alatala naxa a fala a be, «A madaxu ki nan na ki. Siga, i xa sa na raba.»

²² Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namjonmee dei. Ala bara nate paaxi tongo i xa fe ra.»

²³ Na temui, Kenaana xa di sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?»

²⁴ Mike naxa a yaabi, «I fama a tode a fanyi ra, i na so i noxunfe banxie kui temui naxe.»

²⁵ Isirayila mange naxa a fala, «Wo Mike tongo, wo sa a taxu taa xunyi Amon, nun mange xa di Yowasi ra.

²⁶ Wo xa a fala, «Mange naxe wo xa yi xeme sa geeli. Wo naxa donse yo so a yi ra fo taami xuntunye nun ye han n gbilenma temui naxe xaxilisa kui.»

²⁷ Mike naxa a fala, «Xa i gbilen xaxilisa kui, Alatala mu masenyi yo tixi n be.» A man naxa a fala, «Namae, wo n xui suxu.»

²⁸ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi gere.

²⁹ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N na so gere kui, n donma gbete ragoroma ne n ma, kono i tan xa mange donmae ragoro i ma.» Isirayila mange naxa donma gbete ragoro a ma, e fa siga gere sode.

³⁰ Siriya mange nu bara soori ragise xunye yaamari, «Wo naxa soori lanma nun a xungbe yo gere bafe Isirayila mange ra.»

³¹ Soori ragise xunye to Yehosafati to, e naxa a fala, «Isirayila mange nan na ki.» E naxa a rabilin a gere ki ma. Yehosafati naxa Ala maxandi, Alatala fa a demen. Ala naxa e makuya a ra.

³² Soori ragise xunye to a to Isirayila mange mu a ra, e naxa gbilen a foxo ra.

³³ Na temui soori nde naxa xali woli, na xali naxa sa a ilan Isirayila mange Axabi ra, a a soxo a kanke gbuli ma a xa wure donma de firinyie tagi. Mange naxa soori ragise rapere ma yaamari, «Gbilen xanbi, won xa mini yi gere kui. N bara maxono.»

³⁴ Gere naxa xoxo na loxo birin. Isirayila mange naxa a kilon a xa soori ragise ra Siriyakae ya i han nunmare. A naxa faxe soge dula temui.

19

Yehosafati na Ala xa mangeya bun ma

¹ Yudaya mange Yehosafati naxa gbilen a xonyi Darisalamu bopesa kui.

² Annabi Xanani xa di Yehu naxa siga Yehosafati yire, a a fala a be, «I mixi kobi malixi munfe ra? Alatala yaxui noma rafande i ma? Alatala bara xono i ma na fe ma.

³ Kono i fan bara fe fanyi ndee raba alo Aseri wuri masolixie kanafe boxi ma, i man bara Ala fen i bopere birin na.»

⁴ Yehosafati naxa lu Darisalamu, kono a man naxa boxi ipere keli Beri Seeba, sa doko Efirami geya ra, a fa mixie ragbilen e babae Marigi Alatala ma.

⁵ A naxa kiitisae doko Yudaya taa makantaxi birin kui.

⁶ A naxa a fala kiitisae be, «Wo xa wo pengi sa wo xa wali xon ma a fanyi ra, barima wo mu kiiti sama mixie xa fe xa ra, wo na rabama Alatala nan be. Na kui Ala luma ne a xa seriye masen na wo be.

⁷ Yakosi, Alatala xa yaragaaxui xa lu wo be. Wo xa wo xa wali raba soobe ra, barima won Marigi Alatala mu wama mupe xon, a mu tinma wo xa mixi rafisa a boore be, a fan mu wama wo xa tinxintareya raba kobiri xa fe ra.»

⁸ Yehosafati to gbilen Darisalamu, a naxa Lewikae, serexedubee, nun Isirayila denbaya xunyie ti kiitisae ra Darisalamu, alako Alatala xa seriye xa gere rajon nama tagi.

⁹ A naxa e yaamari, «Wo xa wali dugutegapa nun bopere fiixe ra Alatala xa yaragaaxui kui.

¹⁰ Wo wo ngaxakerenyie makiitima temui naxe e xonyi faxeti fe ra, xa na mu a ra yaamari nde matandi fe ra, wo xa na birin tagi raba e be a fanyi ra alako e naxa yunubi soto Alatala mabiri, a fa xono wo nun wo ngaxakerenyie ma. Xa wo na rabama a raba ki ma, wo mu yunubi sotoma.

¹¹ Serexedube Amaraya nan na wo birin xun Alatala xa seriye xa fe ra. Sumayila xa di Sebadaya nan na wo birin xun boxi mange xa seriye xa fe ra. Yudaya gomina nan na a ra. Lewikae nan findi wo xa kiitisae ra. Wo wo senbe so, wo xa wali a fanyi ra. Alatala xa fe fanyi rabae mali.»

20

Yehosafati Mowabakae gerefe

¹ Na to dangi, Mowabakae, Amonikae, nun Mewuni naxa siga Yehosafati gerefe.

² Mixi nde naxa siga, a sa a fala Yehosafati be, «Nama xungbe na fafe i gerefe kelife baa naakiri ma, Siriya boxi ma. E na Xasason Tamari, e dennaxe ma En Gedi.»

³ Yehosafati naxa gaaxu, a fa nate tongo a xa Alatala maxandi. A Yudayakae yaamari e xa sunyi suxu na xa fe ra.

⁴ Yudayakae naxa e malan, e xa Alatala maxandi. Mixie fa na nan ma kelife Yudaya taa birin.

⁵ Yehosafati naxa ti Yudaya nun Darisalamu pama tagi, Alatala xa banxi kui tete neene ya ra.

⁶ A naxa a masen, «Muxu babae Marigi Alatala, i tan xa mu na Ala ra koore ma? I tan xa mu na si birin ma mange ra? Senbe birin kanyi mu i tan xa ra? I noma fe birin na.

⁷ I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi mixie kerixi i xa pama Isirayila ya xori? I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi fixi i xanuntenyi Iburahima bomsae ma, a xa lu e yi ra abadan?

⁸ E naxa sabati be, e naxa i xa hromobanxi fan ti be. E bara a fala,

⁹ «Xa fe xoxoxoe muxu li, alo gere naxan fatanxi Ala xa kiiti ra, fure jaaxi, xa na mu a ra kaame, muxu fama tide yi banxi ya i i ya xori, barima i xili nun falama be. Muxu i xilima ne alako i xa muxu demen muxu xa toore kui, i xa i tuli mati muxu ra, i xa muxu rakisi.»

¹⁰ Yakosi Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie, i mu tin muxu benbae xa so naxee xonyi e mini Misira boxi ma temui naxe, e tan, muxu benbae mu naxee sontoxi,

¹¹ nee bara na sare ragbilen muxu ma, e xa muxu keri boxi ma i dennaxe fixi muxu ma.

¹² Muxu Marigi Ala, i mu e makiitima xe? Muxu senbe bara non yi gali ya i naxan wama muxu gerefe. Muxu ma kolon muxu fefe naxan nabama, konso muxu xaxili tixi i tan nan na.»

¹³ Yudayaka birin naxa ti Alatala ya i. E xa mamadie, e xa die, nun e xa ginxe birin nu na naa.

¹⁴ Na temui Alatala xaxili naxa goro Yaxasiyeli ma, Sakari xa di, Benaya xa di, Yeyiyeli xa di, Mataniya xa di. Lewika nan nu a ra naxan kelixi Asafi xa die ya ma.

¹⁵ Yehosafati naxa a fala, «Yudayakae, Darisalamukae, i tan mange Yehosafati, wo wo tuli mati n na. Alatala xa masenya nan ya: «Wo naxa gaaxu, wo naxa kontofili yi pama xungbe ya ra, barima wo gbe gere mu ya. Ala nan ma gere a ra.

¹⁶ Tina wo xa goro yi gere xili ma. E tema Sisi mabiri, wo fama e lide gulunba raponyi Yeruweli gbengberenyi ma.

¹⁷ Hali wo mu e gere, wo xa ti na, e ya ra, wo fama a tode Alatala wo rakisima ki naxe. Yudaya nun Darisalamu, gaaxui nun kontofili naxa lu wo yi ra tina. Wo xa mini tun, wo nun Alatala na a ra.»

¹⁸ Yehosafati, Yudayakae, nun Darisalamukae birin naxa e igoro, e e yatagie rafelen boxi ma Alatala ya i.

¹⁹ Lewikae, Kehati xa die nun Kore xa die ya ma naxa keli, e Isirayila Marigi Alatala matoxo e xui itexi ra.

²⁰ Nama naxa keli subaxe ma, e naxa siga Tekowa gbengberenyi mabiri. E nu minima temui naxe, Yehosafati naxa ti e ya ra, a fa a fala, «Yudayakae nun Darisalamukae, Wo wo tuli mati n na.

Wo xa limaniya wo Marigi Alatala saabui ra, alako wo xa senbe soto.

Wo xa limaniya Ala xa namiponmee saabui ra, alako wo xa xun nakeli soto.»

²¹ Na xanbi, a naxa woyen pama be, e xa Alatala xa baetiba ndee sugandi naxee Alatala xa mangeya seniye nxi matoxoma, soorie minima taa kui

temui naxe. E naxa yi tantui rasiga Ala ma, «Wo Alatala matoxo, barima a xa hinne buma ne abadan.»

²² E to na matoxoe folo, Alatala naxa Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie ya iso naxee nu faxi Yudaya gere xili ma. E nu fa e boore bonbo.

²³ Amonikae nun Mowabakae naxa din Seyiri geya mixie ra, alako e xa e raton, e xa e sonto. E to ge na ra, e naxa e boore fan faxa folo.

²⁴ Yudayakae to so gbengberenyi folode, e naxa gali xungbe to, konko e birin nu faxaxi. Binbie gbansan nan nu menni. Mixi keren mu nu kisixi e ya ma.

²⁵ Yehosafati nun a xa jama naxa xi saxan naba soori faxaxie harige xaninfe ra. E naxa naafuli gbege to na, han e mu no na birin xaninde.

²⁶ A xi naani loxoe, e naxa sa e malan Beraka gulunba kui Alatala tantude. Han to e na yire xili falama Beraka na nan ma.

²⁷ Yudaya nun Darisalamu soorie naxa gbilen Darisalamu jexinyi kui Yehosafati xa mangeya bun ma. Alatala nu bara e raseewa e yaxuie sontofe saabui ra.

²⁸ E to so Darisalamu, e naxa siga han Alatala xa banxi kui, korae nun sarae nu raberema dennaxe.

²⁹ Si birin to a me a Alatala bara Isirayila yaxuie gere, Alatala xa yaraaxui naxa lu e yi ra.

³⁰ Yehosafati xa mangeya naxa lu bopesa kui a Marigi Ala saabui ra.

Yehosafati xa mangeya raponyi (Isirayila Mang'ee I 22:41-51)

³¹ Yehosafati mangeya soto Yudaya a je tongo saxan nun suuli nan ma, a fa je moxonon nun suuli mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Asuba, Silixi xa di gine.

³² Yehosafati nu jere ma a baba Asa xa kira xon a xa simaya birin kui, a lu Alatala xa tinxinyi kui.

³³ Konko kuye batudee mu nu gexi kanade boxi kui geyae fari. Nama mu nu e bopsee xirixi e babae Marigi Ala ra sinden.

³⁴ Yehosafati xa taruxui donxoe, a folo nun a raponyi birin sebexi Xanani xa di Yehu xa taruxui kui, naxan toma Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

³⁵ Na to dangi Yudaya mange Yehosafati naxa saate xiri a nun Isirayila mange Axasiya tagi, naxan jere ki jaaxu.

³⁶ E naxa kunkuie yailan naxee sigama Tarasisi. E naxa ndee yailan Esiyon Geberi.

³⁷ Na kui, Dodawahu Maresa xa di Annabi Eliyeseri naxa namijonme masenyi ti Yehosafati be, «I to saate xirixi i nun Axasiya tagi, Alatala i xa wali kanama ne.» Na na a to, a xa kunkuie naxa gan, e mu siga Tarasisi.

21

Yehorami xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 8:16-24)

¹ Yehosafati naxa laaxiraya, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Yoram naxa ti a joxoe ra.

² Yoram xunyae nan ya, Isirayila mange Yehosafati xa die: Asaraya, Yexiyeli, Sakari, Asariyahu, Mikayeli, nun Sefataya.

³ E baba nu bara harige gbege fi e ma, gbeti, xεema, nun bɔxie alo taa makantaxie Yudaya bɔxi ma. Kɔnɔ a naxa mang'eya lu Yorami yi, barima a tan nan na di singe ra.

⁴ Yehorami to ti a baba jɔxɔe ra, a fa a xa mang'eya mabanban, a naxa a xunyae birin nun Isirayila kuntigi ndee faxa santidegema ra.

⁵ Yehorami mang'eya soto a xa simaya je tongo saxan nun firin nan ma, a fa je solomasaxan mang'eya raba Darisalamu.

⁶ A naxa jere alo Isirayila mang'ee darixi a ra ki naxe. A naxa bira Axabi xa misaali fɔxɔ ra, barima a nu bara Axabi xa di gine dɔxɔ. A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma.

⁷ Kɔnɔ Alatala mu tin Dawuda bɔnsɔe bade mang'eya ra saate xa fe ra, a naxan tongo Dawuda be, a falafe ra mang'eya mu bama a tan nun a xa die yi ra abadan.

⁸ A xa mang'eya kui, Edon naxa Yudaya xa mang'eya matandi, e fa e yete xa mange dɔxɔ.

⁹ Yehorami nun a xa sɔori xunye naxa siga sɔori ragisee kui Edonkae gere. Edonkae naxa e mabilin kɔe ra, kɔnɔ Yorami nun a xa sɔori ragisee xunye naxa nɔ e ra.

¹⁰ Han to Edon mu tinxɔ lude Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan naxa a xa mang'eya matandi. Na birin Yorami lixi ne barima a nu bara a babae Marigi Alatala rabolo.

¹¹ Yorami naxa kuye batudee yailan Yudaya geyae fari. A naxa Darisalamukae nun Yudayakae ratantan na yantante ya.

¹² Annabi Eli naxa keedi rasanba a ma naxan a falaxi, «I baba Dawuda Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I to mu i jere xi i baba Yehosafati nun Yudaya mange Asa xa kira xɔn ma,

¹³ i i jere xi Isirayila mang'ee nan ma kira xɔn, i Yudayakae nun Darisalamukae ratantan Ala rabolofe ra alo Axabi bɔnsɔe a rabaxi ki naxe, i nan man fa i xunya fafaxakerenyie faxa naxee nu fisa i tan be,

¹⁴ Alatala fama ne fure jaaxi ra i xa pama ma, a nun i xa die, i xa ginee, i xa xurusee,

¹⁵ a nun i tan ma. Na fure jaaxi xunmasama ne lɔxɔ yo lɔxɔ i furi kui han a bula.»

¹⁶ Filisitakae nun Arabue naxee nu sabatixi Kusikae fe ma, Alatala naxa nee rakeli Yehorami gere xili ma.

¹⁷ E naxa siga Yudaya, e fa mange harige birin tongo, a xa die nun a xa ginee. E naxa a xa di lanma Yehowaxasi gbansan lu na.

¹⁸ Na gere dangi xanbi, Alatala naxa Yorami fura a furi ma, fure ra, naxan mu yalanma.

¹⁹ Na tɔɔre xun nu fa masa lɔxɔ yo lɔxɔ je firin bun ma, han Yorami furi naxa bula, a faxa tɔɔre jaaxi kui. A xa pama mu surayi gan a be binye daaxi ra alo e a rabaxi a babae be ki naxe.

²⁰ A mang'eya soto a je tongo saxan nun firin nan ma, a fa je solomasaxan mang'eya raba Darisalamu. A to faxa, mixi yo mu kinikini a ma. E naxa a ragata Dawuda xa taa kui, kɔnɔ e mu tin a sade mang'ee xa gaburie yire.

22

Axasiya xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 8:25-29, 9:27-29)

¹ Darisalamukae naxa Yorami xa di lanma Axasiya ti Yehorami ખૉષ્ઠે રા.
Arabue nu bara a xa di booree faxa. Yorami xa di Axasiya findi Yudaya
mange ra na ki ne.

² Axasiya mangeya soto a je tongo naani nun firin nan ma. A mangeya raba Darisalamu je keren. A nga nu xili ne Atalaya, Omiri xa di gine nan nu a ra.

³ Axasiya fan naxa a jere Axabi bonsɔe xa misaali ma, barima a nga nu marasi paaxi nan fima a ma.

⁴ A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma, alo Axabi bonsœ a raba ki naxe. A baba faxa xanbi, Axabi rasimae nu luma a ratantan na.

⁵ Na bara a niya Axasiya xa bira Isirayila mangle Axabi xa di Yehorami fono ra, e xa siga Siriya mangle Xasayeli gere de Ramoti Galadi boxi ma. Siriyakae naxa Yorami maxono na gere kui.

⁶ Siriyakae to a maxonɔ Rama, Yorami naxa gbilen Yisireeli a dandande. Gere to non Isirayila nun Siriya mange Xasayeli tagi, Yudaya mange Yorami xa di Asaraya naxa goro Yisireeli Axabi xa di Yorami xeebude, barima a nu maxonoxi a naaxi ra.

⁷ Ala xa maragiri kui, Axasiya to fa Yorami yire, na nan findi Axasiya be
bɔnɔɛ ra. A to so na, a tan nun Yehorami naxa mini sigafe ra Nimisi xa di
Yehu yire. Alatala nu bara Yehu sugandi a xa Axabi bɔnsɔɛ sɔntɔ.

⁸ Yehu nun Axabi bɔnsɔɛ xa gere^u kui, Yehu naxa Yudaya kuntigie nun Axasiya xa mamadie li naa, a naxa e faxa. Axasiya xa mamadie nu na Axasiya xa yaamari nan bun ma.

⁹ E naxa Axasiya fen, e naxa a suxu Samari a nu noxunxi dennaxe. E naxa fa a ra Yehu yire, e fa a faxesa. Na xanbi, e naxa a ragata, barima e nu a falama ne, «Yehosafati xa di na a ra, naxan nu Alatala fenma a bope birin na.» Axasiya xa mixi yo mu nu na naxan noma findide mange ra.

*Mange gine Atalaya xa mangeya
(Isirayila Mangee II 11:1-3)*

¹⁰ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa keli, a mange xa die birin faxa Yudaya.

¹¹ Kono mange xa di gine Yehoseeba, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo gundo ra mange xa die ya ma Atalaya nu wama naxee faxafe, a fa a xanin gine di maxurui nde xon, a diyore nun na di maxurui noxun hromobanxi konkoe nde kui. Mange Yehorami xa di gine Yehoseeba, serexedube Yehoyada xa gine, Axasiya xunya ginema, Yowasi noxun na ki ne Atalaya ma, a mu no a faxade.

¹² E Yowasi nun a xuru mixie noxun ne, Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui je senni bun ma. Na waxati, Atalaya nan nu boxi yamarima.

23

*Yowasi xa mangeya
(Isirayila Mang'e II 11:4-20)*

¹ Ne solofere nde ra, Yehoyada naxa limaniya xoxoxe tongo, a saate xiri a nun mixi keme xunye tagi: Yeroxama xa di Asaraya, Yehoxanan xa di Sumayila, Obedo xa di Asaraya, Adaya xa di Maaseya, nun Sikiri xa di Elisafati.

² A naxa Yudaya ipere, a naxa Lewikae nun denbaya xunye xanin Darisalamu, naxee nu na Yudaya taae kui.

³ Na pama naxa saate tongo mange be Ala xa banxi kui. Yehoyada naxa a masen, «Mange xa di nan ya. A tan nan fama mang'eya sotode alo Alatala a masenxi ki naxe Dawuda bonsoe xa fe ra.

⁴ Wo naxan nabama, serexedubee nun Lewikae naxee walima malabui loxo, a xunde singe xa horomobanxi sode dee kanta.

⁵ Xunde firin nde xa lu mange banxi kui. Xunde saxan nde xa lu Yesodi xa naade ra. Nama tan fama lude Alatala xa banxi tete nan kui.

⁶ Mixi yo naxa so Alatala xa banxi kui, fo serexedubee nun Lewikae naxee walima naa. Nee nan noma sode, barima seniyentoe nan e ra, konjo pama tan mu noma sode naa kui.

⁷ Lewikae xa mange bilin, santidegema suxuxi e yi ra. Mixi yo naxan katama a xa so na banxi kui, wo a faxes. Wo xa lu mange seeti ma a so temui nun a mini temui.»

⁸ Lewikae nun Yudayakae birin naxa bira serexedube Yehoyada xa yaamari foxo ra. Kankan naxa bira a xa xunde foxo ra, naxan soma banxi kui malabui loxo nun naxan minima na loxo. Serexedube Yehoyada mu tin xunde yo xa ba na wali kui.

⁹ Serexedube Yehoyada naxa tanbee nun wure lefa xungbee nun a lanmae so mixi keme xunyie yi ra. Na tanbee nun makanta see nu findixi mange Dawuda nan ghe ra, naxee nu ragataxi Ala xa banxi kui.

¹⁰ A naxa pama birin ti a yire, e xa geresose na e yi ra, kelife banxi yirefanyi ma, sa doxo banxi koola ra, kelife serexebade ma, sa doxo banxi kanke ra, alako e xa mange bilin.

¹¹ E naxa mange xa di ramini kene ma, e mange tonxuma sa a xun ma, e Ala xa saate sebexi so a yi ra, e ture surusuru a xunyi ma, e fa a masen e xui itexi ra, «Simaya xa lu mange be!»

¹² Atalaya to pama xui me mange matoxo ra a itexi ra,

¹³ a naxa pama sagata Ala xa horomobanxi. Menni, a naxa mange to, a tixi horomobanxi sanyie seeti ma sode de ra, yareratie nun sara fee tixi a seeti ma, Yudaya pama seewaxi, sarae nu fema, beetibae nu beeti bama korae xue ra. Atalaya naxa a xa donma iboo xone kui, a fa a fala, «Yanfanteya, yanfanteya!»

¹⁴ Na temui, serexedube Yehoyada naxa soori keme xunyie ramini, a fa e yaamari, «Wo xa a ramini be kui, wo xa a faxes santidegema ra. Naxan yo birama a foxo ra, wo na kanyi fan faxes.» Serexedube nu bara a fala, «Wo naxa a faxes Alatala xa banxi kui de.»

¹⁵ E naxa a suxu mange xa banxi naade ra naxan xili «Soe naade,» e fa a faxes menni.

¹⁶ Yehoyada naxa saate tongo, a tan yo, pama yo, mange yo, e birin xa findi Alatala xa pama ra.

¹⁷ Nama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e fa na kuyee nun serexebadee kana. E naxa Bali xa serexedube Matan suxu, e a faxes serexebade yire.

¹⁸ Yehoyada naxa serexedubee nun Lewikae yaamari e xa Alatala xa banxi wali suxu alo Dawuda nu bara a fala e be ki naxe. E birin nu itaxunxi xunde kima, e xa serexe gan daaxi ba Alatala be alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe. Dawuda nu bara a fala na birin xa raba tantui nun beeti ra.

¹⁹ Yehoyada naxa yire kantee ti horomobanxi naadee ra alako mixi seniyentare yo naxa so menni.

²⁰ A naxa soori keme xunyie, kuntigie, yareratie, nun jama birin maxili e xa mange mati kelife Alatala xa horomobanxi, han mange xa banxi. E naxa mange raso naade xungbe ra, e fa a doxo mange kibanyi kui.

²¹ Nama birin naxa seewa, taa naxa lu bojesa kui, Atalaya faxa xanbi santidegema ra.

24

Yehowasa Ala xa horomobanxi yailanfe (Isirayila Mang'ee II 12:1-17)

¹ Yehowasa mang'eya soto a xa simaya je solofere nan ma, a fa je tongo naani mang'eya raba Darisalamu. A nga xili Sibiya, Beriseebaka nan nu a ra.

² Serexedube Yehoyada xa waxati, Yehowasa naxa lu tinxinyi kui Alatala ya i.

³ Yehoyada naxa gine firin fen Yowasi be. A di xeme'e nun di ginee soto na kui.

⁴ Na to dangi, Yowasi naxa a janige a xa Alatala xa banxi yailan.

⁵ A naxa serexedube'e nun Lewikae malan, a a fala e be, «Wo siga Yudaya taa'e kui nun Isirayila boxi ma je yo je kobiri malande, alako wo xa wo Marigi Ala xa banxi yailan. Wo xa gbata yi wali ra.» Kono Lewikae mu a suxu soobe ra.

⁶ Mange naxa serexedube kuntigi Yehoyada xili, a a maxorin, «Munfe ra i mu Lewikae karaxanxi e xa duuti maxili Yudaya nun Darisalamu, alo Alatala xa konyi Munsa a yamari ki naxe, nun Isirayila jama fan tin a ra ki naxe Ala xa horomolingira xa fe ra, seederexoya na dennaxe?»

⁷ Atalaya, mange gine jaaxi nun a xa die nu bara se seniyenxie birin ba Alatala xa banxi kui, e xa nee rawali Bali kuyee be.

⁸ Na kui, mange naxa a fala a kankira xa yailan, a xa doxo Alatala xa banxi naade ra tande.

⁹ Marakolonyi naxa ti Yudaya nun Darisalamu, a kankan lan a xa fa kobiri ra Alatala be, alo Alatala xa konyi Munsa nu bara Isirayila yaamari a ra ki naxe gbengberenyi ma.

¹⁰ Kuntigie nun jama birin naxa tin na ra, e naxa fa kobiri ra, e a sa kankira kui han a a rafe.

¹¹ Kankira to rafe kobiri ra, e naxa a xanin Lewikae xonma alako nee xa a kui ife kolon mange xili ra. Mange xa sebeli ti nun serexedube kuntigi fe mati naxa kankira iba. E to ge, e man naxa kankira doxo a doxode. E nu na rabama ne loxo yo loxo. Kobiri gbege naxa soto na kui.

¹² Mange nun Yehoyada nu na kobiri soma walike xunyie nan yi ra, e xa nu walike'e sare fi a ra. Walike'e nu na naxee geme masolima, naxee kamuderi wali rabama, naxee wure nun yoxui rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.

¹³ Wali naxa sooneya walike'e wakili saabui ra. Ala xa horomobanxi naxa gbilen a xa tofanyi singe ma, nde naxa sa a senbe xun ma.

¹⁴ E to ge na wali ra, e naxa kobiri donxoe ragbilen mange nun Yehoyada ma. Mange naxa se gbete'e yailan na kobiri ra, naxee nu rawalima Alatala xa banxi kui, alo gbeti pooti nun xema pooti, a nun yirabasee naxee nu rawalima serexe gan daaxi bafe ra. Serexe gan daaxie nu bama Alatala xa banxi kui Yehoyada xa simaya birin kui.

¹⁵ Yehoyada xa simaya to kamali a fanyi ra, a naxa laaxiraya. A xa simaya nu bara siga han je keme je tongo saxon.

¹⁶ E naxa a ragata Dawuda xa taa kui boxi mang'ee fe ma, barima a nu bara fe fanyi raba Isirayila boxi ma Ala nun a xa banxi be.

¹⁷ Yehoyada to faxa, Yudaya kuntigie naxa fa mang'ee yire, e fa e felen boxi ma a bun ma. Na kui, mang'ee naxa a tuli mati e xa marasi ra.

¹⁸ E naxa e babae Marigi Alatala xa banxi rabepin, e fa tuubi Aseri kuyee be. Alatala naxa xono Yudaya nun Darisalamu ma e xa yunubie xa fe ra.

¹⁹ Alatala naxa namiponmee xee e xon a xa seriye ra, kono e mu tin e tuli matide na masenyi ra.

²⁰ Ala Xaxili naxa lu serexedube Yehoyada xa di Sakari ma, a fa a masen pama be, «Ala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na n tan Alatala xa seriye matandife? Wo xa fe yo mu sooneyama, barima wo bara n tan Alatala rabepin. N fan fama wo rabepinde na nan ma.»

²¹ Na kui, pama naxa nate tongo e xa Sakari yanfa. Na naxa a niya mang'ee xa yaamari fi e xa Sakari magono gema ra Alatala xa banxi tete kui han a xa faxa.

²² Mang'ee Yowasi nu bara neemu Sakari baba Yehoyada xa hinne ma, a naxan naba a be. A Sakari faxa. Beenu Sakari xa faxa a yi nan masen, «Alatala xa i foxi to, a xa i sare ragbilen i ma.»

²³ Ne keren to dangi, Siriya soori gali naxa Yowasi gere. E naxa so Yudaya nun Darisalamu, e naxa kuntigi birin faxa, e fa e harige xanin Damasi mang'ee xon ma.

²⁴ Siriya soorie mu nu wuya, kono Alatala nan Yudaya soori gali xungbe sa e sagoe, barima Yudayakae nu bara e babae Marigi Alatala rabepin. Ala Siriyaakae rawali ne alako Yowasi xa paxankata.

²⁵ Siriyaakae nu bara Yowasi maxono gere kui. E naxa gbilen e xonyi, Yowasi tan nu toofofe na temui a xa sade ma. A xa walik'ee naxa nate tongo e xa a faxa, barima a nu bara serexedube Yehoyada xa di faxa. E naxa a faxa a xa sade ma. Nama naxa Yowasi ragata Dawuda xa taa kui, kono e mu tin a ragatade mang'ee xa gaburie yire.

²⁶ Mixie xilie nan ya naxee Yowasi yanfa: Amonika Simeyata xa di Sabadi, nun Mowabaka Simiriti xa di Yosabadi.

²⁷ Folo a xa die xilie ma, namiponme masenyi wuyaxie naxee ti a xa fe ra, a sa doko Ala xa banxi wuli ra a naxan naba, na birin sebexi mang'ee xa taruxui kui. A xa di Amasiya naxa ti a paxoe ra.

25

Amasiya xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 14:1-20)

¹ Amasiya mang'eya soto a xa simaya ne maxopen nun suuli nan ma, a fa ne maxopen nun solomanaani mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yehowadin. Darisalamuka nan nu a ra.

² Amasiya naxa nere Alatala xa tinxinyi ra, kono a mu a raba a bope birin na.

³ A xa mang'eya to mabanban, a naxa walik'ee faxa naxee a baba faxa a xa mang'eya kui.

⁴ Kono a mu na walik'ee xa die tan faxa, barima Alatala xa yaamari sebexi Tawureta Munsu kui, «Baba mu lan a xa faxa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lan a xa faxa a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxa a yete nan ma yunubi xa fe ra.»

⁵ Amasiya naxa Yudayakae malan, a fa e ti e xabile ki ma. A naxa mixi wulu xunyie nun mixi keme xunyie sugandi Yuda nun Bunyamin bomsae be. A to xeme konti naxee nu bara ge je moxoren sotode, a naxa xeme wulu keme saxan soto naxee fata tanbe nun wure lefa ra gere kui.

⁶ A man naxa kobiri fi Isirayila soori jalama mixi wulu keme ma alako nee xa sa e xun.

⁷ Ala xa mixi nde naxa fa, a fa a fala a be, «Mange, i naxa Isirayila soori gali xanin, barima Alatala mu Isirayila nun Efirami bomsae be.

⁸ Xa i e xanin gere sode, hali i gere so a mooli birin na, Ala fama ne i lude i yaxuie sagoe. Senbe na Ala nan yi ra mixi malife ra xa na mu a ra mixi ralocsife ra.»

⁹ Amasiya naxa a fala Ala xa mixi be, «N jan bara gbeti kilo wulu saxan kilo keme naani so e yi ra.» Ala xa mixi naxa a yaabi, «Alatala noma i kide dangife na ra.»

¹⁰ Na kui, Amasiya naxa Efirami soorie ragbilen e xonyi. E naxa gbilen e xonyi, kono e boje nu texi Yudaya xili ma.

¹¹ Amasiya naxa a senbe so, a fa a xa soori gali rapere gere kui. E naxa Seyirika wulu fu faxa gulunba kui foxoe jinma dennaxe.

¹² Yudaya soorie naxa Seyirika wulu fu gbete suxu, e naxa e xanin gelenyi fari, e fa e radin ye, e faxa.

¹³ Eframikae, Amasiya naxee ragbilen e xonyi, nee naxa bagan Yudaya tae ma kelife Samari ma, sa doko Beti Xoron na. E naxa mixi wulu saxan faxa, e fa mennikae harige xanin e xun ma.

¹⁴ Amasiya to ge Edonkae bonbode, a naxa fa e benba Seyiri xa kuyee ra, a e findi a xa alae ra. A naxa e batu, a surayi gan e be serexe ra.

¹⁵ Na kui Alatala naxa xono Amasiya ma, a fa namjonme xee a yire a falafe ra, «Munfe ra i yi sie xa kuyee batuxi, naxee mu nu noma e xa jama ratangade i ma?»

¹⁶ A to na woyenyi fala a be, Amasiya naxa a maxorin, «Muxu bara i ti mange rasima ra? Yi masenyi lu na, xa i mu wama gbaloe xon.» Namjonme naxa a xa masenyi rajon, «N bara a kolon Ala bara nate tongo a xa i sonto, barima i bara kuyee batu, i man bara tondi n ma marasi ramede.»

¹⁷ Amasiya to ge marasi fende mixi gbete ra, a naxa xerae xee Isirayila mange Yowasi ma, Yehowaxasi xa di, «Fa, won xa fa gere.»

¹⁸ Isirayila mange Yowasi naxa a yaabi, «Liban tunbe di naxa xera xee Liban sediri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di gine fi n ma di ma.> Na dangi xanbi Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron.

¹⁹ I naxe i bara no Edon na. I bara i yete igbo na fe ma. I naxan nabama, i xa lu i xonyi. Munfe ra i wama jaxankate fenfe? I fama birade, i tan nun Yuda bomsae!»

²⁰ Ala naxa a niya Amasiya xa tondi na woyenyi ra, barima a nu wama a lufe a yaxuie sagoe a xa Edon kuye batui xa fe ra.

²¹ Isirayila mange Yowasi naxa te Yudaya mange Amasiya gere. Na gere naxa raba Beti Semesi Yudaya boxi ma.

²² Isirayila naxa no Yudaya ra, Yudayakae birin naxa e gi e so e xonyi.

²³ Isirayila mange Yowasi naxa Yudaya mange Amasiya findi geelimani ra Beti Semesi. A naxa a xanin Darisalamu, a menni tete kanke ya keme rabira kelife Efirami naade ma, sa doko Tuxui naade ra.

²⁴ A naxa xεεma, gbeti, nun yirabase birin tongo Ala xa banxi kui, Obedo Edon pengi nu saxi naxee xon ma. A man naxa mange xa naafuli tongo a xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan tongo, a gbilen Samari.

²⁵ Isirayila mange Yowasi, Yehowaxasi xa di to faxa, Yudaya mange, Yowasi xa di Amasiya xa mang'eya xon man naxa kuya je fu nun suuli.

²⁶ Amasiya xa taruxui, a fole nun a raponyi birin sebexi Yudaya nun Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

²⁷ Alatala to Amasiya rabepin, yanfe naxa a suxu Darisalamu. A naxa a gi a siga Lakisi, konko mixi ndee naxa siga a foxo ra, e a faxa menni.

²⁸ E naxa a fure xanin soee fari, e a ragata a babae fe ma Yudaya mangataa.

26

Osiyasi xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 14:21-22, 15:1-7)

¹ Yudayakae naxa Osiyasi ti mange ra a baba Amasiya joxoxe ra. A nu bara je fu nun senni soto na waxati.

² A baba to taa masara, Osiyasi naxa Elata taa raso Yudaya xa mang'eya bun ma.

³ Osiyasi mang'eya soto a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya. Darisalamuka nan nu a ra.

⁴ A jere ne Alatala xa tinxinyi kui alo a baba Amasiya.

⁵ Osiyasi naxa Ala yaragaaxuiya matinkan Annabi Sakari saabui ra. Alatala nu luma xaxili fanyi fi ra Sakari ma laamatunyie kui. Osiyasi xa fe birin naxa sooneya, barima a nu Alatala waxonfe fenma.

⁶ A to siga Filisitakae gerede, a naxa Gati, Yabine, nun Asidodi tetee rabira. A naxa taee ti Asidodi boxi ma Filisitakae ya ma.

⁷ Ala naxa a mali Filisitakae gerede, a nun Arabue naxee nu sabatixi Guru Bali, a nun Mayonkae.

⁸ Mayonkae naxa duuti ba Osiyasi be, naxan senbe xa gboe nu bara kolon han Misira boxi ma.

⁹ A naxa koore banxi senbema ti Darisalamu Tuxui naade nun Gulunba naade xun ma.

¹⁰ A naxa yire makantadee ti daaxa. A naxa kolonyie fan ge na, barima xuruse gbege nu na a yi ra. A xa walikae nu walima naa mere fanyie ma, ndee fan nu meenima naa weni bilie ma Karemele geyae fari. Boxi rawalife nu rafa na ma.

¹¹ Soori gali nu na Osiyasi yi ra, naxee nu na mange xa mixi Xananiya xa yaamari bun ma. Sebeliti Yeyiyeli nun yarerati Maaseya nu bara na gali itaxun a xunde ki ma.

¹² Denbaya kanyi mixi wulu firin keme senni nan nu yi soori jalamae rapere ma.

¹³ Soori jalama wulu keme saxan nun solofere keme suuli nu na naa, naxee nu mange malima a yaxuie gerede.

¹⁴ Osiyasi naxa wure lefae, tanbee, tunde leberae, tabe makoto see, xalie, nun laatie so e yi ra.

¹⁵ Xaxilima ndee naxa a mali xalie nun geme xungbe woli see yailande Darisalamu. E naxa e doko yire itexie fari. Na bara a niya a xa xili gbe soto han yire makuye. Ala nu a malima na birin kui alako a xa senbe soto.

¹⁶ Kono a xa mang'eya to ge mabanbande, a naxa a yete igbo. A naxa a Marigi Alatala xa seriye rabejin, a so Alatala xa horomobanxi kui surayi gande serexebade fari.

¹⁷ Serexedube, Asaraya naxa bira a foxo ra, a nun Alatala xa serexedube tongo solomasaxan.

¹⁸ Yi xeme gbangbalanyie naxa yi woyenyi xoroxoe fala Osiyasi be, «Surayi ganfe serexe ra na mu findi i tan Osiyasi xa wali ra. Serexedubee nan ma wali na ra. Haruna xa die sugandixi ne Ala be e xa na wali raba. I tan xa mini horomobanxi kui, barima i bara Ala xa seriye matandi. Na fe mu findima xun nakeli ra i be Marigi Alatala ya i.»

¹⁹ Osiyasi boje naxa te serexedubee xili ma. Surayi sa se nu na a belexe i. Kune naxa mini a tigi ma keren na serexedubee ya xori, Alatala xa horomobanxi kui, surayi ganma serexebade naxan ma.

²⁰ Serexedube Asaraya nun a booree to na kune to a tigi ma, e naxa a ramini tande mafuren. A tan fan yete yati naxa gbata minife ra, barima Alatala nu bara a bonbo.

²¹ Mange Osiyasi naxa findi kune kanyi ra, han a faxesa temui. A naxa lu banxi nde kui a kerenyi ma, barima kune kanyi mu lan a xa so Alatala xa banxi kui. A xa di Yotami naxa mang'eya soto, a fa lu mange banxi kui, a pama yaamari.

²² Osiyasi xa taruxui donxoe, a fole nun a rajonyi, a birin sebexi Amosu xa di Annabi Esayi xa kitaabui kui.

²³ Osiyasi to laaxiraya, e naxa a ragata gaburi kui mang'ee xa boxi nde ma, barima e nu a falama ne, «Kune kanyi na a ra.» A xa di Yotami naxa ti mange ra a joxoe ra.

27

Yotami xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 15:32-38)

¹ Yotami mang'eya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili Yerusu, Sadoki xa di gine.

² A jere ne Alatala xa tinxinyi kui. A bira ne a baba Osiyasi xa misaali foxo ra, kono a tan mu so Alatala xa horomobanxi kui serexe dubama dennaxe. Na waxati pama tan mu nu a xa wali paaxi luma.

³ Yotami naxa Alatala xa horomobanxi naade nde yailan, naxan nu na fuge ra. A man naxa banxi gbege ti Ofeli tete kui.

⁴ A naxa taae ti Yudaya geyae yire, a nun koore banxie wondie kui.

⁵ A naxa Amoni mange gere, a no a ra. Amonikae naxa yi duuti fi je saxan bun ma: gbeti kilo wulu saxan keme naani, mengi maniyie busali wulu tongo naani, fundenyi maniyie busali wulu tongo naani.

⁶ Yotami naxa senbe soto a fanyi ra, barima a bara jere a Marigi Alatala xa kira xon ma.

⁷ Yotami xa taruxui donxoe, a xa geree nun a xa walie, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

⁸ A mang'eya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu.

⁹ Yotami to laaxiraya, e naxa a ragata Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti a joxoe ra.

28

*Axasi xa mang'eya**(Isirayila Mang'ee II 16:1-9)*

¹ Axasi mang'eya soto a je moxonen nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A mu lu Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba a raba ki naxe.

² A naxa jere Isirayila mang'ee foxi, a Bali kuyee yailan yoxui ra.

³ A naxa surayi gan serexe ra Hinoma xa die xa gulunba kui. A man naxa a xa die gan te ra, e xa findi serexe ra. Alatala sie naxee kerixi Isirayila, e nu na fe raharamuxi moolie nan nabama.

⁴ Axasi naxa surayi gan, a man naxa serexe ba kuye batudee geyae fari, nun wuri bili xindee bun ma.

⁵ A Marigi Alatala naxa a sa Siriya mange belexe i, naxan Isirayila xun nakana, a e findi geelimanie ra, a e xanin Damasi. Na kui Isirayila mange lu ne a xa noe bun, a tooro han.

⁶ Remaliyahu xa di Peka naxa Yudaya soori jalama wulu keme moxonen faxa loxoere keru kui, barima e nu bara e babae Alatala rabepin.

⁷ Eframi soori jalama Sikiri naxa mange xa di Maaseya, mange xa gomina Asirikama, nun mange xa soori yarerati Elekana birin faxa.

⁸ Isirayilakae naxa mixi wulu keme firin suxu geelimanie ra e ngaxakerenyie ya ma, ginnee, di xemee, nun di ginnee. E man naxa harige gbege fan tongo, e a xanin Samari.

⁹ Alatala xa namiponme nde nu na menni naxan xili Odedi. A naxa mini soorie ya ra naxee nu na gbilenfe Samari. A naxa a masen e be, «Wo babae Marigi Alatala nu xonoxi ne Yudayakae ma, na nan a toxi wo e masotoxi. Kono wo bara naxan naba e ra, na bara gbo ye han a bara koore li.

¹⁰ Yakosi wo wama Yuda xa die nun Darisalamu xa die xa findi wo xa konyie ra. Kono wo tan go? Wo mu a kolon wo fan bara yunubi soto wo Marigi Alatala ra?

¹¹ Yakosi wo wo tuli mati n na. Wo xa yi geelimanie ragbilen e xonyi, wo ngaxakerenyie, barima Alatala bara xono wo ma.»

¹² Eframi kuntigi ndee Yehoxanan xa di Asaraya, Mesilemoti xa di Berekiya, Salumu xa di Yexisikiya, nun Xadalayi xa di Amasa, naxa keli soori gali xunyie xili ma.

¹³ E naxa a fala e be, «Wo naxa yi geelimanie raso be kui, barima na fama ne a niyade won xa yunubi soto Alatala ra. Wo wama ne won ma yunubie xun xa masa? Alatala jan xonoxi Isirayila ma.»

¹⁴ Na kui soorie naxa geelimanie nun harige bopin, e naxan soto gere kui. E na birin naba kuntigie nun jama nan ya xori.

¹⁵ Na kuntigi naxee xilie seboxi, nee naxa na harige ya ma to, dugi nun sankiri naxan nu na, e naxa nee findi geelimani magelie xa sosee ra. E naxa baloe nun minse so e yi ra, e seri sa e xa fie ra. Na temui e naxa e raso Yeriko, tugi taa, e ngaxakerenyie yire. Naxee mu no e jere, e naxa nee tan xanin sofalee fari. E to ge na ra, e naxa gbilen Samari.

¹⁶ Na waxati, mange Axasi naxa Siriya mange maxandi a xa a mali.

¹⁷ Edonkae nu bara fa Yudayakae gere, e mixi ndee suxu, e e xanin.

¹⁸ Filisitakae fan nu bara taae gere naxee nu na Sefela nun Negewi biri Yudaya boxi ma. E naxa Beti Semesi, Ayalon, Gederoti, Soko, Timina, Gimiso, nun e rabilynixe suxu.

¹⁹ Alatala nan wa Yudaya rayaagife, barima Isirayila mange Axasi nu bara Yudaya ya iso a xa yanfanteya ra Alatala be.

²⁰ Asiri mange Tigilati Pileseri to fa Yudaya, a mu tin a malide, a naxa a gere.

²¹ Axasi naxa naafuli seeti tongo Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun kuntigie xa banxi kui, a na fi Asiri mange ma, kono na mu a niya Tigilati Pileseri xa a mali.

²² Hali a xa toore kui, Axasi mu gbilen Alatala ma.

²³ A nu serexe bama Damasikae xa alae be, naxee nu bara no a ra. A naxa a fala, «Siriya mange xa alae nan Siriya malixi, n fan serexe bama ne e be, alako e xa n fan mali.» Na birin findi tantanyi nan na Axasi nun Isirayila be.

²⁴ Axasi naxa Ala xa banxi se seniyenxie birin kana, a Alatala xa banxi naadee balan. A naxa serexebadee yailan Darisalamu yire birin,

²⁵ a man naxa yire itexie yailan Yudaya taa birin kui, alako e xa surayi gan serexe ra ala gbete be. A a babae Marigi Alatala raxono na ki ne a paaxi ra.

²⁶ A xa taruxui donxo e nun a xa wali birin, a fole nun a ranonyi birin sebexi Yudaya nun Isirayila mangee xa taruxui kui.

²⁷ Axasi to laaxiraya, e naxa a ragata Darisalamu taa kui, kono e mu a ragata Isirayila mangee xa gaburi yire. A xa di Xesekiya naxa ti a joxoe ra.

29

Xesekiya xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 18:1-4)

¹ Xesekiya mang'eya soto a je moxonon nun suuli nan ma, a fa je moxonon nun solomanaani mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Abiya, Sakari xa di gine.

² A a jere ne Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba Dawuda a raba ki naxe.

³ A xa mang'eya je singe kike singe kui, a naxa Alatala xa banxi naadee rabi, a e yailan.

⁴ A naxa serexedubee nun Lewikae maxili, a e malan tete kui sogegorode.

⁵ A naxa a masen e be, «Lewikae, wo wo tuli mati n na. Wo xa wo raseniyen, wo xa wo babae Marigi Alatala xa banxi raseniyen, wo xa se seniyentare birin ramini Alatala xa horomobanxi kui.

⁶ Won babae nu bara Alatala rabepin, e fe kobi raba e Marigi Alatala ra. E nu bara e kobe ti Alatala ra, nun a xa horomobanxi ra.

⁷ E naxa horomobanxi naadee yati balan. E naxa lanpuie raxuben, e mu surayi nun serexe gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala be yire seniyenxi kui.

⁸ Na kui, Alatala naxa xono Darisalamu nun Yudaya ma, a naa findi gbaloe yire ra. Si gbete yoma won ma alo wo a toxi ki naxe.

⁹ Na bara a niya won babae xa faxesantidegema ra, won ma ginee, nun won ma di xemee nun ginee bara findi geelimanie ra.

¹⁰ Yakosi n bara a panige n bope kui won xa saate tongo Isirayila Marigi Alatala be, alako a xa xone xa gbilen won foxo ra.

¹¹ Yakosi n ma die, wo xa wo tun nabexi, barima Alatala nan wo sugandixi, alako wo xa findi a xa konyie ra, wo xa surayi gan serexe ra a be.»

¹² Na kui yi Lewikae naxa keli: Amasayi xa di Maxati, Asaraya xa di Yoweli, Kehati xa di ndee, Merari xa di ndee, Abidi xa di Kisi, Yehaleleli xa di Asaraya, Gerison xa di ndee, Sima xa di Yowa, Yowa xa di Eden,

¹³ Elisafan ma die Simiri nun Yeyiyeli, Asafi xa die Sakari nun Mataniya,

¹⁴ Heman xa die Yexiyeli nun Simeyi, nun Yedutun xa die Semaya nun Yusiyeli.

¹⁵ E to ge e yete raseniyende, e naxa e ngaxakerenyie malan, e xa Alatala xa banxi fan raseniyen Alatala xa seriye ki ma. Mange nu bara na yaamari fi.

¹⁶ Serexedubee naxa so Alatala xa banxi kui alako e xa naa raseniyen. E se seniyentare naxee birin li Alatala xa horomobanxi kui, nun a tete kui, Lewikae naxa na birin tongo, e a wole i Sediron gulunba kui.

¹⁷ E na wali folo kike xi singe ne. A xi solomasaxan nde, e nu bara ge menni birin naseniyende han buntunyi ra. E man wali ne xi solomasaxan horomobanxi fan yati raseniyende. Kike singe xi fu nun senni nde, e naxa ge na wali birin na.

¹⁸ Na dangi xanbi, e naxa siga mange Xesekiya yire, e dentegae sa a be, «Muxu bara Alatala xa banxi birin naseniyen, serexebade, serexe gan daaxi bade nun a yirabasee, teebili, taami serexe sama dennaxe, nun a yirabasee.

¹⁹ Muxu bara se birin yailan, muxu bara se birin naseniyen, mange Axasi naxan kose a xa tinxintareya kui a xa mangeya waxati. Na birin na Alatala xa serexebade ya ra.»

²⁰ Kuye to iba, mange Xesekiya naxa taa kuntigie malan, e te Alatala xa horomobanxi.

²¹ Mange naxa yaamari fi Haruna xa di serexedubee ma, e xa tuura solofere, yexee kontonyi solofere, yexeyore xemema solofere, nun sikote solofere ba yunubi xafari serexe ra Alatala xa serexebade fari.

²² Serexedubee naxa tuurae kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. E naxa yexee kontonyie kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. E naxa yexeyoree kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma.

²³ Na dangi xanbi, e naxa fa sikotee ra naxee findima yunubi xafari serexe ra. Mange nun pama naxa e belexe sa e ma.

²⁴ Serexedubee naxa e kon naxaba, e e wuli ifili serexebade ma yunubi xafari serexe ra Isirayila birin be. Mange nu bara a fala a na serexe gan daaxi nun na yunubi xafari serexe xa raba Isirayila birin be.

²⁵ Mange naxa Lewikae ti Alatala xa horomobanxi kui, beetibasee alo maxasee nun korae nu na e yi ra, alo Dawuda, Annabi Gadi, nun Annabi Natan nu bara a yamari ki naxe. Alatala xa yaamari nan nu a ra, a naxan masenxi a xa namijonmsee saabui ra.

²⁶ Lewikae naxa ti naa, Dawuda xa beetibasee suxuxi e yi ra, serexedubee fan naxa ti naa, sarae nu na e tan fan yi ra.

²⁷ Xesekiya naxa yaamari fi e xa serexe gan daaxi ba serexebade. E to na folo, beetibae fan naxa beeti ba folo Alatala be sarae xui nun Isirayila mange Dawuda xa beetibasee ra.

²⁸ Nama birin naxa e felen boxi, beetibae naxa beeti ba sarae xui han na serexe gan daaxi ge bade.

²⁹ E to ge serexe gan daaxi bade, mange nun pama naxan bira a foxo ra, e birin naxa e tuubi, e Ala batu.

³⁰ Na dangi xanbi, mange Xesekiya nun a xa kuntigie naxa Lewikae yaamari a e xa Alatala matoxo Dawuda nun Annabi Asafi xa beetie ra. E naxa Ala matoxo seewe ra, e fa e xin bi sin, e e felen boxi e Ala batu.

³¹ Na temui Xesekiya naxa a masen, «Yakosi, wo to nu fama, se nu na wo belexe i Alatala be, wo wo maso, wo nun wo xa serexee nun wo xa tantui serexee ra Alatala xa horomobanxi ra.» Nama naxa fa e xa serexee ra, a

nun e xa tantui serexee ra. Naxee fan a janige e boṇe fanyie kui, nee fan naxa fa serexee gan daaxie ra.

³² Serexee gan daaxie nan ya pama naxee fi: ninge tongo solofere, yexee kontonyi keme, nun yexeeɣore keme firin. Na birin findi serexee gan daaxie nan na Alatala be.

³³ E man naxa ninge keme senni nun xuruse lanma wulu saxan ba serexee ra.

³⁴ Kono serexedubee to mu nu wuya, e mu no serexee gan daaxie birin bade. Na kui, e ngaxakerenyi Lewikae naxa e mali na wali ranonde, beemanun serexedube booree xa ge e yete raseniyende. Lewikae nu bara a janige e boṇee kui a e xa e yete raseniyen mafuren, dangi serexedubee waxonyi ra.

³⁵ Serexee gan daaxi gbegebe nu na, a nun ture naxan bama xanunteya serexee ra, a nun serexee yeerama naxan nu sama serexee gan daaxi xun ma. Na kui, pama man naxa Alatala batu folo a xa banxi kui.

³⁶ Xesekiya nun pama birin naxa seewa, barima Alatala bara na wali birin nagiri sooneya ra.

30

Xesekiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe

¹ Xesekiya naxa xerae xee Isirayila nun Yudaya birin kui. A man naxa bataaxee sebe Eframikae nun Manasikae ma, alako e xa fa Alatala xa banxi Darisalamu Sayamaleke Dangi Sali rabade Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma.

² Mange, kuntigie, nun pama birin nu bara nate tongo Darisalamu e xa Sayamaleke Dangi Sali raba kike firin nde.

³ E mu no na rabade a waxati, barima serexedube birin mu nu gexi e yete raseniyende. Nama fan mu nu malanxi Darisalamu.

⁴ Mange nun pama naxa tin na nate ra.

⁵ E naxa Isirayila birin maxili, kelifa Bere Seeba ma, sa doxo Dana na, alako e xa fa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma. A nu bara bu pama mu na sali raba alo a sebexi ki naxe.

⁶ Xerae naxa mange nun kuntigie xa bataaxe xanin Isirayila nun Yudaya birin. E naxa mange xa yaamari masen, «Isirayilakae, wo gbilen Alatala ma, Ibrahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Ala, alako a fan xa gbilen wo ma, a wo tan naxee ratangaxi Asiriya mang'ee belexe i.

⁷ Wo naxa lu alo wo babae nun wo ngaxakerenyie, naxee nu bara e babae Marigi Alatala rabepin. Ala bara gbaloe ragiri e ma, alo wo a toxi ki naxe.

⁸ Yakosi, wo naxa wo kobe ti Ala ra alo wo babae a rabaxi ki naxe. Wo wo belexe so Alatala yi ra, wo xa fa a xa horomobanxi, a naxan naseniyen waxati birin bun ma. Wo xa wo Marigi Alatala rabatu, alako a xa xone xa gbilen won foxo ra.

⁹ Xa wo gbilen Alatala ma, wo ngaxakerenyie nun wo xa die hinne sotoma ne mixie ra, naxee e xanin konyiya kui. Xa wo gbilen wo Marigi Alatala ma, a fama ne hinnede wo ra, a mu neemuma wo ma.»

¹⁰ Xerae naxa siga taee birin Eframini nun Manasi boxi ma, han Sabulon. Kono na mixie mu tin e xa masenya ra, e man fa yo xerae ma.

¹¹ Aserikae, Manasikae, nun Sabulonkae ndee naxa e yete magoro, e siga Darisalamu.

¹² Ala naxa a niya Yudayakae birin xa kafu e boore ma mange nun kuntigie xa yaamari rabafe ra alo Alatala a fala ki naxe.

¹³ Nama gbegbe naxa e malan Darisalamu, alako e xa Taami Lebinitare Sali raba kike firin nde.

¹⁴ E naxa keli, e kuye serexebade birin kana Darisalamu, a nun surayi gande, e fa na birin wol'e i Sediron fole kui.

¹⁵ Kike firin nde, xi fu nun naani nde ra, e naxa Sayamaleke Dangi Sali xa serexe ba. Serexedubee nun Lewikae nu bara yaagi e xa seniyentarepa xa fe ra, e fa e yete raseniyen. E naxa serexe gan daaxie ba Alatala xa banxi kui.

¹⁶ Serexedubee naxa ti e yire alo Ala xa mixi Munsa a yamarixi ki naxe Tawureta Munsa kui. Lewikae to wuli so e yi ra, e naxa a kasan serexebade ma.

¹⁷ Mixi seniyentaree to nu wuyaxi nama ya ma, Lewikae naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e be, alako e xa a fi Alatala ma.

¹⁸ Mixi seniyentare wuyaxie nu na nama ya ma kelife Efirami, Manasi, nun Sabulon. E bara Sayamaleke Dangi Sali serexe don, kon'o na mu radaxaxi Ala xa maseniyi kui. Na nan a to, Xesekiya naxa Alatala maxandi e be, «Alatala naxan fan, dipe

¹⁹ seniyentaree birin ma naxee na e babae Marigi Ala fenfe e bope kui.»

²⁰ Alatala naxa Xesekiya xa dube suxu, a dipe nama ma.

²¹ Isirayilakae naxee nu malanxi Darisalamu naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma jalexinyi kui. Loxoe birin ma, Lewikae nun serexedubee nu Alatala matoxoma e xa beetibasee ra Ala xa binye bun ma e senbe birin na.

²² Xesekiya naxa Lewikae ralimaniya, barima e nu bara Alatala xa wali raba a raba ki ma. E naxa serexee don xi solofere bun ma. E man naxa xanunteya serexee ba e babae Marigi Alatala be.

²³ Nama birin naxa lan a ma, e xa xi solofere gbete sa na sali xun ma. E naxa na raba seewe kui.

²⁴ Yudaya mange Xesekiya naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu solofere ba serexe ra. Kuntigie fan naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu fu ba serexe ra. Serexedube gbegbe naxa e yete raseniyen.

²⁵ Yudaya nama, serexedubee, Lewikae, Isirayilakae, nun xope kelife Isirayila boxi ma, e birin naxa seewa.

²⁶ Nelexinyi gbegbe naxa lu Darisalamu. Na fe mooli nu bara ba tofe Darisalamu kabi Isirayila mange Dawuda xa di Sulemani xa waxati.

²⁷ Serexedubee nun Lewikae naxa keli, e duba nama be. Alatala naxa na dube suxu a xa yire seniyenxi kui kooore ma.

31

Xesekiya Ala xa seriye mabanbanfe (Isirayila Mang'ee II 18:4)

¹ Sali to jon, Isirayilakae naxa siga Yudaya taae kui, e kuye geme masolixie kana, e Asera kuye wuri daaxie sege, e serexebade birin kana naxee nu na geyae fari Yudaya, Bunyamin, Efirami, nun Manasi boxi ma. Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa gblen e xonyi.

² Xesekiya naxa serexedubee nun Lewikae ti kankan xa wali ra: serexe gan daaxie bafe, xanunteya serexee bafe, horomobanxi wali rabafe,

matōxōe nun tantui bēeti bafe Alatala bē, nun Alatala xa hōrōmōbanxi naade makantafe.

³ Mange naxa nde ba a harige ra a a fi sērexe gan daaxie ra naxee bama gēesege, nunmare, malabui lōxōe, kike nēene, sali xungbee alo a sebexi Alatala xa seriye kui ki naxe.

⁴ Xesekiya naxa a masen pama nun Darisalamukae bē, e xa sērexedubee nun Lewikae mali e xa harige soto, alako e xa senbe soto Alatala xa seriye kui.

⁵ E to na masenyi mē, Isirayilakae naxa farile ba e xa sansie bogi singee ra, mēngi, wēni nēene, ture, kumi, nun daxamui gbetee. E naxan fixi, na nu gbo.

⁶ Isirayilakae nun Yudayakae, naxee nu sabatixi Yudaya taae kui naxa farile ba e xa xuruse xungbee nun e xa xuruse lanmae ra, e man naxa farile ba se seniyenxie ra e naxee fixi e Marigi Alatala ma. Na naxa findi kote gbege ba.

⁷ E naxa na kote malan folo kike saxan nde ra, e gē kike solofere nde ra.

⁸ Xesekiya nun kuntigie to na kote to, e naxa Alatala nun a xa pama tantu.

⁹ Xesekiya naxa sērexedubee nun Lewikae maxorin na kote xa fe ma.

¹⁰ Na kui, sērexedube kuntigi Asaraya, naxan kelixi Sadōki xabilē naxa a yaabi, «Kabi won yi hadiya fe folo Alatala xa banxi kui, baloe bara gbo muxu yi ra han muxu mu noma na birin donde. Naxan luxi na nan ya. A gbo barima Alatala bara barake sa a xa pama ma.»

¹¹ Xesekiya naxa yaamari fi e xa konkoe yailan Alatala xa banxi kui. E naxa na raba.

¹² Mixie naxa fa hadiyae, farilēe, nun se seniyenxie ra, e a sa na konkoe kui. Lewika Konaniyahu nun a xunya Simeyi naxa mēeni na birin ma.

¹³ Mange Xesekiya nun Ala xa banxi yarerati Asaraya naxa mixie sugandi naxee luma Konaniyahu nun a xunya Simeyi xa yaamari bun ma. Na mixie xilie nan ya: Yexiyeli, Asaraya, Naxati, Asaheli, Yerimoti, Yosabadi, Eliyeli, Yisimakiya, Maxati, nun Benaya.

¹⁴ Yimina xa di Lewika Kore, naxan nu sogetede naade makantama, a tan nan nu a jengi saxi see xon ma, mixie naxee janigexi Ala bē. A nu na se seniyenxie itaxunma.

¹⁵ Eden, Minyamin, Yosuwe, Semaya, Amaraya, nun Sekanaya nu Kore malima see itaxunde e ngaxakerenyie ma sērexedubee xa taae kui. Mixi xungbee nun mixi lanmae bara e gbe soto e xunde ki ma.

¹⁶ E naxa see itaxun xeme dimedi birin ma naxee nu bara gē jē saxan sotoe, naxee xilie nu sebexi taruxui kui, naxee nu lanma e xa sērexedubee wali raba Alatala xa hōrōmōbanxi kui e xunde ki ma.

¹⁷ E naxa see itaxun sērexedubee ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui e xa denbaya ki ma. E naxa see itaxun Lewikae ma e xa wali nun e xunde ki ma, naxee nu bara gē jē mōxōjen sotoe.

¹⁸ E man naxa see itaxun Ala xa hōrōmōbanxi walike birin ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui, e naxa a i taxun e xa mamadie, e xa ginēe, e xa di xemeē nun e xa di ginēe ma.

¹⁹ Haruna xa di sērexedubee, naxee nu na daaxa, taa fari ma, taaka ndee nu bara sugandi naxee see itaxunma yi sērexedubee nun yi Lewikae ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui.

²⁰ Xesekiya na nan naba Yudaya bōxi ma. A wali nē hinne, tinxinyi, nun nōndi kui a Marigi Alatala bē.

²¹ A xa wali birin a naxan naba Ala batufe xa fe ra, a nun Ala xa seriye nun yaamari xa fe ra, na birin sooneyaxi ne a be. A na birin naba a boje birin nan na alako a xa a Marigi Alatala sagoe raba.

32

Xesekiya xa mang'eya rajonyi

(Isirayila Mang'e II 18:13-37, Annabi Esayi 36:1-22)

¹ Yi fe tinxinxie dangi xanbi, Asiri mang'e Senaxeribi naxa so Yudaya boxi ma, a naxa taa makantaxie mabilin a xa e soto.

² Xesekiya to a kolon a Senaxeribi wama Darisalamu gerefe ne,

³ a naxa kuntigie nun soori jalamae maxili. E naxa nate tongo e xa ye badee dese naxee na taa fari ma.

⁴ Mixi gbegebe naxa na wali suxu, e naxa kolonyie dese, e ye kirae dese naxee nu kelima boxi bun ma. E naxa a fala, «Munfe ra won a luma Asiri mang'e xa ye soto be?»

⁵ Xesekiya naxa wali suxu senbe ra. A naxa tete yailan dennaxe nu kanaxi, a naxa nde sa a xa maite xun ma, han a sa soorie xa yire makantaxi li, a naxa tete gbete ti tete singe fari ma, a naxa Milo yailan Dawuda xa taa kui, a naxa geresosee nun wure lefa gbegebe malan.

⁶ A naxa soori xunyie ti jama xun, a fa jama malan taa sode de ra. A naxa a masen e be,

⁷ «Wo limaniya, wo wo senbe so. Gaaxui yo naxa lu wo yi ra, wo naxa kontofili Asiri mang'e xa fe ra, a nun a xa soori gali. Naxan na won seeti ma na gbo dangife se be naxan na a tan seeti ma.

⁸ Adama senbe gbansan nan na a yi ra, konon won Marigi Alatala nan na won malima ra yi gere kui.» Nama naxa e xaxili ti Yudaya mang'e Xesekiya xa masenyi ra.

⁹ Na to dangi, Asiri mang'e Senaxeribi naxa xerae xee Darisalamu. Na temui a tan nu na Lakisi gerefe nun a xa soori birin na. A naxa yi xeraya rasiga Yudaya mang'e Xesekiya ma, a nun Yudaya mixie ma naxee nu sabatixi Darisalamu.

¹⁰ «Senaxeribi xa masenyi nan ya: Wo xaxili tixi munse ra naxan a niyama wo xa doxo toore kui Darisalamu?

¹¹ Xesekiya na wo madaxufe ne a falafe ra, «Won Marigi Alatala fama won natangade Asiri mang'e belexe ma.» A wama ne wo xa faxes kaame nun ye xoli ma.

¹² Xesekiya yati bara ala batudee nun serexebadee kana, a fa a fala Yudaya nun Darisalamu be wo xa wo tuubi serexebadee keren nan gbansan be, wo xa surayi gan menni.

¹³ Wo mu a kolon xe muxu naxan naba si gbete ra, n tan nun n babae? Na sie xa alae bara no e ratangade n belexe ma?

¹⁴ Ala mundun na sie ya ma, n babae naxee raton, naxee bara no a xa jama ratangade n belexe ma? Munfe ra wo a mapoxunxi a wo xa ala noma wo ratangade n ma?

¹⁵ Wo naxa a lu Xesekiya xa wo madaxu na ki de. Wo naxa la a ra, barima si xa ala yo mu no a xa jama ratangade n belexe ma nun n babae belexe ma. Mang'eya yo mu no muxu ra. Wo xa alae fan mu fama wo ratangade n belexe ma.»

¹⁶ Senaxeribi xa xerae naxa na woyenyi mooli xun masa Alatala nun a xa konyi Xesekiya xili ma.

¹⁷ Senaxeribi nu bara bataaxe sebe naxan Isirayila Marigi Alatala konbima yi woyenyi ra, «Si gbetee xa alae to mu no e ratangade n belexe ma, Xesekiya xa ala fan mu noma a xa nama ratangade n belexe ma.»

¹⁸ E naxa woyen Eburu xui ra Darisalamukae be naxee nu na tete kon na alako gaaxui xa lu e yi ra, e xa taa masoto.

¹⁹ E naxa Darisalamu Marigi Ala maniya si gbetee xa alae ra, naxee findixi kuye yailanxie ra.

²⁰ Mange Xesekiya nun Amosi xa di Annabi Esayi naxa Ala maxandi folo mali ra.

²¹ Na kui Alatala naxa maleke nde xee Asiri mange xa soori jalamae xili ma, a e birin sonto a nun e xa yareratie. Mange to na to, a naxa gbilen a xonyi yaagi kui. A naxa so a xa ala xa banxi kui, a yete xa die naxa a faxa menni santidegema ra.

²² Alatala Xesekiya nun Darisalamukae ratanga Asiriya mange Senaxeribi belexe ma na ki ne. Ala naxa e ratanga e dodoxoore birin ma.

²³ Mixi gbegbe naxa fa bupa fanyie ra Darisalamu Alatala nun Yudaya mange Xesekiya be. Keli na temui ma Xesekiya xili naxa te si birin ya ma.

²⁴ Na waxati Xesekiya naxa fura, a gbe mu lu a xa laaxiraya. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a kaabanako raba.

²⁵ Kono Xesekiya mu na kaabanako kolon Alatala be, a a yete igbo. Na na a ra Alatala naxa xono a tan nun Yudaya nun Darisalamu ma.

²⁶ Xesekiya naxa tuubi a xa yete igboe xa fe ra. Darisalamukae fan naxa tuubi. Na kui Alatala xa xone naxa gbilen e foxo ra Xesekiya xa mangeya bun ma.

²⁷ Xesekiya xa naafuli nun a xa binye nu bara gbo. Gbeti, xema, geme tofanyie, surayi, wure lefae, nun se fanyi gbetee nu na a yi ra.

²⁸ Banxie fan nu na a yi ra, a nu mengi, weni neene, ture, nun xurusee ragatama dennaxe.

²⁹ A naxa taee ti, a naxa xuruse xungbee nun a lanmae gbegbe soto Ala saabui ra.

³⁰ Xesekiya man naxa Gixon dulonyi dese fuge ra, alako na ye xa dangi Dawuda xa taa sogekorode mabiri. A xa wali birin sooneya ne.

³¹ Kono Babilon kuntigi ndee to fa Xesekiya yire kaabanako xa fe ra naxan naba a xa boxi ma, Ala naxa a rabolo a yete xa na ya iba, alako a xa a boje ma fe kolon.

³² Xesekiya xa taruxui donxoe nun a xa dugutegepa wali, na birin sebexi Amosi xa di Annabi Esayi xa laamatunyi kui, a nun Isirayila nun Yudaya mange xa taruxui kui.

³³ Xesekiya naxa laaxiraya, e a ragata binye yire Dawuda xa die xa gaburie ya ma. Yudayakae nun Darisalamukae birin naxa a binya a laaxiraya temui. A xa di Manasi naxa ti a joxoe ra.

33

Manasi xa mangeya

(Isirayila Mang'ee II 21:1-18)

¹ Manasi mangeya soto a je fu nun firin nan ma, a fa je tongo suuli nun suuli mangeya raba Darisalamu.

² A naxa bira fe jaaxie foxo ra alo sie Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra.

³ A naxa kuye batudee yailan geyae fari, a baba Xesekiya naxee kana. A Bali kuyee xa serexebadee yailan, a Aseri kuye wuri daaxie ti, a man tuubi tunbuie be naxee na koore ma.

⁴ A naxa yi serexebade moolie ti Alatala xa banxi kui, Alatala a fala dennaxe ma, n xili fama falade be ne Darisalamu temui birin.

⁵ A naxa serexebadee ti tunbuie be Alatala xa horomobanxi tete firinyi kui.

⁶ A naxa a xa die gan serexe ra Hinoma gulunba kui. A naxa duureya nun manduruna mooli birin naba, a sematoe nun mixie maxorin naxee fata mixi faxie rawoyende. A xa fe jaaxie xun naxa masa Alatala ya xori han a xono a ma.

⁷ A naxa kuye geme masolixi ti Ala xa banxi kui Ala a fala dennaxe ma Dawuda nun a xa di Sulemani be, «N bara yi banxi sugandi, n bara Darisalamu sugandi Isirayila bomsae birin ya ma, n xili xa matoxo be abadan.

⁸ N mu Isirayila kerima yi boxi ma n naxan fixi wo babae ma xa wo n ma seriye, n ma yaamarie, nun n ma xaranyie rabatuma wo naxan soto Annabi Muna saabui ra.»

⁹ Kono Manasi naxa Yudaya nun Darisalamu raloe, e xa jaaxu dangife sie ra Alatala naxee sonto e ya ra.

¹⁰ Alatala naxa woyen Manasi nun a xa jama be, kono e mu e tuli mati a ra.

¹¹ Na na a ra, Alatala naxa a niya Asiriya soori xunye xa fa e gerede. E naxa Manasi suxu, e yolonxonyi sa a ma, e konyi gbaku a banganyi ra, e a xanin Babilon boxi ma.

¹² A to lu na jaxankate kui, a naxa a Marigi Alatala maxandi, a a yete magoro a babae Marigi Ala be.

¹³ A to a maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a a ragbilen a xa mangeya Darisalamu. Na kui Manasi naxa a kolon Alatala nan Ala ra.

¹⁴ Na dangi xanbi, Manasi naxa tete ti Dawuda xa taa fari ma, kelife Gixon sogegode mabiri gulunba kui, a sa dexo taa naade ra naxan xili «Yexe naade.» A naxa Ofeli geya mabilin. A naxa nde sa tete xa maite xun ma. A man naxa soori xunye lu Yudaya taa makantaxie kui.

¹⁵ Na temui a naxa kuye birin ba Alatala xa horomobanxi kui, a serexebadee kana a nu bara naxee ti horomobanxi tentenyi fari nun Darisalamu taa kui. A naxa e birin wole i taa fari ma.

¹⁶ A to ge na ra, a naxa Alatala xa serexebade yailan, a fa xanunteya serexe nun tantui serexe ba naa. A naxa a masen Yudayakae be e xa Isirayila Marigi Alatala rabatu.

¹⁷ Nama tan mu gbilen kuye batudee foxo ra geyae fari, kono e nu e Marigi Alatala nan gbansan batuma mennie.

¹⁸ Manasi xa taruxui donxo, a xa Ala maxandi nun namiponmee xa masenyie Isirayila Marigi Alatala xili ra, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

¹⁹ A xa Ala maxandi nun Ala na suxu ki naxe, na sebexi Hosayi xa sebeli kui. Manasi naxan nabaxi beenu a xa a yete magoro Ala be, a xa yunubie, a xa yanfanteya, a xa kuye batudee geyae fari, a xa Aseri kuye wuri daaxie, nun a xa geme masolixie, na birin masenxi na sebeli kui.

²⁰ Manasi naxa laaxiraya, e a ragata a xonyi. A xa di Amon naxa ti a joxoe ra.

*Amon xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 21:19-26)*

²¹ Amon mang'eya soto a jɛ mɔxɔnɛn nun firin nan ma, a fa jɛ firin mang'eya raba Darisalamu.

²² A naxa bira fe jaaxie fɔxɔ ra alo a baba Manasi, a sɛrɛxɛɛ ba kuyee bɛ a baba nu bara naxee yailan batu se ra.

²³ A mu a magoro Alatala bɛ alo a baba Manasi a raba ki naxɛ. Amon xa yunubie naxa dangi a baba gbe ra.

²⁴ A xa soori xunyie naxa nate tongo, e fa a faxa a xa mange banxi kui.

²⁵ Kɔnɔ pama tan mu tin na yanfantee ra, e naxa e fan faxa. Nama naxa Amon xa di Yosiya ti a jɔxɔɛ ra.

34

Yosiya xa mang'eya

(Isirayila Mang'ee II 22:1-20, 23:1-20)

¹ Yosiya mang'eya soto a jɛ solomasaxan nan ma, a fa jɛ tongo saxan nun keren mang'eya raba Darisalamu.

² A Alatala waxɔnfɛ tinxinxi raba nɛ, a jɛrɛ a baba Dawuda fɔxi. A mu siga yirefanyi ma, a mu siga koola ma.

³ A xa mang'eya jɛ solomasaxan nde, a naxa a baba Dawuda Marigi Ala fen folo. Fonike nan nu a ra na temui. A xa mang'eya jɛ fu nun firin nde, a naxa Yudaya nun Darisalamu raseniyeɛ folo. A naxa kuye batudee ba geyae fari, a Aseri kuye wuri daaxie kana, a kuye yoxui daaxie ba naa.

⁴ A naxa yaamari fi Bali kuye xa sɛrɛxɛbadɛɛ xa kana, surayi ganma dɛnnaxɛ kuye bɛ xa ba naa, Aseri kuye wuri daaxie xa sɛgɛ, kuye naxee yailanxi yoxui ra xa iluntun. A naxa na kuye iluntunxi fupi funfun e xa sɛrɛxɛbaɛ xa gaburie fari.

⁵ A naxa kuyee xa sɛrɛxɛdubɛɛ xorie gan kuye sɛrɛxɛbadɛɛ fari, alako Yudaya nun Darisalamu xa seniyeɛ.

⁶ A naxa siga Manasi, Efirami, Simeyɔn, nun Nafatali taaɛ kui, nun e xa yire kanaxie kui,

⁷ a fa sɛrɛxɛbadɛɛ nun Aseri kuye wuri daaxie kana. A naxa kuyee iluntun, a surayi sɛrɛxɛbadɛɛ sɛgɛ Isirayila boxi birin ma. Na temui a naxa gbilen Darisalamu.

⁸ Yosiya xa mang'eya jɛ fu nun solomasaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di Safan, nun taa gomina Maaseya, nun Yowaxasa xa di Yowa sɛbeliti xɛɛ a Marigi Alatala xa banxi yailande. A nu wama boxi nun hɔrɔmɔbanxi raseniyeɛfe.

⁹ E naxa siga sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Xilikiya yire, e fa kɔbiri so a yi ra naxan nu bara fi Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa fe ra. Lewikae naxee findixi naade kantɛɛ ra nu bara na kɔbiri maxili pama ma, pama naxan kelixi Manasi, Efirami, Isirayila, Yudaya, Bunyamin boxi ma, nun Darisalamu.

¹⁰ E naxa na kɔbiri taxu Alatala xa banxi wali xunyie ra. Alako nee xa nɔ kamuderie, banxitie nun walikɛ mooli birin sare fide.

¹¹ E man xa nɔ gemɛ nun wuri sarade, e xa banxi gbɛɛɛ rakeli Yudaya mang'ee nu bara naxee lu e xa kana.

¹² Yi mixie wali nɛ soɔbɛ ra Lewika ndee xa yaamari bun ma. Nee xilie nan ya: Merari xa die Yaxati nun Abadiyasi, nun Kehati xa die Sakari nun Mesalama.

¹³ Yi Lewikae nan nu na bɛɛtiba fanyie ra. E naxa wali birin mato. Lewika gbɛɛɛ naxa e jɔxɔ sa sɛbeli tife nun naade makantafe xɔnma.

¹⁴ E to nu kobiri raminife, naxan nu bara xanin Alatala xa banxi kui, serexedube Xilikiya naxa seriye kitaabui to Alatala naxan fixi Annabi Munsa saabui ra.

¹⁵ Xilikiya naxa a fala sebeliti Safan be, «N bara Tawureta Munsa to Alatala xa banxi kui.» Xilikiya naxa na kitaabui so Safan yi ra.

¹⁶ Safan naxa kitaabui xanin mange xon, a fa a dentege, «I yaamari naxan fi, i xa walik'ee bara na birin naba.

¹⁷ E bara fa kobiri ra naxan nu na Alatala xa banxi kui, e na so wali xunye yi ra a nun mixi yi ra naxee na na wali rabafe.»

¹⁸ Sebeliti Safan man naxa a dentege mange be, «Serexedube Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa na radangi mange ma.

¹⁹ Mange to na kitaabui xa masenyi me, a naxa a yete xa dugie iboo sunnunyi ma.

²⁰ Mange naxa yi yaamari so Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Abadon, sebeliti Safan, nun mange rasi Asaya yi ra,

²¹ «Wo siga, wo sa Alatala maxorin n be, a nun Isirayilakae nun Yudayakae be, yi masenyi xa fe ra naxan sebexi yi kitaabui kui wo naxan toxi. Alatala xa xone gbo won xili ma, barima won babae mu Alatala xa seriye rabatu alo a sebexi yi kitaabui kui ki naxe.»

²² Xilikiya nun mange xa xera booree naxa siga Xulida xon ma, Salumu xa gine. Salumu Tokehata xa di, Xasira xa mamadi nan nu a xoxo saxi horomobanxi dugi seniyenxie xonma. Xulida, namiponme gine nan nu a ra. A nu sabatixi Darisalamu, taa neene kui. E naxa de masara alo mange a fala ki naxe.

²³ Xulida naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: <A fala mange be naxan wo xexi,

²⁴ a Alatala xa masenyi nan ya: N fama paxankate ra yi taa nun a xa mixie be, n danke ragoroma ne naxee xaranxi Yudaya mange be yi kitaabui kui,

²⁵ barima e bara n nabolo, e bara surayi gan serexe ra alae gbete be. Na bara a niya n xa xono e xa wali ma. N ma xone bara lu yi taa xun ma, a mu kelima naa.»

²⁶ Kono wo xa a fala mange be naxan wo xexi alako a xa Alatala xa nate kolon, Isirayila Marigi Alatala naxan masenxi,

²⁷ «I boje to bara yi fe suxu, i fa i magoro n be, i i tuli mati n woyenyi ra n naxan falaxi yi taa nun a xa mixie xili ma, i fa i xa dugie iboo yete magore kui, i i mawa n be, na birin kui, n tan Alatala fan bara i xui me.

²⁸ N i xaninma ne i benbae yire bojesa kui. E fama i ragatade, i yae mu yi taa nun a xa mixie xa paxankate toma.» E naxa na dentege mange be.

²⁹ Mange naxa Yudaya nun Darisalamu forie xili.

³⁰ A naxa te Alatala xa banxi yire, Yudayakae, Darisalamukae, serexedube, Lewikae, nun pama birin, kelifa mixi moxie ma sa doko dimee ra, birin naxa bira a foxo ra. Mange naxa kitaabui xaran e be Ala xa saate fe sebexi naxan kui, e nu bara naxan to Alatala xa banxi kui.

³¹ Mange naxa ti a tide, a saate tongo Alatala be a xa bira Alatala xa seriye, a xa yaamari, nun a xa xaranyi birin foxo ra a boje nun a nii birin na.

³² A naxa yaamari fi Darisalamukae, Bunyaminkae, nun mixi birin ma naxee nu na Darisalamu na waxati, e fan xa saate tongo e babae Marigi Ala be.

³³ Yosiya naxa kuye batui birin dan si gbetee nun Isirayila nu naxan nabama. A naxa Isirayilakae birin yaamari e xa e Marigi Alatala rabatu. Mange xa simaya birin kui, pama mu tin e babae Marigi Alatala rabolode.

35

Yosiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe (Isirayila Mang'ee II 23:21-23)

¹ Yosiya naxa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Alatala xa binye bun ma. E naxa na serexe ba kike singe xi fu nun naani loxo.

² A naxa serexedubee ti e xa wali ra Alatala xa banxi kui. A naxa e ralimaniya.

³ A naxa a fala Lewikae be, naxee nu Isirayila birin xaranma, naxee nu bara seniyeen Alatala xa wali xa fe ra, «Wo saate kankira seniyeenxi doxo salide kui Dawuda xa di Sulemani, Isirayila mange, naxan tixi. Wo mu a xaninma wo tunki fari sonon. Wo xa wali wo Marigi Alatala nun a xa pama Isirayila be.

⁴ Wo xa sali fe doxo a denbaya nun a xunde ki ma, alo Isirayila mange Dawuda a sebexi ki naxe, alo a xa di Sulemani a yamarixi ki naxe.

⁵ Lewikae, xunde yo xunde a denbaya kima xa ti yire seniyeenxi kui wo ngaxakerenyi booree ti kima e xabile ki ma.

⁶ Wo lan ne wo xa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba, wo wo yete raseniyeen, wo na rafala wo ngaxakerenyie be Alatala xa seriye ki ma, Annabi Munsa naxan fixi wo ma.»

⁷ Yosiya naxa yexeee, yexeyoree, nun sie ba serexe ra pama be Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A man naxa ninge wulu saxon ba a harige ra na mixi wulu tongo saxon be.

⁸ A xa kuntigie fan naxa xurusee ba serexe ra pama, serexedubee, nun Lewikae be. Xilikiya, Sakari, nun Yexiyeli, Ala xa banxi yareratee naxa xuruse lanma wulu firin keme senni nun ninge keme saxon ba serexe ra serexedubee be na sali temui.

⁹ Lewika xunyiye, Konaniyahu a ngaxakerenyie, Semaya Netaneeli, Xasabiya, Yeyiyeli nun Yosabadi naxa xuruse lanma wulu suuli nun ninge keme suuli ba Lewikae be na sali temui.

¹⁰ Wali raba yi ki ne: Serexedubee nun Lewikae naxa ti e sanyi ra e xundee ki ma alo mange a yamarixi ki naxe.

¹¹ Sayamaleke Dangi Sali serexe kon to raxaba, Lewikae nu a wuli soma serexedubee yi ra, nee nu fa na wuli kasan serexebade ma. Lewikae na ge serexe burade,

¹² e nu na sube itaxunma pama ma e xabilee ki ma. Naxan findima serexe gan daaxi ra Alatala be, e nu na sama a xati ma alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe. Ningee fan naba na ki ne.

¹³ E naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe gan te ra a seriye ki ma, e man donse seniyeenxi gbetee jin tundee kui, e na itaxun pama ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, e naxa e gbe nun serexedubee gbe jin. E nu a rabama na ki ne, barima Haruna xa di serexedubee nu serexe gan daaxie nun ture bama serexe ra han ko ra. Lewikae nan nu na birin nafalama Haruna xa di serexedubee be.

¹⁵ Asafi xa di beetibae naxa ti e tide alo Dawuda, Asafi, Heman, nun mange rasi Yedutun a yamari ki naxe. Naade kantee fan nu na e tide. E mu nu kelima e walidee, barima e ngaxakerenyi Lewikae nu e gbe donse rafalama.

¹⁶ Na loxo'e Alatala xa wali birin naba Sayamaleke Dangi Sali seriye ki nan ma, alako se'exe gan daaxi xa ba Alatala xa se'exe bade fari alo Yosiya a yamari ki naxe.

¹⁷ Isirayilaka naxee nu na, nee naxa Sayamaleke Dangi Sali nun Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma.

¹⁸ Sayamaleke Dangi Sali yo mu nu raba na ki Isirayila boxi ma kabi Annabi Samuweli xa waxati. Isirayila mange yo mu nu lu na naxan nu bara a raba alo Yosiya, se'xexedubee, Lewikae, Yudayakae, Isirayilakae, nun Darisalamukae a rabaxi ki naxe.

¹⁹ Na Sayamaleke Dangi Sali raba Yosiya xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde ne.

²⁰ Na dangi xanbi, Yosiya to ge Alatala xa banxi yailande, Misira mange Neko naxa te Karakemisi gerede, Efirati xure fe ma. Yosiya naxa wa gere tife Neko be.

²¹ Neko naxa xerae xee a yire a falafe ra, «Yudaya mange, i wama n gerefe munfe ra? N mu minixi i tan xa gerede. N minixi n yaxui nde nan gerede, alo Ala a fala n be ki naxe. I naxa ti Ala kanke xa na mu a ra i xun nakanama ne. Muxu nun Ala na a ra.»

²² Kono Yosiya mu gbilen a xa nate foxo ra, a naxa tondi a tuli matide Ala xa masenyi ra Neko naxan falaxi. A naxa siga Megido gulunba gere sode.

²³ Menni soorie naxa mange Yosiya soxo tanbee ra. A naxa a fala a xa mixie be, «Wo n xanin, barima n maxonoxi a jaaxi ra.»

²⁴ Yi gere yire, a xa mixie naxa a ramini na ra a xa soori ragise kui. E naxa a radangi a xa soori ragise firin nde kui, e fa a xanin Darisalamu. A naxa laaxiraya menni, e fa a ragata a babae xa gaburie fe ma. Yudaya nun Darisalamu birin naxa lu sunnunyi kui Yosiya xa faxe xa fe ra.

²⁵ Annabi Yereimi naxa jonfe beeti nde sebe Yosiya xa binye bun ma. Han to beetibae na bama Isirayila boxi ma, na fan sebe xi jonfe beeti buki kui.

²⁶ Yosiya xa taruxui donxo'e nun a xa dugutegeja Alatala xa seriye ma,

²⁷ a fole nun a rajonyi birin sebe xi Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

36

Yehowaxasi xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 23:30-35)

¹ Nama naxa Yosiya xa di Yehowaxasi ti mange ra Darisalamu a baba joxo'e ra.

² Yehowaxasi mang'eya soto a je moxonen nun saxan nan ma, a kike saxan mang'eya raba Darisalamu.

³ Misira mange naxa a ba mang'eya ra Darisalamu, a fa gbeti kilo wulu saxan nun xeema kilo tongo saxan maxili e ma duuti ra.

⁴ Misira mange naxa Yehowaxasi ngaxakerenyi Eliyakimi ti mange ra Yudaya nun Darisalamu xun ma. A naxa Eliyakimi xili masara Yehoyakimi ra. Neko naxa a ngaxakerenyi Yehowaxasi xanin Misira boxi ma.

Eliyakimi xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 23:36-24:7)

⁵ Eliyakimi mang'eya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun firin mang'eya raba Darisalamu. A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xori.

⁶ Babilon mange Nebukadansari naxa a gere, a fa yolonxonyi yoxui daaxi sa a ma, a a xanin Babilon boxi ma.

⁷ Nebukadansari naxa see ba Alatala xa horomobanxi kui, a fa e xanin a xonyi Babilon.

⁸ Yehoyakimi xa taruxui donxoe, a xa fe paaxie nun a xa yunubie a naxee rabaxi, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui. Yehoyakini naxa ti mange ra a joxoe ra.

Yehoyakini xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 24:8-17)

⁹ Yehoyakini mang'eya soto a je solomasaxan nan ma, a fa kike saxon xi fu mang'eya raba Darisalamu. A naxa fe paaxi raba a Marigi Alatala ya xori.

¹⁰ Naaraba fole, mange Nebukadansari naxa a xanin Babilon, a nun harige naxan nu na Alatala xa banxi kui. A naxa Yehoyakimi ngaxakerenyi sedekiya ti mange ra Yudaya nun Darisalamu xun ma.

Sedekiya xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 24:18-25:21, Annabi Yereimi 39:1-10, 52:1-27)

¹¹ Sedekiya mang'eya soto a je moxonen nun keren nan ma, a fa je fu nun keren mang'eya raba Darisalamu.

¹² A naxa fe paaxi raba a Marigi Alatala ya xori. A mu a yete magoro Annabi Yereimi be, naxan nu woyenma Alatala xili ra.

¹³ A naxa mange Nebukadansari fan matandi, naxan nu bara a rakali Ala xili ra. A naxa a kobe ti Alatala ra, a naxa a boje balan gbilenfe ra Isirayila Marigi Alatala ma.

¹⁴ Serexedube kuntigie nun jama naxa Alatala rabolo, e fe paaxi raba si gbete darixi naxan na. E naxa seniyentarepa raba Alatala xa banxi kui, a nu bara naxan naseniyen.

¹⁵ E babae Marigi Alatala nu xerae xema temui birin, barima a nu wama a xa jama nun a xa horomobanxi rakisife.

¹⁶ Kono e naxa yo Ala xa xerae nun e xa masenyi ma. E mu tin Ala xa namiponmee xa woyenyi ra fefe ma. Na na a ra Alatala naxa xono a xa jama ma, han na xone seri mu na sonon.

¹⁷ Na kui Alatala naxa Kalidi mange xee e xili ma, a fa e xa segetalae faxa salide kui. Ala naxa jama birin so a yi ra, ginnee nun xemee, fonikee nun mixi moxie.

¹⁸ Nebukadansari naxa se birin ba Ala xa banxi kui, a lanmae nun a xungbee. A naxa naafuli tongo Alatala nun mange nun a xa kuntigie xa banxie kui.

¹⁹ A naxa Ala xa banxi gan, a Darisalamu tete rabira. A banxi fanyie nun se fanyi birin gan taa kui.

²⁰ Naxee mu faxa gere kui, Nebukadansari naxa nee xanin Babilon konyiya kui a tan nun a xa die be, nee lu naa ne han Perise mang'eya waxati.

²¹ Alatala xa masenyi, a naxan masenxi Annabi Yereimi saabui ra, a kamalixi na ki ne. Na masenyi nan ya:

«Boxi fama a malabude je tongo solofere,
han a xa malabui waxati kamali
a mu naxee raba gbaloe waxati.»

Sirusi xa yaamari
(Annabi Esidirasi 1:1-4)

²² Perise mange Sirusi xa mang'ya ꞑe singe, Alatala naxa a sa Sirusi xaxili ma alako a xa nate tongo yaamari nde xa fe ra, a man xa na masen, a xa na sebe a xa mang'ya birin kui. Alatala nu bara na birin masen Annabi Yereṃi saabui ra. Na yaamari nan ya:

²³ «Perise mange Sirusi xa masenyi nan ya: Alatala naxan na koore ma, naxan bara si birin sa n ma yaamari bun ma, na bara a masen n be n xa a xa hoꝛomobanxi ti Darisalamu Yudaya boxi ma. Naxee kelixi a xa ꞑama ya ma, e xa te Darisalamu. E Marigi Alatala xa lu a seeti ma.»

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, e pere ki a nun Ala e meeni ki naxe, na misaali xungbe masenma. Isirayila nu luxi ne alo di loexi naxan gbilenma a baba xa kira singe ma jaxankate saabui ra.

Isirayila bonsœ fu nun firin to e Marigi xa kira bejin, Ala naxa a niya si gbete xa no Isirayila ra, e e keru e xa boxi ma, e findi konyie ra. Na naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na koola ma, a man naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na yirefanyi ma. Namijonme nu na birin kolonma ne, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala na a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma ne e xa boxi ma je tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Esidirasi xa waxati, na je tongo solofere nu bara kamali. Alatala naxa a niya Perise mange Sirusi xa nate tongo Isirayila konyie ragbilenfe e xonyi Darisalamu, alako e xa Ala xa horomobanxi ti. Sirusi nu wama a xon e xa serexee ba a be, konko Ala nu na birin nabama ne alako a xa a xa laayidi rakamali. A nu na meenife a xa pama ma.

Isirayila bonsœe to gbilen e xonyi, e yaxuie naxa fe birin naba alako e naxa Ala xa horomobanxi ti. E naxa kalamui sa Perise mangee be Isirayila xa fe ra, konko a raponyi Isirayila naxa no wali rabade. Ala xa namijonme Hagi nun Sakari naxa e ralimaniya na wali kui. Na limaniya luma Ala xa mixie yi ra han to. Xa mixi luma Ala seeti ma, e fama toore sotode Ala yaxuie saabui ra, konko a raponyi e xa fe sooneyama ne Alatala forome ra. Ala xa won mali lufe a xa sooneya kira xon. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be

Isirayilakae gbilenfe Darisalamu

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya folo je naxan na, Alatala naxa wa fe rakamalife a naxan masen Annabi Yereimi be. Alatala naxa a sa Sirusi boje ma, a xa yi masenyi fala, a man xa a sebe mixie be naxee na a xa yaamari bun ma. Na masenyi nan yi ki:

² «N tan Perise mange Sirusi xui nan ya. Marigi Alatala naxan na koore ma naxan dunja mangeya birin fixi n ma, a bara n yaamari, n xa horomobanxi ti a be Darisalamu, Yudaya boxi ma.

³ Naxee birin findixi Ala xa pama ra wo ya ma, e birin xa gbilen Darisalamu, Yudaya boxi ma, alako e xa horomobanxi ti Isirayila Marigi Alatala be, naxan na Ala ra Darisalamu.

⁴ Perisekae xa e doxoore Isirayila mixie ki gbeti, xema, se fanyie, nun xurusee ra naxee bama serexe janigexie ra Ala xa horomobanxi kui Darisalamu.»

⁵ Yuda nun Bunyamin bonsœ kuntigie, Lewi bonsœ mixie nun serexedube naxee nu na e ya ma, a nun Ala naxee birin boje rate sigafe ra, e birin naxa siga Ala xa horomobanxi tide Darisalamu.

⁶ E doxooree naxa e ki gbeti, xema, se fanyie, xurusee, nun harige ra, a nun serexe janigexie.

⁷ Mange Nebukadansari nu bara se gbegbe ramini Darisalamu hōrōmōbanxi kui a xa waxati, a fa e raso a xa ala xa banxi kui. Perise mange Sirusi naxa na birin namini,

⁸ a e taxu kōbiri ragatama Miteredati ra, a xa a rasanba Yudaya mange Sesebasari ma.

⁹ Na see kōnti nan yi ki: paani xēma daaxi tongo saxan, paani gbeti daaxi wulu keren, fine mōxōɲen nun solomanaani,

¹⁰ pileti xēma daaxi tongo saxan, pileti gbeti daaxi kēme naani, pileti fu, a nun yirabase gbete wulu keren.

¹¹ Na se xēma daaxi nun gbeti daaxi birin kōnti naxa lan yirabase wulu suuli kēme naani ma. Isirayila geelimanie to keli Babilon gbilenfe ra Darisalamu, Sesebasari naxa na naafuli birin xanin a xun ma.

2

Mixi naxee gbilen Yudaya

¹ Mixie nan yi ki mange Nebukadansari fa naxee ra Babilon bōxi ma, naxee nu wama gbilenfe e xōnyi Darisalamu nun Yudaya.

² Sorobabeli, Yesuwa, Nehemi, Seraya, Reelaya, Morodekayi, Bilesan, Mispari, Begifayi, Rexumi, nun Baanna naxa findi e xa yareratie ra. Na Isirayila xēmee kōnti nan yi ki:

³ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi kēme, mixi tongo solofere nun firin.

⁴ Sefataya xa die, mixi kēme saxan, mixi tongo solofere nun firin.

⁵ Ara xa die, mixi kēme solofere, mixi tongo solofere nun suuli.

⁶ Mowaba Paxati xa die, mixi wulu firin, mixi kēme solomasaxan nun mixi fu nun firin.

Mowaba Paxati kelixi Yesuwa nun Yowaba xabilē nē.

⁷ Elama xa die, mixi wulu keren, mixi kēme firin, mixi tongo suuli nun naani.

⁸ Satu xa die, mixi kēme solomanaani, mixi tongo naani nun suuli.

⁹ Sakayi xa die, mixi kēme solofere nun mixi tongo senni.

¹⁰ Bani xa die, mixi kēme senni, mixi tongo naani nun firin.

¹¹ Bibayi xa die, mixi kēme senni, mixi mōxōɲen nun saxan.

¹² Asigadi xa die, mixi wulu keren, mixi kēme firin, nun mixi mōxōɲen nun firin.

¹³ Adonikama xa die mixi kēme senni, mixi tongo senni nun senni.

¹⁴ Begifayi xa die mixi wulu firin, mixi tongo suuli nun senni.

¹⁵ Adin xa die, mixi kēme naani, mixi tongo suuli nun naani.

¹⁶ Ateri xa die, Xesekiya xabilē, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.

¹⁷ Beseyi xa die, mixi kēme saxan mixi mōxōɲen nun saxan.

¹⁸ Yōra xa die, mixi kēme, mixi fu nun firin.

¹⁹ Xasuma xa die, mixi kēme firin, mixi mōxōɲen nun saxan.

²⁰ Gibari xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.

²¹ Betēlēmu xēmee, mixi kēme, mixi mōxōɲen, a nun saxan.

²² Mixi naxee keli Netofa, mixi tongo suuli nun senni.

²³ Mixi naxee keli Anatoti, mixi kēme mixi mōxōɲen nun solomasaxan.

²⁴ Mixi naxee keli Asamafeti, mixi tongo naani nun firin.

²⁵ Mixi naxee keli Kiriyaṭi Yeyarimi, Kefira, nun Beroti, mixi kēme solofere, mixi tongo naani nun saxan.

26 Mixi naxee keli Rama nun Geba, mixi keme senni, mixi moxoren nun keren.

27 Mixi naxee keli Mikimasi, mixi keme, mixi moxoren nun firin.

28 Mixi naxee keli Beteli nun Ayi, mixi keme firin, mixi moxoren nun saxan.

29 Mixi naxee keli Nebo, mixi tongo suuli nun firin.

30 Magibisa xa die, mixi keme, mixi tongo suuli nun senni.

31 Elama gbete xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

32 Xarima xa die, mixi keme saxan, mixi moxoren.

33 Mixi naxee keli Lodi nun Xadidi, mixi keme solofere, mixi moxoren nun suuli.

34 Mixi naxee keli Yeriko, mixi keme saxan, mixi tongo naani nun suuli.

35 Mixi naxee keli Senaa, mixi wulu saxan, mixi keme senni, mixi tongo saxan.

36 Serexedubee konti nan yi ki:

Yedaya xa di naxee kelixi Yesuwa xabile, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxan.

37 Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun firin.

38 Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani, nun solofere.

39 Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.

40 Lewi bonsoe konti nan yi ki:

Yesuwa nun Kadamiyeli xa die, mixi tongo solofere nun naani.

41 Beetibae konti nan yi ki:

Asafi xa die, mixi keme, mixi moxoren nun solomasaxan.

42 Horomobanxi makantee konti nan yi ki:

Salumu, Ateri, Talamon, Akubu, Xatita, nun Sobayi xa die, mixi keme, mixi tongo saxan nun solomanaani.

43 Horomobanxi waliksee nan yi ki:

Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,

44 Kerosi xa die, Siyaha xa die, Padon xa die,

45 Lebana xa die, Hagabaha xa die, Akubu xa die,

46 Xagabi xa die, Salamayi xa die, Hanan xa die,

47 Gideli xa die, Gaxari xa die, Reyaya xa die,

48 Resin xa die, Nekoda xa die, Gasama xa die,

49 Usa xa die, Paseya xa die, Bisayi xa die,

50 Asana xa die, Mewunima xa die, Nefusima xa die,

51 Bakibuki xa die, Xakufa xa die, Xarixuri xa die,

52 Basiluti xa die, Mexida xa die, Xarasa xa die,

53 Barakosi xa die, Sisera xa die, Tema xa die,

54 Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.

55 Mange Sulemani xa waliksee xa die nan yi ki:

Sotayi xa die, Sofereti xa die, Peruda xa die,

56 Yaala xa die, Darakon xa die, Gideli xa die,

⁵⁷ Sefataya xa die, Xatili xa die,
Pokereti Hasebayimi xa die, nun Ami xa die.

⁵⁸ Hōrōmōbanxi walikēe nun Sulemani xa walikēe xa die birin findixi mixi keme saxan, mixi tongo solomanaani, nun firin nan na.

⁵⁹ Mixie nan yi ki naxee keli Mela, Xarasa, Kerubu Adan, nun Imeri. E mu no a masende a e xabile findixi Isirayilakae nan na.

⁶⁰ Delaya xa die, Tobiya xa die, nun Nekoda xa die,
e findixi mixi keme senni mixi tongo suuli nun firin nan na.

⁶¹ Sērexēdubēe xa die fan nu na e ya ma:

Xabaya xa die, Hakōsi xa die, nun Barasilayi xa die.

Barasilayi xa die benba nu bara Barasilayi Galadika xa di ginē dōxo,
a man naxa na xili tongo.

⁶² E xilie to mu to taruxui kui, e mu noxi sērexēdubē wali rabade.

⁶³ Mange naxa a fala e bē, a e naxa donse seniyenxi don han sērexēdubē
nde noma e xa fe rafixēde Ala xa tōnxumae Urimi nun Tumimi saabui ra
temui naxe.

⁶⁴ Nama naxan gbilen Yudaya, a birin findi mixi wulu tongo naani nun
firin, mixi keme saxan mixi tongo senni nan na.

⁶⁵ Konyi ginēe nun xēmee mu nu na na kōnti ya ma. E fan lanxi
mixi wulu solofere, mixi keme saxan tongo saxan nun solofere nan na.
Bētibae fan findi mixi keme firin nan na.

⁶⁶ Yi daalise xasabi nu na e yi ra: soe keme solofere, tongo saxan nun
senni, soe banaxi keme firin, tongo naani nun suuli,

⁶⁷ jōxōme keme naani, tongo saxan nun suuli, a nun sofale wulu senni,
keme solofere mōxōjen.

⁶⁸ Xabile kuntigie to Ala xa banxi li Darisalamu, e naxa sērexē janigexi
ba Ala xa banxi xa fe ra, alako a man xa ti menni.

⁶⁹ E naxa kōbiri ba yi wali xa fe ra. Na kōbiri findi kōbiri kole wulu
tongo senni nun keren nan na xēema daaxi, a nun kōbiri kole wulu suuli
gbeti daaxi. E man naxa sērexēdubē dugi keme ba yi wali xa fe ra.

⁷⁰ Na nan na ki sērexēdubēe, Lewi bōnsōe mixie, bētibae, hōrōmōbanxi
kantae, nun hōrōmōbanxi walikēe, e birin naxa sabati e gbe taae kui, a
nun Isirayilakae birin.

3

Ala xa sērexēbade nun hōrōmōbanxi tife

¹ Kike solofere to kamali, Isirayilaka naxee nu na na taae kui, nee birin
naxa e malan Darisalamu.

² Yosadaki xa di Yesuwa nun a booree sērexēdubēe, a nun Salatiyeli xa di
Sorobabeli nun a booree, e naxa kafu e boore ma, e sērexēbade ti Isirayila
Marigi Ala bē, alako e xa sērexē gan daaxie ba alo Annabi Munsa a masen
seriye kui ki naxe.

³ E naxa na sērexēbade ti a yire fori, e man naxa sērexē ba fōlo gēesege
nun nunmare. E nu na birin nabafe gaaxui nan kui si gbeteē xa fe ra,
naxee nu na e rabilinyi.

⁴ E naxa Bage Ti Sali raba alo a sebexi kitaabui kui ki naxe, e man nu
sērexēe bama lōxo yo lōxo seriye ki ma.

⁵ E nu sērexē gan daaxi bama Kike Nēene Sali nun sali xungbee waxati,
a nun temui gbete mixi nde na a janige temui naxe.

⁶ Na kike solofere nde loxoe singe, e naxa serexe ba folo Ala be, konɔ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi mu nu kɔɔrinxi sinden.

⁷ Na temui e naxa kɔbiri ba alako Sidɔn nun Tire gɛmɛ masolie nun banxitie xa fa e malide. E naxa sansi xorie, weni, nun ture fan ba e be, alako e xa fa wuri ra ye kira ra kelifɛ Liban han Yafa, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe.

⁸ Na jɛ igbilenyi, kike firin nde, Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yosadaki xa di Yesuwa, e ngaxakerenyie, serexedubɛɛ, Lewi bɔnsɔɛ mixie, nun pama naxan keli konyiya kui Perise bɔxi ma, e birin naxa wali folo. Alatala xa banxi wali naxa taxu Lewi bɔnsɔɛ mixie ra, naxee nu bara jɛ mɔxɔjɛn nun a xanbi soto.

⁹ Yesuwa naxa a xa die, nun a ngaxakerenyi Kadamiyeli, nun a xa die ti hɔrɔmɔbanxi walikɛɛ xunye ra, a nun Xenadadi, a xa die, nun a ngaxakerenyi naxee kelixi Lewi bɔnsɔɛ.

¹⁰ Walikɛɛ to gɛ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kɔɔrinde, serexedubɛɛ nun Asafi xa di Lewi bɔnsɔɛ mixie naxa Alatala matoxo saraɛ nun maxasee xui ra, Isirayila mange Dawuda xa seriye ki ma.

¹¹ E nu Alatala tantu, e a matoxo yi bɛɛti ra,

«Alatala nan fan,
a hinnema Isirayila ra abadan.»

Nama birin naxa Alatala matoxo e xui itexi ra, Alatala xa banxi kɔɔrinfe xa fe ra.

¹² Fori naxee nu bara Ala xa hɔrɔmɔbanxi singe to, e findi serexedubɛɛ ra, e findi kuntigie ra, e naxa wa e xui itexi ra. Booree naxa e xui rate sɛɛwɛ kui.

¹³ Nama mu no jɛlexinyi xui nun wa xui tagi rasade, barima pama xui xa gboe nu sigama han yire makuye.

4

Isirayila yaxuie xa kate

¹ Yuda bɔnsɔɛ nun Bunyamin bɔnsɔɛ yaxuie naxa a kolon, mixi naxee nu na konyiya kui Perise bɔxi ma, e bara Isirayila Marigi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ti folo.

² E naxa siga, e a fala Sorobabeli nun Isirayila kuntigie be, «Muxu wama a xɔn ma nɛ, won birin xa kafu won bore ma Ala xa hɔrɔmɔbanxi tife ra. Muxu wo Marigi Ala nan batuma, muxu fan nu serexe bama nɛ a be kabi Asiriya mange Esarixadoni temui, naxan fa muxu ra be.»

³ Konɔ Sorobabeli, Yesuwa, nun Isirayila kuntigie naxa e yaabi, «A mu lanma won birin xa yi wali raba. Muxu gbansan nan Ala xa hɔrɔmɔbanxi tima Isirayila Marigi Alatala be, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe.»

⁴ Na kui, mennikae naxa kata limaniya bade Yudayakae yi ra. E naxa fe birin naba alako e xa na salide tife lu na.

⁵ E naxa kɔbiri fi Yudaya marasima ndee ma alako na wali xa kana. Kelifɛ Perise mange Sirusi xa temui, sa doxo Perise mange Dariyusi xa temui ra, e naxa fe birin naba na wali xun nakanafe ra.

⁶ Asuyerusu to mangɛya soto Perise bɔxi ma, Yudayakae yaxuie naxa kalamui kɛɛdi nde seɛɛ a ma Yudayakae nun Darisalamukae xa fe ra.

⁷ Perise mange Atasakasi xa waxati fan, Bikilamu, Miteredati, Tabeeli nun e boore donxɛɛ naxa bataaxe seɛɛ mange ma Arami xui ra.

⁸ Gomina Rexumi xa sebeliti Simesayi naxa yi bataaxe seɛɛ mange Atasakasi ma a rakolonfe ra Darisalamu xa fe ma. A yi nan seɛɛ:

⁹ «Yi bataaxe fatanxi Gomina Rexumi nan ma, nun a xa sebeliti Simesayi, a xa kuntigi naxee findixi kiitisee, sebelitie Erekiakae, Babilonkae, nun Susaka naxee kelixi Elama boxi ma,

¹⁰ a nun si gbete mixie, mange xungbe Usinapari naxee rasiga Efirati naakiri ma, e xa sabati Samari taee kui.

¹¹ Mange Atasakasi, yi bataaxe fatanxi i xa konyie nan na, naxee na xure naakiri ma.

¹² Mange, i xa a kolon Yuwifii naxee keli i xa boxi ma, e bara fa muxu mabiri, e fa sabati Darisalamu. E na na taa rakelife, naxan kolonxi matandilae xa taa ra. E bara a tete yailan folo.

¹³ Mange, i xa a kolon, xa e na tete yailan, e naxa na taa ti, mennikae mu duuti yo fima i ma sonon. Na findima fe xoroxoe nan na mangasanyi be.

¹⁴ Na na a ra, muxu tan naxan tixi i xanbi ra, muxu mu noma na fe binyetareja tode, a fa lu muxu mu i rakolon.

¹⁵ I na i babae xa taruxuie xaran, i fama a tode na taaka matandilae mu mange yo binyama. Kabi temui xonkuye e luma mangee matandi ra. E xa taa nu bara kana na nan ma.

¹⁶ Mange, muxu xa a fala i be, xa yi taa nun a tete rakeli, i fama ne gande i xa boxi ra naxan na bebiri Efirati xure naakiri ma.»

¹⁷ Mange naxa e yaabi yi sebeli ra, «I tan gomina Rexumi, nun i xa sebeliti Simesayi, nun I xa kuntigi naxee na Samari nun yire gbete Efirati xure naakiri ma, n bara wo xeebu.

¹⁸ N ma mixie bara wo xa bataaxe madangi n ma xui ra, e a xaran n be.

¹⁹ N bara e yamari e xa na taa taruxui fen. Na kui n bara a kolon, na taa luma mangasanyi matandi ra kabi temui xonkuye.

²⁰ Mange gbangbalanyi ndee nu na Darisalamu, naxee nu pamane birin yamarima naxee nu na Efirati xure naakiri ma. Birin nu duuti fima e ma.

²¹ Na kui, wo xa a fala na mixie be a e xa wali iti han n yaamari fima temui naxe.

²² Wo xa na mato a fanyi ra alako mangasanyi xun naxa rakana na fe ma.»

²³ Gomina Rexumi, nun a xa sebeliti Simesayi, nun mange gbete to mange Atasakasi xa bataaxe xaran, e naxa siga keren na Darisalamu Yuwifii yire, e xa na wali iti senbe ra.

²⁴ Na kui Ala xa banxi tife Darisalamu naxa iti han Perise mange Dariyusi xa mangeya je firin nde.

5

Gbilenge hɔrɔmɔbanxi tife ma

¹ Na temui Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari naxa Isirayila Marigi Ala xa masenyi ti Yuwifii be, naxee nu na Yudaya nun Darisalamu.

² Na dangi xanbi, Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yosadaki xa di Yesuwa, naxa gbilan Ala xa hɔrɔmɔbanxi ti ra Darisalamu. Ala xa namijonmee naxa kafu e ma na wali kui.

³ Na waxati, Tatenayi, naxan findi gomina ra Samari boxi ma, a nun Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa fa, e e maxarin, «Nde wo yamarixi wo xa yi banxi nun yi tete ti?

⁴ Ndee na yi wali kui? Wo xa na kanyie xilie fala muxu be.»

⁵ Kono Ala nu a jengi saxi Yuwifia kuntigie xon ma. Yuwifia yaxuie mu no wali itide, beenun e xa bataaxe sebe mange Dariyusi ma, e man xa a yaabi soto yi wali xa fe ra.

⁶ Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa yi bataaxe sebe mange Dariyusi ma:

⁷ «Mange Dariyusi, muxu bara i xeebu.

⁸ Mange, muxu xa i rakolon muxu bara siga Yudaya boxi ma, e na Ala Xungbe xa horomobanxi tife dennaxe. Yuwifia na a tife geme xungbee ra, wurie saxi a kon na. E xa wali na sooneyafe a fanyi ra.

⁹ Muxu bara e xa forie maxarin, «Nde wo yamarixi wo xa yi salide nun yi tete ti?»

¹⁰ Muxu man bara e xa yareratie xilie maxarin, alako muxu xa nee fala i be.»

¹¹ «Kono e muxu yaabixi yi masenyi nan na: «Ala xa konyie nan muxu ra, naxan koore nun boxi daaxi. Muxu wama a xa horomobanxi nan tife, Isirayila mange xungbe nde nu bara naxan singe ti temui xonkuye.

¹² Kono kabi muxu benbae Ala Koore Daa Mange raxono, a naxa e findi Babilon mange Nebukadansari xa konyie ra. Na Kalidika naxa yi salide kana, a man fa bekae xanin Babilon.

¹³ Na waxati dangi xanbi, Sirusi naxa findi Babilon mange ra, a fa yaamari fi a xa mangeya je singe ra, Ala xa horomobanxi man xa ti.

¹⁴ Mange Sirusi naxa xema nun gbeti ba Babilon salide kui, Babilon mange Nebukadansari naxan tongoxi Darisalamu salide kui, a na birin so Sesebasari yi ra, a naxan ti Yudaya gomina ra.

¹⁵ A naxa a fala a be, «Yi se birin xanin Darisalamu, e xa raso Ala xa horomobanxi kui. Wo xa Ala xa banxi ti a yire fori.»

¹⁶ Sesebasari to fa Darisalamu, a naxa Ala xa horomobanxi korin. Sa keli na loxo ma fa doro to ra, muxu na na wali nan fari, kono a mu jonxi sinden.»

¹⁷ «Mange, na kui xa i bara tin a ra, i xa mange taruxui forie mato, alako i xa a kolon xa mange Sirusi yaamari fi ne Ala xa horomobanxi xa ti Darisalamu. Na temui, i xa i sago masen muxu be na fe ma.»

6

Horomolingira rabife

¹ Mange Dariyusi naxa mixie yamari e xa na taruxui forie fen Babilon naafuli ragataxi dennaxe.

² E naxa sebeli nde to Ahameta taa kui Mediya boxi ma naxan yi masenxi:

³ «Mange Sirusi xa mangeya je singe, a naxa a yamari a Ala xa horomobanxi, naxan nu na Darisalamu, a man xa gbilen ti ra, alako serexee xa ba menni. A xa ti geme xungbee fari. A xa ite nun a xa gboe xa lan ngon ya tongo senni ma.

⁴ Geme masolixi xa findi safe saxan na, wuri neene fan xa findi safe keren na. Na wali sare xa keli mangasanyi xa naafuli kui.

⁵ Mange Nebukadansari se naxee tongo Darisalamu horomobanxi kui, yirabase xema nun gbeti daaxie, nee birin xa ragbilen, e xa raso Ala xa horomobanxi kui naxan tima Darisalamu.»

⁶ «Na nan a ra, Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun wo xa kuntigie, wo gbilen yi fe foxo ra.

⁷ Wo xa a lu Yuwifi gomina nun e xa forie xa Ala xa hōrōmōbanxi ti a yire fori.

⁸ N bara wo yamari na Yuwifie xa wali xa fe ra, wo xa wo xa duutie fi e tan nan ma, a xa findi na wali sare ra, alako Ala xa banxi tife xa sōoneya.

⁹ E hayi na fe naxan birin ma, a xa findi Koore Ala xa serexe gan daaxi ra, wo xa na fi e xa serexedubee ma, alo tuura yore, yexee kontonyi, yexee, mengi, foxoe, weni, nun ture. Wo xa na fi e ma loxo yo loxo alo e wama a xon ma ki naxe. Wo naxa na wali lu na de,

¹⁰ alako e xa serexe fanyi ba Koore Ala be, e man xa duba mange nun a xa die be.

¹¹ N bara yi yaamari sa na fari: Mixi yo naxan tondi n ma seriye ratinmede, wo xa wuri keren ba na kanyi xa banxi ma, wo xa a gbaku na wuri ma. A xa banxi xa kana a xa matandi xa fe ra.

¹² Mange nun mixi naxan birin katama e xa Ala xa hōrōmōbanxi rabira, naxan tixi Darisalamu, Ala xa na kanyie fan nabira. N tan Dariyusi, n ma yamari nan na ki. Fo wo xa na raba ne tekun.»

¹³ Na kui, Samari mange Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa na yaamari rabatu alo mange Dariyusi a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Yuwifi xa wali naxa sōoneya a fanyi ra alo e xa forie nu wama a xon ma ki naxe. Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari fan naxa lu Ala xa masenyi kawandi ra. Ala xa hōrōmōbanxi naxa ti alo Isirayila Marigi Ala a yamarixi ki naxe, Perise mangee Sirusi, Dariyusi, nun Atasakasi sago bun ma.

¹⁵ Na hōrōmōbanxi naxa ge tide Adari kike, xi saxan nde, Dariyusi xa mangeya je senni nde kui.

¹⁶ Isirayila serexedubee, Lewi bōnsōe, nun pama birin naxan kelixi konyiya kui Perise bōxi ma, e naxa Ala xa hōrōmōbanxi rabi seewe ra.

¹⁷ Na loxoe e naxa tuura keme, yexee kontonyi keme firin, nun yexee keme naani ba serexe ra. E man naxa si kontonyi fu nun firin ba yunubi xafari serexe ra Isirayila bōnsōe fu nun firin xa yunubie xa fe ra.

¹⁸ E naxa serexedubee nun Lewi bōnsōe mixie birin ti kankan xa wali ra hōrōmōbanxi kui Darisalamu, alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe.

¹⁹ Yuwifi naxee kelixi konyiya kui Perise bōxi ma, nee naxa Sayamaleke Dangi Sali raba kike singe xi fu nun naani nde ma.

²⁰ Serexedubee nun Lewi bōnsōe mixie birin nu bara e yete raseniye, alako e xa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e ngaxakerenyie, serexedubee, nun pama birin be, naxee kelixi konyiya kui Perise bōxi ma.

²¹ Isirayilaka naxee keli konyiya kui nun e doxoboore naxee gbilen na bōxi xa naamunyi foxo ra, e birin naxa malan yire keren Isirayila Marigi Alatala xa fe fenfe ra.

²² E naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma seewe kui, barima Alatala nu bara Asiriya mange boje mafindi e be, alako e xa Isirayila Marigi Ala xa hōrōmōbanxi ti.

7

Annabi Esidirasi xa wali

¹ Na waxati to dangi, Perise mange Atasakasi xa mangeya bun ma, Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu. Esidirasi findi Seraya xa di nan na. Seraya findi Asaraya xa di nan na. Asaraya findi Xilikiya xa di nan na.

² Xilikiya findi Salumu xa di nan na.

Salumu findi Sadoki xa di nan na.

Sadoki findi Axituba xa di nan na.

³ Axituba findi Amaraya xa di nan na.

Amaraya findi Asaraya xa di nan na.

Asaraya findi Merayoti xa di nan na.

⁴ Merayoti findi Seraxaya xa di nan na.

Seraxaya findi Yusiyele xa di nan na.

Yusiyele findi Buuki xa di nan na.

⁵ Buuki findi Abisuwa xa di nan na.

Abisuwa findi Finexasi xa di nan na.

Finexasi findi Eleyasari xa di nan na.

Eleyasari findi Haruna serexedube kuntigi xa di nan na.

⁶ Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu kelife Babilon boxi ma. Karamoxo belebele nan nu a ra, a Tawureta Munsa kolon a fanyi ra, Isirayila Marigi Alatala seriye naxan so Annabi Munsa yi ra. Perise mange naxa Annabi Esidirasi waxonfe birin naba a be, barima mixi na a ra a Marigi Alatala pengi saxi naxan xon ma.

⁷ Isirayilaka ndee, serexedubee, Lewikae, beetibae, salide naade kantae, a nun walikae, e birin naxa te Darisalamu, mange Atasakasi xa mangeya ne solofere nde ra.

⁸ Annabi Esidirasi soxi Darisalamu, mange xa mangeya ne solofere kike suuli nde nan ma.

⁹ A keli Babilon kike singe xi singe ne, a naxa so Darisalamu kike suuli nde a xi singe nde ma, Ala xa hinne saabui ra.

¹⁰ Annabi Esidirasi nu bara a tunnabexi xaranyi ma nun Alatala xa seriye rabafe ma. A nu Ala xa seriye tinxinxi masenma ne Isirayilakae be.

¹¹ Mange Atasakasi yi bataaxe nan sebe Annabi Esidirasi ma, naxan findi serexedube nun karamoxo ra, naxan Ala xa seriye birin kolon Isirayila xa fe ra.

¹² «Yi bataaxe kelixi n tan Atasakasi nan ma, mangee xa mange, katarabi Annabi Esidirasi ma, naxan mixi xaranma Kooore Marigi Ala xa seriye ra.

¹³ N bara yaamari fi alako i tan xa no Isirayilakae, serexedubee, nun Lewi bonsoe mixie birin xaninde Darisalamu, naxee na be Perise boxi ma kono e wama sigafe naa.

¹⁴ N tan mange nun n ma santigi solofere nan i xeexi, i xa sa a mato Yudayakae nun Darisalamukae na Ala xa seriye rabatufe ki naxe. Na kitaabui na i yi ra.

¹⁵ I man xa gbeti nun xeeema xanin, n tan nun n ma santigie naxan panigexi Isirayila Marigi Ala be naxan na Darisalamu.

¹⁶ I man xa gbeti nun xeeema xanin, Babilonkae naxan soma i yi ra, a nun Isirayilakae nun e xa serexedubee naxan panigema e Marigi Ala xa horomobanxi be naxan na Darisalamu.

¹⁷ I xa tuurae, yexee kontonyie, yexeee, mengi, nun weni sara na naafuli ra, e xa ba serexe ra wo Marigi Ala xa serexebade ma Darisalamu.

¹⁸ I tan nun i ngaxakerenyie na wa fe naxan nabafe yi gbeti nun xeeema donxoe ra, wo xa a raba alo Ala wama a xon ma ki naxe.

¹⁹ I xa siga yirabasee birin na, muxu bara naxee so i yi ra, naxee lan e xa rawali wo Marigi Ala xa banxi kui. I xa na dentege Ala be Darisalamu.

²⁰ Xa i hayi na kobiri gbete ma, i xa a tongo mange xa naafuli yire alako i Marigi Ala xa banxi wali xa sooneya.»

²¹ «N tan mänge Atasakasi bara yaamari fi n ma kobiri yire xunyie ma naxan na xure naakiri ma, xa a sa a li Annabi Esidirasi, Ala xa serexedube naxan mixi xaranma Koore Ala xa seriye ra, xa a hayi na kobiri nde ma, wo xa a so a yi ra,

²² han gbeti kilo wulu saxon, kilo keme naani, mengi xori busali wulu keren, weni litiri wulu firin, litiri keme firin, ture litiri wulu firin, litiri keme firin, a nun foxoe a na wa naxan xasabi xon.

²³ Wo xa Koore Ala xa yaamari birin naba a fanyi ra a xa horomobanxi xa fe ra, alako a naxa xono won ma mangeya ma a nun n ma die ma.

²⁴ Wo naxa duuti yo rasuxu yi mixie yi ra, hali boxi igiri sare. Wo naxa sese ba yi serexedubee yi ra, a nun Lewi bonsoe mixie, beetibae, salide naade kantae, walikoe, a nun naxee birin walima Ala xa banxi kui.»

²⁵ «I tan Annabi Esidirasi, i xa mangee nun kiitisae ti pama be naxee na xure naakiri ma alo Ala a masenma i be ki naxe lonni ki ma. E xa Ala xa pama yamari tinxinyi ra. I xa Ala xa seriye masen mixie be naxee mu a kolon.

²⁶ Mixi yo naxan mu i Marigi Ala xa seriye rabatu, a nun mänge xa seriye, na kanyi xa faxa, xa na mu a xa keri boxi ma, xa na mu a xa kobiri ba, xa na mu a xa sa geeli.»

²⁷ Tantui na Alatala be, won benbae Marigi Ala, naxan mänge bope rafalaxi a xa wali birin ma Alatala xa horomobanxi tife ra Darisalamu.

²⁸ Marigi bara hinne n na mänge nun a xa santigie nun a xa batulae ya xori. N Marigi Alatala to na senbe fi n ma, n naxa Isirayila kuntigie malan alako muxu birin xa te.

8

Annabi Esidirasi xa biyaasi

¹ Denbaya kanyie xili nan ya, naxee n mati kelifa Babilon sigafe ra Darisalamu mänge Atasakasi xa waxati:

² Gerisomi, naxan keli Finexasi xabile.

Daniyeli, naxan keli Itamari xabile.

Xatusi, naxan keli Dawuda xabile.

³ Sekanaya xa di nde.

Sakari nun xeme keme tongo suuli, naxee keli Paroso xabile.

⁴ Eliyehowenayi, naxan keli Mowaba Paxati xabile.

Seraxaya xa di nde nun mixi keme firin.

⁵ Sekanaya xa di ndee.

Yaxasiyeli xa di nde nun mixi keme saxon.

⁶ Ebedi, naxan keli Adin xabile.

Yonatan xa di nun mixi tongo suuli.

⁷ Yesaya, naxan keli Elama xabile.

Atalaya xa di, nun mixi tongo solofere.

⁸ Sebadaya, naxan keli Sefataya xabile.

Mikayeli xa di nde nun mixi tongo solomasaxan.

⁹ Abadiyasi, naxan keli Yowaba xabile.

Yexiyeli xa di nun mixi keme firin mixi fu nun solomasaxan.

¹⁰ Selomiti xa di ndee.

Yosifiya xa di nun mixi keme mixi tongo senni.

¹¹ Sakari, naxan keli Bibayi xabile, a nun mixi maxopen nun solomasaxan.

¹² Yoxanan, naxan keli Asigadi xabile, a nun mixi keme mixi fu.

¹³ Elifeleti, Yuweli, nun Semaya, naxee keli Adonikama xabile, nun mixi tongo senni.

¹⁴ Utayi nun Sabudu, naxee keli Begifayi xabile, nun mixi tongo solofere.

¹⁵ N naxa yi mixie malan xure de ra, xure naxan goroma Ahawa. Muxu naxa lu menni xi saxon. N to pama mato, n naxa a rakorosi a serexedubee nu na, konɔ Lewi bonsoe mixie mu nu na pama ya ma.

¹⁶ N naxa yi kuntigie xili: Eliyeseri, Ariyeli, Semaya, Elinatan, Yaribu, Elinatan, Natan, Sakari, nun Mesulama. N naxa karamoxo Yoyaribu nun Elinatan fan xili.

¹⁷ N naxa e xee Kasifiya, mange Ido xonyi. N naxa a fala e be e xa Ido nun a ngaxakerenyie mayandi e xa mixi ndee so muxu yi ra naxee noma walide won Marigi Alatala xa horomobanxi kui.

¹⁸ Won Marigi Ala naxa muxu mali na fe kui, e fa Maxali xa di Serebiya xee, naxan keli Lewi bonsoe ma. Xaxilima nan nu a ra. A naxa fa, a nun a xa die, nun a xunyae. E birin nalanxi mixi fu nun solomasaxan.

¹⁹ Xasabiya nun Yesaya, naxan keli Merari bonsoe, nun e xunyae nun e xa die, e fan naxa fa. E lan mixi moxonen nan ma.

²⁰ E naxa fa horomobanxi walike keme firin nun moxonen na, alo mange Dawuda nun boxi kuntigie nu bara nate tongo ki naxe. Nee xa lu Lewi bonsoe mixie xa yaamari bun ma. E xilie birin nu sebexi.

²¹ Na temui, n naxa a fala mixi birin be Ahawa xure de ra, muxu xa sunyi suxu, muxu xa muxu magoro muxu Marigi Ala be, alako muxu xa a maxandi a xa muxu xa biyaasi sooneya muxu tan nun muxu xa die be. A xa muxu harige birin kanta.

²² N yaagixi mange maxorinde a xa soorie xa sa muxu mati alako e xa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xon ma. N nu bara a fala mange be, «Muxu Marigi Ala meenima a foxirabirsee ma, konɔ a xonoma senbe ra mixi birin ma naxan a raboloma.»

²³ Na nan a toxi muxu naxa sunyi suxu, muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi. A naxa na duba suxu.

²⁴ N naxa mixi fu nun firin sugandi serexedube kuntigie ya ma. Nee findixi Serebiya, Xasabiya, nun e xunya fu nan na.

²⁵ N naxa gbeti, xee ma, nun yirabase maniya e be, mange, a xa santigie, a xa mangedie, nun Isirayilakae naxee soxi muxu yi ra muxu Marigi Ala xa horomobanxi be.

²⁶ N naxan soxi e yi ra na nan ya: gbeti kilo wulu fu nun firin, kilo keme, yirabase gbeti daaxi kilo wulu saxon kilo keme naani, xee ma kilo wulu saxon kilo keme naani,

²⁷ pooti xee ma daaxi moxonen, naxan sare kobiri kole xee ma daaxi wulu keren lima, nun yirabase firin naxan yailanxi yoxui ra. Na sare gbo alo xee ma sare.

²⁸ N naxa a fala e be, «Wo bara findi wo benbae Marigi Alatala gbe ra, wo tan nun yi naafuli birin. Wo birin bara findi serexe janigexi ra a be.

²⁹ Wo xa wo pengi sa yi birin xon ma han wo xa sa a dentege serexedube kuntigie be, Lewi bonsoe mixie nun Isirayila xabile kuntigie be Darisalamu, Alatala xa horomobanxi xa naafuli ragatama dennaxe.»

³⁰ Na nan na ki serexedubee nun Lewi bonsoe mixie naxa xee ma, gbeti, nun yirabase maniyaxie soto, e naxan xaninma Darisalamu muxu Marigi Ala xa banxi kui.

³¹ Muxu naxa keli Ahawa xure de ra sigafe ra Darisalamu, kike singe xi fu nun firin nde ra. Ala naxa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xon ma.

³² Muxu to so Darisalamu, muxu naxa muxu malabu xi saxon.

³³ A xi naani nde, muxu naxa xεema, gbeti, nun yirabasee maniya Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui. Muxu naxa na so sɛrɛxɛdubɛ Meremoti, Uriya xa di yi ra, Finexasi xa di Eliyeseri, nun Yesuwa xa di Yosabadi, nun Binuwi xa di Nowadiya ya xɔri. E birin findixi Lewi bɔnsɔɛ mixie nan na.

³⁴ E to gɛ na birin kɔntide nun a maniyade, e naxa na xasabi sɛbɛ.

³⁵ Nama naxan keli konyiya Perise bɔxi ma, nee naxa sɛrɛxɛ gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala bɛ. Na findi tuura fu nun firin nan na Isirayila bɔnsɔɛ birin bɛ, nun yɛxɛɛ kontonyi tongo solomanaani nun senni, yɛxɛɛ tongo solofere nun solofere, nun sikɔtɛ fu nun firin. Na findi yunubi xafari sɛrɛxɛ nan na a gan daaxi.

³⁶ E naxa mangɛ xa yaamari so a rasimae nun a xa gominæ yi ra, naxee nu na naakiri ma, alako e xa Isirayilakæ mali Ala xa banxi tide.

9

Si gbɛtɛ ginɛe dɔxɔfɛ

¹ Na fe birin to ba a ra, kuntigie naxa fa n yire, e naxa a fala n bɛ, e naxɛ, «I xa a kolon a Isirayilakæ, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun Lewi bɔnsɔɛ mu gbilenxi si gbɛtɛɛ xa naamunyi jaaxie fɔxɔ ra. E bara bira Kanaankæ, Xitikæ, Perisikæ, Yebusukæ, Amonikæ, Mowabakæ, Misirakæ, nun Amoriakæ xa wali kobie fɔxɔ ra.

² E bara na sie xa di ginɛe dɔxɔ, e man bara e fen futi ra e xa die bɛ. E bara won ma si seniyeɛnxi masunbu si gbɛtɛɛ ra. Forie nun kuntigie nan singe na fe rafɔlɔ.»

³ N to na mɛ, n naxa n ma donmae ibɔɔ, n naxa n xunseɛɛ nun dɛ xabe matala, n fa dɔxɔ yigitege kui.

⁴ Mixi naxee findi Ala yaragaaxuie ra, nee birin naxa fa n yire na mixie xa wali kobi xa fe ra. N naxa lu naa han nunmare sɛrɛxɛ tɛmɔi.

⁵ Nunmare sɛrɛxɛ tɛmɔi, n naxa siga, n naxa n xinbi sin, n nan n bɛlɛxɛ ti n Marigi Alatala bɛ n ma donma ibɔɔxɛ ra n ma.

⁶ N naxa a fala, «N Marigi, n bara kɔntɔfili, n bara yaagi i xɔn ma, barima muxu xa yunubie i mabiri bara gbo han a bara dangi a i.

⁷ Kelife muxu benbae xa tɛmɔi ma, fa dɔxɔ to ra, muxu na na wali kobie nan fari. Na na a ra, i bara muxu nun muxu xa manglee nun muxu xa sɛrɛxɛdubɛɛ jaɛankata. I bara muxu lu si gbɛtɛɛ yi ra, e xa muxu faxa santidɛgema ra, e xa muxu xanin, e xa muxu harige birin suxu. Han to muxu na na kɔntɔfili nan kui.

⁸ Kɔnɔ yakɔsi, yi waxati di kui, i tan muxu Marigi Alatala bara hinne muxu ra, i bara nde rakisi, i bara muxu raso i xa yire seniyeɛnxi, alako muxu xa limaniya, muxu xa hɛɛri nde sɔtɔ muxu xa konyiya kui.

⁹ Muxu nu na konyiya kui, kɔnɔ muxu Marigi Ala mu muxu rabolo. A naxa hinne muxu ra Pɛrise manglee ya xɔri. A naxa muxu rakisi alako muxu xa muxu Marigi Ala xa hɔrɔmɔbanxi ti a nu na dennaxɛ, muxu man xa kantari sɔtɔ Yudaya bɔxi ma Darisalamu kui.»

¹⁰ «Yakɔsi, muxu Marigi Ala, muxu xa munse fala sɔnɔn?»

¹¹ Muxu bara i xa seriye matandi, i seriye naxan so muxu yi ra i xa konyi di namjɔnɔnmɛɛ saabui ra. E a fala nɛ, «Wo fama sode bɔxi naxan ma, wo lan wo xa dɔxɔ dennaxɛ, naakæ xa yunubie bara gbo han a bara dangi a i. Menni birin bara findi yire seniyeɛntare ra.

¹² Wo naxa tin wo xa die fide naakæ ma. Wo man naxa na di ginɛɛ fan tongo wo xa die bɛ. Wo naxa saate yo tongo e bɛ, wo man naxa bira e harige fɔxɔ ra. Xa wo mu bira na fe jaaxi mɔɔlie fɔxɔ ra, wo fama nɛ

senbe sotode, wo na boxi daxamui donma ne, wo xa die fan fama na boxi sotode ke ra.»

¹³ «Muxu Marigi, i bara muxu naxankata muxu xa yunubie xa fe ra, konɔ na naxankate mu gbo alo muxu xa yunubi gboxi ki naxe. I bara tin muxu rakiside, muxu tan naxee na be yi ki.

¹⁴ Munse noma a niyade muxu man xa gbilen i xui matandi ra, han muxu nun yi si gbete xa lu yire keren? Xa na na a ra, i fama xonode muxu ma han i muxu birin halaki. Mixi keren mu kisima.

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala, i bara tin i xa muxu rakisi. Muxu tixi i ya tode ra, muxu tan yunubitsee, hali mixi seniyyentare yo mu daxa a xa ti i ya tode ra.»

10

Mee fe si gbete ginnee ra

¹ Annabi Esidirasi to nu wafe Ala xa banxi de ra yunubi xafari maxandife ra, Isirayilaka gbege naxa fa a seeti ma, xeme, ginnee, a nun dime. E fan naxa wa folo ki fanyi ra.

² Awa, Yexiyeli xa di Sekanaya, naxan kelixi Elama bonsoe, a naxa a fala Annabi Esidirasi be, «Muxu bara wali kobi raba naxan mu rafan muxu Marigi Ala ma si gbete di ginnee doxo fe ra. Konɔ hali won to bara na raba, Ala tan noma won nakiside.

³ Won xa saate tongo won Marigi Ala be mee fe si gbete ginnee ra, alo i tan nun Ala yaragaaxuie wama a xon ma ki naxe. Won xa Ala xa seriye rabatu.

⁴ Yandi, i xa muxu mali, muxu xaxili tixi i tan nan na. Muxu na i xanbi ra. I i senbe so, i fe raba naxan lanma a xa raba.»

⁵ Na temui Annabi Esidirasi naxa serexedube kuntigie, Lewi bonsoe mixie, nun Isirayilaka birin nakali na masenya ra. E to ge e rakalide,

⁶ Annabi Esidirasi naxa keli Ala xa banxi naade ra, a siga Eliyasibu xa di Yehoxanan xonyi. A nu na naa temui naxe, a mu sese don, a man mu ye min pama xa wali kobi xa fe ra.

⁷ Masenya naxa rayensen Yudaya nun Darisalamu kui, a mixi naxan birin keli konyiya kui, e xa e malan Darisalamu.

⁸ Kuntigie nun forie man naxa a fala a mixi yo naxan tondima na ra beenun xi saxon bun, na kanyi harige birin bama ne a yi ra, a man fa keri Isirayilakae ya ma naxee kelixi konyiya kui.

⁹ Xi saxon kamalixi loxo naxe, Yudayakae nun Bunyaminkae naxa e malan Darisalamu. Na naxa sa lan kike solomanaani xi moxojen nde ma. Nama nu tixi Ala xa banxi de ra. E birin nu serenma na loxo nate tongoxi xa fe ra, nun tune belebele fan nu na fafe.

¹⁰ Serexedube Esidirasi naxa keli, a a masen e be, «Wo bara wali paaxi raba si gbete ginnee doxo fe ra. Na bara findi yunubi xungbe ra Isirayila be.

¹¹ Wo xa wo xa yunubi masen wo babae Marigi Alatala be. Wo man xa a sago raba. Wo xa gbilen yi si gbete mixie nun e xa ginnee foxo ra.»

¹² Nama birin naxa a yaabi e xui itexi ra, «Awa, muxu bara tin na ra, alo i a falaxi ki naxe.

¹³ Konɔ pama gbo, tune fan na fafe yi temui. Won mu noma yi fe ya ibade tande ma. Xi keren xa na mu a ra xi firin fe mu yi ki, barima mixi gbege bara yunubi fe raba won ya ma.

¹⁴ Kuntigie xa lu be pama xili ra. Naxee birin si gbete di ginnee doxo xi won ma taee kui, e xa fa keren keren yi ra waxati ma naxan tongoxi e be.

Taa yo taa xa forie nun kiitisae xa nee xa fe mato han Ala dijɛma won ma temui naxe.»

¹⁵ Asaheli xa di Yonatan nun Tikifa xa di Yaxaseya naxa kafu Mesulama nun Sabetayi Lewi bɔnsɔɛ mixi ma, e gbansan mu tin na xaxili ra.

¹⁶ Kɔnɔ e boore naxee kelixi konyiya kui, nee naxa tin na nate tongoxi ra. Annabi Esidirasi serexedube naxa kuntigi keren sugandi xabile keren keren birin ya ma. E naxa na fe mato fɔlɔ kike fu nde, xi singe ra.

¹⁷ Kike singe xi singe nde ra, e naxa ge na xemɛɛ xa fe ya ibade naxee gine gbeteɛ doxo.

¹⁸ A naxa a li, serexedubee fan xa di ndee nu bara si gbete gineɛ doxo, alɔ Yesuwa xa di ndee, Yosadaki xa di, nun a xunyae, Maaseya, Eliyeseri, Yaribu, nun Gedalaya.

¹⁹ E naxa laayidi tongo e xa e xa ginee bɛpin, e man xa yexɛɛ kontonyi ba serexe ra e xa yunubi xa fe ra.

²⁰ Nee xilie nan ya:

Fatanfe Imeri xabile ra: Xanani nun Sebadaya.

²¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Maaseya, Eliya, Semaya, Yexiyeli, nun Yusiya.

²² Fatanfe Pasura xabile ra: Eliyowenayi, Maaseya, Sumayila, Netaneeli, Yosabadi, e nun Elaasa.

²³ Fatanfe Lewi bɔnsɔɛ ra: Yosabadi, Simeyi, Kelaya, naxan man xili Kelita, Petaxiya, Yudaya, nun Eliyeseri.

²⁴ Kelife bɛetibae ya ma: Eliyasibu.

Kelife Ala xa hɔɔmɔbanxi naade makantamae ya ma: Salumu, Telemi, nun Uri.

²⁵ Boore Isirayilakae xilie nan ya naxee na mɔoli rabaxi:

Fatanfe Paroso xabile ra: Ramiya, Yesaya, Malakiya, Miyamin, Eliyeseri, Malakiya, nun Benaya.

²⁶ Fatanfe Elama xabile ra: Mataniya, Sakari, Yexiyeli, Abidi, Yeremoti, nun Eliya.

²⁷ Fatanfe Satu xabile ra: Eliyowenayi, Eliyasibu, Mataniya, Yeremoti, Sabadi, nun Asisa.

²⁸ Fatanfe Bibayi xabile ra Yehoxanan, Xananiya, Sabayi, nun Atelayi.

²⁹ Fatanfe Bani xabile ra: Mesulama, Maluku, Adaya, Yasubu, Seyala, nun Yeremoti.

³⁰ Fatanfe Mowaba Paxati xabile ra: Adina, Kelali, Benaya, Maaseya, Mataniya, Besaleli, Binuwi, nun Manasi.

³¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Eliyeseri, Yisiya, Malakiya, Semaya, Simeyon, ³² Bunyamin, Maluku, nun Semaraya.

³³ Fatanfe Xasuma xabile ra: Matenayi, Matata, Sabadi, Elifeleti, Yeremayi, Manasi, nun Simeyi.

³⁴ Fatanfe Bani xabile ra: Maadayi, Amarama, Yuweli,

³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhayi,

³⁶ Faniya, Meremoti, Eliyasibu,

³⁷ Mataniya, Matenayi, nun Yaasu.

³⁸ Fatanfe Binuwi xabile ra: Simeyi,

³⁹ Selemiya, Natan, Adaya,

⁴⁰ Makinadebayi, Sasayi, Sarayi,

⁴¹ Asareli, Selemiya, Semaraya,

⁴² Salumu, Amaraya, nun Yusufu.

- ⁴³ Fatanfe Nebo xabilɛ ra: Yeyiyeli, Matitiya, Sabadi, Sebina, Yido, Yoweli,
nun Bɛnaya.
- ⁴⁴ Yi mixi birin nu bara si gbɛtɛ ginɛɛ doxo, nde nu bara die bari.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firin to e Marigi xa kira bɛpin, Ala naxa a niya si gbete xa nɔ Isirayila ra, e e keri e xa boxi ma, e e findi konyie ra. Namijɔnme nu na birin kolonma, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma ne e xa boxi ma je tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Nehemi xa waxati, na je tongo solofere nu bara kamali. Annabi Esidirasi nu bara wali folo Darisalamu tife ra, kono wali nu bara rati. Nehemi to na fe kolon, a naxa lu sunnunyi kui. Mange xungbe naxa na sunnunyi rakɔɔsi, a fa a maxɔrin a sunnunxi fe naxan ma. Nehemi to ge na tagi rabade, a naxa mange mayandi a xa tin a xa siga walide Darisalamu. Mange naxa tin, a fa a mali na biyaasi kui.

Annabi Nehemi to Darisalamu li, a naxa tete tife wali mato a fanyi ra. A naxa a fala pama be, e birin xa kafu e boore ma na wali rabafe ra. Na wali to sooneya folo, Isirayila yaxuie naxa fe birin naba alako wali xa kana. Kono e mu nɔ Nehemi nun Isirayila pama ra. Wali naxa kamali, pama fa sali xungbe raba Alatala tantufe ra.

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be temui birin. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, a naxa e yamari e xa lu a xa kira xon ma, xa na mu a ra, a naxe e fama jaxankate jaaxi sotode. Na to ge kamalide yati yati, Ala naxa hinne e ra, a fa e ragbilen a xa kira ma alako e xa lu hɛeri kui. Alatala na nan nabama a xa mixie birin be han won ma waxati. Ala xa won ya rabi na nondi ma. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi be

Nehemi xa Ala maxandi

¹ Annabi Nehemi, Xakalaya xa di, xa masenyi nan ya. Atasakasi xa mangeya je maxɔɔɔn nde, Kisilewi kike ra, n tan Nehemi nu sabatixi Suse taa senbema nan kui.

² Ngaxakerenyi Xanani nun xeme ndee naxa fa, keli Yudaya boxi ma. N naxa e maxɔrin Yuwifie xa fe ma, naxee keli konyiya kui, e fa sabati Yudaya. N man naxa e maxɔrin Darisalamu taa xa fe ma.

³ E naxa n yaabi, «Naxee kelixi konyiya kui, e siga Yudaya, e na toore nun yaagi nan kui. Darisalamu tete yire nde kanaxi, a naade ganxi.»

⁴ N to na masenyi me, n naxa wa, n naxa sun, n naxa Koore Mange maxandi. N naxe,

⁵ «Alatala, Ala naxan na koore ma, Ala xungbe naxan magaaxu, naxan saate mabanbanxi mixie be naxee a xanuxi, e fa bira a xa yaamarie foxo ra,

⁶ i xa i tuli mati i xa konyi xa maxandi ra. I xa n to. Kɔɛ nun yanyi ra n i maxandima i xa konyi Isirayilakae be. Muxu bara yunubi raba i ra, n tan, n ma denbaya, nun Isirayilakae birin.

⁷ Muxu bara fe jaaxi raba i ra. Muxu bara i xa masenyi, i xa seriye, nun i xa yaamarie matandi, i naxee fi i xa konyi Annabi Munsa ma.

⁸ I a fala ne i xa konyi Annabi Munsá be, «Xa wo mu luma tinxinyi kui, n fama ne wo rayensende pamanee kui.

⁹ Kono xa wo sa wo yete ragbilen n ma, wo man bira n ma seriye foxo ra, n sa wo tongoma ne yire makuye, n fa wo ra yire n dennaxe sugandixi n xili matoxofe ra.»

¹⁰ Muxu tan nan na i xa konyie ra, i xa pama, i naxee ramini konyiya kui i senbe ra.

¹¹ Marigi, n bara i maxandi, i xa tin i tuli matide i xa konyie xa maxandi ra, naxee gaaxuma i xili ra. I xa sooneya raba n be to. N sigama mange naxan xon, i xa a niya a xa hinne n na.»

Na temui n tan nan nu na mange xa minse radangima ra.

2

Annabi Nehemi sigafe Darisalamu

¹ Mange Atasakasi xa mangeya je moxorpen nde Nisan kike ra, mange nu na degefe temui naxe, n naxa weni so a yi ra sunnunyi kui. N to mu nu darixi na mooli ra,

² mange naxa n maxorin, «I sunnunxi munfe ra? I mu furaxi, kono i boje tan mu rafanxi i ma.» N naxa gaaxu a xa woyenyi ra.

³ N naxa a yaabi, «Ala xa simaya gbegbe fi i ma! N sunnunxi ne barima n benbae ragataxi taa naxan kui, a birin bara kana, a naadee fan bara gan.»

⁴ Mange naxa a masen n be, «I wama munse xon ma?» N naxa Koore Ala maxandi n boje ma,

⁵ n fa mange yaabi, «Mange, xa i panige fanyi rabama n tan i xa konyi be, a lu n xa siga Yudaya boxi ma, alako n xa taa rakeli n benbae ragataxi dennaxe.»

⁶ Mange naxa n maxorin, a xa gine nu doxoxi a seeti ma, a naxe, «I xa biyaasi buma han mun temui?» N to xi konti fala a be n gbilenma naxan ma, mange naxa tin n xa siga.

⁷ N man naxa mange maxandi, «Mange, xa i bara tin, a xoli n ma i xa keedi sebe n naxan soma naakiri gominae yi ra, alako e xa a lu n xa dangi e xa boxi ma han n Yudaya li.

⁸ I xa keedi gbete sebe mange xa foton makante Asafi ma, alako a xa wurie so n yi ra n naxee yailanma Ala xa horomobanxi tete naadee ra, a nun n naxee rawalima tete nun n ma banxi wali kui.» Mange naxa na birin naba n be, barima n Marigi Ala jengi saxi n ma fe xon ma.

⁹ N to xure xungbe igiri, n naxa na keedie so naakiri mangee yi ra, mange Atasakasi naxee sebe e ma. Soori mangee nun soe ragie nu bara n mati naa.

¹⁰ Sanbalati Xoronka nun a xa malima Tobiya Amonika to n ma fe me, e boje naxa rapaaxu e ma, barima e mu nu tinma mixi xa Isirayilakae mali.

¹¹ N to so Darisalamu, n naxa xi saxan naba menni.

¹² N mu fefe fala mixi yo be Ala naxan masenxi n be n boje kui n xa a raba Darisalamu. Na temui n nun xeme ndee naxa mini koe ra. N ma soe gbansan nu na muxu yi ra.

¹³ Muxu naxa mini taa kui Gulunba naade ra, muxu fa siga Daragon dula biri ra Xuruse Gbi naade yire. N to Darisalamu tete birin nabilin, n naxa a to yire nde kanaxi, naadee fan ganxi.

¹⁴ N naxa siga Dula naade biri mange xa ye yire na dennaxe, kono n ma soe mu dangide soto.

¹⁵ Na kui n naxa tete mato kelife fole ra, han n so taa kui Gulunba naade ra.

¹⁶ Taa mangēe mu nu a kolonxi n nu na wali naxan kui. N mu nu sese tagi rabaxi Yuwifie, sereṣedubēe, forie, kiitisae, nun kuntigie bē.

¹⁷ Na temui n naxa a masen e bē, «Wo won ma tōrē toxi! Darisalamu bara gē kanade. Tē bara a naadee gan. Wo fa, won xa Darisalamu tete yailan. Na nan a toma won mu luma yaagi kui sōnōn.»

¹⁸ N naxa a yaxaran e bē n Marigi Ala jengi saxi n xon ma ki naxe. N man naxa mangle xungbe xa woyenyi masen e bē. E to na birin mē, e naxa n yaabi, «Won keli, won xa a yailan.» E naxa limaniya na nate xa fe ra.

¹⁹ Sanbalati Xoronka, a malima Tobiya Amonika, nun Gesemi Arabuka to yi fe mē, e naxa yo fōlō muxu ma, e nu fa a fala muxu bē, «Wo na munse rabafe be? Wo wama mangasanyi matandife nē?»

²⁰ N naxa e yaabi, «Ala naxan na koore ma, na nan fama xunnakeli fide muxu ma. A xa konyie nan muxu ra. Muxu fama kelide, muxu xa be yailan. Kōnō wo tan, sese mu be naxan findima wo gbe ra. Darisalamu, wo xonyi mu a ra.»

3

Darisalamu tete yailanfe

¹ Eliyasibu sereṣedubēe kuntigi nun a ngaxakerenyi sereṣedubēe naxa keli, e tete naade nde yailan naxan xili Yexēe naade. E to gē, e naxa wali masen pama bē, e Ala maxandi a xa fe ra. E tete rapōn na ki nē fōlōfe Meya yire makantaxi ma, sa dōxō Xananeli yire makantaxi ra.

² Yeriko xēmee naxa tete yire nde yailan e sēti ma.

Imiri xa di Sabudu naxa tete yire nde yailan nee sēti ma.

³ Haseneya xa die naxa tete naade yailan naxan xili Yexēe naade. E naxa naade see birin yailan alako a xa senbē soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁴ Uri xa di Meremoti, naxan findixi Hakōsi xa mamadi ra, naxa tete yire nde yailan Haseneya xa wali sēti ma.

Berekiya xa di Mesulama, naxan findixi Mesesabeli xa mamadi ra, naxa wali Meremoti xa wali sēti ma.

Baanna xa di Sadōki naxa wali Mesulama xa wali sēti ma.

⁵ Tekowa naxa tete yire nde yailan Sadōki xa wali sēti ma, kōnō e xa kuntigie mu tin lude wali yareratie xa yaamari bun ma.

⁶ Paseya xa di Yoyada nun Besodeya xa di Mesulama naxa Yesana naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbē soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁷ Melataya Gabayonka, Yadon Meronotika, Gabayonkae, nun Misipakae, naxee keli gomina taa naakiri ma, nee naxa wali Yoyada nun Mesulama xa wali sēti ma.

⁸ Xarihaya xa di Yusiyeli, naxan fata xēema rawalide, naxa tete yire nde yailan Melataya xa wali sēti ma.

Xananiya, naxan labunde rafalama, naxa tete yire nde yailan Yusiyeli xa wali sēti ma. E naxa Darisalamu tete yailan han a igbode.

⁹ Xuru xa di Refaya, naxan na Darisalamu sēti mange ra, naxa wali Xarihaya nun Xananiya xa walie sēti ma.

¹⁰ Xarumafi xa di Yedaya naxa wali Refaya xa wali sēti ma, a xa banxi ya ra.

Xasabeneya xa di Xatusi naxa wali Yedaya xa wali sēti ma.

¹¹ Xarima xa di Malakiya nun Mowaba Paxati xa di Xasubu, naxa tete yire nde yailan nun yire makantaxi naxan xili Taami Gande.

¹² Haloxesi xa di Salumu, naxan na Darisalamu seeti xunyi ra, naxa wali suxu Malakiya nun Xasubu seeti ma.

¹³ Xanun nun Sanowakae naxa Gulunba naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. E man naxa tete yailan han Xuruse Naje naade ra. Na xa kuye nongon ya wulu keren.

¹⁴ Rekabu xa di Malakiya, naxan na Beti Hakeremi mange ra, naxa Naje naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra.

¹⁵ Kolixose xa di Salumu, naxan na Misipa mange ra, naxa Dulonyi naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. A man naxa tete yailan folofe Xera Ye yire ma, mange xa laakoe fe ma, sa doxo Dawuda xa taa gorode ra.

¹⁶ Asibuki xa di Nehemi, naxan na Beti Suru seeti mange ra, naxa tete yailan han mange Dawuda xa gaburi, han ye ragata yire, han soori palamae xa banxi.

¹⁷ Bani xa di Rexumi, naxan keli Lewi bonsoe ma, naxa wali Nehemi xa wali seeti ma.

Xasabiya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali Rexumi xa wali seeti ma.

¹⁸ Xenadadi xa di Bafaya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali a ngaxakerenyi Xasabiya xa wali seeti ma.

¹⁹ Yesuwa xa di Eseri, naxan na Misipa taa mange ra, naxa tete yailan geresosee banxi ya ra, han tete tuxui ra.

²⁰ Sabayi xa di Baruki, naxa tete yailan folofe na tuxui ra, sa doxo Serexedube Xungbe Eliyasibu xa banxi ra.

²¹ Uriya xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yailan folofe Eliyasibu xa banxi naade ra, han a xa banxi danxi dennaxe.

²² Serexedube naxee keli Darisalamu rabilinyi ra, nee naxa tete yailan Meremoti xa wali seeti ma.

²³ Bunyamin nun Xasubu naxa tete yailan naxan nu na e xa banxi ya ra. Maaseya xa di Asaraya, naxan findixi Ananaya xa mamadi ra, a naxa tete yailan a xa banxi fe ma.

²⁴ Xenadadi xa di Binuwi naxa tete yailan folofe Asaraya xa banxi, han tete tuxui ra.

²⁵ Yusayi xa di Pelali naxa tete yailan na tuxui ya ra, yire makantaxi na dennaxe, folofe mange xa banxi, han geeli yire.

Paroso xa di Pedaya naxa tete yailan Yusayi xa wali seeti ma.

²⁶ Horomobanxi walike naxee nu na Ofeli geya fari Darisalamu taa kui, nee naxa tete yailan han Ye naade, naxan nu na sogetede mabiri, yire makantaxi fe ma.

²⁷ Tekowa naxa tete yailan folofe yire makantaxi, han tete Ofeli geya lima dennaxe.

²⁸ Serexedube naxa tete yailan han Soee xa naade. Kankan nu walima a yete xa banxi ya ra.

²⁹ Imeri xa di Sadoki fan naxa tete yailan a xa banxi ya ra.

Sekanaya xa di Semaya, naxan Sogetede naade makantama, naxa tete yailan serexedube xa wali seeti ma.

³⁰ Selemiya xa di Xananiya nun Salafi xa di senni nde Xanun naxa tete yailan Semaya xa wali seeti ma.

Berekiya xa di Mesulama naxa tete yailan Selemiya nun Xanun xa wali seeti ma, a xa konkoe ya ra.

³¹ Malakiya, naxan xεema walima, naxa tete yailan Mesulama xa wali seeti ma, folofe hōromōbanxi walikεe xa banxie nun yulεe xa banxi, sa dōxo Mifikade naade han konkoe itexi tuxui ra.

³² Mixi naxee xεema walima, a nun yulεe, nee naxa tete yailan konkoe itexi tuxui ra nun Yεxεe naade lan tagi.

³³ Sanbalati to a kolon e na tete yailanfe, a naxa xōno ki fanyi ra.

³⁴ A naxa yo Yuwifie ma. A naxa a fala a ngaxakerenyie nun soori Samarikae ya xori, «Yi Yuwifi kobilae na munse rabafe? E xa wali sooneyama ne? E fama serεxεe bade naa? E noma na wali ra? E noma na gεε ganxie rakelide sōnon?»

³⁵ Tobiya Amonika, naxan nu na a fe ma, na naxa a fala, «E na tete tima ki naxε, hali xulumase noma na rabirade.»

³⁶ Na kui Annabi Nehemi naxa Ala maxandi, a naxε, «Muxu Marigi Ala, yandi, i xa i tuli mati muxu ra barima e na yofe muxu ma. I xa na sare ragbilen e ma, e xa findi konyie ra e yaxuie xa boxi ma.

³⁷ I naxa dijε e ma. I naxa e xa yunubie xafari, barima e bara muxu konbi, muxu tan naxee na Darisalamu tete yailanfe.»

³⁸ Muxu naxa na tete yailan han a tagi, barima pama nu bara a panige e xa na wali suxu senbe ra.

4

Tete wali kanafe

¹ Sanbalati, Tobiya, Arabukae, Amonikae, nun Asidodikae to a me a Darisalamu tete bara yailan folo, e naxa xōno ki fanyi ra.

² E birin naxa lan e xa siga gere sode Darisalamu, na wali xa kana.

³ Na kui muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi, a xa muxu kanta. Muxu man naxa yire makantεe ti kεε nun yanyi ra muxu yaxuie xa fe ra.

⁴ Kōno Yudayakae nu a falama, «Muxu bara tagan. Tete xa kanε gbo han won jan mu noma tete neεnε rakelide kōrε.»

⁵ Muxu yaxuie nu a falama, «E mu fama won tode han won so e tagi, won fa e faxes. Na kui e xa wali fama dande.»

⁶ Yuwifi naxee nu sabatixi e yaxuie seeti ma, nee naxa fa a fala muxu be han dōxo fu, «Wo fa muxu xōnyi.»

⁷ N naxa soorie ti xabile ki ma xare ra, tete dennaxe mu ite, e xa menni kanta santidegema, xali, nun tanbe ra.

⁸ N to ge na birin matode, n naxa a fala kuntigie nun kiitisae be pama ya xori, «Wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Magaaxuxi ma. Wo xa gere so won ngaxakerenyie be, wo xa di xεmee nun wo xa di ginεe, wo xa ginεe nun wo xa banxie xa fe ra.»

⁹ Yaxuie to a me muxu bara e panige kolon, Ala naxa e xa nate kana. Muxu birin man naxa gbilan tete yire, kankan naxa a xa wali suxu.

¹⁰ Keli na lōxōe ma n ma mixie seeti keren nu walima tete yire, boore seeti nu mixie makantama tanbe, kanke makantasee, nun xalie ra. Kuntigie tixi Yudayakae seeti ma.

¹¹ Walike naxee nu tete yailanma, nun naxee nu kote maxaninma, e nu walima geresose suxuxi e belexe,

¹² santidegema xirixi e tagi. E nu wali na ki nε. Naxan feri fema alako mixi xa a kolon e yaxuie na fafe, a nu tixi n tan seeti ma.

¹³ N naxa a fala kuntigie nun kiitisae be, pama ya xori, «Wali gbo, walikée tagi ikuya e boore ra. Won birin nayensenxi tete ra.

¹⁴ Wo naxan nabama, wo nefɛ feri xui me temui naxe, wo birin xa wo malan muxu seeti ma. Won Marigi Ala nan gere soma won be.»

¹⁵ Muxu nu walima na lahale nan na. Tanbee na pama seeti keren belexe i, kelife subaxe han tunbuie mini temui.

¹⁶ Na temui yati n man naxa a fala pama be, «Birin nun a xa konyi xa xi Darisalamu kui alako won xa taa kanta ke ra, won man xa wali yanyi ra.»

¹⁷ N tan, n ngaxakerenyie, n ma konyie, n ma kantamixi naxee nu biraxi n foxo ra, hali muxu xa dugie, muxu mu e rate muxu ma. Kankan keren kerenma xa geresose nan nu suxuxi a yi ra, hali a sigama ye bade temui.

5

Konyiya nun doni

¹ Loxoe nde Yudaya pama, xemee nun ginnee, naxa kalamui sa e ngaxakerenyi ndee xa fe ra.

² Ndee naxa a fala, «Muxu xa di xemee nun di ginnee bara wuya. Muxu wama mengi xon ma alako muxu xa balo.»

³ Mixi gbete naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xee, weni bilie, nun banxie doxo seeke, alako muxu xa baloe soto kaame temui.»

⁴ Mixi gbete fan naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xee nun muxu xa weni bilie doxo seeke ra, alako muxu xa duuti fi mange ma.

⁵ Na kui, hali won birin findixi wuli keren fase keren nan na, muxu xa die bara findi muxu ngaxakerenyie xa konyie ra. Muxu xa di gine gbege findixi konyie ra, muxu mu noma sese ra. Muxu xa kobiri bara jon, muxu xa xee nun weni bilie bara findi mixi gbete gbe ra.»

⁶ N to e xa kalamui me, n bope naxa te a jaaxi ra.

⁷ N naxa nate tongo n xa kalamui sa kuntigie nun kiitisae ma. N naxa e maxorin, «Munfe ra wo wo ngaxakerenyie donima kobiri alako wo xa geeni soto?» N naxa malanyi belebele xili na xa fe ra.

⁸ N naxa a fala e be, «Won bara won ngaxakerenyi Yuwifie xun sara kaafirie ma. Yakosi wo wo ngaxakerenyie yati nan matima wo bore ma?» E mu no sese yaabide, e birin naxa dundu.

⁹ N man naxa a fala e be, «Wo naxan nabaxi a mu fan feo! Wo mu gaaxuma Ala ya ra alako kaafirie naxa won nayaagi?

¹⁰ N tan, n ngaxakerenyie, nun n ma walikée, muxu fan bara e doni kobiri nun mengi, kono a mu lanma won xa geeni fen na kui.

¹¹ Wo xa e xa xee ragbilen e ma, e xa weni bilie, e xa oliwi bilie, a nun e xa banxie. Wo man xa wo xa geeni ragbilen e ma, naxan findixi kobiri, mengi, weni, nun ture ra.»

¹² E naxa n yaabi, «Muxu na birin nagbilenma ne e ma. Muxu mu sese bama e yi ra. I naxan falaxi, muxu na nan nabama.» Na xanbi kore n naxa serexedubee xili. N naxa donitie rakali e xa woyenyi ma serexedubee ya xori.

¹³ N man naxa n ma donma yuba fito, n naxa a ikuyukuyu, n fa a fala, «Ala xa yi mooli raba mixi ra naxan mu a xa laayidi rakamalima. Ala xa na kanyia xa banxi nun a harige birin ba a yi ra, a xa lu setareja kui.» Mixi malaxie naxa a ratin, «Amina.» E naxa Alatala matoxo. Na dangi xanbi, pama naxa na laayidi rakamali.

¹⁴ Kabi n naxa findi gomina ra Yudaya, folo Atasakasi xa mangeya je mɔxɔnɛn nde ma han a je tongo saxan nun firin nde ma, n tan nun n ngaxakerenyie mu balo duuti ra, naxan findi gomina sare ra.

¹⁵ Singe mangee nu jama tɔɔroma a jaaxi ra. E nu taami, weni, nun gbeti kilo tagi bama e yi duuti ra. E xa walikɛe fan nu mixie tɔɔroma. Kɔnɔ n mu na fe mɔoli raba, barima n gaaxuma Ala ya ra.

¹⁶ N bara n yete fi na tete wali ma, n tan nun n ma mixi birin. Muxu mu bɔxi yo soto na kui.

¹⁷ Yuwifie nun kuntigie, mixi kɛmɛ mixi tongo suuli, nun xɔɛ naxee keli jamane ma, e birin nu e degema n xɔnyi nɛ.

¹⁸ Lɔxɔɛ birin ninge keren, yɛxɛɛ senni, nun xɔnie nu rafalama donse ra. Xi fu yo xi fu, weni fan nafalama. Na birin kui n mu tin gomina sare rasuxude, barima jama nu tɔɔrofe tete wali xa fe ra.

¹⁹ «N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali xa fe ra, n naxan nabaxi yi jama bɛ.»

6

Isirayila yaxuie katafe wali kanade

¹ Sanbalati, Tobiya, Gesemi Arabuka, nun muxu yaxui birin to a mɛ a muxu bara ge tete yailande, yale yo mu nu na a ma sɔnɔn, naade gbakufe gbansan nan nu fa luxi,

² Sanbalati nun Gesemi naxa xɛɛra xɛɛ n xɔn ma, a falafe, «Fa, won xa won bore to Kefirimi daaxa, Ono gulunba kui.» E nu wama fe jaaxi nan nabafe n na.

³ Kɔnɔ n naxa xɛɛrae xɛɛ yi yaabi ra, «Wali gbegbe na n yi ra, n mu noma gorode wo yire, xa na mu a ra wali kanama nɛ.»

⁴ E naxa xɛɛra xɛɛ n yire sanmaya naani, kɔnɔ n na yaabi kerenyi nan fi e ma.

⁵ A sanmaya suuli nde, Sanbalati naxa a xa konyi xɛɛ n yire, bataaxe nde na a yi ra, naxan seɓexi mixi birin ma.

⁶ Yi nan nu seɓexi, «Si birin bara fe nde mɛ wo xa fe ra. Gesemi fan naxe a nondi na a ra. E naxe a i tan nun Yuwifie wama mangasanyi matandife, na nan a toxi wo na tete yailanfe. E man naxe a i tan yati wama findife Isirayila mange ra.

⁷ I bara namijɔnmɛɛ sugandi naxee fama a falade Darisalamukae xa lu i xa mangeya bun ma, i xa findi Yudaya mange ra. Mange xungbe fama na wɔyenyi birin mɛde. Awa, i xa fa, won xa won bore to.»

⁸ N naxa a yaabi, «I naxan birin falaxi yi ki, nondi keren mu na a kui. I tan nan yi wule falaxi.»

⁹ Yi mixi birin nu wama muxu bɔɛ nan naminife tun. E e mapɔxun nɛ limaniya bama muxu yi ra, muxu fa wali dan. «N Marigi, senɓɛ fi n ma.»

¹⁰ Lɔxɔɛ nde n naxa siga Semaya xɔnyi, Delaya xa di, Mehetabeli xa mamadi. A nu a yete balanxi banxi kui. A naxa a fala n bɛ, «Won xɛɛ Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui, won xa naade mabalan won ma, barima e fama kɔɛ ra i faxade.»

¹¹ N naxa a yaabi, «N xa n gi? Xɛmɛ mu na n tan na? N noma sode Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui, n man xa balo? Adama birin xa mu soma menni. N tan mu soma naa feo.»

¹² N naxa a kolon Ala xa mu a xɛxi. Tobiya nun Sanbalati nu bara a sare fi alako a xa na wɔyenyi mɔoli fala n bɛ.

¹³ E bara wa n xa gaaxu, n xa bira e xa woyenyi foxo ra, n xa yunubi soto na kui, alako e xa n xili kana, e xa n nayaagi.

¹⁴ «N Marigi Ala, i xa ratu Tobiya, Sanbalati, Nowadiya, nun namijonmsee wule false xa fe jaaaxi ma, e naxan nabaxi n na alako e xa n boje ramini a i.»

¹⁵ Tete naxa ge yailande Elulu kike, xi moxojen nun suuli. Muxu naxa na wali raba xi tongo suuli nun firin bun ma.

¹⁶ Muxu yaxuie to yi fe me, e naxa gaaxu ki fanyi ra. Si birin naxa yaagi muxu rabilinyi, e fan naxa a kolon muxu noxi na birin nabade muxu Marigi Ala nan saabui ra.

¹⁷ Na saxanyi bun ma, Yudaya kuntigi gbegbe nu bataaxee rasanbama Tobiya ma, e fan a xa bataaxee masotoma.

¹⁸ Yudayaka gbegbe nu bara saate tongo a be marakali ra, barima a bitanyi nan nu na Sekanaya ra, Ara xa di. Yehoxanan nu bara Berekiya xa di Mesulama doxo.

¹⁹ Temui birin e nu a xa fe fanyi ifalama n ya xori, e man n ma woyenyie radangima a ma. Tobiya nu bataaxee rasanbama n ma alako n xa gaaxu.

7

Taa makanta ki

¹ Tete nun naadee to ge yailande, naade makantee, beestibae, nun Lewikae birin naxa e xa wali suxu.

² N naxa n ma yaamarie so n xunya Xanani yi ra, a nun Xananiya naxan nu na soorie xun ma Darisalamu. Na nu bara findi mixi hagige ra, a nu tinxin, a man nu gaaxuma Ala ya ra.

³ N naxa a fala e be, «Wo naxa taa naadee rabi han soge xono temui, e man xa balan saabi ra wo ya xori. Darisalamukae fan yire makantama ne, kankan xa lu a xa banxi naade ra.»

⁴ Darisalamu nu xungbo, kono na temui mixi mu nu wuya, banxie fan mu nu gexi tide.

⁵ N Marigi Ala naxa a raso n xaxili kui, n xa kuntigie, kiitisae, nun pama malan, n xa konti ti. N naxa taruxui buki to. Mixi naxee singe te, e xilie nu sebexi na kui. A sebexi,

⁶ «Babilon mange Nebukadansari naxa fa yi mixie ra kelifa Darisalamu. E naxa lu konyiya kui, han e gbilenxi Darisalamu nun Yudaya temui naxe. Kankan naxa siga a xonyi.

⁷ Sorobabeli, Yosuwe, Nehemi, Asaraya, Raamiya, Naxamani, Morodekayi, Bilesan, Misipereti, Begifayi, Nexumu, nun Baanna naxa e mati. Isirayilakae xilie nun e konti nan yi ki:

⁸ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

⁹ Sefataya xa die, mixi keme saxan, mixi tongo solofere nun firin.

¹⁰ Ara xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun firin.

¹¹ Mowaba Paxati xa die, naxee fatanxi Yesuwa nun Yowaba ma, mixi wulu firin, mixi keme solomasaxan, mixi fu nun solomasaxan.

¹² Elama xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

¹³ Satu xa die, mixi keme solomasaxan, mixi tongo naani nun suuli.

¹⁴ Sakayi xa die, mixi keme solofere, mixi tongo senni.

¹⁵ Binuwi xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun solomasaxan.

¹⁶ Bibayi xa die, mixi keme senni, mixi moxojen nun solomasaxan.

- 17 Asigadi xa die, mixi wulu firin, mixi keme saxan, mixi moxoɽen nun firin.
- 18 Adonikama xa die, mixi keme senni, mixi tongo senni nun solofere.
- 19 Begifayi xa die, mixi wulu firin, mixi tongo senni nun solofere.
- 20 Adin xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun suuli.
- 21 Ateri xa die, naxee fatanxi Xesekiya ra, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.
- 22 Xasuma xa die, mixi keme saxan, nun mixi moxoɽen nun solomasaxan.
- 23 Beseyi xa die, mixi keme saxan, mixi moxoɽen nun naani.
- 24 Xarifi xa die, mixi keme, mixi fu nun firin.
- 25 Gabayon xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.
- 26 Betelɛmukae nun Netofakae, mixi keme, mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan.
- 27 Anatotikae, mixi keme, mixi moxoɽen nun solomasaxan.
- 28 Beti Asamafetikae, mixi tongo naani nun firin.
- 29 Kiriyaŋi Yeyarimi, Kefirakae, nun Berotikae, mixi keme solofere, mixi tongo naani nun saxan.
- 30 Ramakae nun Gebakae, mixi keme senni, mixi moxoɽen nun keren.
- 31 Mikimasikae, mixi keme, mixi moxoɽen nun firin.
- 32 Betelikae nun Ayikae, mixi keme, mixi moxoɽen nun saxan.
- 33 Neboka ndee, mixi tongo suuli nun firin.
- 34 Elamaka ndee, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.
- 35 Xarima xa die, mixi keme saxan, mixi moxoɽen.
- 36 Yeriko xa die, mixi keme saxan, mixi tongo naani nun suuli.
- 37 Lodi xa die, Xadidi xa die, nun Ono xa die, mixi keme solofere, mixi moxoɽen nun keren.
- 38 Senaa xa die, mixi wulu saxan, mixi keme solomanaani, nun mixi tongo saxan.»
- 39 «Serexedubee konti nan yi ki:
Yedaya xa die, naxee fatanxi Yesuwa xa denbaya ra, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxan.
- 40 Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun mixi firin.
- 41 Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani nun solofere.
- 42 Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.»
- 43 «Lewikae konti nan yi ki:
Yesuwa, Kadamiyeli, nun Hodafiya xa die, mixi tongo solofere nun naani.»
- 44 «Beeti bae konti nan yi ki:
Asafi xa die, mixi keme, mixi tongo naani nun solomasaxan.»
- 45 «Naade makantee konti nan yi ki:
Salumu xa die, Ateri xa die, Talamon xa die,
Akubu xa die, Xatita xa die, nun Sobayi xa die,
mixi keme, mixi tongo saxan nun solomasaxan.»
- 46 «Hoxomolingira walikae konti nan yi ki:
Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,
47 Kerosi xa die, Saya xa die, Padon xa die,
48 Lebana xa die, Xagaba xa die, Salamayi xa die,
49 Hanan xa die, Gideli xa die, Gaxari xa die,
50 Reyaya xa die, Resin xa die, Nekoda xa die,

⁵¹ Gasama xa die, Usa xa die, Paseya xa die,
⁵² Bisayi xa die, Mewunima xa die, Nefusima xa die,
⁵³ Bakibuki xa die, Xakufa xa die, Xarixuri xa die,
⁵⁴ Basiluti xa die, Mexida xa die, Xarasa xa die,
⁵⁵ Barakosi xa die, Sisera xa die, Tema xa die,
⁵⁶ Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.»

⁵⁷ «Sulemani xa walikée xa die kōnti nan yi ki:

Sotayi xa die, Sofereti xa die, Perdida xa die,

⁵⁸ Yaala xa die, Darakon xa die, Gideli xa die,

⁵⁹ Sefataya xa die, Xatili xa die.

Pokereti Hasebayimi xa die, nun Amon xa die.»

⁶⁰ «Hərçəmbanxi walikəe nun Sulemani xa walikəe, mixi keme saxan, mixi tongo solomanaani. nun frin.»

⁶¹ «Mixie nan yi ki naxee keli Teli Mela, Teli Xarasa, Kerubu, Adan, nun Imeri, kono e mu no a masende a Isirayila die yati yati nan e ra:

⁶² Delaya xa die, Tobiya xa die, nun Nekoda xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun firin.»

⁶³ «Yi mixie nu na serexedubee ya ma: Xabaya xa die, Hakosi xa die, nun Barasilayi xa die, naxan nu bara Barasilayi Galadika xa di gine nde dɔɔ, e fa na xili sa a xun ma.

⁶⁴ E naxa e ramini serexedube wali kui barima e mu no e xilie tode taruxui kui.

⁶⁵ Gomina naxa e yaamari, e naxa sɛrɛxɛdubɛ donse sɛniyenxi don han sɛrɛxɛdubɛ nde xa Ala sagoe maxɔrin Urimi nun Tumimi ma.»

⁶⁶ «Nama birin konti lanxi mixi wulu tongo naani nun firin, mixi keme
saxan tongo senni nan ma.

⁶⁷ E xa konyie konti lanxi mixi wulu solofere, mixi keme saxan tongo saxan nun solofere nan ma. Beetiba keme firin tongo suuli nun suuli fan nu na e ya ma. Nama nu bara xuruse gbegbe xanin naa: soe keme solofere, tongo saxan, nun senni, sofale keme firin, tongo naani, nun suuli,

⁶⁸ ɲɔxɔmɛ kɛmɛ naani, tongo saxan, nun suuli, sofale mooli nde wulu senni. kɛmɛ solofere mɔxɔnɛn.»

⁶⁹ «Denbaya kanyie naxa see fi alako wali xa raba. Gomina naxa xεεma kole wulu keren, pooti fanyi tongo suuli, nun sεrexedube dugi kerne suuli, tongo saxon fi wali xa fe ra.

⁷⁰ Denbaya kanyie naxa xεema kole wulu mɔxɔɛn, nun gbeti kole wulu firin nun kεmε firin fi wali xa fe ra.

⁷¹ Nama naxan luxi naa naxa xeema kole wulu mɔxɔɲen, nun gbeti kole wulu firin, nun sɛrɛxɛdubɛ dugi tongo senni nun solofere fi wali xa fe ra.»

⁷² «Serexedubee, Lewikae, horombanxi naade makantee, beetibae, nun horombanxi walikae, nun Isirayilaka birin naxa sabati e xonyi.»

8

Ala xa seriye xaranfe

¹ Kike solofere nde, Isirayillakae nu bara sabati e xa taae kui. Na temui e birin naxa e malan Darisalamu taa kui naade ya ra, naade naxan xili «Ye naade.» E naxa a fala sertiye karamoxo Esidirasi be a xa fa Tawureta Munsu ra Alatala naxan fixi Isirayila ma.

² Esidirasi naxa fa a ra pama yire: xəmɛɛ, ginɛɛ, nun mixi naxee birin noma masenyi fahaamude. Yi malanyi ti kike solofere nde xi singe loxoɛ nɛ.

³ Keli gɛɛsɛgɛ ma a sa doxo yanyi tagi ra, Esidirasi nu kitaabui xaranma pama bɛ naxan nu malanxi «Ye naade» ya ra. Xəmɛɛ, ginɛɛ, nun mixi naxee birin noma masenyi fahaamude, e naxa e tuli mati a fanyi ra na xaranyi ra.

⁴ Səriyɛ karamoxo Esidirasi nu tixi se nde fari naxan yailanxi wuri ra alako mixi xa a to. Matitiya, Sema, Anaya, Uriya, Xilikiya, nun Maaseya nu tixi a yirefanyi ma. Pɛdaya, Mikayeli, Malakiya, Xasuma, Xasabadana, Sakari, nun Mesulama nu tixi a koɔla ma.

⁵ Esidirasi naxa kitaabui rabi pama ya xori. A nu na dennaxe pama birin a toxi. A to kitaabui rabi, birin naxa ti.

⁶ Esidirasi naxa Marigi Xungbe Alatala tantu. Nama naxa a ratin, «Amina. Amina.» E naxa e belexɛ itala, e e mafelen boxi ma Alatala ya i.

⁷ Lewika Yesuwa, Bani, Serebiya, Yamin, Akubu, Sabɛtayi, Hodiya, Maaseya, Kelita, Asaraya, Yosabadi, Hanan, nun Pelaya naxa yi səriyɛ tagi raba pama bɛ naxan tixi.

⁸ E naxa Tawureta Munsa, Ala xa səriyɛ, xaran pama bɛ a fanyi ra, e man a fasari alako birin xa a fahaamu.

⁹ Nama to na səriyɛ mɛ, e naxa sunnun, e wa folo. Na nan a toxi gomina Nehemi, sɛrɛxɛdubɛ nun səriyɛ karamoxo Esidirasi, nun Lewika naxee nu pama xaranma, nee naxa a fala birin bɛ, «To xa findi sali loxoɛ ra won Marigi Alatala bɛ. Wo naxa sunnun, wo naxa wa.»

¹⁰ Esidirasi man naxa a fala e bɛ, «Wo siga, wo xa donse fanyi don, wo xa wo min a fanyi ra, wo man xa nde so setaree yi ra, barima to bara findi sali loxoɛ ra won Marigi bɛ. Wo naxa sunnun, barima Alatala xa sɛwɛ senbɛ fima nɛ wo ma.»

¹¹ Lewikae fan naxa pama masabari, e nu fa a fala, «Wo wo sabari, barima to bara findi sali loxoɛ ra Ala bɛ. Wo naxa sunnun.»

¹² E birin naxa gbilen e xonyi, e xa sa e dege, e man xa e min. E naxa donse rasanba e booree ma pɛlexinyi kui, alo a fala e bɛ ki naxe.

Bage Ti Sali

¹³ Na kuye iba, denbaya kanyie Isirayilakae ya ma, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun Lewikae naxa e malan səriyɛ karamoxo Esidirasi yire alako e xa Tawureta Munsa rame.

¹⁴ Yi səriyɛ kui, Alatala naxan so Annabi Munsa yi ra, a sɛbɛxi Isirayilakae xa bageɛ ti, e xa lu e kui kike solofere nde sali tɛmɛui.

¹⁵ Yi sali loxoɛ ma, a lan nɛ e xa a fala Isirayilakae birin bɛ, a nun naxee na Darisalamu, «Wo xa mini wula i oliwi salonyi, miriti salonyi, tugi fense, nun tufu salonyi fende, alako wo xa bageɛ ti alo a sɛbɛxi ki naxe.»

¹⁶ Na kui Isirayilakae naxa mini wuri salonyie sɛgɛde. E naxa bageɛ ti e xa banxie fari, tande ma, hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ kui, nun Ye Naade nun Eframi xa Naade ya ra.

¹⁷ Nama, naxee birin keli konyiya kui, e naxa bageɛ ti e luma naxee kui. Na naxa findi sɛwɛ belebele ra. Kabi Nunu xa di Yosuwe tɛmɛui, e mu nu na moɔli raba.

¹⁸ Loxo yo loxo, e nu fa Tawureta Munsa xaran, kelife sali folo loxoɛ han a raɲon loxoɛ. E naxa na raba xi solofere bun ma. A solomasaxan nde, e birin naxa e malan, e fa sali belebele raba alo a sɛbɛxi ki naxe.

9

Nama xa sunyi

¹ Na kike xi mǝxǝn nǝn naani lǝxǝ, Isirayilakae naxa e malan e xa sunyi suxu. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e bendǝ maso e fate ma.

² Isirayila bǝnsǝ naxa lu yire keren, xǝnǝ yo mu nu na e ya ma. E naxa e xa yunubi nun e babae xa yunubi masen Ala bǝ.

³ Kuye to iba, e naxa ti, e e tuli mati Tawureta Munsa xaranyi ra, e Marigi Alatala naxan soxi e yi ra. Soge to xǝnǝ fǝlǝ, e naxa e xa yunubi masen e Marigi Alatala bǝ, e man naxa tuubi a bǝ han sogǝ naxa te a fanyi ra.

⁴ Lewika Yesuwa, Bani, Kadamiyeli, Sebanaya, Buni, Serebiya, Bani, nun Kenani naxa ti wuri yailanxi ma, e fa e Marigi Alatala xili e xui itexi ra.

⁵ Lewika Yesuwa, Kadamiyeli, Bani, Xasabeneya, Serebiya, Hodiya, Sebanaya, nun Petaxiya naxa a masen jama bǝ, «Wo keli, wo xa wo Marigi Alatala tantu, danyi mu na naxan ma.»

«Muxu bara i xili xungbe matǝxǝ, naxan dangi tantui nun matǝxǝ birin na.

⁶ I tan nan na muxu Marigi Alatala ra, i keren, naxan koore nun tunbuie daa, naxan bǝxi nun a isee birin daa, naxan baa nun yexǝ birin daa. I bara na nimase birin daa. Hali tunbui naxee na koore ma, e fan bara tuubi i bǝ.

⁷ I tan nan na Marigi Alatala ra naxan Annabi Iburama sugandixi, a a ramini Uru Kalidi bǝxi kui, a Iburahima xili sa a xun ma.

⁸ I naxa a to a bǝnǝ tinxin i ya i. I naxa saate tongo a bǝ, i xa Kanaan bǝxi fi a bǝnsǝ ma, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Yebusukae, nun Girigasakae nu na dennaxǝ. I bara na saate rakamali, barima i tinxin.»

⁹ «I naxa muxu benbae xa sunnunyi to Misira bǝxi ma, i man naxa e xui me Xulunyumi Baa ma.

¹⁰ I naxa kaabanakoe nun tǝnxumae raba Firawuna, a xa walikǝe, nun a xa jama birin xili ma, barima i bara a kolon e bara e yetǝ igbo muxu benbae ma. Na kui i bara xili magaaxuxi sǝtǝ, naxan na i yi ra han to.

¹¹ I naxa baa bolon e ya xǝri alako e xa giri. E naxa giri e xaraxi ra baa tagi, kǝnǝ naxee nu biraxi e fǝxǝ ra, i naxa ye radin nee xun ma, i e radula alǝ gǝme goroma ye bǝtini ma ki naxǝ.

¹² Yanyi ra, i naxa nuxui findi e rapǝrǝ se ra. Kǝe ra, i naxa tǝ ti e bǝ naxan kira iyalanma, e e jǝrǝma naxan na.»

¹³ «I naxa goro Turusinina geya fari, i fa wǝyǝn e bǝ keli koore ma. I naxa sǝriye tinxinxi, nǝndi, marasi nun yaamari fanyie masen e bǝ.

¹⁴ I xa walikǝ Munsa saabui ra, i naxa i xa malabui lǝxǝ sǝniyǝnxi xa fe masen e bǝ, i xa yaamari, i xa marasi, nun i xa sǝriye.

¹⁵ Kaame to e suxu, i naxa taami ragoro e ma keli koore. Ye xǝli nu na e ma tǝmui naxǝ, i naxa ye ramini gǝme longori ra. I naxa e xǝe bǝxi tongode i i rakali naxan na sofe ra e yi ra.»

¹⁶ «Kǝnǝ muxu benbae naxa finsiriwaliya raba e xa yetǝ igboja kui. E mu e tuli mati i xa yaamari ra.

¹⁷ E mu tin i xui ratinmede. E mu ratu i xa kaabanakoe ma, i naxee raba e bǝ. E naxa e kobe ti i ra, e man naxa natǝ tongo gbilenfe ra konyiya kui. E mangǝ nde sugandi na nan ma. Kǝnǝ i tan mu e rabǝjin, barima Ala nan lanxi i ma naxan dipǝma, naxan kinikinima, naxan hinnema. I xa xǝnǝ mu mafura. I xa xanunteya gbo.

¹⁸ I mu e rabepin hali e to ninge kuye yailan yoxui ra, e fa a fala, «Muxu xa ala nan yi ki naxan muxu ramini Misira boxi ma.» E to fe jaaxi fala i xa fe ra, i mu e rabepin fefe ma.

¹⁹ I xa fonisireya kui i mu e rabepin gbengberenyi ma. I mu nuxui ba e ya ra, naxan nu e rapnerema yanyi ra. I mu te ba naa, naxan nu kira iyalanma e be koe ra.

²⁰ I naxa i Xaxili Fanyi so e yi ra alako e xaxili xa fan. I naxa mana taami nun ye so e yi ra alako e xa balo.

²¹ Ne tongo naani bun ma, i jengi saxi e xa fe xon ma gbengberenyi ma. E hayi nu na se naxan birin ma, i naxa na so e yi ra. E xa dugie mu kana, e sanyie mu funtu.»

²² «I naxa mangeyae nun si gbete so e yi ra, boxi naxee nu na e xa boxi naaninyi ra. E naxa mange Sixon xa boxi Xesibon tongo, e man naxa mange Ogo xa boxi Basan tongo.

²³ I naxa e xa die rawuya dangife tunbuie ra naxee na kooe ma. I naxa na boxi so e yi ra i naxan laayidi e babae be.

²⁴ E xa die naxa na boxi soto. I naxa Kanaankae nun e xa mangee ragoro e ya i, i naxa e sa e belexe i, alako e xa e waxonfe raba e ra.

²⁵ E naxa taae nun boxi fanyie soto, a nun banxi naxee rafexi harige ra, kolonyie, weni bilie, oliwi bilie, nun sansi gbegebe naxee bogima a fanyi ra. E naxa e dege, e naxa luga baloe fanyi ra, e naxan soto i xa hinne saabui ra.»

²⁶ «Kono e mu lu i xa yaamari bun ma. E naxa i matandi, e naxa e kobe ti i xa seriye ra. E naxa i xa namiponmee faxa, naxee nu bara kawandi ti e be e xa gbilen i ma. E naxa fe jaaxi gbegebe raba i ra.

²⁷ Na kui i naxa e sa e yaxuie belexe i, naxee bara e paxankata. Kono e to i xili e xa toore kui, i naxa e xa maxandi suxu kooe ma. I naxa marakisimae xee e xon ma, naxee bara e ba e yaxuie belexe i.

²⁸ E to malabui soto, e man naxa fe jaaxi raba folo i ra. Na kui, i naxa e rabepin e yaxuie yi ra, naxee bara no e ra. Kono e to gbilen i xili ra, i man naxa e xa maxandi suxu kooe ma i xa fonisireya saabui ra. I bara e ratanga sanmaya wuyaxi.

²⁹ I naxa fe birin naba, alako e xa bira i xa seriye foxo ra, kono e naxa e yete igbo, e mu e tuli mati i xa yaamarie ra. E naxa tondi i xa seriye rabatude, naxan noma a rabatumae rakiside. E naxa e kobe ti i ra, e mu i xui rabatu fefe ma.»

³⁰ «I naxa lu e seeti ma kabi temui xonkuye. I nu e ralimaniyama i Xaxili ra i xa namiponmee saabui ra, kono e mu e tuli mati i ra. Na kui i naxa e sa si gbete belexe i.

³¹ Kono hali i to na raba, i tondi ne e sontode i xa fonisireya xa fe ra. I mu e rabepin kerenyi ra, barima Ala nan na i ra naxan hinnema mixie ra, naxan kinikinima e ma.»

³² «Yakosi, i tan muxu Marigi Ala Xungbe, i senbe gbo, i magaaXu, i i xa saate rakamalima, i hinnema mixi ra. Yandi, i xa i jengi sa muxu xa toore xon ma, muxu xa mangee, muxu xa kuntigie, muxu xa serexedubee, muxu xa namiponmee, muxu babae, nun muxu xa pama birin. Kabi Asiriya mangee xa temui, han to muxu na toore nan kui.

³³ I bara fe tinxinxu raba muxu be. I tan bara dugutegepa raba, kono muxu tan bara fe jaaxi raba i ra.

³⁴ Muxu xa mangee, muxu xa kuntigie, muxu xa serexedubee, nun muxu babae mu bira i xa seriye foxo ra. E mu e tuli matixi i xa yaamari nun i xa masenyi ra.

³⁵ Hali i to harige nun bōxi fanyi sa e xa mangēya bun ma temui naxe, e mu i xui rabatu, e mu gbilen e xa wali paaxie fōxo ra.

³⁶ To lōxōe muxu na konyiya nan kui. Muxu bara findi konyie ra bōxi ma i dennaxe fixi muxu benbae ma, alako e xa balo na boxi fanyi saabui ra.

³⁷ Kōno na bōxi bogi fanyi birin luma mangē gbetee nan be, muxu na naxee bun ma muxu xa yunubie xa fe ra. E e waxōnfe rabama muxu fatee nun muxu xa xurusee ra. Muxu na tōore belebele nan kui.»

10

Nama xa nate tongoxi

¹ Na birin kui, muxu bara yi nate sebexi tongo, muxu xa mangee, Lewikae, nun muxu xa serexedubee xa tonxuma dōxoxi a ma.

² E xilie nan yi ki:

Gomina Nehemi Xakalaya xa di, Sedekiya,

³ Seraya, Asaraya, Yeremi,

⁴ Pasura, Amaraya, Malakiya,

⁵ Xatusi, Sebanaya, Maluku,

⁶ Xarima, Meremoti, Abadiyasi,

⁷ Daniyeli, Gineton, Baruki,

⁸ Mesulama, Abiya, Miyamin,

⁹ Maasiya, Biligayi, nun Semaya.

Serexedubee nan na ki.

¹⁰ Lewikae nan yi ki:

Asanaya xa di Yesuwa, Xenadadi xa di Binuwi, Kadamiyeli,

¹¹ nun e ngaxakerenyie, Sebanaya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan,

¹² Mika, Rexobo, Xasabiya,

¹³ Sabudu, Serebiya, Sebanaya,

¹⁴ Hodiya, Bani, nun Beninu.

¹⁵ Kuntigie nan yi ki:

Paroso, Mowaba Paxati, Elama, Satu, Bani,

¹⁶ Buni, Asigadi, Bibayi,

¹⁷ Adoniya, Begifayi, Adin,

¹⁸ Ateri, Xesekiya, Asuru,

¹⁹ Hodiya, Xasuma, Beseyi,

²⁰ Xarifi, Anatoti, Nebayi,

²¹ Magapiyasi, Mesulama, Xesiri,

²² Mesesabeli, Sadoki, Yaduwa,

²³ Pelataya, Hanan, Anaya,

²⁴ Hoseya, Xananiya, Xasubu,

²⁵ Haloxesi, Pilixa, Sobeki,

²⁶ Rexumi, Xasabana, Maaseya,

²⁷ Ahaya, Hanan, Anan,

²⁸ Maluku, Xarima, nun Baanna.

²⁹ «Nama dōnxōe birin, serexedubee, Lewikae, naade makantee, beetibae, hōromōbanxi walikee, nun mixi naxee birin mini si gbetee ya ma e bira Ala xa seriye fōxo ra, e xa ginēe, e xa di xēmēe, e xa di ginēe, nun mixi naxee birin fe fahaamuma,

³⁰ nee birin naxa kafu e ngaxakerenyi kuntigie ma. E naxa e rakali e xa bira Ala xa seriye foxo ra, Ala xa konyi Munsa naxan fixi e ma, e xa e Marigi Alatala xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye birin nabatu.»

³¹ «Muxu naxa nate tongo muxu xa tondi muxu xa die fide yi boxi mixie ma. Muxu fan xa tondi e xa di ginée fende muxu xa di xemee be.

³² Muxu mu sese sarama malabui loxoee nun sali loxoee, yi boxi mixie fama naxee ra alo mengi, xa na mu a ra se gbete. Ne solofere nde birin na, muxu mu boxi rawalima, muxu man dipema ne donie birin ma.

³³ Ne yo ne muxu xa gbete nde ba, a xa rawali muxu Marigi Ala xa horomobanxi kui,

³⁴ alo serexee taami, sansi xori naxee bama serexe ra loxo yo loxo, serexe gan daaxi naxee bama loxo yo loxo, naxee bama malabui loxoee, naxee bama kike neene ti loxoee, naxee bama sali loxoee, naxee bama seniyenyi xa fe ra, naxee bama Isirayila xa yunubi xafarife ra, a nun wali naxan birin nabama muxu Marigi Ala xa banxi kui.»

³⁵ «Serexedubee, Lewikae, nun nama birin naxa nate tongo Ala xa mali ra, xabilée naxee fama yege ra a waxati ki ma, naxan ganma Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.

³⁶ Muxu naxa nate tongo ne yo ne muxu xa muxu xa boxi daxamui singee nun muxu xa sansi bogi singee xanin Alatala xa banxi.

³⁷ Muxu man xa muxu xa di xeme singee nun muxu xa xuruse di singee xanin serexedubee xon ma, muxu Marigi Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.»

³⁸ «Muxu naxa nate tongo, muxu xa muxu xa farin xun singee, sansi bogi singee, weni neene, nun ture neene xanin muxu Marigi Ala xa horomobanxi bilie kui serexedubee be. Muxu man xa farile fi Lewikae ma. E luma siga ra na farile foxo ra muxu walima dennaxe.

³⁹ E xa na raba Haruna bonsoe serexedube nde ya xori. E xa farile ba na farile nan kui, e fa na tan xanin horomobanxi bilie kui, daxamui ragatama dennaxe.

⁴⁰ Isirayilakae nun Lewikae xa na mengi, weni neene, nun ture neene xanin na bilie kui horomobanxi xa see saxi dennaxe. Serexedubee, naade kantae, nun beetibae fan na menni ne. Muxu mu muxu Marigi Ala xa horomobanxi raboloma!»

11

Yuwifi naxee fa Darisalamu

¹ Nama kuntigie naxa sabati Darisalamu taa seniyenxi, a nun mixi gbete naxee sugandixi Ala xa mali ra. Mixi fu yo mixi fu, keren naxa sugandi doxofo ra Darisalamu. Mixi donxo naxee luxi, nee naxa sabati taa gbete.

² Nama naxa duba mixie be, naxee bara tin lude Darisalamu.

³ Isirayilakae, serexedubee, Lewikae, horomobanxi walikée, nun Sulemani xa konyie xa die, naxee mu nu na Darisalamu, nee naxa sabati e xonyi, e xa taae kui Yudaya boxi ma.

⁴ Boxi mange naxee sabati Darisalamu, ndee keli Yuda bonsoe nun Bunyamin bonsoe ne. Naxee kelixi Yuda bonsoe, nee xilie nan yi ki: Atayaya nun Maaseya. Atayaya baba xili Yusiya. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Amaraya. Na fan baba xili Sefataya. Na fan baba xili Mahalaleli. Na fan baba xili Peresi.

⁵ Maaseya baba xili Baruki. Na fan baba xili Kolixose. Na fan baba xili Xasaya. Na fan baba xili Adaya. Na fan baba xili Yoyaribu. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Selaha.

⁶ Na kui, Peresi xabile naxee sabati Darisalamu, e findixi mixi keme naani, mixi tongo senni nun solomasaxan nan na.

⁷ Naxee kelixi Bunyamin bõnsõe, nee xilie nan yi ki: Salu, nun a foxirabirõe Gabayi nun Salayi. Salu baba xili Mesulama. Na fan baba xili Yowedi. Na fan baba xili Pedaya. Na fan baba xili Kolaya. Na fan baba xili Maaseya. Na fan baba xili Itiyeli. Na fan baba xili Yesaya.

⁸ Nee xa mixie malanxi mixi keme solomanaani, mixi mōxōɽen nun solomasaxan.

⁹ Sikiri xa di Yoweli nan findixi e xa mange singe ra. E xa mange firin nde lanxi Hasenuwa xa di Yuda nan ma.

¹⁰ Naxee findixi serexedubee ra, nee xilie nan yi ki: Yoyaribu xa di Yeday, Yakin,

¹¹ Seraya, nun e wali booree. Seraya baba xili Xilikiya. Na fan baba xili Mesulama. Na fan baba xili Sadoki. Na fan baba xili Merayoti. Na fan baba xili Axituba, Ala xa banxi yarerati.

¹² Nee birin malanxi mixi keme solomasaxan, mixi mōxōɽen nun firin. Adaya fan nu na, a nun a wali boore naxee findi denbaya kanyie ra. Adaya baba xili Yeroxama. Na fan baba xili Pelalaya. Na fan baba xili Amasi. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Pasura. Na fan baba xili Malakiya.

¹³ Nee birin malanxi mixi keme firin, mixi tongo naani nun firin. Amasayi fan nu na, a nun a wali boore naxee findi kuntigie ra. A baba xili Asareli. Na fan baba xili Axesayi. Na fan baba xili Mesilemoti. Na fan baba xili Imeri.

¹⁴ Nee birin malanxi mixi keme, mixi mōxōɽen nun solomasaxan. Hagidoli xa di Sabadiyeli nan findi e xa yarerati ra.

¹⁵ Naxee findixi Lewikae ra, nee xilie nan yi ki: Semaya, naxan baba xili Xasubu. Na fan baba xili Asirikama. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Buni.

¹⁶ Sabetayi nun Yosabadi, Lewikae xa mange naxee nu Ala xa banxi yailanma.

¹⁷ Mataniya, naxan baba xili Mika. Na fan baba xili Sabadi. Na fan baba xili Asafi, mange naxan Ala matōxõe nun Ala maxandi rabama. Bakibukiya nan findi na mange firin nde ra. Abeda, naxan baba xili Samuwa. Na fan baba xili Galali. Na fan baba xili Yedutun.

¹⁸ Lewika naxee nu sabatixi Darisalamu, Ala xa taa seniyeñxi, e malanxi mixi keme firin, mixi tongo solomasaxan nun naani.

¹⁹ Naxee nu hōɽmōbanxi naade makantama, nee xilie nan yi ki: Akubu, Talamon, nun e ngaxakerenyie naxee nu naade makantama. Nee malanxi mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

²⁰ Isirayillakae, serexedubee, nun Lewika naxee luxi, e tan sabatixi Yudaya taae nan kui e xonyi.

²¹ Hōɽmōbanxi walikēe sabatixi Ofeli geya nan fari. Sixa nun Gisepa nan findi e xa mangee ra.

²² Lewika naxee sabatixi Darisalamu, e xa mange findixi Yusayi nan na. A baba xili Bani. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Mataniya. Na fan baba xili Mika. Na fan baba xili Asafi, naxan findixi beetibae xa mange ra Ala xa banxi kui.

²³ Beetiba birin nu na mange xungbe xa yaamari nan bun ma lōxõe birin.

²⁴ Petaxiya findixi mänge xa marasima nan na jama be. A baba xili Mesesabeli. Na fan baba xili Sera. Na fan baba xili Yuda.

²⁵ Yuda bonsœ mixie sabatixi Kiriyati Araba, Dibon, Yekabeseeli,

²⁶ Yesuwa, Molada, Peleti,

²⁷ Xasari, Beriseeba,

²⁸ Sikilaga, Mekona,

²⁹ Rimon, Soraha, Yaramuti,

³⁰ Sanowa, Adulama, Lakisi, Aseka, e nun e rabilinyie. E naxa sabati folofe Beriseeba ma sa dɔxɔ Hinoma gulunba ra.

³¹ Bunyamin bonsœ mixie sabatixi Geba, Mikimasi, Aya, Beteli, nun e rabilinyie ne.

³² E man sabatixi Anatoti, Noba, Ananaya,

³³ Xasori, Rama, Gitayimi,

³⁴ Xadidi, Seboyima, Nebalati,

³⁵ Lodi, Ono, nun se yailanmae xa gulunba fan kui.

³⁶ Lewika ndee naxee kelixi Yudaya, nee naxa sabati Bunyamin boxi ma.

12

Serexedubœ nun Lewikae

¹ Serexedubœ nun Lewikae nan yi ki, naxee gbilen Darisalamu e nun Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yesuwa ra:

Seraya, Yeremi, Esidirasi,

² Amaraya, Maluku, Xatusi,

³ Sekanaya, Rexumi, Meremoti,

⁴ Ido, Gineton, Abiya,

⁵ Miyamin, Mowadiya, Biliga,

⁶ Semaya, Yoyaribu, Yedaya,

⁷ Salu, Emoki, Xilikiya, nun Yedaya.

Serexedubœ kuntigie nan na ki, nun e ngaxakerenyi naxee nu na Yesuwa xa waxati.

⁸ Lewikae nan yi ki:

Yesuwa, Binuwi, Kadamiyeli,

Serebiya, Yudaya, nun Mataniya.

E nu findixi beɛtiba mänge nan na.

⁹ E ngaxakerenyie Bakibukiya nun Unni nu tima e ya ra na wali kui.

¹⁰ Yesuwa findi ne Yoyakima baba ra. Yoyakima findi ne Eliyasibu baba ra. Eliyasibu findi ne Yoyada baba ra.

¹¹ Yoyada findi ne Yonatan baba ra. Yonatan findi ne Yaduwa baba ra.

¹² Yoyakima xa waxati, serexedubœ xabilee nun e xunyi nan ya:

Meraya nan findi Seraya xabile xunyi ra.

Xananiya nan findi Yeremi xabile xunyi ra.

¹³ Mesulama nan findi Esidirasi xabile xunyi ra.

Yehoxanan nan findi Amaraya xabile xunyi ra.

¹⁴ Yonatan nan findi Maluku xabile xunyi ra.

Yusufu nan findi Sebanaya xabile xunyi ra.

¹⁵ Adina nan findi Xarima xabile xunyi ra.

Xelekayi nan findi Merayoti xabile xunyi ra.

¹⁶ Sakari nan findi Ido xabile xunyi ra.

Mesulama nan findi Gineton xabile xunyi ra.

17 Sikiri nan findi Abiya xabile xunyi ra.

Pilitayi nan findi Minyamin nun Mowadiya xabile xunyi ra.

18 Samuwa nan findi Biliga xabile xunyi ra.

Yehonatan nan findi Semaya xabile xunyi ra.

19 Matenayi nan findi Yoyaribu xabile xunyi ra.

Yusayi nan findi Yedaya xabile xunyi ra.

20 Kalayi nan findi Salayi xabile xunyi ra.

Eberi nan findi Emeki xabile xunyi ra.

21 Xasabiya nan findi Xilikiya xabile xunyi ra.

Netaneeli nan findi Yedaya xabile xunyi ra.

22 Serexedube xilie nun Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi Eliyasibu, Yoyada, Yonatan, nun Yaduwa xa waxati, Perise mange Dariyusi xa mangeya bun ma.

23 Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi taruxui buki kui han Eliyasibu xa mamadi Yonatan xa waxati.

24 Lewikae xa mangee Xasabiya, Serebiya, Kadamiyeli xa di Yosuwe, nu Alatala matoxoma temui naxe, e ngaxakerenyie nu tixi e ya i, alo Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxe.

25 Mataniya, Bakibukiya, Abadiyasi, Mesulama, Talamon, nun Akubu nu hromobanxi naadee kantama,

26 Yosuwe xa di Yoyakima xa waxati kui, Yosadaki xa mamadi. Na waxati Nehemi nan nu na gomina ra, Esidirasi nan nu na serexedube nun seriye karamoxo ra.

Darisalamu tete rabi

27 Darisalamu tete rabi, e xerae xee ne Lewikae birin ma Yudaya boxi ma, alako e xa fa Darisalamu jalexin xulunyi tide beetie ra, naxee bama maxa see nun kora mooli ndee xui ra.

28 Beetibae naxa fa kelifa Darisalamu fari ma, a nun Netofa foxoe ra,

29 Beti Giligali, Geba, nun Asamafeti.

30 Serexedubee nun Lewikae naxa e yete raseniye, e man naxa pama, nun taa naadee nun taa tete fan naseniye.

31 N naxa Yudaya mangee rate tete kon na. N man naxa beetiba pama firin sugandi. Nama singe xa jere tete kon na yirefanyi ma, Xuruse naade mabiri.

32 Hosaya nun Yudaya mangee seeti naxa bira yi pama foxo ra,

33 e nun Asaraya, Esidirasi, Mesulama,

34 Yuda, Bunyamin, Seraya, Yeremi,

35 serexedube naxee feri fema, Yonatan xa di Sakari, naxan benbae findixi Semaya, Mataniya, Mike, Sabudu, nun Asafi ra.

36 Sakari ngaxakerenyie Semaya, Asareli, Milalayi, Gilalayi, Maayi, Netaneeli, Yuda, nun Xanani naxa bira e foxo ra. Dawuda xa beetibasee nu na e yi ra. Seriye karamoxo Esidirasi nan nu na e xa yarerati ra.

37 E to Dulonyi naade li, e naxa te Dawuda xa taa kui tete kon na. E naxa dangi Dawuda xa banxi ra han e sa Ye naade li sogetede biri.

38 Na pama firin nde naxa siga koola ma. N naxa bira e foxo ra tete kon na, muxu nun pama donxo. Muxu naxa mini yire makantaxi ra naxan xili Taami Gande, muxu naxa siga han tete igbode.

39 Muxu naxa mini Efirami naade ra, Naade Fori, Yexe naade, Xananeli yire makantaxi, Meya yire makantaxi, han muxu Yexeyore naade li. Muxu naxa ti Geeli naade ya ra.

⁴⁰ Na jama firinyi naxa ti Ala xa banxi kui. N tan nun kiitisae nu na, nun

⁴¹ serexedubee Eliyakin, Maaseya, Minyamin, Mike, Eliyowenayi, Sakari, nun Xananiya. Ferie fan nu na e yi ra.

⁴² Serexedubee Maaseya, Semaya, Eleyasari, Usi, Yehoxanan, Malakiya, Elama, nun Eseri fan nu na. Yisiraxaya nan nu na beetibae xa mange ra.

⁴³ Nama naxa serexe gbegbe ba seewe kui barima e Marigi Ala nu bara e raseewa. Ginnee nun dimnee fan nu seewaxi. Na jalexinyi xui naxa siga yire makuye.

⁴⁴ Na loxoe muxu naxa xemee sugandi naxee bilie kantama, serexe bogise singee nun farile ragatama dennaxe. Yi xemee lan ne e xa sansi bogi singee xun lan, naxee fixi serexedubee nun Lewikae ma, kelife xee ma alo a sebexi kitaabui kui ki naxe. Yudayakae nu bara jalexin serexedubee nun Lewikae xa wali ra.

⁴⁵ E naxa e Marigi Ala xa wali raba a fan yi ra. E tan, beetibae, nun naade makantee nu e raseniyyenma alo Dawuda nun a xa di Sulemani a masenxi ki naxe.

⁴⁶ Dawuda nun Asafi xa waxati, beetiba mangee nu na naxee nu Ala matoxoma suukie nun tantuie ra.

⁴⁷ Sorobabeli nun Nehemi xa waxati, Isirayila birin nu baloe soma beetibae, naade makantee, Lewikae, serexedubee, nun Haruna xa die yi ra loxoe birin.

13

Nehemi xa wali donxoe

¹ E nu na Tawureta Munsa xaranfe jama be temui naxe, e naxa yi sebeli to, «Amonika nun Mowabaka mu daxa e xa so Ala xa mixie ya ma,

² barima e mu fa taami nun ye ra Isirayilakae ralande e xa biyaasi kui, e kobiri fi Balami nan ma, a xa fa Isirayilakae danka. Konoo muxu Marigi Ala naxa na danke mafindi barake ra.»

³ E to na me, e naxa si gbete mixi birin kerri Isirayilakae ya ma.

⁴ Beenu na xa raba, serexedube Eliyasibu nan nu na bilie xunyi ra muxu Marigi Ala xa banxi kui. A bariboore nde nan nu lanxi Tobiya ma.

⁵ A nu bara bili belebele so a yi ra yi se birin nagatama dennaxe: mengi, surayi, horomobanxi isee, mengi farile, weni neene, nun ture, naxee fima Lewikae, beetibae, nun naade makantee ma.

⁶ Na birin naba temui naxe, n mu nu na Darisalamu, barima n nu bara gbilen Babilon mange Atasakasi yire, a xa mangeya je tongo saxan nun firin nde ra. Na je to jon, mange naxa tin

⁷ n bejinde, n xa gbilen Darisalamu. N to naa li, n naxa Eliyasibu xa wali kobi to bili sofe ra Tobiya yi ra, Ala xa banxi kui.

⁸ Na fe naxa n boje rapaaxu n ma. N naxa Tobiya xa se birin woli tande.

⁹ N naxa e yaamari e xa na bilie raseniyyen, n fa Ala xa banxi see raso naa, alo serexee nun surayi.

¹⁰ N naxa a me fan, se naxee lan e xa fi Lewikae ma, e mu nu na fixi e ma. Lewikae nun beetibae, naxee nu lanxi e xa Ala xa wali raba, nee nu bara siga e xa xee rawalide.

¹¹ N naxa sonxoe rate kiitisae ma, n fa e maxorin, «Wo Ala xa banxi rabepinxin munfe ra?» N naxa Lewikae nun beetibae malan, n fa e ragbilen e xa wali ra.

¹² Na temui kore Yudayaka birin naxa fa mengi farile, weni neene, nun ture ra, a xa malan bilie kui.

¹³ N naxa Selemiya serexedube ti, a xa na bilie makanta, a nun seriye karamoxo Sadoki, Lewika Pedaya, Sabudu xa di Hanan, Mataniya xa mamadi. N na mixie sugandixi ne barima tinxin mixie nan nu na e ra. A nu lan ne e xa na see itaxun e ngaxakerenyie ma.

¹⁴ N Marigi Ala, i naxa neemu n ma na xa fe ra. I xa ratu n ma, n wali tinxinxi naxan naba i xa horomobanxi nun sali xa fe ra.

¹⁵ Na temui n naxa Yudayaka ndee to wali kui malabui loxo. E sansi bogi bunduma, e mengi xabama, e a bakima sofale fari, e man weni bogi, weni, xore, nun kote gbete bakima, e a xanin Darisalamu malabui loxo, e xa a mati. N naxa na tonyi doxo e ma senbe ra.

¹⁶ Tireka naxee sabatixi Darisalamu, e fan nu fama ne yexee nun kote mooli birin na Darisalamu, e xa a mati malabui loxo Yudayakae ma.

¹⁷ N naxa sonxo rate Yudaya kuntigie ma yi ki, «Wo na munse rabafe? Wo na binye nan bafe malabui loxo ma?»

¹⁸ Wo babae fan nu na nan nabama. Na nan a niyaxi won Marigi Ala naxa won paxankata, a yi taa kana. Wo na a xa xone xun masafe, barima wo mu malabui loxo binyaxi.»

¹⁹ Na temui n naxa yaamari fi, koe so temui, beenu malabui loxo xa a li, Darisalamu naadee xa balan han malabui loxo xa ba a ra. N man naxa n ma walike segetala ndee doxo naadee ra, e naxa tin kote yo xa so malabui loxo.

²⁰ A bara sanya keren, xa na mu a ra firin li, yuloe makiti sama Darisalamu fari ma, tete seeti ma.

²¹ N naxa na tonyi fan doxo e ma yi woyenyi ra, «Wo koe radangima tete seeti ma munfe ra? Xa wo na raba kore, n belexe wo lima ne.» Kafi na dangi, e mu fa malabui loxo sonon.

²² N naxa a fala Lewikae be, e xa e yete raseniye, e xa fa naadee makantade, alako mixie xa malabui loxo binya.

²³ N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali ma, i man xa n kanta i xa fonisireya kui.

²⁴ Na waxati, n naxa Yuwif ndee to naxee bara ginnee doxo naxee keli Asidodi, Amoni, nun Mowaba boxi ma.

²⁵ E xa di ndee nu Asidodi xui falama, xa na mu a ra si gbete xui, e mu Yudaya xui falama.

²⁶ N naxa na fan tonyi doxo e ma, n fa e danki. N naxa mixi ndee bonbo, n e xunsexe matala. N naxa fa e rakali Ala xili ra, «Wo naxa wo xa di ginnee fi e xa di xemee ma, wo fan naxa e xa di ginnee doxo wo yete be, xa na mu a ra wo xa die be.

²⁷ Na fe xa mu a niyaxi Isirayila mange Sulemani findixi yunubitoe ra? A maniye yo mu nu na dunipa sie ya ma. Ala naxa a xanu, a man a findi Isirayila mange ra. Kono si gbete ginnee naxa a raso yunubi fe kui.

²⁸ Wo fan wama na yunubi mooli nan nabafe? Wo wama findife tinxintaree nan na won Marigi Ala be, ginnee futife ra si gbete ya ma?»

²⁹ Eliyasibu serexedube kuntigi xa di Yoyada nan nu na Sanbalati Xoronka bitanyi ra. N naxa a rabolo.

³⁰ N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma, barima e bara serexedube wali manoxo, e man bara serexedube nun Lewikae xa saate kana.

³¹ N naxa si gbete mixi birin keru serexedube nun Lewikae ya ma, n naxa e ti e xa wali ra.

³¹ N man naxa yege fi sereɛdubɛɛ ma sali tɛmɛi nun boxi daxamui singe sereɛɛ ba tɛmɛi.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma i xa fonisireya kui.

Esita xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala nu bara Isirayila bōnsōe sa e yaxui Babilōnkae sagoe e xa yunubie xa fe ra. E naxa bu naa konyiya kui jē wuyaxie bun ma. A rapōnyi si gbeteē fan naxa nō Yuwifi yaxui singee ra, Yuwifie fa lu nee xa mangeya bun ma. Yi kitaabui fe falama naxan dangi Perise bōxi ma Yuwifi ndee xa fe ra, naxee nu xili Morodekayi nun Esita.

Yuwifie xa diine nu seriye nde masenma, naxan mu nu rafanxi kaafiri senbema nde ma Perise bōxi ma, naxan nu xili Haman. A nu wama mixi birin xa a xinbi sin bōxi ma a binyafe ra, kōnō Morodekayi mu nu wama na rabafe, barima a nu na mōoli rabama Alatala gbansan nan bē. Na kui Yuwifie xa fe mu nu rafanxi a ma, a fa nate tongo a xa e tōōō.

Kōnō Ala mēenima a xa jama ma, a e mali e xa tōōe kui. Morodekayi taara xa di ginema Esita nu bara findi Perise mange gine ra a xa tofanyi nun a xa tinxinyi xa fe ra. Na fe naxa a niya a xa nō mange xungbe mayandide a xa a mali yi fe kui. Haman waxōnfe jaaxi mu soōneya, barima Ala nu bara a xa mixi Esita lu Perise mange seeti ma Ala waxōn waxati ma. Ala xa mangeya gbo mangeya birin bē. Amina.

Esita xa Taruxui

Mange gine Fasati tondife mange Asuyerusu bē

¹ Mange nde nu na naxan nu xili Asuyerusu. A xa mangeya fōlo Inidiya bōxi nan ma, han a sa dōxō Etiyopi bōxi ra. Bōxi keme mōxōjēn nun solofere nan nu na a xa nōe bun ma.

² Na waxati, a nu dōxōxi Suse nē, a xa mangataa.

³ A xa mangeya jē saxan nde, a naxa xulunyi ti a xa mangedie nun a xa walikēe bē. Perise nun Mediya soōri mangēe, kuntigie, nun bōxi gominae naxa fa.

⁴ Mange Asuyerusu naxa a xa naafuli, nun a xa dariye masen e bē xi keme tongo solomasaxan bun ma.

⁵ Na to dangi, mange naxa xulunyi ti Suseka birin bē a xa tete kui. Xi solofere bun ma, banna nun setare birin naxa fa na xulunyi.

⁶ Mange banxi naxa rafe ki fanyi ra. Dugi fiixee nun dugi fōōree nu gbakuxi luuti fiixee nun luuti gbeelie ra. Dugie gbakuxi luutie ma gbeti xurundee ra. Na birin nu xirixi gēme dōxōxi tofanyie ra. Xēema kibanyi nun gbeti kibanyi tofanyie nu na. Bōxi gbaata nu yailanxi gēme tofanyi mōoli mōolie ra.

⁷ Mange naxa wēni gbege itaxun mixie ma, e xa na min xēema pōoti mōoli wuyaxie kui.

⁸ Wēni xasabi naxan e kēnen, e naxa na min, barima mangē nu bara a xa walikēe yamari, e xa mixie waxōnfe raba.

⁹ Mange gine Fasati fan naxa xulunyi ti ginēe bē mange Asuyerusu xa banxi kui.

¹⁰ Xulunyi xi solofere nde, mange Asuyerusu to siisi wēni ra, a naxa a xa batula solofere xili. Yi xēme solofere nu xili Mehuman, Bisita, Xarabona, Bigita, Abagita, Setari, nun Karakasi.

¹¹ Mange naxa a fala e be, e xa fa mange gine Fasati ra a xon ma. A xa a maxiri a fanyi ra, mange gine tonxuma xa doxo a xun ma, alako pama nun mangedi birin xa a xa tofanyi to. Gine tofanyi nan nu na Fasati ra.

¹² Kono mange gine Fasati naxa tondi mange xa yaamari ra, xerae naxan masen a be. Na naxa mange xono ki fanyi.

¹³ Awa, mange naxa a xa lonnila solofere xili naxee nu seriye nun naamunyi kolon a fanyi ra.

¹⁴ Yi mangedi solofere nan ya: Kasena, Setara, Adamata, Tarasisi, Meresi, Marasena, nun Memukan. Yi Mediyakae nun Perisekade tide nu gbo birin be, barima e tan nan nu na mange seeti ma.

¹⁵ Mange naxa e maxorin, «N tan mange Asuyerusu bara xerae rasiga mange gine Fasati ma a xa fa, kono a bara tondi n ma yaamari suxude. Seriye ki ma, a lanma n xa munse raba a ra?»

¹⁶ Memukan naxa a masen mange nun mangedie be, «Mange gine Fasati mu fe jaaxi rabaxi i tan mange gbansan xa ra, a man bara fe jaaxi raba mangedie nun jamae ra naxee na i xa mangeya bun ma.

¹⁷ Ginee na a me temui naxe, mange gine bara a xa mori matandi, boxi ginee birin fan luma ne e xa morie matandi ra. Ginee a falama ne, «Mange Asuyerusu xera rasiga ne mange gine Fasati ma a xa fa, kono a mu tin.»

¹⁸ Perise nun Mediya mangedie xa ginee na yi fe me temui naxe, e fan tondima ne e xa morie binyade. Na na raba marapaaxui nun binyatarepa mu jonma.

¹⁹ Mange, xa i bara tin, a lanma i xa mange gine Fasati yamari a naxa fa i yire sonon. Gine gbete tongo naxan fisa a be, na xa findi mange gine ra. Na yaamari xa sebe Perisekade nun Mediyakae xa seriye kui, naxan mu noma masarade.

²⁰ Gine birin na yi yaamari xungbe me i xa mangeya bun ma, e fama ne e xa morie binyade ki fanyi ra, kelifa gine xuri ma, han gine xungbe.»

²¹ Na marasi naxa rafan mange nun mangedie ma. Asuyerusu naxa a raba alo Memukan a fala ki naxe.

²² A naxa bataaxee rasanba a xa boxi birin ma e gbe sebali ra nun e yete bari xui ra. Na keedi naxe a xeme birin xa findi denbaya xunyi ra, a nun a xa denbaya mixi birin xa a bari xui fala.

2

Esita findife mange gine ra

¹ Na dangi xanbi, mange boje naxa goro. A naxa ratu mange gine Fasati xa fe rabaxi ma, a nun a yete nate naxan tongoxi a xa fe ra.

² Mange xa batulae naxa a fala a be, «Ginedimedi tofanyi ndee xa fen i be.

³ Yaamari fi i xa boxi birin ma, e xa fa ginedimedi tofanyie birin na i xa mangataa Suse. E xa lu i xa ginee xa banxi kui. Hege, i xa walike banaxi naxan meenima i xa ginee ma, na xa a jengi sa e xon ma, alako nde xa sa e xa tofanyi xun ma.

⁴ Gine naxan na rafan i ma e ya ma, na xa findi mange gine Fasati joxoe ra.» Yi woyenyi naxa mange kenen, a naxa na raba.

⁵ Yuwifi nde nu na Suse naxan nu xili Morodekayi. A findi Yayiri xa di nan na, Simeyi xa mamadi, Kisu tolobite kelifa Bunyamin bonsoe ma.

⁶ Babilon mange Nebukadansari nan fa a ra konyiya kui, a nun Yudaya mange Yekoniya nun Isirayilaka gbete.

⁷ Morodekayi baba xunya xa di gine Hadasa, e nu naxan ma Esita, a nu na Morodekayi nan yi ra, kabi a baba nun a nga faxa temui. A naxa a xuru, a a findi a xa di ra. Ginedimedi tofanyi nan nu a ra.

⁸ Mange xa yaamari to masen a xa boxi mixie be, e naxa fa di gine wuyaxi ra Hege xon ma Suse. Esita nu na e ya ma.

⁹ A to rafan Hege ma, Hege naxa fate ratofan ture, donse fanyi, nun konyi gine solofere so a yi ra. A naxa e yigiya mange xa ginee xa banxi kui dennaxe fan yire birin be.

¹⁰ Esita nu fatanxi bonswe nun si naxan na, a mu na masen mixi yo be, barima Morodekayi nu bara na tonyi dexo a ma.

¹¹ Loxwe birin Morodekayi nu a makorema mange xa ginee xa banxi ra, a xa Esita xa fe xibaarui kolon.

¹² Na ginee birin naxa kike fu nun firin naba mange xa ginee xa banxi kui. Kike senni bun ma, ture nun labunde mooli ndee nu masoma e ma. Na dangi xanbi, ture nun labunde mooli gbetee nu masoma e ma. Na je keren to kamali, ginee naxa no e yete masende mange be.

¹³ Ginee ne sigama mange xon ma, e wa sese xaninfe e xun ma, e nu na soma ne e yi ra.

¹⁴ Ginee nu soma mange xonyi nunmare temui ne, e fa gbilen mange xa ginee xa banxi firin nde kui. Menni mange xa konyi banaxi Saasagasi nu menima e ma. Na xanbi e mu gbilenma mange xonyi, fo naxan na a kenen e ya ma, a na xili.

¹⁵ Abixayili xa di Esita, Morodekayi naxan xuruxi, na xa temui to a li sigafe ra mange xonyi, a mu sese xanin a xun ma fo mange xa walike Hege naxan fala a be. Esita nu rafan mixi birin ma.

¹⁶ E naxa Esita raso mange Asuyerusu xun ma a xa mangeya je solofere nde ra, Tebeti kike fu nde ra.

¹⁷ Esita naxa rafan mange ma dangi ginee birin na. A xa xanunteya to lu mange boje kui dangi ginedimedi birin na, a naxa a findi mange gine Fasati joxwe ra.

¹⁸ Mange naxa xulunyi belebele ti Esita be, a a xa kuntigie nun a xa walike birin xili. A na loxwe findi malabui loxwe ra a xa jama be, a e birin buja mange ki ma.

Morodekayi mange ratangafe

¹⁹ Ginedimedi to malan sanya firin nde ra, Morodekayi nu dexoxi mange xa banxi naade ra.

²⁰ Esita mu nu a bonswe nun a xa mixie xa fe falaxi mixi yo be, alo Morodekayi nu bara a yamari ki naxe. Esita nu luma a xui suxu ra, alo a darixi a ra ki naxe kabi a dimedi temui.

²¹ Loxwe nde Morodekayi nu dexoxi mange xa banxi naade seeti ma. Bigitana nun Teresi, naxee nu na mange xa banxi sode de makantafe, e naxa xono mange Asuyerusu ma, e fa nate tongo e xa a faxa.

²² Morodekayi to na me, a naxa a fala mange gine Esita be, alako a xa na masen mange be a xili ra.

²³ Mange to na fe xon nafen, a naxa a kolon nondi na a ra. A naxa na xeme firinyie gbaku wuri ma e faxafe ra. Na birin naxa sebe taruxui buki kui mange ya xori.

¹ Na dangi xanbi, mange Asuyerusu naxa Hamedata Agagaka xa di Haman binya, a a ti mangedie birin xun ma.

² Mange xa mixie birin nu e xinbi sinma Haman bun ma, alo mange e yamari ki naxe. Kono Morodekayi tan nu tondima ne a xinbi sinde a bun ma, a man mu a felenma a be boxi ma.

³ Mange xa mixie naxa Morodekayi maxorin, «I mange xa yaamari matandima munfe ra?»

⁴ E nu luma Morodekayi maxorin na na fe ma, kono a mu a tuli matima e ra. Sa na fari, a nu bara a fala e be a Yuwifi na a ra. Na temui, e naxa na dentege Haman be, e xa a mato a naxan nabama.

⁵ Haman to a to Morodekayi mu tinma a xinbi sinde a bun ma, a naxa xono ki fanyit.

⁶ A to a kolon, Yuwifi nan Morodekayi ra, a mu tin a tan gbansan xa tsoo de fa. A nu wama a xa mixi birin nan nahalakife fa, Yuwifi naxee birin nu na Asuyerusu xa mangeya bun ma.

⁷ Awa, mange Asuyerusu xa mangeya je fu nun firin nde, kike singe, naxan xili Nisan, Haman naxa sematoe maxorin, a xa a kolon a lanma a xa Yuwifie faxa kike nun loxo naxan ma. Sematoe naxa a to na lanxi kike fu nun firin nde nan ma, naxan xili Adari.

⁸ Na temui Haman naxa a masen mange Asuyerusu be, «Si nde na i xa pama ya ma, naxan yensenxi i xa mangeya yire birin. E xa seriye mu luxi alo si gbete e xa seriye, barima e tondima i xa yaamarie yati suxude. A mu lanma e xa sabati i xa boxi ma.

⁹ Mange, xa i tinxi, yaamari fi e xa halaki. N tan yati bara tin kobiri gbeti kole wulu fu fide i xa mixie ma naxee yi wali rakamalima.»

¹⁰ Mange naxa a xa tonxuma ba a belxesole ra, a naxa a so Hamedata xa di Haman yi ra, na Agagaka naxan nu findixi Yuwifie yaxui ra.

¹¹ Mange naxa a fala a be, «I xa i xa kobiri ragata. I man xa i waxonfe raba yi mixie ra.»

¹² Na kike singe, xi fu nun saxon nde, Haman naxa mange xa sebelitie malan, e xa a xa yaamari sebe mange rasimae, boxi gominae, nun si birin mangedie ma. Bataaxee naxa sebe si birin xa sebeli ki ma nun si birin bari xui ra. E naxa nee sebe mange Asuyerusu xili ra. E man naxa mange xa tonxuma foxi sa na keedie ma.

¹³ Xerae naxa siga na keedie ra mangataa yire birin ma. A nu seboxi keedie kui, kike fu nun firin nde, kike naxan xili Adari, na xi fu nun saxon nde, Yuwifi birin xa faxa, dimedi yo, fori yo, diyore yo, gine yo. E sotoe birin xa lu mixi gbete be. Yi birin xa raba na loxo ne.

¹⁴ A nu lan ne yi yaamari xa fi mixi birin ma, alako e xa no na rabade na loxo.

¹⁵ Mange xa xerae naxa siga e gi ra alo mange a fala ki naxe. Asuyerusu nun Haman naxa lu yire keren e xa weni min, kono mixi naxee nu na Suse mangataa, e birin bope naxa mini a i.

4

Morodekayi Esita mayandife

¹ Morodekayi to yi fe birin me, a naxa a xa dugi iboo a ma, a sunnun donma ragoro a ma, a te xube maso a fate ma, a mini taa kui a wama a xui itexi ra.

² A naxa siga han mange xonyi, kono a mu no sode, barima sunnun donma kanyit mu daxa sofe naa.

³ Mange xa yaamari to so taa birin kui, Yuwifie naxa wa e xui itexi ra sunnunyi kui. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e tɛ xube maso e fate ma. E naxa na birin naba sunyi kui.

⁴ Esita xa konyi ginɛ nun xɛmɛ banaxi naxee nu mɛɛnima a ma, e to Morodekayi xa fe fala Esita bɛ, sunnunyi naxa a bɔɲɛ suxu a ɲaaxi ra. A naxa dugi nde rasanba Morodekayi ma, kɔnɔ a mu tin a xa sunnun donma ratede a ma.

⁵ Esita naxa Hataki xili, xɛmɛ banaxi mange naxan yamari a xa mɛɛni Esita ma. A naxa a xɛɛ Morodekayi xɔn ma, alako a xa a kolon a sunnunxi fe naxan ma.

⁶ Hataki naxa sa Morodekayi li taa kui mange xa banxi sode dɛ ra.

⁷ Haman naxan naba, a nun a kɔbiri xasabi naxan laayidi mange bɛ Yuwifie faxafe ra, Morodekayi naxa na birin dentɛgɛ Hataki bɛ.

⁸ A naxa na bataaxɛ masen a bɛ naxan xaranxi Suse taa kui Yuwifie faxafe xa fe ra. Morodekayi naxa a fala a bɛ a xa na kɛɛdi so Esita yi ra, a man xa dentɛgɛ sa a bɛ. A nu wama nɛ Esita xa mange mayandi Yuwifie bɛ, alako a bɔnsɔɛ naxa tɔɔɔɔ.

⁹ Hataki naxa gbilen Esita yire, a naxa Morodekayi xa masenyi birin tagi raba a bɛ.

¹⁰ Esita to na mɛ, a man naxa Hataki xɛɛ Morodekayi xɔn ma, a xa sa yi fala a bɛ,

¹¹ «Mange xa walikɛɛ nun a xa mixi birin a kolon ginɛ yo, xɛmɛ yo naxan sigama mange yire beenu mange xa a xili, na kanyi lanma seriye ki ma a xa faxa. Xa mange sa tin, a a xa sawuri xɛɛma daaxi itala a bɛ, a nɔma dɪɲɛde na kanyi ma. Kɔnɔ a xi tongo saxan nan ya, mange mu n xili!»

¹² Hataki to na fala Morodekayi bɛ,

¹³ Morodekayi naxa Esita yaabi, a naxɛ, «Esita, hali i to na mange nan xɔnyi, i naxa a maɲɔxun de a i keren nɔma kiside Yuwifie ya ma.

¹⁴ Xa i dundu yi fe ma, saabui gbɛtɛ minima nɛ Yuwifie bɛ, kɔnɔ i tan nun i xabile halakima nɛ. Nde a kolon xa i findixi mange ginɛ ra yi lɔxɔɛ yati yati nan ma fe ra?»

¹⁵ Na kui Esita naxa Morodekayi yaabi yi wɔyenyi ra,

¹⁶ «Siga, i sa Suse Yuwifie birin malan, wo xa sunyi suxu n bɛ. Wo naxa ye min, wo naxa wo dege yanyi saxan nun kɔɛ saxan bun ma. N tan nun n ma konyie fan sunyi suxuma na ki nɛ. Na dangi xanbi, n sigama nɛ mange yire, hali tɔnyi to dɔxɔxi na ma. Xa e n faxa, awa yire.»

¹⁷ Na temui Morodekayi naxa Esita waxɔnfe raba, alo a fala a bɛ ki naxɛ.

5

Esita sigafe mange Asuyerusu xɔn ma

¹ Sunyi xi saxan nde, Esita naxa a maxiri mange ginɛ dugie ra, a sa siga mange yire. Mange nu dɔxɔxi a xa kibanyi kui, a ya tixi naade ra.

² A to mange ginɛ Esita to, a tixi naa, a xa fe naxa rafaɲ a ma. Mange naxa a xa sawuri xɛɛma daaxi itala a bɛ, Esita naxa a bɛlexɛ din na sawuri xunyi ra.

³ Mange naxa a maxɔrin, «Mange ginɛ Esita, munse niyaxi? I wama munse xɔn ma? N mu tondima, hali i wama n ma mangeya tagi nan xɔn ma.»

⁴ Esita naxa a yaabi, «Mange, xa a sa i kenen, n wama a xon ma wo nun Haman xa fa n xonyi to, won birin xa won dege a fanyi ra i xa binye bun ma.»

⁵ Mange naxa xera rasiga Haman ma keren na, alako e xa sa Esita waxonfe raba.

⁶ Mange nun Haman naxa siga Esita xonyi, e e dege yire keren. E nu na weni minfe temui naxe, mange naxa Esita maxorin, «Esita, i wama naxan xon ma, a fala n be. N mu tondima. I waxonfe na munse ra? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma, n a soma ne i yi ra.»

⁷ Esita naxa mange yaabi, a naxe, «N wama naxan xon ma,

⁸ xa i bara tin a ra, a xoli n ma wo nun Haman man xa fa n xonyi tina. Na temui, won na ge won degede, n na n waxonfe falama i be.»

⁹ Na loxoe Haman nu seewaxi ki fanyi, konso a to Morodekayi to mange xa banxi sode de ra, a boje naxa te a paaxi ra, barima Morodekayi tondixi a binyade, a mu gaaxuxi a ya ra fefe ma.

¹⁰ Na kui Haman naxa a sabari, a gbilen a xonyi. Menni a naxa a booree nun a xa gine Seresi xili.

¹¹ A naxa a yete igbo folo a xa naafuli xa fe ra, a xa di wuyaxi xa fe ra, nun a tide xa fe ra, mange naxan fixi a ma kuntigie nun mangedie tagi.

¹² Haman naxa a fala e be, «Safe na birin xun ma, mange gine Esita n tan keren nan xili, a muxu nun mange xa sa muxu dege a xonyi to. Tina fan, muxu man sigama ne naa.

¹³ Konso na birin mu findima seewe ra n be, danmi n na Yuwifi Morodekayi toma mange xa banxi sode de ra.»

¹⁴ A xa gine Seresi nun a booree naxa a fala a be, «I naxan nabama, tina geesege, i xa wuri kuye nongon ya tongo suuli ti, i fa mange mayandi Morodekayi xa gbaku na kon na. Na kui wo nun mange sigama ne Esita xonyi seewe kui.» Na fe naxa rafan Haman ma ki fanyi ra, a fa na wuri ti naa.

6

Mange Morodekayi binyafe

¹ Na koe ra mange mu no xide. A naxa xera rasiga bukie tongode naxee nu findixi mangeya xa taruxui ra. Na naxa xaran mange be.

² E naxa fe nde xaran Morodekayi xa fe ra. A nu bara a kolon mange banxi kantamae Bigitana nun Teresi nu wama mange Asuyerusu faxafe ne.

³ Na kui mange naxa a xa batulae maxorin, «Won Morodekayi binya di na fe ma?» Mange xa batulae naxa a yaabi, «Fefe mu nu raba a be sinden.»

⁴ Mange man naxa e maxorin, «Nde baxi sode n ma banxi kui yakosi?» Haman nu bara so mange xonyi, alako a xa a mayandi Morodekayi xa gbaku wuri ma, naxan nu bara ge tide naa.

⁵ Na na a ra mange xa batulae naxa mange yaabi, «Haman nan be.» Mange naxa a fala e be, «A xa fa n yire.»

⁶ Haman to so, mange naxa a maxorin, «Mixi nde na n wama naxan binyafe ki fanyi. N lan n xa munse raba na kanyi be?» Haman naxa a mapoxun a boje ma, «Mixi gbete mu na mange wama naxan binyafe bafe n tan na.»

⁷ Na kui Haman naxa mange yaabi, «Mange, i wama mixi naxan binyafe,

⁸ a lanma mange dugi, mange bara naxan nagoro a ma, a xa na ragoro na mixi ma. E man xa fa soe nde ra i bara dɔxɔ naxan fari, mange tɔnxuma saxi naxan ma.

⁹ I xa mixi xungbe nde xa na dugi ragoro na mixi ma, i wama naxan binyafe. A na te soe fari, boore xa a rapɛɛ taa kui, a xa siga masenyi ti ra, «Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»»

¹⁰ Awa, mange naxa a fala Haman be, «I xulun, i sa dugi nun soe tongo, i fa i xa wɔyenyi birin nakamali Morodekayi be, na Yuwifi naxan dɔxɔma mange xa banxi sode de ra. I naxa neemu i fala xui sese ma.»

¹¹ Na temui Haman naxa sa dugi nun soe tongo. A naxa mange dugi ragoro Morodekayi ma. Morodekayi to te soe fari, Haman naxa soe rapɛɛ taa kui a masenfe ra jama be, ««Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»»

¹² E to ge na rabade, Morodekayi naxa gbilen mange xa banxi sode de ra, Haman tan naxa a xulun sigafe ra a xɔnyi, a yatagi ixɔnɔxi.

¹³ Haman to na birin fala a xa gine Seresi nun a defanbooree be, e naxa a yaabi, «Xa yi Morodekayi, Yuwifi bɔnsɔe na a ra, i mu nɔma tide a kanke. I fama ne i yete xun nakanade tun!»

¹⁴ Na temui yati mange xa mixi ndee naxa fa a xilide, a xa siga mange gine Esita xɔnyi a degede.

7

Esita xa mayandi

¹ Mange nun Haman naxa siga mange gine Esita xɔnyi e degede.

² Na sigɛ firin nde kui, mange nu weni minma temui naxe, a man naxa gbilen Esita maxɔrin na, «Esita, i wama naxan xɔn ma, a fala n be alako n xa na raba. Munse xɔli i ma? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xɔn ma, n a fima ne i ma.»

³ Mange gine Esita naxa a yaabi, «Mange, xa i sa tin, n wama fe naxan xɔn ma, i xa n tan nun n bɔnsɔe rakisi.

⁴ N tan nun n ma mixie bara mati, alako muxu xa halaki, muxu xa faxa, muxu xa jɔn feo. Xa e muxu mati konyie gbansan nan na nu, n mu fefe falama i be nu, n dunduma ne tun, barima na fe mu xɔrɔxɔ nu han n xa mange tɔɔɔ.»

⁵ Mange Asuyerusu naxa mange gine Esita maxɔrin keren na, «Nde suusaxi yi fe mɔɔli mapɔxunde? Na kanyi na minden?»

⁶ Esita naxa a yaabi, «Muxu yaxui xungbe, naxan wama muxu tɔɔɔfe, na findixi yi Haman mixi kobi nan na.» Haman to na wɔyenyi me, gaaxui naxa a suxu a jaaxi ra.

⁷ Mange bɔpe naxa te, a mini tande ma. Haman to a kolon mange jan bara nate tongo a xa fe ra, a naxa lu mange gine Esita fe ma, a xa a mayandi a xa a rakisi.

⁸ Haman to a felen mange gine Esita bun ma, mange so temui nan na ki kelife tande ma. Mange naxa sɔnxɔe rate, «Yi xeme na munse rabafe yi ki? A man wama dutunfe mange gine Esita nan ma n ya xɔri n ma banxi kui?» Mange fefe na wɔyenyi fala, mixie naxa Haman yatagi makoto, e a xanin.

⁹ Xarabona, mange xa mixi nde, naxa a fala mange be, «Haman jan bara wuri ti a xɔnyi, a nu wama Morodekayi gbakufe dennaxe, Morodekayi

naxan nu bara mangle rakisi. Na wuri ite nongon ya tongo suuli.» Awa, mangle naxa a yamari, «Haman xa gbaku menni ne.»

¹⁰ Na na a ra Haman naxa gbaku na wuri ma, naxan nu tixi Morodekayi xili ma a faxafe ra. Na dangi xanbi, mangle boje naxa goro.

8

Yuwife xunnakeli sotoje

¹ Na loxe mangle Asuyerusu naxa Yuwife yaxui Haman xa se birin fi mangle gine Esita ma. Morodekayi naxa a yete masen mangle be, barima Esita nu bara a fala mangle be a Morodekayi findixi a taara nan na.

² Mangle naxa a xa tonxuma ba a yete belexe ra, a naxan nasuxu Haman yi, a a so Morodekayi yi ra. Esita naxa Haman harige birin taxu Morodekayi ra.

³ Na temui Esita naxa a mafelen mangle bun ma, a a mayandi a naxa Haman Agagaka waxonfe kobi raba Yuwife ra.

⁴ Mangle naxa a xa mangeya sawuri xema daaxi itala Esita mabiri. Na nan a niya Esita naxa keli a ti a ya i.

⁵ A naxa a masen a be, «Mangle, xa i tin, xa n ma fe rafan i ma, xa i bara nate tongo, xa i n xanuxi yandi i xa keedi sebe naxan Hamedata xa di Agagaka Haman xa yaamari kanama, yaamari naxan fi Yuwife faxafe ra i xa mangeya birin kui.

⁶ N tan mu noma n ya tide n ma mixie ra toore nun gbaloe xa e soto.»

⁷ Awa, mangle Asuyerusu naxa a masen mangle gine Esita nun Yuwife Morodekayi be, «N bara Haman faxa, barima a nu wama Yuwife halakife ne. N man bara Haman harige fi Esita ma.

⁸ Yakosi wo naxan nabama, wo xa keedi sebe n xili ra, naxan noma Yuwife xa fe fande. Wo xa n ma mangle tonxuma sa a ma, barima xa n ma tonxuma na a ma, na yaamari mu noma masarade.»

⁹ Na loxe yati, e naxa sebelitie maxili. Morodekayi naxa yaamari fi e ma naxan nabama Yuwife xa fe ra. E naxa na bataaxe sebe mangle rasimae, gominiae, nun mangedie birin ma naxee nu na boxi keme moxonjen nun solofere xun ma, kelife Inidya ma, han Etiyopi. Kankan gbe nu sebexi a xa sebeli ki ma nun a bari xui ra. Yuwife fan naxa e gbe soto e xa sebeli ki ma nun e bari xui ra. Na raba kike saxan nde ne, kike naxan xili «Sifan,» na xi moxonjen nun saxan nde loxe.

¹⁰ Na bataaxee naxa sebe mangle xili ra, a xa tonxuma naxa sa e ma. Xera naxee nu lan e xa bataaxee rasanba, nee naxa siga e gi ra mangle xa soe fanyie fari.

¹¹ Mangle xa keedi a masen ne, Yuwife noma e malande e xa e yete xun magere. Xa mixi yo wama e gerefe, mangle bara tin Yuwife xa e faxa, e nun e xa ginee nun e xa die. E man noma e harige birin tongode.

¹² Yi yaamari nu lanxi a xa raba mangle Asuyerusu xa mangeya birin kui, Ada kike, je kike fu nun firin nde, a xi fu nun saxan nde ma.

¹³ Na yaamari nu sebexi keedie ma, boxi yo boxi xa e gbe soto alako birin xa a kolon, Yuwife fan xa redi e gbejoxode e yaxuie ma.

¹⁴ Mangle to yaamari fi, xerae naxa siga e gi ra mangle xa soe fanyie fari. Yi yaamari naxa xaran Suse mangataa kui.

¹⁵ Morodekayi naxa mini mangle xa banxi kui, mangle dugi foorje nun a fiixe ragoroxi a ma, mangle tonxuma xema daaxi doxoxi a xun ma, nun

donma xungbe gbeeli ragoroxi a ma. Susekae birin naxa seewa, e e xui rate jalexinyi kui.

¹⁶ Yuwifie naxa seewa ki fanyi ra e xa xunnakeli xa fe ra.

¹⁷ Yire birin nun taa birin mange xa yaamari xaranxi dennaxe, Yuwifie naxa xulunyi ti seewe kui. Mixi wuyaxi naxee kelixi si gbete ya ma, e naxa e yete findi Yuwifie ra, barima e nu bara gaaxu e ya ra.

9

Yuwifie yaxuie faxafe

¹ Ada kike fu nun firin nde, xi fu nun saxan nde to a li, mange xa yaamari nu lanma a xa raba. Na loxo ma Yuwifie yaxuie nu wama e masotofe, konko fee naxa masara, Yuwifie naxa no e ra.

² Mange Asuyerusu xa mangeya yire birin, Yuwifie naxa e malan e yaxuie gereede. Mixi yo mu no tide e ya ra, sie birin naxa gaaxu.

³ Boxi birin mangedie, mange rasimae, gominiae, nun mange xa mixie naxa Yuwifie mali, barima e nu gaaxuxi Morodekayi ya ra.

⁴ Morodekayi nu bara findi mixi xungbe ra mange banxi kui. A xili fanyi naxa yire birin li, a tide xun nu masama tun.

⁵ Na na a ra Yuwifie naxa e yaxuie bonbo santidegema ra, e e faxa. E naxa e waxonfe birin naba e yaxuie ra.

⁶ Yuwifie naxa mixi keme suuli faxa Suse mangataa.

⁷ E man naxa Parasandata, Dalifon, Asipata,

⁸ Porata, Adaliya, Aridata,

⁹ Paramasata, Arisayi, Aridayi, e nun Fayesata birin faxa.

¹⁰ Na mixi fu findi Hamedata xa di Haman xa die nan na, Yuwifie yaxui. E naxa na mixie faxa, konko e mu mixi yo harige tongo.

¹¹ Na loxo yati, mange naxa a kolon mixi naxan xasabi faxaxi Suse mangataa.

¹² Mange naxa a fala mange gine Esita be, «Yuwifie bara mixi keme suuli faxa Suse mangataa, a nun Haman xa di fu. Xa e bara na mooli raba yi taa kui, e munse rabaxi yire gbete n ma mangeya kui? Konko i wama naxan xon, n na rabama ne i be. I waxonfe na munse ra di? Na birin nabama ne i be.»

¹³ Esita naxa a yaabi, «Xa i bara tin, Yuwifi naxee na Suse, e man xa no e gbejoxode tina. Haman xa di fu xa gbaku wuri ma.»

¹⁴ Mange naxa yaamari fi a xa raba alo Esita a falaxi ki naxe. Na yaamari naxa xaran Susekae be. Haman xa di fu fan naxa gbaku wuri ma.

¹⁵ Ada kike xi fu nun naani nde ra, Yuwifie man naxa e malan, e xeme keme saxan faxa taa kui, konko e mu e harige yo tongo.

¹⁶ Yuwifi naxee nu na boxi gbete ma, nee fan naxa e malan, e yete xun magerede e yaxuie ma. E naxa e yaxui mixi wulu tongo solofere a nun suuli faxa, konko e fan mu nee harige yo tongo.

¹⁷ Na birin naba Ada kike xi fu nun saxan nde ne. A xi fu nun naani nde ra, Yuwifie naxa e malabu seewe kui, e xulunyi ti.

¹⁸ Yuwifi naxee nu na Suse, nee naxa e yaxuie gere na xi fu nun saxan nde nun fu nun naani nde ma. E naxa e malabu seewe kui a xi fu nun suuli nde loxo, e xulunyi fan ti.

¹⁹ Na nan a toxi Yuwifi naxee na daaxae, nee xulunyi tima Ada kike xi fu nun naani nde ma seewe kui, kankan a doxoore bupama na temui.

²⁰ Morodekayi naxa na fe birin sebe bataaxee kui Yuwifie ma, naxee nu yire makuyee nun yire makoroxie Asuyerusu xa mangeya kui.

²¹ A naxa a sebe, Yuwifie xa Ada kike xi fu nun naani nde nun a xi fu nun suuli nde findi sali loxoe ra je yo je,

²² barima e e yete soto e yaxuie yi ra na temui ne, e xa tore findi jalexinyi nan na, e xa sunnunyi findi seewe nan na. Na loxoe a lan ne e xa e dorooree bupa, e man xa setaree ki.

²³ Yuwifie naxa Morodekayi xa yaamari suxu, na naxa findi naamunyi ra e be je yo je.

²⁴ E na birin naba ne barima Hamdata Agagaka xa di Haman, Yuwifie yaxui, nu bara wa Yuwifie birin halakife. A nu bara jeli bonbo, naxan xili Puri, alako a xa e halaki, a xa e sonto.

²⁵ Kono Esita nu bara siga mange yire. Mange naxa keedi sebe yi ki, «Haman nu wama fe paaxi naxan nabafe Yuwifie ra, na xa gbilen a ma. A xa die fan xa gbaku wuri ma.»

²⁶ Na nan a toxi yi loxoe xili falama «Puri,» barima e bari xui ra e jeli xili falama, «Puri.» Bataaxe sebeli to kamali na ki,

²⁷ Yuwifie naxa na loxoe firinyie findi sali loxoe ra. Na naxa findi naamunyi ra e tan nun e bonsoe be, nun mixie be naxee soma e xa diine kui. E xa yi loxoe firinyie binya je yo je, e xa fe birin naba alo Morodekayi a yamari ki naxe.

²⁸ Ne naxee sa fama, Yuwifie xa denbayae naxee na yire birin, e xa yi Puri loxoe binya, alako e tan nun e bonsoe naxa neemu yi fe dangixi ma.

²⁹ Awa, Abixayili xa di Esita, naxan findixi mange gine ra, a nun Morodekayi, e naxa yi bataaxe mange daaxi firin nde sebe Puri Sali xa fe ra.

³⁰ E naxa bataaxee rasiga Yuwifie birin ma, naxee nu na mange Asuyerusu xa boxi keme moxonen nun solofere birin kui, alako mixie xa jere bopesa nun tinxinyi kui.

³¹ E man naxa a masen Yuwifie be, e xa Puri Sali loxoe raba a waxati yati ma, alo Morodekayi nun mange gine Esita e yamarixi ki naxe. E tan nun e bonsoe birin xa sunyi suxu, e xa Ala maxandi.

³² Mange gine Esita xa yaamarie Puri salie xa fe ra, na naxa findi seriye ra, e fa sebe yi kitaabui kui.

10

Morodekayi nun mange Asuyerusu senbe

¹ Mange Asuyerusu naxa duuti maxili mixi birin ma, kelifa xare ma han surie ma.

² Mange senbe nun a xa limaniya birin sebexi Perise nun Mediya mangee xa taruxui kui. Morodekayi tide gbo ki, na fan sebexi na kui.

³ Morodekayi Yuwifi naxa findi mange Asuyerusu xa mixi xungbe ra, a man naxa findi mixi kende ra Yuwifie be. E naxa a xanu ki fanyi, barima a nu wali fanyi rabama e be alako Yuwifie xa fe xa siga yare ma.

Ayuba xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Ayuba xa taruxui nan na naxan masenyi hagige masenma adamadie birin be. Kabi won benba Adama nun nene Mahawa to yunubi raba, mixi birin na dunipa igrife na toore nan kui. Na toore noma a niyade mixie xa xono Ala ma, e fa a maxorin munfe ra a e luma e xa tooro. Xa mixie joxo a ma a e bara e jere tinxinyi kui Ala ya i, na yaabi fife xoxoxo.

Ayuba xa fe nu na na ki ne. A booree naxa a fala a be a toore jaaxi a soto a xa yunubie nan ma fe ra. Ayuba mu tin na yaabi ra, a fa a fala na mu a ra. Na kui a nu wama Ala xa kiiti xon alako a xa a kolon a paxankataxi fe naxan ma. A rajonyi Ala naxa a masen Ayuba be a a mu noma Alatala xa fe raba ki fahaamude. Ayuba to so na fe kui a boje birin na, a xaxili naxa sa.

Kono bafe na masenyi ra, seriye gbete toma yi taruxui kui naxan tide gbo. Ala to barake sa Ayuba xa fe ma a xa tinxinyi xa fe ra, Sentane naxa Ayuba toorege a falafe ra Ala be a Ayuba nu birama Ala waxonfe foxo ra alako a xa barake soto tun. Ala nu wama a masenfe Sentane be a a xa tinxintoe Ayuba nu na Ala xa seriye ratinmefe fe gbete nan ma. Ala naxa tin toore xa doro Ayuba ma, alako Sentane xa a to na toore mu nu noma a niyade Ayuba xa Ala xa seriye bejin.

Na kui won birin noma a kolonde a mu lanma won xa bira Alatala foxo ra alako won xa barake tun soto. A lanma won xa Ala xui suxu barima won Daa Marigi nan na Alatala ra. Xa won barake soto, xa won mu a soto, a lanma won xa won Marigi Alatala batu won ma fe birin kui. Ala xa won mali na rabade. Amina.

Ayuba xa Taruxui

Alatala nun Sentane xa de masare singe

¹ Xeme nde nu na Usu boxi ma naxan nu xili Ayuba. Mixi hagige nan nu lanxi a ma, a matinxin. A nu gaaxuma Ala ya ra, a mu nu birama fe jaaxi foxo ra.

² Di xeme solofere nun di gine saxan nu na a yi ra.

³ A xa goore nu lanxi yexee wulu solofere, joxome wulu saxan, ninge wulu keren, a nun sofale keme suuli nan ma. Walike gbegbe saxi na nan fari. Binye nu saxi yi xeme ma dangi mixi birin na na sogetede biri ra.

⁴ A xa die nu xulunyi tima ne e boore xonyie, e nu e maaginee xili alako e birin xa nu e dege yire keren.

⁵ Xulunye na ba a ra, Ayuba nu serexe gan daaxie bama ne a xa di birin be e raseniye ra. A nu a mapoxunma ne a temunde e bara yunubi nde soto, xa na mu a ra e bara Ala danka e boje kui. Na kui Ayuba nu luma serexe ba ra e be temui birin.

⁶ Loxoe nde Ala xa malekee naxa fa Alatala yire. Sentane fan nu na e ya ma.

⁷ Alatala naxa Sentane maxorin, «I kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi, «N kelixi dunipa jperede.»

⁸ Alatala man naxa a maxorin, «I bara n ma konyi Ayuba rakorosi? A maniye yo mu na dunjina ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe naaxi mu rafan a ma.»

⁹ Sentane naxa a yaabi, «Ayuba xa gaaxui i ya ra tun mu a ra?

¹⁰ I mu a kantaxi xe, a tan, a xa denbaya, nun a harige birin? I bara barake sa a suxufe birin ma, alako a xa goore xa gbo tun.

¹¹ Kono xa a sa li i naxa din a harige ra, n xa a fala i be, a fama ne i dankade keren na.»

¹² Alatala naxa a fala Sentane be, «Awa yire, n bara a harige birin sa i sagoe, kono i naxa a gundi toooro de.» Na temui Sentane naxa keli Alatala yire.

¹³ Loxoe nde Ayuba xa die nu na xulunyi tife e taara xonyi.

¹⁴ Xera nde naxa fa Ayuba yire, a a fala a be, «I xa waliksee nu na ningee rawalife xe ma, sofalee fan nu na e de madonfe na longori.

¹⁵ Sebaka ndee naxa din i xa waliksee ra, e e faxa santidegema ra. E man ningee fan xanin. N keren peti nan no n yete bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁶ Na mu ge na masenyi ra, xera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «Ala bara a ragiri galanyi xa goro i xa yexese nun e makantamae ma. A bara e birin faxa. N keren peti nan no n yete bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁷ Na fan mu ge a xa masenyi ra, xera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «Kalidika, gaali doxo saxon bara bagan i xa joxomee ma, e e makantamae faxa santidegema ra, e joxomee xanin. N keren peti nan no n bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁸ Na fan mu ge a xa masenyi ra, xera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «I xa die to nu na xulunyi tife e taara xonyi.

¹⁹ Foye belebele faxi na temui ne keli gbengberenyi ma, a banxi rabira i xa die ma. E birin bara faxa. N keren peti nan kisixi. N faxi na nan dentegede i be.»

²⁰ Na kui Ayuba naxa keli, a a xa donma iboo a ma, a a xunyi bi sunnunyi ma, a fa a rafelen boxi ma.

²¹ A naxa a fala,

«N faxi dunjina n mageli nan na n bari temui,
n man gbilenma n mageli nan na n siga temui.

Alatala bara n ki harige ra,

Alatala man bara na harige ba n yi.

Tantui na Ala be.»

²² Na birin kui, Ayuba mu yunubi yo raba, a mu fe kobi yo fala Ala be.

2

Alatala nun Sentane xa de masare frin nde

¹ Loxoe nde Alatala xa malekee man naxa fa a yire, Sentane man nu na e tagi.

² Alatala naxa Sentane maxorin, «I kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi, «N kelixi dunjina iperede.»

³ Alatala man naxa a maxorin, «I bara n ma konyi Ayuba rakorosi? A maniye yo mu na dunjina ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe naaxi mu rafan a ma. Han ya a xa tinxinyi mu masara, hali i to waxi n xa a halaki tun.»

⁴ Sentane naxa a yaabi, «Adama fe birin nabama a fate xa tóore matangafe nan na. A noma a harige birin masarade yalanyi ra.

⁵ Xa i a fate yati tóoroma, a i dankama ne keren na.»

⁶ Alatala naxa a fala Sentane be, «Awa yire, n bara a fate sa i sagoe, kono i naxa a faxes de.»

⁷ Na temui Sentane naxa keli Alatala yire. A naxa suurie ikonkon Ayuba fate birin ma, keli a sanyi kui ma han a xuntagi.

⁸ Ayuba naxa dóxo te xube xóora sunnunyi kui, a nu a fate xóolin fexe kebele ra.

⁹ A xa gine naxa a fala a be, «Han ya i na i xa tinxinyi kui? Ala rasoto sonon, i xa faxes.»

¹⁰ Kono Ayuba naxa a yaabi, «I woyenfe ne na ki alo xaxilitare. Xa won tinma Ala xa heri ra, a mu lanma won xa tin a xa xóroxóe fan na?» Na kui Ayuba mu yunubi yo soto a xa woyenyie kui.

Ayuba nun a boore saxanyie

¹¹ Ayuba boore saxanyie to a xa tóore xa fe me, e naxa keli e xonyi sigafe ra Ayuba yire. E xili: Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka, nun Sofara Naamaka. E naxa lu yire keren, e lan fe keren ma, e xa sa Ayuba kunfa ba, e xa a madundu.

¹² E to sa a to keli yire makuye, e naxa san a ma, e bonbo gbelegbelefe ra. E naxa e xa donmae iboo e ma, e xube maso e ma sunnunyi kui.

¹³ E naxa dóxo Ayuba seeti ma boxi, han xi solofere. Mixi yo mu woyen keren fala a be, barima e a to ne, a xa tóore nu gbo ki fanyi ra.

3

Ayuba xa masenyi

«Ayuba nimisafe a xa bari ra»

¹ Na birin to dangi, Ayuba naxa a bari lóxoé danka

² yi masenyi ra:

³ «N bari lóxoé xa neemu dunija ra.

Na koe ra e naxe, «Di xeme na a ra.»

⁴ Ala xa na lóxoé findi dimi ra,

na lóxoé xa neemu a ra,

a xa tonyi dóxo soge yanbafé ra na lóxoé kui.

⁵ Ala xa na lóxoé findi dimi ra,

a xa nuxui ifóore dusu a xun na,

a xa lu dimi magaaxuxi kui.

⁶ Ala xa na koe ifóoro,

a xa na ba konti ra je kui,

a xa na ba konti ra kike kui.

⁷ Ala xa na koe kuma di ra,

seewe xui yo naxa ite.

⁸ A xa findi daxe ti se ra mandurulae be,

naxee ninginange xilima.

⁹ Na lóxoé subaxe tunbuie naxa yanba,

kuye naxa iba,

naiyalanyi yo naxa mini,

¹⁰ barima a mu sese raba naxan

nu noma n barife dande,

naxan nu noma n noxunde n ma tóore ma.

11 Munfe ra n nga furi mu bira nu?
 Munfe ra n mu faxes nu beenu n xa bari?
 12 Munfe ra n nga n nasenexi a san ma,
 a xijne fi n ma?
 13 Xa na mu a ra, yi temui n belexi bopesa kui nu
 14 mangee nun rasimae fe ma,
 naxee xa banxie bara ge kanade,
 15 naxee nu bara xeeema nun gbeti gbegbe soto.
 16 Munfe ra e mu n nagata,
 alo diyore naxan mu waxi,
 naxan mu mini kene ma?
 17 Gaburi tan kui, mixi jaaxie mu noma sese ra,
 mixi taganxie e malabuma ne.
 18 Konyie bopesa sotoma ne,
 e mu e kanyi xui mema gaburi kui.
 19 Dimedie nun forie na menni,
 konyie e yete sotoma naa.
 20 Munfe ra Ala a niyama adamadie xa mini kene ma,
 naxee findi tooromixie ra,
 naxee nimisaxi e xa dunipeigiri kui,
 21 naxee faxe xoli mawama, kono e mu faxes,
 naxee faxe fenma dangi naafuli ra,
 22 naxee jalexinma gaburi life ra?
 23 Munfe ra mixi barima,
 Ala kira balanxi naxan ya ra,
 Ala naxan naxetenma yire birin?
 24 N ma donse findixi n ma toore nan na,
 n ma minse findixi n yaye nan na.
 25 N na gaaxu fe naxan na, na nan n lima.
 Fe naxan na n naseren, n na nan sotoma.
 26 Bopesa mu na n be,
 n mu noma n sabaride.
 Malabui mu na n be, fo toore.»

4

Elifasi Temanka xa masenyi singe

«Tinxintoe mu tooroma»

1 Elifasi Temanka naxa a fala,
 2 «Ayuba, i haake to n be n xa woyen.
 N mu noma dundude.
 3 I bara mixi gbegbe xaran,
 i bara e ralimaniya.
 4 I xa masenyie bara mixie mali,
 i xa woyenyie bara e senbe so.
 5 Yakosi i tan nan to fa na toorofe,
 limaniya bara ba i tan yi.
 6 I mu i xaxili ti i xa danxaniya ra Ala ma?
 I mu lama i xa tinxinyi ra?
 7 I bara mixi fanyi to halakixi toore ma?
 Tinxintoe noma bonode?

⁸ N naxan nakorɔsixi, fe ɲaaxi rabae nan tɔɔrɔma.

⁹ Ala e xun nakanama a xa xɔnɛ kui.

¹⁰ Yetɛ xa yirindinyi nun baratɛ xa ɲarandanyi magaaxu, kɔnɔ e ɲinyie fama nɛ magirade.

¹¹ Yetɛ yati faxama kaame ra, a xa die yensen yɛ.»

¹² «Masenyi nde bara fala n bɛ a gundo ki ma, n tuli bara a makɔlikɔli xui mɛ.

¹³ Xiye sa tɛmui kɔɛ tagi,

¹⁴ gaaxui naxa n suxu han n fate naxa sɛrɛn.

¹⁵ Tubari nde naxa dangi n ya i.

N fate xabee naxa keli, e ti.

¹⁶ Tubari nu tixi naa.

N a to nɛ, kɔnɔ mixi yo a ra n mu a kolon.

N bara mixi maniyɛ tan to.

N naxa xui nde mɛ yi makɔlikɔli ra,

¹⁷ «Adamadi tinxin Ala ya i? A seniyɛn a Marigi ya i?

¹⁸ Xa Ala mu la a xa malekɛɛ ra a xa walikɛɛ,

xa a tantanyi toma nee ma,

¹⁹ ibunadama go, naxan yaillanxi bɛndɛ ra,

naxan nɔma iwurude alo kaari?

²⁰ Adamadie faxama loxo yo loxo, sese mu na kanama.

²¹ E xa simaya luuti bolonma nɛ,

e faxa fahaamutarepa kui.»

5

Elifasi Temanka xa masenyi firin nde

«Ayuba, Ala maxandi»

¹ «Yakɔsi, i xa xili ti i xui itexi ra.

Nde i yaabima?

I seniyɛntɔɛ mundun xilima?

² Gbɛsɛnxɔnnɛya xaxilitare faxama nɛ,

tɔɔnɛ lɔnnitare halakima nɛ.

³ N bara xaxilitare nde to,

a xa fe sɔɔnɛyama,

kɔnɔ na ikɔrɛxi ra n naxa yi danke bira a fɔxo ra.

⁴ «Mali birin xa ba a xa die yi ra, kiiti xa kana e ra,

mixi yo naxa e mali na kui.

⁵ Kaamɛtɔɛɛ xa a xa xɛ don,

e xa baloe birin ba a yi ra hali naxan na tunbe xɔɔra.

Mixie xa mila a xa naafuli ma, e xa a ba a yi.»

⁶ Tɔɔrɛ nun ɲaxankatɛ fama nɛ.

⁷ Adamadi tɔɔrɔma nɛ a xa dunjɛigiri kui.

Na mu kanama, alo tɛ na radɛxɛ,

a fulefule tefe fan to mu kanama.

⁸ Xa n tan nan a ra nu, n Alatala nan maxandima,

n nan n ma tɔɔrɛ masen a bɛ.

⁹ A kaabanakoe rabama,

a xa fe xungbee mu kontima.

¹⁰ A tune ragoro bɔxi ma,

a ye rasiga xe ma.

¹¹ A tōōromixi xa fe itema,
a mixi sunnunxi rakisima.

¹² A mixi kōōtaxi xa fe xun nakanama,
alako e waxōnfe naxa sōōneya.

¹³ A mixi madaxui suxuma gantanyi ra,
a yanfante waxōnfe kanama.

¹⁴ E xa yanyi findima e be dimi ra,
e luma alo dōnxui naxee mu se toma.

¹⁵ Alatala tōōromixi ratangama wōyen xōōxōe ma,
naxan kelima yanfantee de kui.

A e ratangama senbema xa fe jaaxi ma.

¹⁶ Xaxili tide luma ne tōōromixi be.
Tinxintare de balanma ne.

¹⁷ Nelexinyi na adama be Ala naxan xuruma.
Wo naxa tondi Ala Senbe Kanyi xa xurui ra,

¹⁸ barima a fi naxan sama mixi ma,
a na fan dandanma,
a fe xōne naxan naminima, a na rayalanma.

¹⁹ A mu tondima i ratangade tōōre ma,
a i rakisima tōōre birin kui.

²⁰ Kaame na sin bōxi ma, a i ratangama ne faxe ma,
gere na mini, a i ratangama santidegema ma.

²¹ A i ratangama ne wōyen jaaxi ma,
a i ba gbaloe kui.

²² I mu gaaxuma kaame ya ra,
i mu serenma sube xaape ya ra,

²³ barima saate luma ne i nun dunija kui isee tagi,
gemee nun subee mu i tōōroma sōōn.

²⁴ Bōpesa luma ne i xōnyi,
mupe yo mu tima i xa gōōre.

²⁵ I xa die wuyama ne,
i bōnsōe gboma ne alo burunyi sexe.

²⁶ I mu gaburi lima, i xa simaya mu kamalixi,
alo maale fan to mu xabama a xaba temui mu a lixi.

²⁷ Muxu bara yi nōndi kolon,
i fan xa a rame, i xa a fahaamu.»

6

Ayuba xa masenyi singe

«N ma tōōre gbo n ma fe jaaxie be.»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «Xa n ma tōōre sa maniyama nu,
xa a sa sama sikeeli ma nu,

³ a binye dangima ne baa meyeniyi ra.
Na nan a toxi yusi yo mu na n ma wōyenyie ma.

⁴ Ala Senbe Kanyi xa tanbe bara n sōōxō,
na xōne bara te n xaxili ra.

Ala na n gerefe a jaaxi ra.

⁵ Nooge fanxi dennaxe, sofale wama menni?
Ninge wa xui mēema a xa donse ya i?

⁶ Bande donma ƒɔxe xanbi?

Tɔxele pintare nɔxun?

⁷ N mu nu wama naxan xɔn,
na bara findi n baloe ra hali na fa kanaxi.

⁸ Ala xa n ma dube suxu n be,
a xa n waxɔnfe rakamali.

⁹ Ala xa n xun nakana, a xa n faxa.

¹⁰ Na kui, n madundui sɔtɔma ne, hali n to yi tɔɔre birin kolonxi,
n seewa n to mu gbilen Ala Seniyentɔe xa yaamari ƒɔxɔ ra.

¹¹ N nan n xaxili tima senbe mundun na fa?

N ma dije munse fanma n ma sɔnɔn?

¹² N senbe gbo alo fanye?

N fate xɔɔxɔ alo wure?

¹³ Nde nɔma n malide?

Senbe mundun luxi n ma?»

¹⁴ «Tɔɔɔmixi hayi na a dugutege xa mali ma,
hali na mu sa gaaxuma Ala Senbe Kanyi ya ra.

¹⁵ N ngaxakerenyie bara n yanfa,
alo xure naxan xɔrima.

¹⁶ Neme temui, ye banbaran ye, a radunda,

¹⁷ kɔnɔ sogofure ra, ye birin xɔri.

¹⁸ Biyaasilae kira bama a ma ye fenfe ra,
e fa lɔe gbengberen yire.

¹⁹ Tema Biyaasilae e xun tima ye yire ra.

Seebakae fan e xaxili tima na xure ra,

²⁰ kɔnɔ e na menni li, e xure xɔrixɔ nan toma.

Na kui limaniya bama ne e yi ra.

²¹ Wo luxi na ki ne n be.

Wo bara gaaxu n ma tɔɔre ya ra.

²² N xoro nu, n nu wo makula ne,

wo xa n xun sara wo xa naafuli nde ra?

²³ N wo makula ne,

wo xa n xun sara n yaxui gbeeli nde ma?

²⁴ Wo n xaran.

Wo n ma tantanyi masen n be,

alako n xa n sabari.

²⁵ Nɔndi tan mu mixi yo tɔɔɔma.

Kɔnɔ wo xa masenyie tan fala xun?

²⁶ Wo bara kiiti sa,

wo mu wo tuli matixi tɔɔɔmixi tan xa wɔyenyi ra.

²⁷ Wo fata kiiti jaaxi sade kiridie ma.

Wo mu yanfanteya ba wo boore yete yati ra.

²⁸ Kɔsi fa yandi, wo wo ya ti n na.

N mu wule falama wo be.

²⁹ Wo xa kiiti tinxinxi sa,

alako n xili fanyi naxa kana.

³⁰ Wo fe fale jaaxi mema n na?

N mu fata fe fanyi nun fe jaaxi tagi rasade?»

7

Ayuba xa masenyi singe de idoxoe

«A a mawafe Ala be»

¹ «Mixi xa fe mu luxi xe dunipa ma alo soori?
A xa dunipeigiri mu luxi xe alo walike?»

² Konyi gbatama koe xa so,
walike gbatama a sare ra.

³ N tan fan, n ke bara findi tooe ra,
n ma wali sare bara findi xone ra.

⁴ N ne n sama, n lu ra a mane, «N kelima temui mundun?»
Xixoli mu n tan be,
tooie nan tun a ra koe birin kui.

⁵ Kuli dinfe n fate ra,
n kiri na borofe, yalee tife a ma.

⁶ N ma simaya xulun maboe xa maboe wuri be.

⁷ Ala, i xa ratu a ma n ma simaya pengi nan tun a ra,
n yae mu fe fanyi toma kore.

⁸ Ya naxan tixi n na,
na mu n toma sonon,
a gbe mu luxi n xa loe i ma.

⁹ Kunda na te, a man loe.
Adamadi fan na siga aligiyama, a mu gbilenma fa ra.

¹⁰ A mu gbilenma a xonyi sonon,
a xa foxoe mu ratuma a xa fe ma sonon.

¹¹ Na nan a toxi n mu n de suxuma,
n nan n ma tooie ifalama ne,
n nan n mawa n ma xoroxoe kui.

¹² N findixi i be baa nan na,
xa na mu a ra, daalise xun solofere kanyi,
i to fa biraxi n ma fe foxo ra yi mooli ra?

¹³ N na a fala, «N xa n sa, n xa xi, alako n xa n ma tooie mayanfa,»

¹⁴ i n magaaxu xiye nun laamatunyi jaaxie ra.

¹⁵ Faxe nan tun xoli fa n ma to,
dangi yi xorie ra naxee luxi n be yi ki.

¹⁶ N ma simaya bara rapaaxu n ma,
n mu wama bufe dunipa ma sonon.
N bejin, n nii tide mu na sonon.

¹⁷ Munse na adama ra naxan a niyama i xa i joxo sa a xon ma,

¹⁸ i nu a mato temui birin?

¹⁹ I i yae bama n na temui mundun?
I n luma n yete ra mun loxoe?

²⁰ Xa n bara yunubi raba i ra,
na fala n be,
i tan naxan adamadi matoma.
N tan yegetixi i yi ra munfe ra matoe ra?

²¹ Munfe ra i mu dipe n ma fe kobi ma?
Munfe ra i mu n ma yunubi xafari?

A gbe mu luxi n xa findi bende ra.
Na temui i mu n toma sonon.»

8

*Bilidada Suuxaka xa masenyi singe**«Haake mu sigama Aligiyama.»*

- ¹ Bilidada Suuxaka naxa a masen,
² «I yi woyenyi mooli falama han temui mundun?
 I xa woyenyi luxi ne alo foye.
³ Ala noma nondi mafindide wule ra?
 Ala Senbe Kanyi noma tinxinyi ifude?
⁴ Xa i xa die yunubi nan nabaxi a ra,
 a e naxankataxi na nan ma.
⁵ Xa i tan Ala fenma,
 xa i Ala Senbe Kanyi makulama,
⁶ xa yunubi mu na i ma, xa i tinxin,
 Ala a jengi sama ne i xon ma,
 a i rasabati i xa tinxinyi kui.
⁷ I harige donxoe fama dangide na singe ra.»

- ⁸ «Fahaamui fen won babae ra,
 i xa xaxili soto nee benbae fan na.
⁹ Won tan mu buxi dunjina ma,
 xaxili xonkuye mu na won be.
¹⁰ E mu fahaamui fima xe i ma?
 E e xaxili xa masenyie tima i be yi ki:
¹¹ Wofiri bulama xare ma?
 Xure i baare findima a ra ye mu dennaxe?
¹² Hali a na a bili ma, a mu xabaxi,
 a lisima mafuren dangi jooge birin na.
¹³ Na nan fama rabade mixie ra, naxee neemuma Ala ma.
 Tinxintare xaxili tide jonma na ki ne.
¹⁴ A xaxili tide bara kana, alo mixi naxan a kilonma sayele tee ra.
¹⁵ A na a kilon na ra, a kanama ne, a kanyi bira.
¹⁶ A luma alo sansi, ye naxan kui rafexi,
 a a salonyi iyan soge linlinyi ya ma laakoe xun ma,
¹⁷ a a sankee soti geme malanxi longori ra.
¹⁸ Xa i na sansi tala naa, a lisima ne,
¹⁹ a mu fanma menni sonon.
 Sansi gbete man fa bula a nu na dennaxe.
²⁰ Ala mu tinxintoe rawolema, a mu tinxintare senbe soma.
²¹ A gbe mu luxi a xa i rassewa,
 i xa matoxoe fale ra i fama naxan tide.
²² I xonmixie fama lude yaagi kui, e xonyie fa bira.»

9

*Ayuba xa masenyi firin nde**«Ala xa kiiti xoxoxo»*

- ¹ Ayuba naxa a yaabi,
² «N na birin kolonxi nondi ra.
 Ala noma nondi fide adama ma di?
³ Xa Ala na kiiti safe,

adama tan mu noma a de tongode a kanke ra.

⁴ A tan nan gbe na lonni nun senbe ra, nde noma tide a kanke?

⁵ Ala noma geyae talade e tide,

a e mafindi a xa xone kui.

⁶ A noma boxi bunyi raserende, a a boo a ra.

⁷ A noma soge nun tunbuie ifoorode.

⁸ A tan nan koore itala,
a a pere baa moronyie fari.

⁹ A tan nan tunbui birin sa,
kankan na a yire.

¹⁰ A bara fe xungbee raba

won mu noma naxee fahaamude.

A xa kaabanakoe mu noma kontide.

¹¹ A noma dangide n seti ma, n mu a to.

A loe, n mu no a tode.

¹² Nde noma a xa se tongoxi ragbilende?

Nde noma a falade a be, <I na munse rabafe?>

¹³ Ala mu gbilenma a xa xone foxo ra.

Yete igboe xaxili tide birin birama a ya i.

¹⁴ N tan, n a yaabima di?

N woyen mooli mundun falama a be?

¹⁵ Hali nondi sa na n be, n mu noma tide a kanke.

N ma kiitisa madijefe nan tun luma n yi.

¹⁶ Xa n sa a xili, a naxa n yaabi,
n mu lama a ra a bara a tuli mati n na,

¹⁷ barima a bara n tooo a gbe ra,
a bara n paxankata na ki tun.

¹⁸ A mu n luma n xa malabu,
a bara n ma xone xun masa a paaxi ra

¹⁹ N mu noma a ra, barima a senbe gbo n be.

Muxu nun Ala mu noma makiitide,
barima kiitisa mu na muxu tagi.

²⁰ Hali n sa tinxin nu, n de mu nondi fima n ma.

Hali yunubi mu na n ma nu,
n de kiiti rakanama ne n na.

²¹ Yunubi na n ma? N mu a kolon
N nimisaxi n ma dunijeigiri nan tun na.

²² N tan be, a birin keren,
barima Ala tinxintoe nun tinxintare birin paxankatama.

²³ Gbaloe na tinxintoe li,

Ala mu na tooe toma.

²⁴ Tinxintare na boxi nde soto tinxintareya kui,
Ala a niyama kiitisae xa tin na ra.

Xa Ala mu a ra, nde a ra fa?

²⁵ N ma simaya xulun gila be,
A ponma beenun n xa heeri soto.

²⁶ N ma simaya dangima alo kunkui,
alo sege naxan goroma toxeyore ma.

²⁷ N na a fala,

<N xa neemu n ma mawa ma,
n xa ba sunnunxi, n xa n senbe so,>

²⁸ n ma tooe nan birin luma n magaaxu ra.

N a kolon i mu nɔndi fima n ma.

²⁹ N to bara yunubi sɔtɔ,

n nɔndi fenma n yetɛ bɛ munfe ra?

³⁰ Hali n sa n maxa nɛ ye tinsexi ra,
hali n sa n bɛlɛxɛɛ maxa xɔsi ba se ra,

³¹ i n nagoroma nɛ boora,
n xa rapaaxu n ma dugie ma.

³² Ala mu luxi alɔ adamadi,
n nɔma naxan xilide kiiti ma,
alako n xa n gbe fala,
kiitisa xa kiiti sa muxu tagi.

³³ Kiitisa yo mu na
naxan nɔma kiiti sade n nun Ala tagi.

³⁴ Ala xa a xa wuri bɔnbɔ ti se ba n xun ma,
a xa a xa fe magaaxuxi ba n yi ra,

³⁵ alako n xa nɔ wɔyɛnde a ra gaaxutareja kui.
Kɔnɔ n ma fe to mu na ki xɛ, n xa lu n keren.»

10

Ayuba xa masenyi firin nde dɛ idɔxɛ

«Ayuba maxɔrinyi tife Ala ma»

¹ «N ma dunɛɛgiri bara rapaaxu n nii ma.
Na kui n xa n gbe fala.

Xɔnɛ naxan na n furi kui, n xa na makenɛn.

² N bara a fala Ala bɛ, I naxa n suxu.
I xa n nakolon i n suxuxi fe naxan ma.

³ N tɔɔrɔfe rafaɛ n ma,
n tan naxan findixi i xa daalise ra?
Tinxintare waxɔnfe rafaɛ n ma?

⁴ I fe to ki mu makuya adamadi fe to ki ra?

⁵ I xa simaya maniya adamadi gbe ra?

⁶ I n tɔɔrɔfe munfe ra?

I na n ma yunubie fenfe munfe ra?

⁷ I jan n ma tinxinyi kolon,
i jan a kolon mixi yo mu n natangama i bɛlɛxɛ i.

⁸ I tan nan n daaxi, i tan nan n sɔntɔma.

⁹ I xa ratu a ma a i n daaxi bɛnde nan na.

I man wama n nagbilenfe mɛnni nɛ?

¹⁰ I bara n yailan alɔ mixi
naxan xijɛ yailanma donse fanyi ra.

¹¹ I bara n fate birin yailan,

kiri, sube, xɔri, nun fase.

¹² I bara n ma simaya xɔn kuya, i bara hinne n na,
i bara i jɛngi sa n nii xɔn ma.»

¹³ «Kɔnɔ yakɔsi n bara a kolon
naxan nu na i xaxili ma n ma fe ra.

¹⁴ I bara wa n ma yunubi tofe,
alako i xa tondi dipɛde n ma.

¹⁵ Xa yunubi na n ma, naxankatɛ na n bɛ.
Xa yunubi mu na n ma, n na yaagi kui,

n mu noma n xunyi yati rakelide.

¹⁶ Xa n sa n xunyi rakeli,
i n bonboma i senbe magaaxuxi ra,
alo yete senbema a rabama ki naxe.

¹⁷ I xa xone na xun masafe n ma fe ra,
i xa naxankate bara gbo ye.

¹⁸ I n naminixi n nga tege i munfe ra?

Xa n sa faxa naa ne nu, mixi yo mu nu n toma,

¹⁹ n mu baloma nu, n nu tongoma ne n nga tege,
n nagoro gaburi kui keren na.

²⁰ Naxan luxi n ma simaya ra, a mu gbo sonon.

Yandi, i xa gbilen n foxo ra fa,
seewe dondoronti xa lu n be

²¹ beenu n xa siga aligiyama, dimi na dennaxe.
N mu gbilenma dunja ma sonon.

²² Dimi xungbe na aligiyama.

Adama xaxili ifuma naa.

Menni naiyalanyi yati nan findima dimi ra.»

11

Sofara xa masenyi singe

«Ayuba, i xa tuubi Ala ma»

¹ Sofara Naamaka naxa a fala,

² «A mu lan mixi xa i xa yi masenyi gbege yaabi?
Masenyi ratofanxi mu nondi fima masenyi ma.

³ I foxo a ma a mixi dunduma i xa woyenyie ma,
i xa yo Ala ma, mixi yo mu i rayaagi?

⁴ I naxe, «Sese mu luxi n ma lonni ra,
n bara seniyen Ala ya i.»

⁵ Xa Ala sa woyen i be nu,

⁶ a a xa lonni gundo masenma ne i be,
naxan dangima adamadi xa fe to ki ra.

⁷ I noma Ala xa tilinyi kolonde?

I noma Ala Senbe Kanyi xaxili birin fahaamude?

⁸ Na lonni ite koore xa maite be, a tilin aligiyama be.
I noma sode na kui?

⁹ A kuya boxi be,
a xa gboe dangi baa ra.

¹⁰ Xa Ala sa mixi suxu, a fa a makiiti,
nondi luma na kanyi be?

¹¹ Ala mixi paaxie kolonma,
a tinxintaree toma.

¹² Xaxilitare mu noma findide lonnila ra,
alo sofale fan to mu noma findide adamadi ra.

¹³ Xa i tan i yete ragbilen Ala ma,
xa i i belexe itala a be,

¹⁴ xa i gbilen tinxintareya foxo ra,
xa i a matanga i xa denbaya kui,

¹⁵ na kui i xunnakeli sotoma ne,
i senbe soto, i limaniya a fanyi ra.

¹⁶ Na temui i neemuma ne i xa toore ma,
alo xure naxan bara dangi a rakuya.

¹⁷ I xa duniɲeigiri yanbama ne alo soge,
i xa dimi bama ne,
a lu alo kuye na iba.

¹⁸ I boɲe a raxarama ne, xaxili tide lu i be,
fe ɲaaxi a makuyama ne i ra, i xi xoli fanyi raba.

¹⁹ I na i sa, mixi yo mu i xa xi xoli kanama i ma.
Mixie fama ne i xa hinne e ra.

²⁰ Kono tinxintaree xa fe xun nakanama ne,
e mu kisima, faxe nan e mamexi.»

12

Ayuba xa masenyi saxan nde

«Daalise birin na Ala xonye i.»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «Duniɲa xui nan na wo kon na.
A luxi ne yi ki alo lonni birin na wo tan gbansan yi ra.

³ Kono n tan fan, xaxili na n be alo wo tan.
Wo mu fisa n be de.

Wo naxan falaxi, nde mu noma na kolonde?

⁴ N na Ala maxandi,
alako n xa yaabi nde soto a ra,
tinxintoe findi a booree be mayele se ra.

⁵ Mixie naxee mu na toore kui, e yoma tooromixi xa toore ma.
E a falama e nun na toore nan lan.

⁶ Kontofili yo mu na muɲetie xonyi.
Kuye batuie Ala xili maberema, kono e boɲe saxi.

⁷ Maxorinyi ti subee ma wula i, e xa i ralonna.
Xonie fan xa na masen i be.

⁸ Boxi mato, na fan xa findi lonni ra i be.
Yexee maxorin baa ma, nee fan xa na masen i be.

⁹ E birin a kolon Alatala foxi nan na ki.

¹⁰ Daalise birin nii na a xonye i,
adamadi birin ɲengi fatanxi a tan nan na.

¹¹ Adama xa a ɲoxo sa yi masenyie xon ma,
alo a de a ɲoxo sama donse xon ma ki naxe.

¹² Lonni na forie yi ra,
simaya xonkuye nan xaxili fima mixi ma.

¹³ Lonni nun senbe na Ala nan yi ra,
marasi nun xaxili fanyi na a tan nan be.

¹⁴ Xa Ala se kana, a mu noma rafalade sonon.
Xa a tan nan mixi balanxi, na kanyi mu minima.

¹⁵ Xa Ala kankan tune ma, se birin xarama ne.
Xa a a beɲin, a banbaran ye boxi ma.

¹⁶ Senbe nun nondi na a tan nan yi ra.
Mixi naxan madaxuxi nun mixi madaxui, e birin a gbe.

¹⁷ A noma marasimae suxude,
a noma kiitisae xaxili ifude.

¹⁸ Mange yolonxonyi naxan saxi mixie ma,

Ala na bama ne e ma, a a sa mange tan ma.

¹⁹ Ala serexedubee xaninma konyiya kui, a mangasanyi rabira.

²⁰ A masenyi bama marasimae yi, a forie xa lonni mafindima.

²¹ A kuntigie rayaagima, a senbemaie igoroma.

²² A gundoe makenenma, a dimi findi naiyalanyi ra.

²³ A pamanee xun nakelima, a man e xun nakana.

A e rasiga, a man e rafa.

²⁴ A xaxili bama pamanee mangae yi ra,

a e raloe gbengberenyi ma.

²⁵ E luma alo donxuie naxee mu naiyalanyi toma,

e luma alo siisilae kira ifuma naxee ma.»

13

Ayuba xa masenyi saxan nde de idoxoe

«Daalise birin na Ala xonye i»

¹ «Iyo, n ya bara na birin to, n tuli bara na me.

² Wo naxan kolon, n tan fan na kolon. Wo mu fisa n be.

³ N tan wama ne gbansan, n xa woyen Ala Senbe Kanyi ra, n wama n yete nan xun mafalafe a be.

⁴ Wo tan bara n toonege.

Wo mu faxi seri yo ra n be.

⁵ Xa wo wo sabarixi ne nu, na nan fisa.

Na nu noma findide ne lonni ra.

⁶ Wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra, wo xa n xunmafala woyenyie rame.

⁷ Wo tan wama woyen tinxintaree nan falafe Ala xili ra?

Wo wama wule nan falafe wo Marigi xili ra?

⁸ Wo wama Ala malife ne?

Wo wama Ala nan xun mafalafe?

⁹ Wo munse rabama xa a sa wo sondonyie mato?

Wo noma Ala madaxude alo wo mixi madaxuma ki naxe?

¹⁰ N a kolon, a wo rakorosima ne xa wo tantanma wo xa gundoe kui.

¹¹ Wo mu gaaxuma a senbe ya ra?

Wo mu gaaxuma a xa xone ya ra?

¹² Wo xa masenyie luma alo te xube,

wo makanta see senbe mu na.

¹³ Wo wo sabari, wo a lu n xa woyen.

Fe naxan n lima, na n lima ne.

¹⁴ N suusaxi n yete raminide kene ma munfe ra,

hali na to noma findide ne faxe ra n be?

¹⁵ Hali Ala n faxes,

n nan n xaxili tima a tan nan na.

N nan n yete xun mafalama a tan nan ya i.

¹⁶ Na yati noma findide kisi ra n be,

barima tinxintare mu suusama tide a ya i.

¹⁷ Wo n ma masenyie rame,

wo wo tuli mati e ra.»

¹⁸ «Wo a lu n xa n gbe fala,
n a kolon nɔndi luma nɛ n bɛ.
¹⁹ Nde nɔma n ma yunubi masende n bɛ?
Xa na raba, n dunduma nɛ, n tin faxafe ra.»

²⁰ «Ala, fe firin gbansan naba n bɛ,
alako n naxa nɔxun i ma sɔnɔn.

²¹ I xɔnyɛ ba n ma,
i man xa ba n magaaxufe.

²² Na tɛmui n xili fa, n i yaabima nɛ,
xa na mu a ra n nɔma nɛ wɔyɛnde, i n yaabi.

²³ N ma yunubi nun n ma fe jaaxi xasabi lanxi munse ma?
N ma yunubi nun n ma fe jaaxi masen n bɛ.

²⁴ I mɛɛxi n na munfe ra?

I n findixi i yaxui ra munfe ra?

²⁵ I wama sɛnbɛ xuri kanyi nan nasɛrɛnfɛ?

I wama birafe mixi xurudi nan fɔxɔ ra?

²⁶ I bara n paaxankata a jaaxi ra
n ma yunubie xa fe ra n naxee rabaxi n fonike tɛmui ra.

²⁷ I yɔlɔnxɔnyi nan saxi n sanyie ma,
alako i xa n jɛrɛ ki birin kolon,
i xa naaninyi sa n ma jɛrɛ ma.

²⁸ N fate na bɔrɔfɛ nɛ yi ki, alɔ dugi xiyeɛ naxan xinxi.»

14

Ayuba xa masenyi naani nde

«Adama xa duniɲɛigiri xɔrɔxɔ»

¹ «Adama, gine bari di,
a xa simaya dunke, kontɔfili gbo a ma.

² A luxi nɛ alɔ fuge naxan minima, a fa xaba.

A luxi nɛ alɔ niini naxan mu buma.

³ I wama n maniyafe na nan na, i xa n makiiti?

⁴ Nde nɔma sɛniyɛnyi raminide sɛniyɛntareɲa kui?
Mixi yo!

⁵ Xa i tan nan mixi xa simaya konti ragirixi,
xa i tan nan nate tongoxi a xa simaya konti dande ma,

⁶ i xa gbilen a fɔxɔ ra,
alako a xa a malabu alɔ walike a malabuma ki naxɛ wali raɲɔnyi.»

⁷ «Xa wuri bili na a ra nu,
a na xaba, a xuntunyi man gbilenma nɛ jingi ra,
a salonyie man fan.

⁸ Xa a sanke sa bu bɔxi bun ma,
a xuntunyi tan naxa faxa bendɛ kui,

⁹ tune birɛ, a man nɔma findide a ra alɔ a singe.

¹⁰ Kɔnɔ adamadi tan,
xa a faxa, a sɛnbɛ birin jɔnma nɛ,
a mu baloxi sɔnɔn.

¹¹ Baa nun xure nɔma xɔride,

¹² kɔnɔ adamadi laaxiraxi mu kelima,

fo koore xa ɲɔn, a fa xunu.

¹³ A xoli n ma i xa n nɔxun aligiyama,
han i xa xɔnɛ dangima tɛmui naxe, i fa ratu n ma.

¹⁴ Kɔnɔ Adama na faxa, a man gbilenma balo ra?
N mame tima nɛ n ma wali kui,
han n ɲɔxɔɛ fa tɛmui.

¹⁵ I na n xili, n fama i xa xili ratinde,
barima i wama nɛ i xa daali xɔn.

¹⁶ Yakɔsi i n sanyi tongo ki birin igbema.
I mu n ma yunubie toma.

¹⁷ N ma fe ɲaaxie nɔxun beki kui, n ma yunubie xafari!»

¹⁸ «Kɔnɔ geya birama a yensen yɛ,
fanye tala a yire,

¹⁹ ye kira rabɔɔ gɛmɛɛ xɔn ma,
a bɔxi bɛndɛ xanin a xun.
I fan adamadi xaxili tide rabama na ki nɛ.

²⁰ I nɔma adama ra, a fa faxa.
I na gɛ a tɔɔrɔde, i a xanin aligiyama.

²¹ Xa a xa die binyɛ sɔtɔma, a mu na kolon.
Xa binyɛ bama e ma, a mu na toma.

²² Adama xa tɔɔrɛ gbo duniɲa bɛndɛ fupɪ fari,
a bɔɲɛ luma sunnunyi kui.»

15

Elifasi Temanka xa masenyi firin nde

«Ayuba xa wɔyɛnyi mu fan»

¹ Elifasi Temanka naxa a fala,

² «Lɔnnila xa yaabi nɔma maniyade foye ra?
A yetɛ igboma na nan na?

³ A nɔma a xun mafalade wɔyɛnyi fufafu ra?
A nɔma masenyi falade naxan tide mu na?

⁴ I na binyɛ bafe Ala ma,
i na limaniya bafe mixie yi ra Ala batufe ra.

⁵ I xa fe ɲaaxi nan a niyafe i xa wɔyɛn na ki.
I wama mixie madaxufe i de ra.

⁶ I de yati nan findixi seede ra i xa fe ɲaaxie ma. N tan mu a ra.»

⁷ «Adama singe i tan nan na?
I singe daa geyae bɛ?

⁸ I Ala xa gundo rame nɛ,
alako i xa lɔnni sɔto i yetɛ kan bɛ?

⁹ I munse kolon muxu tan mu naxan kolon?
I fahaamui mundun sɔtɔxi muxu tan mu naxan sɔtɔxi?

¹⁰ Forie na muxu ya ma naxee fori i baba bɛ.

¹¹ I mu limaniya sɔto Ala xa masenyie kui,
muxu naxee fala i bɛ marafanyi ra?»

¹² «I bɔɲɛ texi munfe ra, han i ya bara gbeeli a i,

13 i de nu fa woyenyie fala xone kui Ala be?

14 Adamadi seniyen? Gine bari di tinxin?

15 Xa Ala mu lama a xa seniyentoe ra,
xa koore yati mu seniyen Ala ya i,

16 adamadi go, naxan bara kana,
naxan fe jaaxi rabama temui birin?»

17 «I tuli mati n na, n xa na tagi raba i be.

N fe naxan toxi,

n xa na fala i be,

18 lonnilae naxan masenxi, e naxan soto e babae ra e mu a noxun.

19 Ala boxi fixi e tan nan ma, xone gbete yo mu nu na sinden.

20 Mixi jaaxi tooroma ne a xa simaya birin kui,
konti saxi a xa simaya ma.

21 A halaki fe mema, mupetie baganma a ma, e a xa bonesa kana.

22 A a kolon a mu kisima, santidegema na a mamefe.

23 A a lintanma balo fende, a a kolon a mu ratangama dimi ma.

24 Toore nun kontofili bara a magaaxu,
e gere tima alo mange nun a xa soorie,

25 barima a bara a yete igbo Ala ma,
a bara suusa Ala Senbe Kanyi ra.

26 A bara suusa Ala gere de a xa wure lefae bun ma.

27 A bara xungbo han a furi xale bara doxo,

28 kono a fama sabatide taa kanaxie nan kui,
naxee na birafe, mixie mu na dennaxe.

29 A xa naafuli nonma ne,
a xa bannaya kana.

Barake mu luma a xa se sotoe ma sonon.

30 A mu noma kelide dimi kui.

A bonsoe fama gande,

a sonto Ala kere foye ra.»

31 «Xa a xaxili tima fe fufafu ra, a fe fufafu nan sotoma.

32 Beenun a xa simaya xa kamali,

a fama jaxankate sotoe.

33 A luma alo sansi bogi naxee bama e xinde ra,
alo sansi fuge naxee birama.

34 Tinxintare xa denbaya mu gboma,
mixi naxee kobiri rasuxuma tinxintareya kui,
e xa banxie ganma ne te ra.

35 Fe jaaxi mapoxunfe findima toore nan na.

Na mapoxunyi fama a kanyi yanfade.»

16

Ayuba xa masenyi suuli nde

«Ayuba xa seede na koore ma»

1 Ayuba naxa a yaabi,

2 «N bara wo xa masenyi maniye gbege me.

Wo mu fata mixi madundude.

3 Wo xa masenyie maniya foye ra.

E ɲɔnma tɛmɔi mundun?

N ma yaabie bara wo raxɔɔ?

⁴ Xa wo tan nan nu na tɔɔɔfe,
n tan fan nu nɔma wɔyɛnde nɛ alɔ wo tan,
n wo tɔɔɛɛɛ, n yo wo ma.

⁵ Kɔɔɔ n tan mu nu na rabama,
n wo senbɛ soma n ma wɔyɛnyie nan na nu, n dɛ wo ralimaniya.»

⁶ «N ma wɔyɛnyi mu n ma tɔɔɛ bama,
n ma sabari fan mu a makuyama n na.

⁷ Yakɔsi fa, n bara tagan.
Ala, i bara n ma denbaya birin halaki.

⁸ I bara n fate birin ba n ma,
na bara findi seede ra n xili ma.

⁹ Ala xa xɔnɛ bara dutun n ma,
a bara n tɔɔɔ a ɲaaxi ra,
alɔ n yaxui nɔma a rabade ki naxɛ.

¹⁰ N yaxuie fe ɲaaxi falama n ma fe ra,
e n nayaagima, e n bɔnbɔma.
E birin e malanma n xili ma.

¹¹ Ala mu n natanga fonike karinxie ma,
a n so mixi ɲaaxie yi ra.

¹² N nu bɔɲɛsa nan kui,
kɔɔɔ a naxa n suxu,
a n imaxa, a n xun nakana.
N bara lu alɔ se a luma naxan bɔnbɔ ra.

¹³ A xa tanbɛɛ n nabilinxi yire birin,
e bara n bɔɲɛ sɔxɔ kinikinitareɲa kui,
e n furingɛɛ ramini kɛnɛ ma.

¹⁴ A n gerema alɔ geresoe xaɲɛ.

¹⁵ N bara sunnun donma ragoro n fate ma,
n bara n xun sin bɔxi ma.

¹⁶ Wa bara n yae gbeeli,
saya bara makɔɛ n na.

¹⁷ Kɔɔɔ n mu fe ɲaaxi yo rabaxi.
N nu Ala maxandima seniyenyi nan kui.

¹⁸ Bɛndɛ, i naxa dusu n wuli xun na,
a lu n wa xui xa makenɛn yire birin.»

¹⁹ «Kelifɛ yakɔsi ma fa, n ma seede na koore ma,
n xunmafalama na yire itexi.

²⁰ N booreɛ na yofɛ n ma,
kɔɔɔ n nan n mawama Ala nan bɛ.

²¹ N seede xa n xun mafala Ala xɔn ma,
alɔ mixi a boore xun mafalama ki naxɛ,

²² a xa n xun mafala barima a gbe mu luxi n xa siga,
n mu gbilenma sigɛ naxan kui.»

17

Ayuba xa masenyi suuli nde dɛ idɔxɔɛ

«N xaxili tixi gaburi nan na»

- 1 «N na n nii magagafe,
a gbe mu luxi n ma simaya ra, gaburi a de rabixi n ya ra.
- 2 Mixie na yofe n ma, n mu noma xide.
- 3 Ala, yandi, taani n be,
mixi gbete yo mu tinma na rabade,
- 4 barima i bara n booree xaxili balan.
I naxa a lu e xa no n na.
- 5 E luma alo xeme naxan donse fima mixi gbete ma,
a xa di kaamexi ya xori.
- 6 Mixi birin n mayelema,
e e de ye boxunma n yatagi.
- 7 N ya mu fa sese toma marapaaxui xa fe ra,
n fate birin bara ba n ma.
- 8 Tinxintoe kaabama n ma,
e fa xono tinxintaree ma.
- 9 Tinxintoe luma a xa kira xon,
seniyentoe senbe xun masama.
- 10 Wo tan birin noma fade,
kono n mu laxi a ra xa n lonnila keren toma wo ya ma.
- 11 N ma simaya konti bara non,
n mu gexi n ma walie ra,
n waxonfe mu sooneyaxi n be.
- 12 Yi tinxintaree fe mafindima,
a falafe ra a dimi nan na naiyalanyi ra.
E naxe a naiyalanyi bara makore,
kono e na falama dimi nan kui.
- 13 N xaxili tixi aligiyama nan na fa,
n xa sa bele dimi kui,
- 14 gaburi xa findi n baba ra,
kuli xa findi nga nun n maagine ra.
- 15 N xaxili tixi munse ra sonon?
N xaxili tide yo mu na fa.
- 16 N xaxili tide na aligiyama nan na,
n goroma dennaxe bende xora.»

18

Bilidada Suuxaka xa masenyi firin nde

«Mixi paaxie xa xunnakane»

- 1 Bilidada Suuxaka naxa a fala,
2 «Wo yi masenyi mooli danma temui mundun?
Wo xa xaxili soto alako won xa woyen a fanyi ra.
- 3 Wo muxu mapoxunxi subee ra munfe ra?
Munfe ra muxu findixi wo be xaxilitare ra?
- 4 Ayuba, i tan naxan xonoxi, dunipa xa dan i xa fe ra?
Geya xa tala i be a tide?»
- 5 «N xa a fala wo be,
mixi paaxi xa fe nonma ne,
alo te xubenma ki naxe, a ba naiyalanyi raminife.
- 6 A xa denbaya xa fe nonma ne,
a yete xa fe danma ne.

7 A mu a jereɓa senbe ra sɔnɔn,
 a waxɔnfe fama ne a xun nakanade.
 8 A bara suxu yeɓe ra,
 a mu minima naxan kui sɔnɔn.
 9 Gantanyi bara a sanyi suxu,
 a mu a bama naxan yi sɔnɔn.
 10 Gantanyi luuti nu nɔxunxi bende bun ma,
 gantanyi nu texi sankira xɔn ma.
 11 Gaaxui bara a suxu a xa fe birin kui.
 12 Kaame bara a suxu, a bara lu tɔɔre kui.
 13 A fate bara ba a ma,
 a salonse na bɔrɔfe saya kira xɔn ma.
 14 A bara keli a xɔnyi a nu laxi dennaxe ra,
 a na sigafe mange magaaxuxi yire.
 15 I nɔma lude a xa banxi kui,
 a gbe mu luxi sɔnɔn.
 Aligiyama bara findi a xɔnyi ra.
 16 A sankee bara xara,
 a salonyie bara lisi.
 17 Dunja mixie bara neemu a ma,
 e mu ratuma a xili ma sɔnɔn.
 18 A bara keli naiyalanyi kui,
 a so dimi kui dunja fari ma.
 19 Di mu a be, i fa a i ne mamadi.
 A nu sabatixi dennaxe,
 bɔnsɔe yo mu a be menni sɔnɔn.
 20 Bɔnsɔe naxee sa fama, keli sogetede nun sogegode,
 nee fama ne kaabade a xa xunnakanɛ ma, gaaxui fa e suxu.
 21 Tinxintare xa maraɔnyi luma na ki ne,
 Ala kolontare xa fe rabama na ki ne.»

19

Ayuba xa masenyi senni nde

«N nakisima na fafe»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «Wo fama n tɔɔrɔde han temui mundun?
 Wo n bɔɓe halakima wo xa masenyi ra han temui mundun?
 3 A dɔɔɔ fu nan yi ki wo n konbima,
 n tɔɔrɔfe mu wo yaagima?
 4 Xa nɔndi na a ra, n na yunubi kui,
 awa, na yunubi luma n tan nan ma.
 5 Xa wo wama a masenfe n be a wo fisa n be,
 xa wo wama n ma tɔɔre findife n ma yunubi ra,
 6 wo xa a kolon xɔne naxan na n ma,
 na fatanxi Ala nan na,
 a tan nan n suxuxi a xa yeɓe ra.
 7 Xa n sa gbelegbele n ma xɔne xa fe ra,
 n mu yaabi yo sɔtoma.
 Xa n sa wa kiiti xa sa,
 kiiti tinxinxi yo mu sama.

- 8 Ala bara kira ibolon n ya ra,
n mu noma dangide,
a bara n ma kira ifoɔɔ n ma.
- 9 A bara n xun nakana,
a bara binye birin ba n ma.
- 10 A bara n ma fe birin nabira.
A bara n xaxili tide tala alo sansi bili talama ki naxe.
- 11 A bara xono n ma a jaaxi ra,
n bara findi a yaxui ra.
- 12 A xa geresoe bara n nabilin,
e na n gerefe,
n mu noma n gide e ma.
- 13 A bara n ngaxakerenyie makuya n na,
n kolonmae bara yensen ye.
- 14 N donxobooree bara n nabepin,
n defanbooree bara n nabololo.
- 15 N ma xonee nun n ma konyie,
nee mu n kolon sonon.
- 16 N na n ma konyi xili, hali n a mayandi,
a mu n ma xili ratinma.
- 17 N de xiri bara rapaaxu n ma gine ma,
n ma fe mu rafan n ngaxakerenyie ma.
- 18 Dimae yati yoma n ma.
- 19 N gundo xiri boore bara n xon,
n xanuntenyie bara n yanfa.
- 20 N fate birin bara ba n ma, n xorie mini kene ma.
Sese mu luxi sonon.
- 21 N booree, wo kinikini n ma, yandi, wo kinikini n ma,
barima Ala nan n bonboxi.
- 22 Munfe ra wo n toɔɔma alo Ala a rabaxi ki naxe?
Wo mu nu wasa sinden?»
- 23 «Xa n ma woyenyie seɓexi buki kui nu,
24 xa e masolixi geme ma wure ra nu,
na temui e buma ne nu abadan.
- 25 Konon tan a kolon n nakisima jipe na a ra.
A fama woyenyi donxoe falade dunipa ma.
- 26 N fate na ge borode, n tan yati fama ne Ala tode.
- 27 N tan nan yati fama a tode n yae ra, a mu mataalima n be.
Na kui n boje seewama ne a fanyi ra.
- 28 Wo tan naxee maxorinyi tima, «Won a toɔɔfoe munfe ra?»
Wo fama n ma nondi kolonde.
- 29 Wo xa gaaxu santidegema ya ra,
barima jaxankate wo sɔtoma ne wo xa fe jaaxie ma.
Na kui wo fama a kolonde a kiitisa nde na.»

20

Sofara xa masenyi firin nde

«Toɔɔe nan na tinxintare ke ra»

1 Sofara Naamaka naxa a fala,

2 «I xa masenyi bara n toɔɔɔ,

fo n xa i yaabi.

³ N bara marakorosi nde me

naxan bara n xaxili ifu.

N i yaabima n ma lonni ra na nan ma.

⁴ I mu a kolon kabi adama naxa daa, a lu dunipa ma,

⁵ mixi jaaxie xa xunnakeli mu buma?

E xa jalexinyi dunke?

⁶ Hali a xa fe gbo ye,

hali a xunyi koore li,

⁷ a fama sontode a lu alo se naxan tide mu na,
a kolonmae nu fa maxorinyi ti, <A na minden?>

⁸ A dangima ne alo xiye.

⁹ A kolonmae mu a toma sonon,

a loema ne a xa mixie ma.

¹⁰ A xa die setaree kima see ra,

e baba naxee mupa.

E baba xa naafuli gbilenma ne na mixie ma.

¹¹ Senbe naxan nu na a yi ra a fonike ra,

na birin kanama ne, a findi bende ra.

¹² Fe jaaxi na rafan mixi ma,

a fa na ragata a furi kui,

¹³ a mu a bejin,

a mu gbilen na foxo ra,

¹⁴ a xa donse findima posone nan na a furi kui.

¹⁵ A naafuli naxan donxi, a fama na boxunde.

Ala yati na bama ne a furi kui.

¹⁶ A boximase xa xone nan besuma,

biida nan a faxama.

¹⁷ A harige naxan sotoxi,

naxan bara gbo ye alo xure,

¹⁸ a na birin nagbilenma ne,

a mu noma na sese donde.

Na mu findima jalexinyi ra a be,

¹⁹ barima a bara se ba tooromixie yi ra.

A bara e xa banxie ba e yi ra, a mu naxee tixi.

²⁰ Wasabali nan to nu a ra a xa mile kui,

a harige keren mu ratangama.

²¹ A to nu se birin mapoxunxi a yete nan be,

a xa heeri mu buma.

²² A ne na a xa fanyi tagi,
tooro sin temui nan na ki a ma.

²³ A dege temui, Ala fama a toorode a xa xone ra,
na toore fa findi a xa donse ra.

²⁴ Xa geresose lanmadi mu a tooro,
geresose xungbe nan nawalima a xili ma.

²⁵ Hali a tanbe tala e a sotoxi naxan na,
fe magaaxuxi gbete fama ne a lide.

²⁶ A xa naafuli birin luma dimi nan kui,
te fa na birin gan a xonyi.

²⁷ Ala a xa yunubi makenen ma,
adamadie na sare ragbilen a ma.

²⁸ A xa naafuli birin sigama ne

Ala xa xone loxoe.

²⁹ Ala na nan fima mixi jaaxi ma ke ra.
Na bara findi Ala janige ra na mixi mooli be.»

21

Ayuba xa masenyi solofere nde

«Munfe ra tinxintaree mu tɔɔɔma?»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «Wo wo tuli mati n ma masenyi ra.

Wo xa na raba n be.

³ Wo dije n be, n xa wɔyeɛ.

N na ge, wo fa yo n ma.

⁴ N nan n xun mawaxi mixi nan xili ma?

Fɔlo yi temui ma, n dijemaa munfe ra fa?

⁵ Wo wo ya ti n na, wo xa n fate igbe.

Wo mu kaabaxi xe n fate ma?

⁶ N nan n mapɔxun a ma,

gaaxui nan n suxuma,

n fate birin nu sereɛ n ma.»

⁷ «Munfe ra mixi jaaxie buma dunja ma?

Munfe ra e findima xemoxi senbemaɛ ra?

⁸ E xa die xun nakelima,

e bonsoee fan fe fanyi sɔtoma e ya nje ra.

⁹ E xa denbayae luma bojesa kui,

gaaxui yo mu e ma,

Ala fan mu e tɔɔɔma.

¹⁰ E xa tuurae senbe gbo,

e tema e xa ninge ginɛe ma,

nee die barima, e furi mu birama.

¹¹ Na mixi jaaxie xa die fare boronma,

¹² e sigi sama maxasee, kɔra, nun xule xui ra.

¹³ E xa simaya kamalima heeri kui,

e man fa faxa faxe sooneɣaxi ra.»

¹⁴ «A nun, e nu a falama ne Ala be e xa simaya kui,

«I makuya muxu ra, muxu mu wama i xa seriye kolonfe.

¹⁵ Muxu Ala Senbe Kanyi rabatuma munfe ra?

A maxandife findima geeni mundun na muxu be?»

¹⁶ N a kolon e harige mu nu fatanxi e yete xa ra,

n nan n makuyama mixi jaaxie xa marasi ra na nan ma.

¹⁷ Kono halaki mixi jaaxie lima temui birin ne?

Ala gbaloe gbege ragirima e ma a xa xone kui?

¹⁸ E xa fe kanama a gbe ra,

alo maale lagi foye

naxan na fanafananma?

¹⁹ Ala paxankate ragatama e xa die be?

Munfe ra a mu e tan yati paxankatama?

²⁰ A lanma e tan yati xa e xa tɔɔɔre to e ya ra,

e tan yati xa Ala Senbe Kanyi xa xone kolon.

²¹ Xa mixi jaaxi ge faxade,
a mu a xa denbaya xa tɔɔre kolonma.
²² Adamadi nɔma lonni nde fide Ala ma,
mangeya birin na
naxan ma yaamari bun ma?
²³ Mixi nde faxama boɲesa kui,
a senbe gbo,
kontɔfili yo mu lu a ma,
²⁴ a fate fan, a xɔrie xɔɔxɔ gben.
²⁵ Kɔnɔ mixi gbete tan faxama tɔɔre kui,
a mu heeri yo nemunnemun.
²⁶ Na mixi firinyi birin sama bende ne,
kuli fa e don.
²⁷ N wo xa mapɔxunye kolon a fanyi ra,
wo wama nɔndi rakanafe n na naxee xafe ra.
²⁸ Wo naxe, «Kuntigi xa banxi na minden?
Mixi jaaxi xɔnyi na di?»
²⁹ Kɔnɔ wo mu maxɔrinyi tixi biyaasilae ma?
Wo mu wo tuli matixi e xa dentege ra?
³⁰ Mixi jaaxi mu gbaloe sɔtɔma gbaloe loxɔe,
a ratangama ne na xone ma.
³¹ Nde tima a ya i a a makiiti?
Nde a xa wali kobi sare ragbilenma a ma?
³² Mixie a xaninma gaburi,
e man fa binye sa a ma menni.
³³ Gaburi bende mu a tɔɔrɔma,
a binye sɔtɔ nama gbegbe ra.
³⁴ Na kui, wo n madunduma madundui fuyan na di?
Madaxui masenyie nan tun na wo xa lonni masenyie kui.»

22

Elifasi Temanka xa masenyi saxan nde

«Ayuba xa gbilen Ala ma»

¹ Elifasi Temanka naxa a fala,
² «Adama tide na Ala be?
Ade, adama lonnɔxi nɔma a yete gbansan nan malide.
³ I xa tinxinyi findima geeni mundun na Ala Senbe Kanyi be?
I lufe nɔndi kui, na Ala malima di?
⁴ Ala na i paxankatafe i xa tinxinyi nan xa fe ra?
A na kiiti jaaxi safe i ma na nan ma?
⁵ I xa fe jaaxi mu gboxi xe?
I xa yunubie mu wuyaxi xe han a dangi a i?
⁶ I bara see rasuxu seeke ra i ngaxakerenyie yi ra.
I bara e xa sosee yati ba e ma,
i e mageli ti.
⁷ I mu nu mixi kima ye ra, ye xɔli nu naxan ma,
i mu nu kaametɔe kima donse ra.
⁸ I nu boxi soma senbema nan yi ra,
naa findi yete igboe sabatide ra.
⁹ I nu kaape ginɛe nun kiridie keri ne e belexe igeli ra.

10 Na nan a toxi i rabilinxi gantanyie ra,
fe magaaxuxie i sotoxi.

11 I mu na dimi paaxi tofe?

I mu na ye tofe i madulafe naxan xɔɔra?»

12 «Ala mu na koore ma?

Tunbuie mato, e itexi ki naxe.

13 I fa a falama munfe ra,

«Ala munse kolon?

Ala naxan na nuxuie fari ma,

na noma kiiti sade be?

14 Nuxuie na Ala nun adamae nan tagi.

Ala a ɲɛɛma koore ma,

kɔnɔ a mu noma adamae tode.»

15 I wama lufe na kira fori nan xon ma,

tinxintaree na dennaxe kabi temui xonnakuye?

16 E faxa ne e xa simaya konti mu kamali,

alo ye banbaranxi se xaninma ki naxe.

17 E a fala ne Ala be,

«Gbilen muxu foxo ra.

Ala Senbe Kanyi noma munse rabade muxu be?»

18 Kɔnɔ Ala nan harige gbege fi e ma.

Na nan a toma n mu n tuli matima mixi paaxie xa marasi ra.

19 Tinxintoee mixi paaxie xa halaki toma ne,

a findi e be ɲɛlexinyi ra.

Mixi fanyie yoma ne e ma, e a fala,

20 «Muxu yaxuie bara sonto,

te bara e xa naafuli gan.»

21 Na kui, i tan xa i xa fe yailan i tan nun Ala tagi,

alako i xa boɲesa soto, i man xa heeri kolon.

22 I xa tin a xa marasi ra,

i xa a xa masenyi masoto i boɲe kui.

23 Xa i man gbilenma Ala Senbe Kanyi ma,

a fama i xun nakelide.

I xa fe paaxi makuya i xonyi ra,

24 i xa xɛɛma woli xure ma,

na xɛɛma naxan kelixi Ofiri boxi ma.

25 Na temui Ala Senbe Kanyi nan findima i harige ra,

a findi i xa xɛɛma nun gbeti ɲoxɔe ra.

26 Ala Senbe Kanyi nan fama rafande i ma

dangife fe birin na.

I fama i xaxili tide a tan nan na.

27 I na a maxandi, a i xa dube suxuma ne.

Na temui i xa i gbe laayidi rakamali a mabiri.

28 A i xa natɛe soɔneyama ne,

a te yanbama i be i xa kirae birin xon ma.

29 Ala a niyama ne i xa mixi magoroxi rakeli,

barima a luma na mixi mooli mali ra.

30 A noma yunubitɔe yati rakiside,

i xa seniyenyi saabui ra.»

23

Ayuba xa masenyi solomasaxan nde

«Ala na minden?»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «To fan n ma yaxaseri masa xoxoxo,
a xa kote gbo n xun,
n senbe bara jon.

³ Xa a sa li n nu noma Ala tode nu,
xa a sa li n nu noma sigade a xonyi nu,

⁴ n nan n xaxili kui ifee birin falama ne a be nu.

⁵ Na kui n nu noma ne a xa yaabi kolonde,
alako n xa fahaamui soto na kui.

⁶ A fama a senbe birin naminide n ma kiitife ra?
Ade, a a yae nan tima n na tun.

⁷ Na temui a n ma tinxinyi toma ne,
a fa nondi fi n ma.»

⁸ «Kono Ala mu toma sogetede,
a mu toma sogeorode.

⁹ N a fenma koola ma, n a fenma yirefanyi ma,
kono a mu toma.

¹⁰ Kono a tan n toma a fanyi ra.

A na ge n tode, a nondi fima n ma.

¹¹ N biraxi ne a foxo ra,
n a xa seriye birin nabatu.

¹² N mu a xa yaamarie bepini.

A waxonfe findixi ne n waxonfe ra.»

¹³ «Nde noma a xa nate tongoxi masarade?
A wama naxan xon, a na nan nabama.

¹⁴ A naxan janigexi n ma fe ra,
a fama na nan nagiride n ma.

A fama fe gbete fan sade na fari.

¹⁵ Na nan a toma n gaaxuma a ya ra.

N na a xa fe mapoxun, n mu suusama.

¹⁶ Ala bara limaniya ba n yi,
Ala Senbe Kanyi bara n magaaxu,

¹⁷ kono n mu dunduma na dimi xa fe ra,
na dimi mu noma n na.»

24

Ayuba xa masenyi solomasaxan nde de idoxe

«Ala kiiti sama temui mundun?»

¹ «Munfe ra Ala Senbe Kanyi mu loxe ragataxi kiiti safe ma?
Munfe ra a xa mixie mu na loxe kolonxi?

² Mixie naaninyie tonxuma masigama,
e xurusee mupama, e e ragbengben yire gbete.

³ Kiridie xa sofale mupama e ma,
kaape gine xa ninge rasuxuma a yi ra seke ra.

⁴ E setaree xa kira balanma e ya ra,

e tɔɔɔɔmixie karaxanma e xa e nɔxun.

⁵ Tɔɔɔɔmixie minima subaxe ma baloe fende e xa die be,
e walima alo sofale gbengberenyi ma,
e mu donse yo sɔtɔma.

⁶ E xe xabama tinxintaree be,
e e xa sansi bogie bama e be.

⁷ E kɔe radangima xinbeli ra,
dugi yo mu e yi ra e naxan felenma e ma.

⁸ Tɔne e bundama naxan kelima geyae kɔn na,
bage to mu e be,
e e xide fenma gemɛe longori ra.

⁹ Kiridi nga xipee bama e de i,
seɛke rasuxuma setaree yi ra.

¹⁰ Nee mageli nan sigama.

E kote xaninma kaame ra e ma.

¹¹ E sansi xorie wuruma, e ture ba a i,
e weni bogi boronma, e weni ba a i.
E na birin nabama ye xoli ra e ma.

¹² Mixie e mawama taa kui.

Mixi maxɔnɔxie xili tima,
kɔnɔ Ala gbe fe yo mu na na fee.»

¹³ «Mixi paaxie, nee mu naiyalanyi kolon,
e mu na kirae kolon,
e mu e jɛɛɛma nee xɔn ma.

¹⁴ Faxeti kelima subaxe ma,
a tɔɔɔmixi nun setare faxa,
a muɛ ti kɔe ra.

¹⁵ Kuye na ifɔɔɔ, yɛnɛla a falama,
«Mixi yo mu n toma,»

a fa mini dugi dusuxi a yatagi xun na.

¹⁶ Kɔe ra muɛɛɛtie naadɛe kanama,
yanyi ra e e yeɛ mabalan banxie kui.
Naiyalanyi mu rafan e ma hali.

¹⁷ E tan, kɔe findixi e be e xa yanyi nan na,
dimi nan e malima.»

¹⁸ «Banbaranyi fama tinxintare xaninde,
a dankaxi nan a ra dunipa ma.
A mu weni bilie toma sɔnɔn.

¹⁹ Aligiyama yunubitɔe xa fe danma ne,
alo soge linlini balabalanyi ye xɔrima ki naxe.

²⁰ Gine naxan xipe fixi yunubitɔe ma,
na neɛmuma ne a ma,
kulie tan fa a don.

Mixi yo mu ratuma a ma sɔnɔn.
Na kui a xa tinxintareya bara tala
alo sansi talama ki naxe.

²¹ A fe paaxi rabama gine dibaritare ra,
a mu kinikinima kaape gine ma.

²² Kɔnɔ Ala naxan fata na tuurae suxude senbe ra,
e nii rapaaxu e ma,

²³ a nee luma e xa bɔɔɛsa kui,
a fa bira mixi gbetɛɛ tan ma fe fɔxɔ ra.

²⁴ Mixi minima waxati nde nan nabade,
kɔnɔ na waxati na kamali,
a xa fe xuben a ɲɔn.

Adamadi luxi nɛ alo maale na mɔ xɛ xun ma,
maale xabee fa a xaba.»

²⁵ «Nde nɔma n ma masenyi matandide?
Nde nɔma a falade nɔndi mu a ra?»

25

Bilidada Suuxaka xa masenyi saxan nde

«Mangeya na Ala nan yi»

¹ Bilidada Suuxaka naxa a fala,

² «Mangeya na Ala nan yi,

fo won xa gaaxu a ya ra.

A tan nan bɔɔɛsa ragirima koore ma.

³ A xa gali kɔnti nɔma kolonde?

Nde na a xa soɛ yanbɛ mu naxan lima?

⁴ Adama tinxinma di Ala ya i?

Gine bari di seniyɛnma di?

⁵ Xa kike xa yanbɛ yɛtɛ yati mu gbo Ala bɛ,
xa tunbuie mu seniyɛn a ya i,

⁶ adamadi go,

naxan xurun alo kuli,

naxan findixi kuli yɔrɛ di gbansan na?»

26

Ayuba xa masenyi solomanaani nde

«Nde nɔma Ala senbɛ fahaamude?»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «I fata senbetare malide.

I fata mixi ralimaniyade.

³ I fata lɔnnitare raside.

I xaxili fanyi masenma,

⁴ kɔnɔ i na masenma nde bɛ?

Nde na xaxili fixi i ma?»

⁵ «Mixi faxaxie sɛrɛnma baa nun bɔxi bun ma.

⁶ Aligiya naade rabixi Ala ya tode ra,
a naa igbɛxi.

⁷ Ala nan koore daaxi,

a a singan kuye ma,

a bɔxi singan a yɛtɛ ma.

⁸ A tunɛ ye ragatama nuxuie kui,

ye xa binyɛ man mu nɔ e bɔɔde.

⁹ A a xa kibanyi ya makotoxi nuxuie nan na.

¹⁰ A naaninyi saxi naiyalanyi nun dimi tagi.

¹¹ Koore sɛrɛnma, a kaabama Ala xaapɛ xui mɛfɛ ra.

¹² A senbe baa imaxama,
a baa yexee magaaxuxi ibooma a xaxili fanyi ra.
¹³ A kere foye koore raseniyenma,
a belexe boximase gixi soxoma.
¹⁴ Xa yee findixi a xa wali xurie nan na,
won mu noma naxee fahaamude a fanyi ra,
nde noma a senbe magaaxuxi tan fahaamude?»

27

Ayuba xa masenyi solomanaani nde de idoxoe

«Fo n xa nondi fala»

¹ Ayuba man naxa masenyi ti:
² «N bara n kali Ala Senbe Kanyi ra,
naxan mu nondi fima n ma,
naxan bara n nafe xone ra,
³ danmi n jengima,
danmi n jengi naxan fatanxi Ala ra na nan n fate i,
⁴ tinxintareya mu minima n de i,
N mu wule falama.
⁵ Han n faxa, n mu nondi fima wo ma,
n mu n yete toojegema.
⁶ N tan a kolon n tinxin, sese man mu n bama menni.
N mu n ma fe paaxi yo kolon.»

⁷ «N yaxui xa suxu alo mixi paaxi,
n gerefa xa suxu alo tinxintare.
⁸ Ala na nate tongo a xa na mixi moolie faxa,
xaxili tide yo mu luma e be,
⁹ Ala nee maxandi xui tongoma e toooro temui?
¹⁰ Ala rafan na mixi mooli ma?
A Ala maxandima temui birin?»

¹¹ «N xa Ala senbe masen wo be,
n mu Ala Senbe Kanyi waxonfe noxunma wo ma.
¹² Wo birin bara yi to a fanyi ra,
wo fa woyenyi fufafu falama munfe ra?»

¹³ «Ala naxan nagirima mixi paaxi ma,
Ala Senbe Kanyi naxan soma a yi ra ke ra, na nan yi ki:
¹⁴ A xa die na wuya, e faxama santidegema nan na,
a xa mamadie faxa kaame ra.
¹⁵ A xa mixi ndee na lu,
nee fa faxa a xanbi,
e xa kaape ginnee mu wama e xa fe ra.
¹⁶ A xa naafuli na gbo ye alo meyeniyi,
a xa dugi na wuya alo bende gbegbe malanxi,
¹⁷ a tan nan na malanxi,
konoo tinxintoe nan na dugi ragoroma a ma,
seniyentoe nan na naafuli sotoma.
¹⁸ A xa banxi luma alo turunturunyi,

alɔ xɔni keri xa bage di.

¹⁹ A bannaxi nan a sama,
kɔnɔ a ragatama a tɔɔrɔxi nan na.
A na a ya rabi, sese mu na a yi ra sɔnɔn.

²⁰ Gaaxui a suxuma tɛrɛnna ra,
alɔ banbaranyi, alɔ turunnaade kɔɛ kui.

²¹ Foye xungbe a xaninma,
a a tala a sabatide.

²² Tanbɛɛ wolima a ma, a mu bama a ra,
fo a xa a gi nɛ.

²³ Mixie nɛlexinma nɛ a xa xunnakane ra,
e yo a ma.»

28

Ayuba xa masenyi solomanaani nde dɛ idɔxɔɛ man

«Lɔnni na minden?»

¹ «Yire na na gbeti bama bɔxi ma dɛnnaxe,
xɛɛma raxunude fan na na.

² Yire na na wure bama bɔxi ma dɛnnaxe,
gɛmɛ raxunuxi fan wure gbɛɛli raminiɛma.

³ Mixi yili gema bɔxi bun dimi kui na see fenfe ra.

⁴ E yili gema wula i,
dɛnnaxe makuya mixi sabatide ra.
Mɛnni mixi goroma luuti ma bɔxi bun ma.

⁵ Baloe minima bɔxi fari,
kɔnɔ a bunyi tan luma alɔ tɛ nan yiriyirima.

⁶ Mɛnni e gɛmɛ tofanyie toma,
e xɛɛma fɔni raminiɛma.

⁷ Xɔni xaapɛ mu mɛnni kira kolon,
sɛgɛ mu mɛnni toma.

⁸ Sube magaaxuxi mu e nɛrɛɛma mɛnni,
yɛtɛ mu dangima naa.

⁹ Kɔnɔ adama tan gɛmɛ xɔrɔxɔɛ gema,
han a geya bunyi li.

¹⁰ A yili gema gɛmɛ kui,
alako a xa naafuli to.

¹¹ A ye kira balanma,
a tɛ xaninma naa alako a xa se nɔxunxi to.»

¹² «Kɔnɔ lɔnni tan toma minden?
Xaxili fanyi lude na minden na?

¹³ Adama mu lɔnni tide kolon.
Lɔnni mu toma dunɪpa mixi baloxie tagi.

¹⁴ A mu toma dabonyi xungbe kui,
a mu toma baa ma.

¹⁵ A mu sarama xɛɛma ra, a mu sɔtɔma gbeti ra.

¹⁶ A mu sama sikeeli ma xɛɛma sɛɛti ma,
xa na mu a ra gɛmɛ tofanyie sɛɛti ma.

¹⁷ A maniye mu na.
A maniye mu findi xɛɛma ra,

a mu findi gɛmɛ tinsexi ra,
 a mu findi xɛɛma pɔɔti tofanyi ra.
¹⁸ Lɔnni tide gbo diyaman bɛ,
 a sɔɔfe tide gbo gɛmɛ tofanyi bɛ naxan toma baa ma.
¹⁹ Lɔnni maniye mu findi gɛmɛ tofanyi ra,
 naxan kelixi yire makuye.
 A mu maniyama sikeeli ra alɔ xɛɛma.»

²⁰ «Na kui, lɔnni kelixi minden?
 Xaxili fanyi lude na minden na?
²¹ A nɔxunxi nimasee ma naxee na bɔxi ma,
 a nɔxunxi xɔnie ma naxee na kooɛ ma.
²² Aligiyama bara a xa fe nde mɛ, kɔnɔ a mu a kolon.
²³ Ala nan lɔnni kira kolon,
 a tan nan a lingira toma,
²⁴ barima a tan nan dunja nun kooɛ igbema han e dande.
²⁵ A to gɛ foye nun ye itaxunde,
²⁶ a to gɛ tunɛ, seyamakɔnyi, nun galanyi yamaride,
²⁷ awa, a naxa lɔnni ramini, a a mato a fanyi ra.
²⁸ Na kui a naxa a fala adamadie bɛ,
 Ala xa yaragaaxui findixi lɔnni nan na,
 fe jaaxi bɛpinfe findixi xaxili fanyi nan na.»

29

Ayuba xa masenyi dɔnxɔɛ

«N ma tɛmui fanyi dangixi»

¹ Ayuba naxa yi masenyi ti:
² «Xa n ma tɛmui dangixie nan a ra yi ki nu,
 Ala nu mɛɛnima n ma tɛmui naxɛ.
³ A xa naiyalanyi to nu na n xun ma,
 a to nu tɛ tima n bɛ kira xɔn ma dimi kui.
⁴ N sɛnbɛ nu gbo na tɛmui,
 n nun Ala dɛ nu fan.
⁵ Na tɛmui Ala Sɛnbɛ Kanyi nu na n sɛɛti ma,
 n ma die fan nu na n nabilinyi.
⁶ N ma fe birin nu sɔɔnɛyaxi,
 xijɛ nun ture nu gbo n yi ra.»
⁷ «N to nu sigama taa sode dɛ ra,
 pama nu na dɛnnaxɛ,
⁸ fonikee nu kira ibama nɛ n bɛ,
 forie nu keli e ti n binyafe ma.
⁹ Kuntigie nu e sabarima nɛ n ya ra,
¹⁰ mangɛɛ nu wɔyɛnyi so n yi, e tan dundu,
¹¹ barima naxan na n xui mɛ, a fe fanyi fala n ma fe ra.
 Naxee nu n toma, n nu rafanma e ma.
¹² N nu tɔɔrɔmixie malima,
 n nu kiridie kima, booree nu nɛɛmuma naxee ma.
¹³ Mixi naxan nu na saya kira xɔn ma,
 na nu dubama nɛ n bɛ.

N nu kaape gine bope raseewama.

¹⁴ N nu n perema tinxinyi kui,
nondi nu findixi n yuge nan na.

¹⁵ N nu findixi saabui fanyi nan na donxui nun mabenyi be.

¹⁶ N nu findixi babe nan na setaree be,
n xope mali e xa toore kui.

¹⁷ N nu tinxintaree xa fe xun nakanama,
n misikiine ratanga e xa fe kobie ma.

¹⁸ N nu a mapoxunma saya n lima heeri nan kui,
n ma simaya fa kamali alo baa de ra meyenyi.

¹⁹ N nu a mapoxunma n ma dunipeigiri sooneyama ne,
alo sansi naxan sanke bara ye li, a salonyi xini soto.

²⁰ N nu a mapoxunma n xun nakelima ne temui birin,
n tanbe woli senbe ra.»

²¹ «Mixie nu e tuli matima ne n na,
e e sabari n ma marasi ramefe ra.

²² N ma masenyie nu rafaama e ma,
e mu nu e matandima.

²³ E nu n mamema alo mixi tune mamema ki naxe,
e n ma woyenyi birin suxu seewe kui.

²⁴ E na n yatagi to,
e birin nu e xaxili tima n na.

²⁵ N nu e rapereama,
n nu luxi ne e be alo e xa mange,
naxan doxoxi kibanyi kui e tagi,
a nu tooromixie madundu.»

30

Ayuba xa masenyi donxoe de idoxoe

«Ayuba xa seewe bara findi sunnunyi ra»

¹ «Kono yakosi tan, fonikee n mayelema,
naxee babae nu findixi n be fuyantee ra,
n nu yoma naxee ma.

² E yusi mu nu na n be,
barima senbe yo mu nu e be.

³ Kaametoe nan nu e ra,
naxee nu sigama gbengberen yire baloe fende.

⁴ E nu joogee matalama fotonyie kui,
wuri sankee gbansan nan nu findima e xa donyi ra.

⁵ Mixie nu e kerima pama ya ma,
alo mupeti kerima ki naxe.

⁶ E nu yigiyama geme longorie nan na geyae kon na,
⁷ xa na mu a ra kunsie bun ma.

⁸ Fuyantee nan nu e ra,
naxee nu bara keriboxi kui.»

⁹ «Kono yakosi fa, nee nan n mayelema
e xa sigie nun e xa masenyie ra yi ki.

¹⁰ N ma fe mu rafaana e ma.
E de ye boxunma n yatagi ma,

e nu fa e makuya n na.

¹¹ Kabi Ala n nabolon n ma tɔɔɛ kui,
e xa mayele mu ɲɔnma.

¹² Yi mixi ya maɲɔxunxie kelima n xili ma,
e nu gantanyi ɲaaxie te n be.

¹³ E n ma kira ibolonma n ya ra.

¹⁴ E luma alo sɔɔri ɲaaxie, naxee soma taa kui tete yale ra.

¹⁵ Gaaxui bara n suxu,
n ma fe xun bara rakana,
n ma kisi bara dangi n na alo nuxui dangima ki naxe.»

¹⁶ «Yakɔsi, a gbe mu luxi n ma simaya xa ɲɔn,
n ma tɔɔɛ bara kamali.

¹⁷ N ma tɔɔɛ bara gbo ye,
n mu xima kɔɛ ra sɔnɔn.

¹⁸ A luma alo dugi nde nan xirixi n kɔnyi ma,
a xa n faxa.

¹⁹ Ala bara n nagoro han
n bara lu alo boora, xa na mu a ra te xube.»

²⁰ «Ala, n bara i xili, kɔnɔ i mu a ratinxi.
N bara ti i ya i, alako i xa n to.

²¹ I bara tɔɔɛ ɲaaxi dɔxɔ n ma,
i senbe bara nɔ n na.

²² A luxi alo turunnaade bara n nate kooɛ ma.

²³ N a kolon i na n xaninfe aligiyama ne,
dunɲa mixi birin sigama dennaxe.»

²⁴ «Kɔnɔ mixi naxan na saya kira xɔn ma,
na mu Ala maxandima xe?

Mixi naxan na tɔɔɛ kui,
na mu Ala makulama xe?

²⁵ N mu n ya ye ramini tɔɔɔmixi be nu?
N mu kinikini setare ma nu?

²⁶ N wa heeri nan xɔn ma,
kɔnɔ ɲaxankate nan n lixi.

N wa lufe naiyalanyi nan kui,
kɔnɔ dimi nan dusuxi n xun na.

²⁷ N boɲe na tɔɔɔɔfe lɔxɔe birin.

²⁸ N na dimi kui,
naiyalanyi yo mu na.

N tixi ɲama tagi, n nu fa wa n xui itexi ra.

²⁹ N bara lu alo wula i baree nun burunyi xɔni ɲaaxie.

³⁰ N kiri bara fɔɔɔ n ma,
n fate birin kui na iganfe.

³¹ N ma kɔra sunnunyi xui tima,
n ma xule ɲɔn fe wa xui raminima.»

31

Ayuba xa masenyi donxɔɛ ɲaɲɔnyi

«Yunubi sare nan ya»

¹ «N nate tongo ne,
 n naxa yabu ginedimedi ra.
² Ala munse janigema n be koore ma?
 Ala Senbe Kanyi ke mundun fima n ma kelife ra a ma?
³ Setarepa mu ragataxi mixi jaaxi xa be?
 Naxankate mu tinxintare xa lima?
⁴ Ala mu nu n foxi birin matoma xe?
 A mu nu n ma santongoe birin kontima xe?»

⁵ «Xa n bara n jere wule kui, xa n bara mixi madaxu,
⁶ Ala xa n maniya sikeeli tinxinxu ra.
 A n ma tinxinyi toma ne.
⁷ Xa n bara kira tinxinxu bejin,
 xa n boje bara bira n ya waxonfe foxo ra,
 xa n bara n manoxo fe jaaxi ra,
⁸ mixi gbete xa n ma sansi sixie bogi don,
 n ma sansi sixie birin xa matala boxi ma.
⁹ Xa gine xoli bara n suxu,
 xa n bara bira n doxooboore xa gine foxo ra,
¹⁰ n ma gine xa bande jin xeme gbete be,
 a tan nun na xa kafu,
¹¹ barima yene findixi fe jaaxi nan na,
 kiitisea naxan makitima a xoxoxe ra.
¹² Yene, te nan a ra naxan sigama ganyi ti ra han yahannama,
 a mixi harige birin xun nakana.»

¹³ «Xa n mu findi mixi tinxinxu ra nu n ma konyie mabiri,
 muxu to nu galanbuma,
¹⁴ n Ala yaabima di nu?
 N nan n yete xun mafalama di nu?
¹⁵ Ala keren xa mu muxu birin daaxi muxu nga tege i?
 Ala keren xa mu muxu birin nabaloxi muxu nga xipe ra?»

¹⁶ «Xa n mu setaree ki nu,
 xa n mu kaape gine mali nu,
¹⁷ xa n keren bara n ma donse don,
 n mu kiridi ki,
¹⁸ n naxan xuru, n findi a be babe ra kabi a yore ra,
 naxan nga kaape gine bara lu n xonyi kabi a tegegi a ma,
¹⁹ xa n mu tooromixi ki dugi ra nu,
²⁰ na kanyi lu a mu duba n be
 na dugi xa fe ra naxan kelixi n ma yexese xabe ma,
²¹ xa n bara kiridi nde tooro,
 n to a kolonxi kiitisea nondi fima n ma,
²² n belexe xa bolon n tunki ma,
 n xorie xa magira,
²³ barima n gaaxu Ala xa naxankate ya ra a gbe ra,
 n mu noma sese ra a senbe ya i.»

²⁴ «Xa n bara n xaxili ti n ma xema ra,
 xa n bara la n ma naafuli ra,

²⁵ xa n bara jɛlɛxin n harige xa gboe ra,
 n naxan sɔto n ma duniɲeigiri kui,
²⁶ xa n bara n ya ti soɲe nun kike xa yanbe ra,
²⁷ n fa nee batu n boɲe kui gundo ra,
 n nan n belexe sunbu e xa binye bun ma,
²⁸ Ala xa n paxankata,
 barima na fe mooli mu fan,
 n bara findi yanfante ra Ala mabiri.»

²⁹ «N bara jɛlɛxin n xɔnma xa toore ra,
 n seewa a xa paxankate ra,
³⁰ n tan naxan mu nu tinma a dankade n de ra,
 n xa na yunubi mooli raba?
³¹ N ma xɔɲee birin mu nu a falama xe:
 <A n de wasaxi sube ra>?
³² N nu biyaasilae yigiyama ne alako e naxa xi tande.
³³ N bara n ma fe jaaxie noxun n boɲe kui alo
 adamadie darixi a ra ki naxe? Ade.
³⁴ N bara gaaxu nama xa woyenyi ra,
 xa na mu a ra n xabile xa woyenyi ra,
 n fa lu n xɔnyi noxunyi kui n mu nondi fala? Ade.»

³⁵ «Xa mixi na naxan tinma a tuli matide n na,
 n ma masenyi donxɔe nan na ki.
 Ala xa n yaabi.
 A naxan toma n ma, a xa na sebe,
³⁶ n xa na doxo n xun ma, n xa a gbaku n kon ma.
³⁷ N dentege sama ne a be,
 alo mixi dentege sama mange be ki naxe.
³⁸ Xa n ma boxi nde bara xono n xili ma,
 xa mixi nde ya ye bara silon na,
³⁹ xa n bara donse nde don n mu a rawalima sare fi,
 xa n bara a kanyi tooro,
⁴⁰ mengi naxan na n ma boxi ma, na xa findi tunbe ra,
 n ma fundenyi xa findi pooge jaaxi ra.»

Ayuba xa masenyi donxɔe nan na ki.

32

Elihu xa masenyi singe

«Ala nan lonni fima mixi ma»

¹ Yi xeme saxanyie naxa ba Ayuba xa woyenyi yaabife, barima a nu a yete findixi nondi fale nan na.

² Na kui Elihu, Barakeeli Buusika xa di, naxan fatan Rama xabile ra, a boɲe naxa te Ayuba xili ma, barima na nu a yete findixi nondi fale nan na Ala ya i.

³ A boɲe naxa te a boore saxanyie xili ma, barima e mu nu noma Ayuba yaabide hali e to a kolonxi nondi mu nu a be.

⁴ Na mixi saxanyie to nu moxi a be, Elihu mame ti na nan ma woyenfe ra Ayuba be.

⁵ Elihu nu bara a to, yaabi yo mu nu na yi mixi saxanyie yi ra fa. Na kui a bɔɛ naxa te.

⁶ Elihu, Barakeeli Buusika xa di, naxa a fala,

«Fonike nan n na, forie nan wo tan na.

N gaaxu n ma marakolonyi sade wo ya i na nan ma.

⁷ N naxe, «Fori nan fata wɔyende, a xa simaya xɔnkuye xa fe ra.»

⁸ Kɔnɔ Ala Senbe Kanyi nan xaxili fima adama ma.

⁹ Simaya xɔnkuye gbansan xa mu xaxilimaya fima mixi ma,

forie gbansan xa mu findixi nɔndi kanyie ra.

¹⁰ Na kui n bara wo maxandi,

wo xa wo tuli mati n ma marakolonyi ra.»

¹¹ «N bara wo xa masenyi raɲɔnyi mame,

n bara n tuli mati wo xa masenyi birin na,

wo naxan falaxi Ayuba xa fe ra.

¹² N bara wo xa masenyie rame, kɔnɔ wo mu nɔxi Ayuba yaabide,

wo mu nɔxi nɔndi makenende a be.

¹³ Wo naxa a fala de,

«Won tan bara ge lɔnni sɔtode.

Won xa lu Ala xa yi xeme rafahaamu,

adamadi mu noma na rabade.»

¹⁴ Ayuba mu a xa masenyi tixi n tan xa xili ma.

N fan man mu a yaabima wo xa masenyi ra.»

¹⁵ «Limaniya bara ba wo yi ra.

Yaabi yo mu na sɔnɔn wo naxan tima.

¹⁶ N bara wo xa masenyi dande to,

yaabi yo mu minima wo de kui fa.

¹⁷ Yakɔsi n xa n gbe fala,

n tan fan xa n ma lɔnni masen kɔre,

¹⁸ barima fe gbegbe na n furi kui.

N xaxili na n tutunfe,

¹⁹ alo weni neene naxan xufuxufufe,

a wama a sase bulafe.

²⁰ N xa wɔyen alako n bɔɛ xa goro.

N de xa yaabi ti.

²¹ N mu mixi yo rafisama a boore be,

n mu taamixiya rabama mixi yo be.

²² N mu fata taamixiya ra,

n na na raba, Ala n naboloma ne.»

33

Elihu xa masenyi singe de idɔxɔɔ

«Xunmafalama xa lu Adama be.»

¹ «Yakɔsi Ayuba, i i tuli mati n ma masenyi ra,

i xa n ma wɔyenyi rame.

² N bara n de rabi,

n nenyi bara keli.

³ N ma masenyi kelixi n bɔɛ fiixe nan kui,

nɔndi nan minima n de i.

⁴ Ala Xaxili bara n daa,

Ala senbe kanyi jengi bara n findi mixi jije ra.

⁵ Xa i noma n yaabide,
i xa na raba.

⁶ Won firin birin lan Ala ya i.
N fan yailanxi bende nan na.

⁷ Na kui i naxa gaaxu n ya ra.

⁸ Kono i bara woyenyi nde fala,
n naxan mexi n tuli ra.

⁹ I bara a fala, <N seniyen, n mu yunubi rabaxi,

¹⁰ kono Ala man na fe nde tofe n na,
n findixi a yaxui ra naxan ma.

¹¹ A bara n sanyi mabalan yolonxonyi kui,
a nu fa n foxi birin igbe.>

¹² Kono n xa a fala i be,
nondi mu i be na fe kui,
barima Ala gbo mixi be.

¹³ I wama Ala rakiitife munfe ra?
A mu yaabi fima a xa fe rabaxi birin ma.

¹⁴ Ala fe masenma won be ki nde ra,
kono won mu won joxo sama na xon ma.

¹⁵ A noma woyende xiye ra koe ra,
mixi xima temui naxe e xa sade ma.

¹⁶ A noma adamadie tuli rabide na temui,
a e rakolon fee ra naxee kelixi a tan ma,

¹⁷ alako e xa kira jaaxi bejin,
a man xa e ratanga e yete kan igbofe ma.

¹⁸ Na kui, a e ratangama ne gaburi gbaloe ma,
a e ratanga santidegema ma.

¹⁹ Ala man noma masenyi tide adamadi be a xa toore nde ra,
naxan xone soma han a xorie kui a xa fure dagi tagi.

²⁰ Donse yati fa rapaaxu a ma, a mu no a degede.

²¹ A fate ba a ma, a xorie birin sa kene ma.

²² A makore aligiyama ra, Sayamaleke fa a foxo ra.»

²³ «Kono xa xera xunmafalama nde sa lu a be
maleke galie ya ma,

naxan fama tinxin ki masende na kanyi be,

²⁴ Na kui, xera xunmafalama findima saabui fanyi ra a be,
Ala hinne a ra, a a masen Ala be,
<A rakisi faxe ma, n bara a xunsare ba.>

²⁵ Na kui, a fate man gbilenma dimedija,
a man fonike senbe soto.

²⁶ Adamadi na Ala hinnente maxandi,
a Ala yatagi toma ne seewe kui,
Ala fa tinxinyi fi a ma.

²⁷ Na kanyi beeti bama ne mixie ya i, a a fala,
<N yunubi rabaxi ne,
n tinxinyi madalin,
kono na sare mu ragbilenxi n ma a ki ma.

²⁸ Ala bara n xoreya,

n tan naxan xun nu tixi aligiyama ra.
A man bara gbilen naiyalanyi masen na n be.»

²⁹ Ala nan na rabama adama be,
keren, firin, han saxon,

³⁰ alako a xa a ba faxe yi,
a xa a lu naiyalanyi kui.»

³¹ «Ayuba, i tuli mati n na,
i xa i sabari, i xa n ma masenyi rame.

³² Xa yaabi nde na i be, i xa na fala,
barima n wama nɔndi fife i ma.

³³ Kɔnɔ xa na mu a ra, i tuli mati n na,
i xa i sabari alako i xa xaxili soto n na.»

34

Elihu xa masenyi firin nde

«Ala xa kiiti tinxin»

¹ Elihu naxa a masen,

² «Lɔnnilae, wo wo tuli mati.
Xaxilimae, wo n ma masenyi rame,

³ barima tuli woyenyi sensima,
alo nenyi donse sensima ki naxe.

⁴ Won xa tinxinyi sugandi,
won xa bira fe fanyi fɔxɔ ra.»

⁵ «Ayuba naxe, <N tinxin, kɔnɔ Ala mu nɔndi fixi n ma.

⁶ Hali n to tinxinxɪ, a bara n lu alo wule fale.
N mu yunubi yo rabaxi, kɔnɔ n na tɔɔre jaaxi kui.»

⁷ Nde yaagi sotoxi dangi Ayuba ra?

⁸ A bara a jere tinxintareya kui,
a bara lu fe jaaxi rabae ya ma.

⁹ A bara a fala,
<Geeni mu na adamadi be
naxan birama Ala waxɔnfe fɔxɔ ra.»

¹⁰ Xaxilimae, wo wo tuli mati n na.
Ala nun fe jaaxi tagi ikuya,
Ala Senbe Kanyi mu tinxintareya kolon.

¹¹ A mixie xa fe rabaxi sare ragbilenma e ma,
a kote dɔxɔma e xun ma e nun naxan lan.

¹² Ala mu noma fe jaaxi rabade.
Ala Senbe Kanyi mu noma tinxinyi kanade.

¹³ Nde a ti a xa dunɪpa yamari?
Nde dunɪpa taxuxi a ra?

¹⁴ Xa Ala mu a jengi saxi adamadie xon ma nu,
a fa a xaxili nun a jengi ba e yi,

¹⁵ adamadi birin faxama kerenyi nan na nu, e findi bende ra.

¹⁶ Xa xaxili fanyi na i yi ra,
i xa i tuli mati n ma masenyi ra.

¹⁷ Tinxintare noma dunɪpa yamaride?
I Tinxintɔe Senbema nan kalamuma?

¹⁸ I noma a falade mange be,

«Mixi xuri di nan i ra?»

I noma a falade kuntigie be,

«Wo jaaxu?»

¹⁹ Ala mu mange rafisa mixie be,

a mu bannae rafisa setaree be,

barima a tan nan birin daaxi.

²⁰ Faxε man e birin terennama ne.

Namae e xunyi ikelima, koe kui e birin sonto.

Senbemaε yati faxama ne foyogonton.

²¹ Ala adamadie xa kira birin matoma,

a e foxi igbe.

²² Dimi mu na naxan noma tinxintaree noxunde.

²³ Ala hayi mu na temui xonkuye ma mixi makiitife ra.

²⁴ A noma senbemaε xun nakanade mafurenyi ra,

a fa mixi gbεtee dɔxo e ɔoxoe ra.

²⁵ A na e xa fe jaaxi to,

a noma e bade dunja ma kerenyi ra koe kui.

²⁶ A noma e bonbode alo mixi kobi jama ya xori,

²⁷ barima e mεεxi a xa seriye nan na,

e a xa kira bejin.

²⁸ E bara a niya setare wa xui xa Ala li.

Ala tooromixi malima.

²⁹ Xa Ala a sabari, nde noma a kalamude?

Xa Ala a noxun, nde noma a tode?

Adamadi mu noma na ra,

jamanee yati mu noma na ra.

³⁰ Ala mu tinxintare luma mangeya kui,

alako a xa gantanyi te jama be.

³¹ Na mixi mooli mu a falama Ala be,

«N bara gbilen fe jaaxi foxo ra n ma jaxankate xa fe ra.

³² N fe jaaxi naxan nabaxi,

na masen n be, n mu na rabama sonton?»

³³ Ala lanma a xa a sare fi?

I tan nan a matandife, n tan mu a ra,

i tan nan yaabi tima.

³⁴ Xaxilimae nun lonnilae naxee e tuli matixi n na,

muxu birin bara lan yi ma:

³⁵ Ayuba woyenfe xaxilitarepa nan kui,

lonni mu a yi.

³⁶ Ayuba xa jaxankata han a dande,

barima a xa masenyie mu tinxin.

³⁷ A xa yunubi xun nan tun masafe.

A woyenma muxu be yete igboja ra,

A a xa Ala matandi xun masama a xa woyenyi ra.»

35

Elihu xa masenyi saxan nde

«Ala i xa fe kolon»

¹ Elihu naxa a fala,

² «I ɔoxo a ma nondi na i be i na a fala,

«N ma tinxinyi fatanxi Ala nan na?»

- ³ I bara a maxorin,
 <Geeni mundun na n be xa n mu yunubi rabama?>
⁴ N tan nan i yaabima na ra, i tan nun i booree.
⁵ Koore mato. Nuxui mu na i xun ma xe?
⁶ Xa i yunubi raba, na findima toore ra Ala nan be?
 Xa i a matandi, na findima kote mundun na a be?
⁷ Xa i tinxin, na findima geeni mundun na a tan be?
⁸ I xa fe naaxi noma adamadi nan gbansan toorde,
 adamadi naxan luxi alo i tan.
 I xa tinxinyi fan noma findide geeni ra adamadi nan gbansan be.
⁹ Mixie e wa xui mema barima fe naaxi rabae wuya.
 Mixie xili tima na kobina xa fe ra.
¹⁰ Kono mixi yo mu a falama,
 <N Daa Mange Ala na minden,
 n beeti bama naxan be koe ra,
¹¹ naxan lonni fima adamadi ma
 dangife subee ra naxee na dunina ma,
 dangife xonie ra naxee na kuye ma?>
¹² Mixie xili tima, kono a mu e yaabima
 fe naaxi rabae xa yete igbopa xa fe ra.
¹³ E xili tima fufafu,
 barima Ala mu a tuli matima e ra,
 Ala Senbe Kanyi mu e xui ramema.
¹⁴ Kono i tan nan a falaxi a i mu Ala toxi,
 i xa fe saxi a ya i, i na a mamefe tun.
¹⁵ A mu nu xono i xa matandi woyenyie ma sinden.
¹⁶ Ayuba, i bara i de rabi fufafu xaxilitarepa falafe ra.»

36

Elihu xa masenyi naani nde

«Ala adama rasima»

- ¹ Elihu man naxa a fala,
² «I xa mame ti, n fama n ma lonni masende i be Ala xa fe kui.
³ N ma lonni kelima yire makuye ne.
 N nondi fima ne n Daa Mange ma.
⁴ Wule yo mu na n ma masenyi kui.
 I nun naxan a ra yi ki,
 tinxintoe nan a ra naxan xa lonni kamalixi.»
⁵ «Ala senbe gbo,
 a mu yoma mixi yo ma.
 A senbe gbo, a panige fan.
⁶ A mu a luma mixi naaxie xa bu,
 a meenima tooromixie ma.
⁷ A meenima ne tinxintoe ma,
 a e rasabati mangee seeti ma kibanyi,
 a e xa fe ite e xa bu abadan.
⁸ Kono xa e suxuxi toore nan kui,
⁹ a e xa fe naaxie masen e be,
 e naxee rabaxi e xa yete igbopa kui.
¹⁰ A marasi fanyi fi e ma,

a a fala e be e xa tinxintareya bepin.

¹¹ Xa e e tuli matima a ra, e na seriye rabatu,
e xa simaya xon kuyama ne heeri kui, e xa fe birin sooneya.

¹² Kono xa e mu e tuli matima a ra,
e faxama ne santidegema ra lonnitarepa kui.

¹³ Tinxintaree xonoma,
e mu Ala maxandima a na e suxu temui naxe.

¹⁴ E faxama e fonike nan na langoe ya ma.

¹⁵ Kono Ala tooromixie rakisima ne e xa toore saabui ra.
Toore nan marasi fima e ma.»

¹⁶ «A wama i tan fan nakisife i xa toore kui,
alako toore naxa i raxeten,
alako donse fanyi xa lu i yi ra.

¹⁷ Kono i na a raba alo mixi naaxie,
paxankate naxan lan a xa doko mixi naaxie ma,
na kiiti tinxinxu nan dokoma i fan ma.

¹⁸ I naxa yo Ala ma i xa xone kui,
i naxa gbilen Ala foko ra se nde xa fe ra.

¹⁹ I wa xui noma i raminide i xa toore kui?

I noma na rabade i yete senbe ra?

²⁰ Koe naxa findi i be mixi tooro se ra,

²¹ i naxa bira fe naaxi foko ra i xa toore xa fe ra.

²² Fisamante nan Ala ra a senbe xa fe ra.
Nde noma a raside?

²³ Nde noma a yamaride?

Nde noma a falade, «I bara tantan?»

²⁴ I xa a xa kewali matoko,
alo mixie luma a ba ra beeti ra ki naxe.

²⁵ Adamadi birin bara a xa wali to,
duniya birin a toma kelife yire makuye.

²⁶ Ala senbe gbo, won mu noma na birin kolonde.

Won mu noma a xa abadan konti kolonde.

²⁷ A ye tonbie mafindima tune ra,
a fa a ragoro boxi ma.

²⁸ Nuxuie nan tune ye rayensenma adamadi birin xun ma.

²⁹ Nde noma nuxui xa wali fahaamude?

Nde noma galanyi xa fe kolonde?

³⁰ A seyamakonyi ragoroma baa ma,
a naiyalanyi xungbe ramini.

³¹ A pamane makiitima nee nan na.
A baloe fima e ma a fanyi ra.

³² A seyamakonyi wolima a waxonde.

³³ Galanyi xui mixie rakolonma ne tune xa fa ma,
hali xuruse goore fan nakolonma ne,
e nu fa gbata e makorede e lingira ra.»

37

Elihu xa masenyi suuli nde

«Ala xa kewali senbe gbo»

¹ «N bɔɲɛ sɛrɛnma na nan ma.

² Wo wo tuli mati Ala xui ra,
na xui gbe naxan minima a kɛɛ i.

³ A xa seyamakɔnyi koore birin nafema nɛ, a dunɪɲa naaninyi birin li.

⁴ Na dangi xanbi galanyi bula.

A luma alɔ Ala wama a xui xungbe xa mɛ yire birin.

⁵ Ala xui findixi kaabanakoe nan na.
A fe xungbe rabama won mu naxan fahaamuma.

⁶ A a falama balabalanyi bɛ, «Goro bɔxi ma.»

A tɔnɛ ye fan nagoro a gbeɲbe ra.

⁷ A adamadie xa wali birin danma nɛ kɛrɛnyi ra,
alako e xa a kolon a tan nan na birin nagirima.

⁸ Sube xaapɛɛ fan soma e lingira na tɛmɔi nɛ.

⁹ Turunnaade foye kelima a yire,
a sa findi foye xinbeli ra kɔɔla ma.

¹⁰ Ala a ɲɛngi foye findima balabalanyi ra
a baa ye fari birin naxɔɔɔɔ gben,

¹¹ a nuxuie raxinbeli, a a xa seyamakɔnyi lu e ma.

¹² A xa yamari nan na birin na,
a tan nan nee birin naɲɛɛma dunɪɲa bɛndɛ fupɪ fari,
a waxɔnfe rabafe ra.

¹³ Na birin luma alɔ luxusinyi
a bɔxi isee xunsinma naxan na,
xa na mu a ra, alɔ fe fanyi a hinnɛma e ra naxan na.»

¹⁴ «Ayuba, i xa i tuli mati n ma masenyi ra.
I xa Ala xa kaabanakoe mato.

¹⁵ I na birin naba ki kolon Ala yi ra?
A seyamakɔnyi raminima nuxui kui ki naxɛ, i na kolon?

¹⁶ Nuxui luma koore ma ki naxɛ, i na fan kolon?
Na birin findixi Ala xa lɔnni xungbe nan na
naxan maniyɛ mu na.

¹⁷ Foye fure nɛfɛ mini,
kuye ifurama i tan naxan ma,

¹⁸ i fan nɔma koore walaxɛ nde yailande alɔ Ala?

¹⁹ Muxu naxan masenma Ala bɛ na fala muxu bɛ ba.
Na lɔnni mɔɔli mu muxu yi.

²⁰ N na wɔyɛn, fo mixi gbɛɛ xa na radangi nɛ a ma?
Fo fe nde xa fala a bɛ a fa kolon sɔto na ma?

²¹ Yakɔsi soge mu toma nuxuie xanbi ra,
fo foye e ba a ya ma.»

²² «Yanbɛ tofanyi nde na kelife kɔɔla ma,
naxan findixi Ala xa nɔɛ xungbe ra.

²³ Adama mu nɔma Ala Sɛnbɛ Kanyi lide.
A sɛnbɛ gbo,
a tinxin.

A mu nɔma tinxintɔɛ tɔɔɔɔde.

²⁴ Adama lan a xa gaaxu Ala ya ra na nan ma.
Yɛtɛ igboe mu rafan a ma.»

38

Ala xa masenyi singe Ayuba be

«Ayuba, n yaabi xa i noma»

- ¹ Ala naxa Ayuba yaabi turunnaade foye kui, a naxe,
² «Nde na n ma walie ya isofe a xa xaxilitare woyenyie ra?
³ I i tagi ixiri gben alo gbangbalanyi,
 n xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.
⁴ I nu na minden n to nu dunja daama?
 Na fala ba xa lonni kanyi na i ra.
⁵ I a kolon nde dunja maniyaxi?
 Nde a maniyε luutie italaxi?
⁶ Dunja bunyi na minden?
 Nde gεmε tixi dunja na naxan fari?
⁷ Nde na raba tunbuie to nu e sεεwε xui itema,
 maleke beetibae fan to nu n xili matoxoma?»

- ⁸ «Nde baa naadeε balan,
 n to a ramini boxi ma?
⁹ N tan nan nuxui ragoro a ma, n dimi dusu a xun na,
¹⁰ n a naaninyi sa alako a naxa dangi menni ra.
¹¹ N tan nan dande sa moronyie be,
 alako e naxa te, e a radangi a i.»
- ¹² «I bara yaamari fi loxεε keren i xa simaya kui subaxe xa mini,
¹³ a xa mixi naaxie raterenna, a e makenen?
¹⁴ Dunja birin makenenma ne subaxe naiyalanyi kui,
 a lu alo bende bunda tonxuma saxi naxan ma.
 A yire birin toma ne alo dugi mapingixi.
¹⁵ Konε mixi naaxie tan bara kuma naiyalanyi ra, e senbe bara kana.»

- ¹⁶ «I baa ye kelide kolon?
 I bara baa bunyi li?
¹⁷ I bara aligiyama sode de to?
 I bara saya naade igbe?
¹⁸ I dunja igboja kolon?
 A fala n be xa i na fe birin kolon.»

- ¹⁹ «Naiyalanyi kelima minden?
 Dimi xonyi na minden?
²⁰ I na yiree kolon?
 I naa siga kira kolon?
²¹ Xa i na birin kolon, awa i jan nu bara bari,
 i xa simaya gbo.
²² I balabalanyi ragatade kolon?
 I bara na yire to?
²³ N na balabalanyi ragataxi toore temui nan ya ra,
 gere ti loxεε ya ra.
²⁴ Seyamakonyi kelima minden a yensen ye?
 Foye naxan kelima sogetede, na a jεrεma dunja ma di?
²⁵ Nde tune kira raboma,

a seyamakɔnyi nun galanyi yamari e xa mini?

²⁶ Nde a niyaxi tune xa bira bɔxi ma
mixi mu na dennaxe alo gbengberen yire?

²⁷ Nde a niyaxi ɲooɓe xa bula wula i?

²⁸ Nde findixi tune baba ra?

Nde xini raminima?

²⁹ Nde balabalanyi daaxi naxan kelima koore ma?

³⁰ Nde a niyama baa ye xa xinbeli a xɔɔxɔ,
a findi balabalanyi ra,
a dusu baa xun na a xɔɔxɔ alo gɛmɛe?»

³¹ «I tan nan tunbuie sa koore ma,
kankan xa lu a yire a tofan ki ma?

³² I tan nan tunbuie raminixi e waxati
alako adamadie xa nɔ sube tɔnxumae tode e ya ma?

³³ I koore yamari ki kolon?
I bara so bɔxi yailan ki kui?»

³⁴ «I fata nuxuie yamaride alako ye xa banbaran ye?

³⁵ I fata seyamakɔnyi yamaride alako e xa i xa wali raba?
E luma i xa yaamari bun ma, a falafe ra,
«Muxu na be?»

³⁶ Nde lɔnni rasoxi adamadi bɔɲɛ kui,
a a xaxili daa?

³⁷ Xaxilima mundun nɔma nuxui birin kontide?
Nde nɔma ye ragorode keli koore ma,

³⁸ alako bɔxi xa bunda, xube xa findi boora ra?»

³⁹ «Yetɛɛ nɛ saxi kaame ra e ma,

⁴⁰ i tan nan sube fima e ma e xa kaame ba?

⁴¹ Xaxae go, e xa die nɛ wama koore ma,
i tan nan e baloma?»

39

Ala xa masenyi firin nde Ayuba be

«Nde mɛɛnima subee ma?»

¹ «I wula i si di bari tɛmɛi kolon geyae fari?
I bara xeli to di bari ra?

² I e xa furi maxanin kike konti kolon
beenu e di bari waxati xa a li?

³ E na e sa, e di barima,
alako e xa fulun e furi xa xɔne ma.

⁴ E xa die na mɔ,
e keli e nga xun ma, e mu fa sɔnɔn.»

⁵ «Nde luuti baxi sofale ma,
a a rabɛɲin wula i?

⁶ N tan nan wula findixi a xɔnyi ra
n a lu yire, fɔxe sunbuxi bendɛ ra dennaxe.

⁷ Taa xa wundui mu rafan a ma,
a mu tinma mixie xa a rapɛɛɛ.

⁸ A wula isama jooge fende a balose ra.»

⁹ «I noma sexe ninge rawalide?
A koe radangima i xa goore kui?

¹⁰ I noma a xiride sari ra,
a xa boxi buxa i be?

¹¹ I i yigi suxuma a senbe gbe ra?
I noma i xa wali xungbee taxude a ra?

¹² I noma a xeede xe xabe, a xa i mali i xa baloe rasode?»

¹³ «Xoni mooli nde na na naxan
gabutenyi dunkee ibonboma seewe kui,
kono e mu tofan gbongboe gabutenyie be.

¹⁴ A a xele sama boxi ma,
a e lu meyenyi bun ma alako wuyenyi xa lu e ma,

¹⁵ a mu a mapoxun sube nde noma tide e fari, e bula.

¹⁶ A mu meenima a xa die ma,
a luma alo a gbe mu e ra.

¹⁷ A na mooli rabama
barima Ala mu lonni nun xaxili fanyi fixi a ma.

¹⁸ Kono a na a gi folo,
a soe ragie nun soe luma ne a xanbi ra.»

¹⁹ «I tan nan soe senbe fima a ma?
I tan nan a konyi xabee rakuyama?

²⁰ I tan nan a niyama a xa no tugande alo katoe,
a birin magaaxu a xui ra?

²¹ A boxi iboronma a sanyi ra, a jalexinxi a senbe ra.

²² A mu gaaxuma sese ya ra,
a mu a magbilenma santidegema ya i.

²³ Tanbee nun e sase gbakuxi a ma,

²⁴ a gbataxi tunganma, a xulun a gide gere yire.

²⁵ Gere sara na fe,
a tan kelima ne fa keren na a gereso ki ma.»

²⁶ «I xa lonni bara a niya
sege xa a jere koore ma sigafe ra yirefanyi ma?

²⁷ I tan nan yaamari fima a ma a xa a tee sa yire itexi?

²⁸ Koe ra, a yigiyama geme longori ra geyae fari.
Menni nan findixi a be a makantade nan na.

²⁹ A subee toma na yire makuye ne,
a baloma naxee ra.

³⁰ Sube xinde joxun a xa diyoree be.
Binbi lu dede a na menni.»

40

Ala xa masenyi saxan nde Ayuba be

«Nde mu lama Ala ra?»

¹ Alatala man naxa a masen Ayuba be,

² «I tan naxan Ala Senbe Kanyi kalamuma,

i suusama a rakiitide?

Xa lɔnnila na i tan na,
yaabi nde ti yi birin ma ba.»

³ Ayuba naxa Alatala yaabi,

⁴ «Mixi xuri di nan n na.

N tan i yaabima munse ra?

N bara n de suxu n belexe ra, n dundu yen.

⁵ N woyen ne keren, n naxa woyen firin.

Na xanbi, n mu sese sama na fari sɔnɔn.»

⁶ Ala man naxa a masen Ayuba be turunnaade foye kui,

⁷ «I i tagi xiri ghen alo gbangbalanyi,
n xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.

⁸ I mu laxi a ra n ma kiiti tinxin?

I wama nɔndi bafe n yi ra ne, a xa lu i tan be?

⁹ I senbe gbo Ala gbe be?

I xui magaaxu alo a gbe?

¹⁰ Na kui, i i maxiri nɔre nun xunnakeli ra ba,
i xa tofan, i xa i senbe masen.

¹¹ I xa i xa xone magaaxuxi ramini ba,
i yete igboee xun nakana.

¹² E birin kuntan,
mixi paaxie igbantu e yire.

¹³ Bende radin e birin xun na,
e balan gaburi kui.

¹⁴ Na temui n fan yete yati i matɔxoma ne,
barima i yete senbe bara i rakisi.»

¹⁵ «Mali mato ba a fanyi ra,
na sube magaaxuxi n naxan daaxi
alo n i fan daaxi ki naxe.

A pooge donma alo ninge.

¹⁶ A senbe gbe na a gungui ne,
senbe malanxi a furi kiri bun.

¹⁷ A xuli senbe gbo alo konde bili,
a sanyi fasee wuya, e gadara.

¹⁸ A xorie luxi alo yoxui, xa na mu a ra wure.

¹⁹ Ala xa daalise fisamante nan a ra,
konɔ a gaaxuma Ala xa santidegema ya ra.

²⁰ A a baloe fenma geyae kon sube xaaɓee ya ma.

²¹ A xima niini bun ma,
a a nɔxun dabonyie kui.

²² A a malabuma wuri bilie niini bun ma,
naxee na dabon de ra.

²³ Dabonyi ye xa gboe mu a magaaxuma.
Yuruden xure na banbaran ye, a mu a tɔɔrɔma.

²⁴ A ya rabixi noma suxude?
A noma suxude gantanyi ra, a ɲɔe xa tunba?»

²⁵ «I noma sɔɲe suxude kɔnyi ra?

I noma a de xiride, i a ba ye xɔɔra?

²⁶ I noma a ɲɔɛ, xa na mu a ra a de tunbade,
 i luuti sa a ma?
²⁷ A i mayandima i xa a fulun?
 A hayi na woyenyi ɲoxunme ma a falafe ra i be?
²⁸ Wo saate xirima?
 A findima i xa konyi ra a xa simaya kui?
²⁹ I noma berede a ra alo xoni di?
 I noma a xiride, a findi i xa die xa bere se ra?
³⁰ I noma a matide?
 Yulee a itaxunma e bore ma?
³¹ I noma a kiri masoxode tanbee ra?
 I noma a xunyi soxode soxose nde ra?
³² Gere ti a be,
 na mu neemuma i ra.
 I mu na ifirinma sonon.»

41

Ala xa masenyi naani nde Ayuba be

«Ala xa daalise senbema»

¹ «Mixi mu noma a ra,
 a xa toe gbansan findima gaaxui nan na.
² Xa mixi mu suusama a ya ra,
 nde fa noma suusade n tan ya ra?
³ Nde n donixi se nde ra n naxan nagbilenma a ma?
 Dunja birin findixi n gbe nan na.
⁴ N mu noma dundude na sope xa fe ma,
 a salonsee senbe gbo, a man tofan.
⁵ A bura fere na nde be?
 Nde mu gaaxuma a pinyie ya ra?
⁶ Nde noma a de rabide?
 A pinyi magaaxuxie a de kui rafexi.
⁷ Xalee fatuxi a kiri ma alo soori xa wure lefa,
⁸ e xetenxi e bore ra,
 foye sode yati mu na e tagi
⁹ e fatuxi e bore ma a fanyi ra.
¹⁰ A na pengi senbe ra,
 yanbe nan luma mini ra,
 a yae fan luxi alo geesege soge.
¹¹ Te yiriyiri minima a de i,
 e fulefulee nu fa yensen ye kuye ma.
¹² Tuuri nde minima a ɲɔɛ,
 na luxi ne alo fifa naxan doxoxi te ma, a satunfe.
¹³ A pengi findima te ra,
 te yiriyiri nu fa mini a de i.
¹⁴ Senbe xutunxi a konyi ra,
 birin gaaxuma a ya ra.
¹⁵ A kiri xoxoxo, a senbe gbo.
¹⁶ A kanke luxi alo geme xungbe.
¹⁷ A na ti, limaniya bama ne senbemaie yi ra,
 e seren, e e gi.

18 Santidegema na din a ra,
 a mu a xabama.
 Tanbe mooli yo mu na naxan noma a soxode.
 19 Wure luxi ne a be alo sexe,
 yoxui lu a be alo wuri boroxi.
 20 A mu gaaxuma tanbee ya ra,
 laati kuni luma a be alo maale lagi.
 21 Gbendegela luma a be alo sexe,
 tanbe xungbe mayele a be.
 22 Bele xepexi nde nun tunbee na a furi bunyi,
 nee luma boora tirindin na ne alo sari to yire buxama.
 23 A baa ixufuxufuma alo ye ne satunma,
 a dabonyi lu alo ture ne satunma.
 24 A na a jere ye xora,
 moronyi fiixe nan luma te ra a xanbi ra.
 25 Mange yo mu a be dunja,
 a daaxi ne, gaaxui yo mu a yi.
 26 A a ya ragoroma ne daalise yete igboe ma,
 a findixi subee birin ma mange nan na.»

42

Ayuba xa yaabi firin nde nun Ala xa masenyi donxoe

1 Ayuba naxa Alatala yaabi,
 2 «N bara a kolon i noma fe birin na,
 sese mu noma i janige kanade.
 3 I a masen ne i xa masenyi kui,
 <Nde na n ma walie ya isofe a xa xaxilitare woyenyie ra?»
 I nondi, n bara woyen a xaxilitare daaxi,
 n mu nu i xa kaabanakoe fahaamuxi.
 I xa fe rabaxie gbo n xunyi be.
 4 I man a masen ne,
 <I tuli mati n na, n xa woyen.
 N xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.»
 5 A singe n nu i xa fe ifale nan mema,
 konso yakosi, n bara so na fe kui.
 6 N a kolonxi na nan ma n naxan nabaxi a mu fan.
 N bara tuubi,
 n bara n magoro bende,
 n te xube maso n ma sunnunyi kui.»
 7 Alatala to ge a xa masenyi tide Ayuba be, a naxa a masen Elifasi
 Temanka be, «N bara xono i tan nun i boore firinyie ma, barima wo mu
 nondi falaxi n ma fe ra, alo n ma konyi Ayuba a rabaxi ki naxe.
 8 Na kui wo ninge nun yexee kontonyi solofere ba serexe gan daaxi ra
 wo yete be. Wo sa Ayuba fen, a xa duba wo be. Wo mu nondi falaxi n
 ma fe ra alo Ayuba a rabaxi ki naxe, konso n mu wo jaxankatama wo xa
 daxupa ma Ayuba xa fe ra.»
 9 Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka, nun Sofara Naamaka naxa fe birin
 naba alo Alatala a yamari e ra ki naxe. Alatala naxa Ayuba xa dube suxu.
 10 Ayuba to ge dubade a booree be, Alatala naxa a harige birin nagbilen
 a ma. A man naxa na harige xun masa dexo firin dangife a singe ra.

¹¹ Ayuba xunyaɛ nun a taaraɛ nun a kolonma birin naxa fa a xɛɛbude a xɔnyi, e e dɛge yire keren. E naxa a nu tɔɔɔ sa, e a kunfa ba tɔɔɛ xa fe ra Alatala nu bara naxan dɔxɔ a ma. Kankan naxa kɔbiri kole keren nun xurundɛ xɛɛma daaxi keren fi a ma.

¹² Alatala naxa barakɛ sa Ayuba dangife a singe ra. A naxa yɛxɛɛ wulu fu nun naani sɔɔ, ɲɔxɔmɛ wulu senni, ninge wulu keren, nun sofale wulu keren.

¹³ A naxa di xɛmɛ solofere nun di gine saxan sɔɔ.

¹⁴ A xa di gine singe nu xili nɛ Yemima, a firin nde Kesiya, a saxan nde Kerenapuku.

¹⁵ Gine yo mu nu na na bɔxi ma naxan nu tofan Ayuba xa die bɛ. E baba naxa kɛ fi e fan ma, alɔ a rabaxi ki naxɛ e maaxɛmɛɛ bɛ.

¹⁶ Na dangi xanbi, ɲɛ kɛmɛ ɲɛ tongo naani naxa sa Ayuba xa simaya xun ma. A naxa a xa die to, a xa mamadie, a tolobitɛɛ, nun a tolontolonyie.

¹⁷ Ayuba xa simaya kamalixi nɛ a fanyi ra, a fa laaxira.

Yabura Dawuda Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi beeti kitaabui nan na. Annabi Dawuda naxa yi beeti wuyaxie sebe Ala saabui ra, a e malan kitaabui kui danxaniyatōee be. A naxa beeti ndee sa kitaabui kui namijonme gbete naxee sebe alo Asafi (Yabura 50). Beetibae nu yi beeti bama Ala xa horomobanxi kui sali temui. Dawuda to beeti ndee sebe, a naxa yaamari fi beetibae ma na beeti lanma a xa ba ki naxe (Yabura 3:3, 4:1). To danxaniyatōee fan noma yi beeti bade e gbe ki.

Bafe na ra, yi beeti findixi misaali xungbe nan na danxaniyatōee be kabi temui xonkuye. Mixi noma rakorōside yi beeti kui a Ala wama ne mixie xa e boje xa fe masen a be. Xa kontofili nde na mixie furi kui, Ala tinma e xa na masen a be, a findi Ala maxandi ra. Xa mixie na sofe fahaamui kui Ala xa gboe xa fe ra, e noma na fan masende Ala be, a findi Ala matoxoe ra. Adamadi lanma a xa na fe mooli birin masen e Marigi Ala be. Ala wama na de masare mooli xon ma a tan nun danxaniyatōee tagi.

Ala xa i mali yi xaranyi ra, a xa a niya i fan xa masenyi ti Ala be naxan na i furi kui, alako a fan xa i yaabi, wo de xa fan. Amina.

Yabura Dawuda

1

Kira firinyi

Ala xa seriye

¹ Nelexinyi na adama nan be,
naxan mu birama mixi jaaxi xa marasi foxo ra,
naxan mu a jerema yunubitoe foxo ra,
naxan mu a makorema mixie ra,
naxee yoma Ala fe ma.

² Nelexinyi na adama nan be,
Alatala xa seriye rafan naxan ma,
naxan a joxo sama Alatala xa seriye xon ma koe nun yanyi.

³ Na adama maniye
wuri bili ra naxan tixi xure de.
A bogima a waxati.
A burexe mu lisima.
Na adama, fefe suxuma, a sooneyama ne a be.

⁴ Kono a mu na ki xe mixi paaxie tan be.
E tan maniye maale lagi ra foye naxan xaninma.

⁵ Mixi paaxie bonoma ne kiiti waxati,
e mu luma tinxin mixie ya ma.
Lude mu na e be.

⁶ Alatala meenima tinxintoe ma a xa kira xon ma,
kono mixi jaaxi tan xa kira findima gbaloe kira nan na.

2

Ala xa Mixi Sugandixi

Ala xa seriye

¹ Munfe ra sie boŋe texi fufafu?

² Dunija mangɛɛ bara keli,
xunmatie bara ti Alatala
nun a xa mixi sugandixi kanke.

³ Na dunija mangɛɛ naxe,
«Won xa won ba e yi ra,
Won xa mini e xa nɔɛ bun ma.»

⁴ Marigi naxan na koore ma,
na na yelefe e ma.

⁵ A xɔnɔma e ma,
a e magaaxuma.

⁶ Ala xa masenyi nan ya,
«N tan nan mange sugandi,
n a doxo Siyoni geya fari, n ma yire seniyenxi.»

⁷ Na mange sugandixi xa masenyi nan ya,
«N xa Alatala xa nate masen wo be.
Ala bara a masen n be, <To, i bara findi n ma di ra.
N tan bara findi i baba ra.

⁸ I xa n maxandi n xa si birin fi i ma,
e xa findi ke ra i be.
Dunija birin xa findi i gbe ra.

⁹ I e yamarima sawuri ra,
i e kanama alo wure feŋe booma ki naxe,
a kebelae yensen ye.»

¹⁰ Yakosi wo tan mangɛɛ, wo xaxili soto.
Kuntigie, wo bira nɔndi foxo ra.

¹¹ Wo Alatala batu gaaxui ra,
wo seewa a xa fe ra,
wo gaaxu a ya ra.

¹² Wo wo xun sin a xa mixi sugandixi be.
Xa na mu a ra, a wo halakima ne wo xa dunipeigiri kui.
Ala xa xone dexema alo te nu so fili ra.
Nelexinyi na adama nan be,
naxan kantari fenma Ala ra.

3*Dawuda nun a xa di Abisalomi**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti a nu a gima a xa di Abisalomi ma temui naxe.

² Alatala, n yaxuie bara wuya.
N gerefae bara gbo.

³ Mixi wuyaxi a falama,
Ala mu noma n nakiside.

Nengi rate.

⁴ Kɔno i tan Alatala, i findixi n kantama nan na.
N ma binye nun n ma xunnakeli fatanxi i tan nan na.

⁵ N nan n xui rate Ala ma,

⁶ Yetē igboe mu tima i ya i.
 I tinxintaree birin xonxi.
⁷ I wule fale rahalakima.
 I faxatie nun yanfantee xonma.

⁸ Kono n tan soma i xa banxi kui i xa fonisireya saabui nan na.
 N nan n igoroma i xa hōromōbanxi seniyenxi kui gaaxui ra.

⁹ Alatala, n yaxuie xa fe ra,
 n xun ti i xa tinxinyi ra,
 i xa kira yailan n ya ra.

¹⁰ Nōndi mu na n yaxuie xa masenyi sese kui.
 E yuge mu fan.

E xa wōyenyi mixi rafilima nē,
 barima e dē ipoxun.

¹¹ Ala, e paxankata.
 E xa yanfē xa gbilen e ma.
 E keri e xa fe kobi ma,
 barima e bara i matandi.

¹² Kono mixi naxan birin a yetē taxuma i ra,
 e birin xa sēewa,
 e xa pēlexinyi naxa pōn abadan.
 I xili rafanxi mixi naxee ma, e makanta,
 e xa sēewa i xa fe ra,

¹³ barima i tan Alatala, i barakē sama mixi tinxinxī xa fe.
 I xa hinne naxan e rabilinxi,
 a bara findi e xa kantari ra.

6

Furema wa xui

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beēti beētibae xa mange bē. A xa ba kōra luuti solomasaxan xui ra.

² Alatala, i naxa n paxankata i xa xōnē kui,
 i naxa n tōōrō i xa bōpē te kui.

³ Alatala, hinne n na, n bara halaki.
 Alatala, n nayalan, n xōrie na sērenfe nē yi ki.

⁴ N nii birin na sērenfe tōōrē ra.
 Alatala, han temui mundun fa?

⁵ Alatala, fa n nii rakisi.
 N natanga i xa fonisireya xa fe ra.

⁶ Mixi mu nōma ratude i ma gaburi kui.
 Nde nōma i tantude aligiyama?

⁷ N bara tōōrō han n sēnbe birin bara pōn.
 Kōē yo kōē n wama, han n ma sade birin bunda n ya ye ra.

⁸ Sunnunyi bara n ya mafōōrō.
 N mu sese tofe n yaxuie xa gboe xa fe ra.

⁹ Wo wo masiga n na, wo tan tinxintaree, barima n wa xui bara Alatala li.

¹⁰ Alatala bara n ma maxandi mē. Alatala bara n ma dube suxu.

¹¹ N yaxuie birin yaagima nē, han e e gi.

7

*Kiitisa fanyi nan na Ala ra**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti mooli nde Alatala be Kusi Bunyaminka xa fe ra.

² N Marigi Alatala, i tan nan na n kantama ra.

N natanga n yaxuie ma, n ba e yi ra,

³ e naxa n faxa alo yete mixi faxama ki naxe.

A na naxan suxu, na mu bama a yi ra.

⁴ N Marigi Alatala,

xa n bara kobiri ramuruta,

⁵ xa n bara fe jaaxi raba mixi ra,

muxu nun naxan doxoxi bojesa kui,

xa n bara n gerefama muna tojonege kui,

⁶ n yaxuie xa n keru, e xa n masoto,

e xa n maboron, e n faxa.

⁷ Alatala, n mali,

i boje xa te n yaxuie ma.

N demen, seriye na i tan naxan yi ra.

⁸ I xa noe xa lu jamae xun,

e xa lu i xa yaamari bun ma.

⁹ Alatala, jamae makiiti.

Alatala, n ma nondi makenen e be

n ma tinxinyi nun n ma seriye bere ra.

¹⁰ Danyi sa fe kobi rabae xa fe ma.

Senbe fi mixi tinxinxie ma

i tan, Ala naxan tinxin,

naxan birin sonдон ma fe kolon.

¹¹ Ala, n kantama na i tan nan na,
naxan mixi tinxinxie rakisima.

¹² Kiitisa fanyi nan na Ala ra,
naxan xonoma tinxintaree ma temui birin.

¹³ Xa mixi jaaxie mu gbilen e yuge foxo ra,

Ala a xa santidegema raluganma ne,

a a xa xali maxiri.

¹⁴ Ala na faxatise yailanma mixi jaaxie nan xili ma,

a a xa tanbee de findi te ra.

¹⁵ Mixi jaaxi luma fe jaaxi nan tun naba ra.

A a joxo sa a xon ma han a findi a ra.

¹⁶ A yili gema han a tilin,

a fa bira a yete xa yili gexi kui.

¹⁷ A xa fe jaaxi nun a xa geregiri bara gbilen a ma.

¹⁸ N Alatala tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

N suuki bama ne Alatala xili ra, Ala xili xungbe kanyi.

8

Xili xungbe kanyi nan lanxi Ala ma

Ala matɔxɔɔ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Muxu Marigi Alatala!

Xili xungbe kanyi nan lanxi i ma dunjpa bende fuɲi fari,
i tan naxan ma noɛ na koore ma.

³ Dimɛe nun diyɔɛɛ i sɛnbe matɔxɔma,

i i yaxuie nun i gerefɛ de balanma na matɔxɔɔ ra.

⁴ N na koore mato,

i naxan yailanxi i belexɛ ra, kike a nun tunbuie,

⁵ n nan n yeɛ maxɔrinma nɛ,

«Munse lanxi adama ma

i to i mapɔxunma a xa fe ma?

Munse lanxi adamadi ma

i to i ɲɛngi sama a xa fe xɔn ma?

⁶ I a daaxi ki naxɛ,

a gbe mu luxi a xa findi malekɛ ra.

I bara binyɛ nun fisamantɛya fi a ma.

⁷ I bara yaamari so a yi ra i xa daalisee birin xun ma.

I bara dunjpa findi a sanyi bun ma se ra:

⁸ yɛxɛɛɛ, ningee, wulai subee,

⁹ xɔni naxee ɲɛɛma koore ma,

yɛxɛ naxee birin ɲɛɛma baa ma.

¹⁰ Muxu Marigi Alatala!

Xili Xungbe Kanyi nan lanxi i ma dunjpa bende fuɲi fari!»

9

*Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma**Ala matɔxɔɔ*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Di xa faxɛ.»

² Alatala, n i tantuma n sondonyi birin na,

n i xa wali fanyi ixaranma mixi birin be.

³ N sɛɛwama nɛ i xa fe ra,

i tan Alatala Xili Xungbe Kanyi,

n i matɔxɔ beeti ra.

⁴ N yaxuie gbilenma nɛ e kelide.

Xa e bara ti i ya i,

e sanyie mu xanma bɔxi,

e nii mu xanma dunjpa,

⁵ barima i xa tinxinyi kui,

i tan mange bara kiiti so n yi.

⁶ I bara si gbeteɛ kalamu,

i fe kobi rabae rahalakima,

i e xili ralɔɛma nɛ han dunjpa ɲɔn.

⁷ I bara e xa taɛɛ sɔntɔ,

na taa sɔntɔxie luma nɛ na ki han,

e xa fe nɛɛmu mixie ra!

⁸ Alatala xa mangɛya tixi,

danyi mu na a ma.

A xa kibanyi dōxoxi kiiti safe nan ma.

⁹ A duniṇa makiitima tinxinyi kui,
a dōxoxi sie xun ma tinxinyi kui.

¹⁰ Tōōromixie kantama nan na Alatala ra,
e ratangama na a tan nan na e xa kontofilie kui.

¹¹ Alatala, i kolonma laxi i ra,
barima i singe mu nu i fenma rabolo.

¹² Alatala dōxoxi a xa geya seniyenxi xun,
won xa a tantu beētie ra.

A bara fe naxee raba,
won xa nee masen si birin be.

¹³ Ala ratuxi wuli filixi ma,
a fan na ṇōxōma ne.
A tōōromixie wa xui danxunxi.

¹⁴ Alatala, kinikini n ma.

I xa n mato.

A mato n yaxuie na n tōōrofe ki naxe.
I tan naxan n nakisima saya kira ma,

¹⁵ alako n xa i tantu Siyoni jama tagi,
n xa sēewa i xa kisi ra.

¹⁶ Sie nu gantanyi naxan texi e yaxuie be,
e bara e yete sanyie suxu a ra.

¹⁷ Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma.
Tinxintaree suxuma e yete belexe foxi nan saabui ra.

¹⁸ Matandila naxee neēmuma Ala ma,
e birin ṇaṇonma aligiyama ne.

¹⁹ Ala fama ratude tōōromixi ma,
a mu neēmuma e ma abadan.

²⁰ Alatala, keli, i naxa a lu adama xa nō i ra.
A makiiti.

²¹ Alatala, i xa e magaaxu.
E xa a kolon ibunadama gbansan nan e ra.

10

I naxa neemu setare ma

Ala maxandi

¹ Alatala, i i makuyaxi n na munfe ra?
I i nōxunxi muxu ma muxu xa tōōre kui munfe ra?

² Yete igboe setaree tōōroma,
a xa maṇoxunyi kobi noma e ra.

³ A a yete igboma a xa wali paaxi xa fe ra.
Alatala xōnoma a xa naafuli soto ki ma.

⁴ Mixi paaxi yete igboe naxe,
«Ala mu na! A mu noma sese rabade n na!»
A xa maṇoxunyi birin nan ya.

⁵ A xa wali birin sōneyama ne.
A mu gaaxuma Ala xa kiiti ya ra.
A yoma a yaxuie ma.

⁶ A maṛoxunma a boṛe ma,
 «Sese mu a niyama n bira.
 Tṛore man mu n suxuma.»
⁷ A de mixi dankama, a wule fala.
 A fe jaaxi tinxintare nan tun falama.
⁸ A mixi melenma taa fari ma, a xa mixi fanyi faxa.
 A mu taganma fe jaaxi rabafe ra mixi fanyi ra.
⁹ A setaree melenma alo yete.
 A e suxu a xa gantanyi ra.
¹⁰ Na setaree luma a xa nṛe bun ma.
¹¹ A a falama a boṛe kui,
 «Ala mu sese toma. A ya raxixi.»

¹² Alatala keli! I naxa nṛemu setare ma.
¹³ Munfe ra mixi jaaxi yoma Ala ma?
 Munfe ra a a falama a yete be,
 «Ala mu n paxankatama»?
¹⁴ Kono Ala, i tṛore nun nimise toma.
 I tṛoromixie malima.
 Naxan mu noma a yete kantade,
 a a yete taxuma i tan na na.
 I tan nan na kiridi malima ra.
¹⁵ Mixi jaaxi senbe kana!
 E paxankata e xa fe jaaxi xa fe ra!
 E ralṛe yi dunja ma!

¹⁶ Mange nan Alatala ra.
 Na mu kanama abadan.
 Kuye batui mu luma a xa boxi ma.
¹⁷ Alatala, i i tuli tixi mixi magoroxie ra.
 I limaniya fima e ma.
 I e xa maxandi suxuma.
¹⁸ I tṛoromixi nun kiridi kantama,
 alako adamadi naxan findixi bende ra, a naxa e magaaxu.

11

Tinxinyi rafaṇ Ala ma

Ala matṛṛe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 N bara Alatala findi n yigi ra. Wo a falama n be di,
 «I i gi alo xoni naxan tugaṇma sigafe ra geya ma,
² barima mixi jaaxie bara e xa xalie tongo, e xa mixi boṛe fanyie faxa.»
³ Xa seriye mu na mixie tagi sonon, tinxintṛe fa munse rabama?
⁴ Alatala na a xa hṛoromṛanxi seniyenxi kui.
 A xa kibanyi na ariyanna.
 A adamadie matoma a fanyi ra,
 a xa a kolon naxan na e sondonyi kui.
⁵ Alatala tinxintṛe nun tinxintare matoma.
 Gbaloe rafaṇ naxee ma, a nee rapaaxu.
⁶ A tinxintare luma tṛore mṛoli birin kui.
 Na luma ne alo te wolenxi nun foye jaaxi.

⁷ Alatala tinxin. Tinxinyi rafan a ma.
Tinxintɔɛ fama a yatagi tode.

12

Naaxupa bara gbo ye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kɔra luuti solomasaxan xui ra.

² Alatala, muxu rakisi!

Lanlanteya mu na sɔnɔn,
nɔndi falee bara nɔn adamadie tagi.

³ Kankan a boore tɔɔɛɛɛma,
a a yanfama wɔyɛn nɔxunmɛ ra.

Filankafui nan e ra.

⁴ Alatala xa e de balan. E de igbo.

⁵ E naxe, «Muxu sɛnbɛ gbo, muxu fata wɔyɛnde.
Nde nɔma muxu ra?»

⁶ Alatala a masenma,

«N kelima tɔɔɔɔmixi nun setare xa fe ra ya.
N e ratangama mixie ma naxee e naxankatama.»

⁷ Alatala xa masenyi seniyɛn.

A luma alo gbeti

mixi naxan naxunuma sanya solofere
alako a gbi xa ba.

⁸ Alatala, i tɔɔɔɔmixi kantama,
i muxu ratangama yi mixi mɔoli ma temui birin.

⁹ Na mixi naaxie e mapɛɛɛma yire birin,
naaxupa bara gbo ye adamadie ya ma.

13

Han mun temui?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, i nɛɛmuma n ma han mun temui?

I i nɔxunma n ma han mun temui?

³ N bɔɛ tɔɔɔɔma han mun temui?

N sondonyi naxankatama han mun temui?

N luma n yaxuie bun ma han mun temui?

⁴ N Marigi Alatala, a mato, i xa n yaabi.

Ti n fanga ra, xa na mu n faxama nɛ,

⁵ n yaxuie fa a fala, «N bara nɔ a ra.»

N yaxuie nɛlexinma nɛ n ma bire ra.

⁶ Kɔnɔ n tan bara la i xa hinne ra,

n bɔɛ bara nɛlexin i xa kisi xa fe ra.

N beeti bama Alatala be a xa hinne nan ma.

14

Naaxupa

Ala matɔxɔɛ

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Xaxilitare a falama a boɲɛ kui, «Ala mu na.»
A boɲɛ bara kana, a ɲaaxuna nan tun nabama.
Fe fanyi rabae mu na sɔnɔn.
- ² Alatala a ya ragorofe adamadie ma keli ariyanna,
a xa a to xa lɔnnila nde na na naxan Ala fenma.
- ³ Kɔnɔ birin bara kira beɲin, e ɲaaxu.
Hali fe fanyi rabama keren mu na sɔnɔn.
- ⁴ Maɲɔxunyi fanyi mu na fe kobi rabae be?
E na n ma ɲama xa geeni nan tun donfe.
E mu Alatala xilima fefe ma.
- ⁵ Kɔnɔ e fama seɣende Ala ya ra,
naxan na tinxintɔɛe ya ma.
- ⁶ Wo bara wa setaree waxɔnfe kanafe,
kɔnɔ e Kanta Marigi Alatala na na.
- ⁷ Nde fama kisi ra Isirayila be kelife Siyon?
Alatala nan fama a xa ɲama raminide konyiya kui.
Yaxuba bonsoɛ seɣwama nɛ, Isirayila ɲelɛxinma nɛ!

15*Sali mixi**Ala xa seriye*

- ¹ Dawuda xa beeti
Alatala, nde nɔma lude i xa salide kui?
Nde nɔma sabatide i xa geya seniyenxi fari?
- ² Mixi naxan ɲerema tinxinyi kira xɔn ma,
naxan fe fanyi rabama,
naxan nɔndi falama a boɲɛ fiixe ra.
- ³ A mu mixi mafalama,
a mu fe ɲaaxi rabama a boore ra,
a man mu a rayaagima.
- ⁴ A a makuyama mixi ra naxan mu rafan Ala ma,
kɔnɔ a mixi binyama naxan gaaxuma Ala ya ra.
Hali a tɔɔrɔma, a mu a xa marakali masarama.
- ⁵ A mu mixi donima kɔbiri ra alako a xa geeni sɔtɔ.
A mu kɔbiri rasuxuma a xa wule sa mixi xun ma.
Yi mixi mɔɔli mu dinkonma abadan.

16*Ala xanuntenyi**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Dawuda xa suuki
Ala, i xa n kanta!
N ma kantari na i yi ra.
- ² Alatala, n Marigi nan i ra.
N ma fe fanyi birin na i tan nan yi.
- ³ Yi boxi seniyentɔɛe rafan n ma.
Mixi xungbe nan e ra.
- ⁴ Kuye batuie xa tɔɔrɛ gboma nɛ.

Kono n tan mu serexe wuli daaxi bama kuyee be.

N de mu e xili falama.

⁵ Sese mu na n yi ra, fo Alatala.

N waxonfe birin, Ala nan a ra.

N ma duniɲeigiri birin na Ala yi ra.

⁶ Ala naxan soxi n yi ra na fan n be,
n bara ɲeleɲin a ra.

⁷ N bara Alatala tantu, a marasi fima n ma.

Hali koe ra, n xaxili sotoma ne.

⁸ Loxo yo loxo n xaxili tixi Alatala ra.

Xa a na n seeti ma,
n mu birama.

⁹ N boɲe ɲeleɲinma ne,
n xaxili seewama ne,
n fate fan malabuma ne boɲesa kui,

¹⁰ barima i mu n nii rabɛɲinma aligiyama.

I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.

¹¹ I simaya kira masenma n be.

Nelexinyi gbegbe na i yire.

Fe fanyi mu ɲonma i yire fanyi ma abadan.

17

N ma kiiti bolon

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi

Alatala, n ma maxandi rame tinxinyi xa fe ra.

I tuli mati n wa xui ra.

I tuli mati n ma maxandi xui ra wule mu na naxan kui.

² I xa n ma kiiti bolon,
barima naxan tinxin, i na kolon.

³ I na n boɲe mato koe ra,
i na n ma duniɲeigiri mato yanyi ra,
i mu tantanyi yo toma n na.
N mu tinma woyen ɲaaxi xa mini n de i.

⁴ Mixi gbetee fe ɲaaxi rabama,
kono n tan bara i xa yaamari suxu.
N mu birama suutee xa kirae foxo ra.

⁵ N birama i tan nan foxo ra,
n mu na kira beɲinma.

⁶ Ala, n i xilima ne, barima i yaabi fima mixi ma.
Yandi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

⁷ I xa hinne muxu ra,
i tan naxan mixie rakisima e yaxuie ma,
naxee yigiya fenma i ra.

⁸ Meeni n ma alo i ya firinyie.

N noxun alo toxeyore
naxan a noxunma a nga gabutenyie bun ma.

⁹ Na na a toma, mixi ɲaaxi naxee n nabilinxi,
e mu noma n na.

¹⁰ Yetɛ igboe nan e ra, e de igbo.

¹¹ E bara fa n foxo ra yakosi,

e n nabilin, e alako e xa n faxa.

¹² E luxi alo yete naxan sube fenma,
alo yete kaamexie naxee gbataxi sube faxade.

¹³ Alatala, keli! N yaxuie gere, i xa no e ra.
N natanga mixi naaxie ma i xa santidegema ra.

¹⁴ N natanga na duniya mixi moollie ma,
naxee e masundi sotoma yi dunipeigiri gbansan kui.
E raluga na masundi ra, i naxan nagataxi e be.

E xa die fan xa wasa na ra,
a donxoe xa lu e xa mamadie be!

¹⁵ Kono n tan fama ne i yatagi tode tinxinyi saabui ra.
N na xunu, n wasama ne i yatagi ra.

18

Ala senbe magaaxuxi

Ala matxoe

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A yi beeti nan
ba Alatala be a to a ratanga Solu nun a yaxui birin ma.

² Alatala, n senbe nun n xanuntenyi nan i ra.

³ N nakisima Alatala luma alo fanye, a findi n be tete ra.
N Marigi Ala luma alo geme xungbe, n yigiyama dennaxe.
Senbema nan a ra naxan n nakisima,
naxan n makantama.

⁴ N xa a fala n xui itexi ra:
Ala tantu! Ala bara n nakisi n yaxuie ma.

⁵ Saya nu bara n nabilin,
faxe nu bara gbaku n xun ma.

⁶ Laaxira nu bara makore n na,
gaburi nu bara a de rabi n ya ra.

⁷ N Alatala maxandima n ma toore kui,
n nan n Marigi Ala xilima n xui itexi ra.
A n xui mema a xa horomobanxi kui,
a a tuli matima n wa xui ra.

⁸ Boxi naxa seren,
geya naxa ramaxa Ala xa xone xa fe ra.

⁹ A xa xone naxa lu alo tuuri naxan tema,
alo te naxan minima a de i,
alo te wole dexexi.

¹⁰ Ala naxa kuye iboo firin na, a goro,
a sanyie tixi nuxui ifooroxi fari.

¹¹ A ti maleke xun ma,
a jere koore ma foye fari.

¹² A a noxun dimi kui,
tune nun nuxui ifooroxie tagi.

¹³ Seyamakonyi naxa mini a ya ra nuxuie kui.
Balabalanyi nun te naxa goro.

¹⁴ Alatala xui naxa lu alo galanyi kelifie koore,
Ala Xili Xungbe Kanyi naxa a xui ramini,
balabalanyi nun te fan naxa goro.

¹⁵ A naxa a xa tanbee woli,
a a yaxuie rayensen seyamakonyi ya ra.

16 Baa nun boxi naxa rabi Alatala xa xone ya ra.

17 Alatala naxa n suxu kelifa kooze ma, a n ba ye xora.

18 A naxa n natanga n yaxui senbema ma,
n xonmixi naxee senbe gbo n be.

19 E naxa n gere n ma toore kui,
kono Alatala naxa n natanga.

20 A naxa n namini gbaloe kui a xa xanunteya saabui ra.

21 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniyenxi xa fe ra.

22 N bara lu Alatala xa kira xon,
n mu n Marigi Ala bejin kobina ra.

23 N bara a xa seriye birin suxu,
n mu tondixi a xa yaamarie rabatude.

24 N bara tinxin a ya ra,
n mu tin birade yunubi foxo ra.

25 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniyenxi xa fe ra.

26 I dugutegeba masenma dugutegeba kanyi be.
I tinxinyi masenma tinxintoe be.

27 I seniyenxi masenma seniyentoe be,
kono i koota nde rabama mixi naaxi ra.

28 I yete magoroe rakisima ne,
kono i yete igboe tan magoroma ne.

29 Alatala, i tan nan naiyalanyi ra n be.
N Marigi Ala, n ba dimi kui.

30 Xa won birin na a ra,
n mu gaaxuma gali xungbe gerede.
N noma gere xoxoxe ra Ala xa mali saabui ra.

31 Ala xa kira fan.
Alatala xa masenxi tinxin.
A mixie kantama naxee yigiya fenma a ra.

32 Ala gbete mu na, fo Alatala.
Senbema mu na, fo won Marigi Ala.

33 Ala nan senbe fima n ma,
a n napere seniyenxi kui.

34 A n malima n xa lu alo xeli,
naxan fata perede yire xoxoxe.

35 A bara n nafala gere kui,
a n malima xali fanyi rawalide.

36 I bara n xun nakeli,
i bara n tongo i xonye i,
i bara i pengi sa n xon ma.
Na nan a niyaxi n dariye sotoxi,

37 n senbe sotoxi, alako n naxa bira.

38 N birama n yaxuie foxo ra han n e suxu.
N mu gbilenma e foxo ra fo n no e ra.

39 N nee rabirama ne han e mu no kelide sonon,
e fa lu n sanyi bun.

⁴⁰ I senbe soma n yi ra n ma gere kui.
 I n yaxuie ragoroma n bun ma,
⁴¹ i a niya n xa no e ra.
 N xonmixie mu woyenma sonon.
⁴² E mixie xilima e xa fa e mali,
 konon mixi yo mu e rakisima.
 E Alatala xilima, konon a fan mu e yaabima.
⁴³ N e luxutama ne e fa lu alo xube, foye naxan xaninma.
 N e boronma alo bende.

⁴⁴ I bara n natanga pama murutaxi ma,
 i fa n findi sie xunyi ra.
 N mu naxan kolon na bara lu n bun ma.
⁴⁵ E n xui rabatuma,
 xone woyen joxunme falama n be.
⁴⁶ E mu suusama n ya ra.
 E minima e xa tete makantaxi kui gaaxui ra.
⁴⁷ Alatala senbe mu nonma abadan.
 Tantui na n ma Kantama be.
 Tantui na n Marigi Ala Marakisima be.
⁴⁸ Ala nan n gbenoxoma.
 Ala nan sie rabirama n ma ne bun ma.
⁴⁹ Ala nan n natangama n yaxuie ma.
 I tan nan n itema n yaxuie xun ma.
 I tan nan n natangama suutee ma.
⁵⁰ Alatala, n i tantuma sie tagi na birin nan ma,
 n beeti bama ne i be.
⁵¹ A xunnakeli nun hinne fima ne a xa mixi sugandixi ma,
 naxan findi mange Dawuda nun a xa die ra abadan.

19

Ala xa nore nun seriye

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Koore Ala xa nore masenma.
 Koore walaxe Ala xa wali masenma.
³ Yanyi lonni masenma loxo yo loxo.
 Dimi xaxili masenma ke yo ke.
⁴ Xui yati yati mu a ra,
 woyenyi fan mu a ra.
 Tuli mu noma e xui mede.
⁵ E foxi toma dunipa birin ma.
 E foxi yire makuye birin lima,
 han soge sa sama kankira naxan kui.
⁶ Soge minima ne alo xeme naxan baxi gine dodoxe,
 a fa mini a xa konkoe kui,
 alo mixi xungbe naxan jere ma a yete xa kira xon.
⁷ A pere foloma sogetede, a sa non sogegorode.
 Sese mu noma a wuyenyi bade.

⁸ Alatala xa seriye, seriye fanyi na a ra.

A senbe fima mixi ma.
 Alatala xa nondi, nondi yati na a ra.
 A lonnitare findima lonnila ra.
⁹ Alatala xa nœ, nœ tinxinxi na a ra.
 A mixi boŋe ɾaɲɛlexinma nœ.
 Alatala xa masenyi, masenyi tinsexi na a ra.
 A mixi xaxili ya rabima nœ.
¹⁰ Alatala xa yaragaaxui, fe seniyenxi na a ra.
 A mu ɲonma abadan.
 Alatala xa yaamari, yaamari fanyi na a ra.
 A birin tinxin.
¹¹ Ala xa yaamari, a fan xεεma bε,
 a fan dangi xεεma fanyi birin na.
 Ala xa yaamari, a ɲoxun kumi bε,
 a ɲoxun dangi kumi fanyi birin na.

¹² I xa konyi xaxili sɔtɔma nœ i xa seriye kui.
 A geeni gbege toma nœ naa.
¹³ Nde nɔma a yete kan yuge ɲaaxie birin kolonde?
 I xa n ma yunubi nɔxunxi xafari n mu naxan kolon.
¹⁴ I xa n ma yunubi makenenxi makuya n na.
 A naxa n suxu senbe ra.
 Na temui n fama findide mixi tinxinxi ra,
 naxan mu yunubi ɲaaxi rabama.
¹⁵ Wɔyenyi naxan kelima n de i,
 a nun wɔyenyi naxan kelima n boŋe ma,
 Ala xa na tongo n bε ɲɛlexinyi ra.
 Alatala, n kantama nan i ra, i bara n xunsara.

20

Ala xa mange mali

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bεeti bεetibae xa mange bε
² Alatala xa i yaabi i xa tɔɔre kui.
 Yaxuba Marigi Ala xa i ratanga.
³ Ala xa i mali kelife a xa yire seniyenxi,
 a xa i mali kelife Siyon geya fari.
⁴ Ala xa i xa sɛrɛxɛ birin suxu,
 a xa ɲɛlexin i xa sɛrɛxɛ gan daaxie ra.

Nengi rate.

⁵ Ala xa i waxɔnfe fi i ma,
 a xa i xa wali sɔɔneya i bε.
⁶ Won won xui itema ɲɛlexinyi kui.
 Won won ma tɔnxuma itema won Marigi Ala xili ra.
 Alatala xa i xa maxandi birin nasuxu.
⁷ N a kolon a Alatala a xa mixi sugandixi rakisima nœ.
 A a yaabima nœ a senbe ra kelife ra a xa yire seniyenxi.
⁸ Nde lama a xa sɔɔri ragise ra,
 nde lama a xa soee ra,
 konɔ won tan laxi won Marigi Alatala xili nan na.

⁹ Soee tan birama ne,
 kono won tan tixi tun.
¹⁰ Alatala xa mange rakisi,
 a xa won ma maxandi suxu.

21

Mange barakatœ

Ala matœœœ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Alatala, mange bara seewa i senbe ra.
 A xa jœlexinyi gbo barima i bara a rakisi.
³ I bara a waxœnfe raba,
 i bara a xa dubœ suxu.

Jœngi rate.

⁴ I fama barake ra a be,
 i tonxuma mange daaxi dœœoma a xun ma,
 a yailanxi xœœma ra.
⁵ A bara i maxandi a xa simaya xa fe ra.
 I bara na maxandi suxu,
 a xa simaya œœn naxa kuya han.
⁶ I to a rakisi, a xa binyœ naxa gbo.
 I naxa xunnakeli nun binyœ fi a ma.
⁷ I naxa a findi barakatœ xungbe ra.
 I naxa a raseœwa i ya i.
⁸ Mange lama Alatala nan na.
 A mu birama Ala Xili Xungbe xa hinne saabui ra.

⁹ I fama i yaxui birin suxude.
 I fama nœœ i œœnmixie ra.
¹⁰ I na fa, i e jœœma ne,
 alo œœ belebele wuri ganma ki naxe.
 Alatala œœœœma e ma han œœ œœ gan.
¹¹ I bœœœœœ bama ne dunija ma, i adamadie rapœœ.
¹² E bara wa fe jaaxi rabafe i ra.
 E bara kata han,
 kono na mu findixi œœœœœya yo ra e be,
¹³ barima i tan nan fama e ragide i xa xali ra.
¹⁴ Alatala, i xa i senbe masen e be.
 Muxu wama beeti bafe i ya œœœi,
 muxu xa i matœœœ i senbe xa fe ra.

22

Ala, i naxa i makuya n na

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili
 «Subaxe xeli.»
² Ala, n Marigi Ala, i n naboloxi munfe ra?
 I kisi makuya n na, i mu n wa xui rame?
³ N Marigi Ala, kœœ nun yanyi, n i xilima,
 kono i mu n ma xili ratinma.

⁴ Kono i tan Seniyentoe,
 i xa kibanyi rabilinxi Isirayila xa tantui ra.
⁵ Muxu benbae bara danxaniya i ma.
 I bara e rakisi e xa danxaniya saabui ra.
⁶ E to i xili, i naxa e xoreya.
 E bara danxaniya i ma.
 I mu e lu yaagi kui.

⁷ Kono n tan bara findi mixi xuri ra alo dondoli,
 alo mixi mu na n tan na.
 Adamadie n nayaagima, mixie n mayelema.
⁸ Mixi naxan birin n toma,
 e yoma n ma.
 E de petesima n ma,
 e e belexesole tima n ma a paaxi ra.
⁹ E naxe, «I ya ti Alatala ra.
 A i rakisima, a i ratangama,
 barima i rafan a ma!»
¹⁰ Ee Ala, i bara n namini n nga tæge,
 i bara n sa a kanke ma.
¹¹ N xaxili tixi i ra kafi n bari temui.
 I findixi n Marigi Ala ra kafi n baxi foye tode.
¹² I naxa i makuya n na,
 barima kontofili bara wuya n xun.
 Malila yo mu na n fe ma.

¹³ Senbemaie bara n nabilin alo Basan tuurae.
¹⁴ E de rabixi alo yete xaapæe.
¹⁵ N nii na bafe n fate, n xorie na bafe e radoxodee.
 N bope mu sama, limaniya bara ba n yi.
¹⁶ N senbe doloxi alo boora.
 N nenyi bara kankan n kon na.
 I na n mafindife bendæ ra.
¹⁷ Mixi paaxi gali bara n nabilin alo baree.
 E bara n belexe nun n sanyi tunba.
¹⁸ N xori birin saxi kene ma.
 E ya banbanxi n na.
¹⁹ E n ma dugie itaxunma e bore ma,
 E n ma dugi fanyi matoma a lanma a xa lu naxan be.

²⁰ Alatala, i naxa i makuya n na!
 N ma senbema nan i ra.
 I xa i xulun n malide.
²¹ I xa n nii rakisi santidegema ma.
 I xa n natanga na baree ma.
²² I xa n nakisi na yetee ma.
 I xa n nakisi na tuurae ferie ma.

²³ N i xili masenma ne n ma mixie be,
 n i matoxoma ne pama tagi.
²⁴ Wo tan naxan gaaxuma Alatala ya ra,
 wo xa a tantu.

Wo tan naxan kelixi wo benba Yaxuba bɔnsɔɛ,
wo xa a matɔxɔ.

Wo tan naxan kelima Isirayila bɔnsɔɛ,
wo xa gaaxu a ya ra.

²⁵ Ala mu yoma misikiine xa tɔɔre ma.

A mu a yete nɔxunma a ma xe,
a a xa maxandi suxuma ne.

²⁶ Ala, n i matɔxɔma jama xungbe ya ma.

N fama n ma laayidi rakamalide mixie be,
naxee gaaxuma Ala ya ra.

²⁷ Mixi magoroxie fama e degede, han e wasa.

Naxee Alatala fenma, e fama a matɔxode.

Ala xa simaya fi wo ma.

²⁸ Dunipa birin fama ratude Alatala xa fe ma,
e man birin e ya rafindima a ma.

Si birin fama e magorode a be,

²⁹ barima birin na Alatala xa mangeya nan bun.

A si birin yamarima.

³⁰ Dunipa senbɛmae na ge e degede,

e birin fama e magorode Ala be.

Naxee birin findima bende ra,

e fama e xun sinde Ala be.

E mu nɔma e yete nii ratangade.

³¹ Adamadie birin fama Ala batude.

E e Marigi xa fe falama e bore be.

³² Ala fama a xa tinxinyi masende

mixi birin be naxee fama baride.

Ala bara na ragiri.

23

Alatala n mɛɛnima

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa beɛti

¹ Alatala n mɛɛnima

alo xuruse kante a xa xuruse mɛɛnima ki naxe.

Se birin na n yi ra n hayi na naxan ma.

² Alatala n xaninma fe fanyi ma,

alo xuruse kante xurusee xaninma jooge fanyi ma ki naxe,

alo a e xun tima ye raxaraxi ra ki naxe.

³ A senbe fima n ma.

A n tima kira tinxinxi xɔn, barima Alatala nan a ra.

⁴ Hali n jere dimi kui, n mu gaaxuma,

barima i na n seɛti ma.

I n kantama, i n xun tima yire fanyi ra.

⁵ I donse rafalama n be n yaxuie ya xɔri.

I se xiri jɔxunme sama n ma.

I n ma pɔɔti rafema minse ra a fanyi ra.

⁶ Heɛri nun hinnenteya birama n fɔxɔ ra n ma dunipeigiri kui.

N luma ne Ala xa hɔrɔmɔlingira kui lɔxɔ yo lɔxɔ,

han n ma dunipeigiri jɔn.

24

Nde soma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui?

Ala xa sɛriye

Dawuda xa bɛɛti

¹ Alatala nan gbe na bɔxi nun a isee birin na, dunija nun adamadi birin.

² A tan nan bɔxi dɔxɔxi baɛe nun xuree tagi.

³ Nde nɔma tede Alatala xa geya fari?
Nde nɔma sode a xa hɔrɔmɔbanxi kui?

⁴ Naxan xa wali fan,
naxan bɔɲɛ sɛniyɛn,
naxan mu birama fe fufafu fɔxɔ ra,
naxan mu wule falama,
na kanyi nan soma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

⁵ Alatala barake sama a ma,
a rakisima Ala a sare ragbilenma a ma.

⁶ Yi mixi mɔoli nan Ala fenma.
Yaxuba xa mixie wama Ala kolonfe.

Nɛngi rate.

⁷ Tɛtɛ naadɛɛ xa rabi, hɔrɔmɔbanxi naadɛ forie fan xa rabi.
Nɔrɛ Kanyi na sofe.

⁸ Nde na yi Nɔrɛ Kanyi ra?
Alatala sɛnbɛma nan a ra, Alatala, naxan sɛnbɛ gbo gere kui.

⁹ Tɛtɛ naadɛɛ xa rabi, hɔrɔmɔbanxi naadɛ forie fan xa rabi.
Nɔrɛ Kanyi na sofe.

¹⁰ Nde na yi Nɔrɛ Kanyi ra?
Mange Alatala nan Nɔrɛ Kanyi ra.

25

Ala, hinne n na

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ N xaxili tixi i tan Alatala nan na.

² N Marigi Ala, n bara n yetɛ taxu i ra
alako yaagi naxa n sɔtɔ,
alako n yaxuie naxa n mayele.

³ Naxan yo la i ra, na kanyi mu yaagi sɔtɔma,
kono yanfante tan, yaagi sɔtɔma nɛ a fanyi ra.

⁴ Alatala, i xa kira masen n bɛ,
n xaran i xa kira ra.

⁵ N napɛrɛ i xa nɔndi kira xɔn,
i man xa n matinkan i xa kira ra,
barima i tan Ala nan n nakisima.
N xaxili tixi i ra lɔxɔɛ birin.

⁶ Alatala, i mapɔxun i xa marafanyi nun i xa fonisireya ma,
barima e na na kabi dunija fɔlɛ.

⁷ I naxa i mapɔxun n ma yunubi ma,
n naxan nabaxi n ma segetalaya kui,

n i raxɔnɔxi temui naxe.
Alatala, i maɔɔxun n ma i xa fonisireya kui,
barima i fan.

⁸ Alatala fan, a tinxin.

Na nan a toxi a kira masenma yunubitɔɔɛ be.

⁹ A tan nan mixi magoroxi rapɛrema tinxinyi kui.

A e matinkanma a xa kira ra.

¹⁰ Alatala xa fonisireya nun tinxinyi na mixie be,
naxee a xa saate nun a xa yaamari mabanbanma.

¹¹ Alatala, n ma yunubie xafari i xili xa fe ra,
barima e mu xurun.

¹² Nde gaaxuma Alatala ya ra?

Alatala kira masenma na kanyi be
a lanma a xa jɛɛ naxan ma.

¹³ A aligiyama lima ne seɛwe kui.

A bɔnsɔɛ fan fama sabatide yi bɔxi ma.

¹⁴ Alatala a xa gundo masenma mixie be,

naxee gaaxu a ya ra.

A a xa saate masenma ne e be.

¹⁵ N xaxili tixi Alatala ra lɔxɔɛ birin

barima a tan nan n natangama fe jaaxi ma.

¹⁶ Alatala, yandi, hinne n na,

barima tɔɔrɔmixi nan n na,
n malima fan mu na.

¹⁷ N bɔɛ bara tɔɔrɔ. N namini na tɔɔɛ kui.

¹⁸ I ya rasiga n ma sunnunyi nun n ma paxankate ma,
i xa diɛ n ma yunubi birin ma.

¹⁹ I xa a mato n yaxuie wuyaxi ki naxe.

E n xɔnxi a jaaxi ra.

²⁰ N nii makanta, i xa n natanga,

alako yaagi naxa n sɔto i xa niini bun ma.

²¹ Seriye nun tinxinyi xa n kanta

barima n xaxili tixi i tan na.

²² Ala, Isirayila xunsara a xa tɔɔɛ birin ma.

26

Tinxintɔɛ jɛɛ ki

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, i xa n ma kiiti sa, barima n jɛɛ ki tinxin.

N bara n yete taxu i ra, n mu birama.

² Alatala, n bɔɛ mato, n sondonyi makiiti,

³ barima n laxi i xa hinne ra,
n man n jɛɛma i xa seriye ma.

⁴ N mu luma wule faleɛ ya ma,

n mu jɛɛma filankafuie tagi.

⁵ Fe kobi rabae mu rafan n ma,
n tan nun mixi jaaxie mu luma yire keren.

⁶ Alatala, n nan n jɛɛ ki raseniyen,

n man luma ne i xa serexebade.

⁷ N tantui beeti bama,

n i xa kaabanakoe masenma.

⁸ Alatala, i xa hɔrɔmɔbanxi rafan n ma, i xa nɔrɛ na dennaxe.

⁹ I naxa n nii ba alɔ yunubitɔee nun faxatie.

¹⁰ E fe jaaxie rabama, e kɔbiri rasuxuma tinxintareya ra.

¹¹ Kɔnɔ n tan luma tinxinyi kui.

N xun sara, i xa diɲɛ.

¹² N ɲɛɛ ki tinxin.

N Alatala tantuma ne malanyie kui.

27

I xaxili ti Alatala ra

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.

N nakisima na a ra.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

N ma dunɲɛigiri na Alatala nan ma niini bun ma.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

² N gerefae nun n yaxui naxee fe jaaxi rabama,

e na fa n nahalakide,

e tan nan birama.

³ Hali sɔɔri gaali n nabilin,

n bɔɲɛ mu serenma.

Hali sɔɔri gaali fa n gereɗe,

n bɔɲɛ suusama ne.

⁴ N fe keren nan maxɔrin Alatala ma,

n na na nan fenfe.

N wama lufe Alatala xa hɔrɔmɔbanxi nan kui

n ma dunɲɛigiri birin,

alako n xaxili xa ti Alatala xa fe fanyi ra,

n man xa nɔ a xa hɔrɔmɔbanxi matode.

⁵ A n natangama ne tɔɔrɛ ma hɔrɔmɔbanxi kui.

A n nɔxunma ne na niini bun ma.

A n natema ne geya fari.

⁶ A n xun nakelima ne n yaxuie ya xɔri naxee n nabilinxi.

N serexe bama ne a xa hɔrɔmɔbanxi kui ɲɛlexinyi ra.

N suuki ba, n beeti ba Alatala be.

⁷ Alatala, i tuli mati n xui ra, n na i maxandife.

Hinne n na, i man xa n yaabi.

⁸ N bɔɲɛ wama i fenfe.

Alatala, n i fenma ne.

⁹ I naxa i kobe ti n na.

I naxa mɛɛ i xa konyi ra xɔnɛ kui.

I tan nan na n malima ra.

N ma marakisima Ala, i naxa n nabolɔ,

i naxa n nabɛɲin.

¹⁰ Xa n nga nun n ba n nabolɔ,

wo xa a batu a nore seniyenxi kui.

³ Alatala xui mema baa ma,
Ala Binye Kanyi xui luma alo galanyi,
a a xui rasigama baa xungbee ma.

⁴ Alatala xui senbe gbo,
a magaaxu.

⁵ Alatala xui wuri bili xungbee igirama,
alo naxee na Liban boxi ma.

⁶ Alatala Liban wuri bilie ituganma alo ninge di,
a Siriyon geya ituganma alo sexe i ninge.

⁷ Alatala xui te rayensenma alo seyamakonyi.

⁸ Alatala xui Kadesi gbengberenyi raserenma.

⁹ Alatala xui a niyama xelie nun sie xa bari.
Nama birin e xui itema a xa horomobanxi kui,
a a fala,

«Matoxoe na Ala be!»

¹⁰ Alatala nu na a xa kibanyi kui dunjpa banbaran ye temui naxe.
A xa mangeya mu jonma abadan.

¹¹ Alatala nan senbe fima a xa nama ma,
a barake nun bonesa fima e ma.

30

Ala xa xone mu buma

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti a naxan sebe Ala xa horomobanxi xa fe ra

² N bara i matoxo Alatala,
barima i bara n nakeli.

I mu tin n yaxuie xa xunnakeli soto n xun ma.

³ N Marigi Alatala, n to i xili,
i naxa n nayalan.

⁴ Alatala, i naxa n nii rakisi saya ma,
i mu tin n xa goro gaburi kui.

⁵ Danxaniyatoe, wo xa beeti ba Alatala be,
wo xa a xili matoxo.

⁶ A xa xone mu buma,
kono a hinnema i ra i xa simaya birin kui.
Nunmare, mixie wama, kono geesege e fa jalexin.

⁷ N bonesa soto temui naxe n naxa a fala,
«N mu noma birade.»

⁸ Alatala, temui dangixi i naxa n senbe lu alo geya,
kono yakosi i bara i noxun n ma.
N bone bara ifu.

⁹ Alatala, n naxa i xili, n naxa i maxandi.

¹⁰ N naxa a fala i be,
«N ma faxe findima geeni mundun na i be?

Xa n bara goro gaburi kui,
na noma findide matoxoe ra i be?
Na noma i xa lanlanteya masende dunjpa be?»

¹¹ Alatala, i tuli mati n na, i xa kinikini n ma.
Alatala, n mali.

¹² I bara n ma nimise masara seewe ra.
 I bara n ma sunnun donma masara jalexin donma ra.
¹³ N Marigi Alatala, na na a ra n mu dunduma,
 n tantui beeti bama ne i be abadan.

31

Lafe Ala ra

Ala maxandi nun Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Alatala, n bara n xaxili ti i ra.
 I naxa tin n xa lu yaagi kui, i xa kiiti fanyi sa n ma.
³ I xa i tuli mati n na, n nakisi.
 I xa lu n be alo fanye,
 alo yire makantaxi alako n xa kisi.
⁴ N ma senbema nun n ma kantama nan i ra.
 I xa n xun ti kira fanyi xon i xili fanyi xa fe ra.
⁵ N yaxuie bara yeke itala n ya ra, konon i fama n natangade na ma.

⁶ N bara n xaxili ti i ra.
 Alatala Nondi Marigi, i bara n nakisi.
⁷ Kuye batui mu rafan n ma,
 n tan, nan n taxuma Alatala nan na.
⁸ N seewama ne i xa hinne xa fe ra,
 barima i bara n ma toore to,
 n sondonyi na paxankata, i na kolon.
⁹ I mu n soxi n yaxuie yi ra, i bara n xoreya.

¹⁰ Alatala, hinne n na,
 barima n na toorefe.
 N fate birin bara ba n ma.
¹¹ N ma simaya na jonfe toore kui.
 N ma dunijegiri xoxoxo.
 N senbe bara jon n ma yunubi xa fe ra.
 N fate bara kana
¹² n yaxuie xa fe ra.
 N bara yaagi n doxobooree xon ma.
 N booree, xa na mu a ra naxee n toma taa kui,
 e e gima ne n ma.

¹³ E birin bara neemu n ma alo n jan bara faxa.
 N luxi alo se lexexi.
¹⁴ N bara n yaxuie xui me.
 Gbaloe na n nabilinyi.
 E bara lan a ma e xa n faxa.
¹⁵ Konon tan bara n taxu i ra, i tan n Marigi Alatala.
¹⁶ N na i sagoe.
 N natanga n yaxuie ma naxee wama n paxankatafe.
¹⁷ I xa i xa konyi to, n nakisi i xa hinne ra.
¹⁸ Alatala, n na i xili, i naxa n lu yaagi kui.
 Ala xa mixi naaxie rayaagi,
 Ala xa e rasabari faxe ra.

¹⁹ Ala xa e xui radundu,
barima yi wule falɛe e yete igboma, e yo tinxintɔɛe ma.

²⁰ I xa hinne gbo, i naxan nagataxi i yaragaaxuie be,
naxee i xa kantari fenma.

²¹ I bara e yigiya alako fe kobi rabae naxa e suxu.
I bara e ratanga wule falɛe ma.

²² Alatala tantu, barima a bara hinne n na n ma tɔɔre kui.

²³ N ma gaaxui kui, n nu bara a fala,
«I bara i nɔxun n ma,»
kɔnɔ i bara n ma maxandi suxu.

²⁴ Danxaniyatɔɛe, wo xa Alatala xanu.
Alatala togondiyatɔɛe rakisima ne,
kɔnɔ a yete igboe naxankatama ne.

²⁵ Wo tan naxee wo xaxili tixi Alatala ra,
wo wo senbe so, wo xa limaniya.

32

Ala yunubi xafariɛ

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa lonni beɛti

¹ Nelexinyi na adama be
naxan xa yunubi bara ba,
naxan xa fe kobi bara xafari.

² Nelexinyi na adama be
Alatala bara diɲe naxan ma fe kobi ma,
a nun maifui mu na naxan xaxili ya ma.

³ Danmi n dunduxi, n mu noma minide tɔɔre kui.
N nu tɔɔrɔma ne yanyi birin na.

⁴ Kɔe nun yanyi i xa tɔɔre na n fari.
N senbe bara kana, a bara lu alo gbengberen yire.

⁵ N bara n ma yunubi masen i be,
n mu n ma yunubi nɔxunxi fa.
N bara a fala,
«Fo n xa n ma yunubi ya xaran Alatala be.»
I tan Alatala bara n ma yunubi ba n ma.

⁶ Mixi tinxinxɪ birin xa i maxandi a waxati.
Xa tɔɔre gbo alo banbaranyi,
a mu sese niyama a ra.

⁷ N ma kantari lanxi i tan nan ma.
I man sunnunɪ bama n ma.
N i tantuma ne i xa maratange xa fe ra.

⁸ N wo xaranma ne kira ra
wo lan wo xa bira naxan fɔxɔ ra.
N wo rasima ne,
n nan n pengi sama ne wo xa fe xɔn ma.

⁹ Wo naxa lu alo soe,

xa na mu a ra sofale xaxilitare,
naxan mu rapɛrɛma fo karafoe ra.

¹⁰ Fe xɔnɛ gbegbe ragataxi mixi jaaxi bɛ,
kɔnɔ naxan a xaxili tixi Alatala ra,
Ala xa fonisireya na kanyi rabilinma nɛ.

¹¹ Mixi tinxinxie, wo sɛɛwa Alatala ra,
wo man xa ɲɛlexin.
Wo Ala tantu ɲɛlexinyi kui wo xui itexi ra,
wo tan mixi tinxinxie birin.

33

Ala na wɔyɛn, a fe ragirima nɛ

Ala matɔxɔɔ

¹ Tinxintɔɔɛ, wo xa Alatala matɔxɔ wo xui itexi ra.
Tinxintɔɔɛ lan e xa Ala matɔxɔ.

² Wo xa Alatala tantu kɔra ra,
wo xa bɛɛti ba kɔra ra luuti fu daaxi.

³ Wo xa bɛɛti nɛɛnɛ ba a bɛ,
wo xa na raba maxasee ra wo xui itexi ra.

⁴ Alatala xa masenyi tinxin,
a a xa wali birin nabama sɔɔbɛ ra.

⁵ Tinxinyi nun seriye rafan a ma,
dunɪɲa birin nafexi Alatala xa hinne ra.

⁶ Alatala naxa koore daa a xa wɔyɛnyi ra.
A to wɔyɛn keren fala, tunbuie naxa mini keren na.

⁷ A naxa baa fan malan yire keren,
a xa ye ragata.

⁸ Bɔxi birin xa gaaxu Alatala ya ra.
Dunɪɲa mixi birin xa a binya.

⁹ A na wɔyɛn, a fe ragirima nɛ.
A na yaamari fi, a rabama nɛ.

¹⁰ Alatala sie xa natɛɛ kanama nɛ.
A mu e xa wali sɔɔneyama.

¹¹ Kɔnɔ Alatala xa fe ragirixie buma abadan.
A waxɔnfe sɔɔneyama nɛ waxati birin.

¹² ɲɛlexinyi na si bɛ naxan marigi findixi Alatala ra.
ɲɛlexinyi na bɔnsɔɛ bɛ Alatala naxan sugandixi.

¹³ Alatala a ya ragoroma dunɪɲa ma kelifɛ ariyanna,
a mixi birin mato.

¹⁴ Kelifɛ a xɔnyi, a dunɪɲa mixi birin matoma nɛ.

¹⁵ Naxan adamadie bɔɲɛ daaxi,
a a ɲɛngi sama e xa walie xɔn.

¹⁶ Mange yo mu kisima a xa sɔɔrie saabui ra.
Sɔɔri fan mu kisima a yetɛ sɛnbɛ ra.

¹⁷ Sɔɔri ɲɔxɔ a ma a xa soe nɔma a rakiside,
kɔnɔ na tan mu findima kisi ra a bɛ.

¹⁸ Alatala nan mɛɛnima mixie ma
naxee gaaxuma a ya ra,
naxee e xaxili tima a xa hinne ra,

¹⁹ alako e nii naxa laaxira,
 alako e xa balo kaame waxati.
²⁰ Won xaxili tixi Alatala nan na.
 A tan nan won malima ra,
 a tan nan won kantama ra.
²¹ Won bɔpɛɛ sɛɛwaxi a tan nan ma fe ra,
 barima won bara la a xili seniyɛnxi ra.
²² Alatala, i xa hinne muxu ra,
 barima muxu xaxili tixi i tan nan na.

34

Ala yaragaaxuie sare

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda to a yete findi daxui ra Abimeleki ya i alako a xa a bɛpin, a naxa yi bɛɛti sɛbɛ.
² N Alatala tantuma waxati birin.
 A xa matɔxɔɛ mu bama n dɛ i.
³ N Alatala matɔxɔma n bɔpɛ kui.
 Tɔɔrɔmixie fama nɛ na mɛdɛ, e fa sɛɛwa.
⁴ Won birin xa Alatala binya,
 won xa a xili matɔxɔ.
⁵ N to Alatala maxandi, a naxa n yaabi,
 a n ma gaaxui birin ba n yi.
⁶ Naxan na a ya ti Ala ra,
 a sɛɛwama nɛ, a mu yaagima.
⁷ Xa tɔɔrɔmixi a xui ramini,
 Alatala a mɛma nɛ, a fa a rakisi a xa tɔɔrɛ kui.
⁸ Alatala xa malekɛ Ala yaragaaxuie rabilinma nɛ, a e kanta.
⁹ Wo a mato, Alatala fan dɛ!
 Nɛlɛxinyi na adama bɛ naxan xaxili tixi a ra.
¹⁰ Seniyɛntɔɛɛ, wo xa gaaxu Alatala ya ra,
 alako wo hayi birin xa fan.
¹¹ Kaame yetɛɛ suxuma nɛ,
 kɔnɔ Alatala fenmae hayi birin fanma nɛ.
¹² N ma die, wo fa, wo xa fa wo tuli mati n na.
 N xa Alatala yaragaaxui masen wo bɛ.
¹³ Nde wama simaya xɔnkuye xɔn?
 Nde wama lufe sɛɛwɛ kui tɛmɛi birin?
¹⁴ Xa wo wama na xɔn,
 wɔyɛn naaxie naxa mini wo dɛ i,
 wo naxa wule yo fala.
¹⁵ Wo xa fe naaxi lu na, wo xa fe fanyi raba.
 Wo xa wo tunnaɓɛxi bɔpɛsa fenfe ra.
¹⁶ Alatala tinxintɔɛɛ toma nɛ, a a tuli matima e wa xui ra.
¹⁷ Alatala a kobe soma fe kobi rabae ra,
 alako e xili xa nɛɛmu dunɔpa ra.
¹⁸ Tinxintɔɛɛ na e mawa Alatala bɛ, a a tuli matima nɛ e ra,

a e ba e xa tóorɛe kui.

¹⁹ Alatala luma mixi fe ma naxan sunnunxi a bɔɔɛ ma,
a mixi rakisima naxan xaxili bara ifu.

²⁰ Tóorɛ gbeɔbe tinxintɔɛ lima nɛ,
kɔɔɔ Alatala a rakisima na birin ma.

²¹ Alatala mɛɛnima nɛ a ma,
sese mu a toma.

²² Fe ɲaaxi nan mixi ɲaaxi faxama.
Tinxintɔɛ yaxuie fama ɲaxankatade.

²³ Alatala a xa konyie xun sarama nɛ.
Naxan a xaxili tima Ala ra,
na mu kiiti ɲaaxi sɔtɔma.

35

Mixi ɲaaxi sare

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, i xa mixi tóorɔ naxan wama n tóorɔfe.
Naxan wama n gerefe, na kanyi gere.

² Keli, i xa n mali i xa geresose ra.

³ I xa xali nun tanɛ xa ite n yaxuie xili ma.
A fala n bɛ, a i tan nan n ma marakisima ra.

⁴ Ala xa n yaxuie rayaagi, a xa e xaxili ifu,
naxee wama n faxafe.

Naxee fe ɲaaxie maxirima n xun ma,
Ala xa e rayaagi, a xa e keri.

⁵ E xa lu alɔ maale lagi foye naxan nayensenma.
Alatala xa malekɛ xa e keri.

⁶ Ala xa e lu dimi kui,
Ala xa e xa kira masalaxun.
Alatala xa malekɛ xa e keri.

⁷ E bara yeɛ itala n ya ra,
e bara yili ge n birama dɛnnaxɛ,
alako e xa n faxa hali n mu fe ɲaaxi yo rabaxi e ra.

⁸ Ala xa na sare ragbilen e ma.
Ala xa e suxu yeɛ kui, Ala xa e rabira yili kui.

⁹ Na tɛmɛi n bɔɔɛ ɲɛlexinma nɛ Alatala ra.
N sɛɛwama nɛ a xa marakisi xa fe ra.

¹⁰ N bɔɔɛ a falama nɛ,
«Alatala, i maniye mu na.
Nde nɔma tóorɔmixi ratangade sɛnbɛma ma?
Nde nɔma setare ratangade mupɛtie ma?»

¹¹ Wule falɛ n tóorɛgɛma,
e nu fe fala e mu naxan kolon.

¹² E n ma fe fanyi sare ragbilenma fe ɲaaxie ra.
Mixi birin bara n nabolo.

¹³ Kɔɔɔ e tan nu furaxi tɛmɛi naxɛ,
n nu luma sunnun na e bɛ,
n nu fa sunyi suxu,
n Ala maxandi e bɛ tɛmɛi birin.

¹⁴ N sunnunxi e be alo n sunnunma n boore be ki naxe,
xa na mu a ra n ngaxakerenyi be.

N kinikinixi e be alo n kinikinima n nga be ki naxe.

¹⁵ Kono toore to n tan li, e birin naxa jalexin.

E naxa kafu e bore ma n xili ma,
e xa n jaxankata, e xa n nahalaki.

¹⁶ Mixi jaaxie nun konbitie,
e birin n ma fe xonxi, e nu yele.

¹⁷ N Marigi, munfe ra i tinma na mooli xa raba?

N nii ratanga e xa gere ma, n nii rakisi yi yetee ma.

¹⁸ Na kui n i tantuma ne malanyi xungbe kui,
N i matoxoma pama gbegbe tagi.

¹⁹ Ala xa n natanga n yaxuie ma,
naxee wama yofe n ma.

Ala xa n natanga n xonmixie
naxee wama n konbife hali n mu fe yo rabaxi e ra.

²⁰ E mu woyen fanyi yo falama,
e mixi fanyi madaxuma tun.

²¹ E n tojnegema a falafe ra, «Muxu bara a to.»

²² Alatala, i bara na birin to. I naxa dundu de.
N Marigi, i naxa i makuya n na.

²³ N Marigi Ala, keli,
i xa n xun magere so,
i xa n xun mafala.

²⁴ N Marigi Alatala, i xa n ma kiiti sa i xa tinxinyi ra,
alako n yaxuie naxa n mayele.

²⁵ I naxa tin e xa a fala,
«Muxu bara no a ra, muxu bara a masoto.»

²⁶ Ala xa n xonmixie rayaagi, n yaxuie xaxili xa ifu.

²⁷ Ala xa n xanuntenyie raseewa,
naxee a falama e xui itexi ra,
«Tantui na Alatala be naxan a xa konyi luma bojesa kui.»

²⁸ N i xa tinxinyi masenma ne,
n i tantuma ne temui birin.

36

Adama xa jaaxuna nun Ala xa hinne

Ala matoxe

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² N bara mixi jaaxi xa matandi mapoxun n boje kui.
A mu a kolon a lanma a xa gaaxu Ala ya ra.

³ A a yete igboma han a mu noma a xa yunubi tode,
a mu noma a jere ki xonde.

⁴ A xa woyenyi jaaxu, a nu mixi madaxu tun.
A mu fe fanyi yo kolon.

⁵ A fe jaaxi mapoxunma ke ra, a fa kira jaaxi suxu,
barima a mu tondima fe kobi lude.

⁶ Alatala, i xa hinne kooore lima,
i xa dugutegepa sigama han nuxui.

- ⁷ I xa tinxinyi gbo alo geyae.
 I xa kiiti tilin alo baa.
 I tan nan adamadie nun subee rakisima.
⁸ Ala, i xa hinne fan.
 Adamadie birin yigiya sotoma ne i yi ra,
 alo toxoee yoree luma e nga gabutenyie bun ma ki naxe.
⁹ E wasama i xa neme nan na,
 i xa fe fanyi luma e be alo ye xinbeli.
¹⁰ I tan nan gbansan noma adama rabalode.
 I xa naiyalanyi bara muxu xa kira iyalan.
¹¹ I xa hinne i kolonmae ra,
 i xa i xa tinxinyi masen tinxintoe be.
¹² I xa n natanga yete igboee ma,
 i naxa a lu mixi jaaxie xa n keru.
¹³ Tinxintaree birama ne, e mu noma kelide sonon.

37

Mixi jaaxi nun mixi fanyi masundi

Ala xa seriye

Dawuda gbe

- ¹ I naxa kontofili mixi jaaxie ra.
 I naxa tin lude alo e tan.
² E lisima ne mafuren alo jooge,
 e faxama ne alo sansie.
³ I xa i taxu Alatala ra, i xa fe fanyi rabatu.
 I xa lu yi boxi ma, nondi xa findi i xa baloe ra.
⁴ Alatala xa findi i waxonfe ra.
 Na kui a i waxonfe ragirima ne.
⁵ I i xaxili ti Alatala ra, a birin taxu a ra.
 A tan nan fe ragirima.
⁶ Ala fama i xa nondi makenende
 alo a soge raminiima ki naxe geesege.
 A i xa xunnakeli makenenma
 alo soge naxan yanbama yanyi ra.
⁷ I boje raxara Alatala ya i,
 i xa mame ti, Ala na na.
 I naxa mixi jaaxi toone hali a xa fe birin sooneyaxi.
⁸ I naxa xono, i i boje magoro.
 Na toone lu na, a mu fee sooneyama i be.
⁹ Ala fama mixi jaaxie raponde,
 kono naxee e xaxili tixi Ala ra,
 e fama yi boxi sotode ke ra.
¹⁰ A mu buma mixi jaaxie xa loe dunja ma.
 E mu toma dede.
¹¹ Naxee boje magoroxi,
 e tan nan fama yi boxi sotode ke ra, e lu bojesa kui.
¹² Tinxintare tinxintoe yanfama, a xono a ma.
¹³ Kono Marigi yelema na mixi jaaxi ma,
 barima a a kolon a fama naxan sotode.
¹⁴ Mixi jaaxie santidegema bama a tee i,

e xali fan suxu,
alako e xa misikiine nun setare tɔɔɔ,
e xa tinxintɔe kɔn naxaba.

¹⁵ Kɔnɔ e tan nan fama faxade e yete xa santidegema saabui ra.
E xa xalie fama girade.

¹⁶ Se xuri naxan na tinxintɔe yi ra,
a fisa mixi paaxie xa bannaya be,

¹⁷ barima Alatala e senbe kanama ne,
a fa tinxintɔe mali.

¹⁸ Alatala jengi saxi mixi fanyi xɔn.
E ke buma ne abadan.

¹⁹ E mu yaagima tɔɔɔe temui, e lugama ne kaame waxati.

²⁰ Kɔnɔ mixi paaxie faxama ne.
Alatala yaxuie luma ne alo fiili,
naxan sexe lisima, a fa gan.

²¹ Mixi paaxi doni tongoma ne, kɔnɔ e mu a fima.
Mixi fanyi tan mixie kima a xa fonisireya kui.

²² Alatala xa barakatɔe yi bɔxi sɔtɔma ne ke ra,
kɔnɔ Ala naxan dankama, na kanyi fama halakide.

²³ Naxan jere ki rafan Alatala ma,
a na kanyi malima ne a xa dunijeigiri kui.

²⁴ Hali a sa dinkon, a mu birama,
barima a belexe na Alatala yi ra.

²⁵ Kabi n dimedi temui, han n xemoxi ra,
n mu tinxintɔe keren toxi Ala naxan nabepinxi,
naxan xa die taami makulama.

²⁶ Tinxintɔe ki tima, a mixie donima.
A xa die barake sɔtɔma ne.

²⁷ I xa fe kobi lu na, i xa fe fanyi raba.
Na kui i simaya xɔnkuye sɔtɔma ne.

²⁸ Seriyɛ rafan Alatala ma.
A mu a xa hinnentee rabepinma.
A e kantama ne abadan.

Kɔnɔ mixi paaxie bɔnsɔe fama ne halakide.

²⁹ Tinxintɔe fama ne yi bɔxi sɔtɔde ke ra, e lu be abadan.

³⁰ Tinxintɔe lonni nan masenma,
seriyɛ nan minima a de kui.

³¹ A Marigi Ala xa seriyɛ na a bɔɔe kui,
a mu birama kira xɔn.

³² Mixi paaxi tinxintɔe yanfama, a xa a faxa.

³³ Kɔnɔ Alatala mu tinxintɔe luma a yaxuie sagoe.
A mu tinma e xa a tɔɔɔɔge kiiti temui.

³⁴ I xaxili ti Alatala ra, a xa kira suxu,
alako a xa i rakeli, i xa yi bɔxi sɔtɔ ke ra.
Na temui i mixi paaxie toma ne e halakixi.

³⁵ Temui dangixi n bara senbema paaxi nde to.
A xungbo alo wuri tofanyi.

³⁶ Kono n to dangi a yire a firin nde,
n naxa a li a xa fe xuben.
N naxa a fen, kono n mu a to.

³⁷ I xa mixi fanyi nan mato, tinxintoe nan igbe.

Na mixi mooli findima barakatoe nan na.

³⁸ Kono yunubitoe tan fama ne sontode,
e bonsoe birin fa halaki.

³⁹ Alatala tinxintoe rakisima ne,
a findi e xa makantama ra e xa toore kui.

⁴⁰ A e malima ne, a e ratanga.
A e ratanga mixi paaxie ma, a e rakisi,
barima e yigiyaxi a tan nan ma.

38

N senbe bara kana

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi beeti

² Alatala, i naxa n paxankata i xa xone kui,
i naxa n halaki i xa bojete kui.

³ I bara n maxono i xa tanbe ra, i bara n nabira.

⁴ Yalanyi yo mu na n be i xa xone kui.

N ma yunubi bara a niya n fate birin xa tooro.

⁵ N ma yunubie bara gbo n xun ma.
Na kote bara binya, n mu a noma sonon.

⁶ N ma fie bara gbo, e xiri bara paaxu.
Na birin fatanxi n ma xaxilitareja nan na.

⁷ N boje bara kana, xunnakeli mu na n be.

N luma fejejen na sunnunyi nan kui.

⁸ N fate birin wolenxi, yalanyi yo mu na sonon.

⁹ N senbe bara kana, n fate birin bara ba n ma.
N boje tooroxi tun.

¹⁰ N Marigi, i n waxonfe kolon, n ma toore mu noxunxi i ma.

¹¹ N boje mu saxi, n senbe bara jon.

N ya mu naiyalanyi toma sonon.

¹² N xanuntenyie nun n booree bara keli n xun ma
n ma fure xa fe ra, n ngaxakerenyie bara e makuya n na.

¹³ Naxee wama n faxafe, e bara yele itala n ya ra.

Naxee wama n toorofe, e bara n konbi,
e n toojegema temui birin.

¹⁴ Kono n mu n tuli mati na woyenyie ra,
n mu n de rabi n xa e yaabi.

¹⁵ N luma alo tuli xori, n luma alo boboe.

¹⁶ Alatala, n xaxili tixi i tan nan na.

N Marigi Ala, i tan nan gbansan noma n yaabide.

¹⁷ N naxe, «I naxa tin n yaxuie xa yo n ma,
e xa jelexin n ma toore xa fe ra.»

¹⁸ A gbe mu luxi n xa bira,
n na toorofe temui birin.

¹⁹ N bara n ti n ma yunubi rabaxie ra,
 n yangoe naxee rabaxi, na fe bara n kontofili.
²⁰ N yaxuie tan kende, e senbe gbo.
 N xonmixie bara wuya, hali nɔndi mu na e be.
²¹ Naxee fe fanyi masarama fe naaxi ra, e n tooroma,
 barima n tan birama fe fanyi nan foxo ra.
²² Alatala, i naxa n nabegin.
 N Marigi Ala, i naxa i makuya n na.
²³ N Marigi, i xa fa mafuren n malide.
 N Marigi, n ma marakisima nan i ra.

39

Adama luma alo foye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be
² N bara a fala, «N fe birin nabama,
 alako n naxa yunubi raba n de ra.
 N fe birin nabama,
 alako n naxa na woyenyi mooli fala mixi naaxie ya xori.»
³ N ma toore xungbe kui,
 n naxa dundu, n mu sese fala, n naxa n sabari tun.
⁴ N boje nu satunma, n ma toore naxa lu alo te dexexi.
 Na bara a niya n xa yi woyenyi fala,
⁵ «Alatala, a masen n be n faxama temui mundun,
 n ma simaya sigama han minden,
 alako n xa n senbe xa xurunyi kolon.
⁶ I bara n ma simaya radunke, a xon mu kuya sonon.
 Adama luma alo foye naxan dangima.»

Jengi rate.

⁷ Adama luxi ne alo niini, naxan minima, a fa dangi.
 A naafuli malanma, konon naxan fama a sotode,
 a mu na kolon.
⁸ N Marigi, n fa n xaxili tima nde ra?
 I tan nan gbansan noma n malide.
⁹ N nakisi n ma yunubie birin ma.
 I naxa n nayaagi daxuie ya xori.
¹⁰ N bara dundu, n mu sese falama,
 barima i tan nan na walife.
¹¹ I xa fure ba n ma, beenu i xa n napon toore kui.
¹² I mixi paxankatama a xa yunubi xa fe ra.
 Naxan nafan adama ma, i na bama a yi.
 Na fe luma ne alo kuli naxan bogise fanyi xun nakanama
 beenu mixi xa a matongo.
 Adamadi misaalixi foye nan na naxan dangima.

Jengi rate.

¹³ Alatala, n ma dube suxu,
 i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
 I xa n wa xui me, barima i xa xoje nan n na.
 N luma alo n benbae,

n mu buma yi dunjia bende fupi fari.

¹⁴ I xa i xa naxankate ragbilen n fɔxɔ ra sinden,
xa na mu a ra n faxama ne.

40

N mu noma dundude

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² N bara n xaxili ti Alatala ra,
a bara a tuli mati n na.

³ A bara n ba boora xɔɔra,
a n sanyi radiki fanye ra.

⁴ A bara beeti neene sa n boɲe ma
naxan findixi tantui ra Ala be.

Mixi gbegbe na na me, e gaaxuma ne Ala ya ra,
e e yete taxu Alatala ra.

⁵ Nelexinyi na adama nan be
naxan a xaxili tixi Alatala ra,
naxan mu a kobe ratoxi yete igboe ma,
naxan mu a kobe ratoxi kuye batufe ma.

⁶ N Marigi Alatala,
i bara i xa fe fanyi gbegbe masen muxu be.
I maniyɛ mu na.

N wama na birin tagi rabafe mixie be,
kɔnɔ i xa fe fanyi wuya han a bara dangi a i.

⁷ I mu wama serexe tun xa xɔn ma.
I bara n tuli rabi.

I mu wama serexe gan daaxi xɔn ma,
i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan xɔn ma.

⁸ N bara fa kitaabui makuntanxi ra naxan seɓexi n be.

⁹ N Marigi Ala, n bara tin i waxɔnfe ma.
I xa seriye na n sondonyi kui.

¹⁰ N tinxinyi masenma jama be.

I xa a kolon Alatala, n mu fama dundude i xa fe ma.

¹¹ N mu noma dundude i xa nɔndi ma.

N i xa fe fanyi nun i xa marakisi fe falama ne.

N mu i xa fonisireya nun i xa nɔndi nɔxunma jama ma.

¹² I tan Alatala, i mu fama tondide n be i xa marafanyi ma.

I xa fonisireya nun i xa nɔndi n kantama ne temui birin.

¹³ Tɔɔɛ gbegbe bara n nabilin.

N ma yunubi fan bara gbo han a bara dangi a i.

E bara wuya dangife n xunsexɛɛ ra.

Limaniya bara ba n yi ra.

¹⁴ Alatala, yandi, n natanga.

Alatala, yandi, n mali.

¹⁵ Naxee wama n nii bafe, naxee wama n ma fe jaaxi xɔn ma,
e birin xa makuya n na yaagi kui.

¹⁶ Naxee n mayelema, yaagi xa e de ixara.

17 Naxee birin biraxi i ɓɔɔ ra,
 e xa sɛɛwa, e xa ɲɛlexin i xa fe ra.
 Naxee wama i xa kisi xɔn ma,
 e xa a fala tɛmui birin, «Tantui na Alatala bɛ.»
 18 Setare nun misikiine nan na n na,
 kɔɔ Marigi bara ratu n ma fe ma.
 I tan nan na n ma malima ra a nun n nakisima.
 N Marigi Alatala, i naxa dugundi!

41

Furema Ala maxandife

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ
 2 ɲɛlexinyi na mixi bɛ naxan hinnema tɔɔromixi ra.
 Alatala a ratangama nɛ a xa tɔɔrɛ ma.
 3 Alatala a ratangama nɛ, a a rabalo.
 A ɲɛlexinma nɛ dunɲa.
 I mu a luma a yaxuie sagoe.
 4 Alatala a malima nɛ a fura tɛmui, a a rayalan.
 5 N a falama a bɛ,
 «Alatala, hinne n na.
 N nayalan barima n bara yunubi raba i ra.»
 6 N yaxuie wɔyɛn ɲaaxie falama, e naxɛ,
 «A faxama mun tɛmui?
 A xili lɔɛma mun lɔxɔɛ?»
 7 Naxan fama n xɛɛbude a filankafui wɔyɛnyi falama.
 Fe ɲaaxi gbo a bɔɲɛ kui.
 A na keli n xun ma, a na mɔoli falama.
 8 N xɔnmixie n ma fe makolikolima e boore bɛ,
 e xa n tɔɔrɔ.
 9 E naxɛ, «Fure ɲaaxi bara a suxu,
 a bara tagan, a mu kelima sɔnɔn.»
 10 Hali n defanboore, n nu laxi naxan na,
 muxu nun naxan nu muxu degema yire keren,
 na bara a kobe ti n na.

11 Alatala, hinne n na, i xa n nakeli,
 alako n xa n yaxuie sare ragbilen e ma.
 12 N a kolon n nafa n ma,
 barima i mu n luma n yaxuie sagoe.
 13 I n malima nɛ barima n tinxin.
 I bara tin n xa lu i sɛɛti ma abadan.
 14 Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ abadan.
 Amina. Amina.

42

N sondonyi nimisaxi munfe ra?

Ala maxandi

1 Kora xa die xa lɔnni bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ

² Ala, n wama lufe i yire.

N i fenma alo xeli ye fenma ki naxe.

³ N hayi na Ala jipe ma.

N a yire lima mun temui?

⁴ Yakosi n wama koe ra,

n wama yanyi ra.

Mixi n maxorinma,

«I Marigi Ala na minden?»

⁵ N na ratu yi fe ma, n boje seewama ne.

Singe n nu pama rapere ma Ala xa horomobanxi nan kui,

e nu beeti bafe jalexinyi kui,

e tantui rasiga Ala ma.

⁶ Munfe ra n sondonyi nimisaxi?

Munfe ra n boje sunnunxi?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

⁷ N Marigi Ala, n boje nimisaxi n yete kan ma fe ra.

Na na a ra n nan n natuma i ma Yuruden,

n na dennaxe yi temui,

Xerimon nun Misari geyae na dennaxe.

⁸ N ma toore xun nan tun masafe.

A luma alo susui ye naxan sinma xure ye xun.

⁹ Alatala hinnema n na yanyi ra,

n fan beeti bama a be koe ra.

N Ala maxandima naxan n nabaloma.

¹⁰ N bara a fala Ala be,

naxan senbe gbo alo fanye,

«I neemuxi n ma munfe ra?

I n luxi toore kui

n yaxuie xa noe bun ma munfe ra?»

¹¹ N yaxuie n tooroma konbi ra loxo yo loxo.

E n maxorinma, «I Marigi Ala na minden?»

¹² N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N boje sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

N Marigi nan na n ma marakisima ra.

43

N boje sunnunxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Ala, i xa n ma kiiti sa.

I xa n xun mafala pama danxaniyatare xon ma.

I xa n natanga yanfantee nun wule falee ma.

² Ala n ma kantama na i tan nan na,

i n nabepinxi munfe ra?

I n luxi toore kui n yaxuie xa noe bun ma munfe ra?

³ I xa n ma kira iyalan i xa nondi ra,

i xa n xun ti sigafe ra i yire i xa geya seniyenxi fari.

⁴ N nan n makorema ne Ala xa serexebade ra,

Ala naxan findixi n ma seewe nun n ma jalexinyi ra.

N beeti bama n Marigi Ala be kora ra.

⁵ N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N boje sunnuxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

44

Muxu mu i xa saate kanama

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa mange be

² Ala, muxu bara a me muxu benbae saabui ra,
i wali naxan nabaxi temui dangixi.

³ I bara sie keru be
alako muxu benbae xa sabati yi boxi ma.

⁴ E mu be soto e xa santidegema xa ra,
e mu kisi soto e yete senbe xa ra.

I tan nan senbe bara e rakisi,
i tan nan xa hinne bara findi na saabui ra.

⁵ Ala, i tan nan findi n ma mange ra.

Yandi, i xa Yaxuba bonsoe rakisi.

⁶ Muxu fama muxu yaxuie ragbilende i tan nan saabui ra,
muxu fama e ragorode i xili ra.

⁷ N mu n xaxili tixi n ma xali xa ra,
n ma santidegema mu noma n nakiside.

⁸ Kono i tan nan muxu ratangama muxu yaxuie ma,
i tan nan muxu xonmixie rayaagima.

⁹ Muxu Ala nan matoxoma temui birin,
muxu i tan nan xili tantuma abadan.

Nengi rate.

¹⁰ Kono yakosi i bara muxu rabepin,
i bara muxu rayaagi.

I mu muxu xa soorie malima sonon.

¹¹ I bara muxu ragi muxu yaxuie ya ra,
naxee muxu xonxi,
nee bara muxu harige birin ba muxu yi ra.

¹² I bara muxu rabepin alako e xa muxu faxa alo xurusee,
i bara muxu rayensen jaman e gbete ma.

¹³ I bara i xa jama mati sare xuri ra,
naxan mu findima geeni ra i be.

¹⁴ I bara muxu rayaagi muxu dodoxooree xon ma.
Muxu rabilinyie yoma muxu ma.

¹⁵ I bara a niya si gbete xa muxu mayele,
e nu e xunyie lintan muxu ma.

¹⁶ N xaxili ifuxi temui birin, n bara yaagi.

¹⁷ Naxee n xonxi, nee n mayelema,
e n konbima.

E wama e gbepoxofe.

¹⁸ Hali yi birin to rabaxi muxu ra,
muxu mu neemuxi i ma,

muxu mu i xa saate kanaxi.

¹⁹ Muxu bɔɔɛ mu gbilenxi i fɔɔɔ ra,
muxu mu muxu makuyaxi i xa kira ra,

²⁰ naxan a niyama i xa muxu lu wulabaree tagi,
muxu xa faxa.

²¹ Xa muxu sa nɛɛmu muxu Marigi Ala xili ma,
xa na mu a ra muxu naxa ala gbɛtɛɛ batu,

²² Ala mu a kolonma xɛ?

A mu mixi gundo birin kolon?

²³ Kɔnɔ mixie na muxu faxafe alo xurusee.

E na rabama temui birin i tan nan ma fe ra.

²⁴ N Marigi, xunu. I xife munfe ra?

Keli, i naxa mɛɛ muxu ra temui birin.

²⁵ I yatagi nɔxunma muxu ma munfe ra?

I nɛɛmuxi muxu xa tɔɔɛ nun yaagi ma munfe ra?

²⁶ Muxu bira nɛ bɔxi, muxu mu nɔma kelide sɔnɔn.

²⁷ Yandi, keli, fa muxu mali.

I xa muxu xun sara i xa hinne xa fe ra.

45

Mange xa futi

Ala matɔxɔɛ

¹ Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa mange bɛ. A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyie.» Xanunteya sigi.

² Wɔyɛn fanyie bara n bɔɔɛ rafe.

N xa yi wali raba mange bɛ.

N nenyi luma nɛ alo sebeliti fanyi xa kale.

³ I tofan adamadi birin bɛ, i fata wɔyɛn nɔxunmɛ tide,
barima Ala barake sama i xa fe ma temui birin.

⁴ I xa i xa santidegema xiri i tagi,
alako i xa xunnakeli nun i xa binyɛ xa kolon.

Sɔori senbema nan i ra.

⁵ I senbe gbo.

Te i xa sɔori ragise fari, nɔndi, magoroe, nun tinxinyi xa fe ra.

I xa fe xungbe raba.

⁶ I xa tanbɛɛ magaaxu.

E fama i yaxuie sondonyi sɔxɔde,
sie birama nɛ i sanyie bun.

⁷ «Ala, i xa mange kibanyi buma nɛ abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangɛya tɔnxuma ra.»

⁸ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxuiɲa mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi i Marigi Ala bara i sugandi sɛɛwɛ kui.

Fisamante nan i ra dangife i booree ra.

⁹ Labunde nun se xiri nɔxunmɛ na i xa dugi ma.

Xulunyi tima i xa mange banxi tofanyi kui.

Kɔrae jɛlɛxinyi xui raminiima i bɛ.

¹⁰ Mangēe xa di ginēe luma i sēeti ma,
i xa ginē fan na i fē ma, a maxirixi xēema tofanyi ra.

¹¹ N ma di ginē, i tuli mati n na.
I naxa kankan i bōnsōe ma,
xa na mu a ra i xa denbaya nun i baba ma.

¹² I xa i igoro mangē be
naxan findixi i marigi ra.
I tofan, i rafan a ma ki fanyi.

¹³ Tirekae fama bunsee ra i be,
naafuli kanyie fan fanma i binyade.

¹⁴ Mangē xa di ginē soma banxi kui,
a maxirixi dugi tofanyi ra, xēema na a ma.

¹⁵ A xa konyi ginēe a matima mangē xon.
Mangē fan maxirixi dugi tofanyi ra.

¹⁶ Ginē so tēmui, mixi birin jēlexinxi,
e xulunyi tima.

¹⁷ I xa die fama lude alo i benbae,
e findi mangēe ra boxi birin xun ma.

¹⁸ N i tan findima xili kanyi nan na abadan.
Bōnsōe birin i matōxōma nē waxati yo waxati.

46

Won mu gaaxuma

Ala matōxōe

¹ Kora xa die xa bēeti bēetibae xa mangē be ginēdimedi xui daaxi

² Ala, won kantama nan a ra.

Won ma kantari na a yi ra.

A won malima won ma tōōre birin kui.

³ Xa boxi sa sēren, won mu gaaxuma.

Xa geya sa bira baa ma, won mu gaaxuma.

⁴ Xa mōrōnyie sa xaape, won mu gaaxuma.

Xa geya sa a imaxa, a sēren, won mu gaaxuma.

⁵ Xure nan a ra, naxan salonyie Ala xa taa raseewama.

Ala Xili Xungbe Kanyi xa hōrōmōlingira seniyenxi na mēnni nē.

⁶ Ala na na taa kui, na taa mu a ramaxama,
a a malima subaxe nefe a li.

⁷ Sie sōnxōe ratema, mangeyae birama nē.

Ala nefe a xui ramini, dunja birin xununma nē.

⁸ Mangē Alatala na won sēeti ma.

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi ra.

⁹ Wo fa Alatala xa wali mato,
a gbaloe naxan luxi boxi ma.

¹⁰ A tan nan gere jōnma dunja birin ma.

A xali girama nē.

A tanbe kanama nē,

a makantase gan.

¹¹ «Wo wo raxara, wo xa a kolon Ala na n tan nan na.
N si birin yamarima.
N ma yaamari na dunjpa birin ma.»

¹² Alatala na won seeti ma,
Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi ra.

47

Ala fisamante mange

Ala matɔxɔ

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be
² Wo tan sie birin, wo wo belexe bonbo,
wo sonxɔ, wo xui ite jɛlexinyi kui Ala be!
³ Alatala Xili Xungbe Kanyi magaaxu.
Mange xungbe nan a ra dunjpa birin xun ma.
⁴ A bara sie ragoro won bun ma,
e xa lu won sagoe.
⁵ A bara boxi fi won ma ke ra,
naxan findixi Yaxuba bonsoe xa xunnakeli ra.
A won xanu.

Jengi rate.

⁶ Ala tema jɛlexin xui nan tagi,
a fama sarae fe xui ma.
⁷ Wo beeti ba Ala be, wo beeti ba!
Wo beeti ba won ma mange be, wo beeti ba!
⁸ Ala nan mange ra dunjpa birin xun ma,
wo xa lonni beeti ba.
⁹ Ala magoroxi mange kibanyi seniyenxi kui,
si birin mange nan a ra.
¹⁰ Sie xa mangee kafuma Iburahima Marigi Ala xa pama ma,
barima Ala nan a ragiri mangee xa dunjpa kanta.
Ala na se birin xun.

48

Ala xa taa Siyon

Ala matɔxɔ

¹ Kora xa die xa beeti. Sigi seniyenxi.
² Alatala gbo.
A lanma won xa a matɔxɔ
a xa taa kui a xa geya seniyenxi fari.
³ Ala xa geya Siyon tofan,
a rafan dunjpa birin ma.
Na findi Mange Xungbe xa taa nan na.
⁴ Ala a jengi sama a xa taa makantaxi xɔn,
a bara a yete findi a kantama ra.
⁵ Mangee to e malan Siyon gere xili ma,
⁶ e naxa kaaba na tofe ra.
E naxa gaaxu, e fa e gi.
⁷ E to gaaxu na ya ra,
e naxa seren alo gine naxan na di barife,

⁸ xa na mara alo Tarasisi xa kunkuie
foye xungbe naxee imaxama.

⁹ Won Marigi Ala kaabanako naxan nabaxi a xa taa kui,
won bara na me, won bara na to.
Mange Alatala na taa rakisima temui birin.

Nengi rate.

¹⁰ Ala, muxu na so i xa Horomolingira kui,
muxu ratura i xa hinne nan ma.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi,
i xili tantuma ne duniya yire birin.
I xa mangeya tinxin.

¹² Nama jalexinma ne Siyon geya fari,
Yudakae seewama ne i xa kiiti xa fe ra.

¹³ Wo xa Siyon mabilin,
wo xa a xa soori tidee konti.

¹⁴ Wo xa a tete nun a yire makantaxie mato,
alako wo xa na fala wo xa die be.

¹⁵ Ala nan na won Marigi Ala ra abadan.
A won naperema han aligiyama.

49

Aligiyama sigafe mu kanama

Ala xa seriye

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Wo wo tuli mati yi ra, wo tan nama birin.
Duniya nama birin, wo wo tuli mati n na.

³ Tide xuri kanyi, tide xungbe kanyi,
setare a nun se kanyi, wo birin xa wo tuli mati.

⁴ N fama woyenyi hagige nan falade wo be,
n bope xaxili fanyi naxan mapoxunxi.

⁵ N nan n tuli tixi taali ra,
n fama na tagi rabade wo be kora xui ra.

⁶ Munfera n fa gaaxuma gbaloe loxo ye ya ra,
n yaxuie xa fe kobi n nabilinma temui naxe?

⁷ E laxi e xa bannaya nan na,
e nu fa e yete matexo e harige xa gboe ra.

⁸ E mu noma e bore xunsarade,
E mu noma e xunsare fide Ala ma.

⁹ E nii xunsare xoxoxo,
e mu noma a fide abadan.

¹⁰ E tan mu faxama? E mu sigama aligiyama?

¹¹ Won a toma, lonnilae faxama,
lonnitaree fan faxama ne.
E fa e harige lu mixi gbete yi ra.

¹² Mixi naxee e xilie saxi boxie xun ma,
e mapoxunxi ne e xa banxie luma ne naa abadan,
e xonyi mu kanama keli lanfanmae ma,
a sa doxo lanfanma gbete ra.

¹³ Hali mixi xungbe, a mu buma.

A faxama ne alo subee.

¹⁴ Mixi naxee laxi e yete ra, e xa kira nan ya.

E xui rafan naxee ma, nee birama ne e foxo ra.

¹⁵ E aligiyama lima ne.

Faxe e ralɔɛma ne.

Mixi tinxinxie e maboronma ne.

E xa tofanyi kanama ne.

Aligiyama findima ne e xɔnyi ra.

¹⁶ Kɔɔ Ala n nii xunsarama ne aligiyama,
a n xanin.

Nengi rate.

¹⁷ Mixi na findi banna ra, a harige na gbo,
i naxa gaaxu,

¹⁸ barima a mu sese xaninma aligiyama.

A harige mu birama a foxo ra.

¹⁹ A jɛlexinma ne a harige ra a xa dunijeigiri kui,
barima birin a matɔxɔma na xa fe ra,

²⁰ kɔɔ a fa siga aligiyama

a a benbae li na,

naxee mu dunija toma sɔnɔn.

²¹ Xa banna mixi xaxili mu na,
a luxi ne alo sube naxee faxama.

50

Serexe naxan nafan Ala ma

Ala xa seriye

Asafi xa beɛti

¹ Alatala na wɔyɛnfe.

A na dunija birin xilife,
keli sogetede han sogegoroode.

² Kelifɛ Siyon, Ala xa tofanyi yanbama.

³ Won Marigi Ala na fafe,

a mu dunduxi.

Tɛ belebele na a ya ra,
foye xungbe fan na a rabilinyi.

⁴ A xui tema koore ma,

a xui goroma boxi
kiiti sade a xa mixie be.

⁵ «N batulae, naxee laayidi tongoxi n be serexe ra,
wo xa wo malan.»

⁶ Ala xa masenyi tinxinxi kelima koore nan ma,
barima kiitisa nan na Ala ra.

⁷ «N ma mixie, wo wo tuli mati, n xa wɔyɛn.

Isirayila, n bara wo kalamu.

Ala nan n na, wo Marigi Ala.

⁸ N mu xɔɔxi wo xa serexee xa fe ra.

Wo serexe gan daaxie bama n be temui birin.

⁹ N mu tuura tongoma wo xɔnyi.

N mu si kontonyi fan tongoma wo xa kule.

¹⁰ N gbe nan na sube birin na wula i.

N gbe nan na sube birin na geyae ma.

¹¹ N gbe nan na xoni birin na koore ma.

N gbe nan na sube birin na fili ma.

¹² Xa kaame n suxuma nu, n ma falama wo tan be.

N gbe nan na dunja birin na.

¹³ N tan tuura sube donma? Ade.

N tan si kontonyi wuli minma? Ade.

¹⁴ A lanma wo xa tantui rasiga n ma,

na xa findi wo xa serexee ra.

Wo xa wo xa laayidie rakamali n be, n tan Ala Xili Xungbe Kanyi.

¹⁵ Wo xa n xili wo xa toore kui.

N fama wo ratangade,

wo fan fama n matoxode.»

¹⁶ Ala xa masenyi nan ya, mixi jaaxie be,

«wo na n ma yaamari nun n ma saate durusife munfe ra?

¹⁷ N ma seriyε mu rafan wo ma.

Wo mu n ma woyenyi danxunma.

¹⁸ Wo nun mupetie na a ra.

Wo nun yene rabae na a ra.

¹⁹ Fe jaaxi nan tun minima wo de i,

wo wule nan tun falama.

²⁰ Wo nun naxan nga keren a ra,

wo na toonegema.

²¹ Wo naxan nabaxi, na nan ya.

Han yakosi n bara n sabari.

Wo joxo a ma a n na wo seeti ma,

kono n fama xaapede wo ma,

n fama a birin ya bade wo be.

²² Wo xa yi fe me,

wo tan naxee neemuxi Ala ma,

xa na mara n wo xa fe kanama ne.

Mixi yo mu wo ratangama.

²³ Naxan tantui serexε bama n be,

na mixi bara n matoxo.

Mixi naxan a jere ki matoma a fanyi ra,

n fama n tan Ala xa marakisi masende a be.»

51

Dawuda xa yunubi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.

² Annabi Natan woyenfe Dawuda be a yunubi raba Batiseba ra temui naxe.

³ Ala, hinne n na alo i darixi a ra ki naxe.

Dipe n ma fe jaaxi ma i xa bope fanyi saabui ra.

⁴ I xa n naseniyen n ma fe kobi birin ma.

I xa n ma yunubi xafari.

⁵ N bara n ma yunubi kolon.

N mu noma neemude na ma.

⁶ N na fe jaaxi rabaxi i keren nan na.

N naxan nabaxi a mu rafan i ma.

I na n makiiti,

nɔndi luma ne i be.

⁷ N barixi yunubi fe nan kui,

kabi nga furi ba neene ra.

⁸ Kɔnɔ nɔndi na lu mixi boɲe kui,

na nan nafan i ma.

Na lonni masen n be.

⁹ N seniyeɲ hisopi burexe ra,

alako n xa fiixe.

N seniyeɲ,

alako n xa fiixe foen alo xipe.

¹⁰ Nelexinyi nun seewe fi n ma,

alako n boɲe xa sa.

¹¹ I kobe ti n ma yunubi ra,

i xa n ma fe kobi birin ba n ma.

¹² N Marigi Ala, n boɲe mafindi boɲe seniyeɲxi ra,

xaxili fanyi fi n ma.

¹³ I naxa n makuya i ya tode ra.

I naxa i Xaxili Seniyeɲxi ba n yi ra.

¹⁴ Kisi seewe nun limaniya fi n ma

naxan n malima.

¹⁵ N i xa kira masenma ne i matandilae be,

alako e man xa bira i foxo ra.

¹⁶ N nakisima Ala,

n bara mixi faxa.

Yandi, n xunsara,

alako n xa i xa fe fanyi masen.

¹⁷ N Marigi, na niya n be,

n xa i tantu.

¹⁸ Serexe mu rafan i ma,

xa na mu a ra n na bama ne i be nu.

I mu wama serexe gan daaxi xon.

¹⁹ Serexe fanyi findixi yete magoroe nan na.

Ala wama yi serexe mooli nan xon ma.

²⁰ I xa hinne Siyoni ra,

i xa Darisalamu tete rakeli.

²¹ Na temui i nelexinma ne serexe tinxinxi

nun serexe gan daaxi ra.

Na temui tuurae nan bama serexe ra i xa serexebade.

52

De jaaxi

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be.

² Masenyi nan ya Dowege Edonka xa fe ra, naxan a fala Solu be a Dawuda na Aximeleki xonyi.

³ I i yete igboma fe kobi rabafe ra munfe ra?

Ala xa hinne buma ne abadan.

⁴ I de luma alo fine naxan fe jaaxi rabama.
Yanfante nan i ra.

⁵ Fe jaaxi rafan i ma dangife fe fanyi ra.
Wule rafan i ma dangife nondi ra.

Nengi rate.

⁶ I woyen xui xaape, i de mu fan.

⁷ Na kui Ala fama i rahalakide temui birin.
A i suxuma ne, a i keri i xa banxi kui, a i keri dunija ma.

Nengi rate.

⁸ Tinxintoe naxee findima seedee ra
e fama yeleda na kanyi ma yi ki ne,

⁹ «Wo na mixi mato,
naxan mu nu a xaxili tixi Ala ra.
A naxa la a xa naafuli ra,
a a yete kanta a xa yanfanteya ra.

¹⁰ Kono, n tan naxan laxi Ala xa hinne ra,
n ma fe birin na sooneyafe
alo Oliwi wuri tofanyi naxan na Ala xonyi.»

¹¹ N i tantuma ne abadan i xa wali xa fe ra.
N xaxili tixi i xili fanyi nan na i xa danxaniyatoe tagi,
barima i fan.

53

Xaxilitare xa masenyi

Ala xa serije

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba xule xui ra.

² Xaxilitare a falama a bope kui,
«Ala mu na.»
E fe haramuxie rabama, e mu tinxin.
Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama.

³ Ala a ya ragoroma adamadie ma kelifa ariyanna,
a xa e mato xa xaxilima nde na na naxan Ala fenma.

⁴ Kono birin bara makuya Ala ra, e nu fe jaaxi raba.
Hali mixi keren mu na naxan fe fanyi rabama.

⁵ Tinxintaree xaxili mu na?
E nu n ma pama tooo tun.
E mu Ala xilima feo.

⁶ E fama serende gaaxui ra na nan ma,
barima Ala fama na mixi moolie rayensende, naxee wama wo tooofe.

⁷ Nde kelima Siyon a xa Isirayila rakisi?
Ala na a xa pama ramini konyiya kui,
Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila pelexinma ne.

54

N Marigi tima n bun ma

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Sifikae to a fala Sölu be a Dawuda a noxunxi e xonyi, Dawuda naxa yi beeti ba.

³ Ala, n nakisi i xili ra, n ma kiiti sa i senbe ra.

⁴ Ala, n ma dube suxu, i tuli mati n ma woyenyi ra.

⁵ Xöpe ndee bara keli n xili ma, mixi kobi naxee wama n faxafe.

E mu Ala kolon fefe ma.

Nengi rate.

⁶ Ala n malima, n Marigi tima n bun ma.

⁷ A n yaxuie xa kobina sare ragbilenma e ma.

I xa e halaki i xa dugutegepa kui.

⁸ N bara a panige n xa serexe ba i be.

Alatala, n i xili tantuma ne barima i fan,

⁹ i man n nakisima n ma toore kui, n fa no n yaxuie ra.

55

Yanfantee

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, n ma dube suxu, i naxa i noxun n ma maxandi ma.

³ I tuli mati n na, i xa n yaabi.

Xanmeri nun gaaxui bara ge n suxude

⁴ n yaxuie xa woyenyi xa fe ra,

a nun mixi paaxie xa wali kobi xa fe ra.

E wama n toorofe, e n toopegema xone kui.

⁵ N bope bara seren, n sondonyi bara gaaxu faxe ya ra.

⁶ Gaaxui nun sereniyi bara n suxu a paaxi ra.

Na bara n natagan.

⁷ Xa gabutenyi nan nu na n be nu alo ganbe,

n nu bara siga yigiya fende nu,

⁸ n nu n gima ne, n siga yire makuye,

n sigama wula i ne nu.

Nengi rate.

⁹ N xa n gi mafuren, alo foye xungbe.

¹⁰ N Marigi, fe kobi rabae rayensen ye.

I naxa e lu e xa lan fe kobi ma,

barima kobina nun gere bara gbo taa kui.

¹¹ Köe nun yanyi ra fe kobi rabae taa rabilenma,

e xa fe paaxi nun tinxintareya raba taa kui.

¹² E bara fe birin kana.

Gbesenxonneya nun maifui bara gbo taa kui.

¹³ Xa yaxui nan tun n konbima nu, n dipema.

Xa n xonmixi nan tun kelima n xili ma nu,

n nan n noxunma ne a ma nu.

¹⁴ Kono i tan n lanfanma nan i ra, n xanuntenyi, n defanboore.

¹⁵ Won de fan, won birin sigama Ala xa horomobanxi.

¹⁶ E xa e terenna faxe ra,

e xa goro gaburi kui e n̄j̄ne ra,
barima e e n̄rema fe n̄aaxie nan tun kui.

¹⁷ K̄on̄o n bara Ala xili.

Alatala n nakisima n̄e.

¹⁸ N gbelegbelema k̄oe a nun yanyi ra. A bara n xui m̄e.

¹⁹ N yaxuie to wuya, a bara n natanga na gere ma.

²⁰ Ala naxan na a xa kibanyi kui kabi a f̄ole,
a a tuli matima n na, a fa n yaxuie rabira,

N̄engi rate

barima e tondixi tuubide.

E mu gaaxu Ala ya ra.

²¹ Yi mixie bara e bore gere, e saate kana.

²² E de īn̄oxun alo x̄j̄ne, k̄on̄o gere na e b̄oj̄ne kui.

E xa w̄oyenyi salaxun alo ture,
k̄on̄o e mixi t̄ōor̄oma alo santidegema naxan baxi a t̄ee i.

²³ I xa i xaxili ti Alatala ra, a i malima n̄e.

A mu tinma tinxint̄oe xa bira.

²⁴ Ala, yi geresoe nun yi yanfantee xanin aligiyama.

I naxa e xa simaya konti rakamali.

Ala, n bara n taxu i ra.

56

N mu gaaxuma s̄on̄on

Ala maxandi nun Ala mat̄ox̄oe

¹ Dawuda xa suuki b̄ēetibae xa manḡe b̄e. A xa ba alo b̄ēeti naxan xili,
«Gan̄be na wuri makuye fari.» A a ba Filisitakae a suxu temui naxe Gati.

² Ala, hin̄ne n na barima mixie na n gerefe.

E gere tima n b̄e temui birin.

³ N yaxuie f̄ēep̄enma gere ra.

Ala Xungbe, n gerefae bara wuya.

⁴ N na gaaxu temui naxe, n nan n xaxili tima i tan nan na.

⁵ N Ala xa masenyi mat̄ox̄oma.

N mu gaaxuma s̄on̄on, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan n̄oma munse rabade n na?

⁶ Temui birin n yaxuie wama n t̄ōor̄ofe e xa w̄oyenyi ra.

N ma fefe mu rafanxi e ma.

⁷ E lanxi n ma n̄axankate ma,
e bira n f̄ox̄o ra yire birin alako e xa n faxa.

⁸ I naxa tin e xa ratanga e xa fe n̄aaxie ma.

Ala, i xa x̄one xa e rabira.

⁹ I n ma dunipeigiri kolon, i n yaye toxi.

N ma t̄ōore birin s̄eb̄exi i yi ra.

¹⁰ N na i xili temui naxe, n yaxuie gbilenma n̄e n f̄ox̄o ra.

N a kolon n nun Ala na a ra.

¹¹ N Ala xa w̄oyenyi mat̄ox̄oma,

n Alatala xa masenyi mat̄ox̄oma.

¹² N mu gaaxuma s̄on̄on, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan n̄oma munse rabade n na?

¹³ Ala, n xa n ma laayidi rakamali i be, n ma tantui sereɛɛe ra,

¹⁴ barima i bara n natanga faxe ma.

I mu tin n xa bira,

alako n xa jere i xa kira xon ma yi bende fupi fari.

57

N bara limaniya soto

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki beɛtibae xa mange be. A xa ba alo beɛti naxan xili «I naxa halaki ti.» Dawuda naxa yi ba a to a gi Solu ma, a sa so fonme kui.

² Ala, hinne n na, yandi i xa hinne n na.

N maratange fenma i yire

alo toxeyore a fenma a nga gabutenyi bun ma ki naxe

han fe xoxoxe xa dangi.

³ N bara Ala Xili Xungbe Kanyi maxandi

naxan n ma fe birin sooneyama.

⁴ N xonmixie n paxankatama temui naxe,

Ala n nakisima ne kelifa ariyanna,

Nengi rate

a hinne nun nondi ragoroma n ma.

⁵ Yetee bara n nabilin,

n saxi e tagi, e tan naxee adamadie faxama.

E jinyie luxi alo tanbee,

e nenyie luxi alo santidegema naxan baxi a tee i.

⁶ Ala, i xa i xa binye masen koore ma,

i xa a masen boxi ma.

⁷ E bara yeɛ ti n ya ra, a gbe mu luxi n xa so a ra.

E bara yili ge n ya ra, kono e tan nan biraxi a kui.

Nengi rate.

⁸ Ala, n boje bara limaniya, n bara limaniya soto.

N beɛti bama ne, n i tantuma ne.

⁹ N boje bara keli n na,

n xa n ma korae tongo, n xa beɛti ba han subaxe.

¹⁰ Marigi, n i tantuma ne sie tagi.

N beɛti bama ne i be bonsoe tagi.

¹¹ I xa hinne koore lima ne,

i xa tinxinyi tema ne han nuxuie.

¹² Ala, i xa i xa binye masen koore ma,

i xa a masen boxi ma.

58

Adamadie sare

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa suuki beɛtibae xa mange be. A xa ba alo beɛti naxan xili «I naxa kasare ti».

² Wo xa woyenyi mu tinxin.

Adamadie, wo noma kiiti sade nondi ra?

³ Ade, wo fe paaxi rabama wo boje kui,

wo fe paaxi rabama yi boxi ma,

wo mixi ratantanma dunipa ma.

⁴ Kafi e bari temui,
e findixi mixi paaxi nan na.
Wule falee bara loe kabi e bari loxo.
⁵ E xa xone luxi ne alo boximase xone,
alo boximase naxan mu boximase suxui xui ramema.
⁶ Hali boximase suxui fanyi, a mu noma a suxude.

⁷ Ala, i xa e jinyi kana e de i, barima e luxi ne alo yete.
Alatala, i xa e de wanwan.
⁸ E nonna ne alo ye naxan ifilima boxi.
E xa tanbe mu jereama senbe ra.
⁹ A luma alo boe naxan fate loema lingi kui.
A luma alo di naxan baxi a nga fate i, a mu foye to.
¹⁰ Beenun tunde xa fura yege malinsinxi ra,
xa na mu a ra yege xare ra,
Ala e koma ne, a e wole a i.

¹¹ Mixi tinxinxi fama jexexinde barima a fama gbejoxoe sotide.
A fama a sanyi maxade mixi paaxi wuli ra.
¹² Adamadie fama a falade, «Iyo, Ala mixi tinxinxi sare fima.
Iyo, Ala kiiti sama ne dunja ma.»

59

Bare xaape

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki bestibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti». A naxa a ba Solu to soorie xee e xa Dawuda faxa a xa banxi kui.
² N Marigi Ala, n natanga n yaxuie ma.
N ma fe xa te dangife n yaxuie xa fe ra.
³ N natanga tinxintaree ma.
N nakisi faxetie ma,
⁴ barima e wama n faxafe.
Senbema na e malanfe n xili ma,
hali n mu findi fe kobi raba ra,
hali n mu yunubi yo raba Alatala ra.
⁵ Hali n mu na fe paaxi rabafe,
e e gima n foxo ra, e xa n gere.
Keli, i fa n mali! Yandi n ma fe mato.
⁶ Isirayila Marigi Alatala, Mange Ala, keli,
i xa si danxaniyataree raton.
I naxa dije yi yanfante tinxintaree ma.

Nengi rate.

⁷ E fama koe ra alo bare xaape e fa taa rabilin.
⁸ E de luma alo bare de xunfe minima naxan kui.
E xa woyenyi mixi tooroma alo santidegema.
E naxe, «Nde noma won ma woyenyi mede?»
⁹ Kono Alatala, i tan nan yelem a ma.
I si danxaniyataree birin mayelema.
¹⁰ N nan n yete ratangama e senbe ma i tan nan saabui ra.
Ala nan na n ma kantama ra.

¹¹ N Marigi Ala, naxan xa hinne gbo, i xa ti n ya ra,
i xa n yaxuie rabira.

¹² N Marigi, n ma kantama, i naxa e faxa keren na.
I xa e rabira alako n ma jama naxa neemu i senbe ma.

¹³ E yunubi rabama e xa woyenyie ra.

I xa e suxu e xa yete igboja kui.

E dankee nun wulee nan tun falama.

¹⁴ I xa e ranon i xa xone ra, alako e naxa to sonon,
alako e xa a kolon Ala nan Mange ra
Yaxuba bonsoe nun dunija birin xun ma.

Jengi rate.

¹⁵ E fama kee ra alo bare xaahee e fa taa rabilin.

¹⁶ Baree donse fenma yire birin kee ra,
konon e mu lugama.

¹⁷ N i senbe matoxoma beeti ra.

N i xa hinne matoxoma geesege,

barima n ma kantama nan i ra,

i n kantama n ma toore kui.

¹⁸ N ma senbema, n beeti bama i be.

N Marigi Ala nan n kantama ra,

n Marigi Ala nan n hinnema n na.

60

Ala fama xunnakeli ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan
xili «Fuge tofanyi alo Ala xa saate.»

² Isirayila to Sirenikaere gere, e yi beeti ba na temui ne. E nu kelixi
Mesopotamiya nun Soba boxi ma. Yowaba naxa Edonka wulu fu nun firin
faxa fole kui foxoe na dennaxe.

³ Ala, i bara muxu raloe,

i bara nde ba muxu xa gali ra,

i bara xono muxu ma,

konon yakosi, i xa senbe fi muxu ma.

⁴ I bara boxi raseren,

i bara a iboo.

I xa na yailan muxu be

barima boxi wama kanafe.

⁵ I bara fe xoxoxoe doxo i xa mixie ma,

han e bara lu alo siisila.

⁶ Konon naxee gaaxuxi i ya ra,

i bara tonxuma so e yi ra,

e xa no e yaxuie ra.

⁷ I xa i xanuntenyie rakisi i senbe ra,

i xa muxu xa dube suxu.

⁸ Ala xa masenyi nan ya,

a naxan falaxi horomobanxi seniyenxi kui,

«N Sikemi taa fima ne wo ma xunnakeli kui,

n Sukoti geya lanbanyi fan fi wo ma.

⁹ Galadi boxi, n gbe. Manasi boxi, n gbe.

Eframikae nan findima n ma geresoe ra.

N mange doxoma ne Yudaya.

¹⁰ Mowabakae findima n ma konyie nan na.

Edon findi n ma boxi ra.

N gere xui ratema ne Filisita.»

¹¹ Ala, nde noma n xaninde na taa makantaxi kui?

Nde noma n xaninde han Edon boxi ma?

¹² I tan gbansan, i tan naxan muxu raloe,

i tan naxan mu nu na muxu xa soorie seeti ma.

¹³ Muxu mali muxu yaxuie gere.

Adamadi xa mali, sese mu a ra,

¹⁴ kono Ala xa mali tan fama muxu yaxui birin halakide.

61

Kelife yire makuye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, i tuli mati n ma maxandi ra.

N ma maxandi rame.

³ N i maxandima kelife ra boxi makuye.

N bope mu saxi.

N xanin geya fari naxan ite dangife n na.

⁴ I findixi n be yire nan na
n kantaxi dennaxe n yaxuie ya i.

⁵ N wama lufe i xonyi temui birin.

N wama lufe i xa kantari kui,
alo xoni yore luma a nga gabutenyi bun ma ki naxe.

⁶ N Marigi Ala, i bara i tuli mati n ma maxandi ra.

I bara ke fi n ma,

nun mixi birin ma naxee gaaxuxi i xili ya ra.

⁷ Mange xa simaya xunmasa,

alako a xa bu a gbegbe ra.

⁸ A xa mangeya xa bu i ya i temui birin,

I xa hinne a ra, i xa findi a dugutegbe ra.

⁹ Iyo, n mu taganma beeti bafe ra i xili binye be,
barima i n ma maxandi yaabima temui birin.

62

Ala xa bopesa

Ala xa seriyi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

² N bope saxi Ala nan saabui ra,

n ma kisi fatanxi a tan nan na.

³ A luxi n be alo fanye,

n ma marakisima nun n makantama nan a ra.

N mu noma birade sonon.

⁴ Wo dutunma mixie ma han mun temui,
 wo xa e rabira, alo banxi nun tete fori?
⁵ E wule falama alako e xa mixie ba yire fanyi e nu dennaxe.
 E dube tima e de ra, kono e danke tan tima e bope ra.

Nengi rate.

⁶ N bopea sotoma Ala nan na,
 barima n xaxili tixi a tan nan na.
⁷ A luxi alo fanye na a ra n be,
 n ma marakisima nun n ma makantama nan a ra.
 N mu noma birade sonon.
⁸ N ma kisi nun n ma binye na Ala nan yi.
 Ala n makantama nan a ra,
 n yigi tide nan a ra.
⁹ Nama, wo xa wo taxu a ra,
 wo xa wo xa kontofili masen a be.
 A tan nan noma won malide.

Nengi rate.

¹⁰ Adamadie luma alo foye naxan dangima.
 Mixi xungbe findima mixi xuri ra,
 Xa e xa fe bara maniya,
 a yelebu alo foye.
¹¹ Wo naxa harige fen fe kobi ra,
 wo naxa a fen mupe ra.
 Xa wo xa naafuli sa gbo,
 wo naxa wo xaxili ti na ra.
¹² Ala bara fe firin fala n naxee mexi.
 Keren, senbe na Ala be.
¹³ A firin nde, n Marigi nan hinnente ra,
 barima a mixie sare ragbilenma e ma.

63

Ala xa hinne fan simaya be

Ala matoxo

¹ Dawuda xa beeti, a naxan ba Yudaya, a to nu gbengberenyi ma temui
 naxe
² Ala nan n Marigi ra.
 Ala n i fenma, barima n hayi na i ma,
 alo fate hayi to na ye ma gbengberenyi ma.
³ N luma i xa hromobanxi kui
 alako n xa i senbe nun i xa binye to.
⁴ I xa hinne fan simaya be.
 N bara i matoxo.
⁵ N i tantuma n ma simaya birin kui,
 n nan n belexee itema i mabiri.
⁶ N bonsoe wasama ne i tantufe ra seewe kui.
⁷ N na n sa n i xa fe mapoxunma koe birin,
⁸ barima i tan nan n malima.
 N seewama ne i niini bun ma.
⁹ N nii bara fatu i ma, i belexe luma ne n bun ma.
¹⁰ Naxee katama n faxade, e tan nan faxama.
¹¹ Santidegema fama ne e soxode,

wulai baree fa e iboode.

¹² Mange seewama ne Ala xa fe ra.

Naxee e kalima Ala xili ra, nee fama ne a matoxode.

Kono wule falee dee balanma ne.

64

Adama xa mapoxunyi tilin

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala, i tuli mati n wa xui ra,
N natanga n yaxuie ma.

³ N noxun mixi naaxie ma
naxee wama n tooxofe tinxintareya kui.

⁴ E de xaape alo santidegema,
e xa woyen naaxie luma alo tanbee.

⁵ E mu gaaxuma tinxintoe ya ra,
e luma a jaxankata ra tun.

⁶ E de kobi, e yele italama mixi ya ra.
E naxe, «Nde na kolonma?»

⁷ E yanfante ya yailanma, e a fala,
«Won xa keli a yanfa xili ma. A sooneyama ne.»
Adama xa mapoxunyi tilin.

⁸ Kono Ala na tanbee woli, e e lima ne keren na.

⁹ E bara wule fala.
Naxee e toma, e e gima ne.

¹⁰ Na gaaxui adama birin suxuma ne.
E Ala xa wali masenma,
e a xa wali kolonma ne.

¹¹ Tinxintoe seewama ne Alatala ra,
a fa lu a niini bun ma.
Sondon fanyi kanyi jalexinma ne.

65

Saabui fanyi

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Matoxoe na i tan Ala be Siyoni geya fari.
Muxu laayidi naxan tongoxi i be,
muxu na birin nakamalima ne.

³ Ala, i muxu xa maxandi birin mema ne.
Duniya birin fama ne birade i foxo ra.

⁴ Tantanyi to no muxu ra, i bara muxu xa yunubi xafari.

⁵ I naxan sugandima a xa makore i xa salide ra,
na jalexinma ne barima a buma ne i xonyi.

Muxu bara wasa i xa fe fanyi ra,
fe seniyenxi naxan kelixi i xa horomolingira.

⁶ I muxu xa maxandi yaabima kaabanako nun tinxinyi ra.
Ala, i bara findi muxu rakisima ra.

Duniya yire birin xaxili tixi i ra.

⁷ I bara geya daa i senbe ra

barima senbema nan i ra.

⁸ I bara baa xui radundu, mōrōnyi xui mu na.

I bara jama fan masabari.

⁹ Dunija birin gaaxuma ne i xa kaabanakoe ya ra.

Kelife sogetede han sogegorode,

e birin e jalexin xui raminima ne i xa fe ra.

¹⁰ I boxi meeni, a a rafe fe fanyi ra.

I xure rafema ye ra alako mixie xa baloe soto.

¹¹ I tune ye sama boxi ma alako boxi xa bōrōxo sansi be.

I barake sama xe ma, a xa fan.

¹² Xe xaba temui i fe fanyi raminima ne.

I xa sansi sase rafema ne, han a fili a ma.

¹³ Gbengberenyi fiilie nun geyae fanma ne.

¹⁴ Xurusee yiriwama ne fili ma.

Sansi yiriwama ne geya bunyie.

Na birin, Ala xa fe fanyi nan masenma won be seewe kui.

66

Ala xa kaabanakoe magaaxu

Ala matōxōe

Bēeti nun suuki bēetibae xa mange be

¹ Adamadie birin xui xa ite seewe ra Ala be.

² Wo xa a xili binya bēeti ra,
wo xa a binya matōxōe ra.

³ Wo xa a fala Ala be,

«I xa kaabanakoe magaaxu.

I senbe gbo han. Hali i yaxuie serenma i ya ra.

⁴ Dunija birin i batuma,
e i binya bēeti ra, e i xili matōxō.»

Nengi rate.

⁵ Wo fa Ala xa wali matode.

A na fe raba adamadie tagi, na magaaxu.

⁶ A baa findi xare ra,
a mixi ragiri xure ma e sanyi xaraxi ra.
Na kui, won jalexinma ne a ra.

⁷ A dunija yamarima senbe ra abadan.

A ya tixi sie ra, matandilae mu noma kelide sōnōn.

Nengi rate.

⁸ Sie, wo xa won Marigi Ala tantu,
wo xa wo xui ramini a matōxōfe ra.

⁹ A bara simaya fi won ma,
a mu tin won xa bira,

¹⁰ barima Ala won bōje kolon.

A bara won mato alo mixi gbeti matoma ki naxe
a a raxunu alako a gbi xa ba.

¹¹ I bara muxu xun ti yele kui ra,
i man bara kote dōxo muxu xun ma.

¹² I bara a lu mixie xa nō muxu ra,
muxu xa tōoro ye nun te xōora.

Kōnō a rapōnyi, i bara muxu xun ti daxamui yire ra.

¹³ N fama serexe gan daaxi ra i xa banxi kui,

n nan n ma laayidi rakamalima ne,
¹⁴ n naxee fala n de ra n nu tōore kui temui naxe.
¹⁵ N xuruse turaxie bama ne serexe gan daaxi ra,
 alo yexee kontonyie, tuurae, nun si donbie.

Nengi rate.

¹⁶ Wo fa, wo xa wo tuli mati,
 wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra.
 N xa a masen Ala naxan nabaxi n be.
¹⁷ N bara a xili, n bara a matōxo.
¹⁸ Xa yanfanteya nu na n boje kui nu,
 n Marigi mu nu a tuli matima n na.
¹⁹ Kōno Ala bara n xui rame,
 a n ma dube suxu.
²⁰ Tantui na Ala be naxan bara n ma maxandi xui me,
 a man bara hinne n na.

67

Si birin xa Ala xa marakisi kolon

Ala matōxo

¹ Beeti nun suuki beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.
² Ala xa hinne won na,
 Ala xa barake ragoro won ma,
 Ala xa naiyalanyi xa yanba won ma,

Nengi rate

³ alako a xa kirae xa kolon dunja ma,
 alako si birin xa a xa marakisi kolon.
⁴ Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.
⁵ E xa beeti ba pelexinyi kui,
 barima i sie makiitima nondi ra,
 i tan nan e raperema yi dunja bende fupi fari.

Nengi rate.

⁶ Ala, sie xa i tantu,
 si birin xa i tantu.

⁷ Boxi bara daxamui ramini won be,
 tantui na won Marigi Ala be.

⁸ Ala xa barake sa won ma,
 dunja birin xa gaaxu a ya ra.

68

Ala nan dunja mange ra

Ala matōxo

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Ala xa keli, a yaxuie xa yensen ye.
 Naxee a xonma, e xa e gi a ya ra.
³ I i yaxuie ralōema ne
 alo foye te tuuri ralōema ki naxe.
 Kaafiri loema ne Ala ya i,
 alo ture xunuma te i ki naxe.
⁴ Kōno mixi tinxinxi pelexinma ne,
 e e seewe xui itema ne Ala ya i.

E tan luma na ɲɛlexinyi nan kui.

⁵ Won xa beɛti ba Ala be, won xa a xili matɔxo beɛti ra.

Naxan ɲɛrema nuxui fari, won xa a rasɛnɛ.

A xili Alatala.

Won xa won sɛɛwɛ xui rate a ma.

⁶ Ala, misikiine baba nan a ra.

Ala, kaape makante nan a ra.

Ala xɔnyi seniyɛn.

⁷ Ala denbaya fima denbayatare ma,

Ala xɔɛya fima geelimanie ma, e ɲɛlexinma nɛ.

Kɔnɔ Ala matandie luma nɛ gbengberenyi ma.

⁸ Ala, i nu na i xa ɲama ya ra wula i tɛmui naxɛ,

⁹ bɔxi birin nu sɛɛnma nɛ.

Tunɛ ye nu goroma Ala ya i,

Isirayila Marigi Ala, naxan na Siyoni.

¹⁰ Ala nu tunɛ ye ragoroma bɔxi ma,

a xa sɛnbɛ fi a xa bɔxi taganxi ma.

¹¹ I bara i xa ɲama rasabati naa.

I bara tɔɔrɔmixi mali naa.

I na birin nabaxi nɛ barima i fan.

¹² Marigi masenyi fanyi soma a xa xɛɛrae yi ra.

Gali belebele nan e ra. E naxɛ,

¹³ «Geresoe mangɛe na e gife,

e na e gife wo ya ra.

Wo xa ginɛe naxee luxi banxi,

e fama yi gere naafuli itaxunde.

¹⁴ Wo fama wo malabude wo xa xurusee fɛ ma.

Ala mɛɛnima nɛ a xa ɲama ma

alo a mɛɛnima ganbɛe ma ki naxɛ.

E gabutenyi luma alo gbeti nun xɛɛma nan na e ma.»

¹⁵ Ala Xili Xungbe Kanyi bara mangɛe rayensen

Salamon geya ma balabalanyi saabui ra.

¹⁶ Basan geya, Ala naxan daaxi, konde wuyaxi naxan be,

¹⁷ wo na Ala xa geya sugandixi matofe tɔɔnɛ ra munfɛ ra,

a bara a xa hɔrɔmɔlingira ti dɛnnaxɛ?

Ala luma nɛ mɛnni tɛmui birin.

¹⁸ Alatala xa geresoe xa gisee wuya dangi wulu fu ra.

A xa geresoe fan dangi wulu wulue ra.

Ala na e ya ma.

Sinayi geya na yire seniyɛnxi kui.

¹⁹ N Marigi Alatala, i bara te koore ma.

I bara geelimanie xanin.

Adamadie bara i buɲa,

matandilae fan bara wa sofe i xɔnyi.

²⁰ Tantui na i be lɔxoɛ birin,

a won ma kote xaninfe lɔxo yo lɔxo.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²¹ Won Marigi Alatala won nakelima nɛ faxɛ ma.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²² Ala a yaxuie xunyi kanama nɛ.

Naxee ɲɛɛ kira ɲaaxi xɔn ma,

a nee fan xun xori booma ne.

²³ Marigi naxe, «N fama ne e ra kelifa Basan,
n fa e ra kelifa baa ma,

²⁴ alako wo xa fa e wuli to wo sanlaabe ra.
Wo xa baree fan e donma ne.»

²⁵ Ala, muxu bara i to fa ra nama ya ma.

Ala nun a xa mange sugandixi na sofe horomolingira kui.

²⁶ Beetibae na yare, kora bonboee na e foxo ra,
ginde na maxase ramaxafe e rabilinyi.

²⁷ Wo xa Ala tantu malanyie,
Isirayila xa die, wo xa Alatala tantu.

²⁸ Bunyamin nan ya,
naxan barixi donxoe ra.

A tan nan findixi e xa mange ra.

Yudaya mangee nan ya, e nun e xa mixie.

Sabulon mangee nan ya,

Nafatali mangee nan ya.

²⁹ Ala, i xa masenyi ti senbe ra.

I xa i senbe masen alo temui dangixi.

³⁰ I xa banxi na Darisalamu.

Mangee fama i bupade naa.

³¹ I xa xaaje Misira ma,
naxan maniye mali xungbe ra naxan na ye xora.

A luma alo tuura gali,
ninge yore biraxi naxee foxo ra.

Na ninge yore luma alo si gbete

naxee duuti fima Misira ma.

Si gbete naxee wama gere xon, i

xa e rayensen ye.

³² Misira xerae, a nun Kusi xerae, xa fa duuti ra Ala be.

³³ Mange naxee birin na dunja, nun a rabilinyi,

wo xa beeti ba Ala be, wo xa Alatala tantu,

³⁴ naxan perema nuxui fari koore ma kabi a rakuya,
naxan galanyi xui raminima senbe ra.

³⁵ Wo xa a kolon, Ala senbe gbo.

A Isirayila yamarima a senbe ra,

senbe naxan kelima koore ma.

³⁶ Ala, i na i xa horomolingira kui.

Ala, i magaxu.

Isirayila Marigi Ala senbe fima ne a xa nama ma.

Ala tantu!

69

N na birife

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili,
«Fuge tofanyie.»

² Ala, n nakisi!

Ye bara te han n konyi.

³ N na birife boora tilinxi kui,
n sanyi mu tide yo sɔtɔfe.

N na madulafe ye xɔɔra.

⁴ N bara i xili han n bara tagan,
n xui yo mu na sɔnɔn,
n ya bara n xɔnɔ i fenfe ra.

⁵ N xɔnmixie bara wuya dangi n xunsɛɛ ra.

Sɛnbɛmae nan e ra naxee wama n faxafe.

E findi n yaxuie ra hali n mu fefe rabaxi e ra.

N mu fe jaaxi yo rabaxi e ra,
kɔnɔ e wama n xa sare nde fi.

⁶ Ala, i n ma tantanyi kolon,
n ma yunubie mu nɔxunxi i ma.

⁷ Mangel Alatala, i naxa a lu
danxaniyatɔɛɛ xa yaagi n ma fe ra.
Isirayila Marigi Ala, i naxa a lu
i fenmae xa ifu n ma fe ra.

⁸ E n konbima i tan nan ma fe ra.
N bara yaagi han.

⁹ N xunyaɛ mu n kolon sɔnɔn,
n bara lu n taaraɛ bɛ alɔ xɔpɛ nde.

¹⁰ N wama i waxɔnfe rabafe.
I konbimae bara findi n yaxuie ra.

¹¹ N wama, n sunma.
Na birin man kui, mixie n konbima.

¹² N sunnun donma rageroma n ma, e n mayelema.

¹³ Naxee dɔxɔxi taa sode dɛ ra, nee n mafalama,
siisilae n mayelema sigi ra.

¹⁴ Kɔnɔ Alatala, n bara i maxandi.
Ala i xa hinne n na barima i xa hinne gbo.

¹⁵ N nakisi alako n naxa biri boora xɔɔra,
n natanga n xɔnmixie ma.

¹⁶ I naxa tin n xa madula, ye naxa n nalɔɛ,
n naxa goro aligiyama.

¹⁷ Alatala, n xui ratin,
i tan naxan fan, naxan xa hinne gbo.
I xa kinikini n ma, i xa n mali.

¹⁸ I naxa i nɔxun i xa konyi ma.
N na tɔɔrɛ kui, yandi n mali.

¹⁹ I xa i makɔrɛ n na,
i xa n xunsara, i xa n nakisi n yaxuie ma.

²⁰ I bara n ma tɔɔrɛ nun n ma yaagi kolon,
n yaxuie birin na i ya i.

²¹ Konbi bara n bɔpɛ kana han n bara fura.

N hayi na kinikini ma, kɔnɔ a mu na.

N hayi na mixi madundumae ma, kɔnɔ e mu toma.

²² E pɔsɔnɛ sama n ma donse,
 e minse xɔnɛ soma n yi ra, ye nɔxɔɛ ra.
²³ E xa teebili xa findi gantanyi ra e be,
 e xa naafuli xa findi yeɛ ra naxan e suxuma.
²⁴ E ya xa ifɔɔɔ, e xa dɔnxu.
 E tagi xa e xɔnɔ han e xa bira.
²⁵ I xa xɔnɔ e ma, e xa na tɛ kolon.
²⁶ E xa gɔɔɛ xa nɔn,
 adamadie naxa lu e xɔnyi sɔnɔn,
²⁷ barima e tɔɔɔmixie xa tɔɔɛ xun masama,
 i naxee jaxankata.
 E mixie mayelema, i naxee halaki.
²⁸ I xa e xa yunubi birin to,
 alako e naxa i xa kisi sɔtɔ sɔnɔn.
²⁹ E xilie xa ba simaya sɛbeli kui,
 e naxa lu tinxintɔɛ ya ma.

³⁰ N tan na tɔɔɔɔfe yi tɛmui,
 Ala, i xa n nakisi, i xa n nakeli.
³¹ N fama Ala xili matɔxɔde bɛɛti ra,
 n fama tantui rasigade a ma.
³² Na rafan Alatala ma dangife sɛɛɛɛ ra,
 hali ninge kamalixi na a ra,
 hali tuura feri kanyi na a ra,
 toree na naxan bɛ.
³³ Tɔɔɔmixie sɛɛwama nɛ na tofe ra.
 Naxee Ala fenma, e simaya xɔnkuye sɔtɔma nɛ.
³⁴ Alatala a tuli matima setaree ra,
 a mu nɛɛmuma a xa mixie ma e xa tɔɔɛ kui.
³⁵ Koore nun bɔxi xa a matɔxɔ,
 baa nun yɛɛɛɛ xa a binya.
³⁶ Ala fama Siyoni rakiside,
 a Yuda taɛ tima nɛ.
 A man pama sabati naa,
 naa xa findi e gbe ra.
³⁷ Na findima a xa konyie xa mamadie kɛ nan na.
 Ala xanuntenyie fama nɛ lude naa.

70

Ala fenmae xa sɛɛwa

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ
² Ala, n nakisi! Alatala, fa n mali mafuren.
³ Ala xa mixie rayaagi naxee wama n faxafe.
 Ala xa e keri, Ala xa e ya ifu, naxee wama n tɔɔɔɔfe.
⁴ Ala xa e keri yaagi kui, naxee a falama n bɛ, «I xa tɔɔɔ!»

⁵ I fenmae xa sɛɛwa.
 Naxee wama i xa kisi xɔn, e xa Ala matɔxɔ tɛmui birin.
⁶ Ala, n findixi misikiine nun tɔɔɔmixi nan na,

fa n mali, i naxa dugundi.

71

Fori xa maxandi

Ala maxandi

¹ Alatala, n kantama na i tan nan na,
i naxa tin n xa lu yaagi kui.

² I xa n nakisi, i xa n mali i xa tinxinyi kui.
I tuli mati n na, i n nakisi.

³ I xa n kanta.

I bara a fala n be n xa lu i xa niini bun ma temui birin,
alako n xa kisi.

N kantama na i tan nan na.

⁴ N Marigi Ala, n natanga mixi jaaxie senbe ma,
n natanga xonnante tinxintaree ma.

⁵ N Marigi Alatala, n xaxili tixi i tan nan na
kabi n dimedi temui,

⁶ kabi n nu na n nga tege i.

I tan nan a niya n xa bari.

N i matoxoma temui birin.

⁷ N findixi misaali nan na mixi wuyaxi be,
barima n kantama senbema na i tan nan na.

⁸ N i matoxoma temui birin.

⁹ I naxa me n na n ma forina kui,
i naxa n nabepin n ma senbetareya kui.

¹⁰ N yaxuie n mafalama,
e woyenma e bora ra alako e xa n faxa.

¹¹ E naxe, «Ala bara a rabolo,
won xa bira a foxo ra, won xa a suxu.
Mixi yo mu noma a ratangade.»

¹² Ala, i naxa i makuya n na.

N Marigi Ala, fa n mali mafuren.

¹³ Ala xa e rayaagi, a xa e rapon, naxee n tojnegema.

Ala xa e rayaagi, a xa e ya ifu, naxee wama n toorofe.

¹⁴ N xaxili tixi i ra kude i.

N luma i matoxo ra temui birin.

¹⁵ N i xa tinxinyi nun i xa kisi tantuma loxoe birin,
barima e wuya han n jan mu noma e birin kolonde.

¹⁶ N i xa kaabanako rabaxie matoxoma ne.

N Marigi Alatala, n fama i xa tinxinyi gbansan masende.

¹⁷ Ala, i na n xaranfe kabi n dimedi temui.

Han ya n i xa kaabanakoe matoxoma.

¹⁸ Ala, i naxa n nabepin yakosi,

n bara fori, n xunsexe fan bara fuga.

I naxa n nabepin

alako n xa i senbe masen to nun tina mixie be.

¹⁹ Ala, i xa tinxinyi gbo alo geya.

I xa kaabanako wuya.

I maniye na minden?

²⁰ Hali i to bara a niya muxu xa tóoró, muxu xa halaki,
i fama muxu rakiside,
i fama muxu rakelide gaburi tilinxi kui.

²¹ I xa n xun nakeli, i xa n madundu.

²² N Marigi Ala, na kui n i tantuma ne kora ra
i xa dugutegeɗa xa fe ra.

Isirayila xa Seniyentoe, n beeti bama i be kora ra.

²³ N beeti bama ne i be, n i matoxo,
barima i bara n xun sara.

²⁴ N i xa tinxinyi matoxoma ne temui birin,
barima naxee nu wama n tóorofe,
e bara lu yaagi kui.

72

Isirayila mange

Ala maxandi

Sulemani gbe

¹ Ala, i xa a niya mange xa kiiti tinxinxi sa.
I xa tinxinyi xa lu mange xa di de i.

² Na kui a xa i xa jama makiiti nondi ra,
a xa tinxin tóoromixie be.

³ Masenyi xa ti geyae fari, jama boɗe saxi ra,
xibaarui xa yensen boxi ma, tinxinyi nan jama yamarima.

⁴ Mange xa seriye raba tóoromixie be,
a xa setare xa die rakisi, a xa e gerefae rayensen.

⁵ Mixie xa gaaxu i ya ra abadan,
danmi soge nun kike yanbama.

⁶ Mange xa lu alo tune naxan birama xee ma, naxan boxi rafanma.

⁷ Tinxintoe xa fe fanma na waxati ne,
danmi kike yanbama, boɗesa gboma ne.

⁸ A xa mangeya gboma ne,
sa folo sogetede han a sa doxo sogegorode ra,
a folo Efirati xure ma han sa doxo boxi danyi ra.

⁹ Mixi naxee na wula i, e xinbi sinma ne a bun ma,
a yaxuie lu a sanyi bun ma.

¹⁰ Tarasisi mangée nun Suri mangée fama ne buɗae ra.
Seeba nun Seba mangée fan duuti fima ne a ma.

¹¹ Mange birin e xinbi sinma ne a bun ma,
sie birin lu a xa yaamari bun ma.

¹² Na kui setaree fama ne a xilide marakisima.
A misikiine senbetare malima ne.

¹³ A kinikinima ne senbetaree nun setaree ma,
a tóoromixie rakisi.

¹⁴ A e xoreyama ne maifui nun fe kobie ma,
barima e findixi a xanuntenyie nan na.

¹⁵ A xa mangeya xa bu!

A Seeba boxi xa xee ma sotoma ne.
Mixie xa Ala maxandi a be temui birin,
e naxa tagan dubade a be.

¹⁶ Ala donse yiriwama ne boxi kui.
 Geyae rafema ne sansie ra,
 e bogie lu alo sansi bogi naxee na Liban.
 Mixie gboma ne taa kui alo boxi sexe.
¹⁷ Mange Ala xili gbo abadan!
 Dan mu na a xili ma sogе bun ma.
 Si birin barake sotoma ne a saabui ra,
 e fa a matoxo.

¹⁸ Isirayila Marigi Alatala tantu.
 A keren nan kaabanakoe rabama.
¹⁹ A xili xungbe xa tantu abadan.
 Dunjа birin xa a xa binye kolon.
 Amina! Amina!

²⁰ Yisayi xa di Dawuda xa maxandie raponyi nan na ki.

73

Naaxupa sare

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti
 Nondi hagige nan ya: Ala fan Isirayila be,
 a fan mixie be naxee sondonyi seniyenxi.

² A gbe mu nu luxi n tan yati xa ba kira ma,
 n sanyie xa bira kira gbete foxo ra.

³ N nu yete igboe toonema,
 n to a to mixi jaaxie findixi naafuli kanyie ra.

⁴ Sese mu e ifuma han e xa faxe,
 e fate yalanxi tun.

⁵ E mu adamadie xa toore kolon,
 e mu paxankataxi alo booree.

⁶ Yetе igbopa findixi xunmase nan na e be,
 e mixi tooroma loto yo loto.

⁷ E e ya tima se birin na,
 e waxonfe bara dangi a i.

⁸ E yoma mixi ma,
 e fe jaaxi janigema yete igbopa kui.

⁹ E Ala fe maberema, e de mu dikima sese falafe ra dunjа ma.

¹⁰ Na nan a ra, Ala xa pama a xun tima e ra,
 e la e xa woyenyie ra.

¹¹ E naxe, «Ala tan won pere ki kolonma di?
 Fahaamui mundun na a be?»

¹² Mixi jaaxie na na ki ne.
 E bope saxi naafuli yiriwafe kui.

¹³ N joto a ma, «N nan n bope raseniyenxi ne fu.
 N gbilenfe fe kobie foxo ra, na mu fanxi n be.

¹⁴ N naxankataxi temui birin,
loxɔ yo loxɔ nde sama n ma kote xun.»

¹⁵ Xa n sa na mooli fala nu,
n bara yanfante ya raba i xa die ra nu.

¹⁶ Awa, n naxa fahaamui fen yi fe ma.
Na nu xɔrɔxɔ n be,

¹⁷ han n so loxɔe Ala xa hɔrɔmɔlingira kui,
n fa a mapɔxun fe naxan fe kobi rabae lima.

¹⁸ I e tima kira salaxunxi nan xɔn ma,
i fa e xun nakana.

¹⁹ E xa fe pɔnma kerenyi nan na, fe magaaxuxi e xaninma ne.

²⁰ Marigi, alo xiye dangima ki naxe mixi xunu temui,
i na keli, e fan xa fe bama i ya i na ki ne.

²¹ N bope to nu mapaaxuma,
a nu luxi ne n be alo tanbe nan n sɔxɔma.

²² Daxui nan nu n na, n mu nu sese fahaamuxi.
N nu luxi ne alo xuruse xaxilitare i ya i.

²³ Kɔnɔ han ya n na i seeti ma,
n yirefanyi belexe suxuxi i yi ra.

²⁴ I n naperema i xa marasi ra,
i man n nasenema ne i xa nɔre kui.

²⁵ Nde gbete na n yi ra kooore ma?
Ba i tan na, sese gbete xoli mu n ma yi duniya ma.

²⁶ N fate nun n xaxili taganma ne,
kɔnɔ Ala n bope sama ne abadan.

²⁷ Naxee e makuyama i ra, bɔnɔ mixi nan e ra.
I mixie de balanma, naxee birin i finsiriwalima.

²⁸ Kɔnɔ n ma heeri findixi n masofe nan na Ala ra.
N bara Marigi Alatala sugandi n xun taxude ra,
alako n xa i xa wali fanyie birin masen masen duniya be.

74

Ala xa hɔrɔmɔlingira kanaxi xa fe

Ala maxandi

Asafi xa lonni beeti

¹ Ala, munfe ra i muxu rabepinxi kerenyi ra?
Munfe ra i xa xone turuma i xa pama xili ma i naxan nabalofe?

² I xa ratu i xa pama ma i naxan xun saraxi,
i ke fima naxan ma,
i sabatixi naxan ya ma Siyon geya ma.

³ I xa a yire mato a yaxuie naxan kanaxi,
i xa i xa hɔrɔmɔbanxi to e naxan kasaraxi.

⁴ I yaxuie bara e xui ite i xa naralan banxi kui,
e bara e xa felekiele rate naa.

⁵ E nu luxi alo beera kanyi naxee fotɔnyi segeɔma.

⁶ E bara hɔrɔmɔlingira xunmasee kana beera nun deremae ra,

⁷ e naa gan te ra.

E bara na yire mabere i xili sabatixi dennaxe.

⁸ E nu a falama ne e boɲe ma, «Won xa e sonto!»
E bara Ala xa batudee birin gan.

⁹ I xa kaabanakoe mu toma,
namipɔnmɛe fan mu na muxu ya ma kɔɛ.
Muxu mu a kolon yi fe buma han temui mundun.

¹⁰ Ee Ala, yaxui mayele tima han temui mundun?
Danyi mu na e xa konbie ma?

¹¹ Munfe ra i mu i senbe magaaxuxi masen e be?
I xa keli, i xa e sonto!

¹² Kabi temui xɔnkuye, Ala nan na n ma mange ra,
a tan naxan findixi xunnakeli saabui ra dunɪna ma.

¹³ I tan nan baa ibɔɔ i senbe ra,
i daalise magaaxuxie xunyie ibutuxun naa.

¹⁴ I tan nan e xunyie ibutuxun,
i e fi donse ra wulai subee ma.

¹⁵ I tan nan dulonyie nun xuree rabɔɔ,
i tan nan dabonyie raxɔri,
naxee mu darixi xɔri ra.

¹⁶ Yanyi nun kɔɛ findixi i gbe nan na,
kike nun soɛ, i tan nan e daaxi.

¹⁷ I tan nan bɔxie naaninyie birin saxi.
I tan nan sogofure nun jɛmɛ daa.

¹⁸ I xa ratu a ma a muxu yaxuie na i tan Alatala nan maberefe,
ɲama xaxilitare na i xili bɛxufe!

¹⁹ Yandi, i naxa i xa ɲama xanuxi rabolo
alo ganbe di raboloma seɛɛ yi ra ki naxe.
I naxa neɛmu i xa misikiineɛ ma.

²⁰ I xa i ɲɔxɔ sa i xa saatɛ ma,
barima fe kobie bara gbo yi bɔxi ma
han a bara dangi a i.

²¹ I naxa tɔɔrɔmixie lu e xa yaagi kui.
Misikiineɛ nun setaree xa i xili matɔxɔ.

²² Ala, i xa keli i xili xunmafalafe ra.
I xa ratu xaxilitare xa mabere ma.

²³ I naxa neɛmu i yaxuie xa wɔyɛnyie ma,
i naxa neɛmu i gerefae xa sɔnxɔɛ ma naxan mu ɲɔnma.

75

Ala xa kiiti

Ala matɔxɔɛ

¹ Asafi xa beɛti beɛtibae mange be. A xa ba alo beɛti naxan xili «I naxa kasare ti.»

² Muxu Marigi Ala, muxu bara i matɔxɔ.
Matɔxɔɛ na i be, i tan naxan na muxu seɛti ma,
i tan naxan xa kaabanakoe falama yire birin.

³ I naxe, «N ma waxati sugandixi na a li,
n tan nan kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Dunija nun a xa mixie fama xunude,
kono n tan nan a kinkie senbe soma.

⁵ N a falama yete igboe nun mixi kobie be,
«Wo naxa wo yete igbo, wo naxa wo xunyi ite.

⁶ Wo naxa wo xunyi ite koore ma,
wo ba yete igboja woyenyi falafe ra.»

⁷ Wo xa a kolon xunnakeli mu kelima sogetede,
a mu kelima sogegorode, a mu kelima gbengberenyi ma.

⁸ Ala nan kiiti sama, a mixi nde xa fe ragoro, a mixi nde xa fe ite.

⁹ Tonbili nde na Alatala xonye,
weni xaape rafalaxi na naxan kui.
A na soma dunija mixi jaaxie nan yi, e a min han a jon.

¹⁰ N na masenyi tima temui birin,
n Yaxuba Marigi Ala matoxoma beeti ra.

¹¹ «N mixi jaaxie xa yete igboja xun nakanama ne,
n tinxintoe xun nakeli.»

76

Ala xa xunnakeli

Ala matoxoe

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala kolonxi Yudaya boxi ma, a xili gbo Isirayila.

³ A xonyi na Salamu, a xa banxi na Siyon.

⁴ A geresosee alo xalie, wure lefae, nun santidegema kana menni ne.

⁵ I xa nore gbo alo koyinma,
naxan gbilen kelifa geyae ma, subee wuya dennaxe.

⁶ I bara no senbema ra, naxee mu xunuma sonon,
naxee mu no gere tide i kanke.

⁷ I tan Yaxuba Marigi Ala to keli e xili ma,
e xa soe ragie nun e xa soe naxa halaki.

⁸ I magaaxu! I xa xone kui, nde suusama i ya ra?

⁹ I to kiiti sa koore ma, dunija naxa sabari gaaxui kui.

¹⁰ I xa kiiti naxa tooromixie rakisi.

¹¹ I xa xone ibunadama mabiri findixi i matoxoe nan na.

I xa bojete luxi ne alo beleti i i tagi ixirima naxan na gere kui.

¹² Wo xa wo xa daakan nakamali wo Marigi Alatala be,
wo xa fa serexee ra a xon ma,
wo tan naxee birin a rabilixi.

¹³ A tan nan jengi bama senbema fate i,
a magaaxu dunija mangee be.

77

Ala xa maratange mu masarama

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

² N nan n xui ratefe Ala nan ma.

A a tuli matima ne n xui ra.

³ Լօժօ Խօրօժօե na fa n ma, n nan n Marigi xilima ne.

Կօբ ra, n nan n belexe itala a be, կոնօ n mu madundui sotoma.

⁴ N nan n natu Ala ma, n wa n boje ma.

N nan n mapoxun a ma, limaniya ba n yi.

⁵ I mu tinma n xa xi.

N xaxili ifuxi, jan n mu noma woyende.

⁶ N nan n mapoxunma waxati dangixie ma.

⁷ N nan n natuma nee ma n ma beetie saabui ra.

N nan n yete maxorin,

⁸ «N Marigi meema ne ibunadama ra abadan?

A mu hinnema mixie ra sonon?

⁹ Danyi na a xa fanyi ma?

A tondima a xa laayidie kamalide?

¹⁰ A bara neemu a xa hinne ma?

A xa xone bara no a xa kinikini ra?

¹¹ N ma toore kui a luma n be

alo Ala Xili Xungbe Kanyi na masarafe.»

¹² A lanma n xa ratu Alatala xa walie ma,

a xa kaabanakoe a naxee rabaxi temui dangixi.

¹³ N nan n xaxili rasigama ne i xa kewali birin ma,
n nan n mapoxunma ne i xa walie ma.

¹⁴ Ala, i xa kira seniyen.

Ala gbete mu na, i maniyen mu na!

¹⁵ I tan Ala nan kaabanakoe rabama,
i fe magaaxuxie masen pamanee tagi.

¹⁶ I i xa pama xun saraxi i senbe nan na,
Yaxuba nun Yusufu xa mamadie.

¹⁷ Ala, baa xungbe to i to,
a dulonyi naxa seren.

¹⁸ Nuxuie naxa ye gbegbe ragoro,
galanyi naxa bula kooore ma,
seyamakonyie naxa lu alo tanbe wolixie.

¹⁹ I xa sarinyi xui naxa bula,
seyamakonyi naxa dunija iyalan,
boxi naxa a imaxa, a seren.

²⁰ I naxa kira raboo baa ma,
i dangi ye xungbe tagi, konon i foxi mu to.

²¹ I naxa i xa pama rapere alo xuruse goore
Annabi Munsa nun Haruna saabui ra.

78

Ala nun Isirayila

Ala matoxoxe

¹ Asafi xa lonni beeti

N ma pama, wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,
wo wo, tuli mati n ma masenyi ra.

² N misaali nde falama wo be,

n fe dangixie madoxo,

³ muxu fe naxee me, muxu fe naxee kolon,
muxu babae saabui ra.

⁴ Muxu mu nee noxunma e bonsoe ma,
muxu Alatala xa matoxoe falama ne e xanbiratie be,
muxu a senbe nun a xa kaabanakoe masenma ne e be.

⁵ Ala bara yaamarie masen Yaxuba be,
a seriye sa Isirayila boxi kui,
a won benbae yamari e xa na masen e xa die be,

⁶ alako di naxee fama tina, nee xa no a kolonde,
e fan xa a masen e gbe die be e fama naxee baride.

⁷ Na kui e fama e xa lanlanteya sade Ala ma,
e mu neemuma a xa wali xungbee ma,
e e joxo sama ne a xa yaamarie xon ma.

⁸ E mu luma alo e benbae,
naxee tuli xoxoxo,
naxee findi matandilae ra,
naxee tun mu rabexi,
naxee xaxili mu tixi Ala keren na.

⁹ Eframikae xali kanyie naxa e kobe so gere ra,

¹⁰ e mu Ala xa saate rakamali,
e mu bira a xa seriye foxo ra.

¹¹ E naxa neemu a xa wali magaaxuxie ra,
a nun a xa kaabanakoe ra a naxee masen e be.

¹² A kaabanako raba ne e benbae ya xori Misira, Sowan fiili ma.

¹³ A naxa baa iboo, a e ragiri,
a ye rati alo bilixi.

¹⁴ A naxa e rapere nuxui saabui ra yanyi ra,
a naxa e rapere te yanbe ra koe ra.

¹⁵ A naxa fanye iboo gbengberenyi ma,
a ye gbegbe ramini na kui alo dabonyi.

¹⁶ A naxa ye ramini geme longori ra, a lu alo xure.

¹⁷ Kono e mu gbilen e xa yunubi rabafe foxo ra,
e fa Ala matandi gbengberenyi ma.

¹⁸ E naxa Ala mato donsee maxorinfe ra.

¹⁹ E naxa Ala mabere a falafe ra,
«Ala noma won nabalode yi gbengberenyi kui?

²⁰ A bara ye ramini fanye kui,
kono a noma taami fan fide e ma?»

²¹ Ala to na me, a naxa xono ki fanyi ra,
a fa te radexe Yaxuba xa pama xili ma,
a fa xono Isirayila pama ma,

²² barima e mu nu laxi Ala ra,
e mu e xaxili tixi a xa kisi ra.

²³ Na kui Ala naxa yaamari fi kooe naadee xa rabi,

²⁴ «mana» xa goro e ma baloe ra,
naxan findi kooe taami ra.

²⁵ Birin naxa na senbemaee xa taami don, e fa wasa na ra.

²⁶ Ala naxa foye rafa keli sogetede biri,
 a foye rafa a senbe ra keli yirefanyi ma,
²⁷ naxan a niya xonie xa goro e ma
 a gbegbe ra alo xube nun baa de meyenyi.
²⁸ A naxa e gbegbe rayolon e yonkinde tagi,
 e xa kiri banxie rabilinyi ma.
²⁹ E naxa na don han e wasa.
 Ala nu bara e hayi li.

³⁰ Kono hali e to nu bara donse soto,
 a mu bu
³¹ Ala xa xone man naxa goro e ma,
 a Isirayila senbemaen nun e fonike faxes.
³² Hali na birin to raba, pama mu tin gbilende e xa yunubie foxo ra.
 E mu la Ala xa kaabanakoe ra.
³³ Na kui a naxa e lu e xa fuyante kui,
 han e xa fe naxa rapon gaaxui kui.
³⁴ Fo faxes na dutun e ma,
 e fa so Ala fenfe,
 e e yete ragbilen a ma,
³⁵ e e ratu a Ala nan e senbe ra,
 a Ala Xili Xungbe Kanyi nan e rakisima ra.
³⁶ Kono e nu wama a madaxufe e xa woyenyie nan na,
 e wule fala a be e de ra.
³⁷ A xa fe mu nu na e bope ma,
 e mu nu birama a xa saate foxo ra.

³⁸ Kono Ala to findi hinnente ra,
 a naxa e xa yunubie xafari, a e paxankatafe lu naa.
 A naxa dipe e ma sanya wuyaxi,
 a mu tin a xa xone birin xa mini.
³⁹ A nu a kolon a bende nan tun lanxi e ma,
 e pengi na dan, a mu gbilen sonon.

⁴⁰ Sanmaya yeri e murutama a ma gbengberenyi ma,
 sanmaya yeri e a raxonoma na yire maxare ma?
⁴¹ E nu luma Ala mato ra,
 e nu ti Isirayila xa Seniyentoe kanke.
⁴² E mu e ratu a senbe ma.
 E neemu a ma a e rakisi e gerefae ma temui naxe.
⁴³ E neemu a xa tonxumae ma a naxee masen Misira boxi ma.
 E neemu a xa kaabanakoe ma a naxee raba Sowan fiili ma.
⁴⁴ A naxa e xa Nili xure nun a salonyie findi wuli ra
 han e mu no na ye minde.
⁴⁵ A naxa xerie radin e ma e halakife ra.
 A naxa lanxansarimae malan menni e kasarafe ra.
⁴⁶ A naxa tugumie radin e xa xee ma,
 katoe naxa xe bogi don gbiki.
⁴⁷ A naxa e xa weni sansie kana balabalanyi ra,
 a naxa e xa sikomoro bilie tuxunsan tune xinbeli ra.
⁴⁸ Balabalanyi naxa e xa xurusee faxes,
 galanyi naxa e xa gooree sono.

49 A naxa a xa xone xoxoxoe ramini e ma,
a bope naxa te e ma,
han a naxa maleke kasaratie ragoro e xili ma.

50 A naxa a xa xone fulun e ma,
a mu e nii ratanga faxe ma, a fe xoxoxoe radin e ma.

51 A naxa Misira di singe birin faxa,
e Hami bonsoe fonike birin faxa.

52 Na nan a ra a naxa a xa pama ramini alo yexee goore,
a naxa e rapere alo xurusee gbengberenyi ma.

53 A naxa e xanin bopea kui gaaxui yo mu e soto,
kono a naxa e yaxuie madula baa ma.

54 Na ki, a naxa e xanin a xa boxi seniyenxi ma,
a xa geya a naxan soto a senbe ra.

55 A naxa bonsoe keri e ya ra,
a fa na boxie itaxun Isirayila bonsoe ma ke ra,
a menni findi e sabatide ra.

56 Kono e man naxa geregiri Ala Xili Xungbe Kanyi ma,
e tondi a xa yaamarie rabatude.

57 E naxa e makuya Ala ra,
e findi yanfante ra alo e benbae a rabaxi ki naxe,
e lu alo xali kanaxi.

58 E naxa a raxono e xa kuye batudee ra,
e a ratone e xa wuri masolixie ra.

59 Ala to na fe me, a naxa xono ki fanyi, a Isirayila rabolo.

60 A naxa a xa lingira rabejin Silo, a nu naxan tixi mixie tagi.

61 A naxa a xa saate kankira lu yaxui sagoe,
e kankan a xa nore xa tonxuma ma.

62 A to xono a xa pama Isirayila ma,
a naxa a niya e xa sonto santidegema ra.

63 E xa fonikee naxa gan te ra,
e xa ginemedie mu matoxoe soto,

64 e xa serexedubee naxa faxa santidegema ra,
e xa kaape ginee fan mu wa.

65 Marigi naxa keli
alo mixi naxan kelixi xi xoli ma,
alo soori naxan noma a xa siisi ra.

66 A naxa a yaxuie bonbo,
a e lu yaagi kui naxan mu nonma.

67 A naxa Yusufu bonsoe rabejin,
a tondi Efirami bonsoe sugandide.

68 A naxa Yuda bonsoe sugandi,
a nun Siyon geya naxan nu rafanxi a ma.

69 A naxa a xa hoxomolingira ti alo yire itexi,
alo a dunja tixi ki naxe, a xa bu xonkuye ra.

70 A naxa a xa konyi Dawuda sugandi, a a tongo goore ya ma,

71 a nu meenife yexee ma dennaxe,
alako a xa meeni Ala xa pama ma,
naxan findixi Yaxuba bonsoe Isirayila ra.

⁷² Dawuda naxa mæeni e ma a bɔɲe fiixe ra,
a e masuxu xaxilimaya ra.

79

Ala gbeɲɔxɔfe

Ala maxandi

¹ Asafi xa beɛti

Ala, sie bara so i xa bɔxi kui,
e i xa hɔɔmɔlingira findi yire seniyentare ra,
e Darisalamu kana.

² E bara i xa konyie furee findi xɔnie xa baloe ra,
e bara i xanuntenyie so wulai sube yi ra.

³ E bara e sɔnto Darisalamu rabilinyi, e mu ragata.

⁴ Si naxee na muxu rabilinyi e muxu konbima,
e yoma muxu ma.

⁵ Alatala, i xɔnɔma nɛ muxu ma abadan?

I xa tɔɔnɛ danma mun tɛmui?

⁶ I xa xɔnɔ pamanɛe ma naxee mu i kolon,
i xa xɔnɔ mangeyae ma naxee mu i batuma,

⁷ barima e bara Isirayila xun nakana,
e bara a xa lingira rabira.

⁸ I naxa ratu muxu xa yunubi dangixie ma.

I xa hinne muxu ra mafuren,
barima senbe yo mu na muxu be sɔnɔn.

⁹ Kafu muxu ma, muxu rakisima Ala,
i xili xa nɔre xa fe ra.

I xa muxu rakisi,

i xa muxu xa yunubie xafari i xili xa fe ra.

¹⁰ Munfe ra pamanɛe a falama,

«E Marigi Ala na minden?»

E xa a kolon i fama i xa konyie wuli gbeɲɔxɔde muxu ya xɔri.

¹¹ I xa i tuli mati geelimanie wa xui ra,

i senbe xa nee rakisi naxee xa kiitisaɛ wama e faxafe.

¹² N Marigi, i xa sare dɔxɔ solofere ragbilen na sie ma,
naxee bara i beɛu.

¹³ Na kui, muxu tan i xa pama fan fama nɛ i batude,

muxu tan i xa xurusee fama nɛ i xa matɔxɔɛ masende muxu bɔnsɔɛ be
abadan.

80

Ala mæenife a xa sansie ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beɛti beɛtibae xa mange be. A xa ba alo beɛti naxan xili «Fuge
tofanyie alo Ala xa saatɛ.»

² Isirayila kantama, i i tuli mati n na,

i tan naxan Yusufu bɔnsɔɛ raɲɛɛma alo xuruse gɔɔɛ.

I xa i xa nɔre masen,

i tan naxan magoroxi maleke masolixie tagi.

³ I senbe ramini Eframi, Bunyamin, nun Manasi bɔnsɔɛ ya i,

i xa muxu rakisi.

⁴Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁵Mange Ala, i tondima i xa pama xa maxandi suxude
i xa xone xa fe ra han mun temui?

⁶I e rabaloma e yaye ra,
i e yaye fima e ma minse ra han mun temui?

⁷I bara lantareya raso muxu nun muxu doxoobooree tagi,
e yoma muxu ma.

⁸Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁹I weni bili nde tala ne Misira naxan findixi i xa pama ra.
I naxa sie ndee keru yire nde, i fa a tan si naa.

¹⁰I to na yire yailan a be,
a naxa a sankee masoron, a boxi rafe.

¹¹Geyae naxa lu a xa niini bun ma,
a salonyie nu xungbo alo sediri wurie.

¹²A salonyie nu kuya ra han e baa nun xure de li.

¹³Kono i tan bara a xa tete kana,
dangi mixie fa a bogi ba.

¹⁴Wulai xosee naa yegelenma,
buurunyi subee fan baloma a bogie ra. Munfe ra?

¹⁵Mange Ala yandi, i xa gbilen fa ra,
i ya ragoro muxu ma keli koore,
i muxu mato, kinikini na weni bili ma,
¹⁶i naxan si i yete be i belexe ra.

¹⁷Yakosi a bara gan, a sege i xa xone saabui ra.

¹⁸I belexe xa lu Adama xa Di ma, naxan na i yirefanyi ma,
i naxan xun nakelixi.

¹⁹Muxu mu muxu makuyama i ra sonon.
I xa kisi fi muxu ma alako muxu man xa i batu.

²⁰Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

81

Tuli matife Ala ma

Ala maxandi

¹Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

²Wo xa seewa xui rate Ala ma,
naxan findixi won senbe ra.
Wo wo xui rasiga Yaxuba Marigi Ala ma.

³Wo xa beeti ba maxase nun kora xui ra.

⁴Wo xa feri fe kike neene te temui,
won ma sali loxe na a ra.

⁵Na findixi Ala xa seriye nan na Isirayila be,
Yaxuba Marigi Ala xa yaamari na a ra.

⁶Yaamari na a ra Ala naxan so Yusufu bonsoe yi ra,
a to mini Misira boxi xili ma.

N naxa xui nde me n mu naxan kolon, a naxe,

⁷ «N bara kote ba e xun ma,
n bara debe binye ba e belexee.

⁸ Wo to n xili wo xa naxankate kui,
n naxa wo rakisi, n naxa wo yaabi kelifa sesarinyi yire,
n naxa wo mato Meriba ye yire.

⁹ N ma pama Isirayila, wo wo tuli mati n ma marasi ra.

¹⁰ Wo naxa Ala gbete batu,
wo naxa wo xinbi sin Ala gbete ma.

¹¹ N tan nan na wo Marigi Ala ra,
naxan wo ramini Misira boxi ra.
Wo wo de rabi a belebele ra, n a rafema ne.»

¹² «Kono n ma pama mu a tuli matixi n na,
Isirayila mu n xui ratinme.

¹³ Na kui n naxa e lu e xa boje xoxoxoya kui,
e xa jere e yete xaxili ma.

¹⁴ Xa a sa li nu n ma pama naxa a tuli mati n na,
xa Isirayila sa tin n ma kira ra nu,

¹⁵ n fama ne a yaxui birin nayaagide keren na,
n e ragoro temui birin.

¹⁶ Alatala yaxuie fama gaaxude a ya ra, e halaki abadan.

¹⁷ Kono n wo tan baloma ne donse fanyi ra,
n kumi ramini ne geme kui wo be.»

82

Ala xa kiiti a xa senbema be

Ala matoxe

¹ Asafi xa beeti
Ala tixi a xa malanyi ya ra,
a kiiti safe koore senbema ya ma.

² «Wo kiiti sama kobina ra han mun temui?
Wo nondi fima mixi jaaxie ma munfe ra?

³ Wo xa misikiinee nun kiridie xa kiiti sa seriye ki ma.
Wo xa setaree nun fuxarilae ratanga kiiti jaaxi ma.

⁴ Wo xa setaree nun toromixie rakisi.
Wo xa e ba mixi kobie belexee i.»

⁵ Kono e mu fahaamui soto na fefe ma.
E e jere ma dimi nan kui tun.
Duniya sanbunyi birin serenma.

⁶ N a fala ne, «Kooore senbema nan wo ra,
Ala Xili Xungbe Kanyi xa die nan wo birin na,

⁷ kono wo faxama ne alo adamadie,
wo birama ne alo duniya mangee.»

⁸ I tan Ala, keli, i xa duniya makiiti,
barima i tan nan gbe na sie birin na.

83

*Isirayila yaxuie**Ala maxandi*

¹ Asafi xa beeti

² Ee Ala, i naxa i sabari!

Ala, i naxa lu dundui kui,

³ barima i yaxuie mu e raxaraxi,
i xonmae bara e xunyie ikeli.

⁴ E na yanfe xoxoxoe maxirife i xa pama xili ma,
e na e boore bope ratefe i xanuntenyie xili ma.

⁵ E naxe, «Won xa e xili pon sie ya ma,
alako birin xa neemu Isirayila xili ma.»

⁶ E bara lan e boore ma i xili ma.

⁷ Edonkae, Sumayila bonsoe, Mowabakae, Hagarikae,

⁸ Gebalakae, Amonikae, Amalekikae,
Filisitakae, Tirekae,

⁹ nun Asiriyakae birin bara kafu Loti bonsoe ma.

¹⁰ I xa e bonbo alo i a raba Madiyankae ra ki naxe.
I xa e bonbo alo i a raba mange Yabini na ki naxe,
a nun a xa soori mange Sisera ra ki naxe Kison xure yire.

¹¹ E sonto ne Endori,
e fure naxa lu boxi ma, e mu ragata.

¹² I xa fe xoxoxoe raba e xa kuntigie ra,
alo i raba Orebi nun Seebi ra ki naxe.
E xa yareratie xa lu alo Seba nun Salamuna, naxee a fala,

¹³ «Won xa Ala xa pama xa boxi findi won gbe ra.»

¹⁴ N Marigi Ala, i xa na mixie lu alo sexe, foye naxan xaninma.

¹⁵ I xa e xun nakana alo te fotonyi ganma ki naxe geyae fari.

¹⁶ I xa bira e foxo ra xone kui alo turunnaade magaaxuxi.

¹⁷ Marigi, i xa e rayaagi alako e xa gbilen i ma.

¹⁸ Yaagi nun gaaxui xa lu e bope ma,
i xa e bonsoe rajon abadan.

¹⁹ E xa a kolon a i tan nan xili Alatala,
a Ala Xilixungbe Kanyi na i tan nan na dunipa xun na.

84

*Sigafe ra salide xungbe**Ala matoxoe*

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Mange Alatala, i xa lingira tofan!

³ N wama sofe i xa tete kui n bope birin na.
Na waxonyi minima n de i i tan Ala nan be, i tan naxan jipe a ra.

⁴ Hali xoni xunxurie alo turunna nun debelinyi
e tee sama i xa serexebade seeti ma e xa die luma dennaxe.

I tan Alatala Senbema, n ma Mange nun n Marigi,

⁵ seewe na mixie be, naxee sabatixi i xa banxi kui.
E luma i matoxo ra dennaxe abadan.

Nengi rate.

⁶ Seewe na mixie be naxee senbe lanxi i tan Ala ma,
naxee kira suxuxi sigafe ra salide xungbe.

⁷ E Baka gulunba igirima temui naxe,
e ye dulonyie to ne, tune ye ghegbe bara naa rafe.

⁸ E keli yire fanyi nde, e siga yire fanyi gbete.

E na birin to ne kira xon sigafe ra Ala yire
e e yete masen a be dennaxe.

⁹ N Marigi Alatala Senbema, n ma dube suxu!
Yaxuba Marigi Ala, i n ma maxandi rame.

Nengi rate.

¹⁰ Ala, hinne i xa mixi sugandixi ra
naxan findixi muxu xa wure lefa ra.

¹¹ Xi keren nadangife i xa banxi kui,
na joxun dangife xi wulu wulu ra yire gbete.

N lufe i xa banxi de ra, na fan lufe ra tinxintaree xonyi,

¹² barima Ala Xungbe findixi won ma kantari nan na,
a hinne nun binye fima ne won ma.

A mu tondima tinxintaree kide heeri ra.

¹³ Marigi Senbema, heeri na mixi be naxan a yete taxuma i ra.

85

Ala xa hinne

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Marigi, i xanunteya masenma i xa pama be,
i Yaxuba bonsae xun nakelima.

³ I dipema i xa pama xa fe naaxie ma,
i a xa yunubie birin xafarima.

Nengi rate.

⁴ I i xa xone ragbilenma a foxo ra,
i dipema a ma.

⁵ Ala, i man xa muxu rakisi, i man xa hinne muxu ra.

⁶ I xonoma ne muxu ma abadan?

Na xone mu bama muxu xa yi waxati kui?

⁷ I mu noma dipede mu ma,
i xa pama xa kisi, e xa seewa?

⁸ Alatala, i xa dugutegepa masen muxu be, i xa muxu rakisi.

⁹ N nan n tuli matima ne n Marigi Ala xa masenyi ra,
barima a bopesa nan fima a xa pama tinxinxi ma.
Ala xa e mali gbilenfe ra e xa daxupa ma.

¹⁰ A kisi yati yati nan fima mixie ma naxee gaaxuma a ya ra,
alako a xa nore xa sabati won ma boxi kui.

¹¹ Dugutegepa nun nondi na yire keren.
Tinxinyi nun bopesa jere ma kira keren xon.

¹² Nondi kelima lanbanyi ma,
tinxinyi kelima koore ma.

¹³ Alatala heri fima ne won ma,
alako won ma boxi xa daxamui ramini.

¹⁴ Tinxinyi perema a ya ra,
a findi sanyi foxi ra kira xon ma.

86

N hayi na Ala ma

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi
Marigi, i i tuli mati n na, i xa n yaabi.

Misikiine fuxarixi na n na.

² I xa n makanta, i dugutege na n na.
N Marigi Ala, i xa i xa konyi di rakisi naxan a taxuxi i ra.

³ Kinikini n ma, n Marigi, barima n i xilima loxoɛ birin.

⁴ I xa seewe fi i xa konyi di ma,
n xaxili tixi i tan nan na, n Marigi.

⁵ I tan Marigi, i fan, i kinikini,
i xa dugutegeɲa gbo mixie be naxee birin i xilima.

⁶ Marigi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra, i xa n ma dube suxu.

⁷ N i xilima n ma toore kui, barima i n natinma.

⁸ N Marigi, i maniye mu na alae tagi,
i xa kaabanakoe dangi wali birin na.

⁹ I si naxee daa dunja ma, nee fama ne e xinbi sinde i bun ma,
e i xili matoxo,

¹⁰ barima i gbo, i man kaabanakoe rabama.
I tan keren peti na nan Ala ra.

¹¹ N Marigi, i xa i xa kira masen n be,
n xa n pere i xa nondi kui.
Boɲe fanyi fi n ma, alako n xa gaaxu i xili ya ra.

¹² N i matoxoma n boɲe fiixe birin na, n Marigi Ala.

N i xili matoxoma ne abadan,

¹³ barima i xa hinne tilin.

I bara n nii ratanga faxe ma.

¹⁴ Ee Ala, yete igboe ndee bara keli n xili ma,
gbalotoe wama n faxafe.

E mu i kolon feo.

¹⁵ Kono n Marigi, i tan nan findixi Ala ra,
naxan kinikinima, naxan hinnema ibunadama ra,
naxan boɲe mu tema mafuren,
naxan mu taganma dugutegeɲa nun xanunteya ma.

¹⁶ I xa i ya rafindi n ma, i xa hinne n na.

I xa senbe fi i xa konyi di ma,
i xa i xa konyi gine xa di rakisi.

¹⁷ Tonxuma nde ramini n be seede ra,
alako naxee n xonxi, e xa a to, e xa yaagi,
i xa mali nun i xa madundui xa fe ra.

87

*Barife Siyoni**Ala matɔxɔɛ*

¹ Kora xa die xa beeti

Alatala xa taa tixi geya seniyenxie fari.

² Siyoni naade rafan Marigi ma,
dangi Yaxuba xa lingira birin na.

³ Mixie Ala xa taa matɔxoma a fanyi ra

Nengi rate.

⁴ «N xa a fala Raxabi nun Babilon n kolonma,
a nun Filisita, Tire, nun Kusi.

⁵ A falaxi Siyonikae xa fe ra,
«E to barixi naa, Marigi Ala e makantama ne.»»

⁶ Alatala bara a sebe sie xa buki kui,
«Yi tan barixi naa.»

Nengi rate.

⁷ Beetibae a falama e xui itexi ra,
«N ma saabui birin na i tan ne.»

88

*Saya kira**Ala maxandi*

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba xule ra. Heman
Esiraka xa lonni beeti.

² Marigi, n nakisima Ala,
n i xilima yanyi nun kɔɛ ra.

³ I xa n ma maxandi suxu,
i xa n ma dube tongo.

⁴ N bara tɔɔɔ n ma dunjeigiri kui,
yakosi n bara makore saya ra.

⁵ N na mixie ya ma naxee na saya kira xon ma.
N senbe yo mu na sonon.

⁶ A luxi ne alo n jan saxi furee tagi gaburi kui,
i mu ratuxi naxee xa fe ma sonon,
naxee bara makuya i xa hinne ra.

⁷ I bara n na so yili tilinxi kui dimi xɔɔra.

⁸ I xa xone bara dutun n ma,
a n makoto alo baa moronyi mixi makotoma ki naxe.

Nengi rate.

⁹ I bara n defanbooree makuya n na,
i bara e bonne rapaaxu e ma.
N luma banxi kui,
n mu minima fefe ma.

¹⁰ N Marigi, n i xilima loxo yo loxo yaye ra,
n na n belexee tixi i be.

¹¹ I kaabanakoe rabama mixi faxaxie nan be?
E noma kelide, e i matɔxɔ?

¹² I xa dugutegeja xa fe falama gaburi kui?
I xa xanunteya masenma naa?

¹³ I xa kaabanako toma aligiyama?

I xa tinxinyi kolonma yire dennaxe xa fe bara neemu mixi ra?

¹⁴ N Marigi, n tan i xilima,
geesege yo geesege n i maxandima.

¹⁵ Marigi, i tondima n be munfe ra?

I i kobe soma n na munfe ra?

¹⁶ N na tōore kui kabi n dimedi temui.
N gaaxuxi, xaxilisa birin bara ba n yi ra.

¹⁷ I xa xone senbe bara dangi a i,
i xa fe magaaxuxie bara no n na.

¹⁸ E n nabilinxi alo banbaranyi,
e dusu n xun na.

¹⁹ I bara n xanuntenyie birin makuya n na,
n dōxōboore bara keli n xun ma.

89

Ala xa saate

Ala matōxōe

¹ Etani Esiraka xa lonni beeti

² N beeti bama n Marigi xa dugutegeja xa fe ra.

N na masenma ne bōnsōe birin be, a falafe ra,

³ «I xa dugutegeja mabanbanxi kooore ma abadan.

I xa hinne mu kanama.»

⁴ «N bara saate xiri n nun n ma mixi sugandixi ra,
n bara yi kere tongo n ma konyi di Dawuda be.

⁵ «N i bōnsōe rasabatima ne abadan,
n i xa kibanyi ti temui birin.»»

Jengi rate.

⁶ N Marigi, naxee na kooore ma e i matōxōma,
malekee i tantuma i xa dugutegeja xa fe ra.

⁷ Nde na kooore ma naxan maniyama Marigi Ala ra?

Nde luxi alo Marigi Ala malekee ya ma?

⁸ Ala magaaxu a xa seniyentōee xa malanyi,
e birin e magoro a be.

⁹ Marigi Ala, nde senbe gbo alo i tan Mange Ala?
I xa dugutegeja na yire birin.

¹⁰ I tan nan baa yamarima,
i a mōronyie raxara.

¹¹ I tan nan no Misira ra, i a sōnto.
I i yaxuie rayensen i senbe ra.

¹² I tan nan gbe kooore ra, i tan nan gbe bōxi ra.
I tan nan dunija birin daa.

¹³ Se naxan na kōola ma, se naxan na yirefanyi ma,
i tan nan a birin daaxi.

Taboro nun Xerimon geyae i xili matōxōma.

¹⁴ I senbe gbo.

¹⁵ Tinxinyi nun nōndi nan na i xa kibanyi sanbunyi ra,
xanunteya nun dugutegeja fan tixi i ya ra.

¹⁶ Marigi, seewe na pama be naxan i xili matōxōma,

e e j̄erema i xa naiyalanyi nan ma.

¹⁷ E s̄ewama i xili xa fe ra, e xun nakelima i xa tinxinyi saabui ra.

¹⁸ I tan nan findixi e xa naiyalanyi nun e s̄enbe ra.

Muxu s̄enbe gbo i xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Muxu Marigi nan na muxu kantama nun muxu xa mange ra, Isirayila xa Seniyent̄e na a ra.

²⁰ I w̄oyen ne i xa j̄ama be laamatunyi ra, a falafe ra,
«N bara s̄enbe fi geresoe nde ma, n naxan xun nakelixi j̄ama tagi.

²¹ N bara n ma konyi Dawuda to,
n ture s̄eniyenxi surusuru a xunyi ma sugandi ra.

²² N na n belexe rasoma a bun ma,
n s̄enbe fima ne a ma a fanyi ra.

²³ A yaxui mu a t̄erennama,
tinxintare mu a t̄or̄oma.

²⁴ N a yaxuie ibutuxunma ne,
n a x̄onmae b̄onb̄oma ne.

²⁵ N xanunteya nun n ma dugutegej̄a luma ne a ma,
a s̄enbe gboma n xili nan saabui ra.

²⁶ Baee nun xuree birin sama ne a xa mangeya bun ma.

²⁷ A a falama ne n be,
«N Baba nan i ra, n Marigi Ala, n ma marakisima.»

²⁸ N a findima ne n ma di singe ra,
naxan xungbo dun̄īa manḡee birin be.

²⁹ N na n ma dugutegej̄a mabanbanma ne a be,
muxu saate naxan xirixi, a mu kanama abadan.

³⁰ N a b̄ons̄e rasabatima ne,
n a xa manḡe kibanyi mabanbanma ne fanni kore na.

³¹ A xa die na n ma seriye rabolo,
e mu e j̄ere n ma yaamari bun ma,

³² e n xui matandi, e mu n wax̄onfe suxu,

³³ n e b̄onb̄oma luxusinyi nan na,

n e j̄axankatama fure j̄aaxie ra.

³⁴ K̄ono n mu n ma dugutegej̄a bama a ma.

N mu n xui yanfama,

³⁵ n mu n ma saate kanama,

n man mu n xui masarama.

³⁶ N na n kalixi n ma s̄eniyenyi ra,

n mu Annabi Dawuda yanfama.

³⁷ A b̄ons̄e kisima ne abadan,
a xa kibanyi luma ne n ya i alo soge,

³⁸ a rasabatima ne alo kike,
naxan findima seedej̄ox̄oya ra abadan.»

Nengi rate.

³⁹ K̄ono i tan bara i xa mixi sugandixi makuya i ra,
i bara m̄ee a ra, i x̄ono a ma.

⁴⁰ I bara i xa saate kana i xa konyi be,
i a ba a xa kibanyi kui.

⁴¹ I bara a xa t̄ete b̄ōo, i bara a makantade kana.

⁴² Mixi naxee dangima, e harige bama naa.

A d̄ox̄obooree yoma a ma.

⁴³ I bara a yaxuie senbe so, han e bara seewa.

⁴⁴ I mu a xa santidegema wali rasooneya,
i mu a malixi gere kui.

⁴⁵ I bara a xa fe raxuben,
i bara a xa kibanyi woli boxi.

⁴⁶ I bara nde ba a xa fonikeya ra,
i yaagi dusu a xun na.

Nengi rate.

⁴⁷ Alatala, i i noxunma n ma han mun temui?
I xa xone dexema alo te han mun loxo?

⁴⁸ I xa ratu a ma n ma simaya dunke ki naxe.
I ibunadama daaxi fuyan nan na?

⁴⁹ Nde baloxi naxan mu faxama?
Nde noma a yete bade saya kira xon ma?

⁵⁰ N Marigi, i xa dugutegepa singe na minden,
i i kali naxan na Dawuda be i xa tinxinyi kui?

⁵¹ N Marigi, i xa i loxo sa i xa konyie xa yaagi xon ma.
I xa na kote to mixi wuyaxie naxan doxo n xun ma.

⁵² N Marigi, i xa i ratu a ma i yaxuie n maberema ki naxe,
n tan i xa mixi sugandixi.

⁵³ Tantai na Marigi be abadan. Amina. Amina.

90

Adama birin faxama ne

Ala maxandi

¹ Ala xa mixi Munsa xa Ala maxandi
N Marigi, i tan findixi muxu kantama nan na abadan.

² Beenun geyae nun dunipa xa daa,
i tan nan nu na Ala ra abadan.

³ I ibunadama ragbilenma bende i.
I na nan fala, «Adamadi xa gbilen bende.»

⁴ Ne wulu keren luxi ne i be
alo loxo keren naxan bara dangi,
alo waxati keren naxan bara dangi koe kui.

⁵ I a niya adamadi mu keli a xa xixoli ma.
A luxi alo nooge naxan minima a yete ra.

⁶ A keli subaxe ma, a fuga,
nunmare temui a jan bara lisi, a xara.

⁷ I xa xone muxu jonma ne, a muxu magaaxu.

⁸ I muxu xa yunubi birin kolon,
hali muxu xa fe jaaxi naxee findixi gundo ra.

⁹ Muxu xa simaya birin luma i xa xone bun ma.
Muxu xa dunipeigiri xa bui birin, jengi rate keren.

¹⁰ Muxu xa simaya buma je tongo solofere,
je tongo solomasaxan xa a sooneya,
kono na birin findixi toore nun paxankate nan na.
Simaya dangima ne mafuren mafuren, a muxu lu dimi kui.

¹¹ Nde i xa xɔnɛ sɛnbɛ kolon?

Nde gaaxuma na ya ra?

¹² A muxu ratu simaya rapɔnyi ma,
alako muxu xa xaxili soto muxu xa dunɪɲɛigiri kui.

¹³ N Marigi, i xa i ya rafindi muxu ma

I xa xɔnɛ buma han mun tɛmɪi?

Kinikini i xa konyi die ma.

¹⁴ Kuye na iba, i xa muxu rawasa i xa dugutegeɲa ra,
alako muxu xa sɛɛwa muxu xa simaya birin kui.

¹⁵ I tɔɔrɛ xasabi naxan dɔxɔ muxu ma,

i yaagi xasabi naxan sa muxu ma,

i man xa muxu rasɛɛwa na xasabi ra.

¹⁶ I xa i xa kaabanakoe masen muxu bɛ, i xa konyie.

I xa nɔrɛ xa mini muxu xa die ma.

¹⁷ Muxu Marigi Ala xa tofanyi xa lu muxu ya i.

A xa muxu xa wali sɔɔneya, a xa baraka sa muxu xa wali ma!

91

Gaaxutareɲa

Ala matɔxɔɛ

¹ Naxan luma Ala Xili Xungbe Kanyi xa kantari bun ma,
a a malabuma nɛ Ala xa kante kui.

² N na a masenma Alatala bɛ,
«I tan nan na n ma kantari nun n makantade ra,
i tan n Marigi Ala, n laxi naxan na.»

³ A tan nan i ratangama gantanyie ma naxee tema i bɛ,
a i ratanga wuganyi ma.

⁴ A i makantama nɛ
alo tɔxɔɛ a xa die makantama ki naxɛ a gabutenyi bun ma.
A xa dugutegeɲa luma nɛ alo sɔɔri xa wure lefa.

⁵ I mu gaaxuma gbaloe ra kɔɛ ra,

i mu gaaxuma xalie ra yanyi ra,

⁶ i mu gaaxuma wuganyi ra dimi kui,

i mu gaaxuma fure ɲaaxi ra soɲe bun ma.

⁷ Mixi wulu nɔma nɛ birade i kɔɔla ma,
mixi wulu fu nɔma birade i yirefanyi ma, kɔnɔ sese mu i toma.

⁸ I na birin toma nɛ i ya i,
i findi seede ra tinxintare xa ɲaxankate ma,

⁹ barima i bara la i Marigi ra, a bara findi i xa kantari ra.

Ala Xili Xungbe kanyi findixi i xa makantade nan na.

¹⁰ Sese mu i lima,
wuganyi yo mu soma i xɔnyi,

¹¹ barima a a xa malekɛɛ yamarima e xa i makanta yire birin.

¹² E i tongoma nɛ e bɛlexɛɛ kui,
alako i naxa i sanyi radin gɛmɛ ra.

¹³ I nɔma yetɛɛ nun bɔximaseɛ ra,
i sɛnbɛ dangi baratɛɛ nun biidae ra.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«A to laxi n na, n a rakisima ne.
 N a makantama ne barima a n xili kolon.
¹⁵ A na n xili, n a yaabima ne.
 Tóore na a li, n luma ne a seeti ma.
 N a rakisima ne, n a xun nakeli.
¹⁶ N simaya xonkuye fima ne a ma,
 n na n ma kisi masen a be.»

92

Simaya kamalixi

Ala matóxo

¹ Beeti naxan bama malabui loxo
² Marigi batufe fe fanyi na a ra.
 Ala Xili Xungbe Kanyi, a lanma i xili xa matóxo beeti ra.
³ Kuye iba, a lanma i xa xanunteya xa matóxo,
 koe kui, muxu xa i tantu i xa dugutegeja xa fe ra.
⁴ Matóxo xa ba kora luuti fu daaxi xui ra nun adamadi xui ra.
⁵ Marigi, n jexinma i xa kaabanakoe ra,
 n nan n seewe xui itema i xa wali xa fe ra.
⁶ Marigi, i naxan nabama, a makaaba, i xaxili tilin.
⁷ Xaxilitare mu sese kolonma na kui,
 a mu fahaamui sotoa i xa fe ma.
⁸ Ala kolontaree luma alo sansi
 naxan bulama fili ma, a fuga,
 kono na dangi xanbi, a jon abadan.
⁹ Kono i tan Marigi, matóxo na i be temui birin.
¹⁰ N Marigi, i yaxuie halakima ne,
 i fe kobi rabae birin nayensen ye.
¹¹ I senbe fima ne n ma alo sexe ninge,
 i ture fanyi sa n ma.
¹² N yae a toma n gerefae xun goroma ki naxe,
 n tuli e gi xui me.
¹³ Tinxintoe xa fe fanma ne alo tugi bili,
 e xa fe te alo sediri wuri bili naxee na Liban.
¹⁴ E sabatixi Alatala xa horomobanxi tete kui,
 e xa fe fanma ne won Marigi Ala ya i.
¹⁵ Hali e forixi e xunsexe fiixexi,
 senbe na e be fe fanyi rabafe ra,
¹⁶ alako e xa a masen,
 «Alatala tinxin, n tixi a xa seriye nan fari,
 tinxintareya yo mu na a ma.»

93

Mange Ala

Ala matóxo

¹ Marigi Alatala nan na mange ra.
 Xunnakeli na a yi, a senbe gbo.
 A xa dunja xanxi, a mu serenma.

² I xa mangeya fole mu na, a dan mu na.

I tan nan na Ala ra abadan.

³ Marigi, baa mōronyi rawunduma alo galanyi, galanyi naxan goroma, a bula.

⁴ I senbe gbo na xui be,

i xa xunnakeli dangi baa mōronyie ra.

Marigi senbe gbo koore ma.

⁵ I xa seriye xanxi, seniyentoe nan lanxi i ma abadan.

94

Ala xa paxankate

Ala xa seriye

¹ N Marigi Ala naxan a gbepoxoma,

i xa i makenen i xa nore kui.

² I tan naxan dunja kiiti sama, i xa keli,

i xa yete igboe xa walie ragbilen e ma.

³ N Marigi, a lanma mixi kobie xun xa rakeli han mun temui?

⁴ A lanma mixi jaaxie xa e yete matoxo tun e xa yete igbopa kui?

⁵ Alatala, e i xa pama tooxoma, e i xa mixie halakima.

⁶ E kaape ginnee nun xope faxama, e kiridie nii bama.

⁷ E nu fa a fala, «Alatala mu yi fee toma,

Yaxuba Marigi Ala mu yi rakoxsima.»

⁸ Wo tan xaxilitaree, naxee luma pama tagi,

wo xaxili sotoma mun temui?

⁹ Naxan tuli daaxi, na luma a mu fe me?

Naxan ya daaxi, na luma a mu se to?

¹⁰ Naxan pamanee xuruma, na mu e paxankatama?

A tan nan xaxili fima ibunadama ma.

¹¹ Alatala a kolon a adamadie xa mapoxunyie na ne fufafu.

¹² Alatala, Seewe na mixi be i naxan matinxinma,

i naxan matinxinma i xa seriye ra,

¹³ alako a xaxili xa sa toore loxoe,

han mixi jaaxie e gbe paxankate sotoma temui naxe.

¹⁴ Alatala mu a xa pama raboloma,

a mu a xa mixie rabejinma.

¹⁵ Kiiti tinxinxu fama ne sade,

tinxintoe bope birama ne na foxo ra.

¹⁶ Nde n xun mafalama mixi jaaxie xon ma?

Nde tima n be mixi kobie xili ma?

¹⁷ Xa n Marigi mu findi n malima ra nu,

n ma fe danma ne gaburi kui nu.

¹⁸ N Marigi, n na mapoxun

a n sanyi mu tima sonon,

i xa dugutegepa n demenma.

¹⁹ N ma kontofilie na wuya,

i e bama n ma, i fa n naseewa.

²⁰ I noma tinde mangeya tinxintare ra,

naxan yaamari tima fe kobi ra?

²¹ E kafuma e bore ma tinxintɔɛ faxafe ra,
e mixi tɔɔɲeɲe kiiti kui.

²² Kɔɔ Marigi nan na n kantama ra,
a luma alo fanye n sabatima naxan fari.

²³ A e xa wali kobie ragbilenma nɛ e ma,
a e xun nakana e xa ɲaaxɔɲa ra.
Muxu Marigi Ala e sɔntɔma nɛ.

95

Mangɛ Ala matofe

Ala matɔxɔɛ

¹ Won xa bɛɛti ba Marigi bɛ sɛsɛwɛ ra,
won xa won xui ite won nakisima senbema bɛ.

² Won xa a matɔxɔ,
won xa a matɔxɔɛ ba a bɛ bɛɛtie ra,
³ barima Alatala, Ala xungbe na a ra,
naxan findixi mangɛ xungbe ra senbɛmae birin xun ma.

⁴ Yire tilinxi na a bɛlɛxɛ.
Geya xuntagi findixi a gbe nan na,
⁵ alo baa nun bɔxi a naxɛɛ daaxi a bɛlɛxɛ ra.

⁶ Wo fa, won xa suyidi, won xa won igoro,
won xa won xinbi sin Alatala ya i naxan won daa,
⁷ barima a tan nan won Marigi Ala ra.

Won findixi a xa ɲama nan na a naxan dɛmadonma,
alo xuruse dɛmadonyi mɛɛnima gɔɔrɛ ma ki naxɛ.

Wo xa a xui mɛ to.

⁸ Wo naxa wo bɔɲɛ raxɔɔxɔ alo naxan nabaxi Meriba,
alo naxan nabaxi Masa gbengberenyi ma tɛmɛi dangixi.

⁹ Wo benbae n mato nɛ na lɔxɔɛ,
hali e to nu bara n wali fɔxi to.

¹⁰ Na bɔnsɔɛ xa fe naxa rapaaxu n ma ɲɛ tongo naani bun ma.
N naxa a fala, «Nama xurutare nan yi ki,
naxan mu n waxɔɲfe kolon.»

¹¹ Na kui n naxa n kali n ma xɔnɛ kui,
«E mu soma n ma malabude kui fefe ma!»

96

Kiitisa na fafe

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo bɛɛti nɛɛnɛ nde ba Alatala bɛ!
Dunɲa birin xa bɛɛti ba Alatala bɛ!

² Wo bɛɛti ba Marigi bɛ, wo a xili matɔxɔ.
Wo xa a xa kisi masen mixie bɛ tɛmɛi birin.

³ Wo xa a xa nɔrɛ fala si birin bɛ,
wo a xa kaabanakoe masen ɲama birin tagi.

⁴ Marigi Ala gbo, a lanma won xa a matɔxɔ,
naxan dangi senbɛmae birin na.

⁵ Sie birama ala naxee fɔɔɔ ra,
e findixi kuyee fufafu gbansan nan na,
kɔɔɔ Alatala nan koore daa.
⁶ Nɔɔɔ nun naiyalanyi kelima a tan nan ma,
senbe nun naiyalanyi luma nɛ a xa hɔɔɔɔbanxi kui.

⁷ Bɔnsɔɔ birin, wo xa tantui rasiga Alatala ma,
wo Alatala matɔɔɔ a xunnakeli nun a xa senbe xa fe ra.
⁸ Wo xa a xili binya alɔ a lanma wo xa a raba ki naxɛ.
Wo xa fa hadiya ra, wo xa a raso a xa hɔɔɔɔbanxi tɛtɛ kui.
⁹ Wo xa suyidi Marigi bɛ a xa nɔɔɔ ya i.
Dunipa birin xa sɛɛn a ya ra.

¹⁰ Wo xa a fala si birin bɛ, «Alatala nan na Mange ra.
Dunipa xanxi, a mu a imaxama.
Ala pamae makiitima tinxinyi ra.
¹¹ Koore xa sɛɛwa, bɔxi xa pɛlɛxin.
Baa nun a kui isee xa wundu sɛɛwɛ ra.
¹² Xɛɛ nun e xa bogi see xui xa ite,
wondi wuri bilie xa e sɛɛwa xui ite
¹³ Alatala ya ra naxan fafe.
A fafe dunipa makiitide.
A dunipa makiitima tinxinyi nan na,
a pamae makiiti nɔɔɔ ra.»

97

Mange Ala magaaxu

Ala matɔɔɔɔ

¹ Alatala nan na mange ra.
Dunipa xa pɛlɛxin, surie xa sɛɛwa.
² Nuxui nun kuye ifɔɔɔɔxi a rabilinma.
A xa kibanyi dɔɔɔɔxi tinxinyi nun nɔɔɔɔ fari.
³ Tɛ tixi a ya ra, a a yaxuie birin ganma a rabilinyi.
⁴ A dunipa iyalanma a xa seyamakɔnyie ra,
dunipa mixie na a to, e sɛɛnma nɛ.
⁵ Geyae xunuma dunipa Marigi Alatala ya ra alɔ kumi dole.
⁶ Koore a xa tinxinyi masenma,
si birin a xa nɔɔɔ toma.
⁷ Kuye batue fama nɛ yaagide a ya ra,
senbɛmae e felenma nɛ a bun ma.
⁸ Siyonikae na a xui mɛ, e sɛɛwama nɛ,
Yudayakae pɛlɛxinma nɛ i tan Alatala xa kiiti ra,
⁹ barima i tan Marigi xun nakelixa senbɛmae birin bɛ.

¹⁰ Alatala xanuntenyi xa fe paaxi xɔn.
Alatala a batulae makantama nɛ,
a e ba mixi kobie bɛlɛxɛ.
¹¹ Naiyalanyi na tinxintɔɔɔ nan bɛ,
sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee bɔɔɔ fiixɛ.
¹² Tinxintɔɔɔ, wo sɛɛwa Marigi ra,
wo xa tantui rasiga a xili seniyeɔnxi ma.

98

Bɛɛti nɛnɛ bama Alatala bɛ

Ala matɔxɔɛ

¹ Bɛɛti

Wo bɛɛti nɛnɛ ba Alatala bɛ,
barima a bara kaabanakoe raba,
a bɛɛɛɛ sɛnbɛma bara xunnakeli sɔto a bɛ.

² Marigi bara a xa kisi masen,
a bara a xa tinxinyi sa kɛnɛ ma pamanɛɛ ya i.

³ A mu nɛɛmu a xa dugutɛgɛɲa nun a xa xanunteya ma Isirayila bɔnsɔɛ
mabiri.

Dunija birin bara won Marigi Ala xa kisi to.

⁴ Dunija birin xa Alatala matɔxɔ,
e xa bɛɛti ba sɛɛwɛ kui.

⁵ Wo xa Alatala matɔxɔ kɔra xui nun bɛɛti ra,

⁶ wo xa sarae fe sɛɛwɛ ra wo Mange Alatala ya i.

⁷ Baa nun dunija xa e xui ramini,

⁸ xuree xa e bɛɛɛɛ bɔnbɔ,
geyae xa e xui ite sɛɛwɛ ra

⁹ Alatala ya ra,

barima a fafe dunija makiitide.

A dunija makiitima tinxinyi nan na,
a pamae makiitima nɔndi ra.

99

Mange Alatala seniyen

Ala matɔxɔɛ

¹ Ala dɔxɔxi a xa kibanyi kui kerubimi malekɛɛ tagi.

A xa pama tixi gaaxui kui, bɔxi na sɛɛnfe.

² Alatala gbo Siyoni, a tixi sie birin xun ma.

³ E xa i xili xungbe magaaxuxi matɔxɔ a xa seniyenyi xa fe ra.

⁴ Mange sɛnbɛ xa matɔxɔ,

tinxinyi rafan a ma,
a kiiti sama nɔndi ra Yaxuba xa bɔxi ma.

⁵ Wo Marigi Alatala matɔxɔ,
wo wo magoro a bun ma a xa seniyenyi xa fe ra.

⁶ Munsa nun Haruna nu na a xa sɛɛɛɛdubɛɛ ya ma,
Annabi Samuweli nu na mixie ya ma naxee a maxandima.
E to a xili, a naxa e yaabi.

⁷ A to seriye nun yaamari masen e bɛ nuxui kui,
e naxa a xui suxu.

⁸ Muxu Marigi Alatala, i bara e xa maxandi suxu.

I to Isirayila paxankata e xa yunubi xa fe ra,
i man bara diɲɛ e ma.

⁹ Wo xa wo Marigi Alatala matōxo,
wo xa wo xinbi sin a xa geya seniyenxi fari,
barima won Marigi Alatala seniyen!

100

Tantui beeti

Ala matōxo

¹ Tantui beeti
Dunipa birin xa Alatala matōxo!
² Wo xa Alatala batu seewe kui.
Wo xa fa a ya i wo seewe xui itexi ra.
³ Wo xa a kolon Alatala nan wo Marigi Ala ra.
A tan nan won daaxi, won findixi a gbe nan na.
Won findixi a xa pama nan na,
naxan luxi alo a xa xuruse gōore a naxan demadonma.

⁴ Wo so a xa naadse ra a tantufe ra,
wo so a xa hōromōbanxi tete kui a matōxo fe ra!
Wo tantui rasiga a ma, wo a xili matōxo,
⁵ barima Alatala fan, a xa xanunteya buma ne abadan,
a xa dugutegepa mu jōnma dunipa bende fupi fari ma.

101

Dawuda xa natse

Ala matōxo

¹ Dawuda xa beeti
N dugutegepa nun tinxinyi matōxoma ne.
N beeti bama i tan nan be Alatala.
² N fe birin nabama lufe ra tinxintōe xa kira xon.
I fama n yire mun temui?
N na n jereama ne n bōpe fiixexi ra n ma mixie tagi.
³ N mu n ya tima fe tinxintare ra,
n mu tinma yanfante xa kira ra,
n nun e tan mu lanma fe yo ma.
⁴ N tan nun mixi paaxi tagi kuya,
n mu wama yunubi xon.

⁵ N mixi de balanma ne naxan a boore mafalama.
N mu tinma yete matōxo nun yete igbopa ra.
⁶ N na n jōxo sama ne yi bōxi dugutege xon ma,
alako e xa lu n seeti ma.
N wama tinxintōee nan xon ma, e xa n mali.
⁷ Yanfantee mu luma n ma mixie ya ma,
wule false mu tima n ya i.
⁸ Geesege birin n mixi kobie sōntoma ne,
alako na mixi mōoli naxa lu Alatala xa taa kui.

102

Furema xa maxandi

Ala maxandi nun Ala matoxoxe

¹ Tóorómixi naxan Alatala maxandife a xa tóore kui.

² Alatala, i xa n ma maxandi suxu,
i xa i tuli mati n wa xui ra.

³ I naxa i kobe so n na n ma tóore kui.
I xa n ma maxandi suxu mafuren.

⁴ N ma simaya na lóefe alo tuuri lóema kuye ma ki naxe,
n xorie na jonfe alo yege ganma te ra ki naxe,

⁵ n bóje na lisife alo sexe naxan na fili ma.
N mu donse donma sónon.

⁶ N na wa n xui itexi ra, n xorie birin makenenma ne.

⁷ N bara lu alo xundi naxan toma wula i,
alo koofole naxan na banxi tonbolonyi kui.

⁸ N mu noma xide.
N kiroxi alo xoni naxan na kerenyi ma banxi fari.

⁹ N yaxuie yoma n ma lóxoé birin,
e n xili rawalima danke wóyenyi ra.

¹⁰ N de rafexi texube ra alo donse,
n yaye silonma n ma minse xun ma

¹¹ i xa bópete nun i xa xone xa fe ra.
I bara n kerí pon!

¹² N ma simaya bara lu alo niini naxan lóema dimi kui,
alo sexe naxan lisima fili ma.

¹³ Kóno i tan Alatala luma ne i xa kibanyi kui abadan,
i xili mu lóema dunipa ma.

¹⁴ I fama ne kelide i xa kinikini Siyoni ma,
barima a lanxi i xa hinne a ra yi waxati sugandixi ma.

¹⁵ A gemee nun a bóxi rafan i xa konyi die ma.

¹⁶ Sie birin fama gaaxude Alatala xili ya ra,
mangee birin fama e xinbi sinde i xa nore ya ra.

¹⁷ Alatala man fama ne Siyoni tide,
a a yete masen a xa nore kui.

¹⁸ A a ya rafindima ne misikiine xa maxandi ma,
a mu yo a xa dube ma.

¹⁹ Na xa sebe bósóee be naxee fama,

alako mixi naxee mu daaxi sinden e xa Alatala matoxo,

²⁰ barima a a ya rageroma won ma kelife a xa yire seniyeñxi itexi.

Alatala bóxi matoma kelife koore ma,

²¹ alako a xa geelimanie wa xui rame,
a xa mixie ratanga naxee na faxe xa kira ma,

²² alako e xa Alatala xili masen Siyoni taa kui,
e xa a matoxo beeti ra Darisalamu,

²³ sie na e malan temui naxe Alatala batufe ra.

²⁴ A bara n ma senbe ba n yi ra n ma dunijeigiri kui,
a bara n ma simaya radunke.

²⁵ N naxa a fala a be, «N Marigi Ala,
i naxa n nii ba n ma simaya tagi ra,
i tan naxan buma abadan,

²⁶ I tan nan dunjɔna daa,
i tan nan koore itala i xɔnyɛ ra.
²⁷ E tan ɲɔnma nɛ, kɔnɔ i tan buma nɛ abadan,
e birin forima nɛ alo sose, kɔnɔ i tan e masarama nɛ alo donma.
I e masarama nɛ, alo donma naxan nagoroma, a wolɛ.
²⁸ Kɔnɔ i tan mu masarama, i mu ɲɔnma abadan.
²⁹ I xa konyie xa die fama nɛ sabatide be,
e bɔnsɔɛ fa bu xaxilisa kui i ya i.»

103

Ala xa marafanyi

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa bɛɛti
N xa Alatala tantu n nii birin na,
n xa a xili sɛniyenxi matɔxɔ.
² N xa Alatala tantu n nii birin na,
n naxa nɛɛmu a xa hinne ma.
³ A tan nan dijɛma i xa yunubie ma,
a i xa furee rayalan,
⁴ a i ratanga faxɛ ma,
a i rabilin a xa xanunteya nun a xa kinikini ra.
⁵ A hinnema i ra i xa dunjɛsigiri kui,
alako i man xa sɛnbɛ sɔtɔ i xa forija kui alo seɛɛ.

⁶ Alatala ɲɛɛma tinxinyi kui,
a kiiti tinxinxi sama tɔɔɔmixie bɛ.
⁷ A bara a xa kira masen Annabi Munsa bɛ,
a a xa kaabanakooe masen Isirayilakae bɛ.
⁸ Alatala kinikinima mixie ma, a hinne e ra,
a mu xɔnɔma e ma mafuren mafuren,
a xa xanunteya gbo.
⁹ A mu mixie tɔɔɔɔma tɛmɛi birin,
a xa xɔnnanteya mu buma.
¹⁰ A mu won ɲaxankatama won ma yunubi rabaxi ki ma,
a mu won ma yunubi sare ragbilenma won ma.
¹¹ Koore itexi bɔxi xun ma ki naxɛ,
a xa xanunteya fan gboxi na ki nɛ a yaragaaxuie bɛ.
¹² Sogetede makuyaxi sogegorode ra ki naxɛ,
a won ma yunubie fan makuyaxi won na na ki nɛ.
¹³ Babae kinikinima e xa die ma ki naxɛ,
Alatala fan kinikinima a yaragaaxuie ma na ki nɛ,
¹⁴ barima a a kolon won yailanxi se naxan na,
a ratuxi a ma a bɛndɛ nan won na.
¹⁵ Adamadie xa simaya maniya sansi ra naxan fugama fili ma,
¹⁶ kɔnɔ foye na bɔnbɔ a ra, a xarama nɛ, a lɔɛ.
¹⁷ Kɔnɔ Alatala a yaragaaxuie xanuma nɛ abadan,
a xa tinxinyi birama nɛ e bɔnsɔɛɛ fɔxɔ ra,
¹⁸ naxee a xa saate binyama,
e a xa seriye rabatu.
¹⁹ Alatala bara a xa kibanyi dɔxɔ koore ma,

a dunija birin yamari.

²⁰ Wo tan malekee, wo xa Alatala tantu,
wo tan naxee senbe gbo, wo tan naxee a rabatuma.

²¹ Wo tan senbema naxee na kooore ma,
wo xa Alatala tantu,
wo tan naxee a waxonfe rabama.

²² Wo tan birin naxee daaxi,
wo xa Alatala tantu yire birin a xa mangeya bun ma.
N xa Alatala tantu n nii birin na.

104

Alatala xa daalisee

Ala matɔxɔɛ

¹ N xa Alatala tantu n nii birin na.

N Marigi Alatala, i senbe gbo, nɔre nun yanbe na i ma,
² a luxi alo naiyalanyi yati findixi i xa guba nan na.
I kooore italaxi alo dugi xungbe i sabatixi naxan bun ma,
³ i xa konkoe tixi nuxuie fari ye ragataxi dennaxe.
I nuxuie findi i xa jere se ra,
i i jere foye fari.

⁴ I foye xɛɛma i xa masenyi ra,
i te rasanbama i xa wali rabafe ra.

⁵ Ala dunija tixi ne alo banxi tixi ki naxe,
a mu a mamaxama feo.

⁶ A baa dusu ne a xun ma alo dugi,
a geyae xuntagi makoto.

⁷ I to xaape ye ma, a a gi i xa galanyi xui ma,
⁸ geyae nun gulunbae fa lu yire i nu wa dennaxe xon.
⁹ I naaninyi saxi ye be a mu tuganma naxan xun ma,
alako a naxa gbilen din na xare ma.

¹⁰ I dulonyie findi xuree ra,
naxee susuma geya longorie ra,

¹¹ a ye xoli ba burunyi subee birin ma,
a ye xoli ba wulai sofalee ma.

¹² Xonie sabatixi nee fe ma,
e e xui raminima wuri salonyie kon na burexee longori ra.

¹³ I geyae bundama ye ra keli kooore ma,
boxi wasama i xa wali ra.

¹⁴ I jooge raminima xurusee be,
i sansie rabulama adamadie be,
e baloe sɔtɔma naxee ra.

¹⁵ I weni fima mixie ma, naxan e bope rafaanma e ma,
i ture raminima e be, naxan e kiri ratofanma,
i e baloma donse ra, naxan senbe fima e ma.

¹⁶ Liban wuri bilie, Marigi naxee sixi,
e bara ye soto a fanyi ra,

¹⁷ xonie e tee sama e kon na.

Gbongboe e tɛɛ sama sipirɛ wuri bilie kɔn na,
 18 wulai sie xima geyae fari,
 sagalee luma gɛmɛ longorie ra.

19 I kike yailanxi sali waxatie kolonfe nan na.
 Soge a dula tɛmɛi kolon.

20 I dimi rafama kɔɛ ra, burun subee jɛrɛma tɛmɛi naxɛ.

21 Yetɛɛ na e xui ramini donse fenfe ra, Ala e kima baloe ra.

22 Soge nɛfɛ mini, e gbilen e xa fɔnmɛɛ ra.

23 Mixie tan mini, e sa fɛɛpɛn walide.

24 Alatala, i xa daalisee wuya.

I e birin daaxi xaxilimaya nan na.

Bɔxi rafexi i xa daalisee ra,

25 baa fan nafexi i xa daalisee ra,
 ndee xurun, ndee xungbo, e wuya.

26 Kunkui xungbee jɛrɛma mɛnni fari,
 peremui jɛrɛma baa bun ma jɛlɛxinyi ra.

27 Yi daalise birin e xaxili tixi i tan nan na e baloe xa fe ra.

28 I na e ki, e a sɔtɔma nɛ i saabui ra, e wasa.

29 I na e kuma, e gaaxuma nɛ.

I na e pɛngi ba, e faxama nɛ, e gbilen bɛndɛ.

30 I na i jɛngi raso e fate, e man balo,
 bɔxi man fa fan.

31 Alatala xa nɔrɛ xa bu abadan!

Alatala xa sɛɛwa a xa daalie ra!

32 A na bɔxi mato, a sɛrɛnma nɛ,
 a na din geyae ra, e ganma nɛ.

33 N Alatala matɔxɔma nɛ fanni n baloxi,
 n bɛɛti bama nɛ n Marigi Ala bɛ fanni n na dunija ma.

34 N ma dubɛ xa rafan a ma.

N sɛɛwama nɛ Alatala xa fe ra.

35 Kɔnɔ yunubitɔɛɛ tan xa lɔɛ dunija ma.

Mixi jaaxie naxa lu naa sɔnɔn!

N bara Alatala matɔxɔ n nii birin na. Wo Alatala tantu!

105

Isirayila xa xɔrɛya

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala xili matɔxɔ,
 wo a xa kaabanakoe masen namae tagi.

2 Wo bɛɛti ba a bɛ a xa kaabanakoeɛ xa fe ra.

3 Wo xa sɛɛwa a xili sɛniyɛnxi xa fe ra,
 mixi naxee Alatala fenma, e xa jɛlɛxin.

4 Wo xa Alatala xa sɛnbɛ fen,
 wo xa kata lude a ya i tɛmɛi birin.

5 Wo xa ratu a xa kaabanakoe ma,
 wo naxa nɛɛmu a xa kiiti ma,

6 wo tan Ala xa konyi Iburahima bɔnsɔɛ,

wo tan Yaxuba xa die a naxee sugandi.

⁷ A tan nan won Marigi Alatala ra,
a kiiti sama dunipa birin ma.

⁸ Alatala a ratuma a xa saate ma temui birin,
a mu neemuma a xa laayidi ma abadan,

⁹ a naxan tongoxi Iburahima nun Isiyaga be marakali ra.

¹⁰ A bara na nate tongo Yaxuba be,
a bara na saate xiri Isirayila ra,

¹¹ a masenfe ra, «N bara Kanaan boxi fi wo ma ke ra.»

¹² Beenu e xa wuya menni,

¹³ e nu na lintanfe tun,

¹⁴ Ala mu tin mixi yo xa no e ra.

A naxa a xoxoxo pamanε mangεε be a falafe ra,

¹⁵ «Wo naxa n ma pama sugandixi tɔɔɔ de,
wo naxa fe jaaxi raba n ma namipɔnmεε ra.»

¹⁶ Beenu Ala xa kaame ragoro dunipa ma, a baloe ba dunipa yi ra,

¹⁷ a naxa a xa mixi nde Yusufu rasiga e yara konyiya kui.

¹⁸ A sanyie nun a konyi nu balanxi yɔlɔnxɔnyi ra,

¹⁹ han Ala xa laayidi naxa kamali, a nɔndi fi a ma temui naxe.

²⁰ Na temui mange xungbe naxa yaamari fi a xa mini geeli kui,
a xa fulun.

²¹ Mange naxa Yusufu findi a xa banxi xunyi ra,
a a gbe se birin sa a nɔε bun ma,

²² alako mange xa mixie xa lu a waxɔn ki,
boxi forie xa xaxili soto a saabui ra.

²³ Na dangi xanbi, Isirayila pama Yaxuba bɔnsɔε naxa fa Misira,
e sabati Hami xa boxi ma.

²⁴ Ala naxa a xa pama wuya dangife e yaxuie ra.

²⁵ A naxa Misirakae bɔpε masara,

han e fa a xa pama xɔn,

e nate jaaxi tongo e xa fe ra.

²⁶ Na temui a naxa a xa konyi di Munsa xεε,

a nun a xa mixi sugandixi Haruna.

²⁷ E naxa Ala xa tɔnxumae makaabaxie raba,
Hami xa boxi xa mixie tagi.

²⁸ E to Ala xa masenyi ti Misirakae be,

Ala naxa dimi rasin boxi ma, kuye naxa ifɔɔɔ.

²⁹ A naxa menni ye mafindi wuli ra, yεxεε fa faxa.

³⁰ E xa boxi naxa rafe lanxansarimae ra,
e so han mange xa banxi kui.

³¹ A naxa yaamari fi xεerie nun saasie xa din boxi birin na.

³² A naxa balabalanyi nun tune ragoro boxi ma,
seyamakɔnyi naxa din menni ra.

³³ A naxa e xa weni bilie nun e xa xɔrε bilie kana,
a nun wuri bilie birin naxee nu na e xa boxi ma.

³⁴ A naxa yaamari fi katoe xa wuya han,

³⁵ e fa sansie birin kana Misira boxi ma,
e boxi daxamui birin don.

³⁶ A raponyi a naxa di singe birin faxa e xa boxi kui,
e naxee bari e senbe ra.

³⁷ Ala naxa a xa pama ramini kobiri nun xεema ra,
mixi yo mu faxa e ya ma.

³⁸ Misirakae naxa sεewa e xa mini ra,
barima e nu bara gaaxu Isirayilakae ya ra.

³⁹ Ala naxa nuxui itala e xun ma yanyi ra,
a te ti koore ma koe ra naiyalanyi ra.

⁴⁰ E to a maxandi, a naxa fa konkoloe ra e be,
naxan findixi koore baloe ra e be.

⁴¹ A naxa fanye rabi,
a ye ramini e be,
alo xure naxan jεrema gbengberen yire tagi.

⁴² Ala to ratu a xa laayidi seniyenxi ma,
a naxan tongo a xa konyi di Ibrahima be,

⁴³ a naxa a xa pama ramini sεewe kui,
a a ragiri a xa mixi sugandixie xa jεlexin beeti ba.

⁴⁴ A naxa si gbetee xa boxi fi e ma,
pamanee xa naafuli naxa findi e gbe ra,

⁴⁵ alako e xa Ala xui suxu,
e xa a xa yaamarie rabatu.

Wo xa Alatala matoxo!

106

Nεemufe Ala xa xanunteya ma

Ala matoxe

¹ Wo xa Alatala matoxo.

Wo xa a tantu barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan.

² Nde Alatala xa wali xungbe masenma,
nde a xa matoxe bama?

³ Sεewe na tinxintoe be,
naxee birama tinxinyi foxo ra loxo birin.

⁴ Alatala, i xa ratu n ma i hinnema i xa pama ra temui naxe,
i na e rakisi, i xa n fan mali,

⁵ alako n xa i xa mixi sugandixie xa heri soto,
n xa sεewa i xa pama ra,
n xa jεlexin i ke tongomae ya ma.

⁶ Muxu bara yunubi raba alo muxu benbae,
muxu bara fe kobie raba jaaxuna kui.

⁷ Muxu benbae to nu na Misira boxi ma,
e mu e joxo sa i xa kaabanakoe xon ma,
e mu ratu i xa xanunteya ma.

E naxa e kobe raso i ra Xulunyumi baa fe ma.

⁸ Konoo a naxa e rakisi a xili xa fe ra,

alako a xa a senbe masen.

⁹ A to xaaṇe Xulunyumi baa ma, a naxa xori,
e naxa a igiri a xaraxi ra.

¹⁰ A naxa e rakisi e xonmixie belexe i,
a e xunsara e yaxuie belexe.

¹¹ Ye naxa dusu e yaxuie xun na,
hali mixi keren a mu kisi.

¹² Na kui e naxa la a xa masenyi ra, e a matoxo beeti ra.

¹³ Kono a mu bu, e man naxa neemu a xa walie ma,
e tondi a waxonfe rabade.

¹⁴ E naxa bira e yete waxonfe foxo ra gbengberenyi ma,
e Alatala mato.

¹⁵ A naxa e waxonse so e yi ra,
kono na dangi xanbi, a naxa e rajon.

¹⁶ Ala xa pama naxa Munsa nun Haruna toone,
naxee findixi Alatala xa konyi seniye xie ra.

¹⁷ Boxi naxa a rabi,
a Datan nun Abirami xa mixie ragoro a kui.

¹⁸ Te naxa e foxirabire paaxie gan.

¹⁹ E naxa ninge misaali yailan wure ra,
e a batu kuye ra.

²⁰ Ninge naxan sexe donma,
e naxa na misaali findi e Marigi Alatala joxoe ra.

²¹ E naxa neemu e Rakisima Ala ma,
naxan fe xungbee raba Misira,

²² naxan kaabanakoe raba Hami boxi ma,
naxan fe magaaxuxie raba Xulunyumi baa ma.

²³ Ala nu wama e sontofe,
kono a xa mixi sugandixi Munsa naxa a maxandi,
a xa a xa xone xoxoxoe lu na.

²⁴ E naxa tondi a xa boxi fanyi suxude, e mu la a xa laayidi ra.

²⁵ E naxa ti Alatala kanke e xa kiri banxie kui, e mu a xui suxu.

²⁶ Na kui a naxa laayidi tongo e be,
a xa e faxa gbengberenyi ma,

²⁷ a xa e bonsoe faxa pamanee tagi,
a xa e rayensen dunja ma.

²⁸ E naxa Bali Peyori batu,
e seexe sube don naxan baxi mixi faxaxie be.

²⁹ E naxa Ala raxono e xa fe kobie ra,
han a naxa fure paaxi nde ragoro e ma.

³⁰ Finexasi to keli, a naxa Ala maxandi e be,
fure paaxi naxa ba e ra.

³¹ Mixi naxa na tinxinyi kolon a be abadan.

³² Alatala xa pama naxa a raxono Meriba xure fe ma.
Annabi Munsa naxa tooro e xa fe ra,

³³ a to woyen xoxoxoe fala e xa Ala matandi xa fe ra.

³⁴ E mu Kanaan sie sonto alo Alatala e yamari ki naxe.

³⁵ E naxa sabati e ya ma, e bira e naamunyie foxo ra.

³⁶ E naxa nee xa kuyee batu, na fa findi gantanyi ra e be.

³⁷ E naxa e xa di xemsee nun e xa di gine ba serexe ra jinnsee be.

³⁸ E to e xa die faxa serexe ra Kanaan xa kuyee be,
e naxa boxi findi boxi seniyentare ra.

³⁹ E e yete findi mixi seniyentare ra na ki ne,
e e Marigi yanfa.

⁴⁰ Na kui Alatala naxa xono a xa jama ma,
a ke tongomae mu rafanxi a ma sonon.

⁴¹ A naxa e rabolo si gbetee yi ra,
e yaxuie naxa e yamari.

⁴² E yaxuie naxa no e ra,
e fa lu e senbe bun ma.

⁴³ Sanya wuyaxi Ala naxa e rakisi,
kono e mu gbilen a matandife ra.
Na kui e naxa loe e xa yunubie xa fe ra.

⁴⁴ Kono Ala naxa e toore to,
a naxa e wa xui me.

⁴⁵ A naxa ratu a xa saate ma,
a kinikini e ma a xa xanunteya tilinxi xa fe ra.

⁴⁶ A naxa a niya mixie xa kinikini e ma konyiya kui.

⁴⁷ Muxu Marigi Alatala, muxu rakisi.
I xa muxu ramini sie tagi,
alako muxu xa i xili seniyenxi tantu,
muxu xa seewa i matoxofe ra.

⁴⁸ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be abadan!
Nama birin xa a fala: «Amina!»
Wo xa Ala matoxo!

107

Tantui serexe kisi xa fe ra

Ala matoxo

¹ Wo Alatala tantu, barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan!

² Alatala naxan xun sara,
a naxee baxi e yaxuie yi ra,

³ a naxee raminixi sie tagi sogetede nun sogekorode mabiri,
a naxee faxi kelifa koola nun baa mabiri,
e birin xa Alatala tantu.

⁴ Ndee loexi gbengberenyi ma,
e mu sabatide yo toxi.

⁵ Kaame nun ye xoli nu e halakima,
limaniya naxa ba e yi.

⁶ E to e de rawa Alatala be e xa toore kui,
a naxa e fulun e xa jaxankate ma.

⁷ A naxa e rapere kira tinxinxi nde xon ma,
alako e xa yire fanyi to e sabatima dennaxe.

⁸ E xa Alatala tantu a xa xanunteya xa fe ra,

nun a xa kaabanakoe e xa fe ra a naxan nabaxi adamadie be,
 9 barima a ye xoli bama mixie ma,
 a kaametoe rawasama donse fanyie ra.

10 Ndee nu sabatixi dimi kui nun faxe xa noe bun ma,
 geeli xoroxe kui, yolonxonyi mabalanxi e ma.

11 Barima e muruta ne Ala xa masenyi xili ma,
 e Ala xa marasi xon.

12 A naxa e bope mafixe toore ra.
 E naxa dagalan ye, mixi yo mu e mali.

13 E naxa Marigi maxandi nimise kui,
 a naxa e rakisi e xa paxankate ma.

14 A naxa e ramini dimi kui nun faxe xa noe bunma,
 a naxa luutie bolon e nu xirixi naxee ra.

15 E xa Marigi batu a xa dugutegena xa fe ra,
 nun a xa wali makaabaxie xa fe ra adamadie be.

16 Barima a bara wure naadee wuru,
 a kondonyie kana.

17 Xaxilitaree nu bara e yete suxu e xa murute nun e xa fe jaaxie ra, e lu
 nimise kui.

18 Donse birin bara nu rapaaxu e ma,
 e nu fa na faxe nan dei.

19 E xa na xoroxe kui, e naxa e xui rate Alatala ma,
 a naxa e rakisi e xa xoroxe ma.

20 A naxa a xa masenyi rasanba e ma, a e rayalan,
 a e ba e xa paxankate kui.

21 E xa Marigi tantu a xa dugutegena nun a xa wali makaabaxie xa fe ra
 adamadie be.

22 E xa serexe ba a xa wali fanyie kolon fe ra a be.
 E man xa a xa wali fanyie ifala e xui itexi ra seewe kui!

23 Naxee nu biyaasima kunkui xungbee kui baa ma,
 e man nu yuleya raba yee xun ma,

24 nee bara Marigi wali foxie
 nun a xa wali makaabaxie to baa ma.

25 A naxa masenyi ti, turunnaade foye naxa keli
 a moronyie ramaxa,

26 a nu biyaasilae xa kunkui ite a nu a sin,
 e nu na paxankate kui.

27 E xun naxa magi a ra e naxa lu alo siisilae.
 E xa xaxilimaya birin naxa lu e ma fu.

28 E xa nimise kui e naxa Marigi xili e xui itexi ra,
 a naxa e ratanga na gbaloe ma.

29 A naxa turunnaade foye iti, a a masabari,
 moronyie naxa e raxara.

30 E naxa seewa nee xa maraxare ra,
 a naxa e xunti e waxonde ra.

31 E xa Marigi tantu a xa dugutegena nun a wali makaabaxie xa fe ra
 adamadie be!

32 E xa a xa fe gbo pama be,
 e xa a matoxo Forie xa malanyi!

33 A xure xungbee masarama gbengberenyi ra,
 a dulonyi findi boxi maxare ra.

³⁴ A ɓɔxi fanyi findima ɓɔxɔe yire ra,
 na ɓɔxikae xa fe jaaxi xa fe ra.
³⁵ A gbengberenyi findima xure ra
 a yire maxare findi xure guli ra,
³⁶ a kaamɛtɔɔe rasabati naa,
 e taa ti naa e sabatide.
³⁷ E xɛ sama, e wuri bilie sima
 naxee bogi barakama.
³⁸ A dubama e ɓɛ, e wuya,
 a mu sese bama e xa xuruse kɔnti ra.
³⁹ Ndee gbee xurunma,
 tɔɔɛ nun paɓankatɛ ra.
⁴⁰ A marapaaxui dusuma forie xun na,
 a e ralɔɛ gbengberenyi ma kirae mu dennaxe ma,
⁴¹ A misikiinɛe bama tɔɔɛ kui,
 a e xa denbayae rawuya alo xurusee.
⁴² Mixi tinxinxie na toma e jɛlɛxinma a ra,
 Kɔnɔ tinxintaree birin dɛ balanma nɛ.
⁴³ Xaxilima naxan na, a xa a jɔxɔ sa yi fe birin xɔnma,
 a xa Marigi xa dugutegeɓa fahaamu.

108

Xunnakeli Ala saabui ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa ɓɛɛti
² Ala, n bara nate tongo n ɓɔɓɛ kui.
 N Marigi Xunnakeli Kanyi, n n xui raminiima nɛ ɓɛɛtie ra.
³ N n ma korae nun n ma maxasee berema nɛ subaxe ma.
⁴ N Marigi, n i batuma nɛ sie tagi,
 n i matɔxɔma nɛ ɓɛɛti ra jamanɛe ya ma,
⁵ barima i xa dugutegeɓa gbo dangi koore ra,
 i xa xanunteya ite alo nuxuie.

⁶ Ala, i xunyi rakeli koore ma,
 i xa nɔɛ xa lu ɓɔxi birin xun ma,
⁷ alako i xanuntenyie xa kisi i senɓɛ saabui ra.
 Yandi, n ma duba suxu.

⁸ Ala bara wɔyɛn a xa lingira seniyɛnxi kui,
 «N n xun nakelima nɛ,
 n Sikemi ɓɔxi itaxun,
 n Sukɔti gulunba sɔtɔma nɛ.
⁹ N gbe nan Galadi ra, n gbe nan Manasi ra.
 Efirami ɓɔxi tan luma nɛ alo n xun makantase,
 Yudaya findi n ma munyaati ra.
¹⁰ N n sanyi maxama Mowaba ɓɔxi ma,
 n n ma sankiri wolima Edon nan ma a xa findi n gbe ra.
 N gere ti xui mema nɛ Filisita ɓɔxi ma.»

¹¹ «Nde n xun tima taa makantaxi ra?
 Nde n xaninma Edon ɓɔxi ma?

¹² Ala mu a ra, naxan muxu rabɛɲinxi gere kui?

¹³ I xa fa muxu malide, i xa muxu ba muxu yaxuie yi ra.
Adamadie xa mali fufafu na a ra.

¹⁴ Won fama won senbe raminide Ala xa mali saabui ra.
A tan nan fama won yaxuie iwurude.»

109

Tɔɔɲegɛla xa maxandi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be
N Marigi Ala, n naxan matɔxɔma, i naxa lu dundui kui,

² barima mixi ɲaaxie na wule falafe n xun ma.
E de mu fan, e wule fala tun.

³ E na n nabilinfe xɔnnanteya wɔyɛnyie ra,
hali n mu fe ɲaaxi yo rabaxi e ra.

⁴ N na fe fanyi raba e be, e n gere.
N a ragbilenma i tan Ala nan ma.

⁵ E n ma wali fanyi sare ragbilenma n ma a kobi ra,
n ma xanunteya, e na masarama n be xɔnnanteya ra.

⁶ I xa na tɔɔɲegɛtɔɛ taxu mixi kobi nde ra,
a defanboore xa a yanfa.

⁷ A na makiiti, kiiti xa kana a ra.
I naxa a xa maxandi suxu.

⁸ A xa simaya xa dunke kɔti.
Mixi gbete xa a xa wali tongo.

⁹ A xa die xa findi kiridie ra, a xa gine xa findi kaape ra.

¹⁰ A xa die xa findi ɲeretie ra naxee kule matima tun.
E xa makuya e baride ra naxan bara kana.

¹¹ Donifa xa a ke birin tongo,
a xa geen birin xa findi si gbete gbe ra.

¹² Mixi yo naxa kinikini a ma,
mixi yo naxa hinne a xa kiridie ra.

¹³ A bɔnsɔɛ xa sɔntɔ, e xilie xa neemu mixie ra.

¹⁴ Alatala xa ratu a xa fe kobie ma,
a nga xa yunubi naxa xafari.

¹⁵ Alatala xa ratu na yunubie ma temui birin,
a xa e xa fe ranɛɛmu dunɲa ra,

¹⁶ barima e mu dugutegeɲa rakamalima,
e misikiineɛ nun fuxarilae tɔɔɔma, han e faxa sunnunyi kui.

¹⁷ Naxan mixi dankama, na kanyi xa danke soto.
Naxan dubama mixie be, a xa barake soto.

¹⁸ Danke xa ragoro a ma
alo a donma ragoroma a ma ki naxe.

A xa so a fate i alo ye,
a xa so a xorie alo ture.

¹⁹ A xa lu a ma alo a xa sose luma a ma ki naxe,
a xa bilin a ma alo a beleti bilinma a tagi ki naxe temui birin.

²⁰ Alatala xa na sare fi n ma yaxuie be,
naxee fe kobi falama n xun ma.

- ²¹ Kono i tan n Marigi Alatala,
i xa hinne n na i xili xa fe ra,
i xa n nakisi i xa dugutegepa fanyi saabui ra.
- ²² N luxi ne alo misikiine fuxarila,
naxan bope na toorofo ki fanyi ra.
- ²³ N ma fe pone alo niini naxan kuyama nunmare ra.
Mixi n kerima alo katoe kerima ki naxe.
- ²⁴ N xinbie sereema, n fate ponma,
sunyi xa fe ra.
- ²⁵ E n nayaagima temui birin.
E na n to, e yoma n ma tun.
- ²⁶ N Marigi Ala, i xa n mali,
i xa n nakisi i xa dugutegepa xa fe ra.
- ²⁷ E xa a kolon, i senbe na n malife.
- ²⁸ E tan n dankama,
kono i barake nan fima n ma.
Yaagi fama ne dusude e xun na,
kono n tan i xa konyi di, n seewama ne.
- ²⁹ N yaxuie xa ifu,
e xa yaagi xa dusu e xun na.
- ³⁰ N Alatala tantuma ne n xui itexi ra,
n a matoxoma ne pama ya ma,
- ³¹ barima a tixi misikiine seeti ma,
a xa e ratanga mixie ma naxee wama e faxafe.

110

Alatala nan Mange Xungbe doxoma

Ala matoxe

Dawuda xa beeti

¹ Alatala xa masenyi n marigi be:

«I magoro n yifanyi ma,
han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

² Alatala i senbe ragboma ne kelifa Siyoni,
han i i yaxuie yamari.

³ I xa soorie luma ne i foxo ra gere kui.
Na kuye na iba subaxe ma,
i senbe gboma ne seniyenyi kui alo i fonike waxati.

⁴ Alatala bara a kali yi laayidi ra, naxan mu kanama:
«N bara i findi serexedube ra abadan,
a Melekisedeki daaxi.»

⁵ Marigi luma i yifanyi ma,
a mange kanama ne a xa xone loxoe.

⁶ A a xa kiiti rapereema ne pamanee fari,
a e sonto, a mange xungbe nde xun nakana.

⁷ Mange xure ye minma kira i.
A xun nakelima na nan ma.

111

Ala matɔxɔma fe naxee ma

Ala matɔxɔ

¹ Wo Alatala matɔxɔ!

N Alatala batuma ne n bɔɲɛ birin na,
tinxintɔɛe nun pama ya ma.

² Marigi xa walie makaaba.
E rafan mixie ma naxee tinma e matode.

³ A xa walie nɔɔxi,
a xa tinxinyi buma ne abadan.

⁴ A a niya birin xa ratu a xa kaabanakoe ma.
Alatala hinnema adamadie ra, a kinikini e ma.

⁵ A baloe fima mixi ma naxan gaaxuma a ya ra,
a ratu a xa saate ma abadan.

⁶ A bara a xa wali senbe masen a xa pama be,
pamane gbetee ke sofe ra e yi.

⁷ A walima nondi nun tinxinyi nan fari.
A xa yaamarie findima seriye fanyi nan na,

⁸ naxee mu kanama abadan,
adamadie lanma e xa naxee rakamali.

⁹ A bara a xa pama xun sara,
a bara a xa saate mabanban abadan.
A xili seniyeɲ, a magaaxu.

¹⁰ Xaxilimaya foloma Alatala yaragaaxui nan ma.
Mixi naxan gaaxuma Ala ya ra, a xaxili fanyi sɔtoma ne.
Adamadie lanma e xa a matɔxɔ abadan.

112

Tinxintɔɛ sare

Ala matɔxɔ

¹ Wo Marigi Ala matɔxɔ!

Hɛeri na mixi be naxan gaaxuma Marigi ya ra,
naxan tinma a xa yaamarie rabatude.

² A bɔnsɔɛ senbe gboma ne bɔxi ma.
Barake luma tinxintɔɛ nan ma.

³ Naafuli nun bannaya luma a yi ra,
a xa tinxinyi xanxi abadan.

⁴ Yanbe minima dimi kui tinxintɔɛ be,
naxan kinikinima a boore ma,
naxan hinnema adamadie ra,
naxan luma pɛɛ ra tinxinyi kui.

⁵ Barake luma mixi be naxan mixie kima,
naxan tinma mixi donide,
naxan walima tinxinyi ra.

⁶ Na kanyi mu birama,
mixie mu nɛemuma a xa tinxinyi ma.

⁷ A mu gaaxuma xibaaru ɲaaxi ya ra,
barima a xaxili tixi Alatala ra, a bɔɲɛ xanxi.

⁸ A boɲe raxara, gaaxui yo mu a ma.
A rapɔnyi, a nɔma nɛ a yaxuie ra.

⁹ A misikiine kima,
a ɲereɲa tinxinyi kui tɛmɛi birin,
a xun nakelima tun.

¹⁰ Mixi ɲaaxi tɔɔrɔma na tofe ra,
a a ɲinyi maxinma, a xa fe xun nakanama.
Mixi ɲaaxie xa nate mu kamalima fefe ma.

113

Alatala maniye mu na

Ala matɔxɔ

¹ Wo Alatala matɔxɔ!
Alatala xa konyi die, wo xa a matɔxɔ.
Wo Alatala xili matɔxɔ.

² Tantui na Alatala bɛ abadan.

³ Tantui na Alatala bɛ yire birin,
kelife sogetede mabiri, han sogegorode.

⁴ Alatala xa nɔɛ na ɲamanɛɛ xun ma, a xa nɔrɛ na koore ma.

⁵ Nde maniye won Marigi Alatala ra,
naxan magoroxi a xa kibanyi kui koore ma,

⁶ naxan a ya ragoroma koore nun boxi ma.

⁷ A misikiine xun nakelima,
a tɔɔrɔmixi bama a xa setareɲa kui.

⁸ A a tima a xa kuntigie seeti ma.

⁹ A di gbegbe fima gine dibaritare ma,
alako a xa seewa soto a xa die ya ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

114

Isirayila boxi Ala xa ɲama raseneɛ

Ala matɔxɔ

¹ Yaxuba boɲɔɛ naxan findixi Isirayila ra,
e naxa mini Misira xa konyiya ra,

² e sabati Yudaya Ala xa hoɔrɔmɔlingira luxi dennaxe.
Isirayila boxi naxa findi Ala xa mangɛya ra.

³ Xulunyumi baa to Isirayila ɲama to,
a naxa rabi mafuren.

Yuruden xure to e to fa ra, a man naxa kira fi e ma.

⁴ Isirayila geyae to e to, e naxa tugan tugan ɲelɛxinyi ra,
alo yexɛɛ kontonyie nun yexɛɛ yoreɛ tuganma ki naxe.

⁵ Munse a niyaxi na baa xa rabi mafuren?
Munse a niyaxi Yuruden xure kira fixi e ma?

⁶ Munse a niyaxi Isirayila geyae xa ɲelɛxin

alo yexee kontonyie nun yexee yoree?

⁷ Dunipa birin xa seren Marigi ya ra,

naxan findi Yaxuba Marigi Ala ra,

⁸ naxan ye dulonyi ramini fanye xoxoxe kui.

115

Alatala gbo kuyee be

Ala matoxoxe

¹ Matoxoxe mu lanma muxu tan be,
matoxoxe lanma Alatala nan be,
a xa hinne nun dugutegepa xa fe ra.

² Munfe ra pamanee a falama,
«E xa Ala na minden?»

³ Muxu Marigi Ala na koore ma,
a a waxonfe birin nabama.

⁴ Kono e xa kuyee yailanxi xexema nun gbeti nan na,
e yete belexee saabui ra.

⁵ De na e be, kono e mu woyenma,
ya na e be, kono e mu se toma,

⁶ tuli na e be, kono e mu xui mema,
pe na e be, kono e mu se xiri mema.

⁷ Belexe na e be, kono e mu se masuxuma,
sanyi na e be, kono e mu e jereama.
Xui yo mu minima e kon na!

⁸ E yailanmae fama ne lude alo e tan.
Mixi naxee e xaxili tima e ra
e findima senbetaree nan na.

⁹ Isirayila bonsoe, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹⁰ Haruna bonsoe, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹¹ Wo tan naxee findixi Ala yaragaaxuie ra,
wo wo xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹² Marigi a poxo saxi won xon ma.
A won barakama ne.

Isirayila bonsoe yo, Haruna bonsoe yo,

¹³ nun Ala yaragaaxuie birin yo,
e barake sotoma ne.

¹⁴ Alatala xa wo tan nun wo xa die yiriwa.

¹⁵ Alatala naxan koore nun boxi daa,
a xa barake fi wo ma.

¹⁶ Alatala nan gbe koore ra,
kono a naxa dunipa tan fi adamadie ma.

¹⁷ Mixi faxaxie xa mu Alatala matoxoma,

mixi naxee sigama aligiyama e mu noma matoxoe rabade,
¹⁸ kono won tan naxee na duniya,
 a lanma won xa tantui rasiga Alatala ma,
 folo yi temui ma han dan mu naxan ma.

Wo Alatala matoxo!

116

Ala xa kisi faxe ma

Ala matoxoe

¹ N Alatala xanuma barima a n xui mema.

A naxa kinikini n wa xui ma.

² A to a tuli mati n na,

n a maxandima ne n ma simaya birin kui.

³ Faxe luuti nu bara n xiri,
 aligiyama toore nu bara n li,

nimise nun kontofili nu bara no n na,

⁴ kono na temui n naxa Alatala maxandi,
 «Alatala, yandi, n nakisi!»

⁵ Hinnente nan Alatala ra, a tinxin.

Won Marigi Ala kinikinima won ma.

⁶ A mixi magoroxi kantama.

N senbe to jon, a naxa n nakisi.

⁷ N xa n nii raxara,

barima Alatala bara fe fanyi raba n be.

⁸ Alatala, i bara n nii ratanga faxe ma,

i yaye ba n ya ra,

i n sanyi senbe so,

⁹ alako n xa jere i tan Alatala ya ra mixi baloxi ya ma.

¹⁰ N to nu n xaxili tima i ra,

n naxa a fala i be,

«N na toorofo.»

¹¹ Limaniya to ba n yi ra,

n naxa a fala, «Wule fale nan mixi birin na.»

¹² Alatala, n i sare fima di, i xa hinne xa fe ra?

¹³ N i xa maratange masenma ne jama be,

Alatala xili matoxofe ra.

¹⁴ N na n ma laayidie rakamalima ne Alatala be,

a xa jama birin ya xori.

¹⁵ Alatala a joxo sama ne a batulae xa simaya xon ma.

¹⁶ I tan Alatala xa konyi di nan n na, i xa konyi gine xa di,

i naxan nafulunxi saya luuti ra.

¹⁷ N tantui serexe bama ne i be, n i xili matoxoma ne.

¹⁸ N na n ma laayidie rakamalima ne Alatala be,

a xa pama birin ya xori,
¹⁹ Alatala xa banxi tete kui,
 Darisalamu pama ya xori.

Wo Marigi matoxo!

117

Ala xa xanunteya

Ala matoxoe

¹ Si birin xa Alatala matoxo,
 bonsoe birin xa a tantu,
² barima a xa xanunteya gbo won mabiri,
 a xa dugutegepa mu jonma abadan.

Wo Alatala matoxo!

118

Xaxili tife Alatala ra

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala tantu barima a fan,
 a xa xanunteya mu jonma abadan.
² Isirayila xa a fala,
 «A xa xanunteya mu jonma abadan!»
³ Haruna bonsoe xa a fala,
 «A xa xanunteya mu jonma abadan!»
⁴ Ala yaragaaxuie xa a fala,
 «A xa xanunteya mu jonma abadan!»
⁵ N ma toore kui, n naxa Alatala maxandi.
 A naxa n ma duba suxu n fulunfe ra.
⁶ Alatala na n seeti ma,
 n mu gaaxuma fefe ma.
 Adamadi noma munse niyade n na?
⁷ Alatala na n foxo ra, a n malima.
 N fama ne node n yaxuie ra.

⁸ Xaxili tife Alatala ra, na nan fan beenun xaxili tife adamadi ra.
⁹ Yete taxufe Alatala ra dangi yete taxufe dunipa mangee ra.

¹⁰ Si birin nu n nabilinxi n gere xili ma,
 konso Alatala naxa a niya n xa no e ra.
¹¹ E nu n nabilinxi a paaxi ra,
 konso n naxa no e ra Alatala xili ra.
¹² E naxa din n na alo kumi tonsoe,
 konso e naxa jon alo sexe xaraxi ganma ki naxe.
 Alatala nan a niya n xa no e ra.

¹³ E nu n matutunma senbe ra,
 a gbe mu nu luxi n xa bira,
 konso Alatala naxa n mali.

¹⁴ Alatala nan na n senbe nun n ma seewe ra,
A bara n nakisi!

¹⁵ Seewe nun xunnakeli xui naxa mini tinxintsee xonyi a falafe ra,

¹⁶ «Alatala naxa wali senbe ra!

A naxa a mangeya masen,
a kaabanakoe raba.»

¹⁷ N mu faxes, n naxa kisi,
alako n xa Alatala xa kaabanakoe masen jama be.

¹⁸ Alatala bara n jaxankata,
kono a mu n luxi n xa faxes.

¹⁹ Wo tinxinyi naadee rabi n be,
n soma menni Alatala tantufe ra.

²⁰ Alatala xa naade nan yi ki,
tinxintsee soma naxan kui.

²¹ N i tantuma ne, barima i bara n ma duba suxu,
i bara findi n nakisima ra.

²² Banxitie mee geme naxan na,
na bara findi banxi sangantime ra.

²³ Na kelixi Marigi nan ma.
Kaabanakoe na a ra won tan be.

²⁴ Loxoe nan yi ki Alatala naxan janigexi,
won xa jexin, won xa seewa a xa fe ra.

²⁵ Yandi Alatala, muxu rakisi!
Yandi Alatala, muxu xun nakeli.

²⁶ Baraka na mixi ma naxan fafe Marigi xili ra.
Muxu Alatala matoxoma a xa banxi kui.

²⁷ Marigi nan na Alatala ra,
naxan xa nore bara yanba won ma.
Wo xa serexe xiri serexebade seeti ma.

²⁸ N Marigi Ala nan i ra, n i tantuma ne,
n Marigi Ala nan i ra, n i matoxoma ne.

²⁹ Wo Alatala tantu barima a fan.
A xa xanunteya mu jonma abadan.

119

Ala xa seriye kerenyi

Ala xa seriye

¹ Seewe na mixie be naxee jere ki tinxin,
naxee biraxi Alatala xa seriye foxo ra.

² Seewe na mixie be naxee Ala xa masenyi mema,
naxee a fenma e bone birin na.

³ Nee mu tinxintareya rabama fefe ma,
e bira Ala xa kira nan foxo ra.

⁴ I bara i sago masen muxu be,
alako muxu xa muxu joxo sa a xon ma a fanyi ra.

⁵ N wama fe birin nabafe
alako n xa i xa yaamarie rabatu.

⁶ Na kui n mu fama yaagide i waxonfe xa fe ra.

⁷ N na i xa yaamarie kolon,
n i batuma ne n boje fiixe ra.

⁸ N i xa yaamarie ratinmema ne,
i naxa me n na kerenyi ra.

⁹ Fonike jereama seniyenyi kui di?

A bira i xa masenyi foxo ra.

¹⁰ N i fenma n boje birin nan na.
I naxa n lu n xa makuya i xa yaamarie ra.

¹¹ N i xa masenyi ragatama ne n boje ma,
alako n naxa yunubi raba i ra.

¹² Matoxoe na i be Alatala.
I xa yaamarie masen n be.

¹³ N i xa seriye durusima ne,
i naxan masenxi i kere ra.

¹⁴ N seewaxi birafe ra i xa masenyi foxo ra,
alo n na findi banna belebele ra.

¹⁵ N n joxo saxi i sago xon ma, n i xa kira matoma ne.

¹⁶ I xa yaamarie rafan n ma,
n mu neemuma i xa masenyi ma.

¹⁷ Fe fanyi raba n tan, i xa konyi di be,
alako n xa kisi, n xa i xa masenyi ratinme.

¹⁸ N ya rabi alako n xa i xa seriye fanyi igbe.

¹⁹ Xoje nan lanxi n ma yi dunja ma,
i naxa i xa yaamarie noxun n ma.

²⁰ N hayi na i xa tinxinyi ma.

²¹ I i xui ratema yete igboe xili ma,
mixi dankaxi naxee i xa yaamarie rabepinma.

²² I xa n natanga yaagi nun marapaaxui ma,
barima n i xa masenyi suxuxi.

²³ Hali mangee n tojengeema,
i xa konyi di a joxo sama ne i xa yaamarie nan xon ma.

²⁴ I xa masenyi rafan n ma,
e n nasima a fanyi ra.

²⁵ N na toore xungbe kui.

Yandi, i xa n nakisi i xa masenyi ra.

²⁶ N to n ma jere ki masen i be, i n yaabi ne.

Yandi, i xa i xa yaamari masen n be.

²⁷ N mali i sago fahaamufe ra,
alako n xa n joxo sa i xa kaabanakoe xon ma.

²⁸ N na wafe nimise ma.
N xun nakeli alo i a laayidixi ki naxe.

²⁹ Wule falafe makuya n na.
Hinne n na i xa seriye saabui ra.

³⁰ N bara dugutegepa kira sugandi,
n boje birama i xa seriye nan foxo ra.

³¹ Alatala, n xirixi i xa seriye nan na,
i naxa n lu yaagi kui.

³² N na n jerefe i xa yaamarie xa kira nan xon ma,
barima i bara a niya i waxonfe xa lu n boje ma.

³³ Alatala, n matinxin i xa yaamarie ra,
alako n xa lu i xa kira xon ma n ma simaya birin kui.

³⁴ Xaxili fanyi fi n ma,
alako n xa n joxo sa i xa seriye xon ma,
n man xa a rabatu n boje birin na

³⁵ N napefe i xa yaamarie xa kira xon ma,
barima e rafan n ma

³⁶ N boje rafindi i xa masenyi ma,
i naxa a rafindi bannaya tinxintareya ma.

³⁷ N yae ba see ra naxee jonma,
n nakisi i xa kira xon ma.

³⁸ I xa laayidi rakamali i xa konyi di be,
i naxan nagataxi i yaragaaxuie ya ra.

³⁹ N ba yaagi kui n gaaxuxi naxan ya ra,
barima i xa seriye fan.

⁴⁰ N wama birafe i xa masenyi foxo ra a fanyi ra.
N nakisi i xa tinxinyi kui.

⁴¹ Alatala, fa i xa xanunteya nun i xa kisi ra n be,
alo i a laayidi ki naxe.

⁴² Na temui, n noma ne n maberema yaabide,
barima n tan laxi i xa masenyi ra.

⁴³ I naxa nondi masenyi ba n de i,
barima n xaxili tixi i xa kiiti ra.

⁴⁴ N i xa seriye rabatuma ne abadan.

⁴⁵ N luma xoreya nan kui,
barima n na i sago nan fenfe.

⁴⁶ N i xa masenyi falama ne mangee be,
n mu fama lude yaagi kui.

⁴⁷ Birafe i xa yaamarie foxo ra, na rafan n ma.

⁴⁸ N na n belaxee itema tantui ra
i xa yaamarie xa fe ra, naxee rafan n ma.
N wama n joxo safe i xa seriyee xon ma.

⁴⁹ I xa ratu i xa masenyi ma,
i naxan masen i xa konyi di be,
naxan xaxili sa fima n ma yare.

⁵⁰ N madunduma n ma toore kui
i xa laayidi nan saabui ra.

⁵¹ Yete igboe n mayelema ne,
konon mu i xa seriye kira bejinma.

⁵² Alatala, n to n natu i xa kiiti tinxinxie ma
i naxan saxi temui dangixi,
n boje limaniyama ne.

⁵³ N boje texi a naaxi ra tinxintaree xili ma
naxee i xa seriye raboloma.

54 N sabati dade, n beeti bama ne i xa yaamarie xa fe ra.

55 Koe ra n na n natuma ne i xili ma.

Alatala, n fama ne i xa seriyee ratinmede.

56 N darixi i sago rabatufe nan na.

57 Alatala, i tide gbo n be.

N bara laayidi tongo i xa masenyi rabatufe ra.

58 N wama lufe i seeti ma n boje birin na.

Hinne n na alo i a masen ki naxe.

59 N to n jere ki mato,

n bara gbilen i xa masenyi ma.

60 N gbatama ne,

n mu dugundima i xa yaamarie rabatufe ra.

61 Hali mixi jaaxie kankan n ma,

n mu neemuma i xa seriyee ma.

62 Koe tagi, n kelima ne, n i matoxo i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

63 I yaragaaxui birin findixi n jereboore nan na,

nun naxee i sago rabatuma.

64 Alatala i xa xanunteya na dunipa birin ma,

n xaran i xa yaamarie ra.

65 Alatala, i bara fe fanyi raba n tan i xa konyi be,

alo i a laayidixi ki naxe.

66 N xaran fe tagi rasade nun fe kolonyi ra, barima n laxi i xa yaamarie ra.

67 N nu bara loe beemanu i xa n ma fe magoro,

kono yakosi fa n na i xa masenyi nan nabatufe.

68 I fan, i fe fanyi rabama,

n xaran i xa yaamarie ra.

69 Hali yete igboe wule sama n xun,

n i xa yaamarie rabatuma ne n boje birin na.

70 E boje xoxoxo alo geme,

kono i xa seriye joxun n be.

71 N ma toore bara n mali i xa yaamarie kolonfe ra.

72 I xa masenyi fan n be xema nun gbeti ra.

73 I tan nan n daaxi, i tan nan n nafalaxi i xonye ra.

Fahaamui fi n ma i xa yaamarie kolonfe ra.

74 I yaragaaxuie xa seewa n tofe ra,

barima n xaxili tixi i xa masenyi ra.

75 Alatala, n a kolon i xa kiiti tinxinxi ra,

n a kolon i n ma fe magoroxi xanunteya nan ma.

76 Yandi, i xa xanunteya xa n madundu,

alo i a laayidi n tan, i xa konyi be ki naxe.

77 I xa kinikini n ma alako n xa kisi,

barima i xa seriye rafan n ma.

78 Yete igboe xa yaagi soto,

barima n mu fe yo rabaxi e ra e n tooroma naxan ma.

N tan joxo sama i sago nan xon ma.

79 I yaragaaxuie xa gbilen n ma,

a nun naxee i xa masenyi kolon.

80 N bɔɲɛ xa i xa yaamarie suxu,
alako yaagi naxa fa dusu n xun na.

81 A xɔli n ma n xa i xa kisi sɔɔ,
kɔɔ n xaxili tixi i xa masenyi nan na.

82 N i xa laayidi rakamalixi mamefe.
N a falama n bɔɲɛ kui, «I n madunduma mun tɛmɔi?»

83 N luxi aɔ kundi naxan na raxarafe,
kɔɔ n mu nɛɛmuma i xa yaamarie ra.

84 N xa mame ti han mun tɛmɔi,
beenun i xa n yaxuie jaxankata?

85 Yete igboe gantanyi tima n ya ra.
Seriye mu na ki.

86 I xa yaamari birin tinxin.
N natanga tɔɔɲɛɛ ma.

87 A gbe mu luxi e xa n ma fe kana,
kɔɔ n tondi nɛ i xa yaamarie rabolode.

88 N nakisi i xa xanunteya ra,
alako n xa i xa masenyi suxu.

89 Alatala, i xa masenyi na koore ma abadan.

90 I xa xanunteya buma nɛ kelife to bɔnsɔɛ ma han bɔnsɔɛ naxee sa fama.
I duniɲa xanxi nan daa.

91 I xa seriye buma han to,
birin na i xa mangeya nan bun ma.

92 Xa n mu sɛɛwa i xa seriye ra nu,
n bara bɔɔ n ma tɔɔɛ kui nu.

93 N mu nɛɛmuma i xa masenyi ra feo,
barima i n kisixi e tan nan saabui ra.

94 N bara n yete fi i ma, n nakisi.
N tinma i sago suxufe ra.

95 Mixi jaaxie wama n faxafe,
kɔɔ n tan jɔɔɔ saxi i xa masenyi xɔn ma.

96 N a kolon duniɲa fe birin jɔnma nɛ,
kɔɔ i xa seriye mu kanama abadan.

97 I xa seriye rafan n ma.

N na n jɔɔɔ saxi a xɔn ma kude.

98 I xa yaamarie n findima fahaamula nan na
dangi n yaxuie ra, barima e na n bɔɲɛ kui tɛmɔi birin.

99 N xaxili fan n karamɔɔɔ xaxili bɛ,
barima n na n jɔɔɔ saxi i xa masenyi nan xɔn ma.

100 N fe kolon dangife forie ra,
barima n i sago rabatuxi.

101 N bara n sanyi ba kira jaaxie xɔn ma,
n xa bira i xa masenyi fɔɔɔ ra.

102 N mu i xa seriye bɛɲin, barima i tan nan yati n xaran na ra.

103 I xa masenyi jɔɔɔn n dɛ kui dangi kumi ra.

104 N xaxili fanyi sɔɔ i sago nan na.
Na kui n bara kira jaaxie tan xɔn.

¹⁰⁵ I xa masenyi findixi lanpui nan na n san tide,
a findi naiyalanyi ra n ma kira xon ma.

¹⁰⁶ N bara laayidi tongo naxan mu kanama,
n fama ne birade i xa seriye tinxinxi foxo ra.

¹⁰⁷ N bara tōoro a gbe ra.
Alatala, n nakisi i xa masenyi ra.

¹⁰⁸ Alatala, n bara i maxandi,
i xa n ma matoxoe suxu serexe ra,
i xa n xaran i sago ra.

¹⁰⁹ N nii na faxe ya i temui birin,
konon n mu neemuma i xa seriye ma.

¹¹⁰ Mixi jaaxie gantanyi tema n be,
konon n mu n makuyama i sago ra.

¹¹¹ I xa masenyi findixi n ke nan na abadan,
a n bope rasewama ne.

¹¹² N bope birama ne i xa yaamarie foxo ra abadan.

¹¹³ N filankafui xonma,
konon i xa seriye rafan n ma.

¹¹⁴ N kantari nun n makantama na i tan nan na,
n xaxili tixi i xa masenyi ra.

¹¹⁵ Wo wo masiga n na, wo tan mixi kobie,
alako n xa Ala xa yaamarie ratinme.

¹¹⁶ N demen alo i a laayidi ki naxe, alako n xa kisi.
I naxa fe kana n xaxili tixi naxan na.

¹¹⁷ I xa ti n fanga ra, alako n xa kisi.
N ya tixi i xa yaamarie ra.

¹¹⁸ I xa tondi mixie ra naxee e makuyama i xa seriye ra,
barima madaxupa nun wule na e xa fe birin kui.

¹¹⁹ I mixi kobie jonma ne yi dunja ma,
alo xabui gbeti gbi bama ki naxe.

Na nan a ra i xa masenyi rafan n ma.

¹²⁰ N fate serenma i xa magaaxui ra,
n hanmexi i xa kiiti ra.

¹²¹ N walima nondi nun tinxinyi nan na.
I naxa n lu n yaxuie yi ra.

¹²² I xa n ma fe sooneya i senbe ra,
I naxa lu yete igboe xa no n na.

¹²³ N ya tixi i xa kisi ra temui birin,
a nun i xa masenyi tinxinxi.

¹²⁴ Hinnε i xa konyi ra i xa xanunteya kui.
N xaran i xa yaamarie ra.

¹²⁵ Fahaamui fi n tan, i xa konyi ma,
alako n xa i xa masenyi kui kolon.

¹²⁶ Mixie na i xa seriye matandife.
Alatala, a lanma i xa ti e ya ra yakosi.

¹²⁷ I xa yaamarie rafanxi n ma dangife xεema fanyi ra,

¹²⁸ n to a mapoxun i sago tinxin,
n kira birin xonma ne naxan mu findi nondi ra.

129 I xa masenyi n de ixarama,
n a rabatuma na nan ma.

130 I xa masenyi kui matofe,
a xaxili fima ne xaxilitaree ma.
131 A na n nii ra n xa i sago kolon.

132 I ya rafindi n ma, i xa hinne n na,
alo i darixi a raba ra ki naxe i xanuntenyie be.

133 I xa n ti i xa masenyi fari,
i naxa lu fe jaaxi yo xa no n na.

134 N ba adamadie xa noe bun ma,
alako n xa i xa yaamarie ratinme.

135 I yatagi noe rayanba i xa konyi ma,
i xa n xaran i xa yaamarie ra.

136 N luma wa ra a gbe ra,
barima n a kolon mixie mu i xa seriye ratinmema.

137 Alatala i tinxin, i xa kiitie fan tinxin.

138 I xa masenyi tinxin, a man findixi nondi yati nan na.

139 N boje rapaaxuma ne n ma,
barima n yaxuie mu e tuli matima i xa masenyi ra.

140 I xa masenyi bara a yete xa nondi masen,
a rafan n tan i xa konyi ma.

141 Hali n xurun, mixie yoma n ma,
n mu neemuma i sago ma.

142 I xa tinxinyi buma abadan.
I xa seriye nondi na a ra.

143 Sunnunyi nun toore n suxuxi,
kono i xa yaamarie noxun n be.

144 I xa seriye tinxin abadan.
Fahaamui fi n ma alako n xa kisi.

145 Alatala, n na n de rawafe i be n boje birin na.
N yaabi, alako n xa no i xa yaamarie ratinmede.

146 N na n de rawafe i be.
N nakisi, alako n xa no i sago rabade.

147 N kelima beemanu subaxe xa a li,
n i maxandi i xa n demen.

N xaxili tixi i xa masenyi nan na.

148 N mu xima koe ra,
n na n mapoxunma i xa masenyi nan tun ma.

149 I i tuli mati n xui ra i xa xanunteya xa fe ra.
Alatala, n nakisi i xa kiiti bere ra.

150 Mixie bara maso n na,
naxee wama fe jaaxie xon.

E makuya i xa seriye ra.

151 Kono i tan Alatala, i makore n na,
i xa yaamarie findixi nondi nan na.

152 N a kolon kabi a rakuya,
i bara i xa masenyi mabanban alako a xa bu abadan.

153 N ma toore mato, i xa n nakisi,

barima n mu neemuxi i xa seriye ma.

¹⁵⁴ I xa n xun mafala, i xa n xun sara.

N nakisi alo i a laayidi ki naxe.

¹⁵⁵ Kisi makuya mixi jaaxie ra,

barima e mu birama i xa yaamarie foxo ra.

¹⁵⁶ Alatala, i xa kinikini gbo.

N nakisi i xa kiiti bere ra.

¹⁵⁷ N gerefae wuya,

kono n mu gbilen i sago foxo ra.

¹⁵⁸ I yanfamae tofe rapaaxu n ma,

barima e mu i xa masenyi suxuma.

¹⁵⁹ A mato, i xa yaamarie rafan n ma.

Alatala, n nakisi i xa xanunteya xa fe ra.

¹⁶⁰ I xa masenyi nondi na a ra,

i xa kiiti tinxinxi buma ne abadan.

¹⁶¹ Mangee n tooroma hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra,
kono n gaaxuma i xa masenyi ya ra n bope birin na.

¹⁶² N seewaxi i xa laayidi ra,
alo mixi naxan geeni xungbe sotoxi.

¹⁶³ N wule xonxi, a rapaaxu n ma,
kono i xa seriye n xanuntenyi na a ra.

¹⁶⁴ N i matoxoma sanmaya solofere loxo yo loxo
i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

¹⁶⁵ Bopesa gbegbe nan na mixie be,
i xa seriye rafanxi naxee ma.

Fefe mu e rabirama.

¹⁶⁶ Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra,
n birama ne i xa yaamarie foxo ra.

¹⁶⁷ N i xa masenyi suxuma ne,
barima e rafan n ma ki fanyi ra.

¹⁶⁸ N birama ne i sago nun i xa masenyi foxo ra.
I n jere ki birin kolon.

¹⁶⁹ Alatala, i xa n ma duba suxu.
Fahaamui fi n ma i xa masenyi saabui ra.

¹⁷⁰ N ma maxandi xa i li.
N nakisi alo i a laayidi ki naxe.

¹⁷¹ I matoxoe xa mini n de i,
barima i n xaranfe i xa yaamarie nan na.

¹⁷² N de xa beeti nde ba i xa masenyi xa fe ra,
barima i xa yaamarie birin tinxin.

¹⁷³ I xa fa n demen,
barima n i sago nan sugandixi.

¹⁷⁴ Alatala, n nii na i xa kisi ma,
i xa seriye n naseewama ne.

¹⁷⁵ I xa n nakisi alako n xa no i matoxode.
I xa kiitie xa n demen.

¹⁷⁶ N nabepinxi ne alo yexe loxi.

I xa n tan i xa konyi fen,
barima n mu neemuxi i xa yaamarie ma.

120

*Ratangafe gere ma**Ala maxandi*

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na Alatala maxandi n ma tōore kui,
a n yaabima ne.

² Alatala, n natanga wule falee de ma,
naxee mixie madaxuma.

³ Mixi madaxui, a fama munse rabade?

⁴ A fama sōxōe nan tide tanbe raluganxie ra,
a fama ganyi tide te wolee ra.

⁵ A xōrōxo n be lufe ra Meseki bōxi ma,
a xōrōxo n be lufe ra Kedari bōnsōe ya ma.

⁶ N bara bu yi mixie ya ma,
naxee bōpēsa xōnxi.

⁷ N tan na bōpēsa nan be,
kōnō n nefē wōyen,
e tan wama gere nan xōn ma.

121

*Demeri kelima Ala ma**Ala matōxōe*

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na n ya ratema geyae mabiri.
N ma demeri kelima minden?

² N ma demeri fatanma Alatala nan na,
naxan kōore nun bōxi daaxi.

³ A mu tinma i xa bira.

A i kantama, a mu kinsōnma.

⁴ Isirayila kantama mu kinsōnma, a mu xima.

⁵ Alatala nan i kantama.

A findixi niini nan na i be,

⁶ alako soge naxa i tōoro yanyi ra,
kike naxa i tōoro kōe ra.

⁷ Alatala i ratangama ne tōore birin ma, a i nii makantama.

⁸ I na mini, Alatala luma ne i seeti ma.

I na so, Alatala birama ne i fōxo ra.

A na i seeti ma yakōsi, a na i seeti ma abadan.

122

*Bōpēsa xa lu Darisalamu**Ala matōxōe*

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe

N bara seewa n biyaasi booree xa wōyenyi ma, a falafe ra,
«Won xee Alatala xa banxi!»

² «Yakōsi muxu sanyie tixi i tan Darisalamu sode de ra.»

³ Darisalamu taa na a ra naxan tixi lanyi kui.
⁴ Alatala xa mixie tema ne naa e bɔnsɔe ki ma
 alako e xa Alatala xili matɔxɔ alɔ a yamarixi ki naxe.
⁵ Kiitisa xa kibanyie dɔxɔxi mɛnni ne,
 Dawuda bɔnsɔe xa mange kibanyie.

⁶ Wo bɔɛsa maxandi Darisalamu be!
 «Ala xa i xanuntenyie ratanga fe xɔɔxɔe ma.
⁷ Ala xa a niya bɔɛsa xa lu i xa tete kui.
 Ala xa i ratanga gere ma.»
⁸ N ngaxakerenyie nun n xanuntenyie xa fe ra,
 n a falama ne, «Bɔɛsa xa lu wo be!
⁹ N i xa heeri fenma ne won Marigi Alatala xa hɔrɔmɔlingira xa fe ra.»

123

Ala xa konyie

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde
 N na n ya ratema i tan nan na,
 i tan naxan ma kibanyi na kooɛ ma.
² Muxu yae tixi muxu Marigi Alatala nan na a xa kinikini xa fe ra,
 alɔ konyie yae tixi e marigi ra ki naxe.
³ Alatala, kinikini muxu ma, barima pama bara yo muxu ma,
⁴ yete igboe bara muxu mabere.

124

Ala xa maratange

Ala matɔxɔe

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe
 Isirayila pama xa a fala:
 Xa Alatala mu lu won seeti ma nu,
² xa Alatala mu won mali gere kui nu,
³ na gerefae bara won xun nakana e xa xɔne ra nu,
⁴ alɔ banbaranyi dinma xure ma ki naxe,
⁵ a fa mixie madula ye xɔɔra senbe ra.
⁶ Tantui na Alatala be,
 naxan mu tin e xa nɔ won na.
⁷ Won bara kisi alɔ xɔni naxan kisixi gantanyi ra.
 Gantanyi bara kana,
 yeɛ bara bɔɔ a ra,
 won bara e lu naa.
⁸ Won ma demeri na Alatala xili nan na,
 naxan kooɛ nun bɔxi daaxi.

125

Alatala a xa pama rabilinfe

Ala xa seriye

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Naxee e xaxili tima Alatala ra,
e senbe sotoma ne alo Siyoni geya
naxan mu serenma, a bu abadan.
² Darisalamu rabilinxi geyae ra ki naxe,
Alatala a xa pama fan nabilinxi na ki ne abadan.

³ Mangasanyi paaxi mu tinxintoe xa boxi yamarima,
alako tinxintoe belexe naxa lan fe paaxi.

⁴ Alatala, hinne mixi fanyie ra, naxee bope fiixe,
⁵ kono i tan Alatala, i xa tinxintaree keru e yuge ma.

Ala xa bopea lu Isirayila boxi ma.

126*Ala mixi xoreyafe**Ala matoxe*

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Alatala to geelimanie ragbilen Siyoni,
a lu ne muxu be alo xiye.
² Muxu naxa yele,
muxu naxa beeti ba seewe ra.
Sie nu a falama ne e bore be,
«Alatala bara kaabanakoe raba yie be.»
³ Iyo, Alatala bara kaabanakoe raba muxu be,
muxu seewaxi ki fanyi ra.

⁴ Alatala, muxu harige ragbilen muxu ma
alo ye ragbilenma Negewi boxi xure xoxixie ra ki naxe.
⁵ Mixi naxee xe sama yaye ra, e fama ne a xabade seewe kui.
⁶ Mixi naxan sigama sansi side, e na wafe,
na mixi gbilenma ne baloe ra, a seewaxi.

127*Ala nan banxi tife**Ala matoxe*

¹ Biyaasilae xa beeti nde Sulemani naxan ba
Xa Alatala xa mu banxi ti,
a timae walima ne fufafu.
Xa Alatala xa mu taa makantama,
a kantamae walima ne fufafu.
² Wo kelima subaxe ma,
wo walima han ke ra baloe sotofe ra.
Na kui wo walima tun.
Kono Ala a xanuntenyie man kima e sa temui.

³ Die findima ne ke ra mixi be Alatala naxan kima,
fe fanyi sare nan e ra,

naxee kelima a tan ma.

⁴ Die naxee sotoxi fonike temui,
nee tide luma ne alo soorie xa xalie.

⁵ Barake na mixi be
naxan xa xali sase rafexi.

A yaxuie mu noma a rayaagide pama ya i.

128

Di findixi baraka nan na

Ala xa seriyε

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Seewe na Alatala xa yaragaaxui nan be,
naxan jereema a xa kira xon ma.

² I xa wali geenii luma i tan nan be,
a findi seewe nun harige ra i be.

³ I xa gine luma ne alo wuri bogila i xa banxi kui,
i xa die luma ne alo wuri neenee i xa teebili seeti ma.

⁴ A na na ki ne Alatala xa yaragaaxui be,
a barakaxi.

⁵ Alatala xa i baraka kelifε Siyoni.

I xa Darisalamu harige to i xa simaya birin kui.

⁶ I xa i xa die xa die to.

Ala xa bojesa lu Isirayila boxi ma.

129

Ala xunnakeli fife tooromixi ma

Ala matoxε

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Isirayila xa a fala:

N gerefae bara n tooro kabi n fonike temui.

² E bara n tooro a paaxi ra kabi a fole,
konε e mu no n na.

³ E bara n fari iboo
alo xe sae boxi booma ki naxe.

⁴ Konε Alatala tinxin.

A bara mixi kobie xa luuti xirixie bolon.

⁵ Ala xa Siyoni xonmixie rayaagi.

⁶ Ala xa e lu alo banxi fari jooge,
naxan xarama beenun a xa tala,

⁷ naxan mu findima baloe ra xe sae be.

⁸ Dangi mixie naxa duba wo be, a falafe ra,
«Ala xa wo baraka.

Muxu bara duba wo be Alatala xili ra.»

130

Alatala Marakisima

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde

Alatala, n i xilima n ma tɔɔre tilinxi nan kui.

² N Marigi, i xa i tuli mati n xui ra,
i xa n ma maxandi rame kinikini kui.

³ Xa i tan Alatala ratuma mixie xa yunubie ma,
nde noma tide i ya ra sɔnɔn?

⁴ Kɔnɔ i tan yunubie xafarima nɛ.
Na kui mixi gaaxuma nɛ i ya ra.

⁵ N xaxili tixi Alatala nan na n nii birin na,
n ya tixi a xa masenyi nan na.

⁶ N xaxili naxan tixi n Marigi ra,
na dangi taa makante xa mame ti ra kuye iba ra.
A gbo na bɛ.

⁷ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra,
barima i xa xanunteya na a bɔɲɛ kui,
a i xunsare birin fima nɛ.

⁸ A tan nan Isirayila xun sarama a xa yunubie birin ma.

131*Danxaniyatɔɛ xa maraxarɛ**Ala matɔxɔɛ*

¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde Dawuda naxan ba
Alatala, yetɛ igboe mu n na,
n mu la n yetɛ ra.

N mu soma fee ya ma naxee sɛnbɛ gbo n bɛ,
naxee dangi n ma fahaamui ra.

² N naxan nabaxi, n na n sabarixi nɛ,
n na n nii raxara alo di dɛ baxi.

³ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra temui birin.

132*Ala xa laayidi Dawuda nun Darisalamu bɛ**Ala maxandi*

¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde

Alatala, i xa ratu Dawuda ma a nun a xa tɔɔre birin ma.

² A naxa a rakali Alatala bɛ,
a naxa a rakali Yaxuba Marigi Ala Sɛnbɛma bɛ,

³ «N mu soma n xɔnyi, n mu n sama,

⁴ n mu n ya maxima,
n mu n ya magirama,

⁵ han n sa lingira sɔtɔma Yaxuba Marigi Ala Sɛnbɛma bɛ temui naxe.»

⁶ Won nu bara a xa fe mɛ Efarata boxi ma.
Won naxa a li Yaara xa xɛ ma.

⁷ «Won xee a xa horomolingira yire,
won xa won xinbi sin a santide ya i.

⁸ Alatala, keli i xa talu i sabatide, i tan nun i xa saatē kankira.

⁹ I xa serexedubee xa lu xunnakeli kui,
i dugutegee xa e seewe xui rate.»

¹⁰ I xa konyi Dawuda xa fe ra,
i naxa mee i xa mange sugandixi ra.

¹¹ Alatala a kali ne Dawuda be,
marakali naxan mu kanama,
a naxe, «N i bōnsōe nde nan dōxōma i xa kibanyi ma.

¹² Xa i xa die sa n ma saatē binya,
e n ma yaamarie rabatu,
e xa die fan luma ne i xa kibanyi ma abadan.»

¹³ Barima Alatala bara Siyoni sugandi,
menni nan nafanxi a ma a sabatide ra.

¹⁴ A naxe, «N sabatide nan be ra abadan.
N dōxōma be n ma kibanyi kui barima be rāfanxi n ma.

¹⁵ N barake sama ne Siyonikae ma,
n baloe fi e xa misikiinee ma.

¹⁶ N kisi fima ne e xa serexedubee ma,
e dugutegee beeti bama ne seewe kui.»

¹⁷ «Be n Dawuda senbe rakelima ne,
n naiyalanyi raminima ne n ma Mixi Sugandixi be.

¹⁸ N yaagi dusuma ne a yaxuie xun na,
kōnō n nōre dusuma a tan nan xun na.»

133

Ala xa pama xa lanyi

Ala matōxōe

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba
Ngaxakerenyie lanma e xa lu lanyi kui.
Fe fanyi yati yati nan na ki.

² Na fan alo ture naxan surusuruma Haruna xunyi ma,
a fa goro a dexabe ma,
han a dugi li.

³ Na luma ne alo xini naxan goroma Xerimon nun Siyoni geyae ma,
barima Alatala barake nun kisi ragoroma naa abadan.

134

Duba serexedube be

Ala matōxōe

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Wo tan Alatala xa konyie,
wo xa Alatala matōxō,
wo tan naxee walima kōe ra Alatala xa horomōbanxi kui.

² Wo xa wo belexe ite horomōbanxi kui Alatala matōxōfe ra.

³ Alatala naxan koore nun bɔxi daa,
a xa barake sa wo ma kelifa Siyoni.

135

Isirayila xa matɔxɔ

Alatala matɔxɔ

¹ Wo Marigi Alatala matɔxɔ, wo a xili matɔxɔ.

Alatala xa konyie, wo xa a matɔxɔ,

² wo tan naxee walima Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui,
won tan naxee walima Ala xa banxi tete kui.

³ Wo xa Alatala matɔxɔ, barima a fan.

Wo xa bɛɛti ba a xili matɔxɔfe ra, barima a rafan a ma.

⁴ Alatala bara Yaxuba sugandi a yete bɛ,
alako Isirayila xa findi a xa pama fanyia.

⁵ N tan a kolon a Alatala gbo,
won Marigi dangi alae birin na.

⁶ Alatala a waxɔnfe rabama nɛ koore nun bɔxi ma,
a a rabama nɛ baa tilinxie ma.

⁷ A nuxuie ratema keli dunipa tunxunyi naani ma,
a tune rafa nun seyamakɔnyi, a foye xungbe ramini a ragatade kui.

⁸ A Misira di singee birin faxa,
keli mixie ma han a sa xurusee li.

⁹ A naxa tɔnxumae nun kaabanakoe raba Misira,
Firawuna nun a xa walikɛɛ birin xili ma.

¹⁰ A naxa sie wuyaxi bɔnbɔ, a mange sɛnbɛma gbege faxa.

¹¹ A naxa Amoriakɛ xa mange Sixɔn,
Basan mange Ogo, nun Kanaan mange birin xa bɔxi tongo,

¹² a naxa a fi a xa pama Isirayila ma kɛ ra.

¹³ Alatala, i xili mu lɔɛma abadan, i xili ifalama nɛ temui birin,

¹⁴ barima Alatala fama nɛ a xa pama gbɛpɔxɔde,

a fa kinikini a xa konyie ma.

¹⁵ Si naxee mu Ala kolon,
e kuyee yailanma xɛɛma nun gbɛti nan na e bɛlɛxɛɛ ra.

¹⁶ Dɛ na na kuyee bɛ, kɔnɔ e mu wɔyɛnma.

Yae na e bɛ, kɔnɔ e mu se toma.

¹⁷ Tulie na e bɛ, kɔnɔ e mu fe mɛma. Nɛngi yo mu e fate i.

¹⁸ E rafalamae xa lu alo e tan, a nun naxee birin lama e ra.

¹⁹ Isirayilakɛ, wo tan xa Alatala tantu.

Haruna bɔnsɔɛ, wo xa Alatala tantu.

²⁰ Lewi bɔnsɔɛ, wo xa Alatala tantu.

Wo tan Ala yaragaaxuie, wo xa Alatala tantu.

²¹ Tantui na Alatala bɛ kelifa Siyoni.

Tantui na Alatala bɛ naxan sabatixi Darisalamu.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

136

Tantui na Ala be a xa xanunteya xa fe ra

Ala matoxe

- 1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
dan mu na a xa xanunteya ma.
- 2 Wo Alatala tantu naxan dangi alae birin na,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 3 Wo marigie xa Marigi tantu,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 4 Wo xa a tan tantu,
a tan naxan keren kaabanakoe rabama,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 5 a tan naxan koore daaxi a xa fahaamui ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 6 a tan naxan boxi itala yee fari,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 7 a tan naxan yanba se xungbee daaxi,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 8 soqe, alako a xa yanyi iyalan,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 9 kike nun tunbuie, alako e xa ke iyalan,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 10 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan Misirakae xa di singee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 11-12 a tan naxan Isirayila ramini Misira boxi ma a senbe nun a xa noe ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 13 a tan naxan Xulunyumi baa ibolon firin na,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 14 a tan naxan Isirayilakae radangi baa tagi,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 15 a tan naxan Firawuna nun a xa pama rasin Xulunyumi baa xora,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 16 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan a xa pama radangi gbengberenyi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 17 a tan naxan mange xungbee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 18 a tan naxan mange senbemaee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 19 alo Amori mange Sixon,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 20 alo Basan mange Ogo,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 21-22 a tan naxan e xa boxi fi a xa konyi Isirayila ma ke ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 23 Wo xa a tan nan tantu,

a tan naxan ratuxi muxu xa konyiya ma,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
²⁴ a tan naxan muxu baxi muxu yaxuie yi ra,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma,
²⁵ a tan naxan neme fima a xa daali birin ma,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma.

²⁶ Wo Ala tantu naxan na koore ma,
 barima dan mu na a xa xanunteya ma.

137

Isirayila xa konyiya Babilon bɔxi ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Muxu nu dɔxoxi Babilon xuree de ra Siyoni xa fe ratufe ra.
² Muxu nu bara muxu xa korae gbaku wuri bilie kon na.
³ Muxu yaxuie nu Siyoni beɛtie maxɔrin muxu ma,
 e nu wama beɛti seɛwaxi nde xon.
 E naxe, «Siyoni beɛti nde ba muxu be.»

⁴ Muxu noma beɛti bade Alatala be yi konyiya kui di?
⁵ Darisalamu, xa n neɛmu i ma,
 n belexe naxa no kora raberede sonon,
⁶ n nenyi xa kankan n de kui.
 Na xa raba n na xa a sa li n naxa neɛmu Darisalamu ma,
 xa a xa fe mu findi n ma seɛwe ra.

⁷ Alatala, i xa ratu Edonkae xa fe raba ma Darisalamu xa nimise lɔxɔɛ.
 E tan nan nu a falama,
 «Won xa a kana han won sa a ba a bunyi ra.»

⁸ Babilon, wo xa xunnagore bara ge janigede,
 seɛwe na a be naxan i sare ragbilenma i ma,
 i fe jaaxi naxan nabaxi muxu ra.
⁹ Seɛwe na mixi be
 naxan i xa die suxuma,
 a e butuxun fanye fari.

138

Ala batufe bɔɛ birin na

Dawuda xa beɛti

¹ N i batuma ne n bɔɛ birin na,
 n i matɔxɔ alae ya i.
² N na n xinbi sinma ne i xa horomolingira mabiri,
 n i xili matɔxɔ i xa xanunteya nun dugutegeɛna xa fe ra,
 barima i bara i xili nun i xa masenyi rate fe birin xun na.
³ N to i xili, i naxa n yaabi,
 i naxa n nalimaniya i senbe ra.

⁴ Mange naxee birin na yi dunipa ma,
 e na i xa masenyi rame,

e xa i matoxo.

⁵ E xa Alatala xa kira matoxo,
barima Alatala xa nore gbo.

⁶ Hali Alatala na koore ma,
a meenima ne mixi magoroxie ma,
konso a makuyama ne yete igboee ra.

⁷ N na lu toore kui,
i n nakisima ne,
i n yaxuie xa xone xun nakanama ne,
i fa n nakisi i senbe ra.

⁸ Alatala n ma fee rakamalima ne.
Alatala, dan mu na i xa xanunteya ma.
I naxa i xa daalie rabolo.

139

Ala mixie kolonfe

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Alatala, i n boje birin kolon.

² I n doxo temui kolon, i n keli temui kolon,
i n ma mapoxunyie birin kolon
beenun n xa e mapoxun.

³ I n jere temui kolon, i n sa temui kolon,
i n ma kirae birin kolon.

⁴ Beenun woyenyi xa mini n de i,
i tan jan bara a birin kolon.

⁵ I n nabilinma ne i xonyee ra.

⁶ Na fe kolonyi makaabaxi gbo n tan be,
a dangi n ma fahaamui ra.

⁷ N sigama minden, n xa n makuya i Xaxili ra?
N na n gima minden, n xa n noxun i ma?

⁸ Xa n sa te koore ne, i na menni.
Xa n sa goro aligiyama ne, n i lima ne naa.

⁹ Xa n sa keli subaxe ma, n baa igiri,
¹⁰ i belexe n najerema ne, i senbe n malima ne.

¹¹ Xa a sa li n fa a fala,
«N noma n noxunde dimi kui naiyalanyi mu na dennaxe,»

¹² i n toma ne na dimi kui alo n na soje nan bun ma.

¹³ I tan nan n nii daaxi,
i tan nan n nafalaxi n nga teege.

¹⁴ N i matoxoma ne barima n daa ki makaaba.
I xa wali maniyee mu na.

N na kolonxi a fanyi ra.

¹⁵ N fate ki mu nu noxunxi i ma
a to yailanxi gundo kui.

¹⁶ I yae naxa n to beenun n xa findi a ra.
N ma loxoe birin nu sebexi i xa buki kui beenun n xa daali.

¹⁷ Ala, i xa mapoxunyie gbo, e tilin.

¹⁸ Xa n sa e kontima ne nu, e wuya meyenyi xori be.
Na birin kui, n luma i yi.

¹⁹ Ala, yandi, i xa mixi jaaxie faxa,
i xa faxetie makuya n na.

²⁰ I yaxuie fe jaaxi falama i xa fe ra,
e i xili kanama.

²¹ Alatala, a mu lanma n xa i xonmixie xon?
A mu lanma i matandilae xa rapaaxu n ma?

²² N e xonma ne.
E bara findi n yaxuie ra.

²³ Ala i xa n bɔɔe kui mato,
i xa n ma kontɔfili kolon.

²⁴ A mato xa n na kira kobi nde nan xon ma,
i naxan xonxi.
Xa a na na ki ne, i xa n ti kisi kira nan xon ma.

140

Mixi kobi alo boximase

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, n natanga mixi jaaxie yi ra,
naxee wama n tɔɔɔfe,

³ naxee nate tongoma e bɔɔe ma gere masofe ra loxo yo loxo.

⁴ E xa woyenyi xono alo boximase xa xone.

Nengi rate.

⁵ Alatala, i xa n natanga mixi jaaxie belexe i.

I xa n natanga mixi kobie ma naxee wama n nabirafe.

⁶ I xa n natanga yete igboe xa gantanyi nun luutie ma,
naxee yelee italama n ma kirae ra n suxufe ra.

⁷ Alatala, n Marigi Ala nan i ra.

I xa i tuli mati n wa xui ra.

⁸ Alatala, n nakisima senbema,
naxan n natangama n gere loxo,

⁹ i naxa tin mixi kobie waxonfe ra,
i naxa na sooneya e be alako e xun naxa fa rakeli.

Nengi rate.

¹⁰ N gerefae xa fe jaaxi maxirixie xa gbilen e ma.

¹¹ Te wole xa doxo e xun na,
e xa radin te xora, e naxa fa mini na kui sonon.

¹² Fe jaaxi rabae naxa sabati yi boxi ma,
tɔɔɔe nan tun xa ragiri e ma.

¹³ N a kolon Alatala kiiti fanyi sama ne misikiinee be,
a nondi fima setaree ma.

¹⁴ Tinxintɔɔe i xili matoxoma ne,
nondilae kisima ne i ya i.

141

*Mixi jaaxie xa gantanyi**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti

Alatala, n bara i maxandi, i xulun n malife ra,
i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

² N ma duba xa te i mabiri alo surayi xiri,
n ma belexe ti xa lu alo nunmare serexe.

³ Alatala, n de makanta

alako fe jaaxi yo naxa mini n de kui.

⁴ I naxa tin n boɲe xa siga fe jaaxi ma,
n naxa lan wali kobi rabae ma n ma geeni xa fe ra.

⁵ Xa tinxintɔe n bɔnbɔ, a fan n be,

a xa xurui fan alo labunde naxan sama n fate ma.

N mu tondima na fe ra.

Kono n Ala maxandima a xa mixi jaaxi waxɔnfe kana.

⁶ E xa kiitisae xa radin gelenyi ra.

Mixi jaaxie xa a kolon n ma masenyi fan.

⁷ E xa a fala, «Muxu xorie bara yensen aligiyama,
alo xe sa boxi buxama ki naxe.»

⁸ Kono n Marigi Alatala, n ya tixi i tan na.

N kantari toma i seeti ma, i naxa n nii rabolo.

⁹ N natanga gantanyie ma e naxee tema n be,
n natanga mixi jaaxie xa yelee ma.

¹⁰ E tan xa suxu nee ra, n tan xa kisi.

142

*Danxaniyatɔe xa kantari**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa lonni beeti a to nu na fonme ra

² N na n xui ratema Alatala nan ma kinikini xa fe ra.

³ N na n ma kontɔfli dentegema a tan nan be,
n na n ma nimise ya ba a be.

⁴ Limaniya na ba n yi ra,

i tan n sigade kolon.

E bara gantanyi te n be n ma kira ra.

⁵ N nabilinyi mato: mixi yo mu na n be,
kantari mu na n be, meenima yo mu na n be.

⁶ Alatala, i tan nan keren peti na n be sonon.

I keren nan findixi n kantama ra yi dunja bende fupi fari.

⁷ I xa n wa xui me, barima n senbe birin bara jon.

N ba n kerimae yi ra, barima e senbe gbo n be.

⁸ N namini geeli kui,

alako n xa i xili matɔxo.

Na kui tinxintɔe fama ne e malande n yire i xa hinne xa fe ra.

143

Ala xa maxandi hagige

Ala maxandi

Dawuda xa beeti

¹ Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,

i xa kinikini n wa xui ma.

I xa n ma duba suxu i xa dugutegeɲa nun i xa tinxinyi xa fe ra.

² I naxa i xa konyi makiiti, barima daali yo mu tinxin i ya i.

³ N yaxui birama ne n ɬoxo ra,

a n boronma ne ɬoxi ma,

a n luma ne faxe niini bun ma alo faxamixie.

⁴ Na kui n xaxili bara ifu. Limaniya bara ba n yi.

⁵ N natuma ne ɬoxe dangixie ma,

n na n xaxili rasigama i xa wali birin ma,

n na n ɬoxo rasiga i xa daalie ma.

⁶ N na n belexe italama ne i be,

n nii i fenma ne alo gbengberenyi ye fenma ki naxe.

Nengi rate.

⁷ Alatala, yandi, i xulun n yaabife ra.

Limaniya bara ge bade n yi ra.

I naxa i kobe raso n na,

xa na mu n luma ne alo faxamixie.

⁸ Kuye na iba, i xa i xa dugutegeɲa masen n be,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

N pere kira masen n be,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

⁹ Alatala, n natanga n yaxuie ma,

barima n kantari soto ma i niini nan bun ma.

¹⁰ N xaran i waxonfe rabafe ra,

barima i tan nan na n Marigi Ala ra.

I Xaxili Seniyenxi xa n ti kira fanyi xon ma.

¹¹ Alatala, i xa n nakisi i xili xa fe ra,

i xa n ba toore kui i xa tinxinyi xa fe ra,

¹² i xa n yaxuie de balan i xa dugutegeɲa xa fe ra,

i xa n gerefae xun nakana,

barima i xa konyi nan lanxi n ma.

144

Munse na adamadi ra Ala be?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti

Tantui na Alatala be, naxan findixi n ma fanye ra,

naxan n belexe rawalima a xa gere kui,

² naxan findixi n xanuntenyi senbema ra,

naxan findixi n kantama nun n nakisima ra,

naxan noma n yaxuie ra alako n xa kantari soto.

³ Alatala, munse na adama ra i to fa meenixi a ma?

Munse na adama xa di ra i to fa i ɲɔɔ saxi a xon ma?

⁴ Adamadi luxi ne alo pengi foye,
a xa simaya dangima ne alo niini dangima ki naxe.

⁵ Alatala, i xa koore rabi i gorofe ra,
i fa din geyae ra alako tuuri xa te.

⁶ I xa seyamakonyi rabula yaxuie rayensenfe ra.
Xalie woli alako e xa siga.

⁷ I xa i belexe itala kelifa koore ma,
alako i xa n nakisi, i xa n natanga n yaxuie ma
alo mixi ratangama moronyie ma ki naxe.

⁸ N nakisi wule falee ma naxee wama n madaxufe.

⁹ Ala, n beeti neene bama ne i be n ma kora luuti fu daaxi xui ra.

¹⁰ N i matoxoma ne, i tan naxan mangee xun nakelima,
naxan i xa konyi Dawuda ratangama santidegema jaaxi ma.

¹¹ N nakisi, n natanga n yaxuie ma,
naxan wule falama mixi madaxufe ra.

¹² Na temui muxu xa di xeme fanma ne alo wuri bilie,
muxu xa di ginee tofanma ne alo kontigiba,
naxee masolixi mange banxi kui.

¹³ Muxu xa banxie rafema ne daxamui mooli birin na,
muxu xa gooree wuyama ne a wulu wulu ma,

¹⁴ Muxu xa ningee xungboma ne,
lanyuru yo mu luma e ma,
e furi mu birama,
sonxe mu mema muxu malandee.

¹⁵ Seewe na pama be Ala fama yi fe mooli rabade naxan na.
Seewe na pama be Alatala findixi naxan Marigi Ala ra.

145

Ala xa kaabanakoe nun xanunteya

Ala matoxoe

Dawuda xa Ala matoxoe

¹ N ma Mange Ala, n i matoxoma ne, n i xili tantuma ne abadan.

² Loxo yo loxo n i matoxoma ne, n i xili tantuma ne abadan.

³ Alatala senbe gbo, matoxoe birin na a tan nan be,
adamadi mu noma sode na birin kui.

⁴ Yi waxati mixie fama ne i xa kaabanakoe falade boore waxati mixie be.

⁵ E fama ne i xa nore tofanyi masende.

N luma ne i xa kaabanakoe mapoxun na.

⁶ E fama ne i senbe magaaxuxi xa fe falade.

N luma ne i xa kaabanakoe masen na.

⁷ E fama ne jalexinde i xa hinne xungbe ra,
e i xa tinxinyi masenma ne beeti seewaxi ra.

⁸ Alatala hinne mixi ra, a kinikini,
a dipexi, a xa xanunteya gbo.

⁹ Alatala fe fanyi rabama mixi birin be,
a kinikini a xa daali birin ma.

¹⁰ Alatala, i xa daalie birin i matoxoma ne,
i xa seniyentoe i tantuma ne.

¹¹ E i xa mangeya xungbe xa fe masenma ne,
e i senbe xa fe falama ne,

¹² alako mixie xa i xa kaabanakoe kolon, a nun i xa mangeya noroxi.

¹³ I xa mangeya mu jonma ne, i xa noe buma ne abadan.

¹⁴ Alatala bira mixi malima,
a mixi magoroxi xun nakelima ne.

¹⁵ Dunja birin a xaxili tixi i ra,
i tan nan e baloma a waxati.

¹⁶ I tan nan i belexe rabima,
i birin nawasa e hayi na naxan ma.

¹⁷ Alatala tinxin a xa fe birin kui,
a dugutegexi a xa daalie ma.

¹⁸ Alatala makore a maxandilae ra,
naxee a maxandima e boje fixe ra.

¹⁹ A a yaragaaxuie waxonfe rabama ne,
a e xa duba suxuma ne, a e rakisi.

²⁰ Alatala a xanuntenyie makantama ne,
kono a mixi paaxie birin sontoma ne.

²¹ N de Alatala matoxoma ne.

Daali xa a xili seniyenxi matoxo temui birin.

146

Ala xa mali gbo adama xa mali be

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

N nii xa Alatala matoxo,

² n xa a matoxo n ma simaya birin na.

N n Marigi Alatala matoxoma ne beeti ra, fanni n na n nii ra.

³ Wo naxa wo yete taxu mixi xungbee ra,
barima adamadie na e ra,
naxee mu noma mixi rakiside.

⁴ E nii bama ne e fate i, e gbilen bende.

Na loxoe yati, e naxan panigexi, na birin jonma ne.

⁵ Seewe na mixi be, Yaxuba Marigi Ala naxan malima.

Seewe na mixi be, naxan a xaxili tima a Marigi Alatala ra,

⁶ Ala naxan koore nun boxi daa,
Ala naxan baa nun a kui see birin daa,
dugutegexa na Ala naxan be abadan.

⁷ Alatala toonegetoe xun mafalama,
a donse fima kaametoee ma,
a geelimanie ramanima geeli kui,

⁸ a donxuie ya rabooma,
a mixi magoroxie xun nakelima,

a tinxintɔɛ xanuma,
⁹ a mɛɛnima xɔɾɛɛ ma,
 a kiridie nun kaapɛ ginɛɛ bun tima,
 kɔnɔ a mixi paaxie tan xun nakanama nɛ.

¹⁰ Siyoni, wo Marigi Alatala xa mangɛya mu ɲonma abadan.
 Wo xa Alatala matɔxɔ!

147

Ala sɛnbɛ maniyɛ mu na

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo Alatala matɔxɔ.
 A lanma Alatala xa matɔxɔ bɛɛti ra.
 Fɛ fanyi na a ra.

² Alatala na gbilenfɛ Darisalamu ti ra,
 a Isirayila xa mixi rafama nɛ kelife konyiya kui,
³ a tɔɔrɔmixie ralimaniyama, a e rayalanma e xa fure kui.

⁴ Alatala tunbuie kɔnti kolon,
 a e birin xilima e xili ra.
⁵ Won Marigi Alatala sɛnbɛ gbo,
 dan mu na a xa fahaamui ma.
⁶ Alatala mixi magoroxi bun tima,
 kɔnɔ a yetɛ igboe xa fe kanama.

⁷ Wo xa bɛɛti ba Alatala bɛ tantui ra,
 wo xa bɛɛti ba Ala bɛ kɔraɛ xui ra.
⁸ A tan nan nuxui raminima kooɾɛ ma,
 a tunɛ rafa bɔxi ma,
 a sansie rasoli gɛyae fari.
⁹ A xurusee rabaloma,
 a donse fima xaxa yɔɾɛɛ ma, e na e xui ramini tɛmui naxɛ.

¹⁰ Soe sɛnbɛ mu findixi fefe ra Ala bɛ.
 Xɛmɛ xa sɛnbɛ mu findixi fefe ra Ala bɛ.
¹¹ Ala yaragaaxuiya nan nafanma a ma.
 Ala wama mixi xɔn naxan xaxili tixi a xa xanunteya ra.

¹² Darisalamu, i xa Alatala matɔxɔ.
 Siyoni, i xa Ala tantu,
¹³ barima a tan nan i xa naadɛ makantama,
 a tan nan barakɛ sama i xa pama ma.
¹⁴ A bɔɲɛsa fima i xa bɔxi ma,
 a donse fanyi fima i ma.

¹⁵ Alatala dunɲa yamarima,
 a a waxɔnfɛ rayensenma mafuren mafuren.
¹⁶ A balabalanyi ragoroma nɛ alo gɛsɛ fute,
 a na rayensen alo tɛ xube.
¹⁷ A ragoro bɔxi ma, nde nɔma tide na xinbeli ya ra?

¹⁸ A na a xui ramini e ma, e xunuma ne,
a na foye rafa, balabalanyi man findima ne ye ra.

¹⁹ Alatala bara Annabi Yaxuba rakolon a xa masenya ra,
a bara a xa seriye nun a xa yaamarie masen Isirayila be.

²⁰ A mu na mooli ragirixi si gbete yo be.
Nee luma Ala xa seriye kolontareya nan kui.

Wo xa Alatala matoxo!

148

Duniya xa Ala matoxo

Ala matoxo

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo Alatala matoxo kelifi koore ma.
Wo a matoxo yire itexi kui.

² Alatala xa malekee xa a matoxo,
a xa galie xa a matoxo koore ma.

³ Soge nun kike xa a matoxo,
tunbui dexexie fan xa a matoxo.

⁴ Koore xa a matoxo,
a nun ye naxan toma naa.

⁵ E birin xa Alatala xili matoxo,
barima a yamari nan fi, e naxa daa.

⁶ A naxa e ti e tide, e xa lu naa abadan.
A naxa na seriye sa, naxan mu kanama.

⁷ Wo Alatala matoxo kelifi boxi ma.
Baa nun nimase birin naxee na baa tilinyi kui,

⁸ seyamakonyi, balabalanyi, kunda, nuxuie,
nun foye xungbe naxan a xa yaamari ratinmema,
⁹ geyae nun tentenyie, wuri bogilae nun sediri bilie,

¹⁰ wulai subee nun xurusee, bubusee nun xonie,

¹¹ duniya mangee nun sie,
mangedie nun duniya kuntigie,

¹² fonikee nun ginemedie, dimee nun forie,

¹³ e birin xa Alatala xili matoxo,
barima a xili gbansan nan itexi,
a nore dangi koore nun boxi ra.

¹⁴ A bara mange senbema rakeli a xa pama xun na,
a xa seniyentoe naxan matoxoma,
seniyentoe naxan findixi Isirayila a xa pama xanuxi ra.

Wo Alatala matoxo!

149

Beeti neene

Ala matoxo

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo beeti neene ba a be,
wo matoxoe raba a batulae tagi.

² Isirayila xa seewa a daali Marigi ra.
Siyoni nama xa seewa e xa Mange ra.

³ E xa a xili matoxo fare boron yi ra,
e xa beetie ba maxase nun kora xui ra,

⁴ barima Alatala seewaxi a xa nama ra,
a kisi fima ne yete magoroe ma.

⁵ A xa seniyentoe xa seewa yi binye ra,
e xa e seewe xui ite
hali e xa sadee ma.

⁶ Ala matoxoe xa lu e de i.
Na luxi alo santidegema xaapehi e belexe kui,

⁷ e naxan nawalima e gbe noxofe ra,
si paaxie jaxankatafe ra.

⁸ E e yaxuie xa mangee sama ne yolonxonnye ra,
e e xa yareratie xirima ne a xoxoxe ra,

⁹ na fa findi e xa kobina sare ra.
Xunnakeli belebele nan na ki Ala xa seniyentoe be.

Wo xa Alatala matoxo!

150

Birin Ala matoxofe

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo xa Ala matoxo a xa horomobanxi kui.
Wo xa a matoxo kooe ma.

² Wo xa a matoxo a xa kaabanakoe xa fe ra.
Wo xa a matoxo a senbe xungbe xa fe ra.

³ Wo xa a matoxo feri xui nun kora xui ra,

⁴ wo xa a matoxo maxase nun fare boron yi ra,
wo xa a matoxo kora manie nun xule xui ra,

⁵ wo xa a matoxo maxase xui itexi ra.

⁶ Nimase birin xa Alatala matoxo.

Wo Alatala matoxo!

Ala xa Taalie Masenyi Fɔle

Isirayila mange Dawuda to faxa, Alatala naxa a xa di Sulemani sugandi a xa findi Isirayila mange ra. Na kui Sulemani naxa Ala maxandi a xa a mali Isirayila yamaride. A nu wama lonni nan xon alako a xa no na wali rabade a raba ki ma. Na maxandi naxa Alatala makenen, a fa na duba suxu. Sulemani to findi lonnila belebele ra Ala saabui ra, dunja birin naxa na kolon a ma, e nu fa siga a xa marasi fende.

Na temui Annabi Sulemani naxa a xa fe kolonyi findi sebeli ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. A xa kitaabui sebexi ki naxe, a findi taali woyenyie nan na. Na sebe ki tofan, a man lonni belebele masenma to danxaniyatsee be.

Yi taalie masenyi hagigee masenma mixi be alo:

Woyen fanyi tide nan gbo adamadie tagi.

Langoepa findima toore nan na mixi be.

Ala xa seriye mixi malima dunjeigiri kui.

Tunnaxoneya findima ne setarepa ra, tunnabexiya findima harige ra.

Yete igbopa mu fan, yete magore nan fan.

Lanyi xa lu denbaya kui.

Die xa xuru Ala xa seriye ra.

Wule nun xone woyenyi mu fan pama be.

Adamadie lanma e xa gaaxu Ala ya ra.

Ala xa a xa masenyi raso won boje kui, alako won xa a sago kolon, won man xa a rabatu won ma dunjeigiri kui. Na birin findima marasi fanyi nan na won be dunja nun aligiyama. Amina.

Ala xa Taalie

Yi kitaabui sebexi fe naxan ma

¹ Isirayila mange Dawuda xa di Sulemani, xa taalie nan ya:

² E sebexi ne mixie be alako e xa lonni, e xa rasi, xaxili fanyi xa lu e be,

³ xurui fanyi xa lu e yi,

e xa bira tinxinyi, nondi, nun fe fanyi foxo ra.

⁴ Xaxili fanyi mu naxee yi, nee xa na soto,

mapoxunyi fanyi xa lu fonikee be,

e xa fe fanyie kolon, e lan e xa naxee raba.

⁵ Lonnila xa a tuli mati

alako a xa fe kolonyi xun xa masa.

Xaxilima xa a tuli mati,

alako a xa jere ki fanyi kolon,

⁶ taali kui fiixefe xa sooneya e be,

e xa fahaamui soto lonnilae xa masenyie nun taalie ma.

⁷ Alatala xa yaragaaxui findixi lonni fole nan na.

Xaxilitaree nan yoma lonni nun marasi ma.

⁸ N ma di, i i tuli mati i baba xa marasi ra,

i naxa tondi i nga xa xurui ra,

⁹ barima xunmase tofanyi nan findima a ra i xunyi ma,

kon magore nan a ra i konyi ma.

¹⁰ N ma di, i naxa tin yunubitɔɛ xa i ratantan.

¹¹ Xa e a fala, «Bira muxu ɔɔɔ ra,
won xa sa kira madɔɔ mixie be, won xa e faxes,
won xa gantanyi te mixie be
naxee mu fefe rabaxi won na,

¹² Won xa e xun nakana,
alo gaburi a rabama ki naxe mixie ra
naxee sigama aligiyama.

¹³ Won fama naafuli sɔɔɔ na kui,
won ma banxie rafema ne se fanyie ra.

¹⁴ Lu muxu ya ma alako i xa nde sɔɔ,
won ma kobiri malande xa findi keren na.»

¹⁵ N ma di, i naxa bira na mixi mɔɔli ɔɔɔ ra,
i naxa lu na kira xon ma,

¹⁶ barima e fe naaxi nan tun nabama,
e gbataxi mixi nii bade.

¹⁷ Gantanyi mu tema xoni ya xori,

¹⁸ konɔ e tan gantanyi tema e yete kan suxuse nan na.
E e yete nan nii bafe e yete ra.

¹⁹ Birafe geeni tinxintare ɔɔɔ ra,
nun mixi nii bafe,
na kira mɔɔli findima gantanyi nan na.

²⁰ Xaxilimaya xili tima kira xunye ra,
a a xui raminima taa malandee.

²¹ A xili tima pama tagi,
a woyenma taa sode de ra.

²² A naxe, «I tan xaxilitare,
i birama xaxilitarepa ɔɔɔ ra han mun temui?
Mixi mayelee yoma mixi ma han mun temui?
Xaxilitaree fe kolonyi xonma han mun temui?

²³ Wo gbilen fa ra n ma marasie ma.

N na n xaxili luma ne wo ma,
n fahaamui fima ne wo ma n ma masenyi xa fe ra.

²⁴ N bara wo xili, konɔ wo mu n ma xili ratinxi.
N bara n belexe itala wo be, konɔ wo bara tondi.

²⁵ Wo to bara tondi n ma marasie birin na,
wo to mu tinxi n ma seriye ra,

²⁶ n fan fama ne yeleda wo ma wo xa tɔɔɔrɔe kui.
Gaaxui na wo bɔɔɔɔ ramini a i, n mu wo malima fefe ma.

²⁷ Gaaxui fama ne wo lide alo turunnaade foye,
tɔɔɔɔ fama ne wo suxude alo foye xungbe.

Na tɔɔɔɔ nun kontɔɔɔli na wo li temui naxe,

²⁸ wo n xilima ne, konɔ n mu wo xa xili ratinma.

Wo n fenma ne, konɔ wo mu n toma,

²⁹ barima wo bara xaxilimaya xon,
wo bara tondi Alatala xa yaragaaxui ra.

³⁰ E mu nu wama n ma marasie xon,
e mu nu wama n ma seriye suxufe.

³¹ Na kui e fama e xa wali sare sɔtɔde,
e fama e jɛrɛ ki rapɔnyi tode.
³² Xaxilitarepa nan fama xaxilitaree gande.
Lɔnnitarepa nan fama lɔnnitaree gande.
³³ Kɔnɔ naxan tan a tuli matima n na,
na kanyi luma nɛ kantari kui a xɔnyi,
a lu bɔjɛsa kui, a mu gaaxuma tɔɔrɛ ya ra.»

2

Xaxilimaya fan adamadie bɛ

¹ N ma di, xa i n ma masenyie suxu,
xa i n ma sɛriyɛ rabatu,
² xa i i tuli mati lɔnni ra, xa nɔndi rafaɛ i bɔjɛ ma,
³ xa i xaxili fanyi fen, xa i nɔndi maxili,
⁴ xa i a fen alɔ gbɛti, xa i a fen a fanyi ra
alɔ bannaya fenma ki naxɛ,
⁵ na kui, i Alatala xa yaragaaxui kolonma nɛ,
i Ala xa fe fahaamuma nɛ,
⁶ barima Alatala nan lɔnni fima,
xaxili fanyi nun nɔndi minima a kɛrɛ i.
⁷ A fe fanyi gbegbe ragatama tinxintɔɛɛ bɛ.
A nɔndi falɛ makantama.
⁸ A mixi tinxinxi makantama,
a a xanuntenyie ratangama kira xɔn ma.
⁹ Na kui, i nɔndi nun tinxinyi kolonma nɛ,
kira tinxinxi naxee mixi tima fe fanyi ma.

¹⁰ Lɔnni fama i bɔjɛ nan ma,
fe kolonyi jɔxunma i bɛ,
¹¹ xaxili fanyi i ratangama,
nɔndi i makantama,
¹² a i ratangama kira jaaxi ma,
a i ratangama wɔyɛn kɔbi falɛ ma,
¹³ naxee gbilenma tinxinyi kira foxɔ ra,
naxee jɛrɛma dimi kui,
¹⁴ fe jaaxi rafaɛxi naxee ma,
naxee jɛlɛxinxi kɔbiɲa ra,
¹⁵ naxee xa kira mu tinxin,
naxee jɛrɛ ki mu fan.

¹⁶ Lɔnni i ratangama nɛ gine jaaxi ma,
langoe gine xa dɛ iɲoxunyi ma,
¹⁷ naxan a xa xɛmɛ singɛ finsiriwalima,
naxan nɛɛmuma a Marigi Ala xa saate ma.
¹⁸ A xa wali kɔbi a rabirama nɛ,
a jɛrɛ ki a xanin aligiyama.
¹⁹ Mixi naxee birama a foxɔ ra,
e mu gbilenma sɔnɔn, e mu kisi sɔtɔma.
²⁰ A lanma i xa i jɛrɛ mixi fanyie nan ma kira ra,
i xa tinxintɔɛɛ xa kira suxu.
²¹ Mixi tinxinxie luma nɛ yi bɔxi ma,

mixi hagigee mu kelima be,
²² kono mixi naaxie tan nonma ne yi boxi ma,
 tinxintaree kerima ne.

3

Ala xa seriye fan

- ¹ N ma di, i naxa neemu n ma marasie ma,
 i boje xa n ma seriye rabatu,
- ² barima e fama i xa simaya xon nakuyade bojesa kui.
- ³ I naxa dugutegepa nun nondi rabejin,
 i xa e xiri i kon ma, i xa e sebe i sondonyi ma.
- ⁴ I fama hinne nun xaxili fanyi sotode na ki ne,
 Ala nun adamadie ya i.
- ⁵ I yete taxu Alatala ra i boje birin na, i naxa la i yete ra.
- ⁶ I xa Ala kolon i xa kira birin xon,
 a tan nan fama jere ki fanyi masende i be.
- ⁷ I naxa i xaxili ti i yete ra,
 i xa gaaxu Alatala ya ra,
 i xa gbilen fe naaxi foxo ra.
- ⁸ Na findima yalanyi nan na i fate be,
 a senbe fi i xorie ma.
- ⁹ Alatala binya i harige ra,
 i xa daxamui singe fi a ma.
- ¹⁰ Na nan a niyama baloe nun minse gbo i yi ra,
 i xa sagae birin nafe.
- ¹¹ N ma di, i naxa tondi Alatala xa matinxinyi ra,
 i xa a xa marasie suxu,
- ¹² barima Alatala marasi fima ne a xanuntenyie ma,
 alo babae e xa di matinxinma marafanyi kui ki naxe.
- ¹³ Seewe na mixi be naxan xaxilimaya sotoxi,
 seewe na adama be naxan fahaamui soto.
- ¹⁴ Xaxilimaya xa geeni gbo gbeti be,
 a tide dangi xema ra.
- ¹⁵ A fan geme tofanyi be,
 a tide dangi i waxonse birin na.
- ¹⁶ Xaxilimaya findima simaya xonkuye nan na,
 a findi bannaya nun xunnakeli ra.
- ¹⁷ Xaxilimaya kira fan,
 a bojesa fima adamadie ma.
- ¹⁸ A findixi simaya wuri nan na a suxumae be.
 Mixi naxee kankanma lonni ma, nee seewama ne.
- ¹⁹ Alatala boxi yailanxi lonni nan na,
 a koore yailanxi xaxili fanyi nan na.
- ²⁰ A xa lonni nan ye ramixi boxi ma,
 a xa xaxili fanyi nan ye ragataxi nuxuie kui.
- ²¹ N ma di, seriye nun nondi ragata i boje kui,
 e naxa makuya i ra.

²² E simaya nun hinne fima ne i ma,
²³ i xa dunjeigiri sooneyama ne, i mu dinkonma.
²⁴ I na i sa, i mu gaaxuma, i xima ne a fanyi ra.
²⁵ I naxa gaaxu gbaloe ya ra,
 i naxa gaaxu mixi jaaxie xa gere ya ra,
²⁶ barima Alatala nan na i xa xaxilisa ra.
 A i ratangama ne gantanyi birin ma.

²⁷ I naxa tondi mixi malide
 i noma naxan na.
²⁸ I naxa a fala i boore be, «Siga, tina i fa,»
 xa a mali xa feere na i be to.
²⁹ I naxa i defanboore yanfa.
³⁰ I naxa mixi tojege, naxan mu fe jaaxi yo rabaxi i ra.
³¹ I naxa geresoe toone, i naxa bira a jere ki foxo ra.
³² Alatala mixi jaaxi xonma,
 kononoxintoe tan nafa a ma.

³³ Alatala mixi jaaxi xa banxi dankama ne,
 kononoxa barake sama ne tinxintoe sabatide ma.
³⁴ Ala yete igboe igoroma ne,
 kononoxa hinnema mixi magoroxi tan na.
³⁵ Xaxilimae noroma ne,
 kononoxaxilitaree tan yaagi nan sotoma.

4

A baba xa masenyi

¹ N ma die, wo wo tuli mati wo baba xa marasi ra,
 wo wo jengi sa na xon ma alako wo xa xaxili soto,
² barima n na lonni fanyi nan fife wo ma yi ki.
 Wo naxa tondi n ma masenyi ra.
³ Di fanyi nan nu n na n baba be.
 Di kerenyi nan nu n na n nga be.

⁴ N baba nu n nasima yi woyenyi nan na, a naxe,
 «I xa n ma masenyi ragata i boje kui,
 i xa n ma seriye suxu alako i xa simaya soto.
⁵ I xa lonni fen, xaxili fanyi xa lu i be.
 I naxa neemu n ma masenyi ma,
 i naxa neemu n ma seriye ma.
⁶ I naxa e rabepin, e i makantama ne.
 N ma seriye xa rafan i ma, a i ratangama ne.»
⁷ Lonni fole nan yi ki:
 I xa lonni fen, i xa fe birin naba alako i xa xaxili soto.
⁸ Xa i xaxilimaya binya, a i itema ne.
 Xa i a suxu, a i xunnakelima ne.
⁹ A findima xunmase tofanyi nan na i xunyi ma,
 a findi diyaman xa yanbe ra i be.
¹⁰ N ma di, xa i i tuli mati n ma masenyi ra,
 i xa simaya xon kuyama ne.
¹¹ N bara xaxilimaya kira masen i be,

n bara i ti kira tinxinxi xon ma.

¹² Xa i i jere ma na kira nan ma, i mu tooroma.
Xa i i gima na kira nan xon ma, i mu dinkonma.

¹³ Lonni suxu, i naxa a rabolo, i naxa a rabejin,
barima a findima simaya nan na i be.

¹⁴ I naxa bira mixi jaaxi foxo ra,
i naxa mixi kobi xa kira suxu.

¹⁵ I naxa jere na xon, i naxa i makore na ra.
I kobe so na ra, i dangi.

¹⁶ Mixi jaaxie mu noma xide e mu fe jaaxi raba.
Xi xoli mu noma e suxude e mu mixi ratantan.

¹⁷ Fe jaaxi findixi e xa donse nun minse nan na.

¹⁸ Tinxintoe xa kira noroma ne,
a yanbe naiyalanyi raminima ne alo soge.

¹⁹ Konso mixi jaaxie xa kira luxi ne alo dimi,
e mu fe kolon naxan fama e rabirade.

²⁰ N ma di, i i jengi sa n ma masenyi xon ma,
i i tuli mati n ma marasi ra.

²¹ E mato temui birin, i e ragata i sondonyi kui,
²² barima e findima simaya nan na mixie be,
naxee e fahaamuma.

E findima yalanyi nan na e fate be.

²³ I boje kanta dangife se birin na,
barima simaya kelima a tan nan ma.

²⁴ Wule naxa mini i de i,
i naxa mixi madaxu i xa woyenyi ra.

²⁵ I ne woyenma mixi be, i i ya ti a ra,
i naxa i ya rasiga yire gbete.

²⁶ I jengi sa i jere ki xon ma,
i lu kira fanyi xon ma.

²⁷ I naxa binya yirefanyi ma,
i naxa binya koola ma.

I naxa i sanyi ti kira jaaxi xon ma.

5

Yene xa kanari

¹ N ma di, meeni n ma lonni ma,
i i tuli mati n ma xaxili fanyi ra,

² alako i xa fahaamui soto,
i de xa woyenyi xori fala.

³ Langoe xa woyenyie noxun alo kumi,
a masalaxun alo sulopi,

⁴ konso a raponyi konso alo meli,
a xepen alo santidegema de firinyi.

⁵ A sanyie a xun tima gbaloe ra,
a xa kira mixi xaninma aligiyama ne.

⁶ A mu luma simaya kira xon ma.
A loxi, konso a mu a kolon.

⁷ Yakosi, n ma di, i i tuli mati n na,
i naxa i makuya n ma masenyi ra.

- ⁸ I makuya langoe xa kira ra,
 i naxa i makore a xa banxi naade ra,
⁹ alako binye naxa ba i ma,
 xeme ya ixaraxi naxa fa i xa dunijigiri kana.
¹⁰ Xa na mu a ra mixi gbete nan lugama i harige ra,
 i xa wali tone lu booree be,
¹¹ i i xa simaya rapon toore kui,
 i fate birin ba i ma a naaxi ra.
¹² I a falama ne kore,
 «N na marasi xon munfe ra?
 N boje tondi na seriye ra munfe ra?
¹³ Munfe ra n mu n tuli mati n karamoxoe ra,
 n mu n tuli mati n nasimae ra?
¹⁴ N fa na toore birin donxoe nan kui yi ki nama ya xori.»

- ¹⁵ Ye min, naxan minima i yete xa kolonyi ra.
¹⁶ I naxa tin i xa kolonyi ye xa goro mixie bun ma,
 i naxa tin i xa ye xa makana taa kui.
¹⁷ Na ye xa findi i keren nan gbe ra,
 i tan nun xojee naxa na itaxun.
¹⁸ Barake xa lu i xa kolonyi ma,
 i xa seewa i xa gine ra i
 naxan futi i fonike ra.
¹⁹ I xa gine tofan alo bole, a fan alo xeli.
 A xa marafanyi xa lu i boje kui,
 i xa a maxanu temui birin.
²⁰ N ma di, i bira mixi gbete xa gine foxo ra munfe ra?
 Munfe ra i gine xipe sunbuma
 i gbe mu naxan na?

- ²¹ Alatala adama jere ki birin kolon.
 A adama xa kira birin toma.
²² Mixi naaxi xa wali naaxie nan a suxuxi,
 a xa yangoe nan findixi gantanyi ra a be.
²³ A xa xurutarepa nan a niyama a faxesa,
 a xa daxupa nan a niyama a bono.

6

Tunnaxone nun langoepa

- ¹ N ma di, xa i i yete taanixi i boore nde be,
 i findixi hamilu ra a be e nun mixi gbete tagi,
² xa i i yete raxetenxi i xa woyenyi nde ra,
 xa i i yete xirixi na laayidi mooli ra,
³ n ma di, i xa fe birin naba i yete raminide a kui,
 xa na mu a ra i luma ne i boore sagoe.
 Siga, i i felen i boore be, i xa a mayandi.
⁴ I naxa xi de, na raba keren na.
⁵ I i yete ratanga yi fe mooli ma,
 alo xeli a yete ratangama koyinma belexe ma ki naxe,
 alo xoni fan a yete ratangama gantanyi ma ki naxe.

- ⁶ Tunnaxɔnɛ, siga dondoli yire.
Marasi fen a ra, alako i xa findi xaxilima ra.
⁷ Mange mu na dondoli bɛ,
kuntigi nun yarerati fan mu a bɛ,
⁸ kɔnɔ a walima sogofure tɛmɛi,
alako a xa baloe sɔtɔ a naxan donma jɛmɛ ra.
⁹ I tan tunnaxɔnɛ, i i sama han mun tɛmɛi?
I kelima xixɔli ma tɛmɛi mundun?
¹⁰ Xixɔli na i suxu, i na kinsɔn, i na i sa,
¹¹ setareja fan fama nɛ i suxude tɛrɛnna ra,
alo mɔpɛti mixi tɛrɛnnama ki naxɛ.
Kaame i suxuma nɛ, alo sɔɔri mixi suxuma ki naxɛ.
¹² Fuyante mu tinxin, a wule rapɛrɛma a dɛ i nɛ.
¹³ A luma a ya magira ra,
a nu mixi makebentin a sanyie nun a bɛlɛxɛɛ ra wule tɔnxuma ra.
¹⁴ Fe jaaxi na a xaxili kui,
a gere masoma tɛmɛi birin.
¹⁵ Na kui kasarɛ fama nɛ a suxude,
a a xun nakana kerɛnyi ra.
- ¹⁶ Fe senni na Alatala naxɛɛ xɔnxi,
a mu tinma nee ra fefe ma:
¹⁷ yɛtɛ igboe xa mixi mato ki,
wule minima dɛ naxan kui,
bɛlɛxɛ naxan nii bama fufafu ra,
¹⁸ bɔjɛ naxan fe tinxintare mapɔxunma,
sanyi naxɛɛ e gima sigafe ra fe kobi rabade,
¹⁹ seede naxan wule falama,
a nun mixi naxan ngaxakerɛnmae tagi isoma.
- ²⁰ N ma di, i baba xa seriye ragata,
i naxa tondi i nga xa marasi ra.
²¹ E xa lu i bɔjɛ kui tɛmɛi birin, e xiri i kɔn ma.
²² E i rapɛrɛma nɛ i xa dunɛigiri kui,
e i makanta i xa sade ma, e i rasi i keli tɛmɛi.
²³ Na seriye findixi lanpui nan na,
na xaranyi kira masenma nɛ i bɛ,
na marasi i xun tima simaya kira nan xɔn ma.
²⁴ E i ratangama gine kobi ma,
nun xɔjɛ gine dɛ ɪɔxunxi ma.
²⁵ I naxa wa na gine xɔn ma a xa tofanyi ma,
i naxa tin a xa nɔ i ra a yae ra.
²⁶ Langoe gine naxan mu na xɛmɛ taa, a mixi findima setare nan na,
kɔnɔ gine yɛnela naxan dɔxɔxi xɛmɛ nde xɔn, a mixi faxama nɛ.
²⁷ Mixi nde nɔma tɛ tongode, a a sa a yuba kui,
a fa lu a xa donma mu gan?
²⁸ Mixi nde nɔma a jɛrɛde tɛ wole tagi,
a fa lu a sanyi mu gan?
²⁹ Na maniyama nɛ alo xɛmɛ naxan yabuma gine xɛmɛ taa idɔxɔɛ ra.
Xɛmɛ yo din na gine ra, a fama paxankatɛ nan sɔtɔde.
³⁰ Mixi mu yoma mɔpɛti ma,

naxan muƣe tixi a xa kaame ma,
³¹ kono a na suxu fo a xa muƣafe sare fi,
 hali na findi a xa naafuli birin na.
³² Kono xaxilitare nan tun yene rabama gine ra.
 A a xun nakana na fe mooli ra.
³³ A fe xoxoxoe soto ma ne yaagi kui,
 naxan mu gbilenma a foxo ra sonon,
³⁴ barima tcone xeme boƣe ratema ne a paaxi ra.
 Gine kanyi mu kinikinima a gbe noxoe loxoe.
³⁵ A boƣe mu goroma kobiri ra.
 Hali i a gbegbe fi a ma, a mu a rasuxuma.

7

Yenela xa gantanyi

¹ N ma di, n ma woyenyi ragata i boƣe kui,
 n ma seriye xa lu i sondonyi ma.
² N ma seriye suxu alako i xa simaya soto,
 n ma xaranyi xa rafan i ma alo i ya firinyie.
³ N ma seriye xiri i belexesolee ra, a sebe i sondonyi ma.
⁴ Lonni xa findi i maagine ra,
 xaxili fanyi xa findi i bari mixi ra.
⁵ N ma seriye i ratangama ne langoe ma,
 e i ratangama ne yenela xeme taa idoxoe ma.
⁶ Loxoe nde, n nu na n ma banxi kui,
 n tande matoma wunderi ra.
⁷ N naxa xaxilitare nde to,
 segetala naxan xa fahaamui mu gbo.
⁸ A naxa kira suxu naxan dangima langoe gine xa banxi de ra.
 A nu bara a xun ti menni ra.
⁹ Nunmare temui nan nu a ra,
 koe nu bara so, kuye nu bara ifoxo.
¹⁰ Gine nde naxa sa a ralan,
 a maxirixi langoe gine ki,
 a nu wama na xeme madaxufe ne.
¹¹ Gine murutaxi nan a ra,
 naxan woyen xui ite, a mixi matandi.
¹² A perema taa kui xeme fenfe ra.
¹³ A naxa na xeme suxu,
 a a masunbu, a a fala a be yete igboƣa ra,
¹⁴ «N laayidi tongo ne Ala be,
 n bara na rakamali serexe ra to.
¹⁵ N minixi i fende na nan ma.
 Yakosi n bara i to.
¹⁶ Misira sade dugi maringixi na n sade ma,
¹⁷ a nun labunde xiri fanyi mooli birin na.
¹⁸ Fa be, won xa yene raba han geesege,
 won xa won waxonyi birin naba,
¹⁹ barima n ma xeme mu na banxi,
 a sigaxi biyaasi xonkuye.

20 A bara kɔbiri gbege xanin a xun ma,
a mu fama fo yi kike ɲɔn.»

21 A naxa nɔ na xeme ra a xa kɔɔta saabui ra,
a naxa nɔ a ra a xa de ɲɔxunyi ra.

22-23 Xeme naxa bira a ɔɔɔ ra keren na,
alɔ ninge naxan sigafe ninge faxade,
alɔ xeli naxan a sanyi rasofe yeɛ kui,
alɔ xɔni naxan tife gantanyi ma,
han tanbe fa a bɔɲe sɔxɔ, a faxa,
a mu a kolon a xa simaya danma mɛnni nɛ.

24 Yakɔsi n ma die, wo wo tuli mati n na,
wo n ma masenyi rame.

25 I bɔɲe naxa i madaxu i xa bira na gine mɔɔli ɔɔɔ ra,
i naxa i ɲɛɛ a xa kira ra,

26 barima a bara mixi gbege faxa,
a bara senbɛmae yati rabira.

27 A xa banxi findixi faxe kira nan na,
mixi goroma aligiyama dennaxe ra.

8

Lɔnni naxan fatanma Ala ra

1 Lɔnni mu mixi xilima xe?
Xaxili fanyi mu a yete masenma xe?

2 A xa masenyi tima yire itexi fari,
a wɔyɛnma kira de ra nun kira ralandee.

3 A a xui itema taa sode de ra mixi dangima dennaxe.
A naxe,

4 «Adamadie, n na wo tan nan maxilife,
masenyi na n yi ra ibunadama birin be.

5 Xaxilitare xa xaxili sɔɔ, lɔnnitare xa lɔnni fen.

6 Wo wo tuli mati n ma masenyi hagige ra,
masenyi tinxinxi naxan minima n de i.

7 N na nɔndi nan falafe wo be yi ki.
Tinxintareya mu rafan n ma fefe ma.

8 N ma wɔyɛnyi birin tinxin,
wule nun seniyentareɲa yo mu na e ya ma.

9 Nee fiɛe xaxilima be, e tinxin lɔnnilae be.

10 Wo xa n ma lɔnni fen dangi gbeti ra,
wo xa a kolon xaxili fanyi tide gbo xɛɛma fanyi be,

11 fahaamui tide dangi gɛɛɛ tofanyi ra.
Sese mu na naxan tide dangima nee ra.»

12 «N tan lɔnni, n soma fe kui, n a tagi raba.

13 Xa Alatala xa yaragaaxui na i be,
i fe ɲaaxi nan xɔnma.
Yetɛ igbɔɲa, fe ɲaaxie, nun wɔyɛn kobie,
n nee nan xɔnma.

14 N gbe nan na marasi nun nɔndi ra,
xaxili fanyi nun senbe kanyi nan n na.

15 N tan nan mangɛɛ ɲaɲɛɛma,

mange naxee yaamari tima tinxinyi ra.

¹⁶ N tan nan boxi yareratie rapjerema,
n kuntigie tima adamadie ya ma.

¹⁷ N mixi nan xanuma, naxan n xanu.

Naxee n fenma, nee n toma ne.

¹⁸ Bannaya nun binye na n tan nan yi ra,
harige naxan mu kanama.

¹⁹ N naxan fima mixi ma a fan xee ma fanyi be,
a xa geeni dangi gbeti ra.

²⁰ N nan n jerema nondi kira nan xon ma,
tinxinyi na dennaxe,

²¹ alako n xanuntenyi xa harige soto ke ra,
fe fanyi xa lu e yi ra dunijeigiri kui.»

²² «Alatala naxa n daa a xa wali birin fole ra.

²³ N nu na kabi fole, beenun boxi xa daa.

²⁴ N bari temui baa mu nu na, dulonyi mu nu na.

²⁵ N bari ne beenun geyae xa mini,

²⁶ beenun boxi nun fotonyi xa daa.

²⁷ A to nu kooore daafe, n nu na.

A to nu kooore walaxe italafe, n nu na.

²⁸ A to nu nuxui tife kooore ma, n nu na.

A to nu ye raminife senbe ra boxi bun, n nu na.

²⁹ A to nu naaninyi safe baa be

alako ye naxa fa banbaran je, n nu na.

A to nu dunipa bunyi doxofo, n nu na.

³⁰ N fan nu na a fe ma a malife ra,

loxo yo loxo n findi a be seewe nan na,

n fa n jalexin a ya i temui birin.

³¹ N jalexinxi a xa dunipa daaxi nan na,
a findixi n be seewe ra lufe ra adamadie tagi.»

³² «Yakosi n ma die, wo wo tuli mati n na,
seewe na mixi be naxan birama n ma kira foxo ra.

³³ Wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,

wo xa findi lonnilae ra.

Wo naxa a rabolo de.

³⁴ Seewe na mixi be naxan a tuli matima n na,

naxan luma n seeti ma temui birin,

naxan n mamema naade ra.

³⁵ N kolonma bara kisi, Alatala bara hinne na kanyi ra.

³⁶ Kono n gerefa tan bara a yete bono,
n xonmixi na faxe fenfe na ki ne.»

9

Xaxilimaya nun lonnitarepa

¹ Lonni bara a xa banxi ti fanye solofere fari.

² A bara xuruse nde faxa, a weni yailan,
a xa doxo teebili ra a degede.

³ A bara xerae xee taa kui mixi xilife ra,

⁴ «Wo tan xaxilitaree nun fahaamutare,

wo fa be.

⁵ Wo xa fa n ma taami don,
wo xa fa n ma weni fanyi min.

⁶ Wo xa gbilen fe jaaxie ɔɔɔ ra,
wo xa bira xaxilima xa kira ɔɔɔ ra.»

⁷ Mixi yo naxan katama yete igboe matinxinde,
a marapaaxui nan sɔtɔma.
Mixi yo naxan katama mixi jaaxi raside,
a konbi nan sɔtɔma.

⁸ Xa i xurutare rasi, a i xɔnma ne.
Xa i xaxilima rasi, a i xanuma ne.

⁹ I naxan falama lɔnnɪla be,
a nde nan sama a xa lɔnni xun.
I naxan masenma tinxintɔe be,
a nde nan sama a xa tinxinyi xun.

¹⁰ Lɔnni ɔlɔma Alatala xa yaragaaxui nan ma.
Fahaamui sɔtɔma Ala Seniyentɔe kolonfe nan ma.

¹¹ I xa dunipeigiri xɔn kuyama ne lɔnni ra,
i xa simaya je konti xun masama ne fahaamui ra.

¹² Xaxilima lɔnni sare nan sɔtɔma,
kɔnɔ mixi naxan yoma a boore ma, na tɔɔre nan tun sɔtɔma.

¹³ Xaxilitarepa luxi ne alo gine naxan de wuya,
a mu xuru, a mu fe kolon.

¹⁴ A dɔxɔma a xa banxi sode de nan na
dɔxɔse ma naxan na yire itexi,

¹⁵ alako a xa dangi mixie xili a xui itexi ra,
naxee na e jerefe kira tinxinxie xɔn ma.

¹⁶ A a falama mixie be naxee mu fahaamui sɔtɔxi,
«Wo tan xaxilitaree, wo fa be.

¹⁷ Minse muɲaxi ɲɔxun,
taami donxi dunxui ra, na fan ɲɔxun.»

¹⁸ E mu a kolon faxe dimi nan menni ra.
Mixi naxee a xa xili ratinma,
nee xun tixi aligiyama nan na.

10

Taali wɔyɛnyie

¹ Sulemani xa taalie
Di xaxilima, a baba raseɛwama ne,
kɔnɔ di lɔnnitare findima nimise nan na a nga be.

² Harige sɔtɔ ki jaaxi mu sese gasama mixi ma,
kɔnɔ tinxinyi nan simaya fima mixi ma.

³ Alatala mu mixi tinxinxi luma kaame ra,
kɔnɔ a tondima ne mixi jaaxi waxɔnfe ra.

⁴ Belexe walitare setarepa nan bendunma mixi ma,
belexe wakilixi bannaya nan fima mixi ma.

⁵ Di naxan wakilima xe xaba temui a findixi xaxilima nan na,
kɔnɔ di naxan xima xe xaba temui a findixi yaagi nan na a baba be.

⁶ Barake na mixi tinxinxi ɔɔɔ ra,

gbaloe bira ne tinxintaree fɔxɔ ra.

⁷ Tinxintɔe xili findima duba nan na,
kɔnɔ mixi jaaxi xili lɔɛma ne.

⁸ Lɔnnila tinma lude seriye bun ma,
kɔnɔ lɔnnitare xa wɔyenyi a xun nakanama ne.

⁹ Mixi naxan jɛrɛma nɔndi ra,
a jɛrɛma kantari nan kui,
kɔnɔ mixi naxan mu a jɛrɛma tinxinyi ra,
na tan fama rayarabide ne.

¹⁰ Mixi naxan nɔndi nɔxunma a booree ma, a e tɔɔrɔfe ne.
De kanyɔ xaxilitare a xun nakanama ne.

¹¹ Wɔyenyi tinxinxɔ tinxintɔe xa simaya xɔn kuyama ne,
kɔnɔ mixi jaaxi tan de gbaloe ramɔnima ne.

¹² Gbɛsɛnxɔnnɛya gere rakelima ne,
kɔnɔ marafanyi dijɛma ne fe kanaxi birin ma.

¹³ Lɔnni nan na xaxilima nenyi bun ma,
kɔnɔ gbendegela nan sinma xaxilitare fari ma.

¹⁴ Fe kolonyi ragataxi lɔnnilae yi ra,
kɔnɔ lɔnnitare xa wɔyenyi fe nan tun kanama.

¹⁵ Banna mixi harige findixi a kanta se nan na,
kɔnɔ setareja nan misikiine xun nakanama.

¹⁶ Tinxintɔe xa geeni findixi simaya nan na,
mixi jaaxi sare findixi jaaxankate nan na.

¹⁷ Mixi naxan xurui fahaamuma, a tixi simaya kira nan xɔn,
kɔnɔ naxan mɛɛma na marasi ra, a bɔnɔma ne.

¹⁸ Wule fale gbɛsɛnxɔnnɛya ragatama ne,
xaxilitare nan mixi tɔɔjɛgɛma.

¹⁹ Wɔyenyi rawuyafe nɔma mixi findide yunubitɔe ra,
kɔnɔ xaxilima tan a de suxuma ne.

²⁰ Tinxintɔe xa wɔyenyi tide gbo gbeti be,
kɔnɔ mixi jaaxi bɔjɛ tide xurun.

²¹ Tinxintɔe xa marasi mixi rapɛrɛma ne,
kɔnɔ xaxilitare faxama lɔnnitareja nan kui.

²² Alatala xa barake nan mixi bannama,
mixi sɛnbɛ mu sese sama na fari.

²³ Fe jaaxi rafan mixi kɔbi ma,
kɔnɔ lɔnni rafan xaxilima ma.

²⁴ Mixi jaaxi hɛnmɛma fe naxan na, na nan a lima.
Mixi tinxinxɔ waxɔnfe, Ala nan na nabama a be.

²⁵ Fe xɔɔxɔɔe na fa, mixi jaaxi yo mu tima,
kɔnɔ tinxintɔe tan tima ne abadan.

²⁶ Muluxunyi fe naxan niyama mixi jinyi ra,
tuuri fe naxan niyama mixi ya ra,
tunnaxɔnɛ fan na nan niyama a xɛɛma ra.

²⁷ Alatala xa yaragaaxui simaya nan fima mixi ma,
kɔnɔ mixi jaaxie xa simaya xɔn mu kuya.

²⁸ Mixi tinxinxie xa tina findima e be sɛɛwe nan na,
kɔnɔ mixi jaaxie xa tina findima e be tɔɔrɛ nan na.

²⁹ Alatala xa kira findixi kantari nan na mixi tinxinxie be,
kɔnɔ a findixi halaki nan na tinxintaree be.

³⁰ Tinxintɔe mu birama fefe ma,
kɔnɔ mixi jaaxi mu luma bɔxi ma.

³¹ Mixi tinxinxi de lonni nan masenma,
kono wule fale nenyi bolonma ne.

³² Tinxintoe de fe fanyi nan falama,
kono mixi jaaxi fe jaaxi nan falama.

11

Sikeeli kamalitare

¹ Alatala sikeeli kamalitare nan xonxi,
kono sikeeli kamalixi rafan a ma.

² Yete igbopa findima yaagi nan na,
kono yete magore findima lonni nan na.

³ Tinxinyi tinxintoe raperema ne,
kono tinxintareya yanfante halakima ne.

⁴ Naafuli mu mixi malima Ala xa kiiti loxo,
tinxinyi gbansan nan mixi ratangama na faxe ma.

⁵ Tinxinyi tinxintoe raperema ne kira fanyi xon,
kono jaaxupa mixi jaaxi halakima ne.

⁶ Tinxinyi tinxintoe rakisima ne,
yanfante tan luma mile gantanyi nan kui.

⁷ Mixi jaaxi na faxe, sese mu sooneyama a be sonon.
A xa naafuli mu senbe yo fima a ma na temui.

⁸ Tinxintoe ratangama ne jaxankate ma,
mixi jaaxi tan luma na jaxankate nan kui.

⁹ Mixi kobi a boore xun nakanama a xa woyenyie nan na,
kono tinxintoe ratangama ne a xa lonni saabui ra.

¹⁰ Tinxintoe na heeri soto, taa pelexinma ne.
Mixi jaaxi na faxe, birin bara geeni.

¹¹ Tinxintoe munafanyi rafama ne a xa taa ma,
mixi jaaxie tan taa xun nakanama e xa woyenyie nan na.

¹² Lonnitare yoma ne a boore ma,
lonnila tan luma sabari nan kui.

¹³ Naafixi gundo makenenma ne,
dugutege tan a suturama ne.

¹⁴ Marasitareja pama rabirama ne,
kono marasima wuyaxi tan findima kisi nan na e be.

¹⁵ Mixi yo taani mixi be fe nde ma, a fama ne nimisade.
Tondife na rabade, na nan fisa.

¹⁶ Gine fanyie binye sotoma ne,
kono xeme jaaxi naafuli nan tun sotoma.

¹⁷ Xeme fanyi nere ki a malima ne,
kono xeme jaaxi toore nan bendunma a yete ma.

¹⁸ Mixi jaaxi xa geeni fama ne a madaxude.
Tinxintoe tan xa geeni findima sare fanyi nan na a be.

¹⁹ Tinxintoe kisima ne,
kono tinxintare faxe nan sotoma.

²⁰ Boje jaaxi mu rafan Alatala ma,
a wama tinxinyi nan xon.

²¹ Mixi jaaxi fama ne fe jaaxi sotode,
kono tinxintoe tan kisima ne.

²² Gine tofanyi xaxilitare luma ne alo
xurunde xeme daaxi xose joje ra.

²³ Tinxintɔɛ fama nɛ fe fanyi sɔtɔde,
 kɔnɔ xɔnɛ nan luma mixi ɲaaxi tan bɛ.
²⁴ Mixi naxan bɛlɛxɛ yeɛɛfu ki tide, a bannaya sɔtɔma nɛ,
 kɔnɔ mixi kumaxi tan findima setare nan na.
²⁵ Mixi naxan a harige itaxunma, a fama nɛ harige sɔtɔde.
 Ye xɔli mu luma mixi ma naxan a boore kima ye ra.
²⁶ ɲama mixi dankama nɛ naxan tondima baloe matide,
 e dubama nɛ mixi bɛ naxan tinma ɲama xa nde sɔtɔ.
²⁷ Fe fanyi rabae, fe fanyi sɔtɔma nɛ,
 kɔnɔ fe ɲaaxi rabae, fe ɲaaxi nan sɔtɔma.
²⁸ Mixi naxan a xaxili tima a xa naafuli ra,
 a fama nɛ birade,
 tinxintɔɛ tan luma nɛ alo burexɛ naxan mu lisima.
²⁹ Mixi naxan tɔɔrɛ bendunma a xa denbaya ma,
 fe fufafu nan fama findide a kɛ ra.
 Lɔnnitare fama lude nɛ lɔnnila xa yaamari bun ma.
³⁰ Tinxintɔɛɛ kisima nɛ,
 lɔnnilae mixie masɔtɔma nɛ.
³¹ Xa tinxintɔɛ a sare sɔtɔ dunɲa ma,
 mixi ɲaaxi nun yunubitɔɛ fan a sɔtɔma nɛ.

12

Marasi tide

¹ Mixi yo tinma marasi ra, na wama lɔnni nan xɔn,
 naxan tan mu tinma na ra, daxui nan a ra.
² Alatala hinnema nɛ mixi fanyi ra,
 a mixi kobi tan ɲaxankata.
³ ɲaaxunma mu xili xungbe fima mixi ma,
 kɔnɔ sese mu a niyama tinxintɔɛ sankee xa tala.
⁴ Gine fanyi findima a xa mɔri xa xunnakeli nan na,
 gine ɲaaxi tan luma nɛ alo kuli naxan na ɲinyi kui.
⁵ Mixi tinxinxie xa ɲaɲɔxunyi fan,
 kɔnɔ mixi ɲaaxi xa marasi mixi madaxuma nɛ.
⁶ Mixi ɲaaxi xa wɔyɛnyi mixi faxama nɛ,
 kɔnɔ tinxintɔɛ tan xa wɔyɛnyi mixi rakisima nɛ.
⁷ Mixi ɲaaxie xa fe fama nɛ kanade,
 kɔnɔ sese mu mixi tinxinxie xa denbayae toma.
⁸ ɲama lɔnnilae matɔxɔma nɛ,
 kɔnɔ bɔɲɛ ɲaaxi kanyie, e yoma nɛ nee ma.
⁹ Yɛtɛ magore, malima keren peti na naxan bɛ,
 a fisa yɛtɛ igboe bɛ, baloe mu na naxan yi ra.
¹⁰ Tinxintɔɛ mɛɛnima nɛ a xa xuruse ma,
 kɔnɔ mixi ɲaaxi tan ya ixara.
¹¹ Bɔxi rawali baloe sɔtɔma nɛ,
 kɔnɔ lɔnnitare birama fe fufafu nan fɔxɔ ra.
¹² Mixi ɲaaxi harige fenma tinxintareya ra,
 kɔnɔ tinxintɔɛ sankee tan sigama bɔxi suxu ra nɛ.
¹³ Fe ɲaaxi findima gantanyi nan na mixi ɲaaxi bɛ,
 kɔnɔ tinxintɔɛ a yɛtɛ ratangama nɛ na tɔɔrɛ ma.
¹⁴ Wɔyɛn fanyi findima xunnakeli nan na mixi bɛ,
 alo mixi to a xa wali sare sɔtɔma.

- 15 Lɔnnitare a maɔɔxunxi a a xaxili fan,
lɔnnila tan marasi nan fenma.
- 16 Lɔnnitare boɔe te rafura,
lɔnnila tan mu konbi yaabima.
- 17 Tinxintɔe nɔndi nan falama a boore xun,
kɔnɔ seede ba ɔaaxi wule nan tun maɔɔxoma.
- 18 Mixi de wuyaxi xa woyenyi mixi maxɔnoma ne alo santidegema,
kɔnɔ lɔnnila tan xa woyenyi mixi nan nayalanma.
- 19 Nɔndi fale xa masenyi mu masarama,
kɔnɔ wule fale xa masenyi luma ne masara ra.
- 20 Maifui nan na mixi ɔaaxi boɔe kui,
seewe na mixi be, naxan gere raxubenma.
- 21 Fe ɔaaxi yo mu tinxintɔe lima,
kɔnɔ mixi ɔaaxie na nan tun sɔtoma.
- 22 Alatala wule falee xɔnma ne,
a hinnema ne nɔndi falee ra.
- 23 Lɔnnila a xa lɔnni masen temui kolon,
lɔnnitare tan a xa daxupa nan ifalama a xui itexi ra.
- 24 Tunnabexilae findima mangɛe nan na,
kɔnɔ tunnaxɔne findima konyie ra.
- 25 Kɔntɔfili luma ne mixi lahale masara ra,
woyen fanyi tan a boɔe raseewama ne.
- 26 Tinxintɔe kira tinxinxɔ masenma ne a boore be,
mixi ɔaaxi tan a boore ralɔema ne.
- 27 Koyinma tunnaxɔne mu a xa tɔɔke ganma,
kɔnɔ tunnabexila meenima ne a sɔtosee ma.
- 28 Simaya na kira tinxinxɔ nan xɔn ma.
Faxɛ mu fulama na kira ra.

13

Xurutare tondima marasi suxufe

- 1 Di lɔnnila a tuli matima a baba xa marasi nan na,
kɔnɔ xurutare mu a tuli matima marasi ra.
- 2 Mixi fanyi xa woyenyie fe fanyi nan naminima,
kɔnɔ yanfante tan wama gere nan xɔn.
- 3 Mixi naxan a de suxuma, a xun nakelima ne,
naxan de wuyaxi, na tan a xun nakanama ne.
- 4 Tunnaxɔne xa fefe mu sɔɔneyama,
kɔnɔ tunnabexi harige gbegbe sɔtoma ne.
- 5 Wule mu rafan tinxintɔe ma,
kɔnɔ mixi ɔaaxi tan a yete rayaagima ne.
- 6 Tinxinyi tinxintɔe makantama ne,
fe ɔaaxi yunubitɔe tan nahalakima ne.
- 7 Mixi nde a yete findima banna nan na,
kɔnɔ sese mu a yi ra.
Boore tan a yete findima setare nan na,
kɔnɔ harige gbegbe na a yi ra.
- 8 Banna xa kɔbiri a xun sarama mixi kobie ma,
kɔnɔ mixi kobie mu sese fenma setare ra.
- 9 Tinxintɔe luxɔ ne alo lanpui dexexi,
mixi ɔaaxi tan xa lanpui xubenma ne.

- ¹⁰ Yete igboja gere nan nabulama,
 kono marasi ramefe findima lonni nan na.
- ¹¹ Harige naxan sotoma tinxintareya kui, a sigama xurun na ne,
 kono harige naxan sotoma doyi doyi tinxinyi kui, na sigama gbo ra ne.
- ¹² Xa mixi mu a waxonfe sotoma, a tozoma ne,
 kono xa a soto, a seewama ne duniyeigiri kui.
- ¹³ Mixi naxan yoma marasi ma, a na sare sotoma ne,
 naxan tan marasi binyama, na fama ne sare fanyi sotode.
- ¹⁴ Xaxilima xa marasi findima simaya nan na,
 a mixi ratangama gantanyi jaaxi ma.
- ¹⁵ Fahaamui findima hinne nan na mixi be,
 kono mixi jaaxi tan xa kira xoxoxo.
- ¹⁶ Xaxilima a xa lonni rawalima,
 kono xaxilitare daxupa nan tun funfunma.
- ¹⁷ Xera tinxintare findima toore nan saabui ra,
 xera tinxinxu tan fama yalanyi nan na.
- ¹⁸ Mixi naxan tondima marasi ra, a setareja nun yaagi sotoma ne,
 kono naxan marasi ramema, a binye nan sotoma.
- ¹⁹ A joxun, mixi waxonfe na raba a be,
 kono xaxilitare mu tinma gbilende a waxonfe jaaxi foxo ra.
- ²⁰ Mixi na lu xaxilima foxo ra, a fan xaxili sotoma ne,
 kono lonnitaree xa malan booreja, findima toore nan tun na.
- ²¹ Yunubitoe sare findima fe jaaxi nan na,
 tinxintoe tan sare findima heeri nan na.
- ²² Mixi fanyi ke luma a xa mamadie nan be,
 yunubitoe tan ke luma tinxintoe nan be.
- ²³ Baloe gbegbe minima ne setare xa xe ma,
 kono tinxintareya luma ne kasara ra.
- ²⁴ Babe naxan mu a xa di xuruma luxusinyi ra,
 na di mu rafan a ma.
 Babe naxan a xa di xuruma,
 na di rafan a ma.
- ²⁵ Tinxintoe wasama ne baloe ra,
 kono tinxintare tan luma kaame ra ne.

14

Gine lonnila

- ¹ Gine lonnila senbe fima ne a xa denbaya ma,
 kono gine lonnitare a xa denbaya xun nakanama ne.
- ² Mixi naxan a jerema a tinxinxu ra, a gaaxuma ne Ala ya ra,
 kono naxan a jerema tinxintareya ra, na nan yoma Ala ma.
- ³ Yete igboe xa woyenyi findima bonboe nan na a be,
 lonnila tan xa woyenyi a makantama ne.
- ⁴ Xa ninge mu boxi buxama, saga mu rafema.
 Ninge xa wali a niyama ne mixi xa baloe gbegbe soto.
- ⁵ Seede fanyi mu wule falama,
 seede jaaxi tan wule nan tun funfunma.
- ⁶ Mixi mayele lonni fenma ne, kono a mu a sotoma.
 Lonni kolonfe mu xoxoxo xaxilima be.
- ⁷ I xa i makuya xaxilitaree ra,
 barima i mu lonni yo sotoma e ra.

⁸ Lonnila a ɲoxo sama ne a ɲere ki xon ma,
lonnitare tan a yete madaxuma ne.

⁹ Xaxilitare yoma yunubi tongofe ma,
kono tinxintoe Ala xa hinne nan fenma.

¹⁰ Mixi a yete xa toore kolon a boɲe kui,
a mu a xa seewe masenma mixi gbete be.

¹¹ Mixi ɲaaxie xa denbaya halakima ne,
tinxintoe tan xa denbaya fanma ne.

¹² Mixi ɲoxo a ma a a ɲere ki fan,
a fa li kore a na gbaloe kira nan xon ma.

¹³ Mixi noma yeleda a de ra, a tooroɲi a boɲe kui.
Seewe noma mafindide toore ra.

¹⁴ Mixi ɲaaxi yo, mixi fanyi yo,
e birin e xa wali sare soto ma ne.

¹⁵ Xaxilitare lama ne mixi birin xa masenyi ra,
kono xaxilima kira matoma ne beenu a xa bira na foxo ra.

¹⁶ Xaxilima gaaxuma ne Ala ya ra, a fa gbilen fe ɲaaxi foxo ra,
kono xaxilitare tan soma ne na fe ɲaaxi kui mafuren.

¹⁷ Mixi naxan boɲe tema mafuren, a daxupa nan nabama.
Mixi madaxui mu rafan mixi yo ma.

¹⁸ Daxupa findima ne xaxilitare ke ra,
xaxilimae tan lonni nan soto ma.

¹⁹ Mixi ɲaaxie fama ne e xinbi sinde tinxintoe bun ma,
e kantari nan fenma tinxintoe xonyi.

²⁰ Setare rapaaxu birin ma, hali a doxooboore,
kono banna rafan mixi gbegbe ma.

²¹ Mixi naxan yoma a ngaxakerenyi ma, a bara yunubi soto,
kono naxan kinikini tooromixi ma, na bara seewe soto.

²² Mixi naxee fe ɲaaxi mapoxunma, nee bonoma ne.
Kono naxee fe fanyi mapoxunma,

na kanyie marafanyi nun nondi nan toma.

²³ Geeni na wali birin kui,
kono woyenyi gbansan findima setareɲa nan na.

²⁴ Bannaya nan na lonnila sare ra,
daxupa nan tun luma lonnitare tan yi ra.

²⁵ Seede nondi fale mixi nii ratangama ne,
kono wule fale mixi madaxuma tun.

²⁶ Mixi naxan gaaxu Alatala ya ra,
a tan nun a xa die luma ne kantari kui.

²⁷ Alatala xa yaragaaxui simaya fima ne mixi ma,
alako e xa ratanga gantanyi ma naxan findima faxe ra.

²⁸ Nama xa gboe findima mange xa xunnakeli nan na,
kono nama xa xurunyi findima mange xa xunnagore nan na.

²⁹ Xaxilima boɲe te xono,
kono xaxilitare a xa daxupa masenma ne a xa boɲe te saabui ra.

³⁰ Boɲesa findima simaya nan na,
kono mile tan findima fure nan na.

³¹ Naxan setare tooroma, na bara yo setare Daa Mange ma,
kono naxan kinikini setare ma, na bara a Daa Mange matoxo.

³² Mixi ɲaaxi xa ɲaaxupa a xun nakanama ne,
kono tinxintoe kantari soto ma ne hali faxe ya i.

³³ Lɔnni na xaxilima bɔɲɛ kui,
xaxilitare yati nɔma na tode.

³⁴ Tinxinyi bɔxi rasigama nɛ yare,
yunubi tan nama rayaagima nɛ.

³⁵ Walikɛ lɔnnila rafan mange ma, kɔnɔ a walikɛ yaagitare tan xɔnma nɛ.

15

Yaabi bɔrɔxɔxi

¹ Yaabi bɔrɔxɔxi mixi bɔɲɛ ragoroma nɛ,
kɔnɔ wɔyɛn xɔnɛ tan mixi bɔɲɛ ratema nɛ.

² Xaxilima xa wɔyɛnyi a niyama nɛ xaxili fanyi xa rafan mixie ma,
kɔnɔ xaxilitare xa wɔyɛnyi daxuna nan tun masenma.

³ Alatala mixi birin matoma,
mixi paaxi nun mixi fanyi.

⁴ Wɔyɛn fanyi mixi rayalanma,
kɔnɔ wɔyɛn xɔnɛ mixi xaxili tɔɔrɔma nɛ.

⁵ Xaxilitare yoma nɛ a baba xa marasi ma,
xaxilima tan na marasi nan suxuma.

⁶ Harige fanyi na tinxintɔɛ xɔnyi,
kɔnɔ tɔɔrɛ gbansan nan findima tinxintare sare ra.

⁷ Lɔnnilae xa wɔyɛnyie xaxili fima nɛ mixi ma,
kɔnɔ fe fanyi yo mu na lɔnnitaree bɔɲɛ kui.

⁸ Alatala mixi paaxi xa sɛrɛɛ xɔnma,
kɔnɔ a tinxintɔɛ xa duba suxuma nɛ.

⁹ Alatala mixi paaxi xa kira xɔnma,
kɔnɔ mixi naxan birama tinxinyi fɔxɔ ra a rafan a ma.

¹⁰ Kira fanyi bɛɲinfe findima ɲaxankatɛ nan na.
Xurutarepa mixi xun tima faxɛ kira nan ma.

¹¹ Alatala to fe birin kolon,
hali naxan nabama aligiyama nun yahannama,
a ibunadama bɔɲɛ fan kolon.

¹² Yetɛ igboɛ mu wama marasi xɔn ma,
a mu sigama lɔnnila yire.

¹³ Bɔɲɛ sɛɛwaxi mixi lahalɛ fanma,
kɔnɔ bɔɲɛ tɔɔrɔxi mixi lahalɛ kanama nɛ.

¹⁴ Xaxilima lɔnni nan fenma,
kɔnɔ xaxilitare daxu wɔyɛnyi nan tun falama.

¹⁵ Hali misikiine tɔɔrɔ a xa simaya kui,
xa a bɔɲɛ sɛɛwaxi, na findima nɛ balɔɛ ra a bɛ.

¹⁶ Setare Ala yaragaaxui,
fan banna xaxili ifuxi bɛ.

¹⁷ Bande ɲɲɛ donfe xanunteya kui,
na fan sube donfe bɛ gbɛsɛnxɔnnɛya kui.

¹⁸ Bɔɲɛ rate gere xɔrɛ isɔxɔma nɛ,
bɔɲɛ ragore sɔnxɔɛ raxinbelima nɛ.

¹⁹ Tunnaxɔnɛ xa kira mabalanxi tunbee nan na,
kɔnɔ tinxintɔɛ xa kira ɲɛrɛ ɲɔxun.

²⁰ Di lɔnnixi findima sɛɛwɛ nan na a baba bɛ,
kɔnɔ di lɔnnitare yoma nɛ a nga ma.

²¹ Xaxilitarepa rafan lɔnnitare ma,
kɔnɔ xaxilima xa kira tinxin.

- 22 Marasitarepa wali kanama ne,
kono marasi gbegbe wali nan sooneyama.
- 23 Seewe na mixi be naxan fata a boore yaabide.
Woyenyi tide gbo naxan falaxi a fala ki ma nun a fala temui ma.
- 24 Xaxilima xa kira a ratema ne kooore ma,
a a mali a xa aligiyama kira matanga.
- 25 Alatala yete igboe xa banxi rabirama ne,
kono a kaaje gine xa boxi makantama ne.
- 26 Manoxun kobi rapaaxu Alatala ma,
kono woyen fanyi tan seniye.
- 27 Milante findima ne toore ra a xa denbaya be,
kono naxan mu wama geeni tinxintare xon,
na kanyi kisi nan sotoma.
- 28 Tinxintoe fe matoma ne a fanyi ra beenu a xa yaabi nde fi,
kono fe jaaxi mafura minide mixi jaaxi de i.
- 29 Alatala makuya mixi paaxie ra,
kono a a tuli matima tinxintoe xa maxandi ra.
- 30 Xeera ya iyalanxi mixi boje raseewama ne,
xeeraya fanyi senbe nan fima mixi ma.
- 31 Mixi naxan a tuli matima kisi marasi ra,
na kanyi luma ne lonnilae ya ma.
- 32 Naxan tondima marasi ramede,
na yoxi a yete nan ma,
kono naxan tinma marasi ramede,
na kanyi xa lonni nan xun masama.
- 33 Ala xa yaragaaxui findima lonni nan na mixi be.
Yete magore fama binye nan na.

16

Ala xa maragiri

- 1 Adamadi nate tongoma a boje kui,
kono maragiri na Ala nan belexe.
- 2 Adama tan be, a xa kira birin fan,
kono kiiti sa mange Ala a boje kolon.
- 3 Wali birin taxu Alatala ra, alako a xa sooneya.
- 4 Alatala fe birin yailanxi fe nde nan ma.
Hali mixi jaaxi daaxi gbaloe loxe nan ma fe ra.
- 5 Alatala yete igboe xonxi.
Naxankate nan a mamefe.
- 6 Yunubi xafarima hinne nun dugutegeya nan saabui ra.
Alatala xa yaragaaxui mixi ratangama fe jaaxi nan ma.
- 7 Mixi pere ki na rafa Alatala ma,
a a niyama ne gere xa jon na kanyi nun a yaxuie tagi.
- 8 Se dondoronti sotoxi tinxinyi ra
na nan fisa se gbegbe sotoxi be tinxintareya kui.
- 9 Mixi nate tongoma a xa fe rabaxi ma,
kono na fee ragiri mange na Alatala nan na.
- 10 Mange xa masenyi tide gbo,
a xa kiiti xa tinxin.
- 11 Alatala na sikeeli tinxinxi nan be,

a xa wali nan na se maniyase kamalixi ra.

¹² Fe jaaxi mu rafan mang'ee ma,
barima tinxinyi nan mang'e kibanyi mabanbanma.

¹³ Mang'ee xa hinne na tinxint'ee be,
n'ondi fale rafan e ma.

¹⁴ Mang'e xa bojete mixi faxama ne,
kon'o lonnila fata mang'e boje ragorode.

¹⁵ Mang'e xa jalexinyi findima simaya nan na,
a xa hinne luma ne alo nuxui naxee tune ye raminiima.

¹⁶ Lonni soto'e fan x'eema soto'e be,
xaxili fanyi soto'e fan gbeti soto'e be.

¹⁷ Tinxint'ee xa kira mu sigama fe jaaxi ma.
Mixi naxan a jengi saxi a jere ki xon ma, na kisima ne.

¹⁸ Yete igboja mixi nan xun nakanama,
yete iteya mixi nan nal'eema.

¹⁹ Lufe yete magoree ya ma, na fan
naafuli itaxunfe be yete igboee ya ma.

²⁰ Heeri na mixi be naxan a jengi sama fe raba kie xon ma.
Seewe na mixi be naxan a xaxili tima Alatala ra.

²¹ Mixi sabarixi findima xaxilima nan na.
Woyen joxunme xaxili fima ne mixi ma.

²² Xaxili fanyi simaya nan fima xaxilima ma,
xaxilitareja findima jaxankate nan na xaxilitare be.

²³ Xaxilima a jengi sama a xa masenyi ma,
alako lonni fanyi xa mini a de kui.

²⁴ Woyen fanyi findixi kumi nan na,
naxan xaxili nun fate rayalanma.

²⁵ Adama a mapoxun ne a xa kira fanxi,
kon'o a raponyi a xun tima faxe nan na.

²⁶ Walike xa kaame nan a tutunma wali ma.

²⁷ Fuyante fe jaaxi mapoxunma ne,
a xa masenyi mixi gan.

²⁸ Mixi kobi gere xore isoxoma ne,
naafixi defanmae tagi isoma.

²⁹ Mixi kobi a boore ratantanma ne,
a na ti kira jaaxi xon ma.

³⁰ Mixi naxan tonxuma masenma a ya nun a de ra,
a wama fe jaaxi nde nan nabafe.

³¹ Xunsexe fiixe findima binye nan na,
naxan soto'ma kira tinxinxi xon ma.

³² Dije mixi fan geresoe be,
yete suxui tide dangi taa suxufe ra.

³³ Mixi kanda bunma fe nde ma,
kon'o fe birin nagiri mang'e na Alatala nan na.

17

Lantareya

¹ Taami xuntunyi soto'fe boj'esa kui
na nan fisa sube gbegbe soto'fe be lantareya na dennaxe.

² Walike xaxilima senbe gbo dangife wali kanyi xa di ra,

naxan fe mayaagixi rabama.

Na walike mooli tan ke sotoma ne na denbaya kui.

³ Xeema nun gbeti matose na te nan na,
konɔ Alatala nan adama boɲe matoma.

⁴ Fe kobi raba woyen tinxintare ramema,
a a tuli matima wule fale ra.

⁵ Mixi naxan yoma setaree ma,
na bara setare Daa Marigi yelevu.
Mixi naxan yeleva a boore xa toore ma,
na naxankate nan sotoma.

⁶ Mamadie findixi forie xa seewe nan na,
babae fan findixi e xa die xa seewe nan na.

⁷ Mange xa woyenyi mu lan xaxilitare de i,
wule mu lan mange de i.

⁸ Ki tife naadee rabima ne, a fe birin sooneyama ne.

⁹ Dipefe konbi ma a marafanyi nan na gboma,
konɔ na ifalafe a xanuntenmae tagi isoma.

¹⁰ Tantanyi masenfe lonnila be a fahaamui fima ne a ma,
dangife lonnitare bonbofe luxusinyi ya keme ra.

¹¹ Mixi paaxi naxan mange matandima tun,
soori kinikinitare nan xeema a xili ma.

¹² Naralanfe sube xaape ra, naxan xa die baxi a yi,
na fisa naralanfe xaxilitare ra, naxan jereema a xa xaxilitarepa kui.

¹³ Mixi naxan fe fanyi noxoma fe paaxi ra,
fe paaxi mu makuyama na xa banxi ra.

¹⁴ Gere folofe luxi ne alo bogoni iboofe.
Na kui beenun sonxoe xa mini, keli naa.

¹⁵ Mixi naxan nondi fima fe kobi rabama,
nun mixi naxan tinxintoe toonegema,
e mu rafan Alatala ma.

¹⁶ Hali kobiri lu lonnitare yi ra,
a mu na rawalima lonni sotofo ra.

¹⁷ Mixi a defanboore xanuma temui birin,
a a ngaxakerenyi malima a tooro temui.

¹⁸ Lonnitare naxan xaxili mu na,
na nan gbansan taanima a boore be.

¹⁹ Gere rafan mixi yo ma,
yunubi fan nafan na kanyi ma.

Mixi naxan a yete igboma,
xunnakane nan a lima.

²⁰ Mixi yo madaxui tima, na mu heeri sotoma,
Mixi yo woyen kobi falama, na tooroma ne.

²¹ Mixi yo di lonnitare bari, na fama ne toorode.
Mixi yo di xaxilitare soto, na mu seewama.

²² Boɲe seewaxi, seri fanyi na a ra,
xaxili sunnunxi tan xorie nan xun nakanama.

²³ Mixi paaxi see rasuxuma gundo ra,
alako kiiti tinxinxi xa mafindi.

²⁴ Lonni makore xaxilima ra,
konɔ xaxilitare ya tixi fe makuyaxi nan na.

²⁵ Di xaxilitare findima toore nan na a baba be,
a findi xone ra a nga be.

- ²⁶ A mu lan kobiri xa ba tinxintoe yi ra,
a mu lan kuntigi xa bonbo a xa tinxinyi xa fe ra.
²⁷ Xaxilima a de nan suxuma, a boje mu tema.
²⁸ Xaxilitare noma a mapoxunde lonnila ra xa a dunduxi,
a noma a mapoxunde fahaamula ra xa a sabarixi.

18

Booretare

- ¹ Booretare a waxonfe gbansan nan fenma,
a yo marasi birin ma.
² Xaxilitare mu wama xaxili fanyi xon,
a wama a yete xa mapoxunyi nan tun masenfe.
³ Mixi paaxie yoma mixie ma,
e yoma e ma han e sa yaagi.
⁴ Adama xa woyenyi tilin alo baa,
a lonni ramini naxan luxi alo dulonyi ye fanyi.
⁵ Nondi fife mixi paaxi ma, a mu fan.
A mu lanma tinxintoe xa tojeje.
⁶ Lonnitare sonxoe xore isoxoma,
a bonboe sotoma a de saabui ra.
⁷ Xaxilitare de a xun nakanama ne,
a nenyi findixi gantanyi nan na a nii be.
⁸ Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse joxunme,
naxan goroma mixi furi kui.
⁹ Tunnaxone nun kasare raba,
nee nga keren, e baba keren.
¹⁰ Alatala findixi kantari senbema nan na,
tinxintoe luma naxan niini bun ma.
¹¹ Naafuli findixi banna xa kantari nan na,
a joxo a ma tete na a ra
naxan mu noma kanade.
¹² Gbaloe na yete igbora xanbi ra,
kono nore na yete magore foxo ra.
¹³ Mixi naxan yaabi fima beenu a xa mixi xui rame,
a daxupa masenma ne, a a yete rayaagi.
¹⁴ Xaxili limaniyaxi mixi malima ne a xa fure kui,
kono limaniya baxi naxan yi,
na mu kelima sonon.
¹⁵ Lonnila katama se kolonde,
a a tuli matima masenyi fanyi ra.
¹⁶ Kira rabixi mixi be naxan ki tima,
mangee yati tofe sooneyama ne na kanyi be.
¹⁷ Mixi naxan singe a yete xun mafalama fe kui,
a luma ne alo nondi na a tan nan be,
kono a kalamuti maxorinyi xoroxoe tima ne a ma.
¹⁸ Fe lufe Ala ma a sonxoe jonma ne,
a gere jon senbema tagi.
¹⁹ Mixi konbixi xa boje xoroxoe luma ne alo taa makantaxi.
Na sonxoe mooli xoroxo dangife geeli kondonyi ra.
²⁰ Adama xa masenyi noma a baloe fide a ma,
a hayi fanma ne a xa woyenyi saabui ra.

²¹ Faxɛ nun simaya fatanma mixi xa wɔyɛnyi nan na.
Wɔyɛnla a sare sɔtɔma nɛ.

²² Gine sɔtɔfe findixi hɛɛri nan na,
naxan fatanxi Alatala ra.

²³ Setare mayandi tima,
kɔnɔ se kanyi a yaabima a xɔɔxɔɛ nan na.

²⁴ Xa mixi booree wuya, na nɔma findide tɔɔɛ ra a bɛ,
kɔnɔ boore nde na na naxan fan a ngaxakerenyi bɛ.

19

Setare tinxinxi

¹ Setare tinxinxi fan xaxilitare wule fale bɛ.

² Gbatafe ra i mu naxan kolon, a mixi ratantanma nɛ.

³ Adamadi a yetɛ xun nakanama nɛ a xa daxuya ra,
kɔnɔ a fa a bɔɔɛ rate Alatala tan ma na xunnakanɛ xa fe ra.

⁴ Bannaya a niyama nɛ mixi xa boore gbegbe sɔtɔ,
kɔnɔ setarepa defanboorepa kanama nɛ.

⁵ Tɔɔɔɛgeti fama nɛ ɲaxankatɛ sɔtɔde,
wule fale mu kisima.

⁶ Mixi gbegbe katama e yetɛ rafande kinikinintee ma,
birin birama nɛ mixi fɔxɔ ra naxan ki tima.

⁷ Setare mu rafan a ngaxakerenyi yati ma,
a mu rafan a booree fan ma.

A na e maxandi, e mu e tuli matima a ra.

⁸ Mixi naxan xaxili fenma, a fe fanyi rabama nɛ a yetɛ bɛ.
Mixi naxan fahaamui fenma, a xa fe sɔɔneyama nɛ.

⁹ Tɔɔɔɛgeti fama nɛ ɲaxankatɛ sɔtɔde,
halaki birama nɛ wule fale fɔxɔ ra.

¹⁰ Naafuli mu lan xaxilitare yi ra,
alɔ a to mu lan konyi fan xa kuntigie yaamari.

¹¹ Lɔnnila bɔɔɛ te xɔnɔ, a mu konbi ragbilenma.
Na kui a binyɛ sɔtɔma nɛ.

¹² Mange xa xɔnɛ maniya yetɛ xaɔɔɛ ra,
a xa hinne fan maniya xini ra burexɛ xinde ma.

¹³ Di xaxilitare kɔntɔfili nan bendunma a baba ma,
gine xa sɔnxɔɛ xunxuri luxi nɛ alɔ ye
naxan luma mini ra feɔɔɛ yale di kui, a mu a itima.

¹⁴ Mixi banxi nun harige sɔtɔma e baba kɛ ra,
kɔnɔ Ala nan gine xaxilima fima xɛmɛ ma.

¹⁵ Tunnaxɔnɛ mixi luma nɛ xixɔli kui,
a kaamɛ nan tun sɔtɔma.

¹⁶ Mixi naxan Ala xa seriye rabatuma,
a a yetɛ ratangama nɛ faxɛ ma,
kɔnɔ naxan mu a ɲɛngi sama a ɲɛɛ ki xɔn ma,
a faxama nɛ.

¹⁷ Setare kife na maniyaxi Alatala donife nan na.
Ala fama nɛ na doni ragbilende a ma.

¹⁸ I xa fe birin naba i xa di xurufe ra alako a xa kisi,
xa na mu a ra, a faxama nɛ.

¹⁹ Mixi naxan luma xɔnɔ ra, a na sare fima nɛ.
Xa i a mali keren, a man gbilenma nɛ na ma.

²⁰ I xa i tuli mati marasi ra, i xa tin e xa i xaran,
alako i xa findi xaxilima ra.

²¹ Maṛoxun gbegbe na mixi bɔɲe kui,
kɔɔ Alatala waxɔnfe nan kamalima.

²² Adamadi wama a boore xa dugutegeɲa a ma.
Setare fisa wule fale be.

²³ Alatala xa yaragaaxui mixi rakisima ne.
Na mixi na a sa kɔe ra, a mu hanmema toore yo ra.

²⁴ Tunnaxɔne a donse tongoma ne a belexe,
kɔɔ a mu wakilima a rasofe ra a de i.

²⁵ Mixi mayele bɔnbɔ, alako xaxilitare xa xaxili soto.
Xaxilima na rasi, alako a xaxili xun xa masa.

²⁶ Di naxan a baba kasarama, a a nga kerɪ,
mixi rayaagixi na a ra.

²⁷ N ma di, xa i mu marasi ramema,
i bara i yete makuya fe kolonyi ra.

²⁸ Seede wule fale yoma seriye nan ma,
tinxintareya nan minima mixi jaaxi de i.

²⁹ Mixi mayele jaxankatama ne,
lonnitare bɔnbɔma ne.

20

Siisila xa xaxilitareɲa

¹ Weni mixi rayaagima,
beere mixi madaxuma ne.
Siisila mu noma findide xaxilima ra.

² Mange bɔɲe texi maniya yete xaɲe ra.
Mixi naxan mange raxɔɔma, na bara a yete tooro.

³ Mixi binyaxi mu tinma gere ra,
kɔɔ xaxilitare birama sɔnxɔe nan foxɔ ra.

⁴ Mixi tunnaxɔɔxi mu yire buxama a waxati.
Xe xaba temui a baloe fenma ne, kɔɔ a mu sese toma.

⁵ Marasi tilin alo ye naxan na baa ma.
Fahaamui kanyi na birin matoma ne.

⁶ Mixi gbegbe dugutegeɲa falama e yete xun ma,
kɔɔ dugutege yati yati toma dunɲa ma?

⁷ Tinxintɔe jɛrɛma tinxinyi nan na,
sɛɛwe na a xa die be.

⁸ Mange kiitisa fata mixi bɔɲe jaaxi tode.

⁹ Nde noma a falade, «Fe jaaxi yo mu n bɔɲe ma,
n seniyeɲxi, yunubi yo mu na n ma?»

¹⁰ Sikeeli tinxintare mu rafan Alatala ma.

¹¹ Fonike xa jɛre ki tinxinxɪ a bɔɲe ki masenma ne.

¹² Tuli naxan fe mema, ya naxan se toma,
Alatala nan na birin daaxi.

¹³ Xixɔli naxa rafan i ma de,
xa na mu a ra i findima setare nan na.

I ya lanma a xa rasege, alako i xa baloe soto a fanyi ra.

¹⁴ Sareso nan a falama yule be,

«Na sare mu fan n be feo,»
kɔɔ a fa keli na xun ma a yete matɔxɔfe ra.

¹⁵ Xeema nun gɛme tofanyi gbegbe na dunɲa,

kono lonnila xa woyenyi tide gbo e birin be.

¹⁶ Mixi xa seeke se rasuxu a naxan taani xone be, xa na mu a ra a naxan taani langoe be.

¹⁷ Donse naxan soto wule ra, a fole a joxun, kono a rajonyi a luxi ne alo geme xori i de i.

¹⁸ Marasi fanyi nan wali sooneyama.

Nama naxa gere so marasi xanbi.

¹⁹ Naafixi lanlanteya kanama ne.

I naxa la mixi ra naxan de wuya.

²⁰ Mixi na yo a nga nun a baba ma, a dunjia igirima dimi nan kui.

²¹ Harige naxan sotoma mafurenyi ra, na mu buma.

²² I naxa a fala, «N nan n gbejoxoma ne.»

I xaxili ti Alatala nan na, a i rakisima ne.

²³ Alatala mu wama maniya se tinxintare xon ma.

Sikeeli tinxintare mu fan.

²⁴ Alatala nan adamadi xun tima kira nde ra.

Ibunadama tan mu noma na fahaamude.

²⁵ Laayidi tongofe Ala be mafuren mafuren mapoxunyi gbege xanbi, na findixi gantanyi nan na adamadi be.

²⁶ Mange lonnila fata mixi jaaxie mayegetide, a ti e fari a xoxoxe ra.

²⁷ Alatala xaxili fima adamadi ma, a findi a be lanpui ra, alako a xa a yete bone mato a fanyi ra.

²⁸ Xanunteya nun dugutegeja mange kantama ne.

Mange kibanyi sabatima ne mange xa xanunteya saabui ra.

²⁹ Fonike senbe findixi a xa xunnakeli nan na.

Xemoxi xunsexe fiixe findixi a xa binye nan na.

³⁰ Bonboe findixi kobija seri nan na, luxusinyi adama xaxili matinxinma ne.

21

Alatala mange raperefe

¹ Alatala nan mange bone raperema, alo a xure raperema ki naxe a waxonki ra.

² Adamadi joxo a ma a xa kira birin tinxin, kono Alatala nan mixi bone matoma sikeeli ra.

³ Wo xa bira nondi nun tinxinyi foxo ra.

Na rafa Alatala ma dangife serexe ra.

⁴ Yeti igbona nun fe jaaxi rabafe, na birin findixi yunubi nan na.

⁵ Wakilila harige xun masama ne, kono gbata gbege findima toore nan na.

⁶ Harige naxan sotoxi wule ra, a mu buma, a mixi xaninma ne aligiyama.

⁷ Mixi jaaxie xun nakanama ne, barima e mu tinxinyi rabatuma.

⁸ Mixi kobi mu tinxin, kono mixi fanyi a perema kira tinxinxi xon ma.

⁹ Lufe ra banxi fari ma,

a fisa lufe ra gine geresoe seeti ma banxi kui.

¹⁰ Mixi jaaxi wama fe jaaxi nan tun xon ma.
A mu kinikinima mixi yo ma, hali doxooboore.

¹¹ Xaxilitare na a to e mixi mayele jaxankatama,
a xaxili di sotoma ne,
konko xaxilima tan fahaamui sotoma lonni nan kui.

¹² Ala naxan tinxin, a mixi jaaxi matoma ne,
a e xun nakana.

¹³ Mixi naxan tondima a tuli matide setare wa xui ra,
a fan fama ne wade, mixi mu a tuli matima a ra.

¹⁴ Bojete kife gundo ra, a boje ragoroma ne.

Mixi kife suture ra, a xa xone magoroma ne.

¹⁵ Nerefe tinxinyi kui, na findixi seewe nan na tinxintoe be,
konko na jere ki mooli mu rafan mixi jaaxi ma.

¹⁶ Mixi naxan gbilenma kira fanyi foxo ra,
na fama ne lude mixi faxaxie ya ma.

¹⁷ Mixi naxan birama a waxonfe gbansan foxo ra,
na luma ne setarepa kui.

Mixi naxan weni nun donse fanyi tun fenma,
na mu bannama.

¹⁸ Mixi jaaxi findima tinxintoe xunsare nan na,
yanfante findi mixi fanyi xunsare ra.

¹⁹ Lufe ra gbengberenyi ma,
a fisa lufe ra gine fitinetoe seeti ma.

²⁰ Harige fanyi nun ture gbegbe na lonnila xonyi,
konko lonnitare bara a gbe birin don.

²¹ Mixi naxan birama tinxinyi nun hinne foxo ra,
a simaya, kiiti fanyi, nun binye sotoma ne.

²² Lonnila noma ne node taa makantaxi ra,
a e xa tete rabira e xaxili nu tixi naxan na.

²³ Mixi naxan fata a de suxude, na mu tooro ma.

²⁴ Yete igboe yoma ne mixie ma,
a fe birin suxuma na xaxili nan na.

²⁵ Mixi tunnaxonoxi waxonfe a faxama ne,
barima a mu tinma walide.

²⁶ Loxoe birin mixi tunnaxonoxi milama ne a waxonse ma.
Tinxintoe tan mixi kima a gbe se birin nan na.

²⁷ Mixi jaaxi xa serexe mu rafan Ala ma.

Xa a sa a ba mapoxunyi kobi ra, Alatala xa xone xun masama ne.

²⁸ Seede wule fale halakima ne,
konko seede nondi fale xa simaya nan buma.

²⁹ Mixi jaaxi a yatagi ifooroma,
konko tinxintoe fe tinxinxi nan nabama.

³⁰ Lonni yo mu na, fahaamui yo mu na, marasi yo mu na,
naxan senbe gbo Alatala be.

³¹ Soe maxirima gere so loxoe ne,
konko xunnakeli fatanma Alatala nan na.

22

Xili fanyi

¹ Xili fanyi fan naafuli be,

binye tide dangi xεεma nun gbeti tide ra.

² Banna nun setare birin lan,
barima Alatala nan e birin daa.

³ Xaxilima na fe xɔɔxɔe to, a a yete nan natangama a ma.
Xaxilitare tan na fe xɔɔxɔe to, a soma a kui ne keren na,
a fa naxankate soto.

⁴ Yete magore naxan gaaxuma Alatala ya ra,
a bannaya, binye, nun simaya sɔtoma ne.

⁵ Tunbee nun gantanyie na tinxintare xa kira xɔn ma,
kɔnɔ mixi naxan meenima a yete ma, a a makuyama ne menni ra.

⁶ Fonike matinxin kira fanyi ra,
alako a naxa gbilen na fɔxɔ ra a mo temui.

⁷ Banna setare yamarima ne,
doni tongoe fan findi donifa xa konyi ra.

⁸ Mixi jaaxi tɔɔre nan sɔtoma a sare ra,
a senbe fama ne kanade.

⁹ Hinnente barakama ne,
barima a tɔɔɔmixie kima a xa donse ra.

¹⁰ Mixi mayoe keri, alako ɔɔxɔnsɔsɔe xa ɔn.
Na temui gbeseɔxɔnneya nun konbie danma ne.

¹¹ Bɔɔe xa seniyenyi rafan mixi naxan ma,
wɔyen fanyie nan minima na de i,
a fa findi mange defanboore ra.

¹² Alatala nɔndi nan makantama,
kɔnɔ a yanfante xa wɔyenyi xun nakanama ne.

¹³ Mixi tunnaɔxɔxi nan a falama,
«Yete xaapɛxi na tande, n na mini kene ma, a n faxama ne.»

¹⁴ Gantanyi nan na langoe gine xa wɔyenyi ra.
Alatala xɔxɔxi mixi naxan ma, na suxuma na gantanyi kui.

¹⁵ Xaxilitareɔa naxan na dimedi bɔɔe kui,
a bama xuru luxusinyi nan saabui ra.

¹⁶ Mixi naxan setare tɔɔɔroma geeni nde xa fe ra,
nun mixi naxan banna kima,
na firinyi findima fuxarila nan na.

Lɔnnila xa taalie

¹⁷ I i tuli mati lɔnnilae xa marasi ra,
i bɔɔe rabi n ma masenyie be.

¹⁸ A lan i xa e ragata i sondonyi kui,
e naxa makuya i de ra.

¹⁹ N wama i rasife ne to lɔxɔe,
alako i xa i yete taxu Alatala ra.

²⁰ N bara taali tongo saxan sebe i ma,
naxee findixi marasi nun lɔnni ra i be,

²¹ alako i xa nɔndi xɔri yati kolon,
i fan xa sa na iba i xεεma be.

²² I naxa setare rahalaki i xa kɔbiri soto,
i naxa tɔɔɔmixi tɔɔɔeɔe,

²³ barima Alatala tan e xun mafalama ne,
a fa tɔɔɔmixie yaxuie tɔɔɔ.

²⁴ I naxa bira mixi boṇe gbe fɔxo ra,
 naxan xonoxi temui birin,
²⁵ xa na mu a ra i fan darima ne na mooli ra,
 na fa findi gantanyi ra
 i suxuma naxan na.

²⁶ I naxa lu mixie ya ma naxee taanima e booree be,
 naxee se doxoma seke ra mixie be,
²⁷ xa na mu a ra e i xa sade raminima ne i bun ma,
 a fa li kobiri mu na i yi ra i xa a fi.

²⁸ I naxa i babae xa naaninyi matonxuma saxi ba e yire de.

²⁹ Walike naxan fata a xa wali ra,
 mangee nan hayi luma a ma.
 A mu walima setaree be.

23

Naafuli xa gantanyi

¹ Wo nun kuntigi na doxo wo degede,
 i xa i pengi sa i raba ki xon ma de.

² Xa kaame na i ma, i naxa a gbegbe don.

³ I naxa mile na donse fanyi ma,
 barima a noma i madaxude.

⁴ I naxa i yete ratagan naafuli fenfe ma.
 Kobiri xoli naxa findi i xaxili waxonfe birin na.

⁵ Xa i i ya ti bannaya ra,
 a loema i ma alo sege
 naxan tema kuye ma ki naxe, a siga.

⁶ I naxa mixi jaaxi xa taami don,
 i naxa mila a xa donse fanyi ma.

⁷ Na mixi mooli wama i madaxufe ne.
 A a falama i be, «I dege, i min,»
 konon marafanyi yo mu na a boṇe kui i be.

⁸ I fama ne na donse boxunde,
 i xa woyen fanyi findi woyen fufafu ra.

⁹ I naxa masenyi ti xaxilitare be,
 barima a yoma ne i xa woyen fanyi birin ma.

¹⁰ I naxa naaninyi tonxuma fori tala.
 I naxa so kiridie xa xe ra,

¹¹ barima e xunmafalama senbe gbo,
 a e gbeṇoxoma ne.

¹² I boṇe rabi xaranyi be,
 i i tuli mati marasi fanyi ra.

¹³ I naxa tagan fonike matinxinde,
 xuru luxusinyi mu a faxama.

14 Xa i a xuru luxusinyi ra,
i bara a nii makanta.

15 N ma di, xa lonni fanyi lu i boje kui,
seewe bara lu n tan fan boje kui.

16 N boje jexinma ne i xa woyen tinxinxie ra.

17 I naxa yunubitoee toone,
i xa gaaxu Alatala nan ya ra,

18 alako i xa xunnakeli soto yare.

19 N ma di, i tuli mati a fanyi ra,
i xa xaxili soto,
i boje xa lu kira tinxinxie fari.

20 I naxa lu siisilae ya ma,
xa na mu a ra naxee xa donse xoli dangi a i.

21 Na mixi moolie findima ne setaree ra,
e xa tunnaxoneya a niyama ne dunkobi gbansan nagoro e ma.

22 I i tuli mati i baba ra naxan i barixi,
i naxa yo i nga ma a na fori.

23 Nondi, lonni, xaranyi, nun xaxili fanyi fen,
i naxa mee e ra.

24 Tinxintoe baba seewama ne,
xaxilima baba jexinma ne.

25 I xa fe birin naba alako i baba nun i nga xa seewa,
i bari mixie xa lu jexinyi kui.

26 N ma di, i i boje rabi n be,
i xa i ya ti n jere ki misaali ra.

27 Langoe gine findixi gantanyi nan na,
gine yenexi i rabirama ne.

28 Na gine mooli i yanfama ne alo mupeti,
a a niyama ne xeme gbegbe xa findi yanfantee ra.

29 Nde toore nun nimise soto ma?
Nde luma gere nun kalamui ya ma?
Nde bonboe fufafu soto ma?
Nde ya gbeelima ne soe?

30 Siisilae nan luma na mooli soto fe ra,
beere mooli birin joxunxi naxee be.

31 I naxa i ya ti weni gbeeli ra,
naxan min mu xono.

32 A mixi xinma ne alo boximase,
a i bun alo tali.

33 I yae see toma naxee mu na dunina,
i xaxili ifuma ne.

34 I luma ne fa alo xeme naxan saxi kunkui kui baa moronyie fari.

35 Siisila nan a falama, «E bara n bonbo,
kono sese mu n toxi.

N xunuma mun temui?

N man wama beere nde xon.»

24

Milafe mixi jaaxie ma

¹ I naxa mila mixi jaaxie ma,
i naxa tin lufe e ya ma.

² E boɲe kobi, e xa woyenyi xoroɲo.

³ Lɔnni banxi tima ne,
xaxili fanyi denbaya rasabati a kui.

⁴ Fe kolonyi a niyama ne e xa harige soto,
harige hagige naxan maniyɛ mu na.

⁵ Lɔnnila senbe gbo,
xaxilima senbe xun masama ne.

⁶ I hayi na marasima alako fe xa soɲeya,
xunnakeli sotoɲa marasimae nan saabui ra.

⁷ Lɔnni xoroɲo xaxilitare be,
woyenyi yo mu na
a naxan falama malanyi kui.

⁸ Mixi naxan fe jaaxi xabuma,
a xili ne koota jaaxi xabui.

⁹ Xaxilitareɲa findixi yunubi nan na.
Adamadie mixi mayele xonma.

¹⁰ Xa limaniya bama i yi ra toore kui,
i senbe mu gbo.

¹¹ Mixie ratanga naxee na saya kira xon ma,
e ba mixie yi ra naxee wama e faxafe.

¹² Xa i a falama, «Muxu mu nu a kolon,»
naxan boɲee ma fe kolon, a mu na toma?
Naxan ɲengi saxi i xa simaya xon ma,
na mu i furi ife kolon?
A mu kankan sare ragbilenma a ma xe?

¹³ N ma di, kumi nde don,
barima se ɲoxunme nan a ra, a fan i fate be.

¹⁴ Kono i xa a kolon xaxili luma ne alo kumi.
Xa i a soto, i xunnakeli lima ne yare,
i xaxili tima naxan na, na mu kanama.

¹⁵ I naxa gantanyi itala tinxintɔe be,
i naxa a xonyi kana.

¹⁶ Tinxintɔe noma birade sanmaya soloferɛ, a man keli.
Kono mixi jaaxi birama ne toore kui kerɛnyi ra.

¹⁷ I naxa ɲelɛxin i yaxui xa bire ra,
i boɲe naxa rafan i ma i na a to tooro ra,

¹⁸ Xa na mu a ra Alatala i xa maɲoxunyi kobi toma ne,
a fa a xa xone ragbilen i yaxui foxo ra.

¹⁹ I naxa xɔnɔ fe jaaxi rabae ma, i naxa e tɔɔnɛ.

²⁰ Mixi jaaxi mu fe fanyi lima yare,
e xa lanpui fama nɛ xubende.

²¹ N ma di, i xa gaaxu Alatala ya ra, i xa mangɛɛ binya,
i naxa lu matandilae ya ma,

²² barima halaki nan fama e raterɛnnade.

Nde a kolon Ala halaki naxan dusuma e xun na?

²³ Lɔnnila gbetɛɛ xa taalie nan ya:

Wo naxa mixi rafisa a boore bɛ kiiti kui.

²⁴ Mixi naxan a falama mixi jaaxi bɛ, «I tinxin,»

jaama birin fama nɛ na kanyi dankade,

si birin xɔnɔma nɛ a ma.

²⁵ Kɔnɔ mixi naxan mixi jaaxi kalamuma nɔndi kui,
na kanyi bara fe fanyi raba, a fama nɛ barakɛ sɔtɔde.

²⁶ Yaabi tinxinxi jɔxun nɛ alɔ xanuntenyi xa xɛɛbui.

²⁷ Fɛntɛn i xa wali ma, i fe raba baloe sɔtɔfe ra,
na tɛmɛi i fa denbaya rasabati.

²⁸ I naxa i dɔxɔboore tɔɔnɛgɛ.

Wule naxa mini i dɛ kui.

²⁹ I naxa a fala,

«A naxan nabaxi n na, fo n fan na raba a ra,
n a xa wali kobi sare ragbilenma nɛ a ma.»

³⁰ N bara dangi tunnaɔnɛ nde xa xɛ ra,
a nun xaxilitare nde xa sansi yire ra.

³¹ N tunbee nun jooge jaaxie nan tun to naa.

Tɛtɛ fan nu biraxi.

³² N naxa na fe mapɔxun han a naxa findi xaxili ra n bɛ:

³³ Xixɔli na i suxu, i kinsɔn fɔlɔ, i i bɛlɛxɛɛ findigilin i ma,

³⁴ setarepa fa dutun i ma alɔ mupɛti jaaxi.

25

Fe nɔxunxi

¹ Sulemani xa taali ndee nan ya, Yuda Mange Xesekiya naxee sɛbɛ:

² Ala fee nɔxunma, mangɛɛ katama e fahaamude.

³ Koore xa maiteya nun bɔxi xa tilinyi mu kolonma.

Mangɛ sondon ma fe fan mu nɔma kolonde.

⁴ Xa gbeti gbi ba, a nɔma findide se tofanyi ra.

⁵ Xa mixi jaaxi ba mange rabilinyi,
a xa mangɛya sabatima nɛ tinxinyi saabui ra.

⁶ I naxa i yetɛ igbo mange ya xɔri,

i naxa i yetɛ findi mixi xungbe ra.

⁷ A fisa kuntigi nan xa i xili i xa dɔxɔ yire nde,
dine a xa i rakeli mixi xungbe nde bɛ.

⁸ I na fe nde to, i naxa gbata sigafe ra kiiti banxi,
barima xa fe gbete minima i mu naxan kolon,
na noma i rayaagide i doxooboore ya xori.

⁹ Fe na so wo nun i doxooboore tagi,
i naxa mixi gbete xa gundo makenen,
¹⁰ xa na mu a ra mixi nde na na kolon,
a i rayaagima ne,
i fa xili kanε soto abadan.

¹¹ Woɣenyi falaxi a ki ma,
a tofan alo xεema nun gbeti.

¹² Xaxilima xa marasi tide gbo xaxili fenyi be,
alo xurunde naxan yailanxi xεema fanyi ra.

¹³ Dugutege xεera joxun a xεema be,
alo foye fanyi naxan fama walikεe ma xε xaba temui.
¹⁴ Mixi naxan a falama a setaree kima, konɔ a mu a rabama,
na kanyɩ luxi ne alo nuxui nun foye naxan mu fama ye ra.

¹⁵ Tunnabexiya a niyama ne mangε xa nate masara,
woyen joxunme senbe gbo han a noma xori ragirade.

¹⁶ I na kumi to, naxan i ralima, na nan kon.
Xa a radangi ye, i a boxunma ne.
¹⁷ I naxa i doxooboore xonyi sigafe radigan,
xa na mu a ra i xa fe fama ne rapaaxude a ma.

¹⁸ I doxooboore toɔpεgefe xono
alo santidegema xaapexi, alo tanbe rameluxi.
¹⁹ I xaxili tife yanfante ra, na luxi ne
alo pinyi kanaxi, alo sanyi mabenxi.

²⁰ Mixi naxan sigi sama mixi sunnunxi ya xori,
na maniya mixi ra
naxan xinbeli dugi bama furema ma xinbeli temui.
A xa sunnunyi xun nan tun masama alo mixi na gbengbe sa fi ya i.

²¹ Xa kaame na i yaxui ma, donse so a yi ra.
Xa ye xoli na a ma, ye so a yi ra, a xa a min.

²² Xa i na wali mooli raba a be,
na luxi ne alo i bara te wole doxo a xun ma.
Alatala nan i gbexoxoma.

²³ Foye naxan kelima koola ma,
na fama ne tune ra.
Nenyi naxan naafixiya falama,
na mixi yatagi i xonoma ne.

²⁴ Lufe ra banxi fari ma,
na fisa lufe ra gine fitinetεe seeti ma banxi kui.

²⁵ Xibaaru fanyi naxan kelixi yire makuye,

a maniya ye xinbeli ra mixi taganxi be.

²⁶ Tinxintɔɛ naxan nate tongoma,
a xa bira mixi paaxi fɔxɔ ra,
na maniyaxi ye dulonyi nan na naxan bara dunda,
a ye mu fan sɔnɔn.

²⁷ Kumi donfe a radangi a i, na mu fan.
Binye fenfe i yete ra, na fan mu fan.

²⁸ Mixi naxan mu nɔma a yete raxande a na xɔnɔ,
na luxi nɛ alo taa kanaxi naxan tete bara bira.

26

Lɔnnitare nun binye

¹ Kuye mu xinbelima sogofure ra,
tunɛ mu fama maale xaba temui,
na ki a mu lan lɔnnitare xa binye sɔtɔ.

² Danke mu mixi fanyɪ suxuma.

Na fe luma nɛ alo xɔni naxan mu dɔxɔma, koyinma xa a gɔnɔ.

³ Soe bɔnbɔma nɛ alako a xa a gi,
karafoe rasoma nɛ sofale dɛ i alako mixi xa a rapɛɛ,
xaxilitare fan xuruma nɛ wuri ra alako a xa matinxin.

⁴ I naxa xaxilitare yaabi a mapɔxun ki ra,
xa na mu a ra wo birin lan.

⁵ I xa xaxilitare yaabi a mapɔxun ki ma,
xa na mu a ra a a yete findima xaxilima nan na.

⁶ Mixi naxan xaxilitare xɛɛma masenyi nde tide,
na bara a yete tɔɔɔɔ.

⁷ Taali woyenyi naxan minima xaxilitare dɛ i,
na luxi nɛ alo mabenyi sanyi
naxan senbe mu na.

⁸ Xaxilitare binyafe luxi nɛ alo gɛmɛ safe laati kui.

⁹ Taali woyenyi naxan minima xaxilitare dɛ i,
na luxi nɛ alo luxusinyi
naxan na siisila belexe i.

¹⁰ Mixi naxan wali soma xaxilitare yi ra,
xa na mu a ra mixi yi ra a mu naxan kolon,
na luxi nɛ alo sɔɔri naxan tanbe wolima pama mabiri.

¹¹ Xaxilitare naxan gbilenma a xa daxupa ma,
na luxi nɛ alo bare naxan gbilenma a xa bɔxunyi don na.

¹² Xaxilitare fan fisa mixi be naxan a yete findixi lɔnnila ra.
Fe sɔɔneyama nɛ na xaxilitare be dangife na yete igboe ra.

¹³ Mixi tunnaxɔnɔxi nan a falama,
«Yetɛ na kira ra, yetɛ na taa kui.»

¹⁴ Naade rabima, a man nagalima,
alo tunnaxɔnɛ naxan a ya rabima a xa sade ma, a man xi.

¹⁵ Mixi tunnaxɔnɔxi a donse suxuma a belexe ra,
kɔnɔ a mu a rasoma a dɛ i tunnaxɔnɔya saabui ra.

¹⁶ Mixi tunnaxɔnɔxi a yetɛ rafisa xaxilima solofere be

naxee yaabi fima xaxilimaya ra.

¹⁷ Dangi mixi naxan a yete rasoma gere kui naxan mu a matoxi, na maniya mixi ra naxan bare suxuma a tulie ma.

¹⁸⁻¹⁹ Mixi naxan a boore madaxu, a fa a fala, «Bere nan nu a ra,» na maniya daxui ra naxan te maxirima tanbe ma, a a woli.

²⁰ Xa yege mu na, te xubenma ne.

Xa mixi keren a sabari, sonxoe danma ne.

²¹ Tige findima ne te wole ra, yege findi te ra.

Sonxola fan gere rabirama na ki ne.

²² Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse joxunme, naxan goroma mixi furi kui.

²³ Mixi jaaxi naxan woyen joxunme falama, na luxi ne alo biriki to jaaxie se fiixe masoma naxee ma.

²⁴ Mixi jaaxi a boore madaxuma woyen joxunme ra, kono yanfanteya na a boje kui.

²⁵ Hali a woyenyi joxun, i naxa la a ra de, barima kobija na a sondonyi kui.

²⁶ A xa xonnanteya joxunxi a xa mayendenyi saabui ra, kono a xa kobija fama ne minide kene ma mixie tagi.

²⁷ Mixi naxan yili gema gantanyi ra, a tan nan fama birade a kui.

Mixi naxan geme wolima, na geme gbilenma a tan nan ma.

²⁸ Wule fale tojegetoe nan xonma, Mixi naxan a boore matoxoma wule ra, na kasare nan tun nabama.

27

Tina xa fe

¹ I naxa i yete matoxo tina xa fe ra, barima i mu a kolon naxan fama rabade.

² I naxa i yete matoxo, a lu mixi gbete nan xa i matoxo. Mixi gbete xa matoxoe fisa i yete xa matoxoe be.

³ Kote nan geme ra, meyenyi fan binya, kono xaxilitare xa gbesenxonneya xoxoxo a birin be.

⁴ Boje xa te xoxoxo, xone fan magaaxu, kono nde noma tide toone tan ya ra?

⁵ Marakorosi ramnife kene ma mixi xa tantanyi xa fe ra, na fisa marakorosi joxunfe marafanyi xa fe ra.

⁶ I xanuntenyi xa marakorosi xono, kono la na ra. I yaxui tan i madaxuma ne woyenyi joxunme ra.

⁷ Mixi lugaxi mu wama hali kumi xon, kono kaametoe tan, hali se xone nan a ra, a joxun a be.

⁸ Xeme naxan a makuyama a xonyi ra,
na maniya xoni ra naxan a makuyama a tee ra.

⁹ Labunde nun surayi boje raseewama ne,
alo i xanuntenyi xa marasi fanyi.

¹⁰ I naxa i defanboore rabolo,
i naxa i baba defanboore rabolo.
I naxa i bariboore xili i xa toore ma.
I doxoore makorexi fisa i ngaxakerenyi makuyaxi be.

¹¹ N ma di, bira lonni foxo ra alako n boje xa rafan n ma.
Na kui n noma ne mixi yaabide naxan wama n nayaagife.

¹² Xaxilima a yete ratangama fe xorocho ma,
kono xaxilitare tan soma ne na kui, a fa jaxankate soto.

¹³ Mixi xa seke se rasuxu a naxan taani xone be,
xa na mu a ra a naxan taani langoe be.

¹⁴ I na i doxoore xebu i xui itexi ra geesege gbe ra,
i bara a boje rapaaxu a ma i tan mabiri.

¹⁵ Gine fitinetoe luxi ne alo tune di naxan fejeenma fa ra.

¹⁶ Na gine mooli raxanfe, na maniyama foye raxanfe ra,
a suxufe xorocho alo ture suxufe i belexe ra.

¹⁷ Wure nan wure raluganma.
Mixi a boore rakamalima ne.

¹⁸ Mixi naxan meenima xore bili ma, a a bogi donma ne.
Mixi naxan meenima a karamochi ma, a binye sotoma ne.

¹⁹ Adama yatagi na ki naxe, na nan minima ye xora.
Adama yati na ki naxe, na toma ne a boje kui.

²⁰ Aligiyama mu wasama mixi faxaxie ra,
adama fan mu wasama a waxonse ra.

²¹ Xema nun gbeti matoma te ra,
kono mixi makitima a xili nan ma.

²² I na maale din, a lagi bama ne a ma,
kono xaxilitareja mu bama xaxilitare boje kui.

²³ I xa i xa xuruse birin kolon a fanyi ra, i xa meeni e ma,
²⁴ barima bannaya mu buma temui birin,
xunnakeli fan mu buma abadan.

²⁵ Xurusee na ge e balode jooge ra naxan toma fiili ma nun geya fari,

²⁶ yexese xabe yailan dugi ra i be,
si kontonyi findi kobiri ra i xe sarama naxan na,

²⁷ si xipe findi i xa denbaya nun i xa konyie balo se ra.

28

Mixi jaaxi xa gaaxui

¹ Mixi jaaxie luma ne gaaxui kui,
e e gima ne hali mixi mu e ɸɔɔ ra.
Tinxintɔe tan mu gaaxuma,
e suusa alo yete.

² Mange die wuya jama matandila ya ma,
kɔno mange xaxilima fata jama raxande.

³ Setare naxan a boore setaree tɔɔrɔma,
na maniya tune wunde ra naxan xe kanama.

⁴ Seriyɛ matandi mixi jaaxi matɔɔma ne,
seriyɛ rabatui tan xɔnɔma ne mixi kobi ma.

⁵ Mixi jaaxie mu seriyɛ kolon,
kɔno Alatala fenmae a fahaamuma ne a fanyi ra.

⁶ Setare tinxinxɪ fisa banna tinxintare be.

⁷ Seriyɛ batula findixi di xaxili fanyi nan na,
kɔno wasatare tan a baba rayaagima ne.

⁸ Mixi naxan a xa naafuli xun masama riba ra,
a xa bannaya gbilenma ne kinikininte ma.

⁹ Mixi naxan tondima a tuli matide seriyɛ ra,
Ala mu a xa duba suxuma feo.

¹⁰ Mixi naxan tinxintɔe ratantanma,
a birama a yete kan xa gantanyi nan kui,
tinxintɔe tan fa ke fanyi sɔtɔde.

¹¹ Banna mixi jɔɔɔ a ma a xa lonni gbo,
kɔno setare xaxilima noma ne na kanyi ra.

¹² Tinxintɔe xun na rakeli, jama jɛlɛxinma ne,
kɔno tinxintare xun na rakeli, jama a nɔxunma ne.

¹³ Mixi naxan a xa yunubie nɔxunma, a xa fe mu sɔɔneyama,
kɔno mixi naxan a tima a xa yunubie ra, a gbilen e ɸɔɔ ra, Ala kinikinima
a ma.

¹⁴ Sɛɛwe na mixi be naxan gaaxuma Ala ya ra,
kɔno bɔje xɔɔɔɔe kanyi luma tɔɔre nan kui.

¹⁵ Mixi jaaxi naxan jama setare yamarima,
a luxi ne alo yete magaaxuxi nun wulai sube xaape.

¹⁶ Mange xaxilitare mixi tɔɔrɔma ne,
kɔno mange naxan naafuli tinxintare xɔnma,
na simaya xɔnkuye sɔtɔma ne.

¹⁷ Mixi naxan a kolon a bɔje kui a faxɛ tixi,
na luma a gi ra ne han aligiyama.
Mixi yo naxa na kanyi mali.

¹⁸ Mixi naxan jɛrɛma tinxinyi ra, na kisima ne,
kɔno filankafui tan birama ne kerenyi ra.

¹⁹ Mixi naxan a xa bɔxi rawalima, na baloe sɔtɔma ne,
kɔno naxan birama fe fufafu ɸɔɔ ra, na setareja nan sɔtɔma.

- ²⁰ Mixi dugutegexi barake sɔtoma ne,
 kɔnɔ naxan gbatama bannaya ra, a naxankatama ne.
²¹ A mu lan mixi xa mixi rafisa a boore be,
 kɔnɔ mixi nde fe jaaxi rabama taami xuntunyi xa fe ra.
²² Milante gbatama bannaya ra,
 kɔnɔ a mu a kolon a tɔɔre nan tun sɔtoma.
²³ Mixi naxan marasi xɔrɔxɔe fima mixi nde ma,
 na hinne nan sɔtoma dangife mixi ra
 naxan luma wɔyen nɔxunme gbansan fala ra mixie be.
²⁴ Mixi naxan a baba nun a nga muɲama,
 a fa a fala «A mu jaaxu,»
 na bara findi kasarati ra.
²⁵ Mixi naxan milama harige ma,
 na findima geresoe nan na,
 kɔnɔ naxan bara a yete taxu Alatala ra,
 na nan bara heeri gbegbe sɔtɔ.
²⁶ Mixi naxan laxi a yete kan xaxili ra,
 na bara findi xaxilitare ra,
 kɔnɔ mixi naxan jɛrema xaxili fanyi ra,
 na kanyi kisima ne.
²⁷ Mixi naxan setare kima, na mu tɔɔroma,
 kɔnɔ naxan setare kumama, na danke nan sɔtoma.
²⁸ Mixi jaaxie xun na rakeli, jama a nɔxunma ne,
 kɔnɔ mixi jaaxie na halaki, tinxintɔe tan xun nakelima ne.

29

Marakɔrɔsi tide

- ¹ Mixi naxan tondima marakɔrɔsi ra,
 na kanyi naxankatama ne kerenyi ra.
² Tinxintɔe na senbe sɔtɔ, jama seewama ne,
 kɔnɔ tinxintare na findi mange ra, jama tɔɔroma ne.
³ Lonni rafan mixi naxan ma, na a baba raseewama ne,
 kɔnɔ naxan birama langoɛna fɔxɔ ra, na ganma ne a harige ra.
⁴ Mange boxi rasabatima tinxinyi nan na,
 kɔnɔ mange naxan kɔbiri fenma a yete be,
 na boxi xun nakanama ne.
⁵ Mixi naxan a boore tamixiyama,
 a na yeɛ italafe a boore nan be.
⁶ Mixi jaaxi xa yunubi findixi gantanyi nan na a be,
 kɔnɔ tinxintɔe xun nakelima ne seewe kui.
⁷ Tinxintɔe katama ne tinxinyi xa raba setaree be,
 kɔnɔ mixi jaaxi mu meenima setaree ma fefe ma.
⁸ Mixi mayelee a niyama ne taakae xa xɔnɔ,
 kɔnɔ xaxilimae tan jama boɲe ragoroma ne.
⁹ Xa kiiti lu xaxilima nun xaxilitare tagi,
 na xaxilitare sɔnxɔe ratema ne tun,

boɲesa xa kana.

¹⁰ Faxetie tinxintɔɛ xɔnma,
kɔnɔ mixi tinxinxie e boore makantama nɛ.

¹¹ Xaxilitare boɲe xa te mafura,
kɔnɔ xaxilima tan a yete suxuma nɛ.

¹² Mange na bira wule fɔxɔ ra, a xa mixi birin findima nɛ mixi jaaxie ra.

¹³ Fe keren na setare nun mixi kobi tagi: Alatala nan e birin daa.

¹⁴ Mange naxan setare makiitima nɔndi ra,
na xa kibanyi mabanbanma nɛ abadan.

¹⁵ Di xurufe luxusinyi ra, na a niyama nɛ a xaxili soto,
kɔnɔ di lufe a yete yi ra, na findima yaagi nan na a nga bɛ.

¹⁶ Mixi jaaxie na senbe soto, yunubie gboma nɛ,
kɔnɔ tinxintɔɛɛ fama nɛ e xunnagore tode.

¹⁷ I xa di matinxin alako i xa lu boɲesa kui, a ɲere ki xa i raseɛwa.

¹⁸ Xa ɲama mu Ala xa fe toma,
e birama e yete waxɔnfe nan tun fɔxɔ ra.
Seewe na mixi bɛ naxan Ala xa seriye rabatuma.

¹⁹ Wɔyenyi xa mu konyi matinxinma.
Hali a na mɛ, a mu a rabatuma.

²⁰ Xaxilitare fisa mixi bɛ,
naxan ɲengi mu sama a xa wɔyenyi xɔn ma.

²¹ Konyi naxan kanyi bara a kana kabi a dimedi temui,
na findima tɔɔre nan na a kanyi bɛ.

²² Boɲete nan gere raminima, a findi yunubie ra.

²³ Yete igboɲa mixi rayaagima nɛ,
kɔnɔ yete magore mixi xun nakelima nɛ.

²⁴ Mixi naxan kafuma mupeti ma, na bara a yete gan.
A a kolon danke na seede tinxintare bɛ,
kɔnɔ a nɔndi nɔxunma nɛ.

²⁵ Gaaxufe mixi ya ra, na findima gantanyi nan na,
kɔnɔ naxan a yete taxuma Alatala ra, a kisima nɛ.

²⁶ Mixi gbegbe mange xa hinne fenma,
kɔnɔ Alatala nan mixi birin makiitima nɔndi ra.

²⁷ Mixi jaaxie rapaaxu tinxintɔɛɛ ma,
tinxintɔɛɛ rapaaxu mixi jaaxie ma.

30

Aguru xa masenyi

¹ Yake xa di Aguru xa masenyi nan ya a naxan masenxi Itiyeli nun Ukala bɛ:

² N ma lonni mu gbo alo booree,
n mu gexi fahaamui gbegbe sotode.

³ N mu findixi lonnila ra,

n mu lonni sotoxi Ala xa Seniyentōee xa fe ra.

⁴ Nde texi koore, a man naxa goro?

Nde foye malanxi a belexee kui?

Nde ye ragataxi a xa sosee kui?

Nde dunjina naaninyie saxi?

A xili di? A xa di xili di?

I na kolon?

⁵ Ala xa masenyi birin findixi nondi nan na,
a findi kantari ra mixi be naxan lama a ra.

⁶ I naxa se sa na masenyi xun ma,
alako Ala naxa i suxu, a fa i xa wule to.

⁷ N wama fe firin maxorinfe i ma beenun n xa faxa.
I naxa tondi.

⁸ Madaxuna nun wule makuya n na.
I naxa n findi setare ra, i naxa n findi banna ra.
Baloe gbansan fi n ma, naxan n wasama.

⁹ Xa n sa se gbegbe soto,
n gaaxuma ne n naxa neemu i ma,
n fa a fala, «Nde na Alatala ra?»
Xa n sa lu setarepa fan kui,
n gaaxuma ne n naxa mupɛ ti,
n fa i tan n Marigi Ala xili kana.

¹⁰ I naxa konyi xili kana a kanyi be,
alako a naxa i danka, na haake lu i ma.
¹¹ Mixi ndee e baba dankama, e e nga finsiriwali.

¹² Mixi ndee e yete findima seniyentōee ra,
konɔ e mu noma seniyentarepa bade e ma.

¹³ Mixi ndee e yete itema,
e a mapoxun e dangi mixi birin na.

¹⁴ Mixi ndee na naxee luxi alo sube xapɛe
naxee wama setaree faxafe, e xa e ba dunjina.

¹⁵ Di firin na nisi be naxee a falama,
«N ki, n ki.»

Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee mu wasama, naxee mu a falama, «Na lan.»

¹⁶ E tan nan ya: aligiyama, gine dibaritare,
gbengberenyi, nun te.

Nee sese mu a falama, «Na lan.»

¹⁷ Mixi naxan yoma a baba ma,
naxan mu a nga xui rabatuma,
xaaxae kelima ne gulunba yire e a yae sakun,
sege yoree fa a donde.

¹⁸ Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
n mu naxee fahaamuma e xa tilinyi xa fe ra.

¹⁹ E tan nan ya: Sege xa kira koore ma,

bɔximase xa kira fanye fari,
kunkui xa kira baa ma,
xeme xa kira ginedimedi xonyi.

²⁰ Gine yenela xa wali nan ya:
A na ge a degede, a a de raxa, a fa a fala,
«N mu fe jaaxi yo rabaxi.»

²¹ Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee mu noma lude dunja fari.

²² E tan nan ya: Konyi findife mange ra,
xaxilitare findife banna ra,

²³ gine maxanutare doxofo xeme taa,
konyi gine naxan findife a kanyi ke tongoe ra.

²⁴ Sube naani na naxee xurun dunja subee birin be,
konɔ e xa lonni dangi a birin na.

²⁵ E tan nan ya: Dondoli naxan senbe mu gbo,
konɔ e baloe fenma a fen waxati.

²⁶ Yere maniyɛ nde naxan senbe mu gbo,
konɔ a yili gema geme longori yigiya sɔtode.

²⁷ Mange mu na katoe be,
konɔ e e jɛrema xunlande ki ma.

²⁸ Kasa naxan noma tongode belexe ra,
konɔ a toma mange xa banxi kui.

²⁹ Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee jɛre ki tofan.

³⁰ E tan nan ya: Yetɛ naxan senbe gbo, a suusa sube birin be,

³¹ konkore naxan jɛrema a xun nakelixa ra,
si kontonyi, nun mange, soorie na naxan foxo ra.

³² Xa i bara i yetɛ igbo xaxilitarepa kui,
xa i bara wa fe jaaxi nde rabafe,
i xa gbilen na foxo ra,

³³ barima xipe na bonbo, a binyama ne,
jɔɛ na din, wuli minima ne,
xone xun na masa, a findima ne gere ra.

31

Mange Lemuweli xa marasi

¹ Mange Lemuweli xa masenyi nan ya a nga naxan fi a ma marasi ra:

² N ma di, i tuli mati n na,
n ma di fanyi, n naxan barixi,
n naxan soto Ala saabui ra.

³ I naxa i senbe fi gine jaaxie ma,
naxee fata mangɛe ralɔɛde.
I naxa bira na gine mooli foxo ra.

⁴ Mange Lemuweli, a mu lanma mangɛe xa weni min.
Beere xoli mu lanma a xa mange suxu,

⁵ xa na mu a ra e neemuma ne e yetɛ xa seriye ma,

e fa tɔɔrɔmixi yanfa.

⁶ Na minse mɔoli xa so mixie nan yi,
naxee na saya kira xɔn ma,
alako e xa nɛɛmu e xa fe xɔrɔxɔɛ birin ma.

⁷ Naxan weni minxi a nɛɛmuma nɛ a xa setareɲa ma,
a mu ratuma a xa tɔɔre ma sɔnɔn.

⁸ I xa detare xunmafala,
i xa misikiine mali.

⁹ I xui ramini, kiiti sa nɔndi ra.
I xa tɔɔrɔmixi nun setare xunmafala.

Gine fanyi

¹⁰ Nde nɔma gine fanyi sɔtode?
A tide gbo diyaman bɛ.

¹¹ A xa mɔri laxi a ra,
a findixi harige fanyi nan na a bɛ tɛmui birin.

¹² A fe fanyi rabama a xa mɔri bɛ,
a mu fe ɲaaxi yo rabama a ra a xa dunɲeigiri kui.

¹³ A yɛxɛɛ xabe nun gɛsɛ fute fenma,
a nee rafalama sosee ra.
Na wali rafan a ma.

¹⁴ A luma alo yule xa kunkui,
a sa baloe fenma yire makuye a fa a ra.

¹⁵ A kurunma nɛ alako a xa kuri so a xa denbaya bɛ,
a man wali so a xa walike ginɛɛ yi ra.

¹⁶ A bɔxi matoma nɛ, a fa na sara.
A geeni naxan sɔtɔma a na sarama sansi nan na, a a si.

¹⁷ A tun nabɛxi, a walima sɛnbɛ ra.

¹⁸ A a kolon a xa wali sɔɔneyama nɛ.
A lanpui radɛxɛma nɛ, a wali kɔɛ fan na.

¹⁹ A yɛxɛɛ xabe findima nɛ gɛsɛ ra,
a gɛsɛ findima sose ra.

²⁰ A setare kima, a misikiine malima.

²¹ A mu gaaxuma ɲɛmɛ ya ra,
barima a xinbeli donma fanyie yailanxi a xa denbaya bɛ.

²² A sade dugi yailanma,
a dugi tofanyi dɛgɛma a yɛtɛ bɛ.

²³ Taa kuntigi nan a xa mɔri ra,
a dɔxɔxi forie ya ma.

²⁴ A sosee dɛgɛma, a e mati.
A bɛletie fan yailanma,
yulɛɛ nee wafuma a ma.

²⁵ A sɛnbɛ gbo, mixie a binyama.
A mu gaaxuma fefe ma.

²⁶ A lonni masenma mixie bɛ,
a man e xaran a fanyi ra.

²⁷ A a ɲɛngi sama a xa denbaya xɔn ma,
a mu walitareɲa kolon.

²⁸ A xa die a matɔxɔma,

a xa mōri a tantuma yi wōyenyi ra:

²⁹ «Gine fanyie na na de,
kono i maniye mu na e ya ma.»

³⁰ Fate xa tofanyi mixi madaxuma ne, a mu buma.
Tantui na gine nan be naxan gaaxuma Alatala ya ra.

³¹ Wo xa na gine xa wali fanyi sare fi a ma,
wo xa na gine mooli matoxo taa kui.

Kawandila xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani yi kitaabui nan sebexi a xa bannaya, a xa nɔɛ, nun a xa lonni belebele nan xa fe ra. Na birin findixi masenyi hagige nan na a be Alatala xa maragiri kui. A naxa a fahaamu na birin findixi «fe fufafu» nan na. Birafe na fe mooli foxo ra, na luxi alo mixi «naxan birama foye foxo ra.» Foye na na, konɔ a sigama ne, a mu buma. A suxufe mu sooneyama. A na na ki ne won ma dunijeigiri kui.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo barima to mixie mu taganma birade fe wuyaxi foxo ra naxan mu findixi Alatala xa seriye ra. E birin katama ne naafuli sotode. E lonni fenma alako na tan fan xa findi kobiri ra. Na kira xon ma e fe mooli birin nabama naxee noma rafande e fate ma. Na jere ki kui adamadi luma yunubi raba ra.

Alatala naxan masenma won be Annabi Sulemani saabui ra a findixi yi nan na: A lanma adamadi xa bira Alatala xa seriye foxo ra yi dunipa bende fupi fari. Ala dunipa naxan daaxi a fan adama be, konɔ a mu lanma a xa findi a xa ala ra. Alatala jɛlexinyi fima mixi ma, konɔ a wama ne e xa a kolon a tan nan findixi e Marigi ra. A lanma adama xa dunipa igiri, a ya tixi Ala nan na. A xa a kolon dunipa see mu buma, e luxi ne alo «foye» naxan loema yen.

Yi kitaabui a masenma ne won be a lanma won Marigi xa findi Alatala Daali Mange nan na, a naxa findi daali se nde ra. Ala xa won mali na kolonfe ra won boɛe kui. Amina.

Kawandila xa Kitaabui

Dunipa fu na a ra!

¹ Dawuda xa di Darisalamu mange xa kawandi nan ya:

² Dunipa findixi fe fufafu nan na.

Dunipa fee tide yo mu na,

na birin findixi fuyan nan na.

N tan kawandila xa masenyi nan nan ki.

³ Adamadi geeni mundun sotoma a xa wali ma soge bun ma?

⁴ Ndee faxama, ndee barima, dunipa fan na keɲa keren loxoɛ birin.

⁵ Soge tema, a goroma, a man gbilen a texi dennaxe.

⁶ Foye fan minima, a sigama yirefanyi ma, a a mafindima koola ma.

A na ge mafindide, a man gbilen a kelide.

⁷ Xure birin xun tixi baa nan na, konɔ baa mu rafema.

Xuree kelima dennaxe, e man gbilenma menni ne.

⁸ Fe birin jereɲa, a mu taganma, a mu masarama.

Adama ya mu wasama fe matode,

a tuli fan mu lugama fe ramede.

⁹ Naxan bara dangi nu,

na nan man gbilenma a ra.

Naxan bara raba nu, na nan man nabama.

Fe neɛne mu rabama dunipa ma naxan jondon mu nu raba.

¹⁰ Fe neɛne yo mu na naxan a niyama mixi xa a fala,

«Yi mato, fe neene na a ra!»

N xa a fala wo be, na fe mooli pan nu na beenun won tan xa bari.

¹¹ Nama mu ratuma fe dangixi ma,

fe naxan sa fama rabade, nama neemuma ne na fan na.

¹² N tan Kawandila, n bara findi mange ra Isirayila boxi ma Darisalamu.

¹³ N nate tongoxi ne, fe naxee birin nabafe yi dunija ma, n xa e mato a fanyi ra. Na kui n a to ne a Ala kote xoxoxe nan saxi adamadie fari.

¹⁴ N bara wali birin mato naxan nabama yi dunija ma. Fufafu na a birin na! Birafe na wali foxo ra, a luxi ne alo mixi na birafe foye nan foxo ra.

¹⁵ Naxan kuntinxi, na mu noma matinxinde,

naxan luxi, na mu noma kamalide.

¹⁶ N naxa a mapoxun n yete ma, a n tan bara lonni fen dangi Darisalamu mange birin na, naxee singe fa n tan yara. N bara lonni nun fe kolonyi gbegbe soto dunija xa fe ma.

¹⁷ N naxa nate tongo n xa xaxilimaya nun xaxilitarepa fan mato. Kono n bara a to na fan luxi alo birafe foye nan foxo ra.

¹⁸ Xaxilimaya nun kontofili nan jere ma kira keren xon ma.

Fe kolonyi gboma ki naxe, toore fan gboma na ki ne.

2

Adamadi waxonfe

¹ N a fala ne n yete be, «N xa jalexinyi mato, n xa a kolon naxan fan.» N naxa a to a jalexinyi fan mu buma.

² N naxa n yete maxorin, «Yelefe tun mu findixi fe kamalixi ra. Jalexinyi tide na munse ra?»

³ N naxa nate tongo n ma lonni fenfe kui, n xa jalexinyi fen weni ra. N nu wama a kolonfe munse munafanyi gbo adamadie be e xa dunijeigiri kui.

⁴ N naxa wali xungbe ndee suxu alo banxi tife nun xe safe.

⁵ N naxa yire tofanyie yailan naafuli kanyi e malabuma dennaxe sansi tofanyie ya ma.

⁶ N naxa ye yire ge naxee a niyama ye xa sa n ma sansie ma.

⁷ N naxa konyie sara, naxee bara die soto naxee findixi n gbe ra, e fa lu n xonyi. N naxa xuruse gbegbe soto, dangi Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari.

⁸ N naxa gbeti, xema, nun naafuli mooli birin soto. N naxa yelibae soto, a nun gine gali adama waxonfe xa fe ra.

⁹ N naxa findi mixi xungbe ra dangife Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari. N naxa na birin naba lonni fenfe ra.

¹⁰ N naxa n waxonfe mooli birin fen, n mu tondi sese ra naxan nu rafanxi n ma.

N ma wali yati nu rafanxi n ma,

na nan findixi n ma geeni ra.

¹¹ Kono n to n ma wali birin mato,

n naxan nabaxi toore kui,

n naxa a to na birin fufafu.

A nu luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra

a mu sese suxu.

¹² Na temui n naxa n joxo sa xaxilimaya nun xaxilitarepa xon ma.

Naxan tima mange ra n joxoxe ra,
na fama munse rabade?

¹³ N naxa a to xaxilimaya fan dangi xaxilitarepa ra,
alo naiyalanyi fan to fanxi dimi be.

¹⁴ Xaxilima se toma a ya ra,
xaxilitare tan a perema dimi nan kui.
Kono e firin birin faxama ne.

¹⁵ Na nan a ra n naxa a mapoxun,
xa n tan nun xaxilitare birin faxama ne,
n ma xaxilimaya tide fa na munse ra?

N naxa a fala n yete be, «Xaxilimaya fan fe fufafu nan a ra.»

¹⁶ Xaxilima nun xaxilitare xa fe mu ratuma mixie ra,
e neemuma ne e firin birin ma, e firin birin faxama ne.

¹⁷ Na kui dunijeigiri naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon n ma
wali mu buma. A luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra, e mu a suxu.

¹⁸ N ma wali naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon fo n xa na birin
lu mixi gbete yi ra.

¹⁹ Na mixi findima xaxilima nan na, ka xaxilitare ra? Nde noma na
kolonde? Kono a tan yati noe sotoma ne n ma wali birin xun ma! Fe
fufafu nan na ki.

²⁰ Na kui n naxa nimisa wali birin xa fe ra n naxan naba yi dunipa ma.

²¹ Mixi naxan walixi lonni nun fate ra, a fa na wali lu mixi nde yi ra
naxan mu sese raba na wali kui, na findixi fe fufafu nan na naxan xoxoxo
ki fanyi ra.

²² Mixi geeni mundun sotoma a xa wali nun a xa kate kui a naxan nabaxi
yi dunipa ma?

²³ A xa wali findixi toxoxe xoxoxe nan na a be. Hali koe ra a boje mu
malabuma. Fe fufafu nan na ki.

²⁴ A lanma mixi xa a dege, a xa a min, a xa a xa wali raba seewe kui. N
bara a kolon na birin kelixi Ala nan ma.

²⁵ Mixi mu noma a degede, a fe fanyi kolon xa Ala mu a mali?

²⁶ Mixi naxan napan Ala ma, Ala a kima xaxili fanyi, fahaamui, nun
seewe nan na. Kono xaxilitare tan, Ala a niyama ne a xa a harige birin so
mixi gbete yi ra naxan napan Ala ma. Yi fan findixi fe fufafu nan na, alo
mixi naxan birama foye foxo ra.

3

Temui na fe birin ma

¹ Temui na fe birin ma,
fe birin dunipa ma, a xa waxati na na.

² Waxati nde na di barife ma,
waxati nde na faxafe ma.
Waxati nde na sansi sife ma,
waxati nde na sansi xabafe ma.

³ Waxati nde na faxe tife ma,
waxati nde na dandan tife ma.
Waxati nde na se kanafe ma,
waxati nde na se yailanfe ma.

⁴ Waxati nde na wafe ma,
waxati nde na yelefe ma.
Waxati nde na yaye ramnife ma,

waxati nde na fare boronfe ma.

⁵ Waxati nde na gɛmɛɛ rayensenfe ma,

waxati nde na gɛmɛɛ malanfe ma.

Waxati nde na sunbu tife ma,

waxati nde na a titareya ma.

⁶ Waxati nde na se fenfe ma,

waxati nde na a lufe ma.

Waxati nde na se ragatafe ma,

waxati nde na a wɔlefe ma.

⁷ Waxati nde na se ibɔɔfe ma,

waxati nde na a degefe ma.

Waxati nde na wɔyɛnfe ma,

waxati nde na dundufe ma.

⁸ Waxati nde na xanu tife ma,

waxati nde na xon tife ma.

Waxati nde na geresofe ma,

waxati nde na saatafe ma.

⁹ Walike geeni mundun sɔtɔma a xa kate kui?

¹⁰ N bara kote to Ala naxan dɔxɔxi adamadie xun.

¹¹ A bara se birin natofan a waxati ma. A bara a niya adamadi xaxili xa siga abadan fe ma, hali a mu nɔ Ala xa walie kolonde keli a fɔle ma han a rapɔnyi.

¹² N a kolon fefe mu na naxan fan adamadi bɛ, fo a sɛɛwa, a fe fanyi raba a xa dunɔɔigiri kui.

¹³ Mixi a degefe, a a min, a sɛɛwa a xa wali kui, na nan findixi Ala xa ki ra adamadi bɛ.

¹⁴ N a kolon Ala xa wali birin buma nɛ abadan. Sese mu sama a xun ma, sese mu bama a ra. Ala fe rabama nɛ alako adamadi xa gaaxu a ya ra.

¹⁵ Naxan na na, na jan nu na nu.

Naxan fama rabade, na jan nu na nu.

Adamadi naxan nabaxi, Ala fama nɛ na makiitide.

¹⁶ N bara fe gbɛtɛ fan to yi dunɔɔa ma:

Nɔndi mafindima wule ra,

tinxinyi mafindima tinxintareya ra.

¹⁷ N naxa a mapɔxun n xaxili kui,

Ala tinxintɔɛ nun tinxintare makiitima nɛ,

barima fe birin a waxati na na.

¹⁸ N man naxa a mapɔxun n xaxili kui, Ala na mixie matofe nɛ, alako e xa a kolon daalise nan lanxi e ma alɔ wulai subee.

¹⁹ E firin birin fama nɛ rapɔnde yire keren, e firin birin faxama nɛ. E firin birin ɲɛngima ki keren, adama yo sube yo, e birin lan. Fe fufafu na na birin na.

²⁰ E birin sigade keren. E kelixi bendɛ nɛ, e man gbilenma bendɛ nɛ.

²¹ Nde a kolon xa mixi faxaxi xaxili tema koore nɛ, xa sube faxaxi xaxili goroma bɔxi nɛ?

²² N a kolon fefe mu na naxan fan adamadi bɛ, fo a sɛɛwa a xa wali kui. Na nan findixi Ala xa maragiri ra adamadi bɛ. Nde nɔma a masende a bɛ naxan fama rabade a dangi xanbi?

¹ N man bara n xaxili rasiga paxankate birin ma, naxan na rabafe yi duniya ma.

Mixi paxankataxi na wafe,
e madunduma yo mu na.

Nɔɛ na mixie bɛ naxee na e paxankatafe.

E madunduma yo mu na.

² N bara a mapɔxun, mixi faxaxi nan sɛɛwaxi dangife mixi baloxi ra.

³ Mixi naxan mu barixi sinden,
nee xa hɛɛri dangi mixi faxaxi nun mixi baloxi ra,
barima e mu paxankate kolon naxan na rabafe yi duniya ma.

⁴ N bara a to, mixi walima e xunnakeli fenma mile kui. Yi fan findixi fe fufafu nan na, alo birafe foye ɔɔɔ ra.

⁵ Xaxilitare a belexɛɛ findigilixi a ma, a mu walima,
han a xun nakana.

⁶ Bɔɲɛsa dondoronti fisa kate gbegbe bɛ.

Na kate luxi nɛ alo mixi naxan birama foye ɔɔɔ ra.

⁷ N bara fe fufafu gbɛtɛ fan to yi duniya ma.

⁸ Xɛmɛ nde nu na naxan nu na a kerenyi ma,
mixi yo mu nu na a bɛ.

A nu walima tɛmɛi birin, kɔɔɔ a mu wasa a xa naafuli ra.

A naxa a yetɛ maxɔrin,

«N na walife tɔɔrɛ kui nde bɛ?»

Yi mɔɔli fan findixi fe fufafu nan na.

⁹ Mixi firin malanxi sɔɔnɛya dangife mixi ra naxan luma a keren.

Na firinyie xa wali dangi na mixi kerenyi gbe ra.

¹⁰ Xa a sa li keren bira, a boore a rakelima nɛ.

Kɔɔɔ mixi naxan birama, a malima mu na,
na tɔɔrɔma nɛ a ɲaaxi ra.

¹¹ Na maniyaxi mixi firin nan na,
naxee saxi e boore fɛ ma xinbeli tɛmɛi,
e nu wuyenyi sɔɔɔ e boore saabui ra.
Kɔɔɔ mixi naxan na a kerenyi ma, na xinbeli bama di?

¹² Mixi ɲaaxi nɔma nɛ mixi keren na,
kɔɔɔ mixi firin tan tima nɛ a kanke.
Luuti xɔri saxan malanxi mu bolonma mafuren.

¹³ Misikiine xa di naxan xaxili fan, a sɛnbɛ gbo mangɛ bɛ naxan mu fata
marasi fanyi nun a ɲaaxi tagi rasade.

¹⁴ Na mixi mɔɔli nɔma minide geeli kui, a findi mangɛ ra. A barixi
setareɲa nan kui, a fa mangɛya sɔɔɔ.

¹⁵ Duniya mixi birin saxanyi nan nabama, i na dangi mixi gbɛtɛ fa ti i
ɲɔɔɔɛ ra.

¹⁶ Mixi wuyaxi dangixi nɛ beenun na kanyi xa bari. Mixi naxee fama a
xanbi ra, a xa fe mu fama rafande e ma. Na fan findixi fe fufafu nan na,
alo mixi naxan birafe foye ɔɔɔ ra.

¹⁷ I na siga salide Ala xa banxi, i xa i yetɛ mato a fanyi ra. I na siga, i xa
i tuli mati masenyi ra naxan tima naa. Na tide gbo dangife sɛrɛxɛ bafe ra
naxan nabama xaxilitareɲa kui, barima xaxilitaree mu a kolon, a e na fe
kobi nan xun ma na ki.

5

Laayidi tongofe Ala be

¹ I naxa gbata i de rabide woyenyi xili ma,
i naxa gbata laayidi tongode Ala be,
barima Ala tan na koore ne, kono i tan na boxi nan ma.
Awa, i xa woyenyi naxa wuya.

² Alo xiye to kelima mapoxunyi gbege ma,
xaxilitarepa fan kelima de wuya nan ma.

³ Xa i bara laayidi tongo Ala be, i naxa dugundi a rakamalide.
Xaxilitarepa mu rafan Ala ma. A lanma i xa i xa laayidi rakamali.

⁴ Laayidi tongotarepa fisa laayidi rakamalitarepa be.

⁵ I naxa tin i xa woyenyi xa findi yunubi ra. I naxa a fala Ala xa xera be, «N mu nu wama laayidi yati tongofe.» Na fe mooli Ala raxonoma ne, a a niya i xa wali xun xa rakana.

⁶ Xiye wuyaxi safe nun woyenyi tife findixi fe fufafu nan na. Na kui a lanma i xa gaaxu Ala ya ra.

⁷ I naxa terenna xa a sa li i mixie toma taa kui naxee fuma misikiinee ma, e seriye kana, e kiiti naaxi sa tinxintoee ma. Mange a boore mange nan malima, han a mangeya xungbe soto.

⁸ E birin geenima xe samae nan saabui ra, hali mange xungbe.

⁹ Kobiri rafan mixi naxan ma, a mu wasama.
Bannaya rafan naxan ma, a naafuli mu a ralima.
Fe fufafu nan na ki.

¹⁰ Harige gboma ki naxe, a donmae fan gboma na ki ne.
Na kui munafanyi mundun na harige kanyi be,
ba a ya tife ra a harige ra?

¹¹ Walike luga ba, a mu luga ba, a xixoli fanyi rabama ne.
Kono banna xa naafuli a niyama ne a mu xixoli fanyi raba.

¹² N fe magaaxuxi nde rakoxixi yi dunipa ma:
Kankanfe bannaya ma han a banna tooro,

¹³ xa na mu a ra, bannaya loefe toore nde saabui ra,
a fa li banna xa di mu ke soto.

¹⁴ Adamadi mini ki naxe a nga tege,
a man gbilenma bende a mageli ra na ki ne.
A mu sese xaninma a xun ma a naxan soto a xa wali kui.

¹⁵ Yi fe xoxoxo.
Adamadi fa ki naxe yi dunipa ma,
a man sigama na ki ne.

A xa kate findixi fe fufafu nan na.

¹⁶ A dunipa igirima dimi nan kui,
kontofili, toore, nun bope mapaxui kui.

¹⁷ Na kui n naxa a fahaamu a fan adama be xa a a dege, a a min, a seewa a xa wali ra, a naxan nabama dunipa ma a xa simaya kui, Ala naxan nagirixi a ma na nan findixi a xa geeni ra.

¹⁸ Xa Ala a ragiri mixi ma a xa harige soto, a fa seewa na ra han a wasa,
na bara findi Ala xa ki nan na.

¹⁹ Na kui, a mu kontofilima a xa simaya xa dunke xa fe ra, barima Ala bara a niya a bope xa lu seewe kui tun.

6

Bannaya nun seewe

1 N fe xōxōxōe gbete nan to yi dunjina ma:

2 Ala bannaya nun binye ragirixi mixi nde ma han a wasa na birin na, kōnō Ala fa a niya a mu xan a yi, a fa a lu mixi gbete yi ra. Fe fufafu nan na ki naxan xōxōxō a gbe ra.

3 Hali mixi di keme soto, a naxa simaya xon kuye soto, xa a mu noma seewade a harige ra, nama mu fa a ragata gaburi kui a ragata ki ma, diyore naxan baxi a nga furi, na fisa na kanyi be.

4 Na diyore mu findima a ra, a kelima dimi nan kui, a xili yati mu falama.

5 A mu soqe xa naiyalanyi toxi, a mu sese kolonxi, kōnō a xa fe fisa na naafuli kanyi be,

6 hali naafuli kanyi fa lu dunjina ma je wulu firin seewetarepa kui. E birin mu sigama aligiyama xe?

7 Mixi xa kate birin nabama furi fe nan ma fe ra, kōnō a mu wasama feo.

8 Munse luma xaxilima yi ra naxan mu na xaxilitare yi ra?

Munse luma misikiine be xa a jere ki fan a boore ya xori?

9 Se toxi fisa mapoxunyi be?

Fe fufafu nan na ki

naxan luxi alo mixi naxan birafe foye foxo ra.

10 Daalise birin nan bara xili soto,

adama naxan nu na, a nan bara kolon.

Adama mu noma mixi ra naxan senbe gbo a be.

11 Woyenyi na gbo, fe fufafu fan gboma ne.

A mu mixi yo malima.

12 Nde a kolon fe naxan fan adamadi be a xa dunjeigiri kui, naxan dangima mafuren mafuren alo niini? Nde noma a falade a be fe naxan nabama a faxa xanbi?

7

Xaxili fanyi

1 Xili fanyi fan dangi labunde fanyi ra.

I faxa loxo e fan dangi i bari loxo e ra.

2 Sofe kaape banxi fisa sofe xulun banxi be, barima faxe ragirixi adama birin be.

A lanma mixi baloxi xa ratu na ma.

3 Sunnunyi fisa yele be,

barima mixi boje fanyi sotoma ne sunnunyi kui.

4 Xaxilima a joxo rasigama ne faxe ma, xaxilitare tan na yelefe nan tui.

5 Xaxilima xa xurui fisa xaxilitare xa matoxoe be.

6 Xaxilitare xa yele luxi ne

alo bolee naxee mabulama tunde bun ma.

Fe fufafu nan na ki.

7 Kobiri tinxintare a niyama ne xaxilima xa findi xaxilitare ra, ye doxo e a boje mafindima ne.

⁸ Fe rapɔnyi fisa a fɔɛ bɛ.
Mixa sabarixi fisa yetɛ igboe bɛ.
⁹ I bɔpɛ naxa gbata tede,
barima xaxilitaree bɔpɛ nan tema.

¹⁰ I naxa lu a fala ra,
«Singe dangi yakɔsi ra.»
Xaxilimaya wɔyɛnyi mu na na ra.

¹¹ Xaxilimaya luxi nɛ alɔ kɛ,
a munafanyi na dunɪɲa mixi birin bɛ.
¹² Xaxilimaya findixi mixi xa kantari nan na,
kɔbiri fan findixi mixi xa kantari nan na,
kɔnɔ xaxilimaya nan fisa,
barima a xaxilima rakisima.

¹³ Ala xa wali mato.
A naxan madalin, nde nɔma na matinxinde?
¹⁴ I xa sɛɛwa hɛɛri tɛmɔi.
Tɔɔrɛ tɛmɔi na a li, i xa ratu a ma,
a Ala nan na firinyi birin daaxi.
Na kui adamadi mu nɔma a xa tina kolonde.

¹⁵ N ma simaya fufafu kui,
n a toxi nɛ tinxintɔɛ nde faxa simaya dunke kui hali a to tinxinxi,
tinxintare nde bu dunɪɲa hali a to mu tinxin.

¹⁶ I naxa i yetɛ findi tinxintɔɛ ra,
i naxa i yetɛ findi lɔnnila ra,
xa na mu a ra i i yetɛ kanama nɛ.
¹⁷ I naxa findi tinxintare ra,
xa na mu a ra i faxama nɛ beenu i xa waxati xa a li.

¹⁸ A lanma i xa i jɔxɔ sa na marasi firinyi xɔn ma.
Ala xa yaragaaxui xa fe sɔɔneyama nɛ na birin kui.

¹⁹ Xaxilima xa xaxilimaya a sɛnbɛ gboma nɛ dangi taa mange fu ra.

²⁰ Tinxintɔɛ mu na yi dunɪɲa ma,
naxan fe fanyi tun nabama, a mu yunubi yo raba.

²¹ I naxa i tuli mati mixi xa wɔyɛnyi birin na,
xa na mu a ra i fama i xa konyi xui mɛdɛ a i dankama,
²² alɔ i tan yati bara a raba sanya wuyaxi mixie ra.

²³ N na birin igbɛxi nɛ xaxilimaya ra.
N naxa a fala, «N xa findi xaxilima ra,» kɔnɔ n mu nɔ.

²⁴ Xaxilimaya tan tilin, a makuya won na,
nde nɔma a fahaamude?
²⁵ Na kui n naxa kata na kolonde,
n xa so xaxilimaya kui, n xa fahaamui sɔtɔ,
n xa a kolon tinxintareya findixi xaxilitareɲa nan na,
xaxilitareɲa fan findixi daxupa nan na.

²⁶ N bara fe nde to naxan xɔnɔ dangi faxɛ ra.
Gine na a ra naxan findixi yeɛ ra,

naxan boŋe findixi gantanyi ra,
naxan belexee luxi alo luuti balanxi.

Mixi naxan nafan Ala ma,
a kelima ne na gine xun ma,
kono na gine yunubitoe nan masotoma.

²⁷ N tan kawandila yi nan to n ma fe matoxi birin kui:

²⁸ N naxa xeme tinxinx keran to xeme wulu ya ma,
n naxa a fen han,
kono n mu gine yo to jama ya ma naxan tinxin.

²⁹ N yi nan gbansan to kore:

Ala adamadie daaxi ne e tinxinx,
kono e tan naxa e yete madaxu.

8

Xaxilimaya nun mangelaya

¹ Xaxilima maniyee mu na.

Nde fata fe tilinx fatanfaside?

Xaxilima yatagi noroma a xa xaxilimaya saabui nan na,
a lahale masarama ne.

² N xa a fala wo be, a lanma wo xa mange xa yaamari rabatu, barima
wo bara wo rakali Ala ya xori.

³ I naxa gbata kelide mange ya xori. I naxa ti fefe xanbi ra naxan mu
fan. Mange a waxonfe nan nabama.

⁴ A lu ki yo ki, noe na mange nan yi. Nde noma a matandide?

⁵ Mixi naxan mange xa yamari rabatuma,
fe jaaxi yo mu a sotoma.

Xaxilima a pere ki nun pere waxati kolon.

⁶ Fe birin lanma a xa raba a waxati nun a keja ma,
hali na fa findima fe xorochoe ra mixi be.

⁷ Mixi to mu a kolon fe naxee fama rabade,
nde noma nee tagi rabade a be?

⁸ Mixi yo mu noma a pengi yamaride,
mixi yo mu noma a faha lochoe sugandide.
Mixi mu noma kelide gere xun ma,
tinxintareya mu fe kobi rabae bejinma.

⁹ N bara yi birin rakorosi dunija ma. N naxa mixi to a na a boore
yamarife, a fa a yete tooo na kui.

¹⁰ N naxa mixi jaaxie to naxee ragatama binye kui, mixie nu naxee
matoxoma horomolingira yire taa kui. Fe fufafu nan na ki.

¹¹ Xa fe kobi rabae mu jaxankate soto a temui, jama fan fama ne birade
e waxonfe jaaxie foxo ra.

¹² N a kolon hali fe kobi rabae gbilen fe jaaxi rabafe ra han sanmaya
keme, sooneya tan nabama ne mixi be naxan gaaxuma Ala ya ra, naxan
luma a batu ra.

¹³ Kono fe mu sooneyama mixi jaaxie be naxee mu gaaxuma Ala ya ra,
e xa simaya xon mu kuyama alo mixi niini.

¹⁴ Fe fufafu gbete na na yi dunija ma: Fe xorochoe naxan lan a xa doxo
mixi jaaxi ma, na nan doxoma tinxintoe ma. Fe fanyi naxan lan a xa raba
tinxintoe be, na nan nabama mixi jaaxi be. N xa a fala wo be, na fe mooli
findixi fe fufafu nan na.

¹⁵ Na kui a lanma adama xa seewa a xa dunijeigiri kui. Fe yo mu na naxan fisa yi be: Mixi lanma e xa e dege, e xa e min, e xa seewa. Na ki a seewama ne a xa wali ra a xa dunijeigiri kui, Ala naxan fixi a ma dunija bende fuji fari.

¹⁶ N to nate tongo n xa fahaamui soto adamadi xa wali xa fe ra, a naxan nabama ko'e nun yanyi,

¹⁷ n naxa Ala xa wali mato. Mixi yo mu noma sode fe birin kui naxan nabama dunija ma. Hali a kata han, a mu a kolonma feo. Hali xaxilima naxan a falama a bara ge na kolonde, a mu noma na kolonde yati yati.

9

Adamadi mu yare kolon

¹ N to n mapoxun na fe birin ma, n a toxi ne tinxintose, xaxilimae, nun e xa kate birin kelima Ala nan ma. Adamadi mu a kolon a fama naxan lide a yara, xanunteya xa na mu a ra xonnanteya. Na birin na Ala nan yi.

² Adamadi birin sigama ne aligiyama. Tinxintoe ba, tinxintare ba, seniyentoe ba, seniyentare ba, serexeba ba, serexebatare ba.

Mixi fanyi ba, mixi paaxi ba
e birin sigama ne aligiyama.
Mixi naxan laayidi tongoma ba,
mixi naxan mu suusama na tongode ba,
e birin sigama ne aligiyama.

³ Fe xoxoxe nan yi ki fe birin ya ma dunija ma: marapon ki keren nan na nee birin be. Adamadie boje rafexi fe paaxi nan na, e walima xaxilitareja nan na e xa dunijeigiri kui. Na dangi xanbi, e faxamixie lima ne aligiyama.

⁴ Mixi baloxi gbansan noma a xaxili tide fe nde ma. Bare piye fisa yete faxaxi be.

⁵ Naxee baloxi, nee a kolon a e faxama ne,
konon mixi faxaxie tan mu fefe kolon.
Sare fi yo mu na e be sonon,
e xa fe yati bara neemu mixie ra.

⁶ E xa xanunteya, e xa xonnanteya, e waxonfe, nee birin bara jon.
E tan gbe yo mu na yi dunija fee tan ya ma sonon.

⁷ Siga, i i dege seewe kui, i i xa weni min boje fanyi kui. Ala wama na nan xon i be.

⁸ I xa sose fiixe ragoro i ma, i xa labunde fanyi sa i fate ma.

⁹ I xa dunija igiri seewe kui wo nun i xanuntenyi gine. Ala bara yi simaya nan fi i ma. Hali a to dangima alo foye, hali a xoxoxo, Ala xa maragiri na a ra i be.

¹⁰ I noma wali naxan na, i xa na raba i senbe birin na, barima i naxan nabama dunija ma, alo walife, fe matofe, fe fahaamufe, nun fe kolonfe, na sese mu na aligiyama i sigafe dennaxe.

¹¹ N man bara fe gbete to yi dunija ma:
Naxan xulun dangi a boore ra, a mu gbata geenima temui birin xe,
naxan senbe gbo dangi a boore ra, a mu gere geenima temui birin xe,
naxan xaxili fan a boore be, a mu donse sotoma temui birin xe,
naxan ma lonni dangi a boore ra, a mu naafuli sotoma temui birin xe,
naxan xa fahaamui gbo a boore be, a mu hinne sotoma temui birin xe.
Ala xa maragiri tan fe birin nabama a waxati ne.

¹² Mixi yo mu a kolon fe fama a lide temui naxe:

Yexe suxuma ne yeƀe xoroƀe kui,
xoni suxuma ne gantanyi ra.

Na ki fe xoroƀe adamadi terennama ne kerenyi ra.

¹³ N man bara yi xaxilimaya misaali to dunija ma naxan tide gbo.

¹⁴ Taa xuri nde nu na, mixi mu nu gbo dennaxe. Mange senbema nde naxa na taa gere, a fa tede yailan na taa tete bunyi.

¹⁵ Na taaka nde nu na, naxan findixi setare xaxilima ra. A naxa na taa rakisi a xa xaxilimaya saabui ra, kono na dangi xanbi mixi yo mu ratu a xa fe ma.

¹⁶ Na kui n naxe,
Xaxilimaya fisa palamaya be,
kono setare xa xaxilimaya maberema ne,
mixi mu a xa masenyi suxuma.

¹⁷ Xaxilima xa masenyi raxaraxi ramefe,
na fisa mange xa soroƀe rate be xaxilitaree tagi.

¹⁸ Xaxilimaya fisa geresosee be,
kono yunubitoe keren gbansan noma fe fanyi gbegbe xun nakanade.

10

Taali woyenyi

¹ Tugitugi na faha labunde xun ma, labunde xiri kanama ne.
Xaxilitarepa nan xui mema dangife xaxilimaya xui ra.

² Xaxilima bope matinse,
xaxilitare bope paaxu.

³ Xaxilitare a xa xaxilitarepa masenma ne birin be a xa pere kui.

⁴ Xa i xa mange xono i ma, i naxa keli i xa wali xun ma,
i xa sabari fe xoroƀe raboroƀoma.

⁵ N fe xoroƀe nde fan toxi yi dunija ma naxan kelixi mange ma:

⁶ A noe fima ne xaxilitare nde ma,
banna nde tan mu noe yo soto.

⁷ N bara konyi nde to a soe ragima,
mange nde fa a pere a sanyi ra.

⁸ Yili ge noma birade a xa yili gexi kui,
mixi naxan yale tima tete ma, boximase noma na fan xinde.

⁹ Mixi naxan geme masolima, a noma a maxonode geme ra.
Mixi naxan yege booma, a noma a maxonode yege ra.

¹⁰ Xa beera kole torixi, a mu ralugan, na a niyama ne wali xa xoroƀo.
Xaxilimaya xunnakeli fima mixi ma na ki ne.

¹¹ Xa boximase mixi xin beenun boximase suxuma xa a suxu,
mixi naxan boximase suxuma, a mu geenima.

¹² Hinne gbegbe na xaxilima xa masenyi kui,
kono xaxilitare tan xa woyenyi a yete bonoma ne.

¹³ A xa masenyi foloma lonnitarepa ra,
a rajon daxupa ra.

¹⁴ Xaxilitare xa woyenyi wuya.

Adamadi mu a kolon fe naxan fama fade.
Nde a rakolonma fe ra naxan fama a lide?

¹⁵ Xaxilitare a yete rataganma,
hali taa kira, a mu a kolon.

¹⁶ Naxankate na taa be naxan xa mange findixi fonike yore ra,
naxan xa kuntigie kurunma xulunyi tife ra.

¹⁷ Nelexinyi na taa be naxan xa mange fatanxi mange bonsore ra,
naxan xa kuntigie e degema a waxati ma senbe sotofe ra, e mu siisi.

¹⁸ Xa banxi kanyi tunnaxono, banxi xunyi birama ne,
xa a mu a findi tunnabexi ra, a xa banxi fama ne minide.

¹⁹ Mixi donse rafalama ne alako a xa jplexin,
a weni minma ne alako a xa seewa,
a kobiri sotoma ne alako a hayi birin xa fan.

²⁰ I naxa mange danka hali i xa mapoxunyi kui,
i naxa banna danka hali i xa konkoe kui,
barima xoni nde i xui xaninma ne, a na fala mixi nde be.

11

Wakilife

¹ Taali ndee nan yi ki:
Xa i taami woli ye ma,
i fama ne a masotode laxe nde.

² I xa i xa sotose taxu mixi solofere ra,
xa na mu a ra, mixi solomasaxan,
barima i mu a kolon naxankate naxan fama dunipa lide.

³ Xa nuxui rafexi ye ra,
tune fama ne birade boxi ma.
Xa wuri bira yire fanyi ma, xa a bira koola ma,
a luma naa ne.

⁴ Mixi yo bonbo foye rabenfe ra, na mu sansi sima.
Mixi yo bonbo nuxui matofe ra, na mu fama sansi xabade.

⁵ I mu jengi nun xorie rafala ki kolon furi gine furi kui,
i man mu Ala Daali Mange xa wali fan kolon.

⁶ I xa wakili kelife geesege han nunmare sansi sife ra,
barima i mu a kolon i xa wali mundun fama sooneyade.

⁷ Naiyalanyi tofe joxun.

⁸ A lanma mixi xa seewa a xa simaya ra,
kono a naxa neemu dimi ma naxan nu na a xa simaya kui.
Fe naxan birin fama, fe fufafu na a ra.

⁹ Fonike, i xa jplexin i xa fonikeya kui,
i sondonyi xa seewa i xa fonikeya waxati kui.
I xa bira i boje nun i waxonfe foxo ra,
kono i xa a kolon a Ala i makiitima ne na birin ma.

¹⁰ Na kui kontofili makuya i ra,
 tɔɔɔ keri i fɔxɔ ra.
 Fonikeya findixi fe fufafu nan na.

12

Faxe makɔɔɔ

¹ I xa ratu i Daali Marigi ma i xa fonikeya kui,
 beenun i nimisa lɔxɔɔ xa fa,
 beenun tɔɔɔ waxati xa i li, i fa a fala,
 «Sɛɛwɛ yo mu na n bɛ sɔnɔn.»

² I xa ratu a ma beenun soge xa dimi,
 beenun kike nun tunbuie xa ifɔɔɔ,
 beenun nuxui xa siga tɔnɛ bira xanbi.

³ Na tɛmɛi banxi kantɛɛ sɛrɛnma nɛ,
 xɛmɛ palamae e felenma nɛ,
 maale dinmae xurunma nɛ,
 mixi naxee se igbɛma e luma nɛ dimi kui,

⁴ banxi naadɛɛ balanma nɛ,
 maale din xui danma nɛ,
 xɔni xui dunduma nɛ naxan nu mixie raxunuma,

⁵ xɛmɛ fama nɛ gaaxude yire itexi ra,
 e fama nɛ gaaxude fe xɔɔxɔɔ ra kira xɔn ma,
 xɛmɔxi xunxɛɛ fama nɛ fiixɛde,
 katɔe bama nɛ kasarɛ tife,
 seri mu dandanyi tima sɔnɔn.

Na tɛmɛi mixi sigama nɛ a xa lingira dɔnxɔɔ,
 wa xui minima nɛ kirae xɔn ma.

⁶ Na rabama nɛ beenun gbeti xa bolon,
 beenun xɛɛma tɔnbili xa kana,
 beenun fɛɛɛ xa ibɔɔ dulonyi ma,
 beenun ye bendun se xa kana kolonyi yire,

⁷ beenun adamadi xa gbilen bendɛ a daaxi naxe,
 a nii fan xa gbilen Ala ma naxan a raso a fate i.

⁸ N tan Kawandila xa a fala wo bɛ,
 «Fe fufafu nan na na birin na. A birin luxi nɛ alo foye!»

⁹ Wo xa a kolon yi Kawandila findixi xaxilima nan na, naxan bara pama xaran. A bara taalie mato, a e yailan.

¹⁰ Yi Kawandila kata nɛ a xa masenyi fanyie nun sebeli tinxinxie soto naxee nɔndi masenma.

¹¹ Xaxilimae xa masenyie luxi nɛ alo wuri rameluxi naxee xurusee rapɛɛɛma. Na masenyie malanxi luxi nɛ alo lantuma naxee mabanbanxi wuri ma. Na birin fatanxi Xuruse demadonyi keren nan na.

¹² N ma di, naxan dangi na masenyie ra, i xa i yetɛ ratanga na ma. Danyi mu na sebeli yailanfe ma. Xaranyi gbege mixi rataganma nɛ.

¹³ A birin xundusuxi yi masenyi nan na:
 Won xa gaaxu Ala ya ra, won xa a xa yaamarie rabatu,
 barima adamadi xa wali lanma a xa findi na nan na.

¹⁴ Won xa gaaxu Ala ya ra barima a tan nan mixi xa wali birin makiitima,
hali fe naxan birin noxunxi,
a findi a fanyi ra ba, a findi a paaxi ra ba.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani, naxan nu findixi Isirayila mange ra a baba Dawuda dangi xanbi, a nu bara kitaabui ndee seɓe Ala xa lonni xa fe ra. Alatala nu bara fe gheghe masen a be a xa mangeya kui, naxee bara findi lonni xungbe ra duniya birin be.

Yi kitaabui kui, Ala bara lonni mooli gheɓe masen Sulemani be, naxan findixi xanunteya ra xeme nun gine tagi. Tawureta Munsa a masenma won be, Alatala to xeme daa, a naxa a to a hayi nu na gine ma. A naxa e firin daa alako e xa kafu e booree ra, e xa wuya. Na kui won a kolonma xanunteya naxan na xeme nun gine tagi, a findixi Ala sago nan na. Xa a sa li xeme, xa na mu a ra gine, a wama na fe mooli xon futi mu na naxan na, na temui a bara findi yunubi ra. Yene mu rafan Ala ma, konɔ futi xirife xeme nun gine tagi, Alatala yati nan na yamarixi.

«Sulemani xa suuki fisamante» a na birin masenma taali woyenyi ra. Xeme wama gine xon, gine fan wama xeme xon. E bara e boore xanu han e wama lufe yire keren tun. Na xanunteya mooli mu jaaxu. Ala wama na xon mixie be naxee bara nate tongo e xa futi xiri. Ala fe naxan daaxi, na mu noma findide yunubi ra xa a rawalima a rawali ki ma.

Ala xa na seriye masen won be, alako won xa lu seniyenyi kui alo Alatala wama a xon ma ki naxe. Amina.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante

Gine xanuxi xa jalexinyi

¹ Annabi Sulemani xa suuki fisamante nan ya:

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

² «I xa n masunbu.

I xa xanunteya joxun weni be.

³ I xiri joxunme luxi ne alo labunde,

naxan xiri fanyi minima.

Na nan a ra i rafan ginedime birin ma.

⁴ I xa n tongo,

won xa siga.

Mange xa n xanin a xonyi.

Ginedimɛe xa masenyi gine be

I xa fe na a niyama won xa lu seewe kui.

I xa xanunteya joxun weni be.

Nɔndi na mixi be i rafanxi naxan ma.»

Gine xa masenyi ginedimɛe be

⁵ «Darisalamu ginedimɛe, n kiri fɔɔɔɔ,

konɔ n tofan alo Kedari xa kiri banxie,

alo dugi naxee gbakuxi Annabi Sulemani xonyi.

⁶ Wo naxa n kiri fɔɔɔɔxi mato,

soge nan n fɔɔɔɔxi.

N nga xa di xeme nu xonoxi n ma,

e nu n xema e xa weni bilie rawalide.

N mu nɔ n jengi sade n gbe xon ma.»

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

⁷ «N xanuntenyi, i xa a fala n be
i xurusee de madonma dennaxe,
alako n naxa lu i fen na malabui temui
i booree xa xuruse gooree ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁸ «Gine tofanyi fisamante,
xa i mu na yire kolon,
i xa n ma yexeee foxi fen,
i xa i gbee de madon n ma goore longori ra.

⁹ N xanuntenyi,
i tofan alo Misira mange xa soe,
naxan a ragise bendunma.

¹⁰ I xa tulirasoe bar a i xeree ratofan,
i konyi rayabu konmagore kui.

¹¹ Won xa maratofan se gbetee fen,
naxee yailanxi xema nun gbeti ra.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

¹² «N ma labunde xiri nu mema,
mange xa xulunyi yire.

¹³ N xanuntenyi maniyaxi se sase nan na,
naxan gbakuxi n xipee tagi,
se xiri fanyi saxi a kui.

¹⁴ A xiri luxi ne alo sansi fuge xiri,
naxee kelixi weni bilie ya ma En Gedi boxi ma.»

Xeme xa masenyi gine be

¹⁵ «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alo ganbe.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «N xanuntenyi,

i tofan, i tofan.

Won na dennaxe,
jooge fanyi bara findi won ma sade ra,

¹⁷ sediri wuri salonyie bara findi won ma banxi xunyi ra,
sipire wuri bara findi won ma banxi kanke ra.»

2

Xanuntenyie xa tofanyi

Gine xa masenyi xeme be

¹ «N tan luma ne alo sansi fuge tofanyi,
naxan mooli toma Saron gulunba yire.»

Xeme xa masenyi gine be

² «I tan luxi ne alo sansi fuge tofanyi tunbee ya ma.
I tofan ginedimee birin be.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

³ «N xanuntenyi luxi ne alo mangoe bili wondi kui.
A fan segetalae birin be.

N bara wa lufe a xa niini bun ma,
a xa fe rafan n ma
alo mangoe rafanma mixi ma ki naxe.

⁴ A bara n xanin a xonyi,

a xa xanunteya bara findi jẹlẹxinyi ra n bẹ.»

Gine xa masenyi a xa xeme be

⁵ «Donse jọxunme so n yi, n ki mangoe,
barima xanunteya naxan na n boje kui,
a bara n senbe ba n yi ra.

⁶ N xunyi na n xanuntenyi belexe,
a na n mafurukufe a yirefanyi ra.»

Gine xa masenyi ginedimse be

⁷ «Darisalamu ginedimse, n bara wo mayandi,
tooke nun xeli xili ra naxee na wula i,
wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a rakeli,
beenu a wama a xon ma temui naxe.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

⁸ «N xanuntenyi xui na a ra,
a na fafe a gi ra geyae fari.

⁹ A gima alo tooke,
a tunganma alo xeli.
A na be won ma tete xanbi ra,
a na be matofe wunderi ra.

¹⁰ A naxa a fala n be,
«N xanuntenyi tofanyi, keli, i xa fa,

¹¹ barima jeme temui bara dangi,
tune mu birama sonon.

¹² Sansi na bogife daaxa,
jẹlẹxin waxati bara a li,
xonie na e xui raminife won ma boxi ma.

¹³ Xore bili na bogife,
weni bili na fugafe, a xiri fan.

N xanuntenyi, keli, i xa fa.

¹⁴ N ma gine, i naxa i noxun
alo ganbe a noxunma gemse longori ra ki naxe.
Mini, n wama i xui joxunme mefe,
n wama i yatagi tofanyi tofe.»

Xeme xa masenyi a xa mixie be

¹⁵ «Wo xulumasee suxu,
naxee wama muxu xa weni bili fugaxie kanafe.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «N xanuntenyi findixi n gbe nan na,
n fan findixi a gbe nan na.

A a xa xurusee de madonma sansi fugaxie ya ma.

¹⁷ N xanuntenyi, beenu kuye xa iba,
i xa gbilen, i xa i gi alo tooke,
i xa i gi geyae fari alo xeli.»

3

Gine a xanuntenyi fenfe

Gine xa masenyi xeme xa fe ra

¹ «Koe ra n bara n xanuntenyi fen n ma sade ma,
konon n mu a toxi.

² N naxa keli, n naxa mini taa kui,
n xa n xanuntenyi to, konon n mu a toxi.

³ N to taa kantamae li, n naxa e maxorin,
 <Wo bara n xanuntenyi to?>

⁴ N to dangi e ra,
 n naxa n xanuntenyi li yire nde,
 n naxa a suxu, n mu a lu,
 n naxa a xanin n nga xonyi,
 a xa konkoe kui n barixi dennaxe.»

Gine xa masenyi ginedimɛ be

⁵ «Darisalamu ginedimɛ, n bara wo mayandi,
 toke nun xeli xili ra naxee na wula i,
 wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a rakeli,
 beenu a wama a xon ma temui naxe.»

⁶ «Nde na fafe kelife gbengberen yire?
 A na xube ratefe alo tuuri.
 Na tuuri luxi ne alo surayi tuuri naxan xiri fan.

⁷ Sulemani ragise na a ra,
 Isirayila xa soori gbangbalanyi tongo senni na a matife,
⁸ santidegema na e birin yi ra,
 e fata gere ra, e fata mixi makantade ke ra.

⁹ Mange Sulemani ragise na a ra,
 a yailanxi wuri fanyi ra naxan kelixi Liban.

¹⁰ A raxunmaxi xema, gbeti, nun dugi gbeeli ra.
 Darisalamu gine nu bara dugi dege Sulemani ragise raxunmafe ra,
 mange xa marafanyi xa fe ra.

¹¹ Siyon ginedimɛ, wo xa mange Sulemani mato,
 mange tonxuma na a xun ma,
 a nga naxan soxi a yi ra a xa futi xiri loxoɛ.
 Na loxoɛ a nu seewaxi ki fanyi ra.»

4

Gine maniyaxi sansi yire nan na

Xeme xa masenyi gine be

¹ «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alo ganbe,
 e noxunxi mafelenyi kui.
 I xunsexe gbo.

E luxi ne alo si goore naxan goroma Galadi geya fari.

² I pinyi fiixe alo yexee goore naxan xabe maxabaxi,
 e kelixi maxade.

I pinyi keren mu baxi,
 e birin na e boore seeti ma.

³ I de tofan,
 i de kiri luxi ne alo luuti gbeeli.

I xere tofan alo mangoe naxan ixabaxi a tagi.

E makotoxi i xa mafelenyi kui.

⁴ I konyi filinxi,
 a luxi alo Dawuda xa yire makantaxi itexi.

I xa konmagore maniyaxi soorie xa makantasee nan na,
 naxee gbakuxi soori banxi kanke.

⁵ I xijne firinyi luxi ne alo bole xa gulie,

naxee e de madonma sansie tofanyi tagi.

⁶ Soge na goro, kɔɛ naxa so,
n tema ne labunde nun surayi na dennaxe.

⁷ N xanuntenyi, i tofan,
sese mu luxi i xa tofanyi ra.

⁸ N ma gine, won xa keli Liban,
won xa keli Liban Amama geya fari,
Seniri nun Xerimon geyae fari,
yetee nun baratée na dennaxe.

⁹ N ma gine, i n sondonyi raseewama.
N xunya, i na i ya ti n na, n boje jɛlexinma ne.
I xa konmagore tofe rafan n ma.

¹⁰ N ma gine, i xa xanunteya ɲoxun n be,
dangife weni ra.

A xiri fan dangife labunde ra.

¹¹ N ma gine, i de kiri ɲoxun kumi be,
i nenyi ɲoxun dangi kumi nun xije ra.
I xa dugi xiri luxi ne alo Liban xiri fanyi.»

¹² «N ma gine, i findixi n gbe nan na,
alo sansi yire tete rabilinxi naxan na.
N xunya, i luxi ne alo n ma kolonyi,
naxan balanxi, mixi gbete mu noma ye bade naa.

¹³ I fan alo sansi yire sansi mooli birin na dennaxe,
alo mangoe, laali, sansi xiri fanyi,

¹⁴ sansi fuge nerefunyi, wuri bili naxan fupi ɲoxun,
wuri bili naxan xiri fan, surayi mooli birin kelixi naxee ma.

¹⁵ I luxi ne alo ye naxan minima boxi ma,
naxan a niyama Liban sansi birin xa fan.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «Foye fanyi xa fa kelifé koola ma,
kelife yire fanyi ma,
alako n ma sansi xiri xa te.
N xanuntenyi xa fa n yire,
a xa sansi bogi fanyi don naxee findixi a gbe ra.»

5

Xeme xa tofanyi

Xeme xa masenyi gine be

¹ «N xanuntenyi, n bara so n ma sansi yire.
N xunya, n bara n ma surayi malan,
n bara kumi don,
n bara weni nun xije min.
N bara a fala n booree be e fan xa e min,
e xa xanunteya kolon.»

Gine xa masenyi xeme xa fe ra

² «N nu na xife, kono n boje mu xixi,
a n xanuntenyi xui mexi,
naxan nu bara naade konkon.»

Xeme xa masenyi gine be

«N maagine, n doxoɔɔine, naade rabi n be.
N ma tooke gine, naxan xa tofanyi maniyɛ mu na.
Xini bara n xunyi xinbeli,
a bara n xunsexe bunda.»

Gine xa masenyi xeme be

³ «N jan nu bara n ma dugi ba,
fo n man xa a ragoro n ma?
N jan nu bara n sanyi maxa,
fo n man xa ti boxi ma?

⁴ N xanuntenyi naxa a belexe raso naade longori ra,
alako a xa a rabi.

N boɔɔe naxa seewa a xa fe ra.

⁵ N naxa keli alako n xa naade rabi n xanuntenyi be.

Labunde nu na n belexe ma,
ture nu na n belexesolee ma.

Na birin naxa lu naade rabi se ma.

⁶ N naxa naade rabi n xanuntenyi be,

kono a jan nu bara siga.

N boɔɔe naxa sunnun.

N naxa a fen, kono n mu a toxi.

N naxa a xili, kono a mu n ma xili ratinxi.

⁷ Taa kantamae to n to,
e naxa n suxu, e n bonbo,
e n ma xinbeli dugi muna.»

Gine xa masenyi ginedimɛe be

⁸ «Darisalamu ginedimɛe,
n bara wo mayandi,
xa wo bara n xanuntenyi to,
wo xa a fala a be a xoli bara n suxu xanunteya xa fe ra.»

Ginedimɛe xa masenyi gine be

⁹ «Gine tofanyi fisamante,
i xanuntenyi fan a birin be?

I bara muxu mayandi

barima a fan a birin be?»

Gine xa masenyi ginedimɛe be

¹⁰ «N xanuntenyi kiri fiixe, a ragbeeli.
A kolon joxun na xeme wulu fu ya ma.

¹¹ A xunyi luxi ne alo xɛɛma fanyi,
a xunsexe ifoɔɔxi alo xaxa foore xabe.

¹² A yae rayabu alo ganbe naxee tixi xure de ra,
e fiixe alo xijɛ, e yanbama alo diyaman.

¹³ A xeree luxi ne alo labunde yailande,
a de kiri maniyaxi sansi fuge tofanyi nan na,
a xiri joxun.

¹⁴ A belexe tofan alo belexesolerasoe xɛɛma daaxi,
diyaman na naxan ma.

A fate luxi ne alo sili jinyi fiixe,
geme tofanyi mooli nde, yee masoxi naxan ma.

¹⁵ A sanyi senbe gbo alo fanye fiixe,
naxan tixi xɛɛma fari.

A tofan alo Liban,
a ite alo sediri wuri bilie.

¹⁶ A de ɲɔxun, a xa fe birin fan.
 Darisalamu ginedimɛɛ, n xanuntenyi na na ki nɛ,
 n de fan boore nan a ra.»

6

Gine xa tofanyi

Ginedimɛɛ xa masenyi gine be

¹ «Gine tofanyi fisamante, i xanuntenyi sigaxi minden?
 A siga minden mabiri alako won birin xa a fen?»

Gine xa masenyi ginedimɛɛ be

² «N xanuntenyi bara siga a xa sansi yire,
 se xiri fanyi na dennaxe,
 alako a xa a mapɛɛ,
 a xa sansi fuge tofanyi nde ba.

³ N findixi n xanuntenyi gbe nan na,
 a fan findixi n gbe nan na.
 A luma a mapɛɛ ra sansi fuge tofanyie ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁴ «N de fan boore, i tofan alo Tirisa,
 i rayabu alo Darisalamu,
 i senbe gbo alo Isirayila xa soorie.

⁵ I naxa i ya ti n na,
 xa na mu a ra n xaxili ifuma nɛ.
 I xunxɛɛ gbo.

E luxi nɛ alo si goore naxan goroma Galadi geya fari.

⁶ I jinyi fiixe alo yexɛɛ goore naxan xabe maxabaxi,
 e kelixi naxee maxade.
 I jinyi keren mu baxi,
 e birin deɲexi.

⁷ I xere tofan alo mangoe naxan ixabaxi a tagi.
 E ɔɔxunxi i xa mafelenyi bun ma.

⁸ Mange gine tongo senni noma lude naa,
 mange xa konyi gine tongo solomasaxan fan lu naa,
 a nun a xa ginedime tofanyi gbegbe naxan konti mu kolon.

⁹ Kono gine keren peti nan n yi naxan dangi e birin na.
 A keren nan na a nga be,
 naxan nafanxi a ma dangife e birin na.
 Ginedimɛɛ, mange gineɛ, nun mange xa gineɛ,
 e birin a matɔɔɔma yi woyenyi ra,

¹⁰ «Nde na yi gine ra,
 naxan yanbama alo subaxe naiyalanyi,
 naxan tofan alo kike,
 naxan fate yanbama alo sogɛ,
 naxan mamirin alo tunbui gaali?»

Gine xa masenyi a xa futi xa fe ra

¹¹ «N wama gorofe sansi yire,
 alako n xa sansi neene to gulunba kui,
 alako n xa a kolon xa weni bili bara bogi,
 xa mangoe bara fuga.

¹² N mu nu a kolon

xa n yete fama tede n ma nana xa mange ragise kui.»

7

*Gine nun xeme xa xanunteya
Ginedimɛe xa masenyi gine be*

¹ «Sulamika, i xa gbilen, i xa gbilen,
alako muxu xa i mato.»

Xeme xa masenyi gine be

«Munfe ra wo Sulamika matoma
a fare boronfe ki naxe nana ya ma?»

Xeme xa masenyi gine be

² «Mange xa di, i sanyi tofan sankiri kui.
I tagi bilinyi rayabu alo xunmase mixi naxan yailanxi.

³ I furi digilin, a rafexi fe fanyi ra,
i tagi luxi alo mengi malanxi,
a rabilinxi sansi fuge tofanyie ra.

⁴ I xije firinyi luxi alo xeli xa gulie.

⁵ I konyi filinxi, a luxi alo yire makantaxi itexi,
naxan yailanxi sili jinyi ra.

I yae luxi alo ye ragatadee Xesibon,
Bati Rabimi naade seeti ma.

I jɔɛ luxi alo Liban xa yire makantaxi,
naxan ya rafindixi Damasi ma.

⁶ I xunyi luxi alo Karemele geya,
i xunsexe luxi alo dugi gbeeli.
Mange mu noma a ya bade naxan na.

⁷ N xanuntenyi, i tofan,
n xanuntenyi fanyi, i rafan n ma.

⁸ I kuya alo tugi bili,
i xije misaalixi naxan bogie ra.

⁹ N bara a fala n yete be,
«N xa te na tugi kon na, n xa na bogi suxu.»

I xije misaalixi weni bili bogi nan na,
i de xiri joxun alo mangoe,

¹⁰ i de rafan n ma dangife weni ra.»

Gine xa masenyi xeme be

«Iyo, a maniyaxi weni nan na,
naxan findixi n xanuntenyi gbe ra,
won firin naxan minma.

¹¹ N bara findi n xanuntenyi gbe ra,
a xoli na n tan nan ma.

¹² N xanuntenyi, won xa mini daaxa,
won xa kɔɛ radangi taa xunxurie kui.

¹³ Won kurunma ne sigafe ra weni bogi bili matode,
won xa a to xa e fugaxi,

won xa a mato xa mangoe fan fuge bara mini.
Menni n n ma xanunteya masenma ne i be.

¹⁴ Xanunteya joxun alo sansi bogi.

N na fe fanyi fori nun a neene ragataxi i tan nan be.»

8

*Xanunteya senbe gbo**Gine xa masenyi xeme be*

¹ «Xa i findixi n taara xemema nan na nu,
n nga xijɛ fixi naxan ma,
n nu noma i masunbude mixi ya xori n mu yaagima na ra.

² N nu noma i xaninde n nga yire,
i xa findi n karamoxo ra,
n fa weni fanyi nun mangoe ye so i yi ra.»

Gine xa masenyi ginedimɛ be

³ «N xunyi na n xanuntenyi belexɛ,
a na n mafurukufe a yirefanyi ra.

⁴ Darisalamu ginedimɛ, n bara wo mayandi,
wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a rakeli,
beenu a wama a xon ma temui naxe.»

Ginedimɛ xa masenyi gine xa fe ra

⁵ «Nde na yi gine ra naxan kelixi gbengberen yire,
a a xanuntenyi belexɛ suxuxi?»

Gine xa masenyi xeme be

«N bara i raxunu mangoe bili bun ma,
i nga tooroxi i baride dennaxe.

⁶ N xa findi i keren gbe ra,
alo i xa tonxuma naxan gbakuxi i kon ma,
xa na mu a ra naxan nasoxi i belexesole ra,
barima xanunteya senbe gbo dangife faxe ra.

N wama i xon n yete be,
alo aligiyama wama mixie xon ma ki naxe.
Xanunteya senbe gbo alo te,
Alatala naxan nadexɛxi, a mu xubenma.

⁷ Baa ye mu noma xanunteya raxubende,
xure ye mu noma a bade.
Mixi naxan wama a harige birin masarafe xanunteya ra,
mixi na kanyi mayelema ne.»

Gine taara xememaɛ xa masenyi

⁸ «Xunya ginɛma na muxu yi ra,
a mu moxi sinden, a xijɛɛ xurun.
Muxu fama munse rabade a be
mixi na a fen temui naxe?

⁹ Xa a luxi alo tete naxan balanxi,
muxu a yensema ne gbeti ra,
konɔ xa a luxi alo naade naxan nabixi,
muxu a balanma ne.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁰ «N tan luxi ne alo tete naxan mu rabima,
n xijɛɛ findixi yire makantaxie nan na.
Na kui n bara findi n xanuntenyi xa boɲɛsa ra.

¹¹ Weni sansi bili yire nu na Sulemani yi ra Bali Hamon.
A naxa a taxu a xa walikɛɛ ra,
naxee nu lanma e xa gbeti kobiri kole wulu fi na xa fe ra.

¹² N tan nan n ma weni bilie yire makantama.
I bara gbeti kole wulu soto,

i xa walikɛɛ bara gbeti kole kɛmɛ firin soto.»

Xɛmɛ xa masenyi gine be

¹³ «I tan naxan na sansi yire,
i booree wama i xui ramɛfe,
kɔno n tan nan na ramɛma.»

Gine xa masenyi xɛmɛ be

¹⁴ «N xanuntenyi,
i xa i gi alo xeli,
i xa i gi alo toɔke tefe ra geyae fari,
surayi ɲɔxunmɛ na dennaxe.»

Ala xa masenyi Annabi Esayi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esayi xa kitaabui findixi masenyi belebele nan na dunija birin be. Alatala a xilixi ne, a xa Yudaya mang'ee Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mali a sago kolonde. Mang'ee ndee nu birama kuyee foxo ra, ndee nu e yete taxuma mang'ee booree ra naxee senbe gbo e be. Na birin kui Annabi Esayi naxa a masen e be, a Alatala gbansan nan noma mixi malide. Kuye tan findixi wuri senbetare nan na. Dunija mang'ee fan findixi ibunadama gbansan nan na, naxee mu noma sese ra Ala xa maragiri ya ra. Alatala nan findixi dunija mang'ee seniye nxi ra.

Isirayila bonsoe fu nun firinyi nu fatanxi mang'eya firin nan na. Naxan nu na koola mabiri, a xili Isirayila. Naxan nu na yirefanyi mabiri, a xili Yudaya. Annabi Esayi xa kitaabui a masenma e firin birin Ala matandixi ki naxe, e fa xanin konyiya kui jamane ma na xa fe ra. Beenun na xa raba Yudaya, Alatala naxa yi masenyi fi a xa namijonme ma alako a xa pama xa ratanga na birin ma, kono pama mu tin e tuli matide Ala ra. Mang'ee nde ala Xesekiya naxa kata birade Ala foxo ra, kono booree tan mu tin na ra fefe ma.

Na kui Ala xa paxankate naxa bira e birin foxo ra, e fa xanin konyiya kui Babilon boxi ma. Namijonme xa kawandi findixi marasi nan na won birin be. Mixi naxan tondima a tuli matide Alatala ra, a xa fe fama ne xun nakanade. Kono Annabi Esayi xa masenyi luma ne ala boore namijonmee xa masenyi. E birin a falama a ibunadama xa yunubie a niyama ne e xa paxankate soto, kono e man Ala xa hinne masenma naxan a niyama mixie xa tuubi, e gbilen e xa yunubie foxo ra, Ala fa e rakisi.

Ala xa kisi joxun. A foloma dunija nan ma, a fa aligiyama li. Mixi naxee birama Ala waxonfe foxo ra, e heeri toma ne na jere kui. Dunijeigiri xoxoxo, kono naxan luma Ala xa fe kui, a xunnakeli toma ne. Annabi Esayi man a masenma, yi dunija na jon, Ala fama ne a xa pama rasode a xonyi, bopesa nun baraka luma dennaxe. Na kisi fan. Ala xa won mali na sode a xa hinne saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esayi be

Isirayila xa serexe kanaxie a xa yunubie xa fe ra

¹ Masenyi naxee goro Amosu xa di Esayi ma, Yudaya nun Darisalamu xa fe ra, Yudaya mang'ee Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati.

² Alatala nan masenyi tife,
koore nun boxi birin xa e tuli mati a ra.

Alatala naxe,
«N bara die xuru, n e ramo,
kono e bara muruta n ma.

³ Ninge yati a kanyi kolon,
sofale fan a kolon a kanyi donse sama a be dennaxe.
Kono Isirayila tan mu sese kolon,
n ma pama mu sese fahaamuxi.»

⁴ Naxankate na yi pama yunubitoe be,

naxan yunubi kote xaninma,
 naxan findixi fe jaaxi rabae ra,
 naxan findixi di murutaxie ra.
 E bara me Alatala ra,
 e Isirayila xa Seniyentoe mabere,
 e e kobe raso a ra.

⁵ Wo na paxankate fenfe munfe ra?

Wo tondixi gbilende Alatala ma munse ma?

Wo bara fura wo xunyi ma, wo tɔɔɔxi wo boɔɔ ma.

⁶ Kelife wo sanyi ma han wo xunyi, wo xa fefe mu lanxi.

Wo xa fie ya mu ixaxi, e mu maxirixi, ture yo mu saxi e ma.

⁷ Wo xa boxi bara kana, wo xa taae bara gan.

Si gbete na wo xa daxamui donfe wo ya xori,

e na a birin tongofe e yete be.

⁸ Siyoni taa na a kerenyi ma alo bage di xe tagi,

alo leele naxan tixi mere ma,

alo taa naxan nabilinxi yaxuie ra.

⁹ Xa Alatala Senberma mu mixi ndee rakisi won be nu,

won bara lu nu alo Sodoma nun Gomora taae.

¹⁰ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,

wo tan naxee maniyaxi Sodoma kuntigie ra.

Wo xa won Marigi Alatala xa seriye rame,

wo tan naxee luxi alo Gomora jama.

¹¹ Alatala naxe,

«N munse rabama wo xa serexe wuyaxie ra?

N bara luga yexe kontonyi serexee ra,

n bara luga xuruse boregexie ture ra.

Tuurae, yexee nun si kontonyie wuli mu rafan n ma.

¹² Nde wo xilixi fafe ra n ma horomobanxi tete kui, tife ra n ya i?

¹³ Wo ba fafe hadiya fufafu ra.

Surayi xiri mu rafan n ma fefe ma.

Wo xa kike neene salie, wo xa malabui loxoee, wo xa malanyie, nun wo

xa salie xungbee,

e sese mu rafanxi n ma.

¹⁴ N wo xa kike neene salie xonxi,

wo xa sali birin bara n boɔɔ rapaaxu n ma.

¹⁵ Wo na wo belexee itala sali kui temui naxe,

n na n ya ragalima ne alako n naxa fa a to.

Hali wo maxandie bira e boore foxo ra,

n mu e ramema, barima faxetie nan wo ra.

¹⁶ Wo lu fe fiixe kui, wo wo yete raseniyen,

wo ba yunubie rabafe n ya i.

¹⁷ Wo wo matinkan fe fanyi rabade,

wo lu tinxinyi kui,

wo mixi kobie makiiti,

wo kiridie nun kaape ginxe xun mafala.»

¹⁸ Alatala naxe, «Wo fa, won xa woyen.

Hali wo xa yunubie to bara wo manoxo,

wo noma fiixede foen.

Hali e sa xōsi nē alo gare gbeeli,
e noma nē fiixede alo xuruse fiixe fate maxabe.

¹⁹ Xa wo tin wo tuli matide n na,
wo yi bōxi daxamui donma nē,

²⁰ kōnō xa wo sa tondi n natinmede,
santidegema nan wo sōntōma.»
Alatala xui nan na ki.

²¹ Yi taa luxi nē alo gine naxan nu dugutegexi a xa mōri ma
a fa mē a ra, a findi langoe gine ra.

A singe a nu tinxin a fanyi ra,
kōnō yakōsi a bara findi faxati ra?

²² I xa gbeti bara findi se kanaxi ra,
i xa weni bara sunbu ye ra.

²³ I xa mangēe bara muruta, e findi mupetie ra,
bupa tinxintare rafan naxee ma.
Na kui e mu kiridie malima,
e mu kiiti fanyi sama kaape gine xa tōore xa fe ra.

²⁴ Alatala Senbema xui nan ya, na xa fe ra.

Isirayila Marigi Ala Senbema naxe,
«N paxankate dōxōma nē n gerefae ma,
n na n gbe pōxō n yaxuie ma.

²⁵ N gbilenma nē n yi sa ra i ma a xōrōxōe ra,
n i raseniyen alo gbeti gbi bama ki naxe te ra,
alako i xa ba tinxintareya ma.

²⁶ N kiitisa tinxinxie tima nē wo xun alo singe,
n marasima fanyie luma nē wo tagi alo temui dangixi.
Na dangi xanbi, i xili fama nē falade
«Taa tinxinxi naxan dugutegexi.»

²⁷ Siyoni xun sarama nē tinxinyi ra,
tuubi mixie kisima nē tinxinyi saabui ra.

²⁸ Kōnō gbaloe goroma nē murutelae nun yunubitōe ma,
halaki lu mixie fōxō ra, naxee e kobe soma Alatala ra.

²⁹ Wo fama nē yaagide fōtōnyi ra wo nu kuye batuma dennaxe.
Wo yaagi belebele sōtōma nē na yiree xa fe ra.

³⁰ Wo fama nē lude alo wuri bili lisixi,
ye mu na naxan ma.

³¹ Senbema senbe pōnma nē,
a tan nun a xa wali birin gan,
a rakisima yo mu lu na.

2

Ala xa xunnakeli nun a xa xōne

¹ Amosu xa di Annabi Esayi xa masenyi nan ya Yuda nun Darisalamu
xa fe ra.

² Waxati dōnxōe Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,
na fama nē lude geyae birin xun ma.
Si birin e xun tima nē na yire itexi ra.

³ Bōnsōe wuyaxi sigama nē naa, e a fala,
«Wo fa, won xa te Alatala xa geya fari,

Yaxuba Marigi Ala xa banxi na dennaxe.
 A won xaranma ne a xa seriye ra,
 alako won xa bira a xa kira foxo ra.»
 Alatala xa seriye minima Siyoni geya ma,
 a xa masenyi foloma Darisalamu taa kui.
⁴ Alatala nan kiiti sama jamanee tagi,
 a findi si wuyaxi tagi ibama ra.
 E fama e xa santidegemae xabude kerie nan na,
 e e xa tanbee findi worotee ra.
 Gere nonma ne sie tagi,
 soorija mu matinkanma sonon.

⁵ Yaxuba bonsae, wo fa,
 won xa won jere Alatala xa naiyalanyi ma.
⁶ Alatala, i bara i xa jama rabolo,
 barima e birama naamunyie foxo ra,
 naxee kelixi sogetede mabiri.
 Se matoe bara wuya naxee walima alo Filisitakae.
 I xa jama nun si Ala kolontaree bara lanyi xiri.
⁷ I xa jama bara xema nun gbeti gbegebe soto,
 e xa naafuli mu nonma.
 E xa boxi bara rafe soori xa soee nun e ragisee ra.
⁸ Kuyee toma ne yire birin.
 Kankan a xinbi sinma kuyee be, e naxee masolixi e belexe ra.
⁹ E felenma ne e be, e e magoro e batufe ra.
 Na kui, i naxa dije e ma feo.

¹⁰ Wo wo nonun fanyee tagi boxi ma,
 alako wo xa wo makuya Alatala xa xone ra,
 naxan fama a xa nore makaabaxi kui.
¹¹ Adamadi xa yete igboya magoroma ne,
 mixie xa yete iteya kuntin.
 Alatala keren nan a yete itema na loxe.
¹² Alatala Senbema xa kiiti loxe fama yete igboe be.
 Naxee bara e yete ite, Ala fama ne e ragorode.
¹³ A Liban sediri bili nun Basan xa wuri bili itexi birin nagoroma ne.
¹⁴ A geya itexi fan bama ne.
¹⁵ A mixie xa banxi makantaxie kanama ne,
 a e xa tete rabira.
¹⁶ A e xa kunkui xungbee radulama ne.
¹⁷ Alatala fama ne Adamadi xa yete igboya ragorode,
 a mixie xa yete iteya kuntin.
 Alatala keren nan a yete itema na loxe.
¹⁸ Kuye fe birin kanama ne.

¹⁹ Mixie e nonunma ne fonmee tagi geme longori ra,
 e yili gema ne boxi kui, e fa e nonun Alatala xa xone ma,
 naxan fama a xa nore makaabaxi kui,
 a na keli boxi raserende temui naxe.
²⁰ Na loxe, mixie fama ne e xa kuye wolede bale nun tuuke ma,
 e nu naxee yailanxi xema nun gbeti ra e batufe ra.

²¹ E e noxunma ne yilie nun fonmee kui fanye longori ra,
e xa e makuya Alatala xa xone ra,
naxan fama a xa nore makaabaxi kui,
a na keli boxi raserende temui naxe.

²² Wo ba wo yete taxufe adamadi ra,
pengi keren peti na naxan be.
Tide mundun na a ma?

3

Naxasi birafe Yudaya kui

¹ Marigi Alatala Senbema bara nate tongo
Darisalamu nun Yudaya xun nakanafe ra.
A xa baloe nun ye ba e yi ra,

² a xa e xa palamae nun e xa soorie ragoro,
a xa e xa kiitisae nun namijonmee rasabari,
a xa e xa sematoe nun e xa forie makuya e boore ra,

³ a xa e xa soori mangee, e xa marasimae, e xa walike fanyie,
nun e xa mixi kootaxi birin ba e yi ra.

⁴ N fama fonikee nan tide mangeya ra e xun ma,
dimee nan fama doxode e fari.

⁵ Kankan fuma ne a boore ma,
fonikee tima ne xemoxie kanke,
fuyantee fan bagan mixi binye ma.

⁶ Na kui, mixi nde a falama ne a bari boore nde be,
«Donma fanyi to na i tan yi ra,
i xa findi muxu xa yarerati ra,
i xa mangeya tongo yi naxasi kui.»

⁷ Kono a ngaxakerenyi a yaabima ne,
«Seriba mu na n na,
donma nun donse yo mu na n ma banxi kui.
Wo naxa n findi pama xa mange ra.»

⁸ Darisalamu na birafe, Yudaya xun na kanafe,
barima e Alatala matandima e xa woyenyi nun e xa wali ra,
e bara muruta Alatala xa mangeya ma.

⁹ E xa kaarinyi findi seede jaaxi nan na e xili ma.
E yunubi rabama kene nan ma,
alo Sodomaka naxee mu e xa yunubi noxun.
Naxankate na e be,
e na gbaloe nan bendunfe e yete ma na ki.

¹⁰ Wo a fala tinxintoe be, a na kira fanyi xon ma,
a fama ne a xa tinxinyi sare sotode.

¹¹ Naxankate na mixi jaaxi tan be,
gbaloe fama ne a lide a jaaxi ra,
a fama ne a xa tinxintareya sare sotode.

¹² Dimee nan na n ma pama naxankatafe,
ginnee nan noe doxoxi a ma,

mangee na a raloele kira paaxi xon ma.

¹³ Kono Alatala bara a ikeli kiitisa yire,
a xa kalamui tinxinxi masen, a xa kiiti sa nandi ra.

¹⁴ Alatala na a xa pama kuntigie nun a mangee makiitife yi woyenyi ra,
«Wo bara n ma pama xun nakana. Wo bara misikiinee mupa.

¹⁵ Won n ma pama halakima munfe ra?

Wo setaree tooroma munfe ra?»

Marigi Alatala Senbema xui nan na ki.

¹⁶ Alatala naxe, «Siyoni ginee findixi yete igboe nan na,
naxee e perema e xunyi rakelixi,
e e pere meremere ra e sankonyi xunmasee nu e xui ramini.

¹⁷ Alatala fama ne suuri raminide e xunyi ma,
a e xunsexe birin ba e ma.»

¹⁸ Na loxo, Alatala e xa xunmase birin bama ne e yi ra: e xa sankonyi
xunmase tofanyie, e xa konmagore, e xa xunmase naxee misaalixi kike ra,

¹⁹ e xa tulirasoe, e xa belexerasoe, e xa mafelenyie,

²⁰ e xa xun maxirisee, e xa sankonyi xunmasee, e xa beletie, e xa labunde
sasee, e xa makantasee,

²¹ e xa belexesole xurundee, e xa joxe xurundee,

²² e xa xulun dugie, e xa donma kuyee, e xa donma fari igoroe, e xa
gbonfoe,

²³ e xa dugie, e xa donma bunmagore, e xa xunmaxirie, nun e xa
mafelenyie. Alatala na birin bama ne e yi ra.

²⁴ Se boroxi nan findima e xa labunde ra.

Luuti nan findima e xa beleti ra.

E xunyi denbexi bima ne.

Beki nan findima e xa dugi ra.

E fate kiri tofanyi ganma ne.

²⁵ Santidegema e xa morie faxama ne,

e xa palamae faxama gere nan kui.

²⁶ Siyoni pama wa xui minima ne sunnunyi kui,

alo kaape gine naxan doxo boxi ma, a wa.

4

Naxankate raponyi

¹ Na loxo gine solofere a falama ne xeme keren be,

«Muxu xa baloe nun muxu xa maxirisee xa findi muxu xa kote ra,

kono i tan xa muxu doxo, i xili xa lu muxu xun,

alako yaagi xa ba muxu ma.»

² Na loxo Alatala xa salonyi tofanyi minima ne a xa nore kui,
Isirayila boxi xa daxamui fanyi xa lu a xa mixie be naxee kisixi.

³ Mixi naxee fama lude Siyoni nun Darisalamu,
e findima ne seniyentoe ra naxee xili sebexi kisi mixie ya ma.

⁴ Marigi fama ne Siyoni ginee xa seniyentarepa maxade,
a Darisalamukae raseniye e xa faxe tife ma kiiti tinxinxi saabui ra,
a fa e sare ragbilen e ma.

⁵ Na temui Alatala fama Siyoni geya makotode nuxui nun tuuri nan na yanyi ra,
 a te xungbe ramini e xun ma kœ ra.
 A xa nœre nan luma se birin xun ma,
⁶ alo bage xungbe naxan niini mixi makantama soge ma,
 a findi yire kantaxi ra tune goro temui.

5

Alatala xa sansi yire

¹ N xa bæti ba n xanuntenyi be,
 n xanuntenyi naxan bara weni xe sa.
 Weni xe nu na n xanuntenyi yi ra bœxi turaxi ma.
² A naxa bœxi buxa, a gemœe matongo, a sansi fanyie si a ma.
 A naxa tide itexi ti naa tagi,
 a yili ge weni bogi bunduma dennaxe.
 A jœxo nu a ma a sansi fama ne weni bogi raminide,
 kœno a bogi kanaxi nan naminixi.
³ Darisalamukae nun Yudayakae, wo kiiti n tan nun n ma weni xe ma.
⁴ Munse man luxi, n mu naxan nabaxi n ma xe be?
 Munfe ra n xaxili to nu tixi bogi fanyi ra, a fa bogi kanaxi ramini n be?
⁵ N xa a fala wo be n naxan nabama n ma xe ra.
 N sansanyi talama ne alako xurusee xa a maxin.
 N tete bama ne alako a xa maboron.
⁶ N a raboloma ne alako tunbe nun jooge xa bula sansi fanyi jœxo ra.
 N nuxuie yamarima, e naxa tune yo rayolon a ma.

⁷ Na weni xe misaalixi Alatala Senbema xa pama Isirayila nan na,
 a man misaali Yudaya pama fan na.
 Alatala nu wama tinxinyi nan xœn, kœno a faxe tife nan tun to naa.
 A nu wama fe fanyi nan xœn, kœno a wa xui nan tun me naa.

⁸ Naxankate na mixie be, naxee banxie tima e fari idœxo,
 naxee xœe dœxœma e bore ra, han e bœxi birin tongo,
 e tan keren gbansan lu naa.

⁹ Alatala Senbema a masen ne n be,
 «Na banxi galie fama ne tuxunsande,
 mixi mu sabatima na banxi tofanyie kui fa.

¹⁰ Weni xe xungbe, bogi dondoronti raminima ne.
 Sansi xœri gbege, findima maale dondoronti nan na.»

¹¹ Naxankate na mixie be naxee kelima subaxe ma sigafe ra beere fende,
 e fa na min han e ya gbeeli kœ ra.

¹² E kœrae, maxasee, nun sarae raberema e xa xulunye kui,
 kœno e mu Alatala xa wali tan kolonma, e mu a belexe fœxi toma.

¹³ Na fahaamutarepa nan a niyama e xa xanin konyiya kui pamanœ ma.
 E xa palamae faxama ne kaame ra,
 e xa mixie tœœœma ne ye xœli ma.

¹⁴ Aligiyama naade rabima ne e be,
 Siyoni kuntigie nun e xa pama xa so naa,
 a nun taa xurutaree nun mixi paaxie.

¹⁵ Adama xa fe xun nakanama ne,
yete igboe xa fe goroma ne.

¹⁶ Kono Alatala Senbema tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.
Ala Seniyentoe a yete masenma a xa fe fanyie nan saabui ra.

¹⁷ Na temui yexese e de madonna ne na yire kanaxie ma alo e na e xonyi
ne,
xoree fan baloe toma naa.

¹⁸ Naxankate na mixie be, naxee yunubie bendunma e yete ma wule ra,
naxee e e yete xirima fe naaxie ra alo kote naxan xirima sofale fari.

¹⁹ Na mixie nu fa a fala e de ra,
«Alatala xa a xulun a xa wali raba ra, alako muxu xa a to.
Isirayila Marigi Ala sago seniyenxi xa raba, alako muxu xa a kolon.»

²⁰ Naxankate na mixie be, naxee fe naaxi findima fe fanyi ra,
e fe fanyi findi fe naaxi ra.
E dimi xili naiyalanyi,
e naiyalanyi xili dimi.
Fe xone luxi ne a be alo fe joxunme,
fe joxunme lu e be alo fe xone.

²¹ Naxankate na mixie be, naxee e yete mapoxunxi fe kolonyie ra,
e e yete findi xaxilimae ra.

²² Naxankate na mixie be, naxee xili xungbe sotoma beere minfe kui,
e fisa e boore be siisi fe kui.

²³ E nondi fi funmala ma kobiri xa fe ra,
e nondi ba nondi kanyi yi ra.

²⁴ Na mixie xa fe xun nakanama ne alo sexe xaraxi ganma ki naxe.
E luma ne alo sansi naxee sankee boroma, e fugee yensen alo xube,
barima e bara me Alatala Senbema xa seriye ra,
e Isirayila xa Seniyentoe xa masenyi mabere.

²⁵ Na nan a ra Alatala bone texi a xa nama xili ma,
a belexe italaxi, a xa e bonbo.
Geyae bara seren, binbie bara yensen taa kui.
Hali na birin to rabaxi, a xa xone mu joxni,
a belexe man italaxi e xili ma.

²⁶ Alatala bara tonxuma masen jaman e ma,
a e xili e xa fa kelif e yire makuye.

²⁷ Mixi taganxi yo mu na e ya ma,
mixi yo sanyie mu binyaxi a bun ma,
mixi yo mu kinsone a xa xi,
mixi yo xa beleti mu fulunxi a tagi,
mixi yo xa sankiri luuti mu bolonxi.

²⁸ Na mixie xa xalie joree raxajenxi,
e xa tanbe woli see birin italaxi a fanyi ra,
e xa soe toree xoxoxo alo geme,
e xa soori ragise sanyie xui gbo alo turunnaade.

²⁹ E parandan alo yete naxan sube suxuma,
a a xanin yire makuye.

³⁰ Na loxe e parandanyi mema ne alo baa moronyie,

tōore nan tun toma bōxi ma,
naiyalanyi findima dimi nan na,
nuxui ifōorōxie lu kooore ma.

6

Esayi findife Ala xa xēera ra

¹ Mange Osiyasi faxa jε naxan na, n naxa n Marigi Ala to a xa kibanyi itexi kui. A xa nōre nu gbo, a xa donma xungbe nu italaxi a xa hōrōmōlingira kui.

² Malekεe nu na a xun ma. Gabutenyi senni nu na kankan be: gabutenyi firin nu e yatagi makotoxi, firin nu e sanyie makotoxi, firin nan nu a niyama e xa jεrε kooore ma.

³ E nu fa a fala e boore be e xui itexi ra,
Alatala Sēnbema sēniyen han!
A xa nōre duniņa birin lima nε!

⁴ E xui nu hōrōmōbanxi naadeε raserenma, banxi fa rafe tuuri ra.

⁵ Na kui n naxa gbelegbele, «Naxankatε na n bε, barima n findixi adamadi sēniyentare nan na, naxan sabatixi jama sēniyentare ya ma. N yae na n Marigi Ala Sēnbema to, n faxama nε!»

⁶ Na temui na malekε keren naxa tuga, a fa n yire, tε wole keren na a yi ra a nu bara naxan tongo sērεxεbade kui.

⁷ A naxa a dōxō n dε ra a fa a fala, «Yi to bara din i dε ra, i xa tinxintareya bara ba, i xa yunubi bara xafari.»

⁸ N naxa n Marigi xui mε a masen na, «N na n nde xεεma? Nde sigama xεera ibade muxu bε?» N naxa a yaabi, «N tan nan ya. I xa n tan xεε.»

⁹ Awa, a naxa a fala n bε,
«Sa a fala yi jama bε,
<Wo wo tuli matima n na, kōnō wo mu fahaamui soto?
Wo fe matoma, kōnō wo mu a kui kolon?»

¹⁰ I xa yi jama xaxili raxōrōxō,
i xa e tuli dεsε, i xa e ya ragali.
E ya nu nōma to tide,
e tuli nu nōma fe mēde,
e xaxili nu nōma fahaamui sōtode,
e fa tuubi, e kisi.»

¹¹ N naxa a maxōrin, «N marigi, na buma han temui mundun?» A naxa n yaabi,
«Han e xa taaε na gε kanade,
mixie xa jōn naa, e xa banxi xa bira, e xa xεε xa gan.

¹² Han Alatala na gε jama xaninde yire makuye,
e xa bōxi fa rabεjin.

¹³ Hali mixi ndee fa kisi naa,
gbaloe man fama nε dinde naa ra.»

«Kōnō wuri bili xungbe na sεgε,
a sanke sēniyenxi luma nε bōxi bun ma.»

7

Alatala xa masenyi mange Axasi be

¹ Yudaya mange Axasi xa waxati, naxan findixi Yotami xa di nun Osiyasi xa mamadi ra, Arami mange Resin nun Isirayila mange Peka, Remaliyahu xa di, e naxa siga Darisalamu gere,de, kono e mu no a ra.

² Dawuda bonsoe mixie to a kolon a Aramikae bara lanyi xiri Efirami bonsoe ra, Mange Axasi nun a xa jama naxa seren gaaxui kui, alo foye wuri bilie ramaxama ki naxe.

³ Na temui Alatala naxa a masen Annabi Esayi be, «I tan nun i xa di Seyara Yasubu, wo xa siga mange Axasi naralande ye ragatade xungbe xanbi ra, kira naxan sigama dugi xama dennaxe.

⁴ A fala a be, «I naxa kontofili. I xa limaniya. Hali i mu gaaxu yi mixi firinyi ra, naxee luma alo te xubenxi naxan tuuri tun raminima. I naxa gaaxu Arami mange Resin nun Remaliyahu bonsoe ya ra.

⁵ Aramikae, nun Remaliyahu xa mixie Eframikae bara yanfanteya nan xiri i xun ma na ki, a falafe ra,

⁶ «Won xa Yudaya gere, won xa a ya iso, won xa no a ra, Tabeeli xa findi e xa mange ra.»»

⁷ Kono Alatala xa masenyi nan ya na xa fe ra,

«Na mu sooneyama, n mu na rabama feo,

⁸ barima Damasi mange Resin nan Arami yamarima.

Ne tongo senni nun suuli gbansan nan luxi,

Efirami bonsoe xa yensen.

⁹ Samari mange Remaliyahu nan Efirami yamarima.

Xa wo mu wo yete taxu wo Marigi Ala ra,

wo mu kisima.»

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi fan ti Axasi be, a naxe,

¹¹ «I xa n tan i Marigi Alatala maxandi tonxuma ma n ma masenyi xa fe ra.»

¹² Axasi naxa a yaabi, «N mu sese maxandima i ma, barima n mu wama i tan Alatala matofe siike kui.»

¹³ Na kui Annabi Esayi naxa a fala, «Dawuda bonsoe, wo luma mixie ratagan na, kono yakosi wo wama Alatala nan fan nataganfe?

¹⁴ Alatala yete yati fama ne tonxuma nde fide wo ma: Gine dimedi nde fama tegede, a di bari, a na di xili sa Emanuweli, naxan fasarixi, «Ala na won ya ma.»

¹⁵ A xipe fene nun kumi nan donma han a mo, a no fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonde.

¹⁶ Kono beenun a xa na simaya soto, na mange firinyi i gaaxuxi naxee ra, nee xa boxie fama ne kanade.

¹⁷ Na temui Alatala fama ne gbaloe nde ra wo xun ma naxan mu kolonxi wo nun wo babae xa waxati kafi Efirami a makuyaxi Yudaya ra temui naxe. Alatala Asiriya mange nan xema wo yire.»

¹⁸ Na loxo, Alatala xerie rafama ne kelife Misira xuree ma, a nun kumie kelife Asiriya boxi ma.

¹⁹ E fama ne lude folee kui, geme longorie ra, kunsie fari, nun ye yiree.

²⁰ Na loxo Marigi fama ne Asiriya mange ra kelife xure xungbe naakiri ma, a xa wo rayaagi a jaaxi ra, alo mixi naxan fate maxabe birin mabima.

²¹ Na loxo, mixi fama ninge keren nun si frin nan gbansan sotide,

²² e xipe fene sotoma naxan na. E luma na nun kumi gbansan nan don na.

²³ Na loxo, weni bili wulu keren nu na xe naxan ma, naxan sare nu gbeti kole wulu keren lima, naa findima ne tunbe nun baagi yire ra,

²⁴ koyinmae xalie wolima dennaxe.

²⁵ Xee nu sama geya naxee fari, tunbe nun baagi dinma ne naa ra, mixi yo mu suusa sigade naa sonon. Naa findima xurusee madonde nan gbansan na.

8

Annabi Esayi xa di xili safe

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «I xa keedi tongo, a sebe kale ra, «Maheri Salali Hasi Basi,» naxan fasarixi «Kasare ti, se birin xaninma mafuren mafuren.»

² I xa seɣeɣedube Uri nun Yeberekiya xa di Sakari xili seedee ra n be.»

³ Na temui, n naxa n maso n ma gine ra, a naxa tege a di bari. Alatala naxa a masen n be, «A xili sa, «Maheri Salali Hasi Basi.»

⁴ Beenun na di xa mo, a fa no a falade, «N nga, n ba,» Asiriya mange fama ne naafuli xaninde a naxan toma Damasi taa kui nun Samari boxi ma.»

⁵ Alatala man naxa a masen n be, a naxe,

⁶ «Yi pama to bara Silowa xure xa baraka bepin, Ala naxan fixi e ma,

e fa bira Resin nun Remaliyahu xa di xa fe foxo ra,

⁷ n tan Alatala fama ne banbaranyi xungbe ra e xili ma, naxan findi Asiriya mange yete igboe ra.

A senbe luma ne alo banbaranyi naxan kelima xure, a fa dangi boxi birin ma,

⁸ a din Yudaya ra, a te han a gbe mu nu luxi mennikae fan xa madula. Emanuweli, na fama ne wo xa boxi birin xun nakanade.»

⁹ «Wo tan pamanɛ naxee na dunja, wo gere xui rate, konɔ wo xun nakanama ne.

Wo wo yete yailan gere xili ma, konɔ wo faxama ne.

Wo xa ti gere ki ma, konɔ wo birama ne.

¹⁰ Wo natɛe tongo, konɔ a mu sooneyama.

Wo lanyi xiri wo boore tagi, konɔ wo mu tima ne, barima Ala na muxu ya ma.»

¹¹ Alatala naxa n nasi senbe ra, a falafe ra n be, a n naxa bira yi pama pere ki kobi foxo ra. A naxe,

¹² «I naxa yanfanteya xili fala fe ma, yi pama a falama fe naxan ma yanfanteya.

I naxa gaaxu fe ya ra, yi pama gaaxuma fe naxan ya ra.

¹³ I xa Mange Alatala nan kolon seniyentɛe ra,

i xa xanme a tan nan xa fe ra,

i xa gaaxu a tan nan ya ra.

¹⁴ Na kui a findima ne wo be yire seniyenxi ra.

Kono Isirayila bonsoe firinyie be,

a findima ne geme ra e dinma naxan na, e fa bira,

a findima ne gantanyi ra Darisalamukae be.

¹⁵ Mixi gbege be sanyi radinma ne a ra,

e bira, e e maxono, e xanin konyiya kui.»

¹⁶ Yi seedepoxoya naxan sebexi, wo xa tonxuma sa a ma, wo xa a ragata n ma foxirabirɛe yire.

¹⁷ N tan xaxili tixi Alatala ra, naxan a kobe soxi Yaxuba bonsoe ra sinden. N bara n ma lanlanteya sa a ma.

¹⁸ N tan nun n ma die, Alatala naxee fixi n ma, muxu findixi tonxumae nan na Isirayila boxi ma Mange Alatala be, naxan sabatixi Siyoni geya fari.

¹⁹ Mixi ndee a falama wo be, wo xa siga karamoxoe yire, naxee mixi faxaxie rawoyenma makoyikoyi ra, wo xa gundo kolon. Kono a mu lanma mixie xa e xa maxorinyie ti e Marigi Ala tan ma? A lanma mixi baloxi xa maxorinyi ti mixi faxaxi ma?

²⁰ Won xa won tuli mati Ala xa seriyee ra a seedejoxoya fixi naxan ma. Xa na mu a ra, pama luma dimi nan tun kui,

²¹ E boxi igrima kaame nun kontofili nan na. Kaame na xoxoxo e ma temui naxe, e e ya ratema ne kooore ma, e e xa mange nun e Marigi Ala danka.

²² E na ge na rabade, e fa e ya ragoro dunja ma, e mu sese toma fo toore, dimi, nun bojesatareya.

²³ Kono na dimi mu luma boxi ma abadan, toore mu noma na pama ra. Sabulon nun Nafatali boxi halaki ne temui dangixi, kono na boxi naxan xili falama «pamane xa Galile,» na fama ne norode kelife baa de ra, han Yuruden naakiri ma.

9

Di naxan findima mange ra

¹ Nama naxan nu na a perefede dimi kui, e bara naiyalanyi xungbe to. Toore xa noe nu na naxee fari, naiyalanyi xungbe bara yanba e ma.

² Alatala, i bara na pama xun nakeli, i bara seewe xungbe fi e ma. E seewaxi i ya ra

alo mixie seewama sansi xaba temui ki naxe, alo mixie seewama harige sotofe ra ki naxe.

³ E seewaxi barima kote binye naxan nu detenxi e ma, i bara na ba naa, luxusinyi naxan nu e bonboma e fari ma, i bara na kana alo i Madiyankae rabira temui naxe.

⁴ E yaxuie xa sankiri naxee nu e maboronma, e donma naxee noxoxi wuli ra, nee birin bara wole te xoxora, e gan feo.

⁵ Barima Ala bara a niya won xa di nde soto, a mangeya fixi naxan ma. Na di fama xilide yi ki ne:

Marasima fisamante, Ala Senbema, Baba naxan buma abadan, Bojesa Mange.

⁶ A xa mangeya nun a xa bojesa mu jonma. A doxoma ne Dawuda xa kibanyi kui abadan. A na mangeya rabama tinxinyi nun nondi nan na, kelife yakosi ma han dan mu naxan ma.

Mange Alatala fama na nan nabade, barima a mu wama a firin nde xon.

7 Marigi nu bara kiiti jaaxi sa Yaxuba bonsoe ma,
a naxan doxo Isirayila ma.

8 Eframikae nun Samarikae nu bara na kolon,
kono e naxa a fala e xa yete igboya kui,

9 «Biriki banxi bara bira,
kono muxu fama a tide geme masolixie nan na.
Sikomoro bilie bara sege,
kono muxu fama sediri bilie side e joxoe ra.»

10 Na woyenyi ma Alatala fama ne Resin yaxuie rageenide e xili ma,

11 A fama ne Aramikae ra kelifie sogetede,

A fa Filisitakae fan na keli sogegorode,
alako e xa Isirayilakae sonto a jaaxi ra.

Hali na birin to raba,
Alatala xa xone mu gbilenxi e foxo ra,
a belexe man itexi e xili ma,

12 barima jama tan tondi ne a yete ragbilende a bonboma ma,
e mu Mange Alatala fen.

13 Na kui Alatala Isirayila xunyi nun a xuli bolonma ne,
a tugi bili nun kale xunxuri rabirama ne.

14 Isirayila xunyi na a xa yareratie nan na,
a xuli na a xa namiponme wule falee nan na.

15 Na yareratie bara jama raloe,
e bara e ifu.

16 Na nan a ra, Alatala mu pelexinma e xa fonikee ra,
a mu kinikinima e xa kiridie nun kaape ginnee ma,
barima e birin yunubi jaaxie rabama,
woyen kobie nan tun minima e de i.

17 Gbaloe na fafe e ma alo te naxan na fili ma,
a fa pooge jaaxi nun tunbe birin gan,
tuuri fa te koore ma.

18 Mange Alatala xa xone bara dunja raseren,
adamadie bara lu alo te naxee e boore gan, mixi yo mu kisi.

19 E bara e boore mupa naxan nu na e yirefanyi ma,
kono e naxa lu kaame kui.

E bara nde mupa naxan nu na e koola ma,
kono e mu wasa, kankan naxa din a boore ra.

20 Manasikae bara Eframikae toozo,
Eframikae bara Manasikae toozo,
e firin bara din Yudaya ra.

Hali na birin to raba,
Alatala xa xone mu gbilenxi e foxo ra,
a belexe man itexi e xili ma.

10

Alatala xonofe yarerati jaaxie ma

1 Naxankate na yareratie be,
naxee yaamari jaaxie sebema, naxee toojenge tima,

2 alako e xa misikiine toozo kiiti jaaxi ra,
e tinxintareya raba setaree ra naxan baloe bama kaape ginnee nun kiridie
yi ra.

³ Wo munse rabama dentege sa loxo Alatala ya i?
Wo wo xaxili tima nde ra alako wo xa ratanga?

⁴ Wo birama ne geelimanie bun ma, wo bono mixi faxaxie ya ma.
Hali na birin to rabama,
Alatala xa xone mu ghilenma wo foxo ra,
a belexe man itema ne wo xili ma.

Asiriya xa paxankate

⁵ Naxankate na Asiriya be,
naxan findixi n ma wuri bonbo ti se ra n ma xone kui.
N ma gblendegela na a ra.

⁶ N e tan nan xema pamané murutaxi xili ma,
n e tan nan nasigama pama xili ma, naxan n naxonoxi,
alako e xa naafuli ba na pama yi ra,
e fa e maboron taa kui alo boora.

⁷ Kono Asiriyakae xa nate tan nu na fe gbete nan ma.
E nu bara nate tongo e xa e xun nakana kerenyi ra,
alo e luma a raba ra dunja ma ki naxe.

⁸ E xa mange naxe, «N ma soori yareratie birin mu findixi mangee xa ra?

⁹ Kalano taa mu sonto xe alo Karakemisi?

Xamata fan mu faxa xe alo Arapadi?

Samari mu kana xe alo Damasi?

¹⁰ Xa n bara no na boxie ra a nun e xa kuyee,
kuye naxee senbe gbo Darisalamu nun Samari gbee be,

¹¹ n mu na moli rabama xe Darisalamu fan nun a xa kuyee ra?

N naxan nabaxi Samari nun a xa kuye ra,
n mu noma xe na fan nabade Darisalamu ra xe?»

¹² «Kono n tan Alatala na ge n ma wali birin nakamalide Siyoni geya fari
nun Darisalamu, n fama ne n ya rafindide Asiriya mange ma, n a xa yete
igboya sare ragbilen a ma,

¹³ barima a luma a fala ra,
«N bara yi birin naba n yete senbe ra,
n ma fahaamui nan a niya dunja boxi birin xa lu n yi ra,
n bara sie xa naafuli tongo n yete be,
n bara no mange birin na, n findixi mange senbema nan na.

¹⁴ N bara n belexe itala sie xa bannaya tagi,
n fa naafuli tongo alo mixi xoni xele bama a tee kui ki naxe.
Mixi yo mu no tonyi doxoode n ma.»

¹⁵ «Bera kole a yete matoxoma a rawalima be?

Sera a yete matoxoma kamuderi be?

Bonbo wuri noma mixi belexe ratede?

Luxusinyi noma mixi bonbode?

¹⁶ Na kui Alatala Senbema fama ne a xa soori xungbee xoside,
a fa e gan te xoxoxe ra.

¹⁷ Isirayila Marigi Alatala luma ne alo te seniyenxi,
naxan e xa tunbe nun baagi birin ganma loxo keren.

¹⁸ Isirayila xa fotonyi nun a xa xee xun fama ne kanade alo furema naxan
na xosife.

¹⁹ Dimedi yati noma a xa wuri bili donxoee kontide naxee luma a xa
fotonyie kui.»

Isirayila mixi dɔnxɔɛ

²⁰ Na lɔxɔɛ Isirayila mixi dɔnxɔɛ mu e xaxili tima mixie ra sɔnɔn, naxee nu bara nɔ e ra.

Yaxuba bɔnsɔɛ e xaxili tima Alatala nan na, naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔɛ ra.

²¹ Yaxuba bɔnsɔɛ mixi dɔnxɔɛ fama nɛ gbilende Ala Senbema ma.

²² Isirayila, hali i xa pama sa gbo nɛ alɔ meyenyi naxan na baa dɛ ra, dondoronti nan tun gbilenma e xɔnyi.

Alatala bara natɛ tongo tinxinyi kui Isirayilakae sɔntofe ra.

²³ Alatala Senbema fama nɛ na natɛ rakamalide boxi birin kanafe ra.

²⁴ Na kui Alatala Senbema bara yi masenyi ti, a naxɛ,

«Wo tan, n ma pama naxan sabatixi Siyoni,

hali wo mu gaaxu Asiriyakae ya ra,

naxee na wo bɔnbɔfe luxusinyi nun wuri ra,

alɔ Misirakae nu a rabama ki naxɛ.

²⁵ A gbe mu luxi n ma xɔnɛ xa gbilen wo fɔxɔ ra,

a fa e tan xun nakana.»

²⁶ Alatala Senbema fama nɛ a xa luxusinyi itede e xili ma,

alɔ a naxan naba Madiyankae xa mangɛ Orebi ra.

A fama nɛ a xa yisuxuwuri itede baa xun ma,

alɔ a raba Misira boxi ma ki naxɛ.

²⁷ Na lɔxɔɛ Ala wo xa kote binye bama nɛ wo tunki ma e naxan saxi wo xun ma.

Wo xun nakelima nɛ han na kote birin ba wo xun ma.

²⁸ Wo yaxuie soma nɛ Ayata, e dangi Migiron ra, e kote nde lu Mikimasi.

²⁹ E dangima menni nɛ, e yonkin Gebali.

Gaaxui Ramakae suxuma nɛ,

mixie e gima nɛ Solu xa boxi ma Gibeya.

³⁰ Bati Galimukae na wafe.

«Laysakae, wo xa wo tuli mati.

Anatɔtikae, wo makinikini.»

³¹ Madamenakae na yesenfe,

Gebimikae na e nɔxunfe.

³² Na lɔxɔɛ na yaxuie danma Nobo nɛ,

e e belexɛ ramaxa Siyoni geya xili ma Darisalamu.

³³ Marigi Alatala Senbema mato,

a na wuri bili salonyi bolonfe senbɛ ra.

A na wuri bili itexi rabirafe boxi ma.

³⁴ A fama nɛ Liban fɔtonyi belebele fɔnde a xa bera ra.

11*Al Masiihu xa mangɛya*

¹ Salonyi nde bulama nɛ Yisayi bɔnsɔɛ ma, a sanke a niyama nɛ a xa bogi fanyi ramini.

² Alatala Xaxili goroma nɛ a ma,

a findi fahaamui, kolonyi, marasi, senbɛ, nun Ala yaragaaxui ra.

³ A seewama ne Alatala xa yaragaaxui kui.
A mu kiiti sama fe toxi xa na mu a ra fe mexi tun xa ma.

⁴ A misikiinee makiitima ne tinxinyi ra,
a nate fanyi tongo setaree be.
A dunija makiitima ne a xoxoxe ra,
a yaamari fi mixi jaaxie xa sonto.

⁵ A fe birin nabama tinxinyi nan na,
a xa laayidi mu kanama feo.

⁶ Na loxoe, wulai bare nun yexee luma ne yire keren,
xulumase nun si, ninge yore nun yete,
e birin luma ne yire keren,
dimedi nde fa e de madon.

⁷ Ninge nun barate e de madonma ne yire keren,
e xa die sa yire keren.

Yeti nun ninge birin fama sexe nan donde.

⁸ Na loxoe diyore berema ne tanbalunbe ra,
dimedi a belexe raso sagale yili kui.

⁹ Fe xoxoxe yo mu sotoma n tan Alatala xa geya seniyenxi fari,
dunija birin n kolonma ne alo yexee baa kolonma ki naxe.

¹⁰ Na loxoe, Yisayi bonsoe findima tonxuma nan na si birin be,
e fa e xun ti a ra binye kui.

¹¹ Na loxoe, Alatala man a xonye italama ne
a xa pama donxoe rakisife ra,
naxee nu luma Asiriya, Misira, Patiroso, Kusi, Elama, Sinara, Xamata, nun
baa surie ma.

¹² A tonxuma masenma ne si birin be.
A Isirayila nun Yudaya mixie malanma ne,
naxee nu rayensenxi dunija tunxun naani ma.

¹³ Efirami bonsoe xa toone jonma ne,
Yuda bonsoe xa gere masofe fan jonma ne.
Efirami bone xinbelima ne Yudaya mabiri,
Yudaya fan gere luma ne.

¹⁴ E lanma ne Filisitakae gerefe ma sogetede mabiri,
e e yaxuie fan gere naxee na sogegorode mabiri.
E noma ne Edonkae nun Mowabakae ra,
Amonikae fan lu e sagoe.

¹⁵ Alatala baa itaxun ne a xa pama be e to keli Misira boxi ma.
A Efirati xure fan itaxunma ne a xa foye magaaxuxi ra,
a fa findi kira ra, pama naxee igirima e xaraxi ra.

¹⁶ Alatala kira fima ne a xa pama donxoe ma,
alako e xa keli Asiriya, alo e benbae Isirayilakae mini Misira boxi ra ki
naxe.

12

Marakisi Mange xa matoxoe

¹ Na loxoe wo fama ne a falade,
«Muxu bara i tan Alatala matoxo.
I nu bara xono muxu ma,

kono i xa xone bara gbilen muxu foxo ra,
i fa muxu madundu.

² Muxu Rakisima nan na Ala ra.

Muxu bara la i ra, sese mu muxu magaaxuma sonon,
barima i tan Alatala nan na muxu senbe ra,
i tan nan na muxu xa kisi ra.

Na bara a niya muxu xa beeti ba i matoxofe ra.»

³ Wo fama ne ye bade kisi dulonyi kui seewe ra.

⁴ Na loxo, wo fama ne a falade,

«Wo xa Alatala matoxo,
wo xa a xili masen dunja be,
wo xa a xa wali fanyie fala paman ma.

⁵ Wo xa Alatala matoxo beetie ra a xa kaabanakoe xa fe ra.

Wo xa dunja birin nakolon a xa noe ra.

⁶ Wo tan Siyonikae, wo xa wo xui ramini seewe ra,
barima Isirayila xa Seniyentoe senbe gbo wo tagi!»

13

Babilon xa fe rajonyi

¹ Alatala xa masenyi Amosi xa di Annabi Esayi be Babilon xili ma.

² Wo tonxuma raba geya fari,
wo wo xui rate e yamarife ra,
e xa kuntigie xa naadee igbusan.

³ N bara yaamari fi n ma mixi sugandixie ma,
n bara n ma palamae xili n ma xone masende xunnakeli kui.

⁴ Nama xui wunduma geyae fari,
pamae na e malanfe naa.

Mange Alatala na a xa soorie xilife gere ma,

⁵ e kelixi yire makuye kooe baanyi.

Alatala nun a xa mixie fama ne yi boxi naxankatade a xa xone kui.

⁶ Wo xa gbelegbele toore kui,
barima Alatala xa loxo bara makore,
a na fafe alo gbaloe naxan kelixi Ala Senbema ma.

⁷ Mixie senbe jonma ne,
limaniya ba e boje ma.

⁸ Gaaxui nun toore noma ne e ra,
e e kutun xone be alo gine di furi na keli a ra.
Gaaxui belebele toma ne e yatagie ma.

⁹ Alatala xa loxo xoxoxoe na fafe,
a fama ne a xa xone ra naxan boxi xun nakanama,
naxan yunubitoe sontoma.

¹⁰ Tunbuie xa yanbe jonma ne,
soge ifooroma ne, kike mu yanbama sonon.

¹¹ N dunja ratonma ne a xa fe paaxi xa fe ra,
n yunubitoe naxankata e xa yunubie xa fe ra.
N yete igboe xun nakanama ne,
n funmalae xa noe rabira.

¹² N adamadie xurunma ne,
alo xεema fanyi xurunma ki naxe.

¹³ N tan Mange Alatala,
n kooore nun boxi raserenma ne n ma xone kui.

¹⁴ Mixie luma ne e gi ra alo bole naxan na wula i,
e lu alo xuruse kantama mu naxan foxo ra.
E gbilenma ne e xonyi e kelixi dennaxe.

¹⁵ E naxee suxuma kira ra, e fama ne e soxode tanbe ra,
e fa faxade santidegema ra.

¹⁶ E xa die sontoma ne a jaaxi ra e ya xori,
e xa banxie kasara, e xa ginεe masa e ya xori.

¹⁷ N na birin nabama Medekae nan saabui ra,
gbeti nun xεema mu naxee madaxuma.

¹⁸ E xa xalie fonikee rabirama ne,
e mu kinikinima diyoree ma,
e mu kinikinima dimedie ma.

¹⁹ Alatala nan Babilon xa fe xun nakanama,
alo a rabaxi Sodoma nun Gomora ra ki naxe.
Babilon, naxan xa nore gbo dunja ma,
a birama ne a xa yete igboja kui.

²⁰ Mixi yo mu sabatima menni sonon.
Hali biyaasilae nun xuruse demadonyie mu yonkinma naa.

²¹ Wulai subee gbansan nan luma naa.
Wulai baree nun xundie nan xima naa banxi kanaxie kui.
Wulai sie toma ne naa tunganfe ra.
Sikote toma ne naa e tunganma.

²² Xulumasee nan luma e xui ramini ra mange banxie kui,
wulai baree e jere na longori birin.
Babilon jaxankata temui bara a li,
a gbe mu luxi sonon.

14

Babilon xa jaxankate

¹ Alatala kinikinima ne Yaxuba bonsoe ma, a fa e rasabati e xonyi
Isirayila boxi ma. Xoree fan kafuma ne e ma, e lu lanyi kui Yaxuba bonsoe
ya ma.

² Sie e malima ne sabatide e xonyi, na sie fa findi Isirayila xa konyie ra.
Mixi naxee nu bara e suxu, e tan yati bara findi Isirayila xa konyie ra.

³ Alatala na malabui fi wo ma wo xa toore nun fe xorochoe xa fe ra temui
naxe, a fa wo ramini wo xa konyija wali xorochoe kui naxan nu bara doxo
wo ma,

⁴ wo fama ne yi masenyi tide Babilon mange be,
«Munse jaxankate kanyi raloxi?

A toore naxan doxoxi mixie ma, na jonxi di?

⁵ Alatala bara mixi jaaxi xa wuri bonbo ti se ibolon,
a bara mange kobi xa munyaati igira,

⁶ naxan nu jamae bonboma a xa boje te ra, naxan mu danma
naxan nu noe doxoma pamanee ma a xa xone kui.»

⁷ «Yakosi dunja na malabui nun xaxilisa nan kui fa,
birin na e xui itefe seewe kui.

8 Hali wuri bili naxee na Liban, e na jɛlɛxinfe i xa fe danyi ra, e nu fa a fala,

«Kafi i bira, mixi yo mu muxu fɔnma sɔnɔn.»

9 Aligiyama na a yailanfe i fafe ra.

Kuntigie furee rakelima nɛ i ya ra aligiyama dimi kui,
si mangɛɛ birin nakelima nɛ e xa kibanyie kui,

10 i rasɛnefe yi wɔyɛnyi ra,

«I fan sɛnbɛ bara kana aɔ muxu tan,
won birin bara lu yire keren.

11 I xa yete igboya bara ragoro gaburi kui,
i xa sigie bara dundu, kulie bara lu i xa sade ma.»

12 «I bara bira kelife koore ma,

i tan naxan nu yanbama aɔ subaxɛ looloe.

E bara i rabira bɔxi, i tan naxan nu nɔxi pamanɛɛ ra.

13 I nu a fala nɛ i bɔɲɛ kui,

«N tan tema nɛ han ariyanna,

n findi naa mangɛ ra, n dɔxɔ n ma kibanyi kui

malanyi ya ma naxan nabama na geya sɛniyɛnxi fari.

14 N tema nɛ nuxui fari, n lu aɔ Ala Sɛnbɛma.»

15 «Kɔnɔ i xa nate bara kana, e bara i ragoro kelife koore ma han gaburi kui,

i xa lu yili tilinxi kui aligiyama.

16 Faxa mixi naxee i toma naa,

nee e ya banbanma nɛ i ra, e fa a mapɔxun,

«Yi nan findixi na mixi ra naxan nu dunɪɲa imaxama,

naxan nu mangɛya kanama,

17 naxan nu dunɪɲa findima gbɛngbɛrenyi ra a xa taaɛ kanafe ra,
naxan nu tondima a xa geelimanie bɛɲinde?»

18 «Namane mangɛɛ birin nagataxi e xa gaburi binyɛ nan kui,

19 kɔnɔ i tan mu ragataxi i xa gaburi kui,

aɔ salonyi naxan sɛgema wuri ma,

aɔ sɔɔri naxan faxaxi santidɛgema ra a lu a booree furee ya ma,

e birin fa goro aligiyama yili kui.

20 Binyɛ yo mu luma i xa ɲɔn fe kui aɔ e tan,
barima i bara i xa bɔxi tuxunsan, i bara i xa pama sɔnto.»

«Mixi ɲaaxi xa die xili nɛɛmuma nɛ dunɪɲa ra.

21 E xa die kɔn xa raxaba e babae xa yunubie xa fe ra,

e naxa e ikeli fa, e bɔxi sɔto e taaɛ tima dɛnnaxɛ.

22 N tan Alatala Sɛnbɛma kelima nɛ e xili ma,

n Babilon xili nun a bɔnsɔɛ dɔnxɔɛ rapɔnma nɛ,

e xa di yo mu luma naa.

23 N e xɔnyi findima xundi yire nan na ye ɲaaxi luma dɛnnaxɛ.

N nee xun nakanama feo.»

Alatala Sɛnbɛma xa masenyi nan na ki.

Asiriya xa ɲaxankate

24 Mange Alatala bara a kali yi masenyi ra,

«N nate naxan tongoxi a fama kamalide,

n waxonfe mu kanama.

²⁵ N Asiriya butuxunma ne n ma boxi kui,
n e boronma ne n ma geyae fari.
E xa noe bama ne n ma jama fari,
n e xa kote bama ne n ma mixie xun.»

²⁶ Nate nan na ki naxan tongoxi dunija birin xili ma.
Alatala Senbema belexe nan na ki,
a naxan italaxi pamanee birin xili ma.

²⁷ Alatala bara na nate tongo. Nde na kanama?
Alatala nan belexe italaxi. Nde na isoma?

Filisita xa paxankate

²⁸ Mange Axasi faxa je naxan na, Ala yi masenyi nan ti,
²⁹ «Filisitakae, wo naxa seewa wo yaxuie birafe ra.
Kelife boximase nde ma, boximase gbete nan barima,
naxan xulun, a xono na singe be.

³⁰ Na kui, misikiinee fama ne balode,
tooromixie malabuma ne xaxilisa kui,
kono wo tan Filisitakae, n wo faxama ne kaame ra,
n wo bonsae donxae sontoma ne.

³¹ Wa xui xa mini wo ya ma, limaniya xa ba wo yi!
Tuuri foori na tefe koola biri ra,
soori yo mu baxi e ra.»

³² Yaabi mundun fima sie xa xerae ma?
E a falama ne, «Alatala nan Siyoni xa fe mabanbanxi,
a a xa jama tooroxi kanta.»

15

Mowaba xa paxankate

¹ Masenyi nan ya Mowaba xa fe ra:

A xa taa Ari xun bara rakana ke keren kui.
A xa taa Kiri xun bara rakana ke keren kui.

² Dibonkae sigama ne wade e xa kuyee yire.

Mowabakae na wafe e xa taee Nebo nun Medeba xa fe ra,
e e xunyi bii, e e de xabee maxaba sunnunyi kui.

³ E ponyi dugie ragoroma e ma kira ra.

E birin wama ne e xui itexi ra e xa banxie kon na nun e xa taa malandee
kui.

⁴ Xesibonkae nun Eleyalekae na gbelegbelefe,
e wa xui sa mema han Yahasi taa kui.

Mowaba soorie na gbelegbelefe na nan ma,
limaniya bara ba e yi ra.

⁵ N boje fan na wafe Mowabakae xa fe ra.

E xa mixie e gima ne han Sowari taa, han Egelati Selisiya taa.

E tema ne wa ra Luxiti,
e wa Xoronayimi kira ra,

⁶ barima Nimirin xure bara xori,
filie bara xara, sansie bara kana, burexe xinde yo mu na sonon.

⁷ Na bara a niya e xa e xa se donxae xanin konde yire xure fe ma.

⁸ Mowaba wa xui mema ne naaninyie ra,
han Egelayimi, han Beera Elimi.

⁹ Dimon xuree ragbeelixi wuli ra,
konon n mu gexi sinden.

Gbaloe dinma ne Mowabakae birin na,
naxee e gima, nun naxee luma e xa boxi ma.

16

Mowabakae demeri fenfe Darisalamu

¹ Wo xa yexee kontonyi nde rasanba boxi mange xon ma,
kelife Sela naxan na Mowaba wula i, han Siyoni geya tofanyi.

² Mowaba ginnee e gima ne Arinon xure igiridee,
konon e luma ne alo xoni naxee kerixi e tee kui.

³ Mowabakae naxee, «Darisalamukae, wo xa wo bore to,
wo xa nate nde tongo muxu xa fe ra.

Wo xa muxu nonun wo xonyi,
wo naxa muxu yanfa won yaxuie ma.

⁴ Wo xa Mowabakae ratanga kasarati ma,
naxee kantari fenma wo xonyi, wo xa e makanta.»

Kasarati fama sigade,
a xa nate mu kamalima boxi kanafe ra.

⁵ Mange kibanyi fama ne mabanbande dugutegeya ra.
Tinxintoe nde naxan fatanxi Dawuda bonsoe ra,
naxan kiiti sama nondi ra tinxintoe be,
a fama ne a magorode a xa kibanyi kui.

⁶ Muxu bara Mowabakae xa yete igbona kolon.
A joxo a ma a fisa mixi birin be.

A a yete matoxoma temui birin,
konon nondi yo mu na na matoxoe kui.

⁷ Yakosi Mowabakae na wafe e xa boxi xa fe ra,
e na sunnunyi kui Kire Xareseti xa daxamui kane xa fe ra.

⁸ Xesibon nun Sibima weni bilie bara kana.

Namane mangee bara nee birin kana,
naxee nu sigama Yaaseri taa mabiri, han gbengberenyi ma, han baa de ra.

⁹ Na kui n fan wama ne Yaaseri seeti ma Sibima weni xe xa fe ra.

N yaye Xesibon nun Eleyale lima ne,
barima wo mu seewe xui raminiima sonon wo xa xee nun wo xa weni bogie
xa fe ra.

¹⁰ Seewe xui bara non wo xa sansi yiree.
Nelexin xui mu mema wo xa weni xee yire sonon.
Weni yailanmae mu weni bogi bunduma sonon,
e mu nelexin sigi sama na wali xa fe ra.

¹¹ N bope na toofofe Mowaba xa fe ra,
n sondonyi na wafe Kiri Xareseti xa fe ra.

¹² Mowabakae bara mini sigafe ra e xa kuyee yire,
e xa sa e xa alae makula,
konon na fan findima fe fufafu nan na.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki Mowaba xa fe ra, naxan masenxi temui dangixi.

¹⁴ Kono yakosi Alatala naxe, «Beenun je saxan xa kamali, alo a kamalima walike be a xa lanyi kui ki naxe, Mowabakae xa xunnakeli jonma ne, a xa jama mabere. Mixi dondoronti nan natangama ghaloe ma.»

17

Damasi xa jaxankate

¹ Masenyi nan ya Damasi xa fe ra:
Damasi taa xun nakanama ne.

² Aroweri taae rabepinma ne,
e findi fiili ra xuruse de madonma dennaxe.
Mixi yo mu luma naa naxan xurusee tooroma.

³ Efirami taa makantaxi xun nakanama ne.
Damasi mu findima mangataa ra sonon.
Arami mixi donxoe luma ne alo Isirayilakae.

⁴ «Na loxoe Yaxuba xa dariye xurunma ne,
a fate xosima ne.

⁵ A luma ne alo xee xaba temui Refa gulunba kui.
Sansie tixi, e xabamae fa e xaba.

⁶ Bogi keren keren nan luma a sansi kon na,
alo Oliwi bogi keren keren luma a bili kon na ki naxe,
frin xa na mu a ra saxan lu a kon na,
naani xa na mu a ra suuli to salonyi keren ma.»
Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

⁷ Na loxoe mixie fama ne Daali Marigi tode, naxan findixi Isirayila xa Seniyentoe ra.

⁸ E mu e ya rafindima kuyee ma sonon, e belexe naxee yailanxi. E mu sigama surayi gande e xa wuri masolixie yire, e belexe sole naxee rafalaxi.

⁹ Na loxoe e xa taa senbemaie rabepinma ne, e findi fotonyi ra geya fari,
alo Amori xa taae rabepin ki naxe Isirayilakae ya ra. A birin kanama ne.

¹⁰ Wo bara neemu wo Rakisima Ala ma,
naxan findixi wo kantama ra.
Wo bara sansi fanyi si naxan kelixi yire makuye.

¹¹ Wo to e si, e naxa bula wo ya xori na kuye iba geesege.
E naxa fuga keren na, kono a xaba temui wo mu bogi yo toma naa.
Wo luma toore nan tun kui.

¹² Naxankate xungbe nan na ki.
Nama gbegbe na wundufe alo baa moronyi,
e na sonxoe ratefe alo susui belebele.

¹³ Kono hali e wundu,
e e gima ne Alatala xa xaape ya ra,
e siga yire makuye alo foye maale lagi xaninma ki naxe,
alo foye sexe xaninma ki naxe geyae fari,
alo turunnaade xube rakelima ki naxe.

¹⁴ E fama gere ra nunmare temui ne,
kono beenun kuye xa iba, sese mu luma naa sonon.
Naxee dusuma won xun na, e fu won ma,
nee xa fe rabama na ki ne.

Naxee baganma won ma, e won ma naafuli tongo, e xa fe rapɔnma na ki nɛ.

18

Kusi xa paxankate

¹ Wo tan naxee na Kusi xuree naakiri ma, xɔni gabutenyi xui mɛma dɛnnaxɛ,

² naxee xɛɛrae xɛɛma kunkui kui baa ma.

N tan bara xɛɛrae xulunxie xɛɛ na si ma,
si bɔnsɔɛ kuye rayabuxi,
naxan magaaxu kabi e fɔlɛ gere xa fe ra,
naxan sabatixi bɔxi ma xure wuyaxi na dɛnnaxɛ.

³ Wo tan dunɪpa mixi birin, naxee sabatixi wo xa bɔxi ma,
wo na tɔnxuma to geya fari, wo wo ya ti na ra.

Wo na sare xui mɛ, wo wo tuli mati na ra,
⁴ barima Alatala yi nan masenxi n bɛ, a naxɛ,
«N magoroxi n xɔnyi xaxilisa kui,
alɔ wuyenyi luxi sansi ma sogofure tɛmui ki naxɛ,
alɔ nuxui na ti xɛ xun ma jɛmɛ ra.»

⁵ Beenun sansi xaba tɛmui xa a li,
sansi na gɛ fugade, kɔnɔ a bogi mu minixi sinden,
Alatala fama nɛ sansi fuge bolonde finɛ ra,
a fa salonyie yati masegɛ.

⁶ A bogi nan luma xɔnie nun wulai sube bɛ,
e naxan donma sogofure nun jɛmɛ ra.

⁷ Na tɛmui si senbɛma nde fama nɛ hadiya ra Mangɛ Alatala bɛ,
si bɔnsɔɛ kuye, rayabuxi,
naxan magaaxu yire birin,
naxan xa xui fala xɔnɔ.
E fama na hadiya ra Siyoni geya nan fari,
Alatala Senbɛma xili matɔxɔma dɛnnaxɛ.

19

Misira xa paxankate nun e xa kisi

¹ Naxankate na Misira bɛ.

Alatala na fafe Misirakae xili ma nuxui fari.
E xa kuyee na sɛrɛnfɛ a ya ra,
gaaxui bara lu e bɔpɛ ma.

² N Misirakae radinma nɛ e boore ra,
kankan nu fa a ngaxakerenyi nun a dɛ fan boore gere taa nun mangɛya
xa fe ra.

³ Limaniya bama nɛ Misirakae yi ra,
n e xa natɛ birin kana nɛ e ra.
E marasi fenma nɛ e xa alae ra,
e e benba faxaxie maxandi sematoee nun duuree saabui ra.

⁴ N Misirakae soma nɛ mangɛɛ yi ra naxee xa fe maxɔrɔxɔ,
naxee xa yaamari findi tɔɔrɛ ra pama bɛ.
Alatala Senbɛma xa masenyi nan ya.

⁵ Baa nun xuree ye xorima ne.

⁶ Ye naxan luma xureguli, a boroma ne, a xiri jaaxi fa te.

Sansi birin naxee na xure de ra e lisima ne.

⁷ Hali naxee na Nili xure xungbe de ra, a soma baa ma dennaxe, e fan lisima ne.

Xe naxee na xure de ra, e xarama ne, foye fa a birin xanin.

⁸ Yexe suxui birin wama ne,
naxee konyi nun yele wolima xure ma.

⁹ Naxee gese rawalima, e fan luma ne toore kui, limaniya ba e yi ra.

¹⁰ Naxee dugie rawalima, e xun nakanama ne, e boje rapaaxu e ma.

¹¹ Sowan mangee mu sese fahaamuma,
Firawuna xa marasie mu xaxili fanyi yo sotoxi yi fe kui.

Mixi a falama di Firawuna be,
«Muxu tan findixi lonnilae nan na,
mange forie xa die nan muxu ra?»

¹² Wo xa lonnilae na minden?
E xa wo rakolon Mange Alatala fama naxan nabade Misira ra.

¹³ Sowan mangee findixi xaxilitare nan na,
Nofa mangee mu gexi fahaamui sotide.
Misira bonsae yareratie na Misirakae raloe fe ne.

¹⁴ Marigi bara e xaxili ya iso,
alako e xa Misirakae raloe e xa fe birin kui,
e fa lu alo siisila naxan birama a xa boxunyi ma.

¹⁵ Misirakae mu noma sese ra e xa mangee nun e xa kuntigie saabui ra.

¹⁶ Na loxae Misirakae na Mange Alatala xa senbe to, e serenma ne gaaxui
kui alo ginee.

¹⁷ Yudaya xili nan fama Misirakae magaaxude a paaxi ra, fe ma Alatala
Senbema naxan natexi e xili ma.

¹⁸ Na loxae taa suuli nan luma Misira boxi ma, naxee Kanaan xui falama,
e man lu Alatala Senbema yi ra. Na taa nde fama ne xilide Heresi.

¹⁹ Na loxae serexebade keren luma ne Alatala be Misira boxi tagi,
tonxuma geme fan tima ne a be Misira naaninyi ra.

²⁰ Na findima Alatala Senbema xa tonxuma nun seederoxoya nan na
Misira be. E na e xui rate Alatala ma, a marakisima xema ne e ratangade
e xa jaxankatamae ma.

²¹ Na loxae Alatala a yete masenma ne Misirakae be, e fa a kolon Ala ra.
E fama a batude serexe nun sansi xori hadiya nan na, e kere tongo a be e
naxan nakamalima.

²² Alatala gbaloe ragoroma ne Misirakae ma, konjo e na e yete ragbilen
a ma, Alatala man kinikinima ne e ma a xa hinne ra.

²³ Na loxae kira luma ne Misira nun Asiriya tagi. Asiriyakae sigama ne
Misira, Misirakae fan siga Asiriya. E malanma ne yire keren Alatala batufe
ra.

²⁴ Na loxae Isirayila, Misira, nun Asiriya, barake luma ne e saxanyi birin
ma dunja.

²⁵ Alatala Senbema dubama ne e be, a a masen, «Barake xa lu n ma
pama Misira ma, barake xa lu n ma daalise Asiriya be, barake xa lu n ke
tongoma Isirayila be.»

20

Tonxuma Misira nun Kusi xa fe ra

¹ Asiriya mange Saragon to a xa soori mange xe Asidodi taa gereḁe, a fa no a ra, a a suxu,

² Alatala naxa yaamari nde fi Amosu xa di Annabi Esayi ma. A naxe, «I xa i xa sunnunyi dugi nun i xa sankiri ba, i lu na ki fa.» Esayi naxa a rabatu, a fa a pere a mageli ra.

³ Ne saxan to dangi, Alatala naxa a masen, «N ma konyi Esayi a perexi a mageli nan na yi ne saxan bun ma tonxuma ki ma Misira nun Kusi xa fe ra.

⁴ Asiriya mange fama Misiraka nun Kusika mixi suxuxie xaninde na ki ne. Dimedie nun forie birin sigama e mageli nan na yaagi kui.

⁵ Mixi naxee xaxili nu tixi Misira nun Kusi ra, e luma gaaxui nun yaagi nan kui.

⁶ Na loxo naxee nu sabatixi baa de ra e a falama ne, «Fe mato naxan nabaxi Misirakae nun Kusikae ra. Muxu xaxili nu tixi e tan nan na e xa muxu ratanga Asiriya ma. Yakosi muxu fa ratangama di fa?»

21

Babilon xa jaxankate

¹ Jaxankate masenyi nan ya gbengberenyi be naxan na baa de ra. Mixi magaaxuxie na fafe alo turunnaade kelife Negewi gbengberenyi ma fe xoxoxe kelima dennaxe.

² N bara laamatunyi magaaxuxi to.

«Yanfante na yanfe tife, kasarati na kasare tife.

Elama, gere ti a be. Mediya, a rabilin.

N fama toore dande Babilon findixi naxan saabui ra.»

³ «Na kui n fate yati na toorofo alo gine di furi na keli a ra.

N naxan to, n naxan me, na bara n kaaba.

⁴ N bope na toorofo, n na serenfe gaaxui kui.

N nu na bopesa mamefe alako n xa malabui soto, kono yakosi na bara findi fe magaaxuxi ra n be.»

⁵ «Donse yailan, won xa won dege yire keren.

Soori yareratie wo wo xa kanta see yailan.»

⁶ Alatala a masen ne n be, a naxe,

«Yire makante ti, alako a fe naxan toma a xa na masen wo be.

⁷ A fama ne soorie tode firin firin na, soee, sofalee, nun joxomee fari.

A xa e mato a fanyi ra.»

⁸ A mu bu, yire makante naxa a xui ramini alo yete xaape, a falafe ra,

«Lxo yo lxo n tima naa fe matode,

koe yo koe n mame tima naa.

⁹ N soori ragie toma fa ra firin firin na.

E naxe, «Babilon bara bira,

e xa kuyee birin saxi boxi ma xuntun xuntunyi ra.»

¹⁰ Wo tan n ma jama naxan bara bonbo alo maale naxan na lonyi ma, Isirayila Marigi Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki.»

Duma xa naxankate

¹¹ Naxankate na Dumakae be.
Mixa nde n xilima kelifa Seyiri, a naxe,
«Yire kantama, munse rabaxi yi koe ra?
Munse dangixi naa?»

¹² Yire kantama fa a yaabi,
«Kuye na ibafe, kono koe man soma ne.
Xa wo wama na kolonfe,
wo man xa fa n maxarin.
Iyo, wo man xa fa.»

Arabu xa naxankate

¹³ Naxankate na Arabue be.
Wo tan Dedanka naxee yonkinma koe ra Arabu wula i,

¹⁴ wo xa fa ye ra mixie be ye xoli na naxee ma.

Temakae wo xa fa taami ra mixi be

¹⁵ naxee na e gife santidegema ya ra naxan wama e faxafe,
naxee na e gife xali ya ra naxan wama e sontofe.

¹⁶ Alatala yi nan masenxi n be, «Ne keren nan tun luxi Kedari xa fe xa
dan, alɔ walike ne kontima ki naxe.

¹⁷ Kedari xa soorie xa xalie xurunma ne.» Alatala nan xui a ra, Isirayila
Marigi Ala.

22*Darisalamu xa naxankate*

¹ Naxankate na gulunba be toe tima dennaxe.

Munse a niyaxi wo birin texi wo xa banxie fari?

² Singe wo nu xulunyi rabama, wo nu wo xui ite pelexinyi kui,
kono yakosi wo xa fe na di?

Wo xa mixie mu faxa santidegema ra,
e mu faxa gere kui.

³ Wo xa mangee nan tun e gixi e siga yire makuye.

Mixa naxee luxi, nee bara suxu gere yo mu so.

⁴ Na kui n naxa a fala, «Wo n lu na, n xa wa a xoxoxoe ra.
Wo naxa kata n madundufe ra n ma jama xa kasare ma.»

⁵ Alatala Senbema xa loxoe ya isoxi nan nu a ra,
kasare nun toore nu gboxi temui naxe gulunba kui toe tima dennaxe.
Tete nu birama, sonxoe nu tema geya fari.

⁶ Elamakae e xa xali sase gbakuma e ma,
e nu sigama soori ragisee kui nun soe fari.

Kirikae e xa wure lefae mabama.

⁷ Soori nu bara wuya wo xa gulunba fanyie kui,
e nu wuya wo xa taa naade ra.

⁸ Sese mu luxi wo nun wo yaxuie tagi sonon.

Na loxoe wo naxa geresosee tongo naxan nu nu mange xa banxi kui.

⁹ Wo naxa a to yale ghegbe nu bara ti Dawuda xa taa tete ma.

Wo naxa ye ragata yire nde lanbanyi.

¹⁰ Wo naxa Darisalamu banxie mato, wo fa nde rabira alako wo xa tete
senbe so.

¹¹ Wo naxa ye ragatade yailan tete firinyie tagi,

ye sama naxan kui kelife ye ragatade fori.

Kono wo mu wo ya rafindixi Ala ma naxan nu bara na fori yailan.

Wo mu la a yailanma ra naxan nu bara nate tongo na wali xa fe ra kafi a rakuya.

¹² N Marigi Alatala nu bara xili ti na loxoε jama xa wa sunnunyi kui, wo xa wo xunyle bi, wo xa sunnunyi dugi ragoro wo ma.

¹³ Kono wo mu tin na ra, wo naxa xulunyi ti jεlexinyi kui, wo ninge nun yεxεε faxa wo naxee donma,

wo weni min a falafe ra,

«Won xa won dege, won xa wo min, barima tina won faxama nε.»

¹⁴ Alatala Senbema bara a masen n be, a naxe,

«Wo xa yi yunubi tan mu xafarima han wo faxa loxoε.»

Mange Alatala xui nan yi ki.

¹⁵ N Mange Alatala naxa a masen n be, a naxe,

«Siga mange banxi xunyi Sebina yire, a fala a be,

¹⁶ «I gbe na munse ra be?

Nde na i be be naxan a niyama i xa gaburi tofanyi ge yi geya fari?

¹⁷ A gbe mu luxi, Alatala xa i suxu, a xa i woli yire makuye.

A i maxirima nε alo kote,

¹⁸ a i woli boxi belebele nde ma.

I tan nun i xa soori ragise fanyie xa fe jonma menni nε,

i tan naxan i xa mange bonsoε rayaagi.

¹⁹ N i kerima nε i xa walide,

n i tide bama nε i yi ra.»»

²⁰ «Na loxoε n Xilikiya xa di Eliyakimi xilima nε, a xa n ma wali raba.

²¹ N i xa mange guba ragoroma nε a ma, n i xa beleti xiri a tagi, n fa i xa mangeya fi a ma. A findima Darisalamukae nun Yudayakae baba nan na.

²² N Dawuda xa mangeya saabi soma nε a yi ra. A na naade nde rabi, mixi yo mu a balanma. A na naade nde balan, mixi yo mu a rabima.

²³ A fama nε binye ra a baba bonsoε be. N a tima nε alo wuri di naxan banbanxi a fanyi ra banxi bili ma,

²⁴ a baba bonsoε xa fe birin gbakuma naxan na, fe xunxurie nun fe xungbee.»

²⁵ Mange Alatala man naxa a masen, «Kono loxoε nde na wuri di naxan nu banbanxi a fanyi ra banxi bili ma, a fama nε bolonde, a bira a nun fe naxan birin nu gbakuxi a ra.» Alatala xui nan na ki.

23

Tire xa naxankate

¹ Naxankate na Tirekaε be.

«Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite, barima Tire boxi xun bara rakana.

Banxi mu luma naa sonon,

wafu birin bara kana.»

Sipirika ndee xa masenyi nan na ki.

² Wo wo sabari, wo tan naxee sabatixi baa de ra,

wo tan naxee findixi yuleε ra Sidon taa kui,

wo tan naxee bara naafuli soto yuleya ra wafu de saabui ra.

³ Baa bara a niya wo xa sansi xori soto kelifé Sixori.
Daxamui naxan mini Nili xure de ra, na nan findixi bannaya ra wo be.
Namancee xa makiti xungbe raba ne wo xonyi.

⁴ Sidonkae, wo yaagi,
wo tan naxee xa ne nu na baa xun ma.
Xui nde minima kelifé baa ma, a naxe,
«N luxi ne alo di baritare,
naxan mu di bari xone kolon,
naxan mu di yo barima,
naxan mu di yo ramoma, xeme xa na mu a ra gine.»

⁵ Misirakae na na xibaaru me Tire xa fe ra,
e fama ne gaaxude.

⁶ Wo xa siga Tarasisi.
Wo tan naxee na baa de ra, wo xa wo wa xui ite.
⁷ Singe wo xa taa nu na jexinyi nan kui,
kono yakosi nde wo xa mixie xaninxi yire makuye?

⁸ Nde yi nate tongoxi Tire xili ma,
a tan naxan nu mange tima,
a tan naxan xa yulee nu findixi kuntigie ra,
a tan naxan xa yulee nu binyaxi dunja birin ma?

⁹ Alatala Senbema nan yi nate tongoxi,
alako yete igboya xa kana,
xili xungbe kanyie xa magoro.

¹⁰ Tarasisikae, wo xa boxi rawali
alo a rabama Nili xure de ra ki naxe,
barima Sidon nun Tire xa wafue mu na sonon.

¹¹ Alatala bara a belexe itala baa xun ma,
a bara mangeyae raseren.
A bara yaamari fi Fenisiya xa yire makantaxie xa kana.

¹² A naxe, «I tan Sidon taa tofanyi,
i mu luma bere ra sonon,
e fama ne i xun nakanade feo.
Hali wo wo gi Sipiri suri ma,
wo mu bojesa sotoma.

¹³ Kalide boxi mato ba. E xun bara rakana.
Asiriyakae bara sa wulai subee sagoe.
E bara e xa yire makantaxie rabilin,
e fa e gere han sese mu luxi sonon.»

¹⁴ «Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite,
barima wo xa wafu makantaxi xun bara rakana.»

¹⁵ Tire luma neemui nan kui han je tongo solofere, mange keren xa bui
xasabi. Ne tongo solofere rajonyi, fe fama rabade Tire be alo a falaxi sigi
kui langoe gine xa fe ra ki naxe,

¹⁶ «I tan langoe gine, birin neemuxi naxan ma,
i xa kora bonbo a fanyi ra taa kui,
i xa sigi sa alako mixie xa ratu i xa fe ma.»

¹⁷ Nε tongo solofere raponyi, Marigi a ya rafindima nε Tire ma. A gbilenma nε a xa langoeɲa fori ma, a a yetε sa dunija mangeyae birin sagoe kɔbiri xa fe ra.

¹⁸ Kɔnɔ a xa geenɪ fama rawalide Alatala xa fe nan kui. A mu nɔma na ragatade a yetε bε, a luma mixie nan bε naxee birama Alatala fɔxɔ ra, alako e xa donma fanyie nun baloe gbege soto.

24

Dunija xa paxankate

¹ Alatala fama nε dunija kanade, sese mu lu bɔxi ma sɔnɔn, adamadie yensenma nε.

² Mixi birin luma tɔɔrε nan kui: sɛrɛxɛdubε nun ɲama, kuntigi nun konyi, gine banxi kanyi nun konyi gine, yule nun saresoe, yefu ti nun setare, doni tongoe nun doni kanyi.

³ Dunija fama nε kanade, a isee birin ɲonma nε a ma. Alatala xui nan na ki.

⁴ Dunija tuxunsanma nε, a ixarama nε, kuntigie yati halakima nε.

⁵ Dunija mixie bara dunija kɔsɔ, e bara e kobe so sɛriye ra, e Ala xa yaamarie matandi, e a xa saate kana.

⁶ Na nan a ra Alatala dunija halakima, na kote dusu adamadie xun na, dunija mixie mu gbo sɔnɔn.

⁷ Xε xaba tɛmɪ sansie xurunma nε, xε xabae nimisa.

⁸ Sanbanyi nun kɔra xui danma nε, xulunyi yensen.

⁹ Mixie mu e sɛɛwama sigi xui ra, donse yati mu rafanma e ma.

¹⁰ Taa kanaxi luma na ki nε tun, a banxie birin balan.

¹¹ Sɔnxɔε tema nε taa kui minse nun donse xa fe ra. Sɛɛwε bara ɲon, ɲɛlexinyi bara siga.

¹² Sɔntɔε nan tun luma taa kui fa, taa naade kana feo.

¹³ Na paxankate na ɲon dunija bende fupi fari ɲamanεe tagi, na luma nε alo oliwi bili naxan imaxama alako a bogie xa ba, na luma nε alo sansi tɔnsɔε keren keren naxee luma xε ma xε xabae dangi xanbi.

¹⁴ Kɔnɔ naxee na sogegorode biri, nee e xui itema nε sɛɛwε ra, e bɛɛti ba Alatala matɔxɔfe ra.

¹⁵ Naxee na sogetede biri, nee Alatala matɔxɔma nε,

e Isirayila Marigi Alatala xili matɔxɔ baa surie ma.

¹⁶ Kelife dunipa tunxun naanie ra,
won beeti mema ne naxan a falama,
«Nɔre kanyi nan Tinxintɔe ra.»

Kɔnɔ n tan naxa e yaabi,
«N xun nakanafe, n fate na bafe n ma.
Naxankate na n be.

Tinxintaree bara n yanfa a jaaxi ra.»

¹⁷ Gbaloe nan wo lima, wo tan dunipa mixie.

¹⁸ Naxan na a gi na gbaloe ya ra, a birama yili nan kui.

Naxan na te na yili kui, yeɛ nan dusuma a xun na.

Koore walaxe birama ne,

bɔxi fan serɛn.

¹⁹ Dunipa kanama ne, a ibɔɔ, a serɛn.

²⁰ A dagalanma ne alo siisila,
a imaxa alo bage turunnaade mini temui,

barima a xa yunubie bara gbo.

A birama ne, a mu kelima sɔnɔn.

²¹ Na lɔxɔe Alatala koore daalie nun dunipa mangɛe naxankatama ne e xa
walie ma.

²² E fama ne malande yire keren alo geelimanie naxee na geeli kui.

E buma ne naa han e fa kiiti.

²³ Kike nun soge lɔema ne,

Mangɛ Alatala yaamari tima ne Siyoni geya fari Darisalamu
forie ya i a nɔre fanyi bun ma.

25

Tɔɔrɔmixi xa kantari na Ala nan na

¹ Alatala, n Marigi na i tan nan na.

N i xili matɔxɔma ne i xa fe makaabaxie xa fe ra,
i naxee natexi kabi temui xɔnkuye dugutegeɓa kui.

² I bara muxu yaxuie xa taa makantaxi rabira,
a findi gɛmɛ yensɛnxie ra naxan mu tima sɔnɔn.

³ Na nan a ra pama sɛnbɛmae i matɔxɔma ne,
si jaaxie fa i binyade.

⁴ I findixi misikiine xa kantari nan na,
yire makantaxi tɔɔrɔmixi luma dennaxe.

I luxi alo banxi fanyi turunnaade kui,
alo bage naxan tixi soge ya ma.

Si jaaxi maniyaxi turunnaade nan na naxan bɔnbɔma banxi ra,

⁵ a lu alo wuyenyi naxan na gbengberenyi ma.

I pamane xa sɔnxɔe raxinbelima ne,
alo nuxui niini nde bama soge xa wuyenyi ra ki naxe.

Na pama jaaxi xa sigi sa danma na ki ne.

⁶ Yi geya fari, Alatala Sɛnbɛma fama ne xulunyi belebele tide,
pama birin xa minse nun donse jɔxunmɛe li naa.

⁷ Yi geya fari, Alatala fama ne mafelenyi bade bɔnsɔe birin ma,

⁸ a saya xa fe kanama ne abadan.

Won Marigi Alatala yaye mafurukuma ne yatagi birin ma,
a a xa pama xa yaagi birin ba dunja ya xori.
Alatala xui nan na ki.

⁹ Na loxo e a falama ne,
«Won Marigi Ala nan yi ki won won xaxili tixi naxan na.
A bara won nakisi.
Alatala nan yi ki won won xaxili tixi naxan na.
Won xa seewa a xa kisi ra.»

¹⁰ Alatala xonye luma ne yi geya fari,
kono Mowabakae maboronma ne alo sexe.

¹¹ E katama ne e xa e ba a yi ra,
kono Alatala e xa yete igboya ragoroma ne,
a e senbe birin non.

¹² A e xa yire makantaxie rabirama ne,
a na birin butuxun han a findi xube ra.
A e xa yete igboya ragoroma ne feo.

26

Taa senbema xa beeti

¹ Na loxo e yi beeti nan bama Yudaya boxi ma:

Ala bara taa senbema fi won ma,
naxan xa tete findima kisi ra won be.

² Naade xa rabi, pama tinxinxi xa so,
pama naxan mu lanlanteya kana.

³ Mixi naxan panige fan,
a findima bopesa kanyi nan na, barima a laxi i ra.

⁴ Wo wo yete taxu Alatala ra temui birin,
barima Alatala nan na Ala ra naxan na abadan,
naxan senbe gbo alo fanye.

⁵ A bara yete igboe ragoro,
a e xa taa itexi igoro, a findi xube ra,

⁶ misikiinnee nun setaree naxan iboronma.

⁷ I tan Alatala tinxinxi, i tinxintoe xa fe sooneyama ne.

⁸ Muxu jerema i xa seriye nan ma, muxu xaxili tixi i ra.
Muxu i xili matoxoma muxu bopbe birin na.

⁹ Muxu nii yati hayi na i ma koe ra, a i fenma geesege.
I na i xa kiiti sa dunja ma,
na nan dunja mixie matinkanma tinxinyi ra.

¹⁰ Kono mixi paaxie tan, hali e kinikini e ma,
e mu birama tinxinyi foxo ra.

Hali pama birin birama tinxinyi foxo ra,
e tan tondima ne gbilende fe paaxi foxo ra,
e mu gaaxuma Alatala xa mangeya ya ra.

¹¹ Alatala, i senbe gbo, kono e mu na toma.
I xanunteya naxan saxi i xa pama ma, a niya e xa na to,
na xa findi e be yaagi ra, i xa te fa e gan.

¹² Alatala, i bara bopesa fi muxu ma,
barima i tan nan muxu xa wali birin nakamalima muxu be.

¹³ Muxu Marigi Alatala, marigi gbetẽe bara nɔ̃e dɔ̃xɔ muxu ma bafe ra i tan na,

kɔ̃nɔ muxu i tan nan keren batuma.

¹⁴ Na marigie bara faxa, e mu baloma sɔ̃nɔ̃n, e nii mu kelima abadan. I bara keli e xili ma, i e sɔ̃ntɔ̃.

I bara e xa fe birin nalɔ̃e.

¹⁵ Alatala, i bara i xa pamanɛ ragbo yɛ, i bara e xa bɔ̃xi naaninyie masara, bɔ̃xi xa gbo.

I bara matɔ̃xɔ̃e sɔ̃tɔ na fe kui.

¹⁶ Alatala, e nu na i fenfe i xa paxankate kui, e fa i maxandi.

¹⁷ E nu e xui itema i ma alɔ̃ gine naxan na di barife tɔ̃ɔ̃re kui.

¹⁸ Muxu bara tɔ̃ɔ̃ɔ̃ na di barife kui, kɔ̃nɔ na fe findixi fufafu nan na.

Muxu mu wali yo rabaxi naxan findixi kisi ra dunɔ̃ja bɛ, e mu kisi sɔ̃tɔ muxu saabui ra.

¹⁹ Kɔ̃nɔ i tan nan faxa mixie rakelima faxɛ ma.

«Wo tan naxee saxi bende bun ma, wo xa keli, wo xa sɛɛwa.

Wo luxi nɛ alɔ̃ xini soqe naxan ralɔ̃ɛma.

Wo fan nalɔ̃ɛma na ki nɛ.»

²⁰ N ma pama, wo xa gbilen wo xɔ̃nyi, wo xa naade balan saabi ra.

Wo xa wo nɔ̃xun dondoronti han yi xɔ̃nɛ xa dangi sinden.

²¹ Alatala fama nɛ kelifɛ a xɔ̃nyi,

a fa dunɔ̃ja mixie ratɔ̃n e xa yunubie xa fe ra.

Bɔ̃xi wuli dentɛgɛma nɛ a naxan minxi,

a mu mixi faxaxie ragatama sɔ̃nɔ̃n.

27

Isirayila xa kisi

¹ Na lɔ̃xɔ̃e, Alatala ninginange magaaxuxi paxankatama nɛ a xa san-tidɛgɛma xungbe ra.

Na xili Lewitan, a sabatixi baa nan ma.

A suxufe xɔ̃rɔ̃xɔ̃, barima a salaxun a gbe ra,

kɔ̃nɔ Alatala a sɔ̃ntɔ̃ma nɛ.

² Na lɔ̃xɔ̃e, wo xa bɛɛti ba n ma wɛni bili fanyie xa fe ra.

³ N tan Alatala nan na a kantama ra.

N ye sama nɛ a ma tɛmui birin.

N a kantama nɛ kɔ̃e nun yanyi ra alako mixi yo naxa a tɔ̃ɔ̃ɔ̃.

⁴ N xɔ̃nɔ̃ xɔ̃nɔ̃, kɔ̃nɔ̃ xa n sa tunbee li naa, n e gerema nɛ, n tɛ din e ra.

⁵ Xa a sa li e naxa fa n yire lanyi xiride,

n tinma nɛ a ra a fanyi ra.

⁶ Lɔ̃xɔ̃e na fafe, Yaxuba bɔ̃nsɔ̃e a sanke sɔ̃rɔ̃nma nɛ,

Isirayila bɔ̃nsɔ̃e a salonyie nun a fugee ramini,

a dunɔ̃ja rafe a bogie ra.

7 Alatala Yaxuba bonsoe bonbo ne, alo a e yaxuie bonbo ki naxe?

A e faxe ne, alo a e faxe ki naxe?

8 A xa xone naxa din e ra, a e xanin alo foye xungbe.

9 Yaxuba bonsoe xa yunubie xafari na ki ne.

Na kui, e naxa kuye serexebadee kana,
e naxa Asera wuri masolixie ba e xa boxi ma,
e naxa kuye xa surayi gansee kana.

10 Taa senbemaie bara kiro,
e findi ne yire rabejinxi ra alo gbengberenyi.
Ningee nu luma naa e demadonde,
e e sa, e menni wuri burexe birin don.

11 Wuri salonyie na xara, ginnee nu e gan te ra.

Nama xaxilitare nan nu a ra.

E daali mange mu kinikinixi e ma na nan ma.

Naxan e daaxi, na mu hinnexi e ra.

12 Na loxoe, Alatala wuri bilie imaxama ne, keli Efirati xure de ra han
Misira xure de ra. A wo tan Isirayila xa die birin matongoma ne keren
keren.

13 Na loxoe, feri xungbe fema ne, alako mixi naxee nu loexi Asiriya boxi
ma, a nun naxee nu yensenxi Misira boxi ma, e birin gbilenma ne, e fa
suyidi Alatala be geya seniyenxi fari Darisalamu.

28

Naxankate na Samari be

1 Naxankate na Efirami taa yete igboe siisilae be,

naxan tixi gulunba koore ra,
konso a xa tofanyi luxi ne alo sansi fuge lisixi.

2 Senbemaie nan fafe yi ki Marigi xili ra,
naxan luxi alo turunnaade foye xungbe,
alo balabalan tune naxan senbe Samari xun nagoroma.

3 Efirami taa yete igboe siisilae birama ne, e maboron.

4 Na sansi fuge lisixi naxan tixi gulunba koore ra,
a luxi ne alo xore bogi moxi naxan donma kerenyi ra.

5 Na loxoe, Alatala Senbema luma ne alo mange katanyi tofanyi a xa pama
donxoe be.

6 A xaxili tinxinxi fima ne kiitisae ma,
a senbe fi soorie ma naxee na gere kui.

7 Konso wo xa serexedubee nun namijonmee bara loe.
Beere e dagalanma ne,
e daxu laamatunyi to temui,
e mu fata fe tagi rabade.

8 E tixi e yete xa boxunyi tagi, e birin noxoxi a naaxi ra.

9 «Ala wama e xaranfe?

A fahaamui fima e ma?

E luxi alo diyore naxee de baxi e nga xipe ra.

10 Fo a xa woyen e be diyore daaxi.»

11 Alatala fama a masende yi pama be xope saabui ra,

12 «Malabude nan yi ki, wo xa wo malabu.

Yire raxaraxi na a ra.»

Kɔnɔ e mu tin e tuli matide a ra.

13 Na kui Alatala fama nɛ masenyi tide e bɛ diyɔrɛ daaxi,
alako e xun xa rakana, yaxuie xa e suxu, e e xanin.

14 Awa, wo tan mixi mayelee,

wo tan naxee Darisalamu yamarima,

wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

15 Wo naxɛ, «Muxu nun saya bara saata,

muxu nun gaburi bara lanyi xiri.

Gbaloe yo mu muxu lima won ma kantari kui.»

Kɔnɔ e na e nɔxunfe wule xanbi ra.

16 Alatala e yaabima nɛ,

«N bara gɛmɛ hagige doxo Siyoni,

gɛmɛ fanyi naxan mu kanama.

Limaniya mu bama mixi yi ra naxan a taxuma na gɛmɛ ra.

17 N bara tinxinyi ti seriye ra, n bara nɔndi sa kiiti ki ra.

Wo xa wule naxee findixi wo xa kantari ra,

banbaranyi fama nɛ e xaninde.

18 Wo xa saate, wo nun saya ra, a kanama nɛ,

wo xa lanyi, wo nun gaburi ra, a fulunma nɛ.

Gbaloe noma nɛ wo ra a fanyi ra.

19 Fe xɔrɔxɔɛ na wo li, a wo xun nakanama nɛ,

gɛɛsɛgɛ yo gɛɛsɛgɛ, fɛɛɛn yo fɛɛɛn, kɔɛ yo kɔɛ.

Wo na so yi fe kui, wo ifuma nɛ gaaxui ra.»

20 «Wo xa sade xurun, wo mu noma wo sade a ma.

Wo xa xinbeli dugi xurun, a mu wo kantama xinbeli ra.

21 Alatala kelima nɛ alo a keli Perasimi geya fari ki naxɛ,

a xɔnoma nɛ alo a xɔnɔ Gabayon gulunba kui ki naxɛ,

alako a xa a xa wali makaabaxi raba.

22 Na kui wo ba mayele tife,

alako a naxa fa gbilen wo xiri ra,

barima Ala bara a xa nate masen n bɛ bɔxi kanafe ra.»

23 «Wo wo tuli mati n xui ra,

wo wo tuli mati n ma masenyi ra.

24 Xɛ sa xɛ buxama temui birin?

A bendɛ ramaxama lɔxɔɛ birin?

25 A na gɛ bɔxi buxade, a mu sansi garansanma?

A mu sansi xɔri birin wolima a ki ma?

26 A Marigi Ala a xaran a si ki ra.

27 Sansi mɔoli nde mu bɔnboma wure ra,

a bɔnboma wuri nan na.

28 Sansi mɔoli gbete noma bɔnbode wure ra,

kɔnɔ a mu radangima a i.

29 Na wali ki birin fatanxi Alatala Senbema nan ma.

A xa walie makaaba, a xa fe fanyie gbo.»

29

Naxankate na Darisalamu be

¹ Naxankate na Ariyeli taa be,
mange Dawuda nu sabatixi dennaxe.

Wo xa nu wo xa salie raba ra je yo je alo wo darixi a ra ki naxe,

² kono n fama ne Ariyeli xa tete rabilinde,
a fa tooro gere kui, a xa lu alo serexebade naxan dexexi.

³ N fama ne wo rabilinde n ma soorie ra,
muxu xa wali raba wo xa tete kanade.

⁴ Wo xa fe fama ne magorode han a lu alo wo xui na minife boxi nan bun
ma.

Wo xa woyenyi makolikolima ne kelifa gaburi kui.

⁵ Wo yaxuie wuyama ne alo xubutanyi,
e xa soorie luma ne alo maale lagi foye ma.

Kono na temui ya magire keren kui,
⁶ Alatala Senbema fama ne sesarinyi nun galanyi ra,
boxi serenma ne, turunnaade goroma ne, te minima ne.

⁷ Na temui Ariyeli yaxuie loema ne keren na,
e fa lu alo xiye naaxi mixi raxunuma temui naxe.

Na soorie nun e xa gereso wali birin jonma ne feo.

⁸ A luma ne alo kaametoe naxan xiye sa a na a degefe,
kono a fa xunu kaame ra a ma.

A luma ne alo mixi naxan xiye sa a na ye minfe,
kono a fa xunu ye xoli ra a ma.

A luma na ki ne na soori gali xa fe ra naxan na Siyoni mixie gerefe.

⁹ A xa findi wo be terenna ra, wo de xa ixara.

Wo wo yae raxi, wo xa findi donxuie ra.

Wo na dagalanfe siisi daaxi, kono beere mu a ra.

¹⁰ Alatala nan wo raxixi,

a bara wo xa namiponmoe yae balan,

a bara wo xa sematoe xunyi makoto.

¹¹ Yi laamatunyi luxi ne alo sebeli matonxumaxi. Na soma mixi nan yi
naxan fata a xarande alako a xa a xaran, kono a fa a yaabi, «N mu noma
a xarande wo be, barima a balanxi tonxuma ra.»

¹² Xa na mu a ra, a luxi alo sebeli naxan soma mixi xarantare yi ra alako
a xa a xaran, kono a fa a yaabi, «N tan mu fata a xarande.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi pama bara fa, e xa n matoxo e de ra, kono e boje tan makuya n na.
E xa batui findixi adamadie xa yaamari ratinmefe nan tun na.

¹⁴ Na nan a toxi n man yi pama de ixarama ne kaabanakoe ra.

Lonnillae xa lonni mu gema na kolonde,
fe kolonyie mu soma na fe kui.

¹⁵ Naxankate na mixie be naxee e noxunma Alatala ma nate kobi rabafe
ra.

E to e xa walie rabama dimi nan kui,
e mapoxun, «Nde muxu toxi? Nde a kolon muxu naxan nabama?»

¹⁶ Wo xa daxuna senbe gbo.

Bende noma lude alo a yailanma?

Se yailanxi noma a falade a yailanma be, a mu n yailanxi?

Feɛɛ noma a falade a yailanma be, a xaxili mu fan?»

¹⁷ A gbe mu luxi Liban wondi xa masara xe ra,
xe fan xa masara wondi ra.

¹⁸ Na loxoɛ, tuli xorie kitaabui xaranmae xui mema ne,
donxuie fan minima ne dimi xooɛ, e se to.

¹⁹ Yetɛ magoroe seɛwama ne Alatala ra,
misikiineɛ seɛwama ne Isirayila xa Seniyentɔɛ ra.

²⁰ Funmala mu luma naa sonon,
mixi mayele loɛma ne.

Fe kobi rabae loɛma ne.

²¹ E mixi toɔɔegema wule ra, e gantanyi italama tinxintɔɛɛ be.

²² Yaxuba bonsoɛ Marigi xa masenyi nan ya naxan Iburahima xun saraxi:
«To dangi xanbi, Yaxuba bonsoɛ mu yaagima sonon,
a boɛ mu rapaaxuma a ma.

²³ A xa die na n ma walie to e tagi,
e n xili binyama ne,
e e magoroma ne Yaxuba xa Seniyentɔɛ be,
e gaaxuma ne Isirayila Marigi Ala ya ra.

²⁴ Mixi ifuxi fahaamui soɔoma ne,
sonxoɛ rateɛ tinma ne lonni ra.»

30

Naxankate bonsoɛ murutela be

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Naxankate na bonsoɛ murutela be.
E natɛɛ tongoma, naxee mu kelixi n tan ma.
E saatɛɛ xirima, n Xaxili mu e yamarixi naxee ra.
Na kui e yunubi xun masama tun.

² E sigama Misira, e e yetɛ taxu menni mange ra.
E wama lufe a xa kante bun ma.
E na birin naba n tan xanbi.

³ Misira mange xa kante findima yaagi nan na wo be,
lufe a xa niini bun ma na wo toɔɔoma ne tun.

⁴ Hali wo kuntigie xɛɛ Sowan nun Xanesi Misira boxi ma,

⁵ e birin fama lude yaagi nan kui na pama xa fe ra naxan mu e malima.
E mu wo demenma, e wo rayaagima tun.»

⁶ Naxankate na Negewi gbengberenyi subee be.
E boxi xoroɔɛɛ nan igirima yetɛɛ nun boximaseɛ na dennaxe,
e xa bannaya xaninfe ra sofaleɛ nun joɔxoɔmɛɛ fari pama xon ma,
naxan mu fata e malide fefe ma.

⁷ Misira xa mali findima fe fufafu nan tun na!
Na nan a ra, n naxa yi xili sa a xun ma: Turunnaade taganxi.

⁸ Yi fe seɛbe walaxe ma e be,
a seɛbe buki ma alako a xa findi seede ra abadan.

⁹ Naxa murutela nan a ra, naxan a booreɛ madaxuma,
naxan mu wama a tuli matife Alatala xa seriye ra.

¹⁰ E a falama sematoe be, «Wo naxa laamatunyie to.»
E a falama namijonmɛɛ be, «Wo naxa masenyi tinxinxi ti.»

E naxe, «Wo xa masenyi noxunmee ti,
wo xa woyen fanyi fala, hali nondi mu a ra.

¹¹ Wo xa keli yi kira xon ma,
wo xa Isirayila xa Seniyentoe masenyi lu naa.»

¹² Isirayila xa Seniyentoe xa yaabi nan ya,
«Wo to tondi yi masenyi ra,
wo fa la toore nun madaxui ra,

¹³ yi yunubi luma ne wo be alo tete kanaxi,
naxan birama terenna ra.

¹⁴ A kanama ne alo fene kanaxi,
hali te ko se, xa na mu a ra ye base mu mini a kui.»

¹⁵ Marigi Ala naxan findixi Isirayila Seniyentoe ra, a xa masenyi nan ya:
«Xa wo gbilen n ma, wo fa wo raxara,
n wo rakisima ne.

Xa wo doko, wo fa wo taxu n na,
n senbe fima ne wo ma.

Kono wo mu tin na ra.

¹⁶ Wo naxe, «Ade, muxu tan muxu gima soee nan fari.»
Awa yire, wo fama gide.

Wo naxe, «Muxu tan muxu gima soe xulunxie nan fari.»
Awa yire, kono wo kerimae xulun wo be.

¹⁷ Wo wulu keren, wo gima ne wo yaxui keren ya ra.

Xa yaxui suuli na a ra, wo birin wo gima ne,
wo fa lu alo geya wuri keren gbansan tixi naxan fari.»

¹⁸ Kono na kui Alatala na mame tife alako a xa hinne wo ra.

A fama ne kelide, a kinikini wo ma,
barima Alatala tinxin.

Seewe na mixi be, naxan a xaxili tixi a ra.

¹⁹ Siyonikae, wo tan naxee sabatixi Darisalamu,
wo mu yaye raminima sonon.

Wo na a xili, a hinnema ne wo ra,
a na wo xui me, a wo yaabima ne keren na.

²⁰ Hali wo Marigi a niya wo xa lu fe xoxoxe kui,
wo karamoxee mu e noxunma wo ma sonon,
wo fama ne e tode wo yae ra.

²¹ Wo na siga yirefanyi ma, wo na siga koola ma,
wo fama ne masenyi mede wo xanbi ra naxan a falama wo be,
«Kira fanyi nan ya, wo xa wo jere a xon ma.»

²² Na kui wo xa kuye naxee yallanxi gbeti nun xeeema ra,
wo fama ne nee wolide alo se seniyentaree,
wo fa a fala, «Wo keli be!»

²³ Na temui Alatala tune rafama ne wo xa sansie ma,
wo xa boxi daxamui gboma ne.

Na temui wo xa xurusee sigama ne e demadonde fiili xungbee ma.

²⁴ Ninge nun sofale naxee xe buxama,
e fama se fanyi nan donde naxan nafalaxi e be.

²⁵ Xuree wuyama ne wo xa geyae fari.

Na temui faxe xungbe nan tima,

yire senbema itexie rabirama ne.

²⁶ Alatala fama ne a xa pama xa maxonee nun fie rayalande.
Na loxo kike yanbama ne alo soge,
soge xa yanbe fan xun masama ne doxo solofere.

²⁷ Alatala na fafe kelifa yire makuye,
a xonoxi a xoroxe ra, a fama ne tuuri belebele kui.
Te minima ne a kere kui xone xa fe ra.

²⁸ A jengi luxi ne alo banbaranyi naxan tema han mixi konyi.
A pamanee suxuma ne,
a karafoe sa e ma, a se nde raso e banganyie ra,
a e xanin yire e mu wama sigafe dennaxe.

²⁹ Kono wo tan beeti bama ne na loxo alo sali temui,
wo bonee seewama ne alo mixi naxee xule fema sigafe ra Alatala xa geya
fari,

Alatala naxan luxi alo fanye Isirayila be.

³⁰ Alatala a xui xaape raminima ne,
a a senbe masenma ne xone belebele nun te kasare ra.
A fama ne sesarinyi, galanyi, tune xungbe, turunnaade, nun balabalanyi
ra.

³¹ Alatala xui fama ne Asiriyakae butuxunde,
a e rabira a xa mangeya ra.

³² A na e bonbo wuri xoroxe ra temui naxe,
a xa pama beeti bama ne maxasee nun korae xui ra.

³³ Te yire bara yailan mange xili ma a rakuya.
A tilin, a igbo.

Yege gbegbe malanxi na te belebele xa fe ra.

Alatala jengi luxi ne alo te jaaxi naxan ganma a fanyi ra.

31

Misira xa mali

¹ Naxankate na wo be,
wo tan naxee wo yete taxuma Misira ra,
wo tan naxee lama e xa soori ragise wuyaxie ra,
wo tan naxee e xa soe ragimae matoma.
Wo mu Isirayila xa Seniyentoe fenma,
wo mu wama Alatala xa mali xon ma.

² Kono Ala xaxili nan gbo,
a fata naxankate ragorode mixie ma.
A xui mu kanama.

A kelima pama jaaxi xili ma,
naxee mixi kobie malima.

³ Misirakae mu findixi Ala ra,
adamadie nan tun na e ra.
E xa soee mu findixi xaxili xa ra,
sube nan tun na e ra.
Alatala na keli temui naxe mixie xili ma,
naxan mali tima yo, naxan mali fenma yo,
a e birin halakima ne.

⁴ Alatala xa maseniyi nan ya:

«Yete na yirindin a xa sube suxuxi xun ma,
hali xuruse demadonyi gbeabee katama ne a keride,
a mu gaaxuma e xa sonxoe rate ya ra,
a mu kelima na sube xun ma fefe ma.
Alatala Senbema fan goroma ne gere sode Siyoni geya fari na ki ne.

⁵ Alatala Senbema Darisalamu makantama ne,
alo xoni a gabutenyie italama a yoree xun ma ki naxe,
a e kanta, a e rakisi, a a ti e xun ma.»

⁶ Isirayilakae, wo xa gbilen Ala ma wo bara wo makuya naxan na.

⁷ Na loxoe wo fama ne wo xa kuyee rabepinde wo naxee yailanxi gbeti
nun xee ma ra yunubi xa fe ra.

⁸ «Asiriyakae fama ne sontode santidegema ra,
naxan mu fatanxi pengi kanyi ra.
E e gima ne na ya ra, e xa fonikee xaninma ne konyiya kui.

⁹ E xa yire makantaxi birama ne gaaxui kui,
limaniya bama ne e xa soori mangae yi ra gere fa temui.»
Alatala xa masenyi nan na ki,
naxan na gere te radexema Siyoni geya ma Darisalamu kui.

32

Mangeya tinxinxi

¹ Mange fama ne mangeya rapere de tinxinyi ra,
a xa kuntigie kiiti sama ne seriye ki ma.

² Kankan luma ne alo banxi fanyi turunnaade dinma naxan na,
alo xure naxee ye xaninma gbengberen yire,
alo geme niini boxi ixaraxi ma.

³ Na temui ya naxee se fenma, nee se igbema ne.
Tuli naxee e matima, nee fe mema ne.

⁴ Xaxilitaree fama ne fahaamui sotode,
boboe nenyi fama ne kelide, nee fa woyen a fanyi ra.

⁵ Mixi kobi mu xilima kuntigi,
mixi tinxintare mu binye sotoma sonon,

⁶ barima e mu nondi falama, e mu fe fanyi mapoxunma.
A fe seniye xxi bote rabama, a wule falama Alatala xa fe ra,
a kaametoe luma a xa kaame kui,
a tondi ye ma mixi be, ye xoli na naxan ma.

⁷ Mixi jaaxi wali ki mu fan,
a a mato a misikiine xun nakanama tojpege ra ki naxe.

⁸ Kono mixi fanyi tan a matoma ne a fe fanyi rabama ki naxe,
a xun nakeli a xa wali fanyi saabui ra,

⁹ Banna ginnee, wo xa wo tuli mati n xui ra.
Wo tan naxee laxi wo yete ra, wo xa n ma masenyi rame.

¹⁰ Beenun pe keren xa dangi, wo serenma ne gaaxui ra,
wo tan naxee laxi wo yete ra,
barima weni bogie kanama ne,
xe xabe fan mu fanma.

¹¹ Banna ginnee, wo xa wo magoro,
wo tan naxee laxi wo yete ra, wo xa gaaxu.
Wo xa wo xa dugi fanyi masara kaape dugi ra.

¹² Wo xa wa wo xa weni bogi nun xe kanaxie xa fe ra.

¹³ Wo xa wa n ma pama xa boxi xa fe ra,
naxan bara findi nooge nun tunbe yire ra.
Wo xa wa wo xa taae xa fe ra jɛlɛxinyi ɲonxi dennaxe.

¹⁴ Wo xa yire makantaxi raboloma ne,
wo xa taa fanyi findima ne wula ra,
sofale nun xurusee de madonna dennaxe.

¹⁵ A luma na ki ne han Ala a Xaxili Seniyenxi ragoroma won ma temui
naxe keli koore ma.

Na temui na gbengberenyi findima ne sansi yire ra,
a gbo ye alo fotonyi.

¹⁶ Seriyɛ rapɛrɛma ne gbengberenyi ma,
tinxinyi fan sabatima ne sansi yire.

¹⁷ Tinxinyi xa wali findima boɲesa nan na,
a findi xaxilisa nun kantari ra waxati birin.

¹⁸ N ma pama luma ne naa boɲesa kui, maraxare kui.

¹⁹ Hali fotonyi kana, taa bira,

²⁰ heɛri nan luma wo be,
wo tan naxee sansi sima xure de ra,
wo tan naxee tinma wo xa ningee nun wo xa sofalee xa e de madon.

33

Gbaloe nun kisi

¹ Naxankate na i be, i tan naxan gbaloe rabama.

Naxankate na i be, i tan naxan yanfe tima.

I na ge na rabade, i xun fa rakana, yanfe gbilen i ma.

² Alatala hinne muxu ra, muxu xaxili tixi i tan nan na.

I xa muxu senbe xun masa, i xa muxu ratanga fe xɔrɔxɔɛ ma.

³ Sie e gima ne i xui ya ra,
ɲamanɛɛ yensenma ne i xa gere xui ra.

⁴ Wo tan sie, mixie fama ne wo xa naafuli suxude,
alo katoe dinma xe ra ki naxe.

⁵ Wo tan Siyonikae, Alatala gbo, a sabatixi koore nan ma.

A tinxinyi nun nondi fima ne wo ma.

⁶ A wo bun ti.

A kisi, xaxili fanyi, nun fahaamui ragatama ne wo be,
wo tan naxee gaaxuma a ya ra.

⁷ Wo a mato, ɲalamae nun xɛɛrae na wafe tande.

⁸ Mixi yo mu toma kirae ma sonon.

Saate bara kana, saate seedee bara yaagi, binye yo mu na sonon.

⁹ Boxi na sunnunyi nun halaki nan kui.

Liban xa mere bara maxara,
Basan nun Karemele fotonyi burexee na yolonfe.

¹⁰ Alatala naxe, «Yakɔsi n kelima ne fa, wo fa n matɔxɔ.

¹¹ Wo to nate fufafu tongo, wo man fe fufafu nan sɔtɔma.

Wo ɲengi luxi ne alo te naxan fama wo gande.

¹² Te dinma ne sie ra, e gan alo tunbe masɛgɛxi, sese mu lu.»

¹³ Wo tan naxee makuya n na, wo xa wo tuli mati n ma fe rabaxie ra.
Wo tan naxee makore n na, wo xa la n senbe ra.

¹⁴ Yunubite naxee na Siyoni, e bara gaaxu.

Alatala yaxuie bara seren folo.

«Nde noma lude te kasarati seeti ma?

Nde ratangama te xubentare ma won ya ma?»

¹⁵ Mixi nan a ra naxan jereama tinxinyi ra,
naxan nondi falama, naxan tondima geeni soto ki jaaxi ra,
naxan mu a belexe italama buna kobi be,
naxan mu a tuli matima mixi faxafe nate tongoe ra,
naxan mu a xaxili tima fe jaaxi ra.

¹⁶ Na mixi mooli tan sabatima ne geya fari yire makantaxi kui,
a baloe nun ye soto a fanyi ra.

¹⁷ Wo yae mange toma ne a xa tofanyi kui,
wo man fa boxi to naxan xa gboe mu jonna.

¹⁸ Wo ratuma ne wo gaaxu ki ma, a falafe ra,
«Na mange na minden? Duuti maxili go? Yire makantaxi xunmato go?»

¹⁹ Wo mu fama na bonsoe yete igboe tode sonon,
naxee xa xui fahaamufe xorocho.

²⁰ Siyoni mato, won ma sali rabama dennaxe.
Menni wo Darisalamu toma ne,
taa naxan naxaraxi, jama naxan mu talama e xonyi sonon.

²¹ Won Marigi Senbema luma ne naa won ya ma xuree seeti ma.
Won yaxuie mu noma tide na xuree ma e xa kunkuie kui,

²² barima Alatala nan na won ma kiitisa ra,
a seriye yati nan fima won ma.
Alatala nan na won ma Mange ra,
a won natangama fe jaaxi nan ma.

²³ Wo tan sie, wo xa luutie bara yonton,
wo xa kunkui wuri mu tixi,
wo xa bela mu gexi italade.

Na kui wo xa naafuli fama ne xaninde,
hali mabenyeie noma na rabade.

²⁴ Siyonika yo mu a falama, «N mu yalanxi.»
E xa yunubie fama ne xafaride.

34

Edon xa kiiti

¹ Wo wo maso, wo tan pamanee, alako wo xa wo tuli mati.
Sie, wo xa wo tuli mati n na a fanyi ra.

Duniya jama birin xa e tuli mati n ma masenyi ra,
² barima Alatala xonoxi pamanee nun e xa soori gaali birin ma.
A fama ne dinde e ra, a e raton.

³ E xa mixi faxaxie mu ragatama.
E binbie boroma ne, e xiri fa te kooore ma.
E wuli ifilima ne geyae ma.

⁴ Hali tunbui naxee na kooore ma, e birama ne,

alo burexɛɛ nun xɔrɛɛ birama ki naxɛ.
Kooore walaxɛ makuntanma nɛ alo dagi.

⁵ Alatala naxɛ, «N ma santidegema na gɛ na wali ra,
a goroma nɛ Edon pama xili ma,
n fa e sonto kiiti xa fe ra.»

⁶ Wuli na Alatala xa santidegema ma.
A bara gɛ sɛrɛxɛ kɔn naxabade a ra,
xurusee wuli nun ture na a ma.
Alatala na sɛrɛxɛ nde kɔn naxabafe Bosara,
a na faxɛ tife a jaaxi ra Edon bɔxi ma.

⁷ Nama sontɔma nɛ, sɛxɛ ningee nun tuurae fan faxa,
han bɔxi yati bara noxo na wuli birin na.

⁸ Alatala xa nate nan na ki,
alako Siyoni gbe xa jɔxo Edon xa yaxuya xa fe ra.

⁹ Edon xa xuree nun bɔxi luma nɛ alo dole, a fa lu gan na.

¹⁰ A mu xubenma kɔɛ nun yanyi ra,
a tuuri luma nɛ te ra tun.
Menni findima gbengberenyi yire nan na abadan,
mixi yo mu dangima naa sɔnɔn.

¹¹ Xɔni nun wulai sube mɔoli birin luma nɛ naa.
Alatala bara nate tongo menni xa findi gbengberen yire ra.

¹² Menni mangɛ mu sese toma naa e yamarima rabama naxan xun na,
e xa kuntigie yensenma nɛ feo.

¹³ Menni xa yire makantaxie findima tunbee yire,
e xa taɛe luma nɛ alo wulai, wule baree nun xɔnie luma dɛnnaxɛ.

¹⁴ Wulai subee mɔoli birin sabatima naa,

¹⁵ Bɔximase a xale sama nɛ naa,
a fa e rasege, a e kanta.

Hali yubee sabatima menni nɛ, e fa die rasege.

¹⁶ Alatala xa sɛbɛli mato a fanyi ra.

Yi sube birin fama nɛ lude naa, e fa wuya.

Alatala bara na nate tongo, a Xaxili yati fama nɛ na rakamalide.

¹⁷ A tan nan yati e xa fe matoma, a na bɔxi itaxun e ra,
a fa findi e gbe ra abadan.

35

Ala xa kira

¹ Nɛlexinyi xa lu gbengberen yire,
sɛwɛ xa lu wulai alo sansi fugaxie yire.

² Sansi tofanyie xa lu naa, sɛwɛ xui xa ite.

A xa lu alo Liban fɔtɔnyi, a xa tofan alo Karemele geya nun Saron yire.
Won Marigi Alatala xa nɔrɛ toma nɛ naa a fanyi ra.

³ Wo tan naxee bara gaaxu han wo bɛlexɛ mu se suxuma, wo xinbi fa
sɛrɛn,
wo sɛnbɛ xa so.

⁴ Wo a fala mixie bɛ naxee bara gaaxu,
«Wo xa limaniya, hali wo mu gaaxu!
Wo Marigi Ala bara fa wo gbe jɔxode.
A fama wo rakiside a sɛnbɛ ra.»

⁵ Na tɛmui, donxuie ya rabɔɔma nɛ, tulixɔrie fe mɛma nɛ.

⁶ Mabenye tunganma ne alo xeli, boboe fan seewe xui raminiima ne, barima xuree minima ne gbengberenyi ma.

⁷ Boxi maxaraxi mafindima ne baa ra, dulonyi minima ne gbengberen yire.

Wulai baree xonyi bara findi ye yire ra.

⁸ Kira mabama naa naxan xili falama, «Kira Seniyenxi.»

Mixi seniyentare mu dangima menni, fo naxan lanma a xa dangi na. Xaxilitaree mu tima na kira xon ma.

⁹ Yetee nun burunyi sube mu toma naa, fo lasiri mixi.

¹⁰ Alatala naxee xoreyaxi, nee nan gbilenma e xonyi na kira xon ma.

E soma ne Siyoni seewe ra naxan mu jonma.

E jalexinma ne tun.

Sunnunyi nun toore bama ne e ma abadan.

36

Asiriya mange xa masenyi

¹ Mange Xesekiya xa mangeya je fu nun naani nde ra, Asiriya mange Senaxeribi naxa no Yudaya taa senbemaie ra.

² A to ge na rabade, Asiriya mange naxa a xa soori mange xee Darisalamu mange xon ma, kelifa ra Lakisi, a tan nun a xa soori senbemaie. E naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe.

³ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sebeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa keedi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

⁴ Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e be, «Wo a fala Xesekiya be, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, «I xaxili tixi munse ra?

⁵ I woyen fufafu nan tun falaxi! I joxo a ma i bara feere nun senbe soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

⁶ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra.

⁷ Temunde wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kono n xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebade gbansan ne.»»

⁸ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotode i xa pama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima.

⁹ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra.

¹⁰ Bafe na ra, wo Marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, «Siga, i na boxi kana.»»

¹¹ Na temui Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra pama ya xori naxan na tete fari ma.»

¹² Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

¹³ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

¹⁴ «Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

¹⁵ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.»

¹⁶ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama ne a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

¹⁷ han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee na dennaxe.»

¹⁸ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.» Si gbetee xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

¹⁹ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

²⁰ Namance birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

²¹ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

²² Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebensa sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee ibooxi ra e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi dentee a be.

37

Mange Xesekiya marasi fenfe Annabi Esayi ra

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebensa, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, paxankate, nun boje mapaxu loxo nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, kono senbe mu na sonon e xa bari.

⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala pipe rasotofe ra, temunde a a paxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoee naxa faxe.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, «I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotoe xa fe ra, a naxe falaxi n be.

⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»

⁸ Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe.

⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra,

¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, «I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.»

¹¹ I a kolon a fanyi ra Asiriya mangée naxan nabaxi jamanée birin na. E e sonto ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

¹² N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsœ naxee na Teli Asari?

¹³ Xamata mangé, Arapadi mangé, Sefarawayimi mange, Hena mange, nun Iwa mange na minden?»»

¹⁴ Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

¹⁵ Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe,

¹⁶ «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunija birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

¹⁷ Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xeexi Ala Nije rasotode.

¹⁸ Alatala, nondi na a ra, Asiriya mangée bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana.

¹⁹ E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun geme ra.

²⁰ Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunija birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

²¹ Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mange Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mangé Senaxeribi xa fe ra.

²² Alatala xa masenyi nan ya a xili ma,

Siyoni taa fama ne yode i ma,
Darisalamu tofanyi fa i maberede.

²³ I nde konbixi, i nde maberexi?

I sonxoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentœ ma.

²⁴ I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon,
n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depexi kui.

²⁵ N tige ge jamanée ma, n e ye min.

N Nili xure senkinée birin xorima ne n sanyie ra.»»

²⁶ Alatala naxe, «I mu a mexi ba,

n bara yi fee nate nu a rakuya,

kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbemaie sontoma nan tun na,

²⁷ na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma.

E luma ne alo nooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

²⁸ Kono n i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

²⁹ I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i joœ ra,

n na n ma karafoe soti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»

³⁰ Alatala naxe, «Xesekiya, tɔnxuma nan ya i be:

Toofare wo sansi xori yolonxi nan donma.

Tamuna wo sansi bali nan donma.

Kɔnɔ tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba, wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo naxee sima.

³¹ Yuda bɔnsɔɛ naxee kisima,

nee luma nɛ alɔ wuri bili

naxan sanke na bɔxi bun ma,

a fa a bogi ramini.

³² Barima mixi ndee ratangama nɛ faxɛ ma Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima nɛ.

Alatala Senbema a mafurama nɛ na birin nabade.»

³³ Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mange xa fe ra,

«A mu soma yi taa kui,

a mu xali yo wolima be,

a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra,

a mu bendɛ matema tuganfe ra wo xa tɛtɛ ra.

³⁴ A gbilenma a fa kira nan na,

a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ N yi taa makantama nɛ,

n a rakisima nɛ n xili nun n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁶ Na kɔɛ ra Alatala xa malekɛ naxa mini, a sa Asiriyaka wulu kɛmɛ tongo solomasaxan nun suuli faxa. A donxɔɛ to keli gɛɛsɛgɛ, e naxa na furee to e ya ma.

³⁷ Na kui, Asiriya mange Senaxeribi naxa gbilen a xɔnyi Ninewe.

³⁸ Lɔxɔɛ nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa a faxa santidegɛma ra, e e gi Ararati bɔxi ma. Esarixadoni naxa ti mange ra a baba Senaxeribi jɔxɔɛ ra.

38

Xesekiya xa yalanyi

¹ Na lɔxɔɛ mange Xesekiya naxa fura a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa. Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «I xa yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na faxafe nɛ yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi xalɛ ma, a Alatala maxandi, a naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon n nan jɛrɛxi nɛ kira tinxinxi nan xɔn ma n ma dunijeigiri kui n bɔjɛ fiixe ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxɔnfe fɔxɔ ra.» Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gɛxi minide mange banxi tɛtɛ kui, Alatala man naxa a masen a be, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma pama yarerati Xesekiya be, i benba Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi mɛ, n bara i yaye to. N i yalanma nɛ, a xi saxan nde. N jɛ fu nun suuli sama nɛ i xa simaya xun ma.

⁶ N i tan nun yi taa ratangama nɛ Asiriya mange ma. N yi taa makantama nɛ n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tɔnxuma ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima nɛ.

⁸ Ala naxe, «N a niyama ne soge niini xa gbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu Axasi tede ma.» Na temui, soge niini naxa magbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu a goroxi ki naxe.

⁹ Yudaya mange Xesekiya xa beeti nan ya, a naxan sebexi a to yalan a xa fure ma:

¹⁰ N nu a fala ne nu,

«A lanma n xa laaxira yi waxati fanyi n ma dunijeigiri kui?
N ma simaya xa dunke na ki?»

¹¹ N man nu a fala ne nu,

«N mu Alatala toma yi dunja ma sonon,
n man mu ibunadama yo toma fa naxan sabatixi yi bende fupi fari.

¹² N ma lingira bara tongo n xun,

alo xuruse kante xa leele italama ki naxe.

N ma simaya na mafilinfe alo maboe xa gese.

Maboe na ge gese soxode, a donxoe naxan luxi, a na xaba.

Alatala, i tan fan, beenun nunmare xa so, i bara n ma simaya rajon.

¹³ N naxa mame ti han geesege,

kono i bara n xorie igira alo yete a rabama ki naxe.

Beenun koe xa so, i bara dan ti n ma simaya ma.

¹⁴ N nu n xui xurudi raminima ne alo debelin xoni,

n nu wama ne alo ganbe sunnunxi.

N nu n ya rate kooore ma, n nu fa a fala,

«N Marigi n na toorofo, i xa n mali.»

¹⁵ «N noma na tagi rabade di?

A tan yati bara n yaabi, a fa n ma duba suxu.

Na kui n fama n perede yete magore nan kui n ma simaya birin na.

¹⁶ N Marigi, ibunadama kisima na ki ne.

N jengife to na nan ma.»

«I tan bara n ma yalanyi ragbilen n ma, n xa kisi.

¹⁷ I bara n mali na toore kui.

I xa xanunteya bara n natanga faxe ma,

i bara n ma yunubie birin woli i kobe ra.

¹⁸ I a kolon a n ma gaburi mu findima matoxoe ra i be,

saya mu i matoxoma,

faxa mixie fan mu i tantuma beeti ra.

Naxee goroma gaburi kui,

nee xaxili mu tixi i xa hinne ra sonon.

¹⁹ Mixi jije nan i matoxoma, alo n na i matoxofe ki naxe to loxoe.

Babae masenyi tima e xa die be i xa hinne xa fe ra.»

²⁰ Alatala bara n nakisi.

Won xa beeti ba a be korae ra a xa horomobanxi kui.

Won xa lu na raba ra won ma simaya birin na.

²¹ Annabi Esayi nu bara a fala, a e xa fa xore bogi yailan, e a fatu mange Xesekiya xa fi ma, alako a xa yalan.

²² Xesekiya nu bara a yaabi, «Tonxuma mundun a niyama n xa a kolon n man noma tede Alatala xa horomobanxi?»

39

Xesekiya Babilon mange xa xεerae rasεnefe

¹ Na temui Babilon mange Merodaki Baladan naxa bataaxe nun buɲa rasanba Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya furafe nun a yalanfe me.

² Xesekiya naxa na xεerae rasεne, a a xa naafuli birin masen e be, alo gbeti, xεema, surayi, labunde nun ture xiri ɲoxunme, a xa geresose ragatade nun a xa bannaya birin na dennaxe. Sese mu lu, Xesekiya mu naxan masen e be a xa banxi nun a xa boxi kui.

³ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa Xesekiya yire, a a maxorin, «Na mixie munse falaxi i be? E kelixi minden?» Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi boxi makuye nde ne, dennaxe xili Babilon.»

⁴ Esayi man naxa a maxorin, «E munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui. Sese mu luxi n xonyi n mu naxan masenxi e be.»

⁵ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya be, «I tuli mati Alatala xa masenyi ra,

⁶ ɓɓoxε na fafe, yi mixie fama ne i harige birin xaninde Babilon, i benbae naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁷ E fama ne i xa die suxude, i naxee barixi, e e bana Babilon mange be.»

⁸ Xesekiya naxa a fala Esayi be, «Alatala xa masenyi i naxan tixi, a fan.» A na fala ne barima a naxe, «Boɲesa nun kantari tan luma ne be, n ma simaya birin kui.»

40

Ala a xa ɲama xunsarafe

¹ Ala xa masenyi nan ya:

«Wo xa n ma ɲama madundu e xa toore kui.

² Wo xa a fala Darisalamu be a a xa ɲaxankate bara ɲon, a xa yunubie sare bara ge fide, a Alatala bara na ragbilen a ma han doxo firin.»

³ Mixi nde na a xui raminife gbengberen yire a falafe ra, «Wo xa kira yailan Alatala be, wo sankira matinxin wo Marigi ya ra.

⁴ Gulunba xa ite, geya xa igoro, kira ɲaaxi xa yailan a fanyi ra.

⁵ Alatala xa nore makenenma ne daali birin ya xori.» Alatala xa masenyi yati nan na ki.

⁶ Mixi nde bara a fala n be, «I xui rate.»

N bara a yaabi, «N xa munse fala?»

A naxe, «Adama xa nore luxi ne alo sansie.

⁷ E lisima ne, Alatala xa foye e fuge kana. Adamadie maniyaxi sansie nan na.

⁸ Sansie xarama ne, e fuge kana, kono Alatala tan xa masenyi mu kanama abadan.»

⁹ Siyoni, i xa te geya itexi nde fari.

Darisalamu, i xa i xui ite senbe ra limaniya kui.

A fala Yudaya taee be, «Wo Marigi Ala na be.»

10 Marigi Alatala na fafe senbe ra, noe xanxi a belexe i.
Xunnakeli na a be.

11 A meenima ne a xa xurusee ma,
a a xa yexe yoree tongoma ne, a e sa a kanke ma,
a e ngae ragbengben.

12 Nde baa ye maniyaxi a belexe kui?

Nde koore walaxe maniyaxi?

Nde dunipa bendi maniyaxi?

Nde geyae doxoxi sikeeli ra?

13 Nde Alatala Xaxili kolon?

Nde noma marasi fide a ma?

14 Nde a yamarima? Nde a matinkanma?

Nde fe kolonyi masenma a be?

Nde a masenma a be se yailanma ki naxe?

15 Namance luxi ne a be alo se xunxurie.

A e rakelima ne a fanyi ra.

16 Liban sube birin nalanxi mu serexe gan daaxi lima naxan daxa a be,
Liban fotonyi belebele mu yege lima a xa serexe ganfe ra.

17 Sese mu namanee ra a ya i, e findixi a be fe fufafu nan na.

18 Wo wama Ala maniyafe nde ra?

Wo a misaalima munse ra?

19 Yirawali kuye nan masolima,

xabui xema radin a ma,

a fa gbeti yolonxonyie yailan a kuye gbakuma naxan na.

20 Setaree wuri nde nan fenma naxan mu kanama mafuren mafuren,
a mixi fen naxan fata a masolide alako a naxa bira.

21 Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi kabi temui xonkuye?

Wo mu na fahaamuxi kabi dunipa daa temui?

22 A tan nan sabatixi dunipa birin xun ma.

Dunipa mixie luxi ne a be alo katoee.

A tan koore walaxe italaxi ne alo dugi naxan sama leele ma.

23 A tan nan mangee xun nakanama, a mixi xungbee xa fe magoro.

24 E luxi ne alo sansi naxan si to,

kono beenu e xa mo, a fa wuyenyi radin e ma naxan e xarama ghen.

Na temui foye xungbe e xaninma ne alo sexe xare.

25 Ala Seniyentoe xa masenyi nan ya:

«Wo n tan Ala maniyama nde ra?

N misaalixi nde be?

26 Wo wo yae rakeli koore ma.

Nde na se yanbaxie daaxi?

Ala nan e yamarima, a e xilie kolon.

A senbe xa saabui ra, sese mu luxi e ma.»

27 «Na kui, wo tan n ma jama,

naxan fatanxi Yaxuba ra, naxan findixi Isirayila ra,

munfe ra wo a falama,

<Alatala mu fe toxi naxan doxoxi muxu ma.

Muxu Marigi Alatala mu wama muxu gbe joxofe.>

²⁸ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi?
 Alatala findixi Ala nan na kabi abadan,
 a dunipa yati nan daaxi a fole ra.
 A mu taganma, danyi mu na a xaxili ma.
²⁹ A senbe fima ne mixi taganxi ma,
 a limaniya fi senbetaree ma.
³⁰ Hali dimedie e taganma, segetalae birama,
³¹ Kono naxee e xaxili tima Alatala ra,
 nee senbe neene sotoma ne, e fa tuga alo segee.
 E e jere, e e gi, e mu taganma fefe ma.»

41

Ala nan na Isirayila xa mali ra

¹ «Namanee, wo wo sabari.
 Si yensenxie, wo limaniya,
 wo xa wo maso n ma kiiti yire ra.»

² «Nde mixi tixi kira xon ma keli sogetede,
 wo xa kiiti sama naxan xili ra?
 Nde jamanee saxi a sagoe, a mangee xa fe igoro a be?
 A xa santidegema e xun nakanama ne, a xa xali e rayensen ye.
³ A e kerima ne senbe ra, a man siga yire gbete na rabade.
⁴ Nde na fee ragirixi a xa yaamari ra kabi dunipa fole?
 N tan Alatala, naxan na fe fole nun fe rajonyi ra,
 n tan bara na mooli birin nagiri.»

⁵ «Namanee gaaxuma ne na birin ya ra,
 sie seren gaaxui ra dunipa birin.
⁶ E limaniya fima e bore ma, a falafe ra, <Wo wo senbe so!
⁷ Yirawalie e bore malima alako xema xa sa kuye ma.
 E naxe, <A fan na ki ne.>
 E kuye banbanma lantumae ra alako a naxa fa bira.»

⁸ «Kono wo tan Isirayila findixi n ma konyi nan na.
 N wo tan Yaxuba bonsoe nan sugandixi,
 naxan fatanxi n xanuntenyi Iburahima bonsoe.
⁹ N wo tongoxi dunipa tunxunye nan na, a falafe ra,
 <N ma konyi sugandixie nan wo ra, n mu mema naxee ra.>
¹⁰ Wo naxa gaaxu, barima n na wo foxo ra.
 Wo naxa kontofili, barima n tan nan na wo Marigi Ala ra.
 N senbe fima wo ma n belexe tinxixi nan na.»

¹¹ «Naxee birin wo maberefe, e fama yaagi nan tun sode.
 Naxee wo fenfe gere ra, e halakima ne, e jon.
¹² Wo na wo yaxuie fen, wo mu fama e tode, barima e loema ne.
 Naxee wo fenma gere ra, nee jonma ne.
¹³ Na rabama ne barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra,
 naxan wo belexe rasuxu,
 a a fala, <Wo naxa gaaxu, n fafe wo malide.>
¹⁴ Yaxuba bonsoe, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo wo senbe so.

Hali wo findixi mixi xunxurie nan na alo kuli di,
n tan naxan lanxi wo Rakisima ma, naxan findixi wo xa Seniyentoe ra,
n tan yete yati fama ne wo malide.
N xui nan na ki.»

¹⁵ «N a niyama ne wo xa senbe magaaxuxi soto wo yaxuie ya ra.
Wo luma ne alo wure wali se naxan geyae rabooma, a e findi xube ra.

¹⁶ Wo yaxuie rayensenma ne
alo xe sa naxee maale bonbo, foye fa maale lagi xanin.
Wo seewama ne Alatala ra,
wo Isirayila xa Seniyentoe tantuma ne.»

¹⁷ «Misikiinee nun setaree ye fenma, konso e mu a toma.
E nenyi xarama ye xoli ra.

Konso n tan Alatala, n e xa maxandi tongoma ne.
N tan Isirayila Marigi Ala, n mu neemuma e ma.

¹⁸ N xuree rabooma ne geya maxaraxie ma,
n dulonyi raminima ma gulunbae kui.

n gbengberenyi mafindima ne ye yire ra.

¹⁹ N sediri, kasiya, miriti, nun oliwi wuri bilie sima ne gbengberenyi ma.
N sipire, orimi, nun buyisi sansi bilie si wula i,

²⁰ alako nama xa na to, e fa fahaamui soto,
a na birin findixi Isirayila xa Seniyentoe Alatala senbe wali nan na.»

²¹ Alatala naxe, «Wo fa, wo wo xa marakorosi masen n be.
Wo xa na birin tagi raba a fanyi ra Yaxuba Marigi be.

²² Wo xa fa wo xa kuyee ra alako e xa a fala muxu be fe naxee fama rabade.
Fe naxee singe rabaxi, e xa e raba ki fala muxu be,
alako muxu xa xaxili soto na kui.

E xa a fala muxu be fe naxan fama rabade,

²³ alako muxu xa a kolon a e findixi alae nan na.

E xa fe nde raba, a na findi fefe yo ra,
naxan noma muxu de ixarade, muxu xa gaaxu e ya ra.

²⁴ Wo tan kuyee, «Wo mu noma na sese ra, wo tide yo mu na.
Mixi naxan wo batuma, na mixi findixi mixi xonxi nan na.»»

²⁵ «N bara mixi nde rakeli koola mabiri,
a fama n xili ra kelifa sogetede mabiri.

A mangee iboronma ne alo fefe rafale bende iboronma ki naxe.

²⁶ Nde na fe masenxi kabi a fole, alako muxu xa na kolon beenun a xa
raba?

Nde na falaxi, alako muxu xa a kolon nondi fale nan a ra?

Kuye yo mu na fe masen.

Kuye yo mu na xibaaru fi.

Kuye yo mu e xui ite.

²⁷ N tan nan na singe masen Siyoni be,
«Yi nan fama rabade.»

N tan xera nan xee Darisalamu.

²⁸ N naxan toma yi kuyee tagi,
keren mu na naxan noma masenyi nde tide,
naxan noma n ma maxorinyie yaabide.

29 Wo xa e mato: Kuye fufafu nan e ra!
E wali fɔxi yo mu na!
Sese mu na yi kuyee ra!»

42

Alatala xa Konyi Sugandixi

1 N ma Konyi Sugandixi nan yi ki, n ɲɔxɔ saxi naxan xɔn ma,
n naxan xanuma n nii birin na.

N bara n Xaxili ragoro a ma.

A tinxinyi masenma nɛ ɲamanɛɛ bɛ,

2 kɔnɔ a mu xaɲɛma e ma, a mu sɔnxɔɛ ratema e ma,
a mu a yete igboma.

3 A mu kale kuntinxi igirama, a mu lanpui dɛxɛ xuri raxubenma.
A kiiti sama a seriye ki nan ma.

4 A mu dagalanma, a mu birama,
han a gɛ tinxinyi rasabatide dunɲa ma.
ɲamanɛɛ xaxili tima a xa yaamari tinxinxɪ nan na.

5 Alatala Nɔndi Kanyi xa masenyi nan ya,
Ala naxan kooɛ daa, a a walaxɛ itala,
naxan bɔxi daa, a nun se birin naxan toma naa,
naxan ɲɛngi fixi dunɲa mixie ma, alako e xa dunɲa igiri.

6 «N tan Alatala nan na,
naxan i xɛɛxi, naxan i makantaxi,
naxan a niya i xa findi saate saabui ra ibunadama bɛ,
naxan a niya i xa findi naiyalanyi ra ɲamanɛɛ bɛ,

7 alako i xa dɔnxuie ya rabɔɔ, i xa geelimanie ramini geeli,
i xa mixie xɔɛya naxee na dimi kui.»

8 «Alatala nan n na, n xili nan na ki.
N mu wama n firin nde xɔn,
n mu tinma n ma matɔxɔɛ xa fi kuyee ma.

9 N ma masenyi singee bara rakamali,
n man fe nɛnɛ masenma nɛ wo bɛ naxan fama rakamalide.
N nee xa fe rakolon wo ra beenu e xa raba.»

10 «Wo xa bɛɛti nɛnɛ ba Alatala bɛ,
wo a matɔxɔ sa keli dunɲa baanyi ra,
wo tan naxee biyaasima baa xun ma,
wo tan naxee baloma baa kui,
wo tan naxee sabatixi ɲamanɛɛ kui.

11 Gbengberenyi nun taaɛ xa e xui ite,
Kedarikae sabatixi dɛnnaxɛ.
Selakae xa e sɛɛwɛ xui ite geyae fari.

12 E xa Alatala matɔxɔ alɔ a lan a xa matɔxɔ ki naxɛ.
ɲamanɛ birin xa a matɔxɔ.

13 Alatala minima nɛ alɔ ɲalama,
a bɔɲɛ te gere xa fe ra, a gereso xui ramini sɛnbɛ ra.»

14 «Kabi a rakuya n sabarixi, n dunduxi, n nan n yete suxuxi.
Kɔnɔ yakɔsi n nan n xui raminima alɔ gine naxan di barife.

¹⁵ N sansie ralisima ne geyae fari,
geya findi gbengberenyi ra.
N xuree mafindima ne xare ra,
n ye yiree xori.

¹⁶ N donxuie rapere ma ne kira nde ra, e mu naxan kolon,
n dimi findi e be naiyalanyi ra,
n boxi magexi findi boxi saxi ra e jere ma dennaxe.
N na nan yati rabama e be, n mu e rabe pinma.

¹⁷ Naxee e xaxili tixi kuyee ra,
e gbilenma ne yaagi kui.
Na kuyee yailanxi wure raxunuxi nan tun na,
konon na mixie a falama e be, «Wo findixi won ma alae nan na.»

¹⁸ «Tulixorie, wo wo tuli mati.
Donxuie, wo wo ya ti n na.

¹⁹ Nde donxuxi, xa n ma konyi xa mu a ra?
Nde tuli xorixi, xa n n ma xera xa mu a ra?
Nde donxuxi, xa n ma konyi boje saxi xa mu a ra?

²⁰ Wo bara fe gbege to, konon wo mu wo joxox saxi e xon ma.
E bara e tuli mati, konon e mu fefe fahaamuxi.

²¹ Tinxinyi to rafan Alatala ma,
a bara wa a xa seriye binyafe, nama xa a kolon.

²² Konon yi nama xun bara rakana,
e suxuxi yili nun geeli nan kui.
E yaxuie bara e xanin, mixi yo mu na naxan e rakisima,
mixi yo mu na naxan maxandi tima e be e xa gbilen.»

²³ Nde a tuli matima na fee ra wo ya ma?
Nde a joxox sama na fee xon ma temui naxan sa fama?

²⁴ Nde Yaxuba soxi mujeti yi ra?
Nde Isirayila soxi kasaratie yi ra?
Alatala xa mu a ra, won yunubi rabaxi naxan na?
E mu waxi jerefe a xa kira xa xon ma,
e man mu e tuli matixi a xa seriye xa ra.

²⁵ Na kui a naxa a xa xone dusu Isirayila xun na,
a niya gere xa e xun nakana.
Na te bara dexe e rabilinyi,
konon e mu e joxox saxi na xon ma.

43

Isirayila Rakisima kerenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
naxan Yaxuba daaxi,
naxan Isirayila yailanxi bende ra:
«Hali wo mu gaaxu, barima n bara wo xun sara,
n bara wo xili wo xili ra, barima n gbe nan wo ra.

² Wo na baa igiri, won birin nan a ra.
Wo na xure igiri, a mu wo xaninma.
Wo na dangi te xora, a mu wo ganma, a mu wo tooroma,

³ barima n tan Alatala nan na wo Marigi Ala ra,
Isirayila xa Seniyentoe, wo Rakisima.

N Misira nan fixi i xunsare ra,
n Etiyopi nun Seba fixi wo ɲɔxɔɛ nan na.

⁴ Wo tide to gbo n bɛ n ma xanunteya xa fe ra,
n mixie nan bama wo ɲɔxɔɛ ra, n ɲama fi wo nii rakisife ra.

⁵ Wo naxa gaaxu, n na wo ɬɔxɔ ra.

N fama nɛ wo bɔnsɔɛ ra, kelifɛ sogetede nun sogegorode mabiri,

⁶ n fama wo xilide kelifɛ yirefanyi nun kɔɔla ma.

<Wo fa n ma die ra, kelifɛ yire makuye,

⁷ e birin naxee xilixi n xili ra,
n naxan daaxi n ma nɔrɛ xa fe ra.>

⁸ ɲamae xa fa naxee ya na kɔnɔ e mu se toma,
e tuli na kɔnɔ e mu fe mɛma.

⁹ ɲamae nun sie xa e malan.

Nde na e ya ma naxan nu bara yi fe masen won bɛ beenu a xa raba?

E xa seedee ramini, naxee nɔma a fe rafixɛde,
alako booree xa a kolon a nɔndi na a ra.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo tan nan na n ma seedee ra, n ma konyi sugandixi,
alako wo xa n kolon, wo xa la n na.
Ala yo mu nu na n ya ra, Ala yo mu fama n xanbi ra.

¹¹ N tan keren nan na Alatala ra.
Mixi rakisima yo mu na bafe n tan na.

¹² N tan nan nɔndi masenxi, n tan nan wo rakisixi,
n tan nan fe nɛnɛ masenma wo bɛ.
Ala xɔpɛ nde xa mu n na wo tagi.
Wo tan nan na n ma seedee ra a n keren nan na Ala ra.

¹³ Kabi ɬɔlɔ ɬɔlɛ n tan nan Ala ra.
Mixi yo mu nɔma mixi bade n bɛlexɛ,
mixi yo mu nɔma n ma fe rabaxi masarade.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
Ala naxan wo xun sara,
Ala naxan findixi Isirayila xa ɛniyɛntɔɛ ra.
A naxɛ, «N yaamari fima nɛ Babilɔn geelimanie xa fa e xa kunkuie kui,
e nu laxi naxee ra.

¹⁵ Alatala na n tan nan na, wo xa ɛniyɛntɔɛ,
naxan Isirayila daa, naxan findixi wo xa mange ra.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan kira bɔɔ baa tagi,
naxan dangide ramini mɔrɔnyie xɔɔra,

¹⁷ naxan a niya sɔɔri ragi see nun soe ragie xa kata dangide mɛnni,
e fa lu baa xɔɔra abadan, e mu te.
Na sɔɔri gali xubenxi nɛ alo lanpui xubenma ki naxɛ.

¹⁸ «Wo naxa wo mapɔxun fe singee ma,
wo fe forie lu na.

¹⁹ Wo mu a toxi, n na fe nɛnɛ rabafe?
Wo mu gɛxi na kolonde?

N na kira nde bɔɔfe gbengberenyi ma,
n na xuree raminife yire maxaraxi ma.

²⁰ Burunyi daalise n matɔxɔma,

alo wulai bare nun xundi, barima n ye raminima gbengberenyi ma,
 n xure xungbee raboo yire maxaraxi ma,
 alako n ma pama sugandixi xa ye min,
 21 alako n pama naxan daaxi a xa n matooxo.»

22 «Yaxuba, wo mu maxandi tima n xili ra.
 Isirayila, wo mu fefe rabafe birafe ra n fooxo ra.

23 Wo mu tin yexee bade serexe ra n be,
 wo mu tin n binyade serexe ra.
 N mu kote dooxi wo xun ma sansi serexe ra,
 n mu wo karaxan surayi ganfe ra.

24 Wo mu labunde fanyi sara n be,
 wo mu ninge ture gbegbe ba serexe ra.
 Wo naxan nabaxi, wo bara n natagan wo xa yunubie ra,
 wo bara n naxono wo xa paaxuna ra.»

25 «N tan nan a ra, naxan i xa yunubie xafarima n xili xa fe ra,
 n fa neemu i xa yunubie ma feo.

26 I xa i xa fe dangixi masen n be,
 won xa a mato kiiti na ki naxe.

27 I benba singe yunubi raba ne.
 I xa yarerati muruta ne n xili ma.

28 Na nan a ra, n fama i xa serexedubee rayaagide,
 naxee walima n ma hoomolingira kui.
 N a niyama ne Yaxuba bonsoe xun xa rakana,
 Isirayila bonsoe xa yaagi.»

44

Kuye yailanma xa wali

1 «N ma konyi Yaxuba bonsoe, wo xa wo tuli mati,
 n ma pama sugandixi Isirayila, wo xa n xui rame.

2 Alatala xa masenyi nan ya,
 naxan wo daaxi wo nga teege i,
 naxan wo bun tima.

N ma konyi Yaxuba, hali i mu hanme,
 wo tan Yesurun n naxan sugandixi,

3 barima n ye ragoroma ne wo xa boxi maxaraxi ma,
 n xure raminima ne gbengberen yire ma.
 N nan n Xaxili ragoroma ne wo bonsoe ma,
 n barake sama ne wo xa die ma.

4 E fanma ne alo nooge naxan toma fili tagi,
 alo wuri naxee sixi xure de i.

5 Nde a falama ne, «Alatala gbe nan n na,»
 a Yaxuba xili sa a xun ma.
 Nde a sebema ne a belexe ma, «Alatala gbe,»
 a Isirayila xili sa a xun ma.»

6 «Alatala xa masenyi nan ya,
 Alatala Senbema naxan findixi Isirayila mange nun a rakisima ra.
 N tan nan na fe fole ra, n tan nan na fe rajonyi ra.
 Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

7 Nde maniyaxi n tan na? A xa na fala.

Na kanyi xa woyen ba, a xa fe dangixi masen kabi n ma pama daa temui.
A xa fe masen naxan fama rabade, iyo a xa na fala kene ma.

⁸ Wo naxa gaaxu, wo naxa seren.

N mu na masenxi wo be xe, beenu na fee xa raba?

N ma seedee nan wo ra.

Ala gbete na na, ba n tan na?

Ade, fanye gbete mu na hali keren.»

⁹ Fuyantee nan kuye yailanmae ra.

E xa wali tide yo mu na.

E xa seedee ya mu na, e xaxili ifuxi.

E fama lude na yaagi nan kui.

¹⁰ Nde kuye yailanma, naxan mu noma a malide fefe ra?

¹¹ Na kanyie yaagima ne.

Adamadi nan tun na e ra.

E birin xa e malan, e xa ti n ya ra.

N e birin nagoroma ne gaaxui nun paxankate ra.

¹² Kuye yailanma wure xabuma te xora,

a kuyee yailan derema ra, a a rawali a yete senbe ra.

Kaame nun ye xoli luma ne a suxu ra, a fa tagan.

¹³ Kamuderi luuti italama ne a maniyafe ra, a a korin.

A wali folo wali see ra,

a a yailan han a lu alo mixi tofanyi naxan tima a xa banxi kui.

¹⁴ A nu wuri ndee si fotonyi yire,

a mame ti han tune ye a ramo, a fa a sege.

¹⁵ A nde findi yege ra, alako xinbeli naxa a suxu,

a nde rawali taami ganfe ra.

Kono naxan luxi, a na findi ala ra a naxan batuma,

a kuye rafala, a suyidi a be.

¹⁶ A seeti findi yege ra,

a sube ganma naxan na,

a fa a dege, a a fala, «Yi te fan. Xinbeli mu n suxuma be.»

¹⁷ A wuri donxoe nan findima a xa kuye ala ra,

a suyidi naxan be a batufe ra.

A maxandi ti a be, a falafe ra,

«N nakisi, barima i tan nan n ma ala ra.»

¹⁸ Kono na mixi mu gexi fahaamui sotode.

A luxi alo donxui naxan mu se toma,

a xaxili mu fata fee tagi rabade.

¹⁹ Sese mu a a boje ratima sonon, a xa a mapoxun,

«N bara wuri seeti sa te i,

alako n xa taami nun sube gan a te wole ra n naxan donma.

A lanma n xa na wuri donxoe rafala kuye ra Ala naxan xonma?

N xa n suyidi wuri xuntunyi be?»

²⁰ Na kuye yailanma birama se nan foxo ra naxan findima te xube ra.

A boje bara a yete yanfa.

A mu fata a yete rakiside,

a man mu xaxili soto a falafe ra, «N naxan tixi n belexe ra wule ala nan a ra.»

21 «Yaxuba bonsoe, wo xa ratu yi fee ma,
wo tan Isirayila nama naxan findixi n ma konyi ra.
N wo daa ne, alako wo xa findi n ma konyi ra.
Isirayila, n mu neemuma wo ma.

22 N bara wo xa yunubie xafari, wo naxan soto wo xa murute kui,
n bara nee ba naa alo nuxui bama koore ma ki naxe.
Wo xa gbilen n ma, barima n bara wo xun sara.»

23 Koore xa seewa Alatala xa wali xa fe ra.
Boxi bunyi xa a xui ramini.
Geyae xa e xui ite alo wuri naxee na fotonyi kui,
barima Alatala bara Yaxuba xun sara,
a bara a nore masen Isirayila ya ma.

24 Wo Rakisima Alatala xa masenyi nan ya naxan wo rafalaxi wo nga teege,
«N tan, Alatala nan n na, naxan fe birin daaxi,
naxan koore itala,
naxan boxi rafala a belexe ra,

25 naxan namijonme wule falee xa tonxumae kana,
naxan sematoe rayaagi,
naxan lonnilae xa marasi mafindi lonnitarepa ra,

26 naxan a xa namijonme konyie xa masenyie rakamali,
naxan a xa xerae xui findi nondi ra,
naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, «Nama fama sabatide naa,>
naxan a masenma Yudaya taae xa fe ra, «E man fama ne tide,>

27 naxan a falama baa be, «Xara, n i xa ye raxorima ne,>

28 naxan mänge Sirusi xee ma a sago rabade, alo xuruse madonyi a rabama
ki naxe,

naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, «A man xa ti,>
naxan a masenma horomobanxi xa fe ra, «A man xa ti!»

45

Ala xa wali nun Sirusi

1 Alatala xa masenyi nan ya a xa mixi sugandixi Sirusi be,
a naxan xee xi pamanee xun nakanafe ra, e xa lu a xa yaamari bun ma,
a naade rabixi naxan be alako a xa wali xa sooneya.

2 «N tima ne i ya ra, n tentenyi magoro i be,
n wure gbeeli naadee kana, n wure naadee yensen ye i ya ra.

3 N naafuli noxunxi fima ne i ma,
alako i xa a kolon n tan nan Isirayila Marigi Alatala ra,
naxan i xilixi i xili yati ra.

4 N ma konyi Yaxuba xa fe ra,
n ma nama sugandixi Isirayila,
n i xilixi i xili nan na, n binye fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.

5 N tan nan na Alatala ra,
Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

N senbe fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.

6 Na kui mixi birin fama ne a kolonde a Ala kerenyi nan n na,
kelife sogetede han sogegorode,
Ala gbete yo mu na.

7 N tan nan koore iyalanma, n dimi rasin,

n tan nan heri raminima, n gbaloe raba.
N tan Alatala na n na fee birin nabama.»

⁸ «Tune ye xa goro kelife koore ma, nuxui xa rabi ye raminife ra.
Boxi fan xa rabi na ye sotofe ra.
Kisi xa soto alo sansi bulama ki naxe, tinxinyi xa lu na.
N tan Alatala nan na birin daaxi.»

⁹ Naxankate na mixi be, naxan a yailanma matandima,
naxan findixi feje xuntunyi tun na.

Bende doloxi a falama feje yailanma be,
«I n yailanfe munse ra? I xa wali mu fan!»

¹⁰ Naxankate na mixi be, naxan a falama a baba nun a nga be,
«Wo munse barixi?»

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya,
Isirayila xa Seniyentoe naxan wo daaxi,
«Wo wama n maxorinfe tina fe nan ma n naxan nabama n ma die ra?
Wo wama n yamarife n ma wali xa fe nan na?»

¹² N tan nan boxi yailanxi, n fa mixi daa a fari.
N tan nan koore itala n belexe ra, n tunbuie yamari.

¹³ N tan nan man Sirusi xema n ma tinxinyi xa fe ra.
N kira rabooma ne a be alako a xa n ma taa ti,
a xa n ma nama xoroa xunsare xanbi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
«Misira nun Etiyopi xa naafuli luma ne i yi ra,
Sebakae findima ne i xa konyie ra,
e bira i foxo ra yolonxonyi kui, e suyidi i be, e a fala i be,
«Ala na i foxo ra, a maniye mu na, Ala gbete mu na.»»

¹⁵ Isirayila Marigi Ala, a Rakisima,
Ala nan i ra, naxan mu a yete masenma kene ma.

¹⁶ Kuye yailanmae fama ne lude yaagi kui, e e birin xanin,

¹⁷ kono Alatala Isirayila tan rakisima ne abadan,
a mu fama yaagide feo.

¹⁸ Alatala naxan koore daaxi, naxan firin nde mu na,
naxan dunja daaxi a ki nun a kepa nan ma,
a fa adamadie rasabati a ma,
a fa a fala, «Alatala nan na, Ala gbete yo mu na.

¹⁹ N mu woyenxi dunxui xa ra de.
N mu a fala Yaxuba bonsoe be e xa n fen na ki tun.
N tan Alatala nondi nan falama, n tinxinyi nan masenma.»

²⁰ «Wo wo malan, wo fa, wo wo maso, wo tan mixi gixie kelife pamanee
ma,

Kuye batue mu sese kolon,
e kuye maxandima naxee mu noma mixi rakiside.

²¹ Wo wo xui ramini, wo xa marakolonyi ti e be.
E xa e bore rasi.

Nde yi masenyi tixi kabi temui xonkuye? N tan xa mu a ra?

Ala gbete yo mu na bafe n tan na,
Ala naxan tinxin, naxan mixi rakisima.

²² Wo xa gbilen n ma, wo tan naxee kelima dunija tunxunye ma,
alako wo xa kisi soto,

barima Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

²³ N bara n kali n yete ra nondi ki ma,

n ma masenyi mu kanama fefe ma.

Xinbi birin sinma ne n bun ma,
kali birin nabama n tan nan xili ra.

²⁴ Nama a falama ne n be,

«Tinxinyi nun senbe toma i tan Alatala nan gbansan yi.»

Mixi naxee nu murutaxi a ma,
e fama ne a yire yaagi kui.

²⁵ Kono Isirayila bonsoe gbe joxoma ne Alatala saabui ra,
e fa xunnakeli soto.

46

Babilon xa alae

¹ Babilon xa kuye Beli a xinbi sinma.

A xa kuye Nebo fan a felenma boxi ma.

Sofalee e bendunma xanin se fari.

Na kote binya, a sofalee rataganma ne.

² E mu no na kuyee ratangade.

E birin xa siga konyiya kui.

³ «Yaxuba bonsoe, wo wo tuli mati n na.

Isirayilaka naxee luxi, wo wo tuli mati n na.

Kabi wo barixi temui naxe, n bara wo xanin n belexe, n bara wo bun ti.

⁴ N nu na raba ne han wo fori waxati.

Wo xunsexe to nu fixema, n tan nan man nu wo bun tima.

N to wo daa, n man nu wo malima ne, n wo xanin, n wo rakisi.

⁵ Wo n ma maniye toma minden? Wo n firin nde kolon?

⁶ Naafuli kanyi xema nun gbeti raminima, a a sa sikeeli fari,

alako xabui xa kuye nde yalla a be,

a a xinbi sinma naxan be a batufe ra.

⁷ E na tongo, e a doxo e tunki fari, e a xanin yire, e a tima dennaxe.

Menni a tixi tun, a mu sigama dede.

Hali mixi nde a mawa a be, a mu a yaabima,

a mu mixi ratangama a xa toore ma.»

⁸ «Wo tan murutela, wo xa ratu na fee ma, alako wo xa no kaside.

⁹ Wo xa ratu n naxan nabaxi temui dangixi.

Ala gbete yo mu na bafe n tan na, n firin nde mu na.

¹⁰ Ala gbete mu na naxan fe masenma beenun a xa raba,

naxan noma a falade,

«N waxonfe fama ne rakamalide. N tan nan a ragirima.»

¹¹ N tan nan xoni nde xilima kelife sogetede mabiri,

naxan n waxonfe rabama n be.

Iyo, n naxan falaxi, n a rabama ne,

n naxan natexi, n a rakamalima ne.

¹² Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee xaxili xoroxo,
wo tan naxee makuyaxi tinxinyi ra.

¹³ N ma kiiti tinxinxi bara makore, a mu makuya feo.
N fama n ma kisi fan na, a mu buma.

N Siyon rakisima ne,
N nan n ma nore ragoroma ne Isirayila ma.»

47

Babilon birafe

¹ «Babilon taa, keli i xa kibanyi kui, i doro boxi ma.

I xa tofanyi nun i xa bannaya bama ne i yi.

² Wali see tongo kuri sofe ra.

I xa mafelenyi bama ne i ma, i xa dugi mate, i xure igiri i mageli ra.

³ I jaiboma ne yaagi kui,
n fama ne n gbe joxode kinikini xanbi.»

⁴ Alatala Senbema nan findi muxu xunsarama ra, Isirayila xa Seniyentoe.

⁵ «Babilon pama, wo doro, wo wo de balan.
Wo xa mangeya bara jon.

⁶ N nu xonoxi n ma pama ma, n fa e ke tongomae xun nakana.

N naxa e lu wo sagoe, konɔ wo mu kinikini e ma fefe ma.

Hali forie, wo bara e jaxankata a jaaxi ra.

⁷ Wo nu a falama ne, «N ma mangeya mu jonma abadan!»

Konɔ wo mu wo joro saxi fe xon ma naxan noma wo lide.»

⁸ «Yakosi wo wo tuli mati n na,
wo tan banna naxee a majoxunxi a fefe mu noma wo torode,
naxee a falama, «N keren nan tide gbo dunja,
n mu findima kaape ra, n ma die mu bama n yi.»

⁹ Konɔ n xa a fala wo be, na fe firinyie wo lima ne fexen keren kui.

Wo ganma ne wo xa die ra, wo findi kaape ra

hali wo duureya nun karamoro wali rawuya.

¹⁰ Wo nu laxi wo xa jaaxuna nan na,

wo joro a ma na mu toma.

Wo xa fe kolonyi bara wo madaxu.

Wo bara a fala wo boje ma, «N keren nan be, n tan nan gbansan tide gbo.»

¹¹ Gbaloe fama ne wo lide, wo mu noma wo yete ratangade naxan ma wo
xa naafuli ra,
gbaloe naxan wo terennama.»

¹² «Wo to laxi na fe mooli nan na, wo xa lu wo xa duureya,
nun wo xa manduruya kui wo darixi naxan na.

Wo a majoxun a na sooneyama ne wo be, wo fa geenii wo yaxui xun ma,

¹³ konɔ na birin fama ne wo ratagande.

Wo xa se matoe xili, naxee koore matoma,

e fe fala naxan fama wo lide.

¹⁴ Nee tan fan luma ne alo sese naxan ganma te ra.

E mu noma e yete rakiside te xora.

Sese mu luma e yi ra, hali te xunxuri e doro ma naxan seeti ma xinbeli
temui.

¹⁵ E mu noma fefe rabade wo be,
hali wo to bara wo xaxili ti e ra kabi wo dimedi temui.
E sigama ne yare e xa kira paaxi xon ma.
Mixi yo mu noma wo rakiside.»

48

Isirayila nun Ala xa lanyi

¹ «Yaxuba bonsœ naxan xili Isirayila, naxan fatanxi Yudaya ra,
wo wo tuli mati n na.

Wo tan naxee wo kalima Alatala xili ra,
wo tan naxee Isirayila Marigi Ala maxandima tinxintareya kui,

² wo tan naxee wo yete xilima Taa Seniyenxi Kanyie,
wo tan naxee wo xaxili tima Isirayila Marigi Alatala ra,

³ n naxan masenxi wo be temui dangixi, n bara ge na ragiride.

⁴ N to a kolon wo xaxili xoxoxo alo wure,

⁵ n naxa wo rakolon na fe ra beenun a xa raba,

alako wo naxa fa a fala,

«Muxu xa kuye wuri daaxie nun wure daaxie nan na fe natexi.»

⁶ Wo bara na me? Wo bara so na fe kui?»

«Yakosi n fe neene masenma ne wo be,

naxee nu bara noxun wo ma.

⁷ Nee minixi yi waxati ne,

wo mu nu naxee kolon.

Na kui wo mu noma a falade, «Iyo, muxu nu nee kolon.»

⁸ Wo mu na fee fahaamuxi temui dangixi barima wo tuli xoxoxo.

Yanfantee nan wo ra kabi wo bari temui.

⁹ N xili xa fe ra, n mu n ma xone ramini wo ma kerenyi ra.

N ma matoxoe xa fe ra, n mu wo rabolo.

¹⁰ N bara wo mato,

konon mu a rabaxi alo xabui a rabama ki naxe gbeti ra.

N wo matoma toore nan saabui ra.

¹¹ N yi rabama n yete be alako n xili naxa kana,

alako n ma matoxoe naxa fi n firin nde ma.»

¹² «Yaxuba bonsœ, wo wo tuli mati n na.

Isirayila n naxan xilixi, wo wo tuli mati n na.

N tan nan na a singe ra, n tan nan na a donxoe ra.

¹³ N belexe nan dunjina bunyi saxi,

n senbe nan koore italaxi.

N na e xili, e tima ne keren na.»

¹⁴ «Wo xa wo malan, wo xa wo tuli mati n na.

Kuye mundun bara yi fe masen wo be beenun a xa raba?

Alatala bara mixi nde sugandi naxan a sagoe rabama Babilon na,
naxan e xili xun nakanama.

¹⁵ Iyo, n tan yati bara n ma masenyi ti,

n bara a xili, a xa na wali rakamali.»

¹⁶ «Wo wo maso n na, wo xa wo tuli mati.

Kabi a fole, n mu woyen dunxui ra.

Na fe rabama n ya xori.»

Yakosi, n Marigi Alatala na n xεεfe, a a Xaxili ragoroxi n ma.

¹⁷ Wo Rakisima Alatala, Isirayila xa Seniyentɔε, a xa masenyi nan ya,
«N tan findixi wo Marigi Alatala nan na,
naxan wo xa fe sɔɔneya ki masenma,
naxan wo rapɛrɛma pɛrɛ ki fanyi ra.

¹⁸ Xa wo wo ɲɔɔ sa n ma seriye xɔn ma nu,
bɔɲesa nun kisi nu gboma nɛ wo yi ra alɔ ye naxan na baa ma.

¹⁹ Wo bɔnsɔε nu wuyama nɛ alɔ mɛyenyi naxan na baa dɛ ra,
wo xa die xilie mu nu bama n ya i.

²⁰ Wo xa keli Babilɔn sɛwɛ xui ra.

Wo xa na masen dunɲa birin bɛ.

Wo xa a fala, «Alatala bara a konyi Yaxuba xun sara.»

²¹ Ye xɔli mu luma e ma gbengberenyi ma,
a fanye ibɔɔma, a ye ramini a kui.

²² Mixi ɲaaxi xa fe mu sɔɔneyama.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

49

Alatala xa konyi

¹ Si yensenxie, wo xa wo tuli mati n na.

Yire makuyee, wo xa wo ɲɔɔ sa n wɔyɛn xui xɔn ma.

Alatala n xili nɛ kabi n nga tɛgɛ,

a naxa n xili fala beenun n xa mini foye ra.

² A naxa n dɛ lu alɔ santidɛgɛma xɛɲɛnxi a bɛlɛxɛ,
a naxa n findi xali ɲɔɛ rameluxi ra,
a naxa n sa a xa xali gbɔnfɔɛ kui.

³ A naxa a fala n bɛ, «Isirayila, n ma konyi nan i ra,
n na n ma nɔrɛ masenma naxan saabui ra.»

⁴ Kɔɔɔ n naxa a yaabi, «N ma wali mu sɔɔneyaxi,
n bara kata, kɔɔɔ fufafu na a ra.
N ma wali sare na n Marigi Alatala nan yi.»

⁵ Na kui Alatala naxa masenyi nde ti,
naxan n daa n nga tɛgɛ i, n xa findi a xa konyi ra,
alako n xa Yaxuba bɔnsɔε ragbilen a ma,
Isirayila ɲama man xa malan a fɛ ma.

Alatala bara binyɛ xungbe fi n ma,
a tan naxan findixi n sɛnbɛ ra.

⁶ A naxɛ, «Yaxuba bɔnsɔε Isirayila ragbilenfe n ma,
wali na a ra naxan xurun i bɛ n ma konyi.
N man i findima nɛ naiyalanyi ra si gbɛtɛɛ bɛ,
alako n ma kisi xa masen dunɲa yire birin.»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya,
Alatala naxan findixi Isirayila Xunsarama ra, Isirayila xa Seniyentɔε,
won bɔnsɔε naxan xɔɲxi,
naxan walixi mangɛɛ bɛ,
«Mangɛɛ na wo to, e tima nɛ,
kuntigie na wo to, e e xinbi sinma nɛ wo bun ma,
barima dugutɛgɛ Alatala naxan Isirayila xa Seniyentɔε ra,

na nan wo sugandixi.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya,
«N wo yaabima yaabi temui ne,
n wo rakisima kisi loxo ne.
N wo makantama ne,
n wo tima ne alo pama n saate tongo naxan be,
alako wo xa boxi xa fan, naxan kanaxi a xa yailan.

⁹ Geelimanie minima ne,
mixi naxee na dimi xora, nee xoreya sotoma ne.

¹⁰ E luma ne alo xurusee naxee e demadonma filie ma,
kaame nun ye xoli mu e suxuma,
kuyefure nun soqe xone mu e tooroma.
E rahinnema nan luma e rapere ra,
a e xun ti dulong yire ra.

¹¹ Tentenyi ragoroma ne, yili rafe, alako e xa kira xa fan.

¹² E fama ne kelifie yire makuye,
kelife koola nun sogegorode ma,
kelife Asuwan boxi ma.»

¹³ «Naxee na koore ma, e xa e seewe xui ite,
naxee na boxi ma, e xa nelexin,
naxee na geyae fari, e xa beeti ba,
barima Alatala a xa pama madunduma ne,
a kinikini tooro mixie ma.»

¹⁴ Kono Siyonkae nu a falama ne,
«Alatala bara muxu rabolo,
Muxu Marigi bara neemu muxu ma.»

¹⁵ «Dinge noma neemude a xa diyore ma?
A mu kinikinima xe a xa di ma?
Hali a tan neemu,
n tan mu neemuma wo ma.

¹⁶ Wo xilie korinxi n belexe kui,
n yae tixi ne i xa banxi ra temui birin.

¹⁷ Wo xa die na gbilenfe wo xonyi.
Naxee wo tooroxi, nee na kelifie wo xun ma.

¹⁸ Wo wo ya ite. Wo xa die bara e malan, e na fafe.
N tan Alatala bara n kali n yete ra,
wo xa mixie fama ne lude wo seeti ma,
alo dugi tofanyie luma gine ma ki naxe a xa futi xiri loxo.»

¹⁹ «Hali wo yaxuie to wo xonyi kanaxi, e wo xa pama rayensen ye,
yakosi wo fama ne wuyade han wo gbo wo xa boxi be.
Mixi naxee kasare tixi wo xonyi, e bara siga.

²⁰ Wo xa di naxee barixi yi tooro waxati,
e fama ne a falade, «Be xurun won be.
Won xa yire neene ti won luma dennaxe.»

²¹ Na temui wo fama ne a falade,
«Nde yi die barixi n be?
Mixi rabejinxi nan nu na n na.

Ala nu bara n nabolo, a mee n na.
 Nde yi die ramoxi?
 N keren peti nan nu a ra.
 Yi die kelixi minden?»»

²² Won Marigi Alatala xa masenyi nan ya,
 «N nan n belexe itema ne jamanee be,
 n tonxuma masen e be,
 alako e xa fa wo xa di xemee ra e belexe,
 e xa fa wo xa di ginnee ra e tunki ma.

²³ Mangee meenima ne wo xa die ma,
 mange ginnee e ramo.
 Na mixi xungbee e xinbi sinma ne wo bun ma,
 e wo sanyie masunbuma ne.
 Na kui wo fama ne a kolonde a Alatala na n tan nan na.
 Mixi naxee e xaxili tima n na, na kanyi mu yaagima.»

²⁴ Soori xa se tongoxi noma rasuxude a yi ra?
 Senbema xa mixi suxuxi noma bade a yi ra?

²⁵ Alatala wo yaabima yi ki ne:
 «Iyo, n soori xa se tongoxi rasuxuma ne a yi ra,
 n senbema xa mixi suxuxi bama ne a yi ra.
 N wo gerefae gerema ne, n wo xa die rakisi.

²⁶ Naxee wo jaxankatama, e fama ne e yete sube donde,
 e siisima ne e yete wuli ra.
 Na kui ibunadama birin a kolonma ne,
 a n tan nan Alatala ra, wo Rakisima, wo Xunsarama, Yaxuba xa Senbema.»

50

Yunubi sare

¹ Alatala xa masenyi nan ya:
 «N keedi mundun sebexi n xa mee wo nga ra?
 N sare mundun sotoxi wo matife ra?
 Wo matixi wo yete xa yunubie nan ma fe ra.
 N meexi wo nga ra a xa matandi nan ma.

² Munfe ra wo mu n yaabima?
 Munfe ra wo mu tima n ya ra?
 Wo a mapoxunxi ne n belexe mu fata wo fulunde?
 Wo a mapoxunxi ne n senbe mu noma wo rakiside?
 N ma woyen keren noma baa xarade.
 N noma xure findide gbengberenyi ra, yexee xa faxa, e xa boru.

³ N fata koore rafarode,
 alo mixi na kaaje dugi ragoroxi a ma.»

⁴ N Marigi Alatala bara masenyi so n yi ra
 naxan noma mixi taganxi malide.
 A n na naxunuma geesege birin, a n tuli ibama,
 alako n xa n tuli mati a ra alo xarandi fanyi.

⁵ N Marigi Alatala bara n tuli rabi,
 n tan mu tondima birade a foxo ra.

⁶ N nan n fari tima ne n yaxuie xa n bonbo.
 N na n xere fan tima ne e xa n de xabe matala.

N mu n ya tagi noxun e xa konbie ma,
n mu tondi e xa e de ye boxun n ma.

⁷ N Marigi Alatala to n mali,
n mu yaagi, n mu n gi.
N luma ne alo fanye, barima n a kolon n mu luma yaagi kui.

⁸ Naxan n gbe joxoma a na n seeti ma.
Nde wama n sonxofe? Won xa woyen.
Nde wama n kalamufe? Kiiti xa sa.

⁹ N Marigi Alatala nan n malife.
Nde noma a ra?
E xa kalamui kanama ne alo dugi fori teese naxan donma.

¹⁰ Nde gaaxuma Alatala ya ra wo ya ma,
a Ala xa konyi xui suxu?
Naxan birin na jerefe dimi xora naiyalanyi xanbi,
a xa a xaxili ti Alatala xili ra, a la a ra.

¹¹ N xa a fala wo be,
wo tan naxee te radexema,
wo fa tanbe raxapenma gere xili ma,
N fama ne wo toorde a xoxoxe ra.

51

Isirayila fatanxi dennaxe ra

¹ «Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee tinxinyi nun Alatala fenfe.
Wo xa wo ya ti fanye ra Alatala wo raminixi dennaxe.

² Wo xa wo ya ti wo baba Iburahima nun wo nga Sara ra naxee wo barixi.
N to a xili a keren nan nu a ra,
konon to ge dubade a be,
a findi ne bonsoe wuyaxi benba ra.

³ Alatala Siyon madunduma ne,
a kinikini a xa kasare birin ma.
Alatala a xa gbengberenyi findima ne yire fanyi ra alo Eden boxi,
a a xa boxi ratofanma ne alo a darixi a ra ki naxe.
Seewe nun jexexinyi lu naa,
suuki nun beeti ba temui birin.»

⁴ «N ma pama, wo wo tuli mati n na.
N ma si, wo xa n xui rame.
Seriye fatanxi n tan nan na,
n ma kiiti tinxinxi findima ne naiyalanyi ra sie be.

⁵ N ma kiiti tinxinxi bara makore,
n ma kisi na fafe,
sie fama ne e xaxili tide n senbe ra.

⁶ Wo wo ya rate koore ma.
Menni loema ne alo foye tuuri raloea ki naxe.
Wo wo ya ti boxi ra.
Menni jonma ne alo dugi fori.
Mennikae faxama ne alo tugitugi.
Konon ma kisi tan abadan nan a ra,
n ma tinxinyi mu kanama.»

7 «Wo xa wo tuli mati n xui ra, wo naxan kolon tinxinyi ra.
N ma seriye sabatixi wo boṇe kui.
Wo naxa gaaxu mixie xa mabere ya ra,
wo naxa wo gi e xa soṇxɔe ya ra.

8 Nimase xunxurie e donma ne alo dugi,
teese e raṇon alo geṣe fute.
Koṇo n ma tinxinyi buma ne abadan,
n ma kisi luma ne boṇsɔe ya ma temui birin.»

9 Alatala, i xa keli senbe ra.

I xa keli alo singe ra.

I tan xa mu Misirakae boṇbo alo wulai sube magaaxuxi?

10 I tan xa mu baa xungbe raxori,
i fa kira iboo baa tagi i xa mixi rakisixie dangima dennaxe?

11 Alatala xa mixi xoreyaxie gbilenma ne,
e fa so Siyon kui beeti ra, seewe nan luma e be abadan.
E boṇe rafanxi e ma, nelexinyi luma ne e sondonyi kui.
Nimise nun yaye makuyama ne e ra.

12 «N tan nan wo boṇe madunduma.

Nde noma gaaxude adamadi ya ra,
naxan faxama, naxan ṇonma alo sexe?

13 Munfe ra wo fa neemuxi wo daalima Alatala ma,
naxan koore italaxi, n boxi bunyi sa?

Munfe ra wo luma gaaxui kui temui birin wo yaxuie ya ra naxee wama
wo toorofo?

Wo gaaxuma e ya ra munfe ra?

14 A gbe mu luxi, wo xa geelimanie fama ne xoreya sotode,
e mu faxama geeli kui,
e mu faxama kaame ra.

15 N tan nan na wo Marigi Alatala ra,
naxan baa imaxama, a moronyie ramini.
N xili ne Alatala Senbema.

16 N nan n ma masenyi saxi ne i de i,
n na n belexe ti i xun ma,
n tan naxan koore itala, n boxi bunyi sa,
naxan Siyonkae xilima, «N ma jama.»»

17 «Darisalamukae, wo keli keren na,
wo tan naxee Alatala xa minse xoroṇxɔe minxi,
wo tan naxee a xa xone kolonxi,
a to din wo ra, a fa a lu wo xa bira alo siisilae.

18 A xa di yo mu nu na naxan a malima a xa jere kui,
naxan lu a seeti ma a suxufe ra.

19 Na gbaloe xoroṇxɔe bara wo soto,
kasare nun sontɔe, kaame nun gere,
nde noma wo madundude?

20 Wo xa die bara bira, e saxi kira xunyi ra,
alo xeli naxan suxuxi yeḷe ra.
Alatala xa xone bara din e ra,
a bara e naxankata a paaxi ra.»

²¹ Na kui wo tan tōōromixie, wo xa wo tuli mati yi masenyi ra wo tan naxee luxi alo siisilae beere xanbi.

²² Wo Marigi Alatala naxan a xa pama makantama, a xa masenyi nan ya,
«Awa, n mu xōnōxi wo ma sōnōn,
na xōne mu wo lima sōnōn.

²³ N ma xōne sigama wo yaxuie nan ma naxee bara wo tōōrō, e fa a fala «Wo wo felen bōxi ma, muxu xa ti wo fari.»
E bara wo tōōrō na ki, e fa pēre wo fari alo bōxi.»

52

Xibaaru fanyi Darisalamu be

¹ Siyonikae, wo xa keli senbe ra,
wo xa dugi tofanyi ragoro wo ma, wo tan taa seniyenxi.
Sunnataree nun seniyentaree mu soma wo xōnyi sōnōn.

² Darisalamukae, wo xa keli, wo xube ba wo ma, wo dōxō kibanyi kui.
Yōlonxōnyi xa ba wo kōnyi ma.

³ Alatala xa masenyi nan ya,
«E wo matixi ne fufafu, wo xun mu sarama kōbiri ra.»

⁴ Alatala Senbema xa masenyi nan ya,
«Singe n ma pama nu na Misira bōxi nan ma konyiya kui.
Na dangi xanbi, Asiriyakae naxa e paxankata, e e xanin.

⁵ Yakōsi na findixi munse ra n be?
E bara n ma pama xanin fufafu, e fa yo e ma e xa yaamari kui.»
Alatala xa masenyi nan ya,
«Temui birin n xili na kanafe.

⁶ Na kui n bara nate tongo a n ma pama fama ne n xili kolonde,
e fa a kolon a n tan nan yi masenyi tixi, a n tan nan na e seeti ma.»

⁷ Xēera tofe fa ra geya fari, fe fanyi na a ra.
A fama ne xibaaru fanyi ra naxan bōpēsa fima mixi ma,
naxan findima kisi ra,
naxan a masenma Siyoni be, «Wo Marigi Ala nan mange ra!»

⁸ Wo wo tuli mati wo kantamae ra,
e bara e xui ite seewe ra.
Alatala na gbilen Siyoni, e fama ne a tode e yae ra.

⁹ Darisalamukae, wo birin xa wo xui ite seewe ra,
barima Alatala na a xa pama mayotofe,
a na Darisalamu xun sarafe.

¹⁰ Alatala na a senbe seniyenxi masenfe pamane ma.
Dunija birin fama ne Alatala xa kisi tode.

¹¹ Wo siga, wo siga.
Wo naxa wo maso se seniyentare yo ra.
Wo xa mini na kui seniyenxi kui,
wo tan naxee hōrōmōlingira see xaninma Alatala be.

¹² Kōntōfili naxa a niya wo xa gbata,
gaaxui naxa a niya wo xa wo gi,
barima Alatala nan tixi wo ya ra,
Isirayila Marigi Ala nan tixi wo xanbi ra.

¹³ «N ma konyi xa fe sooneyama ne,
a xa fe te, a xun nakeli, a tide xungbe soto.
¹⁴ A xa fe magore findima terenna nan na mixi gbegbe be,
a lahale mafindi, a mu lu adama ki ma sonon,
¹⁵ a man mangee de ixarama ne marasenyenyi ra,
a naxan fima bonsoe gbegbe ma.
E findima ne seedee ra fe nde ma,
e mu naxan singe toxi,
e fahaamui soto ma ne fe nde xa fe ra,
e mu naxan singe mexi.»

53

Ala xa konyi findife serexe ra

¹ Nde laxi won ma masenyi ra?
Nde Alatala senbe toxi?
² A xa konyi lu ne alo sansi xuri, naxan tixi boxi xare ma.
A to ki mu nu rayabu, a xa tofanyi mu gbo.
³ Mixi rajaaxuxi nan nu a ra pama mu tinxi naxan na.
Tooromixi nan nu a ra, naxan darixi paxankate ra.
Mixie mu tinxi e ya tide a be.
E nu yo a ma, e mu tide yo fixi a ma.

⁴ A bara won ma toore findi a gbe ra,
a bara won ma kontofili findi a gbe ra.
Won tan bara a mapoxun a Ala nan a dankaxi,
a a xa toore fatanxi Ala nan na.
⁵ Kono a soxo ne won ma yunubie xa fe ra,
a butuxun won ma jaaxuna xa fe ra.
A paxankate soto ne alako won xa yalanyi soto,
a xa fie findixi kisi nan na won be.
⁶ Won birin nu loxi ne alo xuruse naxee yensenma wula i,
kankan naxa siga a xa kira xon ma.
Kono Alatala bara won ma yunubie kote doxo a xun.

⁷ Toore nun fe xoroxoe to a li,
a mu a de rabi hali keren.
A lu ne alo yexee naxan xaninfe a faxade.
A a sabari ne toore kui,
alo yexee xabe maxaba temui.
⁸ A to ge kiiti tinxintare soto de, a naxa faxa.
Nde no a bade dunja mixie yi ra?
A paxankataxi n ma pama xa yunubie nan ma fe ra.
⁹ E nu wama a fure ragatafe mixi paaxie nan ya ma,
kono a raponyi a ragata mixi bannaxie nan ya ma,
barima a mu mixi tooro, a mu mixi madaxu.

¹⁰ Alatala bara nate tongo a xa a paxankata toore ra,
kono serexe na ba yunubie xa fe ra,
a fama ne a bonsoe tode, a bu abadan.
Alatala waxonfe rakamalima a tan nan saabui ra.
¹¹ A na ge a xa wali rabade,

a fama ne seewade.

«N ma konyi tinxinx i nama findima ne tinxintōee ra,
a e xun sara e xa yunubie xa fe ra.

¹² N tide xungbe soma ne a yi ra,
a xunnakeli sare soto senbe ra,
a to faxa matandilae yi ra,
a nu bara a yete fi serexe ra mixi gbege xa yunubie xa fe ra.»

54

Siyoni xa xunnakeli

¹ «Dibaritare, naxee mu noma di baride, wo xa seewa,
wo xa beeti ba, wo tan naxee mu di sotoxi sinden.
Wo fama ne di wuyaxi sotoe dangife gine gbetee ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «Wo xa wo xonyi raxungbo,
wo xa nde sa wo xa banxie xa gboe xun,
wo xa na birin yailan a fanyi ra,

³ barima wo yiriwama ne yirefanyi nun koola ma wo xa boxi kui.
Wo xa mixie jamanē nde mixie kerima ne,
e fa sabati e xa taae kui.

⁴ Hali wo mu hanme, wo mu yaagi yo sotooma.
Wo naxa gaaxu na ya ra, wo xa fe mu ragoroma ne.
Wo fama ne neemude na yaagi xa fe ra wo naxan soto wo fonike temui,
wo mu lu ra mapoxun na wo xa kaape fe ra,

⁵ barima wo Daali Mange meenima wo ma
alo xeme meenima a xa gine ma ki naxe,
naxan xili falama wo Marigi Alatala Senbema,
naxan findixi Isirayila xa Seniyentoe ra,
naxan wo Rakisima,
naxan xili Ala dunjpa kanyi.

⁶ Alatala fama ne wo ragbilende a ma,
alo gine naxan nu bara rabolo, a fa lu tooore kui,
alo sungbutunyi naxan xa mōri bara mee a ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ «Ala naxe, «N i rabolo ne temui dunke di,
konō n man i masoma ne n na n ma xanunteya xungbe kui.

⁸ N i keri bojete xungbe nan kui temui dunke di,
konō n man kinikinima ne i ma marafanyi kui abadan.»
N tan Alatala wo kantama xa masenyi nan na ki.»

⁹ «A luma ne n be alo Nuha xa temui,
n to n kali a banbaranyi mu dunjpa kanama sonon.
N bara n kali a n mu xonoma wo ma, n mu wo sontoma sonon.

¹⁰ Hali geyae sa serenfe ne, tentenyie naxa gira a ra,
n ma xanunteya mu noma xurunde wo be,
n mu ma bojesa saate kanama n naxan tongoxi won be.
Alatala xa masenyi nan na ki naxan kinikinima wo ma.»

¹¹ «Wo tan bɔnsɔɛ paxankataxi,
naxee bara tɔɔrɔ kinikinitareja kui,
n man wo xa taa tima ne gɛmɛ fanyi fari,
n wo raxunma diyaman na,

¹² N wo xa yire itexi yailanma gɛmɛ tofanyie nan na,
n wo xa naadɛe raxunma gɛmɛ rayabuxie ra,
n wo xa tɛtɛ ti gɛmɛ yanbaxie ra.

¹³ Wo xa die birin birama ne Alatala fɔxɔ ra,
e xa fe birin sɔɔnɛya.

¹⁴ N to wo gbe ɲɔxɔma,
wo man fama ne tide sɛnbɛ ra.
Wo yaxuie mu wo tɔɔrɔma sɔnɔn,
wo mu luma gaaxui kui.
Wo mu gaaxuma fefe ya ra sɔnɔn.

¹⁵ Xa gere sa bula wo xili ma,
na mu kelixi n tan xa ma.
N xa a fala wo bɛ, wo gerefɛe xa fe kanama ne.

¹⁶ N tan nan xabui daa,
naxan wure raxunuma tɛ ra, a fa geresose yailan.
Na kui n man fa sɔɔri daa, naxan a yaxuie xa fe kanama.

¹⁷ Kɔnɔ geresose naxan birin yailanxi wo tan xili ma,
n a niyama ne e mu wo li fefe ma.
Naxan yo wo tɔɔɲɛge, kiiti nan kanama na kanyie ra.
Alatala a xa konyie gbe ɲɔxɔma ne.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

55

Ala xa kisi ibunadama bɛ

¹ «Ye xɔli na wo tan naxee ma,
wo fa ye yire, wo xa fa ye min.
Hali kɔbiri mu na wo yi ra,
wo fa, wo xa fa donse sɔtɔ, wo xa wo dɛge.

Wo fa, wo xa weni nun xipe min hali wo mu a sare fi.

² Munfe ra wo kɔbiri bama see xa fe ra naxee mu findi baloe ra?
Munfe ra wo wali rabama naxan tide mu na wo bɛ?

Wo wo tuli mati n na,
wo xa wo balo fe fanyi ra naxan sɛɛwe fima wo ma.

³ Wo wo tuli mati n na,
wo xa fa n yire alako wo xa baloe sɔtɔ.

Na kui n fama xanunteya saate xiride won tagi naxan mu kanama.
Na luma ne alo n saate naxan xiri Annabi Dawuda nun n tan tagi a sɛriye
ki ma,

⁴ n naxan tixi seede ra sie bɛ,
a findi mange xungbe ra e bɛ.

⁵ Wo fama ne sie xilide wo mu naxee kolon,
sie fama ne wo yire naxee mu nu wo kolon,
barima wo Marigi Alatala, Isirayila xa Seniyeɲtɔɛ fama ne binyɛ fide wo
ma.

⁶ Wo xa gbilen Alatala ma, a to nɔma tode.
Wo xa a xili, a to na yire makɔrɛxi.

⁷ Mixi ɲaaxi xa gbilen a xa kira kobi fɔxɔ ra,
yunubitɔɛ xa a xa natɛ lu naa.

A xa gbilen won Marigi Alatala ma,
alako a xa kinikini a ma,
a xa a xa yunubie xafari.

⁸ N ma mapɔxunyie nun wo tan xa mapɔxunyie, e keren mu a ra.
N ma kirae nun wo xa kirae fan, e keren mu a ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Kooore makuyaxi ɔɔxi ra ki naxe,
n ma kira makuyaxi wo gbee ra na ki ne.
N ma mapɔxunyie makuya wo gbee ra pon.

¹⁰ Tunde na goro ɔɔxi ma,
a mu gbilenma fo a ɔɔxi bunda, a sansie rafan, naxee adamadie birin
nabaloma.

¹¹ N ma masenyi fan na na ki ne naxan minima n de i.
A mu gbilenma n ma fo a n sagoe rakamali,
a n waxɔnfe raba, n a xexxi naxan ma.

¹² Wo minima seewe nun ɔɔɔesa nan kui,
geyae yati jɔlexinyi sigi sama ne wo ya ra,
daaxa sansie e belexe ɔɔɔɔma ne wo be.

¹³ Sipire wuri bulama ne tunbe sansi nu na dennaxe,
wuri gbeteɛ bulama ne ɔɔoge jaaxi nu na dennaxe.
Na birin findima tɔnxuma nan na Alatala xa fe ra,
tɔnxuma naxan mu kanama abadan.»

56

Bɔnsɔɛ gbeteɛ kisi sɔɔɔfe

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo bira nɔndi nun tinxinyi ɔɔɔɔ ra,
barima n ma kisi na fafe,
a gbe mu luxi n ma tinxinyi xa to.

² Baraka na mixi be naxan walima na ki,
naxan na seriye suxuma a fanyi ra,
naxan a ɔɔɔɔ sama malabu ɔɔɔɔ xa fe xɔn ma,
a mu a mabere, a mu a belexe ti wali jaaxi ma.»

³ «Xɔɔɔ naxan a xaxili ti Alatala ra, na naxa a fala,
«Alatala n bama ne a xa jaama ya ma n ma xɔɔɔya xa fe ra.»
Mixi banaxi naxa a fala,
«N luxi ne Ala be alo wuri xaraxi naxan tide mu gbo.»»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Mixi banaxi naxee e ɔɔɔɔ sama malabui ɔɔɔɔ xa fe xɔn ma,
naxee n waxɔnfe rabama,
naxee n ma saate mabanbanma,

⁵ n tɔnxuma nde tima ne nee be n ma banxi kui,
naxan tide dangi di barife ra.
N e xili xungboma ne abadan,
na binye mu bama e ma fefe ma.

⁶ Xɔɔɔ naxee e xaxili tima Alatala ra,
e bira a xili ɔɔɔɔ ra xanunteya kui,
e a batu,
e e ɔɔɔɔ sa a xa malabui ɔɔɔɔ xa fe xɔn ma,
e mu a mabere,

naxee n ma saate mabanbanma,
⁷ n e xaninma ne n ma geya seniyenxi ma,
 e xa seewa n ma banxi kui mixi n maxandima dennaxe.
 N e xa serexe gan daaxi nun e xa serexe gbete suxuma ne n ma serexebade
 fari,

barima n ma banxi xili falama ne <Salide banxi si birin be.>

⁸ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan Isirayila di rayensenxie malanma,
 a naxe, <N man e malanma ne n yire.>»

⁹ Wo tan sube naxee na burunyi, wo fa wo de madon.

¹⁰ E kantamae luxi ne alo donxuie,

e mu gexi fahaamui sotode.

E luxi ne alo bare naxee mu noma wonwonde,
 e saxi temui birin, xi xoli nan tun joxun e be.

¹¹ E luxi ne alo bare naxee mu lugama e xa donse ra.

E luxi ne alo xuruse kantee naxee mu gexi fahaamui sotode,
 kankan biraxi a yete xa kira nan foxo ra geenii xa fe ra.

¹² E a falama e booree be,

«Wo fa, won xa beere fen, won xa sisi.

Tina fan won xa gbilen na raba ra.

Temunde tina fama ne fisade to be.»

57

Bəpəsa kanyı

¹ Tinxintoe na saya kira xon ma,

kono mixi yo mu a joxo sa na hinnetoe xa fe xon ma.
 Mixie mu a kolon a Ala nan tinxintoe bama toore kui.

² Naxan luma tinxinyi xa kira xon ma,

a malabui fanyi sotoma ne yare.

³ «Kono wo tan sematoe bonsoe,
 naxee fatanxi yene nun langoeja ra, wo fa be.

⁴ Wo nde mayelefe? Wo nde maberefe wo de ra?

Matandilae nan wo ra naxee fatanxi wule fale ra.

⁵ Wo yene rabama wurie bun ma mixi kuyee batuma dennaxe.

Wo die faxama serexe ra fole kui na kuyee be.

⁶ Na kuyee findixi wo xa alae nan na wo birama naxee foxo ra.

Wo minse serexe bama e be, wo sansi xori fima e ma.

A mu lanma n xa n gbe joxo na fe ma?»

⁷ «Wo bara sade yailan geya fari wo serexee bama dennaxe.

⁸ Wo wo xa kuye tonxumae tima wo xa naade seeti ma.

Wo bara gbilen n tan foxo ra, wo fa kuyee xili e xa sa wo fe ma sade ma.

Wo to ge saate xiride wo bore tagi, wo naxa sade fe raba.

⁹ Wo bara ture nun labunde xanin wo xa mange xon,
 wo bara xerae xee han aligiyama.

¹⁰ Na birin findixi taganyi nan na wo be,

kono wo man tondixi gbilende na foxo ra.

Wo wo senbe nan tun sofe, lufe ra na kira xon ma.»

¹¹ «Pe, wo kontofilixi nde xa fe ra, naxan a niyama wo xa neemu n ma?

Wo gaaxuxi nde ya ra, naxan a niyama wo mu n ma fe mato sɔnɔn?
 Munse a niyaxi wo xa n yanfa?
 N to dunduxi a xɔnkuye ra, na nan a niyaxi wo mu gaaxuxi n ya ra sɔnɔn?
¹² N wo makiitima ne wo xa wali ma, wo naxan xilima wali fanyi.
 Na mu fanma wo be fefe ma.
¹³ Wo xa wo xa kuyee xili.
 Won xa a mato xa e nɔma wo malide.
 Foye e xaninma ne!
 Kɔnɔ naxan yo na a xaxili ti n tan na,
 a yi bɔxi sɔtɔma ne ke ra,
 a te n ma geya seniyenxi nan fari.»

¹⁴ Alatala a falama ne,
 «Wo wakili, wo xa kira yailan,
 wo xa se jaaxi birin ba n ma pama ya ra!»
¹⁵ Marigi Ala, naxan ma fe mu kanama abadan,
 naxan xili seniyen, a xa masenyi nan ya,
 «N sabatixi koore nan na seniyenyi kui.
 N mixi xilima ne n seeti ma naxan bɔje tɔɔɔxi,
 naxan bara a yete magoro.
 N wama e ralimaniyafe,
 n wama e xun nakelife.
¹⁶ N mu wama n ma xɔne xa bu e fɔxɔ ra,
 xa na mu n na n xaxili fixi mixi naxee ma, nee taganma ne.
¹⁷ Isirayila to mila yunubi rabafe ma,
 n naxa e paxankata, n e rabolo,
 kɔnɔ e xa murute nan tun xun nu masama.
¹⁸ N bara e wali ki yati to,
 kɔnɔ n e dandanma ne, n e mali, n e bɔje dɔxɔ,
¹⁹ alako e man xa beeti ba n be.
 N tan Alatala naxe,
 «Bɔnesa xa lu yire makuyekae be!
 N e rayalanma ne.»
²⁰ Kɔnɔ mixi jaaxie tan luma ne alo baa mɔɔɔnyie,
 naxee mu raxara, naxee nɔxɔe tun natema.
²¹ N tan Alatala naxe,
 «Bɔnesa yo mu na mixi jaaxie tan be.»»

58

Sunyi fanyi

¹ «I xa i xui ite alo sara fe xui,
 a falafe ra n ma pama be e bara muruta,
 Yaxuba bɔnsɔe bara yunubi soto.
² Lɔxɔ yo lɔxɔ e ya rafindixi n ma.
 A luxi ne alo e wama n waxɔnyi nan kolonfe,
 alo pama naxan wama tinxinyi xɔn,
 naxan mu gbilenxi Ala xa yaamari fɔxɔ ra.
 E n maxandima kiiti tinxinxi safe ra,
 a luxi ne alo e na wa Ala xa makɔre e ra.»

³ «Kɔnɔ e a falama, «Munfe ra muxu sunma,
 kɔnɔ i mu a suxuma?

Munfe ra muxu muxu suyidima i be, kono i mu a toma?»

N xa a fala wo be wo xa sunyi kui wo wo yete waxonfe nan tun nabama, wo kote xoroxoe doro wo xa walikee xun ma.

⁴ Wo sunxi temui naxe, wo wo bore gerema, wo sonxoe ratema, wo wo bore bonbo mixi kobina kui. N mu na sunyi mooli suxuma feo!

⁵ N wama sunyi naxan xon, na findima mixi xa suyidi nan tun na?

Mixi a tigi tife boxi, alo maale moxi foye naxan ramaxama, na keren findima sunyi ra?

Sunnunyi dugi ragorofe mixi ma, xube tefe mixi xunyi ra, na xili falama sunyi fanyi naxan nafan Alatala ma?»

⁶ «N wama sunyi mooli naxan xon,

wo xa gbilen tinxintareya foxo ra, wo xa kote xoroxoe ba mixi xun ma. Geelimani xa xoreya, kote xoroxoe xa ba mixi xun ma.

⁷ Wo xa donse fi kaametoe ma, wo xa xide fi mixi ma a mu naxan yi, wo xa dugi ragoro mixi ma a mu naxan yi, wo naxa a lu wo ngaxakerenyi xa siga a belexe igeli ra.

⁸ Na kui wo yanbama ne alo subaxe looloe, wo yalanma mafuren mafuren, wo xa tinxinyi kolonma ne wo ya ra, Alatala xa nore wo kantama ne wo xanbi ra.

⁹ Na temui wo Alatala maxandima ne, a fa na suxu.

Wo na a xili a xa wo mali, a wo xa xili ratinma ne, «N na be.»»

«Xa wo mu mixi tooroma, xa wo mu mixi toonegema,

¹⁰ xa wo kaametoe malima, xa wo tooromixi kima, na kui wo yanbama ne dimi kui, wo fa dimi kana alo soge yanyi tagi.

¹¹ Alatala wo raperema ne temui birin, a wo hayi fanma ne wo be hali temui xoroxoe kui.

A senbe fima ne wo ma, wo fa lu alo laakoe ye mu xorima naxan ma.

¹² Wo xa nama fama ne wo xa yire kanaxie tide alo a singe.

E fama ne wo xili falade, «Taa bilitie, banxitie, nun taa yalanmae.»»

¹³ «Xa wo malabui loxoe seriye rabatu,

xa wo mu wo waxonfe raba n ma loxoe seniyenxi kui, xa wo seewa na loxoe xa fe ra,

wo a binya wo xa jere ki fanyi ra, wo mu tin woyenyi fufafu ra,

¹⁴ na kui wo fama ne seewade Alatala xa fe kui, n fa wo xa fe ite wo xa boxi fanyi ma, wo xa jalexinyi na wo benba Yaxuba ke nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

a fata wo xa duba ramede,

² kono wo xa wali jaaxi nan wo makuyaxi wo Marigi Ala ra,
wo xa yunubie nan a yatagi noxunxi wo ma.

Na nan a ra, a mu wo xa maxandi suxuma.

³ Wuli na wo belexee ma, yunubi na wo ma.

Wo wule falama, fe jaaxi na wo de kui.

⁴ Mixi yo mu birama kiiti tinxinxi foxo ra,
nondi tide mu na wo xa kiitife kui.

Wo birama woyenyi fufafu nan foxo ra,

wo wulee falama naxee toore nun fe jaaxi raminita.

⁵ Wo luxi ne alo boximase xele.

Naxan na donma, a kanyi faxama ne.

Na xale na bula, boximase nan minima.

Wo luxi ne alo sayele.

⁶ A gese mu findima dugi ra.

A naxan yailanma na mu noma a makotode.

Fe jaaxi na a ra, naxan mu tinxin feo.

⁷ E xulun fe jaaxi rabade,
e gbata mixi tooregede, e a faxa.

E xa mapoxunyi kobi, e fe xun nakanama nan tun.

⁸ E mu wama bopesa xon ma,
tinxinyi yo mu na e xa kira xon ma.

E kira madalinxie nan yailanxi,
naxan mixi xun tima tinxintareya xon.

⁹ Na nan a ra, won makuyaxi tinxinyi ra,
a mu noma won lide.

Won naiyalanyi nan fenma,
kono dimi nan tun sinma won ma.

Won kuye iba nan mamefe, kono won luma koe tan nan kui.

¹⁰ Won na won santide fenfe alo donxui naxan jere ma a yire masuxu ma.

Won birama yanyi ra, alo won na jerefe dimi nan kui.

Won luxi ne alo mixi faxaxi senbema tagi.

¹¹ Won xurundunma alo burun subee,

won wa xui raminita alo ganbe.

Won gbe joxoe nan fenfe, kono won mu a sotoma.

Won xaxili tixi kisi nan na, kono a makuya won na.

¹² Muxu na na ki ne, barima muxu xa yunubie wuya,
e findixi seede nan na muxu xilima.

Muxu xa yunubie toma ne muxu ya ma,
muxu bara e kolon, muxu bara muxu ti e ra.

¹³ Muxu bara i matandi, muxu bara i yanfa.

Muxu bara gbilen muxu Marigi Ala foxo ra.

Muxu bara fe xoxoxoe dexo muxu ngaxakerenyie ma,
muxu bara wule fala naxee fatanxi muxu bopje kui.

¹⁴ Muxu nun tinxinyi tagi ikuya.

Nondi mu toma won ya ma sonon. Yanfanteya gbo.

¹⁵ Nondi to xono, tinxintoe nan tun tooroma.

Alatala to a to, a tinxinyi mu na sonon, na mu rafan a ma.

¹⁶ A a toxi ne mixi yo mu nimisaxi,
a a de rawa Alatala xon ma na fe ma.
Na kui a bara na kisi wali suxu a yete ra a xa tinxinyi xa fe ma.

¹⁷ A xa tinxinyi luxi ne alo kanke makantase,
a xa kisi lu alo a xunyi makantase.
Gbepoxoe luxi ne a be alo donma a naxan nagoroma a ma,
a xa wakili lu a be alo xinbeli donma.

¹⁸ Ala kankan sare fima ne a xa wali ra,
a xono a yaxuie ma yire makuye, a e sare fi.

¹⁹ Ibunadama gaaxuma ne Alatala xili ya ra,
e a xa nore binya kelife sogetede ma han sogegorode,
barima Alatala senbe e lima ne alo ye naxan diki booma a ra.

²⁰ «Xunsarama na fafe Siyon,
Yaxuba bonsoe be naxee tuubima e xa yunubie xa fe ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

²¹ Alatala naxe, «N ma saate nan ya e be:
«N Xaxili naxan goroxi i ma,
na n ma masenyi naxan saxi i de i,
nee mu kelima wo xun ma,
nee mu kelima wo xa die xun ma,
nee mu kelima e fan xa die xun ma abadan.»
Alatala xa masenyi nan na ki.»

60

Darisalamu xa dariye

¹ «Wo keli, wo xa naiyalanyi bara fa,
Alatala xa nore bara ti wo ma.
² Dimi bara dusu boxi birin xun na,
kuye bara iforo na jamae ma,
kono Alatala bara ti wo xun ma,
a xa nore bara lu wo ya ma.
³ Namanee fama ne wo xa nore ma,
mangee bendunma ne wo xa looloe xa yanbe ma.»

⁴ «Wo wo ya rage wo rabilinyi.
E birin malanxi wo yire,
wo xa die fafe kelife yire makuye,
wo xa di ginnee doro mixie tunki fari.

⁵ Wo na na to, wo seewama ne heri ra,
wo boje jexin.
Bannaya naxan na baa naakiri ma a findima ne wo gbe ra,
jamae xa bannaya fa lu wo xonyi.

⁶ Noxome gali wuyama ne wo xa boxi ma,
fafe ra kelife Madiyan nun Efa boxi ma.
Naxee fama kelife Seeba,
e fama xema nun surayi nan na,
e nu Alatala matexo.

⁷ Kedari xa xurusee malanma ne wo xonyi,
Nebayoti yexee kontonyie lu wo sagoe,

ndee ba serexɛ gan daaxi ra n ma serexɛbade fari.
N ma hɔrɔmɔbanxi yanbama nɛ n ma nɔrɛ ra.»

⁸ «Laaba fiixɛɛ nɛrɛma koore ma alo ganbɛ naxɛɛ gbilenma e xɔnyi.

⁹ Namanɛɛ xaxili tixi n na,
Tarasisi kunkuie na yare fafe ra wo xa die ra kelife yire makuye.
E fama nɛ gbeti nun xɛɛma ra wo Marigi Alatala binyafe ra,
Isirayila xa Seniyɛntɔɛ naxan bara wo xun nakeli.»

¹⁰ «Xɔnɛɛ yati fama nɛ wo xa tɛtɛ rakelide,
pamanɛɛ mangɛɛ walima nɛ wo bɛ.
Hali n to wo naxankata n ma xɔnɛ kui,
n fama nɛ hinnɛde wo ra n ma kinikini xa fe ra.

¹¹ Hali wo mu wo xa taa naadɛɛ balan,
barima mixie fama nɛ naafuli ra kelife pamanɛ ma,
e xa mangɛɛ tixi yare.

¹² Si yo naxan tondima walide wo bɛ, a xun nakanama nɛ.»

¹³ «Liban xa wuri fanyie xaninma nɛ wo xɔnyi,
alako n ma hɔrɔmɔbanxi xa rakelɛ,
nɔrɛ xa lu n sanyi tide.

¹⁴ Wo gerefae xa die fama nɛ e yɛtɛ magorode wo bɛ,
wo yaxuie e xinbi sin wo bun ma.

E fama nɛ wo xili falade, <Siyoni, Isirayila Marigi Seniyɛnxi Alatala xa
taa.>»

¹⁵ «Hali n wo rabolo nɛ nu,
mixi yo mu lu wo xa bɔxi ma,
n fama nɛ wo findide si xungbe ra,
naxan luma xunnakeli kui abadan.

¹⁶ Namanɛɛ xa mangɛɛ xɪɲɛ fima nɛ wo ma.
Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra,
wo Rakisima, wo Xunsarama, Yaxuba Marigi Senbɛma.

¹⁷ N xɛɛma fima nɛ wo ma wure gbeeli ɲɔxɔɛ ra,
n gbeti fi wo ma wure ɲɔxɔɛ ra,
n wure gbeeli fi wo ma wuri ɲɔxɔɛ ra,
n wure fi wo ma gɛmɛ ɲɔxɔɛ ra.
Boɲɛsa nun tinxinyi nan findima wo xa mangɛɛ ra.

¹⁸ Fe kobi mu toma wo xa bɔxi ma,
gbaloe mu wo xɔnyi lima.

Wo xa tɛtɛ xili falama nɛ <Kisi,>
wo xa taa naadɛ xili fala <Matɔxɔɛ.>

¹⁹ Soge xa mu yire iyalanma wo bɛ yanyi ra sɔnɔn,
kike xa mu yire iyalanma wo bɛ kɔɛ ra sɔnɔn.

A kelima Alatala yati nan ma,
a a xa nɔrɛ fima nɛ wo ma abadan.

²⁰ Soge nun kike mu dulama sɔnɔn,
Alatala nan findima wo xa naɪyalanyi ra tɛmɪi birin.
Wo xa sunnunyi tɛmɪi ɲɔnma nɛ.

²¹ Wo xa pama luma tinxinyi nan kui,
wo xa bɔxi lu wo bɛ abadan.
Wo luxi nɛ alo sansi solie n naxɛɛ sixi n bɛlɛxɛ ra,

alako n xa n ma nore masen dunija be.

²² Hali wo xurun, wo senbe luma ne alo gali belebele.

Alatala nan n na.

N yi wali rabama ne mafuren mafuren.»

61

Ala xa xera kisixi

¹ N Marigi Alatala Xaxili na n ma,
barima a bara n sugandi xibaaru fanyi kawandide tooromixie be,
n xa e boje nimisaxi rayalan.

A bara n xee geelimanie xoreyade,
n xa mixie ramini e xa dimi kui.

² N xa mixie rakolon a Alatala xa hinne temui bara fa,
a e gbe noxoma ne.

A fama ne e madundude,

³ a xa hinne ra a naxan fima Siyonikae ma, naxee na sunnunyi kui.

A dariye fima ne e ma e xa toore noxo ra,
a e wa xui madunduma seewe nan na.

E xa nimise findima matoxoe nan na.

E xili falama ne «Konde fanyi Alatala naxan sixi,»

alako a xa a nore masen dunija ma.

⁴ E e xa taa kanaxi yailanma ne,
e e xa tete biraxi rakeli,

e xa yire kanaxi fori findi yire fanyi ra.

⁵ Xoree fama ne wo xa xurusee de madonde,
e wo xa xee rawalima ne.

⁶ Wo tan xili falama ne «Alatala xa serexedube,
naxee Ala xa wali rabama.»

⁷ «N ma pama xa yaagi masarama heeri gbege nan na,
e ke belebele nan sotoma e xa yaagi noxo ra.
E yire belebele sotoma ne e xa boxi singe tagi,
e fa seewa abadan.»

⁸ «Tinxinyi nan nafa n tan Alatala ma,
kono funmaya rapaaxu n ma ki fanyi.

N mixi sare fima n xui bere nan na,
n mu n ma saate kanama abadan.

⁹ E bonsoe kolonma ne sie tagi,
e bonsoe luma ne bonsoe gbete ya ma.

Mixi naxee e toma,

e a kolon Alatala xa pama barakaxi nan e ra.»

¹⁰ N bara seewa Alatala ra ki fanyi,

n jalexinxi n Marigi Ala xa fe ra,

barima a bara n nakisi,

a bara n matinxin,

alo guba ragoroma mixi ma ki naxe.

A luxi ne alo tonxuma naxan tima serexedube xun ma,
alo konmagore naxan gbakuma kon ma.

¹¹ Alatala tinxinyi nun matoxoe raminima ne dunija ya ma,
alo sansi xorie findima solie ra ki naxe laakoe tagi.

62

Siyoni xa futi

¹ «N mu dunduma Siyoni xa fe ra,
n mu taganma Darisalamu xa fe ra,
han e gbe ɲɔxɔma tɛmɛi naxe,
han e kisi soto.

² Na tɛmɛi pamanɛe wo xa tinxinyi toma nɛ,
e xa mangɛɛ kaabama nɛ wo xa dariyɛ ma.
Alatala xili nɛɛnɛ fima nɛ wo ma.

³ Wo findima nɛ ɲama tofanyi ra Alatala bɛlɛxɛ kui,
wo xa mangɛya yanba a yi.

⁴ E mu wo xili falama sɔnɔn <ɔxi raboloxi,>
xa na mu a ra <ɔxi kanaxi.>

E wo xili falama nɛ <N ma baatɛ,>
e wo xa ɔxi xili fala <Ginɛ dɔxɔɛ.>

E wo xilima na ki nɛ barima Ala wo xanuxi,
a bara wo xa ɔxi tongo a yetɛ bɛ
alɔ xɛmɛ ginɛ tongoma ki naxe.

⁵ Wo fan wo xa ɔxi tongoma wo yetɛ bɛ na ki nɛ,
Ala fan ɲɛlɛxin wo ra.

⁶ N kantamaɛ tima nɛ Darisalamu tɛtɛ fari,
naxee luma Ala maxandi ra wo bɛ yanyi nun kɔɛ ra.
Wo tan naxee Alatala xilima,
wo naxa tagan na raba ra,

⁷ wo naxa wo sabari
han a xa Darisalamu rasabati,
a fa findi tantui ra dunɲa birin ma.»

⁸ Alatala a kalixi nɛ a sɛnbɛ ra,
<N mu i xa donse sama i yaxuie bɛlɛxɛ sɔnɔn,
ɛ mu wo xa wɛni nɛɛnɛ minma
wo naxan nawalixi.

⁹ Naxee xɛ sama, nee nan a donma tantui ra Alatala bɛ.
Naxee wɛni bogi bunduma, nee nan a minma n ma hɔrɔmɔbanxi buntunyi
ra.»

¹⁰ «Wo mini taa kui naadɛɛ ra,
wo sa n ma ɲama xa kira rafala!
Wo a yailan, wo gɛmɛɛ ba kirae ra!
Wo xa tɔnxuma ti sie bɛ.

¹¹ Alatala xa masɛnyi nan yi ki dunɲa bɛ,
<Wo a fala Siyonikae bɛ,

Wo Rakisima na fafe.
A fama wo sare ra.>

¹² E xili falama nɛ <Nama Seniyɛnxi,>
Alatala naxan xun saraxi.

Wo xili falama nɛ <Nama fɛnxi,> <Nama naxan mu raboloxi.»

63

Gbɛɲɔxɔɛ lɔxɔɛ

¹ Nde na fafe kelifɛ Edon ɔxi ma,
dugi gbɛɛli ragoroxi naxan ma,

dugi naxan yailanxi Bosara taa kui?
 A senbe gbo, a tofan.
 A fa a fala, «N xa a fala wo be nondi ki ma,
 n faxi wo rakiside ne!»

² «Munfe ra i xa dugi gbeelixi alo mixi naxan weni bogi bunduma?»

³ «N tan keren bara wali alo mixi naxan weni bunduma.

Si yo mu n malixi na wali kui.
 N bara e boron n ma xone kui,
 e wuli fa kasan n ma dugi ma han a gbeeli soe.

⁴ N boje nu wama gbe joxoe nan xon.
 Xunsare temui bara a li.

⁵ N mu mixi to naxan n malima,
 na kui n bara kisi wali suxu n yete ra,
 n ma xone fa n tutun yare.

⁶ N bara sie boron n ma xone kui,
 e fa lu alo siisilae, e wuli lu boxi ma.»

⁷ N Alatala xa hinne fe falama ne wo be.
 Won xa a tantu a xa fe rabaxie xa fe ra,
 a naxan nabaxi won be.
 A bara fe fanyi wuyaxi raba Isirayila bonsoe be,
 a xa hinne nun kinikini saabui ra.

⁸ A a fala ne, «N laxi a ra n ma jama nan yi ki,
 maifuya mu na naxee ya ma!»

Na kui a naxa findi e rakisima ra.

⁹ E xa toore xa fe nu a tooroma,
 konon a fafe bara findi e xunsare ra.

A bara e tongo,
 a e xanin a xa xanunteya nun kinikini kui kabi temui xon kuye.

¹⁰ Konon e naxa muruta a ma,
 e fa a Xaxili Seniyenxi tooro.

Na kui a naxa e bepin,
 a findi e yaxui ra e grefa.

¹¹ Nama bara a mapoxun fe singee ma,
 naxan nabaxi Annabi Munsa xa waxati.

E bara e yete maxorin,
 «Ala naxan Isirayilakae ragiri Xulunyumi baa ma,
 na na minden?

Ala naxan a xa jama tongo alo xuruse demadonyi,
 na na minden?

Ala naxan a Xaxili Seniyenxi ragoro a xa jama ma,
 na na minden?

¹² Ala naxan Munsa mali a senbe karalanke ra,
 naxan baa iboo e ya ra e ragirife ra,
 alako a xili xa binya abadan,

¹³ na na minden?»

Na kui e mu bira.

E senbe nu gbo alo soe naxan a gima.

¹⁴ Alatala Xaxili nu malabui fima e ma,
 e fa lu alo ninge naxan jooge donma fili ma.
 I bara i xa jama rapere na ki.

I bara xili fanyi soto na ma.

¹⁵ I xa i ya ragoro keli koore ma,
kelife i xa kibanyi seniyenxi kui,
naxan itexi, naxan luma nore kui,
i fa a mato i xa xanunteya nun senbe na e yete masenfe di?
I xa hinne nun kinikini makuya muxu ra.

¹⁶ Kono hali Iburahima nun Isirayila neemu muxu ma,
i tan nan na muxu Baba ra.
Alatala nan muxu Baba ra,
muxu Xunsarama kabi temui xonkuye.

¹⁷ Munfe ra i a niyama, muxu xa i xa kira rabejin?
Munfe ra i muxu bore xorocho ma han muxu xa susa i ra?
Muxu Marigi, i xa muxu ragbilen i xa yaragaaxui kui.

¹⁸ I xa horemobanxi nu na muxu belexe,
kono yakosi muxu yaxuie bara menni boron.

¹⁹ I gbe nan muxu ra kabi temui xonkuye,
kono e tan mu tinxi i xa yaamari ra,
e mu i xili falama.

Xa i sa koore rabi ne nu gorofe ra dunija,
geyae serenma ne i ya ra nu.

64

Isirayila xa maxorinyi

¹ Dunija rakolon i xili senbema ra,
alako sie xa seren gaaxui kui i ya ra.
A xa lu alo yege naxan dexema,
a fa ye satun a xorocho ra.

² I bara kaabanakoe raba naxee bara muxu terenna,
i bara goro, geyae fa seren i ya ra.

³ Yi fe mooli mu kolonxi sinden.
I keren nan bara na fe mooli kolon,
i tan naxan mixi malima naxee laxi i ra.

⁴ I fa ne mixi malide naxee tinma tinxinyi ra,
naxee wama birafe i xa kira foxo ra.

Kono muxu tan bara yunubi raba,
i fa xono muxu ma.

Muxu noma kiside sonon?

⁵ Muxu birin bara findi mixi seniyentare ra.
Muxu naxan nabama i be a noxoxi alo dunkobi.
Muxu xa fe luxi ne alo burexe lisixi.

Muxu xa yunubie na muxu xaninfe alo foye burexe xaninma ki naxe.

⁶ Kono mixi yo mu na muxu ya ma naxan i xilima,
e mu i xa fe suxuma,
barima i bara i yete makuya muxu ra,
i bara muxu toro muxu xa yunubi xa fe ra.

⁷ Kono yakosi, Muxu Marigi, Muxu Baba,
muxu bara lu alo bende doloxi i yi ra,

i naxan nawalima a xa findi fəɲɛ tofanyi ra.

Muxu tan nan i belexe wali foxi masenma.

⁸ I naxa xonoxo muxu ma Marigi.

I naxa ratu muxu xa yunubie ma.

I ya ti muxu ra, i xa pama.

⁹ I xa taa seniyenxie bara findi gbengberen yire ra,

Siyoni bara findi yire maxaraxi ra,

Darisalamu bara kana,

¹⁰ i xa horomobanxi muxu nu seewaxi naxan na,
na bara gan.

Muxu harige fanyi birin bara kana.

¹¹ Na birin kui, i tondixi muxu malide?

I i sabarima han mun temui?

I muxu paxankatama nan tui?

65

Kiiti nun kisi

¹ «N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n xilixi,
mixie bara n to naxee mu nu n fenma.

N bara a fala, «N tan nan ya,»

si nde be naxan mu nu xilima.

² N na n belexe ti ne loxoɛ birin pama tuli xoroxoxi be,
naxan jereɲa kira jaaxi xon e yete waxonyi fenfe ra.

³ Na pama katama temui birin n naxonofe ra.

E serexee bama sansi yire,

e surayi fan gan serexɛ ra e xa alae be.

⁴ E doxoma gaburi seeti ma koɛ ra,

e xose sube don, a nun se seniyentare gbetee.

⁵ E a falama mixie be, «Wo naxa wo maso n na de,
barima n seniyenxi dangife wo ra.»

Na mixi mooli xa fe xoroxo

alo tuuri naxan tema te yire, a siga mixi ma.»

⁶ «Yi nan seɓexi n ya i,

N mu dunduma na ma feo.

N na sare birin fima ne e ma.

⁷ N tan wo Marigi naxe,

«N wo xa yunubi sare fima ne,

wo tan nun wo benbae ma,

barima wo nu serexee bama geyae nan fari,

wo nu fe jaaxi raba n na menni.

Na kui n wo xa yunubi sare fima ne wo ma,

wo xa fe jaaxie xa fe ra.»»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya,

«Mixi na bogi nde bundufe temui naxe,

e fa wa na bogi wolɛfe,

mixi gbete a falama ne e be,

«I naxa na wole. Ye nde man luxi a kui.»

N fan na mooli rabama ne n foxirabirɛɛ ra.

N mu e birin paxankatama.

9 N Yaxuba xa di ndee rakelima ne,
 n Yuda xa di ndee ki n ma geyae ra.
 N na n ma geyae fima ne n ma pama sugandixi ma,
 e xa sabati naa, a fa findi e ke ra.
 10 Saron fili fima ne e ma e xurusee madonma dennaxe,
 Akori gulunba findima malabude nan na e xa goore be.
 N na birin nabama ne n ma pama be naxan n fenma.»

11 «Kono wo tan naxee wo kobe soxi n tan Alatala ra,
 wo fa neemu n ma geya seniye nxi ma,
 wo fa seexe ba wo xa alae be,
 naxan xilima Gadi <Xunna fanyi kanyi>
 xa na mu a ra, naxan xilima Meni <Maragiri kanyi,>
 12 n bara nate tongo wo tan naxankatama santidegema nan na,
 wo birin fa faxa.
 N bara wo xili, kono wo mu fa.
 N bara woyen, kono wo mu wo tuli mati.
 Wo bara fe jaaxi raba naxan mu rafan n ma feo.»

13 Na kui wo Marigi Ala yi nan fala,
 «N ma konyie e degema ne,
 kono n wo tan luma kaame nan kui.
 N ma konyie e minma,
 kono ye xoli luma ne wo tan ma.
 N ma konyie seewama ne,
 kono yaagi dusuma ne wo tan xun na.
 14 N ma konyie beeti bama seewe nan kui,
 kono wo tan wama ne toore kui, wo boje fa rapaaxu wo ma.
 15 Wo xili findima ne danke ra n ma pama tagi.
 Alatala Senbema wo faxama ne,
 kono a xili neene fima ne a xa konyie ma.
 16 Mixi naxan dube rabama yi boxi ma,
 a na rabama Nondi nan kui Ala xili ra.
 Mixi naxan kali tima yi boxi ma,
 a na rabama Nondi nan kui Ala xili ra.
 Toore dangixi neemuma ne n na, a ba n ya i.»

17 «Wo xa a kolon n fama ne koore nun boxi neene daade.
 Mixi mu ratuma fe forie ma sonon.
 18 Kono n ma daali, wo xa seewa abadan,
 barima n Darisalamu daama ne a xa wo raseewa han.
 19 N seewama ne Darisalamu tagi,
 n fe fanyi raba n ma mixie be,
 wa xui mu mema sonon.
 20 Di yo mu faxama a yore ra sonon,
 mixi moxi yo fan mu faxama fo a xa simaya kamali.
 Mixi naxan je keme simaya sotoma, a fa faxa,
 a luma ne alo a na faxa a dimedi temui,
 a findi mixi dankaxi ra.
 21 E banxie tima ne, e sabati e kui.
 E wuri bilie sima ne, e e bogi don.
 22 E mu banxie tima sonon, mixi gbete fa sabati nee kui.

E mu sansi sima sɔnɔn, mixi gbɛtɛe fa na bogi don.

N ma pama buma nɛ, alɔ wuri xungbee.

N ma mixi sugandixie sɛɛwama nɛ e xa wali ra.

²³ E mu walima fu ra,

e xa die mu gbaloe sɔtɔma.

E findima Ala bɔnsɔɛ barakaxi nan na,

e tan nun e xa die luma na ki nɛ abadan.

²⁴ Beenu e xa n maxandi, a lima nɛ n jan bara e xui suxu.

Beenu e xa ge fe nde falade, n jan bara na mɛ.

²⁵ Xulumase nun si luma nɛ kulɛ keren.

Yɛtɛ nun ninge jooge donma nɛ yire keren.

Kɔnɔ bɔximase luma a balo ra xubutanyi nan na.

E mu fe yo kanama n ma geya seniyenxi fari.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

66

Kiiti nun kisi

¹ Marigi xa masenyi nan ya,

«Kooɛ nan na n ma kibanyi ra,

dunija nan na n san tide ra.

Banxi mɔɔli mundun nɔma tide n tan bɛ?

Yire mundun nɔma findide n malabude ra?

² N bɛlɛɛ nan see birin nafalaxi naxee na dunija.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«Mixi naxan nafa n ma,

a findixi yɛtɛ magore nan na,

a gaaxu n ya ra, a n xui suxu.

³ Kɔnɔ mixi naxan ninge bama sɛɛɛɛ ra gbansan,

na tan luma nɛ alɔ faxeti.

Mixi naxan yɛɛɛɛ bama sɛɛɛɛ ra gbansan,

na tan luma nɛ alɔ mixi naxan bare kɔnyi girama.

Mixi naxan sansi xɔri bama sɛɛɛɛ ra gbansan,

na tan luma nɛ alɔ mixi naxan xɔsɛ wuli bama sɛɛɛɛ ra.

Mixi naxan surayi ganma sɛɛɛɛ ra gbansan,

na tan luma nɛ alɔ kuye batui.

E bara e xa kira sugandi,

kira naxan findixi seniyɛntareja xɔnxi ra.

⁴ Na kui n fan e paxankatama nɛ,

n fe magaaxuxi ragoroma nɛ e ma,

barima n to e xili, e mu n ma xili ratinxi,

n to wɔyɛn, e mu e tuli mati n na.

E bara fe jaaxi raba n ya xɔri,

e bara kira sugandi, naxan mu rafan n ma.»

⁵ Wo xa wo tuli mati Alatala xui ra,

wo tan naxee gaaxuxi a ya ra,

«Wo ngaxakerenyi naxee wo xɔnma,

e wo keri n xili xa fe ra, e naxɛ,

<Wo xa Alatala tantu alako muxu xa wo xa sɛɛwɛ to.>

Kɔnɔ e fama nɛ yaagide.

⁶ Wo bara na sɔnxɔɛ mɛ kelife taa kui,

kelife Ala xa hōrōmōbanxi kui?
 Alatala na a yaxuie sare fife.
 Na findixi na xui nan na wo naxan mēma.»

⁷ Beenu di bari xōne xa a li,
 a pan gē di baride.
 Beenu tōore xa fa,
 a pan bara di xeme soto.

⁸ Nde singe bara yi fe mōoli mē?
 Nde singe bara yi fe mōoli to?
 Namanē nōma findide a ra lōxōe keren kui?
 Bōnsōe nōma senbe sōtode temui keren kui?
 Kōnō Siyoni bara foye to keren na.

⁹ Wo Marigi Alatala naxe,
 «N mixi malima han e di bari temui, n fa e rabolo na kui?
 Gine furi na mō, n mu fama na di bari sōneyade xē?»

¹⁰ Wo tan Darisalamu rafan naxee ma,
 wo xa sēewa a xa fe ra.
 Wo tan naxee wama a bē,
 wo xa jēlexin a xa fe ra.

¹¹ Wo fama nē a xipe minde han wo luga,
 wo bōnesa soto a saabui ra,
 a wo hayi birin fan.

¹² Alatala xa masenyi nan ya,
 «N bōnesa fima nē a ma alo xure xungbe,
 n pamanē naafuli xaninma nē a xon ma alo banbaranyi.
 A fama nē mēenide wo ma alo dinge mēenima a xa di ma ki naxe.

¹³ N wo xa tōore bama nē wo ma alo dinge a xa di xa tōore bama ki naxe.
 Na birin toma nē Darisalamu.»

¹⁴ Wo na na to, wo bōne sēewama nē,
 wo xa fe sōneya alo jooge naxan toma fili ma.
 Alatala a senbe masenma nē a xa konyie bē,
 a yaxui fama nē a xa xōne kolonde.

¹⁵ Alatala nan na ki, a na fafe tē xōra,
 a jērēma foye xungbe fari.
 A a xa xōne ragoroma nē senbe ra,
 a jaxankate ti tē ra.

¹⁶ Alatala a xa kiiti sama nē tē nun santidegema ra,
 a fa mixi gbege sōtode.

¹⁷ Alatala naxe, «Mixi naxee sērēxe bama wondi kui, e fa xōse nun bale
 sube don, a nun donse seniyentare gbete Alatala naxee xonxi, e xa fe
 fama nē rajōnde kerenyi ra.»

¹⁸ «N fama nē si birin malande, si naxee xui wuyaxi falama, n fa n ma
 nōre masen e bē e xa fe rabaxie nun e xa majoxunyie xa fe ra.

¹⁹ N tōnxuma nde luma nē e tagi, n fa e xa mixi kisixie xē bōnsōe tagi,
 alo Tarasisi, Pulu, Ludu xali wolie, Tubali, Yawani, nun si gbete naxee na
 yire makuyee, naxee mu n xili kolon, naxee mu n ma nōre toxi sinden. N
 ma xērae fama nē n ma nōre masende e bē.

²⁰ E man fama nē wo ngaxakerenyie ra naxee toma na pamanē tagi. E
 fama nē e ra n ma geya seniyenxi fari alo sērēxe fama ki naxe. E fama nē

e ra soee nun ɲɔxɔmɛ fari, e tixi saretie kui. E fama nɛ na birin na alɔ Isirayilakae fama e xa hadiyae ra sesase sɛniyɛnxie kui ki naxɛ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

²¹ N sɛrɛxɛdubɛ ndee sugandima nɛ e fan ya ma, e xa lu Lewi bɔnsɔɛ sɛɛti ma.»

²² «N tan Alatala, n xa a fala wo bɛ, a n fama nɛ koore nɛnɛ nun bɔxi nɛnɛ yallande wo bɛ. Na buma ki naxɛ, wo xili nun wo bɔnsɔɛ buma na ki nɛ abadan.

²³ Keli kike nɛnɛ sɛrɛxɛ ma han kike nɛnɛ sɛrɛxɛ gbɛtɛ, keli malabu lɔxɔɛ ma han malabu lɔxɔɛ gbɛtɛ, ibunadama birin fama nɛ suyidide n ya i.

²⁴ E mixi faxaxie toma nɛ naxee murutaxi n ma. Nimasee e furee donma nɛ, tɛ fan e sube gan, e fa findi fe magaaxuxi ra adamadie bɛ.»

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila nu bara itaxun doxo firin. Seeti naxan nu na koola ma a nu xili Isirayila, seeti naxan nu na labe ra a nu xili Yudaya. Alatala nu bara a niya Isirayila xa xanin konyiya kui Asiriya boxi ma a xa yunubie xa fe ra. Yudaya nu bara ratanga na ma barima mange ndee nu na naxee nu wama birafe Alatala xa seriye foxo ra, e mu kuye batu. Kono a donxoe ra, Yudaya fan bara suxu Sentane xa gantanyi ra, e fa kuye batu folo. Annabi Yeremi nu findixi Ala xa namijonme nan na na temui.

Annabi Yeremi naxa Ala xa seriye masen Yudayakae be a fanyi ra, alako e xa a kolon e xa kuye batui findima fe jaaxi nan na e be Alatala mabiri. A naxa e kawandi han, kono e mu tin gbilende Ala ma. Na kui Annabi Yeremi xa masenyi bara xoroxo. A naxa Ala xa nate tagi raba e be a falafe ra e yaxuie Babilonkae fama ne e bonbode na yunubi xa fe ra. Hali Yudaya to findixi Ala xa jama ra, Ala nu bara nate tongo e xa jaxankate jaaxi soto Babilonkae saabui ra. Annabi Yeremi to na fala Yudaya mange be, a naxa xono a ma, a a sa geeli kui.

Yudayakae mu laxi a ra a e findi Babilon xa konyie nan na e xa yunubi xa fe ra. E naxa a majoxun e noma e ratangade na jaxankate ma Misirakae saabui ra. Annabi Yeremi naxa a masen e xa majoxunyi findixi wule nan na naxan mu rafanxi Ala ma. A nu lanma e xa tin Alatala xa jaxankate ra, e xa a kolon e na sotoxi fe naxan ma.

Annabi Yeremi xa kitaabui na kawandi nun na taruxui birin masenma won be. Alatala xa masenyi a naxan fixi a xa namijonme ma, na birin bara kamali. Adamadi birin xa a kolon yunubi mu fan, a findixi jaxankate nan na e be. Na nan a ra, fo e xa gbilen yunubi foxo ra, e xa bira Alatala xui foxo ra. Na gbansan nan noma findide sooneya ra adama be a xa dunijeigiri kui. Ala xa won mali na kira xon ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be

Annabi Yeremi xa wali

¹ Annabi Yeremi xa masenyi nan ya. A baba xili Xilikiya, serexedube naxan keli Anatoti, Bunyamim boxi ma.

² Yudaya mange Yosiya naxan nu findixi Amon xa di ra, a xa mangeya je fu nun saxan nde, Alatala naxa woyen Annabi Yeremi be.

³ Annabi Yeremi man nu kawandi tima Yudaya mange Yehoyakimi xa waxati, han Yudaya mange Sedekiya xa mangeya je fu nun keren nde, kike suuli nde, Darisalamukae nu xaninma konyiya kui temui naxe. Yehoyakimi nun Sedekiya nan nu na Yosiya xa die ra.

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be yi ki,

⁵ «Beenu n xa i nono i nga teege,
n tan nu i kolon.

Beenu i nga xa i soto,

n nu bara xeeraya ragiri i ma,

i xa findi namijonme ra sie birin xun ma.»

⁶ N naxa a yaabi,

«N Marigi Alatala, n mu fata masenyi tide,
barima fonike nan n na.»

⁷ Alatala naxa a masen n be,
«I naxa a fala a fonike nan i ra,
barima i tan nan sigama mixie xon ma,
n i xεema dennaxe.
I xa n ma yaamari birin masen e be.

⁸ I naxa gaaxu e ya ra,
barima won birin nan a ra.
N i makantama ne.»

Alatala xa masenyi nan ya.

⁹ Na temui Alatala naxa a xonye itala n de ma, a fa a masen n be, «I bara a to, n bara n ma masenyi sa i xaxili ma.

¹⁰ To n bara i sugandi i xa findi n ma xεera ra dunipa sie tagi. I xunnakanε xa fe falama ne mangeya ndee be, e fa bira, e kana. I xunnakeli xa fe falama ne mangeya gbeteε be, e fa e sanke soron, e sabati a fanyi ra.»

¹¹ Alatala naxa yi woyenyi masen n be yi ki, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N wuri nan toxi naxan bogima sinnanyi ma.»

¹² Alatala naxa a masen n be, «I bara a to a fanyi ra, n ma masenyi rakamalife mu kanama.»

¹³ Alatala man naxa yi woyenyi masen n be yi ki, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N tunde satunxi nan toxi koola biri.»

¹⁴ Alatala naxa a masen n be, «Naxankate birin kelima koola nan ma, a fa foxi pama birin halaki.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya. N fama ne pama birin xilide kelife koola ma, e xa e xa mange kibanyie doxo Darisalamu sode de ra, e yi tete birin nabilin, e Yudaya taaε birin suxu.

¹⁶ N e makiitima ne e xa fe kobi rabaxie ma, barima e bara n finsiriwali, e surayi gan sereεε ra kuyee be, e tuubi e be e naxee yailanxi e belexe ra.

¹⁷ I tan xa i tagi ixiri, i xa keli, i xa n ma masenyi birin tagi raba e be. I naxa gaaxu e ya ra, xa na mu a ra n fe nde masenma ne i be naxan dangi nee ra pon.

¹⁸ To n bara i findi xεera ra Yudaya mange, kuntigie, sereεεdubee, nun pama birin xun ma. I luma ne alo tete belebele wure daaxi, alo yire makantaxi.

¹⁹ E i gerema ne, konε e mu xutu sotoma i ma, barima n na i foxo ra i makantafe nan na.» Alatala xa masenyi nan ya.

2

Isirayilakae xa yanfe

¹ Alatala naxa yi woyenyi masen n be yi ki,

² «I xa sa a fala Darisalamukae be,
Alatala bara a masen, «N bara ratu wo xa xanunteya ma,
a nu na ki naxe singe ra wo fonike temui.

Wo nu bara bira n foxo ra gbengberen yire,
xεε mu nu saxi dennaxe.

Wo na raba marafanyi nan kui.

³ Isirayila nu findixi Alatala nan gbe ra,
alo sansi bogi singe.

Naxee e tooo, nee fan fama ne tooode.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁴ Yaxuba bɔnsɔɛ, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.
Isirayila xabile birin, wo xa wo tuli mati.

⁵ Alatala bara a masen,
«Wo babae n ma fe kobi mundun toxi
naxan a niyaxi e xa gbilen n ɔɔɔ ra?
Wo bara bira fe fufafu ɔɔɔ ra,
awa wo tan fan findima mixi fufafu nan na.

⁶ E mu a falaxi wo be,
«Alatala na minden,
naxan won naminixi Misira ɔɔxi ra,
naxan won xanin gbengberen yire?
Folee nun ɔɔxi maxare gbansan nan na menni.
Adamadie mu nɔma balode na ɔɔxi ma.»

⁷ N bara wo xanin ɔɔxi fanyi ma,
alako wo xa baloe fanyi sɔɔ.
Kɔɔ wo to fa, wo bara n ma ɔɔxi findi yire seniyentare ra,
wo bara fe xɔɔxi raba naa n dennaxe fixi wo ma ke ra.

⁸ Serɛɛdubɛɛ mu Alatala fenxi.
Karamɔɔɛ mu n kolon.
Yareratie bara n yanfa.
Namiɔɔnmɛɛ bara Bala kuye masenyi ti.
E bara bira se ɔɔɔ ra naxan mu nɔma e malide.

⁹ Na nan a toxi n wo paxankatama.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

«N wo xa mamadie fan makiiti.

¹⁰ Wo sa Kitimi suuri mato,
wo xa mixie xɛɛ Kedari,
wo na birin mato a fanyi ra.
Wo mu yi kuye batufe mɔɔli toma naa.

¹¹ Si nde na na naxan Ala beɔin,
e fa kuye findi e xa ala ra?
N ma pama bara e xa xunnakeli masara,
e fa e xaxili ti kuye ra naxan mu nɔma e malide.

¹² Koore bara findi seede ra na fe ma.
Na bara findi kinikini nun kaabanako ra.
A lanma na xa wo xaxili ifu,
a xa wo de ixara.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N ma pama bara fe paaxi firin naba:
E bara n beɔin,
n tan naxan nu luxi alo ye fanyi e be,
ye naxan mu ɔɔnma.
E bara feɔɔɛ yailan, ye ragatama dennaxe,
kɔɔ e ibɔɔxi, ye birin bara mini a ra.»

¹⁴ «Konyi nan na Isirayila ra,
ka a findixi di lasiri nan na?
Munfe ra a paxankataxi?

¹⁵ A luxi ne alo yete xaape nan na xaapefe e ma.

E xa ɓɔxi bara findi gbaloe yire ra.

Mixi yo mu na sɔnɔn e xa taa ganxie kui.

¹⁶ Misiraka naxee na Nofi nun Tapanxesi,
e fama nɛ wo xun nakanade.

¹⁷ Na fatanxi fe naxan ma,
wo gbilenxi wo Marigi Alatala xa kira fanyi fɔxɔ ra.

¹⁸ Yakɔsi munfe ra wo na Misira kira xɔn?

Wo wama Nili xure ye nan minfe?

Munfe ra wo na Asiri kira xɔn?

Wo wama Efirati xure ye nan minfe?

¹⁹ Ala xa wo xa kobɔna ragbilen wo ma.

Ala xa wo xa finsiriwaliya sare fi wo ma,

alako wo xa a kolon gbilenfe wo Marigi Alatala fɔxɔ ra,

a findixi fe ɲaaxi nun fe xɔnɛ nan na.

Wo ɲaxankataxi nɛ barima wo bara tondi gaaxude n ya ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁰ «Kabi tɛmɔi xɔnnakuye n bara wo lu wo yetɛ yi.

Wo bara a fala a ɲanfanteɲa mu na wo ɓɔɲɛ kui,

kɔnɔ wo bara siga kuye batude geyae fari wuri bun ma.

Na bara findi langoɲa ra wo bɛ.

²¹ Wo nu luxi nɛ alɔ wɛni bili fanyi n naxan sixi.

Munse a niyaxi wo xa n nabolo?

Yakɔsi wo luxi nɛ alɔ wɛni bili ɲaaxi

naxan mu bogi fanyi raminiɲa.

²² Hali wo wo maxa soda saafunɲi ra,

wo xa yunubi mu nɔma bade.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²³ «Wo nɔma a falade di,

«N mu nɔxɔxi. N mu biraxi Bali kuye fɔxɔ ra?»

Wo wo fɔxi mato gulunba yire.

Wo xa wo ɲɔxɔ ti wo xa fe rabaxie ra.

Wo bara lu alɔ ɲɔxɔmɛ gine rabɛɲinxi,

²⁴ alɔ wulai sofale

naxan sofale xɛmɛ fenma a xiri ma gbengberɛn yire.

Nde nɔma a bade na ma?

Mixi naxan katama a suxude, a taganma nɛ.

A mu masɔtɔma fo na waxati dangi.

²⁵ Wo naxa gbata birade kuye fɔxɔ ra.

Wo wo gima naa wo sanyɲi igeli ra,

hali ye xɔli na wo ma.

Kɔnɔ wo bara n yaabi,

«Ade, muxu mu nɔma gbilende kuyee fɔxɔ ra.

E rafan muxu ma, muxu wama kafufe e ra.»»

²⁶ «Isirayilakae fama nɛ lude yaagi kui

alɔ mupɛti naxan suxuxi.

Mangeɛ, kuntigie, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun namɲɔnmɛɛ,

e birin luma nɛ yaagi kui,

²⁷ naxee a falama wuri masolixi bɛ, «N baba,»

naxee a falama gɛmɛ masolixi bɛ, «N daa mange.»

Na mixi mooli bara e kobe ti n na,
e bara tondi e ya rafindide n ma.

Kono e xa tsoe kui,

e man a falama n be, <Keli, i xa muxu rakisi.>

²⁸ Wo xa kuyee na minden, wo naxee yailanxi,
naxee bara wuya Yudaya taae kui?

E tan xa keli, e xa wo ratanga wo xa tsoe ma,
xa e fata na rabade.

²⁹ Munfe ra wo tan matandilae wama n makiitife?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁰ «N bara wo xa die bonbo alako e xa matinxin,

kono e mu matinxinxi.

Wo bara wo xa namiponmee faxa wo xa santidegema ra,
alo yete xaapexi.

³¹ To mixie, wo xa la Ala xa masenyi ra.

N Isirayila luxi gbengberen yire ne, xa na mu a ra dimi kui?

Munfe ra n ma pama a falama,

<Muxu wama lufe muxu yete ra,

muxu mu birama i foxo ra sonon?>

³² Gine dimedi noma neemude a xa konmagore ma,

xa na mu a xa demui?

N ma pama bara neemu n tan ma kabi temui xonnakuye.

³³ Wo bara wo maxiri alako wo xa xanuntenyi nde fen.

Wo bara dangi mixi birin na na wali kobi mooli kui.

³⁴ Wo bara setaree faxa, naxee mu fe paaxi yo rabaxi.

Wo xa dugie noxoxi e wuli ra.

³⁵ Kono wo a falama,

<Muxu mu fe kobi rabaxi.

Ala xa xone xa gbilen muxu foxo ra.>

N tan nan wo makiitima nondi ra,

barima wo bara a fala,

<Muxu mu yunubi rabaxi.>

³⁶ Wo kira masaraxi munfe ra,

wo fa wo xaxili ti Misira ra?

Wo fama ne yaagide e xon ma,

alo wo yaagixi Asiriya xon ma ki naxe.

³⁷ Wo minima ne e xonyi wo belexe igeli ra,

barima wo taxuxi naxee ra, Alatala bara nee rabepin.

Wo mu xunnakeli yo sotoma e saabui ra.»

3

Isirayila xa danxaniyatarepa

¹ «Xa xeme mee a xa gine ra,

na gine naxa sa doxo xeme gbete xon,

a xa xeme singe man noma gbilende a ma sonon?

Yi boxi bara lu seniyentarepa kui.

Wo tan naxee bara langoepa raba wo xanuntenyi kuyee ra,

yakosi wo man fa wama gbilenfe n ma ne?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

² «Wo wo ya rate, wo xa a mato,

xa yire nde na wo mu langoeṇa rabaxi dēnnaxē.
 Wo nu na wo xanuntenyi alae mēmefe kira xon ma,
 alɔ mupetie naxee e nɔxunma kira dē e xa dutun mixie ma.
 Wo bara yi bɔxi nɔxo wo jere ki seniyentare ra.

³ Na nan a ra n mu tune rafaxi,
 n mu jeme tune ragoro wo bē.
 Kɔnɔ wo ya xɔrɔxo alɔ langoe gine,
 wo mu yaagixi fefe ma.

⁴ Han ya wo a falama n bē,
 <Muxu baba, naxan mēenixi muxu ma muxu fonike temui,

⁵ han to i xonɔxi muxu ma?

I mu dijema sɔnɔn?»

Iyo, wo na nan falaxi,

kɔnɔ wo mu wo baxi na kira jaaxi xon fefe ma.»

⁶ Alatala naxa a masen n bē mange Yosiya xa waxati, «I bara Isirayila xa yanfanteya to? A bara yene raba geya birin fari, a nun wuri bili tofanyi birin bun ma.

⁷ N bara a maɔoxun, na dangi xanbi a man fama ne gbilende n ma, kɔnɔ a mu fa. A maagine tinxintare Yudaya fan a toxi.

⁸ N to mē Isirayila ra, n to fatan kēedi so a yi ra a xa yene xa fe ra, a maagine Yudaya tinxintare mu gaaxu n ya ra feo. A fan bara siga yene rabade.

⁹ Isirayila xa kuye batufe, geme nun wuri daaxi, na bara bɔxi findi yire seniyentare ra.

¹⁰ Na birin kui Yudaya tinxintare, Isirayila maagine, a mu panige tongoxi a bɔje kui a xa a yete ragbilen n ma. A na fala a dē gbansan nan na.» Alatala xa masenyi nan na ki.

¹¹ Na temui Alatala naxa a masen n bē,
 «Isirayila tinxintare fisa Yudaya seniyentare bē.

¹² I xa sa masenyi ti kɔla biri ra,
 <Isirayila seniyentare, i yete ragbilen n ma.
 N mu xonɔxi wo ma sɔnɔn.

Hinnente nan n na,
 n bɔje mu luma xɔnɔ ra temui birin.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «Wo xa wo ti wo xa wali kobi ra.
 Wo bara wo Marigi Alatala matandi,
 wo bara bira ala gbete fɔxo ra wuri bilie bun ma.
 Wo mu tin wo tuli matide n xui ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Wo tan kalabantee,
 wo gbilen n ma.
 N tan nan na wo Marigi ra.
 N fama ne wo mayegetide taa nun xabile kui,
 n fa wo ragbilen Siyon.

¹⁵ N yareratie tima ne wo bē, naxee rafan n ma.
 E lonni nun xaxili fanyi masenma ne wo bē.»

16 Alatala xa masenyi nan ya.
 «Wo na wuya wo xa bōxi kui,
 wo fama nε nεmude Alatala xa saatε kankira ma.
 Wo mu a xa fe falama,
 wo xa mapoxunyi mu sigama a ma.
 Wo mu a kolonma a bara lōε,
 wo mu gbete fenma.

17 Kōnō na temui Darisalamu xili fama nε falade
 «Alatala xa kibanyi.»

Si birin sigama naa Alatala xili ra.
 E gbilenma nε e xa mapoxunyi jaaxi fōxō ra.

18 Na waxati Yudayakae fama nε kafude Isirayilakae ma.
 E birin kelima bōxi nan ma naxan na kōola ma,
 e fa gbilen bōxi ma n dennaxe fixi wo babae ma ke ra.

19 N tan nu bara a fala,
 «N wama nε wo xa lu alō n ma die,
 n xa bōxi fi wo ma ke ra,
 naxan tofan bōxi birin bε.»
 N bara a mapoxun a wo n xili falama nε «N Baba.»
 N bara a mapoxun wo mu gbilenma n fōxō ra.

20 Kōnō wo tan Isirayila, wo bara n yanfa
 alō gine naxan a xa mōri yanfa a yene raba.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

21 Isirayilakae e xui itema geya fari,
 e wama, e Ala maxandima,
 barima e bara kira jaaxi suxu,
 e bara nεmu e Marigi Alatala ma.

22 Alatala naxe, «Wo tan matandilae, wo gbilen,
 n nōma wo rakiside wo xa yanfanteya ma.»
 Isirayilakae naxa a yaabi,
 «Awa, muxu gbilenma nε i ma,
 barima i tan nan na muxu Marigi Alatala ra.

23 Iyo, xui naxan kelima geya fari, wule na a ra.
 Iyo, muxu Marigi Alatala nan na Isirayila rakisima ra.

24 Kabi muxu dimedi temui,
 kuye ratonxie bara muxu babae xa harige xun nakana,
 e xa xurusee nun e xa die.

25 Na yaagi bara muxu soto,
 binye birin bara ba muxu ma,
 barima muxu bara yunubi raba won Marigi Alatala ra,
 muxu tan nun won babae,
 kabi muxu dimedi temui han to.
 Muxu mu muxu tuli matixi muxu Marigi Alatala xui ra.»

4

Yudaya xa gbaloe

1 Alatala xa masenyi nan ya,
 «Isirayila, xa wo wo yete ragbilen n ma,
 xa wo fe ratonxi ba n ya tode ra,
 xa wo mu lintan wo xa kewali ra,

² xa wo wo kali Alatala xili ra tinxinyi nun nɔndi ra,
sie fama ne baraka nun binye sɔtode Alatala saabui ra.»

³ Alatala xa masenyi nan ya xeme be
naxee na Yudaya nun Darisalamu:

«Wo xa xe neene masege,
wo naxa sansi xori si kungsi tunbe xɔɔra.

⁴ Xeme naxee na Yudaya nun Darisalamu,
wo xa wo boɔe seniyen Alatala be.

Wo xa fe jaaxi ba wo sondonyi kui,
alo fe jaaxi bama wo ma ki naxe wo sunna temui.

Wo xa na raba alako n boɔe naxa te wo ma,
n ma xone fa wo gan alo te

naxan mu noma xubende wo xa fe kobi rabaxie xa fe ra.

⁵ Wo xa yi masenyi ti Yudayakae be,
wo man xa a fala Darisalamukae be.

Wo xa feri fe Isirayila yire birin,

wo xa a fala wo xui itexi ra,

«Wo xa so taa makantaxie kui.»

⁶ Wo xa a matonxuma Siyonkae be e xa e gi,
e naxa ti kira xon ma,

barima n na fafe toore nun paxankate ra kelife koɔla ma.

⁷ Sie kanama bara kira suxu, alo yete naxan minima sube fende.

A bara keli a xonyi alako a xa wo xa boxi kana.

Wo xa taee birin fama ne kanade,
mixi yo mu luma naa.

⁸ Na nan a ra wo lanma wo xa sunnun donma ragoro wo ma,

wo xa sunnun, wo xa ponfe raba,

barima Alatala xa xone mu gbilenma wo foxo ra.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxoe limaniya bama ne mange nun kuntigie yi ra.

Serexedubee nun namiponmee dee ixarama ne.»

¹⁰ N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala,

munfe ra i bara a fala i xa pama nun Darisalamu be,

«Wo fama boɔesa sɔtode,»

konɔ santidegema bara ge e faxade?»

¹¹ Na temui a fama ne a falade pama nun Darisalamu be,

«Foye bara keli gbengberen yire.

A mu fama fe fanyi ra,

a fama n ma pama nan toorode.

¹² A findixi foye magaaxuxi nan na,

naxan kelixi n yire.

Yakosi n e paxankatama ne.»

¹³ Yaxuie na fafe alo foye belebele naxan kelife koore ma.

E xa soori ragisee luma ne alo turunnaade.

E xa soe xulun alo segee.

Gbaloe bara won li, won bara halaki.

¹⁴ Darisalamu, wo wo boɔe rasenyen, alako wo xa kisi.

Kewali kobi luma wo boɔe ma han temui mundun?

15 Danakae bara na gbaloe masenyi ti,
Efiramikae fan bara na fala.

16 Wo xa sie rasi, wo xa Darisalamu fan nasi,
yaxuie na kelife yire makuye ne, e na fafe Yudaya taae kui.

17 Alatala xa masenyi nan ya:
«E bara Darisalamu rabilin
alo xe kantamae xe rabilinma ki naxe.
Na fama ne Darisalamu lide
barima e bara n matandi.

18 Na findixi wo xa wali kobi sare nan na.
Wo naxan nabaxi,
na bara gbilen wo ma a jaaxi ra,
han a wo sondonyi soxo.»

19 N boje fan na toorofo.
N bara sunnun.
N mu noma madundude,
barima n bara sarae nun gere xui me fa ra.

20 E a falama gbaloe na fafe,
boxi birin bara kana.
N ma kiri banxie bara bira keren na,
lingira yo mu na n yi ra.

21 Gere tonxuma a itima han mun temui?
Gere xui minima han mun loxo?

22 Alatala naxe, «N ma jama xaxili mu na,
e mu n kolon,
e luxi ne alo di lonnitaree.
E fe jaaxi nan gbansan kolon,
konon e mu fata fe fanyi rabade.»

23 N bara laamatunyi to yi boxi xa fe ra.
Sese mu luma yi boxi ma,
hali koore mu yanbama a ma.

24 N bara laamatunyi to geyae xa fe ra.
Geyae fama ne serende, tentenyie ramaxa.

25 N bara laamatunyi to nimase xa fe ra.
Mixi mu luma yi boxi ma sonon,
xonie fan bara e gi.

26 N bara laamatunyi to yi yire xa fe ra.
Karemele geya findima ne gbengberenyi ra,
taa birin fama gande Alatala nun a xa xone xa fe nan na.

27 Alatala bara a masen,
«Yi boxi birin paxankatama ne,
konon n mu a birin xun nakanama.

28 Na nan a ra yi boxi na sunnunyi kui, koore bara ifooro.
N tan nan a ragirixi,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

29 Geresoe na fa soe fari, mixi birin e gima ne.
Geresoe na fa tanbee ra, mixi yo mu luma taa kui.

Ndee e gima ne wondi yire, ndee e gi geyae fari.
Mixi birin kelima ne taa kui.

³⁰ I tan naxan xun nakanaxi, i na munse rabafe?

I wama i maxirife dugi fanyi ra,
i wama konmagore xema daaxi ragorofe i ma,
i wama tofan se safe i ya kiri ma?

I na na birin nabafe i xanuntenyie be fufafu,
barima i mu rafan e ma sonon.

E wama i faxafe tun.

³¹ N bara wa xui nde me.

Na wa xui luxi ne alo furi gine naxan na a xa di singe barife.

Darisalamu na saya kira xon ma, a na a falafe,

«A gbe mu luxi sonon, faxetie xa n nii ba.»

5

Ala xa gbeηxoxe

Annabi Yereimi xa masenyi Darisalamukae be

¹ «Wo xa yire birin mato Darisalamu,
wo xa maxorinyi ti taa kui, alako wo xa tinxintoe nde to,
naxan jere ma kira fanyi xon ma,
naxan birama nondi foxo ra.

Xa wo sa na mixi mooli to,
n dipema ne Darisalamu ma.

² E e kalima ne Alatala xili ra,
konon na birin findixi wule nan na.

³ Alatala, n a kolon i wama tinxinyi nan xon ma.

I bara Isirayilakae naxankata,
konon e mu fahaamui yo sotoxi na kui.

I bara e tooro, konon e mu lonni sotoxi na kui.

E boje bara xorocho alo gema,
e tondi danxaniyade.

⁴ N bara a fala, setaree gbansan nan yi jama ra.

Na nan a ra e mu Alatala xa kira kolon,
e mu e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

⁵ A lanma n xa yi masenyi ti kuntigie nan be,

barima e tan Alatala xa kira kolon,

e e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

Konon e birin lan, e sese mu tin birade Ala foxo ra.

E birin bara a matandi.

⁶ Na nan a ra burunyi yete e faxama,
wulai bare e iboo.

Barate e melenma e xa taa sode dee ra, a xa e faxa,
barima e xa kewali kobi bara gbo, han a bara dangi a i.»

Alatala xa masenyi Darisalamukae be

⁷ «Darisalamu, a lanma n xa dije i ma?

I xa die bara n nablo,
e e kalima kuye nan xili ra.

N nu bara e balo,
konon e bara n yanfa, e bira langoe foxo ra.

⁸ E maniyaxi soe xememae nan na,
kankan fa bira a doxooboore xa gine foxo ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mooli paxankata?
A mu lanma n xa n gbeɲɔɔ yi si mooli ma?

¹⁰ Wo te e xa tete fari, wo xa e rabira,
koɔ wo naxa pama birin xun nakana.
Wo xa e tooro,
barima e mu tinxi birade Alatala foxo ra.

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila nun Yudaya birin bara n yanfa.

¹² E bara Alatala rabolo,
e fa a fala, «Ala mu na.
Won mu fama gbaloe soɔde santidegema nun kaame ra.»

¹³ E xa namijonme mu n xui xa masenma.

E fe naaxi naxan masenma,
na xa gbilen e ma.»

¹⁴ Na nan a ra Mange Alatala bara a masen,

«Wo to na mooli fala,
n bara n ma masenyi lu i de kui.
N ma masenyi luxi ne alo te
naxan fama yi pama gande alo te yege ganma ki naxe.»

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«N xa a fala wo be Isirayila,
n fama ne pama nde ra wo xili ma.
Nama senbema nan a ra naxan kelima yire makuye,
naxan bara bu dunja,
i mu naxan xui kolon,
i mu noma naxan fahaamude.

¹⁶ E xa tanbe naaxu, e mixi faxama ne.
Geresoe gbangbalanxi nan e ra.

¹⁷ E wo xa baloe donma ne,
e wo xa di birin tongoma ne,
e wo xa xuruse birin mupama ne,
e wo xa sansi sixi birin kanama ne,
e wo xa taa makantaxie rabirama ne e xa santidegema ra,
wo nu laxi taa naxee ra.»

¹⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«Koɔ n mu wo birin sontoma.

¹⁹ Xa a sa li wo a fala,
«Munfe ra muxu Marigi Ala bara yi fe mooli raba muxu ra?»
Ala wo yaabima ne,
«Wo to n nabolo alako wo xa kuyee batu wo xonyi,
naxee kelixi pamanɛ gbete ma,
wo tan findima na pamanɛ xa konyie nan na e tan xonyi.»

²⁰ Wo xa yi masen Yaxuba xa die be,
wo xa a fala Yudayakae be,

²¹ «Wo wo tuli mati,
wo tan pama xaxilitare, pama kinikinitare,
naxan ya mu se toma,
naxan tuli mu fe mema.

22 Alatala xa masenyi nan ya:
 Wo mu gaaxuma n ya ra?
 Wo mu serenma n tofe ra,
 n tan naxan baa naaninyi saxi meyeneyi ra,
 alako baa naxa dangi yire nde?
 Baa moronyi kelima ne,
 kono e mu noma dangide naaninyi ra naxan saxi.»

23 Yi pama sondonyi xoxoxo.

E bara Ala matandi,
 e bara gbilen a foxo ra.

24 E mu a falama e bope kui,
 «Won xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra,
 naxan tune ye ragoroma jeme temui,
 a fole nun a raponyi,
 alako xe xa xaba a waxati.»

25 Wo xa kewali kobi bara na birin kana,
 wo xa yunubie bara a niya baloe xa ba wo yi ra.

26 Mixi jaaxi ndee masunbuxi n ma pama ra,
 naxee gantanyi italama mixi be alo xoni suxuie.

27 E e xa banxi rafema se mupaxie ra,
 alo toxoe kule naxan nafexi toxoe ra.
 E bannaxi na naafuli mooli nan na.

28 Fe jaaxie bara e xungbo han a bara dangi a i.

E mu fe fanyi rabama kiridie be,
 e mu tinxin setaree mabiri.

E naafuli nan tun fenma.

29 Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mooli paxankata?
 A mu lanma n xa n gbejoxo yi si mooli ma?

30 Fe ratonxi naxee mu daxa,
 nee bara so yi boxi kui.

31 Namijonmee na wule falafe,
 serexedubee na mupje tife,
 na birin bara rafan n ma pama ma.
 Wo munse rabama wo xa boxi munafanyi xa fe ra?»

6

Darisalamu xa paxankate

1 «Bunyaminkae, wo wo gi, wo keli Darisalamu.

Sara fe Tekowa, gere tonxuma rate Beti Hakeremi,
 barima paxankate na fafe kelife koola ma,
 a gbe mu luxi gbaloe xa wo li.

2 Siyon, taa tofanyi, n wo xun nakanama ne.

3 Xuruse demadonyie fama ne e xa kiri banxie tide yire,
 wo xa taa nu na dennaxe,
 e fa e xa xurusee makanta menni.»

4 «Siyon yaxuie, wo keli, wo gere so na taa xili ma.

Wo xa siga yanyi ra.

Soge na goro, wo naxa kontofili,

5 wo man xa siga koe ra,
 banxi makantaxie kanade.»

6 Mange Alatala bara a masen Siyon yaxuie be,
 «Wo sa wuri bilie xaba,
 wo te se yailan alako wo xa so Darisalamu tete kui.
 Taa na a ra naxan lanxi a xa raton,
 barima e luma e boore tooro ra temui birin.
 7 Fe jaaxi minima yi taa kui temui birin,
 alo ye minima kolonyi kui ki naxe.
 Kobina nun fe jaaxi gbansan nan na e tagi.
 Na birin luxi ne alo fure n naxan toma temui birin.»

8 «Darisalamu, i xa i tuli mati n ma marasi ra,
 alako n naxa n makuya i ra,
 i fa lu alo gbengberenyi, mixi mu sabatixi dennaxe.»

9 Mange Alatala bara a masen,
 «Isirayilaka naxee luxi,
 e birin bama ne boxi ma,
 alo sansi bogi gbilenma ba ra ki naxe.»

10 «Nde n ma masenyi ramema?
 Nde findima na seede ra?
 Wo tuli xorocho, wo mu fe mema.
 Wo yoma Alatala xa masenyi ma,
 wo mu wama a xa marasi xon.
 11 Alatala xa xone gbo n boje kui,
 n xa na fala wo be.»

«Ala xa xone Isirayilakae birin lima ne,
 dimedi naxee berema kira ra,
 fonike naxee malanma,
 xeme nun gine naxee moxi a fanyi ra.
 12 N nan n belexe tima e ma temui naxe,
 mixi gbete fama ne e xa banxie tongode,
 e xa xee, a nun e xa ginee.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Kelifé dimedi ma, doxofo xemoxi ra,
 e birin na e yete xa geeni nan fenfe.
 Namijonme nun serexedube fan na mixi madaxufe.

14 E mu fe gbegbe rabama n ma jama malife ra.
 E a falama, «Wo naxa kontofili, wo boje xa sa.»
 Kono bojesa yo mu na.

15 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
 kono e mu yaagima.
 Yaagitare nan lanxi e ma.
 Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Alatala bara a masen,
 «Wo xa kira fanyi fen,
 wo xa a kolon kira forie nu na ki naxe.
 Kira tinxinxi na minden?

Wo xa lu na kira fari alako wo xa boṅesa soṭo.»

Koṅo ṇama bara a yaabi,
«Muxu mu wama lufe na kira xon ma.»

¹⁷ Ala bara a masen, «N bara wo xa soorie ti wo xa tete fari,
naxee meenima wo ma.
Wo xa e xui rame.»

Koṅo ṇama bara a yaabi,
«Muxu mu wama e xui ramefe.»

¹⁸ Ala bara a masen, «Namanɛ birin, wo wo tuli mati,
wo xa a mato naxan fama rabade be.

¹⁹ Dunɔna birin, wo wo tuli mati.
N tan nan fama yi ṇama ṇaxankatade,
n tan nan fama e maṇoxunyi sare ragbilende e ma,
barima e mu tin e tuli matide n ma masenyi ra,
e bara yo n ma seriye ma.

²⁰ N hayi na e xa surayi seɾexe ma, naxan kelixi Seeba?
N hayi na e xa labunde seɾexe ma,
naxan kelixi yire makuye?

Wo xa seɾexe gan daaxie mu rafan n ma,
n mu tinma wo xa seɾexe sese rasuxude.

²¹ Na nan a ra Alatala bara a masen,
N fama ne geme doxoɔde yi ṇama ya ra,
e fama e sanyɩ radinde naxan na.
Babae nun e xa die,
doxoɔbooree nun defanbooree,
e birin soṅoma ne.»

²² Alatala bara a masen,
«Nama nde na fafe kelife koola ma,
ṇama gbegbe naxan na dunɩna yire birin.

²³ Xali nun tanbe na e yi ra.
E ṇaaxu, e mu kinikini kolon.
E xui gbo alo moɾonyi.
Soe kanyie nan e ra.
E birin malanxi alako e xa Siyon gere.»

²⁴ Isirayila na woyenfe e bore tagi, «Won bara e xibaaru me,
limaniya bara ba won yi ra,
koṅtoṇili bara won suxu.
Won na toɾofo alo gine naxan na di barife.

²⁵ Wo naxa mini daaxa de,
wo naxa neɾe kira xon ma,
barima won yaxuie won nabilinxi,
santidegema na e yi ra.»

²⁶ N bara e yaabi, «N ma ṇama, wo sunnun donma ragoro wo ma,
wo xa sunnun alo mixi naxan xa di kerenyi bara faxa.
Wo xa sunnunyi xa gbo,
barima won yaxuie na fafe keren na.»

²⁷ Alatala bara a masen n be, «N i findixi mixi nan na naxan n ma pama matoma.

I xa e mato alako i xa a kolon xa e jere ki fan.

I luxi ne alo mixi naxan wure nun gbeti raxunuma, a e gbi ba.

²⁸ E birin findixi matandilae nan na naxee yoma Ala ma.

E luxi alo wure nun yoxui, naxan gbi mu baxi.

E mu fan.

²⁹ Xabui te radexema a fanyi ra

alako a xa wure nun yoxui raxunu, e gbi xa ba.

Kono fe paaxi mu jonma n ma pama tagi.

E luxi ne alo sunbui naxan mu bama wure kui.

³⁰ E xili falama «gbeti kanaxi»,

barima Alatala bara e rabepin.»

7

Isirayila xa gbaloe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

² «I xa ti Alatala xa horomobanxi naade ra,

i fa yi woyenyi masen naa,

«Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,

wo tan Yudayaka naxee birin soma yi naade ra fafe tuubide Alatala be.

³ Isirayila Mange Alatala naxe, xa wo kira masara,

wo naxa fe fanyi suxu,

n wo luma ne yi boxi ma.

⁴ Wo naxa la yi wule masenyi ra, wo nu fa a fala:

Alatala xa horomobanxi nan yi ki,

Alatala xa horomobanxi, Alatala xa horomobanxi.

⁵ Xa wo kira masara,

xa wo fe fanyi suxu,

xa wo tinxin wo booree tagi,

⁶ xa wo mu xone, kiridi, nun kaape gine tooro,

xa wo mu mixi faxa toonege ra yi boxi ma,

xa wo mu bira ala gbetee foxo ra,

naxee findima toore ra wo be,

⁷ na temui n wo luma ne yi boxi ma abadan,

n naxan fixi wo babae ma.

⁸ Kono wo bara bira wule foxo ra,

naxan mu sese fanma wo ma.

⁹ Munfe ra wo wama faxe nun yene rabafe,

wo wo kali wule ra,

wo surayi gan serexe ra Bala kuye be,

wo bira ala gbetee foxo ra,

wo mu naxee kolon?

¹⁰ Na xanbi wo fa fa tide n ya i,

n ma banxi kui, n xili matoxoma dennaxe.

Wo naxe wo bara kisi,

kono wo fe xonxi rabama.

¹¹ Wo yi banxi findixi mixi paaxi banxi nan na,

n xili falama dennaxe?

N tan Alatala bara a birin to.

¹² Wo xa ratu Silo ma,

n ma yire seniyenxi singe nu na dennaxe.

N bara menni fan jaxankata,
n ma Isirayila pama xa paaxuna xa fe ra.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya.

«Yakosi, wo to bara yi fe birin naba,
wo to tondi n ma masenyi suxude,
n naxan falaxi wo be temui birin,
wo to tondi n ma xili ratinde,

¹⁴ n fama ne fe rabade yi horomobanxi ra,
alo n naxan nabaxi Silo ra.

N na mooli rabama ne yi banxi ra,
n naxan fixi wo nun wo babae ma, wo laxi naxan na.

¹⁵ N wo makuyama ne n yire ra,
alo n wo ngaxakerenyie Efirami bonsoe makuyaxi n na ki naxe.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁶ «I tan, hali i mu Ala maxandi yi pama be,

hali i mu i xui ite salide,

hali i mu n makula,

barima n mu i danxunma.

¹⁷ I mu a toxi fe naxan nabama Yudaya taae nun Darisalamu kui?

¹⁸ E xa die yege matongoma,

babae te radexema,

ginde fan taami xinde ramulanma, e a ramondo kuye be,

wo naxan xilima koore mange gine.

E man minse bama serexe ra.

Na kui e bara n naxono,

¹⁹ n tan fan fama ne e tooode.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara e yete tooo,

e bara e yete kan nayaagi.

²⁰ Na nan a toxi n tan Marigi Alatala naxe,

<N ma jaxankate na yi boxi ma,

mixie nun subee nun bogisee ma.

E birin fama ne gande te ra,

naxan mu xubenma.»

²¹ Isirayila Mange Alatala naxa a masen,

«Wo xa wo xa serexe gan daaxi fan don.

²² N mu serexe fe gbansan xa fala wo babae be,

n to e ramini Misira boxi ra.

²³ Kono n e yaamari yi nan na,

<Wo bira n xui foxo ra,

alako n xa findi wo Marigi Ala ra,

wo fan xa findi n ma pama ra.

Wo xa jere n ma kira xon ma,

n naxan masenxi wo be,

alako wo xa heeri soto.»

²⁴ Kono e mu e tuli mati n na,

e bara bira e xa majoxun kobi foxo ra,

e bara e kobe ti n na,

e mu biraxi n foxo ra.

²⁵ Kabi wo babae naxa mini Misira boxi ra han to,

n na n ma konyi namipɔnmɛɛ xɛɛfe wo ma.

²⁶ Kɔnɔ wo mu wo tuli matixi n na.

Wo xaxili xɔɔxɔxi,
wo bara kobi dangife wo babae ra.»

²⁷ «I na yi wɔyɛnyi birin fala e bɛ,
e mu i danxunma.

I na e xili, e mu a ratinma.

²⁸ Na tɛmɔi i xa a fala e bɛ,
«Si nan ya naxan mu e tuli matima
e Marigi Alatala xa masenyi ra.
E mu marasi mɛma.

Seriye yo mu na e yi ra.»

²⁹ I xunxɛɛ maxaba,
i naxan naluxi i xa kali xa fe ra.
Alatala bara xɔnɔ, a bara yi pama rabɛpin.

³⁰ Yudayakae bara fe raba n mu wama naxan tofe.

E bara fe xɔnxi dɔxɔ n ma banxi kui,
n xili falama dɛnnaxɛ.

E bara na findi yire sɛniyɛntare ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³¹ «E bara kuye batude yailan geya fari Tofeti
nun Hinoma gulunba kui,
alako e xa e xa die gan sɛrɛɛɛ ra.
N tan mu e yamarixi na fe mɔoli ra,
a makuya n ma mapɔxunyi ra pon.»

³² Alatala xa masenyi nan ya.
«Lɔxɔɛ fama fade Tofeti xili masarama nɛ.
Hinoma gulunba fama nɛ xilide Faxɛ Tide.
Tofeti findima nɛ gaburi yire ra.

³³ Xɔnie nun subee fama nɛ na pama binbie donde.
Mixi yo mu luma naa naxan e kerima.

³⁴ Xulunyi pɔnma nɛ Yudaya nun Darisalamu bɔxi kui.
Sigi mu sama, yeliba mu wɔyɛnma.
Fuuti mu xirima na gbaloe xa fe ra.»

8

Isirayila nun Annabi Yeremi xa tɔɔrɛ

Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya: «Na waxati Yudaya mangɛɛ, kuntigie,
sɛrɛxɛdubɛɛ, namipɔnmɛɛ, nun Darisalamukae, e xɔrie ratema nɛ gaburi
kui,

² e sa rayensen kɛnɛ ma soɛ, kike, nun tunbuie bun ma, e naxee xanu,
e naxee batu, e bira naxee fɔxɔ ra, e naxee fen, e tuubi naxee bɛ. Na nan
a ra, e xɔrie mu sama gaburi kui, e xa rayensen bɔxi ma.

³ Mixi naxee mu faxa na pama naaxi ya ma, n fama nɛ e rayensende
pamane ma, faxɛ xɔli e suxuma dɛnnaxɛ.» Alatala xa masenyi nan na ki.

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi bɛ

⁴ I xa a fala e bɛ,

«Alatala bara a masen,
 <Mixi noma birade, e mu keli?
 Mixi noma e mafindide, e mu gbilen?»
⁵ Munfe ra Darisalamu nama n matandima?
 Munfe ra e gbilenxi kira fanyi foxo ra, e bira kira paaxi foxo ra?
 Yi mixie luma ne e xa yanfe kui,
 e tondi gbilende n ma.

⁶ N nan n tuli matima ne e xui ra,
 konɔ e xa woyenyi mu lanma.
 Mixi yo mu gbilenma a xa kobina foxo ra.
 A mu a falama, <N na munse rabafe?»
 Kankan birama a yete waxonfe nan foxo ra,
 alo soe naxan gbataxi sigafe gere sode.
⁷ Hali gbongboe naxan na koore ma,
 a gbilen waxati kolon.
 Ganbe, turunna, nun yedonme birin
 e e gbilen waxati kolon.
 Konɔ n ma nama mu Alatala xa seriye kolon.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

⁸ «Wo a falama, <Lonnillae nan muxu ra,
 muxu Alatala xa seriye kolon.»
 Konɔ wo na falama di?
 Wo xa diine sebelitie bara Ala xa seriye masara wule ra.
⁹ Wo xa lonnilae bara yaagi, e xaxili bara ifu,
 barima e bara xanin konyiya kui.
 E bara na soto barima e yoxi Alatala xa masenyi ma.
 E findixi lonnila moli mundun na?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁰ «Na nan a ra n fama e xa ginɛe fide xeme gbetee ma.
 Mixi gbetee fama e xa xee bade e yi ra,
 barima e birin na e yete xa geeni gbansan nan fenfe.
 A folofe e xa namijonmee ma, a sa doxo e xa serexedubee ra,
 e birin na wule falafe.

¹¹ E mu fe gbegebe rabama n ma nama malife ra.
 E a falama, <Wo naxa kontofili, wo boje xa sa.»
 Konɔ bojesa yo mu na.

¹² A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
 konɔ e mu yaagima.
 Yaagitare nan lanxi e ma.
 Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti waxati.»
 Alatala xa woyenyi nan na ki.

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:
 «N bara nate tongo n xa e rabolo.
 N mu weni bogi fima e ma,
 n mu xore bogi raminima e xa xore bilie kon na.
 E burexe lisima ne,
 mixi gbetee fa e bogi bade.»

Isirayila xa masenyi e boore be

¹⁴ «Won na munse rabafe be?
 Won xa malan, won xa won gi taa makantaxie kui,
 won xa faxa naa,

e luma na yunubi kira nan xɔn ma.

⁵ Yanfantee nan e ra,
e mu wama n tan kolonfe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne e matode,
alo xabui naxan wure raxunuma alako a gbi xa ba.
N fama ne fe nde rabade e xa jaaxuna xa fe ra.

⁷ Wule fale nan e ra, yanfante ya rafan e ma.
E fe fanyi falama e boore be e de nan kui,
konɔ yanfante ya na e boje ma.

⁸ A mu lanma n xa e jaxankata na fe ma?
A mu lanma xe e sare xa fi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N ya ye raminima geyae nun gbengberenyie xa fe ra.
Na birin ganxi, mixi mu na, xuruse mu na.

¹⁰ N gemee malanma ne yire Darisalamu nu na dennaxe,
menni xa findi wulai baree xonyi ra.
N Yudaya taae findima ne gbaloe yire ra, mixi yo mu lu naa.»

Isirayila xa masenyi

¹¹ «Adamadi mundun noma na fe fahaamude?
Xa Ala bara na tagi raba mixi nde be, a xa a masen muxu be.
Be boxi findixi gbaloe boxi nan na,
a birin ganxi, mixi mu na.»

Alatala xa masenyi

¹² Alatala bara a masen, «Na gbaloe e lixi ne barima e bara n ma seriye
rabolo n naxan fixi e ma. E mu e tuli matixi n ma masenyi ra, e mu n ma
yaamarie rabatuxi.

¹³ E bara bira e yete waxonfe foxo ra, e nu Bali kuyee batu e babae naxee
masenxi e be.

¹⁴ Na nan a ra n tan Isirayila Marigi Alatala bara nate tongo yi nama xa
posone gerun.

¹⁵ N e rayensenma ne pamane ma, e tan nun e babae mu dennaxe kolon,
n e sontoma ne santidegema ra.»

Alatala xa masenyi

¹⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo wo tuli mati.

Wo mixie xili naxee fata wade,
e xa e wa xui ramini.

¹⁷ E xa e xulun e wa xui raminide.
Won tan fan xa wa,
ya ye xa mini.»

Isirayila xa masenyi

¹⁸ Wa xui minima Siyon taa kui:
«Won bara gbaloe soto,
won bara lu yaagi kui.
Won bara keli won ma boxi ma,
won ma banxie bara kana.»

Annabi Yeremi xa masenyi

19 «Wo tan ginɛɛ, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo wo tuli mati a xa wɔyenyi ra.

Wo wo xa die nun wo booree matinkan wa ra,
20 barima faxɛ bara so won xɔnyi.

Won ma die bara faxa kira ra,
won ma fonikee bara faxa taa kui.»

Alatala xa masenyi

21 Alatala xa masenyi nan ya:

«A fala pama bɛ mixie na faxafe,
e luxi bɔxi ma alo maale xiri naxee xabaxi,
kono mixi mu na naxan e malanma.»

22 Alatala xa masenyi nan ya:

«Lɔnnila naxa a yetɛ matɔxɔ a xa lɔnni xa fe ra.

Senbema naxa a yetɛ matɔxɔ a senbɛ xa fe ra.

Banna mixi naxa a yetɛ matɔxɔ a xa bannaya xa fe ra.

23 Xa mixi wama a yetɛ matɔxɔfe fe nde ma,
a xa a yetɛ matɔxɔ a xa danxaniya nan ma fe ra.

Alatala nan n na,
hinnente naxan tinxinyi nun seriye rawalima dunɔja ma.

Na fe mɔoli rafan n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

24 Alatala xa masenyi nan ya:

«Lɔxɔɛ fama fade, n mixi halakima nɛ,
naxan sunnaxi kono a bɔpɛ mu seniyeɛn,

25 alo Misirakae, Yudayakae, Edonkae,

Amonikae, Mowabakae,
naxee birin e xunsexe maxabama

naxan na e xunyi seetie ma.

Yi si birin naxee na gbengberenyi ma,
e sunnaxi, kono e mu sunna wali rabama.

Hali Isirayilakae mu sunna wali rabama,
e bɔpɛ mu seniyeɛn.»

10

Kuyee

Alatala xa masenyi

1 Isirayila bonɔɛ, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

2 Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo naxa bira si gbɛtɛɛ pɛrɛ ki fɔxɔ ra.

Wo naxa gaaxu tɔnxumae ya ra naxee na koore ma.

Si gbɛtɛɛ gaaxuma na fe mɔoli nan ya ra.

3 E xa diine mu findixi nɔndi ra.

E wuri segema wula i,

mixi nde a masoli beera ra.

4 E a raxunma gbeti nun xɛɛma ra,

e lantuma mabanban dɛrɛma ra alako a naxa bira.

5 Na kuyee mu noma wɔyɛnde.

A luxi nɛ alo wuri naxan tixi laakɔɛ yire xɔnie magaaxu se.

A mu noma jɛrɛde, fo mixi a xanin.

Wo naxa gaaxu na kuye mooli ya ra,
barima a mu noma fe jaaxi xa na mu a fanyi rabade.

⁶ Alatala, i maniye mu na.

I senbe gbo, i xili magaaxu.

⁷ Dunipa mange, nde na naxan mu gaaxuma i ya ra?

A lanma dunipa birin xa gaaxu i ya ra,
barima i maniye yo mu na dunipa lonnilae tagi,
xa na mu a ra dunipa mange ya ma.

⁸ Dunipa mixi findixi lonnitare nun xaxilitare nan na.
Na kolonma e xa wuri batui nan kui.

⁹ Kuyee findixi gbeti nan na Tarasisi daaxi,
a findixi xema ra Ufasi daaxi.

Xabui nan a yailanma.

Dugi gbeeli ragoroxi a ma.

Walikee nan kuye yailanma.

¹⁰ Kono Alatala nan findixi Ala ra nondi ki ma.

Ala piye nan Mange ra abadan.

Dunipa serenma a xa xone nan ya ra,
sie mu noma tide a ya ra.

¹¹ Wo xa a masen e be,
«Yi kuyee xa mu dunipa nun koore daaxi,
e mu noma bude dunipa bende fupi fari.»»

¹² Alatala nan boxi daa a senbe ra,

a dunipa ti a xa lonni ra,

a koore walaxe itala a xaxili ra.

¹³ A na yaamari fi, ye xa malan koore ma, a malanma ne,

a findi nuxui ra dunipa xun ma,

ye nun foye na mini, galanyi fan a xui ramini.

¹⁴ Adamadi xaxili mu na.

Kuye yailanma fama ne yaagide a xa wali xa fe ra,

barima kuyee findixi wule nan na,

e mu pengima fefe ma.

¹⁵ Se fufafu nan e ra,

e findixi mixi xa wali nan na naxee tide yo mu na,

naxee dangima dunipa paxankatama loxoe naxe.

¹⁶ Yaxuba Marigi mu maniyama kuye ra.

Yaxuba Marigi nan birin daaxi,

a Isirayila sugandi a xa jama ra.

A xili falama ne Mange Alatala.

¹⁷ Wo wo harige malan,

wo tan naxee na taa suxuxi kui,

¹⁸ barima Alatala bara a masen,

«N bekae kerima ne

alo mixi naxan geme wolima laati ra.

N e halakima ne, e mu kisima.»

Isirayila xa masenyi

¹⁹ «Naxankate birin na n be, n ma toore gbo.

Kono n a falama ne n yete be,

toore nan a ra n naxan soto,

n xa tin na ra.

²⁰ N ma kiri banxi bara bira,

a luutie bara bolon.

N ma die bara keli n xun ma,
mixi yo mu na naxan n malima banxi tide.

²¹ Isirayila yareratie xaxili mu na,

e mu Alatala fenxi.

E xaxilitarepa toma na kui.

E foxirabirsee yensenxi na nan ma.

²² Won xui magaaxuxi mema ne naxan kelixi koola ma,

naxan fama Yudaya xa taee kanade,

e xa findi wulai baree xonyi ra.

²³ Alatala, n a kolon adamadi mu fefe ragirima,

a mu a yete rapierema dunijeigiri kui.

²⁴ Alatala, n matinxin i xa seriye ra,

kono i naxa xono n ma,

xa na mu a ra n faxama ne.

²⁵ I xa xono si gbetee nan ma naxee mu i kolon,

i xa xono pamae nan ma naxee mu i xili falama,

barima e wama Yaxuba bonsoe nan faxafe,

e wama e xun nakanafe ne, e xa e sonto,

e wa e xonyi xa findi gbaloe yire ra.»

11

Alatala xa saate kanafe

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

² «A fala Yudayakae nun Darisalamukae be,

«Wo wo tuli mati yi saate ra.

³ Isirayila Marigi Ala bara a masen,

danke na tuli xori be naxan mu yi saate ramema,

⁴ saate n naxan masenxi wo babae be

e mini loxo kelife ra Misira boxi ma.

E to keli naa fe xoxoxo kui,

n naxa a fala e be,

Wo xa wo tuli mati n na,

wo xa n ma yaamari rabatu.

Na kui wo findima ne n ma pama ra,

n fan findi wo Marigi Ala ra.

⁵ N na n kali wo babae be naxan na,

boxi fanyi fife ra wo ma xipe nun kumi na dennaxe,

n bara na rakamali to loxo.

Wo na na boxi nan ma to.»

Annabi Yeremi xa masenyi

N naxa a yaabi, «Amina Marigi Alatala.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala naxa a masen n be,

«Yi masenyi ti i xui itexi ra Yudaya taee kui,

a nun Darisalamu kirae xon ma.

A fala, «Wo wo tuli mati yi saate ra, wo xa a rabatu.

⁷ Kabi n naxa wo babae ramini Misira boxi ra,

n bara e yaamari, e xa e tuli mati n na.»

⁸ Kono e mu tin n xui ramede.

Kankan bara bira a boŋe paaxi foxo ra.
Na nan a ra n fama n ma saatɛ rakamalide,
n e yamarixi naxan na, e naxan matandixi.»

9 Alatala bara a masen n be,
«Yudayakae nun Darisalamukae wama n yanfafe.

10 E bara e babae xa peɛ ki paaxupa tongo,
e tondi n ma masenyi ra,
e fa bira ala gbetɛe foxo ra, e e batu.
Isirayila bɔnsɔe nun Yuda bɔnsɔe bara n ma saatɛ matandi,
n naxan tongo e babae be.

11 Na kui Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama ne e paxankatade han e mu no minide.
E fama ne e mawade n be, kɔno n mu e xui suxuma.

12 Yudaya xa taɛe nun Darisalamukae fama ne ala gbete maxandide,
e surayi ba seɛɛe ra naxee be.

Kɔno na kuyee mu fama e rakiside e xa toore kui.

13 Yudayakae, wo kuyee batuma wo xa taɛe kui.
Na seɛɛebadee findixi yaagi nan na wo be.
Darisalamukae, kuye seɛɛebade na wo xa kira birin xon ma,
wo surayi bama seɛɛe ra Bali kuye be dennaxe.»

14 I naxa duba yi pama be,
i naxa i mawa n tan Ala be, i naxa n maxandi,
barima n mu e wa xui suxuma.»

15 «Munfe ra n xanuntenyi fama n ma banxi kui,
a lu fe kobi raba ra temui birin?
Wo a mapoxunxi ne wo xa seɛɛe noma wo rakiside,
hali fe paaxi to fa rafan wo ma?

16 Alatala nu bara wo xili
«Oliwi wuri xinde, naxan bogi tofan.»
Kɔno yakɔsi wo fama ne gbelegebeledɛ
barima te sama ne wo salonyie ma.

17 Mange Alatala naxan wo tixi,
a bara yaamari fi wo xa paxankata
Isirayila bɔnsɔe nun Yudaya bɔnsɔe xa yunubi xa fe ra.
E bara n naxono e xa seɛɛe ra,
e naxee baxi Bali kuye be.»

Annabi Yeremi xa masenyi

18 «Alatala bara e waxɔnfe masen n be.
N bara a kolon e nu wama naxan nabafe n na.

19 N nu luxi ne alo yexɛyɔɛe e naxan xaninma a faxade.
N mu nu a kolon e nu wama naxan nabafe n na.

E nu bara a fala n ma fe ra,
«Won xa yi wuri bili nun a bogi kana.
Won xa a nii ba dunɔna bende fupi fari,
alako mixi yo naxa ratu a xili ma.»

20 Kɔno Mange Alatala findixi kiitisa tinxinxi nan na,
naxan mixi boŋe nun a sondonyi ma fe kolon.

N na n gbɛɔxɔfe luxi i tan nan ma,
barima n xaxili tixi i tan nan na.

21 Na nan a ra Alatala bara nate tongo Anatotikae xa fe ra,

naxee wama n faxafe, naxee n yamari,
 <I naxa namijonme masenyi ti Alatala xili ra,
 xa na mu a ra muxu i faxama ne.>

²² Mange Alatala bara a masen,

<N e paxankatama ne.

E xa fonikee fama ne faxade santidegema ra,
 e xa die faxa kaame ra.

²³ E xa mixi yo mu luma dunija ma,

barima n fa temui n Anatotikae halakima ne.>»

12

Ala xa natse mixi jaaxie xa fe ra

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹ «Alatala, i tinxin,

kono n wama i maxorinfe i xa nate nde xa fe ra.

Munfe ra mixi jaaxie xa fe luma sooneya ra?

Munfe ra bojesa na yanfantee be?

² I tan nan e daaxi, i tan nan e baloxi.

E sigama yare, e fe rabama e xa dunijeigiri kui.

E i xili falama e de ra,

kono i xa fe mu na e boje kui.

³ Alatala, i n sondonyi ma fe kolon.

I xa nate tongo mixi jaaxie faxafe ra,

alo yexee naxee xaninma e kon naxaba yire.

⁴ Boxi luma sunnunyi kui han mun loxo?

Tune tondima fade han mun temui?

Subee nun xonie na faxafe mixi xa jaaxupa saabui ra,

barima e naxe, <Ala mu muxu toma.>»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

⁵ «Xa i tagan i gide adamadie ya ma,

i fa i gima di soe ya ma?

Xa i bira taa kui, i jerema Yuruden wula kui di?

⁶ I ngaxakerenyi naxee kelixi i baba xonyi,

e fama ne i yanfade, e sonxo rate i ma.

I naxa la e xa woyen joxunme ra.

⁷ N nan n ma banxi bepinma ne,

n nan n ma pama raboloma ne,

n xanuntenyie fi e yaxuie ma.

⁸ N na rabama ne barima n ma pama bara lu

alo yete xaape wulai.

N bara e xon.

⁹ N ma pama bara lu

alo xoni maxonoxi segee birama naxan foxo ra.

<Wulai subee, wo xa fa n ma pama sontode.>

¹⁰ Xuruse demadonyie bara n ma laakoe kana,

e n ma xe fanyi maboron, a findi yire xaraxi ra.

¹¹ N ma boxi bara findi gbaloe yire ra.

A na sunnunyi kui n ya xori,

sese mu fanma menni, mixi yo mu kinikinima a ma.

¹² Soori jaaxie na fafe kelife gbengberen yire,
 barima Alatala bara a ragiri santidegema xa boxi birin li,

mixi yo naxa lu boɓɓesa kui.

¹³ E bara sansi xori si,
kono e tunbe gbansan nan sotoɓa.

E e yete rataganma ne fufafu.

Alatala bara xono wo ma,
na birin xa findi yaagi ra wo be.»

Alatala xa masenyi Isirayila yaxuie be

¹⁴ Alatala bara a masen,
«Si naxee sabatixi Isirayila rabilinyi,
si naxee n ma Isirayila jama xa boxi xun nakanama,
n naxan fixi e ma,
wo xa a kolon n fama ne wo fan keride wo xonyi,
n fa n ma jama ba wo yi ra.

¹⁵ N na ge e bade wo yi ra,
n man kinikinima ne e ma,
n fa e ragbilen e xa boxi ma naxan findixi e ke ra.

¹⁶ Xa na sie n ma jama xa seriyɛ matinkan,
e fa e rakali n xili ra, «Alatala jipeɗe,
n e rasoma ne n ma jama ya ma.
E nu bara n ma jama matinkan e kalide Bali xili ra,
n ma jama fan noma ne e matinkande kali ra n xili ra.

¹⁷ Kono xa a sa li na sie mu e tuli mati n ma masenyi ra,
n e xun nakanama ne, n fa e sonto.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

13

Annabi Yeremi xa beleti

¹ Alatala naxa a masen n be, «Sa beleti dugi daaxi sara, i tagi xiri. I naxa a bunda ye ra.»

² N naxa siga beleti sarade alo Alatala a fala n be ki naxe. N naxa n tagi xiri.

³ Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen n be,

⁴ «Beleti tongo i naxan saraxi, i naxan xirixi i tagi. Keli, i siga Efirati xure mabiri. Menni i xa na beleti noxun geme longori ra.»

⁵ N naxa siga, n naxa beleti noxun Efirati mabiri alo Alatala a masenxi n be ki naxe.

⁶ Kike wuyaxi dangi xanbi, Alatala man naxa a masen n be, «Keli, i siga Efirati i beleti tongo i naxan noxunxi.»

⁷ N naxa siga Efirati xure beleti noxunxi tongode. N naxa a to a bara nu boɓɓo, n mu noma a rawalide sonon.

Alatala xa masenyi

⁸ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

⁹ «Alatala bara a masen,
a na na ki ne Yudaya nun Darisalamu xa yete igboɓa xa fe ra.

¹⁰ Nama jaaɓi nan e ra naxan tondi n ma masenyi suxude,
naxan boɓɓe xoroɓo,
E birama ala gbetee nan foxo ra, e tuubi e be.
E fama ne lude alo na beleti
naxan kanaxi, naxan mu fanxi sonon.»

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«N nu bara Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ xiri n tagi,
 aɔ mixi beleti xirima a tagi ki naxe.
 N nu wama ne e xa findi n ma pama ra,
 e xa fe xa findi binye nun matɔxɔɛ ra n be,
 kɔnɔ e mu tin n ma masenyi ra.»

12 «Na kui i xa a fala e be,
 Isirayila Marigi Alatala bara a masen,
 <Weni feɲe birin nafe weni ra.>
 E fama ne i yaabide,
 <Muxu a kolon a lanma weni feɲe xa rafe weni ra.>

13 I man xa e yaabi,
 Alatala bara a masen,
 <Mange birin naxee na Dawuda xa kibanyi kui,
 a nun seɾeɣɛdubee, nun namipɔnmee, nun Darisalamukae,
 n fama ne e birin lude aɔ siisilae.>»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fama ne gere sode pama ya ma,
 n die nun e babae tagi iso.
 N mu kinikinima, n mu diɲema.
 N fama ne e birin xun nakanade.

15 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo naxa wo yete igbo,
 barima Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Wo xa wo Marigi Alatala matɔxɔ,
 beenu a xa dimi rasin bɔxi ma,
 beenu wo xa bira geyae fari kɔɛ ra.
 Wo wama naiyalanyi xɔn ma,
 kɔnɔ Alatala dimi ɲaaxi nan nagoroma wo ma.
 A luxi ne aɔ nuxui naxan fɔɔɔxi
 a findi faxe ra wo be.

17 Xa wo mu wo tuli matima yi masenyi ra,
 n fama ne wade n kerenyi ma wo xa yete igboɲa xa fe ra.
 Ya ye fama ne minide n yae ra,
 barima Alatala xa pama bara xanin konyiya kui.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

18 «A fala mange nun a xa gine be,
 wo goro bɔxi ma,
 barima mangeya bara ba wo yi ra.
 Mange tɔnxuma mu luma wo xun ma sɔnɔn.

19 Negewi xa taae balanxi,
 mixi yo mu nɔma e naadee rabide.
 Yudaya bɔnsɔɛ birin bara xanin pamane ma.

20 Wo a mato, pama nde na fafe kelife kɔɔla ma.
 Nama na minden, n naxan taxuxi i ra,
 naxee luxi aɔ i xa xurusee gali i ɲelexinxi naxee ra?

21 Wo munse falama
 wo defanbooree tima wo xun ma temui naxe yanfanteya ra?
 Na tɔɔɛ mu luma xe aɔ di bari xa tɔɔɛ?

22 Xa wo wo yete maxɔrin,
 munfe ra yi bara muxu li,

wo xa a kolon wo yaagi nun fe jaaxi sotoma ne
wo xa yunubi wuyaxi xa fe ra.

²³ Mixi fɔɔɛ kiri noma fiixede?

Barate xa makatunyi noma masarade?

Wo tan go, wo tan naxee darixi fe jaaxi ra?

Wo noma lude kira fanyi xon ma?

²⁴ N fama ne wo rayensende

alo maale lagi naxan loema gbengberenyi foye kui.»

²⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara na paxankate mooli nate wo be,

barima wo bara neemu n ma,

wo bara la wule ra.

²⁶ N fama ne wo rayaagide a jaaxi ra.

²⁷ N bara wo xa yene nun wo xa langoepa to,
wo birama naxan fɔɔɔ ra geyae fari nun daaxae kui.

N bara wo xa fe jaaxie to.

Naxankate na wo be Darisalamuka seniyentaree.

Wo luma na kira xon ma han mun temui?»

14

Kaame ragorofe Isirayila boxi ma

Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya
a naxan tixi Annabi Yeremi be,
kaame to sin Isirayila boxi ma.

² «Yudaya na sunnunyi kui,
a xa taa kanaxie na gbelegbelefe boxi ma.

³ Denbaya kanyie e xa waliksee xema ye fende,
kono ye mu na kolonyie kui,
e fa gbilen fɛɛɛ igelixi ra.

E sunnun donma ragoroma e ma yaagi xa fe ra.

⁴ Bɔxi bara iboo folo,
barima tune yo mu faxi a ma.

Waliksee fan luxi na yaagi nan kui,
e fa sunnun donma ragoro e ma.

⁵ Tɔɔke a xa di raboloma wula i,
barima pooge mu na e naxan donma.

⁶ Sofale tixi geyae fari,
e foye mamema alo wulai baree.

E pooge fenma
kono e mu sese toma.»

Isirayila xa masenyi Alatala be

⁷ «Alatala, hali muxu xa yunubi gbo,
i xa muxu rakisi i xili xa fe ra.

Muxu bara fe jaaxi gbegebe raba,
muxu bara yunubi raba i ra.

⁸ Isirayila xaxili tixi i tan nan na,
i findixi muxu rakisima nan na muxu xa tɔɔɛ kui.
Munfe ra i bara lu alo xɔɛ muxu xɔnyi?

Munfe ra i bara lu alo biyaasila naxan na dangife tun?

⁹ Munfe ra i bara lu alo soori senbetare
naxan mu noma muxu rakiside?

Alatala, i na muxu ya ma,

i xili na muxu xun ma.

I naxa muxu rabolo.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

¹⁰ Alatala bara a masen yi nama be,

«Neretie nan lanxi wo ma,

wo mu noma wo yete suxude.»

Annabi Yeremi xa masenyi

«E mu rafan Alatala ma.

A e xa yunubie kolon,

a fama e paxankatade na nan ma.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be,

¹¹ Alatala bara a masen n be,

«I naxa Ala maxandi fe fanyi ra yi nama be.

¹² Xa e sunyi suxu, n ma tongoma.

Xa e seɛɛɛ ba, n mu e suxuma,

barima n wama e xun nakanafe ne

santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹³ N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala, namijonmee bara a fala e be,

«Wo mu santidegema toma,

wo mu kaame kolonma.

Wo boɛsa nan tun soɛoma be.»»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁴ Alatala bara a masen n be,

«Na namijonmee na wule nan falafe n xili ra.

N tan mu e xɛɛxi,

n tan mu yaamari fixi e ma,

n tan mu woyenxi e be.

E xa wule masenyi fatanxi laamatunyie nan na

naxee mu findixi nɔndi ra,

a fatanxi se matoe nun kuyee xa wali nan ma,

a fatanxi e yete xaxili madaxuxi nan na.

¹⁵ Na nan a ra, Alatala bara a masen,

«Namijonme naxan masenyi tima n xili ra

n mu naxan fixi a ma,

a fa a fala «Santidegema nun kaame mu yi boxi lima,»

na namijonme mooli soɛoma ne santidegema nun kaame ra.

¹⁶ A masenyi tima nama naxan be,

e fama ne faxade Darisalamu kirae xon ma santidegema nun kaame ra.

Mixi yo mu luma naa naxee e ragatama,

mixi yo mu na naxee e xa ginɛe nun e xa die ragatama.

N fa e xa fe jaaxi sare ragbilende e ma.»

¹⁷ I xa a fala e be,

«Ya ye minima n ya ra koɛ nun yanyi temui birin,

barima n ma nama seniyenxi bara toɛre belebele soto,

gbaloe bara e li.

¹⁸ Xeme na daaxa naxee faxaxi santidegema ra.

Furema kaamexie na taa kui.
 Namijonmæe nun serexedubæe fan boxi iperema,
 kono e xaxili mu na sonon.»»

Isirayila xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, i bara Yudaya rabolo kerenyi ra?

Siyon mu rafanxi i boje ma sonon?

Munfe ra i muxu paxankatama,

i tondi muxu rayalande?

Muxu bara wa bojesa xon, kono muxu mu a sotoxi.

Muxu bara wa yalanyi xon, kono wa xui gbansan nan minixi.

²⁰ Alatala, muxu bara muxu xa paaxuna kolon,

muxu bara muxu babae xa yunubie to.

Muxu bara yunubi raba i ra.

²¹ Kono i naxa xono i xili xa fe ra.

I naxa a lu nde xa ba i xa binye nun i xa yaragaaxui ra.

I xa ratu saate ma naxan na won tagi.

²² Wule kuye nde na dunipa naxan tune ragoroma? Ade.

Koore noma tune rafade? Ade.

Muxu xaxili tixi i tan nan na,

barima i tan nan gbansan noma na fe mooli rabade.»

15

Ala xa nate

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹ Alatala bara a masen n be,

«Hali Annabi Munsa nun Annabi Samuweli

n maxandi ne yi jama xa fe ra,

n boje mu tin na duba suxude.

E xa e makuya n na, e xa siga.

² Xa yi jama i maxorin, «Muxu xa siga minden»,

i xa e yaabi, «Alatala nan a masenxi,

naxan lanma a xa faxa, na kanyi xa faxa,

naxan lanma a xa faxa santidegema ra,

na kanyi xa faxa santidegema ra,

naxan lanma a xa faxa kaame ra,

na kanyi xa faxa kaame ra,

naxan lanma a xa xanin konyiya kui,

na kanyi xa xanin konyiya kui.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne e paxankatade toore naani ra.

Santidegema e fama ne ndee faxade.

Baree fa ndee iboode.

Xoni naxee na koore ma nun wulai sube naxee na boxi,

e fama ne ndee sontode, e e don.

⁴ Dunipa mangeya birin na na fe to, e luma gaaxui nan kui.

E fama ne a kolonde Yudaya mange Xesekiya xa di Manasi,

a fe paaxi naxan nabaxi Darisalamu,

na bara a niya Alatala xa e paxankata.

⁵ Darisalamu, nde kinikinima i ma?

Nde noma dipede i xa fe ra?

Nde i xa fe maxorinma?»

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

<Wo bara n nabolo,
 wo bara gbilen n ɔɔɔ ra.
 Na fe na a ra n fama wo suxude, n mu kinikini wo ma.
 7 N fama ne e rayensende alo maale lagi,
 n fa e xa die bade e yi ra,
 n fa n ma pama xun nakanade
 barima e mu gbilenxi e xa wali kobi ɔɔɔ ra.
 8 E xa kaape ginɛ wuyama ne
 alo meyenxi naxan na baa de ra.
 Kasara ti fama ne dingee ma yanyi ra,
 a fa fe magaaxuxi raba e ra.
 9 Nga naxan bara di solofere bari,
 a fama ne tagande,
 a faza yaagi kui a xa waxati mu a lixi.
 Isirayila yaxuie fama ne e sontode santidegema ra.>
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

Annabi Yeremi xa masenyi

10 «N nga, naxankate na n be.
 I bara n naso dunja
 kono n ma fe mu rafanxi beka yo ma.
 N mu doni tongoma, n mu doni fima,
 kono mixi birin luma n danka ra.»

Alatala xa masenyi

11 Alatala bara a masen,
 «N mu wo rakisixi xe?
 N mu yaxuie bonbo xe wo xa fe ra wo tooro temui?
 12 Wure nun yoxui bolonma? Ade.
 Mixi naxan kelima koola ma go?

13 N bara wo xa harige nun wo xa naafuli birin fi mixi ma
 wo xa yunubie xa fe ra wo naxee rabaxi yi boxi ma.

14 N wo sama ne wo yaxuie sagoe,
 e xa wo xanin boxi ma wo mu dennaxe kolon,
 barima n bara xono wo ma a paaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

15 «Alatala, i bara a birin kolon.
 I xa ratu n ma, n mali, n gbejoxo n yaxuie ma.
 I naxa n faza, i tan kinikininte,
 barima n na tooro fe i xili xa fe ra.

16 N to i xa masenyi me, n bara a suxu.

I xa seriye rafan n ma,
 barima n findixi i gbe nan na, i tan Mange Alatala.

17 N mu lu mixi ya ma naxee nu yoma i ma,
 barima i xa fe nu na n bope kui.
 N nu bara lu n keren,
 n nu xonoxi yi pama ma alo i tan.

18 Munfe ra n luma toore kui?
 Munfe ra n mu yalanyi sotoma?
 I naxa i xa laayidi kana
 alo kolonyi naxan mu ye raminima sonon.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

19 Na nan a ra Alatala bara a masen,

«Xa i gbilen n ma,
 n i ragbilenma ne i walide.
 Xa i ba woyen paaxi falafe,
 n man i findima ne n ma xera ra.
 Nama xa bira i foxo ra,
 i tan naxa bira e foxo ra de.
²⁰ Yi pama fama ne i gereade,
 kono e mu noma i ra,
 barima n i luma ne alo tete xoxoxoe e ya ra.
 N na i seeti ma, alako n xa i rakisi, n xa i ratanga.
 Alatala xa masenyi nan na ki.
²¹ N i bama ne mixi paaxi belexe,
 n i ratanga mange senbema ma.»

16

Gbaloe Isirayila boxi ma

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹ Alatala bara yi masenyi ti n be,
² «I naxa gine doko, i naxa die soto,
³ barima Alatala bara a masen die xa fe ra
 naxee fama baride yi boxi ma,
 a nun e nga naxee e barixi,
 a nun e baba naxee e sotoxi,
⁴ e fama ne faxade fure ma,
 kono jonfe mu rabama e be, e mu ragatama boxi ma.
 E findima jape nan na bende fupi fari.
 E na faxa santidegema nun kaame ra,
 xonie nun wulai subee fa e binbie donde.»

⁵ Alatala bara a masen n be,
 «I naxa so banxi kui mixi na sunnunyi kui dennaxe,
 i naxa siga jon yire, i naxa mixi kunfa ba,
 barima n bara bonesa ba n ma pama yi ra,
 n bara tondi hinne nun kinikini ma e be.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ «Mixi xungbee nun mixi lanmae faxama ne yi boxi ma.
 E mu ragatama, e jonfe mu rabama.
 E xa mixie mu e yete maxabama sunnunyi kui,
 e mu e xunyi bima faxa mixie be.
⁷ E mu taami dokoma sunnun mixie be alako e xa madundu.
 E mu minse dokoma sunnun mixie be,
 naxee baba xa na mu a ra e nga bara faxa.
⁸ I naxa jon fe bande don,
 i naxa lu sunnun mixie fe ma e madundufe ra,
⁹ barima Isirayila Mange Alatala bara a masen,
 «N bara fa yi waxati wo tagi
 alako jalexinyi sigie xa dan,
 xulunyie xa jon futi xirimae tagi.»
Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be
¹⁰ «N na ge yi masenyi tide pama be,

e fama ne n maxorinde,
 <Munfe ra Alatala bara a masen a xa muxu paxankata?
 Munse findixi muxu xa yunubi ra?
 Muxu fe jaaxi mundun nabaxi muxu Marigi Alatala ra?>»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹¹ «I xa e yaabi,
 <Alatala xa masenyi nan ya:
 Wo babae bara n nabolo,
 e bara bira ala gbete foxo ra,
 e bara e batu, e bara tuubi e be.
 E bara n tan nabepin, e mu n ma seriye suxu.

¹² Wo tan bara fe jaaxi raba dangife wo babae ra.
 Wo bara bira wo sondonyi jaaxi waxonfe foxo ra,
 wo mu wo tuli mati n na.

¹³ N xa wo keru yi boxi ma,
 wo xa siga yire nde wo nun wo babae mu dennaxe kolon.
 Menni wo noma ne ala gbete batude ke nun yanyi ra,
 barima n mu kinikinima wo ma sonon.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Lexe fama fade, mixi mu a falama sonon,
 <Alatala jipe bara Isirayilakae ramini Misira boxi ra.>

¹⁵ Mixie fama ne a falade,
 <Alatala jipe bara Isirayilakae ramini kola boxi ma,
 a nun boxi birin ma e rayensenxi dennaxe.
 N fama ne e ragbilende e xa boxi ma,
 n naxan fi e babae ma.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fama ne mixi suxue xede e yire,
 e xa e suxu.
 N fama ne koyinmae xede e yire, e xa e fen geyae fari gemee longori ra,

¹⁷ barima n bara e jere ki to.
 E rabafe mu noxunxi n ma,
 n e xa yunubie birin toma.

¹⁸ N fama ne e xa yunubi sare ragbilende e ma doxo firin,
 barima e bara n ma boxi findi boxi seniyentare ra,
 n naxan fixi e ma ke ra.
 E bara na boxi rafe fe jaaxi nun fe ratonxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁹ «Alatala findixi n senbe nan na,
 a findixi n kantama nan na,
 a findixi n ma kantari nan na n ma toore kui.
 Sie fama ne fade i yire kelifi dunipa tuxi birin.
 E fama ne a falade, <Muxu babae biraxi wule nan foxo ra,
 wule naxan mu findixi munafanyi ra e be.>

²⁰ Adamadi noma alae yailande?
 E naxan yailanma, Ala mu a ra.»

Alatala xa masenyi

²¹ «Na nan a ra,
 yi biyaasi n fama ne n senbe magaaxuxi masende e be,
 alako e xa a kolon Alatala nan n na.»

17

*Sondonyi seniyentare**Alatala xa masenyi*

¹ «Yudaya xa yunubi sebexi wure sebeli ti se xoroxoe nan na.

A sebexi e sondonyi ma,

a sebexi e xa serexebade ferie ma,

alo sebeli tima walaxe ma ki naxe.

² E xa die fan natuma e xa serexebadee ma na ki ne,

a nun e xa Aseri wuri masolixie ma

naxee luxi sansi bun ma geyae fari.

³ N ma geya naxan na wo xa boxi ma,

a nun wo harige, nun wo xa naafuli birin,

nun wo xa kuye batude naxee na geyae fari,

n na birin soma ne wo yaxuie yi ra wo xa yunubi xa fe ra,

wo naxan nabaxi wo xa boxi birin ma.

⁴ Wo yete yati fama ne wo ke bejinde,

n naxan fixi wo ma.

N wo findima ne wo yaxui xa konyie ra boxi nde ma,

wo mu naxan kolon,

barima wo bara n naxono a paaxi ra,

n ma xone luxi ne alo te xubentare.»

⁵ Alatala bara a masen,

«Danke na mixi be naxan xaxili tixi adamadi ra,

naxan a yete taxuma mixi nde ra,

naxan boje bara Alatala bejin.

⁶ A luma ne alo kunsu naxan tixi gbengberenyi ma.

A xa fe mu sooneyama na boxi xare ma,

mixi mu sabatixi dennaxe.

⁷ Nelexinyi na mixi be naxan xaxili tixi Alatala ra,

naxan a yete taxuma Ala ra.

⁸ A tan luxi ne alo sansi naxan sixi xure fe ma,

naxan sanke ye sotoma a fanyi ra.

Wuyenyi mu a lima menni,

a burexe fanma ne tun.

Hali sogofure temui, a burexe mu lisima,

a bogima ne temui birin.»

⁹ «Adama xa tinxintareya kobi fe birin be.

A mu noma matinxinde.

Nde na fahaamuma?

¹⁰ N tan Alatala, n mixi boje nan matoma,

n adama sondonyi kui nan fenma,

alako n xa kankan xa fe rabaxi sare ragbilen a ma.

¹¹ Naafuli tinxintare kanyi luxi ne

alo donme naxan xele rasegema a gbe mu na naxee ra.

A xa naafuli loema a xa dunijeigiri nan kui,

a faxa temui a fa kolonde a lonnitare nan a ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹² «Won Marigi Alatala xa kibanyi na nore kui,

a xa horomolingira itexi na na kabi fole.

¹³ Alatala, Isirayila xaxili tixi i tan nan na.

Mixi naxan i bejinma, e luma yaagi nan kui.»

Alatala xa masenyi

«Mixi naxan n bejinma, e loema ne bende fuji fari,
barima e bara tondi Alatala ra,
naxan maniyaxi ye ra mixi baloma naxan na.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁴ «Alatala, n nayalan, n nakisi.

N lama ne i ra, tantui na i be.

¹⁵ Alatala a falama n be,

«Alatala xa masenyi mu kamalima xe? A xa kamali.»

¹⁶ N mu tondima findide nama yarerati ra.

I a kolon n mu wama gbaloe xa muxu li.

I n ma masenyi birin kolon.

¹⁷ I naxa n magaaxu,

barima n ma kantari nan i ra gbaloe kui.

¹⁸ I xa n yaxuie rayaagi,

kono i naxa n tan lu yaagi kui.

I xa n yaxuie raseren,

kono i naxa n lu gaaxui kui.

I xa gbaloe rasanba e ma,

i xa e halaki a jaaxi ra.»

¹⁹ Alatala bara a masen n be, «Siga, i sa ti naade seeti ma naxan xili falama, «Nama xa naade,» Yudaya mangee soma dennaxe, e minima dennaxe ra. I man xa siga Darisalamu sode de birin na,

²⁰ a fala pama be, «Yudaya mange, Yudayakae, nun Darisalamukae, wo tan naxee birin soma yi naadee ra, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»»

²¹ Alatala bara a masen,

«Wo xa a mato a fanyi ra,

wo naxa kote xanin malabui loxo,

wo naxa kote raso Darisalamu taa kui.

²² Wo naxa kote ramini wo xa banxi kui malabui loxo,

wo naxa wali yo raba na loxo.

Wo xa malabui loxo binya

alo n wo babae yamarixi ki naxe.

²³ E mu n xui ramexi, e mu e tuli matixi n na.

E e kobe rasoxi n na, e tondi n ma seriye ra.»

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya,

«Xa wo wo tuli mati n na,

xa wo mu kote yo raso taa kui malabui loxo,

xa wo malabui loxo binya,

xa wo wali yo raba na loxo,

²⁵ mangee nun mangedie soma ne taa sode dee kui soe nun soori ragisee fari,

e fa doxo Dawuda xa kibanyi kui.

Yudayakae nun Darisalamukae fan soma ne taa kui,

Darisalamu fa sabati abadan.

²⁶ Mixi fama ne kelifi Yudaya taae kui,

kelifi Darisalamu rabilinyi,

kelifi Bunyamin boxi ma,

kelifi Sefela boxi ma,

kelife geyae nun Negewi gbengberenyi ma.

E fama ne alako e xa serexe mooli birin ba Alatala xa horomobanxi kui, alo serexe gan daaxi, xanunteya serexe, surayi serexe, nun tantui serexe.

²⁷ Kono xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo tondi malabui loxo binyade, xa wo kote xanin na loxo, wo e raso Darisalamu taa kui malabui loxo, n wo xa taa sode dee ganma ne te ra naxan mu xubenma, a fa Darisalamu yire makantaxi birin kana.»

18

Fɛɛɛ yailanyi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

² «Keli, i xa siga fɛɛɛ yailanyi xonyi.

Menni i fama ne n ma masenyi mede.»

Annabi Yeremi xa masenyi

³ «Awa, n naxa siga fɛɛɛ yailanyi xonyi.

A nu na fɛɛɛ yailanfe,

⁴ kono na fɛɛɛ to bo yire nde,

a man naxa gbilen a yailan na,

alako a xa lu alo a nu wama a xon ma ki naxe.»

⁵ «Alatala naxa a masen n be,

⁶ <Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila bonsɔɔ, n tan fan fe rabama ne wo ra,

naxan maniyaxi yi fɛɛɛ yailanyi xa wali ra.

Isirayila bonsɔɔ, wo na n belexe kui

alo boora na fɛɛɛ yailanyi belexe ki naxe.

⁷ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra mangɛya, rabirafe ra,

n xa e halaki, n xa e xun nakana,

⁸ kono e fa gbilen e xa fe paaxi foxo ra,

na temui n fan gbilenma ne n ma nate foxo ra,

n mu e paxankatama sonon.

⁹ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra mangɛya, tife ra,

¹⁰ kono e fa fe paaxi raba n na,

e gbilen n xui foxo ra,

na temui n fan gbilenma ne fe fanyi foxo ra

n nu wama naxan nabafe e be.»

¹¹ «A fala Yudayakae nun Darisalamukae be,

Alatala bara a masen,

<N bara nate tongo wo xili ma,

n xa wo paxankata.

Wo xa gbilen wo xa kira paaxi foxo ra,

wo xa wo jɛɛ ki masara.»

¹² Kono e naxa a yaabi,

<Na mu fama sooneyade,

barima muxu tan birama muxu xaxili nan foxo ra.

Muxu tan birama muxu waxonfe nan foxo ra,

hali a jaaxu.»»

¹³ «Alatala man bara e yaabi,
 «Wo xa a mato xa yi mooli nu bara raba sie tagi.

Nde bara na fe mooli me sinden?

Isirayila seniyenxi bara fe xonxi raba.

¹⁴ Xinbeli noma kelide Liban geya fari?

Xure xunxuri naxee ye goroma naa, e noma xoride?»

¹⁵ Kono n ma pama tan bara neemu n ma fe ra,

e surayi gan serexe ra kuyee be,

e bira kira gbete yailantaree fono ra,

e kira fori lu na.

¹⁶ E bara a niya e xa boxi xa gbaloe soto.

Dangi mixie na na to, e de ixarama ne, e fa e mabere.

¹⁷ N fama ne e rayensende e yaxuie ya ra,

alo foye naxan kelima sogetede.

N nan n kobe rasoma e ra gbaloe loxo.»

Annabi Yeremi yaxuie xa masenyi

¹⁸ Mixi ndee bara a fala,

«Won xa Annabi Yeremi xa fe mabere barima

serexedube mu jonma naxee Ala xa seriye masenma,

lonnilae mu jonma naxee mixi rasima,

namjonmee mu jonma naxee masenyi tima.

Won xa wule sa a xun ma, won tondi a xa masenyi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, n mali, i tuli mati n yaxuie woyen xui ra.

²⁰ E lanma e xa fe fanyi masara fe jaaxi ra?

E wama n faxafe ne.

I xa ratu a ma n findixi i xa xera nan na,

alako e xa ratanga i xa xone ma.

²¹ Na kui i xa e xa die faxa kaame ra,

i xa e faxa santidegema ra.

E xa ginnee xa findi dibaritaree ra,

xa na mu a ra kaape ginnee.

I xa a lu e xa morie xa faxa,

e xa fonikee xa bira santidegema ra.

²² I na e yaxuie xee e yire,

wa xui xa mini e xa banxie kui,

barima e bara wa n nabirafe yili kui,

e bara wa n suxufe gantanyi ra.

²³ I tan Alatala, i e xa mapoxunyi kobi birin kolon,

e wama naxan nabafe n na.

I naxa e xa yunubi xafari.

I naxa dipe e xa yunubi ma.

I xa e rabira i ya tode ra, i xa xono e ma a jaaxi ra.»

19

Tofeti xa gbaloe

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa a masen, «Siga, i sa fepe sara fepe yailanyi xonyi. Nama forie nun serexedube forie xa i mati.

² I na ge na sarade, wo xa mini Beti Hinoma biri ra, <Feɓe naade> na dennaxe biri. Menni i xa yi masenyi ti,

³ <Yudaya mange nun Darisalamukae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.>»

«Isirayila Mange Alatala bara a masen,
<N fama ne bekae jaxankatade a jaaxi ra.
N naxan nabama e ra, mixi yo mu na fe mooli mexi sinden.

⁴ N na rabama ne barima e bara n nabɛɛɛn,
e bara yi boxi findi yire seniyentare ra,
surayi ganma seɛɛɛ ra kuyee be dennaxe.

A singe e mu nu darixi na mooli ra.
E babae nun Yudaya mangee mu nu na mooli rabama,
kono yakosi e bara mixie nii ba,
naxee mu fe jaaxi yo rabaxi.

⁵ E bara batudee ti Bali kuye be geyae fari,
e e xa die bama seɛɛɛ gan daaxi ra dennaxe.

N tan mu e yamarixi na mooli ra,
n mu na mooli falaxi,
na mooli mu luxi n ma mapɔxunyi ya ma.>»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya:

Na nan a ra loxoɛ fama a lide
yi boxi xili mu falama Tofeti nun Ben Hinoma sonon,
a fama falade ne <Gbaloe gulunba.>

⁷ Be n Yudaya nun Darisalamu waxɔnfe kanama ne,
n e rabira e yaxuie xa santidegema ra,
naxee wama e sontofe.

N e binbie luma xonie nun wulai subee nan be.

⁸ N yi taa kanama ne,
a fa findi yaagi ra bekae be.
Dangi mixie na yi taa kanaxi to,
e de ixarama ne, e fa yo wo ma.

⁹ E yaxui naxee wama e sontofe,
e fama ne e toɔɔɔde taa kui
han bekae e yete xa die nun e doxoɔbooree don.>»

¹⁰ «I na ge na masenyi tide, i xa feɓe iboo forie ya xori naxee i matixi. I xa a fala e be,

¹¹ <Mange Alatala xa masenyi nan ya:
N yi jama nun e xa taa xun nakanama na ki ne,
alo feɓe ibooxi ki naxe.

Na feɓe mu yaylanma sonon.
Tofeti findima mixi faxaxie ragatade nan na.>»

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi yire nun a xa mixie luma ne alo Tofeti.

¹³ Darisalamu banxie nun Yudaya mange xa banxie,
e birin findima yire seniyentare nan na alo Tofeti.
Singe ra, mixie bara surayi gan seɛɛɛ ra banxie fari,
e bara tunbuie batu,
e bara minse ba seɛɛɛ ra ala gbetee be.>»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa fa kelife Tofeti, Alatala masenya soxi a yi ra dennaxe. A naxa ti Alatala xa banxi naade ra, a a fala nama be,

¹⁵ «Isirayila Mange Alatala bara a masen, «N yi taa nun a rabilinyi naxankatama ne. N fama ne gbaloe ra e be barima e bara e kobe raso n na, e tondi n ma seriye ra.»»

20

Annabi Yeremi xa tɔɔɛ

¹ Serexedube Pasura, Imeri xa di, naxan findixi hɔrɔmɔbanxi yarerati ra, a to Annabi Yeremi xa kawandi me,

² a naxa a suxu, a a bɔnbɔ, a a sa kutunyi ra hɔrɔmɔbanxi seeti ma Bunyamin sode de ra.

³ Kuye to iba, Pasura naxa a ramini, kɔnɔ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Alatala bara i xili masara. A mu falama sɔnɔn Pasura, a falama ne fa «Magori Misabiba,» «Naxankate yire.»

⁴ Alatala naxa a masen, «N gaaxui luma ne i tan nun i booree bɔɛ ma. I yaxuie i booree faxama ne santidegema ra i ya xɔri. N Yudaya bɔxi fan sama ne Babilɔn mange belexe, a e bɔnbɔ santidegema ra, a fa e xanin Babilɔn.

⁵ Harige nun naafuli naxan birin na yi taa kui, a nun naxan na Yudaya mangɛ yi ra, n na birin soma ne wo yaxuie yi ra yi gere kui, e xa a xanin Babilɔn.

⁶ I tan Pasura, nun i xa mixie, wo fan sigama ne koniya kui Babilɔn bɔxi ma. I faxama mɛnni ne, i ragata naa, i tan nun i booree i naxee kawandixi wule ra.»»

Annabi Yeremi xa masenya

⁷ «Alatala, i bara n natantan, n fan bara n yete lu na tantanyi kui.

I bara n suxu, i bara nɔ n na. Lɔxɔe yo lɔxɔe e n maberema, e birin yoma n ma.

⁸ N ma masenya birin findima naxankate nun gbaloe nan na.

N na Alatala xa masenya ti, nama birin yo n ma.

⁹ Xa n na a fala, «N mu a xa fe kawandima sɔnɔn, n mu wɔyenma a xili ra sɔnɔn,» Alatala xa masenya luma ne alo te n bɔɛ kui.

N mu nɔma na te raxubende, fo n xa Alatala xa masenya ti.

¹⁰ N bara tɔɔɛge gbegbe me. Xa n a fala, «Gbaloe na fafe,» mixi ndee a fala, «Won xa a masen mangasany be.»

N booree birin na n matofe, alako e xa n suxu tantanyi kui. E a falama, «Tɛmunde won nɔma ne a suxude gantanyi ra, won xa nɔ a ra, won xa won gbɛɔxɔ a ma.»

¹¹ Kɔnɔ Alatala Senbema na n seeti ma. N yaxuie fama ne birade, e mu nɔma n na. Na findima ne yaagi ra e be, e xaxili ifu.

¹² Mange Alatala tinxintɔee kolon, a e bɔɛ nun e sondonyi matoma. N a kolon Alatala fama ne n gbɛɔxɔde e ma,

n xaxili tixi a tan nan na.

¹³ Wo Alatala matoxo, wo beeti ba a be,
barima a setaree rakisima ne e yaxuie belexe.

¹⁴ N bari loxoɛ dankaxi.

N nga n barixi loxoɛ naxe, loxoɛ fanyi mu a ra.

¹⁵ Xɛɛra naxan n bari fe fala n baba be,
mixi dankaxi nan nu a ra.

N baba nu bara sɛɛwa na xibaaru ra,

¹⁶ konɔ na xɛɛra xa lu alo yi taaɛ,
Alatala naxee halakixi kinikinitareɲa kui.

A xa e gbelegbele xui me geɛsege nun yanyi ra.

¹⁷ A nu lan ne a xa n faxa n nga tɛɛge,
n xa ragata menni abadan.

¹⁸ Munfe ra n fa minixi dunija ma,

n xa yi toore nun yi fe xone soto,

n ma dunipeigiri xa findi yaagi ra n be?»

21

Darisalamu xa gbaloe masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, mange Sedekiya to
Malakiya xa di Pasura nun Maaseya xa di Sefaniya sɛrɛxɛdube xɛɛ a yire.
E naxa a fala a be,

² «I xa Alatala maxandi muxu be barima Babilon mange Nebukadansari
na won gerefe. Temunde Alatala noma kaabanako nde rabade won be
alako Nebukadansari xa makuya won na.»

³ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «Wo xa a fala Sedekiya be,

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «Wo Babilon mange nun a xa
soorie gere geresose naxan na, n a niyama ne e xa findi wo xun nakanama
ra. Naxee na wo gerefe taa fari ma, e fama ne sode taa kui.

⁵ N tan yati gere tima ne wo be senbe ra, barima n xonoxi wo ma a jaaxi
ra. N boje bara te.

⁶ N fama ne yi taakae bonbode, xemeɛ nun xurusee, alako e xa faxe fure
jaaxi ma.

⁷ Na dangi xanbi, Yudaya mange Sedekiya, a xa mixie, nun pama naxan
mu fama faxade fure, santidegema, nun kaame ra yi taa kui, n fama ne
e sode e yaxui Babilon mange Nebukadansari yi ra, naxan wama e nii
bafɛ. A fama ne e bonbode santidegema ra, a mu kinikinima e ma fefe
ma. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ «I xa a fala pama be, Alatala bara a masen, «N wo tima ne kira firin
xon ma. Keren findi kisi kira ra, boore findi faxe kira ra.

⁹ Naxan luma yi taa kui, a fama ne faxade santidegema, kaame, nun fure
ra, konɔ naxan a yetɛ fima Babilonkaɛ ma naxee bara wo xa taa rabilin,
na kanyi kisima ne.

¹⁰ N bara nate tongo n xa fe jaaxi raba yi taa ra. N mu hinnema a ra. N
a soma ne Babilon mange yi ra, a fa a gan te ra. Alatala xa masenyi nan
na ki.»

¹¹ «I xa a fala Yudaya mange bonsoɛ be,
Wo wo tuli mati Alatala ra.

¹² Dawuda bonsoɛ, Alatala bara a masen,
wo xa kiiti tinxinxi sa geɛsege yo geɛsege,
wo xa tooromixi ratanga mixi kobi ma,

alako n naxa xɔnɔ wo ma,
a fa lu alɔ tɛ naxan mu xubenma wo xa kobina xa fe ra.

¹³ N bara xɔnɔ wo ma,
wo tan naxee sabatixi yi gulunba yire,
wo tan naxee luxi alɔ gɛmɛɛ fili ma,
wo tan naxee a falama,
«Nde nɔma won na? Nde nɔma sode won xɔnyi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ «N fama nɛ wo naxankatade wo xa yunubie xa fe ra,
n tɛ so wo xɔnyi ra naxan wo birin ganma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

22

Yudaya mange xa gbaloe

¹ Alatala bara a masen, «Siga Yudaya mange xɔnyi yi masenyi ra.

² I xa a fala a bɛ, «Yudaya mange, i tan naxan na Dawuda xa kibanyi kui,
i tan, i xa mixie, nun i xa pama naxan soma yi naade ra, wo wo tuli mati
Alatala ra.

³ Alatala bara a masen, wo xa tinxin, wo xa sɛriye rabatu. Wo xa
tɔɔrɔmixi ratanga mixi kobi ma. Wo naxa xɔnɛ, kiridi, nun kaɛnɛ gine
tɔɔrɔ. Wo naxa fe ɲaaxi raba, wo naxa kobi, wo naxa mixi nii ba yi bɔxi
ma.

⁴ Xa a sa li wo naxa bira yi sɛriye fɔxɔ ra, mange naxee dɔxɔma Dawuda
xa kibanyi kui, e fama nɛ sode taa kui soe nun sɔɔri ragisee fari, e tan nun
e xa mixie, nun e xa pama.

⁵ Kɔnɔ xa wo mu yi sɛriye rabatu, n bara n kali n yetɛ ra, yi bɔnsɔɛ xun
nakanama nɛ. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala bara a masen Yudaya mange bɛ a bɔnsɔɛ xa fe ra,
«I bara lu alɔ Galadi n bɛ, i bara lu alɔ Liban geya,
kɔnɔ n bekae kerima nɛ, n be findi gbengberenyi ra.

⁷ N sɔɔrie xɛɛma nɛ geresosee ra,
e xa sɛdiri wurie xaba, e xa e gan.

⁸ Si gbegbe dangima nɛ naa, e fa a fala e boore bɛ,
«Munfe ra Alatala yi mɔɔli rabaxi yi taa xungbe ra?»

⁹ Nde e yaabima nɛ, «E Marigi Alatala na rabaxi nɛ
barima e bara a xa saate rabɛnin,
e fa ala gbɛtɛɛ batu, e tuubi e bɛ.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ «Wo naxa ɲɔnfe raba mixi faxaxie bɛ,
wo naxa sunnun.

Wo xa wa mixie bɛ naxee xaninma ɲamane ma,
barima e mu gbilenma e xɔnyi abadan.

¹¹ Alatala bara a masen Yosiya xa di Salumu xa fe ra,
naxan nu bara ti mange ra a baba ɲɔxɔɛ ra,
«A mu gbilenma abadan.

¹² A faxama ɲamane nan ma e a xaninma dɛnnaxe.
A mu yi bɔxi toma sɔnɔn.»

Alatala xa masenyi

¹³ «Naxankatɛ na mixi bɛ

naxan banxi tima tinxintareya kui,
 naxan a fari idoxoma muɲe saabui ra,
 naxan mixi rawalima tɔɔre kui,
 a tondi sare sode a xa walike yi ra.

¹⁴ Naxankate na mixi be naxan a falama,
 <N xa banxi belebele ti n yete be,
 naxan kui gbo, wunderi wuya naxan ma,
 naxan xunmasaxi sediri wuri ra,
 naxan masoxi se gbeeli ra.>

¹⁵ I findixi mange ra sediri wuri nan ma fe ra?
 I baba mu baloe nun minse sotoxi xe?
 Kɔno a naxa tinxinyi nun fe fanyi raba,
 na nan findixi sooneya ra a be.

¹⁶ A naxa setare nun tɔɔromixi ratanga,
 na nan findixi sooneya ra a be.
 Na birin a masenxi ne a bara n kolon.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ «Kɔno i tan birama i yete xa geeni nan tun foxo ra,
 hali na fa findi faxe tife ra,
 hali na fa findi mixi tɔɔrofe ra.

¹⁸ Na nan a toxi Alatala masenyi tixi
 Yosiya xa di Yehoyakimi xa fe ra, Yudaya mange,
 <E mu noma a binyade ɲonfe ra,
 e mu a falama, N taara, N marigi.>

¹⁹ E mu a ragatama,
 a luma ne alo sofale faxaxi naxan wolema Darisalamu fari ma.»

²⁰ «Wo xa te Liban,
 wo xa wo xui ite Basan boxi ma,
 wo xa gbelegbele Abarimi,
 barima wo defanboore birin bara bira.

²¹ Beenun tɔɔre xa wo suxu,
 n nu bara masenyi ti wo be,
 kɔno wo mu tin na ramede.
 Wo na na ki ne kabi wo dimedi temui,
 wo mu wama n ma seriye rabatufe.

²² Wo xa yareratie bara loe alo foye,
 wo meenimae bara siga konyiya kui.
 Wo tan bara yaagi, wo xaxili bara ifu wo xa kobina xa fe ra.

²³ Wo tan naxee na Liban,
 naxee luxi alo xonie e tee kui sediri wuri kon na,
 wo fama ne tɔɔrode a jaaxi ra gbaloe xa fe ra.
 Wo fama ne lude tɔɔre kui alo gine naxan na di barife.»

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
 «N bara n kali,
 hali Yehoyakimi xa di Yekoyakini, Yudaya mange,
 sa fatu n ma alo n ma xurunde fanyi,
 n mu tondima na bade n belexe ra.

²⁵ N i soma i yaxuie nan yi ra naxee wama i sontofe,
 i gaaxuma naxee ya ra,

Nebukadansari, Babilon mange, nun Babilonkae.

²⁶ N wo kerima ne pamane ma, i tan nun i nga,
wo mu barixi dennaxe.
Wo faxama naa ne.

²⁷ Wo mu gbilenma wo xonyi sonon, wo wama lufe dennaxe.
Wo mu gbilenma naa abadan.»

²⁸ «Yehoyakini bara lu alo feje ibooxi,
mixi mu wama naxan xon?

Munfe ra e a tan nun a xa die kerima pamane ma, e mu dennaxe kolon?

²⁹ N ma pama naxan sabatixi n ma boxi ma,
wo xa wo tuli mati Alatala ra.

³⁰ Alatala bara a masen,
«Wo xa sebeli ti yi mixi xa fe ra,
a mu di sotoma,
a xa dunijeigiri mu sooneyama,
a xa di yo mu luma Dawuda xa kibanyi kui,
a xa di yo mu Yudaya yamarima sonon.»

23

Alatala xa xera tinxinxi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Naxankate na n ma pama yareratie be
naxee bara n ma pama raloe, e bara e rayensen.

² Isirayila Marigi Alatala bara a masen a xa pama yareratie xa fe ra,
wo bara n ma pama rayensen ne, wo bara e keru.
Wo mu meenixi e ma.

N fama wo naxankatade wo xa kobipa nan ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «N fama ne n ma pama birin na,
n nu bara naxan xanin pamane ma.
N fama ne e ragbilende e xonyi
alako e man xa wuya, e xa fe man xa sooneya.

⁴ N yareratie tima ne e be naxee meenima e ma.
E mu gaaxuma sonon, e mu serenma.
N e hayi birin fanma ne e be.»
Alatala bara na masen.

⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«Loxo fama ne fade n Dawuda xa di tinxinxi rakelima loxo naxe.
A pama yamarima ne lonni, tinxinyi, nun seriye ra boxi kui.

⁶ Na waxati Yudaya kisima ne,
Isirayila bonesa soto,
mixie a fala, «Alatala findixi won ma tinxinyi nan na.»»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«Loxo fama fade mixi mu a falama,
«Alatala pipene naxan Isirayilakae raminixi Misira boxi ra.»

⁸ E a falama ne, «Won bara won kali Alatala xili ra,
naxan Isirayila bonsoe rakelixi,

a e ramini pamane ra naxan na koola ma
a nun yire birin a e kerixi dennaxe.

E man fama ne e xa boxi rasabatide.»»

Annabi Yeremi xa masenyi

⁹ «Masenyie nan ya namiponmee xa fe ra:

N bope bara kinikini.

N xori birin na serenge,

n luxi ne alo siisila barima Alatala xa masenyi seniyenxi xoxoxo.»

Alatala xa masenyi

¹⁰ «Yi boxi rafexi yenelae nan na.

Boxi yati yati na danke kui na nan ma,

filii bara xara,

nooge bara pon.

Mixi mafura tinxintareya rabade.

E suusama na ra a fanyi ra.

¹¹ Namiponme nun serexedube mu tinxin.

N bara kobipa to n ma banxi kui.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «Na nan a ra e xa kira xoxoxo.

Dimi bara sin e xun ma.

E luma ne bira ra,

barima n bara nate tongo n xa e paxankata.

Na waxati na fafe.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N bara fe paaxie to namiponme Samarikae ya ma.

E na masenyi tife Bali xili ra,

e bara n ma pama Isirayila raloe.

¹⁴ N man bara fe ratonxie to namiponme Darisalamukae ya ma.

E findixi yenelae nan na, e perema wule ra,

e tinxintaree malima alako e naxa gbilen e xa wali kobi foxo ra.

E bara lu n be alo Sodomakae,

e xa mixie maniyaxi Gomorakae nan na.»

¹⁵ Na nan a ra Mange Alatala a masenxi namiponmee xa fe ra,

«N fe xone soma ne i yi ra baloe ra,

n ye paaxi so i yi ra minse ra,

barima Darisalamu namiponmee bara a niya

n ma boxi birin xa findi boxi seniyentare ra.»

¹⁶ Alatala bara a masen,

«Wo naxa wo tuli mati namiponmee xa masenyi ra.

E naxan masenma wo be a findixi wule nan na.

E laamatunyie xa fe falama wo be

naxee fatanxi e yete xaxili ma.

Alatala xa mu a masenxi.

¹⁷ E bara suusa a falade n matandilae be,

«Alatala naxe wo bopesa sotoma ne.»

E man nu a fala mixie be,

naxee birama e yete waxonfe foxo ra,

«Fe paaxi yo mu wo sotoma.»

18 Nde bara ti Alatala seeti ma, a xa a xa masenyi rame?
Nde bara a tuli mati a xa masenyi ra?
Nde bara na me?

19 Alatala bara xono mixi paaxi ma.
Na luxi ne alo foye xungbe naxan dangima e xun ma.

20 Alatala xa xone mu gbilenma,
fo a xa kamali,
fo a xa nate birin xa raba.
Na birin na jon, wo xaxili sotoma ne.

21 N tan xa mu yi namijonmee xexi, e e yete xaxili nan nawalife.
N mu masenyi tixi e be, e masenyi tixi e yete nan na.

22 Xa a sa a li e nu na n tan nan seeti ma,
e n ma masenyi nan masenma n ma jama be,
alako e xa gbilen e xa kira paaxi foxo ra,
e xa kobina lu na.»

23 Alatala xa masenyi nan ya:
«Ala nan n na naxan makore wo ra,
n mu na yire makuye.

24 Adamadi noma a noxunde n ma?»
Alatala xa masenyi nan na ki.
«N mu na koore nun boxi birin ma xe?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

25 «N bara na namijonmee xui me.
E wule nan falama,
e naxe, «N bara laamatunyi to, n bara laamatunyi to.»»

26 «Namijonmee luma wule fala ra han mun temui?
E e yete madaxuma han mun temui?

27 E mapoxunxi ne a jama noma neemude n xili ra
e xa laamatunye saabui ra, e naxan falama e boore be,
alo e babae neemuxi n xili ma ki naxe e fa Bali batu.

28 Naxan bara xiye sa, a xa na nan fala.
Naxan bara n ma masenyi soto, a xa na fala nondi ra.
Munse na maale xori nun maale lagi tagi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «N ma masenyi mu luxi xe alo te?»
Alatala xa masenyi nan na ki.
«N ma masenyi mu luxi xe alo derema naxan geme ibooma?»

30 Alatala xa masenyi nan ya:
«Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
E masenyi mupama e boore ma,
e fa a fala Ala xa masenyi na a ra.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:
«Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
E a falama, «Ala xa masenyi nan ya,
kono e de nan tun wuyaxi.»

32 Alatala xa masenyi nan ya:
«Yi namijonmee mu rafanxi n ma,
naxee laamatunyi wule falama,
naxee n ma jama raloma e xa wule fufafue ra.

N mu e xεxi, n mu yaamari yo fixi e ma,
pama hayi mu na e ma feo.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³³ «Xa pama i maxorin,
xa na mu a ra namijonme, xa na mu a ra serexedube,
<Munse findixi Alatala xa nate ra,>
i xa yi nate fala e be,
<Alatala bara wo rabepin.>

³⁴ Xa namijonme, xa na mu a ra serexedube,
xa na mu a ra mixi nde a fala pama be,
<Alatala xa masenyi nan ya,>
n fama ne na kanyi nun a bonsœ jaxankatade.

³⁵ Wo wo boore maxorinma,
<Alatala munse yaabixi? Alatala munse masenxi?>

³⁶ Konœ a mu lanma wo xa a fala,
<Alatala xa masenyi nan ya,>
barima na findixi wo yete xa masenyi nan na.
Wo wama Mange Alatala xa masenyi nan masarafe.

³⁷ Wo namijonme maxorinma,
<Alatala munse yaabixi? Alatala munse masenxi?>

³⁸ Xa wo man a falama,
<Alatala xa masenyi nan ya,>
n to a fala wo be a wo naxa na mooli fala,

³⁹ n wo rabepinma ne kerenyi ra,
n wo makuya n na,
wo tan nun wo xa taa n naxan fixi wo nun wo babae ma.

⁴⁰ N wo rayaagima ne abadan.
Na yaagi mu bama wo ma, mixi mu neemuma a ra.»

24

Xœ paani firin

¹ Babilon mange Nebukadansari to ge Yudaya mange Yehoyakini, Yehoyakimi xa di, a xa kuntigie, Yudaya kamuderie nun xabuie xaninde konyiya kui Babilon boxi ma, Alatala naxa laamatunyi nde masen n be. Paani firin nu na Alatala xa horomobanxi ya ra. E nu rafexi xœe ra.

² Xœe bogi fanyie, naxee luxi alo xœe bogi ba singee, e nu saxi paani keren kui. Xœe bogi jaaxie, naxee kanaxi, nee fan nu saxi paani boore kui.

³ Alatala naxa a masen n be, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N xœe nan toxi. Ndee fan han, ndee fan kanaxi. Xœe naxee kanaxi, e mu nœma donde.»

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

⁵ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I xœe bogi fanyie toxi ki naxe, n tan fan Isirayilakae toxi na ki ne, naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma.

⁶ N nan n jengi sama ne e xon ma a fanyi ra. N e ragbilenma ne yi boxi ma, n e xa fe sooneyama ne. N mu e halakima sonon.

⁷ N xaxili fanyi fima ne e ma alako e xa a kolon n tan nan na Alatala ra. Xa e yete ragbilen n ma e boje birin na, e tan nan findima n ma pama ra, n tan fan findi e Marigi Ala ra.»

⁸ Alatala naxa a masen, «Yi xɔɛ bogi jaaxi naxee mu donma, e misaalixi Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie nan na, a nun Darisalamukae naxee birin luxi yi bɔxi ma, nun naxee sabatixi Misira bɔxi ma.

⁹ N e findima jama xɔnxi nan na dunja birin. E luma yaagi kui. Mixi yoma nɛ e ma, e e danka yire birin n e xaninma dennaxe.

¹⁰ N e rapɔnma nɛ santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. E mu luma yi bɔxi ma, n dennaxe fixi e nun e babae ma.»

25

Isirayila xa konyiya

¹ Alatala naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi bɛ, Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya jɛ naani nde kui Yudaya bɔxi ma. Na nu findixi Nebukadansari xa mangeya jɛ singe nan na Babilɔn bɔxi ma.

² Annabi Yeremi naxa yi masenyi ti Yudayakae nun Darisalamukae bɛ,

³ «Kabi Amon xa di Yosiya xa mangeya jɛ fu nun saxan nde Yudaya bɔxi ma, han to, na jɛ mɔxɔɲen nun saxan nan ya. Na waxati Alatala nu bara masenyi nde ti n bɛ. N bara na fala wo bɛ tɛmɛi birin, kɔnɔ wo mu tinxi wo tuli matide n na.

⁴ Alatala bara a xa konyi namipɔnmɛɛ xɛɛ wo ma waxati birin, kɔnɔ wo mu e xui ramexi, wo mu e xa masenyi suxuxi.

⁵ E naxa a masen wo bɛ wo xa gbilen wo xa jɛɛ ki jaaxi fɔxɔ ra, alako wo xa bu yi bɔxi ma, Alatala naxan fixi wo nun wo babae ma, a xa findi wo gbe ra abadan.»

⁶ «Wo naxa bira ala gbɛtɛɛ fɔxɔ ra, wo naxa e batu, wo naxa tuubi e bɛ. Wo naxa n naxɔnɔ, alako n naxa wo jaxankata.

⁷ Kɔnɔ wo mu n xui suxuxi. Wo jɛɛ ki bara n naxɔnɔ, n xa wo jaxankata. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ Na nan a ra Mange Alatala naxa a masen, «Wo to tondi n ma masenyi ra,

⁹ n gali fenma nɛ kɔɔla ma, naxan na n ma konyi Babilɔn mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N e xɛɛma nɛ wo nun wo dɔxɔboore sɔntɔde. Mixi dɛ ixarama nɛ wo xa fe ra, e fa yo wo ma. Wo luma naa xunnakanɛ nan kui abadan.

¹⁰ Sigi mu sama wo xɔnyi sɔnɔn, xulunyi mu rabama. Mixi mu maale din xui mema, e mu lanpui xa naiyalanyi toma.

¹¹ Gbaloe yi bɔxi lima nɛ, se birin kana. Wo nun wo dɔxɔbooree luma konyiya nan kui Babilɔn mange xa nɔɛ bun ma jɛ tongo solofere.»

¹² «Alatala xa masenyi nan ya: Kɔnɔ na jɛ tongo solofere na kamali, n Babilɔn mange nun a xa jama jaxankatama nɛ e xa fe jaaxi xa fe ra. N e xa bɔxi xun nakanama nɛ abadan.

¹³ N fe naxan birin falaxi yi jamae xili ma yi kitaabui kui Annabi Yeremi saabui ra, n fama nɛ na birin nakamalide.

¹⁴ Babilonkae fama nɛ lude si senbema wuyaxie xa yaamari bun ma. N e xa wali sare ragbilenma nɛ e ma.»

Alatala xa masenyi

¹⁵ Isirayila Marigi Ala bara a masen n bɛ,

«N ma xɔnɛ xa fe fala si birin bɛ
n i xɛɛma dennaxe.

¹⁶ E na n ma xɔnɛ to,
e luma nɛ alo siisilae santidegema ya ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

17 «N bara Alatala xa xone masen si birin be,
a n xexxi dennaxe.

18 N bara a masen Darisalamu nun Yudaya taae kui,
e xa mangee nun kuntigie be.

Mixie de fama ne ixarade e xa gbaloe sotoxie xa fe ra,
e fa yo e ma, e e danka alo a rabafe ki naxe to loxo.

19 N bara a masen Misira mange firawuna be,
a xa konyie, a xa kuntigie, nun a xa pama birin be.

20 N bara a masen sie be
naxee na sogeorode mabiri.

N bara a masen Usi mangee be, a nun Filisita mangee be,
naxee na Asikalon, Gasa, Ekiron, nun Asidodi.

21 N bara a masen Edon, Mowaba, nun Amoni mangee be.

22 N bara a masen Tire nun Sidon mangee be,
naxee na baa de ra.

23 N bara a masen Dedan, Tema, nun Busi mangee be,
naxee na yire makuye.

24 N bara a masen Arabu mangee be,
naxee na gbengberen yire.

25 N bara a masen Sabidi, Elama, nun Mediya mangee be,

26 a nun mange birin naxee na kola ma,
naxee makore nun naxee makuya dunija yire birin.

Nee birin dangi xanbi,
n man bara a masen Seesaki mange be.»

Alatala xa masenyi

27 «I xa a masen e be,
<Isirayila Mange Alatala bara a masen,
wo xa a xa xone kolon,
wo xa lu na xone kui han santidegema xa ge wo sontode
n naxan xexema wo tagi.>

28 Xa e tondi n ma xone kolonde, a fala e be,
Alatala bara nate xoxoxe tongo,
e xa n ma xone kolon.»

29 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo
n xa n ma taa sugandixi paxankata,
n xili falama naxan xun ma.
Wo naxe a wo mu fe jaaxi yo rabaxi
konon wo bara fe jaaxi raba.
Na nan a ra n bara nate tongo,
wo xa sonto santidegema ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «I xa yi birin fala e be.

I xa a fala e be Alatala xui magaaxuxi bara mini
a xa horomolingira kui kooe ma a xa boxi xili ma.
A bara a xui ramini a jaaxi ra dunija xili ma.

31 Na xui bara dunija birin li.

Alatala na kiiti safe si birin ma naxee na dunija.
Naxan jaaxu, a sontoma ne santidegema ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

- ³² Alatala bara a masen,
«Alatala xa xone bara keli
alo foye xungbe naxan sigama si birin ma dunija bende fupi fari.
- ³³ Alatala naxee sontoma dunija ma na loxo,
non fe mu rabama e be, e mu gaburi sotoma,
e findima nape nan na bende fupi fari.
- ³⁴ Nama yareratie, wo xa gbelegbele,
wo xa wo wa xui ramini,
barima gbaloe loxo bara wo li.
Wo fama ne yensende, wo bira,
alo se xunxuri naxan tide mu na.
- ³⁵ Wo xa yareratie mu kisima sonon,
wo mu yigiya sotoma.
- ³⁶ Wo wo xa yareratie wa xui mema ne,
wo e gbelegbele xui me,
barima Alatala na e xa boxi kanafe.
- ³⁷ Alatala xa xone magaaxuxi bara a niya
xui yo mu minima sonon e xa boxi ma.
- ³⁸ Alatala bara lu alo yete naxan bara a yire masara.
A bara boxi kana a xa xone xa fe ra.»

26

Annabi Yeremi makiitife

- ¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fole Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, a naxe,
- ² «I xa ti n ma hromobanxi tete kui, i sa woyen pama be naxan kelixi Yudaya taee kui fafe ra Alatala batude a xa hromobanxi kui. I xa fe birin masen e be n naxan falama i be. I naxa sese lu.
- ³ Temunde e e tuli matima ne na ra, e gbilen e xa wali kobie foxo ra. Na temui n fan gbilen n ma nate foxo ra e xa fe jaaxi xa fe ra.
- ⁴ I xa a fala e be, «Alatala bara a masen, xa wo mu wo tuli mati n ma seriye ra n wo yamarixi naxan na,
- ⁵ xa wo mu wo tuli mati n ma konyi namijonmee ra, n naxee xexxi wo ma, wo tondixi naxee xa masenyi ra,
- ⁶ na temui n fe rabama ne wo ra alo n naxan nabaxi Silo ra. Yi taa findima ne taa dankaxi ra dunija si birin tagi.»
- ⁷ Serexedubee, namijonmee, nun jama birin naxa Annabi Yeremi xa masenyi me Alatala xa banxi kui.
- ⁸ Annabi Yeremi to ge Alatala xa masenyi tide jama be, serexedubee, namijonmee, nun jama birin naxa a suxu, e fa a fala, «Won xa a faxes, won xa a faxes!»
- ⁹ E naxa a maxorin, «Munfe ra i a masenxi Alatala xili ra a falafe, yi banxi fama ne lude alo banxi naxan na Silo, yi taa fan fa kana, mixi yo mu lu a kui?» Gali birin nu bara Annabi Yeremi rabilin Alatala xa banxi kui.
- ¹⁰ Yudaya kuntigie to na fe me, e naxa keli mange xonyi, e siga Alatala xa banxi, e sa doxo Naade Neene seeti ma Marigi xa banxi sode de ra.
- ¹¹ Serexedubee nun namijonmee naxa a fala kuntigie nun jama be, «A lanma yi xeme xa faxes, barima a bara yi taa xa fe jaaxi fala. Wo bara na me wo yete ra.»

¹² Annabi Yeremi naxa a fala kuntigie nun pama be, «Alatala nan n xεxi yi masenyi tide yi banxi nun yi taa xa fe ra.

¹³ Yakosi wo tan xa wo jere ki masara, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra, alako a xa gbilen a xa nate foxo ra wo xa fe ra.

¹⁴ N na wo sagoe. Wo xa wo waxonfe raba n na.

¹⁵ Kono wo xa kolon, xa wo n faxa, wo tan nun Darisalamukae bara yunubi soto n ma faxe xa fe ra, barima n tan mu fe paaxi yo rabaxi. Alatala nan n xεxi yi masenyi falade wo be.»

¹⁶ Kuntigie nun pama naxa a fala serexedubee nun xεrae be, «Wo mu noma yi xeme faxade, barima a woyenxi won be Alatala nan xili ra.»

¹⁷ Fori ndee naxa keli, e fa a fala pama be,

¹⁸ «Mika Moresetika fan nu namijonme masenyi tima ne Yudaya mange Xesekiya xa waxati. A nu bara a fala, <Mange Alatala bara a masen, Siyon fama ne lude alo xe naxan buxaxi, Darisalamu findi geme malanxie ra, Alatala xa horomobanxi findi fotonyi ra.»

¹⁹ «Yudaya mange Xesekiya bara faxa? A mu Alatala maxandixi xe? Na temui Alatala naxa gbilen a xa nate foxo ra. Yakosi, won naxa won yete yo tooro.»

²⁰ Mixi gbete fan nu na, naxan nu bara yi masenyi mooli ti Alatala xili ra Darisalamu nun Yudaya xili ma, alo Annabi Yeremi a rabaxi ki naxe. A nu xili Uriya Semaya xa di Kiriyati Yeyarimi.

²¹ Mange Yehoyakimi nun a xa kuntigie nun a xa soorie to na masenyi me, e naxa kata a faxade, kono Uriya to a me, a naxa gaaxu, a gi sigafe ra Misira boxi ma.

²² Mange Yehoyakimi naxa Akibori xa di Elinatan nun mixi ndee xee a foxo ra Misira.

²³ E naxa fa Uriya ra kelifa Misira, e a xanin mange Yehoyakimi yire. Yehoyakimi naxa a faxa santidegema ra, a fa a ragata setaree xa gaburi yire.

²⁴ Na kui Safan xa di Axikama naxa Annabi Yeremi mali, alako pama naxa a faxa.

27

Annabi Yeremi xa karafoe

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fole Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, a naxe,

² «I xa karafoe ragoro i kon ma.

³ I xa xεra xεe Edon, Mowaba, Amon, Tire, nun Sidon mangεe xon e xa mixie saabui ra, naxee faxi Darisalamu, Yudaya mange Sedekiya yire.

⁴ E xa a fala mangεe be, <Isirayila Mange Alatala bara yi masenyi ti mangεe be,

⁵ n tan nan boxi, adamadie, nun daalise birin daaxi naxan na dunija bende funi fari. N e daaxi n senbe magaaxuxi nan na. N a birin fima mixi nan ma n wama naxan xon.»

⁶ «Yakosi n bara yi boxi birin so Babilon mange Nebukadansari yi ra. A tan nan findixi n ma konyi ra. N bara wulai subee fan lu a sagoe.

⁷ Namane birin fama lude a tan nan ma yaamari bun ma. E man luma ne a xa di nun a xa mamadi fan ma yaamari bun ma, beenun a xa waxati xa

kamali. Na temui jamaɛ senbemaɛ nun mangle xungbee fama ne dusude a xun na.»

⁸ «Xa jamaɛ mangle nde tondi Babilon mangle Nebukadansari rabatude, n tan nan fama santidegema, kaame, nun fure paaxi ra na kanyi ma, han a xa jamaɛ jon Nebukadansari saabui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ Wo naxa wo tuli mati wo xa namijonmee, wo xa sematoe, wo xa duuree, nun wo xa mandurulae ra, naxee a falama wo be, «Wo mu luma Babilon mangle sagoe.»

¹⁰ E na wule nan falafe wo be, alako wo xa makuya wo xa boxi ra, wo xa lu konyiya kui, han wo xa jon.

¹¹ Konɔ jama naxan na a yete magoro Babilon mangle be, a a rabatu, n na jama xun nafaɛma ne a xa boxi ma, a xa wali menni, a sabati naa. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² N naxa yi masenyi ti Yudaya mangle Sedekiya be, «Wo xa lu Babilon mangle xa yaamari bun ma, wo xa wo magoro a tan nun a xa jama be alako wo xa kisi.

¹³ Munfe ra i nun i xa jama wama faxafe santidegema, kaame, nun fure paaxi ra, alɔ Alatala a masenxi ki naxe jama birin be naxan mu tin a magorode Babilon mangle be?

¹⁴ Wo naxa wo tuli mati namijonmee ra naxee a falama, «Wo mu luma Babilon mangle xa yaamari bun ma.» E wule nan tun falafe.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan xa mu e xexxi. E wule nan tun falafe wo be n xili ra, alako n xa wo keri, n man xa wo xun nakana, wo tan nun namijonme naxee woyenfe wo be.»»

¹⁶ N bara yi masenyi ti serexedubee nun jama be, «Alatala naxa a masen, «Wo naxa wo tuli mati wo xa namijonmee ra naxee a falama wo be a Alatala xa banxi yirabasee fama ne ragbilende wo yire kelifa ra Babilon boxi ma. E na wule nan tun falafe.

¹⁷ Wo naxa wo tuli mati e ra, wo wo magoro Babilon mangle be, alako wo xa kisi. Munfe ra wo wama yi taa xa kana?

¹⁸ Xa namijonmee nan e ra, xa e na Alatala xa masenyi nan tife, e xa Mangle Alatala maxandi alako yirabase naxee luxi Alatala xa banxi kui, Yudaya mangle xa banxi kui, nun Darisalamu kui, e naxa e xanin Babilon boxi ma.

¹⁹ Mangle Alatala bara fe nde fala a xa banxi sanyie xa fe ra, na ye ragatade xungbe, nun na ye ragatade xunxurie, nun se gbete xa fe ra naxee na taa kui,

²⁰ Babilon mangle Nebukadansari mu naxee xanin, a to nu Yehoyakimi xa di Yudaya mangle Yehoyakini, Yudaya kuntigie, nun Darisalamukae xaninfe a xonyi.

²¹ Isirayila mangle Alatala naxa masenyi ti yirabasee xa fe ra naxee nu luxi a xa banxi kui, Yudaya mangle xa banxi kui, nun Darisalamu kui,

²² e birin xaninma ne Babilon boxi ma. E luma ne naa han a nate tongoma temui naxe, a man xa e ragbilen Darisalamu.»»

28

Annabi Xananiya xa masenyi

¹ Yudaya mangle Sedekiya xa mangɛya ne naani, kike suuli nde ra, Asuru xa di Annabi Xananiya Gabayonka naxa woyen Alatala xa horomobanxi kui serexedubee nun jama ya xori.

² A naxe, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «N fama ne Babilon mange xa yaamari kanade.

³ Beenun je firin xa kamali, n man fama ne Alatala xa hōrōmōlingira xunmase birin nagbilende be, Babilon mange Nebukadansari naxan tongo, a e xanin Babilon bōxi ma.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya, n man fama ne Yehoyakimi xa di, Yudaya mange Yehoyakini ragbilende, a nun mixi birin naxee nu xaninxi Babilon. N Babilon mange xa yaamari kanama ne.»

⁵ Annabi Yeremi naxa Annabi Xananiya yaabi serexedubee nun pama ya xori Alatala xa hōrōmōbanxi kui.

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Amina, Alatala xa a raba na ki. Alatala xa i xa masenyi rakamali. A xa a xa hōrōmōbanxi xunmasee ragbilen be kelife Babilon bōxi ma, a nun Isirayila pama naxee na konyiya kui menni.

⁷ Kōnō n xa a fala i be, a nun pama birin be, wo xa wo tuli mati n na.

⁸ Kabi temui xōnnakuye beenun won ma waxati, namijōnmee bara masenyi ti pamane nūn mangeyae xili ma, a falafe ra e xa gere soto, tōore, nūn fure jaaxi.

⁹ Kōnō xa a sa li namijōnmē nde masenyi ti bōpēsa xa fe ra, fo na masenyi xa kamali ne beenun mixie xa a kolon Alatala nan na namijōnmē xēxi.»

¹⁰ Annabi Xananiya naxa karafoe ba Annabi Yeremi kōn ma, a naxa a igira.

¹¹ Na kui a naxa a fala pama be, «Alatala xa masenyi nan ya. Beenun je firin, n fama ne Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bade pamane birin ma.» Annabi Yeremi naxa siga.

¹² Annabi Xananiya to ge Annabi Yeremi xa karafoe igirade, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

¹³ «Siga, i sa a fala Xananiya be, «Alatala bara a masen i be, i bara karafoe wuri daaxi igira, kōnō n fama karafoe wure daaxi nan nagorode i kōn ma.»

¹⁴ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N fama karafoe wure daaxi nan sade pamane birin kōn ma, alako e xa lu Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N man bara wulai sube birin sa a sago.»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa a fala Xananiya be, «I tuli mati Xananiya. Alatala xa mu i xēxi. I xaxilisa wōyenyi naxan falafe pama be, a findixi wule nan na.

¹⁶ Alatala naxa a masen, «N xa a fala i be, n i kerima ne yi bōxi ma, i fa faxa toofare, barima i bara Alatala xa masenyi matandi.»

¹⁷ Annabi Xananiya naxa faxa na je kui, kike solofere nde.

29

Annabi Yeremi xa bataaxe

¹ Bataaxe nan ya, Annabi Yeremi naxan nasamba kelife Darisalamu, sigafe Babilon. A a sebe forie, serexedubee, namijōnmee, nūn Isirayila pama birin nan ma, Nebukadansari nu bara naxee xanin Babilon kelife Darisalamu.

² Singe nu, mange Yehoyakini, a nga, mange batulae, Yudaya nūn Darisalamu kuntigie, nūn walike fanyie nu bara keli Darisalamu sigafe ra Babilon.

³ Annabi Yeremi naxa yi bataaxe taxu Safan xa di Elaasa ra, a nun Xilikiya xa di Gemaraya ra. Yudaya mange Sedekiya nu bara Xilikiya singe xee mange Nebukadansari xon Babilon boxi ma.

⁴ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, katarabi mixi ma naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma:

⁵ «Wo xa banxie ti, wo xa sabati naa. Wo xa laakoe sa, wo xa balo a bogi xun na.

⁶ Wo xa ginnee doxo, wo xa die soto. Wo xa ginnee fen wo xa die be, wo xa wo xa di ginnee fi xemee ma futi ra, alako nee fan xa die soto. Wo xa wuya naa, wo naxa xurun.

⁷ Wo xa xunnaafanyi fen na taa be n wo xaninxi dennaxe. Wo man xa Alatala maxandi e be, barima wo xa heeri fatanxi e xa heeri nan na.»

⁸ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Wo naxa tin wo xa namijonmee xa wo madaxu. Wo naxa wo tuli mati se matoe ra, wo naxa la wo yete xa xiye ra.

⁹ Wo xa namijonmee xa masenyi findixi wule nan na. E woyenma n xili nan na, konon n tan xa mu e xeexi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ Alatala tan naxan masenxi na nan ya, «Wo na ge je tongo solofere rabade Babilon, n nan n ma laayidi rakamalima ne wo ragbilende ra be.

¹¹ N a kolon n fe naxan janigexi wo be, fe fanyi na a ra, toore mu na naxan kui. N a ragirima ne wo ma alako wo xa heeri soto yare. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² Wo na n xili, n fama ne wo ragbilende. Wo na n maxandi, n fama ne wo xa duba suxude.

¹³ Wo na n fen, wo fama ne n tode, barima wo n fenma wo boje birin nan na.

¹⁴ N mu tinma n noxunde wo ma. N fama ne wo xa mixie raminide konyiya kui, n fa e ragbilende be kelifa jamanen birin ma, n e xanin dennaxe. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁵ Wo a falama, «Ala bara namijonme ndee ramini won ya ma Babilon boxi ma.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi mange be naxan doxoxi Dawuda xa kibanyi kui, a nun jama naxan sabatixi yi taa kui, wo ngaxakerenyi naxee mu xaninxi konyiya kui.

¹⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra e xili ma. N e luma ne alo xore kanaxi naxan mu noma donde.

¹⁸ N birama ne e foxo ra santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. N e findima ne mixi dankaxie ra dunja birin ma. Mixie de ixarama ne e xa fe ra, e yo e ma. E yaagima ne si birin tagi n nee rayensenxi dennaxe.

¹⁹ Alatala xa masenyi nan ya. N na birin nabaxi ne barima e mu n ma masenyi suxuxi. N bara n ma konyi namijonmee xee e yire kabi fole, konon e mu e tuli matixi e xui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁰ «Konon wo tan, n naxee xeexi Babilon, kelifa Darisalamu, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

²¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya Kolaya xa di Akabu, a nun Maaseya xa di Sedekiya xa fe ra, naxee namijonme masenyi wule daaxi falaxi wo be n xili ra. N e sama ne Babilon mange Nebukadansari sagoe, a e faxa wo ya xori.

²² Yudayakae naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma, e fama danke tide yi ki ne: «Alatala xa i xa fe raba alo a Sedekiya nun Akabu xa fe raba ki naxe.» Babilon mange naxa e gan te ra,

²³ barima e nu bara fe paaxi raba Isirayila boxi ma. E nu yene raba e doxooboree xa ginnee ra, e man nu wule fala n xili ra, hali n mu yaamari naxan soxi e yi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ I xa a masen Semaya Nexelamika be,

²⁵ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «I bara bataaxee rasanba i xili ra Darisalamu pama birin ma, a nun serexedube Maaseya xa di Sefaniya, nun serexedube birin ma. Yi nan sebexi e kui:

²⁶ «Alatala bara i findi serexedube ra Yehoyada paxoe ra, alako i xa mixie mato Alatala xa banxi kui naxee wama e yete findife namijonme ra. A lanma na kanyie xa xiri wuri ma, xa na mu a ra yolonxonyi xa sa e ma.

²⁷ Munfe ra i mu Annabi Yeremi Anatotika tan suxu, naxan bara a yete findi namijonme ra wo tagi,

²⁸ naxan bara bataaxe rasanba won ma Babilon a falafe ra won buma ne, a lanma won xa banxie ti, won xa sabati be, won xa laakoe sa, won xa e bogi don.»»

²⁹ Serexedube Sefaniya naxa na bataaxe xaran Annabi Yeremi ya xori.

³⁰ Alatala naxa yi masenyi so Annabi Yeremi yi ra:

³¹ «A masen Isirayilakae birin be naxee na konyiya kui Babilon boxi ma, «Alatala xa masenyi Semaya Nexelamika xa fe ra, na nan ya: Semaya to bara a yete findi namijonme ra, hali n tan xa mu a xexxi, a nu fa wo madaxu wule ra,

³² n tan Alatala bara nate tongo n xa Semaya Nexelamika nun a bonsoe paxankata. N e birin bama ne yi pama ya ma. A mu fama n ma fe fanyi tode n naxan nabama yi pama be, barima a xa masenyi bara a niya mixie xa n matandi. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

30

Ala xa laayidi Isirayila be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi Annabi Yeremi be.

² Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «N ma masenyi sebe kitaabui.

³ Alatala xa masenyi nan ya: N xa a fala wo be, loxoe fama a lide n nan n ma pama raminima konyiya kui temui naxe. N Isirayila nun Yudaya ragbilenma ne boxi ma n dennaxe fixi e benbae ma. Na boxi man xa findi e gbe ra.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya Isirayila nun Yudaya xa fe ra:

⁵ Alatala bara a masen,
«Won bara sonxoe xoxoxoe me,
a magaaxu, bonesa yo mu na.

⁶ Wo a kolon xeme mu di barima,
konon yi waxati xeme e furi suxuma e belexe ra
alo gine e furi suxuma ki naxe e di bari temui.
Munfe ra e yatagi masaraxi?

⁷ Gbaloe loxoe na a ra naxan dangima a birin na.
A xoxoxo Yaxuba bonsoe be, konon e kisima ne.»

⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati na li,
n fama ne Babilon xa noe bade wo fari.
N wo xa yolonxonyi bolonma ne,
wo mu luma paman e gbete sagoe sonon.

⁹ Wo fama ne wo Marigi Alatala batude,
a nun wo xa mange Dawuda n naxan nakelima.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:
«N ma konyi Yaxuba, wo naxa gaaxu.
Isirayila, wo naxa serɛn.
N fama nɛ wo xɔrɛyade,
n wo bɔnsɔrɛ ramini konyiya kui yire makuye,
Yaxuba fa sabati bɔnɛsa kui yi bɔxi ma.
Mixi yo mu i tɔɔrɔma sɔnɔn,

11 barima won birin na a ra.
N wo tan nakisima ne,
kono n si gbete tan paxankata,
n wo rayensen ye dennaxe.
N wo paxankatama ne tinxinyi kui,
alo a lan a xa raba ki naxe,
kono n mu fama wo sontode.

12 Alatala naxa a masen:
Wo xa gbaloe mu kanama, fo wo xa tɔɔɔɔ.

13 Mixi mu na naxan wo malima,
naxan wo xa tɔɔɛ dandanma.
Seri mu na wo be.

14 Wo xanuntenyie bara nɛɛmu wo ma,
e mu wo fenma sɔnɔn,
barima n tan bara wo bɔnbɔ a ɲaaxi ra,
n bara ɲaxankate xɔrɔxɔe dɔxɔ wo ma,
wo xa yunubi wuyaxie nun wo xa kobina xa fe ra.

15 Munfe ra wo na wafe na gbaloe xa fe ra?
Munfe ra wo mu tinma na paxankate ra?
N na birin nabaxi wo xa kobipa nun wo xa yunubi wuyaxie nan ma fe ra.

¹⁶ Na nan a ra, mixi naxee bara wo tóoro,
e fan tóore nan sɔtɔma.

Wo yaxui birin sigama ne konyiya kui.
Mixi naxee bara wo harige ba wo yi,
e fan harige bama ne e yi ra.
Mixi naxee bara wo xa taee kana,
n a niyama ne e tan fan xa taee xa kana.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama ne wo rakelide, n fa wo rayalande.
E bara wo xili Siyon rabeninxì,

18 kono Alatala bara a masen,
n Yaxuba harige ragbilenma ne a bɔnsɔe ma,
n e xa lingirae rakelima ne,
n e xa taee tima ne taa fori kanaxi fari,
n e xa mange banxi yailan a yire fori.

19 E fama nɛ n matɔxode e xui itexi sɛɛwɛ kui.
N e rawuyama nɛ, e mu xurunma.
N e binyama nɛ, alako e naxa lu yaagi kui sɔnɔn.

20 Yaxuba xa die man luma ne alo a singe,
a bonsɔɛ senbe soto n ya xori.
N e yaxuie gerema ne.

²¹ Mange minima ne Yaxuba bonsoe,
e xa mange fama findide e xa mixi nde nan na.
N tan na a ramini, a xa a makore n na,
xa na mu a ra mixi yo mu noma na rabade a yete ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo findima ne n ma pama ra,
n fan findi wo Marigi Ala ra.

²³ Alatala xa xone nan ya,
a bone tema ne alo foye belebele,
a fa mixi jaaxi xun nakana.

²⁴ Alatala xa xone mu bama
han a ge wali birin nabade a wama naxan xon.
Wo fama ne na birin fahaamude a waxati.»

31

Isirayila xa kisi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Waxati nde fama, n findima ne Isirayila bonsoe birin Marigi Ala ra.
E tan fan findima ne n ma pama ra.»

² Alatala bara a masen,
«Alatala bara hinne Isirayila ra
a naxan natangaxi santidegema ra gbengberen yire.
Isirayila fama ne malabui sode.»

³ Alatala bara a masen n be kelifa yire makuye,
«N i xanuma ne abadan.
N ma hinne mu nonna i be.
⁴ Isirayila, n i rakelima ne, n i yailan.
I man beeti bama ne seewe kui maxasee xui nun fare ra.
⁵ I man sansi sima ne Samari geyae fari.
Boxi rawalimae sansi sima ne,
e man a bogi ba.

⁶ Loxoe fama a lide,
kantamae xili tima ne Eframi geya fari,
«Wo keli, won xa te Siyon geya fari
won Marigi Ala na dennaxe.»

⁷ Alatala bara a masen,
«Wo xa seewa Yaxuba xa fe ra,
wo xa si birin xun ti Ala matoxoe ra.
Wo wo xui ramini, wo xa Alatala tantu,
naxan bara Isirayila rakisi, a xa pama naxan luxi.

⁸ N e ragbilenma ne kelifa kola ma,
kelife dunja yire birin.
Donxue nun mabolonyie na e tagi.
Furi ginee nun gine naxee na di barife na e ya ma.
Nama gbege gbilenma ne be.

⁹ E fama ne wa ra, e Ala maxandi.

N e ragbilenma ne ye yire kira fanyi xon ma.
E mu birama barima n tan nan findixi Isirayila baba ra,
Efirami bonsoe n ma di singe na a ra.

¹⁰ Si birin, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo sa a masen dunija birin be.

Wo xa a fala,

«Naxan Isirayila rayensenxi,
a fama ne e malande, a fa e kanta
alo xuruse demadonyi a xa goore makantama ki naxe.»

¹¹ Wo xa na fala, barima Alatala fama Yaxuba xoreyade,
a e xun sara mixi ma naxan senbe gbo e be.

¹² E gbilenma ne, e xunnakeli soto Siyon fari.
E barake sotoma ne Alatala belexe,
alo mengi, weni neene, ture, yexee, nun ningee.
E luma ne alo laakoe yire ye na dennaxe,
e mu tooroma sonon.

¹³ Gine dimedie luma ne fare boron na,
segetalae nun xemoxie fan xulunyi raba.
E xa sunnunyi findima ne jexexinyi ra.
N e madunduma ne e xa tooe kui, e xa seewa.

¹⁴ N sube turaxi fima ne serexedubee ma,
n ma pama fa luga n harige ra.»

¹⁵ Alatala bara a masen,
«Wa xui minima ne Rama sunnunyi na dennaxe.
Raxele wama ne a xa die xa fe ra,
a mu noma dundude barima a xa die mu na.»

¹⁶ Alatala bara a masen,
«I sabari, i naxa wa sonon.
N i xa wali sare ragbilenma ne i ma,
i xa die man gbilenma ne kelife e yaxuie yire.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ «Yigi na i be yare,
i xa die gbilenma ne e xonyi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ «N bara Efirami wa xui me a a falama,
«I bara n paxankata, i bara n tooo,
alo ninge naxan mu xuruxi.
Yakosi, n mali n xa gbilen,
barima i tan nan n Marigi Alatala ra.

¹⁹ Singe n nu bara gbilen i foxo ra,
konon na dangi xanbi, n bara tuubi.
N to n jere ki mato fa, n bara xono n yete ma.

N bara yaagi, n xaxili bara ifu,
barima kabi n dimedi temui n jere ki mu fan.»

²⁰ Efirami n ma di, fisamante xa mu a ra, n naxan xanuxi?
N mu noma dundude a xa fe ma,
a xa fe luma ne n boje kui, n kinikinima ne a ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ «Isirayila seniyenxi, i xa tonxuma ti kira xon ma,
i xa sebeli ti kira de ra naxan i ragbilenma i xa taee kui.
Isirayila, i xa gbilen i xonyi.

22 N ma di xurutare, i n matandima han mun temui?
Alatala wama fe neene raminife dunjia ma,
fe neene, gine nan fa xeme tan fenma.»

23 Isirayila Mange Alatala bara a masen,
«N na Yudayakae ragbilen e xonyi kelife koniyi kui,
mixi fama ne a falade Yudaya xa fe ra,
«Marigi xa hinne i ra yire tinxinxi, geya seniyenxi fari.»
24 Yudayakae fama ne sabatide e xa boxi ma e xa taee kui,
e xa waliksee nun e xa xuruse makantamae.
25 N fama ne mixi taganxie malide,
n tooe ba e ma.»

Annabi Yeremi xa masenyi

26 Na temui n naxa xunu. N nu bara xi a fanyi ra.

Alatala xa masenyi

27 Alatala xa masenyi nan ya:
«Loxoe fama fade n a niyama ne
Isirayila nun Yudaya bonsoe xa wuya,
e xa xurusee xa gbo.
28 Temui dangixi n bara bira e foxo ra
alako n xa e rajon, n xa e tooe, n xa e xun nakana,
n xa e keru, n xa e jaxankata.
Konu yakosi n birama ne e foxo ra
alako n xa e ti, n xa e xun nafan.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «Na temui yi taali mu falama sonon,
«Babae na bogi se yoxoe don,
e xa die de barabarama ne.»
30 Kankan faxama ne a yete kan ma yunubi xa fe ra.
Mixi yo naxan na bogi se yoxoe don,
na kanyu nan de barabarama.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama a lide, n saate neene tongoma ne Isirayila nun Yudaya
bonsoe be.

32 A mu luma alo saate naxan nu tongoxi e babae be,
n to e suxu, n e ramini Misira boxi ra.
E naxa na saate kana hali n to findixi e Marigi ra.

33 Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila bonsoe be:
Na waxati na dangi,
n na n ma seriye luma ne e boje ma,
n a sebe e sondonyi ma.
N findima ne e Marigi Ala ra,
e fan findi n gbe jama ra.

34 Na waxati, mixi mu a boore xaranma sonon,
mixi mu a falama a ngaxakerenyie be,
«Wo xa Alatala fen,»
barima a birin n kolonma ne,
kelife dimedi ma a sa doxo fori ra.
N e xa yunubie xafarima ne,
n mu ruma e xa wali kobi ma sonon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ Alatala bara a masen,

«Mange Alatala nan a niyama soge xa yanba yanyi ra,
kike nun tunbuie xa yanba kœ ra.

A mōronyi rakelima, a mōronyi ramaxama.»

³⁶ Alatala xa masenyi nan ya,

«Xa a sa li na mōoli mu rabama sōnōn,
na waxati, Isirayila bōnsœ fan mu findima si ra n ya ra.»

³⁷ Alatala bara a masen,

«Xa a sa li koore nōma maniyade,
xa a sa li bōxi dōxo ki nōma kolonde,
na waxati n bara mœ Isirayila bōnsœ ra e xa wali kobi xa fe ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama fade yi taa man tima nē Alatala bē,
kelife Xananēli xa yire itexi ma han taa sode dē tuxui yire.

³⁹ Luuti man italama nē a tinxinxi ra han Garebe geya fari,
han Gowa mabiri ra.

⁴⁰ Gulunba, binbi nun tē xube wōlema dēnnaxē,

a nun xē naxee baxi Sediron gulunba ra,
han taa sode dē naxan xili falama Soe naade,
naxan na tētē tuxui fuge ra,
na yire birin findima nē Alatala gbe ra.
A mu kanama sōnōn.»

32

Annabi Yeremi xē sarafē

¹ Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi bē Yudaya mange Sedekiya xa mangeya jē fu. Nebukadansari xa mangeya nu bara jē fu nun solomasaxan li.

² Babilon mange xa sōorie nu bara Darisalamu suxu. Annabi Yeremi nu saxi geeli kui Yudaya mange Sedekiya xōnyi

³ a xa namijōnme masenyi xa fe ra. Sedekiya nu bara a maxōrin,
«Munfe ra i a masenma a Alatala yi taa luma nē Babilon mange sago?

⁴ I man a fala a Alatala naxe, n tan Yudaya mange Sedekiya mu fama fotigolide Kalidikae yi, n fama lude Babilon mange nan sagoe, n xa n dentēge a ya xōri.

⁵ Munfe ra i a falama a Alatala a masenxi, «Babilon mange Sedekiya xaninma nē Babilon bōxi ma. A luma nē naa han n fa temui. Xa wo so Kalidikae gerefe, na mu findima wo bē xunnakeli ra.»

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya:

⁷ I sōxo Salumu xa di Xanameli fama nē i yire, a fa a fala i bē, «N ma xē sara naxan na Anatōti, barima i tan nan nōma a xun sarade kē seriye ki ma.»»

⁸ N sōxo xa di Xanameli naxa fa n yire alō Alatala a masenxi n bē ki naxe. A naxa n li geeli tētē kui, a a fala n bē, «N ma xē sara naxan na Anatōti, Bunyamin bōnsœ xa bōxi, barima i tan nōma a xun sarade kē seriye ki ma. A xun sara.» N naxa a kolon Alatala xa masenyi kamalixi nan nu a ra.

⁹ N naxa n sɔxɔ xa di Xanameli xa xɛ sara, naxan nu na Anatoti. N naxa gbeti kilo firin maniya a bɛ.

¹⁰ N naxa kɛɛdi sɛbɛ, n nan n ma tɔnxuma dɔxɔ a ma, n fa gbeti maniya sikeeli ra seede ya xɔri.

¹¹ N naxa na kɛɛdi matɔnxumaxi tongo, sɛriye sɛbɛxi naxan kui, a nun kɛɛdi gbɛtɛ naxan maniyaxi na singe ra.

¹² N naxa na kɛɛdi so Baruki yi ra, Neriya xa di, Maxaseya xa mamadi. N bara na raba n sɔxɔ xa di Xanameli nun seede ya xɔri, naxee nu bara e bɛlɛxɛ fɔxi sa kɛɛdi ma naxan xɛ sarafe, na xa fe sɛbɛxi kɛɛdi naxan ma. Yuwifi naxee nu na geeli tɛtɛ kui, e birin na toxi.

¹³ N naxa a fala Baruki bɛ,

¹⁴ «Isirayila Marigi Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi kɛɛdi firin tongo, xɛ sara fe sɛbɛxi naxee kui, tɔnxuma dɔxɔxi naxan ma, a nun boore tɔnxumatare, i xa e sa fɛɲɛ di kui alako e naxa kana, e xa bu.»

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Waxati fama fade, banxie, xɛɛ, nun wɛni sansie man matima nɛ yi bɔxi ma.»

¹⁶ N to na xɛ sara kɛɛdi so Neriya xa di Baruki yi ra, n naxa Alatala maxandi yi ki,

¹⁷ «N Marigi Alatala, naxan bara koore nun bɔxi daa i xa sɛnbɛ magaaxui ra, i tan nɔma fe birin na.

¹⁸ I hinnɛma mixie ra han e bɔnsɔɛ wulu nde, kɔnɔ i man nɔma die ɲaxankatade e babae xa yunubie ma. I tan nan Ala kalanke ra naxan sɛnbɛ gbo, naxan xili Mange Alatala.

¹⁹ I xa lɔnni gbo, i fe rabama sɛnbɛ ra.

I yae tixi ibunadama die ra kira birin xɔn, alako i xa e birin sare fi e xa wali ra.

²⁰ I bara laamatunyie ramini, i bara kaabanakoe raba Misira bɔxi ma han to. I man bara na raba Isirayila nun dunija birin ma, han i bara xili xungbe soto yi waxati.

²¹ I bara i xa ɲama Isirayila ramini Misira laamatunyie nun kaabanakoe ra.

I sɛnbɛ magaaxuxi bara e birin nasɛrɛn.

²² I bara yi bɔxi fi e ma, i i kalixi naxan na e benbae bɛ, xijɛ nun kumi gboxi dennaxe.

²³ E to fa, e bara bɔxi soto, kɔnɔ e mu i xui rabatuxi, e mu biraxi i xa sɛriye fɔxɔ ra, e mu i xa yaamarie suxuxi.

Na nan a niyaxi i bara e lu yi gbaloe kui.

²⁴ Kalidikae bara bɛndɛ malan alako e xa te tɛtɛ fari. Yi taa fama nɛ lude e sagoe.

A fama nɛ kanade santidɛgɛma, kaame, nun fure ɲaaxi ra. I naxan masenxi a bara kamali i ya xɔri.

²⁵ Hali na birin to rabaxi, i tan Marigi Alatala naxa a masen n bɛ, n xa xɛ sara gbeti ra seede ya xɔri. N na birin nabaxi Kalidikae gere tɛmui nɛ.»

26 Alatala man naxa yi masenyi fi Annabi Yeremi ma:

27 «N tan nan daalise birin Marigi Alatala ra.

Fe nde na na n mu noma naxan na?

28 Na nan a ra Alatala yi masenyi tima:

N fama ne yi taa sode Kalidikae yi ra.

Babilon mange Nebukadansari fama ne a suxude.

29 Kalidikae naxee soma yi taa kui,

e fama ne a birin gande te ra.

Wo surayi ganxi serexe ra Bali kuye be dennaxe,

e na kanama ne.

Wo minse serexe baxi ala ghetee be dennaxe,

e na fan kanama ne.

Wo xa kuye batui bara n naxono.

30 Kabi Isirayilakae nun Yudayakae dimedi temui,

e bara fe raba naxan mu rafan n ma.

E bara n naxono e xa wali kobi ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «Kabi e naxa yi taa ti han to,

e fe rabama naxan n naxonomma.

Na nan na ki n bara n kobe raso e ra,

32 Isirayilakae, Yudayakae, Darisalamukae,

e xa mangee, e xa kuntigie,

e xa serexedubee, nun e xa namijonmee,

e birin xa kewali kobie xa fe ra.

33 E bara e kobe raso n na.

N nu bara e matinkan temui birin,

konon e mu n ma seriye suxu.

34 E bara kuyee doko n ma banxi kui,

n xili falama dennaxe.

E bara n ma banxi manoxo na fe mooli ra.

35 E bara salidee ti Bali kuyee be Ben Hinoma gulunba kui.

Menni e bara e xa die ba serexe ra Moloko be.

N mu naxan fala e be,

naxan mu noma findide n ma mapoxunyi ra,

e bara na fe xonxi mooli birin naba,

a fa findi yunubi ra Yudaya be.»

36 «Wo a falama a yi taa fama lude Babilon mange nan sagoe,

santidegema, kaame, nun fure paaxi saabui ra.

Kono Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

37 «N fama ne Isirayilakae raminide pamanee ma,

n e rayensenxi dennaxe n ma xone xungbe kui.

N boje nu bara te e ma,

konon n man fama ne e rasode yi taa kui bojesa ra.

38 E man findima ne n ma pama ra,

n man findi e Marigi Ala ra.

39 N fama ne e lude xaxili keren nun kira keren xon,

alako e xa gaaxu n ya ra,

e tan nun e bonsoe xa lu heeri kui abadan.

40 N fama ne saate tongode e be naxan mu kanama abadan.

N mu gbilenma e foxo ra.

N fe fanyi rabama ne e be.
N nan n ma yaragaaxui luma ne e boje ma,
alako e naxa e makuya n na.

⁴¹ N seewama ne fe fanyi rabafe ra e be.
N e rasabatima ne yi boxi kui
n boje nun n nii birin na.»

⁴² Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi fe fanyi birin nabama ne e be,
alo n paxankate rabaxi e ra ki naxe.
Na sese mu kanama.

⁴³ Mixi man fama ne xe sarade yi boxi ma,
wo a falama naxan na,
be bara findi gbaloe yire ra adama nun sube be.
Birin bara lu Kalidikae sago.»

⁴⁴ Kono Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo man fama ne xee sarade gbeti ra yi boxi ma.
Xe sara keedi man yailanma,
tonxuma doxo e ma seede ya xori
Bunyamin bonsoe xa boxi ma,
Darisalamu rabilinyi, Yudaya xa taae kui,
geya taae kui, Sefela boxi kui, nun Negewi gbengberen yire.
N e xa mixi ragbilenma ne kelifa konyiya kui.»

33

Darisalamu xa kisi

¹ Alatala man naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi be geeli tete kui:

² «Alatala xa masenyi nan ya,
naxan fe birin nabama,
naxan fe birin nagirima,
naxan xili Alatala.

³ N maxandi alako n xa i yaabi.
N fe xungbee masenma ne i be,
fe noxunxie i mu naxee kolon.

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen yi taa banxie xa fe ra,
a nun Yudaya mange xa banxie xa fe ra,
e birin fama ne birade alako mixie xa e yete ratanga yaxuie ma,
naxee tema taa tete fari santidegema ra.

⁵ Gere na mini Kalidikae xonyi,
na banxie fama ne rafede binbie ra,
Alatala naxee faxama a xa xone kui.
N na n ya noxunma ne yi taa ma e xa wali kobi xa fe ra.

⁶ Kono n fama ne yalanyi fide a ma,
alako e xa lu bojesa nun heeri kui.

⁷ N Yudayakae nun Isirayilakae raminima ne konyiya kui,
e man xa sabati be alo singe.

⁸ N e raseniyenma ne e xa kewali kobi birin ma,
e naxan nabaxi n na.
N e xa yunubie xafarima ne,
e naxan nabaxi n na e xa matandi kui.

⁹ N sɛɛwama nɛ yi taa xa fɛ ra.
Si birin fama nɛ n matɔxɔde,
e n binya hɛɛri xa fɛ ra,
n fama naxan nabade Isirayilakae bɛ.
Dunɪpa na a to n naxan nabama bekae bɛ,
e dɛ ɪxarama nɛ, e kaaba.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo a falama a be bara findi gbaloe yire ra,
adamadi mu na, sube mu na.
Kɔnɔ mixi xui man fama nɛ ramɛde Yudaya taae kui,
a nun Darisalamu xa kirae xɔn ma.
¹¹ Nɛlɛxin sigi sama nɛ,
gɪnɛ dɔxɔɛ xulunyi raba,
tantui fan rasiga Mangɛ Alatala ma,
barima Alatala fan, a xa hinne mu kanama abadan.
Mixi bɛɛti bama nɛ naxee tantui sɛrɛxɛɛ xaninma Alatala xa hɔrɔmɔbanxi
kui.
N Isirayilakae raminima nɛ konyiya kui,
e xa sabati be alɔ singe.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya:
«Yakɔsi adamadi nun sube yo mu na yi taa kanaxi kui,
kɔnɔ n man fama nɛ a niyade gɔɔrɛ xa wuya be,
xuruse makantamae xa lu e fɛ ma.
¹³ Taa naxee na geyae fari,
naxee na Sefela bɔxi ma nun Negewi gbengberenyi ma,
naxee na Bunyamin bɔnsɔɛ xa bɔxi ma nun Darisalamu rabilinyi,
naxee na Yudaya bɔxi ma,
xurusee man xa lu e birin yi ra e kantamae fɛ ma.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama nɛ a lide n ma masenyi fanyi kamalima tɛmui naxɛ,
n naxan tongo Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ bɛ.
¹⁵ Na lɔxɔɛ n Dawuda xa di nde raminima nɛ,
naxan tinxinyi nun seriye wali rabama yi bɔxi kui.
¹⁶ Na lɔxɔɛ Yudaya kisima nɛ,
Darisalamu fa lu bɔɲɛsa kui.
Na di xili falama nɛ:
Alatala nan won ma tinxinyi ra.»

¹⁷ Alatala bara a masen,
«Dawuda xa di nde luma nɛ Isirayila xa kibanyi kui tɛmui birin.
¹⁸ N ya mu bama Lewika sɛrɛxɛdubɛɛ ra,
alako e xa sɛrɛxɛ gan daaxie ba,
e xa surayi gan sɛrɛxɛ ra,
e xa sɛrɛxɛ nde fan ba lɔxɔ yo lɔxɔ.»

¹⁹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi bɛ:

²⁰ «Alatala bara a masen,

lɔxɔ yo lɔxɔ n yanyi nun kɔɛ raminima.

Xa a sa li nu, na yanyi nun kɔɛ raminife kanama,

²¹ na temui n ma saate n naxan tongo n ma konyi Dawuda be,

na fan kanama ne,

a lima Dawuda xa di nde mu luma a xa kibanyi kui,

Lewika serɛxɛdubɛɛ fan mu luma n ma wali raba ra.

²² N a ragirima ne n ma konyi Dawuda xa die nun Lewika serɛxɛdubɛɛ ma,

e wuya alo tunbui naxee na koore ma,

alo meyenyi naxan na baa de ra.»

²³ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be:

²⁴ «I mu a mexi mixie naxan falama?

E naxe a Alatala bara a xa pama sugandixi firinyi rabɛpin.

E bara yo n ma pama ma na wɔyenyi ra,

e mapɔxunxi ne a n ma pama mu findixi si ra sɔnɔn.»

²⁵ Alatala bara a masen,

«Alo n saate tongoxi yanyi nun kɔɛ raminife ra ki naxe,

alo n saate tongoxi koore nun bɔxi rapɛrefe ra ki naxe,

²⁶ n man saate tongoxi na ki ne meɛnife ra Yaxuba bɔnsɔɛ ma.

Na mu kanama feo.

N ma konyi Dawuda xa di nde luma ne Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba bɔnsɔɛ xun na abadan.

N e raminima ne konyiya kui,

n kinikinima ne e ma.»

34

Darisalamukae xa kɛwali

¹ Babilɔn mange Nebukadansari, a xa sɔɔrie nun pamane birin naxee nu na a xa yaamari bun ma, e to gere so Darisalamu nun a rabilinyi, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

² «Isirayila Marigi Alatala bara a masen i be i xa siga Sedekiya yire. I xa a fala a be, «Yudaya mange Alatala xa masenyi nan ya: N yi taa sama ne Babilɔn mange sagoe, a fa a gan te ra.

³ I tan mu i bama a yi ra. Mixi i suxuma ne a paaxi ra, e i ti Babilɔn mange ya i, wo fa de masara. Na dangi xanbi a i xaninma ne Babilɔn bɔxi ma.

⁴ Kɔnɔ Yudaya mange Sedekiya, i tuli mati Alatala xa masenyi ra. Alatala bara a masen i mu faxama santidegema ra.

⁵ I faxama bɔɛsa nan kui. I ragatama ne alo i benbae mangɛɛ naxee singe faxa. Surayi ganma ne i be, e i pɔnfe binya. N ma masenyi nan na ki.»

⁶ Annabi Yeremi yi masenyi nan ti Yudaya mange Sedekiya be Darisalamu.

⁷ Babilɔn sɔɔri gali nu na Darisalamu gerefe, nun Yudaya taa gbɛtɛɛ, alo Lakisi nun Aseka naxee nu findixi taa senbɛmae ra Yudaya bɔxi ma.

⁸ Mange Sedekiya to saate tongo Darisalamukae be e xa xɔɛya fi e xa konyie ma, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be.

⁹ Sedekiya nu bara e yamari e xa e xa konyie Eburu xɔɛya, alako Eburu yo naxa lu konyiya kui.

¹⁰ Kuntigi nun pama birin naxee nu bara lan na ma, e naxa yaamari rabatu, e naxa e xa konyie xoreya.

¹¹ Kono a donxoe ra, e naxa gbilen na nate ma, e man naxa e xa konyie rasuxu, e nu bara naxee xoreya.

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

¹³ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «N naxa saate tongo wo babae be n e ramini konyiya kui temui naxe Misira boxi ma. N nu bara a masen e be,

¹⁴ je solofere yo je solofere wo xa wo ngaxakerenyi Eburu xoreya naxan nu bara a yete findi konyi ra wo be. A noma walide i be je senni bun ma, kono a solofere nde wo xa a ragbilen a xonyi. Kono wo babae mu n xui suxu, e mu e tuli mati n na.

¹⁵ To wo tan bara n ma yaamari rabatu a seriye ki ma, wo bara wo xa konyie xoreya. Na kui wo bara saate tongo n be n ma banxi kui n xili matoxoma dennaxe.

¹⁶ Kono wo man bara gbilen na nate foxo ra, wo fa wo xa konyie makankan alako e man xa lu wo xa yaamari bun ma. Na kui wo bara yo n xili ma.»

¹⁷ Na nan a ra Alatala bara a masen wo be, «Wo mu n xui rabatu xoreya fife ra wo xa konyie ma. Alatala xa masenyi nan ya: N fan bara nate tongo wo xa lu santidegema, fure jaaxi, nun kaame sagoe alako si birin naxee na dunipa xa wo xa jaxankate to.

¹⁸ Mixi naxee bara n ma saate kana, e mu a rabaxi a seriye ki ma, n e luma ne alo na ninge e naxan ixaba a tagi, e fa dangi a xuntunyi firinyi tagi.

¹⁹ Yudaya kuntigie, Darisalamu kuntigie, mänge xa mixie, serexedubee, nun pama birin naxee bara dangi ninge xuntunye tagi saate xirife ra,

²⁰ n e sama ne e yaxuie sago naxee wama e faxafe, e binbie fa findi xonie nun subee xa donse ra.

²¹ N Yudaya mänge Sedekiya nun a xa kuntigie sama ne e yaxuie sago, naxee wama e faxafe. N e luma ne Babilon mänge xa soorie yi ra, naxee jan bara keli wo xun ma.

²² Alatala xa masenyi nan ya: N yaamari fima ne alako e man xa fa yi taa xili ma, e xa a gere, e a suxu, e a gan te ra. N Yudaya xa taae findima ne gbaloe yire ra, mixi yo mu lu naa.»

35

Rekabu bonsœ

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mänge xa waxati.

² «I xa siga Rekabu bonsœ xilide, e xa fa Alatala xa horomobanxi. E na menni li, i xa e raso konkoe nde kui, i xa weni so e yi ra.»

³ N naxa siga Yeremi xa di Yaasaniya tongode, Xabasiniya xa mamadi, a nun a xunya xememae nun a xa di xememae. Nee findixi Rekabu bonsœ nan na.

⁴ N naxa e xanin Alatala xa banxi, Yigidaliya xa di Hanan xa konkoe kui. Hanan findixi Ala xa konyi nan na. A xa konkoe nu na kuntigie xa konkoe nan seeti ma. Na konkoe nu doxoxi Salamu xa di Maaseya xa konkoe nan fari, naxan findixi naade kantama ra.

⁵ N naxa weni so Rekabu bonsœ xa mixie yi ra, n fa a fala e be e xa a min.

⁶ Kɔnɔ e naxa n yaabi, «Muxu tan mu weni minma, barima muxu baba Yonadabo, muxu benba Rekabu xa di, a bara muxu yamari, «Wo naxa weni min, wo tan nun wo xa die.

⁷ Wo naxa banxi ti, wo naxa sansi si, wo naxa weni bili si. Na sese naxa lu wo yi ra. A lanma wo xa lu kiri banxie nan kui wo xa dunipeigiri birin kui, alako wo xa bu yi boxi ma wo faxi dennaxe.»

⁸ Muxu bara bira Rekabu xa di Yonadabo xui birin foxo ra, naxan findixi muxu baba ra. Muxu tan mu weni minma muxu xa dunipeigiri kui, muxu nun muxu xa ginee nun muxu xa die.

⁹ Banxi yo, weni bili yo, xe yo, daaxae yo, na sese mu na muxu yi ra.

¹⁰ Muxu tan luma kiri banxie nan bun ma, alo muxu baba Yonadabo muxu yamarixi ki naxe.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari to gere so Isirayila, muxu naxa a fala, «Won xee Darisalamu, won xa won makuya Kalidikae nun Siriyakae xa soorie ra.» Na nan a ra muxu naxa fa sabati Darisalamu.»

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

¹³ «Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, siga, a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo mu fahaamui soto yi masenyi kui? Wo mu n ma seriye rabatuma? Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Rekabu xa di Yonadabo to a xa die yamari e naxa weni min, e mu a minxi han to, e bara e baba xa yaamari rabatu. N tan bara woyen wo be sanya wuyaxi, kono wo mu n xui suxu.

¹⁵ N bara n ma konyi namiponmee xee wo yire sanya wuyaxi a falafe ra wo be, wo xa gbilen wo xa kira paaxi foxo ra, wo xa tuubi, wo naxa ala gbete batu, alako wo xa no lude yi boxi kui n naxan fixi wo ma nun wo babae ma. Kono wo mu wo tuli matixi n na, wo mu n xui rabatuxi.

¹⁶ Rekabu xa di Yonadabo xa die biraxi e baba xa seriye nan foxo ra, kono yi jama bara n tan matandi.

¹⁷ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n fama ne ghaloe ra Yudaya nun Darisalamuka birin ma alo n a masenxi ki naxe, barima n nu bara woyen, kono e mu n xui suxu, n nu bara e xili, kono e mu n ma xili ratin.»

¹⁸ Annabi Yeremi naxa a masen Rekabu bonsoe be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo to wo baba Yonadabo xa yaamari suxu, wo to bira a xa seriye birin foxo ra,

¹⁹ Rekabu xa di Yonadabo xa die mu ganma a ra abadan. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.»

36

Mange Yehoyakimi xa kitaabui garyi

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya je naani nde Yudaya boxi ma, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be,

² «N naxan fala Isirayila nun Yudaya xa fe ra kabi Yosiya xa waxati han to, i xa na birin sebe keedi makuntanxi kui.

³ Temunde Yudayakae fama ne gaaxude n ma masenyi ya ra, a nun n ma fe paaxi n naxan nabama e ra, han e gbilenma e xa kira kobi foxo ra temui naxe. Na nan noma a niyade n xa dipe e xa yunubi ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa Neriya xa di Baruki xili, alako Alatala naxan masen Annabi Yeremi be, Baruki xa na birin sebe keedi makuntanxi ma.

⁵ E to ge na wali ra, Annabi Yeremi naxa yi yaamari fi Baruki ma, «E bara n makankan be, n mu noma sigade Alatala xa banxi kui.

⁶ I tan xa siga Alatala xa banxi kui sunyi loxoɛ, i xa yi sebeli birin xaran pama be, a nun Yudayakae naxee kelixi taa gbetɛe, alako e xa Alatala xa masenyi kolon, n naxan fala i be, i naxan sebe keɛdi makuntanxi kui.

⁷ Alatala bara xono e ma a jaaxi ra, kono temunde xa e gbilen e xa kira kobi foxo ra, Alatala noma ne e xa maxandi suxude.»

⁸ Neriya xa di Baruki naxa Alatala xa masenyi xaran Alatala xa banxi kui, alo Annabi Yeremi a yamarixi ki naxe.

⁹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne suuli, kike solomanaani nde Yudaya boxi ma, a naxa Darisalamukae nun Yudayakae maxili e xa sunyi raba Alatala be Darisalamu.

¹⁰ Na loxoɛ Baruki naxa Annabi Yeremi xa woyenyi birin xaran Alatala xa banxi kui pama ya xori. A nu na mange xa sebeliti Gamaraya xa konkoe nan kui, Alatala xa banxi kooɛ ra, sode neɛne de ra. Safan xa di Gamaraya nan nu a ra.

¹¹ Gamaraya xa di Mike to Alatala xa masenyi me naxan sebexi kitaabui kui,

¹² a naxa goro, a siga mange xa sebeliti xa konkoe mange xa banxi kui, kuntigi birin nu e malanma dennaxe. Mange xa sebeliti Elisama, Semaya xa di Delaya, Akibori xa di Elinatan, Safan xa di Gamaraya, Xananiya xa di Sedekiya, a nun kuntigi gbetɛe nu na na.

¹³ Mike naxa Baruki xa masenyi birin tagi raba e be, a naxan xaranxi kitaabui kui pama ya xori.

¹⁴ Na temui kuntigie naxa Netaniya xa di Yehudi xee, Selemiya xa mamadi, Kuusi bonsoɛ, a xa sa a fala Baruki be, «Kitaabui tongo i naxan xaranxi pama birin tagi, i fa a ra.» Neriya xa di Baruki naxa kitaabui tongo, a naxa siga e yire.

¹⁵ E naxa a fala a be, «Doxo, i xa yi sebeli xaran muxu be.» Baruki naxa a xaran.

¹⁶ E to ge na masenyi ramede, e naxa kontofili, e fa a fala Baruki be, «Muxu xa yi birin tagi raba mange be.»

¹⁷ E naxa Baruki maxorin, «A tagi raba muxu be i yi sebexi ki naxe? Yeremi nan na falaxi i be?»

¹⁸ Baruki naxa e yaabi, «Annabi Yeremi nan yi woyenyi birin fala n be a xui itexi ra. N naxa a sebe kitaabui kui dube ra.»

¹⁹ Kuntigie naxa a fala Baruki be, «Wo nun Yeremi, wo sa wo noxun. Mixi yo naxa a kolon wo na dennaxe.»

²⁰ Kuntigie naxa siga mange yire a xa tete kui, e fa Yeremi xa masenyi birin tagi raba a be. E nu bara kitaabui lu mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui.

²¹ Mange naxa Yehudi xee a xa sa fa kitaabui ra. Yehudi naxa a tongo mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui, a fa a xaran mange nun a xa kuntigie be.

²² Na waxati mange nu na a xa peme banxi kui, a magoroxi kolopooti fe ma te ra a kui. Na temui kike solomanaani nde nan nu a ra.

²³ Yehudi to ge yire ndee xarande, mange naxa menni xaba a xa sebeliti xa fine ra, a a wole te i. A lu na nan naba ra han kitaabui birin naxa ge gande.

²⁴ Na kui mange nun a xa mixi naxee na masenyi me, e mu gaaxu, e mu e xa donmae iboo sunnunyi kui.

²⁵ Kono Elinatan, Delaya, nun Gamaraya nu bara mange mayandi alako a naxa na kitaabui gan, kono a mu e xui rame.

²⁶ Mange naxa a fala a xa di Yerameeli be, a nun Asiriyeli xa di Seraya nun Abedeeli xa di Selemiya be, e xa sebeliti Baruki nun Annabi Yeremi suxu, kono Alatala nu bara e noxun e ma.

²⁷ Mange to bara ge kitaabui gande, Annabi Yeremi naxan sebexi Baruki saabui ra, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be,

²⁸ «I man xa keedi makuntanxi tongo, i xa woyenyi birin sebe a ma naxan nu na boore kitaabui kui, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi.

²⁹ I xa a fala Yudaya mange Yehoyakimi be, «Alatala xa masenyi nan ya: I tan nan kitaabui ganxi, i nu fa a fala munfe ra a sebexi Babilon mange fama ne yi boxi birin kanade, adamadie nun subee birin sonto?»

³⁰ Na nan a toxi, Alatala yi masenxi Yudaya mange Yehoyakimi xa fe ra: «A xa mixi yo mu fama doxode Dawuda xa mange kibanyi kui. A fure fama rabejinde soge nan ma, a fa lu xinbeli kui koe ra.

³¹ N fama ne a jaxankatade, e nun a bonsoe nun a xa walikae, e xa wali kobi xa fe ra. N man fama ne jaxankate doxode Darisalamukae nun Yudayakae ma alo n a masenxi ki naxe, barima e mu n xui suxuxi.»

³² Annabi Yeremi naxa keedi makuntanxi gbete tongo, a a so sebeliti Neriya xa di Baruki yi ra. Annabi Yeremi naxa gbilen masenyi ti ra Baruki be, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi. A man naxa woyen gbete sa na fari.

37

Sedekiya nun Annabi Yeremi

¹ Babilon mange Nebukadansari naxa Yosiya xa di Sedekiya ti Yudaya mange ra Yehoyakimi xa di Yehoyakini noxo ra.

² Sedekiya, a xa kuntigie, nun boxi jama mu e tuli mati Alatala xa masenyi ra Annabi Yeremi naxan masenxi.

³ Sedekiya naxa Selemiya xa di Yehukala nun Maaseya xa di Sefaniya xee Annabi Yeremi yire a falafe ra, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be.»

⁴ Annabi Yeremi mu nu saxi geeli kui sinden, a nu noma jerede jama ya ma alo a nu wama a xon ma ki naxe.

⁵ Misira mange xa soorie to mini Misira boxi ra, Kalidikae naxa na xibaarui me, e naxa keli Darisalamu e nu na gerefe dennaxe.

⁶ Na waxati Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

⁷ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo a masen Yudaya mange be, naxan wo xeei n yire alako n xa Alatala maxandi wo be, Misira mange xa soori naxee minixi wo malide, e fama ne gbilende e xonyi Misira.

⁸ Na temui Kalidikae man gbilenma ne be, e fa yi taa suxu, e a gan te ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Wo naxa wo yete madaxu, wo naxa a mapoxun Kalidikae bara makuya wo ra. E mu fama wo lude.

¹⁰ Hali wo Kalidikae xa soorie bonbo, naxee na wo gerefe, e xa soori maxonxi ndee fama ne kelide alako e xa yi taa gan te ra.»

¹¹ Kalidikae xa soorie to keli Darisalamu Misira mange xa soorie xa fe ra,

¹² Annabi Yeremi naxa wa kelifa Darisalamu, a xa siga Bunyamin bonsoe xa boxi ma alako a xa a ke nde tongo naa.

¹³ A to Bunyamin naade li kelifa Darisalamu, Selemiya xa di Yiriya, Xananiya xa mamadi naxa a suxu, a a fala a be, «I na sigafe Kalidikae nan yire.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «I wule. N mu sigafe Kalidikae xa yire.» Kono Yiriya mu la a ra, a naxa Annabi Yeremi suxu, a a xanin kuntigie xon ma.

¹⁵ Kuntigie naxa xono Annabi Yeremi ma, e a bonbo, e a sa geeli kui, dennaxe findixi Yonatan sebeliti xa banxi ra.

¹⁶ E naxa Annabi Yeremi raso yire jaaxi nde kui menni, a luxi dennaxe temui xonnakuye.

¹⁷ Mange Sedekiya naxa Annabi Yeremi xili, a fa a maxorin gundo ra, «Alatala bara masenyi nde fi i ma?» Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Iyo. Babilon mange fama ne i suxude.»

¹⁸ Annabi Yeremi man naxa a fala mange Sedekiya be, «N haake mundun nabaxi i ra, xa na mu i xa kuntigie ra, xa na mu jama ra, wo n saxi geeli kui naxan ma?»

¹⁹ Wo xa namiponmsee na minden, naxee a falama Babilon mange mu fama wo tan nun yi boxi suxude?

²⁰ Yakosi i xa i tuli mati n na. Mange, n bara i mayandi, i xa n ma woyenyi suxu. I naxa n naso Yonatan sebeliti xonyi sonon, alako n naxa faxa!»

²¹ Mange Sedekiya naxa yaamari fi e xa Annabi Yeremi lu geeli tete kui, e man xa taami xuntunyi so a yi ra loxo yo loxo kelife taami gande. E xa na raba han taami jonma taa kui temui naxe. Na nan a toxi Annabi Yeremi naxa lu geeli tete kui.

38

Annabi Yeremi wolife kolonyi kui

¹ Matan xa di Sefataya, Pasura xa di Gedalaya, Selemiya xa di Yehukala, Malakiya xa di Pasura, e naxa Annabi Yeremi xa masenyi me a naxan masenxi jama be a falafe ra,

² «Alatala bara a masen, mixi yo naxan luma yi taa kui, na kanyi faxama santidegema, kaame, xa na mu a ra fure jaaxi nan na. Kono naxan a yete dentegema Kalidikae be, na kanyi tan kisima ne.

³ Alatala bara a masen, yi taa fama ne lude Babilon mange xa soorie sagoe.»

⁴ Kuntigie naxa a fala mange be, «A lanma yi mixi xa faxa, barima a taa geresoe senbe nan bama. A xa masenyi na limaniya bafe jama ma. A mu wama taa xa xunnafonyi xon, a wama a xa toore nan xon.»

⁵ Mange Sedekiya naxa e yaabi, «Awa yire, n bara a lu wo yi ra.»

⁶ Na kui e naxa Annabi Yeremi suxu, e a ragoro luuti ra mange xa di Malakiya xa kolonyi kui soorie xa tete tagi. Ye nu bara jon naa, kono Annabi Yeremi naxa biri boora kui.

⁷ Mange batula Ebedi Meleki Etiyopika naxa a me e nu bara Annabi Yeremi ragoro kolonyi kui. Mange nu dodoxi Bunyamin sode de ra.

⁸ Ebedi Meleki naxa mini mange xa banxi, a sa a fala mange be,

⁹ «N ma mange, yi mixie bara fe jaaxi raba Annabi Yeremi ra, e a ragoroxi kolonyi nan kui. A faxama ne kaame ra menni, barima taami bara jon taa kui.»

¹⁰ Mange naxa Ebedi Meleki Etiyopika yamari, «I xa mixi tongo saxan tongo, wo sa Annabi Yeremi rate kolonyi kui beenu a xa faxa.»

¹¹ Ebedi Meleki naxa na mixie tongo, e naxa siga mange xa banxi kui, naafuli ragata yire bun ma. E to dugi fori ndee tongo, e naxa e ragoro Annabi Yeremi ma kolonyi kui luuti ra.

¹² Ebedi Meleki Etiyopika naxa a fala Annabi Yeremi be, «Yi dugi fori sa luuti fari i belexee bun ma.» Annabi Yeremi naxa na raba.

¹³ E naxa Annabi Yeremi rate luuti ra, han a naxa te naa ra. Na temui a naxa lu soorie xa tete kui.

¹⁴ Mange Sedekiya naxa xera ti Annabi Yeremi ma, e xa naralan Alatala xa horomolingira naade saxan nde. Mange naxa a fala Annabi Yeremi be, «N wama i maxorinfe fe nde ma, konɔ i naxa sese noxun n ma.»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa Sedekiya yaabi, «Xa n sa i yaabi nondi ra, i mu n faxama xe? I tondima ne n ma marasi suxude.»

¹⁶ Na temui Sedekiya naxa a kali gundo ra Annabi Yeremi be, «N bara n kali Alatala jipe ra naxan won nakisima, n mu i faxama, n man mu i soma mixie yi ra naxee wama i faxafe.»

¹⁷ Na kui Annabi Yeremi naxa a fala Sedekiya be, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, xa i yete dentegɛ Babilon mange xa kuntigie be, i tan nun i xa denbaya kisima ne, yi taa fan mu ganma te ra sonon.

¹⁸ Konɔ xa i tondi i yete dentegɛde Babilon mange xa kuntigie be, yi taa fama ne lude Kalidikae sagoe, e fa a gan te ra, i fan lu e yi ra.»

¹⁹ Mange Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «N gaaxuxi Yuwifie nan ya ra naxee na Kalidikae yi ra, barima xa e sa n so nee yi ra, e n toɔroma ne a paaxi ra.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «E mu na rabama. A lanma i xa Alatala xa yaamari suxu n naxan falaxi i be. Na kui fe birin sooneyama ne i be, i kisima ne.

²¹ Konɔ xa i tondi i yete sode e yi ra, i fama ne yi paxankate sotode Alatala naxan masenxi n be.

²² Gine naxee na Yudaya mange xa banxi kui, e xaninma ne Babilon mange xa kuntigie yire. Na ginee fama ne a falade,
 <Wo xanuntenyie bara wo madaxu,
 wo bara biri boora kui,
 wo defanboore bara wo yanfa.>

²³ I xa ginee nun i xa di birin fama ne xaninde Kalidikae xon ma. Wo mu ratangama e ma. Babilon mange fama ne wo suxude, a yi taa gan te ra.»

²⁴ Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «Won ma de masare xa findi gundo ra, alako i naxa faxa.

²⁵ Xa a sa li kuntigie naxa a kolon won bara de masara, e fa i maxorin, <Wo nun mange munse falaxi wo boore be? Na fe birin fala muxu be alako i naxa faxa,>

²⁶ i xa e yaabi, <N nu bara mange mayandi a xa n namini Yonatan xa banxi kui, alako n naxa faxa.>»

²⁷ Kuntigie naxa fa Annabi Yeremi yire, e naxa maxorinyi ndee ti a ma. Annabi Yeremi naxa e yaabi alo mange a yamarixi ki naxe. E naxa gbilen dundui kui.

²⁸ Annabi Yeremi naxa lu soorie xa tete kui han Darisalamu suxu temui naxe.

39

Darisalamu suxufe

¹ Darisalamu suxu yi ki ne: Sedekiya Yudaya mange xa mangeya ne solomanaani nde kike fu nde kui, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soori gali naxa Darisalamu rabilin.

² Sedekiya xa mangelya ꞑe fu nun keren kike naani xi solomanaani nde kui, Babilonkae naxa taa tete yire nde kana.

³ Na kui Babilon kuntigie naxa so, e dɔxɔ taa naade xungbe ra, Nerigali Sareseri, Sangari Nebo, Saresekimi soori yareratie xa mangel, a nun Babilon kuntigi gbetee.

⁴ Yudaya mangel Sedekiya nun a xa soorie to e to, e naxa e gi. E naxa mini taa kui koe ra mangel xa laakoe yire, naade ra naxan na tete firin tagi, Araba kira xon ma.

⁵ Kalidi soorie naxa bira e foxɔ ra, e naxa Sedekiya li Yeriko gulunba yire. E to a suxu, e naxa a xanin Babilon mangel Nebukadansari xon ma Ribila Xamata boxi ma. Nebukadansari naxa yaamari nde fi a xa fe ra.

⁶ Babilon mangel naxa Sedekiya xa die nun Yudaya kuntigi birin kon naxaba Ribila, Sedekiya ya xori.

⁷ Na dangi xanbi a naxa Sedekiya tan yae soxo, a fa yolonxonyi sa a ma a xaninfe ra Babilon.

⁸ Kalidikae naxa te sa mangel nun pama xa banxie ma, e fa Darisalamu tete birin nabira.

⁹ Soori mangel Nebusaradan naxa mixi donxoe xanin Babilon, naxee nu bara e yete raghilen a ma a nun naxee nu bara lu taa kui.

¹⁰ Konɔ a naxa setaree lu Yudaya boxi ma, alako e xa meeni weni bilie nun daaxae ma.

¹¹ Babilon mangel Nebukadansari nu bara yaamari fi soori mangel Nebusaradan ma Annabi Yeremi xa fe ra,

¹² «I xa meeni Yeremi ma, i naxa fe jaaxi yo raba a ra. I xa a waxonfe birin naba a be.»

¹³ Soori mangel Nebusaradan, kuntigi Nebusasiban, mandurulae xa mangel Nerigali Sareseri, nun Babilon mangel xa kuntigie,

¹⁴ e naxa Yeremi tongo geeli tete kui, e a so Axikama xa di Gedalaya yi ra, Safan xa mamadi, alako e xa a xanin a xonyi. Na ki Annabi Yeremi naxa lu a xa mixie ya ma.

¹⁵ Annabi Yeremi nu na geeli tete kui temui naxe, Alatala naxa a masen a be,

¹⁶ «Sa a fala Ebedi Meleki Etiyopika be, <Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fama ne gbaloe ra yi taa xili ma alo n a masenxi ki naxe. Na findima fe jaaxi nan na wo be, fe fanyi mu a ra. Na birin nabama i ya xori ne.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya: Na loxo n i ratangama ne i yaxuie ma.

¹⁸ N i rakisima ne, alako i naxa faxe santidegema ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

40

Annabi Yeremi xoreyafe

¹ Soori mangel Nebusaradan to Annabi Yeremi ramini Rama, Alatala naxa masenyi ti a be. A a tongo Rama temui naxe, Yeremi nu xirixi yolonxonyi ra Darisalamukae nun Yudayakae tagi naxee nu na xaninfe Babilon boxi ma.

² Soori xunyi naxa Annabi Yeremi xili, a a fala a be, «I Marigi Alatala nu bara yi paxankate xa fe fala yi taa xili ma.

³ Alatala bara a xa masenyi rakamali barima wo bara yunubi raba a ra. Wo yi birin soxoxi ne barima wo bara tondi a xui suxude.

⁴ N bara i xoreya yi yolonxonyi ma naxee na i belexe ma. Xa i wama fafe Babilon, n meenima i ma. Xa i mu wama na xon, i xa lu be, i xa siga i wama dennaxe xon.»

⁵ A to bu a yaabide, soori xunyi naxa a fala a be, «Gbilen Axikama xa di Gedalaya xon, Safan xa mamadi, Babilon mange naxan tixi mange ra Yudaya taae xun. I noma lude pama ya ma, xa na mu a ra i noma sigade i wama dennaxe xon.» Soori xunyi naxa baloe nun bunse fi a ma, a naxa a lu a xa siga.

⁶ Annabi Yeremi naxa siga Axikama xa di Gedalaya xon Misipa, a naxa lu pama ya ma naxan nu bara lu boxi ma.

⁷ Soori mangee nun soori naxee nu na boxi ma, e naxa a kolon Babilon mange nu bara Axikama xa di Gedalaya ti mange ra boxi fari, a man bara tin setare ndee, xeme, ginnee, nun die, e xa lu boxi ma.

⁸ Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa die Yoxanan nun Yonatan, Tanxumeti xa di Seraya, Efayi Netofaka, nun Makatika xa di Yaasaniya, a nun e xa mixie, e birin naxa siga Gedalaya xon Misipa.

⁹ Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi, naxa a kali e tan nun e xa mixie be, «Wo naxa siike Kalidikae rabatufe ra. Wo xa lu be, wo xa Babilon mange rabatu alako fe birin xa sooneya wo be.

¹⁰ N tan xa lu be Misipa, n xa Kalidikae rabatu naxee n lima be. Wo tan xa nu weni bogie ba, sogofure bogi see, nun ture. Wo xa sabati wo xa taae kui.»

¹¹ Yuwif naxee nu na Mowaba, Amoni, Edon, nun yire gbete, e naxa a kolon a Babilon mange nu bara pama donxoe lu Yudaya Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi xa yaamari bun ma.

¹² E naxa gbilen Yudaya Gedalaya xonyi Misipa, kelife boxie ma e nu bara yensen ye dennaxe. E naxa weni bogi gbege ba, a nun sogofure bogi se wuyaxie.

¹³ Kareya xa die Yoxanan nun soori yareratie naxee nu noxunxi wula i, e naxa siga Gedalaya xon Misipa,

¹⁴ e fa a fala a be, «I bara a kolon a Amoni mange Baali bara Netaniya xa di Sumayila xee i yire alako a xa i faxa?» Axikama xa di Gedalaya mu la e ra.

¹⁵ Kareya xa die Yoxanan naxa a fala Gedalaya be gundo ra Misipa, «I xa tin n xa Netaniya xa di Sumayila faxa. Mixi yo mu a kolonma. Munfe ra i a luma a xa i faxa? Munfe ra a a luxi Yudayakae naxee na i sseti ma e xa yensen ye?»

¹⁶ Axikama xa di Gedalaya naxa Kareya xa di Yoxanan yaabi, «I naxa na raba. I naxan falafe Sumayila xun ma na ki, wule na a ra.»

41

Gedalaya faxa ki

¹ Kike solofere nde, Netaniya xa di Sumayila, Elisama xa mamadi, mange xa kuntigi nde naxan fatanxi mange bonsoe ra, a naxa siga Axikama xa di Gedalaya yire Misipa, a nun kuntigi fu. E to ge e degede yire keren,

² Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi fu, e naxa Axikama xa di Gedalaya faxa santidegema ra. Safan xa mamadi Gedalaya, Babilon mange nu bara naxan doxo mange ra, a faxa na ki ne.

³ Sumayila naxa Yuwifie nun Kalidi soorie birin faxa naxee nu na Gedalaya fe ma.

⁴ Na waxati mixi yo mu a kolon Gedalaya nu bara faxa. Na kuye iba,
⁵ mixi tongo solomasaxan naxa fa kelife Sikemi, Silo, nun Samari. E de xabe nu bixi, e xa dugie ibooxi, e fate nu maxabaxi. E fa serexee nun surayi nan na Alatala xa banxi yire.

⁶ Netaniya xa di Sumayila naxa mini Misipa e ralande. E nu na wafe. A naxa a fala e be, «Wo fa Axikama xa di Gedalaya yire.»

⁷ E to taa tagi li, Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixie naxa e kon naxaba, e fa e woli kolonyi kui.

⁸ Kono mixi fu naxa Sumayila mayandi, «I naxa muxu faxa, barima donse gbegbe na muxu yi ra, a ragataxi wula i, alo fundenyi maniye, ture, nun kumi.» Na kui a mu tin e nun e ngaxakerenyie faxade.

⁹ Sumayila Gedalaya xa mixie furee ragoro kolonyi naxan kui, mange Asa nu bara na ge Isirayila mange Baasa xa fe ra.

¹⁰ Sumayila naxa pama donxoe suxu Misipa, mange xa di ginnee nun mixi gbetee, Babilon soori mange Nebusaradan nu bara naxee taxu Axikama xa di Gedalaya ra. Sumayila naxa e xanin Amonikae xon.

¹¹ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxee nu na a fe ma, e naxa Netaniya xa di Sumayila xa kewali paaxi kolon.

¹² E naxa mixie malan alako e xa Netaniya xa di Sumayila gere. E naxa a li Gabayon xure xungbe yire.

¹³ Sumayila nu mixi naxee suxuxi Misipa, e to Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie to, e naxa seewa,

¹⁴ e naxa keli Sumayila xun ma, e bira Kareya xa di Yoxanan foxo ra.

¹⁵ Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi solomasaxan naxa e gi Yoxanan ya ra, e siga Amonikae yire.

¹⁶ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxa Misipa pama donxoe xanin Gabayon, Netaniya xa di Sumayila nu bara naxee suxu. Geresoe, ginnee, nun mange xa mixie nu na e ya ma. Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa.

¹⁷ E naxa jere han Kimehami Beteleemu seeti ma. E nu na sigafe Misira boxi ma,

¹⁸ alako e xa e makuya Kalidikae ra. E nu bara gaaxu e ya ra, barima Netaniya xa di Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa, Babilon mange nu bara naxan ti mange ra.

42

Annabi Yeremi xa marasi

¹ Soori yareratie, Kareya xa di Yoxanan, Hosaya xa di Yesaniya, nun pama birin keli dimedie ma, sa doko forie ra, e naxa siga

² Annabi Yeremi yire, e a fala a be, «Yandi, i xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, yi pama donxoe xa fe ra naxan luxi. Singe muxu nu wuya, kono yakosi muxu bara xurun alo i a toxi ki naxe.

³ I Marigi Alatala, a xa kira masen muxu be muxu jere ma naxan ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «N bara a me. N wo Marigi Alatala maxandima wo be alo wo a fala ki naxe. N nondi birin masenma ne wo be Alatala wo yaabima naxan na.»

⁵ E naxa a fala a be, «Alatala bara findi muxu xa seede fanyi ra, naxan mu seriye kanama. Muxu birama i Marigi Alatala xa masenyi nan foxo ra a naxan falama muxu be.

⁶ Xa a findi fe joxunxi ra, xa a findi fe xoxoxoe ra, muxu fama ne muxu Marigi Alatala xui rabatude muxu naxan fenxi i saabui ra. Fe birin sooneyama ne muxu be xa muxu bira muxu Marigi Alatala waxonfe foxo ra.»

⁷ Xi fu to dangi, Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi be.

⁸ Annabi Yeremi naxa Kareya xa di Yoxanan xili, soori yareratione, nun pama birin kelifa dimedie ma, sa dexo forie ra.

⁹ A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, wo n xexxi naxan foxo ra.

¹⁰ Xa wo lu yi boxi ma, n wo xun nakelima ne, n mu wo xun nakanama. Wo luma ne alo sansi n naxan sixi, naxan mu talama sonon, barima n naxan nabaxi wo ra, a bara findi nimise ra n be.

¹¹ Wo naxa gaaxu Babilon mange ya ra, naxan wo raserenxi. Wo naxa gaaxu a ya ra, barima won birin na a ra, n mu wo sama a sagoe. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² N kinikinima ne wo ma, a fan fa kinikinide wo ma. A fama ne wo ragbilende wo xa boxi ma.»

¹³ «Kono xa wo a fala, «Muxu tan mu luma be,» xa wo mu wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra,

¹⁴ xa wo a fala, «Ade, muxu sigama ne Misira, gere mu na dennaxe, gere feri fe xui mu mema dennaxe, kaame mu muxu suxuma dennaxe. Muxu xa sabati menni,»

¹⁵ awa na kui Isirayila Marigi Alatala bara a masen Yudaya bonsoe donxoe be, «Xa wo nate tongo sigafe ra Misira, xa wo sa sabati na boxi ma,

¹⁶ santidegema wo lima ne naa, wo gaaxuma naxan ya ra. Kaame wo suxuma, wo kontofilixi naxan na. Wo faxama ne Misira boxi ma.

¹⁷ Naxan birin nate tongoma sabatife ra Misira, e birin faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi ra. Mixi yo mu kisima, mixi yo mu ratangama na jaxankate ma n fama naxan dexe e ma.

¹⁸ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Xa wo sigama Misira, n xonoma ne wo ma alo n xonoxi Darisalamukae ma ki naxe. Wo gbaloe nan sotoma, wo xili findi konbi woyenyi ra, wo yaagi, wo mu yi boxi to sonon.»

¹⁹ Alatala bara a masen wo tan Yudayaka donxoe be, «Wo naxa siga Misira de! Wo xa n ma masenyi fahaamu a fanyi ra.»»

²⁰ «Wo to n xee wo Marigi Alatala maxandide, wo bara tantan. Wo bara a fala n be, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be. Muxu Marigi Alatala naxan masenma muxu be, i xa nu na fala muxu be, muxu mu tondima na rabade.»

²¹ To n bara na masenyi ti wo be, kono wo mu wama wo tuli matife Alatala xui ra. A naxan masenxi n be wo xa fe ra, wo mu wama na ramefe.

²² Wo xa a kolon a wo na sabati Misira boxi ma, wo faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi ra.»

43

Annabi Yeremi xaninfe Misira

¹ Annabi Yeremi to ge Marigi Alatala xa masenyi tide pama be, alo Alatala a yamarixi ki naxe,

² Hosaya xa di Asaraya, Kareya xa di Yoxanan, nun yete igboe gbetsee, e naxa a fala Annabi Yeremi be, «I wule! Muxu Marigi Alatala mu i xeei a falafe ra wo naxa sabati Misira.

³ Neriya xa di Baruki tan na i tutunfe alako i xa muxu lu Kalidikae sagoe, e xa muxu faxa, xa na mu a ra e xa muxu xanin Babilon.»

⁴ Kareya xa di Yoxanan, soori yareratie, nun nama, e naxa tondi Marigi xa yaamari ra lufe Yudaya boxi ma.

⁵ Kareya xa di Yoxanan nun soorie yareratie naxa Yudaya nama donxoe xanin Misira, naxee nu bara gbilen Yudaya kelife pamanee ma e nu yensenxi dennaxe.

⁶ E naxa xemee, ginnee, dimedie, mange xa di ginnee, nun mixi birin xanin, soori mange Nebusaradan naxee taxuxi Axikama xa di Gedalaya ra, Safan xa mamadi. Annabi Yeremi nun Neriya xa di Baruki fan nu na e ya ma.

⁷ E to tondi e tuli matide Alatala ra, e naxa pama birin xanin Misira boxi ma Tapanxesi.

⁸ Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be Tapanxesi,

⁹ «Geme xungbe ndee sa Misira mange xa buntunyi tima dennaxe Tapanxesi. I xa na raba Yudayakae ya xori,

¹⁰ i fa yi masenyi ti e be: «N tan Isirayila Marigi Alatala a niyama ne n ma konyi Babilon mange Nebukadansari xa a xa kibanyi ti be yi geme noxunxie fari,

¹¹ a fama Misira gerede temui naxe. Na kui naxee lan e xa faxa, nee faxama ne. Naxee lan e xa suxu, nee suxuma ne. Naxee lan e xa soxo santidegema ra, nee soxoma ne.

¹² N te sama ne Misira xa kuyee xa banxie. Nebukadansari e ganma ne, a kuyee xaninma ne. A no Misira ra alo xuruse demadonyi noma a xa dugi ra ki naxe, a fa keli bojesa kui.

¹³ A kuye batudee kanama ne Beti Semesi Misira boxi ma, a Misira kuyee xa banxie ganma ne te ra.»

44

Misira xa xunnakane

¹ Masenyi naxan tixi Annabi Yeremi be Yuwifie xa fe ra, naxee bara sabati Misira boxi ma, Migidoli, Tapanxesi, Nofi, nun Patirosi taa kui:

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo bara a to n paxankate naxan doxo Darisalamu nun Yudaya taa birin ma. To menni birin kanaxi, mixi yo mu na.

³ Na rakelixi e xa fe jaaxie nan ma, e n naxono naxan na, alo surayi bafe serexe ra kuyee be, a nun kuyee batufe, wo tan nun wo babae mu naxee kolon.

⁴ N bara n ma konyi namiponmee xee wo yire temui birin a falafe ra wo naxa yi kewali raba n naxan xonxi.

⁵ Kono e mu na ramexi, e mu e tuli matixi na masenyi ra. E mu gbilenxi e xa fe jaaxi foxo ra, e mu baxi surayi ganfe e xa kuyee be.

⁶ N ma xone bara yensen Yudaya taae nun Darisalamu xa kirae ma, dennaxe findixi gbaloe ra alo wo a toma ki naxe to.»

⁷ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na yi fe jaaxi rabafe wo yete ra? Wo na a niyafe xemee, ginnee, dimedie, nun diyore keren mu luma Yudaya boxi ma.

⁸ Wo na n naxɔnɔfe wo xa surayi sɛrɛxɛ ra wo naxan bama kuyee bɛ Misira bɔxi ma, wo wo gi dɛnnaxɛ. Na kui wo fama nɛ yaagi sɔtode si birin tagi naxee na dunɪja.

⁹ Wo bara nɛɛmu wo babae xa fe jaaxie ra, Yudaya mangɛɛ xa kɛwali kobie ra, e xa ginɛɛ xa fe jaaxie ra, wo xa fe jaaxie nun wo xa ginɛɛ xa fe jaaxie ra, e naxan nabaxi Yudaya bɔxi ma nun Darisalamu kirae xɔn?

¹⁰ Han to e mu e yetɛ ragbilenxi n ma, e mu gaaxuxi n ya ra, e mu biraxi n ma seriye nun n ma yaamarie fɔxɔ ra n naxan fixi wo nun wo babae ma.»

¹¹ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n bara nate tongo fe jaaxi rabafe ra wo ra, n xa Yudaya birin sɔntɔ.

¹² Yudayaka dɔnxɔɛ naxee bara nate tongo sabatife ra Misira bɔxi ma, e birin faxama nɛ naa santidegema nun kaame ra, kelife dimɛdie ma, a sa dɔxɔ forie ra. Santidegema nun kaame a niyama nɛ e xili xa findi konbi wɔyɛnyi ra, e xa gbaloe nun yaagi sɔtɔ.

¹³ N fe rabama nɛ mixie ra naxee sabatixi Misira bɔxi ma, alɔ n naxan nabaxi Darisalamu santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.

¹⁴ Mixi naxee e gixi Misira kelife Yudaya, keren mu kisima. E nu wama gbilenfe Yudaya bɔxi nan ma, kɔnɔ e mu gbilenma sɔnɔn, fo mixi keren keren.»

¹⁵ Xɛmɛ birin naxee nu a kolon e xa ginɛɛ nu surayi bama sɛrɛxɛ ra ala gbɛtɛ bɛ, nun gine naxee nu na na malanyi kui, nun pama naxan nu sabatixi Misira bɔxi ma Patirosi taa kui, e naxa Annabi Yeremi yaabi,

¹⁶ «Muxu mu wama muxu tuli matife yi masenyi ra i naxan masenxi Alatala xili ra.

¹⁷ Muxu wama birafe muxu xa masenyi nan fɔxɔ ra. Muxu wama surayi bafe sɛrɛxɛ ra Koore Mange Gine nan bɛ, muxu wama minse fan bafe sɛrɛxɛ ra a tan nan bɛ, alɔ muxu nun muxu babae, a nun muxu xa mangɛɛ nun kuntigie a rabaxi ki naxe Yudaya xa taee nun Darisalamu kui. Na waxati baloe nu na muxu yi ra a fanyi ra, muxu nu sɛɛwaxi, tɔɔrɛ yo mu nu na.

¹⁸ Kɔnɔ kabi muxu naxa ba surayi nun minse bafe sɛrɛxɛ ra Koore Mange Gine bɛ, se birin naxa jɔn muxu yi ra bafe gere nun kaame ra.»

¹⁹ Ginɛɛ man naxa a fala, «Muxu to nu surayi nun minse bama sɛrɛxɛ ra Koore Mange Gine bɛ, muxu xa morie nu tinma muxu xa taami yailan Mange Gine misaali ra, muxu xa minse ba sɛrɛxɛ ra a bɛ.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa pama birin yaabi, xɛmɛɛ nun ginɛɛ,

²¹ «Wo surayi naxan ganxi Yudaya taee kui nun Darisalamu, wo tan nun wo babae, wo xa mangɛɛ nun wo xa kuntigie, nun pama birin, Alatala mu kolon sɔtɔ xɛ na ma? Na fe mu luxi xɛ a bɔɲɛ kui?

²² Alatala mu nu noma tinde wo xa fe jaaxie nun wo xa fe xɔnxie ra wo nu luma naxan naba ra. Na kui wo xa bɔxi bara kana, a findi gbaloe yire ra. Wo bara yaagi sɔtɔ, wo xa mixie bara faxa alɔ wo a toma ki naxe to.

²³ Na birin nabaxi nɛ barima wo bara surayi gan sɛrɛxɛ ra, na findi yunubi ra Alatala mabiri. Wo mu tin Alatala xui suxude, wo mu tin pɛrɛde a xa seriye, a xa yaamari, nun a xa marasi fɔxɔ ra. To lɔxɔɛ wo yi tɔɔrɛ sɔtɔxi na nan ma.»

²⁴ Annabi Yeremi man naxa a fala pama nun ginɛɛ bɛ, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee faxi Misira bɔxi ma.

²⁵ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan nun wo xa ginɛɛ bara nate tongo wo xa wo yetɛ waxɔnfe raba. Wo bara a fala, «Muxu wama

muxu xa laayidi rakamalife, muxu xa surayi nun minse ba seɾeɾe ra Koore Mange Gine be.» Awa, yakosi wo fama na birin nabade alo wo a fala ki naxe.

²⁶ Na kui, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee sabatixi Misira boxi ma. «N bara n kali n xili binye ra, n tan Alatala, Yudayaka yo naxan sabatixi Misira, a mu n xili falama sonon, a mu a falama Alatala jipe.

²⁷ N joxo sama ne e xon ma alako e xa paxankata, e naxa heeri yo soto. Xeme Yudayaka naxee birin na Misira, e fama ne faxade gere nun kaame ra.

²⁸ Keren keren naxee mu faxama naa, nee kelima ne Misira gbilenfe ra Yudaya. Kono naxee birin kelixi Yudaya alako e xa sabati Misira boxi ma, e fama ne a kolonde masenyi naxan kamalima, n gbe, xa na mu a ra e gbe.»

²⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Tonxuma nan ya alako wo xa a kolon n wo paxankatama ne, n ma masenyi birin kamalima ne.

³⁰ Alatala xa masenyi nan ya: N Misira mange Hofora luma ne a yaxuie sagoe, naxee wama a faxafe. N a rabama ne alo n Yudaya mange Sedekiya luxi Babilon mange Nebukadansari sago ki naxe, naxan bara wa a faxafe.»

45

Annabi Yeremi xa masenyi Baruki be

¹ Yudaya mange Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya je naani nde, Neriya xa di Baruki to Annabi xa masenyi sebe kitaabui kui, Annabi Yeremi naxa a fala Baruki be,

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya i tan Baruki be,

³ I bara a fala, «Toore na n be, barima Alatala bara fe xoxoxe dexo n xun ma. N bara tagan a mayandide, malabui yo mu na n be.»»

⁴ «Alatala naxa a masen n be n xa yi woyenyi fala i be, «I bara a to, n naxan birin yailanxi, n na birin kanama ne. N naxan birin sixi, n na birin talama ne. N na birin nabama ne yi boxi ra.

⁵ Awa, i tan i wama munse xon? I naxa fe tofanyi fen, barima n fama ne dunipa birin paxankatade. N naxan nabama i be, na nan ya: I sigama dede, n i luma ne simaya kui. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

46

Masenyi Misira be

¹ Alatala xa masenyi nan ya sie xa fe ra:

² «Masenyi nan ya Misira xa fe ra.

Masenyi nan ya Misira mange Neko xa soorie xa fe ra,

naxee nu na Efirati xure seeti ma Karakemisi,

Babilon mange Nebukadansari e bonbo temui naxe,

Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa mangeya je naani nde.»

³ «Wo soori makantase lanmadie nun a xungbee tongo.

Wo xa wo maso gere xili ma.

⁴ Wo xa soe dexo see yailan.

Soe ragimae, wo xa te soe fari.

Xunyi makantase xa lu wo yi ra,

wo xa tanbee suxu wo yi ra,

wo xa sanyi makantase sa wo sanyie ma.»

⁵ «Munse dangife?

E na serenfe gaaxui ra, e na gbilenfe xanbi.

E xa senbemaē bara bira, e na gbilenfe e gi ra gaaxui kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Senbemaē mu kisima, suusa mixie mu e ratangama.

E birin birama ne koola ma Efirati xure de ra.»

⁷ Nde tema alo Nili xure, naxan ye banbaran xe?

⁸ Misira nan tefe alo Nili xure naxan ye banbaran xe.

A bara a fala,

«N tema ne dunina birin ma,

n xa taa birin kana, n xa pamae sonto.

⁹ Soe ragimae, wo te!

Soori ragisee, wo xa gere ti senbe ra!

Etiyopikae nun Putikae gbangbalanyie,

wo xa mini wo xa soori makantasee ra!

Lidikae, wo xa mini xalie ra!

¹⁰ Mange Alatala xa gberoxoe loxoe nan ya.

Marigi a gberoxoma ne a yaxuie ma santidegema ra.

E wuli raminima ne,

a findi serexe ra Mange Alatala be pamanε ma naxan na koola ma Efirati mabiri.

¹¹ Misiraka dimedie, wo xa te Galadi mabiri seri fende,
kono na mu noma wo rayalande.

¹² Dunina birin bara wo xa yaagi to,

e bara wo xui me,

barima wo xa soorie na e ya isofe e bore ra,

e birin bara bira.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki

Babilon mange Nebukadansari xa gere Misira xili ma.»

¹⁴ «Wo xa na masenyi ti Misira boxi ma.

Migidoli xa na me, Nofi nun Tapanxesi xa na me.

Wo xa a fala, «Wo keli, wo xa geresose rafala,

barima santidegema kanyie bara wo rabilin!»

¹⁵ Munfe ra wo xa soorie mu noma e yaxuie ra?

E mu noma barima Alatala nan e rabirafe.

¹⁶ Soori wuyaxie bara bira.

E bara gbilen a fala ra,

«Won xa gbilen won xonyi,

won ma mixie na dennaxe,

alako won xa won makuya gere paaxi ra.»

¹⁷ Menni e fama ne a falade,

«Misira mange senbe mu na,

a woyenma ne tun, kono a mu fata gere sode.»

¹⁸ «Mange Alatala xa masenyi nan ya,

N jipe.

Naxan senbe gbo alo Taboro geya,

naxan senbe gbo alo Karemele geya baa seeti ma,

a na fafe.

¹⁹ Misirakae, wo xa kote yailan sigafe ra konyiya kui.

Nofi findima ne gbaloe yire ra,
a ganma ne, a xa mixi yo mu kisima.

²⁰ Misira maniya ninge tofanyi ra,
konɔ tugitugi naaxi na fafe kelife koola ma a xili ma.

²¹ Misira xa soori xɔpɛɛ,
naxee gere soma kobiri xa fe ra,
e fan gbilenma ne Misira foxo ra e siga e gi ra.
Na gbaloe gbo e be,
e mu noma na paxankate ra.

²² Misira a gima ne alo boximase a yaxuie ya ra,
naxee fama senbe ra,
alo beera kanyi naxee fama wondi segede.

²³ Alatala xa masenyi nan ya:
E fama ne na wondi segede, hali a senbe gbo.
E noma ne na ra barima e wuya alo tugumie.

²⁴ Misira bara yaagi,
e bara lu pamane sagoe naxan na koola ma.»

²⁵ Isirayila Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne Amon Tebeseka paxankatade.
N fama ne Misira mange,
a xa alae nun a xa kuntigie halakide.
N mixi birin toɔroma ne naxee xaxili tixi Misira mange ra.

²⁶ N nee luma ne e yaxuie sagoe,
naxee wama e faxafe,
alo Babilon mange Nebukadansari nun a xa mixie.
Na dangi xanbi, mixi man sabatima ne Misira boxi ma.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁷ «I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu.
Isirayila, i naxa serɛn,
barima n i rakisima ne pamane makuye ma.
N i bonsoe raminiima ne e xa konyiya kui.
Yaxuba bonsoe gbilenma ne,
e fa lu bonesa kui e yaxuie xanbi.

²⁸ Alatala xa masenyi nan ya:
I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu,
barima n si birin sontoma ne n wo rayensen ye dennaxe.
Konɔ n mu i tan sontoma.
N i paxankatama a seriye ki nan gbansan ma,
barima n mu noma nondi kiiti lude na.»

47

Masenyi Filisitakae be

¹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be
Filisitakae xa fe ra beenu Misira mange xa Gasa gere.

² «Alatala xa masenyi nan ya:
Mixi fama ne kelife koola ma
naxee luxi alo ye xungbe xure kui,

naxan banbaranma, a fa taae kana.
 Taakae birin e wa xui raminima ne.
³ Soe nun soori ragisee xui na taa li,
 babae mu e xa die malima,
 senbemaie mu senbetaree malima.
⁴ Filisitakae gbaloe loxoɛ bara a li.
 Tire nun Sidon mu Filisitakae xa mali soɔoma soɔon,
 barima Alatala bara e soɔto a nun Kafatorokae.
⁵ Gasa bara kana, Asikalon bara a sabari.»

«Mixi naxee luxi fili ma,
 wo wo yete maxabama sunnunyi kui han mun temui?
⁶ Wo a falama, «Alatala xa santidegema walima han mun temui?
 A raso a tee kui, i boɲe magoro!»
⁷ N xa a fala wo be, a santidegema malabuma di?
 Alatala nan a yamarixi,
 a xa siga han Asikalon baa de ra.
 A xa wali nan na ki.»

48

Masenyi Mowabakae be

¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «Naxankate na Nebo be, na taa bara kana.
 Yaagi na Kiriayayimi be, na taa bara suxu,
 a xa yire makantaxi bara findi gbaloe magaaxuxi ra.
² Matoxoe mu na Mowaba be soɔon.
 Xesibonkae luma sunnunyi nan kui.
 Ndee naxe, «Won xa a rapon dunija mixie tagi.»
 Wo tan xaxilitaree, wo fan ma fe jonma ne,
 santidegema na wo foxo ra.
³ Xoronayimi gbelegbelema ne,
 a birin bara bira, a birin bara kana.
⁴ Mowaba bara kana, a xa die e wa xui raminima.
⁵ E tema ne Luxiti geya fari wa ra.
 Wa xui mema ne Xoronayimi kira xon gbaloe xa fe ra.
⁶ Wo wo gi, wo xa wo nii ratanga,
 wo xa wo noxun wula i.
⁷ Wo tan naxee wo xaxili tixi wo xa naafuli ra,
 wo fan suxuma ne.
 Kemosi soma ne konyiya kui,
 a nun a xa sɛrɛxɛdubee nun a xa kuntigie.
⁸ Taa yo taa fama ne kanade, keren mu kisima.
 E xa daaxae fan kanama ne Alatala xa yaamari saabui ra.
⁹ Mowaba xa a gi alo xoni naxan perema koore ma.
 A xa taae fama ne kanade, mixi yo mu luma naa.
¹⁰ Danke na mixi be naxan mu Alatala xa wali rabama.
 Danke na mixi be naxan mu a xa santidegema rawalima.»

¹¹ «Kabi a dimedi temui, Mowaba bara lu boɲesa kui,
 mixi yo mu a tooro,
 mixi yo mu a rasoxi konyiya kui.
 Kabi temui xonnakuye a naxa lu a yete ra.

12 Alatala xa masenyi nan ya:

Kono loxoɛ na fafe, mixie a tooroɔma nɛ, e a xun nakana.

13 Mowaba yaagima nɛ Kemosi xon ma,
alo Isirayila yaagixi Beteli xon ma ki naxe.
Singe Isirayila xaxili nu tixi Beteli ra.

14 Wo noma a falade di,
«Gbangbalanyi nan muxu ra,
soori gali na muxu yi ra?»

15 Mowaba bara kana, a xa taaɛ na ganfe,
a xa segetalae bara faxa.
Mange xa masenyi nan na ki,
naxan findixi Mange Alatala ra.»

16 «Mowaba xa gbaloe na fafe,
a gbe mu luxi a xa tooro a jaaxi ra.

17 Mowaba doxoɔbooree, wo yo a ma.
Wo tan naxee a kolon, wo xa maxorinyi ti,
«Munse a niyaxi Mowaba xa mangɛya magaaxuxi xa kana?»

18 Dibon, wo wo magoro, wo xa lu boxi ma,
barima naxan Mowaba kana,
a fama nɛ wo xa yire makantaxie fan foxo ra.

19 Arowerikae, wo mame ti kira dɛ ra,
wo xa gi mixi maxorin, «Munse niyaxi?»

20 Mowaba bara yaagi a jaaxi ra.
Wo xa gbelegbele,
wo xa a fala Arinon xure dɛ ra,
a Mowaba bara kana.»

21 «Kiiti bara jamane li naxan na Xolon, Yaseri, Mefaati,

22 Dibon, Nebo, Beti Dibilatayima,

23 Kiriyaatayimi, Beti Gamulu, Beti Meyoni,

24 Keriyoti, Bosara, nun Mowaba taa birin,
naxee makore, naxee makuya.

25 Mowaba senbe bara kana, Mowaba bara bira.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

26 «Mowaba bara a yetɛ igbo Alatala ma.

Na nan na ki fo a xa bira
alo mixi siisixi naxan na boxunfe.
A xa lu na yaagi kui.

27 Wo mu yoxi xɛ Isirayila ma?
Wo bara a to muɛ ti ra?
Munfe ra wo yoma a ma?

28 Mowabakae, wo xa wo gi,
kelife wo xa taaɛ kui sigafe ra geyae fari.
Wo xa lu alo ganbe naxan a tɛɛ sama gɛmɛ longori ra.

29 Muxu bara Mowaba xa yetɛ igbona kolon.
A bonɛ gbo, a laxi a yetɛ ra,
a mu wama marasi xon, a sondonyi mu fan.

30 Alatala xa masenyi nan na ki.»

«N a xa yete igboja kolon,

kɔnɔ a mu findima a ra.

A xa woyen xungbe mu kamalima.

³¹ Na nan a ra Mowaba mu rafanxi n ma.

N mu noma woyen fanyi falade a xa fe ra,

n ma woyenyi xɔɔxɔ Kire Xaresetikae xa fe ra.

³² N bara kinikini sansi bilie ma naxee na Sibima, sigafe Yaaseri ma.

Wo xa sansie bara Yaaseri baa li, e bara dangi na ra,

kɔnɔ mixi ndee bara na birin kana.

Wo mu na weni bogi toma sɔnɔn.

³³ Nelexinyi nun seewe mu luma wo xa daaxae sɔnɔn.

Seewe bara ɲon Mowaba boxi ma.

Weni mu yailanma nelexinyi ra sɔnɔn.

Gere sɔnxɔe gbansan nan luma naa.

³⁴ Xesibon xa sɔnxɔe Eleyale lima ne,

Yahasikae na me.

Kelifa Sowari ma, sa dɔxɔ Xoronayimi ra han Egelati Selisiya, e birin na wa xui mema ne, barima Nimirin xa xuree bara xori.

³⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

N wama Mowaba raponfe ne

a nun mixi naxan birin tema kuyee batude yire itexie fari.

³⁶ N boɲe tɔɔroma ne Mowaba be,

n boɲe tɔɔɔ Kiriya Xaresetikae be,

barima e harige bara kana.

³⁷ E bara e xunyi bi, e bara e de xabe maxaba,

e bara e fate yati maxaba,

e bara sunnun donma ragoro e ma sunnunyi kui.

³⁸ Mowaba banxi birin bara findi ɲon yire ra,

barima n bara e kana alo feɲe fori.

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Wo xa wo xui ite, Mowaba bara gaaxu,

e bara lu yaagi kui, e dɔxɔboore birin bara yo e ma.»

⁴⁰ Alatala bara a masen,

«A ɲerema ne koore ma alo sege, a fa goro Mowaba xun ma.

⁴¹ Keriyoɲi bara suxu,

a xa yire makantaxie bara kana.

Mowaba senbemaɛ boɲee bara lu

alo gine naxan na di barife.

⁴² Mowaba kanama ne, a mu findima si ra sɔnɔn,

barima a bara a yete igbo Alatala ma.

⁴³ Gaaxui luma ne Mowaba be,

a bira yili kui, a suxu gantanyi ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴⁴ «Naxan a gima gaaxui ra, a birama ne yili kui.

Naxan nate yili ra, a suxuma ne gantanyi ra,

barima Mowaba ɲaxankata waxati bara a li.

⁴⁵ Gi mixie tima ne Xesibon fari, barima e senbe bara ɲon.

Te bara so Xesibon, a Mowabaka mixi ɲaaxie xun nakanama ne.

⁴⁶ Gbaloe na Mowaba be.

Kemosikae bara lœ,
 e xa die bara siga konyiya kui.
⁴⁷ Kɔnɔ n Mowabakae ragbilenma nɛ waxati rapɔnyi.
 N bara na nate tongo Mowaba xa fe ra.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

49

Masenyi Amonikae, Edonkae,

Damasikae, Kedarikae, nun Elamakaе be

¹ Alatala bara a masen Amonikae xa fe ra:
 «Di mu na Isirayilakae bɛ?
 Kɛ tongomae mu na e bɛ?
 Munfe ra Amoni mangɛ Gadi bɔxi sɔtɔxi,
 a xa mixie fa lu na taa kui?»

² Alatala xa masenyi nan ya:
 «Lɔxɔɛ fama a lide,
 n fama nɛ Raaba gerede Amoni bɔxi ma.
 A findima gbaloe yire nan na,
 taa naxee na a rabilinyi e birin gan.
 Na waxati Isirayila man bɔxi masɔtoma nɛ
 naxan nu bara ba a yi ra.
³ Xesibɔn, wo xa wa Ayi bɛ naxan bara kana.
 Raabakae, wo xa wa, wo xa sunnun donma ragoro wo ma,
 ɲɔn fe bara a li.
 Wo xa wo gi tɛtɛ fari,
 barima wo xa mangɛ bara xanin konyiya kui, a nun sɛrɛxɛdubɛɛ nun
 kuntigie.

⁴ Munfe ra wo xaxili tixi wo xa laakɔɛ wali ra?
 Munfe ra wo laxi wo yetɛ xa naafuli ra, matandilae?
 Wo a falama, «Nde nɔma won na?»
 Kɔnɔ wo sɛnbɛ fama nɛ kanade.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 N fama nɛ wo magaaxude
 a nun wo rabilinyi.
 Wo birin xaninma nɛ, mixi keren mu kisima.
⁶ Na dangi xanbi, n man Amonikae xun nakelima nɛ.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ Masenyi nan ya Edonkae bɛ:
 Mange Alatala bara a masen,
 «Lɔnni mu na Teman sɔnɔn?
 Marasi bara ɲɔn a xa die ya ma?
 Fahaamui bara kana?

⁸ Wo wo gi, wo xa wo kobe raso.
 Dedankae, wo xa wo nɔxun geyae fari,
 barima n fama nɛ Esayu xa gbaloe ra.
 A paxankata waxati bara a li.
⁹ Naxee fama wo xa bogise bade, e mu sese luma naa.
 Naxee fama wo mupade,
 e se birin kanama nɛ alɔ e wama a xɔn ma ki naxɛ.

10 N fama ne se birin bade Esayu yi ra.

A mu noma a noxunde, barima n na yire birin kolon.

A bonsoe, a ngaxakerenyie, nun a doxoobooree,

e birin xun nakanama ne, e birin loe.

11 Wo xa kiridie lu na, n tan nan fama e balode.

Wo xa kaape ginne xa e xaxili ti n tan nan na.

12 Alatala bara a masen:

Hali naxan mu fe jaaxi rabaxi, a fama ne tooode.

Wo tan naxee fe jaaxi rabaxi, a mu lanma xe wo fan xa tooo?

Wo toooma ne.»

13 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali n yete ra,

Bosara kanama ne, a yaagi soto.

Bosara nun a rabilinyi danke nan sotooma,

naa fa findi gbaloe yire ra.»

14 Alatala bara xibaaru fi n ma,

a bara xerae xee si birin ma:

«Wo xa fa, wo xa wo malan,

wo xa gere ti.»

15 A naxe Edonkae be, «N bara wo xurun sie ya ma,

wo bara yaagi soto adamadie tagi.

16 Wo xa yete igbona, wo xa bonete bara wo yanfa.

Wo tan naxee sabatixi geyae fari,

wo tan naxee xa banxie na yire itexi alo sege tee,

n wo rabirama ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

17 «Edon findima ne gbaloe yire ra.

Dangi mixie de ixarama ne,

e kaaba na jaxankate tofe ra.

18 Alatala bara a masen wo be,

wo xun nakanama ne

alo Sodoma nun Gomora xun nakanaxi ki naxe.

Mixi yo mu luma naa sonon.

19 N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure fe ma,

a siga sube fende yire gbete.

N Edon kerima ne a xonyi, n fa mange sugandixi ti naa.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

20 Na kui wo xa a rame

a Alatala nate naxan tongoxi Edon nun Temankae xili ma.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

21 Dunjia birin fama ne e xa bire kolonde,

na xibaaru rayensen ye han Xulunyumi baa yire.

22 Na loxo e yaxuie maniyama sege nan na

naxan jerema koore ma e matofe ra,

e fa dusu Bosara xun na.

Na loxo Edon senbema luma ne

alo gine naxee na di barife.»

23 Masenyi, naxan masenxi Damasi be, na nan ya:

«Xamata nun Arapadi bara yaagi,
barima e bara xibaaru naaxi me.
E boɲe bara ramaxa alo moɲonyi naxan na baa ma,
naxan mu noma a raxarade.

²⁴ Damasi senbe bara ɲon, a wama a gife gaaxui kui.
Kontofili nun toore bara a suxu alo gine naxan na di barife.

²⁵ Na taa tofanyi n nu ɲelɛxinxɪ naxan na,
na bara findi taa rabeɲinxɪ ra?

²⁶ Na loxoɛ, naa fonikee birama ne taa kui,
naa soorie fan dundu.

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁷ N te sama ne Damasi tete ma,
Ben Hadada xa yire makantaxi gan.»

²⁸ Masenyi nan ya Kedari nun Xasori xa mangɛya xa fe ra,
Babilon mange Nebukadansari naxan gerexi:

Alatala bara a masen,
«Wo keli, wo xa Kedari gere.

Wo xa pamane kana naxan na fuge ra.

²⁹ Wo xa e xa kiri banxie, e xa xurusee,
e xa kote birin, nun e xa ɲoxomee suxu.

Wo xa a fala e be,
«Fe xoroɲoɛ na wo life yire birin.»

³⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

Xasorikae, wo xa wo gi,
wo xa yili ge wo wo ɲoxunma dennaxe,
barima Babilon mange Nebukadansari bara nate tongo wo xa fe ra,
a bara a ɲanige a xa wo gere.»

³¹ Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa si nde gere naxan boɲe saxi.
A xa naade mu balanxi, a yiree mu makantaxi.
A na a kerenyi nan ma.

³² Wo fama ne e xa ɲoxomee nun e xa xuruse wuyaxie sotode.
Yi mixi naxee e de xabe seeti bima,
n e ralɔema ne foye kui, e xa tooro yire birin.

³³ Xasori findima ne wulai bare yire ra, ghaloe na dennaxe.
Mixi yo mu sabatima menni sonon.»

³⁴ Alatala nan yi masenyi tixi Annabi Yeremi be Elama xa fe ra
Yudaya mange Sedekiya xa mangɛya folɛ temui:

³⁵ Mange Alatala bara a masen,
«N Elama xa xali kanama ne, naxan findixi a senbe ra.

³⁶ N gere tima ne a be yire birin,
n xa a ralɔe foye kui.
Na gere dangi xanbi, si birin fama ne gi mixi nde sotode kelifɛ Edon.

³⁷ N fama ne Elamakaɛ raserende e yaxuie ya ra
naxee wama e faxafe.

N e ɲaxankatama ne n ma xone kui,
n ma santidegema fa e birin sontode.
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁸ N ma kibanyi luma ne Elama,

n e xa mange nun e xa kuntigie faxa.
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Kono waxati donxoe ra,
n man Edonkae ragbilenma ne kelife konyiya kui.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

50

Masenyi Babilon be

¹ Alatala xa masenyi a naxan fixi Annabi Yeremi ma Babilonkae xa fe ra,
naxee na Kalidi boxi ma.

² «Wo xa a fala si birin be, wo xa e rakolon a ra,
wo xa tonxuma ti na xa fe ra, wo naxa a noxun.
Wo xa a fala, «Babilon bara suxu,
a xa ala kuye Beli nun Merodaki bara yaagi, e bara gaaxu,
³ barima si nde kelife koola ma, na tefe e xili ma.
Si nan a ra naxan findixi gbaloe raba ra,
mixi yo, sube yo, sese mu luxi sonon, e birin bara e gi.»»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
«Na waxati Isirayilakae nun Yudayakae gbilenma ne.
E fama ne wa ra, e e Marigi Alatala fen.

⁵ E maxorinyi tima ne Siyon xa fe ra,
e e xunti naa ra.
«Won xee, won xa saate xiri won nun Alatala tagi,
saate naxan mu neemuma won na sonon.»

⁶ N ma pama nu luxi ne alo xuruse loxie.
E kantamae bara e raloe geyae fari.
E nu te, e nu goro, e mu a kolon e na dede.

⁷ Naxee na e to, e e tooro.
E yaxuie bara a fala, «Muxu foxi mu a ra.
E yi sotoxi ne barima e bara yunubi raba Alatala ra,
naxan nu bara tinxinyi masen e be,
e babae xaxili nu tixi naxan na.»»

Alatala xa masenyi Isirayilakae be

⁸ «Wo wo gi, wo xa mini Babilon,
wo mini Kalidi boxi ra.
Wo xa lu alo sikote naxan tixi xurusee ya ra.
⁹ N tan yati sie rakelima ne Babilon xili ma, kelife koola ma.
E fama ne gere xoroxoe tide e be.
E xa tanbee senbe gbo, e xa gere sooneyama ne.

¹⁰ Kalidi boxi fama ne kanade,
e yaxuie fa e waxonse tongode.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

¹¹ «Iyo, wo xa seewa, wo xa pelexin,
wo tan naxee bara n ke xun nakana.
Iyo, wo xa tungan alo ningee,
wo xa wo xui ramini alo soee.

¹² Wo nga bara yaagi,
naxan wo barixi a bara lu yaagi kui.
A bara findi si donxoe ra,
a xa boxi bara findi gbengberenyi ra, yire maxaraxi ra.

13 Alatala bara xono a ma,
a xa boxi mu rasabatima sonon.
A bara findi gbaloe yire ra.
Mixi naxan ne dangima naa,
na kanyi de ixarama ne,
e kaaba na gbaloe ma.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

14 «Wo xa ti Babilon ya ra gere ki ma.
Xali kanyie, wo xa tanbee woli e ma.
Wo xa gere ti senbe ra,
barima a bara yunubi raba Alatala ra.

15 Wo xa sonxoe rate a ma.
A wama a yete nan fife wo ma, a xa banxie bara kana,
a xa tete bara bira Alatala gbejoxoe saabui ra.
Wo fan xa wo gbejoxo.

Wo xa a raba a ra alo a a rabaxi wo ra ki naxe.
16 Wo xa xee sae nun xee xabamae faxe Babilon.
Santidegema xa a niya e birin xa e gi e xonyi ma.

17 Isirayila luxi ne alo xuruse loxi,
yete bara naxee keru.
Asiri mange nan singe a tooro,
Babilon mange fan fa a halaki a donxoe ra.»

18 Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala a masenxi,
«N Babilon mange nun a xa pama naxankatama ne
alo n a rabaxi Asiriya mange ra ki naxe.

19 N Isirayila ragbilenma ne a xonyi,
a xa goore man xa lu Karemele nun Basan,
a xa wasa fe fanyi ra Efirami nun Galadi geyae fari.

20 Alatala xa masenyi nan ya:
Na waxati n dipema ne Isirayila xa yunubie ma,
n dije Yudaya xa yunubie fan ma,
barima n bara mixi donxoe xa yunubie xafari.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

21 «Wo te Meratayimi boxi ma Pekodikae xili ma.
Wo xa e raton, wo xa n ma yaamari birin nakamali.

22 Gere sonxoe na e xa boxi ma, gbaloe na a ra.

23 Babilon senbema bara kana,
naxan nu luxi alo derema dunja birin kui.
Yakosi a bara findi gbaloe yire ra.

24 N bara Babilon suxu gantanyi ra a mu naxan toxi.
N bara i to, n bara i masoto barima Ala matandi nan nu i ra.

25 Alatala nan gere soxi Babilon a xa xone kui.

Mange Alatala na walife Kalidi boxi ma.

26 Dunja birin xa fa Babilon,
wo xa e xa banxie rabi e sansi bogie ragatama dennaxe.
Na birin xa raton, sese naxa lu.

27 Wo xa e xa tuurae birin kon naxaba xuruse kon naxabama dennaxe.
Naxankate na e be, e xa kiiti waxati bara a li.

28 Mixi naxee kelixi Babilon konyiya kui,
e na masenyi tife Siyon,
«Muxu Marigi Alatala bara a gbejoxo,

a bara a xa hōrōmōlingira gbepōxo.»

²⁹ Xali kanyie xa fa Babilōn xili ma,
naxee fata tanbe wolide.

Wo xa Babilōn nabilin, mixi yo naxa mini.

Wo xa a xa kewali sare ragbilen a ma,
wo xa a raba a ra alo a rabaxi mixi gbete ra ki naxe.
A bara a yete igbo Alatala ma, Isirayila seniyentoe.

³⁰ Na nan a ra a xa fonikee fama birade taa kui,
a xa soorie dundu na temui.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilōn be

³¹ «I tan yete igboe,

n xa i paxankata.

I xa kiiti loxo bara a li.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

³² «Na yete igboe birama ne, mixi yo mu a rakelima.
N a xa taae ganma ne, n a rabilinyi birin kana.

³³ Mange Alatala bara a masen,
Isirayilakae nun Yudayakae na paxankate kui.
Mixi naxee e rasoxi konyiya kui e tondima ne e rabepinde.

³⁴ Kono e xunsarama senbe gbo, a xili Mange Alatala.

A e xun mafalama ne alako e xa bojesa soto,
Babilōnkae xun xa rakana.

³⁵ Santidegema xa Kalidikae faxa,
a xa Babilōnkae, e xa kuntigie, nun e xa karamoxoe sonto.

³⁶ Santidegema xa e xa namiponme wule false faxa.

Xaxilitaree nan e ra.

Santidegema xa e xa soorie faxa.

E xa lu gaaxui kui.

³⁷ Santidegema xa e xa soee faxa,

a xa e xa soori ragisee kana.

Santidegema xa e xa soori saraxie faxa.

E xa lu alo ginnee.

Santidegema xa e xa naafuli kana, e xa xanin.

³⁸ E xa xuree xa xori.

Kuye boxi na a ra.

Kuyee nan mixi madaxuma.

³⁹ Na nan a ra wulai subee luma naa,
wulai baree, baratee, nun xoni paaxie.

Mixi yo mu sabatima naa sonon.

⁴⁰ A luma ne alo Sodoma nun Gomora Ala naxan kana.

Mixi mu toma naa, adamadi yo mu sabatima naa.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴¹ «Nama na fafe kelifa koola ma.

Si senbema na a ra, naxan xa mangee na dunipa yire birin.

⁴² Xali nun tanbe na e yi ra.

E paaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alo moronyi xui.

E jereema soe nan fari, e fata gere ra.

E na fafe Babilōn nan foxo ra.

43 Babilon mange to na me,
a senbe naxa kana, a boɲe naxa gaaxu,
alo gine naxan na di barife.

44 N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure fe ma,
a siga sube fende yire gbete.
N Babilon kerima ne a xonyi, n fa mange sugandixi ti a xun.
Nde maniya n na? Nde n nasima?
Nde noma n natondide?

45 Na kui wo xa wo tuli mati Alatala xa nate ra,
a naxan tongoxi Babilon xili ma,
a naxan janigexi Kalidi xa boxi xa fe ra.
A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

46 Dunja na a kolon a Babilon bara suxu,
e serenma ne, e fa lu gaaxui kui.»

51

Babilon raponyi

Alatala xa masenyi

1 Alatala bara a masen,
«N turunnaade xema ne Babilon xili ma,
2 turunnaade naxan findixi a yaxuie ra.

E fama ne a rayensende foye kui,
e a harige birin ba a yi ra,
e ti a kanke a yire birin.

3 Xali woli xa a kanke makantase tongo.
A naxa kinikini Babilon segetalae ma, a xa e sonto.

4 Kalidika faxaxie toma ne e xa boxi ma yire birin,
e rabiraxi kirae ma, e soxoxi a jaaxi ra.»

5 «Mange Alatala mu Isirayila nun Yudaya raboloma,
hali e xa yunubie to bara gbo e ma e xonyi Isirayila seniyentoe ya xori.

6 Wo xa keli Babilon boxi ma.
Kankan xa a yete rakisi,
barima Alatala fama ne a gbe joxode,
a e sare ragbilen e ma.

7 Singe, Alatala nan nu findixi saabui ra Babilon be,
dunja birin xa jaxankata,
e xa madaxu alo siisilae.

8 Kono yakosi a gbe mu luxi a xa bira, a xun xa rakana.
Wo xa a kunfa ba,
wo xa kata seri sotode a be alako a xa yalan.»

Isirayilakae xa masenyi

9 «Won bara kata Babilon rayalande,
kono a mu sooneyaxi.
Won xa a lu naa, won xa siga won xonyi,
barima a xa yunubie bara gbo ye.

10 Alatala bara won nakisi tinxinyi ra.
Won xa won Marigi Alatala xa kaabanakoe dentegbe Siyon.

11 Tanbee yailan, xali sase rafe.
Alatala bara a niya Mede mange boɲe xa te,
a xa Babilon jaxankata a Marigi be.

Alatala gbeɔxɔɔ nan na ki a xa hɔɔmɔbanxi xa fe ra.

¹² Wo xa tɔnxuma rate Babilɔn xa tete xili ma,
wo xa soorie xa wuya, e xa e yete yailan gere xili ma.

Alatala fama ne a sago rabade,
a a xa nate rakamali Babilonkae xili ma.»

Namijɔnmɛ xa masenyi

¹³ Wo tan Babilonka naafuli kanyi naxee sabatixi xure de ra,
wo nɔn waxati bara a li.

¹⁴ Mange Alatala bara a kali a yete xili ra,
«N fama ne soorie ra wo xili ma,
e wuya alo tugumi gali, e fa sɔnxɔɔ belebele rate.»

¹⁵ Alatala dunija daaxi a senbe nan na,
a xare sa a xa lonni ra,
a koore itala a xa fe kolonyi ra.

¹⁶ A na galanyi rabula, tune ye kelima ne koore ma,
nuxui te boxi xun ma.

A seyamakɔnyi ramini tune,
a foye ramini a kelide.

¹⁷ Adamadi findixi xaxilitare nan na naxan mu fahaamui soto,
xeema xabui yaagi sɔtoma ne a xa kuyee saabui ra,
naxee findixi kuye wule jengitaree ra.

¹⁸ Se fufafu nan na e ra, lonnila yoma naxan ma.
E fama ne jɔnde e xa kiiti waxati.

¹⁹ Annabi Yaxuba Marigi tan mu na ki xe,
barima Daali mange na a ra naxan xili Alatala Senbema,
naxan a xa jama daa a yete be.

Alatala xa masenyi Isirayila be

²⁰ «I tan findixi n ma geresose nan na,
n sie rayensenma naxan na,
n mangeya xun nakanama naxan saabui ra,

²¹ n soe nun a ragima xa fe danma naxan na,
n soori ragise kanama naxan saabui ra,

²² n xeme nun gine sɔntoma naxan na,
n segetala nun ginedimedi faxama naxan saabui ra,

²³ n xurusee nun a demadonyie rayensenma naxan na,
n xe sae nun e xa ninge rayensenma naxan saabui ra,
n mange nun kuntigie rayensenma naxan na.

²⁴ N sare ragbilenma ne Babilon boxi nun Babilonkae ma,
e xa fe jaaxie xa fe ra e naxan nabaxi Siyon na.
Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁵ N tixi i kanke, i tan mangeya xungbe naxan dunija xun nakana.
Alatala xa masenyi nan na ki.

N na n xɔnye italama ne i xili ma,
n i radin tentenyi ra,

n i findi geya ra naxan kui igeli.

²⁶ Tide yo mu luma i ma sɔnɔn, sese mu tima i xɔnyi.

I mu findima a ra abadan.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁷ «Wo xa tɔnxuma rate dunija ma.

Wo xa gere sara xui ramini sie tagi.
 Wo xa keli, gere xa ti Babilon xili ma.
 Mangeya birin xa fa kelifa Ararati, Mini, nun Asikenasi.
 Soori mange xa sugandi wo ya ma,
 wo xa soe xa wuya alo tugumi gali.

28 Sie xa fa gere xili ma,
 Mede xa mangee nun a xa kuntigie,
 a nun e yamarima jamane naxee ma.

29 Babilon boxi serenma ne toore kui,
 barima Alatala xa natee mu kanama.
 Na boxi fama ne xun nakanade,
 mixi yo mu sabatima menni sonon.

30 Babilon xa soorie mu gere tima sonon,
 e luma e xa yire kantaxie nan kui tun.
 E senbe bara jon, e fa luxi ne alo ginxe.
 E xa banxie birin ganxi, e xa tete naade kanaxi.

31 Xerae lu ra ne fa ra mange xonyi,
 e a fala a be a yaxuie bara dennaxe suxu.

32 E bara xure igiridee suxu,
 e bara te so xee ra,
 Babilon soorie bara lu gaaxui kui.

33 N tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya,
 Babilon taa luxi ne alo lonyi sansi xori boronma dennaxe.
 A xa xe xaba temui na fafe.»

Isirayilakae xa masenyi

34 «Babilon Mange Nebukadansari bara won tooro,
 a bara won xaxili ifu,
 a bara won lu alo beki igeli.
 A luxi ne alo sube magaaxuxi naxan bara won don,
 naxan luga won na, a won boxun.

35 A fe jaaxi naxan nabaxi won tan Siyonkae ra,
 na xa gbilen Babilon ma.
 A nii naxee baxi Darisalamu,
 na sare xa gbilen Babilonkae ma.»

Alatala xa masenyi

36 Na kui Alatala naxe,
 «Wo xa a mato, n fama ne wo xun mafalade,
 n fa wo gbe joxode.
 N Babilon baa xorima ne, n a xa dulonyie xarama ne.

37 Babilon findima ne yire kanaxi ra wulai baree luma dennaxe.
 Mixie mu tinma lude na yire magaaxuxi.

38 A xa nama xaaxexi alo yetee,
 e e xui raminima alo yete yore,

39 konon e na keli, n e findima siisilae nan na,
 naxee yeleva han, konon e na xi, e mu xunuma sonon.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

40 «N e ragoroma ne alo yexee naxee kon naxabama,
 alo yexee nun si kontonyie.

41 Babilon xungbe, dunipa birin naxan matoxoma,
 na biraxi di?
 Munse a niyaxi a xa findi gbaloe ra sie tagi?

⁴² Baa fama ne a makotode, moronyie din a ra.

⁴³ A xa taae bepinma ne, e findi gbengberenyi ra, mixi mu sabatima dennaxe. Hali biyaasilae mu luma naa.

⁴⁴ N e xa kuye Beli paxankatama ne, n fa a niya a xa mixie bepin a naxee soto. Mixie mu kelima pamanee ma fafe a batude sonon. Babilon xa tete birama ne kerenyi ra.»

⁴⁵ «N ma pama, wo xa keli naa.

Wo xa wo gi, barima Alatala xa xone bulama menni ne.

⁴⁶ Limaniya naxa ba wo yi ra, wo naxa gaaxu woyenyi ra naxee fama mede naa. Woyenyi luma fala ra ne senbemafe xa fe ra nun gere xa fe ra.

⁴⁷ Waxati fama a lide n Babilon xa kuyee paxankatama temui naxe. A xa boxi birin luma yaagi kui na temui ne, a xa mixie fa sontode.

⁴⁸ Na kui kooore nun boxi fama ne pelexinde a xa bire xa fe ra, a yaxuie sago ma, yaxui naxee kelixi koola ma. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Namijonme xa masenyi

⁴⁹ «Babilon xa bira Isirayilaka mixi faxaxie xa fe ra, alo mixi gbege faxaxi dunja ma ki naxe Babilon belexe foxi ra.

⁵⁰ Wo tan naxee bara wo yete ratanga santidegema ma, wo naxa dugundi, wo xa siga.

Hali wo na yire makuye, wo xa ratu Alatala ma, wo joxo xa sa Darisalamu xon.»

Isirayila xa masenyi

⁵¹ «Won bara yaagi soto, won bara konbi, won mu noma won xun nakelide sonon, barima si gbete bara so yire seniye xie kui Alatala xa horomobanxi yire.»

Alatala xa masenyi

⁵² Alatala xa masenyi nan ya, «N na ge Babilon xa kuyee paxankatade, a xa pama luma wa ra ne boxi birin ma.

⁵³ Hali Babilon xa fe fama sooneyade nu, a xa xunnakeli soto, n fama ne a niyade a xa fe birin xa kana. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁵⁴ «Xui xoroxoe minima Babilon boxi ma a xa kanari nan xa fe ra.

⁵⁵ Alatala fama ne Babilon xun nakanade, a e xa sonxoe dan.

E yaxuie dinma ne e ra alo baa moronyie, e xui xaape a paaxi ra.

⁵⁶ Kanaritie birama ne Babilonkafe foxo ra, e e xa soorie suxu, e e xa xalie igira, barima Alatala gbeboxoe tima ne, a e sare birin nagbilan e ma.

⁵⁷ N e xa mangee, kuntigie, lonnilae nun soorie findima siisilae nan na, naxee luma xi ra abadan, e mu xunuma fefe ma.

Mangɛ xa masenƳi nan na ki,
naxan xili Alatala Sɛnbema.»

⁵⁸ «Alatala xa masenƳi nan ya,
Babilon xa tɛtɛ xungbɛ birama nɛ,
a xa naadɛ itexie gan,
a xa pama a yɛtɛ ratagan fɛ fufafu ma,
a wali naxan nabaxi, na birin gan tɛ ra.»

⁵⁹ Annabi Yeremi to Yudaya mangɛ Sedekiya mati Babilon a xa mangɛya
jɛ naani nde ra, a naxa yi masenƳi so Neriya xa di Seraya yi ra, naxan
findixi Maxaseya xa mamadi ra.

⁶⁰ A nu bara Babilon xa gbaloe xa fɛ birin sɛbɛ kɛɛdi nde ma, a nu lanma
ɛ xa naxɛɛ soto.

⁶¹ A naxa a fala Seraya bɛ, «I na Babilon bɔxi li, i xa yi masenƳi birin
xaran i xui itexi ra.

⁶² Na temui, i xa a fala, «Alatala, i bara a masen a yi yire birin fama nɛ
kanade, mixie nun xuruse mu toma bɛ sɔnɔn, yi bɔxi fa findi gbɛngbɛrenyi
ra.»

⁶³ I na gɛ yi sɛbeli xarande, i xa a xiri gɛmɛ nde ra, i fa na gɛmɛ woli
Efirati xure xɔɔra.

⁶⁴ Na temui i xa a fala, «Babilon fan dulama na ki nɛ, a mu tema sɔnɔn
gbaloe xa fɛ ra Alatala naxan nagirixi a ma. A xa pama xun mu rakelima
sɔnɔn.»»

Annabi Yeremi xa masenƳi danxi bɛ nɛ.

52

Darisalamu birafe

¹ Sedekiya mangɛya soto a jɛ mɔxɔɔɛn nun kɛren nan ma, a fa jɛ fu nun
kɛren mangɛya raba Darisalamu. A nga nu findixi Yeremi xa di Xamutali
naxan keli Libina ma.

² Sedekiya naxa fɛ jaaxi raba a Marigi Alatala ya xɔri alɔ Yehoyakimi
nu bara a raba ki naxɛ.

³ Darisalamu nun Yudaya nu bara fɛ xɔɔɔxɔɛ soto Alatala xa xɔnɛ xa fɛ
ra. A rapɔnyi Alatala naxa a gbilen ɛ fɔxɔ ra.

Na temui Sedekiya naxa mangɛ Nebukadansari matandi.

⁴ Na kui a xa mangɛya jɛ solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Babilon
mangɛ Nebukadansari naxa fa a nun a xa sɔɔri gali ra Darisalamu gere
xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e sɛ nde ti alako e xa nɔ tɛdɛ tɛtɛ
fari.

⁵ Taa naxa lu suxui kui han mangɛ Sedekiya xa mangɛya jɛ fu nun kɛren
nde ra.

⁶ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaamɛ nu bara sɛnbɛ soto taa
kui, donse yo mu nu na pama yi ra sɔnɔn.

⁷ Taa tɛtɛ to kana, sɔɔrie naxa e gi naadɛ ra naxan na tɛtɛ firinyie tagi,
mangɛ xa malabudɛ fɛ ma, e fa siga Araba fiili ma. Kalidikae nu yonkinxi
taa rabilinyi.

⁸ Kalidikae to taa sɔɔrie to e gi ra, e naxa bira e xa mangɛ fɔxɔ ra, e fa
a suxu Yeriko fiili ma. Mangɛ xa sɔɔrie naxa e gi a xun ma, e yɛnsɛn yɛ.

⁹ Kalidikae naxa mangɛ suxu, e a xanin Babilon mangɛ xɔn ma Ribila a
makiitife ra.

¹⁰ E naxa Sedekiya xa die kɔn naxaba a ya xɔri, e fa a tan yae kana.

¹¹ Na dangi xanbi, Babilon mange naxa a xiri wure gbeeli yolonxonyi ra, a a xanin Babilon. Menni a naxa lu geeli kui han a faxa temui naxe.

¹² Kike suuli nde xi fu nde ra, Nebukadansari xa mangeya je fu nun solomanaani nde Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mange xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

¹³ A naxa Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁴ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹⁵ Nebusaradan, Babilon soori mange naxa Darisalamu nama donxoe xanin Babilon, alo setaree, walikae, nun mixi naxee e yete so Babilon mange yi ra.

¹⁶ Kono a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹⁷ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁸ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, fince, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁹ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xema nun gbeti ra.

²⁰ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxode fu nun firinyi naxee nu na a bun ma, e masolixi tuurae ra, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli gbegbe nan na, naxan xasabi mu nu noma kolonde.

²¹ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan lima, e rabilinyi nu nongon ya fu nun firin lima. Nee nu yailanxi wure gbeeli nan na naxan tilinyi suxui tagi lima, e kui igelixi.

²² Na kinki xunyi nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya suuli lima.

²³ Koobe bogi maniyee tongo solomanaani nun senni nu na tande mabiri, naani nu na banxi kui mabiri, naxee birin nalanxi lan keme ma.

²⁴ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Sefaniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

²⁵ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima solofere naxee toxi taa kui, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na taakae mixi tongo senni.

²⁶ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila.

²⁷ Babilon mange naxa e faxa Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae tongoxi e xa boxi ma na ki ne.

²⁸ Mixi xasabi nan ya Nebukadansari naxan xanin konyiya kui Babilon boxi ma:

A xa mangeya je solofere nde, Yudayaka mixi wulu saxan mixi moxojen nun saxan.

²⁹ A xa mangeya je fu nun solomasaxan nde, Darisalamuka mixi keme solomasaxan, mixi tongo saxan nun firin.

³⁰ A xa mangeya je moxojen nun saxan nde, Yudayaka mixi keme solofere, mixi tongo naani nun suuli.

Na birin lanxi mixi wulu naani, mixi keme senni nan ma.

³¹ Yudaya mange Yehoyakini xa sigɛ ɲɛ tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi mɔxɔɲɛn nun suuli nde ra, Efili Merodaki naxa findi Babilon mange ra, a fa Yudaya mange Yehoyakini ramini geeli.

³² A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mange gbɛtɛɛ ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma.

³³ Yehoyakini naxa a xa geelimani sosee masara, a nu fa a dɛge mange xa teebili ra tɛmui birin.

³⁴ Babilon mange naxa a ɲɔxɔ sa a xa fe xɔn ma a fanyi ra, a naxa a ki a xa simaya birin kui.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yeremi naxa kitaabui firin sebe. Keren xili “Ala xa masenyi Annabi Yeremi be.” Boore xili, “Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be.” E xa masenyi maniya. E sebe waxati, Isirayila yaxuie nu na nɔfe Yudaya nun a xa mange taa Darisalamu ra. Alatala yati nu bara na ragiri e xa yunubie xa fe ra. Na jaxankate nu xɔɔxɔ a gbe ra barima a nu fatanxi Ala xa xɔɔɔ nan na.

Na kui won nɔma seriye saxan tode. A singe, yunubi mu rafan Ala ma. Ala to seniyenxi, a mu nɔma lande seniyentarepa ma. Fo adama xa a fahaamu a yunubi rapaaxu Ala ma, barima a mu findixi a yuge seniyenxi ra.

A firin nde, Ala yunubi sare ragbilenma ne yunubitɔe ma. Ala to tinxinxɪ, a mu nɔma a lude yunubitɔe mu a xa fe jaaxi sare sɔtɔ. Alatala xa tinxinyi a niyama ne mixi xa e yunubi sare sɔtɔ. Ala mu nɔma gbilende na tinxinyi fɔxɔ ra.

A saxan nde, Ala wama yunubitɔe rakisife. Ala to mixi xanuxi, a fe birin nabama ne alako a xa adama matinxin, a xa a xa yunubie xafari, a xa a rakisi a xa xanunteya saabui ra. Yi masenyi, naxan toma Annabi Yeremi xa sebeli tagi (Sora 3:21-32), a senbe gbo.

Ala xa won mali na seriye birin fahaamude. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be

Darisalamu xa jɔnyi beɛti

Annabi Yeremi xa masenyi

¹ Munse Darisalamu sɔtɔxi?

Singe mixi nu wuya,
kɔnɔ yakɔsi e mu wuya.

A bara lu alo kaape gine.

Singe a xili nu xungbo pamanee tagi,
a findi mange taa nan na e ya ma,
kɔnɔ yakɔsi a na konyiya kui.

² Kɔe birin a wafe,

a yaye nu a xeree maxa.

A xanuntenye mu na sɔnɔn naxee a madunduma.

A booree birin bara a yanfa, e findi a yaxuie ra.

³ E bara Yuda bɔnsɔe xanin konyiya kui,
e a rayaagi.

Yakɔsi a dɔxɔxi sie tagi, malabui yo mu na a be.

A yaxuie a tɔɔɔma.

⁴ Mixi yo mu na Siyon kirae xɔn ma sɔnɔn, sigafe salide.

Siyon xa naadee birin bara kana,

a xa serexedubee tɔɔɔfe,

a xa ginedimedie sunnunfe.

Siyon na fe xɔɔɔ nan kui.

⁵ A yaxuie bara nɔ a ra, e fa lu bɔɔesa kui.

Alatala na ragirixi, Siyon xa fe jaaxie nan ma fe ra.

A gerefae bara a xa die xanin konyiya kui.

⁶ Siyon senbe birin bara kana.

A xa kuntigie bara lu alo xeli,
naxee mu jooge toma,
naxee bara tagan koyinma ya ra.

⁷ Darisalamu xa yaagi nun a xa kui ifui kui,
a bara a maɲɔxun a xa se fanyie birin xa fe,
naxee nu na a yi ra temui dangixi.

A xa pama to sa a gerefæ belexe,
a malima yo mu nu na.
A yaxuie naxa yele a xa kasare ma.

⁸ Darisalamu xa yunubi bara gbo,
a bara findi seniyentare ra.
Naxee birin nu a matɔxoma,
e na yofe a ma yakosi.
A bara lu alo mixi mageli,
a yaagi, a fa a yete noxun.

⁹ Noxɔe nu na a xa dugi ma,
kono a mu a maɲɔxun a xa fe rapɔnyi ma.
Kasare naxan a masoto, a magaaxu.
Mixi yo mu na, naxan a madunduma.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma marayaagi mato,
barima n yaxuie bara xunnakeli soto.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ A yaxuie bara a xa se fanyi birin tongo.
A si gbete to ne so ra a xa salide kui,
naxee mu daxa e xa so naa.

¹¹ A xa pama birin bara kontofili baloe fende.
E bara e xa naafuli birin masara donse ra, alako e xa balo.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma yaagi mato.

¹² Ala xa dangi mixi ratanga na fe mooli ma.
Wo a mato xa n ma toore maniyɛ na fe ra,
Alatala naxan doxoxi n ma a xa xone kui.

¹³ A bara te ragoro kelifɛ koore, naxan bara n fate gan.
A bara gantanyi ti n be, a yele itala n santide.
A bara n nabira boxi, a n halakixi lu naa.

¹⁴ A bara n ma yunubie sare sa n kon ma alo karafoe.
A bara n senbe xun nakana.
Alatala bara n sa n yaxuie belexe, naxee senbe gbo n be.

¹⁵ A bara n ma geresoe birin matutun, naxee nu na n be.
A bara n yaxuie maxili,
alako e xa n ma fonikee senbe kana.

Alatala bara Yuda bonsoe xa di halaki a paaxi ra.

¹⁶ N na wafe yi toore nan ma, n yaye raminima e be.
Naxan n madunduma, a gbilen limaniya fi ra n ma.
Na bara makuya n na.

N ma die bara halaki,
barima yaxui senbe nu gbo n be.

¹⁷ Siyon bara a belexee itala,
kono mixi yo mu na naxan a madunduma.

Alatala bara yaamari fi Yaxuba doxoobooree xa findi a gerefæ ra.

Darisalamu bara findi seniyeantare ra e tagi.

¹⁸ Alatala xa maragiri tinxin,
barima n bara a xa yaamarie matandi.

Wo tan si birin, wo wo tuli mati,
wo xa n ma tɔɔɛ mato.

N ma ginedimedie nun n ma fonike xeme birin bara xanin konyiya kui.

¹⁹ N bara n xanuntenyie xili, kɔɔ e bara n yanfa.

N ma sɛɛɛdubɛɛ nun n ma forie bara faxa taa kui.

E faxi donse fende naxan noma senbe di fide e ma.

²⁰ Alatala, n ma tɔɔɛ mato.

N bɔɛ mu rafanxi n ma,
barima n a kolon n mɛɛ nɛ i xa sɛɛɛ ra,

n findi matandila yati nan na.

Santidegema mixi sɔnto taa fari ma,

fure ɲaaxi mixi faxama taa kui.

²¹ Mixie bara n wa xui mɛ,
kɔɔ mixi yo mu na naxan n madunduma.

N yaxuie birin bara n ma tɔɔɛ xa fe mɛ,

e bara ɲɛlexin i belexe fɔxi ra.

I bara fa lɔxɔɛ ra, i lɔxɔɛ naxan ma fe fala.

A niya n yaxuie fan xa lu alo n tan.

²² I xa e xa ɲaaxuna birin mato.

I xa a niya e fan na alo i a niyaxi n na ki naxe,

n ma fe kobi rabaxi ma.

N ma kɔntɔfili wuya, n bɔɛ tɔɔɔxi a gbe ra.»

2

Hɔɔmɔbanxi xa kane

Annabi Yeremi xa masenyi

¹ Alatala xa xɔne bara a niya
kuye xa ifɔɔɔ Darisalamu xun ma.

A bara barake ba Isirayila ma.

A to xɔɔ, a naxa Isirayila rabolo,

a nu ɲɛɛma ɲama naxan ya ma.

² Marigi mu kinikini e ma.

A bara Yaxuba xa banxi birin kana,

a bara Yudaya taa makantaxie rabira,

a e xa mangɛya masara yaagi ra a xa xɔne kui.

³ A to xɔɔ e ma, a bara Isirayila senbe birin kana.

E yaxuie to nu e ixetenfe,

Ala bara tondi Isirayila malide.

Na xunnakane bara lu alo tɛ soxi,

a Yaxuba xa bɔxi birin gan.

⁴ A bara a xa xali suxu won xili ma

alo won yaxui a rabama ki naxe.

A bara won bɔnbɔ senbe ra

alo a findi won gerefa nan na.

A bara won ma mixi birin faxa,

won nu ɲɛlexinma naxee ra.

A xa xɔne bara lu alo tɛ

naxan bara so Darisalamu hɔɔmɔbanxi kui.

⁵ Alatala bara lu alo won yaxui.

A bara Isirayila nun a xa banxi fanyie birin kana.
 A bara a xa yire makantaxie rabira.
 A bara Yudaya xa kinikini nun sunnunyi xunmasa.

⁶ A bara a senbe ramini na ma,
 a a xa mixie malande kana.
 Alatala bara a niya
 sali xungbe nun malabui loxoɛ sali xa nɛemu Siyon na.
 A bara mange nun serexedube rayaagi a xa xɔne kui.

⁷ Alatala bara makuya a xa serexebade ra,
 a mɛɛ a xa yire seniyeɛni ra.
 A bara Siyon banxi fanyie sa won yaxui belexe.
 Won yaxuie bara gere sonxoɛ rate Alatala xa banxi kui.
 Na xui nu gbo alo xui naxan itema sali loxoɛ.

⁸ Alatala nan a panige a xa Siyon tete rabira.
 A mu siike a rabafe ma.
 A bara tete fari nun a bunyi birin nabira.
⁹ A bara taa naadeɛ rabira boxi,
 e balandee birin bara kana.
 Mangɛɛ nun kuntigie bara xanin pamane gbete ma.
 Seriyɛ rabatufe mu na,
 xɛɛraya fan mu na namipɔnmɛɛ be.

¹⁰ Siyon forie doxoɛni boxi, e de bara bobo,
 e bara xube maso e xunyiye ma sunnunyi xa fe ra,
 e bara sunnun donmae ragoro e ma.
 Darisalamu ginɛdimɛdie bara e xun sin boxi.
¹¹ N yaye bara mini han, n boɛɛ bara n tɔɔɔɔ,
 n sondonyi bara sunnun n ma pama xa gbaloe xa fe ra.
 Dimɛɛ nun diyɔɔɛɛ na faxafe taa kui.

¹² Dimɛɛ a falama e ngae be,
 «Donse nun minse sɔtoma minden?»
 E nu siga tuxunsan na alo mixi maxɔnɔxie,
 e bira taa kui kiraɛ ra,
 e pɛngi bolon e ngae belexe.

¹³ N fa munse falama i be koɔɛ?
 Siyon, i maniye mu na n be.
 N i madunduma di?
 I xa paxankate bara gbo dangi baa ra.
 Nde noma i rayalandɛ?

¹⁴ I xa namipɔnmɛɛ bara wule laamatunyiye masen,
 e mu i xa yunubi fiixe i be,
 alako i naxa fa lu konyiya kui.
 E bara wo madaxu wule laamatunyiye ra.

¹⁵ Dangi mixi birin e belexe bonboma i ma,
 e kolinma, e e xunyiye malintanma Darisalamu xa fe ra.
 E a falama, «Singe yi taa tofanyi maniye mu nu na dunija,
 kɔnɔ yakɔsi go?»

¹⁶ I yaxuie birin na wo mafalafe,
 e kolinma, e e pinyie maxinma wo xa fe ra,
 e nu a fala, «Won bara e xun nakana
 alo won nu wama a xɔn ma ki naxe.
 Na bara soɔneya won be.»

a bara xɔnɛ findi n ma donse ra.

¹⁶ A bara a niya n xa gɛmɛ xɔrie maxin,
han n jinyie birin bara magira.

A bara n maboron xube xɔra.

¹⁷ A bara bɔjɛsa makuya n na
han fe fanyi mɔɔli birin bara nɛemu n na.

¹⁸ Na nan a toxi n bara a fala,

«N ma fe bara kana.

Alatala bara n kuma se birin na n xaxili nu tixi naxee ra.»

¹⁹ N bara n maɲɔxun n ma marayaagi ma,
n bara n maɲɔxun n ma simaya naxasixi ma.

²⁰ N mu nɔma nɛemude n ma tɔɔrɛ ma.

A xun bara masa han a bara gɛ n kuntinde.

²¹ Kɔɔɔ na birin kui, n nan n xaxili tima fe naxan na, a tan nan ya:

²² Alatala xa hinne mu jɔnma,
danyi yo mu na a xa xanunteya ma.

²³ A gbilenma a ra gɛɛsɛgɛ yo gɛɛsɛgɛ.

«Alatala, i mu mɛɛma i xa mixie ra abadan!»

²⁴ N a kolon n bɔjɛ kui,
Alatala nan na n harige ra.

N xaxili tixi a tan nan na.

²⁵ Alatala fe fanyi rabama a fenma bɛ,
naxan xaxili tixi a ra.

²⁶ Mixi lan a xa sabari Alatala ya i naxan fama a rakiside.

²⁷ A lanma adama xa tɔɔrɛ kolon a fonike temui.

²⁸ A xa duɗu, a xa dɔxɔ a xati ma,
barima Alatala nan a ragirixi a ma.

²⁹ A xa a xun sin bɔxi, temunde Ala fama nɛ a xa dube suxude.

³⁰ A xa a xere ti mixi bɛ, naxan a ragarinma,
a xa tin na yaagi ra.

³¹ Marigi mu mixi ratutunma abadan.

³² A na mixi nde tɔɔrɔ, a man fama nɛ hinnede a ra a xa fonisireya kui.

³³ A waxɔnfe xa mu a ra,
a xa mixi rayaagi, a xa ibunadama tɔɔrɔ.

³⁴ Mixi na geelimanie tɔɔrɔ a jaaxi ra bɔxi kui,

³⁵ e na tinxintareya raba mixi ra Ala Xungbe ya i,

³⁶ e na mixi tɔɔjɛgɛ a makiiti temui,
Alatala mu a birin toma xɛ?

³⁷ Nde nɔma fe ra, xa Ala xa mu a ragirixi?

³⁸ Fe fanyi nun fe jaaxi, a birin mu kelima Ala Xungbe xui xa ma?

³⁹ Munfe ra ibunadama a mawama,
xa a tɔɔrɛ soto a yete xa yunubi saabui ra?

⁴⁰ Won xa won jɛrɛ ki mato, won xa a igbɛ,
won xa gbilen Alatala ma.

⁴¹ Won xa Ala maxandi won bɔjɛ birin na,
won xa won bɛlɛɛ ite Ala bɛ naxan na koore ma.

Nama xa Ala maxandi

⁴² «Muxu xa yunubi nun matandi bara gbo,

i fan mu dijɛxi muxu ma.

⁴³ I xa bɔɛ xɔnɛ bara lu muxu fɔxɔ ra,
i bara faxɛ ti, i mu kinikini.

⁴⁴ I bara nuxui ti won tagi,
alako muxu xa maxandi naxa i li.

⁴⁵ I bara muxu findi suuti ra pamanɛɛ tagi.

⁴⁶ Muxu yaxuie birin bara e dɛ ibi muxu xili ma.

⁴⁷ Gaaxui nun bɔɛ mini bara nɔ muxu ra,
muxu xa fe findixi kanari nun gbaloe nan tun na.

⁴⁸ N ya suusama yaye ra, n ma mixie xa gbaloe xa fe ra.

⁴⁹ Danyi yo mu na n wafe ma, malabui yo mu na n bɛ,

⁵⁰ han beenun Alatala xa a ya ragoro won ma.

⁵¹ N bara kinikini ginɛdimɛdie xa tɔɔrɛ ma.»

Annabi Yeremi xa Ala maxandi

⁵² Mixie bara n keri alɔ xɔni,
hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.

⁵³ E bara n nagoro kɔlɔnyi kui,
e nu fa gɛmɛɛ ragoro n ma.

⁵⁴ Ye to dɪn n xun na,
n naxa a fala, «N bara lɔɛ!»

⁵⁵ N naxa i tan Alatala xili kɔlɔnyi gbaata ma.

⁵⁶ I fan naxa n xui mɛ n to a fala,
«I naxa tondi n xui ramɛde. Yandi, n mali.»

⁵⁷ N to i maxandi, i naxa i maso n na, i a fala n bɛ,
«I naxa gaaxu.»

⁵⁸ Alatala, i bara n ma fe suxu, i bara n nii rakisi.

⁵⁹ Alatala, i a toxi e fe naxee niyaxi n na.

I xa n ma nɔndi makenɛn.

⁶⁰ I bara a to e kɔnkɔxi n ma ki naxɛ,
e yanfantɛya naxan birin xirima n xun ma.

⁶¹ Alatala, i bara e xui mɛ konbi ti ra,
e yanfantɛya naxan birin xirima n xun ma.

⁶² N gerefae xa wɔyɛnyi nun e xa mapɔxunyi na n tan nan fɔxɔ ra lɔxɔɛ
birin.

⁶³ A mato, xa e dɔxɔxi, xa e tixi,
e n tan nan findixi e xa sigie ra.

⁶⁴ Alatala, i xa n gbɛpɔxɔ e ma.
E naxan niyaxi n na, i xa na ragbilen e ma.

⁶⁵ I xa e xaxili dɔnxu, i e danka, barakatareɲa xa bira e fɔxɔ ra.

⁶⁶ Alatala, i xa bɔɛ xɔnɛ xa lu e fɔxɔ ra,
i xa e ba dunɲa bɛndɛ fupɪ fari.

4

Darisalamu pama xa paxankate

¹ Xɛɛma mu yilɛnma sɔnɔn, a mu seniyɛn.

Gɛmɛ tofanyie bara ralantan yɛ taa tunxunye birin na.

² Siyon die tide nu gbo alɔ xɛɛma,
kɔnɔ yakɔsi e tide bara xurun
alɔ fɛɲɛɛ naxee yailanxi bɛndɛ ra.

³ Hali wulabare ginɛ xɪɲɛ fima a xa die ma,

kono n ma pama bara lu alo dinge naxee mu mixija rakamali.
E kobi alo sege.

⁴ Kaame bara a niya, diyore nenyi bara kankan a naxare.
Dimsee taami maxorinma, kono mixi yo mu e kima.

⁵ Naxee nu donse fanyi donma, kaame bara e rabira taa kui.
Naxee ramoxi fe fanyi kui,
e fa na jooge nan yegelenfe e belexee ra.

⁶ N ma pama xa paxankate bara gbo dangife Sodomakae gbe ra,
naxee halaki ya magire keren kui, mixi keren belexe mu din e ra.

⁷ E xa mangedie nu tofan dangi xema ra,
e nu fiixe dangi xije ra.

E fate rayabu alo ye xora sinbonyi,
e yatagi nu luxi ne alo diyaman.

⁸ Kono yakosi e fate bara fooro dangi tige ra,
e mu kolonma taa kui sonon.
E kiri fatuxi e xorie ma, a bara xara alo bole.

⁹ Naxee faka santidegema ra,
e tan nan xun nu rafan dangi mixi birin na kaame naxee paxankatafe.
Kaametoee bara xosi, e taganxi,
e mu donse yo sotoma kore.

¹⁰ Dingee, marafanyi nu na naxee be,
e bara e yete xa die pin, e e don,
alako e xa balo alibalawi kui.

¹¹ Alatala xa xone bara kamali.
A bara a ralantan ye, a te xuru Siyon,
naxan bara yire tixie birin gan.

¹² Boxi mangee mu la a ra,
dunija mixie sese fan mu la a ra,
xa yaxuie noma sode Darisalamu naadee ra.

¹³ Yi gbaloe kelixi a xa namijonmee xa yunubie nan ma,
a nun a xa serexedubee xa fe kobi rabaxie ma,
e tan naxee tinxintoe nii baxi.

¹⁴ Kono yakosi e perema taa kui alo donxuie,
mixi yo mu a belexe dinma e ra
barima wuli naxan goroma e ma,
a bara e findi seniyentaree ra.

¹⁵ Mixie luma gbelegbele ra,
«Wo keli be! Wo tan mixi seniyentaree!
Wo keli be, wo keli be! Wo wo makuya muxu ra!»
Na kui e naxa e gi sigafe ra pamanee ma.
Naakae fan bara a fala,
«E mu luma muxu xonyi kore!»

¹⁶ Alatala yete yati nan e rayensen ye,
a mu fa a joxo saxi e xon ma sonon.
A bara binye ba serexedubee yi,
xunnakeli mu na forie be sonon.

¹⁷ Muxu bara mali nde mame,
kono mixi yo mu fa.
Muxu bara muxu ya ti kira ra han muxu ya bara rafooro,
kono si yo mu fa muxu ratangade.

¹⁸ Muxu yaxuie nu muxu jere ki birin toxi,
alako muxu naxa fa mini taa kui.
Muxu xa fe danyi nu bara makore,
loxoe gbegbe mu nu luxi muxu be sonon,
barima muxu xa fe danyi nu bara ge a lide.

¹⁹ Muxu kerimae nu xulun dangi segee ra,
naxee na koore ma.
E naxa muxu keri han geyae fari,
e e noxun muxu ya ra, e muxu mame burunyi.
²⁰ E naxa muxu rakisima fan suxu, Ala xa Mixi Sugandixi.
Won nu bara a fala a xa fe ra,
«Muxu yiriwama ne a niini bun ma namanee tagi.»

²¹ I tan Edon pama naxan sabatixi Usu boxi ma jeleixin yire,
yakosi i na seewe kui,
konon i fan xa kiiti waxati na fafe.
I fama ne jaxankate nun yaagi sotode.
²² Siyon pama, a gbe mu luxi i xa jaxankate xa dan.
Ala mu i xa konyiya rabuma,
konon i tan Edon pama,
Alatala fama ne i makiitide i xa yunubie ma,
a xa i jaxankata nee xa fe ra.

5

Nama jaxankataxi xa sali

Nama xa Ala maxandi

¹ Alatala, muxu xa toore mato, muxu xa yaagi igbe!

² Xoree bara muxu ke tongo.
Mixie bara sabati muxu xa banxie kui,
muxu kolonmae mu naxee ra.

³ Muxu bara findi misikiine babataree ra,
muxu ngae bara lu alo kaape ginne.

⁴ Muxu mu noma muxu xa ye minde,
fo muxu xa a sara kobiri ra.
Muxu mu noma muxu xa yege fan gande,
fo muxu xa a sara.

⁵ Muxu jaxankatamae doxoxi muxu fari.
Muxu bara tagan, malabui yo mu na.

⁶ Muxu bara muxu belexe itala Misira nun Asiriya biri ra,
alako e xa muxu ki taami ra.

⁷ Muxu babae bara yunubi raba,
konon e mu na dunija sonon.
Muxu tan nan fa e xa fe kobie torupoe xaninfe.

⁸ Konyie nan fa tixi muxu xun ma,
mixi yo mu na naxan muxu bama e yi ra.

⁹ Muxu baloe fenma wula i gaaxui kui,
barima santidegema kanyie na yire birin.

¹⁰ Kaame bara muxu suxu.

¹¹ Muxu yaxuie bara e waxonfe raba Siyon nun Yudaya ginedimedie ra.

¹² E bara kuntigie gbaku wurie ma, e binye ba forie yi.

¹³ Fonikee mengi dinma,

e yege maxanin han yege kote bara bira e ma.

¹⁴ Forie bara ba e malanfe,
fonikee fan bara ba ɲaxaɲaxafe.

¹⁵ Muxu bɔɲɛe bara ba sɛɛwafe,
muxu xa xulunyi bara masara sunnunyi ra.

¹⁶ Xunnakeli bara ba muxu yi,
muxu bara makinikini muxu xa yunubie xa fe ra.

¹⁷ Na nan a toxi, muxu bɔɲɛe tɔɔɔɔxi,
muxu ya fan bara rafɔɔɔɔ.

¹⁸ Siyon geya bara findi gbengberenyi ra,
a bara findi xulumasee mapɛɛɛɛɛɛ ra.

¹⁹ Kɔɔɔ i tan, Marigi Alatala, i tan nan mange ra tɛmɛi birin.
Danyi mu na i xa mangeya ma,
keli lanfanmae ma, sa dɔɔɔ lanfanmae birin na.

²⁰ Munfe ra, i fa nɛɛmuxi muxu ma yi mɔɔli ra,
ka i muxu rabɛɲinma nɛ muxu xa simaya birin kui?

²¹ Alatala, muxu ragbilen i ma,
muxu xa fa i ma alɔ a singe.

²² I mɛɛxi nɛ muxu ra kerenyi ra?
I xɔɔɔma nɛ muxu ma abadan?

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esekiyeli findixi Ala xa namijonme nan na Yudaya boxi ma. Ala nu bara nate tongo Yudayakae birin xa xanin konyiya kui Babilon boxi ma, alo a naxan naba Isirayilakae ra naxee nu sabatixi koola mabiri. Na birin fatanxi e xa yunubie nan ma.

Ala mu na rabaxi temui keren xa ra. A naxa a ragiri Babilonkae xa pama saxan xanin je fu nun solofere bun ma, beenun e xa Darisalamu kana kerenyi ra. Annabi Esekiyeli nu na pama firin nde ya ma, naxan sabati Babilon.

Na pama a mapoxun ne a e mu buma konyiya kui. E xa diine mixie nu a falama ne e be, a e gbilenma ne e xonyi heeri kui. Kono Ala naxa a masen e be Annabi Esekiyeli saabui ra, a e mu gbilenma mafuren mafuren e xa yunubie xa fe ra. E xa kuye batui nan a niyaxi e xa xanin Babilon boxi ma, e xa Ala xa jaxankate xungbe soto konyiya kui.

Kono Ala xa namijonme xa masenyi mu danma menni xe. Annabi Esekiyeli naxa a masen e be a Ala fama ne kaabanakoe rabade e ragbilenfe ra Darisalamu. A naxe Alatala Xaxili Seniyenxi fama ne gorode e ma, a a niya e xa tuubi, e man xa Ala xa marafanyi kolon e boje kui. A ngaxakerenyie gbegbe mu nu laxi na masenyi ra, kono ndee naxa e xaxili ti na xibaaru fanyi ra, e e tun nabexi na kui.

Annabi Esekiyeli naxa a masen e be, Ala fama a xa hromobanxi tide a firin nde ra ki naxe. Na tide nu gbo Isirayilakae be. Babilonkae to e xa salide xungbe kana, e naxa a mapoxun Ala nu bara a rabolo. Yi kitaabui nu a masenma ne e be a Ala nu bara e rabolo e xa yunubie xa fe ra, kono a mu tondima e raminide na jaxankate kui, a e rakisi. Ala tantu, mixi naxan Ala xa heeri fenma, a a toma ne. Ala sago nan na ki.

Ala xa won mali birade a xa kira foxo ra, kira naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be

Ala a yete masenfe Annabi Esekiyeli be

¹ Ne tongo saxan nde, a kike naani nde, xi suuli nde ra, n nu na Isirayilaka suxuxie ya ma Kebara xure fe ma. Koore naxa rabi, n naxa Ala xa laamatunyi to.

² Na je nu findixi Yudaya Mange Yehoyakini xa je suuli nde nan na konyiya kui. Na xi suuli nde

³ Alatala naxa masenyi ti n tan serexedube Esekiyeli be, Busi xa di. N nu na Kalidi boxi nan ma Kebara xure fe ma. Alatala xonye nu na n ma.

⁴ N naxa turunnaade to kelifa koola mabiri, nuxui xungbe yanbama naxan nabilinxi naiyalanyi magaxuxi ra. A xori nu luxi ne alo wure raxunuxi.

⁵ Daalise naani nu na na te xora. E nu maniyaxi xeme nan na,

⁶ kono yatagi naani nun gabutenyi naani nan nu na kankan ma.

⁷ E sanwurie nu tinxin, e sanbonbolae nu maniyaxi ninge toree nan na naxee yanbaxi alo wure gbeeli.

⁸ Mixi belexee nu na e be e gabutenyi bun ma e seeti naanie ma. Yatagie nun gabutenyi nu na e naani birin ma,

⁹ e gabutenyie nu dōxoxi e bore ra. Na ki e mu nu e ya ragbilenma sigafe ra, e nu siga yare tun.

¹⁰ E yatagie nu na yi ki nē: yatagi adama daaxi, yatagi yete daaxi, yatagi ninge daaxi, nun yatagi sege daaxi nan nu na kankan be.

¹¹ E yatagie nu na na ki nē. Gabutenyi naani nu na kankan ma. Firin na seeti keren ma, naxee nu italaxi e bore fe ma. Gabutenyi firin nan fan nu e fatee makotoxi.

¹² Kankan nu biraxi Ala Xaxili nan fōxo ra. Na kui, e mu nu e ya ragbilenma, e nu fa siga yare tun.

¹³ Na daalisee lahale nu luxi nē alo te wolee nun te fulefulee. Na te yanbaxi nu a lintanma na daalisee longori ra alo seyamakonyie.

¹⁴ Na daalisee nu siga e gi ra, e xulun alo seyamakonyi.

¹⁵ N to nu yi daalisee matofe, n naxa sanyi radigilinxi keren to boxi ma kankan seeti ma.

¹⁶ Nee nu yanbama alo diyaman, e birin nu maniya. E rafala ki nu luxi ne alo sanyi radigilinxi nu na sanyi radigilinxi gbete kui.

¹⁷ E nē sigama, e nu e jere ma e seeti naani nan ma, e mu nu e mafindima e xa jere kui.

¹⁸ E nu ite, e tofan, e luxi alo yae nu na e be.

¹⁹ Daalisee na e jere, e sanyie fan e jere. E na te koore ma, e sanyie fan te.

²⁰ Ala Xaxili nu siga dede, e fan nu birama nē a fōxo ra, a nun e sanyie, barima na daalisee xaxili nu na e sanyie nan kui.

²¹ Na daalisee na siga, e sanyie fan siga. Daalisee na ti, e sanyie fan ti. Daalisee na te koore ma, e sanyi fan te, barima na daalisee xaxili nu na e sanyie nan kui.

²² Koore walaxe tofanyi alo diyaman nu italaxi e xun ma.

²³ Na daalisee gabutenyi firin nu italaxi e bore seeti ma, gabutenyi firin nu e fate makotoxi.

²⁴ E e jere temui naxe, xui nde nu minima alo baa mōronyi xui, alo Ala Senbema xui, alo sōori gaali xui. Daalisee na ti, e nu fa e gabutenyie iso.

²⁵ Na temui xui nde naxa mini koore walaxe fari naxan nu na daalisee xun ma, e gabutenyie isoxi.

²⁶ Se nde nu na na koore walaxe fari naxan nu luxi alo kibanyi naxan yailanxi diyaman na. Se nde nu na kibanyi kui naxan nu maniyaxi adamadi nde ra.

²⁷ A kanke nu yanbama alo wure raxunuxi, a sanyie fan nu yanba alo te. Naiyalanyi magaaxuxi nu na a rabilinyi birin ma.

²⁸ A yanbe nu luxi nē alo senkui naxan minima koore ma tune furu temui. N to na to, n naxa bira n na n yatagi rafelen boxi ma, n naxa xui nde me.

2

Alatala Annabi Esekiyeli xefe

¹ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, keli, n xa masenyi ti i be.»

² A fefe na woyenyi fala n be, Xaxili Seniye nxi naxa goro n ma, a n ti n sanyie xun ma. N naxa a xui me a falafe ra n be,

³ «I tan adamadi, n tan nan i xefe Isirayilakae ma, naxee bara muruta n ma, kelifa e benbae xa temui ma han yi waxati.

⁴ N i xema naxee xon, e tuli xoxoxo. I xa a fala e be, «Alatala yi masenyi nan tixi.»

⁵ Bónsɔɛ murutaxi nan e ra, kónɔ e fama nɛ a kolonde namijɔnmɛ nde bara lu e ya ma, hali e tondi i xui suxude.

⁶ I tan adamadi, i naxa gaaxu e ya ra, i naxa kɔntɔfili e xa wɔyɛnyi xa fe ra, hali na birin fa findi tɔɔre ra i bɛ, e fa lu alo talie. I naxa gaaxu na bɔnsɔɛ murutaxi ya ra.

⁷ Fo i xa n ma masenyi ti e bɛ, hali e tondi e tuli matide i ra e xa matandi kui.

⁸ Kónɔ i tan adamadi, i xa i tuli mati n xui ra, i naxa muruta alo yi bɔnsɔɛ a rabama ki naxɛ. I xa i dɛ rabi, i xa donse don n naxan soma i yi ra.»

⁹ Na tɛmɔi n naxa bɛlɛɛ italaxi nde to n ya i, kɛɛdi mafilinxi nu na a kui.

¹⁰ A naxa a itala n ya i, sebɛli nu tixi a kui nun a fari naxan tɔɔre xɔɔxɔɛ xa fe masenma.

3

Annabi Esekiyeli xa xɛɛraya

¹ Alatala naxa a masen n bɛ, «Adamadi, i xa yi kɛɛdi don, i sa masenyi tife Isirayila bɔnsɔɛ bɛ.»

² Awa, n naxa n dɛ rabi, a naxa na kɛɛdi raso n dɛ kui.

³ A man naxa a masen n bɛ, «Adamadi, i xa yi kɛɛdi birin don n naxan soxi i yi ra.» N to a don, a nu jɔxun n dɛ i alo kumi.

⁴ Na tɛmɔi Alatala naxa a masen n bɛ, «Adamadi, siga Isirayila bɔnsɔɛ yire, i sa n ma masenyi ti e bɛ.

⁵ N mu na i xɛɛfe pama xa ma, i mu naxan xa xui xɔɔxɔɛ mɛma. N bara i xɛɛ Isirayila bɔnsɔɛ nan ma.

⁶ N mu na i xɛɛfe bɔnsɔɛ wuyaxi xa ma, i mu naxee xa xui falama, i mu naxee xa xui mɛma. Xa a sa li n i xɛɛ nɛ nee fan ma nu, e i xui suxuma nɛ kɛren na.

⁷ Kónɔ Isirayila tan mu wama a tuli matife i ra, barima e mu tinma n ma masenyi ra. E xaxili xɔɔxɔ, matandi bara e bɔɔɛ suxu.

⁸ Kónɔ n i ya xɔɔxɔma nɛ dangife e tan na, n i xa limaniya xun masama nɛ.

⁹ N a niyama nɛ i xa i tun nabɛxi alo fanye, i xa senbɛ soto naxan xɔɔxɔ alo gɛmɛ. I naxa gaaxu e ya ra, i naxa ifu e ya i dɛ, hali e to findixi bɔnsɔɛ murutaxi ra.»

¹⁰ Alatala naxa a masen n bɛ, «Adamadi, I tuli mati n ma masenyi ra n naxan masenfe i bɛ. I xa e ragata i bɔɔɛ ma.

¹¹ Yakosi i xa siga i xa pama yire, naxan na konyiya kui, i sa wɔyɛn e ra. I xa a fala e bɛ, «Ala xa masenyi nan ya.» Xa e sa e tuli mati ba, xa e mu e tuli mati ba, i tan xa n ma masenyi ti.»

¹² Na tɛmɔi Alatala Xaxili naxa n tongo, n naxa xui nde mɛ n xanbi ra a falafe ra, «Matɔxɔɛ na Alatala nɔɔre kanyi bɛ a sabatixi dɛnnaxɛ!»

¹³ N naxa na daalisee gabutenyie xui mɛ e garinfe e bore ra, a nun e sanyi digilinxie xui. Na senbɛ gbo.

¹⁴ Ala xaxili naxa n nate kooɛ ma, a n xanin. Xɔnɛ nu bara n bɔɔɛ rate, kónɔ Ala xɔnyɛ naxa nɔ n na.

¹⁵ Na kui n naxa n ma pama li naxan nu na konyiya kui Teli Abibi taa kui Kebara xure fɛ ma. N naxa xi solofere raba e tagi, n nakorixi kofu.

¹⁶ Xi solofere to dangi, Alatala naxa yi masenyi ti n bɛ, a naxɛ,

¹⁷ «Adamadi, n bara i findi Isirayila bɔnsɔɛ kantama ra. I na n ma masenyi mɛ, i xa na fala e bɛ.

¹⁸ N na a masen mixi jaaxi be, <I faxama ne,> xa i mu a rasi a xa gbilen fe jaaxi foxo ra alako a xa kisi, n a faxama ne a xa yunubi xa fe ra. Na kui n a nii sare maxorinma i tan nan ma.

¹⁹ Kono xa i bara a rasi, a fa lu a mu a yete ragbilen n ma, a faxama ne a xa yunubi kui, kono a lima ne i tan nii bara rakisi.»

²⁰ «Xa tinxintoe nde sa gbilen tinxinyi foxo ra, a kira gbete suxu, n a tooroma ne na kira xon, alako a naxa fa faxes. Xa i mu a rasi, a faxama ne a xa yunubi kui. A xa wali fanyie birin luma ne fu. Na kui n a nii sare maxorinma i tan nan ma.

²¹ Kono xa i bara a rasi alako a naxa yunubi raba, a fa a tuli mati i ra, a kisima i tan nan saabui ra. Na kui i bara i yete fan nakisi.»

²² Alatala xonye nu na n ma menni, a fa a masen n be, «Keli, mini fili ma. N sa woyenma i be menni ne.»

²³ N naxa keli, n siga fili ma. Menni n naxa Alatala xa nore to, alo n a toxi Kebara xure de ra ki naxe. N naxa n yatagi rafelen boxi ma.

²⁴ Alatala Xaxili naxa so n boje kui, a naxa n nakeli. A naxa a masen n be, «Siga i xonyi, i so banxi, i naade balan i yete xun na.

²⁵ I tan Adamadi, e i xirima ne luuti ra alako i naxa so pama ya ma.

²⁶ N i nenyi xirima ne, alako i naxa no sese falade na bonsoe murutaxi be.

²⁷ Kono n ne woyenma i be, n i nenyi fulunma ne, alako i xa a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo be.> Xa a naxan kenan, a xa na rame. Xa a mu naxan kenan, a xa na lu na. Bonsoe murutaxi nan e ra.»

4

Darisalamu suxuxi

¹ «I tan adamadi, i xa walaxe bende daaxi tongo, i fa pirinti korin a ma naxan misaalixi Darisalamu taa ra.

² I xa se ndee yailan na walaxe rabilinyi ma naxan misaalixi gere ra Darisalamu xili ma. Bende nde malan misaali ra yaxuie fama tede tete ra naxan fari. Wuri die tongo naxee misaalixi wurie ra yaxuie naxee rawalima naade kanafe ra. Yonkindee yailan misaali ra yaxuie luma dennaxe.

³ Wure nde ti i tan nun na walaxe tagi. Na xa findi misaali ra Darisalamu suxuma ki naxe. A xa findi tonxuma ra Isirayila bonsoe be.»

⁴ «I xa i sa i koola seeti ma na walaxe ya i. Na misaalima Isirayila xa yunubie nan na, naxee luma i ma i xa xi xasabi.

⁵ I xa xi xasabi lanma e xa yunubi raba je xasabi nan ma. Na findixi xi keme saxan xi tongo solomanaani nan na. Isirayilakae xa yunubi kote doxoma i xun ma na ki ne.»

⁶ «I na ge na rabade, i man xa i sa i yirefanyi seeti ma. Na kui i xa Yuda bonsoe xa yunubi kote tongo xi tongo naani bun ma, naxan a masenma e lu yunubi raba ra na je nan na.

⁷ I xa i ya ti na walaxe ra, i i belexe itala, i woyen Darisalamu be n xili ra.

⁸ N i xirima ne luutie ra alako i naxa fa i mafindi i seeti nde ma, han i ge na waxati rakamalide.»

⁹ «Mengi xorie, toge, tenge, nun na maniye tongo, i e sa se sase kui taami yailanfe ra i be na waxati. I fama ne na donde i saxi i seeti ma na xi keme saxan xi tongo solomanaani bun ma.

¹⁰ I xa na donse maniya giramu keme firin, keme firin ma, i naxan donma loxo yo loxo a waxati ma.

¹¹ I xa ye fan litiri tagi maniya, i naxan minma loxo yo loxo a waxati.

¹² I xa taami yailan na mengi ra jama ya xori. I na gan mixi gbi ra.»

¹³ Na temui Alatala naxa a masen, «Na kui Isirayilakae fama ne taami seniyentare donde jamanee gbetee tagi, n e rayensenma dennaxe.»

¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala astofulahi! N tan luma seniyenyi nan kui. Kabi n dimedi temui n mu sese raharamuxi don, alo sube naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube naxan ibooxi sube xaape nde saabui ra.»

¹⁵ Na nan a ra, a naxa a fala n be, «Awa yire, i i xa taami ganma ninge jape nan fari, n bara mixi gbi fe lu na.»

¹⁶ Na temui a naxa a fala n be, «Adamadi, n mu tinma baloe xa Darisalamu li. Taakae fama donse nun ye sotode a xuri xuri nan na, e fa lu toore nun kontofili kui.

¹⁷ Baloe nun ye xurunma ne e yi, e fate jon e gaaxu e bore tofe ra. Na birin e lima e xa yunubi nan xa fe ra.»

5

Isirayila xa jaxankate

¹ «I tan adamadi, i xa i xunyi nun i dexabe bi. I na ge na rabade, i xa na xunsexe nun na dexabe itaxun doxo saxan na.

² Darisalamu xa suxui xi konti na ge kamalide, i xunsexe nun dexabe doxo keren gan taa pirinti ma. I xa doxo keren maxaba santidegema ra pirinti rabilinyi ma. I xa doxo keren woli kore ma, foye xa a rayensen. Na birin a masenma ne n fama i keride santidegema ra ki naxe.

³ Kono i xa xunsexe dondoronti tongo, i nee noxun i xa dugi kui.

⁴ I man xa xunsexe nde woli te xora, naxan a masenma yi jaxankate fama ne dinde Isirayila bonsoe birin na.»

⁵ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Darisalamu nan ya n naxan doxo sie tagi. Namanee nan na a rabilinyi birin ma.

⁶ Kono a bara muruta n ma seriye nun n ma yaamarie ma a xa jaaxupa kui. A bara a kobe raso n na, a gbilen n foxo ra.»

⁷ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Wo bara jaaxu dangife wo doxoobooree birin na. Wo to mu tinxi birade n ma kira foxo ra, wo mu n ma seriye suxu. Hali wo doxoobooree xa seriye, wo mu a binyama.»

⁸ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: N tan bara ti wo kanke Darisalamukae. N fama ne wo jaxankatade sie ya xori.

⁹ Wo to bira kuye xonxie batufe ra, n fe rabama ne wo ra n mu naxan singe rabaxi, n mu naxan nabama yare.

¹⁰ Wo babae fama ne e xa die donde, wo xa die fama ne e babae donde. N wo jaxankatama na ki ne, naxee luxi n fa e rayensen jamanee ma.»

¹¹ «N tan Marigi Alatala n bara n kali: Wo to n ma hoxomobanxi rafe kuye jaaxie ra, wo fa batui raba n naxan xonxi, n na n ma hinne bama ne wo yi ra, n mu kinikinima wo ma, n mu wo rakisima fefe ma.

¹² Wo xa jama doxo keren faxama ne wuganyi nun kaame ra. A doxo firin nde faxama santidegema nan na taa fari ma. A doxo saxan nde rayensen ye jamanee ma, n e keru santidegema ra.»

¹³ «Na temui, n ma xone danma ne. N gbe fama ne joxode na kui. N na xono e ma na ki, e fama ne a kolonde n tan Alatala boje na ki naxe.

¹⁴ N i findima yire kanaxi nan na, si gbetsee na naa to, e fa wo mabere.

¹⁵ N na ge wo paxankatade n ma xone kui, e fe paaxi falama ne wo xun ma, e wo konbi. Wo findima masenyi magaaxuxi nan na sie be naxee na wo rabilinyi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁶ «N na n ma xali faxatise wolima ne wo ma, naxan lanxi kaame ma. Nee wolima ne alako n xa wo sonto. N luma ne wo xa kaame xun masa ra, wo xa baloe xa jon feo.

¹⁷ N kaame radinma ne wo ma, n sube xaxsee xesema ne wo yire. Na birin wo xa die sontoma ne. Wuganyi, faxe, nun gere mu jonma wo tagi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

6

Naxankate geyae fari

¹ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

² «Adamadi, i ya rafindi Isirayila geyae ma, i xa n xui radangi e ma.

³ I xa a fala, «Isirayilakae, wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra. N naxe wo tan naxee na geyae fari nun gulunbae kui, n fama ne wo sontode santidegema ra, n wo xa kuye batudee kana.

⁴ Wo xa serexebadee kanama ne, wo xa surayi serexebadee yensen, wo faxa wo xa kuyee ya xori.

⁵ N wo tan Isirayilakae binbie luma ne na serexebadee rabilinyi, wo xorie rayensenma ne naa.

⁶ Wo sabati dede, wo xa taae nun wo xa batudee kanama ne. Wo xa serexebadee nun wo xa kuyee butuxunma ne, wo xa surayi serexebadee rabira. Wo xa wali birin xun nakanama ne.

⁷ Mixi gbege na faxa wo ya ma, wo fama a kolonde a Alatala na n tan nan na.»

⁸ «Kono n wo donxose ratangama ne santidegema ma, n fa wo lu pamanee ma.

⁹ Na temui wo xa mixi naxee xaninxi konyiya kui, e fama ne ratude n ma. E fa e xa yanfanteya kolon n mabiri, e xa bire kuyee foxo ra, na birin bara n bone tooro. E na fahaamui soto e xa paaxupa ma, e bone fan tooroma ne.

¹⁰ Na temui e a kolonma ne a Alatala na n tan nan na. N mu woyenxi fufafu ra n to yi gbaloe fe fala e be.»

¹¹ «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo wo belexe bonbo, wo wo sanyi ramaxa, a falafe ra, «Isirayila bonsoe xa paaxupa birin bara a niya e xa faxa gere, kaame, nun wuganyi ra.

¹² Naxee makuya, wuganyi nan nee faxama. Naxee makore, nee faxama gere nan kui. Naxee na ratanga na gbaloe ma, kaame nan nee fan faxama. N na n ma xone fulunma ne e xili ma.

¹³ E na e xa mixi binbie to e xa kuyee seeti ma na serexebadee yire geyae fari wurie bun ma e nu surayi fanyi ganma dennaxe serexe ra e xa kuyee be, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹⁴ N fama ne n belexe italade e xili ma, e xa boxi fa kana kelifa ghebrenyi ma han Dibila. Na kui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

7

Isirayila xa fe raponyi

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «I tan adamadi, wo Marigi Alatala xui nan yi ki Isirayila bɔnsɔe be, <Wo xa fe rapɔnyi bara wo xa bɔxi tunxun naani birin li!

³ A gbe mu luxi n xa n ma xɔne radin wo ma, wo xa wo xa wali jaaxi sare sɔɔ, wo xa fe xa ɲɔn.

⁴ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenma ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo Marigi Alatala xui nan yi ki, wo xa gbaloe magaaxuxi bara wo li.

⁶ Wo xa fe rapɔnyi bara fa, a bara wo yire li, a bara keli wo xili ma!

⁷ Fe xɔɔxɔe bara wo li, wo tan naxee sabatixi Isirayila bɔxi ma. N ma kiiti lɔxɔe bara fa. Sɛɛwe bara masara kɔntɔfili ra wo xa geyae fari.

⁸ A gbe mu luxi n xa n ma xɔne radin wo ma a jaaxi ra. N wo makiitima ne wo xa wali jaaxi xa fe ra, n wo xa yunubie sare ragbilen wo ma.

⁹ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenma ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Na lɔxɔe nan yi ki! Gbaloe bara ramini alo fuge minima sansi wuri ma ki naxe. Wo xa yete igboja bara dange.

¹¹ Wo xa fe kobi bara findi luxusinyi ra n belexe kui. Nama yo mu luma wo xɔnyi, e harige birin ɲɔnma ne.

¹² Kiiti waxati bara fa, na lɔxɔe bara a li. Saresoe naxa sɛɛwa, saremati naxa sunnun, barima Alatala xa xɔne na tefe pama birin xili ma.

¹³ Saresoe mu sese fima sarematie ma e xa dunipeigiri kui, barima Ala xa nate mu masarama. E birin faxama ne e xa yunubie xa fe ra.

¹⁴ Hali e sara fe, e gere fe yailan, mixi yo mu sigama gere sode barima n ma xɔne bara din e birin na sinnanyi ma.»

¹⁵ «Gere na taa fari ma, wuganyi nun kaame na taa kui. Naxan na daaxa na faxama gere nan kui, naxan na taa kui na kanyi faxa kaame nun wuganyi ra.

¹⁶ Naxee na ratanga na ma, nee sa e nɔxunma geyae nan fari. E wama ne alo kolokonde e xa yunubie xa fe ra.

¹⁷ E senbe ɲɔnma ne, e xinbie rakori.

¹⁸ E sunnunyi dugi nan nagoroma e ma, e e xunyi nun e dexabe bi yaagi kui.

¹⁹ E gbeti nun xɛema wolima ne tande alo se seniyentare, kɔnɔ na sese mu findima kisi ra e be Ala xa xɔne lɔxɔe. Na naafuli mu findima donse ra e be, barima a findi ne e ratantanse ra.

²⁰ E nu bara jɛlexin e xa xunmase fanyie ra, e naxee rawalixi kuye jaaxie yailanfe ra. Na kui n nee findima ne se seniyentaree ra,

²¹ n nee so e yaxui jaaxie yi ra naxee e rawalima fe kobi ra pamane ma.

²² N na n kobe soma ne e ra. E fama ne sode n ma hɔrɔmɔbanxi kui, e fe seniyentare raba naa, e n ma see mupa.»

²³ «Yɔlɔnxɔnyie xa yailan, barima wo xa bɔxi rafexi suute nun faxetie nan na.

²⁴ N mixi jaaxie nan nafama kelife pamance ma, alako e xa wo xa banxie tongo, e xa wo rayaagi, e xa wo xa batudee mabere.

²⁵ Fe xɔɔxɔe na wo li, wo bɔɲesa fenma ne, kɔnɔ wo mu na toma fefe ma.

²⁶ Gbaloe luma fa ra ne a bore fɔxɔ ra. Wo luma ne fe xɔɔxɔe me ra. Wo xibaaru fanyi fenma ne namijɔnme ra, kɔnɔ marasi yo mu luma sɛrɛxedubee nun forie yi ra.

²⁷ Mange luma ne sunnun na, a xa kuntigie nimisa, a xa pama birin seren gaaxui kui. N e makiitima e jere ki nan ma, alo e darixi a ra ki naxe. Na temui e a kolonma ne n tan nan na Alatala ra.»

8

Kuye batufe Ala xa horomobanxi kui

¹ A ne senni nde, kike senni, xi suuli nde ra, n nu doxoxi n ma banxi nan kui, Yuda forie fan nu na n seeti ma. Na temui Muxu Marigi Alatala naxa a senbe masen n be.

² N naxa laamatunyi to naxan lanxi xeme nde ma naxan sanyie nu luxi alo te, a kanke nu yanbama alo bafata raxunuxi.

³ A naxa a belexe itala, a n xunsexe suxu. Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a n ite koore nun boxi tagi, a fa laamatunyi masen n be. N naxa Ala xa horomobanxi to Darisalamu. N to na sode de li naxan nu na koola ma, n naxa kuye nde to naa naxan Ala raxonoma.

⁴ Isirayila Marigi Ala xa nore fan nu na menni, alo n a to ki naxe a singe ra fili ma.

⁵ Ala naxa a masen n be, «I tan Adamadi, i ya ti koola biri ra.» N to n ya rasiga naa, n naxa na kuye to horomobanxi sode de koola biri ra, naxan Alatala raxonoma.

⁶ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bonsoe xa wali paaxi to, wali naxan a niyama n xa n makuya n ma horomobanxi ra? I fama ne fe gbete tode naxee paaxu na be.»

⁷ Ala naxa n xanin horomobanxi sode de gbete ra. Menni n naxa yale nde to tete ma.

⁸ A naxa a masen n be, «Adamadi, i xa na yale raxungbo.» N to na raba, n naxa naade nde to.

⁹ A naxa a masen n be, «I xa so naa pama xa wali paaxi matode.»

¹⁰ N to so menni kui, n naxa bubusee, sube raharamuxie, nun Isirayila bonsoe xa kuye birin xa pirinti to na banxi xale rabilinyi ma.

¹¹ Isirayila fori tongo solofere nun Safan xa di Yaasaniya nu na menni, surayi ganse suxuxi kankan yi ra, tuuri nu fa te a fa menni rafe.

¹² Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bonsoe forie xa wali to, e naxan nabafe dimi kui e xa kuyee ra? E naxe, <Alatala mu won toxi feo. A bara won ma boxi rabolo.»

¹³ Ala man naxa a masen n be, «I fama ne fe gbete tode naxee paaxu na be.»

¹⁴ Na temui a naxa n xanin Alatala xa horomobanxi sode de ra koola mabiri. N naxa gine ndee li menni, e doxoxi, e jonfe rabafe kuye nde be naxan xili Tamusu.

¹⁵ A naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? I fama ne fe gbete tode naxee paaxu na be.»

¹⁶ A naxa n naso Alatala xa horomobanxi xa tete kui. N naxa mixi moxonjen nun suuli to horomobanxi sode de ra, gbutunyi nun serexebade tagi, e kobe soxi Alatala xa banxi ra, e ya rafindixi sogetede ma e nu suyidi soge be.

¹⁷ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? Fe xuri di nan yi ra Yudayakae na naxee rabafe be? E man na fe paaxi nan nabama boxi birin kui, fe naxan n raxonoma han. A mato e na kuye salonsee sunbufe ki naxe.

¹⁸ Na kui n na n gbe ɲoxɔma n ma xɔne kui. N mu kinikinima e ma, n mu gbilenma na ɲaxankate fɔxɔ ra. Hali e n maxandi e xui itexi ra, n mu n tuli matima e ra fefe ma.»

9

Kuye batuite xa faxe

¹ Na temui n naxa Ala xui itexi me, a naxe, «Taa kantamae, wo xa fa wo xa geresosee ra!»

² Xeme senni naxa mini naade fuge biri ra, naade naxan ya rafindixi kɔɔla ma, birin nun a xa geresose ra a belexe i. Xeme gbete nu na e ya ma, dugi fiixe ragoroxi a ma, sebeli ti se nu na a belexe i. E naxa fa, e ti serexebade fe ma, naxan yailanxi wure gbeeli ra.

³ Isirayila Marigi Ala xa nɔre naxa keli malekee sawurɛe xun, a nu magoroxi naxee fari, a a xun ti banxi sode de ra. Alatala naxa na xeme xili dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se nu na naxan belexe,

⁴ a a masen a be, «I xa i ɲere Darisalamu taa kui tɔnxuma safe ra xeme birin tigi ra, naxee na tɔɔɔfe, naxee na wafe yi fe ɲaaxie xa fe ra naxee rabama Darisalamu.»

⁵ A man naxa a masen a booree be n ya xɔri, «Wo bira yi xeme fɔxɔ ra, wo xa faxe ti kinikinitareɲa kui!

⁶ Wo xa mixi birin faxa, forie, segetalae, sungbutunyie, ginɛe nun dimedie. Kɔnɔ tɔnxuma na naxee tigi ma, wo nee lu na! Wo xa yi wali fɔɔ n ma hɔrɔmɔbanxi seniyenxi yire.» Na kui e naxa na forie faxa naxee nu tixi hɔrɔmɔbanxi ya ra.

⁷ A man naxa a masen e be, «Hali a findixi fe seniyentare nan na, wo xa n ma hɔrɔmɔbanxi xa tete rafe binbie ra! Yakɔsi, wo siga!» Na kui e naxa mini, e faxe belebele ti taa kui.

⁸ E nu faxe tima temui naxe, n naxa n felen bɔxi ma n keren. N nu n mawafe Ala be a falafe ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila bɔnsɔe birin sɔtɔfe ne i xa xɔne kui naxan na tefe Darisalamu taa kui?»

⁹ A naxa n yaabi, «Isirayila nun Yuda bɔnsɔe xa yunubi gbo! E luma faxe ti ra temui birin, e fe tinxintaree raba bɔxi birin kui. E naxe, «Alatala bara yi bɔxi rabolo, a mu won ma fe toma sɔnɔn.»

¹⁰ Na kui n mu kinikinima e ma fefe ma. N e xa wali ɲaaxi sare ragbilenma ne e ma a xɔɔxɔe ra.»

¹¹ Na temui na xeme dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se suxuxi naxan yi ra, a naxa gbilen, a dentege sa a xɛema be, «N bara ge i xa yaamari rabade.»

10

Ala xa nɔre xa keli a xa hɔrɔmɔbanxi xun

¹ Na laamatunyi kui n naxa kibanyi nde to malekee xun ma naxan nu luxi alo diyaman maniyɛ.

² Alatala naxa a masen xeme be dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, «I xa so malekee bun ma, sanyi radigilinxi na dennaxe, i xa te wolee tongo, i e rayensen taa ma.» A naxa na raba n ya xɔri.

³ Na malekee nu tixi hɔrɔmɔbanxi yirefanyi ma na xeme so temui naxe. Kunda nu na hɔrɔmɔbanxi tete kui.

⁴ Alatala xa nore naxa keli na malekee xun ma, a siga horomobanxi sode de ra. Kunda naxa horomobanxi rafe, Alatala xa nore xa yanbe fanyi nu na tete birin kui.

⁵ Na malekee gabutenyie xui nu mema boore tete kui, a nu gbo alo Ala Senbema woyen xui.

⁶ Alatala to xeme yamari, dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, a xa te wolee tongo se digilinxie tagi malekee bun ma, a naxa so, a sa ti naa.

⁷ Na maleke keren naxa te wole ndee ko, a a sa na xeme belexe i. Na naxa a rasuxu, a mini.

⁸ Mixi belexe maniye nan nu minima na malekee gabutenyie bun ma.

⁹ N naxa sanyi radigilinx naani to malekee fe ma, keren keren nu na kankan bun ma. E nu mayanbama alo diyaman maniye.

¹⁰ Na sanyi radigilinx naani birin nu maniya, kankan luxi alo a nu na sanyi radigilinx gbetae nan kui.

¹¹ E ne sigama, maleke yatagi nu tixi dennaxe ra e nu e jere ma menni biri ne, hali na sanyi to nu a mafindima.

¹² Yae nu na na maleke naanie birin fatee ma, a nun e farie ma, e belexe ma, e gabutenyie ma, nun e sanyi radigilinx naanie ma

¹³ N naxa a me, e na sanyi radigilinxie xilima «sanyi firi firi.»

¹⁴ Yatagi naani nan nu na na malekee birin be. Keren nu luxi ne alo maleke yatagi, a firin nde nu luxi ne alo mixi yatagi, a saxan nde nu luxi ne alo yete yatagi, a naani nde nu luxi ne alo sege yatagi.

¹⁵ Na temui na malekee naxa keli. E nu maniyaxi na daalisee nan na n bara naxee to Kebara xure de ra.

¹⁶ Na malekee ne e jere ma, e nun na sanyi radigilinxie nan a ra. E na e gabutenyie itala e xa keli, e nun na sanyie nan a ra.

¹⁷ E na ti, e nun e sanyie nan a ra, e na te, e nun e sanyie nan a ra, barima na daalisee nii nu na e sanyi radigilinxie nan kui.

¹⁸ Na temui Alatala xa nore naxa keli horomobanxi sode de ra, a sa a magoro na malekee xun ma.

¹⁹ E naxa e gabutenyie itala, e keli boxi ma n ya xori e nun e sanyi radigilinxie ra. E naxa e sa ti Alatala xa horomobanxi de ra sogetede biri ra. Isirayila Marigi Ala xa nore nu na e xun ma.

²⁰ A raponyi n naxa a kolon n na daalise naani n naxee toxi Kebara xure de ra, e nu maniyaxi malekee nan na.

²¹ Yatagi naani nun gabutenyi naani nu na e birin ma. Belexe fan nu na e gabutenyie bun ma.

²² E yatagie nu maniyaxi yatagie nan na n naxee to Kebara xure de ra. E birin nu sigama yare nan tun.

11

Darisalamu xa jaxankate nun Isirayila xa boje masare

¹ Na temui Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo menni, a n xanin Alatala xa horomobanxi naade ra, naxan na sogetede biri ra. Xeme moxonen nun suuli nu na menni. Nama kuntigie Asuru xa di Yaasaniya nun Benaya xa di Pelataya fan nu na e ya ma.

² Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, yi mixie na fe jaaxi kui. E wama nama ratantanfe e xa marasi ra.

³ E naxe, «Hali won mu banxi ti, barima yi taa luxi ne alo tunde won pinma naxan kui.»

⁴ Na kui i tan adamadi, i xa n ma woyenyi radangi e ma.»

⁵ Na temui Alatala Xaxili Seniyeenxi naxa goro n ma, a yi masenyi ti n be n xa a radangi e ma, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan Isirayila bõnsõe, n wo xa maṗoxunyi kolon.

⁶ Wo bara mixi gbegebe faxa yi taa kui, wo bara e binbie lu kira ra.

⁷ Na kui n tan, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo binbie naxee wolixi kira ra, e findixi subee nan na naxan fama gande yi tunde kui, kono n wo tan kerima ne.

⁸ Wo to gaaxuxi gere ya ra, n gere rafama ne wo ma! N tan Alatala xui nan ya.

⁹ N wo raminima ne taa kui, n wo sa si gbete sagoe. Na nan findima wo xa paxankate ra.

¹⁰ Wo faxama gere nan kui Isirayila naaninyi ra. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹¹ Yi taa mu findima wo be tunde ra, wo tan mu findima sube ra naxan ganma be taa kui. N wo tan makiitima Isirayila naaninyi nan na.

¹² Wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, wo tondi birade naxan xa yaamarie foxo ra. Wo bara n ma seriye rabolo, wo bira si gbete xaxa seriye foxo ra.»

¹³ N to ge na masenyi falade, Benaya xa di Pelataya naxa faxa. N naxa n yatagi rafelen boxi ma keren na, n fa a fala n xui itexi ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila mixi donxoe birin sontofe ne?»

¹⁴ Alatala naxa n yaabi,

¹⁵ «Adamadi, Darisalamukae na a falafe i baribooree nun Isirayila bõnsõe birin be e xa e makuya Alatala ra, barima e naxe yi boxi findixi e gbe nan na.

¹⁶ Na kui i xa a fala e be, «Alatala xa masenyi nan ya. Hali n e makuya, n e xanin jamanee ma, n luma ne e seeti ma menni fan.»

¹⁷ «I xa yi masenyi ti: «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya. N wo malanma ne kelife jamanee tagi wo yensenxi dennaxe, n man Isirayila boxi so wo yi ra.»

¹⁸ «E gbilenma ne e xa boxi ma, e fa kuye paaxie birin ba naa.

¹⁹ N e boṗe findima boṗe keren nan na. N xaxili neene so e yi ra. N e xa boṗe xoxoxoe bama ne, n boṗe fanyi so e yi ra,

²⁰ alako e xa bira n ma yaamarie foxo ra, e xa n ma seriye binya. E findima n ma pama nan na fa, n tan findi e Marigi Ala ra.

²¹ Kono mixi naxee birama e xa kuye batufe foxo ra, n e xa wali paaxi sare ragbilenma ne e ma. Alatala xui nan na ki.»

²² Na temui na malekee naxa e gabutenyie itala nun e sanyi radigilinxie, Isirayila Marigi Alatala xa nore nu na e xun ma.

²³ Alatala xa nore naxa keli taa kui, a sa a magoro geya fari naxan nu na sogetede.

²⁴ Na laamatunyi kui, Ala Xaxili Seniyeenxi naxa n tongo menni, a n xanin Isirayila bõnsõe yire naxan nu na konyiya kui Kalide boxi ma. Laamatunyi to non,

²⁵ n naxa Alatala xa masenyi birin nadangi e ma, a naxee masen n be.

12

Taali konyiya xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i na bõnsõ murutaxi nan tagi yi ki. E ya na na, kõnõ e mu se toma. E tuli na na, kõnõ e mu fe mēma, barima bõnsõ murutela nan e ra.

³ Adamadi, i naxan nabama, i xa kote yailan alo i na sigafe konyiya nan kui. I xa mini e ya xõri yanyi xare ra alo mixi suxuxi naxan xaninfe pamanē ma. Na kui, hali e findixi bõnsõ murutaxi nan na, e fama ne fahaamui sõtode i xa taali kui.

⁴ I xa i xa kote yailan yanyi ra e ya xõri. Nunmare tēmui i xa mini taa kui e ya xõri alo i na sigafe konyiya nan kui pamanē ma.

⁵ I xa yale ti taa tete ma e ya xõri, i fa mini na kui a nun i xa kote.

⁶ I xa i xa kote dõxõ i tunki ma e ya xõri, i mini nunmare tēmui. I xa i yatagi makoto alako i naxa nõ bõxi tode. Na birin bara findi tõnxuma ra Isirayila bõnsõ bē.»

⁷ N naxa na raba alo Ala a masen n bē ki naxē. N naxa n ma kote yailan yanyi xare ra. Nunmare ra, n naxa yale ti taa tete ma n bēlēxē ra, n fa mini n ma kote ra e ya xõri.

⁸ Na kuye iba, Alatala naxa n maxõrin,

⁹ «Adamadi, yi bõnsõ murutaxi mu i maxõrin nu, i na fe naxan nabafe?

¹⁰ A fala e bē, «Alatala yi nan masenxi: Yi kiiti saxi Darisalamu mangēe nun Isirayila bõnsõ nan birin ma naxēe sabatixi bē.»

¹¹ A fala e bē, «N tan findixi wo bē tõnxuma nan na. N naxan nabaxi na ki, na nan fama rabade wo fan na. E wo suxuma nē, e wo xanin konyiya kui pamanē ma.»»

¹² «Mangē naxan na e xun ma, a a xa kote dõxõma a tunki nan ma nunmare tēmui, a a gi. E yale tima nē taa tete ma alako a xa mini na ra. A a yatagi makotoma nē alako a naxa bõxi to.

¹³ N na n ma yelē italama nē a xun ma, n ma gantanyi a suxu. N a xaninma nē Babilõn, Kalidi bõnsõ xa bõxi ma, kõnõ a mu mēnni toma a ya ra. A faxama naa.

¹⁴ N fama nē a xa mixi birin nayensende, a xa kuntigie nun a xa sõorie. N e birin nakerima nē santidegema ra.»

¹⁵ «N na e kerī pamanēe ma dunīa yire birin, e a kolonma nē na kui a n tan nan na Alatala ra.

¹⁶ Kõnõ n mixi ndee ratangama nē e ya ma gere kui, n e ratanga kaame nun wuganyi ma, alako e xa nõ e xa wali kobie mataalide si gbetēe bē e na lu dennaxē. E a kolonma nē a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n bē, a naxē,

¹⁸ «Adamadi, i nē i degema tēmui naxē, i xa sērēn gaaxui ra. I nē ye minma tēmui naxē, i imaxa kõtõfili ra.

¹⁹ A fala pama bē, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Darisalamukae nun Isirayilakae xa fe ra. A naxē e e degema gaaxui nan kui, e ye min kõtõfili ra, barima gbaloe paaxi a niyama nē harige birin ba e xa bõxi ma.

²⁰ Taaē kanama nē, bõxi xara. Na kui wo a kolonma nē a n tan nan na Alatala ra.»»

²¹ Alatala naxa a masen n bē, a naxē,

²² «Adamadi, munse na yi taali wõyenyi ra, naxan na falafe wo tagi Isirayila bõxi ma? Na taali naxē, «Lõxõēe na e ikuyafe de, kõnõ Alatala xa laamatunyi mu kamalixi fefe ma.»

²³ A fala e bē, «Alatala yi nan masenxi: N fama nē na taali wõyenyi ifalē dandē. Mixi yo mu na falama sõnõn Isirayila bõxi ma.» A fala e bē, «A gbe mu luxi laamatunyi birin xa kamali.

²⁴ Wule laamatunyi nun wule masenyi jonma ne sematoe yi ra Isirayila bonsoe ya ma.

²⁵ Kono n tan Alatala na naxan masen, na kamalima ne a waxati ma. N fama n ma masenyi rakamalide wo tan murutelae nan be. Alatala xui nan na ki.»

²⁶ Alatala naxa a masen be, a naxe,

²⁷ «Adamadi, Isirayila bonsoe luma ne a fala ra i xa laamatunyi fe masen naxan buma a fa raba. A naxe namijonme xa masenyi mu kamalima fo je wuyaxi na dangi.

²⁸ Na kui, a fala e be, «Alatala yi nan masenxi: N mu dugundima n ma masenyi rakamalide sonon. N naxan masenxi, na fama ne rabade. Alatala xui nan na ki.»

13

Sematoe wule falee

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila namijonmee be. A fala e be, naxee masenyi tima e yete boje ma fe ma, i naxe, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra!

³ Alatala xa masenyi nan ya: Naxankate na namijonme wule falee be, naxee birama e yete xaxili foxo ra, e mu laamatunyi yo toxi.

⁴ Isirayila, wo xa namijonme wule falee luma ne alo xulumasee banxi kanaxi kui.

⁵ Wo mu Isirayila xa tete yailanxi alako a xa ti gere kui Alatala xa loxo.

⁶ E xa laamatunye findixi wule nan na. E xa masenyi mu findixi nondi ra fefe ma. E naxe, Alatala xui nan na ki, a fa li Alatala xa mu e xexi. E wama na xa kamali tun.

⁷ Fu xa mu na wo xa laamatunye nun wo xa masenyie ra? Wo a falama, Ala xui nan na ki, a fa li n tan Ala xa xui mu a ra!»

⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo xa fe ra, a naxe: «N bara keli wo xili ma wo xa wule masenyie nun wo xa wule laamatunye xa fe ra. Alatala xui nan na ki.

⁹ N na n belexe italama ne namijonme wule falee be, naxee wule laamatunye nun wule masenyie xa fe falama. E mu luma n ma pama kuntigie ya ma, e xili bama ne Isirayila xa taruxui kui, e mu soma Isirayila boxi ma sonon. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «E to fa na n ma pama raloe ne na ki a falafe ra, «Wo boje xa sa,» kono a fa li gbaloe na na. E tete kobi nan ti, e fa a penti a fiixe ra.

¹¹ A fala e be na tete birama ne. Turunnaade nun tune xungbe na fa, balabalanyi goroma ne.

¹² Na tete na bira, a mu falama xe wo be, «Wo mu a pentixi xe? Munse fa niyaxi?»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «N turunnaade xungbe radinma ne wo ma n ma xone kui, tune belebele nun balabalanyi sinma ne wo ma senbe ra, a kasare ti.

¹⁴ N tete rabirama ne, wo naxan pentixi, n a sanbunyi maba. A na bira wo ma, wo faxa a bun ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹⁵ N na n ma xone birin naminima ne na tete ma, nun mixi naxee a pentixi. N a falama ne wo be, Tete mu na sonon, naxee fan a pentixi, nee fan mu na sonon.

¹⁶ Nee findixi na namijonme wule falee nan na, naxee nu woyenma Darisalamu xa fe ra, a boresa xa fe fala e be, a fa li gbaloe nan tun nu na fafe e ma. Alatala xui nan na ki.»

¹⁷ «Yakosi adamadi, i ya rafindi i xa pama xa gine dimedie ma, naxee namijonme masenyi tima e yete boje ma fe ma. I xa masenyi ti e xili ma,

¹⁸ a falafe ra, «Alatala yi nan masenxi e be, «Naxankate na ginee be naxee belexekonnasoe yailanma karafili ra, xa na mu a ra e mafelenyie yailan mixi ratantanfe ra. Wo a mapoxunxi ne a wo na n ma mixie ratantan, wo mu toore sotoma na kui?»

¹⁹ Wo bara n mabere donse di xa fe ra. Wo to wule fala n ma pama be naxan a tuli matima wule ra, wo bara mixi faxa naxan mu nu lanma a xa faxa, wo bara mixi lu naa naxan mu nu lanma a xa lu naa.»»

²⁰ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Wo xa karafilie mu rafan n ma, wo mixi ratantanma naxan na alo gantanyi sama xonie be ki naxe. N na karafilie bama ne wo belexe ra, n xoreya fima ne mixi ma wo naxan suxu gantanyi kui alo xonie.

²¹ N wo xa mafelenyie bama ne wo ma, n na n ma pama ba wo xa noe bun ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

²² Wo bara limaniya ba tinxintoe yi ra wo xa wulee ra, n nu wama naxan malife. Wo bara tinxintare rasi e xa lu e xa fe jaaxie kui, n nu wama naxan nakisife.

²³ Wo to na moeli raba, wo mu wule masenyi tife sonon, wo mu luma sematoe xa wali kui. N fama ne n ma pama ratangade wo belexe. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

14

Ala xa kate Isirayila boje ragbilenfe a ma

¹ Isirayila fori ndee naxa fa n xonyi. E to dexo,

² Alatala naxa a masen n be,

³ «Adamadi, yi mixie bara kuyee fe tongo e a sa e nii ra, e fe jaaxie suxu naxee e rabirama. A lanma n xa tin e xa n maxandi?»

⁴ A fala e be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Isirayilaka naxan yo kuye fe sa a nii ra, a fe jaaxi suxu naxan a rabirama, a na siga namijonme yire Ala maxandide, n a xa duba mafindima a xa yunubi raba xasabi nan ma.

⁵ N yi rabama ne alako n xa Isirayila bonsoe boje rafindi n ma, hali e to bara e makuya n na e xa kuye batufe ra.»»

⁶ «A fala Isirayila bonsoe be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tuubi, wo gbilen wo xa kuye batufe foxo ra, wo wo kobe so wo xa fe jaaxie ra!

⁷ Isirayilakae birin, xa na mu a ra wo xa xoree, mixi yo naxan kuye fe sama a nii ra, a fe jaaxi suxu naxan a rabirama, na kanyi na siga namijonme yire n maxandife ra, n tan Alatala yati fama na kanyi yaabide.

⁸ N tima ne a kanke, n a findima misaali nan na pama be, a xili findi konbi ra e ya ma. N a kerima ne n ma pama ya ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁹ «Xa na namijonme fa tin masenyi falade n xili ra, n tan yati bara a madaxu a xa na raba. Na kui n na n belexe itala a xili ma, n a xa fe xun nakana n ma pama Isirayila ya ma.

¹⁰ E bara yunubi soto na kui, namijonme yo, nun mixi yo naxan maxandi tima a saabui ra.

¹¹ Na temui Isirayila bonsoe mu luma e makuya ra n na, e seniyentarepa bepinma ne. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra. Alatala xui nan na ki.»

¹² Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹³ «Adamadi, xa pama nde n bepin e xa yunubie xa fe ra, n fama ne n belexe italade e xili ma, n e xa baloe jon, n kaame radin e ma, n e xa mixie nun e xa xurusee faxa.

¹⁴ Hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba nu na e ya ma nu, pama noma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Xa n sube xaapge radin na boxi ma e xa dimee faxa, mixi birin xa keli naa na subee xa fe ra,

¹⁶ hali na namijonme saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu noma e xa die rakiside. Na namijonmee gbansan nan kisima, boxikae tan loe.»

¹⁷ «Xa n gere rabula na boxi ma, n fa a fala <Santidegema xa be kana,> n fa a niya na boxikae nun e xa xurusee birin xa sonto,

¹⁸ hali na namijonme saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu noma e xa die rakiside. Na namijonmee gbansan nan kisima.»

¹⁹ «Xa n wuganyi radin na boxi ma e xa mixi birin nun e xa xurusee faxa fe ra n ma xone xa fe ma,

²⁰ hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu noma e xa die rakiside. Nama noma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra.»

²¹ «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo xa fe xoxoma ne dangife na tan na n na n ma kasare naani ti wo be, naxee findixi gere, kaame, sube xaapge, nun wuganyi ra. Na birin wo xa mixie nun wo xa xurusee sontoma ne.

²² Kono wo xa di ndee fama ne ratangade na ma. E fama ne wo yire, wo fa seewa e pere ki matofe ra, wo fa madundu gbaloe xa fe ra n naxan nagirixi Darisalamu ma.

²³ Wo madundui sotoma ne e pere ki matofe ra, barima wo fama ne a kolonde a n na birin naba fe nde nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

15

Darisalamu xa paxankate

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe:

² «Adamadi, weni bili fan fotonyi wuri salonyi be?

³ Weni bili wuri rawalima a xa findi se gbaku se ra, xa na mu a ra se gbete naxan tide na na?

⁴ Na wuri mooli na gan, keli a xunyi ma han a sa doxo a xore ra, a noma rawalide se nde ra fa?

⁵ Xa a mu nu noma rawalide se nde ra a to nu sixi, a na gan, tide yo mu luma a ma sonon.»

⁶ «Na kui, wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fe rabama ne Darisalamukae ra, alo n fe naxan naba na weni bili wuri ra n naxan ganxi.

⁷ N tima ne e kanke. Hali e mini te i, na te fanma e donde. N na ti e kanke ma, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

⁸ N e xa boxi xun nakanama ne, barima e bara n yanfa. Alatala xui nan na ki.»

16

Isirayila xa yene Ala mabiri

1 Alatala naxa yi masenyi ti n be, a naxe:

2 «Adamadi, Darisalamu rakolon a xa fe kobie ra.

3 A fala a be, «I Marigi Alatala yi nan masenxi: I barixi Kanaan boxi nan ma, Amorika nan nu na i baba ra, i nga findixi Xitika nan na.

4 I barixi loxoe naxe, mixi yo mu wo furixuli xaba, e mu i maxa ye nun foxe ra alako i xa seniyen, e mu i mafilin dugi kui.

5 Mixi yo mu kinikini i ma na fe mooli rabafe ra. E i woli burunyi, barima i nu mapaaxin birin be.»

6 «N nu na dangife i yire temui naxe, n naxa i to i na i nii magagafe i saxi wuli xora. N naxa a fala i be, «I xa kisi.»

7 N naxa i ramo alo sansi moma ki naxe. I bara findi ginedimedi tofanyi ra. I fate bara mo, i xunxexe bara kuya, kono han na temui dugi mu nu ragoroxi i ma. I mageli nan nu a ra.»

8 «Temui nde to dangi, n naxa a to i findixi sungbutunyi ra. Na kui n naxa n ma dugi sanbunyi felen i ma i suturafe ra, a findi saate ra won tagi. Na kui i findixi n tan nan gbe ra, i Marigi Alatala.»

9 «N naxa i maxa ye ra, n wuli ba i ma, n fa ture xiri fanyi so i ma.

10 N naxa dugi fanyi dege i be, n na ragoro i ma. N naxan sankiri fanyi so i sanyi.

11 N naxa i raxunma belexe rasoe nun konmagore ra.

12 N naxa xurunde sa i joe ra, n tulirasoe sa i tulie ra, n mange tonxuma dusu i xun na.

13 I nu raxunmaxi xema nun gbeti nan na, i nu maxirixi dugi tofanyie nan na, i nu donse fanyi donma naxan findi kumi nun ture ra. I xa tofanyi xun nu fa masa tun, mangeya naxa radaxa i be.

14 I xili naxa din pamanee ra i xa tofanyi xa fe ra, barima tofanyi kamalixi nan nu a ra i xa nore saabui ra n naxan fixi i ma. Alatala xui nan na ki.»

15 «Kono na temui i naxa la folo i xa tofanyi nun i xili fanyi ra, i fa so langoeja rabafe. I nu i yete soma mixi birin yi ra, i lu e sagoe.

16 I naxa i xa dugi tofanyie itala geya fari i langoeja raba dennaxe. Na fe mooli mu lanma feo. Na rabafe mu fan.

17 I naxa i xa xunmase xema nun gbeti daaxie tongo, n naxee fixi i ma, i e yailan kuye xemee ra, i fa langoeja raba nee ra.

18 I naxa i xa dugi tofanyie ragoro e ma, i fa n ma ture nun n ma surayi ba serexe ra e be.

19 N donse naxan so i yi ra, i bara na taami fanyi, na ture, nun na kumi birin ba serexe gan daaxi ra e be. I na nan nabaxi. Alatala xui nan na ki.»

20 «I naxa i xa die tongo, n naxee fixi i ma, i e fan ba serexe ra na kuyee be. I xa langoeja mu nu i wasama nu?

21 I bara n ma die kon naxaba, i e ba serexe ra kuyee be!

22 I xa fe kobie nun i xa langoeja birin kui, i mu ratu a ma n naxan nabaxi i be i mageli to nu a ra, i nu i nii magagafe i wuli xora temui naxe?»

23 «Naxankate na i be! Alatala xui nan na ki. Safe i xa wali jaaxi xun ma, i bara fe gbete fan naba.

24 I bara yiree ti taa tagi kira de ra,

25 i fa i fate xa tofanyi masen pama be kene ma, alo langoe naxan wama xeme mabendunfe a ma.

26 I bara langoepa raba Misirakae ra, i dɔxɔboore naxee xa gine fe xɔrɔxɔ. I xa langoepa radangixi bara n naxɔnɔ.

27 Na kui n bara n belexe itala i xili ma, n fa nde ba i xa bɔxi ra, n a sa i yaxuie Filisitakae sagoe, i xa wali kobie xa fe ra naxee bara e raterenna.

28 I bara langoepa raba Asiriyakae fan na, barima sese mu i wasama.

29 Na dangi xanbi i bara langoepa raba Babilon yulɛe ra, kɔnɔ nee fan mu i wasa.»

30 «I bɔɲe kobi! Alatala xui nan na ki. I yi langoepa mooli rabama di?

31 I to i xa langoe yiree ti taa kui kira de ra, i mu nu luxi alo langoe yati barima i nu langoepa rabafe ne tun kobiri xanbi!»

32 «Yene gine, xɔɲee rafan i ma dangife i xa mɔri ra.

33 Langoe birin wama langoe sare xɔn, kɔnɔ i tan nan luma i jengɛe ki ra, alako i xa e mabendun i ma a mooli birin na.

34 I mu luxi alo langoe gbete. Mixi yo mu i mayandima i xa wali ra. I tan nan e mayandima, i fa e sare fi, i mu se soto.»

35 «I tan langoe gine, i tuli mati Alatala xa masenyi ra!

36 I Marigi Alatala yi nan masenxi: I to i xa naafuli ba alako i xa langoepa raba i jengɛe ra, i to kuyee mooli birin ti, i fa i xa die wuli ba sɛrɛxɛ ra e be,

37 n fama ne i jengɛe birin malande, naxee nu rafan i ma nun naxee mu nu rafan i ma, n i ɲaibɔe masen e be a kene ma, i xa yaagi.

38 N i makiitima ne alo gine yenela nun faxeti makiitima ki naxe. N nan n gbe ɲɔxɔma ne i ma n ma xɔne nun n ma tɔɔne xɔrɔxɔe ra.

39 Na temui n i sama ne i jengɛe sagoe, e i xa langoe yiree kana, e i xa dugie nun i xa xunmasee ba i ma, e fa i lu i mageli ra fɔɛn.

40 E e malanma ne i xili ma, e i magɔnɔ gemɛe ra, e i masɔxɔ e xa santidegemae ra.

41 E i xa banxie ganma ne, e i ɲaxankata gine gbegebe ya xori. N i xa langoepa danma ne, i mu i jengɛe kima sɔnɔn.

42 N na ge na rabade i ra, n ma xɔne goroma ne i xa yanfanteya xa fe ra.»

43 «N fama ne i xa wali sare birin nagbilende i ma, barima i mu i ratu i fonike temui ma. I Marigi Alatala xui nan na ki. I mu langoepa xa sa i xa fe kobi gbete fari?»

44 «Taali faleɛ fama yi taali falade i xun ma, <Nga lu ki yo ki, a xa di gine fan luma na ki ne!»

45 I nga xa di yati nan i ra, naxan me a xa mɔri nun a xa die ra. I taara ginemae fan me ne e xa mɔrie ra, nun e xa die ra. I nga findixi Xitika nan na, i baba findixi Amorika nan na.

46 Samari findixi i taara ginema nan na naxan sabatixi i kɔɔla ma, a nun a xa taa gbete kui. Sodoma nan findixi i xunya ginema ra naxan sabatixi i yirefanyi ma, a nun a xa taa gbete ra.

47 I bara bira e xa wali ɲaaxi fɔxɔ ra, i man bara ɲaaxu dangife e tan na.

48 N bara n kali, Sodoma nun a xa taee mu i xa ɲaaxuna lixi. Alatala xui nan na ki.»

49 «I xunya Sodoma xa yunubie findixi yi nan na: yete igboɲa, bannaya, nun kinikinitareɲa tɔɔromixie mabiri.

50 E de igbo, e fe ɲaaxie rabama n ya xori. Na kui, n naxa e xa fe ɲɔn!

51 Samari mu yunubi raba alo i tan. I xa fe kobi raba gbo dangi a gbe ra pon! Na taa ɲaaxi tinxin i be.

⁵² I xa yaagi tun! I xa jaaxupa kui, a luxi ne alo i xunya e na fisa i be. I xa na kote xanin.»

⁵³ «Kono a raponyi, n fama ne Sodoma nun a xa taee nun Samari nun a xa taee xa fe xun nakelide. I fan luma ne na xunnakeli kui.

⁵⁴ I bara yaagi soto i xa wali kobi xa fe ra. Na bara a niya Sodoma nun Samari xili xa fan dondoronti.

⁵⁵ I xunya Sodoma nun a xa taee nun i taara Samari nun a xa taee xun nakelima ne alo singe. I fan nun i xa taee luma na xunnakeli nan kui.

⁵⁶ I nu i yete igboma temui naxe, i mu tin fe fanyi falade i xunya Sodoma xa fe ra,

⁵⁷ beenun i xa jaaxupa xa sa kene ma. Yakosi Edon nun a xa taee nun Filisita nun a xa taee, e birin i maberema.

⁵⁸ Na langoepa nun fe kobie yaagi luma ne i ma. Alatala xui nan na ki.»

⁵⁹ «I Marigi Alatala yi nan masenxi: N i sare ragbilenma ne i ma seriye ki ma, barima i bara n ma kali mabere n ma saate kanafe ra.

⁶⁰ Kono n tan mu neemuma won ma saate ma, won naxan tongo i fonike temui. N fama ne saate tongode i be naxan mu jonma abadan.

⁶¹ Na kui, i taara nun i xunya na gbilen i ma, i ratuma ne i xa kira jaaxi ma yaagi ra. N e fima ne i ma, kono na fe mu na won ma saate singe kui.

⁶² N saate tongoma ne i be, i a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

⁶³ N na ge i xun sarade i xa yunubie xa fe ra, i fama ne ratude fe dangixie ma yaagi kui, i fa i de ragali i xa yaagi xa fe ra. Alatala xui nan na ki.»

17

Taali woyenyi Isirayila be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa yi taali fala Isirayila bonsode be.

³ A fala e be, «Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Sege xungbe, gabutenyi senbema, xabe kuye tofanxie, naxa fa Liban, a sediri bili salonyi bolon a kon na.

⁴ A naxa na xanin yule boxi ma, a a si e xa taa kui.»»

⁵ «A naxa sansi xori nde tongo Isirayila boxi ma, a sa na si boxi fanyi ma, ye gboxi dennaxe.

⁶ Na sansi xori naxa bula, a findi weni sansi dunke ra naxan salonyie nu kuyama a gbe ra. A salonyie nu fa e ramaxa koore ma, a sanke nu goro ye fene ra. Na sansie naxa fan, a salonyie naxa wuya a burexe naxa fan.»

⁷ «Sege xungbe gbete naxa mini naa ra, a gabutenyi xungbo, a xabee wuya. Weni bili naxa a sankee nun a salonyie rapere kelifa boxi ma a nu sixi dennaxe, sigafe ra sege mabiri ye sotofe ra.

⁸ A nu sixi boxi fanyi nan ma, ye gbegbe nu na dennaxe, alako a xa findi a ra, a weni bogi fanyi ramini.»

⁹ «A fala e be, «Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Na weni bili fanma? A mu fama a italade, a bogi bira, a xara? A salonyie nun a burexe kanama ne. A italafe mu xorocho.

¹⁰ Hali a itala, a si yire gbete, foye naxan kelima sogetede mabiri a mu a xarama xe gbiki?»»

¹¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹² «A fala yi bonsode murutaxi be, «Wo mu na taali fahaamuxi? Babilon mange bara siga Darisalamu, a naa mange nun a kuntigie suxu, a e xanin Babilon.

¹³ A bara mixi keren sugandi mange bonsoe ya ma, a saate xiri a nun na tagi, a a ti mangeya ra kali ra. A man bara boxi kuntigie tan xanin,

¹⁴ alako boxi senbe xa xurun, han a mu no a ikelide sonon, fo a nu saate rabatu tun.»

¹⁵ «Kono na mange sugandixi fan naxa muruta, a xerae rasiga Misira mange ma soee nun soorie fende. Na fe mooli sooneyama? Naxan matandi tima na ki, a mu tooroma yare?

¹⁶ N bara n kali, n tan Alatala nan xui a ra, a faxama Babilon boxi nan ma, mange fe ma naxan mangeya soxi a yi ra, a naxan xa saate maberexi, a a kana.

¹⁷ Misira mange mu noma a malide gere kui, a yaxuie see yailanma taa tete kanafe ra temui naxe.

¹⁸ A to a xa kali mabere saate kanafe ra, a fama ne na sare sotode.»

¹⁹ Na xa fe ra, Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara n kali n yete ra, a to n ma kali mabere, a to n ma saate kana, n na sare ragbilenma ne a ma.

²⁰ N na n ma yele italama ne a ya ra, n a suxu n ma gantanyi ra. N a xaninma ne Babilon boxi ma, n fa a paxankata a xa yanfante ya xa fe ra menni, a naxan nabaxi n na.

²¹ A xa soorie sontoma ne santidegema ra, mixi donxo yensenma ne. Wo a kolonma ne na kui a n tan Alatala nan na nate tongoxi.»

²² Won Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N sediri salonyi bama ne a kon na, salonyi fanyi naxan na koore ma, n fa a si geya itexi fari.

²³ N a sima ne Isirayila geya ma, a salonyie fan, e bogi gbege ramini. A findima ne sediri wuri bili tofanyi ra. Xoni mooli birin fama ne e malabude, a salonyie niini bun ma a kon na.

²⁴ Na kui wuri bili birin a kolonma ne, a n tan Alatala nan wuri bili itexi igoroma, n wuri bili igoroxi ite. N wuri xinde xara, n wuri xare rafan. N tan Alatala xui nan na ki. N fama ne na rakamalide.»

18

Yunubitoe sare

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Wo yi taali woyenyi falama ne Isirayila boxi ma. Wo naxe, <Forie na mangoe yoxoe don, e xa die nan jinyie muluxunma.>

Wo na falama munfe ra?

³ N bara n kali n yete ra, a mu lanma wo xa yi taali fala Isirayila boxi ma sonon.

⁴ N tan nan gbe na nii birin na, babe ba, di ba. N tan nan gbe e birin na. Nii naxan na yunubi raba, na nii nan bonoma.»

⁵ «Mixi naxan tinxin, naxan fe fanyi rabama,

⁶ naxan mu serexe donma kuye be geyae fari, naxan mu a ya tima Isirayila xa kuyee ra, naxan mu yene rabama a doxoore gine ra, naxan mu gine masama a xa kike wali kui,

⁷ naxan mu mixi rawalima a yete xa geeni xa fe ra, naxan donifa xa seeke ragbilenma a ma, naxan mu mufe tima, kono a fa setare ki, a dugi fi misikiine ma,

⁸ naxan mu geeni mooli yo fenma doni kui, naxan a yete suxuma fe paaxi rabafe ra,

naxan kiiti tinxinxi sama mixie tagi,

⁹ naxan n ma yaamarie rabama, a n ma seriye rabatu,

na kanyi findixi tinxintoe nan na.

Na kisima ne.

Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ Kono xa a sa li a xa di nde na na, naxan mixi bonboma, a faxe tima, a fe jaaxi gbete raba

¹¹ a baba mu darixi naxan na, a xa fe na di?

A serexe donma kuye be geya fari,

a yene raba a doxoore xa gine ra,

¹² a setare nun misikiine tooroa,

a mupe tima,

a tondi seke ragbilende,

a a yae tima kuyee ra,

a fe jaaxie rabama,

¹³ a geeni fenma doni kui.

Na mixi mooli kisima? Ade, a a yete nii sare fima ne faxe ra a xa fe jaaxie ma!

¹⁴ «Kono xa na di jaaxi di nde soto, naxan bara a baba xa yunubie to, a fa lu a mu tin na wali mooli rabade, a xa fe luma di?

¹⁵ A mu serexe donma kuye be geya fari.

A mu a ya tima Isirayila kuyee ra.

A mu yene rabama a doxoore gine ra.

¹⁶ A mu mixi rawalima a yete xa geeni xa fe ra.

A mu seke maxorinma.

A mu mupe tima,

kono a setare kima, a dugi fima misikiine ma,

¹⁷ a a yete suxuma fe jaaxi rabafe ra,

a mu geeni mooli yo fenma doni kui.

Na di mu bonoma a baba xa fe jaaxi xa fe ra. A kisima ne.

¹⁸ Kono a baba tan, naxan findi funmala ra, naxan a boore muja, naxan fe jaaxie raba a xa mixie tagi, a tan nan bonoma a xa yunubie xa fe ra.»

¹⁹ «Kono wo n maxorinma, «Munfera na di mu a baba xa yunubi kote tongoma?» N xa a fala wo be, na di tinxintoe, naxan bara n ma seriye rabatu, a kisima ne.

²⁰ Naxan na yunubi raba, na nan bonoma. Di mu a baba xa yunubi kote xaninma. Baba fan mu a xa di xa yunubi kote xaninma. Tinxintoe fama ne tinxinyi sare sode. Yunubitoe tan fama yunubi sare sode.»

²¹ «Kono xa yunubitoe gbilen a xa yunubie foxo ra, a bira Ala xa seriye foxo ra tinxinyi kui, a kisima ne, a mu bonoma.

²² A fe kobi naxee birin naba, na birin bama ne a ma, a fa kisi a xa tinxinyi saabui ra.

²³ N tan wo Marigi Alatala jexinma yunubitoe xa jaxankate ra? A xa gbilen a xa yunubi foxo ra, a xa kisi, na nan nafa n ma.»

²⁴ «Kono xa tinxintoe gbilen a xa tinxinyi foxo ra, a fa fe jaaxi raba alo yunubitoe a rabama ki naxe, a kisima? A fe fanyi naxee birin naba, na birin bama ne a ma, a yunubi soto, a fa bono a xa fe jaaxie saabui ra.»

²⁵ «Wo naxe, «Marigi xa kira mu tinxin.» Isirayila bonsoe, wo wo tuli mati n na. N ma kira mu tinxinxi xe, ka wo tan nan xa kira mu tinxin?

²⁶ Xa tinxintoe a kobe so fe fanyi rabafe ra, a bonoma a xa yunubie nan ma fe ra.

²⁷ Kono xa tinxintare a kobe so fe jaaxi rabafe ra, a bira tinxinyi foxo ra, a kisima ne.

²⁸ A to a xa wali kobie birin mato, a nate tongo a xa gbilen nee foxo ra, na nan a ra a kisima, a mu bonoma.

²⁹ Kono Isirayila bonsoe naxe, «Ala xa kira mu tinxin.» N tan nan ma kira mu tinxin ba, ka wo tan nan xa kira mu tinxin?»

³⁰ «Na kui Isirayila bonsoe, n wo kankan makiitima a xa fe rabaxi bere nan ma. Wo xa tuubi! Wo gbilen wo xa yunubie rabafe foxo ra, alako nee naxa wo bono.

³¹ Wo xa wo makuya wo xa yunubie ra wo naxee rabaxi, wo wo bone masara, wo xaxili neene tongo. Isirayila bonsoe, wo tima bone kira ra munfe ra?

³² N mu wama mixi yo xa bono. Wo tuubi alako wo xa kisi! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

19

Isirayila mangee

¹ Wo xa kinikini Isirayila mange suukibae ma yi ki:

² «Wo nga findi yete gine fanyi nan na yetee tagi. A saxi a xa die tagi, a e xuru.

³ A naxa a xa di nde ramo, a findi senbema ra. Na di naxa fata a baloe fende, a mixie yati faxa.

⁴ Namanee to a xa fe me, e naxa a suxu e xa gantanyi ra, e a xanin Misira wure ra a joe kui.»

⁵ «Na yete gine to a to, a xa fe mu sooneyaxi, a naxa a xa di gbete tongo, a a findi yete senbema ra.

⁶ Na di nu a perema yetee tagi a senbe ma. A naxa fata a baloe fende, a mixie faxa.

⁷ A naxa nee xa tete kana, a taakae faxa. Nama birin nu bara gaaxu a xa yirindinyi yara.

⁸ Namanee man naxa keli a rabilinyi, e naxa e xa yele itala, e a suxu gantanyi ra.

⁹ E naxa a raso kule kui wuree ra, e a xanin Babilon mange xon ma. Menni e naxa a raso geeli kui.

A yirindin xui mu me Isirayila geyae fari sonon.»

¹⁰ «Wo nga nu luxi ne alo weni bili naxan sixi xure de ra. A nu bogima, a salonyie nu wuya, barima ye nu gbo a yire.

¹¹ Salon fanyie nu na a be, naxee fan mange sawuri ra. A nu tixi sansie birin xun ma a xa maite nun a salon wuyaxie xa fe ra.

¹² Kono a bara tala xone kui, a rabira boxi ma. Sogetede foye naxa a xara, a bogie kana. A salon fanyie naxa lisi, te naxa e gan.

¹³ Yakosi a sixi gbengherenyi nan ma, boxi xoxoxe, ye mu na dennaxe.

14 Tε bara mini a salonyi nde kui, a a bogie gan.
Salon fanyi yo mu na a be sɔnɔn,
naxan findima mangε sawuri ra.»
Kinikini suuki nan na ki naxan bama nimise kui.

20

Isirayila bɔnsɔε xa matandi

1 A je solofere nde, kike suuli, xi fu nde ra, Isirayila fori ndee naxa fa n yire, e xa Alatala xa marasi fen.

2 Alatala naxa a masen n be, a naxε,

3 «Adamadi, Isirayila forie maxɔrin munfe ra e faxi n ma marasi fende, n to a fala e be n mu tin e xa n maxandi na ki. Alatala xui nan na ki.»

4 «Adamadi, i xa e makiiti e xa fe jaaxie nun e benbae xa fe jaaxie xa fe ra.

5 A fala e be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Isirayila sugandi temui naxε, n na n kali ne n belexε itexi ra Yaxuba bɔnsɔε be a n tan nan na e Marigi Alatala ra. N na n yetε masen e be Misira bɔxi ma,

6 n fa n kali e be a n e ramini nε menni sigafe ra bɔxi fanyi ma, n dennaxε sugandixi e be, kumi nun xije xelexa bɔxi naxan ma.

7 N a masen e be, e xa Misira kuyee wɔle, alako e naxa fa e yetε findi seniɛntaree ra. N tan nan na e Marigi Alatala ra.»

8 «Kɔnɔ e naxa n xui matandi. E mu Misira kuyee wɔle, e mu gbilen nee fɔxɔ ra. Na kui n naxa a masen e be a n fama ne n ma xɔnε radinde e ma Misira bɔxi ma.

9 Na dangi xanbi, n naxa nate tongo n xa e ramini naa, alako n xili naxa fa mabere jamanεε tagi e nu dennaxε.

10 N naxa e ramini Misira bɔxi ra, n fa e xun ti gbengberenyi ra.

11 Menni n naxa n ma yaamarie so e yi ra, n e rakolon n ma seriye ra. Mixi naxee birama nee fɔxɔ ra, e kisima ne.

12 N naxa malabui lɔxɔε xa yaamari fan fi e ma tɔnxuma ra n tan nun e tan tagi, alako e xa a kolon n tan Alatala nan e raseniɛnma.»

13 «Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔε naxa e kobe raso n na gbengberenyi ma. E n ma malabui lɔxɔε xa yaamari mabere. E mu bira n ma yaamarie fɔxɔ ra, e mu n ma seriye suxu, naxee nu noma e rakiside. Na kui n naxa a nate, n xa n ma xɔnε birin namini e ma, n xa e sɔntɔ gbengberen yire.

14 Hali n mu na raba, alako n xili naxa fa mabere jamanεε tagi, n e ramini naxee ya xori Misira bɔxi ra,

15 n naxa n kali n belexε itexi ra gbengberenyi ma, a n mu e xaninma na bɔxi fanyi ma sɔnɔn, n nu bara naxan fi e ma, xije nun kumi xelexa dennaxε.

16 N na nate tongo ne, barima e nu n ma yaamarie nun n ma seriye nan maberema, e tondi n ma malabui lɔxɔε xa yaamari suxude a ki ma. E xa kuye fe nan nu na e bɔje ma.

17 Kɔnɔ n naxa kinikini e ma, n mu e sɔntɔ gbengberenyi ma.

18 N naxa a masen e xa die be menni, n naxε, «Wo naxa bira wo benbae xa yaamarie nun e xa seriye fɔxɔ ra de. Wo naxa wo yetε findi seniɛntaree ra e xa kuyee batufe ra.

19 N tan nan na wo Marigi Alatala ra. Wo xa bira n tan nan ma yaamarie fɔxɔ ra, wo xa n ma seriye suxu.

20 Wo xa n ma malabui lɔxɔε raseniɛn, alako na xa findi tɔnxuma ra won tagi. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

²¹ «Kono Isirayila die naxa muruta n ma, e mu n ma yaamarie rabatu, e mu e pɔxɔ sa n ma seriye xon ma naxan mixi rakisima, e fa n ma malabui loxɔe xa yaamari mabere. Na kui n naxa a masen, n xa n ma xone birin namini e ma gbengberen yire.

²² Kono n mu na raba, alako n xili naxa fa mabere pamanee tagi, n e ramini naxee ya xori Misira boxi ra.

²³ Kono n na n kali n belexe itexi nan na gbengberenyi ma, n xa e rayensen ye pamanee tagi,

²⁴ barima e mu n ma seriye rabatu, e n ma yaamarie matandi, e n ma malabui loxɔe xa yaamari mabere, e man fa e ya rafindi e benbae xa kuyee ma.

²⁵ N naxa e lu e xa bira e yete xa yaamari paaxie foxɔ ra, seriye mooli nde naxan mu noma sooneyade.

²⁶ N naxa a lu e xa findi seniyentaree ra serexe mooli nde xa fe ra, mixi xa di singe faxama serexe naxan ma fe ra. N nu wama ne e xa na foxi magaaxuxi to, alako e xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»

²⁷ «Adamadi, i xa a fala Isirayila bonsɔe be, i naxe, <Wo marigi Alatala yi nan masenxi: Wo benbae bara n finsiriwali, e bara n yanfa.

²⁸ N to bara e raso boxi ma, n na n kali naxan na fife ra e ma, e naxa serexee ba folo kuyee be geyae fari nun wurie bun ma. E nu surayi ganma e be, e minse fan ba serexe ra. Na birin naxa na xono ki fanyi ra,

²⁹ n fa e maxorin, Munse na yi yire itexi ra wo sigafe dennaxe? Han ya na batudee xili falama Yire itexie.»

³⁰ «Na nan a ra, a fala Isirayila bonsɔe be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo wama findife seniyentaree ra alo wo benbae, wo fa bira e xa kuye paaxie foxɔ ra?

³¹ Wo na wo xa die ba serexe ra te xɔɔra, wo na wo xa seniyenxi nan kanafe na ki. A lanma n xa tin wo xa n maxandi? N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n mu wo luma wo xa n maxandi.»

³² «Wo naxe wo wama ne lufe alo dunjpa pamanee, naxee wuri nun geme batuma.

³³ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali a n na n ma mangeya rapɛrema ne wo xun ma senbe ra, n na n ma xone birin namini wo ma.

³⁴ N wo raminima ne pamanee ya ma senbe ra, n wo malan yire keren n ma xone kui.

³⁵ N wo xaninma ne gbengberenyi ma pamanee tagi, n wo paxankata menni.

³⁶ N naxan nabaxi wo benbae ra Misira gbengberenyi ma, n na fan nabama ne wo fan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³⁷ N wo radangima ne n ma yisuxuwuri bun ma, n fa wo rapɛre n ma saatɛ ra.

³⁸ N murutɛlae nun matandilae bama ne wo ya ma, naxee na n gerefe. N e raminima ne boxi ra e sabatixi dennaxe konyiya kui, kono n mu e xaninma Isirayila boxi ma. Na kui wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

³⁹ «Wo tan Isirayila bonsɔe, wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo be: <Xa wo wama sigafe wo xa kuyee batude, awa yire, kono xa a sa li wo wo tuli matima n xili seniyenxi nan na, wo naxa n mabere sonon wo xa kuye batui ra.

⁴⁰ Wo Marigi Alatala xui nan yi ki: Isirayila bonsɔe fama ne n batude yi geya itexi seniyenxi fari. N e rasenema ne a fanyi ra, n e xa serexe seniyenxie tongo a nun e xa hadiya birin.

⁴¹ N na wo ramini pamanee tagi wo rayensenxi dennaxe, n wo rasenema ne a fanyi ra, alo surayi xiri fanyi. N na n ma seniyeanyi masenma ne pamanee be wo saabui ra.

⁴² N na wo ragbilen wo xa boxi ma Isirayila, n na n kalixi naxan fife ra wo benbae ma, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.

⁴³ Menni, wo wo ratuma ne wo xa fe naaxie birin ma, naxee wo findi mixi seniyeantaree ra, wo fa lu na yaagi kui tun.

⁴⁴ N na wo rakisi n xili xa fe ra, n mu wo xa wali naaxie sare fi wo ma, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra. Isirayila bõnsõe, wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

21

Naxankate Negewi boxi be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i ya rafindi i yirefanyi ma, i kawandi ti Negewi fotonyi be.

³ A fala: «Negewi fotonyi, i i tuli mati i Marigi Alatala xa masenyi ra. A xui nan ya: N te radexema ne i xonyi, naxan i xa wuri xindee nun wuri xaree birin ganma. Na te mu tuma. A foxi toma ne keli yirefanyi ma han koola ma.

⁴ Mixi birin a kolonma ne a n tan Alatala nan na te radexexi. A mu tuma.»

⁵ Na temui n naxa a fala a be, «N Marigi Alatala, pama naxe, a n taali woyenyi nan tun falama.»

⁶ Alatala naxa a masen n be,

⁷ «Adamadi, i ya rafindi Darisalamu ma, i xa kawandi ti hõromõlingira xa fe ra. I xa masenyi ti n xili ra Isirayila xili ma.

⁸ A fala Isirayila pama be: «Alatala yi nan masenxi: N tixi wo kanke. N na n ma santidegema bama ne a tee i, n fa wo xa tinxintõe nun wo xa tinxintaree faxa.

⁹ N to nate tongo tinxintõe nun tinxintaree xili ma, n ma santidegema bama ne a tee i yi pama birin xa fe ra, naxee na yirefanyi nun koola ma.

¹⁰ Na kui, birin a kolonma ne, a n tan nan n ma santidegema raminixi a tee i wo xilima. N mu a rasoma sõnõn.»

¹¹ «Adamadi, i xa i wa xui ramini i bõje tõõrõxi sunnuxi xõrõxõe xa fe ra.

¹² E na i maxõrin i wafe fe naxan ma, i xa e yaabi, «Xibaaru xõrõxõe bara n li. Limaniya bama ne mixi birin yi ra na xa fe ra. Mixi birin bõje kontõfilima ne, mixi birin sanyi serõn gaaxui kui.» N xa a fala i be, a na fafe. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹³ Alatala naxa a masen n be,

¹⁴ «Adamadi, n ma xẽera iba, a falafe ra, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe:

Santidegema fanyi, santidegema xapenxi!

¹⁵ Santidegema naxan gbaloe rabama, santidegema naxan dangima alo seyamakonyi. Won nõma jẽlexinde n ma di xa mange sa wuri ra?

Ade, santidegema fama ne birin xun nakanade.

¹⁶ Santidegema faxi ne a fe xa sõõneya, a xapen, a suxuxi faxeti yi ra.

¹⁷ Adamadi, i wa xui ite, barima na santidegema tima ne n ma pama kanke,

a Isirayila mangɛɛ faxa, a nun n ma pama.
Na kui, i kanke madin sunnunyi kui.»»

¹⁸ «Matoe nan a ra.

Munse fama rabade xa Yudaya mangɛya mu fa nɔ tide yi santidegema yara?

Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra.

I xa i belexɛɛ bɔnbɔ keren.

Santidegema man xa bɔnbɔ firin, a xa bɔnbɔ saxan.

Santidegema nan a ra naxan gbaloe rabama,

naxan faxɛ tima yire birin.

²⁰ Na kui limaniya bama nɛ mixie yi ra,

mixi gbegbe sɔntɔ.

N ma santidegema tima nɛ naadɛɛ birin na faxɛ tife ra.

A dangima nɛ alɔ seyamakɔnyi.

²¹ Santidegema xabɛ tima nɛ yirefanyi ma,

a xabɛ ti kɔɔla ma,

a dɛ ya rafindixi yire birin ma.

²² Na tɛmɛi, n tan Alatala fama nɛ n belexɛɛ bɔnbɔde,

n ma xɔnɛ fa dan.

Alatala xui nan na ki.»

²³ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

²⁴ «Adamadi, i naxan nabama, i xa kira firin nabɔɔ Babilɔn mangɛ xa santidegema nɛrɛma naxɛɛ ra. E firin xa keli yire keren, tɔnxuma xa ti yire nde e fatanma dennaxɛ.

²⁵ Kira keren xa siga Amorikae xɔnyi naxan xili Raaba. Kira firin nde xa siga Yudaya xa taa makantaxi naxan xili Darisalamu.

²⁶ Babilɔn mangɛ tima nɛ na kira firin xunyi ra, a xa sematɔe wali raba alɔ xalie mawolife, kuyee maxɔrinfe, nun sube bɔɲɛ matofe.

²⁷ Na sematɔe wali a masenma nɛ a bɛ a xa siga Darisalamu mabiri, a xa geresosee tongo tɛtɛ longori ra, a xa na naadɛɛ rabira, a fa gbaloe ti taa kui.

²⁸ Darisalamukae to saate xiri e nun Babilɔn mangɛ ra, e na sematɔe wali toma wule nan na. Kɔnɔ Babilɔn mangɛ mu a tuli matima e ra, barima a naxɛ e fan bara haake sɔtɔ a mabiri. Na nan a ra, a e xaninma konyiya kui.»

²⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo xa wali naaxi bara a niya n xa ratu wo xa yunubi dangixie ma, n xa wo xanin konyiya kui.

³⁰ I tan Isirayila mangɛ tinxintare, i xa naɲankatɛ lɔxɔɛ bara a li.

³¹ I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ, «Mangɛ tɔnxuma ba i xunyi ma! Mangɛya bara ba i yi ra. Mixi magoroxi xa fe itema nɛ, mixi matexi xa fe magoro.

³² I xa mangɛya xun nakanama nɛ, a ɲɔn. Na mangɛya mu gbilenma a ra fo mixi fa, a lan a xa so naxan yi ra. Na fima na kanyi nan ma.»»

³³ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra a falafe ra, «Alatala yi nan masenxi Amonikae xa konbie xa fe ra, a naxɛ:
Santidegema bara ba a tɛɛ i gbaloe xa fe ra.
A bara raxapɛn alako a xa faxɛ ti alɔ seyamakɔnyi.

³⁴ Wo bara la wule laamatunyie ra,

wo bara wo tuli mati sematoe wule falæe ra.
Na kui na santidegema tima ne tinxintaree kɔn na,
naxee lanma e xa ɲaxankata e xa yunubi kamalixie xa fe ra.

³⁵ Wo xa wo xa santidegema ragbilen a tæe i.

N wo makiitima ne wo xa bɔxi ma wo daaxi dennaxæ.

³⁶ N na n ma xɔnɛ xɔrɔxɔɛ raminima ne wo ma,
n wo so xemɛ ɲaaxie yi ra naxee fata gbaloe ra.

³⁷ Wo luma ne alo yege tɛ xɔɔra,

wo wuli ifili wo xa bɔxi ma,

wo xili ɲɔn feo.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

22

Darisalamu xa yunubie

¹ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi, a mu lanma xɛ i xa yi taa faxeti makiiti, i xa a rakolon a xa wali kobie birin na?

³ A fala a bɛ, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Taa nan yi ki, naxan xun nakanama a xa faxɛ tife ra, naxan a findima taa seniyyentare ra a xa kuye batufe ra.

⁴ Wo bara yunubi sɔto na faxɛ tife kui, wo bara seniyyentareɲa sɔto na kuyee batufe ra, wo naxee yaillanxi wo belexe ra. A gbe mu luxi wo xa simaya xa ɲɔn, si gbeteɛ xa wo xili mabere.

⁵ Si naxee na rabilinyi nun si naxee na yire makuye, e birin wo mayelema ne wo xa yunubie xa fe ra. Wo xa fe xɔrɔxɔ!»

⁶ «Wo xa mangɛɛ faxɛ tima e xa nɔɛ saabui ra,

⁷ e mixie baba nun e nga maberema, e wo xa xɔɲɛ nun wo xa kiridie tɔɔɔma.

⁸ Wo n ma se seniyyenxie bɔtɛ baxi, wo n ma malabui lɔxɔɛ maberema.

⁹ Tɔɔɲegɛlae na wo ya ma naxee faxɛ tima. Kuye batue na wo ya ma naxee sɛrɛxɛ bama geya fari, e fa yɛnɛ ɲaaxi raba naa.

¹⁰ Xemɛɛ na na naxee sama e baba xa gine fe ma, e gine masama naxan mu seniyyenxi a xa kike wali xa fe ra,

¹¹ e yɛnɛ rabama e dɔxɔboore xa gine ra, e yɛnɛ rabama e xa di xa gine ra, e yɛnɛ rabama e maagine yati ra e nun naxan baba keren.

¹² Mixie na wo ya ma naxee sare rasuxuma mixi faxafe ma. Ndee na na naxee geeni sama doni fari, e fuma e ngaxakerenyi ma. Wo bara nɛɛmu n tan ma! Alatala xui nan na ki.»

¹³ «N na n belexɛ bonbɔma ne xɔnɛ kui wo xa naafuli tinxintare nun wo xa faxɛ tife xa fe ra

¹⁴ Senbɛ luma wo bɛ n ma kiiti sa lɔxɔɛ? Wo suusama n na? N xa a fala wo bɛ, n wo ɲaxankatama nɛ. Alatala xui nan na ki.

¹⁵ N wo rayensenma nɛ ɲamanɛɛ ma, n wo rayensen yɛ bɔxi birin ma. N wo xa seniyyentareɲa ɲɔnma nɛ.

¹⁶ Wo na lu yaagi kui ɲamanɛɛ tagi, wo fama nɛ a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

¹⁸ «Adamadi, Isirayila bɔnsɔɛ bara lu n bɛ alo gbeti gbi xabude. E maniyaxi na wure gbeeli nan na, yoxui, wure, nun sunbui naxan bama gbeti raxunuxi ra.

¹⁹ Na kui, Marigi Alatala yi nan masenxi: «Wo to bara lu alo gbeti gbi, n wo malanma ne Darisalamu,

²⁰ n ma xone fa wo raxunu alo gbeti, wure gbeeli, wure, yoxui, nun sunbui raxunuma ki naxe te ra.

²¹ N wo malanma ne n ma bojete kui, n fa wo raxunu Darisalamu taa kui.

²² Wo na raxunu naa, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, naxan a xa xone radinxi wo ma.»

²³ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²⁴ «Adamadi, a fala Isirayila boxi be, i naxe: «Boxi nan i ra, naxan mu tune toma n ma xone loxo.

²⁵ I xa mangee xaxili luma ne alo yete xaape naxan sube ibooma. E na na mooli rabafe mixie ra. Ginee na findife kaape ra e xa faxe tife xa fe ra. E na mupe tife alo fe.

²⁶ I xa serexedubee n ma seriye matandima, e see seniyenxi findima se seniyentare ra. E mu se seniyenxi nun se seniyentare tagi rasama, e mu mixie fan nakolonma na tagi rasa ra. E mu n ma malabui loxo xa yaamari suxuma. Na birin kui, e n xili maberema e ya ma.

²⁷ I xa kuntigie luxi ne alo wulai bare naxee sube ibooma. E mixie faxes mupe tife ma.

²⁸ I xa namijonmee dugi felenma na birin ma e xa wule laamatunyie nun e xa wule masenyie ra. E naxe, «Ala nan a masenxi,» a fa li Ala mu sese masenxi e be.

²⁹ Boxikae e bore rawalima tinxintareya kui. E mupe tima, e setaree nun xonee tooroma. E mu tinxin feo.»

³⁰ «N bara mixi nde fen e ya ma, naxan noma tete rakelide, a fa ti naade ya ra n ya i, alako na boxi naxa kana. Kono n mu na mixi soto.

³¹ Na nan a ra, n fama n ma xone raminide e ma alo te, n e sonto e xa wali paaxi sare ma. Marigi Alatala xui nan na ki.»

23

Di gine firin

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, gine firin xa taruxui nan yi ki, e birin nga keren.

³ E fonike temui, e naxa e yete findi langoe ginee ra Misira boxi ma. Na ginedimedie naxa tin xemee xa e xipnee masuxu.

⁴ Gine naxan fori, a nu xili Ohola, a xunya xili Oholiba. E nu na n ma pama nan ya ma, e fa die bari. Ohola misaalixi Samari nan na, Oholiba misaalixi Darisalamu nan na.»

⁵ «Ohola naxa a yete mati langoepa ra a nu na n ma niini bun ma temui naxe. A naxa a jenge maxanu naxee findi Asiriyakae ra, soori tofanyi naxee

⁶ gere dugi ragoroma e ma, e findi mangee ra, e findi soe ragie ra.

⁷ A naxa a yete fi e ma langoepa ra e tide to nu gbo, a man fa bira e xa kuyee foxo ra.

⁸ A mu a xa langoe fe lu na, a naxan foloxi Misira boxi ma, xemee xa a xipnee fanyie masuxu, e e waxonfe raba a ra.»

⁹ «Na nan a to, n naxa a lu a jenge Asiriyakae sagoe, a naxee maxanu.

¹⁰ Nee nan a rageli ti, e naxa a xa die tongo, e a fan faxes santidegema ra. A xili naxa findi konbi ra ginee tagi a xa paxankate xa fe ra.»

¹¹ «A xunya Oholiba naxa na to, kono a tan xa jenge suxufe nu xoxoxo a taara be, a naxa bu langoepa kui.

¹² A fan nu wama soori Asiriyakae xon, naxee findi mange ra, naxee findi soe ragie ra. E birin tofan e xa soori dugi kui.

¹³ N naxa a to a fan nu na seniyentarepa kui alo a taara.»

¹⁴ «Kono a tan bara fe gbete sa na fari. A to Kalidikae xa pirinti gbeeli to banxi xale nde ma,

¹⁵ beleti xirixi e tagi, xun sase doxoxi e xun, naxee findi soori mange Kalidikae ra, naxee soori ragise ragima,

¹⁶ a naxa xerae xee Kalidi boxi ma e xilide barima a nu wama e xon.

¹⁷ E to fa a yire, e naxa sa e bore fe ma, e e sago raba. E to na fe seniyentare raba, e xa fe naxa rapaaxu a ma, a gbilen e foxo ra.

¹⁸ A to nu na na langoepa yaagitareya kui, a naxa rapaaxu n fan ma, n fa a rabolo alo n na rabaxi a xunya ra ki naxe.

¹⁹ A to ratu a xa fonikeya seniyentareya ma Misira boxi ma, a naxa lu langoepa raba ra dangife a singe ra.

²⁰ A jenge xa fe nu xoxoxo a ma. E senbe to gboxi yene rabade alo sofalee nun soee.

²¹ Na nan na ki, wo xa langoepa wo fonike ra na xoli bara wo suxu alo a singe ra, Misira xeme nu wo xije masuxuma temui naxe.»

²² «Oholiba, Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: «N i jengee boje ratema ne i gerefe ma, i mexi naxee ra. N e rakelima yire birin fafe ra i gerede.

²³ Babilonkae Kalidikae, Pekodikae, Sowakae, Kowakae, nun Asiriyakae xa soori senbema, mangee nun soe ragie,

²⁴ e birin fama ne i xili ma nun e xa geresosee ra, e xa soori ragisee ra, e xa kote xanin see ra, nun e xa soori gaali ra. E i rabilinma ne, wure lefae na e belexee, makantasee na e xunyi ma. N i soma ne e yi ra, alako e xa i paxankata e gbe ki ma.

²⁵ N n ma xone raminima ne i ma, e fan i gerema ne e xa xone ra. E i xa mixie jode nun tulie xabama ne. Naxee luxi, e e tan faxama ne santidegema ra. E i xa die xaninma ne. Naxee luxi, e e tan ganma ne.

²⁶ E i xa sosee nun i xa xunmasee tofanyie xaninma ne.

²⁷ N i xa langoepa danma ne, i naxan foloxi Misira. I mu i joxo rasigama na ma sonon.»

²⁸ «I Marigi Alatala yi nan masenxi: «A gbe mu luxi n xa i sa i yaxuie sagoe, naxee nu rapaaxu i ma a singe ra, i fa gbilen e foxo ra.

²⁹ E i gerema ne, e i harige birin ba i yi ra. E i luma i mageli nan na i xa langoepa xa yaagi kui.

³⁰ I xa wali seniyentare bara yi gbaloe fi i ma, barima si gbete xoli nu na i ma, i fa fe paaxi raba e xa kuyee ra.

³¹ I to ipere i taara xa kira xon ma, n a xa paxankate tonbili nan soma i yi ra.»

³² «Alatala yi nan masenxi:

«I i taara xa paxankate tonbili xungbe tongoma ne, i fa paxankate gbegebe soto, naxan na a kui, a fa findi yaagi belebele ra i be.

³³ Na paxankate nan a niyama i fa lu alo siisila nimisaxi.

Na findima kasare nun kanari nan na i be, alo a nu na ki naxe i xunya Samari be.

³⁴ I fama ne na birin sode han a dangi a i,

i fa i yete xipe iboo sunnunyi kui.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

³⁵ «Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: <I to bara neemu n ma, i fa i kobe raso n na, a lanma ne i xa i xa langoeja kote xanin.»

³⁶ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i Ohola nun Oholiba makiitima ne? E rakolon e xa wali jaaxie ra.

³⁷ E bara yene raba, e bara faxe ti, e bara yene raba e xa kuyee ra, e bara e xa die fan gan serexe ra na kuyee be. Na die nu findixi n tan nan gbe ra.

³⁸ E man yi nan nabaxi n na: E bara n ma horomobanxi findi yire seniyyentare ra, e n ma malabui loxoee fan mabere.

³⁹ E to nu e xa die bama serexe ra e xa kuyee be loxoee naxe, e man so ne n ma horomobanxi kui, e a findi yire seniyyentare ra. E na nan nabaxi n ma banxi kui.»

⁴⁰ «E naxa xerae xee yire makuye, alako mixie xa fa. E to i yire li, i naxa i maxa, i lini ti i yae ra, i i xa xunmase tofanyi gbaku i kon ma alako i xa rafan e ma.

⁴¹ I naxa e rasene sade fanyi ma, i n ma surayi nun ture doxo teebili ra.»

⁴² «Nama nu na i rabilinyi. Sebakae fan nu na naxee keli gbengberenyi ma. E nu belexerasoe soma i tan nun i xunya belexe ra, e fa mange nimite tofanyi dusu wo xunye ma.

⁴³ Na temui n naxa a fala na gine xa fe ra naxan nu bara tagan a xa langoeja rabafe ra, <Wo xa a tongo langoe gine ra, barima a na gbansan nan kolon.»

⁴⁴ E naxa sa na gine fe ma langoe ki ma. E e sa Ohola nun Oholiba fe ma na ki ne.

⁴⁵ Kono tinxintoe e makiitima ne e xa yene xa fe ra, a nun e xa faxe tife xa fe ra.»

⁴⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <Gali nde xa te e xili ma, e xa e xun nakana, e harige birin xanin.

⁴⁷ Na gali e magonoma ne gemee ra, a e faxe e xa santidegemaie ra. A e xa die faxe, a e xa banxie gan te ra.»

⁴⁸ «N langoeja jonma na ki ne wo xa boxi kui, alako ginnee xa a kolon a mu lanma e xa jere wo gbe ki ma.

⁴⁹ Wo xa yene kote nun wo xa kuye batui kote na doxo wo xun ma, wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

24

Tunde taali

¹ A ne solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa yi ne, yi kike, nun yi loxoee sebe, barima to Babilon mange gere foloma ne Darisalamu.

³ I xa yi taali woyenyi fala yi bonsoe murutaxi be. A fala e be: <Alatala yi nan masenxi:

Ye sa tunde kui, tunde doxo te ma.

⁴ Sube xuti fanyie sa a kui,

xutie naxee fan a birin be alo tabe nun tunki sube,

⁵ naxan xabaxi xuruse fate fanyi ra.

Yege sa te han tunde xa satun, sube xa jin.»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

Gbaloe bara yi bɔxi li.

Ye bara so sube ra tunde kui.

Sube xuti birin ba keren kerenyi ra.

⁷ Mixi kɔn to raxaba, a raba fanye nan fari.

Xa a sa raba bɔxi nɛ nu, bɛndɛ nu nɔma a makotode.

⁸ N fan fama nɛ wo wuli rafilide n gbɛɲɔxɔɛ ra fanye fari, alako a naxa makoto.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

ɁNaxankatɛ na yi taa faxɛti bɛ.

N yege gbegbe sama nɛ na tɛ xɔɔra.

¹⁰ Wo fan yege sa tɛ, a xa xungbo.

Sube jin a fanyi ra, bɔrɛ se sa a fari, a xɔrie xa gan feo.

¹¹ Na dangi xanbi, tunde igeli xa dɔxɔ tige wolenxi fari, han tunde xa fura alo wure gbɛeli naxan wama raxunufe, alako se birin naxan luxi tunde kui a xa ɲɔn.

¹² Kɔnɔ na mu sɔɔneyama.

Te mu noma se birin xɔride naxan luma tunde kui.»»

¹³ «Wo bara findi seniyentaree ra wo xa yɛnɛ xa fe ra. N bara kata wo rasɛniyɛndɛ, kɔnɔ wo mu tin. Na kui wo mu seniyenyi sɔtoma han n gɛ n ma xɔnɛ birin naminide wo ma.

¹⁴ N tan Alatala xa a fala wo bɛ, na waxati bara a li. N mu kinikinima wo ma, n mu gbilenma n ma natɛ ma. N wo makiitima wo ɲɛrɛ ki nun wo xa wali nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

¹⁶ «Adamadi, a gbe mu luxi n xa a niya a naxan nafan i ma dangife i yae yati ra, n fama nɛ na ralɔɛde i ma keren na. Kɔnɔ i naxan nabama, i naxa wa xui yo ramini, i naxa ya ye keren namini.

¹⁷ I xa i sabari i xa sunnunyi kui, i naxa i xui ramini alo mixie darixi a raba ra fama mixie bɛ ki naxɛ. I naxa i xunyi mageli ti, i naxa sankiri ba i sanyi, i naxa i yatagi makoto, i naxa donse don mixie darixi naxan don na ɲɔn fe tɛmui.»

¹⁸ N ma gine naxa faha na nunmare ra. Na kuye iba gɛɛsɛge, n naxa a raba alo Alatala nu bara n yamari ki naxɛ.

¹⁹ Nama naxa n maxɔrin, «I na yi ɲɔn fe rabafe ki naxɛ, na munse masɛnma muxu tan bɛ?»

²⁰ N naxa e yaabi, «Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

²¹ ɁA fala Isirayila bonsɔɛ bɛ, wo Marigi Alatala naxɛ, a gbe mu luxi n xa a niya n ma hɔrɔmɔbanxi xa findi yire seniyentare ra, na banxi naxan nafan wo ma ki fanyi ra. Wo xa die man faxama nɛ santidɛgema ra.»

²² Na tɛmui wo fama na ɲɔn fe suxude alo n a suxu ki naxɛ. Wo mu wo yatagi makotoma, wo mu ɲɔn fe donse donma,

²³ wo mu wo xunyi mageli tima, wo mu sankiri bama wo sanyi. Wo mu ɲɔn fe rabama wa xui ra. Wo xa yunubie nan tun wo xun nakanama.

²⁴ Ala man naxɛ, ɁAnnabi Esekiyeli findima wo bɛ misaali nan na. A naxan nabaxi, wo fan fama na nan nabade. Na fee na raba, wo a kolonma nɛ a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»»

²⁵ «Adamadi, n xa a fala i bɛ, n e xa hɔrɔmɔbanxi, naxan nafanxi e ma ki fanyi ra, a nun e xa die, n nee bama e yi ra lɔxɔɛ naxɛ,

²⁶ na lɔxɔɛ yati mixi ratangaxi fama nɛ i yire, a na xibaarui fala i bɛ.

²⁷ Na ɓɔɔɛ, i nenyi fulunma ne na mixi ratangaxi ya xori, i mu findima boboe ra sonon. Na birin findima misaali nan na pama be, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

25

Amon, Mowaba, Edon, nun Filisita xa paxankate

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Amonikae xili ma.

³ A fala e be, «Wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra. A yi nan masenxi: Wo to yele n ma horomobanxi xa seniyenyi kanafe ra, a nun Isirayila xa boxi xa kanari, a nun Yuda bonsoe sigafe ra konyiya kui,

⁴ n wo sama ne sogetedekae sagoe. E yonkinma ne wo tagi, e wo xa donse don, e wo xa xijne min.

⁵ N Raaba findima joxome goore nan na, n Amoni boxi findi yexee malabude ra. Wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi masenxi, a naxe, «Wo tan bojne paaxie to fare boron jalexinyi kui n ma pama xa gbaloe xa fe ra,

⁷ n fama ne n belexe italade wo xili ma, n wo sa si gbetee sagoe. N wo si jonma ne dunja ma. N na ge na rabade, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Mowaba nun Seyiri to bara a fala a Yuda bonsoe luxi ne alo pamane birin,

⁹ n fama ne a niyade a xa boxi fanyi keli Beti Yesimoti ma, Bali Meyoni, han Kiriyaatayimi, birin xa lu a yaxuie sagoe.

¹⁰ N a fama ne sogetedekae ma, a nun Amoni boxi n fama naxan xili jonde dunja ma.

¹¹ N na ge Mowaba paxankatade, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

¹² «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Edon bonsoe to a gbepoxo Yuda bonsoe ma, e bara haake soto.

¹³ Na kui, Alatala yi nan masenxi: N Edon gerema ne santidegema ra, n mixi nun xuruse birin sonto kelifa Teman ma han Dedan.

¹⁴ N na n gbepoxoma ne Edon ma n ma pama Isirayila saabui ra n ma xone bere ra. E fama ne gbepoxoe kolonde. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Filisitakae to e gbepoxo Yudaya ma e naxan xonxi kabi temui xonkuye,

¹⁶ n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Filisitakae gerema ne, n Keriti bonsoe jon, n mixie sonto naxee sabatixi baa de ra.

¹⁷ N na n gbepoxoma ne e ma n ma xone kui. Na temui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

26

Tire xa paxankate

¹ A je fu nun keren nde, kike xi singe ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, Tire to bara a kolon a Darisalamu na safe si gbetee sagoe, a fa a mapoxun a noma naafuli sode na gbaloe raba xa fe ra,

³ wo Marigi Alatala yi nan masenxi, «Tire, n tixi wo kanke! N fama ne si gbetee ra wo yire, e din wo ra alo baa moronyie.

⁴ E Tire tetee birin yensenma ne, e wo xa yire makantaxie kana, wo xonyi fa findi fanye mageli ra,

⁵ yexesuxuie e xa yele raxarama dennaxe. Alatala xui nan na ki. N a xa naafuli fima ne si gbetee ma,

⁶ a xa mixie faxama ne santidegema ra. Na kui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N fama ne Babilon mange xungbe Nebukadansari ra kelifa kola ma, a xa wo tan Tirekae gere a xa soori gali nun a xa soe ragi gali ra.

⁸ A wo xa mixie sontoma ne santidegema ra. A yiree mate wo xa tetee seeti ma alako a xa naa kana. Wo mu noma a toorode a xa wure lefae xa fe ra.

⁹ A dinma ne wo xa naadee nun wo xa yire makantaxie ra a xa geresosee ra, han e bira.

¹⁰ A xa soe gali xube ratema ne han. Wo xa tete serenma ne e xa soe, e xa soori ragisee, nun e xa se xanin see xui ra, e na so wo xa tete biraxi tagi temui naxe.

¹¹ E wo xa kirae boronma ne, e wo xa mixie faxa santidegema ra, e wo xa banxi fanyie rabira.

¹² E wo xa naafuli xaninma ne, e wo harige xun nakana. E wo xa tete rabira, e wo xa banxie kana, naxan na lu, e na wole baa ma.

¹³ N wo xa sigi sa danma ne, wo xa kora xui mu mema sonon.

¹⁴ N i findima fanye mabaxi nan na, yele raxarama dennaxe. Wo xa taa mu gbilenma ti ra sonon, barima n xui nan na ki. Wo Marigi Alatala na nan masenxi.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Tire be, a naxe, «Si gbete naxee sabatixi baa de ra, e fama ne wo wa xui mede yi gbaloe xa fe ra.

¹⁶ E xa mangee goroma ne e xa kibanyie kui, e e xa dugi fanyie ba e ma, e fa sunnun dugi ragoro e ma, alako e xa doxo wo seeti ma boxi ma yaragaaxui kui.

¹⁷ E sunnun suuki nde xabuma ne wo xun ma, naxan a falama, Wo xa fe xun bara rakana, wo tan taa senbema kunkui rapere. Wo senbe nu gbo baa ma, birin nu gaaxuma wo ya ra.

¹⁸ Kono yakosi si naxee sabatixi baa de ra, e bara gaaxu a fanyi ra wo xa gbaloe xa fe ra.»

¹⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N na wo xa taa kana, mixi yo mu lu naa sonon, baa ye fa din na yire ma,

²⁰ na luma ne ala mixi dangixi naxee bara siga aligiyama. N wo noxunma ne boxi bun ma, wo mu gbilen dunina ma sonon.

²¹ N wo raponma ne yi gbaloe kui feo. Mixi naxan wo fenma, a mu wo toma sonon. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

27

Sunnun suuki Tire be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, sunnun suuki ba Tire be.

³ I xa a fala yi bonsoe be, naxan sabatixi baa de ra, naxan yuleya raba dunina birin, «Alatala yi nan masenxi:

Wo tan Tire, wo naxe wo tofan dangi birin na.

⁴ Wo senbe nu gbo baa ma,

wo xa kunkui yailanyie nu walima a fanyi ra.

⁵ E nu sipire wuri rawalima kelifi Seniri boxi ma,

e nu sediri wuri rawali kelifi Liban bela ra.

⁶ E nu konde wuri yailan laala ra naxan kelixi Basan.

E nu santali wuri rawali kelifi Sipiri boxi ma kunkui raxunmase ra,
e fa geme tofanyie raso na wuri kui.

⁷ I xa bela yailanxi tasoxoe tofanyi nan na kelifi Misira.

Dugi gbetee fan nu gbakuma wo xa kunkue ra

naxee findixi gare dugi ra kelifi Elisaha boxi ma.

⁸ Sidonkae nun Arawadakaе nan nu na wo xa laalabae ra,

Tirekae nan nu na wo xa kunkui rapereе ra.

⁹ Gebalikae nan nu na wo xa kunkui yailanyie ra.

Kunkue nu fama wo yire kelifi dunija birin ma yuleya rabade.»

¹⁰ «Perisekae, Lidikae, nun Putikae nan nu na wo xa soori galie ra,

e xa geresosee nun e xa makantasee nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyi nan na wo be.

¹¹ Arawada nun Helexi soorie nan nu wo xa tete makantama,

Gamadikae nan nu menima wo xa yire makantaxie ma,

e xa geresosee nun e xa makantasee nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyi nan na wo be.»

¹² Tarasisikae nu gbeti, wure, yoxui, nun sunbui nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹³ Girekikae, Tubalikae, nun Mesekikae nu konyie nun wure gbeeli nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁴ Togaramakae nu soe nun sofale mooli birin nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁵ Dedankae nu sare soma wo xonyi sili pinyie nun wuri fanyi nan na.

¹⁶ Wo tan nun Aramikae nu yuleya rabama wo bore tagi. E nu geme tofanyi, gare dugi, dugi rawalixi, dugi masoxoxie, baa bun ma geme, nun geme tofanyi gbeeli nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁷ Yudakae nun Isirayilakae nu mengi nun fundenyi maniye naxee kelixi Miniti boxi ma, donse joxunmee, kumi, ture, nun seri nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁸ Damasikae nu fama weni nan na kelifi Xelebon nun yexee xabe kelifi Saxaru, e nu e masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁹ Danakae nun Yawanikae naxee kelixi Usali, e nu wure, kasiya wuri, nun seri nan masarama wo xa yirabasee ra.

²⁰ Dedankae nu fama soe maxiri dugie nan na.

²¹ Arabikae nun Kedari mangee nu yuleya rabama wo xonyi yexeee, si kontonyie, nun sie nan na.

²² Seeba nun Rama yule nu se xiri joxunme, geme tofanyie, nun xema nan masarama wo xa yirabasee ra.

²³ «Xaranikae, Kannekae, Edenkae, Seebakae, Asiriyakae, nun Kili-madakaе birin nu yuleya rabama wo xonyi ne.

²⁴ E nu fama dugi tofanyie, gare dugie, dugi tasoxoe, nun dugi masoxoxie mooli birin nan na.»

²⁵ «Tarasisi kunkue nan wo xa yuleya see maxaninma wo be.

Wo xa kote gbo naxan perema baa ma.

26 Wo xa laala bae wo xaninma yire makuye baa ma,
kono foye naxan kelima sogetede mabiri, a wo madulama ne baa ma.

27 Wo xa naafuli, wo xa yuleya see, wo xa yirabasee,
wo xa kunkui ragie, wo xa kunkui yailanyie, wo xa soorie, wo xa yulee,
mixi birin naxee na wo xa kunkue kui,
e madulama ne na gbaloe loxo.

28 Kunkui rapereee gbelegebele xui mema ne kelife baa de ra.

29 Laala bae, kunkui rapereee birin tima baa de ra na fe ma.

30 E wama, e xa sunnunyi xui ratema wo xa gbaloe xa fe ra,
e xube so e xunyie ma wo xa jon fe temui.

31 E e xunyie bima ne sunnunyi kui, e sunnun dugie ragoro e ma.
E wa e xui itexi ra, e boje tooroma ne ki fanyi ra.»

32 «Na birin kui e sunnun suuki nde bama ne wo be, a falafe ra,
<Si mundun jonma yi ki alo Tire jonxi ki naxe?»

33 Wo xa yuleya kote to jereema baa ma,
pamane nu jexinma ne wo xa yirabasee ra.

Wo xa naafuli nun wo harige nan nu a niyama dunja mangee xa bannaya
soto.

34 Kono yakosi baa tan bara wo xun nakana,
a bara wo xa kote nun wo xa mixie don gbiki.

35 Mixi naxee sabatixi baa de, e bara gaaxu,
hali mangee de bara ixara.

36 Yule naxee na dunja,
e birin bara kaaba wo xa gbaloe xa fe ra.
Wo xa fe bara jon kerenyi ra.»

28

Masenyi Tire mange nun Sidon be

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, a fala Tire mange be, <I Marigi Alatala yi nan masenxi:

I bara la i yete ra a falafe ra, «Ala nan n tan na!

N doxoxi alae xa kibanyi nan kui baa de ra!»

Kono i mu findixi ala yo ra,

hali i to a mapoxunxi a i xaxili luxi ne alo Ala gbe.

Ibunadama tun nan na i ra.

3 I joxo a ma a i xaxili fan dangi Annabi Daniyeli gbe ra?

I gundo fe birin kolon?

4 I xa xaxilimaya bara a niya i xa bannaya soto,

xeema nun gbeti gboxi i xa naafuli ya ma.

5 I fata yuleya rabade.

Na bara findi bannaya ra i be,

kono a man bara a niya i xa findi yete igboe ra.»

6 «Na fe ma, i Marigi Alatala yi nan masenxi:

I joxo a ma i xaxili luxi ne alo Ala gbe,

7 n i yaxui kobie radinma ne i ma,

alako e xa e xa santidegemae ba e tee kui,

e xa wo xa tofanyi nun wo xaxilimaya ragoro,

i xa fe fanyi xun fa rakana.

⁸ E i madulama ne baa ma, i fa faxe xoxoxoe soto, i goro aligiyama.

⁹ I fama ne a falade faxetie ya i, <Ala na n na>?

Mixi nan tun na i ra naxan faxama mixie belexe ra.

¹⁰ I faxama ne yaagi kui alo bilakore.

I Marigi Alatala xui nan nan ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹² «Adamadi, sunnun suuki nde ba Tire mange be, a falafe ra,
<I Marigi Alatala yi nan masenxi:

I nu kamalixi xaxilimaya nun tofanyi nan na.

¹³ A nu luxi ne alo i sabatixi Ala xa yire fanyi nan kui naxan xili Eden boxi.
Geme tofanyi naxee sare gbo e nu na i yi ra.

E xili nu falama: sariduواني, topasi, diyaman, kirosolite, onixi, yasape,
safiri, esikaribukulu, nun emerode.

Nee nu saxi xema raxunmasee nan tagi, e findi xurunde, belexerasoe,
nun konmagoree ra.

Ala na nan birin rafalaxi i be i daa temui.

¹⁴ N to i ti mange ra, n maleke senbe so i yi ra.

I nu perema te nan tagi n ma geya fari.

¹⁵ I nu seniyen kabi i daa loxoe,

kono tinxintareya bara i suxu.

¹⁶ I xa yuleya xa gboe bara i findi yunubitoe paaxi ra.

Na kui n naxa i keru Ala xa geya fari,
n naxa maleke senbe ba i yi.

¹⁷ I xa tofanyi nan a niya i xa findi yete igboe ra.

I xa fe kolonyi nan a niya i xun xa rakana.

Na kui n naxa i xa fe magoro boxi ma alako mangee xa i to.

¹⁸ I xa yunubie nun i xa tinxintareya i xa yuleya kui,

na bara i xa salidee findi yire seniyentaree ra.

N bara te ramini i xili ma naxan i xun nakanama,

n bara i findi xube ra pama ya xori.

¹⁹ Mange naxee nu i kolon,

e birin bara makaaba i xa gbaloe xa fe ra.

I xa fe bara non kerenyi ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²¹ «Adamadi, i xa ti Sidon kanke, i xa masenyi ti a be n xili ra, a falafe ra,

²² «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N bara keli i xili ma Sidon!

N na n ma nore masenma ne wo tagi.

N na wo paxankata, mixie a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

Na loxoe n na n ma seniyenyi masenma ne wo ya ma.

²³ N wuganyi radinma ne wo ma, mixi gbege xa faxa taa kui.

N santidegema rawalima ne wo xili ma, mixi gbege xa sonto yire birin.

Na kui mixie a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

²⁴ «Na temui wo mu luma alo tunbee Isirayila bonsoe seeti ma sonon, e
fa a kolon a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

²⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «N na ge Isirayila bonsoe
birin tongode pamanee tagi e rayensenxi dennaxe, n na n ma seniyenyi
masenma ne e be pamanee ya xori. Na temui e sabatima ne fa e xa boxi
ma, n naxan fixi n ma konyi Yaxuba ma.

²⁶ E luma ne naa xaxilisa kui, e banxie ti, e sansie si. E dɔxɔ naa xaxilisa kui, n na e dɔxɔbooree paxankatama temui naxe, naxee nu bara e tɔɔɔ ki fanyɪ ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan e Marigi Alatala ra.»

29

Misira xa paxankate

¹ A je fu nde, kike fu, xi fu nun firin nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Misira mange nun a xa pama be.

³ A fala a be, «Alatala yi nan masenxi:

N bara keli i xili ma, i tan Misira Firawuna,
naxan luxi alo soɲe magaaxuxi xure senkinɛe ma.
I naxe, «N bara Nili xure daa n yete be.»

⁴ Kɔnɔ n kɔnyi belebele sɔtima ne i banganyie kui,
n a niyama ne yexɛe xa bɔni i xalee ma,
n fa i rate xure kui, i tan nun na yexɛe birin na.

⁵ N i luma gbengberenyi nan ma,
i tan nun na yexɛe birin.
Wo luma naa, mixi yo mu wo makɔma.

Wo findima donse nan na wulai subee nun xɔnie be.

⁶ Na temui Misirakae birin a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

«Wo bara lu alo kale Isirayila bɔnsɔe naxan suxu mali se ra,

⁷ kɔnɔ wo fa ibɔɔ a belexɛe kui, wo a tunki sɔxɔ.
E to e xaxili ti wo ra, wo e yanfa ne, e fa lu tɔɔɛe kui.

⁸ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N fama ne santidegema ra wo xa mixie nun wo xa xuruse faxafe ra.

⁹ Misira bɔxi na findi yire maxaraxi ra naxan nabɛɲinxi,
e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

«Wo to a fala, «N bara Nili xure daa n yete be,»

¹⁰ n kelima ne wo xili ma nun wo xa xuree xili ma.

N Misira bɔxi raxarama ne, n a rabɛɲin,
kelife Migidoli ma, han a sa dɔxɔ Asuwan ra, han Kusi naaninyi ra.

¹¹ Mixie mu dangima naa, subee mu dangima naa.

Mixi yo mu sabatima naa han je tongo naani.

¹² N Misira bɔxi rabɛɲinma alo yire gbeteɛ,

n a xa taɛe xun nakanama ne alo taa gbeteɛ.

N Misirakae rayensenma ne dunɲa yire birin.»

¹³ Kɔnɔ wo Marigi Alatala man yi nan masenxi: «Ne tongo naani dangi xanbi, n man Misirakae malanma ne, kelife pamanɛe ma n e rayensen dennaxe.

¹⁴ N e ragbilenma ne e xɔnyi Patiroso mabiri kelife konyiya kui. N e luma ne e xa e yete yamari, kɔnɔ e xa mangɛya mu senbe gbegbe sɔtɔma.

¹⁵ E mu e xunyi itema bɔxi gbete yo xun ma sɔnɔn. N e magoroma ne, alako e naxa nɔ pamanɛe ra.

¹⁶ E mu limaniya fima Isirayila ma sɔnɔn. Isirayila na Misira fe mapɔxun, e ratuma e xa yunubie nan tun ma, e to e xaxili ti e ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

¹⁷ A je mɔxɔɲen nde, kike singe, xi singe ra, Alatala naxa masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soorie bara kata Tire ragorode, kono e mu no a ra fefe ma. E tooro ne tun, e mu naafuli yo sofo na kui.

¹⁹ Na nan a ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Misira boxi tan fima ne Babilon mange Nebukadansari ma, a xa e xa naafuli birin xanin a xa soori gali sare ra.

²⁰ N na birin fima ne a ma, barima a tan nun a xa soorie na nan nabaxi n tan be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

²¹ Na loxo, n Isirayila bonsoe senbe gboma ne, n i xema masenyi tide e be. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

30

Sunnun suuki Misira be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa yi masenyi ti n xili ra: <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

Wo gbelegbele! Gbaloe loxo bara fa!

³ Alatala xa loxo bara makore, dimi bara fa gbaloe loxo ra jamanee be.

⁴ Santidegema fama ne Misira xili ma, toore dinma ne Kusikae ra.

Misirakae faxama ne, e xa naafuli xanin, e xa tetee bira.»

⁵ Kusi, Puti, Ludu, Arabu, Libiya, nun Ala xa jama a saate tongoxi naxan be, e birin faxama ne santidegema ra a nun Misira.

⁶ «Alatala yi nan masenxi:

<Misira malimae birama ne, a yete senbe jonma ne, a nu laxi naxan na.

Kelifi Migidoli, han Asuwan, e faxama ne santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

⁷ «N Misira boxi rabejinma ne alo yire gbete, n a xa taae xun nakana alo taa gbete.

⁸ N na te so Misira ra, n na no e malimae ra, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁹ «Na loxo, n xerae xema ne kunkuie kui, e xa Kusikae magaaxu, alako a xa bira n foxo ra. Kontofili dushima ne e xun na Misirakae xa gbaloe loxo naxan fafe, a mu kanama.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

<N Misira xa jama wuyaxi sontoma ne Babilon mange Nebukadansari senbe ra.

¹¹ A tan nun a xa soori gali, naxan magaaxuxi soori gali birin be, n e fama ne na boxi xun nakanade.

E Misirakae faxama ne santidegema ra, e boxi rafema ne na binbie ra.

¹² N Nili xure xorima ne, n a boxi mati mixi jaaxie ma, naxee a niya na boxi birin xun xa rakana. Alatala xui nan na ki.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N wo xa kuyee kanama ne, n wo xa kuyee raponma ne Nofi taa kui.

Mange yo mu luma Misira bɔxi ma sɔnɔn.

N gaaxui luma nɛ na bɔxi birin ma.

¹⁴ N Patirosi xun nakanama nɛ,

n tɛ din Sowan na,

n Tebese jaxankata.

¹⁵ N na n ma xɔnɛ raminima nɛ Sini ma, Misira sɛnbɛ na dɛnnaxɛ,

n Tebese xa jama birin sɔntɔ.

¹⁶ N tɛ soma nɛ Misira ra,

n Sini raserɛn tɔɔrɛ kui,

n Tebese xun nakana,

n Nofi so a yaxuie yi ra.

¹⁷ Oni nun Pi Beseti sɔɔrie birin faxama nɛ santidegema ra,

taakae xaninma nɛ konyiya kui.

¹⁸ Tapanxesi bira lɔxɔɛ xɔɔxɔma nɛ Misira bɛ,

barima na tɛmɔi, a sɛnbɛ jɔnɔma nɛ,

a sɛnbɛ a nu laxi naxan na.

¹⁹ N Misira jaxankatama nɛ,

e fa a kolon a n tan nan Alatala ra.»

²⁰ A jɛ fu nun keren nde, kike singe, xi solofere nde ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

²¹ «Adamadi, n bara Misira Firawuna belexɛ gira. A mu maxirima, seri mu sama a ma, sese mu rabama a yalanfe ra, a fa nɔ santidegema tongode.

²² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe Misira Firawuna xili ma, n xa a belexɛ firinyie gira, a belexɛ fanyɛ nun a belexɛ kanaxi, alako a xa santidegema lu naa abadan.

²³ N Misirakae rayensenma nɛ dunɔja birin ma.

²⁴ N na n ma santidegema soma nɛ Babilɔn mange yi, n sɛnbɛ fi a ma, kɔnɔ n Firawuna belexɛ girama nɛ, a nuunu a ya i alɔ mixi naxan na faxafe.

²⁵ N sɛnbɛ fima nɛ Babilɔn mange ma, kɔnɔ n Firawuna tan belexɛ igoro. N na n ma santidegema sa Babilɔn mange belexɛ tɛmɔi naxɛ, a naxa a ite Misira xili ma, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.

²⁶ N Misirakae rayensenma nɛ dunɔja birin ma. Na tɛmɔi, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

31

Taali wɔyɛnyi Misira xa fe ra

¹ A jɛ fu nun keren nde, kike saxan, xi singe ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi, a fala Misira Firawuna nun a xa jama bɛ,
«Wo maniye na minden?

³ Asiriya bɔxi nu luxi nɛ alɔ sɛdiri wuri bili nde naxan nu na Liban wondi. A salonyie nu tofan, a niini gbo, a ite dangi wuri birin na.

⁴ Tɔnɛ ye nu bara a ramɔ,
ye naxan na bɔxi bun, na nu bara a rakuya.

A nu ye radinma a sankee ma,
a fa ye xanin fɔtonyi birin kui.

⁵ Na nan a niya, a tan nu ite na fɔtonyi wuri bilie birin bɛ,
a salonyie nu bara wuya,
e nu fa kuya ra na ye saabui ra.

⁶ Xɔnie nu e xelɛɛ sama a salonyie ma,
burunyi subee nu di barima a niini bun ma,

pamanee nu sabatixi a seeti ma.

⁷ A nu tofan a xa xungbe xa fe ra,

a salonyie nu kuya han, a sanke nu birixi boxi bun ma pon ye fenfe ra.

⁸ Sediri bili naxee nu na Ala xa boxi ma Eden mabiri,
nee mu a xa kuye soto.

A salonyie nu kuya Sipiri salonyie be, e kuya wuri mooli birin be.

A tofanyi maniye yo mu nu na Ala xa boxi ma.

⁹ N tan nan a ratofan, n tan na a salonyie wuya,
dangife wuri bili birin na Ala xa boxi ma Eden mabiri.»

¹⁰ «Na nan a to, wo Marigi Alatala naxa yi masen: A to nu ite dangi wuri
birin na, yete igboja fa lu a boje kui,

¹¹ n a saxi pamanee xa mangee sagoe na nan ma, e xa a paxankata a xa
paaxupa bere ra. N to a bejin,

¹² mange nde naxan kobi a birin be, a bara a fon, a fa a lu naa. A salonyie
bara bira geyae fari nun gulunbae kui. A salonyi giraxie nu na boxi birin
ma. Namanee naxa keli a niini bun ma.

¹³ Xonie nun burunyi subee gbansan nan nu luxi a salonyie tagi.

¹⁴ Na kui, a mu lanma wuri yo xa kuya na ki dangi wuri birin na. Wuri
naxee ye soto a fanyi ra, a mu lan e xa na kuyeya li. Seriyi ki ma, e xa
faha alo ibunadama naxan sigama aligiyama.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: A faha loxoe naxe, n a jon fe raba
ne ye birin na, ye fa xori. N naxa dimi rasin Liban ma a xa fe ra, fotonyi
naxa xara.

¹⁶ N naxa pamanee ragaaxu a bira xui ma, n to a faha alo mixi naxee
faxaxi sigama aligiyama. Na temui Eden wuri bilie birin, naxee fan Liban
wuri bilie birin be, naxee ye soto a fanyi ra, nee naxa raxara.

¹⁷ Mixi naxee nu sabatixi na wuri xungbe niini bun ma, e nun naxee
nu saataxi, e fan naxa siga aligiyama, e fa mixie li e nu bara naxee faha
santidegema ra.»

¹⁸ «Eden wuri mundun maniyama wo xa tofanyi nun wo xa senbe ra?
Hali wo tan goro aligiyama, wo fa lu sunnatatee ya ma naxee faxama
santidegema ra. Na birin misaalixi Misira mange Firawuna nun a xa soori
gali nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

32

Sunnun suuki Firawuna be

¹ A je fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi singe ra, Alatala naxa a
masen n be, a naxe,

² «Adamadi suuki nde sa Misira mange Firawuna be, a falafe ra:
«I luxi ne alo yete pamanee tagi,

alo yexe magaaxuxi baa ma,
naxan ye imaxama a bele ra han a dunda.

³ I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe:
N na n ma yele dusuma ne i xun na,
gali fa i bendun n ma.

⁴ N i ratema ne xare ma,
n i woli fiili ma, xonie nun burunyi subee luga i ra.

⁵ N i sube sama ne geyae fari,
i xuntunyie lu gulunbae kui,

⁶ boxi bunda i wuli ra han geyae fari,

i sube to folee kui.

⁷ N na i xun nakana,
n kooore makotoma ne, n tunbuie xa yanbe ba.
N soge makotoma ne nuxui ra, kike fan mu yanbama.

⁸ N yanbasee birin makotoma ne i xa fe ra,
n dimi rasin i xa boxi ma.
I Marigi Alatala xui nan nan ki.»

⁹ «N na i xa kanari masen pamanee ma,
n pama gbege raxonoma ne i xili ma,
i mu naxee kolon.

¹⁰ N na n ma santidegema ba a tee kui,
n si gbege ratereennama ne i xa fe ra,
e xa mangee fa gaaxu.
E na i xa bire to,
e birin gaaxuma ne e yete xa fe ra.

¹¹ E Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe:
Babilon mange xa santidegema i lima ne.

¹² N i xa soori galie ragoroma ne palamae xa santidegema ra,
palamae naxee jaaxu soorie birin be.
E Misirakae xa yete igbona kanama ne,
e e xa soori galie sonto.

¹³ N i xa xurusee faxama ne Nili xure de ra.
Mixi yo, xuruse yo, sese mu lu na ye dunda ra.

¹⁴ N na ye raxarama ne, a xele alo ture.
I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «N na Misira boxi findi yire maxaraxi ra,
n na a harige birin ba naa,
n na a xa mixie birin faxesa,
na temui, e a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

¹⁶ «Sunnun suuki nan na ki, pamanee fama naxan bade Misira nun a xa soori galie be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁷ A je fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi fu nun suuli nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, wa xui rate Misira xa soori galie nun pamanee xa fe ra,
naxee birin sigama aligiyama.

¹⁹ A fala e be, «Wo tan xa fe dangi wo booree ra? Wo faxama ne, wo nun sunnatatee ragata yire keren.»

²⁰ Misira nun a xa soori galie faxama santidegema nan saabui ra.

²¹ E pamanee mange palamae lima ne aligiyama, naxee a falama Misira xa fe ra, «E fan bara siga aligiyama, e fa lu sunnatatee fe ma naxee man faxaxi santidegema ra.»

²² «Asiriya nun a xa soori gali birin na menni gaburie tagi, a xa mixie birin naxee faxaxi santidegema ra.

²³ Asiriyakae ragataxi aligiyama, e xa soori galie saxi e seeti ma, e tan naxee birin gbaloe radin dunija ma e xa santidegema saabui ra.»

²⁴ «Elama nun a xa soori galie fan na e xa gaburie seeti ma. E fan faxaxi santidegema nan na, e tan naxee gbaloe radin dunija ma, e fan sama ne sunnatatee seeti ma aligiyama, yaagi na e foxo ra.

²⁵ A tan nun a xa soori galie birin saxi mixi faxaxie ya ma menni, e gaburie a rabilinxi. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na. E to gbaloe radin dunija ma, e fan sigama ne aligiyama yaagi kui, e fa lu mixi faxaxie ya ma.»

²⁶ «Mesekei nun Tubali xa soori galie fan na naa gaburie kui. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na, barima e nu gbaloe radinma dunija ma.

²⁷ E mu saxi soori sunnatate gbetee fe ma, naxee sigaxi aligiyama e xa geresosee ra, e xa santidegema saxi e xunyi bun ma? E xa yunubi sare bara gbilen e xorie ma gbaloe xa fe ra, e naxan nabaxi dunija ma.»

²⁸ «Misira mange Firawuna fan birama ne, a fa sa sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

²⁹ «Edon xa mangee nun a xa kuntigie fan na naa. Hali e senbe nu gbo, yakosi e saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

³⁰ «Mange naxee kelixi koola mabiri ra, nun Sidonkae fan na naa. Hali e senbe nu gbo, e fa gbaloe raba dunija ma, e fan saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra. Na yaagi na e xun ma aligiyama.»

³¹ «Misira xa Firawuna nun a xa soori galie nee toma ne, e fa madundu e xa soorie xa fe ra naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³² Hali n to a lu a gbaloe raba dunija ma, Firawuna nun a xa soori galie sama ne sunnatatee fe ma naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

33

Makantama

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, «N na fa santidegema ra wo xa boxi xili ma, na a lima ne wo jan bara mixi nde sugandi taa makantama ra.

³ Xa na taa makantama yaxuie to fa ra, a lanma a xa sara fe pama rakolonfe ra.

⁴ Xa a na raba, konɔ mixi nde fa a bote raba na marakolonyi xui ma, a fa faxa gere kui, a bara na faxe ragiri a yete ma.

⁵ A to sara fe xui me, konɔ a fa a bote raba, a nii kote na a yete nan xun ma. Konɔ mixi naxan na marakolonyi me, a fa a suxu soobe ra, na kanyi a nii rakisima ne.

⁶ Konɔ xa taa makantama yaxuie to fa ra, a mu sara fe a xa mixie rakolon, na temui mixi naxan faxama na gere kui, hali e xa yunubie bara a niya e xa sonto, n e nii kote sama taa makantama nan xun ma.»

⁷ «Adamadi, n bara i sugandi taa makantama ra Isirayila bɔnsɔe be. I xa i tuli mati n ma masenyi ra, i fa e rakolon a ra n tan xili ra.

⁸ N na a fala mixi kobi be a faxama ne, xa i mu a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, na mixi jaaxi faxama ne a xa yunubi xa fe ra, konɔ n na nii kote sama i tan xun ma.

⁹ Konɔ xa i a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, a fa lu a mu tin na ra, a faxama a xa yunubi xa fe nan na, konɔ i tan bara i nii rakisi.»

¹⁰ «Adamadi, a fala Isirayila bɔnsɔe be, i naxe, «Wo yete a falama, wo wo xa murute nun wo xa yunubie kolon wo bope kui. Wo wama a kolonfe ne wo kisi sotoma ki naxe.

11 Wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n mu wama mixi kobi xa faxa, n wama ne a xa gbilen a xa kira kobi nan foxo ra, a xa kisi. Yandi, wo xa gbilen wo xa kira kobie foxo ra. Isirayila bonsoe, wo buma faxe kira xon ma munfe ra?»»

12 «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, <Tinxintoe xa tinxinyi mu a rakisima a na muruta loxo naxe. Mixi tinxintare xa tinxintareya mu a raloea a na gbilen a xa kira kobi foxo ra loxo naxe. Tinxintoe mu a yete rakisima a xa tinxinyi dangixi saabui ra, xa a bira fe kobi foxo ra.

13 N na a masen tinxintoe nde be a kisima ne, konso a fa la a xa tinxinyi dangixi ra, a so fe kobi rabafe, a xa tinxinyi luma ne a ma fu. Yakosi a faxama ne a xa fe kobi xa fe ra.

14 N na a masen mixi kobi nde be a mu kisima, konso a fa gbilen a xa yunubi foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe,

15 alo seake ragbilenfe donima ma, se muxaxi ragbilenfe a kanyi ma, jerefe seriye kui, gbilenfe fe kobi foxo ra, na temui a kisima ne, a mu faxama.

16 A yunubi naxan birin naba temui dangixi, na birin xafarima ne. Xa a bara jere seriye nun tinxinyi ra, a kisima ne.»

17 «I ngaxakerenyie a falama, <Marigi mu tinxin.> Konso n xa a fala i be, e tan nan mu tinxin.

18 Xa tinxintoe a kobe so a xa tinxinyi ra, a so tinxintareya rabafe, a faxama ne.

19 Xa mixi tinxintare gbilen a xa fe kobie foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe, a kisima ne na saabui ra.

20 N xa a fala e be, <Isirayila bonsoe naxe n mu tinxin, konso n fama ne wo tan makiitide, kankan xa a jere ki sare fi.»

21 A je fu nun firin nde ra, kike fu, xi fu nun suuli nde ra muxu xa konyiya kui, mixi nde kelife gere yire, a naxa fa, a fala n be, a e bara Darisalamu suxu.

22 Na koe ra beenun na mixi xa fa, Alatala nu bara a belexe sa n de ma, a n nenyi rafulun alako n xa no woyende, n naxa lu boboya kui sonon.

23 Na temui Alatala naxa a masen n be, a naxe,

24 «Adamadi, pama donxo naxee sabatixi Darisalamu kanaxi tagi, nee na a falafe, <Iburahima naxa no yi boxi sotode a keren. Won tan naxan findixi pama ra, Ala tondima yi boxi fide won ma?»

25 Na kui a lanma i xa a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo to sube donma wuli na a kui, wo to kuye batuma, wo to faxe tima, a lanma yi boxi xa findi wo gbe ra?

26 Wo laxi wo xa santidegema gbansan nan na, wo fe jaaxie rabama temui birin, wo yene rabama wo doxooboore xa gine ra. Hali wo to na birin nabama, wo wama ne yi boxi man xa findi wo gbe ra?»

27 «A fala e be, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: N bara n kali n yete ra, naxee luxi Darisalamu kanaxi tagi, nee faxama ne santidegema ra. Mixi naxee luxi wulai, burunyi subee nee faxama ne. Mixi naxee e noxunxi geya fari gemee longori ra, nee faxama ne wuganyi ra.

28 N na boxi findima ne yire maxaraxi ra, n yete igboe xa fe xun nakana, n a niyama ne si gbete mixie mu dangi Isirayila geyae ra.

29 N na na boxi kana e xa fe jaaxie xa fe ra, e a kolonma ne a n tan nan Alatala ra.»

³⁰ «Adamadi, i tan to a ra, i ngaxakerenyie na a makoyikoyife e xonyi a falafe ra, <Wo fa, wo fa wo tuli mati. Alatala na masenyi mundun tife yi ki?»

³¹ N ma pama fama ne i yire, e e tuli mati i xa masenyi ra, konɔ e mu a rabatuma feo. E a falama e wama n ma fe xon, konɔ e boje biraxi naafuli tinxintare nan foxo ra.

³² I luxi ne e be alo sigisa xui joxunme, naxan fe fanyie falama. E i xa masenyi mema, konɔ e mu tinma birade a foxo ra.»

³³ «N ma masenyi birin na kamali nɔndi ki ma temui naxe, e a kolonma ne a namijonme nde nu na e ya ma.»

34

Xurusee nun a demadonyi xa taali

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Isirayila yareratie be naxee luxi alo xuruse demadonyie, a falafe ra, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: Naxankate na wo be, wo tan Isirayila xuruse demadonyie. Wo wo joxo sama wo yete nan tun xon ma. Xuruse demadonyi mu lanma xe a xa xurusee makanta?»

³ Wo xurusee xije minma, wo e xabe yailanma dugi ra, wo e sube donma, konɔ wo mu wo joxo sama e xon ma.

⁴ Wo mu xuruse senbetare ralimaniyama, wo mu xuruse furaxi dandanma, wo mu xuruse maxonoxi maxirima seri ra. Wo mu xuruse loexie fenma, e xa gbilen goore kui. Wo e yamarima noe xoxoxe nan tun na.

⁵ E yensenxi, barima xuruse demadonyi mu nu na e foxo ra. Na kui wulai sube bara ndee iboo.

⁶ N ma xuruse gali bara yensen ye geya itexie ma, e loe dunja birin ma, konɔ mixi yo mu mini e fende.»

⁷ «Xuruse demadonyie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:

⁸ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n yete ra, wo to n ma xurusee rabejin, e findi wulai subee xa baloe ra, wo to mu wo joxo saxi e xon ma, wo meeni wo yete gbansan ma,

⁹ wo tan xuruse demadonyie xa wo tuli mati Alatala xa kiiti ra.

¹⁰ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe na xuruse demadonyie nan xili ma, e xa n sare fi goore xa fe ra. N e bama ne xuruse demadonyi wali kui, alako e naxa na raba e yete xa geeni gbansan ma. N na n ma xurusee ratangama ne e ma, alako e naxa n ma xurusee tooro.»

¹¹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N tan yati sigama ne n ma xurusee fende,

¹² alo xuruse demadonyi a rabama a xa xuruse rayensenxie be ki naxe. N e ragbilenma ne yire birin e loxi dennaxe na loxe.

¹³ N e ramanima ne pamanee birin longori ra, n e xanin e xonyi. N meenima ne e ma e xa geyae fari nun e xa gulunbae kui, e xa lu e yete xa boxi ma.

¹⁴ N e de madonma ne fiili fanyie ma Isirayila geyae fari. Menni e e malabuma ne yire fanyi ma, e balo Isirayila geyae fari.

¹⁵ N tan nan yati n ma xurusee de madonma, n malabui fima e ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.

¹⁶ N xuruse lœxi fenma nœ, n xuruse maxœnœi dandanma nœ, n xuruse senbetare ralimaniyama nœ. Kœnœ xuruse naxee bara xungbo, naxee bara nœ booree ra. n nee tan faxama nœ kiiti tinxini ra.»

¹⁷ «Wo tan n ma xurusee, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N kiiti sama ne xurusee tagi, γεξε kontonyie nun sikotee tagi.

¹⁸ Wo na sexɛ fanyi don filli ma, na mu wo wasama, fo wo xa a donɛɛ
fan iboron? Wo na ye tinsexi min, na mu wo wasama, fo wo xa a donɛɛ
dunda?

¹⁹ A lanma n ma xurusee xa sexe don wo naxan iboronxi? A lanma e xa ye min, wo naxan dundaxi?»

²⁰ «Na kui wo Marigi Alatala yi nan masenxi nee xa fe ra: N yete yati nan fama kiiti sade xuruse xungbee nun a lanmae tagi.

²¹ Wo bara din n ma xuruse senbetaree ra wo ferie ra, han e bara mini gōōrē kui.

²² N fama ne n ma xurusee rakiside, alako mixi naxa fu e ma sonon. N kiiti sama ne xurusee tagi.

²³ N xuruse demadonyi nde tima ne n ma xurusee xun ma, naxan fama e de madonde a ki ma. N ma konyi Dawuda nan na ki.

²⁴ N tan findima ne e Marigi Ala ra, n ma konyi Dawuda findi mange ra e tagi. N tan Alatala xui nan na ki.»

²⁵ «N bɔɛsa saate tongoma ne e be. N wulai sube xaapee nɔnma ne boxi ma, alako mixi xa no sabatide yire birin bɔɛsa kui.

²⁶ N baraka ragoroma ne e ma. N tune rafama ne a waxati, alako boxi xa fan n ma geya seniyenxi rabilinyi.

²⁷ Wurie bogima ne, boxi xee fan. N ma pama sabatima ne bojiesa kui a xa boxi ma. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, a n tan nan yolonxonyie bolonma, n e ratanga e yaxuie ma.

²⁸ Namanɛɛ mu e toorɔma sɔnɔn, sube xaaɛɛ fan mu e donma sɔnɔn.
E sabatima xaxilisa nan kui, mixi vo mu e magaaxuma.

²⁹ N e xa sansi bilie rafanma ne jamanee ya xori. Kaame mu e suxuma sonon, e xa yaagi e xa setarepa kui.

³⁰ Na tɛmɯi, e a kolonma nɛ a n tan e Marigi Alatala na e ɔɔɔ ra, e man a kolon a e tan Isirayila bonsɔɛ findixi n ma jama nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³¹ Wo tan n ma xurusee, n naxee de madonma, adamadi nan wo ra. N tan nan na wo Marigi ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

35

Naxankate na Edon be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti n xili ra Edonkae be, naxee sabatixi Seviri geya ma,

³ a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne wo tan Edonkae xili ma, n na n senbe ramini wo ma, n Seyiri geya findi yire maxaraxi ra.

⁴ N wo xa taae xun nakanama ne, nee xa findi yire rabepinxi ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo to Isirayilakae xon kabi temui xonkuye, han wo bara e yanfa, wo e sa wo yaxuie sagoe e xa paxankate waxati,

⁶ n tan wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n a niyama ne wo xa bu gere kui. Wo to gbata wuli raminide, n a ragirima ne na fe mooli xa bira wo foxo ra temui birin.

⁷ N Seyiri geya findima ne yire maxaraxi ra mixi mu sigama dennaxe.

⁸ Binbie luma ne wo xa boxi birin ma, naxee faxaxi santidegema ra wo xa geyae fari, wo xa gulunbae kui, nun wo xa folee longori ra.

⁹ N wo xa boxi findima ne yire maxaraxi ra, mixi yo mu sabatima wo xa taae kui. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Wo to a fala Yudaya nun Isirayila findima ne wo gbe ra, hali n nu na e foxo ra,

¹¹ n bara n kali n yete ra, n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «N fan wo gerema ne wo xa xone nun toone bere ma, naxan nu na wo boje kui e tan mabiri. N na wo makiiti temui naxe, n na n yete masenma ne e tan be.

¹² Na kui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara wo xa konbie birin me, wo naxee ilanxi Isirayila xa geyae ra. Wo nu bara a fala, Mennikae xun bara rakana, alako na boxi xa findi muxu gbe ra.

¹³ Wo xa yete igboya kui, wo bara n mabere n ma yaragaaxuitarepa kui. N na birin me ne.»

¹⁴ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Dunipa birin na lu seewe kui, n wo xun nakanama ne a jaaaxi ra.

¹⁵ Seyiri geya nun Edonkae birin, n wo xun nakanama ne feo. Na temui wo a kolonma ne, a n tan nan na Alatala ra!»

36

Masenyi Isirayila boxi be

¹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila xa geyae be, i naxe, «Isirayila geyae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo yaxuie bara a fala wo xa geyae findima ne e gbe ra.

³ Na kui, i xa masenyi ti n xili ra, a falafe ra, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: E to bara wa wo xun nakanafe, e wo raxeten alako wo xa lu si gbete sagoe naxee wo maberema, e wo mafala,

⁴ n tan wo Marigi Alatala n xa a masen wo be, wo tan geyae, gulunbae, folee, taa kanaxi naxee harige birin bara xanin si gbete saabui ra,

⁵ n bara nate tongo n ma xone kui si gbete nun Edon xili ma, barima e tan bara n ma boxi findi e gbe ra seewe birin na e boje jaaaxi kui, alako e xa e xa xurusee de madon naa.»

⁶ «Na kui, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila boxi be. A fala geyae, folee, nun gulunbae be, i naxe, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N na masenyi tife xone nun toone nan kui, barima si gbete bara yo wo ma.

⁷ Na xa fe ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N bara n kali n belexe itexi ra, jamanaxe naxee wo rabilinxi, e xa marasotoee gbilenma ne e ma.»

⁸ «Wo tan Isirayila geyae, wo fama ne wuri bilie raminide, naxee salonyie bogi fanyie fima n ma jama Isirayila ma, barima a gbe mu luxi e xa gbilen e xonyi.

⁹ N meenima ne wo ma. N hinnema ne wo xa xe safe ma,

¹⁰ nun wo xa taa tife ra. N wo xa mixie rawuyama ne, Isirayila bonsoe xa sabati naa.

¹¹ N mixi nun xuruse rawuyama ne wo be, e findi di barie ra dangi a singe ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹² N ma pama Isirayila a xa nœ rap̄erema ne wo fari, wo findi e ke ra, wo mu e xa die ba e yi ra s̄on̄on̄.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: «Mixie to a falama, a wo tan Isirayila boxi mixie donma, wo a niya e xa xanin konyiya kui,

¹⁴ n a niyama ne na mixi donfe mu fala wo xun s̄on̄on̄, nee birin faxa. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁵ N si gbetēe xa maras̄ot̄e danma ne wo mabiri, e mu yo wo ma s̄on̄on̄, wo mu wo sabati boore rabira s̄on̄on̄. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁶ Alatala man naxa a masen n be, a naxe,

¹⁷ «Adamadi, Isirayila b̄ons̄oe to nu sabatixi a xa boxi ma, a p̄ere ki naxa a findi seniyentare ra n ya i, al̄o gine naxan na a xa kike wali tofe.

¹⁸ N naxa n ma x̄one dusu e xun na e xa faxe tife nun e xa kuye batufe xa fe ra.

¹⁹ N naxa e rayensen ye paman̄ee ma e p̄ere ki xa fe ra.

²⁰ E siga dennaxe dun̄ja ma, mixie bara n xili seniyenxi mabere e xa fe ra, a falafe ra, «Ala xa pama nan yi ki, naxan kelixi a xa boxi ma!»

²¹ N nu wama ne n xili seniyenxi matangafe, Isirayila b̄ons̄oe nu naxan maberefe paman̄ee tagi.»

²² «Na nan a ra, i xa a fala Isirayila b̄ons̄oe be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne fe nde rabade, k̄on̄o n mu a rabama wo tan be, n a rabama n xili seniyenxi nan xa fe ra, wo bara naxan mabere paman̄ee ma.

²³ N na n xili xungbe xa seniyenxi masenma ne, wo naxan maberexi. N na n ma seniyenxi masenma wo saabui ra e ya x̄ori, dun̄ja paman̄ee a kolonma ne a Alatala nan n na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

²⁴ «N wo tongoma ne paman̄ee tagi, n wo ragbilen wo xa boxi ma.

²⁵ N ye seniyenxi kasanma ne wo ma wo ras̄eniyenfe ra. N wo xa seniyentarepa birin bama ne wo ma naxee fatanxi wo xa wali kobie nun wo xa kuye batufe ra.

²⁶ N b̄oje neene nun xaxili neene fima ne wo ma. N wo xa b̄oje x̄or̄x̄oe masara b̄oje fanyi ra.

²⁷ N na n xaxili sama ne wo b̄oje ma, n fa a niya wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa bira n ma seriye f̄ox̄o ra.

²⁸ Wo sabatima ne boxi ma, n naxan fi wo benbae ma. Wo findima ne n ma pama ra, n fan findi wo Marigi Ala ra.

²⁹ N wo rakisima ne wo xa seniyentarepa ma, n baloe rawuyama ne wo be, alako wo naxa lu kaame kui s̄on̄on̄.

³⁰ N wuri bogie nun x̄e sansie rawuyama ne, alako kaame naxa wo rayarabi paman̄ee tagi s̄on̄on̄.

³¹ Na temui, wo wo ratuma ne wo p̄ere ki jaaxie ma, wo nimisa wo xa yunubie xa fe ra.

³² Wo xa a kolon a n mu yi rabama wo tan xa fe xa ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. Isirayila b̄ons̄oe, wo wo xun sin, wo xa yaagi wo xa fe jaaxi rabaxie ra.»

³³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: N na wo ras̄eniyen wo xa yunubie ma l̄ox̄oe naxe, n wo xa taee rafema ne pama ra, n wo xa yire kanaxie yailan.

³⁴ X̄ee fama ne sade boxi ma, naxan nu bara xara dangi mixie ya tode ra.

³⁵ E man a falama ne, «Yi boxi naxan nu xaraxi, na man bara lu al̄o Eden sansi yire. A taa kanaxie man bara ti senbe ra, mixie bara sabati e kui.»

³⁶ Na temui, pamane naxee luma wo rabilinyie, nee a kolonma ne a n tan Alatala bara yire kanaxi yailan, n bara xee sa boxi ma naxan nu bara xara. N tan Alatala xui nan na ki. N naxan fala, n na nan nabama.»

³⁷ «Wo Marigi Ala yi nan masenxi, a naxe: N man Isirayila xa maxandi suxuma ne yi fe rabafe ra e be. N e rawuyama ne alo xuruse gali

³⁸ naxan toma Darisalamu sali loxoee. Isirayila taa kanaxie rafema ne mixi gali ra, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

37

Xori xaraxie

¹ Alatala senbe naxa goro n ma, a Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a sa n ti gulunba nde tagi xorie gbegbe nu na dennaxe.

² A naxa n najeere na xorie longori ra, e birin xaraxi gben.

³ A naxa n maxorin, a naxe, «Adamadi, yi xorie man noma balode?» N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala, i keren nan a kolon!»

⁴ Na temui a naxa a masen n be, «I xa masenyi ti yi xorie be n xili ra. I xa a fala e be, «Xori xaraxie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

⁵ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo tan xori xaraxie be, a naxe: N xa nii foye rafa wo ma, wo man xa balo.

⁶ N fasee yailanma ne wo be, n fate sube nun fate kiri sa wo ma, n pengi raso wo fate i, wo fa gbilen balo ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ N naxa a xa masenyi radangi alo a n yamari a ra ki naxe. N to nu woyenma a namiponme ki ma, xui nde naxa mini xorie tagi, e wundu, e fa so e masofe e bore ra.

⁸ N naxa fasee, sube, nun kiri to e ma, kono nii foye mu nu rasoxi e fate.

⁹ Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa n ma masenyi ti nii foye be a falafe ra, «I Marigi Alatala yi nan masenxi: I tan nii foye, i xa keli dunja tunxun naanie ra, i xa so yi mixi faxaxie fatee, e xa keli faxe ma, e xa balo!»

¹⁰ Awa, n naxa na masenyi radangi alo a n yamari ki naxe. N to na raba, nii foye naxa so e fate i, e naxa balo, e keli, e ti e sanyi xun na. Nama gbegbe nan nu nee ra.»

¹¹ Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, yi xorie misaalixi Isirayila bonsoe nan na. E naxe, «Muxu xorie bara xara, muxu xaxili tidee bara jon, muxu bara rabolo.»

¹² I xa yi masenyi ti e be n xili ra, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma pama, n wo xa gaburie rabima ne, n wo rate e kui, n wo xanin Isirayila boxi ma.

¹³ N na ge na rabade, wo tan n ma pama, wo a kolonma ne a Alatala nan n na.

¹⁴ N na n Xaxili Seniyenxi ragoroma ne wo ma, wo man gbilen balo ra, n wo rasabati wo xa boxi ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara woyen, a n tan Alatala bara na rakamali. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁶ «Adamadi, i xa wuri nde tongo, i a sebe a ma, «Yuda nun a malan boore Isirayilakae gbe.» I xa wuri gbete tongo, i a sebe na tan ma, «Yusufu xa di Efirami nun a malan boore Isirayila bonsoe gbe.»

¹⁷ Na temui i xa e suxu i belexe ra, e xa lu alo wuri keren.»

¹⁸ «I ngaxakerenyie na i maxorin na fatanfasife ra e be,

¹⁹ i xa e yaabi, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Yusufu xa wuri tongoma ne, naxan na Eframi nun a malan boore Isirayila bõnsõee yi ra, n xa dõxo Yuda xa wuri ra, e xa findi keren na n bẽlexe kui.

²⁰ I xa na wurie itala e mabiri, sebeli tixi naxee ma,

²¹ i a fala e be, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Isirayilakae tongoma ne pamanee kui, n e ragbilen e xa bõxi ma.

²² N e birin findi si keren na Isirayila geyae fari. Mange keren nan e birin yamarima. E mu meema e bore ra sõnon findife si firin na.

²³ E mu findima seniyyentaree ra sõnon, kuye batufe ra nun fe jaaxi rabafe ra. N e ratangama ne na birin ma, n e raseniyyen. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra.»

²⁴ «N ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra, xuruse kante keren lu e birin be. E birama ne n ma yaamarie fõxo ra, e n ma seriyye rabatu a ki ma.

²⁵ E sabatima ne bõxi ma, n naxan fi n ma konyi Yaxuba ma, wo benbae sabati dennaxe. E tan, e xa die nun e xa mamadie sabatima ne menni, n ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra abadan.

²⁶ N bõnesa saate tongoma ne e be, naxan mu kanama abadan. N e rasabatima ne naa, n e bõnsõe rawuya. N ma hõrõmõlingira luma ne e tagi abadan.

²⁷ E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra, n ma hõrõmõlingira fa lu e ya ma.

²⁸ N ma hõrõmõlingira na sabati e tagi abadan, si gbetee a kolonma ne a n tan Alatala nan Isirayila raseniyyenxi.»

38

Ala xa masenyi mange Gogo be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Magogo bõxi mange Gogo be, naxan Rosi, Meseki, nun Tubali taae yamarima.

³ A fala a be, <Marigi Alatala yi nan masenxi: Rosi, Tubali nun Meseki xa mange Gogo, n fafe i xili ma.

⁴ N wure rasoma ne i banganyie kui, n i ramini, i tan nun i xa sõori galie birin: i xa soee, e ragima tofanyie, i xa sõorie nun e xa wure lefa yanbaxie,

⁵ sõori Perisekae, sõori Kusikae, sõori Putikae, e birin nun e xa wure lefae nun e xun makanta see,

⁶ Gomeri nun a xa sõori gali, Togarama nun a xa sõori gali kelife koola ma.»

⁷ «I xa na sõori galie birin yailan a fanyi ra i xa yaamari bun ma.

⁸ Temui xõnkuye na dangi, n i xilima ne gere tife ra. I fama ne sigade bõxi nde ma naxan bara gere raba, e xanin konyiya kui pamanee ma, e fa gbilen e xõnyi, e sabati bõnesa kui Isirayila geyae fari.

⁹ I menni lima ne alo turunnaade, i tan nun i xa sõori galie naxee kelixi dunija birin ma. Wo luma ne alo nuxui ifõrõxi naxan tima bõxi xun na.»

¹⁰ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Na lõxõe, i nate jaaxi tongoma ne.

¹¹ I a falama ne, <N sigama ne bõxi xili ma, tete mu naxan nabilinxi. Naakae mu yailanxi gere tife ra, e birin sabatixi bõnesa kui. Tete mu na e xa taae rabilinyi, naade balanxie mu na e xõnyi.

¹² N e harige birin tongoma ne e xa taa yailanxie kui, e gbilenxi dennaxe kelife jamane ma. Naafuli nun xuruse gbegebe na menni boxi tagi.»

¹³ Seebakae, Dedankae, Tarasisi yulee, nun e xa mixie birin i maxorinma ne, «I na sigafe naafuli nan tongode? I bara soori galie xili wo xa mune belebele ti, alo xema, gbeti, xurusee, nun se fanyi gbetee?»»

¹⁴ «Na nan a ra, adamadi, i xa n ma masenyi ti Gogo be, i naxe, «Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma jama Isirayila na sabati xaxilisa kui loxo naxe, i fama na tode.

¹⁵ I kelima ne i xonyi koola mabiri, i tan nun soori gali wuyaxie kelife dunja birin ma, e birin tixi soee fari, e bira i foxo ra.

¹⁶ I fama ne n ma jama Isirayila xili ma, alo nuxui ifooroxi naxan dusuma boxi xun na. Na temui n i rafama ne n ma boxi xili ma, alako dunja xa n ma seniyenyi kolon i saabui ra.»»

¹⁷ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Temui dangixi n ma konyi namiponme Isirayilakae nu bara i xa fe fala, n i xema e gerede ki naxe.

¹⁸ Yi nan fama rabade na loxo: Gogo na din Isirayila ra, n ma xone tema ne alo te.

¹⁹ Isirayila boxi serenma ne n ma xone xungbe kui.

²⁰ Yexee, xonie, wulai subee, bubusee, nun adamadie birin, e gaaxuma ne n ya ra. Geyae nun tentenyie birama ne, banxie xalee kana.

²¹ N gere ya rafindima ne Gogo ma n ma geyae birin fari! Marigi Alatala xui nan na ki. A xa soorie e xa santidegema ramini ma ne e tee kui e ngaxakerenyie xili ma.

²² N Gogo xun nakanama ne wuganyi nun faxe tife ra. N tune xoroxoe, balabalanyi, nun te ragoroma ne a ma, a nun a xa soori galie ma kelife dunja birin ma.

²³ Na kui, n na n ma mangeya nun n ma seniyenyi masenma ne dunja si birin be. Na temui, e a kolonma ne a Alatala nan n na.»

39

Mange Gogo raponyi

¹ «Adamadi, n ma masenyi xoroxoe ti mange Gogo be, a falafe ra, «Marigi Alatala yi nan masenxi: Meseki nun Tubali mange Gogo, n bara ti i kanke!

² N i mafindima ne alo n wama a xon ki naxe. N i rakelima i xonyi koola ma, n fa i ra Isirayila geyae ma gere tife ra.

³ Menni n i xa xali nun i xa xali woli se rabirama ne.

⁴ I tan nun i xa soorie birin faxama ne na geyae longori. N wo findima yubee nun burunyi subee xa donse nan na,

⁵ wo binbie fa lu kene ma. Marigi Alatala xui nan na ki.

⁶ N te soma ne Magogo ra, nun yire raxaraxi baa de ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁷ «N na n xili seniyenxi masenma ne n ma jama Isirayila be, n man mu tinma sonon e xa n mabere. Si gbetee fama ne a kolonde, a n tan Alatala nan na Isirayila xa Seniyentoe ra.

⁸ Na fe birin fama ne rabade. Marigi Alatala xui nan na ki. Loxoe na a ra, n naxan xa fe fala.»

⁹ «Isirayilaka naxee sabatixi taae kui, e minima geresosee matongode boxi ma, alo wure lefae, xalie, xalie woli see, tanbee, nun wuri faxeti see, e fa e gan yege fari. Na e hayi fanma ne solofere nan bun ma.

¹⁰ E mu yege fenma fiili nun fotonyi ma sonon, barima geresosee nan findima yege ra e be. Naxee bara wa harige bafe e yi ra, e tan nan fama harige bade nee yi ra. Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹¹ «Na loxoe, n a niyama ne Gogo xa ragata Isirayila boxi ma, gulunba nde kui mixie dangima dennaxe sigafe ra baa de ra sogetede mabiri. Na gulunba kira ibolonma ne Gogo nun a xa soorie ragatade xa fe ra. E menni xili sama ne <Gogo xa pama xa gulunba.»»

¹² «Isirayila bonsoe kike solofere nan nabama na mixie ragatafe ra, alako e xa boxi xa seniyeen.

¹³ Nama birin luma ne na wali raba ra. N ma noore to loxoe findima fe belebele nan na e be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁴ E mixie sugandima ne boxi raseniyeende. Nee tan nun e booree luma ne boxi birin ipere ra binbie ragatafe ra. Na wali buma ne je solofere.

¹⁵ E na ge na ra, e man boxi ipere ma ne mixi xorie fende. E na nde to, e tonxuma nde ti naa alako gaburi gemae xa a to, e xa na xorie xanin Gogo xa pama xa gulunba yire.

¹⁶ E boxi raseniyeenma na ki ne. Taa nde tima naa, naxan xilima Hamona. Xili nan na ki naxan a falama <Nama> e gbe xui ra.»

¹⁷ «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: A fala wulai xonie nun sube mooli birin be, <Wo birin xa fa be, n xa n ma serexe xungbe rafala Isirayila geyae ma. Menni wo sube nun wuli donma ne.

¹⁸ Wo senbemaee sube donma ne, wo boxi mangee wuli min alo xuruse naxee raturaxi Basan boxi ma.

¹⁹ Na serexe temui, wo wasama ne e sube ra, wo siisi e wuli ra.

²⁰ Wo lugama ne soe nun a ragimae sube ra, mangee nun soori mooli birin sube. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»»

²¹ «N na n ma noore masenma ne dunipa birin be Gogo pama xa paxankate saabui ra.

²² Keli na loxoe ma, Isirayila bonsoe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.

²³ Si gbetee a kolonma ne a Isirayila xa yunubie nan a niya e xa siga konyiya kui. E to n yanfa, n naxa n kobe raso e ra, n fa e sa e yaxuie sagoe. Na nan a ra, e naxa faxa santidegema ra.

²⁴ N e paxankataxi e xa yunubie nun e xa seniyeentareja nan ma. Na nan a niyaxi n xa n kobe so e ra.»

²⁵ «Awa, i Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Yakosi, n Yaxuba bonsoe ragbilenma ne kelife konyiya kui. N kinikinima ne Isirayila bonsoe ma, n fa a ragiri n xili xa binya.

²⁶ E na sabati e xonyi xaxilisa kui, mixi yo mu e tooro, yaagi man luma ne e ma e xa yanfanteya xa fe ra n tan mabiri.

²⁷ N na e raminiima ne pamanee kui, n fa e ra e xonyi, pamanee fa n ma seniyeenyi tode na saabui ra.

²⁸ Na temui, Isirayila bonsoe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra, barima hali n to e rasiga konyiya kui pamanee tagi, n man bara e birin nagbilen, mixi yo mu lu e xanbi ra.

²⁹ N mu n kobe soma e ra sonon, barima n na n Xaxili luma ne Isirayila bonsoe ma. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹ Muxu xa konyiya je moxopen nun suuli nde ra, je kike singe ra, xi fu nde ra, naxan nu ilanxi Darisalamu xa kane dangi xanbi je fu nun naani nde ma, na loxoce yati yati, Alatala senbe naxa goro n ma,

² a n xanin laamatunyi ki ma Isirayila geya itexi nde fari. N naxa taa nde to koola mabiri.

³ Alatala to n xanin naa, n naxa xeme nde to, naxan fate nu yanbafé alo wure gbeeli. A nu tixi sode de ra, luuti nun maniya se wuri suxuxi a yi ra.

⁴ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i ya ti a fanyi ra, i tuli mati n xui ra. N fe naxan birin masenma i be, i xa i joxo sa a xon ma, barima i rafaxi ne be alako i xa na kolon, i xa na birin tagi raba Isirayila bonsoe be.»

⁵ N naxa tete nde to naxan horomobanxi rabilinxi. Wuri maniya se nu na na xeme yi ra, naxan kuya nongon ya senni a nun suxui senni. A naxa tete xele xa maigboe nun a xa maite maniya, e firinyi birin lan na wuri maniyase ya keren nan ma.

⁶ A naxa siga sode de ra, naxan ya rafindixi sogetede ma. A naxa te na tede ra naxee nu na a ya ra, a sode de xa maite maniya, naxan lan na wuri maniyase ya keren ma.

⁷ Horomolingira kantamae xa tede nu na sode de seeti ma, kankan xa maite nun maigboe lan na wuri maniyase ya keren nan ma. Xele naxan nu na e tagi, na lan nongon ya suuli nan ma. Buntunyi sode de xa maite fan lan na wuri maniyase ya keren nan ma, naxan ya nu rafindixi horomobanxi ma.

⁸ A naxa buntunyi maniya,

⁹ naxan xa kuye lan nongon ya solomasaxan ma, a kinkie lan nongon ya firin ma. Na buntunyi ya nu rafindixi horomobanxi nan ma tete kui.

¹⁰ Horomobanxi kantamae tide senni nu na sogetede sode de seetie ma, seeti keren saxan, seeti boore fan saxan. Nee birin xa maniyé xasabi lan, e kinkie fan birin xa maniyé xasabi lan.

¹¹ A naxa sode de xa maigboe maniya, naxan lan nongon fu ma, a xa maite lan nongon fu nun saxan nan ma.

¹² Xele di nu na horomobanxi kantamae xa tidee ya ra, naxan nu ite nongon ya keren. Na tidee xa maigboe nun e xa maite lan nongon ya senni nan ma.

¹³ A naxa a maniya kelifé kantama singe xa tide xanbi ra, han boore kantama xa tide xanbi ra, na fa lan nongon ya moxopen nun suuli ma, kelifé yire fanyi ma, han koola ma.

¹⁴ A naxa xele birin maniya na sode de longori han tete kui, na lan nongon ya tongo senni nan ma.

¹⁵ Kelifé sode de ra, han tete kui buntunyi xanbi ra, na lan nongon ya tongo suuli nan ma.

¹⁶ Wunderie nu na na xalee ma sode de mabiri, alo wunderi gbete to nu na xalee ma horomobanxi mabiri. Tugi fensee nu masolixi na longori birin.

¹⁷ A to n naso tete kui, n naxa yire tongo saxan to naxee fatuxi tete ma.

¹⁸ Boxi nu yailanxi geme fanyie nan na naxan xa maite lan tete sode de ma.

¹⁹ Na xeme naxa a maniya kelifé sode de fole ma, han tete gbete sode de ra naxan nu na na tete singe kui. Na lan nongon keme nan ma sogetede mabiri nun koola mabiri.

²⁰ Na temui, na xeme naxa tete sode de maniya naxan nu na koola mabiri.

²¹ Horomobanxi kantamae tidee fan nu na menni alo boore sode dee ra. Saxan nu na seeti keren, saxan nu na boore seeti. Na xa maite lan nongon tongo suuli nan ma, a maigboe lan nongon moxon nun suuli nan ma.

²² A xa wunderie, a xa buntunyi, a xa tugi fensee naxee masolixi a ma, nee nun sogetede sode de xa maniye xasabi lan. Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i.

²³ Tete firin nde sode de nu na tete singe sode de nan ya ra koola nun sogetede mabiri. Nongon ya keme nu na e tagi.

²⁴ Na temui, na xeme naxa n xanin tete sode de yirefanyi mabiri. Menni xa maniye xasabi lan boore sode dee xa maniye nan ma.

²⁵ Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi be e rabilinyi birin ma, alo boore sode dee. Na sode de nu ite nongon ya tongo suuli, a nu igbo nongon ya moxon nun suuli.

²⁶ Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i. Tugi fensee nu masolixi a kinkie seeti birin ma.

²⁷ Tete firin nde sode de fan nu na yirefanyi mabiri. Kelife na sode de ma han na tete singe sode de yirefanyi mabiri, a lan nongon ya keme nan ma.

²⁸ Na temui, na xeme naxa n xanin na tete firin nde kui naxan nu na boore tete kui. A naxa n naso na yirefanyi sode de ra. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

²⁹ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniye xasabi lan booree xasabi nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi birin nabilinyi ra. Kelife na sode de fole ma, han tete kui lan nongon ya tongo suuli nan ma, a igboe lan nongon ya moxon nun suuli nan ma.

³⁰ Buntunyi naxee nu na na tete firin nde kui, e xa maigboe lan nongon ya moxon nun suuli nan ma, e xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³¹ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³² Na temui, na xeme naxa n xanin yi tete firin nde sode de ra naxan nu na sogetede mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

³³ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniye nu lanxi booree xa maniye nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nongon ya moxon nun suuli nan ma, a xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³⁴ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁵ Na temui, na xeme naxa n xanin yi tete firin nde sode de ra, naxan nu na koola mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

³⁶ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniye nu lanxi booree xa maniye nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nongon ya moxon nun suuli nan ma, a xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³⁷ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁸ Yire nde nu na kankan xa sode de ra, xuruse naxee bama serexe gan daaxi ra, nee nu maxama menni ne.

³⁹ Teebilie nu na sode de buntun firinyi kui, firin nu na seeti keren ma, firin nu na boore seeti fan ma. Xurusee kon naxabama na teebilie nan fari, naxee findi serexe gan daaxi ra, yunubi xafari serexe ra.

⁴⁰ Teebili gbetee nu na sode de tede seetie ma, firin seeti keren, firin boore seeti fan ma, tete fari ma buntunyi kui.

⁴¹ Na nan a ra teebili naani nu na sode de seeti keren na, naani nu na boore seeti ra. Xurusee nu rafalama na teebilie nan fari beenun e xa ba serexe ra.

⁴² Na teebili naanie nu yailanxi gemee nan na, e nu kuya nongon ya keren nun a tagi, e nu igbo nongon ya keren. Yirabasee nu sama nee nan fari, naxee nu lanma e xa rawali xuruse rafalafe ra naxee nu findima serexe gan daaxie nun serexe mooli gbetee ra.

⁴³ Wuree nu na banxi xele ma xurusee nu gbakuma dennaxe, e sube sa teebilie fari.

⁴⁴ Tete firin nde sode de seeti firinyie ma, yire nde nu na naxan ya rafindixi yirefanyi ma, yire nde fan nu na naxan ya rafindixi koola ma.

⁴⁵ Na xeme naxa a fala n be, a naxe: «Yire naxan ya rafindixi yirefanyi ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee horomobanxi makantama.

⁴⁶ Yire naxan ya rafindixi koola ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee serexebade makantama. Nee findi Sadoki xa die nan na, naxee findi Lewi bonsoe mixi ra, naxee gbansan lan e xa makore Alatala yire ra e xa wali kui.»

⁴⁷ Na xeme naxa tete maniya. A xa kuye lan nongon ya keme nan ma, a xa gboe fan lan nongon ya keme nan ma. Serexebade nu tixi horomobanxi nan yatagi.

⁴⁸ Na xeme naxa n xanin horomobanxi xa buntunyi ra. A naxa buntunyi xele bun se maniya. Keren lan nongon ya suuli nan ma, boore fan naxa lan nongon ya suuli ma. Sode de xa gboe lan nongon ya fu nun naani nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma lan nongon ya saxan nan ma.

⁴⁹ Na buntunyi xa maigboe lan nongon ya moxojen nan ma, a xa maite lan nongon ya fu nun firin nan ma. Tedee nu na a be. Kinki firin nu tixi buntunyi xele seetie ma.

41

Horomobanxi neene xalee nun naadee

¹ Na xeme naxa n xanin horomobanxi yire seniye nxi kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nongon ya senni ma.

² Sode de xa gboe lan nongon ya fu nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nongon ya suuli nan ma. A naxa na horomobanxi maniya. A xa kuye lan nongon ya tongo naani nan ma, a xa gboe lan nongon ya moxojen nan ma.

³ Na temui, na xeme naxa so horomobanxi yire seniye nxi fisamante kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nongon ya firin ma. A sode de lan nongon ya senni nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nongon ya solofere nan ma.

⁴ A naxa a xa kuye nun a xa gboe maniya, kankan naxa lan nongon ya moxojen ma. A naxa a fala n be, «Yire seniye nxi fisamante nan yi ki.»

⁵ A naxa horomobanxi xele maniya. A xa marabinye naxa lan nongon ya senni ma. Yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi ma, kankan xa gboe lan nongon ya naani nan ma.

⁶ Na yiree nu dɔxɔxi e bore nan kɔn na dɛki saxon na. Konkoe tongo saxon nan nu na na dɛki keren keren birin ma. Bun se nu na hɔrɔmɔbanxi rabilinyi, kɔnɔ e mu nu rasoxi hɔrɔmɔbanxi xele tan kui.

⁷ Dɛkie nu te igbo ra e bore be alako naxan na koore ma naxa igbo dangi lanbanyi daaxi ra. Tedee nu na keli lanbanyi ma a sa dɔxɔ dɛki dɔnxɔe ra.

⁸ N naxa a rabɛn, sanbunyi nu na hɔrɔmɔbanxi rabilinyi ma, naxan kuya nɔngɔn ya senni. Na yire naxee nu na hɔrɔmɔbanxi rabilinyi, e nu tixi na sanbunyi fari.

⁹ Na yiree xele xa marabinye lan nɔngɔn ya suuli nan ma. Kene naxan nu na hɔrɔmɔbanxi

¹⁰ nun sɛrɛxɛdubɛe xa konkoe tagi, a lan nɔngɔn ya mɔxɔnɛn nan ma, a rabilinyi birin na.

¹¹ Na yire naxee nu na hɔrɔmɔbanxi rabilinyi, e sode dɛ keren nu na kɔɔla ma, keren fan nu na yirefanyi ma. Kene nu na e rabilinyi ma, naxan lan nɔngɔn ya suuli ma.

¹² Banxi gbete nde nu na hɔrɔmɔbanxi sogegorode mabiri, naxan xa maigboe nu lanxi nɔngɔn ya tongo solofere ma, a xa kuye nu lanxi nɔngɔn ya tongo solomanaani nan ma. A xele xa marabinye nu lanxi nɔngɔn ya suuli nan ma.

¹³ Na xeme naxa hɔrɔmɔbanxi maniya. A xa kuye lan nɔngɔn ya keme nan ma. Kene, banxi, nun a xele, nee fan xa kuye lan nɔngɔn ya keme nan ma.

¹⁴ Kene naxan nu na hɔrɔmɔbanxi sogetede mabiri, a lan nɔngɔn ya keme nan ma.

¹⁵ Na xeme naxa banxi maniya, naxan nu na hɔrɔmɔbanxi xanbi ra, nun dangide naxee nu na a sɛti firinyi ma, na lan nɔngɔn ya keme nan ma.

Hɔrɔmɔbanxi, a xa buntunyi,

¹⁶ a sode dɛe, nun a wunderie, na birin nu ratofanxi wuri fanyi nan na, kelife lanbanyi ma han koore.

¹⁷ Sode dɛ xun ma nun banxi xele birin nabilinyi, a kui nun a fari,

¹⁸ malekee nun tugi fensee nan nu masolixi a ma a raxunmase ra. Tugi fense keren nan nu masolixi maleke firin tagi. Yatagi firin nan nu na na maleke birin be,

¹⁹ a mixi daaxi nun a yete daaxi. Na mixi yatagi nu rafindixi tugi fense nan ma, na yete yatagi nu rafindixi tugi fense nan ma boore sɛti mabiri.

²⁰ Malekee nun tugi fensee nu masolixi kelife hɔrɔmɔbanxi lanbanyi ma han koore.

²¹ Sode dɛ nu na hɔrɔmɔbanxi xa yire seniye nxi ma, a maniye fan nu na a xa yire seniye nxi fisamante ma.

²² Sɛrɛxɛbade nde nu na mɛnni, naxan nu rafalaxi wuri ra, a xa maite lan nɔngɔn ya saxon nan ma, a xa kuye lan nɔngɔn ya firin nan ma, a xa maigboe nu lanxi nɔngɔn ya firin nan ma. A tunxunye, a dɛ kirie, nun a sɛtie birin nu yailanxi wuri nan na. Na xeme naxa a fala n be, «Yi teebili nan na Alatala ya i.»

²³ Naade firin nan nu na hɔrɔmɔbanxi yire seniye nxi sode dɛ ra, naade firin nan nu na hɔrɔmɔbanxi yire seniye nxi fisamante sode dɛ ra.

²⁴ Naade bela firin nan nu na na sode dɛ firinyi, naxee nu ragalima sode dɛ ma.

²⁵ Malekee nun tugi fensee nu masolixi hɔrɔmɔbanxi naade ma, alo a nu masolixi a xele ma ki naxe. Wurie fan nu na buntunyi ma koore ma.

²⁶ Wunderie nu na buntunyi xele ma a seetie ma, tugi fensee nu masolixi wunderie seetie ma. Wurie fan nu na na yiree xun na, naxee nu tixi horomobanxi rabilinyi.

42

Serexedubee xa banxi

¹ Na dangi xanbi, na xeme naxa n namini na tete singe kui koola ma. A naxa n xanin banxi yire, naxan nu na tete singe xele koola mabiri nun horomobanxi tagi.

² Na banxi xa sode de ya nu rafindixi koola nan ma. Na banxi nu kuya nongon ya keme, a nu igbo nongon ya tongo suuli.

³ Seeti naxan nu kuya tete mabiri nongon ya moxonen, a nun seeti naxan nu na horomobanxi mabiri, konkoe yire deki saxan nde nu tixi na yire firinyi ma.

⁴ Nerede nu na na seeti firinyi ma naxee nu igbo nongon ya fu, e nu kuya nongon ya keme alo banxi. Konkoe sode dee nu rafindixi koola nan ma.

⁵ Konkoe naxee nu na koore deki saxan nde ma, nee nu ixutu dangife boore ra lanbanyi.

⁶ Kinki yo mu nu na na deki saxan nde be, e ixutuxi na nan ma.

⁷ Xele nu tixi konkoe nun tete singe tagi, a nu kuya nongon ya tongo suuli.

⁸ Boore seeti horomobanxi mabiri a nu kuya nongon ya keme.

⁹ Konkoe naxee nu na lanbanyi, e sode dee nu na sogetede mabiri.

¹⁰ Konkoe gbetee nu na yirefanyi mabiri tete singe xele longori ra horomobanxi ya i.

¹¹ Nerede nde nu na e ya ra. Na konkoe nu maniyaxi konkoe nan na naxee nu na koola mabiri. E firin nafala ki, e xa kuye nun e xa gboe, na birin lan.

¹² E xa sode dee nu na yirefanyi nan ma. Naade xungbe nde nu na sogetede mabiri.

¹³ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Konkoe naxee na yirefanyi nun koola ma tete ya i, nee findixi yire seniyenxie nan na, Alatala xa serexedubee serexe sube donma dennaxe. E serexe seniyenxie ragatama menni ne naxee findixi sansi xori serexee, yunubi xafari serexee ra. Yire seniyenxi nan menni ra.

¹⁴ Serexedubee na so yire seniyenxie, a mu lanma e xa mini jama ya ma tete kui, fo e xa e xa dugi seniyenxie ba.»

¹⁵ Na xeme to ge horomobanxi yire maniyade, a naxa n namini sogetede sode de ra, a fa na tete rabilinyi birin maniya.

¹⁶ A naxa a folo sogetede mabiri. Na seeti xa kuye lan nongon ya keme suuli nan ma.

¹⁷ Na temui, a naxa koola seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

¹⁸ Na temui, a naxa yirefanyi seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

¹⁹ A rajonyi, a naxa sogegorode seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

²⁰ A naxa tete rabilinyi birin maniya a xa wuri maniyase ra. Tete seeti naanie birin lan wuri ya keme suuli nan ma. Na tete nu tixi yire seniyenxi nun yire seniyentare nan tagi.

43

Alatala xa nore gbilenfe hōrōmōbanxi kui

¹ Na temui, na xeme naxa n xanin sogetede sode de ra.

² N naxa Isirayila Marigi Ala xa nore to fafe ra kelife sogetede mabiri. A nu xui naxan naminima, na nu luxi ne alo baa xungbe mōrōnyie, boxi fan nu iyalanma a yanbe ra.

³ N laamatunyi naxan to, na nu luxi ne alo n naxan to Marigi fa loxoe Darisalamu kanade. A nu luxi ne alo n naxan to Kebara xure de ra. N to a to, n naxa n yatagi rafelen boxi ma.

⁴ Alatala xa nore naxa so hōrōmōbanxi kui sogetede sode de ra.

⁵ Na temui, Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a n xanin hōrōmōbanxi tete firin nde kui, Alatala xa nore nu bara gbo dennaxe.

⁶ N nu na na xeme seeti ma, kono n naxa xui nde me woyenfe n na kelife hōrōmōbanxi kui.

⁷ Na xui naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, n ma kibanyi yire nan ya, n sanyi tima dennaxe. N sabatima ne be Isirayilakae ya ma abadan. Isirayila bonsoe nun a xa mangee mu n xili seniyenxi maberema sonon e xa langoepa ra, nun e xa gaburi tife ra e xa salide itexie ma.

⁸ Mangee na e xa banxi sode dee nun e xa banxi xalee ti n gbee seeti ma, e n xili seniyenxi maberexi na ki ne e xa wali kobi ra. N e sontoxi n ma xone kui na nan ma.

⁹ Yakosi fa, e xa e xa kuye batui nun e xa mangee furee makuya n na, alako n xa lu e ya ma abadan.»

¹⁰ «Adamadi, i xa yi hōrōmōbanxi xa fe masen Isirayilakae be, alako e xa yaagi e xa yunubie ra. E xa yi banxi ti ki mato.

¹¹ Xa e bara yaagi e xa wali kobie ra, yi banxi xa fe rakolon e ra, a tixi mooli naxan na, a sode dee nun a minide dee na ki naxe, nun a xa fe raba kepa, alako e xa bira na yaamarie foxo ra.»

¹² «Hōrōmōbanxi xa seriye nan ya: Boxi naxan birin na yi geya fari, na birin seniyenxi. Hōrōmōbanxi xa seriye nan na ki.»

¹³ «Serexebade xa maniyie xasabi nan yi ki, naxan maniyaxi maniyase ra singe maniyase nu dangi naxan na belexe suxu keren. Fole naxan gexi serexebade rabilinyi, a tilin nongon ya keren, a igbo nongon ya keren. A de kiri igboe lanxi nongon tagi nan ma. Serexebade xa maite

¹⁴ kelife na fole ma han serexebade bunyi, a lanxi nongon ya firin nan ma. A igboe lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade xa maite kelife a bunyi ma han a koore, na lanxi nongon ya naani nan ma, a igboe lanxi nongon ya keren nan ma.

¹⁵ Serexebade xa te sade tilinyi lanxi nongon ya naani nan ma. Feri naani tixi serexebade tunxunyie ma.

¹⁶ Na te sade xa kuye lanxi nongon ya fu nun firin nan ma. A igboe fan lanxi nongon ya fu nun firin nan ma.

¹⁷ A de rabilinyi xa kuye lanxi nongon ya fu nun naani nan ma, a igboe fan lanxi nongon ya fu nun naani nan ma. Na de rabilinyi de kiri lanxi nongon tagi nan ma, a dennaxe kui igexi a lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade santidee ya nu rafindixi sogetede nan ma.»

¹⁸ Na temui, na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: «Seriye nan yi ki serexe gan daaxi xa fe ra nun wuli kasanfe xa fe ra yi serexebade be a ti temui.

¹⁹ A lanma i xa tuura keren so Lewi serexedubee Sadoki bonsoe yi ra, naxee na bama yunubi xafari serexe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

²⁰ E xa na wuli di sa serexebade ferie ma, a tunxun naani birin ma lanbanyi, nun a de rabilinyi birin ma. Serexebade raseniyenma na ki ne, a findi xunsare ra a be.

²¹ E xa na tuura tongo, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a xa gan horomobanxi tete kui a lanma a xa gan dennaxe seriye ki ma.»

²² «Na loxo kuye iba, e xa sikote keren tongo, lanyuru yo mu na naxan ma, e xa a ba yunubi xafari serexe ra serexebade raseniyenfe ra, alo e a raba ki naxe tuura ra.

²³ E na ge serexebade raseniyende na ki, e man xa tuura keren nun yexee kontonyi keren tongo, lanyuru yo mu naxee ma,

²⁴ e xa nee ba Alatala be serexe gan daaxi ra. Serexedubee lanma e xa foxe kasan na birin ma.»

²⁵ «Loxo yo loxo han xi solofere, e xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra, a nun tuura nun yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxee ma.

²⁶ Han xi solofere bun ma, yi serexebade raseniyenma na ki ne, a xa findi wo xa serexebade ra.

²⁷ Na loxoe na ba a ra, keli a xi solomasaxan nde ma, serexedubee luma wo xa serexe gan daaxie nun wo xa serexe panigexie ba ra ne menni fa. Na kui, n wo rasenema ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

44

Naade balanxi

¹ Na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de ra, naxan nu na sogetede mabiri. Na naade nu balanxi.

² Alatala naxa a masen n be, «Na naade balanxi, a mu rabima. Ibunadama yo mu soma naa, barima, n tan Isirayila Marigi Alatala nan soxi menni ra.

³ Kono Isirayila mange nan gbansan noma doxode na sode de ra a serexe don n ya i. A soma buntunyi sode de nan na, a man mini menni ra.»

⁴ Na dangi xanbi, na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de koola biri ra horomobanxi ya i. Menni n naxa Alatala xa nore to so ra a xa horomobanxi kui, n fa n yatagi rafelen boxi ma.

⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa i tuli mati n ma maseniyi ra a gbengbenyi, n tan Alatala naxan masenma i be n ma horomobanxi xa fe ra. I xa i loxo sa na sode dee nun a minidee xon ma.

⁶ I xa a fala Isirayila matandilae be, «N tan Marigi Alatala yi nan masenxi: Na lan. Wo xa fe paaxie bara dangi a i!

⁷ Wo man bara a xunmasa, sunnatatee rasofe n ma horomobanxi seniyenxi kui, naxee boje makuya n na. Na kui wo bara fe raharamuxi raba n ma banxi ra, hali wo to nu donse, ture, nun wuli bafe serexe ra a kui. Wo bara n ma seriye kana na mooli ra.

⁸ Wo bara tondi n ma wali seniyenxi rabade, wo fa na wali so mixi gbete yi ra.

⁹ Marigi Alatala yi nan masenxi: Sunnatate yo naxa so n ma horomobanxi kui, naxan boje makuya n na, hali e sabatixi Isirayilakae ya ma.»

¹⁰ «Lewi bonsoe to e makuya n na, e bira e xa kuyee foxo ra, a nun Isirayila nama, n nee sare ragbilenma ne e ma.

11 N e luma ne e xa wali kui n ma hōrōmōbanxi yire, e xa na sode dēe kanta, e xa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba pama be.

12 Kono e to n ma wali raba e xa kuyee ya i, e a niya Isirayila bonsoe fan xa bira yunubi foxo ra, n bara n kali n belexe itexi ra, e fama ne na sare sote. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.

13 Yakosi n mu tinma e xa e maso n na serexe bade, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyenxi ra, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyenxi fisamantee ra. A lanma e xa yaagi soto e xa fe naaxie xa fe ra.

14 Kono n e luma ne e xa wali nde raba n ma hōrōmōbanxi yire, e xa e joxo sa naa xon ma.»

15 «Isirayilakae to nu e makuyama n na, Lewi bonsoe serexedubee tan, Sadoki xa mixie, e nu bara e tunnabexi n ma hōrōmōbanxi xa wali kui. Na nan a ra, n naxa a lu nee peti xa e maso n na, e xa ture nun wuli ba serexe ra n be. Marigi Alatala xui nan na ki.

16 Nee nan gbansan soma n ma yire seniyenxi kui, e fa n ma wali raba n ma teebili ya i.»

17 «E na so n ma hōrōmōbanxi xa tete kui naxan na na tete singe kui, a lanma e xa suwa dugi ragoro e ma. E naxa dugi binye ragoro e ma e ne walima hōrōmōbanxi tete sode dēe yire temui naxe, xa na mu a ra hōrōmōbanxi kui.

18 A lanma e xa suwa dugi nan xiri e xunyi e raxunmase ra, e man xa suwa dugi xiri e tagi. E naxa sese ragoro e ma, naxan kuyefure raminima e fate ma.

19 Beenu e xa mini boore tete kui pama tixi dennaxe, e xa e xa sose seniyenxi ba e ma, e xa e lu e xa konkoe kui hōrōmōbanxi yire. Na ki e mu mixi raseniye nma e xa dugie ra.»

20 «A mu lanma e xa e xunyi bi, a mu lanma e xa e xunsexe rakuya. E xa a maxaba a seriye ki ma.

21 A mu lanma serexedubee xa bere yo min, e na so hōrōmōbanxi tete kui temui naxe.

22 Serexedubee mu lan e xa kaape gine dōxo, a mu lan e xa gine dōxo, xeme nde mexi naxan na. E xa Isirayila gine dimedi gbansan nan dōxo, xa na mu serexedube nde xa kaape gine.

23 E xa n ma pama xaran se radaxaxi nun se raharamuxi tagi raba kolonde. E xa a masen e be naxan findi se seniyenxi nun se seniyentare ra.»

24 «Nōxōnsōsōe na mini pama tagi, serexedubee nan kiiti sama n ma seriye ki ma. E xa n ma yaamarie suxu, e xa n ma salie raba, e xa n ma malabui loxoe binye.»

25 «Serexedube naxa a maso fure ra, xa na mu a ra a findima ne seniyentare ra. Kono xa a baba, a nga, a xa di xemema, xa na mu a ra ginema sa faxa, na temui a noma a masode nee tan fure ra.

26 Na dangi xanbi, a xa a yete raseniye n, a fa mame ti xi solofere bun ma.

27 A na so hōrōmōbanxi tete kui a xa wali seniyenxi rabade, a xa folo yunubi xafari serexe ma a yete be. Marigi Alatala xui nan na ki.»

28 «N tan nan findixi serexedubee ke ra. Wo naxa boxi fi e ma Isirayila boxi ma, barima n tan nan findixi e ke ra.

29 E baloma serexee nan na, alo sansi xori serexe, yunubi xafari serexe, yunubi sotoe serexe, nun se birin naxee fixi Ala ma Isirayila boxi ma.

³⁰ E gbe nan sansi bogi singe ra, a nun hadiya birin naxee fima wo ya ma. A man lanma wo xa taami fi e ma serexe ra, alako wo xa denbaya xa baraka soto.

³¹ Serexedubee mu lanma e xa xoni nun xuruse sube yo don naxan faxesa yete ma, xa na mu a ra, wulai sube naxan ibooxi.»

45

Boxi seniyenxi

¹ «Wo na Isirayila boxi itaxun Isirayila bonsoe ma temui naxe, wo xa yire nde ragata a xati ma Alatala be, a xa findi a xa yire seniyenxi ra. Na yire xa kuye lanma nongon ya wulu moxonen nun suuli nan ma, a xa gboe lan nongon ya wulu fu ma.

² Na kui, yire gbete xa maniya horomobanxi tima dennaxe. Na xa kuye lanma nongon ya keme suuli nan ma, a xa gboe fan lan nongon ya keme suuli ma, nun yire nde naxan xa tilinyi nongon ya tongo suuli lima, na xa lu na rabilinyi.

³ Wo xa Alatala xa horomobanxi seniyenxi ti na yire kui, naxan xa kuye nongon ya wulu moxonen nun suuli lima, a igboe nongon ya wulu fu.

⁴ Yire seniyenxi na a ra, naxan bama Isirayila boxi ra serexedubee be, naxee tima Alatala ya i a xa wali rabafe ra a xa horomobanxi kui. E xa banxie fan tima naa ne Alatala xa yire seniyenxi seeti ma.

⁵ Na boxi naxan xa kuye nongon ya wulu moxonen nun suuli lima, naxan xa gboe nongon ya wulu fu lima, na findima Lewi bonsoe gbe nan na, naxee walima horomobanxi kui. E sabbatide nan na ki.»

⁶ «Wo xa yire gbete maniya yire seniyenxi fe ma, naxan findima taa gbe ra. A xa kuya nongon ya wulu moxonen nun suuli, a igboe nongon ya wulu suuli. Isirayila bonsoe birin gbe nan na ki.»

⁷ «Isirayila mange xa boxi luma na yire seniyenxi nun taa xa boxi seetie nan na sogetede nun sogegorode mabiri, han Isirayila bonsoe naaninyie ra.

⁸ Na boxi findima a gbe nan na. A hayi mu na sonon Isirayila bonsoe toofofe ma e xa boxi xa fe ra. Isirayila bonsoe birin xa e gbe soto.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <Isirayila mangle, na xa wo wasa! Wo naxa n ma pama toofo, wo naxa fe xoxoxe raba e ra! Wo xa bira seriye nun tinxinyi foxo ra! Wo xa ba n ma pama ke mupafe! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ «Wo xa maniyasee xa kamali. Wo xa busali xa findi busali yati nan na. Wo xa fifa xa findi fifa yati nan na.

¹¹ Na firinyie xa lan, hali keren to rawalima sansi xori maniyafe nan na, boore rawali ture maniyafe ra. Na busali nun na fifa, e birin xa maniyase nde ya fu li a seriye ki ma.

¹² Kobiri kole naxan xili <sikili> na xa lan maniyase nde ya moxonen ma, naxan xili <gera> Sikili tongo senni lanxi maniyase nde nan ma, naxan xili <mina>»

¹³ «Wo xa hadiyae xa findi yi see nan na: mengi maniyae xori konbo ya moxonen kui, wo xa konbo ya saxan ba a ra, fundenyi maniyae xori konbo ya moxonen kui, wo xa konbo ya saxan ba a ra,

¹⁴ ture fifa keren kui, wo xa litiri firin ba a ra (fifa keren findi litiri keme firin litiri moxonen nan na),

¹⁵ yexee keme firin ya ma, wo xa yexee keren ba a ra Isirayila boxi fanyi birin ma. Yie nan bama sansi xori serexee ra, serexe gan daaxie ra,

xanunteya serexee ra jama xunsare xa fe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁶ Isirayila jama birin xa lu na fe kui e xa mange malife ra.

¹⁷ Mange lanma a xa serexee gan daaxie nun sansi xori nun minse serexee ba kike salie nun malabui loxo sali temui. A man xa yunubi xafari serexee, sansi xori hadiyae, serexee gan daaxie, nun xanunteya serexee ba Isirayila bonsoe xunsare xa fe ra.»

¹⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Kike singe, xi singe, wo xa tuura keren ba serexee ra, lanyuru yo mu na naxan ma, horemobanxi raseniye nfe ra.

¹⁹ Serexedube nde xa xuruse wuli tongo, naxan baxi yunubi xafari xa fe ra, a a maso horemobanxi sode de seetie ra, serexebade tunxui naani ra, a nun horemobanxi tete sode de seetie ra.

²⁰ Wo man xa na raba na kike xi solofere nde ra, barima xa mixi nde bara yunubi raba a mu naxan kolon, na serexee horemobanxi raseniye nma ne.»

²¹ «Kike singe, xi fu nun naani nde ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba xi solofere bun ma. Wo naxa taami lebinitare yo don na temui.

²² Na sali loxo, mange xa tuura keren ba yunubi xafari serexee ra a yete be a nun jama be.

²³ Na sali xi solofere bun ma loxo yo loxo, mange xa tuura solofere ba serexee gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi solofere lanyuru yo mu na naxee ma. A man xa sikote keren ba yunubi xafari serexee ra loxo yo loxo na xi solofere bun ma.

²⁴ A man xa sansi xori konbo ya saxan nun ture litiri ya naani ba serexee ra na tuurae nun na yexee kontonyie birin seeti ma.»

²⁵ «Na sali waxati, na xi solofere bun ma, a man xa na mooli ba serexee ra yunubi xafari serexee seeti ma, a nun serexee gan daaxie seeti ma, a nun sansi xori nun ture hadiyae seeti ma. Na sali foloma kike solofere, xi fu nun suuli nde nan na.»

46

Serexee

¹ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: «Sode de xa naade, naxan na horemobanxi tete kui sogetede biri ra, na balanma ne xi senni bun ma, kono a rabima malabu loxo nun kike neene sali temui ne.

² Mange a maso naa buntunyi sode de ra, a ti menni. Serexedube a xa serexee gan daaxi nun a xa xanunteya serexee bama temui naxe, a xa a xinbi sin. A na ge na rabade, a xa mini. Sode de naade mu balanma, fo nunmare.

³ Nama e xinbi sinma ne naa Alatala ya i malabui loxo nun kike neene sali loxoe ra.

⁴ Mange tan xa yexee xeme senni nun yexee kontonyi keren ba serexee ra malabui loxo. Lanyuru yo naxa lu e ma.

⁵ Sansi xori busali keren xa ba hadiya ra yexee kontonyi seeti ma. A man xa sansi xori nde ba hadiya ra yexee booree seeti ma, a wama xasabi naxan xon, a nun ture litiri naani sansi xori busali keren be.

⁶ Kike neene xi singe, a xa tuura keren, yexee xeme senni, nun yexee kontonyi keren nan ba serexee ra, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁷ A xa sansi xori busali keren ba tuura be, a xa keren ba yexee kontonyi be, a nun a wama naxan xon yexee xeme booree fan be. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma.

8 Mange xa so buntunyi sode de ra, a man xa mini menni nan na.»

9 «Nama na fa temui naxe Alatala batude sali loxoee ma, naxan na so koola sode de ra, a xa mini yirefanyi sode de ra. Naxan na so yirefanyi sode de ra, a xa mini koola sode de ra. Mixi yo naxa mini a soxi dennaxe ra. A xa mini naade gbete ra.

10 Mange fan xa lu e ya ma, e so temui nun e mini temui.»

11 «Sali loxoee nun loxoee sugandixie, mange xa sansi xori busali keren ba tuura be, a xa keren ba yexee kontonyi be, a nun a wama naxan xasabi xon yexee xeme booree be. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma.

12 Mange na wa serexe janigexi bafe Alatala be, naxan findixi serexe gan daaxi, xa na mu a ra, xanunteya serexe, a lanma sogetede naade xa rabi a be. A xa a xa serexee ba alo a a bama ki naxe malabui loxoee. A na ge na ra, a xa mini, naade fa balan.»

13 «Geesege birin wo xa yexee je keren daaxi ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma.

14 Wo xa sansi xori konbo ya saxan nun ture litiri keren ba na yexee seeti ma geesege birin. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.

15 Na kui geesege birin, yexee, sansi xori, nun ture xa ba serexe gan daaxi ra.»

16 «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Xa mange boxi nde fima a xa di nde ma, na findima a xa di be ke nan na, a fa lu a xa di xa die be.

17 Kono xa a boxi nde fi a xa konyi nde ma, na luma ne na yi ra han xoreya je waxati. Na temui, na boxi man gbilenma mange nan ma. Mange xa boxi findima a xa die ke nan gbansan na.

18 Mange mu lanma a xa mixi yo ke ba a yi ra pama ya ma, a a keri a xonyi. A xa a yete ke fi a xa die ma, alako n ma pama naxa fa makuya e xa boxi ra.»

19 Na temui, na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de ra, naxan na koola biri ra, a serexedubee xonyi masen n be. A naxa yire nde masen n be menni soggorode mabiri,

20 a a fala n be: «Serexedubee xa xuruse sube pinma be ne, naxan bama yunubi xafari serexee ra, nun yunubi sotoe serexe ra. E man sansi xori serexe ganma be ne, alako na se seniyenxie naxa pama tan naseniyen.»

21 Na xeme naxa n namini tete xungbe kui, a a tunxun naanie birin masen n be. Tete gbete nu na na tunxun naani birin na,

22 naxee xa kuye nongon ya tongo naani lima, e igboe nongon ya tongo saxan. Na tete naani birin nu lan.

23 Teebili geme daaxie nu fatuxi na tete xele ma. Yiree nu na na teebilie bun ma te nu xuruma dennaxe.

24 Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Kuri nan ya, serexedubee pama xa serexee pinma dennaxe.»

47

Xure naxan minima horomobanxi yire

1 Na xeme naxa n nagbilen horomobanxi sode de ra sogetede mabiri, banxi ya nu rafindixi dennaxe ma. Menni n naxa ye to mini ra. Na ye nu kelima serexebade koola mabiri ne.

2 Na xeme naxa n namini koola sode de ra, muxu tete mabilin tande biri ra, han tete sode de ra sogetede mabiri. Ye nu xalema sode de yirefanyi biri ra.

³ Na xeme to mini sogetede biri ra, luuti nu na a yi ra, a naxa nongon ya wulu keren maniya menni. A fa n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n san konyi.

⁴ A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n xinbi. A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n tagi.

⁵ A to nongon ya wulu keren gbete maniya, na ye nu bara findi xure ra mixi mu nu noma naxan igiride, fo a xa ye masa.

⁶ Na temui a naxa n maxarin, «Adamadi, i bara yi fe to a fanyi ra? A naxa n xanin xure de ra.

⁷ Menni n naxa wuri bili gbege to, e tixi xure de firin na.»

⁸ Na xeme naxa a fala n be, «Yi xure xun tixi sogetede nan na, a sa goro Yuruden fare ma, a sa sin baa ma, naxan ye mu fanxi. Xure ye na baa li dennaxe, baa ye fanma ne a fanyi ra,

⁹ yexee fa balo. Yexe wuyama ne menni na xure ye xa fe ra, naxan baa ye fanma. Na xure ye na lu dennaxe, nimasee baloma ne a fanyi ra.

¹⁰ Keli En Gedi ma, han a sa doxo Egelayimi ra, yexesuxuie dinma ne menni birin na, e e xa yelee sa. Yexe mooli birin nan suxuma naa, alo naxee toma Baa Xungbe ma.

¹¹ Ye yire ndee mu fanma, alako foxoe xa lu naa.

¹² Wuri bili mooli birin nan bulama na xure de firinyi ma. E burexe mu lisima, e bogi fan. Kike yo kike e bogima ne a fanyi ra na xure ye xa fe ra naxan kelima horomobanxi kui. E bogi findima baloe nan na, e burexe findi seri ra.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo xa yi boxi itaxun Isirayila bonsoe fu nun firinyie ma, a xa findi e ke ra. N xa na naaninyie masen wo be. Yusufu bonsoe boxi itaxunxi firin nan sotoma,

¹⁴ naxee birin lan. Isirayila boxi findima wo birin ke nan na, alo n na n kali wo benbae be ki naxe.»

¹⁵ Boxi naaninyie nan ya: A koola seeti foloma Baa Xungbe nan ma, a siga Xetelon kira ra, a dangi Lebo Xamata ra, Tisedadi,

¹⁶ Berota, Sibirayima, naxan na Damasi nun Xamata tagi, han a sa doxo Xasari Tikonni ra, naxan na Xawuran naaninyi ra.

¹⁷ Na kui, na naaninyi kelima baa xungbe nan ma, a siga han Xasari Enan, naxan na Damasi koola mabiri. Tisafoni boxi na koola nan ma. Isirayila naaninyi nan na ki koola mabiri.

¹⁸ Isirayila boxi naaninyi sogetede mabiri kelima Damasi ne, a siga Xawuran. Yuruden xure findixi naaninyi nan na Galadi boxi nun Isirayila boxi tagi, a sa baa li sogetede biri ra. Isirayila naaninyi nan na ki sogetede mabiri.

¹⁹ Isirayila boxi naaninyi yirefanyi mabiri kelima Tamari, a siga han Meriba Kadesi, han Misira xure nun baa xungbe ma. Isirayila naaninyi nan na ki yirefanyi mabiri.

²⁰ Isirayila boxi naaninyi sogegorde mabiri kelima baa xungbe nan ma, han Lebo Xamata longori. Isirayila naaninyi nan na ki sogegorde mabiri.

²¹ «Wo xa yi boxi itaxun wo bore ma Isirayila bonsode ki nan ma.

²² A xa findi wo ke ra, a nun mixie ke ra naxee sabatixi wo xonyi a nun e xa die. Wo xa e tongo alo Isirayila lasiri, naxee ke sotoma Isirayila boxi ma wo ya ma.

²³ Na xopoe sabatixi bonsode naxan ya ma, e xa e ke soto menni ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

48

Isirayila bõnsõe naaninyie

¹ «Bõnsõe xilie nan ya: Dana bõnsõe xa bõxi na koola mabiri ne Xetelon kira ra, kelifе Lebo Xamata, a sa dõxо Xasari Enan ra, naxan na Damasi nun Xamata naaninyi ra koola mabiri. A keli naaninyi ra naxan na sogetede mabiri han baa xungbe.»

² «Aseri bõnsõe xa bõxi na Dana bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede naaninyi ma han sogegorode naaninyi.»

³ «Nafatali bõnsõe xa bõxi na Aseri bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede han sogegorode.»

⁴ «Manasi bõnsõe xa bõxi na Nafatali bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede han sogegorode.»

⁵ «Efirami bõnsõe xa bõxi na Manasi bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede han sogegorode.»

⁶ «Ruben bõnsõe xa bõxi na Efirami bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede han sogegorode.»

⁷ «Yuda bõnsõe xa bõxi na Ruben bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede han sogegorode.»

⁸ «Yire seniyeñxi na Yuda bõnsõe xa bõxi naaninyi seeti nan na, kelifе sogetede han sogegorode. Na bõxi xa gboe nõngon ya wulu mõxõnen nun suuli, a kuya kelifе sogetede naaninyi han sogegorode naaninyi. Alatala xa hõrõmõbanxi tixi a tagi.»

⁹ «Na yire seniyeñxi naxan sama a xati ma Alatala be, a xa kuye lanma nõngon ya wulu mõxõnen nun suuli nan ma, a xa gboe lanma nõngon ya wulu fu nan ma.

¹⁰ Serexedubee luma na yire seniyeñxi nan kui, naxan xa kuye lanma nõngon ya wulu mõxõnen nun suuli ma koola biri ra, a xa gboe nõngon ya wulu fu sogegorode biri ra, a xa gboe sogetede biri ra nõngon ya wulu fu, a xa kuye yirefanyi biri ra nõngon ya wulu mõxõnen nun suuli. Alatala xa hõrõmõbanxi tima na yire seniyeñxi nan tagi.

¹¹ Menni findima serexedubee nan gbe ra, naxee sugandixi Sadõki bõnsõe ya ma. E nu n nabatuma a fanyi ra, e mu n yanfa alõ Lewi bõnsõe mixi gbete naxee e makuya n na Isirayilakae muruta temui.

¹² Na yire seniyeñxi saxi a xati ma e tan nan be Lewi bõnsõe xa yire seeti ma.»

¹³ «Na yire xa kuye nõngon ya wulu mõxõnen nun suuli, a xa gboe nõngon ya wulu fu, serexedubee xa bõxi.

¹⁴ A mu lanma e xa na bõxi mati, a mu lanma e xa na masara bõxi gbete ra, a mu lanma e xa na fi mixi yo ma, barima bõxi hagige na a ra naxan seniyeñxi Alatala be.»

¹⁵ «Bõxi naxan luxi, naxan xa gboe lanma nõngon ya wulu suuli ma, a xa kuye nõngon ya wulu mõxõnen nun suuli, na findima taa gbe nan na banxie nun mere luma dennaxe. Taa yati luma ne na bõxi tagi.

¹⁶ Na bõxi seeti naanie birin lan nõngon ya wulu naani ya keme suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti.

¹⁷ Na bõxi naxan luma taa seeti ra, na bõxi seeti naanie fan birin lan nõngon ya keme firin ya tongo suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti.

¹⁸ Bɔxi dɔnxɔe naxan luma bɔxi seniyenxi xa kuye seeti firinyi ra, naxan nɔngɔn ya wulu fu lima a sogetede nun a sogegorode, na findima mere nan na taa walikɛe bɛ,

¹⁹ naxee kelima Isirayila bɔnsɔee birin ma.

²⁰ Na bɔxi birin xa kuye lanma nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔn ya wulu suuli nan ma, a xa gboe fan lanma nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔn ya wulu suuli nan ma. Na birin saxi a xati nan ma taa nun hɔrɔmɔbanxi xa fe ra.»

²¹ «Bɔxi naxan na yire seniyenxi nun taa seeti ra, na findima mange nan gbe ra. A kelima bɔxi seniyenxi nɛ, naxan kuya nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔn nun suuli sogetede mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. A man kelima bɔxi seniyenxi nɛ naxan kuya nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔn nun suuli sogegorode mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. Na bɔxi luma Isirayila bɔnsɔee xa bɔxi seeti nan na. Yire seniyenxi nun hɔrɔmɔbanxi luma na bɔxi nan tagi.

²² Na kui, taa yire nun Lewi bɔnsɔe xa bɔxi luma mange xa bɔxi nan tagi, naxan na Yuda bɔnsɔe nun Bunyamin bɔnsɔe xa naaninyie seeti ra.»

²³ «Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi na Yuda bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁴ «Simeyɔn bɔnsɔe xa bɔxi na Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁵ «Isakari bɔnsɔe xa bɔxi na Simeyɔn bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁶ «Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi na Isakari bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁷ «Gadi bɔnsɔe xa bɔxi na Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁸ «Gadi bɔnsɔe xa bɔxi xa naaninyi yirefanyi mabiri, a kelima Tamari nɛ han Meriba Kadesi xa ye yire, Misira xure goroma baa xungbe ma dennaxe.»

²⁹ «Bɔxi nan yi ki, wo fama naxan itaxunde Isirayila bɔnsɔee ma, a xa findi e ke ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

³⁰ «Taa sode dɛe xilie nan yi ki: Naade naxee na taa kɔɔla seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani kɛmɛ suuli,

³¹ Isirayila bɔnsɔe Ruben, Yuda, nun Lewi xilie nan sama e xun ma.»

³² «Naade naxee na taa sogetede seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani kɛmɛ suuli, Isirayila bɔnsɔe Yusufu, Bunyamin, nun Dana xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³³ «Naade naxee na taa yirefanyi seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani kɛmɛ suuli, Isirayila bɔnsɔe Simeyɔn, Isakari, nun Sabulon xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³⁴ «Naade naxee na taa sogegorode seeti, naxan kuya nɔngɔn ya wulu naani kɛmɛ suuli, Isirayila bɔnsɔe Gadi, Aseri, nun Nafatali xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³⁵ «Taa rabilinyi lanma nɔngɔn ya wulu fu nun solomasaxan nan ma. Folofe na lɔxɔe ma, na taa xili falama nɛ, «Alatala na mɛnni.»

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Daniyeli xa Kitaabui fee masenma naxee dangixi Babilon boxi ma. Ala nu bara a niya Babilon mange xa Isirayilakae xanin, e xa lu konyiya kui e xa yunubie xa fe ra. Na mange naxa segetala xaranxi ndee tongo, e xa findi a xa walike xungbee ra a xa banxi kui. Annabi Daniyeli nu na na mixie ya ma.

Alatala naxa a masen Babilonkae be Daniyeli saabui ra, senbe luma ne mixi yi ra naxan Ala xa seriye rabatuma temui birin. Daniyeli to tondi se raharamuxi donde, Ala naxa yalanyi fi a ma dangife a booree ra. A to tondi kuyee batude, Ala naxa a ratanga faxe naaxi ma. A to tondi sali rabepinde, Ala naxa a rakisi yete xaapexie ma. Ala naxa kaabanakoe gbege raba Daniyeli saabui ra a xa danxaniya xa fe ra.

Bafe na fe mooli ra, yi kitaabui fe gbege masenma ne mixie be dunija pere ki xa fe ra. Alatala findixi dunija mange birin xa mange xungbe nan na. Na kui a dunija si mangeyae rapere ma ne alo a wama a xon ma ki naxe. Na fe toma yi kitaabui kui, a fa findi fahaamui ra won be Ala xa mangeya xa fe ra. Won noma ne limaniya sotide na marakolonyi kui.

Ala xa won mali alako won xa fahaamui nun limaniya soto yi kitaabui saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be

Annabi Daniyeli sigafe Babilon boxi ma

¹ Yudaya mange Yehoyakimi xa mangeya je saxan nde ra, Babilon mange Nebukadansari naxa siga Darisalamu gerede, a xa soorie fa menni rabilin gere ki ma.

² Marigi naxa Yudaya mange Yehoyakimi sa e belexe, a nun Ala xa horomobanxi yirabase seniye naxi ndee. Mange Nebukadansari naxa nee xanin Babilon boxi ma a xa ala xa banxi kui, naafuli ragatama dennaxe.

³ Mange naxa a fala Asipenasi be, a xa walikee xa mange, a xa Isirayila fonike ndee sugandi mange xabile ya ma, xa na mu kuntigi denbayae ya ma.

⁴ A xa xaxilima xaranxie sugandi naxee fate yalanxi, naxee tofan, alako e xa no walide mange xa banxi kui, e man xa Babilon xui nun a sebeli xori xaran.

⁵ Mange naxa donse nun weni itaxun e ma, e baloma naxan na je saxan bun ma. Na dangi xanbi, e xa so walife mange be.

⁶ Yudayaka naxee nu na e ya ma, nee nan ya: Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya.

⁷ Mange xa walikee xunyi naxa xili neene sa e xun ma. A naxa Daniyeli xili sa «Beletesasari.» A naxa Xananiya xili sa «Sadiraki.» A naxa Mikayeli xili sa «Mesaki.» A naxa Asaraya xili sa «Abedinego.»

⁸ Daniyeli naxa nate tongo a xa a yete ratanga mange xa donse raharamuxie nun a xa weni ma. A naxa walikee xa mange mayandi a xa tin na ra.

⁹ Ala to nu bara a ragiri Daniyeli xa rafan a ma, walikee xa mange naxa dije a ma.

¹⁰ A naxa a fala a be, «N bara gaaxu n ma mange ya ra, naxan bara donse nun minse itaxun wo ma. Xa a sa wo to, wo fate baxi wo ma, wo fate mu fan alo booree, mange fama ne n xunyi bade n de i.»

¹¹ Daniyeli naxa a kantama yaabi, walikée xa mange nu bara naxan ti Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya xun ma,

¹² «I xa muxu mato xi fu bun ma. Sansi bogie nun ye gbansan so muxu yi ra.

¹³ Na dangi xanbi, i xa muxu lahalɛ nun booree lahalɛ mato, naxee mangɛ xa donse donma. Na temui, i xa nate tongo i rabafe ma.»

¹⁴ E kantama naxa tin na ra, a xa e mato xi fu bun ma.

¹⁵ Xi fu to dangi, e lahaḷe nu fan dangi booree ra, naxee nu mange xa donse donma.

¹⁶ Na nan a toxi, e kantama naxa sansi bogie so e yi ra mange xa donse nun weni noxoɛ ra.

¹⁷ Ala naxa fe kolonyi, lonni, nun fahaamui fi yi fonike naani ma. Daniyeli naxa no laamatunyie nun xiye fasaride.

¹⁸ Waxati to jon, mange nu bara naxan fala, walikée xa mange naxa e mati Nebukadansari yire.

¹⁹ Mange xungbê to gɛ wɔyɛnde e ra, a naxa a kolon e maniye mu nu na boore fonikee ya ma. Mixi yo mu a kenɛn alɔ Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya. Na kui, e naxa so walife mange bɛ.

²⁰ Mangel to e maxorin fe kolonyi, lonni, nun fahaamui ma, a naxa a kolon e xa yaabie fan Babilon karamoxoe nun sematoe gbe be doro fu.

²¹ Daniyeli naxa lu na wali kui han Sirusi xa mangeya ne singe ra.

2

Mangε xa xiye

¹Nebukadansari xa mangēya jε firin nde ra, a naxa xiye nde sa. A xaxili naxa ifu han a mu nɔ xide.

² A naxa karamoxoe, sematoee, mandurulae, nun Babilon serexedubee xili alako e xa a xa xiye tagiraba a be. E naxa fa, e ti a ya i.

³ Mange naxa a masen e be, «N xiye nde nan saxi, naxan bara n xaxili ifu. A xoli n ma n xa na xiye kui ife kolon.»

⁴ Babilon serexedubee naxa mange yaabi Arami xui ra, «Muxu xa Mange, Ala xa simaya fi i ma. I xa xiye yaba i xa konyie be, alako muxu xa na tagiraba i be.»

⁵ Mänge naxa a fala serexedubee be, «N ma nate tongoxi nan ya: Xa wo mu n ma xiye nun a kui ife tagiraba n be, n wo ibolonma ne a xuntun xuntunvie ra, n wo xa banxie fan kana.

⁶ Kono xa wo nɔ n ma xiye nun a kui ife tagirabade n be, n harige nun binye gbegbe fima ne wo ma. Awa, wo n ma xiye nun a kui ife tagiraba n be keren na.»

⁷ E naxa mänge yaabi, «Mänge, i xa na xiye masen muxu be alako muxu xa a tagiraba i be.»

⁸ Mänge naxa a fala e be, «N a kolon wo wama waxati tongofe a fe ma, barima wo a kolon n mu n ma nate tongoxi kanama!

⁹ Kono xa wo mu n ma xiye tagiraba n be, wo birin fama ne na paxankate sotode. Wo wama n madaxufe wule nan na han n xa n ma nate masara. Wo n ma xiye tagirabama n be na nan ma keren na, alako n xa a kolon wo fata na rabade.»

¹⁰ Serexedubee naxa mange yaabi, «Mange, mixi yo mu na yi duniɗa bende fupi fari naxan noma yi yaamari rabade. Na nan a toxi mange yo mu na naxan yi fe mooli maxorinma a xa karamoxoe, sematoe, nun serexedubee ma, hali a senbe to gboxi.

¹¹ I naxan maxorinxi, na xoxoxo. Mixi yo mu noma na yaabi sode i yi ra fo alae, kono nee mu doxoxi adamadie tagi.»

¹² Na kui, mange naxa xono e ma, a boɗe naxa te han a yamari fi Babilon lonnilae birin xa faxa.

¹³ Mange to yaamari fi lonnilae birin xa faxa, xerae naxa siga Daniyeli nun a booree fende alako e xa e fan faxa.

¹⁴ Mange kantamae xunyi Ariyoki to mini Babilon lonnilae faxade,

¹⁵ Daniyeli naxa a maxorin mayandi ra, «Munfe ra mange yi yaamari xoxoxe mooli fixi?» Ariyoki naxa na tagi raba Daniyeli be.

¹⁶ Na temui Daniyeli naxa siga mange yire, a fa a mayandi a xa temui nde fi a ma alako a xa no na xiye nun a kui ife fasaride a be.

¹⁷ Daniyeli naxa siga a xonyi, a yi fe birin masen a boore Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya be.

¹⁸ A naxa a fala e be, e xa Koore Ala makula a xa kinikini e ma, a xa yi gundo masen e be, alako Daniyeli, a booree, nun Babilon lonnilae birin naxa faxa.

¹⁹ Na koɗe ra, Ala naxa na xiye xa gundo masen Daniyeli be laamatunyi ra. Daniyeli naxa Koore Ala tantu

²⁰ yi masenyi ra,

«Ala xili xa tantu temui birin,
dan mu na naxan ma,

²¹ barima a tan nan gbe na fe kolonyi nun senbe ra.

A tan nan waxati nun a keɗa masarama.

A tan nan mangee bama,

a tan nan mangee rasabatima.

A lonni fima lonnilae ma,

a xaxili fanyi fima xaxilimae ma.

²² A gundo tilinxi makenenma,

a fe noxunxi raminiima naiyalanyi ra.

²³ N benbae Marigi Ala,

n i matoxoma, n i tantuma,

lonni nun senbe xa fe ra i naxan fixi n ma.

I bara n nakolon fe ma, muxu naxan maxorinxi i ma,

i bara muxu rakolon mange xa xiye ra.»

²⁴ Na temui Daniyeli naxa siga Ariyoki yire, mange yaamari fi naxan ma a xa Babilon lonnilae faxa. A naxa a fala a be, «I naxa Babilon lonnilae faxa. I xa n mati mange xonyi, n xa a xa xiye tagi raba a be.»

²⁵ Ariyoki naxa Daniyeli mati mange yire keren na, a fa a fala a be, «Mange, n bara Yudayaka nde to na mixi suxuxie ya ma, naxan noma i xa xiye tagi rabade.»

²⁶ Mange naxa Daniyeli maxorin, naxan xili Beletesasari, «I tan noma n ma xiye nun a kui tagirabade n be?»

²⁷ Daniyeli naxa mange yaabi, «Mange, i fe noxunxi naxan maxorinxi lonnilae, sematoe, karamoxoe, nun mandurulae ma, e mu noma na tagirabade.

28 Kɔnɔ Ala, naxan na kooɗe ma, a tan nan nɔma fe nɔxunxie makenende. A bara Mange Nebukadansari rakolon naxan fama rabade. I xa xiye nun i xa laamatunyie nan ya, i naxan toxi i xa sade ma.

29 Mange, i to i sa, i naxa i mapɔxun fee ma, naxee fama rabade. Na kui, naxan fe nɔxunxie makenenma, a bara i rakolon fee ma naxee fama rabade.

30 Xa yi fe nɔxunxie bara makenen n be, na mu rabaxi xe barima n ma lonni to gboxi boore gbe be. Yi bara makenen n be alako mange xa na kui kolon a naxan mapɔxunxi a xaxili ma.»

31 «Mange, i bara geme masolixi belebele to i xa laamatunyi kui. A nu tixi i ya ra, a nu yanbafɛ, a nu magaaxu.

32 A xunyi nu yailanxi xɛɛma ra, a kanke nun a belɛɛ gbeti ra, a furi nun a tabe yɔxui ra,

33 a belenyi wure ra, a sanyi wure nun bende ra.

34 I nu a matofɛ temui naxe, geme nde naxa ibɔɔ, kɔnɔ adama belɛɛ xa mu a booxi. Geme ibɔɔxi naxa sin na geme masolixi sanyi ma, naxan nu yailanxi wure nun bende ra. A naxa e i wuru.

35 Wure yo, bende yo, yɔxui yo, gbeti yo, xɛɛma yo, na birin naxa iwuru, a lu alo sansi xɔri fenta lonyi ma, foye naxan fama sogofure ra. Kɔnɔ geme naxan sinxi geme masolixi ma, na naxa findi geya belebele ra, a boxi birin nafe.»

36 «Xiye nan na ki. Yakɔsi muxu xa a tagiraba mange be.

37 Mange, mangɛɛ xa mange na i tan na, barima Kooɗe Ala nan na mangɛya fixi i ma senbe nun binyɛ ra.

38 A tan nan i dɔxɔxi mixi, sube, nun xɔni birin xun ma. A bara na nɔɛ fi i ma. Na nan na ki, i tan nan na xɛɛma xunyi ra.

39 I na dangi, mangɛya gbɛɛ kelima nɛ naxan senbe xurun i be. Na dangi xanbi, mangɛya saxon nde naxan luma alo yɔxui, na fan fama nɛ dunja birin yamaride.

40 Mangɛya naani nde nan fan fama, naxan xɔɔxɔ alo wure. Wure se birin butuxunma ki naxe, na mangɛya fan a booree butuxunma na ki nɛ.

41 I bara a sanyie nun a sansolee to. E rafalaxi wure nun bende masunbuxi nan na. Na nan a masenxi lanyɛ mu luma na mangɛya kui. Kɔnɔ senbe nde tan luma nɛ na mangɛya kui alo na wure xɔɔxɔɛ a masenma ki naxe.

42 Sansole naxee yailanxi wure nun bende ra, a masenma nɛ a na mangɛya senbe gbo, kɔnɔ senbe yo mu a ra yire ndee.

43 I bara wure nun bende masunbuxi to, na findixi na mixie nan na, naxee lanyɛ xirima e boore tagi, kɔnɔ na lanyɛ mu xirima a fanyi ra, alo wure nun bende mu a bore suxuma a fanyi ra ki naxe.»

44 «Na mangɛɛ xa waxati, Kooɗe Ala mangɛya nde raminima nɛ naxan mu kanama abadan. Na mangɛya mu luma pama gbɛɛ xa yaamari bun ma. A fama nɛ na mangɛya birin iwurude. A mu kanama abadan.

45 Na kui i bara na geme to, naxan kelixi geya ma kɔnɔ mixi belɛɛ xa mu a booxi. Na geme bara wure, yɔxui, bende, gbeti, nun xɛɛma iwuru. Ala Xungbe bara mange rakolon yi fee ma naxee fama rabade. Yi xiye nondi yati nan a ra. N naxan birin tagirabaxi i be, i lanma i xa la a ra.»

46 Na temui Mange Nebukadansari naxa a yatagi rafelen boxi ma Daniyeli bun ma. A naxa yaamari fi a sɛɛɛɛ nun surayi xa ba a be.

⁴⁷ Mange naxa a masen Daniyeli be, «Wo Marigi Ala xungbo alae birin be, a tan nan na mangle birin Marigi ra. A gundoe makenenma, alo a yi gundo makenenxi i be ki naxe.»

⁴⁸ Mange naxa Daniyeli binya, a naafuli gbegbe fi a ma. A naxa a findi xunyi ra Babilon boxi nun lonnilae birin xun ma.

⁴⁹ Daniyeli naxa mangle maxandi a xa a lu Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego fan xa mangle wali raba Babilon boxi ma. Daniyeli naxa findi mangle Nebukadansari rasima ra.

3

Nebukadansari xa kuye

¹ Mange Nebukadansari naxa kuye nde yailan xema ra. A xa kuye nongon ya tongo senni, a xa gboe fan nongon ya senni. A naxa a ti Dura geya bunyi Babilon boxi ma.

² Mange Nebukadansari naxa a rasimae, kuntigie, gominae, seriyesae, naafuli ragatae, sebelitie, kiitisae, nun boxi mangedie birin maxili alako e xa fa mangle xa kuye mato.

³ Awa, mangle rasimae, kuntigie, gominae, seriyesae, naafuli ragatae, sebelitie, kiitisae, nun boxi mangedie birin naxa e malan mangle xa kuye matode. E naxa ti kuye ya i, Mange Nebukadansari nu bara naxan ti.

⁴ Mange xa xui madangi naxa a fala a xui itexi ra, «Si birin, bonsoe birin, xui birin falae, mangle xa yaamari nan ya:

⁵ Wo na sarae, xulee, korae, nun maxase mooli birin xui me temui naxe, wo xa wo felen boxi, wo kuye batu, Mange Nebukadansari naxan yailanxi xema ra.

⁶ Naxan yo mu bira a bun ma, a a batu, na kanyi wolima ne te belebele xora keren na.»

⁷ Na nan a to, si nun bonsoe birin to sarae, xulee, korae, nun maxase mooli birin xui me, e naxa e felen kuye be, e a batu, Mange Nebukadansari naxan yailanxi xema ra, a a ti naa.

⁸ Na waxati yati kui, serexedube ndee naxa fa Yuwifie kalamude.

⁹ E naxa a fala Mange Nebukadansari be, «Mange, simaya xa lu i be!

¹⁰ I bara yaamari fi mixi birin xa e felen kuye be, e a batu, e na sarae, xulee, korae, nun maxase mooli birin xui me temui naxe.

¹¹ I man yaamari fixi ne a mixi naxan yo mu a felen boxi ma, a na kuye batu, na kanyi wolima ne te belebele xora.

¹² Kono Yuwifi ndee na, i bara naxee ti mangedie ra Babilon boxi ma, naxee xili Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nee bara tondi i xa yaamari rabatude. Mange, e mu i xa alae batufe. Hali yi kuye i naxan yailanxi xema ra, i a ti be, e mu tinx i a batude!»

¹³ Nebukadansari boje naxa te, a xono a jaaxi ra. A naxa yaamari fi e xa fa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego ra. Xerae naxa fa na xeme ra mangle xon.

¹⁴ Nebukadansari naxa a fala e be, «Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nondi na a ra, wo mu n ma alae batufe, wo man mu yi kuye fan batufe n naxan yailanxi xema ra, n a ti be?

¹⁵ Yakosi, wo na fa sarae, xulee, korae, nun maxase mooli birin xui mede, wo xa wo felen boxi ma yi kuye be. N kuye naxan yailanxi, wo xa a batu, xa na mu a ra n wo wolima ne te belebele xora keren na. Ala mundun noma wo ratangade n belexe i?»

¹⁶ Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa Mange Nebukadansari yaabi, «Hali muxu mu muxu yete xun mafala.

¹⁷ Xa wo muxu woli te belebele xɔɔra, muxu Marigi Ala, muxu naxan batuma, na noma muxu ratangade i belexe i.

¹⁸ Hali a mu sa a raba, mange, i xa a kolon muxu mu noma i xa alae batude, muxu mu noma muxu felende yi kuye be, i naxan yailanxi xema ra.»

¹⁹ Nebukadansari naxa xɔɔɔ e ma a jaaxi ra, a yatagi naxa masara Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xili ma. Nebukadansari naxa yaamari fi e xa te xa wolenyi xun masa dɔxɔ solofere dangi a forima ki ra.

²⁰ A naxa a xa sɔɔri gbangbalanyi ndee yamari, e xa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xiri, e xa e woli te belebele xɔɔra.

²¹ E naxa na xeme saxanyi xiri, nun e xa sosee ra, e xa donma xungbee ragoroxi e ma, e e woli te belebele xɔɔra.

²² Mange to bara a fala te xa wolenyi xun xa masa, sɔɔri naxee Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego woli te xɔɔra, e tan yati naxa gan, e faxa te xa wolenyi ma.

²³ Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa bira te belebele xɔɔra, e xirixi.

²⁴ Na temui gaaxui naxa mange Nebukadansari suxu, a keli keren na. A a fala a rasimae be, «Won mu mixi xirixi saxan xa woli te xɔɔra?» E naxa mange yaabi, «Iyo mange!»

²⁵ A naxa a fala e be, «Kɔɔɔ n mixi naani nan tofe yi ki, e mu xirixi, e na e jerefe te xɔɔra, e mu tɔɔɔfe hali. Na naani nde tan jan maniyɛ maleke ra.»

²⁶ Nebukadansari naxa a makore te belebele ra, a e xili a xui itexi ra, «Sadiraki, Mesaki, Abedinego, Ala Xungbe xa konyie, wo mini, wo fa be.» Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa mini te xɔɔra.

²⁷ Mange rasimae, kuntigie, gominae, nun mange xa lonnilae naxa e maso e ra. E naxa a to, te mu sese rabaxi e fate ra. E xunsexee nun e xa sosee sese mu ganxi. Te xiri yati mu nu na e ma.

²⁸ Nebukadansari naxa a masen, «Tantui na Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be. A tan nan a xa maleke xexi a xa konyie ratangade. E nu bara la a ra han e naxa tin faxafe ra, alako e naxa mange xa yaamari rabatu, naxan findi ala gbete batufe ra bafe e Marigi Ala ra.

²⁹ N ma yaamari neene nan ya: mixi yo fe nde kobi fala Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be, na kanyi faxama ne, a ibolon a xuntun xuntunyie ra, a xa banxi fan kana, barima ala yo mu na bafe Ala ra naxan noma mixi ratangade yi mooli ra.»

³⁰ Na temui mange naxa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xa fe mate Babilon boxi ma.

Nebukadansari xa xiye firin nde

³¹ «Mange Nebukadansari nan yi masenyi tife si birin be, bonsoe birin be, xui birin falae be: Bojesa xa lu wo be a fanyir.

³² A lanma n xa tonxumae nun kaabanakoe masen wo be, Ala xungbe naxee rabaxi n be.

³³ A xa tonxumae wuya, a xa kaabanakoe senbe gbo. A xa mangeya mu jonma abadan, danyi mu na a xa bui ma.»

4

¹ «N tan Nebukadansari, n nu na n ma mange banxi kui, n boɣe saxi, n seɣwaxi ki fanyi.

² N naxa xiye magaaxuxi nde sa. N naxan maɲoxunxi, a nun n laamatunyi naxan toxi n ma sade ma, nee bara n nagaaxu ki fanyi.

³ N yaamari fi Babilon lonnilae ma na nan ma e xa fa n yire, alako e xa n ma xiye tagiraba n be.»

⁴ «Karamoxoe, sematoe, Babilon serexedubee, nun mandurulae naxa fa. N naxa n ma xiye yaba e be, konɔ e mu no na tagirabade.

⁵ Daniyeli naxa fa n yire a donxoe ra, n ma kuye Beletesasari xili saxi naxan xun ma. Ala seniyeɲxie xaxili na a be. N naxa n ma xiye madoxo a be.»

⁶ «Beletesasari, karamoxoe xunyi, n a kolon ala seniyeɲxie xaxili na i be. Gundo mu na naxan kolonfe xoxoxoma i be. Awa, i xa n ma laamatunyi tagiraba n be, n naxee toxi xiye kui.

⁷ N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunyi to: Wuri bili itexi nu tixi boxi ma,

⁸ a belebele, a senbe gbo.

A xunyi nu na koore ma,
duniɲa mixi birin nu noma a tode.

⁹ A burexe nu tofan,
a bogi nu wuya,
a nu mixi birin baloma.

Wula subee nu e malabuma a niini bun ma,
xonie nu e tee yailanma a salonyie ma.
Daalise birin nu baloe sotoma a ra.»

¹⁰ «N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunyi to: Seniyeɲtoe nde naxa keli koore ma,

¹¹ a fa a fala a xui itexi ra,

<Wo yi wuri rabira,
wo xa a salonyie sege,
wo xa a burexe ba a ma,
wo xa a bogie rayensen.
Sube naxee na a bun, e xa e gi,
xonie naxee na a salonyie ma, e xa keli naa.

¹² Konɔ wo xa a bili xuntunyi nun a sankee lu boxi,
e xirixi yolonxoniyi wure daaxi nun yoxui daaxi ra.

A xa lu xe ma nooge xoxa,
xini xa a bunda,
a xa a balo nooge ra alo subee.

¹³ Adama xaxili naxan na a be,
na masarama ne, sube xaxili lu a be.
A luma na ki ne je solofere bun ma.

¹⁴ Seniyeɲtoe naxee mixi kantama,
nee nan yi nate masenxi,
alako adama birin xa a kolon
a Ala Xungbe nan mangeyae yamarima.
A mangeya soma mixi yi ra a wama naxan xon ma,
hali na mixi xurun birin be.»

¹⁵ «N tan, Mange Nebukadansari, n ma xiye nan ya. I tan Beletesasari, i xa na tagiraba n be, barima lonnila yo mu na n ma boxi ma naxan noma na rabade. I tan nan gbansan noma na rabade, barima ala seniyeɲxie xaxili na i be.»

¹⁶ Na temui Daniyeli, naxan xili Beletesasari, a naxa kaaba, a man naxa gaaxu. Mange naxa a fala a be, «Beletesasari, hali i mu gaaxu yi xiye nun a kui ife ya ra.» Beletesasari naxa a yaabi, «N marigi, hali yi xiye nun a kui ife findi i yaxuie gbe ra nu!

¹⁷ Na wuri bili i naxan toxi, naxan xungbo, a senbe gbo, a xunyi koore lima, a toma dunjina yire birin ma,

¹⁸ a burexee tofan, a bogie wuya, a birin rabaloma, subee na naxan bun ma, xonie na naxan salonyie kon na,

¹⁹ i tan nan misaalixi na wuri ra. I bara senbe gbegebe soto, i xa nore bara gbo han a bara koore li, i xa mangeya fan bara dunjina yire birin li.

²⁰ I tan mange, i bara seniyentoe to, a kelima koore ma, a a falama, «Wo yi wuri rabira, wo xa a kana, kon wo a bili xuntunyi nun a sankee lu boxi. Wo a xiri yolonxonanyi wure daaxi nun yoxui daaxi ra. A xa lu xe ma jooge xora. Xini xa a bunda. A xa jooge don alo subee je solofere bun ma.»

²¹ «Mange, n xa na tagiraba i be. Ala Xungbe bara yi nate tongo i xa fe ra.

²² I kerima ne adamadie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I jooge maxin alo ningee, xini i bunda. I luma na ki ne je solofere bun ma, han i xa a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangeyae yamarima. A mangeya fima a kenen mixi nan ma.

²³ Wuri bili xuntunyi nun a sankee lufe boxi ma, na a masenxi ne i be, a i xa mangeya ragbilenma ne i ma. Kon na mu rabama han i a kolon a Koore Kanyi nan fe birin yamarima.

²⁴ Na nan a ra mange, i xa tin n ma marasi ra. I xa ba yunubi rabafe. I xa tinxin. I xa kinikini misikiinee ma, alako i xa bu bopesa kui.»

²⁵ Na fe birin naxa kamali Mange Nebukadansari be.

²⁶ Kike fu nun firin to dangi, mange nu na a manerefe a xa banxi kui Babilon,

²⁷ a naxa a fala, «Babilon senbe gbo de! N tan nan a tixi mange yigiyade ra n yete senbe xungbe ra, alako n ma binye nun n ma nore xa gbo.»

²⁸ A fefe na woyenyi fala, xui nde naxa keli koore, «Mange Nebukadansari, n xa a fala i be, to n bara i xa mangeya ba i yi ra.

²⁹ I kerima ne mixie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I fama jooge nan donde alo ningee je solofere bun ma han i a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangeyae yamarima. A mangeya soma mixie nan yi ra a wama naxee kon.»

³⁰ Na woyenyi naxa kamali Mange Nebukadansari ma keren na. A naxa kerimixie ya ma, a jooge don alo ningee. Xini naxa a fate bunda, a xunxee naxa kuya alo sege xabee, a sanxalee fan naxa kuya alo xoni sanxalee.

³¹ «Na waxati to kon, n tan Nebukadansari, n naxa n ya rate koore ma, n xaxili naxa gbilen n ma. N naxa tantui rasiga Ala Xungbe ma, n naxa a matoxo, n naxa a binya, barima Ala na na temui birin, a xa mangeya mu jonma abadan, a xa yaamari buma ne waxati birin.

³² Ala a yete waxonfe rabama ne dunjina ma hali adama mu tin na ra. A wama naxan kon, a na nan nabama adama nun malekee ra. Mixi yo mu noma a matandide, a fa a fala, «I na munse rabafe?»

³³ N xaxili to gbilen n ma, n ma mangeya binye nun nore fan naxa gbilen n ma. N nasimae nun n ma mixi xungbee naxa n xili, e n doro n ma mange kibanyi kui. N senbe naxa gbo dangi a singe ra.

³⁴ Yakosi, n tan Nebukadansari, n Koore Mange tantuma ne, n a matoxo, n a binya. A xa kewali birin tinxin, a xa kirae birin findixi nɔndi nan na. A tan nan mixi xa fe magoroma, naxan a yete igboma.»

5

Sebeli magaaxuxi

¹ Loxoe nde, mange Belisasari naxa xulunyi belebele ti a xa kuntigi wulu be. A naxa weni min han

² a siisi folo e ya xori. Na temui Belisasari naxa yaamari fi e xa fa xema nun gbeti pootie ra, a baba Nebukadansari naxee tongoxi Ala xa hɔromɔbanxi kui Darisalamu. Mange bara wa a yete, a xa ginɛe, a xa konyi ginɛe, nun a xa kuntigi birin xa na see rawali xulunyi kui.

³ E to fa xema pootie ra, naxee tongo Ala xa hɔromɔbanxi kui Darisalamu, mange yo, a xa kuntigie yo, a xa ginɛe yo, nun a xa konyi ginɛe, e birin naxa weni min nee ra,

⁴ e man fa e xa kuyee batu, naxee yailanxi gbeti, yoxui, wure, wuri, nun gɛmɛ ra.

⁵ E nu na na rabafe temui naxe, mixi belexesolee naxa mini, a nu sebeli ti banxi kanke, lanpui yatagi. Mange to belexe to sebeli ti ra,

⁶ a yatagi naxa masara. A naxa gaaxu han a xinbie nu bonbo e boore ra.

⁷ A naxa sematoe, serexedubee, nun mandurulae xili a xui itexi ra. A naxa a fala Babilon lonnilae be, «Naxan na yi sebeli xaran, a a fasari n be, n na kanyi maxirima ne mange dugi ra, n xema konmagore ragoro a kon ma, n fa senbe so a yi ra n ma mangeya kui a findi mange saxan nde ra n tan nun n femati xanbi ra.»

⁸ Mange xa lonnilae birin naxa so, konɔ e mu nɔ na sebeli xarande, e mu nɔ sese fasaride mange be.

⁹ Na kui mange Belisasari naxa gaaxu han a yatagi naxa masara, a xa kuntigie fan naxa ifu.

¹⁰ Mange xa gine to mange nun a xa kuntigie xui me, a naxa so banxi kui xulunyi nu tife dennaxe. A naxa a fala, «Mange, i xa simaya xon xa kuya. Hali i mu gaaxu, i yatagi naxa masara.

¹¹ Mixi nde na i xa boxi ma, ala seniyenxie xaxili na naxan be. I baba xa waxati, muxu bara a to fahaamula nan na kanyi ra, a xaxili fan, a xa lonni luxi ne alo alae gbe. Na nan a ra, i baba Mange Nebukadansari nu bara a findi karamoxoe, sematoee, serexedubee, nun mandurulae xunyi ra. I baba, naxan nu mange ra, a tan

¹² a to ne a Daniyeli, Beletesasari xili saxi naxan xun, a xaxili, a xa fe kolonyi, nun a xa fahaamui fan booree birin be. A noma xiye tagirabade, a taali woyenyi fatanfasi, a maxorinyi xoroxoe yaabi. I xa Daniyeli xili, a fama ne yi fe birin tagirabade i be.»

¹³ Na temui e naxa fa Daniyeli ra mange yire. Mange naxa a maxorin, «I tan nan na Daniyeli ra, n baba faxi naxan na kelifɛ Yudaya?

¹⁴ N bara a me a alae xaxili na i be, naxan lonni nun fahaamui belebele fima i ma.

¹⁵ E bara fa lonnilae nun karamoxoe ra, e xa yi sebeli xaran, e xa a fasari n be, konɔ e mu nɔ na rabade.

¹⁶ N bara a me a i noma fee tagi rabade, a nun maxorinyi xoroxoe yaabide. Yakosi, xa i noma yi sebeli xarande, i a fasari n be, n i maxirima

mange dugi ra, n xεema kōnmagore ragoroma i kōn ma, n fa i findi mange ra naxan dangima birin na, fo n tan nun mange gbete, n femati.»

¹⁷ Daniyeli naxa mange yaabi, «I xa naafuli ragata i yete be, i xa bunae fi mixi gbete ma. N yi sebeli xaranma ne mange be, n man a fasari a be.

¹⁸ Mange, Ala Xungbe nan mangeya, senbe, binye, nun nore fixi i baba Nebukadansari ma.

¹⁹ Na nan a ra, si nun bōnsōe birin nu sereṇma gaaxui ra i baba ya ra. A na wa naxan faxafe nu, a nu na faxama ne. A na wa naxan natangafe nu, a nu na ratangama ne. A na wa naxan natefe nu, a nu na ratema ne. A na wa naxan nagorofe nu, a nu na ragoroma ne.

²⁰ Kōnō a to a yete igbo a naxa dangi a i, Ala naxa a xa mangeya nun a nore ba a yi ra.

²¹ A naxa a keri adamadie ya ma. A adamadi xaxili naxa masara, a findi sube xaxili ra. A naxa lu wula i sofalee foxo ra, a sexe don alo ningee. Xini nu a fate bunda, han a a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangeyae yamarima, a tan nan mangeya soma mixi yi ra a wama naxan xon.»

²² «I tan, a xa di Belisari, i bara na birin kolon, kōnō i mu i yete magoro feo.

²³ I bara i yete ite Koore Marigi xili ma. I bara a xa hōrōmōbanxi pootie rawali. I tan, i xa kuntigie, i xa ginεe, i xa konyi ginεe, wo birin bara weni min na pootie ra. I bara kuyee batu naxee yailanxi gbeti, xεema, yoxui, wure, wuri, nun gema ra. E mu see toma, e mu fee mema, e mu sese kolon, kōnō i bara e batu. I xa dunjεigiri birin na Ala belexe i, kōnō i tan mu a tantuma.

²⁴ Na nan a toxi, Ala naxa yi belexe nun yi sebeli masen i be.»

²⁵ «Yi sebeli nan tixi: <Mene, mene, tekele, parisin.>

²⁶ Na wama naxan masenfe na nan ya: <Mene>, na nan na ki <konti>. Ala bara i xa mangeya loxōe konti, a bara danyi sa e ma.

²⁷ <Tekele>, na nan na ki <maniyε>. Ala bara i maniyε, i yelebu.

²⁸ <Parisin> na nan na ki <maitaxunyi>. Ala bara i xa mangeya itaxun Medekae nun Perisekae ma.»

²⁹ Belisari naxa yaamari fi keren na, a Daniyeli xa maxiri mange dugi ra, a nun xεema kōnmagore ra, a man xa findi mange saxan nde ra boxi birin xun ma.

³⁰ Na kōe kerenyi kui mixi nde naxa Babilon mange Belisari faxa.

6

Ala Daniyeli ratangafe yetee ma

¹ Dariyusi Medeka naxa findi mange ra a pe tongo senni nun firin ma.

² A naxa marasi ti e xa mixi keme mixi mōxōṇen sugandi e xa a xa boxi yamari.

³ A man naxa mixi saxan ti e xun na, marasitie e dentegema naxee be alako mange xa fe birin xa sooneya. Daniyeli nu na na mixi saxanyie nan ya ma.

⁴ Xaxili fanyi mooli naxan nu Daniyeli be, na nu dangi marasimae nun e xa mangee gbe birin na. Mapoxunyi naxa lu mange be a Daniyeli xa a xa boxi birin yamari.

⁵ Na xa fe ra, boore yareratit nun marasimae naxa kata e xa Daniyeli kalamu a xa mange wali kui, kōnō e mu tantanyi yo to a ra. A nu tinxin, e dugutege na a ra, a fata walide.

⁶ Na temui e naxa a fala, «Won mu kalamui yo toma Daniyeli mabiri, fo a Marigi Ala xa seriye kui.»

⁷ Na kui marasimae nun e xunyie naxa siga keren na mange yire, e fa a fala a be, «Mange Dariyusi, simaya xa lu i be.

⁸ I xa boxi mangee, mange rasie, gominae, nun kuntigie birin a mapoxunxi a a lanma yi tonyi xa doxo: «Mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i tan mange ra xi tongo saxan bun ma, na kanyi xa raso yetee tagi.»

⁹ Yakosi mange, i xa tin yi tonyi ra, i xa i belexe foxi sa a ma alako a xa findi yaamari ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxe.»

¹⁰ Mange Dariyusi naxa a belexe foxi sa keedi ma yaamari sebexi a ma, a a findi tonyi ra.

¹¹ Daniyeli to a kolon a mange nu bara a belexe foxi sa na yaamari keedi ma, a naxa te a xonyi. A xa wunderi nu rabixi Darisalamu mabiri. Sanmaya saxan loxo yo loxo a nu a xinbi sinma, a a Marigi Ala maxandi, a a matoxo alo a nu darixi a ra ki naxe.

¹² Yi mixie naxa siga a xonyi keren na, e fa li a na a tuubife a Marigi Ala be maxandi kui.

¹³ E naxa siga mange yire keren na, e fa a maxorin a xa yaamari ma, «Mange i mu tonyi doxo xe a mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i tan na xi tongo saxan bun ma, a na kanyi xa raso yetee tagi.» Mange naxa e yaabi, «Iyo. Yaamari na a ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxe.»

¹⁴ E naxa fa a fala mange be, «Mange, Daniyeli naxan kelixi Yudaya a mu i xui binyaxi, a mu i xa yaamari suxuxi. A Ala maxandima sanya saxan loxo yo loxo.»

¹⁵ Na woyenyi naxa mange tooxo ki fanyi ra. A nu wama Daniyeli ratangafe seriye ma. A naxa fe birin naba beenun koe xa so alako Daniyeli xa kisi.

¹⁶ Kono na xemee man naxa siga mange yire, e fa a fala a be, «Mange, i xa ratu Medekae nun Perisekae xa seriye ma. Mange xa seriye mu noma masarade.»

¹⁷ Na kui Mange naxa yaamari fi e xa Daniyeli woli yetee tagi. Mange naxa a fala Daniyeli be, «I Marigi Ala, i birama naxan foxo ra tun nabexiya kui, a xa i rakisi.»

¹⁸ E naxa geme xungbe sa yetee yire naade ra, mange fan naxa a xa tonxuma sa naade ma a xa xurunde ra, alako sese naxa masara Daniyeli xa fe ra. Kuntigie fan naxa na raba.

¹⁹ Mange naxa gbilen a xonyi. A mu a dege, a mu tin fefe rabade, na koe birin a mu xi feo.

²⁰ Kuye to iba, a naxa kurun, a siga yetee yire.

²¹ A to menni li, a naxa Daniyeli xili a xui makinikinixi ra, «Daniyeli, Ala nijne xa konyi. I Marigi Ala, i birama naxan foxo ra tun nabexiya kui, a bara no i ratangade yetee ma?»

²² Daniyeli naxa mange yaabi, «Mange, i xa simaya xon xa kuya.

²³ N Marigi Ala bara a xa maleke xee yetee dee balande. E mu n tooxo fefe ma, barima Ala kolon a n mu fe naaxi yo rabaxi. Hali i tan mabiri mange, n mu fe kobi yo rabaxi.»

²⁴ Mange naxa seewa ki fanyi, a fa yaamari fi e xa Daniyeli rate naa kui. E to na raba, e naxa a to a fate mu maxonoxi, barima a nu bara la a Marigi Ala ra.

²⁵ Mange naxa yaamari fi, a na xeme naxee Daniyeli kalamu, e xa woli yetee tagi, e nun e xa ginnee nun e xa die ra. Beenu e xa yili botini li, yetee nu bara ge e faxade, e e xori birin magira.

²⁶ Na dangi xanbi, Mange Dariyusi naxa yaamari sebe sie nun bonsöee birin ma, a nun xui birin falae naxee na dunija ma, «Bojesa fanyi xa lu wo be.

²⁷ N bara n ma mangeya birin yaamari, wo xa gaaxu Daniyeli Marigi Ala ya ra, wo xa a binya.»

«Ala piye na a ra. A na na temui birin.

A xa mangeya mu kanama abadan.

A xa yaamari buma ne han dunija jon.

²⁸ A tan nan mixi rakisima, a e ratanga.

A tonxumae nun kaabanakoe rabama koore nun boxi ma.

A tan nan Daniyeli ratangaxi yetee ma.»

²⁹ Daniyeli xa munafanyi xun naxa masa Dariyusi nun Sirusi Periseka xa mangeyae bun ma.

7

Daniyeli xa laamatunyi: Sube naani

¹ Belisasari xa mangeya je singe ra Babilon, Daniyeli naxa xiye sa, laamatunye naxa ragoro a ma a saxi temui naxe. Na dangi xanbi, a naxa na xiye kui ife sebe.

² Daniyeli naxa a fala, «N bara laamatunyi to xiye kui köe ra, foye kelixi koore ma dunija tunxun naanie ra, a din baa ra, a a i maxa.»

³ «Sube magaaxuxi naani naxa mini baa ma, e sese keren mu a ra.

⁴ A singe nu luxi ne alo yete, sege gabutenyie na naxan ma. N a to ne, e a gabutenyie italama, e a ti boxi ma alo mixi, e adama sondonyi raso a fate.»

⁵ «Sube frin nde nu luxi ne alo wulai bare xungbe. A saxi a seeti ma, ganyanxori saxan na a de i, a e xinma. E naxa a fala a be, «Keli, i xa sube gbege don.»»

⁶ «Na dangi xanbi, n naxa sube nde to naxan luxi alo barate, konö xoni gabutenyi naani na a be, xunyi naani fan na a be. A naxa nöe soto.

⁷ Na dangi xanbi, n naxa sube naani nde to xiye kui köe ra. Na fan nu magaaxu ki fanyi, a gbangbalan han. A nu sube donma a wure pinyi gbangbalanyie nan na, sube donxoe naxan lu, a naxa na maboron a sanyi ra. A tan mu nu luxi alo sube booree. Feri fu nu na a xunyi ma.

⁸ N to n ya rasiga n xa a ferie igbe, fer lanmadi naxa mini booree tagi. Feri saxanyie naxa tala na fer lanmadi ya ra. Ya nu na na fer be naxee nu luxi alo adamadi yae. De fan nu na na fer be, naxan nu na yete igboe woyenyie falafe.»

⁹ «N naxa a to, kibanyie doxoxi, Ala, fole mu na naxan be, a naxa a magoro.

A xa dugi birin fiixe alo xipe,

a xunsexe luxi alo gese fute,

a xa kibanyi luxi ne alo te,

sanyi digilinxie nu na a xa kibanyi ma.

¹⁰ Xure te nu goroma a ya ra.

Mixi wulu wulu nu na a batufe.

Mixi wulu wulu nu tixi a ya ra.

Kiitisae naxa e magoro, e bukie rabi.

¹¹ N naxa a to, na feri lanmadi nu na yete igboe woyenyie falafe.

N naxa a to, e sube naani nde faxaxi n ya xori,
e fa a binbi wole te xora, a xa gan.

¹² Senbe naxa ba sube booree yi ra,
konɔ waxati nde naxa sa e xa simaya tan xun ma.

¹³ N naxa a to xiye kui koe ra,
Adamadi maniye kelima nuxui fari,
a a masoma Ala ra, fole mu na naxan be.

¹⁴ Ala naxa senbe, binye, nun mangeya so a yi,
alako sie birin, bonsoe birin, nun xui birin falee
xa lu a xa yaamari bun ma.

A xa yaamari mu jonma abadan,
a xa mangeya buma ne temui birin,
danyi yo mu na a ma.»

¹⁵ «N tan Daniyeli, n xaxili naxa ifu, n ma xiye naxa n magaaxu.

¹⁶ N naxa n maso mixi nde ra naxan nu na menni n ma xiye kui, n naxa
a maxorin, a xa na fe fiixe n be.

¹⁷ A naxa na tagi raba n be, «Yi sube magaaxuxi naanie, dunija mange
naani nan na e ra naxee fama bulade boxi ma.

¹⁸ Konɔ Ala Xungbe xa seniyentoe fama ne mangeya sotode, a mu bama
e yi ra abadan.»

¹⁹ «Na dangi xanbi, n naxa wa na sube naani nde xa fe fahaamufe. A
mu nu luxi alo sube booree. A magaaxu, wure jinyie nun yoxui sanxalee
nan nu na a be. A na ge sube donde, a naxan luma, a na maboronma ne.

²⁰ N man naxa wa na feri xa fe kolonfe. Feri fu nu na a xunyi ma, konɔ
feri gbete to mini, feri saxan naxa bira na feri booree ya ra. Ya nu na feri
be, a de fan nu na yete igboe woyenyie falafe. A nu gbo boore feri birin
be.»

²¹ «N naxa na feri to seniyentoe gere ra, a naxa no e ra,

²² han Ala Xungbe, fole mu na naxan be, na fa kiiti sade e tagi temui
naxe, a fa nondi fi a xa seniyentoe ma, alako e xa mangeya soto.»

²³ «A naxa na fasari n be yi ki, «Na sube naani nde findixi dunija
mangeya nde nan na, naxan mu luxi alo boore mangeyae. A fama ne
dunija birin sotode, a a halaki, a a maboron.

²⁴ Na feri fu findixi mange fu nan na, naxee fama tide na mangeya xun
ma. E na dangi, mange gbete tima ne. A mu luma alo e tan, a fama mange
saxan nagorode.

²⁵ A woyenma ne Ala Xungbe xili ra, a seniyentoe paxankata, a wa
waxatie nun seriyee masarafe. Seniyentoe fama ne lude a belexe waxati
saxan nun a tagi bun ma.

²⁶ Na dangi xanbi, kiiti sama ne, mangeya bama ne a yi ra, a halaki
kerenyi ra.

²⁷ Mangeya, yaamari, nun binye naxan birin na dunija, na fama ne fide
Ala Xungbe xa seniyentoe ma. Ala xa mangeya mu jonma abadan. Senbe
kanyi birin fama ne a xa yaamari suxude, e a rabatu.»

²⁸ «Masenyi danyi nan yi ki. N tan Daniyeli, n naxa gaaxu n ma
majoxunye ra han n yatagi naxa masara. N naxa yi masenyi birin nagata
n boje ma.»

8

Daniyeli xa laamatunyi: yexɛɛ kontonyi nun sikote

¹ Mangel Belisasari xa mangeya je saxan nde ra, n tan Daniyeli naxa xiye gbetɛ sa.

² N nu na Suse nɛ, Elama boxi mange taa, xure nde de ra naxan xili «Ulayi xure.»

³ N to n ya rakeli, n yexɛɛ kontonyi nan to, a tixi xure de ra. Feri kuye firin nu na a xunyi. Naxan bula a donxɔɛ ra, na nu kuya boore be.

⁴ N naxa yexɛɛ kontonyi to, a kuye botima a ferie ma soggorode biri, kɔɔla biri, nun yirefanyi biri. Sube yo mu nu noma tide a kanke, birin nu na a xa nɔɛ nan bun ma. A nu a waxonfe birin nabama, a senbe fan nu gboma nan tui.

⁵ N nu na n mapɔxunfe na ma temui naxe, sikote nde naxa fa keli soggorode. A naxa boxi birin ipere, konɔ a sanyi mu din boxi ra. Feri magaaxuxi nde nu na a yae tagi.

⁶ A naxa fa han yexɛɛ kontonyi fer firin kanyi yire, n naxan to xure de ra. A naxa a gi, a bonbo a ra a senbe birin na.

⁷ N naxa a to a yexɛɛ kontonyi gerema, a naxa a fer firinyi kana. Kontonyi mu no a ra. Sikote naxa a rabira boxi, a a maboron, mixi yo mu no e tagi ibade.

⁸ Sikote naxa xungbo a fanyi ra, konɔ a senbe to gbo, a feri magaaxuxi naxa gira. Feri magaaxuxi naani gbetɛ naxa bula a jɔxɔɛ ra. E ya nu rafindixi dunipa tunxun naanie biri ra.

⁹ Feri lanmadi naxa mini fer nde ma, a kuya folo yirefanyi biri, sogetede biri, nun boxi nde mabiri ra naxan tofan boxi birin be.

¹⁰ A naxa kuya han a te koore maleke galie xili ma. A naxa na maleke ndee nun tunbui ndee rabira boxi ma, a e maboron.

¹¹ A naxa a yete ite han koore maleke galie xa mange fan xili ma, a fa na mange xa serexe ba a yi ra, naxan nu bama loxo yo loxo. A man naxa a xa yire seniyenxi fan mabere.

¹² Koore maleke galie naxa lu sikote xa nɔɛ bun. Serexe naxan nu bama loxo yo loxo, na fan naxa kana matandi saabui ra. Feri naxa nondi wole. A xa fe naxa sooneya.

¹³ N naxa seniyentɔɛ nde xui me, a woyenfe a boore seniyentɔɛ be, «Yi laamatunyi naxan findixi serexe kanafe ra, tinxintareya xa gbaloe, yire seniyenxi maberefe, nun koore maleke galie lufe na nɔɛ bun, e maboron, na birin buma xi yire?»

¹⁴ A naxa n yaabi, «Xi wulu keren xi keme xi tongo suuli, na dangi xanbi, na yire seniyenxi man naseniyenma nɛ.»

¹⁵ N tan Daniyeli, n to nu na laamatunyi xa fe mapɔxunma, alako n xa a fahaamu, daali nde naxa ti n ya i naxan nun mixi maniye.

¹⁶ N naxa mixi nde xui me keli xure ra naxan xili «Ulayi xure,» a a falama a xui itexi ra, «Yibirila, laamatunyi tagiraba a be.»

¹⁷ A naxa a maso n na. N naxa gaaxu a ya ra ki fanyi, n nan n felen boxi ma. A naxa a fala n be, «Adamadi, i xa a kolon yi laamatunyi waxati donxɔɛ nan ma fe masenma.»

¹⁸ A nu woyenfe n be temui naxe, n naxa matu a ra, n nan n yatagi rafelen boxi ma, konɔ a naxa a belexe din n na, a n nakeli.

¹⁹ A man naxa a fala n be, «N xa i rakolon fe ma naxan fama rabade xone jon temui, barima waxati bara sugandi na jonfe ma.

²⁰ I yexxē kontonyi feri firinyie naxee toxi, nee misaalixi Mede nun Perise mangēe nan na.

²¹ Sikotē xabe kanyi tan misaalixi Gireki bōxi mange nan na. Feri belebele naxan na a yatagi, na misaalixi mange singe nan na.

²² Feri singe to gira, feri naani naxa mini a joxōe ra. Nee misaalixi na bōxi mangeya naanie nan na, kōnō e senbe mu gbo alo na singe.»

²³ «Na mangeyae na jōn, yunubitōe xa fe kobie na kamali, mange gbete kelima nē, a a yete igbo, a mixie madaxu.

²⁴ A senbe fama nē gbode, kōnō na mu kelima a tan xa ma. A gbaloe magaaxuxie rabama nē, a waxonfe birin sooneyama nē, a senbemaē nun seniyentōe halakima nē.

²⁵ A a yete igboma nē a xa naafuli nun a xa yanfanteya xa fe ra. A mixi gbege faxama nē, naxee bōje nu saxi. A kelima nē mangēe xa mange xili ma. Kōnō na birin dangi xanbi, a fama nē halakide, halaki naxan mu kelixi adama ma.

²⁶ Na laamatunyi naxan xi xasabi xa fe falaxi, na mu kanama, kōnō i xa a ragata gundo ra, barima a temui xōnnakuye nan ma fe masenma.»

²⁷ «N tan Daniyeli, n senbe birin naxa jōn, n man fa fura xi wuyaxi bun ma. N to yalan, n naxa keli, n fa mange xa walie suxu. Na laamatunyi naxa n ifu, n mu nō a fahaamude.»

9

Daniyeli Ala maxandife

¹ Dariyusi, Asuyerusu xa di naxan keli Mede bōnsōe, a naxa findi Kalidi mange ra.

² A xa mangeya je singe, n tan Daniyeli, n naxa a kolon kitaabui saabui ra a Alatala nu bara a fala Annabi Yeremi be, a Darisalamu xa kasare buma nē je tongo solofere.

³ Na na a to, n naxa sunyi suxu, n sunnun donma ragoro n ma, n te xube maso n xunyi ma, n naxa n ya rafindi n Marigi Ala ma, n a maxandi.

⁴ N naxa n Marigi Alatala maxandi yi ki, «N Marigi Ala, naxan senbe gbo, naxan magaaxu, naxan a xa saate rakamalima, naxan hinnema a xanuntenyie ra nun a foxirabiree ra,

⁵ muxu bara yunubi raba, muxu bara tantan, muxu bara findi mixi jaaxi nun matandilae ra, muxu bara gbilen i xa seriye nun i xa yaamarie foxo ra.

⁶ Muxu mu i xa konyie xui suxu, i xa namipōnmē naxee wōyen i xili ra muxu xa mangēe be, a nun muxu xa mangedie, muxu babae, nun muxu xa pama birin be.»

⁷ «I tan Marigi, i tinxin, kōnō muxu nu bara i yanfa. To lōxōe muxu birin yaagixi na nan ma, Yudayakae, Darisalamukae, Isirayilakae, naxee na be, naxee na yire makuye, naxee na pamane birin i muxu rayensenxi dennaxe.

⁸ Alatala, muxu birin yaagixi, muxu xa mangēe, muxu xa mangedie, nun muxu babae. Muxu yaagixi barima muxu bara yunubi raba i ra.

⁹ Kōnō i tan muxu Marigi Ala, i bara hinne muxu ra, i bara dije muxu ma, hali muxu to i matandi.

¹⁰ Muxu mu muxu Marigi Alatala xui suxu. Muxu mu bira a xa seriye foxo ra, a naxan masenxi a xa konyi namipōnmēe saabui ra.

¹¹ Isirayila pama birin bara i xa seriye matandi, muxu bara muxu makuya i ra, muxu mu i xui suxu.»

«Na nan a ra, danke naxee sebexi Tawureta Munsa kui a bara goro muxu ma. Muxu bara Ala xa konyi Munsa xa seriye kana, na bara findi yunubi ra muxu be Ala mabiri.

¹² I naxan fala muxu xa fe ra, a nun muxu xa mange xa fe ra, naxee nu muxu yamarima, i bara na woyenyi rakamali. I bara muxu paxankata a paaxi ra. I naxan nabaxi Darisalamu ra, pama yo mu nu na paxankate mooli singe soto.

¹³ Na toore birin bara muxu li alo Tawureta Munsa a masenxi ki naxe. Kono muxu mu muxu Marigi Alatala maxandi, muxu mu gbilen muxu xa fe paaxie foxo ra, muxu mu i xa nondi suxu.

¹⁴ Na nan a ra, Alatala bara yi toore ragoro muxu ma, barima muxu Marigi Alatala xa kewali tinxin, kono muxu mu a xui suxu.»

¹⁵ «Muxu Marigi Ala, i bara i xa pama ramini Misira boxi ma i belexe senbema ra. Han to i xili itexi falama na xa fe ra. Kono muxu tan bara yunubi raba, muxu bara yunubi soto.

¹⁶ Marigi, i to darixi fe tinxinxi raba ra, i xa dipe Darisalamu nun i xa geya seniyenxi ma. I boje xa xinbeli, i naxa xono. Muxu xa yunubie nun muxu babae xa yunubie bara Darisalamuka birin nayaagi muxu doxooree xon ma.»

¹⁷ «Yakosi, muxu Marigi Ala, yandi, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa tin yi maxandi ra i xili fanyi xa fe ra. I xa i xa noore ragoro i xa horomobanxi ma, naxan birin kanaxi.

¹⁸ N Marigi Ala, i tuli mati n na. I xa muxu xa taa kanaxi mato, i xili saxi naxan xun ma. Muxu mu i maxandima muxu xa kewali tinxinxi xa saabui ra. Muxu i maxandima i xa kinikini xungbe nan saabui ra.

¹⁹ Marigi, i xa muxu xa dube suxu. Marigi, i xa dipe. Marigi, i xa i pengi sa muxu xon ma. N Marigi Ala, i naxa dugundi, fe nde raba i xili fanyi xa fe ra, barima i xili saxi yi taa nun yi pama nan xun ma.»

²⁰ N naxa woyen n Marigi Alatala be, n naxa n ma yunubie nun Isirayila pama xa yunubie masen a be. N man naxa n Marigi Alatala maxandi a xa geya seniyenxi be.

²¹ N to nu na Ala maxandife, Yibirila, n maleke naxan to n ma xiye singe kui naxa fa a gi ra keli kooore ma nunmare serexe ba temui.

²² A naxa n xaran yi woyenyi ra, «Daniyeli n bara fa yakosi alako i xa fahaamui soto.

²³ I to Ala maxandi folo tun, Ala naxa n xee alako n xa masenxi ti i be, barima Ala xanuntenyi nan na i ra. I xa yi woyenyi rame, i xa yi laamatunyi fahaamu.»

²⁴ «Ala bara nate tongo

i xa pama nun i xa taa seniyenxi

xa lu konyiya kui loxoxun tongo solofere bun ma,
alako e xa fe paaxie nun e xa yunubie xa dan.

Na waxati bun ma e e xa yunubi sare fima ne,

e Ala xa tinxinyi soto naxan mu jonma abadan.

Na kui, laamatunyi nun namijonme xa woyenyi kamalima ne,

Ala man gbilen a xa yire seniyenxi.

²⁵ I xa a kolon, i xa a fahaamu.

Darisalamu tife yaamari ma temui naxe,

han mange sugandixi fa temui,

loxoxun solofere nan dangima.

Beenun loxoxun tongo senni nun firin xa dangi,

taa nun a tete fama ne tide,

hali na fa rabama tōore nan na.

²⁶ Na loxoṣun tongo senni nun firin dangi xanbi,

e Ala xa mixi sugandixi faxama ne,

mixi yo mu a xun mafalama.

Na dangi xanbi, mange nde xa pama fama ne,

a na taa nun na yire seniyenxi kana.

Na gbaloe mixie terennama ne,

alo banbaranyi mixie terennama ki naxe.

Gere jaaxi mu ɲonma han a ɲon waxati naxan natexi.

²⁷ Na mange fama ne saate xiride a tan nun mixi ghegbe tagi loxoṣun keren bun ma.

Na loxoṣun tagi, a tonyi doṣoma ne seɣeɣe bafe ma.

A xa kanɛ kamalima fe raharamuxi jaaxi ndee nan na.

A luma ne na fe birin kui han a faza temui, alo a natexi ki naxe.»

10

Daniyeli xa xiye saxan nde

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya ɲe saxan nde ra, Ala naxa masenyi nde so Daniyeli yi ra, naxan xili Beletesasari. Masenyi hagige nan nu na ra, a gere belebele nan ma fe masenma. Daniyeli naxa na me, a na xiye fahaamu.

² Na temui, n tan Daniyeli, n naxa loxoṣun saxan naba sunnunyi kui.

³ N mu donse fanyi yo don, n mu sube don, n mu weni min, n mu ture xiri ɲoxunme yo maso n ma, han na loxoṣun saxan kamali temui naxe.

⁴ Kike singe xi moṣɔɲen nun naani nde ra, n nu na Tigiri xure de ra.

⁵ N to n ya rakeli, n naxa mixi nde to, dugi fiixe fanyi ragoroxi a ma, a tagi ixirixi beleti xeema daaxi ra naxan keli Ufasi.

⁶ A fate nu yanbama alo diyaman geme, a yatagi alo seyamakonyi, a yae alo te, a belexee nun a sanyie alo yoxui fanyi. A xui nu luxi ne alo galanyi.

⁷ N tan, Daniyeli, n keren nan na laamatunyi toxi. Mixi naxee nu na n seeti ma, e mu laamatunyi to, kono gaaxui naxa e suxu, e naxa e gi, e sa e noṣun.

⁸ N naxa lu naa n keren. N to na laamatunyi fanyi to, n naxa matu a ra, n yatagi fan naxa masara.

⁹ N to na mixi woyen xui me, n naxa n felen boxi ma, n de naxa ixara.

¹⁰ Belexee nde to din n na, n naxa n felen, n xinbi nun n belexee xun na, kono n fate birin nu serenfe n ma.

¹¹ A naxa a masen n be, «Daniyeli, mixi xanuxi, i xa n ma masenyi fahaamu. Keli, i ti, barima n xeexi i tan nan ma.» A to na fala n be, n naxa keli n serenfe ra.

¹² A naxa a masen n be, «Daniyeli i naxa gaaxu, barima i to wa fahaamui fenfe yete magoroe kui Ala ya i, Ala bara i xa maxandi suxu. N faxi be na nan ma.

¹³ Kono Sentane xa maleke naxan na Perise boxi ma, a naxa ti n ya ra xi moṣɔɲen nun keren, han Mikayeli, Ala xa malekee xa mange xungbe nde, naxa fa n malide. Na kui n bara bu Perise mangee yire,

¹⁴ kono yakosi n bara fa i rakolonde fe ma naxan fama rabade i xa pama ra temui naxan sa fama, barima laamatunyi keren luxi na waxati xa fe ra.»

¹⁵ A to nu na woyenfe n be, n naxa n yatagi rafelen boxi ma, n dundu yen.

¹⁶ Na xanbi, adamadi maniye nde naxa fa, a a belexe din n de kiri ra. N naxa n de rabi, n fa a fala na be, «N marigi, na laamatunyi bara n yatagi masara, a n matu a ra.

¹⁷ N tan i xa konyi di woyenma n marigi ra di? N senbe birin bara jon, jengife yati bara xoxo n be.»

¹⁸ Na temui na adamadi maniye naxa a belexe din n na a firin nde ra, n fa senbe soto.

¹⁹ A naxa a masen n be, «Ala Xanuntenyi, i naxa gaaxu, i boje xa sa. Limaniya gben, i i senbe so.» A to na fala n be, n naxa senbe soto keren na. N naxa a fala a be, «N marigi, i xa i xa masenyi ti n be, barima n bara senbe soto i saabui ra.»

²⁰ A naxa a masen n be, «N faxi i yire fe naxan ma i a kolon? Yakosi n xa gbilen, n xa sa Perise mange gere. N na siga, Gireki mange fama ne.

²¹ Wo xa mange Mikayeli gbansan na n malife na gere kui. Kono beenu n xa siga, n xa nondi buki masenyi masen i be.»

11

Maleke xa masenyi Daniyeli be

¹ «N to nu na Mede mange Dariyusi malife a xa mangeya je singe ra.

² Yakosi n xa nondi fala i be. Mange saxan fama ne Perise yamaride. Mange naani nde fama ne naafuli gbegbe sode dangife booree ra. A na senbe soto temui naxe a naafuli ki ma, a kelima ne Gireki mangeya xili ma.»

³ «Kono mange senbema nde fama ne kelide, a boxi yamari senbe belebele ra. Naxan yo a kenen, a na rabama ne.

⁴ Kono na dangi xanbi, a xa mangeya fama ne kanade, a rayensen dunija birin ma. A mu luma a bonsa be, a mu findima mangeya senbema ra alo a singe. A xa mangeya bama ne a yi ra, a lu mixi gbete be.»

⁵ «Mange naxan na yirefanyi ma, na findima ne senbema ra, kono a xa mangedi nde fa senbe sode dangife a tan na, a boxi yamari ne xungbe ra.»

⁶ «Ne ndee na dangi, mange naxan na yirefanyi ma, a fama ne a xa di gine fide mange ma naxan na koola ma, alako saate xa lu e tagi. Kono na gine senbe mu a ikuyama. A tan yo, a xa mori yo, a baba yo, nun a xa mixi birin bonoma ne.

⁷ Na gine xa di nde fama ne kelide, a fa findi a baba joxa ra. A fama ne node na mange ra naxan na koola ma, a findi senbema ra.

⁸ A e xa kuyee nun e xa xema nun gbeti birin xaninma ne Misira boxi ma. A makuyama ne koola mange ra je ndee bun ma.

⁹ Mange naxan na koola ma, na yirefanyi mange gerema ne, a fa gbilenma a xonyi.»

¹⁰ «Na mange naxan na koola ma, na xa die soori gbegbe malanma ne, e xa gere ti a ifure ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. E fama ne gere ti ra han e tan nun e yaxuie xa naaninyi ra. Na dangi xanbi, e man gbilenma ne e xonyi.

¹¹ Mange naxan na yirefanyi ma, na fama ne xonode, a mini koola mange xili ma, soori gbegbe na naxan yi ra. A na no na soori gali ra temui naxe,

¹² a e xaninma ne konyiya kui. A a yete igboma ne na xa fe ra. A soori wulu wulu faxama ne, kono a mu xunnakeli yo soto.»

13 «Mange naxan na koola ma, a soori gbegebe malanma ne dangife a naxan singe malan na. Ne ndee na dangi, a man gere tima ne soori nun naafuli gbegebe ra.

14 Mixi gbegebe fama ne kelide yirefanyi mange xili ma. I xa mixi kalabante ndee kelima ne alako laamatunyi xa kamali, kono a mu sooneyama e be.

15 Mange naxan kelima koola ma, a bende malanma ne tete seeti ma alako a xa no taa makantaxi masotode. Boore xa soori fanyie mu noma e yete makantade, e fama lude e yaxuie nan belexe.

16 Mange naxan kelima koola ma, na fama ne a waxonfe birin nabade a yaxuie ra. A na ti na boxi tofanyi ma, a wama naxan yo rabafe, a noma ne na ra.»

17 «A nate tongoma ne a xa na boxi yamari a senbe birin na, a lanyi xiri a nun na mange. A a xa di gine nde soma ne a yi ra, alako a xa no na mangeya sotode, kono na mu sooneyama.

18 Na dangi xanbi, a katama ne boxie sotode naxee na baa de ra. A ndee sotoma ne, kono soori mange nde a xa yete igboja kanama ne, a a rayaagi.

19 Na nan a niyama, a gbilen a xonyi, a xa taa makantaxie na dennaxe. Na kui a senbe kanama ne, a bira, a mu kelima sonon.»

20 «Mange naxan tima na xanbi ra, na duuti maxili naaxi nde xema ne boxi yire nde ma, dennaxe tofan a birin be. A mu buma, na mange fan birama ne, kono a xa bire mu fatanma gere xa ra, xa na mu a ra xonnanteya.»

21 «Mixi naaxi nde tima ne a noxe ra, naxan mu fatanxi mange xabile ra. A soma ne boxi ra bojesa temui, a mangeya masoto yanfanteya ra.

22 Soori gali katama ne nde a ra, kono a e birin faxama ne, e tan nun mange saate na e nun naxan tagi.

23 A tan nun naxee yo saata, a fama ne nee yanfade. Na kui, hali a xa gali mu gbo, a senbe sotoma ne.

24 A man soma ne boxi fanyie kui, a naafuli birin ba bannae yi ra, a a so a xa mixie yi ra. A fe rabama ne a babae nun a benbae singe mu nu naxan naba. A na birin nabama yanfanteya nan na waxati nde bun ma.»

25 «A soori gali belebele rakelima ne, e xa a senbe masen yirefanyi mange be. Soori gali belebele luma ne na mange fan yi ra, kono e mu tima koola mange ya ra yanfanteya saabui ra.

26 Mange naxan kelima yire fanyi ma, a xa mixie nan yati fama a yanfade. A yaxuie geenima ne, e a xa soori gbegebe faxa.

27 Na mange firinyi fama ne lude yire keren, e xa e boore tooro. E wule falama ne e boore be, kono e bore faxafe mu sooneyama han waxati sugandixi xa a li.

28 Koola mange gbilenma ne a xonyi a nun naafuli belebele ra. A kelima ne saate seniyenxi xili ma, a fa gbilen.»

29 «Waxati na kamali, a man sigama ne yirefanyi ma gere sode. Kono yi biyaasi mu luma alo a singe.

30 Mixie fama ne kunkuie kui a gerede kelife sogegorode. E na no a ra, a man gbilen a xonyi. A xa xone kui, a fe naaxi rabama ne mixie ra naxee na saate seniyenxi kui, kono naxee na saate seniyenxi rabepin, a fe fanyi rabama ne nee tan be.»

31 «A soorie yamarima ne, e xa hromobanxi kana. Na kui serexe mu bama loxe birin alo a nu darixi raba ra ki naxe. Yaxuie fama ne fe haramuxi rabade menni.

³² A saate kanee sọtoma ne wule matoxoe ra, kono naxee tan e Marigi Ala kolon, nee tondima ne.

³³ Lonnilae pama xaranma ne, kono e yaxuie fa e faxade santidegema nun te ra, xa na mu a ra e e xanin konyiya kui, e e xa se birin ba e yi ra.

³⁴ Ndee fama ne lonnilae malide, kono a gbegbe e yanfama ne.

³⁵ Lonnila ndee birama ne, alako e xa seniyeen toore saabui ra beenun waxati xa kamali.»

³⁶ «Na mange fama ne a waxonfe rabade. A a yete itema ne, a a yete igbo dangife alae birin na, a woyenyi magaaxuxi fala Ala xili ma, naxan gbo alae birin be. A na fe mooli birin nabama ne han Ala xa xone xa waxati xa kamali.

³⁷ A mu ala yo binyama, hali a babae gbee nun a xa ginnee gbee. A mu ala yo binyama barima a a yete igboma ne dangife e birin na.

³⁸ A xa taa makantaxie findima ne a xa alae ra, a fa e batu xesema, gbeti, geme tofanyie, nun naafuli mooli birin na. A babae mu nu darixi na fe mooli ra.

³⁹ A gere tima bonsoe nde xa ala nan xa mali ra. A mixi binyama ne naxan a yete magoroma a be, a a niya mixi gbegbe xa lu e fan bun ma. A boxie itaxunma ne mixie ma naxee kobiri soma a yi ra.»

⁴⁰ «Waxati donxoe na a li, yirefanyi mange kelima ne koola mange xili ma. Mange fama ne kelide koola ma, a din boore ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. Soori ragisee, soe ragie, nun kunkui gbegbe na a yi ra.

⁴¹ A fama ne boxi ma dennaxe tofan dangi boxi birin na, mixi wuyaxi halaki, kono Edon, Mowaba, nun Amoni kuntigie e yete sọtoma ne.

⁴² Boxi gbegbe luma ne a xa noe bun ma, hali Misira, a mu noma a yete sotode a yi.

⁴³ A Misira xesema, gbeti, nun naafuli birin tongoma ne. Libiyakae nun Etiyopikae fan birama ne a foxo ra.

⁴⁴ Kono xibaaru naxan kelima sogetede nun koola biri ra, na fama ne a magaaxude han a siga a boje texi ra, a xa pama wuyaxi halaki.

⁴⁵ A a xa mange leele tima baee nan longori ra, geya seniyeenxi mabiri naxan tofan geya birin be. Faxa a terennama menni ne, mixi yo mu fa a malide.»

12

Maleke xa masenyi raponyi

¹ «Na waxati, maleke mange Mikayeli kelima ne, maleke naxan i xa pama makantama. Na findima waxati xoxoxoe nan na, naxan maniye singe mu nu to, kabi pamanee fole han yakosi. Na waxati, naxee xilie sebexi buki kui, e kisi sọtoma ne.

² Mixi gbegbe naxee faxaxi e na gaburi kui, e kelima ne.

Ndee sigama ne ariyanna, ndee siga yahannama yaagi kui.

³ Lonnilae yanbama ne alo koore xori, karamoxo tinxinxi naxee pama rafama tinxinyi ma, nee yanbama ne alo tunbuie, naxee mu xubenma abadan.»

⁴ «Daniyeli, i xa yi masenyi findi gundo ra. Yi buki ragali han waxati rapɔnyi. Na temui mixi gbegebe a xaranma ne, e xa fahaamui xun masa.»

⁵ N tan Daniyeli, n naxa xeme gbete firin to xiye kui. Keren tixi xure de ra be biri, boore tixi naakiri ma.

⁶ Keren naxa xeme maxɔrin naxan nu na xure xun ma, dugi fiixe ragoroxi naxan ma, «Na fe magaaxuxie ɲonma temui mundun?»

⁷ Dugi fiixe kanyi, naxan nu tixi xure xun ma, na naxa a belexe firinyie ite koore ma, a fa a fala, «N bara n kali Ala xili ra naxan na abadan, yi fe xa bui, waxati saxan nun a tagi nan a ra. A fama kamalide pama seniyenxi senbe na ɲon temui naxe.»

⁸ N na me ne, kɔnɔ n mu a fahaamu. N naxa a maxɔrin, «N marigi, yi fe ɲonma di?»

⁹ A naxa n yaabi, «Daniyeli, siga, barima yi masenyi gundo na a ra, a nɔxunxi han waxati rapɔnyi.

¹⁰ Mixi wuyaxi seniyenma ne, e fiixe, nɔxɔe birin ba e ma. Kɔnɔ mixi ɲaaxie mu sese fahaamuma, e luma ne fe ɲaaxi raba ra. Lɔnnilae tan fahaamui sɔtoma ne.»

¹¹ «Lɔxɔ yo lɔxɔ serexe dan temui ma, han fe raharamuxi dɔnxɔe raba temui, xi wulu keren, xi keme firin tongo solomanaani nan na e tagi.

¹² Sɛɛwe na mixi be naxan a tun nabexima han xi wulu keren, xi keme saxan, xi tongo saxan a nun suuli xa kamali.

¹³ I tan Daniyeli, i xa i tun nabexi han a ɲonma temui naxe. Na temui i fama ne i malabude, i man gbilen keli ra alako i xa i ke sɔtɔ saamin ti lɔxɔe.»

Ala xa masenyi Annabi Hose be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa masenyi xɔɔxɔɔ ti Isirayilakae be Annabi Hose saabui ra. Ala nu bara Isirayila sugandi a xa findi a xa pama ra, a xa lu a xa niini bun ma, a xa lu a xa yaamari bun ma. Kɔnɔ Isirayila mu tin na ra. E naxa bira ala gbeteɛ fɔxɔ ra, e findi kuye batui ra. Ala naxa xɔnɔ e ma a jaaxi ra, han a nate tongo a xa e lu kaafiri sagoe, e xa lu konyiya kui.

Annabi Hose na masen ne Isirayila be misaali nde ra naxan noma findide terenna ra won be. A naxa Isirayila xa wali maniya langoeɲa ra, a naxan nabama a xa mɔri ra naxan nu bara a dɔxɔ sɛriye ki ma. A naxe langoe gine naxan mɛema a xa mɔri fanyi ra, naxan bara fe fanyi mɔoli birin naba a be alako futi xa sabati, na gine mɔoli bara finsiriwaliya jaaxi raba. Isirayila a na mɔoli raba ne Ala ra. Ala to e sugandi, a nu lan ne e xa lu a sagoe, kɔnɔ e mu tin na ra. E birafe kuye fɔxɔ ra, na bara lu alo yanfanteya langoe naxan nabama a xa mɔri fanyi ra.

Na birin kui, Ala nu noma xɔnɔde a xa pama ma a jaaxi ra, a fa e birin sɔntɔ e xa yunubi xa fe ra. Kɔnɔ yi kitaabui wama a masenfe ne, Ala xa xanunteya gbo adama be hali na findi yunubitɔɛ ra. Ala mu taganma kira fanyi masenfe yunubitɔɛ be alako a man xa gbilen Ala xa niini bun ma. A fe birin nabama ne alako adama xa kisi, a xa lu kira fanyi xɔn ma.

Ala laayidi naxan tongo Isirayila be, a xa e ragbilen e xa wali kobi fɔxɔ ra, a na laayidi tongoma ne won fan be. Ala wama won naminife Sentane xa yaamari bun ma, a wama ne won xa lu a xa denbaya kui kisi nun heɛri na dennaxe. Ala xa won mali tinfe na ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Hose be

Annabi Hose xa denbaya

¹ Alatala naxa masenyi ti Beeri xa di Hose be, Yusiya, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mange xa waxatie kui Yudaya. Yerobowami nan nu na Isirayila mange ra.

² Alatala xa masenyi nan ya Annabi Hose be: Alatala naxa a fala Annabi Hose be, «Siga, i sa langoe gine nde tongo, a man xa die bari i be, barima bekae langoeɲa nan nabama Alatala rabɛpinfe kui!»

³ Hose naxa siga, a sa Gomeri tongo, Dibilayimi xa di gine. Na naxa tɛɛge, a di bari a be.

⁴ Alatala naxa a masen Hose be, «I xa a xili sa Yisireeli, a gbe mu luxi n xa Yehu xa denbaya paxankata, barima e faxe ti ne Yisireeli. N Isirayila xa mangɛya ɲɔnma na ki ne.

⁵ Na lɔxɔɛ n Isirayila xa geresoe senbe kanama ne Yisireeli taa kui.»

⁶ Gomeri man naxa tɛɛge, a di gine bari. Alatala naxa a masen Hose be, «A xili sa «Mixi xɔnxi» barima n mu kinikinima Isirayila ma, n mu a xa yunubi xafarima sɔnɔn.

⁷ Kɔnɔ n kinikinima ne Yudaya tan ma, n fa a rakisi a Marigi Alatala senbe ra. N mu e rakisima tanbe ra, xa na mu a ra santidegema ra, gere ra, soee ra, nun soe ragie ra.»

⁸ Gomeri to «Mixi xɔnxi» de ba, a man naxa tɛɛge, a di bari a xa mɔri Hose be.

⁹ Alatala naxa a masen, «I xa a xili sa <N gbe mu a ra,> barima n ma pama mu wo ra sɔnɔn, wo Marigi mu n na sɔnɔn.»

2

Isirayila gbilenfe Ala ma

¹ Isirayilakae fama nɛ wuyade
alo baa dɛ ra mɛyɛnyi,
naxan mu nɔma maniyade,
naxan mu nɔma kɔntide.
Singe ra, a nu a falama e bɛ dɛnnaxɛ,
«N ma pama mu wo ra,»
a a falama nɛ e bɛ,
«Ala Njɛ xa die.»

² Yuda bɔnsɔɛ nun Isirayila bɔnsɔɛ malanma nɛ,
e mange keren sugandi e birin bɛ.
Na lɔxɔɛ xungbe Ala e raminiima nɛ konyiya kui,
a e rasabati e xɔnyi.

³ «Wo xa a fala wo taarae xa fe ra, <Ala xa pama.>
Wo xa a fala wo xunyae xa fe ra, <Ala xanuntenyie.>

⁴ Wo xa wo nga Isirayila kalamu,
barima n ma gine mu a ra,
a xa mɔri mu n fan na!
A xa a xa langoeɔa maxiri see ba a yatagi ma,
a a xa jɛngeya maxiri see ba a xijɛɛ tagi.

⁵ Xa na mu a ra, n Isirayila luma a rageli nan na,
alo a nu ki naxɛ a bari lɔxɔɛ.
N e xa bɔxi mafindima nɛ gbengberenyi ra,

⁶ a findima yire maxare nan na.

N e faxama ye xoli nan na.
N mu kinikinima a xa die ma,
barima langoe di nan e ra.

⁷ E nga e sɔto langoeɔa nan kui.

Na bara findi yaagi ra e bɛ.
A naxa a fala, <N birama nɛ n jɛngeɛ fɔxɔ ra,
naxee donse nun ye soma n yi,
naxee dugi fima n ma,
naxee n kima ture nun minse ra.>

⁸ N i xa kira findima tunbe kungsi ra na nan ma,
n i rabilin tete ra, alako i naxa kira to.

⁹ A sigama a jɛngeɛ fɔxɔ ra,
kɔnɔ a mu e masɔtɔma.
A e fenma, kɔnɔ a mu e toma.

A a falama nɛ, <N xa gbilen n ma mɔri xɔn,
barima jɛlexinyi nu na n bɛ menni dangi yakɔsi ra.>

¹⁰ A mu a kolon fa fala n tan nan nu baloe soma a yi,
mengi, ture, nun minse.

N tan nan nu gbeti nun xɛɛma fan soma a yi,
kɔnɔ a naxa na birin nawali Bali kuye bɛ.

¹¹ Na nan a to n ma mengi na mɔ, n a bama a yi.
Weni bogi bundu tɛmɛi, n na fan bama a yi.
Xuruse xabe xaba tɛmɛi, n mu tinma e xa se sɔto,

naxan noma findide e xa dugie ra.

¹² Yakosi n xa a rayaagi a jengee ya xori,
alako mixi yo naxa a ba n yi ra.

¹³ N jexexinyi birin bama ne e yi,
alo e xa malabui loxe sali,
e xa kike neene sali,
a nun e xa sali birin.

¹⁴ N xa e xa weni bilie, nun e xa xore bilie kana.
E naxe a na findixi e xa langoepa sare nan na.
N na sansi birin kanama ne,
a xa findi wula ra subee sabatima dennaxe.

¹⁵ N Isirayila paxankatama ne,
barima a serexe bama Bali kuye be,
a lu alo langoe naxan a yete maxirima dugi fanyi ra,
a bira a jenge foxo ra.
Na kui a naxa neemu n tan ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁶ «N a xaninma gbengberenyi ma na nan ma,
n fa woyenyi joxunme fala a be.

¹⁷ A na keli menni, n man wuri bogilae fi a ma.
Akori gulunba findima ne xaxilisa ra a be,
a fa sigi sa alo a fonike temui
alo a mini loxe Misira boxi ra.»

¹⁸ Alatala xa masenyi nan ya,
«Na loxe i n xilima ne <N ma mori.>
I mu n xilima <N kanyi> sonon.

¹⁹ N Bali kuye xilie bama ne i de i,
alako i xa neemu e ma.

²⁰ Na loxe n saate tongoma ne e be,
nun wulai subee, xonie, a nun bubusee ra.
N xali, santidegema, nun gere bama ne e xa boxi ma,
alako e xa sabati naa bojesa kui.

²¹ N i findima n ma gine nan na
tinxinyi, dugutegepa, nun hinne kui.
N mu meema i ra abadan.

²² Lanlanteya luma ne won tagi,
i fa Alatala kolon.»

²³ Alatala xa masenyi nan ya.
«Na loxe, n i xa dube suxuma ne.

²⁴ Koore tune ye ragoroma ne boxi ma.
Boxi baloe ramini na ne wo be.
Sansie weni nun ture fima ne wo ma.
Yisireeli hayi birin fanma ne.

²⁵ N Isirayila rasabatima ne na boxi ma n yete be.
N nu naxan ma <Mixi xonxi,>
n kinikinima ne a ma.
N nu naxan ma, <N ma pama mu a ra,>
n a xilima ne, <N ma pama.>
E fan fama n tan nan xilide, <N Marigi Ala.>»

3

Ala xa xanunteya Isirayila be

¹ Alatala naxa a masen n be, «I man xa i xa gine xanu, hali a to yene rabama a nun a jengee ra. Na luma ne alo Alatala xa xanunteya Isirayilakae be, e tan naxee birama ala gbetee foxo ra, e nu serexe ba e be.»

² N naxa gbilen na gine xa kote doxo ra gbeti kole fu nun suuli ra, nun mengi busali keren nun a tagi.

³ N naxa a fala a be, «I xa i raxara n xonyi. I naxa langoeja raba sonon, i naxa xeme gbete yo kolon fa. N fan luma i be na ki ne.»

⁴ Waxati xonnakuye kui, Isirayila fama ne lude mange mu na, yareratie, serexee, kuyee, nun Ala maxorin se xanbi.

⁵ Na dangi xanbi, Isirayilakae gbilenma ne, e fa e Marigi Alatala fen, a nun e xa mange Dawuda. Na temui, e fama ne gaaxude Alatala ya ra, e man lu a xa hinne bun ma temui birin.

4

Isirayila xa tinxintareya

¹ Isirayilakae, wo Alatala xa woyenyi rame, barima kiiti na wo nun Alatala tagi.

«Nondi nun hinne bara jon wo ya ma.
Wo mu n kolonxi Ala ra wo xonyi sonon.

² Danke matife, wule, faxe ti, muje, langoeja nan gbansan gboxi wo yi ra.
Faxe tima temui birin.

³ Wo xa boxi fama lude sunnunyi kui na nan ma.
Naxee birin sabatixi a ma,
e faxama ne e nun subee, xonie, nun yexee ra.
E birin faxama ne.»

⁴ «Kono mixi yo naxa kalamui ti,
mixi yo naxa jama rakiiti.
Wo xa jama nan wo tan serexedubee kalamuma.

⁵ Wo birama ne yanyi ra, wo bira koe ra.
Hali namiponmee, e tantanma.
N fama wo nga Isirayila faxade na nan ma.

⁶ N ma jama na faxafe, a kolontareya ma.
Wo to bara wo makuya n kolonfe ra,
n fan bara wo makuya n ma serexedubeja ra.
Wo to bara wo Marigi Ala xa seriye rabejin,
n fan bara wo xa die rabejin.

⁷ Serexedubee wuyaxi ki naxe,
e xa yunubie fan wuyaxi na ki ne.
N e xa binye masarama yaagi ra na nan ma.

⁸ E baloma n ma jama xa serexee ra.
Na kui, e man nee radin ye yunubi rabafe ma
e tan yete naxan nabama,
alako e man xa serexe gbetee soto.

⁹ Nama yo, serexedubee yo,
n e birin jaxankatama ne e xa yunubie xa fe ra,
n e sare ragbilenma ne e ma.»

¹⁰ «E e degema ne, kono e mu fama lugade.
E kuyee batuma ne, kono nee mu e rageenima,
barima e bara Alatala rabepin.

¹¹ E langoeña rabama,
e beere mooli birin minma.
Na nan e xaxili kanaxi.

¹² N ma nama maxorinyi tima kuye ma.
E yaabi nde sotoma na wuri xuntunyi ra.
Langoeña rabafe bara lu e boje kui.
Na bara e raloe,
na bara e makuya Ala ra.

¹³ E serexe bama geyae fari,
menni e surayi fan ganma serexe ra.
E na rabama wuri xungbee bun ma, niini gbo dennaxe.
Na kui wo xa di ginnee langoeña rabama,
wo xa mamadie fan bara findi yene rabae ra.»

¹⁴ «N mu fama wo xa di ginnee nun wo xa mamadie naxankatade e xa
langoeña xa fe ra,
barima wo tan fan pengee suxuma.
Wo birin serexe bama kuyee be.
Nama xaxilitare luma na gantanyi kui.

¹⁵ Xa Isirayila bara bira langoeña foxo ra,
wo tan Yudayakae, wo naxa na mooli raba.
Wo naxa siga Giligali, wo naxa te Beti Aweni.
Wo naxa wo kali Alatala xili ra menni.

¹⁶ Xa Isirayila luma alo ninge kalabante,
Alatala mu noma e rabalode alo yexee fanyie,
e naxee de madonma fiili xungbee ma.

¹⁷ Eframikae bara kankan kuye ma.
Wo xa e lu na.

¹⁸ E xa beere na non, e xa langoeña fan tongo.
E xa mangee waxi yaagi nan tun xon ma.

¹⁹ Foye fama e ra fanafanande na nan ma.
E fama ne yaagide e xa serexee xa fe ra.»

5

Ala Isirayila makiitife

¹ «Serexedubee, wo yi rame.
Isirayilakae, wo a mato.
Mange xa denbaya, wo wo tuli mati.
Kiiti na won tagi,
barima wo bara findi gantanyi ra Misipa,
wo bara findi yele ra Taboro geya fari.

² Wo na mixi nan tun mafaxafe yi ki,
n xa n yaxaseri masa wo be.»

³ «N Eframi kolon, Isirayila mu noxunxi n ma.
Eframi na langoeña rabafe, Isirayila fan bara so seniyyentareña kui.

⁴ E xa fe kobie bara e makuya e Marigi Ala ra.
Langoeña xaxili bara lu e ya ma.

E mu Alatala kolon.

⁵ Isirayila xa yete igboya nan a niyama
e xa bira, e nun Efirami.

Yudaya fan birama ne e xa yunubi saabui ra.

⁶ E xurusee xaninma seɾeɾe ra, e xa Alatala fen,
koŋo e mu a toma barima a makuya e ra.

⁷ E bara Alatala yanfa, e ɲenge die bari.

Beenun kike keren, e xa boxi fama ne kanade, e fa halaki.»

⁸ «Wo sara fe Gibiya. Wo xa a fe Rama.

Wo gere soŋxoɛ ite Beti Aweni.

Bunyaminkae, yaxuie na wo xanbi ra.

⁹ Efirami paxankatama ne na loxoɛ.

Isirayila bonsoɛ, n xa nondi masen wo be.»

¹⁰ «Yudaya kuntigie fama ne n ma xone kolonde,
barima e ifu boxi naaninyie ma.

¹¹ Eframikae fan fama ne paxankatade,
barima e biraxi e yete waxoŋfe nan foxo ra.

¹² N findima suuri nan na Efirami bonsoɛ be,
N lu Yuda bonsoɛ be alo fi ɲaaxi.

¹³ Efirami nun Yudaya a kolon e furaxi.

Efirami sigama Asiriya,
a xɛɛraɛ xɛɛma naa mange xungbe xon ma,
koŋo a mu noma wo rayalande,
a mu noma wo xa fie baride.

¹⁴ N luma ne alo yete Efirami be,
alo yete yore Yudaya be.

N nee ibooma ne, n siga e ra,
mixi yo mu e bama n yi.

¹⁵ N xa gbilen n xonyi,
han e xa e xa yunubi kolon, e fa n fen.

E fama ne n fende e xa tooɾe kui.»

6

Alatala waxoŋfe

¹ Wo fa be, won xa gbilen Alatala ma!

A bara won tooɾo, koŋo yakosi a won nayalanma ne.

A bara won bonbo, koŋo yakosi a won ma fie maxirima ne.

² Xi firin na dangi, a fama ne won nayalande,
a xi saxan nde a won nakeli, won fa lu a seeti ma.

³ Won xa Alatala fen, won xa a kolon.

Ala fafe mu kanama.

Loxo yo loxo kuye ibama, ɲeme birin tune fama.

Ala fan mu tondima fade won yire.

⁴ «N munse rabama i tan na, Efirami?

N munse rabama i ra, Yudaya?

I xa hinne n mabiri, luxi ne alo xini naxan goroma geɛsege,
koŋo beenun soge xa xono, a ɲon.

⁵ N wo gerema namijonmee xa masenyie ra na nan ma,

n wo faxama ne n ma masenyie ra.

N ma kiitie fiixe alo naiyalanyi.

⁶ Hinne rafan n ma dangife serexe ra,

Ala kolonfe dangi serexe gan daaxie ra.

⁷ E bara n ma saate kana,

alo adamadie darixi a ra ki naxe.

E bara n yanfa.

⁸ Mixi jaaxi wuya Galadi, faxetie bara gbo naa.

⁹ Serexedubee baganma mixi ma Sikemi kira xon ma alo mupetie.

Na faxe tife, fe jaaxi na a ra.

¹⁰ N bara fe jaaxie to Isirayilakae tagi:

Eframi bara langoeɲa raba, Isirayila bara ɲoxo.

¹¹ Yudaya, n na ge n ma jama ragbilende konyiya kui,

n wo fan jaxankatama ne.»

7

Eframi xa yunubie

¹ «N to wa Isirayila rayalanfe,

Eframi xa yunubi man naxa makenen.

Samari xa fe jaaxi naxa mini kene ma.

Na yanfantee mupɛ tima, e yensen ye yire birin.

² E e mapoxun n mu ratuxi e xa kobina ma,

kono n e xa wali birin toma ne.

³ Yi mixi kobie rafan mange ma,

kuntigie tinma e xa wali ra.

⁴ E xa langoeɲa gbo alo te xungbe,

taami ganyi naxan nadexema,

a fa wolen han a ge farin nafalade.

⁵ Kuntigie siisima ne mange xa xulunyi,

mange fan tinxɪ na fe mooli ra.

⁶ E boɲe bara te alo te xungbe,

e e maso mange ra, e xa a yanfa.

E na fe birin xirima koɛ nan na

alako geesege e xa wali jaaxi xa kamali.

⁷ E boɲe naxa te han e kiitisae birin nabira,

e e xa mangee birin faxa.

Na mixi mooli mu n ma kiiti mamema fefe ma.

⁸ Eframi wama lufe ne alo si gbetee,

kono a luxi ne alo taami naxan ganxi a jaaxi ra.

⁹ Si gbetee a senbe kanama, kono a mu a kolon.

A forixi, kono a mu na rakorosi.

¹⁰ Isirayila a yete igboma, a mu ghilen a Marigi Alatala ma,

a mu bira a xa seriye foxo ra.

¹¹ Eframi luxi ne alo ganbe xaxilitare.

A Misirakae xilima, a saate tongoma Asiriyakae be.

¹² E na siga naa, n fama ne n ma yeɛ wolide e ma,

e xa bira alo xoni.

N e jaxankatama ne, alo a masenxi e be e xa malanyi kui ki naxe.

¹³ Jaxankate na e be, barima e bara e gi n xun ma.

Gbaloe na e be, barima e bara n matandi.
 N nu waxi ne e xun sarafe, kono e wulee sama n xun ma.
¹⁴ E yaye raminima e xa sade ma,
 kono e mu sunnunxi e bope ma.
 E e malanma alako e xa donse nun weni fen,
 kono e e makuyama n tan na.
¹⁵ N tan nan e xuru, n tan nan senbe fi e ma,
 kono e finsiriwaliya rabama n na.
¹⁶ E mu e ya tima kooe ra,
 e yanfe tima alo yanfe yili.
 Na nan a ra, e kuntigie faxama santidegema ra,
 e yaagi Misira boxi ma e xa woyenyi xa fe ra.»

8

Isirayila xa kuye batui

¹ «Wo xa gere sara fe!
 Yaxui goroma ne Alatala xa banxi ma alo sege,
 barima nama bara n ma laayidi kana,
 e naxa muruta n ma seriye ma.
² E n xilima,
 <Muxu Marigi Ala, muxu i kolon, muxu tan, Isirayila.>
³ Isirayila to bara fe fanyi bepin,
 yaxui birama ne a foxo ra.
⁴ E bara mangee ti n ma yaamari mu naxan na,
 e bara kuntigie ti e mu n maxorin.

E bara kuyee rafala e xa gbeti nun xeeema ra.
 Nee halakima na nan ma.
⁵ Samarikae, wo wo xa ninge kuye wole.
 N bara xono wo ma a paaxi ra.
 Wo wo yete manoxoma yi fe mooli ra han mun temui?
⁶ Yi kuye fatanxi wo tan Isirayila nan na.
 Mixi nde nan a rafalaxi, Ala mu a ra!
 Samari xa ninge kuye fama ne butuxunde.
⁷ Naxan perema fe paaxi kui,
 gbaloe fama ne a lide.
 Hali mengi tonsae keren, e mu a sotoma xe ma.
 Sansi naxan bulama, a mu findima baloe ra.
 Hali nde findi a ra, si gbete nan a donma.

⁸ E bara Isirayila xun nakana,
 e e xanin namane konyiya kui.
⁹ Isirayilakae bara siga Asiriya boxi ma,
 alo sofale naxan luma a keren.
¹⁰ Hali e mixi naxee saraxi sie tagi e kantafe ma,
 n e birin malanma ne,
 alako e xa tooxo mangee xa kote bun ma.

¹¹ Efirami bara serexebadee rawuya
 alako e xa yunubie xa xafari,
 kono na serexebadee bara a niya

e xa yunubie soto.

¹² N bara n ma seriyee birin sebe, e xa na kolon,
kono e mu tide toxi a ma.

¹³ E serexee bama n be, e na sube don,
kono na mu rafan Alatala ma.

Yakosi, Alatala fama ne e naxankatade e xa yunubie xa fe ra,
e xa gbilen Misira boxi ma.

¹⁴ Isirayila bara neemu Ala ma, naxan e daaxi.

E na mange banxie tife.

Yudaya fan na taee tife, naxee senbe gbo,
kono n na birin ganma ne te ra.»

9

Isirayila xa naxankate

¹ Isirayila, i naxa jexin,
i naxa seewa alo si gbete.

I to i Marigi Ala bejin, i bara findi langoe ra.
Langoe masundi bara rafan i ma,
i naxan sotoma lonyi yire.

² Wo mu baloe sotoma lonyi yire,
wo mu weni sotoma weni bogi bundu se kui.

³ E mu luma Alatala xa boxi ma,
Efirami gbilenma ne Misira,
e fama donse haramuxie donde Asiriya boxi ma.

⁴ E mu serexe ye daaxie bama Alatala be.

E xa serexee mu rafanma a ma,
e luma alo jon yire taami.

Naxee nee donma e findima seniyentaree nan na.

Na findima donse nan na e be,
kono a mu findima serexe ra Alatala be a xa horomobanxi kui.

⁵ Wo munse rabama sali loxo Alatala ya i?

⁶ Hali e sa e ratanga gbaloe ma,
Misirakae fama ne e faxade, e e ragata Nofi.
E xa harige birin loema ne, e xonyi findima ne wula ra.

⁷ Naxankate loxoee na fafe,
yunubi sare ragbilenma temui naxe.

Isirayila xa na kolon.

Isirayila xa yunubi gbo,
na na a ra e namijonmee xonma,
e daxui xili sa e xun ma.

⁸ Ala nun namijonmee Efirami kantama,
kono mixie tan gantanyi tema namijonmee be.
E mu rafan mixie ma Ala xa horomobanxi kui.

⁹ Eframikae bara so yanfanteya kui,
alo naxan nabaxi Gibiya.
Ala mu neemuxi e xa yunubi ma,
a fama e naxankatade na nan ma.

¹⁰ «N to Isirayila to,
a nu fan alo bogi se naxan toma wula i.

Wo benbae nu luxi ne alo xore bogi singee,
kono e naxa bira kuye xonxi foxo ra
naxan nu na Peyori.

¹¹ Efirami xa binye sigama ne alo xoni naxan tuganma.
Di bari mu na, teege mu na.

¹² Xa a sa a li e naxa die xuru, n e birin bama ne e yi.
E fe jaaxi sotoma ne n na e rabolo temui naxe.

¹³ N bara Efirami to a sabatixi yire fanyi, alo Tire na ki naxe,
kono Efirami xa die soma ne faxetie yi ra.»

¹⁴ Alatala, a lanma i xa munse raba e be?
I xa gine furuxie furi kana, i xa e xipe xara.

¹⁵ E jaaxui birin masenxi ne Giligali.
Menni n bara e xon folo e xa fe jaaxie xa fe ra.
E mu rafanma n ma sonon.
E xa kuntigie findixi matandilae nan na.

¹⁶ «N bara Efirami bonbo.
A luxi ne alo sansi naxan sanke bara xara,
a mu bogima sonon.
Xa Eframikae fa die bari,
n e halakima ne.»

¹⁷ N Marigi Ala fama ne e rabepinde,
barima e mu e tuli matixi a ra.
E findima ne biyaasilae ra sie tagi.

10

Isirayila xa makiiti

¹ Isirayila luxi ne alo sansi bili fanyi naxan bogima a fanyi ra.
Kono a xa bogi to wuya, a naxa serexebade fan rawuya.
A xa boxi to tofan, a naxa tonxuma geme ti kuye be.

² E boje mu na Alatala gbansan xa ra,
na na a ra e bara yunubi soto.
Alatala e xa serexebadee rabirama ne,
a e xa tonxuma geme kana.

³ Yakosi e a falama,
«Mange mu na muxu xun ma,
barima muxu mu gaaxuma Alatala ya ra sonon.
Mange noma munse rabade muxu be?»

⁴ E woyenma, e e kalima, e saate tongoma,
kono na birin fufafu.
Kiiti fanyi mu luma e yi,
alo nooge jaaxi naxan bulama xe ma.

⁵ Samarikae fama ne kontofilide e xa ninge kuyee xa fe ra
naxee na Beti Aweni.

Nama wa tima, serexedubee fan sunnunma,
barima e jlexinxixi naxan na, na fama ne bade e yi ra.

⁶ Na kuyee xaninma ne Asiriya boxi ma,
a fa lu Mange xungbe ma.
Efirami yaagima ne,
birin fama ne yode Isirayila xa kewali ma.

7 Samari nun a mange xaninma ne,
alo wuri xuntunyi ye naxan xaninma.

8 Kuye batudee naxee na Beti Aweni, e kanama ne.
Na serexebadee, Isirayilakae yunubi raba dennaxe,
e findima tunbe yiree nan na.
E fama ne a falade geyae be,
«Muxu makoto, muxu ragata!»

9 «Isirayila, kabi wo naxa na yunubi jaaxi raba Gibiya,
wo na yunubi soto fe tun.
Naxankate fama e lide Gibiya na nan ma.

10 A bara n kenen n xa e halaki.
Sie fama ne e gere de, e e suxu e xa yunubi gbegbe xa fe ra.

11 Eframi luxi ne alo ninge xuruxi, wali rafan naxan ma.
N fama ne luuti xiride a xunyi ma, a xa wali raba n be.
Yudaya fan xa wali, Yaxuba bonsoe xa kote xanin.

12 Wo xa wali tinxinxu raba,
alako wo xa fe fanyi soto.
Wo xa wakili neene tongo,
wo xa Alatala fen han a fa temui wo yire,
a tinxinyi lu wo boje kui.

13 Kono wo tan mu tin na wali tinxinxu ra.
Wo bara fe jaaxi raba.
Yanfanteya nun yete igbona bara gbo wo yi ra.
Wo bara la wo xa soorie senbe ra,

14 kono e ya fama isode,
e xa yire kantaxie fama ne kanade,
alo na gere loxo Salaman xutu soto Beti Arabeli xun ma temui naxe.
Na loxo ginje nun e xa di birin faxe ne.

15 Na mooli fama ne Beteli lide
a xa yunubie xa fe ra.
Subaxe na a li, Isirayila mange faxama ne.»

11

Ala xa kinikini

1 «N Isirayila xanu ne a dimedi temui.

N naxa n ma di xili a xa keli Misira boxi ma.

2 Kono n to nu e xilima, e naxa e makuya n na,
e serexe ba Bali kuyee be, e surayi gan geme masolixie be.

3 N tan nan nu Eframi malife a xa jere kui,
kono e mu a kolonxi a n tan nan nu meenife e ma.

4 N nu na e mabendunfe marafanyi nun xanunteya ra.
N tan nan e ramini konyiya kui,
alako e xa balo a fanyi ra.

5 Yakosi, hali e mu fa sa gbilen Misira boxi ma,
Asiriya nan noe sotoma e xun na,
barima e bara tondi gbilende n ma.

6 Na nan a ra santidagama fama e xa taade lide,
a fa e xonyi birin kana.
E waxonfe mu sooneyama sonon.

⁷ N ma jama bara gbilen n ɔɔɔ ra.
Hali e birin n xili, n mu e xun nakelima.»

⁸ «Ƙono Efirami, n xa i rabeɓin di?
N xa Isirayila rabolo di?
N mu noma fe rabade i ra
alo n naxan nabaxi Adamaha.
N xa i lu alo Seboyimi?
Tɔɔɔ bara n boɓe suxu.
N bara kinikini wo ma.
⁹ N bara n ma nate masara,
n boɓe bara xinbeli.
N bara diɓe Efirami ma, barima Ala nan n na.
Adama mu na n tan na.
Seniyentɔɔ nan n na wo tagi.
N bara n ma xone lu na.
¹⁰ E fama ne birade Alatala ɔɔɔ ra.
Ala na a xui ramini senbe ra alo yete magaaxuxi,
e fama ne lude a xanbi ra kelifa soggorode mabiri.
¹¹ E kelima ne Misira boxi ma alo xonie,
e kelima ne Asiriya boxi ma alo ganbee.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

12

Isirayila xa yanfanteɓa

¹ «Efirami wama n madaxufe.
Isirayila wama n yanfafe.
Yudaya tan birama ne Ala ɔɔɔ ra,
a mu lanlanteya kana Ala seniyenxi mabiri.
² Efirami fe fufafu fenma,
a birama mixie ɔɔɔ ra naxee na fuge ra.
A xa wulee nun fe paaxie gbo.
A saate tongoma Asiriya be,
a oliwi ture fima ne Misira mange ma.
³ Ala Yudayakae makiitima ne,
a Yaxuba bonsoɔ paxankatama ne,
a fa a xa kewali sare ragbilen a ma.»

⁴ E na e nga furi kui,
Yaxuba naxa a taara tingilinyi suxu.
A to fori, e nun Ala naxa gere so.
⁵ E nun maleke naxa gere so, a xutu so to a ma.
A naxa wa, a a mayandi a xa hinne a ra.
Yaxuba a to ne Beteli.
E nun Ala woyen menni ne.
⁶ Alatala nan Mange ra.
Xili xungbe kanyi nan Alatala ra.
⁷ I tan xa fa i Marigi Ala ma,
i naxa dugutegeɓa kana,
i xa seriye tinxinxi suxu.
I xaxili ti i Marigi Ala ra temui birin.

⁸ Yule sikeeli wule rawalima, a mixi tɔɔɔ.

⁹ Eframi bara a fala,

«N bara banna han!

N bara naafuli soto n yete senbe ra.

N mu yunubi yo rabaxi.»

¹⁰ «N tan nan i Marigi Alatala ra,

naxan i ramini Misira boxi ma.

N man i radɔɔma ne kiri banxie kui,

alo won ma sali temui dangixie.

¹¹ N nu wɔyenma namijonmee be,

n laamatunyi wuyaxi so e yi ra.

N nu taalie masenma wo be namijonmee saabui ra.

¹² Galadikae luma ne fe paaxi raba ra.

Na fe na a niyama n fama e xun nakanade.

E ningee bama sɛɛɛ ra Giligali,

kɔɔ n fama ne e xa sɛɛɛbadee kanade,

e xa lu alo gɛɛ malanxie xee ma.»

¹³ Yaxuba naxa a gi Arami boxi ma.

Isirayila naxa findi xurusee demadonyi ra,

alako a xa gine nde soto.

¹⁴ Alatala naxa Isirayila ramini Misira boxi ma

namijonme nde saabui ra.

Alatala naxa meeni Isirayila ma a xa xɛɛrae saabui ra.

¹⁵ Eframi bara Alatala raxɔɔ a paaxi ra.

E Marigi fama ne e paxankatade e xa faxe tixie xa fe ra,

a fa e rayaagi.

13

Ala xa xɔɛ

¹ Nama nu gaaxuma ne Eframi xa wɔyenyi ya ra,

barima mixi binye nan nu a ra,

kɔɔ a naxa yunubi soto Bali kuye batufe ra, a fa faxa.

² Yakɔsi e man yunubie nan nabama,

e kuye rafalama gbeti ra.

E kuye yailanma,

kɔɔ xabui wali gbansan nan a ra.

E adamadie bama sɛɛɛ ra,

e ninge kuye sunbuma.

³ Na na a niyama e fama jonde alo kunda naxan goroma gɛɛɛɛɛ,

alo xini naxan yolonma gɛɛɛɛɛ,

alo maale lagi foye naxan xaninma foye ra,

alo tuuri naxan minima kuri kui.

⁴ «N tan nan i Marigi Alatala ra,

naxan i ramini Misira boxi ma.

I naxa ala gbete kolon fo n tan.

Marakisima mu na i be ba n tan na.

⁵ N jɛngi saxi i xɔɔ gbengberen yire.

⁶ E to baloe soto, e naxa luga.

E to luga, e naxa findi yete igboe ra.

Na nan a ra e nɛɛmuxi n ma.

⁷ N luma nɛ e bɛ alɔ yɛtɛ,
naxan a nɔxunma kira xɔn han a sube soto.

⁸ N e suxuma nɛ alɔ sube xaajɛ, naxan ma die baxi a yi.

N e ibɔɔma nɛ alɔ yɛtɛ, naxan wulai sube faxama.

Wula subee man e ibɔɔma nɛ.

⁹ Isirayila, i bara i yɛtɛ kana,
barima i bara i malima yanfa, naxan findi n tan na.

¹⁰ I xa mangɛ na minden,
naxan nu lanma a xa wo rakisi?

I xa kiitisae na minden,
i nu wama naxee xɔn alako i xa mangɛ nun mangɛdie soto?

¹¹ N to xɔnɔ wo ma, n bara mangɛ so wo yi ra.

Yakosi n a bama nɛ wo yi ra n ma xɔnɛ kui.

¹² Efirami xa fe jaaxi birin sebɛxi,
Ala mu nɛɛmuma a xa yunubie ma.

¹³ Tɔɔrɛ fama nɛ a lide, alɔ gine naxan di barima.

Kɔnɔ di xaxilitare na a ra.

A bari temui na a li, a mu tinma minide a nga tɛɛgɛ.»

¹⁴ «N xa e xun sara aligiyama sɛnbɛ yi?

N xa e rakisi saya ma?

Saya, i xa xɔnɛ na minden?

Aligiyama, i xa sɛnbɛ na minden?

N mu kinikinima wo ma feo!

¹⁵ Hali a sɛnbɛ gbo a ngaxakerenyie tagi,

Alatala foye xare rafama nɛ

keli gbengberenyi sogetede mabiri,

a fa xuree nun kolonyie xɔride.

Harige birin bama nɛ a yi ra.»

14

Isirayilakae xa tuubi Alatala ma

¹ Samarikae bara yunubi soto e Marigi Alatala matandife ra.

Na nan a ra e faxama santidegema ra,

e xa diyɔrɛɛ wolima nɛ bɔxi ma,

e xa gine furuxie furi rabɔɔma nɛ.

² Isirayila, gbilen i Marigi Alatala ma,

barima i xa wali kobi bara i rabira.

³ Wo tuubi Alatala ma, wo fa yi wɔyɛn fanyi fala a bɛ,

«I xa dipe muxu xa yunubie ma,

i xa hinne muxu ra.

Muxu xa tantui ba sɛrɛxɛ ra, tuurae xa lu na.

⁴ Asiriya mu nɔma muxu rakiside,

muxu mu tema soee fari gere xili ma.

Muxu mu kuyee xilima «Muxu Marigi Ala»

naxee yailanxi mixi bɛlɛxɛ ra.

I tan nan gbansan kinikinima kiridie ma.»

⁵ «N e xa yanfanteya yailanma nɛ.

N e xanuma nɛ fonisireya ra,

barima n ma xɔnɛ bara gbilen e fɔxɔ ra.

⁶ N luma ne Isirayila be alo xini,
e tofanma ne alo sansi fugaxi.
E sabatima ne alo wuri bili fanyi naxan na Liban.

⁷ A salonyi kuyama ne.

A tofanma ne alo oliwi wuri,
a xiri fanyi raminima ne alo wondi naxan na Liban.

⁸ Nama man sabatima ne Isirayila boxi ma Ala xa niini bun ma.
E xa mengi fanma ne.

E xa fe joxunma ne alo weni bogi,
e fa xili fanyi soto alo Liban xa weni.

⁹ Efirami bonsoe, munse na n nun kuyee tagi?

N tan nan wo xa dube suxuma,
n nan n pengi sama ne wo xon.

N luma ne wo be alo wuri xinde fanyi.
Wo baloe sotoma n tan nan saabui ra.»

¹⁰ Lonnila yi woyenyi kolonma ne.
Xaxilima yi masenyi fahaamuma ne.
Alatala xa kirae tinxin,
tinxintoe jerema nee nan xon,
konc matandilae dinkonma nee nan na.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui Ala masenyi nde tima Isirayila pama be Annabi Yoweli saabui ra. A naxe Isirayilakae xa yunubie bara a niya Ala xa paxankate jaaxi ɔɔxo e ma. Yi paxankate misaalixi soori gali magaaxui nan na, kono a findixi kaame xungbe nan na Alatala naxan nadinxi Isirayila boxi ra. Katoe to xe birin kana, Isirayila naxa lu kaame kui, Ala fa a masen e be na fatanxi e xa yunubie nan ma.

Kono Alatala to mu tin a xa pama xun nakanade tun e xa yunubie xa fe ra, a man naxa laayidi tongo e be a fama e malide. A na raba a Xaxili Seniyenxi nan saabui ra a naxan nagoroma mixi mooli birin ma naxan wama birafe a foxo ra. Kisi nan na ki Ala nu wama naxan fife a xa pama ma.

Na masenyi dangi xanbi, Ala woyenyi mooli gbete nan masenma dunjia sie be naxee nu bara Isirayila tooro a jaaxi ra. A naxe a fama e makiitide e xa yunubie xa fe ra, e fa paxankate xorochoe sotoɔe.

Yi masenyi saxanyi findima nɔndi hagige nan na ibunadama birin be. Alatala bara a xa seriye ragoro dunjia ma a xa namipɔnmee saabui ra. Xa mixi tondi birade Ala waxɔnfe foxo ra, na findima fe xorochoe nan na e be. Kono xa e gbilenma Ala ma, a mu tondima e kide, a e xa yunubi xafari. Na kisi findixi kaabanakoe belebele nan na Ala naxan nabama mixie be naxee boje wama makorefe Ala ra. Ala xa won mali na kisi sotofe! Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be

Isirayila xa boxi xa kanari

¹ Masenyi nan yi ki Alatala naxan masen Petuweli xa di Yoweli be:

² Forie, wo yi fe rame,
boxikae, wo wo tuli mati.

Yi fe mooli bara raba nu wo xa waxati,
xa na mu wo benbae xa waxati?

³ Wo yi ya maxaran wo xa die be,
wo xa die fan xa a ya maxaran e gbe die be,
e gbe die fan xa a ya maxaran e gbe die be e fama naxee baride.

⁴ Kulie naxan lu, katoe xunxurie bara na don.
Katoe xunxurie naxan lu, katoe xungbee bara na don.
Katoe xungbee naxan lu, katoe mooli gbete fan bara na don.

⁵ Wo tan siisilae, wo xunu, wo xa wa.
Beere minyie, wo xa wo xui ite,
barima wo mu fama weni neene sotoɔe sonon.

⁶ Namane senbema nde naxan xa mixi konti mu kolon,
na bara din n ma boxi ra.
A pinyie luxi ne alo yete pinyi,
a banganyie luxi ne alo yete gine banganyie.

⁷ A bara n ma weni xee kana,
a n ma xore bilie ibolon.
A bara e kobole ba han e salonyi bara fixe foen.

⁸ Wo xa wa alo sungbutunyi naxan xa xeme bara faxa.

⁹ Alatala xa serexedubee sunnuxi,
barima hadiya donse mu na Alatala xa banxi kui sonon.

¹⁰ Xee bara kana, boxi fan na sunnuxi kui,
barima donse xun bara rakana, weni nun ture mu na.

¹¹ Xe sae wama ne, weni sansi sie sunnunma ne,
barima naxan birin bogixi xee ma, na birin bara kasara.

¹² Weni bilie bara xara, xore bilie bara loxosin.
Weni bilie, tugi bilie, mangoe bilie, nee birin bara xara.
Mixie xa jalexinyi bara jon.

¹³ Na kui a lanma wo tan serexedubee,
wo xa sunnuxi dugi ragoro wo ma.

Wo tan naxee serexe ganma serexebade fari, wo xa wa.
Wo xa koe radangi nimise kui, wo tan naxee walima n Marigi Ala be,
barima hadiya donse bara jon Ala xa banxi kui.

¹⁴ Wo xa sunyi suxu, wo xa sali raba.

Wo xa forie nun jama malan wo Marigi Alatala xa banxi kui,
wo fa a maxandi wo boje birin na.

¹⁵ Alatala xa loxoe xoroxoe bara makore.
A fama ne kanari belebele tide Ala Senbema xili ra.

¹⁶ Wo mu a toxi won ma donse bara jon,
seewe nun jalexinyi mu na Ala xa banxi yire sonon?

¹⁷ Sansi xorie bara xara bende bun ma.
Sansi xorie ragatadee bara bira, donse bara jon.

¹⁸ Xurusee wama donse fe ra.
Yexee tooroma barima jooge mu na.

¹⁹ Alatala, n i tan nan maxandima, barima te bara filie nun burunyi gan.

²⁰ Hali burunyi subee ya tixi i ra,
barima xuree bara xori, te bara filie gan.

2

Marigi xa loxoe bara makore

¹ Wo sarae fe n ma geya seniyenxi Siyoni fari!
Boxikae birin xa seren gaaxui ra,
barima Alatala xa loxoe na fafe, a bara makore.

² Dimi nun kuye ifoore loxoe nan a ra.
A luxi ne alo kunda nun nuxui ifoore naxan dinma geya ra,
alo subaxe naiyalanyi yensenma ki naxe.

Nama senbema belebele fama ne,
naxan maniye mu toxi temui dangixi,
a man mu toma temui naxan sa fama.

³ Te saxi e ya ra, te saxi e xanbi ra.
Boxi naxan na e ya ra,
a tofan alo sansi yire Ala naxan daaxi Adama be,
kono e na dangi, na boxi fa findi gbengberenyi magaaxuxi yire ra.
E a birin kana!

⁴ E luxi alo soe galie, soorie doxoxi naxee fari.

⁵ E tunganma ne alo soori ragisee naxee goroma geyae tagi.

E xui maniya te wundui xui ra naxan sexe ganma.

E maniya soori gali senbema ra naxan tixi gere ki ma.

⁶ Mixie na e to, gaaxui luma ne e suxu ra, e yatagie birin ifooro.

⁷ E e gima ne alo palamae,
e tema taa tete ma alo korogbae.

Kankan siga a xa kira ra, e mu e bama kira ma feo.

⁸ E mu dinma e boore ra,
kankan biraxi a xa kira nan foxo ra.

Hali e gerefae ti e ya ra, e soma ne nee ra e xa safe mu kana.

⁹ E dinma ne taa ra, e e gima ne tete fari.

E tema ne banxie fari, e so wunderie ra alo mupetie.

¹⁰ Boxi serenma ne e ya ra, koore a imaxa.

Soge nun kike ifooroma ne, tunbuie mu yanbama sonon.

¹¹ Alatala a xui raminima ne a xa geresoe ya ra.

E wuya, e a xa yaamari suxu senbe ra.

Alatala xa loxo xungbe magaaxu.

Nde noma na loxo raxande?

¹² Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo xa wo yete ragbilen n ma yakosi.

Wo xa na raba wo panige fiixe ra,
sunyi ra, wa ra, nun mayandi ra!

¹³ Wo naxa wo xa dugie iboo sunnunyi kui,
wo xa wo boje nan masara.

Wo xa wo yete ragbilen wo Marigi Alatala ma,
barima a hinnema ne wo ra, a kinikini wo ma,
a xa xonoma mafuren, a xa mixi xanui gbo,
a gbilenma a xa gbaloe foxo ra.

¹⁴ Nde a kolon xa a mu a xa nate masarama,
xa a mu dipema, a fe fanyi raba wo be?

Na temui wo fama ne donse nun minse hadiya ra wo Marigi Alatala be.

¹⁵ Wo xa sarae fe Siyoni!

Wo xa sunyi suxu, wo sali xungbe raba.

¹⁶ Wo xa pama malan seniyenyi kui.

Wo xa forie, dimee, nun diyoree xili.

Xeme naxan bara gine doxo, a tan nun a xa gine xa lu na malanyi kui.

¹⁷ Serexedubee, wo tan naxee walima Alatala be,
wo xa wo mawa Ala be serexebade nun horomobanxi tagi,
a falafe ra, «Alatala, i xa i xa pama ratanga.

I naxa i ke tongomae rayaagi,
e xa findi mayele se ra pamanee be,
mixi fa a fala, E Marigi Ala na minden?»

¹⁸ Alatala wama a xa pama xa lu a yi ra.

A kinikinima e ma.

¹⁹ Alatala bara a xa pama yaabi,

a bara a masen a xa pama be:

«N donse, weni, nun ture fima ne wo ma han wo wasa.

N mu luma sie xa wo rayaagi sonon.

²⁰ N wo yaxuie makuyama ne wo ra, naxee kelima koola ma,

n e radin gbengberen yire dennaxe kanaxi.
 E xa geresoe naxee tima yare,
 n nee madulama sogetede baa nan xɔɔra,
 naxee tima xanbi,
 n nee tan madulama sogegorode baa nan xɔɔra.
 E bɔɔ xiri mini, a din yire birin na.»

Alatala bara kaabanakoe raba!

²¹ Isirayila bɔxi, hali i mu gaaxu!

I xa jɛlexin, i xa lu sɛɛwe kui,
 barima Alatala fe xungbee rabama.

²² Burunyi subee, hali wo mu gaaxu,
 barima jooge man gbilenma nɛ fiili ma,
 sansi bilie man bogima nɛ,
 xɔɛ bilie nun wɛni bilie fan daxamui raminima nɛ.

²³ Wo tan Siyoni pama, wo xa sɛɛwa,
 wo xa jɛlexin wo Marigi Alatala xili ra,
 barima a tunɛ fanyi rafama nɛ wo bɛ,
 a tunɛ gbegbe ragoroma nɛ wo bɛ a waxati ma,
 alɔ a nu a rabama ki naxe a singe.

²⁴ Lonyie rafema nɛ sansi xɔri ra,
 fifae rafema nɛ wɛni nɛnɛ nun ture ra.

²⁵ N wo xa daxamui joɔxɛ fima nɛ,
 n ma geresoe sɛnbɛmae naxan kana,
 n ma geresoe naxee lanxi kulie, katoe, nun katoe maniyɛɛ ma,
 n naxee rasanba wo xili ma.

²⁶ Wo fama nɛ wo dɛgedɛ han wo luga.
 Wo n matɔxɔma nɛ, n tan wo Marigi Ala,
 naxan bara kaabanakoe raba wo bɛ.
 N ma pama mu rayarabima sɔnɔn.

²⁷ Na kui wo a kolonma nɛ a n na Isirayila fɔxɔ ra,
 a n tan nan na wo Marigi Alatala ra,
 a Ala gbɛtɛ mu na.
 N ma pama mu rayarabima sɔnɔn.

3

Alatala Xaxili ragorofɛ dunɪpa ma

¹ Na dangi xanbi, n na n Xaxili ragoroma nɛ mixi birin ma.
 Wo xa di xɛmɛɛ nun di ginɛɛ namijɔnɛmɛpa rabama nɛ,
 wo xa forie xiyeɛ sama nɛ,
 laamatunye goroma nɛ wo xa fonikeɛ ma.

² N na n Xaxili ragoroma nɛ konyi xɛmɛɛ nun konyi ginɛɛ ma.

³ N tɔnxumae raminima nɛ koore nun bɔxi ma,
 naxee findima wuli, tɛ, nun tuuri ra.

⁴ Soge dimima nɛ, kike masarama nɛ a findi wuli ra,
 beenun Marigi xa lɔxɔɛ xungbe magaaxuxi xa a li.

⁵ Na kui, naxan yo na Alatala xili, na kanyi kisima nɛ.
 Mixi kisixie luma nɛ Siyoni nun Darisalamu,
 alɔ Alatala a masenxi ki naxe.

Alatala kisi ragirixi naxee ma, nee luma nɛ kisi mixie dɔnxɔɛ ya ma.

4

Ala sie makiitima ne

¹ Na temui, n na Yuda nun Darisalamu ragbilen e xonyi,

² n si birin malanma ne Yehosafati gulunba kui.

Menni n e makiitima ne n ma pama Isirayila xa fe ra,
naxee findixi n ke tongomae ra.

Dunja si naxee rayensen ye pamanee ma,

e n ma boxi itaxun e boore ma,

³ e n ma pama raba e sago ra.

E xeme dimee mati langoepa sare ra,

e gine dimee mati beere sare ra alako e xa siisi.

⁴ «Wo tan Tirekae, Sidonkae, nun Filisitakae, wo wama munse xon ma
n be? Wo wama wo gbe nan joxofe n ma? Xa na na a ra, n wo sare fima
ne wo xa wali ra mafuren mafuren.

⁵ Wo bara n ma xee ma nun n ma gbeti tongo n ma horomobanxi kui, wo
fa a raso wo xa kuye banxie kui.

⁶ Wo bara Yudakae nun Darisalamukae mati Girekikae ma, alako e xa
makuya e xonyi ra.»

⁷ «N e ramaxama ne alako e xa keli yire wo e matixi dennaxe, n fa wo
sare fi wo xa wali naaxi ra.

⁸ N wo xa di xeme nun di ginee matima ne Yudakae ma, alako e fan xa
e mati Sebakae ma naxee makuya wo ra.» Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «Wo yi fala dunja sie be:

<Wo xa fe yailan gere xili ma,

wo xa wo xa soorie malan.

Geresoe birin xa e maso, e xa gere rakeli!

¹⁰ Wo xa wo xa kerie yailan santidegmae ra,

wo xa wo xa worotee fan yailan tanbee ra.

Senbetare xa a fala, «N senbe gbo!»

¹¹ Wo xa fa be,

wo tan si naxee na muxu rabilinyi.»

Alatala, i xa soorie ragoro menni fa!

¹² Sie xa keli, e xa malan Yehosafati gulunba kui,

barima n e birin makiitima ne.

¹³ Wo xa worotee tongo, barima xe bara mo!

Wo xa weni bogi bundu, barima e bara gbo ye,

mixie xa naaxuna xa fe ra.

¹⁴ Namae, wo xa goro kiitisa gulunba kui,

barima Alatala xa loxoe bara makore naa.

¹⁵ Soge nun kike dimima ne,

tunbuie mu yanbama sonon.

¹⁶ Alatala fama ne a xaape xui raminide kelifa Siyoni,

a xui magaaxuxi minima ne kelifa Darisalamu.

Koore nun boxi serenma ne,

konon Alatala findixi kantari nan na a xa pama be,

a findi yire makantaxi ra Isirayila be.

¹⁷ Na kui, wo a kolonma a n tan nan wo Marigi Alatala ra,

naxan yigiyaxi n ma geya seniyeŋxi Siyoni fari.
Darisalamu findima yire seniyeŋxi nan na,
si gbete mu menni gerema sonon.

¹⁸ Na loxoɛ, weni neɛne nun xipe gboma ne geyae ma.
Ye toma ne Yudaya birin ma,
ye dulonyi bulama ne Alatala xa banxi kui,
a goro Kasiya gulunba kui.

¹⁹ Koŋo Misira boxi luma ne kana ra,
Edon findi gbengberenyi ra gbaloe xa fe ra,
e naxan doxo Yudakae ma e faxafe ra fufafu.

²⁰ Koŋo pama sabatima ne Yudaya nun Darisalamu waxati birin.

²¹ N e xa yunubi xafarima ne e nu bara naxan naba.
N tan Alatala, n yigiyama Siyoni ne.

Ala xa masenyi Annabi Amosi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Amosi namijonme nan nu a ra naxan kawandi ti Yudaya Mange Yusiya xa waxati. Na temui Isirayila boxi, Ala naxan fixi a xa pama ma kabi Annabi Munsa xa temui, a nu bara taxun dɔxɔ firin. A yirefanyi seeti xili Yudaya, a kɔɔla seeti xili Isirayila. Mange Yerobowami nu na Isirayila boxi ma. A mu tin birade Ala xa seriye fɔxɔ ra, a xa pama fan mu lu kira fanyi xɔn ma.

Annabi Amosi naxa kawandi ti Isirayilakae be, alako e xa gbilen e xa yunubie fɔxɔ ra. A naxa tɔnyi dɔxɔ kuyee batufe ra. E mu Alatala batufe rabejin, kɔnɔ e nu bara kuye batui fan sa na fari. Na nan a ra Ala naxa a masen e be Annabi Amosi saabui ra, a e xa sali birin bara findi sali fufafu ra. Ala mu wama a firin nde xɔn ma.

Na waxati Isirayilaka wuyaxie nu bara naafuli gbegebe soto. E naxa a majɔxun a na birin findixi Ala xa barake nan na e tan mabiri. Annabi Amosi naxa a masen e be a na naafuli mu nu kelixi Ala xa ma, a kelixi e xa fe kobie nan ma e naxee rabaxi setaree ra.

Annabi Amosi to ge e kalamude na fe ma, a naxa a fala e be a Alatala fama ne e paxankatade a jaaxi ra e xa yunubie xa fe ra. Isirayilakae nu a majɔxunxi ne a fe xɔrɔxɔe yo mu noma e lide, kɔnɔ Amosi naxa e mayandi e xa gbilen Ala xa seriye ma, xa na mu a ra e birin fama ne halakide.

Alatala naxa Isirayilakae paxankata alo Annabi Amosi a fala e be ki naxe. E yaxuie naxa e gere a jaaxi ra. Isirayilaka naxee mu faxa santidegema ra, e naxa lu konyiya kui pamane ma. Alatala xa masenyi birin naxa kamali.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo to mixie be. A lanma won xa won tuli mati yi kawandi ra alako won xa danxaniya Ala ma alo a wama a xɔn ma ki naxe. Xa na mu a ra won fan fama ne paxankate sɔtode alo Isirayilakae. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Amosi be

Annabi Amosi xa masenyi

¹ Annabi Amosi, Tekowaka xuruse kanyi, naxa laamatunyi to Isirayila xa fe ra Yudaya mange Yusiya nun Isirayila mange Yerobowami, Yowasi xa di xa waxati, je firin beenun boxi xa seren.

Annabi Amosi xa masenyi nan ya:

² «Alatala a xaape xui raminima Siyoni ma alo yete,
a a xui itexi raminima keli Darisalamu.

Sexe mu na filie ma xurusee naxan donma,
Karemele geya fan bara xara.»

Damasi xa yunubi sare

³ Alatala naxa a masen,
«Damasi xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra.
E bara Galadi kana a jaaxi ra,
alo boxi buxama ki naxe.

⁴ N te dinma Xasayeli xa banxi ra na nan ma.
Na te nan fama Ben Hadada xa yire makantaxie gande.
⁵ N Damasi xa naade balan se girama ne.
N Awenikae halakima ne gulunba kui,
a nun mange naxan na Beti Eden.
Siriya pama xaninma ne Kiriya konyiya kui.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

Gasa xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen,
«Gasa xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara taa ndee xa pama birin xanin Edon konyiya kui.
⁷ N te dinma Gasa tete ra na nan ma.
Na fama ne a yire makantaxie gande.
⁸ N Asidodikae halakima ne, a nun mange naxan na Asikalon.
N Ekiron jaxankatama ne, Filisitakae birin faxama ne.»
Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Tire xa yunubi sare

⁹ Alatala naxa a masen,
«Tire xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara taa ndee xa pama birin xanin Edon konyiya kui,
e saate kana e naxan tongo e nun e ngaxakerenyi Isirayilakae tagi.
¹⁰ N te dinma Tire tete ra na nan ma.
Na te fama ne a yire makantaxie gande.»

Edon xa yunubi sare

¹¹ Alatala naxa a masen,
«Edon xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara e ngaxakerenyie gere santidegema ra.
E mu kinikini e ma,
e xa xone xun nan tun masama.
¹² N te dinma ne Teman na.
Na te nan fama Bosara yire makantaxie gande.»

Amoni xa yunubi sare

¹³ Alatala naxa a masen,
«Amonikae xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara Galadi gine furuxie furie raboo santidegema ra,
alako e xa boxi xun xa masa.
¹⁴ N te radexema Raaba tete ra na nan ma.
Na te nan fama a yire makantaxie gande.
¹⁵ E xa mange nun a xa kuntigie fama ne xaninde konyiya kui,
gere sonxoe rate gere so loxo,
turunnaade foye mini xui loxo.»
Ala xa masenyi nan na ki.

2

Mowaba xa yunubi sare

¹ Alatala naxa a masen,
 «Mowaba xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara Edon mange xorie gan
 han e bara findi xube ra.
² N te dinma Mowaba ra na nan ma.
 Na te fama ne Keriyoti yire makantaxie gande.
 Mowaba xa fe nonma gere sonxoe nan kui,
 gere feri fe xui kui.
³ N e xa kiitisa xungbe halakima ne
 nun a xa kuntigie ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

Yudaya xa yunubi sare

⁴ Alatala naxa a masen,
 «Yudaya xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E bara n ma seriye matandi,
 e mu n ma yaamarie suxu,
 barima e bara e yete raloe lafe ra ala wule daaxie ra,
 e babae la naxee ra.
⁵ N te dinma Yudaya ra na nan ma.
 Na te nan fama Darisalamu yire makantaxie gande.»

Isirayila xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen,
 «Isirayila xa yunubi rabaxi saxanyi,
 xa na mu a ra naani xa fe ra,
 n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
 E tinxintoe matima kobiri ra,
 e misikiine matima sankiri sare xa fe ra.
⁷ E tooromixie xa fe mayo,
 e tondi setare xa kiiti sade.
 Babe nun a xa di, ginedimedi keren masama.
 Na kui e bara n xili seniyenxi rasoto.
⁸ E dugi italama e naxan nasuxuxi seeke ra,
 e e sa na ma serexebade fe ma.
 E weni sotoma tinxintareya ra,
 e na min e xa alae xa banxie kui.»

⁹ «E na finsiriwaliya birin nabama n ya i,
 n tan naxan Amorikae halaki e be,
 Amorikae naxee xungbo e senbe gbo alo konde bili.
 N naxa Amorikae foxi birin ba naa,
 alako e naxa no senbe sotode sonon.
¹⁰ N man naxa wo ramini Misira boxi ra,
 n fa wo rapere ne tongo naani bun ma gbengberenyi ma,
 alako wo xa Amori boxi soto.
¹¹ N naxa namiponmee rakeli wo ya ma,

a nun Nasari segetalae naxee bara fi n ma.

Isirayilakae, a mu na na ki xe?»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

¹² «Kono wo tan bara beere so Nasari mixie yi ra.

Wo bara tonyi doxo namijonmee ra

a e naxa Ala xa masenyi masen.»

¹³ «N fama wo butuxunde na nan ma,

alo kote binye a maxanin se butuxunma ki naxe.

¹⁴ Mixi xulunxi mu noma a gide.

Senbema senbe bama ne a yi ra.

Geresoe faxama ne gere kui.

¹⁵ Tanbe woli mu tima.

Naxan xulun a gide na sanyi mu a bama e i.

Soe ragi mu kisima.

¹⁶ Na loxo gere soe suusaxi a gima a mageli nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3

Ala naxan janigexi Isirayila be

¹ Wo wo tuli mati yi masenyi ra,

Alatala naxan masenma Isirayilakae be,

a xabile naxan namini Misira boxi ra.

² «N wo tan nan gbansan sugandi dunipa xabilee birin ya ma.

Na nan a ra, n a janigexi wo xa paxankate soto wo xa yunubie xa fe ra.»

³ Mixi firin noma jere ralande

xa e mu lanxi na ma?

⁴ Yete a xui raminima wula i

xa a mu sube nde sotoxi?

⁵ Xoni goroma ye le kui

xa donse mu na ye le ra?

Gantanyi noma fulade

xa xoni mu suxuxi a ra?

⁶ Feri fema taa nde kui pama kui mu ifu?

Gbaloe taa nde lima, xa Alatala xa mu a ragiri?

⁷ Marigi Alatala mu fefe rabama,

a mu a xa gundo masen a xa konyi namijonmee be.

⁸ Yete na a xui ramini, nde mu gaaxuma?

Marigi Alatala na woyen, nde tondima na masende?

⁹ Wo xa yi fala Asidodi yire makantaxie kui,

wo man xa yi fala Misira yire makantaxie kui,

«Wo xa wo malan Samari geyae fari,

wo xa a mato mennikae kontofilixi ki naxe,

a nun e e boore tooroma ki naxe.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

«E mu tinxinyi yo kolon,

e xa fe paaxi nun mupe xun nan tun masafe.

E naxan soto ma, e na malanma e xa yire makantaxie nan kui.»

¹¹ Marigi Alatala naxan masen, na nan yi ki.
 «Wo wo ya rabi, wo yaxui na fafe wo xa boxi kanade.
 E fama ne wo xun nakanade,
 e fa wo xa yire makantaxie kana.»

¹² Alatala naxa a masen,
 «Yeṭe na yeṭeṭe iboṭṭ,
 xuruse demadonyi noma yeṭeṭe sanyi firin,
 xa na mu a ra a tuli xuntunyi rakiside yeṭe ma.
 Isirayilakae fan kisima na ki ne.
 Samarika naxee e malabuma sade ma,
 naxee e magoroma Damasi magoro see kui,
 wo tan mu kisima.»

¹³ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «Wo wo tuli mati n na,
 wo na masen Yaxuba bonsoe be.

¹⁴ N na Isirayila paxankata
 a xa yunubie xa fe ra temui naxe,
 n man e paxankatama ne e xa serexebadee xa fe ra naxee na Beteli.
 Na serexebadee suxusee birama ne boxi.

¹⁵ N man e xa banxi tofanyie rabirama ne,
 jeme nun sogofure banxi birin,
 naxee ratofanxi sili ninyi ra.
 N na birin kanama ne.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

4

Ala naxan nabaxi alako Isirayila xa gbilen a ma

¹ Wo wo tuli mati yi masenyi ra,
 wo tan gine naxee luxi alo ningee,
 ninge tofanyie naxee na Basan boxi ma.
 Wo tan naxee sabatixi Samari geya fari,
 wo tan naxee misikiine tooroma,
 wo tan naxee tima setaree fari.
 Wo nu fa a falama wo xa morie be,
 «Wo fa beere ra, won naxan minma.»

² Marigi Alatala bara a kali a xa seniyenyi ra,
 «Kiiti loxoṭe na fafe.
 E fama ne wo suxude wure konkoronxie ra, e wo nun wo xa die xanin.
³ Wo minima ne wo xa tete kanaxi kui,
 kankan tixi a boore xanbi ra.
 E wo xaninma ne yire makantaxi.»
 Alatala xa woyenyi nan na ki.

⁴ «Wo siga Beteli, alako wo xa yunubi raba naa.
 Wo siga Giligali, alako wo man xa yunubi soto.
 Wo xa serexe ba geesege birin,
 wo man xa farile ba ne saxan yo ne saxan.
⁵ Wo lebini taami ba tantui serexe ra.
 Wo wo xa panige serexe masen birin be,
 barima na fe moolie rafa wo ma, wo tan Isirayilakae.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ «N nu bara kaame raso wo xa taae kui.
Taami yo mu lu wo xonyi.
Kono hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»
Alatala xa woyenyi nan na ki.

⁷ «Kike saxon to nu luxi xe xa xaba,
n tondi ne tune ragorode wo ma.
N bara a niya taa ndee xa tune soto,
taa ndee naxa a soto.
N bara a ragiri ndee xa tune soto,
xe ndee naxa tune soto.
⁸ Mixie bara keli taa ndee,
e siga ye fende taa gbete kui,
kono ye xoli mu ba e ma.
Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N bara fure ragoro wo xa sansie ma,
n bara e xara foye ra.
Katooe bara wo xa laakoe kana,
a nun wo xa weni sansie, wo xa xore sansie, nun wo xa oliwi sansie.
Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ «N bara fure paaxie ragoro wo ma,
alo n a rabaxi Misira boxi ma ki naxe.
N bara wo xa segetalae faxa santidegema ra,
e boro xiri naxa te wo ra.
Wo yaxuie bara e xa soee tongo.
Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹¹ «N bara wo paxankata,
alo n Sodomu nun Gomora paxankataxi ki naxe.
Wo luxi ne alo wuri naxan naminixi te.
Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «N fama i tan Isirayila paxankatade na nan ma.
N na yi raba i ra, i fama ne i Marigi Ala kolonde.»

¹³ Naxan geyae nun foye daaxi,
naxan adama xa mapoxunyi birin kolon,
naxan subaxe findima koe ra,
naxan perema yire itexi fari,
a xili Mange Alatala.

5

Ala wama naxan xon

¹ Wo wo tuli mati yi masenyi ra.
N bara yi beeti ba Isirayila bonsoe jon fe ma.

² «Isirayila seniyeñtəe bara faxa, a mu kelima sənən,
a bara bira, mixi yo mu a rakelima.»

³ Marigi Alatala naxa a masen,
«Isirayila bənsəe,
Taa naxan xeme wulu keren xema gere sode,
a xeme keme nan gbansan toma gbilen na.
Taa naxan xeme keme xema gere sode,
a xeme fu nan gbansan toma gbilen na.»

⁴ Alatala naxa a masen Isirayila bənsəe be,
«Wo fa n fen alako wo xa kisi.
⁵ Wo naxa n fen Beteli, wo naxa siga Giligali,
xa na mu a ra Beriseeba,
barima Giligalika birin sigama ne konyiya kui,
Beteli fan halakima ne.»

⁶ Wo Alatala fen alako wo xa kisi.
Xa na mu a ra, Yusufu bənsəe, Alatala wo səntoma ne te ra.
Betelika yo mu na naxan na te raxubenma.

⁷ Wo tan bara tinxinyi mafindi n naxəñfe ra,
wo bara yo seriye ma.

⁸ Alatala nan tunbuie sa koore ma,
a dimi iyalan subaxe ma,
a soqe radula, kəe xa so,
a ye tongo baa ma,
a na findi tunde ra, a goro boxi ma.
Naxan na birin nabama, a xili ne Alatala.

⁹ Alatala mixi xungbee halakima ne,
a e xa yire makantaxie kana.

¹⁰ E mixi xənma naxan kiiti sama seriye ra,
nəndi fale mu rafan e ma.

¹¹ Wo misikiine təwəma,
wo baloe bama e yi ra duuti ra.
Wo bara banxi tofanyie ti gemee ra,
kənə wo mu fama sabatide nee kui.
Wo bara weni sansi fanyie si,
kənə wo mu fama na weni minde.

¹² N a kolon wo xa haake nun wo xa yunubi gbo.
Wo tinxintəe təwəma,
wo seriye bəpinma kəbiri xa fe ra,
wo mu setaree makiitima nəndi ra.

¹³ Na nan a toxi xaxilima dunduma,
barima yi waxati mu fan.

¹⁴ Wo fe fanyi fen, wo wo yi ba fe paaxi ra,
alako wo xa kisi, Mange Alatala xa lu wo seeti ma,
alə wo a falama ki naxe.

¹⁵ Wo xa fe paaxi xən.
Fe fanyi xa rafan wo ma.
Wo xa kiiti xa tinxin.
Xa wo na raba, temunde,

Mange Alatala kinikinima ne wo tan Yusufu bonsoe donxoe ma.

¹⁶ Na nan a toxi won Marigi Alatala,
Dunipa Daa Mange naxa a masen,
«E e wa xui itema ne taa kui,
e e wa xui itema ne kira xon ma.
E xe sa xilima ne e xa e wa xui ite non fe ma,
e beetibae xilima ne e xa faxe beeti ba.
¹⁷ N ne dangima xe ra temui naxe,
n wa xui nan tun mema.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

Naxankate diinelae be

¹⁸ Naxankate na mixi be
naxan wama Alatala xa kiiti loxoe xa fa.
Wo wama munse xon ma na loxoe?
Na findima dimi nan na wo be,
Na mu findima naiyalanyi xa ra.
¹⁹ Na luma ne alo mixi naxan a gima yete ya ra,
a fa sope li.
A na so banxi kui, a a kilon banxi ra,
boximase fa a xin.
²⁰ Alatala xa kiiti loxoe mu findixi dimi xa ra?
Naiyalanyi yo mu na wo be na loxoe.
²¹ «N bara wo xa sali xon,
e mu rafan n ma fefe ma.
N mu wama e xon feo.
²² Wo xa serexe gan daaxi yo,
wo xa farile serexe yo,
wo xa xanunteya serexe yo,
e sese mu rafan n ma.
N mu tinma e rasuxude, hali keren.
²³ Wo beeti xui makuya n na.
N mu wama wo xa kora beeti xui ramefe.
²⁴ N wama naxan xon,
tinxintoe xa gbo wo ya ma alo ye naxan na baa ma.
Wo xa fe fanyi xa lu alo xure naxan mu xorima.
²⁵ Wo to nu na gbengberen yire je tongo naani bun ma,
wo serexee ba ne? Ade.
²⁶ Wo kuye maxanin ne,
alo wo xa mange ala, naxan xili Sikoti,
xa na mu a ra wo xa tunbui ala, naxan xili Kiyun,
wo naxee yailanxi wo yete ra? Ade.
²⁷ N fama ne wo xaninde konyiya kui Damasi xanbi ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

6

Naxankate banna mixie be

¹ Naxankate na wo be,
wo tan naxee laxi wo yete ra Siyoni nun Samari geyae fari,
Isirayila bonsoe a xaxili tima wo tan naxee ra.
² Wo sa Kalene mato, a nun Xamata, na taa xungbee.

Wo man xa goro Filisita boxi ma Gati matode.

Nee fisa wo be?

E xa boxi gbo wo gbe be?

³ Wo a mapoxunxi ne a jaxankate loxo mu wo lima,
kono wo a niyama ne fe jaaxi xa wo soto.

⁴ Wo wo malabuma sade tofanyi ma,
wo yexee nun ninge fanyi donma,

⁵ wo sigi sa kora ra.

Wo joxo a ma a wo fata na rabade alo Annabi Dawuda.

⁶ Wo weni gbegbe minma, wo ture fanyi maso wo fate ma.

Na kui, wo mu kontofilima Yusufu bonsoe xa jaxankate xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi, wo singe sigama konyiya kui.

Wo xa xulunyie danma ne.

⁸ Marigi Alatala bara a kali a yete ra.

Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«N Yaxuba bonsoe xa yete igbona xonxi.

E xa yire makantaxie mu rafan n ma.

N fama ne e birin halakide.»

⁹ Xa xeme fu na banxi nde kui,

e birin fama ne faxade.

¹⁰ E barenxi na so na banxi kui e furee tongode, a xa e gan,

a fama ne mixi maxorinde naxan noxunxi banxi kui,

«Mixi gbete na be bafe i tan na?»

A a yaabima ne, «Ade.»

A man gbilenma ne a fala ra, «I sabari,

a mu lanma Alatala xili xa fala,

¹¹ barima Alatala nan yaamari fima

a banxi xungbe yo, banxi lanma yo,

e birin xa rabira, e xa kana.»

¹² Soee noma e gide geme yire?

Ningee noma menni buxade?

Awa, munfe ra wo tinxinyi mafindima tinxintareya ra,

wo seriye mafindi fe jaaxi ra?

¹³ Wo seewama fe fufafu ra.

Wo naxe a wo xa fe bara sooneya wo yete senbe ra.

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na nan a toxi, n fama kelide wo xili ma, Isirayila bonsoe.

Wo tan naxee na Xamata han Araba xure,

si nde fama ne wo toorde.»

7

Ala xa laamatunyi singe Annabi Amosi be

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen n be:

Xe to xaba, mange xa sansi neene fan nu na minife,

Alatala naxa katoe ramini.

² E to ge sansi birin donde boxi ma, n naxa a fala,

«Marigi Alatala, n bara i mayandi,

i xa e xa yunubi xafari,

xa na mu a ra Yaxuba bɔnsɔɛ fa baloma di?
A sɛnbɛ mu gbo.»

³ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a masen,
«Awa, yi mu rabama kɔrɛ.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa laamatunyi firin nde Annabi Amosi bɛ

⁴ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen n bɛ:
Marigi Alatala naxa a ɲanige tɛ xa dɛxɛ.
Tɛ naxa bɔxi birin gan, bɔxi ye birin naxa xara.

⁵ N naxa a fala,
«Marigi Alatala, n bara i mayandi, dan mɛnni,
xa na mu a ra Yaxuba bɔnsɔɛ fa baloma di?
A sɛnbɛ mu gbo.»

⁶ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a fala,
«Awa, yi mu rabama kɔrɛ.»
Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa laamatunyi saxan nde Annabi Amosi bɛ

⁷ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen n bɛ:
Marigi nu tixi bilixi tinxinxi fari,
biriki matinxin se nu suxuxi a yi ra.

⁸ Alatala naxa n maxɔrin,
«Amosi, i munse toxi?»
N naxa a yaabi,
«Biriki matinxin se.»
Marigi naxa a masen,
«N wama n ma ɲama xa matinxin.
N mu diɲema sɔnɔn.

⁹ Kuye batudee kanama nɛ Isiyaga xa bɔxi ma.
Isirayila xa salidee rabirama nɛ.
N kelima nɛ Yerobowami bɔnsɔɛ xili ma santidegema ra.»

Amosi nun Amasiya

¹⁰ Beteli sɛrɛxɛdubɛ Amasiya, naxa a masen Isirayila mange Yerobowami
bɛ, «Amosi na i yanfafe Isirayila bɔnsɔɛ ya ma. A naxan falama a mu fan
bɔxi bɛ.

¹¹ Amosi naxɛ, «Yerobowami fama nɛ faxade santidegema ra. Isirayila
sigama nɛ konyiya kui ɲamanɛ ma.»»

¹² Amasiya naxa a fala Amosi bɛ, «I tan naxan laamatunyi toma, keli be
i siga Yudaya. I xa sa i baloe fen mɛnni namijɔnɔmɛ wali kui,

¹³ kɔnɔ i naxa namijɔnɔmɛ masenyi ti Beteli de, barima mange xa salide
na mɛnni nɛ, a xa mɔngataa nan naa ra.»

¹⁴ Amosi naxa Amasiya yaabi, «Namijɔnɔmɛ mu na n na. N baba fan
namijɔnɔmɛ mu a ra. Xuruse kanyi nan n na. N sikomoro sansi fan
nawalima.

¹⁵ Alatala naxa n xili xurusee tagi, a fa a masen n bɛ, «Siga, i sa
namijɔnɔmɛ masenyi ti n ma ɲama Isirayila bɛ.»

¹⁶ Yakɔsi, i tuli mati Alatala xa masenyi ra, i tan naxan a falama n bɛ, «I
naxa namijɔnɔmɛ masenyi ti Isirayila bɛ, i naxa wɔyɛn Isiyaga bɔnsɔɛ bɛ.»

¹⁷ Na wɔyɛnyi ma, Alatala naxɛ, «I xa gine findima nɛ langoe ra taa kui.
I xa die faxama nɛ santidegema ra. I xa bɔxi bama nɛ i yi ra, a itaxun mixi

gbetee ma. I tan, i faxama ne boxi seniyentare ma. Isirayila fan xaninma ne yire, naxan makuya a xa boxi ra.»»

8

Ala xa laamatunyi naani nde Annabi Amosi be

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen n be:
Debe nan nu a ra naxan nafexi sansi bogi moxi ra.

² A naxa n maxorin,

«Amosi, i munse toxi be?»

N naxa a yaabi,

«Debe rafexi sansi bogi moxi ra.»

Alatala naxa a masen n be,

«N ma pama Isirayila fan bara mo.

N mu dijema sonon.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxoe sigi naxan sama mange xa banxi kui,

na masarama ne wa xui ra.

Furee ralantanma ne yire birin,

birin dunduma ne na loxoe.»

⁴ Wo wo tuli mati yi masenyi ra,

wo tan naxee setare tooroma,

wo tan naxee tooromixi paxankatama.

⁵ Wo naxe, «Kike neene sali jonma mun temui,

alako won xa sare mati?

Malabui loxoe jonma mun temui,

alako won xa maale mati?

Won xa nde ba won ma se maniya see ra,

won xa nde sa won ma saresoe xun ma.

Won xa sikeeli kamalitare yailan.

⁶ Won xa misikiine mati kobiri ra,

won setare mati sankiri sare ra.

Won xa maale xori mati a lagi ra a xun ma.»

⁷ Alatala naxa a kali a yete ra,

Yaxuba bonsoe a yete igboma Ala naxan na:

«N mu neemuma e raba fee ma,

han dunja jon.

⁸ Yi boxi fama kanade na nan ma.

Bekae birin luma sunnunyi nan kui.

Boxi serenma ne alo Misira xure,

naxan banbaranma, a man gbilen.»

⁹ Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne a ragiride na loxoe,

soge goro a goro temui mu a lixi,

dimi sin boxi ma yanyi ra.

¹⁰ Wo xa salie masarama jon soe nan na,

wo xa sigie masarama wa xui nan na.

N sunnun donma ragoroma ne wo ma,

n wo xunyi bi sunnun fe ma.

N fama ne sunnunyi xungbe ragorode boxi ma,

alɔ di kerenyi na faxa.
Na xɔnɛ mu bama wo ma abadan.»

¹¹ Marigi Alatala xa masenyi nan ya:
«Na lɔxɔɛ kaame sinma nɛ bɔxi ma,
kɔnɔ donyi kaame mu a ra, ye xɔli fan mu a ra.
Wo kaamema Alatala xa masenyi nan ma fe ra.

¹² Wo bɔxi birin igirima nɛ, kelife kɔɔla ma han sogetede,
Alatala xa masenyi fende,
kɔnɔ wo mu a toma.

¹³ Na lɔxɔɛ wo xa ginedimedie nun wo xa segetalae faxama nɛ na kaame
ma.

¹⁴ Singe, e nu e kalima Samari xa ala wule daaxi nan na.
E nu a fala, <N bara n kali Dana xa ala ra.>
<N bara n kali Beriseeba xa ala ra.>
Kɔnɔ e fama nɛ birade, e mu kelima abadan.»

9

Ala xa laamatunyi dɔnxɔɛ Annabi Amosi bɛ

¹ N naxa laamatunyi nde to,
Marigi nu na sɛrɛxɛbade fari.
A naxa a yamari,
«Salide xunyi rabira,
salide sanyi itala.
A birin xa bira mixie xun ma.
N e xa die halakima nɛ santidɛgɛma ra.
Mixi keren mu kisima.
Mixi keren mu a nɔxunma n ma.

² Hali e goro aligiyama, n nee suxuma nɛ.
Xa e te kooore ma, n nee ragoroma nɛ.

³ Xa e e nɔxun n ma Karemele geya fari,
n e fenma nɛ, n e suxu.
Xa e e nɔxun n ma baa bun ma,
n bɔximasee yamarima nɛ a xa e xin.

⁴ Xa e yaxuie e xanin konyiya kui,
n yaamari fima nɛ e xa e faxa santidɛgɛma ra.
N nan n ya tima nɛ e ra,
kɔnɔ na mu findima munafanyi ra e bɛ,
a findima paxankate nan na e bɛ.»

⁵ Marigi Alatala, naxan na Mange ra,
xa a a janige a xa din bɔxi ra,
bɔxi sɛrɛnma nɛ,
mixi birin lu sunnunyi kui,
a itema nɛ, a man a igoro alɔ Misira xure Nili na banbaran nɛ.

⁶ A bara a xa lingira ti kooore ma.
A bara kooore walaxe lu bɔxi xun ma.
A ye rakelima baa ma, a radin bɔxi ma.
A xili nɛ Alatala.

⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
«Isirayilakae, wo tide mu gbo n bɛ alɔ Etiyopikae?

N mu wo ramini xε Misira bɔxi ra,
alo n Filisitakae ramini Kafatoro ki naxe?

N mu wo ramini xε Misira bɔxi ra,
alo n Siriyakae ramini Kiro ki naxe?

⁸ Wo wo yae rabi:

Marigi Alatala bara yunubitɔεe xa mangeya to,
a fama nε na halakide yi dunije bende fupi fari.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Kɔnɔ n mu Yaxuba bɔnsɔε birin halakima.
N yaamari fima nε alako Isirayila bɔnsɔε xa mayegeti.

N a ifema nε alo maale ifema ki naxe,
alako xɔri fanyi keren naxa bira.

¹⁰ Kɔnɔ yunubitɔεe naxee birin na n ma pama ya ma,
n e faxama nε santidegema ra,
e tan naxee a falama,
«I mu fama muxu paxankatade,
na paxankate mu muxu lima.»»

Isirayila xa kisi

¹¹ «Na lɔxɔε n Dawuda xa mangeya kanaxi itema nε.

N fama nε na yailande,
n fama nε a rakelide alo a singe.

¹² E man Edon masɔtɔma nε,
a nun si birin n xili saxi naxee xun ma.»
Alatala xa masenyi nan na ki,
a fama nε na birin nakamalide.

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo yae rabi:

Lɔxɔεe fama a lide,
xε sae nun xε xabae walima waxati keren nε.
Weni bae nun xε sae, fan walima waxati keren nε.
Weni gboma nε geyae fari,
han geyae birin bunda.

¹⁴ N nan n ma pama ragbilenma nε a xɔnyi kelifε ra konyiya kui.

E fama nε taa kanaxie tide, e sabatima dennaxe.

E weni bilie sima nε, e a weni min.

E laakɔε sama nε, e a bogi don.

¹⁵ N man e rasabatima nε e xa bɔxi ma.

E mu kelima bɔxi ma sonɔn

n dennaxe fixi e ma.»

Wo Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui, Annabi Abadiyasi a Ala xa kalamui masenma Edon bɔnsɔɛ xa fe ra. A nɔndi naxan fala a findi nɔndi hagige nan na ibunadama birin be. A masenyi fanyi tima ngaxakerenya xa fe ra. A lanma won xa won tuli mati na seriye ra.

Edon benba singe findixi Esayu nan na, Isiyaga xa di singe Rebeka naxan barixi a be. A guli boore findixi Yaxuba nan na. Na di firinyie to nu na e nga tɛɛge, Ala naxa a masen Rebeka be a e findima si firin nan na naxee fama e bore gereɛde (Fe Fɔlo Fɔle 25:23). A naxe na di singe luma a xanbiratoe xa nɔɛ bun ma. Na kui Ala naxa barake sa Isiyaga xa di Yaxuba ma, a findi benba ra a xa pama Isirayila be. Esayu tan findi Edonkae benba singe nan na. E xa bɔxi nu na Isirayila nun Yudaya bɔxi nan fuge ra.

Ne wuyaxi dangi xanbi, Isirayila nun Yudaya naxa e kobe raso Alatala ra, a fa e xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma. Ala xa pama nu na na tɔɔre kui tɛmɛi naxe, e ngaxakerenya naxee findixi Edonkae ra, e mu tin e malide fefe ma, e jan naxa nde sa e xa tɔɔre xun. Hali Ala to nu wama Yudaya paxankatafe e xa yunubie xa fe ra, na marapaaxui xa fe ra Edonkae naxan naminixi Ala xa pama ma, na mu a kenɛn. Ngaxakerenya fanyi mu nu na na ra.

Yi masenyi xɔrɔxɔɛ Esayu bɔnsɔɛ be a fatanxi na yunubi mɔɔli nan na. Ala xa won mali ngaxakerenya binyade alo Ala wama a xɔn ma ki naxe. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi be

Alatala xa masenyi Edon pama be

¹ Annabi Abadiyasi xa laamatunyi nan ya.
Marigi Alatala xa masenyi Edon pama xa fe ra.
Muxu bara xibaaru nde mɛ kelife Alatala ma.
Mixi nde xɛɛxi pamanɛ ma yi yaamari ra:
«Wo keli! Won xa siga Edon gereɛde!»

² «N i magoroma nɛ sie tagi, i fa lu yaagi kui.

³ I xa yetɛ igboya bara i madaxu,
i tan naxan sabatixi fɔnmɛɛ ra geyae kɔn na.
I a falama, «Nde nɔma n nagorode lanbanyi?»

⁴ Hali i te koore ma alo sege,
i sa i tɛɛ sa tunbuie ya ma,
n tan i ragoroma nɛ han bɔxi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ «Xa mupɛtie soma i xɔnyi kɔɛ ra,
e mu e waxɔnse tongoma xɛ e hayi na naxan ma?
Xa sansi xabɛɛ fama i xɔnyi,
e mu tɔnsɔɛ ndee luma xɛ naa?

⁶ Kɔnɔ Esayu bɔnsɔɛ tan, e harige birin bama nɛ e yi,
e xa naafuli nɔxunxi tongoma nɛ.

7 Wo saata tongo booree wo kerima ne wo xa boxi ma.
 Wo mali booree wo yanfama ne,
 wo nun naxee nu wo degema lenge keren kui,
 nee gantanyi tema ne wo ya ra.»

8 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N lonnilae sontoma ne Edon boxi ma na loxoe,
 n xaxilimae faxama ne Edon benba Esayu xa geyae fari.

9 E benba Teman xa soorie gaaxuma ne,
 e birin fa sonto Esayu xa geya longori.

10 Wo na gbaloe sotoma ne wo xa fe jaaxi ma
 wo naxan nabaxi wo ngaxakerenyi Yaxuba bonsoe ra.
 Yaagi dusuma ne wo xun na, wo fa non abadan.

11 Na loxoe e yaxuie to e xa bannaya xanin,
 e na raba ne wo ya xori.

E to so e xa taa kui, e xa Darisalamu findi e gbe ra,
 wo nu saxi e yaxuie de ra.

12 Wo mu lan wo xa jalexin wo ngaxakerenyie xa toore ra.
 Wo mu lan wo xa seewa Yuda bonsoe xa gbaloe ra.
 Wo mu lan wo xa wo yete igbo e xa toore kui.

13 Wo mu lan wo xa so n ma pama xa taa kui a kasare loxoe.
 Wo mu lan wo xa yo e ma e kasare loxoe.

Wo mu lan wo xa e harige ba e yi e kasare loxoe.

14 Wo mu lan wo xa wo noxun kira de ra e xa mixie faxafe ra
 naxee e gixi gere ma.

Wo mu lan wo xa e sa e yaxuie sagoe e xa kasare loxoe.»

15 «Alatala xa kiiti loxoe na fafe si birin be.

I naxan naba, na nan nabama i fan na.

I xa wali sare gbilenma ne i ma.

16 Wo n ma xone naxan sotoxi n ma geya seniyenxi fari,
 sie fan fama ne na mooli sotode han e bonsoe non.

17 Kono mixi fama kisi sotode Siyoni geya fari.

Menni findima yire seniyenxi nan na.

Yaxuba bonsoe fama ne a ke masotode.

18 Yaxuba bonsoe nun Yusufu bonsoe luma ne alo te,

naxan Esayu bonsoe ganma alo sexe.

Mixi yo mu kisima Esayu bonsoe ya ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

19 «Negewikae Esayu xa geyae suxuma ne,

Sefelakae Filisitakae xa boxi tongoma ne,

a nun Eframi nun Samari boxie.

Bunyamin bonsoe fan Galadi boxi sotoma ne.

20 Yi Isirayilaka naxee gbilen e fama ne node Kanaan boxi ra han Sarepeta.

Darisalamukae naxee gbilen Sefarada,

nee fama ne Negewi taee suxude.

21 Mixi naxee geenima nu fama ne tede Siyoni geya fari,
 e xa Esayu xa geyae yamari.

Mangeya luma Alatala nan be.»

Annabi Yunusa xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yunusa xa taruxui findixi masenyi belebele nan na ibunadama be. Alatala bara si wuyaxi daa, a e rasabati yire keren dunija ma. E to findi a xa daalisee ra, a wama ne e xa fe birin xa sooneya, e xa lu bojesa kui, e man xa a xa nondi kolon. Ala mu tinma si yo xa fisa boore be. E birin lan a ya i.

Kono adamadie luma tantan na menni ne, e fa a mapoxun e fisa e boore be, e man Ala kolon dangife booree ra. Na yete igboja findixi fe jaaxi nan na Ala mabiri. A wama ne a xa xibaarui xa yensen dunija birin ma, kono ndee mu tinna na ra. Annabi Yunusa findixi na misaali nan na.

Alatala to Annabi Yunusa xee Asiriya boxi ma a xa nondi kawandi e be, Annabi Yunusa mu tin na rabade xonnanteya xa fe ra. Asiriya kae nu findixi Isirayilakae yaxuie nan na. Na nan a toxi, Annabi Yunusa naxa nate tongo a xa a gi, alako a naxa Ala xa xeraya raba. Tondife Ala waxonfe ra, na findi ne fe xoxoxe ra Annabi Yunusa be, a fa a kolon a nu lan ne a xa bira Ala xa yaamari nan foxo ra.

Annabi Yunusa to na raba, kaabanakoe belebele naxa raba. Asiriya pama naxa fa bora Alatala foxo ra, e fa a batu. Annabi Yunusa fan naxa a kolon a boje kui a Ala xa xanunteya gbo si birin be. E rafan a ma, a man wama e rakisife e xa yunubie ma.

A lanma won tan fan xa na masenyi hagige fahaamu, a xa so won sondonyi kui. Xonnanteya gbo sie tagi to loxoxe. Na mu findima fe fanyi ra ibunadama be. Ala mu wama na xon, barima a kolon na gere nan tun naminima naxan findima toore xungbe ra. Xanunteya nan fan. Won si birin lan Alatala ya i. Won birin xa won xinbi sin a bun ma. Ala xa a niya won xa kafu won boore ma xanunteya kui. Amina.

Annabi Yunusa xa taruxui

Annabi Yunusa a gife Ala xa xeraya ma

¹ Alatala naxa a masen Amitayi xa di Yunusa be,

² «Keli, i siga taa xungbe naxan xili Ninewe, i xa n ma nate xoxoxe masen e be naxan fatanxi e xa fe jaaxie ra n naxee toxi n na dennaxe.»

³ Kono Annabi Yunusa to wa a gife Ala xa xeraya ma, a naxa nate tongo a xa siga Tarasisi. A naxa goro Yafa wafu ra, a kunkui to naxan nu sigafe Tarasisi. A naxa kunkui masundi fi, a baki kunkui kui mixie xun ma sigafe ra Tarasisi, alako a xa a makuya Alatala ra.

⁴ Na kui Alatala naxa foye xungbe ramini baa ma, a findi turunnaade ra, a kunkui imaxa han a wa a kanafe.

⁵ Kunkuimae naxa gaaxu, kankan naxa a de rawa a xa ala be. E naxa nde ba kunkui xa kote ra, e a woli baa ma alako nde xa ba a binye ra. Yunusa naxa goro kunkui botini ma, a a sa menni, a xi paxi.

⁶ Kunkui kepini naxa siga a yire, a a fala a be, «I tan na xife ne? Keli, i xa i xa ala maxandi. Temunde a noma ne kinikinide won ma, a won natanga yi gbaloe ma.»

⁷ Kunkuimae naxa a fala e booree be, «Won xa kanda bun alako won xa a kolon, naxan yi gbaloe bendunxi won ma.» E to na raba, a naxa ilan Yunusa ra.

⁸ E naxa a maxorin, «Nde yi gbaloe bendunxi muxu ma? I munse wali rabama? I kelixi minden? Si mundun na i ra?»

⁹ Annabi Yunusa naxa e yaabi, «Eburu nan n na. N Alatala nan batuma, Ala naxan na koore ma, naxan baa nun boxi daa.»

¹⁰ Na kui kunkuimae naxa gaaxu ki fanyi ra, e a fala a be, «I yi rabaxi munfe ra?» A naxa a fala e be a nu a gife Alatala nan ma.

¹¹ Baa xa xaape to nu gboma nan tun, e naxa a maxorin, «Muxu xa munse raba i ra, alako baa xa a raxara muxu be?»

¹² Annabi Yunusa naxa e yaabi, «N a kolon a yi turunnaade xungbe xun tixi wo ra n tan nan ma fe ra. Wo xa n woli baa ma. Na kui a raxarama ne.»

¹³ Kunkuimae naxa kata laala bade e xa xare masoto, kono na mu sooneya. Baa nu sigama xaape ra nan tun e xili ma.

¹⁴ Na temui e naxa Alatala maxandi, «Alatala, muxu bara i maxandi i xa muxu ratanga yi xeme xa faxe ma. Mixi fanyi nii bafe kote naxa doxo muxu xun ma, barima i tan Alatala na i waxonfe nan tun nabafe yi ki.»

¹⁵ Na fala xanbi, e naxa Yunusa tongo fa, e a woli baa ma. Baa xa xaape naxa dan.

¹⁶ Na fe naxa na mixie ragaaxu Alatala ya ra ki fanyi ra. E naxa serexe ba Alatala be, e kere tongo a be.

2

Annabi Yunusa xa Ala maxandi

¹ Alatala naxa yexe xungbe nde yamari baa ma a xa Yunusa gerun. Yunusa naxa lu yexe furi kui feen saxon, ke saxon.

² A naxa a Marigi Alatala maxandi yexe furi kui yi ki:

³ «Alatala, n to n xui rate i ma n ma bope mini kui, i bara n yaabi.

N to i xili kelifa aligiyama,
i bara n xui me.

⁴ I to n woli baa botini ma,
ye bara n makoto, i nu fa i xa moronyie radin n ma.

⁵ N naxa a mapoxun i bara n keru,
kono n a kolon n man fama ne i xa banxi seniyenxi tode.

⁶ N naxa madula ye xora, baa naxa no n na.
Baa jooge naxa filin filin n konyi ma.

⁷ N goro ne baa botini ma han geyae folode.

N nu na geeli aligiyama,
kono i tan Marigi Alatala, i naxa n namini na yili tilinxi kui n pipe ra.

⁸ N nii to nu na bafe n fate i,
n naxa n mapoxun Alatala ma.
N ma maxandi naxa siga han a sa i li,
i xa horomobanxi seniyenxi.

⁹ Mixi naxee e nii taxu kuye senbetare ra,
nee e yete raganma hinne fanyi nan na.

¹⁰ Kono n tan tantui beeti nan bama i be serexe ra,
n na n ma kere tongoxi rakamalima ne.
Kisi fatanxi Alatala nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi, Alatala naxa yexe yamari, a xa sa Annabi Yunusa boxun xare ma.

3

Annabi Yunusa Alatala xui rabatufe

¹ Alatala naxa gbilen masenyi ti ra Yunusa be, a naxe,

² «Keli, i siga yi taa xungbe naxan xili Ninewe. I xa sa n ma xera iba e be, n i tixi naxan na.»

³ Annabi Yunusa naxa keli a siga Ninewe, alo Alatala a masen a be ki naxe. Taa nan nu Ninewe ra naxan xungbo ki fanyi ra xi saxan jere rabama dennaxe.

⁴ Annabi Yunusa to fexen keren jere raba taa kui, a naxa yi masenyi ti folo, «Xi tongo naani nan luxi, Ninewe taa xa kana.»

⁵ Ninewekae naxa la Ala ra, e birin fa sunyi suxu, e sunnunyi dugi ragoro e ma tuubi fe ra, keli bannae ma han misikiinee.

⁶ Yi xibaarui to Ninewe mange li, a fan naxa keli a xa kibanyi kui, a a xa mange donma rate a ma, a a sunnun dugi ragoro a ma, a fa sa doxo te xube xora tuubi fe ra.

⁷ Na kui a naxa yi masenyi ti Ninewe be, «Mange nun a xa kuntigie xili ra, sunyi bara maxandi mixie nun xurusee birin ma.

⁸ Mixie nun xurusee birin xa sunnun dugi ragoro e ma, e xa Alatala xili senbe ra, birin xa gbilen a xa kira jaaxi nun e xa kobina foxo ra.

⁹ Nde a kolon xa Ala mu a xa nate tongoxi masarama, a won natanga a xa xone gbe ma, a fa won nakisi faxe ma?»

¹⁰ Ala to a to Ninewekae bara tuubi, e bara e kobe so e xa kira jaaxi ra, a naxa kinikini e ma, a mu gbaloe ragoro e ma sonon, alo a nu bara a janige ki naxe.

4

Annabi Yunusa xonofe

¹ Na fe mu nu rafanxi Annabi Yunusa ma fefe ma, a fa xono.

² A naxa a fala Alatala be, «Alatala, n mu nu yi fe xa falama n to nu na n xonyi temui naxe? N na n gi yi nan ma sigafe ra Tarasisi, barima n nu a kolon Ala nan i ra, naxan hinne nun kinikini masenma mixie be, naxan mu xonoma mafuren, naxan xa xanunteya gbo, naxan gbilenma a xa nate tongoxi foxo ra, a gbaloe lu na a nu wama naxan nabafe.

³ Yakosi Alatala, n nii tongo, barima n faxaxi nan fisa n baloxi be.»

⁴ Alatala naxa a maxarin, «A lanma i xa xono yi fe ma yi ki ne?»

⁵ Annabi Yunusa naxa mini taa fari ma, a sa doxo taa sogetede mabiri leele bun ma, a naxan yailan a yete be. A nu wama a tofe ne fe naxan fama rabade Ninewe ra.

⁶ Alatala naxa wuri bili nde rabula a a ti Yunusa xun ma, alako a niini xa ti a xun, a naxa soge xa xone kolon. Yunusa naxa jexin ki fanyi ra na wuri bili niini xa fe ra.

⁷ Kono na loxo kuye iba, Ala naxa a niya kuli nde xa sa na wuri bili don, a xa xara.

⁸ Soge to mini, Ala naxa foye fure ramini kelifo sogetede, a soge xoxoxoe ti Yunusa ma. Na naxa a niya Yunusa ya naxa iforo, a fa wa faxafe. A naxa Ala maxandi, «N faxaxi fisa n baloxi be to.»

⁹ Ala naxa Annabi Yunusa maxɔrin, «A lanma i xa xɔnɔ yi wuri bili xa fe ma yi ki?» Yunusa naxa a yaabi, «Iyo. N xɔnɔxi han n pan wama ne n xa faxa!»

¹⁰ Alatala naxa a masen a be, «I tan meɛnixi yi wuri bili nan ma, i mu naxan sixi, i mu naxan namɔxi. A bulaxi kɔɛ keren nan na, na kuye iba, a man naxa faxa.

¹¹ A mu lanma xe n tan xa kinikini Ninewe ma, yi taa xungbe, mixi wulu keɛme mɔxɔɲen nun a xanbi na dennaxe, naxee mu fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon, xurusee gbegbe fan na dennaxe?»

Ala xa masenyi Annabi Mika be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Mika xa kitaabui nondi hagige masenma to mixie be. Ala mu wama fe jaaxi xon, a yunubi birin xonma a boje birin na. Na kui ibunadama na keli Ala xa kira xon ma, Ala xa tinxinyi a niyama ne a xa na mixie jaxankata e xa fe rabaxi ma. E na findi a xa jama ra, e na findi jama ra naxan mu a kolon, e birin halakima ne na yunubie xa fe ra.

Na fahaamufe mu xoxoxo adamadie be, barima e fan na fe jaaxi nde to, e boje tema ne han. E na a to e xa mangee na setaree toofofe alako nde xa sa e yete xa naafuli xon ma, e xonoma ne. Na xone maniya Ala xa xone tinxinxu ra. Fe naxan mu rafan Ala ma, fe fanyi mu a ra. A mixi tooroma ne!

Kono Ala xa xone fatanxi a xa boje fanyi nan na. A to wa ibunadama xa fe xa sooneya, a na Sentane xa kasare wali to, a xonoma ne, a man gere ti na xili ma. Yunubi raba jaxankatafe kelixi na nan ma. Kono na boje fanyi man a niyama ne Alatala xa kate birin naba alako a xa ibunadama ragbilen a xa kira fanyi ma. A mu wama e jaxankatafe tun. A wama ne e xa gbilen a ma, e xa kisi soto kira fanyi xon ma.

Annabi Mika nu Ala xa masenyi tife Isirayila nun e yaxuie be, kono a tide gbo to mixie fan be. Won fan xa fahaamui soto yi masenyi kui: a yunubi mu rafan Ala ma, a fama yunubitoe jaxankatade, a nun a wama mixi rakisife e xa yunubie ma alako e xa jere a waxonfe fanyi kui. Ala xa won mali na kisi tinxinxu sotofe ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Mika be

Ala xa xone Isirayila nun Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan ti Annabi Mika Moresetika be Samari nun Darisalamu xa fe ra. A a ti a be Yudaya mange Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati ne.

² Dunina si birin, wo xa wo tuli mati n na. Ibunadama birin naxee na yi bende fupi fari, wo xa n ma masenyi rame, won Marigi Alatala fama wo kalamude naxan na, kelifa a xa horomobanxi seniyanxi kui.

³ Wo xa a mato, Alatala na fafe kelifa a xa lingira, a na gorofe geyae fari, a a jere.

⁴ Geyae na xunufe a sanyi bun ma, alo kumi dole naxan sama te fe ma, alo ye naxan susufe kelifa yire itexi. Geyae na ibofofe, e findi gulunbae ra.

⁵ Na birin kelixi Yaxuba bonsoe xa murute nan ma, a fatanxi Isirayila jama xa yunubie nan ma. Nde Yaxuba bonsoe ramurutaxi? Samari xa mu a ra? Nde kuye batude tixi yire itexi fari Yudaya? Darisalamu xa mu a ra?

6 Na kui n fama Samari findide gème malanxie nan na,
n a findi weni sansi side ra.

N a xa gème bilie rabira, n e radin gulunbae kui,
han a xa banxie bunyi lu kene ma.

7 N a xa kuyee butuxunma ne, n a xa batu see ganma ne te ra,
n a xa ala masolixie xun nakanama ne.

Nee foloxi bafata nan na naxan nawalixi langoe sare ra,
nee man findima bafata nan na langoe sare fima naxan na.

8 N fama sunnunde na nan ma, n na n kui iwa.

N na n jereima ne n sanyi nun n fate mageli ra,
n na n gbelegbele xui itema ne alo wulai bare,

n na n kui iwa alo xundi.

9 Samari xa fure jaaxi mu noma dandande,

a man bara din Yudaya boxi ra,

han a bara Darisalamu masoto n ma jama sabatixi dennaxe.

10 Wo naxa na fe rakolon Gatikae ra de wo wa xui ra.

N doxoxi xube xora sunnunyi kui Beti Leyafera.

11 Safirikae, wo xa dangi wo mageli ra yaagi kui.

Saanan jama mu suusama minide.

Wo mu noma wo xaxili tide Beti Eseli ra, e fan na wafe.

12 Marotikae bara lu kontofili kui,

barima gbaloe bara goro kelifé e Marigi Alatala ma,

a Darisalamu naade li.

13 Lakisikae, wo xa soori ragisee yailan.

Wo bara a niya Siyonikae xa muruta Ala ma,

Isirayila bara bira wo xa yunubie foxo ra.

14 I tan nun Moreseti Gatikae fatanma na nan ma,

Akisibukae fama ne Isirayila mangée yanfade.

15 Maresakae, n gerefa gbete xema ne a xa wo gere.

Isirayila mange jalama sigama ne Adulama.

16 Wo wo xunyie bi alo yube, sunnunyi xa fe ra,

barima wo xa di xanuxie fama xaninde konyiya kui jamané ma.

2

Naxankate nun kisi

1 Naxankate na mixie be,

naxee e majoxunma maifuya nun fe jaaxi rabafe ma e sa temui,

kuye nefé iba, e fa fe kobie raba,

barima na noe na e yi ra.

2 E na mile xee ma, e nee ba e kanyie yi ra.

E na mile banxie ma, e nee tongo e senbe ra.

E fu mixi ma, e a xa banxi muja.

E fu mixi ma, e a ke rasuxu a yi.

3 Na xa fe ra, Marigi Alatala naxe,

«N jaxankate doxoma ne na mixi mooli ma,

wo mu noma wo ratangade naxan ma.

N fama wo xun gorode na jaxankate temui.

4 E wo xa fe ifalama taali daaxi ne na loxoe,

e wo masigi a mayele ki ma,

e nu fa a fala,
 <Muxu xa fe bara kana feo.
 Muxu xa bɔxie bara ba muxu yi ra.
 A bara e ba muxu yi, a e so muxu yaxuie yi ra.»

⁵ Na nan a ra, wo mu mixi yo sɔtɔma Alatala xa pama ya ma,
 naxan noma bɔxi itaxunde wo be Ala xa tɔnxumae saabui ra.

⁶ E xa namijɔnmɛe a falama,
 «Ba yi masenyi mɔoli tife,
 namijɔnmɛ mu lanma a xa na fala.
 Won mu fama lude yaagi yo kui.

⁷ Yaxuba bɔnsɔɛ, a lanma a xa fala,
 Alatala xɔnoma a bɔɲɛ ma?
 A darixi na wali mɔoli raba ra?»

Alatala naxa e yaabi,
 «N ma masenyie mu fanxi xɛ tinxintɔɛɛ be?

⁸ Yi waxati n ma pama bara lu alo n yaxui.

Wo donma fanyi bama dangi mixie ma,
 naxee fafe bɔɲɛsa kui kelifɛ gere sode.

⁹ Wo n ma pama xa ginɛɛ kerima e xa banxi fanyie kui,
 wo e xa die xa xunnakeli bama e yi ra n naxan fi e ma.

¹⁰ Wo keli, wo siga,
 n bara yi bɔxi ba wo yi ra sabatide ra,
 barima a mu seniyɛn, a bara kana kerenyi ra.

¹¹ Xa wule fale nun mixi madaxui fa a fala wo be,
 <Wo fama beere nun wɛni sɔtɔɔɛ>,
 na mixi mɔoli nan nafan wo ma namijɔnmɛ ra.»

¹² «Yaxuba bɔnsɔɛ, n wo birin malanma nɛ.
 Isirayila mixi dɔnxɔɛɛ, n wo xun lanma nɛ.
 N wo malanma nɛ, alo yɛxɛɛɛ naxee malanma gɔɔɛɛ kui,
 alo xuruseɛ naxee na fili ma e dɛ madonde.
 Nama gbegbe sabatima nɛ naa.

¹³ E xa mange fama nɛ taa tɛtɛ ibɔɔɔɛ,
 a fa ti pama ya ra,
 a e birin naminima nɛ naa.
 Alatala nan findi e xunyi ra.»

3

Isirayila yareratie xa yunubie

¹ N naxɛ, «Yaxuba bɔnsɔɛ mangɛɛ,
 Isirayila yareratie, wo xa wo tuli mati.
 Wo tan xa mu daxa wo xa sɛriyɛ kolon?

² Kɔnɔ wo fe fanyie xɔnma, fe ɲaaxie nan nafan wo ma.
 Wo mixie tɔɔɔɔma han,

a luxi nɛ alo wo e xa kiri nun sube bama e fateɛ ma,

³ wo na ibolon a xuntunyie ra,
 wo a ɲin tunde kui, wo fa a don.»

⁴ Na mixi mɔoli fama nɛ Alatala xilide,

kɔnɔ a mu e yaabima.

Na lɔxɔe a a kobe soma nɛ e ra,
barima e jɛrɛ ki mu fan.

⁵ Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo tan namijɔnmɛ naxee n ma pama ratantanma,
naxee bɔpɛsa masenma mixie bɛ naxee wo kima,
kɔnɔ wo mixie tan gere naxee wo kuma.

⁶ Na xa fe ra, kɔe soma nɛ wo xun,
wo mu toe tima, wo mu laamatunyie sɔtɔma, wo luma dimi nan kui tun.
Soge dulama nɛ na namijɔnmɛe xun,
yanyi fan ifɔɔɔ e bɛ.

⁷ Se matoe yaagima nɛ, naxee yare toma, e xun sinma nɛ,
e e yatagi nɔxun,
barima n tan Ala mu e yaabima.»

⁸ Kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi bara senbe fi n ma,
tinxinyi nun limaniya bara lu n yi ra,
alako n xa Yaxuba bɔnsɔɛe rakolon e xa murute ra,
n xa Isirayila xa yunubie masen a bɛ.

⁹ Wo tan Yaxuba bɔnsɔɛe yareratɛ,
wo tan Isirayila pama xa mangɛe,
wo xa wo tuli mati n na.
Wo na tinxinyi xɔnfe,
wo a mafindi.

¹⁰ Wo na mixie nii bafe Siyoni tife ra,
wo na Darisalamu tife tinxintareya kui.

¹¹ E xa mangɛe kiiti sama kobiri sɔtofe nan ma.
E xa sɛrɛxɛdubɛe xaranyi tima naafuli xa fe nan na.
E xa namijɔnmɛe masenyie tima e xa geenɛ nan ma.
Kɔnɔ e birin e ya tima Alatala ra,
e nu a fala mixie bɛ,
«Alatala mu na xɛ won ya ma?
Naxankatɛ yo mu won lima.»

¹² Wo xa fe nan yati a niyama Siyoni fama buxade alɔ xɛ,
Darisalamu findima nɛ gɛmɛ malanxie ra,
fɔtɔnyi fa bula hɔrɔmɔbanxi rabilinyi ma.

4

Alatala xa xunnakeli

¹ Temui fama a lide,
Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,
na fama nɛ tide geya birin xun ma.
A itema nɛ tentenyi birin bɛ,
pamae luma nɛ siga ra mɛnni.

² Si gɛgbɛ e xun tima nɛ naa ra, e a fala,
«Won xa siga Alatala xa geya fari,
Yaxuba Marigi Ala xa banxi.
A won xaranma nɛ a xa sɛriyɛ ra,
alako won xa won jɛrɛ a xa kira xɔn ma.»

Seriye fatanma Siyoni nan na,
Alatala xa masenyi kelima Darisalamu nan kui.

³ A findima ne kiitisa ra si gbegebe tagi,
 a fa si senbema e xa gere ranonde dunja birin kui.
 E e xa santidegema e xabuma sari xa kerie nan na,
 e e xa worotee yailan tanbee ra.
 Si yo mu a xa santidegema itema si gbete xili ma sonon.
 Na waxati, mixie mu gere mooli yo matinkanma.
⁴ E tima e xa weni sansi nan seeti ma,
 e doxo e xa xore bili niini bun ma.
 Mixi yo mu fama e bone raminide,
 barima Alatala Senbema bara woyen.
⁵ Si birin noma perede e xa alae waxon ki ne,
 konon won tan won perema Alatala nan waxon ki abadan.

⁶ Alatala naxa a masen,
 «Laxe nde fama, n lanyurutee malanma ne.
 N mixie xunlanma ne, n naxee rayensenxi toore kui.
⁷ N lanyurutee findima ne mixi kisixi donxoe ra,
 n mixi rayensenxie findima ne si senbema ra.
 Alatala nan tima e xun ma Siyoni geya fari abadan.
⁸ I tan Siyoni, naxan a joxo sama jama xon ma,
 naxan findixi taa makanta xi ra,
 noe fisamante gbilenma i tan nan ma,
 mangeya fa lu Darisalamu yi ra.»

⁹ Wo fa gbelegelema munfe ra?
 Mange mu na wo xonyi sonon?
 Wo rasima bara faxe?
 Na bara a niya wo xa tooro alo gine naxan na ditinyi ra?
¹⁰ Siyonikae, wo furie xa wo matolin alo furi gine,
 barima e wo raminima ne taa kui, wo fa xi burunyi.
 E wo xaninma Babilon konyiya kui,
 konon menni wo fama ne fulunde.
 Alatala wo bama ne wo yaxuie belexe i.

¹¹ Konon yakosi si gbegebe tixi wo xili ma,
 a falafe ra, «Siyoni xa yaagi won ya xori!»
¹² Nee mu Alatala xa mapoxunyi kolonxi, e mu a xa wali fahaamuxi.
 Alatala bara e malan lonyi ma maale bonboma dennaxe.
¹³ Siyonikae, wo keli wo xa e bonbo.
 N wo senbe gboma ne alo tuura,
 naxan ferie yailanxi wure ra, naxan tore findixi wure gbeeli ra.
 Na kui wo jamane wuyaxi butuxunma ne,
 wo e xa naafuli findima n tan Dunja Marigi Alatala nan gbe ra.

¹⁴ Yakosi wo xa wo fatee maboo sunnunyi ma,
 barima e na won ma taa suxufe,
 e na Isirayila jama xa mange bonbofe a yatagi ma wuri ra.

5

Isirayila Nakisima

¹ «I tan, Beteleemu Efarata, naxan xurun Yuda xabilee ya ma,

mixi nde minima ne i ya ma naxan Isirayila yamarima n be.
A xa fe foloxi temui dangixi ne naxan makuya pon.»

² Na na a toma, Alatala Isirayila raboloma,
han furi gine fa a xa di baride.
Na temui, na di ngaxakerenyie donxoe fama ne gbilende Isirayila.

³ A kelima ne, a ti a xa xurusee ya ra,
a e de madon a Marigi Alatala Xili Xungbe Kanyi senbe ra.
E sabatima ne a fanyi ra,
barima a xa xunnakeli dunja birin lima ne.

⁴ A tan nan findima won ma bonesa ra.
Asiriyakae na fa won ma boxi ma,
e so won ma yire makantaxie kui,
won kantama solofere nun mange solomasaxan nan kelima e xili ma.

⁵ E Asiriya boxi yamarima ne santidegema ra,
e doxo Nimirodi xa boxi xun ma tanbe ra.
Won ma mange won bama ne Asiriyakae yi ra,
e na tugan won ma naaninyi xun ma, e so won ma boxi kui.

⁶ Yaxuba bonsoe donxoe luma ne dunja sie ya ma,
alo xini naxan kelima Alatala ma,
alo tune ye naxan doxoma burexe ra.
E mu e xaxili tima ibunadama ra,
e mu e yete taxuma mixi yo ra.

⁷ Yaxuba bonsoe donxoe luma ne dunja si gbegbe ya ma,
alo yete naxan tima wulai subee tagi,
alo yete yore naxan jereama xurusee ya ma,
a fa dutun ndee ma, a e iboo, mixi yo mu noma e bade a yi ra.

⁸ I xun nakelima ne i yaxuie ya i, e birin sonto.

⁹ Alatala naxa a masen,
«Loox nde fama a lide,
n wo xa soee nun wo xa soori ragisee xa fe kanama ne.

¹⁰ N wo xa boxi xa taae kanama ne,
n wo xa yire makantaxie rabira.

¹¹ N wo xa duureya kanama ne,
n wo xa se matoe rayensen ye.

¹² N wo xa kuyee nun wo xa geme masolixi birin kanama ne.
Na temui, wo mu suyidima se yailanxie be sonon.

¹³ N wo xa Aseri wuri masolixie talama ne wo tagi,
n wo xa taae kanama ne,

¹⁴ n n gberoxoma xone nan kui, sie ma
naxee mu tin n xui suxude.»

6

Alatala xa kalamui

¹ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:
«Keli, wo xa wo xa kalamui ti geyae ya xori,
dunja birin xa i xui me.

² Geya naxee na dunja ma kabi a folo,
wo xa n tan Alatala xa kalamui me,
n naxan tima n ma nama Isirayila xili ma.»

³ «N ma nama, n munse rabaxi wo ra?
N kote mundun dɔxɔxi wo xun ma?
Wo xa n yaabi.

⁴ N wo raminixi ne Misira boxi ra,
n wo xun sara konyiya kui.
N naxa Munsa, Haruna, nun Mariyama xee wo raminide.

⁵ N ma nama, wo xa wo ratu a ma,
Mowaba mange Balaki nu wama naxan nabafe wo ra,
a nun Beyori xa di Balami xa yaabi.
Wo xa wo ratu wo xa biyaasi ma kelife Sitimi han Giligali,
Alatala xa fe tinxinxie a naxee rabaxi wo be.»

⁶ N fama munse ra Alatala be n xa Mange Ala batu?
A lanma n xa fa serexe nan na a be,
serexe gan daaxi alo ninge naxee bara ne keren soto?

⁷ Alatala wama yexee kontonyi gali nan xon ma,
xa na mu a ra, ture gbegbe naxan mu nonma?
A lanma n xa n ma di singe ba serexe ra n ma yunubi sare ra?
N di naxan soto, na noma findide na xafari se ra?

⁸ Ala bara adamadi rakolon fe ra naxan fan,
a wama i xa naxan naba?
A wama ne i xa tinxin, dugutegeya xa rafan i ma,
i man xa bira Alatala foxo ra yete magore kui.

⁹ Alatala na taakae xilife.
Xaxilima fama na tode, a fa gaaxu Ala ya ra.
«Wo wo tuli mati a xa kiiti ra,
wo naxa wo kobe so na kiitisa ra.

¹⁰ Naafuli na wo xonyi wo naxan soto tinxintareya kui?
Maniya se kamalitaree na wo xonyi n naxee xonxi?

¹¹ N noma dipede maniya se tinxintaree kanyi ma?

¹² Taa bannae findixi fe kobi rabae nan na,
taakae wule nan tun falama, e mixie madaxu.»

¹³ «Na kui n bara wo tɔɔɔo fɔlo,
n xa wo halaki wo xa yunubie xa fe ra.

¹⁴ Wo wo degema ne, konɔ wo mu fama lugade,
wo donse ragatama ne, konɔ a mu luma naa.
Na bama ne wo yi ra santidegema ra.

¹⁵ Wo xe sama ne, konɔ wo mu a xabama,
wo oliwi bogi bunduma ne, konɔ wo mu a ture donma,
wo weni bogi dunduma ne, konɔ wo mu a minma.

¹⁶ Wo bira ne Omiri xa yaamarie foxo ra,
wo Akabu xa naamunyie findi wo gbe ra.
N wo sontoma na nan ma,
n wo xa nama findima ne mayele se ra dunipa ya xori,
n wo luma ne yaagi kui sie tagi.»

7

Ala xa naxankate nun a xa kisi

¹ N na tɔɔɔofe yi ki!

N luxi ne alo mixi naxan sigama sansi bogi bade a ba temui,

kɔnɔ a mu weni bogi toma naa,
a mu xɔrɛ fanyɪ lima wuri kɔn na alɔ a wama a xɔn ma ki naxɛ.

² Ala xanuntenyie bara ɲɔn bɔxi ma,
tinxintɔɛ keren mu luma naa.
E birin na e boore tɔɔrɔfɛ a ɲaaxi ra,
kankan gantanyi tema a ngaxakerenyi bɛ.

³ E birin fata fe ɲaaxi rabade.
Mangɛɛ, nee wama buɲa tinxintare xɔn ma.
Kiitisae, nee kiiti sama kɔbiri nan tun ma fe ra.
Kuntigie, nee fan e xa wasabaliya masenma.
E birin na fe keren nɛ.

⁴ Naxan na fisamante ra wo ya ma,
na tan luma nɛ alɔ tunbe xɔnɛ.

Ala xa kiiti lɔxɔɛ bara a li,
alɔ pama makantɛ a fala ki naxɛ.
Nama bɔɲɛ mini tɛmɛi bara fa.

⁵ Wo naxa la wo dɛ fan boore ra,
wo naxa la wo xanuntenyi ra,
hali wo xa gine naxan a sama wo fɛ ma,
wo naxa wo xa gundo birin masen a bɛ.

⁶ Na waxati di xɛmɛ a baba maberema nɛ,
di gine ti a nga kanke i,
mamadi nun a xa mɔri nga kɔɲɛma nɛ.
Kankan yaxui findima a bari boore yati nan na.

⁷ Kɔnɔ n tan, n ya tima Alatala nan na,
n na n xaxili tima n nakisima Ala nan na,
barima n Marigi n xui suxuma nɛ.

⁸ I tan Isirayila yaxui,
i naxa ɲɛlexin n ma tɔɔrɛ ra.
Hali n bira nɛ, n man kelima nɛ.
Hali n lu nɛ dimi xɔɔra, Alatala nan na n ma yanbɛ ra.

⁹ N to yunubi raba Alatala ra,
n fama nɛ a xa xɔnɛ sɔtɔde han a kamali,
a fa n xun mafalade, a a xa tinxinyi masen n bɛ.

¹⁰ N yaxuie na na to, e yaagima nɛ.
Singe e nu a falama, «I Marigi Alatala na minden?»
Kɔnɔ na tɛmɛi n tan nan e xa birɛ toma,
e maboron sanyi ra alɔ boora naxan na kira ra.

¹¹ I tan Isirayila, wo xa tɛtɛ rakeli lɔxɔɛ fama nɛ,
wo xa naaninyie igboma nɛ.

¹² Na lɔxɔɛ mixie fama nɛ wo yire,
kelife Asiriya nun Misira taaɛ kui,
kelife Misira bɔxi han Efirati xure,
kelife baa nde ma a sa dɔxɔ baa gbɛtɛ ra,
kelife geya nde ma a sa dɔxɔ geya gbɛtɛ ra.

¹³ Dunɲa bɔxi fama nɛ kanade mixie xa wali ɲaaxie xa fe ra.

¹⁴ Mɛɛni i xa pama ma,
barima e findixi i kɛ nan na,

naxee sabatixi e kerenyi ma fotonyi kui fiili fanyi seeti ma.
E xa e de madon a fanyi ra,
alo e nu a rabaxi Basan nun Galadi boxi ma temui dangixi ki naxe.
¹⁵ N kaabanakoe masenma ne e be,
alo e mini Misira boxi ra loxo naxe.
¹⁶ Sie na wo senbe to, e yaagima ne e xa senbetareya kui.
¹⁷ E xube donma ne alo boximase,
e luma gaaxui nan kui won Marigi Alatala ya ra, e fa seren.
¹⁸ Ala mundun na naxan maniya i ra,
naxan yunubi xafarima,
naxan dipema a xa ke tongomae donxoee ma?
I mu xone ragatama abadan,
barima dugutegaya masenfe muxu be a rafaan i ma.
¹⁹ I man kinikinima ne muxu ma,
i fama ne muxu xa yunubie lude naa,
i fa e woli baa botini ma.
²⁰ I i xui rakamalima ne Yaxuba bonsoe be,
i hinnema ne Iburahima bonsoe ra,
alo i i kali a ra muxu benbae be ki naxe temui dangixi.

Ala xa masenyi Annabi Naxumu be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Asiriya xa mangeya nu bara senbe soto je keme solomasaxan beenu Annabi Isa xa bari Isirayila boxi ma temui naxe. Na waxati jamane birin nu na a xa yaamari xorochoe bun ma. Ninewe nu findixi a xa mangataa nan na. Asiriyakae mu nu birama Alatala xa seriye foxo ra fefe ma.

Na kui Annabi Naxumu Isirayilaka naxa yi masenyi ti e xa fe ra. Masenyi na a ra naxan xorocho, barima e xa fe mu nu rafanxi Ala ma. Annabi Naxumu to ge Ala xa senbe magaaxuxi masende Asiriyakae be, a naxa a fala e be e fama gbaloe jaaxi sotode e xa yunubie xa fe ra. Na kiiti nu fatanxi Ala nan na. Ala naxa Babilonkae xee Ninewe kanade je keme senni beenu Annabi Isa xa waxati.

Na masenyi nu xorocho Asiriyakae be, kono a nu findixi fe fanyi nan na Isirayilakae be, naxee nu tooroama e yaxuie xa yaamari bun ma. Annabi Naxumu naxa a masen e be a yunubitoe fama e xa kobina sare sotode Alatala yi ra. Ala xa kiiti xorochoe Asiriyakae be, a nu limaniya fima Isirayilakae ma.

Hali to, Ala xa pama noma seewade na xa fe ra. E xa a kolon Alatala fama mixi jaaxie makiitide, a fa e sare ragbilen e ma. Won birin a kolon tinxinyi fan, kono a noma lude won be alo tinxintareya na sooneyafe yi dunija kui, barima fe jaaxi gbo, tinxintoe fan na toorofo. Yi kitaabui a masenma won be tinxintare mu geenima, Alatala xa tinxinyi nan mixi geenima dunija bende fupi fari nun aligiyama. Ala xa mixi birin makiiti a xa seriye ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Naxumu be

Ala xa xone Ninewe xili ma

¹ Masenyi xorochoe nan ya Ninewe xa fe ra, Ala naxan masen Annabi Naxumu Elekosika be.

Alatala magaaxu, a gbexoxofe mu kanama.

² Alatala a gbexoxoma ne,
a xa xone senbe gbo a yaxuie mabiri,
a mu dipema e ma mafuren mafuren.

³ Kono Alatala mu xonoma mafuren mafuren,
a senbe gbo han.

Alatala mixi jaaxi sare ragbilenma ne fe jaaxi rabae ma.
A xa pere luma ne alo turunnaade naxan xube ratema,
a tixi nuxuie fari.

⁴ A na xaape baa ma, a xorima ne,
a xure birin naxara,
a Basan nun Karemele findi gbengberenyi ra,
a Liban sansie lisima ne.

⁵ A geyae raserenma ne, e xunu alo kumi ture.
Boxi serenma ne a ya i, dunija mixie boje minima ne.

⁶ Nde noma tide a xa xone ya ra?
Nde noma tide a xa bojete ya i?
A xa xone luma ne alo te, naxan gemee bulama.

7 Alatala fan, a kantari fima ne tɔɔɔmixie ma,
a mɛɛnima ne mixie ma naxee e yete taxuma a ra.

8 Kɔnɔ a Ninewe xun nakanama ne,
a a yaxuie kerima dimi nan kui.

9 Ninewe, wo fɛɛɛ mundun fenfe Alatala xili ma?
A tan nan sɔntɔɛ tima kerenyi ra.

10 E fama ne lude alɔ e kankanxi tunbe kunsie nan na,
alɔ e siisixi beere nan na,
alɔ sɛɛɛ xaraxi naxan ganxi feo.

11 Nineweka nde bara fe jaaxi raba Alatala ra,
a mixie rasixi fe kobi nan ma.

12 Ala xa masenyi nan ya e xa fe ra:
«Hali wo yaxuie wuya, e xun fama ne rakanade, e ɲɔn.
N bara wo tan Yudayakae tɔɔɔ,
kɔnɔ n mu na rabama sɔnɔn.

13 Yakɔsi n wo bama ne wo yaxuie xa nɔɛ bun ma,
n luutie bolon wo xirixi naxee ra.»

14 Alatala xa masenyi nan ya wo tan Ninewekae xa fe ra:
«Wo bɔnsɔɛ fama ne ɲɔnde.
N wo xa kuye masolixie nun wo xa kuye naxee yailanxi wure ra,
naxee na wo xa alae xa banxie kui, n nee birin kanama ne.
N wo sɔntɔma ne, barima wo jaaxu.»

2

Ninewe xa jaxankate

1 Xɛɛra na fafe geyae fari,
a fafe xibaarui fanyi ra wo bɛ,
a bɔɲɛsa masenyi nan tima wo bɛ.
Yudayakae, wo xa wo xa salie raba,
wo xa wo xa laayidie rakamali Ala bɛ,
barima mixi jaaxie mu fama wo sɔntɔde sɔnɔn.

2 Ninewekae, wo yaxuie na fafe wo xili ma.
Wo wo xa tɛtɛ makanta,
wo mɛɛni wo xa kira ma,
wo wo tagi ixiri,

3 barima Alatala fama ne Yaxuba xun nakelide,
a fama ne Isirayila itede,
hali kasare to ti e xa bɔxi ma, e xa sansie naxa tuxunsan.

4 Wo yaxuie xa sɔɔrie na wure lefae gbeelixi xaninfe,
donma gbeeli ragoroxi e ma.

E xa sɔɔri ragisee yanbama a fanyi ra,
e xa tanbɛɛ xaɲɛxi gere xili ma.

5 Na gisee e gima kirae ra,
e gbataxi sofe ra gere kui.
E luxi alɔ seyamakɔnyi naxan dangima koore ra.

⁶ Soori sugandixie xεεma naa,
 e xulun sigafe ra taa tεtε yire, e sa gere so.
⁷ E mangle xa banxi naade rabi, e birin so na kui.
⁸ Yaamari fixi taakae xa xanin konyiya kui.
 A xa gineε sigama ne wa ra sunnunyi kui.
⁹ Ninewe bara lu alo ye ragatade ibooxi,
 a ye fa mini boxi ma.

Nde a falama, «Wo ba na rabafe, wo keli naa.»
 Kono mixi yo mu gbilenma na foxo ra.
¹⁰ Booree a falama, «Wo gbeti nun xεεma tongo.
 Naafuli gbege na e yi ra.»

¹¹ Kasare, tuxunsanyi, nun gbaloe!
 Limaniya bara ba e yi ra,
 e sanyie mu xanfe e bun ma,
 e bope na toorofo,
 e lahale bara masara.

¹² Taa senbema naxan nu luxi alo yete lude,
 yete yoree nun e nga nu malabuxi xaxilisa kui dennaxe,
 na taa munse sotoxi yi ki?

¹³ Na yete senbema nu sube faxama a xa gine nun a xa die be,
 a nu a xonyi rafema sube ibooxi ra.

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «N kelima ne wo xili ma,
 n wo xa soori ragisee ganma ne,
 n wo xa yete yoree faxama ne santidegema ra,
 n sube birin bama ne wo yi ra dunjia.
 Wo xa xεεrae xui mu mema sonon.»

3

Ninewe xa jonyi

¹ Naxankate na yi taa faxeti be,
 naxan nafexi yanfantea, se mupaxie, nun tooromixie ra.

² Luxusinyi xui minima naa,
 soori ragise sanyie xui minima,
 soee e gima, soori ragise e imaxama.

³ Soe ragie geresoma,
 santidegema lintanma alo te luutie,
 tanbe wolima alo seyamakonyie,
 mixi faxaxie ralantanxi yire birin ma,
 fure saxie mu jonma,
 mixie e sanyi radinma furee ra.

⁴ Na birin fatanxi a xa seniyentarepa nan ma.
 A sie mabendunma a xa langoeja ra,
 a pamanee madaxuma a duureya ra.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «N kelima ne wo xili ma,
 n wo rayaagima ne si birin ya xori,
 n wo mageli ti pamanee birin ya i.

⁶ N wo makotoma ne nɔxɔɛ ra, n wo rayaagi.
⁷ Na kui, mixi yo na wo to, a a gima ne wo ma,
a fa a fala, «Ninewe bara kana.
Nde kinikinima a ma?
Nde a madunduma?»»

⁸ Ninewe, wo fisa Tebese be,
taa naxan dɔxɔxi Nili xure salonyie tagi,
ye gbo dennaxe?
Baa nu findixi a xa tete makantaxi nan na.
⁹ Kusi nun Misira nu senbe fima ne a ma,
Puti nun Libiya nu a malima.
¹⁰ Kɔnɔ Tebese fan bara xanin konyiya kui namane ma,
a xa die bara faxa kira xunyie ra,
a xa kuntigie bara mayegeti sigafe ra konyiya kui.
¹¹ Wo tan dagalanma ne alo siisilae,
wo wo nɔxunma ne wo yaxuie ya ra.

¹² Wo xa banxi makantaxie luxi ne alo xɔɛ bilie,
foye naxee bogi rayolonma mixie xa debe kui naxee wama e donfe.
¹³ Gine doro nan fa luxi wo xa bɔxi ma,
sɔɔrie mu na sɔnɔn naxee wo makantama,
wo xa naadee rabixi wo yaxuie ya ra, te bara na balansee gan.

¹⁴ Wo ye ba, barima gere na fafe,
wo nde sa wo xa tete fari.
Wo boora rafala, wo biriki bɔnbɔ.
¹⁵ Menni, te fama ne wo xa taa gande alo tugumie,
santidegema fama ne wo sɔntɔde.
Wo wo malan alo tugumie,
wo wo malan alo katoe.
¹⁶ Wo bara yulɛ rawuya wo xɔnyi dangife tunbuie ra koore ma.
Wo bara lu alo tugumie naxee tunganma, e siga.
¹⁷ Wo xa sɔɔrie luxi ne alo tugumi naxee na tete fari geɛɛge,
kɔnɔ soqe na te, e tungan,
e siga yire mixi mu dennaxe kolon.

¹⁸ Asiriya mange, i xa yareratione na xife,
i xa kuntigie saxi,
i xa pama bara yensen ye geyae fari,
mixi yo mu nɔma e xunlande.
¹⁹ I xa gbaloe gbo, i xa fi mu yalanma.
Mixi naxee birin i xa tɔɔɛ xa fe mɛma,
e e belexe bɔnbɔma ne jɛlexinyi ma,
barima mixi yo mu na wo mu kobina rabaxi naxan na.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Habakuku xa kitaabui foloma maxorinyi nan ma a naxan ti Alatala ma: «Munfera i xa pama na tōore kui?» Alatala naxa a yaabi a xōrōxōe ra, a falafe ra e xa tōore fama ne a xun masade. Ala nu bara nate tongo a xa kaafiri rawali na paxankate dōxōfe ra a xa pama ma.

Kono na kelixi munse ma? Annabi Habakuku xa kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. Ala naxa a masen namijonme saabui ra, na tōore birin fatanxi Isirayilakae xa wali naaxi nan na, alo muje tife, yene rabafe, siisife, nun kuye batufe. E to nu na mooli rabama, na bara a niya Alatala xa nate xōrōxōe tongo e xili ma.

Alatala xa yaragaaxui naxa lu Annabi Habakuku bōpe ma. A naxa a maxandi a xa dipe a xa pama xa yunubie ma. Alatala senbe gbo, a magaaxu, kono a xa xanunteya gbo na birin be. Na nan a ra, Annabi Habakuku naxa a xaxili ti Ala ra. A naxa nate tongo a xa lu Ala sagoe hali na findi paxankate xōrōxōe ra a be.

Ala xa won mali alako na xaxili xa lu won birin yi ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku be

Annabi Habakuku xa yaxasari masa singe

¹ Annabi Habakuku xa masenyi nan ya, Alatala naxan masen a be:

² «Alatala, n xa i maxandi han temui mundun?

Munfe ra i mu n ma dube suxuxi?

N bara n mawa i be gere xa fe ra,

kono han ya i mu nu muxu ratanga.

³ Munfe ra i tinxi n ya xa kobina to?

I tinxi yi tōore mooli ra munfe ra?

Gbaloe nun gere na n ya ra temui birin.

Lantareya nun kalamui bara gbo ye.

⁴ Mixie bara gbilen i xa seriye foxo ra.

E bara i xa yaamari lu na.

Tinxintare fuma tinxintoe ma. Seriye mu na sonon.»

Alatala xa yaabi singe

⁵ «Wo wo ya ti pamanee ra, wo e mato.

Wo kaabama ne, wo de ixara,

barima fe nde na rabafe wo xa waxati kui

wo mu lama naxan na,

hali na sa fala wo be.

⁶ N na Kalidikae xun nakelife.

Si kinikinitare nan e ra.

E pamanee gbetee isama

alako e xa boxie rasuxu, e gbe mu naxan na.

⁷ E magaaxu, e mu fan.

E yaamari tima yete igbona nan na.

⁸ E xa soee xulun barattee be.

E xaape wulai baree be naxee minima koe ra.

E xa soee fama senbe ra kelife yire makuye.

E mafura alo sege, naxan goroma toxoɛ yore foxo ra.

⁹ Yi jama fama kanari nan xili ma,
e yae banbanxi e sigade ra.
E mixi suxuxie malanma alo meyenyi.

¹⁰ E yoma mangɛe ma, e kuntigie mayelema.
E mu gaaxuma yire makantaxi ya ra.
E bende matema tete ra, alako e xa so naa kui.

¹¹ E dangima alo foye belebele.
E gbataxi fe jaaxi rabade.
E bara e senbe findi e xa ala ra.»

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa firin nde

¹² N Marigi Seniyentɛ, n Marigi Alatala,
i na na kabi fe folo folɛ.
E mu fama muxu faxade.
Alatala, i fama e tan nan makiitide.
N Kanta Gɛmɛ na i tan nan na,
i e jaxankatama nɛ.

¹³ I yae seniyen, i mu wama kobina tofe,
i fe jaaxi xonxi.
Awa, munfe ra i mu yanfantee halakima?
Munfe ra i mu sese niyama tinxintaree ra
e tinxintɛɛ toɔroma temui naxe?

¹⁴ I bara adamadie lu alo yexe naxee na baa ma,
alo subee mangɛ mu na naxee be.

¹⁵ Muxu yaxuie muxu suxuma konyi ra,
e muxu suxuma yeɛ ra.
E na ge muxu malande beki kui, e jɛlexin.

¹⁶ Na temui e sereɛe mooli birin bama a xa yeɛ be,
barima na nan bara a niya e xa fɛɛɛ gbegbe soto.
E donse fanyi donma a tan nan saabui ra.

¹⁷ A lanma e xa yeɛ xa nu siga yexe suxu ra,
e xa nu bonsoɛɛ rahalaki kinikinitarepa kui?

2

Alatala xa yaabi firin nde

¹ «N fa tima tete nan fari. N xa mame ti.
N xa a kolon a naxan masenma n be,
a n ma yaxaseri masa yaabima ki naxe.»

² Alatala naxa n yaabi yi masenyi ra:
«I xa n ma masenyi sebe,
i xa a sebe a fanyi ra walaxɛɛ ma,
alako naxee a xaranma,
e xa no birade a foxo ra senbe ra.

³ Yi masenyi kamali waxati fafe,
a mu kanama, wule mu a ra.
Xa i a to a taaxirima kamalide,
i xa mame ti.
A kamalife mu buma.»

⁴ «Yete igboe mato. A waxonfe mu tinxin,

koŋo tinxintɔɛ tan kisima a xa danxaniya nan saabui ra.

⁵ Beere mixi mayanfama.

Yɛtɛ igboe mu raxaraxi.

A mu wasama, alo aligiyama mu wasama ki naxɛ.

A pamanɛ birin findima a gbe nan na,

a si birin sa a xa nɔɛ bun ma.

⁶ Na sie mu yoma a ma xɛ?

E mu a mayelema xɛ, e a findi dɛi sigi ra?»

Dankari singe

«E fama nɛ a falade,

«Naxankatɛ na mixi bɛ

naxan se malanma a gbe mu naxan na.

A xa doni xun nan tun luma masa ra.

Yi fe mɔɔli buma han mun tɛmɔi?

⁷ Naxee xa doni na i ma, nee mu kelima xɛ,

e i raxunu, e i suxu, e e gbe ɲɔɔ i ma?

⁸ I to bara si gbegbe xun nakana,

naxee luxi fa, nee nan fama i fan xun nakanade.

E na rabama nɛ i to bara mixi wuli ifili,

i to bara boɔie nun taɛ kana, i naakɛ fan faxa.»

Dankari firin nde

⁹ «Naxankatɛ na mixi bɛ

naxan geenima tinxintareya kui

alako a xa banxi fanyi ti a yɛtɛ bɛ

tɔɔɛ yo mu na dennaxɛ.

¹⁰ I naxan nabaxi a findima yaagi nan na i xa mixie bɛ.

I ɲaxankatɛ naxan saxi ɲamae ma,

a fama gbilende nɛ i ma.

¹¹ I xa banxi tixi gɛmɛ naxan na,

wuri naxan banbanxi a fari,

e fama nɛ seedepɔɔya bade i xili ma.»

Dankari saxan nde

¹² «Naxankatɛ na mixi bɛ

naxan taa tima faxɛ ti saabui ra,

naxan a xa taa ragboma fe kɔbi saabui ra.

¹³ Mange Alatala bara a niya,

ɲamae xa wali birin xa gan,

e xa wakili findima fe fufafui nan na.

¹⁴ Dunɲa birin fama nɛ Alatala xa nɔɛ kolonde,

alo banbaranyi gboma ki naxɛ baa ma.»

Dankari naani nde

¹⁵ «Naxankatɛ na mixi bɛ

naxan a boore rasiisima

alako sade fe xa lu e tagi.

¹⁶ I xa xunnakeli findima nɛ yaagi ra.

I fan xa beere min, i xa sade fe kolon.

Alatala xa xɔnɛ fafe i ma,

a i xa xunnakeli mafindima yaagi nan na.

¹⁷ I fe kɔbi naxan nabaxi Liban,

na sare fama nɛ gbilende i ma.

I bara xurusee kasara,
i bara mixie faxa,
i bara bɔxi nun taɛ kana, a nun e xa mixie.
Na ɲaxankatɛ birin fama nɛ gbilende i ma.»

Dankari suuli nde

¹⁸ «Kuye munse fanxi mixi ma?

Mixi xa mu a yailanma?

A wule nan tun masenma.

A yailanma man fa a yetɛ taxu a ra.

A bara ala boboe yailan.

¹⁹ ɲaxankatɛ na mixi bɛ

naxan a falama wuri masolixi bɛ, <Keli,>

naxan wɔyɛnma gɛmɛ boboxi bɛ, <Xunu.>

Kuye munse masenma i bɛ?

Hali xɛɛma nun gbeti lu a ma,

xaxili tan yo mu na a bɛ.

²⁰ Kɔnɔ Alatala na a xa hɔrɔmɔbanxi kui.

Dunɲa birin xa a sabari a ya i.»

3

Annabi Habakuku xa Ala maxandi

¹ Annabi Habakuku xa Ala maxandi nan ya, naxan bama bɛɛti ki ma.

² Alatala, n bara i xa masenɲi mɛ,

n bara kaaba i xa wali ma.

I xa a ragiri yi waxati ma,

i xa a rakamali mixie ya xɔri.

Kɔnɔ i naxa nɛɛmu i xa kinikini ma i xa xɔnɛ kui.

³ N bara Ala Seniyɛnxi to fa ra kelifɛ Teman mabiri,
kelifɛ Paran geya ma.

Koore naxa rafe a xa nɔrɛ ra,

dunɲa naxa rafe a xa matɔxɔɛ ra.

⁴ Ala xa yanbɛ sɛnbɛ gbo.

Naiyalanyi nu kelima a bɛlɛxɛ kui,

a sɛnbɛ nɔxunxi dɛnnaxɛ.

⁵ Wugan fure nu a ɲɛrɛma a ya ra,

ɲaxankatɛ fan na a fɔxɔ ra.

⁶ A naxa ti, a dunɲa rasɛrɛn.

A nɛfɛ a mato, bɔnsɔɛɛ bara halaki.

Geya naxɛɛ ti dunɲa fɔlɛ ra,

nee naxa sɛrɛn,

e e igoro Alatala ya ra.

Fɔlɛ mu na Alatala bɛ.

⁷ N naxa Kusankɛ to ɲaxankata ra,

n naxa Madiyankɛ to sɛrɛn na.

⁸ Alatala, i nu xɔnɔxi nɛ xuree ma?

I to ti i xa geresɔɛ ya ra,

e nun e xa soɛɛ nun e xa giseɛ,

i nu xɔnɔxi nɛ baa ma?

⁹ I naxa i xa xali ramini,

i naxa tanbɛ wuyaxi suxu.

I naxa xuree raboo boxi ma.

¹⁰ Geyae to i to,

e naxa seren.

Tune xungbe naxa fa.

Baa naxa a xui ramini,

moronyie naxa te.

¹¹ Soge nun kike naxa e xa wali iti

e to i xa tanbee to yanba ra koore alo seyamakonyi.

¹² I naxa ti boxi fari, i fa pamanee raboron je i xa xone kui.

¹³ I naxa i xa pama rakisi,

i man fa i xa Mixi Sugandixi ratanga.

I naxa bonsae kobie xa mange butuxun,

i a xa see birin findi xube ra.

¹⁴ A xa soorie naxa mini muxu xili ma,

e xa tooromixie halaki nelexinyi kui gundo ra,

kono i tan naxa e xa mange soxo a yete xa tanbe ra.

¹⁵ I naxa kira raboo i xa soee be,

e xa dangi baa tagi.

¹⁶ N to i xa masenyi me,

n boje naxa mini a i, n de naxa ixara,

n xorie naxa tagan, n sanyie naxa seren.

N na loxe mamefe i muxu yaxuie naxankatama loxe naxe.

¹⁷ Hali fuge mu na xore bili ma,

hali weni bogi mu na a firi ma,

hali bogi yo mu bama wuri bilie kon na,

hali sansie mu fanma xe ma,

hali xurusee mu na kule kui,

hali ninge keren mu lu goore,

¹⁸ na birin kui, n Alatala matoxoma ne,

n seewa Ala ra, n ma Marakisima.

¹⁹ N senbe na n Marigi Alatala nan na.

A n ma nere sooneyama ne fe xoroxoe kui,

alo xeli xa nere sooneyama geyae fari ki naxe.

Yi sebexi beetiba mange nan be. A xa a ba kora xui ra.

Annabi Sofoni xa kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sofoni naxa kawandi ti mange Yosiya xa waxati Yudaya boxi ma. Isirayilakae nu bara so fe jaaxi kui na waxati, han Alatala nu wama e paxankatafe. Beenu a xa na raba, a naxa Annabi Sofoni xee alako a xa na tagi raba e be, a xa kata Isirayilakae ragbilende e waxonfe jaaxi foxo ra.

Na masenyi maniyaxi Isirayila namijonme gbege xa masenyi nan na. Na kui e mixie xa yunubie masenma e be a fixe ra, alako e xa a kolon e na fe nan kui na ki naxan mu rafanxi Ala ma. Isirayilakae nu birama kuyee nan foxo ra, e naxee lixi Kanaan boxi ma e mini Misira boxi ra temui naxe. Na fe naxa Ala raxono, barima a mu wama a firin nde xon ma. Isirayilakae man nu fe jaaxi raba ra e booree ra. Mixi naxan nu bara senbe soto mangeya kui, xa na mu a ra naafuli fe kui, a nu setaree tooro ma. Na fe mooli mu rafan Ala ma, barima a a jengi saxi adamadi xa fe xon ma, a mu tinma a xa tooro.

Annabi Sofoni to ge na yunubi masende Isirayilakae be, a naxa a fala a Alatala fama ne e paxankatade na xa fe ra. Na kiiti magaaxu. Ala xa xone senbe gbo. Ala xa paxankate mu noma mixi nde rafisade a boore be. Na kui Isirayilakae nun si gbete birin na na kiiti bun ma. Adama birin naxan Alatala matandima, e fama ne a xa xone kolonde kiiti waxati.

Kono masenyi gbete fan nu saxi woyenyi xoxoxe fari. Annabi Sofoni naxa a fala a Alatala wama mixi rakisife. A wama e malife alako e xa gbilen fe jaaxi foxo ra, e xa lu Ala xa kira xon ma naxan noma findide bopesa ra e be. Ala xonoma ne mixi jaaxie ma barima e xa yunubie mu rafanxi a ma, kono a man e xanuma ne a bopje birin na. Na nan a toxi Annabi Sofoni bara kisi masenyi sa paxankate masenyi fari. Won xa a kolon Ala yunubie xonxi, kono a yunubitoxe xanuma ne, a wama e ragbilende e xa fe jaaxie foxo ra. Ala xa na lonni raso won sondonyi kui. Amina.

Annabi Sofoni xa kitaabui

Alatala xa xone Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Annabi Sofoni be. Sofoni findi Kuusi xa di nan na, Gedalaya xa mamadi, Amaraya tolobite, Xesekiya bonsoe. A masenyi ti ne Yudaya mange Yosiya xa waxati, naxan findixi Amon xa di ra.

² «Alatala xa masenyi nan ya:

N birin jonma ne dunipa bende fupi fari.

³ N adama nun sube jonma ne,

n xoni ba koore ma,

n yexe ba baa ma.

N maratantanyi nun mixi jaaxi jonma ne,

n adamadie ba dunipa bende fupi fari.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴ «N nan n belexe italama ne Yudaya nun Darisalamukae xili ma.

N Bali kuye bama ne, naxee luxi boxi ma.

N e xa batui yareratie nun serexedubee sontoma ne.

⁵ N mixie halakima ne,
 naxee tunbuie batuma e xa banxi fari.
 N filankafuie naxankatama ne,
 naxee e kali Alatala xili ra,
 e man e kali Moloکو kuye xili ra.

⁶ N mixie rabeginma ne naxee bara gbilen Alatala ڤوڤو ra,
 naxee mu Alatala fenma,
 naxee mu birama a xa marasi ڤوڤو ra.»

⁷ «Wo sabari Marigi Alatala be,
 barima a xa loxoε xungbe na fafe.
 Alatala tan seɾeɾe nan bama.
 A mixi ndee sugandixi na nan ma.

⁸ Alatala xa seɾeɾe loxoε,
 n mange xa die nun kuntigie halakima ne,
 a nun mixi naxee si gbete xa dugie ragoroma e ma.

⁹ N mixie halakima ne naxee tunganma sode de ra,
 naxee e marigi xa banxi rafema gere nun yanfanteya ra.»

¹⁰ «Alatala xa masenyi nan ya:
 Na loxoε mixi gbelegbelema ne,
 kelifa taa naade ma naxan xili Yeɾe Naade,
 han taa neene,
 kelifa taa fari geyae ma,

¹¹ han makiti yire,
 barima yulee xa fe bara kana,
 n bara e birin faxa.

¹² Na waxati n Darisalamu yire birin matoma ne a fanyi ra,
 alako n xa mixi sonto,
 naxee doxoxi e xa naafuli makantafe ra,
 e a falafe e boɾe kui,
 <Fe fanyi yo, fe naaxi yo,
 Ala mu fama fefe rabade n na.>

¹³ E xa naafuli loema ne,
 e xa banxie kana.
 E bara banxi ti, koɾo e mu sabatima na kui.
 E bara weni bogi si, koɾo e mu na weni minma soɾoɾn.»

¹⁴ Alatala xa loxoε xungbe bara makore,
 a gbe mu luxi a xa fa.
 Senbemaε fama ne gbelegbelede
 Alatala xa loxoε magaaxuxi ma.

¹⁵ Xoε loxoε na a ra, toore loxoε na a ra,
 gbaloe loxoε na a ra, dimi loxoε na a ra,
 nuxui ifoɾoɾxi loxoε na a ra.

¹⁶ Gere xui minima ne na loxoε taa senbemaε xili ma,
 e xa yire makantaxie xili ma.

¹⁷ Alatala naxe,
 «N adamadie toɾoma ne na loxoε,
 e fa neɾe alo donxue,
 barima e bara yunubi raba Alatala ra.

Na kui e sɔntɔma nɛ a ɲaaxi ra,
e wuli ramini bɔxi ma a gbegbe ra,
e binbie wɔlɛ ɲooɣe xɔɔra.

¹⁸ E xa xɛɛma nun gbeti mu nɔma e ratangade
Alatala xa xɔnɛ lɔxɔɛ ma.
Dunɲa birin ganma nɛ na lɔxɔɛ a ɲaaxi ra
Alatala xa xɔnɛ xa fe ra,
barima a xa ɲama bara bira ala gbetɛɛ fɔxɔ ra.
Na kui dunɲa mixi birin sɔntɔma nɛ.»

2

Alatala xa xɔnɛ Yudaya nun si gbetɛɛ ma

¹ «Si yaagitare, wo xa wo yetɛ mato,
² beenu waxati xa kamali,
beenu Alatala xa xɔnɛ xa wo li,
beenu Alatala xa lɔxɔɛ xɔɔxɔɛ xa fa wo ma.
Na lɔxɔɛ dangima nɛ alɔ maale lagi foye naxan tutunma.
³ Wo tan mixi magoroxi naxee na Isirayila,
wo xa Alatala fen, wo xa a xa sɛriyɛ rabatu,
wo xa tinxinyi, nun yetɛ magore fen.
Tɛmundɛ na kui wo nɔma nɛ ratangade
Alatala xa xɔnɛ lɔxɔɛ ma.»

⁴ «Gasa rabɛɲinma nɛ, Asikalɔn kana,
Asidodi keri ɲama ya xɔri, Ekiron tala.
⁵ Naxankatɛ na wo bɛ,
wo tan naxee sabatixi baa dɛ ra,
wo tan naxee kelixi Kireti.
Alatala bara natɛ tongo wo xa fe ra,
Kanaanka naxee na Filisita bɔxi ma,
n wo xun nakanama nɛ han mixi birin ɲɔn wo yi.
⁶ Xurusee fama nɛ lude wo xa bɔxi ma,
wo xɔnyi findi ɣɔɔrɛ ra xuruse dɛmadonyie bɛ.
⁷ Na bɔxi findima Yudayaka mixi dɔnxɔɛɛ nan gbe ra,
e fa e xa xurusee dɛ madonde naa.
Nunmare tɛmɛi e e malabuma nɛ Asikalɔn xa banxie kui,
barima e Marigi Alatala fama nɛ e malide,
a e xa mixi suxuxie ragbilɛn e xɔnyi.»

⁸ «N bara Mowabakae xa konbie mɛ,
Amonikae xa woyɛn bɛxuxie bara n li.
E bara n ma ɲama rayaagi,
e bara dangi naaninyi ra.»

⁹ «N tan Isirayila Marigi Alatala, Xili Xungbe Kanyi,
n bara n kali Mowaba luma nɛ alɔ Sodoma,
Amonikae lu alɔ Gomorakae,
e xa bɔxi kana, ɲooɣe ɲaaxi nun fɔxɛ lu naa.
¹⁰ E na sɔtɔma e xa yetɛ igboɲa nan ma.
E bara Alatala Xili Xungbe Kanyi xa ɲama rayaagi,
e bara te a xa ɲama xili ma.
¹¹ Alatala magaaxu, a e ɲaxankatama nɛ a ɲaaxi ra.

A kuye birin kanama ne duniya ma,
si birin fa Alatala batu e xonyi.»

¹² «Wo tan Kusikae,
wo fan soxoma ne n ma santidegema ra.»

¹³ «Ala a senbe raminima ne koola ma,
a fa Asiriya sonto.
A Ninewe xun nakanama ne, a na findi gbengberen yire ra.
¹⁴ Xurusee luma ne e de madon na na taa kui,
a nun wulai sube mooli birin.
Yube nun xundi koe radangima ne na banxi kanaxie fari.
Naade nun wunderi birin kanaxi, e xa wuri bara boro.
¹⁵ Yi taa xungbe naxan nu luma jalexin na,
naxan boje nu saxi,
naxan nu bara a fala a yete be,
<N keren nan tide gbo,>
a xun bara rakana han a bara findi wulai subee xonyi ra.
Dangi mixi birin yoma ne a ma sonon,
a findi dei sigi ra e be.»

3

Alatala xa xanunteya

¹ «Naxankate na i be, taa matandila seniyentare,
naxan luma mixi tooro ra.
² A mu n xui suxuma, a mu n ma marasi rabatuma,
a mu a xaxili tima Alatala ra, a mu makorexi a Marigi Ala ra.
³ A xa kuntigie luma ne alo yete
naxee e xui raminima nama tagi,
a xa kiitisamae luxi alo wulai bare
naxee sube donma keren na.
⁴ A xa namiponmee findixi yete igboee nun yanfantee nan na,
a xa serexedubee bara fe seniyenxie noxo,
a bara Ala xa seriye matandi.
⁵ Kono Ala nan tinxin na mixie ya ma.
A mu mixi madaxuma, loxo yo loxo a xa nondi yanbama.
A tan mu lanlanteya kanama,
kono tinxintare mu yaagi kolon.»

⁶ «N bara sie paxankata,
n bara e xa yire makantaxie rabira,
n bara e xa kirae kana.
Mixi yo mu na e xa taae kui sonon,
e birin xun nakanaxi.
⁷ N nu bara a fala e be,
<Xa wo gaaxu n ya ra,
xa wo n ma marasi suxu,
wo xun mu rakanama.>
Kono e gbata fe paaxi rabade.
Na nan a toxi n bara e paxankata.
⁸ Alatala xa masenyi nan ya:
Wo xa mame ti, loxo fama a lide

n ma nate kamalima temui naxe.
 N bara a fala wo be,
 na loxe n sie paxankatama ne n ma xone jaaxi ra,
 dunija birin xa kana.»

⁹ «N fama sie raseniyende,
 alako e xa Alatala xili fala,
 e birin xa a rabatu lanyi kui.

¹⁰ Kelife yire makuye dangife Kusi xuree ra,
 n batulae fama ne serexee ra n be.

¹¹ Na loxe wo mu yaagima sonon wo xa fe rabaxie ra,
 wo fe jaaxi naxee rabaxi n na,
 barima n yete igboee bama ne wo ya ma,
 alako yete igboja xa non n ma geya seniyenxi yire.

¹² N tɔɔromixie nun mixi magoroxie luma ne wo ya ma,
 naxee xaxili tima Alatala ra.

¹³ Isirayila donxe mu fe jaaxi rabama sonon,
 e mu wule falama, e mu mixi madaxuma.
 E luma ne e malabu ra bojesa kui,
 mixi yo mu e tɔɔroma sonon.»

¹⁴ Siyon mixie, wo xa Ala matexo.

Isirayila, wo xa seewa.

Darisalamu, wo xa jɛlexin wo boje birin na.

¹⁵ Alatala xa xone bara gbilen wo foxo ra,
 a bara wo yaxuie ragbilen e xonyi.
 Isirayila Mange Alatala bara lu wo tagi.
 Wo naxa gaaxu, wo mu tɔɔroma sonon.

¹⁶ Na loxe a a falama ne Darisalamu be,
 «Siyon mixie, wo naxa gaaxu,
 limaniya naxa ba wo yi ra.»

¹⁷ Wo Marigi Alatala wo Rakisima na wo ya ma.

A seewama ne wo xa fe ra,
 a wo madundu a xa xanunteya ra,
 a jɛlexin wo ra a xui itexi ra.

¹⁸ Alatala naxe, «N sunnunyi bama ne wo xa salie kui,
 n wo ba wo xa yaagi xɔɔxe kui.

¹⁹ Na loxe n wo yaxuie paxankatama ne,
 n tɔɔromixie rakisi,
 n mixi kerixie ragbilen e xonyi.

N e xa yaagi jɔxoma ne matexo nun binye ra yire birin.

²⁰ Na loxe n wo ragbilenma ne wo xonyi.

N wo malanma ne alako wo xa matexo nun binye soto,
 dunija pamane birin kui.

N wo ragbilenma ne, wo fa na tode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Ala xa masenyi Annabi Hage be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Hage xee Darisalamu Perise mange Dariyusi xa waxati (ne keme suuli beenu Isa xa bari). Isirayilakae nu bara ne tongo solofere raba konyiya kui Perise boxi ma e xa kuye batui xa fe ra, konɔ Ala naxa a niya Dariyusi xa e bepin gbilenfe ra Isirayila boxi ma. E to menni li, e xa taae nun Ala xa hɔrɔmɔbanxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, konɔ e yaxuie naxa e tɔɔɔ. Na kui Ala naxa Annabi Sofoni nun Annabi Hage xee Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Hage to woyen Isirayila kuntigie ra, a naxa a to e mu gexi nate tongode sinden e xa Ala xa hɔrɔmɔbanxi ti. Ala naxa a masen e be namipɔnmɛ saabui ra, a nu lan e xa senbe so Ala xa banxi tife nan ma, dangi e gbe banxie tife ra. Na nu bara a niya boxi xa lu tɔɔɔe kui sansi bogi xa fe ra. Baloe nu bara xurun na wakilitarepa xa fe ra.

Annabi Hage to kuntigie ralimaniya, e naxa Ala xa wali suxu a fanyi ra. A naxa a fala e be Ala xa hɔrɔmɔbanxi firin nde fama tofande dangife na singe ra. Alatala naxa laayidi tongo e be a xa baraka ragoro e ma na xa fe ra.

Yi namipɔnmɛ masenyi findima lonni belebele nan na to mixie be. Xa won tondi Ala xa wali suxude, a fan tondima ne won malide. Konɔ xa won bara nate tongo Ala be, won xa a sago raba, a niyama ne won ma dunijeigiri birin xa sooneya. Ala wama na nan xɔn ma won be, konɔ fo won xa danxaniya a ma. Ala xa na nate raso won boje kui. Amina.

Annabi Hage xa Kitaabui

Dunijeigiri sooneyatarepa fatanxi fe naxan na

¹ Mange Dariyusi xa mangeya ne firin nde, kike senni nde, xi singe ra, Alatala naxa yi masenyi ti Salatiyeli xa di Sorobabeli be, Yudaya gomina, Annabi Hage saabui ra. A man naxa yi masenyi ti serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe be.

² Alatala xa masenyi nan ya, «Yi jama a falama, <A mu lan won xa Alatala xa banxi yailan sinden.>»

³ Na kui, Alatala naxa yi masenyi ti e be Annabi Hage saabui ra,
⁴ «A lanma wo tan xa lu banxi raxunmaxi kui,
n tan ma hɔrɔmɔbanxi kanaxi?»

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo wo xa wali mato.

⁶ Wo sansi xori gbegebe sima, konɔ wo naxan sɔtoma, na xurun.
Wo wo degema, konɔ wo mu lugama.
Wo wo minma, konɔ a mu wo ralima.
Wo xinbeli donma ragoroma wo ma, konɔ xinbeli mu bama wo ma.
Wo wo xa wali sare sɔtoma, konɔ yale na wo xa yubae ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo wo xa wali mato.

⁸ Wo te geya fari wuri fende,
wo xa n ma banxi ti
alako n xa binye soto naxan nafanxi n ma.»
Alatala xa masenyi nan a ra.

9 «Wo bara wa harige gbege xon ma,
konɔ wo dondoronti gbansan nan sotoxi.
Wo bara na xanin wo xonyie,
n bara na fan nayensen je.
Na kelixi munse ma?
Na kelixi n ma banxi xa kanɛ nan ma fe ra.
A fa li, kankan singanxi wakili ma a gbe wali tan na,
konɔ wo mu sese rabama n gbe wali tan xa fe ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan a ra.

10 «Na fe bara a niya tune ye mu goroma,
boxi mu daxamui raminima.

11 N bara a niya boxi nun geyae xa xara,
wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture,
wo xa sansie, wo xa mixie, wo xa xurusee,
nun wo xa wali birin xa naxasi.»

12 Salatiyeli xa di Sorobabeli, serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe,
nun pama donxoe birin naxa e Marigi Alatala xui suxu, a naxan fixi Annabi
Hage ma. Nama naxa gaaxu Alatala ya ra.

13 Alatala xa xera Annabi Hage naxa Alatala xa yi masenyi fala pama
be, «Won birin nan a ra.» Alatala xa masenyi nan a ra.

14 Alatala naxa Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yudaya gomina boje rawutun.
A man naxa serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe nun pama donxoe
boje rawutun. Na naxa a niya e xa e Marigi Alatala xa banxi ti wali suxu,

15 Dariyusi xa mangeya je firin nde, kike senni nde, xi moxonen nun
naani nde ra.

2

Ala xa hoxomobanxi neene xa nore

1 A kike solofere nde, xi moxonen nun keren nde ra, Alatala naxa yi
masenyi ti Annabi Hage saabui ra,

2 «A fala Salatiyeli xa di Sorobabeli be, Yudaya gomina, nun serexedube
kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe, nun pama donxoe be,

3 «Nde na wo ya ma
naxan bara yi banxi to nu a forima ki a xa nore kui?
Yakosi tan go, wo a toma di?
Tide yo mu na a ma wo be sonon, ka?»

4 Alatala xa masenyi nan ya,
«Sorobabeli, i i senbe so.
Serexedube kuntigi Yosuwe Yosadaki xa di,
i i senbe so.
Nama birin, wo wo senbe so.»

Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo wali suxu,
won birin na a ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
5 «N to wo ramini Misira boxi ma,
n nu bara yi saate tongo wo be.
N xaxili na wo tagi,
wo naxa gaaxu fefe ma.»

⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya,
«A gbe mu luxi n xa kooro nun bɔxi raseren,
n xa baa nun xare ramaxa.

⁷ N si birin naserenma ne,
e fama ne harige gbegbe ra n be naxee fan a birin be.
Yi banxi kui rafema ne nore ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

⁸ «N tan nan gbe na gbeti ra,
n tan nan gbe na xema ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «Nore naxan fama lude n ma banxi ma,
na dangima ne a singe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

«N yi banxi findima bɔɔsa yire nan na mixie be.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Dariyusi xa mangeya je firin nde, kike solomanaani, xi mɔxɔɔɔn nun
naani nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Hage be,

¹¹ «Alatala xa masenyi nan ya. Serexedubee maxɔɔɔn,

¹² «Xa mixi nde sube seniyenxi sa a xa sose kui, a fa na sose din
taami, weni, ture, xa na mu a ra donse gbeti ra naxan mu seniyenxi,
na seniyenma na sube seniyenxi saabui ra?» Serexedubee i yaabima ne,
«Ade.»»

¹³ Annabi Hage naxa e maxɔɔɔn, «Xa mixi nde din fure ra, a fa findi
seniyentare ra, a din sese ra, na fan findima ne se seniyentare ra?»
Serexedubee naxa a yaabi, «Iyo, na fan findima ne se seniyentare ra.»

¹⁴ Na kui, Annabi Hage man naxa a masen,

«Yi pama na na ki ne.

Si naxan na n ya tode ra, e na na ki ne.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«E belexe foxi mu seniyen,

e naxan bama serexe ra se seniyentare nan a ra.»

¹⁵ «Yakɔsi, wo fe mato a fanyi ra naxan fama rabade keli to ma han yare.
Beenun wo xa geme dɔxɔ a boore fari
Alatala xa hɔɔmɔbanxi wali kui,
wo xa ratu yi ma:

¹⁶ Wo to nu busali mɔxɔɔɔn fenma,
wo nu fu gbansan nan sɔtɔma.

Wo to nu ture litiri tongo suuli fenma,
wo nu litiri mɔxɔɔɔn gbansan nan sɔtɔma.

¹⁷ N bara wo xa wali birin kana fure nun balabalanyi ra,
kɔɔ wo mu tin gbilende n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ «Yakɔsi, wo a mato a fanyi ra,
fe naxan fama rabade keli to ma han yare,
keli yi kike solomanaani xi mɔxɔɔɔn nun naani ma,
keli Alatala xa hɔɔmɔbanxi xa geme singe dɔxɔ lɔxɔe ma.
Wo xa wo ɔxɔ sa na xɔn ma a fanyi ra.

¹⁹ Mengi ragataxi mu na wo xa sentie kui, ka?
Weni bili, xɔre bili, kɔɔbe bili, nun oliwi bili,
nee fan mu bogife hali keren.

Κονο, folo to ma, n fama ne barake sade wo ma.»

²⁰ Alatala man naxa masenyi firin nde ti Annabi Hage be, xi moxoɓɓen nun naani nde ra.

²¹ «A fala Sorobabeli be Yudaya gomina,
«N koore nun boxi raserenma ne.

²² N mangɛe ragoroma ne e xa kibanyi kui.

N si gbeteɛ senbe kanama ne.

N soori ragisee nun e ragimae rabirama ne.

N soe nun soe ragie faxama ne

e ngaxakerenyi xa santidegema ra.»»

²³ Alatala xa masenyi nan ya,

«Na loxoɛ, Sorobabeli Salatiyeli xa di

n i findima ne n ma konyi ra,

i luma ne alo n ma xurunde tonxuma.

N bara i sugandi.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

Annabi Sakari xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Sakari xee Darisalamu Perise mange Dariyusi xa waxati. Isirayilakae nu bara je tongo solofere raba konyiya kui Perise boxi ma e xa kuye batui xa fe ra, konɔ Ala naxa a niya Dariyusi xa e beɲin gbilenfe ra Isirayila boxi ma. E to menni li e xa taee nun Ala xa hoɾomolingira banxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, konɔ e yaxuie naxa e toɾoɾo. Na kui Ala naxa Annabi Sakari nun Annabi Hage xee Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Sakari xa masenyi foloma laamatunyi solomasaxan nan ma, naxee a masenma a Ala fama ne Isirayilakae malide e xa wali kui. A man a masenma a Ala fama ne sie paxankatade naxee na a xa pama toɾoɾfe. Ala limaniya fima ne a xa mixie ma Annabi Sakari xa masenyi saabui ra.

Isirayila xa xunnakeli mu findima fe fanyi ra e tan gbansan be. Dunija na a to Ala meenima Isirayila ma ki naxe, e fan danxaniyama ne Ala ma, e bira Isirayilakae foxo ra. Ala Isirayilaka nde rakelima naxan misaalima seɾexedube kuntigi ra. Na xeme findima Isirayila mange xungbe nan na, Ala xa Mixi Sugandixi, naxan e xun tima Ala xa kira ma.

Yi saate Ala naxan tongoxi Isirayila be a findima ne lonni belebele ra to mixie be. Ala wama ne dunija birin xa bira a xa seɾiye foxo ra, e xa la Ala xa xanunteya ra alako e xa kisi soto. Xa a sa li adamadie tondima Ala xa mali ra, e sare jaaxi soto ma ne e peɾe ki xa fe ra. Ala wama mixi rakisife. Na nan a ra a naxa Marakisima xee won ma alako lanyi xa lu Alatala nun adama tagi. Ala xa na sooneya won birin be, won fan xa tin na ra. Amina.

Annabi Sakari xa Kitaabui

Laamatunyi singe: Gbilenfe Ala ma

¹ Dariyusi xa mangeya je firin nde kike solomasaxan nde kui, Alatala naxa a masen Annabi Sakari be, Berekaya xa di, Ido xa mamadi fanyi, a naxe,

² «Alatala bara xono wo benbae ma.

³ Konɔ, i xa a fala, Mange Alatala xa masenyi nan ya: <N tan Mange Alatala bara a fala wo be, wo xa gbilen n ma. Na temui n fan gbilenma ne wo ma.

⁴ Wo naxa lu alo wo benbae. Singe namijonmee nu bara a masen e be, «Mange Alatala xa masenyi nan ya, wo gbilen wo xa fe jaaxie nun wo xa kewali jaaxie foxo ra.» Konɔ e mu e tuli mati n ma masenyi ra, e mu n xui suxu. N tan Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ Wo benbae na minden? Namijonmee go? E mu faxama xe?

⁶ N ma masenyi nun n ma seɾiye, a mu wo benbae lixi?»

A to ge na masenyi ra, pama naxa tuubi, e fa a fala e boore be, «Mange Alatala bara won ma fe rabaxie sare ragbilen won ma.»

⁷ Kike fu nun keren nde xi moxonen nun naani nde, Sebati kike, Dariyusi xa mangeya je firin nde, Alatala naxa a masen Annabi Sakari be, Berekaya xa di, Ido xa mamadi,

⁸ «To ke ra n bara yi laamatunyi to. Xeme nde nu na soe gbeeli fari, a nu tixi miriti wurie tagi fole kui. Soe gbeelie, soe fooree, nun soe fiixee nu na a xanbi ra.

⁹ N naxa a maxorin, «N Marigi, munse na yee tan na?» Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa a fala, «N a masenma ne i be.»

¹⁰ Mixi naxan nu tixi miriti wurie tagi, a naxa a fala, «Alatala xa xerae nan e ra naxee dunija iperema.»

¹¹ E naxa dentege sa Alatala xa maleke be naxan nu tixi miriti wurie tagi, «Muxu bara dunija birin ipere, dunija mixi birin raxaraxi, e na bojesa kui.»

¹² Alatala xa maleke naxa a fala, «Mange Alatala, i fama kinikinide Darisalamu nun Yudaya xa taee ma mun temui? I xonoxi e ma kabi je tongo solofere.»

¹³ Alatala naxa na maleke ralimaniya, a a madundu, maleke naxan nu woyenma n na.»

¹⁴ «Na maleke naxa a fala n be, «I xa a fala, Mange Alatala xa masenyi nan ya: Darisalamu nun Siyon rafa n ma. N mu tinma e xa bira xanuntenyi gbete foxo ra.

¹⁵ N bara xono si gbete ma naxee foxo a ma toore yo mu noma e lide. Singe n nu xonoxi dondoronti n ma jama ma, kono sie tan bara nde sa n ma jama xa toore xun ma.»»

¹⁶ «Na nan a ra, Alatala naxa a masen, «N man kinikinima ne Darisalamu ma, n man n ma banxi tima ne. Luuti ibendunma ne Darisalamu taa xun ma alako na xa maniya, na taa man xa gbilen ti ra.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ I man xa a fala, «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Harige man luma n ma taee kui, n man Siyon madundu ma ne, n man Darisalamu sugandima ne.»»

2

Laamatunyi firin nde: Ferie nun xabuie

¹ N naxa yi laamatunyi to: N bara feri naani to.

² N bara maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «Munse na yee ra?» A naxa n yaabi, «Senbema nan yee ra naxee Yudaya, Isirayila, nun Darisalamu rayensenxi.»

³ Na temui, Alatala naxa xabui naani masen n be.

⁴ N naxa maxorinyi ti, «Yee faxi munse rabade be?» A naxa n yaabi, «Yi feri naani misaalixi senbema nan na naxee Yudaya rayensenxi mixi yo mu no a xunyi rakelide. Kono yi xabuie faxi e magaaxude ne, e si gbete senbema rabira, naxee kelixi Yudaya boxi xili ma alako e xa Yudayakae rayensen.»

Laamatunyi saxan nde: Maniya luuti

⁵ N naxa yi laamatunyi to: Xeme nde nu na, maniya luuti nu suxuxi a yi ra.

⁶ N naxa a maxorin, «I siga minden?» A naxa n yaabi, «N Darisalamu nan maniyafe, alako n xa a gboe nun a kuyeya kolon.»

⁷ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa siga yare, maleke gbete naxa fa a ralande.

⁸ A naxa a fala a be, «I gi, sa a fala yi segetala be, a Darisalamukae nun xurusee fama ne wuyade han tete mu no e rabilinde sonon.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan yati e makantama ne. N luma ne e be alo tete te daaxi, n ma nore fa lu e tagi.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo gi, wo wo gi!
Wo xa keli pamanε ma
naxan na koola ma.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«Singe n nu bara wo rayensen ye dunipa ma.

¹¹ Siyon mixie, wo wo gi.

Wo tan naxee na Babilon,
wo xa keli naa.»

¹² Mange Alatala naxa a masen n be,
a naxan xεxi binye kui,

fe falafe yi sie xa fe ra naxee wo tɔɔɔxi:

«Naxan a belexe dinma wo ra,

a luxi ne alo na kanyi bara a belexe din Ala ra.»

¹³ N na keli e xili ma,

e findi e xa konyie xa konyie ra.

Na kui wo a kolonma ne

a Mange Alatala nan n xεxi.

¹⁴ «Darisalamukae, wo wo xui ite sεwe kui,
barima n fama ne lude wo tagi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁵ Si wuyaxi fama ne Alatala ma na lɔxɔe,

e fa findi n ma pama ra.

N luma ne wo tagi,

wo fa a kolon

a Mange Alatala nan n xεxi wo ma.

¹⁶ Yudaya man findima Alatala gbe nan na

a xa bɔxi seniyenxi kui.

A man fama ne Darisalamu sugandide.

¹⁷ Adamadi birin xa a sabari Alatala be,

a na kelifa a xa yire seniyenxi.

3

Laamatunyi naani nde: Serεxedube kuntigi

¹ A naxa serεxedube kuntigi Yosuwe masen n be, a nu tixi Alatala xa maleke ya i. Sentane nu tixi a yirefanyi ma a xa a tɔɔɔge.

² Alatala naxa a fala Sentane be, «N tan, Alatala naxan Darisalamu sugandixi, n bara a fala i be Sentane, i sabari! Yege xuntunyi xa mu na yi xeme ra naxan baxi te de i?»

³ Yosuwe nu tixi maleke ya i, dugi nɔxɔxi nan nu ragoroxi a ma.

⁴ Maleke naxa a fala a booree be naxee nu tixi Yosuwe sεti ma, «Wo dugi nɔxɔxie ba a ma.» A man naxa a fala Yosuwe be, «A mato, n bara i xa yunubi ba, n bara dugi tofanyie ragoro i ma.»

⁵ N naxa a fala, «Wo xa xunyi ratofan se seniyenxi dɔxɔ a xunyi ma.» E naxa xunyi ratofan se seniyenxi dɔxɔ a xunyi ma, e naxa dugie ragoro a ma. Alatala xa maleke nu tixi naa.

⁶ Alatala xa maleke naxa yi masenyi ti Yosuwe be,

⁷ «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Xa i jere n ma kirae xɔn, xa i n ma yaamarie suxu, i fama ne n ma banxi rapɛɛɛde, i fa n ma tete makantade. Na temui i yire sɔtoma ne be yee tagi.

⁸ Sereɛɛdube kuntigi Yosuwe, i tan nun naxee dɔxɔxi i ya i, wo wo tuli mati. Wo bara findi misaali ra. N fama n ma konyi xɛede, naxan xili <Salonyi.>

⁹ Wo xa gɛmɛ mato n naxan dɔxɔxi Yosuwe ya i. Ya solofere na na gɛmɛ kerenyi ma. N sebeli tima nɛ a ma, n man fa yi bɔxi xa yunubi ba lɔxɔɛ keren kui.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ «Na lɔxɔɛ, wo wo boore xilima nɛ, wo xa lu yire keren wo xa wɛni bili nun xɔrɛ bili bun ma.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

4

Laamatunyi suuli nde: Lanpui dɔxɔ se

¹ Maleke naxan nu wɔyɛnma n na, a naxa fa n naxunude, alo e mixi raxunuma ki naxɛ xixɔli ma.

² A naxa n maxɔrin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N lanpui dɔxɔ se xɛɛma daaxi nan toxi, bitirɛ na a xuntagi, ture ra a kui. Lanpui solofere gbakuxi a ma, ture gorode solofere, ture rasoma na lanpui soloferee kui.

³ Oliwi wuri bili firin tixi ture bitirɛ sɛɛti firinyie ma, keren a yirefanyɛ ma, keren a kɔɔla ma.»

⁴ N naxa maleke maxɔrin, naxan nu wɔyɛnma n na, «N marigi, munse na yee ra?»

⁵ A naxa a fala n bɛ, «I mu a kolon?» N naxa a yaabi: «N marigi, n mu a kolon.»

⁶ Na tɛmɛui a naxa a masen n bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Sorobabeli bɛ, <Wo sɛnbɛ mu nɔma sese ra. N tan nan Xaxili nɔma a rabade.> Mange Alatala xa masenyi nan ya.»

⁷ «Geya xungbe naxan na Sorobabeli ya ra, n na findima nɛ fili ra. A fama nɛ gɛmɛ fanyɛ raminide banxi ti se ra, jama fa a fala e xui itexi ra, <Ala xa hinne a ra, Ala xa hinne a ra!>»

⁸ Alatala naxa yi masenyi ti n bɛ,

⁹ «Sorobabeli bara yi banxi ti fɔlɔ, a man a rapɔnma nɛ.» Na kui wo a kolonma nɛ a Mange Alatala nan n xɛɛxi wo yire.

¹⁰ Nde yoma fe fɔlɛ xuri ma? Nama na wali se to Sorobabeli bɛlɛxɛ, e jɛlɛxinma nɛ.

Maleke naxa a fala n bɛ, «Na lanpui solofere findixi Alatala yae nan na naxee dunɔja ijerɛma.»

¹¹ N naxa a maxɔrin a ma, «Munse na na oliwi wuri bili firinyi ra, naxee na lanpui dɔxɔ se yirefanyɛ ma nun a kɔɔla ma?»

¹² N man naxa a maxɔrin a ma, «Munse na na oliwi salonyi firinyie ra, naxee na ture gorode xɛɛma daaxi firinyie sɛɛti ma, oliwi ture dangima naxee kui?»

¹³ A naxa a fala n bɛ, «I mu a kolon e naxee misaalixi?» N naxa a yaabi, «N marigi, n mu a kolon.»

¹⁴ A naxa a fala n bɛ, «Mixi firin nan e ra Ala naxee sugandixi, a ture ifili e xunyie ma, e xa wali dunɔja birin Marigi bɛ.»

5

Laamatunyi senni nde: Danke kɛɛdi

¹ N man naxa laamatunyi to naxan findixi kɛɛdi makuntanxi ra koore ma.

² Maleke naxa n maxorin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N keedi makuntanxi nan toxi koore ma, a kuya nongon ya moxoren, a igbo nongon ya fu.»

³ A naxa a fala n be, «Danke sebexi na keedi ma naxan masenxi boxi yire birin. A sebexi mupeti nun mixie nan be, naxee e kalima wule ra, e birin fama ne keride yi boxi ma.

⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N yi danke rasoma ne mupetie xa banxie kui, a nun mixi naxee e kalima n xili ra konjo e fa wule fala. Na danke luma ne e xa banxie kui han a birin kana.»

Laamatunyi soloferi nde: Gine na busali kui

⁵ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa makore n na, a fa a fala n be, «A mato naxan na minife yakosi.»

⁶ N naxa a maxorin, «Munse a ra?» A naxa n yaabi, «Busali nan a ra, jama xa fe paaxie na naxan kui.»

⁷ Derakote binye to ba a de ra, a naxa a to gine nde doxoxi a kui.

⁸ Maleke naxa a fala n be, «Fe paaxi misaali nan yi gine ra.» A man naxa gine radin busali kui, a fa a de rakoto derakote binye ra.

⁹ N to n ya rakeli, n naxa gine firin to. Gabutenyi gbongboe daaxie nu na e ma, e nu na jerefe koore ma. E naxa na busali tongo, e a xanin koore ma.

¹⁰ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «E na busali xaninfe minden?»

¹¹ A naxa n yaabi, «E na a xaninfe Babilon boxi nan ma, e banxi tima a be dennaxe, a xa lu naa.»

6

Laamatunyi solomasaxan nde: Soori ragise naani

¹ N man naxa laamatunyi to. Soori ragise naani nu na minife geya firinyie longori ra. Na geyae nu yailanxi yoxui nan na.

² Soe gbeelie nan nu na soori ragise singe bendunfe, soe fooroe nan nu na soori ragise firin nde bendunfe,

³ soe fiixee nan nu na soori ragise saxan nde bendunfe, soe makatunxie nan nu na soori ragise naani nde bendunfe.

⁴ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «N marigi, munse yee ra?»

⁵ Maleke naxa n yaabi, «Foye naani nan e ra, Dunija Marigi na naxee raminife.

⁶ Soe fooroe sigama pamane koola nan ma, soe fiixee sigama pamane sogegode nan ma, soe makatunxie sigama pamane yirefanyi nan ma.»

⁷ Yi soe senbema to nu wama sigafe dunija inerede, maleke nde naxa a fala e be, «Wo siga boxi inerede.» E naxa keli keren na.

⁸ Ala naxa a fala n be a xui itexi ra, «I bara a mato, naxee sigaxi pamane koola ma, e bara n waxonfe raba naa.»

Yosuwe xa mangeya

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

¹⁰ «Xeledayi, Tobiya, nun Yedaya na fa kelifi konyiya kui Babilon boxi ma, i xa e xa fangadamae rasuxu. Na loxoe i xa siga Sofoni xa di Yosiya yire

¹¹ na gbeti nun na xεεma ra. I xa mangeya tɔnxuma rafala na ra, i fa a dɔxɔ sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Yosuwe xun ma, Yehosadaki xa di.

¹² I xa a fala a bɛ, «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi mixi naxan xili «Salonyi.» Na salonyi bulama nɛ, a fa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ti.

¹³ A tan nan Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tima, mangeya tɔnxuma luma nɛ a yi, a dɔxɔ a xa kibanyi kui, a nama yamari. Sɛrɛxɛdubɛ nde fan dɔxɔma nɛ a xa kibanyi kui. Bɔɲɛsa lu e firinyi tagi.»

¹⁴ Mangeya tɔnxuma luma nɛ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui Helemi, Tobiya, Yɛdaya, nun Sofoni xa di Heni yi ra.»

¹⁵ «Mixi naxee makuya, nee fama nɛ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tide. Na kui wo a kolonma nɛ a Mange Alatala nan n xεɛxi wo ma. Na birin fama nɛ rabade xa wo wo Marigi Alatala xui suxu a fanyir ra.»

7

Sunyi

¹ Dariyusi xa mangeya ɲɛ naani nde, Kisilewi kike solomanaani nde, xi naani nde lɔxɔɛ, Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari bɛ.

² Betelikae nu bara Sareseri nun Regemi Meleki nun e xa mixie xɛɛ Alatala maxandide.

³ E man xa Mange Alatala xa sɛrɛxɛdubɛɛ, naxee nu na hɔrɔmɔbanxi kui, a nun namipɔnɔmɛ maxɔrin, «Muxu lan muxu xa muxu wa xui ramini kike suuli nde ra, muxu xa sunyi suxu alɔ muxu a rabaxi ɲɛ wuyaxie ra ki naxɛ?»

⁴ Mange Alatala naxa masenyi ti n bɛ yi ki,

⁵ «Nama nun sɛrɛxɛdubɛɛ maxɔrin n bɛ, «Wo to nu sunyi suxuma sunnunyi kui na kike suuli ndee nun na kike solofere ndee ɲɛ tongo solofere bun ma, wo nu sunma n tan nan bɛ?»

⁶ Wo to nu wo dɛgema nun wo wo minma, wo mu a rabaxi wo yɛtɛ xa bɛ?»

⁷ Alatala mu na masenyi mɔɔli ti a xa namipɔnɔmɛ singee saabui xa ra, Darisalamu nun a rabilinyi nu sabatixi bɔɲɛsa kui tɛmui naxɛ? Na tɛmui, mixie nu na Negewi nun Sefela bɔxi ma.»

⁸ Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari bɛ yi ki,

⁹ «Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Wo xa kiiti sa tinxinyi kui. Wo xa hinne wo boore ra kinikini kui.

¹⁰ Wo naxa kaapɛ ginɛɛ, kiridie, bɔxi xɔɲɛɛ, nun setaree tɔɔrɔ. Wo naxa natɛ paaxi tongo wo bɔɲɛ kui wo booree xa fe ra.»

¹¹ Kɔnɔ e mu tin na masenyi ra, e naxa e kobe so, e mu e tuli mati na ra.

¹² E bɔɲɛ naxa xɔrɔxɔ alɔ diyaman, e naxa tondi Mange Alatala xa sɛriyɛ suxude, a Xaxili Seniyɛnxi nu bara naxan nasamba namipɔnɔmɛ singee ma. Na nan a ra Mange Alatala naxa xɔnɔ e ma a belebele ra.

¹³ A to e xili, e naxa tondi a xui suxude. Yakɔsi, xa e tan bara a xili, a mu e xa maxandi suxuma de.» Mange Alatala xa masenyi nan ya,

¹⁴ «N e rayensen nɛ sie birin ya ma e mu naxee kolon. E to keli e xa bɔxi ma, dennaxɛ nu bara rabɛɲin, mixi yo mu dangima dennaxɛ, mixi yo mu sigama dennaxɛ. Bɔxi fanyir findi gbalɔe bɔxi ra e tan nan saabui ra.»

8

Ala xa laayidi Darisalamu xa fe ra

¹ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

² Mange Alatala naxa a masen, «N mu wama n firin nde xon Siyon. N ma pama xa fe xoxoxo n ma ki fanyi.»

³ Alatala naxa a masen, «N man fama ne Siyon, n xa lu wo tagi Darisalamu. Darisalamu fama ne xilide <Taa nondila.> Mange Alatala xa geya fama ne xilide <Geya Seniyenxi.>»

⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Xemoxie nun jexexeforie man luma ne Darisalamu malan yire, yisuxuwuri suxu e yi e xa simaya xonnakuye xa fe ra.

⁵ Dimedie fan luma ne bere ra taa malandee.»

⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Hali a fa findi terenna ra yi waxati pama donxoe be, Mange Alatala mu noma kaabade na fe ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N nan n ma pama rakisima ne pamanee ma naxee kelima sogetede nun sogegorode.

⁸ N e ragbilenma ne Darisalamu. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra nondi nun tinxinyi kui.»

⁹ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo senbe so, wo tan naxee nu bara yi masenyi ne namiponmee saabui ra Mange Alatala xa banxi koorin temui naxe. Wo wo senbe so alako yi banxi xa jon.

¹⁰ Beenu na wali xa folo, wali sare yo mu nu na waliksee be. Hali ningee mu donse soto e xa wali kui. Wali birin mu nu noma sooneyade, barima n nu bara yaxuija ramini mixie tagi.

¹¹ Kono yakosi n mu yi pama donxoe tooroma alo singe.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «Bopesa luma ne boxi ma. Weni bilie bogima ne, boxi daxamui raminima ne, tune ye fama ne. N na birin soma ne yi pama donxoe yi ra e ke ra.

¹³ Singe Yudaya bonsoe nun Isirayila bonsoe findi ne danke ra sie tagi, kono yakosi, n to wo rakisi, wo findima ne e be saabui ra e barake soto. Wo naxa gaaxu, wo wo senbe so.»

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo benbae to n naxono, n naxa nate tongo n xa wo jaxankata. N mu tin gbilende na nate foxo ra.

¹⁵ Kono yakosi n bara nate tongo, n xa fe fanyi raba wo be, Darisalamu nun Yudaya bonsoe. Wo naxa gaaxu.

¹⁶ Wo xa yi masenyi rabatu: Wo xa nondi fala wo boore be, wo xa kiiti sa nondi nun tinxinyi kui.

¹⁷ Naaxuija naxa lu wo boje kui wo booree mabiri. Wo naxa wo kali wule kui, barima na fe mooli mu rafan n ma.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya,

¹⁹ «Mange Alatala naxa a masen wo sunyi naxee suxuma kike naani nde, kike suuli nde, kike solofere nde, nun kike fu nde ra, nee xa findi sali seewe daaxie ra. Nondi nun bopesa xa rafan wo ma.»

²⁰ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Mixi gbegebe fama ne fade kelifa pamanee gbete ma.

²¹ Mixie luma siga ra yire gbete e sa a fala mennikae be, <Won xee Mange Alatala maxandide, won birin na a ra.>

²² Senbema wuyaxie kelifa pamanee gbete ma, e fama ne Mange Alatala fende Darisalamu, e a maxandi.»

²³ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Na loxoe pamanee gbete mixi fu fama ne kankande Yuwif keran ma, e fa a fala a be, <Won birin na a ra, barima muxu bara a kolon Ala na wo fe ma.>»

9

Si gbetee xa kiiti

¹ Alatala bara masenyi xoroɔɔe ti
 Xadaraki xa boxi xa fe ra.
 Na masenyi bara Damasi taa fan li.
 Alatala gbe nan adamadi birin na,
 Isirayila bonsoee fan a gbe.

² Na masenyi bara Xamata taa li,
 naxan na Damasi naaninyi mabiri.
 A bara Tire nun Sidon fan li,
 hali lonnilae nan to e ra.

³ Tire bara taa makantaxi ti,
 a xa gbeti bara gbo alo meyeniyi,
 a xa xeeɓa bara gbo alo boora.

⁴ Kono Marigi na birin bama ne a yi,
 a a xa tete radin baa ma, a fa taa gan.

⁵ Asikalon na na to,
 a fan luma ne gaaxui kui.
 Gasa nun Ekiron fan gaaxuma ne,
 e sreenma ne barima e xa xunnakeli bara findi yaagi ra.
 Gasa mange faxama ne,
 mixi yo mu luma Asikalon sonon.

⁶ Si masunbuxi fama ne sabatide Asidodi.
 «N Filisitakae xa yete igbopa ragoroma ne.

⁷ N faxe tife jonma ne menni.»
 Nama donxoɔe fama ne birade muxu Marigi Ala foxo ra.
 E sabatima ne Yudaya xabilee ya ma.
 Ekiron luma ne alo Yebusu.

⁸ «N na n ma banxi kanta ma ne,
 alako soori gali yo naxa a kana.
 Naxan fama, naxan dangima,
 e mu noma sese ra,
 barima yakosi n jengi saxi a xon ma.»

⁹ Siyonkae, wo xa nelexin.
 Darisalamukae, wo xa wo xui ite seewe kui.
 Wo xa mange na fafe wo yire.
 A tinxin. A kisixi.

A mu a yete igboma,
 a soma taa kui sofale nan fari,
 sofale xemema, sofale ginema xa di.

¹⁰ «N soori ragise bama ne Eframi boxi ma,
 n soe bama ne Darisalamu.
 Gereso xalie mu luma naa.»
 A bojesa nan masenma sie be.
 A xa mangeya xungboma ne yire birin,
 kelifa baa xungbe ma, a sa doxo xure xungbe ra.

¹¹ «N bara wo xa mixi suxuxie xun sara
 won ma saate xa fe ra
 naxan xirixi seɔɔe wuli daaxi ra.
 E nu na fe xoroɔɔe kui,
 alo mixi naxee ragoroxi kolonyi nde kui, ye mu na naxan kui.

¹² Wo xa gbilen taa makantaxi kui,
wo tan geelimani naxee xaxili tixi n na.

To n xa a fala wo be,
n wo harige ragbilenma ne wo ma,
n man fa a xunmasa.

¹³ Yudaya findima ne n ma xali ra.
Efirami luma ne alo n ma tanbee.
Siyonikae findima ne n ma soorie ra
Girekikae xili ma.
N ma santidegema nan i ra.»

¹⁴ Alatala a yete makenenma ne e be,
a xa tanbe lu alo seyamakonyi.
Marigi Alatala sara fema ne,
a lu alo turunnaade.

¹⁵ Mange Alatala e makantama ne.
E xa geresosee kanari rabama ne,
e wuli ifili alo serexedubee
naxan xuruse kon naxabama,
e fa na wuli kasan serexebade ma.

¹⁶ E Marigi Alatala e rakisima ne na loxe,
alo xuruse demadonyi a xa xurusee kantama ki naxe.
Ala xa pama luma ne alo diyaman naxan yanbama boxi ma.

¹⁷ E tofanma ne, e rayabu.
Baloe fanyi segetalae xunghoma ne,
minse fanyie sungbutunyie rayabu.

10

Ala xa hinne

¹ Wo xa Alatala maxandi jeme temui.
Alatala fama ne tune belebele ra wo be,
alako wo xa xee xa fan.

² Kuyee wule falama,
sematoee mu nondi toma,
e xiye fasarima wule ra,
e xa madundui fufafu na a ra.
Na birin bara a niya pama xa loe alo xurusee.
E na toore kui barima xuruse demadonyi mu na e be.

³ N bara xono na xuruse demadonyie ma.
N e xa yareratie paxankatama ne.
Yudaya luma ne alo Mange Alatala xa xurusee,
a menima ne e ma.
E fama ne binye sotode,
alo soori mange xa soe.

⁴ Mixi nde kelima ne Yudaya
naxan misaalima geme ra banxi tixi naxan fari,
naxan misaalima wuri ra kiri banxi xirixi naxan na,
naxan misaalima xali geresose ra.
Mange birin fatanxi Yudaya bonsae nan na.

⁵ Yudayakae findima ne senbema ra,
naxee e yaxuie maboronma gere kui,
barima Alatala na e fe ma.

E yaxuie xa soe ragimae luma ne yaagi kui.

⁶ «N Yudaya bonsoe xun nakelima ne,
n Yusufu bonsoe rakisi,
n e xa taee yailan,
barima n bara kinikini e ma.
E fama ne lude alo n mu e rabejin.
E Marigi Alatala nan n na,
n e xa duba suxuma ne.

⁷ Efirami bonsoe fan findima ne senbemaie ra.
E seewama ne dangife siisilae ra.
E xa die na birin toma ne, e fan jexin.
E birin boje seewama ne Alatala xa fe ra.

⁸ N nan n ma pama maxilima ne, n xa e xun sara,
e xa wuya dangife singe ra.

⁹ Hali n to e rayensenxi sie ya ma,
e e ratuma ne n ma fe ma yire makuye.
E tan nun e xa die kisima ne,
e man fa gbilen e xonyi.

¹⁰ N e rafama ne kelifa Misira boxi ma,
n e malan kelifa Asiriya boxi ma.
N man Galadi nun Liban boxi fima ne e ma,
kono e konti dangima ne na birin na.

¹¹ E xa toore bara lu alo baa moronyie,
kono Ala na moronyie ragoroma ne.
Nili xure bara a niya e xa lu konyiya kui,
kono na xure bara xori.
Asiriya xa yete igbona goroma ne,
Misira xa mangeya non.

¹² N tan nan e senbe soma,
e fama ne jerede n xili ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

11

Xuruse demadonyie

¹ Liban boxi, i xa wuri birin fama ne gande.

² Wo fama ne wade wo xui itexi ra,
barima sipire, sediri, nun konde bilie fama ne birade.
Basan wondi belebele bara kana.

³ Xuruse demadonyie wama ne,
barima fiili bara kana.
Yetee xaajema ne,
barima Yuruden fotonyi bara kana.

⁴ N Marigi Alatala a masen ne,
«Wo xa xurusee de madon,
naxee fama faxade.

⁵ Mixi naxee e sarama
e fama ne e kon naxabade kinikinitarepa kui.
Naxee e matima e a falama ne,
«Ala tantu.
N bara banna.»
Xuruse demadonyie mu kinikinima e ma.»

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fan mu kinikinima yi jama ma.
 N bara e birin lu e boore yi ra,
 e xa mange yi ra,
 alako jama xa jaxankata.
 N mu mixi yo ratangama na ma.»

⁷ Na kui n naxa xurusee tóoroxi de madon, naxee nu lanxi e xa faxa. N naxa yisuxuwuri firin tongo. N naxa keren xili sa «Hinne,» boore «Lanyi.» N naxa xurusee de madon.

⁸ N naxa xuruse demadonyi saxan keri kike keren bun, barima e mu rafanxi n ma sonon, n fan mu rafanxi e ma.

⁹ N naxa a fala xurusee be, «N mu wo de madonma sonon. Naxan lan a xa faxa, a xa faxa. Naxan lan a xa siga, a xa siga. Naxan lan a xa lu be, a xa a boore faxa.»

¹⁰ N naxa n ma yisuxuwuri tongo naxan xili «Hinne,» n naxa a igira. Na misaalixi saate nan na naxan xirixi n tan nun sie birin tagi. Na saate bara kana.

¹¹ N to na kana xurusee tóoroxi ya xori, e naxa a kolon n nu bara Alatala xa masenyi fala.

¹² N naxa a fala e be, «Xa a wo kenene, wo n ma wali sare fi n ma, xa na mu a ra wo a lu na.» E naxa kobiri kole tongo saxan fi n ma wali sare ra.

¹³ Alatala naxa a fala n be, «Xa e n ma wali tide toma na ki ne, a sare mu gbo, a wole. Feje yailanma xa na tongo.» N naxa na kobiri kole tongo saxan tongo, n naxa e wole Alatala xa banxi kui mixi nde be naxan fejee yailanma.

¹⁴ Na dangi xanbi, n naxa n ma yisuxuwuri igira naxan nu xili «Lanyi,» barima lanyi mu na Yudaya nun Isirayila tagi sonon.

¹⁵ Alatala naxa a fala n be, «I man xa xuruse demadonyi xaxilitare xa walisee tongo.

¹⁶ N xuruse demadonyi rakelima ne yi boxi ma naxan mu a pengi sama xurusee xon ma. Xa xuruse keren bara loe, a mu sigama a fende. Xa keren bara maxono, a mu a dandanma. Xa keren bara xungbo folo, a a sube birin donma ne han a a tore li.»

¹⁷ «Naxankate na xuruse demadonyi paaxi be,
 naxan xurusee rabepinma.
 Santidegema xa a belexe sege,
 a xa a ya soxo.
 A belexe naxa no fefe ra,
 a ya naxa fe yo to.»

12

Yudaya xa xunnakeli

¹ Alatala bara masenyi xoroxoe ti Isirayila xa fe ra.
 Alatala xa masenyi nan ya,
 naxan kooore nun boxi daaxi,
 naxan xaxili so adamadi yi ra:

² «N fe xungbe rabama ne Darisalamu be, dunipa sie tagi.
 Mixi na fa Darisalamu gere,de,
 n kaabanako rabama ne Yudaya be.

³ Na loxo, n Darisalamu findima ne geme binye ra si birin be.

Naxan katama na itefe ra,
na kanyi maxonoma ne.
Duniya si birin malanma ne a xili ma.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
«Na loxoε, n soori nun a xa soe radaxuma ne.
N nee findi donxui ra.
N Yudaya bonsoε matoma ne,
n nan n jengi sa e xon ma.

⁵ Yudaya mangεe a falama ne e boje kui,
«Darisalamukae senbe gboxi
e Marigi Alatala nan saabui ra.»

⁶ Na loxoε, n Yudaya mangεe luma ne
alo te wolenxi yege xora,
xa na mu alo te na din sexε ra.
E fama ne si birin halakide naxan na e rabilinyi.
Darisalamu mu kanama.

⁷ Alatala Yudaya taaε nan singe rakisima,
alako Dawuda xabile nun Darisalamukae
xa binyε naxa dangi Yudaya mixie ra.

⁸ Na loxoε, Alatala Darisalamukae makantama ne.
Ala a niyama ne mixi taganxi xa Dawuda senbe soto.
Dawuda xabile senbe gboma ne Ala saabui ra.
Alatala xa maleke a jεrema ne e ya ra.

⁹ Na loxoε, n si birin halakima ne
naxee Darisalamu gerema.

¹⁰ N hinne nun kinikini luma ne
Dawuda xabile nun Darisalamukae xaxili ma.
E fama ne e ya rafindide n ma, e n tan naxan soxoxi.
E sunnunma ne n ma fe ra,
alo mixi naxan xa di singe bara faxa.
E e wa xui raminima na ki ne.

¹¹ Na loxoε, sunnunyi gboma ne Darisalamu,
alo Hadada Rimon sunnunxi Megido gulunba kui ki naxe.

¹² Nama birin sunnunma ne xabile ki ma.
Dawuda xabile luma ne a xati ma.
Natan xabile fan luma ne a xati ma.
Xemεe nun ginεe mu sunnunma yire keren.

¹³ Lewi xabile luma ne a xati ma.
Simeyi xabile luma ne a xati ma.
Xemεe nun ginεe mu sunnunma yire keren.

¹⁴ Xabile birin luma ne a xati ma.»

13

Nama seniyenxi

¹ Na loxoε, dulonyi minima ne
naxan noma Dawuda xabile nun Darisalamukae
yunubi bade.

² Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Na loxoε, n kuyee xili bama ne wo de kui,
wo neemu e ma.
N e xa namijonmεe nun e xa seniyentarepa kerima ne.

³ Xa mixi nde suusama namijonme masenyi tide,
a nga nun a baba naxan a barixi e a falama a be,
«I xa faxa, barima i bara wule fala Alatala xili ra.»
A nga nun a baba naxan a barixi,
e a soxoma ne na masenyi xa fe ra.

⁴ Na loxe, namijonmee birin yaagima ne
e xa masenyie xa fe ra.
E mu namijonme dugi ragoroma e ma sonon
alako e xa mixi madaxu.

⁵ E birin a falama ne,
«Namijonme mu n na.
Kabi n dimedi temui n xe nan tun safe.»

⁶ Kono e a maxorinma ne,
«Munse na yi nari ra i belexee ma?»
A e yaabima ne:
«N xanuntenyi nan n maxonoxi.»

⁷ «Santidegema, keli n ma xuruse demadonyi xili ma,
keli mixi xili ma naxan na n seeti ma.»
Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Santidegema, xuruse demadonyi faxa,
yexxee rayensen ye.

N fama ne yexxeeyoree naxankatade.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya:
«Nama doxo firin faxama ne,
kono a doxo saxan nde baloma ne.

⁹ N na doxo saxan nde sama ne te i,
n e raxunu alo gbeti.
N xa e mato alo xema.
A na n maxandi, n a xa duba suxuma ne.
N fama ne a masende, «N ma jama nan ya,
a fan a masen, «Alatala nan muxu Marigi Ala ra.»»

14

Alatala fa loxe

¹ Alatala xa loxe fafe.
Wo yaxuie wo harige itaxunma ne e boore ma wo ya xori.
² N si birin malanma ne Darisalamu gere xili ma.
E soma ne taa kui, e banxi kana, e dutun ginxe ma.
E jama seeti xaninma ne konyiya kui,
e boore seeti lu taa kui.

³ Alatala kelima ne a sa na sie gere a gere ki ma.

⁴ Na loxe Ala tima ne Oliwi geya fari,
naxan na Darisalamu ya ra sogetede mabiri.
Oliwi geya iboma ne a tagi,
kelife sogetede han sogekorode.
Gulunba luma ne geya firin tagi,
keren na koola ma, keren na yirefanyi ma.

⁵ Na temui wo wo gima ne gulunba kui
n ma geyae tagi han Aseli.
Wo wo gima ne

alo wo wo gixi boxi xa serenyi ya ra ki naxe,
Yudaya mange Yusiya xa waxati.

Na temui n Marigi Alatala fama ne,
a nun a xa seniyentoe ra.

⁶ Na loxe, naiyalanyi mu luma dunja ma,
yanbasee xunuma ne.

⁷ Yanyi nun koe mu na na loxe.
Alatala nan na loxe mooli kolon.
Kono nunmare temui naiyalanma ne.

⁸ Na loxe, kisi ye minima ne Darisalamu,
seeti te sogetede baa mabiri,
seeti goro sogekorode baa mabiri.

A minima ne soge fure nun jeme temui.

⁹ Alatala nan findima dunja birin mangle ra.
Na loxe, Alatala nan keren fama batude,
a xili nan gbansan falama.

¹⁰ Darisalamu boxi rabilinyi birin
findima ne mere ra,
kelife Geba, sa doxo Rimon na,
Darisalamu yirefanyi ma.
Darisalamu xa fe itema ne, a xa noe fa yensen ye
kelife Bunyamin naade ma, sa doxo naade singe ra,
han tunxui naade, han Xananeli koore banxi,
han mangle xa weni yailande.

¹¹ Mixie sabatima ne taa kui,
e mu halakima sonon.
Darisalamu luma ne bojesa kui.

¹² Alatala fama ne fure jaaxi sinde sie ma
naxee Darisalamu gerexi.
E fate kiri birin boroma ne beenu e xa faxa.
E yae boroma ne e ya yili kui,
e nenyi boroma ne e de kui.

¹³ Na loxe, Alatala mixie ya isoma ne,
e e boore suxu, e e boore bonbo.

¹⁴ Yudayakae gere tima ne Darisalamu.
E naafuli bama ne sie yi ra naxee na e rabilinyi,
xeema, gbeti, nun dugi gbege.

¹⁵ Na fure jaaxi mooli nde fan sinma ne xuruse birin ma:
soee, sofalee, joxomee.

¹⁶ Darisalamu yaxui naxee mu faxaxi na kui,
nee luma ne te ra je birin Mange Alatala batude,
e xa Bage Ti Sali raba na.

¹⁷ Xa dunja xabile nde tondi sigade Darisalamu
Mange Alatala batude,
tune mu sinma e xa boxi ma.

¹⁸ Xa Misira xabile nde tondi sigade,
tune mu goroma menni.
Alatala xa fure jaaxi nan na ki,
a naxan nagoro sie ma,

naxee tondixi sigade Bage Ti Sali rabade.

¹⁹ Alatala Misira nun si birin naxankatama na ki ne,
naxee tondi sigade Bage Ti Sali rabade.

²⁰ Na ԼՈՒՅԷ, birin findima Alatala gbe nan na.

A fama ne sebəde tołonyie ma naxee gbakuxi soee ra,
«Alatala gbe.»

Tunde naxee sube gbansan jinma

Alatala xa hōrōmōbanxi kui,

nee sēniyenma ne alo yirabasee

naxee rawalima sērexēbade sēeti ma.

²¹ Tunde birin naxee na Darisalamu nun Yudaya,

nee birin sēniyenma ne,

nee birin findima ne Mange Alatala gbe ra.

Mixi birin naxee fama sērexē bade,

nee fama ne tunde ndee ra alako e xa kuri so.

Na ԼՈՒՅԷ, Kanaan kaafiri yo mu soma

Mange Alatala xa banxi kui.

Annabi Malaki xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Malaki yi kitaabui nan sebexi Isirayilakae ma temui dangixi. E to gbilen Isirayila boxi ma, kelife yire makuye Ala e paxankataxi dennaxe e xa yunubie xa fe ra, namijonnmee naxa kawandi ti e be. E naxa limaniya, e naxa Darisalamu ti a nun e xa hɔrɔmɔbanxi.

Na xanbi, e man bara bira yunubi fe fɔxɔ ra. Alatala naxa e yaabi Annabi Malaki xa kitaabui saabui ra. A naxa ratu e ma alo a e xanuxi ki naxe dangife si birin na, kɔnɔ e mu na kolon a be. Ala naxa e xa yunubi masen e be keren keren yi ra. E nu darixi sɛrɛxɛ jaaxi ba ra Ala be. E mu nu wama farile fife Ala ma. E nu setaree tɔɔɔ, e man nu fa yene raba. Awa, na birin kui Alatala naxa a xa nate tongoxi masen e be. A naxe e fama ne paxankate sɔtɔde xa e mu gbilen yunubi rabafe fɔxɔ ra. A man naxe, mixi naxan gaaxuma a ya ra, na fama ne ratangade Ala xa xɛera saabui ra naxan nu na fafe.

Yi kitaabui xaxili belebele masenma to mixie be. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Xa mixi birama kira jaaxi fɔxɔ ra, e Ala xa paxankate sɔtɔma ne. Kɔnɔ xa mixi gaaxuma Ala ya ra, Alatala yete yati nan e rakisima. Amina.

Annabi Malaki xa Kitaabui

Alatala xa wɔyenyi xɔrɔxɛ

¹ Alatala xa wɔyenyi xɔrɔxɛ Isirayilakae be Annabi Malaki saabui ra:

² Alatala xa masenyi nan ya, «N bara wo xanu, kɔnɔ wo maxɔrinyi tima n ma, «Ala, muxu xa marafanyi na minden?»» Ala naxe, «Yaxuba taara xa mu lanxi Esayu ma? Yaxuba tan a rafan n tan Ala ma,

³ kɔnɔ n bara Esayu tan napaaxu. N bara a xa boxi geya yire mafindi gbengberen yire ra. N bara a ke so wulai baree yi ra naxee na gbengberenyi ma.

⁴ Xa Edonkae, naxee kelixi Esayu bɔnsɔɛ, a fala, «Won bara gbaloe sɔtɔ, kɔnɔ won na yailanma,» Mange Alatala e yaabima ne, «Xa wo banxi ti, n na rabirama ne.» E xili fama ne falade, «Naaxupa boxi.» E a falama ne jama na a ra Alatala xɔnɔxi naxan ma temui birin.

⁵ Wo yae fama ne a tode. Wo yete yati a falama ne, «Alatala xa mangeya senbe gbo dunjpa birin, hali Isirayila boxi fari ma.»»

Marigi batui naxan xɔnxi

⁶ «Di tan a baba binyama ne, konyi fan a marigi binya. Xa n tan nan na wo baba ra, n ma binye na minden? Xa n tan nan na wo marigi ra, n ma binye na minden? N tan wo xa Mange Alatala, n xa a fala wo be, wo na n xili yelebufe. Kɔnɔ wo n maxɔrinfe, «Muxu i xili yelebuxi di?»

⁷ Wo na n xili yelebufe wo xa sɛrɛxɛ seniyyentaree nan na wo naxee sama n ma sɛrɛxɛbade fari. Wo man n maxɔrinma, «Muxu faxi sɛrɛxɛ seniyyentare mundun na?» N xa a fala wo be, wo bara n ma sɛrɛxɛbade xa fe yelebu.

⁸ Wo na xuruse dɔnxui ba sɛrɛxɛ ra, na fan? Wo na fa xuruse mabenxi ra, xa na mu xuruse furaxi ra, na fan? Xa wo bara na sɛrɛxɛ mɔoli so wo xa mange yi ra, a jɛlexinma ne wo ra? A wo rasenema ne a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Xa wo Ala makula na serexe mooli ra, a hinnema wo ra, a wo rasenema a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ «A lanma mixi nde wo ya ma a xa n ma horomobanxi naade balan, alako wo naxa te radexe n ma serexebade fari fufafu. Wo xa fe mu rafan n ma. N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be a n mu wama wo xa serexe xon, n mu a tongoma! Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹¹ «Kelifa sogetede, sigafe han sogedorode n xili xungbo si birin tagi. Yire birin, e fama ne surayi gande n xili ra, e fa serexe seniyenxi ra n ma binye xa fe ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² «Kono wo tan n xili yelebama. Wo nu fa a fala, «Marigi xa serexebade mu seniyenxi, serexe naxan bama menni a mu fan.»

¹³ Wo wo xunyi suxuma, wo nu fa sonxo, «Taganyi mundun yi ki!» N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be, n mu fama wo xa xuruse maxonoxi, wo xa xuruse mabenxi, nun wo xa xuruse furaxi tongode n ma serexebade sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ «Danke na mixi korintexi be yexee kontonyi na naxan xa goore ya ma, kono a fa xuruse maxonoxi tan ba serexe ra a xa marakali rakamalife ra. Mange xungbe na n na, naxan xili magaaxu si birin tagi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

2

Serexedubee rakorosisfe

¹ «Yakosi, serexedubee, wo xa wo tuli mati.

² Xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo mu janige tongo n xili binyafe ma, n tan Mange Alatala wo dankama ne. N wo xa duba mafindima ne danke ra. N bara wo xa duba kana barima n ma binye mu na wo janige ma. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

³ «Wo a toma ne! N wo bonsoe paxankatama ne. Wo xuruse naxee bama serexe ra, n e gbi kasanma ne wo yatagi. Wo nun na yaagi nan sigama.

⁴ N tan Mange Alatala bara yi woyenyi xoroxoe fala wo be alako n ma saate, n naxan tongoxi wo benba Lewi be, a naxa kana sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁵ «N naxa saate tongo a be. N naxa simaya nun bojesa fi a ma, alako a xa gaaxu n ya ra. Na temui a bara gaaxu n ya ra, a bara seren n xili ra.

⁶ N ma seriye yati nu na a de kui, maifui yo mu nu na a boje kui. A bira ne n foxo ra bojesa nun tinxinyi kui, a mixie ragbilen kira jaaxi foxo ra.

⁷ Serexedube de lonni nan nagatama. Ala xa seriye minima ne a de i, barima Mange Alatala xa xera nan na a ra.»

⁸ «Kono wo tan, wo bara gbilen Ala xa kira foxo ra. Wo bara mixi wuyaxi ramini na kira ra wo xa xaranyi ra. N tan Mange Alatala naxe wo bara Lewi xa saate kana. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ N wo rayaagima ne, n wo xa fe magoro pama ya xori, barima wo mu n ma kira kolon. Wo bara mixi rafisa e boore be wo xa kiiti kui.»

Seriye tongoxi futi xa fe ra

¹⁰ Annabi Malaki naxe, won birin baba keren xa mu a ra? Ala keren xa mu won birin daaxi? Munfe ra won won boore yanfama? Munfe ra won bara won benba xa saate kana?

¹¹ Yudayakae naxa Ala yanfa, barima fe jaaxi bara raba Isirayila nun Darisalamu boxi ma. Yudaya bara Alatala batude yelebu naxan nafan a ma. A bara kuye batui xa di gine doxo.

¹² Alatala na xeme mooli, nun a xa die, a nun a xa denbaya birin kerima ne Yaxuba xa kiri banxi kui. A na xeme mooli kerima ne, a nun a serexe naxan bama Mange Alatala be.

¹³ Na xanbi, wo tan wo ya ye gbegbe raminima Alatala xa serexebade, barima wo naxe a mu wo xa serexe tongoma, a mu wama a xon sonon.

¹⁴ Wo n maxorinma «Munfe ra?» N a falama wo be. Wo gine naxan sugandi wo fonike temui, wo naxan xa futi xiri Alatala xa seedepoxoya kui, wo bara na gine yanfa.

¹⁵ Alatala xa mu adama daaxi, a a nii raso a fate? Adama mu die fenma xe Ala naxee ragirima a ma? Wo meeni wo nii ma, wo naxa wo xa gine yanfa, wo naxan soto wo fonike temui.

¹⁶ Isirayila Marigi Alatala naxe, mæfe i xa giñe ra, nun gere tife, fee nan e ra n naxee xonxi. Wo mæni wo nii ma, wo naxa findi yanfante mixie ra.

Alatala xa kiiti

¹⁷ Wo bara Alatala ratagan wo xa woyenyi ra, kono wo fa maxorinyi tife, «Muxu a rataganxi di?» N xa wo yaabi. Wo a rataganxi a falafe ra, «Fe kobi rabama nan nafan Alatala ma, a na mixi mooli nan fenma.» Wo man a rataganxi a falafe ra, «Ala kiitisa na minden?»

3

Ala xa kiiti

¹ «Wo wo ya ti, n fama ne n ma xɛra xɛde naxan kira yailanma n be. Wo Marigi, wo naxan fenfe, a fama ne sode a xa hɔrɔmɔbanxi kui keren na. Saate xɛra, wo wama naxan xɔn, a na fafe. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «A na fa, nde noma suusade a ra? Nde noma tide a ya i? Barima a luma ne alo xabure te naxan se raxunuma. A luma ne alo xosi base dugi xae naxan nawalima.

³ A fama ne gbeti raxunude, a a gbi ba. A Lewi xa die raseniyenna ne. A e raxunuma ne alo xεema a nun gbeti, a e gbi ba. E xa findi serexedubee ra Alatala be naxee serexe bama tinxinyi kui.»

⁴ «Na temui, Yudaya nun Darisalamu xa serexe rafaŋma ne Alatala ma alɔ temui dangixi, alɔ waxati fori.

⁵ N fama ne wo xa kiiti sade. N kiiti sama ne keren na mandurulae, yene lae, wule falee, nun mixi kobie ma naxee walike sare donma, naxee kaape ginsee, kiridie, nun xopee tooroma. N kiiti sama ne mixie ma naxee mu gaaxuma n ya ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁶ «N to findixi Alatala nan na, naxan mu a xui masarama, wo tan Yaxuba xa die tan mu faxa.

⁷ Kabi wo benbae xa temui, wo bara n ma seriye kana, wo bara a matandi. Yakosi, wo xa gbilen n ma, n fan gbilenma ne wo yire. Mange Alatala xa masenvi nan na ki.»

«Kɔnɔ wo na n maxɔrinfe, ‹Muxu xa gbilen i ma di?›

⁸ N fan xa wo maxorin. Adamadi noma a Marigi Ala mupade? Kono wo tan yati bara n mupa. Wo nu fa n maxorin, «Muxu bara munse mupa i ma?» N xa wo yaabi. Wo bara n ma farilee nun n ma serexee mupa.

⁹ N bara wo bɔnsɔɛ birin danka na muɛ xa fe ra.

¹⁰ Wo xa fa farile birin na Ala xa banxi, farile ragatade, alako baloe xa lu n ma banxi kui. Wo xa n tan Mange Alatala mato, xa n mu fama barake gbege ragorode wo ma kelifa koore naxan dangi wo xa se ragatadee ra.

¹¹ N nimasee faxama ne naxee wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² Na temui si birin fama ne wo xa boxi xili falade pexin boxi, barima barake na wo xonyi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹³ Alatala naxe, «Wo bara woyenyi xoxoxe fala n be, konɔ wo n maxorinfe, «Muxu bara woyenyi xoxoxe mundun fala i be?»

¹⁴ N xa wo yaabi. Wo naxe, «Geeni yo mu na Ala xa batui kui. Muxu bara a xa seriye suxu, muxu bara tɔɔɔ a xa fe ra, konɔ muxu geeni mundun sɔɔɔi Mange Alatala ra?»

¹⁵ Muxu tan be, mixi naxan a yete itema, a pexinma ne, mixi kobi nan geenima, Ala matandila mu jaxankatama.»

¹⁶ Na woyenyi xanbi, mixi naxan nu gaaxuma Ala ya ra, e bara lu yire keren, e woyen e boore ra. Alatala bara e xui me a fanyi ra. Na Ala yaragaaxuie xili bara sebe sebei nde ra Ala ya i, barima e nu bara Alatala xili binya.

¹⁷ Mange Alatala naxe, «Nee findixi n ma pama yati yati nan na. N e ratangama ne kiiti sa loxo alo baba naxan kinikinima a xa di fanyi ma.

¹⁸ Na kui wo man fama ne mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasa kolonde, Ala batulae nun Ala matandilae.»

¹⁹ «Na loxo fama ne. Ala fama ne te belebele ra yete igboe nun mixi kobie be. A e ganma ne alo sexe. Mange Alatala xa masenyi nan na ki. E xa fe sese mu luma naa.

²⁰ Konɔ wo tan naxee gaaxuma n xili ya ra, n yalanyi rafama wo ma alo soge yalanyi naxan naminima geesege. Wo birama ne Ala foxo ra pexinyi kui alo ninge yore naxan birama jooge neene foxo ra.

²¹ Wo mixi jaxuie maboronma ne alo xube naxan luma wo sanyi bun ma. N na na loxo rafalafe wo be. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo xa ratu n ma konyi Munsa xa seriye ma, n yaamarie naxee fixi a ma Xorebe geya fari Isirayilakae birin be.

²³ N fama ne Annabi Eliya xeede wo ma, beenu Alatala xa loxo belebele magaaxuxi xa fa.

²⁴ A babae nun e xa die de rasanma ne, xa na mu a ra, n fa wo xa boxi halakide.»

Inyila Isa Annabi Matiyu naxan seḅexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namipɔnmɛ naani nan taruxuie seḅe Ala Xaxili Seniyeŋxi saabui ra naxee lanxi Inyila Isa nan ma. E xili nɛ Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Isa keli xanbi dunipa, Annabi Matiyu naxa yi Kitaabui seḅe, a xa Isa xa dunipeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a seḅe Gireki xui nɛ, kɔnɔ muxu bara a madangi Soso xui alako Sosoe fan xa nɔ a fahaamude.

Isa xa kaabanako gbeḅe seḅexi yi Kitaabui kui alako mixie xa a seḅe kolon, Ala seḅe naxan fixi a ma. A furemae rayalan nɛ, a pinne ragbilen mixie fɔxɔ ra. Annabi Matiyu bara wa mixie xa Isa xa kawandie fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nɔndi yati yati nan masenma. A dɔnxɔe ra, yi Kitaabui Isa faxa ki nan dentegɛ sama nun a keli ki faxe ma.

Na birin noma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. Won lɔnni naxan sɔtɔma yi Kitaabui kui, a noma won malide won ma dunipeigiri kui, a man noma won malide aligiyama. Ala xa a lu won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa Annabi Matiyu naxan seḅexi

*Isa benbae
(Luki 3:23-38)*

¹ Isa, Ala xa Mixi Sugandixi naxan fatan Dawuda nun Iburahima bɔnsɔe ra, a benbae xilie nan yi ki:

² Iburahima naxa Isiyaga sɔtɔ.

Isiyaga naxa Yaxuba sɔtɔ.

Yaxuba naxa Yuda nun a taarae nun a xunyaɛ sɔtɔ.

³ Yuda naxa Peresi nun Sera sɔtɔ, Tamari xa die.

Peresi naxa Xesiron sɔtɔ.

Xesiron naxa Arami sɔtɔ.

⁴ Arami naxa Aminadabo sɔtɔ.

Aminadabo naxa Naxason sɔtɔ.

Naxason naxa Salimon sɔtɔ.

⁵ Salimon naxa Boosu sɔtɔ, Raxabi xa di.

Boosu naxa Obedo sɔtɔ, Ruti xa di.

⁶ Obedo naxa Yisayi sɔtɔ.

Yisayi naxa Dawuda sɔtɔ.

Mange Dawuda naxa Sulemani sɔtɔ

Uriya xa gine saabui ra.

⁷ Sulemani naxa Robowami sɔtɔ.

Robowami naxa Abiya sɔtɔ.

Abiya naxa Asa sɔtɔ.

⁸ Asa naxa Yehosafati sɔtɔ.

Yehosafati naxa Yehorami sɔtɔ.

²⁴Yusufu to xunu, a naxa Marigi xa maleke xa yaamari rabatu, a a xagine xa futi xiri.

²⁵ Κοκο a mu a kolon gine ra han Mariyama xa di xeme bari xanbi. A naxa na di xili sa Isa.

2

Karamoxoe Isa binyafe

¹ Isa bari Beteleemu taa nan kui, Yudaya boxi ma, mange Herode xa pamanε. Na waxati, karamoxo ndee naxa fa Darisalamu keli sogetede biri ra,

² e naxa maxorinyi ti, e naxe, «Yuwife xa mange naxan baxi baride, a na minden? Muxu faxi ne muxu xa fa suyidi a be, barima muxu bara a xa tunbui to sogetede biri.»

³ Mange Herode to na fe me, a tan nun Darisalamuka birin naxa kontofili.

⁴ A naxa serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe malan, a xa e maxorin Ala xa Mixi Sugandixi barima dennaxe.

⁵ E naxa a yaabi, «A barima Beteleemu taa nan kui, Yudaya boxi ma, barima namijonme a sebechi,

⁶ «I tan Beteleemu, naxan na Yudaya boxi ma, i tide mu xurun Yudaya taa xungbee ya ma, barima mange fama kelide i tan Beteleemu ne, naxan n ma Isirayila pama rapere ma, alo xuruse demadonyi xurusee rapere ma ki naxe.»

⁷ Na kui, Herode naxa na karamoxoe xili gundo ra, a e maxorin tunbui minixi waxati naxan ma.

⁸ Na dangi xanbi, a naxa e xee Beteleemu yi xeraya ra, «Wo siga, wo xa sa wakili yi diyore fenfe ra. Wo na a to, wo xa fa n nakolon alako n fan xa sa suyidi a be.»

⁹ Karamoxoe to ge mange xui ramede, e naxa siga. E man naxa tunbui to, e sa naxan to sogetede biri ra. Tunbui naxa jere e ya ra han a naxa ti diyore yire xun ma.

¹⁰ E to tunbui to, e naxa seewa ki fanyi ra.

¹¹ E naxa so banxi kui, e naxa diyore to a nga Mariyama yi ra. E naxa e magoro boxi, e suyidi diyore be. Na temui, e naxa sanbasee ramini e xa kote kui, e xee ma, surayi fanyi, nun miri labunde fi diyore ma.

¹² Na dangi xanbi, Ala to nu bara e rakolon xiye kui a a mu lanma e xa gbilen Herode yire, e naxa gbilen e xa boxi ma kira gbete ra.

Isa xanife Misira

¹³ Karamoxoe siga xanbi, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui, a a masen a be, «Keli. Diyore nun a nga xanin Misira boxi ma. Wo xa lu menni han n woyenma i be temui naxe, barima Herode diyore fenma ne alako a xa a faxe.»

¹⁴ Yusufu naxa keli koe ra, a diyore nun a nga xanin Misira.

¹⁵ E naxa lu menni han Herode naxa faxe, alako Marigi naxan masen namijonme saabui ra, a xa kamali, «N bara n ma di xili, a xa keli Misira.»

Herode diyoree faxafe

¹⁶ Herode to a kolon a karamoxoe bara a madaxu, a bope naxa te a paaxi ra. A naxa yaamari fi, di xeme birin xa faxe Beteleemu nun a rabilinyi birin, naxee mu nu je saxan soto sinden. A na nate tongo na karamoxoe xa tunbui to temui nan ma.

¹⁷ Na kui, Annabi Yeremi xa masenyi naxa kamali,

¹⁸ «Xui nde bara me Rama,
wa xui nun sunnunyi gbegbe na a ra.
Raxele wama a xa die nan ma fe ra,
a mu tinxi mixi yo xa a madundu
barima die mu a be sonon dunije.»

Isa nun a barimixie gbilenfe

¹⁹ Herode to faxa, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui Misira boxi ma.

²⁰ A naxa a masen a be, «Keli, diyore nun a nga tongo, i xa gbilen e ra Isirayila boxi ma, barima naxee nu waxi diyore faxafe, e bara faxa.»

²¹ Yusufu naxa keli, a naxa diyore nun a nga tongo, e gbilen Isirayila boxi ma.

²² Konɔ Yusufu to a me a Araxelusi nan findixi Yudaya mange ra a baba Herode joxɔe ra, a naxa gaaxu sode naa. Ala to woyen a ra xiye kui, a naxa siga Galile boxi ma,

²³ a sa sabati Nasareti. Na raba ne alako namijonmee xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xili falama ne, <Nasaretika.»»

3

Annabi Yaya kawandi tife

(Maraki 1:2-11, Luki 3:1-22, Yaya 1:19-34)

¹ Na waxati Annabi Yaya Xunxa naxa kawandi ti folo Yudaya gbengberen yire.

² A nu a masen, «Wo tuubi, barima Ala xa mangeya niini bara makore.»

³ Annabi Esayi nu Annabi Yaya nan ma fe falafe, a to a masen,
«Mixi nde a xui itema gbengberen yire,
<Wo kira yailan Marigi be,
wo kirae matinxin a ya ra.»»

⁴ Nɔxome xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na.

⁵ Darisalamukae, Yudayakae, nun mixi naxee birin nu sabatixi Yuruden xure rabilinyi, e nu sigama a yire.

⁶ E nu e xa yunubie masenma kene ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xɔra Ala xa fe ra.

⁷ Konɔ Annabi Yaya to Farisenie nun Saduseni gbegbe to fa ra e xa e xunxa ye xɔra, a naxa a masen e be, «Wo tan boximase bonsoe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xone ma naxan na fafe?

⁸ Wo xa fe fanyi nan naba naxan a masenma a wo bara tuubi.

⁹ Wo naxa a fala wo yete ma, <Iburahima nan na muxu benba ra,> barima Ala noma yi gemee mafindide Iburahima xa die ra.

¹⁰ Beera jan na wurie sanke ma a xa e bilie sege. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a segema ne, a woli te i.

¹¹ N tan wo xunxama ye nan xɔra wo xa tuubi xa fe ra, konɔ naxan fama fade n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra hali a xa sankiri maxaninfe ra. A tan nan Ala Xaxili Seniyenxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama te ra.

¹² A xa segerenxi suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lonyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, konɔ a lagi tan ganma te ra naxan mu xubenma.»

*Isa xunxafe**(Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34)*

¹³ Na temui Isa naxa keli Galile, fafe ra Yaya yire Yuruden xure, alako Yaya xa a xunxa ye xɔɔra.

¹⁴ Kɔnɔ Yaya mu nu tinxɔ na fe ra. A naxa a fala, «N tan nan hayi a ma i tan xa n xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ i tan nan fa faxi n tan xa i xunxa ye xɔɔra?»

¹⁵ Isa naxa a yaabi, «Yakɔsi, a xa raba yi ki, barima a lanma won xa fe birin naba a seriye ki ma.» Na kui, Yaya naxa tin a ra.

¹⁶ Isa xun to xa, a naxa te ye xɔɔra, koore naxa rabi, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra a ma alɔ ganbe.

¹⁷ Xui nde naxa me keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kenenxi ki fanyɔ ra.»

4*Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan**(Maraki 1:12-13, Luki 4:1-13)*

¹ Ala Xaxili naxa Isa xun ti gbengherenyi ma alako Ibulisa xa sa kata a xa a ratantan.

² Isa to nu bara sun xi tongo naani, kɔɛ nun yanyi, kaame nu na a ma.

³ Maratantanma to maso a ra, a naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi gemɛɛ xa findi taami ra.»

⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, <Mixi mu baloma taami gbansan xa ra. Ala xa masenyi birin findixi baloe nan na adama be.»

⁵ Ibulisa naxa a xanin Darisalamu, taa seniyenxi, a a ti Ala xa hɔrɔmɔbanxi fari, yire itexi.

⁶ A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tugaɲ, barima a sebexi, <Ala yaamari fima ne i xa malekee ma i xa fe ra,>

<e belexɛ rasoma ne i bun ma,

e i ralaxun alako i sanyi naxa din gɛmɛ ra.»

⁷ Isa naxa a yaabi, «Iyo, kɔnɔ a man sebexi Kitaabui kui, <I naxa i Marigi Ala mato.»

⁸ Ibulisa man naxa a xanin geya itexi fari, a fa dunɔpa mangɛya birin masen a be, e nun e xa dariye.

⁹ A naxa a fala a be, «N yi birin fima ne i ma xa i suyidi n be, i n batu.»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Sentanɛ, keli be! A sebexi Kitaabui kui, <I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan be.»

¹¹ Na wɔyɛnyi dangi xanbi, Ibulisa naxa keli a xun. Malekee naxa e maso Isa ra, e a senbe so.

*Isa a xa wali fɔlɔfe Galile bɔxi ma**(Maraki 1:14-20, Luki 4:14-15)*

¹² Isa to a me a Yaya bara sa geeli, a naxa gbilen Galile bɔxi ma.

¹³ A naxa keli Nasareti taa kui, a sa sabati Kaperenamu, taa nde naxan nu na baa de ra, Sabulon nun Nafatali bɔxi ma.

¹⁴ Na naxa raba alako Annabi Esayi xa masenyi xa kamali,

¹⁵ «Sabulon nun Nafatali bɔxi, naxee na kira ra sigafe baa de ra Yuruden naakiri, won findixi Galile bɔxi nan na naxan na si gbete belexɛ.

¹⁶ Namane naxan dɔxɔxi dimi kui, e bara naiyalanyi belebele to.

Naxee dɔxɔxi faxɛ xa dimi kui,

naiyalanyi bara mini e be.»

¹⁷ Keli na temui ma, Isa naxa kawandi ti folo, a nu a fala, «Wo tuubi, barima Ala xa mangeya niini bara makore.»

Isa a foxirabire singee xilife
(Maraki 1:16-20, Luki 5:1-11)

¹⁸ Isa to nu jerefe Galile baa de ra, a naxa xeme firin to e na yelee wolife. Yexesuxuie nan nu e ra, Simon, naxan xili Piyeri, a nun a xunya Andire.

¹⁹ Isa naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra. Temui dangixi wo nu yexe nan suxuma, konɔ yakosi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n be.»

²⁰ E naxa e xa yelee lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

²¹ E to siga, e naxa xeme firin gbete to, Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya. E nu na yelee madegefe kunkui kui e baba Sebede fe ma. Isa naxa e xili.

²² e fan naxa kunkui nun e baba lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

Isa mixie kawandife nun furemae rayalanfe
(Luki 6:17-19)

²³ Na xanbi Isa naxa Galile boxi birin isa folo. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mooli birin nayalan jama ya ma.

²⁴ A xili naxa te Siriya boxi birin ma. Mixie naxa fa furema mooli birin na a xon ma. E nu fama mixie ra naxee nu na toorofo a jaaxi ra, jinne nu naxee foxo ra, bira fure nu na naxee ma, a nun namatee. Isa nu e birin nayalanma.

²⁵ Nama gbegbe naxa bira a foxo ra kelifa Galile boxi ma, Taa Fu boxi, Darisalamu, Yudaya, nun boxi naxan na Yuruden naakiri ma.

5

Isa xa kawandi geya fari
(Maraki 3:13, Luki 6:12-13)

¹ Isa to jama to, a naxa te geya fari, a a magoro. A foxirabiree naxa e makore a ra.

² A naxa masenyi ti folo e be.

Ala seewe fima naxee ma
(Luki 6:20-26)

³ «Seewe na mixie be naxee e yete magoroma, barima e fama ne sode Ala xa mangeya niini bun ma.

⁴ Seewe na mixie be naxee wama, barima e fama ne madundude.

⁵ Seewe na mixie be naxee dipema, boxi findima e tan nan ke ra.

⁶ Seewe na mixie be naxee wama tinxinyi xon, alo kaametoe wama donse xon ma ki naxe, barima e a sotoma ne.

⁷ Seewe na mixie be naxee kinikinima e booree ma, barima Ala kinikinima ne e fan ma.

⁸ Seewe na mixie be naxee boje fiixe, barima e Ala toma ne a xa fonisireya kui.

⁹ Seewe na mixie be naxee lany fenma e nun mixie tagi, barima e xili falama ne Ala xa die.

¹⁰ Seewe na mixie be naxee paxankataxi tinxinyi xa fe ra,

barima e soma ne Ala xa mangeya niini bun ma.»

¹¹ «Seewe na wo be e na wo konbi, e na wo paxankata, e na wule nun fe kobi mooli birin fala wo xun ma n ma fe ra.

¹² Wo xa pelexin, wo xa seewa, barima wo baraayi gboma ne ariyanna. Beenun wo xa bari, e namijonmee fan paxankata na ki ne.»

Foxe nun naiyalanyi

(Maraki 9:50, 4:21, Luki 14:34-35, 8:16, 11:33)

¹³ «Wo maniyaxi foxe nan na yi dunija adamadie ya ma, konɔ xa foxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenma di? A tide yo mu na kore, fo a woli tande, mixie jere a fari.

¹⁴ Wo maniyaxi naiyalanyi nan na yi dunija adamadie ya ma. Taa naxan doxoɔi geya fari, na mu noma noxunde.

¹⁵ Lanpui mu radexema a xa doxoɔ debe bun ma. A doxoma lanpui doxoɔe nan fari alako a xa banxi kui iyalan birin be.

¹⁶ Wo xa naiyalanyi fan xa yanba na ki adamadie ya ma, alako e xa wo xa kewali fanyie to, e wo Baba matoxo naxan na ariyanna.»

Annabi Munsa nun namijonmee xa seriye

¹⁷ «Wo naxa a mapoxun a n faxi ne n xa Tawureta Munsa nun namijonmee xa seriye ba a i. N mu faxi e bade xe, n faxi ne alako n xa e rakamali.

¹⁸ N xa nondi fala wo be, danmi kooɔe nun boxi na na, hali sigire keren mu bama Ala xa seriye ra, fo a birin kamali.

¹⁹ Na kui, mixi yo Ala xa yaamari keren matandi, na yaamari xurun kiyoki, a man fa mixi gbeteɔe ratantan na kui, a kanyi fan xili xurunma ne birin be Ala xa mangeya niini bun ma. Konɔ mixi yo Ala xa seriye rabatu, a mixi gbeteɔe xaran na ra, na kanyi xunnakeli nan sotoma Ala xa mangeya niini bun ma.

²⁰ N xa a fala wo be, xa wo xa tinxinyi mu dangi seriye karamoxoɔe nun Farisenie gbe ra, wo mu soma Ala xa mangeya niini bun ma abadan.»

Faxe tife, xone, nun lanyi

(Maraki 11:25, Luki 12:57-59)

²¹ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, «Wo naxa faxe ti. Faxeti makiitima ne.»

²² Konɔ n tan xa a fala wo be, naxan yo boje na te a ngaxakerenyi xili ma, na kanyi makiitima ne. Naxan na a fala ngaxakerenyi be, «I tan dugula», na kanyi makiitima ne kiitisa xungbee ya i. Naxan na a fala a be, «I tan xaxilitare!», na kanyi wolima ne yahannama te xoxra.»

²³ «Na kui, xa wo bara siga seɔeɔe bade, wo fa ratu a wo ngaxakerenyi xoxxi wo ma fe nde ma,

²⁴ wo xa wo xa seɔeɔe lu seɔeɔebade fe ma sinden, wo siga wo ngaxakerenyi yire. Wo xa lanyi xiri wo nun wo ngaxakerenyi tagi, wo fa gbilen wo xa seɔeɔe bade.»

²⁵ «I xa kata wo nun i kalamuma xa lan sinnanyi ma, wo na kira xon ma temui naxe. Xa na mu a ra a i xaninma kiitisa yire, kiitisa fan i so kosibili yi ra, na fan i sa geeli.

²⁶ N xa nondi fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka donxoɔe.»

Yene nun mixi ratantanse

(Matiyu 18:8-9, Maraki 9:43, 9:47-48)

²⁷ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa yene raba.>

²⁸ Kono n tan xa a fala wo be, naxan yo a ya ti gine nde ra mile kui, na kanyi bara ge yene rabade a boje kui.

²⁹ Xa i yirefan ya findima i ratantanse ra, a ba na, a wole. Fate yire nde bafe na, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.

³⁰ Xa i yirefan belexe findima i ratantanse ra, a bolon, a wole. Fate salonse nde bolonfe, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.»

Xeme nun gine fatanfe

(Matiyu 19:7-9, Maraki 10:4-5, 10:10-12, Luki 16:18)

³¹ «A man masenxi ne, <Naxan wama meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi so a yi ra.>

³² Kono n tan xa a fala wo be, naxan yo me a xa gine ra, xa a xa gine mu yene xa rabaxi, na kanyi bara a niya na gine xa findi yenela ra a na doko xeme gbete xon ma temui naxe. Xeme naxan fan na gine dokoma e meexi naxan na, a fan bara findi yenela ra.»

Marakali

³³ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa wo xa marakali kana, wo xa a rakamali ne Marigi be.>

³⁴ Kono n tan xa a fala wo be, wo naxa wo kali feo! Wo naxa wo kali koore ra, barima Ala xa kibanyi nan a ra.

³⁵ Wo naxa wo kali boxi ra, barima Ala sanyi tide na a ra. Wo naxa wo kali Darisalamu ra, barima Mange Xungbe xa taa nan a ra.

³⁶ Wo naxa wo kali wo yete xunyi ra, barima wo mu noma xunsexe keren nafugade, wo mu noma a foorode.

³⁷ Wo xa nondi fala. Xa iyo nan a ra, wo xa a fala <iyo>. Xa ade nan a ra, wo xa a fala <ade>. Sese sa na xun ma, a fatanxi Sentane nan ma.»

Gbejoxe

(Luki 6:29-30)

³⁸ «Wo a kolon wo yamari naxan na, <Wo xa ya joxo ya ra, wo xa jinyi joxo jinyi ra.>

³⁹ Kono n tan xa a fala wo be, wo naxa mixi kobi gere. Xa mixi nde wo xere garin, wo xa boore seeti fan ti a be.

⁴⁰ Xa mixi nde wama wo xanife kiiti banxi, alako a xa donma ba wo yi ra, wo xa wo xa guba fan lu a yi.

⁴¹ Xa mixi nde wo karaxan wo xa a mati jere kui kilo keren, wo xa a mati kilo firin.

⁴² Naxan na i makula, i xa a ki. Naxan wama se nde yofufe i ma, i naxa tondi a be.»

Yaxuie xanufe

(Luki 6:27-28, 6:32-36)

⁴³ «Wo a kolon wo yamarixi naxan na, <Wo xa wo boore xanu, wo xa wo yaxui xon.>

⁴⁴ Kono n tan xa a fala wo be, wo xa wo yaxuie xanu, wo xa Ala maxandi mixie be naxee wo paxankatama.

⁴⁵ Na kui, wo findima wo Baba xa die ra naxan na ariyanna, naxan kuye ibama tinxintoe nun tinxintaree be, naxan tune ragoroma mixi fanyie nun mixi kobie be.

⁴⁶ Xa wo sa mixie gbansan nan xanuma, naxee wo fan xanuxi, wo baraayi mundun sotoma na kui? Hali duuti maxili kobie na mooli rabama.

⁴⁷ Xa wo sa wo ngaxakerenyie gbansan nan xεεbuma, wo munfe rabafe naxan findi fe nεεnε ra na kui? Hali kaafirie na mooli rabama.

⁴⁸ Na kui, wo xa tinxinyi nun marafanyi xa kamali, alo wo naxan toxi wo Baba ra naxan na ariyanna.»

6

Mixi kife

¹ «Wo naxa fe fanyi raba mixie ya tode ra e xa wo xa tinxinyi to, xa na mu a ra wo mu baraayi yo soto ma wo Baba ra, naxan na ariyanna.

² Na kui, i ne mixi kima, i naxa a sigi sa dunja birin be alo filankafuie a rabama ki naxe salide nun taa ma, alako mixie xa e matoxo. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin soto de.

³ I ne mixi kima i yirefanyi ra, koola naxa a kolon.

⁴ I xa mixi ki suture nan na. Na kui, i Baba Ala naxan gundo birin kolon, a fama ne na sare ragbilende i ma.»

Ala maxandife

(Luki 11:2-4)

⁵ «Wo ne salima, wo naxa lu alo filankafuie naxee salima, e tixi salidee kui nun kira de ra alako mixie xa e to. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin soto de.

⁶ Kono i tan ne salima, siga i xa banxi yire nde noxunyi kui, i naade ragali, i Ala maxandi naxan mu toma. Na kui, i Baba Ala naxan gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

⁷ «Wo ne Ala maxandima, wo naxa wo xa woyenyi rawuya fufafu, alo kaafiri naxee laxi a ra a e xa duba suxuma e xa woyenyi radiganxie nan saabui ra.

⁸ Wo naxa lu alo e tan, barima wo Baba Ala wo hayi kolon beenun wo xa a maxandi.»

⁹ «Wo lan wo xa sali yi ki ne:
 <Muxu Baba naxan na ariyanna,
 dunja birin xa i xili seniyenxi kolon.

¹⁰ I xa mangeya xa fa.

I sago xa raba dunja ma,
 alo a rabama ariyanna ki naxe.

¹¹ Baloe fi muxu ma to loxoε,
 muxu hayi na naxan ma.

¹² Dije muxu xa yunubie ma,
 alo muxu fan dipexi mixie haakεε ma ki naxe,
 naxee bara fe kobi niya muxu ra.

¹³ I naxa muxu ti maratantanyi kira xon,
 i xa muxu ratanga Sentane ma.
 I tan nan gbe na mangeya, senbe, nun binye ra abadan.
 Amina.»

¹⁴ «Xa wo dije mixie haakεε ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan dipema ne wo ma,

¹⁵ kono xa wo mu dije mixie ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan mu dipema wo xa yunubie ma.»

Sunyi suxufe

¹⁶ «Wo ne sunyi suxuma, wo naxa wo yatagi ixɔnɔ alo filankafuie e yatagi ixɔnɔma ki naxe, mixie xa a kolon a e na sunyi. N xa nɔndi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sɔtode.

¹⁷ Kɔnɔ i tan ne sunyi suxuma, i xa ture sa i xunyi ma, i i yatagi maxa,

¹⁸ alako mixie naxa a kolon a i na sunyi. Na kui, i Baba Ala naxan mu toma, naxan man gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

Harige

(Luki 11:33-36, 16:13)

¹⁹ «Wo naxa wo harige malan dunipa ma, nimasee nun xɔrixɔri a xun nakanama dennaxe, xa na mu a ra muɲetie nɔma a muɲade banxi kui dennaxe.

²⁰ Wo xa wo harige malan ariyanna ne, nimasee nun xɔrixɔri mu kanari sama dennaxe, muɲetie fan mu muɲe tima dennaxe.

²¹ Wo harige na dennaxe, wo boɲe fan luma naa ne.»

²² «Ya nan na fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne,

²³ kɔnɔ xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui. Na kui, xa i xa naiyalanyi bara findi dimi ra, na dimi ifɔɔɔɔ de!»

²⁴ «Mixi yo mu nɔma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xɔnde, a boore maxanu. A xirima keren na, a boore rabolo. Wo mu nɔma Ala nun naafuli batude temui keren.»

Kɔntɔfli

(Luki 12:22-32)

²⁵ «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kɔntɔfli baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijeigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma. Wo xa dunijeigiri tide mu gbo donse be? Wo fate tide mu gbo dugie be?

²⁶ Wo xɔnie mato koore ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama, e mu donse ragatama bilie kui, kɔnɔ wo Baba naxan na ariyanna, a e baloma. Wo tan mu dangi na xɔnie ra?

²⁷ Nde nɔma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kɔntɔfli saabui ra?

²⁸ Munfe ra wo kɔntɔfilima wo xa sosee xa fe ra? Wo sansi fuge tofanyie mato, e minima wula sansie ma ki naxe. E mu walima, e mu woligese yailanma,

²⁹ kɔnɔ n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.

³⁰ Xa Ala sansi meenima yi ki ne, sansi naxan na na to, tina a gan, a mu meenima wo fan ma? Wo xa danxaniya xurun!»

³¹ «Na kui, wo naxa kɔntɔfli a falafe ra, «Muxu munse donma? Muxu munse minma? Muxu munse ragoroma muxu ma?»

³² Kaafirie birama na fe mɔoli nan tun fɔɔɔ ra. Anun, wo Baba naxan na ariyanna, a a kolon wo hayi na na se birin ma.

³³ Na kui, wo xa Ala xa mangɛya niini nun a xa tinxinyi nan singe fen, a na se donxɔe birin fan fima ne wo ma.

³⁴ Wo naxa kɔntɔfli tina xa fe ra, barima tina a ɲɔɔɔ sama a yete xɔn. Lɔɔɔe birin nun a xa tɔɔɔe nan a ra.»

¹ «Wo naxa wo yete findi wo boore adama kewalie makiitima ra, alako kiiti naxa kana wo fan na Ala yi.

² Wo mixi makiitima ki naxe, wo fan makiitima na ki ne. Wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be.

³ Munfe ra i wuri fupni toma i ngaxakerenyi ya ma, a fa li i mu xebenyi toxi naxan na i tan yete ya ma?

⁴ I noma a falade i ngaxakerenyi be di, «A lu n xa wuri fupni ba i ya ma,» xa a sa li xebenyi nan na i tan yete ya ma?

⁵ I tan filankafui, xebenyi nan singe ba i yete ya ma. Na ba xanbi, i noma ne se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fupni ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

Se seniyenxi sofe baree yi ra

⁶ «Wo naxa se seniyenxi so baree yi ra, xa na mu a ra e e ya rafindima ne wo ma, e wo maxin. Wo naxa geme tofanyie woli xosee bun ma, xa na mu a ra e e maboronma nan tui.»

Baba Ala maxandife

(Luki 11:9-13)

⁷ «Wo maxandi ti, wo a sotoma ne.

Wo fenyi ti, wo a toma ne.

Wo naade konkon, a rabima ne wo be.

⁸ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sotoma ne.

Mixi naxan fenyi tima, a a toma ne.

Mixi naxan naade konkonma, a rabima ne a be.»

⁹ «Babe mundun na wo ya ma naxan xa di taami maxorinma a ma, a sa geme so a yi ra?

¹⁰ Xa na mu a ra, a boximase so a yi, a xa di na a maxorin yexe ma?

¹¹ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, wo Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A fe fanyie fima ne a maxandimae ma.»

Mixi lanma a xa naxan naba a boore adama be

(Luki 6:31)

¹² «Wo wama mixie xa naxan birin naba wo be, wo fan xa na nan naba e be. Tawureta Munsa nun namiponmee xa Kitaabuie birin nalanxi nan na ki.»

Naade ixutuxi nun a igbe

(Luki 13:23-24)

¹³ «Wo xa so naade ixutuxi nan na, barima naade igbe mixi rasigama ghaloe nan ma. Kira naxan mixi xaninma ghaloe ma, a jere mu xono. Mixi gbegbe soma naade igbe nan na, mixi gbegbe ghaloe kira nan suxuma.

¹⁴ Kono naade ixutuxi rabima kisi nan ma. Kira naxan mixi xaninma kisi ma, a jere xono. Mixi mu gbo naxee na naade nun na kira toma.»

Wuri bili kolonma a bogi nan ma

(Luki 6:43-44)

¹⁵ «Wo wo yete ratanga wule falee ma naxee e yete findixi namiponmee ra. E fama woyenyi joxunme ra wo ma, kono e janige mu fan feo!

¹⁶ Wo e kolonma e xa kewali nan ma. Kusu bama baagi bili kon na? Xore bama tunbe bili ma?

¹⁷ Sansi fanyi bogi fanyi nan naminima, sansi kobi fan bogi kobi nan naminima.

¹⁸ Sansi fanyi mu noma bogi kobi raminide, sansi kobi fan mu noma bogi fanyi raminide.

¹⁹ Sansi naxan mu bogi fanyi raminima, a segema ne, a woli te i.

²⁰ Na kui, wo na mixie kolonma e xa kewali nan ma.»

Naxee mu Ala sagoe rabama

(Luki 6:46, 13:25-27)

²¹ «Mixi naxee a falama n be, <N Marigi, n Marigi,> e birin xa mu soma Ala xa mangeya niini bun ma, fo naxee n Baba sago rabama naxan na ariyanna.

²² Na loxo mixi gbegbe a falama ne n be, <Muxu Marigi, muxu Marigi, muxu mu woyen xe i xili ra? Muxu mu jinnee keru xe i xili ra? Muxu mu kaabanako gbegbe raba xe i xili ra?»

²³ Na temui n nee yaabima ne, <N mu wo kolon feo! Wo tan fe kobi rabae, wo keli n ya i.»

Banxiti firin xa taali

(Luki 6:47-49)

²⁴ «Na kui, mixi naxan na n ma masenyi rame, a fa a rabatu, na kanyi maniya xaxilima ra naxan a xa banxi bili ti fanye ma.

²⁵ TUNE naxa fa, xuree naxa banbaran ye, foye naxa mini a nu banxi mabonbo, konon banxi mu bira, barima a nu tixi fanye nan fari.

²⁶ Konon mixi naxan n ma masenyi rame, a mu a rabatu, na kanyi maniya mixi xaxilitare ra naxan a xa banxi tixi meyeniyi fari.

²⁷ TUNE naxa fa, xuree naxa banbaran ye, foye naxa mini a nu banxi mabonbo, banxi fan naxa bira, a kana a jaaxi ra.»

²⁸ Isa to ge yi fe birin masende, nama naxa kaaba a xa xaranyi ma,

²⁹ barima a mu nu luxi alo e xa seriye karamoxoe. A tan nu woyenma mange senbe nan na.

8

Isa kune kanyi rayalanfe

(Maraki 1:40-45, Luki 5:12-14)

¹ Isa to goro geya fari, nama gbegbe naxa bira a foxo ra.

² Kune kanyi nde naxa a maso Isa ra, a suyidi a be, a a fala a be, «N Marigi, xa i tin, i noma n naseniyende.»

³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa ba a ma keren na.

⁴ Isa man naxa a masen a be, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentege serexedube be, i serexe ba alo Annabi Munsu a yamarixi ki naxe. Na findima seedeponoya nan na e be.»

Soori xunmati xa danxaniya

(Luki 7:1-10)

⁵ Isa to so Kaperenamu, soori mixi keme xunmati naxa fa a yire, a a maxandi,

⁶ «Marigi, n ma walike saxi banxi, a bara namata, a paxankataxi ki fanyi ra.»

⁷ Isa naxa a fala a be, «N xa siga, n xa sa a rayalan.»

⁸ Soori mixi keme xunmati naxa a yaabi, «Marigi, na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi yalanma ne.

⁹ N a kolon barima n fan na mange ndee nan xa yaamari bun ma, soori ndee man na n fan yi, naxee na n ma yaamari bun ma. N na a fala soori nde be, «Siga,» a sigama ne. N na a fala, «Fa,» a fama ne. N na n ma konyi nde yamari, «Yi fe raba,» a a rabama ne.»

¹⁰ Isa to na soori xa masenyi me, a naxa kaaba, a fa a fala a foxirabiree be, «N xa nondi fala wo be, n mu yi danxaniya mooli toxi Isirayila boxi dede.»

¹¹ N xa a fala wo be, mixi gbegbe fama ne keli sogetede nun sogegorode biri, e e dege e nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Ala xa mangeya niini bun ma.

¹² Kono mange xa die tan wolima ne tande dimi kui, wa nun jinyi raxinyi na dennaxe.»

¹³ Na temui Isa naxa a fala soori mixi keme xunmati be, «Siga, a xa raba i be alo i laxi a ra ki naxe.» Na waxati kerenyi yati, soori xa konyi naxa yalan.

Isa mixi gbegbe rayalanfe

(Maraki 1:21-34, Luki 4:31-41)

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa naxa siga Piyeri xonyi. A naxa Piyeri bitanyi ginema to, a saxi, a fate wolenxi ki fanyi.

¹⁵ Isa to a belexe suxu, fure naxa a bepin keren na. A naxa keli, a fa kuri so e be.

¹⁶ Nunmare temui, e naxa fa mixi gbegbe ra Isa xon ma jinne nu naxee foxo ra. A naxa jinnee keru a xa woyenyi ra, a furemae birin nayalan.

¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, naxan sebexi, «A naxa won ma toore ba won ma, a won ma furee doxo a xun.»

Birafe Isa foxo ra

(Luki 9:57-62)

¹⁸ Isa to jama gbegbe to a rabilinyi, a naxa a foxirabiree yamari e xa baa igiri.

¹⁹ Seriyε karamoxo nde naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamoxo, i siga dede, n na i foxo ra.»

²⁰ Isa naxa a yaabi, «Xulumase xima a yili kui.

Xoni xima a tee kui.

Kono dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

²¹ A foxirabiree nde fan naxa a fala a be, «Marigi, a lu n xa siga n baba ragatade sinden.»

²² Kono Isa naxa a yaabi, «Bira n foxo ra. A lu faxamixie xa e xa faxamixie ragata.»

Isa foye belebele raxarafe

(Maraki 4:35-41, Luki 8:22-25)

²³ Isa naxa baki kunkui kui, a foxirabiree naxa bira a foxo ra.

²⁴ Foye belebele naxa keli baa ma, moronyi nu fa sa kunkui kui. Kono Isa tan nu na xife.

²⁵ A foxirabiree naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Marigi, won nakisi, won faxafe ne yi ki!»

²⁶ A naxa e yaabi, «Wo gaaxuxi munfe ra? Wo xa danxaniya xurun!» A naxa keli, a foye nun baa yamari, baa naxa xinbeli yen!

²⁷ A ƒoxirabirɛɛ naxa kaaba, e e bore maxɔrin, «Mixi mɔoli mundun lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

Ninne kanyi rayalanfe

(Maraki 5:1-20, Luki 8:26-39)

²⁸ E to naakiri li Gadara ɔxi ma, mixi firin naxa mini gaburi longori ra pinnee nu naxee ƒoxɔ ra, e sa Isa ralan. E nu magaaxu ki fanyi, mixi yo pan mu nu noma dangide na biri.

²⁹ E naxa sɔnxɔ, «Ala xa Di, i waxi munse xɔn ma muxu be? I faxi be muxu naxankatade ne beenun a lɔxɔɛ xa a li?»

³⁰ Xɔse gali nu na e demadonfe na longori.

³¹ Ninnɛ naxa Isa mayandi, «Xa i sa muxu keri, muxu raso yi xɔse gali.»

³² Isa naxa a fala e be, «Wo siga.» E naxa mini na xeme firinyie, e so na xɔse i. Xɔse gali birin naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sa sin baa ma, e madula.

³³ Naxee nu na xɔsee demadonfe, e naxa e gi. E to so taa kui, e naxa dentɛɛ sa fe ma naxan dangixi, e a fala taakae be pinnee gbilenxi na xeme firin ƒoxɔ ra ki naxe.

³⁴ Na temui taa birin naxa mini Isa ralande. E to a to, e naxa a mayandi a xa keli e xa ɔxi ma.

9

Namate rayalanfe

(Maraki 2:1-12, Luki 5:17-26)

¹ Isa to baki kunkui kui, a naxa baa igiri, a so a xɔnyi taa kui.

² Mixi ndee naxa fa namate nde ra Isa xɔn ma, a saxi dagi ma. Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, limaniya tongo, i xa yunubie bara xafari.»

³ Na kui, seriye karamɔxɔ ndee naxa a fala e ɔɔɔɔ ma, «Yi xeme na Ala rasotofe ne yi ki.»

⁴ Kɔɔ Isa to nu e xa maɔxɔxunyi kolon, a naxa a masen e be, «Munfe ra maɔxɔxunyi kobie na wo ɔɔɔɔ ma?»

⁵ Wɔyenyi mundun sɔɔɔɔɔɔ, a falafe <I xa yunubie bara xafari> ka a falafe <Keli, i xa i ɔɔɔɔ>?

⁶ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunja ma.» Isa naxa a masen namate be, «Keli, i xa i xa dagi tongo, i xa siga i xɔnyi.»

⁷ Namate naxa keli, a siga a xɔnyi.

⁸ Nama to na to, e naxa gaaxu, e nu fa Ala matɔxɔ, naxan na senbe mɔoli fixi adamadie ma.

Matiyu birafe Isa ƒoxɔ ra

(Maraki 2:13-17, Luki 5:27-32)

⁹ Isa to keli na, a naxa xeme nde to naxan xili Matiyu, a dɔxɔxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n ƒoxɔ ra.» Matiyu naxa keli, a bira a ƒoxɔ ra.

¹⁰ Lɔxɔ nde Isa nun a ƒoxirabirɛɛ nu na e degefe Matiyu xɔnyi. Duuti maxilie nun yunubitɔe gbegbe naxa fa, e birin naxa e dage ƒɔlɔ yire keren.

¹¹ Farisenie to na to, e naxa Isa ƒoxirabirɛɛ maxɔrin, «Munfe ra wo karamɔxɔ nun duuti maxilie nun yunubitɔe e degefe yire keren?»

¹² Isa to na me, a naxa a fala, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na seriba ma.

¹³ Wo siga, wo sa fahaamui soto yi masenyi ma, «Hinne rafan n ma dangife serexe ra.» N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide.»

Isa maxorinfe sunyi ma

(Maraki 2:18-22, Luki 5:33-39)

¹⁴ Na temui Annabi Yaya foxirabiree naxa fa Isa yire, e a maxorin, «Munfe ra muxu tan nun Farisenie sunyi suxuma, kono i foxirabiree tan mu sunma?»

¹⁵ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunnunde a na e fe ma temui naxe? Loxoe fama, ginefenyi bama ne e yi ra. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.»

¹⁶ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi nan dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra.

¹⁷ Mixi man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne, weni fili, a sase fan kana. Weni neene sama lebe neene nan kui, alako weni yo, weni sase yo, e birin xa ragata a fanyi ra.»

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe

(Maraki 5:21-43, Luki 8:40-56)

¹⁸ Isa to nu na na fee masenfe e be, mange nde naxa fa, a suyidi Isa be, a a fala a be, «N ma di gine baxi faxade ya, kono xa i siga, i naxa i belexe sa a ma, a man kelima ne.»

¹⁹ Isa naxa keli, e nun a foxirabiree naxa bira na mange foxo ra.

²⁰ Na temui, gine nde naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma, a naxa fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma sanbunyi ra,

²¹ barima a nu a falafe a yete ma, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma gbansan na, n yalanma ne.»

²² Isa to a mafindi, a gine to, a naxa a fala a be, «N ma di, limaniya, i xa danxaniya bara i rayalan.» Keren na, gine naxa yalan.

²³ Isa to so mange xonyi, a naxa pama li naa, e sonxofe, xule femae fan bara fa jon yire. A naxa a fala e be,

²⁴ «Wo siga, barima yi ginedimedi mu faxaxi. A na xife ne.» E naxa yo a ma, e a mayele.

²⁵ A to pama raminin tande, a naxa so banxi kui. A naxa ginedimedi belexe suxu, ginedimedi naxa keli.

²⁶ Na xibaaru naxa yensen na yire birin na.

Isa donxui firin nayalanfe

²⁷ Isa to keli menni, donxui firin naxa bira a foxo ra, e nu e xui ite a be, «Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

²⁸ Isa to so banxi, donxui naxa e maso a ra. A naxa e maxorin, «Wo laxi a ra a n noma wo rayalande?» E naxa a yaabi, «Iyo, Marigi.»

²⁹ Isa naxa a belexe sa e ya ma, a a fala e be, «Wo waxonfe xa raba wo be al wo laxi a ra ki naxe.»

³⁰ E yae naxa rabi keren na. Isa naxa a matintin e ra a xoroxoe ra, «Mixi yo naxa yi fe kolon.»

³¹ Kono e to mini, e naxa siga Isa xa fe fala ra na boxi yire birin.

*Boboe rayalanfe**(Luki 11:14-15)*

³² Isa nun a fɔxirabirɛɛ to nu kelife naa, mixi nde naxa fa xɛmɛ nde ra a xɔn ma jinne nu bara naxan findi boboe ra.

³³ Isa to na pinne keri, boboe naxa wɔyɛn. Nama naxa kaaba, e a fala, «Yi fe mɔɔli singe mu nu to Isirayila boxi ma.»

³⁴ Kɔnɔ Farisenie tan naxa a fala, «A jinnɛɛ kerima jinne mange nan saabui ra.»

*Isa kinikinife pama ma**(Maraki 6:6, 6:34, Luki 8:1)*

³⁵ Isa naxa taaɛ birin ipɛɛɛ, a xungbe nun a xuri. A nu mixie xaranma e xa salideɛ kui, a nu e kawandi Ala xa mangɛya xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mɔɔli birin nayalan.

³⁶ A nu pama toma tɛmɔi naxɛ, a nu kinikinima e ma, barima sɛnbɛ nun limaniya birin nu baxi e yi. E nu luxi nɛ alɔ yɛxɛɛ naxɛɛ makantama mu na.

³⁷ Na kui, a naxa a fala a fɔxirabirɛɛ bɛ, «Xɛ xaba wali belebele nan na, kɔnɔ walikɛɛ tan xurun.

³⁸ Wo xɛ kanyɛ maxandi alako a xa walikɛɛ rasanba a xa xɛ xabade.»

10*Isa xa xɛɛra fu nun firinyie**(Maraki 3:13-19, Luki 6:12-16)*

¹ Isa naxa a fɔxirabirɛɛ fu nun firinyie xili, a nɔɛ so e yi ra alako e xa nɔ pinneɛ keride mixie fɔxɔ ra, e man xa nɔ furema mɔɔli birin nayalandɛ.

² Na xɛɛra fu nun firinyi xilie nan ya: a singe, Simɔn, naxan man xili Piyɛri, nun a xunya Andirɛ, Sebedɛ xa di Yaki, nun a xunya Yaya,

³ Filipu nun Barotolomɛ, Tomasi nun Matiyu duuti maxili, Alifa xa di Yaki nun Tadayo,

⁴ Simɔn naxan xili Seloti, nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa.

*Isa a xa xɛɛra fu nun firinyie xɛɛfe**(Maraki 6:7-13, Luki 9:1-6)*

⁵ Isa naxa yi xɛmɛ fu nun firinyie xɛɛ yi yaamari ra: «Wo naxa siga mixie yirɛ Yuwifɛ mu naxɛɛ ra, wo naxa so Samarikɛɛ xa taaɛ kui.

⁶ Wo xa siga Isirayilakɛɛ nan xɔn, naxɛɛ luxi alɔ yɛxɛɛ lɔɛxiɛ.

⁷ Wo xa kawandi ti kira xɔn a Ala xa mangɛya niini bara makɔɛɛ.

⁸ Wo xa furemaɛ rayalan, wo xa faxamixie rakeli, wo xa kunɛ kanyie rasɛniyɛn, wo xa jinnɛɛ keri. Wo kixi nɛ, wo mu sɛsɛ fi. Wo fan xa mixi ki na ki.

⁹ Wo naxa xɛɛma, gbɛti, xa na mu a ra kɔbiri xanin wo xun ma.

¹⁰ Wo man naxa gbɔnfɔɛ, donma firin ndɛ, sankiri, xa na mu a ra xuli xanin wo xun ma. A lanma balɔɛ xa fi walikɛɛ ma.»

¹¹ «Wo na so taa naxan kui, wo xa mixi fanyi ndɛ fɛn naxan wo yigiyama, wo lu naa han wo siga taa gbɛɛɛ.

¹² Wo na so mixie xɔnyi, wo xa e xɛɛbu.

¹³ Xa na fɔxɔɛ mixie fan, Ala xa wo xa duba suxu e xa fɛ ra. Kɔnɔ xa naakɛ mu fan, Ala naxa na duba suxu.

¹⁴ Xa mixie mu tin wo rasɛnɛɛɛ, xa na mu a ra e tondi e tuli matide wo xa masɛnyi ra, wo nɛ kelima na banxi xa na mu a ra na taa kui, wo xa menni bɛndɛ rakɔnkɔn wo sanyie ra.

¹⁵ N xa nɔndi fala wo be, kiiti sa loxoɛ, kiiti fanma Sodoma nun Gomora taakae ra dangife na taa mixie ra.»

Isa fɔxirabirɛɛ fama naxankatade

(Maraki 13:9-13, Luki 12:11-12, 21:12-19)

¹⁶ «Wo wo tuli mati, n na wo xɛɛfe nɛ alo yɛxɛɛ naxee soma wula baree tagi. Na kui, wo xa koota alo yere, wo yuge xa fan alo turunna xoni.

¹⁷ Wo xa wo yetɛ matanga mixie ma, barima e wo soma nɛ kiitisae yi ra, e wo bonboma nɛ sebere ra e xa salidee kui,

¹⁸ e wo xaninma nɛ gominae nun mangɛɛ yire n ma fe ra. Na kui, wo findima nɛ n ma seedee ra e tan be, a nun si gbɛtɛ be.

¹⁹ E na wo so nee yi ra, wo naxa kontɔfili wo xa masenyi xa fe ra, wo naxan falama nun wo a falama ki naxɛ, barima na birin fima nɛ wo ma na waxati yati.

²⁰ Wo tan xa mu wɔyenma, wo Baba Ala Xaxili nan wɔyenma wo saabui ra.»

²¹ «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfade, a a sa mixie belexɛ, e xa a faxa. Babe fan na mooli niyama a xa di ra, die fan kelima nɛ e barimae xili ma, e xa e faxa.

²² Mixi birin fama wo xɔnde n xili xa fe ra, kono naxan na wakili han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.

²³ Xa e wo naxankata yire nde, wo xa wo gi, wo siga taa gbɛtɛ. N xa nɔndi fala wo be, wo mu gema Isirayila taa birin ipɛɛɛde a fa lu Adama xa Di mu fa.»

²⁴ «Taalibi mu dangima a karamoxo ra, konyi fan mu dangima a marigi ra.

²⁵ A lanma taalibi xa lu alo a karamoxo, konyi fan xa lu alo a marigi. Xa fɔxoɛ xunyi xili fala pinne Belesebulu, e naxan falama a xa fɔxoɛ mixie xun ma, a jan dangima na ra.»

Gaaxufe Ala ya ra

(Maraki 8:38, Luki 9:26, 12:2-9)

²⁶ «Wo naxa gaaxu mixie ya ra, barima fefe noxunxi mu na naxan mu fama makenɛnde, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde.

²⁷ N naxan falama wo be kɔɛ ra, wo xa na masen yanyi ra. Wo naxan mema makoyikoyi ra, wo xa dunipa birin nakolon a ra.

²⁸ Wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee noma mixi fate bendɛ nan tun faxade, a fa li e mu noma wo nii tan masotode. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, naxan noma fate bendɛ nun nii sontode yahannama.

²⁹ Turunna firin xa mu sarama batanka keren na? Kono hali xoni di keren mu birama boxi ma xa wo Baba Ala sago mu a ra.

³⁰ Wo xunsexɛ yati kontixi.

³¹ Na kui, wo naxa gaaxu, barima wo tide gbo dangi turunna xoni gali ra.»

³² «Mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya xori, n fan na kanyi kolonma n Baba ya xori ariyanna.

³³ Kono naxan na tondi n kolonde a Marigi ra adamadie ya ma, n fan tondima nɛ na kanyi rakolonde n Baba ra naxan na ariyanna.»

Isa fɔxirabirɛɛ nun tɔɔɛ

(Luki 12:51-53, 14:26-27, 9:23-24, Maraki 8:34-35)

³⁴ «Wo naxa a mapoxun a n faxi bojesa nan na dunipa. N mu faxi bojesa xa ra, n faxi santidegema nan na.

³⁵ N faxi fatanyi nan na di xeme nun a baba tagi, di gine nun a nga tagi, mamadi nun a mama tagi.

³⁶ Mixi ngaxakerenyie nan findima a yaxuie ra.

³⁷ Mixi naxan a baba nun a nga xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma. Mixi naxan a xa di xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma.

³⁸ Xa mixi naxan mu tin toore nun faxe ra, a mu bira n foxo ra, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma.

³⁹ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloea n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.»

Isa foxirabiree rasene

(Maraki 9:37,41, Luki 9:48, 10:16, Yaya 13:20)

⁴⁰ «Mixi naxan na wo rasene, a n tan nan nasenexi. Mixi naxan na n nasene, a n xema nan nasenexi.

⁴¹ Mixi naxan na namijonme rasene a xa namijonmepa ma, a baraayi sotoma ne alo namijonme. Mixi naxan na tinxintoe rasene a xa tinxinyi ma, a baraayi sotoma ne alo tinxintoe.

⁴² Mixi naxan na hali ye xinbeli pooti ya keren fi yi mixi xuri keren ma a to findixi n foxirabire ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

11

Annabi Yaya xa maxorinyi

(Luki 7:18-35)

¹ Isa to ge yi yaamarie fide a foxirabire fu nun firinyie ma, a naxa keli menni, a siga Yuwifie xa taee alako a xa mixie xaran, a e kawandi.

² Annabi Yaya to Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe me geeli kui, a naxa a foxirabire ndee xee Isa ma.

³ E naxa a maxorin, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentege sa Yaya be.

⁵ Donxue se toma, namatee jerema, kune kanyie yalanma, tulixorie fe mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra.

⁶ Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

⁷ Annabi Yaya foxirabiree to siga, Isa naxa jama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Kale, foye naxan namaxama?

⁸ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Dugi tofanyi kanyie toma mange banxie nan kui.

⁹ Wo fa siga munse matode? Namijonme? Iyo, n xa a fala wo be, a jan dangi namijonme ra.

¹⁰ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.»

¹¹ N xa nondi fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya Xunxa ra. Kono n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.

¹² Kabi Yaya Xunxa xa waxati han to, Ala xa mangeya senbe nan tun sotoma. Senbema n luma a niini bun ma.

¹³ Namijonmee birin nun Tawureta Munsa bara Ala xa mangeya niini xa fe fala han Annabi Yaya waxati.

14 Xa wo tinma nɔndi ra, wo xa a kolon Kitaabui to a fala a Annabi Eliya gbilenma fa ra, a nu Yaya nan ma fe falafe.

15 Xa wo tuli fe mɛma, wo xa wo tuli mati yi masenyi ra.»

16 «N nɔma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi dimɛdie nan na naxee dɔxɔxi taa kui, e nu a fala e booree bɛ,

17 «Muxu bara xule fe wo bɛ,

kɔnɔ wo mu fare boronxi.

Muxu bara nɔn bɛɛti ba,

kɔnɔ wo mu sunnunxi.»

18 «Annabi Yaya to nu sunma, e naxa a fala a xa fe ra, «Ninne na a fɔxɔ ra.»

19 Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, e bara a fala, «Furi jaaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitɔɛɛ nan a ra!» Kɔnɔ xaxilimaya kolonma a kewali nan ma.»

Taa danxaniyataree xa gbaloe

(Matiyu 10:15, Luki 10:12-15)

20 Na temui Isa naxa xɔnɔ mixie ma naxee nu sabatixi taaɛ kui a kaabanako gbegbe rabaxi dennaxe, barima e mu tuubi.

21 «Gbaloe na wo bɛ, Korasinkae! Gbaloe na wo fan bɛ, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidɔn nɛ nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e sunnun donma ragoro e ma, e tɛ xube maso e ma e xa tuubi tɔnxuma ra.

22 Na nan a ra n xa a fala wo bɛ, kiiti sa lɔxɔɛ xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Tirekaɛ nun Sidonkaɛ ra.

23 I tan Kaperenamu go, i nɔxɔ a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma nɛ han yahannama, barima kaabanako naxee raba i tagi, xa nee sa raba Sodoma nɛ nu, a a lima na taa mu sɔntɔma nu.

24 Na nan a ra, n xa a fala wo bɛ, kiitisa lɔxɔɛ xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Sodomakae ra.»

Fafe Isa ma

(Luki 10:21-22)

25 Na temui Isa naxa a fala, «Baba Ala, koore nun bɔxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee nɔxunxi lɔnnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimɛdie bɛ.

26 Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kɛnɛn fe nan ya.»

27 «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Di nu tin a masende naxan bɛ.

28 Wo fa n ma, wo tan naxee taganxi, kote binye naxee xun, n xa malabui fi wo ma.

29 Wo xa n ma karafoe nan nagoro wo kɔn ma, wo xa findi n ma taalibie ra, barima n bɔɛɛ bɛɛxi, a mu tema. Na kui, wo bɔɛɛ malabui sɔtɔma nɛ,

30 barima n karafoe naxan nagoroma wo kɔn, a mu xɔrɔxɔ, n kote naxan dɔxɔma wo xun, a mu binya.»

12

Malabu lɔxɔɛ xa sɛriye

(Maraki 2:23-28, Luki 6:1-11)

1 Na waxati, malabu lɔxɔɛ ma, Isa nu nɛrɛfe xɛɛ tagi. Kaame to nu a fɔxirabirɛɛ suxuxi, e naxa mengi tɔnsɔɛ ndee ba, e xa e don.

² Farisenie to na to, e naxa woyen Isa be, «A mato, i foxirabiree na malabu loxoɛ seriye matandife.»

³ A naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?»

⁴ A so ne Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, hali a to mu daxa a tan nun a foxirabiree xa na don, fo serexedubee.

⁵ Wo man mu nu a xaran Tawureta Munsa kui, a serexedubee walima malabu loxoɛ horomobanxi kui, konɔ e mu yunubi sotoma na kui?

⁶ N xa a fala wo be, naxan na wo yire be, a tide gbo horomobanxi be.

⁷ Xa wo fahaamui sotoxi sebeli ma nu, naxan a masenxi, «Hinne rafan n ma dangife serexe ra,» wo mu tinxintɔee toɔɔegema nu.

⁸ Adama xa Di nan na malabu loxoɛ marigi ra.»

⁹ Isa to keli menni, a naxa so e xa salide kui.

¹⁰ A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma. E naxa Isa maxorin, «A daxa mixi xa furema rayalan malabu loxoɛ?» E nu katafe ne e xa no Isa kalamude.

¹¹ Isa naxa e yaabi, «Xa wo xa yexee nde sin yili kui malabu loxoɛ ma, nde na wo ya ma naxan tondima a ratede?»

¹² Adama tide gbo dangi yexee ra pon! Na nan a ra, fe fanyi rabafe daxa malabu loxoɛ ma.»

¹³ Na kui, a naxa a fala belexe tuuxi kanyi be, «I belexe itala.» A naxa a itala, a naxa yalan alo a belexe boore.

¹⁴ Konɔ Farisenie to mini, e naxa e malan, e xa sa kira fen Isa faxafe ma.

Isa, Ala xa walike sugandixi

¹⁵ Isa to na kolon, a naxa keli naa. Mixi gbegbe naxa bira a foxo ra. A naxa furema birin nayalan,

¹⁶ a naxa e raton e naxa a xa fe fala mixie be.

¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, a to a masen,

¹⁸ «N ma walike sugandixi nan ya, n xanuntenyi naxan nafanxi n boɔe ma. N nan n Xaxili ragoroma ne a ma, a fan tinxinyi masen sie be.

¹⁹ A mu sonxoɛ ratema, a mu gbelegbelema, mixi yo mu a xui itexi mema taa kui.

²⁰ A mu kale konkoronxi girama, a mu lanpui dexe xuri raxubenma, han a tinxinyi xunnakelima temui naxe.

²¹ Si birin e xaxili tima ne a xili ra.»

Xaxili Seniyenxi matandife

(Maraki 3:20-27, 7:16-17, Luki 11:14-23, 6:44-45)

²² Mixi nde naxa fa xeme nde ra Isa xon pinne nu bara naxan findi donxui nun boboe ra. Isa naxa a rayalan, a ya naxa se to, a tuli naxa fe me.

²³ Nama birin naxa kaaba, e nu e bore maxorin, «Dawuda xa Di xa mu yi ra?»

²⁴ Farisenie to e xui me, e naxa a fala, «Yi xeme pinne kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

²⁵ Isa to e xaxili ma fe kolon, a naxa a masen e be, «Namanɛ yo a yete gere lantareya kui, na pamanɛ xun nakanama ne feo! Taa fan, xa na mu a ra denbaya, xa e e yete gere lantareya kui, e mu xanma.

²⁶ Xa Sentane Sentane kerī, a na a yete nan gerefe. A xa mangeya fa xanma di?

²⁷ Xa n tan jinnēe kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie e kerima nde saabui ra? Na kui e tan nan yati wo makiitima.

²⁸ Kono xa n tan jinnēe kerima Ala Xaxili nan saabui ra, na nan na ki Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li.

²⁹ Mixi noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden? Kono xa mixi banxi kanyi xiri, a noma ne a harige birin mujade.»

³⁰ «Mixi naxan mu birama n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi malande, a na mixie rayensenfe ne.

³¹ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, adamadie xa yunubie nun marasotoe birin noma ne xafaride, kono Ala Xaxili rasotofe tan mu xafarima mixi be muku.

³² Mixi na Adama xa Di rasoto, na yunubi noma ne xafaride a kanyi be. Kono mixi na Ala Xaxili Seniyeñxi rasoto, na yunubi mu noma xafaride na kanyi be dunija, a mu noma xafaride aligiyama.»

³³ «Xa sansi findi a fanyi nan na, a bogi fanyi nan naminima. Xa sansi findi a kobi nan na, a bogi kobi nan naminima. Sansi kolonma a bogi nan ma.

³⁴ Wo tan boximase bonsoe, wo mu noma woyen fanyi falade, barima wo boje kobi. Mixi boje rafexi naxan na, na nan minima a de i.

³⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi boje kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi boje kui, a fe kobi nan naminima.

³⁶ N xa a fala wo be, kiitisa loxo, adamadie dentege sama ne woyen kobi birin ma naxee mini e de i.

³⁷ I woyenyi naxan falaama dunijeigiri kui, na nan kiiti fanma i ra, na nan kiiti kanama i ra.»

Annabi Yunusa xa tonxuma

(Matiyu 16:1-4, Maraki 8:11-12, Luki 11:29-32)

³⁸ Na xanbi, seriye karamoxo nun Farisenie naxa woyenyi tongo, e a fala Isa be, «Karamoxo, muxu wama i xa kaabanako nde tofe, a xa findi tonxuma ra muxu be.»

³⁹ Isa naxa e yaabi, «To mixie kobi, e bara gbilen Ala foxo ra. E wama tonxuma makaabaxi tofe, kono tonxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra.

⁴⁰ Annabi Yunusa xi saxan, koje saxan nadangi yexe xunge furi kui ki naxe, Adama xa Di fan xi saxan, koje saxan nadangima na ki ne boxi bun ma.

⁴¹ Kiiti loxo, Ninewekae tima ne e nun to mixie, e seedexoxoya ba wo xili ma, barima e tan tuubi ne Annabi Yunusa xa kawandi saabui ra, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Annabi Yunusa be.

⁴² Kiiti loxo, Seeba mange gine fan tima ne e nun to mixie, a seedexoxoya ba wo xili ma, barima a tan fa ne kelifa yire makuye Sulemani xa lonni ramede, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani be.»

Ninne gbilenfe a lingira fori

(Luki 11:24-26)

⁴³ «Ninne na gbilen mixi foxo ra, a sigama yire maxare ne lingira gbete fende, kono a mu a toma.

⁴⁴ Na temui a a falama a yete be, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxe.» A na gbilen menni a a lima ne na banxi makoxi, a raxunmaxi a fanyi ra, jinne gbete yo mu na.

⁴⁵ Na temui, a sigama ne a sa fa jinne solofere gbete ra naxee jaaxu a be, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaaxuma ne dangife a singe ra. Na nan mooli rabama to mixi kobie be.»

Isa nga nun a xunyae

(Maraki 3:31-35, Luki 8:19-21)

⁴⁶ Beenun Isa xa ge woyende pama be, a nga nun a xunya xememae naxa fa, e ti tande, e nun Isa xa de masara.

⁴⁷ Mixi nde naxa a fala a be, «I nga nun i xunyae na tande, e wama wo xa de masara.»

⁴⁸ Kono Isa naxa na kanyi yaabi, «Nde findixi nga ra? Nde findixi n xunyae ra?»

⁴⁹ Na temui Isa naxa a belexe ti a foxirabirree ma, a a masen, «A mato, n nga nun n xunyae nan ya.

⁵⁰ Mixi yo naxan n Baba sago rabama naxan na ariyanna, na kanyi nan findixi n xunya xemema, n maagine, nun n nga ra.»

13

Xe rawali xa taali

(Maraki 4:1-20, Luki 8:4-15)

¹ Na loxo, Isa naxa mini banxi, a sa doxo baa de ra.

² Nama ghege to malan a yire, a naxa sa doxo kunkui kui, pama naxa lu baa de ra.

³ A naxa fe wuyaxi masen e be taalie ra.

A naxa a masen, «Wo wo tuli mati. Xe rawali nde nan mini sansi xori garansande.

⁴ A to nu sansi xori garansanma, xori ndee naxa bira sankira xon, xonie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ Xori ndee fan naxa bira geme yire, bendu mu gbo dennaxe. Nee naxa bula mafuren na, barima na bendu mu tilin.

⁶ Kono soge to xono, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e be.

⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana.

⁸ Sansi xori ndee fan naxa bira bendu fanyi ma. Na xorie tan, e keren keren birin naxa sansi tonsu ramini, ndee naxa xori keme ramini, ndee xori tongo senni, ndee xori tongo saxon.

⁹ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa foxirabirree naxa e maso a ra, e a maxorin, «Munfe ra i woyenna pama be taali ra?»

¹¹ Isa naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kono na fahaamui mu fixi mixi gbete tan ma.

¹² Mixi fahaamuxi xa fahaamui xun masama, kono mixi fahaamutare, hali a naxan mapoxun a gbe ra, na fama bade a yi ra.

¹³ Na nan a toxi n woyenna mixie be taali woyenyi ra, barima e ya se toma, kono e mu a igbema, e tuli fe mema, kono e mu a fahaamuma.

¹⁴ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi bara rakamali e xa fe ra, naxan a masenxi,
«Wo fe mema,

kono wo mu a fahaamuma.

Wo fe toma,

kono wo mu a igbema.

¹⁵ Yi jama boje bara xorocho.

E bara e tuli dese, e bara e ya raxi,

alako e ya naxa fa fe igbe, e tuli naxa fa fe me,

e bojee naxa fa fe kolon,

e naxa fa e ya rafindi n ma n xa e rayalan.»

¹⁶ «Kono jelixinyi na wo tan be, barima wo yae se igbema, wo tulie fe mema.

¹⁷ N xa nondi fala wo be, namiponme nun tinxintoe gbegbe bara wa e xa fee to wo naxee tofe, kono e mu e to. E bara wa e xa fee me wo naxee mefe, kono e mu e me.»

¹⁸ «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto xesa xa taali ma.

¹⁹ Mixi na Ala xa mangeya niini xa masenyi me, a mu a fahaamu, Sentane fama ne na masenyi bade a boje ma. Na kanyi misaalixi sansi xori nan na naxan biraxi kira xon ma.

²⁰ Sansi xori naxee bira geme yire, nee misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, a a suxu mafuren seewe ra.

²¹ Kono sanke to mu na a be, a xa danxaniya mu buma. Tooto nun paxankate na a li Ala xa masenyi xa fe ra, a gbilenma Ala xa fe foxo ra keren na.

²² Sansi xori naxan bira tunbe kunsie tagi, na misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, kono yi dunipa kontofili nun naafuli xoli a suxu han a Ala xa masenyi bepin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma a boje masarade.

²³ Sansi xori naxan bira bende fanyi tan ma, na misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, a a fahaamu, a a boje masara. Na sansi xori a bogi raminima ne, nde xori keme ramini, nde tongo senni, nde tongo saxon.»

Nooge jaaxi xa taali

²⁴ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya luxi ne alo xeme naxan a xa xe garansan sansi xori fanyi ra.

²⁵ Kono mixie nu xife temui naxe, a yaxui naxa fa, a jooge jaaxi xori garansan sansi fanyi xori longori ra, a siga.

²⁶ Sansie to bula, e te han e dendenyi bara mini folo, waliksee naxa jooge jaaxi fan to sansie longori ra.

²⁷ E naxa xe kanyi maxarin, «Marigi, i mu sansi xori fanyi xa garansan i xa xe ma? Na jooge jaaxi fa kelixi minden?»

²⁸ A naxa e yaabi, «N yaxui nde nan na rabaxi.» Waliksee naxa a maxarin, «I wama muxu xa sa a tala?»

²⁹ A naxa a fala, «Ade, xa na mu a ra sansi fanyi fan talama ne jooge jaaxi foxo ra.

³⁰ Wo xa a lu e birin xa mo han xe xaba lotoe. Na temui n a falama ne xe xabae be, wo jooge jaaxi nan singe tala, wo a raxiri alako a xa gan. Kono wo sansi fanyi tan xaba, wo a xori ragata n ma bili kui.»

Konde xori nun lebini xa taalie

(Maraki 4:30-32, Luki 13:18-21)

³¹ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi konde xori nan na, mixi naxan si a xa daaxa.

³² A xori xurun sansi xori birin be, konɔ a na mo, a bili xungbo boxi sansi birin be. A findima wuri bili nan na, xonie fama e tsee sade naxan salonyie kon na.»

³³ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi lebini nan na, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

Isa nun taali woyenyie

(Maraki 4:33-34)

³⁴ Isa naxa na fe birin masen pama be taalie ra. A pan mu nu masenyi yo tima e be a mu a fala taali daaxi.

³⁵ Na kui, namijonme xa masenyi naxa kamali,
«Taali woyenyie nan minima n de i.

N fee masenma ne naxee nu noxunxi kabi dunija daa temui.»

Isa jooge jaaxi xa taali tagi rabafe

³⁶ Na temui, Isa naxa keli pama xun ma, a so banxi. A foxirabiree naxa e makore a ra, e a fala a be, «Nooge jaaxi xa taali tagi raba muxu be.»

³⁷ A naxa e yaabi, «Naxan sansi fanyi garansanma, na misaalixi Adama xa Di nan na.

³⁸ Xe misaalixi dunija nan na. Sansi fanyi misaalixi mixie nan na, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma. Nooge jaaxi misaalixi Sentane xa die nan na.

³⁹ Yaxui naxan jooge xori garansan, a misaalixi Ibulisa nan na. Xe xabe misaalixi dunija raponyi nan na. Xe xabae misaalixi malekee nan na.

⁴⁰ Na jooge jaaxi talama ki naxe, a woli te i, dunija raponyi fan luma na ki ne.

⁴¹ Adama xa Di fama a xa malekee xeede, e mixi ratantanyie nun mixi kobie ba mixi gbete ya ma, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma.

⁴² E e wolima ne te mankanɛ xɔɔra, wa nun jin maxinyi na dennaxe.

⁴³ Na temui tinxintsee tan yanbama ne alo soge e Baba xa mangeya niini bun ma. Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

Harige xungbe xa taalie

⁴⁴ «Ala xa mangeya man luxi ne alo naafuli xungbe naxan nu noxunxi xe ma. Mixi nde to mini a ma, a naxa gbilen a noxun na, a siga pelexinyi kui. A naxa a sɔtɔse birin mati a fa na xe sara.»

⁴⁵ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yule naxan diyaman tofanyi fenfe.

⁴⁶ A to diyaman hagige keren to, a naxa sa a sɔtɔse birin mati, a fa na diyaman sara.»

Yele xa taali

⁴⁷ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yele naxan bara sa baa ma, a yexe mooli birin suxu.

⁴⁸ Yele to rafe, mixie naxa a mabendun baa de ra. E naxa doxo, e yexee mayegeti, e a fanyie sa paanie kui, e a jaaxie wole.

⁴⁹ Dunija raponyi luma na ki ne. Malekee fama mixi kobie nun mixi tinxinxie mayegetide,

⁵⁰ e mixi kobie woli te mankanɛ xɔɔra, wa nun jin maxinyie na dennaxe.»

Lɔnni fori nun a neene

⁵¹ Isa naxa e maxarin, «Wo bara na birin fahaamu?» E naxa a yaabi, «Iyo.»

⁵² A naxa a masen e be, «Na nan a toxi, seriye karamoxo naxan bara fahaamui soto Ala xa mangeya niini xa fe ma, a luxi alo banxi kanyi naxan se neenee nun se forie raminima a harige ya ma.»

Nasaretikae tondife lade Isa ra

(Maraki 6:1-6, Luki 4:16-30)

⁵³ Isa to ge na taalie masende, a naxa siga,

⁵⁴ a sa so a xonyi, a moxi dennaxe. A to na mixie xaran e xa salide kui, e de naxa ixara. E naxa e bore maxorin, «Yi xeme yi lonni sotoxi minden? A noxi yi kaabanako fee rabade di?

⁵⁵ Kamuderi xa di xa mu yi ki? A nga xa mu xili Mariyama? A xunxae xa mu findi Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon na?

⁵⁶ A xunya ginemae fan mu na won ya ma be? A fa yi birin sotoxi minden?»

⁵⁷ Na kui, e naxa xono a ma, e tondi lade a ra.

Isa naxa a masen e be, «Namiponme binyaxi yire birin fo a xonyi, a ngaxakerenyie tagi.»

⁵⁸ A mu kaabanako gbegbe raba naa e xa danxaniyatarepa xa fe ra.

14

Annabi Yaya xa faxe

(Maraki 6:14-29, Luki 9:7-9)

¹ Na waxati, Galile mange Herode naxa Isa xa fe me. A naxa a fala a xa mixie be,

² «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi noe na a yi a xa kaabanakoe raba.»

³ A na fala ne, barima a tan Herode nu bara yaamari fi Yaya xa suxu, yolonxonyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine.

⁴ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa yi gine tongo.»

⁵ Herode nu wama Yaya faxafe ne, kono a nu gaaxuxi nama ya ra, barima e nu laxi a ra a namiponme nan nu Yaya ra.

⁶ Na temui, e to nu Herode bari ne xungbilenyi xulunyi tife, Herodiyasi xa di gine naxa fare boron mixie be. A naxa rafan Herode ma

⁷ han a naxa a kali a a na sese maxorin a ma, a a fima ne a ma.

⁸ Herodiyasi xa marasi ma, a xa di naxa a fala Herode be, «Yaya Xunxa xunyi so n yi ra pileti ma.»

⁹ Mange naxa nimisa, kono a xa marakali nun a xa xonee xa fe ra, a naxa yaamari fi e xa Yaya xunyi so na ginedimedi yi ra.

¹⁰ A naxa mixie xee geeli, e xa Yaya xunyi bolon a de i.

¹¹ E naxa fa a xunyi ra pileti ma, e a so ginedimedi yi ra. Ginedimedi fan naxa a xanin a nga xon ma.

¹² Yaya foxirabirree naxa sa a fure tongo, e sa a ragata, e naxa sa na denteg sa Isa be.

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma

(Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹³ Isa to na fe me, a naxa keli menni kunkui kui, a siga a kerenyi ma wula i. Nama to a kolon, e fan naxa keli e xa taae, e siga a foxo ra e sanyi ra.

¹⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa nama gbegbe to naa. A naxa kinikini e ma, a e xa furemae rayalan.

¹⁵ Nunmare to so ƒolo, Isa ƒoxirabiree naxa e maso a ra, e a fala a be, «Won na wula ne yi ki, koe fan bara so. Nama rayensen alako e xa siga donse sara taee kui.»

¹⁶ Isa naxa e yaabi, «Hali e mu siga. Wo tan nan xa donse fi e ma.»

¹⁷ Kono e naxa a fala a be, «Taami gundi suuli nun yexe firin gbansan nan na muxu yi ra.»

¹⁸ A naxa a fala e be, «Wo fa nee ra n xon ma be.»

¹⁹ Isa naxa pama yamari e xa e magoro na pooge xinde ma. A naxa na taami suuli nun na yexe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a ƒoxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma.

²⁰ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxoe xuntunye to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

²¹ Mixi naxee e dege, xeme wulu suuli pondon nan nu e ra, bafe ginnee nun dimee ra.

Isa perefefe ye fari

(Maraki 6:45-52, Yaya 6:15-21)

²² Na xanbi Isa naxa a fala a ƒoxirabiree be, a e xa baki kunkui kui, e xa siga a ya ra naakiri ma, a tan xa nu pama ragbilen.

²³ Isa to ge pama ragbilende, a naxa te geya fari a kerenyi ma, alako a xa Ala maxandi. Koe naxa a li naa, a keren.

²⁴ A a lixi kunkui nu bara makuya xare ra, moronyie nu na a mabonbofe ki fanyi ra barima foye ya nu rafindixi a ma.

²⁵ Subaxe ma, Isa perefefe baa fari.

²⁶ A ƒoxirabiree to a to pere ra ye fari, e naxa gaaxu ki fanyi. E naxa gbelegbele, e a fala, «Tubari nan a ra!»

²⁷ Kono Isa naxa a masen e be keren na, «Wo naxa kontofili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²⁸ Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa i tan nan a ra, yaamari fi n xa siga i yire ye fari.»

²⁹ Isa naxa a fala a be, «Fa.» Piyeri to goro kunkui kui, a naxa pere ye fari sigafe ra Isa yire.

³⁰ Kono a to foye belebele mato, a naxa gaaxu, a madula ƒolo. A naxa gbelegbele, «N Marigi, n nakisi!»

³¹ Isa naxa a belexe itala keren na, a Piyeri suxu. A naxa a masen a be, «I xa danxaniya xurun. I siikexi munfe ra?»

³² E to baki kunkui kui, foye naxa raxara.

³³ Isa ƒoxirabiree naxee nu na kunkui kui, e naxa suyidi Isa be, e a fala, «Ala xa Di yati nan lanxi i ma.»

Isa Genesareti furema birin nayalanfe

(Maraki 6:53-56)

³⁴ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti.

³⁵ Naakae to a kolon Isa nan a ra, e naxa na rabilinyi mixi birin nakolon. Mixie naxa fa furemae birin na Isa xon.

³⁶ E nu a mayandima furemae xa e belexe din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

15

Ala xa seriye nun adama xa naamunyi

(Maraki 7:1-23)

¹ Fariseni nun seriye karamoxo ndee naxa fa Isa yire kelife Darisalamu. E naxa a maxorin,

² «Munfe ra i foxirabiree luma forie xa naamunyeie matandi ra? E mu e belexe raxama beenun e xa e dege alo forie xa naamunyeie a masenxi ki naxe.»

³ Isa naxa e yaabi, «Munfe ra wo tan Ala xa seriye matandima wo xa naamunyeie xa fe ra?

⁴ Ala bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan na a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxa.»

⁵ Kono wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma,»

⁶ hali na kanyi mu fefe raba a baba be. Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunyi saabui ra.

⁷ Wo tan filankafuie! Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra,

⁸ «Yi pama n binyama e de ne, kono e boje makuya n na pon!

⁹ E xa sali fufafu nan a ra, barima e mixi xaranma adamadie xa mapoxunyeie nan na alo na mapoxunyeie findixi n tan ma seriye nan na.»

¹⁰ Isa naxa pama xili, a a masen e be, «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto.

¹¹ Se naxan soma mixi de kui, na xa mu a findima mixi seniyentare ra. Naxan minima a de kui, na nan a findima mixi seniyentare ra.»

¹² Na temui Isa foxirabiree naxa e maso a ra, e a fala a be, «I mu a kolon i xa masenxi bara Farisenie raxono?»

¹³ Isa naxa e yaabi, «N Baba naxan na ariyanna, a sansi birin talama ne a tan mu naxan sixi.

¹⁴ Wo e lu na. Donxui nan na e ra naxee donxuie rapereema. Xa donxui donxui rapere, e firin birin birama ne yili kui.»

¹⁵ Piyeri naxa a fala a be, «Yi taali tagi raba muxu be.»

¹⁶ Isa naxa a yaabi, «Han ya wo fan mu fahaamui soto?

¹⁷ Wo mu a kolon a se naxan birin soma mixi de kui, a goroma furi nan kui, a fa mini fate i?

¹⁸ Kono masenxi naxan minima mixi de kui, a kelima a boje nan ma. Na nan noma a findide mixi seniyentare ra.

¹⁹ Barima mapoxun kobie, faxe tife, yene, langoepa, mupe, tojege, mixi xili kanafe, nee birin fatanma mixi boje nan na.

²⁰ Nee nan mixi findima mixi seniyentare ra, kono mixi a degefe a belexe raxatare ra, na xa mu a findima mixi seniyentare ra.»

Kanaan gine xa danxaniya

(Maraki 7:24-30)

²¹ Isa naxa keli menni, a siga Tire nun Sidon boxi ma.

²² Kanaan gine nde naxan kelixi na longori, a naxa fa Isa yire a a xui ite, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini n ma. Ninne bara n ma di gine paxankata feo!»

²³ Kɔnɔ Isa mu sese fala a bɛ. A fɔxirabirɛɛ naxa e maso Isa ra, e a fala a bɛ, «Yi ginɛ keri, a na gbelegbelefe won fɔxɔ ra.»

²⁴ Isa naxa a masen, «N xɛɛxi Isirayila bɔnsɔɛ gbansan nan ma, naxee luxi alo yɛxɛɛ lɔɛxie.»

²⁵ Kɔnɔ ginɛ naxa fa a suyidi a bɛ, a a fala, «Marigi, i xa n mali!»

²⁶ Isa naxa a yaabi, «A mu lan taami xa ba dimɛdie yi ra, a sa baree bun ma.»

²⁷ Ginɛ naxa a fala, «Marigi, i nɔndi, kɔnɔ hali baree, e donse xuntunyi nde sɔtɔma naxan birama e kanyi xa teebili ra.»

²⁸ Na kui, Isa naxa a masen a bɛ, «Ginɛ, i xa danxaniya gbo! I waxɔnfe bara raba i bɛ.» A xa di ginɛ naxa yalan keren na.

*Isa nɛmɛ fife xɛmɛ mixi wulu naani ma
(Maraki 8:1-10)*

²⁹ Isa to keli menni, a naxa jɛrɛ Galile baa dɛ ra han a naxa geya li. A naxa te geya fari, a dɔxɔ.

³⁰ Nama gbegebe naxa fa a yire naa, e fa namatɛɛ ra, a nun dɔnxuie, mabɛnyie, boboe, nun furema gbɛtɛɛ gbegebe ra. E naxa furemae sa Isa bun ma, a fan naxa e rayalan.

³¹ Nama to a to boboe wɔyɛnma, mabɛnyie yalanma, namatɛɛ jɛrɛma, dɔnxuie se toma, e naxa kaaba. E naxa Isirayila Marigi Ala matɔxɔ.

³² Isa naxa a fɔxirabirɛɛ xili, a a masen e bɛ, «N bara kinikini yi pama ma, barima xi saxan nan yi ki, e na n yire be, kɔnɔ donse mu na e naxan donma. N mu wama e xa gbilen e xɔnyi kaamɛ ra e ma, xa na mu a ra e tɔɔrɔma nɛ kira xɔn ma.»

³³ A fɔxirabirɛɛ naxa a maxɔrin, «Won donse sɔtɔma yi pama gbegebe bɛ minden? Won na wula nɛ yi ki.»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a fala, «Solofere, a nun yɛxɛ xunxuri ndee.»

³⁵ Isa naxa a fala pama bɛ e xa dɔxɔ bɔxi.

³⁶ A naxa na taami gundi solofere nun na yɛxɛɛ tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a fɔxirabirɛɛ yi ra, e xa e itaxun pama ma.

³⁷ Nama birin naxa e dɛge han e wasa. Donse dɔnxɔɛ fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

³⁸ Xɛmɛ mixi wulu naani nan e dɛge, bafe ginɛ nun dimɛɛ ra.

³⁹ Isa to gɛ pama ragbilende, a naxa baki kunkui kui, a siga Magadan bɔxi ma.

16

*Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatareɲa
(Maraki 8:11-21)*

¹ Farisenie nun seriye karamɔxɔɛ naxa fa Isa yire. E to nu wama gantanyi safe a bɛ, e naxa a maxɔrin a xa tɔnxuma makaabaxi nde masen e bɛ kelife koore ma.

² Isa naxa e yaabi, «Nunmare na a li wo naxɛ, «Kuye fanma tina, barima koore igbeelixi.»

³ Kuye nɛ iba wo naxɛ, «Tunɛ nun foye minima nɛ to, barima koore igbeelixi, nuxuie ifɔɔrɔ.» Wo fata koore jingi tagi rabade, kɔnɔ wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade.

⁴ To mixie kobi, e bara gbilen Ala fɔxɔ ra. E wama tɔnxuma makaabaxi tofe, kɔnɔ tɔnxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tɔnxuma ra.»

Na xanbi Isa naxa keli e xun ma, a siga.

⁵ Isa ƒoxirabirɛɛ naxa giri naakiri ma, e nɛɛmu taami ma.

⁶ Isa naxa a masen e bɛ, «Wo wo yetɛ ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lebini ma.»

⁷ Isa ƒoxirabirɛɛ naxa na fe mato, e fa a fala e bore bɛ, «A na falaxi nɛ barima won mu ƒaxi taami ra.»

⁸ Isa to nu e xa maɲoxunyi kolon, a naxa a masen e bɛ, «Wo taami fe falama wo bore bɛ munfe ra? Wo xa danxaniya xurun.

⁹ Han ya wo mu xaxili sɔto? Ka wo nɛɛmuxi nɛ taami gundi suuli to xɛmɛ wulu suuli wasa? Wo to na taami dɔnxɔɛ matongo, wo debee yeri rafe?

¹⁰ Ka wo man nɛɛmuxi nɛ taami gundi solofere to xɛmɛ wulu naani wasa? Wo to na fan dɔnxɔɛ matongo, wo debee yeri rafe?

¹¹ Munse a toxi wo mu a kolon a n mu taami fe xa falafe wo bɛ? Wo xa wo yetɛ ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lebini ma.»

¹² Na kui, e naxa a fahaamu a Isa mu a falaxi xɛ e bɛ a e xa e yetɛ ratanga taami lebini daaxi ma. A nu a falafe nɛ e xa e yetɛ ratanga Farisenie nun Sadusenie xa xaranyi ma.

Isa findixi nde ra?

(Maraki 8:27-30, Luki 9:18-21)

¹³ Isa to Sesareya Filipi bɔxi li, a naxa a ƒoxirabirɛɛ maxɔrin, «Mixie munse falama Adama xa Di xa fe ra? Nde lanxi a ma?»

¹⁴ E naxa a yaabi, «Ndee a falama Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama Annabi Eliya. Ndee a falama Annabi Yereɲi, xa na mu a ra namipɔnɲme gbɛɛ.»

¹⁵ Isa naxa e maxɔrin, «Kɔno wo tan naxɛ a di? Nde n na?»

¹⁶ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra, Abadan Ala xa Di.»

¹⁷ Isa naxa a fala a bɛ, «Sɛɛwɛ na i bɛ, i tan Yunusa xa di Simon, barima ibunadama xa mu na masenxi i bɛ. N Baba naxan na ariyanna, na nan a masenxi i bɛ.

¹⁸ N xa a fala i bɛ, i findixi Piyeri nan na, naxan falaxi <gɛmɛ.> N nan n ma danxaniyatɔɛ ɲama tima na gɛmɛ nan fari. Hali ƒaxɛ, a mu nɔma n ma ɲama ra.

¹⁹ N Ala xa mangeya saabi soma nɛ i yi ra. I na tɔnyi dɔxo fe naxan ma dunɲa, Ala naxan na ariyanna, a fan tɔnyi dɔxɔma nɛ na fe ra. I na tin fe naxan na dunɲa, Ala naxan na ariyanna, a fan tinma nɛ na fe ra.»

²⁰ Na temui a naxa a matintin a ƒoxirabirɛɛ ra, a e naxa a fala mixi yo bɛ, a a tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra.

Isa a xa ƒaxɛ nun marakeli xa fe masenfe

(Maraki 8:31-33, Luki 9:22)

²¹ Keli na temui ma, Isa naxa a tagi raba folo a ƒoxirabirɛɛ bɛ, a fo a xa siga Darisalamu, a xa tɔɔrɛ gɛgbɛ sɔto Yuwifie xa forie, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, nun seriye karamɔxoɛ ra, e a ƒaxa, kɔno a man xa keli ƒaxɛ ma a xi saɲan nde ma.

²² Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so wɔyenfe Isa ra, a a fala a bɛ, «Ala xa i tanga na ma, n Marigi! Na fe mɔoli mu i sɔtoma feo!»

²³ Isa naxa a ya rafindi Piyeri ma, a a fala, «Keli n ya i, i tan Sentanɛ! I katafe nɛ i xa n natantan, barima i xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

*Birafe Isa fɔxɔ ra**(Maraki 8:34-9:1, Luki 9:23-27)*

²⁴ Na temui Isa naxa a masen a fɔxirabirɛɛ bɛ, «Xa mixi wa birafe n fɔxɔ ra, a xa a yetɛ waxɔnfe gere, a xa tondi a yetɛ ma, a tin tɔɔrɛ nun faxɛ ra, a bira n fɔxɔ ra.

²⁵ Mixi naxan wama a yetɛ rakisife, na kanyi lɔɛma nɛ. Naxan a yetɛ ralɔɛma n tan ma fe ra, na kanyi kisima nɛ.

²⁶ Dunɔpa birin sɔtɔɛ munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama? Fe mundun na, mixi nɔma a xa ariyanna masarade naxan na?

²⁷ Adama xa Di fama fade a Baba xa nɔrɛ kui, e nun a xa malekɛɛ. Na temui a mixi birin sare fima nɛ, kankan nun a kɛwali.

²⁸ N xa nɔndi fala wo bɛ, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Adama xa Di to fa ra a xa mangɛya kui.»

17*Isa nɔrɔfe**(Maraki 9:1-13, Luki 9:28-36)*

¹ Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyɛri, Yaki, nun Yaki xunya Yaya xanin e doro ma gɛya itexi nde fari.

² Menni Isa naxa masara, a nɔrɔ e ya xɔri. A yatagi naxa yanba alɔ soge, a xa sosee naxa fiixɛ alɔ naiyalanyi.

³ Na temui, Annabi Eliya nun Annabi Munsɔ naxa mini fɔxirabirɛɛ ya xɔri, e naxa e to e nun Isa wɔyɛnfe.

⁴ Piyɛri naxa a fala Isa bɛ, «Marigi, fe fanyi nan a ra muxu to na be yi ki. Xa i wa, n lingira saxan yailanma be, keren i gbe, keren Annabi Munsɔ gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁵ A nu wɔyɛnfe temui naxɛ, nuxui yanbaxi naxa goro e xun na, xui nde fan naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kɛnɛnxi ki fanyi ra. Wo wo tuli mati a ra.»

⁶ Fɔxirabirɛɛ to na xui mɛ, e naxa gaaxu ki fanyi, e e yatagi rafelen bɔxi ma.

⁷ Kɔnɔ Isa naxa a maso e ra, a a bɛlɛxɛ sa e ma, a a fala, «Wo keli. Wo naxa gaaxu.»

⁸ E to e ya rakeli, e mu mixi yo to fo Isa.

⁹ E to nu na gorofɛ gɛya fari, Isa naxa a matintin e ra, «Wo fe naxan toxi, wo naxa a fala mixi yo bɛ, han beemanun Adama xa Di xa keli faxɛ ma.»

¹⁰ Isa fɔxirabirɛɛ naxa a maxɔrin, «Munfe ra seriye karamɔxɔɛ a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Nɔndi nan a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan.

¹² Kɔnɔ n xa a fala wo bɛ, Annabi Eliya jan bara fa, kɔnɔ e mu a kolonxi, e bara e waxɔnfe birin niya a ra. E man fafe Adama xa Di tɔɔrɔde na ki nɛ.»

¹³ Na kui, Isa fɔxirabirɛɛ naxa a kolon a a nu na Yaya Xunxa nan ma fe falafe e bɛ.

*Ninne kerife naxan nu dimɛdi fɔxɔ ra**(Maraki 9:14-32, Luki 9:37-45)*

¹⁴ E to pama yire li, xɛmɛ nde naxa fa Isa xɔn, a a xinbi sin a bun ma,

¹⁵ a a fala, «Marigi, kinikini n ma di ma, xaxili fure a jaxankataxi ki fanyi. A luma bira ra tɛ xɔɔra, a nun ye xɔɔra. A na rabama han.

¹⁶ N bara fa a ra i ƒoxirabirée xon, konɔ e mu nɔxi a rayalande.»

¹⁷ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bɔnsɔe danxaniyatara, wo kobi! N xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun lɔxɔe? Wo fa na di ra n xon.»

¹⁸ Isa naxa pinne yamari, pinne naxa gbilen dimedi ƒoxɔ ra, dimedi naxa yalan keren na.

¹⁹ Isa ƒoxirabirée naxa e maso Isa ra, e a maxorin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu nɔ na pinne keride?»

²⁰ Isa naxa e yaabi, «Wo xa danxaniya nan xurun. N xa nɔndi fala wo be, xa danxaniya na wo be, hali a xurun alɔ konde xori, wo na a fala yi geya be, «Keli be, i i masiga mɛnni,» a masigama ne. Fefe mu na wo mu noma naxan nabade.

²¹ Konɔ yi pinne mɔoli tan mu kerima fo Ala maxandi nun sunyi saabui ra.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde

(Maraki 9:30-32, Luki 9:43-46)

²² Isa ƒoxirabirée to malan Galile, Isa naxa a fala e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe,

²³ e a faxa. A xa faxe xi saxan nde ma, a man kelima ne faxe ma.» A xa woyenyi naxa a ƒoxirabirée nimisa ki fanyi.

Isa nun Piyeri hɔrɔmɔbanxi duuti fife

²⁴ Isa nun a ƒoxirabirée to so Kaperenamu, hɔrɔmɔbanxi duuti maxilie naxa Piyeri maxorin, «Pe, i karamɔxɔ mu hɔrɔmɔbanxi duuti fima?»

²⁵ Piyeri naxa e yaabi, «Iyo, a a fima.» Piyeri to so banxi, Isa nan singe woyen a be, «Piyeri, i a toxi di? Dunɔpa mangɛe duuti maxilima nde ma, e xa die ka mixi gbetee?»

²⁶ Piyeri naxa a yaabi, «Mixi gbetee.» Isa fan naxa a masen, «Na kui, mange xa die tan mu duuti fima.

²⁷ Konɔ alako won naxa yi mixie raxɔnɔ, i xa siga baa de ra, i konyi woli. I na yexe naxan singe suxu, a rate, i a de rabi. I kobiri kole toma ne a de kui. I xa na so duuti maxilie yi ra, a xa findi won firin ma duuti ra.»

18

Mixi naxan tide gbo

(Maraki 9:33-37, Luki 9:46-48)

¹ Na temui Isa ƒoxirabirée naxa e maso Isa ra, e a maxorin, «Nde binyaxi dangi birin na Ala xa mangeya niini bun ma?»

² Isa naxa dimedi nde xili, a a ti e tagi,

³ a a masen e be, «N xa nɔndi fala wo be, xa wo mu wo yete magoro, wo lu alɔ dimedie, wo mu soma Ala xa mangeya niini bun ma.

⁴ Na kui, mixi yo naxan a yete magoroma alɔ dimedi, na nan findixi mixi xungbe ra dangi birin na Ala xa mangeya niini bun ma.

⁵ Mixi yo naxan yi dimedi mɔoli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene.»

Mixi ratantan saabui

(Maraki 9:42-48, Luki 17:1-2)

⁶ «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi be geme binye xa xiri a kon ma, a rasin baa ma.

⁷ Gbaloe na dunija mixie be e xa maratantanyi xa fe ra. A fɛɛɛ mu na tan, fo maratantanyi xa mini, kɔnɔ gbaloe na mixi be naxan findima na saabui ra.

⁸ Xa i belexe, xa na mu i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon, i a wɔle. I sofe ariyanna i belexe, xa na mu i sanyi bolonxi, na fisa i be dine i belexe firin nun i sanyi firin luxi na, kɔnɔ i woli yahannama, tɛ mu xubenma dennaxe.

⁹ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na, i a wɔle. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin lu na, kɔnɔ i woli yahannama.»

Yɛɛɛ lɔxi xa taali

(Luki 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ «Wo naxa yo yi mixi xuri sese ma, barima n xa a fala wo be, e xa malekee n Baba yatagi toma temui birin, naxan na ariyanna.»

¹² «Wo a toxi di? Xa yɛɛɛ keme na mixi nde yi ra, keren fa lɔe e ya ma, a mu na yɛɛɛ tongo solomanaani nun solomanaani luma xe geya fari, a siga na kerenyi fende?

¹³ N xa nondi fala wo be, xa a sa a to, a jɛlexinma ne na yɛɛɛ kerenyi xa fe ra, dangife yɛɛɛ tongo solomanaani nun solomanaani boore ra, naxee mu lɔe.

¹⁴ A na na ki ne fan, wo Baba naxan na ariyanna, a mu tinma yi mixi xuri sese xa lɔe.»

Haake bafe

¹⁵ «Xa i ngaxakerenyi bara haake soto i ra, siga, wo firin xa sa lu yire keren, i xa a masen a be a tantanxi ki naxe. Xa a sa i xui me, i ngaxakerenyi bara ragbilen i ma.

¹⁶ Kɔnɔ xa a tondi i xui mede, i xa mixi keren xa na mu mixi firin fen, wo birin xa siga a yire alako kiiti xa sa seede firin, xa na mu seede saxan xui ma.

¹⁷ Xa a tondi nee fan xui mede, na fe masen danxaniyatɔe pama be. Xa a tondi danxaniyatɔe pama xui fan mede, a xa lu wo be alo kaafiri, xa na mu a ra, duuti maxili.

¹⁸ N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo na naxan xiri dunija, a xirima ne koore fan ma. Wo na naxan fulun dunija, a fulunma ne koore fan ma.

¹⁹ N man xa a fala wo be, xa mixi firin lan fefe ma wo ya ma yi dunija ma, e Ala maxandi, n Baba naxan na ariyanna, a na fe rabama ne e be.

²⁰ Mixi firin, xa na mu a ra mixi saxan nu malan n xili ra dede, n na e ya ma.»

Dijefe ngaxakerenyi ma nun dipstarepa xa taali

²¹ Na temui, Piyeri naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «N Marigi, n lanma n xa dije n ngaxakerenyi xa haake ma sanmaya yeri? Han sanmaya solofere?» Isa naxa a yaabi,

²² «N xa a fala i be, sanmaya solofere xa mu a ra de! I xa dije a ma sanmaya solofere dɔxɔ tongo solofere.»

²³ «Ala xa mangeya maniyaxi mange nde nan na, naxan nu wama a xa kɔbiri fe ya ibafe a tan nun a xa walikɛe tagi.

²⁴ A to a folo, e naxa fa a xa walike nde ra a xon, mange xa doni nu naxan ma han gbeti kilo wulu keme saxan, kilo wulu tongo naani.

²⁵ Konyi to mu nu noma a xa doni fide, a xa mange naxa yaamari fi, a tan yo, a xa gine yo, a xa die yo, e nun a harige birin xa mati alako na doni xa fi.

²⁶ Na walike naxa a igoro boxi, a suyidi mange be, a a maxandi, «Yandi, diɓe n ma. N fama i xa doni birin fide.»

²⁷ Na kui, mange naxa kinikini a xa walike ma, a diɓe na doni birin ma, a a xa walike rabɓin.»

²⁸ «Kɔnɔ a tan walike to mini, a naxa a boore walike nde to a xa gbeti kilo tagi doni nu na naxan ma. A naxa bagan a ma, a a konyi dekun, a sɔnxɔ a ra, «N ma doni fi!»

²⁹ A boore naxa suyidi a be, a a maxandi, «Yandi, diɓe n ma. N i xa doni fima.»

³⁰ Kɔnɔ a naxa tondi. A naxa a raso geeli kui, a xa lu mɛnni han a xa ge doni fide.»

³¹ «A boore walike to na to, e naxa kinikini. E naxa na birin dentɛge sa mange be naxan nu e birin xun ma.

³² Na kui, mange naxa na walike singe xili, a a fala a be, «I tan walike kobi! I to n mayandi, n tan diɓe ne i xa doni birin ma.

³³ A di, a mu lanma xe nu i fan xa kinikini i boore ma, alɔ n kinikinixi i tan ma ki naxe?»

³⁴ A xa mange to xɔnɔ a ma, a naxa a so kɔsibilie yi, e xa a sa geeli, e xa a jaxankata han a xa ge doni birin fide.»

³⁵ «N Baba naxan na ariyanna, a na nan niyama wo fan na, xa wo mu diɓe wo ngaxakerenyi ma wo boɓe birin na.»

19

Futi nun fatanyi

(Maraki 10:1-12)

¹ Isa to ge yi fe birin masende, a naxa keli Galile boxi ma, a siga Yudaya boxi nde ma naxan nu na Yuruden naakiri ma.

² Nama gbegbe naxa bira a foxɔ ra naa, a fan naxa furemae rayalan.

³ Farisenie naxa fa a yire alako e xa gantanyi te a be. E naxa a maxɔrin, «A daxe xeme xa mee a xa gine ra fe birin ma?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Kitaabui naxan masenxi wo mu nu a xaran? Fe folo folo ra, Daali Mange naxa xeme nun gine daa,

⁵ a fa a masen, «Na kui, xeme kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa gine xa futi xiri, e firin findi keren na.»

⁶ Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sɔnon, e firin bara findi keren na. Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa nee rafatan.»

⁷ E man naxa Isa maxɔrin, «Munfe ra fa Annabi Munsa a yamarixi, xeme naxan wama meefe a xa gine ra, a lan a xa fatan keedi so a yi ra, a mee a ra?»

⁸ Isa naxa e yaabi, «Wo boɓee nan xɔrɔxɔ, na nan a niyaxi Annabi Munsa naxa feere fi wo ma, wo xa nɔ meede wo xa gine ra, kɔnɔ a mu nu na na ki xe a folo ra.

⁹ N xa a fala wo be, naxan yo mee a xa gine ra, xa a xa gine mu yene xa rabaxi, a fa gine gbete dɔxɔ, na xeme bara yene raba.»

¹⁰ Isa foxirabiree naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne xeme be a xa gine mabiri ra, hali a mu gine dɔxɔ.»

¹¹ Isa naxa a masen e be, «Birin xa mu nɔma yi masenxi suxude, fo Ala a feere fi naxan ma.

¹² Wo a kolon, xeme ndee bari ki nan a niyaxi e mu nɔma gine dɔxode. Ndee na na e e banaxi ne. Ndee fan na, e nate nan tongoxi e naxa gine

ḏḥḥ Ala xa wali xa fe ra. Mixi naxan noma yi masenyi suxude, a xa a suxu.»

Isa nun dimedi xunxurie

(Maraki 10:13-16, Luki 18:15-17)

¹³ Na temui mixie naxa fa dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma, a duba e be. Kono a foxirabiree naxa woyen na mixie ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa a masen, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi ḏḥḥ e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan na Ala xa mangeya niini bun ma.»

¹⁵ A naxa a belexe sa e ma, a duba e be. Na xanbi, a naxa siga.

Segetala bannaxi

(Maraki 10:17-31, Luki 18:18-30)

¹⁶ Segetala nde naxa fa Isa xon, a a maxorin, «Karamoxo, a lan n xa fe fanyi mundun naba alako n xa abadan kisi soto?»

¹⁷ Isa fan naxa a maxorin, «I n maxorinma fe fanyi ma munfe ra? Ala keren peti nan fan. Xa i wama i xa kisi, Ala xa seriye nan nabatu.» Xeme naxa a maxorin, «Ala xa seriye mundue?»

¹⁸ Isa naxa a yaabi, «I naxa faxe ti. I naxa yene raba. I naxa mune ti. I naxa mixi tojuege.

¹⁹ I baba nun i nga binya. I xa i ngaxakerenyi xanu alo i yete yati.»

²⁰ Segetala naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu. Munse fa luxi?»

²¹ Isa naxa a masen a be, «Xa i wama i xa ge kamalide i xa kewalie kui, siga, sa i sotose birin mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotoḏe ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

²² Segetala to na me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbegbe nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a masen a foxirabiree be, «N xa nondi fala wo be, naafuli kanyi sofe Ala xa mangeya niini bun ma a xoxoxo.

²⁴ N man xa a fala wo be, joxome so joxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁵ E to na me, Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e maxorinyi ti, «Nde, fa noma kisode?»

²⁶ Isa naxa e mato, a fa a masen, «Adama mu noma a yete rakisode, kono Ala tan noma fe birin na.»

²⁷ Na kui, Piyeri naxa a fala a be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foxo ra. Munse fa luma muxu be?»

²⁸ Isa naxa e yaabi, «N xa nondi fala wo be, dunja fe birin na masara a neene ra, Adama xa Di naxa magoro a xa nore kibanyi kui, wo tan n foxirabiree fan magoroma ne kibanyi fu nun firin kui, wo fa Isirayila bonsoe fu nun firin makiiti.

²⁹ Mixi yo naxan na sa keli a xa se nde xun ma n tan ma fe ra, a findi banxie ra ba, xunxae ba, taarae ba, baba ba, nga ba, boxie ba, na kanyi nee joxo keme keme nan sotoḡa, a man abadan kisi soto ke ra.

³⁰ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbirati fan findi yarerate ra.»

20

Wali sare xa taali

¹ «Ala xa mangeya misaalixi xe kanyi nan na, naxan mini subaxe ma alako a xa walikee tongo a xa xe walife ra.

² E to lan a ma fæɛɛn keren xa wali sare xa findi gbeti kɔbiri kole keren na, xɛ kanyi naxa walikɛɛ xɛɛ a xa xɛ yire.

³ A man to mini gɛɛsɛge, soge to nu bara mate, a naxa walikɛ gbetɛɛ li, e tixi taa kui, wali yo mu e yi.

⁴ A naxa a fala e bɛ, <Wo fan xa siga walide n ma xɛ ma. N wali sare tinxinxi fima nɛ wo ma.>

⁵ E fan naxa siga. Xɛ kanyi man naxa mini yanyi tagi, a walikɛ gbetɛɛ man tongo. Nunmare, a man naxa mixi gbetɛɛ soto.

⁶ A dɔnxɔɛ ra, lɛɛri ndee beenu kɔɛ xa so, a naxa mini, a walikɛ gbetɛɛ li, e tixi. A naxa e maxɔrin, <Fæɛɛn, wo tixi be, wo mu walife. Munfe ra?>

⁷ E naxa a yaabi, <Mixi yo nan mu muxu tongoxi walide.> Xɛ kanyi naxa a fala e bɛ, <Wo fan xa siga walide n ma xɛ yire.>>

⁸ «Nunmare to so, xɛ kanyi naxa a fala a xa walikɛ xunyi bɛ, <Walikɛɛ xili, i xa e sare fi. A folo dɔnxɔɛ rasoe ma, a raɲon a singe ma.>

⁹ Naxee wali foloxi lɛɛri ndee beenu kɔɛ xa so, kankan naxa gbeti kɔbiri kole keren soto.

¹⁰ Na kui, walikɛɛ naxee singe tongo, nee to fa e ɲɔxɔ a ma a e kɔbiri sotoɲa dangi booree ra, kɔnɔ e fan naxa gbeti kɔbiri kole keren soto.

¹¹ E to a rasuxu, e naxa wɔyɛn xɛ kanyi ma,

¹² e a fala, <Yi walikɛ dɔnxɔɛɛ, e waxati keren gbansan nan walixi, kɔnɔ i bara wali sare fi e ma naxan nun muxu gbe lan. Anun, muxu tan nan fæɛɛnxi wali ra soge xɔnɛ bun!>

¹³ A naxa mixi keren yaabi e ya ma, <N boore, n mu fefe kobi niyaxi i ra. Won mu lan gbeti kɔbiri kole keren xa ma?>

¹⁴ I gbe tongo, i siga. N tan nan waxi a xɔn yi walikɛ dɔnxɔɛ xa wali sare xa lan i gbe ma.

¹⁵ N mu nɔma n waxɔnfe rabade n ma kɔbiri ra? Ka i tɔɔnɛxi nɛ n to fe fanyi rabaxi mixi gbetɛ nde bɛ?>

¹⁶ Na kui, xanbiratie fama findide yareratɛ ra, yareratɛ fan findi xanbiratie ra.»

*Isa a xa faxɛ nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde
(Maraki 10:32-34, Luki 18:31-34)*

¹⁷ Isa nun a xɛɛra fu nun firinyie to nu tefe Darisalamu, Isa naxa e xun lan, a fa a masen e doro bɛ kira xɔn ma,

¹⁸ «Wo a mato, won na tefe Darisalamu nɛ yi ki. Adama xa Di sama ne serɛxɛdubɛ kuntigie nun seriye karamɔxɔɛ bɛlɛxɛ, e a makiiti a xa faxa,

¹⁹ e a so kaafiri yi ra. E a mayelema nɛ, e a bonbo sebere ra, e fa a mabanban wuri magalanbuxi ma, kɔnɔ a xa faxɛ xi saxan nde ma, a man kelima nɛ faxɛ ma.»

*Yaki nun Yaya nga xa maxandi
(Maraki 10:35-45, Luki 22:25-27)*

²⁰ Na tɛmɛi Sebede xa die nga naxa fa Isa yire, a nun a xa die. A naxa suyidi a bɛ, a xa a maxandi fe nde ma.

²¹ Isa naxa gine maxɔrin, <I wama munse xɔn?> A naxa a fala Isa bɛ, <I xa tin, i na i xa mangeya soto, n ma yi di firinyie xa dɔxɔ i sɛɛti ma, keren i yirefanyi ma, boore i kɔɔla ma.>

²² Isa naxa a masen di firinyie bɛ, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxɔrinfe. N fafe tɔɔre naxan tode, wo tinma na ra?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu tinma a ra.»

²³ Isa naxa a masen e be, «Wo fan yati fama jaxankate sotode alo n tan, kono dɔxɔfe n yirefanyi nun n koola ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, n Baba naxee sugandixi.»

²⁴ Isa foxirabire fu donxɔe to na fe me, e naxa xono na ngaxakerenyi firin ma.

²⁵ Kono Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Namanɛ mangɛe mixie yamarima a xɔrɔxɔe ra, e e senbe raminima mixie ma alako e xa mangɛya xa kolon.

²⁶ Kono a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo xa konyi nan na.

²⁷ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a xa findi wo xa konyi nan na.

²⁸ Wo xa lu ne alo Adama xa Di. A tan mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegbe xunsara a xa faxe saabui ra.»

Donxui firin nayanfe Yeriko

(Maraki 10:46-52, Luki 18:35-43)

²⁹ Isa nun a foxirabiree to mini Yeriko, jama gbegbe naxa bira a foxo ra.

³⁰ Donxui firin nu dɔxɔxi kira de ra. E to a me a Isa na dangife, e naxa e xui ramini, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

³¹ Nama naxa woyen e ma, e xa e sabari, kono e jan naxa e xui ite dangi a singe ra, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

³² Isa naxa ti, a e xili, a e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?»

³³ E naxa a yaabi, «Marigi, muxu wama muxu yae xa se to.»

³⁴ Isa naxa kinikini e ma, a a belɛxe sa e yae ma. Keren na, e yae naxa se to, e naxa bira Isa foxo ra.

21

Isa sofe Darisalamu

(Maraki 11:1-11, Luki 19:28-40, Yaya 12:12-16)

¹ Isa nun a foxirabiree to makore Darisalamu ra, e naxa Betifage li, Oliwi geya mabiri. Isa naxa a foxirabire firin xee,

² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefɛ so naa, wo sofale gine nde lima a xirixi naa, a xa di na a fe ma. Wo xa e fulun, wo fa e ra n xon ma.

³ Xa mixi nde fa wo maxorin, wo xa a fala a be, «Marigi nan hayi na e ma. A e ragbilenma ya.»

⁴ Na rabaxi ne, alako namiponme xa masenyi xa kamali, naxan a falama,

⁵ «Wo a fala Siyoni di gine be,
«A mato, i xa mangɛ na fafe i ma.

A fama yetɛ magore kui,
a dɔxɔxi sofale nun a yore fari.»»

⁶ Isa foxirabiree naxa siga, e sa Isa xa xɛɛraya raba.

⁷ E to fa sofale nun sofale xa di ra, e naxa e xa donmae sa e fari, Isa fa a magoro sofale fari.

⁸ Nama gbegbe naxan nu na, e fan naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fɛnɛ sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jɛɛɛɛ Isa ya ra, a nun naxee nu jɛɛɛɛ a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala,
«Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!
Tantui na won Nakisima be naxan na kooore ma!»

¹⁰ Isa to so Darisalamu, taakae birin naxa kaaba, e nu maxorinyi ti, «Nde yi ki?»

¹¹ Nama naxa e yaabi, «Annabi Isa nan yi ki, naxan kelixi Nasareti, Galile boxi ma.»

Isa sigafe hɔrɔmɔbanxi kui

(Maraki 11:15-19, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-22)

¹² Isa naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a sarematie nun saresoe birin kerri naxee nu na na. A naxa kɔbiri masarɛɛ xa teebilie a nun ganbe matie xa dɔxosee rabira,

¹³ a a masen e be, «A seɓexi, <N ma banxi xili falama ne, salide banxi,> kɔno wo tan bara a findi mujɛtie dɔxode ra.»

¹⁴ Dɔnxuie nun namatee naxa fa Isa xɔn hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa nee rayalan.

¹⁵ Kɔno sɛrɛxɛdube kuntigie nun sɛriye karamɔxɔe tan naxa xɔno ki fanyi e to Isa xa kaabanakoe to, e man to dimɛe to e xui itema hɔrɔmɔbanxi kui, «Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!»

¹⁶ E naxa a fala Isa be, «I mu e xui mexi?» Isa naxa e yaabi, «Iyo. Wo fan mu nu a xaran Kitaabui kui a to seɓexi, <I bara a niya dimɛdie nun diyɔrɛɛ xa i matɔxɔ?»»

¹⁷ Na temui, Isa naxa keli e xun taa kui, a siga Betani, a kɔe radangi naa.

Isa xɔrɛ bili dankafe

(Maraki 11:12-14, 20-25)

¹⁸ Na kuye iba, Isa to nu gbilenfe taa kui, kaame naxa a suxu.

¹⁹ A to xɔrɛ bili nde to kira ra, a naxa a maso a ra kɔno a mu bogi yo to a kɔn na, fo a burexɛɛ. Isa naxa a fala xɔrɛ bili be, «I tan mu bogima sɔnɔn!» Xɔrɛ bili naxa xara keren na.

²⁰ Isa fɔxirabirɛɛ to na to, e naxa kaaba, e a maxorin, «Yi xɔrɛ bili xaraxi a ikɔrɛxi ra di?»

²¹ Isa naxa e yaabi, «N xa nɔndi fala wo be, xa danxaniya na wo be, wo mu siike, wo nɔma ne yi fe mɔoli nabade n naxan nabaxi xɔrɛ bili ra. Kɔno dangi na ra, xa wo a fala yi geya be, <Keli be, i sa sin baa ma,> a rabama ne.

²² Na nan a ra, xa danxaniya na wo be, wo fefe maxandi Ala ma, wo a sɔtɔma ne.»

Isa walima nde xa yaamari ma?

(Maraki 11:27-33, Luki 20:1-8)

²³ Isa man naxa so hɔrɔmɔbanxi kui. A to nu na mixie xaranfe, sɛrɛxɛdube kuntigie, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire, e a maxorin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi seɓe fixi i ma?»

²⁴ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxorin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama ne wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

²⁵ Yaya nu mixie xunxama ye xɔɔra nde xa yaamari ma? Ala nan a xɛɛxi ba, ka adama?» Na kui, e naxa so wɔyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxe, <Ala,> a a falama ne won be, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

²⁶ Kɔno xa won na a yaabi, won naxe, <Adama,> won gaaxuma ne pama ya ra, barima birin Yaya mapɔxunxi namijɔnme nan na.»

²⁷ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» A fan naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

Di xeme firinyie xa taali

²⁸ «Wo yi taali toxi di? Di xeme firin nu na xeme nde yi. A naxa a fala di singe be, «N ma di, siga i sa wali xe ma to.»

²⁹ Di naxa a yaabi, «N tondi.» Kono na dangi xanbi, a xaxili naxa masara, a siga walide.

³⁰ Babe to na yaamari fi a xa di firin nde fan ma, a naxa a yaabi, «N Baba, awa, n sigafe.» Kono a mu siga.

³¹ Yi mixi firinyie ya ma, nde a baba sago rabaxi?» E naxa a yaabi, «Na di singe.» Isa man naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, duuti maxilie nun langoe singe soma wo be Ala xa mangeya niini bun ma.

³² Annabi Yaya fa ne kira tinxinxi masende wo be, wo mu fa la a ra. Kono duuti maxilie nun langoe tan la ne a ra. Hali wo to na to, wo mu tin nate masarade, wo xa la a ra.»

Boxi rawali kobie xa taali

(Maraki 12:1-12, Luki 20:9-19)

³³ «Wo wo tuli mati taali gbete fan na. Xe kanyi nde naxa weni bilie si. A naxa tete rabilin boxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe. Na xanbi, a naxa na heri boxi rawalie ma, a fa biyaasi.

³⁴ Weni bogi ba temui to a li, boxi kanyi naxa konyi ndee xee boxi rawalie xon ma, e xa a gbe weni bogi so a yi ra.

³⁵ Kono boxi rawalie naxa na konyie suxu. E naxa keren bonbo, e boore faxa, e boore magono gemee ra.

³⁶ Boxi kanyi man naxa konyi gbete xee dangi a singe ra. Boxi rawalie naxan naba booree ra, e naxa na raba nee fan na.

³⁷ A donxoe ra, boxi kanyi naxa a mapoxun, a a fala, «E n ma di tan binyama ne.» Na kui, a naxa a xa di xee boxi rawalie xon ma.

³⁸ Kono e to boxi kanyi xa di to, e naxa a fala e bore be, «Yi nan na ke tongoma ra. Wo fa, won xa a faxa alako a ke xa findi won gbe ra.»

³⁹ E to a suxu, e naxa sa a xanin tete xanbi ra, e a faxa.»

⁴⁰ «Na kui, boxi kanyi na siga e yire, a munse rabama na boxi rawalie ra?»

⁴¹ E naxa Isa yaabi, «A na boxi herie sontoma ne a jaaxi ra, a a xa boxi so boxi heri gbete yi, naxee a mabiri soma a yi ra a waxati ma.»

⁴² Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui?

«Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagige ra.

Marigi foxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won be.»

⁴³ «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo bama ne Ala xa mangeya niini bun ma, si gbete fa raso naa naxan birama Ala xa yaamarie foxo ra.

⁴⁴ Naxan na bira yi geme ma, a kanyi magirama ne gbesexu. Yi geme na bira naxan fan ma, a kanyi butuxunma ne.»

⁴⁵ Serexedube kuntigie nun Farisenie to a xa taalie me, e naxa a kolon a Isa nu na woyenfe e tan nan ma fe ra.

⁴⁶ E nu katafe e xa a suxu, kono e nu gaaxuxi jama ya ra, barima jama nu laxi a ra, a namjonme nan na Isa ra.

¹ Isa man naxa so woyenfe e be taalie ra. A naxa a masen,

² «Ala xa mangeya misaalixi mange nan na, naxan xulunyi ti a xa di xa futi xirife ma, donse fanyi gbegbe donma dennaxe.»

³ A naxa a xa konyie xee e xa mixie xili, yi fe binye nu bara ragbilen naxee ma, konɔ na mixie mu tin fade.

⁴ Mange man naxa konyi gbete xee, e xa a fala na mixi maxilixie be, «Wo ya ti, donse bara ge rafalade, n bara n ma ninge borogexie faxe, fe birin bara ge yailande. Wo fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

⁵ Konɔ e mu xerae danxun. Ndee naxa siga e xa xe yire, ndee fan naxa siga e xa yuleya rabade.

⁶ Naxee lu, e naxa mange xa konyie suxu, e e paxankata, e e faxe.»

⁷ «Mange naxa konɔ, a a xa soorie xee, a e xa na faxatie birin faxe, e e xa taa gan.

⁸ Na dangi xanbi, a naxa a fala a xa konyie be, «N ma di xa futixiri xulunyi xa fe birin bara ge yailande. Donsee birin nafalaxi, konɔ mixi naxee nu maxilixi, a mu daxe e xa na binye soto.

⁹ Na kui, wo xa siga taa kui, wo sa mixie xili wo naxee yo toma naa, e xa fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

¹⁰ Konyie naxa mini kirae ma, e naxa mixi birin xili e xa fa. Mixi fanyi yo, mixi kobi yo, e birin naxa fa futixiri xulunyi, mange xonyi naxa rafe jama ra.»

¹¹ «Mange to so na mixi maxilixie ya ma, a naxa xeme nde to xulunyi donma mu nu ragoroxi naxan ma.

¹² A naxa a fala a be, «N ma di, i soxi be di, i to mu maxirixi a xulunyi ki ma?» Konɔ xeme mu no yaabi yo fide.

¹³ Na kui, mange naxa a fala a xa waliksee be, «Wo a sanyie nun a belaxee xiri, wo a woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxe.»

¹⁴ Mixi gbegbe maxilixi, konɔ naxee sugandixi, e xurun.»

*Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(Maraki 12:13-17, Luki 20:20-26)*

¹⁵ Na temui, Farisenie naxa sa e malan, e nate tongo e gantanyi tema Isa be ki naxe, e xa a masoto woyenyi kui.

¹⁶ E naxa e foxirabiree nun Herode xa mixi ndee xee Isa xon. Nee naxa a fala Isa be, «Karamoxo, muxu a kolon nondi fale nan i ra. I mixie xaranma Ala xa kira ra a nondi ki ma. I mu gaaxuma mixi yo xon, barima i mu mixi rafisama e booree be.

¹⁷ Na kui, a fala muxu be, i a toxi di? A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma?»

¹⁸ Isa to nu e xaxili kobi kolon, a naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, wo katafe n masotode munfe ra?

¹⁹ Wo kobiri kole masen n be duuti fima naxan na.» E naxa gbete kole ramini a be.

²⁰ Isa naxa e maxorin, «Nde xili nun nde misaali na yi kobiri kole ma yi ki?»

²¹ E naxa a yaabi, «Roma Mange.» A fan naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.»

²² E to a xa yaabi me, e naxa kaaba. E naxa keli a xun, e siga.

*Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma
(Maraki 12:18-27, Luki 20:27-40)*

²³ Na loxoɛ kerenyi, Sadusenie naxa fa Isa xon. E tan nan a falama a faxamixie mu kelima faxe ma. E naxa Isa maxorin,

²⁴ «Karamoxo, Annabi Munsa a masen ne, <Xa xeme nde taara faxesa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine doxoma, alako a xa bonsɔɛ fi a taara ma.»

²⁵ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto muxu ya ma be. A xa di singe naxa gine doxo, a faxesa, a mu bonsɔɛ yo lu. A xanbiratoe naxa a xa kaape gine tongo,

²⁶ konɔ na fan naxa faxesa, a mu bonsɔɛ yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra, a nun na mixi naani donxoɛ birin. E birin naxa faxesa, e sese mu bonsɔɛ lu.

²⁷ A donxoɛ ra, gine fan naxa faxesa.

²⁸ Na kui, marakeli loxoɛ, na gine to doxoxi yi mixi solofere birin xon ma, a findima nde gbe ra?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo na tantanyi kui, barima wo mu Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon.

³⁰ Mixie na keli faxesa ma marakeli loxoɛ, xeme mu gine doxoma, gine fan mu doxoma xeme xon. E luma ne alo malekee na ariyanna ki naxe.

³¹ A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxe ma, Ala naxan masen wo be, wo mu nu a xaran?

³² A a masen ne, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.» Faxamixie xa mu Ala batuma, fo mixi jipe.»

³³ Nama to Isa xa yaabi me, e naxa kaaba a xa fasari ma.

Yaamari naxan tide gbo a birin be

(Maraki 12:28-34, Luki 10:25-37)

³⁴ Farisenie to a me a Isa nu bara Sadusenie de balan yaabi fanyi ra, e naxa e malan.

³⁵ Ala xa seriye lonnila nde nu na e ya ma. Na naxa kata Isa masotode maxorinyi ra, a naxe,

³⁶ «Karamoxo, yaamari mundun tide gbo a birin be Tawureta Munsa kui?»

³⁷ Isa naxa a yaabi, «<I xa i Marigi Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, a nun i xaxili birin na.»

³⁸ Na nan tide gbo, a findi yaamari singe nan na Ala xa seriye birin ya ma.

³⁹ A firin nde maniya na singe ra, <I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.»

⁴⁰ Tawureta Munsa nun namipnonmee xa seriye birin gbakuxi yi yaamari firin nan na.»

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi

(Maraki 12:35-37, Luki 20:41-44)

⁴¹ Farisenie to nu malanxi naa, Isa naxa e fan maxorin,

⁴² «Wo Ala xa Mixi Sugandixi xa fe toxi di? Nde xa di a ra?» E naxa a yaabi, «Dawuda nan xa di a ra.»

⁴³ Isa fa e maxorin, «Munfe ra fa, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yete naxa Ala xa Mixi Sugandixi xili <N Marigi? A tan Dawuda naxa a masen,

⁴⁴ <Marigi bara a masen n Marigi be,

“I magoro n yirefanyi ma, han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun.”»

⁴⁵ «Xa Dawuda yete yati naxe a be <N Marigi>, a tan Ala xa Mixi Sugandixi noma findide Dawuda xa di ra di?»

⁴⁶ Mixi yo mu no yaabi yo fide. Folo na loxoɛ ma, mixi yo mu suusa maxorinyi tide Isa ma sonon.

23

Diinɛla kobie

(Maraki 12:38-40, Luki 11:38-52, 20:45-47)

¹ Isa naxa a masen pama nun a foxirabiree be,

² «Sebelitie nun Farisenie mixie xaranma Annabi Munsa xa seriye nan na.

³ Na kui, wo xa nu e xui rabatu, wo jere a ma. Konɔ wo naxa e wali foxi tan naba de, barima e naxan falama, e mu na xa rabama.

⁴ E kote binyee raxirima, e e sa mixie fari, konɔ e tan mu tinma e malide hali e belexesole keren na.

⁵ E e xa kewalie birin nabama alako mixie xa e to. E e xa sebɛe rabelebelema e naxee xirima e tigi nun e belexe ra. Luuti denbexie naxee singanma donma sanbunyi ra Ala xa fe ma, e nee rakuyama han a dangi a i.

⁶ E na siga e degede mixi xonyi malanyi na dennaxe, xa na mu e na so salide banxi, binye doxoɛde rafan e ma ki fanyii.

⁷ E na siga taa kui, a rafan e ma mixie xa e xeebu binye ra, e na a fala e be, <Karamoxo>»

⁸ «Konɔ mixie naxa a fala wo tan be <Karamoxo> barima karamoxo keren peti nan na wo be, wo fan birin findixi ngaxakerenmae nan na.

⁹ Wo naxa yi dunija adamadi xili <N Baba> barima Babe keren peti nan na wo be, wo Baba naxan na ariyanna.

¹⁰ Mixie man naxa a fala wo tan be <Mange> barima Mange keren peti nan na wo be, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹¹ Naxan na mixi xungbe ra wo ya ma, a xa findi wo xa walike nan na.

¹² Naxan na a yete igbo, a xa fe fama ne igorode. Naxan a yete magoroma, a xa fe fama ne itede.»

¹³⁻¹⁴ «Konɔ gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxoɛ nun Fariseni filankafuie, barima wo naade balanma mixie ya ra alako e naxa so Ala xa mangɛya niini bun ma. Na kui, wo tan yete mu soma, wo man mu tinma mixi gbeteɛ fan xa so naa naxee waxi sofe.»

¹⁵ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxoɛ nun Fariseni filankafuie! Wo baa igrima, wo boxi birin isa alako wo xa mixi keren naso wo xa dine, konɔ a na so, wo a findima yahannama di nan na, naxan kobi doxo firin wo tan na.»

¹⁶ «Gbaloe na wo be, wo tan yarerati donxuiɛ! Wo a falama, <Xa mixi a kali horomobanxi ra, fefe mu a ra, hali a kanyi mu a xui rakamali. Konɔ xa mixi a kali xɛma ra naxan na horomobanxi kui, fo a kanyi xa a xui rakamali teku.>

¹⁷ Wo tan donxui xaxilitaree! Mundun tide gbo, xɛma, ka horomobanxi naxan xɛma findixi se seniyenxi ra?

¹⁸ Wo man a falama, <Xa mixi nde a kali serexɛbade ra, fefe mu a ra hali a kanyi mu a xui rakamali. Konɔ xa mixi a kali serexe ra naxan na serexɛbade fari, fo a kanyi xa a xui rakamali teku.>

¹⁹ Wo tan donxuiɛ! Mundun tide gbo, serexe, ka serexɛbade naxan serexe findixi se seniyenxi ra?

²⁰ Na kui, naxan yo na a kali serexebade ra, a bara a kali na ra, a nun serexe fan naxan birin saxi a fari.

²¹ Naxan yo na a kali hōromōbanxi ra, a bara a kali na ra, a nun naxan fan sabatixi a kui.

²² Naxan yo na a kali ariyanna ra, a bara a kali Ala xa kibanyi ra, a nun naxan fan magoroxi a kui.»

²³ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamōxoe nun Fariseni filankafuie! Wo sansi xunxurie farile bama, alo salaxui, sulopi, nun digiyanyi, kōno fe naxee findixi a havigee ra Ala xa seriye kui, alo tinxinyi, kinikini, nun danxaniya, wo gbilenxi nee nan fōxo ra. A lanma ne nu wo xa na seriye havigee rabatu, wo man mu neemu na seriye xunxurie dōnxōee ma.

²⁴ Yarerati dōnxuie! Wo minse rasensenma kuli di xa fe ra, wo fa jōxōme gundi gerun!»

²⁵ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamōxoe nun Fariseni filankafuie! Wo pōoti nun pileti fari maxama, kōno e kui rafexi balose naxan na, wo a sōtōxi mupē nun wasatareya nan saabui ra.

²⁶ I tan fariseni dōnxui! Pōoti nun pileti kui raseniyen sinden, na temui a fari fan seniyenma ne.»

²⁷ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamōxoe nun Fariseni filankafuie! Wo maniyaxi gaburie nan na, naxee fari ratofanxi, kōno e kui rafexi faxamixi xōrie nun seniyentareja mōoli birin na.

²⁸ Wo fan, mixi na wo to, e wo mapōxunma tinxintōee nan na, kōno wo bōpē kui rafexi filankafuija nun kobija ra.»

²⁹ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamōxoe nun Fariseni filankafuie! Wo gaburi fanyie yailanma namijōnmee be, wo tinxintōee xa gaburie raxunmama,

³⁰ wo a fala, «Xa muxu nu na dunija ma muxu benbae waxati, muxu mu kafuma e ma nu namijōnmee faxafe ra.»

³¹ Na kui, wo bara seederōxoya ba wo yete xili ma, a falafe ra a wo findixi namijōnmee faxee xa die nan na.

³² Wo wo benbae xa kewalie rakamali yire!

³³ Wo tan bōximase bōnsōe, wo ratangama yahannama ma di?»

³⁴ «Na kui, n xa a fala wo be, n fafe namijōnmee, lōnnilae, nun karamōxoe xēede wo yire, kōno wo ndee faxama ne, wo jan nee ndee mabanbanma ne wuri magalanbuxie ma. Wo ndee bōnbōma ne sebere ra wo xa salidee kui, e man siga taa yo kui, wo birama e fōxo ra e paxankatafe ra.

³⁵ Na nan a ra, tinxintōee xa wuli naxan ifilixi dunije, a birin luma wo tan nan ma, kelifē Habila ma dōxo Berekiya xa di Sakari ra, wo naxan faxa hōromōbanxi nun serexebade tagi.

³⁶ N xa nōndi fala wo be, yi paxankate birin fama ne to mixie sōtode.»

*Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra
(Luki 13:34-35)*

³⁷ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijōnmee faxama, naxan Ala xa xēerae magōnoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alo tōxōe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, kōno wo naxa tondi!

³⁸ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma.

³⁹ N xa a fala wo be, wo mu n toma sōnōn, han wo a falama temui naxe, «Baraka na mixi be naxan fafe Marigi xili ra!»»

24

*Həröməbanxi xa kanə**(Maraki 13:1-2, Luki 21:5-6)*

¹ Isa naxa mini həröməbanxi kui. A nu sigafe təmüi naxə, a ƒoxirabirəe naxa e maso a ra, e wəyən a bə a xa həröməbanxi mato a nun banxie naxee na a rabilinyi, e ti ki to tofanxi.

² Kəno Isa naxa a masen e bə, «Wo yi birin toxi? N xa nəndi fala wo bə, yi gəmə keren mu fama lude a boore fari bə, a birin nabirama nə.»

*Duniya rəpənyə tənximə**(Maraki 13:3-23, Luki 21:7-24)*

³ Isa nu magoroxi Oliwi gəya fari təmüi naxə, a ƒoxirabirəe naxa siga a yire, e a maxərin e doro ma, «Na fe sa rabama mun təmüi? A man sa kolonma tənximə mundun ma a i fa waxati nun duniya rəpənyə bara makərə?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo mənni wo yete ma, mixi yo naxa fa wo ratantan.

⁵ Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra.» Na kui, e fama mixi gbegbe ratantande.»

⁶ «Wo gere fe məma nə, wo gere ndee xili mə, kəno wo naxa kəntəfili, barima fo na fe məoləe xa raba. Na xa mu findima duniya rəpənyə ra sinden.

⁷ Sie kelima nə e boore xili ma, pamanəe e boore gere. Kaamə sinma nə bəxi wuyaxi ma, bəxi fan sərən yire gbegbe.

⁸ Na fe birin findima mantəoroləe ƒolə nan na.»

⁹ «Na təmüi, mixie wo soma nə manganənyə yi, e xa wo paxankata, e wo ƒaxa. Sie birin wo xənma nə n xili xa fe ra.

¹⁰ Danxaniyatəe gbegbe birama nə tantənyə kui na waxati, e e booree yanfa xənnantəya kui.

¹¹ Wule ƒalə gbegbe fan e yete findima nə namijənəməe ra, e mixi gbegbe ratantan.

¹² Kobinə gboma nə han mixi gbegbe xa xanuntəya xinbeli,

¹³ kəno naxan na a tunnaβəxi han a rəpənyə, na kənyə kisima nə.

¹⁴ Ala xa mənɣəya niini xibaaru fənyə kawandima nə duniya birin kui, a findi seedeɣəoxəya ra sie birin bə. Na xanbi, duniya rəpənyə fama a lide.»

¹⁵ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi paxa to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire sənienxi kui, Annabi Daniyəli naxan ma fe fala,

¹⁶ wo tan naxee na Yudaya, wo lanma wo xa wo gi gəyae fari.

¹⁷ Naxan na tandə, a naxa so səsə tongodə a xa banxi kui.

¹⁸ Naxan na xə ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongodə.

¹⁹ Na waxati findima gbaloe nan na furuginəe nun dingeə bə!

²⁰ Wo Ala maxandi na naxa wo li jəmə təmüi, xa na mu a ra malabu ləxə.

²¹ Barima təorə a lima na waxati ma naxan maniyə singe mu nu to kabi duniya daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

²² Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi kənti ra, adama yo mu kisima nu. Kəno a nde bama a kənti ra mixi sugandixie nan ma fe ra.»

²³ «Na waxati, xa mixi nde sa a fala wo bə, «A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na bə», xa na mu a ra, «Ala xa Mixi Sugandixi na mənni», wo naxa la a ra.

²⁴ Barima wule faɛe fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namijɔnmɛe ra. E fama tɔnxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa nɔma.

²⁵ Wo wo tuli ti, n bara a masen wo be beenun a waxati xa a li.»

²⁶ «Na kui, xa e sa a fala wo be, «A mato, a sa na wula i», wo naxa siga de! Xa e sa a fala wo be, «A mato, a na banxi kui be», wo naxa la a ra de!

²⁷ Adama xa Di na fa, a luma ne aɔ seyamakɔnyi naxan yanbama koore ma kelife sogetede han sogegorode.

²⁸ «Binbi na lu dennaxe, yubee sa e malanma menni ne.»»

Isa xa gbilenyi nun xɔre bili xa misaali

(Maraki 13:24-31, Luki 21:25-33)

²⁹ «Na naxankate waxati dangi xanbi,

<soge ifoɔrɔma ne,

kike yanbe bama ne,

tunbuie birama ne bɔxi,

se naxan birin na koore ma e serenma ne.»»

³⁰ «Na temui, Adama xa Di xa tɔnxuma minima ne koore ma. Dunija bɔnsɔe birin sunnunma ne. E Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui senbe nun nɔre ra.

³¹ A a xa malekee xɛema ne han dunija dande, e xa sa a xa mixi sugandixie malan sara xui ra keli dunija tunxun naani birin ma.»

³² «Wo xɔre bili mato misaali ra, wo xa xaxili soto. A salonyi na jingi, a burexe neene mini, wo a kolonma jemɛ temui bara makɔre.

³³ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to, wo xa a kolon a a bara makɔre, a jan tixi naade ra.

³⁴ N xa nɔndi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³⁵ Koore nun bɔxi dangima ne, kɔnɔ n ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

Dunija rapɔnyi waxati kolonfe

(Maraki 13:32-37, Luki 17:26-30, 17:34-36, 12:41-48)

³⁶ «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama lɔxɔe nun waxati yo ma. Hali maleke naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti.

³⁷ Adama xa Di fa lɔxɔe luma ne aɔ Annabi Nuha xa waxati.

³⁸ Beenun na banbaranyi belebele xa dunija li, mixie nu e degema, e nu e minma, e nu ginɛe dɔxɔma, e nu e xa die fima xɛmɛe ma, han Annabi Nuha so kunkui kui lɔxɔ naxe.

³⁹ E mu nu kɔntɔlixili fefe ra, han banbaranyi naxa e li, a e birin xanin. Adama xa Di fafe fan nabama na ki ne.

⁴⁰ Xa xɛme firin na xɛ ma na waxati, keren tongoma ne, boore lu naa.

⁴¹ Xa gine firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma ne, boore lu naa.

⁴² Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu wo Marigi fa lɔxɔe kolon.

⁴³ Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon ne nu muɲeti fama temui naxe kɔe kui, a mu xima nu, alako muɲeti naxa nɔ sode a xɔnyi.

⁴⁴ Na nan a ra, wo fan xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo jɔxɔ mu naxan ma.»

⁴⁵ «Nde luma aɔ kɔnyi naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi bara a ti a xa banxi walikɛe birin xun ma, a xa donsee taxun e ra a waxati.

⁴⁶ Nelexinyi na na konyi be, naxan marigi a lima na wali ra.

⁴⁷ N xa nɔndi fala wo be, na marigi a harige birin taxuma ne na konyi ra.»

⁴⁸ «Kɔnɔ xa na konyi findi a kobi ra, a a falama ne a yete ma, <N marigi buma ne fafe ra,>

⁴⁹ a fa a boore konyie bɔnbɔ fɔlɔ, a nu lu a dege ra, a a min, e nun siisilae.

⁵⁰ Lɔxɔ nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a ɲɔxɔ man mu lɔxɔe naxan ma, a marigi gbilenma ne.

⁵¹ A na fa, a na konyi naxankatama ne a naaxi ra, konyi gbaloe soto e nun filankafuie, a woli wa nun ɲin maxinyi na dennaxe.»

25

Ginedimedi fu xa taali

¹ «Na waxati, Ala xa mangeya luma ne alo ginedimedi mixi fu, naxee e xa lanpuie tongo sigafe ra ginedɔxɔe ralande, e xa sa lan a xa futi xiri ma.

² Na ginedimedi ya ma, suuli, xaxilitaree, suuli, xaxilimae.

³ Naxee findi xaxilitaree ra, e naxa e xa lanpuie xanin, kɔnɔ e mu ture xanin e xun naxan sama lanpuie kui.

⁴ Naxee tan findi xaxilimae ra, kankan naxa ture bitire xanin a xun, a nun e xa lanpuie.»

⁵ «Ginedɔxɔe to bu fafe ra, xi xɔli naxa ginedimedi suxu, e naxa xi.

⁶ Kɔe tagi, sɔnxɔe xui naxa mini, <Ginedɔxɔe bara fa! Wo sa a ralan!>

⁷ Ginedimedi naxa keli, e e xa lanpuie yailan.

⁸ Xaxilitaree naxa a fala xaxilimae be, <Wo muxu ki wo xa ture nde ra, barima muxu xa lanpuie na xubenfe.>

⁹ Kɔnɔ xaxilimae naxa e yaabi, <Ade, a mu won birin nalima. Wo siga ture matie xɔn wo xa sa wo gbe sara.>

¹⁰ Nee to siga ture sarade, ginedɔxɔe naxa fa. Ginedimedi naxee nu bara ture sa e xa lanpuie kui, nee tan naxa bira a fɔxɔ ra, e so futixiri xulunyi, naade fa balan e xanbi ra.»

¹¹ «Na dangi xanbi, ginedimedi xaxilitaree fan naxa fa, e a fala, <Marigi, marigi, naade rabi muxu be.>

¹² Kɔnɔ a naxa e yaabi, <N xa nɔndi fala wo be, n mu wo kolon.>»

¹³ «Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu na lɔxɔe nun na waxati kolon.»

Harige taxuxi xa taali

(Luki 19:11-27)

¹⁴ «A luma ne alo xeme nde naxan nu fafe biyaaside. A naxa a xa konyie xili, a a harige taxu e ra.

¹⁵ A naxa xema kilo suuli so konyi keren yi, a firin so boore yi, a keren so a saxan nde yi ra. A to kankan bere so a yi, a naxa biyaasi.»

¹⁶ «Xema kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa siga keren na, a xa sa na harige rawali. A naxa xema kilo suuli gbete soto geeni ra.

¹⁷ Xema kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa na harige rawali, a xema kilo firin gbete soto geeni ra.

¹⁸ Kɔnɔ xema kilo keren taxu konyi naxan na, a tan naxa sa yili ge, a a marigi xa kobiri noxun na kui.»

¹⁹ «A to bu han, konyie marigi naxa gbilen e yire alako e xa dentegɛ sa a be.

²⁰ Xεεma kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa fa a marigi harige ra, a a fala, <N marigi, i xεεma kilo suuli nan taxu n na. A mato, n bara kilo suuli man sa a xun geeni ra.>

²¹ A marigi naxa a fala a be, <I nuwali. Konyi dugutege nan i ra, walike fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbege nan taxuma i ra. Fa n xonyi, wo nun i marigi xa lu seewe kui.>>

²² «Na xanbi, xεεma kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, <N marigi, i xεεma kilo firin nan taxu n na. A mato, n bara kilo firin man sa a xun geeni ra.>

²³ A marigi naxa a fala a be, <I nuwali. Konyi dugutege nan i ra, walike fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbege nan taxuma i ra. Fa n xonyi, wo nun i marigi xa lu seewe kui.>>

²⁴ «A donxoe ra, xεεma kilo keren taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, <N marigi, n a kolon i xa fe maxoroxo. I sansi xabama, i mu naxan garansan. I sansi bogi bama, i mu naxan si.

²⁵ N gaaxu ne. N naxa sa i xa xεεma kilo keren noxun yili kui. A mato, a tan nan yi ki. I harige sese mu loxi.>

²⁶ A marigi naxa a yaabi, <I tan konyi kobi tunnaxone! I nu a kolon a n sansi xabama, n mu naxan garansan, n man sansi bogi bama, n mu naxan si?

²⁷ A lan ne nu i n ma kobiri so kobiri rawalie yi ra, alako n na fa i yire temui naxe, i n harige ragbilen n ma, geeni saxi a xun ma.

²⁸ Na kui, wo xεεma kilo rasuxu a yi, wo a so konyi yi ra, xεεma kilo fu na naxan yi,

²⁹ barima a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama ne, a gbo ki fanyi. Kono a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama ne a yi ra.

³⁰ Wo yi konyi fufafu woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxe.>>

Kiiti donxoe

³¹ «Adama xa Di na fa a xa noxe kui, a nun a xa malekee, a a magoroma ne a xa kibanyi noroxi kui.

³² Si birin malanma ne a ya ra. A mixi mayegetima ne alo xuruse demadonyi yexee nun sie mayegetima ki naxe.

³³ A yexee tima ne a yirefanyi ma, a sie fan ti a koola ma.>

³⁴ «Na temui, mange a falama ne mixie be naxee na a yirefanyi ma, <Wo fa, n Baba naxee barakaxi. Wo fa mangeya soto wo ke ra, mangeya naxan yailanxi wo be kabi dunja fole.

³⁵ Barima kaame to nu n ma, wo naxa n ki donse. Ye xoli to nu n ma, wo naxa n ki ye. Xone to nu n na, wo naxa n yigiya.

³⁶ N mageli to nu a ra, wo naxa dugie fi n ma. N to nu furaxi, wo naxa fa mēeni n ma. N to nu saxi geeli, wo naxa fa n yire matode.>>

³⁷ «Na temui, tinxintoe a maxorinma ne, <Marigi, muxu i to kaame kui mun temui, muxu fa i ki donse, xa na mu ye xoli ra, muxu fa i ki ye?

³⁸ Muxu i to xoneya ra mun temui, muxu fa i yigiya, xa na mu i mageli ra, muxu fa dugie fi i ma?

³⁹ Muxu i furaxi to mun temui, xa na mu i saxi geeli, muxu fa siga i yire matode?>

⁴⁰ Mange e yaabima ne, <N xa nondi fala wo be, wo naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo a rabaxi n tan nan be.>>

⁴¹ «Na xanbi, a a falama ne mixie be naxee na a koola ma, <Wo wo makuya n na, wo tan mixi dankaxie, wo sa so te xora naxan yailanxi lbulisa nun a xa malekee be, naxan mu xubenma abadan.

⁴² Barima kaame to nu n ma, wo mu n ki donse. Ye xoli to nu n ma, wo mu n ki ye.

⁴³ Xope to nu n na, wo mu n yigiya. N mageli to nu a ra, wo mu dugie fi n ma. N furaxi to nu a ra, n man to nu saxi geeli, wo mu fa meenide n ma.»

⁴⁴ «Na temui, e fan a maxorinma ne, <Marigi, muxu i to mun temui kaame na i ma, xa na mu ye xoli, xa na mu i findixi xope ra, xa na mu i mageli ra, xa na mu i furaxi, xa na mu i saxi geeli, muxu fa tondi i malide?»

⁴⁵ Mange e yaabima ne, <N xa nondi fala wo be, wo mu naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo tondixi a rabade n tan nan be.»

⁴⁶ Naxankate nan nagataxi na mixie be abadan, konɔ tinxintoee tan abadan kisi nan sotoma.»

26

Yanfanteya Isa be

(Maraki 14:1-2, Luki 22:1-2, Yaya 11:45-53)

¹ Isa to ge yi fe birin masende, a naxa a fala a foxirabiree be,

² «Wo a kolon, xi firin nan luxi Sayamaleke Dangi Sali xa a li. Na temui, Adama xa Di sama ne mixie belee e xa a banban wuri magalanbuxi ma.»

³ Na waxati, serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nu malanxi Kayafa xonyi, serexedube kuntigie xunyi.

⁴ E naxa lan a ma e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa.

⁵ Konɔ e naxa a fala, «Won naxa a suxu sali loxo, xa na mu a ra pama a xunyi ikelima ne.»

Gine nde fe fanyi rabafe Isa be

(Maraki 14:3-9, Yaya 12:1-8)

⁶ Isa to nu na Betani, Simɔn kune kanyi xonyi,

⁷ gine nde naxa fa a yire. Labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xoroɔ ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. Isa nu na teebili ra temui naxe, gine naxa fa, a na labunde ture ifili Isa xunyi ma.

⁸ Isa foxirabiree to na to, e naxa konɔ, e a fala, «Yi birin makanaxi munfe ra?

⁹ Xa yi labunde ture sa mati nu, kobiri gbegebe nan sotoma nu a xa fe ra, na fan no fide setaree ma.»

¹⁰ Isa to nu a kolon e naxan falafe e bore be, a naxa a masen e be, «Wo na yi gine toorofo munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be.

¹¹ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, konɔ n tan mu luma wo yi ra be abadan xe.

¹² Yi gine to labunde ture saxi n fate ma, a a rabaxi n fure ragatafe nan xa fe ma.

¹³ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunipa birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya

(Maraki 14:10-11, Luki 22:3-6)

¹⁴ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie xon ma,

¹⁵ a e maxorin, «Wo munse soma n yi n xa Isa sa wo belexe?» E fan naxa gbeti kole tongo saxan so a yi.

¹⁶ Keli na temui ma, a naxa so waxati fenfe a noma Isa sode e yi ra temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali

(Maraki 14:12-21, Luki 22:7-13, 22-23, Yaya 13:21-30)

¹⁷ Taami Lebinitare Sali to a li, a loxo singe ma, Isa foxirabiree naxa sa a maxorin, «I wama muxu xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?»

¹⁸ A naxa e yaabi, «Wo siga taa kui xeme nde xon, wo a fala a be, <Karamoxo naxe a a xa waxati bara makore. A wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe i xonyi, a nun a foxirabiree.>»

¹⁹ Isa foxirabiree naxa a raba alo Isa e yamari ki naxe, e Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

²⁰ Nunmare to so, Isa nun a foxirabire fu nun firinyie nu na teebili ra.

²¹ E nu e degefe temui naxe, a naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi keren na wo ya ma naxan fama n yanfade.»

²² Na naxa e sunnun ki fanyi, kankan naxa a maxorin, «Kono n Marigi, n tan mu a ra de, ka?»

²³ A naxa e yaabi, «N nun naxan bara belexe ragoro paani keren kui, na kanyi nan n yanfama.

²⁴ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

²⁵ Yudasi naxan nu fafe a yanfade, a naxa Isa maxorin, «Karamoxo, n tan mu a ra de, ka?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

Marigi xa serexe tonxuma

(Maraki 14:22-26, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

²⁶ E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a masen e be, a naxe, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, a a fala e be, «Wo birin xa a min.

²⁸ Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be e xa yunubie xafarife ra.

²⁹ N xa a fala wo be, n to yi weni minma, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe n Baba xonyi ariyanna.»

³⁰ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

³¹ Na temui Isa naxa a masen e be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra to koe ra, wo mee n ma fe ra, barima a sebexi, <N xuruse demadonyi faxama ne, yexee fan yensen.>

³² Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

³³ Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra.»

³⁴ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

³⁵ Piyeri man naxa a yaabi, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa ƒoxirabirɛ birin naxa na wɔyɛn keren fala.

Isa Ala maxandife Getesemani
(Maraki 14:32-42, Luki 22:39-46)

³⁶ Na dangi xanbi Isa nun a ƒoxirabirɛ naxa siga yire nde, dennaxɛ xili Getesemani. Isa naxa a fala e bɛ, «Wo dɔɔ be. N tan xa siga mɛnni Ala maxandide.»

³⁷ A naxa Piyeri nun Sebede xa di firinyie xanin a xun ma. Sunnunyi nun kontɔfili to Isa bɔpɛ suxu,

³⁸ a naxa a masen e bɛ, «Sunnunyi bara nɔ n bɔpɛ ra alo a xa n faxa. Wo lu be, kɔnɔ wo naxa xi.»

³⁹ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen bɔxi ma, a Ala maxandi, «N Baba, xa a sa nɔma rabade, i xa n natanga yi jaxankate ma. Kɔnɔ n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

⁴⁰ A to gbilen a ƒoxirabirɛ yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri bɛ, «I mu nɔxi waxati keren xi xɔli kanade n ma fe ra?

⁴¹ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi nɛ alako wo naxa bira tantanyi kui. Maɲɔxun fanyi na adama bɛ, kɔnɔ a fate bɛndɛ tan sɛnbɛ mu na.»

⁴² Isa man to a masiga e ra, a naxa gbilen Ala maxandi ra, «N Baba, xa yi jaxankate mu nɔma bade n yi ra, fo n xa tin a ra, i sago nan xa raba.»

⁴³ A to gbilen a ƒoxirabirɛ yire, a man naxa e li e xife, barima xi xɔli nu bara nɔ e ra.

⁴⁴ A naxa e lu naa, a siga sanmaya saxan nde, a sa Ala maxandi na maxandi kerɛnyi ra.

⁴⁵ Na tɛmɛi, a naxa gbilen a ƒoxirabirɛ yire, a a masen e bɛ, «Wo xife nɛ? Wo na wo malabufe han ya? Wo a mato, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitɔɛ bɛlɛɛ.

⁴⁶ Wo keli, won xɛɛ. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe
(Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-12)

⁴⁷ Isa jan mu nu gexi wɔyɛnde, Yudasi, naxan nu na a ƒoxirabirɛ fu nun firinyie ya ma, a naxa fa e nun pama gbegbe, santidegɛmaɛ nun gbɛngbetɛ suxuxi e yi ra. Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun Yuwifie xa forie nan nu e xɛɛxi.

⁴⁸ Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a a xa Isa matɔnxuma e bɛ. A nu bara a fala e bɛ, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo na suxu.»

⁴⁹ Na kui, Yudasi naxa a maso Isa ra keren na, a a fala, «Karamɔɔ, i nuwali,» a fa a sunbu.

⁵⁰ Isa naxa a masen a bɛ, «N boore, i faxi naxan nabade, a raba.» Na tɛmɛi, na mixie naxa e maso Isa ra, e a suxu.

⁵¹ Isa ƒoxirabirɛ nde naxa a xa santidegɛma ramini, a sɛrɛxɛdubɛ kuntigi xa konyi tuli bolon.

⁵² Isa naxa a fala a bɛ, «Santidegɛma raso a tɛɛ i. Naxan yo na findi a xa geresose ra, na kanyi fan faxama santidegɛma nan saabui ra.

⁵³ Ka i jɔɔɔ a ma a n mu nɔma n Baba xilide, a malekɛ rasanba n ma keren na, naxɛɛ dangi malekɛ gali fu nun firin na?

⁵⁴ Kɔnɔ xa na raba, Kitaabuie xa masenyie fa kamalima di? Barima e a masenxi nɛ a fo a xa raba yi ki nɛ.»

⁵⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala pama be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na? Loxo yo loxo, n doxoxi horomobanxi kui, n kawandi tima, wo mu n suxu.

⁵⁶ Kono yi birin nabaxi ne alako namiponmee naxan sebexi Kitaabui kui, a xa kamali.»

Na xanbi, Isa foxirabirree birin naxa e gi a xun ma.

Isa tife Yuwifi kuntigie ya i

(Maraki 14:53-65, Luki 22:54-55,63-71, Yaya 18:12-24)

⁵⁷ Mixi naxee Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigi Kayafa xonyi, seriye karamoxoe nun forie nu malanxi dennaxe.

⁵⁸ Piyeri fan, a nu biraxi Isa foxo ra, kono a ndedi nu makuyaxi pama ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. A naxa doxo horomobanxi kantamae fe ma, alako a xa a mato Isa xa fe dangima ki naxe.

⁵⁹ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu wule seede nde nan fenfe naxan bama Isa xili ma, e sa noma a faxade naxan ma.

⁶⁰ Kono e mu se to, hali tojonegeti gbegbe to fa. A donxoe ra, xeme firin naxa fa,

⁶¹ e a fala, «Yi xeme a fala ne, «N tan noma Ala xa horomobanxi kanade, n man fa a ti xi saxon bun ma.»»

⁶² Serexedube kuntigi xunyi naxa keli, a Isa maxorin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xeme munse safe i xun ma yi ki?»

⁶³ Kono Isa mu sese fala. Serexedube kuntigie xunyi naxa a fala a be, «N bara i yamari i xa i kali Ala Nipe ra, i a fala muxu be xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, Ala xa Di.»

⁶⁴ Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N man xa a fala wo be, keli yi waxati ma, wo fama Adama xa Di tode, a doxoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a toma fa ra nuxuie kui.»

⁶⁵ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «A bara Ala rasoto! Won hayi na seede gbetee ma yire? Wo bara a me a Ala rasotoxi ki naxe.

⁶⁶ Wo kiiti toxi di?» E naxa a yaabi, «A lanma a xa faxa ne.»

⁶⁷ Na temui, e naxa deye boxun Isa yatagi, e kamui sin a ma. Ndee naxa a de ragarin, e nu a fala,

⁶⁸ «I tan, Ala xa Mixi Sugandixi, namiponmepa raba! A fala ba, naxan i bonboxi!»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Maraki 14:66-72, Luki 22:56-62, Yaya 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyeri nu doxoxi tande, serexedube kuntigi xa tete kui. Konyi gine nde naxa a makore a ra, a a fala, «I tan, wo nun Isa Galileka birin nan nu a ra.»

⁷⁰ Kono Piyeri naxa a matandi birin ya xori, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!»

⁷¹ Piyeri to mini folo tete naade ra, konyi gine gbete nde naxa a to, a a fala mixie be naxee nu na naa, «Yi xeme naxan yi ki, e nun Isa Nasaretika nan nu a ra.»

⁷² Piyeri man naxa a matandi, a a kali, «N mu na xeme kolon!»

⁷³ A mu bu, naxee nu tixi naa, e naxa e maso Piyeri ra, e a fala a be, «Nondi nan a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima i woyenma alo Galileka.»

⁷⁴ Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! N tan mu na xeme kolon feo!» Na fala xanbi, konkore naxa a rate.

⁷⁵ Piyeri naxa ratu fa Isa xa woyenyi ma, «Beemanun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa mini, a sa wa han.

27

Yuwife Isa xaninfe Pilati xon

(Maraki 15:1, Luki 22:63-71, Yaya 18:28-32)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie birin nun Yuwife xa forie to nu malanxi, e naxa nate tongo e xa Isa faxa.

² E to Isa xiri, e naxa a xanin gomina Pilati xon.

Yudasi xa faxe

³ Yudasi, Isa yanfama, a to a to e bara Isa makiiti a lan a xa faxa, a naxa nimisa a xa yanfanteya xa fe ra. A naxa na gbeti kole tongo saxan nagbilen serexedube kuntigie nun forie ma,

⁴ a a fala, «N bara yunubi raba! Xeme naxan faxama yi ki, seniyeñtœ nan a ra, a fa li n tan nan a yanfaxi!» E naxa a yaabi, «Na mu muxu tan matoxi. Na i tan nan matoxi.»

⁵ A to gbeti kolee woli hõrõmõbanxi kui, Yudasi naxa siga a yete gbakude wuri kõn na.

⁶ Serexedube kuntigie to gbeti kolee matongo, e naxa a fala, «A mu daxa muxu xa yi gbeti kolee sa hõrõmõbanxi xa kóbiri xun ma, barima nii sare nan a ra.»

⁷ E to woyen, e naxa feñe yailanyi xa xe yire sara na kóbiri ra, na xa findi gaburi yire ra xõñee be.

⁸ Na nan a toxi, han to na xe xili falama «Wuli Bõxi.»

⁹ Na kui, Annabi Yereji xa masenyi naxa kamali, a to a masen, «E naxa gbeti kole tongo saxan tongo, Isirayilakae ndee sare naxan saxi a xun,

¹⁰ e feñe yailanyi xa xe sara na kóbiri ra, alo Marigi n yamari ki naxe.»

Isa tife Pilati ya i

(Maraki 15:2-15, Luki 23:2-5,13-25, Yaya 18:28-19:16)

¹¹ Isa to ti gomina Pilati ya i, gomina naxa a maxorin, «I tan nan findixi Yuwife xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

¹² Kõnõ serexedube kuntigie nun forie nu a tõõñegema temui naxe, Isa mu yaabi yo fi.

¹³ Na temui Pilati naxa a maxorin, «I mu yi fee mexi e naxan birin safe i xun ma yi ki?»

¹⁴ Kõnõ Isa mu e xa woyenyi yo yaabi. Na naxa gomina kaaba ki fanyi.

¹⁵ Ne yo ñe, sali temui, gomina darife nan nu a ra, a xa geelimani keren nabepin nama be, e na wa naxan yo xon.

¹⁶ Na waxati, geelimani nde nu na, birin nu naxan kolon a xa ñaaxupa ma. A nu xili Barabasi.

¹⁷ Nama to malan, Pilati naxa e maxorin, «Wo wama n xa nde rabepin wo be, Barabasi ba, ka Isa, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?»

¹⁸ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe tõõne nan ma.

¹⁹ Ba na ra, a to nu doƙoƙi kiiti sade, a xa gine naxa xɛɛra rasiga a ma, a a fala a bɛ, «I naxa so yi tinxintɔɛ xa fe kui fefe ma, barima n bara xiye sa a xa fe ra, xiye naxan bara n tɔɔɔ to ki fanyi.»

²⁰ Kɔnɔ sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun Yuwifie xa forie naxa pama kui iso e xa Barabasi maxɔrin Pilati ma, Isa tan xa faxa.

²¹ Gomina man naxa e maxɔrin, «Yi mixi firin ya ma, wo wama n xa mundun nabɛnin wo bɛ?» E naxa a yaabi, «Barabasi!»

²² Pilati fan naxa e maxɔrin, «N xa munse raba Isa ra, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?» Nama birin naxa a yaabi, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

²³ A man naxa e maxɔrin, «Munfe ma? A fe jaaxi mundun nabaxi?» Kɔnɔ e tan sɔnxɔɛ nan tun xun masa, «A banban wuri ma!»

²⁴ Pilati to a to a a mu nɔxi fefe ra, pama fan nu waxi kelifɛ a ra, a naxa ye tongo, a a bɛlɛɛ raxa e ya xɔri, a a fala e bɛ, «Yi xɛmɛ faxafe mu na n tan ma de! A luma wo tan nan ma.»

²⁵ Nama birin naxa a yaabi, «A xa faxɛ wuli xa lu muxu nun muxu xa die xun ma!»

²⁶ Na kui, Pilati naxa Barabasi rabɛnin e bɛ. A naxa yaamari fi sɔɔrie xa Isa bɔnbɔ sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Sɔɔrie Isa mayelefe

(Maraki 15:16-20, Yaya 19:2-3)

²⁷ Rɔma sɔɔrie to Isa xanin gomina xɔnyi, e naxa e boore sɔɔrie birin xili, e gali naxa ti a rabilinyi.

²⁸ E naxa Isa xa sose ba a ma, e mangelɛ guba gbɛeli ragoro a ma.

²⁹ E naxa tunbee mafilin, e e yailan mangelɛ katanyi maniye ra, e a sa a xun ma. E naxa wuri raso a yirefanyi bɛlɛɛ kui, e a mayele, e nu e xinbi sin a bun ma, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mangelɛ.»

³⁰ E naxa dɛye bɔxun a ma, e na wuri ba a yi, e nu a xunyi bɔnbɔ a ra.

³¹ E to gɛ Isa mayelede, e naxa mangelɛ guba rate a ma, e a gbɛ dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43, Yaya 19:17-27)

³² E to nu minife taa ra, e naxa Sirenika xɛmɛ nde to naxan nu xili Simɔn. Sɔɔrie naxa a yamari, a tan xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

³³ E to yire li naxan xili Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire,»

³⁴ e naxa weni so a yi, seri saxi naxan xun, kɔnɔ a to a nɛmunɛmun, a mu tin a minde.

³⁵ E to gɛ a mabanbande wuri ma, e naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtɔma.

³⁶ Na dangi xanbi, e naxa doƙo a kantade.

³⁷ E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebɛli nan gbaku a xun ma, «Isa nan ya, Yuwifie xa mangelɛ.»

³⁸ Na tɛmɛi, e naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fɛ ma, kɛren a yirefanyi ma, boore a koɔla ma.

³⁹ Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma,

⁴⁰ e a fala, «I tan naxan hɔrɔmɔbanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma, i yetɛ rakisi! Xa Ala xa Di nan i ra, goro wuri kon na!»

⁴¹ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, sɛriyɛ karamɔxɔɛ, nun Yuwifie xa forie fan nu a mayelefe, e nu a fala,

⁴² «A bara mixi gbɛtɛɛ rakisi, kɔnɔ a mu nɔma a yɛtɛ tan nakiside. Isirayila mangɛ xa mu a ra? A xa goro wuri kɔn na be ya, alako muxu xa la a ra.

⁴³ A bara a xaxili ti Ala ra, a man fa a fala, <N findixi Ala xa Di nan na.> Yakɔsi, xa a rafanxi Ala ma, a xa a rakisi!»

⁴⁴ Suute naxee nu banbanxi a fɛ ma, e fan nu Isa konbife na ki nɛ.

Isa xa faxɛ

(Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)

⁴⁵ Yanyi tagi, dimi naxa sin bɔxi birin ma lɛɛri saxan bun ma.

⁴⁶ Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele sɛnbɛ ra, «Eloyi, Eloyi, lɛma sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabɛpinxi munfe ra?»

⁴⁷ Mixi naxee nu na naa, e to a xui mɛ, e naxa a fala, «A na Annabi Eliya nan xilife!»

⁴⁸ Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin wɛni xɔnɛ xɔɔra, a a so wuri dɛ i, a fa a ti Isa bɛ alako a xa a min.

⁴⁹ Kɔnɔ booree naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a rakiside.»

⁵⁰ Isa man naxa a xui ite sɛnbɛ ra, a fa laaxira.

⁵¹ Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa ibɔɔ firin na, keli a fuge han a laabe. Bɔxi naxa sɛrɛn, gɛmɛɛ naxa ibɔɔ,

⁵² gaburie fan naxa rabi. Sɛniyɛntɔɛ laaxiraxi gbegebe naxa keli faxɛ ma,

⁵³ e mini gaburie kui. Isa to keli faxɛ ma, e so nɛ Darisalamu, taa sɛniyɛnxi kui, e fa mini mixi wuyaxi ma.

⁵⁴ Sɔɔri mangɛ nun a boore sɔɔrie naxee nu Isa kantafe, e to bɔxi xa sɛrɛnyi to, a nun naxan naba Isa faxa tɛmɛi, e naxa gaaxu ki fanyi, e a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xɛmɛ ra!»

⁵⁵ Gɛnɛ wuyaxi fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fɛ birin matoma. E nu bara bira Isa fɔxɔ ra kelife Galile bɔxi ma, e nu a mali.

⁵⁶ Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Mariyama Yaki nun Yusufu nga, a nun Sebede xa die nga.

Isa xa maragate

(Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁵⁷ Nunmare to so, Arimateka bannamixi nde naxa fa naxan nu xili Yusufu. Isa fɔxirabirɛ nde nan nu a fan na.

⁵⁸ A naxa siga Pilati yire, a Isa fure maxandi a ma. Pilati naxa yaamari fi e xa a so a yi ra.

⁵⁹ Yusufu naxa Isa fure tongo, a a mafilin kasange fanyi kui,

⁶⁰ a a bɛlɛ gaburi nɛɛnɛ kui, naxan nu gɛxi gɛmɛ kui a tan Yusufu bɛ. A to gɛmɛ xungbe mapindigilin, a a dɔxɔ gaburi dɛ ma, a naxa siga.

⁶¹ Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama nu na naa, e dɔxɔxi gaburi ya ra.

Sɔɔrie tife Isa xa gaburi kantade

⁶² Malabu lɔxɔɛ sɛɛ rafala lɔxɔɛ kuye iba, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun Fariseniɛ naxa siga Pilati yire.

⁶³ E naxa a masen a bɛ, «Mangɛ, muxu ratuxi a ma yi wule fale, beenun a xa faxa, a a fala nɛ, <Xi saxan dangi xanbi, n kelima nɛ faxɛ ma.>

⁶⁴ Na kui, i xa yaamari fi a xa gaburi xa makanta han a xi saxan nde, alako a ƒoxirabirɛɛ naxa fa a fure mɔpa, e fa a fala pama bɛ, «A bara keli faxɛ ma.» Xa na sa raba, wule dɔnxɔɛ dangima nɛ wule singe ra.»

⁶⁵ Pilati naxa e yaabi, «Awa, n bara sɔɔrie so wo yi. Wo sa gaburi makanta alo wo wama a xɔn ma ki naxɛ.»

⁶⁶ E naxa siga, e sa tɔnxuma sa gɛmɛ ma naxan nu na gaburi dɛ ma, alako xa gaburi fa sa rabi, a kolonma nɛ. E naxa sɔɔrie lu naa, na kantafe ra.

28

Isa xa marakeli faxɛ ma

(Maraki 16:1-10, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-10)

¹ Malabu lɔxɔɛ kuye iba, sande lɔxɔɛ subaxɛ ma, Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama, e naxa siga gaburi matode.

² Na tɛmɔi, bɔxi naxa sɛrɛn sɛnbɛ ra, barima Marigi xa malekɛ nde nu bara goro keli koore, a gɛmɛ maɲindigilin, a a ba gaburi dɛ ma, a fa dɔxɔ a fari.

³ Malekɛ nu yanbama alo seyamakɔnyi, a xa sosee nu fiixɛ ƒɔɛn.

⁴ Sɔɔri naxee nu na kantafe, e naxa gaaxu han e sɛrɛn, e lu alo faxamixie.

⁵ Kɔnɔ malekɛ naxa a masen ginɛɛ bɛ, «Wo naxa gaaxu, barima n a kolon wo na Isa nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma.

⁶ A mu bɛ, a bara keli faxɛ ma, alo a a fala ki naxɛ. Wo fa, wo a mato a nu saxi dennaxɛ.

⁷ Wo man xa siga mafuren, wo sa a masen a ƒoxirabirɛɛ bɛ, «A bara keli faxɛ ma. A na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma mɛnni nɛ.» A tan nan na ki, n bara a ragbilen wo ma.»

⁸ Ginɛɛ naxa e xulun, e keli gaburi yire, gaaxui nun sɛɛwɛ gbegbe ra, e siga e gi ra na xibaaru masende Isa ƒoxirabirɛɛ bɛ.

⁹ Kɔnɔ Isa naxa e ralan, a e xɛɛbu, «Wo mama.» E to e maso a ra, e naxa suyidi a bɛ, e a sanyie suxu.

¹⁰ Isa naxa a masen e bɛ, «Wo naxa gaaxu. Wo sa a fala n ngaxakerenyie bɛ e xa siga Galile. E n toma mɛnni nɛ.»

Sɔɔrie nun Yuwifia kuntigie wule xabufe

¹¹ Ginɛɛ nu sigafe tɛmɔi naxɛ, sɔɔri nde naxee nu gaburi kantafe, e naxa so taa kui. Fe naxan birin naba, e naxa sa a dentɛgɛ sɛrɛxɛdubɛ kuntigie bɛ.

¹² Nee nun forie fan to e malan yire keren, e naxa natɛ tongo, e kobiri gbegbe fi sɔɔrie ma

¹³ yi yaamari ra, «Wo xa yi nan fala, «Isa ƒoxirabirɛɛ nan fa kɔɛ ra, e a fure mɔpa muxu nu na xife tɛmɔi naxɛ.»

¹⁴ Xa a sa li gomina naxa yi fe mɛ, muxu sa wɔyɛnma a bɛ alako sese naxa wo to.»

¹⁵ Na kui, sɔɔrie naxa kobiri rasuxu, e fe birin naba alo a falaxi e bɛ ki naxɛ. Na masɛnyi naxa yɛnsɛn yɛ Yuwifia tagi. Han to na fe mɛma.

Isa xɛɛɔɔɔ fife a ƒoxirabirɛɛ ma

(Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49, Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)

¹⁶ Isa ƒoxirabirɛɛ fu nun kerɛnyie naxa siga Galile bɔxi ma, e te gɛya fari Isa dennaxan masen e bɛ.

¹⁷ E to a to, e naxa suyidi a bɛ, kɔnɔ e man nu siikɛxi.

¹⁸ Isa naxa a maso e ra, a a masen e be, «Senbe birin bara so n yi ra koore nun dunja ma.

¹⁹ Na kui, wo xa siga, wo sa si birin findi n foxirabiree ra. Wo xa e xunxa ye xooru Baba Ala, a xa Di, nun a Xaxili Seniyenxi xili ra.

²⁰ Wo xa e tinkan n ma yaamari birin nabatude. Wo a mato, n na wo fe ma temui birin, han dunja raponyi.»

Inyila Isa

Annabi Maraki naxan seɓexi

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namijonme naani nan Inyila Isa xa taruxui seɓe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Maraki yi Kitaabui seɓe ne je tongo saxan jondon Isa faxa xanbi. A naxa Isa xa dunipeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a seɓe Gireki xui ne, konɔ muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe fan noma a fahaamude a fanyi ra.

Isa xa kaabanako gbegbe seɓexi yi Kitaabui kui alako mixi xa a senɓe kolon, Ala naxan fixi a ma. A furemae rayalan ne, a pinne ragbilen mixie foxo ra. Annabi Maraki bara wa mixie xa Isa xa xaranyi fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nondi yati yati nan kawandima. A donxoɓe ra, yi Kitaabui dentege sama Isa faxa ki naxe, a man kelixi faxe ma ki naxe.

Na birin noma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. A lonni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a noma won malide won ma dunipeigiri kui, a man noma won malide aligiyama. Ala xa a raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa

Annabi Maraki naxan seɓexi

Annabi Yaya kawandi tife
(Matiyu 3:1-12, Luki 3:1-22)

¹ Inyila Isa fole nan ya, naxan Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe masenma, naxan findixi Ala xa Di ra.

² A seɓexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui,
«N fama n ma xera rasanbade i ya ra,
a xa kira raboo i ɓe.

³ A a xui itema gbengberen yire,
«Wo kira yailan Marigi ɓe,
wo sankirae matinxin a ya ra.»»

⁴ Na kui, Yaya Xunxa naxa to gbengberenyi ma. A nu kawandi tima mixie ɓe, e xa e xunxa ye xɔɔra tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁵ Yudayakae nun Darisalamuka birin nu sigama a yire. E nu e xa yunubie masenma kene ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xɔɔra.

⁶ Nɔxoɓe xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na.

⁷ A nu kawandi tima, a nu a fala, «Naxan fama fade n xanbi ra, na senɓe gbo n tan ɓe. Na binye mu na n tan yi ra, n jan xa n felen a xa sankiri luuti yati fulunde.

⁸ N tan bara wo xunxa ye xɔɔra, konɔ a tan Ala Xaxili Seniyenxi nan nagoroma wo ma.»

Isa xunxafe
(Matiyu 3:13-17, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34)

⁹ Na waxati ma, Isa naxa fa keli Nasareti, Galile boxi ma, Yaya naxa a xunxa Yuruden xure xoorā.

¹⁰ A fefe te ye xoorā temui naxe, a naxa koore to rabi ra, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma alo ganbe.

¹¹ Xui nde naxa me keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenexi ki fanyi ra.»

Sentanē katafe a xa Isa ratantan

(Matiyu 4:1-11, Luki 4:1-13)

¹² Na xanbi Ala Xaxili naxa Isa xanin gbengberenyi ma.

¹³ Xi tongo naani bun ma, a nu na gbengberen yire, Sentanē nu katafe a ratantande. Wula subee nu na naa. Malekee naxa a bun ti.

Isa xa wali folē nun a foxirabire singee

(Matiyu 4:12-22, Luki 4:14-5:11)

¹⁴ Yaya sa xanbi geeli, Isa naxa siga Galile boxi ma Ala xa xibaaru fanyi kawandi ra.

¹⁵ A nu a masenma, «Waxati sugandixi bara a li, Ala xa mangeya niini bara makore. Wo tuubi, wo la Ala xa xibaaru fanyi ra.»

¹⁶ A to nu dangife Galile baa de ra, a naxa Simon nun a xunya Andire to, e yelee wolife, barima yexesuxuie nan nu e ra.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra. Temui dangixi, wo nu yexe nan sotoma, kono yakosi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n be.»

¹⁸ E naxa e xa yelee lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

¹⁹ E to dangi na ra dondoronti, a naxa Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya to, e nu na yelee madegefe e xa kunkui kui.

²⁰ Isa naxa e xili keren na, e fan naxa e baba Sebede nun walikēe lu kunkui kui, e bira Isa foxo ra.

Isa jinne kerife

(Luki 4:31-37)

²¹ Isa nun a foxirabiree naxa so Kaperenamu. Malabu loxo e ma, Isa naxa so salide kui, a kawandi ti folo.

²² Mixie naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a mu nu luxi alo e xa seriye karamoxo. A tan nu woyenma mange senbe nan na.

²³ Na waxati yati, xeme nde jinne nu naxan foxo ra, a naxa sonxo rate folo e xa salide banxi kui,

²⁴ «Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode ne? N a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentoe nan na i ra.»

²⁵ Isa naxa woyen a ma a xoxoxo ra, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.»

²⁶ Jinne naxa xeme raketun a ra, a sonxo, a fa gbilen a foxo ra.

²⁷ Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxon, «Munse yi ki? Xaranyi neene a nun senbe! Hali jinnēe, a e yamarima, e a xui rabatu.»

²⁸ A mu bu, a xili naxa din Galile boxi yire birin na.

Isa Simon bitanyi nun furema gbegbe rayalanfe

(Matiyu 8:14-17, Luki 4:38-41)

²⁹ E to mini salide kui, Isa nun Yaki nun Yaya naxa siga Simon nun Andire xonyi.

³⁰ Simon bitanyi ginema nu saxi, a fate wolenxi. E naxa a xa fe fala Isa be keren na.

³¹ Isa naxa a maso gine ra, a a belexe suxu, a a rakeli. Fure naxa a bepin, a naxa e bun ti folo.

³² Nunmare to so, soḡe naxa dula, mixie naxa fa furemae birin na a xɔn, a nun pinnɛe biraxi naxee fɔxɔ ra.

³³ Taa birin naxa e malan naade ra.

³⁴ A naxa furema gbeḡbe rayalan, fure mɔɔli wuyaxi nu naxee ma. A naxa jinne gbeḡbe fan kerɪ mixie fɔxɔ ra, kɔnɔ a mu tin pinnɛe xa wɔyen, barima e nu a kolon.

Isa kawandi tife Galile bɔxi ma

(Matiyu 4:23, Luki 4:42-44)

³⁵ Subaxe ma, Isa naxa keli, a naxa mini wula i Ala maxandide.

³⁶ Simɔn nun a booree ya koto naxa mɔ Isa fende.

³⁷ E to a to, e naxa a fala a be, «Birin na i fenfe.»

³⁸ Isa naxa e yaabi, «Won xee taa gbetee naxee na be rabilinyi alako n xa kawandi raba menni fan, barima n faxi na nan ma.»

³⁹ A naxa siga Galile bɔxi birin ma, a nu kawandi ti e xa salide banxie kui, a nu pinnɛe fan kerɪ mixie fɔxɔ ra.

Kune kanyi rayalanfe

(Matiyu 8:1-4, Luki 5:12-14)

⁴⁰ Kune kanyi nde naxa fa Isa yire, a a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Xa i tin, i nɔma n naseniyende.»

⁴¹ Isa naxa kinikini a ma. A naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. I xa seniyen.»

⁴² Kune fure naxa ba xeme ma keren na, a naxa seniyen.

⁴³ Isa to a ragbilen, a naxa a matintin a ra

⁴⁴ yi masenyi ra, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete denteḡe seɣexedube be, i seɣexe ba i xa seniyenyi xa fe ra, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedeɣɔxɔya nan na e be.»

⁴⁵ Kɔnɔ xeme to siga, a naxa so yi fe tagi rabafe birin be, a nu a xibaaru rayensen ye. Na naxa a niya Isa mu nɔ sode taa kui sɔnɔn kene ma. Fo a to nu sa luma taa fari ma mixi yo mu sabatixi dennaxe. Mixie fan nu kelima yire birin fafe ra a yire.

2

Namate rayalanfe

(Matiyu 9:1-8, Luki 5:17-26)

¹ Xi ndee to dangi, Isa man naxa gbilen Kaperenamu, mixie fa a me a a na banxi.

² Nama gbeḡbe naxa fa a yire, banxi kui naxa rafe, tide naxa ɲon tande birin ma. Isa naxa e kawandi Ala xa masenyi ra.

³ Mixi ndee naxa fa namate ra Isa xɔn. Xeme naani nan nu a xaninfe.

⁴ Kɔnɔ pama to nu gbo, e mu nu nɔma e makorede Isa ra. Na kui, e naxa banxi fari yire nde maba Isa yailanyi. E naxa namate ragoro menni ra a xa sade fari.

⁵ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, i xa yunubie bara xafari.»

⁶ Seriyɛ karamɔxɔ ndee nu dɔxɔxi naa, e naxa e xaxili rapere,

⁷ «Yi wɔyenma yi mɔli ra munfe ra? A na Ala rasɔtofe ne yi ki! Nde nɔma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

⁸ Isa naxa e xa mapɔxunyi kolon a xaxili ma keren na. A naxa a fala e be, «Munfe ra yi mapɔxunyi mɔli na wo bɔne ma?»

⁹ Woyenyi mundun sooneya, a falafe yi namate be, «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe a be, «Keli, i xa sade tongo, i jere?»

¹⁰ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunija ma.» Isa naxa a masen namate be,

¹¹ «N naxe i be, keli, i i xa sade tongo, i siga i xonyi.»

¹² A naxa keli keren na, a a xa sade tongo, a mini birin ya xori. Nama birin de naxa ixara, e nu fa Ala matexo, «Han to muxu singe mu nu yi jondon to.»

Lewi birafe Isa foxo ra

(Matiyu 9:9-13, Luki 5:27-32)

¹³ Isa man naxa goro baa de ra. Nama birin naxa fa a yire, a nu e kawandi.

¹⁴ A to nu dangife, a naxa Alifa xa di Lewi to, a doxoxi duuti maxilide. A naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» Lewi naxa keli, a bira a foxo ra.

¹⁵ Loxo nde Isa nun a foxirabiree nu na e degefe Lewi xonyi. Duuti maxilie nun yunubitoe gbege fan nu na, e birin nu e degefe yire keren, barima na mixi mooli wuyaxi nu bara bira Isa foxo ra.

¹⁶ Seriyε karamoxo naxee nu na Farisenie ya ma, e to Isa to a dege ra e nun duuti maxilie nun yunubitoe, e naxa a foxirabiree maxorin, «Munfe ra Isa nun duuti maxilie nun yunubitoe e degema yire keren?»

¹⁷ Isa to na me, a naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma. N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide.»

Isa maxorinfe sunyi ma

(Matiyu 9:14-17, Luki 5:33-39)

¹⁸ Annabi Yaya foxirabiree nun Farisenie to nu na sunyi, mixie naxa fa Isa maxorinde, «Munfe ra Yaya foxirabiree nun Farisenie foxirabiree sunyi suxuma, kono i gbee tan mu sunma?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunyi suxude a na e fe ma temui naxe? Xa e nun ginefenyi na a ra, e mu noma sunde.

²⁰ Loxoe fama, ginefenyi bama ne e ya ma. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.

²¹ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra.

²² Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne. Na kui, weni yo, lebe yo, a kanyi ganma ne e birin na. A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui.»

Malabu loxoε xa seriyε

(Matiyu 12:1-21, Luki 6:1-11)

²³ Malabu loxo nde, Isa nun a foxirabiree nu jerefe sankira ma xee tagi. E to nu dangife, a foxirabiree naxa mengi tonsoe nde ba folo.

²⁴ Na kui, Farisenie naxa woyen Isa be, «Munfe ra e na malabu loxoε seriyε matandife?»

²⁵ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?»

²⁶ A so ne Ala xa banxi kui, Abiyatari nu findixi serexedube kuntigi ra temui naxe, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a foxirabiree fan yi ra, hali a to mu nu daxe mixi yo xa na don, fo serexedube.»

²⁷ Isa man naxa a masen e be, «Malabu loxo na mixi nan be, mixi xa mu daaxi malabu loxo be.

²⁸ Na kui, Adama xa Di findixi Marigi nan na hali malabu loxo xun ma.»

3

Fe fanyi rabafe malabu loxo ma

(Matiyu 12:9-21, Luki 6:6-11)

¹ Isa man naxa so salide kui. A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma.

² Farisenie nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a a rayalanma malabu loxo ma, alako e xa no a kalamude fe nde ma.

³ Isa naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be, jama tagi.»

⁴ A naxa e maxorin, «A daxe fe fanyi nan xa raba malabu loxo, ka fe paaxi? Nii rakisife nan daxe ka nii sontofe?» Kono mixi yo mu a yaabi.

⁵ Isa xonoxi naxa e mato, a boje tooro ki fanyi barima kinikinitare nan nu e ra. A naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan.

⁶ Farisenie naxa mini keren na, e tan nun Herode foxirabiree naxa sa malanyi raba Isa xili ma. E naxa kira fen folo Isa faxafe ma.

Nama malanfe Isa yire

(Matiyu 4:23-25, 12:15-16, Luki 6:17-19)

⁷ Isa naxa keli naa e nun a foxirabiree, e naxa siga baa de ra. Nama gbege naxa bira e foxo ra kelife Galile, Yudaya,

⁸ Darisalamu, Idumeya, Yuruden naakiri, a nun Tire nun Sidon nabilinyie. Nama nu bara a me Isa nu na fee naxee rabafe. Na nan a to e gbege naxa fa a yire.

⁹ Isa naxa a fala a foxirabiree be, e xa kunkui nde xiri a be baa de ra, alako jama naxa fa a xeten.

¹⁰ Barima a to nu bara mixi gbege rayalan, furemae birin nu katama e xa e belexe din a ra.

¹¹ Ninnee nefe Isa to, e nu birama a bun ma, e nu gbelegebele, «Ala xa Di nan na i ra.»

¹² Kono Isa naxa tonyi doko e ma e naxa mixie rakolon a xa fe ma.

Isa foxirabire fu nun firin sugandife

(Matiyu 10:1-4, Luki 6:12-16)

¹³ Na xanbi, Isa naxa te geya fari. A naxa mixie xili a waxi naxee xon, e fan naxa fa a fe ma.

¹⁴ A naxa foxirabire fu nun firin sugandi, alako e xa lu a seeti ma, a man xa e xee kawandi rabade,

¹⁵ a man xa senbe fi e ma pinne kerife ra mixie foxo ra.

¹⁶ A mixi fu nun firin nan sugandi: Simon, a naxan xili sa Piyeri,

¹⁷ Yaki, Sebede xa di, nun Yaya, Yaki xunya, (a naxa yi firinyie fan xili sa Bowanerige, na nan falaxi «sesarinyi xa die»),

¹⁸ Andire, Filipu, Barotolome, Matiyo, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Tadayo, Simon Kanaanka,

¹⁹ nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa, a a sa mixi kobie belexe.

Xaxili Seniyenxi rasotofe

(Matiyu 12:22-33, Luki 11:14-23, 12:10)

²⁰ Na xanbi, e naxa gbilen banxi, konɔ nama man naxa e malan e yire. E nan mu no e degede.

²¹ Isa xa mixie to a me, e naxa siga a foxo ra, barima e nu a falafe, «A bara daxu.»

²² Seriyɛ karamɔxo naxee keli Darisalamu, nee fan nu a falafe, «A pinnee kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

²³ Isa naxa e xili, a taali sa e be, «Sentane noma Sentane keride?

²⁴ Xa jamanɛ a yete gere lantareya kui, na jamanɛ mu xanma.

²⁵ Xa denbaya fan a yete gere lantareya kui, na denbaya mu xanma.

²⁶ Sentane fan, xa a a yete gere lantareya kui, a xa fe bara jon, a a yete kanama ne.

²⁷ Wo xa a kolon, mixi yo mu noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden. Na temui, a noma ne a harige birin mupade.»

²⁸ «N xa nɔndi fala wo be, Ala dipema ne adamadie xa yunubi nun marasotɔɛ birin ma,

²⁹ konɔ mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu noma xafaride na kanyi be abadan.»

³⁰ Isa yi fe birin masen ne e be, barima e nu a falafe ne, «Ninne kanyi na a ra.»

Isa xa denbaya

(Matiyu 12:46-50, Luki 8:19-21)

³¹ Isa nga nun a xunya xememae naxa fa, e ti tande, e mixi xee Isa xilide.

³² Nama nu doxoɔi Isa rabilinyi. E naxa a fala a be, «I nga nun i xunyah na tande, e wama wo xa de masara.»

³³ Isa naxa e yaabi, «Nde findixi n nga nun n xunyah ra?»

³⁴ A naxa a ya rage mixie tagi naxee nu doxoɔi a rabilinyi, a fa a masen, «A mato, n nga nun n xunyah nan ya.

³⁵ Mixi yo naxan Ala waxonfe rabama, na kanyi nan findixi n xunya xemema, n maagine, nun n nga ra.»

4

Xɛ rawali xa taali

(Matiyu 13:1-23, Luki 8:4-15)

¹ Isa man naxa kawandi ti folo baa de ra. Nama gbege to e malan, a naxa sa doxo kunkui kui, jama naxa lu baa de ra.

² A naxa fe wuyaxi masen e be taalie ra. A xa kawandi kui, a naxa a masen e be,

³ «Wo wo tuli mati. Xɛ rawali nde nan mini sansi xori garansande.

⁴ A to nu sansi xori garansanma, xori ndee naxa bira sankira xon, xonie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ Xori ndee fan naxa bira geme yire, bendɛ mu gbo dennaxe. Nee naxa bula mafuren na, barima na bendɛ mu tilin.

⁶ Konɔ soge to xono, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e be.

⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana, e mu bogi yo ramini.

⁸ Sansi xori ndee fan naxa bira bende fanyi ma. Na xorie tan, e keren keren birin sansie naxa tonsɔɛ ramini, ndee naxa xori tongo saxon namini, ndee xori tongo senni, ndee xori keme.»

⁹ Na xanbi, a naxa a masen, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa to lu a xati ma, a foxirabire fu nun firinyie a nun naxee nu na a rabilinyi, e naxa a maxorin a xa taalie ma.

¹¹ A naxa a masen e be, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kono mixi gbete tan fe birin mema taali woyenyie nan na,

¹² alako

«E xa fe to a fanyi ra, kono e naxa a igbe.

E xa fe me a fanyi ra, kono e naxa a fahaamu.

Na rabaxi ne alako e naxa fa e ya rafindi Ala ma, Ala fa diɲe e ma.»»

¹³ A naxa e maxorin, «Wo to mu fa yi taali kui kolonxi, wo taali gbete kolonma di?

¹⁴ Xe rawali naxan sansi xori garansanma, a maniya mixi ra naxan Ala xa masenyi kawandima.

¹⁵ Mixi ndee maniyaxi na sansi xorie ra naxee bira kira xon. E nefɛ Ala xa masenyi me, Sentane a ba e xaxili ma.

¹⁶ Sansi xori naxee bira geme yire, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu mafuren seewe ra.

¹⁷ Kono sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Tɔɔɛ nun paxankate na e li Ala xa masenyi xa fe ra, e gbilenma ne Ala xa fe foxo ra keren na.

¹⁸ Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema,

¹⁹ kono yi dunja kontɔfili, nun naafuli xoli, nun fe gbete xoli nan e suxuma han e Ala xa masenyi bepin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma e boɲe masarade.

²⁰ Sansi xori naxee bira bende fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e man a suxu, a e boɲe masara. Xori keren bogi tongo saxon naminima, ndee bogi tongo senni, gbete fan bogi keme.»

Lanpui xa taali

(Luki 8:16-18)

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Lanpui noma doxode debe bun ma, xa na mu sade bun ma? A mu doxoma lanpui doxose xa fari?

²² Barima se naxan birin noxunxi, fo a birin xa makenen. Se naxan birin findixi gundo ra, fo a birin xa sa kene ma.

²³ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

²⁴ Isa man naxa a masen e be, «Wo wo joxo sa n ma masenyi xon. Wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be, Ala man nde sa a xun.

²⁵ Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, kono fahaamutare, hali a naxan di mapoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Sansi xori xa taali

²⁶ Isa man naxa a masen, «Ala xa mangeya maniyaxi xeme nan na naxan sansi xori garansanma xe ma.

²⁷ Xa a xife, xa a mu xife, ke nun yanyi, sansi bulama ne, a te, kono a tan mu a kolon na rabama kiyoki.

²⁸ Boxi nan sansi ramoma a yete ma. A bulama ne sinden, a te, a tonsɔɔ mini, a xori fa rafe.

²⁹ A nefe mo, a kanyi a xabama ne, barima a xaba temui bara a li.»

Konde xori xa taali

(Matiyu 13:31-35, Luki 13:18-19)

³⁰ Isa man naxa a masen, «Won noma Ala xa mangeya misaalide munse ra? Won noma a xa fe masende taali woyenyi mundun na?

³¹ A maniyaxi konde xori nan na. A ne sima boxi temui naxe, a xori xurun boxi sansi birin be,

³² konɔ xa a bara bula, a findi a ra, a bili nun a salonyie gboma dangife sansi birin na, xonie nu fa e tee sa a kon na, niini bun ma.»

³³ A nu mixie kawandima yi taali woyenyi mooli gbegbe nan na e xaxili bere ra.

³⁴ A jan mu nu masenyi yo tima e be xa taali daaxi xa ma ra. Konɔ xa e nun a foxirabirɛe doro bara lu a ra, a nu a birin tagi rabama ne e be.

Isa foye belebele raxarafe

(Matiyu 8:23-27, Luki 8:22-25)

³⁵ Nunmare to so na loxoɔ kerenyi, Isa naxa a fala a foxirabirɛe be, «Won xee naakiri ma.»

³⁶ A foxirabirɛe naxa keli jama xun, e Isa xanin kunkui kui a nu naxan kui. E naxa kunkui gbetee fan xanin.

³⁷ Foye belebele naxa keli baa ma, morɔnyi nu fa sa kunkui kui.

³⁸ Konɔ Isa tan nu na xife kunkui xore ra, a xunyi saxi xunsase ma. A foxirabirɛe naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Karamoxo, i mu kontofilixi won faxafe ra?»

³⁹ Isa to xunu, a naxa xaaɛ foye ma, a fa baa yamari, «Dundu! I raxara!» Foye naxa iti, baa naxa raxara yen!

⁴⁰ Isa fa e maxorin, «Wo gaaxuxi munfe ra? Han ya danxaniya mu na wo be?»

⁴¹ E fan naxa gaaxu ki fanyi, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

5

Isa pinnee kerife Gadaraka foxo ra

(Matiyu 8:28-34, Luki 8:26-39)

¹ Isa nun a foxirabirɛe naxa fa naakiri ma, Gadara boxi ma.

² Isa to goro kunkui kui, xeme nde naxa fa a ralande, pinne nu naxan foxo ra. A nu kelixi gaburie yire,

³ barima a nu sabatixi menni ne. Mixi yo mu nu noma a xiride sonon, hali yolonxonyi ra.

⁴ Sanya wuyaxi, e nu bara wure balan a sanyie ma, e yolonxonyi balan a belexee fan ma. Konɔ a nu yolonxonyie bolonma ne, a wuree fan birin igira. Mixi yo mu nu na naa naxan noma a ra.

⁵ Kɔe nun yanyi a nu na gaburie yire ne, a nun geyae fari. A nu gbelegbelema, a nu a yete maxono geme ra.

⁶ A to Isa to keli yire makuye, a naxa a gi, a sa suyidi a be.

⁷ A naxa gbelegbele, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi Ala xa fe ra, i naxa n paxankata.»

⁸ Isa nu bara a yamari, «I tan pinne, gbilen yi xeme foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali, barima muxu gali nan a ra.»

¹⁰ A naxa Isa mayandi ki fanyi, a a naxa e keri na boxi ma.

¹¹ Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma.

¹² Ninee naxa Isa mayandi, «Muxu raso yi xosee alako muxu xa lu e fate.»

¹³ Isa naxa tin. Ninee naxa gbilen na xeme foxo ra, e so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E wulu firin nan nu a ra. E birin naxa madula, e faxa.

¹⁴ Naxee nu na xosee demadonfe, e naxa e gi. E naxa sa na fe fala taakae nun daaxakae be, mixie fan naxa siga na fe matode.

¹⁵ E to Isa yire li, e naxa na xeme to jinne gali nu naxan foxo ra, a dodoxi, sose ragoroxi a ma, a bara xaxili soto. Na naxa e gaaxu.

¹⁶ Naxee nu bara a to Isa jinne kerixi xeme foxo ra ki naxe, a nun naxan naba xosee ra, e naxa a tagi raba e birin be.

¹⁷ Na xanbi, naakae naxa so Isa mayandife alako a xa keli e xa boxi ma.

¹⁸ Isa to nu bakife kunkui kui, jinne nu xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra.

¹⁹ Kono Isa mu tin, a a fala a be, «Gbilen i xonyi, i xa mixie yire. Sa dentegbe sa e be, Marigi fe naxan birin nabaxi i be, a nun a kinikinixi i ma ki naxe.»

²⁰ Xeme naxa siga, a sa na boxi isa folo, naxan xili Taa Fu. Isa naxan birin nabaxi a be, a naxa a tagi raba naakae be, birin naxa kaaba.

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe

(Matiyu 9:18-26, Luki 8:40-56)

²¹ Isa man to giri naakiri ma kunkui kui, nama gbegbe naxa e malan a yire baa de ra.

²² Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan xili Yayiru. A to Isa to, a naxa suyidi a be.

²³ A naxa a mayandi ki fanyi, «N ma di gine na a nii magagafe! Yandi, fa i fa i belexe sa a ma alako a xa yalan, a xa kisi.»

²⁴ Isa naxa siga a foxo ra. Nama gbegbe fan naxa bira Isa foxo ra, e nu fa a xeten.

²⁵ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma.

²⁶ A nu bara tooro seriba wuyaxi yi, a a harige birin so e yi ra, kono a mu fisa. A xa fure xun nu masama nan tui.

²⁷ A to nu bara Isa xa fe me, a naxa so jama tagi, a fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma ra.

²⁸ Barima a nu bara a fala a yete be, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma ra gbansan, n yalanma ne.»

²⁹ A xa kike wali naxa dan keren na, a naxa a kolon a fate ma a a bara yalan.

³⁰ Isa naxa a kolon keren na a senbe nde bara mini a fate yi kaabanako rabafe ra. A naxa a ya rafindi jama ma, a maxorinyi ti, «Nde a belexe dinxi n ma donma ra?»

³¹ A foxirabiree naxa a fala a be, «I mu jama toxi e i xetenfe ki naxe? I man nu fa maxorinyi ti, «Nde dinxi n na?»»

³² Kono Isa naxa a ya rage a xa a kanyi kolon.

³³ Gine to a kolon fe naxan a sotoxi, a naxa gaaxu han a seren. A naxa suyidi Isa be, a nondi birin fala a be.

³⁴ Isa naxa a fala gine be, «N ma di, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bojesa kui, i xa toore bara ba i ma.»

³⁵ Isa to nu woyenfe, mixi ndee naxa fa kelifa salide yarerati xonyi, e a fala a be, «I xa di gine bara faxa. Hali i mu karamoxo tooro sonon.»

³⁶ Kono Isa mu e xui danxun. A naxa a fala salide yarerati be, «I naxa gaaxu. I tan xa la Ala ra tun.»

³⁷ Isa mu tin mixi yo xa bira a foxo ra, fo Piyeri, Yaki, nun Yaya, Yaki xunya.

³⁸ E to salide yarerati xonyi li, Isa naxa mixie li, e wafe, e gbelegbelefe.

³⁹ A to so banxi kui, a naxa e maxorin, «Wo wafe munfe ra? Wo gbelegbelema mun ma? Yi dimedi mu faxaxi. A na xife ne.»

⁴⁰ Kono e tan naxa so a mayelefe.

Isa to e birin namini, a naxa so dimedi saxi dennaxe, a tan nun a foxirabiree, a nun di baba, nun a nga.

⁴¹ Isa naxa a suxu a belexe ma, a a fala a be, «Talita kumi». Na nan falaxi e xa xui, «Ginedimedi, n naxe i be, keli!»

⁴² Ginedimedi naxa keli keren na, a a jere. A je fu nun firin nan nu a ra. Naxee nu na, e naxa kaaba ki fanyi, e birin de naxa ixara.

⁴³ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa yi fe tagi raba mixi yo be. A naxa a fala e be e xa donse fi temedi ma.

6

Nasaretikae tondife lade Isa ra

(Matiyu 13:53-58, Luki 4:16-30)

¹ Isa naxa keli menni, a siga a xonyi, a moxi dennaxe. A foxirabiree naxa bira a foxo ra.

² Malabu loxo, e naxa mixie kawandi folo salide kui. Mixi gbegbe naxa a xui me. E de naxa ixara, e e bore maxorin, «Nde yi masenxi yi be? A lonni mundun sotoxi yi ki? A noxi yi kaabanako fee rabade di?

³ Kamuderi xa mu a ra, Mariyama xa di? Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon taara xa mu a ra? A xunya ginemae fan mu na won ya ma be?» Na kui, e mu la a ra, e xono a ma.

⁴ Isa fan naxa a masen e be, «Naminonme binyaxi yire birin, fo a xonyi, a baribooree, nun a ngaxakerenyie tagi.»

⁵ Isa mu no kaabanako yo rabade naa, fo a to a belexe sa furema keren keren ma, a e rayalan.

⁶ Isa naxa kaaba e xa danxaniyatarepa ma.

Isa a foxirabire fu nun firinyie xefe

(Matiyu 10:5-42, Luki 9:1-6)

⁷ Isa naxa a foxirabire fu nun firinyie xili, a e xee firin firin na. A naxa no fi e ma e xa no jinnsee keride mixie foxo ra.

⁸ A naxa a fala e be, «Wo naxa sese xanin wo xun ma, hali taami, gbongfoe, nun kobiri. Wo xuli gbansan nan xanin.

⁹ Wo sankirie so, kono wo naxa donma firin xanin wo xun.»

¹⁰ A naxa a fala e be, «Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni ne han wo sigama yire gbete temui naxe.

¹¹ Xa mixi ndee tondi wo rasenede, e mu e tuli mati wo ra, wo ne kelima naa, wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra, a xa findi seedeɲɔɲɔya ra e be, wo bara e rabolo.»

¹² Na kui, Isa foxirabiree naxa siga kawandi tide mixie be alako e xa tuubi.

¹³ E naxa pinnnee keri mixi gbege foxo ra. E naxa ture sa furema gbege ma, e e rayalan.

Annabi Yaya xa faxe

(Matiyu 14:1-12, Luki 9:7-9)

¹⁴ Galile mange Herode naxa yi fe me, barima Isa xili nu bara te, a din yire birin na. Ndee nu a falama, «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi ne na a yi a xa kaabanakoe raba.»

¹⁵ Gbete fan nu a falama, «Annabi Eliya na a ra.» Ndee fan nu a falama, «Namiɲonme nan a ra naxan luxi alo namiɲonme dangixie.»

¹⁶ Kono Herode to Isa xa fe me, a naxa a fala, «N Yaya naxan xunyi bolon, na nan kelixi faxe ma.»

¹⁷ A na fala ne, barima a tan Herode yati nan mixie xee Yaya suxude, yolonxonyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine, Herode naxan doxo.

¹⁸ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa i taara xa gine tongo.»

¹⁹ Na naxa a niya Yaya naxa rapaaxu Herodiyasi ma, a naxa wa a xa faxe xon. Kono a faza feere mu nu na a be,

²⁰ barima Herode mu nu suusama Yaya ra. A nu a kolon mixi na a ra, naxan tinxin, a man seniye. Na na a toxi, a nu a makantama. Herode nu a tuli tima Yaya ra temui naxe, a nu kontofilima a xa woyenyi ra, kono a man nu rafan a ma a xa nu a tuli mati a ra.

²¹ Loxo nde, Herodiyasi naxa feere soto Yaya faxafe ma. Herode naxa pelixin xulunyi ti a bari loxo igbilenyi xa fe ra. A naxa mixi binyee xili, a xa soorie xa mangee, a nun Galile boxi mixi xungbee.

²² Herodiyasi xa di gine to so menni, a fare boron mixie be, a naxa rafan Herode nun a xa xoppe ma. Mange naxa a fala yi ginedimedi be, «I wama naxan yo xon, a fala n be n xa a fi i ma.»

²³ A naxa a kali, a a fala a be, «I na naxan yo maxorin n ma, n na soma ne i yi ra, hali a findi n ma mangeya seti ra.»

²⁴ Ginedimedi naxa mini a sa a nga maxorin, «A lan n xa munse maxorin a ma?» A nga naxa a yaabi, «Yaya xunyi.»

²⁵ Ginedimedi naxa a xulun mafuren sigafe mange yire, a a fala a be, «N wama a xon ma ne, i xa Yaya xunyi so n yi ra pileti ma keren na.»

²⁶ Mange naxa nimisa na ma ki fanyi, kono a xa marakali nun a xa xoppe xa fe ra, a mu no tondide a be.

²⁷ A naxa soori xee keren na, a xa sa fa Yaya xunyi ra. Soori naxa siga geeli kui, a sa Yaya xunyi bolon a de i.

²⁸ A naxa fa a xunyi ra pileti ma, a na so ginedimedi yi ra. Ginedimedi fan naxa a xanin a nga xon ma.

²⁹ Yaya foxirabiree to yi fe me, e naxa sa a fure tongo, e a ragata.

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma

(Matiyu 14:13-21, Luki 9:10-17)

³⁰ Xerae man naxa naralan Isa yire. E fe naxee raba, e kawandi naxee ti, e naxa a birin dentege sa a be.

³¹ Isa naxa a fala e be, «Won xee yire madunduxi alako won doro xa lu yire keren, wo xa wo malabu.» A na fala ne, barima mixie xa fa nun sigɛ gbo e yire. E ɲan mu nu noma e yete sɔtɔde, e xa e dege.

³² Na kui, e naxa baki kunkui kui, e doro xa siga wula i.

³³ Mixi wuyaxi naxa e to siga ra, e naxa e kolon. E gɛgɛbe naxa keli na taaɛ, e e gi e sanyi ra han e tan singe sa so Isa nun a ɔxirabirɛɛ nu sigafe dennaxe.

³⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa pama gɛgɛbe to naa. A naxa kinikini e ma, barima e nu luxi ne alo yɛxɛɛ naxee makantama mu na. A naxa e kawandi ɔlo fe gɛgɛbe ra.

³⁵ Nunmare to so ɔlo, Isa ɔxirabirɛɛ naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Won na wula ne yi ki, kɔɛ fan bara so.

³⁶ Nama rayensen alako e xa siga taaɛ nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa donsee sara.»

³⁷ Kɔno Isa naxa e yaabi, «Wo tan xa donse so e yi.» E tan naxa a fala a be, «Xa muxu sa taami sara yi pama birin be, na kɔbiri sigama han walike xa kike solomasaxan sare!»

³⁸ A naxa e maxɔrin, «Taami yeri na wo yi ra? Wo sa na mato.» E to a mato, e naxa a yaabi, «Taami suuli, a nun yɛxɛ firin.»

³⁹ A naxa yaamari fi mixi birin ma, e xa e magoro e xunde xunde ma ɲooɛ xinde fari.

⁴⁰ Na kui, mixie naxa siga dɔxo ra e keme keme nun e tongo suuli suuli ma.

⁴¹ Isa naxa na taami suuli nun na yɛxɛ firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa a so a ɔxirabirɛɛ yi ra, e xa e itaxun pama ma. A naxa na yɛxɛ firinyie fan itaxun birin ma.

⁴² Nama birin naxa e dege han e wasa.

⁴³ Taami nun yɛxɛ donxoɛ to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

⁴⁴ Mixi naxee taami don, xeme wulu suuli nan nu e ra.

Isa ɲɛɛfe ye fari

(Matiyu 14:22-33)

⁴⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala a ɔxirabirɛɛ be, e xa baki kunkui kui, e giri naakiri ma. E xa siga a ya ra Betesayida, a tan xa nu pama ragbilen.

⁴⁶ A to ge a ɲungude pama ma, a naxa te Ala maxandide geya fari.

⁴⁷ Kɔɛ to so, kunkui nu na baa tagi. Isa keren nan nu na xare ma.

⁴⁸ A naxa a ɔxirabirɛɛ to e na tɔɔɔfe a ɲaaxi ra laala bade, barima foye ya nu rafindixi e ma. Subaxe, Isa naxa fa a ɔxirabirɛɛ ma, a ɲɛɛfe baa fari. A gbe mu nu luxi a xa dangi e ra,

⁴⁹ e fa a to ɲɛɛ ra ye fari. E naxa a maɲɔxun tubari ra, e sonxoɛ rate,

⁵⁰ barima e birin nu Isa toxi, e birin gaaxuxi. Kɔno Isa naxa a masen e be keren na, «Wo naxa kontɔfili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

⁵¹ Isa naxa te e xa kunkui kui, foye fan naxa a raxara. E birin naxa kaaba, e de ixara.

⁵² E mu nu taamie xa kaabanako fe fahaamuxi, barima e xaxili mu nu rabixi.

Isa furema gɛgɛbe rayalanfe Genesareti

(Matiyu 14:34-36)

⁵³ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti bɔxi, e kunkui xiri naa.

⁵⁴ E to goro kunkui kui, mixie naxa Isa kolon keren na,

⁵⁵ e naxa na boxi birin isa. E nu Isa xili mema dede, e nu fama e gi ra furemae ra a xon, e saxi e xa sadee ma.

⁵⁶ Isa nu soma daaxa nun taa yo kui, mixie nu furemae sama a ya ra yire makenenxie, e a mayandi e xa e belexe din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

7

Ala xa seriye nun Adama xa naamunyi (Matiyu 15:1-20)

¹ Farisenie naxa e malan Isa yire, e nun seriye karamoxo ndee naxee nu bara fa kelife Darisalamu.

² E naxa a to, a foxirabire ndee e degema e belexe seniyentaree ra, e mu e raxaxi naamunyi ki ma.

³ Farisenie nun Yuwifi birin ne e degema fo e e belexe raxa sinden e xa naamunyi ki ma naxan fatanxi e benbae ra.

⁴ Xa e keli jama yire, e mu e degema sinden, fo e ge e maxade a diine ki ma. Naamunyi wuyaxi man na e yi ra, alo tonbili, tunde, nun paani maxa ki.

⁵ Na kui, Farisenie nun seriye karamoxoe naxa Isa maxorin, «Munfe ra i foxirabiree mu biraxi forie xa naamunye foxo ra, e nu e dege e belexe seniyentaree ra?»

⁶ Isa naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra a xa Kitaabui kui, <Yi jama n binyama e de ne, konɔ e boje makuya n na pon!

⁷ E xa sali fufafu na a ra, barima e mixi xaranma adamadie xa mapoxunyie nan na alo na naamunye nan findixi n tan ma seriye nan na.»

⁸ «Wo bara Ala xa seriye bepin, wo bira mixie xa naamunyi foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a masen e be, «Wo fataxi de! Wo gbilenxi Ala xa seriye nan foxo ra alako wo xa bira wo gbe naamunyi foxo ra!

¹⁰ Annabi Munsa bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxa.»

¹¹ Konɔ wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma,»

¹² hali na kanyi mu fefe raba a baba nun a nga be.

¹³ Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunye saabui ra, wo man fa nee nan masenma wo xa die be. Wo na fe mooli gbegbe nan nabama, bafe yi ra.»

¹⁴ Isa man naxa jama xili, a a masen e be, «Wo birin xa wo tuli mati n na, wo xa fahaamui soto.

¹⁵⁻¹⁶ Donse naxan keli a fari ma, a so mixi fate i, a sese mu na naxan noma a kanyi findide mixi seniyentare ra. Fe kobi naxee kelima mixi boje ma, nee nan a kanyi findima mixi seniyentare ra.»

¹⁷ Isa to bara keli jama xun, a so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin yi taali woyenyi ma.

¹⁸ A naxa a masen e be, «Yaxa wo fan mu fahaamui soto? Wo mu a kolon, a donse yo keli a fari ma, a so mixi fate i, na mu noma a kanyi findide mixi seniyentare ra?

¹⁹ Barima na mu soma boŋe xa kui, a goroma furi ne, a fa mini mixi fate i.» Na kui, Isa a masen ne, a donse birin seniyeen.

²⁰ A man naxa a masen, «Fe kobi naxan kelima mixi boŋe ma, na nan a kanyi findima mixi seniyeentare ra.

²¹ Barima xaxili kobi fatanma mixi boŋe nan na, alo langoeja, muje, faxe tife,

²² yeŋe, wasatareya, jaaxui, yanfanteya, jengeya, toone, konbi, yete igboe, nun daxupa.

²³ Na fe kobie birin kelima mixi boŋe nan ma, e a kanyi findi mixi seniyeentare ra.»

Siriya Fenisiya gine xa danxaniya

(Matiyu 15:21-28)

²⁴ Isa naxa keli menni, a siga Tire boxi ma. A naxa so a yigiyade. A mu nu wama mixi yo xa a yire kolon, konɔ a mu no a noxunde.

²⁵ Gine nde nu na, jinne nu naxan xa di gine foxo ra. A to Isa xa fe me, a naxa fa a yire, a suyidi a be.

²⁶ Yuwifi xa mu nu yi gine ra, a nu barixi Siriya Fenisiya ne. A naxa Isa mayandi, a xa jinne keri a xa di gine foxo ra.

²⁷ Isa naxa a yaabi, «A lu dimɛe nan singe xa e dege, barima a mu lan taami xa ba dimɛdie yi ra, a sa baree bun.»

²⁸ Gine fan naxa a yaabi, «Marigi, i nɔndi, konɔ baredi naxee na teebili bun ma, e fan dimɛe xa donse donma naxan birama boxi.»

²⁹ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi xa fe ra, siga, jinne bara gbilen i xa di gine foxo ra.»

³⁰ Gine to gbilen a xonyi, a naxa a xa di li a saxi sade ma, jinne bara gbilen a foxo ra.

Isa tulixori boboxi rayalanfe

³¹ Isa naxa keli Tire boxi, a dangi Sidon, a gbilen Galile baa mabiri, Taa Fu boxi ma.

³² E naxa fa tulixori nde ra a xon ma, woyenfe xoxoxoxi naxan ma, e Isa mayandi a xa a belexe sa a ma.

³³ Isa naxa tulixori tongo jama yire, e sa ti e xati ma. Isa naxa a belexesolee raso tulixori tulie kui, a a yete kan deye sa a nenyi ma.

³⁴ A naxa a ya rate koore, a a jengi rate a belebele ra. A fa a fala tulixori be, «Efafata!» Na nan falaxi e xa xui, «I xa rabi!»

³⁵ A tulie naxa fe me keren na, a nenyi fan naxa keli, a naxa woyen folo a fanyi ra.

³⁶ Isa naxa e yamari, a e naxa yi fe fala mixi yo be. Konɔ hali Isa to nu tonyi doxoma e ma kiyoki, e tan nu sigama a xa xibaaru fala ra nan tui.

³⁷ E nu bara kaaba ki fanyi, e nu a fala, «A fe fanyi mooli birin nabama! A a niyama tulixori xa fe me, boboe fan xa woyen!»

8

Isa donse fife xeme mixi wulu naani ma

(Matiyu 15:32-39)

¹ Na saxanyi, jama gbege man nu bara e malan. Donse to mu nu e yi ra, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be,

² «N bara kinikini yi jama ma, barima a xi saxan nan yi ki, e na n yire. Donse yo mu e be yi ki.

³ N na a fala ya, e xa siga e xonyi kaame ra e ma, e tooroma ne kira xon ki fanyi. Ndee na e ya ma, e kelide makuya.»

⁴ Isa foxirabiree naxa a yaabi, «Taami sotooma di yi wula kui naxan yi pama wasama?»

⁵ Isa naxa e maxorin, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

⁶ Isa naxa a fala pama be e xa doxo boxi. A naxa na taami gundi solofere tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma. E fan naxa a raba na ki.

⁷ Yexe lanma ndee fan nu na e yi ra. Isa to Ala nuwali sa e xa fe ra, a naxa a fala, a e fan xa itaxun.

⁸ Nama naxa a dege han e wasa. Donse donxoe fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

⁹ Mixi wulu naani jondon nan nu na naa. Isa to e ragbilen,

¹⁰ a naxa te kunkui kui keren na, e nun a foxirabiree naxa siga Dalamanuta boxi ma.

Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatareja (Matiyu 16:1-12)

¹¹ Farisenie naxa fa, e nun Isa naxa woyen folo. E to nu wama a matofe, e naxa a maxorin a xa tonxuma makaabaxi nde masen e be kelifa koore ma.

¹² Na naxa Isa boje tooo ki fanyi. A naxa a masen, «Munfe ra yi waxati mixie n maxorinma tonxuma makaabaxi ma? N xa nondi fala wo be, tonxuma yo mu fima yi waxati mixie ma.»

¹³ Na xanbi a naxa keli e xun ma, a man baki kunkui kui girife ra naakiri ma.

¹⁴ A foxirabiree nu bara neemu fade taami nde ra e xun. Taami gundi keren peti nan nu na e yi ra kunkui kui.

¹⁵ Isa naxa yi matintin e ra, «Wo wo yete ratanga Farisenie nun Herode xa lebini ma.»

¹⁶ E naxa so woyenfe e bore be na fe ma, a a na falaxi ne barima taami mu na e yi ra.

¹⁷ Isa to e xa woyenyi kolon, a naxa a masen e be, «Wo taami fe falama wo bore be munfe ra? Han ya wo mu xaxili soto, wo mu fe fahaamu? Wo xaxili mu rabixi?»

¹⁸ Ya na wo be, konso wo mu se toma. Tuli na wo be, konso wo mu fe mema. Wo neemuxi ne?

¹⁹ N taami gundi suuli itaxun mixi wulu suuli ma dennaxe, wo debe yeri rafe taami donxoe ra?» E naxa a yaabi, «Fu nun firin.»

²⁰ «N man to taami gundi solofere itaxun xeme wulu naani ma, wo debe yeri rafe taami donxoe ra?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

²¹ A fa e maxorin, «Han ya wo mu fahaamui soto?»

Donxui rayalanfe

²² E to so Betesayida, mixie naxa fa donxui nde ra Isa xon, e a mayandi a xa a belexe sa a ma.

²³ Isa naxa donxui belexe suxu, a mini a ra taa fari ma. A naxa a deye sa a ya ma, a a belexe sa a ma, a fa a maxorin, «I se nde toma?»

²⁴ Donxui naxa a ya rabi, a fa a fala, «N bara mixie to jere ra, konso e luxi alo wuri bilie.»

²⁵ Isa man naxa a belexe sa a ya ma. Donxui to a ya rabi sonon, a nu bara yalan, a se birin igbema a fanyi ra.

²⁶ Na temui, Isa naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi keren na, hali i mu so taa kui.»

*Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra
(Matiyu 16:13-20, Luki 9:18-21)*

²⁷ Isa nun a foxirabiree man naxa mini sigafe ra taa naxee na Sesareya Filipi rabilinyi. Kira xon, Isa naxa a foxirabiree maxorin, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

²⁸ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya, xa na mu a ra namijonme gbete.»

²⁹ Isa man naxa e maxorin, «Kono wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

³⁰ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa a xa fe fala mixi yo be.

*Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe
(Matiyu 16:21-28, Luki 9:22)*

³¹ Isa naxa a masen folo e be, a fo Adama xa Di xa toore gbegebe soto. Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe mu lama a ra, e a faxe, kono xi saxon dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.

³² A naxa yi woyenyi birin masen e be a fiixe ra. Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so woyenfe Isa ma, a xa ba na mooli falafe.

³³ Kono Isa naxa a ya rafindi a foxirabiree ma, a fa a fala Piyeri be, «Keli n ya i, i tan Sentane! I xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

³⁴ Na xanbi, Isa naxa pama xili a nun a foxirabiree, a a masen e be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma, a tin toore nun faxe ra, a bira n foxo ra.

³⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra a nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, na kanyi kisima ne.

³⁶ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

³⁷ Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na?

³⁸ Naxan yo yaagima n tan nun n ma woyenyi xa fe ra yi waxati mixi kobie nun yunubitoe tagi, n tan Adama xa Di fama n Baba xa noxe kui temui naxe n nun maleke seniyenxie, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.»

9

¹ Isa man naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to fa ra senbe kui.»

*Isa norofe
(Matiyu 17:1-13, Luki 9:28-36)*

² Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari. Menni Isa naxa masara, a noro e ya xori.

³ A xa sosee naxa fiixe a mooli nde ra naxan mu toma dunija ma.

⁴ Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini foxirabiree ya xori, e naxa e to naa e nun Isa woyenfe.

⁵ Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamoxo, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxon yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁶ Piyeri na fala ne a to mu nu sese kolon a naxan falama, barima a tan nun a booree nu bara gaaxu ki fanyira.

⁷ Na xanbi, nuxui naxa goro e xun ma, xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki. Wo wo tuli mati a ra.»

⁸ Na ikoroxi ra, Isa foxirabiree to e ya rage, e mu mixi yo to e yire fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, e fe naxan toxi e ya ra, e naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxe ma.

¹⁰ E naxa na ragata e xaxili ma, e nu e bore maxorin, «A to a fala a a kelima faxe ma, na munse masenxi?»

¹¹ E naxa Isa maxorin, «Munfe ra seriye karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹² A naxa a masen e be, «Nondi na a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan. A man sebexi munfe ra, a fo Adama xa Di xa toore gbegbe soto, mixie a mabere?»

¹³ Kono n xa a fala wo be, Annabi Eliya jan bara fa, kono e bara e waxonfe birin niya a ra, alo a xa fe sebexi ki naxe.»

Isa jinne kerife dimedi foxo ra

(Matiyu 17:14-23, Luki 9:37-45)

¹⁴ Na xanbi, e naxa sa foxirabire booree li, e nun seriye karamoxoe nu na xoroxofe e xa woyenyie kui, jama gbegbe fan nu na e rabilinyi.

¹⁵ Nama fefe Isa to, e naxa kaaba, e e gi, e xa sa a xeebu.

¹⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo nun yee naxa woyenfe yi mooli ra munfe ma?»

¹⁷ Xeme nde naxa a yaabi jama tagi, «Karamoxo, n faxi n ma di xeme nan na i xon, barima jinne na a foxo ra naxan bara a de bobo.

¹⁸ A na keli a ra dede, a a rabirama ne boxi, a de xunfe nu fa mini, a nu a jinyi raxin, a fate birin xoroxo a ra. N bara i foxirabiree mayandi e xa yi jinne keri a foxo ra, kono e mu no.»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan danxaniyatare bonsoe, n xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxoe? Wo fa na di ra n xon.»

²⁰ E naxa fa a ra a xon. Jinne to Isa to, a naxa di rabira keren na, a nu fa a mapindigilin boxi, a de xunfe nu mini.

²¹ Isa naxa a baba maxorin, «Yi rabama a ra kabi mun temui?» A naxa a yaabi, «Kabi a dimedi temui.

²² Sanmaya wuyaxi yi jinne a rabirama te xora, xa na mu ye, alako a xa a faxe. Kono xa i noma fe nde ra, muxu mali. Kinikini muxu ma!»

²³ Isa naxa a masen a be, «I naxe, xa n noma. Fefe mu na naxan mu noma rabade mixi be xa danxaniya na a be.»

²⁴ Di baba fan naxa a xui ite keren na Isa mayandife ra, «Danxaniya na n be, kono n mali n ma danxaniyatarepa xa fe ra!»

²⁵ Isa to jama to, e fafe e gi ra, a naxa woyen jinne ra, «I tan jinne naxan bara yi di de bobo, i a tuli xori, n bara i yaamari, gbilen a foxo ra, i man naxa a tooro sonon!»

²⁶ Jinne naxa sonxo, a di raketun a ra a jaaxi ra, a fa gbilen a foxo ra. Di naxa lu alo a faxaxi ne. Mixi gbegbe naxa a fala, «A bara faxe.»

²⁷ Kono Isa naxa a suxu a belexe ma, a a rakeli, di fan naxa ti.

²⁸ Isa to so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu no na jinne keride?»

²⁹ Isa naxa a masen e be, «Yi jinne mooli tan kerima mixi foxo ra Ala maxandi nan tun na.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde
(Matiyu 17:22-23, Luki 9:43-46)

³⁰ E naxa keli menni, e Galile boxi igiri. Isa mu nu wama mixie xa a yire kolon,

³¹ barima a nu na a foxirabiree xaranfe ne. A naxa a masen e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe, e a faxa. A xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

³² Kono a foxirabiree mu a xa woyenyi fahaamu, e man mu suusa a maxorinde.

Mixi naxan tide gbo
(Matiyu 18:1-5, Luki 9:46-48)

³³ E naxa so Kaperenamu. E man to so banxi kui, Isa naxa e maxorin, «Wo nu na woyenyi mundun kira xon?»

³⁴ Kono e mu sese fala, barima e to nu woyenma e bore be kira xon, e nu wama a kolonfe ne naxan tide gbo e ya ma.

³⁵ Na kui, Isa to a magoro, a naxa yi mixi fu nun firin xili, a a masen e be, «Xa mixi yo wa findife yarerati ra, fo na kanyi xa findi birin xa xanbirati ra, a findi birin hayi fanma ra.»

³⁶ Isa naxa dimedi nde tongo, a a ti e tagi. A naxa dimedi doko a san ma, a fa a masen a foxirabiree be,

³⁷ «Mixi yo naxan yi dimedi mooli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene. Mixi yo n nasene, na kanyi mu n tan gbansan xa rasene. A bara n xema fan nasene.»

Findife Isa foxirabire ra
(Luki 9:49-50)

³⁸ Yaya naxa a fala a be, «Karamoko, muxu bara xeme nde to a jinne kerima mixi foxo ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won foxo ra.»

³⁹ Isa naxa a masen, «Wo naxa a raton, barima mixi yo kaabanako raba n xili saabui ra, na kanyi mu noma fe paaxi falade n ma fe ra mafuren.

⁴⁰ Na kui, mixi naxan mu a ikelixa won xili ma, a kanyi na won be ne.

⁴¹ Mixi yo wo ki ye n xili ra wo to biraxi Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

Maratantanyi saabui
(Matiyu 18:6-9, Luki 17:1-2)

⁴² «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi be geme binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma.

⁴³⁻⁴⁴ Xa i belexe findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i belexe keren bolonxi, na fisa i be dine i belexe firin luxi na, i fa siga yahannama, te mu xubenma dennaxe.

⁴⁵⁻⁴⁶ Xa i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i sanyi keren bolonxi, na fisa i be dine i sanyi firin luxi na, i fa woli yahannama.

⁴⁷ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin luxi na, i fa woli yahannama,

⁴⁸ kuli mu faxama dennaxe, te fan mu xubenma.»

(Matiyu 5:13, Luki 14:34-35)

⁴⁹ «Te sama ne mixi birin ma, alo foxe sama donse ma ki naxe.

⁵⁰ Ɔɔɔɔ findixi fe fanyi nan na, kɔnɔ xa Ɔɔɔɔ mɛxɛmɛxɛnyi bara ba, a fa mɛxɛmɛxɛnma di? Ɔɔɔɔ xa lu wo i, wo xa lu bɔɔɔsa kui wo bore tagi.»

10

Futi nun fatanyi

(Matiyu 19:1-9, Luki 16:18)

¹ Isa naxa keli mɛnni, a siga Yudaya bɔxi a nun Yurudɛn naakiri ma. Nama gɛgɛbe man naxa e malan a yire, a fan naxa e kawandi Ɔɔɔ, alɔ a nu darixi a ra ki naxɛ.

² Farisenie naxa fa Isa yire alako e xa gantanyi te a bɛ. E naxa a maxɔrin, «A daxa xɛmɛ xa mɛɛ a xa gine ra?»

³ Isa naxa e yaabi, «Annabi Munsɔ wo yamari munse ra?»

⁴ E fan naxa a yaabi, «Annabi Munsɔ a fala nɛ, a xa xɛmɛ wa mɛɛfe a xa gine ra, a xa fatan kɛɛdi nan nafala, a fa mɛɛ gine ra.»

⁵ Isa naxa a masen e bɛ, «Annabi Munsɔ yi yaamari sɛbɛxi nɛ wo bɛ wo xaxili to xɔɔɔɔ.

⁶ Kɔnɔ dunipa Ɔɔɔ Ɔɔɔ ra, Ala naxa xɛmɛ nun gine daa.

⁷ <Na kui, xɛmɛ kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa gine xa futi xiri,

⁸ e firin findi keren na.> Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sɔnɔn, e firin bara findi keren na.

⁹ Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa e rafatan.»

¹⁰ E to so banxi, Isa Ɔɔɔrɔbiree man naxa a maxɔrin na masenyi ma.

¹¹ Isa naxa a masen e bɛ, «Mixi yo mɛɛ a xa gine ra, a sa gbɛtɛ dɔɔɔ, a kanyi bara yɛnɛ raba.

¹² Xa gine fan mɛɛ a xa xɛmɛ ra, a sa dɔɔɔ xɛmɛ gbɛtɛ xɔn, a fan bara yɛnɛ raba.»

Isa nun dimɛdie

(Matiyu 19:13-15, Luki 18:15-17)

¹³ Mixie nu fafe dimɛdie ra Isa xɔn, alako a xa a bɛɛɛ sa e ma, kɔnɔ a Ɔɔɔrɔbiree naxa wɔyɛn na mixie ma.

¹⁴ Isa to na fe to, a naxa xɔnɔ, a fa a masen a Ɔɔɔrɔbiree bɛ, «Wo a lu dimɛdie xa fa n yire. Wo naxa tɔnyi dɔɔɔ e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nɛɛ nan soma Ala xa mangɛya niini bun ma.

¹⁵ N xa nɔndi fala wo bɛ, mixi naxan mu tinma Ala xa mangɛya niini ra alɔ dimɛdi, na kanyi mu soma Ala xa mangɛya niini bun ma feo!»

¹⁶ A naxa dimɛdie dɔɔɔ a san ma, a a bɛɛɛ sa e ma, a duba e bɛ.

Sɛgetala bannaxi

(Matiyu 19:16-30, Luki 18:18-30)

¹⁷ Isa to nu bara kira suxu, xɛmɛ nde naxa fa a gi ra a Ɔɔɔ ra, a a xinbi sin a bun ma. A naxa Isa maxɔrin, «Karamɔɔ fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi sɔto kɛ ra?»

¹⁸ Isa naxa a masen a bɛ, «Munfe ra i n xilima karamɔɔ fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.

¹⁹ I sɛriyɛ kolon: <I naxa faxɛ ti. I naxa yɛnɛ raba. I naxa mupɛ ti. I naxa mixi tɔɔɔɛɛ. I naxa fu mixi ma. I baba nun i nga binya.>»

²⁰ Xɛmɛ naxa Isa yaabi, «Karamɔɔ, n bara na birin nabatu kafi n dimɛdi tɛmɛi.»

²¹ Isa naxa xɛmɛ mato, a naxa a xanu. A naxa a masen a bɛ, «Fe keren nan fa luxi i bɛ. Siga, sɛ naxan birin na i yi ra, i sa a mati, i a kɔbiri fi

setaree ma. Na kui, i fama bannaya sɔtɔde ariyanna. I na na raba, fa, i bira n fɔxɔ ra.»

²² Xeme to na wɔyenyi me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbege nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a ya rage a rabilinyi, a fa a masen a fɔxirabiree be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xɔrɔxɔ naafuli kanyie be ki fanyi!»

²⁴ A fɔxirabiree naxa kaaba a xa wɔyenyi ma, kɔnɔ Isa man naxa a masen e be, «N ma die, sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xɔrɔxɔ ki fanyi!

²⁵ Nɔxome so jɔxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ Isa fɔxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e nu e bore maxɔrin, «Nde fa noma kiside fa?»

²⁷ Isa naxa e mato, a fa a masen e be, «Adama mu noma a yete rakiside, kɔnɔ Ala tan noma fe birin na.»

²⁸ Piyeri naxa woyen fɔlɔ Isa be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i fɔxɔ ra.»

²⁹ Isa naxa a masen, «N xa nɔndi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma n tan nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, a findi banxi ra ba, xunyah ba, taarae ba, baba ba, nga ba, die ba, bɔxie ba,

³⁰ na kanyi fama na birin jɔxɔde keme keme nan sɔtɔde. Fɔxɔde yo, xunyah yo, taarae yo, babae yo, ngae yo, bɔxie yo, a e sɔtɔma yi duniya ma a nun jaxankate ra, a man fa abadan kisi sɔtɔ aligiyama.

³¹ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbiratie fan findi yareratie ra.»

*Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde
(Matiyu 20:17-19, Luki 18:31-34)*

³² Isa nun a fɔxirabiree naxa kira suxu tefe Darisalamu, Isa tixi e ya ra. A fɔxirabiree nu kontɔfilixi, naxee fan nu biraxi e fɔxɔ ra, nee fan nu gaaxuxi. Isa man naxa a fɔxirabire fu nun firin xun lan, a so fe tagi rabafe e be naxan fama a tan lide.

³³ A naxa a masen, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Adama xa Di sama ne sɛrɛxɛdube kuntigie, nun seriye karamɔxɔde belexe, e a makiiti faxe kiiti ra, e a so kaafirie yi ra.

³⁴ E a mayelema ne, e deye bɔxun a ma, e a bɔnbɔ sebere ra, e man fa a faxa. Kɔnɔ a xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

*Sebede xa die xa maxorinyi
(Matiyu 20:20-28, Luki 22:24-47)*

³⁵ Na xanbi, Sebede xa die, Yaki nun Yaya, e naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Karamɔxɔ, muxu wama a xɔn ma ne, muxu na fe naxan yo maxɔrin i ma, i xa na raba muxu be.»

³⁶ Isa naxa e maxɔrin, «Wo wama n xa munse raba wo be?»

³⁷ E naxa a yaabi, «Tin muxu be, keren xa dɔxɔ i yirefanyi ma, boore fan xa dɔxɔ i kɔɔla ma i xa nɔre kui.»

³⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxɔrinfe. Wo noma tinde tɔɔre ra, alo n tan tinma a ra ki naxe? Wo noma tide tɔɔre ya i naxan fafe n lide?»

³⁹ E naxa a yaabi, «Muxu noma.» Isa fan naxa a fala e be, «Wo fan yati fama jaxankate sɔtɔde alo n tan. Wo fan fama tide n ma tɔɔre bun ma naxan fafe n lide.

⁴⁰ Kɔnɔ dɔxɔfe n yirefanyi nun n kɔɔla ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, a ragataxi naxee be.»

⁴¹ Fɔxirabire fu dɔnxɔe to na fe me, e boɲe naxa te folo Yaki nun Yaya ma.

⁴² Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Wo a kolon, naxee kolonxi pamane mangee ra, e mixie yamarima a xɔrɔxɔe ra, e e senbe raminima e ma alako e xa mangeya xa kolon.

⁴³ Kɔnɔ a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo malima nan na.

⁴⁴ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a kanyi xa findi birin xa konyi nan na.

⁴⁵ Hali Adama xa Di a faxi na nan ma. A mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegbe xunsara a xa faxe saabui ra.»

Isa Yeriko dɔnxui rayalanfe

(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)

⁴⁶ E naxa so Yeriko. Isa nun a fɔxirabiree man to nu kelifa naa, e nun nama gbegbe, Timeyo xa di xeme Baritimeyo nu dɔxɔxi kira de ra kule matide. Dɔnxui nan nu a ra.

⁴⁷ A to a me a Isa Nasaretika nan nu dangife naa, a naxa so a xilife a xui itexi ra, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁸ Nama naxa woyen dɔnxui ma a a xa a sabari, kɔnɔ a jan naxa a xui ite dangi a singe ra, a nu xili ti, «Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁹ Isa naxa ti, a a fala, «Wo a xili.» E naxa dɔnxui xili, e a fala a be, «Limaniya! Keli, Isa na i xilife!»

⁵⁰ Dɔnxui naxa a xa donma binye wole keren na, a keli, a tungan, a siga Isa yire.

⁵¹ Isa naxa a maxɔrin, «I wama n xa munse raba i be?» Dɔnxui naxa a yaabi, «Karamɔxo, n wama ne n ya xa se to.»

⁵² Isa naxa a masen a be, «Siga, i xa danxaniya bara i rakisi.» A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa fɔxo ra kira xɔn.

11

Isa sofe Darisalamu

(Matiyu 21:1-11, Luki 19:28-44, Yaya 12:12-16)

¹ E to makɔre Darisalamu ra, e na Betifage nun Betani yire li, Oliwi geya mabiri, Isa naxa a fɔxirabire mixi firin xee,

² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefe so naa, wo sofale lanma lima a xirixi na, mixi singe mu nu dɔxo naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra n xɔn ma.

³ Xa mixi nde fa sa wo maxɔrin, «Wo a fulunfe munfe ra,» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma. A a ragbilenma ya.»

⁴ E to siga, e naxa a li sofale lanma xirixi naade nde seeti ma kira de ra. E to a fulun,

⁵ mixi naxee nu tixi naa, e naxa e maxɔrin, «Wo munse rabafe, wo to yi sofale lanma fulunxi?»

⁶ E naxa e yaabi alo Isa a masen e be ki naxe. Nee fan naxa e lu e xa siga.

⁷ E to fa sofale lanma ra Isa xɔn, e naxa e xa donmae sa a fari, Isa fa a magoro a ma.

⁸ Mixi gbegbe naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fense sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala,
«Tantui na won Nakisima be!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!

¹⁰ Baraka na won Baba Dawuda xa mangeya be naxan na fafe!
Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹¹ Isa to so Darisalamu, a naxa siga hɔrɔmɔbanxi kui. A to ge naa rabiliɔni birin matode, e nun a fɔxirabire mixi fu nun firinyie naxa siga Betani, barima kɔe nu bara so.

Isa xɔre bili dankafe

(Matiyu 21:18-22)

¹² Na kuye iba, e to nu kelifa Betani, kaame naxa Isa suxu.

¹³ A to xɔre bili nde to, a ndedi makuyaxi e ra, a burexe na a kon na, a naxa sa na mato, xa a noma a bogi nde masotode. Kɔno a to makore xore bili ra, a mu sese li a kon na fo a burexe, barima xore bogi temui mu nu a lixi.

¹⁴ Isa naxa a fala xore bili be, «Mixi yo naxa i tan bogi don sɔnɔn!» A fɔxirabiree fan naxa a xui me.

Isa sarematie kerife hɔrɔmɔbanxi kui

(Matiyu 21:12-17, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-16)

¹⁵ E to siga Darisalamu, Isa naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a sarematie nun saresoe kerɔ folo, naxee nu na naa. A naxa kobiri masaree xa teebilie nun ganbe matie xa dɔxɔsee rabira.

¹⁶ A man mu tin mixi yo xa dangi hɔrɔmɔbanxi sansanyi kui, e na findi e xa kote maxanin kira ra.

¹⁷ A naxa e kawandi, a a masen, «A mu sebexi xe, <N ma banxi xili falama ne, si birin ma salide banxi?> Kɔno wo tan bara a findi munetie dɔxode ra.»

¹⁸ Serexedube kuntigie nun seriye karamɔxɔe to yi fe me, e naxa fɛere fen folo e noma Isa faxade ki naxe. E nu gaaxuxi a ya ra, barima a nu nama birin de ixarama a xa kawandi ra.

¹⁹ Nunmare to so, Isa nun a fɔxirabiree man naxa keli taa kui.

Xore bili xare nun Ala maxandife

(Matiyu 21:20-22)

²⁰ Na kuye iba, e to nu dangife, a fɔxirabiree naxa xore bili to a bara xara han a sanke.

²¹ Piyeri to ratu, a naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, a mato, i xore bili naxan danka, a bara xara gben.»

²² Isa naxa a masen e be, «Wo xa danxaniya Ala ma.

²³ N xa nondi fala wo be, xa wo a fala yi geya be, «Keli be, i sa sin baa ma,> xa na kanyi mu siike a boje ma, a la a ra, a naxan falaxi a rabama ne, na fe rabama ne na kanyi be.

²⁴ Na nan a ra, n xa a fala wo be, wo na Ala maxandi fefe ra, xa wo la a ra a wo bara a soto, wo a sotoma ne.

²⁵⁻²⁶ Wo na ti Ala maxandide temui naxe, xa fe nde na wo nun mixi nde tagi, wo xa dije a ma, alako wo Baba naxan na ariyanna, a fan xa dije wo xa yunubie ma.»

Isa walima nde xa yaamari ma?

(Matiyu 21:23-27, Luki 20:1-8)

²⁷ E man naxa so Darisalamu. Isa to nu a ɲerefe hɔrɔmɔbanxi kui, sɛrɛxɛdube kuntigie, sɛriyɛ karamɔxɔe, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire,

²⁸ e a maxɔrin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi sɛnbɛ fixi i ma, i xa yi fee raba?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxɔrin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama nɛ wo bɛ n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

³⁰ Yaya to nu mixie xunxama ye xɔɔra, Ala nan a xɛxi ba, ka adama? Wo n yaabi.»

³¹ Na kui e naxa so wɔyɛnfɛ e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxɛ, <Ala,> a a falama nɛ won bɛ, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

³² Kɔnɔ won na a yaabi, <Adama,> na fan findima fe nan na won bɛ.» E nu gaaxuxi jama nan ya ra, barima birin Yaya mapɔxunxi namjɔnɔmɛ yati nan na.

³³ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» Isa fan naxa a masen e bɛ, «N fan mu a falama wo bɛ n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

12

Bɔxi rawali paaxie xa taali

(Matiyu 21:33-46, Luki 20:9-19)

¹ Isa man naxa so taali wɔyɛnyie falafe e bɛ, a a masen, «Xɛmɛ nde naxa wɛni bilie si. A naxa tɛtɛ rabilin bɔxi ra, a bayɛ ti, a yili ge wɛni bogi bunduma dɛnnaxɛ. Na xanbi, a naxa na hɛri bɔxi rawalie ma, a fa biyaasi.»

² «Wɛni bogi ba tɛmɛi to a li, bɔxi kanyi naxa konyi nde xɛɛ bɔxi rawalie xɔn ma, e xa wɛni bogi nde so a yi ra.

³ Kɔnɔ, bɔxi rawalie naxa na konyi suxu, e a bɔnbɔ, e a ragbilen a bɛlɛxɛ igeli ra.»

⁴ «Bɔxi kanyi man naxa konyi gbɛtɛ xɛɛ e xɔn ma. E naxa na fan bɔnbɔ a xunyi ma, e a konbi a mayaagixi ra.

⁵ Bɔxi kanyi man to mixi gbɛtɛ xɛɛ, e naxa na tan faxa. Bɔxi kanyi mixi wuyaxi gbɛtɛɛ xɛɛ nɛ e xɔn ma na ki. E naxa ndɛɛ bɔnbɔ, e ndɛɛ faxa.»

⁶ «Bɔxi kanyi xa di xanuxi kerɛnyi nan nu fa luxi. A dɔnxɔɛ ra, a naxa na xɛɛ e xɔn ma, barima a nu bara a fala, <E n ma di tan binyama nɛ.>

⁷ Kɔnɔ yi bɔxi rawalie naxa a fala e bore bɛ, <Yi nan na kɛ tongoma ra, wo fa, won xa a faxa alako kɛ xa findi won gbe ra.>

⁸ E naxa a suxu, e a faxa, e fa a woli tɛtɛ xanbi ra.»

⁹ «Na kui, bɔxi kanyi munse rabama fa? A sigama nɛ naa, a bɔxi rawalie faxa, a a xa bɔxi so mixi gbɛtɛɛ yi.

¹⁰ Wo mu nu yi masɛnyi xaran Kitaabui kui?

<Banxitiɛ mɛɛ gɛmɛ naxan na, a bara findi tuxui gɛmɛ hagigɛ ra.

¹¹ Marigi fɔxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won bɛ.»

¹² A nu wɔyɛnfɛ naxɛɛ bɛ, e naxa a kolon a Isa yi taali wɔyɛnyi masɛnxi e tan nan bɛ. E nu katafɛ e xa a suxu, kɔnɔ e nu gaaxuxi jama nan ya ra. Na kui, e naxa keli a xun, e siga.

Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra

(Matiyu 22:15-22, Luki 20:20-26)

¹³ E naxa Fariseni nun Herode foxirabire ndee xee Isa xon alako e xa gantanyi te a be, e xa a masoto woyenyi kui.

¹⁴ E to siga a yire, e naxa a fala a be, «Karamoxo, muxu a kolon nondi fale nan i ra. I mu gaaxuma mixi yo xon, barima i mu mixi rafisama e booree be. I mixie xaranma Ala xa kira nan na a nondi ki ma. A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma? Muxu xa a fi, ka muxu naxa a fi?»

¹⁵ Isa to e xa filankafuija kolon, a naxa e yaabi, «Wo katafe n masotode mufe ra? Wo fa gbeti kobiri kole keren na n xon ma, n xa a mato.»

¹⁶ E to fa keren na, a naxa e maxorin, «Nde xili nun misaali na yi kobiri kole ma yi ki?» E naxa a yaabi, «Roma Mange gbe.»

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» E fan naxa kaaba Isa xa fe ma.

Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma

(Matiyu 22:23-33, Luki 20:27-40)

¹⁸ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma,

¹⁹ «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan sebe muxu be Kitaabui kui, «Xa xeme nde taara faxes, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine doxoma, alako a xa bonsoe fi a taara ma.»

²⁰ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine doxo, a faxes, a mu bonsoe yo lu.

²¹ A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, konso a fan naxa faxes, a mu bonsoe yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra.

²² Yi mixi solofere birin, e sese mu bonsoe lu. A donxoe ra, gine fan naxa faxes.

²³ Na kui, marakeli loxoe, na gine to doxoxi yi mixi solofere birin xon ma, a sa findima nde gbe ra?»

²⁴ Isa naxa a masen e be, «Wo mu Ala xa Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon. Wo xa tantanyi kelide xa mu na ki?

²⁵ Mixie na keli faxes ma marakeli loxoe, xeme mu gine doxoma, gine fan mu doxoma xeme xon. E luma ne alo malekee na ariyanna ki naxe.

²⁶ A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxes ma, wo mu nu Annabi Munsa xa Kitaabui xaran, wuri bili xa fe falaxi dennaxe? Ala a masen ne a be, «N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.»

²⁷ Faxamixie xa mu Ala batuma, fo naxee baloxi. Na tan findixi wo be tantanyi nan na.»

Yaamari naxan tide gbo a birin be

(Matiyu 22:34-40, Luki 10:25-37)

²⁸ Seriyee karamoxo nde naxa a maso e ra, a a tuli mati e xa woyenyi ra. A to a to a Isa bara yaabi fanyi fi, a naxa a maxorin, «Seriye mundun tide gbo seriye birin ya ma?»

²⁹ Isa naxa a yaabi, «A singe nan yi ki, «Isirayila, i tuli mati, won Marigi Ala, Marigi keren peti na a ra.

³⁰ I xa i Marigi Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, i xaxili birin na, a nun i senbe birin na.»

³¹ A firin nde nan yi ki, «I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.» Seriyε gbete yo mu na naxan dangi nee ra.»

³² Seriyε karamoxo naxa a fala Isa be, «I nondi, karamoxo. I bara nondi masen a Ala keren peti nan a ra, a boore mu na, fo a keren.

³³ Mixi xa a xanu a bope birin na, a xaxili birin na, a nun a senbe birin na. Mixi man xa a ngaxakerenyi xanu alo a a yete xanuxi ki naxe. Nee rabatufe dangi serexe gan daaxi nun serexe birin na.»

³⁴ Isa to a to, a a bara xaxilimaya yaabi fi, a naxa a masen a be, «A gbe mu luxi i xa so Ala xa mangeya niini bun ma.» Na xanbi, mixi yo mu suusa Isa maxorinde sonon.

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi

(Matiyu 22:41-46, Luki 20:41-44)

³⁵ Isa naxa kawandi ti folo horomobanxi kui. «Munfe ra seriyε karamoxo a falama, a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?

³⁶ Ala Xaxili Seriyenxi saabui ra, Dawuda yete a masen ne,

«Marigi bara a masen n Marigi be,

«I magoro n yirefanyi ma,

han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun.»»

³⁷ «Dawuda yete yati a falama a be, «N Marigi». Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Nama gbege bu e tuli matima a ra, a xa kawandi nu rafan e ma.

Diinla kobie

(Matiyu 23:1-39, Luki 11:37-52, 20:45-47)

³⁸ Isa naxa a masen e be a xa kawandi kui, «Wo wo yete ratanga seriyε karamoxo ma. A rafan e ma e xa e mapere guba xungbe ragoroxi e ma, mixie xa nu e xeebu taa kui binye xeebuie ra.

³⁹ E wama doxofo salide safe singee, e man xa binye soto xulunyi.

⁴⁰ E kaape ginεe harige mupama. E salima a xonkuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e be, a gbo ki fanyi.»

Kaape gine xa hadiya

(Luki 21:1-4)

⁴¹ Isa naxa doxo salide kui, a ya rafindixi kobiri kankira ma, a nu mixie mato e kobiri sama a kui ki naxe. Bannamixi wuyaxi nu kobiri gbege safe.

⁴² Kaape gine misikiine fan to fa, a tan naxa kobiri kole firin sa naxee yusi mu gbo.

⁴³ Na kui, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N xa nondi fala wo be, yi kaape ginε misikiine xa kobiri saxi gbo dangi birin gbe ra naxee bara kobiri sa kankira kui.

⁴⁴ E tan xa hadiya kelixi e xa naafuli nan kui, konɔ yi kaape gine tan xa hadiya kelixi a xa baloe nan kui.»

13

Horomobanxi xa misaali

(Matiyu 24:1-2, Luki 21:5-6)

¹ Isa to mini horomobanxi, a foxirabiree keren naxa a fala a be, «Karamoxo, yi banxie mato, e tixi geme xungbe naxee ra, e ti ki man tofanxi ki naxe!»

² Isa naxa a yaabi, «I yi banxi belebelee toxi? Yi gɛmɛ keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama nɛ.»

Maratantanyi, tɔɔre, nun jaxankate

(Matiyu 24:3-14, Luki 21:7-19)

³ Isa to nu magoroxi Oliwi geya fari, a ya rafindixi hɔrɔmɔbanxi ma, Piyeri, Yaki, Yaya, nun Andire naxa a maxɔrin e doro ma,

⁴ «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tɔnxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁵ Isa naxa so wɔyɛnfe e bɛ, «Wo wo mɛɛni.

⁶ Mixi wuyaxi fama n tan xili falade e yetɛ xun ma a falafe ra, <N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra!> Na kui, e fama mixi gɛgɛbe ratantande.

⁷ Wo na gere fe mɛ, wo na gere nde xili mɛ, wo naxa kɔntɔfli, barima fo na fe mɔɔlie xa raba. Na xa mu findima dunɔpa rapɔnyi ra sinden.

⁸ Sie kelima nɛ e boore xili ma, ɲamanɛe e boore gere. Bɔxi fama nɛ serende yire wuyaxi, kaame fan sin bɔxi ma. Na birin findima mantɔɔrɔli fɔle nan na.»

⁹ «Wo xa mɛɛni wo yetɛ ma, barima e wo soma nɛ kiitisae yi ra, e wo bɔnbɔ salide banxie kui. Wo tima nɛ gominæe nun mangɛe ya i n tan ma fe ra, wo findima nɛ n ma seedee ra e tan bɛ.

¹⁰ Fo xibaaru fanyi xa kawandi si birin bɛ sinden.

¹¹ E na wo xanin wo makiitide temui naxɛ, wo naxa kɔntɔfli wo xa masenyi xa fe ra beenun wo xa a ti. Ala na wɔyɛnyi naxan yo fi wo ma na waxati ma, wo xa na nan fala, barima wo tan xa mu wɔyɛnma, Ala Xaxili Seniyenxi nan fama wɔyɛnde.»

¹² «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfade, a a sa mixie belɛxɛ, e xa a faxa. Babe fan na mɔɔli niyama a xa di ra, die fan kelima nɛ e barimæe xili ma, e xa e faxa.

¹³ Mixi birin fama wo xɔnde n tan ma fe ra, kɔnɔ naxan na a tun nabɛxi han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.»

Se haramuxi ɲaaxi

(Matiyu 24:15-28, Luki 21:20-24)

¹⁴ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi ɲaaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire a mu lan a xa ti dennaxɛ, wo tan naxee na Yudaya na temui, wo xa wo gi geyæ fari.

¹⁵ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui.

¹⁶ Naxan na xɛ ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode.

¹⁷ Na waxati findima gbaloe nan na furuginæe nun dingee bɛ!

¹⁸ Wo Ala maxandi na naxa wo li jɛmɛ temui!

¹⁹ Barima tɔɔre a lima na waxati ma, naxan maniye singe mu nu to kabi Ala naxa dunɔpa daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

²⁰ Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi konti ra, adama yo mu kisima nu. Kɔnɔ a nde baxi a konti ra mixi sugandixie nan xa fe ra.»

²¹ «Xa mixi nde sa a fala wo bɛ, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na bɛ>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na menni> wo naxa la a ra.

²² Barima wule falɛɛ fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yetɛ xun, xa na mu e e yetɛ findi namɔɲɔnmɛɛ ra. E fama tɔnxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa nɔma.

²³ Wo mɛɛni wo yetɛ ma. N bara fe birin masen wo bɛ beenun a waxati xa a li.»

Adama xa Di gbilenfe
(*Matiyu 24:29-31, Luki 21:25-28*)

²⁴ «Na naxankate waxati dangi xanbi,

<soge ifoɔroma ne,
kike yanbe bama ne,

²⁵ tunbuie birama ne boxi,
se naxan birin na koore ma a serenma ne.»»

²⁶ «Na temui Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui, senbe nun nore ra.

²⁷ A a xa malekee xema ne dunipa tunxun naani birin na, e xa sa a xa mixi sugandixie malan keli seeti han seeti.»

Xore bili xa misaali
(*Matiyu 24:32-35, Luki 21:29-33*)

²⁸ «Wo xore bili mato misaali ra, wo xa xaxili soto. A salonyi na pingi, a burexe neene naxa mini, wo a kolonma ne jeme bara makore.

²⁹ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon Adama xa Di bara makore, a jan tixi naade ra.

³⁰ N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³¹ Koore nun boxi dangima ne, konɔ n ma masenyi tan mu dangima abadan.»

Dunipa rapɔnyi waxati kolonfe
(*Matiyu 24:36-44*)

³² «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama loxoɛ nun waxati yo ma. Hali maleke naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti.

³³ Wo meeni wo yete ma, wo naxa yanfa, barima wo fan mu a kolon yi fee sa kamalima temui naxe.»

³⁴ «A maniyaxi xeme nan na, naxan na sigafe biyaasi. A na keli a xa foxoɛ xun, a na birin taxuma a xa konyie ra, a kankan ti a xa wali de, a man a fala naade kante be, a a naxa yanfa.

³⁵ Na kui, wo naxa yanfa. Xa foxoɛ kanyi gbilenma nunmare nan na ba, xa na mu koɛ tagi, xa na mu konkore deya singe, xa na mu geesege, wo mu a waxati yo kolon.

³⁶ Xa a fa wo tereɛna, a naxa a li de wo xife!

³⁷ N naxan falama wo be, n na nan a falama birin be: Wo naxa yanfa!»

14

Yanfanteya Isa be
(*Matiyu 26:1-5, Luki 22:1-6*)

¹ Xi firin nan nu luxi beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, naxan man xili falama Taami Lebinitare Sali. Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoɛ nu na fere fenfe e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa.

² E naxa lan a ma, «Won naxa a suxu sali loxoɛ, xa na mu a ra pama a xunyi kelima ne.»

Gine nde labunde ture safe Isa ma
(*Matiyu 26:6-13*)

³ Isa to nu na Betani, Simɔn kune kanyi xɔnyi, a a degefe teebili ra, gine nde naxa fa. Narada labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xoroɔ ki

fanyi. A nu saxi a bitirɛ tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira gɛmɛ ra. Gine to bitirɛ dɛ rabi, a naxa labundɛ ture sa Isa xunyi.

⁴ Kɔnɔ mixi ndee nu na naa, e naxa xɔnɔ, e a fala e bore bɛ, «Yi labundɛ ture makanaxi yi mooli ra munfe ra?

⁵ Xa a sa mati nɛ nu, a sare noma dangide walikɛ xa jɛ keren wali sare ra, na kɔbiri fan nɔ fide setaree ma.» E bɔjɛ naxa te gine xili ma.

⁶ Kɔnɔ Isa naxa a masen, «Wo yi gine lu na. Wo na a tɔɔrɔfe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n bɛ.

⁷ Setaree luma nɛ wo ya ma tɛmɛi birin. Wo na wa a xɔn ma tɛmɛi yo, wo noma fe fanyi rabade e bɛ, kɔnɔ n tan mu luma wo yi ra be abadan xɛ.

⁸ Yi gine nɔxi naxan na, a na nan nabaxi. A labundɛ saxi n ma n ma maragate lɔxɔɛ nan ma fe ra.

⁹ N xa nɔndi fala wo bɛ, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dɛdɛ dunija birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama nɛ, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya

(Matiyu 26:14-16, Luki 22:1-6)

¹⁰ Na tɛmɛi, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa fɔxirabirɛ fu nun firinyie ya ma, a naxa siga sɛrɛxɛdubɛ kuntigie yire, e xa woyen alako a xa Isa sa e bɛlɛxɛ.

¹¹ E to a mɛ, e naxa jɛlɛxin ki fanyi ra, e kɔbiri laayidi tongo a bɛ. Na kui, Yudasi naxa so waxati fenfe a noma Isa sade e bɛlɛxɛ tɛmɛi naxɛ.

Sayamalekɛ Dangi Sali

(Matiyu 26:17-25, Luki 22:7-34)

¹² Taami Lebinitare Sali to a li, a lɔxɔɛ singe, yɛxɛyɔrɛ bama sɛrɛxɛ ra lɔxɔ naxɛ, Isa fɔxirabirɛ naxa a maxɔrin, «I wama muxu xa sa Sayamalekɛ Dangi Sali donyi rafala i bɛ minden?»

¹³ A naxa a fɔxirabirɛ mixi firin xɛɛ, a a fala e bɛ, «Wo siga taa kui. Wo naralanma xɛmɛ nde ra, ye fɛpɛ dɔxɔxi a xun. Wo xa bira a fɔxɔ ra.

¹⁴ A na so dɛnnaxɛ, wo xa a fala na banxi kanyi bɛ, «Karamɔxɔ wama a kolonfe a noma Sayamalekɛ Dangi Sali donyi donde dɛnnaxɛ, a tan nun a fɔxirabirɛ.»

¹⁵ A fama banxi kui xungbe masende wo bɛ koore ra, se birin yailanxi naa a fanyi ra. Wo xa Sayamalekɛ Dangi Sali donyi rafala menni.»

¹⁶ A fɔxirabirɛ naxa siga, e so taa kui, e fe birin li alo Isa a masen e bɛ ki naxɛ. E naxa Sayamalekɛ Dangi Sali donyi rafala.

¹⁷ Nunmare to so, Isa nun a fɔxirabirɛ fu nun firinyie naxa fa.

¹⁸ E nu na e dɛgefɛ teebili ra tɛmɛi naxɛ, Isa naxa a masen, «N xa nɔndi fala wo bɛ, wo tan naxɛ na wo dɛgefɛ n fɛ ma yi ki, mixi keren na wo ya ma naxan fafe n yanfade.»

¹⁹ A fɔxirabirɛ naxa sunnun folɔ, kankan nu fa Isa maxɔrin, «N tan mu a ra?»

²⁰ Isa naxa e yaabi, «A kanyi na wo tan mixi fu nun firinyie ya ma, n nun naxan bɛlɛxɛ ragoroma paani keren kui.

²¹ Adama xa Di sigama nɛ alo a xa fe sɛbɛxi ki naxɛ, kɔnɔ gbaloe nan na Adama xa Di yanfama bɛ. A fisa na kanyi bɛ hali a mu bari nu.»

Marigi xa sɛrɛxɛ tɔnxuma

(Matiyu 26:26-30, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

²² E to nu e dɛgefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a fɔxirabirɛe yi ra, a a fala e bɛ, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

²³ Na dangi xanbi, Isa naxa tɔnbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tɔnbili so e yi ra, e birin naxa a min.

²⁴ Isa naxa a masen e bɛ, «Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe bɛ.

²⁵ N xa nɔndi fala wo bɛ, n to yi wɛni minfe yi ki, n mu yi minma sɔnɔn, han won birin man sa a minma lɔxɔ naxɛ Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ E to ge bɛɛti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri bɛ a a yetɛ rasanma nɛ a ma

(Matiyu 26:31-35, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

²⁷ Isa naxa a masen a fɔxirabirɛe bɛ, «Wo birin gbilenma nɛ n fɔxɔ ra, barima a seɓɛxi, «N xuruse demadonyi faxama nɛ, yɛxɛɛɛ fan yensen.»

²⁸ Kɔnɔ n na keli faxɛ ma, n sigama wo ya ra Galile.»

²⁹ Piyeri naxa a fala a bɛ, «Hali birin gbilen i fɔxɔ ra, n tan mu gbilenma i fɔxɔ ra!»

³⁰ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nɔndi fala i bɛ, to kɔɛ yati, beenun konkore xa a rate deya firin, i i yetɛ rasanma nɛ n ma sanmaya saxan.»

³¹ Kɔnɔ Piyeri naxa a fala seɓɛ ra, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yetɛ rasanma i ma!» Isa fɔxirabirɛ birin naxa gbilen na wɔyen keren fala ra.

Isa Ala maxandife Getesemani

(Matiyu 26:36-46, Luki 22:39-46)

³² Na dangi xanbi Isa nun a fɔxirabirɛe naxa siga yire nde, dennaxɛ xili Getesemani. Isa naxa a fala e bɛ, «Wo dɔxɔ be. N tan xa sa Ala maxandi.»

³³ A naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin a xun ma. Naxankate nun kɔntɔfili naxa Isa bɔɓɛ suxu.

³⁴ A naxa a masen e bɛ, «Sunnunyi bara nɔ n bɔɓɛ ra alɔ a xa n faxa. Wo lu be, kɔnɔ wo naxa xi.»

³⁵ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi na waxati xa makuya a ra, xa na sa nɔma rabade.

³⁶ A naxa Ala maxandi, «N Baba, i nɔma fe birin na. I xa n natanga yi paxankate ma. Kɔnɔ n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

³⁷ A to gbilen a fɔxirabirɛe yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri bɛ, «Simɔn, i xife nɛ yi ki? I mu nɔxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra?

³⁸ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi nɛ alako wo naxa bira tantanyi kui. Maɓɔxun fanyi na adama bɛ, kɔnɔ a fate bende tan seɓɛ mu na.»

³⁹ Isa man to a masiga e ra, a man naxa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra.

⁴⁰ A to gbilen a fɔxirabirɛe yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara nɔ e ra. Yaabi yo mu nu e yi Isa bɛ.

⁴¹ Isa man to gbilen e yire a sanmaya saxan nde, a naxa a fala e bɛ, «Wo xife nɛ? Wo na wo malabufe han ya? A tan nan na ki, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitɔɛɛ belexɛ.

⁴² Wo keli, won xɛɛ. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-11)

⁴³ Isa jan mu nu gexi woyende, Yudas, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa keren na e nun pama, santidegema nun gbengbeta suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie, seriye karamoxo, nun Yuwifie xa forie nan nu e xexi.

⁴⁴ Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo a suxu, wo a xanin, wo a kanta.»

⁴⁵ Yudas fefe fa, a naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamoxo,» a fa a sunbu.

⁴⁶ Na kui, pama naxa Isa suxu.

⁴⁷ Mixi nde nu tixi naa, a naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon.

⁴⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na?»

⁴⁹ Loxo yo loxo, n nu na wo ya ma, n nu kawandi ti horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa kamali.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

⁵¹ Segetala nde fan nu na naxan nu biraxi Isa foxo ra, dugi nan gbansan nu felenxi a ma. E naxa a suxu,

⁵² kono a naxa mini a xa dugi kui, a a gi a mageli ra.

Yuwifie Isa makiitife

(Matiyu 26:57-68, Luki 22:63-65, Yaya 18:12-24)

⁵³ E naxa Isa xanin serexedube kuntigie xunyi xon. Serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, nun seriye karamoxo birin nu malanxi naa.

⁵⁴ Piyeri nu bara bira Isa foxo ra, kono a mu nu a makorema a gbe ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. E nun horomobanxi kantamae naxa dexo te ra, e nu fa e maxara.

⁵⁵ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxo birin, e nu seede fenfe Isa xili ma, alako e xa a faxa, kono e mu se to.

⁵⁶ Mixi gbegbe naxa fa Isa tojregede, kono e xa wulee mu nu lanma e boore ma.

⁵⁷ Mixi ndee to keli wule seede bade a xili ma, e naxa a fala,

⁵⁸ «Muxu a xui mexi ne, a a falama, «N yi horomobanxi rabirama ne, adama belexe naxan tixi, n gbete ti xi saxan bun ma, naxan mu tixi adama belexe ra.»»

⁵⁹ Kono hali na woyenyi kui, e xa seedeponxoya mu nu lanxi a boore ma.

⁶⁰ Na kui, serexedube kuntigie xunyi naxa keli pama tagi, a Isa maxarin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xeme munse safe i xun ma yi ki?»

⁶¹ Kono Isa mu yaabi yo fi, a mu sese fala. Serexedube kuntigi xunyi man naxa a maxarin, «I tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Batu Mange xa Di?»

⁶² Isa naxa a masen, «N tan nan na a ra. Wo fama Adama xa Di tode, a dodoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a to fafe ra nuxuie kui.»

⁶³ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «Won hayi na seede gbete ma yire?»

⁶⁴ Wo bara a me a Ala mabexuxi ki naxe! Wo kiiti toxi di?» E birin naxa a fala a lanma a xa faxe ne.

⁶⁵ Ndee naxa deye boxun folo a ma. E naxa a ya maxiri, e nu a madin, e nu fa a fala a be, «Namiponmepa raba! A fala ba, naxan i bonboxi!» A to sa kosibilie belexe, nee fan naxa a bonbo.

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Matiyu 26:69-75, Luki 22:55-62, Yaya 18:15-25)

⁶⁶ Piyeri nu na tete kui temui naxe lanbanyi, serexedube kuntigie xunyi xa konyi gine keren naxa fa.

⁶⁷ A to Piyeri to, a a maxarafe te ra, a naxa a igbe, a a fala, «I tan, wo nun Isa Nasaretika birin nan nu a ra.»

⁶⁸ Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!» A naxa mini tete kui.

⁶⁹ Kono konyi gine man to a to, a man naxa woyen folo mixie be naxee nu na naa, «A xa mixi nde nan ya.»

⁷⁰ Piyeri man naxa a matandi. A mu bu, naxee nu na naa, e man naxa a fala Piyeri be, «Nondi na a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima Galileka nan i ra.»

⁷¹ Kono Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! Wo yi xeme naxan ma fe falafe, n tan mu a kolon feo!»

⁷² Konkore naxa a rate keren na a deya firin nde. Piyeri naxa ratu fa Isa xa woyenyi ma a be, «Beemanun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa so wafe.

15

Isa xaninfe Pilati xon

(Matiyu 27:1-2,11-26, Luki 23:1-7,13-25, Yaya 18:28-19:16)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e to nu bara ge e xa malanyi ra, e naxa Isa xiri, e a xanin Pilati xon.

² Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

³ Serexedube kuntigie naxa fa Isa tojenge fe gbege ma.

⁴ Pilati man naxa a maxorin, «I mu e yaabima? I mu a mexi e fe naxan birin safe i xun ma?»

⁵ Kono Isa mu yaabi gbete yo fi sonon. Pilati fan naxa kaaba na ma.

⁶ Ne yo je, sali na a li, Pilati dari fe nan nu a ra, a xa geelimani keren nabepin jama be, e na wa naxan yo xon.

⁷ Na waxati, geresoe ndee nu na geeli naxee nu bara keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira, e nu bara faxe ti. Xeme nde nu na e ya ma naxan nu xili Barabasi.

⁸ Awa jama naxa fa Pilati xon, e a maxorin, a xa a raba e be, alo a darixi a ra ki naxe.

⁹ Pilati naxa e maxorin, «Wo wama n xa Yuwifie xa mange bepin wo be?»

¹⁰ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe toone nan ma.

¹¹ Kono serexedube kuntigie naxa jama kui iso, alako Pilati xa Barabasi nan bepin e be.

¹² Pilati man naxa e maxorin, «Wo fa wama a xon ma n xa munse raba yi xeme ra, wo naxan ma, a Yuwifie xa mange?»

¹³ Nama man naxa sonxo, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

¹⁴ Kono Pilati naxa e maxorin, «Munfe ma? A fe jaaxi mundun nabaxi?» Kono e tan sonxoe nan tun xun masama, e nu a fala, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

¹⁵ Na kui, Pilati to wa pama boɲe rafaɲfe e ma, a naxa Barabasi rabeɲin e be. A naxa yaamari fi soorie xa Isa bonbo sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Soorie Isa mayelefe

(Matiyu 27:27-31, Yaya 19:2-3)

¹⁶ Soorie naxa Isa xanin gomina xonyi, na tete kui, e e boore soorie birin xili.

¹⁷ E naxa mange guba gbeeli ragoro Isa ma, e fa tunbee mafilin, e e yailan mange katanyi maniye ra. E naxa na sa a xun ma,

¹⁸ e nu a xeebu, «I kena, Yuwifie xa mange.»

¹⁹ E nu a xunyi bonboma wuri ra, e deye boxun a ma, e e xinbi sin, e suydi a be.

²⁰ E to ge Isa mayelede, e naxa mange guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Matiyu 27:32-44, Luki 23:26-49, Yaya 19:16-24)

²¹ Sirenika xeme nde nu na dangife kira ra, a kelixi daaxa. A nu xili Simon, Alesandire nun Rufu baba. Soorie naxa a yamari, a xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

²² E naxa Isa xanin yire dennaxan xili falama Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire».

²³ E naxa weni so a yi, miri seri saxi a xun, konɔ a mu tin a minde.

²⁴ E naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma, e kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sotoma.

²⁵ E nu a banbanfe temui naxe, geesege tagi nan nu a ra.

²⁶ E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Yuwifie xa mange.»

²⁷⁻²⁸ E naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a koola ma.

²⁹ Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma, e a fala, «Ee, i tan naxan hɔromɔbanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma,

³⁰ i yete rakisi! Goro wuri magalanbuxi kon na!»

³¹ Serexedube kuntigie nun seriye karamoxɔe fan nu a mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbete rakisi, konɔ a mu noma a yete tan nakiside.

³² Isirayila mange xa mu a ra, Ala xa Mixi Sugandixi? A xa goro wuri magalanbuxi kon be ya, muxu xa a to, muxu xa la a ra.» Naxee nu banbanxi a fe ma, nee fan nu Isa konbife ne.

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)

³³ Yanyi tagi to a li, yanyi xare ra, dimi naxa sin boxi birin ma leeri saxan bun ma.

³⁴ Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabepinxi munfe ra?»

³⁵ Mixi naxee nu na naa, e to a xui me, e naxa a fala, «Wo a mato, a na Annabi Eliya nan xilife!»

³⁶ Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xone xɔɔra, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min. A naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a ragorode.»

³⁷ Isa naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

³⁸ Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin na, keli a fuge han a laabe.

³⁹ Soori mange naxan nu tixi Isa ya i, a to Isa laaxira ki to, a naxa a fala, «Nondi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xeme ra!»

⁴⁰ Gine ndee fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Salome, a nun Mariyama, Yaki lanmadi nun Yusufu nga.

⁴¹ Isa nu na Galile temui naxe, yi ginee nan nu birama a foxo ra, e nu walie raba a be. Gine gbete gbege fan nu na naa naxee nu bara Isa mati han Darisalamu.

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-61, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁴² Nunmare to so, beenun malabu loxo xa folo,

⁴³ Yusufu Arimateka naxa siga Pilati xon. Yuwifie xa kiitisa binye nde nan nu a ra naxan nu Ala xa mangeya niini mamefe. Limaniya kui, a naxa sa Pilati maxandi Isa fure ma.

⁴⁴ Pilati naxa terenna a kolonfe ra a Isa jan bara faxa. A naxa soori mange xili, a a maxorin na fe ma.

⁴⁵ Soori mange fan to a rakolon a Isa bara faxa, Pilati naxa Isa fure so Yusufu yi ra.

⁴⁶ Yusufu to kasange sara, a naxa Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kon, a a kasange, a fa a bele gaburi kui, naxan nu gexi geme kui. Na xanbi, a naxa geme xungbe majindigilin, a a doxo gaburi de ma.

⁴⁷ Mariyama Magidalaka nun Mariyama Yusufu nga, e naxa a to e Isa ragatafe dennaxe.

16

Isa kelife faxe ma

(Matiyu 28:1-15, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-20)

¹ Malabu loxo to ba a ra, Mariyama Magidalaka, Mariyama Yaki nga, nun Salome, e naxa labunde ture sara alako e xa a sa Isa fure ma.

² Sande loxo, kuye baxi ibade, e naxa kurun gaburi yire ra.

³ Kira ra, e naxa e bore maxorin, «Nde geme bama won be gaburi de ma?»

⁴ Geme naxan nu doxoxi gaburi de ma, a nu xungbo ki fanyi. Kon e to e ya rasiga, e naxa a to geme bara ba naa.

⁵ E to so gaburi kui, e naxa segetala nde to a doxoxi yirefanyi ma, guba fiixe ragoroxi a ma. E naxa gaaxu.

⁶ A naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu. Wo na Isa Nasaretika nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. A mu be, a bara keli faxe ma. Wo a mato, e nu a saxi menni ne.

⁷ Kon wo siga, wo sa a fala a foxirabiree be, a nun Piyeri, a Isa na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne alo a a masen wo be ki naxe.»

⁸ Ginee naxa mini gaburi kui, e siga e gi ra, e kaabaxi fo e serenma. E mu sese fala mixi yo be, barima e nu bara ge gaaxude.

Isa minife mixie ma a nun a xa te koore

(Matiyu 28:9-10, Yaya 20:11-18)

⁹ Isa to keli faxe ma sande loxo kuye iba, a mini Mariyama Magidalaka nan singe ma, a jinne solofere keru naxan foxo ra.

¹⁰ Mariyama naxa siga Isa xibaaru falade mixie be e nun naxee nu a ra. E birin nu sunnunxi, e man nu wafe Isa xa jonfe ma.

¹¹ E to a me a a Isa pipe to ne, e mu la a ra.

(Luki 24:13-35)

¹² Na fee dangi xanbi, Isa naxa mini kepa gbete ra a foxirabire mixi firin ma, e to nu na daaxa nde kira xon.

¹³ Nee fan naxa gbilen yi fe tagi raba ra booree be, konon e mu la nee fan xui ra.

¹⁴ Na xanbi, Isa naxa mini a foxirabire fu nun keren ma, e nu e degefe teebili ra temui naxe. Isa naxa woyen e ma e xa danxaniyatarepa nun xaxili xoxoxoya xa fe ra, barima e mu nu laxi mixie ra naxee Isa to, a to nu bara keli faxe ma.

(Matiyu 28:16-20, Luki 24:44-53)

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo siga dunipa birin kui, wo daali birin kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁶ Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xora, na kanyi kisima ne. Konon xa naxan mu danxaniya n ma, na kanyi bonoma ne.

¹⁷ Naxee na danxaniya n ma e yi kaabanako fee rabama ne n xili ra. E fama ne jinnene keride mixie foxo ra, e xui neene falama ne,

¹⁸ e boximasee suxuma ne e belexe ra e mu e xin, e sefi minma ne se mu e to, e e belexe sama ne furemae ma, furemae yalan.»

¹⁹ Na kui, Marigi Isa to ge woyende e be, a naxa te koore ma. A naxa sa a magoro Ala yirefanyi ma.

²⁰ E tan naxa siga kawandi tide yire birin, e nun Marigi naxa wali. Marigi naxa fere fi e ma, e xa tonxuma makaabaxie raba, mixie xa la e xa kawandi ra.

Inyila Isa Annabi Luki naxan səbəxi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namijnɔnmɛ naani nan Isa xa taruxui səbə Ala Xaxili Seniyeŋxi saabui ra. E xili Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Luki naxa yi Kitaabui səbə jɛ tongo saxan jɔndɔn Isa xa faxe xanbi. A naxa Isa xa fe birin mato alako a xa dentɛgɛ kamalixi ya xaran dunɔja bɛ. A naxa a səbə Gireki xui ra. Muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe nɔma a kolonde a fanyi ra.

Yi Kitaabui xa masenyi singe findi Isa bari ki nan na. Ala bara Isa xɛɛ dunɔja gɪnɛdimɛdi Mariyama saabui ra. Isa xa dunɔjɛigiri kui, a naxa xaranyi gɛgɛbe ti mixi bɛ. A man naxa kaabanakoe gɛgɛbe raba. Luki na birin masenxi nɛ a xa Kitaabui kui. A dɔnxɔɛ ra, a dentɛgɛ sama nɛ Isa xa faxe, nun a xa marakeli xa fe ra.

Na birin nɔma won nakolonde nde na Isa ra. A lɔnni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a nɔma won malide dunɔjɛigiri kui. Ala xa na raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa Annabi Luki naxan səbəxi

Annabi Luki xa masenyi fɔlɛ

¹ Mixi wuyaxi bara kata e xa dentɛgɛ sa fee ma naxee dangixi muxu tagi.

² E a səbəxi nɛ alɔ muxu fan a mɛxi mixie ra ki naxe, naxee a birin to kabi a fɔlɛ, e man fa findi xibaaru fanyi xa masenyi kawandilae ra.

³ Na kui, n fan to bara na fe birin mato ki fanyi naxee rabaxi kabi a fɔlɛ, n bara a maɔɔxun fe fanyi ra, n xa a birin səbə i bɛ, n ba Teyofilo.

⁴ N yi rabaxi nɛ, alako i xa a kolon, a i xaranxi naxan na, a findixi nɔndi nan yati ra.

Malekɛ xa masenyi Annabi Yaya xa fe ra

⁵ Yudaya mange Herode xa waxati, sɛrɛxɛdubɛ nde nu na naxan xili Sakari. A nu na Abiya xa sɛrɛxɛdubɛ lanxunde nan kui. A xa gɪnɛ Elisabɛti fan kelixi Haruna bɔnsɔɛ nɛ.

⁶ E firin birin nu tɪnxɪn Ala ya i. E nu jɛrɛma Ala xa sɛriyɛ nun yaamari birin ma seniyeŋxi kui.

⁷ Di yo mu nu na e yi ra barima Elisabɛti mu nu nɔma di baride, e firin birin man nu bara fori.

⁸ Sakari xa lanxunde wali tɛmɛi to a li, a naxa sɛrɛxɛdubɛ walie suxu Ala ya i.

⁹ Alɔ sɛrɛxɛdubɛɛ nu darixi a ra ki naxe, Sakari booree nu bara a sugandi Ala xa mali ra, a tan nan xa so hɔrɔmɔbanxi kui surayi gande Ala ya i.

¹⁰ Surayi gan tɛmɛi, jama birin nu na salife tande.

¹¹ Na tɛmɛi, Marigi xa malekɛ nde naxa mini Sakari ma surayi sɛrɛxɛbade yirefanyi ma.

¹² Na naxa Sakari tɛrɛnna, a naxa a gaaxu ki fanyi.

¹³ Kono maleke naxa a masen a be, «Sakari, i naxa gaaxu, barima Ala bara i xa duba suxu. I xa gine Elisabeti fama di xeme sotode i be. I xa a xili sa Yaya.

¹⁴ Na findima seewe nun jalexinyi nan na i be, mixi gbegbe fan jalexinma ne a barife ra,

¹⁵ barima a binye sotoma ne Ala ya i. A mu weni nun sese gbete minma naxan mixi siisima. Ala Xaxili Seniyenxi luma ne a ma kabi a na a nga teege temui naxe.

¹⁶ A Isirayila di gbegbe ragbilenma ne e Marigi Ala ma.

¹⁷ Senbe nun Ala Xaxili Seniyenxi fima ne a ma alo a fi Annabi Eliya ma ki naxe. Marigi a xema ne a ya ra, a xa babae boje rafindi e xa die ma, a yunubotee ya rafindi tinxintoe xa fahaamui ma. A sigama ne jama xon ma Marigi ya ra alako a xa e ya rafindi a ma.»

¹⁸ Na kui, Sakari naxa maleke maxorin, «N yi fe kolonma di? N tan bara fori a nun n ma gine.»

¹⁹ Maleke naxa a yaabi, «Yibirila nan n tan na, naxan tima Ala ya i a xa yaamari rabafe ra. A n xeei ne yi xibaaru fanyi masende i be.

²⁰ Na kui, a mato, i boboma ne, i mu no woyende han yi fee sa rabama loxo naxan ma, barima i mu laxi n ma masenyi ra, naxan sa kamalima a waxati.»

²¹ Nama to nu na Sakari mamefe tande, e naxa kontofili Sakari bufe ma horomobanxi kui.

²² A to mini a mu no woyende e be, e naxa a kolon a a laamatunyi nan toxi horomobanxi kui. A boboxi ra a nu katafe a xa masenyi ti e be a belexee ra.

²³ Sakari to ge a xa serexedube wali ra, a naxa siga a xonyi.

²⁴ Na waxati dangi xanbi, Sakari xa gine Elisabeti naxa teege. A naxa a ya manoxun mixie ma kike suuli. A naxa a fala,

²⁵ «Marigi yi nan nabaxi n be, a to a ya ragoroxi n ma a xa fonisireya kui! A bara yaagi ba n ma, mixie tagi.»

Maleke xa masenyi Isa xa fe ra

(Matiyu 1:18-25)

²⁶ Elisabeti xa teege to kike senni li, Ala naxa maleke Yibirila xee Galile boxi taa nde ma, naxan xili «Nasareti».

²⁷ A a xee ginedimedi nde nan xon ma, xeme nu bara naxan xa kote doxo. Na xeme nu fatanxi Dawuda bonsoe ne, a nu xili Yusufu. Ginedimedi fan nu xili Mariyama.

²⁸ Maleke to siga a xon, a naxa a masen a be, «I kena, i tan Marigi hinnexi naxan na. Marigi na i fe ma!»

²⁹ Mariyama naxa ifu na woyenyi ma. A mu nu a kolon yi findixi xeebui mooli yo ra.

³⁰ Maleke naxa a masen a be, «Mariyama, i naxa gaaxu, barima Ala bara hinne i ra.

³¹ A mato, i fama teege di xeme ma. I na a bari, i xa a xili sa Isa.

³² A binye sotoma, a xili fala Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di. Marigi Ala fama ne a benba Dawuda xa mangeya fide a ma.

³³ A findima ne Yaxuba bonsoe xa mange ra abadan, danyi yo mu luma a xa mangeya ma.»

³⁴ Mariyama naxa maleke maxorin, «Yi fe noma rabade di, n to fa findixi ginedimedi nan na?»

³⁵ Maleke naxa a yaabi, «Ala Xaxili Seniyeñxi nan fama i ma, Ala Xili Xungbe Kanyi senbe fa i xun ma. Na nan a toxi, i fama yi di naxan baride, a findima seniyeñtoe ra, a xili fala Ala xa Di.

³⁶ A mato, i barenyi Elisabeti fan bara teege di xeme ma a xa forija kui. E nu a xili falama dibaritare, kono a furi kike senni nan a ra yi ki.

³⁷ Sese mu na Ala mu noma naxan nabade.»

³⁸ Maryama naxa a yaabi, «Marigi xa konyi nan n na. A xa raba n be alo i a falaxi ki naxe.» Na xanbi, maleke naxa keli a xun ma.

Mariyama sigafe Elisabeti xonyi,

nun Mariyama xa masenyi

³⁹ Na temui Maryama naxa siga mafuren taa nde Yudaya geya yire.

⁴⁰ A to so Sakari xonyi, a naxa Elisabeti xeebu.

⁴¹ Elisabeti to Maryama xa xeebui me, diyore naxa a ramaxa a teege, Ala Xaxili Seniyeñxi fa goro Elisabeti ma.

⁴² A naxa a fala a xui itexi ra, «Ala bara baraka sa i ma dangi gine birin na, a bara baraka sa i xa di ma naxan na i teege.

⁴³ N tan yi heeri sotoxi di, n Marigi nga xa fa n xonyi?

⁴⁴ A mato, n to i xa xeebui me, n ma diyore bara a ramaxa n teege seewe ra.

⁴⁵ Seewe na i be, i tan naxan laxi a ra a Marigi xa masenyi kamalima ne, a naxan masen i be.»

⁴⁶ Maryama naxa fa a masen, «N nii birin Marigi matoxoma!

⁴⁷ N xaxili bara seewa Ala n Nakisima ra,

⁴⁸ a to a ya ragoroxi a xa konyi magoroxi ma.

Keli yi waxati ma han waxati naxan birin sa fama, mixie n xili falama ne <seewatoe>,

⁴⁹ barima Senbe Kanyi bara fe xungbee raba n be. A xili seniyeñ.

⁵⁰ A kinikinima waxati birin mixie ma, naxee gaaxuma a ya ra.

⁵¹ A xa walie bara a senbe masen.

A bara yete igboe rayensen.

⁵² A bara mangee ba e xa kibanyie kui, a mixi magoroxie xa fe ite.

⁵³ A bara kaametoe rawasa se fanyi ra, a bannamixie rasiga e yi igeli ra.

⁵⁴ A bara a xa konyi Isirayila mali, a mu neemuxi kinikinide a ma.

⁵⁵ A kinikinima ne Iburahima nun a xa die ma abadan, alo a a fala won benbae be ki naxe.»

⁵⁶ Maryama naxa lu Elisabeti yire kike saxan jondon, a fa gbilen a xonyi.

Yaya bari ki

⁵⁷ Elisabeti xa di bari temui to a li, a naxa di xeme soto.

⁵⁸ A doxobooree nun a barenyie to a me a Marigi bara kinikini a ma ki fanyi, e nun Elisabeti naxa seewa.

⁵⁹ A xi solomasaxan loxo, mixie naxa fa diyore sunnade. E nu waxi di xili safe a baba Sakari xun ma,

⁶⁰ kono a nga naxa a fala, «Ade, a xili sama ne Yaya.»

⁶¹ E naxa woyen a be, «Mixi yo mu na i xa mixie ya ma yi xili na naxan xun ma.»

⁶² E naxa tonxuma raba di baba be e xa a kolon a wama a xili xa sa ki naxe.

⁶³ Sakari to walaxe maxorin, a naxa a sebe, «A xili Yaya.» E birin naxa kaaba.

⁶⁴ Keren na, Sakari nenyi naxa keli, a woyen, a so Ala tantufe.

⁶⁵ E doxoboore birin naxa gaaxu na fe ma. Yudaya geya boxi birin ma, mixie nu na fee nan ifalama.

⁶⁶ E to a me, birin nu e doxo saxi yi fee xon ma, e nu a fala, «Yi di findima nde ra?» E a kolon Marigi belexe nu na a xun ma.

Sakari xa masenyi

⁶⁷ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a baba Sakari ma, a naxa yi masenyi ti Ala xili ra,

⁶⁸ «Tantui na Ala be, Isirayila Marigi Ala!

A bara fa a xa mixie xunmatode, a e xunsara.

⁶⁹ A bara Marakisima Senbema rakeli

a xa konyi Dawuda bonsae ya ma,

⁷⁰ alo a nu a masenxi ki naxe temui dangixi,

a xa namiponme seniyentoe saabui ra.

⁷¹ A a masen ne, a a won nakisima won yaxuie yi ra,

a won ba won xonmae birin belexe.

⁷² A bara kinikini won benbae ma,

a bara ratu a xa saate seniyenxi ma.

⁷³ A laayidi nan tongo won benba Iburahima be,

⁷⁴ a a won bama won yaxuie belexe,

alako won xa no a batude bonesa kui,

⁷⁵ won xa no perede seniyenxi nun tinxinyi kui,

won pere a ya i won ma simaya loxo birin.

⁷⁶ I tan, n ma di,

i xili falama ne Ala Xili Xungbe Kanyi xa Namiponme,

barima i sigama ne Marigi ya ra kirae yailande a be,

⁷⁷ alako Marigi xa mixie xa kisi kolon,

e naxan sotoa e xa yunubie na xafari.

⁷⁸ Na kisi kelima won Marigi Ala xa kinikini xungbe nan ma.

A naiyalanyi xema won ma keli ariyanna,

⁷⁹ alako a xa yanba mixie be naxee na dimi kui,

naxee doxoxi faxe xa dimi kui,

alako a xa won napere bonesa kira xon.»

⁸⁰ Na kui, di naxa mo, a nu senbe nun xaxili soto. A naxa sabati wula i han a a yete masen Isirayila be loxo naxe.

2

Isa bari ki naxe

(Matiyu 1:18-25)

¹ Na temui, Roma mange xungbe Ogusutu naxa yaamari fi dunija birin xa xili sebe raba.

² Yi xili sebe singe raba temui naxe, Kirinyusi nan nu findixi Siriya gomina ra.

³ Birin naxa siga a bari taa a xili sebede.

⁴ Yusufu fan naxa keli Nasareti, taa naxan na Galile bɔxi ma, sigafe ra Beteleemu, mange Dawuda baride naxan na Yudaya bɔxi ma. Yusufu siga naa ne, barima a nu kelixi Dawuda bɔnsɔɛ nun a xabile nan kui,

⁵ a siga a xa sa a xili seɛɛ, e nun Mariyama, a nu bara naxan xa kote dɔxo. Mariyama tɛɛgexi nan nu a ra.

⁶ E nu na menni tɛmɛi naxɛ, Mariyama di soto tɛmɛi naxa a li,

⁷ a fa a xa di singe bari, di xɛmɛ. A naxa a mafilin dugi kui, a a sa xuruse dɛgedɛ kui, barima yigiya fanyi mu nu na e bɛ.

Malekɛ xa masenyi xuruse demadonyie bɛ

⁸ Menni xuruse demadonyi ndee nu na wula i, xurusee kantade kɔɛ ra.

⁹ Marigi xa malekɛ nde naxa mini e ma, e naxa Marigi xa nɔrɛ to yanba ra e rabilinyi. E naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹⁰ Malekɛ naxa a masen e bɛ, «Wo naxa gaaxu barima n faxi xibaaru fanyi nan masende wo bɛ, naxan findima sɛɛwɛ xungbe ra pama birin bɛ.

¹¹ To, wo Rakisima, Ala xa Mixi Sugandixi, a bara bari Dawuda xa taa kui. Wo Marigi nan a ra.

¹² Wo a kolonma yi tɔnxuma nan na, wo diyɔrɛ lima a mafilinxɛ dugi kui, a man saxi xuruse dɛgedɛ kui.»

¹³ Malekɛ gɛ wɔyɛnde tan mu a ra, malekɛ gali naxa fa boore fɛ ma. E nu Ala matɔxɔfɛ, e nu a fala,

¹⁴ «Matɔxɔɛ na Ala bɛ han koore ma! Bɔnɛsa na adamadie bɛ dunɪɲa ma, a hinnexi naxee ra!»

¹⁵ Malekɛ to keli e xun ma tefe ra koore ma, xuruse demadonyie naxa a fala e bore bɛ, «Won xɛɛ Beteleemu, won xa sa yi fe mato naxan nabaxi naa, Marigi bara naxan masen won bɛ.»

¹⁶ E naxa siga e xulun na, e Mariyama nun Yusufu li, e nun diyɔrɛ, a saxi xuruse dɛgedɛ kui.

¹⁷ E to na to, e naxa fe birin tagi raba, malekɛ naxan masen e bɛ na di xa fe ra.

¹⁸ Mixi naxee xuruse demadonyie xui mɛ, e birin naxa kaaba e xa wɔyɛnyi ma.

¹⁹ Mariyama fan naxa yi fe birin nagata a bɔɲɛ ma, a nu a ɲɔxo sa a xɔn.

²⁰ Xuruse demadonyie naxa gbilen Ala matɔxo ra, e nu a tantu fe birin ma e bara naxee mɛ, e man bara naxee to. E a birin lixi nɛ alo a masen e bɛ ki naxɛ.

²¹ Xi solomasaxan to kamali, diyɔrɛ naxa sunna. A xili naxa sa Isa, malekɛ nu bara xili naxan masen a nga bɛ beenun a xa tɛɛgɛ a ma.

Isa sigafe Darisalamu a yɔrɛ ra

²² Marasenyenyi waxati to kamali Annabi Munsa xa seriye ki ma, Yusufu nun Mariyama naxa Isa xanin Darisalamu, a xa masen Marigi bɛ,

²³ alo a seɛɛxi ki naxɛ Marigi xa seriye kui, «Wo di xɛmɛ singe birin fima n tan nan ma.»

²⁴ E man siga nɛ e xa sa sɛrɛɛɛ ba alo a seɛɛxi Marigi xa seriye kui ki naxɛ, «ganbɛ firin, xa na mu a ra kolokonde lanma firin.»

²⁵ Xɛmɛ nde nu na Darisalamu, naxan xili Simeyɔn. Diinɛla tinxinxɛ nan nu a ra, naxan nu Isirayila Rakisima mamefe. Ala Xaxili Seniyɛnxi nu na a xun ma.

²⁶ Ala Xaxili Seniyɛnxi nu bara a masen a bɛ, a a mu faxama fo a Marigi xa Mixi Sugandixi to.

²⁷ Ala Xaxili Seniyeŋxi naxa a niya a xa siga hōrōmōbanxi kui. Isa barimae fan to so naa e xa di ra, alako e xa Ala xa seriye rabatu a xa fe ra,

²⁸ Simeyōn naxa Isa rasuxu, a a sa a kanke ma. A naxa Ala matōxo, a a masen,

²⁹ «Marigi, i bara fa i xa laayidi rakamali n be to, i xa konyi xa taa masara bōnesa kui,

³⁰ barima n ya bara i xa kisi to,

³¹ i naxan xēxi adamadie birin ya xōri.

³² Naiyalanyi nan a ra

naxan Ala makenenma si gbete be,

a findi nōre ra i xa Isirayila jama be.»

³³ Isa baba nun a nga to a me naxan masenxi a xa fe ra, e naxa kaaba.

³⁴ Simeyōn to duba e be, a naxa a fala Isa nga Mariyama be, «Ala bara janige tongo yi di xa fe ra. Isirayilakae xa fe gbege magoroma ne a saabui ra, ndee fan xa fe itema ne. A findima tōnxuma nan na, kōno mixi wuyaxi fama ne a matandide.

³⁵ Na kui, mixi gbege bōne ma fee fama makenende. I tan fan, sunnunyi fama i bōne tunbade alo santidegema.»

³⁶ Namijōnme gine fori fan nu na, naxan xili Anna. A xa simaya nu bara masiga ki fanyi. Fanuweli xa di nan nu a ra kelifa Aseri bōnsōe. A nu bara dōxo xeme taa a ginedimedi ra, kōno je solofere dangi xanbi, a xa mōri naxa laaxira.

³⁷ Kabi na temui, a nu bara lu kaape kui han a xa simaya nu bara je tongo solomasaxan nun naani li. A mu nu kelima hōrōmōbanxi kui, a nu Ala batu naa, kōe nun yanyi, sunyi nun sali ra.

³⁸ Na waxati kerenyi, Anna naxa fa naralan Isa nun a xa mixie ra. A naxa so Ala matōxofe, a nu fa yi di xa fe fala birin be, naxee nu e ya tixi Ala ra Darisalamu xunsarafe ra.

³⁹ Yusufu nun Mariyama to ge fe birin nakamalide alo Marigi xa seriye a masenxi ki naxe, e naxa gbilen Nasareti, e xōnyi Galile bōxi ma.

⁴⁰ Di naxa mō, a nu senbe soto, a xa lonni xun nu siga masa ra ki fanyi. Ala xa hinne nu na a xun ma.

Isa sigafe Darisalamu a dimedi temui

⁴¹ Ne yo je, Isa barimae nu sigama Sayamaleke Dangi Sali rabade Darisalamu.

⁴² Isa je fu nun firin soto je naxan na, e birin naxa te sali rabade Darisalamu alo e darixi a ra ki naxe.

⁴³ Sali lōxōe birin to dangi, Isa barimae naxa biyaasi fōlo gbilenfe e xōnyi, kōno e xa di Isa naxa lu Darisalamu, e tan mu a kolon.

⁴⁴ E nu bara a mapōxun a a na e biyaasibooree ya ma. E to ge fējeŋen keren jere rabade, e nu a fenfe e barenyie nun e booree ya ma.

⁴⁵ Kōno e to mu a to, e naxa gbilen Darisalamu a fende.

⁴⁶ Xi saxan dangi xanbi, e naxa fa a to hōrōmōbanxi kui karamōxōe ya ma, a a tuli matife e ra, a nu maxōrinyi tife e ma.

⁴⁷ Naxan birin nu na Isa xui mēfe, e nu kaabama a xa xaxili fanyi nun a xa yaabie ma.

⁴⁸ A barimae to a to, e fan naxa kaaba. A nga naxa a fala a be, «N ma di, i yi fe mōoli rabaxi muxu ra munfe ra? N tan nun i baba kōntōfilixi nan i fenxi yi ki.»

⁴⁹ A naxa a fala e be, «Wo n fenma munfe ra? Wo mu a kolon fo n xa n Baba xa wali raba?»

⁵⁰ Kono e mu fahaamui soto a xa woyenyi ma.

⁵¹ Na temui, Isa naxa bira e foxo ra gorofe ra Nasareti, a nu e sago raba. A nga naxa yi fe birin nagata a boje ma.

⁵² Isa naxa mo lonni nun hinne ra. A naxa rafan Ala nun mixie ma.

3

Annabi Yaya kawandi tife

(Matiyu 3:1-12, Maraki 1:2-11)

¹ Roma mange xungbe Tiberiyo nu na a xa mangeya je fu nun suuli nde kui. Ponsi Pilati nan nu findixi Yudaya gomina ra. Herode nan nu findixi Galile mange ra, a taara Filipu fan nu findixi Itureya nun Tirakoniti boxie mange ra. Lisaniya nan nu findixi Abilen mange ra.

² Anani nun Kayafa nan nu findixi serexedube kuntigie ra. Na waxati, Ala xa masenyi naxa fa Sakari xa di Yaya ma, a to nu na wula i.

³ Na kui, a naxa siga kawandi rabade Yuruden xure longori birin. A nu kawandi tima mixie be, e xa e xunxa ye xora tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁴ A sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui, «Mixi nde a xui itema gbengberenyi ma, <Wo kira yailan Marigi be, wo sankirae matinxin a ya ra.

⁵ Fole birin nafema ne.

Geya xungbe nun a lanma, a birin igoroma ne.

Kira madalinxi tinxinma ne, kira jaaxi yailanma ne.

⁶ Adamadi birin fama ne Ala xa kisi tode.»

⁷ Na kui, jama to nu sigama Yaya xon ma a xa e xunxa ye xora, a naxa a fala e be, «Wo tan boximase bonsoe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xone ma naxan na fafe?

⁸ Wo kepa xa wali fanyi ramini alo wuri bili fanyi bogi fanyi raminima ki naxe, bogi naxan a masenma a wo bara tuubi. Wo naxa a fala wo yete ma, <Ibrahimia nan na muxu benba ra,> barima fere na Ala yi a xa yi gemee mafindi Ibrahimia xa die ra.

⁹ Beera jan na wurie sankee ra a xa e bilie sege. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a fonma ne, a woli te i.»

¹⁰ Nama naxa a maxorin, «Muxu xa munse raba fa?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Donma firin na naxan yi ra, a kanyi xa keren fi boore ma, se mu na naxan yi. Donse na naxan yi ra, a kanyi fan xa a raba na ki.»

¹² Duuti maxilie fan naxa fa e xunxade ye xora, e a maxorin, «Karamoxo, a lanma muxu xa munse raba?»

¹³ A naxa e yaabi, «Wo naxa duuti xun masa dangi yaamari ra.»

¹⁴ Soori ndee fan naxa a maxorin, «Muxu tan go? A lanma muxu fan xa munse raba? A naxa e yaabi, «Wo naxa mixi yo muja, wo naxa mixi yo tojege. Wo xa wo wasa so wo wali sare nan na.»

¹⁵ Mixie naxa e xaxili ti Yaya ra, e nu e mapoxun, a temunde Ala xa Mixi Sugandixi na a ra.

¹⁶ Yaya naxa a fala e birin be, «N tan wo xunxama ye nan xɔɔra, kono naxan fama n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra, n jan xa a xa sankiri luuti yati fulun. A tan nan Ala Xaxili Seniye nxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama te ra.

¹⁷ A xa segere suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lonyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, kono a lagi tan ganma te ra naxan mu xubenma.»

¹⁸ Yaya man nu mixie rasima a mooli wuyaxi ra, a nu e kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁹ Kono Yaya to woyen mange Herode ma, a taara xa gine Herodiyasi xa fe ra, a nun a nu bara fe naaxi naxan birin naba,

²⁰ Herode man naxa yi fe kobi keren sa na birin xun: A naxa Yaya sa geeli.

Isa xunxafe ye xɔɔra

(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Yaya 1:32-34)

²¹ Nama birin to nu bara e xunxa ye xɔɔra, Isa fan naxa a xunxa ye xɔɔra. A to nu Ala maxandife, koore naxa rabi,

²² Ala Xaxili Seniye nxi naxa goro a ma alo ganbe. Xui nde naxa keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenexi ki fanyi ra.»

Isa benbae

(Matiyu 1:1-17)

²³ Isa to je tongo saxan pondon soto, a naxa a xa wali folo. Mixie nu laxi a ra Yusufu xa di nan a ra.

Yusufu findixi Heli xa di nan na,

²⁴ Heli findixi Matahati xa di nan na,

Matahati findixi Lewi xa di nan na,

Lewi findixi Meliki xa di nan na,

Meliki findixi Yannayi xa di nan na,

Yannayi findixi Yusufu xa di nan na,

²⁵ Yusufu findixi Matahisa xa di nan na,

Matahisa findixi Amosi xa di nan na,

Amosi findixi Naxumu xa di nan na,

Naxumu findixi Esili xa di nan na,

Esili findixi Nagayi xa di nan na,

²⁶ Nagayi findixi Maati xa di nan na,

Maati findixi Matahisa xa di nan na,

Matahisa findixi Semeyin xa di nan na,

Semeyin findixi Yoseke xa di nan na,

Yoseke findixi Yoda xa di nan na,

²⁷ Yoda findixi Yohana xa di nan na,

Yohana findixi Resa xa di nan na,

Resa findixi Sorobabeli xa di nan na,

Sorobabeli findixi Salatiyeli xa di nan na,

Salatiyeli findixi Neri xa di nan na,

²⁸ Neri findixi Meliki xa di nan na,

Meliki findixi Adi xa di nan na,

Adi findixi Kosan xa di nan na,

Kosan findixi Elemadan xa di nan na,

Elemadan findixi Eru xa di nan na,

²⁹ Eru findixi Yosuwe xa di nan na,
Yosuwe findixi Eliyeseri xa di nan na,
Eliyeseri findixi Yorimi xa di nan na,
Yorimi findixi Matahathi xa di nan na,
Matahathi findixi Lewi xa di nan na,
³⁰ Lewi findixi Simeyɔn xa di nan na,
Simeyɔn findixi Yuda xa di nan na,
Yuda findixi Yusufu xa di nan na,
Yusufu findixi Yonan xa di nan na,
Yonan findixi Eliyakin xa di nan na,
³¹ Eliyakin findixi Meleya xa di nan na,
Meleya findixi Mena xa di nan na,
Mena findixi Matata xa di nan na,
Matata findixi Natan xa di nan na,
Natan findixi Dawuda xa di nan na,
³² Dawuda findixi Yisayi xa di nan na,
Yisayi findixi Obedo xa di nan na,
Obedo findixi Boosu xa di nan na,
Boosu findixi Salimon xa di nan na,
Salimon findixi Naxason xa di nan na,
³³ Naxason findixi Aminadabo xa di nan na,
Aminadabo findixi Adimin xa di nan na,
Adimin findixi Arini xa di nan na,
Arini findixi Xesiron xa di nan na,
Xesiron findixi Peresi xa di nan na,
Peresi findixi Yuda xa di nan na,
³⁴ Yuda findixi Yaxuba xa di nan na,
Yaxuba findixi Isiyaga xa di nan na,
Isiyaga findixi Iburahima xa di nan na,
Iburahima findixi Tera xa di nan na,
Tera findixi Naxori xa di nan na,
³⁵ Naxori findixi Serugu xa di nan na,
Serugu findixi Rewu xa di nan na,
Rewu findixi Pelegi xa di nan na,
Pelegi findixi Eberi xa di nan na,
Eberi findixi Selaha xa di nan na,
³⁶ Selaha findixi Kayinan xa di nan na,
Kayinan findixi Arafaxadi xa di nan na,
Arafaxadi findixi Semi xa di nan na,
Semi findixi Nuha xa di nan na,
Nuha findixi Lemeki xa di nan na,
³⁷ Lemeki findixi Metusela xa di nan na,
Metusela findixi Enoki xa di nan na,
Enoki findixi Yeredi xa di nan na,
Yeredi findixi Mahalaleli xa di nan na,
Mahalaleli findixi Kenan xa di nan na,
³⁸ Kenan findixi Enosi xa di nan na,
Enosi findixi Seti xa di nan na,
Seti findixi Adama xa di nan na,
Adama findixi Ala xa di nan na.

4

*Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan
(Matiyu 4:1-11, Maraki 1:12-13)*

¹ Isa to keli Yuruden, Ala Xaxili Seniyeŋxi nu goroxi a ma, a Isa xun ti gbengberenyi ra.

² Xi tongo naani bun ma, a nu na naa, Ibulisa nu katafe a ratantande. Isa mu sese don na waxati birin bun. Na xi konti to kamali, kaame nu na a ma.

³ Ibulisa naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi gɛmɛ xa findi taami ra.»

⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebɛxi Kitaabui kui, «Mixi mu baloma taami gbansan xa ra.»»

⁵ Ibulisa naxa fa a xanin geya fari, a dunɔpa mangeya birin masen a be kerenyi ra.

⁶ A naxa a fala a be, «N yi mangeya birin fima nɛ i ma a nun a dariye, barima a soxi n tan nan yi. N fan nɔma a fide, n na wa a fife naxan yo ma.

⁷ Na kui, xa i i felen n be, i n batu, n a birin findima nɛ i gbe ra.»

⁸ Isa naxa a yaabi, «A sebɛxi Kitaabui kui, «I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan be.»»

⁹ Ibulisa man naxa a xanin Darisalamu, a a ti Ala xa hɔrɔmɔbanxi fari, yire itexi. A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tугan be ra,

¹⁰ barima a sebɛxi, «Ala yaamari fima nɛ a xa malekee ma i xa fe ra, e xa i kanta.»

¹¹ A man sebɛxi, «E e belexee rasoma nɛ i bun ma, e i rate alako i sanyi naxa din gɛmɛ ra.»»

¹² Isa naxa a yaabi, «Kitaabui man a masenxi, «I naxa i Marigi Ala mato.»»

¹³ Ibulisa to gɛ kate birin nabade a xa Isa ratantan, a naxa keli a xun ma, han beenun a xa waxati gbete xa a li.

*Isa a xa wali fɔlɔfe Galile boxi ma
(Matiyu 4:12-25, Maraki 1:14-20)*

¹⁴ Isa naxa gbilen Galile boxi ma. Ala Xaxili Seniyeŋxi xa senbe nu na a ma. A xa fe xibaaru naxa siga rayensen na yire birin.

¹⁵ Isa nu mixie xaranma e xa salidee kui, birin nu a matɔxɔ.

*Nasaretikae tondife lade Isa ra
(Matiyu 13:53-58, Maraki 6:1-6)*

¹⁶ Isa naxa siga Nasareti, a xuruxi dennaxe. Malabu lɔxɔɛ ma, a naxa so salide kui alo a nu darixi a ra ki naxe, a ti, a xa Kitaabui xaran mixie be.

¹⁷ E naxa Annabi Esayi xa Kitaabui so a yi. A to a itala, a naxa yire to a sebɛxi dennaxe,

¹⁸ «Marigi Xaxili na n xun ma, barima a bara n sugandi, a a ragoro n ma, n xa setaree kawandi xibaaru fanyi ra.

A n xɛɛxi nɛ

n xa xɛɛra iba mixi suxuxie be, e xɔɛyama nɛ,

n xa xɛɛra iba dɔnxuie be, e ya se toma nɛ,

n xa tɔɔrɔmixie xɔɛya naxee na nɔɛ bun ma,

¹⁹ n xa xɛɛra iba mixie be,
Ala xa hinne waxati bara a li.»

²⁰ A naxa fa Kitaabui makuntan, a a so taalibi yi, a doxo. Birin e ya banbanxi a ra salide kui.

²¹ A naxa masenyi ti folo e be, «To, yi sebeli naxan xaranxi wo be yi ki, a bara kamali.»

²² Birin nu a xa fe fanyi falama, e nu kaaba woyen fanyie ma naxee nu minima a kere i. E naxa so e bore maxorinfe, «Yusufu xa di xa mu yi ki?»

²³ Isa naxa a fala e be, «N na a kolon wo yi taali sama ne n be, «Seriba, i yete dandan.» Wo man a falama ne n be, «Muxu bara fe naxan birin me i naxan nabaxi Kaperenamu, i man xa a mooli raba i xonyi be.»

²⁴ N xa nondi fala wo be, namiponme yo mu binyama a xonyi tan.

²⁵ Wo man xa wo tuli ti nondi ra. Kaape gine wuyaxi nu na Isirayila boxi ma Annabi Eliya xa waxati, kaame to sin boxi ma, tune ye mu bira pe saxan kike senni.

²⁶ Kono Ala mu Annabi Eliya xee e tan Isirayilaka ginee sese ma, fo a to a xee kaape gine nde nan gbansan ma naxan nu na Sarepeta, Sidon boxi ma.

²⁷ Kune kanyi wuyaxi fan nu na Isirayila boxi ma Annabi Elise xa waxati, kono a mu e tan sese rayalan, fo Naaman Siriyaka gbansan, a na nan nayalan.»

²⁸ E to yi fee me, mixi birin naxee nu na salide kui, e bope naxa te Isa xili ma.

²⁹ E naxa keli, e a ramini taa fari ma. E xa taa to nu tixi geya ra, e naxa a xanin yire nde e xa a radin ye gelenyi ra.

³⁰ Kono Isa naxa mini e tagi, a a xa kira suxu.

Isa mixi gbegebe rayalanfe

(Matiyu 8:14-17, Maraki 1:21-34)

³¹ Isa naxa goro Kaperenamu, Galile boxi taa nde. A to nu na mixie kawandife malabu loxo,

³² e naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a nu woyenma mange senbe nan na.

³³ Na salide kui, xeme nde nu na pinne nu naxan foxo ra. A naxa sonxo rate folo, a gbelegebe,

³⁴ «Ee! Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode ne? N na a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentoe nan na i ra.»

³⁵ Isa naxa woyen a ma a xoxoxoe ra, a a yamari, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.» Ninne naxa xeme rabira boxi pama tagi, a fa gbilen a foxo ra. Xeme mu maxono hali keren.

³⁶ Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxorin, «Masenyi mooli mundun yi ki? A jinnnee yamarima noe nun senbe ra, nee gbilen mixi foxo ra!»

³⁷ Na kui, Isa xa fe xibaaru naxa yensen ye na boxi rabilinyi yire birin.

³⁸ Isa to mini salide kui, a naxa siga Simon xonyi. Simon bitanyi mu nu yalanxi. A fate nu ganxi a ma. E naxa Isa maxandi a xa a mali.

³⁹ Isa to ti a xun ma, a naxa woyen na fure ma, fure naxa a bepin. A naxa keli keren na, a kuri so e be.

⁴⁰ Soge to dula, e naxa fa furema mooli birin na Isa xon ma. A naxa a belexe sa e ma keren keren, a fa e rayalan.

⁴¹ A naxa jinnnee fan keru mixi wuyaxi foxo ra. Ninnee nu furemae bepinma, e nu gbelegebe e nu a fala, «Ala xa Di nan na i ra!» Kono Isa naxa e yamari, a e raton woyenfe ra, barima e nu a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra.

⁴² Na kuye iba, a naxa mini, a siga yire madunduxi nde. Nama naxa a fen han e a to. E nu katafe ne e xa kankan a ma, a naxa fa keli e xun.

⁴³ Kono a naxa a masen e be, «Fo n xa taa gbetee fan kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra, barima n xexi na nan ma.»

⁴⁴ Na kui, a nu kawandi tima salidee kui Yudaya boxi ma.

5

Isa foxirabire singee

(Matiyu 4:18-22, Maraki 1:16-20)

¹ Isa nu na Genesareti baa de ra. Nama fan nu e bore xetenma alako e xa a xui me Ala xa masenyi kawandide.

² Isa naxa kunkui firin to baa de ra. Yexesuxuie nu bara goro e kui, e nu e xa yele raxafe.

³ Isa naxa baki Simon xa kunkui kui, a a maxorin a xa kunkui ndedi mamini xare de ra. Na xanbi, Isa naxa dɔxo kunkui kui, a so jama kawandife.

⁴ Isa to ge masenyi tide, a naxa a fala Simon be, «Won xee dula ma. Wo yele sa naa, wo xa sa yexe suxu.»

⁵ Simon naxa a yaabi, «Karamɔxo, muxu ke birin nan nadangixi yakotomɔe nan na, muxu mu sese suxu. Kono i tan nan to a falaxi, n man sa yele sama.»

⁶ E to na raba, e naxa yexe gbegbe suxu yele kui, yele naxa boɔ folo.

⁷ E naxa e belexe magira booree be naxee nu na kunkui boore kui, e xa fa e mali. E to fa, e naxa na kunkui firinyie rafe yexe ra han e firin birin naxa wa dulafe.

⁸ Simon Piyeri to na fe to, a naxa bira Isa bun ma, a a fala, «Marigi, i xa i makuya n na, barima yunubitɔe nan n na!»

⁹ A na fala ne barima a tan nun a boore birin nu bara ge kaabade na yexe suxufe ra,

¹⁰ Simon walibooree, Sebede xa di firinyie Yaki nun Yaya, e fan nu bara kaaba. Na kui, Isa naxa a fala Simon be, «I naxa gaaxu. I darixi yexe nan suxu ra, kono keli yi waxati ma, i fama mixie nan sotode n be.»

¹¹ E to kunkui rate xare ma, e naxa se birin lu naa, e bira Isa foxo ra.

Kune kanyi rayalanfe

(Matiyu 8:1-4, Maraki 1:40-45)

¹² Isa to nu na taa nde kui, a naxa xeme nde li naa, kune dinxi a fate birin na. A to Isa to, a naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a mayandi, «N Marigi, xa i tin, i noma n naseniyende.»

¹³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa a bepin keren na.

¹⁴ Na xanbi, Isa naxa a yamari, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i dentege serexedube be, i serexe ba i xa seniyenxi xa fe ra, alɔ Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedeɔxoxoɔa nan na e be.»

¹⁵ Kono Isa xa fe xibaaru jan naxa yensen ye dangi a singe ra. Nama gbegbe nu e malanma e xa a xui rame, a man xa e rayalan e xa furee ma.

¹⁶ Kono Isa fan nu luma siga ra yire madunduxie, a sa Ala maxandi.

Isa Namate rayalanfe

(Matiyu 9:1-8, Maraki 2:1-12)

¹⁷ Loxo nde, Isa nu kawandi tife. Farisenie nun seriye karamoxoe nu bara fa doxo, naxee kelixi Darisalamu, a nun Galile nun Yudaya taa birin. Marigi xa senbe nu na Isa ma furemae rayalanfe ra.

¹⁸ Na temui, mixi ndee naxa fa namate nde ra, a saxi sade ma. E nu katafe ne e xa fa a sa Isa bun,

¹⁹ konɔ nɔma xa fe naxa a niya e mu no sode a ra. Na kui, e naxa te banxi fari, e a fari yire nde maba, e fa namate ragoro menni ra, a saxi a xa sade fari, a goro nɔma tagi Isa ya i.

²⁰ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N boore, i xa yunubie bara xafari i be.»

²¹ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa so e mapoxunfe, «Pe, nde yi ra, a to Ala rasotoma yi ki? Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

²² Isa to e xa mapoxunyi kolon, a naxa e maxorin, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?»

²³ Woyenyi mundun sooneya, a falafe «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe «Keli, i jere?»

²⁴ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunjina ma.» A naxa fa a fala namate be, «N naxe i be, keli, i xa sade tongo, i xa siga i xonyi.»

²⁵ Namate naxa keli mixie ya xori keren na. A naxa se tongo a nu saxi naxan ma, a fa siga a xonyi Ala matoxo ra.

²⁶ Nama birin de naxa ixara ki fanyi, e nu Ala matoxo. Ala xa yaragaaxui fan naxa lu e boje ma, e a fala, «To, muxu bara kaabanako fee to.»

Lewi birafe Isa foxo ra

(Matiyu 9:9-17, Maraki 2:13-22)

²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa mini, a duuti maxili nde to naxan xili Lewi, a doxoxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.»

²⁸ Lewi naxa keli, a fe birin nabolo, a bira a foxo ra.

²⁹ Na temui, Lewi naxa xulunyi belebele ti a xonyi Isa be. E birin nu na e degefe yire keren, duuti maxili wuyaxi nun mixi gbete fan nu na naa.

³⁰ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa Isa foxirabiree maxorin, «Munfe ra wo nun duuti maxilie nun yunubitoe wo degema yire keren?»

³¹ Isa naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma.

³² N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide, e xa tuubi.»

Isa maxorinfe sunyi ma

(Matiyu 9:14-15, Maraki 2:18-20)

³³ Mixi ndee naxa fa a fala Isa be, «Annabi Yaya nun Farisenie foxirabiree sunyi nun salie rabama han, konɔ i gbee tan e degema tun.»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa futixiri xulunyi a li, wo noma a falade gindefenyi boore be e xa sunyi suxu a na e fe ma temui naxe?»

³⁵ Waxati fama, gindefenyi bama e yi ra temui naxe. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.»

³⁶ Isa man naxa taali nde sa e be, «Mixi yo mu dugi xuntunyi bama dugi neene ra a xa dugi fori lonpo a ra. Xa na raba, dugi neene kanama ne, na xuntunyi fan mu lanma dugi fori ma.

³⁷ Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra weni neene na funtu, na lebe fori bulama ne, weni fili, a sase fan kana.

³⁸ A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui.

³⁹ Mixi yo man mu wama weni neene xon xa a bara weni fori min, barima a a falama ne, «Weni fori nan fan.»»

6

Malabu loxo xa seriye,

nun xeme nde belexe rayalanfe

(Matiyu 12:1-14, Maraki 2:23-3:6)

¹ Malabu loxo nde, Isa nun a foxirabiree nu perefe sankira ra xee tagi. Isa foxirabiree naxa mengi tonsoe ndee ba, e e tuxutuxu e belexe, e a xorie don.

² Fariseni ndee naxa woyen, «Munfe ra wo na malabu loxo xa seriye matandife?»

³ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?»

⁴ A so ne Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a foxirabiree fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo serexedubee.»

⁵ Isa man naxa a fala e be, «Adama xa Di nan findixi marigi ra malabu loxo xun ma.»

⁶ Malabu loxo xa gbete ma, Isa man naxa so salide kui, a mixie kawandi. A naxa xeme nde li naa, naxan yire fan belexe tuuxi a ma.

⁷ Farisenie nun seriye karamoxoe nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a mixi rayalanma malabu loxo xa ma, alako e xa no a kalamude fe nde ma.

⁸ Kono Isa to nu e xa mapoxunyi kolon, a naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be jama tagi.» A naxa keli, a ti.

⁹ Isa naxa a masen e be, «N xa wo maxorin. A daxa fe fanyi nan xa raba malabu loxo xa ma, ka fe jaaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sontofe?»

¹⁰ A to ge a ya raperede mixi birin kanke ma, a naxa a fala na xeme be, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan.

¹¹ Kono Farisenie tan naxa xono ki fanyi. E naxa so woyenfe e bore be, e xa lan fe ma, e noma naxan niyade Isa ra.

Isa a xa xera fu nun firinyi sugandife

(Matiyu 10:1-3, Maraki 3:13-19)

¹² Na waxati ma, Isa naxa siga geya fari Ala maxandide, a koe birin nadangi a Ala maxandima.

¹³ Kuye to iba a naxa a foxirabiree xili. A naxa fu nun firin sugandi e ya ma, a e xili sa xerae. E tan nan ya:

¹⁴ Simon, Isa naxan xili sa Piyeri, Piyeri xunya Andire, Yaki, Yaya, Filipu, Barotolome,

¹⁵ Matiyu, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Simon naxan xili nu falama Seloti,

¹⁶ Yaki xa di Yudasi, nun Yudasi Isikariyoti naxan findi yanfante ra, a Isa sa mixi kobie belexe.

Isa jama kawandife

(Matiyu 5-7)

¹⁷ Isa nun na mixi fu nun firinyie to goro, a naxa ti kene nde ma. A foxirabiree gali nu na naa, a nun jama gbegebe naxee nu kelixi Yudaya nun Darisalamu, a nun baa de ra, Tire nun Sidon nabilinyi.

¹⁸ E birin nu faxi Isa xui ramæde, a man xa e rayalan e xa furee ma. Ninne nu naxee tɔɔɔma, a nu e rayalanma.

¹⁹ Nama birin nu katafe e xa din a ra, barima senbe nu minife a i, a nu e birin nayalan.

Sɛɛwɛ nun Gbaloe
(*Matiyu 5:1-12*)

²⁰ Na temui Isa naxa a ya ti a foxirabirɛɛ ra, a a masen e be,

«Sɛɛwɛ na wo be, wo tan setaree,
barima wo jan na Ala xa mangɛya niini bun ma.

²¹ Sɛɛwɛ na wo be, wo tan naxee kaamɛxi yakɔsi,

barima wo fama nɛ wasade.

Sɛɛwɛ na wo be, wo tan naxee wama yakɔsi,

barima wo fama nɛ yeledɛ.

²² Sɛɛwɛ na wo be, mixie na wo xɔn temui naxe,

e na wo kerɛ, e na wo konbi, e na wo xili kana Adama xa Di xa fe ra.

²³ Wo xa sɛɛwa na lɔxɔɛ, wo tugaɗa nɛlexɛni ra,

barima wo baraayi gboma nɛ ariyanna.

E benbae nu namijɔnmɛɛ fan tɔɔɔma na ki nɛ.»

²⁴ «Kɔnɔ gbaloe na wo be, wo tan bannae,

barima wo jan bara wo xa fe fanyi sɔtɔ.

²⁵ Gbaloe na wo be, wo tan naxee wasaxi yakɔsi,

barima kaamɛ fama nɛ wo suxude.

Gbaloe na wo be, wo tan naxee yelema yakɔsi,

barima sunnunyi nun wa fama nɛ wo suxude.

²⁶ Gbaloe na wo be, mixi birin na wo xili fanyi fala temui naxe,

barima e benbae nu wule faleɛ fan xunmafalama na ki nɛ

naxee nu e yetɛ findixi namijɔnmɛɛ ra.»

Yaxuie xanufe
(*Matiyu 5:38-48*)

²⁷ «N xa a fala wo be, wo tan naxee na wo tuli matife n na,

wo xa wo yaxuie xanu,

wo fe fanyi nan naba wo xɔnmae be,

²⁸ wo Ala maxandi wo dankamae be,

wo Ala maxandi wo tɔɔɔmae be.

²⁹ Xa mixi i xɛɛɛ garin,

i xa boore sɛɛti fan ti a be.

Xa mixi i xa donma tongo,

i naxa tondi a xa i xa mafelenyi fan tongo.

³⁰ Naxan yo na i makula, i xa a ki.

Naxan na see ba i yi, i naxa a maxɔrin a xa a ragbilen.

³¹ Wo wama mixie xa naxan birin naba wo be,

wo fan xa na nan naba e be.»

³² «Xa wo sa mixi gbansan nan xanuma, naxee wo fan xanuxi, wo baraayi mundun sɔtɔma na kui? Hali yunubitɔɛɛ, e mixie nan xanuma naxee e tan fan xanuxi.

³³ Xa wo sa fe fanyi rabama mixie be, naxee fe fanyi rabama wo fan be, wo baraayi mundun sɔtɔma na kui? Na tan, hali yunubitɔɛ a rabama.

³⁴ Xa wo sa doni tima mixi nan be, wo laxi naxan na a wo xa doni fima, wo baraayi mundun sotoma na kui? Hali yunubitoee, e doni tima e boore be, alako e man xa doni birin soto.

³⁵ Konɔ wo tan xa wo yaxuie xanu. Wo xa fe fanyi nan naba. Wo xa doni ti, hali wo mu laxi a fife ra. Na kui, wo baraayi ghoma ne, wo findi Ala Xili Xungbe Kanyi xa die ra, barima a tan fe fanyi rabama finsiriwalie nun mixi kobie be.

³⁶ Wo fan xa kinikini mixi ma, alo wo Baba Ala kinikinima mixi ma ki naxe.»

Wuri fupi nun xebenyi

(Matiyu 7:1-5)

³⁷ «Wo naxa wo yete findi wo boore adama kewalie makiitima ra, alako kiiti naxa fa kana wo fan na Ala yi. Wo naxa mixi makiiti kiiti xɔɔxɔe ra, alako wo fan naxa makiiti kiiti xɔɔxɔe ra. Wo diɲe mixi ma, alako Ala xa diɲe wo fan ma.

³⁸ Wo mixi ki, alako Ala fan xa wo ki. Wo kima ki naxe, a luma ne alo maale na maniya, a maniyase rafe a fanyi ra, maale madeten, a xeye xeye, nde man fa sa a xun han a fili a ma. Na kui, wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be.»

³⁹ Isa man naxa yi taali woyenyi fala e be, «Donxui noma xuli suxude donxui be yire? A di, e firin birin mu birama xe yili kui?

⁴⁰ Taalibi mu dangima a karamoxo ra, konɔ taalibi naxan birin nu ge a matinkande, a luma ne alo a karamoxo.»

⁴¹ «Munfe ra i wuri fupi toma i ngaxakerenyi ya ma, a fa li i mu xebenyi toxi naxan na i tan yete ya ma?

⁴² I noma a falade i ngaxakerenyi be di, <A lu n xa na wuri fupi ba i yete ya ma,> a fa li i tan mu xebenyi toxi naxan na i tan ya ma? I tan filankafui, xebenyi nan singe ba i ya ma! Na ba xanbi, i noma ne se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fupi ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

Wuri bili kolonma a bogi nan ma

(Matiyu 7:16-20, 12:33-35)

⁴³ «Sansi fanyi mu na naxan bogi kobi raminima, sansi kobi fan mu na naxan bogi fanyi raminima.

⁴⁴ Sansi birin kolonma a bogi nan ma. Xore mu bama tunbe bili ra, kusu fan mu bama baagi bili kon na.

⁴⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi boɲe kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi boɲe kui, a fe kobi nan naminima. Naxan na gbo mixi boɲe kui, na nan donxɔe minima a de i.»

Banxiti firinyie xa taali

(Matiyu 7:24-27)

⁴⁶ «Munfe ra wo n xilima <N Marigi, n Marigi,> konɔ wo mu n xui rabatuma?

⁴⁷ Mixi yo fa n ma, a n ma masenyi rame, a fa a rabatu, wo wo tuli mati n xa a masen wo be na kanyi maniyaxi mixi naxan na.

⁴⁸ A maniyaxi banxiti nan na, naxan boxi ge han a sa fanye li, a fa a xa banxi bili ti na fanye fari. Loxo nde, xure naxa banbaran ye han a din banxi ma, konɔ a mu no sese niyade a ra, barima a nu tixi a fanyi ra.

⁴⁹ Konɔ mixi yo naxan n ma masenyi rame, a fa li a mu a rabatu, na kanyi tan maniyaxi xeme nan na naxan banxi ti boxi fari ma, bili mu a be.

Xure to banbaran, a din banxi ma, a naxa a rabira keren na, banxi naxa kana a jaaxi ra.»

7

Sɔɔri xunmati xa danxaniya (Matiyu 8:5-13)

¹ Isa to ge a xa masenyi birin tide pama be, a naxa so Kaperenamu.

² Sɔɔri mixi keme xunmati nde nu na naa, naxan ma konyi xeme nde nu furaxi, a gbe mu nu luxi a xa faxes. Konyi nan nu a ra naxan nu rafan a marigi ma ki fanyi.

³ Sɔɔri xunmati to Isa xa fe me, a naxa Yuwifii kuntigi ndee xee Isa xon, a xa fa a xa konyi rayalan.

⁴ Yuwifii kuntigie to Isa yire li, e naxa a mayandi ki fanyi, e a fala, «Mixi na a ra, a lan ne i xa yi fe raba a be,

⁵ barima won si rafan a ma. A tan nan salide tixi muxu be.»

⁶ Isa naxa bira e foxo ra. A to makore banxi ra, na sɔɔri mixi keme xunmati naxa a boore ndee xee e xa a fala a be, «Marigi, i naxa i yete tooo, barima na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui.

⁷ Na nan a niya, n pan mu tin n yete xa fa i xon. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi xa yalan.

⁸ N a kolon barima n fan na mange ndee xa yaamari bun ma, sɔɔri ndee man na n yi, naxee na n fan ma yaamari bun ma. N na a fala sɔɔri nde be, «Siga,» a sigama ne. N na a fala, «Fa,» a fama ne. N na n ma konyi nde yamari, «Yi fe raba,» a a rabama ne.»

⁹ Isa to a xa woyenyi me, a naxa kaaba a xa fe ma. A naxa a ya rafindi pama ma naxan nu biraxi a foxo ra, a a masen e be, «N xa a fala wo be, n mu yi danxaniya mooli toxi hali Isirayila boxi ma.»

¹⁰ Xee rae to gbilen sɔɔri xunmati xonyi, e naxa konyi li, a yalanxi.

Isa kaape gine xa di rakelife faxe ma

¹¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa nde, dennaxe xili Nayin, a foxirabiree nun pama gbegbe nu na a foxo ra.

¹² A to makore taa sode de ra, Isa naxa a to mixie minife xeme nde fure ra. Kaape gine nde xa di kerenyi nan nu faxaxi, na taa pama gbegbe fan nu jerefe kaape gine fe ma.

¹³ Marigi to kaape gine to, a naxa kinikini a ma, a a fala a be, «I naxa wa.»

¹⁴ A naxa a maso fure ra, a a belexe sa a xaninse fari, a xaninmae naxa ti. Isa naxa a masen, «I tan segetala, n naxe i be, keli!»

¹⁵ Faxamixi naxa keli, a so woyenfe. Isa naxa a ragbilen a nga ma.

¹⁶ Gaaxui naxa e birin suxu, e nu Ala matoo, e nu a fala, «Ala namijonme xungbe nan nakeliki won tagi!» E man nu a fala, «Ala bara fa a xa mixie xunmatode!»

¹⁷ Isa xa xibaaru naxa siga rayensen na Yudaya boxi birin ma a nun naa rabilinyi.

Annabi Yaya xa maxorinyi (Matiyu 11:1-30)

¹⁸ Yaya foxirabiree naxa yi fe birin fala Yaya be.

¹⁹ A fan naxa mixi firin xili e ya ma, a e xεε Isa maxorinde, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

²⁰ E to Isa yire li e naxa a maxorin, «Yaya Xunxa nan muxu xεεxi i maxorinde. I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

²¹ Na temui yati, Isa nu furemae, pinne kanyie, nun donxui gbege rayalanfe.

²² Na kui, a naxa Yaya xa xεεrae yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentege Yaya be. Donxue se toma, namatee nerema, kune kanyie yalanma, tulixorie woyenyi mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra.

²³ Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

²⁴ Yaya xa xεεrae to siga, Isa naxa nama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Foye kale naxan namaxama?

²⁵ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Naxee maxirixi a fanyi ra, e xa dunije igiri bannaya kui, nee toma mange banxie nan kui.

²⁶ Wo fa siga munse matode? Namijonme? Iyo, n xa a fala wo be, a jan dangi namijonme ra.

²⁷ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xεera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.»

²⁸ N xa a fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya ra. Konɔ n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.»

²⁹ «Nama nun duuti maxilie to a xui me, e la ne Ala ra, e fa lu Yaya xa e xunxa ye xɔra.

³⁰ Konɔ Farisenie nun seriye karamoxe tan tondi ne Ala waxonfe ra e be barima e tondi ne Yaya xa e xunxa ye xɔra.»

³¹ «N noma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi nde ra?

³² E maniyaxi dimedie nan na naxee dɔxoxi taa kui, e nu a fala e booree be,

«Muxu bara xule fe wo be,

konɔ wo mu fare boronxi.

Muxu bara jon beeti ba,

konɔ wo mu wa.»

³³ «Yaya Xunxa to bara fa, a mu taami don, a mu weni min. Wo bara a fala, «Ninne na a foxo ra.»

³⁴ Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, wo bara a fala, «Furi naaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitoe nan a ra!»

³⁵ Konɔ xaxilimaya kolonma a kawali nan ma.»

Gine yunubitoe nde xa yunubie xafarife

³⁶ Fariseni nde naxa Isa xili e xa e dege a xonyi. Isa naxa so naa, a a magoro.

³⁷ Gine yunubitoe nde nu na taa kui, a naxa a me a Isa a degefe na Fariseni xonyi. Na kui, a naxa labunde ture suxu a yi ra, na saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra.

³⁸ A to so naa, a naxa ti Isa xanbi ra a sanyi yire. A to wa ƒoɔ, a naxa Isa sanyie bunda a yaye ra. A naxa e mafuruku a xunsexe ra, a e sunbu, a fa labunde maso e ma.

³⁹ Fariseni naxan Isa xili a degede a xonyi, a to na fe to, a naxa a fala a yete ma, «Xa yi xeme findixi namipɔnmɛ nan na nu, a yi gine xa fe kolonma ne nu, a a kolonma ne nu a yunubitɔe nan dinfe a ra yi ki.»

⁴⁰ Isa naxa a fala a be, «Simɔn, n xa fe nde masen i be.» Na naxa a yaabi, «Karamɔɔ, a masen n be.»

⁴¹ Isa naxa yi taali sa a be, «Kɔbiri kanyi nde nu bara mixi firin doni. A singe xa doni findixi gbeti kɔbiri kole keme suuli nan na, a firin nde, gbeti kɔbiri kole tongo suuli.

⁴² Fɛɛɛɛ to mu nu na e sese yi ra, kɔbiri kanyi naxa diɲe e firin birin xa doni ma. Na mixi firinyi tagi, kɔbiri kanyi rafaɲma nde ma dangi boore ra?»

⁴³ Simɔn naxa a yaabi, «N laxi a ra, naxan xa doni nu gbo boore be.» Isa naxa a fala a be, «I nɔndi.»

⁴⁴ Na temui a naxa a ya rafindi gine ma, a fa a masen Simɔn be, «I yi gine to? N so ne i xonyi, i mu ye fi n ma n xa n sanyie maxa, kɔnɔ a tan n sanyie maxaxi a yaye nan na, a e mafuruku a xunsexe ra.

⁴⁵ I tan mu n sunbu, kɔnɔ a tan, kabi n soxi i xonyi, a mu baxi n sanyie masunbufe.

⁴⁶ I tan mu ture maso n xunyi ma, kɔnɔ a tan labunde ture nan masoxi n sanyie ma.

⁴⁷ Na na a ra, n xa a fala i be, a xa yunubie naxee gboxi na ki, e bara xafari a be, barima a xa xanunteya fan gbo. Kɔnɔ naxan xa yunubi xafarixie xurun, na kanyi xa xanunteya fan xurun.»

⁴⁸ Isa naxa fa a masen gine be, «I xa yunubie bara xafari.»

⁴⁹ Naxee nu magoroxi e degede, nee fan naxa so a falafe e yete ma, «Nde yi ra a to yunubi xafarima?»

⁵⁰ Isa man naxa a masen gine be, «I xa danxaniya bara i rakisi. Siga boɲesa kui.»

8

Ginee naxee Isa malife

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa birin isa ra, a xungbe nun a xuri, a nu mixie xaran, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra. A ƒoxirabire fu nun firinyie nu na a ƒoxɔ ra,

² a nun gine nde naxee nu bara rayalan jinnɛe nun fure gbeteɛ ma. E xilie nan ya: Mariyama, a nu falama naxan be Magidalaka, Isa jinne solofere kerɛ naxan ƒoxɔ ra,

³ a nun Yohanna, naxan nu doxoɔi Herode xa walikɛe xunyi Kusa xon, a nun Susanna, a nun mixi gbete wuyaxi. E nu Isa nun a ƒoxirabireɛ malima e yete harige ra.

Xɛ rawali xa taali

(Matiyu 13:1-23, Maraki 4:1-20)

⁴ Nama gbegbe to malan Isa yire kelife taa wuyaxi, a naxa yi taali woɲenyi masen e be,

⁵ «Xε rawali nde nan mini sansi xori garansande. A to nu sansi xori garansanma, a xori ndee naxa bira sankira xon, mixie naxa nee maboron, xonie man fa e don gbiki.

⁶ Sansi xori nde fan naxa bira geme yire. A to bula, a naxa ragan barima ye mu nu na a be.

⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana.

⁸ Sansi xori nde fan naxa bira bendε fanyi ma. Na xori keren keren birin sansie to te, e naxa e tonsɔε ramini, xori keme keme.» Isa to ge na woyenyi ra, a naxa a xui ite, a a fala, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

⁹ Isa foxirabirεε to a maxorin a xa na taali ya iba e be,

¹⁰ a naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, konɔ mixi gbeteε tan a mema taali woyenyie nan na, alako

«E xa fe to, konɔ e naxa a igbe.

E xa fe mε, konɔ e naxa a fahaamu.»»

¹¹ «Na taali woyenyi ya ibama yi ki ne. Sansi xori misaalixi Ala xa masenyi nan na.

¹² Sansi xori naxee bira kira xon, nee misaalixi mixie nan na naxee bara Ala xa masenyi mε, konɔ Ibulisa nan fama fa, a a ba e boje ma, alako e naxa fa danxaniya, e kisi.

¹³ Sansi xori naxee bira geme yire, nee misaalixi mixi nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu seewe ra. Konɔ sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Maratantanyi waxati na a li, e mu xanma.

¹⁴ Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, konɔ kontofili, bannaya, nun yetε rafan fee nan a niyama e mu ge e bogi raminide Ala be.

¹⁵ Sansi xori naxee bira bendε fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a ragata e boje fanyi ma tinxinyi kui, e e bogi ramini Ala be tunnabexiya kui.»

Lanpui xa taali

(Maraki 4:21-25)

¹⁶ «Mixi yo mu lanpui radεxema, a man fa feje felen a xun na, xa na mu a ra a a raso sade bunyi. A a dɔxoma lanpui dɔxose nan fari alako naxee soma banxi, e xa a te dexe to.

¹⁷ Fe noxunxi birin fama kolonde. Gundo birin makenenma ne.

¹⁸ Na na a ra, wo lan wo xa wo tuli mati a fanyi ra. Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, konɔ fahaamutare, hali a naxan di majoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Isa nga nun a xunyae

(Matiyu 12:46-50, Maraki 3:31-35)

¹⁹ Isa nga nun a xunya xememaε naxa siga a yire, konɔ e mu nu noma makorede a ra pama xa fe ra.

²⁰ Mixi nde naxa a fala Isa be, «I nga nun i xunyae na tande, e wama i tofe.»

²¹ Konɔ Isa naxa a yaabi, «Mixi naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu, nee nan findixi n nga nun n xunyae ra.»

Isa foye raxarafe

(Matiyu 8:23-27, Maraki 4:35-41)

²² Loxo nde, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Won xee baa naakiri ma.» E birin naxa baki kunkui kui, e siga.

²³ Na jere kui, Isa naxa xi. Foye belebele naxa keli baa ma, kunkui naxa rafe folo ye ra. Gbaloe nu bara makore e ra.

²⁴ Na kui, a foxirabiree naxa fa Isa raxunu e a fala a be, «Karamoxo, karamoxo, won faxafe ne yi ki!» Isa to xunu, a naxa woyen foye nun moronyie ma, a e yaamari. Foye nun moronyie naxa a iti, baa naxa raxara.

²⁵ Isa naxa fa a foxirabiree maxarin, «Wo xa danxaniya na minden?» E fan naxa gaaxu, e kaaba, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, a e yamarima, e a xui rabatu.»

*Isa jinnsee kerife Gadara xeme nde foxo ra
(Matiyu 8:28-34, Maraki 5:1-20)*

²⁶ Isa nun a foxirabiree to so Gadara boxi ma, dennaxe na Galile naakiri ma,

²⁷ Isa to goro xare ma, a naxa jinnsee kanyi li naa. Singe a nu sabatixi taa kui, kono kabi temui xonkuye a sabatixi gaburi yire a mageli ra.

²⁸ A to Isa to, a naxa gbelegbele, a sa bira a bun ma, a a fala a xui itexi ra, «Isa, i tan Ala Xilix Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi, i naxa n jaxankata.»

²⁹ A na fala ne, barima Isa nu bara jinnsee yamari a xa gbilen na xeme foxo ra. Sanmaya wuyaxi, mixie nu bara yoloxonyi sa a sanyie nun a belexee ma, alako a naxa a maxono, kono jinnsee nu luma yoloxonyie bolon na, a fa a rakonkon wula ra.

³⁰ Isa naxa a maxarin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali.» A na fala ne barima jinnsee gbegebe nan nu a foxo ra.

³¹ Jinnsee naxa Isa mayandi alako a naxa e rasanba yahannama.

³² Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma. Jinnsee naxa Isa mayandi a xa tin e xa sa so na xosee. Isa to tin,

³³ jinnsee naxa gbilen na xeme foxo ra, e sa so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E birin naxa madula, e faxa.

³⁴ Xose demadonyie to na fe to, e naxa siga e gi ra, e sa a fala taakae nun daaxakae be,

³⁵ mixie fan naxa siga e xa sa a mato naxan nabaxi. E to Isa yire li, e naxa xeme fan li naa, jinnsee nu bara kerin naxan foxo ra, a doxoxi Isa bun ma, sose ragoroxi a ma, a bara yalan. Na naxa e ragaaxu.

³⁶ Naxee nu bara a to Isa jinnsee kerin xeme foxo ra ki naxe, e naxa a tagi raba birin be.

³⁷ Na temui, Gadarakae birin naxa Isa mayandi a xa keli e xonyi, barima gaaxui nu bara e suxu ki fanyi. Na kui, Isa naxa baki kunkui kui, a xa gbilen.

³⁸ Jinnsee kerixi xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra. Kono Isa naxa a ragbilen, a a masen a be,

³⁹ «Gbilen i xonyi. Ala fe naxan birin nabaxi i be, sa na dentegge sa.» Xeme naxa siga, a sa na taa birin isa. Isa naxan nabaxi a be, a naxa sa na tagi raba birin be.

Di gine nde rakelife faxe ma

*nun gine gbete rayalanfe
(Matiyu 9:18-26, Maraki 5:21-43)*

⁴⁰ Isa to gbilen naakiri ma, pama birin nu a mamefe. E naxa a ralan.

⁴¹ Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan nu xili Yayiru. A naxa fa a suyidi Isa be, a a mayandi a xa siga a xonyi,

⁴² barima a xa di gine kerenyi nu fa na faxafe ne. A je konti nu bara je fu nu nun firin pondon li.

Isa to nu sigafe Yayiru xonyi, nama gbege nu na a xetenfe.

⁴³ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nu nun firin bun ma, mixi yo mu no a dandande.

⁴⁴ Na gine naxa fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma sanbunyi ra. Keren na, a xa kike wali naxa dan.

⁴⁵ Isa naxa maxorinyi ti, «Nde dinxi n na?» Birin to a fala a e tan mu a ra, Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamoxo, nama i rabilinxi, birin nan i xetenfe!»

⁴⁶ Kono Isa naxa a masen, «Mixi nde bara din n na, barima n a kolon senbe nde bara mini n fate.»

⁴⁷ Gine to a kolon a a mu nu noma a noxunde, a naxa fa a serenma, a suyidi Isa be. A a belexe dinxi a ra fe naxan ma, a man yalanxi a ikorexi ra ki naxe, a naxa na birin tagi raba nama ya xori.

⁴⁸ Isa naxa a masen a be, «N ma di gine, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bojesa kui.»

⁴⁹ Isa to nu woyenfe, mixi nde naxa fa kelifa salide yarerati xonyi, a a fala a tan Yayiru be, «I xa di gine bara faxa. I naxa karamoxo tooo soton.»

⁵⁰ Isa to a me, a naxa a masen Yayiru be, «I naxa gaaxu. I xa danxaniya tun. I xa di kisima ne.»

⁵¹ Isa to Yayiru xonyi li, a mu tin mixi yo xa so banxi kui fo Piyeri, Yaya, Yaki, di gine baba nun a nga.

⁵² Isa to a to birin nu wafe di gine xa fe ra sunnunyi kui, a naxa a masen e be, «Wo naxa wa. Yi di gine mu faxaxi xe, a na xife ne.»

⁵³ Nama naxa yo Isa ma, e a mayele, barima e nu a kolon a temedi bara faxa.

⁵⁴ Kono Isa naxa temedi belexe suxu, a a fala a be a xui itexi ra, «N ma di, keli!»

⁵⁵ A nii naxa gbilen a i, a keli keren na. Isa naxa a fala e be e xa donse fi a ma.

⁵⁶ Temedi barimae de nu ixaraxi, kono Isa naxa a matintin e ra fa a fala, a fe naxan nabaxi, e naxa a fala mixi yo be.

9

Isa a foxirabire fu nun firinyie xefe (Matiyu 10:5-42, Maraki 6:7-12)

¹ Isa to a foxirabire fu nun firinyie malan, a naxa senbe nun noe fi e ma alako e xa no jinnnee keride mixie foxo ra, e man xa no furema mooli birin nayalande.

² A naxa e xee mixie kawandide Ala xa mangeya niini xa masenyi ra, e man xa furemae rayalan.

³ A naxa a masen e be, «Wo ne biyaasima, wo naxa sese xanin wo xun ma, alo xuli, gbongoe, taami, kobiri, xa na mu a ra donma firin nde.

⁴ Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni ne han wo sa sigama taa gbete temui naxe.

⁵ Xa na taakae mu wo rasene, wo xa keli naa. Wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra, a xa findi seedejoxoya ra e be, wo bara e rabolo.»

⁶ Na kui, Isa ƒoxirabirɛɛ naxa siga, e sa taaɛ birin isa. E nu mixie kawandima Ala xa xibaaru fanyi ra, e nu furemae rayalan yire birin.

*Mange Herode ifuxi Isa xa fe ra
(Matiyu 14:1-12, Maraki 6:14-29)*

⁷ Galile mange Herode to fe birin mɛ naxee nu rabafe a xa boxi ma, a naxa ifu Isa xa fe ra, barima ndee nu a falama a Yaya Xunxa nan kelixi faxɛ ma,

⁸ ndee a fala a Annabi Eliya nan gbilenxi, ndee a fala a namipɔnme gbete naxan nu na dunije temui dangixi, na nan man kelixi.

⁹ Herode naxa a fala, «Yaya tan, n bara na xunyi bolon a dɛ i. Kɔnɔ nde fa yi tan na, n naxan xa fe mɛma yi ki?» Na kui, a naxa so katafe a xa Isa to.

*Isa donse fife mixi wulu suuli ma
(Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44)*

¹⁰ Xɛɛrae to gbilen, e fe naxee rabaxi, e naxa a birin dentɛge sa Isa bɛ. A fan naxa e xanin Betesayida e xa lu e xati ma yire keren.

¹¹ Kɔnɔ pama to a kolon, e naxa bira Isa ƒoxo ra. A fan naxa e ralan, a woyen e bɛ Ala xa mangɛya niini xa fe ra, a furemae rayalan.

¹² Nunmare to so ƒolo, Isa ƒoxirabirɛ fu nun firinyie naxa e maso a ra, e a fala a bɛ, «Nama rayensen alako e xa sa so taaɛ nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa yigiyadee nun donsee fen, barima won na wula nɛ yi ki.»

¹³ Isa naxa a fala e bɛ, «Wo tan nan xa donse fi e ma.» A ƒoxirabirɛɛ naxa a yaabi, «Sese mu na muxu yi bafe taami suuli nun yɛɛɛ firin na. Ka muxu tan nan xa siga donse sarade yi pama birin bɛ?»

¹⁴ Mixie naxee nu na naa, xɛmɛɛ kɔnti naxa siga han wulu suuli pɔndɔn. Isa naxa a fala a ƒoxirabirɛɛ bɛ, «Wo a fala mixie bɛ e xa doxo e tongo suuli suuli ma.»

¹⁵ E fan naxa a raba na ki, e mixi birin nadoxo.

¹⁶ Isa naxa na taami suuli nun na yɛɛɛ firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a ƒoxirabirɛɛ yi ra, alako e xa e itaxun pama ma.

¹⁷ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxɔɛ xuntunyie to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

*Piyɛri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra,
nun Isa a xa faxɛ nun marakeli xa fe masenfe
(Matiyu 16:13-28, Maraki 8:27-30)*

¹⁸ Loxo nde Isa nu na Ala maxandife a xati ma. A ƒoxirabirɛɛ fan nu na naa. A naxa e maxorin, a naxe, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya. Ndee a falama, namipɔnme gbete naxan faxa waxati dangixi, na nan man kelixi.»

²⁰ Isa man naxa e maxorin, «Kɔnɔ wo tan naxe di? Nde n na?» Piyɛri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

²¹ Isa naxa a matintin e ra, a e yamari, e naxa a xa fe fala mixi yo bɛ.

²² A man naxa a masen e bɛ, «Fo Adama xa Di xa toɔre gbege soto. Yuwifie xa forie, sɛrɛxɛdube kuntigie, nun sɛriye karamoxɔɛ mu fama lade a ra, e a faxama nɛ, kɔnɔ a man xa keli faxɛ ma a xi saxan nde.»

²³ Isa naxa a masen birin be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma, a xa tin tɔɔre nun faxe ra loxoɛ birin, a bira n foxo ra.

²⁴ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loɛma ne. Naxan a yete ralɛma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.

²⁵ Dunɔpa birin sɔtɔɛ munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

²⁶ Naxan yo yaagima n tan nun n ma wɔyenyi xa fe ra, n tan Adama xa Di fama a nɔre kui temui naxe nun a Baba Ala nun a xa maleke seniyenxie xa nɔre, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.

²⁷ N xa nɔndi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to.»

Isa nɔɔfe

(Matiyu 17:1-3, Maraki 9:1-13)

²⁸ Yi masenyi dangi xanbi xi solomasaxan jɔndɔn, Isa naxa Piyeri, Yaya, nun Yaki xanin geya fari Ala maxandide.

²⁹ Isa to nu Ala maxandife, a yatagi naxa masara. A xa dugie fan naxa fiixe alo naiyalanyi.

³⁰ Na temui, Annabi Munsa nun Annabi Eliya naxa mini e ma, e nun Isa naxa wɔyen.

³¹ E mini nɔre xungbe nan kui, e nu wɔyenfe Isa be a xa faxe xa fe ma, naxan nu fafe kamalide Darisalamu.

³² Xi xoli nu bara nɔ Piyeri nun a booree ra, kɔnɔ e to xunu, e naxa Isa xa nɔre to, a nun na xeme firin naxee nu na a fe ma.

³³ Na xeme firinyie to nu kelife Isa xun, Piyeri naxa a fala a be, «Marigi, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.» Piyeri mu nu a kolonxi a nu sese naxan falafe.

³⁴ A to nu na wɔyenfe, nuxui naxa goro e ma. Piyeri nun a booree naxa gaaxu e to a to nuxui bara din e ma.

³⁵ Xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di nan ya, n ma Mixi Sugandixi. Wo wo tuli mati a ra.»

³⁶ Na xui to ge woyende, e naxa Isa to a keren. A foxirabiree fe naxan toxi e ya ra, e naxa dundu a fe ma, e mu a fala mixi yo be na waxati.

Isa pinne kerife dimedi nde foxo ra

(Matiyu 17:14-23, Maraki 9:14-32)

³⁷ Na kuye iba, Isa nun a foxirabiree naxa goro geya fari, jama gbege naxa fa a ralande.

³⁸ Na temui, xeme nde naxa a xui ite jama tagi Isa mayandife ra, «Karamoxo, yandi, fa n ma di xeme mato, barima yi di kerenyi nan na n be!

³⁹ A mato, pinne nan na a foxo ra. A na keli a ra, a sonxoma ne, a a raketun a ra, n ma di dexunfe nu fa mini. A mu a bepinma mafuren, fo a ge a rahalakide.

⁴⁰ N bara i foxirabiree mayandi e xa yi pinne keri a foxo ra, kɔnɔ e mu nɔxi.»

⁴¹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bɔnsɔɛ danxaniyatate, wo kobi. N xa lu wo seɛti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxoɛ? Wo fa na di ra n xon.»

⁴² A jan mu nu Isa yire li sinden, pinne naxa di rabira boxi ma, a a raketun a ra. Kɔnɔ Isa to pinne yamari, di naxa yalan, Isa fa a ragbilen a baba ma.

⁴³ Nama birin naxa kaaba Ala xa senbe ma.

Isa a xa faxe xa fe masenfe a sanmaya firin nde
(Matiyu 17:22-23, Maraki 9:30-32)

Birin to nu kaabaxi Isa wali foxi birin ma, a naxa a fala a foxirabiree be,
⁴⁴ «Wo tan xa yi masenya nan name a fanyi ra: Adama xa Di sama ne mixie belexe.»

⁴⁵ Kono e mu na woyenya fahaamu, barima a nu bara noxun e ma alako e naxa a kolon. E man mu suusa Isa maxorinde a ma.

Mixi naxan tide gbo
(Matiyu 18:1-11, Maraki 9:33-50)

⁴⁶ Isa foxirabiree naxa so woyenya kui, e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma.

⁴⁷ Kono Isa to nu e boje ma fe kolon, a naxa dimedi nde tongo, a a ti a fe ma.

⁴⁸ A naxa a masen e be, «Mixi yo naxan yi dimedi moli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene. Mixi yo naxan n tan nasene, na kanyi bara n xema fan nasene. Naxan findixi mixi xuri ra wo birin ya ma, a tan nan tide gbo.»

Findife Isa foxirabire ra
(Maraki 9:38-41)

⁴⁹ Yaya naxa a yaabi, «Karamoxo, muxu bara xeme nde to a pinne kerima mixi foxo ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won foxo ra.»

⁵⁰ Isa naxa e yamari, «Wo naxa a raton, barima xa naxan mu kelixi wo xili ma, na tan na wo tan na be.»

Samari taa nde tondife Isa rasenede

⁵¹ Waxati to nu bara makore Isa xa te koore, a naxa nate tongo a xa Darisalamu kira suxu.

⁵² A naxa mixi ndee xee a ya ra. E to siga, e naxa so Samari taa nde e xa sa yigiya nde fen a be.

⁵³ Kono naakae mu tin a rasenede barima a nu sigafe Darisalamu ne.

⁵⁴ A foxirabiree Yaya nun Yaki to na fe to, e naxa a fala a be, «Marigi, muxu xa yaamari fi te xa goro keli koore, a xa e raton?»

⁵⁵ Kono Isa naxa a ya rafindi e ma, a woyen xoxoxe fala e be.

⁵⁶ Na temui, e naxa siga taa gbete.

Birafe Isa foxo ra
(Matiyu 8:19-22)

⁵⁷ E to nu kira xon ma, xeme nde naxa fa a fala Isa be, «I siga dede, n na i foxo ra.»

⁵⁸ Isa naxa a yaabi,
«Xulumase xima yili kui.
Xoni xima a tee kui.

Kono dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

⁵⁹ Isa man naxa a masen mixi gbete nde be, «Bira n foxo ra.» Kono a kanyi naxa a yaabi, «Marigi, a lu n xa siga, n xa sa n baba ragata sinden.»

⁶⁰ Isa naxa a yaabi, «A lu faxamixie nan xa e xa faxamixie ragata. I tan xa siga, i xa sa mixie kawandi Ala xa mangeya niini ra.»

⁶¹ Mixi gbete fan naxa a fala a be, «Marigi, n birama ne i foxo ra, kono a lu n xa siga n xonyi, n xa sa n jungu n ma mixie ma.»

62 Kɔnɔ Isa naxa a yaabi, «Mixi yo naxan saari suxuma a nu fa a xanbi mato, a kanyi mu daxa a xa wali suxu Ala xa mangeya niini be.»

10

Isa a fɔxirabirɛ tongo soloferɛ a nun firin xɛɛfɛ

1 Yi fee dangi xanbi, Marigi naxa mixi gbɛtɛɛ sugandi, mixi tongo soloferɛ a nun firin. A naxa e xɛɛ firin firin na, e xa siga a ya ra taa birin kui a nun yire birin a tan yetɛ nu fafe sigade dɛnnaxɛ.

2 A naxa a masen e bɛ, «Xɛ xaba wali belebele nan na, kɔnɔ walikɛɛ tan xurun. Wo xɛ kanyi maxandi alako a xa walikɛɛ rasanba a xa xɛ xabade.

3 Wo siga. N na wo xɛɛfɛ nɛ alɔ yɛxɛɛyɔrɛ naxɛɛ soma wula bareɛ tagi.

4 Wo naxa kɔbiri, gbɔnfɔɛ, xa na mu a ra sankiri xanin wo xun ma. Wo naxa bu mixie xɛɛbu ra kira xɔn ma.»

5 «Wo nu so banxi naxan kui, beenun wo xa se gbɛtɛ fala wo xa a masen sinden, «Ala xa bɔpɛsa fi yi fɔxɔɛ ma.»

6 Xa bɔpɛsa mixi nde sabatixi naa, Ala wo xa duba suxuma nɛ a bɛ, kɔnɔ xa na mixi mɔɔli mu na, Ala wo xa duba ragbilenma wo tan nan ma.

7 Wo xa lu na banxi kerɛnyi nan kui. E se naxan soma wo yi ra, wo xa a don, wo xa a min, barima a lanma walikɛ xa a sare sɔtɔ. Wo naxa keli na banxi kui wo xa sa yigiya banxi gbɛtɛ.»

8 «Wo nu so taa naxan yo kui e naxa wo rasɛnɛ, e na naxan so wo yi ra, wo xa na don.

9 Wo xa na furemaɛ rayalan, wo a masen naakae bɛ, «Ala xa mangeya niini bara makɔrɛ wo ra.»

10 Kɔnɔ wo nu so taa naxan yo kui e mu wo rasɛnɛ, wo xa siga taa tagi nɛ, wo a masen mixie bɛ,

11 «Hali wo xa taa xube naxan kankanxi muxu sanyie ra, muxu bara a rakɔnkɔn a xa findi seɛdɛpɔxɔya ra naxan baxi wo xili ma. Kɔnɔ wo xa a kolon nɛ, a Ala xa mangeya niini bara makɔrɛ.»

12 N xa a fala wo bɛ, kiiti sa lɔxɔɛ, kiiti fanma Sodoma bɛ dangife na taa ra.»

Taa danxaniyataraɛ xa gbalɔɛ

(Matiyu 11:21-24)

13 «Gbalɔɛ na wo bɛ, Korasinkae! Gbalɔɛ na wo fan bɛ, Betesayidakae! Kaabanako naxɛɛ raba wo tagi, xa nɛɛ sa raba Tire nun Sidɔn nɛ nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e dɔxɔ sunnun donma ragoroxi e ma, e tɛ xube maso e ma e xa tuubi tɔnxuma ra.

14 Kiiti sa lɔxɔɛ xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Tirekaɛ nun Sidɔnkaɛ ra.

15 I tan Kaperɛnamu go, i jɔxɔ a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma nɛ han yahannama.»

16 Isa man naxa a fala a fɔxirabirɛ bɛ, «Naxan na a tuli mati wo ra, a kanyi a tuli matixi n tan nan na. Naxan na tondi lade wo ra, na kanyi tondixi lade n tan nan na. Naxan na tondi lade n tan na, na kanyi tondixi lade n xɛɛma nan na.»

Isa fɔxirabirɛ tongo soloferɛ a nun firinyie gbilenfɛ

17 Isa fɔxirabirɛ tongo soloferɛ a nun firin naxa gbilen sɛɛwɛ kui, e a fala a bɛ, «Marigi, muxu na yaamari fi i xili ra, hali jinnee, e muxu xui rabatuma.»

18 Isa naxa a masen e bɛ, «N bara Sentanɛ to bira ra keli koore ma alɔ seyamakɔnyi.

¹⁹ A mato, n bara nɔɛ fi wo ma wo xa ɲɛrɛ bɔximase nun tali ma, n nɔɛ fi wo ma yaxui Sentane xa senbe birin xun. Na birin kui, sese mu wo toma.

²⁰ Kɔnɔ wo naxa sɛɛwa xɛ ɲinnɛɛ to wo xui rabatuma. Wo xa sɛɛwa nɛ barima wo xili sebexi ariyanna.»

*Isa sɛɛwafe Ala sagoe ra
(Matiyu 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ Na waxati, Isa naxa sɛɛwa Ala Xaxili Seniye nxi saabui ra, a a fala, «Baba Ala, kooɛ nun bɔxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee nɔxunxi lɔnnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie bɛ. Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenen fe nan ya.»

²² «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Ala xa Di nu tin a masende naxan bɛ.»

²³ A naxa a ya rafindi fɔxirabiree ma, a a fala e bɛ e xati ma, «Sɛɛwe na mixi bɛ, naxan fee toma wo ya naxan toxi!

²⁴ N xa a fala wo bɛ, namijɔnmɛ nun mange wuyaxi bara wa e xa fee to wo na naxee tofe, kɔnɔ e mu a to. E bara wa e xa fee mɛ wo na naxee mɛfe, kɔnɔ e mu a mɛ.»

Yaamari naxan tide gbo a birin bɛ,

*nun Samarika mixi fanyi nde xa taali
(Matiyu 22:34-40, Maraki 12:28-34)*

²⁵ Lɔxɔ nde, seriye lɔnnila nde to nu wama Isa matofe, a naxa ti, a a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, a lanma n xa munse raba alako n xa abadan kisi sɔto?»

²⁶ Isa fan naxa a maxɔrin, «Munse sebexi Munsa xa seriye kui? I a fahaamuxi di?»

²⁷ Seriye lɔnnila naxa a yaabi, «I xa Ala xanu i bɔɲɛ birin na, i nii birin na, i senbe birin na, a nun i xaxili birin na. I man xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.»

²⁸ Isa naxa a fala a bɛ, «I xa yaabi fan. Xa i na raba, i kisima nɛ.»

²⁹ Kɔnɔ seriye lɔnnila to nu wama a tan xa kolon tinxintɔɛ ra, a man naxa Isa maxɔrin, «Kɔnɔ nde findixi n ngaxakerenyi ra?»

³⁰ Isa naxa woyenyi tongo, a a yaabi, «Xɛmɛ nde nu na kira xɔn kelife Darisalamu gorofe ra Yeriko. Mupɛtie naxa dutun a ma, e a xa dugie birin ba a ma, e a bɔnbɔ, e a lu alo faxamixi.

³¹ A naxa a li, sɛrɛxɛdubɛ nde nan nu fafe na kira xɔn ma. A to na xɛmɛ to saxi kira ra, a naxa dangi kira sɛeti boore ra.

³² Na mɔɔli man na, Lewi di nde fan naxa fa kira xɔn ma. A to na li, a xɛmɛ to saxi kira ra, a fan naxa dangi kira sɛeti boore ra.»

³³ «Kɔnɔ Samarika nde fan naxa fa a xa biyaasi kui, a na xɛmɛ li kira ra. A to a to, a naxa kinikini ki fanyi.

³⁴ A to a maso a ra, a naxa ture nun wɛni sa a xa fie ma, a e maxiri. A naxa a tongo, a a sa a xa sofale fari. A naxa a xanin yigiya banxi nde kui, a mɛɛni a ma.

³⁵ Na kuye iba, a naxa gbɛti kɔbiri kole firin so na yigiya banxi kanyi yi ra, a a fala a bɛ, «Mɛɛni yi xɛmɛ ma. Xa i kɔbiri ba a xa fe ra dangi yi ra, n man nɛ dangima bɛ n na kɔbiri ragbilenma i ma.»»

³⁶ Isa naxa fa seriye lɔnnila maxɔrin, «Yi mixi saxanyi ya ma, nde findixi ngaxakerenyi ra na xɛmɛ bɛ mupɛtie dutun naxan ma?»

³⁷ Seriyɛ lɔnnila naxa a yaabi, «Naxan kinikini a ma.» Isa naxa a masen a bɛ, «I fan xa na mɔoli nan naba.»

Marata nun Mariyama xɔnyi

³⁸ Isa nun a ɔxirabirɛɛ to so taa nde kui, ginɛ nde naxa e yigiya naxan xili Marata.

³⁹ A xunya ginɛma fan nu na naxan nu xili Mariyama. Na naxa sa dɔxɔ Marigi seeti ma, a a tuli mati a xa masenyi ra,

⁴⁰ kɔnɔ Marata tan ya koto nu mɔxi a xa xɔnɛ bun tife ra. Na kui, Marata naxa sa a fala Isa bɛ, «Marigi, i mu n xunya toxi? A bara wali birin lu n tan keren ma. Wɔyɛn a bɛ, a xa fa n mali.»

⁴¹ Marigi naxa a yaabi, «Marata, Marata, i kɔntɔfilixi, i man ya koto mɔxi fe ghegbe ma,

⁴² kɔnɔ i hayi na fe keren peti nan ma. Mariyama tan, a tan nan fe fanyi sugandixi. Na man mu bama a yi feo!»

11

Ala maxandife

(Matiyu 6:9-13, 7:7-11)

¹ Lɔxɔ nde, Isa nu na Ala maxandife yire nde. A to gɛ, a ɔxirabirɛɛ nde naxa a fala a bɛ, «Marigi, muxu tinkan Ala maxandide alo Yaya a ɔxirabirɛɛ tinkanxi ki naxɛ.»

² Isa naxa a masen e bɛ, «Wo nɛ Ala maxandima, wo xa a fala, «Baba Ala, dunɔpa birin xa i xili seniyɛnxi kolon. I xa mangɛya niini xa fa.

³ Baloe fi muxu ma lɔxɔɛ birin, muxu hayi na naxan ma.

⁴ Dɛpɛ muxu xa yunubie ma, barima muxu fan dipɛma mixie haake ma, naxan yo bara fe kobi niya muxu ra. I naxa muxu ti maratantanyi kira xɔn.»

⁵ Isa man naxa a masen e bɛ, «Xa a sa li, wo ya ma mixi nde naxa siga a boore nde xɔn kɔɛ tagi, a a fala a bɛ, «N boore, taami saxan doni n bɛ,

⁶ barima xɔnɛ nde nan faxi n bɛ keli biyaasi, a fa li donse yo mu na n naxan soma a yi.»

⁷ «Xa a sa li go, banxi kanyi a yaabi, «Ba n tɔɔrɔfe! Naade balanxi, n tan nun n ma die birin saxi. N mu nɔma kelide fa n xa taami so i yi!»

⁸ N xa a fala wo bɛ, banxi kanyi mu kelima a xa a boore mali e xa dɔxɔbooreya ma. Kɔnɔ a boore xa lixirinyi tan, na nan a niyama banxi kanyi xa keli, a a boore hayi birin fan.»

⁹ «N xa a fala wo bɛ, wo maxandi ti, wo a sɔtɔma nɛ. Wo fenyi ti, wo a toma nɛ.

Wo naade kɔnkɔn, a rabima nɛ wo bɛ.

¹⁰ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sɔtɔma nɛ.

Mixi naxan se fenma, a a toma nɛ.

Mixi naxan naade kɔnkɔnma, a rabima nɛ a bɛ.»

¹¹ «Baba mundun na wo ya ma naxan xa di yɛxɛ maxɔrinma a ma, a sa bɔximase so a yi ra?

¹² Xa a sa tɔxɛle nan maxɔrin wo ma, wo nɔma tali sode a yi ra?

¹³ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A a Xaxili Seniyenxi fima ne a maxandimae ma.»

Ala Xaxili Seniyenxi matandife
(Matiyu 12:22-37, Maraki 3:20-27)

¹⁴ Isa naxa jinne nde keru xeme foxo ra naxan nu bara a kanyi findi boboe ra. Isa to na jinne keru, boboe naxa woyen, jama naxa kaaba.

¹⁵ Kono mixi ndee nu na e ya ma, nee a fala, «A jinnnee kerima jinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

¹⁶ Mixi gbete naxa gantanyi sa a ya ra a maxorinfe ra Ala xa tonxuma nde ma.

¹⁷ Isa to e xa mapoxunyi birin kolon, a naxa a masen e be, «Lantareya na mangeya naxan kui, a mu buma. Denbaya lantaree fan, e kanama ne.

¹⁸ Sentane xa mangeya noma bude xa lantareya na a kui? Wo naxe a n jinne kerima Belesebulu saabui nan na.

¹⁹ Xa n tan jinnnee kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie fa e kerima nde saabui ra? Na kui, e tan nan yati wo makiitima.

²⁰ Kono xa n tan jinne kerima Ala senbe nan saabui ra, Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li.»

²¹ «Xa senbema a xa banxi kantama geresose ra, a harige birin na kantari nan kui.

²² Kono xeme gbete na fa naxan senbe gbo a be, a noma ne a ra, a a xa geresosee ba a yi a nu laxi naxee ra, a a harige birin itaxun mixi gbete ra.»

²³ «Mixi naxan mu n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi sotode, a na mixie rayensenfe ne.»

Jinne gbilenfe a sabatide fori
(Matiyu 12:43-45)

²⁴ «Jinne na gbilen mixi foxo ra, a sigama yire maxare lingira gbete fende, kono a mu a toma. Na temui a a falama a yete be, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxe.»

²⁵ A na gbilen menni, a a lima ne na banxi makoxi, a raxunmaxi a fanyi ra.

²⁶ Na temui, a sigama ne a sa fa jinne solofere gbete ra naxee jaaxu a be, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaaxuma ne dangife singe ra.»

Seewe na mixi naxee be

²⁷ Isa to nu yi fee falafe, gine nde naxa a xui ite jama tagi, «Seewe na gine be naxan i bari, a xipe fi i ma!»

²⁸ Kono Isa naxa a yaabi, «Seewe na mixie nan be naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu.»

Annabi Yunusa xa tonxuma
(Matiyu 12:38-42)

²⁹ Nama to nu Isa xetenfe, Isa naxa a masen e be, «To mixie kobi. E wama tonxuma makaabaxi tofe, kono tonxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra.

³⁰ Annabi Yunusa findi tonxuma ra Ninewekae be ki naxe, Adama xa Di fan findima tonxuma ra na ki ne yi waxati mixie be.

³¹ Kiiti lɔxɔɛ, Seeba mange gine fan tima ne e nun to mixie, a seedepɔxɔya ba wo xili ma, barima a tan fa ne kelife yire makuye Sulemani xa lonni ramede, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani be.

³² Kiiti sa lɔxɔɛ, Ninewekae fan kiiti tinxinxɪ sama ne yi waxati mixie ma, barima Ninewekae tuubi Yunusa xa kawandi nan saabui ra, kɔnɔ yakɔsi mixi nde na be naxan xa fe gbo Annabi Yunusa be.»

Danxaniya xa naiyalanyi

(Matiyu 5:15, 6:22-23)

³³ «Mixi yo mu lanpui radexema a man fa a nɔxun yire nde, xa na mu a ra a debe felen a xun. A a dɔxɔma lanpui dɔxɔse nan fari alako naxee soma banxi, e xa a tɛ dexe to.»

³⁴ «I ya nan na i fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne, kɔnɔ xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui.

³⁵ Na kui, i mapɔxun ki fanyi xa naiyalanyi naxan na i bɔɔɛ kui mu findixi dimi ra.

³⁶ Xa i fate birin iyalanxi, dɛdɛ mu fa na dimi kui, a birin luma ne naiyalanyi kui alo lanpui dexe na ti i ma.»

Diinɛla kobie

(Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40)

³⁷ Isa to ge woyende, Fariseni nde naxa Isa maxɔrin e xa sa e dege. Isa to so Fariseni xɔnyi, a naxa a magoro.

³⁸ Fariseni naxa kaaba, a to a to Isa mu a belexe raxa Yuwifie xa naamunyi ki ma beenun a xa a dege.

³⁹ Na kui, Marigi naxa a fala a be, «Wo tan Farisenie, wo pɔɔti nun pileti fari maxama e xa raseniyen, kɔnɔ mixi see mupafe nun seniyentarepa nan tun na wo bɔɔɛ ma.

⁴⁰ Wo tan xaxilitaree! Wo mu a kolon Ala naxan se fari daa, a tan nan mixi bɔɔɛ fan daa?

⁴¹ Xa wo setare ki baloe ra naxan na wo xa piletie kui, wo xa fe birin naseniyenma ne.»

⁴² «Gbaloe na wo be, wo tan Farisenie! Wo sansi xunxurie birin farile bama, alo salaxui nun gbengbe, kɔnɔ wo gbilenxi tinxinyi nun Ala xanufe fɔxɔ ra. A lanma ne nu wo xa na seriye hagigee rabatu, wo man mu neemu boore seriye xunxurie fan ma.

⁴³ Gbaloe na wo be, wo tan Farisenie! Barima a rafanxi wo ma, wo xa dɔxɔ binye yire salide banxi kui, mixie man xa nu wo xeebu taa kui binye xeebuie ra.

⁴⁴ Gbaloe na wo be, barima wo maniyaxi gaburie nan na naxee mu matɔnxumaxi, mixie jɛrema naxan fari e mu a kolon!»

⁴⁵ Seriye lonnila nde naxa a fala a be, «Karamɔxɔ, i to yi fee falama yi ki, i na muxu fan nasɔtofe ne.»

⁴⁶ Isa naxa a yaabi, «Gbaloe na wo fan be, wo tan seriye lonnilae! Barima wo kote dɔxɔma mixi xun ma naxan xanin xɔnɔ ki fanyi, kɔnɔ wo tan mu tinma e malide hali wo belexesole keren na.

⁴⁷ Gbaloe na wo be, barima wo gaburi fanyie yailanma namijɔnmee be, a fa li wo benbae nan e faxa!

⁴⁸ Na kui, wo bara findi wo benbae xa kɛwalie seede ra, e xa na kɛwalie man bara wo kenen, barima e tan bara namijɔnmee faxa, wo fan na namijɔnmee xa gaburie raxunmama.

⁴⁹ Na nan a ra, Ala xa lonni fan a masenxi ne, «N namijonmɛɛ nun xɛɛrae rasanbama ne e ma, e tan ndee faxa, e ndee paxankata.»

⁵⁰ Na kui, namijonmɛɛ birin wuli naxan filixi kabi dunija folɛ, yi waxati mixie nan a sare fima,

⁵¹ kelife Habila wuli ma han Sakari, naxan faxa sɛrɛxɛbade nun hɔrɔmɔbanxi tagi. Iyo, n xa a fala wo be, to mixie nan a birin sare fima.

⁵² Gbaloe na wo be sɛriye karamɔxɔɛ, barima wo bara saabi tongo naxan lan a xa lonni naade rabi. Kɔnɔ wo mu soma, wo man mu tinma mixi gbete fan xa so naa.»

⁵³ Isa to keli naa, Farisenie nun sɛriye karamɔxɔɛ naxa ti folɔ a kanke a xɔne ra. E naxa maxorinyi mooli birin ti a ma,

⁵⁴ alako e xa a suxu tantanyi nde kui.

12

Isa a foxirabirɛɛ rasife

(Matiyu 10:26-33, 12:32, 10:19-20)

¹ Yi fee nu dangife temui naxe, mixi wulu wulu nan nu bara e malan, han e nu e bore maboronfe. Isa woyen folɔ a foxirabirɛɛ nan singe be, a naxe, «Wo wo yetɛ ratanga Farisenie xa lebini ma, naxan findixi filankafuija ra.

² Fefe nɔxunxi mu na naxan mu fama makenende, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde.

³ Na kui, wo naxan yo falama kɔɛ ra, a mɛma ne yanyi ra. Wo fefe makoyikoyima banxi kui, dunija birin fama rakolonde a ra kene ma.»

⁴ «N booree, n xa a fala wo be, wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee noma mixi fate bende faxade, kɔnɔ e mu noma fefe ra na xanbi ra.

⁵ N xa a masen wo be, a lan wo xa gaaxu naxan ya ra. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, barima a tan nan mixi faxama, a tan nan man noma mixi wolide yahannama. Iyo, n xa a fala wo be, a lanma wo xa gaaxu a tan nan ya ra.»

⁶ «Turunna suuli xa mu sarama batanka firin na? Kɔnɔ Ala tan mu neɛmuma e sese ma.

⁷ Hali xunxɛɛ naxan na wo xunyi ma, Ala a birin konti kolon. Wo naxa gaaxu, barima wo munafanyi gbo dangi turunna xoni gali ra.»

⁸ «N xa a fala wo be, mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya ma, n tan Adama xa Di fan na kanyi kolonma ne Ala xa malekee ya i.

⁹ Kɔnɔ naxan na tondi n kolonde adamadie ya i, n fan tondima ne na kanyi kolonde Ala xa malekee ya i.»

¹⁰ «Mixi naxan birin woyen kobi falama Adama xa Di xa fe ra, na yunubi noma ne xafaride na kanyi be, kɔnɔ mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu noma xafaride na kanyi be.»

¹¹ «E na wo xanin salide kiitise yire, xa na mu a ra mangasanyi xon, wo naxa kontofili wo e yaabima ki naxe, xa na mu a ra wo naxan masenma e be,

¹² barima Ala Xaxili Seniyenxi wo rakolonma ne na waxati yati ma, a lan wo xa naxan fala.»

Banna xaxilitare xa taali

¹³ Mixi nde naxa a fala Isa be pama tagi, «Karamɔxɔ, a fala n taara be a xa muxu ke itaxun, a n gbe so n yi.»

¹⁴ Isa naxa a yaabi, «Nde n findixi kiitisa ra wo xun ma, xa na mu a ra wo ke taxunma ra?»

¹⁵ A man naxa a masen e be, «Wo a i ki fanyi, wo wo yete ratanga xoyife se mooli birin ma, barima i banna kiyoki, dunijeigiri tide mu kelima se sote xa ma.»

¹⁶ Na xanbi, Isa naxa yi taali sa e be, «Xeme bannaxi nde xa xe naxa fan ki fanyi.

¹⁷ A naxa a mapoxun a yete ma, «N munse rabama, barima yire mu n be n noma n ma donse birin nagatade dennaxe?»

¹⁸ A naxa nate tongo, «N yi nan nabama. N na n ma bilie rabirama ne, n gbete ti naxee gbo e be. N na n ma donse nun n ma se birin malanma nee nan kui.

¹⁹ Na temui n na a falama ne n yete be, N bara se gbegebe ragata naxan buma je wuyaxi. N xa n malabu fa, n xa n dege, n xa n min, n xa jexelin.»

²⁰ Kono Ala naxa a masen a be, «I tan xaxilitare! To ke yati ra, i nii bama ne i fate. I naxan birin malanxi, a fa luma nde be?»

²¹ A na na ki ne mixi be naxan se malanma a yete be, kono a mu bannaxi Ala be.»

Xaxili tife Ala ra

²² Na dangi xanbi Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kontofili baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijeigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma.

²³ Wo xa dunijeigiri tide gbo donse be, wo fate tide gbo dugie be.

²⁴ Wo wo mapoxun xaaxae ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama. Saga nun bili sese mu e yi, kono Ala e rabaloma. Wo tan tide gbo xonie be pon!

²⁵ Nde noma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kontofilife saabui ra?

²⁶ Xa wo mu noma na fe lanma ra, wo fa kontofilima fe gbete ra munfe ra?»

²⁷ «Wo wula sansi fuge tofanyie mato e minima ki naxe. E mu walima, e mu woligese yailanma, kono n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.

²⁸ Xa Ala wula sansi meenima yi ki ne, naxan na na to, tina a gan, a meenima ne wo tan ma dangi na ra pon! Wo xa danxaniya xurun.

²⁹ Wo naxa wo xaxili birin ti donse nun minse ra. Wo naxa kontofili.

³⁰ Kaafiri birin birama na fe mooli nan tun foxo ra. Kono wo tan Baba Ala a kolon, a wo hayi na na see ma.

³¹ Wo xa Ala xa mangeya niini singe fen. Wo hayi na naxan birin ma, a na fan fima ne wo ma.»

Harige malanfe ariyanna

(Matiyu 6:19-21)

³² «Wo naxa gaaxu, wo tan naxee luxi alo n ma xuruse goore lanma, barima a bara wo Baba Ala kenen a xa mangeya niini fi wo ma.

³³ Se naxan na wo yi ra, wo xa sa a mati, wo a kobiri fi setaree ma. Wo xa kobiri boto soto naxan mu kanama, wo harige soto naxan mu ponma, naxan na ariyanna, mupeti mu dennaxe lima, nimasee fan mu kanari sama dennaxe.

³⁴ Wo harige na dennaxe, wo boje fan luma menni ne.»

Wali suxufe Marigi ya ra

(Matiyu 24:43-51)

³⁵ «Wo tagi ixirixi nan xa lu a ra, wo xa lanpuie radexexi.

³⁶ Wo xa lu ne alo mixi naxee e marigi mamefe kelife futixiri xulunyi. A na fa, a naade konkon, e a rabima ne a be keren na.

³⁷ Seewe na konyie be, marigi naxee lima e mu xixi a fa temui. N xa nondi fala wo be, marigi yati fama a tagi ixiride, a fa magorode fen a xa na konyie be, a fa e bun ti.

³⁸ Seewe na e be, marigi naxee lima e mu xixi, hali a gbilen ke tagi, xa na mu a ra a jan dangi na ra.»

³⁹ «Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon ne nu mupeti fama temui naxe, a mu a luma mupeti xa so a xonyi.

⁴⁰ Wo fan, wo xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo joxo mu naxan ma.»

⁴¹ Piyeri naxa a maxorin, «Marigi, i yi taali saxi muxu tan nan be, ka birin be?»

⁴² Marigi naxa a yaabi, «Nde luma alo walike xunmati naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi a tima a xa banxi walikee birin xun ma, a xa donse taxun e ra a waxati.

⁴³ Nelexinyi na na konyi be, naxan marigi a lima na wali ra.

⁴⁴ N xa nondi fala wo be, na marigi a harige birin taxuma ne na konyi ra.

⁴⁵ Kono xa a sa li go, na konyi a fala a yete be, «N marigi buma ne fafe ra», a fa marigi xa konyi xeme nun konyi ginee bonbo, a xulunyi ti, a siisi?

⁴⁶ Loxo nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a joxo mu saxi naxan ma, a marigi gbilenma ne. A na fa, a na konyi paxankatama ne a jaaxi ra, konyi gbaloe soto e nun kaafrie.»

⁴⁷ «Konyi naxan a marigi sago kolon, kono a mu a tagi ixiri, a man mu a sago raba, a fama ne bonboe gbegebe sotide.

⁴⁸ Kono naxan mu a marigi sago kolon, xa a bara fe raba a lanma a xa bonbo naxan ma, a mu bonboe gbegebe sotoma. A gbege bara so naxan yi, a gbege man maxorinma ne a ma. A gbege bara taxu naxan na, na gbege man maxorinma ne a ma, nde man fa sa na xun.»

Isa faxi fatanyi nan na (Matiyu 10:34-36)

⁴⁹ «N faxi te nan sade boxi ma. A rfanma n ma xa a jan bara dexe!

⁵⁰ Fo n xa toore belebele soto. N boje mu sama fo na kamali temui naxe.

⁵¹ Wo joxo a ma a n faxi bojesa nan na dunija? Ade, n faxi fatanyi nan na.

⁵² Keli yi waxati ma, xa mixi suuli na denbaya kui, gere luma mixi saxan nun mixi firin tagi.

⁵³ Baba a xa di xeme gerema ne, di xeme fan a baba gere. Nga a xa di gine gerema ne, di gine fan a nga gere. Mama a xa mamadi gerema ne, mamadi fan a mama gere.»

Waxati tonxumae kui kolonfe (Matiyu 16:2-3)

⁵⁴ Isa man naxa a fala jama be, «Wo na nuxui to a malan na sogegorode, wo a falama keren na, «Tune nan kelixi,» a fa li na nan man yati rabama.

⁵⁵ Foye na keli koola ma, wo a falama, «Kuye ifurama ne,» a fa li na nan man yati rabama.

⁵⁶ Wo tan filankafuie! Wo fata boxi nun koore jingi kui kolonde, kono munfe ra wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade?»

Lanyi xirife sinnanyi ma
(Matiyu 5:25-26)

⁵⁷ «Munfe ra wo tan yete mu fe matoma, wo xa a kolon naxan findixi tinxinyi ra?

⁵⁸ Xa wo nun i kalamu mixi na sigafe kiitisa yire, kata wo xa lanyi xiri kira xon, xa na mu a ra a i bendunma ne han kiitisa xon, kiitisa fan i so kosibili yi ra, kosibili i sa geeli.

⁵⁹ N xa a fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka donxoe.»

13

Tuubife

¹ Na temui, mixi ndee naxa dentege sa Isa be a mange Pilati bara Galileka ndee faxa, a e wuli masunbu e xa serexe ra.

² Isa naxa e yaabi, «Wo a mapoxunxi ne a na mixie tooroxi ne na ki barima e xa yunubi dangi Galileka booree ra?

³ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Konso xa wo mu tuubi, wo birin halakima ne alo e tan.

⁴ Na Darisalamuka fu nun solomasaxanyi go, Silomu koore banxi bira naxee ma? Wo joxo a ma a na toore e lixi ne yunubitoe nan to e ra dangi Darisalamuka boore birin na?

⁵ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Konso xa wo mu tuubi, wo birin sontoma ne alo e tan.»

⁶ Isa man naxa yi taali masen e be. «Xore bili to nu sixi xeme nde xa boxi ma, a naxa siga a xa sa a bogi ba, konso a mu sese to a kon na.

⁷ Na kui, a naxa a fala a xa walike be, «A mato, a je saxan nan yi ki n fama xore bogi fende yi xore bili kon na, n mu se to. A side bara findi boxi makanaxi nan na! A sege!»

⁸ Walike naxa a yaabi, «Marigi, i man xa dipe toofare xa dangi, alako n xa a rabilinyi buxa, n jape sa a ma.

⁹ Xa a bogi tamuna, awa. Xa a mu bogi, i a sege.»

Isa gine nde rayalanfe malabu loxe ma

¹⁰ Malabu loxo nde ma, Isa nu na kawandi tife salide nde kui.

¹¹ A naxa gine nde li naa jinne nu bara naxan kuntin a ra. Kabi je fu nun solomasaxan a mu nu noma a rakelide feo!

¹² Isa to a to, a naxa a xili, a a fala a be, «N nga, i bara fulun yi fure ma to.»

¹³ Isa to a belexe sa a ma, gine naxa a rakeli keren na, a so Ala matoxofe.

¹⁴ Konso Isa to a rayalanxi malabu loxe ne, salide xunmati naxa xono a ma, a a fala jama be, «Xi senni nan na a daxa mixi xa wali naxan kui. Wo xa fa marayalanyi fende na loxoe ne, konso wo naxa fa malabu loxe tan ma.»

¹⁵ Marigi naxa a yaabi, «Wo tan filankafuie! Malabu loxe ma, wo birin mu wo xa ninge xa na mu wo xa sofale fulunma xe a xiride, wo a xanin ye minde?

¹⁶ Iburahima xa di nan yi gine ra, konso Sentane bara a xiri kabi je fu nun solomasaxan. A mu lanma n xa a fan fulun malabu loxe ma?»

¹⁷ A to na fala, a yaxui birin naxa yaagi, konso jama tan naxa seewa a xa kaabanako fe birin na.

*Konde xori nun lebini xa taalie
(Matiyu 13:31-35, Maraki 4:30-32)*

¹⁸ Isa man naxa a masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi munse ra? N noma a misaalide tali woyenyi mundun na?

¹⁹ A luxi ne alo konde xori xurudi xeme naxan si a xa boxi ma. A naxa te, a findi wuri bili ra, xonie fa e tee sa a kon na.»

²⁰ A man naxa a masen, «N xa Ala xa mangeya misaali munse ra?

²¹ A luxi ne alo lebini, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

*Naade ixutuxi
(Matiyu 7:13-14, 21-23, 8:11-12)*

²² Isa nu sigama kawandi ti ra taae birin kui, a xungbe nun a xuri. Na birin, a nu na Darisalamu kira nan xon.

²³ Mixi nde naxa a maxorin, «Marigi, nondi nan a ra, a mixi gbegbe mu kisima?» A naxa a yaabi,

²⁴ «Wo kata wo xa so naade ixutuxi nan na, barima n xa a fala wo be, mixi wuyaxi katama ne sode naa, konɔ e mu noma.

²⁵ A waxati a lima banxi kanyi kelima ne a naade balan. Wo tan fama ne tide tande wo nu naade konkon na, wo a fala, «Marigi, naade rabi muxu be.» Na temui, a wo yaabima ne, «N mu wo kolon, n mu wo kelide kolon.»

²⁶ Wo man a falama ne a be, «I mixie xaranxi muxu xonyi ne, won birin nan won degexi, won birin nan won min.»

²⁷ Konɔ a wo yaabima ne, «N xa a fala wo be, n mu wo kolon, n mu wo kelide kolon. Wo keli n ya i, wo tan fe kobi rabael»

²⁸ Ibrahimia, Isiyaga, Yaxuba, nun namiponme birin, wo e toma ne Ala xonyi ariyanna, konɔ wo tan naminima tande, wa nun jinyi raxinyi na dennaxe.

²⁹ Mixie kelima sogetede nun sogegorode, e keli koola nun yirefanyi biri, e e dege Ala xa mangeya niini bun ma.

³⁰ Na kui, xanbiratie findima ne yareratie ra, yareratie fan findi xanbiratie ra.»

*Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra
(Matiyu 23:37-39)*

³¹ Na waxati ma, Fariseni ndee naxa fa Isa xon, e a fala a be, «I xa keli be. Siga yire gbete, barima Herode wama i faxafe.»

³² A naxa e yaabi, «Wo siga, wo sa a fala na xulumase koɔtaxi be, n na pinnɛe kerife mixie foxo ra, n na mixie rayalanfe, to a nun tina. Xi saxan nde ma, n gema ne n ma wali ra.

³³ Konɔ fo n xa n pere to, tina nun tina bora, barima a mu lanma tan namiponme xa faxe fo Darisalamu.»

³⁴ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namiponmee faxama, naxan Ala xa xɛɛrae magonoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alo toxɛe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, konɔ wo naxa tondi!

³⁵ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma. N xa a fala wo be, wo mu n toma sonon, han wo a falama temui naxe, «Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!»

¹ Malabu lɔxɔ nde ma, Isa to nu a degefe Fariseni kuntigi nde xɔnyi, e birin nu Isa rabenfe nɛ.

² Xeme nde nu na naa naxan fate nu mafuntuxi.

³ Na kui, Isa naxa Farisenie nun seriye lonnilae maxorin, «A daxa ka a mu daxa furema xa rayalan malabu lɔxɔe ma?»

⁴ Kɔnɔ e mu sese fala. Isa naxa a belexe sa furema ma, a a rayalan, a a ragbilen a xɔnyi.

⁵ Na xanbi, Isa man naxa e maxorin, «Xa a sa li go, wo xa di, xa na mu wo xa ninge bara bira gulunba ra malabu lɔxɔe ma, wo mu a ratema xe keren na?»

⁶ E mu nɔ na yaabi yo fide.

Yete magore nun yete igboe

⁷ Isa to a rakorɔsi xɔpɛe nu magorode fanyie nan tongoma e yete be, a naxa yi taali woyenyi fala e be,

⁸ «Mixi na i xili a xa xulunyi, i naxa magorode fanyi fen, barima xa mixi fa naxan tide gbo i be,

⁹ i yatigi a falama nɛ i be, «I xa dɔxɔse so na mixi binye yi ra.» Na kui, i kelima nɛ yaagi ra sigafe dɔxɔse gbete fende, binye mu na dennaxe.

¹⁰ Kɔnɔ mixi na i xili a xa xulunyi, i xa magorode binyetare nan tongo. Na kui, xa i yatigi bara fa, a a falama nɛ i be, «N boore, sa magorode fanyi nan tongo yare.» Na findima binye nan na i be mixie birin ya ma wo nun naxee dɔxɔxi naa.

¹¹ Naxan yo na a yete igbo, a fama nɛ igorode. Naxan yo na a yete magoro, a xa fe itema nɛ.»

¹² Isa naxa a fala xulunyi kanyi be, «Xa a li i xulunyi tima, i naxa i booree, i baribooree, i barenyie, nun i dɔxɔboore bannaxie gbansan xa xili, barima e nɔma nɛ i xa wali fanyi birin nagbilende i ma.

¹³ Donse fanyie na rafala i xɔnyi, a lanma i xa setaree, mabenynie, namatee, nun donxuie nan xili e xa fa e dege.

¹⁴ Na kui, i findima seewatɔe nan na, barima fɛɛɛ mu e tan be e xa i xa na fe fanyi ragbilen i ma, kɔnɔ i fama nɛ a sare sɔtode mixi tinxinxie rakelima faxe ma lɔxɔ naxe.»

Donyi xungbe maxili xa taali

(Matiyu 22:1-14)

¹⁵ Xeme nde Isa nun naxan nu a degefe, a to na fe me, a naxa a fala a be, «Seewe na mixi be naxan fama a degede Ala xɔnyi ariyanna!»

¹⁶ Isa fan naxa a masen a be, «Xeme nde naxa mixi gbegbe rakolon, a e xa fa a xɔnyi, e xa e dege a fanyi ra.

¹⁷ A temui to a li, a naxa a xa konyi xee mixie xilide, yi fe binye nu bara ragbilin naxee ma, a xa a fala, «Wo fa, fe birin bara ge yailande.»

¹⁸ Kɔnɔ e birin naxa e yete maxandi. A singe naxe, «N baxi xe nan sarade, fo n xa sa a mato. Dipe n be.»

¹⁹ Boore fan naxe, «N baxi ninge firin dɔxɔ suuli nan sarade, fo n xa sa e mato. Dipe n be.»

²⁰ Gbete fan naxe, «N baxi gine nan dɔxɔde. N mu nɔma fade.»»

²¹ «Konyi to gbilen a marigi xɔnyi, a naxa na fee dentege sa a be. Na kui, banxi kanyi naxa xɔnɔ, a a fala a xa konyi be, «Siga mafuren, i sa setaree, mabenynie, donxuie, nun namatee xili naxee na taa kui yire birin. I xa fa e ra n xɔnyi be.»»

²² «Konyi man to gbilen a naxa a fala, «Marigi, n bara i xa yaamari raba, kɔnɔ han ya dɔxɔde luxi i xa banxi kui.»

²³ Banxi kanyi naxa a fala a xa konyi be, «I man xa mini, i sa taa fari yire birin isa. I xa fe birin naba mixie xa fa, n ma banxi xa rafe.

²⁴ N xa a fala i be, mixi naxee singe xilixi, e tan sese mu e degema n xɔnyi feo!»

Birafe Isa fɔxɔ ra

(Matiyu 10:37-39, 5:13, Maraki 9:50)

²⁵ Isa man to nu kira ra, jama gbegebe nu a fɔxɔ ra. A naxa a ya rafindi e ma, a a masen e be,

²⁶ «Xa mixi wa birafe n fɔxɔ ra, fo a xa n xanu ne dangi a baba ra, a nga ra, a taara ra, a xunya ra, a xa gine ra, a xa die ra, nun a yete yati fan na. Xa na mu a ra, a kanyi mu noma findide n fɔxirabire ra.

²⁷ Xa mixi mu a yete waxɔnfe gere, a fa tin n waxɔnfe ra, a mu noma findide n fɔxirabire ra.»

²⁸ «Xa mixi nde sa wa kooore banxi xungbe tife wo ya ma, fo a xa dɔxɔ ne sinden, a a mato kobiri xasabi naxan noma na banxi tide, alako a xa a kolon xa a xa fere noma na wali rapɔnde.

²⁹ Xa na mu a ra, a kanyi na banxi kɔɔrin a mu fa nɔ a rapɔnde, mixie nu na to, e a mayelema ne,

³⁰ e a fala, «Yi xeme bara banxi ti folo, kɔnɔ a mu nɔxi a rapɔnde.»

³¹ «Xa mange nde wa minife e nun mange gbete xa gere, fo a xa dɔxɔ ne sinden, a a mapɔxun xa a xa sɔɔri mixi wulu fu noma tide mange boore xa sɔɔri mixi wulu mɔxɔɔɔn kanke.

³² Xa a bara a kolon a e mu noma, beemanun mange boore nun a xa sɔɔrie xa makore, a xera nan nasigama a ma alako lanyi nan xa xiri e tagi.

³³ Na kui, xa mixi yo na wo ya ma naxan mu noma meede fe birin na n tan ma fe ra, a kanyi mu noma findide n fɔxirabire ra.»

³⁴ «Fɔxe fan, kɔnɔ xa fɔxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenma di?

³⁵ A mu fan xe be, a mu fan pape ra. A wolema ne tun. Xa naxan tuli fe mema, a xa a tuli mati yi masenyi ra.»

15

Yexee loxi xa taali

(Matiyu 18:12-14)

¹ Loxi nde, duuti maxilie nun yunubitɔee birin nu e makorefe Isa ra e xa e tuli mati a ra.

² Farisenie nun seriye karamɔxɔe naxa so a mafalafe, e nu a fala, «Yi xeme yunubitɔee rasenema, a man a degema e xɔnyi.»

³ Na kui, Isa naxa yi taali wɔyenyi masen e be,

⁴ «Xa mixi nde na wo ya ma, yexee keme na naxan yi ra, keren fa loe e tagi, a mu yexee tongo solomanaani nun solomanaani luma e demadonde, a siga na kerenyi fende han a sa a to?

⁵ A na a to, a jɔlexinma ne ki fanyi, a a sa a tunkie ma.

⁶ A na so a xɔnyi, a a xanuntenye nun a dɔxɔbooree xilima ne, a a fala e be, «Wo fa, won birin xa seewa, barima n bara n ma yexee to, naxan nu bara loe!»

⁷ Na kui, n xa a fala wo be, seewe gboma ne ariyanna yunubitoe tuubixi keren xa fe ra, dangife tinxintoe tongo solomanaani nun solomanaani ra naxee hayi mu tuubi ma.»

Gbeti kobiri kole loxi xa taali

⁸ «Xa a sa li gbeti kobiri kole fu na gine nde yi ra, keren fa loe a yi, a mu lanpui radexema xe, a banxi makɔ, a na kobiri kole fen han a a to?»

⁹ A na a to, a a xanuntenyie nun a doxo-booree xilima ne, a a fala e be, «Wo fa, won birin xa seewa, barima n bara n ma gbeti kobiri kole to naxan nu bara loe n ma!»

¹⁰ Na kui, n xa a fala wo be, seewe na Ala xa malekee xonyi yunubitoe keren gbansan tuubife ma.»

Di loxi xa taali

¹¹ Isa man naxa a masen, «Xeme nde nu na, di xeme firin nu naxan yi ra.

¹² A xa di firin nde naxa a fala a baba be, «Won ma denbaya harige seeti so n yi ra, naxan lanma a xa findi n gbe ra.» Na kui, baba naxa a harige itaxun a xa di xeme firinyie ma.»

¹³ «A mu bu di firin nde naxa a xa se birin malan, a fa biyaasi pamane makuye. A naxa a harige makana menni, fuyanteya kui.

¹⁴ A birin to jon, kaame fan naxa sin na pamane ma a xoro-xoe ra, sese mu lu na di yi ra.

¹⁵ A to siga wali fende naaka nde xon, na naxa a xee xosee demadonde.

¹⁶ Wuri bogi naxan nu soma xosee yi, a tan nu wama na nan donfe, konɔ mixi yo mu tin a kide nde ra.»

¹⁷ «Na kui, a naxa xaxili soto fa, a a fala a yete be, «N baba xa walike birin lugama a fanyi ra, e donse donxoe lu, a fa li n tan na faxafe kaame nan na be!

¹⁸ Fo n xa gbilen n baba xonyi, n xa a fala a be, N baba, n bara yunubi soto Ala ra, n bara haake soto i fan na.

¹⁹ A mu daxa sonon n xa findi i xa di ra. I xa n findi i xa walike nan na.»

²⁰ A naxa keli, a siga a baba xon.»

«Beenun a xa naa li, a baba naxa sa a to fa ra, a makuyaxi a ra sinden. A baba naxa kinikini ki fanyi. A naxa a gi, a sa a xa di ralan, a a masunbu.

²¹ Di naxa a fala a be, «N baba, n bara yunubi soto Ala ra, n bara haake soto i fan na. A mu daxa sonon n xa findi i xa di ra.»»

²² «Konɔ a baba naxa a fala a xa konyie be, «Wo wo xulun, wo fa guba fanyi ra, wo a ragoro a ma. Wo belexerasoe so a belexe ra, wo sankiri so a sanyi.

²³ Wo fa ninge turaxi ra, wo a faxa. Won xa won dege, won xa xulunyi ti,

²⁴ barima n ma yi di nu bara lu alo a nu faxaxi ne, konɔ a nii man bara gbilen a i. A nu bara loe, konɔ a man bara to.» Na kui, e naxa xulunyi ti folo.»

²⁵ «Na waxati, di singe nu na xe ma. A to nu sofe, a a makore banxi ra, a naxa xulunyi xui me.

²⁶ A naxa konyi nde xili, a a maxorin, «Munse rabaxi yi ki?»

²⁷ Na naxa a yaabi, «I xunya nan faxi. I baba bara ninge turaxi faxa, barima a man bara a xa di masoto a yalanxi.»

²⁸ Di singe naxa xono, a tondi sode banxi. A baba naxa mini, a so a mayandife,

²⁹ Kɔnɔ a xa di naxa a fala a be, «A mato, kabi je wuyaxi n tan walima i be alo i xa konyi, n mu i xa yaamari matandi hali keren. Kɔnɔ na birin kui, hali si lanma, i mu nu a fi n ma, muxu nun n booree xa xulun di ti.

³⁰ Kɔnɔ i xa di tan to faxi, naxan i harige birin makanaxi e nun langoe ginsee ra, i ninge turaxi nan faxaxi a tan be!»

³¹ «A baba naxa a fala a be, «N ma di, i tan na n fe ma temui birin. Se naxan birin na n yi, i tan nan gbe a ra.

³² Kɔnɔ a lan ne won xa seewa, won xulunyi ti, barima i xunya nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kɔnɔ a nii man bara gbilen a i. A nu loxi ne, kɔnɔ a man bara to.»

16

Walike xunmati kɔɔtaxi xa taali

(Matiyu 6:24)

¹ Isa man naxa a fala a foxirabiree be, «Xeme bannaxi nde nu bara a xa fe birin taxu a xa walike xunmati ra, a xa a rapere. Lɔxɔ nde, a naxa a me, a na walike xunmati nu na a harige makanafe.

² A naxa a xili, a a maxɔrin, «N nanse mexi i xa fe ra? I xa i xa wali dentege sa n be, barima n bara xunmati wali ba i yi ra.»

³ Walike xunmati naxa a fala a yete be, «N munse rabama fa? N ma mange bara n namini walide. Senbe mu n yi n xa siga yire buxade, n man yaagima ne kule matide.

⁴ N bara fa a kolon n naxan nabama, alako n ma wali na ba n yi, mixie xa nu n nasene e xɔnyi.»

⁵ «A naxa a marigi xa donitie birin xili keren keren yi ra. Naxan singe fa, a naxa a maxɔrin, «N marigi xa yeri na i ma?»

⁶ Na naxa a yaabi, «Oliwi ture sunbui ya keme.» Walike xunmati naxa a fala a be, «I xa i xa keedi tongo mafuren, dɔxɔ, i a sebe tongo suuli.»

⁷ Na xanbi, a naxa a fala gbete be, «I tan go? Yeri na i ma?» Na naxa a yaabi, «Maale busali wulu keren.» A naxa a fala a be, «I fan xa keedi tongo, i xa a sebe keme solomasaxan.»

⁸ Na kui, na walike xunmati tinxintare xa mange naxa a matɔxɔ, a to kɔɔta rabaxi.»

«Yi dunipa mixi naxee jereɔa dimi kui, e kɔɔta e booree mabiri, dangife mixie ra naxee jereɔa naiyalanyi kui.

⁹ N xa a fala wo be, wo xa defanpa fen yi dunipa tinxintare xa naafuli saabui ra. Na naafuli na jon, wo fama rasenede banxie kui naxee mu kanama abadan.»

¹⁰ «Naxan mu lanlanteya kanama fe xurudi kui, a mu lanlanteya kanama fe xungbe fan kui. Naxan mu tinxin fe xurudi kui, a mu tinxinma fe xungbe fan kui.

¹¹ Xa wo bara lanlanteya kana yi dunipa tinxintare xa naafuli fe kui, nde fa lama wo ra a xa ariyanna bannaya taxu wo ra?

¹² Xa wo bara lanlanteya kana se taxuxi xa fe kui, nde fa wo gbe soma wo yi?»

¹³ «Konyi yo mu nɔma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xɔnde, a boore maxanu. A xirima ne keren na, a boore rabolo. Wo mu nɔma Ala nun naafuli rabatude.»

Isa xa masenyi ndee

(Matiyu 11:12-13, 5:31-32, 5:18, Maraki 10:11-12)

¹⁴ Farisenie, kɔbiri nu rafanxi naxee ma, e fan naxa e tuli mati na fe birin na, e nu Isa mayele.

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo wama wo yete masenfe tinxintɔee nan na adamadie ya i, kɔnɔ Ala wo bɔɲe ma fe kolon. Naxan tide gbo mixie be, Ala na xɔnxi.»

¹⁶ «Annabi Munsa xa seriye nun namijɔnmee xa Kitaabuie nan kawandi han Yaya xa waxati. Keli na temui ma, Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi nan kawandima fa, mixie fe birin nan nabafe, alako e xa so Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁷ Koore nun bɔxi lɔema ne beenun sigire keren xa ba Ala xa seriye ra.»

¹⁸ «Xeme yo mee a xa gine ra, a sa gbete dɔxɔ, a kanyi bara yene raba. Naxan na gine dɔxɔ xeme bara mee naxan na, a fan bara yene raba.»

Banna xeme nun Lasaru xa taali

¹⁹ «Xeme bannaxi nde nu na, naxan nu luma a maxiri ra dugi sare xɔɔxɔee ra. Temui birin, a nu xulunyi nan tife. Lɔxɔ yo lɔxɔ, a nu lugama donse jɔxunme nan na.

²⁰ Misikiine nde nu saxi yi banna xa tete sode de ra, naxan nu xili Lasaru. Suurie nu na a fate birin ma.

²¹ A nu wama donse xuntunyi ndee nan sɔtɔfe naxee nu birama na banna xa teebili ra. A to nu saxi naa, baree nan nu fama a yire, e nu a xa suurie makɔn.»

²² «Lɔxɔ nde misikiine naxa laaxira, malekee naxa sa a xanin Annabi Iburahima yire. Na banna xeme fan naxa faxa, a ragata,

²³ a siga yahannama. A xa paxankate kui menni, a naxa a ya rate a sa Annabi Iburahima to yire makuye, e nun Lasaru.

²⁴ A naxa a xui ramini, «N baba Iburahima, kinikini n ma! Yandi, Lasaru xee n yire, a xa a belexesole rasin ye xɔra, a n nenyi maxinbeli, barima n na yi te naxan xɔra, a n paxankatafe a paaxi ra!»

²⁵ «Kɔnɔ Annabi Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, i xa i ratu, i tan bara fe fanyi soto i xa duniɲeigiri kui, kɔnɔ Lasaru tan tɔɔre nan soto. Yakosi, a tan bara madundu be, i tan na paxankatafe.

²⁶ Sa na birin xun, gulunba belebele nan saxi won tagi, alako mixi naxa nɔ kelide be sigafe ra i yire, mixi man naxa nɔ kelide menni girife ra muxu fan yire.»

²⁷ «Na kui, banna naxa a fala a be, «Awa n baba, n bara i mayandi, i xa Lasaru xee n baba xɔnyi,

²⁸ barima xunya suuli nan na n be. A xa sa e rasi, alako e naxa fa be, yi paxankate ma.»

²⁹ Kɔnɔ Annabi Iburahima naxa a yaabi, «Annabi Munsa nun namijɔnmee xa Kitaabuie na e yi. E xa e tuli mati nee xa masenyie ra.»

³⁰ Banna naxa a fala, «N baba Iburahima, na mu sɔɔneyama, kɔnɔ xa mixi nde keli faxamixie ya ma sigafe ra e xɔn, e tuubima ne.»

³¹ Kɔnɔ Annabi Iburahima naxa a masen a be, «Xa e mu Annabi Munsa nun namijɔnmee xui ramema, hali mixi keli faxe ma, e mu lama a ra.»

17

Isa a foxirabiree rasife

(Matiyu 18:6-7, 15, 21-22, Maraki 9:42, 11:22-23)

¹ Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Maratantanyi fafe mu kanama, kɔnɔ paxankate na mixi be naxan findima na saabui ra.

² A fisa na kanyi be gema binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma, beemanun a xa yi mixi xuri keren natantan.

³ Wo meeni wo yete ma de!»

«Xa i ngaxakerenyi bara haake soto i ra, woyen a be. Xa a tuubi, i xa dipe a ma.

⁴ Xa a haake soto i mabiri sanmaya solofere loxoere keren bun, a tuubixi man gbilen i madinede sanmaya solofere, fo i xa dipe a ma.»

⁵ Xeerae naxa a fala Marigi be, «Muxu xa danxaniya xun masa!»

⁶ Marigi naxa e yaabi, «Xa danxaniya na wo be nu, hali a xurun alo yenten xori, wo noma ne a falade yi konde bili be, «Tala be, i sa sin baa ma,» a wo xui rabatuma ne.»

⁷ «Xa a sa li konyi na mixi nde yi wo tagi, na konyi na keli yire buxade xa na mu xurusee demadonde, a kanyi noma a falade a be keren na, «Fa, i fa i magoro, i i dege?»

⁸ Ade, wo a falama a be, «N ma donse rafala. I xa i xa donma masara alako i xa fa donse nun ye ra n be. I na ge na ra, i fan noma i degede.»

⁹ Mixi mu a xa konyi tantuma yaamari rabatufe ma.

¹⁰ Wo tan fan, wo na ge fe birin nabade wo yamarixi naxan na, wo xa a fala ne, «Konyi nan tun na muxu ra. Muxu muxu xa wali gbansan nan nabaxi.»»

Isa kune kanyi fu rayalanfe

¹¹ Isa to nu Darisalamu kira xon, a naxa dangi Samari nun Galile boxi tagi.

¹² A to so taa nde kui, kune kanyi fu naxa fa a xon. E naxa sa ti e ndedi makuyaxi a ra,

¹³ e e xui ite a be, «Karamoxo Isa, kinikini muxu ma!»

¹⁴ A to e to, a naxa a fala e be, «Wo siga, wo sa wo yete masen serexedubee be.» Na kui, e nu sigafe temui naxe, e naxa yalan.

¹⁵ Na temui, mixi keren e ya ma, a to a to a yalanxi, a naxa gbilen Ala matoxo ra a xui itexi ra.

¹⁶ A naxa suyidi Isa be, a a tantu. Samarika nan nu a ra.

¹⁷ Isa naxa a fala a be, «Mixi fu xa mu rayalan? Na solomanaanie tan go?»

¹⁸ Mixi yo mu gbilen Ala tantude fo yi Samarika?»

¹⁹ Isa naxa a fala a be, «Keli, i siga. I xa danxaniya bara i rakisi.»

Ala xa mangeya niini nun Isa xa gbilenyi

(Matiyu 24:23-28,37-41, Maraki 13:21-22, 15-16)

²⁰ Farisenie to Isa maxorin, a Ala xa mangeya niini fama mun temui, a naxa e yaabi, «Mixi mu Ala xa mangeya niini fa temui kolonma.

²¹ Mixie mu a falama xe de, «A mato, a tan nan ya,» xa na mu a ra, «A tan nan sa na ki», barima Ala xa mangeya niini na wo ya ma ne.»

²² Na temui, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Waxati fama ne, Adama xa Di to xoli wo suxuma ne, a xa lu wo ya ma hali loxo keren peti, konso wo mu a toma.

²³ Mixie a falama ne wo be, «A mato, a tan nan sa na ki,» xa na mu a ra, «A tan nan yi ki!» Wo naxa wo gi na matode, wo naxa bira nee foxo ra.

²⁴ A fa loxoere, Adama xa Di luma ne alo seyamakonyi naxan minima, kuye birin yamba.

²⁵ Konso beenun na loxoere xa a li, fo a xa txore gbegbe soto. To mixie mu lama a ra.

²⁶ Adama xa Di fa loxoɛ luma ne alo Annabi Nuha xa waxati.

²⁷ Mixie nu e degema, e nu e minma, e nu ginee doxoɛma, e nu e xa die fima xemɛe ma, han Annabi Nuha so kunkui kui loxo naxe. Banbaranyi belebele to din boxi ma, e birin naxa sonto.

²⁸ Na nan man naba Loti xa waxati. Mixie nu e degema, e nu e minma, e nu sare matima, e nu sansi sima, e nu banxie tima.

²⁹ Kɔno Loti keli Sodoma loxo naxe, te nun sooda ye nu goroma ne kelifɛ koore ma alo tune, birin naxa sonto.

³⁰ A man sa rabama na ki ne Adama xa Di na makenɛn loxo naxe.»

³¹ «Na loxoɛ, naxan na tande, a naxa so a harige tongode banxi kui. Naxan na xe ma, a fan naxa gbilen a xonyi.

³² Wo xa ratu ne Loti xa gine ma.

³³ Mixi yo katafe a yetɛ ratangade, na kanyi loɛma ne, kono mixi yo a yetɛ ralɛɛma, na kanyi ratangama ne.

³⁴ N xa a fala wo be, na temui ma, xa mixi firin saxi sade keren ma koɛ ra, mixi keren tongoma ne, boore lu naa.

³⁵⁻³⁶ Xa gine firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma ne, boore lu naa.»

³⁷ E naxa a maxorin, «Marigi, na rabama minden?» A naxa e yaabi, «Binbi na lu dennaxe, yubɛɛ sa e malanma menni ne.»

18

Kaape gine nun kiitisa xa taali

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa yi taali woyenyi masen e be e xa a kolon a fo e xa Ala maxandi temui birin tun nabɛxi kui.

² A naxa a masen, «Kiitisa nde nu na taa nde kui, naxan mu nu gaaxuma Ala ya ra, a gbe fe man mu nu mixi yo xa fe ma.

³ Kaape gine nde fan nu na na taa kui, naxan nu luma fa ra kiitisa xon, a nu a fala, «Kiiti tinxinxi sa n tan nun n yaxui tagi.»

⁴ A naxa bu na ki, kiitisa mu tin a be, kono loxo nde a naxa a fala a yetɛ be, «Nɔndi na a ra, n tan mu gaaxuma Ala ya ra, n gbe fe man mu mixi yo xa fe ma.

⁵ Kono yi kaape gine tan na n boɛɛ rapaaxufe n ma. N xa kiiti tinxinxi so a yi ra, alako a xa ba fafe n xon, a naxa fa n toɔɔɔ.»

⁶ Na kui, Marigi naxa a masen, «Wo yi kiitisa kobi xui rameɛ.

⁷ Ala mu kiiti tinxinxi soma xe a xa mixi sugandixie yi ra, naxee a maxandima koɛ nun yanyi? A buma e malife ra?

⁸ N xa a fala wo be, a kiiti tinxinxi soma e yi ra mafuren. Kono Adama xa Di na fa, a danxaniya lima ne dunja ma?»

Fariseni nun duuti maxili xa taali

⁹ Isa man naxa yi taali woyenyi masen mixi ndee be naxee nu laxi e yetɛ ra, a tinxintɔɛɛ nan na e tan na dangi booree ra e yoxi naxee ma.

¹⁰ A naxa a masen, «Xeme firin naxa siga Ala maxandide hoɔɔmɔbanxi kui. Keren nu findixi Fariseni nan na, boore, duuti maxili.

¹¹ Fariseni naxa ti, a Ala maxandi a boɛɛ ma, a nu a i, «Ala, n bara i tantu barima n mu luxi alo mixi gbetɛɛ, naxee findixi mupɛtie, fe kobi rabae, nun yenelae ra. N bara i tantu barima n mu luxi alo yi duuti maxili.

¹² N sunma sanmaya firin loxun keren bun ma, n man farile fima n soɔɔɛ birin na.»

¹³ Kɔnɔ duuti maxili tan naxa ti a xati ma. A jan mu nu suusama a xa a ya rate kooore ma. A nu a belexe saxi a kanke ma, a nu a fala, «Ee, Ala! Kinikini n ma, barima yunubitɔɛ nan n na!»

¹⁴ «N xa a fala wo be, yi mixi firin to gbilen e xɔnyi, na duuti maxili nan nu tinxinxɪ Ala ya i, barima mixi yo a yete igbo, a kanyi fama ne igorode. Kɔnɔ mixi naxan a yete magoroma, a xa fe itema ne.»

Isa nun dimedie

(Matiyu 19:13-15, Maraki 10:13-16)

¹⁵ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xɔn, alako a xa a belexe sa e ma. A foxirabiree to na to, e naxa wɔyen na mixie ma.

¹⁶ Kɔnɔ Isa naxa e xili, a a masen e be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tɔnyi dɔxɔ e ma, barima naxee maniyaxi e ra, e tan nan soma Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁷ N xa nɔndi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!»

Sɛgetala bannaxi

(Matiyu 19:16-30, Maraki 10:17-31)

¹⁸ Mange nde naxa Isa maxɔrin, «Karamɔxɔ fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto ke ra?»

¹⁹ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamɔxɔ fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.

²⁰ I seriye kolon: «I naxa yene raba. I naxa faxe ti. I naxa mupɛ ti. I naxa mixi tɔɔɔɛɛ. I baba nun i nga binya.»

²¹ Mange naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu kafi n dimedi tɛmɔi.»

²² Isa to na me, a naxa a fala a be, «Fe keren nan fa luxi i xa fe. Siga, se naxan birin na i yi ra, sa a mati, i a kɔbiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sɔtode ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxɔ ra.»

²³ Kɔnɔ a to na me, a naxa sunnun, barima a nu bannaxi ki fanyi.

²⁴ Isa to a sunnunxi to, a naxa a masen a be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xɔɔxɔ naafuli kanyie be ki fanyi!

²⁵ Nɔxɔme so nɔxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ Mixi naxee a xui me, e naxa a maxɔrin, «Nde fa noma kisiɔde?»

²⁷ Isa naxa e yaabi, «Mixie mu noma naxan na, Ala tan noma na ra.»

²⁸ Piyeri naxa a fala Isa be, «A mato, muxu bara keli muxu xa se birin xun ma, muxu bira i foxɔ ra.»

²⁹ Isa naxa a masen e be, «N xa nɔndi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma Ala xa mangeya niini xa fe ra, a findi banxi ra ba, gine ba, ngaxakerenyie ba, barimae ba, die ba,

³⁰ na kanyi a nɔxɔɛ wuyaxi sɔtoma ne yi dunɔna ma, a man fa abadan kisi soto aligiyama.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Matiyu 20:17-29, Maraki 10:32-34)

³¹ Isa naxa a xa xɛɛra fu nun firinyie xun lan, a a fala e be, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Namɔnɔnmee fe naxee seɔɔɔɔ Adama xa Di xa fe ra, a birin fama ne kamalide naa.

³² A sama ne kaafirie belexe, e a mayele, e a konbi, e deye bɔxun a ma.

³³ E na ge a bɔnbode sebere ra, e a faxama ne, kɔnɔ a xa faxe xi saxan nde, a man kelima ne faxe ma.»

³⁴ Kɔnɔ Isa fɔxirabirɛɛ mu na sese fahaamu. Na masenyi bara findi wɔyenyi nɔxunxi ra e bɛ, e mu naxan kui kolon.

Isa Yeriko dɔnxui rayalanfe

(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)

³⁵ Isa to makɔrɛ Yeriko ra, dɔnxui nde nu dɔxoxi kira dɛ ra kule matide.

³⁶ A to pama xui mɛ kira ra, a naxa maxɔrinyi ti, «Munse rabaxi?»

³⁷ E naxa a fala a bɛ, «Isa Nasaretika nan dangife.»

³⁸ Na kui, a naxa gbelegbele, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

³⁹ Mixi naxee nu yare, e naxa wɔyɛn a ma a xa sabari, kɔnɔ a tan jan naxa so a xui itefe dangi singe ra, «Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

⁴⁰ Isa naxa ti, a a fala mixie bɛ e xa fa dɔnxui ra a xɔn. Dɔnxui to a maso a ra, Isa naxa a maxɔrin,

⁴¹ «I wama n xa munse raba i bɛ?» A naxa a yaabi, «Marigi, n wama n xa se to.»

⁴² Isa naxa a masen a bɛ, «Se to. I xa danxaniya bara i rayalan.»

⁴³ A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa fɔxɔ ra Ala matɔxɔ ra. Nama birin to na to, e fan naxa Ala matɔxɔ.

19

Isa nun Sakeyɛ

¹ Isa to so Yeriko, a nu taa ipɛrɛfe.

² Xɛmɛ nde nu na naxan nu xili Sakeyɛ. Duuti maxilie kuntigi nan nu a ra, a bannaxi.

³ A nu katafe nɛ a xa Isa kolon, kɔnɔ a mu nu nɔma a tode pama xa fe ra, barima mixi dunke nan nu a ra.

⁴ Na kui, a naxa a gi yare, a sa te wuri bili kɔn na alako a xa Isa to dangi ra.

⁵ Isa to a yire li, a naxa a ya rate, a a fala a bɛ, «Sakeyɛ, goro mafuren, barima n sa yigiyama i xɔnyi nɛ to.»

⁶ Sakeyɛ naxa a xulun gorode, a Isa rasɛnɛ jɛlexinyi kui.

⁷ Mixie to na to, e birin naxa so Isa mafalafe, e nu a fala, «A bara sa yigiya yunubitɔɛ xɔnyi.»

⁸ Kɔnɔ Sakeyɛ naxa ti, a a fala Isa bɛ, «Marigi, n bara natɛ tongo, n xa n sɔtɔsɛ tagi fima nɛ fuxarilae ma. Xa a sa li n bara se ba naxan yi funmaya ra, n a ragbilenma nɛ a kanyi ma dɔxɔ naani.»

⁹ Isa fan naxa a masen a xa fe ra, «Yi fɔxɔɛ bara kisi sɔtɔ to, barima Iburahima xa di nan na yi xɛmɛ fan na.

¹⁰ Adama xa Di bara fa a xa mixi lɔɛxie fen, a xa e rakisi.»

Mangɛ xa kɔbiri taxuxi xa taali

(Matiyu 25:14-30)

¹¹ Isa to nu bara makɔrɛ Darisalamu ra, pama jɔxɔ nu a ma, a Ala xa mangɛya niini fafe makenɛnde nɛ keren na. Na kui, mixie to nu Isa xui ramefe, a naxa yi taali wɔyenyi masen e bɛ.

¹² «Kuntigi nde naxa sa biyaasi yire makuye, alako mangɛ xungbe naxan nu sabatixi naa, a xa a tan kuntigi xɔnyi mangɛya so a yi, a man xa gbilen a xɔnyi.

¹³ Beenun a xa siga, a naxa a xa konyi mixi fu xili, a gbɛti kɔbiri kole kɛmɛ so e birin yi ra, a fa a fala e bɛ, «Wo yuleya raba yi kɔbiri ra beenun n fa temui.»

14 «Kɔnɔ a to mu nu rafanxi a xɔnyi mixi ndee ma, e fan naxa xɛɛrae xɛɛ mange xungbe ma, e xa a fala, «Muxu mu wama a xɔn yi xɛmɛ xa findi mange ra muxu xun ma.»»

15 «Na xɛmɛ to mangɛya sɔto, a naxa gbilen a xɔnyi. A naxa yaamari fi na konyie xa xili, a nu bara kɔbiri so naxee yi, alako a xa a kolon e geeni naxan sɔtɔxi yuleya kui.

16 Konyi singe naxa fa, a dentɛge sa, a naxɛ, «N marigi, i i xa gbeti kɔbiri kole kɛmɛ naxan so nɛ n yi, a ɲɔxɔɛ dɔxɔ fu bara sa a xun geeni ra.»

17 Mange naxa a fala a bɛ, «I nuwali! Konyi fanyi nan i ra! I to mu lanlantɛya kana fe xuri kui, n bara mangɛya so i yi taa fu xun ma.»»

18 «Konyi firin nde naxa fa, a dentɛge sa, a naxɛ, «N Marigi, i i xa gbeti kɔbiri kole kɛmɛ naxan so nɛ n yi, a ɲɔxɔɛ dɔxɔ suuli bara sa a xun geeni ra.»

19 Mange naxa a fala na fan bɛ, «N bara mangɛya so i fan yi taa suuli xun ma!»»

20 «Konyi gbete fan naxa fa, a dentɛge sa, a naxɛ, «N marigi, a mato, i xa gbeti kɔbiri kole kɛmɛ nan ya. N sa a ragata dunkobi nan kui,

21 barima n gaaxu nɛ i ya ra. Xɛmɛ nan i ra, i xa fe maxɔrɔxɔ. I se tongoma i gbe mu naxan na. I xɛ xabama i mu naxan garansan.»

22 Mange naxa a yaabi, «I tan konyi kobi, n i makiitima i yɛtɛ kan xui nan yati ma! A di, i mu a fala a i nu a kolon a n ma fe maxɔrɔxɔ? I naxɛ, a n se tongoma n gbe mu naxan na, n xɛ xabama n mu naxan garansan.

23 Munfe a to i mu n ma kɔbiri so kɔbiri rawalie yi ra, alako n na fa, i a ragbilen n ma geeni saxi a xun?»

24 A naxa a fala mixie bɛ naxee nu tixi na, «Wo na gbeti kɔbiri kole kɛmɛ rasuxu a yi, wo a so boore yi naxan gbeti kɔbiri kole wulu keren sɔtɔxi.»

25 E naxa a fala mange bɛ, «Marigi, gbeti kɔbiri kole wulu keren ɲan na a yi!»

26 A naxa e yaabi, «N xa a fala wo bɛ, a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama nɛ. Kɔnɔ a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama nɛ a yi ra.

27 Kɔnɔ n yaxuie tan, naxee mu nu wama n xa findi mange ra e xun ma, wo fa e ra be, wo e faxa n ya xɔri.»»

Isa sofe Darisalamu

(Matiyu 21:1-11, Maraki 11:1-10)

28 Isa to gɛ na masenyi ra, a naxa siga yare, sigafe ra Darisalamu.

29 A to makɔrɛ Betifage nun Betani taaɛ ra, Oliwi gɛya fɛ ma, a naxa a foxirabirɛɛ mixi firin xɛɛ,

30 a a fala e bɛ, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefɛ so naa, wo sofale lanma lima a xirixi naa, mixi mu nu dɔxɔ naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra be.

31 Xa mixi nde fa wo maxɔrin, «Wo a fulunfe munfe ra» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma.»»

32 E to siga xɛɛraya rabade, e naxa fe birin li alɔ Isa a fala e bɛ ki naxɛ.

33 E nu na sofale lanma fulunfe tɛmui naxɛ, a kanyie naxa e maxɔrin, «Wo yi sofale fulunfe munfe ra?»

34 E naxa a masen, «Marigi nan hayi na a ma.»

35 E to sofale xanin Isa xɔn, e naxa e xa donmae sa a fari, e fa Isa mali a xa a magoro a ma.

³⁶ A to nu sigama, mixie nu e xa donmae italama kira xon ma, Isa binyafe ra.

³⁷ A to nu makorefe Darisalamu ra, a gorofe Oliwi geya ra, a foxirabire gali birin naxa seewa, e so Ala matoxofe e xui itexi ra kaabanako birin xa fe ra e nu bara naxee to.

³⁸ E nu a falafe ne,
«Baraka na Mange be naxan fafe Marigi xili ra!
Bojesa na ariyanna,
matoxoe na Ala be han kooe ma!»

³⁹ Fariseni nde naxee nu na pama tagi, e naxa a fala Isa be, «Karamoxo, woyen i foxirabiree be!»

⁴⁰ Isa naxa e yaabi, «N xa a fala wo be, xa e tan e sabari, gemee yati fama ne e xui raminide.»

⁴¹ Isa to makore Darisalamu ra, a naxa na taa to, a naxa wa folo naa xa fe ra,

⁴² a a masen, «I tan Darisalamu, to tan, hali i fan a kolon ne nu fee naxee bojesa fima! Kono na bara noxun i ma.

⁴³ Temui fama a lide, wo yaxuie bende malanma ne taa tete fari ma alako e xa no sode taa kui. E fama wo rabilinde maraxetenyi ra.

⁴⁴ E fama i tan Darisalamu rabirade, e i xa die sonto. I xa banxie tixi gemee naxee ra, keren mu luma a boore fari. Yi birin fama i tan Darisalamu lide barima Ala to faxi kisi ra i xon, i mu a kolonxi.»

Sarematie kerife horomobanxi kui
(Matiyu 21:12-17, Maraki 11:15-19)

⁴⁵ Isa to so horomobanxi kui, a naxa sarematie kerifolo,

⁴⁶ a a fala e be, «A sebexi, «N ma banxi xili falama ne, salide banxi,» kono wo tan bara a findi mupetie doxode ra.»

⁴⁷ Loxo yo loxo Isa nu mixie kawandima horomobanxi kui. Serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun pama yareratie nu na feere fenfe e noma Isa faxade ki naxe.

⁴⁸ Kono e mu nu feere yo kolon barima pama birin nu a tuli matixi a ra.

20

Isa walima nde xa yaamari ma?
(Matiyu 21:23-27, Maraki 11:27-33)

¹ Loxo nde, Isa to nu mixie kawandife horomobanxi kui, a nu Ala xa xibaaru fanyi masenfe e be, serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire,

² e a maxorin, «A fala muxu be, i yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma?»

³ A naxa e yaabi, «N fan xa wo maxorin fe keren ma. Wo a fala n be,

⁴ Yaya to nu mixie xunxama ye xora, Ala nan a xexi ba, ka adama?»

⁵ E fan naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, «Ala,» a a falama ne won be, «Munfe ra wo mu fa la a ra?»

⁶ Kono xa won na a yaabi, «Adama,» pama birin won magonoma ne e xa won faxa, barima e laxi a ra a namiponme nan nu Yaya ra.»

⁷ Na kui, e naxa a yaabi a e mu a kolon naxan yo Yaya xexi.

⁸ Isa naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

Bɔxi rawali jaaxie xa taali
(Matiyu 21:33-46, Maraki 12:1-12)

⁹ Na xanbi, Isa naxa so yi taali woyenyi masenfe nama be. «Xeme nde naxa weni bilie si. A naxa na heri bɔxi rawalie ma, a fa biyaasi xonkuye ramini.

¹⁰ Weni bogi ba temui to a li, bɔxi kanyi naxa konyi nde xee bɔxi rawalie xon ma, e xa weni bogi nde so a yi ra. Kono bɔxi rawalie naxa na konyi bonbo, e a ragbilen a belexe igeli ra.

¹¹ Bɔxi kanyi man naxa konyi gbete xee. E naxa na fan bonbo, e a konbi a mayaagixi ra, e a ragbilen a belexe igeli ra.

¹² Bɔxi kanyi naxa a saxan nde man xee. E naxa na fan maxono, e a keru.»

¹³ «Na kui, bɔxi kanyi naxa a fala, <N munse rabama fa? N xa n ma di maxanuxi nan xee. Temunde, e fama na tan binyade.»

¹⁴ Kono bɔxi rawalie to a to, e naxa a fala e bore be, <Yi nan na ke tongoma ra. Won na a faza alako ke xa findi won gbe ra.»

¹⁵ Bɔxi rawalie naxa a ramini bɔxi ra, e sa a faza.»

«Na bɔxi kanyi munse rabama fa?

¹⁶ A sigama ne naa, a na bɔxi rawalie faza, a a xa bɔxi so mixi gbete yi. Nama to na masenyi me, e naxa a fala, «Astofulah!»

¹⁷ Kono Isa naxa a ya ti e ra, a e maxorin, «Yi naxan sebexi Kitaabui kui, a fa fasarima di?

<Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagige ra.»»

¹⁸ «Naxan birama na geme ma, a igirama ne. Na geme birama naxan ma, na fan butuxunma ne.»

¹⁹ Seriyε karamoxoe nun serexedube kuntigie naxa a kolon a Isa yi taali woyenyi masenxi e tan nan be. E naxa kata e xa a suxu keren na, kono e gaaxu nama nan ya ra.

Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(Matiyu 22:15-22, Maraki 12:13-17)

²⁰ E nu wama ne e xa a sa gomina belexe, a xa lu a tan nan xa noe bun ma. Na kui, e naxa Isa raben, e mixi ndee xee a yire e xa e yete findi tinxintoe ra, e xa sa Isa masoto a xa woyenyi kui.

²¹ Na kui, e naxa Isa maxorin yi masenyi ma, «Karamoxo, muxu a kolon i xa masenyi tinxin. I mu mixi e rafisama e bore be, i Ala xa kira masenma a nondi ki ma.

²² A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma?»

²³ Kono Isa to nu e xa koota kolon, a naxa e yaabi,

²⁴ «Wo gbeti kobiri kole masen n be. Nde xili nun misaali na a ma?» E naxa a yaabi, «Roma Mange.»

²⁵ A naxa a masen e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.»

²⁶ Nee fan mu no a masotode a xa woyenyi kui, nama birin ya xori. Fo e to kaaba a xa yaabi ma, e sabari.

Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma
(Matiyu 22:23-33, Maraki 12:18-27)

²⁷ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma,

²⁸ «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan seɓexi muxu be Kitaabui kui, <Xa xeme nde taara faxa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine doxoɗa, alako a xa bonsoɗe fi a taara ma.»

²⁹ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine doxo, a faxa, a mu bonsoɗe yo lu.

³⁰ A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, konɗo a fan naxa faxa.

³¹ Na nan man naba na fan xanbiratoe ra, a nun na di solofere birin na. E birin naxa faxa, e sese mu bonsoɗe lu.

³² A donxoɗe ra, gine fan naxa faxa.

³³ Na kui, marakeli loxoɗe, na gine to doxoɗi yi mixi solofere birin xon ma, a sa findima nde gbe ra?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «Yi dunijeigiri kui, xeme gine doxoɗa, gine fan doxoɗa xeme xon.

³⁵ Konɗo mixi naxee binye sotoɗa e xa keli faxe ma, e xa sa so waxati kui naxan sa fama, e tan xeme mu ginee doxoɗa, ginee fan mu doxoɗa xeme xon.

³⁶ E mu faxama sonon, barima e luma ne alo malekee. E to bara keli faxe ma, e findima Ala xa die nan na.»

³⁷ «Konɗo a falafe tan, a faxamixie kelima faxe ma, Annabi Munsa yati na masen ne Kitaabui kui wuri bili xa fe falaxi dennaxe, a to Marigi xili fala, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.»

³⁸ Faxamixie xa mu Ala batuma, fo a mixi jipe. Mixi yo findi Ala batui ra, na kanyi jipe nan a ra.»

³⁹ Seriyɗe karamoxo ndee naxa a fala a be, «Karamoxo, i xa masenyi fan,»

⁴⁰ barima Sadusenie mu suusa maxorinyi yo tide a ma sonon.

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi

(Matiyu 22:41-46, Maraki 12:35-37)

⁴¹ Isa naxa e maxorin, «Munfe ra e a falama a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?»

⁴² Dawuda yete a masen ne Yabura Kitaabui kui, <Marigi bara a masen n Marigi be,

“I magoro n yirefanyi ma,

⁴³ han beemanun n xa i yaxuie findi i sanyi kilonse ra.”»

⁴⁴ «Xa Dawuda a xili <N Marigi», Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Yetɗe ratangafe diinɗa kobie ma

(Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40)

⁴⁵ Nama birin to nu e tuli tixi a ra, Isa naxa a masen a foxirabiree be,

⁴⁶ «Wo wo yete ratanga seriyɗe karamoxo ma. A rafan e ma e xa e mapere guba xungbe ragoroxi e ma, mixi xa nu e xeebu taa kui binye xeebui ra. E wama doxoɗe salide safe singee, e man xa binye soto xulunyi.

⁴⁷ E kaape ginee harige bama e yi. E salima a xonnakuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e tan be, a gbo ki fanyi.»

21

Kaape gine xa hadiya

(Maraki 12:41-44)

¹ Isa to a ya rasiga, a naxa bannamixie to, e e xa hadiya sama hadiya a sase kui.

² A naxa kaape gine misikiine nde fan to, naxan a gbe hadiya sa, wure gbeeli kobiri kole firin gbansan.

³ A naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, yi kaape gine misikiine xa hadiya gbo dangi na boore birin gbe ra,

⁴ barima e tan xa hadiya kelima e xa naafuli nan kui, konɔ yi kaape gine xa hadiya kelima a xa baloe nan kui.»

Hɔrɔmbanxi xa kane

(Matiyu 24:1-2, Maraki 13:1-2)

⁵ Mixi ndee nu woyenfe hɔrɔmbanxi xa fe ra, a to nu ratofanxi gɛmɛ sare xɔrɔxɔɛ ra, a nun se gbetɛɛ, mixi naxee baxi serexɛ ra. Na kui, Isa naxa a masen,

⁶ «Wo yi se naxee birin toxi yi ki, lɔxɔɛ fama a lide, gɛmɛ keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama nɛ.»

Maratantanyi, tɔɔɛ, nun paxankate

(Matiyu 24:3-14, Maraki 13:3-24)

⁷ E naxa a maxɔrin, «Karamɔxɔ, na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonna tɔnxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁸ Isa naxa yi yaabi ti, «Wo wo yetɛ ratanga alako mixi yo naxa fa wo ratantan. Mixi wuyaxi fama n xili falade e yetɛ xun ma, a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra. Waxati bara makɔɛ.» Wo naxa bira e fɔxɔ ra.

⁹ Wo na gereɛ nun paxasie xa fe mɛ, wo naxa gaaxu, barima fo na fe mɔɔlie xa raba sinden. Konɔ na waxati ma, dunɔna rapɔnyi mu a lima keren na.»

¹⁰ Na xanbi, a naxa a masen e be, «Sie kelima nɛ e boore xili ma, pamanɛ e boore gere.

¹¹ Boxi fama nɛ serende a xungbe ra, kaame nun fure sin yire wuyaxi. Fe magaaxuxie nun tɔnxuma makaabaxie fama minide kuye ma.»

¹² «Konɔ beemanun na birin xa raba, e fama nɛ wo suxude, e wo paxankata. E wo sama nɛ salide kuntigie belexɛ, e man wo sama nɛ geeli. E wo xaninma nɛ mange nun gominæ yire n xili xa fe ra.

¹³ Konɔ na birin kui, wo findima n ma seedee nan na.

¹⁴ Wo naxa kontɔfili wo yetɛ xunmafalafe ra,

¹⁵ barima n masenyi nun xaxilimaya fima wo ma, alako wo yaxuie naxa nɔ wo ra, e naxa nɔ wo matandide.

¹⁶ Wo barimæ, wo ngaxakerenmae, wo baribooree, nun wo defanbooree, e fama nɛ wo yanfade, e wo sa mixie belexɛ. Nee tan mixi ndee faxama nɛ wo ya ma.

¹⁷ Birin fama nɛ wo xɔnde n tan ma fe ra,

¹⁸ konɔ wo ratangama nɛ. Hali wo xunserɛ keren, a mu lɔɛma.

¹⁹ Wo xa tunnabexiya kui, wo kisima nɛ.»

²⁰ «Wo na Darisalamu to, soori gali bara a rabilin, wo xa a kolon nɛ a a xa kasare bara makɔɛ.

²¹ Na temui, mixi naxee na Yudaya, e xa e gi geyæ fari. Naxee na Darisalamu taa kui, e xa keli naa. Naxee fan na daaxæ, e naxa so taa kui,

²² barima na lɔxɔɛ findima gbepɔxɔ waxati nan na, alako naxan sebexi Kitaabui kui a birin xa kamali.

²³ Na waxati findima gbaloe nan na furuginɛɛ nun dingɛɛ be! Barima tɔɔɛ gboma nɛ boxi ma, Ala xa xɔnɛ makenenma yi pama xili ma.

²⁴ Ndee faxama ne santidegema ra, ndee xaninma ne, e sa findi konyie ra pamane birin kui. Si gbetee fama ne Darisalamu maboronde, han e xa waxati kamalima temui naxe.»

Isa xa gbilenyi nun xore bili xa taali

(Matiyu 24:29-35, Maraki 13:24-31)

²⁵ «Na temui, tonxumae minima ne soge, kike, nun tunbuie ma. Si birin gaaxuma ne, e kontofili baa wundu xui nun a moronyie xa fe ra.

²⁶ Mixie na a kolon fe naxan fama rabade boxi ma, e birama ne gaaxui saabui ra, barima koore fama ne imaxade.

²⁷ Na temui, Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui, senbe nun nore ra.

²⁸ Na fee na raba folo, wo ti, wo wo xun nakeli, barima wo xa kisi bara makore.»

²⁹ Isa naxa taali woyenyi masen e be, «Wo xore bili mato, a tan nun wuri bili birin.

³⁰ Wo na a to, e bara e burexe neene ramini, wo a kolonma jeme temui nan bara makore.

³¹ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon a Ala xa mangeya niini bara makore.

³² N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³³ Koore nun boxi dangima ne, konon ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

«Wo naxa yanfa!»

³⁴ «Konon wo meeni wo yete ma! Wo naxa yanfa xurutarepa nun siisife ma, wo man naxa yanfa yi dunijeigiri xa kontofili ma, alako na lore naxa fa wo terenna,

³⁵ alo gantanyi xoni suxuma ki naxe. Barima na lore tan fama dunipa mixi birin lide.

³⁶ Wo naxa yanfa! Wo xa Ala maxandi ne temui birin alako wo xa senbe soto, wo xa no ratangade fe birin ma naxee fama a lide, wo man xa no tide Adama xa Di ya l.»

³⁷ Isa nu mixie kawandima horomobanxi kui yanyi ra, a nu sa koe radangi Oliwi geya fari.

³⁸ Nama birin nu kurunma sigafe ra a xon ma, e xa sa a xui rame horomobanxi kui.

22

Yudasi nun kuntigie xa lanyi

(Matiyu 26:1-5, 14-16, Maraki 14:1-2, 10-11)

¹ Taami Lebinitare Sali naxa makore, naxan man xili falama Sayamaleke Dangi Sali.

² Serexedube kuntigie nun seriyee karamoxoe nu na feere fenfe e xa Isa suxu, e xa a faxa, konon e nu gaaxuxi jama nan ya ra.

³ Na temui Sentane naxa bira Isa foxirabire Yudasi Isikariyoti foxo ra, naxan nu na Isa xa xera fu nun firinyie ya ma.

⁴ A tan Yudasi naxa siga serexedube kuntigie nun kosibili mangee xon, e naxa woyen, a sa noma Isa sade e belexe ki naxe.

⁵ E fan naxa jalexin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be.

⁶ Yudasi naxa tin na ra, a so waxati fenfe a Isa sama e belexe temui naxe jama xanbi.

Sayamaleke Dangi Sali

(Matiyu 26:17-35, Maraki 14:12-31)

⁷ Taami Lebinitare Sali naxa a li, yexee lanma faxama loxo naxe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra.

⁸ Isa naxa Piyeri nun Yaya yamari a falafe ra, «Wo xa siga Sayamaleke Dangi Sali yire rafala won be, alako won birin xa Sayamaleke Dangi Sali donyi don.»

⁹ E naxa a maxorin, «I wama muxu xa sa a rafala minden?»

¹⁰ A naxa a masen e be, «Wo nu so taa kui, wo nun xeme nde naralanma, ye feje doxoxi a xun ma. Wo xa bira a foxo ra han a sa soma banxi naxan kui.

¹¹ Wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabirree.»

¹² A fama banxi kui xungbe masende wo be kore ra, na se birin yailanxi a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.»

¹³ E naxa siga, e sa fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

Marigi xa serexe tonxuma

(Matiyu 26:26-30, Maraki 14:22-26, Korinti I 11:23-25)

¹⁴ Waxati to a li, Isa naxa a magoro a xa a dege e nun a xa xera fu nun firinyie.

¹⁵ A naxa a masen e be, «Kabi temui dangixi, a xoli n ma ki fanyi won xa yi Sayamaleke Dangi Sali donyi don yire keren beenun n xa naxankate soto.

¹⁶ Barima n xa a fala wo be, yi na dangi, n mu a donma sonon fo a kamali Ala xonyi ariyanna.»

¹⁷ A to tonbili nde tongo, a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa a masen, «Wo xa yi tonbili tongo, wo birin xa a min.

¹⁸ N xa a fala wo be, n mu yi weni minma fo Ala xa mangeya niini na fa temui naxe.»

¹⁹ Na dangi xanbi Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabirree yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma fe ma yi saabui ra.»

²⁰ Na mooli man na, e to ge e degede, Isa naxa tonbili fan tongo, a a masen, «N wuli nan ya, saate neene wuli naxan baxi mixi gbege be.

²¹ Konon xa a fala wo be, yanfante naxan n sama mixie belexe, a magoroxi yi teebili ra.

²² Adama xa Di sigama alo Ala a ragirixi ki naxe, konon gbaloe na xeme be naxan Adama xa Di yanfama.»

²³ E fan naxa so e bore maxorinfe, «Nde noma na mooli rabade won ya ma?»

Naxan tide gbo Isa foxirabirree ya ma

(Matiyu 18:1, 20:24-28, 19:28, Maraki 9:34, 10:41-45)

²⁴ Woyenyi naxa mini Isa foxirabirree tagi e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma.

²⁵ Isa naxa a masen e be, «Naman mangee mixie yamarima a xoxoxo ra. E tan naxee e senbe raminima mixie ma, e <fe fanyi rabae> xili nan natema e yete xun.

²⁶ Kono wo tan naxa lu na ki. Naxan tide gbo wo ya ma, a xa lu alo wo birin xunya. Yarerati man xa lu alo birin ma walike.

²⁷ Nde tide gbo, naxan a magoroxi a xa a dege, ka naxan donyi radangima a ma? Naxan magoroxi a degede, na nan tide gbo, kono n tan na wo ya ma alo mixi naxan walima wo be.»

²⁸ «Wo tan nan findixi n foxirabiree ra naxee mu nu keli n xun n ma tooe kui.

²⁹ N fan bara mangeya fi wo ma, alo n Baba Ala a fixi n ma ki naxe.

³⁰ Na kui, won birin won degema ne n xonyi n ma mangeya kui, wo man wo magoroma ne kibanyie ma, wo Isirayila bonsoe fu nun firin makiiti.»

*Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma
(Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Yaya 13:36-38)*

³¹ «Simon, Simon, a kolon Sentane bara Ala maxorin wo tan xa sa a belexe, a xa wo ife alo maale ifema ki naxe.

³² Kono n bara Ala maxandi i be, alako danxaniya naxa ge bade i yi. I na gbilen n ma, i xa i ngaxakerenyie ralimaniya.»

³³ Piyeri naxa a fala a be, «Xa won birin nan a ra, n tinxi, hali a findi geeli ra, hali a findi faxe ra!»

³⁴ Isa naxa a masen, «Piyeri, n xa a fala i be, beenun konkore xa a rate, i a falama ne doxo saxon, a i mu n kolon.»

Isa a foxirabiree rasife

³⁵ Isa man naxa a masen a foxirabiree be, «N to wo xee kobiri, gbonsoe, nun sankiri mu wo xun, wo tooe ne?» E naxa a yaabi, «Ade.»

³⁶ A man naxa a masen e be, «Kono yakosi tan, xa kobiri nun gbonsoe na naxan yi, a xa e tongo. Xa santidegema mu na naxan yi ra, a xa a xa xinbeli donma mati, a santidegema sara,

³⁷ barima n xa a fala wo be, yi masenyi naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa n li, «A paxankate nan sotoma fe kobi rabae ya ma.» Naxan nagirixi n ma, na n lima ne. Naxan sebexi, na fama ne kamalide.»

³⁸ A foxirabiree naxa a masen, «Marigi, a mato, santidegema firin nan ya.» A naxa e yaabi, «Na bara wasake.»

*Isa Ala maxandife Getesemani
(Matiyu 26:36-46, Maraki 14:32-42)*

³⁹ Isa to mini, a naxa siga Oliwi geya ma alo a nu darixi a ra ki naxe, a foxirabiree fan naxa a mati.

⁴⁰ E to menni li, Isa naxa a fala e be, «Wo Ala maxandi ne, wo naxa fa bira tantanyi kui.»

⁴¹ A naxa a ndedi masiga e ra, a a xinbi sin, a Ala maxandi,

⁴² «N Baba, xa i sago na a ra, i xa n natanga yi paxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

⁴³ Na temui maleke nde naxa mini a ma keli koore, a a senbe so.

⁴⁴ Isa bope to nu paxankatafe, a naxa a xa Ala maxandife senbe xun masa. A yilenfure naxa silon boxi alo wuli.

⁴⁵ A to keli Ala maxandide, a naxa gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife nimise xa fe ra.

⁴⁶ A naxa e maxorin, «Wo xife munfe ra? Wo keli, wo Ala maxandi, alako wo naxa bira tantanyi kui.»

*Isa suxufe
(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Yaya 18:3-11)*

⁴⁷ Isa ñan mu nu gexi woyende, mixi gali naxa a yire li. Yudasi, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a tan nan nu tixi e ya ra. A naxa a maso Isa ra, a xa a sunbu.

⁴⁸ Isa naxa a masen a be, «Yudasi, i Adama xa Di yanfama sunbui nan na?»

⁴⁹ Naxee nu na Isa foxo ra, e to a to naxan fafe rabade, e naxa a maxorin, «Marigi, muxu xa gere so santidegema ra?»

⁵⁰ A foxirabire nde naxa serexedube kuntigi xa konyi yirefanyi tuli bolon.

⁵¹ Kono Isa naxa a fala, «Wo a lu!» A naxa fa a belexe sa na xeme tuli ma, a a rayalan.

⁵² Na temui, Isa naxa woyen serexedube kuntigie, horomolingira kosibili mangee, nun forie be naxee nu faxi a xili ma. A naxa a fala e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan n na?»

⁵³ Loxo yo loxo n nu na wo ya ma horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono yi waxati tan findixi wo gbe nun dimi noe kanyi gbe nan na.»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Matiyu 26:57-58,69-75, Maraki 14:53-54,66-72, Yaya 18:12-18,25-27)

⁵⁴ E to Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigie xunyi xonyi. Piyeri fan naxa bira e foxo ra, kono a mu nu a makorema a gbe ra.

⁵⁵ E to so, e naxa te xuru tande, e birin doxo menni, serexedube kuntigi xa tete kui. Piyeri fan nu doxoxi e ya ma.

⁵⁶ Konyi gine nde to Piyeri to te fe ma, a naxa a ya ti a ra, a fa a fala, «Isa nun yi xeme nan nu a ra.»

⁵⁷ Kono Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N tan mu na xeme kolon feo!»

⁵⁸ A mu bu, mixi gbete fan naxa Piyeri to, a a fala a be, «I fan findixi a xa mixi nde nan na.» Piyeri naxa a yaabi, «Ade, n tan mu na ki!»

⁵⁹ Waxati keren to dangi, mixi gbete naxa a maxoroxo, a a fala, «Yi mixi nun Isa nan nu a ra, barima Galileka nan a ra.»

⁶⁰ Piyeri naxa a yaabi, «N tan mu a kolon i na fefe falafe!» A ñan mu nu gexi woyende, konkore naxa a rate keren na.

⁶¹ Na temui, Marigi naxa a mafindi, a a ya ti Piyeri ra. Piyeri fan naxa ratu Marigi xa masenyi ma, a to a fala a be, «Beemanun konkore xa a rate to, i i yete rasanma ne n ma doxo saxan.»

⁶² Piyeri naxa mini, a wa a xoroxoe ra sunnunyi kui.

Isa tife Yuwifii kiitisae ya ra

(Matiyu 26:57-68, Maraki 14:53-65, Yaya 18:12-24)

⁶³ Xeme naxee nu Isa suxuxi, e naxa a rasoto, e naxa a bonbo.

⁶⁴ E naxa a ya maxiri, e nu fa a fala, «Namijnomeja raba! A fala ba, naxan i bonboxi!»

⁶⁵ E man naxa konbi mooli birin sa a fari.

⁶⁶ Kuye to iba, Yuwifii xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe naxa Sanederen malanyi raba Isa makiitife ra. E to fa Isa ra,

⁶⁷ e naxa a maxorin, «Xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, a fala muxu be.» Isa naxa a masen e be, «N na a fala wo be, wo mu lama a ra.

⁶⁸ Xa n maxorinyi ti, wo mu n yaabima.

⁶⁹ Kono keli yi waxati ma, Adama xa Di doxoma Ala Senbe Kanyi yirefanyi ma.»

⁷⁰ E birin naxa fa a maxorin, «Na kui, i findixi Ala xa Di nan na?» A naxa e yaabi, «Wo tan nan yati a falaxi na ki, a n findixi Ala xa Di nan na.»

⁷¹ E fan naxa a fala, «Won hayi mundun na seede gbete ma sɔnɔn? Won bara a tan yete yati wɔyen xui me.»

23

Yuwife Isa xaninfe Pilati xɔn

(Matiyu 27:1-2,11-31, Maraki 15:1-5, Yaya 18:28-19:16)

¹ Na temui pama birin naxa keli, e Isa xanin mange Pilati xɔn.

² E naxa so a kalamufe, e nu a fala, «Muxu bara yi xeme li a na muxu xa pama ramurutafe. A bara a fala e be a e naxa duuti fi Roma mange xungbe ma. A man naxe, a a tan yete findixi mange nan na, Ala xa Mixi Sugandixi.»

³ Pilati naxa Isa maxɔrin, «I tan nan findixi Yuwife xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

⁴ Pilati naxa fa a fala serexedube kuntigie nun pama be, «N mu fe kobi yo toxi yi xeme xa fe.»

⁵ Kɔnɔ pama man naxa a karaxan, e nu a fala, «A bara mixie kui iso a xa xaranyi ra Yudaya boxi birin ma, kelife Galile boxi ma, han be.»

⁶ Pilati to Galile xili me, a naxa maxɔrinyi ti xa Isa Galileka nan a ra.

⁷ A to a kolon a Isa nu na Galile mange Herode xa yaamari nan bun ma, a naxa a rasanba Herode ma, naxan fan nu na Darisalamu taa kui na waxati.

Isa xaninfe Herode xɔn

⁸ Herode naxa seewa Isa tofe ra, barima kafi temui xɔnkuye a nu wama a tofe. A to nu bara a xa fe me, a xoli nu a ma Isa xa tɔnxuma makaabaxi nde raba a ya xori.

⁹ Na kui, Herode naxa maxɔrinyi gbegbe ti Isa ma, kɔnɔ Isa mu yaabi keren fi.

¹⁰ Serexedube kuntigie nun seriye karamɔxɔe nu tixi naa, e nu Isa kalamu a naaxi ra.

¹¹ Herode nun a xa sɔɔrie fan naxa a konbi a mayaagixi ra, e nu a mayele. E to guba tofanyi ragoro a ma mayele se ra, Herode naxa a ragbilen Pilati ma.

¹² Singe, Pilati nun Herode de mu nu fan, kɔnɔ na lɔxɔe boorepa naxa lu e tagi.

Isa tife Pilati ya i

(Matiyu 27:11-31, Maraki 15:1-20)

¹³ Pilati naxa serexedube kuntigie, mangee, nun pama malan,

¹⁴ a a masen e be, «Wo bara fa yi xeme ra n xɔn a kalamufe ra a a na mixie bɔɔe ratefe. Muxu bara de masara wo ya xori, kɔnɔ n mu fe kobi yo toxi a ra, wo a kalamuxi naxan ma.

¹⁵ Herode fan mu se toxi, barima a bara a ragbilen won ma. A mato, yi xeme mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma.

¹⁶⁻¹⁷ Na kui, n yaamari fima ne a xa bɔnbɔ, n fa a rabɛpin.»

¹⁸ Kɔnɔ birin naxa sɔnxɔe rate, e a fala, «Yi xeme faxa! Barabasi rabɛpin muxu be.»

¹⁹ Geresoe nde nan nu Barabasi ra naxan nu bara sa geeli a to keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira taa kui, a naxa faxe ti.

²⁰ Pilati to nu wama Isa rabɛpinfe, a man naxa wɔyen pama be,

²¹ Kɔnɔ e nu sɔnxɔfe nan tui, «A banban! A banban wuri magalanbuxi ma!»

²² Pilati man naxa wɔyɛn e bɛ a sanmaya saxan nde, «Munfe ma? A fe paaxi mundun nabaxi? N mu sese rakɔɔsɔxi a xa fe, a lanma a xa faxa naxan ma. Na kui, n yaamari fima nɛ a xa bɔnbɔ, n fa a rabɛpin.»

²³ Kɔnɔ pama nu sɔnxɔɛ ratefe nan tui, e Pilati karaxan, Isa xa banban wuri magalanbuxi ma. Na kui, e xui naxa nɔ mange ra.

²⁴ Pilati naxa natɛ tongo, e waxɔnfe xa raba.

²⁵ A naxa Barabasi rabɛpin, naxan nu na geeli kui gere sofe nun faxɛ tife ma, a fa Isa sa pama sagoe.

*Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Matiyu 27:32-56, Maraki 15:21-42, Yaya 19:16-30)*

²⁶ E to nu Isa xaninfe, e naxa Simɔn Sirenika li, a sofe taa kui keli daaxa. E naxa a suxu, e wuri magalanbuxi sa a fari, a tan xa a xanin Isa bɛ a xanbi ra.

²⁷ Nama gbegebe nu biraxi Isa fɔxɔ ra. Gineɛ ndee fan nu na e ya ma, naxee nu wafe a gbegebe ra.

²⁸ Isa naxa a ya rafindi e ma, a a masen e bɛ, «Darisalamu di ginee, wo naxa wa n tan ma fe ra. Wo wa wo yetɛ nun wo xa die nan ma fe ra,

²⁹ barima waxati fafe, mixie a falama nɛ, «Sɛɛwɛ na dibaritaree bɛ, naxee mu xipɛ fi diyɔɛ ma.»»

³⁰ «E man fama nɛ a falade geyae bɛ, «Wo bira muxu ma!»

E a fala tentenyie bɛ, «Wo muxu makoto, muxu xa ragata!»»

³¹ «Xa yi fe mɔoli nan nabama wuri xinde ra, wuri xare tan fa luma di?»

³² E naxa suute firin fan xanin, e xa e faxa e nun Isa.

³³ E to yire nde li, dennaxɛ xili xunkonkota yire, e naxa Isa banban wuri magalanbuxi ma. E naxa na geelimanɛ firin fan mabanban, e keren ti Isa yirefanyi ma, e boore ti Isa kɔola ma.

³⁴ Isa naxa a masen, «N Baba, diɲɛ yi mixie ma, barima e mu a kolon e fefe naxan nabafe.» E naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtɔma.

³⁵ Nama naxa ti naa, e nu e ya ti na fe birin na. Kuntigie fan nu na Isa mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbetɛe rakisi. A xa a yetɛ fan nakisi, xa a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na!»

³⁶ Soorie fan naxa a mayele, e fa, e wɛni muluxunxi ti a bɛ,

³⁷ e a fala, «Xa i findixi Yuwifie xa mange nan na, i yetɛ rakisi!»

³⁸ Yi sebeli nan nu gbakuxi a xun ma, «Yuwifie xa mange nan ya.»

³⁹ Suute keren naxan nu banbanxi a fe ma, a nu Isa makonbife, a nu a fala, «I mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ra? I yetɛ rakisi, i muxu fan nakisi!»

⁴⁰ Kɔnɔ a boore suute naxa wɔyɛn a ma, a a maxɔrin, «Won birin to gbaloe nan sɔtɔxi yi ki, i mu gaaxuma Ala ya ra?»

⁴¹ A lanxi tan won firin xa yi fe sɔtɔ, barima a findixi won ma kɛwali kobie sare nan na. Kɔnɔ yi tan mu fefe kobi rabaxi.»

⁴² A to gɛ na falade a boore bɛ, a naxa a fala Isa bɛ, «Isa, i xa ratu n ma i soma i xa mangeya kui temui naxɛ.»

⁴³ Isa naxa a yaabi, «N xa nɔndi fala i bɛ, to yati, i soma nɛ n fɔxɔ ra ariyanna.»

*Isa xa faxe**(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Yaya 19:28-30)*

⁴⁴ Yanyi tagi jɔndɔn to a li, dimi naxa sin bɔxi birin ma, lɛɛri saxan bun ma.

⁴⁵ Soge naxa ifɔɔrɔ. Dugi xungbe naxan singanxi hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa ibɔɔ firin na.

⁴⁶ Na temui Isa man naxa a xui rate senbe ra, a a fala, «N Baba, n bara n nii sa i belexe.» A to na fala, a naxa laaxira.

⁴⁷ Soori keme xunmati naxan nu na naa, a to a to naxan nabaxi, a naxa Ala matɔxɔ yi masenyi ra, «Nɔndi na a ra yati, tinxintɔe nan nu yi xeme ra!»

⁴⁸ Nama naxan birin nu malanxi na faxe matode, e fan to fe birin to naxee rabaxi, e nu gbilenfe sunnunyi nan kui, e belexe saxi e xunyi.

⁴⁹ Kɔnɔ Isa kolonmae birin nun gine naxee bira a fɔxɔ ra keli Galile, e tan nu tixi, e na fe birin matoma, e ndedi nu makuyaxi naa ra.

*Isa xa maragate**(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Yaya 19:38-42)*

⁵⁰ Xeme fanyi tinxintɔe nde nu na, naxan nu xili Yusufu. Yuwifie xa kiitisa nde nan nu a ra,

⁵¹ Kɔnɔ a tan mu tin a boore kiitisee xa nate kobi ra, e fe naxan niya Isa ra. A nu kelixi Arimate ne, Yudaya bɔxi ma. A nu na Ala xa mangeya niini mamefe.

⁵² A tan yi xeme naxa siga Pilati yire, a sa Isa fure maxandi a ma.

⁵³ Na temui, a to Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kɔn na, a naxa a kasange, a a bele gaburi, naxan nu gexi geme kui, fure yo mu nu ragata dennaxe.

⁵⁴ Yi fe birin nabaxi malabu lɔxɔe nan ya ra.

⁵⁵ Gine naxee nu bara bira Isa fɔxɔ ra keli Galile, e naxa siga Yusufu xanbi ra, e sa gaburi to, e man a to Isa fure ragata ki naxe.

⁵⁶ Na dangi xanbi, e naxa gbilen se xiri jɔxunme nun labunde rafalade. Malabu lɔxɔe e naxa e malabu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe.

24*Isa xa marakeli faxe ma**(Matiyu 28:1-15, Maraki 16:1-8, Yaya 20:1-20)*

¹ Sande lɔxɔe subaxe ma, ginee naxa kurun siga ra gaburi yire, e labunde ture xanin, e nu bara naxan nafala.

² Kɔnɔ e naxa a li, geme naxan nu dɔxɔxi gaburi de ma, a nu bara ba naa.

³ E to so gaburi kui, e mu Marigi Isa fure to.

⁴ E kɔntofilixi to nu tixi, xeme firin naxa mini e ma, e xa sosee mayilenma.

⁵ Ginee naxa gaaxu, e e xun sin bɔxi. Na xeme firin naxa a fala e be, «Munfe ra wo mixi pipɛ fenma faxamixie ya ma?»

⁶ Isa mu na be, a bara keli faxe ma. Wo xa wo ratu a naxan masenxi wo be Galile.

⁷ A a masen ne, a fo Adama xa Di xa sa yunubitɔee belexe, a banban wuri magalanbuxi ma, a man fa keli faxe ma a xi saxan nde ma.»

⁸ Na kui, e naxa ratu Isa xa wɔyenyie ma.

⁹ E to gbilen kelife gaburi yire, e naxa na fe birin masen Isa ƒoxirabire fu nu kerenyie be, a nun a ƒoxirabire boore birin be.

¹⁰ Mariyama Magidalaka, Yohanna, Yaki nga Mariyama, a nun gine gbetee naxee nu na e ƒoxo ra, e tan nan na fe birin fala Isa xa xexerae be.

¹¹ Kono nee mu la e ra, barima na masenyi naxa lu e be alo daxu woyenyi.

¹² Kono Piyeri tan naxa keli, a a gi han gaburi yire. A naxa a felen na kui matofe ra, kono a mu sese to fo kasange, a saxi a kui igeli. A naxa gbilen a xonyi, a kaabaxi na fe ma naxan bara raba.

Isa nun a ƒoxirabire firinyi ndee

(Maraki 16:12-14)

¹³ Na loxe kerenyi, Isa ƒoxirabire mixi firin ndee nu na kira ra sigafe Emayusi, taa lanma naxan makuya Darisalamu ra kilometiri fu nun keren pondon.

¹⁴ E nu na woyenfe e bore be yi fe birin ma naxee nu bara raba.

¹⁵ E nu woyenfe temui naxe, Isa naxa a maso e ra, e birin naxa siga kira keren xon,

¹⁶ kono e mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁷ Isa naxa e maxorin, «Wo nu na munse falafe kira xon?» Na maxorinyi ma, e naxa ti kira ra, e sunnuxi.

¹⁸ Kelopa naxa a yaabi, «I keren nan mu a kolonxi fe naxan dangixi yi waxati Darisalamu?»

¹⁹ Isa naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» E naxa dentege sa a be fe naxan Isa Nasaretika lixi. E naxa a fala a be, «Namijonme xungbe nan nu a ra a kawali ki ma nun a xa masenyi ki ma Ala nun pama be.

²⁰ Serexedube kuntigie nun muxu xa mangee bara a sa mixie belexe, e xa a makiiti faxe kiiti ra, e a banban wuri magalanbuxi ma.

²¹ Kono muxu tan nan nu laxi a ra, a a tan nan nu fama Isirayila xoreyade. Sa na birin xun ma, a xa faxe xi saxan nde nan to,

²² kono gine ndee na muxu ya ma, e bara muxu rakaaba e xa dentege ra. E to kurun siga ra gaburi yire,

²³ e mu a fure li naa. E naxa fa a fala muxu be, a maleke ndee nan mini e ma, e a fala e be a Isa pipje na a ra.

²⁴ Mixi gbetee muxu ya ma, e fan naxa siga gaburi yire, e a birin li alo ginee a masenxi ki naxe, kono e mu a tan Isa to.»

²⁵ Na kui, Isa naxa a masen e be, «Ee, wo xaxili xorocho! Namijonmee naxan birin masenxi, wo boje mu lama a ra mafuren!

²⁶ Wo mu a kolon a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa na toore soto, a fa so a xa nore kui?»

²⁷ A naxa fa a folo Annabi Munsa ma, doxo namijonme birin na, a Kitaabuie yire birin fasari e be, a tan yete xa fe masenxi dennaxe.

²⁸ E to makore na taa lanma ra e nu sigafe dennaxe, Isa naxa lu alo a nu wama dangife ne,

²⁹ kono e naxa a mayandi, e a fala a be, «Lu muxu xonyi ne. Nunmare na a ra yi ki, koe jan bara so.» Na kui, a naxa so e xonyi a xa lu naa.

³⁰ E birin to doxo e degede, Isa naxa taami tongo, a tantui rasiga Ala ma, a a igira, a a itaxun e ma.

³¹ A naxa makenen e xaxili be keren na, e a kolon a Isa na a ra, kono a man naxa loe e ma yen!

³² E naxa a fala e bore be, «A to nu Kitaabui kui fasarima won be kira xon, a mu nu luxi xe alo a te nan xuruxi won boje kui?»

³³ E naxa keli keren na, e gbilen Darisalamu. E naxa sa Isa fɔxirabire fu nun kerenyie li, a nun naxee nu na e fɔxɔ ra, e birin malanxi yire keren.

³⁴ Nee naxa a fala e be, «Marigi bara keli faxe ma yati! A bara mini Simon ma!»

³⁵ E fan naxa dentegɛ sa nee be fe birin ma naxee dangixi kira xɔn, a nun Isa makenen e be ki naxe a to taami igira.

Isa nun a fɔxirabire fu nun kerenyi

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)

³⁶ E to nu wɔyɛnfe na fe birin ma, Isa yete naxa mini e ma, a tixi e tagi. A naxa e xɛebu, «Ala xa wo bɔɛ sa.»

³⁷ E bɔɛ naxa mini, e gaaxu, barima e nu a mapɔxunxi tubari nan na.

³⁸ Kɔnɔ Isa naxa a masen e be, «Munfe ra wo kontofilixi, wo bɔɛ man siikexi?»

³⁹ Wo n belɛxɛe nun n sanyie mato, wo xa a kolon n tan nan yati a ra. Wo xa n masuxu, wo xa n mato, barima sube nun xɔri mu na tubari be, alo wo naxan toma n ma yi ki.»

⁴⁰ A to na fala e be, a naxa a belɛxɛe nun a sanyie masen e be,

⁴¹ kɔnɔ na fe sɛwɛ nun kaabe nu gbo e be. E to mu nu gɛxi lade a ra, Isa naxa e maxɔrin, «Donse na wo yi ra be?»

⁴² E to yɛxɛ ganxi nde so a yi,

⁴³ a naxa a tongo, a a don e ya xɔri.

Isa tefe koore

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:15-20)

⁴⁴ Na temui, a naxa a masen e be, «N nu na wo tagi temui naxe, n yi fe birin masen ne wo be. N a masen ne wo be, fa fala naxan birin sebexi n tan ma fe ra Annabi Munsa xa seriye kui, a nun namipɔnmɛe xa Kitaabuie kui, a nun Yabura Dawuda kui, fo na birin xa kamali ne.»

⁴⁵ Na temui, a naxa e xaxili rabi alako e xa Kitaabuie fahaamu.

⁴⁶ A naxa a masen e be, «A sebexi ne, a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔɔ, fo a man xa keli faxe ma a xi saxan nde.

⁴⁷ A tan xili ra, fo si birin xa kawandi ne tuubi fe nun yunubi xafarife ra, folofe Darisalamu ma.

⁴⁸ Wo tan bara findi yi fee seedee ra.

⁴⁹ N Baba naxan laayidixi, n na rasanbama ne wo ma. Wo tan xa lu be taa kui, han senbe xa keli koore gorofe wo ma.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa naxa e xanin han Betani biri ra. A naxa a belɛxɛ ite, a duba e be.

⁵¹ A nu dubama e be temui naxe, a naxa keli e xun, a rate koore.

⁵² E to ge a suyidide, e naxa gbilen Darisalamu sɛwɛ xungbe kui.

⁵³ E nu na hɔrɔmɔbanxi kui temui birin Ala tantude.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓɓexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doɗo naani na a ra. Namijonme naani nan Inyila Isa xa taruxui seɓe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Matiyu, Annabi Maraki, nun Annabi Luki, e Inyila Isa naxan seɓe, e maniya e boore ra. Na saxanyi findixi taruxui nan na, naxan Isa bari ki, a jere ki, nun a faxa ki masenma won be. Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓe, na fan Isa xa taruxui masenma, koŋo kawandi nan gbo a kui. A Isa nan xa fe tagi rabama, alako mixie xa a kolon a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi yati yati nan na.

Annabi Yaya a masenma dunja birin be a a lanma won xa la Isa ra, won xa danxaniya a ma. Na findima kisi nan na ibunadama be, kisi naxan mu kanama abadan. Annabi Yaya mixi ralimaniyama yi Kitaabui kui alako e naxa siike Ala xa laayidi xa fe ma. Isa findixi serexe xungbe nan na naxan dunja xunsarama. Won xa na kolon, won xa la a ra.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓɓexi, a wama Isa tide nan masenfe won be. A tali woyenyi gbege rawalima na falafe ra. A a falama a Isa findixi «ibunadama xa naiyalanyi ra.» A a masenma a Isa luxi ne alɔ «xurusee demadonyi» danxaniyatsee be. A Isa misaalima «naade» nun «kira» ra. Isa luxi alɔ «ye» nun «baloe» mixie be. Isa munafanyi gbo adama be.

Ala xa won mali na kolonfe ra alako Isa xa fe xa lu won boje kui. Amina.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓɓexi

Ala Xui findife ibunadama ra

¹ A folo folɛ, Ala Xui nu na,

Ala Xui nu na e nun Ala,

Ala Xui nu findixi Ala yetɛ kan nan na.

² Kabi a folɛ, Ala nun a Xui nan nu a ra.

³ Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra, sese mu na naxan mu daaxi a tan saabui ra.

⁴ Marakisi soɗoma a tan nan na, kisi naxan findixi naiyalanyi ra adamadie be.

⁵ Na naiyalanyi yanbama dimi kui, dimi fan mu tin a ra.

⁶ Ala naxa xeme nde xee, naxan nu xili Yaya.

⁷ Seede nan nu a ra, naxan fa seedeɗoɗoya bade na naiyalanyi xa fe ra, alako birin xa danxaniya a saabui ra.

⁸ A tan xa mu findixi na naiyalanyi ra, koŋo a tan fa ne a xa seede ba na naiyalanyi xa fe ra.

⁹ Naxan findixi naiyalanyi ra, naiyalanyi yati na a ra, naxan fama dunja ma, a xa adamadie birin iyalan.

¹⁰ Ala Xui naxa sabati dunja ma. Dunja daa a tan nan saabui ra,

kɔnɔ dunɪja tondi nɛ a kolonde.

¹¹ A fa nɛ a xɔnyi,

kɔnɔ a xa mixie mu a rasɛnɛ.

¹² Kɔnɔ naxan tan birin a rasɛnɛ, e danxaniya a ma, a naxa nɔɛ fi nee tan ma, e xa findi Ala xa die ra.

¹³ Na mu keli e bɔnsɔɛ xa ma, xa na mu fate bɛndɛ waxɔnyi ma, xa na mu mixi nde waxɔnyi ma.

Ala yetɛ nan a niya e xa bari a nɛɛnɛ ra, e findi a xa die ra.

¹⁴ Ala Xui naxa findi ibunadama ra, a sabati muxu ya ma.

Muxu bara a xa nɔɛ to,

a Baba nɔɛ naxan fixi a xa Di kerɛnyi ma, hinnɛntɛya nun nɔndi kamalixi naxan yi.

¹⁵ Yaya naxa a xui ite, a seedeɲɔxɔya ba a xa fe ma,

«N yi nan ma fe masen wo bɛ, n to a fala,

«Naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n bɛ, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»»

¹⁶ Won birin bara hinne sɔto a saabui ra.

A xa hinne bara gbo yɛ won yi ra.

¹⁷ Ala sɛriyɛ Kitaabui fi won ma Annabi Munsa nan saabui ra.

A xa hinne nun nɔndi tan faxi won ma

a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

¹⁸ Adama yo mu na naxan bara Ala to,

kɔnɔ Ala xa Di kerɛnyi, naxan na a Baba Ala fɛ ma,

a tan bara a masen.

Annabi Yaya xa seedeɲɔxɔya

(Matiyu 3:1-12, Maraki 1:1-8, Luki 3:1-18)

¹⁹ Yaya xa seedeɲɔxɔya nan ya. Darisalamu Yuwifi kuntigie naxa sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewi di ndee xɛɛ Yaya xɔn ma, e xa a maxɔrin, «Nde i tan na?»

²⁰ Yaya mu tondi e yaabide, a naxa a masen e bɛ a fiixɛ ra, «Ala xa Mixi Sugandixi mu n tan xa ra.»

²¹ E man naxa a maxɔrin, «I fa findixi nde ra? Annabi Eliya nan na i ra?» Yaya naxa e yaabi, «Ade, Eliya mu n na.» E naxa a maxɔrin, «Namɪɲɔnmɛ nan i ra muxu naxan mamefe a xa fa?» Yaya naxa e yaabi, «Ade.»

²² Na kui, e naxa gbilen a maxɔrin na, «Nde i ra? I i yetɛ maɲɔxunxi nde ra? A yaba muxu bɛ, muxu xa sa dentɛgɛ sa muxu xɛɛmaɛ bɛ.»

²³ Yaya naxa a masen e bɛ alɔ a sɛbɛxi Annabi Esayi xa Kitaabui kui ki naxɛ, «N tan findixi mixi nan na naxan a xui itema gbengberɛnyi ma, «Wo kira matinxin Marigi bɛ!»»

²⁴ Farisɛni nde naxɛɛ nu bara xɛɛ Yaya xɔn,

²⁵ e naxa a maxɔrin, «Xa i mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, i mu findixi Eliya ra, i mu findixi namɪɲɔnmɛ ra muxu naxan mamefe, i fa mixie xunxama yɛ xɔɔra munfɛ ra?»

²⁶ Yaya naxa e yaabi, «N tan mixie xunxama yɛ nan xɔɔra, kɔnɔ mixi kɛrɛn na wo ya ma, wo mu naxan kolon.

²⁷ Na nan fama n xanbi ra. Na binye mu na n tan yi ra, n jan xa a xa sankiri luuti yati fulun.»

²⁸ Na fe birin dangi Betani ne, Yuruden xure naakiri ma, Yaya nu mixie xunxama ye xora dennaxe.

*Isa nan na Ala xa serexe ra
(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22)*

²⁹ Na kuye iba, Yaya naxa Isa to fa ra a yire, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki, dunipa xa yunubi xafarima naxan na.

³⁰ N nu yi nan ma fe masenfe wo be n to a fala, n naxe, <Xeme naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.>

³¹ N tan yati mu nu na kanyi kolon, kono n fa mixie xunxade ye xora ne alako a tan xa makenen Isirayilakae be.»

³² Yaya naxa seedepoxoya ba, a a masen, «N bara Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra kelife koore ma alo ganbe, a dɔxo a ma.

³³ N tan yati mu nu a kolon, kono Ala naxan n xεε mixie xunxade ye xɔɔra, a nu bara a masen n bε, <I n Xaxili Seniyeŋxi toma goro ra naxan ma, a lu a ma, na kanyi nan n Xaxili Seniyeŋxi ragoroma mixie ma.>

³⁴ N tan bara a to. N bara findi seede ra a Ala xa Di nan a ra.»

Isa foxirabire singee

³⁵ Na kuye iba, Yaya man nu na naa, a nun a foxirabire mixi firin.

³⁶ Yaya to Isa to dangi ra, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki!»

³⁷ A foxirabire firinyie to a xui me, e naxa bira Isa foxo ra.

³⁸ Isa to a kobe rato, a naxa e to a foxo ra, a naxa e maxorin, «Wo munse fenfe?» E fan naxa a yaabi, «Rabuni, i yigiyaxi minden?» E to a xili «Rabuni», na nan falaxi e xa xui «Karamoxo».

³⁹ A naxa a fala e be, «Won xεε, wo xa sa na kolon.» Nunmare temui nan nu a ra. E naxa siga na yire kolonde, e fa lu Isa fe ma.

⁴⁰ Simón Piyeri xunya Andire nu na na mixi firinyie ya ma, naxee Yaya xa masenyi mɛ, e fa bira Isa fɔxɔ ra.

⁴¹ A naxa siga a taara yire keren na, a a fala a be, «Muxu bara Al Masiihu to!» Na nan falaxi e xa xui, «Ala xa Mixi Sugandixi».

⁴² Andire naxa Piyeri xanin Isa yire. Isa to a to, a naxa a fala a be, «Yunusa xa di Simón nan i ra, kono i xili fama falade Kefasi, na nan na ki <Piyeri> naxan wama a falafe <fanfe>.»

⁴³ Na kuye iba, Isa naxa nate tongo a xa siga Galile. A to Filipu to, a naxa a fala a be. «Bira n foxo ra.»

⁴⁴ Filipu, Andire, nun Piyeri birin findi Betesayidakae nan na.

⁴⁵ Filipu naxa siga Natanayeli yire, a a fala a be, «Mixi naxan ma fe falaxi Munsu nun namiponmsee xa Kitaabuie kui, muxu bara a to. Isa Nasaretika nan a ra, Yusufu xa di!»

⁴⁶ Natanayeli naxa a maxorin, «Fe fanyi nde noma minide Nasareti?» Filipu naxa a yaabi, «Fa, i yete yati xa a to.»

⁴⁷ Isa to Natanayeli to fa ra, a naxa a fala a xa fe ra, «Isirayilaka yati nan yi ki, maifuya yo mu na naxan bone ma!»

⁴⁸ Natanayeli naxa a maxorin, «I n kolonxi di?» Isa naxa a yaabi, «Beenun Filipu xa i xili, i to nu xore bili bun ma, n tan i to ne.»

⁴⁹ Natanayeli naxa a fala a be, «Karamoxo, i tan findixi Ala xa Di yati nan na! Isirayila Mange nan i ra!»

⁵⁰ Isa naxa a fala a be, «N to a falaxi, a n i to ne xore bili bun ma, i laxi n na na fe nan ma? I fe gbete toma ne naxee dangi na ra.»

⁵¹ A man naxa a masen a be, «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, wo fama ne koore tode, a rabixi, Ala xa malekee nu te e nu goro Adama xa Di ma.»

2

Futixiri xulunyi

¹ Na xi saxan nde ma, futixiri xulunyi nde naxa raba Kaana, naxan na Galile boxi ma. Isa nga nu na na xulun mixie ya ma.

² Isa fan nu xilixi naa, a nun a foxirabiree.

³ Weni to jon, Isa nga naxa a fala a be, «Weni bara jon yi mixie yi ra.»

⁴ Isa naxa a maxorin, «N nga, i wama munse xon ma n na? N ma waxati mu nu a li sinden.»

⁵ A nga naxa a fala banxi konyie be, «A na naxan yo fala wo be, wo a raba.»

⁶ Feje senni geme daaxi nu na menni, naxee rafema ye ra Yuwifie e yete raseniye naxan na. Litiri tongo solomasaxan han litiri keme maxonon nu noma sade feje keren kui.

⁷ Isa naxa a fala konyie be, «Wo yi fejee rafe ye ra.» E naxa e birin nafe tapu.

⁸ A man naxa a fala e be, «Yakosi, wo a nde ba, wo a xanin xulun xunyi xon ma.» E naxa na fan naba.

⁹ Xulun xunyi to na ye min Isa nu bara naxan mafindi weni ra, a mu nu a kelide kolon, kono konyi naxee ye baxi, nee tan a kolon. A to a min, a naxa ginefenyi xili,

¹⁰ A a fala a be, «Xulun kanyi birin weni fanyi nan singe ramini, mixie na siisi, e fa weni gbete ramini. Kono i tan bara weni fanyi ragata han yi temui!»

¹¹ Na naxa findi Isa xa tonxuma singe ra. A a raba Kaana ne, Galile boxi ma. Na fe kui, a a xa nore nan makenen, a foxirabiree naxa la a ra.

¹² Na xanbi, a naxa sa goro Kaperenamu, a nun a nga, a xunyah, nun a foxirabiree. E naxa sa xi ndee radangi naa.

Isa yulɛɛ kerife hɔrɔmɔbanxi kui

(Matiyu 21:12-13, Maraki 11:15-17, Luki 19:45-46)

¹³ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali to makore, Isa naxa te Darisalamu.

¹⁴ A naxa sa li, ninge, yexee, nun ganbe matie nu na hɔrɔmɔbanxi yire, kobiri masaree fan nu doxoxi naa.

¹⁵ Isa naxa luuti ndee yailan luxusinyi ra, a yulɛɛ birin keri hɔrɔmɔbanxi kui, a nun e xa ninge nun yexee. A naxa kobiri masaree xa kobiri rayensen boxi, a e xa teebilie rabira.

¹⁶ A naxa a fala ganbe matie fan be, «Wo yee tongo be! Wo ba n Baba xa banxi findife makiti ra!»

¹⁷ A foxirabiree naxa ratu na Kitaabui sebɛli ma naxan a falama, «Xanunteya bara gbo ye n boje kui i xa banxi xa fe ra.»

¹⁸ Na kui, Yuwifie kuntigie naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama naxan a masenma muxu be a a lan i xa yi mooli raba?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo yi hɔrɔmɔbanxi rabira. Xi saxan bun ma n tan a rakelima.»

²⁰ Yuwifie kuntigie naxa a fala, «Yi hɔrɔmɔbanxi naxan tixi je tongo naani nun senni bun ma, i tan na rakelima ne xi saxan bun ma?»

²¹ Kono Isa to hōromobanxi xa fe fala, taali woyenyi nan nu a ra. A nu a fate nan ma fe falafe.

²² A to keli faxe ma, a foxirabiree naxa ratu a xa woyenyi ma. Na kui, e naxa la Kitaabui xui ra, e naxa la Isa xui ra.

²³ Isa to nu na Darisalamu, Sayamaleke Dangi Sali waxati, mixi gbegbe naxa danxaniya a ma e to tōnxuma makaabaxie to, a nu naxee rabama.

²⁴ Kono Isa mu nu lama e ra, barima a nu adamadi birin kolon.

²⁵ A hayi yo mu nu a ma, mixi yo xa ibunadama xa fe fala a be, barima a tan nu adamadi boje kolon.

3

Isa nun Nikodemu xa sumunyi

¹ Yuwifi kuntigi nde nu na Farisenie ya ma, naxan xili Nikodemu.

² A naxa siga Isa xon ma koe ra, a a fala a be, «Karamoxo, muxu a kolon karamoxo nan i ra Ala naxan xeexi. I tōnxuma makaabaxi naxee rabafe, mixi yo mu noma e rabade xa a kanyi nun Ala xa mu a ra.»

³ Isa naxa a masen a be, «N xa nōndi yati fala i be, xa mixi mu bari a neene ra, a mu noma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

⁴ Nikodemu naxa a maxorin, «Mixi mōxi noma gbilende a nga teege, a man gbilen bari ra?»

⁵ Isa naxa a yaabi, «A nōndi i ma n xa a fala i be, xa mixi mu bari a neene ra, ye nun Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu noma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

⁶ «Fate bende nan mixi fate bende barima. Kono mixi xaxili tan barima Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra.

⁷ N to a falaxi i be a fo wo xa bari a neene ra, na naxa i terenna.

⁸ Foye minima a na wa minife dede biri ra. I a xui nan mema, kono i mu a kelide kolon, i mu a sigade fan kolon. Mixi na bari a neene ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a luma na ki ne.»

⁹ Nikodemu naxa a maxorin, «Na rabama di?»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «I tan naxan findixi Isirayila karamoxo xunge ra, i mu na kolon?»

¹¹ N xa nōndi yati fala i be, muxu fee nan falama muxu naxee kolon. Muxu man fee nan seede bama muxu naxee toxi, kono wo bara tondi muxu xa seedejoxoya ra.

¹² Xa wo mu la n xui ra, n to yi dunja fee falafe wo be, xa n sa ariyanna fee nan fala wo be, wo lama a ra di?

¹³ Mixi yo mu nu te ariyanna, fo Adama xa Di naxan kelixi ariyanna.»

¹⁴ «Annabi Munsu to nu na gbengberenyi ma, a naxa boximase misaali nde yailan wure gbeeli ra, a a ite wuri kuye ma. Adama xa Di fan lanma a xa ite wuri kon na na ki ne,

¹⁵ alako naxan yo danxaniya a ma, na kanyi xa kisi soto naxan mu jonma abadan.

¹⁶ Ala dunja xanu ne han a naxa a xa Di kerenyi fi, alako mixi yo naxan na danxaniya a ma, a naxa loe, a xa kisi ne abadan.

¹⁷ Ala mu a xa Di xee dunja xa ratonde, a a xee ne a xa fa dunja rakisi.

¹⁸ Naxan yo na danxaniya a ma, kiiti mu kanama na kanyi ra, kono naxan yo mu danxaniya a ma, kiiti nan bara ge kanade na kanyi ra, barima a mu danxaniyaxi Ala xa Di kerenyi ma.

¹⁹ Kiiti nan ya: Ala xa naiyalanyi bara fa dunja, kono dimi rafan adamadie ma dangi na naiyalanyi ra, barima e kewali mu fan.

²⁰ Naiyalanyi mu rafan fe kobi raba yo ma. E mu minima naiyalanyi ma, e xa wali kobie naxa fa sa keŋe ma.

²¹ Kono naxan yo ɲereɲa Ala xa nɔndi ma, a tan minima naiyalanyi ma, alako Ala waxɔŋfe e naxan nabafe, na xa sa keŋe ma.»

Annabi Yaya seede bafe Isa xa fe ra

²² Na xanbi, Isa nun a ɔɔxirabiree naxa keli Darisalamu e so Yudaya ɔɔxi ma. Isa naxa waxati nde raba menni a nun a ɔɔxirabiree, e nu mixie xunxama ye xɔɔra.

²³ Yaya fan nu mixie xunxama ye xɔɔra Enon ne, Salimon fe ma, barima ye gbegebe nu na naa. Mixie nu sigama a xɔn, a tan nu e xunxa ye xɔɔra.

²⁴ A a lixi na temui, a mu nu saxi geeli sinden.

²⁵ Lɔxɔ nde, woyenyi naxa mini Yaya ɔɔxirabiree nun Yuwifi nde tagi maraseniyenyi xa fe ra.

²⁶ E naxa siga Yaya yire, e a fala a be, «Karamɔxɔ, wo nun xeme naxan nu a ra Yuruden naakiri ma, i bara naxan ma fe seede ba, a na mixie xunxafe ye xɔɔra. Birin na sigafe a yire.»

²⁷ Yaya naxa e yaabi, «Mixi mu fefe sɔtɔma, fo Ala na naxan fi a ma.

²⁸ Wo tan yati bara findi n ma seedee ra, a n a masen ne, «N tan xa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. N xexi a ya ra ne.»

²⁹ Xeme naxan gine fenxi, a tan nan findima gine kanyi ra. A defanboore tan luma a fe ma ne, a a tuli mati a ra ɲexinyi kui. N tan luma na ki ne Isa be. N ma seewe bara kamali.

³⁰ Fo Isa xa fe xa ite ne, n gbe xa igoro.»

³¹ «Naxan kelixi koore, a tan dangi birin na. Naxan kelixi dunipa ma, dunipa mixi nan a ra naxan woyenma a dunipa ki ma, kono naxan tan kelixi ariyanna, a tan dangi birin na.

³² A tan fe nan seede bama, a bara naxan to, a man bara naxan me, kono mixi yo mu lama a xa seedeɲoxɔya ra.

³³ Mixi naxan lama na seedeɲoxɔya ra, a bara a kolon a Ala nɔndi nan falama.

³⁴ Ala xa Xeeɾa Ala xa masenyi nan tima, barima a kamalixi Ala Xaxili Seniyenxi ra.

³⁵ Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a fe birin sa a belexe.

³⁶ Naxan na danxaniya Ala xa Di ma, a bara abadan kisi soto. Kono naxan na Ala xa Di xui matandi, na kanyi tan mu kisima. Ala xa xone nan birama a ɔxɔ ra.»

4

Samari gine nde nun Samarikae danxaniyafe Isa ma

¹ Isa naxa a kolon a Farisenie bara a me, a ɔɔxirabiree na wuyafe, a man na mixie xunxafe ye xɔɔra dangi Yaya ra.

² Kono a fa li Isa yete xa mu nu mixie xunxama ye xɔɔra, a ɔɔxirabiree nan nu a rabama.

³ Isa to rakolon na fe ma, a naxa keli Yudaya, a gbilen Galile ɔɔxi ma.

⁴ Na biyaasi kui, a nu lan a xa Samari ɔɔxi igiri sigafe ra Galile.

⁵ A naxa Samari taa nde li naxan xili Sukaru, dennaxe makore xe ra, Yuwife benba Yaxuba naxan fi a xa di Yusufu ma.

⁶ Yaxuba xa kolonyi na menni ne. Isa to nu bara tagan a xa biyaasi kui, a naxa a magoro na kolon de ra. Yanyi tagi nan nu a ra.

⁷ Samari gine nde to fa ye bade, Isa naxa a fala a be, «N ki ye, n xa a min.»

⁸ A a lixi Isa foxirabiree nu bara siga donse sarade taa kui.

⁹ Gine naxa a fala Isa be, «I tan Yuwifi, n tan Samari gine. I n maxorinma ye min daaxi ma munfe ra?» Gine na fala ne barima Yuwifie nun Samarikae mu sese masarama e bore tagi.

¹⁰ Isa naxa a fala, «Xa i sa a kolon nu, Ala wama i kife naxan na, i tan nan a makulama kisi ye ra nu, a fa na fi i ma. Xa i sa a kolon nu mixi naxan a falafe i be yi ki, <n ki ye ra,> i tan fan a makulama ne ye ra nu naxan i rakisima.»

¹¹ Gine naxa a maxorin, «N ba, ye base yo mu i yi ra, yi kolonyi fan tilin. I fa na kisi ye sotoma minden?

¹² Ka i tan dangi muxu benba Yaxuba ra? A tan nan yi kolonyi fi muxu ma. A tan yete bara a ye min, a nun a xa die, a nun a xa goore.»

¹³ Isa naxa a yaabi, «Naxan yo yi kolon ye min, ye xoli man gbilenma a suxu ra.

¹⁴ Konɔ naxan ye minma n naxan fima a ma, ye xoli mu a suxuma sonon. Na ye findima dulonyi nan na a boɔe ma, a gbo a i, a findi abadan kisi ra.»

¹⁵ Gine naxa a fala a be, «N ba, na ye fi n ma, alako ye xoli naxa n suxu, n naxa fa ye bade sonon.»

¹⁶ Isa naxa a fala a be, «Siga i sa i xa mɔri xili, wo fa be.»

¹⁷ Gine naxa a yaabi, «N mu doxoɔi xeme xon.» Isa naxa a fala, «I nondi nan falaxi, a i mu doxoɔi xeme xon.

¹⁸ I bara doxo xeme suuli birin xon ma, i man nun xeme naxan a ra yi temui, futi mu wo tagi. Na tan, i nondi nan falaxi.»

¹⁹ Gine naxa a fala Isa be, «Awa, n bara a kolon fa, a namijonme nan na i ra.

²⁰ Muxu benbae Ala batu yi geya nan fari, konɔ wo tan Yuwifie a falama a fo Ala xa batu Darisalamu ne.»

²¹ Isa naxa a fala a be, «N ma di, i xa la n na, waxati na fafe Baba Ala mu batuma yi geya ma, a mu batuma Darisalamu fan.

²² Wo tan Samarikae, wo salima, konɔ wo mu Ala kolon. Muxu tan Yuwifie, muxu salima, muxu man Ala kolon, barima Ala xa kisi fatanma Yuwifie nan na.

²³ Konɔ waxati na fafe, a pan bara a li, Baba Ala batulae a batuma a nondi ki ma e xaxili fiixe nan na. Baba Ala wama na batula moɔlie nan xon ma.

²⁴ Ala findixi Xaxili nan na. A batulae lan ne e xa a batu e xaxili fiixe nan na a nondi ki ma.»

²⁵ Gine naxa a fala a be, «N a kolon a Al Masiihu fafe, Ala xa Mixi Sugandixi. A tan na fa, a fe birin tagi rabama ne won be.»

²⁶ Isa naxa a fala a be, «N tan nan na ra, n tan Ala xa Mixi Sugandixi nan woyenfe i be yi ki.»

²⁷ Isa foxirabiree to Isa li, a na woyenfe na gine ra, e de naxa ixara, konɔ e mu a maxorin, «I wama munse xon» xa na mu a ra «Wo na munse falafe?»

²⁸ Gine naxa a xa feɔe lu naa, a siga taa kui, a sa a fala mixie be,

²⁹ «Wo fa. Wo xa xeme nde mato naxan bara n ma kewali birin fala n be, a mu n kolon. Ala xa Mixi Sugandixi na a ra ba, ka?»

³⁰ Na kui, taakae naxa mini sigafe ra Isa yire.

³¹ Na waxati bun ma, Isa foxirabiree nu woyenfe a be, e a fala, «Karamɔɔ, i dege.»

³² Kono Isa naxa a masen e be, «Baloe na n tan yi ra, wo tan mu naxan kolon.»

³³ A foxirabirree naxa e bore maxorin, «Pe, mixi nde nan faxi donse ra a xon ma ba?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «N tan ma baloe findixi n Xeeema waxonfe rabafe nan na, n xa a xa wali rakamali a bara naxan so n yi.

³⁵ Wo tan mu a falama xe, «Kike naani nan luxi beenun xe xabe xa a li»? N xa a fala wo be, wo wo ya rasiga, wo xee mato, e ragbeelixi ki naxe. Xe xaba temui bara a li.

³⁶ Xe xabe pan bara a xa wali sare soto folo. A xa wali a niyama ne mixi xa kisi soto abadan. Na kui, naxan xe bima nun naxan xe xabama, e birin luma seewe keren ne.

³⁷ Yi masenyi findixi nondi nan na, «Mixi nde xe garansanma, gbete a xabama.»

³⁸ N tan wo xeexi xe xabade ne, wo mu naxan nawalixi. Mixi gbete nan walixi, kono wo tan nan e xa wali raponyi toma.»

³⁹ Samarika naxee nu sabatixi na taa kui, e gbege naxa danxaniya Isa ma na gine xa seedepoxoya xa fe ra, a to a fala, «N bara kewali naxan birin naba, a bara a birin tagi raba n be.»

⁴⁰ Na kui, Samarikae to fa Isa yire, e naxa a mayandi a xa lu e xonyi. Isa naxa xi firin naba naa.

⁴¹ Mixi gbege man naxa danxaniya a xa masenyi saabui ra.

⁴² E naxa a fala na gine be, «Singe muxu nu danxaniyaxi i tan nan xa woyenyi xa fe ra, kono yakosi muxu tan yete bara a xui me. Muxu bara a kolon fa, a yi findixi dunija rakisima nan yati ra.»

Isa xeme nde xa di rayalanfe

⁴³ Na xi firin dangi xanbi, Isa naxa keli naa, a siga Galile,

⁴⁴ barima a tan yati a a masen ne a namijonme sese yo mu binyama a xonyi.

⁴⁵ A to so Galile, naakae naxa a rasene a fanyi ra, barima e fan nu bara Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu, e a xa kaabanakoe to, a naxee raba naa.

⁴⁶ Na kui, Isa man naxa so Kaana, Galile boxi ma, a ye mafindi weni ra dennaxe. Mange xa walike xungbe nde nu na naa, naxan xa di nu furaxi Kaperenamu.

⁴⁷ A to a me a Isa bara fa Galile kelifa Yudaya, a naxa siga a yire, a a maxandi a xa fa a xa di xeme rayalan naxan nu saxi saya fure ma.

⁴⁸ Isa naxa a fala a be, «Wo tan mu danxaniyama feo, fo wo tonxumae nun kaabanakoe to!»

⁴⁹ Mange xa walike naxa a mayandi, «Marigi, talu n xonyi beenun n ma di xa faxa!»

⁵⁰ Isa naxa a yaabi, «Siga, i xa di bara kisi.» Na walike naxa la Isa xa masenyi ra, a naxa siga.

⁵¹ A nu na gbilenfe temui naxe, a xa konyie naxa a ralan, e a fala a be, «I xa di bara kisi!»

⁵² A fan naxa e maxorin, «A fisa mun temui?» E naxa a yaabi, «A fate xinbelixi xoro yanyi tagi pondon.»

⁵³ Na di baba naxa a kolon a xa di yalan folo kabi Isa a fala a be temui naxe, «I xa di bara kisi.» Na nan a ra, na xeme nun a xa denbaya birin naxa danxaniya Isa ma.

⁵⁴ Na naxa findi Isa xa tonxuma makaabaxi firin nde ra. A a raba Galile ne, a to gbilen kelifa Yudaya.

5

Isa namate rayalanfe

¹ Na dangi xanbi, Yuwifie xa sali nde to a li, Isa naxa te Darisalamu.

² Ye yire nde nu na Darisalamu, naxan xili Beteseda Eburu xui. A nu na taa naade xungbe nan fe ma, naxan xili Xurusee Naade. Leele suuli nan nu na na ye yire.

³⁻⁴ Furema wuyaxi nu saxi na leele bun ma, alo donxuie, namatee, nun naxee salonyie birin tuuxi a ma.

⁵ Xeme nde nu na naa, naxan nu namataxi kabi je tongo saxan nun solomasaxan.

⁶ Isa to nu a kolon a yi xeme nu bara bu a namataxi ra, a to a saxi to, a naxa a maxorin, «I wama a xon i xa yalan?»

⁷ Namate naxa a yaabi, «Marigi, ye na imaxa, mixi yo mu na naxan n nagoroma a xora. Beenun n tan xa ye yire li, mixi gbete bara goro a xora.»

⁸ Isa naxa a fala a be, «Keli, i i xa dagi tongo, i i pere.»

⁹ A naxa yalan keren na. A naxa a xa dagi tongo, a a pere.

Na loxe to nu findixi malabu loxe nan na,

¹⁰ Yuwifi kuntigie naxa a fala na xeme rayalanxi be, «Malabu loxe nan to, a mu lanma i xa i xa dagi xanin i xun.»

¹¹ Kono a tan naxa e yaabi, «Xeme naxan n nayalanxi, na nan a fala n be, «I i xa dagi tongo, i i pere.»

¹² E naxa a maxorin, «Nde na falaxi i be?»

¹³ Kono xeme mu nu a kolon naxan a rayalanxi, barima Isa nu bara loe a ma pama ya ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa man naxa na xeme li horomobanxi, a naxa a fala a be, «Yakosi i bara yalan, kono a lanma i xa gbilen yunubi foxo ra alako fe gbete naxa i soto naxan dangi na fure singe ra.»

¹⁵ Xeme naxa siga a sa a fala Yuwifi kuntigie be, a Isa nan a rayalanxi.

¹⁶ Isa to na fe raba malabu loxe ne, Yuwifi kuntigie naxa so Isa gerefe.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Han to n Baba na walife, n fan na walife.»

¹⁸ Na temui, Yuwifie naxa fe birin naba alako e xa a faxa, barima a nu malabu loxe seriye kanama, a man nu a falama a Ala nan a Baba ra. Na na a ra e birin tide lanxi.

Ala xa Di walima a Baba nan xa yaamari ma

¹⁹ Na kui, Isa naxa a masen e be, «N xa nondi yati fala wo be, Ala xa Di mu noma fefe rabade a yete ra, fo a na naxan to a Baba Ala ra. Ala xa Di, a Baba Ala nan foxi rabama.

²⁰ Barima Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a man fe naxan birin nabama, a a masenna a xa Di be. A pan fama fee masende a be naxee makaaba dangi yee ra, alako wo de xa ixara.

²¹ Baba Ala mixie rakelima faxe ma ki naxe, a e rakisi, Ala xa Di fan kisi fama a na wa a fife naxee ma.

²² Baba Ala pan mu mixi yo makiitima, a mixi makiitife birin luxi a xa Di nan ma,

²³ alako birin xa Ala xa Di binya alo e Baba Ala binyama ki naxe. Naxan yo mu Ala xa Di binya, a mu Baba Ala fan binyaxi naxan a xa Di xexi dunija.»

²⁴ «N xa nondi fala wo be, naxan a tuli matima n na, a fa la n Xema ra, na kanyi bara kisi abadan. Na kanyi mu kiiti xoxoxe sotoma, a bara ge ratangade yahannama ma, a bara kisi soto.

²⁵ N xa a fala wo be a nōndi ki ma, waxati fafe a lide, a nan bara a li, faxamixie Ala xa Di xui mema ne. Naxee na a xui me, nee kisima ne.

²⁶ Baba Ala to findixi kisi kanyi ra kisi sōtōma naxan na, a bara a xa Di fan findi kisi kanyi ra kisi sōtōma naxan na.

²⁷ A man bara nōe so a yi ra adamadie makiitife ma, barima Adama xa Di nan a ra.

²⁸ Wo naxa kaaba yi fe ma, barima waxati fafe a lide, naxee na gaburi kui, e birin a xui mema ne,

²⁹ e mini e xa gaburie kui. Naxee findi fe fanyi rabae ra, nee na keli, e kisi nan sōtōma. Kōno naxee findi fe kobi rabae ra, nee tan na keli, e gbaloe nan sōtōma.»

³⁰ «N tan mu noma fefe rabade n yete ra. N a mema Baba Ala ra ki naxe, n tan kiiti sama na ki ne. Na kui, n ma kiiti tinxin, barima n mu birama n yete waxōnfe xa fōxō ra, n biraxi n Xēema nan waxōnfe fōxō ra.»

³¹ «Xa n sa seede ba n yete be, a mu lanma.

³² Baba Ala nan seede bama n be. N fan a kolon a tan seedejōxōya naxan bama n ma fe ra, a findixi nōndi nan na.

³³ Wo tan yati bara mixie xee Yaya xōn, a fan naxa seedejōxōya ba nōndi xa fe ra.

³⁴ N hayi mu na adama tan xa seedejōxōya ma, kōno n yi fee masenxi ne wo be alako wo xa kisi.

³⁵ Yaya nu luxi ne alo lanpui radexexi naxan yanbama. Wo bara seewa na naiyalanyi ra waxati nde bun ma.»

³⁶ «Kōno seedejōxōya nde na n be naxan dangi Yaya gbe ra. N fee naxee rabama, Baba Ala bara naxee so n yi n xa e raba, nee nan findixi seedejōxōya ra n ma fe ra, a Baba Ala nan n xēexi.

³⁷ Baba Ala naxan n xēexi, a fan yati bara seede ba n ma fe ra. Wo singe mu nu a xui me, wo mu nu a yatagi to,

³⁸ a xa masenyi man mu sabatixi wo bōje ma, barima wo mu laxi a xa xēera ra.

³⁹ Wo luma Kitaabuie mato ra, barima wo jōxō a ma, a wo abadan kisi sōtōma e tan nan saabui ra. A fa li, na Kitaabuie yati nan n ma fe seede bama,

⁴⁰ kōno wo tondixi fade n ma wo xa kisi sōto.»

⁴¹ «N mu wama adamadie xa matōxōe xōn.

⁴² N wo kolon. Ala xa xanunteya mu na wo bōje kui.

⁴³ N faxi n Baba nan xili ra, kōno wo mu n nasenexi. Xa mixi gbete sa fa a yete kan nan xili ra, wo mu tondima na tan nasenede.

⁴⁴ Wo to wama wo xa matōxōe sōto wo bore ra, kōno wo mu matōxōe fenma naxan fatanxi Ala Kerenyi tan na, wo fa danxaniyama di?»

⁴⁵ «Wo naxa a majoxun de a n tan nan wo kalamuma Baba Ala xōn. Annabi Munsa, wo xaxili tixi naxan na, na nan wo kalamuma.

⁴⁶ Xa wo sa laxi Munsa ra nu, wo lama ne n fan na nu, barima Munsa n tan nan ma fe sebe.

⁴⁷ Kōno xa wo mu laxi a xa Kitaabui ra, wo fa lama n tan ma masenyi ra di?»

6

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma

(Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹ Na xanbi, Isa naxa giri Galile Baa naakiri ma, e naxan xili falama Tiberiyasi Baa.

² Nama gbege nu biraxi a ɔɔɔ ra, barima e nu a xa tɔnxuma makaabaxie toxi, a nu naxee rabama furemae be.

³ Isa naxa te geya fari, a sa ɔɔɔ naa a nun a ɔɔɔirabiree.

⁴ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali nu bara makore.

⁵ Isa to a ya rasiga, a naxa pama gbege to fa ra a yire, a naxa Filipu maxorin, «Won sa noma taami sarade minden alako yi mixi birin xa e dege?»

⁶ A na fala ne alako a xa Filipu mato, barima Isa jan nu a kolon a fafe naxan nabade.

⁷ Filipu naxa a yaabi, «Hali won taami sara xi keme firin wali sare nan na, na mu a niyama yi pama mixi birin xa no taami xuntundi sotode.»

⁸ Isa ɔɔɔirabire Andire, Simon Piyeri xunya, a naxa a fala,

⁹ «Mengi taami suuli na yi xeme dimedi yi ra, a nun yexe firin, kono na findixi munse ra yi pama be?»

¹⁰ Isa naxa a masen, «Wo a fala pama be e xa e magoro.» Nooge xinde gbege to nu na naa, mixie naxa ɔɔɔ boxi, e xeme mixi wulu suuli jondon.

¹¹ Na temui, Isa naxa na taami suuli tongo, a Ala tantu, a e itaxun pama magoroxi ma, a a raba na ki ne yexe fan na. Birin naxa a soto, han e birin naxa wasa.

¹² Nama to luga, Isa naxa a fala a ɔɔɔirabiree be, «Wo donse donxoe xuntunye malan, alako sese naxa makana.»

¹³ Na kui, e naxa mixie xa donse donxoe xuntunye malan han debe fu nun firin naxa rafe. Na birin fatan mengi taami gundi suuli nan na.

¹⁴ Nama to Isa xa tɔnxuma makaabaxi to, e naxa a fala, «Muxu bara namijonme naxan mame a xa fa dunja ma, a tan nan yati yi ki!»

¹⁵ Isa to a kolon a e nu fafe a suxude ne e xa a findi mange ra, a naxa keli e xun ma, a sa lu a kerenyi ma geya fari.

Isa jerefe ye fari

¹⁶ Nunmare to so, Isa ɔɔɔirabiree naxa goro baa de ra,

¹⁷ e baki kunkui kui, e xa baa igiri sigafe ra Kaperenamu. Dimi nu bara sin, kono Isa mu nu gbilen e yire sinden.

¹⁸ Foye belebele naxa mini, baa naxa xaape.

¹⁹ E to laala ba kilo suuli xa na mu senni jondon, e naxa Isa to jere ra ye fari, a fafe e mabiri kunkui yire. E naxa gaaxu.

²⁰ Kono Isa naxa a fala e be, «N tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²¹ E to nu wama a xa te kunkui kui, kunkui naxa e sigade li keren na.

Kisi taami naxan fatanxi Ala ra

²² Kuye naxa iba pama ra baa de, Isa ɔɔɔirabiree kunkui tongo dennaxe. E nu a kolon a na kunkui kerenyi nan nu na naa, a fa li Isa mu baki a kui, fo a ɔɔɔirabiree doro.

²³ Kunkui gbete naxee keli Tiberiyasi, nee naxa e li menni, e taami don dennaxe, Marigi naxan so e yi a to ge Ala tantude.

²⁴ Mixie to a kolon a Isa mu nu na menni sonon, a ɔɔɔirabiree fan mu na, e fan naxa baki kunkuie kui, e giri Kaperenamu, Isa fende.

²⁵ E to Isa li baa naakiri ma, e naxa a maxorin, «Karamoxo, i faxi be mun temui?»

²⁶ Isa naxa e yaabi, «A nondi ki ma n xa a fala wo be, wo mu n fenfe xe n to tɔnxuma makaabaxi raba wo ya xori. Wo n fenfe ne wo to lugaxi taami ra.

²⁷ Wo naxa wali dunijna baloe xa fe ra, naxan boroma. Wo xa wali baloe nan ma fe ra naxan buma, a abadan kisi fi wo ma. Adama xa Di nan na baloe fima wo ma, barima Baba Ala bara a tan nan matonxuma a xa Mixi Sugandixi ra.»

²⁸ Na kui, jama naxa Isa maxorin, «Muxu lanma muxu xa munse raba alako muxu xa nu kewalie raba Ala wama naxee xon?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Ala wama kewali naxan xon, a findixi yi nan na: Wo xa danxaniya a xa xεera ma.»

³⁰ E man naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama muxu ya xori alako muxu xa la i ra? I fa kewali mundun nabama?

³¹ Muxu benbae taami nde don ne gbengberenyi ma naxan goro kelife koore ma. A sebexi Kitaabui kui, «Ala naxa taami fi e ma baloe ra, naxan keli koore ma.»»

³² Isa man naxa a masen e be, «N xa a masen wo be a nondi ki ma, Annabi Munsu mu koore taami fi wo ma. N Baba nan koore taami yati fima wo ma.

³³ Barima taami naxan fatanxi Ala ra, a tan nan goroma keli koore, a kisi fi dunija ma.»

³⁴ Na kui, e naxa a fala a be, «Marigi, muxu ki na taami ra temui birin.»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «N tan nan na kisi taami ra. Naxan na fa n tan ma, a mu kaame kolonma abadan. Naxan na danxaniya n tan ma, a mu ye xoli kolonma sonon.

³⁶ Kono alo n a falaxi wo be ki naxe, hali wo to bara n to, wo mu laxi n na.

³⁷ Baba Ala mixi naxan birin fima n ma, a fama ne n ma, n mu meema e ra abadan,

³⁸ barima n kelixi koore ma n Xeema waxonfe nan nabade. N mu faxi n yete waxonfe xa rabade.

³⁹ N Xeema wama ne n xa a xa mixi birin nakeli faxe ma loxo donxoe. A mixi naxee fixi n ma, hali keren naxa loe.

⁴⁰ Na nan findixi n Baba sagoe ra, a naxan yo na danxaniya a xa Di ma, na kanyi xa abadan kisi soto, n man xa a rakeli faxe ma loxo donxoe ma.»

⁴¹ Na kui, Yuwifie naxa so a mafalafe, barima a nu bara a fala, «N tan nan na taami ra naxan goro keli koore.»

⁴² E nu a falama ne, e naxe, «Isa xa mu yi ki, Yusufu xa di? Won mu a nga nun a baba kolon? A fa a falama di, a a goroxi ne keli koore?»

⁴³ Isa naxa e yaabi, «Wo ba woyenfe wo bore tagi na mooli ra.

⁴⁴ Mixi yo mu noma fade n ma, xa Baba Ala, naxan n xεexi, mu a kanyi mabendun n ma. N fan fama a kanyi rakelide faxe ma loxo donxoe.

⁴⁵ A sebexi namijonmee xa Kitaabui kui, «Ala fama ne e birin xarande.» Naxan yo na Baba Ala xui rame, a a xa masenyi suxu, na kanyi tan fama ne n ma.

⁴⁶ Mixi yo mu na naxan bara Baba Ala to, bafe mixi ra naxan fatanxi Ala ra. Na keren nan bara Baba Ala to.»

⁴⁷ «N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan na danxaniya n ma, a bara abadan kisi soto.

⁴⁸ N tan nan na kisi taami ra.

⁴⁹ Wo benbae taami don ne gbengberenyi ma, kono e birin naxa faxa.

⁵⁰ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. Naxan yo na yi tan don, na kanyi mu faxama.

⁵¹ N tan nan na na kisi taami ra naxan goroxi keli koore. Naxan yo na yi taami tan don, a kisima ne abadan. Yi taami findixi n fate nan na, n naxan fima serexe ra alako duniya xa kisi soto.»

⁵² Na kui, sonxoe naxa mini Yuwifie tagi, e nu a fala, «Pe, yi xeme noma a fate sube sode won yi ra di, won xa a don?»

⁵³ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa wo mu Adama xa Di fate sube don, xa wo mu a wuli min, kisi mu wo be.

⁵⁴ Naxan n sube donma, a n wuli min, na kanyi kisima ne abadan, n a rakelima ne faxe ma loxo donxoe.

⁵⁵ N fate nan findixi baloe yati ra. N wuli nan findixi minse yati ra.

⁵⁶ Naxan n sube donma, a n wuli min, n bara sabati na kanyi i, a fan bara sabati n fan i.

⁵⁷ Baba Ala to n xexi, kisi fatanma naxan na, kisi na n fan yi a tan saabui ra. Na mooli man na, naxan baloma n tan ma, na kanyi kisima n saabui ra.

⁵⁸ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. A mu luxi alo wo benbae taami naxan don. E tan faxa ne. Naxan yi taami tan donma, na kanyi kisima ne abadan.»

⁵⁹ Isa yi masenyi ti ne a nu mixie kawandima temui naxe Kaperenamu salide kui.

Isa foxirabire gbegbe nanige masarafe

⁶⁰ E to a xa masenyi me, a foxirabire wuyaxi naxa a fala, «Yi masenyi tan xoxoxo de! Nde noma tinde a ra?»

⁶¹ Isa to a kolon a a foxirabire na yi woyenyi falafe e bore tagi, a naxa e maxorin, «N ma masenyi bara wo raxono?»

⁶² Xa a sa li go, wo sa Adama xa Di to te ra koore ma, a kelixi dennaxe?

⁶³ Ala Xaxili Seniyenxi nan kisi fima mixi ma. Fate bende tan mu noma sese ra. N masenyi naxan tixi wo be, a Ala Xaxili Seniyenxi nun kisi soto ki nan masenma.

⁶⁴ Kono mixi ndee na wo ya ma, naxee mu danxaniyaxi.» Isa na fala ne barima kabi a fole, a nu a kolon naxee mu danxaniyaxi, a nun naxan fama a yafade, a a sa kuntigie belexe.

⁶⁵ A man naxa a masen, «Na nan a ra, n a falaxi ne wo be, a mixi yo mu noma fade n xon ma, xa Baba Ala mu na danxaniya fi a ma.»

⁶⁶ Na xanbi, a foxirabire gbegbe naxa nanige masara, e gbilen a foxo ra.

⁶⁷ Na kui, Isa naxa a foxirabire fu nun firinyie maxorin, «Wo tan go? Wo fan wama kelifa n xun ma?»

⁶⁸ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa muxu gbilen i foxo ra, muxu fa sigama nde xon ma? Abadan kisi masenyi na i tan nan yi.

⁶⁹ Muxu bara la a ra, muxu man bara ge a kolonde, a i tan nan na Ala xa Seniyentoe ra.»

⁷⁰ Isa naxa e yaabi, «N tan xa mu wo sugandi, wo tan mixi fu nun firinyie? Kono mixi keren na wo ya ma, adama sentane nan a ra.»

⁷¹ A nu Simon Isikariyoti xa di Yudas nan ma, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma. A tan nan nu fama a yafade, a a sa kuntigie belexe.

7

Isa xunyae xa danxaniyatarepa

¹ Na xanbi, Isa naxa Galile boxi isa folo. A mu nu Yudaya tan iperema, barima Yuwifie kuntigie nu katafe ne e xa a faxa.

² Yuwifie xa Bage Ti Sali to nu bara makore,

³ Isa xunyae naxa a fala a be, «A lan ne i xa keli yi boxi ma, i siga Yudaya, alako i foxirabirsee naxee sa na naa, e fan xa i xa walie to, i naxee rabama.

⁴ Mixi mu a xa wali noxunma xa a wama dunija xa a kolon. I to yi tonxumae rabama, a lanma i xa e raba kene ma.»

⁵ E na fala ne, barima hali e to findixi a xunyae ra, e mu nu laxi a ra.

⁶ Isa naxa a masen e be, «N ma waxati mu nu a li sinden, konjo waxati yo mu na wo tan xa fe ma.

⁷ Dunija mu noma wo tan xonde, konjo e n tan xonma, barima n seedeponxoya bama e xa fe ra, a e xa walie kobi.

⁸ Wo tan xa te Darisalamu, wo sa sali raba naa. N tan mu sigama, barima n ma waxati mu gexi a lide sinden.»

⁹ A na fala xanbi, a naxa lu Galile.

Isa kawandi tife Darisalamu

¹⁰ A xunyae to te sali rabade Darisalamu, Isa fan naxa siga, konjo a gundo ki ma.

¹¹ Sali to nu rabafe, Yuwifi kuntigie nu a fenfe Darisalamu, e nu maxorinyi ti, «A na minden?»

¹² Mixie nu woyen gbegbe makoyikoyima e bore tuli Isa xa fe ra. Ndee a falama a mixi fanyi nan a ra, ndee a falama a a na jama ratantanfe nan tui.

¹³ Konjo e to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra, mixi yo mu nu suusama a xa fe falade kene ma.

¹⁴ Yuwifie nu sali naxan nabafe, loxun keren na a ra. Na to nu bara siga han a tagi, Isa naxa te horomobanxi kui, a kawandi ti folo.

¹⁵ Yuwifi kuntigie naxa kaaba, e nu a fala, «Yi xeme lonnixa yi mooli ra di, a to mu xaranxi?»

¹⁶ Isa naxa e yaabi, «N kawandi naxan tima, a mu kelixi n tan xa ma. A kelixi n Xema nan ma.

¹⁷ Mixi naxan wama Ala waxonfe rabafe, a noma ne a kolonde xa yi xaranyi fatanxi Ala nan na. Xa n gbe gbansan na a ra, mixie a kolonma ne nu.

¹⁸ Mixi naxan woyenma a yete xaxili ma, a matoxoe fenfe a yete nan be. Konjo naxan matoxoe fenfe a Xema be, nondi fale nan na kanyi ra, tinxintareya yo mu naxan boje ma.

¹⁹ Annabi Munsa yati nan Ala xa seriye soxi wo yi ra, konjo wo mu a ratinmexi. Munfe ra wo wama n faxafe?»

²⁰ Nama naxa a fala, «Ninne nan na i foxo ra! Nde katafe i faxade?»

²¹ Isa naxa e yaabi, «N kaabanako keren nan naba, a fa wo birin de ixara.

²² Munsa a benbae xa seriye falaxi ne wo be a wo xa wo xa di xeme sunna. Wo na rabama hali malabu loxoe.

²³ Xa xeme sunnama malabu loxoe alako Annabi Munsa xa seriye naxa fa kana, wo xonoma n tan ma munfe ra, n to furema fate birin nayalan malabu loxoe ma?

²⁴ Wo xa fee kui mato a fanyi ra beenun wo xa kiiti sa. Kiiti xa tinxin.»

²⁵ Darisalamuka ndee nu a falafe, «Kuntigie mu na katafe yi xa faxade?

²⁶ A mato, a tan nan woyenfe kene ma yi ki, konjo e mu sese falama a be! Ka e bara la a ra, a Ala xa Mixi Sugandixi na a ra?

²⁷ Konjo won birin Isa baride kolon. Ala xa Mixi Sugandixi tan na fa, a baride mu kolonma.»

28 Na kui, Isa naxa kawandi ti a xui itexi ra hɔrɔmɔbanxi kui, «Wo n kolon, wo n kelide fan kolon? Kɔnɔ n tan mu faxi n yete kan janige xa ma. Nɔndi Kanyi nan n xɛɛxi, kɔnɔ wo tan mu a kolon.

29 N tan a kolon, barima n fatanxi a tan nan na. A tan nan n xɛɛxi.»

30 Na kui, e naxa kata a suxude, kɔnɔ e mu nɔ, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

31 Kɔnɔ pama ya ma mixi gbege naxa danxaniya Isa ma, e nu a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi na fa, a tɔnxuma makaabaxie rabama dangi yi xeme ra?»

32 Farisenie to a me, pama nu naxan makoyikoyife Isa xa fe ra, e tan nun sɛrɛxɛdube kuntigie naxa hɔrɔmɔbanxi kɔsibilie xɛɛ, e xa sa Isa suxu.

33 Isa naxa a masen, «N na wo ya ma sinden dondoronti, n fa siga n Xɛema yire.

34 Wo fama ne n fende, kɔnɔ wo mu n toma. N sa luma dennaxe, wo mu nɔma naa lide.»

35 Yuwifi kuntigie naxa e bore maxɔrin, «Yi wama sigafe minden, won mu sa nɔma a tode dennaxe? Ka a waxi ne a xa sa sabati jamane gbete alo muxu xa mixi ndee, alako a xa sa si gbete xaran?

36 A to a masenxi a muxu fama a fende kɔnɔ muxu mu a toma, a a sa luma dennaxe, muxu mu nɔma naa lide, a waxi munse falafe?»

Kisi ye

37 Na sali waxati lɔxɔ donxɔe ma, naxan tide gbo boore birin be, Isa naxa keli, a a masen a xui itexi ra, «Ye xoli na naxan yo ma, a xa fa n xɔn, a xa a min.

38 Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, naxan yo na danxaniya n ma, kisi ye bulama ne a boje kui, alo xure naxan susuma.»

39 A nu na Ala Xaxili nan ma fe masenfe, a xa danxaniyatɔe nu fama naxan sɔtode. Na waxati, Ala Xaxili mu nu faxi sinden, barima Isa xa xunnakeli mu nu makenenxi sinden.

40 Nama to a xa masenyi me, ndee naxa a fala, «Muxu nu namignonme naxan mamexi a xa fa, a tan nan yati yi ki!»

41 Gbete fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na yi ra!» Kɔnɔ ndee fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi findima Galileka ra?

42 Kitaabui mu a masenxi xɛ, a Ala xa Mixi Sugandixi kelima Dawuda bɔnsɔe ne, a keli Beteleemu, Dawuda xɔnyi?»

43 Na kui, pama mu nu lanxi Isa xa fe ma.

44 Ndee nu wama a suxufe, kɔnɔ mixi yo mu nɔ.

45 Na kui, kɔsibilie naxa gbilen sɛrɛxɛdube kuntigie nun Farisenie yire. Na kuntigie naxa e maxɔrin, «Munfe ra wo mu faxi a ra be?»

46 Kɔsibilie naxa e yaabi, «A xa masenyi dangi adamadie xa masenyi birin na.»

47 Farisenie fan naxa e yaabi, «Pe, a bara wo fan madaxu?

48 Mixi keren na kuntigie xa na mu Farisenie ya ma naxan laxi a ra?

49 Yi pama tan mu seriye Kitaabui kolon. Mixi dankaxie nan e ra.»

50 Kɔnɔ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire, a naxa a fala a boore kuntigie be,

51 «Won ma seriye ki ma, mixi ne makiitima, a mu maxɔrinma xɛ alako a xa kolon sinden a fe naxan nabaxi?»

52 E naxa a yaabi, «Galileka nan na i fan na? A mato Kitaabui kui, namignonme yo mu kelima Galile boxi!»

53 Na xanbi, kankan naxa siga a xɔnyi.

8

Gine yene la makiitife

¹ Isa naxa siga Oliwi geya ma.

² Kuye to iba, a naxa siga hɔrɔmɔbanxi. Nama to fa a yire, a naxa dɔxɔ, a so e kawandife.

³ Seriyɛ karamɔxɔɛ nun Farisenie fan naxa fa gine nde ra, e naxan suxuxi a na yene rabafe. E naxa a ti mixi birin ya i,

⁴ e a fala Isa bɛ, «Karamɔxɔ, muxu yi gine suxuxi yene nan xun.

⁵ Seriyɛ ki ma, Annabi Munsa muxu yamarixi nɛ muxu xa yi gine mɔoli magɔnɔ gɛmɛ ra han a faxa. I tan a toxi di?»

⁶ E nu na gantanyi nan tefe a bɛ na maxɔrinyi ra, a xa fe nde fala, e nɔma a kalamude naxan ma. Isa naxa a igoro, a nu fa sebɛli ti bɔxi ma a bɛlexesole ra.

⁷ E to dɔxɔ a ra, a naxa keli, a a fala e bɛ, «Yunubi mu na naxan ma wo ya ma, na singe xa yi gine gɔnɔ.»

⁸ A man naxa a igoro, a nu fa sebɛli ti bɔxi ma.

⁹ E to a xa wɔyenyi mɛ, e birin naxa siga keren keren, fɔlofe forie ma. Gine gbansan to lu Isa ya i,

¹⁰ Isa naxa keli, a gine maxɔrin, «Naxee fa i ra, e na minden? Mixi yo mu lu naxan i makiitima?»

¹¹ Gine naxa a yaabi, «N marigi, mixi yo mu lu.» Isa naxa a fala a bɛ, «Awa, n fan mu i makiitima. Siga, i naxa yunubi raba sɔnɔn.»

Isa nan na dunija naiyalanyi ra

¹² Isa man naxa wɔyenyi tongo, a a masen pama bɛ, «N tan nan na dunija naiyalanyi ra. Naxan na bira n fɔxɔ ra, a mu jɛrema dimi kui muku. Kisi naiyalanyi nan yانبama na kanyi bɛ.»

¹³ Na kui, Farisenie naxa a fala a bɛ, «I na i yetɛ kan nan seede bafe. I xa seedeɔxɔya mu findixi nɔndi ra.»

¹⁴ Isa naxa e yaabi, «Hali n seede ba n yetɛ bɛ, n ma seedeɔxɔya findixi nɔndi nan na, barima n a kolon n kelixi dennaxe, n man a kolon n sigafe dennaxe. Kɔnɔ wo tan mu n kelide kolon, wo mu n sigade fan kolon.

¹⁵ Wo tan mixi makiitima adama xaxili nan na. N tan mu mixi yo makiitima.

¹⁶ Kɔnɔ xa n sa mixi makiitima, n ma kiiti findima nɔndi nan na, barima n keren xa mu a ra. N tan nun Baba Ala nan a ra, a tan naxan n xɛxi.

¹⁷ A sebɛxi wo xa seriyɛ Kitaabui kui, a xa mixi firin xa seedeɔxɔya baxi lan e bore ma, na xa suxu nɔndi ra.

¹⁸ N tan nan na n yetɛ seede ra. Baba Ala fan, a tan naxan n xɛxi, a fan seedeɔxɔya bama n ma fe ra.»

¹⁹ E naxa Isa maxɔrin, «I baba na minden?» A naxa e yaabi, «Wo mu n kolon, wo mu n Baba fan kolon. Xa wo n kolon nɛ nu, wo n Baba fan kolonma nɛ nu.»

²⁰ Isa yi masenyi ti hɔrɔmɔbanxi, hadiya sase yire nɛ, kɔnɔ mixi yo mu a suxu, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

Isa findixi Ala xa Xɛera nan na

²¹ Isa man naxa a masen e bɛ, «N fama nɛ sigade. Wo n fenma nɛ, kɔnɔ wo lɔɛma nɛ wo xa yunubie xa fe ra. N sigama dennaxe, wo tan mu nɔma sigade naa.»

²² Yuwifii kuntigie naxa a fala e bore tagi, «Pe, a to a falama, a a sigama dennaxe, won tan mu noma sigade naa, a waxi a yete nan faxafe ba?»

²³ Isa naxa a masen e be, «Duniya mixie nan na wo ra. Kono n tan kelixi koore ne. Wo xonyi findixi yi duniya nan na, kono n tan xonyi mu a ra.

²⁴ N a falaxi wo be na nan ma, a wo loma ne wo xa yunubie xa fe ra. Xa wo mu la a ra, a n tan nan na naxan na abadan, wo faxama ne wo xa yunubie na wo ma.»

²⁵ E naxa a maxorin, «I findixi nde ra?» Isa naxa e yaabi, «Kabi a fole, n na falama wo be.

²⁶ Marakorosi gbebe nan n yi ra wo tan mabiri, naxan findima kiiti xoroxe ra wo be. Nondi fale nan n Xema ra. N naxan mexi a ra, n na nan falama duniya be.»

²⁷ E mu a fahaamu a Isa nu woyenfe e be Baba Ala nan ma fe ra.

²⁸ Na kui, Isa naxa a masen e be, «Wo na Adama xa Di rate wuri kon na temui naxe, wo a kolonma ne, a n tan nan na naxan na abadan, n man mu fefe rabama n yete ra, n mu fefe falama fo n Baba na naxan masen n be.

²⁹ N tan nun n Xema nan a ra. A mu n nabepinxi, barima n a waxonfe nan nabama temui birin.»

³⁰ Isa to nu yi fee masenma, mixi gbebe naxa danxaniya a ma.

Ibrahimia xa die nun Ibulisa xa die

³¹ Na kui, Isa naxa a masen Yuwifii be naxee nu bara danxaniya a ma, «Xa wo lu n xui rabatu ra, wo findixi n foxirabirree yati nan na.

³² Wo na nondi kolon, a wo xoreyama ne.»

³³ E naxa a yaabi, «Annabi Ibrahimia bonsoe nan na muxu ra. Han to, muxu tan mu nu findi mixi yo xa konyie ra! Munfe ra i a falaxi a muxu xoreyama ne?»

³⁴ Isa naxa a fala e be, «N xa nondi fala wo be, mixi naxan yunubi rabama a bara lu yunubi xa konyiya kui.

³⁵ Mixi xa konyi mu luma foxe ra abadan. Kono mixi xa di tan, a xonyi nan na foxe ra abadan.

³⁶ Na kui, xa Ala xa Di wo xoreya, a lima wo xoreya nan yati sotoxi.»

³⁷ «N a kolon tan, a Ibrahimia bonsoe nan na wo ra, kono wo katafe n faxade ne wo to tondixi n ma masenyi ra.

³⁸ N tan bara naxan to Baba Ala ra, n na nan falama. Wo fan bara naxan me wo baba ra, wo na nan nabama.»

³⁹ E naxa a yaabi, «Annabi Ibrahimia nan na muxu baba ra.» Isa naxa a masen e be, «Xa Ibrahimia xa die nan yati wo ra nu, wo luma Ibrahimia foxi nan naba ra nu.

⁴⁰ Kono wo tan na katafe n faxade, n tan naxan nondi falama wo be n naxan mexi Ala ra. Ibrahimia wali ki mu lanxi na ma.

⁴¹ Wo na wo baba nan foxi rabafe.» E naxa a fala a be, «Yene die xa mu na muxu tan na de! Ala keren nan na muxu Baba ra.»

⁴² Isa naxa a masen e be, «Xa Ala nan wo Baba ra nu, wo n xanuma ne nu, barima n to na wo ya ma be, n kelixi Ala nan ma. N mu faxi n yete xa ra, a tan nan n xexi.

⁴³ Munfe ra wo mu n xui fahaamuma? Wo mu noxi n ma masenyi ramede.

⁴⁴ Wo tan baba findixi Ibulisa nan na, a xoli man wo ma wo xa a tan nan sago raba. Kabi a fole, faxeti nan a ra. A mu tinma nondi ra, barima

nɔndi yo mu na a xa fe kui. A to wule falama, a a yete xui nan yati falafe, barima wule fale nan a ra naxan findixi wule birin baba ra.

⁴⁵ Kɔnɔ n tan to nɔndi nan falama, wo mu lama n na.

⁴⁶ Nde nɔma n kalamude yunubi ma? Xa n nɔndi nan falama, munfe ra wo mu laxi n na?

⁴⁷ Mixi naxan kelixi Ala ma, na Ala xui mɛma. Na kui, wo tan mu a mɛma barima wo mu kelixi Ala ma.»

⁴⁸ Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Nɔndi na muxu bɛ. Samarika jinne kanyi nan i tan na.»

⁴⁹ Isa naxa e yaabi, «Ninne mu n tan fɔxɔ ra. N tan n Baba nan binyama, kɔnɔ wo tan n yelebuma.

⁵⁰ N mu n yete igboma. Ala nan n ma fe itema. Kiiti birin na a tan nan yi ra.

⁵¹ N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, xa naxan yo n xui suxu, na kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵² Yuwifie naxa a fala a bɛ, «Muxu bara gɛ a kolonde fa a jinne nan na i fɔxɔ ra. Iburahima nun namijonmɛe birin laaxira nɛ, kɔnɔ i tan naxe, «Xa naxan yo n xui suxu, a kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵³ Pe, muxu benba Iburahima to fa laaxira nɛ, i tan dangi a ra? Namijonmɛe fan laaxira nɛ. I tan fa i yete findixi nde ra?»

⁵⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa n tan nan n yete matɔxɔma, matɔxɔɛ fufafu nan na ki. N Baba nan n ma fe itexi, wo naxan ma, a wo Marigi Ala!

⁵⁵ Wo mu a tan Ala kolon, kɔnɔ n tan a kolon. Xa n a fala, a n mu a kolon, n bara findi wule fale ra, alo wo tan. N tan Ala kolon, n man a xa masenyi rabatuma.

⁵⁶ Wo benba Iburahima sɛɛwa nɛ n fa lɔxɔɛ tofe ra. A a to nɛ yati, a jɛlexin.»

⁵⁷ Yuwifi kuntigie naxa a yaabi, «Hali jɛ tongo suuli, i mu nu a soto sinden. Munse a niyaxi i xa a fala a i tan bara Iburahima to?»

⁵⁸ Isa naxa a masen e bɛ, «N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, beenun Iburahima xa bari, n tan na.»

⁵⁹ E naxa gɛmɛe tongo keren na, e xa a magɔnɔ na masenyi xa fe ra, kɔnɔ Isa naxa a nɔxun, a mini hɔrɔmɔbanxi kui.

9

Isa dɔnxui ya rabɔɔfe

¹ Isa to nu kira xɔn, a naxa dɔnxui nde to naxan barixi dɔnxuya kui.

² A fɔxirabirɛɛ naxa a maxɔrin, «Karamɔxɔ, nde xa yunubi a niyaxi yi xɛmɛ xa bari a dɔnxuxi, a tan ka a barimixie?»

³ Isa naxa e yaabi, «A xa yunubi mu a ra, a barimixie fan gbe mu a ra. A rabaxi nɛ alako Ala xa wali xa makenɛn a xa fe kui.

⁴ Fanni kuye ibaxi, fo won xa n Xɛɛma xa wali raba, barima kɔɛ na fafe. A na so, mixi mu nɔma walide sɔnɔn.

⁵ N to na dunɔpa ma yi ki, n tan nan na dunɔpa naiyalanyi ra.»

⁶ A na fala xanbi, Isa naxa dɛye bɔxun bɔxi, a bɛndɛ yogon a ra. A naxa na maso dɔnxui ya ma,

⁷ a fa a fala a bɛ, «Sa i ya raxa Silɔmu ye yire.» Na Silɔmu xili nan falaxi e xa xui, «Xɛɛra». Na kui, dɔnxui naxa sa a ya raxa, a gbilen, a ya se toma.

⁸ A dɔxɔbooree nun naxee nu darixi a to ra kule matide, e naxa a fala, «Yi xɛmɛ xa mu nu dɔxɔma bɛ, a nu kule mati?»

⁹ Ndee naxe, «Iyo, a tan nan a ra.» Gbetee naxe, «Ade, e maniyaxi ne.» Kono a tan xeme naxa woyen e be, a a fala, «N tan nan yati a ra!»

¹⁰ Na kui, e naxa a maxorin, «I ya fa rabooxi di?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Xeme naxan xili falama Isa, na nan bende yogon deye ra, a a sa n ya ma, a fa a fala n be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na kui, n to sa n ya raxa, n naxa se to.»

¹² E naxa fa a maxorin, «Yi xeme na minden?» A naxa e yaabi, «N mu a kolon.»

¹³ E naxa donxui rayalanxi xanin Farisenie yire.

¹⁴ Isa deye masunbuxi bende ra loto naxe, a donxui ya raboo, malabu lotoe nan nu a ra.

¹⁵ Na kui, Farisenie fan naxa so a maxorinfe, a ya rabooxi ki naxe. A naxa e yaabi, «A bende yogonxi nan sa n ya ma, n e raxa, e se to.»

¹⁶ Fariseni ndee naxa a fala, «Yi xeme Isa, a mu kelixi Ala xa ma, barima a mu malabu lotoe seriye rabatuma.» Kono gbetee nu a falama, «Yunubitoe noma yi kaabanako moolie rabade?» Na kui, Farisenie mu nu lanxi e bore ma.

¹⁷ E man naxa donxui rayalanxi maxorin, «A to i tan nan ya rabooxi, I tan a xa fe toxi di?» A naxa e yaabi, «Namijonme nan a ra.»

¹⁸ Yuwifi kuntigie nu siikexi na donxui xa fe ra. E mu nu a kolon xa donxui yati yati nan nu a ra. Na kui, e naxa a barimixie xili,

¹⁹ e e maxorin, «Wo xa di nan ya, wo naxan ma a a donxuxi nan barixi? A ya fa rabooxi di?»

²⁰ A barimixie naxa e yaabi, «Muxu a kolon, a muxu xa di nan a ra. Muxu man a kolon, a a barixi donxuya nan kui.

²¹ Kono a ya fa rabooxi ki naxe, muxu mu na tan kolon. Muxu man mu a kolon mixi yo na rabaxi a be. Wo a tan nan maxorin. Dimedi xa mu a ra, a yete a xa dentege sama.»

²² A xa mixie na yaabi ti ne, barima e nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Nee nu bara lan a ma a mixi yo naxan na a fala Isa Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, e xa tonyi doto na kanyi ma a naxa so salide kui.

²³ Na nan a niya a barimixie naxa a fala, «Dimedi xa mu a ra, wo a tan nan maxorin.»

²⁴ Na kui, Farisenie naxa na donxui rayalanxi xili a firin nde, e a fala a be, «I i kali Ala ra, i nondi fala. Muxu tan a kolon a yunubitoe nan na naxe ra.»

²⁵ A naxa e yaabi, «Xa yunubitoe nan a ra, n tan mu a kolon. Kono n fe keren tan kolon: N nu donxuxi ne, kono n ya bara fa se to.»

²⁶ E man naxa a maxorin, «A munse raba i ra? A i ya rabooxi di?»

²⁷ A naxa e yaabi, «N jan bara na fala wo be, kono wo mu tin n xui ramede. Wo man fa wama n xa gbilen a ma munfe ra? Ka wo fan waxi findife a foxirabiree nan na?»

²⁸ E naxa a konbi, e a fala a be, «I tan nan findixi a foxirabire ra! Annabi Munsu foxirabiree nan na muxu tan na!

²⁹ Muxu a kolon tan, a Ala woyen ne Annabi Munsu be, kono yi xeme Isa tan, muxu mu a kelide kolon.»

³⁰ Xeme naxa e yaabi, «Fe makaabaxi nan ya! A bara n ya raboo, kono wo tan mu a kelide kolon!

³¹ Won a kolon tan, a Ala mu yunubitoe xa duba tongoma. Naxan gaaxuma a ya ra, a a sago raba, a na nan xa maxandi suxuma.

³² Dunipa birin a kolon mixi mu noma donxui ya raboo de naxan barixi donxuya kui.

³³ Xa yi xeme mu kelixi Ala xa ma nu, a mu noma fefe rabade.»

³⁴ E naxa a yaabi, «I tan naxan barixi yunubi kui, i waxi findife muxu karamoxo ra?» E naxa fa a keru salide.

³⁵ Isa to a me, a e bara a keru salide, a naxa sa a fen, a a maxorin, «I danxaniyaxi Adama xa Di ma?»

³⁶ A naxa a yaabi, «Marigi, a fala n be mixi naxan a ra, alako n xa danxaniya a ma.»

³⁷ Isa naxa a fala a be, «I jan bara a to. A tan nan man woyenfe i be yi ki.»

³⁸ A naxa a fala Isa be, «Marigi, n bara danxaniya.» A fa a suyidi a be.

³⁹ Isa naxa a masen, «N faxi yi dunja ma mixie makiitife nan ma, alako donxui xa se to, ya kanyi xa donxu.»

⁴⁰ Fariseni naxee nu na naa, e naxa a xui me, e a maxorin, «Pe, donxui nan na muxu fan na?»

⁴¹ Isa naxa a masen e be, «Xa donxui nan na wo ra nu, yunubi mu luma wo ma. Kono wo to a falama, a wo ya fan, wo xa yunubi bara lu wo ma.»

10

Xuruse demadonyi xa taalie

¹ «N xa nondi fala wo be, mupeti nun suute mu soma goore naade ra. E tunganma ne sansanyi xun ma.

² Naxan soma goore naade ra, na nan findixi xuruse demadonyi ra.

³ Naade kantama nan naade rabima a be. A na woyen xurusee ra, e birin bira a foxo ra. A kankan xili a xili ra, e birin mini tande.

⁴ A na a gbe birin namini, a sa tima e ya ra ne, e fan bira a foxo ra, barima e a xui kolon.

⁵ Xa mixi gbete na a ra e mu naxan kolon, e mu birama a foxo ra muku. E e gima ne na tan ya ra, barima e mu a xui kolon.»

⁶ Isa naxa na taali woyenyi fala e be, kono e mu a xa masenyi fahaamu.

⁷ Na kui, Isa man naxa a masen, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, n tan nan na yexee xa naade ra.

⁸ Naxee singe fa n be, mupetie nun suutee nan na e birin na. Yexee mu e tan xui rame.

⁹ N tan nan na goore naade ra. Naxan yo na so n saabui ra, a kanyi kisima ne, a nu so, a nu mini, a nu baloe soto.

¹⁰ Mupeti tan mu fama fefe ma bafe mupete tide, faxe tide, nun kasare sade. N tan faxi ne, alako mixie xa kisi soto, e xa dunjeigiri xa fan a fanyi ra.»

¹¹ «N misaalixi xuruse kantama fanyi nan na, naxan mu tondima faxade a xa xuruse kante kui.

¹² Walike nan a gima wula bare ya ra, barima xurusee mu findixi a gbe ra, a boje mu na e kantafe ra. A xurusee rabepinma ne, wula bare ndee faha, a ndee rayensen ye.

¹³ Walike mu a pengi sama xurusee xa fe xon.

¹⁴ N tan misaalixi xuruse kante fanyi nan na. Xurusee kante nun a xa xurusee, e e bore kolon,

¹⁵ alo n tan nun Baba Ala muxu muxu bore kolonxi ki naxe. N fan bara tin faxade n ma xurusee be.»

¹⁶ «Yexee gbete fan na n be naxee mu na yi goore kui. Fo n xa fa ne nee fan na. E fan n xui ramema ne, yexee birin findi goore keren na, xuruse demadonyi keren be.

¹⁷ Na nan a toxi Baba Ala n xanuxi, barima n nan n nii fima, alako n man xa a rasuxu.

¹⁸ Mixi xa mu n tan nii bama de, n tan yete yati a fima. Nɔe na n be, n xa n nii fi. Nɔe man na n be, n xa gbilen a rasuxu ra. N Baba n yamarixi na nan na.»

¹⁹ Yuwifie man mu nu lanxi e bore ma na masenyi xa fe ra.

²⁰ Mixi gbegbe nu a falafe ne, «Ninne nan na yi foxo ra. A bara daxu. Wo wo tuli matima a ra munfe ra?»

²¹ Kono booree nu e yaabima, «Ninne na mixi naxan foxo ra, a mu woyenma yi mooli ra de! Ka pinne noma donxui ya raboode?»

Yuwifie xa danxaniyatarepa

²² Xinbeli temui to nu a ra, Darisalamukae nu na Horomobanxi Rabi Sali nan nabafe.

²³ Isa nu jerefe horomobanxi yire nde, dennaxe xili «Mange Sulemani xa buntunyi.»

²⁴ Yuwifie naxa Isa rabilin menni, e a fala a be, «I siike bama muxu ma mun temui? Xa i tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, a fala muxu be a fixe ra.»

²⁵ Isa naxa e yaabi, «N jian bara a fala wo be, kono wo mu laxi n na. N fe naxee rabama n Baba xili ra, nee nan findixi seedepoxoya ra n ma fe ra.

²⁶ Kono wo mu danxaniyaxi, barima n ma yexeee xa mu wo ra.

²⁷ N gbe yexeee tan n xui mema, n e kolon, e birama n foxo ra.

²⁸ N tan abadan kisi nan fima e ma. E mu loema abadan, sese man mu e bama n yi ra.

²⁹ N Baba, a tan naxan e so n yi ra, a dangi birin na. Sese mu noma e bade a tan Baba Ala yi ra.

³⁰ N tan nun Baba Ala, muxu birin keren.»

³¹ Yuwifie man naxa gemee tongo, e xa Isa magono a faxa xili ma,

³² kono a naxa a fala e be, «N bara wali fanyi gbegbe raba wo ya xori, naxee fatanxi Baba Ala ma. Wo a fala n be ba, wo fa waxi n faxafe n ma wali fanyi mundun ma?»

³³ E naxa a yaabi, «Muxu mu i magonofe xe i xa wali fanyi nde xa ma. Muxu i magonoma i to Ala rasotofe. I tan ibunadama waxi i yete findife Ala ra!»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «A mu sebexi xe wo xa seriye Kitaabui kui, a Ala a masen ne, «N tan Ala bara a fala, alae nan wo ra?»

³⁵ Kitaabui xui tan mu kanama. A xa masenyi faxi naxee ma, Ala bara e xili fala, «alae».

³⁶ N bara a fala Ala xa Di nan n na, kono a mu lanma wo xa a fala n bara Ala rasoto, barima Baba Ala n tan nan sugandixi, a n xee duniya ma.

³⁷ Xa n mu n Baba xa walie xa rabama, wo naxa la n na.

³⁸ Kono xa n a raba, wo xa la na wali ra, hali wo mu la n tan na. Wo xa la n ma wali ra, alako wo xa a kolon a Baba Ala na n i, n fan na Baba Ala i.»

³⁹ Isa to na fala, mixie man naxa kata a suxude, kono a naxa mini e belexe.

⁴⁰ Isa naxa gbilen Yuruden naakiri ma, a lu menni, Yaya mixie xunxa ye xora folo dennaxe.

⁴¹ Mixi gbegbe naxa siga a yire, e nu a fala e bore be, «Annabi Yaya tan mu tɔnxuma makaabaxi yo raba, kɔnɔ a naxan birin masen yi xeme xa fe ra, a birin findixi nɔndi nan na.»

⁴² Mennika gbegbe naxa danxaniya Isa ma.

11

Lasaru rakelife faxe ma

¹ Xeme nde nu furaxi Betani naxan xili Lasaru. A maaginee fan nu sabatixi naa, Mariyama nun Marata.

² Mariyama nan labunde ture sa Marigi sanyie ma, a fa e mafuruku a xunxexe ra. A tan nan maaxeme findi Lasaru ra, naxan nu furaxi.

³ Na kui, Lasaru maaginee naxa xera xee Isa ma, a xa sa a fala a be, «Marigi, i xanuntenyi furaxi.»

⁴ Isa to a me, a naxa a masen, «Yi fure mu sa rapɔnma faxe xa ma, a fama Ala xa nore nan makenende, alako Ala xa Di fan xa matɔxɔe soto a saabui ra.»

⁵ Isa nu Marata nun Mariyama nun e maaxeme Lasaru xanuxi ki fanyi.

⁶ A to Lasaru furafe me, a mu siga dede, a naxa lu naa xi firin man.

⁷ Na xanbi, a naxa a fala a foxirabiree be, «Won xa gbilen Yudaya boxi ma.»

⁸ A foxirabiree naxa a fala, «Karamɔxɔ, Yuwifie kataxi i faxade dennaxe ya, i tan gbilenfe menni ne?»

⁹ Isa naxa e yaabi, «Waxati fu nun firin xa mu na feeɓen keren kui? Xa naxan yo a jereɓa yanyi ra, a mu a sanyi radinma barima yi dunja naiyalanyi yambama a be.

¹⁰ Kɔnɔ xa naxan yo a jereɓa kɔe ra, a a sanyi radinma ne, barima naiyalanyi yo mu a be.»

¹¹ A na fala xanbi, Isa man naxa a masen, «Won xanuntenyi Lasaru bara xi, kɔnɔ n sigafe a raxunude.»

¹² A foxirabiree naxa a fala a be, «Marigi, xa a na xife, a yalanma ne.»

¹³ Isa to Lasaru xife fala, a nu a faxafe nan ma, kɔnɔ a foxirabiree tan ɓɔxɔ a ma, a a nu malabui xi xoli nan ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa woyen e be a fiixe ra, «Lasaru bara laaxira

¹⁵ kɔnɔ na rabeɓe n xanbi, a bara findi seewe ra n be, barima a xoli n ma wo xa danxaniya soto yi fe kui. Yakosi, won xa siga a yire.»

¹⁶ Na temui Tomasi, a nu falama naxan be «Guli», a naxa a fala Isa foxirabiree booree be, «Won birin xee, won nun karamɔxɔ birin xa faxa!»

¹⁷ Isa to so naa, a naxa a li Lasaru fure bara xi naani raba gaburi kui.

¹⁸ Kilo saxan jɔndon nan nu na Betani nun Darisalamu tagi. E to makore,

¹⁹ Yuwifi gbegbe nu bara fa Marata nun Mariyama xonyi, e maaxeme jɔnfe kunfa bade.

²⁰ Marata to Isa fafe me, a naxa sa a ralan, kɔnɔ Mariyama tan doxoxi naxa lu banxi.

²¹ Marata naxa a fala Isa be, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxeme mu faxama nu.

²² Kɔnɔ hali yakosi, n a kolon a i na fefe maxɔrin Ala ma, a a rabama ne i be.»

²³ Isa naxa a fala a be, «I xunya kelima ne faxe ma.»

²⁴ Marata naxa a yaabi, «N a kolon tan, a kelima ne faxe ma dunja rapɔnyi, faxamixie kelima temui naxe.»

²⁵ Isa naxa a masen a be, «N tan nan na marakeli nun kisi ra. Naxan na danxaniya n ma, a kisima ne, hali a faxa.

²⁶ Naxan yo baloxi, a danxaniyaxi n ma, na kanyi mu loema abadan. I laxi na ra?»

²⁷ A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi! N laxi a ra a i tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di, naxan lan a xa fa dunija ma.»

²⁸ Marata na fala xanbi, a naxa siga a xunya Mariyama foxo ra, a a fala a be e doro ma, «Karamoxo bara fa, a na i xilife.»

²⁹ Mariyama to a me, a naxa keli keren na, a siga Isa ralande.

³⁰ Na temui, Isa mu nu soxi taa kui. Marata a li dennaxe, a nu na menni ne sinden.

³¹ Yuwifi naxee faxi kunfa bade, naxee nu na Mariyama fe ma banxi kui, e to a to keli ra mafuren na, e naxa bira a foxo ra tande. E joxo a ma a a na sigafe gaburi yire ne, a xa sa wa naa.

³² Mariyama to Isa yire li, a fefe a to, a naxa suyidi a be, a a fala, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxeme mu faxama nu!»

³³ Isa to Mariyama to, a na wafe, Yuwifi naxee nu na a foxo ra, nee fan wafe, a naxa sunnun, a bope naxa rapaaxu a ma.

³⁴ A naxa maxorinyi ti, «Wo a ragataxi minden?» E naxa a yaabi, «Marigi, fa, muxu xa na masen i be.»

³⁵ Isa naxa wa.

³⁶ Na kui, Yuwifie naxa a fala, «A mato, Lasaru nu rafanxi a ma ki naxe!»

³⁷ Kono ndee e ya ma, e naxa a fala, «Pe, yi naxan donxui ya raboo, a mu nu noma Lasaru ratangade faxe ma xe?»

³⁸ Isa bope man naxa rapaaxu a ma. A naxa siga gaburi yire. Fonme nde nan nu a ra, geme belebele doxoxi na de ra.

³⁹ Isa naxa a fala, «Wo geme ba naa.» Marata, faxamixi maagine, a naxa a fala, «Marigi, a xa maragate xi naani nan to! A a lima a fure xiri bara mini yi waxati ma.»

⁴⁰ Isa naxa a fala a be, «N mu a fala xe i be, a xa i danxaniya, i Ala senbe makaabaxi toma ne?»

⁴¹ Na kui, e naxa geme ba fonme gaburi de ma. Isa naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, n bara i tantu i to n xui ramexi.

⁴² N tan jan a kolon, i n xui ramema temui birin, kono n na falaxi jama nan ma fe ra naxee tixi be, e xa la a ra a i tan nan n xexi.»

⁴³ A na fala xanbi, Isa naxa a xui ite senbe ra, a a fala, «Lasaru, mini!»

⁴⁴ A tan faxamixi naxa mini a sanyie nun a belexee maxirixi kasange kui, a yatagi man makunfukunfuxi dugi gbete fan na. Isa naxa a fala mixie be, «Wo kasange ba a ma, wo a mafulun, a xa no a perede.»

*Yuwifi kuntigie nate tongofe Isa faxafe ra
(Matiyu 26:1-5, Maraki 14:1-2, Luki 22:1)*

⁴⁵ Yuwifi naxee nu bara fa Mariyama yire, e Isa xa kaabanako to, e gbegbe naxa danxaniya a ma.

⁴⁶ Kono ndee naxa sa dentege sa Farisenie be, Isa fe naxan nabaxi.

⁴⁷ Na kui, serexedube kuntigie nun Farisenie naxa Yuwifie xa kiitisa xungbee malan. E naxa a fala, «Won munse rabama? Yi xeme na kaabanako gbegbe nan nabafe.

⁴⁸ Xa won a lu a yete yi, birin danxaniyama ne a ma, Romakae fan fama won ma horomobanxi kanade, e won si sonto!»

⁴⁹ E xa serexedube kuntigi Kayafa, naxan nu na e xunyi ra na waxati, a naxa a fala e be, «Wo tan mu sese kolon yi fe kui.

⁵⁰ Ka wo mu a fahaamuxi a mixi keren faxafe jama be, na nan fan wo be, dine won si birin xa sonto?»

⁵¹ Kayafa xa na woyenyi mu fatan a tan yete xa ra. A to nu findixi na waxati serexedube kuntigie xunyi ra, Ala nan na masenyi fi a ma, a Isa nu fafe faxade Isirayila jama be.

⁵² Kono na man mu raba Isirayilakae gbansan xa be. Isa nu fafe faxade ne alako Ala xa a xa die fan malan, naxee rayensenxi yire birin, a xa e birin findi jama keren na.

⁵³ Na kui, kabi na malanyi loxo, Yuwifigie naxa nate tongo Isa faxafe ra.

⁵⁴ Na nan a ra Isa mu no minide kene ma sono. A tan nun a foxirabiree naxa keli naa, e siga Efirami taa kui gbengberenyi fe ma.

⁵⁵ Yuwifigie xa Sayamaleke Dangi Sali to nu bara makore, mixi gbegbe naxa keli daaxae tefe ra Darisalamu, e xa e yete raseniyen beenun sali xa a li.

⁵⁶ E nu na Isa fenfe. E naxa e bore maxorin horomobanxi tete kui, «Wo xa maroxunyi ma, Isa fama salide, ka a mu fama?»

⁵⁷ Serexedube kuntigie nun Farisenie nu bara yaamari fi, a mixi yo naxan na Isa to, na kanyi xa a fala e be alako e xa a suxu.

12

Mariyama labunde ture masofe Isa sanyi ma

¹ Xi senni beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa siga Betani, Lasaru xonyi, a nu bara naxan nakeli faxe ma.

² E naxa donse fanyi yailan, e fa jama xili, e xa e dege yire keren Isa xa binye bun ma. Marata nu donse itaxunma mixie ma, Lasaru nun Isa naxa lu teebili ra.

³ Mariyama naxa sa narada labunde ture litiri tagi tongo. Narada tinsexi nan nu a ra, naxan sare xorocho ki fanyi. A naxa a maso Isa sanyie ma, a e mafuruku a xunsexe ra. Labunde ture xiri naxa din banxi birin na.

⁴ Yudasi Isikariyoti, Isa foxirabire naxan nu fama a yanfade, a naxa a fala,

⁵ «A nu lanma yi labunde xa mati kobiri kole keme saxan na, a fi setaree ma.»

⁶ A yi fala ne barima a tan nan nu Isa foxirabiree xa kobiri ragatama, a nu fa nde muja. Setaree xa fe mu nu na a boje kui feo!

⁷ Na kui, Isa naxa a fala, «Gbilen Mariyama foxo ra. Yi nu ragataxi a yi ra ne, n ma maragata nan ma fe ra.

⁸ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kono n tan mu luma wo ya ma abadan xe.»

⁹ E to a me a Isa bara fa Betani, Yuwifigie jama gbegbe fan naxa siga. E mu siga Isa xa fe gbansan xa ma. E nu wama Lasaru fan tofe, Isa naxan nakeli faxe ma.

¹⁰ Na kui, serexedube kuntigie naxa nate tongo e xa Lasaru fan faxa,

¹¹ barima Yuwifigie gbegbe nu gbilenfe e foxo ra a tan nan ma fe ra, e nu fa danxaniya Isa ma.

Isa sofe Darisalamu

¹² Na kuye iba, nana gbegebe naxan nu faxi Sayamaleke Dangi Sali rabade, e naxa a me a Isa na fafe Darisalamu.

¹³ E naxa tugi fensee tongo, e siga a ralande e xui ite ra,
«Tantui na won Nakisima be!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra,
Isirayila mange!»

¹⁴ Isa naxa sofale lanma nde soto, a dɔxɔ a fari, alo a seɓexi Kitaabui kui ki naxe,

¹⁵ «Siyonikae, wo naxa gaaxu.

Wo xa mange na fafe,
a dɔxɔxi sofale fari.»

¹⁶ Na waxati Isa foxirabiree mu fahaamui soto na fe ma, kono Isa to keli faxe ma, e naxa ratu Kitaabui seɓeli ma naxan nu bara kamali na fe kui.

¹⁷ Nama naxan Lasaru to keli ra faxe ma, e naxa seede ba Isa be.

¹⁸ Na nan a niya, nama naxa siga a ralande, barima e nu bara na tonxuma makaabaxi xa fe me.

¹⁹ Na kui, Farisenie naxa a fala e bore be, «Wo bara a to, won mu noma sese ra. Dunija birin bara bira a foxo ra!»

Isa a xa faxe xa fe masenfe

²⁰ Gireki mixi ndee fan nu bara te sali rabade Darisalamu, e xa sa Ala batu.

²¹ E naxa fa Filipu xon, naxan keli Betesayida, Galile boxi ma, e a fala a be, «N ba, muxu wama Isa tofe.»

²² Filipu naxa sa a fala Andire be, e firin birin naxa siga e sa a fala Isa be.

²³ Isa naxa e yaabi, «Waxati bara a li Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen.

²⁴ N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa maale xori mu si, a mu diɓe a yete ma boxi bun, a luma na ki, a keren gbansan. Kono xa a sa diɓe a yete ma boxi bun, a a bogi gbegebe nan naminima.

²⁵ Naxan gbakuma a yete xa dunija fe ra, a loema ne. Naxan mu kankanma a yete xa fe ma yi dunijeigiri kui, a abadan kisi nan sotoma.

²⁶ Xa naxan yo wama n ma wali suxufe, a xa bira n foxo ra ne, n tan na lu dede, n ma walike fan na naa. Xa naxan yo n ma wali suxu, Baba Ala a kanyi binyama ne.»

²⁷ «N boɓe toɔroxi ne yi ki, kono n fa munse falama? N xa a fala Baba Ala be a xa n natanga yi paxankate waxati ma? Ade, yi paxankate naxan fafe n lide, n faxi na nan yati ma.

²⁸ N Baba Ala, a niya i xili xa ite.» Isa to na fala, xui nde naxa keli koore ma, a a fala, «N bara a ite, n man gbilenma ne a ite ra.»

²⁹ Nama naxee nu tixi naa, e to a me, ndee naxa a fala a galanyi nan xui a ra, kono gbete naxa a fala, «Maleke nan woyenxi a be!»

³⁰ Isa naxa a masen e be, «Na xui mu minixi n tan n ma fe xa ma, a minixi wo tan nan ma fe ma.

³¹ Yi dunija makiiti waxati bara a li. Mangeya fafe bade yi dunija nola yi ra.

³² Mixie na n nate wuri magalanbuxi kon na n faxafe ra, n mixi birin nafama ne n ma.»

³³ Isa a faxa ki masen na ki ne.

³⁴ Na kui, pama naxa a fala Isa be, «Muxu tan bara a me seriye Kitaabui kui, a Ala xa Mixi Sugandixi buma abadan. Munfe ra i tan a falama a fo Adama xa Di xa rate? Nde findixi yi Adama xa Di ra?»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «Ala xa naiyalanyi man luma ne wo ya ma dondoronti. Wo xa pere na naiyalanyi kui, alako dimi naxa wo terenna. Naxan perema dimi kui a mu a sigade toma.

³⁶ Naiyalanyi to yanbama wo be yi ki, wo xa la a ra ne, alako wo xa findi naiyalanyi xa die nan na.»

Nama danxaniyatare

Isa to ge na falade, a naxa siga, a sa a noxun e ma.

³⁷ A nu bara tonxuma makaabaxi gbegbe raba e ya xori, konɔ na birin kui, e mu danxaniya a ma.

³⁸ Na raba ne alako Annabi Esayi xui xa kamali, a to a masen, «Marigi, nde laxi masenyi ra, e bara naxan me muxu ra? Ala senbe bara makenen nde be?»

³⁹ Na kui, e mu no danxaniyade Isa ma, barima Esayi a masen ne,

⁴⁰ «Ala bara e ya donxu,
a e xaxili balan,
alako e ya naxa fa se igbe,
e xaxili naxa fa fe kolon,
e naxa fa e boje rafindi n ma,
n xa e rayalan.»

⁴¹ Annabi Esayi na fala ne a to nu bara Isa xa nore to. Na kui, a nu Isa xa fe nan falafe.

⁴² Konɔ na birin kui, hali kuntigie ya ma, e gbegbe naxa la Isa ra. Konɔ e mu nu suusama a falade kene ma barima e nu gaaxuxi Farisenie ya ra, nee naxa fa tonyi doxo e ma, sofe ra salide kui.

⁴³ Adamadie xa matoxoe sotofe nan nu rafan e ma dangi Ala xa matoxoe ra.

Isa xa masenyi donxoe pama be

⁴⁴ Isa naxa a xui ite, a a fala, «Naxan na danxaniya n ma, a mu danxaniyaxi n tan xa ma, a danxaniyaxi n Xeema nan ma.

⁴⁵ Naxan na n tan to, a bara n Xeema to.

⁴⁶ N to faxi dunja, naiyalanyi nan n na, alako naxan yo na danxaniya n ma, na kanyi naxa lu dimi kui sonon.

⁴⁷ Xa naxan yo n xui me, konɔ a mu a rabatu, n tan mu na kanyi makiitima, barima n mu faxi dunja makiitide xe. N faxi dunja rakiside ne.

⁴⁸ Naxan na tondi n na, a mu tin n ma masenyi ra, na kanyi makiitima na na. N masenyi naxan tima, na nan findima a makiitima ra loxo donxoe.

⁴⁹ Barima n ma masenyi mu fatanxi n tan xa ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xexi yaamari ra, a lanma n xa naxan fala, n xa naxan masen.

⁵⁰ N a kolon a xa seriye findima kisi nan na, naxan mu jonma abadan. Na nan a ra, n fe masenma wo be alo Baba Ala a masenxi ki naxe.»

13

Isa a foxirabiree sanyi maxafe

¹ Beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa a kolon a gbe mu nu luxi a xa keli dunja ma gbilenfe ra Baba Ala ma. A foxirabiree a naxee

soto dunjia ma, nee nu rafan a ma. Han a faxa temui naxe, e xa xanunteya nu na a be.

² Nunmare, e birin nu e degefe. Ibulisa jan nu bara so Simon Isikariyoti xa di Yudas xaxili kui, a xa Isa yanfa.

³ Isa to nu a kolon a Baba Ala bara fe birin sa a sagoe, a man to a kolon a a kelixi Ala nan ma, a man gbilenge a tan nan ma,

⁴ a naxa keli e degede, a a xa donma fari igoroe ba a ma, a fa dugi nde xiri a tagi.

⁵ A naxa ye sa paani kui, a fa so a foxirabiree sanyie maxafe, a nu e mafuruku na dugi ra.

⁶ A to Simon Piyeri li, na naxa a fala a be, «Marigi, i waxi ne i xa n tan sanyie maxa?»

⁷ Isa naxa a yaabi, «N naxan nabafe yi ki, i mu a fahaamuma yi waxati tan ma, kono i fama ne a kui kolonde yare.»

⁸ Piyeri naxa a fala a be, «Ade, i tan mu n sanyie maxama feo!» Isa naxa a yaabi, «Xa n mu i sanyie maxa, won mu luma fe keren sonon.»

⁹ Simon Piyeri naxa a fala a be, «N Marigi, xa a na na ki ne, i naxa n sanyie gbansan xa maxa. I xa n belexee nun n xunyi birin maxa.»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Mixi naxan bara a maxa, a hayi mu na a fate maxafe ma bafe a sanyie ra. A jan bara seniyen feo! Wo seniyenxi, kono wo birin mu a ra.»

¹¹ A a fala ne a e birin mu seniyenxi, barima a a foxirabire kolon naxan fama a yanfade.

¹² Isa to ge e sanyie maxade, a man naxa a xa donma fari igoroe ragoro a ma, a man a magoro e degede, a a fala e be, «N naxan nabaxi wo be yi ki, wo a fahaamuxi?»

¹³ Wo to a falama n be «Karamoxo», xa na mu a ra «Marigi», wo nondi nan a ra, barima na nan yati n na.

¹⁴ Na kui, n tan naxan findixi wo Marigi nun wo Karamoxo ra, xa n tan bara wo sanyie maxa, wo fan lan ne wo xa wo bore sanyie maxa.

¹⁵ N naxan nabaxi wo be, a xa findi misaali nan na, alako wo fan xa na mooli nan naba wo bore tagi.

¹⁶ N xa a fala wo be a nondi ki ma, konyi mu dangi a marigi ra, xera fan mu dangi a xema ra.

¹⁷ Wo to bara fahaamui soto yi fee ma, heeri na wo be xa wo e raba.»

¹⁸ «N mu wo birin xa ma. N tan naxan wo sugandixi, n wo kolon. Kono naxan na Kitaabui kui, fo a xa kamali ne, a to sebexi, «Muxu nun naxan belexe na lenge keren kui, na bara a kobe so n na.»

¹⁹ N na fe falaxi ne wo be beenun a xa raba, alako a raba temui wo xa a kolon a n tan nan na naxan na abadan.

²⁰ N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan yo na n ma xera rasene, a n tan nan nasenexi. Naxan yo na n fan nasene, na kanyi n Xema nan nasenexi.»

Yudas xa yanfanteya

(Matiyu 26:20-25, Maraki 14:17-21, Luki 22:21-23)

²¹ A na fala xanbi, Isa boje naxa sunnun, a fa a fala, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, mixi keren na wo ya ma, a n yanfama ne, a n sa kuntigie belexe.»

²² A foxirabiree naxa e bore mato, e mu a kolon Isa nu mixi yo xa fe falafe.

²³ Isa fɔxirabirɛ, a naxan xanuxi, a nu na a fɛ ma teebili ra.

²⁴ Na kui, Simɔn Piyɛri naxa a belexɛ magira na bɛ, a xa Isa maxɔrin a kanyi ma, Isa nu baxi naxan ma fe falade.

²⁵ Na fɔxirabirɛ naxa a maso Isa ra, a a maxɔrin, «Marigi, nde a ra?»

²⁶ Isa naxa a yaabi, «N nu taami ragoro bɔrɛ xɔɔra, n a so mixi naxan yi ra, a tan nan na ki.» Isa to gɛ na falade, a naxa taami rasin bɔrɛ xɔɔra, a a so Simɔn Isikariyoti xa di Yudasɪ yi ra.

²⁷ Yudasɪ to na taami rasuxu, Sentanɛ naxa a bɔɔnɛ masara keren na. Isa naxa a fala a bɛ, «I wama naxan nabafe, a raba mafuren mafuren.»

²⁸ Naxee nu magoroxi e dɛgedɛ, e sese mu a kolon Isa na falafe a bɛ fe naxan ma.

²⁹ Yudasɪ to findi e xa kɔbiri ragatɛ ra, ndee naxa a mapɔxun a Isa nu a xɛfɛ sare nde sode sali xa fe ra, xa na mu a ra a xa sa misikiinee ki.

³⁰ Yudasɪ to na taami xuntunyi rasuxu, a naxa mini keren na. Kɔɛ nu bara so.

Yaamari nɛnɛ

³¹ Yudasɪ to mini, Isa naxa a masen, «Waxati bara a li fa, Adama xa Di xa xunnakeli xa makenɛn, Ala fan xa nɔrɛ xa makenɛn a saabui ra.

³² Ala xa nɔrɛ to makenɛnma a saabui ra, Ala yetɛ fan Adama xa Di xa xunnakeli makenɛnma nɛ. A fafe na nan nabade yakɔsi.

³³ N ma die, a gbe mu luxi n xa keli wo xun ma. Wo n fenma nɛ, kɔnɔ n naxan fala Yuwifi kuntigie bɛ, n fa na nan falama wo fan bɛ, «N sigama dennaxe, wo tan mu nɔma sigade naa.»

³⁴ «N xa yaamari nɛnɛ fi wo ma: Wo xa wo bore xanu nɛ. N tan wo xanuxi ki naxe, wo fan xa wo bore xanu na ki.

³⁵ Dunija birin wo kolonma n fɔxirabirɛɛ ra na fe nan ma, xa wo wo bore xanu.»

Isa a falafe Piyɛri bɛ a a yetɛ rasanma nɛ a ma

(Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34)

³⁶ Simɔn Piyɛri naxa a maxɔrin, «Marigi, i sigama minden?» Isa naxa a yaabi, «N sigafe dennaxe, i mu nɔma birade n fɔxɔ ra sinden, kɔnɔ i fan fama birade n fɔxɔ ra han naa.»

³⁷ Simɔn Piyɛri man naxa a maxɔrin, «Marigi, munfe ra n mu nɔma birade i fɔxɔ ra yakɔsi? N tinxi n xa faxa i xa fe ra!»

³⁸ Isa naxa a yaabi, «I tinxi i xa faxa n ma fe ra? N xa nɔndi yati nan fala i bɛ, beenun konkore xa a rate, i i yetɛ rasanma nɛ n ma sanmaya saxan.»

14

Isa nan na kira, nɔndi, nun kisi ra

¹ Isa naxa a fala a fɔxirabirɛɛ bɛ, «Wo naxa kɔntɔfili. Wo wo xaxili ti Ala ra, wo xa wo xaxili ti n fan na.

² Lingira gbegebe nan na n Baba xɔnyi, xa na mu a ra n mu a falama wo bɛ nu, a n sigafe yigiya yailande wo bɛ.

³ Xa n siga, n naxa sa na yailan wo bɛ, n man fama nɛ wo fɔxɔ ra, alako won birin xa sa lu yire keren.

⁴ N sigafe dennaxe, wo na kira kolon.»

⁵ Tomasi naxa a fala a bɛ, «Marigi, muxu mu i sigade kolon. Muxu fa na kira kolonma di?»

⁶ Isa naxa a yaabi, «N tan nan na kira ra, nɔndi ra, nun kisi ra. Mixi yo mu soma Baba Ala xɔnyi xa n tan saabui xa mu a ra.

⁷ Xa wo bara n tan kolon, wo n Baba fan kolonma ne. Keli yi waxati ma, wo bara a kolon, wo man bara a to.»

⁸ Filipu naxa a fala a be, «Marigi, Baba Ala masen muxu be. A lima na bara muxu wasa.»

⁹ Isa naxa a fala a be, «Filipu, n bara bu wo tagi ki fanyi, konɔ han ya i mu n kolon? Naxan na n tan to, a bara Baba Ala to. I tan fa a falama di, a n xa Baba Ala masen wo be?»

¹⁰ I mu laxi a ra a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra? N tan masenyi naxee tima wo be, e mu fatan n tan yete xa ra. E fatanma Baba Ala nan na. N tan nun Baba Ala naxan a ra temui birin, a tan nan yete na a xa wali rabafe.

¹¹ Wo xa la n na, a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra. Xa wo siikexi na ma, wo xa la a ra n ma walie tan xa fe ra.»

¹² «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, n tan wali naxee rabama, xa naxan danxaniya n ma, na kanyi fan na wali moɔlie rabama ne. A ɔan a rabama ne naxee dangi n tan gbe ra, barima n tan sigafe Baba Ala nan yire.

¹³ Wo naxan birin maxandima n xili ra, n a rabama ne wo be alako Baba Ala xa matɔxɔe soto a xa Di saabui ra.

¹⁴ Xa wo n maxandi fefe naxan ma n xili ra, n a rabama ne.»

Ala Xaxili Seniyeŋxi

¹⁵ «Xa wo n xanu, wo n ma yaamarie rabatuma ne.

¹⁶ N tan fan, n Baba Ala maxandima ne a xa Saabui Fanyi gbete xee wo ma, naxan luma wo fe ma abadan.

¹⁷ Na nan findixi Ala Xaxili ra, naxan nɔndi makenenma. Dunɔɔa tan mu noma a sɔtode, barima e mu a toma, e man mu a kolon. Konɔ wo tan a kolon, barima a sabatima wo i.»

¹⁸ «N mu wo raboloma xe de, wo xa lu alo kiridie. N man fama ne wo yire.

¹⁹ A gbe mu luxi n xa loe dunɔɔa ma, konɔ wo tan fama ne n tode. N tan to baloxi, wo fan baloma ne.

²⁰ Wo a kolonma ne na loxɔe, a n tan nun n Baba nan a ra, wo fan nun n tan nan a ra, n fan nun wo tan nan a ra.

²¹ Naxan n ma yaamarie suxuxi, a e rabatu, na kanyi nan n xanuxi. Anun, naxan na n tan xanuxi, n Baba a kanyi xanuma ne, n fan a xanu, n nan n yete makenen a be.»

²² Yudasi, naxan mu findi Isikariyoti ra, a naxa Isa maxorin, «Marigi, munfe rabaxi i to fafe i yete makenende muxu tan be, i mu i yete makenen dunɔɔa tan be?»

²³ Isa naxa a yaabi, «Xa naxan yo n xanu, a n xui suxuma ne. N Baba a kanyi xanuma ne, muxu nun n Baba fa a yire, muxu sabati a i.

²⁴ Naxan mu n xanuxi, a mu n xui suxuma. Wo masenyi naxan mefe n na, n gbe xa mu a ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xeexi.»

²⁵ «N to wo ya ma, n bara na birin masen wo be,

²⁶ konɔ Baba Ala fama ne Saabui Fanyi xeeɔe wo yire n xili ra. Na saabui lanxi Ala Xaxili Seniyeŋxi nan ma. Na nan fama wo ratude n ma masenyi birin na, a fa wo xaran na ra.»

²⁷ «N boɔesa fima wo ma naxan fatanxi n tan na, naxan mu kelixi dunɔɔa ma. Wo naxa kontɔfili, wo naxa gaaxu.

²⁸ Wo bara n xui me, «N na sigafe, konɔ n man fama wo yire». Xa wo n xanu, a lanma wo xa seewa n ma sigɛ ra Baba Ala yire, barima a dangi n tan na.

²⁹ N a falaxi ne wo be, beenun a xa raba, alako a na raba, wo xa danxaniya n ma.»

³⁰ «N mu woyen gbege falama wo be sonon, barima yi dunija na nola naxan yi, a na fafe. A mu noma n tan na a mooli yo ra,

³¹ konon alako dunija xa a kolon a n tan Baba Ala xanuxi ne, Baba Ala n yamarixi naxan na, n a rabama ne. Wo keli, won xee.»

15

Sansi bili nun a salonyie

¹ «N misaalixi wuri bili nan na, n Baba Ala nan findixi a meenima ra.

² Wuri bili salonyi naxee mu bogi raminima n be, Ala e sege ma ne. Salonyi naxee bogima, Ala xa e magbaran, alako e bogi xa gbo.

³ Wo tan naxee findixi na salonyie ra, wo jan bara raseniye n ma masenyi saabui ra.

⁴ Wo lu n ma fe ne, alo n fan luma wo xa fe ki naxe. Sansi salonyi mu noma bogide a yete ra xa a mu fatuxi sansi bili xa ma. Wo fan luma na ki ne, xa wo mu lu n ma fe.

⁵ N tan nan na Ala xa sansi bili ra, wo fan findixi na sansi salonyie nan na. Naxan na lu n ma fe, n fan lu a xa fe, a lu ne alo sansi salonyi naxan a bogi gbege raminima. Xa wo nun n tan xa mu a ra, wo tan mu noma fefe ra.

⁶ Xa naxan mu lu n ma fe, a luma ne alo sansi salonyi masegegi naxan wolema, a xara. Walikee nee malanma ne, e e wole te xora, e gan.

⁷ Xa wo lu n ma fe, n ma masenyie fan lu wo boje ma, wo na wa fefe xon, wo a maxandi. A rabama ne wo be.

⁸ N Baba matoxoe sotoma, wo tan na lu alo sansi salonyi naxee bogima a fanyi ra, wo a masen na wali fanyie kui, a wo findixi n foxirabiree nan na.

⁹ N Baba Ala n tan xanuxi ki naxe, n fan wo xanuxi na ki ne. Wo lu n ma xanunteya kui.

¹⁰ Xa wo n ma yaamarie rabatu, wo luma n ma xanunteya kui, alo n fan luxi n Baba xa xanunteya kui ki naxe, n to a xa yaamarie rabatuxi.»

¹¹ «N yi fee masenxi ne wo be, alako n ma seewe xa lu wo be, wo xa seewe xa kamali.»

¹² «N ma yaamari findixi yi nan na: Wo wo bore xanu alo n wo xanuxi ki naxe.

¹³ Xa mixi a nii fi a xanuntenyie xa fe ra, xanunteya yo mu na naxan dangi na tan na.

¹⁴ Wo tan findixi n xanuntenyie nan na, xa wo n ma yaamarie rabatu.

¹⁵ N mu fa noma a falade wo be <konyie>, barima konyi mu a kolon a marigi naxan yo rabafe. N tan bara a fala wo be <n xanuntenyie>, barima n naxan birin mexi n Baba ra, n bara wo rakolon a birin na.

¹⁶ Wo tan xa mu n sugandi. N tan nan wo sugandi, n wo findi n ma xerae ra, wo xa sa lu alo sansi salonyie naxee bogima, wo sa wali fanyie raba naxee mu kanama. Na kui, wo na fefe maxorin Baba Ala ma n tan xili ra, a a soma ne wo yi.

¹⁷ N wo yamarixi ne yi fee ma, alako wo xa wo bore xanu.»

Dunija Isa foxirabiree xonfe

¹⁸ «Xa dunija wo xon, wo xa a kolon a n tan nan singe xon.

¹⁹ Xa wo findi dunija mixie nan na nu, wo rafanma ne dunija ma nu, alo a gbe mixie. Kono dunija mixie mu wo ra, barima n tan bara wo sugandi e ya ma. Na nan a toxi, dunija wo xonxi.

²⁰ Wo xa ratu woyenyi ma n naxan masen wo be, «Konyi mu dangima a marigi ra.» Xa e bara n tan jaxankata, e wo fan jaxankatama ne. Xa e n tan xui suxu, e wo fan gbe suxuma.

²¹ E yi fe birin niyama ne wo ra n tan xili xa fe ra, barima e mu n Xeema kolon.

²² Xa n mu sa fa woyende e be nu, e mu yunubi sotoma nu. Kono yakosi, e mu fa noma sese falade naxan kiiti fanma e ra.

²³ Naxan na n tan xon, a bara n Baba fan xon.

²⁴ Xa n mu kaabanakoe raba e tagi nu naxee singe mu nu raba, e mu yunubi sotoma nu. Kono yakosi, e bara na birin to, e man fa n tan nun n Baba xon.

²⁵ Kono naxan sebexi e xa seriye Kitaabui kui, fo a xa kamali, a to a masenxi, «E n xonxi ne tun.»»

²⁶ «N Saabui Fanyi naxan xeema wo ma kelife Baba Ala yire, naxan findixi Baba Ala Xaxili ra, naxan nondi makenenma, a tan na fa, a seede bama ne n ma fe ra.

²⁷ Wo fan seede bama ne, barima wo na n foxo ra kabi a fole.»

16

¹ «N yi fe birin masenxi ne wo be, alako wo naxa fa bira tantanyi kui.

² E fama ne tonyi doxode wo ma, sofe ra salidee kui. Waxati jan fafe, naxan na wo faxa, a na faxe mapoxunma kewali fanyi nan na Ala be.

³ E na fee rabama ne, barima e mu Baba Ala kolon, e mu n fan kolon.

⁴ Kono n yi fee birin masenxi ne wo be, alako e waxati na a li, wo xa ratu, a n e xa fe fala ne wo be.»

Ala Xaxili Seniyeenxi xa wali

«N mu yi fe birin masen wo be a fole ra, barima n nu na wo fe ma.

⁵ Kono yakosi, n fa sigafe n Xeema yire, wo mu n maxorinma, «I na sigafe minden?»

⁶ N to yi fee masenxi wo be, na nan wo bope sunnunxi.

⁷ Kono n xa a fala wo be a nondi ki ma, n ma sigafe nan munafanyi gbo wo be, barima xa n mu siga, Saabui Fanyi mu fama wo ma. Kono xa n siga, n a xeema ne wo ma.

⁸ A na fa, a mixie rakolonma ne yunubi xa fe ra, tinxinyi xa fe ra, nun kiiti xa fe ra.

⁹ A e rakolonma ne yunubi xa fe ra, barima e mu danxaniyaxi n ma.

¹⁰ A e rakolonma ne tinxinyi xa fe ra, barima n na sigafe Baba Ala yire, wo mu n toma fa.

¹¹ A e rakolonma ne kiiti xa fe ra, barima yi dunija na nola kobi naxan yi ra, a jan bara makiiti.»

¹² «Masenyi gbete man na, kono wo mu noma e birin fahaamude yakosi.

¹³ Ala Xaxili na fa wo ma, a na nondi birin ya mabooma wo be. A xa masenyi mu fatanxi a yete kan na. A naxan mema n Baba ra, a na nan masenma wo be. Fe naxee fama rabade, a nee nan masenma wo be.

¹⁴ A fama n ma xunnakeli makenende, barima a naxan sotoma n tan na, a na nan kawandima wo be.

¹⁵ Naxan birin na Baba Ala yi, a findixi n fan gbe nan na. N a fala na nan ma, «A naxan sotoma n tan na, a na nan kawandima wo be.»

Sunnunyi masarama ne seewe ra

¹⁶ Isa man naxa a fala e be, «Waxati di nan luxi beenun n xa loe wo ma, konko waxati di man na dangi, wo man n toma ne.»

¹⁷ A foxirabiree naxa e bore maxorin, «Isa wama munse falafe yi ki, «A gbe mu luxi n xa loe wo ma dondoronti, konko wo man fama n tode.» A xa woyenyi na di a to a falaxi, «N na sigafe Baba Ala yire?»»

¹⁸ E man nu e bore maxorinfe, «A munse ma, a «waxati di»? Won tan mu a kolon a sese falafe yi ki.»

¹⁹ Isa to a kolon a e nu wama a maxorinfe, a naxa a masen e be, «N to a falaxi, «Waxati di nan luxi beenun n xa loe wo ma, konko waxati di man na dangi, wo man n toma ne,» wo wo bore maxorinfe na nan ma?»

²⁰ N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo wama ne, wo gbelegbele, konko dunjpa tan jalexinma ne. Wo sunnunma ne na fe ma, konko wo xa sunnunyi fama masarade seewe ra.

²¹ Gine naxan na ditinyi ra, a tcoroma ne ki fanyi a xa waxati to bara a li. Konko xa a ge di baride, a jan mu ratuma na tcora ma, a to seewaxi di neene barife ra dunjpa.

²² Na kui, wo fan na sunnunyi nan kui yi waxati ma. Konko n gbilenma ne wo to ra, wo boje seewa, mixi yo mu na seewe bama wo yi.

²³ Na loxe na a li, wo mu n maxorinma sese ma sonon. N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo na Baba Ala maxandi fefe ma n xili ra, a a soma ne wo yi.

²⁴ Han ya, wo singe mu nu Ala maxandi fefe ma n tan xili ra. Wo maxandi ti. Wo a sotoma ne, alako wo xa seewa a kamalixi ra.»

Isa xa xunnakeli makenenfe

²⁵ «N yi fe birin masenxi wo be taali woyenyi nan na, konko waxati na fafe, n mu woyenma wo be taali woyenyi ra sonon, n Baba Ala xa fe masen wo be a fiixe ra.

²⁶ Na waxati ma, wo Baba Ala maxandima n xili nan na. N mu a falafe xe de, a n tan nan Baba Ala maxandima wo be,

²⁷ barima Baba Ala yete yati wo xanuxi ne. A wo xanuxi ne n to rafan wo ma, wo man to laxi a ra a n kelixi a tan Ala nan ma.

²⁸ N kelixi Baba Ala nan ma, n fa dunjpa ma. N man fa kelife ne dunjpa ma, sigafe ra Baba Ala yire.»

²⁹ Isa foxirabiree naxa a fala a be, «A mato, i mu woyenfe taali woyenyi xa ra sonon, i fa na woyenfe a fiixe nan na!

³⁰ Muxu bara a kolon fa, a i fe birin kolon, hali mixi yo mu i maxorin. Na kui, muxu laxi a ra a i kelixi Ala nan ma.»

³¹ Isa naxa e yaabi, «Wo bara danxaniya yakosi?

³² Waxati na fafe, a jan bara a li, wo yensenma ne, wo fa n naboloma. Konko Baba Ala tan mu n naboloma. A luma ne n seeti ma.

³³ N yi fe birin masenxi ne wo be, alako bojesa xa lu wo yi ra n saabui ra. Wo mantcoroli sotoma ne dunjpa ma, konko wo xa limaniya, n tan bara no dunjpa ra.»

¹ Isa to ge na fee falade, a naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, waxati bara a li. I xa i xa Di xa xunnakeli makenen, alako i xa Di fan xa i xa nore makenen.

² I bara mangeya fi a ma dunija mixie birin xun na, alako a xa abadan kisi fi mixi birin ma, i naxee fixi a ma.

³ Abadan kisi findixi yi nan na: E xa i kolon, i tan keren naxan findixi Ala yete ra, e man xa i xa Mixi Sugandixi Isa kolon i xa xera ra.

⁴ N bara i xa nore makenen dunija ma, n ge wali ra i n ti naxan na.

⁵ N Baba Ala, yakosi, n noro i fe ma, alo n nu noroxi i fe ma ki naxe, beenun dunija xa daa.»

⁶ «N bara i xa fe masen mixie be, i naxee fixi n ma dunija. I xa mixie nan e ra i naxee taxuxi n na. E bara i xui ratinme.

⁷ E bara a kolon fa, a i naxan birin soxi n yi ra, a fatanxi i tan nan na,

⁸ barima n bara i xui radangi e ma, e fan bara la a ra. E bara a kolon yati, a n kelixi i tan nan ma, e la a ra, a i tan nan n xexi.

⁹ N mu dubama dunija be. N dubama i xa mixie nan be, i naxee taxuxi n na.

¹⁰ Naxee birin findixi n gbe ra, i gbe na e ra. Naxee birin findixi i gbe ra, n gbe na e ra. N ma fe itema ne e tan saabui ra.

¹¹ N mu fa luma dunija sonon. N fafe i yire ne yi ki, konɔ e tan luma be ne. N Baba Seniyenxi, e makanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma, alako e fan xa findi keren na alo won tan findixi keren na ki naxe.

¹² N to nu e ya ma, n bara e kanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma. N to e makanta, mixi keren mu lɔe e ya ma fo gbaloe ragataxi naxan keren be, alako Kitaabui sebɛli xa kamali.

¹³ Konɔ n to fafe i yire ne yi ki, n yi fee falama dunija ma, alako n ma seewe xa lu e be, a xa lu e bope ma a kamalixi ra.

¹⁴ N to i xa masenyi fala e be, dunija bara e xon, barima e tondixi birade dunija fe foxo ra alo n fan to mu tinxi birade dunija fe foxo ra.

¹⁵ N mu i maxandima xe i xa e tongo dunija ma. N i maxandife ne i xa e ratanga Sentane ma.

¹⁶ E mu birama dunija fe foxo ra, alo n fan to mu luma na fe mooli kui.

¹⁷ I xa e sa i yete nan sagoe nondi kui. I xui nan findixi nondi ra.

¹⁸ N bara e xee dunija, alo i fan n xee ki naxe.

¹⁹ N bara n yete sa i sagoe e be, alako e tan fan, e xa sa i sagoe nondi kui.»

²⁰ «N mu dubama na mixie gbansan xa be. N man dubama mixie be naxee fama danxaniyade n ma e saabui ra.

²¹ N dubama ne e be alako e xa findi keren na, alo n nun i tan n Baba Ala findixi keren na ki naxe. N man dubama e be alako e xa findi keren na won foxo ra, won birin xa findi keren na. Na kui, dunija noma a kolonde a i tan nan n xexi.

²² I bara xunnakeli naxan fi n ma, n fan bara a fi e ma, alako e fan xa findi keren na, alo won tan findixi keren na ki naxe.

²³ N tan na e i, i fan na n i, alako e xa kerenna xa kamali. Na kui, dunija a kolonma ne a i tan nan n xexi, a i man e tan xanuxi alo i n fan xanuxi ki naxe.»

²⁴ «N Baba Ala, beenun dunija xa daa, i nu bara nore fi n ma i xa xanunteya xa fe ra. A xoli n ma n ma mixie, i naxee fixi n ma, nee fan xa lu n seeti ma ariyanna, e xa n ma nore to.

²⁵ N Baba, i tinxin. N i kolon. Dunija tan mu i kolon, konɔ e a kolon a i tan nan n xexi.

²⁶ N bara e rakolon i xa fe ra, n man nde sama ne a fari, alako xanunteya xa lu e boje ma i n xanuxi naxan na, alo n fan na e boje i ki naxe.»

18

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53)

¹ Isa to ge Ala maxandide, a tan nun a foxirabiree naxa siga Sediron xure naakiri ma sansi yire.

² Yudasi, naxan findi Isa yanfama ra, a fan nu na kolon, barima Isa nun a foxirabiree nu darixi e malan na menni ne.

³ Yudasi naxa Romakae, serexedube kuntigie, nun Farisenie xa soori gali xanin naa, lanpuie nun geresosee na e yi ra. E man naxa sexe maxiri wuri ma, e a radexe alako e xa kira to.

⁴ Isa to nu fe birin kolon naxan nu fafe a lide, a naxa e ralan, a e maxorin, «Wo nde fenfe?»

⁵ E naxa a yaabi, «Muxu Isa Nasaretika nan fenfe.» Isa naxa a fala, «N tan nan na a ra.» Yudasi, naxan findi a yanfama ra, a fan nu tixi na gali ya ma.

⁶ Isa to a fala e be, «N tan nan na a ra», e naxa gbilen xanbi, e bira boxi.

⁷ Isa man naxa e maxorin, «Wo nde fenfe?» E man naxa a yaabi, «Isa Nasaretika.»

⁸ Isa naxa e yaabi, «N bara a fala wo be, n tan nan a ra. Xa wo n tan nan fenfe, wo a lu yi booree tan xa siga.»

⁹ Na kui, Isa xa masenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a fala, «I mixi naxee fi n ma, keren mu lœ e ya ma.»

¹⁰ Simon Piyeri naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi Maliku yirefanyi tuli bolon.

¹¹ Isa naxa a fala Simon Piyeri be, «Santidegema raso a tee i. Fo n xa tin toore ra Baba Ala naxan nagiri n ma.»

Isa xanife Anani nun Kayafa yire

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

¹² Roma soori mange nun a xa soorie, a nun Yuwifie xa soorie naxa Isa suxu, e a xiri,

¹³ e a xanin Anani xon ma. Anani xa di gine nan doxo Kayafa xon. Kayafa nu bara findi serexedube kuntigi ra na je ra.

¹⁴ Kayafa nan nu bara Yuwifi kuntigi rasi, a a fan e be, mixi keren nan xa faxa jama be.

¹⁵ Simon Piyeri naxa bira Isa foxo ra, a nun Isa foxirabire gbete nde. Na foxirabire to nu findixi serexedube kuntigi kolon mixi ra, a naxa no sode serexedube kuntigi xa tete kui, e Isa xanin dennaxe.

¹⁶ Piyeri naxa lu tande naade de ra, han a boore, serexedube kuntigi kolonma, a naxa woyen naade kantama ra a xa tin Piyeri fan xa so.

¹⁷ Konyi gine naxan nu naade kantafe, a naxa Piyeri maxorin, «Na xeme Isa foxirabire nde xa mu i fan na?» A naxa a yaabi, «Ade, n tan mu a ra!»

¹⁸ Xinbeli to mini, konyie nun kosibilie naxa te xuru, e fa lu na fe ma. Piyeri fan naxa a maso e ra.

¹⁹ Serexedube kuntigi naxa Isa maxorin a foxirabiree xa fe ma, a nun a xa kawandie.

²⁰ Isa naxa a yaabi, «N tan masenyie tixi keɛɛ nan ma, dunɔɔa birin be. N nan n ma kawandi birin tixi salidee nan kui, xa na mu hoɔɔmɔɔbanxi kui, Yuwifie birin e luma malan na deɛnnaxe. N mu sese fala dunxui ra.

²¹ I n tan maxorinma munfe ra? Naxee n xui rame, nee nan maxorin. E tan nan a kolon n bara fee naxee fala.»

²² Isa to na fala, kosibili nde naxan nu tixi naa, a naxa a de ragarin, a a fala, «Pe, I seɛɛɛdube kuntigi yaabima na ki ne?»

²³ Isa naxa a yaabi, «Xa n woɔyen kobi nan falaxi, a masen. Koɔɔ xa n mu woɔyen kobi xa falaxi, i n de ragarinxi munfe ra?»

²⁴ Na temui, Anani naxa a xirixi rasanba Kayafa ma, seɛɛɛdube kuntigie xunyi.

²⁵ Simɔn Piyeri nu doxoɔi te ra, a na a maxarafe. Na temui e naxa a maxorin, «Isa foxirabire xa mu i fan na?» Piyeri naxa e yaabi, «Ade, a foxirabire mu na n tan na.»

²⁶ Seɛɛɛdube kuntigi xa konyi nde nu na naa, Piyeri nu bara naxan barenyi tuli bolon. A naxa Piyeri maxorin, «N mu i to xe na sansi yire, wo nun Isa?»

²⁷ Piyeri man naxa na matandi, konkore fan naxa a rate keren na.

Isa tife gomina Pilati ya i

(Matiyu 27:1-2, 11-14, Maraki 15:1-5, Luki 23:1-5)

²⁸ Na temui, e naxa Isa tongo Kayafa xonyi, e a xanin gomina xonyi. Kuye nu baxi ibade. Yuwifie kuntigie tan mu tin sode gomina xonyi, alako e xa seniyenyi naxa fa kana, e mu fa no Sayamaleke Dangi Sali donyi donde.

²⁹ Na kui, gomina Pilati naxa mini e yire tande, a e maxorin, «Wo yi xeme kalamufe munse ma?»

³⁰ E naxa a yaabi, «Xa yi xeme mu findi fe kobi raba xa ra, muxu mu fama a ra i xon ma nu.»

³¹ Pilati naxa a fala e be, «Wo a xanin, wo xa sa a makiiti wo xa seriye ki ma.» Yuwifie naxa a fala, «Wo xa seriye mu tinma muxu xa mixi faxa muxu yete ra.»

³² Na kui, Isa xa woɔyenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a yete faxa ki masen.

³³ Pilati man naxa so a xonyi, a Isa xili, a a maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?»

³⁴ Isa naxa a yaabi, «I woɔyenfe i yete xaxili nan ma ba, ka mixie nan n ma fe fala i be?»

³⁵ Pilati naxa a yaabi, «Pe, Yuwifie nan na n fan na? I boore Yuwifie nun seɛɛɛdube kuntigie nan i saxi n belexe. I munse rabaxi?»

³⁶ Isa naxa a yaabi, «N ma mangeya mu findixi dunɔɔa daaxi xa ra, xa na mu a ra n ma mixie gere soma ne nu, e tondi n xa lu Yuwifie sago. N ma mangeya mu findixi dunɔɔa daaxi ra.»

³⁷ Na kui, Pilati naxa a maxorin, «I tan nan na Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N barixi ne dunɔɔa benɛɛɛ fupi fari, alako n xa nɔndi masen a birin be. Mixi naxan wama nɔndi xon, a n xui suxuma ne.»

³⁸ Pilati man naxa a maxorin, «Nɔndi na di?» Pilati to na fala, a naxa mini tande Yuwifie yire, a a fala e be, «N mu fe jaaxi yo toxi yi xeme lan a a jaxankata naxan ma.

³⁹ Wo to darixi a ra n xa geelimani keren bepin wo be Sayamaleke Dangi Sali loxoɛ, wo wama n xa Yuwifie xa mange bepin wo be?»

⁴⁰ E naxa sɔnxɔe rate, «Ade, na mu a ra! Barabasi nan xa rabolo.» Suute nan nu Barabasi ra.

19

Isa faxafe nate tongo ki

¹ Na temui Pilati naxa yaamari fi a soorie xa Isa bulan sebere ra.

² Soorie naxa mange katanyi maniye yailan tunbee ra, e a sa a xun ma, e fa mange donma gbeeli ragoro a ma.

³ E nu e masoma a ra, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mange,» e nu fa a madin.

⁴ Pilati man naxa mini tande, a a fala Yuwifi jama be, «N bara yi xeme masen wo be, alako wo xa a kolon a n mu fefe toxi a ma a paxankatama naxan ma.»

⁵ Na kui, soorie naxa Isa ramini tande, na tunbe mange katanyi saxi a xun ma, burumusi gbeeli ragoroxi a ma. Pilati naxa a fala e be, «A tan nan yi ki!»

⁶ Serexedube kuntigie nun hɔrɔmɔbanxi kɔsibilie to a to, e naxa sɔnxɔ, «A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala e be, «Wo a tongo, wo tan nan xa sa a banban wuri magalanbuxi ma, barima n tan mu fefe toxi a lan a xa faxa naxan ma.»

⁷ Yuwifie naxa a yaabi, «Seriye na muxu fan yi. Na seriye ki ma, a lan a xa faxa, barima a bara a yete findi Ala xa Di ra.»

⁸ Pilati to na me, a naxa gaaxu ki fanyi ra.

⁹ A man naxa so a xonyi, a Isa maxɔrin, «I tan, i kelixi minden?» Kɔno Isa mu yaabi yo fi.

¹⁰ Pilati naxa fa a fala a be, «I tondixi n tan nan yaabide? I mu a kolon a nɔe naxan na n tan be, n nɔma i rabolode, n man nɔma i faxade wuri magalanbuxi ma?»

¹¹ Isa naxa a yaabi, «Nɔe yo mu i be n tan xun ma fo Ala naxan fixi i ma. Na nan a ra, naxan n saxi i belexe, na nan xa yunubi gbo.»

¹² Pilati to na me, a naxa so katafe a xa Isa rabepin, kɔno Yuwifie naxa sɔnxɔ, «Xa i yi xeme bepin, i bara gere giri Roma mange xungbe ma. Naxan yo a yete findi mange ra, a bara ti Roma mange xungbe kanke.»

¹³ Na kui, Pilati to e xui me, a naxa Isa ramini tande. Pilati naxa dɔxo buntunyi ra, kiitisa kibanyi kui, dennaxe xili falama Eburu xui «Gabata».

¹⁴ Na loxɔe Yuwifie nu na fee yailanfe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. Yanyi tagi Pilati naxa a fala Yuwifie be, «Wo xa mange nan ya!»

¹⁵ E man naxa sɔnxɔ, «A faxa! A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala, «N xa wo xa mange faxa wuri magalanbuxi ma?» Serexedube kuntigie naxa a yaabi, «Mange yo mu na muxu tan be bafe Roma mange xungbe ra!»

¹⁶ Na temui a naxa Isa sa e sagoe, a yaamari fi Isa xa banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Matiyu 27:32-44, Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43)

Soorie to Isa suxu,

¹⁷ e naxa a ramini taa kui sigafe ra «xun konkota yire,» naxan xili falama Eburu xui «Gologota.» Isa naxa siga naa, a wuri magalanbuxi ratexi a ma.

¹⁸ E Isa banban wuri magalanbuxi ma menni ne. E naxa mixi firin gbete fan banban, e keren ti yirefanyi ma, e boore ti kɔɔla ma, e Isa ti e tagi.

¹⁹ Pilati naxa yaamari fi a yi sebeli xa gbaku Isa xun ma wuri magalanbuxi ma, «Isa Nasaretika, Yuwifie xa mange».

²⁰ Yuwifi gbege naxa na sebeli xaran, barima Isa nu banbanxi dennaxe, na makore taa ra. Na sebeli fan nu sebexi Eburu xui, Lateni xui, a nun Gireki xui.

²¹ Na kui, serexedube kuntigie naxa a fala Pilati be, «I naxa a sebe <Yuwifie xa mange>. I xa a sebe ne, <Yi xeme a fala ne, a Yuwifie xa mange nan a ra.>»

²² Pilati naxa e yaabi, «N naxan sebexi, n bara ge na sebede.»

²³ Soorie to ge Isa banbande, e naxa a xa dugie tongo, e e itaxun na soori naani ma. E naxa a xa donma fari igoroe fan tongo. Na donma to mu nu degexi,

²⁴ e naxa a fala e bore be, «Won naxa a iboo. Won xa a tongoma sugandi bere nde ra.» Na birin naba ne, alako naxan sebexi Kitaabui kui, na xa rakamali:

«E bara n ma dugie itaxun e bore ma,
e n ma donma tongoma sugandi bere ra.»

Soorie a raba na ki ne.

²⁵ Isa nga fan nu na a xa wuri magalanbuxi fe ma, a nun a nga xunya. Kolopa xa gine Mariyama, nun Mariyama Magidalaka fan nu na menni.

²⁶ Isa to a nga to a foxirabire maxanuxi fe ma, a naxa a fala a nga be, «N nga, yi bara findi i xa di ra.»

²⁷ A naxa fa a fala a foxirabire fan be, «A mato, i nga nan ya.» Keli na waxati ma, na foxirabire naxa Isa nga xanin a xonyi.

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49)

²⁸ Na xanbi, Isa to nu a kolon a fe birin bara kamali, a naxa a fala, «Ye xoli na n ma.» A na fala ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali.

²⁹ Se sase nde nu na menni, naxan nu rafexi weni muluxunxi ra. E naxa se nde rasin na weni i, e a xiri hisopi wuri kuye ra, e a maso Isa de ra.

³⁰ A to nde min, a naxa a fala, «A birin bara kamali!» A naxa a xun sin, a fa laaxira.

³¹ Na loxoe Yuwifie nu see rafalama Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. E mu tin furee xa lu wuri magalanbuxi ma na malabu loxoe, barima sali xungbe nan nu a ra. Na kui, e naxa Pilati mayandi a xa na mixi banbanxie sanyie gira, alako e xa faxe mafuren, e xa ba na.

³² Soorie naxa fa, e fa na mixi firinyi sanyie gira, naxee nu banbanxi Isa yirefanyi ma, a nun a koola ma.

³³ Kono e to Isa li, e naxa a to a jan bara faxe. Na kui, e mu a tan sanyie gira,

³⁴ kono soori nde naxa a seeti soxo tanbe ra, ye nun wuli naxa mini keren na.

³⁵ Naxan na fe toxi, a bara na fe seede ba. A xa seedepoxoya findixi nondi nan na. A tan yete a kolon, a a na nondi nan falafe wo be, alako wo fan xa danxaniya.

³⁶ Na fee raba ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xori keren mu girama.»

³⁷ A man sebexi yire gbete, «E e ya tima ne mixi ra, e bara naxan soxo.»

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56)

³⁸ Na fe birin xanbi, Yusufu Arimateka naxa sa Isa fure maxandi Pilati ma. Isa fɔxirabire nde nan nu a ra, kɔnɔ a mu nu a masenma kene ma, a to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Pilati to tin, Yusufu naxa sa Isa fure tongo.

³⁹ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire gundo kui kɔɛ ra temui dangixi, na fan naxa labunde kilo tongo saxan miri nun alowe daaxi xanin Isa fure yire.

⁴⁰ E naxa Isa fure mafilin dugie ra, e labunde sa a ma, alo Yuwifie darixi a ra ki naxe.

⁴¹ Bɔxi nde nu makɔɛ Isa faxade ra, gaburi neene nu bara yailan dennaxe. Fure yo mu nu ragataxi a kui sinden.

⁴² E naxa Isa ragata na yire makɔɛxi, barima e gbataxi Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A nu lan ne Yuwifie xa ge fe birin yailande beenun kɔɛ xa so na lɔxɔɛ.

20

Isa xa marakeli

(Matiyu 28:1-8, Maraki 16:1-8, Luki 24:1-12)

¹ Sande lɔxɔɛ Mariyama Magidalaka naxa siga gaburi yire subaxe ma beenun kuye xa mayalan. A to menni li, a naxa a to na geme xungbe nu bara ba gaburi de ma.

² Na kui, a naxa siga a gi ra Simɔn Piyeri nun Isa fɔxirabire boore yire, Isa nu naxan xanuxi, a a fala e be, «E bara Marigi fure tongo gaburi kui, muxu fan mu a kolon e a saxi dede.»

³ Na kui, Piyeri nun Isa na fɔxirabire boore fan naxa mini sigafe ra gaburi yire.

⁴ E firinyi naxa siga e gi ra, kono Isa fɔxirabire maxanuxi naxa gaburi li beenun Piyeri singe xa naa li.

⁵ A to a felen alako a xa gaburi kui mato, a naxa kasange dugie to, kono a mu so na kui.

⁶ Simɔn Piyeri to menni li, a naxa so fonme kui keren na, a fa dugi bentenyi to naxan nu saxi Isa fure ma,

⁷ a nun dugi naxan nu makunfukunfuxi Isa yatagi ma. Na dugi nu saxi a xati ma, a sa ki yailanxi a fanyi ra.

⁸ Na temui, Isa fɔxirabire boore, naxan singe gaburi yire li, a fan naxa so na kui. A naxa a birin to, a danxaniya.

⁹ E mu nu fahaamui sotoxi Kitaabui xa masenyi ma sinden, fa fala a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa keli faxe ma.

¹⁰ Na dangi xanbi na fɔxirabire firinyie naxa gbilen e xonyi.

Isa minife Mariyama Magidalaka ma

(Maraki 16:9-11)

¹¹ Mariyama to nu tixi gaburi sode de ra, a nu na wafe. A to a felen a xa gaburi kui mato,

¹² a naxa maleke firin to. E maxirixi dugi fiixe ra, e doxoɔi Isa fure nu saxi dennaxe. Keren nu na a xunsade ra, boore nu na a sanlaabe ra.

¹³ E naxa Mariyama maxorin, «N ma di, i wafe munfe ma?» A naxa e yaabi, «E bara n Marigi fure tongo, n mu a kolon e a saxi dede.»

¹⁴ A to ge na falade, a naxa a kobe rato, a fa mixi nde to, a tixi naa. A mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁵ Isa naxa a maxorin, «N ma di, i wama munfe ra? I na nde fenfe?» Mariyama joxo a ma, sansi meenima nan nu a ra. Na kui, a naxa a yaabi,

«N ba, xa i tan nan na fure tongoxi, i xa na yire masen n be alako n xa siga a tongode.»

¹⁶ Isa naxa a fala a be, «Mariyama.» Mariyama to a mafindi, a naxa a ratin, «Rabuni!» Na nan falaxi Eburu xui, «Karamoxo».

¹⁷ Isa naxa a fala a be, «I naxa i belexe din n na, barima n mu nu te Baba Ala yire sinden. Siga n ngaxakerenyie yire, i a fala e be, a n fafe tede n Baba xonyi, n Marigi Ala naxan findixi wo fan Baba ra, wo fan Marigi Ala.»

¹⁸ Mariyama Magidalaka naxa siga xibaaru ra Isa foxirabirsee yire, a a fala e be, «N bara Marigi to!» A man naxa Isa xa xera iba e be.

Isa minife a foxirabirsee ma

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49)

¹⁹ Na sande loxo kerenyi, Isa foxirabirsee nu malanxi banxi kui nunmare ra, naade birin mabalanxi Yuwifii kuntigie xa yaragaaxui ma. Isa naxa mini e ma, a ti e tagi, a a fala, «Ala xa wo bope sa.»

²⁰ A to na fala e be, a naxa a belexe nun a seeti masen e be. E naxa seewa Marigi tofe ra.

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Bope sa lu wo be. N bara wo xee alo Baba Ala n xexi ki naxe.»

²² A to ge na falade, a naxa foye felun e ma, a a fala, «Wo xa lu Ala Xaxili Seniyenxi xa goro wo ma.

²³ Xa wo dipe mixi haake ma, na haake bara jon, konso xa wo mu dipe, na haake luma a ma.»

Tomasi Isa tofe

²⁴ Isa mini a xa xera fu nun firinyie ma temui naxe, Tomasi, e naxan xilima «guli», a mu nu na e ya ma menni.

²⁵ Na kui, booree naxa a fala a be, «Muxu bara Marigi to!» Konso a tan naxa e yaabi, «Xa n tan mu lantuma foxi to a belexe kui, n nan n belexesole raso naa, xa n man mu n belexe sa a seeti ma e dennaxe soxo, n tan mu lama a ra feo!»

²⁶ Xi solomasaxan dangi xanbi, Isa foxirabirsee man to nu malanxi banxi kui, Tomasi nu na e ya ma. Hali naade birin to nu mabalanxi, Isa naxa mini e ma menni, a ti e tagi, a e xebu, «Bope sa lu wo be.»

²⁷ Na temui, Isa naxa a fala a be, «N belexe mato. I xa i belexesole sa n seeti ma e dennaxe soxo. I naxa tege n i. I xa danxaniya.»

²⁸ Tomasi naxa a fala a be, «N Marigi Ala!»

²⁹ Isa naxa a masen a be, «I danxaniyaxi ne, i to bara n to? Hxeri na mixie be naxee bara danxaniya, hali e mu n toxi.»

Yi Kitaabui sebe fe naxan ma

³⁰ Isa kaabanako gbege raba ne a foxirabirsee ya xori, naxee mu sebexi yi Kitaabui kui.

³¹ Konso naxee xa fe tan sebexi yi ki, e sebexi ne alako wo xa la a ra, a Isa nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di. Na kui, wo na danxaniya a ma, wo kisi sotoma ne a saabui ra.

21

Isa minife a foxirabirsee ndee ma

¹ Na fee dangi xanbi, Isa man naxa mini a foxirabirsee ma Tiberiyasi baa de ra. A a yete makenen e be yi ki ne.

² Simōn Piyeri, Tomasi e naxan xilima «guli,» Natanayeli naxan keli Kaana taa Galile bōxi ma, Sebede xa die, nun Isa fōxirabirē firin gbetēe, nee birin nu na yire keren.

³ Simōn Piyeri naxa a fala e bē, «N tan sigafe yexē suxude.» E naxa a fala a bē, «Won birin na a ra.» Na kui, e naxa mini, e baki kunkui kui, kōnō na kōe birin na, e mu sese suxu.

⁴ Kuye to nu ibafe, Isa nu tixi baa dē ra, kōnō a fōxirabirēe mu nu a kolon a a tan nan a ra.

⁵ Isa naxa e maxōrin, «N ma die, wo bara yexē nde soto?» E naxa a yaabi, «Ade, muxu mu sese suxuxi.»

⁶ A naxa a fala e bē, «Wo yelē woli kunkui yirefanyi ma, wo a nde sōtōma nē.» E to a woli, e mu nu nōma yelē ratede, barima yexē gbo a kui.

⁷ Na kui, Isa fōxirabirē, a naxan xanuxi, a naxa a fala Piyeri bē, «Won Marigi na a ra.» Simōn Piyeri to na mē, a naxa donma ragoro a ma, a bagan ye ma sigafe ra Isa yire.

⁸ Booree fan naxa a li kunkui kui, yelē naxan nafexi yexēe ra, a xirixi kunkui ra. E mu nu makuya xare dē ra, fo nōngon kēmē firin jōndōn.

⁹ E to te xare dē ra, e naxa tē xuruxi to, yexē saxi a tē wole ra, taami fan na na.

¹⁰ Isa naxa a fala e bē, «Wo fa yexē nde ra wo baxi naxan suxude.»

¹¹ Na kui Simōn Piyeri naxa te kunkui kui, a yelē bēndun xare ma. A nu rafexi yexē xungbee nan na, a gundi kēmē tongo suuli nun saxan. Kōnō hali yexē to nu gboxi yelē kui na ki, yelē mu ibōō.

¹² Isa naxa a fala e bē, «Wo fa wo dege.» A fōxirabirēe mu suusa a maxōrinde nde a ra, barima birin nu a kolon Marigi nan a ra.

¹³ Isa naxa fa taami tongo, a a itaxun e ma, a man naxa yexē so e yi ra.

¹⁴ A saxan nde nan nu na ki, Isa a yete masenma a fōxirabirēe bē, kabi a keli faxe ma.

Isa nun Piyeri

¹⁵ E to gē e dē ibade, Isa naxa Simōn Piyeri maxōrin, «Simōn, Yaya xa di, i n xanuxi dangi yee birin na?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a bē, «Mēeni n ma yexēe yōrēe ma.»

¹⁶ A man naxa gbilen a maxōrin na a firin nde, «Simōn, Yaya xa di, i n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a bē, «Mēeni n ma yexēe ma.»

¹⁷ A man naxa gbilen a maxōrin na a saxan nde, «Simōn, Yaya xa di, i n xanuxi?» Piyeri naxa sunnun Isa to a maxōrin sanmaya saxan nde, «I n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Marigi, i tan fe birin kolon. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a bē, «Mēeni n ma yexēe ma.»

¹⁸ N xa nōndi yati nan fala i bē, i fonike temui, i tan nan nu i yete tagi ixirima, i wa sigafe dēde, i siga. Kōnō i na fori, i i bēlēxe italama nē, mixi gbete i tagi xiri, a i xanin yire i mu wama sigafe dennaxe.»

¹⁹ Isa na fala nē alako a xa Piyeri faxe ki nan masen, Piyeri fama Ala matōxōde naxan saabui ra. A na fala xanbi, a naxa a fala Piyeri bē, «Bira n fōxō ra.»

Isa nun a fōxirabirē maxanuxi

²⁰ Piyeri to a kobe rato, a naxa Isa fōxirabirē to e fōxō ra, Isa nu naxan maxanuxi. Sayamaleke Dangi Sali, a tan nan a maso Isa ra e dege temui, a a maxōrin, «Marigi, nde fama i yanfade?»

²¹ Piyeri to a to, a naxa Isa maxɔrin, «Marigi, na tan go?»

²² Isa naxa a yaabi, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma? I tan xa bira n fɔxo ra.»

²³ Na kui, danxaniyatɔe ndee ɲɔɔ naxa lu a ma a na fɔxirabire tan mu faxama, kɔɔ Isa mu na fala. A a fala ne, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma?»

Sebeli donxɔe

²⁴ Na fɔxirabire yati nan yi fe birin sebe, a findi seede fanyi ra. Muxu a kolon a xa seedeɲɔɔya findixi nɔndi nan na.

²⁵ Isa fe gbegbe raba ne naxee mu sebei yi Kitaabui kui. Xa na birin sebe ne nu, n laxi a ra a na Kitaabuie birin sade mu sɔtoma dunipa ma nu.

Isa xa xɛɛrae xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Luki naxan Inyila Isa seɓe, a naxa Kitaabui firin nde seɓe naxan xili «Isa xa xɛɛrae xa taruxui». Inyila Isa a masenma won be Isa fe naxan nabaxi a xa simaya kui. Yi Kitaabui firin nde foloxi boore Kitaabui danxi dennaxe, a fan a masenma won be Isa foxirabiree nun a xa xɛɛrae naxan naba alako Isa xa masenyi xa yensen dunjina birin na.

Beenun Isa xa a xa xɛɛrae xee e xa a xa masenyi kawandi dunjina birin be, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi ragoro e ma alako e xa senbe soto a xa wali rabafe ma. E to na soto, e naxa kawandi ti folo Darisalamu. Mixi gbege naxa la e xa masenyi ra, e findi Isa foxirabiree ra. Kaabanako gbege naxa raba alako mixi xa la Isa xa xɛɛrae xa masenyi ra.

Na kawandi nu senbe sotofe Darisalamu temui naxe, Isa yaxuie naxa danxaniyatooe tooo folo. Na kui, Isa foxirabiree naxa yensen Darisalamu fari ma. E naxa siga kawandi ti ra Yudaya nun Samari boxi ma. Sora singe han sora fu nun firin nde, na wali nan masenxi won be. Piyeri tide gbo na taruxui kui.

Na xanbi Ala naxa xɛɛra gbete xili naxan findixi Polu ra. Beenun Ala xa a xili, Polu nu Isa foxirabiree paxankatama Isirayila xa diine xili ra. Kono Isa naxa a yete masen Polu be, a fa a xee pamanɛ gbete ma. Na kui, Isa xa xibaaru bara dangi Isirayila naaninyi ra sigafe ra boxie ma si gbete nu na dennaxe.

Polu naxa na wali raba yire wuyaxi, keli Darisalamu han Roma. Yuwifie naxa a paxankata ki fanyi, kono e mu no a ra. A nu kawandi tima Yuwifie xa salidee nan kui, a man nu a ti si gbete xa salidee kui. A na raba ne alako dunjina birin xa a kolon Isa bara naxan naba e be.

Na birin kui, to danxaniyatooe noma a kolonde Isa foxirabiree singee dunjina igirixi ki naxe. E xa wali xa findi misaali ra won be. Ala xa won mali xaxili sotofe ra yi Kitaabui saabui ra. Amina.

Isa xa xɛɛrae xa taruxui

Isa tefe koore ma

¹ Teyofilo, n bara a masen n ma Kitaabui singe kui Isa naxan birin falaxi nun a naxan nabaxi kabi a folo

² han a te loxoɛ koore ma. Beenun a xa te koore ma, a naxa yaamari fi a xa xɛɛra sugandixie ma, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

³ A xa paxankate xanbi, a naxa mini e ma xi tongo naani bun ma, a a yete masenma e be kiraya wuyaxi a a jipe na a ra. A nu fa Ala xa mangeya niini fe fala e be.

⁴ A nu e ya ma temui naxe, a naxa a fala e be, «Wo naxa wo makuya Darisalamu ra. Wo xa lu be han Baba Ala a xa laayidi rakamalima temui naxe, alo n na masenxi wo be ki naxe.

⁵ Yaya wo xunxa ye nan xooa, kono Ala Xaxili Seniyenxi nan fama gorode wo ma yi saxanyi.»

⁶ Awa, xɛɛrae to e malan, e naxa Isa maxorin, «Marigi, i Isirayila mangeya ragbilenma a ra yi temui ne?»

⁷ Isa naxa e yaabi, «Na waxati kolonfe mu na wo tan xa ma. Na nate na Baba Ala keren peti nan yi ra.

⁸ Κοκο, wo senbe sotoma Ala Xaxili Seniyenxi na fa wo ma temui naxe. Wo findima n ma seedee nan na Darisalamu nun Yudaya birin, Samari, han dunipa dande.»

⁹ A to ge na masenxi tide, Ala naxa a rate koore ma e ya xori, nuxui fa a noxun e ya tode ra.

¹⁰ E to nu a matoma a tefe koore ma, xeme firin naxa mini e ma, sose fixe ragoroxi e ma.

¹¹ E naxa a masen Isa foxirabiree be, «Wo tan Galilekae, munfe ra wo tixi be wo nu fa koore mato? Yi Isa naxan tongoxi wo tagi tefe koore ma, a man fama ne alo wo a toxi siga ra ki naxe.»

Yudasi joxoe

¹² Na xanbi e naxa gbilen Darisalamu, kelife geya ma naxan xili Oliwi geya. Kelife na geya ma han Darisalamu, yaamile keren na a ra.

¹³ E naxa so koore banxi kui, e nu darixi e malan na dennaxe. Naxee nu na na: Piyeri, Yaya, Yaki, Andire, Filipu, Tomasi, Barotolome, Matiyu, Yaki Alifa xa di, Simon naxan findi Seloti ra, nun Yudasi, Yaki xa di.

¹⁴ E birin nu Ala maxandima janige keren na, e nun ginnee, a nun Mariyama, Isa nga, a nun Isa xunyae.

¹⁵ Loxo nde Piyeri naxa keli, a ti a ngaxakerenyie tagi. Mixi keme mixi moxoren pondon nu malanxi naa. A naxa a fala e be,

¹⁶ «N ngaxakerenyie, Ala Xaxili Seniyenxi naxan masenxi Kitaabui kui Dawuda saabui ra, Yudasi xa fe ra, naxan ti mixie ya ra Isa suxufe ma, na birin bara kamali.

¹⁷ A nu na muxu tan xεεrae nan ya ma. Muxu birin nan nu xεera wali rabama.

¹⁸ E naxa boxi sara yi xeme xa fe kobi rabaxi sare ra. Yudasi naxa faxa menni, a bira, a furi bula, a furingee naxa mini a ra.

¹⁹ Darisalamukae birin naxa yi fe kolon. E naxa na boxi xili fala Akeledama, na nan falaxi e xa xui «Wuli Boxi.»

²⁰ «A sebexi Yabura Dawuda kui, «A xa banxi xa balan, mixi yo naxa sabati naa.» A man sebexi, «Xεera gbete xa ti a joxoe ra.»

²¹⁻²² Awa na kui, a lanma xeme keren xa sugandi naxan noma muxu malide seedeya rabade Isa xa marakeli xa fe ra. A lanma won xa mixi sugandi naxan nu na won ya ma, won nun Marigi Isa to nu a ra, kelife Yaya Isa xunxa ye xora temui naxe, han Isa te koore ma temui naxe.»

²³ E naxa mixi firin masen: Yusufu naxan nu xili Barasaba, e man nu naxan xili falama Yusutu, a nun Matiyasi.

²⁴ Na xanbi e naxa Ala maxandi, «Marigi, i tan naxan birin bope ma fe kolon, a masen muxu be i mixi naxan sugandixi yi firinyie tagi.

²⁵ Na xa findi Yudasi joxoe ra xεeraya nun wali rabafe ra, barima Yudasi bara siga a sigade.»

²⁶ E naxa Matiyasi sugandi Ala xa mali ra. A naxa sa yi xεera fu nun kerenyie xun ma.

2

Ala Xaxili Seniyenxi gorofe danxaniyatwee ma

¹ Xe Xabe Sali to a li, Isa foxirabiree birin nu malanxi yire keren.

² Xui nde naxa mini koore ma keren na alo foye xungbe xui. A naxa banxi kui birin nafe e nu doxoxi dennaxe.

³ E naxa se ndee to naxee maniya nɛnyie ra, tɛ na e ma. Na see naxa itaxun, keren keren naxa dɔxɔ kankan xunyi ma.

⁴ Ala Xaxili Sɛniyenxi naxa goro fɔxirabirɛɛ birin ma, e naxa so xui gbɛtɛɛ falafe Ala Xaxili Sɛniyenxi saabui ra.

⁵ Yuwifi diinelae kelife jamane birin ma, e nu malanxi Darisalamu na saxanyi.

⁶ Nama to yi xui mɛ, e naxa fa e gi ra. E naxa kaaba barima kankan nu Isa fɔxirabirɛɛ xui mɛma e bari xui yati nan na.

⁷ E dɛ naxa ixara, e fa a fala, «Pe, yi mixie naxee wɔyenma yi ki, Galilekae xa mu e birin na?»

⁸ Won fa won bari xui mɛfe e ra di?

⁹ Paratokae, Medekae, Elamakaɛ, naxee sabatixi Mesopotamiya, Yudaya, Kapadose, Pontu, Asi,

¹⁰ Firigiya, Panfiliya, Misira, Libiya, Sireni bɔxi fɛ ma, a nun naxee keli Rɔma, Yuwifie a nun mixi naxee soxi e xa diine ya ma, Kiretikae a nun Arabue,

¹¹ won birin na e xui mɛfe won bari xui yati nan na. E na Ala xa kaabanako fee falafe won ma xuie. Na rabaxi di?»

¹² E birin dɛ naxa ixara, e naxa ifu. E nu a fala e bore bɛ, «Munfe yi ki?»

¹³ Kɔnɔ ndee naxa e mayele, e nu fa a fala, «E siisixi nɛ yi ki.»

Piyeri xa kawandi

¹⁴ Na xanbi Piyeri nun yi xɛɛra fu nun kerenyie naxa keli. Piyeri naxa a masen jama bɛ a xui ifexi ra, «Yuwifie, a nun wo tan naxan birin na Darisalamu, wo xa wo tuli mati n na. Wo xa a kolon,

¹⁵ yi mixie mu siisixi xɛ de alɔ wo a mapɔxunxi ki naxɛ, barima gɛɛsɛgɛ na a ra yi ki.»

¹⁶ «Annabi Yoweli yi masenyi nan ti.

¹⁷ «Ala naxɛ,
n fama n Xaxili taxunde mixi birin na lɔxɔɛ dɔnxɔɛɛ.
Wo xa di xɛmɛɛ nun wo xa di ginɛɛ
wɔyenma nɛ n tan Ala xili ra.

Wo xa sɛgetalae to tima nɛ fee ra,
wo xa forie fan xiyeɛ sa.

¹⁸ Na waxati,
n fama n Xaxili ragorode n ma konyi xɛmɛɛ
nun n ma konyi ginɛɛ ma.
E wɔyenma nɛ n tan Ala xili ra.

¹⁹ N kaabanakoeɛ rabama nɛ koore ma,
n tɔnxumae masenma nɛ bɔxi fari,
naxee findima wuli, tɛ, nun tuuri ra.

²⁰ Soge dimima nɛ,
kike gbɛelima nɛ alɔ wuli
beenun Marigi xa lɔxɔɛ xa a li,
na dariye lɔxɔɛ xungbe.

²¹ Mixi yo naxan Marigi xili maxandima,
na kanyi kisima nɛ.»»

²² «Isirayilakaɛ, wo wo tuli mati yi masenyi ra. Isa Nasaretika Ala xa Mixi Sugandixi nan nu a ra. Ala naxa na masen kaabanakoeɛ, fɛ magaaxuxie, nun tɔnxumae ra, Isa naxan nabaxi wo tagi. Wo birin na fee kolon.

²³ Ala bara a ragiri kaafirie xa kafu wo ma, alako wo xa yi xeme faxa, wo a banban wuri magalanbuxi ma, alo Ala nu a janigexi ki naxe.

²⁴ Kɔnɔ na xanbi, Ala bara a rakeli, a faxe luuti ba a ma, barima faxe mu nu noma kankande a ma.»

²⁵ «Dawuda nu Isa xa fe nan falafe yi masenyi ra.

«N Marigi toma temui birin n ya i.

A to na n seeti ma, n mu noma birade.

²⁶ Na nan a toxi n boɓe na seewe kui, n de fan a xa fe masenma jɛlexinyi ra.

N fate fan malabuma ne boɓesa kui,

²⁷ barima i mu n nii beɓinma aligiyama, i mu i xa seniyentɔe luma gaburi kui, a xa boɓo.

²⁸ I bara a niya n xa kisi kira kolon.

I seewe fima ne n ma i yire.»»

²⁹ Piyeri man naxa a fala, «N ngaxakerenyie, wo a lu n xa won benba Dawuda xa fe fala wo be. A faxe ne, a naxa ragata, a xa gaburi man na won tagi be han to.

³⁰ Namipɔnme to nu a ra, a nu a kolon Ala bara laayidi tongo a be. Ala naxa a kali a Dawuda xa mamadi nde doɔɔma ne a xa mange kibanyi.

³¹ Na kui, Dawuda nu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi fama ne kelide faxe ma. Ala mu neemuma a ma aligiyama, a fate mu boɓoma gaburi kui.

³² Ala nan Isa rakelixa faxe ma. Won birin findixi seede ra na fe ma.

³³ A to rate Ala yirefanyi ma, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi soto Baba Ala ra, alo Ala laayidi tongoxi ki naxe. A man bara Ala Xaxili Seniyenxi ragoro won ma. Wo na nan tofe, wo na nan mefe yi ki.»

³⁴ «Dawuda mu texi koore ma, kɔnɔ a tan nan a fala,

«Marigi naxa a fala n Marigi be,

Doɔɔ n yirefanyi ma,

³⁵ han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»»

³⁶ «Na kui, Isirayilaka birin xa la a ra, Ala bara Isa findi Marigi ra, nun a xa Mixi Sugandixi ra. Kɔnɔ wo bara a banban wuri magalanbuxi ma.»

³⁷ Yi masenyi naxa jama boɓe toɔɔo ki fanyi ra. E naxa a fala Piyeri nun xɛɛra booree be, «N ngaxakerenyie, a lanma muxu xa munse raba fa?»

³⁸ Piyeri naxa a fala e be, «Wo xa tuubi, wo birin xa wo xunxa ye xɔɔra Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, alako wo xa yunubie xa xafari, wo man xa Ala Xaxili Seniyenxi soto.

³⁹ Ala bara yi laayidi tongo wo be, wo xa die be, nun mixi birin be a naxee xilima, hali naxee na yire makuye.»

⁴⁰ Piyeri man naxa e rasi, a naxa e ralimaniya masenyi wuyaxi ra. A naxa e maxandi, «Wo wo meeni yi waxati mixi tinxintaree ma.»

⁴¹ Naxee tin a xa masenyi ra, e naxa e xunxa ye xɔɔra. Na loɔɔe mixi wulu saxan jɔndon naxa xa Isa foxirabiree xun ma.

⁴² E nu e tun nabexima xɛɛrae xa xaranyi ma. E naxa lu ngaxakerenya kui. E man naxa e tun nabexi taami itaxunfe nun Ala maxandife ma.

⁴³ Gaaxui naxa e birin suxu. Xɛɛrae naxa kaabanako nun tonxuma gbege raba.

⁴⁴ Danxaniyatɔe birin nu malanxi yire keren. Xa mixi keren se soto, na bara findi e birin gbe ra.

⁴⁵ E e xa see matima, e nu e harige itaxun e bore ma, kankan nu a hayi fan na kui.

⁴⁶ Lɔxo yo lɔxo e nu e malanma hɔrɔmɔbanxi kui, e nu donse don e xɔnyi sɛɛwe nun bɔɲesa kui.

⁴⁷ E nu Ala matɔxɔma. E naxa rafen birin ma. Lɔxo yo lɔxo Marigi nu nde sama danxaniyatɔɛ pama kɔnti xun ma.

3

Namate rayalanfe

¹ Lɔxo nde Piyeri nun Yaya nu tefe hɔrɔmɔbanxi kui, sali tɛmui gɛɛsɛgɛ.

² Hɔrɔmɔbanxi naade ra naxan xili «Naade Tofanyi», xɛmɛ nde nu na naxan nu namataxi kabi a bari lɔxɔɛ. E nu a dɔxɔma na lɔxɔɛ birin alako a xa nu kɔbiri makula mixie ma naxee soma hɔrɔmɔbanxi kui.

³ A to Piyeri nun Yaya to so ra hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa kɔbiri makula e ma.

⁴ Piyeri nun Yaya naxa e ya ti a ra. Piyeri naxa a fala a bɛ, «Muxu mato.»

⁵ Xɛmɛ naxa e mato, a pɔxo naxa lu a ma e na kɔbiri nan fife a ma.

⁶ Piyeri fa a fala a bɛ, «Gbeti mu na n yi, xɛɛma mu na n yi, kɔnɔ naxan na n yi ra, n a fima i ma. N bara i yaamari Isa Nasaretika xili ra, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, keli, i i jɛrɛ!»

⁷ A naxa a suxu a yirefanyi bɛlɛɛ ma, a a rakeli. A sanyie nun a sankɔnyie naxa senbɛ sɔto keren na.

⁸ Na ikɔrɛxi ra, a naxa keli, a naxa so a jɛrɛfe. A naxa so Piyeri nun Yaya fɔxo ra hɔrɔmɔbanxi kui. A jɛrɛma, a tunganma, a Ala tantuma.

⁹ Birin naxa a to, a a jɛrɛma, a Ala matɔxɔma.

¹⁰ E naxa a kolon a tan nan nu dɔxɔma hɔrɔmɔbanxi «Naade Tofanyi» dɛ ra kule matide. Birin naxa kaaba, e tɛrɛnna yi fe ra naxan bara raba a bɛ.

¹¹ A fan naxa bira Piyeri nun Yaya fɔxo ra. Nama birin naxa kaaba, e naxa e gi sigafe ra e yire Sulemani xa buntunyi ra.

¹² Piyeri to na to, a naxa pama maxɔrin, «Wo tan Isirayilakae, munfe ra wo kaabama yi fe ma? Munfe ra wo wo yae banbanxi muxu ra alɔ muxu yi xɛmɛ rapɛrɛxi muxu yetɛ senbɛ nan na, xa na mu a ra muxu xa tinxinyi ra?»

¹³ Annabi Iburahima, Annabi Isiyaga, nun Annabi Yaxuba Marigi Ala, won benbae Marigi Ala, a bara a xa dariye fi a xa kɔnyi Isa ma, wo naxan yanfa, wo fa mɛɛ a ra Pilati ya i, naxan nu wama a rabɛɲinfe.

¹⁴ Wo bara Ala xa seniyɛntɔɛ nun a xa tinxintɔɛ yanfa. Wo man fa maxandi ti Pilati xa faxeti nde rabɛɲin wo bɛ.

¹⁵ Wo bara Marakisima faxa, Ala naxa a rakeli faxɛ ma. Muxu na na fe seede ra.

¹⁶ Yi xɛmɛ naxan yi ki, wo naxan kolon, wo naxan toxi, a bara senbɛ sɔto danxaniya kui Isa xili saabui ra. A xa danxaniya Isa ma, na nan a yalanxi wo birin ya xɔri.»

¹⁷ «Yakɔsi, n ngaxakerenyie, n a kolon wo naxan nabaxi Isa ra, wo bara a raba a kolontareya ma, wo nun wo xa mangɛɛ.

¹⁸ Kɔnɔ Ala nan yi birin nagirixi, alako a xa wɔyɛnyi xa rakamali, a nu bara naxan masen waxati dangixi a xa namijɔnmɛɛ dɛ ra, a falafe a a xa Mixi Sugandixi fama nɛ tɔɔrɔde.

¹⁹ Awa, wo tuubi, wo gbilen Ala ma, alako wo xa yunubie xa xafari,

²⁰ alako Marigi xa fa bɔɲesa waxati ra, a man xa Isa xɛɛ, a bara naxan sugandi wo bɛ.

²¹ Kɔnɔ Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa lu koore ma sinden, han beenun fe birin xa yailan, alɔ Ala a masen ki naxe a xa namijonme seniyenxie kɛre ra kafi a xonnakuye ra.»

²² «Annabi Munsu naxa a fala, «Wo Marigi Ala namijonme nde xɛɛma nɛ wo ma alɔ n tan. Won ngaxakerenyi nan lanxi a ma. A naxan birin falama wo bɛ, wo xa a suxu.

²³ Naxan yo mu na namijonme xui suxu, na kanyi bama nɛ Ala xa pama ya ma, a faxe.»

²⁴ «Namijonme naxee birin bara woyen kabi Annabi Samuweli xa temui, e birin bara yi loxoɛɛ xa fe fala.

²⁵ Saate die nun namijonme die nan na wo ra. Ala bara saate tongo won babae bɛ. A a fala nɛ Ibrahim bɛ, «Duniya birin fama hɛeri sɔtɔde i bɔnsɔɛ nan saabui ra.»

²⁶ Ala to bara a xa konyi rakeli faxe ma, a a xɛɛ wo tan nan singe ma, a xa duba wo bɛ, a xa kankan nagbilen fe kobie foxo ra.»

4

Piyeri nun Yaya makiitife

¹ Yaya nun Piyeri to nu woyenma mixie bɛ, sɛrɛxɛdubɛɛ, hɔrɔmɔbanxi sɔori yarerati, nun Sadusenie naxa fa.

² E bɔpɛ naxa te barima Piyeri nun Yaya nu pama xaranfe, a falafe mixi faxaxie fama nɛ rakelide alɔ Isa rakelixi ki naxe.

³ E naxa e suxu, e e sa geeli han na kuye iba, barima kɔɛ nu bara so.

⁴ Kɔnɔ mixi wuyaxi naxee na woyenyi mɛ, e naxa a suxu. Danxaniyatɔɛɛ xun naxa masa, han xɛmɛɛ kɔnti naxa wulu suuli jondɔn li.

⁵ Na kuye iba, Yuwif yareratie, forie, nun sɛriye karamoxɔɛ naxa e malan Darisalamu,

⁶ a nun Anani sɛrɛxɛdubɛ kuntigi, nun Kayafa, Yaya, Alesandire, a nun naxee birin na sɛrɛxɛdubɛ kuntigi bɔnsɔɛ.

⁷ E naxa Piyeri nun Yaya ti e tagi, e naxa e maxɔrin, «Wo nɔxi yi rayalande di? Wo a rayalanxi saabui mundun na?»

⁸ Piyeri naxa a masen e bɛ muxu a rayalanxi Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra,

⁹ «Isirayila forie nun kuntigie, wo bara muxu maxɔrin yi namate xa fe fanyi sɔtɔɛ ma, a yalanxi ki naxe.

¹⁰ Wo tan nun Isirayilakae birin xa a kolon yi xɛmɛ yalanxi Isa Nasaretika, Ala xa Mixi Sugandixi, xili saabui nan na. Wo Isa naxan banban wuri magalanbuxi ma, Ala naxan nakeli faxe ma, a tan nan xili yi namate rayalanxi.

¹¹ Isa maniyaxi «gɛmɛ nan na naxan tide gbo dangi gɛmɛ birin na, kɔnɔ wo tan banxitiɛ bara mɛɛ na gɛmɛ ra.»

¹² Kisi mu sɔtɔma ndende ra fo a tan, barima xili gbete yo mu na duniya, won kisima naxan saabui ra.»

¹³ E naxa kaaba Piyeri nun Yaya xa limaniya ma, barima xarantaree nan nu e ra. E naxa a kolon e nu bara bira Isa foxo ra a nu na duniya ma temui naxe.

¹⁴ Kɔnɔ xɛmɛ to nu tixi e sɛɛti ma, a yalanxi, e mu nɔ sese falade.

¹⁵ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xɛmɛ yaamari e xa mini Yuwif kiitisae ya ma. E nu fa woyen e bore tagi.

16 E naxa e bore maxorin, «Won xa munse raba yi mixie ra? Darisala-mukae birin bara a kolon e kaabanako xungbe nan nabaxi. Won fan mu noma na matandide.

17 Kono alako yi fe naxa yensen ye mixie ra, won xa e raton a xoxoxoe ra, e naxa woyen Isa xili ra sonon.»

18 E naxa Piyeri, Yaya, nun na xeme xili. E naxa woyen e be a xoxoxoe ra, a e naxa masenyi yo ti, e naxa mixi yo xaran Isa xili ra sonon.

19 Piyeri nun Yaya naxa e yaabi, «Wo a mato, a lanma muxu xa bira wo tan nan foxo ra ba, ka Ala?

20 Muxu mu noma dundude fe ma muxu bara naxan to, muxu bara naxan me.»

21 E man naxa xaape e ma, kono pama birin to nu Ala matoxoma fe ma naxan bara raba, e mu no lande a ma a lanma e xa e paxankata ki naxe. E naxa e rabejin.

22 Yi xeme naxan nayalanxi, a xa simaya nu bara dangi je tongo naani ra.

Togondiyatɔɛ Ala maxandife

23 E to e bejin, Piyeri nun Yaya naxa siga e booree yire. E naxa fe birin yaba e be serexedube kuntigie nun forie naxan fala e be.

24 E to na me, e birin naxa e xui ite Ala ma janige keren fari. E naxa a maxandi, «Marigi, i tan naxan koore daa, a nun boxi, a nun baa, a nun se naxan birin na dunja,

25 i tan nan a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, i xa konyi Dawuda de ra, muxu baba,

«Munfe ra sie boje texi fufafu?

Munfe ra pamae matandi tife?

26 Dunja mangae bara keli, xunmatie bara ti Marigi nun a xa Mixi Sugandixi kanke.»

27 «Nondi na a ra, Herode, Ponsi Pilati, xope, a nun Isirayila bonsoe bara ti i xa konyi seniyenxi Isa kanke, i naxan sugandixi,

28 alako e xa fe birin naba i singe nu bara nate tongo a nu lan naxan xa raba.

29 Yakosi, Marigi, i xa a mato e xaape ki naxe. Senbe fi i xa konyie ma, alako e xa no i xa woyenyi masende limaniya ra.

30 I belexe itala, alako mixi xa rayalan, kaabanakoe nun tonxumae xa raba i xa konyi seniyenxi Isa xili ra.»

31 E to ge Ala maxandide, e nu malanxi dennaxe, na naxa seren. Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e birin ma. E naxa so Ala xa woyenyi masenfe limaniya ra.

Togondiyatɔɛ xa lanyi

32 Danxaniyatɔɛ pama birin boje ma fe naxa lu keren. Mixi yo mu a falama a keren gbe nan na se nde ra, kono se birin naxa findi birin gbe ra.

33 Xɛɛrae naxa Marigi Isa xa marakeli masen mixie be senbe ra. Ala naxa hinne e ra a fanyi ra.

34 Setare yo mu nu na e ya ma, barima xee nun banxie nu na naxee birin yi ra, e nu e matima ne,

35 e nu a sare dentegɛ xɛɛrae be. Nee nu fa a itaxun kankan hayi bere ma.

³⁶ Mixi nde nu na naxan xili Yusufu, Lewi di naxan barixi Sipiri. Xɛɛrae nu a xili falama nɛ Baranabasi, na nan falaxi «mixi ralimaniya».

³⁷ A naxa xɛ mati naxan nu na a yi, a naxa fa a kɔbiri ra, a a dɛntɛgɛ xɛɛrae bɛ.

5

Ananiyasi nun Safira

¹ Xɛmɛ nde naxan xili Ananiyasi, a nun a xa ginɛ Safira, nee fan naxa e xa xɛ mati.

² Ananiyasi nun a xa ginɛ naxa lan a ma e xa xɛ sare nde ragata e yɛtɛ bɛ. Ananiyasi naxa kɔbiri dɔnxɔɛ xanin, a a dɛntɛgɛ xɛɛrae bɛ.

³ Piyeri naxa a fala a bɛ, «Ananiyasi, munfe ra Sentane i madaxuxi han i bara wule fala Ala Xaxili Seniyeŋxi bɛ yi xɛ sare nde nɔxunfe ra?

⁴ Beenun i xa yi xɛ mati, i gbe xa mu nu na xɛ ra? I kɔbiri naxan sɔtɔxi, i gbe xa mu nu na fan na? Munfe ra i yi fe mɔɔli rabaxi? I mu wule falaxi mixie xa bɛ, i wule falaxi Ala nan bɛ.»

⁵ Ananiyasi to na wɔyenyi mɛ, a naxa bira keren na, a faxa. Naxee birin na fe mɛ, e naxa gaaxu.

⁶ Sɛgɛtalae to keli, e naxa a kasange, e a xanin, e sa a ragata.

⁷ Waxati saxan to dangi, a xa ginɛ naxa so, a mu nu a kolon fe naxan nabaxi.

⁸ Piyeri naxa a fala a bɛ, «A fala n bɛ, xa wo xɛ matixi yi xasabi nan na, wo naxan dɛntɛgɛxi yi ki?» A naxa a yaabi, «Iyo, muxu a matixi yi kɔbiri nan na.»

⁹ Awa, Piyeri naxa a fala a bɛ, «Munfe ra wo lanxi a ma wo xa Ala Xaxili madaxu? Naxee i xa mɔri ragataxi, e tan nan tixi naade ra yi ki, e i fan xaninma ya.»

¹⁰ A naxa bira xɛɛra bun ma keren na, a faxa. Sɛgɛtalae to so, e naxa a li a fan bara faxa. E naxa a xanin, e sa a fan nagata a xa mɔri fe ma.

¹¹ Gaaxui xungbe naxa danxaniyatɔɛ pama birin suxu, a nun naxee birin yi fe mɛ.

Tɔnxumae nun kaabanakoe

¹² Kaabanako wuyaxi nun tɔnxumae nu rabama pama tagi xɛɛrae saabui ra. Togondiyatɔɛ birin nu e malanma Sulemani xa buntunyi ra.

¹³ Mixi gbɛtɛ yo mu nu suusama sunbude e ra, kɔnɔ mixie nu e binyama a fanyi ra.

¹⁴ Naxee nu danxaniyaxi Marigi ma, xɛmɛɛ nun ginɛɛ, e konti xun nu masama tɛmɛi birin.

¹⁵ Na fee ma, mixie nu fama nɛ furemae ra sade nun dagie ma kira xɔn, alako Piyeri nɛ dangima tɛmɛi naxɛ, a niini xa ti e ma.

¹⁶ Nama nu kelima Darisalamu rabilinyi, e nu fa furemae ra nun jinne fure kanyie. E birin naxa yalan.

Xɛɛrae makankanfe

¹⁷ Na tɛmɛi sɛrɛxɛdube kuntigi, a nun naxee nu na a fɔxɔ ra, naxee findixi Sadusenie ra, e naxa natɛ tongo tɔɔnɛ ma.

¹⁸ E naxa xɛɛrae suxu, e e woli geeli.

¹⁹ Kɔnɔ Marigi xa malekɛ naxa fa kɔɛ ra, a naxa geeli naade rabi, a fa e ramini. A naxa a fala e bɛ,

²⁰ «Wo siga, wo sa ti hɔrɔmɔbanxi kui, wo Ala xa kira nɛɛnɛ xa fe birin tagi raba pama bɛ.»

²¹ E to na mɛ, e naxa so hɔrɔmɔbanxi kui subaxɛ ma, e kawandi ti fɔlɔ. Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi nun naxee nu na a fɔxɔ ra, e to fa, e naxa Yuwifi kiitisae nun Isirayila fori birin malan. E naxa mixie rasiga xɛɛrae tongode geeli kui.

²² Sɔrie to siga, e mu e li geeli kui. E naxa gbilen, e sa dɛntɛgɛ sa.

²³ E naxɛ, «Muxu bara geeli li a balanxi a fanyi ra, geeli kantamae tixi naade ra, kɔnɔ muxu to a rabi, muxu mu mixi yo lixi a kui.»

²⁴ Hɔrɔmɔbanxi sɔorie xa mange nun sɛrɛxɛdubɛ kuntigie to na fe mɛ, e dɛ naxa ixara. E nu fa e bore maxɔrin, «Munfe yi ra?»

²⁵ Mixi nde naxa fa a fala e bɛ, «Wo fa a mato, wo xɛmɛ naxee sa geeli, e na hɔrɔmɔbanxi kui e mixie xaranfe.»

²⁶ Awa, sɔori xunmati nun a xa sɔorie naxa siga, e sa fa xɛɛrae ra. Kɔnɔ e mu e sɛnbɛ ramini e ma, barima e nu gaaxuxi jama fa e magɔnɔfɛ gɛmɛ ra.

²⁷ E to bara e xanin Yuwifi kiitisae yire, sɛrɛxɛdubɛ kuntigi naxa e maxɔrin,

²⁸ «Muxu bara wo ratɔn a xɔrɔxɔɛ ra, wo naxa xaranyi raba yi xɛmɛ xili ra, kɔnɔ wo bara wo xa xaranyi ralantan Darisalamu birin na. Wo wama a xa faxɛ safe muxu tan nan xun!»

²⁹ Piyɛri nun xɛɛrae naxa e yaabi, «A lanma muxu xa Ala xui nan nabatu dangife mixie xui ra.

³⁰ Won babae Marigi Ala bara Isa rakeli, wo naxan faxa, wo naxan banban wuri ma.

³¹ Ala bara a rate a yirefanyi ma a xa findi Mange nun Marakisima ra, alako Isirayila xa nɔ tuubide, e xa yunubi xa xafari.

³² Muxu nun Ala Xaxili Seniyenxi na yi fe seedee ra. Ala Xaxili Seniyenxi fima mixi nan ma, naxan na a xui rabatu.»

³³ E to yi masenyi mɛ, e naxa xɔnɔ han e naxa wa xɛɛrae faxafe.

³⁴ Kɔnɔ Fariseni nde naxan xili Gamaliyeli, sɛriyɛ karamɔxɔ kuntigi naxan nu rafan jama birin ma, na naxa keli Yuwifi kiitisae tagi. A naxa yaamari fi e xa xɛɛrae ramini sinden.

³⁵ Awa, a naxa a fala kiitisae bɛ, «Isirayilakae, wo mɛɛni fe ma wo naxan nabama yi mixie ra.

³⁶ Waxati dangixi xɛmɛ nde naxan xili Tudasi naxa a yɛtɛ igbo. Mixi kɛmɛ naani nan nu biraxi a fɔxɔ ra, kɔnɔ a to faxa e birin naxa yensen yɛ. A xa fe mu findi fefe ra.»

³⁷ «Na to dangi, Yudas Galileka naxa mini xili sɛbɛ tɛmɛ. A naxa mixi wuyaxi bendun a ma, kɔnɔ a fan naxa faxa, a fɔxirabirɛ birin naxa yensen yɛ.

³⁸ Yakɔsi n a falama wo bɛ, wo naxa fefe raba yi mixie ra. Wo gbilen e fɔxɔ ra. Xa yi fe birin fatanxi mixie nan na, a mu sɔɔneyama.

³⁹ Kɔnɔ, xa a fatanxi Ala nan na, wo mu nɔma a xun nakanade. Wo wo jɛrɛ ki mato a fanyi ra, wo nun Ala naxa fa gere.»

⁴⁰ E to lan fe keren ma, e naxa xɛɛrae xili, e e bɔnbɔ. E naxa e ratɔn woyɛnfɛ ra Isa xili ra, e fa e rabɛpin.

⁴¹ Xɛɛrae to mini Yuwifi kiitisae tagi, e naxa jɛlɛxin barima Ala e tan nan sugandixi, e xa tɔɔrɔ Isa xili xa fe ra.

⁴² Lɔxɔ yo lɔxɔ, e nu kawandi tima hɔrɔmɔbanxi kui, e man mixie xaranma e xɔnyi. E nu Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi masenma nɛ tɛmɛ birin.

6

Xεερα malima solofere

¹ Na tɛmɛui, Isa fɔxirabirɛɛ kɔnti xun to nu masama, Yuwifie naxee Gireki xui falama, e naxa e mawa Yuwifie xɔn naxee Eburu xui falama, barima lɔxɔ yo lɔxɔ donse itaxunma tɛmɛui naxɛ, e nu nɛɛmuma nɛ kaapɛ ginɛɛ ma naxee Gireki xui falama.

² Xεεra fu nun firinyi naxa Isa fɔxirabirɛɛ malan, e naxa a fala e bɛ, «A mu lan muxu xa Ala xa masenyi kawandife rabolo donse itaxun fe ra.

³ Na nan a ra, n ngaxakerenyie, wo xɛmɛ solofere sugandi wo ya ma, mixi binyee, xaxilimaya nun Ala Xaxili Sɛniyenxi na naxee bɛ. Muxu xa yi donse itaxunfe so e yi ra,

⁴ alako muxu tan xa nu lu Ala maxandi ra nun Ala xui kawandi ra.»

⁵ Na masenyi naxa rafan birin ma. E naxa Etiyen sugandi, xɛmɛ naxan xa danxaniya nu gbo, Ala Xaxili Sɛniyenxi man nu goroxi naxan ma. E man naxa Filipu, Pirokoru, Nikanoro, Timon, nun Paramenasi sugandi, a nun Nikolasi Antiyokika naxan soxi Yuwifie xa diinɛ ya ma.

⁶ E naxa e dentɛɛ xεεrae bɛ. Xεεrae naxa e bɛlɛxɛ sa e xunye ma, e naxa Ala maxandi e bɛ.

⁷ Ala xa masenyi naxa yensen yɛ. Isa fɔxirabirɛɛ xun nu masama a gɛgbɛ ra Darisalamu. Sɛrɛxɛdubɛ wuyaxi fan nu danxaniyafe.

Etiyen suxufe

⁸ Ala naxa a xa hinɛ nun sɛnbɛ fi Etiyen ma. A nu tɔnxumae nun kaabanako xungbɛɛ rabama jama tagi.

⁹ Sirenikaɛ nun Alesandireka naxee nu salima salide kui, naxan xili «xɔrɛya mixi xa salide», a nun Yuwifie naxee kelixi Silisi nun Asi, e naxa sɔnxɔ Etiyen ma.

¹⁰ Kɔnɔ e mu nɔ Etiyen xa wɔyɛnyi ra, barima Ala Xaxili Sɛniyenxi nan nu xaxilimaya fima a ma.

¹¹ Awa, e naxa xɛmɛ ndɛɛ sare fi, e xa a fala, «Muxu bara a xui mɛ a wɔyɛnyi falama naxan mu daxa Annabi Munsa nun Ala mabiri.»

¹² E naxa jama, forie, nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ kui iso. E naxa bagan a ma, e a suxu, e a xanin Yuwifi kiitisae yire.

¹³ E naxa tɔɔnɛɛɛlaɛ ramini, naxee a fala, «Yi xɛmɛ mu bama wɔyɛnyi paaxie falafe hɔrɔmɔbanxi nun Ala xa sɛriyɛ xa fe ra.

¹⁴ Muxu bara a xui mɛ, a a falama Isa Nasaretika fama yi hɔrɔmɔbanxi kanade, a man naamunye masarama Annabi Munsa naxee fixi won ma.»

¹⁵ Yuwifi kiitisae birin naxa e ya banban Etiyen na, a yatagi naxa lu e bɛ alo malekɛ.

7

Etiyen xa masenyi

¹ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi naxa Etiyen maxɔrin, «Naxan falaxi i xun ma, nɔndi na a ra?»

² Etiyen naxa e yaabi, «N ngaxakerenyie nun n babae, wo wo tuli mati n na. Ala dariyɛ kanyi mini nɛ won baba Iburahima ma a nu na Mesopotamiya bɔxi ma tɛmɛui naxɛ, beenun a xa sabati Xarani.

³ Ala naxa a fala a bɛ, «Keli i xa bɔxi nun i xabile xun, siga bɔxi ma n dennaxe masenma i bɛ.»

⁴ Awa, a naxa mini Kalidi bɔxi ra, a sa sabati Xarani. Menni, a baba faxa xanbi, Ala naxa a radangi yi bɔxi ma wo sabatixi dennaxe yi ki to.

⁵ A mu lingira yo fi a ma yi boxi kui hali santide. Kɔnɔ a naxa laayidi tongo a bɛ, a fama yi boxi fide a tan nun a bɔnsɔɛ nan ma, hali a faxa xanbi. Na waxati di yo mu nu na a bɛ sinden.»

⁶ «Ala naxa a fala a bɛ, <I bɔnsɔɛ sabatima boxi gbɛtɛ nan ma. Mɛnni e findima nɛ konyie ra. E e jaxankata jɛ kɛmɛ naani bun.»

⁷ Ala man naxa a fala, <N fama na si makiitide naxan e rasoma konyiya kui. Na dangi xanbi, e kelima nɛ naa, e fa n batu be.»

⁸ «Awa, Ala naxa sunna saatɛ fi Iburahima ma. Iburahima to Isiyaga bari, a naxa a sunna a xi solomasaxan nde ma. Isiyaga to Yaxuba bari, a naxa a fan sunna. Yaxuba fan naxa won benba fu nun firinyie sunna.»

⁹ «Won benbae naxa Yusufu tɔɔnɛ, e naxa a mati, a naxa findi konyi ra Misira boxi ma.

¹⁰ Kɔnɔ Ala naxa lu a fɔxɔ ra. A naxa a ramini a xa kɔntɔfli birin kui. A naxa hinne nun xaxilimaya fi a ma, alako a xa rafan Misira mange ma, naxan a findi Misira gomina nun a xa banxi birin xunmati ra.»

¹¹ «Kaamɛ xungbe naxa so Misira boxi ma a nun Kanaan boxi. Won babae mu nu baloe sɔtɔma, tɔɔrɛ naxa gbo.

¹² Yaxuba naxa a mɛ a mengi na Misira boxi ma. A naxa won babae xɛɛ naa a singe.

¹³ E xa sigɛ firin nde, Yusufu naxa a yetɛ masen a fafaxakerenyie bɛ, Misira mange fan naxa Yusufu xabile rakolon.

¹⁴ Awa, Yusufu naxa e xɛɛ a baba Yaxuba tongode nun a xa denbaya birin. E konti nu sigaxi han mixi tongo solofere a nun suuli.

¹⁵ Yaxuba naxa goro Misira, a faxa dɛnnaxɛ a nun won babae.

¹⁶ E furee naxa ragbilen Sikemi, e e ragata gaburi nan kui, Iburahima naxan sara kobiri ra Xamori xa die ma.»

¹⁷ «Ala xa laayidi rakamali waxati to makɔrɛ, laayidi naxan tongoxi Iburahima bɛ, won ma jama xun naxa masa Misira boxi ma.

¹⁸ Kɔnɔ na xanbi mange gbɛtɛ naxa ti naxan mu nu Yusufu xa fe kolon.

¹⁹ Na mange naxa won ma jama yanfa. A naxa won benbae jaxankata, han a naxa e yaamari e xa e xa diyɔrɛɛ wɔlɛ, alako e xa faxa.

²⁰ Na temui Annabi Munsa naxa bari, Ala hinne naxan na. Kike saxan a rabalofe a baba xa banxi kui.

²¹ Na xanbi a naxa a bɛlɛxɛ ba a ma. Misira mange xa di ginɛ fa a tongo, a naxa a ramo alo a xa di.

²² Annabi Munsa naxa kolon sɔtɔ Misira xa fe birin ma. A wɔyɛn ki nun a jɛrɛ ki naxa sɛnbɛ sɔtɔ.»

²³ «A to jɛ tongo naani sɔtɔ, a naxa wa a ngaxakerenyie kolonfe. A naxa siga a boore Isirayilakae yire matode.

²⁴ A to Misiraka to a fe jaaxi niyafe Isirayilaka nde ra, Annabi Munsa naxa a ngaxakerenyi xa gere so, a naxa Misiraka faxa.

²⁵ A naxa a mapɔxun a a ngaxakerenyie a kolonma nɛ Ala xɔrɛya fima e ma a saabui nan na, kɔnɔ e mu kolon sɔtɔ na ma.

²⁶ Na kuye iba, Annabi Munsa naxa Isirayilaka firin to, e na gerefe. A naxa kata e xa lan e bore ma, a naxa a fala e bɛ, <Ngaxakerenmae nan na wo ra. Munfe ra wo fe jaaxi niyama wo bore ra?»

²⁷ Kɔnɔ naxan nu fe jaaxi rabafe a ngaxakerenyi ra, a naxa Annabi Munsa radin yɛ, a a fala a bɛ, <Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma?

²⁸ I waxi n faxafe nɛ alo i Misiraka faxaxi ki naxɛ xoro?»

²⁹ Annabi Munsa to na wɔyenyi mɛ, a naxa a gi. A naxa sabati Madiyan bɔxi ma, a naxa di firin bari mɛnni.»

³⁰ «Nɛ tongo naani dangi xanbi, malekɛ naxa mini a ma tɛ xɔɔra naxan nu sansi bili ganfe gbengberenyi ma, Sinayi geya fari.

³¹ Annabi Munsa to na fe to, a naxa kaaba. A to a maso a ra, a xa a igbɛ, a naxa Marigi xui mɛ.

³² «I babae Marigi Ala nan n na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.» Annabi Munsa naxa sɛrɛn, a naxa gaaxu a igbefe ma.

³³ Marigi naxa a fala a bɛ, «Sankiri ba i sanyi, barima i tixi dɛnnaxɛ, bɔxi sɛniyenxi na a ra.

³⁴ N bara n ma pama xa tɔɔre to Misira, n bara e kutun xui mɛ. N bara goro n xa xɔɔɛya fi e ma. Yakɔsi, n xa i xɛɛ Misira.»

³⁵ Ala Annabi Munsa xɛɛ nɛ, e a fala naxan bɛ, «Nde i tixi mangɛ nun kiitisa ra muxu xun ma.» Malekɛ naxan minixi a ma tɛ xɔɔra a naxa a masen a bɛ a xa findi mangɛ nun marakisima ra.»

³⁶ «Annabi Munsa nan Isirayilakae ramini Misira bɔxi ra. Nɛ tongo naani bun ma, a naxa tɔnxumae nun kaabanakoe raba Misira, Xulunyumi Baa, nun gbengberenyi ma.

³⁷ Annabi Munsa tan naxa a fala Isirayila bɛ, «Ala namipɔnɔmɛ raminima wo ngaxakerenyie nan ya ma naxan luma alo n tan.»

³⁸ Won benbae pama e to nu malanxi gbengberenyi ma, malekɛ naxa wɔyɛn Annabi Munsa bɛ Sinayi geya fari. A sɛriye naxan mɛxi, a naxa na radangi won ma.»

³⁹ «Kɔnɔ won benbae mu tin a xa yaamari suxude. E naxa a matandi, e e bɔpɛ ti Misira ra.

⁴⁰ E naxa a fala Haruna bɛ, «Alae yailan won bɛ, naxee jɛrɛma won ya ra, barima yi Munsa naxan won naminixi Misira, won mu a kolon se naxan a sɔtɔxi.»

⁴¹ E naxa kuye yailan ninge misaali ra, e fa sɛrɛxɛ ba a bɛ. E naxa jɛlɛxin na ra, e naxan yailanxi e bɛlɛxɛ ra.»

⁴² «Awa, Ala naxa a kobe so e ra, a naxa e rabolo, e xa tunbuie batu, alo a sɛbɛxi namipɔnɔmɛ xa Kitaabui kui ki naxɛ.

«Isirayila bɔnsɔɛ,
wo sɛrɛxɛ ba n tan nan bɛ
jɛ tongo naani bun ma gbengberenyi ma?

⁴³ Wo bara Mɔlɔko kuye batu,
wo bara Remefan tunbui kuye batu,
wo kuye naxee yailanxi wo bɛlɛxɛ ra.

Na nan a toxi n fan wo xaninma Babilon xanbi ra.»

⁴⁴ «Ala xa hɔrɔmɔlingira, a xa seɛdɛpɔxɔya sɛbeli na dɛnnaxɛ, na nu na won benbae tagi gbengberenyi ma. Ala nu bara a misaali masen Annabi Munsa bɛ, a naxa a yaamari a xa a yailan na ki.

⁴⁵ Won benbae to hɔrɔmɔlingira sɔtɔ, e naxa a xanin bɔxi ma Ala si gbɛtɛɛ keri dɛnnaxɛ, Yosuwe xa yaamari bun ma. A naxa lu naa han Dawuda xa waxati.»

⁴⁶ «Dawuda naxan nafanxi Ala ma, na naxa a maxɔrin a xa lingira ti a tan Yaxuba Marigi Ala bɛ.

⁴⁷ Kɔnɔ Sulemani nan fa na lingira ti Ala bɛ.

⁴⁸ Kɔnɔ Ala Xili Xungbe Kanyi mu sabatima adama xa banxi tixi kui. Namipɔnɔmɛ na nan masenxi,

⁴⁹ «Wo Marigi naxɛ,
koore, n ma kibanyi,

boxi, n santide.

Wo banxi mundun tima n be?

Wo yire mundun findima n ma malabude ra?

⁵⁰ N tan xa mu na birin yailanxi?»

⁵¹ «Wo xaxili nun wo tuli xoxoxo, wo sondonyi mu fan. Wo Ala Xaxili Seniyeenxi matandima temui birin alo wo benbae a raba ki naxe.

⁵² Wo benbae namiponmee birin naxankata ne. E namiponmee faxe na, naxee nu Ala xa Tinxintoe xa fafe falama. Yakosi wo bara na fan faxe.

⁵³ Wo tan naxee bara Ala xa seriye soto malekee saabui ra, wo mu a rabatuxi!»

Etiyen xa faxe

⁵⁴ E to yi masenyi me, e naxa xono han e nu e pinyie raxin.

⁵⁵ Kono Ala Xaxili Seniyeenxi naxa goro Etiyen ma. Etiyen to a ya banban koore ma, a naxa Ala xa dariye to, a man naxa Isa to a tixi Ala yirefanyi ma.

⁵⁶ A naxa a masen, «N bara koore rabixi to, Adama xa Di tixi Ala yirefanyi ma.»

⁵⁷ Nama naxa sonxoe rate, e naxa e tuli dese. E birin naxa bagan a ma.

⁵⁸ E naxa mini a bubu ra sigafe ra taa fari ma, e a magono han a naxa faxe. Seedee naxa e xa donmae sa segetala nde san ma, naxan xili Solu.

⁵⁹ E nu na a magonofe temui naxe, Etiyen naxa Ala maxandi, «N Marigi Isa, n nii rasene.»

⁶⁰ Na xanbi a naxa a xinbi sin, a naxa a xui ite, «N Marigi, i naxa e suxu yi yunubi ma!» A ge na falade tan mu a ra, a naxa taa masara. Solu fan nu na Etiyen faxafe kui.

8

Danxaniyatoe xa tooe

¹ Na loxo, naxankate xungbe naxa Darisalamu danxaniyatoe pama suxu. E birin naxa yensen Samari nun Yudaya boxi ma fo xεεrae, nee nan gbansan lu naa.

² Xeme tinxinxie naxa Etiyen nagata. E naxa wa a xa faxe ma.

³ Kono Solu tan naxa danxaniyatoe pama tooo. A nu soma banxie kui, a nu danxaniyatoe xemee nun ginnee ramini, a nu fa e sa geeli.

⁴ Danxaniyatoe to yensen ye, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti yire birin.

Xibaaru fanyi kawandife Samari

⁵ Filipu to goro Samari taa nde kui, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masen naakae be.

⁶ Nama to Filipu xa kaabanakoe to, e naxa e tuli mati a ra a fanyi ra.

⁷ Ninnee naxa gbilen furemae foxo ra, e nu fa gbelegbele. Mabenyi nun namate wuyaxi naxa yalan.

⁸ Naakae naxa seewa a fanyi ra.

⁹ Xeme nde nu na na taa kui naxan xili Simon. A nu duureya rabama naxan Samarikae birin nakaabama, a nu fa a yete igbo.

¹⁰ E birin, dimedie nun forie, a xui ramexi a fanyi ra. E nu a fala, «Yi xeme Ala senbe na a ra, won naxan xili falama Senbe Xungbe.»

¹¹ E nu bara bira a foxo ra kabi a xonnakuye barima a nu e rakaabama a xa duureya ra.

¹² Kono e to la Filipu ra, naxan Ala xa mangeya niini nun Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandi rabama, xεmee nun gineε naxa e xunxa ye xωora.

¹³ Simon yati naxa danxaniya, a fan naxa a xunxa ye xωora. A naxa bira Filipu foxo ra. A naxa kaaba a xa tonxumae nun kaabanako xungbee ma.

¹⁴ Xεεραε, naxee nu na Darisalamu, e to a me Samarikae bara tin Ala xa masenyi ra, e naxa Piyeri nun Yaya xεe naa.

¹⁵ E to so naa, e naxa Ala maxandi alako Samarikae xa Ala Xaxili Seniyenxi soto,

¹⁶ barima Ala Xaxili Seniyenxi mu nu goroxi mixi yo ma e ya ma sinden. E nu xunxaxi ye nan gbansan xωora Isa xili xa fe ra.

¹⁷ Awa, Piyeri nun Yaya naxa e belexe sa e ma, e naxa Ala Xaxili Seniyenxi soto.

¹⁸ Simon to a to Ala Xaxili Seniyenxi nu sotoma xεεραε belexee nan saabui ra, a naxa kobiri masen e be, a fa a fala,

¹⁹ «Wo yi senbe fi n fan ma, alako n na n belexee sa naxan ma, a xa Ala Xaxili Seniyenxi soto.»

²⁰ Piyeri naxa a yaabi, «I tan nun i xa kobiri xun xa rakana, barima i a mapoxunxi ne Ala xa ki sotoma kobiri nan na.

²¹ I gbe yo mu na yi fe ya ma, barima i sondonyi mu fixexi Ala be.

²² Gbilen yi fe paaxi foxo ra. I man xa Marigi maxandi alako a xa dije i ma i xa yi mapoxunyi xa fe ra, xa a sa tinma.

²³ N a toxi ne yi ki, i na fe paaxi gbegebe kui. I bara findi Sentane xa konyi ra.»

²⁴ Simon naxa a yaabi, «Wo yete xa Marigi maxandi n be alako wo fe naxee birin falaxi a naxa n li.»

²⁵ E to ge seedejoxoya bade Marigi xa masenyi ra, Piyeri nun Yaya naxa gbilen Darisalamu. Kira fan na, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti Samari taa wuyaxi kui.

Etiyopi xunmati nde xunxafe ye xωora

²⁶ Marigi xa maleke naxa a fala Filipu be, «Keli, siga yirefanyi biri ra, gbengheren kira xon, naxan goroma Gasa, kelifa Darisalamu.»

²⁷ A naxa keli, a naxa Etiyopika nde li kira ra. Xeme nan nu a ra naxan mu nu noma gine fe rabade. A findixi Kandasi, Etiyopi mange gine xunmati nan na. A tan nan nu a xa naafuli birin kantama. A nu faxi salide ne Darisalamu.

²⁸ A na gbilenfe a xonyi, a doxoxi a xa mapereεe kui, a na Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe.

²⁹ Ala Xaxili Seniyenxi naxa a masen Filipu be, «Siga, i i makore na mapereεe ra.»

³⁰ Filipu naxa siga a gi ra. A naxa Etiyopika xui me, a nu Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe. A naxa a maxorin, «I naxan xaranfe yi ki, i a fahaamuxi?»

³¹ A naxa a yaabi, «N noma na ra di, xa mixi yo mu na naxan a tagi rabama n be?» A naxa a fala Filipu be a xa doxo a seeti ma.

³² A nu na yi sebeli nan xaranfe Kitaabui kui:

«E a xaninxu temui naxe a xa faxa

a naxa lu alo yexee naxan xaninma faxade.

A mu a xui yo ramini,

alo yexee naxan tima a xabe maxabama ya ra.

³³ A xa marayaagi kui,
e naxa a makiiti seriye xanbi.
Nde noma a xa taruxui falade?
A xa simaya bara jon boxi fari.»

³⁴ Na Etiyopika naxa a fala Filipu be, «Yandi, a masen n be, Annabi Esayi nde xa fe falama yi ki? A yete ba, ka mixi gbete?»

³⁵ Awa, Filipu naxa a folo na sebeli ma, a naxa a kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra.

³⁶ E na sigafe kira xon, e naxa ye li. Na Etiyopika naxa a fala Filipu be, «Ye nan ya. Nanse a niyama n mu xunxama ye xora?»

³⁷ Filipu naxa a yaabi, «Xa i danxaniya i bone birin na, i noma na ra.» Na Etiyopika naxa a yaabi, «N laxi a ra, Ala xa Di nan lanxi Isa ma.»

³⁸ A naxa manere rati, e firin birin naxa goro ye ma. Filipu naxa na Etiyopika xunxa ye xora.

³⁹ E to te ye xora, Marigi Xaxili naxa Filipu tongo, a a xanin. Na Etiyopika mu fa a to sonon. A naxa siga seewe kui.

⁴⁰ Filipu naxa mini Asotu taa kui. A man naxa siga Sesare. A naxa xibaaru fanyi kawandi ti taa birin kui a nu dangima dennaxe.

9

Solu xunxafe ye xora

¹ Na temui birin, Solu nu konkoxi Marigi foxirabiree ma, a xa e faxes. A naxa siga serexedube kuntigi xon

² Kedi maxorinde katarabi Damasi salide yareratie ma, alako xa a naxee li naa, e biraxi Isa xa kira foxo ra, xemee nun ginnee, a xa fa e xirixi ra Darisalamu.

³ A na makorefe Damasi ra, yanbe naxa mini a ma keli koore ma, a a rabilin.

⁴ A naxa bira boxi ma, a naxa xui nde me, «Solu, Solu, i na njaxankatafe munfe ra?»

⁵ Solu naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» A naxa a yaabi, «Isa nan n na, i naxan jaxankatafe.

⁶ Keli, so taa kui, e fama a falade i be a lanma i xa naxan naba.»

⁷ Xemee naxee nu a foxo ra, nee de naxa bobo a ra gaaxui be. E nu xui mema, konoo e mu nu mixi yo toma.

⁸ Solu naxa keli boxi ma, a ya rabixi, konoo a ya mu se toma. E naxa a belexe suxu, e a mati Damasi.

⁹ A naxa lu xi saxan a mu sese to, a mu sese don, a mu sese min.

¹⁰ Isa foxirabire nde nu na Damasi, naxan xili Ananiyasi. Marigi naxa a xili laamatunyi kui, «Ananiyasi!» Ananiyasi naxa a ratin, «Marigi, n tan nan ya.»

¹¹ Marigi naxa a fala a be, «Keli, siga kira ra naxan xili <Kira Tinxinxi>, i xa xeme fen Yudasi xa banxi kui, naxan xili Solu Tariseka. A na Ala maxandife.

¹² A bara mixi nde to laamatunyi kui, naxan xili Ananiyasi, a na a belexe safe a ma alako a man xa se to.»

¹³ Ananiyasi naxa a yaabi, «Marigi, n bara yi xeme xa fe me mixi wuyaxi ra, a bara fe kobi naxan naba i xa mixi seniyenxie ra Darisalamu.

¹⁴ Serexedube kuntigie bara noe so a yi ra, a xa birin suxu naxee i xili maxandima.»

¹⁵ Kɔnɔ Marigi naxa Ananiyasi yaabi, «Siga, barima n bara yi xeme sugandi xɛera ra, a xa n xili masen si birin be, e xa mangɛe be, a nun Isirayila die birin be.

¹⁶ N a masenma ne a be, a fama tɔɔɔde ki naxe n xili xa fe ra.»

¹⁷ Ananiyasi naxa siga na banxi. A to so, a naxa a belexe sa Solu ma. A naxa a fala a be, «N ngaxakerenyi Solu, Marigi Isa naxan mini i ma kira ra, a tan nan n xɛɛxi i ma, alako i xa se to, i man xa Ala Xaxili Seniyeŋxi soto.»

¹⁸ Se nde naxa ba a ya ma keren na alo xalee, a ya naxa se to. A naxa keli, a fa a xunxa ye xɔɔra.

¹⁹ Na xanbi a naxa a dege, a fa senbe soto.

Solu kawandi rabafe Damasi

Solu naxa saxanyi raba Damasi a nun Isa foxirabiree.

²⁰ A naxa bonbo kawandi tife ra keren na salidee kui a nu a masen a Ala xa Di nan lanxi Isa ma.

²¹ Naxee birin a xui me, e de naxa ixara. E naxa a fala, «Yi xeme xa mu nu mixie jaxankatama Darisalamu, naxee nu maxandi tima Isa xili ra? A mu faxi xe be, a xa e xanin e xirixi ra serexedube kuntigie xon?»

²² Solu naxa senbe soto. A xa masenyi naxa Damasi Yuwifie ifu, a falafe a Isa nan lanxi Ala xa Mixi Sugandixi ma.

²³ Temui nde to dangi, Yuwifie naxa lan a ma e xa Solu faxa.

²⁴ Solu naxa e xa gundo kolon. E nu taa sode de kantama ke nun yanyi alako e xa a faxa.

²⁵ Kɔnɔ ke nde ra, Isa foxirabiree naxa a ragoro tete fari ma saga kui.

Solu sigafe Darisalamu

²⁶ Solu to siga Darisalamu, a naxa wa bonife Isa foxirabiree ra, kɔnɔ e birin nu gaaxuxi a ya ra. E mu nu laxi a ra xa Isa foxirabiree nan yati a ra.

²⁷ Awa, Baranabasi naxa a xanin xɛɛrae xon. A naxa a tagi raba e be Solu Marigi toxi ki naxe, a man a xui mexi kira ra ki naxe. A naxa a masen e be Solu bara kawandi naxan naba Isa xili ra Damasi taa kui.

²⁸ E birin naxa doxo yire keren Darisalamu. Solu nu Marigi xili kawandima senbe ra.

²⁹ E nun Yuwifie fan naxa woyen e nu xɔɔɔxo, Yuwifie naxee Gireki xui falama, kɔnɔ nee nu katafe e xa Solu faxa.

³⁰ A ngaxakerenyi Isayankae to na fe me, e naxa a xanin Sesare, e fa a rasiga Tarise.

³¹ Danxaniyatɔe nama naxa lu boɔesa kui Yudaya, Galile, nun Samari boxi birin ma. E nu luma e bore ralimaniya ra, e nu e jere Marigi xa yaragaaxui kui. E xun nu masama Ala Xaxili Seniyeŋxi saabui ra.

Piyeri sigafe Lida nun Yafa

³² Piyeri to nu boxi iperema, a naxa goro seniyeŋtɔe yire Lida.

³³ A naxa xeme namataxi nde li naa, naxan xili Ene, a nu saxi sade ma kabi je solomasaxan.

³⁴ Piyeri naxa a fala a be, «Ene, Isa Ala xa Mixi Sugandixi bara i rayalan. Keli, i i xa sade yailan.» A naxa keli keren na.

³⁵ Lidakae nun Saronka birin to yi fe to, e naxa tuubi Marigi ma.

³⁶ Gine nde nu na Yafa Isa foxirabiree ya ma. A nu xili Tabita, naxan falaxi Dorakasi. A nu fe fanyi gbege rabama, a nu tɔɔɔmixie ki.

³⁷ Na temui, fure naxa a suxu, a naxa faxa. E to a maxa, e naxa a sa koore banxi deki firin nde.

³⁸ Isa ƒoxirabirɛɛ naxee nu na Yafa, e naxa a mɛ a Piyɛri na Lida. Lida mu makuya Yafa ra. Awa, e naxa xɛmɛ firin xɛɛ Piyɛri ma, e xa a mayandi a xa fa e xɔnyi mafuren.

³⁹ Piyɛri naxa keli, e nun na xɛmɛɛ naxa siga. E to so, e naxa a xanin koore banxi kɔn na. Kaapɛ ginɛɛ naxa a rabilin, e wama. E naxa dugie nun sosee masen a bɛ Dɔrakasi naxee yailan a nu na e ya ma temui naxɛ.

⁴⁰ Piyɛri naxa e birin namini tande. A naxa a xinbi sin, a Ala maxandi. Na xanbi, a naxa a mafindi fure mabiri ra. A naxa a fala, «Tabita, keli.» Tabita naxa a ya rabi. A to Piyɛri to, a naxa keli.

⁴¹ Piyɛri naxa a bɛɛɛɛ suxu, a a rakeli. A naxa seniyɛntɔɛɛ nun kaapɛ ginɛɛ xili. A naxa a pipɛ dentɛɛɛ e bɛ.

⁴² Yafakae birin naxa na fe mɛ. Mixi wuyaxi naxa danxaniya Marigi ma.

⁴³ Piyɛri naxa xi wuyaxi raba Yafa, Simɔn garange xɔnyi.

10

Koroneliyo xunxafe ye xɔɔra

¹ Xɛmɛ nde nu na Sesare naxan nu xili Koroneliyo. Sɔɔri kɛmɛ xunmati nan nu a ra Itali sɔɔri gali ya ma.

² Diinɛla nan nu a ra. A tan nun a xa mixi birin nu gaaxuxi Ala ya ra. A nu setaree malima a gbegbe ra, a man nu Ala maxandima temui birin.

³ Nunmare ra, a naxa Ala xa malekɛ nde to laamatunyi ra, a sofe a xɔnyi. Malekɛ naxa a xili, «Koroneliyo.»

⁴ Koroneliyo to a to, a naxa gaaxu. A naxa a fala, «Marigi, munse niyaxi?» Malekɛ naxa a fala a bɛ, «Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu i ma, i bara naxan naba setaree bɛ.

⁵ Yakosi, i xa mixi ndee xɛɛ Yafa e xa fa Simɔn na, naxan xili falama Piyɛri.

⁶ A yigiyaxi Simɔn garange xɔnyi baa dɛ ra.»

⁷ Malekɛ to gɛ wɔyɛnde, a naxa siga. Koroneliyo naxa konyi firin xili, a nun a xa sɔɔri diinɛla, naxan nu walima a bɛ.

⁸ A naxa yi fe birin yaba e bɛ, a fa e xɛɛ Yafa.

⁹ Na kuye iba yanyi tagi jɔndɔn, e nu na kira xɔn ma temui naxɛ, e makɔrɛ taa ra, Piyɛri naxa te koore banxi fari a xa Ala maxandi.

¹⁰ Na temui kaamɛ naxa a suxu, a nu wama a degefɛ. Beenun donse xa gɛ yailande, a naxa laamatunyi to.

¹¹ A naxa koore to a rabixi, se nde naxa goro bɔxi alɔ dugi, a xirixi a tunxun naanie ma.

¹² Subee, bubusee, nun xɔni birin nu na na dugi kui.

¹³ Xui nde naxa a fala, «Piyɛri, keli, i sube nde faxa, i xa a don.»

¹⁴ Kɔnɔ Piyɛri naxa a yaabi, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyɛntare.»

¹⁵ Xui naxa wɔyɛn a bɛ a firin nde, «Ala bara se naxan naseniyɛn i naxa a fala a seniyɛntare.»

¹⁶ Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, na dugi man naxa te koore ma.

¹⁷ Piyɛri to nu a mapɔxunfe na laamatunyi ma, a wama naxan masenfe, Koroneliyo xa xɛɛrae nu bara Simɔn xɔnyi maxɔrin. E naxa ti naade ra.

¹⁸ E naxa maxɔrinyi ti xa Simɔn yigiyaxi naa nɛ, e naxan xili falama Piyɛri.

¹⁹ Piyɛri nu a mapɔxunfe laamatunyi ma temui naxɛ, Ala Xaxili naxa a masen a bɛ, «Xɛmɛ saxan na i maxɔrinfe.

²⁰ Keli, i xa goro, wo birin xa siga. I naxa siike, barima n tan nan e xexxi.»

²¹ Awa, Piyeri naxa goro, a naxa a fala na xemee be, «N tan nan yi ki wo naxan fenfe. Wo faxi munfe ma?»

²² E naxa dentege sa, «Koroneliyo, soori mixi keme xunmati, nan muxu xexxi. Xeme tinxinxi na a ra, naxan gaaxuxi Ala ya ra. Yuwifie birin a xili fanyi falama. Ala xa maleke seniyenxi bara a masen a be a xa i rafa a xonyi alako a xa i xa masenyi rame.»

²³ Awa, Piyeri naxa e yigiya. Na kuye iba, a naxa keli, e birin naxa siga. Yafaka danxaniyatɔe ndee fan naxa e mati.

²⁴ Na kuye iba, e naxa so Sesare, Koroneliyo nu e mamefe dennaxe. A nu bara a xa mixie nun a boore fanyie malan.

²⁵ Piyeri to so, Koroneliyo naxa a ralan, a naxa a yete magoro a be.

²⁶ Kɔnɔ Piyeri naxa a rakeli, a naxa a fala, «Keli, mixi nan na n fan na.»

²⁷ E naxa so banxi e wɔyenma e bore ra. Piyeri naxa mixi gbegbe malanxi li naa.

²⁸ A naxa a fala e be, «Wo a kolon tɔnyi dɔxoxi Yuwifie ma e nun si gbete bɔnsɔe naxa lu yire keren, xa na mu a ra sofe ra e xonyi. Kɔnɔ Ala bara a masen n be a n naxa mixi yo mapɔxun seniyentare ra.

²⁹ Na na a ra, wo to n xili, n mu tondi fade. Awa, wo n xilixi munfe ma?»

³⁰ Koroneliyo naxa a masen a be, «Na xi naani nan yi ki, n nu salife n ma banxi kui nunmare temui. Xeme nde naxa mini n ma, a xa sosee yambama.

³¹ A naxa a masen n be, «Koroneliyo, Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu a ma i bara naxan naba setaree be.

³² Awa, mixie xee Yafa, e xa fa Simɔn Piyeri ra be. A yigiyaxi Simɔn garange xa banxi kui, baa de ra.»

³³ N naxa mixie xee keren na. Muxu bara jɛlexin ki fanyi i fafe ra. Awa, yakɔsi muxu birin na Ala ya i. I xa masenyi ti muxu be, Marigi bara i yamari naxan birin na.»

³⁴ Awa, wɔyenyi to so Piyeri yi, a naxa a masen, «Yakɔsi n bara a kolon nɔndi nan yati a ra, Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be.

³⁵ A wama mixi birin xɔn, sie birin ya ma, naxee gaaxuma a ya ra, naxee tinxin.

³⁶ Ala bara xibaaru fanyi masen Isirayila pama be. A bara a masen e be a bɔpɛsa sɔtɔma dunɔna Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

³⁷ Wo a kolon naxan nabaxi fɔlɔfe Galile bɔxi ma, dɔxɔfe Yudaya birin na. Yaya nu bara kawandi ti mixie xa e xunxa ye xɔɔra.

³⁸ Na temui Ala naxa Isa Nasaretika sugandi, Ala Xaxili Seniyenxi nun senbe naxa goro a ma. Isa naxa siga yire birin, a nu fe fanyi raba, a nu mixi birin nayalan naxee nu na Ibulisa xa konyiya bun. Ala nu na a fɔxɔ ra.»

³⁹ «Yi fe birin seede nan muxu ra a naxan naba Yuwifie xa bɔxi ma nun Darisalamu. E naxa a banban wuri ma, a faxa.

⁴⁰ Kɔnɔ Ala naxa a rakeli faxe ma xi saxan lɔxɔe, dunɔna xa a to.

⁴¹ A ma tin a makenende birin be, kɔnɔ a naxa a yete masen muxu be, Ala naxee sugandixi e xa findi seedee ra. Muxu nun Isa bara donse don, muxu bara ye min a keli xanbi faxe ma.

⁴² Isa naxa muxu yamari, muxu xa kawandi ti mixie be, e xa a kolon Ala nan Isa tixi kiitisa ra mixi baloxie nun mixi faxaxie xun ma.

⁴³ Namijonme birin nu bara a xa fe fala, naxan na danxaniya a ma na kanyi xa yunubi xafarima ne a xili saabui ra.»

⁴⁴ Piyeri to nu woyenma, naxee birin nu yi masenyi ramefe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma.

⁴⁵ Danxaniyatoe sunnaxie naxee Piyeri mati naa, e naxa kaaba yi fe ma, Ala Xaxili Seniyenxi gorofe sunnatatee fan ma,

⁴⁶ barima e naxa e xui me e na Ala matoxofe xui gbetea ra.

⁴⁷ Awa, Piyeri naxa maxorinyi ti, «Mixi nde noma tondide yi mixie xa xunxa ye xora? E fan bara Ala Xaxili Seniyenxi soto alo won fan a sotoxi ki naxe.»

⁴⁸ A naxa yaamari fi fa e xa e xunxa ye xora Isa xili ra. Na xanbi e naxa Piyeri mayandi a xa lu e xonyi na saxanyi.

11

Piyeri xunmafalafe

¹ Xεεραε nun ngaxakerenyie naxee nu na Yudaya, e naxa a me a si gbetea fan bara tin Ala xa masenyi ra.

² Piyeri to te Darisalamu, Yuwifi danxaniyatoe naxa a kalamu, «I bara so sunnatatee xonyi,

³ wo birin bara wo dege!»

⁴ Awa Piyeri naxa fe birin tagi raba e be a dangixi ki naxe.

⁵ A naxa a masen, «N nu na Yafa taa nan kui. N na Ala maxandife temui naxe, n naxa laamatunyi to. Se nde naxan maniyaxi dugi xungbe ra, a xirixi a tunxun naanie ma, na naxa goro keli kooore ma han n yire.

⁶ N naxa a igbe a fanyi ra. N naxa xurusee, wula subee, bubusee, nun xoni birin to a kui.

⁷ Xui nde naxa a fala, «Piyeri, keli, i sube nde faxe, i xa a don.»

⁸ Kono n naxa a fala, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyentare.»

⁹ Xui naxa woyen n be a firin nde, «Ala bara naxan naseniyen i naxa a fala a seniyentare.»

¹⁰ Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, a birin man naxa te kooore ma.»

¹¹ «Na temui mixi saxan, naxee nu xexi n yire kelife Sesare, e naxa ti muxu xa banxi naade ra.

¹² Ala Xaxili naxa a masen n be a muxu birin xa siga, a hali n mu siike. Yi xeme senni naxee yi ki, e fan naxa n mati naa. Muxu to so Koroneliyo xonyi,

¹³ a naxa a yaba muxu be a maleke toxi a xa banxi kui ki naxe. Maleke naxa a masen a be, «Mixi xee Yafa, a xa fa Simon na, e naxan xili falama Piyeri.

¹⁴ A fama masenyi tide i be, i tan nun i xa mixi birin kisima naxan saabui ra.»

¹⁵ «N to so woyenfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma alo a goro won ma ki naxe a fole.

¹⁶ N fa ratu Marigi xa masenyi ma, «Yaya bara mixi xunxa ye xora, kono Ala Xaxili Seniyenxi fama gorode wo ma.»

¹⁷ Ala to bara e ki alo a won kixi ki naxe, won tan naxee danxaniyaxi Isa Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nu lan n xa Ala matandi?»

¹⁸ E to na me, e naxa dundu, e naxa Ala matoxo, «Ala bara tuubi ragiri si gbetea fan be, alako e fan xa kisi.»

Baranabasi nun Solu sigafe Antiyoƙi

¹⁹ Isa ƙɔxirabirɛ naxee yensen Etiyen faxa xanbi naxankate saabui ra, e naxa siga han Fenisiya, Sipiri, nun Antiyoƙi. E nu Ala xa masenyi kawandima Yuwifie nan bɛ.

²⁰ Kɔnɔ Sipirikae nun Sirenikae naxee nu na e ya ma, e to siga Antiyoƙi, e naxa Marigi Isa xa xibaaru fanyi masen Girekikae fan bɛ.

²¹ Marigi xɔnye nu na e ma. Mixi gbege naxa danxaniya, e naxa tuubi Marigi ma.

²² Darisalamu danxaniyatɔɛ pama to na fe mɛ, e naxa Baranabasi xɛ Antiyoƙi.

²³ A to so naa, a naxa jɛlɛxin Ala xa hinne tofe ra. A naxa e ralimaniya, e xa danxaniya Marigi ma.

²⁴ Baranabasi, mixi fanyi nan nu a ra. A nu rafexi danxaniya nun Ala Xaxili Seniyenxi ra. Nama gbege naxa danxaniya Marigi ma.

²⁵ Na xanbi, Baranabasi naxa siga Tarise Solu fende.

²⁶ A to a to, a naxa fa a ra Antiyoƙi. E nun danxaniyatɔɛ nan nu e malanma naa jɛ keren birin bun ma. E naxa mixi gbege xaran. Isa ƙɔxirabirɛ naxee nu na Antiyoƙi, nee nan singe «Isayanka» xili sɔto.

²⁷ Na tɛmui, namijnɔnɛ ndee naxa goro Antiyoƙi, kelifɛ Darisalamu.

²⁸ Naxan nu xili Agabu, na naxa ti, a fa a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a kaamɛ xungbe fama sinde dunja birin ma. Na fe raba mange Kilɔdi xa waxati nɛ.

²⁹ Isa ƙɔxirabirɛ naxa lan a ma e xa Yudaya ngaxakerenyie mali harige ra, kankan noma naxan na.

³⁰ E naxa a so Baranabasi nun Solu yi ra katarabi kuntigie ma.

12

Tɔɔrɛ man xεεrae life

¹ Na tɛmui mange Herode naxa so danxaniyatɔɛ pama mixi ndee tɔɔrɔfɛ.

² A naxa Yaki, Yaya taara, faxa santidɛgema ra.

³ A to a to na nu rafan Yuwifie ma, a man naxa Piyeri suxu Taami Lɛbinitare Sali.

⁴ A to a suxu, a naxa a sa geeli kui. A naxa sɔɔri naani naani tongo xunde naani kui, a nee yamari, e xa a kanta. Herode nu waxi Piyeri xa makiiti pama ya xɔri Sayamaleke Dangi Sali na ba a ra.

⁵ Piyeri nu na geeli kui, kɔnɔ danxaniyatɔɛ pama nu na Ala maxandife a bɛ.

⁶ Kɔɛ ra, beenun Herode xa Piyeri makiiti, a nu xife sɔɔri firin tagi, yɔlɔnxɔnyi balanxi a ma. Sɔɔri gbɛtɛɛ fan nu geeli naadɛ kantafe.

⁷ Marigi xa maleke nde naxa mini a ma tɛrɛnna ra. Yanbɛ naxa geeli kui iyalan. Maleke naxa Piyeri sɛɛti mabɔnbɔ, a xa xunu, a fa a fala a bɛ, «Keli, i xulun!» Yɔlɔnxɔnyie naxa yolon a bɛlɛɛ ra keren na.

⁸ Maleke naxa a fala a bɛ, «I maxiri, i xa sankirie so.» A to na raba, maleke man naxa a fala a bɛ, «Donma felen i ma, bira n ƙɔxɔ ra.»

⁹ Piyeri naxa mini, a bira maleke ƙɔxɔ ra, kɔnɔ a mu a kolon xa na fe findixi nɔndi nan na. A nu bara a mapɔxun, tɛmunde a findixi laamatunyi nan na.

¹⁰ E to bara dangi sɔɔrie singe e nun a firin ndee ra, e naxa wure naadɛ li naxan dɛ rabixi taa ma, na naxa rabi a yɛtɛ ra. E naxa mini. E mu nu a ikuyaxi kira xɔn ma, maleke naxa keli Piyeri xun.

¹¹ Piyeri to xaxili soto na fe ma, a naxa a fala, «Yakɔsi, n bara a kolon Marigi nan a xa maleke xɛɛxi, a xa n ba Herode yi ra. A bara n natanga Yuwifie belexɛ.»

¹² A to kolon soto yi fe ma, a naxa siga Yaya nga Mariyama xɔnyi, Yaya naxan man xili Maraki. Mixi wuyaxi nu malanxi naa, e na Ala maxandife.

¹³ A to naade kɔnkɔn, kɔnyi gine nde, naxan xili Roda, a naxa fa naade rabide.

¹⁴ A to Piyeri xui mɛ, a naxa jɛlexin han a naxa nɛɛmu naade rabife ma. A naxa a gi a xa sa a fala booree bɛ Piyeri na naade ra.

¹⁵ E naxa a fala a bɛ, «I bara daxu.» Kɔnɔ a to e karaxan, e naxa a fala, «A xa maleke na a ra.»

¹⁶ Na tɛmɛi birin Piyeri nu na naade kɔnkɔnfe. E to naade rabi, e naxa kaaba a tofe ma.

¹⁷ Piyeri to e masabari a belexɛ ra, a naxa a yaba e bɛ Marigi a raminixi geeli kui ki naxɛ. A naxa a fala, «Wo yi fe ragbilen Yaki nun ngaxakerenyie ma.» Na xanbi, a naxa mini, a xa siga yire gbɛtɛ.

¹⁸ Kuye to iba, sɔɔrie naxa lu maimaxe xungbe kui, a kolonfe ra Piyeri xa fe niyaxi ki naxɛ.

¹⁹ Herode naxa a fen, kɔnɔ a mu a to. A naxa sɔɔrie makiiti, a naxa yaamari fi a e birin xa faxa. Na xanbi, a naxa keli Yudaya, a naxa goro Sesare, a xa saxanyi radangi mɛnni.

Herode xa faxɛ

²⁰ Tirekae nun Sidɔnkae nu na lantareya kui e nun Herode ra na tɛmɛi. E naxa lan e bore ma, e xa siga Herode yire, e xa wɔyɛn. E to bara Bilasitu masoto, mange xa batula kuntigi, e naxa Herode mayandi lanyi xirife ra e tagi, barima e xa bɔxi xaxili nu tixi Herode xa bɔxi baloe nan na.

²¹ Malan lɔxɔɛ, Herode nu maxirixi a xa mange sosee kui, a naxa masenyi ti pama bɛ, a dɔxɔxi mange kibanyi kui.

²² Mixie naxa sɔnxɔɛ rate, «Ala xui nan yi ki, adama xui mu a ra.»

²³ Marigi xa maleke nde naxa a rafura keren na, barima a mu Ala matɔxɔ. Kulie naxa a don, a naxa faxa.

²⁴ Na waxati mixi gɛgbɛ naxa Ala xa wɔyɛnyi rame, danxaniyatɔɛ kɔnti xun naxa masa.

²⁵ Baranabasi nun Solu to gɛ xɛɛra ibade Darisalamu, e naxa gbilen Yaya xanin na e xun ma, e naxan xili falama Maraki.

13

Baranabasi nun Solu sugandife

¹ Namijɔnmɛɛ nun karamɔxɔɛ nu na Antiyɔki danxaniyatɔɛ pama tagi: Baranabasi, Simeyɔn naxan xili sa Nigeri, Lususi Sirenika, Manahɛn, nun Solu. Manahɛn nun mange Herode nan xuru yire keren.

² E to nu Marigi batufe, e man nu sunfe, Ala Xaxili Seniyeɛnxi naxa a fala e bɛ, «Wo Baranabasi nun Solu ti n bɛ e xati ma, wali xa fe ma n e xilixi naxan ma.»

³ Awa, e to gɛ sunde, nun Ala maxandide, e naxa e belexɛ sa Baranabasi nun Solu ma, e xa e taxu Ala ra. Na xanbi, e naxa e bɛɛɛn, e siga.

E sigafe Sipiri

⁴ Ala Xaxili Seniyeɛnxi to Baranabasi nun Solu xɛɛ, e naxa goro Selusiya, e fa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma.

⁵ E to so Salamin, e naxa so Ala xa masenyi kawandife Yuwifie xa salide kui. Yaya nan nu e malima ra.

⁶ E to bara suri igiri han Pafosi, e naxa duure nde li naa, Yuwifi naxan nu a yete findixi namijonme wule fale ra, naxan nu xili Bari Yesu xa di.

⁷ A nu na mange Serigu Polu seeti ma, naxan xaxili nu fan. Na tan naxa Baranabasi nun Solu xili, barima a nu wama Ala xa masenyi ramefe.

⁸ Konɔ na duure e naxan ma Elimasi, a xili wama a masenfe a duure nan a ra, a naxa e matandi. A nu katafe ne alako a xa mange xa ba danxaniya kira xon ma.

⁹ Awa Solu, naxan man xili Polu, Ala Xaxili Seniyenxi to goro a ma, a naxa a ya banban a ra,

¹⁰ a naxa a fala a be, «Kalabante nun yanfante nan i ra. Ibulisa xa di, tinxintare, i mu bama Marigi xa kira tinxinxi dalinfe?

¹¹ Awa yakosi, Marigi bara a belexe sa i ma. I fama ne donxude. Waxati nde bun ma, i mu soqe toma.» Dimi naxa dusu a xun na keren na. A naxa so milimalafe na ma, a nu mixie fen naxee a yi rasuxuma.

¹² Awa, mange Serigu Polu to na to, a naxa danxaniya Marigi xa seriye ma.

E sigafe Pisidiya boxi ma

¹³ Polu nun a booree to baki kunkui kui Pafosi, e naxa siga Periga naxan na Panfliya boxi ma. Yaya naxa a ba e ma, a naxa gbilen Darisalamu.

¹⁴ Menni e naxa ti kira xon. E naxa so Antiyoqi naxan na Pisidiya boxi ma. E to so salide kui malabu loxe, e naxa e magoro.

¹⁵ Tawureta Munsa nun namijonmee xa Kitaabui xaranyi to ba a ra, salide xunmatie naxa xɛɛra ti e ma, e nu a fala, «Won ngaxakerenyie, xa marasi nde na wo yi ra jama be, wo a fala.»

¹⁶ Polu to keli, a naxa e masabari, a fa a fala, «Isirayilakae nun wo tan naxee gaaxuxi Ala ya ra, wo wo tuli mati.

¹⁷ Isirayila jama Marigi Ala bara won babae sugandi. A naxa e rawuya Misira boxi ma. Na xanbi a naxa e ramini naa a senbe ra.

¹⁸ A naxa e rabalo je tongo naani jondon gbengberenyi ma.

¹⁹ A to si solofere halaki Kanaan boxi ma, a naxa na boxie fi Isirayilakae ma.

²⁰ Ne keme naani je tongo suuli bun ma, a naxa mangée ti e xun ma han Annabi Samuweli xa temui.

²¹ Awa, e to wa mange belebele xon ma, Ala naxa Kisu xa di, Solu, naxan fatan Bunyamin bonsɔe ra, a naxa na ti e xun ma. A xa mangeya naxa bu je tongo naani.

²² A to Solu ba mangeya ra, a naxa Dawuda findi mange ra e xun. A yi seedeya masen na nan ma, «N bara Dawuda to, Yisayi xa di, naxan keja rafan n ma. A tan nan n sago birin nakamalima.»»

²³ «Ala Isirayila Rakisima raminixi Dawuda bonsɔe nan ya ma, naxan lanxi Isa ma, alo a laayidi tongoxi ki naxe.

²⁴ Beenun Isa xa fa, Yaya nu bara mixie kawandi e xa tuubi, e xa e xunxa ye xɔɔra.

²⁵ A xa wali rapon temui, a naxa a fala, «N mu findixi mixi xa ra, wo naxan majoxunxi. Na kanyi fama n xanbi ra. Na binye mu na n yi ra n xa a xa sankiri mafulun.»»

²⁶ «N ngaxakerenyie, Iburahima bonsɔe xa die nun wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra, yi kisi masenyi rasanbaxi won tan nan ma.

²⁷ Darisalamukae nun e xunmatie mu tin Isa ra. E mu fahaamui soto namijonmee xa masenyi ma, naxan xaranma malabu loxoɛ birin. Kono e naxa na masenyi yati rakamali Isa toɔɔɛgefe ra.

²⁸ Hali e to mu sese to a lanma a xa faxa naxan ma, e naxa Pilati maxandi a xa a faxa.

²⁹ Na kui, e naxa fe birin nakamali naxee sebexi a xun. E man naxa a ragoro wuri magalanbuxi ma, e a fure sa gaburi kui.

³⁰ Kono Ala naxa a rakeli faxe ma.

³¹ Mixi gbegebe naxee Isa mati kelife Galile sigafe Darisalamu, nee naxa a to xi wuyaxi bun ma. Yakosi e bara findi a xa seedee ra pama tagi.»

³² «Awa, muxu tan fan yi xibaaru fanyi masenma ne wo be, Ala laayidi naxan tongo won benbae be.

³³ Ala bara a rakamali won tan be, e xa die. A bara Isa rakeli faxe ma alo a sebexi Yabura sora firin nde kui ki naxe. A naxe, «N ma di nan i ra. N bara findi i baba ra to.»

³⁴ A bara a rakeli faxe ma, alako a naxa boro. A na nan masenxi yi ki, «Laayidi seniyenxie, naxee mu kanama, n naxee tongoxi Dawuda be, n nee tongoma ne wo fan be.»

³⁵ Na na a ra, a man na masenyi falaxi yire gbete. A naxe, «I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.»

³⁶ Dawuda to ge Ala sago rabade a xa waxati, a faxa ne, a a benbae li gaburi kui, a man boro naa.

³⁷ Kono Ala mixi naxan nakelixa faxe ma, na tan mu boro.»

³⁸ «N ngaxakerenyie, naxan kawandixi wo be, wo xa a kolon yunubi xafarima a tan nan saabui ra.

³⁹ Naxan yo danxaniya, na kanyi bara kisi yunubie ma, Annabi Munsa xa seriye mu no wo rakiside naxee ma.

⁴⁰ Na kui, wo wo meeni naxan falaxi namijonmee xa Kitaabuie kui, a naxa fa wo li. E naxe,

⁴¹ «Wo a mato, wo tan mixi mayelee, wo de xa ixara, wo bara loe, barima n fama kewali rabade wo xa loxoee nan ma, wo mu lama naxan na hali e a yaba wo be.»

⁴² Solu nun Baranabasi to mini, mixie naxa e maxandi e man xa yi masenyi ti malabu loxoɛ naxan man fama kore.

⁴³ Awa, pama to yensen, Yuwifi wuyaxi nun mixi naxee nu soxi Yuwifi xa diine kui, nee naxa bira Polu nun Baranabasi foxo ra. Polu nun Baranabasi naxa e rasi e xa lu Ala xa hinne kui.

⁴⁴ Na malabu loxoɛ xungbilenyi, taakae birin naxa e malan Ala xa masenyi ramede.

⁴⁵ Yuwifie to pama to, toone naxa e suxu. E naxa ti Polu kanke, e nu a xa woyenyi matandi, e nu a konbi.

⁴⁶ Polu nun Baranabasi naxa a fala e be pama tagi, «A lanma Ala xa masenyi xa masen wo tan nan singe be, kono wo bara tondi a ra. Na kui, wo yete bara a fala a mu daxa wo xa kisi soto. Yakosi muxu muxu ya rafindima si gbete nan ma,

⁴⁷ alo Marigi muxu yamarixi ki naxe. A naxe, «N bara i ti i xa findi naiyalanyi ra sie be, kisi xanife ra han dunja danyi.»

⁴⁸ Mixi naxee mu findixi Yuwifi ra, nee to na me, e naxa seewa. E naxa e Marigi xa woyenyi matoxo. Naxee birin nu sugandixi kisi fe ra, nee naxa danxaniya.

⁴⁹ Marigi xa masenyi naxa yensen bɔxi birin kui.

⁵⁰ Kɔnɔ Yuwifie naxa gine hagigee, naxee nu soxi Yuwifie xa diine kui, nun na taa kuntigie, e naxa nee bɔne rate. E naxa tɔore dɔxɔ Polu nun Baranabasi ma han e naxa e keri e xa bɔxi ma.

⁵¹ Polu nun Baranabasi naxa e sanyi rakonkon, na xa findi seede ra a lantareya na e tagi. Na xanbi e naxa siga Ikoniyon.

⁵² Isa foxirabirɛe naxa seewa, e man nu fa Ala Xaxili Seniyenxi soto.

14

E sigafe Ikoniyon

¹ Polu nun Baranabasi naxa so Yuwifie xa salide kui Ikoniyon. E naxa wɔyen a fanyi ra han Yuwifie nun Girekika gbege naxa danxaniya.

² Kɔnɔ Yuwifie naxee mu danxaniya, nee naxa Girekikae kui iso, alako e bɔne xa te danxaniyatɔee xili ma.

³ Polu nun Baranabasi naxa temui xɔnkuye raba Ikoniyon, e nu wɔyen lanlanteya kui. Marigi naxa tɔnxumae nun kaabanakoe raba e saabui ra, e tan naxee findixi seede ra Ala xa masenyi be, a xa hinne xa fe ra.

⁴ Taakae naxa itaxun dɔxɔ firin. Ndee naxa lu Yuwifie xa seeti, ndee fan naxa lu xɛɛrae xa seeti.

⁵ Girekikae nun Yuwifie nun e xa mangɛe naxa lan e xa fe jaaxi dɔxɔ e ma, e man xa e magɔnɔ han e xa faxa.

⁶ Polu nun Baranabasi to na kolon, e naxa e gi, e siga Likayoni taae kui, Lisitire nun Deribe, a nun na rabilinyi.

⁷ E naxa xibaaru fanyi kawandi ti naa.

E Sigafe Lisitire

⁸ Mixi nde nu dɔxɔxi Lisitire, namate nan nu a ra, a bari na ki ne lanyuru kui. A mu nu noma a perede hali keren.

⁹ A nu a tuli matima Polu xa masenyi nan na. Polu naxa a ya ti a ra. A naxa a to a danxaniyaxi a yalan fe ma.

¹⁰ A naxa a fala a xui itexi ra, «Keli, i ti i sanyie xun na. A naxa keli keren na, a pere.»

¹¹ Nama to na to, Polu naxan nabaxi, e naxa a fala Likayoni xui, «Alae bara e falin mixie, e goro won tagi.»

¹² E naxa xili nde xabu e xun, e Baranabasi xili naxa sa Seyusi, Polu fan Heremesi, barima a tan nan nu wɔyenma.

¹³ Seyusi xa serexedube, naxan xa salide nu na taa sode de ra, na naxa fa tuurae nun fugee ra naadee biri ra. A tan nun pama naxa wa serexe bafe e be.

¹⁴ Xɛɛrae Baranabasi nun Polu to na kolon, e naxa e xa sosee iboo, e man fa gbelegbele pama ra.

¹⁵ E naxa a fala, «Wo tan, munfe ra wo yi fe mooli rabama? Mixi nan muxu ra, alo wo tan. Muxu faxi xibaaru fanyi nan na wo be. Muxu wo rasima wo xa ba yi fufafu fee ma alako wo xa bira Ala xa kira foxɔ ra, naxan koore nun bɔxi, baa nun se birin daa.

¹⁶ Temui dangixi Ala a lu ne si birin xa bira e yete kan xa kirae foxɔ ra.

¹⁷ Hali na birin kui, a nu fe fanyi rabama naxan findi seede ra a xa fe ra. Tunde ye nu fama keli koore ma. Sansie nu fanma a temui alako wo xa bala, wo man xa seewa wo bɔne kui.»

¹⁸ Polu nun Baranabasi naxa kata ki fanyi ra alako e naxa serexe ba e be.

¹⁹ Awa, Yuwifie naxa fa keli Antiyoƙi nun Ikoniyon. E naxa pama kui iso han e naxa Pɔlu magɔɔ a xa faxa. E naxa mini a bubu ra taa fari ma barima e tan bɛ a bara gɛ faxade.

²⁰ Kono Isa ƒɔxirabirɛɛ to a rabilin, a naxa keli, a man naxa gbilen taa kui.

E gbilenfe Antiyoƙi Siriya bɔxi ma

²¹ Kuye to iba, Pɔlu nun Baranabasi naxa siga Deribe. E to gɛ kawandi tide taa kui, mixi gbege naxa findi Isa ƒɔxirabirɛɛ ra. Na xanbi e naxa gbilen Lisitire, Ikoniyon, nun Antiyoƙi.

²² E nu Isa ƒɔxirabirɛɛ ralimaniya. E man nu e rasi e xa sabati danxaniya kui. E nu a fala, «Won mu soma Ala xa mangeya niini bun ma fo won xa tɔɔɔ.»

²³ E naxa kuntigie sugandi danxaniyatɔɛ pama keren keren ma bɛ. E to gɛ salide nun sunde, e naxa e taxu Marigi ra, e nu danxaniyaxi naxan ma.

²⁴ Awa, e to Pisidiya igiri, e naxa fa Panfiliya.

²⁵ E naxa kawandi ti Periga, e naxa goro Ataleya.

²⁶ E to keli mɛnni, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Antiyoƙi, e nu taxuxi Ala xa hinne ra dɛnnaxɛ. E nu bara gɛ na wali birin nabade.

²⁷ E to so, e naxa danxaniyatɔɛ pama malan. E naxa fe birin dɛntɛgɛ sa e bɛ Ala naxan nabaxi e saabui ra, nun Ala danxaniya naadɛ rabixi si gbɛtɛɛ bɛ ki naxɛ.

²⁸ E nun Isa ƒɔxirabirɛɛ naxa bu e bore ra.

15

Darisalamu malanyi

¹ Mixi ndee naxee keli Yudaya, e naxa a fala Isa ƒɔxirabirɛɛ bɛ, «Xa wo mu wo sunna Annabi Munsa xa naamunyi ki ma, wo mu nɔma kisode.»

² Pɔlu nun Baranabasi naxa wɔyɛnyi xɔɔxɔɛ fala e bɛ. E naxa natɛ tongo Pɔlu nun Baranabasi nun mixi ndee xa te Darisalamu xɛɛrae nun kuntigie maxɔrinde yi fe ma.

³ Danxaniyatɔɛ pama naxa e xɛɛ. E dangixi Fenisiya nun Samari ra tɛmɛi naxɛ, e naxa a masen mɛnnikae bɛ, mixi naxee kelixi si gbɛtɛɛ ma, nee danxaniyaxi ki naxɛ. Yi masenyi naxa Isa ƒɔxirabirɛɛ rapɛlɛxin.

⁴ E to so Darisalamu, danxaniyatɔɛ pama nun xɛɛrae, nun kuntigie naxa e rasɛnɛ. Ala naxan birin naba e saabui ra, e naxa na yaba e bɛ.

⁵ Awa, Fariseni nde naxee nu bara danxaniya, e naxa keli, e nu fa a fala, a lanma nɛ si gbɛtɛ mixie xa sunna, e xa bira Annabi Munsa xa seriye ƒɔxɔ ra.

⁶ Xɛɛrae nun kuntigie naxa e malan e xa na fe mato.

⁷ E to na fe isɔnxɔ sɔnxɔ, Piyɛri naxa keli, a a fala e bɛ, «N ngaxakerenyie, wo a kolon kafi tɛmɛi xɔnkuye Ala bara n sugandi wo tagi, alako si gbɛtɛ mixie xa xibaaru fanyi mɛ n dɛ ra, e xa danxaniya.

⁸ Awa, Ala naxan mixi sondonyi kolon, na bara seedeya raba e bɛ, a a Xaxili Seniyenxi fi e ma alo won tan.

⁹ A mu mixi yo rafisa a boore bɛ e tan nun won tan tagi, barima a bara e sondonyi rasɛniyen danxaniya ra.

¹⁰ Yakɔsi, munfe ra wo Ala matoma? Wo na kote dɔxɔfe Isa ƒɔxirabirɛɛ xun, won benbae nun won tan mu naxan nɔma.

¹¹ Wo xa a kolon a won nakisixi Marigi Isa xa hinne nan na alo e tan fan.»

¹² Nama birin naxa dundu, e naxa e tuli mati Pɔlu nun Baranabasi ra. Pɔlu nun Baranabasi naxa a tagi raba booree bε Ala kaabanakoe nun tonxumae naxee birin naba e saabui ra si gbetεe tagi.

¹³ E to ge woyende, Yaki naxa woyenyi tongo, a naxe,

¹⁴ «N ngaxakerenyie, wo wo tuli mati n na. Simon bara a yaba Ala mixie sugandima ki naxe sie ya ma, a xili sama naxee xun ma.

¹⁵ Namijonmεe birin xa masenyi lanxi na nan ma. A sebexi,

¹⁶ «Na xanbi n fama nε

Dawuda xa banxi biraxi rakelide.

N na yire kanaxie rafalama nε,

n na rakelima nε,

¹⁷ alako mixi naxee luxi e xa nɔ Marigi fende,

si gbete naxee birin findima n gbe ra.

¹⁸ Marigi xa masenyi nan na ki,

naxan yi fe kolon kabi a fɔle,

naxan yi fe birin nagirima.»

¹⁹ «Na na a ra, a mu lanma a xa findi fe xɔɔxɔe ra si gbetεe bε naxee wama birafe Ala fɔxo ra.

²⁰ Kɔnɔ won xa bataaxe sebe e ma, e naxa see don naxee baxi sεrεxe ra kuyee bε. E man xa ba yene ma, a nun e naxa sube yufaxi don, e man naxa wuli min.

²¹ Barima kabi won benbae xa waxati, mixie na taa birin kui, naxee Annabi Munsaxa sεriye xaranma salidee kui malabu lɔxoε.»

²² Awa, xεεrae nun kuntigie nun danxaniyatεe nama birin naxa lan a ma e xa mixi ndee xεε Antiyɔki, naxee Pɔlu nun Baranabasi matima. E naxa Yudasi naxan xili Barasaba, nun Silasi sugandi, xεmε binyee ngaxakerenyie ya ma.

²³ E naxa bataaxe keren so e yi ra naxan sebexi, «Xεεrae nun kuntigie, naxee lanxi wo ngaxakerenyie ma, katarabi won ngaxakerenyie ma si gbetεe ya ma, naxee na Antiyɔki, Siriya, nun Silisi, muxu bara wo xεebu.

²⁴ Muxu bara a mε a mixi ndee naxee kelixi muxu ya ma, muxu mu pungui saxi naxee ma, a nee bara wo rakɔntɔfli e xa woyenyi ra. E bara wo bɔpε ifu.»

²⁵ «Na na a ra, muxu bara lan a ma muxu xa xεεrae xεε wo ma, sa Pɔlu nun Baranabasi fari, muxu xanuntenyie,

²⁶ naxee bara mεe e nii ra won Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

²⁷ Muxu bara Yudasi nun Silasi fan xεε, naxee yi fee tagi rabama wo bε.

²⁸ Ala Xaxili Seniyenxi nun muxu tan bara lan a ma muxu naxa kote gbete dɔxo wo xun fo naxan daxa.

²⁹ A tan nan yi ki: Wo naxa sube don naxan baxi sεrεxe ra kuyee bε, nun sube yufaxie, wo naxa wuli fan min. Wo man naxa yene fan naba. Wo lan wo xa gbilen yi fe birin fɔxo ra. Wo salamu.»

³⁰ Awa, e to bara e pungu nama ma, e naxa siga Antiyɔki, e naxa sa bataaxe so danxaniyatεe nama yi ra.

³¹ Ngaxakerenyie to a xaran, e naxa pεlexin, e naxa limaniya.

³² Yudasi nun Silasi, naxee yati nu findixi namijonmεe ra, e naxa e kawandi, e nu e ralimaniya woyen wuyaxi ra.

³³ Waxati nde to dangi, e ngaxakerenyie naxa e bεpin bɔpεsa kui gbilenfe e xεεmae ma.

³⁴ Kɔnɔ Silasi tan naxa lu naa.

³⁵ Pɔlu nun Baranabasi naxa lu Antiyoƙi, e nun e boore wuyaxi e nu fa mixie xaran, e man nu Marigi xa xibaaru fanyi kawandi ti.

Pɔlu nun Baranabasi fatanfe

³⁶ Lɔxɔɛ ndee to dangi, Pɔlu naxa a fala Baranabasi bɛ, «Won xa gbilen taa birin kui won Marigi xa masenyi kawandixi dennaxe, won xa a mato won ngaxakerenyie danxaniyatɔɛ na ki naxe naa.»

³⁷ Baranabasi nu wama Yaya fan xaninfe, naxan xili Maraki.

³⁸ Kɔnɔ Pɔlu naxa a fala a mu lan e xa mixi xanin e xun ma naxan keli e xun ma Panfiliya, a mu tin birade e ɔxɔ ra e xa wali kui.

³⁹ Na lantareya naxa xɔrɔxɔ han a naxa findi fatanyi ra. Baranabasi naxa Maraki tongo, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma.

⁴⁰ E ngaxakerenyie to e taxu Marigi xa hinne ra, Pɔlu naxa Silasi tongo, e naxa siga

⁴¹ Siriya nun Silisi bɔxie ma, e danxaniyatɔɛ pamae ralimaniya.

16

Timote birafe Pɔlu nun Silasi ɔxɔ ra

¹ Pɔlu naxa siga Deribe nun Lisitire. Isa ɔxirabirɛ nde nu na, a xili Timote. Yuwifi ginɛ danxaniyatɔɛ nde xa di nan nu a ra. A baba Girekika nan nu a ra.

² Lisitire nun Ikoniya ngaxakerenyie nu a xili fanyi falama.

³ Pɔlu to wa a xaninfe a xun, a naxa a sunna Yuwifie xa fe ra naxee nu na menni, barima birin nu a kolon a baba Girekika na a ra.

⁴ E naxa xɛrae nun Isa ɔxirabirɛ kuntigi naxee nu na Darisalamu, e naxa nee xa nate masen danxaniyatɔɛ bɛ na taɛe kui, e xa a rabatu.

⁵ Danxaniyatɔɛ pamae xa danxaniya senbɛ xun nu masama, danxaniyatɔɛ konti fan xun nu masa lɔxɔ yo lɔxɔ.

Pɔlu laamatunyi tofe Tiroyasi

⁶ Ala Xaxili Seniyeŋxi to mu tin e xa kawandi ti Asi bɔxi ma, e naxa Firigiya nun Galati bɔxi igiri.

⁷ E to makɔrɛ Misi bɔxi ra, e naxa wa sofe Bitiniya, kɔnɔ Isa Xaxili mu tin e xa siga naa.

⁸ Awa, e naxa Misi igiri, e naxa goro Tiroyasi.

⁹ Kɔɛ ra, Pɔlu naxa laamatunyi to. Masedonka nde naxa keli, a fa a maxandi, «Fa Masedon bɔxi ma, i xa fa muxu mali.»

¹⁰ Pɔlu laamatunyi to xanbi, muxu naxa la a ra a Marigi bara muxu xili xibaaru fanyi kawandife ra naa. Muxu naxa kata sigafe ra Masedon keren na.

Lidi xunxafe ye xɔɔra

¹¹ Muxu to keli Tiroyasi, muxu naxa baki kunkui kui, muxu naxa muxu ya rafindi Samotirasi ma keren na. Na kuye iba, muxu naxa ti Neyapoli.

¹² Muxu to keli naa, muxu naxa siga Filipi, Masedon taa singe. E nu na Romakae xa mangɛya nan bun ma. Muxu naxa saxanyi radangi na taa kui.

¹³ Malabu lɔxɔɛ, muxu naxa siga taa fari ma xure dɛ ra, muxu dennaxe mapɔxun salide ra. Muxu to dɔxɔ, muxu naxa wɔyeŋ ginɛ ra naxee nu malanxi naa.

¹⁴ Gine nde nu na e ya ma naxan xili Lidi, gare dugi mati. Tiya tireka nan nu a ra. A gaaxu Ala ya ra. A to a tuli mati, Marigi naxa a boje rabi alako Polu naxan falama a xa so a xaxili ma.

¹⁵ A to a xunxa ye xora, a nun a xa denbaya, a naxa muxu mayandi, «Xa wo sa laxi a ra n bara danxaniya Marigi ma, wo fa lu n ma banxi kui yi saxanyi.» A naxa muxu karaxan mayandi ra.

E na geeli kui Filipi

¹⁶ Muxu to nu sigama salide, konyi gine nde naxa fa muxu ya ra. Ninne kanyi nan nu a ra, jinne naxan xili tine, naxan se matoma. Na gine nu naafuli xungbe rasoma a kanyie ma.

¹⁷ A naxa so birafe muxu foxo ra, Polu nun muxu tan. A nu sonxo rate, «Yi mixie Ala Xili Xungbe Kanyi xa konyie nan e ra. E wo tife kisi kira nan xon ma.»

¹⁸ A naxa na raba xi wuyaxi. Polu to xono, a naxa a ya rafindi, a naxa a fala jinne be, «N bara i yamari Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, gbilen yi gine foxo ra.» Ninne naxa gbilen a foxo ra keren na.

¹⁹ Na konyi gine kanyie to a to e xa geeni bara kana, e naxa Polu nun Silasi suxu. E naxa e xanin kiitisae yire.

²⁰ E naxa e dentegbe kiitisae be, e naxe, «Yi mixie nan won ma taa ya isofe.

²¹ Yuwifin nan e ra naxee naamunyie xa fe masenma won mu tinxi naxee ra, won tan Romakae.»

²² Nama fan naxa keli e ra, nun kiitisae. E naxa e makoyen, e naxa yaamari fi e xa e bonbo luxusinyi ra.

²³ E to ge e bonbode, e naxa e woli geeli kui. E naxa kosibili yamari a xa e kanta a fanyi ra.

²⁴ Na kosibili to na yaamari soto, a naxa Polu nun Silasi sa geeli kui, a yolonxonnye sa e ma.

²⁵ Ke tagi to a li, Polu nun Silasi nu Ala maxandife, e nu Ala matoxofe beeti ra. Geelimanie nu e xui mexi.

²⁶ Boxi naxa seren keren na, geeli sanbunyi naxa a ramaxa. Na temui kerenyi kui, naade birin naxa rabi. Geelimanie birin xa yolonxonnye naxa mabolon.

²⁷ Kosibili naxa xunu. A to geeli naade to e rabixi, a naxa a xa santidegema bendun a tee a xa a yete faxe, a joxo a ma a geelimanie nu bara e gi.

²⁸ Kono Polu naxa sonxo a xui itexi ra, «I naxa fe xone niya i yete ra, muxu birin na be.»

²⁹ Awa, kosibili to te maxili, a naxa so mafuren. A naxa a xinbi sin Polu nun Silasi bun ma, a serenma.

³⁰ A naxa e ramini, a e maxorin, «Marigie, a lanma n xa munse raba alako n xa kisi?»

³¹ Polu nun Silasi naxa a yaabi, «I xa danxaniya Marigi Isa ma. Na nan a toma i kisma, i tan nun i xa denbaya.»

³² E naxa Marigi xa woyenyi masen a be a nun a xa mixie.

³³ A naxa e xanin a xun ma keren na ke kui, a naxa e xa fie yae xa. Na waxati yati a naxa xunxa ye xora, a tan nun a xa mixi birin.

³⁴ A naxa e yigiyi a xa banxi kui, a man fa donse fi e ma. A naxa jexin a fanyi ra, a nun a xa denbaya birin barima e bara danxaniya Ala ma.

³⁵ Kuye to iba, kiitisae naxa soorie xee e xa sa a fala kosibili be a xa na mixie rabolo.

³⁶ Kɔsibili naxa a fala Pɔlu be, «Kiitisae bara xɛɛra ti a wo xa rabɛpin. Awa, yakɔsi wo mini, wo xa siga bɔɛsa kui.»

³⁷ Kɔnɔ Pɔlu naxa a fala sɔɔrie be, «Muxu tan naxee findixi Rɔmakae ra, e bara muxu sa geeli e mu muxu makiiti. E naxa muxu sa geeli, yakɔsi e wama muxu raminife gundo ra? Na mu lanma feo! E yetɛ yati nan fama muxu rabolode.»

³⁸ Sɔɔrie naxa yi wɔyɛnyie ragbilen kiitisae ma. E to a mɛ a Rɔmakae nan e ra, e naxa gaaxu.

³⁹ E naxa fa e mayandi, e e rabolo. E fan naxa e maxandi a e xa keli na taa.

⁴⁰ E to mini geeli kui, e naxa so Lidi xɔnyi. E to bara gɛ e ngaxakerenyie ralimaniyade, e naxa siga.

17

E sigafe Tesaloniki

¹ Pɔlu nun Silasi to dangi Anfipoli nun Apoloniya ra, e naxa so Tesaloniki taa kui, Yuwifie xa salide nde nu na dennaxe.

² Pɔlu naxa so naa alo a darixi naxan na. Malabu lɔxɔɛ xi saxan bun ma, e nun Pɔlu naxa Kitaabui xa fe fala.

³ A nu a tagi raba e be a a lanma Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔɔ ki naxe, a man xa keli faxɛ ma. A naxa a fala, «Isa, n naxan ma fe falafe wo be yi ki, a tan nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.»

⁴ Ndee naxa la a ra e ya ma. E naxa bira Pɔlu nun Silasi fɔxɔ ra. Girekika gbegebe fan naxee nu gaaxuxi Ala ya ra, nee fan naxa la a ra, e nun gine hage gbegebe.

⁵ Kɔnɔ Yuwifi tɔɔnɛxi ndee naxa mixi jaaxi ndee tongo e xa pama ya iso taa kui. E naxa siga Yason xɔnyi Pɔlu nun Silasi fende alako e xa e xanin kiitisae xɔn ma.

⁶ E to mu e to, e naxa Yason nun a ngaxakerenyie ndee mabɛndun na taa kiitisae yire. E nu sɔnxɔɛ rate, e naxe, «Yi mixie naxee dunɔna ifuma, e bara fa be fan. Yason bara e yigiya.

⁷ E birin Rɔmaka mange xa wɔyɛnyi nan gbesen bama, e man a falama a mange gbete nde na naxan xili Isa.»

⁸ E naxa pama nun kiitisae bɔɛ rate na wɔyɛnyie ra.

⁹ Beenun e xa Yason nun a booree bɛpin, fo e to kɔbiri ba.

E sigafe Beere taa

¹⁰ Na kɔɛ ra, e ngaxakerenyie naxa Pɔlu nun Silasi rasiga Beere taa. E to so naa, e naxa so Yuwifie xa salide kui.

¹¹ Na Yuwifie xaxili nu matinse dangi Tesalonikikae ra. E pan gbata ne na masenyi kolonde, e man Kitaabui kui mato lɔxɔ yo lɔxɔ alako e xa a kolon e naxan falama e be xa nɔndi yati nan a ra.

¹² Yuwifi wuyaxi naxa danxaniya e ya ma, nun Girekika gine gorobone wuyaxi, nun xɛmɛ wuyaxi.

¹³ Kɔnɔ Yuwifie Tesalonikikae to a kolon a Pɔlu na Ala xa wɔyɛnyi kawandife Beere taa fan, e naxa fa naa, e fa pama ya iso.

¹⁴ Awa, danxaniyatɔɛ naxa Pɔlu tongo keren na, e naxa siga a ra baa fe ma, kɔnɔ Silasi nun Timote naxa lu Beere taa.

¹⁵ Naxee Pɔlu mati, e naxa siga a ra han Aten. Na xanbi e naxa gbilen e jungui ra Silasi nun Timote xɔn ma, e xa Pɔlu li sinnanyi ma Aten.

Pɔlu kawandi tife Aten

¹⁶ Pɔlu nu Silasi nun Timote mamefe Aten. A boɲe naxa maɲaaxu a ra na taa xa kuyee xa fe ra.

¹⁷ Na kui, a naxa de masara e nun Yuwifie ra, a nun mixie naxee gaaxuxi Ala ya ra salide kui. A man naxa wɔyen mixie ra a naralanma naxee ra malan yire taa kui loxo yo loxo.

¹⁸ Epikuri nun Sitoyisi karamoxɔe naxa so wɔyenfe Pɔlu ra, e nu a fala, «Yi wɔyenla munse falafe?» Ndee to Pɔlu xui me a Isa xa xibaaru masenma, a man nu fa marakeli fee falafe, e naxe, «A luxi ne alo a ala gbeteɛ nan ma fee falama.»

¹⁹ Awa, e naxa a tongo, e naxa siga a ra Areyopago malan yire, e naxa a maxɔrin, «Yi lonni neene i naxan masenma, muxu nɔma a kolonde di?

²⁰ Barima muxu fe neene nan mefe yi ki, muxu wama na fasari nan kolonfe.»

²¹ Atenkae nun xɔɲee naxee sabatixi Aten, e nu darixi e tuli matife ra wɔyen neene ra naxee masenma.

²² Pɔlu naxa ti Areyopago tagi, a naxa a fala, «Atenkae, n bara a to diinelae yati yati nan wo ra.

²³ N bara see to wo naxee batuma. N man bara sɛrɛxɛbade nde to, a seɓexi naxan ma, «Ala naxan mu kolonxi!» Wo naxan batuma, a fa lu wo mu a kolon, n na nan ma fe masenfe wo be.

²⁴ Ala naxan dunɲa daaxi, a nun se naxan birin na a kui, a tan naxan koore nun boxi Marigi ra, a mu sabatixi banxi kui mixi belexe naxan nafalaxi.

²⁵ A hayi mu na see ma adama naxan xaninma a xɔn ma. A tan nan baloe nun ɲengi nun se birin fima mixi ma.

²⁶ A tan nan a niya mixi birin xa mini benba keren fate. A naxa e rasabati boxi birin ma. A man naxa e xa waxati nun e lude naaninyie sa,

²⁷ alako e xa Ala fen, e xa kata a kolonde, hali a to mu makuya won na.

²⁸ Wo xa lonnilae yati fan bara a fala, «Won baloxi a tan ne, won fe birin nabama a tan nan saabui ra, nun won minixi a tan ne. A bɔnsɔe nan won na.»

²⁹ Awa xa won kelixi a bɔnsɔe ne, a mu lanma won xa a maɲoxun a Ala maniyaxi xεema, gbeti, xa na mu gɛmɛ nan na, mixi belexe naxan solixi e xaxili ra.

³⁰ Ala mu nu na fe kolontareya temui matoxi, kono yakosi a bara a fala mixi birin be, yire birin, e xa tuubi,

³¹ barima a bara loxoɛ keren sugandi, a fama dunɲa makiitide naxan ma tinxinyi ra, mixi nde saabui ra a bara a ragiri naxan ma. A bara na kanyi matɔnxumaxi rakeli faxamixie ya ma.»

³² E to yi fe me, fa a fala mixi kelima faxe ma, ndee naxa so a mayelefe. Ndee naxa a fala, «Muxu fama muxu tuli matide i ra loxoɛ gbeteɛ.»

³³ Awa, Pɔlu naxa mini e ya ma.

³⁴ Ndee naxa lu a mabiri ra, e naxa danxaniya, alo Denisiyo, naxan nu na Areyopago mixie ya ma, nun gine nde naxan xili Damarisi, e nun mixi gbeteɛ ra.

18

E sigafe Korinti

¹ Na xanbi, Pɔlu naxa keli Aten, a naxa siga Korinti.

² A naxa Yuwifi keren li naa, a xili Akila, Pontuka nan a ra. A nu baxi fade keli Itali a nun a xa gine Pisisila, barima Kilodi nu bara Yuwifi birin yaamari e xa mini Roma. Polu naxa kafu e ma,

³ barima e nu wali keren nan nabama, kiri banxi rafalafe. A naxa lu e xonyi, e nu wali naa.

⁴ Polu nu woyenma salide kui malabu loxoε birin. A nu Yuwifie nun Girekikae radanxaniya.

⁵ Silasi nun Timote to so, keli Masedon, Polu naxa a yetε fi kawandi rabafe gbansan ma. A nu a fala Yuwifie be a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

⁶ Kono Yuwifie to na matandi konbi ra, Polu naxa a xa donma ikonkon tonxuma ra, a naxa a fala e be, «Xa wo loε, wo tan nan foxi na na ra. N tan bara na kote ba n xun. Yakosi n sigama ne si gbetεε ma.»

⁷ A to keli naa, a naxa so mixi nde xonyi, a kanyi xili Titi Yusutu, a gaaxu Ala ya ra. A xa banxi nu na salide fe ma.

⁸ Na temui, Kirisipu salide xunmati naxa danxaniya Marigi ma a nun a xa denbaya birin. Korintikae wuyaxi naxee nu Polu xui mexi, e fan naxa danxaniya, e naxa e xunxa ye xoxa.

⁹ Marigi naxa a fala Polu be laamatunyi ra koe kui, «I naxa gaaxu muku! Woyen! I naxa dundu,

¹⁰ barima n na i foxo ra. Mixi yo belexε mu i lima a xa fe jaaxi raba i ra, barima mixi gbege na n be yi taa kui.»

¹¹ Polu naxa lu naa je keren kike senni. A nu Korintikae xaran Ala xa masenyi ra.

¹² Galiyon to nu na Akayi mange ra, Yuwifie naxa yanfanteya xiri Polu xun, e naxa a xanin kiitisae yire.

¹³ E naxa a fala, «Yi di nan mixie kui isoma e xa Ala batu ki gbete naxan mu seriye ki ra.»

¹⁴ Polu to woyen folo, Galiyon naxa a fala Yuwifie be, «Xa a sa li tinxintareya na a ra, xa na mu a ra wali kobi nde, n n tuli matima ne wo ra nu,

¹⁵ kono xa a sa li boore matandi na a ra woyenyi ma, xa na mu a ra xilie ma, a nun wo xa seriye ma, na na wo tan nan ma. N mu wama findife na fe makiitima ra.»

¹⁶ Na kui, a naxa e keri kiiti banxi kui.

¹⁷ Nama naxa salide xunmati Sositene suxu, e a bonbo kiiti banxi tande ma, kono Galiyon mu e hansa.

E gbilenfe Antiyoeki

¹⁸ Polu to bu Korinti ki fanyi ra, a naxa keli a ngaxakerenyie xun ma. A naxa baki kunkui kui a nun Pisisila nun Akila, e siga Siriya. A naxa a xunyi bi Senxereya, barima a nu bara laayidi tongo Ala be.

¹⁹ E to so Efese, Polu naxa a jerebooree lu naa. A naxa so salide kui, e nun Yuwifie naxa sumun.

²⁰ E naxa a mayandi a xa bu naa,

²¹ kono na mu a xunyi suxu. A naxa a jungu e ma. A naxe, «Fo n xa sa sali Darisalamu ne. Xa Ala tin, n man fama wo xonyi.»

²² Awa, a naxa baki kunkui kui, a keli Efese, a siga Sesare. A to ge danxaniyatεe jama xεεbude, a naxa goro Antiyoeki.

²³ Pɔlu to bara saxanyi radangi Antiyɔki, a naxa kira tongo, a naxa Galati nun Firigiya bɔxi birin isa, a nu Isa fɔxirabiree ralimaniya.

²⁴ Apolosi, Yuwifia nde naxan barixi Alesandire, a naxa Efese li. A nu fata wɔyɛnde, a Kitaabui fan kolon.

²⁵ A nu xaranxi Marigi xa kiraya ra. A naxa Isa xa fe masen a fanyi ra, kɔnɔ a nu Yaya xa xaranyi nan gbansan kolon xunxa tife ye xɔɔra.

²⁶ A naxa so wɔyɛnfe a rawasaxi ra salide kui. Akila nun Pisisila to a xui mɛ, e naxa kafu a ma alako e xa Ala xa kiraya masen a bɛ a ki ma.

²⁷ Na xanbi a to nu wama dangife Akayi, a ngaxakerenyie naxa a ralimaniya. E naxa bataaxe sɛbɛ Isa fɔxirabiree ma a e xa a rasɛnɛ. A xa sige naxa findi fe fanyi ra danxaniyatɔɛɛ bɛ Akayi bɔxi ma, naxee danxaniya Ala xa hinne saabui ra.

²⁸ Apolosi naxa Yuwifia matandi sɛnbɛ ra kɛnɛ ma, a naxa a masen Kitaabui ra a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

19

Pɔlu sigafe Efese

¹ Apolosi nu na Korinti. Pɔlu to bara gɛ Asi fuge biri isade, a naxa fa Efese. A to naralan Isa fɔxirabiree ndee ra,

² a naxa e maxɔrin, «Wo bara Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ wo to danxaniya?» E naxa a yaabi, «Muxu jan mu nu na mɛ sinden xa Ala Xaxili Seniyenxi na na.»

³ A naxa e maxɔrin, «Wo wo xunxa ye xɔɔra munfe ma?» E naxa a yaabi, «Muxu bara muxu xunxa ye xɔɔra alɔ Yaya a masenxi ki naxe.»

⁴ Awa, Pɔlu naxa a fala, «Yaya nu mixi xunxama ye xɔɔra nɛ tuubi xa fe ra. A nu a fala mixie bɛ, e xa danxaniya mixi nde ma naxan fama a tan xanbi ra. Na nan lanxi Isa ma.»

⁵ Na masenyi ma e naxa e xunxa ye xɔɔra Marigi Isa xili ra.

⁶ Pɔlu to a bɛlexɛ sa e ma, Ala Xaxili Seniyenxi naxa fa e ma. E naxa so xui gbɛtɛɛ falafe, e man nu Ala xa masenyi fala.

⁷ E birin nalanxi, xɛmɛ fu nun firin nan nu e ra.

⁸ Na dangi xanbi, Pɔlu naxa so salide kui, a kawandi ti. A nu fe tagi raba e bɛ Ala xa mangɛya niini xa fe ra kike saxan bun ma. A nu kata a xa mixie nɔ naxee tuli nu matixi a ra.

⁹ Kɔnɔ ndee xaxili nu xɔɔxɔ, e mu la a ra. E naxa Marigi xa kira bɛxu pama ya i. Pɔlu naxa mini e ya ma, a naxa Isa fɔxirabiree tongo a xun, alako a xa e xaran lɔxɔ yo lɔxɔ Tiranusi xa xarande kui.

¹⁰ Na naxa siga han jɛ firin. Yuwifia nun Girekika naxee birin nu sabatixi Asi, e Marigi xa masenyi rame na nan kui.

¹¹ Ala nu kaabanako xungbee rabama Pɔlu bɛlexɛɛ ra

¹² han e nu dugi nun xunxurie sa furemae ma, Pɔlu nu bara din naxee ra. Fure nu ba nɛ e ma, jinne nu mini mixie i.

Seba xa Die

¹³ Yuwifia ndee naxee jinne raminiya mixie yire birin, e naxa kata Marigi Isa xili rawalide jinne kanyie bɛ. E a fala, «N bara wo yaamari Isa xili ra Pɔlu naxan xa fe kawandima.»

¹⁴ Seba, Yuwifia sɛrɛxɛdubɛ kuntigi nde, xa di solofere nan nu na fe rabama.

¹⁵ Jinne naxa e yaabi, «N Isa nun Pɔlu kolon, kɔnɔ n mu wo tan kolon feo!»

16 Na jinne kanyi naxa bagan e ma, a naxa e bonbo han e naxa e gi banxi kui e rageli nun e maxonoxi ra.

17 Yuwifi nun Girekika naxee birin nu sabatixi Efese, e naxa na fe kolon. Gaaxui naxa e birin suxu. Marigi Isa xili dariye naxa mate.

18 Danxaniyatεe wuyaxi naxa fa, e naxa e ti e xa yunubie ra, e naxa e xa fe jaaxi birin fala keεe ma.

19 Duuree fan naxa fa e xa bukie ra, e naxa e gan birin ya xori. E naxa bukie sare konti, kobiri kole wulu tongo suuli nan nu a ra.

20 Marigi xa masenyi nu yiriwama na ki ne senbe ra.

Girinbanyi birafe Efese

21 Yi fee to dangi, Polu naxa nate tongo a xa siga Darisalamu. Na biyaasi kui fo a xa Masedon nun Akayi boxi ibolon. A naxa a fala, «N na siga Darisalamu, fo n xa Roma fan li.»

22 A naxa a malima firin xεe Masedon, Timote nun Erasito, konο a tan naxa lu Asi sinden.

23 Na temui sonxεe xungbe naxa raba naa Marigi xa kira xa fe ma.

24 Xabui nde, naxan xili Demetiri, a nu ala Aritemi xa salide misaali lanmadi yailanma gbeti ra. Na xabui moolie nu kobiri gbege sotoma na wali kui.

25 A naxa a walibooree malan, a a fala e be, «Wo a kolon, won baloxi yi wali nan kui.

26 Wo bara a to, wo bara a me, yi Polu bara mixi gbege madaxu Asi boxi birin ma, Efese gbansan xa mu a ra. A naxe a alae naxee rafalaxi mixie belexe ra, a ala mu e ra.

27 Na kui won ma wali fama ne xili jaaxi sotode. Won ma ala Aritemi xa salide fan xun nakanama ne. Nde bama ne Aritemi xa binye ra Asi boxi nun dunja ma.»

28 A to na fala, e naxa xonο, e naxa so sonxεe ratefe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»

29 Taa birin ya naxa iso. E naxa Gayu nun Arisitaraki, Polu jereboore Masedonkae, xanin malande xungbe kui.

30 Polu naxa wa sigafe naa, konο Isa foxirabiree mu tin.

31 A booree Asikae xunmatie fan naxa xεera ti Polu ma, e a mayandi a naxa siga malan yire.

32 Ndee nu sonxoma e gbe ki ma. Booree fan sonxoma e gbe ki. Lantareya nu na malanyi ya ma. Mixi wuyaxi mu nu a kolon e malanxi fe naxan ma.

33 Awa, Yuwifie naxa Alesandire tutun yare a xa woyen. A naxa jama masabari a belexe ra alako a xa masenyi ti.

34 Konο, e to a kolon a Yuwifi nan a ra, e birin nalanxi naxa sonxεe rate leeri firin bun ma. E naxe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»

35 Na xanbi, taa kuntigi nde naxa jama masabari, a naxa a fala, «Efesekae, dunja birin a kolon a Efese taa nan Aritemi xa salide kantama a nun Aritemi maniye, naxan goroxi keli kooe ma.

36 Mixi yo mu na matandima. A lanma wo xa dundu. Wo naxa gbata fefe rabade.

37 Wo bara fa yi mixie ra be, konο e mu Aritemi mupa, e mu a konbi.

38 Xa Demetiri nun a walibooree wama mixi nde kalamufe, e xa na masen kiitisae be kiiti loxεe.

39 Xa wo wama fe gbete nan xon, na fan ya ibama won ma malan loxεe.

⁴⁰ E noma won suxude won ma boṇete ma naxan dangixi to, barima nōndi yo mu na won be yi malanyi rabafe ma.» A to ge, a naxa malanyi rayensen.

20

A sigafe Masedon nun Gireki boxie ma

¹ Sonxoe to bara non, Polu naxa Isa foxirabiree malan e rasife ma. A to a jungu e ma, a naxa siga Masedon.

² A naxa na boxi isa, a nu Isa foxirabiree rasi marasi wuyaxi ra. Na dangi xanbi, a naxa siga Gireki boxi ma.

³ A to lu naa kike saxan, a naxa wa sigafe Siriya kunkui kui, kono Yuwifie nu bara yanfanteya yailan a xili ma. Na kui, a naxa nate tongo a xa gbilen Masedon kira ra.

⁴ Naxee a mati han Asi nee nan yi ki: Sopateri, Beereka Pirusi xa di, Arisitaraki nun Sekondu Tesalonikikae, Gayu Deribeka nun Timote, Tikike nun Tirofimo Asikae.

⁵ Nee naxa ti yare, e naxa sa muxu mame Tiroyasi.

⁶ Taami Lebinitare Sali loxoe dangi xanbi, muxu naxa baki kunkui kui Filipi. Beenun xi suuli, muxu naxa e li Tiroyasi. Muxu naxa lu naa xi solofere.

Polu Eyutiki rakelife faxe ma

⁷ Sande loxoe muxu naxa malan taami igirafe ra. Polu naxa kawandi ti Isa foxirabiree be han koe tagi. A lan ne a xa siga kuye na iba.

⁸ Lanpui gbeḡbe nu na na koore banxi kui, muxu nu malanxi dennaxe.

⁹ Segetala nde naxan xili Eyutiki nu doxoxi wunderi ra. Polu xa kawandi xon to kuya, xi xoli naxa a suxu a fanyi ra, a bira boxi ma kelife banxi deki saxan nde. E naxa a li, a bara faxa.

¹⁰ Polu to goro, a naxa a felen a xun. A naxa a tongo, a a fala e be, «Wo naxa kontofili, barima a mu faxaxi.»

¹¹ Polu to te, a naxa taami igira, a naxa a don. A man naxa woyen han geesege. Na geesege, a naxa siga.

¹² Danxaniyatoe naxa segetala xanin a jipe ra boṇesa kui.

Polu a jungufe Efesekae ma

¹³ Muxu naxa kunkui bela rakeli sigafe ra Asosi Polu ya ra alo muxu lanxi a ma ki naxe. A naxa wa sigafe a sanyi ra.

¹⁴ A to muxu li Asosi, muxu naxa a baki kunkui kui sigafe Mitileni.

¹⁵ Keli menni, muxu naxa siga baa kira ra. Na fan kuye iba, muxu naxa Kiyo li. Na xanbi, muxu naxa siga han Samosi. Na loxoe kuye iba, muxu naxa Mileto li.

¹⁶ Polu nu bara nate tongo a xa dangi Efese mabiri alako a naxa bu Asi boxi ma. A nu gbataxi a xa so Darisalamu Xe Xabe Sali loxoe xa a sa sooneyama a be.

¹⁷ Polu to Mileto li, a naxa xera ti a Efese danxaniyatoe nama kuntigie xa fa.

¹⁸ E to fa a yire, a naxa a fala e be, «Wo a kolon n jerexi wo tagi ki naxe. Kabi n so Asi,

¹⁹ n Marigi xa wali raba yete magoroe nan kui. N yaye bara mini, n bara tooro Yuwifie xa wali jaaxi saabui ra.

²⁰ Wo a kolon a n mu wo munafan se yo noxun wo ma. N bara kawandi ti wo be kene ma nun wo xa banxie kui.

²¹ N nu a falama ne Yuwifie nun Girekikae be e xa togondiya Ala ma, e xa danxaniya won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi ma.»

²² «Yakosi Ala Xaxili Seniyeñxi wama ne n xa siga Darisalamu, kono n mu a kolon naxan sigama n sotoɗe naa.

²³ Taa birin kui Ala Xaxili Seniyeñxi bara n nakolon a geeli nun toore fama ne n lide naa.

²⁴ Kono n nii tide yo mu na n be. N xa n ma xɛɛraya rakamali, n Marigi Isa naxan taxuxi n na. N xa findi Ala xa hinne seɗeɗɗoɗoɗa ba ra, naxan findixi xibaaru fanyi ra.»

²⁵ «Yakosi n a kolon wo mu n yatagi toma sɔnon, wo tan naxee birin wo tuli matixi n ma kawandi ra, Ala xa mangɛya niini xa fe ra.

²⁶ Na na a ra, n a falama wo be to, wo xa kote yo mu na n xun,

²⁷ barima n bara Ala sago birin masen wo be, n mu sese noxun wo ma.

²⁸ Awa, wo xa meeni wo yete ma a nun danxaniyatɔe birin, Ala Xaxili Seniyeñxi wo findixi naxee xa xunmati ra, alako wo xa meeni Marigi xa danxaniyatɔe nama ma, a naxan sotoxi a yete wuli ra. Wo xa e kanta alo xurusee demadonyi goore kantama ki naxe.

²⁹ N na kolon, n na siga, mixi jaaxie fama ne sode wo tagi, alo wula baree soma goore ya ma ki naxe.

³⁰ Mixi ndee soma wo tagi, e xa xaranyi jaaxi ti alako e xa Isa foxirabiree bendun e ma.

³¹ Wo xa wo meeni. Wo xa ratu yi je saxanyi bun ma n mu wo kawandife iti koɛ nun yanyi. N na birin nabaxi yaye nan kui.»

³² «Awa yakosi, n wo taxuma Ala ra nun a xa hinne masenyi ra, naxan noma senbe nun ke fanyi fide seniyeñtɔe birin ma.

³³ N mu nu wama wo xa kobiri xa xon, xa na mu a ra wo xa xɛɛma, wo xa sosee.

³⁴ Wo yete yati a kolon a n wali yi belexee nan na alako n xa balo n nun n jerebooree.

³⁵ N bara a masen wo be mooli birin na, a won lan ne won xa wali alako won xa setaree mali. Wo xa ratu Marigi Isa xa woyenyi ma, a naxe, «Nelexinyi na ki nan kui, dangife a sotofe ra.»»

³⁶ A to ge woyende, a naxa a xinbi sin, e birin naxa Ala maxandi.

³⁷ E birin naxa so wafe. E naxa findigilin Polu konyi ma, e a masunbu.

³⁸ E sunnun ne barima a bara a fala e mu noma a tode sɔnon. E naxa a mati han kunkui de ra.

21

Polu sigafe Darisalamu

¹ Muxu to fatan, muxu naxa siga keren na Kosi kunkui kui. Na kuye iba, muxu naxa siga Rodi. Muxu to keli Rodi, muxu naxa siga Patara.

² Muxu to kunkui to naa, naxan nu baa igirife sigafe Fenisiya biri ra, muxu naxa baki na kui.

³ Muxu to bara Sipiri suri to, muxu naxa dangi na ra koola ma, sigafe Siriya biri ra. Muxu naxa ti Tire alako kote xa ragoro.

⁴ Muxu naxa Isa foxirabiree ndee li naa. Muxu naxa xi solofere radangi e xonyi. Ala Xaxili Seniyeñxi naxa goro Isa foxirabiree ma, e xa a fala Polu be a naxa te Darisalamu.

⁵ Kono xi solofere kamali loxoɛ, muxu naxa kira tongo sigafe ra. E birin naxa muxu mati, a nun e xa ginɛe nun e xa die ra, han taa fari ma. Muxu naxa muxu xinbi sin baa de ra Ala maxandife ra.

⁶ Nungui to jɔn, muxu naxa baki kunkui kui. Booree tan naxa gbilen e xɔnyi.

⁷ Muxu naxa keli Tire sigafe ra Pitolomayi. Muxu naxa ngaxakerenyie xεebu menni, muxu naxa fεεɣen naa.

⁸ Na kuye iba, muxu naxa siga Sesare, Filipu xibaaru fanyi kawandila xɔnyi, naxan nu na mixi sugandixi solofere ya ma.

⁹ A xa di gine naani nu na naxee mu nu dɔxɔ xeme taa. E nu namijɔnmε wali rabama.

¹⁰ Muxu to bara xi wuyaxi raba naa, Ala xa namijɔnmε naxan xili Agabu, naxa fa muxu xɔnyi kelifε Yudaya.

¹¹ A naxa Pɔlu xa beleti tongo, a naxa a yetε kan sanyie nun a belexεe xiri. A naxa a fala, «Ala Xaxili Seniyenxi yi nan masenxi. Xeme naxan gbe yi beleti ra, Yuwifie a xirima yi mɔoli nan na Darisalamu, e a so mixie yi ra naxee findi si gbetεe ra.»

¹² Muxu to na mε, muxu nun naakae naxa Pɔlu maxandi a naxa te Darisalamu.

¹³ A naxa muxu yaabi, «Munfe ra wo wama n bɔɣε mapaxufe wo yaye ra? N bara tin e xa n xiri Darisalamu, e xa n faxa, Marigi Isa xili xa fe ra.»

¹⁴ A to mu tin muxu xui suxude, muxu mu tin a karaxande. Muxu naxa a fala, «Marigi sago xa raba.»

¹⁵ Na lɔxεε to dangi, muxu naxa muxu yailan, muxu naxa te Darisalamu.

¹⁶ Isa fɔxirabiree ndee Sesarekae naxa muxu mati. E naxa muxu xanin Menason Sipirika xɔnyi, naxan findixi Isa fɔxirabire ra a rakuya. A naxa muxu yigiya.

Pɔlu Yaki xεεbufe

¹⁷ Muxu to so Darisalamu, Isa fɔxirabiree naxa muxu rasene jεlexinyi ra.

¹⁸ Na kuye iba, muxu nun Pɔlu naxa siga Yaki xɔnyi. Danxaniyatɔε pama kuntigi birin naxa e malan naa.

¹⁹ A to gε e xεεbude, Pɔlu naxa a xa wali dentεge sa Ala naxan nabaxi si gbetεε tagi a saabui ra.

²⁰ E to na mε, e naxa Ala matɔxɔ. E naxε, «Muxu ngaxakerenyi, i bara a to Yuwifie wulu wuyaxi bara danxaniya, kɔnɔ e man e tun nabexixi birafe Annabi Munsa xa seriye fɔxɔ ra.

²¹ Mixi ndee bara a fala e bε a i Yuwifie xaranma, naxee na si gbetεe ya ma, a e xa gbilen Annabi Munsa xa seriye fɔxɔ ra, a e naxa e xa die sunna, a e naxa bira Yuwifie xa naamunye fɔxɔ ra.»

²² «Won na ma di? Siike yo mu na, pama a kolonma nε a i bara fa.

²³ Na na a ra, muxu naxan falama i bε i xa a raba. Mixi naani na muxu ya ma, naxee bara laayidi tongo Ala bε.

²⁴ I xa kafu e ma, wo birin xa wo yetε raseniye, i man xa e sare fi, e xa e xunyi bi. Na na a ra birin a kolonma a mixie naxan falaxi i xun ma, wule na a ra. E xa a kolon i fan biraxi Annabi Munsa xa seriye nan fɔxɔ ra.

²⁵ Muxu naxa natε tongo, muxu man fa na sεbε. Danxaniyatɔε naxee keli si gbetεe ma, e naxa sube don naxan baxi sεrεxε ra kuyee bε, nun sube yufaxie. E naxa wuli fan min. E man naxa yεnε fan naba.»

²⁶ Awa na kuye iba, Pɔlu naxa na mixie tongo, e naxa e yete raseniye. Na xanbi a naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a xa a masen, maraseniye ni rakamalima lɔxɔe naxan ma, a nun sɛrɛɛ naxan bama kankan be.

Pɔlu safe geeli kui

²⁷ Na xi solofere rapɔnyi, Yuwifie Asikae to Pɔlu to hɔrɔmɔbanxi kui, e naxa pama birin ya iso, e man naxa Pɔlu suxu.

²⁸ E nu sɔnxɔe rate, «Isirayilakae, wo muxu mali! Na xeme nan yi ki naxan kawandi jaaxi rabama yire birin mixi birin be, Yuwifie, nun Annabi Munsa xa seriye, nun yi hɔrɔmɔbanxi xa fe ra. A man bara Girekikae raso hɔrɔmɔbanxi kui. Na bara yi yire seniyenxi findi yire seniyentare ra.»

²⁹ E na fala ne barima e nu bara Pɔlu nun Tirofimo Efeseka to e boore fɔxɔ ra taa kui. E naxa a mapɔxun a Pɔlu a raso ne hɔrɔmɔbanxi kui.

³⁰ Taa kui birin ya naxa iso. Mixie naxa fa e gi ra keli yire birin. E naxa Pɔlu suxu, e naxa mini a bubu ra tande ma. E naxa naadee ragali keren na.

³¹ E nu wama Pɔlu faxafe ne. Sɔɔri mange naxa a kolon Darisalamu birin ya isoxi.

³² Sɔɔri mange naxa sɔɔrie nun e xa xunmatie tongo, e siga Pɔlu fɔxɔ ra keren na. Nama to sɔɔrie to, e naxa ba Pɔlu bonbofe.

³³ Awa, sɔɔri mange naxa yaamari fi e xa a xiri yɔlɔnxɔnyi firin na. A naxa maxɔrinyi ti fa nde a ra, nun a munfe rabaxi.

³⁴ Nama sɛti nde sɔnxɔma e gbe ki, booree fan sɔnxɔma e gbe ki. A to mu no fe fiixe sɔtode e ra sɔnxɔe xa fe ra, a naxa a fala e xa Pɔlu xanin sɔɔri banxi kui.

³⁵ Pɔlu to ti banxi de ra, sɔɔrie naxa a tongo pama xa jaaxui ma,

³⁶ barima mixi gali nan nu biraxi e fɔxɔ ra, e nu fa a fala e xui itexi ra, «A xa faxa!»

Pɔlu a yete xun mafalafe

³⁷ E wama a rasofe sɔɔri banxi kui temui naxe, Pɔlu naxa sɔɔri mange maxɔrin, «I nɔma n sago sade n xa fe nde fala i be?» Sɔɔri mange naxa a yaabi, «I Gireki xui mema?»

³⁸ I tan xa mu na Misiraka ra, naxan mixie ya iso yi donxɔe ra, a naxa suute wulu naani xanin wula kui?»

³⁹ Pɔlu naxa a yaabi, «Yuwifi nan n na, Tariseka. Na taa xungbe a munafanyi gbo Silisi bɔxi ma. N sago sa n xa wɔyen yi gali be.»

⁴⁰ Sɔɔri mange to a sago sa, Pɔlu tixi banxi tede de ra, a naxa mixie masabari a belexe ra. Kuye naxa bolon yen! Pɔlu naxa wɔyen Eburu xui.

22

¹ «N ngaxakerenyie, n babae, wo xa wo tuli mati n na, n xa n yete kan xun mafala.»

² E to a me a Eburu xui falama, e naxa dundu dangi singe ra. Pɔlu naxa a fala,

³ «Yuwifi nan n na, n barixi Tarise ne, Silisi bɔxi ma, kɔnɔ n mɔxi be ne. Gamaliyeli naxa n xaran alako n xa bira won babae xa seriye fɔxɔ ra. Ala xa fe nu n bɔpe suxuma alɔ a wo fan suxuma ki naxe to.

⁴ N mixie tɔɔrɔ ne han n naxa e faxa, naxee nu biraxi Isa xa kira fɔxɔ ra. N naxa ginɛe nun xemeɛe suxu, n naxa e sa geeli kui.

⁵ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi nun diɛnɛ forie birin na n seedee ra. E naxa kɛɛdie so n yi ra katarabi e ngaxakerenyie ma Damasi alako n na danxaniyatɔɛ to, n xa e xiri, n xa fa e ra Darisalamu, n xa e jaxankata.»

⁶ «N to makɔrɛ Damasi ra yanyi tagi, yanbɛ xungbe naxa goro n ma kelife koore ma.

⁷ N naxa bira boxi. N naxa xui mɛ naxan nu a falama n bɛ, «Sɔlu, Sɔlu, munfe ra i n jaxankatama?»

⁸ N naxa a yaabi, «Nde i ra, Marigi?» A naxa n yaabi, «Isa Nasaretika nan n na, i naxan jaxankatafe.»

⁹ Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa yanbɛ to, kɔnɔ naxan nu wɔyɛnfe, e mu na tan xui mɛ. Awa, n naxa a fala,

¹⁰ «N xa munse raba, Marigi?» Marigi naxa a fala n bɛ, «Keli, i siga Damasi. Mɛnni a fama falade i bɛ i lan i xa naxan naba.»

¹¹ N mu nu se toma na yanbɛ xa naiyalanyi saabui ra. Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa n bɛlɛxɛ rasuxu han Damasi.»

¹² «Awa, xɛmɛ nde naxan xili Ananiyasi, mixi tinxinxi na a ra Ala xa sɛriyɛ ki ma, naxan nafanxi Damasi Yuwifie ma,

¹³ a naxa fa n yire. A naxa a fala, «N ngaxakerenyi Sɔlu, to ti.» N ya naxa rabi kɛrɛn na, n naxa se birin to.

¹⁴ A naxa a fala, «Won babae Marigi Ala bara i sugandi i xa a sago kolon, i xa Tinxintɔɛ to, nun i xa a wɔyɛnyi mɛ a tan yati dɛ ra,

¹⁵ barima i findima a xa seede nan na mixi birin ya i, i fee naxee toxi nun i naxee mexi.

¹⁶ Yakɔsi, i munse mamefe? Keli, i xa i xunxa ye xɔɔra, i xa yunubi xa ba i ma, i xa Marigi xili maxandi.»

¹⁷ «N naxa gbilen Darisalamu. N to nu na Ala maxandife hɔrɔmɔbanxi kui, n naxa laamatunyi to.

¹⁸ Marigi naxa a fala n bɛ, «I xa mini mafuren Darisalamu, barima e mu tinma i xa seedeyi ra n ma fe ra.»

¹⁹ N naxa a fala, «Marigi, e yati a kolon a n nu sigama salidee kui danxaniyatɔɛ fende alako n xa e sa geeli, n man xa e bɔnbɔ.

²⁰ E to nu i xa seede Etiyɛn faxama, n tan yati nu na, n nu jɛlɛxinxi na ra. N tan nan man nu booree xa dugiɛ suxuxi.»

²¹ Awa, Marigi naxa a fala n bɛ, «Siga, n i xɛɛma yire makuye si gbɛtɛɛ ma.»

²² E naxa e tuli mati a xa masenyi birin na, han a yi wɔyɛnyi falaxi temui naxɛ. E fa gbɛlɛgbɛle, «Wo yi xɛmɛ faxa. A mu lan a xa balo.»

²³ E naxa sɔnxɔɛ rate, e nu e xa donmae rate e ma, e nu xube ite kuye i.

²⁴ Sɔɔri mange naxa a fala a e xa Polu raso sɔɔri banxi kui, e man xa a bɔnbɔ luxusinyi ra alako e xa a kolon nama sɔnxɔma fe naxan ma.

²⁵ E to nu a xirife alako e xa a bɔnbɔ, Polu naxa sɔɔri mixi kɛmɛ xunmati maxɔrin naxan nu tixi naa, «Sɛriyɛ na wo yi ra naxan a masenxi a wo xa Rɔmaka bɔnbɔ luxusinyi ra hali a mu makiitixi?»

²⁶ Sɔɔri kɛmɛ xunmati to na mɛ, a naxa sa sɔɔri mange rakolon. A naxɛ, «Yi xɛmɛ Rɔmaka lasiri na a ra. Won na ma di?»

²⁷ Sɔɔri mange naxa fa, a naxa Polu maxɔrin, «A fala n bɛ xa Rɔmaka na i ra?» Polu naxa a yaabi, «Iyo xɛ.»

²⁸ Sɔɔri mange man naxa a fala, «N tan naafuli gbɛgbɛ nan baxi, n fa findi Rɔmaka lasiri ra.» Polu naxa a fala a bɛ, «N tan barixi lasiriya nan kui nɛ.»

²⁹ Kabi na raba, naxee nu wama a bonbofe alako a xa wɔyɛn, e birin naxa e magbilen. Sɔɔri mange yete naxa gaaxu a kolonfe ra Pɔlu Romaka na a ra, a naxan xiri yolonxɔnyi ra.

Yuwife Pɔlu makiitife

³⁰ Na kuye iba, sɔɔri mange to wa a kolonfe a fiixe ra Yuwife Pɔlu kalamuxi fe naxan ma, a naxa a fulun. A naxa yaamari fi, sɛrɛxɛdube kuntigie nun Yuwifi kiitisae birin xa malan. A naxa Pɔlu ragoro, a ti e tagi.

23

¹ Pɔlu naxa a ya ti Yuwifi kiitisae ra. A naxa a masen, «N ngaxakerenyie, n naxan nabaxi han to, n a rabaxi n bɔɔɛ fiixe nan na Ala ya xɔri»

² Sɛrɛxɛdube kuntigi, Ananiyasi naxa mixie yaamari, naxee nu na a fe ma, e xa a de ragarin.

³ Awa, Pɔlu naxa a fala a bɛ, «Ala nan fama i tan bonbode. I luxi nɛ alo banxi naxan fari fiixe kɔɔɔ a kui nɔxɔxi. I bara wa n makiitife kiiti seriye ra, kɔɔɔ i to yaamari fixi e xa n bonbo, i bara seriye matandi.»

⁴ Naxee nu na a fe ma, e naxa a fala a bɛ, «I Ala xa sɛrɛxɛdube kuntigi nan konbima yi ki!»

⁵ Pɔlu naxa a fala, «N ngaxakerenyie, n mu nu a kolon xa sɛrɛxɛdube kuntigi na a ra, barima a sebexi, «I naxa wɔyɛn kobi fala pama mange bɛ.»»

⁶ Pɔlu to a kolon Sadusenie nun Farisenie nu na Yuwifi kiitisae xa malanyi kui, a naxa a fala a xui itexi ra, «N ngaxakerenyie, Fariseni nan n na. N baba fan Fariseni nan nu a ra. To n na kiiti banxi barima n laxi a ra Ala fama won nakelide faxɛ ma kiiti lɔxɔɛ.»

⁷ A to na fala, boore matandi naxa lu Farisenie nun Sadusenie tagi. Nama naxa itaxun.

⁸ Sadusenie tan bɛ, mixi mu kelima faxɛ ma. E man mu laxi malekɛɛ nun pinnee xa fe ra. Kɔɔɔ Farisenie tan la nee birin xa fe ra.

⁹ Sɔɔxɔɛ xungbe naxa mini. Seriye karamɔxɔ ndee Farisenie tagi e naxa wɔyɛn xɔɔxɔɛ fala. E naxɛ, «Muxu mu fefe paaxi yo rakɔɔsɔxi yi xɛmɛ ma. Temunde pinne nde, xa na mu a ra malekɛ nde, nan wɔyɛnxi a ra.»

¹⁰ Sɔɔxɔɛ to nu sigama gbo ra, sɔɔri mange naxa gaaxu e fa Pɔlu faxafe. A naxa sɔɔrie ragoro e xa Pɔlu tongo e tagi, e xa a xanin sɔɔri banxi kui.

¹¹ Na kɔɛ ra, Marigi naxa mini Pɔlu ma. A naxa a fala a bɛ, «I xa limaniya barima i findima n ma seede nan na Roma alo i a rabaxi Darisalamu ki naxɛ.»

E lanyi xirife Pɔlu faxafe ra

¹² Kuye to iba, Yuwife naxa lanyi xiri kali ra, e naxa e dege, e naxa e min sinden, a fo e xa Pɔlu faxa.

¹³ Naxee na lanyi xiri, e nu dangi mixi tongo naani ra.

¹⁴ E naxa a masen sɛrɛxɛdube kuntigie nun forie bɛ, «Muxu bara muxu kali Ala ra, muxu mu sese donma sinden fo muxu xa Pɔlu faxa.

¹⁵ Awa, yakɔsi, wo tan nun Yuwifi kiitisae xa mange mayandi a xa fa a ra alako wo xa a xa fe mato a fanyi ra. Na kui, muxu tan a faxama kira ra.»

¹⁶ Pɔlu maagine xa di naxa na yanfe kolon. A naxa siga sɔɔri banxi kui, a naxa na birin masen Pɔlu bɛ.

¹⁷ Põlu naxa soõri mixi keme xunmati nde xili, a naxe, «Yi segetala xanin soõri mange xon ma, alako a xa fe nde fala a be.»

¹⁸ Soõri keme xunmati naxa segetala tongo, a naxa a xanin soõri mange xon ma. A naxe, «Põlu, geelimani nan n xilixi, a naxa n mayandi a n xa fa yi segetala ra i xon ma, a xa fe nde masen i be.»

¹⁹ Soõri mange naxa segetala tongo, e naxa e mamini. Mange naxe, «I wama munse falafe n be?»

²⁰ A naxa a yaabi, «Yuwifie bara lan a ma, e xa i maxandi i xa Põlu xanin Yuwifi kiitisae yire, alako e man xa maxorinyi nde ti a ma.

²¹ I naxa i tuli mati e ra, barima mixi tongo naani nun nde bara yanfe xiri a xun e ya ma. E bara e kali a e mu sese donma, e mu sese minma a fo e na Põlu faxa temui naxe. Yakosi e bara ge e yailande, e fa i sago nan mamefe.»

²² Soõri mange naxa segetala rabolo, a naxa tonyi dõxo a ma, fa fala, a fe naxan falaxi a be, a naxa na fala mixi yo be.

E Põlu xeeffe Mange Felisi xon

²³ A naxa soõri mixi keme xunmati firin xili, a naxa a fala e be, «Wo soõri keme firin yailan, soõri soe ragie tongo solofere, nun xali woli keme firin. Wo xa e yailan sigafe ra Sesare to koe ra.

²⁴ Wo xa soe nde yailan Põlu be, alako a xa mange Felisi li heeri kui.»

²⁵ Soõri mange naxa yi fe sebe bataaxe ra.

²⁶ «N tan Kilodi Lisiya, i tan Mange Felisi mafanxi, n bara i xeebu.

²⁷ Yi xeme Yuwifie nan a suxuxi. E naxa wa a faxafe. N to a kolon a Romaka na a ra, n nun soorie naxa fa, muxu naxa a ba e yi.

²⁸ N to wa a kolonfe e a suxuxi naxan ma, n naxa siga a ra e xa kiitisae yire.

²⁹ N naxa a li e a kalamuxi e xa seriye xa fe nan ma, kono a mu fe kobi yo rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a xa sa geeli kui.

³⁰ N to bara a me a Yuwifie bara gali malan a xili ma, n naxa a rasanba i ma keren na. N a kalamumae rakolonma e yete kan xa sa a kalamu i xon a xa fe ra. Wo salamu.»

³¹ Soorie naxa Põlu tongo alo e yamarixi ki naxe. E naxa a xanin koe ra han Antipatiri.

³² Na kuye iba, soorie naxa gbilen soõri banxi. Soe ragie naxa Põlu tongo.

³³ E to so Sesare, soe ragie naxa bataaxe nun Põlu so mange yi ra.

³⁴ Mange to ge bataaxe xarande, a naxa Põlu maxorin a keli dennaxe. A to bara a me a Silisika na a ra, a naxa a fala,

³⁵ «N fama ne i makiitide i toonegela na fa temui naxe.» A naxa yaamari fi e xa Põlu xanin geeli banxi Herode naxan tixi.

24

Felisi kiiti safe Põlu xa fe ra

¹ Xi suuli dangi xanbi, Ananiyasi, naxan findixi serexedube kuntigi ra, nun forie naxa fa e nun xunmafale nde, naxan xili Teritulo. E naxa Põlu kalamu mange xon ma.

² E to Põlu xili, Teritulo naxa so a toonegefe yi masenyi ra.

«Felisi mange fanyi, yi boxi birin dõxo xi bojesa kui i xa fe kolonyi nun i xa xaxili fanyi nan saabui ra.

³ I bara muxu raseewa heeri xungbe ra.

⁴ N mu wama i rabufe, kono n bara i maxandi i xa i tuli mati muxu xa masenyi ra dondoronti.

⁵ Muxu bara a to yi xeme mixi paaxi na a ra. A Yuwifie tagi isoma naxee na dunja birin. A tan nan na Isa Nasaretika xa pama xunyi ra.

⁶ A man naxa wa hōromōbanxi maberefe. Muxu naxa a suxu. Muxu naxa wa a makiitife muxu xa seriye ki ma,

⁷ kono soori mange Lisiya naxa fa, a naxa a ba muxu yi senbe xungbe ra.

⁸ A naxa a kalamulae yaamari e xa fa i xon ma. Xa i fan Polu maxorin, i fama a kolonde muxu a suxuxi fe naxan ma.»

⁹ Yuwifie naxa tin na masenyi ra, e fan naxa a fala a na na ki ne.

¹⁰ Mange naxa Polu yaamari a fan xa woyen. Polu naxa a masen a be, «N a kolon, yi boxi makiitima nan i ra kabi je wuyaxi. Na kui, n nan ma fe xunmafalama ne i be lanlanteya kui.

¹¹ Xi fu nun firin mu dangi kabi n naxa siga Darisalamu salide.

¹² E mu nu muxu nun mixi li sonxo ra hōromōbanxi kui, xa na mu a ra salide xunxurie kui. N mu sonxo ratexi taa kui, n mu gali kui isoxi.

¹³ E mu noma sese masende, e n kalamuma naxan ma.

¹⁴ N naxan masenma i be na nan ya. N nan n benbae Marigi Ala nan batuma alo Isa xa kira a masenxi ki naxe, e a falama kira naxan be a wule kira. Naxan sebexi Tawureta Munsa nun namijonmee xa Kitaabui kui, n la na birin na.

¹⁵ N laxi Ala xa masenyi ra naxan masenxi a tinxintose nun tinxintare birin fama ne kelide faxe ma. Yuwifie fan laxi na ra.

¹⁶ Na nan a toxi n nan n yete karaxanma alako n xa n ma simaya radangi boje fiixe kui Ala nun mixie tagi.

¹⁷ N mu nu na be je wuyaxi bun ma, kono yakosi n faxi harige nde ra n bonsoe be. N fan faxi serexe bade Ala be.

¹⁸ E n lixi na temui ne hōromōbanxi kui, n seniyenxi, gali mu na n foxo ra, sonxo ye fan mu keli n saabui ra.

¹⁹ Kono Yuwifi nde naxee keli Asi boxi ma, e mu tin n ma fe ra. E tan xa e yete masen i be, xa fe nde na e be n ma fe ra.

²⁰ Xa na mu a ra naxee na be, e xa a masen i be e n toxi fe paaxi naxan xun, n to siga Yuwifi kiitisae yire.

²¹ N woyenyi naxan falaxi e tagi na nan ya: «Wo n makiitima ne to barima n laxi a ra Ala fama ne mixi faxaxie rakelide.»

²² Felisi naxan nu Isa xa kira kolon a fanyi ra, a naxa e xa fe sa sinden. A naxe, «Mange Lisiya na fa, n wo xa fe matoma.»

²³ A naxa soori mixi keme xunmati yamari a xa Polu kanta, a naxa a tooro, a man naxa a xa mixi yo raton fe fanyi rabafe ra a be.

²⁴ Xi ndee to dangi, Felisi nun a xa gine Dirusila, naxan na Yuwifi ra, e naxa fa. Felisi naxa Polu xili kawandi rabade Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. Polu naxa danxaniya xa fe fala e be Isa ma,

²⁵ kono a xa masenyi to nu binyaxi tinxinyi ma, nun yete xurufe ma, nun Ala xa kiiti naxan fama, Felisi naxa gaaxu. A naxe, «Siga sinden. N na n yete masoto temui naxe, n man i xilima.»

²⁶ A man nu waxi ne Polu xa kobiri fi a ma. A nu a xilima na nan ma temui birin, e xa sa e bore to.

²⁷ Ne firin to dangi, Felisi masarama naxa fa, Porusu Fesitu. Felisi to wa a yete mafanfe Yuwifie be, a naxa Polu lu geeli kui.

25

Fesitu Pɔlu makiitife

¹ Fesitu naxa xi saxan naba Sesare. Na xanbi, a naxa te Darisalamu.

² Serexedube kuntigi nun Yuwifie kuntigie naxa Pɔlu kalamu Fesitu be.

³ E naxa Fesitu mayandi a xa fa a ra Darisalamu. E nu wama ne e xa a faxa kira ra.

⁴ Fesitu naxa e yaabi, «Pɔlu makantaxi Sesare. A gbegbe mu luxi n tan fan xa siga naa.

⁵ Wo xa yarerati ndee xa n mati, wo xa Pɔlu kalamu naa xa a bara sa fe jaaxi nde raba.»

⁶ Fesitu mu se sa xi solomasaxan fari, xa na mu a ra xi fu Darisalamu, a naxa goro Sesare. Na kuye iba, a naxa doxo a xa kiiti kibanyi ma. A naxa yaamari fi e xa fa Pɔlu ra.

⁷ A to fa, Yuwifie naxee fa keli Darisalamu, e naxa a rabilin. E naxa toogee gbegbe sa a xun, e mu nu noma naxan masende nondi ra.

⁸ Pɔlu naxa so a yete xunmafalafe, a nu a fala, «N mu fe jaaxi yo rabaxi Yuwifie xa seriye ra, xa na mu horomobanxi ra, xa na mu a ra Roma mange ra.»

⁹ Fesitu to wa a yete mafanfe Yuwifie xon, a naxa Pɔlu maxorin, «I wama tefe Darisalamu i xa sa makiiti yi fee ma n ya xori?»

¹⁰ Pɔlu naxa a yaabi, «N lanma n xa makiiti mangasanyi xa kiiti banxi nan kui, n tixi dennaxe yi ki. N mu fe kobi yo rabaxi Yuwifie ra. I fan na kolon a fanyi ra.

¹¹ Xa n bara fe jaaxi raba a lanma n xa faxa naxan ma, n mu tondima n xa faxa, konɔ xa e naxan falama wule na a ra, a mu lan mixi yo xa n so e yi ra. Mange xungbe xa sa n makiiti Roma.»

¹² Fesitu to woyen a rasimae ra, a naxa a fala Pɔlu be, «I bara wa sigafe mange xungbe xon. Awa, i sigama ne.»

Pɔlu masenfe Agiripa nun Berinisi be

¹³ Xi nde to dangi, mange Agiripa nun Berinisi naxa so Sesare Fesitu xeebude.

¹⁴ E to bara xi wuyaxi radangi naa, Fesitu naxa Pɔlu xa fe fala mange Agiripa be. A naxe, «Felisi bara geelimani nde lu be.

¹⁵ N nu na Darisalamu temui naxe, serexedube kuntigie nun Yuwifie forie naxa a kalamu, e man naxa wa a xa faxa.

¹⁶ N naxa e yaabi a Romakae xa seriye mu mixi faxama, fo a xa a gbe fala kalamusae be kiitisa ya xori.

¹⁷ Na fe nan e rafaxi be. N fan mu dugundi. Na kuye iba, n naxa doxo n ma kiiti banxi. N naxa yaamari fi e xa fa na xeme ra.

¹⁸ Kalamusae to e dentege, e mu fe jaaxi yo fala a xun ma, n nu naxee mapoxunxi.

¹⁹ E nu xoroxoma e xa diine nan ma fe ra, a nun Isa xa fe ra. E naxe a bara faxa, konɔ Pɔlu naxe a baloxi.

²⁰ Awa, n to mu a kolon a lan n xa naxan naba, n naxa a maxorin xa a wama sigafe Darisalamu, a xa makiiti naa.

²¹ Konɔ Pɔlu naxa wa a xa fe xaninfe mange xungbe xon ma. Na temui n naxa yaamari fi e xa a kanta han n a rasanbama mange xungbe ma temui naxe.»

²² Agiripa naxa a fala Fesitu be, «N fan wama n tuli matife na xeme ra.» Fesitu naxa a yaabi, «Tina, i a xui mema.»

¹⁸ e xa mini dimi kui, e xa so naiyalanyi kui. E xa keli Sentane xa nɔɛ bun, e xa so Ala xa mangeya niini bun ma. Na kui, e xa yunubi xafarima nɛ, e man fama nɛ kɛ sɔtɔde seniyentɔɛe ya ma naxee danxaniyaxi n ma.»

¹⁹ «Na kui, mange Agiripa, n mu tondi na xɛraya ra naxan keli koore ma.

²⁰ N naxa na kawandi ti Damasi, Darisalamu, Yudaya, nun si gbɛtɛɛ tagi. N naxa a masen e bɛ e xa tuubi, e xa danxaniya Ala ma, nun e xa wali fanyi raba naxan e xa togondiya masenma.»

²¹ «Yuwife naxa n suxu hɔrɔmɔbanxi kui, e waxi n faxafe na nan ma.

²² Kɔnɔ, Ala tantu, n baloxi a tan nan saabui ra han to. N naxa na seedeɔɔɔya ba dimɛɛ nun forie birin bɛ. N mu fefe gbɛtɛ falaxi fo namipɔnmɛɛ nun Annabi Munsa nu naxee falama a e fama nɛ rabade.

²³ E naxa a masen Ala xa Mixi Sugandixi tɔɔrɔma nɛ, a singe nan kelima faxamixie ya ma, a nun a Yuwife nun si gbɛtɛɛ kawandima kisi ra.»

²⁴ A to nu wɔyɛnfɛ a yɛtɛ rafixɛfɛ ra, Fɛsitu naxa a fala a xui itexi ra, «Pɔlu, i daxu! I xa fe gbegbe kolonyi bara i findi daxui ra.»

²⁵ Pɔlu naxa a yaabi, «Fɛsitu mafanxi, daxui mu na n na. N nɔndi nun lonni nan masenfe.

²⁶ Mange Agiripa tan yi fee kolon. N yi birin falama a tan nan bɛ, barima a jan a kolon, a a mu raba gundo xa kui.»

²⁷ Pɔlu naxa a fala Agiripa bɛ, «Mange Agiripa, i laxi namipɔnmɛɛ ra? I la e ra, n na kolon.»

²⁸ Agiripa naxa a fala Pɔlu bɛ, «A gbe mu luxi i xa n fan findi Isayanka ra!»

²⁹ Pɔlu naxa a yaabi, «A fa findi yakɔsi ra, xa na mu tɛmɔg gbɛtɛ, n Marigi maxandima nɛ alako i tan yo, a nun naxan birin n xui ramefe be to, wo fan xa lu alɔ n tan, ba yi yɔlɔnxɔnyi ra naxan na n ma.»

³⁰ Mange Agiripa, mange Fɛsitu, Berinisi, nun naxee birin nu dɔxɔxi e sɛɛti ma, e naxa keli.

³¹ E to nu sigama, e naxa a fala e bore bɛ, «Yi xɛmɛ mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a lanma a xa sa geeli kui naxan ma.»

³² Agiripa naxa a fala Fɛsitu bɛ, «Yi xɛmɛ nu lan a xa bɛjin, kɔnɔ a bara maxandi ti Mange Xungbe xa a makiiti.»

27

Pɔlu sigafe Rɔma

¹ E to nate tongo muxu xa baki kunkui kui sigafe ra Itali, e naxa Pɔlu nun geelimani ndee so sɔɔri mixi kɛmɛ xunmati yi ra naxan xili Yuliyusi, naxan na mange xungbe xa sɔɔrie ya ma.

² Muxu nun Arisitaraki, naxan keli Tesaloniki Masedon bɔxi ma, naxa baki kunkui kui naxan keli Adiramiti. A nu lan a xa dangi Asi sɛɛti ma.

³ Na kuye iba, muxu naxa kilɔn Sidon. Yuliyusi, naxan nu a ɔɔxɔ saxi Pɔlu xɔn ma a fanyi ra, a naxa a sago sa a xa siga a booree xɔnyi biyaasi fandɛ fende.

⁴ Muxu to keli naa, muxu naxa dangi Sipiri suri ma, barima foye mu nu tinxi muxu bɛ.

⁵ Muxu to Silisi nun Panfiliya baa igiri, muxu naxa so Mira, Lisi bɔxi ma.

⁶ Menni, sɔɔri mixi kɛmɛ xunmati naxa kunkui to naxan keli Alesandire, a sigafe Itali. Muxu naxa baki na kui.

⁷ Xi wuyaxi bun ma kunkui nu tɔɔɔɔma jεrεde. Kata nun kata muxu fa Sinidi li kɔnɔ foye mu tin muxu xa kilɔn naa. Na nan a to muxu naxa dangi Kireti suri laabe ra, Salemonε sεeti ma.

⁸ Naa iɣεrεfe nu xɔɔɔɔ. Muxu naxa yire nde li, naxan xili Wafu Tofanyi, Laseya fe ma.

⁹ Muxu naxa bu naa. Nεrε man nu xɔɔɔɔ barima sunyi temui nu bara dangi.

¹⁰ Na na a ra, Pɔlu naxa a fala, «N biyaasibooree, n bara a kolon won ma jεrε fama nε xɔɔɔɔde. Kotee, kunkui, nun mixie fama nε tɔɔɔɔde.»

¹¹ Sɔɔri kεmε xunmati naxa a tuli mati kepini nun kunkui kanyi xa wɔyenyi ra, a tondi Pɔlu xa marasi ra.

¹² Mixi gbegbe naxa wa Feniki life, barima e nu na wafu dennaxe, mɛnni mu nu fan jεmε radangide ra. Feniki, Kireti suri wafu nan a ra, naxan ya rafindixi sogεgoro biri ma. E naxa wa e xa jεmε radangi naa.

¹³ Foye di nde naxa mini keli kɔɔla ma. E naxa a mapɔxun a biyaasi bara fan. E naxa hanga bendun, e kunkui radangi Kireti suri fe ma.

¹⁴ Kɔnɔ na temui foye xungbe, naxan xili Yurakilɔn, a naxa fa keli suri ma.

¹⁵ Foye naxa kunkui tutun, han kunkui mu nu nɔma matinxinde. Muxu naxa muxu raxara foye yi ra.

¹⁶ Muxu naxa dangi suri lanmadi laabe ra, naxan xili Kiloda. Muxu naxa tɔɔɔ kunkui lanma masɔtofe ra.

¹⁷ E to ge a ratede, e naxa luuti mafilin kunkui ma. E to nu gaaxuxi dɔxɔfe ra Sirite bεnki ma, e naxa bela ragoro, foye nu fa siga muxu ra.

¹⁸ Foye naxa muxu bɔnbɔ a fanyi ra. Na kuye iba, muxu naxa kote nde woli baa ma.

¹⁹ Xi saxan to dangi, muxu yati naxa kunkui isee birin nagoro ye ma.

²⁰ Xi wuyaxi naxa dangi, soge mu na, tunbuie mu na, foye sεnbε nu gboma nan tui. Muxu mu nu laxi muxu kisife ra sɔnɔn.

²¹ Kabi xi wuyaxi muxu mu nu donse donma. Awa Pɔlu naxa ti mixie tagi, a naxa a fala e bε, «N booree, xa wo wo tuli mati n na nu, won mu kelima Kireti nu, won mu yi kasare nun lɔsi sɔtɔma nu.

²² Kɔnɔ yakɔsi, n wo rasima nε, wo xa limaniya, barima mixi yo mu faxama wo ya ma, kunkui nan gbansan kasarama.

²³ N Marigi Ala, n walima naxan bε, a xa maleke nde bara mini n ma yi kɔε ra.

²⁴ A naxa a fala n bε, «Pɔlu, i naxa gaaxu, fo i xa ti nε mange xungbe ya i. Ala bara tin i biyaasiboore birin natangade.»

²⁵ Na na a ra, wo xa limaniya barima n laxi Ala xa masenyi ra.

²⁶ Won fama suri nde lide.»

²⁷ Kɔε fu nun naani nde, muxu naxa Adiriyatike baa li. Na kɔε tagi kunkui rapεrε naxa sogi a muxu bara makɔrε bɔxi nde ra.

²⁸ E to ye tilinyi maniyase ragoro, e naxa kanke ya mɔxɔjɛn sɔtɔ. E to makuya dondoronti, e man naxa a ragoro, e naxa kanke ya fu nun suuli sɔtɔ.

²⁹ E to gaaxu garinde fanye nde ra, e naxa hanga naani woli kunkui xanbi ra. E naxa gbata kuye ibafe ra.

³⁰ Kɔnɔ kunkui rapεrεε nu wama kelife kunkui xun. E naxa kunkui lanma ragoro baa ma alɔ e na hangae nan nagorofe kunkui ya ra.

³¹ Polu naxa a fala soori mixi keme xunmati nun soorie be, «Xa yi mixie mu lu kunkui kui, wo mu noma kaside.»

³² Awa, soorie naxa kunkui lanma luuti bolon, e naxa a rabepin a xa siga.

³³ Beenun kuye xa iba, Polu naxa e birin nasi e xa donse don. A naxa a fala e be, «A xi fu nun naani nan to wo mame tife, wo mu tinxi wo degede.

³⁴ N bara wo rasi wo xa donse don, barima na nan fan wo fate be. Mixi yo mu halakima, hali wo xunsexe keren mu loema.»

³⁵ A to na fala, a naxa taami tongo, a Ala nuwali sa e birin ya xori, a taami igira, a naxa a don folo.

³⁶ Na temui e birin naxa limaniya, e fan naxa so taami donfe.

³⁷ Muxu mixi keme firin mixi tongo solofere a nun senni nan nu na kunkui kui.

³⁸ E to wasa donse ra, e naxa farin woli baa ma alako kunkui xa yelevu.

³⁹ Kuye to iba, e mu a kolon e na dennaxe, konono e naxa boxi nde to. E naxa nate tongo e xa kata kunkui rasigade naa.

⁴⁰ E naxa hangae fulun, e xa sin baa ma. E naxa feya luutie fan bolon. E naxa yare bela rate, e xa e xun sa xare ma.

⁴¹ Konono e naxa benki li, kunkui naxa kankan. Kunkui xunyi to kankan, moronyi naxa a xore kana senbe ra.

⁴² Soorie naxa lan geelimanie faxafe ma, alako e naxa ye masa, e e gi.

⁴³ Konono soorie keme xunmati, naxan xa wama Polu rakisife, a naxa e raton. A naxa yaamari fi e ma a naxee fata ye masade, e singe xa bagan ye ma alako e xa xare masoto.

⁴⁴ Booree xa gbaku xebenyie ra, xa na mu a ra kunkui xuntunyie ra. E birin naxa xare masoto heeri kui.

28

Polu Malita suri life

¹ Muxu to xare masoto, muxu naxa a kolon a na suri xili Malita.

² Malitakae naxa seewa muxu ra ki fanyi ra. E naxa muxu birin malan te xungbe fe ma, e nu naxan xuruxi, barima tune nu fafe nun xinbeli gbegbe ra.

³ Polu to bolee matongo safe te i, boximase naxa mini na te wuyenyi xa fe ra, a naxa a belexe xin.

⁴ Malitakae to boximase to, a bara a belexe xin a singanxi a ra, e naxa a fala e bore be, «Nondi ra, niba nan yi mixi ra, barima haake mu tinxi a xa balo, hali a to tangaxi baa ma.»

⁵ Polu naxa boximase ralisin te, sese mu a to.

⁶ Na mixie nu mame tife ne a xinde xa funtu, xa na mu a ra a xa faxa keren na, konono sese mu a to. E to mame ti, e naxa e xa mapoxunyi masara. E naxa a fala ala nde nan a ra.

⁷ Suri kuntigi xungbe, naxan xili Pubiliyu, naxa muxu yigiya a fanyi ra a xonyi xi saxan bun ma.

⁸ Pubiliyu baba nu saxi, a furaxi, mangafaxe nu na a ma. Polu to a makore a ra, a naxa a belexe sa a ma, a Ala maxandi, a naxa a rayalan.

⁹ Na xanbi, suri furema gbete naxa fa, Polu naxa e fan nayalan.

¹⁰ E naxa muxu binya a fanyi ra. Muxu to keli sigade, e naxa fandé fi muxu ma.

Polu Sigafe Roma

¹¹ Muxu to kike saxan nadangi naa, muxu naxa baki kunkui kui, naxan keli Alesandire. A nu bara jeme radangi suri ma. Tonxuma nu a ma naxan findixi kuye masolixi firinyi ra.

¹² Muxu to so kilon Sirakusi, muxu naxa lu naa xi saxan.

¹³ Muxu to keli naa, muxu naxa siga Regiyo baa de ra. Foye to keli yirefanyi ma na kuye iba, muxu naxa xi firin jere raba han Pusoli.

¹⁴ Muxu naxa ngaxakerenyie li naa naxee muxu mayandi xi solofere radangife ra e xonyi. Na temui muxu siga ne han Roma.

¹⁵ Muxu ngaxakerenyi Romakae, naxee muxu xa fe me, e naxa fa muxu ralande, keli Roma han Apiyusi malan yire nun taa naxan xili Banxi Saxanyie. Polu to e to a naxa Ala nuwali sa, a naxa limaniya.

¹⁶ Muxu to so Roma, soori mixi keme xunmati naxa geelimanie so mange yi ra, konɔ a naxa Polu lu a kerenyi ma, a nun soori keren naxan a kantama.

¹⁷ Xi saxan to dangi, Polu naxa Yuwifia kuntigie xili. E to malan, a naxa yi woyenyi ti e be, «N ngaxakerenyie, hali n to mu fefe rabaxi won ma mixie ra, nun won benbae xa naamunyie ra, Yuwifia bara n sa geeli kui Darisalamu, na xanbi e man fa n so Romakae yi ra.

¹⁸ E to ge n maxorinde, e nu wama n nabolofe ne, barima e mu sese toxi n faxama naxan ma.

¹⁹ Konɔ Yuwifia mu tin. Na ma, n naxa mange xungbe xa kiiti maxandi, konɔ n mu wa n bonsoe nan kalamufe.

²⁰ Na na a ra, n naxa wa wo tofe alako n xa woyen wo ra, barima Isirayilakae xaxili tixi xεera naxan na, na xa fe nan a toxi e yi yolonxonyi saxi n ma.»

²¹ E naxa a yaabi, «Muxu mu bataaxe yo sotoxi i xa fe ra keli Yudaya. Won ngaxakerenyi yo mu faxi fe naaxi falade i xa fe ra.

²² Konɔ, muxu wama a kolonfe ne i naxan mapoxunxi, barima muxu a kolon e yi diine xa fe ibaxantinma yire birin.»

²³ Polu naxa loxe keren so e yi. Mixi wuyaxi to fa a xonyi, Polu naxa Ala xa mangeya seedepoxoya ba. A naxa Isa xa fe masen e be Tawureta Munsu nun namiponmee xa Kitaabui saabui ra keli geesege han nunmare.

²⁴ Ndee naxa la a ra, konɔ boore mu danxaniya.

²⁵ E to nu fatanma lantareya kui, Polu naxa yi masenyi sa a fari, «Ala Xaxili Seniyenxi a fala ne wo benbae be nondi ki ma Annabi Esayi saabui ra. A naxe,

²⁶ <Siga yi mixie xon ma, i xa a fala e be:

“Wo a mema wo tulie ra, konɔ wo mu a fahaamuma.

Wo a toma wo yae ra, konɔ wo mu a igbema.”

²⁷ Barima yi mixie sondonyi bara xoroxo.

E bara e tulie dese.

E bara e yae raxi,

alako e naxa a to e yae ra,

e naxa a me e tulie ra,

e naxa a fahaamu e xaxili ra.

Xa na mu a ra e e sondonyi mafindima ne,

alako Ala xa e rayalan.»

²⁸ «Awa, wo xa a kolon a Ala xa kisi bara rasanba si gbete ma. E fama e tuli matide a ra.»

²⁹ A to na fala, Yuwifia naxa siga xoroxo kui e booree tagi.

³⁰ Pɔlu naxa lu banxi nde kui ƣε firin, a nu a sare fi. Naxee birin nu fama a tode, a nu e birin nasεnεma.

³¹ A nu Ala xa mangεya niini xa fe nan kawandima a nun Marigi Isa xa fe, Ala xa Mixi Sugandixi. A naxa na birin naba limaniya ra, mixi yo mu a tɔɔɔ.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ Rɔma danxaniyatɔɛ pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa fe fɔlɔ Isirayila boxi nɛ, kɔnɔ a mu bu na xibaaru fa rayensen yire makuye. Mixi naxee kawandi mɛxi Isa xa fe ra Darisalamu, e naxa siga yire birin na masenyi ra. Mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma na mixi moolie saabui ra. Annabi Pɔlu fan nu biyaasi raminima alako a xa kawandi ti, si birin xa Isa xa fe kolon. A xa wali nu bara sooneya ki fanyi ra, han Isayankae nu toma boxi birin ma naxee nu na Roma xa mangeya bun ma. A xa biyaasi saxan nde kui, a naxa bataaxe sɛbɛ Isayankae ma naxee nu na Roma mangataa. A nu wama sigafe e xɛɛbude, e fan xa a mali a xa kawandi ti yire makuye.

Na bataaxe findixi yi Kitaabui nan na. Pɔlu nu wama Ala xa kisi xa masenyi xaranfe Romakae ra yi sebeli saabui ra. A bara na kisi xa fe tagi raba a fanyi ra, a xa fiixɛ mixie bɛ naxee nu Yuwifie xa diine kolon, a nun mixi naxee mu gɛxi a kolonde. Na masenyi foloma yunubi xa fe xaranyi nan ma. Beenun mixi xa kisi kolon, fo a xa a kolon a findixi yunubitɔɛ nan na naxan lanma a xa paxankata yahannama a xa yunubie xa fe ra. Diinela yo, diinetare yo, e birin na yunubi xa nɔɛ nan bun ma.

Na nan a toxi, Pɔlu a masenma won bɛ a a lanma won xa won xaxili ti Ala ra alako won xa kisi sɔto. Mixi mu noma a yetɛ rakiside a xa yunubie ma. A hayi na Marakisima ma naxan noma na rabade a bɛ. Yi Kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. A naxɛ a Isa xa sɛrɛxɛ nan gbansan noma findide adamadie xunsare ra, e xa yunubie xa xafari. A lanma mixie xa na fe kolon, e xa la a ra.

Na dangi xanbi, Pɔlu masenyi gbete tima naxan danxaniyatɔɛ jɛrɛ ki tagi rabama. Mixi na danxaniya Isa ma, Alatala a Xaxili Seniyeŋxi ragoroma nɛ a boɲɛ ma, a fa bira Alatala waxɔnfe fɔxɔ ra. Na kanyi gbilenma nɛ fe jaaxi fɔxɔ ra, a ti kira fanyi xɔn, a findi misaali ra birin bɛ. Ala na fɔlɔ Isirayila bɔnsɔɛ nɛ, kɔnɔ a wama si birin fan xa so a xa niini bun ma.

Ala xa won mali yi Kitaabui saabui ra alako won fan xa yigiyade soto Alatala xɔnyi. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ Rɔma danxaniyatɔɛ pama ma

Pɔlu, Isa xa Xibaaru Fanyi kawandila

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi di. Ala bara n xili n xa findi a xa xɛɛra ra, a n sugandi n xa a xa xibaaru fanyi rayensen yɛ.

² Temui dangixi, Ala nu bara a xa yi xibaaru fanyi laayidi a xa namipɔnmɛɛ xui ra Kitaabui seniyeŋxi kui.

³ Yi xibaaru fanyi findixi a xa Di nan xa fe ra, naxan bari Dawuda bɔnsɔɛ kui a adama ki ma.

⁴ Xaxili Seniyenxi fan bara a masen senbe ra a Ala xa Di na a ra. A na masen a xa marakeli nan saabui ra faxe ma. Won Marigi nan na Isa ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ A tan nan saabui a niyaxi Ala hinnexi muxu ra muxu xa findi xεεrae ra a xili xa fe ra, alako si birin xa danxaniya a ma, e xa bira a foxo ra.

⁶ Wo fan na na ya ma, Ala xa Mixi Sugandixi Isa wo tan naxee xilixi.

⁷ N yi sebefe wo tan Romakae nan ma Ala naxee xanuxi, a naxee xilixi wo xa findi a xa seniyentoe ra. Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun bojesa fi wo ma.

⁸ A fole ra, n nan n Marigi Ala tantuma ne wo birin xa fe ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, barima wo xa danxaniya xili bara din dunija birin na.

⁹ N Marigi Ala, n naxan batuma n nii birin na n to a xa Di xa xibaaru fanyi rayensenma, a tan a kolon a n na nondi nan falafe wo be. A tan nan n seede ra, fa a fala, n a maxandima wo be temui birin.

¹⁰ N man Ala maxandima, xa a sago na a ra, a xa a niya n xa no sigade wo xonyi fa.

¹¹ Barima wo to xoli na n ma ki fanyi, alako n xa no wo senbe sode Ala xa ki ndee ra.

¹² A xoli n ma won xa won bore ralimaniya won ma danxaniya saabui ra, won birin xa senbe soto won bore ra.

¹³ N ngaxakerenyie, n wama wo xa a kolon a sanmaya wuyaxi nan yi ki n bara nate tongo n xa siga wo xonyi n xa sa n ma wali tide nde to wo tagi alo n a toxi ki naxe jamane gbete tagi, konso han to a mu sooneya n be.

¹⁴ Fo n xa woyen mixi birin be, taa idoxoe nun daaxa idoxoe, xaran mixie nun xarantaree.

¹⁵ Na na a ra a xoli n ma ki fanyi n xa xibaaru fanyi kawandi wo tan Romakae fan be.

¹⁶ N mu yaagima Marigi xa xibaaru fanyi masende mixi yo be, barima a tan nan saabui a niyama Ala danxaniyatoe birin nakisima. Yi kisi fixi Yuwifie nan singe ma, a fa fi si gbete fan ma.

¹⁷ Yi xibaaru fanyi bara a makenen a tinxinyi naxan kelima Ala ma a soto ma danxaniya nan tun saabui ra, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe: «Mixi tinxinxi kisima danxaniya nan saabui ra.»

Adamadie tondife Ala xa nondi ra

¹⁸ Ala xa xone goroma keli koore tinxintaree nun kaafirie xili ma. Yi mixie nondi noxunma e xa tinxintareya saabui ra.

¹⁹ Anun mixi noma naxan kolonde Ala xa fe kui, a fiixexi e be foen, barima Ala bara a makenen e be.

²⁰ Kabi dunija daa temui, Ala naxan mu toma, a naxa a yete masen. Adamadi birin noma a kolonde a Ala na na yati, naxan senbe mu danma, barima yi bara makenen e be a fiixe ra a xa wali foxi saabui ra. Na kui, tinxintaree mu noma sese falade naxan kiiti fanma e be,

²¹ barima hali e to Ala kolonxi, e bara tondi a tantude, e tondi a binyade a xa mangeya kui. E xaxili bara bira fe fufafu foxo ra, e boje bara lu dimi kui.

²² E e yete matoxoma e xa xaxilimaya ra, konso e bara findi daxuie ra.

²³ E bara tondi Ala batude naxan na na abadan, e kuye masolixie batu naxee misaalixi adamadi ra naxan faxama, a nun naxee misaalixi xoni, sube, nun bubuse ra.

²⁴ Na nan a niya Ala naxa e rabolo e xa yunubi fee kui, e bɔɲe kɛnɛnyi ma. Na kui, e naxa fe mayaagixie raba e bore ra.

²⁵ E naxa Ala xa nɔndi masara wule ra, e man fa daali batu, beenun e xa Daali Mangɛ nan batu, a tan naxan lan a xa batu abadan. Amina.

²⁶ Na na a ra Ala naxa e rabolo e xa bira e waxɔnfe mayaagixie fɔxɔ ra. E xa ginɛe naxa e nun xɛmɛ xa kafuɲɔxɔya masara ginɛ firin xa kafuɲɔxɔya ra.

²⁷ Xɛmɛɛ fan naxa mɛɛ ginɛe xa kafuɲɔxɔya ra, e fa bira e boore xɛmɛɛ kafuɲɔxɔya fɔxɔ ra. E naxa fe mayaagixie raba e bore ra, e e xa wali kobi sare sɔtɔ naxan daxa.

²⁸ E to tondi Ala kolonde Ala ra, a naxa e rabolo e yetɛ kan xaxili kobie yi, e nu fee raba naxee mu radaxa.

²⁹ E bɔɲe rafexi tinxintareya mɔɔli birin na: wali kobi rabafe, wasa-tareya, ɲaaxɔɲa. Milanteya, mixi faxafe, mixi tagi isofe, mixi mayendenfe, nun ya ixareya mu ɲɔnma e tagi.

³⁰ Naafixie, mixi mafalɛɛ, Ala yaxuie, konbitie, yetɛ igboee nun dɛ igboee nan e ra. E fe kobie xabuma naxee singe mu nu kolon, e ɲan mu e barimixie danxunma.

³¹ Xaxilitare, dugutɛɛ yanfɛ, kinikinitare, nun hinnetare nan na e ra.

³² Ala xa seriye a masenxi nɛ, a naxee na fee rabama, faxɛ nan daxaxi e bɛ. Hali e to na kolon, e na fe haramuxie nan yati rabama, e man mixi ralimaniyama naxee fan na fe mɔɔli rabama.

2

Ala xa kiiti

¹ Na kui, xa i mixi yuge makiitima, diɲɛ yo mu na i bɛ, i findi mixi yo ra. I nɛ i boore yuge makiitima, i na i yetɛ nan safe geeli, barima i tan naxan mixi yuge makiitima, wo birin wali kobi keren nan xun ma.

² Won birin a kolon a Ala xa kiiti tinxin a na yi mixi mɔɔlie xa wali kobie sare fi.

³ I tan naxan mixi yuge makiitima, a man fa li wo birin na wali kobi keren nan xun ma, i ɲɔxɔ a ma a i fama tangade Ala xa kiiti ma?

⁴ Ka i yoxi nɛ Ala ma ba, a xa fanyi nun a xa diɲɛ nun a xa bɔɲɛ bɛxi to gbɔxi? I mu a kolon a Ala a xa fanyi nan masenma i bɛ alako i xa tuubi?

⁵ Kɔnɔ i to i tuli xɔɔxɔxi, i tondi tuubide, i na Ala xa xɔnɛ nan nagbofe i yetɛ xili ma kiiti sa lɔxɔɛ, Ala xa kiiti tinxinxi makenɛnma tɛmɛi naxe.

⁶ Ala kankan xa wali sare fima nɛ.

⁷ Naxee e tun nabɛxi wali fanyi rabafe ma, e xunnakeli, yigi, nun kisi fen Ala ra, Ala kisi fima nɛ e ma.

⁸ Kɔnɔ naxee e yetɛ kɛnɛnfe tun nabama, e tondi nɔndi nun tinxinyi ra, e bira fe kobi fɔxɔ ra, Ala xa xɔnɛ nun gbaloe nan tun nagataxi e bɛ.

⁹ ɲaxankatɛ nun bɔɲɛkanɛ nan luma adamadi birin bɛ naxee fe kobi rabama, a fɔɔ Yuwifie ma, a sa dɔxɔ si gbɛtɛɛ ra.

¹⁰ Kɔnɔ xunnakeli, binyɛ, nun bɔɲɛsa luma mixi birin bɛ naxee fe fanyi rabama, a fɔɔ Yuwifie ma, a sa dɔxɔ si gbɛtɛɛ ra.

¹¹ barima Ala tan mu mixi yo rafisa a boore bɛ.

¹² Yunubitɔɛ naxee birin mu Ala xa seriye kolon Annabi Munsa naxan fixi, e bɔnɔma nɛ, kɔnɔ e mu makiitima na seriye ra. Yunubitɔɛ naxee seriye kolon Annabi Munsa naxan fixi, e tan nan makiitima na seriye ra.

¹³ Naxee e tuli matima Ala xa seriye ra, nee xa mu findixi tinxintsee ra Ala ya i. Naxee Ala xa seriye rabatuma, nee nan findima tinxintsee ra.

¹⁴ Annabi Munsa mu Ala xa seriye so si gbetee yi, naxee mu findi Yuwifie ra. Kono e na Ala xa seriye rabatu temui naxe e yete janige ma, e bara a kolon a lanma e xa naxan naba, hali e to mu Ala xa seriye soto.

¹⁵ E bara a masen a Ala xa seriye sebexi e boje ma. Won a kolon a nondi na a ra barima e xaxili e rasima, «Yi janige mu fan,» xa na mu, «Yi janige nan fan.»

¹⁶ A rabama na ki ne, Ala ne kiiti sama loxo naxe a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, a mixie gundo birin makiiti. N xibaaru fanyi naxan kawandima, a na nan masenxi.

Yuwifie nun Munsa xa seriye

¹⁷ Kono i tan naxe a Yuwifi nan na i ra. I xaxili tixi Munsa xa Seriye nan na. I a mapoxunxi a i kisima na nan saabui ra. I to bara Ala kolon, na na a ra i i yete igboma.

¹⁸ I Ala sago kolon. I fata fe fanyi sugandide barima i Ala xa seriye xaranxi.

¹⁹ I laxi a ra a i tan nan findixi donxuie raperema ra, a i tan nan findixi te radexe ra mixie be naxee na dimi kui.

²⁰ I laxi a ra a i tan nan findixi xaxilitaree rasima nun dimee karamoxoe ra, barima lonni nun nondi birin na i yi ra i to diine seriye kolonxi.

²¹ I tan naxan boore xaranma, i mu i yete xaranma! I tan naxan mixie tuli ibama mupe tife ra, i mupe tima!

²² I tan naxan a falama a mixie naxa yene raba, i yene rabama! I tan naxan yeke na kuye batufe ra, i kuye batude see mupama!

²³ I tan naxan i yete igboma i to Ala xa seriye kolonxi, i na Ala yelebufe ne na ki, i na a xa seriye matandife!

²⁴ Na na a ra, a sebexi Kitaabui kui, «Si gbetee Ala bexuma wo tan Isirayilakae xa fe ra.»

²⁵ Sunne tide na na ne xa i sa Ala xa seriye rabatuxi. Kono xa i sa a xa seriye matandima, i xa sunne bara findi i be sunnatারেya ra.

²⁶ Na kui, xa a sa li sunnatারে sa jere Ala xa seriye ma, a a rabatu, a xa sunnatারেya mu findima a be sunne xa ra?

²⁷ Naxee mu sunnaxi e fate bende ma, kono e Ala xa seriye rabatuxi, nee wali ki nan fama i makiitide. Mixi sunnaxi nan i ra, Ala xa seriye sebexi na i yi, kono i Ala xa seriye matandima.

²⁸ I naxan masenma kene ma mixie ya i, na xa mu i findixi Yuwifi ra. Tonxuma naxan toma i fate ma, na xa mu a masenxi a i sunnaxi yati.

²⁹ Mixi findife Yuwifi ra, na kolonma boje nan ma. Sunne yete yete fan, sunne na a ra naxan sotoma boje ma, Xaxili Seniyenxi saabui ra. A mu kelima diine seriye sebexi xa ma. Sunne na mixi naxan boje ma, a xa matoxoe mu kelima mixi xa ma, a kelima Ala nan ma.

3

¹ Tide mundun fa na findife Yuwifi ra? Sunne tide na na yire?

² Iyo, yi fee tide gbo ki fanyi. A fole ra, Ala a xa masenyi taxu Yuwifie nan na.

³ Kono xa a sa li go, ndee na e ya ma e kobe rasoxi Ala ra, na noma a niyade Ala fan xa a kobe raso e ra?

⁴ Astofulahi. Adamadi birin findixi wule fale nan na, kono a xa kolon a Ala nondi kanyi mu noma wule falade. A sebexi Kitaabui kui:

«Na kui, i xa woyenyi findima nondi nan na.

Kiiti luma i tan nan be temui birin.»

⁵ Kono xa won ma tinxintareya fa a masenma ne mixie be a Ala tinxin, won fa na ma di? Ala na xono won ma, won xa a fala a mu tinxin? (N woyenfe ne alo mixie woyenma ki naxe.)

⁶ Astofulahi! Xa Ala mu tinxin, a dunija makiitima di?

⁷ Nde noma a falade, «Xa n ma wule Ala xa nondi makenenma dunija be alako Ala xa tantui soto, munfe ra a fa n findima yunubitoe ra?»

⁸ Won jan xa a fala, «Won xa fe jaaxi raba alako a xa sa findi fe fanyi ra.» Muxu xili kanee na nan falama muxu xun ma, a muxu xa masenyi nan na ki. Kono Ala na e makiiti, e fan e sare soto ma ne.

Adamadie xa tinxintareya

⁹ Won munse falama fa? Won xa a fala a won tan Yuwifie tinxin dangi si gbete ra? Ade, na mu a ra feo, barima alo won jan bara a to, Yuwifie ba, si gbete ba, birin na yunubi nan xa noe bun ma.

¹⁰ A sebexi:

«Mixi yo mu tinxin,
hali mixi keren.

¹¹ Fe kolonyi yo mu na,
mixi yo mu Ala fenfe.

¹² Birin bara kira fanyi bejin,
e birin xun bara rakana.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama,
hali mixi keren, a mu na.

¹³ E de findixi gaburi de ibixi nan na,
e nenyi findixi mixi mayenden se nan na.

Boximase xone nan minima e de kiri ra,

¹⁴ danke nun woyen xone nan e de rafexi.

¹⁵ E sanyi xulun wuli raminife ra,

¹⁶ e dangi dede, e kanari nun nimise nan luma e xanbi ra.

¹⁷ E mu bojesa kira kolon,

¹⁸ e mu Ala yaragaaxui kolon.»

¹⁹ Won a kolon Ala xa seriye naxan birin masenxi, a a masenxi mixie nan be naxee na a xa seriye noe bun ma, alako de birin xa balan, seriye xa birin suxu Ala ya i.

²⁰ Na kui, adamadi yo mu findima tinxintoe ra Ala ya i seriye rabatufe saabui ra, barima seriye tan yunubi nan tun makenenma, adamadi xa a kolon a yunubitoe na a ra.

Tinxinyi naxan kelima Ala ma,

naxan soto ma danxaniya saabui ra

²¹ Kono yakosi, tinxinyi bara makenen naxan mu kelima seriye rabatufe ma. A kelima Ala yete nan ma, alo a sebexi seriye nun namijonmee xa Kitaabuie kui ki naxe.

²² Yi tinxinyi naxan kelima Ala ma a soto ma danxaniya nan saabui ra, birin a soto naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be,

²³ barima birin findixi yunubitoe nan na, birin bara gan Ala xa noe ra,

²⁴ birin tinxinyi sotoma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Ala adama kima yi tinxinyi ra won xunsarama Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

²⁵ Ala a tan nan findi serexe ra, a wuli ramini ne alako naxee na danxaniya a ma, e xa yunubie xa xafari. Yi a masenxi ne a Ala tinxin, barima a xa dipe kui, a nu bara adamadie xa yunubie lu na e mu makiiti, e naxee rabaxi waxati dangixi.

²⁶ Kono yi waxati Ala bara a xa tinxinyi masen alako birin xa a kolon a a tinxin, e man xa a kolon a a tan nan tinxinyi fima mixi ma naxan danxaniyaxi Isa ma.

²⁷ Na kui, mixi fa a yete igboma munse xa fe ra? Fefe! Munfe ra? Mixi noma a yete matxode a to diine seriye rabatuxi? Ade, barima tinxinyi sotoma danxaniya nan tun saabui ra.

²⁸ Won a kolon a danxaniya nan mixi matinxinma Ala ya i, seriye xa kewalie xa mu a ra.

²⁹ Ka Ala findixi Yuwifie gbansan nan Marigi Ala ra? Si gbete fan Marigi Ala xa mu a ra? Iyo, si gbete fan Marigi Ala nan yati a ra,

³⁰ barima Ala keren peti na a ra. A tan nan mixi sunnaxie matinxinma a ya i danxaniya saabui ra, a man tinxinyi fima sunnatatee fan ma na danxaniya kerenyi nan saabui ra.

³¹ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala xa seriye tide mu na won to danxaniyaxi Isa ma? Astofulahi! Won jan bara Ala xa seriye tide ramini.

4

Ibrahim findife tinxintoe ra Ala ya i danxaniya saabui ra

¹ Won xa misaali tongo Ibrahim ma, won tan Yuwifie benba. A munse kolon yi xa fe ra?

² Xa a sa li nu Ibrahim findi tinxintoe ra a xa wali nan saabui ra, a nu noma a yete matxode, kono Ala tan ya i mu a ra.

³ Kitaabui munse falaxi na xa fe ra? «Ibrahim naxa danxaniya Ala ma, Ala naxa na findi tinxinyi ra a be.»

⁴ Walike na a sare soto, na mu findima a be ki xa ra, barima a xa wali sare na a ra a lanma a xa naxan soto.

⁵ Kono mixi naxan xaxili mu tixi a xa wali ra, naxan danxaniyaxi Marigi ma naxan mixi kobi findima tinxintoe ra, Ala na kanyi xa danxaniya findima a be tinxinyi nan na.

⁶ Dawuda fan a masen ne a heeri na mixi be Ala bara naxan findi tinxintoe ra a ya i, bafe a xa walie ra:

⁷ «Heeri na mixie be,

Ala bara dipe naxee xa wali kobie ma,
naxee xa yunubie bara xafari.

⁸ Heeri na mixi be,

Ala mu naxan xa yunubi rabaxi maxarinma.»

⁹ Na kui, yi heeri naxan ma fe falaxi, mixi sunnaxie gbansan nan a sotoma, ka mixi sunnatatee fan noma a sotode? Won jan bara a fala a Ibrahim to danxaniya Ala ma, Ala a xa danxaniya nan findi tinxinyi ra a be.

¹⁰ Na rabaxi a be mun temui? A to nu sunnaxi ba, ka a to mu nu sunnaxi? Ala na rabaxi a be temui naxe, Ibrahim mu nu sunnaxi.

¹¹ Na xanbi, a naxa sunna alako a xa findi tonxuma ra naxan a masenma a Ala bara a xa danxaniya findi tinxinyi ra a be beenun a xa sunna. Na

kui, a naxa findi danxaniyatōe birin benba ra naxee mu sunnaxi, Ala bara naxee xa danxaniya findi tinxinyi ra e bē.

¹² A tan nan findixi mixi sunnaxie fan benba ra naxee mu e xaxili tima e xa sunne ra, kōno naxee man jereṃa danxaniya kui alo won benba Iburahima jere ki naxe beenun a xa sunna.

¹³ Ala laayidi tongo ne Iburahima nun a bōnsōe bē, a e fama dunija sōtode ke ra. Kōno na laayidi mu keli a xa diine seriye rabatufe xa ma. A kelixi tinxinyi nan ma a naxan soto danxaniya saabui ra.

¹⁴ Xa a sa li nu seriye rabatufe nan a niyama mixie xa findi ketongoe ra, danxaniya tide yo mu luma na fa, Ala xa laayidi fan bara kana na temui.

¹⁵ Barima seriye fama Ala xa xōne nan na, kōno seriye mu na dennaxe, seriye matandi fan mu na.

¹⁶ Na kui, Ala xa laayidi sōtoma danxaniya nan saabui ra, alako a xa findi Ala xa hinne ra Iburahima xa die birin bē, birin xa a soto. A mu findima seriye rabatumaē gbansan xa gbe ra, kōno birin gbe na a ra naxee danxaniyaxi alo Iburahima. A bara findi won birin benba ra

¹⁷ alo a sebexi ki naxe, «N bara i findi si gbege benba ra.» A findixi won benba ra Ala nan ya i, a danxaniya naxan ma, naxan nii rasoma faxamixie fate, naxan se birin daaxi.

¹⁸ Iburahima to danxaniya, a naxa la a ra a Ala fama a xa laayidi rakamalide alo a falaxi a bē ki naxe, «I bōnsōe wuyama yi ki ne.» A naxa a xaxili ti na ra hali a ya to mu nu tixi sese ra naxan a masenma a bē a na fe fama ne rakamalide. Na kui, a naxa findi si gbege benba ra.

¹⁹ Iburahima nu bara simaya je keme jondon soto, a xa simaya nu bara xurun, a xa gine Sara fan mu nu noma di baride sōnon. Kōno hali a to na birin fahaamu, sese mu ba Iburahima xa danxaniya ra.

²⁰ A mu siike Ala xa laayidi ma, a xa danxaniya jan naxa senbe soto, a nu Ala batu.

²¹ A nu laxi a ra feo, a Ala noma a xa laayidi rakamalide.

²² Na na a ra «Ala naxa na findi tinxinyi ra a bē.»

²³ Kōno Kitaabui naxan masenxi a falafe ra, «Ala naxa na findi tinxinyi ra a bē,» na mu sebe Iburahima gbansan xa bē.

²⁴ A sebexi won tan nan fan yati bē, won tan naxee danxaniyaxi Ala ma naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma. Ala won fan ma danxaniya findima ne tinxinyi ra won bē.

²⁵ Won Marigi faxe won ma yunubie nan ma fe ra, a man naxa keli faxe ma, alako won xa findi tinxintōe ra Ala ya i.

5

Lanyi luxi won nun Ala tagi Isa nan saabui ra

¹ Na kui won to bara findi tinxintōe ra Ala ya i danxaniya saabui ra, lanyi nun bōnesa bara lu won nun Ala tagi won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

² Won ma danxaniya Marigi Isa ma, na bara won naso Ala xa hinne kui won fa sabatixi naxan ma. Won seewaxi nan fa a ra won xaxili to tixi Ala xa nore ra.

³ Dangi na fan na, won man seewama won ma tōore kui, barima won a kolon a tōore duluxotōya nan naminima.

⁴ Won ma tun nabexi fan a niyama ne won xa yuge fanyi soto naxan Ala kenema. Na yuge mooli fan a niyama ne won xa won xaxili ti Ala ra.

⁵ Won man mu yaagima won xaxili to tixi Ala ra, barima Ala bara a xa xanunteya xele won boɲe kui a Xaxili Seniyenxi saabui ra a bara naxan fi won ma.

⁶ Waxati to kamali, won senbe yo mu nu na temui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa yunubitɔee be.

⁷ A xɔɔxo ki fanyi mixi diɲefe a nii ma tinxin mixi xa fe ra. Koɔo temunde, mixi nde fan noma limaniyade a xa faxamixi fanyi nde be.

⁸ Koɔo Ala a xa xanunteya masenxi won be yi nan na: Won nu findixi yunubitɔee ra temui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa diɲe a nii ma won ma fe ra.

⁹ Na kui, won to bara findi tinxintɔee ra Ala ya i Isa xa seɣexe saabui ra, won xa a kolon a man mu taganma won nakiside Ala xa gbaloe ma.

¹⁰ Barima won nu findixi Ala yaxuie ra temui naxe, a xa Di xa faxe saabui naxa won tagi yailan, yakosi won nun Ala tagi to bara yailan, won a kolon a won nakisima ne a xa Di xa kisi saabui ra.

¹¹ Na man fari, won seewaxi ne Ala ra a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa saabui ra, naxan bara won nun Ala tagi yailan.

Adama fafe faxe ra,

Isa fafe kisi ra

¹² Na kui, yunubi naxa so dunɲa mixi keren saabui ra. Faxe fan naxa so dunɲa yunubi xa fe ra, a din mixi birin na barima adamadie birin bara yunubi raba.

¹³ Yunubi nu na dunɲa ma beenun Ala xa a xa seriye fi Annabi Munsa ma, koɔo xa seriye mu na, yunubi fan mu na mixi yo ma.

¹⁴ Koɔo faxe tan nu na dunɲa ma, keli won benba Adama ma han Annabi Munsa, hali na mixie xa yunubi to mu nu luxi alo won benba Adama gbe naxan Ala xui yati matandi.

Adama nu misaalixi mixi nan na naxan nu fafe.

¹⁵ Koɔo Ala won kixi naxan na, na nun Benba Adama xa yunubi keren mu a ra. Iyo, adamadi gbeɲe faxaxi yi mixi keren xa yunubi nan saabui ra, koɔo Ala xa hinne dangi na ra ki fanyi, barima a adamadie kixi a xa Mixi Sugandixi Isa naxan na, na bara mixi gbeɲe rakisi a xa hinne saabui ra.

¹⁶ Adama xa yunubi nun Ala adamadie kixi naxan na, e foxi tagi ikuya. Mixi keren xa yunubi to makiiti, gbaloe nan fa. Koɔo Ala adamadie kixi naxan na, a fa mixi gbeɲe xa yunubi raba xanbi ne, a fa feere ra mixi matinxinma ki naxe Ala ya i.

¹⁷ Mixi keren xa yunubi raba naxa a niya faxe xa no dunɲa ra, koɔo Ala xa Mixi Sugandixi Isa wali foxi dangi na ra pon! Adamadie naxee bara Ala xa hinne soto naxan dande mu na, a nun a xa tinxinyi a won kixi naxan na, nee noe soto ma kisi kui mixi keren nan saabui ra, naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

¹⁸ Na kui, mixi keren xa yunubi naxa a niya adamadie birin xa lu yunubi xa gbaloe bun ma, koɔo mixi keren xa wali tinxinxi nan man tinxinyi nun kisi fima adamadie birin ma.

¹⁹ Alo mixi keren to Ala xa yaamari matandi, adamadi birin naxa findi yunubitɔee ra na mixi kerenyi saabui ra, adamadi gbeɲe man findima tinxintɔee ra Ala ya i mixi keren nan fan saabui ra a to Ala xa yaamari rabatu.

²⁰ Seriyɛ fi nɛ yunubi xa gbo. Kɔnɔ yunubi to gbo, Ala xa hinne naxa gbo ki fanyi dangi na ra!

²¹ Na kui, yunubi xa nɔɛ findixi faxɛ nan na, kɔnɔ Ala xa hinne xa nɔɛ findima tinxinyi nan na alako mixi xa kisi abadan. Na birin nabama won Marigi Isa nan saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

6

Konyiya naxan mixi xaninma faxɛ ma,

nun konyiya naxan mixi xaninma kisi ma

¹ Won fa munse falama fa? Won man xa nu lu yunubi raba ra, alako Ala xa hinne xun xa masa?

² Astɔfulahi! Won bara won kobe so yunubi ra alo faxamixi a kobe soma dunija ra ki naxɛ. Won man fa nɔma jɛɛɛde yunubi kui di?

³ Won tan birin naxee bara won xunxa ye xɔɔra, won nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa a ra fa. Wo mu a kolon a won xunxafe ye xɔɔra na bara misaali Isa xa faxɛ ra?

⁴ Won xunxafe ye xɔɔra saabui ra, won nun Marigi Isa bara faxa, won man bara sa gaburi a sɛɛti ma. Yi rabaxi nɛ alako won fan xa dunijɛigiri nɛɛnɛ tongo, alo Ala xa Mixi Sugandixi keli faxamixie tagi ki naxɛ Baba Ala senbɛ makaabaxi saabui ra.

⁵ Na kui, xa won nun Marigi Isa bara findi keren na won won xunxaxi ye xɔɔra tɛmɛi naxɛ a xa faxɛ ma misaali ra, won man fama nɛ rakelide faxɛ ma alo a tan.

⁶ Won xa a kolon a won ma fe fori bara banban wuri magalanbuxi ma a nun Marigi Isa ra, alako won yuge fori xa masara naxan nu yunubi rabama, won naxa findi yunubi xa konyie ra sɔnɔn.

⁷ Barima xa mixi bara faxa, a kanyi bara gbilen yunubi rabafe fɔxɔ ra.

⁸ Yakɔsi, xa won bara faxa won nun Ala xa Mixi Sugandixi, won man laxi a ra a won kisima nɛ won nun a tan,

⁹ barima won a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi to bara rakeli faxɛ ma na ki a mu faxama sɔnɔn. Faxɛ xa nɔɛ yo mu na a fari sɔnɔn.

¹⁰ A to faxa, yunubi mu sese nɔma a ra sɔnɔn. A to bara rakeli faxɛ ma, a fa kisixi Ala nan bɛ.

¹¹ Na kui, wo xa wo yetɛ to faxamixi ra yunubi tan mabiri. Wo man to kisixi, wo bara findi Ala nan xa kisi mixi ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹² Na nan a toxi a mu lan yunubi xa nɔ wo nii ra sɔnɔn, alako wo naxa bira wo nii waxɔnfe kobie fɔxɔ ra.

¹³ Wo naxa wo fate rabolo yunubi yi, a xa findi fe kobi rabase ra. Wo xa wo yetɛ birin sa Ala sagoe alo mixi naxee kelixi faxɛ ma, e kisi. Wo fate birin xa findi tinxinyi rabase nan na Ala bɛ

¹⁴ Na kui, wo naxa a lu yunubi xa nɔ wo ra, barima seriyɛ xa nɔɛ mu wo fari sɔnɔn. Wo fa na Ala xa hinne nan kui.

¹⁵ Won fa na ma di? Seriyɛ xa nɔɛ to mu won fari sɔnɔn won to fa na Ala xa hinne nan kui, won xa yunubi raba yire? Astɔfulahi!

¹⁶ Wo mu a kolon a wo na wo yetɛ findi mixi nde xa konyi ra, fo wo xa a xa yaamari birin nabatu? Wo mu a kolon a wo na naxan xa yaamari rabatu, na nan findixi wo marigi ra, a na fa findi yunubi ra naxan wo xaninma faxɛ ma, xa na mu a findi Ala ra naxan wo xaninma kisi ma?

¹⁷ Kɔnɔ Ala tantu! Wo tan naxee nu findixi yunubi xa konyie ra, nɔndi to kawandi wo bɛ, wo na nan nabatufe fa wo bɔɲɛ birin na.

¹⁸ Wo bara xɔɣɛya yunubi xa konyiya ma, wo fa findixi Ala xa konyie nan na, alako wo xa bira tinxinyi fɔxɔ ra.

¹⁹ N wɔyɛnfɛ nɛ wo bɛ alɔ mixie wɔyɛnma ki naxɛ, alako wo xa fahaamui sɔtɔ. Singe ra nu, wo nu wo yetɛ findixi yunubi xa konyie nan na, wo xa wali kobie nu siga xun masa ra tun. Kɔnɔ yakɔsi, wo xa findi tinxinyi nan xa konyie ra, wo lu seniyenyi kira xɔn.

²⁰ Wo to nu na yunubi xa konyiya kui, tinxinyi xa nɔɛ yo mu nu na wo fari.

²¹ Wo nu jɛrɛma fe kobi naxee kui, wo fa yaagixi naxee ra to, nee munse fanxi wo ma? Faxɛ gbansan nan fama na fe moolie xanbi ra.

²² Kɔnɔ yakɔsi, wo to bara mini yunubi xa konyiya kui, wo findi Ala xa konyie ra, wo seniyenyi nan sɔtɔfɛ yi ki naxan a niyama wo xa kisi abadan.

²³ Barima yunubi sare findixi faxɛ nan na, kɔnɔ Ala xa ki findixi a xa hinne nan na: Won xa kisi abadan won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

7

Danxaniyatɔɛ xa yetɛ sɔtɔɛ seriye yi

¹ N ngaxakerenyie, wo to seriye kolon, wo mu a kolon a seriye xa nɔɛ na mixi fari han a xa simaya dande gbansan nɛ?

² Na kui, gine naxan xa futi bara xiri, a na futi seriye bun ma han a xa mɔri xa simaya dan temui nɛ. Kɔnɔ xa a xa mɔri xa simaya dan, na futi seriye fan bara dan.

³ Xa a sa li a xa mɔri na dunɔɲa ma, a tan fa dɔxɔ xɛmɛ gbete xɔn, a bara findi yenela ra. Kɔnɔ xa a xa mɔri faxa, a fan bara fulun na futi seriye ma. Hali a dɔxɔ xɛmɛ gbete xɔn ma kɔrɛ, yenela mu a ra.

⁴ N ngaxakerenyie, a na na ki nɛ wo fan bɛ. Wo fan bara lu alɔ faxamixie seriye tan mabiri, Ala xa Mixi Sugandixi xa faxɛ saabui ra. Wo fa findixi gbete nan gbe ra, a tan naxan kelixi faxamixie tagi, alako won xa wali fanyi raba Ala bɛ.

⁵ Barima, won to nu jɛrɛma won yetɛ waxɔnfɛ kobie ma, seriye nu won bɔɲɛ ratema yunubi rabafe ma. Won to nu biraxi na waxɔnfɛ kobie fɔxɔ ra, nee nu won xun tixi faxɛ nan na.

⁶ Kɔnɔ yakɔsi fa, won bara xɔɣɛya sɔtɔ seriye xa konyiya ma, won lu alɔ faxamixie seriye tan mabiri. Na kui, won mu fa walima Ala bɛ a kɛɲa fori xa ma sɔnɔn, alɔ won to nu na seriye sɛbɛxi xa nɔɛ bun ma temui naxɛ. Won fa walima Ala bɛ a kɛɲa nɛɛnɛ nan na, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Seriye nun yunubi

⁷ Won fa na ma di? Seriye findixi yunubi nan na? Astɔfulahi! Seriye nan a niya n xa yunubi kolon, barima n mu milanteya kolonma nu xa seriye xa mu a fala n bɛ nu, «I naxa mila.»

⁸ Kɔnɔ yunubi naxa fɛɛrɛ sɔtɔ yaamari ra, a milanteya mooli birin naso n bɔɲɛ ma, barima seriye mu na dennaxɛ, yunubi fan mu luma naa.

⁹ Singe ra n nu baloxi seriyɛtareya nan kui, kɔnɔ seriye to fa, yunubi naxa balo n bɔɲɛ kui fa, a n findi faxamixi ra.

¹⁰ Yaamari naxan nu lan a xa findi kisi ra, na naxa findi n bɛ faxɛ ra,

¹¹ barima yunubi to fɛɛrɛ soto yaamari ra, a naxa n mayenden, a n faxa yaamari saabui ra.

¹² Na kui, seriye seniyeɛn, yaamari fan seniyeɛn, a tinxin, a man fan.

¹³ Won xa a fala fa, a fe fanyi bara findi faxe ra n bɛ? Astɔfulahi! Yunubi nan findixi faxe ra n bɛ fe fanyi saabui ra, alako yunubi xa makenɛn yunubi ra, a xa mini a yunubi ki yati ma yaamari saabui ra.

¹⁴ Won a kolon a seriye kelixi Ala nan ma, kɔnɔ n tan findixi adamadi nan na, yunubi xa konyi.

¹⁵ N naxan nabama, n mu a ya yo kolon, barima n wama n xa naxan naba, n mu na xa rabama. N fe naxan xɔnxi, n na nan yati rabama.

¹⁶ Xa a sa li n fe rabama n mu wama n xa naxan naba, na a masenma nɛ a n bara la a ra a seriye fan.

¹⁷ Na kui, n tan yete yati xa mu yi fe rabafe. Yunubi naxan na n bɔɛ ma, na nan a rabafe,

¹⁸ barima n a kolon, a fe fanyi yo mu na n bɔɛ ma n yete fate bende tan kɛɲa ma. Nate na n bɛ n xa fe fanyi raba, kɔnɔ nɔɛ mu na n bɛ n xa a raba.

¹⁹ N wama fe fanyi naxan nabafe, n mu na xa rabama. N mu wama fe kobi naxan nabafe, n na nan yati rabama.

²⁰ Na kui, xa a sa li n fe rabama n mu wama naxan nabafe, n tan yete yati xa mu a rabafe. Yunubi naxan na n bɔɛ ma, na nan na a rabafe.

²¹ Na kui, n yi fe nan toxi n ma dunjɛigiri kui: N na wa fe fanyi rabafe, n mu nɔma fefe ra fo fe kobi.

²² N bɔɛ tan kui, Ala xa seriye rafan n ma,

²³ kɔnɔ n fe gbete nan toma n ma, naxan a niyama n xa yunubi raba. Yi fe naxan n xaninma yunubi ma, a seriye gerema naxan nafan n xaxili ma, a n findi a xa konyi ra.

²⁴ N jaxankataxi mato! Nde noma n nakiside yi fate bende xa nɔɛ ma naxan na n xaninfe faxe ma?

²⁵ Tantui xa rasiga Ala ma naxan won nakisima won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

Na kui, n xaxili tan ma, n bara findi Ala xa seriye xa konyi ra, kɔnɔ n fate bende tan ma, n findixi seriye xa konyi nan na naxan n natutunma yunubi ma.

8

Isayankae xa kalamutarepa

¹ Na kui, kiiti mu kanama mixie ra sɔnɔn naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxee na Isa i,

² barima Ala Xaxili Seniyeɛnxi xa seriye naxan kisi fima, a bara won namini yunubi nun faxe xa seriye xa nɔɛ bun ma Marigi Isa saabui ra.

³ Diine seriye mu nɔ naxan na, barima mixi waxɔnfe kobi nu bara a rahalaki, Ala tan na nan nabaxi. A naxa mixi xa yunubi senbɛ xun nakana a to a xa Di xɛɛ yunubitɔɛ fate bende maniye ra a xa findi yunubi sɛrɛɛ ra.

⁴ Na rabaxi nɛ, alako seriye tinxinyi naxan masenxi, a xa nɔ rakamalide won bɛ, won tan naxee mu jɛrɛfe adama waxɔnfe kobi ma, won tan naxee na jɛrɛfe Ala Xaxili Seniyeɛnxi ma.

⁵ Naxee jɛrɛma adama waxɔnfe ma, e xaxili rafexi adama waxɔnfe nan na. Kɔnɔ naxee jɛrɛma Ala Xaxili Seniyeŋxi ma, e tan nafexi Ala Xaxili Seniyeŋxi waxɔnfe nan na.

⁶ Naxee e xaxili luxi fe kobi rabafe ma, e xun tixi faxɛ nan na. Kɔnɔ naxee e xaxili luxi Ala Xaxili Seniyeŋxi xa fe ma, e kisi nun bɔɲɛsa nan sɔtɔma.

⁷ Naxee e xaxili luxi e yetɛ waxɔnfe yi, e findixi Ala yaxuie nan na. E mu Ala xa seriye rabatuma, e ɲan mu nɔma a rabatude.

⁸ Naxee biraxi e yetɛ waxɔnfe fɔxɔ ra, e xa fe mu nɔma Ala kɛnɛnde.

⁹ Kɔnɔ wo tan mu na wo yetɛ sagoe sɔnɔn. Xa Ala Xaxili Seniyeŋxi sabatixi wo i, wo fa na Ala Xaxili Seniyeŋxi nan sagoe. Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili mu na naxan yo yi ra, na kanyi mu findixi Isa gbe ra.

¹⁰ Xa wo nun Ala xa Mixi Sugandixi bara findi keren na, wo fate bɛndɛ tan faxama yunubi nan ma fe ra, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyeŋxi tan wo rakisima nɛ barima wo bara matinxin Ala ya i.

¹¹ Ala nan Isa rakeli faxamixie tagi. Xa a tan Ala Xaxili nan sabatixi wo i, a tan naxan a xa Mixi Sugandixi rakeli faxɛ ma, a man fama nɛ wo fate bɛndɛ rakiside a Xaxili saabui ra naxan sabatixi wo i.

¹² Na kui, n ngaxakerenyie, doni nde na won ma, kɔnɔ a mu na won ma won yetɛ fate bɛndɛ xa sɛɛti xɛ. A mu lan won man xa lu a sagoe sɔnɔn won man xa a waxɔnfe kobi raba.

¹³ Xa wo jɛrɛ fate bɛndɛ waxɔnfe kobie ma, wo faxama nɛ, kɔnɔ xa wo gbilen e fɔxɔ ra Ala Xaxili Seniyeŋxi saabui ra, wo kisima nɛ,

¹⁴ barima Ala Xaxili Seniyeŋxi mixi naxee birin ɲɛrɛma, e tan findixi Ala xa die nan na.

¹⁵ Ala mu xaxili fixi wo ma naxan man wo findima gaaxui xa konyie ra. A a yetɛ Xaxili Seniyeŋxi nan fixi wo ma naxan wo findixi a xa die ra, naxan a niyama won xa nɔ won xui itede Ala ma, won na a xili, «N Ba, n Ba!»

¹⁶ Na kui, Ala Xaxili Seniyeŋxi nun won yetɛ xaxili a masenma a won findixi Ala xa die nan na.

¹⁷ Anun, won to findixi a xa die ra, won bara findi Ala xa kɛtongoe ra, won nun a xa Mixi Sugandixi. Barima, xa won tɔɔɔ a xa tɔɔɛ, won man fama nɛ xunnakeli sɔtɔde alo a tan.

Danxaniyatɔɛ xaxili tide

¹⁸ N laxi a ra won tɔɔɛ naxan tima yi duniɲa ma yi ki, a nun won fama xunnakeli naxan sɔtɔde, e tagi ikuya ki fanyii! E ɲan mu nɔma sade e boore ma.

¹⁹ Daali birin mame tife waxati ra, Ala a xa die makenɛnma tɛmui naxɛ,

²⁰ barima duniɲa birin na Sentanɛ xa nɔɛ bun ma, tide yo mu naxan ma. Na mu kelixi duniɲa yetɛ xa ma, a kelixi Ala nan ma. Kɔnɔ na birin kui xaxili tide luxi birin bɛ.

²¹ Waxati fama fade daali fulunma tɛmui naxɛ kanari xa konyiya bun, a fan xɔrɛya nun xunnakeli sɔto a nun Ala xa die ra.

²² Won a kolon, a kabi a fɔlɛ han to, daali birin na a kui iwafe nɛ tɔɔɛ kui, alo gine di furi na keli a ra.

²³ Kɔnɔ daali gbansan xa mu a ra. Hali won tan naxee bara Ala Xaxili Seniyeŋxi sɔto a xa ki singe ra, won tan yati na won kui iwafe, han Ala won findima a xa die ra tɛmui naxɛ, a won fate nɔɔ.

²⁴ Won xaxili to ti a ra, na nan a ra won bara kisi, kɔnɔ won xaxili man tixi a ra. Kɔnɔ xa mixi ya fe to a xaxili nu tixi naxan na, na kanyi mu

a xaxili tima na ra sɔnɔn. Mixi nɔma a xaxili tide fe nde ra a jan bara naxan sɔtɔ?

²⁵ Kɔnɔ xa won xaxili tixi fe nde ra won mu naxan toxi sinden, won na mamema tun nabɛxi nan kui.

²⁶ Ala Xaxili Seniyeɔxi fan fama nɛ won malide won ma sɛnbɛtareya kui. Won mu a kolon a lan won xa maxandi naxan naba, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyeɔxi nan Ala maxandima won bɛ mayandi xui ra naxan mu nɔma masarade wɔyenyi ra.

²⁷ Anun, Ala, naxan won bɔɔɛ ma fe kolon, a a Xaxili Seniyeɔxi xa maxandie kolon, barima Xaxili Seniyeɔxi maxandi tima seniyeɔtɔɛ bɛ Ala sagoe nan ma.

²⁸ Won man a kolon a Ala walima fe birin kui a xanuntenyiye xa munafanyi nan bɛ, a bara naxee xili a yetɛ sagoe ma.

²⁹ Barima Ala bara mixi naxee sugandi, a nu e kolon kabi fe fɔlɔ fɔlɔ, a naxa a ragiri e ma e xa findi a xa Di maniyɛɛ ra, alako a xa Di tan xa findi di singe ra a ngaxakerenyi gbeɔbe tagi.

³⁰ A bara na ragiri naxee ma, a man bara e xili. A bara naxee xili, a man bara e findi tinxintɔɛ ra a ya i. A bara naxee findi tinxintɔɛ ra, a man bara xunnakeli fi e ma.

Ala xa xanunteya a xa die bɛ

³¹ Won munse falama na kui fa? Ala to na won bɛ, nde fa nɔma tide won kanke?

³² A tan naxan mu tondi a xa Di yati ma, a a ba sɛrɛxɛ ra won birin bɛ, a mu fama xɛ won kide se birin na safe ra a xa Di xun ma?

³³ Nde nɔma Ala xa mixi sugandixie kalamude? Ala yetɛ nan e findixi tinxintɔɛ ra a ya i.

³⁴ Nde fa kiiti rakanama e ra sɔnɔn? Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan faxa, Ala naxan man nakeli faxɛ ma, a magoroxi Ala yirefanyi ma, a nu a maxandi won bɛ.

³⁵ Nde fa won bama Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya yi? Munse nɔma na ra? Tɔɔrɛ, ka xɔrɔxɔɛ, ka paxankatɛ, ka kaame, ka lufe xɛɔɛ ra, ka fitine, ka santidɛgema?

³⁶ Alo a sebɛxi ki naxɛ,
«Fɛɛɛɛn, e muxu faxama i tan nan ma fe ra.
E muxu findixi yɛxɛɛɛ nan na e naxee kɔn naxabama.»

³⁷ Kɔnɔ na birin kui, won bara nɔɛ sɔtɔ na fe birin xun ma won xanuntenyi saabui ra.

³⁸ Barima n laxi a ra, a sese mu nɔma won bade Ala xa xanunteya yi. A findi faxɛ ra ba, gbaloe ba, malekɛ ba, jinnɛɛ ba, yi waxati ba, waxati naxan sa fama ba, sɛnbɛma naxee kuye ma ba,

³⁹ naxan birin na dunija xun ma, naxan birin na bɔxi bun ma, a findi daali yo ra, e sese mu nɔma won nun Ala xa xanunteya rafatande, a bara naxan masen won bɛ won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

9

Ala xa sugandi

¹ N xa nɔndi fala wo bɛ. N mu wule falama barima n findixi Ala xa Mixi Sugandixi gbe nan na. N sondonyi nun Ala Xaxili Seniyeɔxi fan findixi seedee nan na, a nɔndi nan a ra

² n bɔɔɛ sunnuxi ki fanyi, danyi mu naxan ma,

³ n ngaxakerenyie xa fe ra. Xa a sa e malima ne nu, n tinxi a ra n tan yete yati xa danke soto, muxu nun Ala xa Mixi Sugandixi xa fatan e tan ma fe ra, n barenyle muxu nun naxee si keren a ra.

⁴ Yuwifie nan na e ra, Ala naxee sugandi e xa findi a xa die ra, a naxa a xa nore masen e be. Ala saatse nun laayidie tongo e tan nan be, a a xa seriye nun a batu ki fi e ma.

⁵ E tan nan bomsae benbae na Kitaabui kui, Ala xa Mixi Sugandixi fan kelixi e tan nan bomsae tagi a fate bende ki ma. Tantui nun batui xa rasiga Ala ma abadan, a tan naxan na birin xun ma. Amina.

⁶ Kono a mu luxi xe alo Ala xa laayidi kanaxi ne. Barima naxee keli Isirayila bomsae, e birin xa mu findi Isirayila die yati ra.

⁷ E to barixi Iburahima bomsae, na mu a falaxi xe de a e birin nan findixi a xa die yati ra, barima Ala a masen ne Iburahima be, «Isiyaga nan fama findide i bomsae ra n naxan laayidi i be.»

⁸ Yi a masenxi ne, a di naxee bari Iburahima be a fate bende ki ma, nee xa mu findixi Ala xa die ra. Kono di naxee bari Ala xa laayidi saabui ra, nee nan findi Iburahima bomsae ra Ala ya i.

⁹ Barima Ala yi nan laayidi Iburahima be, «N gbilenma tamuna yi temui jondon, n a lima Sara bara di xeme soto.»

¹⁰ Na gbansan fan mu a ra. Won benba Isiyaga nan findixi Rebeka xa di firin birin baba ra.

¹¹ Kono beenun gulie xa bari e xa fe fanyi xa na mu fe paaxi nde raba, Ala naxa di keren sugandi e firin tagi alako a sagoe xa raba.

¹² Yi di mu sugandi kewalie yo xa fe ra. Na sugandi findixi Ala xa xili nan na. Na kui, Ala naxa a masen Rebeka be, «Fori nan luma a xunya xa nore bun ma.»

¹³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «N bara Yaxuba xanu, kono n bara mee Esayu tan na.»

¹⁴ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala mu tinxin? Astofulahi!

¹⁵ Ala a masen ne Munsae be, «N hinnema mixi nan na n na wa hinnefe naxan na. N kinikinima mixi nan ma n na wa kinikinife naxan ma.»

¹⁶ Na kui, Ala xa sugandi mu kelima mixi waxonfe xa ma, xa na mu mixi xa kate ma. A kelima Ala xa hinne ne.

¹⁷ A sebexi Kitaabui kui, Ala naxa a fala Firawuna be, «N i rakelixi ne, n mangeya fi i ma, alako n xa n senbe masen i saabui ra, dunjina birin xa n xili kolon.»

¹⁸ Na kui, a hinnema mixi ra a na wa hinnefe naxan yo ra, a man mixi sondonyi raxoroxoma a na wa naxan sondonyi raxoroxofe.

¹⁹ Nde noma a falade n be, «Ala fa kote sama mixi xun ma munfe ra? Mixi noma tondide a xa maragiri ra yire?»

²⁰ Kono i tan adamadi findixi nde ra i to fa Ala matandima? Feje yailanxi xa a fala a yailanma be, «Munfe ra i n yailanxi yi ki?»

²¹ A di, feje yailanyi na feje firin yailan bende keren na, a mu noma feje keren yailande wali nde xa fe ra naxan tide gbo, a boore fan yailan wali nde xa fe ra naxan tide mu gbo?

²² Xa a sa li Ala wama a xa xone nun a senbe masenfe, a mu noma na rabade xe? Kono a xa sabari xungbe kui, Ala dipexi mixie ma a xonoxi naxee ma, gbaloe ragataxi naxee be.

²³ A yi rabaxi ne alako a xa a xa nore makaabaxi masen a to hinnema mixie ra, a nu bara naxee sugandi kabi a fole, e xa nore soto.

²⁴ Won tan nan findixi na mixie ra a bara naxee xili keli si birin kui. Yuwifie gbansan mu a ra.

²⁵ A a masenxi Annabi Hose xa Kitaabui kui,
«Naxee mu findixi n ma mixie ra,
n e xili falama «n ma mixie.»

Naxan mu findixi n ma pama xanuxi ra,
n a xili falama «n ma pama xanuxi.»»

²⁶ «Ala man a fala e be dennaxe, «N ma pama mu wo ra,
a e xili falama ne naa, «Ala xa die, Ala naxan na na.»»

²⁷ Annabi Esayi fan a xui ite ne a to nu kawandi tima Isirayila xa fe ra,
«Hali Isirayila mixie wuya alo meyen xori naxan na baa de,
a donxoe di nan tun kisima,

²⁸ barima Ala naxan masenxi,
a a rabama ne dunipa ma,
a a rakamali kerenyi ra.»

²⁹ Annabi Esayi man a masen ne,
«Xa Ala Senbe Birin Kanyi mu bonsoe nde lu won be nu,
won luma ne nu alo Sodoma,
won maniyama Gomora nan na nu.»

³⁰ Won fa na ma di? Si gbete naxee mu nu katama e xa tinxinyi soto Ala ya i, e tan bara fa a soto danxaniya saabui ra,

³¹ kono Isirayila pama naxan nu katama e xa seriye rabatu alako e xa tinxinyi soto Ala ya i, e tan mu no na seriye rabatude.

³² Munfe ra? Barima e mu bira tinxinyi foxo ra danxaniya saabui ra, e joxo a ma a e noma a sotoe e xa kewalie saabui ra. E bara e sanyi radin geme ra naxan xili falama, «mixi rabira geme».

³³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,
«Wo a mato, n bara geme doro Siyoni,
mixie e san nadinma naxan na,
geme naxan mixie rabirama.
Kono naxan yo danxaniya a ma, na kanyi mu yaagima.»

10

Isirayila tinxinyi naxan sotoa danxaniya saabui ra

¹ N ngaxakerenyie, n boje waxonfe birin na naxan na, Yuwifie xa kisi soto. N ma Ala maxandi nan na ki e be.

² N na e seede ra, a e senbe saxi Ala xa fee kui, kono na mu kelixi lonni xa ma.

³ E to mu a kolon Ala mixi matinxinma a ya i ki naxe, e naxa kata e xa e yete kan matinxin. Na kui, e mu e yete magoro Ala be a tan xa tinxinyi fi e ma.

⁴ Ala xa Mixi Sugandixi bara ge Munsa xa seriye rakamalide, alako naxan yo na danxaniya a ma, na kanyi xa tinxinyi soto.

⁵ Annabi Munsa to nu tinxinyi xa fe masenfe naxan sotoa seriye rabatufe ma, a yi nan sebe Kitaabui kui, «Mixi naxan yi seriye rabatuma a simaya sotoa ne a saabui ra.»

⁶ Kono a to nu tinxinyi xa fe masenfe naxan sotoa danxaniya saabui ra, a yi nan sebe,
«I naxa i yete maxorin,
«Nde tema koore?»»

Ala xa Mixi Sugandixi mu goroxi xe keli koore ma?

⁷ «Xa na mu a ra i i yete maxorin,

«Nde goroma boxi bun?»»

Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxamixie xa tagi?

⁸ Kitaabui munse masenxi?

«Ala xa masenxi makore i ra.

A na i de kiri ma,

a na i boje fan ma.»

Na masenxi findixi danxaniya masenxi nan na muxu naxan kawandife:

⁹ A i na a fala i de ra a Marigi nan na Isa ra, i man naxa la a ra i boje kui a Ala bara a rakeli faxamixie tagi, i kisima ne.

¹⁰ Mixi danxaniyama yi masenxi ma a boje nan kui, a tinxinyi soto Ala ya i. A na la a ra, a a falama a de nan na, a kisi soto.

¹¹ Kitaabui a masenxi, «Mixi yo danxaniya a ma, a kanyi mu yaagima.»

¹² Tagi rasa yo mu na Yuwifie nun si gbetee tagi. Marigi keren nan na e birin be, a man mixi birin kima ki fanyi ra naxee na a xili.

¹³ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, «Naxan yo na Alatala xili, na kanyi kisima ne.»

¹⁴ Kono na kui, e noma a xilide di xa e mu danxaniyaxi a ma? E fa danxaniyama a ma di xa e mu nu a xa fe me? E fa a xa fe mema di xa mixi yo mu e kawandima?

¹⁵ Na kawandi fan tima e be di xa mixie mu xexxi na fe ma? A seboxi, «Xexxae, naxee fama xibaaru fanyi ra, e fafe fan ki fanyi!»

¹⁶ Kono birin xa mu yi xibaaru fanyi suxuxi, barima Annabi Esayi a masen ne, «Marigi, nde laxi muxu xa masenxi ra?»

¹⁷ Na kui, mixie danxaniyama ne e to bara Ala xa masenxi rame. E Ala xa masenxi ramema a xa Mixi Sugandixi xa masenxi nan saabui ra.

¹⁸ Kono n xa maxorinyi ti, e mu yi masenxi ramexi xe? Iyo xe, barima Kitaabui naxe,

«E xui bara mini dunja birin ma,
e xa masenxi bara siga han dunja dande.»

¹⁹ N man xa maxorinyi ti, Isirayila pama mu masenxi fahaamuxi xe? Yaabi fole ra, Ala yi nan masen Annabi Munsa saabui ra,

«N a niyama ne wo mixie toone

naxee nan mu findixi si yati ra.

N a niyama ne wo boje xa te si fahaamutare ma.»

²⁰ Annabi Esayi fan naxa xera iba limaniya ra Ala to yi masenxi fi a ma, «Mixie bara n to naxee mu nu n fenma.

N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n maxorinma sese ma.»

²¹ Kono Isirayila xa fe ra, a naxe,

«Keli sogetede ma han sogegorode,

n belexee italaxi yi pama be,

naxan n xui matandima,

naxan tondima n be.»

11

Ala mu mexxi Isirayila ra

¹ Na kui, n xa maxorinyi ti, Ala mexxi ne a xa pama ra? Astofulahi! N tan yete findixi Isirayilaka nan na, Iburahima xa mamadi, kelifa Bunyamin bonsoe.

² Ala mu mexxi a xa pama ra a bara naxan sugandi nu. Wo mu a kolon Kitaabui naxan masenxi Annabi Eliya xa fe ra, a to a xui rasiga Ala ma Isirayila xili ma?

³ A naxe, «Marigi, e bara i xa namijonmæe faxe, e bara i xa serexebadee rabira. N keren peti nan fa luxi, e katafe e xa n tan fan faxe.»

⁴ Ala fa a yaabi di? A naxe, «N bara mixi wulu solofere ragata n yete be naxee mu nu e xinbi sin Baali kuye be.»

⁵ A man na na ki ne yakosi. Ala xa jama donxoe luxi, a bara naxee sugandi a xa hinne saabui ra.

⁶ Konɔ xa a bara e sugandi hinne saabui ra, kewali saabui xa mu a ra sonon, xa na mu Ala xa hinne mu findima hinne yati yati ra nu.

⁷ Won fa na ma di? Isirayila nu naxan fenfe a mu a soto, konɔ Ala nu bara naxee sugandi, nee tan bara a soto. A donxoe tan bojæe naxa balan.

⁸ A sebexi,
«Ala naxa e xaxili donxu,
a a niya e yae mu se to,
e tulie mu fe me,
han yi to loxoe.»

⁹ Annabi Dawuda fan naxa a masen,
«E xa xulunyie xa findi gantanyi ra e be,
yele naxan e suxuma,
geme naxan e rabirama.

Na xa findi e xa wali sare ra.

¹⁰ E ya xa rafɔɔɔ, e xa donxu.
E xa kunkurun e xa toore bun ma waxati birin.»

¹¹ Na kui, n man xa maxorinyi ti, Isirayilakae to bara tantan, e bira, e mu noma rakelide sonon? Astofulahi! Konɔ e xa tantanyi bara a niya si gbete birin xa no kisi sotoe, alako na kisi xoli xa Isirayilakae fan suxu.

¹² A di, xa e xa tantanyi findixi heeri xungbe nan na dunjia be, a findi barake ra si gbete fan be, e xa fe na rakamali, heeri nun barake xun mu masama xe ki fanyi?

¹³ N xa fa woyen wo be, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra. N to findixi xera ra wo tan si gbete be, n seewama ne n ma wali ra, n a matxo,

¹⁴ alako temunde na xa a niya n boore Yuwifie xa mila n ma masenyi ma, ndee xa no kaside e ya ma.

¹⁵ Ala a kobe sofe e ra, xa na bara a niya lanyi xa so Ala nun dunjia tagi, a di, Ala e ragbilenfe a yete ma, na mu luma xe alo mixi na rakeli faxamixie ya ma?

¹⁶ Xa sansi xori xun singe bara fi Ala ma, a donxoe birin bara findi a gbe ra. Xa wuri bili sanke bara fi Ala ma, a salonyie fan bara findi a gbe ra.

¹⁷ A luxi ne alo oliwi bili salonyi ndee na xaba a bili ma alako wula oliwi salonyie xa dafu na xabade ra. I tan misaalixi na wula oliwi salonyi nan na, naxan baloma na oliwi bili saabui ra, i dafuxi naxan na.

¹⁸ Na kui, i naxa i yete igbo na salonyi xabaxie ma. Beenun i xa i yete igbo, i mapoxun sinden, a i tan xa mu wuri bili sanke rabaloxi. Wuri bili sanke nan i tan nabaloxi.

¹⁹ Konɔ i fama ne a falade, «Wuri salonyie xabaxi ne alako n tan xa dafu e xabade ra.»

²⁰ Nondi na a ra. E xaba e xa danxaniyatarepa nan ma, i fan dafuxi naa i xa danxaniya nan ma fe ra. Konɔ i naxa i yete igbo. I jan xa gaaxu,

²¹ barima xa Ala mu oliwi bili fanyi salon singee lu na, a mu i fan luma na de!

²² Na kui, i ɲɔɔ sa a xɔn ma a Ala xa fanyi gbo, kɔnɔ a xa fe man maxɔɔɔ. A xa fe maxɔɔɔ mixie nan ma naxee bara a xa kira bɛɲin, kɔnɔ a xa fanyi gbo i tan bɛ xa i luma a xa fanyi kira xɔn ma. Xa na mu a ra a i fan ma fe rabama nɛ alɔ a na oliwi salonyi xa fe raba ki naxɛ.

²³ Yuwifie fan, xa e e xa danxaniyatara bɛɲin, e man fama dafude wuri bili ra, e xaba naxan ma, barima Ala sɛnbɛ gbo. A tan nɔma e ragbilenɛ e lude fori.

²⁴ I tan nu findixi wula oliwi salonyi nan na, naxan xabaxi a dafu oliwi bili gbete ma, wo nun naxan keren mu a ra. Xa Ala bara na raba i bɛ, a mu taganma oliwi bili fanyi salonyi ragbilenɛ a lude fori, a a dafu na oliwi bili fanyi ma, e nun naxan keren a ra.

²⁵ N ngaxakerenyie, n waxi nɛ wo xa yi gundo kolon, alako wo naxa wo yete maɲɔxun lɔnnilae ra. Isirayilakae bɔɲɛ balanxi nɛ sinden, han beenun si gbete danxaniyatara kɔnti xa kamali.

²⁶ Na kui, Isirayila birin fama nɛ rakiside, alɔ a sɛbɛxi ki naxɛ:

«Mixi xunsarama fama nɛ keli Siyoni,
a Yaxuba bɔnsɔɛ ba Ala kolontareya ɔɔɔ ra.

²⁷ Saate nan na ki n naxan tongoma e bɛ,
n na e xa yunubie xafari lɔɔ naxɛ.»

²⁸ Yuwifie to tondixi Ala xa Xibaaru Fanyi ra, e findixi Ala yaxuie ra wo tan nan ma munafanyi xa fe ra. Kɔnɔ Ala to e sugandi a yete bɛ, a e xanuxi e benbae nan ma fe ra,

²⁹ barima xa Ala bara a ɲanige a xa mixi ndee xili, a xa e baraka, na fe mu kanama feo!

³⁰ Singe ra nu wo nu findixi Ala matandilae nan na, kɔnɔ yakɔsi wo hinne sɔtoxi Yuwifie nan ma Ala matandi saabui ra.

³¹ E tan bara fa findi Ala matandilae ra alako wo tan xa hinne sɔto Ala yi, na xanbi, a man xa hinne e fan na.

³² Na kui, Ala bara adama birin lu tinxintareya xa nɔɛ bun ma alako a xa hinne e birin na.

Ala batui

³³ Ee! Danyi mu na Ala xa munafanyi ma!

A xaxili nun a xa fahaamui tilinyi dan mu na!

A xa nate tongoxi kui mu kolonma,

a ɲɛɛ ki mu fahaamuma!

³⁴ Nde Marigi xa maɲɔxunyi kolon?

Nde nɔma a raside?

³⁵ Nde bara a doni,

a naxan xa doni ragbilenma a ma?

³⁶ Se birin kelixi a tan nan ma,

se birin baloxi a tan nan saabui ra,

a se birin daaxi a yete nan bɛ.

Tantui na a bɛ abadan! Amina.

12

Ala xa ɲama ɲɛɛ ki

¹ Na kui, n ngaxakerenyie, Ala to bara hinne wo ra, n bara wo maxandi wo xa wo yete ba serexe ra Ala bɛ, serexe seniyeɲxi naxan bama a ɲiɲɛ ra, naxan nafanxi Ala ma. Na nan findima wo xa batui xɔri ra.

² Wo naxa wo ɲɛɛ yi dunɲa mixie ɲɛɛ ki ma. Wo xa a lu Ala xa wo ɲɛɛ ki fori masara, a boɲɛ nɛɛnɛ nun xaxili nɛɛnɛ fi wo ma. Na kui, wo noma nɛ Ala waxɔnfe fanyi kolonde, naxan a kɛnɛnxi, naxan kamalixi.

³ Ala to hinne n na, a n findi a xa xɛɛra ra, n xa wo rasi: Wo naxa wo yete sa yire, wo xa fe mu dennaxande lixi. Wo naxa wo yete igbo, wo xa wo yete mato danxaniya xasabi nan ma, Ala bara naxan fi kankan ma.

⁴ Fate keren nan na kankan bɛ, kɔnɔ na fate salonsee wuya. Fate salonse birin nun a gbe wali.

⁵ Won fan na na ki nɛ. Hali won to wuyaxi, won birin bara findi fate keren na Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. Won luxi nɛ alɔ fate salonsee naxee fatuxi Isa fate ra won man fatu won bore ra, won birin findi fate keren na.

⁶ Ala won kima kie ra naxee doxo wuya. A na rabama a xa hinne bɛɛ nan ma a bara naxan ɲanige kankan bɛ. Xa a mixi nde kixi a xa nɔ woyende Ala xili ra, na kanyi xa woyen Ala xili ra a xa danxaniya xasabi ma.

⁷ Xa a nde kixi mixi mali wali nan na, na kanyi xa mixie mali. Xa a nde kixi mixi kawandife nan na, na kanyi xa kawandi ti.

⁸ Xa a nde kixi mixi ralimaniyafe nan na, na kanyi xa mixie ralimaniya. Xa a nde findi mixi ra naxan ki tima, na kanyi xa mixie ki a fanyi ra. Xa a nde findi yarerati ra, a kanyi xa na raba a ki ma. Xa a nde findi tooromixie malima ra, a kanyi xa na raba sɛɛwɛ ra.

⁹ Wo xa mixie xanu boɲɛ fiɛɛ ra. Wo xa fe kobi xɔn, wo xa fe fanyi suxu wo sɛnɛ birin na.

¹⁰ Wo xa wo bore xanu ngaxakerenya xanunteya nan na. Wo xa wo bore binya dangife wo yete ra.

¹¹ Wo tun naxa raxɔnɔ, wo xa wo tun nabɛxi. Wo xa wakili wo boɲɛ birin na. Wo xa wali wo Marigi bɛ.

¹² Wo xa sɛɛwa fe ma wo xaxili tixi naxan na. Wo xa duluxɔtɔ wo xa toore kui. Wo naxa tagan Ala maxandide.

¹³ Wo xa seniyentɔɛɛ mali e xa toore kui. Wo xa xɔɲɛɛ rasɛnɛ.

¹⁴ Wo xa Ala maxandi mixie bɛ naxee wo ɲaxankatama. Wo xa duba e bɛ, wo naxa e danka.

¹⁵ Wo xa sɛɛwa booree xa sɛɛwɛ, wo xa sunnun boore xa sunnunyi.

¹⁶ Wo xa lan wo bore ma. Wo naxa wo yete igbo, yete magore nan xa rafan wo ma. Wo naxa wo yete maɲɔxun lonnilae ra.

¹⁷ Wo naxa fe kobi ɲɔxɔ fe kobi ra. Wo xa kata mixie xa wo kolon fe fanyi rabae nan na.

¹⁸ Wo xa wo nɔ fe birin naba alako lanyɲi xa lu wo nun mixi birin tagi.

¹⁹ N xanuntenyie, wo naxa wo gbɛɲɔxɔ wo yete ra, wo xa na lu Ala ma, barima a sɛbɛxi Kitaabui kui,

«Ala naxɛ, n tan nan wo gbɛɲɔxɔma,
n tan nan fe kobi ragbilenma a rabama ma.»

²⁰ A man sɛbɛxi,

«Xa kaame na i yaxui ma, i xa a ki donse ra.
Xa ye xoli na a ma, i xa a ki ye ra.

Na kui a luxi nɛ alɔ i na tɛ wolee ibaganfe a xunyi ma.»

²¹ Wo naxa tin fe kobi xa nɔ wo ra, wo tan nan xa fe kobi nɔ, fe fanyi raba ra.

13

Ala waxonfe

¹ Birin xa a yete magoro a xa mangee be, barima mangeya birin kelima Ala nan ma, a na a ragiri naxan ma.

² Na nan a ra, mixi naxan na mange matandi, na kanyi Ala nan xa yaamari matandixi. A fama ne a xa na wali kobi sare sotoɗe.

³ Wali fanyi rabae mu gaaxuma mangee ya ra, wali kobi rabae nan gaaxuma e ya ra. Xa i mu wama i xa gaaxu mange ya ra, i xa lu kira fanyi nan xon ma. Na kui, mange fama ne i matoxode,

⁴ barima mange walima Ala nan be wo xa munafanyi xa fe ra. Konɔ xa i fe kobi raba, a lanma i xa gaaxu, barima santidegema mu na mange yi fufafu xa ra. A to na Ala xa wali nan na, a Ala xa xone nan masenma fe kobi rabae xili ma.

⁵ Na nan a toxi, fo wo xa wo yete magoro ne mangee be. Wo na rabama na jaxankate xa fe gaaxui ma, a nun man wo boje nan yati wama wo xa a raba na ki.

⁶ Wo lan wo xa duuti fi na nan ma, barima duuti maxilie fan na Ala xa yaamari nan na.

⁷ Wo kankan gbe so a yi, a lan a xa naxan soto. Wo duuti so duuti maxilie yi, wo wo magoro mixie be wo lanma wo xa wo magoro naxee be, wo mixie binya wo lan wo xa naxee binya.

⁸ Mixi yo xa doni naxa lu wo ma, wo xa xanunteya nan lan a xa lu wo bore be, barima naxan na a boore maxanu, a bara seriye rakamali.

⁹ Ala xa yaamarie alo, «I naxa yene raba, i naxa mixi faxa, i naxa muje ti, i naxa mila,» a nun yaamari gbete birin, nee malanxi findixi masenyi keren nan na: I xa i boore xanu alo i yete yati.

¹⁰ I na i boore xanu, i mu fefe kobi niyama a ra. Na na a ra, i boore xanufe findixi Ala xa seriye birin nabatufe nan na.

¹¹ Na fe birin kui, wo a kolon won na waxati naxe. Xunu temui bara a li xi xoli ma, kisi bara makore won na dangi waxati ra won danxaniyaxi temui naxe.

¹² Ke bara masiga, a gbe mu luxi kuye xa iba. Won xa Sentane xa dimi walie bepin, won fa Ala xa naiyalanyi ma, won xa a xa geresosee tongo.

¹³ Won xa jere tinxinyi kui alo a lanma won xa jere ki naxe Ala xa naiyalanyi kui. Won naxa siga xulun jaaxi, won naxa siisi, won naxa yene nun langoepa raba, won xa gere nun toone lu na.

¹⁴ Wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan suxu, wo naxa bira wo fate bende waxonfe foxo ra.

14

¹ Wo xa danxaniyatɔ rasene hali a xa danxaniya mu tilin. Wo naxa a rakiiti a xa mapoxunyi birin xa fe ra.

² Mixi nde noma lade a ra, a donse birin radaxaxi a be, konɔ mixi gbete naxan xa danxaniya mu tilin, a noma lade a ra a sansi bogi gbansan nan nadaxaxi a be.

³ Mixi naxan donse mooli birin donma, na mu lan a xa a boore rapaaxu naxan tondima donse nde donfe ra. Mixi naxan mu sube donma, na kanyi fan mu lan a xa a boore makiiti naxan sube donma, barima Ala na kanyi fan nasenema ne.

⁴ Nde i findixi kiitisa ra mixi gbete xa konyi xun ma? A na ti a marigi ya i a xa wali xa fe ra, a xan ba, a mu xan ba, na na a tan nun a marigi nan tagi. Anun, a xanma ne, barima Marigi Ala noma a raxande.

⁵ Mixi nde noma lade a ra a loxɔɛ tide gbo e boore be, kono mixi gbete tan be, loxɔɛ birin lan. Kankan laxi naxan na, a xa la a ra a boɛ nan yati ma.

⁶ Naxan laxi a ra a loxɔɛ tide gbo e boore be, na kanyi laxi a ra Marigi nan be. Naxan donse mooli birin donma, a kanyi a rabama Marigi nan be, barima a tantui rasigama Ala ma a xa baloe xa fe ra. Mixi naxan mu donse nde donma, na kanyi fan na rabama Marigi nan be, barima a fan tantui rasigama Ala ma.

⁷ Mixi yo gbe mu a yete ra, keli yi dunipa, han laaxira.

⁸ Xa won balo, xa won faxa, na birin nabama Marigi nan be. Xa won baloxi, xa won faxaxi, won findixi Marigi gbe nan na,

⁹ barima Ala xa Mixi Sugandixi faxa ne, a man keli faxe ma, alako a xa findi mixi faxaxie nun a baloxie Marigi ra.

¹⁰ Munfe ra i tan fa i boore makiitima? Munfe ra i a rapaaxuma? Won birin mu fama tide xe Ala ya i kiiti loxɔɛ?

¹¹ A sebexi Kitaabui kui,

Marigi naxe, «N xa nondi masen wo be.

Birin fama ne e xinbi sinde n be.

Adamadi de birin fama a masende, a n tan nan na Ala ra.»

¹² Kankan fama ne a xa wali denteɛgede Ala be.

¹³ Na kui, won naxa won bore makiiti. Won xa fe birin nan naba alako won naxa won ngaxakerenyi ratantan.

¹⁴ N to danxaniyaxi Marigi Isa ma, n a kolon, n man laxi a ra, a donse yo mu na naxan findixi donse seniyentare ra. Kono xa i xaxili bara siike donse nde xa seniyentareɲa ma, na bara findi i be se seniyentare ra.

¹⁵ Xa a sa li i donse nde donma naxan i ngaxakerenyi toɔroma, i mu pɛɛfe xanunteya xa ma. I xa donse xa fe naxa a niya i ngaxakerenyi xa gan kisi ra, Ala xa Mixi Sugandixi faxa naxan ma fe ra.

¹⁶ Na kui, a mu lan mixie xa fe kobi fala se nde xa fe ra, naxan findixi a fanyi ra wo be.

¹⁷ Ala xa mangleɲa niini mu findixi donse nun minse fe xa ra. A findixi tinxinyi nun seewe fe nan na, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

¹⁸ Mixi naxan walima Ala xa Mixi Sugandixi be yi mooli ra, a rafanma ne Ala ma, a rafan mixie fan ma.

¹⁹ Na kui, won xa fe birin naba alako lanyɲi xa lu won tagi, won xa won bore xa danxaniya senbe so.

²⁰ I naxa Ala xa wali xun nakana donse nde xa fe ra. A nondi ki ma, donse birin daxe, kono a mu lan mixi yo xa donse nde don naxan a ngaxakerenyi ratantanma.

²¹ Hali mixi mu sube yo don, a mu weni yo min, a mu fefe yo raba naxan a ngaxakerenyi ratantanma, na nan fan.

²² Maɲoxunyi yo na i be yi xa fe ra, i xa a lu i nun Ala tagi. Seewe na mixi be naxan mu a yete ratonma a xa maɲoxunyi saabui ra.

²³ Kono xa mixi donse nde donma a siikexi naxan ma fe ra, na kanyi bara kiiti kana a yete be, barima a bara fe raba a mu laxi naxan na. Mixi mu laxi fe naxan na, na tan bara findi yunubi fe ra a be.

15

Danxaniyatɔɛ malife

¹ Won tan naxee xa danxaniya tilin, a lanma won xa diɲe mixie be naxee xa danxaniya mu tilin. Won naxa won yete waxɔnfe gbansan xa fen.

² Kankan xa a boore nan xa heeri fen, naxan noma a malide a xa danxaniya xun xa masa.

³ Ala xa Mixi Sugandixi mu a yete waxɔnfe xa fen. A a fala ne alo a seɓexi Kitaabui kui ki naxe,
«Konbie naxee ilanxi i ra,
nee n tan nan lixi.»

⁴ Fe naxan birin seɓexi Kitaabui kui waxati dangixi, e seɓexi ne alako won xa fahaamui soto, won xa won tun nabexi, won xa limaniya, alako xaxili tide xa lu won be.

⁵ Ala, a tan naxan tun nabexiya nun limaniya fima, a xa lanyi raso wo tagi alo a xa Mixi Sugandixi Isa a masenxi wo be ki naxe,

⁶ alako wo xa Ala matɔxɔ xaxili nun xui keren na, a tan naxan findixi a xa Mixi Sugandixi nun won Marigi Isa Baba ra.

⁷ Na kui, wo xa wo bore rasene alo Ala xa Mixi Sugandixi wo rasene ki naxe, alako Ala xa matɔxɔe soto.

⁸ N xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi wali ne Yuwifie be alako a xa a masen a Ala na a xui xanbi ra a to bara a xa laayidie rakamali a naxee tongo e benbae be.

⁹ Si gbeteɛ fan Ala matɔxoma a xa hinne xa fe ra, alo a seɓexi Kitaabui kui ki naxe,
«Na nan a ra n i matɔxoma si birin tagi,
n beɛti bama ne i xili xa binye bun ma.»

¹⁰ A man seɓexi,

«Si gbeteɛ, wo nun Ala xa pama xa seewa.»

¹¹ A man seɓexi,

«Wo tan pamance birin,
wo Marigi matɔxɔ,
si birin xa a tantu.»

¹² Annabi Esayi man naxa a masen,

«Yisayi xa di fama ne.
A findima ne mange ra si birin xun ma,
e fan e xaxili tima ne a ra.»

¹³ Ala, a tan naxan xaxili tide fima, a xa wo rafe seewe nun boɲesa ra danxaniya kui a mooli birin na. Na kui, xaxili tide luma ne wo be temui birin, Ala Xaxili Seniyenxi xa senbe saabui ra.

Polu xa wali

¹⁴ N ngaxakerenyie, n tan a kolon wo boɲe fan, wo bara lonni soto a fanyi ra, wo fata wo bore raside.

¹⁵ Kono n to seɓeli tixi wo ma, n ma masenyi ndee findixi masenyi xɔɔxɔɛ nan na alako n xa wo ratu, barima Ala to hinnexi n na,

¹⁶ a bara n findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa walike ra sigafe ra si gbeteɛ ma. Na kui, n serexedube wali nan nabama n to Ala xa xibaaru fanyi kawandima si gbeteɛ be, alako Ala Xaxili Seniyenxi xa e findi serexe seniyenxi ra naxan Ala kenenna.

¹⁷ Na birin kui, n nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa to a ra, n noma seewade n ma wali ra Ala be,

¹⁸ barima n mu suusama fefe xa fe falade fo Ala xa Mixi Sugandixi bara naxan naba n saabui ra, alako si gbetee xa Ala xui rabatu. A bara na raba n ma masenyie nun n ma kewalie saabui ra,

¹⁹ kaabanakoe nun tonxumae xa senbe saabui ra, a nun Ala Xaxili Seniyenxi senbe saabui ra. Na kui, kelife Darisalamu han a sa doxo Iliri ra, n bara Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi rayensen ye.

²⁰ Na birin kui, n kataxi ne n xa mixie kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra naxee mu Ala xa Mixi Sugandixi kolon. N mu wa na rabafe kawandila gbete dangi foxi.

²¹ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«A xa fe singe mu nu fala naxee be,
e fama ne a kolonde.

Mixi naxee singe mu nu a xa fe me,
e fama ne a fahaamude.»

²² Yi wali nan a niyaxi n mu noxi sigade wo yire.

²³ Yakosi n ma wali bara jon yi boxie ma. N nu bara wa sigafe wo yire kabi je wuyaxi.

²⁴ A xoli n ma n xa dangi wo yire n na kira suxu sigafe ra Sipanyi boxi ma. Won xa lu yire keren waxati nde ma alako n xa jexin wo tofe ra, a xoli n ma wo xa n mali sigafe ra Sipanyi.

²⁵ Yakosi n na sigafe Darisalamu seniyentoe malide,

²⁶ barima danxaniyatoe jamae naxee na Masedon nun Akayi boxi ma, e a janige ne e xa e harige nde malan, e xa a rasanba Darisalamu misikiinee ma naxee na na seniyentoe ya ma.

²⁷ E tan nan a janigexi. Anun, a lanma e xa na nate tongo barima Yuwifie to findi saabui ra e tan si gbetee be Ala xa fee kui, a lan ne e fan xa Yuwifie mali baloe fe ra.

²⁸ Na kui, n na ge na wali ra, n yi kobiri so e yi danxaniyatoe bara naxan nasamba, n dangima wo yire sigafe ra Sipanyi boxi ma.

²⁹ N a kolon n to sigafe wo yire, na findima Ala xa Mixi Sugandixi xa barake nan na wo be.

³⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, a nun xanunteya xa fe ra naxan kelima Ala Xaxili Seniyenxi ma, wo xa n mali, wo xa wakili n be Ala maxandi kui.

³¹ Wo Ala maxandi n be a xa n natanga Yudaya danxaniyatatee ma, a nun man, Darisalamu seniyentoe xa jexin e malise ra n sigafe naxan na e xon.

³² Na kui, xa Ala tin, n wo yire lima seewe kui, won no won bore senbe sode.

³³ Ala, a tan naxan bopesa fima, a xa lu wo birin seeti ma. Amina.

16

Xeebui

¹ N bara wa won ngaxakerenyi ginema Fowebe masenfe wo be, naxan danxaniyatoe jama malima Senxereya taa kui.

² Wo xa a rasene Isayanka ki ma, alo a lanma seniyentoe xa a raba ki naxe. Xa a hayi na se nde ma, wo xa a mali, barima a fan bara n tan nun mixi gbege mali.

³ Wo xa Pirisila nun Akila xeebu n be, n walibooree Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe kui.

⁴ E fe birin naba ne e xa n nii ratanga beenun e xa e yete ratanga. Bafe n tan na, si gbetee danxaniyatoe pamae birin e tantuma na fe ma.

⁵ Wo man xa danxaniyatoe pama xeebu naxan e malanma e xonyi.

Wo xa n xanuntenyi Epeneto xeebu n be. A tan nan singe danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma Asi boxi ma.

⁶ Wo xa Maryama xeebu n be, naxan bara wali wo ya ma ki fanyi.

⁷ Wo xa n boore Yuwifie Andironiku nun Yuniya xeebu, muxu nun naxee bara sa geeli. Ala xa xerae nan e ra, naxee bara kolon a fanyi ra, naxee singe danxaniya n be Ala xa Mixi Sugandixi ma.

⁸ Wo xa Anpiliyatu xeebu n be, n xanuntenyi Marigi foxo ra.

⁹ Wo xa muxu waliboore Urubano nun n xanuntenyi Sitaxusi xeebu.

¹⁰ Wo xa Apelesi xeebu, naxan bara a xa danxaniya masen Ala xa Mixi Sugandixi ma. Wo xa Arisitobulo xa mixie xeebu n be.

¹¹ Wo xa n boore Yuwifi Herodiyon xeebu n be. Wo xa Narisiso xa mixie xeebu n be, naxee danxaniyaxi Marigi ma.

¹² Wo xa Tirifena nun Tirifosa xeebu n be. Ginnee naxee e ra, e walima Marigi be. Wo xa n xanuntenyi Peresidi xeebu. A fan bara wali Marigi be ki fanyi.

¹³ Wo Rufu xeebu, naxan sugandixi Marigi xa fe kui. Wo a nga fan xeebu n be, naxan bara lu n be alo n fan nga.

¹⁴ Wo xa Asinkirito, Felegon, Heremesi, Patiroba, nun Heremasi xeebu n be, a nun ngaxakerenyie birin naxee na e xonyi.

¹⁵ Wo xa Filologo, Yuli, Nerewu nun a maagine xeebu, a nun Olimipa nun seniyentoe birin naxee na e xonyi.

¹⁶ Wo xa wo bore xeebu sunbui seniyenxi ra. Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatoe pamae birin wo xeebu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, n xa wo rasi, wo xa wo yete ratanga mixie ma, naxee lanyi kanama wo tagi, e nu fa mixi ratantan xaranyi ma wo bara naxan soto. Wo xa wo makuya e ra.

¹⁸ Na mixi moolie mu walima won Marigi Ala xa Mixi Sugandixi xa be. E birama e yete furi nan foxo ra, e nu fa lonnitaree madaxu woyen joxunmee nun matoxoe ra.

¹⁹ Mixi birin a kolon a wo Ala xui rabatuma. N jalexinxi wo ra, kono a xoli n ma wo xa fahaamui soto fe fanyi ma, wo naxa wo manoxo fe kobi ra.

²⁰ Ala, a tan naxan boresa fima, a gbe mu luxi a xa Sentane ibutuxun wo sanyi bun. Won Marigi Isa xa hinne wo ra.

²¹ N waliboore Timote wo xeebu, a nun Lususi, Yason, nun Sosipateri, n boore Yuwifie.

²² N tan Teritiyo naxan bara yi bataaxe sebe, n fan bara wo xeebu Marigi xili ra.

²³⁻²⁴ Gayu fan wo xeebu, naxan findixi n tan nun danxaniyatoe pama birin yatigi ra. Erasito, naxan findixi taa naafuli ragatama ra, a fan wo xeebu, a nun won ngaxakerenyi Karatusi.

²⁵ Matoxoe na Ala be, naxan noma wo senbe sode danxaniya kui, alo n Marigi Isa xa xibaaru fanyi naxan kawandima a masenxi ki naxe. Na xibaaru fanyi gundo fe nan masenma naxan nu ragataxi kabi temui xonnakuye,

²⁶ kono naxan bara fa makenen alako si birin xa a kolon namijonmee xa sebelie saabui ra, Ala naxee yamarixi. Na kui, birin xa danxaniya Ala ma, Ala naxan na na, e a xui rabatu.

²⁷ Ala, a tan keren naxan fe birin kolon, matoxoe na a be a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra abadan. Amina!

Ala xa masenyi singe Annabi Pɔlu naxan seɓe Korinti danxaniyatɔe pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe singe nan na danxaniyatɔe pama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki boxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma, kɔnɔ e pɛre ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e bore ma, ndee nu fe ɲaaxie rabama ginsee ra, ndee nu wama e yete igbofe boore danxaniyatɔee ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinelae tagi.

Konɔ Annabi Pɔlu bara a kolon a adamadi birin nɔma suxude Sentane xa gantanyi ra. Na nan a toxi a mu tondi Korintikae mafurukude alako e xa danxaniya xa sabati Ala xa kira xɔn. A bara bataaxe seɓe e ma, naxan findixi marasi fanyi ra e be. Ala Xaxili Seniyenxi nu bara na masenyi so a yi ra.

Na na a ra, Annabi Pɔlu xa masenyi findixi Kitaabui yati yati nan na danxaniyatɔe birin be. Won nɔma lonni gbege sɔtɔde na seɓeli saabui ra, naxan nɔma won malide Ala xa kira kolonde a fiixe ra. Ala xa won mali alako won xa so na xaranyi kui, a fa findi won ma pɛre ki ra. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Pɔlu naxan seɓe Korinti danxaniyatɔe pama ma

Danxaniyatɔee xa lanyi

¹ N tan Pɔlu, Ala naxan ɲanigexi a xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra, a nun Sositene, muxu yi bataaxe seɓexi wo tan nan ma,

² Ala xa danxaniyatɔe pama, naxan na Korinti. Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara wo xili wo xa findi Ala gbe ra, wo xa findi seniyentɔee ra. Muxu bara yi seɓe wo ma, a nun mixi birin ma naxee e xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, naxan findixi e tan nun won tan Marigi ra.

³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi won Marigi ra, e xa hinne nun boɲesa fi wo ma.

⁴ N Ala tantuma temui birin wo xa fe ra, a to hinne wo ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

⁵ A bara wo xa fe birin nakamali masenyi nun fahaamui kamalixi ra.

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa nɔndi to sabatixi wo ya ma,

⁷ wo bara Ala xa ki birin sɔtɔ, wo hayi mu na fe gɓete ma sɔnɔn, beemanu won Marigi Isa fa waxati wo naxan mamefe.

⁸ A senɓe fima ne wo ma han dunɲa rapɔnyi, alako yunubi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa fa temui.

⁹ Ala na a xui xanbi ra, a tan naxan wo xilixi alako lanyi xa lu wo nun a xa Di tagi, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo rasi won Marigi Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, lanyi xa lu wo tagi. Wo naxa mee wo bore ra, wo xa lan xaxili nun ɲanige keren ma.

¹¹ N ngaxakerenyie, Xolowe xa mixie bara a fala n be, a lantareya na wo tagi.

¹² N bara a me a nde a falama, «N tan biraxi Polu nan foxo ra,» nde fan a falama, «N tan biraxi Apolosi nan foxo ra,» nde a falama, «N tan biraxi Kefasi nan foxo ra,» a nde fan a falama, «N tan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi nan foxo ra.»

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi keren xa mu a ra? Polu nan banban wuri magalanbuxi ma wo be? Wo wo xunxaxi ye xoxra Polu xili nan na?

¹⁴ N bara Ala tantu n mu mixi yo xunxaxi ye xoxra wo ya ma, bafe Kirisipu nun Gayu ra.

¹⁵ Na kui, mixi yo mu noma a falade a xunxa ye xoxra n xili nan na.

¹⁶ N bara Sitefana xa denbaya fan xunxa ye xoxra, konjo na donxoe, n mu laxi a ra xa n bara mixi gbete xunxa ye xoxra fa.

¹⁷ Ala xa Mixi Sugandixi mu n xee mixi xunxade ye xoxra. A n xee n ne n xa a xa xibaaru fanyi kawandi ti. Na mu rabama adamadi xa lonni ra de, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wuri magalanbuxi tide yelebuma ne.

¹⁸ Isa faxafe wuri magalanbuxi ma, na masenyi findixi xaxilitarepa nan na mixi loexie be, konjo a findixi Ala xa senbe nan na muxu tan kisi mixie be.

¹⁹ A sebexi Kitaabui kui, «N lonnilae xa lonni xun nakanama ne, n xaxilimae xaxili findi fuyan na.»

²⁰ Lonnila go? Seriyee karamoxo go? To xaxilima go? Ala bara yi dunjpa xa lonni mafindi xaxilitarepa ra.

²¹ Dunjpa mixie to mu no Ala xa lonni kolonde e yete xa lonni saabui ra, Ala naxa tin danxaniyatsee rakiside a xa kawandi saabui ra, dunjpa mixie naxan mapoxunma xaxilitarepa ra.

²² Yuwifie wama tonxumae tofe, Girekikae na lonni fenfe,

²³ konjo muxu tan Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe nan kawandima. Yuwifie birama ne barima e mu lama na ra, si gbete fan joxo a ma a daxupa na a ra.

²⁴ Konjo Ala naxee xilixi Yuwifie nun si gbete ya ma, e lama ne a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Ala senbe nun Ala xa lonni nan masenma ne.

²⁵ Adamadie e mapoxunxi a Ala xa lonni findixi xaxilitarepa nan na, konjo a nondi ki ma a dangi adamadie xa lonni ra. E mapoxunxi a Ala senbe mu gbo, konjo a senbe dangi e gbe ra pon!

²⁶ N ngaxakerenyie, wo xa a mato Ala mixi mooli mundun xilixi wo ya ma. Lonnila gbegebe mu na, adamadi ki ma. Senbema fan mu gbo. Bannamixie fan mu wuya.

²⁷ Konjo Ala bara dunjpa lonnilae rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, e naxee findixi lonnitaree ra. Ala bara dunjpa senbema rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, naxee luxi e be alo senbetaree.

²⁸ Ala bara mixi sugandi, naxan tide mu gbo dunjpa mixie be, naxee mu xili xungbe soto, naxee mu kolonxi sese ra, alako na xa findi yaagi ra booree be.

²⁹ Na kui, mixi yo mu noma a yete matoxode Ala ya i.

³⁰ Ala nan a niyaxi wo xa lu a xa Mixi Sugandixi Isa i. Ala bara Isa findi won ma lonni, won ma tinxinyi, won ma marasenyenyi, nun won xunsare ra.

³¹ Na nan na ki, won xa a raba alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Xa mixi wama a yete matoxofe fe nde ma, a xa a yete matoxo a Marigi xa fe nan na.»

2

Ala xa lɔnni

¹ N ngaxakerenyie, n to fa wo yire, n mu Ala xa seedeɲɔɔya masenxi wo be woyenyi xungbee xa ra, xa na mu a ra adamadi xa lɔnni ra.

² N nu bara nate tongo n xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nun a xa faxe xa fe gbansan nan masen wo be.

³ N naxa ti wo ya i senbetareya ra. Na temui n nu na serenfe gaaxui ra.

⁴ N ma masenyi nun n ma kawandi mu nu fatanxi adamadi xa lɔnni ra. N mu kawandi tixi woyenyi xungbee ra. N na ti Ala Xaxili senbe nan na,

⁵ alako wo naxa danxaniya adamadi xa lɔnni saabui ra, wo xa danxaniya Ala senbe nan saabui ra.

⁶ Muxu lɔnni masenma mixi kamalixie be, kɔnɔ lɔnni naxan mu fatanxi to mixie nun to mangɛe ra. E tan xa fe xun fama ne rakanade.

⁷ Muxu Ala xa lɔnni nan masenma, Ala lɔnni naxan nɔxunxi kabi dunɪɲa fole, naxan findima won be nɔre ra.

⁸ To mangɛe mu nu fahaamui soto na xa fe ma, xa na mu a ra e mu Marigi Nɔre Kanyi mabanbanma wuri magalanbuxi ma nu.

⁹ Na fe luxi alo Kitaabui a masenxi ki naxe,

«Ala naxan yailanxi a xanuntenyie be,

adama ya mu a toma,

adama tuli mu a mema,

adama xaxili mu a kolonma.»

¹⁰ Ala bara na masen won be a yete Xaxili saabui ra. Ala Xaxili fe birin kolon, hali Ala yati xa fe tilinxie. A nee birin kolon.

¹¹ Nde adama xa fe kolon, xa a yete xaxili mu a ra? Ala xa fe fan, mixi yo mu a kolon. Ala Xaxili gbansan nan na fe mɔɔli kolon.

¹² Won mu noma Ala xa hinne fahaamude adamadi xaxili saabui ra. Ala, a Xaxili naxan fixi won ma, na nan noma na masende won be.

¹³ Won mu na fe masenma adamadi xa lɔnni ra, won na masenma Ala Xaxili nan ma lɔnni ra. Ala xa fe nan masenma Ala Xaxili saabui ra.

¹⁴ Kɔnɔ adama naxan mu Ala Xaxili soto, a mu noma Ala Xaxili xa fe fahaamude. Na luma ne a be alo daxupa, barima a mu noma sode a kui Ala Xaxili xanbi.

¹⁵ Adama naxan Ala Xaxili sotoxi, na kanyi nan noma fe birin fahaamude. A booree mu noma a makiitide na fee kui.

¹⁶ Na nan a toxi a seɓexi Kitaabui kui, «Nde Marigi Xaxili kolon, a xa marasi nde fi a ma?» Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili na won tan boɲe i.

3

Ala xa walikɛe

¹ N mu nu noma woyende wo be alo n nu wama a xɔn ma ki naxe, barima wo mu luxi alo Ala Xaxili kanyie. Wo luxi ne alo dunɪɲa mixie, naxee xa danxaniya mu gɛxi kamalide sinden.

² N nu bara wo xaran fe singee ra, alo dinge xɪɲe fima a xa diyore ma ki naxe. N mu wo xaran fe xɔɔɔɔɔe ra, barima wo mu nu noma na fahaamude. Dinge fan mu sube fima diyore ma. Han ya wo mu noma xaranyi xɔɔɔɔɔe kolonde, barima wo na birafe dunɪɲa fee nan fɔɔɔ ra.

³ Toɔne nun lantareya to gbo wo ya ma, na mu a masenma xe a dunɪɲa mixie nan wo ra, naxee na birafe adamadi waxonfe fɔɔɔ ra?

⁴ Mixi nde to a falama wo ya ma, «N biraxi Polu nan fɔɔɔ ra,» mixi gbete fan a fala, «N tan biraxi Apolosi nan fɔɔɔ ra,» na mu a masenma xe a wo luxi ne alo dunjina mixie?

⁵ Nde na Apolosi ra? Nde na Polu ra? Muxu findixi Ala xa walikée nan tun na Ala naxee xeeɛi alako wo xa danxaniya. Ala wali naxan soxi muxu yi ra, muxu bara na raba.

⁶ N tan bara sansi xori si, Apolosi bara ye sa a ma, kɔnɔ Ala nan a niya a xa bula, a xa mɔ.

⁷ Mixi naxan sansi xori sima, a nun mixi naxan ye sama a ma, e tide mu gbo. Ala nan tide gbo, barima a tan nan a niya sansi xa mɔ.

⁸ Naxan sansi xori sima, nun naxan ye sama a ma, e birin lan, e birin fama ne e xa wali sare sɔtɔde.

⁹ Muxu tan findixi Ala xa walikée nan na. Wo tan luxi ne alo Ala xa xe, xa na mu a ra a xa banxi.

¹⁰ Ala bara a janige a xa hinne kui, n xa wali suxu a be. Na misaalixi banxi ti wali nan na. N bara lu alo banxiti. N tan nan banxi kɔɔrinma, boore biriki dɔɔɔ. Kɔnɔ kankan xa mɛɛni a wali ki ma.

¹¹ Mixi yo mu noma fe gbete findide na banxi bunyi ra, bafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

¹² Mixi naxee banxi tima na bunyi fari xɛɛma ra, xa na mu a ra gbeti, xa na mu a ra gɛmɛ tofanyi, xa na mu a ra wuri, xa na mu a ra sɛxɛ fanyi, xa na mu a ra sɛxɛ fori ra. Kankan xa wali matoma ne.

¹³ Kiiti lɔxɔɛ na wali birin makenɛnma ne. Na kiiti luma ne alo tɛ naxan fama kankan xa wali makenɛnde.

¹⁴ Xa banxiti xa wali sa na tɛ imini, a fama ne wali sare sɔtɔde.

¹⁵ Kɔnɔ xa a sa li a xa wali naxa gan na tɛ ra, a tɔɔroma ne. A fama ne kiside alo mixi naxan natangaxi tɛ ma.

¹⁶ Wo mu a kolon wo findixi Ala xa hɔrɔmɔbanxi nan na? Ala Xaxili sabatixi wo bɔpɛ i.

¹⁷ Xa mixi nde Ala xa hɔrɔmɔbanxi kana, Ala na kanyi fan kanama ne, barima a xa hɔrɔmɔbanxi seniyeɛn. Wo tan nan findixi na hɔrɔmɔbanxi ra.

¹⁸ Wo naxa wo yetɛ madaxu. Xa mixi nde a yetɛ findixi lɔnnila ra dunjina ki ma, a xa a yetɛ magoro alako a xa lɔnni yati kolon.

¹⁹ Yi dunjina mixie xa lɔnni findixi daxupa nan na Ala be. A sebexi Kitaabui kui, «Ala gantanyi tema ne lɔnnilae be e yetɛ xa lɔnni nan na.»

²⁰ A man sebexi, «Marigi a kolon dunjina mixie xa lɔnni findixi fe fufafu nan na.»

²¹ Wo naxa wo xaxili ti mixi yo ra, barima e findixi wo malima nan na.

²² Polu yo, Apolosi yo, Kefasi yo, e birin findixi wo malima nan na. Fe naxan birin na dunjina, fe naxan birin na wo xa dunjineigiri kui, fe naxan birin na na, a nun fe naxan birin sa fama, hali faxɛ, na birin na na wo tan nan malife ra.

²³ Wo tan na Ala xa Mixi Sugandixi nan be, Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala nan be.

4

Ala xa kiiti

¹ Na na a ra, wo xa a kolon muxu tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa walikée nan na, Ala xa gundoe taxuxi naxee ra.

² Xa fe nde taxuxi mixi ra, a lanma a xa na rawali a rawali ki ma.

³ Xa wo wama n makiitife, xa na mu a ra kiitisa gbetε wama n makiitife, fefe mu a ra. N mu n yetε yati makiitima.

⁴ N tan bε, n mu fe jaaxi yo rabaxi, kɔnɔ n yetε makiitife tan mu findixi tinxinyi ra n bε. N Marigi nan findixi n ma kiitisa ra.

⁵ Na kui, wo naxa kiiti yo sa beenun Marigi xa kiiti waxati. A tan nan fe makenεma naxan nɔxunxi dimi kui. A tan nan janige makenεma naxan na mixi bojε ma. Na waxati, Ala mixie matɔxɔma e xa wali bere nan na.

⁶ N ngaxakerenyie, n bara misaali nde masen wo bε n tan nun Apolosi xa fe ra, alako wo xa yi sebeli fahaamu, «Wo naxa yaamari sebexi matandi.» Na kui, wo naxa wo yetε igbo lufe ra mixi nde xanbi ra.

⁷ Nde i findixi fisamante ra? Munse na i yi ra, i mu naxan sɔtɔxi Ala saabui ra? Xa wo na sɔtɔxi Ala nan saabui ra, munfe ra wo wo yetε igboma alo a fatanxi wo tan nan na?

⁸ A luxi alo wo bara wo waxɔnfe birin sɔtɔ muxu xanbi, wo bara banna, wo bara findi mangle ra. Xa a sa na na ki nε, na birin xa sɔɔneya wo bε, alako muxu fan xa lu wo sɛeti ma mangeya kui.

⁹ A luxi n bε alo Ala bara a ragiri muxu tan xεεrae ma, muxu xa findi xanbiratie ra, alo mixie e naxee faxama dunja birin ya tode ra, malekεe nun adamadie ya xɔri.

¹⁰ A luxi alo muxu bara daxu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, kɔnɔ wo tan bara findi xaxilimae ra a xa fe ra. Muxu sɛnbε bara jɔn, kɔnɔ wo tan gbe xun bara masa. Muxu bara mayele sɔtɔ, kɔnɔ wo tan bara binye sɔtɔ.

¹¹ Han ya muxu tɔɔrɔma kaame nun ye xɔli ma. Dugi mu na muxu yi ra. Mixie muxu bɔnbɔma, e bara muxu findi mixi rabεjinxie ra.

¹² Muxu baloxi muxu yetε xa wali nan na. Mixie na muxu konbi, muxu dubama nε e bε. Mixie na muxu jaxankata, muxu dipɛma nε e ma.

¹³ Mixie na muxu xili kana, muxu wɔyεn fanyi falama nε e bε. Han ya muxu tide mu na dunja mixie bε, muxu bara lu e bε alo mixi fufafu.

¹⁴ N mu wama wo ifufe nε, kɔnɔ n wama wo rasife nε alo n ma di maxanuxie.

¹⁵ Wo nɔma karamɔxɔ gbegbe sɔtɔde Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, kɔnɔ n keren peti nan findixi wo baba ra, naxan bara Inyila Isa masen wo bε, wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma.

¹⁶ N ma marasi nan ya wo bε: Wo xa bira n ma misaali nan fɔxɔ ra.

¹⁷ Na na a ra, n bara Timote xεε wo yire, alako a xa wo ratu n napere ki ma Isa xa fe kui, n danxaniyatɔε jamae birin xaranma naxan na yire birin. N ma di maxanuxi Timote danxaniyaxi Marigi keren nan ma.

¹⁸ Ndee bara e yetε igbo wo ya ma. E jɔxɔ a ma n mu sigama wo yire,

¹⁹ kɔnɔ, xa Ala tin, a gbe mu luxi n xa wo xɔnyi li. Na temui n fama a kolonde xa na yetε igboe xa wɔyenyi fama findide nɔndi ra.

²⁰ Ala xa mangeya mu findixi wɔyenyi gbansan xa ra, a findixi sɛnbε yati nan na.

²¹ Wo wama munse xɔn? N xa siga wo xɔnyi luxusinyi ra, ka n xa siga xanuntεya nun dijε ra?

5

Yunubi jaaxi bafe

¹ N bara a mε a fe jaaxi mɔoli nde na wo ya ma, naxan mu toma hali kaafirie ya ma. A xεmε nde luma a baba xa gine kolon na gine ra.

² A nu lan ne yi fe xa wo boɲe tɔɔɔ, wo fa na kanyi ramini wo tagi, kɔno wo na wo yete igbofe tun.

³ Hali n tan mu na wo yire, n xaxili tan na wo tagi. N ɲan bara na kanyi makiiti

⁴ Marigi Isa xili nun a senbe ra. N na wo xanbi ra.

⁵ Yi mixi mɔɔli xa so Sentane yi ra, na fe ɲaaxi xun xa rakana yakɔsi, alako na kanyi nii xa kisi Marigi xa lɔxɔɛ.

⁶ Yetɛ igbofe mu fan. Wo mu a kolon leɓini siyadi farin gbegbe ratema ne?

⁷ Wo leɓini fori ba wo ya ma, alako wo xa lu alo farin neene leɓini mu saxi naxe i. A nɔndi ki ma wo na na ki ne. Ala xa Mixi Sugandixi bara findi won ma seɣɣe ra, naxan misaalixi yeɣɣe ra naxan kɔn naxabama Sayamaleke Dangi Sali.

⁸ Won xa na sali raba seniyeniyi kui. Won xa fe kobi nun fe ɲaaxi ba won ya ma, alo leɓini fori bama won ma banxie kui ki naxe na sali. Nɔndi nun boɲe fiixe xa lu won yi ra. Na kui won misaalima taami leɓinitare nan na.

⁹ N bara a seɓe wo ma bataaxe kui, wo nun yenelaɛ naxa lu defanbooreya kui.

¹⁰ Kɔno n mu wama a falafe xe wo be a wo nun yenela birin naxee na dunɲa, a nun milantee, mupɛtie, nun kuye batuie, wo nun nee naxa de masara. Xa a sa na na ki ne, a lima na fan fo wo keli dunɲa ma de!

¹¹ N waxi a seɓefe ne wo ma, defanɲa naxa lu wo nun mixi tagi, naxan a yete findima wo boore danxaniyatɔɛ ra, kɔno a fa findi yenela ra, xa na mu a ra milante, kuye batui, konbiti, siisila, xa na mu a ra mupɛti. Wo nun na mixi mɔɔli, wo naxa wo dege yati yire keren.

¹² N tan mu nɔma mixie makiitide naxee mu na danxaniyatɔɛ ɲama ya ma, kɔno a lanma won xa won boore danxaniyatɔɛɛ nan makiiti.

¹³ Naxee mu na danxaniyatɔɛ ɲama ya ma, Ala nan nee makiitima, kɔno a lanma wo tan xa «mixi ɲaaxi keri wo tagi.»

6

Danxaniyatɔɛ xa kiiti

¹ Fe nde na mini wo tan danxaniyatɔɛɛ tagi, wo nɔma sigade di na kalamui sade kaafirie xa kiiti banxi kui? Wo mu sigama seniyentɔɛɛ xa yire?

² Wo mu a kolon seniyentɔɛɛ nan fama dunɲa birin makiitide? Xa wo tan nan dunɲa makiitima, wo fa taganxi yi kiiti xunxurie sade di?

³ Wo mu a kolon a won fama ne malekɛɛ yati makiitide? Na kui, won fa taganxi yi dunɲa fee makiitide munfe ra?

⁴ Xa yi dunɲa fe nde bara mini wo tagi gere ra, hali wo mixi xuri nde tongo danxaniyatɔɛ ɲama ya ma, na nɔma ne na kiiti sade wo be.

⁵ Wo mu yaagima na ra? Lɔnnila yo mu na wo ya ma naxan nɔma kiiti sade danxaniyatɔɛɛ tagi?

⁶ Kɔno danxaniyatɔɛɛ e boore kalamuma kaafiri xa kiiti banxi kui.

⁷ Gere to na wo tagi, na bara a masen a wo xun bara rakana. Munfe ra wo mu dipɛna wo bore haake ma, hali na findixi kasare nan na wo be?

⁸ Kɔno wo tan harige bama wo boore danxaniyatɔɛɛ yi ra tinxintareya ra.

⁹ Wo mu a kolon a mixi jaaxi mu ariyanna sɔtɔma kɛ ra? Wo naxa wo yete madaxu. Langoe gine yo, kuye batui yo, yenela yo, langoe xeme yo, xeme naxan nun xeme kafuma,

¹⁰ mupeti, milante, siisila, konbiti, nun mixi madaxui, e sese mu ariyanna sɔtɔma kɛ ra.

¹¹ Ndee na wo ya ma naxee nu na na fe mooli kui, kono wo bara rafiixe, wo bara raseniyen, wo bara matinxin, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, a nun Ala Xaxili saabui ra.

¹² Fe birin nadaxaxi n be, kono a birin xa mu fan n be. Fe birin nadaxaxi n be, kono n mu tinma na fe mooli nde xa no n na.

¹³ Ala nan donse daaxi adama xa baloe ra, a adama daaxi ne a xa na donse don, kono Ala na birin pɔnma ne. Ala mu adama fate daaxi a xa yene raba. A adama daaxi a Marigi nan be. Marigi man meenima ne adama fate ma.

¹⁴ Ala naxan won Marigi rakelixi faxe ma, a fama ne won tan fan nakelide faxe ma a senbe ra.

¹⁵ Wo mu a kolon wo fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi nan ma, alo wo fate salonyie fatuxi e bore ra ki naxe? Xa mixi fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi ma, a mu lan na kanyi nun langoe xa kafu.

¹⁶ Astofulahi! Wo mu a kolon mixi naxan nun langoe kafuma, a tan nun na langoe findima fate keren nan na? A sebexi Kitaabui kui, «Xeme nun gine findima fate keren nan na.»

¹⁷ Kono mixi naxan bara fatu Marigi ma, e xaxili findima keren nan na.

¹⁸ Wo wo gi langoepa ma. Yunubi gbete mu findixi haake ra mixi fate ma, kono langoepa tan haake sɔtɔma mixi fate nan na.

¹⁹ Wo mu a kolon wo fate findixi Ala Xaxili Seniyenxi xa hɔrɔmɔbanxi nan na? Ala bara a Xaxili raso wo boje i. Wo mu findixi wo yete gbe xa ra sonon.

²⁰ Ala nan wo xunsaraxi xunsare xɔrɔxɔe ra. Na nan a toxi wo xa Ala matɔxɔ wo fate nun wo xaxili ra, naxee findixi Ala gbe ra.

7

Futi seriye

¹ N wama wo xa sebeli yaabife. A fan xeme be a lufe a mu gine doxo,

² kono yene to bara gbo, a lanma xeme tan, kankan xa a gbe gine soto. Gine fan, kankan xa a gbe mori soto.

³ Xeme lanma a xa gine waxɔnfe raba futi ki ma. Gine fan lanma a xa a xa mori waxɔnfe raba futi ki ma.

⁴ Gine fate luma a xa mori xa yaamari nan bun ma, xeme fan fate luma a xa gine xa yaamari nan bun ma.

⁵ Wo naxa tondi wo bore be, fo wo firin nalan a ma wo xa Ala maxandi temui naxe waxatidi nde bun ma. Na dangi xanbi, wo man xa lu yire keren, xa na mu a ra, xa wo mu fata wo yete suxude, Sentane fama ne wo ratantande.

⁶ N xa marasi nde fi wo ma, kono yaamari mu a ra.

⁷ A xoli n ma mixi birin xa lu alo n tan, kono Ala mu mixi birin kima kepa keren. A a ragirixi nde xa no fe nde rabade, boore fan xa no fe gbete rabade.

⁸ N xa a fala xeme be, naxee mu nu gine doxo sinden, xa na mu a ra gine naxee mu na xeme taa sinden, xa na mu a ra kaape ginnee, xa na mu a ra xeme naxan xa gine laaxirayaxi, e fan xa bira n ma misaali foxo ra.

⁹ Kono xa wo mu noma wo yete suxude, wo xa futi xiri. Futi xirife fisa fate waxonfe be.

¹⁰ N bara xeme nun a xa gine yamari, gine naxa mee a xa mori ra. Na yaamari mu fatanxi n tan na, a fatanxi Marigi nan na.

¹¹ Xa a sa li gine naxa mee a xa mori ra, a xa lu xemetarepa kui, xa na mu a ra a xa gbilen a xa mori xon ma. Xeme fan naxa mee a xa gine ra.

¹² Wo tan naxee luxi, n bara wo fan nasi, Marigi xa yaamari mu a ra. Xa a sa li danxaniyatoe bara gine danxaniyatare doxo, na gine fa tin lude a yi ra, na xeme naxa mee a ra.

¹³ Xa na mu a ra, xa a sa li gine bara doxo xeme danxaniyatare xon, na xeme fa tin na gine ra, na gine naxa mee a xa mori ra.

¹⁴ N a falama fe naxan ma, na gine xa mori danxaniyatare noma seniyende a xa gine danxaniyatoe saabui ra, xa na mu a ra na gine danxaniyatare noma seniyende a xa mori danxaniyatoe saabui ra. Xa danxaniyatoe meema a xa denbaya ra, a xa die mu seniyenma nu, kono xa a lu a xa denbaya xun ma, e seniyenma ne.

¹⁵ Xa danxaniyatare bara mee a xa gine ra, xa na mu a ra a xa mori ra, a xa siga. Xeme danxaniyatoe, xa na mu a ra gine danxaniyatoe, a mu xirixi mixi danxaniyatare ma. Ala wama ne won xa lu bojesa kui.

¹⁶ Gine, i a kolon xa i noma a niyade i xa mori xa kisi? Xeme, i a kolon xa i noma a niyade i xa gine xa kisi?

¹⁷ Kankan xa pere kira xon ma Marigi a tixi naxan xon. Kankan xa wali raba Marigi be a naxan soxi a yi ra. N na yaamari nan masenma danxaniyatoe nama birin be.

¹⁸ Xa Ala bara mixi sunnaxi xili danxaniya ma, na kanyi xa tin a xa sunne ra. Xa Ala bara sunnatore xili danxaniya ma, na kanyi xa lu a sunnatoreya kui.

¹⁹ Sunnafe nun sunnatoreya, fefe mu a ra. Ala xa yaamari rabatufe, na nan tide gbo.

²⁰ Kankan xa lu a kepa, alo Ala a xilixi temui naxe.

²¹ Konyi nan nu na i ra, Ala i xilixi temui naxe? I naxa kontofili. Xa i noma xoreya sotode, na fan.

²² Hali i Marigi Ala i xilixi konyiya nan kui, lasiri nan i ra i Marigi Ala mabiri. Hali i Marigi Ala i xilixi lasiriya nan kui, konyi nan i ra Ala xa Mixi Sugandixi mabiri.

²³ Wo xunsaraxi sare xorochoe nan na. Wo naxa findi adama xa konyie ra.

²⁴ N ngaxakerenyie, kankan xa lu a kepa, alo Ala a xilixi temui naxe.

²⁵ Marigi mu n yamarixi ginedimedi xa fe ra, kono n wama marasi nde fife wo ma, n tan. Ala kinikinixi naxan ma, a naxan matinxinxi.

²⁶ N tan be, a fisa xa ginedimedi mu doxo xeme taa sinden, barima yi waxati a xorocho.

²⁷ Xa gine kanyi nan i ra, i naxa a bepin. Xa ginettare nan i ra, i naxa gine fen.

²⁸ Xa i gine fenma, na mu findima yunubi ra. Xa ginedimedi doxo xeme taa, na fan mu findima yunubi ra. Kono mixi naxee na mooli rabama, e fama toorode yi dunjeigiri kui. N wama e ratangafe na toore nan ma.

²⁹ N ngaxakerenyie, n wama naxan masenfe wo be, waxati gbege mu luxi sonon. Keli yakosi ma, gine na naxan yi, a xa lu alo ginettare.

³⁰ Naxan na wafe, a xa lu alo a mu wafe. Naxan seewaxi, a xa lu alo a mu seewaxi. Naxan na se sarafe, a xa lu alo se mu a yi.

³¹ Naxan na dunija fe rawalife, a xa lu alo a tide mu na, barima yi dunija na nɔnfe ne yi ki.

³² A xoli n ma wo xa kontofili birin bɛpin. Naxan mu futi xirixi, a xa bira Ala xa fee nan fɔxo ra, alako Marigi xa jɛlexin a xa wali ra.

³³ Kɔno naxan futi xirixi, a tan nan birama dunija fee fɔxo ra, alako a xa gine xa jɛlexin a xa wali ra.

³⁴ Na tɛmui a na fe firin nan kui na ki. Gine fan, naxan mu na xeme taa, a findi ginedimedi ra, a birama Marigi xa fee nan fɔxo ra, alako a fate nun a xaxili xa seniyen. Kɔno naxan dɔxoxi xeme taa, a tan nan birama dunija fee nan fɔxo ra, alako a xa mɔri xa jɛlexin a xa wali ra.

³⁵ N yi fe falama wo xa munafanyi nan xa fe ra. N mu a falama yanfanteya xa ma. A xoli n ma wo xa lu fe fanyi nan kui, wo xa gbaku Marigi ma, kontofili gbete yo naxa lu wo ma.

³⁶ Mixi naxan bara gine fen folo, a fa a kolon a mu noma a yete suxude, a a marɔxunxi ne a a lanma a xa na gine dɔxo, a lanma a xa na raba. A mu findixi yunubi ra. Ginefenyie xa futi xiri e nun a xa gine tagi.

³⁷ Kɔno ginefenyi naxan noma a yete suxude, naxan bara nate tongo a yete ra a naxa gine dɔxo, na kanyi bara fe fanyi raba.

³⁸ Na kui, naxan ginedimedi fenxi dɔxoma, na bara fe fanyi raba, kɔno naxan mu a dɔxoma, na bara fe fanyi raba dangife boore ra.

³⁹ Gine nun a xa mɔri luma a ra han a xa simaya danyi ne. Kɔno xa a xa mɔri faxa, a noma dɔxode xeme gbete xon ma. A noma dɔxode xeme xon a nu wa naxan yo xon, kɔno a xa findi Ala xa mixi nan na.

⁴⁰ Kɔno n tan be, a xa seewe xun masama ne xa a sa lu kaape kui. N laxi a ra a Ala Xaxili na n bope i.

8

Serexe donfe naxan baxi kuye be

¹ Won birin bara fahaamui soto serexe sube xa fe ma naxan baxi kuyee be. Fahaamui noma findide yete igboja ra, kɔno xanunteya nan mixie ralimaniyama.

² Mixi naxan nɔxo a ma a bara ge fahaamui sotode, nde luxi a xa fahaamui ra.

³ Kɔno mixi naxan Ala xanuma, Ala bara na kanyi kolon.

⁴ N xa fe nde masen wo be serexe sube donfe ma naxan baxi kuyee be. Won a kolon kuye yo mu na dunija naxan findixi Ala ra. Ala keren peti nan na.

⁵ Dunija mixie fe gbege findima alae ra koore nun bɔxi ma. E e xilima «alae,» e e xilima «marigie.»

⁶ Kɔno won tan be Ala keren peti nan na, Baba Ala naxan se birin daaxi, won findixi naxan gbe ra. Marigi keren peti nan na, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, se birin daaxi naxan saabui ra, won fan jɛngima naxan saabui ra.

⁷ Kɔno mixi birin mu gexi fahaamui sotode na fe ma. Mixi naxee nu bara dari kuye fee ra, han yakosi e ne serexe sube donma, e tan be a baxi kuye nan be. E xaxili to mu gexi fee fahaamude sinden, e yunubi sotoma na sube donfe kui.

⁸ Donse mu mixi makorema Ala ra. Xa won bara a don, xa won bara a lu na, a birin keren.

⁹ Wo xa a mato a fanyi ra, alako wo xa xoreya naxa a niya fahaamutare xa yunubi soto.

¹⁰ Xa fahaamutare nde bara wo tan fahaamui kanyi to, wo doxoxi teebili ra kuyee banxi kui, na noma a niyade fahaamutare fan xa kuye serexe sube don.

¹¹ Na kui, fahaamutare, Ala xa Mixi Sugandixi faxa naxan be, a fama loede i tan nan ma fahaamui saabui ra.

¹² Na kui, wo bara yunubi raba wo ngaxakerenyi fahaamutaree ra, wo man bara yunubi raba Ala xa Mixi Sugandixi ra.

¹³ Na nan a toxi, xa donse nde a niyama n ngaxakerenyi xa yunubi tongo, n tan bara dije na donse ma, alako n naxa n ngaxakerenyi rabira.

9

Kawanditi xa wali

¹ Lasiri xa mu na n na? Xera xa mu na n na? N mu won Marigi Isa toxi xe? Marigi mu n xexi wo yire xe, alako wo xa danxaniya?

² Temunde booree mu n kolon xera ra, konko wo tan n kolon, barima wo xa danxaniya findixi n ma xeraya tonxuma nan na Marigi xa fe ra.

³ N ma xunmafale nan na ki mixie be naxee wama n makiitife.

⁴ A mu daxa muxu xa muxu dege, muxu xa muxu min?

⁵ A mu daxa muxu xa gine danxaniyaxi doxo, naxan luma muxu seeti ma muxu xa jere kui, alo xera booree a rabama ki naxe, a nun Marigi ngaxakerenyie nun Kefasi?

⁶ Ka n tan nun Baranabasi gbansan nan lan muxu xa wali muxu xa baloe xa fe ra?

⁷ Soori mundun a yete rabaloma? Boxi rawali mundun mu a xa sansi bogi donma? Xuruse demadonyi mundun mu a xa xuruse xije minma?

⁸ Adama xaxili gbansan nan na ki? Ala xa seriye fan mu na mooli masenma xe?

⁹ A sebexi Tawureta Munsa kui, «Ninge ne mengi luxutama, wo mu lan wo xa a de xiri.» Na kui, Ala wama meenife ninge nan gbansan ma,

¹⁰ ka a na fala won tan nan fan ma fe ra? Iyo, a na sebe won tan nan ma fe ra. Walike walima fe nde nan ma. Mixi maale boronma ne alako a xa baloe soto.

¹¹ Xa muxu bara wakili wo be alako wo xa Ala kolon, a mu lanma xe muxu xa se soto wo yi ra?

¹² Xa mixi gbetee na mooli sotoma wo ra, a mu lanma xe muxu singe xa na soto? Konko muxu mu na findixi tekku ra wo mabiri. Muxu bara dije na birin ma, alako Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandife naxa matooro.

¹³ Wo mu a kolon serexedubee fan baloma serexee nan na naxee baxi Ala xa horomobanxi be? Serexedube naxee serexe sama serexebade, e xa baloe minima na serexee nan kui.

¹⁴ Na ki Marigi bara yaamari fi a Ala xa xibaaru fanyi kawanditie xa balo e xa kawandi ti kui.

¹⁵ N tan mu na findixi tekku ra fefe ma. N man mu yi bataaxe sebexi xe alako wo xa n yo. Kawandi tife kobiri xanbi a bara findi jalexinyi ra n be. N mu tin mixi yo xa na jalexinyi ba n yi ra, hali na findi faxe nan na n be.

¹⁶ N mu noma n yete igbode n ma kawandi wali xa fe ra. Kawandi tife findixi Ala xa yaamari nan na n be. Naxankate na n be, xa n mu Ala xa xibaaru fanyi kawandi.

¹⁷ Xa n keren nan a janigexi nu, a lanma n xa sare soto. Kono xa a mu fatanxi n yete janige xa ra, n na xeraya nan nabafe tun, naxan taxuxi n na.

¹⁸ Na kui, n sare findima munse ra? N sare findima na jexinyi nan na, naxan fatanxi Ala xa xibaaru fanyi kawandife ra sare xanbi n nu noma naxan maxorinde.

¹⁹ Hali lasiri nan n na, n nan n yete findima mixi birin xa konyi nan na alako n xa mixi gbegbe soto Ala be.

²⁰ N nan jerema Yuwifiki ki nan ma Yuwifie ya ma alako n xa e soto Ala be. N nan jerema Munsa xa seriye ki nan ma, hali n mu na na yaamari bun ma, alako n xa mixie soto Ala be naxee na na seriye bun ma.

²¹ Xa n na mixie ya ma naxee mu na Munsa xa seriye bun ma, n fan luma e gbe ki ne, alako n xa na mixi mooli soto Ala be. N nan jerema na ki ne hali n tan to na Ala xa seriye bun ma. N na a xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma.

²² N bara jere fahaamutarepa ki ma fahaamutaree ya ma, alako n xa e fan soto Ala be. N bara fe mooli birin naba, n bara jere mixi mooli birin gbe ki ma, alako n xa mixi ndee soto Ala be.

²³ N fe birin nabama alako Ala xa xibaaru fanyi xa kawandi, n fan xa lu na neme kui.

²⁴ Wo mu a kolon gi mixi naxee gbatama jama ya xori, mixi keren gbansan nan geenima, a sare soto? Wo fan xa jere a fanyi ra wo xa dunjigiri kui, alako wo xa sare soto Ala ra.

²⁵ Gi mixi naxee gbata rabama, e fe xoxoxo mooli birin nabama, alako e xa geeni, hali na sare mu bu. Won tan nan sare nde sotoma naxan buma abadan.

²⁶ Na nan a toxi n luma n jere ki mato ra a fanyi ra, n mu bonboma fe fufafu ra.

²⁷ N nan n yete suxuma ne senbe ra, alako n tan kawanditi fan naxa fa Ala xa masenyi matandi, n xa loe.

10

Isirayila xa misaali

¹ N ngaxakerenyie, n mu wama wo xa neemu a ma won babae naxan nabaxi. E naxa jere nuxui bun ma, e naxa baa igiri.

² E nun Annabi Munsa, e birin naxa fe keren idangi nuxui kui a nun baa igiri kui.

³ E birin naxa donse don naxan fatanxi Ala ra.

⁴ E birin naxa minse min, Ala naxan namini fanye ma. Na fanye, Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, naxan nu biraxi e foxo ra.

⁵ Kono mixi gbegbe nu na e ya ma, naxee mu nu gexi rafande Ala ma, na nan a to e naxa faxa gbengberenyi ma.

⁶ E xa jere birin findixi misaali nan na won be, alako won naxa bira fe paaxi foxo ra alo e a rabaxi ki naxe.

⁷ Wo naxa kuyee batu, alo ndee a raba ki naxe e tagi. A sebexi Kitaabui kui, «Nama naxa doko e degede, e naxa e min, e fa keli yene rabade.»

⁸ Won naxa bira yene foxo ra alo ndee a raba ki naxe e ya ma. Na kui, mixi wulu moxoren mixi wulu saxon naxa sonto loxo keren kui.

⁹ Won naxa Marigi mato alo ndee a mato ki naxe e ya ma, boximasee naxee faxa.

10 Wo naxa wo mawa, alo ndee e mawa ki naxe e ya ma, sayamaleke fa e faxes.

11 Na fe mooli e lixi ne, a xa findi misaali ra won tan mixie be naxee na waxati donxoe. A birin sebexi na nan ma.

12 Na kui, naxan laxi a ra a tixi, a xa meeni a yete ma alako a naxa bira.

13 Maratantanyi yo mu wo lixi, adamadi mu noma naxan na. Ala na a xui xanbi ra. A mu a luma maratantanyi yo xa wo li, naxan noma wo ra. Maratantanyi na wo li, Ala fere nde fima ne wo ma, alako wo xa no minide a kui, wo xa no a ra.

14 Na kui, n xanuntenyie, wo xa gbilen kuye batufe foxo ra.

15 N na woyenfe xaxilimae nan be, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra.

16 Won Ala tantuma minse naxan ma, na minse mu a masenma xe won nun Ala xa Mixi Sugandixi wuli na a ra? Won taami naxan itaxunma won bore ma, na taami mu a masenma xe won nun Ala xa Mixi Sugandixi fate na a ra?

17 Taami keren nan a ra. Won fan, hali won wuya, won bara boni won bore ra, won bara findi mixi keren na, barima won birin taami keren nan donma.

18 Wo Isirayilakae yati mato. Naxee serexe sube donma, e mu lama xe na wali ra naxan nabama serexebade?

19 N wama munse masenfe na kui? Serexe sube naxan fixi kuye ma a tide gbo? Xa na mu a ra na kuye tide gbo? Astofulahi.

20 N xa a fala wo be, kuye batuie serexe bama pinnee nan be, e mu a bama Ala xa be. N tan mu tinma wo nun pinnee xa lu fe keren.

21 Wo mu noma minse minde Marigi xili ra, wo man xa minse min pinnee xili fan na. Wo mu noma taami donde Marigi xili ra, wo man xa taami don pinnee xili ra.

22 Wo wama Marigi raxonfe ne, naxan mu wama a firin nde xon? Wo foxo a ma won senbe dangi a gbe ra?

23 A birin daxa, konso a birin mu fe fanyi raminima. A birin daxa, konso a birin mu findima munafanyi ra.

24 Mixi naxa a yete kan xa munafanyi gbansan xa fen, a xa a boore xa munafanyi fan fen.

25 Wo noma sube mooli birin donde naxan matima makiiti. Hali wo mu gaaxu, na sese mu findixi yunubi ra,

26 barima «Alatala nan gbe na boxi nun a ise birin na.»

27 Xa danxaniyatare nde wo xili wo xa wo dege yire keren, xa wo wama sigafe, wo xa siga, wo xa donse mooli birin don a naxan fima wo ma. Na sese mu findima yunubi ra.

28 Konso xa a sa li mixi nde fa a fala wo be, «Yi donse baxi serexe nan na,» wo naxa na don na kanyi xa fe ra, barima yunubi nan a ra a be a xaxili ki ma.

29 Yunubi fe mu a ra i tan be i xaxili ki ma, konso a mu lanma i naxan nabama i xa yeteralu kui, i boore xa na mapoxun i be yunubi ra.

30 A mu lanma mixi xa fe jaaxi mapoxun n ma donse xa fe ra, n Ala tantuma naxan ma fe ra.

31 Na nan na ki, wo naxan yo donma, wo naxan yo minma, wo naxan yo rabama, wo xa na birin naba alako Ala xa matoxoe soto.

32 Wo naxa mixi yo ratantan, Gireki yo, Yuwifi yo, Ala xa danxaniyatoe yo.

³³ N fan jɛrɛma na ki nɛ, alako n ma fe birin xa rafan mixi birin ma. N mu na n yete xa munafanyi xa fenfe. N na mixi gbegbe xa munafanyi nan fenfe, alako e xa kisi.

11

Danxaniyatɔɛ xa malanyi raba ki

¹ Wo xa bira n ma misaali fɔxɔ ra, alo n fan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi xa misaali fɔxɔ ra ki naxe.

² N bara wo matɔxɔ barima wo ratuma n ma fe ma temui birin, wo man n ma yaamarie rabatuma.

³ A xɔli n ma wo xa a kolon xeme birin na Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma, gine birin na xeme xa yaamari nan bun ma, a nun Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala xa yaamari nan bun ma.

⁴ Xeme naxan birin salima, xa na mu a ra a wɔyenma Ala xili ra, a xunyi makotoxi, a bara a Marigi yelevu.

⁵ Gine naxan birin salima, xa na mu a ra a wɔyenma Ala xili ra, a xunyi mu makotoxi, a bara a xa mange yelevu. A luxi nɛ alo a xunyi bara bi.

⁶ Gine naxan mu a xunyi makotoma, hali a xunyi bi. Gine xunyi bife to findixi yaagi ra, xa na mu a ra a xunsexɛ maxabafe, a lanma nɛ a xa a xunyi makoto.

⁷ Xeme tan mu lanma a xa a xunyi makoto, barima a findixi Ala misaali nun a nɔrɛ nan na, kɔnɔ gine tan findixi xeme xa nɔrɛ nan na.

⁸ Xeme xa mu minixi gine i. Gine nan minixi xeme i.

⁹ Xeme xa mu daaxi gine xa fe ra. Gine nan daaxi xeme xa fe ra.

¹⁰ Na nan a toxi gine lanma a xa a xunyi makoto malekɛɛ xa fe ra. A xunyi makotofe findixi tɔnxuma nan na a na xeme xa yaamari nan bun ma.

¹¹ Kɔnɔ Marigi xa fe kui, gine hayi na xeme ma, xeme fan hayi na gine ma.

¹² Gine minixi xeme i ki naxe, xeme fan barima gine nan saabui ra. Na birin kelixi Ala nan ma.

¹³ Wo xa na kiiti sa wo yete ra. A daxa gine xa sali a xunyi mu makotoxi?

¹⁴ Wo daa ki yete yati a masenxi wo be a xeme xunsexɛ na kuya a findixi yaagi nan na a be,

¹⁵ kɔnɔ gine tan xunsexɛ na kuya, na findixi a be nɔrɛ nan na. Xunsexɛ kuye fixi gine ma a xunyi makotose nan na.

¹⁶ Xa mixi nde wama na fe matandife, a xa a kolon muxu nun Ala xa danxaniyatɔɛ jamae birama na seriye nan fɔxɔ ra.

¹⁷ Kɔnɔ fe nde na na wo naxan nabama wo xa malanyie kui, n mu nɔma naxan matɔxɔde. Na nde bama wo xa fe fanyi nan na, a findi fe jaaxi ra wo be.

¹⁸ A fɔlɛ, n bara a me a wo mu lanma wo bore ma wo wo malanma temui naxe. N laxi a ra nɔndi nde na na kui.

¹⁹ Lantareya na mini wo tagi, na nɔma nɛ a masende nɔndi na naxee be wo ya ma.

²⁰ Wo na wo malan, wo naxan donma a mu findixi Marigi xa serɛɛ tɔnxuma xa ra,

²¹ barima ndee e dɛgema e booree xanbi. Donse nun minse luma ndee yi ra, kɔnɔ e booree tan luma kaame ra.

²² Banxie mu na wo yi ra wo wo dɛgema a nun wo wo minma dennaxe? Munfe ra wo yoma Ala xa danxaniyatɔɛ jama ma, wo fa setaree rayaagi?

N xa munse fala wo be? N xa wo matoxo? N mu wo matoxoma na xa fe ra.

²³ Marigi naxan masenxi n be, n bara na dentegbe wo be. E Marigi Isa yanfa koe naxan na, a naxa taami tongo,

²⁴ a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa taami igira, a a so a foxirabirsee yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma yi saabui ra.»

²⁵ E to ge e degede, Isa man naxa tonbili tongo, a a fala, «N wuli nan ya, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be. Wo na a min temui yo temui, wo xa ratu n ma yi saabui ra.

²⁶ Temui yo temui, wo ne na taami donma, wo ne na minse minma, wo luma Marigi xa faxe nan masen na han a gbilen waxati.»

²⁷ Na na a ra, mixi yo naxan na taami don, a na minse min binyetarepa kui, a bara yunubi soto Marigi fate nun a wuli ra.

²⁸ Beenun mixi xa na taami don, beenun mixi xa na minse min, a lanma a xa a yete mato,

²⁹ barima naxan na taami don, a na minse min, a mu a kolon Marigi fate nan a ra, a bara kiiti jaaxi soto.

³⁰ Na nan a toxi furemae nun senbetaree wuyaxi wo ya ma. Ndee jan bara bele.

³¹ Xa won luma won yete mato ra, won mu fama kiiti jaaxi sotode.

³² Marigi won makiitima ne, alako a xa won matinxin, won naxa kiiti jaaxi soto alo duniya mixie.

³³ N ngaxakerenyie, na kui, wo xa wo bore mame, wo wo malanma temui naxe Marigi xa serexe tonxuma donde.

³⁴ Xa kaame na mixi ma, a xa a dege a xonyi, alako a naxa findi kiiti jaaxi ra wo xa malanyi kui. N na fa, n fama na fe gbetee yailande naxee kanaxi wo tagi.

12

Ala Xaxili danxaniyatsee malife

¹ N ngaxakerenyie, a xoli n ma wo xa fahaamui soto fee ra Ala Xaxili Seniyenxi wo kima naxee ra.

² Wo to nu na kaafiripa kui, fe nde naxa a niya wo xa bira kuye dunduxie foxo ra.

³ Na na a ra, n xa a fala wo be, mixi naxan woyenma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu noma a falade, «Isa dankaxi.» Mixi yo fan mu noma a falade, «Isa findixi Marigi nan na,» xa Ala Xaxili Seniyenxi saabui xa mu a ra.

⁴ Ala xa ki doxo wuya, kono a birin fatanxi Ala Xaxili keren nan na.

⁵ Ala xa wali doxo wuya, kono a birin fatanxi Marigi keren nan na.

⁶ Ala xa fe rabaxi doxo wuya, kono a birin fatanxi Ala keren nan na. Ala keren nan a ragirima wo xa no na fee rabade.

⁷ Ala Xaxili a yete masenma kankan be pama xa munafanyi xa fe ra.

⁸ Ala Xaxili ndee kima xaxilimaya masenya ra, a ndee kima fe kolonyi masenya ra,

⁹ a ndee kima senbe ra naxan fatanxi danxaniya ra, a ndee kima senbe ra naxan a niyama e xa no mixi rayalande,

¹⁰ a ndee kima senbe ra naxan findima kaabanakoe rabafe ra, a ndee kima masenya ra e xa woyen Ala xili ra, a ndee kima kolonyi ra alako e xa

fata Ala xa fe nun Sentane xa fe tagi rasade, a ndee kima senbe ra e xa no xui gbete falade, a ndee kima na xui madangife ra.

¹¹ Ala Xaxili keren nan na wali mooli birin nabama. A kankan kima alo a a janigexi ki naxe.

¹² Mixi salonsee wuya, konɔ e findixi fate gundi keren nan na. E birin nadoxoxi e bore ra, e findi keren na. Won nun Ala xa Mixi Sugandixi na na ki ne.

¹³ Won tan danxaniyatɔe birin bara Ala Xaxili kerenyi soto. Won birin bara findi fate keren na. Yuwif yɔ, Gireki yɔ, konyi yɔ, lasiri yɔ, won birin baloma Xaxili keren nan saabui ra.

¹⁴ Fate mu findixi salonse keren gbansan xa ra, e wuya.

¹⁵ Xa a sa li i sanyi a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi belexe ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma.

¹⁶ Xa a sa li i tuli a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi ya ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma.

¹⁷ Xa fate birin sa findixi ya nan na, mixi fe mema di? Xa fate birin sa findixi tuli nan na, mixi se xiri mema di?

¹⁸ Ala bara salonse birin doxo mixi fate ma, alo a wama a xon ma ki naxe.

¹⁹ Xa na birin findi salonse keren na, fate fa findima a ra di?

²⁰ Salonsee wuya, konɔ fate gundi keren na a ra.

²¹ I ya mu noma a falade i belexe be, «N hayi mu na i ma.» I xunyi mu noma a falade i sanyi be, «N hayi mu na i ma.»

²² Na mu noma rabade feo! Hali fate salonse naxee senbe mu gbo, fate hayi na e ma.

²³ Won won fate salonse naxee mapoxunxi a e tide xurun, won meenixi nee ma dangi booree ra. Won won fate salonse naxee suturaxi, won meenixi nee ma dangi booree ra.

²⁴ Salonse naxee mu suturaxi, e hayi mu na a ma mixi xa menni e ma a gbe ra. Ala naxa mixi fate yaillan alako salonse naxee mapoxunxi a e tide xurun, e tide xa dangi booree ra.

²⁵ A mu wama won xa fate salonse nde rafisa a boore be. A wama ne won xa meeni e birin ma.

²⁶ Xa a sa li salonse keren tooro, salonse booree fan tooroma ne. Xa a sa li salonse keren bara tide soto, salonse birin seewama ne na kui.

²⁷ Wo findixi Ala xa Mixi Sugandixi fate nan na. Wo birin bara findi salonsee ra na fate kerenyi ma. Kankan xa wali na na.

²⁸ A folɛ, Ala bara ndee ti Isa xa xerae ra danxaniyatɔe pama ya ma. Na dangi xanbi, a bara ndee ti namiponmee ra. A saxan nde, a bara ndee ti karamoxɔe ra. A man bara a niya ndee xa no kaabanako rabade, ndee xa no mixi rayalande, ndee xa no e booree malide ki gbete. A bara ndee ti yareratie ra, a bara ndee ki alako e xa no xui gbete falade.

²⁹ Nee birin findixi xerae nan na? Nee birin findixi namiponmee nan na? Nee birin findixi karamoxɔe nan na? Nee birin noma kaabanako rabade?

³⁰ Nee birin fata mixi rayalande? Nee birin noma xui gbete falade? Nee birin noma na xui madangide e booree be?

³¹ Wo xa fe birin naba alako Ala xa wo ki fee ra naxee dangi fe birin na. Yakosi n xa kira fisamante masen wo be.

13

Xanunteya

¹ Hali n noma adamae nun malekee xui falade, xa xanunteya mu na n boɲe kui, n xui luma ne alo paani nun tolonɔi bonbo xui.

² Hali n masenyi ti Ala xili ra, n gundo birin kolon, n man fe tilinxi birin fahaamu, xa xanunteya mu na n boɲe kui, mixi fufafu nan n na. Hali n ma danxaniya gbo han n fa no geya tongode a tide, xa xanunteya mu na n boɲe kui, n tide yo mu na.

³ Hali n nan n harige birin itaxun setaree balofe ra, hali n faxa te xɔɔra Ala xa fe ra, xa xanunteya mu na n boɲe kui, na mu findima geenii yo ra n be.

⁴ Xanunteya a niyama ne mixi xa findi mixi diɲexi ra, a findi mixi malima ra. A mu milama, a mu a yete matɔxoma, a mu a yete igboma,

⁵ a mu xurutareɲa rabama, a mu a yete xa geenii fenma, a mu xonoma. Gbesenxonneya mu luma a boɲe kui,

⁶ a mu ɲeleɲinma wule ra, a ɲeleɲinma nɔndi nan na.

⁷ Xanunteya na naxan be, a diɲema fe birin ma, a mu tege fefe, a a xaxili tima fe fanyi ra temui birin, a tunɲabexi fe birin ma.

⁸ Xanunteya mu ɲonma abadan. Woyenfe Ala xili ra a ɲonma ne, xui gbeteɛ falafe danma ne, kolonyi fan ɲonma ne.

⁹ Won mu fe birin kolon, won mu gema namiponme masenyi birin falade,

¹⁰ kono fe kamalixi na a li, fe kamalitare ɲonma ne.

¹¹ N dimedi temui, n ma woyenyi yo, n ma mapɔxunyi yo, n xaxili yo, a birin nu findixi dimedija nan na. Kono n to mo, n bara dimedi fee lu na.

¹² To won mu fee igbema a fanyi ra. A luxi alo won na won yete matofe kike ma naxan mu igbema a fanyi ra. Kono waxati na fafe, won fee igbema ne a fanyi ra, a luma ne alo won nun na fee na ti yire keren. To n mu fe birin kolon, kono waxati na fafe, n ma fahaamui fama kamalide, n fa fe kolon alo Ala n kolonxi ki naxe.

¹³ Fe saxon nan buma: danxaniya, xaxili tide, nun xanunteya. Kono xanunteya nan dangi nee birin na.

14

Xui gbeteɛ falafe nun woyenfe Ala xili ra

¹ Xanunteya xa lu wo boɲe kui. Wo kata wo xa Ala xa kie soto a Xaxili Seniyenxi saabui ra. Woyenfe Ala xili ra, wo xa na nan singe fen.

² Mixi naxan xui gbeteɛ falama, a mu woyenfe adama xa be, a woyenma Ala nan be, barima adamadi mu na xui mooli mema. Na xui naxan findima gundo ra, Ala Xaxili na nan falama.

³ Mixi naxan woyenma Ala xili ra, a tan fe nan falama adamadi be naxan noma e xa danxaniya rasabatide, a e ralimaniya, a sunnunyi ba e ma.

⁴ Kono mixi naxan woyenma xui gbeteɛ ra, a a yete gbansan nan malima. Naxan woyenma Ala xili ra, a danxaniyatɔɛ ɲama nan malima.

⁵ A xoli n ma wo birin xa xui gbeteɛ fala, kono n wama naxan xon dangife na ra, wo xa no woyende Ala xili ra. Na nan tide gbo dangife xui gbeteɛ falafe ra, fo na xui gbeteɛ xa madangi danxaniyatɔɛ ɲama be, alako e xa danxaniya xa sabati.

⁶ Yakosi, n ngaxakerenyie, xa a sa li n naxa fa wo yire n xui gbetee falafe ra wo mu naxee mema, na wo malima di? Kono xa n fa laamatunyi, kolonyi, Ala xa masenyi, nun xaranyi masende wo be, na nan findima munafanyi ra wo be.

⁷ Hali xule nun kora, se naxee mu jengima, xa e sigi sa xui mu fiixe, mixi mu noma a kolonde.

⁸ Xa sara xui mu fiixe, soori gali mu noma a kolonde gere waxati bara a li.

⁹ Wo tan fan, xa wo xui fala mixie mu naxan kolon, e fa fahaamui sotoma na ma di? Wo woyenma fufafu.

¹⁰ Xui wuyaxi nan na dunjia, kono e birin masenyi nde nan tima.

¹¹ Xa mixi woyen n be xui nde ra n mu naxan kolon, muxu birin bara findi xope ra muxu bore be.

¹² Na kui, wo tan naxee wama Ala xa wo ki, wo xa kata a xa wo ki ki ra naxan danxaniyatoe jama rasabatima.

¹³ Naxan xui gbetee falama, a xa Ala maxandi alako a man xa fata na xui madangide a booree be.

¹⁴ Xa n salima xui gbetee ra, n bope salima, kono n salima fahaamutareja nan kui.

¹⁵ A lanma n xa munse raba? A lanma n xa sali n bope ra, n man xa sali fahaamui ra. N xa beeti ba n bope ra, n man xa beeti ba fahaamui ra.

¹⁶ Xa na mu a ra, i na Ala tantu i bope ra, mixi naxan doxoxi i seeti ma, a mu noma «Amina» ratinde, barima a mu i xa xui fahaamuma.

¹⁷ I tantui fanyi rasigama Ala nan ma, kono boore xa danxaniya mu noma sabatide na saabui ra.

¹⁸ N bara Ala tantu, barima n xui gbetee falama dangife wo birin na,

¹⁹ kono mixi woyen suuli naxan fahaamuma, e tide gbo xaranyi ki ma dangife woyen wulu ra, naxee falaxi xui gbetee danxaniyatoe jama mu naxee kolon.

²⁰ N ngaxakerenyie, wo naxa wali alo dimedie, wo xa wali ne alo kuntigie. Fe jaaxi ma, wo xa lu alo diyore gbeeli. Kono xaxili ma, wo xa lu alo mixi moxi.

²¹ A sebexi Kitaabui kui,

«Marigi naxa a masen,

«N fama woyende yi jama be

xui gbete ra naxan fatanxi xopee ra,

kono hali n woyen na ki,

e mu n xui suxuma.»»

²² Na nan a toxi, xui gbetee falafe findixi tonxuma ra danxaniyataree nan be, danxaniyatoe xa mu a ra. Kono woyenfe Ala xili ra, na nan findixi tonxuma ra danxaniyatoe be, danxaniyataree xa mu a ra.

²³ Xa a sa li danxaniyatoe jama birin na yire keren xui gbetee falafe ra, danxaniyatare ndee na so, xa na mu a ra mixi gbete naxee wama wo xa fe ramefe, e mu a falama xe a wo bara daxu?

²⁴ Kono xa wo birin na woyenfe Ala xili ra, danxaniyatare nde na so, xa na mu a ra mixi gbete naxan wama wo xa fe ramefe, a a yete kolonma ne yunubitoe ra, a wo xa masenyi kolon nondi ra,

²⁵ a gundo birin makenen. Na kui, a a yete igoro boxi, a Ala batu, a a fala, «Ala yati na wo ya ma.»

²⁶ N ngaxakerenyie, a lanma won xa munse raba? Wo na wo malan, ndee xa beeti ba, ndee xa mixie xaran, ndee xa laamatunyi masen, ndee

xa wøyen xui gbete ra, ndee xa na xui gbete madangi. Na birin xa raba alako danxaniyatɔe pama xa sabati.

²⁷ Xa mixie xui gbete falama, e naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Kankan xa wøyen a wøyen temui, kankan xa mixi soto naxan na xui madangima booree be.

²⁸ Xa mixi mu na naxan na xui madangima, na kanyi xa a sabari malanyi kui, a xa wøyenyi xa lu a tan nun Ala gbansan tagi.

²⁹ Xa mixie wøyenma Ala xili ra, e fan naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Booree xa na masenyie mato a fanyi ra.

³⁰ Xa Ala masenyi fi mixi nde ma a xili ra, boore na wøyenfe temui naxe, naxan na wøyenfe a lanma a xa dundu sinden.

³¹ Kankan noma wøyende Ala xili ra a xa waxati, alako birin xa xaranyi nun limaniya soto.

³² Namipɔnmɛ tan, a masenyi tima a janige nan na.

³³ Ala mu wama xurutarepa xɔn, a wama ne fe birin xa raba a raba ki ma bɔpɛsa kui.

Seniyentɔe pama birin bara lan a ma,

³⁴ a ginɛe xa e sabari malanyie kui. E mu lan e xa wøyen, e xa lu magore kui alo Ala xa seriye a masenxi ki naxe.

³⁵ Xa e wama maxorinyi tife, e xa e xa mɔri maxorin banxi, barima a mu daxa gine xa wøyen malanyi kui.

³⁶ Ala xa masenyi fatanxi wo tan nan na? A masenxi wo tan nan gbansan be?

³⁷ Xa mixi nde a mapɔxun a namipɔnmɛ na a ra, xa mixi nde a mapɔxun a Ala bara a ki, a xa n ma sebeli kolon Marigi xa yaamari ra.

³⁸ Xa a mu na kolon nɔndi ra, Ala fan mu na kanyi kolonma a xa mixi ra.

³⁹ Na kui, n ngaxakerenyie, wøyenfe Ala xili ra a xa rafan wo ma. Wo naxa tɔnyi dɔxo xui gbete falafe ra,

⁴⁰ kɔno wo xa na raba a raba ki ma seriye ra.

15

Marakeli

¹ N ngaxakerenyie, n bara wo ratu Ala xa xibaaru fanyi ra, n naxan masenxi wo be, wo danxaniyaxi naxan ma, wo biraxi naxan fɔxo ra.

² Xa wo lu na fɔxo ra alo n a masenxi wo be ki naxe, wo fama ne kaside na saabui ra. Xa wo mu lu na fɔxo ra, wo xa danxaniya bara findi fe fufafu ra wo be.

³ N nu bara masenyi hagige ti wo be, n naxan soto. A tan nan ya. Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa won ma yunubie xafari fe ra, alo a nu sebexi ki naxe.

⁴ A naxa ragata gaburi kui, a man naxa keli faxe ma a xi saxan nde, alo a nu sebexi ki naxe.

⁵ A naxa mini Kefasi nun Isa xa xɛɛra fu nun firinyie ma.

⁶ Na dangi xanbi, a naxa mini danxaniyatɔe keme suuli ma temui keren. Han ya na danxaniyatɔe gbege baloxi, kɔno ndee bara laaxira.

⁷ Na dangi xanbi, a naxa mini Yaki ma, a man naxa mini a xa xɛɛra birin ma.

⁸ A dɔnxɔe ra, a naxa mini n fan ma. N mu nu findixi a xa xɛɛra ra, a booree sugandixi temui naxe.

⁹ N tide mu nu gbo alo xɛɛra booree. Xɛɛra xili mu lanma a xa fala n xun, barima n nu bara Ala xa danxaniyatɔɛ pama naxankata.

¹⁰ Kɔnɔ n bara findi Isa xa xɛɛra ra Ala xa hinne saabui ra. Na hinne mu findixi fe fufafu ra n bɛ. N bara wali dangife xɛɛra birin na, kɔnɔ n tan mu a ra. Ala xa hinne nan walixi n bɛ n ma dunipeigiri kui.

¹¹ Xa n tan nan na kawandi tixi ba, xa e tan nan na kawandi tixi ba, na nan kawandixi wo bɛ. Wo bara gɛ danxaniyade na nan ma.

¹² Xa kawandi sa tife a Ala xa Mixi Sugandixi bara keli faxɛ ma, munfe ra ndee a falama wo ya ma a mixi mu kelima faxɛ ma?

¹³ Xa mixi mu kelima faxɛ ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxɛ ma.

¹⁴ Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxɛ ma nu, muxu xa kawandi nun wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na.

¹⁵ Na kui, muxu bara findi seede wule falɛɛ ra Ala bɛ, barima muxu bara seedeɲɔxɔya raba a Ala bara a xa Mixi Sugandixi rakeli faxɛ ma. Kɔnɔ xa nondi na a ra mixie mu kelima faxɛ ma nu, Ala fan mu a rakelima nu.

¹⁶ Xa mixie mu kelima faxɛ ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxɛ ma.

¹⁷ Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxɛ ma nu, wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na, wo xa yunubie man na wo ma,

¹⁸ a nun Isa xa danxaniyatɔɛ laaxiraxie fan bara lɔɛ.

¹⁹ Xa won won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra yi dunipeigiri gbansan nan ma fe ra, a lima nu won ma fe bara makinikini dangi adamadi birin na.

²⁰ Kɔnɔ n xa a fala wo bɛ, Ala xa Mixi Sugandixi nan kelixi faxɛ ma. A bara findi mixi singe ra naxan kelixi faxamixie ya ma.

²¹ Faxɛ to so duniɲa adama saabui ra, marakeli fan soxi adama nde nan saabui ra.

²² Mixi birin faxama Benba Adama nan xa fe ra. Mixi birin man kelima faxɛ ma Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe saabui ra.

²³ Kɔnɔ kankan kelima a waxati nɛ. Ala xa Mixi Sugandixi singe nan keli. A na fa tɛmɛi naxɛ, a xa mixie fan kelima nɛ.

²⁴ A na mangɛya ragbilen Baba Ala ma, a na gɛ nɔde mangɛya nun sɛnbɛ birin na, duniɲa ɲɔnma nɛ na waxati.

²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi xa ti mangɛ ra, han Ala xa a sanyi ti a yaxui birin ma.

²⁶ A yaxui dɔnxɔɛ a naxan ibutuxunma, na findixi faxɛ nan na.

²⁷ Ala nan na birin saxi a xa yaamari bun ma. A to a fala a birin saxi a xa yaamari bun ma, a kolonxi a Ala naxan birin saxi a xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma, Ala tan mu na na yaamari bun ma.

²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi na na birin nagbilen Ala ma, a tan fan fama lude Ala xa yaamari nan bun ma, naxan singe nu bara yaamari so a yi ra. Ala fama yaamari rabade na tɛmɛi fe birin xun ma.

²⁹ Xa marakeli mu na nu, munfe ra ndee fa e xunxama ye xɔɔra faxamixie bɛ? Xa faxamixie mu kelima faxɛ ma nu, munfe ra ndee e xunxama ye xɔɔra e bɛ?

³⁰ Munfe ra muxu tan bara tin lude fe xɔɔxɔɛ kui tɛmɛi birin?

³¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bɛ a nondi ki ma, lɔxɔ yo lɔxɔ n na faxɛ nan dɛ ma. N a falama wo tan bɛ, n sɛɛwaxi wo tan naxɛɛ xa fe ra, barima wo danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan ma, naxan findixi won Marigi ra.

³² Munafanyi mundun na n be adama ki ma, xa n bara sube xaapexie gere Efese? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, «won xa won dege, won xa won min, barima tina won faxama ne.»

³³ Wo naxa tantan. Nereboore kobie nan yuge fanyi masarama.

³⁴ Wo xa soobe suxu, wo xa yunubi lu na. Ndee wo ya ma e mu Ala kolon. N xa a fala wo be, na bara findi yaagi ra wo be.

³⁵ Nde noma a yete maxorinde, a naxe, «Mixi faxaxie kelima di? Fate mooli mundun luma e ma?»

³⁶ Xaxilitaree, wo mu a kolon sansi xori mu noma findide sansi ra, fo a faza sinden?

³⁷ Sansi xori naxan sima boxi, a nun a soli naxan tema, e keren mu a ra. Sansi xori tan, a xori gbansan na a ra, temunde maale xeta, xa na mu a ra sansi xori gbete.

³⁸ Ala sansi xori birin findima sansi ra alo a wama a xon ma ki naxe. Sansi xori mooli birin a soli nan naminima.

³⁹ Nimase fate birin mu luma ki keren. Mixi fate na ki keren. Sube fate na ki gbete. Xoni fate nun yexe fate fan na e xati ma.

⁴⁰ Se naxee na boxi ma, a nun se gbete naxee na kooore ma, e tagi rasa. E birin daaxi e gbe ki ne.

⁴¹ Soge yanbama ki naxe, a nun kike yanbama ki naxe, a nun tunbuie yanbama ki naxe, e birin keren mu a ra. Hali tunbuie na a ra e mu yanbama ki keren.

⁴² Faxamixi rakelixie luma na ki ne. Mixi na dunija temui naxe, a fate noma kanade, konɔ a na keli faxe ma, a fate mu noma kanade sonon.

⁴³ Mixi ragataxi gaburi kui temui naxe, a boroma ne, a senbe jon, konɔ a kelima faxe ma senbe nun nore nan na.

⁴⁴ Mixi na ragata a fate na dunija ki nan ma, konɔ a kelima a laaxira ki nan ma. Dunija fate na na, laaxira fate fan na.

⁴⁵ Na nan a toxi a sebexi, «Adama singe findixi nimase nan na.» Adama donxoe findixi xaxili nan na naxan mixi rakisima.

⁴⁶ Adama singe findixi dunija mixi nan na, kooore ma daaxi mu a ra. Kooore ma daaxi nan fama dunija ma daaxi xanbi ra.

⁴⁷ Adama singe fatanxi dunija bende fupi nan na. Adama firin nde fatanxi kooore nan na.

⁴⁸ Adamadie maniyaxi won benba Adama nan na, naxan daaxi bende ra. Mixi naxee tema kooore, e masarama ne, e fa lu alo na Adama naxan kelixi kooore.

⁴⁹ Won to maniya won benba Adama ra dunija, won man fama maniyade na Adama nan na naxan kelixi kooore ma.

⁵⁰ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be, dunija fate mu noma Ala xa ariyanna sode ke ra. Nimasee fate mu noma ariyanna sode ke ra. E fate boroma ne, konɔ fate boroxi mu noma sode ariyanna.

⁵¹ N xa gundo fala wo be. Won birin mu faxama, konɔ won birin masarama ne

⁵² mafuren mafuren sara donxoe xui ma. Na sara na fe, faxamixie kelima ne faxe ma fate neenee ra e ma naxee mu boroma sonon. Won fama ne masarade.

⁵³ Naxan lan a xa borɔ, na mu boroma sonon. Naxan lan a xa faza, na mu faxama sonon.

⁵⁴ Fate boroxi na findi fate borotare ra, fate faxaxi na findi fate faxatare ra, yi sebeli fama kamalide na temui ne:

«Wo bara xunnakeli soto faxe ma.

⁵⁵ Faxε xa xunnakeli na minden?

Faxε xa tɔɔrε na minden?»

⁵⁶ Yunubi findixi tɔɔrε nan na naxan bara mixi faxa. Yaamari findixi yunubi xa senbe nan na.

⁵⁷ Ala tantu, naxan bara won xun nakeli won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁵⁸ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa danxaniya xa sabati. Wo naxa a lu limaniya xa ba wo yi ra. Wo xa wakili Marigi be temui birin, barima wo a kolon a wo naxan nabama a be fe fufafu xa mu a ra.

16

Polu xa jungui

¹ Wo xa kɔbiri malan seniyentɔɔe be, alo n Galati bɔxi danxaniyatɔɔe pamae yamarixi ki naxe.

² Kankan xa kɔbiri nde sa a xati ma a harige bere ra sande lɔxɔe birin, alako kɔbiri xa ge malande beenun n fa temui.

³ N na fa, n bataaxe soma mixie yi ra wo naxee sugandima kɔbiri xaninfe ra Darisalamu.

⁴ Xa a lanma n fan xa siga, muxu birin na a ra.

⁵ N na dangi Masedon bɔxi ra, alo n wama a xɔn ma ki naxe, n fama ne wo yire.

⁶ Temunde n saxanyi raba wo xɔnyi, xa na mu a ra n jemε radangi naa, alako wo xa nɔ n malide n ma biyaasi kui.

⁷ Xa Ala tin, n mu findima dangimixi tun na. A xɔli n ma n xa lu wo yire dondoronti.

⁸ Kɔnɔ n xa lu be Efese han Xe Xabe Sali xa ba a ra,

⁹ barima n ma wali na sɔɔneyafe, hali n yaxuie to wuyaxi n be.

¹⁰ Xa Timote fa wo yire, wo a rasene alako a naxa fa gaaxu wo ya ra, barima a walima Marigi nan be alo n tan.

¹¹ Mixi yo naxa yo a ma. Wo xa a mali a xa biyaasi kui alako a xa n li bɔpesa kui. N tan nun n ngaxakerenyie na a mamefe.

¹² Wo xa a kolon n bara won ngaxakerenyi Apolosi karaxan a xa siga wo yire a nun danxaniyatɔɔe ndee. A singe a mu nu tinxi, kɔnɔ yakɔsi a bara nate tongo a xa siga a na fεere soto temui naxe.

¹³ Wo xa wo yete mato, wo xa wo xa danxaniya rasabati, wo xa limaniya, wo xa wo senbe so.

¹⁴ Wo xa fe birin naba xanunteya ra.

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa marasi nde sa na xun ma. Wo a kolon a Sitefana xa denbaya nan singe danxaniya Akayi bɔxi ma. E bara wali seniyentɔɔe be ki fanyi ra.

¹⁶ Wo xa lu na mixi mɔɔli xa yaamari bun ma, a nun mixi naxan birin Ala xa wali rabama.

¹⁷ N bara jemεxin Sitefana, Forotunatu, nun Axayikusu fafe ra, barima e bara n mali wo xanbi.

¹⁸ E bara limaniya fi won birin ma. Wo xa na kolon e be.

¹⁹ Danxaniyatɔɔe pama naxee na Asi bɔxi ma e bara wo xεebu. Akila, Piriisila, nun danxaniyatɔɔe pama naxan e malanma e xɔnyi, e fan bara wo xεebu Marigi xili ra.

²⁰ Ngaxakerenyi naxee na be, e birin wo xεebu. Wo xa wo bore xεebu danxaniyatɔɔe xa xanunteya kui.

²¹ N tan Polu bara yi xεebui sebe n yete belexe ra.

²² Naxankate xa lu mixi be naxan mu Marigi xanuma. Won Marigi xa fa.

²³ Marigi Isa xa hinne wo ra.

²⁴ N bara wo xanu Ala xa Mixi Sugandixi Isa xili ra. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan seɓe Korinti danxaniyatɔe pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe firin nde nan na danxaniyatɔe pama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki boxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma, kɔnɔ e pɛɛ ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e booree ma, ndee nu fe jaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe danxaniyatɔe booree ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinelae tagi. Na nan a toxi Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe singe seɓe e ma.

Korintikae to na bataaxe singe xaran, ndee naxa Annabi Pɔlu xui suxu, e fa gbilen yunubie foxɔ ra. Ndee mu tin na ra. E naxa findi Pɔlu yaxuie ra, e fe birin naba a xili kanafe ra. E naxa e yete findi xɛɛra fisamantee ra, kɔnɔ yete igboe nan tun nu e ra. Na kui, Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe firin nde seɓe Korinti danxaniyatɔe pama ma.

Yi bataaxe a masenxi ne a Annabi Pɔlu nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra ra. A naxa fe gbege masen danxaniyatɔe be, alako na wule false naxa e madaxu a falafe ra e naxa e tuli mati Pɔlu ra sɔnɔn.

Bafe na ra, yi bataaxe marasi fanyi fima Korintikae ma wali ndee xa fe ra e nu bara naxan folo Darisalamukae be. Danxaniyatɔe ndee nu na tɔɔɛrɛ kui kaame xa fe ra Isirayila boxi ma. Na kui, danxaniyatɔe pama naxee nu na yire gbeteɛ, e naxa kɔbiri malan e ngaxakerenyie malife ra. Korintikae singe nan na folo, kɔnɔ Pɔlu e rasima yi bataaxe ra e xa na wali rapɔn.

Yi bataaxe findixi Kitaabui nan na naxan sɛriye fanyi masenma to danxaniyatɔe be. A lanma won xa won tuli mati Ala xa xɛɛrae ra naxee nɔndi masenma. Xa a sa li mixi nde fa a fala a Ala xa mixi na a ra, kɔnɔ a xa masenyi mu lanxi Isa xa xɛɛrae xa masenyi singee ma, a mu lanma mixi xa bira na kanyi foxɔ ra. Ala xa won natanga na saabui jaaxi mɔoli ma. A man lanma won xa fe birin naba danxaniyatɔe booree malife ra e xa tɔɔɛrɛ kui. Ala xa xanunteya mɔoli xa lu won bɔɛɛrɛ kui.

Ala xa won mali alako won xa lu a waxɔnki. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan seɓe Korinti danxaniyatɔe pama ma

Danxaniyatɔe xa limaniya

¹ N tan Pɔlu, Ala bara tin naxan xa findi a xa xɛɛra ra, n nun n ngaxakerenyi Timote, muxu bara wo xɛɛbu, wo tan Ala xa danxaniyatɔe naxee na Korinti, a nun sɛniyɛntɔe birin naxee na Akayi.

² Won Baba Ala nun won Marigi, Ala xa Mixi Sugandixi Isa, e xa hinne nun bɔɛɛsa fi wo ma.

³ Tantui na Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra, a xa Mixi Sugandixi. Baba kinikininte na a ra, naxan mixie ralimaniyama e xa fe birin kui.

⁴ Ala won nalimaniyama won ma tɔɔre kui, alako won fan xa no tɔɔromixi gbeteɛ ralimaniyade na ki.

⁵ Won ma tɔɔre xun masama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra ki naxe, won ma limaniya fan xun masama a saabui ra na ki ne.

⁶ Muxu na tɔɔrofe alako wo tan xa limaniya nun kisi soto. Muxu xa limaniya a niyama ne wo fan xa limaniya soto alako wo fan xa no wo xa tɔɔre ra. Won birin na tɔɔrofe ki keren.

⁷ Muxu a kolon a fanyi ra wo xa danxaniya soɔneyama ne, barima wo limaniya sɔtoma wo xa tɔɔre nan kui.

⁸ N ngaxakerenyie, muxu wama wo xa a kolon muxu paxankate naxan soto Asi. A nu gbo dangi muxu senbe ra, muxu fa a mapɔxun muxu na faxafe ne.

⁹ Na mapɔxunyi bara lu muxu xunyi alako muxu naxa muxu xaxili ti muxu yete ra, muxu xa muxu xaxili ti Ala nan na naxan faxamixie rakelima.

¹⁰ A tan nan gbansan muxu ratangaxi na faxe jaaxi ma. A man fama na rabade muxu be. Muxu bara la a ra a man fama ne muxu ratangade.

¹¹ Wo fan noma muxu malide na kui wo xa Ala maxandi ra. Mixi gbegebe na Ala maxandi muxu be, mixi gbegebe fama ne Ala tantude a xa hinne xa fe ra a naxan fima muxu ma.

¹² Muxu seɛwaxi yi nan ma. Muxu a kolon muxu boɛe kui a muxu bara jere duniya kui wo ya ma seniyenyi nun boɛe fiixe kui, naxan fatanxi Ala ra. Muxu jereɛi na ki ne wo ya ma dangife yire birin na. Na jere mɔoli mu kelixi adamadi xa lonni xa ma. A kelixi Ala xa hinne nan ma.

¹³ Muxu mu sese seɛe wo ma wo mu noma naxan tode nun a kolonde a fiixe ra. A xoli n ma wo xa fahaamui xa kamali na xa fe ra.

¹⁴ Wo jan bara nde kolon, kɔno wo xa fahaamui fama ne kamalide a kolonfe ra a won birin binye sɔtoma ne won Marigi Isa fa temui won bore xa fe ra.

¹⁵ N to na kolon, n naxa wa sigafe wo yire alako wo man xa hinne soto.

¹⁶ N naxa wa dangife wo yire n sigama Masedon temui naxe, n man xa dangi wo yire n kelima Masedon temui naxe. Na ki wo noma n malide n ma biyaasi kui sigafe ra Yudaya.

¹⁷ Wo jɔxo a ma nate tongoxi na a ra adamadi ki ma, naxan woyen firin falama?

¹⁸ N bara a fala wo be Ala tinxinxu xili ra, n mu wule falama n ma masenyi kui.

¹⁹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi Ala xa Di ra, muxu naxan masenxi wo be, a fan mu a yete matandima. N tan, Silasi, nun Timote, muxu naxan kawandixi wo be, na birin findixi nɔndi nan na.

²⁰ Ala fama a xa laayidi birin nakamalide Isa saabui ra. Na nan a ra won «Amina» ratinma Isa xili ra Ala xa noɛe xa fe ra.

²¹ Ala nan won birin ma danxaniya rasabatixi a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A bara won sugandi,

²² a fa a xa tɔnxuma sa won ma, naxan a masenxi a won findixi a gbe nan na. A bara a yete Xaxili raso won boɛe i naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

²³ Ala na n seede ra. N mu gbilenxi Korinti, alako a naxa findi tɔɔre ra wo be.

²⁴ Muxu mu wama danxaniyatɔɛe yamarife, kɔno muxu wama kafufe ne wo ma alako wo xa seewa barima wo sabatixi danxaniya kui.

2

Pɔlu xa biyaasie

¹ Na kui, n nu bara nate tongo a mu lanma n xa siga wo yire sunnunyi kui.

² Xa n bara wo tan tɔɔɔ, nde noma n naseɛwade sɔnɔn? N wo tan naxee rasunnunxi, wo tan nan fa noma na ra?

³ N nu bara na bataaxe seɛe alako wo jɛɛe ki, n naxan lima wo yi ra, a naxa findi sunnunyi ra n ɛɛ. A lanma wo xa findi seɛwe nan na n ɛɛ. N a kolon naxan na findi seɛwe ra n ɛɛ, a findima nɛ seɛwe ra wo fan ɛɛ.

⁴ N to na bataaxe seɛe wo ma, n bɔɛe nu n tɔɔɔxi, n yaye nu minima. N mu na seɛxi xɛ alako n xa wo tɔɔɔ. N a seɛxi nɛ alako wo xa a kolon n wo xanuxi nɛ yati.

⁵ N xa a fala wo ɛɛ, mixi naxan findixi yi tɔɔɛ saabui ra, a mu n tan xa tɔɔɔxi. A wo tan nan tɔɔɔxi, xa na mu a ra a bara ndee tɔɔɔ wo ya ma.

⁶ Mixi gɛgɛbe wo ya ma e nan bara na kanyi naxankata. Na bara wasake.

⁷ Wo diɛe a ma, wo xa a ralimaniya, alako na tɔɔɛ naxa gɔo yɛ, a fa nɔ a ra.

⁸ Wo naxan nabama, wo xa xanunteya masen a ɛɛ.

⁹ N bara na bataaxe seɛe wo ma, alako n xa a kolon xa wo tinma n ma yaamari birin suxude.

¹⁰ Xa wo bara diɛe mixi nde ma, n fan bara diɛe na kanyi ma. Xa fe nde bara lu wo tagi, n bara diɛe na birin ma wo xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi ya xɔri

¹¹ alako Sentane naxa nɔ won na. Won bara a wali ki kolon.

¹² N to siga Tiroyasi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandide, n naxa a to Marigi nu bara sɔɔneya raba n ɛɛ.

¹³ Kɔnɔ n bɔɛe mu nu saxi, barima n mu n ngaxakerenyi Tito lixi naa. Na nan a toxi n naxa jundu rabira e ma, n fa siga Masedon.

¹⁴ Tantui na Ala ɛɛ, naxan won xun nakelima a xa Mixi Sugandixi saabui ra. Isa kolonfe fan alɔ labunde xiri fanyi. Ala won tan nan xɛxi alako yire birin xa rakolon na masenyi ra.

¹⁵ Won luxi nɛ alɔ labunde xiri fanyi Ala naxan nayensenma kisi mixie nun kisitaree tagi.

¹⁶ Won findixi mixi xiri jaaxi nan na kisitaree ɛɛ naxee na yahannama kira xɔn ma. Won findixi mixi xiri jɔxunme nan na kisi mixie ɛɛ naxee na ariyanna kira xɔn ma. Kɔnɔ adamadi mundun noma na wali mɔɔli rabade?

¹⁷ Muxu tan mu Ala xa masenyi masenma kɔbiri xa fe ra alɔ kawanditi ndee. Muxu kawandi tima bɔɛe fiixe nan na Ala ya xɔri naxan muxu xɛxi. Muxu na rabama Ala xa Mixi Sugandixi nan saabui ra.

3

Ala xa walikɛe

¹ A lanma muxu man xa muxu yete xunmafala? Ade. Muxu hayi na bataaxe nan ma naxee muxu xunmafalama wo ɛɛ? Ade. Muxu hayi na wo xa bataaxe nan ma naxee muxu xunmafalama mixi gbete ɛɛ? Ade.

² Wo naxan nabama wo xa dunjeigiri kui a luxi nɛ alɔ bataaxe naxan muxu xunmafalama mixi birin ɛɛ. Na masenyi ragataxi muxu bɔɛe kui, alɔ masenyi seɛxi bataaxe kui ki naxe alako mixi birin xa a kolon.

³ Wo tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa bataaxe nan na. Muxu xa wali bara a niya na bataaxe xa sebe wo boje ma. A mu sebexi dube xa ra, a sebexi Ala Xaxili nan na, naxan na na. A mu sebexi geme walaxe xa ma, a sebexi wo boje nan ma.

⁴ Lanlanteya na muxu be Ala ya i, a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁵ Won mu fata fefe ra won yete senbe ra. Won ma fate fatanxi Ala nan na.

⁶ Ala nan a niyaxi won xa no a xa saate neene kawandide. Na saate mu fatanxi Ala xa yaamarie xa ra naxee sebexi. A fatanxi Ala Xaxili nan na, naxan mixi rakisima. Ala xa yaamari sebexie mu mixi rakisima.

⁷ Ala xa yaamarie to sebe geme walaxee ma, Annabi Munsa yatagi naxa noro han Isirayilakae mu no e ya tide a ra. Hali na yaamarie to fa findixi faxe nan na mixie be, e xa nore nu gbo. Kono nde nu luma ba ra na nore ra.

⁸ Ala Xaxili naxan nabaxi, na wali noroma dangife na nore singe ra naxan fatanxi na yaamari sebexie ra.

⁹ Na yaamarie sebexi geme walaxee nan ma, naxee nu noroxi, kono e findi faxe nan na mixie be. Ala Xaxili naxan nabaxi, naxan a niyama mixie xa tinxinyi soto, na nore gbo na nore singe be.

¹⁰ Naxan singe nu noroxi, a xa nore bara jon nore fisamante seeti ma.

¹¹ Na fe singe nu noroxi, kono a mu bu. Ala Xaxili naxan nabaxi, na buma ne abadan. Na nore gbo na nore singe be pon!

¹² Won to won xaxili tixi na ra, won bara limaniya soto a fanyi ra.

¹³ Won mu luxi alo Annabi Munsa naxan a yatagi makoto mafelenyi ra alako Isirayilakae naxa e ya ti na nore ra, naxan nu luma ba ra.

¹⁴ Kono e xaxili xorocho. Han to e mu fe fahaamuma a fanyi ra, e saate fori xaranma temui naxe. A luxi ne alo na mafelenyi, naxan nu Annabi Munsa yatagi makotoxi, a man na e yatagi ma, e mu fefe igbema. Na fahaamutarepa mu noma bade, fo mixi na la Ala xa Mixi Sugandixi ra.

¹⁵ Han to e luxi alo na mafelenyi na e yatagi makotofe, e mu fahaamui soto e boje kui, e Tawureta Munsa xaranma temui naxe.

¹⁶ Kono mixi na a ya rafindi Marigi ma, na luxi ne alo na mafelenyi bara ba na kanyi yatagi ma, a fa fahaamui soto.

¹⁷ Won Marigi findixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na. Marigi Xaxili nan xoreya fima mixi ma.

¹⁸ Xa na mafelenyi baxi won yatagi ma, Marigi xa nore naxan yanbama won ma, won fama ne na nore masende mixi gbete be. Won Marigi Xaxili won masarama ne a misaali ra, won ma nore xun nu masa.

4

Kawandila wali ki

¹ Ala to a xa wali soxi muxu yi ra a xa hinne saabui ra, limaniya mu bama muxu yi ra.

² Muxu wali ki mu noxunxi, yaagi yo mu na a kui. Muxu mu mixi madaxuma, muxu mu Ala xa masenyi mafindima. Muxu nondi nan masenma mixi birin be, alako e xa la muxu ra Ala ya i.

³ Muxu xa xibaaru fanyi fiixe mixi birin be, fo kisitaree,

⁴ barima e mu danxaniyaxi. Yi waxati mixie marigi bara a ragiri e xaxili naxa fahaamui soto xibaaru fanyi ma Ala xa Mixi Sugandixi noroxi xa fe ra, naxan findixi Ala misaali ra.

⁵ Muxu mu muxu yete kan xa fe xa kawandima. Muxu xa kawandi a masenma ne a Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findixi muxu Marigi ra, a nun muxu fan findixi wo xa konyie nan na Isa xa fe ra.

⁶ Ala naxan a masenxi, «Naiyalanyi xa yanba dimi kui,» a tan bara a xa nore masen muxu be a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁷ Kono na nore hagige saxi muxu boje ma, boje naxan senbe xurun alo feje, alako mixie xa a kolon na senbe xungbe fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

⁸ Kontofili bara muxu xeten, kono muxu mu butuxunxi. A bara muxu xaxili ifu, kono limaniya mu baxi muxu yi ra.

⁹ Muxu bara paxankate soto, kono Ala mu muxu raboloxi. Fe xoxoxoe bara muxu rabira, kono a mu noxi muxu ra.

¹⁰ Muxu xa toore muxu xa dunijeigiri kui, a maniyaxi Isa gbe nan na naxan faxa wuri magalanbuxi ma. Muxu na toore sotoxi ne alako muxu xa Isa xa xunnakeli fan masen muxu xa dunijeigiri kui.

¹¹ Muxu na toorofe Isa xa fe nan na muxu xa dunijeigiri kui, alako Isa xa xunnakeli fan xa makenen muxu xa simaya kui.

¹² Na nan na ki muxu na saya kira nan xon ma, alako wo tan xa kisi soto.

¹³ A sebexi Kitaabui kui, «N to danxaniya, na nan a to n naxa woyen.» Muxu fan to danxaniyaxi, muxu woyenxi na nan ma.

¹⁴ Muxu na rabaxi ne, barima muxu bara a kolon naxan Marigi Isa rakelixi faxe ma, a fama ne muxu fan nakelide faxe ma Isa xa fe ra, a won birin xanin a yire.

¹⁵ Muxu tinxu na toore birin na wo xa fe ra. Muxu tooroma ne alako mixi gbege xa Ala xa hinne kolon, e fa tantui nun matoxoe rasiga a ma.

¹⁶ Na kui, limaniya mu bama muxu yi ra. Hali muxu fate to na kanafe, muxu boje na fanfe loxo yo loxo,

¹⁷ barima muxu xa toore xunxuri naxan mu buma, a na xunnakeli xungbe raminife muxu be, xunnakeli naxan maniyen mu na, naxan mu jonma abadan.

¹⁸ Muxu xaxili mu tixi fe toxi xa ra. Muxu xaxili tixi fe nan na naxan mu toma. Fe toxi mu buma, kono fe naxan mu toma na tan buma ne abadan.

5

Ariyanna kira

¹ Won a kolon, won fate luxi ne alo bage, won nii sabatixi dennaxe. Na bage na kana, won banxi gbete sotoma ne ariyanna, won luma dennaxe abadan. Ala nan na banxi yailanxi won be, adamadi mu naxan tixi.

² Won wa xui minima yi bage kui, barima won sabatide naxan na koore, na xoli na won ma, taa fanyi naxan na ariyanna.

³ Na banxi neene misaalixi donma nan na. Won wama donma neene ragorofe won ma, alako won naxa lu won mageli ra.

⁴ Danmi won na yi bage kui, won wa xui raminima, barima won mu wama donma xa ba won ma. Won wama ne donma neene xa ragoro won ma, alako kisi xa no faxe ra.

⁵ Ala won daaxi na kisi nan ma fe ra. A bara a yete Xaxili ragoro won ma naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

⁶ Na nan a toxi won limaniyaxi. Won a kolon, danmi won nii sabatixi yi fate i, won makuya Marigi ra.

⁷ Won ma jɛrɛ kui won xaxili tixi fe nan na won mu naxan toxi sinden.

⁸ Won ma limaniya xa fe ra, won wama kelife yi fate kui, won xa sabati Marigi xonyi.

⁹ Na kui, xa won nii na won fate kui, xa na mu a ra won nii bara keli won fate kui, won fe birin nabama Ala sago rakamalife nan na.

¹⁰ Won na rabama nɛ barima Ala xa Mixi Sugandixi fama nɛ won birin makiitide, alako kankan xa a sare soto a xa fe fanyie nun a xa fe jaaxie ma, a naxee rabaxi a xa dunipeigiri kui.

¹¹ Muxu to Marigi xa yaragaaxui kolon, muxu katama mixie nan nafade Ala ma. Ala muxu jɛrɛ ki kolon. N wama lafe a ra, wo fan muxu jɛrɛ ki kolon wo boɲɛ kui.

¹² Muxu mu wama gbilenfe muxu xunmafalafe ra wo bɛ. Muxu wama nɛ tun wo xa jɛlexin muxu xa fe ra, alako wo xa nɔ mixie yaabide naxee e yetɛ igboma fee fufafu ra, naxee mu kelima e boɲɛ kui.

¹³ Xa muxu bara so fe ndee kui naxan luxi alo daxupa dunipa mixie bɛ, muxu na rabaxi Ala nan bɛ. Kono xa muxu bara jɛrɛ xaxili fanyi bɛrɛ ra, muxu na rabaxi wo tan nan bɛ.

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya nan muxu tutunma. Muxu bara a kolon mixi keren bara faxa adama birin bɛ. Na kui, mixi birin bara faxa.

¹⁵ A bara faxamixi birin bɛ, alako naxee jipe a ra e xa e yetɛ waxonfe lu na, e xa wali Isa bɛ naxan faxa e bɛ, naxan man keli faxɛ ma e bɛ.

¹⁶ Na nan a toxi, kelife yakosi, won mu mixi toma alo dunipa mixie e toma ki naxe. Singe won nu Ala xa Mixi Sugandixi toma nɛ alo dunipa mixie a toxi ki naxe, kono yakosi won mu a kolonxi na ki sonon.

¹⁷ Mixi nun Ala xa Mixi Sugandixi na lu fe keren kui, a findima mixi nɛnɛ nan na. A xa fe fori bara masara fe nɛnɛ ra.

¹⁸ Na birin fatanxi Ala nan na, naxan won nagbilenxi a yetɛ ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A man bara wali taxu won na adamadie ragbilenfe ra a ma.

¹⁹ Ala bara dunipa ragbilen a ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra, a diɲɛ adamadie xa yunubie ma. A man bara na masenyi so won yi ra naxan a niyama mixie xa gbilen a ma.

²⁰ Na kui, won bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xɛɛrae ra. A luxi nɛ alo Ala na kawandi tife won tan nan saabui ra. Muxu bara wo mayandi Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo xa gbilen Ala ma.

²¹ Isa naxan mu yunubi yo rabaxi, Ala bara a findi won ma yunubi sare ra. Na nan a toxi won findixi tinxin mixie ra Ala ya tode ra Isa saabui ra.

6

Ala xa walikɛɛ xa marasi

¹ Muxu tan, Ala xa walikɛɛ, muxu bara wo rasi wo naxa Ala xa hinne soto fu ra.

² Ala bara a masen Kitaabui kui, «N bara wo xa duba suxu n ma hinne waxati, n bara wo mali wo xa kisi loxoɛ.» Wo xa a kolon Ala xa hinne waxati bara a li. To nan findixi kisi loxoɛ ra wo bɛ.

³ Muxu tan mu sese rabama naxan noma mixi ratantande, mixie fa a fala a muxu wali kobi nan nabaxi.

⁴ Muxu bara fe birin naba xili fanyi sotofo ra Ala xa walikɛ lanma a xa naxan naba. Muxu bara tun nabɛxiya raba jaxankate, setarepa, nun kontofili kui.

⁵ E bara muxu bonbo, e muxu raso geeli kui, e gali boɲe rate muxu xili ma. Muxu bara wali xoroɲe raba, muxu mu xi, muxu bara kaame.

⁶ Muxu bara muxu tunnaɲeɲi, fahaamui, diɲe, fe fanyi, xaxili seniyenxi, nun xanunteya fiixe kui.

⁷ Muxu mu ba nɔndi falafe, muxu fe birin nabama Ala senbe saabui nan na. Muxu bara Ala xa gere fanyi suxu tinxinyi kui muxu beleɲe firin na.

⁸ Muxu walima binye nun yelebui soɲe nan kui. Muxu bara xili fanyi nun xili kanɛ soɲo. Ndee bara muxu findi wule faleɛ ra, koɲo muxu nɔndi gbansan nan falama.

⁹ Hali e muxu kolon, e fe rabama muxu ra alo e mu mixi naxan kolon. Muxu maniyama mixi ra naxan na saya kira xon ma, koɲo muxu mu faxaxi. Muxu bara ɲaxankata, koɲo muxu mu faxaxi.

¹⁰ Sunnun mixie nan muxu ra, koɲo seɛwe na muxu boɲe kui. Setaree nan muxu ra, koɲo bannaya na muxu yi ra. Misikiinee nan muxu ra, koɲo fe birin na muxu yi ra.

¹¹ Muxu mu masenyi yo noɲunxi wo ma. Wo xa fe bara lu muxu sondonyi ma.

¹² Muxu boɲe mu balanxi wo ma, koɲo wo tan bara wo boɲe balan muxu mabiri.

¹³ N ma die, yandi, wo fan xa xanunteya xun xa masa muxu mabiri.

¹⁴ Lanyi naxa lu wo nun danxaniyataree tagi. Munse na tinxinyi nun tinxintareya tagi? Naiyalanyi nun dimi noma lude yire keren?

¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nun Sentane lanma fe keren ma? Danxaniyatɔe nun danxaniyatare lanma munse ma?

¹⁶ Kuye toma Ala xa hoɲomɔbanxi kui? Won tan nan findixi Ala ɲiɲe xa hoɲomɔbanxi ra. Ala yati a fala ne, «N ɲereɲa ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan findima ne n ma ɲama ra.»

¹⁷ Na nan a toxi Marigi naxa a fala, «Wo xa mini e ya ma, wo xa lu wo xati ma. Wo naxa din fe seniyentare ra, alako n xa wo rasene.»

¹⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi xa masenyi nan ya, «N findima wo baba nan na, wo tan fan findi n ma die ra.»

7

Polu xa xanunteya Korintikae be

¹ N xanuntenyie, Ala to na laayidi moɲlie tongo won be, won fate nun won boɲe xa lu seniyenyi kui. Won ma seniyenyi xa kamali Ala xa yaragaaxui kui.

² Wo xa tin muxu xa fe ra. Muxu mu fe ɲaaxi yo rabaxi wo ra, muxu mu wo xun nakana, muxu mu wo rawali.

³ N mu wama kiiti ɲaaxi safe wo ma. N ɲan bara a fala wo be xanunteya na won tagi han muxu bara tin fe birin nabade wo be, hali na findima faxe nan na.

⁴ Lanlanteya fanyi na won tagi. N bara ɲeleɲin wo xa fe ra, na fan bara findi limaniya ra n be. Hali n na toɲre kui, wo bara a niya n ma seɛwe xa kamali.

⁵ Muxu to fa Masedon, muxu mu malabui soɲo, muxu toɲre moɲli birin nan li naa: Gere na muxu rabilinyi, gaaxui fan na muxu boɲe ma.

⁶ Koɲo Ala, naxan mixi limaniyatare ralimaniyama, a bara muxu fan nalimaniya Tito fafe saabui ra.

⁷ A fafe gbansan xa mu a ra. Wo meenixi a ma ki naxe, na fan bara findi limaniya ra muxu be. A bara a fala muxu be n xoli bara wo suxu, han na bara findi yaye ra wo be. A bara wo xa marafanyi xa fe fala muxu be n tan mabiri. Na bara n naseewa a fanyi ra.

⁸ N a kolon n ma bataaxe bara wo rasunnun, konɔ a mu jaaxu n be. Hali n to mu nu wama n ma bataaxe xa wo rasunnun, n a kolon na sunnunyi xon mu kuya fa.

⁹ Yakosi n bara jɛlexin na xa fe ra. N mu jɛlexin wo xa sunnunyi xa ra, konɔ n jɛlexinxi ne barima na sunnunyi bara a niya wo xa tuubi. Na kui, n a kolon na sunnunyi fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

¹⁰ Ala mixie rasunnunma ne alako e xa tuubi, e fa kisi. Na sunnunyi mooli mu findima mone ra, konɔ sunnunyi naxan fatanxi dunija ra, na findima faxe nan na.

¹¹ Ala bara na sunnunyi rawali wo xa fe ra, alako wo xa wo tun nabexi, wo xa wo yete xunmafala, wo xa xono fe jaaxi ma, wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa fe fanyi suxu senbe ra, wo xa fe jaaxi makiiti. Wo bara a masen wo boje fiixe ra fe dangixi kui.

¹² N to bataaxe sebe wo ma, n mu a sebexi na fe jaaxi rabae xa fe xa ra, n mu a sebe na mixi xa fe ra naxan bara fe jaaxi soto. N a sebe ne alako muxu xa marafanyi naxan na wo be a xa mini kene ma Ala be.

¹³ Na birin bara muxu ralimaniya. Muxu man bara jɛlexin Tito xa seewe xa fe ra, wo naxan boje ralimaniyaxi a fanyi ra.

¹⁴ N nu bara fe fanyi fala a be wo xa fe ra. Wo mu n nayaagixi na kui. Muxu naxan falaxi wo be, a birin findixi nɔndi nan na. Muxu naxan falaxi Tito be wo xa fe ra, na fan birin findixi nɔndi nan na.

¹⁵ Wo xa marafanyi a be, a xun bara masa, barima wo to a rasene, a bara wo xa batui nun wo xa yaragaaxui to.

¹⁶ N bara jɛlexin na lanlanteya ra naxan na won tagi, a mu kanama fefe ma.

8

Danxaniyatɔe pama xa mali

¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be Ala hinnexi Masedon danxaniyatɔe pamae ra ki naxe.

² Hali e to nu na paxankate xoroɔe kui, e xa seewe xungbe nun e xa setareja xoroɔe a niyaxi ne e xa ki ti a fanyi ra.

³ N bara findi e xa seede ra. E bara mixi ki alo e nu noma naxan na, e man dangi na ra.

⁴ E naxa muxu mayandi e yete panige ra, a e fan xa seniyentɔee mali alo boore a rabama ki naxe.

⁵ Na bara dangi muxu waxonfe ra. A singe e naxa e yete fi Marigi ma. Na dangi xanbi, e man naxa e yete fi muxu ma alo Ala nu wama a xon ma ki naxe.

⁶ Muxu bara Tito rasi, a xa na wali fanyi rakamali wo be a naxan foloxi.

⁷ Wo bara xunnakeli soto fe birin kui, alo wo xa danxaniya, wo xa masenyie, wo xa lonni, wo xa tun nabexi, nun wo xa xanunteya muxu xa fe ra. Wo xa xunnakeli soto yi wali fanyi fan xa fe ra.

⁸ N mu wo yamarife xe. N wama a kolonfe ne xa wo xa xanunteya fiixe alo booree gbe fiixexi ki naxe.

⁹ Wo a kolon won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a hinnexi won na ki naxe. Fe birin nu na a yi ra, kono a naxa dipe na birin ma wo tan be, alako wo xa banna a xa setarepa saabui ra.

¹⁰ N bara wo rasi na ma alako a xa findi fe fanyi ra wo be. Yaala wo tan nan singe na nate tongo, wo tan nan singe kobiri malan folo.

¹¹ Yakosi fa, wo xa na rapon, alako wo janige fanyi xa kamali wo xa fere bere ra.

¹² Xa wo mixie kima janige fanyi ra, wo e mali wo noma naxan na, na findima fe fanyi ra. Xa na fere mu na wo yi ra, fefe mu a ra.

¹³ Muxu mu wama wo tan xa tooro alako booree xa se soto. Wo birin xa lan.

¹⁴ Yi waxati, wo harige fanyi noma ne e malide e xa setarepa kui. Waxati gbete, e tan fan harige fanyi noma ne wo fan malide wo xa setarepa kui. Na kui, wo birin bara lan,

¹⁵ alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Naxan a gbegbe malanxi, a mu dangi a i. Naxan dondoronti malanxi, a a hayi lixi ne.»

¹⁶ Ala tantu, barima Ala bara a niya wo xa fe xa lu Tito bope kui, alo muxu tan.

¹⁷ A bara muxu xa marasi suxu. A man bara nate tongo a yete ra pexinyi kui, a xa siga wo yire.

¹⁸ Muxu na muxu ngaxakerenyi nde xefe a matide, danxaniyatoe pama naxan birin matoxoma a xa kawandi xa fe ra.

¹⁹ Danxaniyatoe pamae bara a sugandi a xa muxu fan mati na kobiri xaninde. Muxu na birin nabama ne alako Ala xa matoxoe soto, a nun man muxu xa janige fanyi xa raba.

²⁰ Muxu mu wama mixi yo xa fe jaaxi to muxu wali ki ma, muxu na kobiri ya rafanyi rawalima ki naxe.

²¹ Muxu fe fanyi nan tun fenma na wali kui Marigi nun adamadie ya xori.

²² Muxu na won ngaxakerenyi gbete fan xefe booree matide. Muxu bara a to sanya wuyaxi, muxu xa fe na a bope ma senbe ra. Yakosi, nde bara sa na senbe fari, barima a man bara la wo tan na.

²³ N waliboore Tito findixi n tan nan ma xera ra wo be. A matimae findixi danxaniyatoe pamae nan ma xerae ra Ala xa Mixi Sugandixi xa binye xa fe ra.

²⁴ Na kui, wo xa wo xa xanunteya masen yi mixie be alako danxaniyatoe pama birin xa a kolon muxu fe fanyi naxee falaxi wo xa fe ra, a nondi na a ra.

9

Danxaniyatoe mixi malima ki naxe

¹ Hali n mu bataaxe sebe wo ma seniyentoe malife xa fe ra.

² N jan bara wo janige fanyi kolon. N bara wo matoxo Masedonkae be, a falafe ra wo tan Akayikae redixi na kobiri malanfe ra kabi yaala. Wo to na nate suxu senbe ra, e fan bara wa sofe na kui.

³ Yakosi n na n ngaxakerenyie xefe wo yire, alako n matoxoe naxan nabaxi wo xa fe ra, a naxa findi wule ra. Wo xa kobiri malan sinnanyi ma, alako e xa a li naa alo n wo xa fe fala e be ki naxe.

⁴ Xa a sa li n nun Masedonkae mu wo xa laayidi tongoxi rakamalixi lima naa, na findima yaagi nan na n be, a findima yaagi belebele nan na wo fan be.

⁵ Na kui, n bara n ngaxakerenyie xεε wo yire sinnanyi ma, alako wo xa laayidi xa kamali. Na ki wo noma na rabade wo waxonki, alako a naxa findi fe xoroxoe ra wo be.

⁶ Wo xa ratu a ma, a naxan sansi xori xuri rawalima, a fan sansi xuri di nan sotoma. Naxan sansi xori gbegbe rawalima, a fan sansi gbegbe sotoma ne.

⁷ Kankan xa mixi ki a yete janige ra. Teku mu a ra. A naxa mixi ki nimise kui. Naxan mixi kima seewe kui, na nan nafan Ala ma.

⁸ Ala noma barake mooli birin nagorode wo ma. Nee wo hayi lima ne, e man dangi a ra, alako wo xa no wali fanyi mooli birin nabade.

⁹ A sebexi Kitaabui kui, «A bara setaree ki a fanyi ra. A xa tinxinyi buma abadan.»

¹⁰ Ala naxan sansi xori fima sansisi ma, a a rabalo taami ra, a man wo tan ma feere rawuyama ne, alako wo xa wali tinxinxie fan xa wuya.

¹¹ Ala wo kima feere gbegbe nan na, alako wo fan xa mixie ki a fanyi ra. Mixie fama ne Ala tantude wo xa mali xa fe ra, muxu naxan soma e yi ra wo xili ra.

¹² Wo naxan fima seniyentoe ma, a e hayi lima ne, a man findi tantui gbegbe ra Ala be.

¹³ Mixie na wo xa wali to, e Ala tantuma ne, barima wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, a bara findi batui ra. E Ala tantuma ne wo xa mali xa fe ra, wo hinnexi e ra naxan na, a nun mixi birin.

¹⁴ E fama ne Ala maxandide wo be xanunteya ra, barima e a kolon Ala bara hinne wo ra a fanyi ra.

¹⁵ Ala tantu a xa hinne xa fe ra naxan dangi fe birin na.

10

Polu woyen ki

¹ N tan Polu, n wama wo rasife Ala xa Mixi Sugandixi xa dije nun a xa fanyi nan saabui ra. Wo naxe a n senbe mu gbo n na wo ya ma temui naxe, fo n na makuya wo ra, n fa woyen xoroxoe fala wo be.

² N bara wo mayandi, wo naxa a niya n ma woyenyi xa xoroxo n fa temui wo yire. Ndee joxo a ma muxu na jerefe adama ki nan tun ma. N woyenma a xoroxoe ra na mixie nan be.

³ Adamadi nan muxu ra, konko muxu mu gere soma adama ki xa ma.

⁴ Muxu mu gere soma adamadi xa geresosee xa ra. Muxu gere soma Ala xa geresosee nan na naxee noma Sentane senbee kanade. Muxu mapoxunyi birin xun nakanama ne.

⁵ naxan Ala xa fe kolonyi matandima yete igboja kui. Mapoxunyi birin xa lu Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma.

⁶ Wo na wo xa batui rakamali, naxan na tondi na ra, muxu fama ne na kanyi jaxankatade.

⁷ Wo xa na fe mato a fanyi ra. Xa mixi la a ra a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan gbe ra, a xa a kolon muxu tan fan na na ki ne.

⁸ N mu yaagima woyenyi xungbe falafe ra wo be Marigi xa yaamari xa fe ra, a naxan fixi n ma alako n xa wo mali senbe sotode. A mu n xeexi wo xun nakanade xe.

⁹ N mu findixi mixi xa ra naxan noma wo magaaxude n ma sebeli ra, alw wo a mapoxunxi ki naxe.

¹⁰ Ndee a falama, «A xa bataaxee senbe gbo, e xoroxo, konko a gundi yati na fa, a senbe mu gbo, a xa masenyi yusi yo mu na.»

¹¹ Na kanyie xa a kolon muxu naxan falama muxu xa bataaxee kui, muxu fama ne na birin nakamalide muxu fa temui.

¹² Muxu mu suusama muxu yete misaalide yete igboe ra. Muxu mu wama muxu yete maniyafe e ra. E na e yete igbo e yete xa mapoxunyi ra, e bara ge e xa lonnitarepa masende.

¹³ Muxu mu wama muxu yete xa fe falafe han pon! Ala yaamari naxan fixi muxu ma mixie be muxu naxee xaranma, muxu na nan falama wo be.

¹⁴ A mu luxi alo muxu mu siga wo yire. Muxu singe nan wo lixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi ra.

¹⁵ Muxu mu matoxoe fenma han a dangi a i mixi gbetee xa walie xa fe ra, fo wali naxan soxi muxu tan yi ra. Muxu wama naxan xon, wo xa danxaniya xun xa masa, muxu xa wali xa gbo wo ya ma.

¹⁶ Na ki muxu noma ne Ala xa xibaaru fanyi masende yire gbetee naxee dangi wo ra. Muxu mu matoxoe fenma mixi gbetee xa wali foxie ra.

¹⁷ Xa mixi wa a yete matoxofe, Marigi wali naxan nabaxi a xa dunipeigiri kui, a xa a yete matoxo Marigi xa fe ne i.

¹⁸ Barima yete matoxoe xa mu rafan Marigi ma, fo Marigi yete naxan matoxoma.

11

Polu xa wali

¹ Wo xa wo haake to n be, alo wo jan na a rabafe ki naxe, n xa n ma daxupa nde fala wo be.

² Wo rafan n ma Ala xa xanunteya ra, naxan mu wama a firin nde xon. N wo soxi Ala xa Mixi Sugandixi gbansan nan yi ra, alo gine naxan fixi xeme ma a dimedi.

³ Konon gaaxuxi ne mixi ndee fa wo madaxufe, e fa wo xaxili makuya Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, wo biraxi naxan foxo ra bope fiixe ra. Na kui, wo luma ne alo Neene Mahawa boximase naxan madaxu yunubi xa fe ra.

⁴ N a falama na fe nan ma, wo wo tuli matima mixi nan na, naxan Isa xa fe masenma wo be ki gbetee, bafe muxu gbe ki ra. Wo man tinma xaxili gbetee suxude, bafe Ala Xaxili Seniyenxi ra wo naxan sotoxi. Wo masenyi nde rabatuma naxan mu lanxi muxu xa masenyi ma, wo laxi naxan singe ra.

⁵ Konon a kolon n mu xurun na mixie be, naxee e yete findixi wo be xexera fisamantee ra.

⁶ Hali n woyen ki mu tofan a gbe ra, konon xaxili tan gbo. Muxu bara na masen wo be a fanyi ra.

⁷ N to n yete magoro Ala xa xibaaru fanyi masenfe ra wo be sare xanbi, alako wo tan xa fe xa mate, na findixi tantanyi nan na wo be?

⁸ N bara danxaniyatoe nama gbetee makula, alako n xa no walide wo be sare xanbi. N mu n ma kontofili doxoxi mixi yo xun ma wo ya ma.

⁹ Masedon danxaniyatoe nan fa n malide n ma toore kui. N na birin naba ne alako n naxa findi kote ra wo be. Han ya na xaxili na n yi ra.

¹⁰ N xa nondi fala wo be Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, n walixi wo be sare xanbi ki naxe, n man walima na ki ne Akayi boxi birin ma, barima na findixi xunnakeli nan na be.

¹¹ Munfe ra? N mu na rabaxi wo tan be xanunteya xa ra? Ala a kolon.

¹² N naxan nabaxi, n man gbilenma ne na raba ra, alako mixi yo naxa no e misaalide muxu ra. Ndee wama na binye nan xon.

¹³ Na mixie e yete findixi wo be xera fisamantee ra, konɔ wule falee nan e ra, naxee mixi madaxuma, a falafe ra e tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra.

¹⁴ Konɔ na mu findima de ixare ra, barima hali Sentane a mixi madaxuma, a a yete kan misaali maleke nɔɔxi ra.

¹⁵ Sentane xa walikee fan birama na misaali nan fɔxo ra, e fa e yete masen walike tinxinxie ra. E fama ne e sare sɔɔde.

¹⁶ Wo xa wo haake to n be, n fan xa n yete matɔxo dondoronti, konɔ wo naxa a mapɔxun daxuna ra de! Hali wo a mapɔxun daxui na n na, wo xa diɲe alako n xa n gbe fala wo be.

¹⁷ Na kui, n mu woyenma Marigi waxonki ma. N woyenma daxui ki nan ma naxan wama a yete matɔxofe.

¹⁸ Mixi gbegebe to so yete igboɲa kui adamadi ki ma, n fan xa n kan matɔxo.

¹⁹ Wo tan xaxilimae, wo tinma xaxilitaree ra temui birin.

²⁰ Wo tan tinma wo xa findi konyie ra, mixie xa wo rawali a paaxi ra, e xa se birin ba wo yi ra, e xa e ya ragoro wo ma, e man xa wo de ragarin.

²¹ N bara a fala wo be yaagi ra, muxu tan mu na senbe mɔɔli masenxi wo be. Konɔ e suusaxi e yete kan matɔxɔe naxan na, fo n fan xa suusa na ra, hali a findi xaxilitarepa ra n be.

²² Eburu mixie nan e ra? N tan fan findixi Eburu mixi nan na. Isirayilakae nan e ra? N tan fan findixi Isirayilaka nan na. Iburahima bonsoe nan e ra? N tan fan Iburahima bonsoe nan n na.

²³ Ala xa Mixi Sugandixi xa walikee nan e ra? Wo wo haake to n be de, n tan dangi e ra. N bara wali dangi e ra, n bara sa geeli dangife e ra, n bara bonboe soto dangife e ra, n bara makore faxe de ra dangife e ra.

²⁴ Sanmaya suuli Yuwifie n bonboma sebere ya tongo saxan nun solomanaani ra.

²⁵ Sanmaya saxan e n bonboma gbengbeta ra. Sanmaya keren e bara n magono gemee ra. Sanmaya saxan n ma kunkui dulama baa ma. Sanmaya keren n bara xi keren nun kɔe keren nadangi ye xɔɔra baa ma.

²⁶ N ma biyaasi wuyaxi kui, n bara tɔɔɔ xure igirife ra, n bara tɔɔɔ mupetie xa fe ra, n yete kan bonsoe mixie bara n tɔɔɔ, kaafirie fan nu bara n tɔɔɔ. N bara tɔɔɔ taae, gbengberenyi, nun baa ma. Danxaniyatɔe wule falee fan bara n tɔɔɔ.

²⁷ N bara tɔɔɔ wali xɔɔxɔe xa fe ra. Sanmaya wuyaxi n mu xi, n mu baloe soto, n mu ye min, n lu kaame ra, n mu sose soto jemee ra.

²⁸ Naxan saxi na birin fari, lɔxo yo lɔxo n kontɔfilima danxaniyatɔe pamae xa fe ra.

²⁹ Senbe na ba mixi nde, a bara ba n fan na. Danxaniyatɔe na yunubi fe raba, a n sondonyi tɔɔɔma ne alo te na sa a ma.

³⁰ Iyo, xa a lanma n xa n yete matɔxo fe nde ra, n nan n yete matɔxoma n ma senbetareya nan na.

³¹ Ala, naxan findixi Marigi Isa baba ra, naxan matɔxoma abadan, a a kolon n mu wule falama.

³² Damasi gomina, naxan nu na Mange Aretasi xa yaamari bun ma, a naxa taa naadee balan alako a xa n suxu,

³³ konɔ danxaniyatɔe naxa n nagoro taa tete wunderi ra debe kui, n fa n ba a yi ra.

12

Pɔlu xa matɔxɔɛ

¹ N lanma n xa nde sa na matɔxɔɛ fari? Na yusi mu na, kɔnɔ n man xa laamatunyie nun masenyie xa fe fala wo bɛ Marigi naxee fixi n ma.

² Isayanka nde nu na, naxan xanin koore walaxɛ saxan nde. Na jɛ fu nun naani nan yi ki. N mu a kolon xa a fate yati nan siga, xa na mu a xaxili gbansan. Ala a kolon.

³ Hali Ala gbansan nan to a kolon, xa a fate yati nan siga, xa na mu a ra a xaxili gbansan, n fe keren nan kolon,

⁴ na xɛmɛ xaninxi nɛ ariyanna. Mɛnni a naxa fee mɛ, naxee mu daxa adama xa e masen a boore bɛ.

⁵ N bara na xɛmɛ matɔxɔ. N tan nan lanxi na xɛmɛ ma, kɔnɔ n mu wama n yete matɔxɔfe. N nan n ma senbetareya gbansan nan matɔxɔma.

⁶ Kɔnɔ xa n bara wa n yete matɔxɔfe, na mu findima xaxilitarepa ra, barima n naxan birin falama a findixi nɔndi nan na. N mu na birin falama xɛ, alako mixie naxa n ma fe ite dangife e naxan toma a nun e naxan mɛma n xun ma.

⁷ Na laamatunyie to magaaxu, n naxa dundu.

Ala naxa tɔɔrɛ nde dɔxɔ n ma, naxan fatanxi Sentane xa malekɛ ra, alako n naxa n yete igbo na laamatunyi magaaxuxie xa fe ra.

⁸ N naxa Ala maxandi sanmaya saxan a xa na tɔɔrɛ ba n ma,

⁹ kɔnɔ a naxa a masen n bɛ, «N ma hinne bara i rali. I n ma senbɛ kamalixi kolonma i xa senbetareya nan kui.» Na nan a toxi n nan n ma senbetareya matɔxɔma, alako Ala xa Mixi Sugandixi senbɛ xa lu n bɛ.

¹⁰ Na nan a toxi senbetareya rasanxi n ma. Hali na findi konbi ra, hali na findi fe xɔrɔxɔɛ ra, hali na findi paxankate nun tɔɔrɛ ra n bɛ Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, na birin nagan n ma, barima n a kolon n senbɛ sɔtɔma n ma senbetareya nan kui.

¹¹ Wo bara a niya n xa wɔyɛn alɔ daxui. A nu lanma nɛ wo tan yati xa fe fanyi fala n ma fe ra. Hali n ma fe to goroxi, n mu xurun na xɛɛra fisamantee ya i.

¹² N bara n ma xɛɛraya fɔxie masen wo bɛ, n to tɔnxumae, fe magaaxuxie, nun kaabanakɔe raba wo tagi duluxɔtɔɛ xungbe kui.

¹³ Fe keren gbansan nan na, n mu naxan nabaxi wo ra alɔ n a raba danxaniyatɔɛ pama gbetɛɛ ra ki naxɛ. N mu tin findide kote ra wo tan bɛ. Xa na mu rasan wo ma, wo xa dijɛ.

¹⁴ N redixi n ma biyaasi saxan nde rabafe ra wo xɔnyi. N mu findima kote ra wo bɛ de, barima n mu wama wo harige xɔn ma. N wama wo tan yati nan xɔn ma. A mu lanma die xa fɛɛrɛ fen e barimixie bɛ. A lanma barimixie nan xa fɛɛrɛ fen e xa die bɛ.

¹⁵ N tan bara tin fɛɛrɛ fende wo bɛ. N bara tin n yete fide wo bɛ. N to wo xanuxi a gbe ra, wo tan nde bama na xanunteya nan na n tan bɛ?

¹⁶ Awa yire, kɔnɔ n mu findixi kote ra wo bɛ. Nde a falama a kɔɔta mixi nan n na, a n bara wo masɔtɔ kɔɔta wali ra.

¹⁷ Kɔnɔ n xa wo maxorin, n bara wo rawali n ma xɛɛrae saabui ra?

¹⁸ N naxa Tito mayandi a xa siga wo yire. N man naxa n ngaxakerenyi gbete xɛɛ naxan a matima. Tito wo rawali nɛ? N nun Tito mu jɛrɛ xaxili keren xa fari? A mu n tan xa fɔxi raba?

¹⁹ N xanuntenyie, kabi tɛmɔi xɔnnakuye wo ɲɔxɔ a ma muxu na muxu yete nan xunmafalafe, kɔnɔ muxu na Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan tife wo bɛ Ala ya xɔri alako wo xa danxaniya xa sabati.

²⁰ Kɔnɔ n bara gaaxu n wo ɲɛɛ ki nde life naa naxan mu rafan n ma. Temunde n fan ɲɛɛ ki mu fama rafande wo ma. N bara gaaxu n na siga wo xɔnyi n yi fee nan lima naa: lantareya, tɔɔnɛ, xɔnnanteya, boore matandi, wɔyɛn ɲaaxi, naafixiya, yetɛ igboɲa, nun ɲaxasi.

²¹ Yi biyaasi n bara gaaxu Ala fama nɛ n ma fe ragorode wo saabui ra, n fa nimisa wo xa yunubie xa fe ra, mixi ndee mu gbilen naxee fɔxɔ ra, alɔ seniɲentareɲa, yɛnɛ, nun langoeɲa.

13

Pɔlu xa biyaasi saxan nde

¹ N ma biyaasi saxan nde nan yi ki wo xɔnyi. «Fe birin makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan nan xui ma.»

² N to n ma biyaasi firin nde raba wo xɔnyi, n naxa a fala wo bɛ, «N na fa, n mu diɲɛma mixi yo ma.» Yakɔsi, hali n na yire makuye, n man bara gbilen na wɔyɛnyi ma mixie bɛ, naxee nu bara yunubi raba, a nun mixi gbɛtɛɛ.

³ Wo wama a kolonfe xa Ala xa Mixi Sugandixi na wɔyɛnfe n saabui nan na. Wo fama na kolonde, barima a senbɛ mu xurun wo bɛ. A senbɛ gbo wo ya ma.

⁴ Mixie naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma a xa senbetareya kui, kɔnɔ Ala naxa a rakeli faxɛ ma senbɛ ra. Muxu tan fan, muxu senbɛ mu gbo, kɔnɔ muxu fama nɛ lude a sɛɛti ma wo malife ra Ala senbɛ saabui ra.

⁵ Wo xa wo yetɛ mato a kolonfe ra xa wo danxaniyaxi. Wo xa na mato a fanyi ra. Wo mu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi Isa na wo bɔɲɛ i? Kɔnɔ xa wo bara a to wo mu danxaniyaxi, Isa mu na wo bɔɲɛ i de!

⁶ Wo xa a kolon muxu tan danxaniyaxi.

⁷ Muxu Ala maxandima wo bɛ alako wo naxa fe ɲaaxi yo raba. Muxu mu wama wo xa lu tinxinyi kui alako muxu xa xili fanyi sɔtɔ. Muxu wama na nan xɔn wo tan bɛ, alako wo xa lu kira fanyi xɔn, hali mixi nde kiiti ɲaaxi dɔxɔma muxu ma.

⁸ Muxu tan mu nɔma nɔndi matandide, fo muxu xa bira a fɔxɔ ra.

⁹ Xa muxu senbɛ xurun, kɔnɔ wo gbe naxa gbo, muxu bara ɲɛlɛxin. Muxu Ala maxandima nɛ alako wo xa danxaniya xa kamali.

¹⁰ N na bataaxɛ sebefɛ wo ma yire makuye barima n mu wama fe xɔɔxɔɛ falafe wo bɛ wo ya xori. Marigi bara n xɛɛ a xili ra alako n xa wo mali, wo xun nakanafe mu na naxan na.

¹¹ N ngaxakerenyie, a dɔnxɔɛ ra, Ala, xanunteya nun bɔɲɛsa kanyi xa lu wo sɛɛti ma, wo xa sɛɛwa, wo xa kamali, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa lan wo bore ma, wo xa lu bɔɲɛsa kui.

¹² Wo xa wo bore xɛɛbu sunbui seniɲɛnxi ra. Seniɲɛntɔɛ birin bara wo xɛɛbu.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne wo ra, Ala xa wo xanu, Ala Xaxili Seniɲɛnxi xa lu wo bɔɲɛ i.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan seɓe Galati danxaniyatɔe pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe pama ma, naxee nu sabatixi Galati boxi ma. Temui dangixi, Pɔlu nu bara kawandi ti naa, alako mixie xa danxaniya Isa ma. Na birin seɓexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, Sora 13 nun 14.

Isa xa wali to ɓolo Isirayila boxi ma, danxaniyatɔe singee Yuwifie nan nu gbo e ya ma. (Yuwifi xili ba, Isirayila xili ba, ɓonsɔe keren nan xili a ra.) E naxa la a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, e xa namijonmɛe naxan xa fe masen e xa Kitaabui kui. E mu Isa xa seriye tongoxi alo diine neene, barima e a toxi ki naxe, Isa xa seriye bara Yuwifie xa diine rakamali, alo Ala nu bara a masen ki naxe. Na kui, e to findi Isayankae ra, e mu e xa diine seriye rabepin naxan nu seɓexi Tawureta Munsu nun Yabura Dawuda kui. E naxa Isa xa seriye sa seriye boore fari.

Na sese mu nu findixi fe xɔɔɔɔe ra na kawandi nu tima temui naxe Yuwifie nan gbansan be, kono Isa xa xɛerae to na masenyi kawandi si gbete be, fe ndee naxa mini. Si gbete tan to findi Isayankae ra, e tan mu nu tinxu Yuwifie xa naamunye xa sa Isa xa seriye fari, barima Isa xa seriye nu bara e wasa.

Na kui, Yuwifi Isayanka ndee naxa si gbete Isayankae xili kana e xa sunnatareya xa fe ra. E naxa a fala a Isayanka naxan mu sunnaxi, a mu gexi kisi sotode. Pɔlu to na xaxili me, a naxa na fe matandi, a falafe ra xa kisi sotoma Isa xa serexe saabui nan na, mixi hayi mu na sunne ma kisi xa fe ra. A mu a fala sunne mu fan. A a fala ne sunne, xa na mu a ra yaamari gbete, a mu noma mixi rakiside. Isa xa serexe nan gbansan noma na rabade.

Na galanbui naxan so Yuwifi Isayankae nun si gbete Isayankae tagi, a noma xaxili gbege fide won fan ma. Diine fee na na, a lanma won xa naxee raba, kono e mu won nakisima. Naamunyi ndee na na, won noma naxee rabade, kono a mu lanma won xa e findi tekku ra kisi xa fe ra. Na birin tagi rasafe ndedi xɔɔɔɔ, kono Ala xa Kitaabui noma lonni fide won ma nee xa fe ra.

Bafe na fe ra, Annabi Pɔlu xa Kitaabui Galati danxaniyatɔe be, a man danxaniyatɔe pere ki masenma won be. Xanunteya nan findixi Isayankae xa yaamari singe ra. Ala Xaxili Seniyenxi, naxan sabatixi danxaniyatɔe ɓɔɓe kui, na nan a rapere ma Ala xa kira xon ma. Na tide gbo, barima xa na mu a ra Sentane fe birin nabama ne alako a xa a rapere kira gbete xon ma, naxan findixi yunubi kira ra. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan seɓe Galati danxaniyatɔe pama ma

¹⁻² N tan Ɔolu nun n ngaxakerenyie, muxu bara danxaniyatɔɛ jamae xɛɛbu naxee na Galati ɔɔxi ma. Mixi yo mu n xɛɛxi. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nun Baba Ala naxan a rakelixi faxɛ ma, e tan nan n xɛɛxi.

³ Won Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun ɔɔɛsa fi wo ma.

⁴ Isa a yetɛ baxi sɛrɛɛ ra won ma yunubie xafarife nan na, a xa won natanga yi waxati jaaxi ma, alɔ won Baba Ala wama a xɔn ma ki naxɛ.

⁵ Tantui na Ala bɛ abadan. Amina.

Galatikae gbilenfe Ala xa kira ɔɔɔ ra

⁶ N dɛ bara ixara wo to gbilenfe wo xilima ɔɔɔ ra yi ikɔrɛxi ra, naxan bara wo xili a xa Mixi Sugandixi xa hinne saabui ra. Wo na birafe masenyi gbete nan ɔɔɔ ra,

⁷ naxan mu findixi masenyi fanyi ra. Mixi ndee wama wo xaxili ifufe, e xa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi mafindi.

⁸ Kɔɔɔ xa a sa li muxu tan, xa na mu a ra Ala xa malekɛ nde naxa masenyi ti wo bɛ, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo bɛ a singe ra, dankari na na kanyi bɛ.

⁹ N xa gbilen na ma a firin nde. Xa mixi yo fa masenyi nde tide wo bɛ, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo bɛ a singe ra, dankari na na kanyi bɛ.

Ɔolu xa xɛɛraya

¹⁰ Na kui, n na nde sago rabafe, ibunadama ba ka Ala? Wo jɔɔɔ a ma a n wama adamadi sago nan nabafe? Xa na na a ra nu, n mu findima Ala xa Mixi Sugandixi xa konyi ra.

¹¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bɛ a n xibaaru fanyi naxan ibama a mu fatanxi adama xaxili xa ra.

¹² N mu a sɔɔ mixi xa ra. Mixi yo mu n xaranxi a ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa yati nan a masenxi n bɛ.

¹³ Wo bara a mɛ a singe n nu biraxi Yuwifie xa diine ɔɔɔ ra sɛnbɛ ra ki naxɛ. N nu Ala xa danxaniyatɔɛ jamae jaxankatama nɛ a jaaxi ra alako n xa e sɔntɔ.

¹⁴ N xaranyi naxan nabaxi Yuwifie xa diine kui, a dangi n booree xa xaranyi ra. N nu birama n benbae xa naamunyie ɔɔɔ ra sɛnbɛ nan na.

¹⁵ Kɔɔɔ Ala nu bara n sugandi kafi n bari tɛmui. A naxa n xili a xa hinne ra,

¹⁶ a fa a xa Di masen n bɛ, alako n xa a xa fe kawandi ti si gbeteɛ tagi. A to n xili na ma, n mu marasi fen mixi yo ra,

¹⁷ n mu siga Darisalamu mixie yire naxee singe findi Isa xa xɛɛrae ra n tan bɛ. N naxa siga keren na Arabu ɔɔxi ma. Na dangi xanbi n naxa gbilen Damasi taa kui.

¹⁸ Nɛ saxan to dangi, n naxa siga Darisalamu, alako n xa Piyeri kolon. N naxa lu a xɔnyi xi fu nun suuli.

¹⁹ N mu Isa xa xɛɛra gbete to na tɛmui, fo Isa xunya Yaki.

²⁰ N xa a fala wo bɛ Ala ya xɔri, n naxan sɛbɛfe wo ma, wule yo mu na a kui.

²¹ Na jɛrɛ dangi xanbi, n naxa siga Siriya nun Silisi ɔɔxi ma.

²² Isayanka jamae naxee nu na Yudaya, nee mu nu n kolonxi na tɛmui,

²³ kɔɔɔ e nu bara a mɛ a mixi naxan nu e tɔɔrɔma, a a bara findi danxaniya kawandila ra. «Singe a nu wama na danxaniya xun nakanafe, kɔɔɔ yakɔsi a na a kawandife.»

²⁴ Na kui, e naxa Ala matoxo n ma fe ra.

2

Polu nun Isa xa xεεrae

¹ Ne fu nun naani to dangi kelife na biyaasi singe ma, n man naxa gbilen Darisalamu. Baranabasi nun Tito nu na n foxo ra.

² Ala nu bara a masen n be n xa siga naa alako n xa dentege sa e be n xibaaru fanyi naxan ibama si gbetee tagi. N mu na dentege sa e birin xa be, fo danxaniyatoe kuntigie, barima n mu nu wama n ma wali xun xa rakana.

³ Kono hali Tito Girekika naxan nu na n foxo ra, e mu a karaxan a xa sunna.

⁴ Mixi sunnafe nu bara findi joxonsosoe ra muxu tagi, barima mixi nde naxee mu findixi danxaniyatoe ra, nee naxa so muxu ya ma gundo kui. E nu wama won ma xoreya nan nabenfe, Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan fixi won ma, alako won man xa gbilen konyiya kui.

⁵ Kono muxu mu tin na xaxili ra fefe ma, alako wo naxa ba Isa xa nondi kira xon ma.

⁶ N mu n xaxili tixi mixie ra pama biraxi naxee foxo ra, barima Ala mu mixi yo rafisama a boore be. E tan mu sese sa n ma masenyi fari.

⁷ E naxa a to Ala nan na xεeraya taxuxi n na, n xa Isa xa xibaaru fanyi iba si gbetee be, alo Piyeri a rabama Yuwifie be ki naxe.

⁸ Ala naxan Piyeri xεe a xa wali rabade Yuwifie tagi, a tan nan n fan xεe a xa wali rabade si gbetee tagi.

⁹ Yaki, Piyeri, nun Yaya naxee findixi kuntigi xungbee ra danxaniyatoe tagi, e naxa n nun Baranabasi rasene a ngaxakeren ki ma e to a kolon Ala hinnexi n na ki naxe. E naxa lan a ma a muxu xa xεeraya raba si gbetee tagi, e tan fan xa a raba Yuwifie tagi.

¹⁰ E man naxa muxu mayandi muxu xa setaree mali muxu xa wali kui. Fe nan na ki n nu wama naxan nabafe a fanyi ra.

Yuwifie nun si gbetee

¹¹ Piyeri to fa Antiyoki, n naxa a matandi, barima a nu bara tantan.

¹² Beenun Yaki xa mixi ndee xa siga a yire, a nu a degema a nun si gbetee. Kono e to a xonyi li, a naxa gbilen mixie foxo ra naxee findixi si gbetee ra. A nu bara gaaxu Yaki xa mixie ya ra, barima e nu laxi a ra a danxaniyatoe lanxi ne e xa sunna.

¹³ Yuwifi gbetee naxa bira a xa filankafuija foxo ra, han e naxa Baranabasi fan natantan.

¹⁴ N to e xa tinxintareya to, naxan mu lanxi Ala xa nondi ma, n naxa a fala Piyeri be e birin ya xori, «Hali i to findixi Yuwifi ra, i na jerefe si gbetee xa naamunyi ki nan ma, naxan mu findi Yuwifi xa naamunyi ra. Munfe ra i a falama si gbetee be e xa jere Yuwifie jere ki ma?»

¹⁵ Won tan naxee barixi Yuwifiya kui, naxee mu findixi yunubitoe ra si gbetee tagi,

¹⁶ won a kolon mixi yo mu noma Ala xa seriye birin nabatude, a fa lu a mu tantan na xa a findi tinxintoe ra. A findima tinxintoe ra a to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Na kui, won bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, alako won xa tinxin na danxaniya saabui ra. Won mu noma Ala xa seriye birin natinmede, han won xa findi tinxintoe

ra. Mixi yo mu noma Ala xa seriye birin natinmede, han a fa findi tinxintoe ra.

¹⁷ Xa won na tinxinyi fenfe Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra, won fa yunubi nde raba, na a masenma yunubi rafan Ala xa Mixi Sugandixi ma? Astofulahi.

¹⁸ N mu lama a ra sonon n noma Ala xa yaamari birin natinmede, han n xa findi tinxintoe ra. Xa a sa li n bara gbilen na xaxili ma, na mu findi Ala xa seriye ra.

¹⁹ N to a to n mu noma Ala xa seriye birin natinmede, n naxa na xaxili lu na, alako n ma jere ki fanyi xa findi tantui ra Ala be.

²⁰ Ala xa Mixi Sugandixi faxesa ki naxe wuri magalanbuxi ma, n waxonfe fan bara faxesa na ki. Yakosi n mu birama n waxonfe foxo ra. Ala xa Mixi Sugandixi nan n ma dunijeigiri raperema. N n ma dunijeigiri raperema danxaniya nan saabui ra. N bara danxaniya Ala xa Di ma naxan a yete baxi serexe ra n be a xa xanunteya xa fe ra.

²¹ N mu tinma Ala xa hinne rabolode. Xa a sa li n noma Ala xa yaamarie ratinmede han n xa findi tinxintoe ra, a lima Ala xa Mixi Sugandixi xa faxesa tide yo mu na won ma kisi xa fe ra.

3

Danxaniyatsee findixi Iburahima xa die nan na

¹ Wo tan Galatika xaxilitaree, nde wo madaxuxi? A masenxi ne wo be a fiixe ra a Ala xa Mixi Sugandixi banban ne wuri magalanbuxi ma.

² Wo a fala n be munse a niyaxi wo xa Ala Xaxili Seniyeenxi soto. Wo a sotoxi Ala xa seriye ratinmefe nan saabui ra, ka wo a sotoxi ne barima wo danxaniyaxi Ala xa masenyi ma wo naxan mexi?

³ Wo xaxili mu na? Singe wo xaxili nu tixi Ala Xaxili Seniyeenxi nan na, kono yakosi wo laxi wo yete kan senbe nan na. Munfe ra?

⁴ Wo bara tooo Ala Xaxili sotofe ra, yakosi munfe ra wo wama na beginfe? Na bara findi fe fufafu ra wo be?

⁵ Ala a Xaxili Seniyeenxi fima wo ma, a man kaabanakoe rabama wo tagi. A wo kima ne, barima wo bara a xa seriye rabatu, ka a wo kima ne barima wo bara danxaniya Ala xa masenyi ma wo naxan mexi?

⁶ Wo xa Iburahima xa fe mato. A to danxaniya Ala ma, a naxa tinxinyi soto Ala mabiri.

⁷ Na nan na ki, mixi naxan danxaniya Ala ma, na bara findi Iburahima xa di ra.

⁸ Kitaabui na nan yati fala beenun a xa raba, a falafe ra Ala fama si gbete ratinxinde e xa danxaniya saabui ra. A naxa na masenyi fanyi masen singe nu, a to a fala Iburahima be, «Si birin fama ne duba soto de i tan saabui ra.»

⁹ Na kui, danxaniyatsee birin duba soto ma ne ala Iburahima danxaniyatsee.

¹⁰ Mixi naxan katama Ala xa yaamarie ratinmede alako a xa kisi soto, na findixi mixi dankaxi nan na, barima a sebexi Kitaabui kui, «Mixi naxan mu yaamari birin nabama, naxee sebexi Ala xa seriye Kitaabui kui, a dankaxi.»

¹¹ Mixi yo mu noma Ala xa yaamarie birin nabatude, na xa a findi tinxintoe ra. A sebexi Kitaabui kui, «Tinxintoe kisima a xa danxaniya nan saabui ra.»

¹² A man sebexi, «Mixi naxan Ala xa yaamarie birin nabatuma, a kisima nee nan saabui ra.» Xaxili firin nan a ra. Naxan a xaxili tima danxaniya ra, a mu noma a xaxili tide yaamarie ratinmefe ra.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara danke ma, won naxan soto barima won mu a xa yaamari birin natinmexi. A won xunsara ne, a to won ma danke tongo a xa kote ra. A findi mixi dankaxi ra a faxa ki nan ma, barima a sebexi Kitaabui kui, «Danke na mixi be naxan gbakuma wuri ma.»

¹⁴ A bara won xunsara alako Ala heeri naxan fixi Iburahima ma, a xa dangi si gbete ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na kui, won ma danxaniya saabui ra, won noma Ala Xaxili Seniyeenxi sode naxan laayidixi won be.

Ala xa saate nun ibunadama xa wali

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa misaali nde masen wo be. Mixi mu noma saate masarade, xa na mu a ra a kanade, saate naxan tongoxi ibunadama xa seriye ki ma. Annabi Iburahima xa saate luma na ki ne.

¹⁶ Ala naxa laayidi ndee tongo Iburahima nun a xa di be. Kitaabui mu a falama «die,» woyenyi naxan wama a falafe «mixi wuyaxi.» Kitaabui a falama «a nun a xa di.» Woyenyi na a ra naxan wama a falafe «mixi keren.» Na mixi keren findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

¹⁷ N wama naxan falafe wo be, a Ala xa seriye, naxan sebexi ne keme naani ne tongo saxan dangi xanbi Ala xa saatetongoe Iburahima be, na seriye mu noma na laayidi singe kanade.

¹⁸ Xa won kisi sotoma ke ra, barima won Ala xa yaamarie ratinmema, won mu a sotoma sonon Ala xa laayidi saabui ra. Ala a fi Iburahima ma laayidi nan na a yete xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Xa na nan a ra, munfe ra Ala a niya a xa yaamarie xa sebe Kitaabui kui? A a xa yaamarie sebe ne yunubie xa fe ra, beenun a xa Di laayidixi xa fa. Malekee naxa fa na seriye ra, e na so saabui nde yi ra.

²⁰ Saabui tan luma mixi firin nan tagi, konko Ala tan, keren nan a ra.

²¹ Ala xa seriye nun Ala xa laayidie e boore matandima? Ade de! Xa won nu noma kisi sode Ala xa yaamarie rabatui nan na nu, na nu noma ne won findide tinxintoe ra.

²² Konko Ala xa Kitaabui a masenxi ne won be a dunipa mixi birin Ala xa yaamarie matandima, e findi yunubitoe ra. Na kui, Ala naxan laayidixi mixie be, naxee lama a ra, e fa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, e noma na sode.

²³ Beenun mixi xa no kisi sode danxaniya saabui ra, won nu na katafe Ala xa yaamarie ratinmede, alako won xa kisi, konko won mu no.

²⁴ Na kui, seriye bara won xuru han beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa alako won xa tinxinyi soto danxaniya saabui ra.

²⁵ Konko danxaniya to bara fa, won mu na seriye xa xurui bun ma sonon,

²⁶ barima wo birin bara findi Ala xa die ra, wo to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

²⁷ Wo tan naxee bara wo xunxa ye xora Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan fa a ra.

²⁸ Yuwifin nun Gireki, konyi nun xore, xeme nun gine, wo birin keren Ala xa Mixi Sugandixi Isa i.

²⁹ Xa wo bara findi Isa Ala xa Mixi Sugandixi gbe ra, wo bara findi Iburahima xa die nun ketongoe ra aloko Ala xa laayidixi ki naxe.

4

Konyi nun di

¹ N wama naxan falafe, ke tongoma, a dimedi temui, hali a baba ke to findixi a gbe ra, a luxi alo konyi naxan mu gexi a yete soto.

² A luma yatigie nun karamoxe xa yaamari nan bun ma, han a baba na tin temui naxe a xa a yete soto.

³ Won tan fan to mu nu Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolon, won nu luxi ne alo dimedie. Won nu na dunja fe kobie xa konyiya nan bun ma.

⁴ Waxati to kamali, Ala naxa a xa Di xee dunja ma gine nde saabui ra. A naxa bari Ala xa seriye bun ma,

⁵ alako a xa mixie xunsara naxee nu na Ala xa seriye xa kiiti bun ma. A naxa won xunsara alako won xa findi Ala xa die ra.

⁶ Wo to findi a xa die ra, Ala naxa a xa Di Xaxili raso wo boje i, xaxili naxan xili tima, «n Ba.»

⁷ Na nan a ra wo bara mini konyiya kui, wo bara findi Ala xa die ra. Wo to findixi a xa die ra, Ala man bara wo findi a ketongoe ra.

⁸ Singe wo mu nu Ala kolon. Dunja fe kobie nan nu findixi wo marigi ra, a fa li nee nun Ala tagi ikuya.

⁹ Yakosi wo bara Ala kolon. Ala bara wo fan kolon. Munse fa a niyaxi sonon wo man ghilenma na dunja fee ma naxee senbe nun tide mu gbo? Wo man wama lufe e xa konyiya bun ma?

¹⁰ Wo man bara bira yaamarie foxo ra, naxee a falama loxo ndee nun kike ndee tide gbo e boore be. Wo waxati ndee nun je ndee rafisa e boore be.

¹¹ N gaaxu ne wo naxa n ma xaranyi rabolo, n ma wali xa lu n ma fu.

¹² N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi, wo lu alo n tan, barima n fan luxi ne alo wo tan. Wo mu fe kobi yo raba n na.

¹³ Wo a kolon a n ma fure nan a niya, a singe singe n xa wo kawandi Isa xa masenyi fanyi ra.

¹⁴ Na nu xoxoxo wo be, konon n ma fe mu wo boje rapaaxu wo ma, wo mu wo makuya n na. Wo n nasene ne alo Ala xa maleke nde, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

¹⁵ Wo xa na seewe fori n minden? Singe n ma fe nu rasan wo ma han wo nu noma tinde wo yae yati bade n be.

¹⁶ N nondi falafe wo be, na bara a niya n xa findi wo yaxui ra?

¹⁷ Na mixie wama wo xa bira e foxo ra, konon na mu findima fe fanyi ra wo be. E wama won tagi isofe, alako wo xa lu e tan mabiri.

¹⁸ Xa wo gbata fe fanyi rabafe ra, na mu paaxu. Wo xa na mooli raba temui birin, hali n mu na wo yire.

¹⁹ N ma die, n man na toofo wo be alo gine xa toofo ditinyi ra, han Ala xa Mixi Sugandixi jere ki sabatima wo i temui naxe.

²⁰ A xoli n ma won birin xa lu yire keren, alako won xa won bore fahaamu, barima yakosi n bara hanme wo xa fe ra.

Hagara nun Sara xa misaali

²¹ Wo tan naxee wama kisi sotofo Ala xa yaamarie ratinmefe saabui ra, wo mu a kolon Ala xa seriye naxan falaxi?

²² A sebexi Kitaabui kui a di firin nan nu na Iburahima yi ra. Konyi gine naxa keren bari a be, xore gine fan naxa di gbete bari a be.

²³ A naxan soto konyi gine saabui ra, na barixi ne alo ibunadama birin barixi ki naxe, kono a naxan soto xore gine saabui ra, a barixi laayidi nan kui.

²⁴ Na gine firinyi misaalixi saate firin nan na. Saate naxan xirixi Sinayi geya fari nan a niyama mixi xa lu konyiya kui. Hagara misaalixi na saate nan na,

²⁵ naxan xirixi Sinayi geya fari Arabu boxi ma. A misaalixi Darisalamu fan na, naxan na konyiya kui a nun a xa die.

²⁶ Kono Darisalamu naxan na ariyanna, xore taa nan a ra. Won nga nan na ki.

²⁷ A sebexi Kitaabui kui,
«I tan naxan mu di barima, i xa jalexin.
I tan naxan mu di bari toore kolon,
i xui ramini, a ite jalexinyi kui,
barima gine naxan xa xeme bara mee a ra,
a xa di wuyama ne,
dangi xeme taa idoxoe ra.»

²⁸ Wo tan ngaxakerenyie, wo bara findi laayidi die ra alo Isiyaga.

²⁹ Na waxati, di naxan barixi ibunadama ki ma, a naxa di boore tooro, naxan barixi Ala Xaxili senbe saabui ra. Han ya a na na ki ne.

³⁰ Munse sebexi Kitaabui kui? A sebexi, «I xa konyi gine nun a xa di keri, barima konyi gine xa di nun xore gine xa di mu ke itaxunma.»

³¹ N ngaxakerenyie, na nan a ra won mu findixi konyi gine xa die xa ra. Won findixi xore gine xa die nan na.

5

Danxaniyatse xa xoreya

¹ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara, alako won xa xoreya soto. Na kui, wo xa ti a fanyi ra. Wo naxa tin konyiya nde yo xa doxo wo fari sonon.

² N tan Polu, n xa nondi fala wo be, xa wo tin na mixie xa wo sunna, Ala xa Mixi Sugandixi xa wali tide yo mu na wo be sonon.

³ N man xa a fala wo be, xeme naxan tinma e xa a sunna, a lanma a xa Ala xa yaamari birin natinme.

⁴ Wo tan naxee wama tinxinyi sotofe yaamarie ratinmefe saabui ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi tagi bara ikuya. Ala mu hinnema wo ra sonon.

⁵ Won won xaxili tima Ala Xaxili ra won ma danxaniya kui, alako won xa tinxinyi soto won xaxili tima naxan na.

⁶ Xa mixi biraxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa foxo ra, sunne nun sunnatareya tide yo mu na a be. Fe keren nan tide gbo: Mixi xa danxaniya Ala ma, a xa mixi xanu.

⁷ Wo nu na jerefe a fanyi ra. Pe, nde a niyaxi wo xa nondi rabolo?

⁸ Naxan wo bendunxi na ki, na mu findixi Ala ra naxan wo xili.

⁹ Lebini dondoronti noma farin gbegbe ratede.

¹⁰ N bara la wo ra Ala saabui ra, mixi yo fa a xa fa wo ya iso, wo mu tinma na xaxili mooli ra. Na kanyi fama ne a sare sotide.

¹¹ N ngaxakerenyie, xa a li nu han ya n na kawandi tife mixie xa sunna, munfe ra Yuwifie luma n paxankata ra? Xa a sa li nu n na kawandi mooli tima, Isa xa serexe wuri magalanbuxi ma, a mu findima woyen xoroxoe ra mixie be nu.

¹² N wama ne naxee na wo ya isofe, hali e mu a dan sunne fe gbansan ma. E xa e xemeɣa birin ba na.

Danxaniyatɔɛ jɛrɛ ki

¹³ N ngaxakerenyie, Ala wama wo xa lu xɔrɛya kui, kɔnɔ wo naxa na xɔrɛya mafindi yunubi ra. Wo wo bore mali xanunteya kui.

¹⁴ Ala xa seriye birin na yi yaamari kerenyi nan kui: Wo xa wo boore adamadi xanu alo wo yete.

¹⁵ Xa wo luma wo bore tɔɔɔ ra, wo nu wo bore jaxankata, wo a niya dɔyin, xa na mu a ra wo wo bore xa fe xun nakanama ne.

¹⁶ N wama naxan falafe wo be, wo xa a lu Ala Xaxili xa wo rapɛrɛ. Wo naxa bira wo yete waxɔnfe jaaxie fɔxɔ ra.

¹⁷ Adama waxɔnfe jaaxi nun Ala Xaxili seniyenxi, a keren mu a ra. Na firinyi na e bore gerefe, alako wo naxa wo waxɔnfe raba.

¹⁸ Xa Ala Xaxili na wo rapɛrɛfe, wo xaxili mu tima wo xa yaamari ratinmɛxie ra sɔnɔn.

¹⁹ Yunubitɔɛ waxɔnfee nan ya: langoeɲa, seniyentareɲa, sɔn kobi,

²⁰ kuye batufe, duureya, xɔnnanteya, lantareya, tɔɔne, bɔjɛ tefe, geenie fenfe i yete be, sɔnxɔfe, boore rafisafe a boore be,

²¹ milanteya, siisife, xulunyi jaaxie, nun na maniyee. N man xa a fala wo be, mixi naxee jɛrema na ki, e mu ariyanna sɔtɔma ke ra muku.

²² Kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi xa kewalie nan ya: xanunteya, sɛɛwɛ, bɔɲɛsa, diɲɛ, yarawase, fanyi, lanlanteya,

²³ bɔjɛ bɛxiya, nun yete suxui. Tɔnyo yo mu na na fe mɔɔlie ma.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi Isa fɔxirabiree bara yunubitɔɛ waxɔnfe rabɛɲin a nun fe jaaxi birin.

²⁵ Won to kisi sɔtɔ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, won xa bira a fɔxɔ ra.

²⁶ Won naxa won yete igbo, won naxa won bore raxɔnɔ, won naxa mila won bore ma.

6

Danxaniyatɔɛɛ xa mali

¹ N ngaxakerenyie, xa wo bara mixi nde suxu yunubi kui, wo tan naxee xa danxaniya tilinxi, wo xa a mafuruku alako a xa gbilen Ala ma. Kɔnɔ wo xa wo jɛngi sa wo yete xɔn ma, alako wo fan naxa bira na yunubi kui.

² Wo wo bore mali wo xa kote xaninde. Na kui, wo Ala xa Mixi Sugandixi xa seriye nan natinmema.

³ Xa mixi a yete igboma, a na a yete madaxufe.

⁴ Kankan xa a yete jɛrɛ ki mato, xa a fan, xa a mu fan. A naxa a boore jɛrɛ ki mato, a fa a fala, «N fan boore be.» Na kui, a xa a yete keren gbansan mato,

⁵ alako kankan xa a yete xa kote xanin.

⁶ Mixi naxan xaranyi sɔtɔma Ala xa masenyi xa fe ra, a lanma a xa a karamɔxɔ ki fe fanyi mɔɔli birin na.

⁷ Mixi yo naxa wo madaxu. Adamadi mu nɔma Ala madaxude. Kankan fama a yete xa wali sare sɔtɔde ne.

⁸ Mixi naxan birama a yete waxɔnfe jaaxi fɔxɔ ra, a fama ne sɔntɔde na xaxili kobi xa fe ra. Kɔnɔ mixi naxan birama Ala Xaxili waxɔnfe fɔxɔ ra, a fama kaside Ala Xaxili nan saabui ra.

⁹ Won naxa tagan fe fanyi rabafe ra. Xa won mu tagan, won fama ne sare fanyi sotode a waxati.

¹⁰ Xa won noma fe fanyi nde rabade, won xa a raba mixi birin be. A gbengbenyi won xa a raba won ngaxakerenyi danxaniyatose be dangife mixi birin na.

Nungui

¹¹ Wo yi sebeli mato, a xori xungbo, barima n na a sebefe n yete belexe nan na.

¹² Mixi naxee na wo karaxanfe wo xa sunna, e wama ne pama xa e matoxo. E na na rabafe ne alako e naxa jaxankate soto kawandi xa fe ra, naxan Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe masenma.

¹³ Sunnamixie yati mu Ala xa yaamari birin natinmema, konɔ e wama wo tan xa sunna, alako e xa xili fanyi soto na xa fe ra.

¹⁴ Konɔ n tan, n wama xili fanyi sotofe won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe nan ma fe ra, naxan bara a niya n jere ki nun dunja jere ki, e tagi xa ikuya.

¹⁵ Sunne nun sunnatereya tide yo mu na na. Findife mixi neene ra, na nan tide gbo.

¹⁶ Ala xa bɔnesa nun hinne fi mixi birin ma naxee birama na seriye foxo ra, a nun a xa pama Isirayila.

¹⁷ A donxɔe ra, mixi yo naxa n tooro, barima Isa xa toore foxi na n fate ma.

¹⁸ N ngaxakerenyie, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne wo xaxili ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Polu naxan sebe Efese danxaniyatɔe pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Polu naxan sebe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Efese taa kui nun a rabilinyi. Temui dangixi, Polu nu bara kawandi ti naa alako mixie xa danxaniya Isa ma. A lu ne na taa kui han jɛ firin. Fe naxee dangi Efese na waxati bun ma, e sebexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, Sora 19.

Polu yi Kitaabui sebe temui naxe, a nu saxi geeli Ala xa masenyi kawandife ma. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi a ma naxan findi yi Kitaabui ra.

Ala a to Efese danxaniyatɔe ralimaniya, a lonni fi e ma, yi Kitaabui noma fe gbegebe masende won fan be. A Ala sago makenɛnma won be a naxan nakamali a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. A sago na a ra mixi birin xa no kisi sɔtɔde Isa xa sɛɛɛɛ saabui ra. Yi Kitaabui a masenma won be a mixi yo mu na naxan xa wali fanyie noma a rakiside. Mixi kisima Ala xa hinne nan tun saabui ra. Yi Kitaabui man a masenma won be a danxaniyatɔe pama tide gbo Ala be. A bara wali so e yi ra, e xa nu na raba han beenun a man fama e fɔxɔ ra lɔxɔ naxe. A bara fe fanyie masen, a lanma danxaniyatɔe xa jɛɛɛ naxee ma. A man bara fɛɛɛ fi e ma e xa no tide Sentane kanke ala geresoe tima a gerefa kanke ki naxe.

Yi Kitaabui xa masenyi senbe gbo ki fanyi. Ala xa a rasabati won sondonyi kui. Ala xa a Xaxili ragoro won ma naxan lonni fima, naxan fee makenɛnma, alako won ma Ala kolonyi xun xa masa. Ala xa senbe fi won ma won xa lonni sɔto a xa Mixi Sugandixi xa xanuntɛya ma naxan dangi lonni birin na. Ala xa won nakamali a xa fe kamalixi birin na. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Polu naxan sebe Efese danxaniyatɔe pama ma

Xɛɛbui

¹ N tan Polu nan yi ki, Ala bara a ragiri naxan xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra. N bara wo tan Efese seniyentɔe xɛɛbu, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa danxaniyatɔe.

² Won Baba Ala nun won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne nun bojesa fi wo ma.

Ala matɔxɔe

³ Tantui nan Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra. Isa saabui ra, a bara barake birin nagoro won ma, naxan mɔoli mu kelima yi duniya ma, naxan mɔoli mu toma, naxan won malima ariyanna kira xɔn.

⁴ Beenun duniya geme singe jan xa dɔxɔ, Ala nu bara won sugandi Isa saabui ra alako won xa seniyen, won xa tinxin a ya i. A xa xanuntɛya kui,

⁵ a naxa janige tongo won xa findi a xa die ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, Ala sago fanyi ma.

⁶ Na birin nabaxi ne alako won xa a xa hinne xungbe matɔɔ, a naxan masenxi won be a xanuntenyi Isa saabui ra.

⁷ A tan Isa bara won xunsare fi a yete wuli ra. Won ma yunubie xafarixi a tan nan saabui ra. Na birin nabaxi Ala xa hinne makaabaxi nan kui,

⁸ a bara naxan fi won ma a yiriwaxi ra, lonni nun fahaamui ra.

⁹ A bara a sago gundo makenen won be, a to wa a xon a sago xa raba a xa Mixi Sugandixi saabui ra

¹⁰ waxati kamali temui. Ala sago findixi yi nan na: A xa se birin malan, naxee na koore a nun naxee na boxi, a xa a xa Mixi Sugandixi findi a birin xunyi ra.

¹¹ Won fan findixi ketongoe ra a tan nan saabui ra, alo Ala a janige tongoxi ki naxe, naxan fe birin nagirima a yete sago nun a xa nate ma.

¹² Na birin nabaxi ne alako won tan naxee findi mixi singee ra naxee e xaxili ti Ala xa Mixi Sugandixi ra, won xa Ala Nore Kanyi matɔɔ.

¹³ Wo fan to nɔndi masenxi rame Isa xa fe ra, xibaaru fanyi naxan kisi fi wo ma, wo naxa danxaniya a ma. Isa saabui ra, Ala naxa wo matɔnxuma a Xaxili Seniyenxi ra alo a laayidi ki naxe.

¹⁴ A bara a Xaxili Seniyenxi fi won ma won ke fole ra. A fama won ke dɔnxɔe birin fide won ma a na fa a xa mixie fɔɔ ra temui naxe. Yi birin nabaxi ne alako Ala Nore Kanyi xa matɔɔe soto.

Polu xa Ala maxandi Efesekae be

¹⁵ Na kui, kafi n a me wo danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, wo man seniyentɔe birin xanuxi ki naxe,

¹⁶ danyi yo mu na n ma tantui ma wo xa fe ra n ne Ala maxandima wo be.

¹⁷ N ma maxandi sigama Baba Ala Nore Kanyi nan ma, won Marigi Isa naxan batuma, a xa a Xaxili ragoro wo ma naxan fahaamui fima, naxan fee makenenma, alako wo xa Ala kolonyi xun xa masa.

¹⁸ N a maxandima wo boɔe xa fe to a fiixe ra alako wo xa kolon soto a ma a Ala bara wo xili, fe xa lu wo be wo wo xaxili tima naxan na, alako wo xa kolon soto Ala xa ke makaabaxi ma naxan findixi a xa seniyentɔe birin gbe ra,

¹⁹ alako wo man xa kolon soto Ala xa senbe xungbe ma naxan na won tan danxaniyatɔe be. Yi senbe findixi Ala xa senbe magaaxuxi nan na,

²⁰ a naxan namini a to a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a a magoro a yirefanyi ma ariyanna.

²¹ Ala bara mangeya fi a ma naxan dangi mangeya, nɔe, nun senbe birin na. A bara xili fi a ma naxan dangi xili birin na naxan falama yi duniɲa ma a nun aligiyama.

²² Ala bara fe birin sa a xa yaamari bun, a man fa a findi fe birin xunyi ra danxaniyatɔe nama be.

²³ Danxaniyatɔe nama fan luxi ne alo Ala xa Mixi Sugandixi fate. Naxan fe birin nakamalima a mɔoli birin na, a xa fe kamalixi birin na danxaniyatɔe nama tagi.

2

Kisi sotoma Ala xa hinne nan saabui ra

¹ Wo fan nu findixi mixi faxaxie nan na wo xa fe kobie nun wo xa yunubie xa fe ra

² wo nu jɛrɛma naxee ma. Wo nu biraxi yi dunɪpa fe kobie nan fɔxɔ ra. Wo nu biraxi Sentane nan fɔxɔ ra, jinnɛe xa mange naxan na kuye ma. Wo nu biraxi a xaxili nan fɔxɔ ra naxan na walife Ala yaxuie tagi.

³ Singe, won birin nu jɛrɛma na mooli nan na, won bira won fate waxɔnfe nun won yete xaxili fɔxɔ ra. Na kui, a nu lanma won xa Ala xa xɔnɛ nan tun sɔtɔ alo booree.

⁴ Kɔnɔ Ala xa kinikini gbo. A won xanuxi xanunteya tilinxi nan na.

⁵ Na kui, hali faxamixie nan to nu won na won ma fe kobi rabaxie xa fe ra, Ala naxa won nakeli na faxe ma, won nun a xa Mixi Sugandixi. Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra.

⁶ Ala to bara won nakeli faxe ma won nun a xa Mixi Sugandixi ra, a bara won naso ariyanna, a won dɔxɔ a fe ma.

⁷ A xa fonisireya kui, Ala kisi fixi won ma a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra, alako birin xa a xa hinne makaabaxi to waxati birin naxan sa fama.

⁸ Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra, wo xa danxaniya xa fe ra. Kisi mu kelima wo tan xa ma, Ala nan a fima mixi ma.

⁹ A mu kelima mixi xa wali fanyie xa ma. Na kui, mixi yo mu noma a yete matoxode.

¹⁰ Ala xa wali fɔxi nan na won na. Yakɔsi, a bara won daa a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, alako won xa nu wali fanyie raba, a bara naxee ti won ya i won xa nu jɛrɛ e ma.

Danxaniyatɔɛ pama findife Ala xa mixie nun Ala Xaxili sabatide ra Isa xa sɛrɛxɛ saabui ra

¹¹ Na kui, wo xa ratu a Yuwifie mu wo ra bari kɛpa ma. Naxee xili falama «sunnamixie», e wo fan xili falama «sunnataree». Wo xa a kolon a sunne findixi adama xa wali nan na, naxan nabama mixi fate ra.

¹² Wo xa ratu a singe ra wo mu nu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe yo kolon. Xɔnɛe nan nu wo ra Isirayilakae ya ma. Laayidi nun saate yo mu nu xirixi wo nun Ala tagi. Xaxili tide yo mu nu na wo yi ra, Ala kolontaree nan nu wo ra dunɪpa ma.

¹³ Kɔnɔ yakɔsi, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo tan naxee nu makuyaxi, Ala bara wo maso a ra a xa Mixi Sugandixi wuli saabui ra.

¹⁴ A tan nan lanyi rasoxi won tagi, pama firin xa findi keren na. A to a yete fate ba sɛrɛxɛ ra, a bara yaxuya tɛtɛ rabira naxan nu tixi won tagi.

¹⁵ A bara Yuwifie xa sɛriye, e xa yaamarie, nun e xa tɔnyie sɛnbe kana. A bara na pama firin tongo, a lanyi xiri e tagi, a e findi pama nɛɛnɛ keren na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ A xa faxe saabui ra wuri magalanbuxi ma, a bara e xa yaxuya kana, a e firin birin findi keren na, a lanyi nun bɔɲɛsa lu e tan nun Ala tagi.

¹⁷ A to fa, a naxa wo kawandi lanyi nun bɔɲɛsa ra, wo tan naxee nu makuya. Naxee fan nu makɔrɛ, a naxa nee kawandi lanyi nun bɔɲɛsa ra.

¹⁸ A tan nan naade rabixi won firin birin bɛ, won nun Baba Ala xa lu yire keren, a Xaxili Seniyeŋxi kerɛnyi saabui ra.

¹⁹ Na kui, wo tan naxee mu nu na Ala xa mixie ya ma, yakɔsi wo fan bara findi sɛniyɛntɔɛ ra, wo bara so Ala xa mixie ya ma.

²⁰ Wo bara lu alo banxi tixi naxan bunyi findi xɛrae nun namijɔnmɛɛ ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findi na banxi gemɛ hagige ra naxan tide gbo a birin bɛ.

²¹ Banxi yire birin a boore suxuxi a tan nan saabui ra, a ite, a findi hɔrɔmɔbanxi seniyeŋxi ra Marigi bɛ.

²² Isa bara a niya wo fan xa nu malan alo banxi biriki dɔxɔma a boore ra ki naxɛ. Ala na wo tife alo banxi a Xaxili sabatima dennaxɛ.

3

Ala xa gundo makenenfe

¹ Na nan a toxi, n Ala maxandima wo bɛ, n tan Polu, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa bɛ wo xa fe ra, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra.

² N laxi a ra, wo bara a mɛ Ala naxa a xa hinne taxu n na n xa a masen wo bɛ.

³ N ɲan bara a nde tagi raba, Ala bara a xa gundo masen n bɛ naxan singe nu nɔxunxi.

⁴ Wo na n ma sebeli xaran, wo nɔma nɛ a kolonde a fahaamui bara fi n ma Ala xa Mixi Sugandixi gundo xa fe ra.

⁵ Yi gundo mu nu makenenxi a singe ra nu adamadie bɛ alo a fa makenenxi Ala xa xɛɛra seniyeŋxie nun namijɔnmɛɛ bɛ ki naxɛ to Ala Xaxili Seniyeŋxi saabui ra.

⁶ A bara makenen fa, a si gbetɛɛ nun Isirayilakae bara findi pama keren na. E bara findi kɛ keren tongomae ra. Ala laayidi keren nan tongoxi e birin nalanxi bɛ, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xibaaru fanyi saabui ra.

⁷ Ala to hinnexi n na a senbɛ birin na, n fan bara findi yi xibaaru fanyi xa walikɛ ra.

⁸ Hali n to xurunxi dangi seniyeŋtɔɛ birin na, Ala bara hinne n na. A xa hinne findixi n bɛ yi nan na: N tan xa si birin kawandi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi makaabaxi ra,

⁹ n xa Ala gundo makenen adamadie birin bɛ, naxan nu nɔxunxi Ala Daali Mange yi ra. Kafi fe fɔlɔ fɔlɔ yi gundo nu nɔxunxi Ala yi,

¹⁰ kɔnɔ yakɔsi, a sago na a ra danxaniyatɔɛ pama xa a xa lonni birin makenen mangle nun nolae bɛ naxee na kuye ma.

¹¹ Yi birin findixi Ala xa nate nan na naxan nu na a yi ra abadan. A a birin nakamalixi won Marigi Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

¹² A tan saabui ra, won to danxaniyaxi a ma, won nɔma won makɔɛde Ala ra limaniya kui, siike xanbi.

¹³ Na kui, n bara wo maxandi limaniya naxa ba wo yi n ma tɔɔɛrɛ kui wo xa fe ra, barima a findima wo bɛ xunnakeli nan na.

¹⁴ Na nan a toxi, n nan n xinbi sinma Baba Ala ya i,

¹⁵ bɔnsɔɛ birin fatanxi naxan na, naxee na koore nun bɔxi.

¹⁶ N a maxandima a xa wo mali a xa nɔɛrɛ makaabaxi saabui ra, a xa wo bɔɲɛ senbɛ so a Xaxili saabui ra.

¹⁷ N a maxandima a xa Mixi Sugandixi xa sabati wo bɔɲɛ i danxaniya saabui ra, wo man xa sabati xanunteya kui. Wo xa xanunteya suxu alo wuri bili sanke bɔxi suxuxi ki naxɛ.

¹⁸ N a maxandima a xa senbɛ fi wo ma, alako wo nun seniyeŋtɔɛ birin xa nɔ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya gbɔya, a kuyɛya, a itɛya, nun a tilinyi kolonde wo mabiri.

¹⁹ Wo xa kolon sɔto a ma Ala xa Mixi Sugandixi wo xanuxi ki naxɛ, xanunteya naxan mu nɔma fahaamude a gbɔya xa fe ra, alako Ala xa wo rakamali a xa fe kamalixi birin na.

²⁰ Ματοχδε na Ala be naxan noma fe birin na a senbe saabui ra a naxan fixi wo ma, naxan noma fe birin na, dangi won ma maxandi nun mapoxunyi ra

²¹ Ματοχδε na a tan nan be danxaniyatoe pama nun a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra waxati birin, abadan. Amina.

4

Danxaniyatoee jere ki:

Nerefe lanyi kui

¹ Na kui, n tan naxan bara findi geelamani ra Marigi xa fe ra, n bara wo mayandi wo jere ki xa a masen a Ala nan yati wo xilixi.

² Wo xa jere yete magore nun boje bexi kui, wo nu dije wo bore be, wo ti wo bore san na xanunteya kui.

³ Wo xa fe birin naba alako lanyi naxa kana wo tagi, Ala Xaxili Seniyeñxi naxan fixi wo ma bojesa ra.

⁴ Won findixi fate keren nan na. Ala Xaxili Seniyeñxi keren nan a ra. Ala wo fan xilixi ne wo xa wo xaxili ti fe keren nan na.

⁵ Marigi keren, danxaniya keren, nun xunxa keren nan na won be.

⁶ Ala keren nan na won be naxan findixi birin Baba ra, naxan na birin xun ma, naxan walima birin saabui ra, naxan na birin i.

⁷ Kono hinne fixi kankan ma won ya ma alo Ala xa Mixi Sugandixi a xasabixi ki naxe.

⁸ Na nan a toxi a sebexi,
«A to te koore,
a naxa a yaxuie suxu,
a naxa adamadie ki.»

⁹ A to sebexi, «A bara te,» na nan na ki a bara goro han boxi ma sinden, beenun a man xa te.

¹⁰ Naxan goro, na nan man texi koore birin xun ma, alako a xa fe birin nakamali.

¹¹ A adamadie ki naxan na, a findi yi nan na: ndee xa findi xerae ra, ndee xa findi namponmee ra, ndee xa findi xibaaru fanyi kawandilae ra, ndee xa findi danxaniyatoe xunmatie nun karamoxoe ra.

¹² A won kixi ne na birin na alako won xa seniyeñtote mali e xa fata Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatoe pama rapere de yare.

¹³ Won xa bira na foxo ra han won birin xa lu lanyi kui naxan kelima danxaniya nun Ala xa Di kolonfe ma, han won birin xa kamali alo Ala xa Mixi Sugandixi kamalixi ki naxe.

¹⁴ Na temui won mu luma sonon alo diyoree. Won mu lintanma sonon alo wuri naxan saxi ye fari, moronyi nun foye naxan tutunma, e a xanin yire birin. Na kui, mixie mu noma won natantande sonon e xa wule kawandi ra, e xa koota, nun e xa yanfanteya ra.

¹⁵ Won xa nondi nan fala xanunteya kui. Fe birin kui, won xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, naxan findixi danxaniyatoe pama xunyi ra. Won xa mo na danxaniya kui.

¹⁶ Xunyi nan fate salonse birin naperema. Kankan xirixi a boore ra, kankan a xa wali rabama, alako fate birin xa mo, a xa senbe soto xanunteya kui.

Nerefe lahale neene ma, tinxinyi nun seniyeñyi kui

¹⁷ Na kui, n yi nan falama wo be, n man xa a mabanban Marigi xili ra: Wo naxa jere sonon alo danxaniyataree jere ma ki naxe. E xaxilie birama fe fufafu nan tun foxo ra.

¹⁸ E xaxilie ifooroxi. E xa fe kolontareya nun e xa sondon xoroxoya bara a niya e xa gan Ala xa kisi ra.

¹⁹ E mu yaagima fefe ma sonon. E bara e yete rabolo langoepa xili ma. E mu wasama fe kobi mooli birin nabafe ra.

²⁰ Kono Ala xa Mixi Sugandixi mu wo tixi na kira xa xon!

²¹ Wo a xa fe mexi ne, wo man bara xaran a xa fe ra. Wo a kolon yati a nondi na Isa nan yi.

²² Wo tinkanxi ne wo xa wo yi ba wo jere ki fori ra, naxan wo xun nakanama wo waxonfe kobi saabui ra.

²³ Wo boje nun wo xaxili xa mafindi boje neene nun xaxili neene ra.

²⁴ Wo xa wo lahale fori masara a neene ra. Wo luma ne alo wo bara findi mixi neene ra Ala naxan daaxi a xa jere a xa tinxinyi nun seniyenyi yati kui.

²⁵ Na kui, won xa wule lu, won xa nondi nan fala won bore be, barima won findixi fate keren salonyie nan na.

²⁶ Xa wo xono, wo naxa yunubi raba. Wo naxa a lu soqe xa dula xone na wo boje kui,

²⁷ alako wo naxa santide lu Ibulisa be.

²⁸ Mupeti xa mupre lu. A xa wali tinxinyi kui alako a xa munafanyi soto a naxan fima setaree ma.

²⁹ Wo naxa a lu woyen kobi yo xa mini wo de i. Wo xa woyen fanyi nan fala naxan noma mixi malide a hayi ki ma, alako wo xa woyenyi xa findi hinne ra e be.

³⁰ Wo naxa Ala Xaxili Seniyenxi tooo, Ala wo matonxumaxi naxan na han a fama won foxo ra loxo naxe.

³¹ Wo xa wo yi ba yi fe mooli birin na: xone, bojete, jaaxupa, joxonsosoe, konbi, a nun fe kobi mooli birin.

³² Wo xa marafanyi nun boje fanyi masen wo bore be. Wo xa dije wo bore ma alo Ala dijexi wo fan ma ki naxe a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

5

Nerefe naiyalanyi kui

¹ Na kui, wo to bara findi Ala xa di xanuxie ra, wo xa a foxi nan naba.

² Wo xa jere xanunteya kui alo Ala xa Mixi Sugandixi won xanuxi ki naxe, a a yete fi won ma fe ra, a findi won ma serexe ra naxan labunde xiri rafaan Ala ma.

³ Kono langoepa, mile, nun seniyentarepa mooli yo naxa lu wo yi ra. E xa fe jan naxa fala wo tagi, barima na mu lan seniyentoe ya ma.

⁴ Woyenyi masuturatare, daxupa woyenyi, woyen paaxi, e sese naxa me wo tagi. Na mu lan. Wo xa nu tantu woyenyi nan fala wo bore tagi.

⁵ Wo xa a kolon a fanyi ra, a langoe, seniyentare, a nun milante (naxan maniya kuye batui ra), e sese mu findixi ke tongoma ra Ala nun a xa Mixi Sugandixi xa mangeya niini bun ma.

⁶ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu woyenyi fufafu ra. Yi yunubi moolie xa fe ra, Ala xa xone goroma ne mixie ma naxee mu a xui suxuma.

⁷ Na kui, wo naxa gbaku e ra.

⁸ Singe, dimi nan nu wo ra, kono yakosi, wo bara findi naiyalanyi ra Marigi saabui ra. Wo xa wo jere alo a lan naiyalanyi xa die xa e jere ki naxe.

⁹ Naiyalanyi xa wali toma fe fanyi birin, tinxinyi birin, nun nondi birin kui.

¹⁰ Wo xa kata wo xa kolon soto fee ma naxee Ala kenexxi.

¹¹ Wo naxa wo gbe raso dimi xa wali kobi ya ma feo! Wo xa na fe mooli rami ne kene ma.

¹² Barima na mixi moolie fe naxee rabama noxunyi kui, hali a ifalafe yete mayaagi.

¹³ Kono naiyalanyi fe naxan birin makenenma, a toma ne ya ra.

¹⁴ Fe naxan birin toma ya ra, a fan bara findi naiyalanyi ra. A falaxi na nan ma,

«I tan naxan xife, xunu.

Keli faxamixie ya ma,

Ala xa Mixi Sugandixi xa yanbe xa ti i ma.»

¹⁵ Na kui, wo meeni wo jere ki ma. Wo naxa wo jere alo xaxilitaree. Wo xa wo jere ne alo xaxilimae.

¹⁶ Wo meeni yi temui ma, barima yi temui mu fan.

¹⁷ Na na a ra, a mu lan wo xa wo jere alo xaxilitare. Wo xa kolon soto Marigi waxofe ma.

¹⁸ Weni naxa wo rasiisi, barima xaxilitarepa nan na ki. Wo xa kamali Ala Xaxili Seniyenxi nan na.

¹⁹ Wo xa woyen wo bore be suuki nun beeti ra. Wo xa suukie nun beetie ba Marigi be naxee kelima wo boje yati yati ma.

²⁰ Wo xa tantui rasiga Baba Ala ma fe birin xa fe ra, temui birin. Wo xa na raba Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xili saabui ra.

Nerefe yete magore kui

²¹ Wo xa wo yete magoro wo bore be Ala xa Mixi Sugandixi xa yaragaaxui kui.

²² Ginsee, wo xa wo yete magoro wo xa morie be, alo wo wo yete magoroma Marigi be ki naxe.

²³ Xeme findixi a xa gine xunyi nan na, alo Ala xa Mixi Sugandixi findixi danxaniyatoe pama xunyi ra ki naxe. Danxaniyatoe pama fan findixi a fate nan na, a bara naxan nakisi.

²⁴ Danxaniyatoe pama a yete magoroma Ala xa Mixi Sugandixi be ki naxe, ginsee fan lanma e xa e yete magoro e xa morie be na ki ne fe birin kui.

²⁵ Xeme, wo xa wo xa ginsee xanu alo Ala xa Mixi Sugandixi danxaniyatoe pama xanuxi ki naxe. A a yete fi danxaniyatoe pama xa fe ra

²⁶ alako a xa a raseniye, a xa a rafixe ye ra masenyi saabui ra,

²⁷ a xa a dentege a yete be nore kui. Na kui, danxaniyatoe pama luma ne alo dugi tofanyi, xosi yo mu na naxan ma, naxan mu matoroxoxi. A xa seniyen, tantanyi yo naxa lu a ma.

²⁸ Xeme lanma e xa e xa ginsee xanu na mooli nan na. E xa e xanu alo e e yete fate xanuxi ki naxe. Naxan a xa gine xanuma, a a yete nan xanuxi.

²⁹ Mixi yo mu na naxan a yete fate xonma, barima mixi birin a yete rabaloma, a meeni a yete fate ma. Ala xa Mixi Sugandixi fan meenima danxaniyatoe pama ma na ki ne,

³⁰ barima won findixi a fate salonyie nan na.

³¹ «Na kui, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a a maso a xa gine ra, e findi fate keren na.»

³² Gundo belebele nan na ki, kono n na Ala xa Mixi Sugandixi nun danxaniyatoe jama nan ma fe falafe.

³³ Kono kankan xa a xa gine xanu alo a yete yati. Gine fan lanma a xa a xa mori binya.

6

¹ Die, wo xa wo nga nun wo baba binya Marigi xa fe ra, barima na nan findi fe tinxinxi ra.

² Yaamari singe nan ya, barake laayidixi naxan xanbi ra: «I xa i nga nun i baba binya,

³ alako fee xa sooneya i be, i xa simaya soto dunija bende fupi fari.»

⁴ Babae, wo fan naxa wo xa die raxono. Wo xa e xuru, wo e rasi alo Marigi wama a xon ma ki naxe.

⁵ Konyie, wo xa wo marigie sago raba, naxee na wo xun ma yi dunija ma. Wo xa e binya, wo gaaxu e ya ra. Wo xa e sago raba wo nii ra, alo wo Ala xa Mixi Sugandixi sago rabama ki naxe.

⁶ Wo naxa a raba e ya tode gbansan xa ra, alo naxee katama e yete rafande mixi ma. Wo xa a raba ne alo Ala xa Mixi Sugandixi xa konyie naxee Ala sago rabama e boje birin na.

⁷ Wo a raba wo tinxi ra. Wo naxa wali e be alo wo na walife e tan gbansan nan ma fe ra. Wo xa wali ne alo wo na walife Marigi nan be,

⁸ barima wo a kolon, mixi fe fanyi yo raba, xa a findi konyi ra, xa a findi xore ra, Marigi a sare fima ne.

⁹ Konyi marigie, wo fan xa a raba na ki ne wo xa konyie be. Wo xa ba xaapefe e ma, barima wo a kolon Marigi keren nan na wo birin be koore ma, naxan mu mixi yo rafisa a boore be.

Ala geresose naxee fima danxaniyatoe ma

¹⁰ A donxoe ra, wo xa wo senbe so Marigi saabui ra nun a xa senbe magaaxuxi saabui ra.

¹¹ Wo xa Ala xa geresose birin tongo, alako wo xa no tide Ibulisa xa koota birin kanke.

¹² Barima won mu na ibunadama xa gerefe. Mangee, nolae, yi dunija senbema naaxie, jinne naxee na kuye ma, gere na won nun nee nan birin tagi.

¹³ Na nan a ra, wo xa Ala xa geresose birin tongo alako na loxo kobi na a li, wo xa no tide. Na gere raponyi xa wo li wo tixi.

¹⁴ Na kui, wo xa ti ne. Wo wo tagi ixiri nondi ra. Wo tinxinyi findi wo kanke makantase ra.

¹⁵ Wakilife xibaaru fanyi masende naxan bojesa fima mixi ma, wo xa na findi sankiri ra wo sanyie be.

¹⁶ Safe na birin xun ma, wo xa danxaniya suxu wo yi ra alo wure lefa. Na nan noma Sentane xa tanbe radexexie ratide, a e raxuben.

¹⁷ Wo man xa kisi suxu naxan findixi wo xun makantase ra. Wo Ala Xaxili Seniyeenxi xa santidegema fan suxu naxan findixi Ala xa masenyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi temui birin a Xaxili Seniyeenxi saabui ra, duba nun maxandi mooli birin na. Na kui, wo naxa yanfa. Wo xa wo tun nabexi ne Ala maxandife ra seniyeentoe birin be.

¹⁹ Wo xa Ala maxandi n fan be, alako n na n de ibi, Ala xa n mali a xa xibaaru fanyi gundo makenende birin be limaniya ra.

²⁰ N findixi Ala xa santigi nan na yolonxonyi bara balan naxan ma na xibaaru fanyi xa fe ra. Wo xa Ala maxandi n be alako n xa a masen limaniya ra alo n lan n xa a masen ki naxe.

Woyen donxe

²¹ Tikike n ma fe nun n ma wali xa fe birin masenma ne wo be. Won ngaxakerenyi xanuxi nan a ra danxaniya kui. Tunnabexila nan a ra Marigi xa wali kui.

²² N a xexi wo ma na nan ma, alako a xa muxu xa fe tagi raba wo be, a man xa wo boje ralimaniya.

²³ Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa bojesa, xanunteya, nun danxaniya fi ngaxakerenyie ma.

²⁴ Ala xa hinne fi birin ma Marigi Isa xa xanunteya mu ponma mixi naxee be.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Filipi danxaniyatɔe pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛra Pɔlu naxan seɓe Isayankae ma naxee nu sabatixi Filipi taa kui. Singe Pɔlu nu bara kawandi ti menni alako mixie xa danxaniya Isa ma. E xa danxaniya naxa sabati a fanyi ra, han e Pɔlu mali a xa wali kui yire gbete. Na taruxui seɓexi Isa xa Xɛrae xa Taruxui kui, sora 16.

Pɔlu to balan geeli Roma a xa danxaniya xa fe ra, Ala naxa a niya a xa bataaxɛe seɓe danxaniyatɔe pama ndee ma. Pɔlu naxa bataaxɛe keren seɓe Filipi danxaniyatɔe ma. A naxa e ralimaniya alako e xa lu Ala sagoe, e man xa findi misaali fanyi ra naxan nɔma a niyade mixi gbete xa bira Isa fɔxo ra. Pɔlu naxa e ratu a e mu noma e yete rakiside e xa fe fanyi saabui ra, fo Isa saabui ra naxan a yete baxi sɛrɛɛ ra dunɔpa birin ɓe.

To Isayankae man noma limaniya sɔtɔde yi Kitaabui saabui ra. Ala xa masenyi xaxili fanyi nun senɓe fima mixie ma e na e ɓɔɓe rabi a ɓe. Ala xa won mali alako won xa seɛwe kolon naxan fatanxi Alatala ra. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Filipi danxaniyatɔe pama ma

Xɛebu

¹ N tan Pɔlu nun Timote, naxee findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyie ra, muxu bara wo xɛebu, Ala xa Mixi Sugandixi xa seniyentɔe naxee na Filipi, a nun wo xa yareratɛe nun wo malimae.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun ɓɔɓesa fi wo ma.

³ Temui birin n na ratu wo ma, n Ala tantuma nɛ.

⁴ N Ala maxandima wo ɓe seɛwe ra temui birin,

⁵ barima wo bara n mali Ala xa masenyi kawandife ra kabi a fɔle han yakɔsi.

⁶ N a kolon, Ala, naxan wali fanyi fɔloxi wo tagi, a fama nɛ a rakamalide a xa Mixi Sugandixi Isa fa loxoɛ.

⁷ A lan nɛ yi xaxili xa lu n ɓe barima wo rafan n ma. Xa n na geeli kui, xa n na Ala xa xibaaru fanyi xunmageresofe kawandi ra, Ala hinnema nɛ won birin na.

⁸ Ala a kolon n wo xanuxi alɔ a xa Mixi Sugandixi Isa wo xanuxi ki naxe.

⁹ N Ala maxandima nɛ wo ɓe alako wo xa xanunteya xun xa masa fe kolonyi nun fahaamui tilinxi ra,

¹⁰ alako wo xa nɔ a kolonde fe naxan tide gbo. Na kui, wo ɓɔɓe xa fiixe, marakɔɔsi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi fa loxoɛ.

¹¹ Na loxoɛ Isa fama nɛ wo matinxinde alako Ala xa matɔxo, a senɓe xa kolon.

Pɔlu nun kawanditie

¹² N ngaxakerenyie, wo xa a kolon, tōore naxan n lixi, na bara Inyila Isa masenyi wali rasōneya,

¹³ barima mange xa sōorie nun mixie birin bara a kolon n na geeli kui Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan ma.

¹⁴ N ngaxakerenyie bara limaniya Marigi xa fe ma n ma paxankate saabui ra. Yakōsi e mu gaaxuma fefe ya ra, e Ala xa masenyi kawandima senbe ra.

¹⁵ Nōndi nan a ra, ndee na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandife mile nun tōone nan ma, kōnō ndee fan na kawandi tife bōpe fanyi nan na.

¹⁶ Nee a rabafe xanunteya nan na, barima e a kolon a n findixi Xibaaru Fanyi xunmagereso nan na.

¹⁷ Booree Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandima e xa yete igbopa nan na. E bōpe mu fiixe. E jōxō a ma a e nōma n ma geeli paxankate xun masade e xa kawandi ra.

¹⁸ Fefe mu a ra. Xa e bōpe fiixe, xa e bōpe mu fiixe, e na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masenfe. Yi findima seewe nan na n be to nun tina,

¹⁹ barima n a kolon fe naxee bara n li, e findima kisi nan na n be wo xa Ala maxandi saabui ra nun a xa Mixi Sugandixi Isa Xaxili xa mali saabui ra.

²⁰ N a kolon n fe birin nabama alako n naxa yaagi fefe ra. N xa limaniya yakōsi alō temui dangixi alako Ala xa Mixi Sugandixi xa matōxōe soto n ma simaya xa na mu n ma faxe saabui ra.

²¹ N ma dunipeigiri kui, n birama ne Ala xa Mixi Sugandixi fōxō ra. N ma faxe findima fe fanyi nan na n be,

²² kōnō xa n lu dunija, n nōma ne wali gbegbe rabade Ala be. Awa, n munse rabama? N mu a kolon.

²³ Na fe na n bendunfe yire firin. A xoli n ma n xa keli be, n xa siga Ala xa Mixi Sugandixi yire. Na fan dangi fe birin na.

²⁴ Kōnō a lanma n xa lu dunija wo tan ma fe ra.

²⁵ N bara a kolon n luma ne wo ya ma alako wo xa siga yare, wo man xa seewa danxaniya kui.

²⁶ N na gbilen wo yire, wo xa matōxōe Ala xa Mixi Sugandixi Isa be, na xun fama masade n ma fe ra.

²⁷ Wo jere ki xa lan Ala xa Mixi Sugandixi xa Xibaaru Fanyi ma tun, alako xa n na wo ya ma ba, xa n mu na ba, n nōma a kolonde xaxili keren nan na wo be, wo birin walife danxaniya keren nan na, danxaniya naxan fatanxi Ala xa Xibaaru Fanyi ra.

²⁸ Wo naxa gaaxu wo gerefae ya ra. Wo xa limaniya findixi tōnxuma nan na e be e lōefe ra, wo fan xa a kolon wo kisima ne.

²⁹ Na kisi kelixi Ala nan ma, barima a bara hinne wo ra dōxō firin: Wo danxaniyafe Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nun wo man tōwōfe a be,

³⁰ alō wo n fan to tōwō ra ki naxe. Alō wo man bara a me ki naxe, han ya n na na tōore nan kui.

2

Isa xa misaali

¹ Ala xa Mixi Sugandixi to madundui nde fima wo ma, a xa xanunteya to limaniya nde fima wo ma, lanyi to na wo nun Ala Xaxili Seniyenxi tagi, xanunteya nun kinikini nde to na wo yi ra,

² wo xa n ma jexexinyi rakamali. Wo lu lanyi kui. Xaxili keren, xanunteya keren, nun jere ki keren nan xa lu wo tagi.

³ Wo naxa fefe raba tɔɔnɛ kui. Wo naxa wo yete rafisa wo booree be. Wo nde ba wo xa fe ra, wo a sa wo boore gbe xun yete magore kui.

⁴ Wo naxa wo yete xa munafanyi fen. Wo wo booree nan ma munafanyi fen.

⁵ Wo yuge xa lu alo Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

⁶ Kabi abadan, a nu na Ala keɲa ne, kɔɔ a mu tin a xa a yete tide sa Ala ilanyi.

⁷ A naxa diɲe a yete birin ma, a tin lude konyi keɲa ma, a bari dunɲa ma alo adamadi, mixie fan naxa a kolon adamadi ra.

⁸ A naxa a yete magoro, a xa Ala sago raba, han a naxa tin faxe ra wuri magalanbuxi ma.

⁹ Na nan a toxi Ala naxa a binya, a a xili gbo dangi xili birin na,

¹⁰ alako naxee na koore, naxee na ɔɔxi, naxee na ɔɔxi bun ma, e na Isa xili me temui naxe, e birin xa e xinbi sin a bun,

¹¹ e xa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na Marigi ra.»

Na xa findi matɔɔɛ ra Baba Ala be.

¹² N xanuntenyie, wo bara n xui suxu n nu na wo tagi temui naxe. Yakɔsi fan, wo xa Ala xa yaamarie rabatu n xanbi dangife a singe ra. Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa wakili wo xa kisi xa fe ra.

¹³ Ala nan fe ragirima wo ma alako wo janige xa lan a gbe ma, wo xa a waxɔnfe raba.

¹⁴ Wo ne fefe rabama wo naxa wo yaxaseri masa, wo naxa sɔɔɔɔ,

¹⁵ alako nɔndi nun seniyenyi xa lu wo be, wo tan Ala xa die naxee yanbama alo te dexe yi dunɲa mixi paaxi tinxintaree ya ma,

¹⁶ wo ne kisi masenyi tima temui naxe. Na kui, n matɔɔɔɛ sɔɔma Ala xa Mixi Sugandixi fa loɔɔɛ, barima n mu dunɲa igitixi tɔɔre kui fufafu ra.

¹⁷ Hali n faxa wo be, n ma dunɲeigiri fama findide wo be seɛɛɛ nan na naxan sama wo xa danxaniya seɛɛɛ xun ma. Na n naseɛwama ne.

¹⁸ Wo fan xa seɛwa, won birin xa seɛwa.

Timote nun Epafrodite

¹⁹ N bara n xaxili ti Marigi Isa ra a xa n mali alako n xa Timote xee wo ma, alako a xa n nalimaniya wo xa xibaaru ra.

²⁰ Mixi yo mu na n yi ra, wo xa fe rafan naxan ma alo a tan.

²¹ Birin wama e yete kan xa geeni nan xɔn ma, e mu na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa geeni xa fenfe.

²² Wo a kolon Timote bara a tunnaɓexi tɔɔre kui Ala xa Xibaaru Fanyi xa fe ra. Kabi a naxa wali folo n seeti ma temui naxe, a bara lu alo di naxan birama a baba foxo ra.

²³ Na kui, a xoli n ma n xa a xee wo yire, n ma fe makenenma temui naxe.

²⁴ N a kolon a gbe mu luxi, Ala xa a ragiri n xa fa wo yire.

²⁵ Kɔnɔ n ma mapɔxunyi ma, fo n xa n ngaxakerenyi Epaforodite xɛ wo yire. A bara n mali ki fanyi ra Ala xa fe geremaso kui, alo wo a xɛxi n ma fe naxan ma.

²⁶ Wo to xoli bara a suxu ki fanyi. A bara kontɔfili barima wo bara a xa fure fe mɛ.

²⁷ A fura nɛ a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa, kɔnɔ Ala naxa kinikini a ma. Ala naxa kinikini n fan ma, alako na sunnunyi naxa sa n ma tɔɔre xun.

²⁸ Na na a ra n bara gbata a xɛfe ra wo ma alako wo xa jɛlexin a tofe ra, n fan bɔjɛ ndedi xa sa.

²⁹ Wo xa a rasɛnɛ Marigi xili ra sɛwɛ kui. Wo xa yi mixi mɔoli binya,

³⁰ barima a mu tondi fefe yo ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wali kui, hali a findi a bɛ faxɛ ra. A bara n mali wo tan mu nu noma n malide naxee ra.

3

Kisi sɔtɔfe

¹ Yakɔsi, n ngaxakerenyie, wo xa sɛwɛ wo Marigi ra. N mu taganma gbilende fee tagi rabade wo bɛ, n naxee sɛbɛxi wo ma tɛmɛi dangixi, alako na xa wo ratanga.

² Wo xa wo yetɛ ratanga mixi jaaxie ma, wali kobi rabae naxee wama finɛ rawalife tun mixi sunnafa ma.

³ Won tan nan na mixi sunnaxie ra a nondi ki ma, won tan naxee Ala batuma a Xaxili Seniye xaxi ra, naxee sɛwɛwama Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, naxee mu e xaxili tima e yetɛ ra.

⁴ Xa n wa, n fan noma n xaxili tide n yetɛ ra. Xa mixi nde a mapɔxunxi nɛ a a noma a xaxili tide a yetɛ ra, n dangi na kanyi ra pon!

⁵ N sunnaxi a xi solomasaxan lɔxɔɛ nɛ, Isirayilaka nan n na, naxan kelixi Bunyamin bɔnsɔɛ, Eburu yati yati nan lanxi n ma n bari ki ma.

⁶ N nu biraxi Ala xa seriye fɔxɔ ra a Fariseni ki nɛ, n nu fa Isa xa danxaniyatɔɛ jaxankata. Marakorɔsi jaaxi yo mu nu na n ma.

⁷ Kɔnɔ yakɔsi, n to bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, n nu se naxan birin mapɔxunxi fe fanyie ra, e tide yo mu na n bɛ sɔnɔn.

⁸ Marigi Isa kolonfe nan tide gbo nee birin bɛ. Ala xa Mixi Sugandixi sɔtɔfe dangi na fe birin na, n bara naxee lu a xa fe ra. Na fee bara lu n bɛ alo fee fufafu alako n xa Isa xa munafanyi soto.

⁹ N xa lu a tan nan ma fe, barima n yetɛ senbɛ mu noma n findide mixi tinxinxɛ ra. N mu noma Ala xa seriye birin nabatude. Kɔnɔ xa n bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, Ala tan noma nɛ n matinxinde. Ala nan mixi matinxinma danxaniya saabui ra.

¹⁰ Na kui, n wama naxan xɔn, n xa Isa kolon. N xa a xa marakeli senbɛ kolon, n man xa tɔɔrɔ alo a tɔɔrɔxi ki naxɛ. N wama lufe nɛ alo Isa nu na ki naxɛ a faxa tɛmɛi,

¹¹ alako n fan xa keli faxɛ ma.

¹² N a kolon n mu nu gɛ na birin sɔtɔde sinden, n ma fe mu gɛxi kamalide. Kɔnɔ n xa siga yare alako Isa n sugandixi fe naxan ma, n fan xa a xa fe suxu.

¹³ N ngaxakerenyie, n a kolon n mu gɛxi a suxude sinden, kɔnɔ n fe keren nan nabama: N mu n kobe ratoma, n sigama yare nan tun ma.

¹⁴ N birama nɛ n ma wali fɔxɔ ra, alako n xa sare soto Koore Mange Ala won xilixi naxan ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹⁵ Won tan naxee xa danxaniya bara tilin, a lanma na maɲɔxunyi nan xa lu won birin yi ra. Kɔnɔ xa a sa li mixi nde mu lanxi na fe ma, Ala fama na fan fiixede na kanyi be.

¹⁶ Won xa siga yare alo won darixi a ra ki naxe.

¹⁷ N ngaxakerenyie, wo xa n fɔxi raba. Mixi naxee ɲere ki luxi alo muxu gbe, nee nan xa findi misaali ra wo be.

¹⁸ Ala xa Mixi Sugandixi yaxuie bara wuya, naxee mu lama a xa seɛɛɛ ra wuri magalanbuxi ma. N ɲan bara na fala wo be sanya wuyaxi, kɔnɔ yakosi n a masenma ne wo be n yaye ra.

¹⁹ E bara lɔɛ. E yete waxɔnfe bara findi e xa ala ra. E naxan itema, na nan fama e ragorode. E birama yi duniɲa gbansan nan fɔxɔ ra.

²⁰ Kɔnɔ won tan xɔnyi na ariyanna nan na, won nakisima Marigi Isa kelima dennaxe fafe ra won fɔxɔ ra. Won na na nan mamefe.

²¹ A fama ne won fate makinikinixie masarade, e xa lu nɔre kui alo a gbe. A na rabama a senbe nan na, naxan dangi senbe birin nalanxi ra.

4

Marasi donxɔɛ

¹ N ngaxakerenyie, a xɔli n ma n xa siga wo xɛɛbude. N bara ɲɛlexin wo xa fe ra, naxan bara a niya n xa binye sɔtɔ. N xanuntenyie, wo bira Marigi fɔxɔ ra alo wo darixi a ra ki naxe.

² Ewodiye nun Sintike, yandi wo xa lan wo bore ma Marigi xa fe kui.

³ N malima fanyi, n bara i maxandi, i xa e mali, barima e fan bara n mali n ma kawandi tife geremaso kui. Kilementi fan bara n mali, alo n walibooree naxee xilie seɛɛɛ kisi buki kui.

⁴ Wo seɛɛɛ Marigi ra temui birin. N man xa a fala wo be, wo xa seɛɛɛ.

⁵ Wo xa boɲe beɛi xa makenen birin be. Marigi mu buma fafe ra sɔnɔn.

⁶ Wo naxa kɔntɔfili fefe ra, wo xa Ala maxandi fe birin kui, wo xa a mayandi, wo xa a tantu.

⁷ Na kui, Ala boɲesa nun xaxilisa fima ne wo ma naxan mɔoli mu toma yi duniɲa fari. A na rabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

⁸ Donxɔɛ ra, wo xa wo xaxili dɔxɔ yi fee nan xɔn ma: fe naxan yo findi nɔndi ra, naxan yo findi sɔɔbe ra, naxan yo tinxin, naxan yo seniyen, naxan yo fan, naxan yo findi seriye ra, naxan yo rafan Ala ma. Wo xa wo xaxili dɔxɔ yi fee nan xɔn binye nun tantui na naxee kui.

⁹ N naxan masenxi wo be, wo naxan toxi n ma misaali kui, wo bira na fɔxɔ ra. Na kui, Boɲesa Mange luma ne wo seeti ma.

Xɛɛbui

¹⁰ N bara Marigi tantu wo xa fe ra barima wo man bara wo ɲɔxɔ sa n xɔn. Singe wo nu bara wa n malife, kɔnɔ Ala mu a ragiri.

¹¹ N mu yi falaxi xɛ barima n hayi to na se nde ma. N bara n matinkan n xa wasa so se naxan na n yi ra.

¹² Xa sese yo mu na n yi ra, xa se gbegbe na n yi ra, a birin fan. Xa kaame n suxuxi, xa n lugaxi, n bara wasa a birin na. Xa n bannaxi, xa n tɔɔxɔxi, n bara seɛɛɛ a birin na.

¹³ N noma fe birin na n Marigi saabui ra, naxan senbe fima n ma.

¹⁴ Kɔnɔ wo fan fe fanyi nan nabaxi n be n malife ra n ma tɔɔre kui.

¹⁵ Filipikae, wo a kolon, kabi n naxa keli Masedon bɔxi Inyila Isa kawandi tife ra, danxaniyatɔɛ ɲama yo mu n mali fe nde ra fo wo tan.

¹⁶ Wo tan nan na rabaxi. Wo naxa n mali sanya firin n nu na Tesaloniki temui naxe.

¹⁷ N mu na sese fenfe n yete be. A xoli n ma wo tan nan xa fe fanyi soto a kui.

¹⁸ N hayi na naxan birin ma, n bara a soto. Wo naxan nasanbaxi n ma Epafrodite saabui ra, a bara n wasa han a bara dangi a i. Na serexe bara rafan Ala ma, a a kenene.

¹⁹ N Marigi Ala fama fe birin fide wo ma wo hayi na naxan ma. Fere birin na a tan nan yi ra, a na birin nabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

²⁰ Ala tantu, Ala tantu. Ala naxan findi won Baba ra, won a tantuma ne han dunja raponyi.

²¹ Wo xa Isa xa seniyentoe birin xeebu.

²² Seniyentoe birin naxee na n seti ma, a gbengbenyi naxee walife Mange Sesare xonyi, e bara wo xeebu.

²³ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Kolosi danxaniyatɔe pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛera Pɔlu naxan seɓe Isayankae ma naxee nu sabatixi Kolosi taa kui. Pɔlu mu nu findixi kawandila singe xa ra naxan Isa xa fe masen e ɓe, kɔnɔ a e kolon Rɔma ne, a nu na geeli dennaxe. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi nde fi Pɔlu ma Kolosikae ɓe, a nun Isayankae birin ɓe naxee nu sa fama lude dunija bende fuɗi fari. Yi Kitaabui kui, mixi noma lonni gɓegbe sɔtɔde Isa xa fe ma a nun Isayankae jere ki xa fe ma.

Ala xa won mali a xa masenyi saabui ra alako won xa seewe soto dunija ma, won man xa seewe soto aligiyama. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Kolosi danxaniyatɔe pama ma

Xɛɓui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala a ragirixi naxan xa findi Isa xa xɛera ra. Muxu nun Timote nan yi bataaxe seɓefe

² wo tan ma, Kolosikae seniyentɔee. Wo bara findi n ngaxakerenyi danxaniyatɔe ra barima wo laxi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Won Baba Ala xa hinne nun ɓɔɓesa fi wo ma.

Pɔlu Kolosikae tantufe

³ Muxu bara Ala tantu, won Marigi Isa Baba. Muxu Ala maxandima wo ɓe temui birin.

⁴ Muxu yi nan mexi, wo bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo man bara Ala xa seniyentɔe birin xanu.

⁵ Wo xaxili tixi fe ra Ala naxan nagataxi wo ya ra kooɓe ma. Wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya kelima na nan ma. Wo bara na birin me Ala xa nɔndi kui naxan findixi xibaaru fanyi ra.

⁶ Na xibaaru fanyi bara findi geeni ra dunija birin ɓe. A man bara findi geeni ra wo ɓe wo Ala xa hinne yati kolonxi temui naxe.

⁷ Won ngaxakerenyi, muxu waliboore Epafirasi nan wo xaranxi na nɔndi ra. A bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa walike tinxinxi ra wo ɓe.

⁸ A bara a masen muxu ɓe a wo mixi xanuma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Pɔlu Kolosikae ralimaniyafe

⁹ Na nan a toxi, muxu fan, kafi muxu naxa na kolon, muxu Ala maxandife ne wo ɓe temui birin, a xa fahaamui nun xaxili fanyi fi wo ma alako wo xa Ala sago kolon a fanyi ra.

¹⁰ Wo xa wo jere alo won Marigi wama a xɔn ma ki naxe. Wo xa fe fanyi moɗi birin naba. Wo xa Ala kolon a fanyi ra.

¹¹ Wo xa senɓe soto a xa senɓe magaaxuxi saabui ra, alako wo xa wo tunɓaxi, wo man xa diɓe,

¹² wo man xa Baba Ala tantu sɛwɛ kui. A bara a ragiri wo xa no seniyɛntɔɛ ke sɔtɔde naiyalanyi kui.

¹³ A bara won namini Sentanɛ xa nɔɛ bun ma, naxan findixi dimi ra, a won naso a xa Di xanuxi xa mangɛya niini bun ma.

¹⁴ Na di bara won xunsara, a bara won ma yunubie xafari.

Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁵ Ala mu toma, kɔnɔ a xa Di findixi a misaali nan na. Daali birin fisamante nan a ra.

¹⁶ A tan nan se birin daa, naxan na koore ma, naxan na bɔxi ma, naxan toma, naxan mu toma, mangɛɛ, yaamaritɔɛɛ, nɔlae, senbermae. Na birin daaxi a saabui nan na, na birin daaxi a yete nan bɛ.

¹⁷ Beenun se keren xa daa, a tan nu na. A birin na na a tan nan saabui ra.

¹⁸ Danxaniyatɔɛ pama xunyi na a tan nan na. Na luma nɛ alo a fate yati yati. A tan nan na fe birin fɔle ra. A tan nan singe rakeli faxɛ ma, alako a xa findi dunjɔna fisamante ra.

¹⁹ A naxa rafaɲ Ala ma a xa Isa rakamali Ala xa fe birin na.

²⁰ A man bara tin fe birin masode a ra a xa Di xa faxɛ saabui ra. Bɔnɛsa xa lu Ala nun dunjɔna birin tagi, naxan na koore nun bɔxi ma. Na lanyɪ bara lu e tagi Ala xa Di wuli saabui ra, naxan banban wuri magalanbuxi ma.

²¹ Singe ra, wo tan nun Ala, wo tagi nu ikuya. A yaxuie yati yati nan nu na wo ra, barima wo nu fe jaaxie maɲɔxunma, wo man nu e rabama.

²² Kɔnɔ yakɔsi, lanyɪ bara lu wo tagi Ala xa Di xa faxɛ saabui ra, alako wo xa seniyɛn, wo xa ti Ala ya i, tantanyi nun marakɔrosi yo mu na wo ma sɔnɔn.

²³ Kɔnɔ a lanma nɛ wo xa danxaniya xa sabati, a xa senbɛ sɔtɔ, alako wo naxa makuya fe fanyi ra naxan nagataxi wo bɛ Ala xa xibaaru fanyi saabui ra. Na xibaaru fanyi wo naxan mexi, a masenxi nɛ dunjɔna birin bɛ. N tan yati walima na nan ma.

Pɔlu xa wali

²⁴ Yakɔsi, n bara jɛlexin n tɔɔrɔfe ma wo xa fe ra. N yete yati fama Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tɔɔrɛ rakamalide danxaniyatɔɛ pama xa fe ra, naxan luxi alo a fate.

²⁵ N bara findi danxaniyatɔɛɛ pama xa walike ra. Ala bara n xɛɛ n xa a xa masenyi birin tagi raba wo bɛ.

²⁶ Na gundo nu nɔxunxi nɛ mixi birin ma, kabi tɛmɪ xɔnnakuye. Kɔnɔ yakɔsi, Ala bara na masen a fiixɛ ra a xa seniyɛntɔɛ birin bɛ.

²⁷ A waxi nɛ na gundo xa masen e bɛ si birin tagi, e xa a xa nɔrɛ tofanyi to. Na gundo nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi na wo i, a tan nan nɔxi a niyade wo xa a xa nɔrɛ sɔtɔ.

²⁸ Muxu Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe masenma adamadi birin bɛ. Muxu e birin xaranma nɛ lɔnni ra, alako mixi birin xa kamali Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

²⁹ Na nan a toxi, n na walife Isa senbɛ ra, naxan n malima a fanyi ra.

2

¹ Wo xa a kolon n na gere masofe wo bɛ, n na gere masofe Layodiseyakae nun danxaniyatɔɛ birin bɛ, naxee n kolon kɔnɔ e mu n toxi sinden.

² N na gere maso kui alako wo boɲe xa limaniya, wo xa boni wo bore ra xanunteya kui, wo man xa xaxili fanyi soto. Na kui, wo noma ne Ala xa gundo kolonde. Na gundo findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

³ Lonni fanyi nun fe kolonyi noxunxi Isa nan ma fe kui.

⁴ N na falaxi ne, alako mixi yo naxa no wo madaxude woyenyi tofanyie ra.

⁵ N makuya wo ra, kono n boɲe na wo seeti ma. N bara jɛlexin, barima wo na perefɛ a fanyi ra wo xa danxaniya kui. Wo mu Ala xa Mixi Sugandixi bɛpinma fefe ma.

Pɔlu Kɔlosikae ralimaniyafe a firin nde

⁶ Wo to bara tin wo Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi, wo lan ne wo xa bira a foxo ra.

⁷ Isa xa lu wo be alo sanke na sansi be ki naxe. A xa lu wo be alo fanye, banxi tima naxan fari. Wo xa danxaniya xa sabati alo muxu wo xaranxi ki naxe. Wo xa Ala tantu temui birin.

⁸ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu woyenyi noxunme ra. Na wulee findixi adamadi xa mapoxunyi nan na. Na fatanxi dunija fe nan na. A mu kelixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ma feo!

Isa Marakisima

⁹ Ala xa fe keɲa birin na Isa yi ra.

¹⁰ Wo fan bara kamali Isa saabui ra, naxan findixi mange ra. Mangeya birin nun senbe mooli birin na a bun ma.

¹¹ Isa bara wo sunna, kono a mu a rabaxi a adama ki xa ma. A mu sese ba wo fate ma. A wo sunna ki naxe, a wo sondonyi nan kui ixaxi.

¹² Wo bara wo xunxa ye xoxra. Na bara maniya alo wo nun Isa bara ragata gaburi keren kui. Na xanbi wo fan bara keli ye xoxra alo Isa kelixi gaburi kui ki naxe. Na birin nabaxi ne barima wo bara la Ala senbe ra, naxan Isa rakelixi faxe ma.

¹³ Wo nu luxi ne alo faxamixie, wo xa yunubie xa fe ra nun wo xa sunnatereya xa fe ra, kono Ala bara wo rakisi Isa saabui ra. A bara diɲe won ma yunubi birin ma.

¹⁴ Kalamui naxan nu sebexi won xili ma, naxan nu noma won ma fe kanade, a bara na ba na a mabanbanfe wuri magalanbuxi ma.

¹⁵ Na kui, Ala bara no mangeya nun senbe mooli birin na dunija birin ya xori, naxee fatanxi Sentane ra, a naxa xunnakeli soto na wuri magalanbuxi saabui ra.

Xaranyi naxan findixi wule ra

¹⁶ Awa, wo naxa tin mixi yo xa kiiti naaxi sa wo ma wo xa donse nun minse xa fe ra, sali xungbee xa fe ra, kike neene sali xa fe ra, xa na mu malabu loxoxe xa fe ra.

¹⁷ Na birin findixi fe fanyi tonxuma nan na. A nu wama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan masenfe won be, naxan findixi nondi yati ra.

¹⁸ Wo naxa tin mixi yo xa wo xa xunnakeli ba wo yi ra. Mixi ndee katama ne na rabade. A luma alo e e yete nan magoroma, kono wule na a ra. A luma alo e tan nun malekee Ala nan batuma, kono na fan wule nan a ra. E birama laamatunyiye foxo ra, kono e e yete igboma fe fufafu ma.

¹⁹ E mu fatuxi Isa ma, naxan na xunyi ra. Fate xunyi salonse birin najerema. Kankan xirixi e boore ra, Ala senbe fima e birin ma alo a wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xa wo bara fatan dunja fee ma Isa saabui ra, munfe ra wo wo yete luma dunja fee xa yaamari bun ma?

²¹ Na yaamari naxe, «A mu lan wo xa yi tongo! A mu lan wo xa yi don! Wo man mu lan wo xa a masuxu!»

²² Na fe birin fama ponde. Na seriye mooli fatanxi adamadi nan na.

²³ Na fe mooli maniya lonni ra, barima batui, yete magore, nun fate toorofo na a kui, konɔ e tide yo mu na, barima e mu noma yunubi fee bade mixi boje ma.

3

Ala xa kira

¹ Xa nondi na a ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan birin nakelixi faxe ma, wo xa ariyanna fen, Ala xa Mixi Sugandixi magoroxi Ala yirefanyi ma dennaxe.

² Wo xa ariyanna fe fen, dunja fe mu a ra.

³ Barima wo bara faxesa, wo xa simaya fa noxunxi Ala xa Mixi Sugandixi xa fe i Ala xa fonisireya kui.

⁴ Wo Rakisima Ala xa Mixi Sugandixi na fa, wo fan luma a xa nore nan kui.

⁵ Na nan a toxi wo lanma wo xa adamadi xa fe kobi birin nabepin: yene fe, langoe fe, fe seniyentare, korintepa naxan maniyaxi kuye batufe ra.

⁶ Ala xonoma ne na fe mooli ma, nun naxee e rabama.

⁷ Singe ra nu, wo yati nu jerema na ki ne.

⁸ Konɔ yakosi, wo xa yi fe birin bepin: bojete, geresofe, fe jaaxi, mixi xili kanafe, nun konbi.

⁹ Wo naxa wule fala wo bore be. Wo bara na jere ki fori bepin,

¹⁰ alako wo xa jere ki neene suxu, naxan lanma Ala jere ki ma. Na kui, wo fama Ala kolonde a fanyi ra. Na birin luma alo mixi naxan dugi fori bama a ma, a dugi neene ragoro a ma.

¹¹ Na kui, Gireki nun Yuwifi e birin keren. Mixi sunnaxi nun mixi sunnatate e birin keren. Xununtaree, mixi xununxi, konyi, nun lasiri, e birin keren. Isa nan findixi a birin na, a man na a birin i.

¹² Ala wo tan nan sugandixi, wo bara findi seniyentoe ra, Ala xanuntenyie. Wo lan ne wo xa kinikini mixi ma, wo boje xa fan, wo xa wo yete magoro, wo boje xa bexi, wo xa dipe.

¹³ Wo xa wo bore sutura, wo man xa hinne wo bore ra. Xa mixi nde bara fe jaaxi raba a bore ra, na kanyi xa dipe alo Ala xa Mixi Sugandixi dijexi wo ma ki naxe.

¹⁴ Naxan dangi a birin na, wo xa wo bore xanu barima na findima lanyi fanyi ra.

¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nu wama lanyi naxan xon won be, won boje xa bira na lanyi foxo ra. Ala bara wo xili wo xa findi fate keren na, lanyi xa lu wo tagi. Wo xa Ala tantu na ma.

¹⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi fanyi xa lu wo boje kui. Wo xa wo bore xaran, wo man xa marasi nun lonni fi wo bore ma. Wo xa na raba suuki nun beeti ra naxan fatanxi Ala Xaxili Seniyenxi ra. Wo xa Ala tantu na beetie ra, e xa keli wo boje yati nan kui.

¹⁷ Wo fe naxan birin falama, wo fe naxan birin nabama, wo xa na birin naba wo Marigi Isa xili ra. Wo xa Baba Ala tantu Isa saabui ra.

Denbaya sɛriye

¹⁸ Ginɛɛ, wo xa lu wo xa mɔrie xa yaamari bun ma, alo Marigi wama a xɔn ma ki naxe.

¹⁹ Xɛmɛɛ, wo xa wo xa ginɛɛ xanu, wo naxa ɲaaxu e ra.

²⁰ Dimɛdie, wo xa wo barimixie xui ratinmɛ fe birin kui, barima na rafan Marigi ma.

²¹ Barimixie, wo naxa wo xa die bɔɲɛ ɲaɲaaxu e ma, alako limaniya naxa ba e yi.

²² Konyie, wo xa wo marigie xui birin natinmɛ. Wo naxa wali e ya tode xa gbansan na, alako wo xa rafan mixie ma. Wo xa wali e bɛ wo bɔɲɛ fiixexi ra, barima wo gaaxuxi wo Marigi Ala ya ra.

²³ Wo fe naxan birin nabama, wo xa a raba wo bɔɲɛ fiixexi nan na, alo wo a rabama Marigi bɛ ki naxe. Wo mu a rabama mixie xa bɛ.

²⁴ Na kui, wo xa a kolon Marigi na sare ragbilenma nɛ wo ma, naxan findima wo kɛ ra. Wo na walife Ala xa Mixi Sugandixi nan bɛ, wo Marigi yati yati.

²⁵ Naxan fe kobi rabama, Marigi na fan sare ragbilenma nɛ a ma. Mixi birin a gbɛ sɔtɔma nɛ, Ala mu mixi yo rafisa a boore bɛ.

4

¹ Konyi marigie, wo xa wo xa konyie masuxu tinxinyi ra, barima konyi nan wo fan na. Wo Marigi na koore ma.

Marasi dɔnxɔɛ

² Wo xa Ala maxandi tɛmɛi birin. Wo xa wo yetɛ mato, wo xa Ala tantu.

³ Wo Ala maxandi muxu fan bɛ. Ala xa sɔɔneya raba won ma kawandi kui, alako n xa Ala xa Mixi Sugandixi xa gundo masen birin bɛ. N saxi geeli na fe nan ma.

⁴ Wo Ala maxandi n bɛ alako n xa na fala a fanyi ra, a xa fiixɛ fɔɛn, alo a lanma n xa a raba ki naxe.

⁵ Wo xa wo ɲɛrɛ xaxilimaya ra danxaniyataree ya tode ra. Wo xa na raba sinnanyi ma a raba waxati.

⁶ Wo xa masenyi fanyi ti mixie bɛ, naxan fan. Kuri so tɛmɛi, fɔxɛ sama nɛ bande, alako a xa ɲɔxun. Wo fan xa fata mixi birin yaabide wɔyenyi ra naxan fan.

Xɛɛbui dɔnxɔɛ

⁷ N ngaxakerenyi Tikike findixi n xanuntenyi nan na naxan bara n mali a fanyi ra Marigi xa wali xa fe ra. A fama n ma fe birin tagi rabade wo bɛ.

⁸ N a xɛɛxi nɛ wo ma alako a xa muxu xa fe tagi raba wo bɛ, a man xa wo ralimaniya.

⁹ N man bara n ngaxakerenyi tinxinxi, n xanuntenyi Onesimo Kolosika xɛɛ a xa Tikike mati. E firinyi fama n ma fe birin dentɛgɛ sade wo bɛ.

¹⁰ Arisitaraki, muxu nun naxan na geeli, a wo xɛɛbu. Baranabasi dɛɛxɔ Maraki fan wo xɛɛbu. Wo bara marasi sɔtɔ Maraki xa fe ma. Xa a fa wo xɔnyi, wo xa a rasɛnɛ a fanyi ra.

¹¹ Yesu, naxan xili falama Yusutu, a fan wo xεεbu. Yuwifì danxaniyatεe pama birin ya ma, yi mixi saxanyi gbansan nan n malixi Ala xa mangeya niini wali rabade. E bara limaniya fi n ma.

¹² Epafirasi, naxan findixi wo xonyika ra, a wo xεεbu. Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walike nan a ra. A Ala maxandima wo be temui birin alako wo xa danxaniya xa sabati, wo xa Ala waxonfe kolon, wo man xa a raba.

¹³ A wali gbegbe rabama wo be, wo tan danxaniyatεe naxee na Kolosi, Layodiseya, nun Hiyerapoli. N na a seede ra.

¹⁴ Luki seriba, muxu xanuntenyi wo xεεbu, a nun Demasi.

¹⁵ Wo xa won ngaxakerenyi Layodiseya danxaniyatεee xεεbu, nun Nimifa, a nun danxaniyatεe pama naxan e malanma a xa banxi kui.

¹⁶ Wo na ge yi bataaxe xarande wo xonyi, wo xa a so Layodiseya danxaniyatεee fan yi ra, e xa a xaran. Wo tan fan, wo xa bataaxe xaran n naxan nasanbaxi Layodiseyakae ma.

¹⁷ Wo xa a fala Arikipe be, «Fenten i xa wali ma, Marigi naxan soxi i yi ra alako i xa na raba a fanyi ra.»

¹⁸ Xεεbui nan yi ki, n tan Polu naxan sebexi wo ma n yete belexe ra. Wo xa ratu a ma n na geeli nan kui yi ki. Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi singe Annabi Pɔlu naxan seɓe Tesaloniki danxaniyatɔe pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe singe nan na Ala xa xɛɛra Pɔlu nun a walibooree naxan seɓe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki.

Beenun e xa yi bataaxe seɓe, Pɔlu nun Silifanu nu bara kawandi ti Tesaloniki. Ala to e xa wali baraka, naa mixi wuyaxi naxa gbilen kuye batufe ɓɔɔ ra, e danxaniya Ala ma naxan a xa Mixi Sugandixi xɛɛxi duniɗa rakiside. Kɔnɔ Pɔlu nun Silifanu mu nɔ bude Tesaloniki taa kui, e gi kɔɔ nan na barima mixi kobi ndee nu bara pama ɓɔɓe rate e xili ma. Yi fe birin tagi rabaxi Isa xa Xɛɛrae xa Taruxui Kitaabui kui, Sora 17.

Pɔlu nun Silifanu to Aten li, e naxa kɔntɔfili Tesaloniki danxaniyatɔeɓe ɓe barima e mu nu a kolon xa e xa danxaniya sabatixi. Na kui, e naxa Timote xɛɛ alako a xa Tesaloniki danxaniyatɔeɓe janige kolon, a xa e ralimaniya e xa danxaniya kui. Timote to gbilen, a naxa dentege sa Pɔlu nun Silifanu ɓe. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi e ma Tesalonikikae ɓe, e naxa yi bataaxe seɓe.

Yi Kitaabui tide to bara mini Tesaloniki danxaniyatɔeɓe ɓe, a lɔnni fi e ma, a e ralimaniya, a tide na won fan ɓe. A a masenma won ɓe a Ala won xilixi nɛ won xa won jɛɛɛ seniyenxi kui, won xa gbilen seniyentareɗa ɓɔɔ ra. A man a masenma a wali tide gbo danxaniyatɔe ɓe. A lanma won xa balo won yilenfure nan na. Yi Kitaabui man limaniya fima won ma barima a a masenma won ɓe a Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama nɛ a xa danxaniyatɔeɓe ɓɔɔ ra, e jɛɛɛ nun a laaxiraxi, a e xanin Ala xɔnyi e sa luma dennaxe abadan.

Tesaloniki danxaniyatɔeɓe findixi misaali nan na won ɓe barima hali e to paxankate gɓegɓe soto, e xan nɛ danxaniya kui, e e xaxili ti Ala ra. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won xa won tunnaɓexi Ala xa kira fanyi xɔn ma. Ala xa won natanga seniyentareɗa ma, won naxa fa yaagi Marigi gbilen lɔxɔɛ. Ala xa won mali ariyanna kira xon ma. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Pɔlu naxan seɓe Tesaloniki danxaniyatɔe pama ma

Xɛɛbui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa danxaniyatɔe pama ma naxee na Tesaloniki.

Ala xa hinne nun ɓɔɓesa fi wo ma.

Ala tantufe Tesalonikikae xa fe ra

² Waxati birin muxu Ala tantuma wo xa fe ra, muxu man a maxandima wo ɓe. Temui birin

³ muxu wo xa fe falama won Baba Ala ɓe. Muxu a tantuma nɛ wo xa wali ma naxan kelixi wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya ma. Muxu

a tantuma ne barima wo wo tunnaɓexixi wo xaxili tife ra Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa ra.

⁴ N ngaxakerenyie, wo tan Ala xanuntenyie, muxu a kolon a Ala bara wo sugandi.

⁵ Muxu to xibaaru fanyi masen wo be, a mu findi muxu de woyenyi gbansan xa ra. Ala Xaxili Seniyenxi naxa senbe fi muxu xa xibaaru fanyi kawandife ma, muxu danxaniyaxi a ma. Wo a kolon yati muxu nu jereɓa ki naxe wo xa fe ra, muxu nu na wo ya ma temui naxe.

⁶ Wo bara findi muxu nun Marigi foxi rabae ra. Hali wo to jaxankate ghegbe soto, wo Ala xa masenyi suxu ne jalexinyi ra, jalexinyi naxan fatan Ala Xaxili Seniyenxi ra.

⁷ Na kui, wo bara findi misaali ra danxaniyatɔe birin be naxee na Masedon nun Akayi.

⁸ Ala xa masenyi bara rayensen ye wo saabui ra. A mu rayensenxi Masedon nun Akayi gbansan xa ma. Yire birin bara a kolon wo danxaniyaxi Ala ma ki naxe. Na kui, muxu mu sese falama sonon na xa fe ra.

⁹ Na mixi naxee bara wo xa fe me, e tan nan fama wo xa fe falade, wo muxu rasene ki naxe, wo man gbilen kuyee foxo ra ki naxe, wo fa bira Ala Nije foxo ra naxan findixi nondi ra.

¹⁰ E man wo xa fe falama, wo Ala xa Di mamexi ki naxe kelife koore ma. Na nan findixi Isa ra, Ala naxan nakeli faxe ma, Isa naxan won natangama xone ma naxan na fafe.

2

Polu nun Tesaloniki danxaniyatɔe jama

¹ N ngaxakerenyie, wo tan yati a kolon a muxu fafe wo yire na mu findixi fe fufafu ra.

² Wo a kolon, muxu nu bara jaxankate nun toore soto Filipi. Kono muxu naxa muxu xaxili ti won Marigi Ala ra, muxu limaniya alako muxu xa wo kawandi Ala xa xibaaru fanyi ra, hali geremasoe ghegbe to nu naa.

³ Muxu xa kawandi mu fatanxi wule xa ra, a mu fatanxi janige seniyentare xa ra, a mu fatanxi yanfanteya xa ra.

⁴ Ala to bara muxu mato, a bara a xa xibaaru fanyi taxu muxu ra. Na kui, muxu mu woyenma xe de alako muxu xa rafan mixie ma. Muxu woyenma ne alako muxu xa Ala nan kenen naxan won sondonyie matoma.

⁵ Wo a kolon yati, Ala fan a kolon, muxu mu deɓɓoxunyi woyenyi yo falaxi wo be. Muxu mu kawandi tixi xe alako muxu xa se nde soto.

⁶ Muxu hayi mu na mixie xa matɔxe ma, a na findi wo tan na, a na findi mixi gbetee ra.

⁷ Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae to na muxu ra, muxu nu noma muxu xa fe kote doxode wo xun ma, kono muxu mu tin. Muxu naxa meeni wo ma, alɔ dinge meenima a xa die ma ki naxe.

⁸ Muxu wo xanuxi ne han muxu naxa muxu yete yati fi wo ma safe Ala xa xibaaru fanyi xun ma muxu wo kawandi naxan na. Wo xa fe nu bara xɔɔxo muxu ma ki fanyi.

⁹ N ngaxakerenyie, wo xa wo mapɔxun muxu xa wali nun muxu xa toore ma. Muxu wakili ne koe nun yanyi alako muxu xa kontɔfili naxa lu wo sese ma, muxu nu Ala xa xibaaru fanyi kawandife wo be temui naxe.

¹⁰ Muxu ɲɛɛxi seniyenyi nun tinxinyi nan na wo xa fe ra, marakɔɔsi yo mu na muxu ma. Wo bara findi na fe seedee ra, wo nun Ala.

¹¹ Wo a kolon yati, a muxu na wo birin be, alo babe nun a xa die na ki naxe.

¹² Muxu bara wo ralimaniya, muxu bara wo mafuruku, muxu bara wo mayandi alako wo ɲɛɛ ki xa Ala kenen, naxan wo xilixi wo xa lu a xa mangeya niini bun ma, wo xa a xa nɔɛ kolon.

¹³ Na nan a toxi muxu Ala nuwali sama temui birin barima muxu to wo kawandi Ala xa masenyi ra, wo mu a suxuxi xɛ alo mixi wɔyɛn xui. Wo a kolon nɛ a a findixi Ala xa masenyi nan yati ra naxan senbe na walife wo tan danxaniyatɔɛ ya ma.

¹⁴ N ngaxakerenyie, wo bara maniya Ala xa danxaniyatɔɛ ɲamae ra naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma Yudaya boxi ma. Wo baribooree wo tɔɔɔ ki naxe, Yuwifie fan Yudaya danxaniyatɔɛ ɲamae tɔɔɔ na ki nɛ.

¹⁵ E tan Yuwifie nan Marigi Isa nun namipɔnmɛɛ faxa, e muxu fan ɲaxankata. E xa fe mu Ala kenenxi. E to muxu tɔɔɔroma muxu xa kawandi wali kui, e ɲaaxuma mixi birin na.

¹⁶ E mu wama muxu xa si gbɛɛɛ kawandi alako nee xa kisi. Na kui, e na e xa yunubi nan tun xun masafe. Kɔɔ Ala xa xɔnɛ bara e suxu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, muxu bara makuya wo ya tode ra waxati nde bun, kɔɔ muxu bɔɲɛ tan mu makuyaxi wo ra. Wo xɔli muxu suxuma ki fanyi ra. Muxu bara fe birin naba alako muxu man xa wo to.

¹⁸ Muxu nu bara wa gbilenfe wo yire. N tan Pɔlu wa nɛ n xa wo yire li sanmaya wuyaxi, kɔɔ Sentane nan muxu matɔɔɔ.

¹⁹ Marigi Isa gbilen loxɔɛ, muxu ɲɔxɔ tima Ala ra nde xa fe ra? Muxu ɲɛlexinma nde xa fe ra? Muxu matɔxɔɛ sɔtoma nde xa fe ra? Wo tan xa mu a ra?

²⁰ Iyo, wo tan nan findixi muxu xa xunnakeli nun muxu xa sɛɛwɛ ra.

3

Pɔlu Timote xɛɛfe Tesaloniki

¹ Na kui, muxu bɔɲɛ to mu nɔxi sade, muxu bara a ɲanige muxu tan xa lu Aten,

² muxu xa won ngaxakerenyi Timote xɛɛ wo ma. Muxu waliboore na a ra Ala xa wali kui naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandila ra. Muxu a xɛɛxi nɛ alako a xa wo senbe so, a xa wo ralimaniya wo xa danxaniya kui,

³ alako wo xa ɲaxankate naxa wo hanmɛ. Wo fan yati a kolon, na ɲaxankate nan nagirixi won ma.

⁴ Hali muxu nu na wo ya ma temui naxe, muxu nu a falama nɛ wo be, a mixie fama won ɲaxankatade. Wo bara a to fa, na nan fa rabaxi.

⁵ Na nan a ra, n bɔɲɛ to mu nu saxi sɔnɔn, n naxa Timote xɛɛ naa alako a xa a kolon wo xa danxaniya na ki naxe. N nu gaaxuxi nɛ wo be Sentane mixi ratantanyi fa wo ratantanfe, muxu xa wali fa findi wali fufafu ra.

⁶ Kɔɔ Timote to baxi gbilende muxu yire keli wo xɔnyi, a bara xibaaru fanyi fala muxu be wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya xa fe ra. A naxe, a wo ratuxi muxu xa fe ra sɛɛwɛ kui, a muxu to xɔli na wo ma, alo wo fan to xɔli to na muxu fan ma.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, hali muxu to na tɔɔɛ nun ɲaxankate kui, muxu bara ralimaniya wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Yakosi muxu bope bara sa sonon, barima muxu bara a kolon a wo xa danxaniya xanxi Marigi.

⁹ Muxu mu a kolon sonon muxu noma Ala tantude ki naxe wo xa fe ra. Danyi yo mu na muxu xa seewe ma wo xa fe ra Ala xa fe ra.

¹⁰ Koe nun yanyi muxu na a maxandife muxu nii birin na, muxu xa no wo tode, alako naxan luxi wo xa danxaniya ra, muxu xa na rakamali.

¹¹ Ala yete yati, won Baba, a nun won Marigi Isa xa kira boo muxu be alako muxu xa wo yire masoto.

¹² Xanunteya naxan na wo be wo doro tagi, a nun wo nun mixi birin tagi, Ala xa na xun masa ki fanyi ra, alo muxu fan wo xanuxi ki naxe.

¹³ Ala xa wo sondonyie senbe so alako won Marigi Isa na gbilen loxo naxe a nun a xa seniyentoe ra, wo xa no tide won Baba Ala ya i seniyenyi nun tinxinyi kui.

4

Nerefe seniyenyi kui

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo tinkan wo lan wo xa wo pere ki naxe Ala waxonyi ma. Han ya wo na na nan xun ma. Yakosi, muxu wo maxandima, muxu wo mayandi Marigi Isa xili ra, wo xa nu na xun masa.

² Wo a kolon yati muxu wo xaranxi naxan na Marigi Isa xili ra.

³ Ala sago na a ra wo xa seniyen. Wo naxa langoepe raba.

⁴ Kankan xa a yete suxu seniyenyi nun tinxinyi kui.

⁵ Wo naxa bira langoepe foxo ra, alo Ala kolontaree a rabama ki naxe.

⁶ Mixi yo naxa yunubi raba a ngaxakerenyi ra, a fu a ma na fe kui, barima Marigi na fe mooli birin makiitima ne. Muxu bara na fala wo be, muxu man gbilen ne a fala ra wo be.

⁷ Ala won xilixi ne won xa won pere seniyenyi kui, won xa gbilen seniyentarepe foxo ra.

⁸ Na kui, mixi naxan tondima yi fee rabatude, a mu tondixi ibunadama xa be, a tondixi Ala nan be naxan a Xaxili Seniyenxi fixi wo ma.

⁹ Hali muxu mu wo rasi ngaxakerenyie xanufe ma, barima Ala nan bara wo tinkan wo xa wo bore xanu.

¹⁰ Wo na nan yati rabafe ngaxakerenyie ra naxee na Masedon boxi birin kui. Kono muxu a falama ne wo be, n ngaxakerenyie, wo man xa nu na xun masa.

¹¹ Wo xa fe birin naba alako wo xa lu bopea kui. Wo xa meeni wo yete ma. Wo xa nu wali wo belexe ra alo muxu a masen wo be ki naxe.

¹² Na kui, wo pere ki findima a fanyi nan na danxaniyataree tagi, wo man mu wo xa fe kote doxoma mixi gbete yo xun ma.

Danxaniyatoe xa taa masare

¹³ N ngaxakerenyie, muxu mu wama wo xa lu fahaamutarepe kui mixie xa fe ra naxee bara laaxira. A mu lan wo xa sunnun alo mixi naxee mu e xaxili tixi Ala ra.

¹⁴ Won laxi a ra a Isa bara faxa, a man fa keli faxe ma. Na kui, won man laxi a ra a Ala fama faxamixie fan nakelide naxee nu danxaniyaxi Isa ma, a e rate e nun Isa.

¹⁵ Marigi xa masenyi nan ya, muxu naxan falama wo be: Won tan naxee pippe a ra, Marigi fa temui naxee lima dunipa ma, won singe xa mu tema mixi faxaxie be.

¹⁶ Marigi yete yati nan fama gorode keli koore ma. Yaamari fima ne xui itexi ra. Maleke kuntigi fama ne a xui itede. Ala xa sara xui minima ne. Isa xa danxaniyatɔe naxee bara faxa, nee nan singe kelima.

¹⁷ Na dangi xanbi, won tan naxee nɔɔe luxi duniɔa, won fan tema ne, won nee li nuxui kui, won birin sa naralan Marigi yire kuye ma. Won luma ne Marigi seeti ma sonon abadan.

¹⁸ Na kui, wo xa wo bore ralimaniya na masenyi ra.

5

Marigi fa lɔxɔe

¹ N ngaxakerenyie, hali n mu sese fala wo be waxati nun lɔxɔe xa fe ra yi fee sa rabama temui naxe.

² Wo fan yati a kolon a fanyi ra, a Marigi xa lɔxɔe fama ne alo muɔeti fama kɔe ra ki naxe.

³ Mixie ne lanyu nun boɔesa xa fe falama temui naxe, gbaloe dusuma e xun ma na temui ne, alo furugine difuri na keli a ra. E mu tangama a ma muku.

⁴ Kɔnɔ wo tan, ngaxakerenyie, wo mu na dimi xa kui. Na lɔxɔe mu lanma a xa wo tɛrenna alo muɔeti.

⁵ Wo birin findixi naiyalanyi nun yanyi die nan na. Kɔe nun dimi die xa mu won na.

⁶ Na kui, won naxa xi alo booree. Won xa fee rasaxa a fanyi ra, won naxa yanfa.

⁷ Naxee xima, e xima kɔe nan na. Naxee siisima, e siisima kɔe nan na.

⁸ Won tan naxee findixi yanyi mixie ra, won xa meeni won yete ma. Won xa danxaniya nun xanunteya rasabati, won xa won xaxili ti kisi ra. Nee tide luma ne won be alo kanke makantase nun xun makantase tide luma geresoe be ki naxe.

⁹ Ala mu a ragirixi won ma, a xa xɔne xa won li. A a ragirixi ne won tan xa kisi nan sɔto Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁰ naxan faxa won ma fe ra. Na nan a toxi, xa muxu nɔɔe nan a ra, xa muxu faxaxi nan a ra, muxu fama ne sabatide a i.

¹¹ Na kui, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa wo bore senbe so alo wo darixi a raba ra ki naxe.

Marasi nun xɛɛbui dɔnxɔe

¹² N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo xa mixie binya naxee na walife wo tagi, wo rasife nun wo raperefe ra Marigi xa fe kui.

¹³ Wo xa e binya a fanyi ra xanunteya kui e xa wali xa fe ra.

Lanyu nan xa lu wo xa danxaniyatɔe jama tagi.

¹⁴ N ngaxakerenyie, muxu man bara wo maxandi, wo xa tunnaxɔnee rasi, wo xa limaniyataree ralimaniya, wo xa senbetaree mali, wo dɔɔe mixi birin be.

¹⁵ Wo xa a mato a fanyi ra mixi yo naxa fe kobi nɔxɔ fe kobi ra. Wo xa nu fe fanyi nan tun naba wo bore be, a nun mixi birin be.

¹⁶ Wo xa seewa temui birin.

¹⁷ Wo xa Ala maxandi waxati birin.

¹⁸ Wo xa Ala tantu fe birin kui. Na findixi Ala sago nan na wo be, wo tan naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁹ Wo naxa Ala Xaxili Seniyenxi xolon nagoro.

²⁰ Wo naxa wo tuli xɔrɔxɔ namɔɔnmee xa masenyie ma,

²¹ kɔnɔ wo xa fe birin mato a fanyi ra.

Xa fefe fan, wo xa na suxu gben.

²² Xa fefe kobi, wo xa wo makuya na ra pon!

²³ Ala xa wo raseniyen a ki nun a kepa ma, a tan Ala naxan bojesa fima. Ala xa wo xaxili nun wo nii nun wo fate ratanga, marakorosi yo naxa lu wo ma won Marigi Isa fa temui.

²⁴ Naxan wo xilixi, a na a xui xanbi ra, a fama ne a rabade.

²⁵ N ngaxakerenyie, wo Ala maxandi muxu be.

²⁶ Wo xa ngaxakerenyie birin xeebu sunbui seniyenxi ra.

²⁷ N bara wo yamari Marigi xili ra wo xa yi bataaxe xaran ngaxakerenyie birin be.

²⁸ Ala xa hinne fi wo ma won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan seɓe Tesaloniki danxaniyatɔe pama ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe firin nde nan na Ala xa xɛera Pɔlu nun a walibooree naxan seɓe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki. Fe naxee nu dangife Tesaloniki Pɔlu bataaxe singe seɓe temui, nee to mu nu gɛxi ya ibade, Pɔlu naxa gbilen bataaxe firin nde seɓe ra.

Mixi kobi naxee nu na Tesaloniki danxaniyatɔe paxankatafe, e mu nu paxankate itixi. Na kui, Pɔlu naxa gbilen danxaniyatɔe pama ralimaniya ra a xa yi bataaxe firin nde kui. A naxa e rasi e xa e tun nabɛxi danxaniya kira xɔn ma, e naxa tagan wali fanyi rabade, e xa bira Ala xa nɔndi fɔxɔ ra alɔ Pɔlu e kawandi ki naxe. Pɔlu nu bara a mɛ, a mixi ndee nu na e ya ma naxee mu nu tinma walide alako e xa e yete baloe soto. Na kui, a naxa na kanyie rasi a xɔrɔxɔe ra e xa ba na ma, e naxa e xa kɔntɔfili dɔxɔ mixi gbete yo xun ma. Pɔlu man nu bara a mɛ a Tesaloniki danxaniyatɔe nu bara xibaaru soto mixi nde ra, a Marigi fa lɔxɔe jan nu bara a li. Na kui, a naxa nɔndi makenen e be na fe ma, a Marigi xa lɔxɔe mu a lima fo fe ndee raba sinden Ala naxee ragirixi.

Yi Kitaabui findixi masenyi nan na Ala Xaxili Seniyenxi naxan fi Pɔlu ma Tesaloniki danxaniyatɔe nun danxaniyatɔe birin be. Ala xa won mali yi masenyi xa so won xaxili kui, won xa a rasabati won boɓe kui. Ala xa senbe fi won ma, won ma wali nun woyenyi birin xa findi a fanyi nan na. Ala xa won sondonyie xun ti kira fanyi xɔn, won xa won jɛrɛ Ala xa xanunteya ma nun a xa Mixi Sugandixi xa tun nabɛxiya ma. Ala xa won mali won sanyie xa xan danxaniya kui. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pɔlu naxan seɓe Tesaloniki danxaniyatɔe pama ma

Xɛɓui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi won Baba Ala nun Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatɔe pama ma naxee na Tesaloniki.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun boɓesa fi wo ma.

Ala dunipa birin makiitife tinxinyi kui

³ N ngaxakerenyie, muxu lanma muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Muxu xa tantui lanxi barima wo xa danxaniya xun masafe ki fanyi, a nun wo xa xanunteya wo bore be.

⁴ Na kui, muxu wo matɔxɔma Ala xa danxaniyatɔe pamae be wo xa tun nabɛxiya nun danxaniya xa fe ra wo naxee masenfe wo xa paxankate nun tɔɔre birin kui.

⁵ Na bara Ala xa kiiti tinxinxi masen, barima wo na naxan iminife, na nan a masenma a wo daxa wo xa lu Ala xa mangeya niini bun ma, wo tɔɔrɔfe naxan xa fe ra.

⁶ Ala tinxin. Mixi naxee wo jaxankatama, a e sare fima jaxankate nan na.

⁷ Wo tan naxee bara jaxankata, a malabui fima ne won birin ma Marigi Isa a nun a xa maleke senbema fama temui naxe kelife kooore ma.

⁸ E nun te wolenxi nan goroma. Ala kolontaree, naxee mu won Marigi Isa xa masenyi rabatuma, e sare fima jaxankate nan na.

⁹ Na mixie xa kiiti findima gbaloe nan na dande yo mu naxan ma. Marigi e makuyama ne a yete ra nun a senbe noroxi ra

¹⁰ a na fa temui naxe. Na loxoe a xa seniyentoe nun a mantonyie birin a toma ne, e kaaba, e a matoxo. Wo fan luma ne nee ya ma, barima wo danxaniya ne muxu xa seedenoxoya ma.

¹¹ Na kui, muxu Ala maxandima wo be temui birin, alako won Marigi Ala xa wo lu alo a mixi naxan xilixi na daxa ki naxe. Muxu man a maxandima a xa wo xa janige fanyi birin nakamali a nun wo xa wali fanyi naxee kelima wo xa danxaniya ma. Na rabama a senbe nan saabui ra.

¹² Muxu na maxandi tima alako Marigi Isa xa matoxoe soto wo saabui ra, wo fan xa matoxoe soto Isa ra. Yi birin nabama Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne saabui nan na.

2

Xeme seriyetare

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo bope naxa mini wo to fee mema won Marigi Isa fa loxoe xa fe ra, a nun won fama a ralande ki naxe.

² Xa mixi nde a fala wo be a Marigi xa loxoe jan bara fa, wo xaxili naxa ifu de! Wo naxa la a ra hali na kanyi woyen wo be alo namiponme na a ra, xa na mu a kawandi ti wo be, xa na mu a fa bataaxe ra alo a fatanxi muxu tan nan na.

³ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu. Na loxoe mu a lima fo adamadi gbege mee Ala ra sinden, a nun, Seriyetare Xungbe, a naxa makenen, gbaloe ragataxi naxan be.

⁴ A fama ne a yete itede dangi adamadie xa batuse birin na. Adamadie sese xili falama «ala», a tan tima ne na kanke. Na kui, a fama ne doxode Ala xa horomobanxi kui, a a yete findi ala ra.

⁵ N to yi fee fala wo be n nu na wo yire temui naxe, wo neemuxi ne?

⁶ Yakosi wo a kolon naxan makankanxi Seriyetare Xungbe ma, alako a naxa mini beenun a xa waxati xa a li.

⁷ Seriyetareya jan na walife noxunyi kui. A luma na ki ne han naxan a makankanxi a a bama naa temui naxe.

⁸ Na temui, Seriyetare Xungbe makenenma ne. Marigi na fa temui naxe, a yi xeme halakima ne a de foye ra, a xa fa nore a sontoma ne.

⁹ Yi Seriyetare Xungbe minima Sentane senbe nan saabui ra, a fa kaabanakoe, tonxumae, nun fe magaaxuxie raba naxee mu findixi nondi ra.

¹⁰ A fama ne mixi kisitaree mayendende fe jaaxi mooli birin na, barima nondi mu rafan nee ma. Na na a ra e mu kisima.

¹¹ Na kui, Ala e xaxili ifuma ne senbe ra, alako e xa la wule ra.

¹² A rabama na ki ne alako mixi birin xa gbaloe soto naxee mu danxaniyaxi nondi ma, tinxintareya rafanxi naxee ma.

Ala xa xanunteya nun a xa kisi danxaniyatoe be

¹³ Kɔnɔ n ngaxakerenyie, fo muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Marigi wo xanuxi nɛ. Kabi fe fɔlɔ fɔlɛ, Ala bara wo sugandi alako wo xa kisi. A wo rakisima a Xaxili Seniyenxi xa wali nan saabui ra naxan wo raseniyenma, a nun wo xa danxaniya saabui ra wo to danxaniyaxi nɔndi ma.

¹⁴ A wo xilixi na nan ma. A wo xilixi muxu xa xibaaru fanyi xa kawandi nan saabui ra alako wo xa xunnakeli sɔto naxan kelima Ala xa Mixi Sugandixi ma, won Marigi Isa.

¹⁵ Na kui, n ngaxakerenyie, wo sanyie xa xan danxaniya kui. Muxu wo xaran naxan na muxu xa kawandi nun bataaxe saabui ra, wo xa na suxu gben.

¹⁶ Won Marigi Isa yetɛ yati, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, nun won Baba Ala, naxan bara won xanu, naxan hinnema won na alako limaniya nun xaxili tide naxa ba won yi ra abadan,

¹⁷ e xa wo sondonyie ralimaniya. E man xa senbɛ fi wo ma, wo xa wali nun wɔyenyi birin xa findi a fanyi ra.

3

Ala maxandife

¹ N ngaxakerenyie, a dɔnxɔɛ ra, wo Ala maxandi muxu bɛ alako Marigi xa masenyi xa yensen yɛ mafuren na, a man xa binya yire birin alɔ a binyaxi wo xɔnyi ki naxe.

² Wo Ala maxandi muxu man xa ba mixi kobie nun mixi jaaxie bɛlɛɛ, barima mixi birin xa mu danxaniyaxi.

³ Kɔnɔ Ala na a xui xanbi ra. A senbɛ fima nɛ wo ma, a wo ratanga Sentanɛ ma.

⁴ Muxu laxi a ra Marigi saabui ra, a muxu yaamari naxee fixi wo ma, wo e rabatuma nɛ alɔ wo jan na rabafe ki naxe.

⁵ Marigi xa wo sondonyie xun ti kira fanyi xɔn alako wo xa Ala xanu, wo man xa wo tunnaɓɛxi alɔ Ala xa Mixi Sugandixi a rabaxi ki naxe.

Tunnaxɔnɛe rasife

⁶ N ngaxakerenyie, muxu bara wo yamari won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xili ra wo xa wo makuya danxaniyatɔɛ ra naxee findixi tunnaxɔnɛe ra. Na kui, e mu jɛɛfɛ muxu xa masenyi ma muxu fa naxan na wo xɔn.

⁷ Wo a kolon yati wo lanma wo xa muxu fɔxi raba ki naxe. Muxu to nu na wo ya ma muxu mu findi tunnaxɔnɛe xa ra,

⁸ muxu man mu mixi yo xa bande don a fa lu muxu mu a sare fi. Muxu wakili nɛ kɔɛ nun yanyi ra, alako muxu xa fe naxa findi kote ra wo sese bɛ.

⁹ Muxu nu nɔma muxu xa kɔntɔfli sade wo ya i, kɔnɔ muxu mu tin na ra alako muxu xa findi misaali ra wo bɛ, wo fan xa muxu fɔxi raba.

¹⁰ Muxu nu na wo ya ma temui naxe, muxu yi yaamari nan fi wo ma: «Naxan yo mu tinma walide, hali wo mu na kanyi ki bande.»

¹¹ Muxu bara a mɛ a mixi ndee wo ya ma e bara e yetɛ findi tunnaxɔnɛe ra. E mu wali yo suxuma bafe naafixiya ra.

¹² Muxu bara na mixie yamari, muxu e rasi Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa xili ra, e xa wali bɔɓɛsa kui alako e xa nɔ e yetɛ balode.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa tagan fe fanyi rabafe ma.

¹⁴ Wo a mato a fanyi ra, xa mixi nde mu tin muxu xa masenyi danxunde muxu naxan sebexi yi bataaxe kui, defanyi naxa lu wo nun na kanyi tagi alako a xa yaagi.

¹⁵ Wo naxa a findi wo yaxui ra de, kono wo xa a rasi alo wo ngaxakerenyi.

Xeebui donxe

¹⁶ N bara Marigi maxandi naxan findixi bopesa kanyi ra, a tan yete yati xa bopesa fi wo ma temui birin nun a mooli birin na. Marigi xa lu wo birin seeti ma.

¹⁷ N tan Polu nan yi xeebui sebefe n yete belexe ra. N ma bataaxe birin matonxumaxi yi ki ne. N belexe foxi nan ya.

¹⁸ Won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a xa hinne xa lu wo birin be.

Ala xa masenyi singe Annabi Pölu naxan sebɛ Timote ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Pölu to Lisitire li, a naxa danxaniyatɔɛ nde to naxan nu xili Timote. Hali Timote to mu nu findixi fori ra, Annabi Pölu naxa a xanin a xun ma a xa biyaasi kui alako a xa a mali Ala xa masenyi kawandide. Timote naxa na wali suxu a fanyi ra. A naxa bira a karamɔɔ ɔɔɔ ra yire birin, alako a xa danxaniya xa sabati, a man xa fata kawandi tide. Annabi Pölu naxa la a ra, a a xɛɛ a xa sa wali nde raba a yete ra. Ala nu bara na masen Pölu bɛ namijonmɛ xa masenyi nde ra.

Timote to siga Efɛsɛ danxaniyatɔɛ pama malide, Annabi Pölu naxa bataaxɛ sebɛ a ma, naxan findixi yi Kitaabui ra. Na kui, Pölu naxa marasi gɛgɛbe fi Timote ma alako a xa masenyi hagigɛ ti Efɛsɛkaɛ bɛ Ala xa seriye xa fe ra. Mixi jaaxi ndee nu na menni naxee nu wama Ala xa wali xun nakanafe. Pölu naxa e xa fe birin makenɛn Timote bɛ, alako a xa nondi masen e bɛ senbɛ ra. Pölu man naxa marasi nde fi Timote ma danxaniyatɔɛ pama jɛrɛ ki xa fe ra.

Seriye gɛgɛbe na yi Kitaabui kui naxee nɔma to danxaniyatɔɛ fan malide. Annabi Pölu nu wama Timote nun Efɛsɛkaɛ malife alako e xa lu Ala xa kira xon ma. Won fan na menni nɛ. Ala xa won mali alako yi Kitaabui xa findi lonni fanyi ra won bɛ won naxan nabatuma won ma dunijeigiri kui. Won ma danxaniyatɔɛ pamaɛ xa lu alɔ Ala nu a masenxi Timote bɛ ki naxɛ Annabi Pölu saabui ra. Aminɔ.

Ala xa masenyi singe Annabi Pölu naxan sebɛ Timote ma

Timote xa xɛɛraya

¹ Won Nakisima Ala nun Isa, won xaxili tima naxan na, e n tan Pölu tixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra nan na.

² N na yi bataaxɛ sebɛfɛ Timote nan ma, naxan findixi n ma di yati ra a danxaniya ki ma. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bojesa fi i ma, e xa kinikini i ma.

³ N to keli sigade Masedon, n naxa i rasi i xa lu Efɛsɛ alako i xa mixi ndee yamari e naxa xaranyi gbɛtɛɛ masen mixie bɛ,

⁴ e naxa kiinie madɔɔɔ, e man naxa bu e benbae xilie matengefe ra. Na fe mɔoli woyenyi rawuyama nɛ, a mu Ala xa wali rasigama yare ma danxaniya kui.

⁵ N na yaamari fi nɛ alako xanunteya xa gbo, xanunteya naxan fatanxi boje seniyenxi ra, a nun janige tinxinxi, nun danxaniya fiixɛ ra.

⁶ Mixi ndee bara gbilen danxaniya ɔɔɔ ra, e fa lɔɛ, na woyenyi fufafu saabui ra.

⁷ E wama findife seriye karamɔɔɔɛ nan na, kɔnɔ e woyenma fahaa-mutareja nan kui. E mu soxi fee kui e naxee masenma senbɛ ra.

⁸ Won a kolon Ala xa seriye fan, xa a rawalima a seriye ki ma.

⁹ Won man a kolon Ala mu a xa seriye fixi tinxintɔɛɛ xa fe xa ra. A a fixi tinxintaree nan ma fe ra, a nun Ala matandilae. A a fixi kaafirie,

yunubitoe, diinetaree, Ala maberelae nan ma fe ra. A a fixi mixie nan ma fe ra naxee e baba nun e ngae faxama. Faxatie,

¹⁰ yene lae, xeme naxee nun xeme kafuma, mixi suxue, wule falee, mixi naxee kali tima wule xun, a nun mixi birin naxee Ala xa seriye matandima, a a fixi nee nan ma fe ra.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi xa seriye lanxi a xa xibaaru fanyi noroxi nan ma, a naxan taxuxi n na.

¹² N bara won Marigi Isa tantu, Ala xa Mixi Sugandixi naxan bara senbe fi n ma, a bara la n na han a naxa n naso a xa wali kui.

¹³ Singe n nu a rasotoma ne, n a tooro, n a konbi. Kono a naxa kinikini n ma, barima a a kolon n nu na birin nabama kolontareya nun danxaniyatarepa nan kui.

¹⁴ Marigi xa hinne bara gbo ye. A danxaniya nun xanunteya fixi n ma Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

¹⁵ Nondi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na: Ala xa Mixi Sugandixi Isa faxi dunipa ma yunubitoe nan nakiside. N tan Polu nu findixi yunubitoe nan na naxan dangi mixi birin na,

¹⁶ kono Ala naxa kinikini n ma hali n findixi yunubitoe ra naxan dangi birin na, alako Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa dipe gbegbe xa findi misaali ra mixie be naxee danxaniyama a ma alako e xa kisi soto naxan mu jonma abadan.

¹⁷ Mange Ala Kerenyi, naxan mu faxama, naxan mu toma, binye nun nore xa lu a be abadan. Amina.

¹⁸ N ma di Timote, n bara yi marasi fi i ma, naxan lanxi na namiponme masenyie ma naxee nu falaxi i xa fe ra. I xa na masenyi rakamali, i xa gere fanyi so

¹⁹ danxaniya nun janige tinxinxi ra. Ndee bara na rabolo, e xa danxaniya fa kana.

²⁰ Humeneyo nun Alesandire na na mixie nan ya ma. N nee soxi ne Sentane yi ra, alako e xa a tinkan a mu lan e xa Ala rasoto.

2

Sali seriye

¹ N ma marasi singe na yi nan na: Wo xa Ala makula, wo xa Ala maxandi, wo xa mixie xa kontofili masen Ala be, wo xa Ala tantu mixi birin xa fe ra.

² Wo xa na raba mangee nun yarerati birin be, alako won xa lu bonesa kui, won ma dunijeigiri xa raxara, won xa lu Ala xa kira xon ma, won xa xili fanyi soto.

³ Na nan fan, na nan lanxi won Nakisima Ala waxonfe ma.

⁴ Ala wama adamadie birin xa kisi, e xa nondi kolon.

⁵ Ala keren na a ra. Xarisa fan keren nan a ra, Ala nun adamadie tagi. Na xarisa findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na, naxan findi adamadi ra,

⁶ a fa a yete fi xunsare ra mixi birin be. Na nu findixi seedepoxoya nan na Ala nu wama a xon ma temui naxe.

⁷ A n tan nan tixi kawandila, xera, nun karamoxo ra si gbete be danxaniya nun nondi xa fe ra. N na na nondi nan falafe, wule mu a ra.

⁸ Na nan a toxi, a xoli n ma adamadie xa e belexe seniyenxie itala Ala maxandi kui yire birin xone nun sonxo mu naxan na.

⁹ N man wama ne ginɛe xa dugie nan so naxee e suturama. E naxa e yete raxunma xunsexe denbexi ra, xɛɛma ra, gɛmɛ tofanyie ra, xa na mu a ra dugie ra, naxee sare xɔɔxɔ.

¹⁰ A lanma e xa e yete raxunma kɛwali fanyi nan na, naxan lanma ginɛe ma naxee birama Ala fɔxɔ ra.

¹¹ Ginɛe xa nu fe xaran sabari nun magore kui.

¹² N mu a luma ginɛe xa xɛmɛɛ xaran, xa na mu a ra e xa e yamari. Ginɛe xa lu sabari kui,

¹³ barima Adama nan singe daa, beenun Mahawa xa daa.

¹⁴ Adama xa mu madaxu. Ginɛe nan madaxu, a fa findi yunubitɛe ra.

¹⁵ Kɔɔɔ Ala ginɛe rakisima a xa di bari nan kui, xa a luma danxaniya, xanunteya, nun seniyeanyi kui, alo a lanma ki naxe.

3

Danxaniyatɛe pamae xa yareratɛe

¹ Nɔndi nan ya: Mixi naxan wama findife danxaniyatɛe pama xunmati ra, a wama wali fanyi xɔn.

² A lanma danxaniyatɛe pama xunmati xa findi mixi ra mixie mu nɔma fe jaaxi nde yo falade naxan xun ma. A xa a li a ginɛe keren gbansan nan dɔxɔxi, a findi taxasi mixi ra, naxan a yete xaninma xaxilimaya ra, binye na naxan ma, naxan fata xɔɔɛ masuxude, naxan fata mixi xarande.

³ A mu lanma a xa findi siisila ra, a mu lanma a xa mawolen. A lanma ne a xa findi mixi ra naxan lanyɛ fenma, naxan bɔɔɛ xinbeli, naxan mu mila.

⁴ A xa fata a yete xa denbaya rapɛɛɛɛɛ, a xa die xa lu a xa yaamari bun ma xurui kui,

⁵ barima xa mixi mu fata a yete xa denbaya rapɛɛɛɛɛ, a fa mɛɛɛɛɛ Ala xa danxaniyatɛe pama ma di?

⁶ A naxa findi danxaniyatɛe nɛɛɛɛ ra de, alako a naxa a yete igbo, a fa paaxankate sɔɔɔ alo Ibulisa a sɔɔɔxi ki naxe.

⁷ A man xa findi xili fanyi kanyi nan na danxaniyatɛe tagi, alako mixie naxa yo a ma, a naxa suxu Ibulisa xa gantanyi ra.

⁸ Mixi naxee findixi danxaniyatɛe pama malie ra, e fan xa findi xili fanyi kanyie nan na. E xa e makuya filankafuipa ra, e naxa siisi, e naxa bira kɔbiri fɔxɔ ra yaagitareya kui.

⁹ E xa Ala xa danxaniya masenye ragata e xaxili fanyi kui.

¹⁰ E xa mato sinden. Xa e tinxin, e nɔma findide danxaniyatɛe pama malie ra.

¹¹ Ginɛe fan xa findi xili fanyi kanyie ra. E naxa findi naafixie ra, e xa findi taxasi mixi ra, e xa tinxin fe birin kui.

¹² Danxaniyatɛe pama malie xa ginɛe keren gbansan nan dɔxɔ, e xa e xa die nun e xa fɔxɔɛ rapɛɛ a fanyi ra.

¹³ Mixi naxee danxaniyatɛe pama malima a fanyi ra, e binye nun limaniya nan sɔɔɔma e xa danxaniya kui Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁴ N na yi bataaxe sebefe ne i ma, hali n to laxi a ra a gbe mu luxi n xa i yire li.

¹⁵ Xa a sa li n naxa dugundi, i xa Ala xa mixie pɛɛɛ ki fanyi kolon. Ala naxan na na, a xa mixie lanxi a xa danxaniyatɛe pama nan ma, naxan na nɔndi xa kinki ra.

¹⁶ Fo won xa a kolon ne a Ala pɛɛɛ ki senbɛ gbo. A gundo makenenxi nan ya:

Ala xa Mixi Sugandixi masenxi adama fate nan na,
 a xaxili nan tinxin.
 A mini ne malekee ma,
 a kawandixi namanee nan tagi.
 Duniya danxaniyaxi a tan nan ma,
 a texi nore nan kui.

4

Nondi kanafe

¹ Ala Xaxili a masenma ne won be a fixxe ra, a ndee fama ne danxaniya rabolode waxati donxoe kui, e fa bira jinnne wule falee nun e xa xaranyie foxo ra.

² Wule fale filankafuie mixie madaxuma. E xaxili balanxi gben.

³ E tonyi doxoma futi xirife ra, a nun donse ndee donfe ra, Ala naxee daaxi alako danxaniyatosee nun nondi falee xa e don tantui ra.

⁴ Ala se naxan birin daaxi, a fan. A mu raharamuxi mixie be naxee a donma tantui ra,

⁵ barima Ala xa masenya nun Ala maxandi na raseniyeenma.

⁶ Xa i na nondi masen i ngaxakerenyie be, i bara findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walike fanyi ra, naxan i baloma danxaniya masenya nun xaranyi fanyi ra, i birama naxan foxo ra.

⁷ I naxa fe fufafu madoxo kiini ra danxaniya mu naxan kui. I xa Ala fe suxu soobe ra.

⁸ Mixie meenife e fate ma, na tide mu gbo alo e na e xaxili yaka ba. Na xaxili yaka ba nan fama findide mixie be munafanyi ra duniya nun aligiyama.

⁹ Nondi masenya nan ya won birin lan won xa la naxan na:

¹⁰ Won walima tun nabexi nan na, barima won xaxili tixi Ala Nijne ra, naxan findixi adamadi birin Nakisima ra, a gbengbenyi danxaniyatosee.

¹¹ Na nan na ki, i xa na yaamari birin masen mixie be, i xa e xaran na seriye ra.

¹² Mixi yo naxa yo i xa fonikeya ma. I naxan nabama, i xa findi misaali ra danxaniyatosee be a lanma e xa woyen ki naxe, e xa pere ki naxe, e xa e bore xanu ki naxe, e xa danxaniya nun e xa seniyenyi xa lu ki naxe.

¹³ Han n sa fama temui naxe, i xa Kitaabui xaran mixie be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran.

¹⁴ I naxa wali bepin naxan soxi i yi ra, masenya tixi Ala xili ra i xa fe ra naxan ma, forie to e belexe sa i xunyi ma.

¹⁵ I xa na rabatu senbe ra, alako mixi birin xa i pere ki to i sigama yare ki naxe.

¹⁶ Meeni i yete ma, nun na xaranyi ma i naxan tima tun nabexi ra. Xa i na raba i kisima ne, i tan nun naxee i xui ramema.

5

Danxaniyatose pere ki

¹ I naxa woyen xoroxxe fala forie be. I xa e ralimaniya alo i baba. I xa xeme fonikee ralimaniya alo i xunya xememae.

² I xa jexexeforie ralimaniya alo i nga. I xa fonike ginemae ralimaniya alo i maaginnee seniyenyi kui.

³ I xa kaape ginnee binya, naxee na e kerenyi ma.

⁴ Xa kaape gine xa die na na, xa na mu a ra a xa mamadie, e tan xa Ala waxonfe matinkan e xa denbaya be. Die barimixie naxan nabaxi e be, e xa na sare ragbilen e ma. Ala wama na nan xon.

⁵ Kaape gine yati yati, naxan luxi a keren, a a xaxili tima Ala nan na. A salima, a Ala maxandima temui birin.

⁶ Kono kaape gine naxan birama a yete waxonfe foxo ra, a tan bara faxa hali a pipe to a ra.

⁷ I xa yi yaamarie masen mixie be, alako e xa lu tinxinyi kui.

⁸ Mixi naxan mu meenima a xa mixie ma, a gbengbenyi a xa denbaya ma, na kanyi bara danxaniya bejin. A jaaxu dangife kaafiri ra.

⁹ Kaape gine naxan xili lanma a xa sebe kaape ginxe xilie ya ma, a lanma a xa simaya xa dangi je tongo senni ra. A xa a li a nu doxoxi xeme keren gbansan nan xon ma,

¹⁰ a nun man a kolonxi tinxintoe ra a xa wali fanyie xa fe ra, alo di xurufe, xone raseneffe, seniyentoe sanyi maxafe, tooromixie malife, a nun birafe fe fanyi mooli birin foxo ra.

¹¹ Kono kaape gine naxee findixi sungbutunyie ra, e xili naxa sebe, barima xa a sa li e waxonfee e ragbilenma ne Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, e fa doxo xeme taa,

¹² na temui e bara yunubi soto, barima e bara e xa laayidi singe kana.

¹³ Bafe na ra, e man findima tunnaxonee nan na, e nu fa lu e mape ra naafixiya rabade, e mixi mafalama, e fe fala naxan mu lanma a xa fala.

¹⁴ Na kui, a xoli n ma kaape gine sungbutunyie xa doxo xeme taa, e fa die bari, e meeni e xa denbaya ma, alako won yaxuie naxa no fe jaaxi falade e xun ma.

¹⁵ Ndee jan bara e kobe raso, e bira Sentane foxo ra.

¹⁶ Xa danxaniyatoe gine bara kaape gine ndee soto a xa mixie ya ma, a xa a yigiya alako a naxa findi kote ra danxaniyatoe jama be. Na kui, danxaniyatoe jama noma ne kaape ginxe malide naxee na e kerenyi ma.

¹⁷ Danxaniyatoe jama xa forie, naxee fee rapere ma a fanyi ra, e xa binye xungbe soto, a gbengbenyi naxee kawandi nun xaranyi tima.

¹⁸ A sebexi Kitaabui kui, «Ninge ne mengi turuxunma, wo mu lan wo xa a de xiri.» A man sebexi, «Walike xa a wali sare soto.»

¹⁹ I naxa kalamui rame danxaniyatoe jama xa fori nde xa fe ra, xa seede firin, xa na mu a ra saxan, mu na fe toxi.

²⁰ Naxee bara yunubi raba, i xa i yaxaseri masa e xa fe ra, birin ya xori, alako booree fan xa gaaxu.

²¹ N bara yi yaamarie fi i ma, Ala, a xa Mixi Sugandixi Isa, nun maleke sugandixie ya xori. I xa yi yaamarie rabatu tinxinyi kui. I naxa mixi yo rafisa a boore be.

²² I naxa gbata mixie sugandide, i fa i belexe sa e ma, xa na mu a ra i fan luma ne e xa yunubie kui. I xa lu seniyenyi kui.

²³ I naxa ye gbansan xa min. I xa weni nde min seri ra i furi xa fe ra, barima i luma fura ra.

²⁴ Mixi ndee xa yunubie makenenxi beenun e xa makiitide li, kono boore gbee mu toma fo yare.

²⁵ Wali fanyi fan makenenma na ki ne, wali jaaxi mu noxunma.

6

Ala xa seriye danxaniyatoe be

¹ Danxaniyatōe naxee na konyiya kui, e xa e marigie binya, alako binye yo naxa ba Ala xili ra, a nun a xa sēriye ra.

² Konyi naxee marigi findixi danxaniyatōee ra, na konyie naxa yo e marigi ma, a falafe ra a e ngaxakerenyie nan e ra. A lanma e xa e xa yaamari rabatu a fanyi ra dangife a singe ra, barima e na walife e ngaxakerenyi xanuxie nan be.

I xa mixie xaran yi yaamarie ra.

³ Xa a sa li mixi nde xaranyi gbete nan tima, a mu bira won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi tinxinxī fōxō ra, nun xaranyi naxan findixi Ala gbe ra,

⁴ Na kanyi bara a yete igbo, a mu sese kolon. A xaxili mu fan. A xa woyenyi gbo, sōnxōe rafan a ma. Na findima tōōne, lantareya, tōōnege, siike,

⁵ tinxintaree xa sōnxō sōnxōe, nun nōndi kolontareya. E diine rawalima kōbiri fe nan na.

⁶ Diine nan findima geeni ra mixie be, naxee e wasasoma e sōtōse.

⁷ Won faxi dunija ma won belexee igeli nan na, won man sigama na ki ne.

⁸ Xa baloe nun sose na won yi ra, won xa won wasaso na ra.

⁹ Kōnō mixi naxan wama bannafe, na kanyi tantanma ne, a suxu gantanyi ra, a fa mila a waxōnfe jaaxie ma. Na waxōnfe jaaxie nan mixie xun nakanama, e fa lōe.

¹⁰ Kōbiri xōli findixi fe kōbi birin sanke nan na. Ndee to mila kōbiri ma, e naxa danxaniya bepīn, e fa tōōrō a jaaxi ra.

¹¹ Kōnō i tan naxan findixi Ala xa mixi ra, i xa gbilen na fe mōōlie fōxō ra. I xa bira tinxinyi, Ala fe, danxaniya, xanunteya, dīne, nun bōne bexiya fōxō ra.

¹² Danxaniya gere fanyi so. Kisi suxu, i xilixi naxan ma, i seedeņōxōya tixi naxan ma fe ra seede wuyaxi ya xōri.

¹³ N bara i yamari Ala ya xōri, naxan nimase birin nabaloma, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xōri, naxan bara seedeņōxōya fanyi ti Pōnsi Pilati be,

¹⁴ i xa Ala xa sēriye rabatu tinxinyi seniyenxi ra han won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi fa tēmui.

¹⁵ Ala nan fama Isa raminide a wama a xōn ma waxati naxe.

Tantui Kanyi,

Mange Senbema,

firin mu kafuxi naxan ma,

Mangee xa Mange,

Marigie Marigi Ala,

¹⁶ naxan keren mu faxe kolon,

naxan xōnyi na naiyalanyi ra,

adamadie mu naxan toxi,

adama mu nōma naxan tode.

Binye nun senbe na a be abadan.

Amina.

¹⁷ I xa to bannamixie yamari a e naxa e yete igbo, e man naxa e xaxili ti naafuli ra, barima naafuli mu buma. E xa e xaxili ti Ala nan na, naxan won kima se birin na alako won xa sēewa.

¹⁸ E xa fe fanyi raba. E xa kewali fanyi nan xa findi e xa bannaya ra. E xa mixi ki e harige ra e xa fonisireya xa fe ra.

¹⁹ Na birin kui e harige sɔtɔma nɛ yare naxan findima kisi yati yati ra e be.

²⁰ Timote, i xa mɛɛni fe ma naxan taxuxi i ra. I xa wɔyɛnyi fufafu nun wule matanga.

²¹ Mixi ndee na falama a lonni, kɔnɔ lonni mu a ra. Na bara a niya e xa e kobe so danxaniya ra.

Ala xa hinne wo ra.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Polu naxan seɓɓe Timote ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Polu to nu na geeli kui Roma, a naxa bataaxe nde fan seɓɓe a malima Timote ma. A jan nu bara keren seɓɓe a ma nu, koɗo a man naxa a firin nde seɓɓe, alako a xa gbilen seriye ndee ma. Annabi Polu nu bara tooɗo a gbe ra geeli kui, mixi yo mu nu na a fe ma naxan nu a malima. A na birin masenma yi bataaxe kui, barima Timote nu luxi ne alo Polu xa di.

Annabi Polu naxa seriye fala Timote be na bataaxe singe kui naxan nu nooma a malide danxaniyatoo pama xa wali kui. Yi bataaxe kui, a luxi alo Polu wama Timote ralimaniyafe a yete xa danxaniya xa fe ra. Polu a yete xa tooɗee nun a jere ki masenma a be, alako e xa findi misaali ra Timote be.

Annabi Polu xa bataaxe firin nde kui, a Timote ratuma Timote danxaniyaxi ki naxe, a nun a Ala xa wali suxuxi ki naxe. Timote Kitaabui kolon a mama nun a nga nan saabui ra. Na xaranyi tide nu gbo Timote be alako a xa findi Ala xa walike ra a xa dunjeigiri kui.

Na Kitaabui tide nu gbo Timote be, a tide man nu gbo mixie be a naxee kawandi. Ala xa masenyi naxan seɓɓe Kitaabui kui a findixi lonni belebele nan na, adamadi hayi na naxan ma. Xa mixie mu bira na foxo ra, e xa dunjeigiri nun e xa aligiyama mu sooneyama e be.

Annabi Polu na fan masenma yi Kitaabui kui. A waxati donxoo xa fee falama Timote be alako a xa kawandi ti senbe ra, xa na mu a ra mixie luma tantanyi nan kui naxee fama e ralooɗe abadan. Ala xa won natanga na ma. Ala xa lonni fanyi fi won fan ma alako yare xa sooneya won be. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Polu naxan seɓɓe Timote ma

Limaniya

¹ N tan Polu nan yi ki, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xeeɗa ra Ala waxonki. Laayidi tongoxi won be kisi xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui nan na.

² N na yi bataaxe seɓɓe Timote nan ma, naxan findixi n ma di maxanuxi ra. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne, kinikini, nun bojesa fi i ma.

³ N bara Ala tantu, n naxan batuma janige fiixe ra alo n benbae a rabaxi ki naxe. N Ala maxandima ne i be koo nun yanyi ra,

⁴ barima n nan n natuxi i yaye nan ma. N man nu wama i tofe han, alako n xa seewa a fanyi ra.

⁵ N man n natuxi i xa danxaniya nan ma, filankafuija mu na naxan kui, naxan nu na i mama Lowisi fan yi ra, a nun i nga Ewunise. N a kolon i fan danxaniyaxi na ki ne.

⁶ Na kui, n bara i ralimaniya i xa Ala senbe rawali, a naxan fixi i ma n to n belexe sa i xunyi ma.

⁷ Ala mu gaaxu xaxili xa soxi won yi ra. A bara xaxili fi won ma naxan findixi senbe, xanunteya, nun yete suxui ra.

⁸ I naxa yaagi won Marigi xa seedepoxoya bade. I man naxa yaagi n na, n tan naxan na geeli kui won Marigi xa fe ra. A lanma won birin xa tooo Isa xa xibaaru fanyi xa fe ra Ala senbe saabui ra.

⁹ A tan nan won nakisixi, a tan nan won xilixi a xa seniyenxi ma. A mu na rabaxi won ma kewali saabui xa ra, a na janigexi a yete nan na. A hinnexi won na a xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan na kafi duniya fole.

¹⁰ Yakosi won bara na hinne to won Nakisima Isa xa fa kui, Ala xa Mixi Sugandixi. A bara faxe senbe kana, a kisi fe ramini a xa xibaaru fanyi saabui ra, alako adama naxa faxa sonon.

¹¹ Ala n findixi kawandila, xera, nun karamoxo nan na na xibaaru fanyi xa fe ra.

¹² N na tooofe na wali nan xa fe ra, konon mu yaagima na ra, barima n a kolon n danxaniyaxi naxan ma. N bara la a ra a noma n ma kisi ragatade han na loxo.

¹³ N nondi naxan masenxi i be, na xa findi i xa misaali ra, i birama naxan foxo ra danxaniya nun xanunteya ra, alo Ala xa Mixi Sugandixi Isa wama a xon ma ki naxe.

¹⁴ Ala naxan taxuxi i ra, i xa meeni na ma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan sabatixi won i.

¹⁵ I a kolon Asikae birin bara n nabolon, alo Figelo nun Heremogene.

¹⁶ Ala xa kinikini Onesiforo nun a xa denbaya ma, barima a nu luma n nalimaniya ra. A mu yaagi n na n to na geeli kui.

¹⁷ A to fa Roma, a naxa n fen han a naxa n to.

¹⁸ Marigi xa kinikini a ma na kiiti loxo. I a kolon dangi birin na a n malixi ki naxe Efese.

2

Tooro

¹ N ma di, i xa i senbe so Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa hinne xa fe ra.

² I naxan mexi n na seede gbegbe ya xori, i xa na masenxi taxu i dugutegge ra, naxee fan noma mixi gbete raxarande na ra.

³ Won birin xa wakili tooo kui, barima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa soori fanyie nan won na.

⁴ Soori naxan na gere kui, a mu birama duniya fe foxo ra, a birama a xa mange waxonfe nan foxo ra.

⁵ Mixi naxan sigaxi gi gbata rabade, xa a mu a gi a seriye ki ma, a mu geenima.

⁶ Mixi naxan xe rawalima, a tan nan lanma a xa bogi singee soto.

⁷ I joxo sa n ma masenxi birin xon ma, Marigi fahaamui fima ne i ma na fee ma.

⁸ I xa ratu Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxan kelixi faxe ma, naxan fatanxi Dawuda bonsoe ra, alo Isa xa xibaaru fanyi a masenxi ki naxe, n naxan kawandife.

⁹ Na xibaaru fanyi nan ma fe a niyaxi, n na tooofe geeli kui alo fe kobi rabama, konon Ala xa masenxi tan mu balanxi.

¹⁰ Na nan a ra n tooo mooli birin xaninma, alako mixi sugandixie xa kisi soto Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, e lu a xa noo kui abadan.

¹¹ Masenxi hagige nan ya:

Xa won nun Isa bara faxa,

won nun Isa man kelima ne faxe ma.

¹² Xa won tun nabexi,
won luma ne Isa xa mangeya kui.
Xa won na a rabolo,
a fan won naboloma ne.

¹³ Xa won mu lu won xui xanbi ra,
a tan luma ne a xui xanbi ra,
barima a mu noma a yete rabolode.

¹⁴ I xa mixi birin natu Ala ya i, a a lanma e xa gere lu na masenyi ndee xa fe ra. Na woyenyi mooli tide yo mu na. A a ramema nan xun nakanama tun.

¹⁵ I xa i yete masen Ala be, alo mixi naxan wali foxi mu mayaagi, a fata nondi masende mixie be a masen ki ma.

¹⁶ Woyen jaaxi fufafu lu na, barima naxee na mooli falama, e xa kaafirina xun nan tun masama.

¹⁷ E xa woyenyi gboma ne alo fure jaaxi, naxan mixi faxama. Humeneyo nun Fileto na nee nan ya ma.

¹⁸ E bara makuya nondi ra, e fa a fala mixie jan bara keli faxe ma. E bara mixi ndee xa danxaniya kana na woyenyi mooli ra.

¹⁹ Kono Ala xa banxi tixi yi masenyi nan fari: «Ala a kolon, mixi naxan findixi a gbe ra.» A man a masenxi: «Adamadi naxan Marigi xili falama, a xa tinxintareya rabejin.»

²⁰ Se sase mooli gbegebe nan na banxi xungbe kui. Nde fan yailanxi xema nan na, xa na mu a ra gbeti. Nde yailanxi wuri nan na, xa na mu a ra bende. Nde binye wali rabama, nde fan binyetare wali rabama.

²¹ Mixi naxan a yete raseniye nma, a luma ne alo wali binye rabama se sase naxan kui. A to seniye n, a marigi noma a rawalide wali fanyi birin kui.

²² Fonike waxonfe lu na. Wo nun mixi naxee Marigi xilima bope seniye nxi ra, wo xa nu tinxinyi, danxaniya, xanunteya, nun bope sa fen.

²³ Woyenyi tidetare fufafu lu na, barima i a kolon na mooli findima gere nan na.

²⁴ A mu lanma Marigi xa walike xa sonxo. A lanma a xa findi mixi dipexi ra naxan fata mixi xarande, a man wakili toore ra.

²⁵ A lanma a xa matandilae matinxin woyenyi joxunme ra, alako Ala xa a niya e xa tuubi, e xa nondi kolon,

²⁶ e xa xaxili soto, e xa e ba Ibulisa xa gantanyi ra. Ibulisa bara e suxu gantanyi ra, alako e xa lu a xa yaamari bun ma.

3

Waxati donxoe

¹ I xa a kolon, fe xoxoxoe fama ne dunja lide waxati donxoe,

² barima adamadi birama e yete waxonfe nan foxo ra, kobiri rafa nma ne e ma, e e yete igboma, e lama e yete ra, e Ala rasotoma, e e barimae matandima, e finsiriwaliya rabama, e mu Ala xa fe binyama,

³ e mu kinikinima, e mu dipema, e mixi mafalama, e xurutareja rabama, e e boore tooroma, e mixi fanyi xonna,

⁴ e mixi yanfama, e bogonma fee ma, e bope gbo, e waxonfe rafa n e ma dangi Ala xa fe ra.

⁵ A luxi ne alo e diine nan nabatuma, kono e bara e kobe raso a senbe ra. I xa i makuya na mixi moolie ra.

⁶ E soma denbayae kui, e fa gine senbetaree mabendun, naxee findixi yunubitoee ra, naxee birama fe jaaxi mooli birin foxo ra.

⁷ Na gine mooli xaranma temui birin, kono e mu fahaamui sotoma nondi ma.

⁸ Na mixi naxee soma denbayae kui, e luma ne alo Yannesi nun Yanberesi naxee Annabi Munsa matandi. Na mixie nondi fan matandima ne, e xaxili bara kana. E xa danxaniya xon mu kuyama.

⁹ Kono e mu sigama yare sonon, barima mixi birin fama ne e xa daxupa kolonde, alo Yannesi nun Yanberesi xa fe nu kolonxi ki naxe.

¹⁰ Kono i tan, i bara n ma xaranyi kolon, n pere ki, n panige, n ma danxaniya, n ma dipe, n ma xanunteya, n ma tun nabexi,

¹¹ n ma jaxankate, a nun n ma toore. Toore mooli mundun na, n mu naxan soto Antiyoki, Ikoniyon, nun Lisitire? Naxankate mundun mu n lixi naa? Marigi bara n nakisi na birin kui.

¹² Nondi na a ra a mixi naxan birin wama birafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seriye foxo ra, a na kanyi toore sotoma ne.

¹³ Kono mixi jaaxie nun filankafuie xa fe kobie xun nan tun luma masa ra, e fa booree madaxu, e e yete madaxu.

¹⁴ I xa i xiri seriye ra i naxan xaranxi, i danxaniyaxi naxan ma. I a kolon i na sotoxi naxan na.

¹⁵ Kabi i dimedi temui, i Kitaabui seniyenxie kolon, naxee noma lonni fide i ma. Na lonni findima kisi nan na mixie be, naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁶ Kitaabui seniyenxi birin fatanxi Ala nan na. A fan xaranyi ra, a fan yaabi ra, a fan matinxinse ra, a fan tinxinyi masenfe ra,

¹⁷ alako Ala xa mixi xa no wali fanyi birin nabade.

4

Kawandi tife

¹ N bara i yamari Ala ya xori, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xori, naxan fama mixi pipsee nun mixi faxaxie makiitide, naxan fama a xa mangeya niini raminide,

² i xa Ala xa masenyi kawandi, i xa wakili temui birin, i xa mixie matinxin, i xa mixie xa yunubie masen e be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran. I xa na birin naba dipe kui.

³ Waxati na fafe mixie mu tinma xaranyi tinxinxi ra temui naxe. E karamoxo wuyaxi fenma ne, naxee masenyi mooli nde tima naxan nafan e tuli ma.

⁴ E gbilenma ne nondi foxo ra, e fa e tuli mati kiinie ra.

⁵ Kono i tan, i xa i yete mataxasi fe birin kui, i xa i tun nabexi toore kui, i xa Ala xa xibaaru fanyi rayensen, i xa i xa wali rakamali.

⁶ N tan jan bara findi serexe ra Ala be. A gbe mu luxi n xa taa masara.

⁷ N bara n ma gere fanyi so, n bara n ma pere rajon, n bara lu danxaniya kui.

⁸ Xunnakeli sare ragataxi n be, naxan findixi tinxinyi ra Marigi kiitisa tinxinxi naxan fima n ma na loxo. N keren xa mu a ra, a na fima mixi birin nan ma, a fafe rafan naxee ma.

⁹ I xa kata fafe ra n yire mafuren mafuren,

¹⁰ barima Demasi bara n nabepin dunja fe xa fe ra, a siga Tesaloniki. Kiresen bara siga Galati, Tito bara siga Dalamatiya.

¹¹ Luki gbansan nan na n sɛɛti ma. I xa fa Maraki ra, barima a nɔma n malide n ma wali kui a fanyi ra.

¹² N bara Tikike xɛɛ Efɛsɛ.

¹³ I nɛ fama, i xa fa na xinbeli donma ra, n naxan luxi Tiroyasi, Karapo xɔnyi, a nun n ma bukie. Na sɛbɛli naxee tixi xuruse kiri ma, e tide gbo dangi birin na, i xa fa e fan na.

¹⁴ Alesandire xabui bara fe jaaxi gbegbe raba n na. Marigi fama a sare ragbilende a ma.

¹⁵ I xa i yete ratanga a ma, barima a muxu xa kawandi matandi nɛ a jaaxi ra.

¹⁶ N to n yete xunmafala kiiti banxi kui a singe, n malima yo mu nu na. Birin n nabolo nɛ. Ala xa diɲɛ e ma e fe naxan nabaxi.

¹⁷ Ala nan n malixi, a sɛnɛ so n yi ra, alako n xa kawandi ti a fanyi ra si birin bɛ. Ala naxa n natanga yete magaaxuxi ma.

¹⁸ Marigi man fama n natangade mixie xa wali kobi birin ma, a fa n nakisi, n xa so a xa mangeya niini bun ma ariyanna. Matɔxɔɛ na Ala bɛ abadan.

¹⁹ Pirisila nun Akila xɛɛbu n bɛ, a nun Onesiforo xa denbaya.

²⁰ Erasito bara lu Korinti. N bara Tirofimo lu Mileto, barima a mu nu yalanxi.

²¹ I xa kata fafe ra beenun nɛmɛ xa so. Ewubulo, Pudɛn, Linosi, Kelodiya, nun won ngaxakerenyi birin bara i xɛɛbu.

²² Marigi xa sabati i bɔɲɛ i, Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi

Annabi Pɔlu naxan seɓe Tito ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe nde ma naxan nu xili Tito. Girekika nan nu a ra naxan nu kafuxi Pɔlu ma Ala xa wali kui.

Pɔlu yi bataaxe seɓe a ma temui naxe, Tito nu na Kireti. Kireti findixi suri nan na naxan na Miditerane baa tagi. Pɔlu nun Tito nu bara siga Kireti kawandi tide, Pɔlu fa Tito lu naa a xa na danxaniyatɔe pamae mali e xa senbe soto. Pɔlu yi bataaxe seɓe ne Tito ma a xa marasi nun limaniya fi a ma alako a fan xa Kireti danxaniyatɔee rasi, a e ralimaniya, a nɔndi makenen e ɓe.

Yi Kitaabui fe gɓegbe masenma won ɓe danxaniya nun danxaniyatɔe pama xa fe ra. A a masenma a won sese mu nɔma kiside won ma wali fanyie saabui ra. Kisi sotoma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Xa won bara danxaniya, won bara kisi, won fe birin nabama ne fa alako won jɛre ki xa tinxin, won xa wali fanyie suxu.

Ala xa yi Kitaabui xa masenyi rasabati won ɓɔɓe kui. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma wali fanyie xun xa masa. Amina.

Ala xa masenyi

Annabi Pɔlu naxan seɓe Tito ma

Xɛɓui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa konyi nun a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera. N na walife alako Ala xa pama sugandixi xa danxaniya, e man xa nɔndi kolon naxan e rajɛrema Ala xa fe kui.

² Yi danxaniya nun yi nɔndi a niyama ne mixi xa a xaxili ti Ala xa kisi ra. Ala, naxan xa laayidi mu kanama, a tan nan yi abadan kisi laayidi won ɓe beenun dunja xa daa.

³ Waxati to kamali, a naxa a xa xibaaru fanyi makenen kawandi saabui ra, naxan bara taxu n na Ala won Nakisima xa yaamari ma.

⁴ N bara i tan Tito xɛɓu, naxan bara findi n ma di yati yati ra won ma danxaniya kui. Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, won Nakisima xa hinne nun ɓɔɓesa fi i ma.

Tito xa wali Kireti danxaniyatɔe pamae tagi

⁵ N bara i lu Kireti alako i xa fee yailan naxee yailan daaxi luxi na, i xa mixie sugandi taaɓe birin kui, e xa findi na danxaniyatɔe pamae xa kuntigie ra. Alo n i yamari ki naxe,

⁶ danxaniyatɔe pama kuntigi lanma ne a xa findi tinxintɔe ra xili fanyi na naxan xun, giɓe keren kanyi, naxan xa die danxaniyaxi, mixie mu naxee kolon kalabante xurutaree ra.

⁷ Fo yi xunmatie xa findi xeme tinxinxie nan na barima Ala xa wali nan taxuxi e ra. E naxa findi mixie ra naxee e yete igboma, naxee ɓɔɓe tema mafuren, naxee siisima, naxee mawolen, naxee biraxi geeni tinxintare foxo ra.

⁸ Fo e xa findi xəmɛɛ ra naxee fata xɔɲɛ rasenɛde, fe fanyi rafan naxee ma, naxee e yete xaninma xaxilimaya ra, naxee tinxin, naxee seniyeɲ, naxee nɔxi e yete ra.

⁹ Fo nɔndi masenɲi xa lu e yi ra alɔ e xaranxi a ra ki naxɛ. Na nan a toma e fan nɔma kawandi tide a nɔndi ki ma, e man nɔ na nɔndi matandie ra.

¹⁰ Na matanditi mɔɔli gbegebe na na, a gbengbenɲi sunna mixie ya ma. E de wuya, mixi yanfafe rafan e ma.

¹¹ Fo won xa e de balan. E bara denbaya ndee kana, barima e na e xaranfe fee nan na naxee mu daxa. E na birin nabama e yete xa geeni tinxintareya nan ma fe ra.

¹² E xa namijɔnmɛ nde nan yati a fala, «Kiretikae wule nun e furi nan tun kolon. E tunnaxɔɲɔ, e man jaaxu alɔ bɔximase.»

¹³ Nɔndi nan yati na a ra. N na a falafe na nan ma, i xa woyen e ma a xɔɔxɔɛ ra alako e xa danxaniya a fiixe ra,

¹⁴ e xa ba Yuwifɪ xa kuye taalie danxunfe. E xa ba mixie xa yaamarie danxunfe naxee bara mɛɛ nɔndi ra.

¹⁵ Se birin seniyeɲ seniyeɲtɔɛɛ bɛ, kɔɲɔ sese mu seniyeɲ seniyeɲtaree nun danxaniyataree tan bɛ. E xaxili nun e sondonyi birin bara manɔxɔ.

¹⁶ E Ala kolonfe falama e de ra, kɔɲɔ e xa wali a masenma a e mu a kolon feo! E xa fefe mu fan. Seriyɛ matandie nan e ra, naxee mu nɔma wali fanyi yo rabade.

2

Danxaniyatɔɛɛ xaranfe nɔndi ra naxan jɛɛ ki masenma e bɛ

¹ Kɔɲɔ i tan xa nu danxaniyatɔɛɛ xaran nɔndi masenɲi nan na.

² I xa a masen xɛmɔxie bɛ e xa taxasi, e xa jɛɛ a binyamixi ki ma, e xa e yete xanin xaxilimaya ra, e xa bira nɔndi nan fɔxɔ ra e xa danxaniya kui, xanunteya kui, a nun tunnabɛxiya kui.

³ Na kui, i man xa a masen gine mɔxie bɛ, e xa jɛɛ seniyeɲni kui, e naxa findi mixi mafalee ra, e naxa siisi. E xa nu marasi fanyi fi

⁴ sungbutunɲie ma alako e xa e xa mɔrie nun e xa die xanu.

⁵ E man xa e rasi e xa e yete xanin xaxilimaya ra, e xa seniyeɲ, e xa banxi walie suxu, e yuge xa fan, e xa e yete magoro e xa mɔrie bɛ, alako Ala xa masenɲi naxa bɛxu.

⁶ I man xa sɛgetalae fan nasi e xa e yete xanin xaxilimaya ra

⁷ fe birin kui. I tan yete xa findi misaali ra e bɛ i xa wali fanyie saabui ra. I xa kawandi xa findi nɔndi nun sɔɔbɛ ra.

⁸ I xa masenɲi xa tinxin, alako i matandimae xa yaagi, barima e mu fefe kɔbi kolon e naxan falama won ma fe ra.

⁹ I xa a masen konyie bɛ, e xa e yete magoro e marigie bɛ fe birin kui. E xa e rapɛlexin, e naxa e matandi,

¹⁰ e naxa sese mupa, e xa a masen a e marigie nɔma lade e ra ki fanyi. Na konyi mɔɔli binyɛ fima nɛ won Nakisima Ala xa masenɲi ma fe birin kui.

¹¹ A lanma won xa jɛɛ yi mɔɔli ra barima Ala xa hinne bara makenen, naxan nɔma findide kisi ra mixi birin bɛ.

¹² A xa hinne won xaranma alako won xa gbilen tinxintareya nun dunipa fee fɔxɔ ra, won xa won yete xanin xaxilimaya ra, won xa won ma dunipeigiri rapɛɛ tinxinyi nun Ala yaraɲaaxui kui.

¹³ Won to na yi dunjɔna ma, won na fe fanyi nan mamefe won xaxili tixi naxan na. Won na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa nɔre nan mamefe, won Nakisima Marigi Ala.

¹⁴ A tan nan a yete fi won be, alako a xa won xunsara won ma yunubie xa fe ra, a xa nama nde raseniye e xa findi a yete gbe ra, naxee senbe soxi wali fanyie rabafe ma.

¹⁵ I xa mixie kawandi yi fee ra. I xa mixie ralimaniya. I xa e rasi. I xa nɔndi makenen e be i senbe birin na. Mixi yo naxa yo i ma.

3

Isayanka jɛrɛ ki

¹ I xa e ratu, e xa e yete magoro mangɛe nun mangasanyi be, e xa e xa yaamarie suxu. E xa gbata wali fanyi mɔoli birin nabafe ra,

² e naxa mixi yo mafala, e naxa gere so, e xa marafanyi nun boje fanyi masen birin be.

³ A singe won fan nu daxupa nan nabama. Yaamari matandimae nan nu won na. Won nu bara lɛ kira xɔn. Won nu bara bira won yete waxɔnfe fɔxɔ ra a nun dunjɔna fe mɔoli birin fɔxɔ ra, han na nu bara won findi konyie ra. Won nu won ma dunjɔna xaninma paaxupa, tɔɔne, gbesɛnxɔnnanteya, nun maraɔaaxupa nan kui. Won fan mu nu rafan mixie ma.

⁴ Kɔnɔ won Nakisima Ala to a xa boje fanyi nun a xa xanunteya makenen, a naxa kisi fi won ma.

⁵ A mu won nakisixi won ma wali fanyie xa fe xa ma, a won nakisixi a xa kinikini nan ma, won xunxafe ye xɔɔra a nun a Xaxili Seniyenxi saabui ra. Na bara a niya won xa bari a nɛene ra, won ma dunijeigiri birin xa masara.

⁶ Ala bara won ki! A bara a Xaxili Seniyenxi ragoro won ma won Nakisima Isa saabui ra.

⁷ Na kui, won ma yunubie to bara xafari a xa hinne saabui ra, won bara nɔ findide ketongoe ra, won bara won xaxili ti abadan kisi ra.

⁸ Nɔndi masenxi nan na ki. A xɔli n ma i xa na fee masen a fanyi ra, alako naxee bara danxaniya Ala ma, e xa fe birin naba alako e xa bira fe fanyi raba fɔxɔ ra. Na fee findixi fe hagige fanyie nan na mixi birin be.

⁹ Kɔnɔ i naxa i gbe raso mixie xa wɔyen fufafu ya ma. E naxan falama benbae xa fe ra, e xa gbesɛnxɔnneya, e xa gere wɔyenyi Ala xa seriye xa fe ra, e sese tide mu na.

¹⁰ Naxan yo mixie tagi isoma, i xa a rasi keren, i xa a rasi firin. Xa na birin kui a mu i xui me, i xa a rabolo,

¹¹ barima i a kolon a na mixi mɔoli mu fan. A bara a yete danka a xa tinxintareya ra.

Masenyi dɔnxɔɛ

¹² N na Aritema xa na mu Tikike xɛɛ i ma, i xa fe birin naba alako i xa n li Nikopoli, barima n bara a janige n xa jɛme radangi naa.

¹³ Fe birin naba alako i xa seriye karamɔxɔ Senasi nun Apolosi mali e xa biyaasi kui. E mali, e hayi na se naxan birin ma, e xa a soto.

¹⁴ A lanma danxaniyatɔɛ naxee na won ma konti ma, e xa e matinkan tun nabexi ra wali fanyie ma, alako e xa mixie hayi xɔɔxɔɛ fan, e naxa fa lu na ki fufafu.

¹⁵ Naxee na n fe ma be, e birin i xεebu. I xa won xanuntenyie
danxaniyatōee birin xεebu muxu be.
Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan seɓe Filemon ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe nde ma naxan nu xili Filemon. Kɔɔsika nan nu a ra, naxan nu bara danxaniya Pɔlu saabui ra waxati dangixi.

A yi bataaxe seɓe Filemon ma temui naxe, Pɔlu nu bara sa geeli Ala xa masenyi kawandife ma. A xa geelimaniya kui, a naxa yi bataaxe seɓe Filemon ma a xa konyi Onesimo xa fe ra. Onesimo nu bara a gi a marigi Filemon ma, kɔɔ na kui, Ala naxa a ragiri Onesimo nun Pɔlu xa naralan, Onesimo xa danxaniya Pɔlu saabui ra. Onesimo xa fe birin to bara masara sonon, a naxa tin a xa gbilen a marigi Filemon xonyi. Kɔɔ na waxati seriye ki ma, Filemon nu noma Onesimo faxade a xa yanfanteya xa fe ra. Na kui, Pɔlu naxa yi bataaxe seɓe, Onesimo xa gbilen a ra Filemon xon ma, alako a xa a rakolon Onesimo bara masara ki naxe. A naxa a masen Filemon be, a Onesimo to bara danxaniya Isa ma alo a tan Filemon fan danxaniyaxi ki naxe, a e birin bara findi ngaxakerenyie ra.

Yi Kitaabui a masenma won be, a ngaxakerenya naxan kelima danxaniya ma, a senbe gbo ki fanyi. Xa won bara danxaniya, a fa li won mu won boore danxaniyatɔe kolon won ngaxakerenyi ra, won mu gexi sode fe fanyi birin kui naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma ngaxakerenya xun xa masa. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan seɓe Filemon ma

Pɔlu xa bataaxe Filemon ma Onesimo xa fe ra

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi be. Muxu nun won ngaxakerenyi Timote nan yi bataaxe seɓefe, katarabi Filemon ma muxu xanuntenyi nun muxu waliboore,

² a nun Apiya muxu maagine, a nun Arikipe muxu gereso boore Ala xa gere xa fe ra, a nun danxaniyatɔe pama naxan e malanma i tan Filemon xonyi.

³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi, won Marigi Isa xa hinne nun boɓesa fi wo ma.

⁴ Temui birin, n ne n Marigi Ala maxandima i be, n a tantuma ne i xa fe ra,

⁵ barima n bara a me i danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, i man seniyentɔe birin xanuxi ki naxe.

⁶ N Ala maxandife i be alako ngaxakerenya naxan kelima i xa danxaniya ma, a xa a niya i xa fahaamui xa gbo, i xa no fe fanyi birin kolonde naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁷ N ngaxakerenyi Filemon, i xa xanunteya bara n nasɛɛwa ki fanyi, a man bara limaniya fi n ma, barima seniyentɔe boɓe fan bara sɛɛwa i saabui ra.

⁸ Na kui, hali n to noma i yamaride Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, i xa fe raba i lanma i xa naxan naba, n mu na rabama.

⁹ N i mayandima won ma xanunteya nan ma fe ra. N tan Polu nan woyenfe i be yi ki, xemoxi naxan na geeli Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe ra.

¹⁰ N i mayandife n ma di Onesimo nan ma fe ra, n bara findi naxan baba ra n ma geelimaniya kui.

¹¹ Singe, a tide yo mu nu na i be, konɔ yakɔsi, a tide bara gbo i be ki fanyi, alo a gboxi n fan be ki naxe.

¹² Hali a to rafan n ma alo n ya firinyi, n na a ragbilenfe i ma.

¹³ N bara wa a xon a xa lu n yi ra, alako a xa n mali i tan joxoxe ra n ma geelimaniya kui, n bara naxan soto Ala xa xibaaru fanyi xa fe ra.

¹⁴ Konɔ n mu waxi fefe rabafe n mu i maxorin. Na kui, i xa fe fanyi raba kelima ne i janige nan ma, beenun n tan xa i yamari.

¹⁵ Temunde, Onesimo bara ba i yi ra waxati nde bun ma, alako a man xa gbilen i ma abadan.

¹⁶ I tan be yakɔsi, a tide bara dangi konyi ra. A bara findi i ngaxakerenyi yete yati ra. N tan bara a xanu ki fanyi, konɔ a lan i tan nan xa a xanu dangi n na a xa mixipa nun a xa danxaniya xa fe ra.

¹⁷ Na kui, xa i n kolonxi i ngaxakerenyi ra, i xa a fan nasene alo n tan yete nan faxi i ma.

¹⁸ Xa a fefe jaaxi niyaxi i ra, xa i xa doni yo a ma, na kote birin xa findi n tan gbe ra.

¹⁹ N tan Polu nan yi sebefe n yete belexe ra, i xa a kolon n a birin nagbilenma ne i ma. Konɔ hali n mu i ratu, i danxaniyaxi n tan nan saabui ra.

²⁰ N ngaxakerenyi, i fan xa yi fe raba n be Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. I fan xa n boje raseewa, Marigi xa fe ra.

²¹ N to yi sebefe, n a kolon i mu tondima n waxonfe rabade, i jan nde sama ne a xun.

²² Fe keren luxi: I xa nu n yigiyade yailan, barima n laxi a ra, n fama ne gbilende wo yire wo xa Ala maxandi saabui ra.

²³ Epafirasi i xebu, muxu nun naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra.

²⁴ N walibooree Maraki, Arisitaraki, Demasi, nun Luki, e fan i xebu.

²⁵ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔɛ bɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kabi dunjɔna sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bɛ. Namijɔnmɛ xungbee naxa Ala xui mɛ, e fa na dentege sa mixie bɛ. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa seɛ Kitaabui kui. A dɔnxɔɛ ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunjɔna birin bɛ.

Isa fatanxi Eburu bɔnsɔɛ nan na alo namijɔnmɛ dangixie. A naxa na seriye birin natinmɛ alo Ala nu wama a xɔn ma ki naxe. Kɔnɔ Ala nu bara masenyi nɛɛnɛ nde so Isa yi ra, Eburu bɔnsɔɛ mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi nɛ.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kɔnɔ yunubi keren gbansan nu nɔma na saate kanade, mixi fa lɔɛ. Isa to fa dunjɔna ma, Alatala naxa saate nɛɛnɛ xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nɔma yunubie xafaride, a magoroxi dennaxe.

Singe ra Ala nu bara sɛrɛxɛdubɛɛ ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kɔnɔ e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa yunubie raba alo booree, e naxa faxa. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunjɔna ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunjɔna saabui fanyi ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxɛ mu nu nɔma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunjɔna yamari sa keli Ala yirefanyi ma, a magoroxi dennaxe.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bɛ a e xa xurusee ba sɛrɛxɛ ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa adamadie bɔpɛ raxara dondoronti, kɔnɔ a mu nɔ e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunjɔna ma, Alatala naxa a yamari a xa a yete ba sɛrɛxɛ ra dunjɔna bɛ. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sɔto naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi nɛ a Ala Isa xɛɛxi nɛ alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bɔnsɔɛ birin bɛ. Xibaaru fanyi nan na ki. Ala xa na raso won bɔpɛ kui, won xa fahaamui sɔto na ma, a a findixi kisi nan na won bɛ. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔɛ bɛ

Ala xa xɛɛra

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae bɛ namijɔnmɛɛ saabui ra. A na raba nɛ sanmaya wuyaxi, a na raba nɛ ki wuyaxi ra.

² Kɔnɔ yakɔsi, naxan findixi waxati dɔnxɔɛ ra, Ala a xa masenyi ti won bɛ a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunjɔna kɛ tongoma ra, a dunjɔna daa a xa Di nan saabui ra.

³ Yi Di findixi Ala xa nɔrɛ tofanyi nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunjɔna bun tima a xa masenyi senbema nan na. A to gɛ yunubie xafaride, a naxa a magoro Ala Nɔrɛ Kanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekɛɛ ra, a xili fisamante nan sɔto.

⁵ Ala mu a masenxi maleke yo be,
«N ma di nan i ra,
to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi maleke yo be,
«N tan findima a Baba ra,
a tan findima n ma di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunipa, a naxa a fala,
«Ala xa malekee xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekee xa fe ra,
«Ala xa malekee luma ne alo foye,
a xa walikkee luma ne alo te.»

⁸ Kono a a masenxi ne a xa Di xa fe ra,
«Ala, i xa mange kibanyi buma ne abadan.
Tinxinyi nan findixi i xa mangeya tonxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafa n i ma.
Naaxupa mu rafa n i ma fefe ma.
Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala bara i sugandi seewe kui.
I findixi fisamante nan na dangife i booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi ne,
«Marigi, i bara dunipa ti a fole ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun boxi fama kanade,
kono i tan buma ne abadan.
E forima ne alo dugi.

¹² I koore nun boxi mafindima ne
alo donma mafindima ki naxe.
E fama ne masarade alo sose masarama ki naxe.
Kono i tan mu masarama,
i xa fe mu jonma abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi maleke yo be,
«I xa doko n yirefanyi ma,
han n xa ge i yaxuie ragorode i sanyi bun ma.»

¹⁴ Malekee tan findixi Ala xa walikkee nan na, fate mu na naxee be, a
naxee xema kisi ketongoe malide.

2

Ala xa seexe

¹ Won xa won pengi sa na masenxi xon ma a fanyi ra, won naxan mexi,
alako won naxa kira bepin.

² Ala xa masenxi senbe nu gbo, a nu bara naxan so malekee yi ra.
Adamadi naxee na matandi, e naxa sare xoxoxoe soto. Xa nee sa sare
xoxoxoe soto,

³ won tan go? Xa won kisi xungbe rabolo, won ma fe fa luma di? Won
Marigi yati nan singe a masenxi won be, mixi naxee a xui mexi e fan bara
findi na seedee ra.

⁴ Ala bara e xa seedepoxoya fari isa tonxumae ra, fe magaaxuxie,
kaabanako mooli birin, nun bunae ra Xaxili Seniyenxi naxee fixi e ma
a waxonki.

⁵ Ala mu mangeya fima malekee ma tina e xa dunipa yamari, muxu
dunipa naxan xa fe falafe wo be yi ki.

⁶ Yi seedepoxoya sebexi Kitaabui kui:
«Munse lanxi adama ma,

i to i maɔɔxunma a xa fe ma?
 Munse lanxi adama xa di ma,
 i to i jɛngi sama a xa fe xɔn ma?

⁷ I bara a ragoro malekɛɛ bun ma waxati dondoronti kui.

I bara dariyɛ nun binyɛ fi a ma,

⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa mangɛya bun ma, sese mu na a mu naxan yamarima. Kɔnɔ won mu se birin toma a xa mangɛya bun ma sinden.

⁹ Won munse toma? Ala naxa Isa ragoro malekɛɛ bun ma waxati dondoronti kui, kɔnɔ Isa xa faxɛ naxa findi xunnakeli nun binyɛ ra a bɛ. Na kui, Ala naxa hinne won na, a Isa faxa adamadi birin jɔɔxɔɛ ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin na a tan nan bɛ. A man wama adamadi gbegbe xa so a xa nɔrɛ kui. Na kui, a nu lanma a xa e Rakisima xa fe rakamali tɔɔrɛ ra.

¹¹ Naxan adamadie rasɛniyɛnma, nun naxee rasɛniyɛnxi, e birin fatanxi Baba keren nan na. Na kui, a mu yaagi e xilide a ngaxakerenyie.

¹² A naxa a masen, «N i xili masenma nɛ n ngaxakerenyie bɛ, n i matɔxɔma nɛ jama tagi.»

¹³ A man naxa a masen, «N nan n ma lanlanteya sama Ala nan ma.» A man naxa a masen, «N na be, muxu nun die Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fase ra, Isa fan naxa a yetɛ misaali e ra, alako a xa nɔ Ibulisa xun nakanade a yetɛ xa faxɛ saabui ra. Faxɛ sɛnbɛ nu na Ibulisa nan yi ra.

¹⁵ Isa naxa a yetɛ misaali a ngaxakerenyie ra alako a xa e ratanga faxɛ xa gaaxui ma e xa dunijeigiri kui, naxan luxi alɔ konyiya.

¹⁶ A na birin naba Iburahima bɔnsɔɛ nan malife ra, a mu a raba malekɛɛ xa bɛ.

¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yetɛ maniya a ngaxakerenyie ra, alako a xa nɔ sɛrɛxɛdubɛ kuntigi wali rabade kinikini nun tinxinyi ra Ala bɛ, a fa findi jama xa yunubie xafarima ra.

¹⁸ Isa fata mixie malide e xa maratantanyi kui, barima a fan maratantanyi nun tɔɔrɛ kolon nɛ.

3

Isa nun Annabi Munsa

¹ Na kui, n ngaxakerenyi sɛniyɛnxie, wo tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa ti Isa ra, Ala xa xɛɛra nun a xa sɛrɛxɛdubɛ kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma.

² A tinxin nɛ Ala bɛ, naxan nu bara a ti na wali ra, alɔ Annabi Munsa fan a rabaxi ki naxɛ Ala xa banxi kui.

³ Isa xa binyɛ dangi Munsa gbe ra, alɔ banxiti xa binyɛ dangixi a xa banxi ra ki naxɛ.

⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, kɔnɔ Ala nan dunipa birin daaxi.

⁵ Annabi Munsa findixi konyi dugutɛɛ nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedeɔɔxɔya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide.

⁶ Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutɛɛ nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matɔxɔɛ ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo jɛngi sa Ala Xaxili Seniyenxi xa maseniyi xon ma.
 A seɓexi,
 «Xa wo bara a xui rame to,
⁸ wo naxa wo kobe raso a ra,
 alo wo a rabaxi ki naxe gbengberenyi ma.
 Na temui a nu wo matofe ne,
 konɔ wo naxa a matandi.
⁹ Menni wo benbae bara kata e xa n mato.
 E naxa n ma wali to je tongo naani bun ma.
¹⁰ Na kui, n naxa xonɔ na waxati mixie ma.
 N naxa a fala, «E boje makuya n na temui birin,
 e mu n ma seriye kolon.»
¹¹ Na na a ra n naxa n kali xone kui,
 «E mu soma n ma malabui kui feo!»»

¹² N ngaxakerenyie, wo xa mɛni wo yete ma a fanyi ra alako wo boje naxa lu jaaxuna nun danxaniyatareɓa kui, wo fa gbilen Ala foxo ra, Ala naxan na na.

¹³ Loxo yo loxo wo xa wo bore ralimaniya. Wo xa gbilen na ma loxoɓe birin alako yunubi naxa fa wo no, wo boje fa balan Ala mabiri.

¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra alo won a foloxi ki naxe, lanyi bara lu won nun Isa tagi.

¹⁵ A seɓexi Kitaabui kui,
 «Xa wo bara a xui rame to,
 wo naxa wo kobe raso a ra,
 alo wo a rabaxi ki naxe wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to ge a xui ramede? Mixie xa mu a ra naxee mini Misira boxi ra Annabi Munsa saabui ra?

¹⁷ Ala xonɔ ne ndee ma je tongo naani bun ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa sonto gbengberenyi ma?

¹⁸ Ala a kali nde be a e mu soma a xa malabui yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi?

¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danxaniyatareɓa nan a niya e mu so.

4

Malabui danxaniyatɔɔe be

¹ Ala xa laayidi, a naxan tongo won be sofe a xa malabude, na mu kanaxi. Wo xa fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo be.

² Won bara na xibaaru fanyi me alo booree a mexi ki naxe, konɔ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatareɓa xa fe ra.

³ Konɔ won tan naxee bara la a ra, won fama ne sode na malabude kui. A seɓexi na xa fe ra,
 «N to xonɔ e ma, n naxa n kali,
 e mu soma n ma malabude.»

Konɔ Ala xa wali bara jon kabi dunipa folɛ,
⁴ barima a seɓexi Kitaabui kui na loxoɓe solofere nde xa fe ra,
 «Lxoɓe solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.»

⁵ A man seɓexi Kitaabui kui, «E mu soma n ma malabude.»

⁶ Ala nu bara a janige mixi ndee xa so a xa malabude kui, konɔ na mixi singe naxee na xibaaru mexi, e mu so e xa danxaniyatareɓa xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi Ala bara loxoe gbete sugandi naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a xonnakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda saabui ra,

«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma nu, Ala man mu nu loxoe gbete xa fe falama nu.

⁹ Han ya malabui luxi Ala xa pama be e mu naxan sotoxi sinden.

¹⁰ Naxan soma Ala xa malabui kui, a a malabuma ne a xa wali birin ma, alo Ala malabuxi a xa wali kui ki naxe.

¹¹ Won xa fe birin naba sofe ra na malabui kui, alako mixi yo naxa bira tantanyi kui alo Isirayilakae a rabaxi ki naxe.

¹² Ala xa masenyi senbe gbo, a walima mixi bope ma. A xaapen dangife santidsegema de firinyi ra. A soma won bope nun won sondonyi nan kui, a so won soora nun won nadoxodee xon. A won sondonyi waxonfe nun mapoxunyi birin makiiti.

¹³ Nimase yo mu noma a noxunde Ala ma. Ala fe birin toma ne, fe birin dentege fama sade a tan nan be.

¹⁴ Isa, won ma serexedube kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya foxo ra won bara naxan makenen.

¹⁵ Won ma serexedube kuntigi won ma senbetareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mooli birin na alo won tan, konso a mu a no.

¹⁶ Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne soto a temui.

5

Isa won ma serexedube kuntigi

¹ Serexedube kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie be, alako a xa hadiya nun serexe mooli birin ba yunubie xa fe ra.

² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e loxi, barima a fan na e ya ma, a tantanma.

³ A xa senbetareya a niyama ne a xa serexe ba a yete xa yunubie be, a nun pama xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu noma yi binye soto de a yete ra, fo Ala a xili alo a Haruna xili ki naxe.

⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu serexedube kuntigi binye soto a yete xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra,
«To i bara findi n ma di ra.

N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man sebexi Kitaabui kui,
«I bara findi serexedube ra abadan,
Melekisedeki mooli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa dunijeigiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba ne barima a a kolon a Ala nan nu noma a ratangade faxe ma. Ala bara a xa duba suxu, barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma.

⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, konso na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi toore nan na a be.

⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi soto.

¹⁰ Ala naxa a ti serexedube kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbegebe na na kui muxu wama naxan masenfe wo be, kono na tagi rabafe xoxoxo, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra.

¹² A nu lanma wo xa findi karamoxo ra yi waxati, kono han yakosi wo hayi na karamoxo nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxi fahaamude sinden, alo diyore naxan mu fata sube donde, fo a xa xipe min sinden.

¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gexi tinxinyi kolonde, a mu moxi a xa danxaniya kui. A luxi alo diyore naxan xipe gbansan minma.

¹⁴ Kono mixi naxan moxi a xa danxaniya kui, naxan bara ge tinxinyi nun tinxintareya tagi raba kolonde, a noma ne xaranyi tilinxi fan kolonde. A tan luxi alo xemoxi naxan baloma sube fanyi ra.

6

Ala xa seriye tilinxi

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali jaaxi bepinfe naxan mixi xaninma yahannama,

² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xora, belexe safe mixie ma, kelifexaxe ma, nun Ala xa kiiti donxoe.

³ Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

⁴ Mixi naxan bara ge Ala xa naiyalanyi tode, naxan bara Ala xa ki nemunnemun, Ala Xaxili Seniyenxi bara lu naxan be,

⁵ naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala senbe kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama,

⁶ xa a sa li na mixi mooli bara danxaniya bepin, a mu noma tuubide soton. A luxi alo a man bara Ala xa Di mabanban wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi jama ya xori.

⁷ Boxi naxan bara tune ye soto a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi be, Ala baraka ragoroma ne a ma.

⁸ Kono boxi naxan tunbe nun jooge tun naminima, na boxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a raponyi a fa gan.

⁹ Muxu xanuntenyie, hali muxu xa woyenyi xoxoxo, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan xon, naxan findi kisi kira ra.

¹⁰ Ala tinxin, a mu neemuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi seniyentoe be. Han ya wo na na wali nan kui.

¹¹ Muxu wama ne wo xa wo tunnabexi na birin kui han a raponyi, alako wo xa fe soto wo wo xaxili tixi naxan na.

¹² Wo naxa wo tunnaxono. Wo xa bira danxaniyatoe xa misaali foxo ra, naxee ke sotoma Ala naxan laayidixi e be. E na sotoma e xa danxaniya nun e xa tunnabexi nan saabui ra.

¹³ Ala to laayidi tongo Iburahima be, a mu no a kalide fe nde ra naxan gbo a be. Na na a ra, a naxa a kali a yete ra,

¹⁴ a falafe ra,

«N baraka sama ne i xa fe. I bonsoe wuyama ne.»

¹⁵ Iburahima to ge mame tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a be.

¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a be. Na marakali senbe fima ne a xa woyenyi ma, alako mixi naxa no na matandide.

¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee be, e xa a kolon Ala xa nate mu masarama.

¹⁸ Ala naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa no limaniya xungbe sotoode. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin nabolo a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra.

¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a luma ne alo hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki ne naxan na a xa horomolingira kui dugi gbakuxi xanbi ra,

²⁰ Isa soxi dennaxe won ya ra, a xa findi won ma serexedube kuntigi ra abadan, alo Melekisedeki.

7

Serexedube Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mange ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan na. Iburahima to ge mange ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a be.

² Iburahima naxa farile fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mange tinxixi.» A man nu findixi Salamu mange nan na, naxan xili fasarima yi ki «bojesa mange.»

³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya foloxi temui naxe, a nun a jon temui, na fan mu kolon. Na kui, a luxi ne alo Ala xa Di, naxan findixi serexedube ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxe. Hali won baba Iburahima, a naxan soto a wasaso se ra, a naxa na farile fi a ma.

⁵ Ala xa seriye a falama pama xa farile so Lewi bonsoe yi ra, naxan findixi serexedube ra. Na pama fan kelixi Iburahima bonsoe ne, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ Kono Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi bonsoe xa taruxui kui, Iburahima naxa farile so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Iburahima laayidi kanyi be.

⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore be, a tide gbo na kanyi be.

⁸ Lewi xa mixi naxee farile rasuxuma, e faxama ne, kono Melekisedeki tan mu faxaxi.

⁹ Na kui, a luxi ne alo Lewi, naxan luma farile rasuxu ra, a nu bara farile fi Melekisedeki ma Iburahima saabui ra,

¹⁰ barima Lewi bonsoe nu na a benba Iburahima fate i, a naralan Melekisedeki ra temui naxe.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu noma kamalide Lewi bonsoe xa serexedubeja saabui ra nu, pama Ala xa seriye sotoxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa serexedubeja ma nu, naxan mu fatanxi Haruna bonsoe ra.

¹² Serexedubeja na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi bonsoe ne serexedube mu na bonsoe naxe.

¹⁴ Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bonsoe ne. Annabi Munsa mu yaamari yo fi na bonsoe mixie ma e xa serexedube wali raba.

¹⁵ Muxu naxan masenxi, a fiixe, barima serexedube gbete bara mini, naxan maniya Melekisedeki ra,

¹⁶ naxan mu findixi serexedube ra a bonsœ xa fe ra. Na kanyi findixi serexedube ra, barima faxe mu nɔ a ra.

¹⁷ Yi seedepɔxɔya bara raba a xa fe ra,

«I findixi serexedube nan na abadan, Melekisedeki daaxi.»

¹⁸ Yaamari singe bara ba na a xa senbetareya xa fe ra, a mu nu nɔma a xa wali rabade.

¹⁹ Na yaamari mu nɔ fefe rakamalide, kɔnɔ fe nɛnɛ bara mini won xaxili tima naxan na, naxan nɔma won malide won makɔrede Ala ra.

²⁰ Na fe nɛnɛ mu tixi marakali xanbi.

²¹ Serexedube singee bara wali suxu marakali xanbi, kɔnɔ Isa nan findixi serexedube ra yi marakali ra Ala naxan masenxi,

«Marigi bara a kali, a mu a xa nate masarama:

I tan nan findixi serexedube ra abadan.»

²² Na kui, Ala bara saate tongo won be Isa saabui ra, naxan fan boore be.

²³ Na xanbi, serexedube singee nu wuya, barima e to faxa, mixi gbeteɛ nu tima e jɔxɔɛ ra.

²⁴ Kɔnɔ Isa tan mu faxama, a buma nɛ abadan. A xa serexedubeɲa mu rangima mixi gbeteɛ ma.

²⁵ Na nan a toxi a nɔma mixi rakiside naxan a makɔrema Ala ra a tan saabui ra. A jɛnɛ to a ra, a nɔma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire abadan.

²⁶ Won hayi na na serexedube kuntigi mɔoli nan ma naxan seniyeɛ, yunubi mu na naxan ma, naxan mu fe jaaxi yo kolon, naxan mu luma yunubitɔɛ ya ma, naxan xa fe itexi dangife kooɛ ra.

²⁷ Isa mu luma alo boore serexedube kuntigie, naxee lanma e xa serexe ba lɔxɔ yo lɔxɔ e xa yunubie xa fe ra, a nun jama xa yunubie xa fe ra. A tan bara a yete ba serexe ra kerenyi ra.

²⁸ Yaamari singe nu mixi senbetaree nan tima serexedube kuntigie ra, kɔnɔ na marakali nɛnɛ naxan faxi na yaamari singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti serexedube kuntigi ra, naxan bara ge kamalide abadan.

8

Ala xa saate nɛnɛ

¹ Masenyi xunyi nan ya: Won ma serexedube kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

² A walima Ala xa hɔrɔmɔlingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie belexe foxi mu naxan na.

³ Serexedube kuntigi birin lanma a xa serexe mɔoli birin ba Ala be. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi serexedube fan yi ra a naxan bama serexe ra.

⁴ Xa won ma serexedube kuntigi nu na dunɛɲa nu, a mu nu findima serexedube ra nu, barima Ala xa yaamari jan bara mixi gbeteɛ ti na serexe wali ra.

⁵ Na mixie Ala batuma hɔrɔmɔlingira nan kui, naxan misaalixi hɔrɔmɔlingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsa yamari hɔrɔmɔlingira tife ra, a falafe ra,

«A mato a fanyi ra,
i xa hɔrɔmɔlingira ti

alo a masenxi i be geya fari ki naxe.»

⁶ Kɔnɔ yakɔsi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali sɔto naxan tide gbo boore serexedubeɛ xa wali be tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a

faxi saate naxan na, na fan saate fori be. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

⁷ Xa na saate singe nu noma a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu.

⁸ Ala naxa yi marakorosi raba pama ra,
«Marigi xa masenyi nan ya:

Waxati na fafe,
n saate neene tongoma Isirayila nun Yudaya pama be temui naxe.

⁹ Na mu luma alo na saate singe
n naxan tongo e benbae be,
n e ramini Misira boxi ra temui naxe.

E to n ma saate bejin,
n fan naxa e bejin.
Marigi xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila pama be,
na waxati dangi xanbi.

Marigi xa masenyi nan ya:
N nan n ma seriye rasoma ne e xaxili kui,
n a sebe e sondonyi ma.

N findima e Marigi Ala nan na,
e fan findi n ma pama ra.

¹¹ Mixi yo mu a boore matinkanma,
mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi be,
«I xa Ala kolon,>

barima na waxati e birin n kolonma ne,
kelife mixi xuri ma han mixi xungbe.

¹² N dipema ne e xa tinxintareya ma,
n e xa yunubie xafarima ne.»

¹³ A to yi saate xili fala saate neene, a bara boore findi saate fori ra. Saate fori tan lanma a xa ba na, a tide mu na sonon.

9

Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe

¹ Saate singe bun na, yaamari ndee nu na batui xa fe ra, nun Ala xa horomolingira xa fe ra, naxan nu na dunja.

² Na horomolingira to ti, yire nde nu na naxan nu xili yire seniye nxi. Lanpui nu na a kui, a nun teebili serexe taami nu saxi naxan ma.

³ Yire seniye nxi firin nde nu na dugi gbakuxi xanbi ra, naxan nu seniye nxi dangife boore ra.

⁴ Surayi ganse xema daaxi nun saate kankira nu na na yire kui. Xema nu saxi saate kankira birin ma. Tonbili xema daaxi mana nu ragataxi naxan kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun walaxee, saate sebei naxee ma, e birin nu na na saate kankira kui.

⁵ Ala xa maleke noroxi masolixi firinyi nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari yire makoto. A mu lanma won xa so na woyenyi birin kui yakosi.

⁶ Na yire to ge yailande na ki, serexedubee nu luma so ra na yire seniye nxi singe nan kui, e e xa wali raba naa.

⁷ Kono serexedube kuntigi nan gbansan nu noma sode na yire seniyeñxi firin nde kui. Ne yo ne a nu soma naa sanmaya keren, a wuli xanin a xa yunubie nun pama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a kolontareya ma.

⁸ Na kui, Ala Xaxili Seniyeñxi nu wama a masenfe ne a yire naxan nu seniyeñ dangife yire birin na, a menni mu nu rabixi mixie be na hōrōmōlingira singe xa waxati.

⁹ Na birin findixi misaali nan na yi waxati mixie be. A a masenma a na serexe birin mu noma batulae xaxili raseniyeñde.

¹⁰ Na yaamari singee, donse, minse, nun sali ye xa fe ra, e nu fixi mixie ma e xa yunubie nan xa fe ra, han waxati neene fama temui naxe.

¹¹ Ala xa Mixi Sugandixi to findi won ma serexedube kuntigi ra, a bara fa heeri ra, a naxan soto won be. A bara so Ala xa hōrōmōlingira fanyi kui, adamadi mu naxan yailanxi yi bende fupi fari.

¹² Kono a mu so si kontonyi nun ninge wuli xa ra, a so na yire seniyeñxi fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare nan na adamadi be naxan mu jonna abadan.

¹³ Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun te xube naxan fatanxi ninge serexe ra a sa mixi seniyeñtaree ma, xa na fe mooli noma mixi raseniyeñde nu,

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dangima xe na ra? A naxa a yete ba serexe kamalixi ra Ala be, Ala Xaxili Seniyeñxi xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili raseniyeñ wali jaaxie ma, naxee won faxama. A na raba ne won be alako won xa Ala Nije batu.

¹⁵ Na kui, a bara findi saabui ra yi saate neene xa fe ra, mixi xilixie xa ke soto naxan buma abadan, alo a laayidixi e be ki naxe. A faxa na nan ma, a findi xunsare ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate fori xa waxati bun ma.

¹⁶ Saate naxan findi ke fe ra, na mu kamalima sinden, fo saate tongoma faxa.

¹⁷ Ke mu noma sode beenun saatetongoe xa faxa. A mu sotoma saatetongoe baloxi temui naxe.

¹⁸ Na nan a toxi na saate singe mu tongoma wuli xanbi.

¹⁹ Annabi Munsa to Ala xa seriye masen pama be, a naxa ningee nun si kontonyie wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun pama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi burexe nun yexee xabe gbeeli ra, a fa a fala, a naxe,

²⁰ «Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.»

²¹ Annabi Munsa man naxa wuli kasan hōrōmōlingira ma, a nun hōrōmōlingira yirabase birin ma.

²² A seriye ki ma, fayida se birin naseniyeñma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³ A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa raseniyeñ serexee ra. Ariyanna xa maraseniyeñyi rabama serexee nan na naxee fan booree be.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi hōrōmōlingira xa kui adamadi naxan yailanxi, naxan misaalixi hōrōmōlingira ra naxan na ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dentege sa Ala be.

²⁵ A mu soxi naa sanya wuyaxi, alo serexedube kuntigi naxan soma Ala xa hōrōmōlingira kui ne yo ne wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra.

²⁶ Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi nu lanma ne a xa tooo sanmaya wuyaxi kabi dunja fole ra. Kono na mu a ra. Yakosi yi waxati

dɔnɔɔ, a naxa mini sanmaya keren, alako a xa yunubi xa fe kana a yete sɛrɛxɛ saabui ra.

²⁷ Adamadie faxama ne sanya keren, e fa makiiti.

²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faxa sanmaya keren, alako a xa yunubi ba mixi gbege ma. A man fama ne a firin nde, kɔnɔ na waxati a mu fama yunubie xa fe xa ra, a fama mixie nan be naxee xaxili tixi kisi ra.

10

Isa xa sɛrɛxɛ

¹ Annabi Munsa xa seriye misaalixi fe fanyi nan na naxan fama fade. A findixi misaali gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsa xa seriye mu noma Ala batulae raseniyende kerenyi ra, na sɛrɛxɛe saabui ra naxee bama ne yo ne.

² Xa a sa li a nu noma e raseniyende nu, mixie mu nu luma sɛrɛxɛe ba ra temui birin, barima sɛrɛxɛ keren gbansan nu noma e xa yunubi birin xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe maɲɔxunyi yati mu luma e xunyi.

³ Kɔnɔ ne yo ne na sɛrɛxɛe findima maratuse nan na mixie be a yunubie na e ma.

⁴ Tura nun si kontonyi wuli mu noma yunubie bade.

⁵ Na nan a toxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so dunɲa, a naxa a masen Ala be,

«I mu wama sɛrɛxɛ xɔn.

I mu wama hadiya xɔn.

I bara fate yailan n be.

⁶ I mu wama sɛrɛxɛ gan daaxi xɔn ma,
i mu wama sɛrɛxɛ yunubi xafari daaxi fan xɔn ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa.
A seɓexi n ma fe ra Kitaabui kui,
Ala, n na fafe i sago rabade.»

⁸ Singe a naxa a masen,
«I mu wama sɛrɛxɛ yo xɔn ma.

E mu rafan i ma.

I mu wama hadiya yo xɔn ma.

I mu wama sɛrɛxɛ gan daaxi xɔn ma,
i mu wama sɛrɛxɛ yunubi xafari daaxi fan xɔn ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu toma a xa seriye kui.

⁹ Na dangi xanbi, a bara a masen,
«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»

Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin nde xa ti.

¹⁰ Na panige nan a niyaxi won naseniyenxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fate saabui ra, naxan baxi sɛrɛxɛ ra kerenyi ra.

¹¹ Sɛrɛxɛdube birin e xa wali rabama lɔxɔ yo lɔxɔ. E luma sɛrɛxɛe ba ra naxee mu noma yunubie xafaride.

¹² Kɔnɔ Isa tan, a to ge sɛrɛxɛ keren bade yunubie xa fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi ma, a luma dennaxe abadan.

¹³ A na a mamefe a xa ti a yaxuie ma,

¹⁴ barima a bara mixie rakamali kerenyi ra, a naxee raseniyenxi a xa sɛrɛxɛ kerenyi saabui ra.

¹⁵ Ala Xaxili Seniyenxi na tagi rabama won be yi masenya ra. A singe, a naxa a masen,

16 «Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila bonsɔe be:

Na waxati na dangi,
n nan n ma seriye luma ne e boɲe ma,
n na seɓema ne e sondonyi ma.»

17 A man naxa a masen,
«N mu ratuma e xa yunubie
nun e xa wali kobie ma sonon.»

18 Yunubi na ge xafaride temui naxe, serexe mu bama na yunubi xa fe ra sonon.

19 N ngaxakerenyie, na kui won bara limaniya soto sofe ra na yire seniyenxi fisamante kui Isa wuli saabui ra.

20 Isa bara na kisi kira neene rabi won be, alako won xa dangi na dugi ra naxan gbakuxi horomolingira kui a fate saabui ra.

21 Won ma serexedube kuntigi to tixi Ala xa banxi xunyi ra,

22 won xa won makore Ala ra boɲe fiixe nun danxaniya ra. Na danxaniya won nalimaniya ne, barima won boɲe raseniyenxi won ma yunubie ma, won fate fan maxaxi ye tinse ra.

23 Won xa won xaxili ti Ala ra tun nabexi kui, barima naxan laayidi tongoxi won be, a mu noma na kanade.

24 Won xa meeni won bore ma, alako won xa won bore ralimaniya won xa lu xanunteya nun wali fanyi kui.

25 Won naxa won ma malanyie rabolo de, alɔ ndee na a rabafe ki naxe. A lanma won xa won bore ralimaniya. Won to a kolon Ala xa loxe na fafe, won naxa tagan na ma.

26 Xa a sa li, won Ala xa nɔndi kolon, kono won man nu fa lu yunubi raba ra won janige ra, serexe gbete mu na sonon naxan noma won ma yunubie xafaride,

27 fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti ya ra, naxan findima te mankanɛ ra a matandilae be.

28 Xa mixi nde Annabi Munsa xa seriye matandi, e a faxama ne kinikinitareɲa kui, seede firin xa na mu a ra saxan xa seedeɲoxɔya saabui ra.

29 Kono paxankate dangima na tan na mixie be, naxee Ala xa Di maboronma e sanyi ra, e a xa saate wuli rasoto naxan e raseniyenxi, e Ala Xaxili rasotoma naxan hinnexi e ra.

30 Won yi masenyi kanyi kolon,
«N tan nan mixi gbeɲoxoma,
n tan nan e sare fima e ma.»
A man seɓexi, «Marigi fama ne a xa pama makiitide.»

31 Ala Nije xa paxankate magaaxu.

32 Wo xa ratu na loxe singee ma. Wo to naiyalanyi to, wo naxa wo tun nabexi gere xoxoxe kui naxan findixi toore ra wo be.

33 E naxa wo konbi, e naxa wo paxankata pama ya xori. Wo fan naxa lu mixie seeti ma, naxee bara na toore mooli soto.

34 Wo naxa kinikini geelimanie ma, wo naxa tin a ra seewe kui e xa wo harige ba wo yi ra, barima wo a kolon harige nde na wo be naxan dangi na boore ra pon, a bu abadan.

35 Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi naxan na, barima na sare gbo.

36 Wo hayi na tun nabexi ma, alako wo xa Ala sago rakamali, wo fa fe soto a naxan laayidixi wo be.

37 A seɓexi,

«A gbe mu luxi sɔnɔn.

Naxan lanma a xa fa, a fama nɛ,
a mu dugundima.

³⁸ N ma tinxintɔɛ kisima nɛ danxaniya saabui ra.

Kɔnɔ xa a sa li a man naxa gbilen xanbi,

n mu jɛlɛxinma a xa fe ra.»

³⁹ Won mu findixi fe rabɛpinyie xa ra, naxee xa fe xun nakanama. Won tan findixi danxaniyatɔɛɛ nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

¹ Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma a ya ra, a a kolon nɔndi nan a ra.

² Won benbae xili fanyi sɔtɔ na nan ma.

³ Danxaniya saabui ra, won a kolon a Ala nan dunɔja daaxi a xa masenyi ra. Se naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan mu toma.

⁴ Danxaniya saabui ra, Habila naxa sɛrɛxɛ ba Ala bɛ naxan nu fan dangife Kabila gbe ra. Ala naxa na sɛrɛxɛ suxu, a Habila findi tinxintɔɛ ra a xa danxaniya saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a naxan nabaxi danxaniya ra na findima nɛ masenyi ra won bɛ.

⁵ Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te kooɛ ma, a mu faxa. Mixi yo mu nɔ a tode, barima Ala nu bara a rate kooɛ ma. Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a Enoki rafan a ma.

⁶ Mixi mu nɔma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makɔrɛma Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare fima naxee a fenma.

⁷ Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a bɛ beenun a xa dunɔja li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunɔja bɛ. Nuha naxa tinxinyi sɔtɔ kɛ ra a xa danxaniya saabui ra.

⁸ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa Ala xui ratinmɛ sigafe ra bɔxi ma a mu dennaxan kolon, alako a xa menni sɔtɔ kɛ ra.

⁹ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa sabati na bɔxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a bɛ. A naxa lu menni alo xɔɛ a xa kiri banxie kui, alo Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na ketongoe ra.

¹⁰ A nu na a mamefe a xa taa sɛnbema sɔtɔ, Ala taa naxan kɔɔrinxi, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara dibaritare fan naxa nɔ di baride jɛlɛxɛforiɔa kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama.

¹² Na nan a to, xɛmɛ keren saabui ra, xɛmɔxi naxan mu nu nɔma di sɔtɔde sɔnɔn, na naxa bɔnsɔɛ xungbe sɔtɔ, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na kooɛ ma, a nun mɛyenyi xasabi ra naxan na baa dɛ ra. E kɔnti mu nɔma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxa e xa danxaniya kui, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e bɛ. E nu laxi a ra a fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xɔɛɛ nan na dunɔja bende fupɔ fari.»

¹⁴ Mixi naxee na fe mɔɔlie falama, e a masenfe nɛ a e na taa gbɛtɛ fenfe e sabatima dennaxe.

¹⁵ Xa e kelide xoli nu bara e suxu nu, e nu nɔma gbilende naa.

¹⁶ Kono e nu taa gbete fenma naxan fan e kelide be, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e be.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Iburahima mu tondi Isiyaga bade serexe ra, Ala nu a matoma temui naxe. A mu tondi a xa di kerenyi bade serexe ra, di naxan nu laayidixi a be,

¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra,
«Isiyaga nan findima i bonsœ ra,
i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Iburahima nu a kolon a Ala senbe gbo, hali Isiyaga faxes, a nu noma na rakelide faxes ma. Fayida na nan naba misaali ra, barima Ala a xa di ragbilen ne a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu be e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die be, a nu luxi dondoronti a xa faxes. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makore, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira boxi ra temui naxe.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsa to bari, a barimae naxa a noxun kike saxon bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mange xa yaamari ya ra.

²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsa to mo, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra.

²⁵ A naxa wa a xon ma, a xa toore soto Ala xa jama ya ma, dine a xa pelexin yunubi ra waxati dunkedi bun ma.

²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan sotode yare.

²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa keli Misira boxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xone ya ra. A naxa a tun nabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma.

²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa Sayamaleke Dangi Sali raba, a wuli kasan naadee ma, alako sayamaleke naxa Isirayilakae xa di singee faxes.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xulunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e foxo ra, e naxa madula ye xoro.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yete ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofere bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirie ya ma, barima a nu bara Isirayilaka yire rabenyie yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sonon? Waxati mu luma n be n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namijonmee xa fee fala.

³³ Danxaniya saabui ra, e naxa no mangataae ra, e naxa pere tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi soto, e naxa no yete xaapee ra,

³⁴ e naxa ratanga te xungbe nun santidegema ma, e xa senbetareya naxa findi senbe ra, e naxa senbe soto gere kui, e fa soori galie ker.

³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixi faxes ma. Mixi ndee naxa paxankata, e tondi minide na toore kui, alako e xa marakeli fanyi soto.

³⁶ Mixi ndee naxa bonbo, e mayele soto, e lu geeli kui, e xirixi yolonxonnyi ra.

³⁷ Mixi ndee naxa magono, e naxa toooro, e naxa a ibolon, e naxa faxa santidegema ra. Ndee naxa lintan, yexee nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e naxankataxi, e halakixi,

³⁸ e nu fa lintan gbengherenyi ma, geyae longori ra, fonmsee nun yilie kui. A mu nu lanma dunija mixie xa na binye soto na danxaniyatosee xa lu e ya ma.

³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyi soto e xa danxaniya saabui ra, e mu fee soto naxee nu laayidixi e be.

⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyi janige won be naxan dangi fe singe ra.

12

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatosee gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunija be, e man xa findi misaali ra won be. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won toooroma won ma jere kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xon ma Ala naxan saxi won ya ra.

² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won be, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin ne wuri magalanbuxi xa tooore ra, alako a xa seewa yare. A mu gaaxu na yaagi ra. Na kui, a xa faxe dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyi ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a toooroxi ki naxe yunubitosee saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra.

⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini.

⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara neemu Ala xa masenyi ma wo ralimaniyaxi naxan na, a falafe ra,

«N ma di, i naxa yo Marigi xa marakorosi ma, limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma temui naxe.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma.
A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e naxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe ne alo a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma?

⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alo di birin xuruma ki naxe, a luxi ne alo wo mu findixi a xa die ra, a lima a halale mu wo ra.

⁹ Won babae won xuruma dunija, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi?

¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yete xaxili ra, kono Ala tan won xuruma won ma munafanyi yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa seniyyenyi kui.

¹¹ Na xurui xorocho, a mu mixi raseewama a fole, kono a donxoe ra, a foxi tinxinxi raminima ne yare bopesa kui.

¹² Na na a ra, wo xa wo senbe so, wo tan naxee belexee taganxi, naxee xinbi toooroxi.

¹³ Wo xa wo jere kira tinxinxi xon ma, alako mabenye naxa telexun, e xa yalan.

¹⁴ Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu seniyyenyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma.

¹⁵ Wo xa meeni wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xono ra wo bore ma, na fa mixi gbege toooro wo ya ma.

¹⁶ Wo meeni de! Wo naxa yene raba. Wo naxa seriye kana alo Esayu, naxan a xa foripa tide masaraxi bande lenge keren xa fe ra.

¹⁷ Wo a kolon a to nu waxi a baba xa duba a be, a xa foriṣa ke soto, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, kono a baba mu tin na ra.

¹⁸ Wo mu wo makore na yire ra wo xa wo belexe din a ra alo Isirayilakae fe naxan to gbengberenyi ma. Te nun nuxui fooro nu na geya fari dennaxe, foye xungbe nu bonbo a ra.

¹⁹ Wo mu sara xui nun Ala xui magaaxui mexi. Isirayilakae to na me, e naxa Munsa mayandi alako e naxa na xui me sonon.

²⁰ E naxa gaaxu Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi geya ra, na kanyi fama ne magonode, a faxes.»

²¹ Na fe nu magaaxu han Annabi Munsa naxa a fala, «N bara gaaxu han n bara seren.»

²² Kono wo tan bara wo maso Siyoni geya yire ra, Ala Nipe xa taa naxan na ariyanna, Darisalamu naxan na koore ma, maleke wulu wulu malanxi dennaxe seewe kui.

²³ Ala xa pama fan na na, naxee xili sebexi buki kui ariyanna. E findixi Ala xa di singee nan na. Dunija Makiitima Ala na menni ne, a nun tinxintoe nii naxee xa fe bara kamali.

²⁴ Isa fan na naa, naxan bara findi saabui ra saate neene rakamalife ra, naxan wuli bara findi serexe ra. Na fan dangi Habila gbe serexe ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi naxee tixi dunija bende fupi fari, e to tondi na masenyi ra, e naxa jaxankate soto. Yakosi, won munse sotoma sonon xa a sa li won tondima masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan na koore ma?

²⁶ Singe Ala xui naxa boxi raseren, kono yakosi a bara laayidi tongo, «N man boxi raserenma ne, kono yi biyaasi n koore fan naserenma ne.»

²⁷ A to a fala, «n man,» na nu wama a masenfe ne a se daaxi birin naserenma ne, a fa kana. Fe naxan mu raserenma, na nan luma, a mu kana.

²⁸ Won fama lude mangeya niini naxan bun ma, na tan mu serenma, na mu kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binye ra a wama naxan xon,

²⁹ barima won Marigi Ala luxi ne alo te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatsee be

¹ Wo xa wo tunnaḅexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui.

² Wo xa xone rasene a fanyi ra. Mixi ndee xone yigiyama ne, a fa sa li e mu a kolon xa maleke na a ra.

³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee jaxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e be alo wo birin na fate bende keren nan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yene nun langoepa naxa lu wo ya ma, barima Ala fama ne na seniyentarepa makiitide.

⁵ Wo naxa a lu kobiri xa fe mile xa wo rapere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so ne. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabepinma, n mu i raboloma.»

⁶ Na nan a toxi won noma a falade limaniya ra, «N Marigi n demenma, n mu gaaxuma. Adama tan noma munse rabade n na kore?»

⁷ Wo xa ratu wo xa yareratie ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo be. Wo xa e pere ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo be.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxe xoro, a man na na ki ne to, a man luma na ki ne abadan, na birin kepa keren.

⁹ Wo naxa bira xaranyi mooli ghetee foxo ra. Wo boje xa senbe so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu noma wo malide.

¹⁰ Horemolingira waliksee mu noma serexe donde naxan baxi won tan be.

¹¹ Serexedube kuntigi xuruse wuli bama ne serexe ra horemolingira kui yunubie xa fe ra, konso na xuruse fate tan ganma ne taa fari ma.

¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa jama raseniye a yete wuli saabui ra, a naxa jaxankata taa fari ma.

¹³ Won fan xa bira a foxo ra na yaagi kui taa fari ma,

¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma serexe ra temui birin Isa saabui ra. Na serexe findima won ma masenyi nan na naxan a xili matoxoma.

¹⁶ Wo man naxa neemu fe fanyie rabade mixie be. Wo xa wo booree ki, barima na fe moolie findima serexee nan na naxee rafanxi Ala ma.

¹⁷ Wo xa wo xa yareratione xui ratinme, wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na meenife wo ma, alako wo naxa gbilen Ala foxo ra, xa na mu a ra na dentee sa fama ne e toorode. Wo xa fe birin naba alako e xa no na dentee sade seewe kui boje mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu be, barima muxu a kolon muxu xaxili fiixe, muxu wama perefe fe fanyie mooli birin nan kui.

¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu be, alako n xa no gbilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan bojesa fima mixi ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma, Isa naxan meenima a xa mixie ma a xa saate wuli saabui ra, saate naxan mu kanama abadan,

²¹ Ala xa fere birin fi wo ma alako wo xa no a sago rabade. Ala xa fe lu won boje ma naxan nafa a ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matooxe na a be abadan. Amina.

²² Ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n be yi masenyi xa fe ra, barima n mu woyenyi xonkuyaxi a gbe ra.

²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote bara a yete soto. Xa a mu bu fade, muxu birin fama ne wo yire.

²⁴ Wo xa wo xa yareratione nun seniyentoe birin xeebu muxu be. Italikae naxee na be, e fan bara wo xeebu.

²⁵ Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Annabi Yaki naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Annabi Yaki naxan sebe Yuwifi danxaniyatōe ma naxee nu yensenxi pamanee kui. Na waxati, fee nu xoroxoxi Isayankae ma. Hali mangasanyi, a nu e paxankatama. Ala Xaxili Seniyeenxi naxa yi masenyi fi Annabi Yaki ma alako a xa a sebe, a xa findi limaniya ra danxaniyatōe be, e xa e tun nabexi Ala xa nōndi kira xon.

Yi Kitaabui marasi gbegebe nan fima danxaniyatōe birin ma. A a masenma ne won be a Ala xa fe falafe, a nun a xa seriye rabatufe, e sese keren mu a ra. Danxaniya mu findima nōndi ra, xa a kanyi mu birama Ala xa yaamarie foxo ra a xa dunijeigiri kui. Yi Kitaabui naxe a danxaniya nun kewali fanyi nan jere ma kira keren xon ma. E mu noma fatande e bore ra.

Yi Kitaabui won nasima a lanma won xa jere ki naxe won ma danxaniya kui. A mu lanma won xa mixie rafisa e boore be. Won xa won bore mali, won xa won bore binya, won xa won bore xanu. Won xa won de suxu, woyen kobi naxa mini won de i. Won xa won tun nabexi tōore kui, won man naxa won yete igbo. Won naxa won xaxili ti yi dunija ra. Fe birin kui, won xa won xaxili ti Alatala nan na.

Ala xa won mali alako won birin xa yi seriye suxu a suxu ki ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yaki naxan sebe

Tunnabexiya, danxaniya, nun Ala xa seriye rabatufe

¹ N tan Yaki nan yi ki, Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa konyi. N bara wo xeebu, wo tan Isirayila bōnsōe fu nun firinyi naxee yensenxi pamanee ma.

² N ngaxakerenyie, wo xa seewa tōore mōoli birin kui,

³ barima wo a kolon a wo tōore naxan sōtōma danxaniya kui, a wo duluxōtōma ne.

⁴ Wo xa duluxōto han a rapōnyi alako wo xa danxaniya xa tilin, wo xa findi mixi kamalixie ra, fefe mu luxi naxee xa fe ra.

⁵ Xa fahaamui mu na mixi nde yi ra wo ya ma, a kanyi xa Ala maxandi. A a sōtōma ne, barima Ala mixi birin kima a yiriwaxi ra a xa fonisireya ma.

⁶ Kōno fo mixi xa Ala maxandi danxaniya ra, a naxa siike, barima mixi siikexi luma ne alo mōronyi, foye naxan bōnbōma, a a matutun.

⁷ Na kanyi naxa a mapoxun a a se nde sōtōma Ala ra,

⁸ barima a xaxili mu tixi Ala gbansan xa ra, a sanyie na kira wuyaxi nan xon.

⁹ Danxaniyatōe setare xa seewa barima Ala bara a xa fe ite.

¹⁰ Kōno banna tan xa seewa Ala to bara a xa fe magoro, barima a xa fe ponma ne alo sansi fuge tofanyi.

¹¹ Soge xōne na te, sansi lisima ne han a fuge bira, a xa tofanyi non. A na na ki ne banna fan be. A na a xa walie kui temui naxe, a birima na leeri ne.

¹² Nelexinyi na mixi be naxan a tunnabexima tooɗe kui, barima xa a bara ge na tooɗe raxande, Ala kisi xunnakeli fima ne a ma. Ala na nan laayidixi a xanuntenyie be.

¹³ Mixi ne wama tantanfe, a naxa a fala a Ala nan a ratantanfe, barima Ala mu birama fe jaaxi foxo ra, a man mu adama yo ratantanma fe jaaxi ra.

¹⁴ Adama yete waxonfe jaaxi nan a ratantanma. Na nan a mabendunma han a a rabira.

¹⁵ Adama waxonfe jaaxi xa di findixi yunubi nan na. Yunubi fan na raba, a xa di findima faxe nan na.

¹⁶ N ngaxakerenyi xanuxie, wo naxa la wule ra.

¹⁷ Ki hagige birin fatanxi Daali Mange nan na naxan na koore, naxan soqe, kike, nun tunbuie daaxi, naxan mu masarama abadan.

¹⁸ A yete sagoe ma, Ala bara won nakisi a xa nondi masenyi saabui ra, a won findi a xa die ra, alako won xa binye soto dangife a xa daalise birin na.

¹⁹ N ngaxakerenyi xanuxie, wo xa yi woyenyi me: Wo birin xa wo tuli mati wo bore ra, wo naxa gbata woyenyi ra, wo boɗe naxa te mafuren na,

²⁰ barima adamadi xa xone mu a tutunma Ala xa tinxinyi ma.

²¹ Na na a ra, wo xa tondi fe jaaxi nun fe kobi mooli birin nabade. Wo xa wo yete magoro, wo xa nondi suxu naxan bara masen wo be, barima na nan noma wo rakiside.

²² Wo xa Ala xa masenyi rabatu. Xa wo a rame gbansan konɔ wo mu a raba, wo bara wo yete madaxu.

²³ Xa mixi nde Ala xa masenyi rame, konɔ a mu bira a foxo ra, a luma ne alo mixi naxan a yatagi matoma kike ma,

²⁴ a fa siga, a neemu a yatagi ma a na ki naxe.

²⁵ Konɔ mixi naxan Ala xa seriye kamalixi matoma a fanyi ra, a a tunnabexi, a mu neemu seriye ma konɔ a a rabatu, na kanyi barakama ne. Ala xa seriye xoreya fima ne adamadie ma.

²⁶ Mixi yo a yete mapɔxun diinela ra, konɔ a mu a de noxi, na kanyi na a yete madaxufe ne. A xa diine tide yo mu na.

²⁷ Diine fiixe naxan nafan Baba Ala ma, a tan nan ya: won xa meeni kiridie nun kaape ginnee ma e xa tooɗe kui, dunja fe man naxa wo madaxu.

2

Mixi rafisafe a boore be

¹ N ngaxakerenyie, wo naxa mixie rafisa e boore be, barima wo danxaniyaxi won Marigi Isa Nore Kanyi nan ma, Ala xa Mixi Sugandixi.

² Wo xa wo mapɔxun yi ma: Mixi nde naxa fa wo malanxi dennaxe, xurunde xeema daaxi na a belexe ra, dugi tofanyi ragoroxi a ma. Setare fan naxa fa, dugi fori topaaxi ragoroxi a ma.

³ Xa wo dugi tofanyi kanyi xeebu a fanyi ra, wo fa a fala a be, «I magorode fanyi nan yi ki,» konɔ wo fa a fala setare tan be, «Ti menni,» xa na mu a ra, «Doxo boxi, n bun ma be,»

⁴ wo mu mixi rafisaxi a boore be xe na ki? Wo mu jerexi mapɔxun kobi xa ra na ki?

⁵ N ngaxakerenyi xanuxie, wo wo tuli mati n na. Ala bara mixie sugandi naxee findixi setaree ra dunja ki ma, alako e xa findi bannamixie ra danxaniya ki ma. Ala bara e sugandi alako e xa findi ketongoe ra a xa mangeya kui. Na nan laayidixi mixie be naxee Ala xanuxi.

⁶ Kono wo tan, wo bara setaree mabere. Bannamixie xa mu wo tōōroma, e wo xanin kiitisa xon ma?

⁷ E tan xa mu wo Marigi xili fanyi rasotoma?

⁸ Wo xa Mange Alatala xa seriye nan nabatu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «I xa i boore xanu alo i yete kan gundi.» Xa wo na raba, wo bara bira fe fanyi foxo ra.

⁹ Kono xa wo mixi ndee rafisa e boore be, wo bara yunubi raba. Seriyen nan wo makiitima, barima wo bara findi seriyen matandilae ra.

¹⁰ Xa mixi seriye birin nabatu kono a yire keren matandi, na kanyi bara seriye birin matandi.

¹¹ barima naxan a falaxi, «I naxa yene raba,» a tan nan man a falaxi, «I naxa faxe ti.» Hali i mu yene raba, kono xa i faxe ti, i findixi Ala xa seriye matandila nan na.

¹² Na kui, wo xa wøyen, wo man xa wo jere alo naxee fama makiitide sereye ra naxan xoreya fima mixi ma.

¹³ Kiiti loxoɛ, Ala mu kinikinima mixi ma naxan mu kinikini a boore adama ma. Kinikini senbe gbo kiiti be.

Danxaniya nun a kewali

¹⁴ N ngaxakerenyie, a tide yo mu na xa mixi a fala a a danxaniyaxi, kono a mu kewali fanyi rabama. Yi danxaniya mooli noma mixi rakiside?

¹⁵ Xa wo ngaxakerenyi mageli na a ra, loxoe keren baloe mu na a yi ra,

¹⁶ mixi nde fa lu wo ya ma a a fala a be, «Siga, i naxa kontofili, i xa dugi nde ragoro i ma, i xa i dege,» kono a fa lu a mu a xa kontofili ba, na kanyi xa wovanyi tide vo mu na.

¹⁷ Danxaniya na na ki ne. Xa a mu mixi tutunma wali fanyie rabafe ma, a tide yo mu na.

¹⁸ Kono mixi nde noma a falade, «I tan, danxaniya kanyi nan i ra, kono n tan fe fanyi raba nan n na.» Kata i xa i xa danxaniya masen n be wali fanyi xanbi. N tan n ma danxaniya masenma i be n ma kewali fanyi nan saabui ra.

¹⁹ I laxi a ra, a Ala keren na a ra. Na fan ki fanyi, kono hali jinnɛ laxi na ra, e sɛrɛn gaaxui ra.

²⁰ I tan xaxilitare, i mu a kolon danxaniya naxan mu kewali fanyi
raminima, a tide yo mu na?

²¹ Munfe a niya won baba Ibrahima naxa findi tinxintɔɛ ra Ala ya i? A mu fatan a xa kewalie xa ma, a to a xa di Isiyaga fi Ala ma serɛxebade fari?

²² I bara a to, danxaniya nu walife ne a nun a xa kewali. Kewali nan danxaniya rakamalima.

²³ Na kui, a naxa raba alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Ibrahim naxa la Ala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.» Ibrahim xili naxa fala «Ala xanuntenyi».

²⁴ Wo bara a to, adamadi xa kewali findima tinxinyi nan na a be, a xa danxaniya gbansan xa mu a ra.

²⁵ Langoe gine Raxabi fan xa kewali xa mu findi tinxinyi ra a be, a to xεεrae rasene a xonyi, a kira masen e be e e gima naxan na?

²⁶ Mixi nii na siga, a fate faxama ne. Na kui, xa kewali fanyi mu na, danxaniya fan ponma ne.

3

Adama wøyen ki

nun xaxilimaya naxan kelima koore ma

¹ N ngaxakerenyie, a mu lanma mixi wuyaxi xa findi karamoxo ra wo ya ma, barima karamoxoe fama makiitide ne a xoroxoe ra dangi mixi gbete ra.

² Won birin tantanma fe wuyaxi ma. Xa mixi nde mu tantanma a xa wøyenyi kui, a mu tantanma dede. Na kanyi noma a yete birin suxude tinxinyi kui.

³ Mixi na wa soe xa a waxonfe raba, a karafoe nan nasoma a de i. Na nan noma a fate birin naperede.

⁴ Kunkui fan na na ki ne. Hali kunkui belebele, foye xungbe naxan tutunma, mixi a raperema feya xurudi nan na, a a ragi a na wa sigafe dennaxe.

⁵ Nenyi fan xurun, konɔ a fe igboma.

Wo a mato, te dondoronti di noma wondi belebele gande.

⁶ Te nan na nenyi fan na, naxan findixi dunjia fe kobi ra. Fate birin noxoma fe jaaxi ra a xa wali saabui nan na. Mixi nenyi noma te sode a xa dunjeigiri birin na, barima te nan na nenyi ra, te naxan kelima yahannama.

⁷ Adamadi noma daalise mooli birin xurude. Sube xaxnee, xonie, bubusee, nun baa ma yexee, adamadi bara e birin xuru,

⁸ konɔ mixi yo mu noma adamadi nenyi xurude. Xone na a ra naxan ma lintanyi mu danma, naxan xa kasare mu jonna.

⁹ Won won Baba, won Marigi, batuma nenyi kerenyi naxan na, won man adamadi dankama a tan nan na, Ala naxan daaxi a yete misaali ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, dube nun danke minife de keren na, a mu fan.

¹¹ Ye xone nun ye bexi noma minide dulonyi keren na?

¹² N ngaxakerenyie, xore bili noma tugi bogi raminide? Mangoe bili noma xore bogi raminide? Foxe ye minima dulonyi naxan na, ye bexi mu minima menni ra.

¹³ Nde findixi fahaamula nun xaxilima ra wo ya ma? A xa na masen a pere ki fanyi nun a xa kewalie ra, a naxee rabama bope bexi kui, naxan fatanxi fahaamui ra.

¹⁴ Xa tcone jaaxi nun mile na wo bope kui, wo naxa wo yete igbo na fee kui, wo naxa nondi masara wule ra.

¹⁵ Na xaxili mooli mu kelixi koore xe. A kelixi dunjia ne, Ala kolontareya, nun Ibulisa ma.

¹⁶ Tcone nun mile na dennaxe, ya isoe nun fe kobi mooli birin toma na ne.

¹⁷ Konɔ fahaamui naxan kelixi koore ma, a seniyen, a mixi bope sama, a dipema, a kinikinima, a kewali fanyi raminima, a mu mixi rafisama a boore be, a mu filankafuija rabama.

¹⁸ Maale bogi minima a garansanma be ki naxe, tinxinyi fan minima mixi be na ki ne naxan birama lanyi nun bopea foxo ra.

4

Waxonfe nun yete igboja

¹ Wo sonxoma, wo gerema. Na rakelima mun ma? A mu kelima wo waxonfe kobie xa ma naxee e boore gerema wo bope kui?

² Wo wama se nde xɔn, kɔnɔ wo mu a sɔtɔma. Wo faxe tima, wo mila wo boore xa se ma, kɔnɔ wo mu nɔma wo waxɔnfe sɔtɔde. Wo sɔnxɔma, wo gerema, kɔnɔ na birin, wo mu sese sɔtɔma barima wo mu Ala maxandima.

³ Wo na Ala maxandi fan, wo man mu sese sɔtɔma, barima wo xa maxandi mu fan. Wo maxandi tima alako wo na naxan yo sɔtɔ wo xa a rawali wo waxɔnfe kobie kui.

⁴ Wo tan danxaniyataree, wo mu a kolon naxan dunipa maxanuma na bara Ala findi a yaxui ra? Dunipa xanuntenyi findixi mixi nan na naxan Ala xɔnxi.

⁵ Wo mu Ala xa Kitaabui xa masenyi kolon? Ala wama nɛ won xaxili, a bara naxan fi won ma, a xa bira a tan keren nan fɔxɔ ra.

⁶ Kɔnɔ na birin kui, Ala xa hinne gbo dangi fe birin na. Kitaabui a masenma,

«Ala mu tinma yete igboe ra,
kɔnɔ a hinnema yete magore ra.»

⁷ Na kui, wo xa wo yete magoro Ala be. Wo tondi Ibulisa be, a fan a gima nɛ wo ya ra.

⁸ Wo wo maso Ala ra, a fan a masoma nɛ wo ra. Yunubitɔee, wo wo yete raseniyen. Filankafuie, wo wo boje rafixɛ.

⁹ Wo wa, wo sunnun, wo nimisa. Wo xa yele xa findi wo be wa ra, wo xa seewe xa findi sunnunyi ra.

¹⁰ Wo wo magoro Marigi be, a fan wo xa fe itema nɛ.

¹¹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra. Mixi naxan fe kobi falama a ngaxakerenyi xa fe ra, a a yete rafisa a be, na kanyi bara Ala xa seriye matandi. A a yete rafisaxi Ala xa seriye nan be na ki. Xa i bara na raba, i mu na Ala xa seriye rabatufe xɛ, i na a matandife nɛ.

¹² Seriyɛsa keren peti na a ra, kiitisa fan keren peti na a ra. A tan nan nɔma mixi rakiside, a tan nan nɔma mixi ralɔede. Kɔnɔ i tan, nde na i ra, i to i yete findixi i boore makiitima ra?

¹³ Wo wo tuli mati, wo tan naxee a falama, «To, xa na mu tina, muxu sigama nɛ taa nde, muxu je keren ti na yuleya raba kui, muxu geeni sɔtɔ.»

¹⁴ Wo na fe mɔɔli falama kɔnɔ wo pan mu a kolon naxan fama rabade tina. Wo xa dunipeigiri findixi munse ra? Wo luxi nɛ alɔ wuyenga naxan toma dondoronti, a fa lɔɛ.

¹⁵ A lanma nɛ wo xa yi nan fala, «Xa Ala tin, muxu tina toma nɛ, muxu yi nun yi raba.»

¹⁶ Kɔnɔ yete igboe nan na wo ra. Na mu fan.

¹⁷ Na kui, xa mixi fe fanyi kolon a lanma a xa naxan naba kɔnɔ a mu a rabama, na bara findi na kanyi be yunubi ra.

5

Bannaya kobi

Tunnabexiya tɔɔre kui

Ala maxandife danxaniya ra

¹ Yakɔsi wo wo tuli mati, wo tan bannae. Wo xa wo wa xui ite, barima gbaloe nan fafe wo ma.

² Wo xa bannaya xun bara rakana, wo xa dugie bara bɔrɔ.

³ Wo xa xεεma nun gbeti bara xɔrixɔri. Na findima seede nan na wo xili ma, a a niya wo fate xa gan tε ra. Wo bara naafuli malan yi waxati, kɔnɔ waxati dɔnxɔε na a ra.

⁴ Wo wo tuli mati, wo tan naxee tondixi wo xa xε xabae sare fide. Wo xa walikεε wa xui bara Ala, Daali Mange, tuli li.

⁵ Wo xa dunijeigiri kui, wo mu tɔnyi dɔxɔxi wo waxɔnfe sese ma. Wo wo yetε nan tun nalugama. Wo fa luxi nε alɔ xuruse turaxi a kɔn naxaba lɔxɔε ma.

⁶ Wo bara kiiti jaaxi sa tinxintɔεε ma naxee mu nu tixi wo kanke, wo e faxa.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa dije han Marigi fa lɔxɔε. Wo xa a raba alɔ xεsa a rabama ki naxε. A dije han tunebirε, naxan a niyama sansi xa mɔ, a bogi.

⁸ Wo fan xa dije. Wo xa limaniya, barima Marigi fa lɔxɔε bara makɔε.

⁹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra, xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε. A gbe mu luxi kiitisa xa fa.

¹⁰ N ngaxakerenyie, wo xa lu alɔ namijɔnmε naxee kawandi ti Marigi xili ra, e e tun nabexi tɔɔrε kui.

¹¹ Won a kolon barake na mixi bε naxan a tun nabexima tɔɔrε kui. Wo bara a mε Ayuba a tun nabexi ki naxε. Wo man bara a to Marigi naxan nabaxi a bε a xa tɔɔrε dangi xanbi. Marigi xa xanunteya nun a xa kinikini gbo.

¹² N ngaxakerenyie, naxan dangi fe birin na, wo naxa wo kali koores ra, wo naxa wo kali boxi ra, wo naxa wo kali sese ra. Wo na «iyo» fala, a xa findi nɔndi ra. Wo na «ade» fala, a xa findi nɔndi ra. Xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε.

¹³ Mixi na wo ya ma naxan tɔɔrɔxi? A kanyi xa Ala maxandi. Mixi na wo ya ma naxan jelexinxi? A kanyi xa Ala tantu beeti ra.

¹⁴ Mixi na wo ya ma naxan furaxi? A kanyi xa danxaniyatɔε pama kuntigie xili, e xa Ala maxandi a bε, e xa ture nde maso a ma Marigi xili ra.

¹⁵ Ala maxandi naxan fatanxi danxaniya ra, a furema rayalanma nε. Marigi furema rakelima nε. Xa a bara yunubi raba, Marigi a xafarima nε.

¹⁶ Na kui, wo xa wo xa yunubie fala wo bore bε, wo xa Ala maxandi wo bore bε, alako wo xa yalan. Tinxintɔε Ala maxandi naxan tima, na Ala maxandi xa wali senbe gbo.

¹⁷ Eliya nu findixi adamadi nan na alɔ won tan. A to Ala maxandi a bɔje birin na alako tune naxa fa, Ala naxa a xa dube suxu. Tune mu fa boxi je saxan kike senni.

¹⁸ Na dangi xanbi, Eliya man naxa Ala maxandi tune man xa fa. Koores naxa tune bepin, boxi sansie naxa bogie ramini.

¹⁹ N ngaxakerenyie, xa mixi nde wo ya ma a bara nɔndi kira bepin, kɔnɔ mixi gbete fa a ti kira fanyi xɔn ma,

²⁰ wo xa a kolon, mixi naxan yunubitɔε bama a xa yunubi fe ma, a bara a niya yunubitɔε xa kisi, a xa yunubi birin bara xafari.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xɛɛra Piyeri nan yi Kitaabui sebe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Rɔma mangɛya bun ma. Na waxati Rɔma nu bara nɔ pamane gbegebe ra. Rɔma na pamane neene masoto, a mu tondima na pamane xa a gbe diine rabatu, kono a nu wama ne na pamane xa Rɔma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriye xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Rɔma mangasanyi naxa e naxankata a jaaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebei ne, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na toore mooli kui. A naxa a fala e be a toore naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu jaaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxe masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa toore kui, a man fama ne e rakelide faxe ma. Na birin noma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tooroma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gbegebe masenma danxaniyatooe be e jere ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniyenyi foxo ra. Xa won findixi Ala foxirabirɛɛ nan na, a lanma won xa jere a xa kira xon ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe

Xɛɛbui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra, n bara wo xɛɛbu yi sebei ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi pamane ma alo Pontu, Galati, Kapadose, Asi, nun Bitiniya, e findi xɔɔɛ ra dennaxe.

² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alo a nu wama a xon ma ki naxe. A Xaxili bara wo raseniye, alako wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinme, wo man xa seniye a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun boɔɛsa xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a neene ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakeli faxe ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare.

⁴ Na kisi findixi ke seniye naxan na naxan mu jɔnma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui.

⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama ne a senbe ra, alako wo xa kisi soto, a fama naxan naminide wo ma waxati donxoɛ.

⁶ Na kui, seɛwe na wo be, hali wo to na toore mooli birin kui yi saxanyi.

⁷ Na fe xɔɔxoɛɛ a niyama ne fe jaaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xɛɛma nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xɛɛma be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matoxoma ne, a wo xun nakelima ne, a wo binyama ne wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Sɛwɛ xungbe naxan tagi mu nɔma rabade, a bara gbo yɛ wo yi,

⁹ barima wo bara kisi soto, wo xa danxaniya nu wama naxan xɔn.

Namijɔnmɛɛ xa masenyi

¹⁰ Namijɔnmɛɛ yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sotoxi Ala xa hinne saabui ra.

¹¹ E nu wama na kisi fa tɛmɛi nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e bɛ. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔrɛ nun a xa xunnakeli masen e bɛ beenun nee xa raba.

¹² Ala a masen nɛ namijɔnmɛɛ bɛ, a e mu nu na xɛɛra ibafe e xa waxati mixie xa bɛ. E nu na a ibafe wo tan nan bɛ. E xɛɛra naxan ibaxi, mixi gbɛtɛɛ bara na xibaaru fanyi ti wo bɛ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan kelixi koore ma. Hali malekɛɛ yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔɛ xa seniyenyi

¹³ Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo ɔɔxo sa wo yete xɔn ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa lɔxɔɛ.

¹⁴ Wo naxa bira wo waxɔnfe jaaxi fɔxo ra alo wo nu a rabama ki naxɛ beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu.

¹⁵ Wo jɛrɛ ki xa seniyen alo Ala naxan wo xilixi a seniyenxi ki naxɛ.

¹⁶ A seɓɛxi Kitaabui kui, «Wo xa seniyen, barima n tan seniyen.»

¹⁷ Wo nɛ Ala maxandima, wo a falama a bɛ a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxinyi ra. Na kui, waxati dɔnxɔɛ naxan luxi wo bɛ yi dunja bende fɔɔɔ fari, wo a masen wo jɛrɛ ki ma a wo a binyaxi.

¹⁸ Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alo xɛɛma nun gbɛti. Ala bara wo ratanga wo babae jɛrɛ ki kobi ma.

¹⁹ Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na, naxan baxi serɛxɛ ra, alo yɛxɛɛ fanyi lanyuru yo mu na naxan ma.

²⁰ Ala nu bara a sugandi beenun dunja xa daa, kɔnɔ a naxa a masen dunja bɛ yi waxati dɔnxɔɛ wo tan nan xa fe ra.

²¹ Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxɛ ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

²² Wo to bira nɔndi fɔxo ra, wo bara seniyen, xanunteya fiixɛ bara lu wo boɔɔ ma wo ngaxakerenyie bɛ. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo boɔɔ birin na.

²³ Wo bara bari a nɛɛnɛ ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi misaalixi sansi xɔri nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alo sansi xɔri boore naxan sama boxi ma.

²⁴ Ibunadama misaalixi sansi nan na. A xa nɔrɛ luxi alo sansi fugaxi. Sansi tan lisima nɛ, a fuge fa bira,

²⁵ kɔnɔ Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo bɛ.

2

Ala xa Nama

¹ Wo xa fe jaaxi, wule, filankafuija, milanteya, nun xili kanɛ bɛɔɔɔ.

² Wo xa bira Ala xa masenyi fɔxo ra alo diyɔrɛ wama xijɛ xɔn ki naxɛ. Na nɔma a niyade wo xa kisi xa sabati,

³ barima wo bara Ala xa hinne kolon.

⁴ Wo wo makore Isa ra naxan misaalixi gеме kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara meе a ra, kono Ala tan na gеме nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra.

⁵ Wo fan misaalixi gеме kende nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniyenxie ra alako wo xa wo bope ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafan Ala ma.

⁶ A sebexi Kitaabui kui,
«N bara gеме nde sugandi, naxan tide gbo.
N a doxoma Siyoni ne, a findi tuxui gеме nan na.
Naxan lama a ra,
na kanyi mu yaagima.»

⁷ Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na gеме sugandixi tide gbo, xunnakeli na wo be. Kono yi masenyi sebexi danxaniyataree nan be,
«Banxitie meе gеме naxan na,
na nan findixi gеме kende ra banxi tuxui ma.»

⁸ A man masenxi,
«Mixie e sanyi radinma na gеме ra, e fa bira.»
E birama ne barima e mu tinma Ala xa masenyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma.

⁹ Kono Ala wo bonsoe nan sugandixi, a xa findi mange xa serexedubee ra. A wo si raseniye, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nore bun ma. A na birin naba ne alako wo xa a matoxo dunja ma.

¹⁰ Singe wo mu nu findixi si ra, kono yakosi wo bara findi Ala xa pama ra. Singe Ala mu nu kinikixi wo ma, kono yakosi a xa kinikini bara kamali wo be.

¹¹ N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira dunja fee foxo ra, barima nee wo bama Ala xa kira nan xon ma. Bekae mu na wo ra. Wo xonyi mu na yi dunja bende fupi fari xa ra.

¹² Wo xa dunja mixie xa toonege xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matoxo loxoе donxoе ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yete magoro dunja mange birin be Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mange xungbe ra,

¹⁴ a findi mange xa xerae ra, alo gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matoxo.

¹⁵ Ala wama ne wo xa xaxilitaree de balan wo xa wali fanyi saabui ra.

¹⁶ Wo xa jere alo mixi naxee bara xoreya soto, kono na xoreya naxa a niya wo xa lu fe paaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra.

¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxakerenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mange xungbe binya.

Isa xa toore misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxoroxoxi ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme,

¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tooro tinxintareya ra Ala xa fe ra.

²⁰ Xa wo toore nde soto wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Kono xa wo toore nde soto wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tooro ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan foxo ra.

²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.»

¹⁶ kono wo xa na masenyi ti doyingoyin binye kui. Wo xa na raba boje fiixe ra alako wo yaxui naxee wo tojnegema Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui.

¹⁷ Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tooro fe fanyi xa fe ra, dine i xa tooro fe jaaxi xa fe ra.

¹⁸ Isa tinxintoe fan faxa ne kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a fate faxa, kono Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma.

¹⁹ Ala Xaxili siga ne kawandi tide mixie be naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmede.

²⁰ Ala nu na e mamefe Annabi Nuha nu kunkui banbanma temui naxe. Mixi solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma.

²¹ Na fe bara findi misaali ra danxaniyatoe xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xora, a mu noxoe bama mixi fate, kono a findima nate tongoe nan na Ala mabiri.

²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekee, jinnnee, nun senbemaee birin na a xa yaamari bun ma.

4

Keja masarafe

¹ Isa xa toore dunja bende fupi fari, a xa findi misaali ra wo be, naxan a niyama wo xa limaniya. Danxaniyatoe naxan fate jaxankatama, na bara yunubi fe lu na.

² Na kui, a bara dunja waxonfe lu na, a xa bira Ala waxonfe foxo ra a xa simaya kui naxan luxi.

³ Wo temui naxan nabaxi dunja waxonfe foxo ra, na bara wasake. Wo bara bu dunja fe kobi kui alo yene rabafe, siisife, xulunyi jaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe jaaxi ra.

⁴ Dunja mixie de bara ixara, barima wo mu birama e foxo ra sonon na dunja fee rabade. Na kui, e wo xili kanama,

⁵ kono e dentegge sama ne kiitisa be, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide.

⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan be, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara ge e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Loxo donxoe bara makore. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yete suxu, alako wo xa no Ala maxandide.

⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi gbege nan makotoma.

⁹ Wo xa wo bore rasene boje fanyi ra, hali wo mu a findi woyen xunxuri ra.

¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxe, wo fan xa hinne wo bore ra na ki ne, alako wo xa findi Ala xa walike fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma.

¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matoxoe soto a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxoe nun senbe na a be abadan. Amina.

Isayankae xa toore

¹² N xanuntenyie, na jaxankate naxa wo terenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra.

¹³ Tɔɔɔɔfe alɔ Ala xa Mixi Sugandixi tɔɔɔɔ ki naxe, na xa findi seewe ra wo be, alako wo man xa jɛlexin a xa nɔɔɔ masen lɔxɔɔ.

¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heɛri na wo be, barima Ala Xaxili nɔɔɔxi na wo ma.

¹⁵ Wo naxa paxankate sɔɔɔ nii bafe ma, muɔe tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a ra naafixiya ma.

¹⁶ Kɔɔɔ xa wo paxankate sɔɔɔ barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matɔɔɔ Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ Naxankate waxati bara wa folɔfe Ala xa pama ma. Xa a folɔ won tan ma, a rapɔnma danxaniyataree ma di?

¹⁸ «Xa tinxintɔɔ kisife xɔɔɔɔ, Ala kolontare nun yunubitɔɔ tan luma di?»

¹⁹ Mixi naxee paxankatama, barima e na Ala waxɔnfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatɔɔ kuntigie, n bara wo ralimaniya. Kuntigi nan n fan na alɔ wo tan. N seedeɔɔɔɔɔ bama Isa xa tɔɔɔ xa fe ra. Isa na fa a xa nɔɔɔ masende dunja be, n fan a sɔɔɔma nɛ.

² Wo xa wo jɛngi sa Ala xa pama xɔn ma naxan na wo xa kantari bun ma, alɔ xuruse kante mɛɛnima a xa gɔɔɔ ma ki naxe. Wo xa danxaniyatɔɔɔ danxun wo janige ra alɔ Ala wama a xɔn ma ki naxe. Wo naxa na raba alɔ e na wo karaxan. Wo naxa a raba kɔbiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo boɔɔ birin na.

³ Wo naxa danxaniyatɔɔɔ yamari a xɔɔɔɔɔ ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e be.

⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama nɔɔɔ ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yete magoro forie be. Wo xa wo yete magoro wo bore be, barima a sebexi,
«Ala yete igboe gerema nɛ,
kɔɔɔ a hinnema yete magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yete magoro Ala senbe bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kɔntɔfili birin so a yi ra, barima a jɛngi sama wo xɔn ma.

⁸ Wo wo jɔɔɔ sa wo yete xɔn ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui Ibulisa na fe birin nabafe alako a xa wo xa fe kana. A luxi alɔ yete naxan mixi fenfe a xa a don.

⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatɔɔ birin tɔɔɔɔfe na ki nɛ dunja kui.

¹⁰ Wo na ge tɔɔɔɔde dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yailande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi nɛ a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nɔɔɔ bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe sebe wo ma, n ngaxakerenyi duluxɔɔɔxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya, n xa seedeɔɔɔɔɔ ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma.

¹³ Isayanka naxee na Babilon, Ala naxee sugandixi alo wo tan, nee bara wo xεebu, a nun n ma di Maraki.

¹⁴ Wo wo bore xεebu xanunteya sunbui ra. Ala xa wo boɲe sa, wo tan naxee na Isa foxo ra.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Piyeri naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xɛera Piyeri naxa yi Kitaabui firin nde seɓe danxaniyatɔɔe ma alako e xa limaniya, e xa lu Ala xa kira xɔn ma. A naxa e ratu a e xa danxaniya mu fatanxi fe fufafu xa ra. A fatanxi Isa xa taruxui nan na, naxan findixi nɔndi yati yati ra. Piyeri seedeɓɔxɔya bama na taruxui xa fe ra. A naxan toxi Isa xa dunipeigiri kui, a nun a naxan kolonxi namijɔnmɛe xa Kitaabuie kui, na birin bara findi seede ra a nɔndi ki ma.

Piyeri to ge na masende, a man naxa a fala danxaniyatɔɔe be a mixie nɔma minide naxee e yete xili falama namijɔnmɛe, xa na mu a ra karamɔɔ, kɔnɔ wule falee nan e ra. Na mixi mɔɔli na na. Won nɔma e kolonde e xa wali nun e xa woyenyi saabui nan na. Xa e xa masenyi nun e jɛre ki mu lanxi Ala xa Kitaabui xa seriye ma, wule falee nan e ra.

A rapɔnyi Piyeri a falama Isayankae be e xa e tun nabɛxi, barima Isa fama ne gbilende dunija ma e fɔxɔ ra, a fa e xanin ariyanna. Ndee nu wama Isa xili kanafe, a falafe ra a Isa bara dugundi, a a mu fa alɔ a laayidixi ki naxe. Piyeri naxa a tagi raba e be a Isa dugundife fatanxi a xa xanunteya nan na, barima a wama mixi gbegebe xa so a xa niini bun beenun a xa fa kiiti dɔnxɔe sade.

Na masenyi birin findixi limaniya nun lɔnni nan na won be. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Piyeri naxan seɓe

Xɛɓui

¹ N tan, Simon Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi nun a xa xɛera, n bara yi bataaxe seɓe wo ma. Won tan naxee bara danxaniya Isa ma, won birin bara danxaniya keren soto won Marigi Ala nun won Nakisima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tinxinyi saabui ra.

² Ala xa hinne nun boɓesa gbegebe fi wo ma Ala nun won Marigi Isa kolonfe saabui ra.

Isayankae jɛre ki

³ Won to bara Ala kolon, naxan won xilixi a xa nɔre nun a xa fanyi saabui ra, a bara fe birin so won yi a senbe ra, won hayi na naxan ma jɛrefe ra a waxonki.

⁴ Ala xa nɔre nun a xa fanyi bara a niya won xa fe laayidixi soto naxan maniye mu na, a falafe ra a won xa won gi fe jaaxie ma dunija ma, naxee fatanxi mixi waxɔnfe kobi ra, won fa lu Ala xa nɔre kui.

⁵ Na kui, wo xa kate birin naba jɛre ki fanyi xa sa wo xa danxaniya xun ma,

Ala kolonfe xa sa wo jɛre ki fanyi xun ma,

⁶ wo xa yete suxui xa sa Ala kolonfe xun ma,
wo xa tun nabɛxi xa sa wo xa yete suxui xun ma,
wo xa Ala yaragaaxui xa sa wo xa tun nabɛxi xun ma,

⁷ ngaxakerenya xa sa wo xa Ala yaragaaxui xun ma,

xanunteya fan xa sa wo xa ngaxakerenya xun ma.

⁸ Xa na fe mooli xun luma masa ra wo be, na a niyama ne wo xa no walide Marigi Isa be, Ala xa Mixi Sugandixi, na man a niya wo xa no a kolonde a fanyi ra.

⁹ Kono xa na mu a ra, wo bara neemu Ala wo xa yunubi dangixie xafarixi ki naxe. Na kui, wo bara lu alo donxui naxan mu se igbema a fanyi ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, Ala bara wo xili, a bara wo sugandi. Wo kate birin naba alako wo xa danxaniya xa sabati. Xa wo na raba, wo mu birama abadan.

¹¹ Na kui, Ala wo rasenema ne a fanyi ra a xa Mixi Sugandixi Isa xa mangeya niini bun ma, naxan findixi won Marigi nun won Nakisima ra.

Ala xa masenyi kolonfe

¹² N mu taganma wo ratufe ra na fe ma, hali wo to nondi kolon, a man satixi wo boje i.

¹³ Fanni n na dunija, a lanma n xa nu wo ratu na fee ra,

¹⁴ barima won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi bara a masen n be n mu buma dunija ma sonon.

¹⁵ Kono n kate birin nabama ne, alako n na keli wo xun ma loxo naxe, wo xa no ratude na fee ma temui birin.

¹⁶ Muxu to won Marigi Isa senbe nun a fa ki masen wo be, a mu findixi kiini madoxoxi xa ra. Muxu naxan masen wo be Isa xa nore xa fe ra, a findixi nondi yati yati nan na, muxu naxan toxi muxu ya ra.

¹⁷ Baba Ala Nore Xungbe Kanyi bara a binya, a xunnakeli fi a ma yi masenyi ra, «N ma Di xanuxi nan yi ki, n seewaxi naxan na.»

¹⁸ Muxu na xui me ne, naxan keli kooore ma, muxu to nu na a seeti ma geya seniyenxi fari.

¹⁹ Muxu a kolon namijonmee xa masenyie findixi nondi yati nan na. Wo lan wo xa wo joxo sa na xon ma a fanyi ra, alo mixi a joxo sama lanpui xa yanbe xon ma ki naxe koe ra han subaxe. Wo na na masenyi fahaamu wo boje kui, na luma ne alo looloe xa naiyalanyi naxan makenenma subaxe ma.

²⁰ Wo xa a kolon a fanyi ra a namijonme yo xa sebeli mu fatanxi a yete ra.

²¹ Namijonme xa masenyi mu fatanxi adamadi janige xa ra, a fatanxi Ala Xaxili yati nan na, naxan na masen namijonmee be.

2

Karamoxo kobie

¹ Mixi ndee nu na Isirayila pama ya ma, naxee nu a falama e yete be, a namijonmee, kono wule falee nan nu nee ra. Karamoxo wule falee fama lude wo fan ya ma, naxee xa xaranyi mixi raloma. Na kui, na wule falee bara e Marigi rabolo, naxan e xunsaraxi. Na fe bara e xun nakana.

² Mixi gbege birama ne e foxo ra e xa fe jaaxi kui. Ala xa nondi maberema ne e tan xa fe ra.

³ E wo madaxuma wulee ra e xa milanteya xa fe ra, kono kiiti doxoxi e ya ra a rakuya. E xa xunnakanu mu kanama.

⁴ Malekee to yunubi raba, Ala mu dipe e ma de! A naxa e woli yahannama, a yolonxonyie sa e ma na dimi kui beenun kiiti loxoe xa a li.

⁵ Ala mu diɲɛ dunɲa ma Annabi Nuha xa waxati, a kaafirɛ sɔntɔ nɛ banbaranyi ra. Kɔnɔ a naxa Nuha rakisi, naxan nu tinxinyi kawandima, a nun a xa mixi solofere.

⁶ Ala Sodoma nun Gomora ratɔn nɛ, a e birin gan, e xa findi misaali ra mixi kobie bɛ.

⁷ Kɔnɔ a naxa Loti ratanga na gbaloe ma. Loti findixi tinxintɔɛ nan na, naxan bɔɲɛ nu bara rapaaxu a ma na mixi jaaxie xa wali kobie xa fe ra.

⁸ Yi mixi tinxinxi nu sabatixi e tagi, a bɔɲɛ rapaaxuxi a ma temui birin e xa jaaxuxa xa fe ra.

⁹ Na nan a masenxi, a won Marigi fata mixi fanyi fulunde fe xɔɔxɔɛ kui, a man fata tinxintaree ragatade han kiiti lɔxɔɛ na fa temui naxɛ.

¹⁰ A gbengbenyi, a yi rabama mixie nan na naxee biraxi e waxɔnfe jaaxi tun fɔxɔ ra, e fa Marigi xa mangɛya matandi.

Nee e yetɛ igboma. E suusa ariyannakae rasɔtɔde.

¹¹ Hali malekɛɛ, naxee sɛnbɛ gbo e bɛ, nee mu suusa adamadie rasɔtɔde Marigi ya xori.

¹² Na xurutaree luxi alo wula sube naxee xaxili mu na, naxee suxuma, e faxa. E konbi tima fee ma, e mu naxee kolon. E xa fe rapɔnma nɛ alo na wula sube naxee xaxili mu na.

¹³ E tinxintareya sare nan sɔtɔma. E ɲɛlexinma wanduya rabafe ra yanyi xare ra. E luma nɛ wo xa xulunyie ya ma alo nɔxɔɛ na sa se sɛniyenxi ma. E ɲɛlexinma nɛ wo ratantanfe ra.

¹⁴ E yɛnɛ rabama temui birin. E mu taganma yunubi rabade. E mixie madaxuma naxee xa danxaniya mu sabatixi. Milanteya na e bɔɲɛ kui. E birin dankaxi.

¹⁵ E bara kira tinxinxi bɛɲin, e fa bira Beyori xa di Balami xa kira fɔxɔ ra, naxan nu wama wali tinxintare sare xɔn ma.

¹⁶ Ala naxa a xa yunubi masen a bɛ a xa sofale saabui ra naxan wɔyɛn adamadi xui ra, a fa Annabi Balami xa daxuxa iti.

¹⁷ Na mixie luxi nɛ alo tigie ye mu na naxee kui. E luxi nɛ alo nuxuie, turunnaade naxee tutunma. Dimi nan dɔxɔxi e ya ra.

¹⁸ E wɔyɛn xungbe nan falama naxan tide yo mu na, e e yetɛ igboma, e mixie madaxuma fe sɛniyɛntaree ra, mixi naxee baxi bade yunubitɔɛɛ ya ma.

¹⁹ E xɔrɛya laayidi mixie bɛ, kɔnɔ e yetɛ kan findixi dunɲa xa konyie ra, barima e mu nɔma e yetɛ bade e waxɔnfe jaaxie yi ra naxee fama e xun nakanade. Mixi naxan birin luma a waxɔnfe jaaxi xa nɔɛ bun ma, a bara findi a waxɔnfe jaaxi xa konyi ra.

²⁰ Xa mixi bara ba dunɲa fe kobie ya ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolonfe saabui ra, won Nakisima nun won Marigi, e man gbilen na fee ma, han nee man nɔ e ra, awa e xa tɔɔrɛ dangima a singe ra.

²¹ E lufe e mu tinxinyi kira kolon, na fisa e bɛ, diɲɛ e xa na kira kolon, e fa e kobe so sɛriyɛ sɛniyenxi ra, naxan nu bara fi e ma.

²² Yi taali e xa fe masenma a fanyi ra: «Bare bara a xa bɔxunyi don. Xɔsɛ maxaxi, a man bara a yetɛ manɔxɔ.»

3

Isa gbilenfe dunɲa ma

¹ N xanuntenyie, n ma bataaxɛ firin nde nan yi ki, n naxan sɛbɛ wo ma. N bara wa xaxili fanyi fife wo ma yi bataaxɛɛ saabui ra, naxee wo ratuma na xaranyi ra wo naxan sɔtɔxi temui dangixi.

² N man bara wa wo ratufe namipɔnmɛ seniyenxi singee xa masenyi ma, a nun won Marigi nun won Nakisima xa yaamari ma, a xa xɛɛrae naxan nadangixi wo ma.

³ Kɔnɔ a gbengbenyi, wo xa a kolon a mixie fama nɛ dunɪɲa rapɔnyi, naxee yoma mixie ma, e bira e yete waxɔnfe fɔxɔ ra.

⁴ E a falama nɛ, «Isa bara a xa laayidi kana, barima han ya a mu gbilen dunɪɲa ma alɔ a a fala ki naxɛ. Kafi won benbae faxa, dunɪɲa luxi alɔ a fɔlɛ.»

⁵ Na mixie bara nɛɛmu a Ala koore nun bɔxi daaxi a xa masenyi nan na. A fɔlɛ ra, Ala xa masenyi nan a ragiri bɔxi xa maba ye xɔɔra.

⁶ Ala xa masenyi man naxa a ragiri ye xa din dunɪɲa ma Annabi Nuha xa waxati.

⁷ Na masenyi kerenyi man fama nɛ a ragiride koore nun bɔxi xa gan kiiti lɔxɔɛ, tinxintaree ɲaxankatama tɛmɪ naxɛ.

⁸ Kɔnɔ, n xanuntenyie, wo naxa nɛɛmu fe keren ma: Won Marigi tan bɛ, lɔxɔɛ keren luxi nɛ alɔ ɲɛ wulu keren, ɲɛ wulu keren fan luxi nɛ alɔ lɔxɔɛ keren.

⁹ Marigi mu dugundima a xa laayidi rakamalide, alɔ mixi ndee a mapɔxunma ki naxɛ. A xa diɲɛ gbo wo mabiri, barima a mu wama mixi keren xa lɔɛ. A wama nɛ dunɪɲa mixi birin xa tuubi.

¹⁰ Marigi fa lɔxɔɛ findima tɛɛnna nan na mixie bɛ. Na lɔxɔɛ koore lɔɛma nɛ xui magaaxuxi ra, dunɪɲa birin ganma nɛ, adamadie xa wali nan tun luma Ala ya i.

¹¹ Wo to a kolon dunɪɲa ɲɔnma na ki nɛ, a lanma wo xa ɲɛɛ Ala waxɔnyi ra seniyenxi kui.

¹² Wo mame tima ki naxɛ, a xa a niya na lɔxɔɛ xa fa sinnanyi ma. Na lɔxɔɛ koore nun bɔxi ganma nɛ tɛ ra, e fa xunu.

¹³ Won koore nɛɛnɛ nun bɔxi nɛɛnɛ nan mamefe, tinxinyi sabatima dennaxɛ, alɔ a laayidixi won bɛ ki naxɛ.

¹⁴ N xanuntenyie, wo xa kate birin naba na mame ti kui, alako na lɔxɔɛ xa wo li bɔɲɛsa kui, a naxa wo li fe ɲaaxi kui.

¹⁵ Wo xa a kolon a won Marigi xa diɲɛ findixi kisi nan na wo bɛ, alɔ won xanuntenyi Polu fan a sɛbɛxi wo ma ki naxɛ. Ala yati nan na lonni fixi a ma.

¹⁶ A na nan masenma a xa bataaxɛ birin kui. A xa sɛbeli ndee fahaamu xɔnɔ. Xaxilitaree, naxee xa danxaniya mu raxaraxi, e na sɛbelie mafindima e waxɔnki. E na mɔɔli rabama Kitaabui gbetɛɛ ra, kɔnɔ na fe fama e ralɔɛde.

¹⁷ N xanuntenyie, wo to bara na birin kolon, wo xa wo ɲɔxɔ sa wo yete xɔn ma, alako kaafirie naxa wo ba wo xa danxaniya sabatixi kui.

¹⁸ Wo xa sɛnbɛ sɔto won Marigi nun won Nakisima Isa xa hinne nun a kolonfe saabui ra. Tantui na Ala xa Mixi Sugandixi Isa bɛ abadan. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Yaya naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxan yi bataaxe seɓe, a nu na Isa xa xɛɛra fu nun firinyie nan ya ma. A naxa Inyila Isa seɓe, a man naxa bataaxe saxan seɓe danxaniyatɔɔe be, alako e xa Ala xa lonni nun limaniya soto. A donxɔe ra, Annabi Yaya naxa Kitaabui nde seɓe naxan xili «Ala xa Waxayi.» A na seɓe Isayankae nan ma naxee nu na jaxankate sotoɓe e xa danxaniya xa fe ra.

Yi bataaxe singe seɓe ne Isayankae ma alako e naxa e madaxu wule xaranyi ra, naxan nu yensenxi na waxati, a falafe ra Isa mu nu faxi dunjina a adama ki ma. Annabi Yaya a masenxi a Isa findixi adamadi yati yati nan na, Ala naxan xɛɛxi kelifɛ koore ma a sago rabafe ma. Isa fatanxi Ala nan na, kɔnɔ Ala naxa a ragiri a xa findi xeme ra dunjina bende fupi fari, alako a xa nɔ a yete bade serexe ra ibunadama be.

Isa xa serexe tide gbo adama be, barima na gbansan noma a niyade adamadiɛ xa kisi soto. Mixi naxan bara kisi soto Isa wuli saabui ra, a a kolon a boɓɓe kui a a kisixi abadan. Siike yo mu luma a yi ra sonon, barima a a kolon Ala fama ne a xa laayidi rakamalide.

Na serexe man findima misaali ra danxaniyatɔɔe be. Annabi Yaya a masenma a won xa won bore xanu alɔ Ala won xanuxi ki naxe. Ala wama a foxirabiree xa findi mixie ra naxee e bore xanuma. Mixi naxan a falama a Ala xanuma, kɔnɔ a mu a boore ibunadama xanuxi, na kanyi bara findi wule fale ra.

Ala kolonfe munafanyi gbo adama be. Na noma a niyade a xa ariyanna soto yare, a man xa dunjeigiri fanyi soto be. Ala xa won mali a xa xanunteya kolonfe ra, alako won xa kisi soto, won man xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Yaya naxan seɓe

Kisi Masenyi

- ¹ Kisi masenyi,
naxan nu na kabi a folɛ,
muxu tuli naxan mexi,
muxu ya naxan toxi,
muxu belexe naxan masuxuxi,
muxu bara na seede ba.
- ² Naxan na kisi ra, na bara a yete masen.
Muxu bara a to,
muxu bara na kisi xa fe kawandi ti,
naxan mu jonma abadan,
naxan nu na Baba Ala fe ma,
beenun a xa a yete masen muxu be.
- ³ Muxu naxan toxi,
muxu naxan mexi,
muxu wo fan kawandife na nan na,
alako won birin xa lu lanyi kui,

won nun Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa Mixi Sugandixi.

⁴ Muxu yi fe sebefe ne wo ma, alako muxu xa seewe xa kamali.

⁵ Muxu naxan mexi Isa ra, muxu xa na dentege sa wo be. Ala findixi naiyalanyi nan na. Dimi yo mu na a i.

⁶ Xa won a fala won nun Ala na a ra, kono won jere ma dimi kui, won bara wule fala, won mu jerefe nondi kira xon ma.

⁷ Kono, xa won jere ma naiyalanyi kui Ala xa kira xon, won nun danxaniyatsee nan luma lanyi kui. Ala xa Di Isa wuli nan won naseniyenma yunubi birin ma.

⁸ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara won yete madaxu, nondi yo mu na won be.

⁹ Xa won na won ti won ma yunubie ra, Ala e xafarima ne, a won naseniyen won ma tinxintareya ma. Ala tinxin, won noma won xaxili tide a ra.

¹⁰ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara Ala findi wule fale ra, a xa maseniyi mu na won boje kui.

2

Won xunmafalama

¹ N ma die, n bara na birin sebe wo ma, alako wo naxa yunubi raba, kono xa a sa li mixi nde naxa bira na kui, Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama won xunmafalade Baba Ala be. Isa tinxin.

² A tan nan findixi serexe ra won ma yunubie xafarife ra. A mu won ma yunubie gbansan xafarixi, a na nan nabaxi dunipa mixi birin be.

³ Xa won sa Ala xa yaamarie rabatu, na nan a masenma a won Ala kolon.

⁴ Xa mixi nde a fala, «N tan Ala kolon», kono a mu a xa yaamarie rabatuma, wule fale nan a ra, nondi mu na a be.

⁵ Kono mixi naxan Ala xui suxuma, Ala xa xanunteya bara ge kamalide na kanyi be. Na kui, won noma a kolonde won na Ala foxo ra.

⁶ Naxan yo a falama a nun Ala nan a ra, a lanma a xa a jere Isa xa kira xon.

⁷ N xanuntenyie, n yaamari naxan masenma wo be, fe neene mu a ra. Wo a kolon kabi a fole. Yaamari fori nan a ra, wo naxan singe me nu.

⁸ Kono i man na mato n yaamari neene nan sebefe wo ma. Nondi nan a ra naxan makenenxi Isa jere ki kui a nun wo tan fan jere ki kui, barima dimi na jonfe, Ala xa naiyalanyi laxixe bara mini folo.

⁹ Naxan a falama a na Ala xa naiyalanyi kui, kono a a ngaxakerenyi xonxi, na kanyi man na dimi nan kui.

¹⁰ Naxan a ngaxakerenyi xanuma, na kanyi sabatixi Ala xa naiyalanyi nan kui, fefe mu na naxan a rabirama.

¹¹ Kono naxan a ngaxakerenyi xonma, na kanyi na dimi nan kui. A jere ma dimi nan kui, a mu a sigade yati toma, barima dimi bara a ya donxu.

¹² N ma die, n xa a masen wo be yi sebeli ra:

Wo xa yunubie bara xafari Isa xili saabui ra.

¹³ Forie, n xa a masen wo be yi sebeli ra:

Wo bara a kolon a tan naxan nu na kabi a fole.

Fonikee, n xa a masen wo be yi sebeli ra: Wo bara no Sentane ra.

¹⁴ N ma die, n bara na masen wo be yi sebeli ra, barima wo bara Baba Ala kolon.

Forie, n bara na masen wo be yi sebeli ra,
barima wo a kolon naxan na na kabi a fole.

Fonikee, n bara na masen wo be yi sebeli ra:
barima wo senbe gbo.

Ala xa masenyi sabatixi wo boɲe kui.

Wo bara noɛ soto Sentane xun ma.

¹⁵ Wo naxa dunipa fe xanu, xa na mu a ra wo mu noma Baba Ala xanude.

¹⁶ Naxan findixi dunipa fe ra, alo ibunadama waxonfe kobi, mile, nun yete igbopa naxan kelixi see sotofe ma, na sese mu kelixi Baba Ala ma. A kelixi yi dunipa nan ma.

¹⁷ Dunipa nun a waxonfe ɲonma ne, konɔ naxee Ala waxonfe rabama, e kisima ne abadan.

Ala xa Mixi Sugandixi yaxui

¹⁸ N ma die, won na waxati donxɔɛ ne yi ki. Wo bara a me, a Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nde na fafe. Wo bara a kolon a yaxui gbege bara fa. Won a kolon na nan ma a won na waxati donxɔɛ ne yi ki.

¹⁹ Na mixie kelixi won tan nan xun ma, konɔ won ngaxakerenyi mu nu e ra, xa na mu a ra e mu nu kelima won xun ma nu. Konɔ e to mu tin lude won ya ma, e bara a masen a won ngaxakerenyie mu nu e ra.

²⁰ Ala xa Seniyeɲɔɛ bara wo sugandi, a Xaxili Seniyeɲxi fi wo ma. Na nan a toxi wo birin nondi kolonxi.

²¹ N mu yi bataaxe sebexi wo ma wo xa nondi kolontareya xa ma. N a sebexi wo xa nondi kolonyi xa fe nan ma, wule yo mu na naxan kui.

²² Wule fale na nde ra? Naxan a falama a Isa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Na kanyi bara findi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui ra. A bara tondi Baba Ala nun a xa Di ra.

²³ Mixi naxan tondima Ala xa Di ra, a bara tondi Baba Ala fan na. Naxan bara tin Ala xa Di ra, a bara tin Baba Ala fan na.

²⁴ Wo masenyi naxan me a fole, wo xa na ragata wo boɲe ma. Xa a na na ki ne, a lima wo bara sabati Baba Ala xa Di nun Baba Ala i.

²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi bara kisi laayidi tongo won be, kisi naxan mu ɲonma abadan.

²⁶ N bara yi bataaxe sebe wo ma mixi ndee nan ma fe ra naxee wama wo madaxufe.

²⁷ Ala bara a Xaxili fi wo ma, a na wo boɲe i. Wo hayi mu na karamɔɔ gbeɛ ma. Ala Xaxili nan wo matinkanma nondi birin na. Wule yo mu na a xa masenyi kui. Wo xa bira a foxo ra tun.

²⁸ N ma die, wo nun Isa xa lu a ra, alako a na gbilen temui naxe yaagi yo naxa won makuya a ra. Won xa la a ra temui birin.

²⁹ Wo to a kolon a tinxin, wo xa a kolon fan a tinxintɔɛ birin fatanxi a tan nan na.

3

Ala xa die

¹ Wo xa a kolon, Baba Ala won xanuxi ne han a won xili «a xa die». Won findixi a xa die yati yati nan na. Dunipa mu noma won kolonde na ra, barima e mu Ala kolon.

² N xanuntenyie, yakosi Ala xa die nan won na. A mu masenxi sinden won luma ki naxe, konɔ won a kolon, a Isa na fa, won masarama ne, won fa lu alo a tan, barima won a toma ne a na ki naxe yati.

³ Mixi naxan a yigi tixi Isa ra, a a yete raseniyenma, alo Isa seniyenxi ki naxe.

⁴ Mixi naxan yunubi rabama, a findixi seriye matandila nan na, barima yunubi, seriye matandi nan a ra.

⁵ Wo a kolon a Isa fa won ma yunubi nan xafaride. Yunubi yo mu nu na a tan ma.

⁶ Mixi naxan sabatixi Isa i, na kanyi mu luma yunubi raba ra sonon. Naxan luma yunubi raba ra, na kanyi mu Isa toxi, a man mu a kolon.

⁷ N ma die, mixi yo naxa wo madaxu. Mixi naxan tinxinyi rabama, a tinxin alo Marigi tinxinxi ki naxe.

⁸ Yunubitoe tan fatanxi Ibulisa nan na, barima Ibulisa nan yunubi raba kabi dunipa fole. Ala xa Di fa ne alako a xa Ibulisa xa wali kana.

⁹ Mixi yo findi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala bara wali nde folo a boje kui. A mu noma lude yunubi kui, barima a fatanxi Ala nan na.

¹⁰ Ala xa die nun Ibulisa xa die tagi rasama yi ki ne: Naxan mu tinxin, Ala xa di mu a ra. Naxan mu a boore adamadie xanuma, a mu Ala kolon.

Xanunteya

¹¹ Masenyi nan ya wo naxan mexi kabi a fole: Won xa won bore xanu.

¹² Won naxa lu alo Kabila, naxan fatan Sentane ra, a fa a xunya yati faxa. A na raba munfe ra? A na raba ne barima a jere ki mu nu gexi tinxinde alo a xunya jere ki.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa wo majin dunipa xa xonnanteya xa fe ra wo mabiri.

¹⁴ Xanunteya naxan luma won boje kui won boore adamadie be, a a masenma a won bara faxe kira lu na, won ti kisi kira xon ma. Xanunteyatare tan tixi faxe kira nan xon ma.

¹⁵ Mixi naxan a boore adamadi xonma, na kanyi luxi ne alo faxeti. Wo a kolon a kisi mu na faxeti be.

¹⁶ Won xanunteya kolonma Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa misaali nan saabui ra, naxan tixi a nii fide won be. Won fan lan ne won xa tin na rabade won boore adamadie be.

¹⁷ Se kanyi naxan a boje balanma tcoromixi ya ra, a mu Ala xa xanunteya kolon.

¹⁸ N ma die, won ma xanunteya naxa findi woyenyi tun na, a xa findi maraba nan na, xa na mu a ra nondi yo mu na a kui.

¹⁹ Na kui, won noma a kolonde a nondi na won yi, won boje fa sa Ala mabiri.

²⁰ Hali won boje sa won makiiti, Ala gbo won boje be, a fe birin kolon.

²¹ N xanuntenyie, xa won boje mu won makiiti, won bara xaxilisa soto Ala ya i.

²² Ala won ma duba birin suxuma ne, barima won birama a xa seriye nun a waxonfe nan foxo ra.

²³ A xa seriye nan ya: Won xa danxaniya a xa Di ma, a xa Mixi Sugandixi Isa. Won man xa won bore xanu, alo Ala won yamarixi ki naxe.

²⁴ Mixi naxan Ala xa seriye rabatuma, na kanyi nun Ala na a ra. A a kolonma Ala Xaxili Seniyenxi nan ma, Ala naxan fixi won ma.

¹ N xanuntenyie, wo naxa la xaxili birin na. Wo xa a mato a fanyi ra xa na xaxili fatanxi Ala nan na, barima wule false bara gbo dunija naxee e yete findixi namijonmee ra.

² Mixi naxan birin laxi a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara fa dunija ma a adama ki ma, wo noma ne a kolonde a na kanyi tan xaxili fatanxi Ala nan na.

³ Kono mixi naxan birin mu laxi Isa ra, na gbe xaxili mu fatanxi Ala ra, a fatanxi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na, wo bara naxan ma fe me, a a na fafe dunija ma. N xa a fala wo be, a jan bara fa.

⁴ N ma die, wo tan, Ala nan gbe wo ra. Wo bara no na namijonme wule false ra, barima Ala Xaxili naxan na wo foxo ra, na senbe gbo Sentane xaxili be naxan na dunija mixie foxo ra.

⁵ E tan dunija nan gbe e ra. Na nan a ra e woyenna dunija ki ma, dunija fa e xui suxu.

⁶ Kono won tan, Ala nan gbe won na. Na nan a ra Ala kolonyie won xui suxuma. Ala kolontaree tan mu won xui suxuma. Nondi xaxili nun wule xaxili tagi rasama na ki ne.

Xanunteya fatanma Ala nan na

⁷ N xanuntenyie, won xa won bore xanu, barima xanunteya fatanxi Ala nan na. Mixi naxan a boore adamadi xanuma, na bara findi Ala xa di ra, a Ala kolon.

⁸ Mixi naxan mu a boore adamadi xanuma, na kanyi mu Ala kolon, barima Ala, xanunteya nan a ra.

⁹ Ala xa xanunteya kolonma yi nan ma: Ala naxa a xa Di kerenyi xee dunija, alako won xa kisi a tan saabui ra.

¹⁰ Xanunteya yati yati nan ya:

Won tan xa mu Ala xanuxi,
a tan nan won xanuxi,
a fa a xa Di kerenyi xee

a xa findi won ma yunubi xafari serexe ra.

¹¹ N xanuntenyie, Ala to bara won xanu na ki, won fan lan ne won xa won bore xanu.

¹² Mixi yo mu na naxan Ala toxi, kono xa won won bore xanu, Ala luma ne won i. A xa xanunteya kamalima ne won i.

¹³ Won a kolon won nun Ala na a ra, barima a bara a Xaxili fi won ma.

¹⁴ Muxu tan bara a to, muxu bara findi seede ra, a Baba Ala a xa Di xee ne dunija ma adamadie rakiside.

¹⁵ Mixi naxan a falama a Isa findixi Ala xa Di nan na, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁶ Won bara Ala xa xanunteya kolon, won bara la a ra. Ala findixi xanunteya nan na. Mixi naxan jere ma xanunteya kui, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁷ Na kui, xanunteya bara kamali won tagi, alako gaaxui naxa lu won yi ra kiitisa loxo, barima won birama Isa xa misaali foxo ra yi dunija bende funi fari.

¹⁸ Gaaxui mu luma xanuntenyie tagi xa e xa xanunteya bara kamali. Mixi gaaxuma jaxankate nan xa fe ra, kono xanunteya kamalixi kanyi mu gaaxuma.

¹⁹ Won noma mixi xanude, barima Ala singe nan bara won xanu.

²⁰ Mixi naxan a falama a Ala xanuxi, kono a luma mixi xon na, na kanyi bara findi wule fale ra. Mixi naxan mu fata a boore adamadi xanude a naxan toma, na mu noma Ala xanude a mu naxan toxi.

²¹ Ala won yamarixi yi nan na: Naxan Ala xanuxi, a xa nu a boore adamadi fan xanu.

5

Danxaniyafe Ala xa Di ma

¹ Mixi naxan lama a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, na kanyi bara findi Ala xa di ra. Naxan babe nde xanuma, a na babe xa di fan xanuma ne.

² Won na Ala xanu, won fa a xa yaamari birin nabatu, na nan a masenma a won Ala xa die fan xanuma.

³ Ala xanufe a niyama won xa a xa yaamarie fan nabatu. Na mu findima kote xoxoxe ra,

⁴ barima Ala xa die noma dunipa birin na e xa danxaniya saabui ra.

⁵ Nde xunnakeli sotoma dunipa xun na, xa danxaniyatse mu a ra, naxan lama a ra a Ala xa Di nan Isa ra?

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa ye nun wuli ra. A mu faxi ye gbansan xa ra, a faxi ye nun wuli nan na. Ala Xaxili nan na seede baxi, barima Ala Xaxili nondi nan a ra.

⁷ Seede saxan nan na:

⁸ Ala Xaxili Seniyenxi, ye, nun wuli. Na saxanyi birin seedeɓoxɔya keren nan bama.

⁹ Won tinma mixie xa seedeɓoxɔya ra, kono Ala xa seedeɓoxɔya dangi na birin na. Ala nan seede bama a xa Di xa fe ra.

¹⁰ Mixi naxan lama Ala xa seedeɓoxɔya ra, na kanyi danxaniyama Ala xa Di ma, kono mixi naxan mu lama Ala ra, na kanyi bara Ala findi wule fale ra, barima a mu laxi Ala xa seedeɓoxɔya ra, a naxan baxi a xa Di xa fe ra.

¹¹ Na seedeɓoxɔya a masenma a Ala kisi fixi won ma a xa Di nan saabui ra. Na kisi mu jonna abadan.

¹² Mixi naxan birama Ala xa Di foxo ra, na kanyi bara kisi, kono mixi naxan mu birama Ala xa Di foxo ra, na kanyi mu kisima.

¹³ N bara yi fe birin sebe wo ma, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Di ma, alako wo xa a kolon a wo bara kisi soto, naxan mu jonna abadan.

¹⁴ Won ma lanlanteya na a ma ki naxe, won bara a kolon a won ma duba birin suxuma ne naxan findixi a waxonfe ra.

¹⁵ Won to a kolon a won ma maxandi birin mema, won man a kolon a Ala won ma duba birin suxuma ne.

¹⁶ Mixi naxan a boore nde toma yunubi raba ra, yunubi naxan mu mixi bonoma abadan, a xa Ala maxandi a be. Ala a rakisima ne xa yunubi na a ra naxan mu mixi bonoma abadan. Yunubi nde na naxan mixi bonoma abadan. N mu a fala wo xa Ala maxandi na mooli xa fe ra.

¹⁷ Seriyɛ matandife birin findixi yunubi nan na, kono yunubi birin xa mu mixi bonoma.

¹⁸ Won a kolon mixi naxan findixi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala xa Di, a a kantama. Sentane mu noma a ra.

¹⁹ Won a kolon a Ala xa die nan won na, kono dunipa mixi donxɔe birin na Sentane sago nan bun ma.

²⁰ Won man a kolon a Ala xa Di bara fa. A xaxili fanyi nan fixi won ma, alako won xa Ala Nɔndi Kanyi kolon. Won nun Ala Nɔndi Kanyi nan a ra a xa Di Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. A tan nan na Ala Nɔndi Kanyi ra, naxan kisi fixi won ma abadan.

²¹ N ma die, wo wo yete ratanga kuyee ma.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yaya naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi bataaxe firin nde seɓe danxaniyatɔe nama nde ma, nɔndi nu rafanxi naxee ma. Wule xaranyi nde nu yensenxi na waxati, a falafe ra a Isa mu nu faxi dunɔɔa adama ki ma. Annabi Yaya a masenma danxaniyatɔe ɓe a a lanma e xa tondi mixie ra naxee na xaranyi mɔɔli tima.

Yi bataaxe a masenma danxaniyatɔe birin ɓe a xanunteya findixi Ala kolonmae xa tɔnxuma nan na. Ala wama won xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Mixi naxan na tondi na yaamari ra, a bara tondi Ala fan na. Ala xa won mali alako xanunteya xa lu won ɓɔɓe ma. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yaya naxan seɓe

Nɔndi

¹ N tan wo xa kuntigi bara wo xeebu, wo tan naxee findixi danxaniyatɔe nama sugandixi ra, a nun wo boore naxee bara nɔndi kolon. Wo rafan n tan nun nɔndi kolonyi birin ma,

² barima nɔndi luma won ɓɔɓe ma abadan.

³ Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa Mixi Sugandixi, e xa hinne won na, e xa kinikini won ma, e xa ɓɔɓesa fi won ma nɔndi nun xanunteya kui.

⁴ N bara seewa ki fanyi, barima ndee na wo ya ma naxee jerefe Baba Ala xa nɔndi kira xon ma a xa seriye ki ma.

⁵ Danxaniyatɔe fanyie, n bara wo mayandi, won xa won bore xanu. N na naxan seɓefe yi ki, yaamari neene mu a ra. Won bara na seriye kolon kabi a fole.

⁶ Xanunteya nan ya, wo xa bira Ala xa seriye foxo ra. Wo lan ne wo xa Ala xa yaamarie rabatu, alɔ wo a mexi ki naxe kabi a fole.

⁷ Mixi gbege wama wo madaxufe, a falafe ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu faxi dunɔɔa adama ki ma. Na mixi madaxui mɔɔli findixi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na.

⁸ Wo xa fe birin naba alako wo naxa gan wo xa wali munafanyi ra. Wo xa kata wo xa sare kamalixi soto.

⁹ Mixi naxan fe gbeɓe suxuma, a mu bira Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi foxo ra, na kanyi mu Ala kolon. Naxan birama a foxo ra, a bara Baba Ala nun a xa Di kolon.

¹⁰ Xa karamoxo nde sa fa wo yire yi xaranyi xanbi, wo naxa a rasene, wo naxa a xeebu,

¹¹ xa na mu a ra wo fan bara lu a xa wali jaaxi kui.

¹² N wama fe gbege falafe wo ɓe, kono n mu wama na rabafe seɓeli ra, fo won xa lu yire keren, won xa de masara, alako won ma seewe xa kamali.

¹³ Wo boore danxaniyatɔe bara wo xeebu.

Ala xa masenyi saxan nde Annabi Yaya naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya nan yi bataaxe saxan nde seɓe danxaniyatɔe nde ma, naxan xili Gayu. A naxa a matɔɔɔ barima a nu ɗerema nɔndi nan kui, a tondi ne na wule xaranyi ra naxan nu yensenxi na waxati.

Karamɔɔɔ fanyie to siga Gayu xɔnyi, a naxa e rasene xanunteya ra. Na fe naxa rafan Annabi Yaya ma. Mixi naxan luma na mɔoli raba ra, a bara nɔndi nun xanunteya kolon. Ndee nu na danxaniyatɔee ya ma naxee mu nu wama na mɔoli rabafe.

Ala xa won mali alako won boɗe naxa balan Ala xa mixie mabiri. Amina.

Ala xa masenyi saxan nde Annabi Yaya naxan seɓe

Nɔndi kolonyie

¹ N tan danxaniyatɔe pama xa kuntigi, n bara i xeebu, n xanuntenyi Gayu, n naxan xanuxi nɔndi xa fe ra.

² N xanuntenyi, Ala xa fe birin sooneya i be. I fate xa lu yalanyi kui alo i xa danxaniya yalanxi ki naxe.

³ Won boore danxaniyatɔe ndee to fa n yire, e naxa a fala n be i ɗerema nɔndi kui. N naxa seewa ki fanyi ra.

⁴ Seewe yo mu dangima na mɔoli ra, a kolonfe ra a n ma die na nɔndi kira nan xon ma.

⁵ N xanuntenyi, i meenima xɔɗe danxaniyatɔee ma hali wo mu wo bore kolon.

⁶ Ndee bara i xa xanunteya xa fe dentege sa danxaniyatɔe pama be. Danxaniyatɔe naxan yo dangima i xɔnyi, i xa e mali e xa biyaasi kui, alo Ala wama a xon ma ki naxe.

⁷ E na Ala xa wali nan kui, danxaniyataree tan mu e kima.

⁸ Won lan won xa kafu na mixi mɔoli ma, alako won fan xa won gbe raba Ala xa nɔndi xa fe ra.

⁹ N bara bataaxe nde seɓe danxaniyatɔe pama ma, kɔno Diyoterefi mu tinxu muxu rasenede barima a wama findife xunyi ra.

¹⁰ N na fa wo yire, n dentege sama ne wo be a xa kewali xa fe ra. A muxu xili kanama, a man mu tinma danxaniyatɔee yigiyade. Hali naxee wama e yigiyafe, a tɔnyi doxoma nee fan ma, a e keri danxaniyatɔee ya ma.

¹¹ N xanuntenyi, i fe jaaxi naxan toma, i naxa bira na mɔoli foxo ra. I fe fanyi naxan toma, i xa bira na nan foxo ra. Fe fanyi rabae na Ala nan be, kɔno fe jaaxi rabae tan mu Ala kolon.

¹² Birin fe fanyi falama Demetiri xa fe ra. Nɔndi yati a yete kan seede baxi. Hali muxu tan muxu noma a xa fe seede bade. I a kolon muxu mu wule falama.

¹³ N wama fe gbege falafe i be, kɔno n mu wama na rabafe seɓeli ra.

¹⁴ A gbe mu luxi won xa lu yire keren, won xa sumun.

¹⁵ Ala xa boɗesa fi i ma. Muxu booree bara i xeebu. I fan xa won xanuntenyi xeebu muxu be keren keren.

Ala xa masenyi Annabi Yude naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yude nan yi bataaxe seɓe Ala xanuntenyie ma, a findi Kitaabui nan na mixi birin be naxee wama birafe Ala xa seriye foxo ra. Na danxaniyatɔe jama, Annabi Yude yi bataaxe seɓexi naxan ma, mixi ndee nu bara so e tagi alako e xa Ala xa xaranyi mafindi e waxonki ra. Na mixi paaxie jere ki nu bara findi fe xungbe ra na Isayankae be, ndee fa bira e xa wule masenyi foxo ra.

Na na a ra, Annabi Yude naxa woyenyi xoroɔɔe fala e be na xaranyi xa fe ra. A naxa danxaniyatɔe rasi a fanyi ra, e naxa lu seniyentareɓa kui. A naxa a masen e be a fiixe ra, a na mixi mooli yahannama nan sɔtoma. Temui dangixi mixi gbeɓe naxee nu na Ala xa kira xon ma, e mee ne Ala xa seriye ra, na naxa findi paxankate xungbe ra e be. Annabi Yude mu tinxu na mooli xa raba na danxaniyatɔe ra.

Won fan xa nu na marasi rame. Mixi gbeɓe na dunja naxee Ala xili falama, konɔ e mu Ala xa seriye rabatuma. Alatala Kitaabui luxi won yi ra na nan ma alako won xa masenyi birin sa sikeeli ma, won xa a mato xa a findixi nɔndi nan na, xa na mu a ra xa Sentane xa wule na a ra. Ala xa won natanga na diinela wule falee ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yude naxan seɓe

¹ N tan Yude nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi, nun Yaki ngaxakerenma. N na yi bataaxe seɓefe mixie nan ma, Baba Ala naxee xilixi, a naxee xanuxi, nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxee makantaxi.

² Ala xa kinikini, boɓesa, nun xanuntɔya gbo wo yi.

³ N xanuntenyie, n bara wa bataaxe seɓefe wo ma won ma kisi xa fe ra. N bara wa na rabafe alako n xa wo ralimaniya, wo xa gere so won ma danxaniya xa fe ra, naxan pan bara ge masende kerɔnyi ra seniyentɔe be.

⁴ Mixi ndee bara so wo tagi, naxee xa paxankate pan bara seɓe a rakuya. Kaafirie nan e ra, naxee won Marigi Ala xa hinne mafindima, alako e xa lu fe paaxie kui, e xa e kobe raso won Karamoxo kerɔnyi ra, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ Hali wo a kolon, n wama wo ratufe fe dangixi ndee nan ma. Marigi to ge Isirayila jama raminiɓe Misira boxi ma, a naxa Isirayilaka danxaniyataree sonto.

⁶ Maleke ndee fan to e yete lu binyetareɓa kui, e e xonyi beɓin, Ala naxa e raso geeli kui, e xa lu dimi kui han kiiti xungbe sa loxoɔe.

⁷ Sodoma nun Gomora, a nun e rabilinyi, e to e yete rafi fe paaxie ma, e nun e boore nu kafu mooli nde ra naxan mu lanma adamadie tagi, Ala naxa e findi misaali ra, a e raso te xɔɔra naxan mu xubenma abadan.

⁸ Konɔ na mixi naxee bara so wo tagi, e laamatunyi ndee toma naxee a niya e xa seniyentareɓa raba, e Marigi xa yaamari matandi, e malekee konbi.

⁹ Maleke mange Minkayilu to wøyen Ibulisa be Annabi Munsa fure xa fe ra, Minkayilu mu suusa Ibulisa xa wøyenyi yaabide konbi ra. A a fala ne gbansan, «Ala xa i makiiti.»

¹⁰ Kono na mixie konbi tima fe nde xa fe ra, e mu naxan kolon. E naxan kolon e yete ra, a wula sube xaxilitaree daaxi, na fan mu findi sese ra fo e kanase.

¹¹ Naxankate na e be. E bara bira Kabila xa misaali foxo ra. E bara bira kobiri foxo ra alo Balami, e fa loe. E bara matandi ti alo Kora, e xun fa rakana.

¹² Na mixie bara wo xa ngaxakerenya malanyie manoxo. E e degema wo ya ma, e meenima e yete nan gbansan ma, e mu yaagima. E luxi alo nuxuie, foye naxee raperema, kono e mu fama tune ra. E luxi alo sansi naxee mu bogi raminita e bogi temui. E to tala, e bara faxa sanmaya firin.

¹³ E luxi alo baa moronyie naxee xunfe raminita. Na xunfe misaalixi na mixie xa fe paaxie nan na. E luxi alo tunbui naxee ragataxi kooze ma, e nu lintan dimi kui abadan.

¹⁴ Enoki, Adama tolobite solofere nde, naxa yi masenyi fala Ala xili ra e xa fe ra, «Marigi na fafe, a nun a xa seniyentoe wulu wulu,

¹⁵ alako a xa adamadi birin makiiti. Kaafirie xa makiiti e xa fe paaxi rabaxie ma. Kaafirie xa makiiti e xa konbie xa fe ra, e naxan falama Marigi xun ma.»

¹⁶ Na mixi moolie luma ne sonxo ra, e mu jalexinma, e birama e yete waxonfe nan tun foxo ra, e de igbo, e mixi madaxuma wøyenyi joxunme ra alako e xa se soto.

¹⁷ Kono wo tan, n xanuntenyie, wo xa ratu won Marigi Isa xa xerae xa masenyie ma.

¹⁸ E nu bara a fala wo be, «Waxati donxoe, mixie fama ne yode Ala ma, e bira e waxonfe tinxintaree foxo ra.»

¹⁹ Na mixi moolie na wo tagi. E wo xa lanyi kanama ne. E birama e yete xaxili nan foxo ra. Ala Xaxili Seniyenxi mu na e boje i.

²⁰ Kono wo tan, n xanuntenyie, wo xa wo xa danxaniya seniyenxi rasabati. Wo xa Ala maxandi a Xaxili Seniyenxi saabui ra.

²¹ Wo xa lu Ala xa xanunteya bun ma, alako wo Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa kinikini wo ma, a xa wo rakisi.

²² Wo xa kinikini mixie ma naxee siikexi,

²³ wo xa e ratanga te ma. Wo man xa kinikini booree fan ma gaaxui kui, kono wo xa meeni wo yete ma e ya ma, alako wo fan naxa fa wo yete findi seniyentaree ra.

²⁴ Ala tantu, naxan noma won nakiside won ma yunubi birin ma, naxan noma won masende seniyenyi nun seewe ra a xa nore kui.

²⁵ Ala tantu, naxan firin nde mu na, naxan bara won nakisi a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Nore, xunnakeli, senbe, nun noe na a be beenun dunija xa folo, yakosi, nun waxati naxan sa fama abadan. Amina.

Ala xa Waxayi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi Kitaabui seɓe waxati xoroɗɗe bun ma. Mangasanyi ɗaaxi nu na Isayankae ɗaxankatafe temui naxe, Ala naxa e yaabi yi masenyi ra naxan noma findide madundui xungbe ra danxaniyatɗe be naxee na toɗrofe Sentane saabui ra.

Isa yi Kitaabui foloma bataaxe solofere nan na danxaniyatɗe jama ndee be. A a masenma a a e xa wali birin kolon, naxan fanxi, a nun naxan mu fanxi. Na findixi seriye nan na adamadie be. Ala fe birin kolon. A lanma won xa a kolon a won ma fe yo mu noxunxi Ala ma. A mu neemuma won ma wali yo ma. Na masenyi mooli nan noma won madundude xa won na toɗrofe Ala xa fe ra, konɗo a man noma won magaaxude xa won na fe ɗaaxi nde kui.

A firin nde, yi Kitaabui a masenma ne won be a Ala fe kolon naxan fama rabade dunja ma. Ala Sentane xa wali kolon, a mixi madaxuma ki naxe. Sentane ɗɗɗo a ma a a noma nde Ala senbe ra. Wule nan na ki. Yi Kitaabui xa masenyi xungbe findima Ala xa xunnakeli nan na. Sentane fama ne Ala nun danxaniyatɗe gereɗe, a fa mixi seniyeɗɗe toɗrode a gbeɗbe ra. Konɗo a ɗaɗɗoni, Ala fama ne Sentane nun a foxirabiree birin xa fe xun nakanade, a e woli yahannama te nun soda xɗɗa, e luma dennaxe abadan. A fa a xa jama tongo, a e raso ariyanna kui, dennaxan xili falama «Darisalamu Neene.» Menni, adamadi kisi kolonma ne naxan maniye mu na. Faxɗe mu na, toɗre mu na. Heeri nan tun na menni Alatala seeti ma.

Yi Kitaabui xaranfe ndedi xoroɗɗo, barima sebeli na a ra naxan taali woyenyi rawalima a gbeɗbe ra. Misaali gbeɗbe na a kui naxee a niyama a fahaamu xa xɗɗo. A mu lanma mixi xa kankan misaali nde ma naxan xoroɗɗo. Won xa na birin xaran, alako won xa masenyi xungbe to naxan minima yi Kitaabui kui. Na mu xoroɗɗo alo misaali xunxuri nde naxee rawalima yi Kitaabui kui.

Ala xa lonni fi won ma yi xaranyi kui. Amina.

Ala xa Waxayi

Isa xa masenyi folɗe

¹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa laamatunyi nan ya, Ala naxan fixi a ma. A xa maleke naxa na rasanba a xa konyi Yaya ma, alako Ala xa konyi di birin xa a kolon fe naxan fama rabade yi waxati.

² Yaya findixi seede nan na Ala xa masenyi xa fe ra a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seedeɗɗoɗɗa xa fe ra. A naxan to, a naxa na birin masen.

³ Heeri na a xaran mixi be, a nun naxee e tuli matima yi masenyi ra naxan tixi Ala xili ra, e man fa yi sebeli ratinme, barima waxati bara makore.

⁴ N tan Yaya, n bara yi sebeli ti Isa xa danxaniyatɗe jama ɗɗɗo solofere ma, naxee na Asi ɗɗɗi ma. Ala xa hinne nun ɗɗɗesa fi wo ma, Ala naxan na xoro, to, a nun tina. Xaxili solofere naxee na a xa mange kibanyi ya i, nee fan bara hinne wo ra,

⁵ a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi seede tinxinxi ra, naxan singe keli mixi faxaxie tagi, naxan dangi ɗɗɗi mange birin na. Matɗɗe na

Isa nan be, naxan won xanuxi, naxan won nakisixi won ma yunubie ma a wuli saabui ra.

⁶ A bara won naso Ala xa mangeya niini bun ma, a bara won findi seɾeɾeɾeɾeɾe ra a Baba Ala be. Nɔre nun senbe na a be abadan! Amina.

⁷ Wo wo ya rate koore ma,

a na fafe nuxuie kui.

Adamadi birin a toma ne,

hali naxee a masoxo.

Duniya si birin fama sunnunde a xa fe ra.

Iyo, a na na ki ne. Amina!

⁸ Marigi Ala xa masenyi nan ya: «N tan nan na a folɛ ra, n tan nan na a rapɔnyi ra, n tan naxan na xoro, to, nun tina, Senbe Birin Kanyi.»

⁹ N tan Yaya, wo ngaxakerenyi, won birin na toɔrofe, won birin na Ala xa mangeya niini nan bun ma, won birin tunnaɓexixi Isa xa fe i. N nu na Patimosi suri nan ma Ala xa masenyi nun Isa xa seedeɓoxɔya xa fe ra.

¹⁰ Ala xa loxoɛ, Ala Xaxili Seniyenxi to n suxu, n naxa xui nde me n xanbi ra. A senbe gbo alo sara xui.

¹¹ A naxa a masen n be, «I naxan toxi, a seɓe Kitaabui kui, i xa a rasanba danxaniyatɔɛ pama doxo solofere ma, naxee na Efese, Simirina, Peregamo, Tiyyatire, Saradesi, Filadelifiya, nun Layodiseya.»

¹² N naxa n mafindi alako n xa a to naxan woyenxi n na. N to n mafindi, n naxa lanpui xɛema daaxi solofere to.

¹³ N naxa adamadi maniye to na lanpuie tagi, donma kuye ragoroxi a ma, beleti xɛema daaxi balanxi a kanke ra.

¹⁴ A xunyi nun a xunseɛ nu fiixe alo yexɛɛ xabe fiixe, xa na mu a ra balabalanyi. A yae nu yanbama alo te.

¹⁵ A sanyie nu gbeelxi alo wure gbeeli raxunuxi, a xui nu gbo alo baa moɔɔnyi xui.

¹⁶ Tunbui solofere nu na a yirefanyi belexɛ, santidegema de firin daaxi xɛɛnxi nu na a de i, a yatagi mayanbama alo soɓe xone.

¹⁷ N to a to n naxa bira a bun ma, n fa lu alo mixi faxaxi. A naxa a yirefanyi belexɛ sa n ma, a fa a fala, «Hali i mu gaaxu. N tan nan na a folɛ nun a rapɔnyi ra.

¹⁸ N nɔɓe na a ra. N nu bara faya, kono yakosi n nɔɓe na a ra abadan. Faxɛ nun aligiyama saabi kanyi na n tan nan na.

¹⁹ I xa fe nan seɓe i naxan toxi, naxan na rabafe, a nun naxan fama rabade.

²⁰ Yi tunbui solofere i naxee toxi n yirefanyi belexɛ kui, e misaalixi Isa xa danxaniyatɔɛ pama doxo solofere xa malekɛ nan na. Yi lanpui xɛema daaxi solofere, e misaalixi Isa xa danxaniyatɔɛ pama doxo solofere nan na.»

2

Bataaxe danxaniyatɔɛ pamae be

¹ A seɓe Efese danxaniyatɔɛ pama xa malekɛ ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra tunbui solofere suxuxi naxan yirefanyi belexɛ kui, naxan jɛɛma lanpui xɛema daaxi solofere tagi:

² «N wo xa fe rabaxi kolon, n wo xa wali kolon, n wo xa tunnaɓexi kolon. N a kolon mixi jaaxie mu rafan wo ma. N a kolon wo bara mixie makiiti naxee e yete findixi Ala xa xɛɛrae ra, han wo fan fa e kolon wule faleɛ ra.

³ Wo bara wo tunnabexi, wo bara tóoró n xili xa fe ra, kónó limaniya mu baxi wo yi ra.»

⁴ «Kónó fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo mu n xanuxi a fanyi ra yakósi aló wo nu n xanuxi ki naxe singe ra.

⁵ Wo xa wo ratu a ma, wo nu na ki naxe beenun wo xa wo san nadin. Wo xa tuubi, wo man xa wali suxu aló wo nu a rabama singe ra ki naxe. Xa wo mu tuubi n fama ne wo xónyi, n fa wo xa lanpui bade a yire.»

⁶ «Kónó wo bara fe nde raba naxan fan. Wo bara Nikolasi xa pama xa fe xón, aló n fan a xónxi ki naxe.»

⁷ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeñxi xa masenyi ra danxaniyatóe pamae be. Naxan na geení, n na nan luma a xa simaya wuri bogi don, naxan tixi Ala xa ariyanna kui.»

⁸ A sebe Simirina danxaniyatóe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, Isa naxan na a fóle nun a rapónyi ra, naxan nu faxaxi a man fa keli faxe ma:

⁹ «N wo xa paxankate nun setarepa kolon, hali bannaya nde to na wo yi ra. N Yuwifie xa tóorége kolon wo mabiri. E a falama e yete be a Yuwifie, a fa li Yuwifie mu e ra. E findixi Sentane xa mixie nan na.

¹⁰ Wo naxa gaaxu paxankate ya ra, wo fama naxan sótoode. Ibulisa a niyama ne wo xa mixi ndee xa sa geeli, alako a xa wo mato. Wo fama ne paxankatade xi fu bun ma. Kónó wo xa lu danxaniya kui han wo faxe lóxoé. Na temui n kisi fima ne wo ma wo sare ra.»

¹¹ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeñxi xa masenyi ra danxaniyatóe pamae be. Naxan na geení, a mu faxe firin nde kolonma.»

¹² A sebe Peregamo danxaniyatóe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, santidegema de firin xepñxi kanyi:

¹³ «N a kolon wo xa taa findixi Sentane senbe yire nan na, kónó wo xirixi n xili ra, wo mu danxaniya raboloxi. Hali waxati ma, n dugutege seede Antipasi faxesa temui naxe wo xónyi Sentane yire, wo mu n ma kira rabepin.»

¹⁴ «Kónó fe ndee na na naxee mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo xa mixi ndee birama Balami xa misaali nan foxó ra, naxan nu bara Balaki rasi a xa gantanyi te Isirayilakae be, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be, e xa yene fan naba.

¹⁵ Wo xa mixi ndee fan biraxi Nikolasi xa pama xa xaranyi foxó ra.

¹⁶ Na kui, wo xa tuubi, xa na mu a ra n fama ne gere tide na mixie be n ma santidegema ra, naxan na n de i.»

¹⁷ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeñxi xa masenyi ra danxaniyatóe pamae be. N <mana> donse noxunxi fima ne geení mixi ma, a nun geme fiixe, xili neene sebexi naxan ma. Mixi yo mu na xili kolon, bafe na geme kanyi ra.»

¹⁸ A sebe Tiyyatire danxaniyatóe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Ala xa Di ra, naxan yae yanbama aló te, a sanyie luxi aló wure gbeeli raxunuxi:

¹⁹ «N wo xa fe rabaxi kolon, wo xa xanunteya, wo xa danxaniya, wo xa wali fanyi, wo xa tunnabexi, a nun wo naxan birin nabaxi a donxoé ra naxan gbo dangi wo xa wali singee ra.»

²⁰ «Kónó fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo bara a lu Yesabela, gine naxan a yete findixi namijonme ra, a xa xaranyi ti naxan n ma konyie ratantanma, alako e xa fe kobi raba, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be.

²¹ N bara diɲe alako a xa tuubi, kɔnɔ a mu tinxi a yuge ɲaaxi masarade.

²² Na na a ra, n a rasoma ne ɲaxankate kui, a tan nun a yeɲe raba booree, xa e mu tuubi.

²³ N fama ne a xa die fan faxade. Na kui, danxaniyatɔe ɲama birin a kolonna ne a n tan nan mixi boɲe nun a sondonyi matoma, n tan nan e xa fe rabaxi sare ragbilenma e ma.»

²⁴ «Kɔnɔ wo tan, Tiyaɲireka mixi donxɔe naxee mu na yi fe kui, naxee mu soxi Sentane xa gundo kui, n mu kote gbete doxoma wo xun ma kore.

²⁵ Wo naxan soxɔxi, wo na suxu gben, han n fama temui naxe.

²⁶ Naxan na geeni, naxan n ma wali suxuma han a ɲaɲonyi, n mangeya fima na kanyi nan ma, a xa sie yamari.

²⁷ «A e yamarima sawuri wure daaxi nan na, a e kanama ne alo feɲe ibɔoma ki naxe»,

²⁸ alo n senbe soxɔxi ki naxe n Baba Ala ra. N man subaxa looloe fima ne na kanyi ma.»

²⁹ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeɲxi xa masenyi ra danxaniyatɔe ɲamae be.»

3

Bataaxe danxaniyatɔe ɲama gbetɛe be

¹ A seɲe Saradesi danxaniyatɔe ɲama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan Xaxili solofere yamarima, tunbui solofere suxuxi naxan yi ra:

«N wo xa wali kolon. Mixi ɲoxɔ a ma a wo ɲiɲe na a ra, kɔnɔ wo bara faxa.

² Wo naxa yanfa, wo xa wo bore ralimaniya, naxee na faxe kira xɔn, barima nde luxi wo xa wali ra n Marigi Ala be.

³ Wo xa ratu na masenyi ma, wo naxan masoxɔxi, wo naxan mexi. Wo xa a ragata wo boɲe kui, wo xa tuubi. Xa wo mu wo ɲengi sa yi xɔn, n fama ne waxati nde kui wo mu naxan kolon, na fa findi tereɲna ra wo be alo mupeti fa temui.

⁴ Kɔnɔ mixi ndee na Saradesi naxee mu noxɔxi fe ɲaaxi ra. Nee fama ne ɲereɲe n seeti ma, donma fiixe ragoroxi e ma, barima na nan findixi e xa wali sare ra.»

⁵ «Naxan na geeni, donma fiixe ragoroma a ma. N mu a xili bama simaya buki kui, n a xa fe falama ne n Baba Ala be a xa malekee ya xori.

⁶ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeɲxi xa masenyi ra danxaniyatɔe ɲamae be.»

⁷ A seɲe Filadelifiya danxaniyatɔe ɲama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Seniyeɲtɔe nɔndi fale ra, Dawuda xa saabi na naxan yi ra, naxan naade rabima mixi mu no a balande, naxan naade balanma mixi mu no a rabide:

⁸ «N wo xa wali kolon. N a kolon wo senbe mu gbo, kɔnɔ wo bara n ma masenyi rabatu, wo mu n yanfa. Na kui, n bara naade nde rabi wo ya ra, mixi mu noma naxan balande.

⁹ N fama ne mixie sade wo belexe naxee a falama e yete be a Yuwifie, kɔnɔ e findixi Sentane xa ɲama nan na. E na wule nan falafe. N fama ne e ra, e xa e magoro wo be, e xa a kolon wo rafan n ma.

¹⁰ Wo to n ma masenyi rabatu tunɲabexi kui, n fan wo ratangama ne na waxati xoxɔe ma naxan fama dunɲa lide, a fa dunɲa mixi birin mato.

¹¹ A gbe mu luxi n xa fa. Wo naxa wo xa danxaniya bepin, alako mixi yo naxa wo sare fanyi ba wo yi ra.»

¹² «Naxan na geeni, n a findima n Marigi Ala xa hɔrɔmɔbanxi kinki ra, a xa lu mɛnni abadan. N nan n Marigi Ala xili nun n Marigi Ala xa taa xili seɓema nɛ a ma. Na taa findixi Darisalamu nɛɛnɛ nan na, Ala naxan nagoroma kelife koore ma. N nan n xili nɛɛnɛ fan seɓema nɛ a ma.

¹³ Tuli na naxan bɛ, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeɛnxi xa masenyi ra danxaniyatɔɛ pamae bɛ.»

¹⁴ A seɓe Layodiseya danxaniyatɔɛ pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan findixi Ala sago rakamali ra, a xa seede laxixɛ, Ala xa daalie daaxi naxan saabui ra:

¹⁵ «N wo xa wali kolon. Wo mu xinbeli, wo mu wolen. A xɔli n ma wo xa nate tongo, wo xa xinbeli, xa na mu a ra wo xa wolen.

¹⁶ Wo to fa luxi a tagi, wo mu wolen, wo mu xinbeli, n wo raboloma nɛ.

¹⁷ Wo bara a fala, «Bannamixie nan muxu ra, muxu hayi mu na fefe ma.» Wo mu a kolon a wo findixi tɔɔrɔmixie nan na, a nun misikiineɛ, setaree, donxuie, nun mixi mageli.

¹⁸ N marasi naxan fima wo ma, wo xa xɛɛma fanyi sara n ma, xɛɛma naxan gbi baxi tɛ ra, alako wo xa findi bannamixie yati ra. Wo xa donma fiixɛ sara n ma, wo xa na ragoro wo ma, alako wo xa ba tixi wo mageli ra, yaagi xa ba wo ma. Wo man xa ya seri sara n ma, alako wo xa fe igbe.

¹⁹ N nan n xanuntenyie nan xuruma, n e matinxin. Wo xa wakili, wo xa tuubi.

²⁰ N tixi naade ra, n na a kɔnkɔnfe. Xa mixi nde n xui mɛ, a naade rabi n bɛ, n soma nɛ a xɔnyi, muxu fa muxu dege yire keren.»

²¹ «Naxan na geeni, a luma n seeti ma n ma kibanyi kui, alo n tan fan to geeni, n fa n magoro n Baba Ala seeti ma a xa kibanyi kui.

²² Tuli na naxan bɛ, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyeɛnxi xa masenyi ra danxaniyatɔɛ pamae bɛ.»

4

Ala xa kibanyi ariyanna

¹ Na birin to dangi, n naxa ariyanna naade rabixi to koore ma. N man naxa xui nde mɛ, n nu bara naxan singe mɛ. A senɓe nu gbo alo sara. A naxa a masen n bɛ, «I xa te bebiri, n xa fe masen i bɛ naxan fama rabade.»

² Ala Xaxili Seniyeɛnxi naxa n suxu keren na. N naxa kibanyi nde to ariyanna, mangle magoroxi a kui.

³ A nɔrɛ nu yanbama alo gɛmɛ tofanyi mayilenxie, senkui tofanyi nu na a xa kibanyi rabilinyi.

⁴ Kibanyi mɔxɔɓɛn nun naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, fori mɔxɔɓɛn nun naani magoroxi e kui. Donma fiixɛ nu ragoroxi e ma, mangle katanyi xɛɛma daaxi nu saxi e xun na.

⁵ Seyamakɔnyi nun galanyi xuie nu minima kibanyi kui. Lanpui solofere nu dexema kibanyi ya i. Nee misaalixi Ala Xaxili kamalixi nan na.

⁶ Baa tinse fan nu na kibanyi ya i.

Nimase naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, yae nu na e yatagi nun e kobe ma.

⁷ Nimase singe nu maniyaxi yetɛ nan na, a firin nde nu maniyaxi ningeyɔrɛ nan na, a saxan nde nu maniyaxi adamadi nan na, a naani nde nu maniyaxi xaruma nan na, naxan jɛrɛma koore ma.

⁸ Na nimase naani birin, gabutenyi senni nu na e ma. Yae fan nu na e be yire birin, e gabutenyie fari nun e bun ma. Koe nun yanyi e nu luma a fala ra,

«Marigi Ala seniyeen,

Marigi Ala seniyeen,

Marigi Ala seniyeen.

A findixi Senbe Kanyi nan na

naxan na xoro, to, nun tina.»

⁹ Na nimase naani nu fa Mange matoxo, e mange binya naxan magoroxi kibanyi kui, e mange tantu, naxan jipe a ra abadan,

¹⁰ na fori moxoren nun naani, e felenma boxi ma Mange ya i, naxan magoroxi kibanyi kui, e fa a batu naxan jipe a ra abadan. E nu e xa mange katanyi ba e xun na, e nu e sa kibanyi san na, e nu fa a fala,

¹¹ «Muxu Marigi Ala, matoxoe, binye, nun senbe na i tan nan be, barima i tan nan se birin daaxi, i tan nan na birin janigexi, i tan nan na birin nagirixi.»

5

Buki nde rabife

¹ Na dangi xanbi, n naxa Ala to a xa kibanyi kui, buki nde nu na a xonye, sebeli tixi a kui nun a fari, a mabalanxi a balanse solofere ra.

² N naxa maleke senbema nde to, a a falama a xui itexi ra, «Nde noma yi buki rabide, nde noma a balensee bade a ma?»

³ Nimase yo mu nu na koore ma, boxi ma, xa na mu a ra boxi bun ma, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato.

⁴ Na kui, n naxa wa a gbegbe ra, barima nimase yo mu nu na, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato.

⁵ Fori nde naxa a fala n be, «I naxa wa, Yuda bonsoe xa yete, naxan findixi Dawuda bonsoe ra, a bara geen. A tan nan noma na buki nun a balanse solofere rabide.»

⁶ Na temui n naxa Yexeyore to a tixi kibanyi nun na nimase naani nun na forie tagi. Na Yexeyore nu luxi ne alo a kon naxabaxi. Feri solofere nun ya solofere nu na a be, naxee misaalixi Ala Xaxili Seniyeenxi kamalixi ra, naxan nu bara xee dunjpa yire birin ma.

⁷ Yexeyore naxa a maso Ala ra, naxan nu magoroxi kibanyi kui, a fa buki rasuxu Ala yirefanyi xonye.

⁸ A to buki masoto, na nimase naani nun na fori moxoren nun naani, e naxa suyidi Yexeyore be. Kora nu na e birin yi ra, a nun surayi sase xexema daaxi naxee rafexi surayi ra, naxan misaalixi seniyeentoe xa Ala maxandie ra.

⁹ E naxa beeti neene nde ba, e nu a fala,

«I tan nan daxa yi buki tongode,

i tan nan daxa a balensee rabide,

barima i bara i yete ba serexe ra,

i bara adamadie xunsara Ala be i wuli saabui ra,

adamadi naxee kelixi bonsoe birin,

naxee xui birin falama,

naxee fatanxi namane nun si birin na.

¹⁰ I bara na adamadie findi serexedubee ra

muxu Marigi Ala be.

I bara e raso Ala xa mangeya niini bun ma.

E fama ne dunija yamaride.»

¹¹ Na temui n naxa maleke wulu wulu wuyaxi to, n naxa e xui me Ala xa kibanyi, na forie, nun na nimasee rabilinyi.

¹² E naxa a fala e xui itexi ra, «Yexexyore naxan baxi serexe ra, a daxa a xa senbe, bannaya, lonni, noe, binye, matoxoe, nun tantui soto.»

¹³ Nimase naxan birin na kooore ma, boxi fari, boxi bun ma, baa ma, a nun daalise birin, n nee birin xui me ne, e nu fa a fala, «Matoxoe, binye, tantui, nun senbe na Ala be naxan magoroxi kibanyi kui, a nun Yexexyore be abadan.»

¹⁴ Na nimase naani naxa a ratin, «Amina.» Forie naxa e felen boxi ma, e Ala nun Yexexyore batu.

6

Buki balansee

¹ N naxa Yexexyore to buki balansee singe rabi ra. N naxa nimase nde xui me kelifa na nimase naani tagi. A xui senbe nu gbo alo galanyi. A naxa a fala, «Fa.»

² Na dangi xanbi, n naxa soe fiixe nde to, xali suxuxi a ragima yi, mange katanyi saxi a xun ma, a fa siga xunnakeli kui, a man xa sa geeni.

³ A to buki balansee firin nde rabi, n naxa nimase firin nde xui me. A naxa a fala, «Fa.»

⁴ Soe gbeeli naxa mini. E naxa a ragima yamari a xa bojasa ba dunija kui, alako adamadie xa nu e bore kon naxaba. Santidegema belebele naxa so a yi ra.

⁵ A to buki balansee saxan nde rabi, n naxa nimase saxan nde xui me. A naxa a fala, «Fa.» N naxa soe fooro to. Sikeeli nu suxuxi a ragima yi ra.

⁶ N naxa xui nde me na nimase naani tagi, «Mengi kilo keren sare lanma loxo keren wali sare nan ma. Fundenyi maniye kilo saxan lanma loxo keren wali sare nan ma. I naxa ture nun weni xun nakana.»

⁷ A to buki balansee naani nde rabi, n naxa na nimase naani nde xui me. A naxa a fala, «Fa.»

⁸ N naxa soe buraxe xinde daaxi to. A ragima xili ne «Faxa,» laaxira nu biraxi a foxo ra. Noe naxa so e yi ra dunija seeti keren xun ma a seeti naani ya ma, alako e xa mixie faxa santidegema ra, kaame ra, wuganyi ra, a nun sube xaapexie ra, naxee na wula i.

⁹ A to buki balansee suuli nde rabi, n naxa mixie nii to serexebade bun ma, mixi naxee kon nu bara raxaba barima e nu birama Ala xa masenyi nan foxo ra, e findi a xa seedee ra.

¹⁰ E naxa a fala e xui itexi ra, «Marigi seniye naxi naxi fale, i buma han temui mundun fafe ra kiiti sade, alako muxu gbe xa foxo dunija mixie ma naxee bara muxu faxa?»

¹¹ Donma kuye fiixe naxa so e birin yi ra. Mixi nde naxa a fala e be e xa mame ti sinden, han e walibooree nun e ngaxakerenyie xasabi xa kamali naxee lanma e xa faxa alo e tan.

¹² A to buki balansee senni nde rabi, boxi naxa seren senbe ra, soe naxa iforo alo sunnun donma fooro, kike naxa lu alo wuli,

¹³ tunbuie naxa bira boxi ma, alo foye belebele xore bogi rabirama ki naxe.

¹⁴ Kooore naxa ba na, alo keedi makuntanma ki naxe a xa ragata. Geyae nun surie fan naxa keli e yire.

¹⁵ Dunīpa mangēe, kuntigie, sōori yareratie, bannae, senbēmae, konyie, nun lasirie, e birin naxa e nōxun yilie kui a nun geya gēmēe longori ra.

¹⁶ E nu fa a fala geyae nun fanyee bē, «Wo bira muxu ma, wo xa muxu nōxun Ala ma, naxan magoroxi mangē kibanyi kui, a nun Yexēeyōre xa xōne ma.»

¹⁷ E xa xōne lōxōe xungbe bara a li. Nde nōma a yete ratangade na ma?

7

Ala xa pama

¹ Na dangi xanbi, n naxa malekē naani to, e tixi dunīpa tunxui naani ra. E nu dunīpa foye naani ratima, alako foye naxa mini bōxi ma, baa ma, xa na mu sansie ma.

² N naxa malekē gbete fan to a kelifē sogetede mabiri, Ala Nīje xa tōnxuma suxuxi a yi ra. A naxa a masen a xui itexi ra, na malekē naanie bē, naxee nu yamarixi fe xōne rabade bōxi nun baa ra,

³ «Wo naxa wo belexe din bōxi nun baa nun wuri bilie ra sinden, han muxu xa ge tōxunma sade Ala xa walikē tigi ma.

⁴ N naxa na walikēe kōnti xasabi mē, Ala xa tōnxuma saxi naxee ma. E findi mixi wulu kemē wulu tongo naani nun wulu naani nan na, kelifē Isirayila bōnsōe birin ya ma.

⁵ Mixi wulu fu nun firin Yuda bōnsōe ya ma naxee matōnxumaxi, mixi wulu fu nun firin Ruben bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Gadi bōnsōe ya ma,

⁶ mixi wulu fu nun firin Aseri bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Nafatali bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Manasi bōnsōe ya ma,

⁷ mixi wulu fu nun firin Simeyōn bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Lewi bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Isakari bōnsōe ya ma,

⁸ mixi wulu fu nun firin Sabulon bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Yusufu bōnsōe ya ma, mixi wulu fu nun firin Bunyamin bōnsōe ya ma naxee matōnxumaxi.»

⁹ Na dangi xanbi, n naxa pama gbege to, naxan mu nu nōma kōntide, kelifē si birin, bōnsōe birin, xabile birin, nun xui birin. E nu tixi Ala xa kibanyi nun Yexēeyōre ya i, donma kuye fiixe ragoroxi e ma, tugi fense suxuxi e yi.

¹⁰ E naxa a masen e xui itexi ra, «Kisi na muxu Marigi Ala bē naxan magoroxi kibanyi kui, nun Yexēeyōre bē.»

¹¹ Malekēe nu tixi kibanyi, forie nun nimase naanie rabilinyi, e naxa e yatagi rafelen bōxi ma, e Ala batu

¹² yi fe fale ra, «Amina. Matōxōe, nōre, lōnni, tantui, binye, nōe fanyi, nun senbe na muxu Marigi Ala nan bē abadan. Amina.»

¹³ Na tēmui fori nde naxa n maxōrin, «Nde na na mixie ra donma fiixe ragoroxi naxee ma? E kelixi minden?»

¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi, i tan nan a kolon.» A naxa a masen n bē, «Mixie nan e ra, naxee kelixi na paxankate xungbe kui. E bara e xa donmae xa Yexēeyōre wuli ra, na nan a toxi e xa donmae fiixexi.

¹⁵ Na nan a toxi e tixi Ala xa kibanyi ya i, e fa a batu kōe nun yanyi a xa hōrōmōlingira kui. E na Ala xa niini bun ma, naxan magoroxi kibanyi kui.

¹⁶ Kaame nun ye xoli mu e suxuma sonon, soge nun kuye fure mu e tooroma sonon,

¹⁷ barima Yexseyore naxan na kibanyi seeti ma, na nan fama e degede, a e xun ti kisi ye yire ra. Ala fama ne e yaye birin nafurukude.»

8

Buki balanse solofere nde rabife

¹ A to buki balanse solofere nde rabi, kuye naxa lu yen waxati tagi jondon bun ma.

² N naxa maleke solofere to, naxee nu tixi Ala ya i, sara solofere naxa so e yi ra.

³ Maleke gbete naxa fa, a ti serexebade fari, surayi sase xexema daaxi nu na a yi ra. E naxa surayi gbegbe so a yi ra, a nun seniyentoe birin xa Ala maxandie ra. A naxa na surayi gan serexebade xexema daaxi ma Ala xa kibanyi ya i.

⁴ Surayi tuuri naxa te Ala ya i, a nun seniyentoe xa Ala maxandie, kelife maleke belexe.

⁵ Maleke naxa surayi ganse tongo, a naxa serexebade te sa a kui, a fa a woli dunipa ma. Galanyie naxa bula, xuiie naxa me, seyamakonyie naxa mini, boxi naxa seren.

⁶ Maleke solofere, sarae nu na naxee yi ra, nee naxa keli, e xa sarae fe.

⁷ Maleke singe to a xa sara fe, balabalanyi nun te naxa goro dunipa ma, e masunbuxi wuli ra. Boxi itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde naxa gan. Wuri bilie itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde naxa gan. Nooge xinde birin naxa gan.

⁸ Maleke firin nde to sara fe, geya xungbe, te naxan ganfe, a naxa sin baa ma. Baa itaxunxi saxan na, na doxode keren naxa findi wuli ra.

⁹ Baa nimasee itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde naxa faxes. Kunkuiie itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde fan naxa kana.

¹⁰ Maleke saxan nde to sara fe, tunbui dexexi belebele naxa bira. Xuree itaxunxi saxan na, na tunbui naxa bira na saxan nde ma a nun dulonyie ma.

¹¹ Na tunbui xili ne «Xone.» Dunipa ye itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde to findi xone ra, adamadi gbegbe naxa faxes na ma.

¹² Maleke naani nde to sara fe, soge, kike, nun tunbui itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde naxa findi dimi ra. Nde naxa ba yanyi nun kee xa naiyalanyi ra.

¹³ Na temui n naxa xaruma nde xui me koore ma, a naxa a fala a xui itexi ra, «Naxankate na dunipa mixie be, naxankate na e be sara fe temui, maleke saxanyie fama naxee fede.»

9

Malekee xa sara fe donxoe

¹ Maleke suuli nde to sara fe, n naxa tunbui to bira ra boxi kelife koore ma. E naxa yili tilinxi naade saabi so a yi ra.

² A naxa na yili naade rabi, tuuri gbegbe naxa mini a kui alo te belebele tuuri han soge naxa makoto, kuye naxa idimi.

³ Tugumie naxa mini tuuri kui, e fa goro boxi ma. E nu bara senbe soto alo tali.

⁴ E nu bara yaamari soto a falafe ra e naxa din boxi pooge ra, nun se xinde, a nun wuri bili yo ra. A nu lanma e xa adamadie gbansan nan tooo Ala xa tonxuma mu saxi naxee tigi ma.

⁵ E nu bara yaamari soto a falafe ra e naxa adamadie faxa, e xa e tooo tun kike suuli bun ma. E nu mixi bunma ne alo tali.

⁶ Na loxoee, mixie faxe xoli mawama ne na tooo xa fe ra, kono e mu noma faxade. Faxa xoli e suxuma ne, kono faxa a makuyama ne e ra.

⁷ Na tugumie maniyaxi soe nan na, naxee rawalima gere kui. Mange katanyi xema daaxi nu dusuxi e xun na, e yatagie nu luxi ne alo mixie.

⁸ E xunsexe nu luxi ne alo ginee xunsexe. E jinyie nu luxi ne alo yete jinyie.

⁹ Wure makantase nu na e kanke ma, e gabutenyie nu xui raminiima alo soori ragise xui, soe gbegebe naxan bendunma.

¹⁰ E xuli nu mixi bunma alo tali, na xone nu fa mixi tooo kike suuli bun ma.

¹¹ E xa yarerati nu findixi na yili tilinxi xa maleke nan na, naxan xili nu falaxi Eburu xui «Abadon,» a nu falaxi Gireki xui «Apoliyon,» na nan na ki «Yire Kane.»

¹² Naxankate singe bara dangi, firin nan luxi.

¹³ Maleke senni nde to sara fe, n naxa xui nde me kelife serexebade xema daaxi feri tunxun naanie ma, naxan na Ala ya i.

¹⁴ Na xui naxa a fala maleke senni nde be, sara nu suxuxi naxan yi, «Na maleke naani rabepin, naxee xirixi Efirati xure ma.»

¹⁵ Na maleke naanie nu na waxati yati nan mamema, alako e xa adamadi ndee faxe. Adamadie itaxunxi saxan na, e xa na doxode saxan nde faxe. E naxa fulun na wali xili ma.

¹⁶ Na soe ragi gali xasabi nu dangi miliyon keme firin na. N naxa na konti me.

¹⁷ Na laamatunyi kui n naxa na soee nun e ragie to. E kanke makantase nu mapingixi ne a gbeeli, a foore, nun a nerefunyi daaxi. Soe xunyie nu luxi alo yete xunyi. Te, tuuri, nun soda nu minima e de kui.

¹⁸ Dunipa mixi itaxunxi saxan na, na doxode saxan nde naxa faxe na gbaloe saxanyi mooli ra: te, tuuri, nun soda naxan nu minima e de kui.

¹⁹ Na soee senbe nu na e de nun e xuli nan kui. E xuli nu maniyaxi boximase nan na, xunyi nu na a be naxan mixi toooma.

²⁰ Mixi naxee mu faxe na gbaloe saabui ra, e mu gbilen e xa wali kobie foxo ra. E nu pinnee nan batuma, a nun kuyee xema daaxi, gbeti daaxi, wure gbeeli daaxi, geme daaxi, nun wuri daaxi, naxee mu noma se tode, naxee mu noma fe mede, naxee mu noma jerede.

²¹ Na mixie mu gbilen e xa faxe tife foxo ra, e xa manduru walie, e xa fe paaxie, nun e xa mupnee xa fe foxo ra.

10

Malekee xa buki lanmadi

¹ N naxa maleke senbema gbete to goro ra kelife koore nuxui kui. Senkui nu na a xunyi rabilinyi, a yatagi nu yanbama alo soge, a sanyie nu maniyaxi te nan na.

² Buki lanmadi nu na a belexe, a rabixi. Maleke yirefanyi sanyi nu tixi baa fari, boore fan nu tixi xare ma.

³ A naxa a xui ramini senbe ra, naxan maniya yete xui ra. Galanyi solofere naxa a xui ratin.

⁴ Na galanyi solofere xui to mini, n nu wama na sebefee, kono xui nde naxa keli koore ma, a a fala n be, «Galanyi solofere xa masenyi noxun, i naxa a sebefee.»

⁵ Maleke naxan sanyi nu tixi baa nun xare fari, a naxa a yirefanyi belexe itala koore ma,

⁶ a fa a kali Ala ra naxan pippe a ra abadan, naxan koore, boxi, nun baa daa, a nun e kui se birin. A naxa a masen a waxati mu fa dugundife sonon.

⁷ Maleke solofere nde na a xa sara fe temui naxe, Ala gundo fama ne kamalide alo a nu bara a masen a xa konyi namiponmee be ki naxe.

⁸ Na xui naxan nu bara woyen n be kelifee koore ma, na man naxa a masen n be, «Siga, i sa buki lanmadi rabixi tongo naxan na maleke belexe, maleke naxan sanyi tixi baa nun xare fari.»

⁹ N naxa siga na maleke yire, n fa a maxandi a xa na buki lanmadi so n yi ra. A naxa a fala n be, «I xa a tongo, a don. A xone rasoma ne i furi, kono a noxunma ne i de kui alo kumi.»

¹⁰ N naxa na buki lanmadi tongo maleke belexe, n naxa a don. A nu noxun n de kui alo kumi, kono a to n furi kui li, a naxa findi xone ra.

¹¹ Na temui a naxa a fala n be, «A lanma i man xa woyen Ala xili ra pamane xa fe ra, sie xa fe ra, xui gbete falee xa fe ra, nun mange ghegbe xa fe ra.»

11

Taa seniyeñxi nun seede firinyie

¹ Maleke nde naxa se maniyase wuri daaxi so n yi ra, a nu fa a fala, «Keli, i xa Ala xa horomobanxi nun serexebade maniya, i man xa batulae konti.

² I naxa yire maniya naxan na tande, barima si gbete fama menni nan tongode, e fa taa seniyeñxi kana kike tongo naani nun firin bun ma.

³ N masenyi soma n ma seede firinyie nan yi ra, e naxan tima n xili ra xi wulu keren xi keme firin nun xi tongo senni bun ma, sunnun donma ragoroxi e ma.

⁴ Na seede firinyie misaalixi oliwi wuri firin nan na, a nun lanpui firin naxee tixi Daali Marigi ya i.

⁵ Xa mixi nde fa wa fe jaaxi rabafe e ra, te nan minima e de kui, a e yaxuie xa fe kana. Iyo, xa mixi nde wama e toorofo, na kanyi faxama na mooli nan na.

⁶ Senbe na e be koore balanfe ra, alako tune naxa fa e xa namiponmee wali raba temui. Senbe na e be ye masarafe wuli ra, a nun fure jaaxi mooli wuyaxi raminife dunija ma e wama a xon ma temui naxe.»

⁷ Na seede firinyie na ge e xa seedeponxoya ra, na sube naxan minixi yili tilinxi kui, na nan e gerema, a no e ra, a e faxa.

⁸ E furee sama ne taa belebele malande, e Marigi banban wuri magalanbuxi ma dennaxe. Na taa maniyaxi Sodoma nan na, xa na mu a ra Misira.

⁹ Mixie kelima si, bonsoe, xui, nun pamane birin nan ma, e fa e fure matode xi saxan nun a tagi bun ma. E mu tinma mixi xa e ragata.

¹⁰ Mixie fama seewade dunija ma na mixi firinyie nan faxafe ra, barima na namiponmee firinyie nu bara mixie tooro. E se ndee fi e booree ma na seewe xa fe ra.

¹¹ Na xi saxan nun a tagi to dangi, Ala naxa nii raso e fate, e man xa ti e sanyie xun na. Naxan birin e to, e naxa gaaxu ki fanyia ra.

¹² Na seedee naxa xui senbema nde me kelife koore ma a falafe ra, «Wo xa te han be.» E naxa te koore ma nuxui kui e yaxuie ya xori.

¹³ Na temui, boxi naxa seren. Taa itaxunxi fu ra, na doxode fu nde naxa bira. Na boxi xa serenyi naxa mixi wulu solofere faxa, mixi donxode naxa kaaba, e fa Ala matoxo, naxan na koore ma.

¹⁴ Naxankate firin nde bara dangi, a gbe mu luxi a saxan nde fan xa fa.

¹⁵ Maleke solofere nde to sara fe, xui itexie naxa mini koore ma a falafe ra, «Mangeya naxan nu na dunja ma, na bara findi muxu Marigi nun a xa Mixi Sugandixi gbe ra. A xa mangeya buma ne abadan.»

¹⁶ Na fori moxonen nun naani, naxee nu magoroxi kibanyie kui Ala ya i, e naxa e felen boxi ma, e Ala batu.

¹⁷ E naxa a fala, «Muxu bara muxu Marigi Ala Senbe Kanyi tantu, naxan nu na singe han to, barima i bara i senbe magaaxuxi ramini, i xa mangeya xa ti dunja.

¹⁸ Namanee nu bara xono, kono i xa xone bara e li, kiiti waxati bara fa. Na kui, mixi faxaxie makiitima ne, i xa konyi namijonmee e sare sotoma ne, a nun seniyentode, nun naxee gaaxuma i xili ya ra, dimedie nun forie. Naxee bara dunja kana, e fan xun nakanama ne.»

¹⁹ Ala xa horomolingira naxan na koore ma, a naxa rabi, birin naxa Ala xa saate kankira to naxan na horomolingira kui. Na temui seyamakonyie, galanyi xue, boxi serenyi, nun balabalanyi belebele naxa mini senbe ra.

12

Gine, dimedi, nun sube magaaxuxi

¹ Tonxuma belebele naxa mini koore ma. Soge nu na na gine nde rabilinyi, kike nu na a sanyi bun ma, tunbui fu nun firin nu na a xun na alo mange katanyi.

² A nu na gbelegbelefe toore kui, barima a nu na di barife a teegexi naxan ma.

³ Tonxuma gbete fan naxa mini koore ma. Sube magaaxuxi xungbe nde nu na, a gbeelixi alo te, xunyi solofere nu na a be, a nun feri fu. Mange katanyie nu na xunyi solofere birin fari.

⁴ Tunbui itaxunxi saxan na, a xuli naxa din na doxode saxan nde ra, a e woli boxi ma.

Sube magaaxuxi naxa keli, a fa ti gine ya i naxan nu na di barife, alako a xa na diyore don.

⁵ Gine naxa di xeme bari, naxan fama si birin yamaride a xoroxoe ra. Gine to di bari, na di naxa te Ala yire, a xa mange kibanyi na dennaxe.

⁶ Gine naxa a gi, a siga yire nde gbengerenyi ma Ala nu bara naxan yailan a be, alako a xa balo menni xi wulu keren xi keme firin nun tongo senni bun ma.

⁷ Gere naxa mini koore ma. Minkayilu nun a xa malekee naxa na sube magaaxuxi nun a xa malekee gere,

⁸ kono na sube mu no Minkayilu nun a xa malekee ra. Na kui, sube magaaxuxi nun a xa malekee mu no sabatide koore ma sonon.

⁹ E naxa na sube magaaxuxi xungbe woli boxi ma, a nun a xa malekee. A tan nan findixi na boximase fori ra, naxan xili Ibulisa, xa na mu a ra Sentane. A bara dunja birin madaxu.

¹⁰ Na temui, n naxa xui itexi me koore ma, a a falama, «Yakosi, kisi temui bara a li, muxu Marigi Ala senbe nun a xa mangeya,

nun a xa Mixi Sugandixi xa mangeya bara fa,
barima naxan nu muxu ngaxakerenyie kalamuma
muxu Marigi Ala ya i kœe nun yanyi ra,
na bara bira.

¹¹ Muxu ngaxakerenyie xutu sotoxi a ma
Yexseyore wuli nun e xa seedepoxoya nan saabui ra.
E mu kankan e xa simaya ma,
e mu gaaxu faxe ya ra.

¹² Na kui, koore nun naxee sabatixi naa,
e xa jexexin.

Kono naxankate bara lu boxi nun baa ma,
barima Ibulisa bara bira wo mabiri.
A xonoxi barima a bara a kolon
a temui gbegbe mu luxi a be kore.»

¹³ Sube magaaxuxi to a kolon, e bara a woli boxi ma, a naxa bira na gine
foxo ra, naxan na di xeme bari.

¹⁴ Kono xaruma gabutenyi naxa lu na gine be, alako a xa tungan sigafe
ra gbengberenyi ma, a luma balo ra dennaxe waxati saxan nun a tagi bun
ma. Menni a nu bara makuya na boximase ra.

¹⁵ Kono boximase naxa xure ramini a de kui, a xa gine madula.

¹⁶ Na temui boxi naxa na xure ye min, sube magaaxuxi nu bara naxan
namini a de kui, alako a xa na gine rakisi.

¹⁷ Sube magaaxuxi to xono na gine ma, a naxa siga na gine bonsoe
donxoe gere, naxee Ala xa seriye rabatuma, e man la Isa xa
seedepoxoya ra.

¹⁸ Na sube magaaxuxi naxa ti baa de ra meyeniyi fari.

13

Sube naxan texi ye xora

¹ Na dangi xanbi n naxa sube magaaxuxi nde to te ra ye xora, feri fu
na a xunyi solofere ma, mange katanyie doxoxi na feri fu fari. Marasoto
xilie fan nu sebexi a xunyiye ma.

² Na sube magaaxuxi nu maniyaxi barate nan na, a sanyie senbe nu gbo,
a de nu luxi ne alo yete de. Na sube magaaxuxi naxa a senbe, a xa noe,
nun a xa kibanyi lu sube boore yi ra.

³ Fi jaaxi to lu a xunyi keren ma, a naxa yalan. Na fi to mu a faxa,
dunija naxa kaaba, e birin naxa bira a foxo ra.

⁴ Dunija mixie naxa tuubi sube magaaxuxi be, barima a tan nan nu
bara noe so sube boore yi ra. E man naxa tuubi sube boore be, e nu a fala,
«Nde maniya yi sube ra, nde noma a gere?»

⁵ Na sube naxa noe soto a xa yete igboe masenyi nun marasotoe fale ra.
A naxa noe soto, a xa wali kike tongo naani nun firin bun ma.

⁶ A naxa Ala rasoto, a Ala xili kana, a Ala xa horomolingira rasoto, a nun
naxee sabatixi koore ma.

⁷ A naxa noe soto alako a xa seniyentoe gere, a xa no e ra. A naxa noe
soto bonsoe, si, xui, nun pamane birin xun ma.

⁸ Dunija mixi birin fama tuubide a tan nan be, naxee xili mu sebexi
Yexseyore kon naxabaxi xa kisi buki kui kabi dunija fole.

⁹ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati yi masenyi ra.

¹⁰ Konyiya ragirixi mixi naxan ma, a sigama ne konyiya kui. Santidegema faxe ragirixi mixi naxan ma, na kanyi fan faxama ne santidegema ra. Seniyeɗɗe xa tun nabexi nun danxaniya kolonma na nan kui.

¹¹ Na dangi xanbi n man naxa sube magaaxuxi gbete to a tefe boxi bun ma, feri firin nu na a be alo yexee, a nu woyenma alo sube magaaxuxi.

¹² A nu na sube magaaxuxi singe senbe nan nawalife na ya xori, a a niya dunja mixi birin xa tuubi na sube magaaxuxi singe be, naxan xa fi jaaxi nu bara yalan.

¹³ A nu luma kaabanakoe belebele raba ra, han a te ragoro boxi ma kelife koore ma mixie ya xori.

¹⁴ A to na senbe soto, a naxa dunja mixie madaxu a xa kaabanakoe ra na sube magaaxuxi singe ya xori. A naxa a fala dunja mixie be e xa kuye yailan naxan maniya na sube magaaxuxi singe ra, naxan nu bara maxono santidegema ra, konɗo a mu faxes.

¹⁵ E to na kuye yailan, a naxa noe soto a xa a niya na kuye xa woyen, mixi birin xa faxes naxan mu tuubima na kuye be.

¹⁶ A naxa yaamari fi, dimedie nun forie, bannae nun setaree, lasirie nun konyie, tonxuma xa sa e birin yirefanyi belexe ma, xa na mu e tigi ma,

¹⁷ alako mixi matonxumataree naxa sare so, e naxa sare mati. Na tonxuma findixi sube xili nan na, xa na mu a ra yi konti nan findixi xili ra.

¹⁸ Lonni na naxan be, a xa na konti kolon, barima a adamadi xa fe masenma. Na konti naxan findixi xili ra a findixi keme senni, tongo senni nun senni nan na.

14

Yexeyore nun a xa mixi rakisixie

¹ N to n ya rage, n naxa Yexeyore to a tixi Siyoni geya fari. Mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani nu na a seeti ma, Yexeyore xili nun a Baba xili sebexi e tigie ma.

² N naxa xui nde me koore ma, alo xure xungbe, xa na mu a ra alo galanyi. A nu luxi ne alo mixie nan nu kora bonbofe.

³ E nu na beeti neene bafe mange kibanyi ya i, a nun na nimase naani nun na forie. Mixi yo mu nu noma na beeti matinkande, fo na dunja mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani naxee xun nu bara sara.

⁴ E mu nu yene rabaxi gine ra, e nu seniyeɗɗe. E birama na Yexeyore foxo ra yire birin. E xun nu bara sara mixie tagi, alako e xa findi Ala gbe nun Yexeyore gbe ra, alo serexe singe naxan bama Ala be xe xaba temui.

⁵ E de mu nu wule falaxi, marakorosi yo mu nu e ma.

⁶ N naxa maleke gbete to a jere ra koore ma. Xibaaru fanyi nu na a yi ra dunja mixie be, si, bonsoe, xui, nun pamanɗe birin be abadan.

⁷ A naxa a fala a xui itexi ra, «Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa a matoxo, barima a xa kiiti waxati bara a li. Wo xa wo igoro a be, naxan koore, boxi, baa, nun dulonyie daaxi.»

⁸ Maleke firin nde nu biraxi a foxo ra, a nu fa a fala, «Babilon belebele bara bira. Babilon bara bira, naxan pamanɗe rasiisixi a xa fe jaaxie ra.»

⁹ Maleke saxon nde nu biraxi e foxo ra, a nu fa a fala a xui itexi ra, «Xa mixi nde a igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li tonxuma na a tigi ma, xa na mu a belexe ma,

¹⁰ na kanyi fan Ala xa xone kolonma ne, a fa lu alo siisila naxan beere xoxoxe minxi. A fama toorde te nun soda xora, maleke seniyeenxi nun Yexeyore ya xori.

¹¹ Tuuri naxan tema na te xora a mu jonna abadan. Na mixie, naxee e igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li na sube xili tonxuma saxi e ma, na kanyie mu malabui soto ma koe nun yanyi.

¹² Seniyeenxi xa tunnabexi nan na ki, naxee Ala xa seriye rabatuma, naxee danxaniyaxi Isa ma.»

¹³ N naxa xui nde me kooore ma a falafe ra, «I xa a sebe a seewe na mixie be, naxee faxama Ala xa fe kui yakosi han dunipa raponyi.» Ala Xaxili Seniyeenxi naxa a masen, «Iyo, nondi na a ra. E lan e xa e malabu e xa wali xoxoxe ma, e xa na wali sare soto.»

¹⁴ N naxa nuxui fiixe to. Daali nde nu magoroxi a fari, naxan maniya adamadi ra. Mange katanyi xema daaxi nu saxi a xun ma, warate xepenxi nu na a belexe.

¹⁵ Maleke gbete naxa mini horomolingira kui, a a fala a be a xui itexi ra, «I xa warate rawali, xe xaba, barima na waxati bara a li, dunipa xe xa xaba.

¹⁶ Naxan nu magoroxi nuxui fari, a naxa warate rawali dunipa ma, dunipa xe naxa xaba.»

¹⁷ Maleke gbete naxa mini kooore horomolingira kui, warate xepenxi nu na a belexe.

¹⁸ Maleke gbete, naxan nu te yamarima, a naxa keli serexebade yire, a a fala a xui itexi ra warate xepenxi kanyi be, «Warate xepenxi rawali, weni bogie xaba dunipa, barima e bara mo.»

¹⁹ Na maleke naxa warate rawali, a fa dunipa weni bogi birin ba, a e sa a sase kui Ala xa xone e maboronma dennaxe.

²⁰ Na wali naxa raba taa fari ma. Mixi wuli naxa na se sase rafe, a fili a ma han na wuli naxa ikuya kilo keme saxan na, a xa tilinyi fan soe de suxuma.

15

Maleke solofere nun gbaloe donxoe

¹ Na dangi xanbi, n man naxa tonxuma xungbe to naxan bara n de ixara. Maleke solofere naxa mini gbaloe donxoe solofere ra, Ala xa xone kamalima naxee ra.

² N naxa baa nde to, a luxi alo diyaman, a sunbuxi te ra. Mixi naxee nu bara no na sube ra, a nun na kuye naxan yailanxi a misaali ra, a nun a xili xa konti ra, e nu tixi baa fari, Ala xa korae nu na e belexe.

³ E nu Ala xa konyi Munsa xa beeti nan bama, a nun Yexeyore xa beeti, a falafe ra, «Muxu Marigi Ala Senbe Kanyi, i xa walie senbe gbo! E makaaba! Dunipa Mange, i xa kira nondi na a ra, a man tinxin.

⁴ Marigi, nde mu gaaxuma i ya ra? Nde mu i xili matoxoma? I keren peti nan seniyeen. Namane birin fama ne e magorode i be, barima i bara i xa tinxinyi makenen.»

⁵ Na to dangi, n naxa Ala xa horomolingira rabixi to kooore ma, saate kankira na naxan kui.

⁶ Maleke solofere, toore donxoe solofere nu na naxee yi ra, e naxa mini horomolingira kui, serexedube dugi fiixe mayanbaxie ragoroxi e ma, beleti xema daaxi balanxi e kanke ma.

⁷ Nimase keren na nimase naani ya ma, a naxa tɔnbili xεεma daaxi solofere so na malekε solofere yi ra. Na tɔnbilie nu rafexi Ala xa xɔnε nan na, Ala naxan jɪjε a ra abadan.

⁸ Tuuri naxa hɔrɔmɔlingira rafe Ala xa nɔrε nun a sɛnbε xa fe ra. Mixi yo mu nu nɔma sode hɔrɔmɔlingira kui, fo tɔɔrε solofere xa wali xa kamali naxee nu na malekε soloferee yi ra.

16

Tɔnbili solofere

¹ N naxa xui xungbe nde mε, naxan kelixi hɔrɔmɔlingira kui, a a falama malekε bε, «Wo siga, wo xa Ala xa xɔnε tɔnbili soloferee ifili dunɪja ma.»

² Malekε singe naxa siga, a sa a xa tɔnbili ifili dunɪja ma. Na kui, fi ɲaaxi naxa mini mixie ma, na sube xa tɔnxuma nu saxi naxee ma, naxee nu tuubima kuye bε naxan yailanxi a misaali ra.

³ Malekε firin nde naxa a xa tɔnbili ifili baa ma. Baa naxa lu alo mixi faxaxi wuli. Nimase birin naxa faxa, naxee nu na baa ma.

⁴ Malekε saxan nde naxa a xa tɔnbili ifili xuree nun dulonyie ma. E fan naxa findi wuli ra.

⁵ N naxa malekε xui mε, naxan nu ye yamarima. A naxa a fala, «I tan naxan na to, i tan naxan na xoro, i tan naxan sɛniyen, i bara kiiti tinxinxi sa,

⁶ barima e nu bara sɛniyɛntɔεe nun namɪjɔnmεε wuli ramini. I fan bara wuli so e yi ra, e naxan minma. A lanxi na ki nε.»

⁷ N naxa sɛrɛxɛbade fan xui mε. A naxa a fala, «Iyo, Ala Sɛnbε Kanyi, i xa kiiti birin tinxin, e findixi nɔndi nan na.»

⁸ Malekε naani nde naxa a xa tɔnbili ifili soge ma. Soge naxa yaamari soto a xa adamadie gan a te ra.

⁹ Wuyenyi ɲaaxi naxa mixie gan. E naxa Ala xili rasoto, naxan na tɔɔrε birin nasɛnbaxi. E mu tuubi, e tondi Ala matɔxode.

¹⁰ Malekε suuli nde naxa a xa tɔnbili ifili na sube xa kibanyi ma. A xa mangeya naxa lu dimi kui, mixie naxa e nɛnyie xin ɲaxankatε ma,

¹¹ e fa Ala xili rasoto, naxan na koore ma, e xa tɔɔrε nun e xa fie xa fe ra. E tondi gbilende e xa wali kobie fɔxɔ ra.

¹² Malekε senni nde naxa a xa tɔnbili ifili Efirati xure xungbe ma. Na xure naxa xara, alako a xa findi kira ra mangεε bε, naxee fama kelife sogetede.

¹³ N naxa pinne sɛniyɛntare saxan to mini ra na sube magaaxuxi dε kui, na sube boore dε kui, a nun na namɪjɔnmε wule fale dε kui. Na pinnee nu maniyaxi xuɲpεε nan na.

¹⁴ Sentanε xa pinnee nan nu e ra, naxee tɔnxumae rabama, e man sigama dunɪja mangεε maxilide, alako e xa e malan, e xa gere so Ala Sɛnbε Kanyi xa lɔxɔε xungbe ma.

¹⁵ «Wo bara a to, n fama tɛrɛnna nan na, alo mupɛti a gbe wali rabama ki naxε. Sɛwε na mixi bε naxan mu xima, naxan mu a xa dugi bama. Na kanyi naxa lu a mageli ra, alako a naxa yaagi.»

¹⁶ Ninnε naxa dunɪja mangεε malan yire nde naxan xili falama Eburu xui ra «Aramagedon.»

¹⁷ Malekε solofere nde naxa a xa tɔnbili ifili kuye ma. Xui xungbe nde naxa mini hɔrɔmɔlingira kui Ala xa kibanyi mabiri, a a masen, «A bara jɔn.»

¹⁸ Galanyi naxa bula, xuie naxa mini, seyamakonyie naxa mini, boxi naxa seren, naxan maniyɛ mu nu raba sinden kafi dunjɔna fole.

¹⁹ Na taa xungbe naxa kana alo se naxan giraxi doxo saxan. Dunjɔna taaɛ birin naxa bira. Ala naxa ratu Babilon taa gbe ma, a weni tonbili fi a ma a xa Ala xa xone mankanɛ min.

²⁰ Surie nun geyae naxa loɛ.

²¹ Balabalanyi belebelee naxa keli kooɛ ma, e bira mixie ma. A xori keren binya kilo tongo saxan nun naani pondon. Mixie naxa Ala xili rasoto na balabalanyi xa fe ra, barima na toɛɛ nu gbo a gbe ra.

17

Babilon xa kanɛ

¹ Na dangi xanbi, malekɛ keren naxan nu na na malekɛ tonbili kanyi solofere ya ma, a naxa a fala n be, «Fa be, alako n xa langoe xungbe xa kiiti masen i be, na langoe naxan doxoxi xure xungbee de ra.»

² Dunjɔna mangɛɛ nun na langoe gine naxa fe kobi raba. E xa mixie fan naxa bira fe paaxie foxo ra han e naxa lu alo siisilae.

³ Na malekɛ naxa laamatunyi nde masen n be. N naxa gine nde to gbengberenyi ma, a doxoxi sube gbeeli fari, marasoto xilie nu seɓexi naxan ma. Xunyi solofere nu na a ma, feri fu tixi a xun ma.

⁴ Na gine nu maxirixi donma gbeeli tofanyi nan na, konmagore, belexerasoe, nun xurunde tofanyie nu na a yi ra naxee yailanxi xɛɛma nun gɛɛ tofanyie ra. Pooti xɛɛma daaxi suxuxi a yi ra, fe xonxi seniyentaree nu na a kui, naxee misaalixi a xa wali paaxi ra.

⁵ Xili nde seɓexi a tigi ma gundo daaxi: «Babilon xungbe, yenɛlae nun fe paaxie nga.»

⁶ N naxa na gine to, a siisixi seniyentooɛ wuli ra, naxee nu findixi Isa xa seedee ra. N to a to, n de naxa ixara ki fanyi.

⁷ Na malekɛ naxa a fala n be, «Munfe ra i de ixaraxi? N fama ne yi gundo tagi rabade i be, yi gine xa fe ra nun yi sube xunyi solofere nun feri fu kanyi xa fe ra a doxoxi naxan fari.

⁸ I sube naxan to, a nu na na, konɔ a mu na yakosi. A fama ne tede yili tilinxi kui, a fa bono. Adamadi naxee xili mu seɓexi kisi buki kui, kabi dunjɔna fole, e kaabama ne yi sube xa fe ra, barima singe a nu na, yakosi a mu na, konɔ temui naxan sa fama, a man minima ne.»

⁹ Xaxilima noma yi fahaamude: Na xunyi solofere misaalixi geya solofere nan na, gine doxoxi naxee fari.

¹⁰ Nee man misaalixi mange solofere nan na. Suuli bara bira, keren na na, boore mu nu fa sinden. A na fa, a buma ne dondoronti.

¹¹ Sube naxan nu na na, konɔ a mu na yakosi, na misaalixi mange solomasaxan nde nan na. A fan na na na mange solofere nan ya ma naxan fama bonode.

¹² Na feri fu i naxee toxi, nee fan misaalixi mange fu nan na, naxee mu nu mangɛya soto sinden. E tan nun na sube, e fama mange noɛ nan sotode waxati keren bun ma.

¹³ E waxonfe birin lan. E e xa senbe nun e xa mangɛya ragbilenma ne na sube ma.

¹⁴ E Yexɛyore gerema ne, konɔ Yexɛyore nan geenima, barima a tan nan findixi marigie Marigi ra, mangɛɛ xa Mange. A xa mixi sugandixie, a xa danxaniyatooɛ na a seeti ma.

¹⁵ A naxa a fala n be, «Na xuree i naxee toxi, na langoe gine doxo xi xure naxee de ra, e misaalixi pamanee, bonsode, sie, nun xue nan na.

¹⁶ Na feri fu nun na sube, i naxee toxi, e na langoe gine xonma ne. E fama ne se birin bade a yi ra, e fa a ti a mageli ra, e a sube don, e a donxoe woli te xora,

¹⁷ barima Ala nan a ragirixi e xa a waxonfe raba. E xa e xa mangeya ragbilen na sube ma, han Ala xa masenyi kamalima temui naxe.

¹⁸ Na gine i naxan toxi, a misaalixi dunija mangee xa mangataa xungbe nan na.»

18

Babilon birafe

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke gbete to goro ra keli koore ma. Nxe xungbe nu na a yi, a xa nore naxa dunija iyalan.

² A naxa a fala a xui itexi ra, «Babilon xungbe bara bira. Babilon bara bira, a bara findi pinnee xonyi ra, pinne seniyentaree nun xoni raharamuxie luma dennaxe.

³ A kanaxi ne barima si birin bara bira a xa fe paaxie foxo ra. Dunija mangee bara lu a seeti ma a xa wali kobi kui. Dunija yulee fan bara banna a waxonfe saabui ra. E birin luxi ne alo siisilae.»

⁴ N naxa xui gbete me keli koore ma a falafe ra, «N ma pama, wo xa mini a ya ma, alako wo fan naxa lu a xa yunubie kui, wo xa a xa toore fan soto.

⁵ A xa yunubie bara gbo a gbegbe ra. Ala bara ratu a xa tinxintareya birin ma.

⁶ Wo xa a xa wali sare ragbilen a ma doxo firin. A naxan nabaxi wo ra, wo xa na raba a tan fan na doxo firin.

⁷ A waxonfe xun to nu masaxi temui birin, wo fan xa a xa toore xun masa na ki, a xa sunnun, barima a a fala ne a bope kui, «Mange gine nan n na. Kaape gine mu na n na, n mu luma sunnunyi kui abadan.»

⁸ Na masenyi xa fe ra, a fama yi gbaloe tode loxo keren: faxe, sunnunyi, nun kaame. A ganma ne te ra, barima Marigi Ala Senbema nan a makiitixi.»

⁹ Dunija mange birin naxee bara bira a xa fe paaxie nun a waxonfee foxo ra, e fama ne wade. E na a to a xa taa na ganfe, e sunnunma ne.

¹⁰ E lu yire makuye barima e gaaxuxi a xa toore ya ra. E nu fa a fala, «Naxankate na Babilon be. Naxankate na na taa xungbe senbema be. A bara makiiti leeri keren bun na.»

¹¹ Dunija yulee wama ne a xa fe ra, e sunnunma ne, barima mixi mu na naxan e xa kotee sarama sonon,

¹² kote naxan findixi xema ra, gbeti, geme tofanyie, dugi gese daaxi, dugi gbeeli, wuri fanyi, sili jinyi masolixi, wuri fanyi masolixi, yoxui, wure, geme xoxoxe,

¹³ donse joxunme, surayi mooli birin, labunde, weni, ture, farin fanyi, ningee, yexee, soee, soori ragisee, nun konyie.

¹⁴ «I waxonfe birin bara makuya i ra, na se fanyie bara loe i ma. I mu nee soto ma sonon.»

¹⁵ Yule naxee bannaxi a saabui ra, e fan luma ne yire makuye, barima e gaaxuxi a xa toore ya ra. E wama ne, e lu sunnunyi kui.

¹⁶ E nu a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, naxankate na a be, naxan nu wama dugi fiixe, dugi gbeeli, xema, nun geme tofanyie xon.»

¹⁷ A xa naafuli birin bara kana na waxati kerenyi kui. Kunkui rapereε nun mixi naxan birin kunkui wali nde rabama, e luma ne yire makuye,

¹⁸ e fa a fala e xui itexi ra na taa xungbe ganxi ya ra, «Yi taa, a maniye mu na.»

¹⁹ E fama ne xube masode e xunyi ma, e wa, e lu sunnunyi kui, e a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, naxankate na na taa be kunkui kanyie bannaxi dennaxe. Na taa bara findi gbengberenyi ra na waxati kerenyi kui.»

²⁰ «Naxee na koore, wo xa jalexin na taa xa naxankate xa fe ra. Seniyentoeε, Ala xa xεerae, nun namijonmee, wo tan xa jalexin, barima Ala bara wo gbexoxo.»

²¹ Na temui maleke senbema nde naxa geme xungbe tongo naxan nu luxi alo se luxutase, a naxa a woli baa ma a falafe ra, «Babilon taa xungbe birama ne a jaaxi ra alo yi geme. Mixi mu a toma sonon.»

²² «I xa sigie mu mema sonon, naxee sama kora, xule, nun sara xui ra. Wali xui mu minima i xonyi sonon, maale din xui fan mu luma i xonyi sonon.

²³ Lanpui xa naiyalanyi mu toma i xonyi sonon. Futi xirimae xa jalexin xui mu mema i xonyi sonon, barima i xa yulee nu bara findi mixi xungbee ra dunja, i bara si birin natantan i xa fe jaaxie saabui ra.

²⁴ Namijonmee nun seniyentoeε wuli bara mini i xonyi, a nun naxee kon bara raxaba boxi ma.»

19

Ala xa tantui

¹ Na to dangi, n naxa pama xungbe xui me koore ma a fala ra, «Ala tantu. Kisi, xunnakeli, nun senbe na muxu Marigi Ala be,

² barima a xa kiiti tinxin, a findixi nondi nan na. A bara langoe gine makiiti, naxan nu bara dunja ratantan a xa fe jaaxie ra. Ala bara a xa konyie wuli gbexoxo a ma.»

³ Nama man naxa a fala a firin nde, «Ala tantu. Babilon tuuri tema ne abadan.»

⁴ Na fori moxon nun naani, nun na nimase naani naxa e felen boxi, e Ala batu naxan nu magoroxi kibanyi kui, a falafe ra, «Amina, Ala tantu.»

⁵ Xui nde naxa mini kibanyi, a falafe ra, «Ala xa konyie, wo xa won Marigi Ala matoxo, wo tan naxee gaaxu a ya ra, wo tan dimeε nun forie.»

⁶ N naxa pama xungbe xui me naxan senbe gbo alo xure wundu xui, xa na mu a ra galanyi xui. E naxa a fala, «Ala tantu, barima Ala Senbe Kanyi, won Marigi Ala bara so a xa mangeya kui.

⁷ Won xa seewa, won xa jalexin, won xa a binya, barima Yexeyore xa futi xiri temui bara a li. A naxan doxoma, a bara ge a yete yailande.

⁸ A naxan doxoma a bara dugi fiixe tofanyi ragoro a ma, naxan misaalixi seniyentoeε xa kewali tinxinxie ra.»

⁹ Maleke naxa a fala n be, «I xa a sebe, «Nalexinyi na mixie be naxee maxilixi Yexeyore xa futi xiri malanyi.» A naxa a fala n be, «Ala xa nondi nan na ki.»

¹⁰ N naxa n xinbi sin a bun ma n xa a batu, kon a naxa a fala n be, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alo i tan nun i ngaxakerenyi naxee bara la Isa xa seedexoxoya ra. I xa Ala nan batu. Isa xa seedexoxoya findixi namijonme xa masenyi xori nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi n naxa koore to rabi ra, soe fiixe tixi na, a ragima xili Dugutege nun Nondi fale. A gere soma tinxinyi nan na, a kiiti sa tinxinyi kui.

¹² A yae nu luxi ne alo te, mange katanyi naxan yailanxi gema tofanyi ra nu dusuxi a xun na. A xili sebexi a ma, xili mixi yo mu naxan kolon bafe a tan na.

¹³ A xa dugi bundaxi wuli ra. A xili ne Ala xa Masenyi.

¹⁴ Koore soori gali nu biraxi a foxo ra e xa soe fiixee fari, dugi fiixe tofanyie fan nagoroxi e ma.

¹⁵ Santidegema xepexi nu minixi a de i, alako a xa pamanee gere, a xa e yamari sawuri senbema ra, Ala Senbe Kanyi xa xone xa kamali.

¹⁶ A sebexi a xa dugi xungbe ma, a nun a tabe ma, «Mangee xa Mange, marigie Marigi.»

¹⁷ N naxa maleke to, a tixi soqe fari. A naxa a fala a xui itexi ra xoni birin be naxee nu na koore ma, «Wo fa Ala xa xunnakeli yire,

¹⁸ wo xa mangee sube don, a nun soori mangee sube, senbemaee sube, soee sube, soe ragie sube, lasiri nun konyie sube, dimee nun forie sube.»

¹⁹ N naxa na sube to, a nun dunipa mangee nun e xa soorie. E birin nu malanxi alako e xa na soe fiixe ragima nun a xa soori gali gere.

²⁰ Soe fiixe ragima naxa na sube jaaxi suxu, a nun na namijonme wule fale, naxan nu bara mixie madaxu tonxumae ra, sube xa tonxuma nu saxi mixi naxee ma, a nun naxee nu bara na sube xa kuye batu. Na firinyie birin naxa woli te nun soda xora.

²¹ Santidegema naxan nu minima soe fiixe ragima de kui, a naxa booree faxe, xonie fa e sube don.

20

Sentane raponyi

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke to goro ra kelife koore ma, yili tilinxi naade saabi nun yolonxonyi belebele nu na a yi ra.

² A naxa na sube magaaxuxi suxu, na boximase fori, naxan findixi Ibulisa ra, na nan na ki Sentane. A naxa a xiri, a xa lu na ki je wulu keren bun ma.

³ A naxa a woli yili tilinxi kui, a naade balan, a tonxuma sa naade ma, alako a naxa mini sie madaxude han na je wulu keren xa kamali. Na xanbi a lanma a xa fulun waxati dunkedi bun ma.

⁴ N naxa kibanyi ndee to. Mixi naxee magoroxi e kui, nee nu bara yaamari soto e xa kiiti sa. N naxa mixie to naxee xunyle nu bara ba e de i Isa xa seedepoxoya nun Ala xa masenyi xa fe ra. N man naxa mixie to naxee mu nu tuubi na sube nun a xa kuye be, na sube xili mu nu sebexi e tigi ma, xa na mu a ra e belexe ma. E nu bara keli faxe ma, e pipe, e yaamari raba Ala xa Mixi Sugandixi seeti ma je wulu keren bun ma.

⁵ Boore mixi faxaxie mu nu kelixi faxe ma sinden, fo na je wulu keren xa kamali. Marakeli singe nan na ki.

⁶ Nelexinyi nun seniyenyi na mixie be naxee bara lu na marakeli singe kui. Saya firin nde mu noma e lide sonon. E findima ne Ala nun Ala xa Mixi Sugandixi xa serexedubee ra, e fa yaamari ti a seeti ma je wulu keren bun ma.

⁷ Na je wulu keren na kamali temui naxe, Sentane minima ne a xa geeli kui,

⁸ a siga dunija birin sie madaxude, alo Gogo nun Magogo, a e malan gere xili ma. E xasabi luma ne alo meyeneyi naxan na baa de ra.

⁹ Sie kelima ne dunija yire birin, e fa Ala xa pama rabilin a xa taa xanuxi kui. Kono na temui te goroma ne kelifie koore ma, a fa e sonto.

¹⁰ Ibulisa naxan nu sie madaxuma, a tan bara woli te nun soda xoorra, na sube nun na namijonme wule fale na dennaxe. E jaxankatama ne naa koe nun yanyi ra abadan.

¹¹ Na dangi xanbi, n naxa kibanyi xungbe fiixe to, Ala magoroxi a kui. Boxi nun koore naxa e gi a ya ra, e loe.

¹² N naxa mixi faxaxie to, forie nun dimee, e birin tixi kibanyi ya i. Bukie naxa rabi, boore buki fan naxa rabi naxan findixi kisi buki ra. Mixi faxaxie naxa makiiti e kewali ra naxan nu sebexi na bukie kui.

¹³ Mixi faxaxie naxee nu na baa ma, nee naxa keli. Mixi faxaxie naxee nu na aligiya, nee fan naxa keli, e birin naxa makiiti e kewali ma.

¹⁴ Faxe nun aligiya naxa woli te xoorra, naxan findixi faxe firin nde ra.

¹⁵ Mixi naxan birin xili mu nu sebexi kisi buki kui, e naxa woli te xoorra.

21

Koore neene nun boxi neene

¹ N naxa koore nun boxi neene to, barima koore nun boxi singe nu bara loe, baa fan mu nu na sonon.

² N naxa taa seniyeenxi to, Darisalamu neene, naxan nu na gorofe keli koore ma Ala seeti ma. A nu rafalaxi a fanyi ra alo gine naxan sigama a xa mori ralande a xa futi xiri loxo.

³ N naxa xui senbema nde me kelifie kibanyi yire, a falafe ra, «Ala xa horomolingira nan ya naxan tixi adamadie ya ma. Ala sabatima ne adamadie tagi, e findi a xa pama ra, a fan findi e Marigi Ala ra, a lu e tagi.

⁴ A e yaye birin bama ne. Faxe, sunnunyi, wa xui, nun toore mu luma naa sonon, barima na fe mooli naxee nu na singe ra, nee birin bara jon.»

⁵ Naxan magoroxi kibanyi kui a naxa a fala, «Yakosi, n bara fe birin masara.» A man naxa a fala, «A sebe, barima masenyi na a ra naxan findixi nondi ra, a mu kanama abadan.»

⁶ A naxa a fala n be, «A bara jon. N tan nan na fe singe nun fe donxo ra, a fole nun a rajonyi. Ye xoli na naxan ma, n kisi ye fima ne a ma, a mu sarama. Na ye misaalixi kisi nan na.

⁷ Mixi naxan geenima, a ke nan na ki. N bara findi a Marigi Ala ra, a fan bara findi n ma di ra.

⁸ Kono mixi gaaxuxie, danxaniyatatee, mixi jaaxie, faxetie, yenelae, mandurulae, kuye batuie, wule falee, e birin luma ne te nun soda xoorra. Na findima faxe firin nde nan na.»

⁹ Maleke nde naxan nu na na maleke solofere ya ma, tonbili solofere nu na naxee yi ra, mankan solofere saxi e kui, a naxa fa n yire, a a fala n be, «Fa be, n xa Yexeyore xa gine masen i be, naxan xa futi fama xiride.»

¹⁰ A naxa n xaxili xanin geya xungbe itexi ma. Menni a naxa na taa seniyeenxi masen n be, naxan findixi na Darisalamu ra, naxan nu bara goro kelifie koore ma Ala seeti ma.

¹¹ Ala xa nore nu na a ma, a nu yanbama alo geme tofanyi naxan maniyaxi diyaman na.

¹² A xa tete nu ite, naade fu nu firin nu na a ma, maleke fu nun firin nu tixi na naadee ra e makantafe ma. Isirayila bõnsõe fu nun firin xili nu sebexi na naadee ma.

¹³ Naade saxan nu na sogetede mabiri, naade saxan nu na koola mabiri, naade saxan nu na yirefanyi mabiri, naade saxan nu na sogegoroode mabiri.

¹⁴ Taa tete nu tixi na geme safe fu nun firin nan fari, Yexexyore xa xeraa fu nun firin xilie nu sebexi e ma.

¹⁵ Maniyase xema daaxi nu na na maleke yi ra, naxan nu woyenma n be, alako a xa no taa, a naadee, nun a tete maniyade.

¹⁶ Taa kuye, taa igbopa, nun taa iteya, a birin nu lanxi kilo wulu firin, kilo keme firin, kilo moxonen nan ma.

¹⁷ Maleke naxa tete fan maniya adama ki ma. Na naxa lan kanke ya tongo saxan nun senni ma.

¹⁸ Tete nu yailanxi geme tofanyi nan na naxan maniya diyaman na. Taa tan nu yailanxi xema xori fanyi nan na naxan tinse alo ye.

¹⁹ Taa tete nu tixi geme xungbee nan fari. Geme tofanyi mooli birin nan nu na geme xungbee raxunmaxi. Geme xungbe singe raxunmaxi geme tofanyi nde nan na naxan xili falama yasipe, a firin nde raxunmaxi geme tofanyi nde nan na naxan xili falama safiri, a saxan nde kalisedone, a naani nde emerode,

²⁰ a suuli nde sarodonixi, a senni nde sarodone, a solofere nde kirosolite, a solomasaxan nde berili, a solomanaani nde topasi, a fu nde kirisopirase, a fu nun keren nde hiyasinti, a fu nun firin nde ametisite.

²¹ Tete naade fu nun firin nu yailanxi geme tofanyie nan na naxee na baa ma. Naade birin findixi geme keren nan na. Taa malande nu yailanxi xema xori fanyi nan na naxan tinse alo ye.

²² N mu Ala xa horomolingira toxi taa kui, barima Marigi Ala Senbe Kanyi nun Yexexyore nan na horomobanxi ra.

²³ Na taa hayi mu nu na soge ma, xa na mu a ra kike ma, alako a xa naiyalanyi soto. Ala xa nore nan findima a xa naiyalanyi ra, Yexexyore findima a xa lanpui nan na.

²⁴ Sie perema a xa naiyalanyi nan kui, dunja mangee fama ne a binyade.

²⁵ Na taa naade mu balanma, barima koe mu soma naa.

²⁶ Sie fama ne Ala binyade naa, e a matoxo.

²⁷ Se seniyentare yo mu soma naa, mixi naxan fe xonxi rabama nun mixi naxan wule falama, e fan mu soma naa. Mixi naxee xili sebexi Yexexyore xa kisi buki kui, e gbansan nan soma na.

22

Ala xa kisi

¹ Na maleke naxa kisi xure masen n be. A nu tinse alo diyaman, a nu minima Ala nun Yexexyore xa kibanyi nan kui,

² a fa findi xure ra taa tagi. Kisi sansie nu tixi a de firin na, e nu bogi kike yo kike, sanmaya fu nun firin je kui. E burexe findixi seri nan na pamanee be.

³ Danke yo mu na sonon. Ala nun Yexexyore xa kibanyi na taa kui. Ala xa konyie a xui rabatuma,

⁴ e a yatagi to, e xili sebexi e tigi ma.

⁵ Kɔɛ mu soma naa, e hayi mu na lanpui nun soge naiyalanyi ma sonon, barima Marigi Ala nan findixi e xa naiyalanyi ra. Ala xa konyie yaamari tima nɛ naa abadan.

⁶ Maleke naxa a fala n bɛ, «Yi masenyi nɔndi nan a ra, a mu kanama. Marigi Ala, naxan namijɔnmɛ xaxili rapɛrɛma, a naxa a xa maleke xɛɛ alako a xa a masen a xa konyie bɛ naxan fama rabade waxati makɔrɛxi ra.»

⁷ Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa. Nɛlexinyi na mixi bɛ naxan yi masenyi rabatuma, naxan seɓɛxi yi Kitaabui kui Ala xili ra.»

⁸ N tan Yaya, n bara na fe birin mɛ, n bara na fe birin to. N to na mɛ, n to na to, n naxa bira na maleke bun ma naxan nu bara na fee masen n bɛ, alako n xa a batu.

⁹ Kɔnɔ a naxa a fala n bɛ, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alɔ i tan nun i ngaxakerenyi naxee findixi namijɔnmɛ ra, a nun mixi naxee yi Kitaabui xa masenyi rabatuma. I xa Ala batu.»

¹⁰ Na dangi xanbi na maleke naxa a fala n bɛ, «I naxa yi masenyi balan tɔnxuma ra sinden, naxan seɓɛxi yi Kitaabui kui Ala xili ra, barima waxati bara makɔrɛ.

¹¹ Tinxintare xa lu tinxintareya kui, seniɛntare xa lu seniɛntarepa kui, tinxintɔɛ xa lu tinxinyi kui, seniɛntɔɛ xa lu seniɛnyeni kui.»

¹² Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa, n man fama nɛ mixi birin xa kewali sare ra.

¹³ N tan nan findixi fe singe nun fe donxɔɛ ra, a folɛ nun a rapɔnyɪ ra.

¹⁴ Nɛlexinyi na mixi bɛ naxee e yetɛ seniɛnyɛma, alako e xa kisi sansi bogi don, e man xa nɔ sode na taa kui naade ra.

¹⁵ Fe jaaxi rabae na taa fari ma, mandurulae, yenɛlae, faxetie, kuye batuie, nun wule fale birin wule rafan naxee ma.

¹⁶ N tan Isa, n bara n ma maleke xɛɛ seedeɔɔxɔya ra danxaniyatɔɛ namae ma. N tan findixi Dawuda bɔnsɔɛ sanke nan na, n tan findixi Dawuda bɔnsɔɛ nan na. N luma nɛ alɔ subaxɛ looloe.»

¹⁷ Ala Xaxili Seniɛnyɛni nun gine naxan xa futi xirima, e birin a falama, «Fa.» Naxan na a mɛ, na fan xa a fala, «Fa! Ye xoli na naxan ma, a xa fa. Naxan wama a minfe, a xa kisi ye tongo, a xa a min, a mu sarama!»

¹⁸ N tan Yaya bara findi seede ra mixi birin bɛ naxee bara yi masenyi mɛ naxan seɓɛxi yi Kitaabui kui Ala xili ra. Xa a sa li mixi nde fama fe gbete nde sade yi masenyi fari, Ala nan fama tɔɔrɛ sade na kanyi ma, alɔ tɔɔrɛ naxan ma fe seɓɛxi yi Kitaabui kui.

¹⁹ Xa a sa li mixi nde naxa wɔyɛnyɪ nde ba yi namijɔnmɛ xa masenyi ra naxan seɓɛxi yi Kitaabui kui, Ala nan fama kisi sansi kɛ bade a yi ra, a fa lu taa seniɛnyɛni fari ma, alɔ a seɓɛxi yi Kitaabui kui ki naxɛ.

²⁰ Yi seede naxan seedeɔɔxɔya baxi, a xa masenyi nan ya, a naxɛ, «Iyo, a gbe mu luxi n xa fa.» Amina. Marigi Isa, i xa fa!

²¹ Marigi Isa xa hinne birin na.